

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 13 16 02 009 2

K Mulla Khusraw, Muhammad ibn
Faramurz
M9586 Tercumet ul-gurer ve.
D819 11-durer
1879

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

فهرست الجلد الاول من شرح الدرر والغرر

صفحة	موضوع	صفحة	موضوع
١٢٠	باب الزكاز	٠٠٢	كتاب الطهارة
١٢٢	باب العشر	٠١٧	فصل بتزودن عشر في عشر
١٢٣	باب المصارف	٠٢١	باب التيمم
١٢٥	باب القطرة	٠٢٣	باب المسح على الخفين
١٢٦	كتاب الصوم	٠٢٨	باب دماء مختص بالنساء
١٢٩	باب موجب الافساد	٠٣٢	باب تطهير الأجناس
١٣٢	فصل حامل ومرضع الخ	٠٣٥	فصل سن الاستجماء من نجس يخرج
١٣٥	باب الاعتكاف	٠٠٠	من البطن
١٣٦	كتاب الحج	٠٣٧	كتاب الصلاة
١٤٣	باب القران والتنع	٠٤٠	باب الاذان
١٤٥	باب الجنائبات	٠٤٢	باب شروط الصلاة
١٥٢	باب محرم احصر	٠٤٦	باب صفة الصلاة
١٥٦	كتاب الاضحية	٠٥٦	فصل يجهر الامام في التمج الخ
١٥٩	كتاب الصيد	٠٦٣	تكملة لمباحث الافتاء
١٦٢	كتاب الذبائح	٠٦٥	باب الحدث في الصلاة
١٦٦	كتاب الجهاد	٠٦٨	باب ما يفسد الصلاة وما يكره فيها
١٦٩	باب المغنم وقسمته	٠٧٣	باب الوتر والتوافل
١٧٣	باب استيلاء الكفار	٠٧٨	باب ادراك الفريضة
١٧٥	باب المستأمن	٠٨٠	باب قضاء الفوائت
١٧٨	باب الوظائف	٠٨٣	باب صلاة المريض
١٨١	فصل في الجزية	٠٨٤	باب الصلاة على الدابة
١٨٣	باب المرتد	٠٨٥	باب الصلاة في السفينة
١٨٧	باب البعثة	٠٨٥	باب صلاة المسافر
١٨٨	كتاب احياء الموات	٠٨٩	باب صلاة الجمعة
١٩٢	كتاب الكراهية والاستحسان	٠٩٢	باب العيدين
١٩٢	فصل فرض الاكل بقدر دفع الهلاك	٠٩٤	باب صلاة الكسوف
١٩٥	فصل لا يلبس رجل حريرا الا قدر	٠٩٥	باب الاستسقاء
٠٠٠	اربعة اصابع عرضا	٠٩٦	باب الصلاة الخوف
١٩٧	فصل ينظر الرجل الى الرجل الا العورة	٠٩٦	باب الصلاة في الكعبة
١٩٨	فصل ملك امة بشراء او نحو	٠٩٧	باب سجود السهو والشك
٢٠٦	فصل ما امرني الله تعالى به قبلته الخ	١٠١	باب سجود التلاوة
٢٠٨	كتاب النكاح	١٠٤	باب الجياشز
٢١٧	باب الولي والكفو	١٠٩	باب الشهيد
٢٢٤	باب المهر	١١١	كتاب الزكاة
٢٣٢	باب نكاح الرقيق والكا فر	١١٤	باب صدقة السواثم
٢٣٨	باب القسم	١١٧	باب زكاة المال
٢٣٨	كتاب الرضاع	١١٩	باب الماشتر
٢٤١	كتاب الطلاق		

صفحة	
٣٨٥	باب قطع الطريق
٣٨٧	كتاب الاشرية
٣٨٩	كتاب الجنائيات
٣٩٢	باب ما يوجب القود وما لا يوجبه
٣٩٧	باب القود فيما دون النفس
٤٠٢	باب الشهادة في القتل وا اعتبار حالته
٤٠٥	كتاب الديات
٤٠٧	فصل لا قود في الشجاج الا في الموضحة عمدا
٤١٠	فصل ضرب بطن امرأة حرة
٤١١	باب ما يحدث في الطريق وغيره
٤١٤	باب جنابة البهيمة
٤١٧	باب جنابة الرقيق
٤٢١	فصل دية عبد او امة قيمته
٤٢٢	فصل اقر مدبر او ام ولد بجنابة خطأ لم يجز
٥٠٠	ولا شيء عليه
٤٢٤	باب القسامة
٤٢٩	كتاب المعافل
٤٣١	كتاب الابق
٤٣٣	كتاب المقود
٤٣٥	كتاب اللقيط
٤٣٧	كتاب الاقطة
٤٣٨	كتاب الوقف
٤٤٥	فصل يتبع شرط الواقف في اجارته
٤٤٧	فصل فيما يتعلق بوقف الاولاد

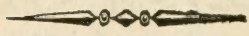
صفحة	
٢٤٣	باب ايقاع الطلاق
٢٥٤	باب نفويض
٢٦٠	باب التعليق
٢٦٤	باب طلاق الفسار
٢٦٧	باب الرجعة
٢٧١	باب الايلاء
٢٧٣	باب الخلع
٢٧٧	باب الظهار
٢٨١	باب اللعان
٢٨٤	باب العين وغيره
٢٨٦	باب العدة
٢٨٩	فصل في الاحداد
٢٩١	باب ثبوت النسب
٢٩٥	باب الحضنة
٢٩٧	باب النفقة
٣٠٦	كتاب العتاق
٣١١	باب عتق البعض
٣١٨	باب الخلف بالعتق
٣١٩	باب العتق ع
٣٢٢	باب التدبير
٣٢٣	باب الاستيلاء
٣٢٦	كتاب الكناية
٣٢٨	فصل في تصرفات المكاتب
٣٣٣	باب كتابة العبد المشترك
٣٣٥	باب الموت والهجز
٣٣٧	كتاب الولاء
٣٤١	كتاب الايمان
٣٤٨	باب حلف الفعل
٣٥٩	باب الخلف على القول
٣٦٣	كتاب الحدود
٣٦٦	باب وطي يوجب الحد اولا
٣٦٩	باب شهادة الزنى والرجوع عنها
٣٧٢	باب حد الشرب
٣٧٣	باب حد القذف
٣٧٦	فصل في التعزير
٣٧٩	كتاب السرقة
٣٨٢	فصل يقطع عين السارق

فخرالدين المناستري . المقتبس المحاكم العدلية والشرعية
في ولايت خداوندگار . غفرالله له ولوالديه
ولجميع من آمن بيوم الحشر وشفاعت سيد البشر

۱۳۳۱ رمضان المبارک ۱۳۳۱

Mulla Khusraw, Muhammad ibn Farāmur

کتاب معتبره فقهیه دن در ترجمه سیدر که بوکره طبع سابقه مفسر اولادق
اوزره فوق الحد اعتناودقت واصلايه مراجعت ايله بالصحيح دفعه ثابته
اوله رق وصحفي تايمين قلنسه رق طبع
وتمثيل اولمشيدر

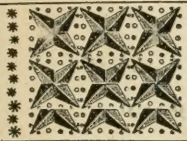
کرمک رسوماتندن مستنسا در

Tercümet ül-gurer ve'l-düner

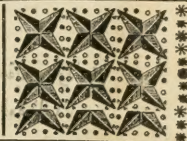

ترجمه القر والدرز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب الطهارة

کتاب لغت جهشتدن جمع معناسنه مصدر در مبالغه ایچون مفعوله تسیمه اولتور یاخود فعال ورتسند
مفعول ایچون منبدر لباس کبی و یوایی تقدیر اوزره مجموع معناسنه در اصطلاح جهشتدن کتاب
مسئله لر در مسئله اعتبار اولتور انواعنه شاملدر یاخود انواعنه شامل دکلدر در طهارت مصدر در
هانک قحیله و صیغه طهرالشی کبی افسح اولان قحیله اولادر و شرط طهارت نظافت مخصوصه در
یعنی برخصوص پاککدر که وضوء و غسل و یم و غسل یدین و غسل ثوب و بونلرک امشانه
متوعه در وجع صیغه سیله عدم ایراده باعث اولدر که زیرا طهارت اصلنده مصدر در قلیل و کثیره
متاول اولور جمع صیغه سیله ایراد ایدن تصریح فصد ایلدی (فرض الوضوء) وضوء لغت جهشتدن
نظافت یعنی پاکک معناسنه در و شرط بوزن و ایبکی اللرین و ایبکی ایاقلرین بومق و باشنی مسح ایتمکدر
و فرض لغت جهشتدن قطع ایتمک و تقدیر ایتمک معناسنه در و شرط دلیل قطعی ایله لازم کلان حکمدر
و فرض حکمی بلاعذر انی ترک ایدن کسنه عقابه مستحق اولوب و انکار ایدن کافر اولقدر و دخی انک
فوت اولسیله جواز فوت اولان شیشه فرض دینور صلاة و ترک فوتنی تذکر ایدن کسنه به صلاة فخرک جوازی
فوت اولسی کبی قسم اوله فرض اعتقادی و قسم ثانی به فرض عملی تسیمه اولتور و بومقاده مراد اولان
توازیله ثابت اولدی ایچون فرض اعتقاددر * اگر سؤال اولتورسه که آیت وضوء مدنیدر صلاة مکده
فرض اولدی پس صلاة بلا وضوء اولوق لازم کور * جوا بنده بزدرز که صحیح مسله و غیر بده ثابت اولان شی
ایچون صلاة بلا وضوء اولوق لازم کلز که تحقیقا جابر رضی الله عنه آیدست الوب و ایبکی ادکلری اوزره مسح ایلدی
جابر دینلدی که نیچون بویله ایلدی جابر دیندی که بنی مسح ایلمکدن نه منع ایدر که بن رسول علیه الصلا و السلامی
کوردم مسح ایلدی جابر دیندی که اول وقت سوره مائده نک نزولندن مقدمی ایدی جابر دیندی که بن اسلامه
مشرف اولدم الاسوره مائده نک نزولندن نصکره اولدم و دخی جمع البیان نام کابده دینلان شی ایچونکه روایت
اولدی تحقیقا رسول علیه الصلا و السلامک چنان آیدستی بوزلسیدی اعمالک کلسندن امتناع ایدردی
حتی سؤاله رد جوابا ایتمدی تا کیم بو آیت کریمه نک نزولنه دکن صلاة ایچون طهارت ایدر لدی اعدی وحی
غیری متوازیله وضوء ثابت اولوق جائز اولور و یاخود شرع سابقه دن اخذدر رسول علیه الصلا و السلامدن
روایت اولتان شینک دلالت ایتدی ایچونکه تحقیقا رسول علیه الصلا و السلام مبارک بوزن و اللرین

M 9586
D 819
1879

خروج

او چرا و غسل ایوب آمدست الدفلی و فقه بورلر دیکه داشته و وضوء بنم وضوئند و بدن مقدم
 کلان انبیا علیهم السلام وضوء بدر* و اگر دینلورسه که وضوء بو طریقت اوزره ثابت اولورسه نزول
 آیته فائده ندر* جوابنده دیرز که نزول آیته فائده امر وضوئی ثابت و مقرر فتنقدر زیرا وضوء عبادت
 مستفله اولیوب بلکه صلا تینابع اولدیه زمان وحیدن طول عهد الیه و نقل ایدنلر یوما فزوما نقصان
 یولغله محمقدار امت محمد علیه الصلاة والسلام وضوء شایله مهتم اولیوب و شرائط و ارکانه رعایتده
 تساهل ایدهلر نص متواتر الیه ثابت اولان وضوء انک کبی اولیوب کلی زمانده و کلی اسانه باقی
 اولسون ایچون آیت نازل اولدی و دخی چنان آمده وحی منلو وارد اولدی عین رحمت اولان اختلاف
 علما حاصل اولور و بواسلوب اوزره یومقامک تحقیقی بنم انکله تفرد ایلدیکم شیدندر والله اعلم (غسل
 لوجه مره) برکزه یوزی یومقدر زیرا آیت کریمه ده فاغسلوا امری تکراره دلالت ایلز (وهو یعنی
 وجهه مابین منبت الشعر غالباً) بوغالبای قیدی تزعتینی یعنی ایکی زانقری و جهک حدندن اخراج
 ایدر و تزعتین چیهه نلک ایکی جایلیدیر که شعر انلردن فحصر اولور زیرا اول زعتنک غسلی وضوء واجب
 اولن زیرا مثبت شعر الیه مراد شرک تبدیکی محلدس کر کسه شعر بنسون و کر کسه بنسون (واسفل
 الذنق والاذنین) وجه اکثریا شرک تبدیکی محل مایه یعنی الیه جکدنک اسفل و ابکی قولقرک ماییندیر
 یو کلامه و جهک بحسب الطول و العرض تحددیدی تمام اولور و قنا که مصنفک فرض الوضوء غسل لوجه
 قولند نصکره یونحدید صفا لاولان متوضی اوزره عذارک و شارک و حاجب و لویه نلک اسفل ذقنه
 وارنجه تختلرینی غسل واجب اولق اقتضای ایدیه ایسه مع هذا یونلرک تختلرینک غسلی واجب اولما فله
 کتب فقهیه مملودر چون دفعنی مراد ایوب (والعذار) دیدی آخر کلامه وارنجه لویه ایکی
 عذارلری ایکی جایلیدیر یونلر دابه نلک ایکی عذارندن استعاره اولندیلر انلر لجامدن دابه نلک ایکی یکاقلری
 اوزره اولان شیدر (لایسته حکم ماوراء) عذار ماوراسنک حکمنی اسقاط ایلز و عذارک ماوراسی
 عذار الیه ایکی قولقرک مایینده اولان بیاضدر که عارض نسیمه اولنور و ماوراسنک حکمی غسلنک واجب
 اولسیدر زیرا عذار اول حکمی اسقاط ایلز امام ابی یوسف رحمة الله علیه یونک خلافی اوزره در
 (بل ینقل حکم مانحه الیه) بلکه عذار تحتده اولان حکمی اولکه غسلک و جویدر عذاره نقل ایدر
 حتی عذارک غسلی واجب اوله (کانشارب و الحماجب) شار بله حاجب کبی که تختلرنده اولان حکمی
 کندوره نقل ایدر حتی شار بله حاجبک غسلا ری واجب اولور و لیکن تختلر بنه مالک ایصالی واجب اولر
 (والحمیه تنقله) و لویه تحتده اولان حکمی نقل ایدر (الی مایلافی البشیره منها) بشره دن کندوه ملاقی
 اولانه نقل ایدر و یوامام اعظم دن اظهار روایتدر محیط و بدایعه یونق اختیار ایلدی و معراج الدر ابده
 دخی اصح قول بودر دیری و فتاوی ظهیریه ده و به یغنی دیدی (اولا) باخود لویه تحتده اولان
 حکمی که غسلک و جویدر لحددن بشره به ملاقی اولانه نقل ایلز (بل تبدله صححه) بلکه بشره به
 ملاقینک صحخته تبدیل ایدر و قاضیخان امام اعظم دن ایکی روایتک اشهرنده ملاقینک ربهنک صحخته
 تبدیل ایدر و یوریه نقل امام اعظم دن حسنک روایتدر کتاب محیطده و جهک تحدید نصکره اگر
 متوضی امر دایسه و جهک جبهستی غسل ایدر و اگر متوضی صفا لویایسه صفا لک تحتده اولاتی غسل
 واجب اولوز دیدی و امام شافعی رحمة الله علیه اگر خفیف الحمیه ایسه واجب اولور دیدی کذلک شار بله
 حاجبک تختلر بنه مائی ایصال واجب اولنر امام شافعی واجب اولور دیدی و صحیح اولان بنم قولدرنر زیرا
 فرض اولان محل حائل الیه مستر اولور و بر حالده اولور که ناظر کا مواجهه ایده من اییدی اندن فرض
 ساقط اولوب حائله تحجول اولدی رأسک بشره منی کبی یوند نصکره محیطده شول یضکه عذار الیه اذن
 یننده در امام اعظم و امام محمد قائلنده غسلی واجب اولور محل عذار یونک خلا فیدر که اوزرنده بتن
 شعر الیه اولنور پس عذارک کندو محملک مقامنه قائم اولور (والبدین فرادی) وجه اوزره عطقدر
 و دخی وضوئک فرضی ایکی الرین بشقه بشقه غسل ایلکدر و کتاب کافیده و غیره ذکر اولند یعنی اوزره
 ایکی لاری غسلک کفایتی صول الیه چنساغی اخذ ایذب و صاغ الی اوزره اوج کره دو کدر بده چنساغی

صاغ ایله اخذایدوب کذلک صول الیمه دو ککدر و کذلک اگر چناق کیرا اوب و کیرایله یله صغیر چناق
 اوورسه کیفیت غسل بدین بنه موال محرر اوزره در واکر چناق کیرا اولوب صغیر چناق بولمزسه
 صول الیمک پارمقلربنی بر بر بنه ضم ایلمیجی اولدیغی حالده چنانجه ادخال ایدوب صاغ الیمک کنی اوزره
 دو ککدر و پارمقلربنک بعضی به ضیله اوغقدر حتی مطهر اوله بده صاغ الیمک چنانجه ادخال ایدوب صول
 الیمک غسل الیمکدر و یونک وجهی تاج الشریعه شرحده ذکر اولان شیدر که تحقیقا ایکی الک یاخود
 ایکی ایضک بریدن اخراسنه یا شلقن نقلی وضوده جائز اولدی حالبوکه غسلده جائز اولدی زیرا وضونک
 اعضاسی حقیقه و عرفا مختلفه در حقیقه مختلف اولسی ظاهر در بیانه حاجت یوق و اما عرفا مختلف اولسی
 اولدرکه زیرا اعضاه وضوه پردفعه ده غسل اولمز و خطاب واحد تحتده داخل اولدیغنه نظر ایله
 حکما عضو واحد در پس اختلاف حقیقی اتحاد حکمی ایله یله متعارض اولدی امدی عرفله اختلاف
 ترجیح اولدی غسل یونک کبی دکادر که زیرا جمیع اعضاه حکما و عرفا متحد در امدی عرفله اولان اتحاد
 حکمی ترجیح اولندی و یونکله دینان شینک فسادی ظاهر اولور که ایکی کفک هر بری اوزره علی حده
 مائی دو ککه حاجت یوقدر زیرا ایکی کفک غسلی صاغ الک کنی اوزره دو ککان صوابله ممکندر تکبیر عادت
 بودر زیرا انده عادت عوامی عرف شرع اوزره ترجیح واردر امدی سن تأمل و تدبر ایله (مره لمار
 بالرفقین) ایکی الاین بر کره ایکی در سکرلی ایله یله غسل الیمکدر مر و ایدن علت ایچون یعنی امر فاعلوا
 تکراره دلالت ایلمدیکی ایچون مرفق بازو ایله قولک کککرتنک فارشدیغی محلدر (والرجلین مره
 بالکعبین) ودخی وضونک فرضی ایکی ایقلری طپوقلربله یله غسل الیمکدر کعب ایاق طرفندن اینجک
 کوککنه متصل اولان یوسک کوکدر هشامک محمدن روایت ایلدوب کعب شول مفصلدر که نعلین
 اوزره بغلان شمرک فاتنده وسط قدمده اولان کوکدر دیدیکی دکادر زیرا اول مفصل الده اولان مرفق
 کبی هر بری اقد بر کوکدر حالبوکه آیت کریمه ده کعب تنبیه ذکر اولندی امدی مراد ینم ذکر ایلدی کمر اولدیغی
 معین اولدی اگر مراد بویه اولسیدی تنبیه په عسد ولده فائده ظاهر اولزدی اگر دینلورسه آیت
 کریمه ده جمیع جمله مقابل اولوق افراد جمدن هر واحد اوزره رالک و بر ایضک غسلی واجب اولوق اقتضایدر
 جوابنده بزدرزکه نص کریمک دلالتیه اخرانک غسلی ثابت اولوق جائزدر یاخود اخرانک غسلی تواتر
 ایله نقل اولان رسول علیه الصلاة والسلام فعلی ایله جائز اولوراجاعله دکادر * زیرا فضل رسول علیه
 الصلاة والسلام زمان شریفترنده ثابتدر اجماع ایسه رسول علیه الصلاة والسلام زمانند نصرکه در
 واکر دینلورسه که ارجلکم جرایله قرائت نصیله قرائتی کبی متواتر در ایکی قرائتک بیننده جمعی
 اقتضاسی یا غسل ایله مسح بیننده مخبر فیقدر تکبیر بعض بوکا ذهاب اولدی یاخود نصیله قرائتی ایاق
 جیلانی اولدیغی حالته و جرایله قرائتی ادکلی اولدیغی حالته حل ایتمک ممکندر تکبیر بعض بوکا ذهاب
 اولدی جوابنده بزدرزکه جرایله قرائتک ظاهری بالاجماع ترک اولمشدر زیرا مسحه ذهاب اولان
 کعبینی مفاصلدی و تحقیق احادیث مشهوره غسلک و جوی اوزره دلالت ایلدی و وعیددخی ترک اوزره
 دلالت ایلدی امدی غسل اکثر فقهاک ذهاب اولدقلربنه اوفق اولدی و وضونله مقصود
 اولان طهارتک تخصیصده دخی اوفق اولدی و غسلده اولان شی ایچون احتیاط معمدن اقرب اولدی
 امدی معمدن غسله رجوع معین اولدی پس جرایله قرائت جر جواری اولدی تکبیر * عذاب یوم محیط *
 آیت کریمه سنده اولدیغی کبی ودخی شاعرک (بحر ضرب خرب) قونده اولدیغی کبی بو جر جواری
 قرآن کریمده و شعرانک شرنده نظیری چسوقدر ورجلین من ساهه مقسول اوزره معطوقدر
 وصورنجرک فائده سی انک اوزرنه تنبیهدر که لایق اولان مائی ایکی ایقلرک اوزرنه دو کک قصد ایدوب
 مسحه مشابه غسل خفیف ایله غسل الیمکدر دینلرکه جر جواری الباسله کاز بموقامده ایسه ملبدر
 زیرا بزدرزکه غایتک الی الکعبین قولیه ضربی الباسی رفع ایدر تکبیر بزوبلجه ذکر ایلدک بموقام
 بلتمک واجبدر (والدرن) بعضی اعضای وضوده حاصل اولان وسخ (والوشم) ودخی مسککن
 وپردن حاصل اولان شی (والحناء) ودخی حناتک لونی زیرا جرمی چامور کبدر (لا یتمتع الطهاره)

ظهرتی منع ایمن (کطعام بین الاضغان) دیشترک ارا افنده اولان طعم منع ایله بدی بی سهارب لرت
 وضوء و کر کسه غسل اولسون ز بر پونلر مالک نفوذینی منع ایلر (و اختلاف فی مثل الجین و اصدین) و مانع
 نفوذینی منعه و عدم منعه اختلافه بناء خیر و جاهور مثالی اولنلرده اختلاف اولندی (و الحتم البضیق
 یبزغ او یحرک) وضیق اولان خاتم پارمقدن چقندر باور و یا خود نحر یک اولنور حلقه خاتمک موضع منمانت
 واصل اولسون (و مسح ربع الرأس) غسل اوزرینه معطوفدر امام اعظمین طهاروی و کر خیت
 روایتده باشک یعنی بر کره مسح ایتمکدر (اوقدر ثلاث صابغ الید) باخود امام اعظمین شهاک روایتده
 ال پارمغک اوجنک مقدارینی مسح ایتمکدر (بماء جدید او باقی بعد غسل عضو) ماء جدید باخود
 بر عضوک غسلدن باقی قلان مائه مسح ایتمکدر (لا مسح) یوحسه عضوک مسحندن باقی قلان مائه
 جازدکدر (الا ان تقاطر الماء) لاعضوک مسحندن باقی قلان ماء الدن قطره دو کیلورسه مسح جاز
 اولور (لا مأخوذ من عضو) باقی اوزره عطفدر یعنی اول تقاطر اولان ماء بر عضودن اخذ اتمش اید
 اول عضو کرک مسح اولسون و کرک مقبول اولسون انکه مسح جازدکدر (و لا بعد بحلق الرأس)
 ودخی مسح باش تراش اولغله اعاده اولمز (کلا بعد الغسل بحلق الحاجب وقص الشارب وقلم الظف)
 تکبیر بعد الوضوء قاش تراش اولنوب و بیق قرقرمه و طرفق کسمکله غسل اعاده اولندی کبی (و سنته)
 وضوءک سنتی وضوءک سنتی اواعنک تف و تیله بیله فعلی اوزره اجر انوب و تری اوزره ملامت اولنن شیدر
 و مستحب فعلی اوزره اجر انوب تری اوزره ملامت اولنن شیدر (لبدأ بالیس) وضوءک سنتی نیتیه بدأ
 ایتمکدر یعنی وضوءه قلبه قصد ایتمکدر باخود ایتده وضوءه حدث ازله سنه و امره امثله قصد ایتمکدر
 (و بالیس) ودخی وضودن اول تسمیه ایتمکدر یعنی بسم الله العظیم و الحمد لله علی دین الاسلام دیکدر و بو
 تسمیه نیک سنت اولسی اختیار اولندی اگرچه کیم هدایه ده واضح اولان قول تسمیه نیک مستحب اولسیدر یعنی
 ایسدوز پراست اولسی قدور نیک و طحاوینک و کافی صاحبک مختار زیدر (قبل الاستنجاء و بعده) احتیاطا
 استنجادن مقدم و بعد نیتله و تسمیه ایله بدأ ایتمکدر ز بر بعض مشیخ فتنه تسمیه استنجادن مقدم و بعض
 فتنه تسمیه بعد الاستنجاد پس بکرک اولان ایکیسنتک مابینی جمع ایتمکدر لکن حال انکشافده دکل (و البدأ
 بغسل البدن) ودخی وضوءک سنتی ایکی الارین غسل ایله ایتده ایتمکدر (الی لرغین) ایکی بلسکله و ارنجه
 متوضی کرک او بخودن او باقی کسنه اولسون کر کسه اولسون و بو غسل بدن ایکی درسکا ایله بیله غسل
 اولنورسه فرض مقامته قائم اولوب اعاده سی لازم کلز (و اسواک) ودخی وضوءک سنتی مسواک ایتمکدر و مسواک
 شول شجره معاشده کلور که انکه مسواک کلزور و مصدر معاشده دخی کلور بو مقامده مر اده صدر معاشیدر
 استعمال سواک تقدیر نه حاجت بو قدر (بینه) صاع ایله ز بر قوارث اوزره نقل اولنن صاع ایله استعمال
 ایتمکدر (کیف شاه) متوضی تیلدی بیکی یعنی باوسه یا الت دیشلرندن باصاغ جانبندن باخود وصول جانبندن
 بدأ ایدوب طویلا و عرضا یا خود طویلا و باعرضا دیلدی بیکی کبی استعمال ایتمکدر (وعند الضرره) یعنی
 بالاصغ) و مسواک بولندی یعنی وقتده پارمقله معالجه ایدر مسواکده مر و ایدن حکم کبی (و عند الضره)
 ودخی وضوءک سنتی اغزی غسل ایتمکدر یعنی مانی اغزی نیک جه منسه ایصا (و الا نغ) ودخی بوزنیک
 بوشق برینه ایصا لدر (بینه جدید) ایکی صوز ایله امام شافعی بونک خلافتنه ذهاب اولدی (و المبالغة
 فیها) اغزی و بوزنی غسلده مبالغه ایتمکدر غسل فده مبالغه مانی بوغازک ایتداسنه و ارنجه ایصا لدر
 و بوزنی غسلده مبالغه و بوزنیک بومشق برینه مائه وز ایتمکدر خلاصه ده بولله ذکر اولندی (لا صائم)
 الامکر که متوضی صائم اولور سه صومی وزلیق احتمالی ایچون مبالغه اولمز (و تحلیل الحیة) ودخی
 وضوءک سنتی صفالی اراله مقدر بو بوشق لحد الیک پارمق لرن صقالک اشدن او سننه ادخال ایتمکدر اوج کره
 غسلد نکر (و تحلیل الاصابغ) او دخی پارمق لری اراله مقدر یعنی ایکی الینک و ایکی ایاغنک پارمق لرن اوچر کره
 غسلد نکر اراله مقدر و ایکی لرد نخلک کیفیتی یکسنتک مابینی مشک ایتمکدر و ایکی یاده کیفیتی رسول
 الینک خنصر برمقله صاع ایاغنک خنصرندن اسفلدن بدأ ایدوب وصول ایاغنک خنصرنده ایدوب تمام
 ایتمکدر (و تلبت الغسل) ودخی وضوءک سنتی غسا اولنن اعضایی وضوفی اوچر ایتمکدر (و مسح

کل از سر مره) و باشک کلبی بر کره مسح ایتکدر و کیفی اولدر که ایکی الکل ایلرین و پر مقلربن باشک
 مقدمی اوزره وضع ادبوس قفا سنه و ارنجه مد ایتکدر بوجه اوزره که باشک جیبی قلیله بعده ایکی
 قونقلربن مستعمل اولماش مائله مسح ایتکدر ز پر ماء واحدیله استنباب اولر ابو طریق ایله اولور
 فقها بن بعضی ماء مستعملدن احتراز ایکی ایلرین بوش قوبه ددیکی فائده ایتمز ز پر ایازی وضعدن ومد
 ایتکدر لابدر اکر ماء وضع اول ایله مستعمل اولورسه کذلک وضع ثانی ایله ده مستعمل اولور تاخیری
 فائده یلر کذلک ز بلعی ده بویله ذکر ایلدی بزدرز که ذکر اولشان کبی فقها اتفاق ایلدیله که تحقیقا ماء مادامکه
 عضوده در مستعمل اولر (ومسح الذین) ودخی وضوئک سنئی ایکی قواقلرک ایچ طرفلرین سبابه پرمقلری ایله
 وطشربلرین اعم یار مقلری ایله مسح ایتکدر (غایه) باشک ماسیله (والترتیب) ودخی وضوئک سنئی آبت وضوده
 وضو اوزره منصب اولدیغی زبیده رعایت ایتکدر (والولاء) ودخی وضوئک سنئی بری بریده اولاشدر مقدر
 ولاء وارک کسربله اعضایی تعاقب اوزره یعنی بری بری اردنجه غسل معنا سنه در شول حیثیله که هوائک
 اعتدالی وقتنده اولاغسل اولان قورومد (ومستحبه التیامن) ووضوئک مستحبی صاغ جانبندن شروع
 ایتکدر (ومسح لرجة الاحلقوم) ودخی بونی مسح ایتکدر الاحلقومی دکل حاووم چکه الشده اولان
 او ککرز راحلقومک مسحی بدعندر ظهر به ده بویله ذکر اولندی (ومن آدابہ) وضوئک ادبلرندندر
 (استقبل القبلة) وقت وضوده قبله به بونک ومن آدابہ دیمکه باعث وضوئک دخی نجه ادبلری وارد که
 مطولانده ذکر اولشدر اول جهندن صیغه جمع ایله ایراد ایلدی (ودک اعضائه) ودخی اعضا زینی اوغقدر
 (وادخل خنصره صماخ اذنه) ودخی خنصر پرمقلری ایکی قونقلربنک دکلر بنسه ادخال ایتکدر
 (وتقدیمه علی الوقت لغیر المعذور) ودخی معذورا اولان متوضی وضوئی وقت اوزره تقدیم ایتکدر ز پر
 معذورک وضوسی امام زفر قنده وقت دخولیله بوز بلور ایدی معذورا ایچون اولی اولان الذین احتراز
 ایتکدر (وتحرب خاتمه الواسع) ودخی متوضی پرمغه ککش اولان خاتمی تحریک ایتکدر (وعدم
 الاستئمانه بالغیر) ودخی غیر بدن وضو ایچون یاردم طاب ایتامکدر (وعدم التکلم بکلام الناس) ودخی ناسک
 کلامیله تکلم ایتکدر (والجلوس علی مکان مرتفع) و ماء مستعملدن احتراز حین وضوده بوکسجک
 براوزره او تور مقدر (والجمع بین تبة القلب و فعل اللسان) ودخی قلیله کی نبله اسانده کی نیتی جمع
 ایتکدر (والسیمية عند غسل کل عضو) ودخی هر برعضو ک غسلی وقتنده بسم الله العظیم
 الحمد لله علی دین الاسلام دیمکدر تکم مرور ایش ایدی (والدعاء بالاثورات عندہ) ودخی هرعضو ک
 غسلی وقتنده ما تورا تد دعا زاری او قومقدر مضضه وقتنده * اللهم اعنی علی تلاوة القرآن و ذکرک و شکرک
 وحسن عبادتک دیمکدر واستنشاق وقتنده * اللهم ارحنی راحمة الجنة و یزقنی غسله * اللهم بیض وجهی
 بنورک یوم تبض و جوه و تسود و جوه و صاغ النی غسله * اللهم اعطنی کتبی یمنی و حسانی حسابا یسیر و صول
 النی غسله * اللهم لاتهطنی کتبی بشمالی لامن و راء ظهری و باشقی و قولاغنی مسجده * اللهم اجعلنی من
 الذین یستمعون لاقول قیبعون احسنه و یوبنی مسجده * اللهم اعنی رقتی من النار و ایکی ایاقلربن غسله * اللهم
 ثبت قدمی علی الصراط یوم نزول فیه الافام (والصلوة علی النبی صلی الله علیه وسلم بعده) و بعد الوضوء
 نبی علیه الصلاة والسلام ایچون دعا صلواتی او قومقدر (وان یقول اللهم اجعلنی من التوابین واجعلنی
 من المنظرین) و بودغانی دخی او قومقدر (وان یشرب بعده من فضل وضوئه) ودخی بعد ارضوء
 ماء وضوئدن باقی قلان مادن بر مقدار ایچمکدر وضوء و اوک قحیله آدست انسان مایه دیرل (مستقبل
 القبلة قنما) باقی اوزره قبله به استقبال ایدیغی اولدیغی حالده ایچمکدر فقها قنما صوابچک جائز کدر
 الا بعد الوضوء و فضله قلان مادن و ماء زمزد قانده جائزدر دیدیلر (ومکر و هداطم اوجه بالاء) و آدستک
 ککره مائی بوز بنسه چل مقدر (ولاسراف فیه) دخی ماده اسراف ایتکدر (وتلث المسح ماء
 جدید) ودخی مسحی ماء جدید ایله اولر کدر بونی ز بلعی ذکر ایلدی و معراج الدرایده مسووطن نقل
 ادبوس ماء واحد ایله مسحی اوچر لیکه باس بوقدر دیدی جدید ایله مسح بدعندر دیدی والله اعلم (ونافضه
 خروج یحس منه) ووضوئک ناقضی نجسک متوضیدن خروچیدر چیک قحیله نجس حین نجاستدر

واما حيك كسر يله ظاهر اوليان شينه اطلاق اولنور (الی ما بدهر) یعنی وضوء ده و غسل ده تطهیرک
 حکمی اکلاحق اولان موضعه خروجیدر خروج نجس قوی سبیلندن وغیر بدن نجسک خروجده متناول
 اولور محطیده ذیلان شیء ایچونکه خروجک حدی باطندن ظاهره انتقالدر دینمدر یوانتقال ایسه نجس
 موضعتندن سیلان ایتمکله معلوم اولور پس خروجدن سیلانله تعبیر اولندی شول شیء بونک خلافیدر که چنان
 نجاست سبیلنک رأسی اوزره ظاهره اولسیدی پس تحقیق اولظهور وضوئی نقض ایدر اگر چه کیم سیلان
 ایترسه دوزر اراس سبیلن نجاستک مکائی دکلدر و نجاست بولندی اراس سبیلنه انتقال ایله بولندی ایندی
 ظهور خروج مقامه قائم اولدی و سیلانک حدی بو کلوب در عقب یاره نکر رأستندن منحدر اولقدر امام
 ابو یوسف رحمة الله علیه بویه فسر ایلمدی زیرا قان مادامکه یاره نکر رأستندن منحدر اولیده مکانندن منتقل
 اولمز زیرا یاره نکر اعلانندن قانه موازی اولان شیء انک مکانیدر و بوندن معلوم اولور که تحقیق سبیلنک
 غیردن خروجی سیلانک عنیدر و صدر الشریعه نکر تحقیق الی ما بظهور قوی خروج قولنه متعلق اولوق واجب
 اولور سال قولنه دکل زیرا چنان متوضی فأن الدر سه و چوق قان چیقوب اقسه شول حبیبیله که یاره نکر رأسته
 بولشمه پس تحقیق شک بوقدر که بزم قائمزده وضوء بوزلیق اوزره در مع هذا فان حکم تطهیر لاحق اولان
 موضعه سیلان ایندی بلکه حکم تطهیر لاحق اولان موضعه چیقوب اندنصرکه سیلان ایندی دید و کونک
 ضعیف ظاهر اولور که زیر احکم تطهیر لاحق اولان موضعه سیلان بوضورنده بولندی اگر چه کیم اول موضع
 اوزره سیلان بولندی ایسه ده ایندی سن تأمل ایله و دخی صدر الشریعه نکر عبارت حسنه سبیلن دن حکم
 تطهیر لاحق اولان موضعه خارج اولان شیندر اگر سیلان ابدن نجس ایسه دینمدر دیدیکر که ضعیف دخی
 ظاهر در زیرا بوضفک معنای خروجک سیلان مغایر اولسیدر ایندی تحقیق انک فسادی متین اولدی که
 خروج قولند نصرکه سال قوی حشو اولور ایندی عبارت حسنه بعون الله تعالی بزم اختیار ایلمکمز در
 خروج نجس قوی ابدن احترازدر که چنان متوضی به رایکنه باتسه و قان یاره نکر رأسی اوزره مرفع اولوب
 لکن سیلان ایتمه پس تحقیق ناقض وضوء دکلدر زیرا او کمنش قان دکلدر انکیچون نجس دکلدر والی ما بظهور
 قوی ابدن احترازدر که چنان بول ذکرک قصه سنه واصل اولسه و ظاهر اولسه ناقض وضوء دکلدر و دخی
 ابدن احترازدر که چنان متوضی نکر کوزنده قیار چق یعنی چنان اولسه و قانی کوزنک جانب آخر بنه واصل
 اولسه ناقض وضوء دکلدر و دخی ابدن احترازدر که چنان بورونک بومشغندن بوقار وسته اقسه ناقض وضوء
 دکلدر اما بورونک بومشق برینه اقسه ناقض وضوءدر زیرا استنشاق جنابتده فرضدر (و خروج ریخ و دوده
 او حصاة من الدبر) و دخی وضونک ناقض ریخک یا خود قوردک یا خود خرده طاشک دردن چتمه اسیدر
 مصنفک ریخی ذکر بنه باعث اولدر که زیر ریخ دردن چق قار حال بوکه نجس دکلدر بونک برله نجس مجاور
 اولمه وضوئی نقض ایدمیچیدر و قورد ایله خرده طاشی ذکره باعث اولدر که زیر انرا یله نجسدن یله اولان شیء
 هر تقدیر قلیل ایسه ده سبیلنده حدی (لا خروج ریخ من القمل و الذکر) ریخک قبلدن و ذکر دن خارج
 اولانی ناقض وضوء دکلدر زیرا محل نجاستدن قوی بزم (و لا خروج دوده من الحجر) و یاره دن چقان قورد
 دخی ناقض وضوء دکلدر زیرا یاره دن چقان قوردک و زنده اولان نجس شیء قیلدر بواسته سبیلنک غیر بزم
 حدث دکلدر (کذا لجم سقط منه) کذلک یاره دن دوشن لجم پاره سی دخی ناقض وضوء دکلدر (و ملا
 الفم فی قی مرة) خروج اوزره معطوفدر یعنی صفرا قوصعده آغز طولی ناقض وضو در و آغز طولی
 تکلف ایله ضبط ایلمکدر حتی اگر تکلف ایتمدی چقاردی و بعض آغز طولی کلامدن منع ایتمسدر بیدی
 (اعلق) یا خود علق قوصعده آغز طولی ناقض وضوءدر علق لغت جهتدن طوکش قانه در لر لکن
 بومقامه مراد سودا در بواجلندن آغز طولی اعتبار اولندی (اونی طعام اوما) یا خود طعام
 و یا ماق ایتمکده آغز طولی ناقض وضو در مصنفک بوکا اعتبار ایتمسته باعث هرایه ده ذیلان شیء
 ایچوندر که تحقیق خروج یعنی حکم تطهیر لاحق اولان موضعه سبیلنک غیر بدن نجسک خروجی سیلان
 تحقیق اولور و قی ایتمکده آغز طولی ایله تحقیق اولور دیوب و بوندنصرکه آغز طولی برحاله اوله که ضعیفی
 مکن اولیه الا تکلف ایله اولزه بر اظهار خارج اولور ایندی خارجا اعتبار اولدی دید یکیموندر ایندی

هدايه نك ظاهر خارج اور بس خارجا اعتبرا اولندي قود اعتراض اولندي اول جهتد نكه انك ظاهر غالب
 محقق كبي قبلي اولن الا انه اصل متصبط اوليان شيدو اولور سفر ك مشقت مقامته قائم اولسي كبي
 باخوردنك اورز بنه اطلاع حاصل اوليان شيدو اولور ايلاجك انزال مقامته قائم اولسي كبي اما متصبط
 ظاهرده ظاهر غالب محقق كبي فلماز نيكيم بزم بمشمرده اولديني كبي كه زيرا قيئك اغردن خروبي اورزه
 اطلاع متعسر اولز پس آغز حلق خروج مقامته نه كفيته قائم اولور باخصوص في اغز طولوسي
 اولوب اندنصره تكلف ايله خروجدن منع اولنديني صورتده عدم خروج متقدر اتفاضله اذن
 حكيم اولور عدم اتفاضله قول علت ايچون تقصير بن ديرمه بونك مناسي لانه ضمير يني في لفظنه راجع
 هلسيدر حالو كه او بيله دكلدر بلكه ضمير نجسه راجعدر ولانه قولي آخر بنه وارنجه و علائق في القى قولي
 ايچون دليلدر بس معاتحقبا نجسك خروبي قيئه ملائم ايله محقق اولور زيرا بو تقديره نجس ظاهرا
 خارج اولور زيرا بوي دكلدر الامعه نك فرزنددر بس ظاهر اولان بودر كه تحقيقاتي نجسه اوغرامشدر
 في قليل بونك خلافيقدر كه زير امعه نك اعلاستندر ايمدي نجسه اوغرامشدر بو محل بيله بيمك واجب
 اولور زير اهدايه شارح لري بو محلاك حلتنه تعرض بيلدiler مع هذا بو محلاك حلي واجيدر (كذا) نه بيله در
 يعني ذكر اولنان شيرك قيئه اغز طولوسي اولمق ناقض وضوء اولديني كبي (دم) فان قوصيق دخی ناقض
 وضوء اغز طولوي شرطسز مابع اودنيچون نجس اولديني حاده ظهورا بيمكله (وقیح) ودخی اريك
 في بلك ناقض وضوء درا گرچه كيم دم وقیح توكر ك ايله بيله مخلوط اولورسه ده (ولكن غلبه اوساويه) ولكن
 فان وار بكو توكر كفاب اولورسه باخود مساوي اولورسه ناقض اولورلحتي اكر توكر ك انلره غاب اولورسه
 وضوي نقض ايدمه مرز (والبلغم لا ينقض مطلقا) وبلغم في بلك مطلقا وضوي نقض ايله يعني اول بلغم كر ك باشدن
 نازل اولسون وكر ك جوف بدندن صاعد اولسون وكر ك اغز طولوسي اولسون وكر كسه اولسون وضوي نقض
 ايلز زيرا بيشكلي اولدينيچون نجاست اكا داخل ايدمهز (الاعتدالي يوسف في صاعد ملاه) الامام
 ابو يوسف قنده حوفدن صاعدا اولوب اغز طولوسي اولان بلغم نجسه مجزوري سبيله منجس اولمقله وضوي
 نقض ايدر (وان اخلط بالصائم اعتبر الغالب) واکر بلغم طعمه له مختلط اولورسه غالبه اعتبار اولور
 وفي اغز طولوسي اولورسه وضوي نقض ايدر واکر بلغم طعمه غالب اولورسه نقض ايلز الامام ابو يوسف
 قنده اغز طولوسي اولورسه نقض ايدر (والمجلس يجمع منفرده عده) امام ابو يوسف قنده قيئك
 منفرق اولان مجلسي جمع اولور (والبسب عند محمد) امام محمد قنده قيئك منفرق اولان سببي جمع اولور
 يعني متوضي منفرقا في ايتسدي شول حيثته كه اول في جمع ايلدقه اغز طولور امام ابو يوسف مجلسك
 اتحادنه اعتبار ايدر پس اكر في مجلس وحدده اغز طولوسي حاصل اولورسه نك قنده وضوي نقض ايدر
 اكر چه كيم غشيان متعدد اولورسه ده امام محمد سبب اتحادنه اعتبار ايدر اولكه غشياندر اغز طولوسي حاصل
 اولورسه نك قنده وضوي نقض ايدر اكر چه كيم مجلس مختلف اولورسه ده ومايس بحدت لبس نجس) فبدر
 في ثابدين حدث اوليان شي نجس دكلدر اول حدث اوليان شي باقيددر وقتا ك بيلدك ايسه تحقفا قيئك
 قبلي معدنك اعلاستندن چه ترو علاه معد محل نجاست دكلدر وياخود اول نجس اوليان شي قاندر بس
 قانك فلي او كمش اولمقله آيت كرمه ايله مجرم اولان ايمدي نجسه اولز واما مسفوح اوليان قانك آدميه حرام
 اولسي لحنك حرام اولسته بنه در ايمدي نجس اولسي ايجاب ايلز زيرا بو حرمت آدميك كرامتي ايچوندر
 بوخسه نجس اولسي ايچون دكلدر ايمدي آدويمه مسفوح اولان فن طهاره اصليه سي اورزه اولور مجرم
 اوليله بيله (وتومر بزل مسكته) دخی وضونك ناقضي ذكر اولنانلر كبي رايقودر كه متوضيتن قوه ماسكه سني
 اراله ايله شول حيثته كه معدني ارضدن زائل اوله اولكه ياني اوسته ياتوب او بو مقدر يعني ايكي يانك
 برين ارض اورزه وضع ايديجي اوله يعني حاله در ياخود نيكه لئوب او تور مقدر اولكه ايكي وره سنك بيسي اورزه
 او بو مقدر ياخود قفاسي اورزه سني اولديني حاله او بو مقدر ياخود يوزي اورزه قانوب او بو مقدر ايمدي
 نحه بناچان قوه ماسكه زئل اوله سني عاتاه بو يان كسه كه بدون خارج ولان شيئي تشخص ايدمهز عاتاه
 ثابت اولان شي ايسه يقين كيدر (والا) واکر قوه ماسكه في ازاله ايلان او يقوايسه يعني قيام حالده ياخود

هود حالند یا خود رکوع و یا سجود خوانده قارنی او یاوغندن و یا زولین ایکی یا لردن ایراق ایسوب
 او یوسیدی (فلا) بوضور ندره اولان او بقو وضوئی نقض ایلامام شافعی رحمه الله بونت خلافتددر
 (وان تعبد فی الصلاة) اگر چه کیم صلا تده قصد او بودی ایسده قوه ماسکه کنی ازاله اینین او بقو وضوئی
 نقض ایلامام ابو یوسف رحمه الله تعالی علیه بونک خلاقی اوزره در (واختلف فی نوم سندن انی مانوا زیل
 اسقط) و او بونان متوضینک طبا دینی شی ازاله او انسیدی دوشرسه انک او بقوسنده اختلاف اولندی
 صاحب هدهایه نواقض وضوئک تعدادی فتنده (اومسندا الی شی اواز بل اسقط) دیدی معنای خود متوضی
 رشید طبا یحیی اولدینی حالده او بومش اوله که اولش ازاله اولسه اول کسنه دوشرسه اول او بقونک وضوئی
 نقض ایدر دیمکدر * هدهایه شارح جری بومسئله امام طحاوینک اختیار یا بلدیکی شیندن روایت مرسومک
 اصلندن دکل دیدیلر و محیطده ذکر اولدیکه اگر اول شئه طبا نوب او بونان کسنه تک مقدمی ارض اوزره
 قرار اینش دکل ایسه حدث اولور و اگر ارض اوزره قرار اینش ایسه حدث اولراضیح قول بودر دیدی ودخی
 محیطده اگر متوضی قائم اولدینی حالده یا خود قاعد اولدینی حالده او بورکن دوشیدی اگر دوشمن دن یا خود
 دوشمن کن یا خود دوشدیکی انده او یا نوره وضوئی بوزلمن او اگر او بورکن دوشوب قرار اید که نص کره او یا نوره
 آبدستی بوزلور و اگر متوضی بر عریان دایه اوزرنده او بورسه اگر دایه بوقشده دوشورده کیدر کن او بودی ایسه
 حدث اولز و اگر اینش اشاعی رده کیدر کن او بودی ایسه حدث دیدی (والاعمال و الکر) و ذکر اولان کچی
 وضوئک ناقضی او غوغو تقدر و مست اولقدر سکر کن مراد انک سببیله یورومسئله میل اوله (و الجون) و ناقض
 وضوئک بیسی دخی جنوندر اما غم ایله سکرک ناقض وضو و الملمرینه علت انلرایله قوه ماسکه تک ازاله اولسیدر
 و جنونک علتی کندنو ک غمیدن حدث تمیز ایندی یکی اجلندر (و فقهه قیالیغ قطان بصلی بان توضی صلاة
 کامله) و دخی بالغ اولوب مباشرة وضوئله او یا نقله صلا کاله قیلان کسنه تک فقهه سی ناقض وضوئر
 فقهه صاحبینک و باندنه بولان کسنه تک ایشتدی کیدر اما ضحک انجی کندی سکنک ایشتدی کیدر او وضوئی ابطال
 اینز بلکه صلا تده ابطال اینز و تبسم ایکیسینده ابطال اینز مباشرة وضو دیمک غسل ختمنده اولان
 وضوئن احترام زدر زرا بوضو و فقهه ایله بوزلمن و صلا تده کامله ایله مراد رکوع و سجود صاحبی اولان
 صلا تده بوبو و اقدر که زرا انده وارد اولان نص کرسون علیه الصلا و السلام (الامن ضحک تک فقهه
 فلیعد او وضو و الصلاة) قول شریفدر صلا تده مطلقه ختمنده وارد اولدی امدی انک اوزرنده اقتصار اولندی
 حدیث شریفک معناسی آکا اولک که سرمن بریکر فقهه ایله ضاحک اولسیدی وضوئی و صلا تده اعاده
 ایلسون دیمکدر پس فقهه تک غیری ضحک و تبسم وضوئی نقض اینز اگر چه کیم صلا تده جنزه ایله سجده
 تلاوتی افساد ایدر سده (و او عند السلام) اگر چه کیم صلا تده کامله ده اولان فقهه شهید نص کره
 سلامدن اول اولور سده وضوئی نقض ایدر زرا بوقدر چه فقهه صلا تده یجنده اوور (الان یعمد)
 الامکر که بصلی فقهه بی قصد اینش اوله زرا بوضورنده فقهه خروج بصنع اولور و عن قریب ذکری
 کاور که تحقیق صلا تده خروج بصنع ایله تمام اولورنه کیفیتله اولورسه اولسون (فاذا خرج الامام ه فقهه
 المأموم بقض وضوئه) چنان امام صلا تندن قصد فقهه ایله خروج اینسیدی امامه او بونان کسنه تک
 فقهه سی وضوئی نقض اینز زرا امامه او بونان کسنه تک خروجی امامک سنه بیه خروجیدر (الان بکون
 مسوقا) الامکر اول امامه او بونان مسوق اولورسه الیک فقهه سی وضوئی نقض ایدر زرا بوقدر چه
 انک کندی فقهه سی اتای صلا تده اوور (و المباشرة الفاحشه) و دخی وضوئک ناقضی مباشرة فاحشه در
 و مباشرة فاحشه رجلاک عورت ایله چپله ایله اولدقلمری حالده رجلاک آتی منتشر او او بوجلاک فرجی عورتک
 فرجه طوقتمدر (للبجائین) یعنی رجلاک و مرأ تک ایکیسنگده وضوئی بوزیلور (لامس الذکر
 و المرأة) رجلاک ذکری و مرأ بی مس ایسی وضوئی نقض اینز زرا مس ذکروس عورت بزم قائمده ناقض
 وضو و کلددر امام شافعی فتنده ناقض وضوئر (قشرت نطفة فسال ماء او نحوه نقض) متوضینک بدنده
 بر قیارجق دشیلوب ماه یا خود ماه مثلاو صاری صوا خود فان اقسیدی انک وضوئی متقض او اور
 (ون علا) و اگر اول ماه اقرب یاره تک باشی اوزره مر تفع اولسیدی (فازیل) پس اول مر تفع اولان

ما ازاله اولدی (لوجیت اذاترک سال قض) شول حیثه که اول ما ازاله اولتوب ترک اولنیدی
 آردی اول کسسه نك وضوئی متقض اولور (والا فلا) واکر ترک اولدوقده آقرسه متقض اولز (خرج
 من ذنه فح او اوجع نقص) متوضیک قولاغندن اربک چیقیدی اگر اغری ایله چیقیدی انک
 وضوئی بوزیلور (والا فلا) واکر اغر بسز چیقیدی بوزلمز (فی عبیه رمد) متوضیک کوزنده
 اغریسی اولیدی (اوعش) باخود کوزی قاشق اولیدی عشمیک قحیله اکثر وقتده کوزک باشی
 قسبله یله ضعف بصره دیرل (ان خرج منها الدمع نقص) اگر اول کوزدن باش جبقارسه وضوئی نقص
 ایدر (وان استمر صاحب عذر) واکر اول یاشت خروچی مستمر اولور سه اول کسسه صاحب عذر اولور
 (کما ذاکن بها غرب) نیکم کوزده غرب اولور سه غین مجیدک قحیله ورائک سکونیه کوزده بر طر در که
 کوزی اسقه ایدر اصلا منقطع اولز (المحدث الباع لایمس محققا ولو بیاضه) باغ اولوب ابدستز اولان
 کسسه محقق شریفه باشیق جا ز اولز اگر چه کیم خطدن خالی اولان بیاضنه دخی باشیرسه (الا بغلاف
 ولو منفصلا) الاغلافه باشیرسه جا ز اولور اگر چه غلافی محکفه متصله اولور سه (وقبل منفصلا) بعضیلر
 غلافی منفصل اولور سه جا ز اولور دیدی خریضه وخریطه مثالی کبی اصم اولان قول اولدر محیطده وکافیده
 بویله تصریح اولندی وهدایه ده قول ثانی اختیار اولندی (ولای بکره بالهم وقول کره) محقق شریفه بکی
 ایله باشیق مکره اولدی بعضیلر مکره وهدر دیدیلر * محیطده دیکه بزم شیخلری بزم بعضیلری حیاضک محکفه
 یکبله باشیق کره کوردیلر وعامة فقهاء مکره اولمز دیدیلر زرا محکفه حرام اولان باشیق اولدیکه دیکله
 مباشرتدر بلا حائل باشه قدر وصاحب کافیدخی بک ایله باشیق مکره اولمق اختیار اولدی وصاحب هدایه
 مکره اولسنی اختیار اولدی (ورخص بالید فی الکتب الشرعیة الا التفسیر) وشریعت کتابلریسه
 ابدستز اولان کسسه نك باشیق سیحون رخصت ویرلدی التفسیر کتابلریسه باشیقده رخصت ویرلدی
 (ولایمس درهما فیه سورة) ودخی وضوئی اولمیان کسسه ایچون آنده آیت اولان آخیه به باشیق جا ز اولز
 فقهاء سوره ایلر ادا شدر دیدیلر (البصره وان جاز قرآنه) لامکر کسه ایله باشور سه جا ز اولور اگر چه کیم
 بلا وضو آیتک قرآنی جا ز اولدی ابدسه ابدستز اولان کسسه ده باشیقله قرابت بیننده فرق وارد
 زرا حدیث الی منع ایدر آغزی منع ایگز حتی الی غسل واجب اولور آغزی غسل واجب اولز وجنله حیاضده
 ال ایله آغز برابر اولدیلر زرا جنابتله حیض الی و آغزی منع ایدر حتی جنابت ایله حیضده ایکی سکنده غسلی
 واجب اولور وکوز ایچون سؤال وارد اولز که زرا جنبتک قرائتسر محکفه نظری حلال اولدی کافیده بویله
 ذکر اولندی (وکره دخوله مسجدا) محذک مسجدردن بر مسجده داخل اولسی مکره اولدی (وطوافه
 بالکعبه) وکعبه مکره بی طواف ایتمی دخی مکره اولدی تاتار خاتیده بویله ذکر اولندی و دخول
 مسجد وطواف کعبه محدث ایچون حرام اولما منه باعث اولدر که حیض وجنابت ونفسا کبی حدیث اکبر
 احکامندندر (فرض الغسل غسل الفم والانف) غسلاک فرضی آغزک و بورونک غسلدر بوقامده فرضله
 مراد فرضی اعتقادی به فرض علی به متناول اولان شیدر و فرض علی انک فوت اولسبله جوز فوت اولان
 شیدر (والبدن حتی داخل القافه فی الاصح) ودخی غسلاک فرضی بدنی غسل ایتمکدر حتی اصم قولده
 فلفه نك داخلی یعنی سنت درینک ایچنی غسل ایتمکدر (ولسر ولسر ولسر ولسر ولسر ولسر)
 ودخی کوبکی وقاشی و بیغی و صفاک جیبسنی غسل ایتمکدر یعنی صفاک ارفاغنه مانی ایصل واجب اولور
 نیکم صفاک دیرلینه ایصال واجب اولدوغی کبی زرا آنده حرج بوقدر محیطده بویله ذکر اولندی
 (والفرج الخارج) دخی فرجک خارجنی غسل ایتمکدر خلاصه ده بویله ذکر اولندی و بونک بیانی
 اولدر که زرا حق سبحانه و تعالینک * قاطهروا * قول شریفی مبالغه صیه سبله ظاهر بندنه اولان شیک غلی
 واجب اولسنی افضالدر اگر چه من وجه ایسه ده اشیاء مذکوره کبی (لایه حرج کاعین وثقب انضم)
 شول شیک غسلی فرض دکلددر که آنده حرج اوله کوز کبی وقبانش دلک کبی زرا آنده حرج اولان شیء حق
 سبحانه و تعالینک * وما جعل علیکم فی الدین من حرج * قول شریفله خارج اولدی محیطده بویله ذکر اولدی که
 اگر کوبه نك او کسسه ما واصل اولوب تکلف ایله واصل اولور سه وکذلک کوبه بی جبقار قد نصره دلوی

فناش اولسه شول حیثیتله که کوبه اکانکلاف ایله ادخال اولسه انه حرج اولغه غسلی فرض اولمز
 (کذا نقض ضمیر نهوا بلها) كذلك عين کبی مرأه اور کوسنی جوزوب واصلتمده حرج واردر بوند اشارت
 واردر که اور کوزولش اولور سه غسل واجب اولور (و کفی بل اصلها) حرج دفع اولوق ایچون اور کوسنک
 دیلرینی اصلتی کفایت ایدر (لاضغیرته) امار جله اور کوسنک جوز مستنده حرج اولد یغی حیثیتله
 احتیاط غسلی واجب اولور کافیده بویه ذکر اولندی (وسنه البدأ بما ذکر فی الوضوء و غسل البدن)
 و غسلک سنتی وضونک سنتند نیت و تسبیح و غسل یدندن ذکر اولسان شبله بدأ ایتمکدر (و درجه
 و خبث بدنه ان کان) و دخی غسلک سنتی فرجینی بد ننده اولان مردار شیء وار ایسه غسل ایتمکدر
 (و التوضی) و دخی مانی اعضای وضونک چیمنده استعمال ایتمکدر (الارجلیه) الا ایکی ایقارین
 دکل و یونقریر بعضک جمیع اعضای وضوء غسل اولنور الا ایکی ایقارین دکل بدیدیکندن احسندر زبرا
 اعضای وضونک چیمسی مسسوله دکلدر بلکه به ضیعی مسسوحه در و لفظ توضی ده اشارت واردر که وضوء
 صلا ند اولدیغی کبی غسلده دخی باش مسسوح اولنور و یوظاهر وایتدر (او مستتبع) اگر غسل بدن کسندنک
 ایقارنی ماه مستعمل جمع اولدیغی موضعه ایسه و اگر سطح اوزره یعنی بوکسجک رده ایسه ایقارین دخی
 غسل ایتمکدر (ثم تلیث صب) اندنصرکه مانک دوکسنی اوچر لیکدر یعنی اوچر کره دوکسه غسل
 مستون اولز اگر چه کیم حدت ازله اولور سه ده (مستوعب) شویله که دوکدیکی ماء جمیع بدننی قابلیه
 (بادیا بکبد الامین ثم الایسر ثم رأسه فی الاصح) اصح قولده صاغ او موزندن بدأ ایدیغی اولدیغی حالده
 اندنصرکوصول او موزنه اندنصرکدباشته دوکوب اوچر لیکدر منصفک فی الاصح قولی معراج الدر ایسه ده
 بعضیلر صاغ او موزنه اوچر لوب بدأ ایلدی بده باشنه بعده صول او موزنه و بعضیلر دخی باشدن بدأ
 ایلوب اوچر لدی دیدیگی قوادن احترازدر (ثم یقیه بدنه) اندنصرکه بدنتک باقی قلاتنه دوکککدر (وبعد
 یغسل رجليه) و بعده وضوئی تکمیل ایچون و ماء مستعملدن پاک ایتمک ایچون ایکی ایقارین غسل ایدر
 مصنفک جرایله ثم غسل رجليه بدیدیکنه باعث اولدر که بوتقدیر چه بادیا قوالتک سیاقنده اولور اند ایسه
 منابوقدر (والتک) و دخی غسلک سنتی بدنی او غقدر زبرا سندن مرد فرضی محمله کامل قتلقدر بدنی
 او غق ایسه ایقاردر (وصح نقل بلة عضوی آخر فیه اذا تقاطرت) غسلده برعضوک باشاغی عضو آخره
 نقل متقاطر اولدیغی وقت صحیح اولدی (دون الوضوء) وضوءده صحیح اولدی سابقابیان اولسان علت
 ایچون (و فرض عند خروج منی) و غسل متبک خروجی قنده فرض اولدی اگر چه کیم خروج
 منی اویوقده اولور سه ده (منفصل بشهوة) اویله منی که موضعه ندن شهوت ایله آرایش اولوشه شهوته قید بند باعث
 اولدر که اگر برآغر شیء بوکککدن و بو مثلاوشی سببیه خارج اولور سه غسل فرض اولز امام شافعی
 رحمه الله علیه خلافه ذاهب اولوب فرض اولور دیدی (وان لم یخرج بها) اگر چه کیم منی ظاهر بدنه
 شهوت ایله چیمدی ایسه ده غسل فرض اولوز مصنفک دفع ذکر ایلدیکنه باعث اولدر که ذکرا امام اعظم و امام
 محمد رحمه الله قائلنده دفع شرط دکلدر (و عند ایلاج ادمی) و دخی غسل آدمیک ادخال قاتنده
 فرض اولدی آدمی قیدی چیتک ادخالندن احترازدر محیطده ذکر اولدیکه برمر آتمله یله برجینی واردر زوج
 ایله مجامعتده بولد یغ شیبی انه بولورم دیدیگی اول مرأه اوزره غسل واجب اولز غسلک سببی اولان ایلاج
 یاخود احتلام بولمادیغیون (حشفة او قدرها من مقطوعها) حشفه بی یاخود حشفه نک کسلان
 برندن حشفه مقداری (فی احد سبیلی آدمی) آدم میتک سبیلیندن برینه ادخال ایله غسل فرض
 اولدی مصنفک آدمیک سبیلینی دیمسی سائر حیوانندن احترازدر زبرا حشفه بی یاخود حشفه نک
 مقطوعندن حشفه مقداری بهایمک سبیلیندن برینه ادخال ایله غسل ایجاب ایلن رغبت قلیل اولدیغی
 ایچون (یحی) اویله آدمی کدیری اوله مصنفک حقیقیدی میتک احد سبیلیندن برینه ادخالندن احترازدر
 زرا حیوانده غسل واجب اولدیغی کبی میتدخی واجب اولز (علی مکلفهما) آدمیدن مکلف اولان
 فاعل و مقول اوزرینه غسل فرض اولدی (وان لم یغزل) اگر چه میتک انزالی بوغیسه ده زبرا بومشوده
 غالب اولان انزالدر ابدی احتیاط غسل واجب اولور (و عند وثبة مسبقه منیا و مذبا) و دخی او بقودن

او بان کسسه منی یا خود منی کوردیکی وقتند غسل فرض اولدی مندی ذال مجبه نك سكونه رماه رتبه
 درل که رجلاک اهلی ابله او بناشدیغی وقتند جبقار (وان لم یعد کر حیا) اگر چه اول او بقودن او بان کسسه
 احتلامی خاطر بنه کتور من ایسه ده غسل فرض اولور ز بر اظهار اولان بودر که تحقیقا اول کوردیکی شیء
 مندر اکاهوا اصابت ایتمکله رفیق اولشدر (لان تذکره و تذکر اللذة و الانزال و لم یبرلا) اوبله دکادر که
 احتلامی خاطر بنه کتوروب و لذتی دخی خاطر بنه کتوروب حال بو که باشلق کورمه غسل فرض اولدی
 زرا اول تذکر انزال سزا و ابله تفکر کبی او یور کن تفکر در محیطه ذکر اولدی که چنان بر کسسه اوبقودن او بانوب
 او بلوغنده یا خود دوشکننده باش بولسیدی اگر احتلامی خاطر بنه کتور رسه و بقین حاصل اینسه که تحقیقا
 اول باش مندر یا خود مندر غسل واجب او روا کر بقین حاصل اینسه که تحقیقا اول باش و دیدر غسل واجب
 اولور و اگر احتلامی خاطر بنه کتور میوب و بقین حاصل اینسه که تحقیق اول باش و دیدر غسل واجب اولور پس
 بقین حاصل اینسه که اول باش مندر غسل واجب او روا کر شد اینسه که اول باش مندر یا خود دیدر کذلک
 امام اعظم و امام محمد قلمزده غسل واجب اولور امام ابو یوسف قتمده واجب اولور حتی احتلامی خاطر بنه
 کتور مدیکه دیدی زرا اصل اولان ذمتنی بری ایتمکدر ذمتنی بری ایتمک واجب اولور الا بقین ابله واجب اولور
 قیاسده بودر و امام اعظم له امام محمد مسئله فی احتیاطه اخذ یلدر زرا او بویان کسسه غافلدر و منی ایسه
 آزا اولور که هو ابله رفیق او اوب مندی کبی اولور ایمی احتیاطات اوزر بنه غسل واجب اولور (کذا المراه
 فی الاصح) کذلک رجلده ذکر اولان احکام نه ایسه مرأه دخی اصح قولده رجل کیدر فی اصح قولی
 دنیلان شیدن احترازدر که چنان مرأه احتلام او اوب اندن منی جیمسه اگر لذت انزالی بولدی ایسه اول
 مرأه اوزر غسل واجب اولور ز بر مرأه نك ماسی صدرندن رحنه نازل اولور رجل بونک خلا فدر که غسل
 حقه منینک ظهوری شرط اولدیغی حیثیله در زبلی ده بویه ذکر اولندی (اولها بحرقة و جب) رجل
 ذکر نك حشفه منی بر خر فایله صار قلی اولدیغی حالده ادخال ایلسیدی غسل واجب اولور (ان وجدلذة
 الجماع) اگر اول رجل لذت جماعی بولدی ایسه (وعند انقاع حیض و نفاس) و دخی غسل حیضک و نفاسک
 قاتی کسلبدی وقتند فرض اولدی (لا عند خروج منی اوودی) مندی وود نك خروجی وقتند فرض
 اولدی و دی دال مهمه نك سكونه بولک عقبنه چقان ماه غایظدر (وحقنة) و دخی حقنه نك خروجی
 قتمده غسل واجب اولور (ولا عند ادخال اصبع بحوه فی الدر) و دخی دبره بارمی و حجر و شجر دن بارمی مملی
 شینک ادخال اولسیده غسل واجب اولور (ووطیء بیمة بلا انزال) و دخی بلا انزال بیمة بی و طیء ایتمکله غسل
 واجب اولور رغبتک قلیل اولدیغی ایچون تکیم مر و ایتمش ابدی (انی عذرا اولم یزل عذرتها) یعنی بر رجلاک
 بر ارضایق مرأه سی اولوب و طیء ایلم کده بکارتن ازاله ایدمه مسیدی (لا غسل علیه مال یزول) مادامکه انزال
 اولدیجه ایکی نیکده اوزر بنه غسل واجب اولور زرا ارضایق التفاه خنایندن منع ایدر منته ده بویه ذکر
 اولندی (ووجب الغسل لایمت یعنی میتک غسلی حی اوزره واجب اولدی بطریق الکفایة و جوبله واجب
 اولدی حتی بعض غسل ایسیدی کلیدن و جوب ساقط اولور و اگر بعض غسل ایتمسه کلیدن و جوب
 ساقط اولوب کل اتم اولور (وعلی من اسلم جنبا و احتضا) و دخی جنبه اسلامه کلان رجل و حائض اولدیغی
 حالده اسلامه کلان مرأه اوزر بنه غسل واجب اولدی بعضی اسلامه کلان جنبه حائضک غسلاری
 مندر ویدر دیدی (او بیع لایسن) یا خود انزال ابله بالغ اولان کسسه اوزر بنه غسل واجب اولدی بلوغنه
 سنه حکم اولان کسسه ایچون غسل واجب اولدی (فی الاصح) اصح قولده فی الاصح قولی مجموع ایچون
 فیدر بعضی لدر بدیکه غسل بلوغله واجب اولور و جوب بلوغند نکره در و بلوغ ایسه انزال نکره در پس
 اگر بلوغله غسل واجب او اسیدی حکم سبب اوزره مقدم اولوق لازم کاور بز در زک انزال قوتلرک کامل
 اولسنه دایدر پس وجوبی اظهار ایدمیچی اولور یوخسه غسل لازم کلک ایچون وجوبی ثابت قلیبی اولور
 (او اولدت ولم ترمها) یا خود بر مرأه اولد کتوروب حال بو که قان کور مسیدی غسل واجب اولور زرا اول
 مرأه اگر قان کورسه غسل فرض اولوردی واجب اولور دی ظهیریه ده بویه ذکر اولندی (وسن اصاله
 الجمعة) صحیح اولان قول بودر که صلاجه ایچون غسل سنت اولدی یوم جمعه ایچون دینلدی صحیح

اولدی (واهد و احرام و عرفه) و دخی غسل عید ایچون و طاریق حجه د احرام ایچون و عرفه بیچون سنت اولدی
مصنّف عید لغت فقهده لایم اعادة ایلمکه باعث صلاة عید ایچون سنت اولدی فهم اولسون دیو اعادة اولدی
(و ندب ان المطاهر ابو بلیغ سن) و دخی غسل طاهر اولدی بی حاده ارلاسه کان کسنه ایچون یا خود سنه بلوغته
حکم اولان کسنه ایچون مندوب اولدی عن قریب کتاب حجهده بی بی قاور تحفه ناقصه و صغیر ده سنه یله
بلوغته قنوی اون بش سندر (و افاق عن جنّة) و جنون دن افاق بولان کسنه ایچون دخی غسل مندوب
اولدی (و لیکه و مردلفه) و دخی طواف کعبه ایچون و مز دلفه ایچون غسل مندوب اولدی (و کعبه
و استسقاء) و دخی صلوٰة کسوف و صلاة استسقاء ایچون غسل مندوب اولدی (و اختلف فی وجوب ثمن ماء
غسلها علی زوجها) و مرأة نك غسل ایلمکی مانك نئم زوجی اوزره واجب و اوقاعه اختلاف ایلمدی کر کسه
اول مرأة غنیه اولسون کر کسه فقیره اولسون (و حرم علی الجنب دخول المسجد ولو للعزیز) و جنب
اوزره مسجد دخول حرام اولدی عبور ایچون اولور ایسه ده امام شافعی بولک خلاقی اوزردر زیر اجابت
حالتده مسجد دخول رسول علیه الصلاة و السلام (فانی لاحل المسجد لحائض ولا جنب) قول
شرف ایچون حرام اولدی معنای شریف تحقیق بن حائض و جنب ایچون مسجد دخول حلال کوردم
دیگدر (الاضرورة) الیه کر که ضرورت حسیله اوله مثلا اونیک قیوسی مسجد حرمنده اولدی کبی
(و اطواف) و جنب و حائض اوزره طواف کعبه دخی حرام اولدی زیر اطواف مسجدده اولور و مصنّف جنب
و حائضک مسجد دخول حرام اولدی دید کسنه نصکره طوافی ذکره محتاج اولدی ایچون نکه و فنا که و قوف
ایچون جائز اولدیه مع هذا و قوف از کان چک اقواسی ایکن طواف دخی جنب ایچون جائز اولدی اولی
بالطریق اولیق فهم اولنسون ایچون در کافینده بولیه ذکر اولندی و دخی مسجد حرام امر عارض اولدی بیچون در
کورازر ایکه ابراهیم علیه السلام زمان شریفه بفرلده مسجد حرام بوغندی و اگر مسجد اولدی تقدیر اوانسه
جنب و حائض ایچون طواف جائز اولردی مستصفا ده بولیه ذکر اولندی و اما سر و بی نك ضایعده ذکر اولان شئی
بونی تأید ایلمکه بواجلن جنب و حائض اوزرل بندهم ایجاب ایتمدی طوافده نقض عهد داخل اولدی بی
ایچون یوخسه دم جنب و حائضک مسجد داخل اولدی ایچون ایجاب ایتمدی دیدی (و قرأة القرآن) و دخی
جنب و حائض اوزره قرأة قرآن حرام اولدی قرأة قرآنک مقدارنده اختلاف اولندی بعضیلر بآیت مقداری
قرأة قرآن اولردیدی و بعض برآیدن ناقص اولور سه ده حرام در دیدی (بقصد) فان نك قرآن او قومق قصدیه
اولور سه حرام اولدی و اما جنبک ذکر و ثنا قصدیه قرأة فی ثلاث بسم الله الرحمن الرحیم دیمکی کبی الحمد لله رب
العالمین دیمکی کبی و حرفا حرفا قرأة فی تعلیم ایتمک کبی اتفاقا بوضوئنده بأس یوقدر محیطده بولیه ذکر اولندی (و مس
ما هو فیه و حله) و دخی آنده قرآن اولان شئیک اوح کبی و اوراق کبی ایتمک مسی و حلی حرام اولدی (و لا بأس فی
قرأة الا سعیه) جنب و حائض ایچون دعاز قرأة ایتمکده بأس یوقدر و حالک یا پیشنده و کوشور مستنده و اسم
الله تهالی ذکر ایتمکده و تسبیحده و اکل و شربده اللین غسل ایلوب و مضغه دن صکره بأس یوقدر و دخی
او یورکن ادعیه قرأة ایتمکده بأس یوقدر و دخی جنب غسل ایتمدن اول اهله معاودت ایتمکده بأس یوقدر
الایکر که احتلام اولمش اوله بوضوئنده اهله غسل ایتمدن اول جماع جائز دکلدر منتق ده بولیه ذکر اولندی
(و یکرله کتباته) و دخی جنب ایچون قرآن کتبات ایتمک مکروه اولدی ایضا حده بولیه ذکر اولندی که جنب
ایچون قرآنی کتباتده بأس یوقدر و چاق صحیفه یا خود اوح یا خود وساده ارض اوزنده کتبات بدرسه امام
ابو یوسف قنده زیر کتاب قرآنی حامل دکلدر و کتبات حرفا حرفا بولندی بوضوئنده قرآن دکلدر و امام حجه
جنب ایچون احب اولان حرفا حرفا اولور سه ده قرآنی باز مقدر زیر احوک یا زلمسی قرآن مجرا سنده جاری
اولور دیدی (و یکرله قرأة التوراة و انزل و اولا یجیل) دخی جنب ایچون نرارت شریفی و زبور و انجیل شریفی
قرات ایتمک مکروه اولور (و لا تقوت) قنوی او قومق مکروه اولور قنوت سائر دعا کبیر (و لا یکره
مس القرآن بالکم) نه یک ایله یا پیشتی مکروه اولدی ماسبقده مر و ایدن علت ایچون (و رقع
المصحف للصبی) و دخی مصحف شریفی صیلره و یرمک ایچون یا پیشتی مکروه اولدی زیر اصیلرک وضوئله
یفرلنده حرج وارد و بلوغه دکن تأخیرنده حفظ قرآنک تقابلی وارد ایدمی ضرورت صیلره قرآنی دفعه

رخصت و برادی و فنا که مصنف وضو له غلک احکامی بیان فارغ اولدسه وضو غل نکا حاصل اولان شبت پانته شریع ایدوب (و بجززان بقاء البحر و امین و البر و المطر و الثلج و به مقصد تشمیه) دیدی یعنی وضو له غسل در با صوبه و بیکار صوبه و قبوصوبه ابله و بعمور و قارصوبه و شمست حرارت بله قصدا امتش صوبه مجاز اولور دیدی (وقبل بکره) بعضیلر شمسده ایستنان صوبه وضو و غسل مکروه اولور دیدیلر قائلی امام شافعی و ابوالحسن التمیمیدر مصنفک و بقاء مقصد قوی اکا اشارتدر که ایستقی قصد اولغیدی انصافا مکروه اولان (و بقاء بنعقد به الملح) و دخی ملح اتدن منعقد اولان صوبه وضو و غسل جائز اولور عیون مذ هبده بوبله ذکر اولندی (لابقاء الملح) ملحک صوبه بله جائز اولور خلاصهده بوبله ذکر اولندی ایکسنگ یئنده فرق اولدر که تحقیقا ماء اول که ملح اتدن حاصل اولور طبیعت اصلیدسی اوزه باقیسدر زمانائی که لمحدن حاصل اولور طبیعت آخرابه منقلب اولدی (وان مات فیه غیر دومی) اگر چه کیم ذکر اولنسان مالک هر برند افارقائی اولمان حیوان دو شوب اولمش ایسه ده وضو و غسل جائز اولور (کالتیور) دموی اولمان حیوان آری کبی و عقرب و سبک و بونلرک اشلی (اومانی اولود کاسمک) و دخی صوده حاصل اولان حیوان که باقی کبی و بنگ و قور بغه و بونلرک امثالی وری اولان قور بغه بحری اولان الیه حکمده بر ابردر و بعضیلر بری اولان قور بغه مائی افساد اید بیدر دیدیلر (اوخارج هاتی فیه) یا غونمانک خارجنده هلاک اولوب مایه افاق و لغش اداورسه ده یعنی قول صحیحده صوبک یئینده اولسبله صوبک خارجنده هلاک اولوب افاق اولمنده فرق بوقدر (لامائی المعاش و بری اولود) یعنی صوده اولوب برده حاصل اولنر مانک یئینده هلاک اولسیدی اولمانه وضو و غسل جائز اولور (کابلط و لاوز) اشلی قاز کبی و اولدرک کبی زبر بونلرک کینک صوده هلاک اولسیدی صوبی افساد ایدر (کدنسدر المذمات) کذلک سائر دایع اولان شبتلر حکم مذ کورده ما کبیدر (اوغبر اوصافه مکث) مات اوزده معطو فیدر یاخود ذکر اولن ماندن برینک اوصافی یعنی اوننی و طعمنی و رایحه سی انکسنگ تغیر اولسیدی وضو و غسل اول مانله جائز اولور (اوطهر جامد) یاخود برطاهر جامد تغیر اولسیدی وضو و غسل جائز اولور جامد قیدی مایه دن احترازدر عن قریب پستانی کلور مشیخدن اکثریک عبارتی (اوغبر اوصافه ظاهر) واقع اولدی هدایه شارحلرندن بعض لفظا حد ما فوق احدثن احتراز اولقی توهم ایدوب حتی اول بعض چقان مانک ایکی وصفی تغیر اولسیدی آنکله وضو جائز اولور دیدی حالبو که فضا حد ما فوق احدثن احتراز بجزن دکادر یئبعده ذکر اولن شیء ایچونکه زبر چقان مایه نخود و بابقه واقع اولوب مانک طعمی و رایحه سی تغیر اولسیدی آنکله وضو جائز اولور دیدی و نهاییه دیدیکه استنادلر دن نقل اولنسان آنکله وضو ننگ جائز و لمسیدر حتی وقت خر بیده اشجارک اوراقی حوضلر واقع اولوب حوضلرک ماسنی اون و طعم رایحه جهتدن تغیر ایدر فقهاندن بلا انکار آدست لورلر و بوکاطحوی شرحنده اشارت ایلدی و لکن شرطی اول تغیر اولان صو رفتی اوزره باقی اولقدر اما چقان مانک غیر یسی مایه غاب اولوب اول غلبه سببله ماء قوی اولسیدی آنکله وضو جائز اولور عن قریب یئنی کارر (کاشنان و زعفران و فاکهه و ورق فی الاصح) اصح قولده اول مائی تغیر بر نطهر جامد چوغان و زعفران و میوه و ورق شجرا کبی فی الاصح قوی یئبع و نهاییه دن نقل اولنسان قوله اشارتدر (بخلاف ما غیر احدثن اوصافه نجس) اوغبر اوصافه هه لقدر شول شیء بونک خلافتدر که مایه اوصافندن ربئی نجس تغیر ایدر سد آنکله وضو جائز دکادر زبر رسول علیه الصلاة والسلامک (الماء طهور لا یجسه شیء الا ما غبر اونه اوطهر ما در یسه) قول شریفنده ماء موصول بله مراد نجسدر زبر طاهر طاهری نجس ایلن (اوبخار) بابه بنعقد به الملح اوزره مع وفودر یعنی وضو و غسل ماء جاری ابله جائز اولور ماء جاریت تفسیرنده اختلاف اولندی بومحمد هدایه و کافینک مختار لری اختیار اولندی (وهو ما یدهب بنیة وقع فیه نجس لم یر اثره) هدایه و کافینک مختار لری اولان قول رحمان چو پنی کونورن مادر کدا کاننجس واقع اولوب اول نجسک اثری یعنی اون و طعم رایحه سندن برینی تغیر ایلدی کبی ادراک اولنیده آنکله وضو و غسل جائز اولور حتی اگر اثری کور اولسیدی جائز اولور (اومافی حکمه) یاخود وضو و غسل ماء جاری حسنده اولان مانله دخی

جاز اولور یعنی اکابجس واقع اولوب اثری کورنمزسه جاز اولور کورنورسه جاز اولوز (وهو عشر في عشر)
 اولکه عشر في عشر اولان مادر یعنی ماه جاری حکمنده اولان مادر که ذراع کرمانه طولاً و عرضاً
 اوزمذراعدر (واختلف في قدر العمق والصحيح لا يجسر ارضه باقرف) و بو عشر في عشر اولان مانک
 در بکلکنده اختلاف اولندی صحیح اولان قول آبدست ایچون ایکی الله الندقه دبی منکشف اولبه
 بمضیلر غسل ایچون الندقه منکشف اولبه دیدیلر و اگر عشر في عشر اولان مانک کابسی منجیس اولدی
 ایسه نجیس واقع اولان موضع منجیس اولزی دینلورسه اگر نجیس کورنورسه اول موضع منجیس اولور
 و اگر کورنمزسه اولوز و عراق شجری قائنده نجیس واقع اولدیغی موضوده کورنورسه ده کورنمزسه ده
 منجیس اولور (وقد يعتبر ما هو بقدره) و ازا اولور عشر في عشر مقدارنده طول و عقی اولوب عرضی اولیان
 ماه دخی اعتبار اولور لکن بوماء اگر بسط اولنسه عشر في عشر اوله ظهر روایتده بوک حکمی ذکر اولندی
 بلکه ابو سلیمان انکله آبدست انوزیرا نجاست عرضنه واصل اولور دیدی ابو نصر انکله آبدست انوز
 اگر چه عرض اعتباری نجیس اولمنی ایجاب ایدر سه ده طولی اعتباری نجیس اولمنی ایجاب ایلر ابدی
 منجیس اولوز دیدی (هو المختار) یعنی قول مختار طاهر اولسیدر ابو سلیمانک قولی دکلمدر عبون
 مذاهبه و ظهیر یه ده بویه ذکر اولندی عرض چنان عشر في عشر مقدارندن اقل اولوب لکن در بن
 اولسیدی پس اکابجست دوشوب منجیس اولدقدنصکره بسط اولدقدنه عشر في عشر اولسیدی اول
 حوض نجسدر و اگر عشر في عشر اولان حوضه نجاست دوشوب یه ده مجتمع اولدقدنه عشر في عشر
 مقدارندن اقل اولور سه اول حوض طاهر در نانا رخائنه ده بویه ذکر اولندی (لحرض للمدور یعتبره
 ستة وثلاثون ذراعاً و الصحيح) مدور اولان حوضده اوتوز التي ذراع اعتبار اولور قول صحیح بودر زیرا
 بو مقدار اولان تریع اولنسه عشر في عشر اولور زیرا شکل دائره اشکالک او سعیدر و بو قاعده
 عند الحاسب مبرهنر ظهیر یه ده بویه ذکر اولندی (لابناء اعتمر من الشجر) یعنی شجر دن صیقلان
 مائه وضو و غسل جاز اولان بمقولنک قصر ایله رویتی موسوله اولق اوزره در (واختلف في القاطر)
 شجر دن مفاطر اولان ماده اختلاف اولندی هدایه ده ذکر اولندیکه باغ چبوغندن مفاطر اولان مائه
 آبدست جاز اولور و محیطده باغ چبوغندن اقل مانک کمال امتزاجی اولغه انکله آبدست انوز دیدی
 (او اعتمر من ثمر) یا خود وضو و غسل میوه دن صیقلان مائه جاز اولوز زیرا شجر دن اقل میوه دن
 صیقلان مانک هر بری ماء مطلق دکلمدر زیرامه مطلق ذکر اولدقدنه ذهن اکابدر ایلز (ولابناء زال
 طبعه بالطحین) بماء ایله در ودخی وضو و غسل طبخله طبعی زائل اولان مائه جاز اولوز یعنی حراری
 و صور زانی دفع ایلمی وسیق اولان شئی بترسی طبخله زائل اولان مائه جاز اولوز (کشراب الریباس)
 مثالی ریباس کبی که شجر دن صیقلان ماهه مثالدر بو عبارت کالاشربه دینلر لکن افضلدر زیرا اولبه دینک
 عربی اوزره مشکلمدر (واخل) دخی سر که کبی که میوه دن صیقلان ماهه مثالدر (والمرق) ودخی شود با کبی که
 طبعی طبخله زائل اولان ماهه مثالدر (او بقله غیره علیه) یا خود ماهه غیرک غاب اولسیده طبعی زائل
 اولان مائه دخی وضو و غسل جاز اولوز بونک شئی ابراد اولندی زیرا قومک عبارت لری مختلفه در وظ هر
 روایت لری مختلفه در پس برضابطه دن لاددر که حقیقه حال انکله معلوم اوله ایدی معادن سکنالات اولنان
 شئی استماع ایله که اول مقل تحقیق طاهر اول ماء مطلقدر مانک اطلاقنک زائل اولسی ابرکدن خالی دکلمدر یا کمال
 امتزاجه در یعنی مانک شئی آخر ایله کمال اختلافدر که اتی تمیز ممکن اولبه یا خود مائه امتزاج ایدن شئی
 مایه غاب اولسیدر ایلکی یعنی مانک اطلاقنک کمال امتزاجه زائل اولسیدر ابرکدن خالی دکلمدر که یا انکله
 متظیف قصد اولنمز بر طاهر ایله طیح اولغه در یا خود نباتک اول مائی ایچمه سیده در که سلاجسز خارج اولوز
 ایکنجیسی یعنی مانک اطلاقنک زوالی ایله امتزاج ایدن شئی غاب اولسیده اولاندر بو دخی ابرکدن خالی دکلمدر که
 یا ماه خلط اولان شئی جامد اولسیده در یا خود مایع اولسیده در اولکی و یعنی ماه خلط اولان شئی
 جامد اولسی اگر اول ماه خلط اولان شئیله بیله اعضا اوزره جریان ایدر سه غاب اولان مادر ایکنجیسی یعنی
 ماه خلط اولان شئی مایع اولسی بو دخی ابرکدن خالی دکلمدر که یا اول مایع اولان شئی مایه اولدن و طعم در ایحه

جهتدن صفته مخالف اولمیدر یا خود صفتک جمعینده و یا خود به صندده مخالف اولمیدر اولکی
 یعنی اول مایهک اون وطعم و رایحه جهتدن مخالف اولمی طهارتته ذهاب اولانک قوی اولوزه ماه
 مستملک ماه طاهره خط اولمی کبی ودخی نیاندن تطهیر اولان مانک خلط اولمی کبی انده اجزائله غالب
 اولغه اعتبار اولنور و اینکجیسی یعنی مایهک جمیع صفاتده و بایعض صفاتده مایه مخالف اولمی اگر مانک
 اجزاسندن اوچنی و یا خود اینکسی تغییر ایدرسه اول مائله وضوء جائز اولمدی و اگر اینکسی تغییر ایترسه
 جائز اولمدی و اگر اول مایه خط اولرندن اول بر صفتده یا خود اینکی صفتده مایه مخالف اولورسه غلبه اول
 جهتدن اعتبار اولنور مثال سود کبی که مایه خلط اولرندن اول لونه و طعمده مایه مخالف ایدی اگر سودک
 اونی رطمی مادغالب اولورسه انکله وضوء جائز اولمدی و اگر سود اون و طعمده مایه غالب اولرسه انکله
 وضوء جائز اولدی قار یوزک و قار یوزملی اولنلرک مازی دخی ذکر اولنان کیدر که انرده طعمله غلبه به
 اعتبار اولنور یعنی قار یوزک صوی مایه غالب اولورسه انکله وضوء جائز اولمدی غالب اولر ایسه جائز اولدی
 (او اماء استعمال لفر به ارفر حدث) حرف عطف زال اوزره معطوفدر متنا خود وضوءله غسل ثواب طلب
 ایتک ایچون یا خود حدیثی رفع ایتک ایچون استعمال اولنان مائله دخی جائز اولمدی امام اعظم و امام ابو یوسف
 رحمهمالله قتلرند قریندن وازاله حدیثدن هر بر یله ماه مستعمل اولور پس فحش محدث اولان کسینه نیتسر
 آبدست السیدی اول ماه مستعمل اولور و اگر آبدستی اولان کسینه نیتله آبدست السیدی کذلک اول ماه
 مستعمل اولور و امام محمد قننده انجیق ثانی ایله مستعمل اولور یعنی محدث اولمان کسینه نیتله آبدست السیدی
 اول ماه مستعمل اولور (وان کان طهرا فی الصحیح) اگر چه کیم ماه مستعمل قول صحیحده طاهر ایسه ده
 انکله وضوء و غسل جائز اولمدی فی الصحیح قولی حسنک امام اعظمندن روایت ایلدیکی شیدن احترازدر که
 تحقیقا ماه مستعمل نجاست غایظه اولقلله نجسدر دیدی ودخی ابو یوسف امام اعظمندن روایت ایلدیکی
 شیدن احترازدر که تحقیقا ماه مستعمل نجاست خفیفه اولقلله نجسدر دیدی و تحقیق امام محمد امام
 اعظمندن روایت ایلدیکه ماه مستعمل طاهر در طهور دکلدرد دیدی و فتوی دخی بونک اوزر بنده در (الاهاب
 ینهم بادباغ) دباغت اولیمان دری دباغله طاهر اولور دباغ راجحه کبھی و فسادی ازاله ایدن شیدنر اگر چه
 کیم کوشه قومله یا خود طبرغه قومله ده اولورسه (الاهابا الخنزیر و الآدمی) الاخنزیر و آدمنیک
 در یسی دباغله طاهر اولن خنزیرک آدمی اوزره تقدیمه باعث مقام اهانت ایچون اولقلله در خنزیرک
 دباغله طاهر اولمدی یعنی عینتک نجس اولدیغی ایچوندر و آدمنیک در یسی دباغله طاهر اولمدیغی کرامتی
 ایچوندر (وما یظهر به یطهر بالذکاة) دباغله طاهر اولان شیء بوغزالماقی ایله ده طاهر اولور زیرا
 بوغزالماقی نجس اولان رطوبتلی ازاله ایتکده دباغ علی کبی عمل ایدر هدایه ده ووقایه در (وما یظهر
 جلد بادباغ یطهر بالذکاة دیدی* بن دیرمهک بو قولده تسامح وارددر بر اظاهر اولان بودر که تحقیقا اینکجی
 یطهر نختنده اولان ضمیر لفظ مایه راجعدر بو ایسه فاسددر قول آتیکه و کذلک لجمه قولیدرانک مستدرک اولسنی
 اقتضا ایدر و اگر ضمیر جلدده قولنه راجع اولورسه تفکیک لازم کلور ایدمی حق عبارت زم ذکر ایلدیگمدر
 (تخلای لجمه فی الصحیح) قول صحیحده هر در یسی دباغله طاهر اولان حیوانک لجمی ذکر اولانک خلا فیدر
 کافیده اسرارندن نقل ایله بو یله ذکر ایلدی اگر چه کیم هدایه بونک خلا فی ایسه ده امام ابو یوسفندن خلاصه ده
 ذکر اولندیکه تحقیقا چنان خنزیر ذبح اولنیدمی دباغله جلدی طاهر اولور دیدی (شعر المیتة و عظمها
 وحافرهما و قرنهما و شعر الانسان و عظمه و دم السمک طاهر) اولمش حیوانک قلی و کوی و طرنغی
 و بو نیوزی و انسانک قلی و کوی طاهر در و بالغ قاتی طاهر در اولکی بدی شبتک طاهر اولسنه باعث انلره
 حیاة حلول ایلدیکی ایچوندر و بالغ قاتی طاهر اولغه باعث زیرا بالغ قاتی حقیقتده فان دکلدرد قورودینی
 وقتده بیاض اولمی دایلی ایله (کذا شعر الخنزیر عند محمد) کذلک امام محمد قننده خنزیرک قلی دخی
 طاهر در استعمائنده ضرورت اولدیغی ایچون پس مایه واقع اولسلیله ماه نجس اولنر و امام ابو یوسف
 قننده نجسدر مایه دوشده مائی ده نجس ایدر (والکلب نجس العین) کولک عینی نجسدر شمس الاثمه
 مبسوطده بو یله تصریح ایلدی معراج الدر ایدده زم قائمده مذهبندن صحیح اولان کلبک عینی نجسدر امام

محمد بونی گفته اشارت ایلدی دیو ذکر اولندی (وقیل لا) مشایخن بعضیلری کلبک عینی نجس دکادر
 دیدیلر و جلدتک دباغله طاهر اولدیله استدلال ایدرلر نجر بدده کلبک عینی امامین فتنده نجسدر امام اعظم
 ایچون خلاف واردردیدی (وقیل جلده نجس وشعره طاهر) بعضیلر کلبک در یسی نجسدر وشعری
 طاهر در دیدیلر ابواللیک فتاواستنده ذکر اولدیکه چنان کلب ما نه داخل اولدقدنصرکه چه قوب سلکند کده
 انک صوی انسانک ثوبه اصابت ایلسه ثوی افساد ایدوب اول ثوب ایله صلاة جائز اولماز کدرهم مقداری
 اصابت ابتدی ایلسه واکثره کلبن یغمور صوی اصابت ایدرسه و مسئله کلب باقیسی علی حالها افساد
 ایلدی زیرا ماء اول کلبک در یسته اصابت ایدر کلبک در یسی نجسدر یغمور صوی وغیری کلبک شعره
 اصابت ایلدی کلبک قلی ایسه طاهر در (وتناهیة المسک طاهرة) مسکک ناخهسی در یسیدر که مسک
 انک ایچنسه جمع او انور طاهر در (الا ان تکون رطبة وغیر المذبوحة) الامر که اول ناخه باش
 اوله و ذبح اولغیمان حیوانک در یسی اوله طاهر دکدر حتی اکریاش اولوب لکن ذبح اولغیمان
 حیوانک در یسی اولورسه طاهر در واکر ذبح اولغیمان حیوانک در یسی قورور او اورسه ده ذکر اولغان باش کبی
 اولدخی طاهر در (والمسک طهر حلال) مسک کندیسی طاهر در حلالدر خایده یو بله ذکر اولندی
 حلال قولنی مصنف زیاده ایلدی زیرا طهارتدن حلال اولوق لازم کلن تکیم تراب طاهر اولوب حتی انکله
 تیم جائز ایکن حلال اولسی لازم کلدیکی کبی (و یبول ما یؤکل نجس) ولحکک نجس حلال اولان
 حیوانک سیدیکنجسدر امام محمد رحه الله طهر در دیدی (ولا یشرب اصلا) و دو اولوق ایچون وغیری
 ایچون اصلا ایچلمز امام ابو یوسف رحه الله دو اولوق ایچون ایچلمسی جائز در دیدی و امام محمد
 رحه الله مطلقا جائز در دیدی والله اعلم

فصل پنجم

(بتردون عشرتی عشر) عشرتی عشردن ناقص اولان قیو بتر بدادر کلبک خیری قوی ایدر عشرتی
 عشردن دون قیده باعث اولدر که ز بر اعشرتی عشر اولسه مادامکه ماسک اونی باطنی و یا خود اتری تغیر
 اولدجه منجس اولن بونی قاضیخان ذکر ایلدی (وقع فیها نجس) اول قیو به نجس واقع اولسیدی (وان عقی
 خرجامة وعصفور و قاطر بول کروئس الابرة) اگر چه کیم کو کر جنک و سر چه نک ترسی و ایدکنه او جلری کبی
 بولک قماطری صفوا اولندی ایسه ده حتی بول ایدکنه او جندن اکبر اولسیدی صفوا اولندی (وغیر نجس و بونا
 ابل اوغتم) و دخی نجسک غباری و دوه نیک باخود قیونک ایکی دانه ترسی صفوا اولندی ایسه ده تنه صیغه سیله
 بونا نیکله اشارت ایدر که اوج اولورسه چوق اولور تکیم امام عمر تراشدن نقل اولندی و عفوک و جهی اولدر که
 تحقیقا صحرا رده اولان قولرک باشلری اورتلو دکدر دوه قیون اطرافنه ترسلرل پس روز کانی قیورلما اتقا
 ایدر اگر انک قلیلی افساد ایلسیدی خرج لازم کلوردی ایمدی خرج دفع اولغیشدر پس بوجهتدن اول اتقا
 اولغان شی قورور اولسون کر کسه باش اولسون و کرک بتون اولسون و کرک ازلش اولسون و کرک دوه و قیون
 و کرک صغر ترسی اولسون و کرک آت و قاطر واشک ترسی اولسون ضرورتک بوجهله به شمولی اولدینی ایچون فرق
 یوقدر و ذکر اولغان کبی کرک شهر قیوسی اولسون و کرک صحرا قیوسی اولسون قول صحیحده ضرورتک شمولی
 ایچون فرق یوقدر (کاذا و عتاقی محب رمیتا) تکیم دوه نیک و باخود قیونک ایکی ترسی سودده غیلان
 آنته دوشیدی و علی الفور طشره آنلسیدی منجس اولدینی کبی فرمیتا قولندی فاه علی الفوره دلالت
 ایدر مبوطده دیدیکه چنان اول ساعت رمی اولنوب اونی اتقا زسه ضرورت ایچون اول سود منجس اولماز
 زیرا نزلک عاد تری سودلری صاغدینی و فتنده ترسلرل (وانسخ فیها حیوان دهمی) یاخود اول قیونه بر حیوان
 دهمی شمش اولسیدی دهمی قیدی نه باعث عن قریب ذکر کلبک شی ایچونکه حقه قیون دهمی اولغان
 حیوان ماده یاخود اوزم شبره سنده شمشیدی نجس ایلن طاعنسی ذکر ایلدی زیرا انک حکمی شمش کدن
 او اوبت اوزن معلوم او اور (اومات عوادمی) یاخود اول قیورده آدمی مثالی فوت اولسیدی (تخرج الوفع
 و بزح کاهه) ول قیو به دوشن شی اخراج اولنوب مانک کلبی چک اور و مادن اول قیورده اولان مانک کلبی
 چکک اول قیو ایچون طهارتدر و نه ایدر نجس واقع اولان قیونک صوی مجرد چک کله طاشلرک غلی

وچاپور نيك نقلته توفسمن ظاهر اولسته اشارتمدر دیدی (وان آسمر) واکر مانك كاپسني چكلمكه
 صمرت اولورسه (فقدن مافهيا) قيوده بولدن مانك مقداری چكبلور (فقبوض الی ذوی بصارة
 فی الماء) پس اول قيوده اولان مانك چكلمسی مانك امرنده بصیرت صاحبی ایکی کسینه تفویض اولنور
 یعنی رجه سبارش وانور که انلرک حال ماده شه ورومه رفتلری اوله پس انلر قيوده نه مقداری ماء وارددر برلرسه
 اول مقداری ماء چکلیور فقه شر بقداصح واشبه اولان بودر ز بر اول کسنلر شهادت ملزمه نك نصایدنر
 ودرخی اصل اولان بر امره مبتلا اولندبغی وقتده اهل علمه راجعت لازم اولدبغی ایچون حق سبحانه و تعالی
 قرآن کریمده (فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) پیوردی (وقیل بقدر مافیها) بعضیلر اول قيوده اولان
 صومقدنر اولنور دیدی امام ابو یوسفدن روایت اولندبکه اول تقدیرده ایکی وجه وارددر وجه اول اولدر که
 برچه قرقاز یلوردنر بکلکده و دورده مانك موضعی مقداری اوله و کبرج ایله صوانور و قیونك چکیلن صوی
 اول چقوره دو کباز اول قيودن چکیلن صو اول چقوری طولدر دقده اول قیونك صوی چکلمش اولور
 والله اعلم ووجه ثانی اولدر که قیونك صویته بر قماش ارسال اولنوب اول فاشده صونك بالغ اولدبغی
 محلته نشان اولنور بعده قیودن مثلا اون قوغه صو چکلیور بعده قماش بته ماء اعاده اولنور کورلمک
 ایچونکه نه مقدار اکسلدی پس اگر مانك عشری مقداری اکسلدی ایسه بوز قوغه چکلمک لازم کلور
 لکن مستقیم اولنر الامکر قیونك دؤری مانك حد اولندن دیننه وارنجبه برابر اوله (وقیل یتزح مانند اولو
 الی ثلاثه) بعضیلر اول تجنض واقع اولان قیودن ایکی بوز قوغه صو چکلیور اوج بوز وارنجبه دیدی و بوامام
 محمددن روایت اولتمددر بغدادده مشاهده ایلدیکی شبله افتا ایلدی ز بر بغدادک قیوری دجله به قریب
 اولقله صوری چوقدر (وان مات نحو حامة اود جاجة فار بعون دلو اوسطا الی ستین) واکر قيوده
 کور کرجن وطوق مثللی فوت اولسیدی وسط الحال قوغه ایله قرق قوغه صو چکلیور الشمس وارنجبه قرق
 قوغه سی واجب اولق طریقه و بکره سی مستحب اولق طریقه (وان مات نحو آرة اوعصه ورفعشرون الی
 ثلاثین) واکر قيوده فاره یا خود سرچه مثللی فوت اولسیدی بکره قوغه صو چکلیور اوتوز وارنجبه اولده
 درخی ذکر اولنان کچی بکره قوغه سی وجوب طریقه و اون قوغه سی مستحبدر (وما جاوز الوسطا حسب به
 ووسط الخالدن تجاوز ایدن قوغه ایله چکیلن صو وسط الحال قوغه ایله حساب اولنور (تم ما بین الفارة
 و الحامة کافارة) بوندن صکره فاره ایله کور کرجن مایینده اولان حیوان فوت اولسیدی بته فاره کبیدر یعنی
 بکره قوغه صو چکلیور اوتوز وارنجبه (وما بین الدجاجة و الشاة کالد جاجة) وطوق ایله قیون مایینده اولان
 حیوان فوت اولسیدی بته طوق کبیدر یعنی قرق قوغه صو چکلیور الشمس وارنجبه ز بلیدمه بویه ذکر اولندی
 واکر فاره دن بیوجک حیوان فوت اولسیدی اول حیوانک دردشه وارنجبه بکره قوغه صو چکلیور
 واکر بشی فوت اولورسه طنوز بته قرق قوغه صو چکلیور واکر اون دانه سی ردن فوت اولسیدی اول قیونك
 جمیع صوی چکلیور واکر طوق هیئتی مقداری ایکی فاره فوت اولسیدی قرق قوغه صو چکلیور واکر ایکی کدی
 فوت اولسیدی اول قیونك جمیع صوی چکلیور ظهیر یه ده بویه ذکر ایلدی (ونجسها من وقت الوقوع
 ان علم) وایچنده حیوان فوت اولان قیونك نجس اولسی اول حیوانک قیوه وقوعی وقتندندر اگر اول
 وقت یلندیسه (والا) واکر قغنی وقتده واقع اولدی بخی ماوم اولرسه (فخذ بوم وبله ان لم یلتفخ) پس
 اگر اول حیوان شمشدی بسد وضو وحقندهر بکون بر کبجه اولق اوزره حکم اولنور حتی اندن آبدست انلرک
 صلاتنری اعاده لازم کلور اما وضو نك شپریده استعمال ایدن حقندهر اول قیونك نجس اولسی فی الحال حکم
 اولنور ز بر اعریده استعمال ایدن نوبده نجاست بولاقی بایندندر حتی اول قیونك صوی ایله ثوب غسل ایتمش
 اولسه لازم کلر الا اول ثوبک ماء ظاهر ایله غسلی لازم کلور قول صحیح بودر کذلک زبلی ده بویه دیدی معراج
 الداریه نك قولی بونی تأید ایدر که تحقیقا صباغی بونکله افتا ایدر اولدی دیدی (وان استغف او تسبح فند ثلاثه
 ایام ولبالها) واکر اول قيوده فوت اولان حیوان شمش اولسه یا خود طاعلش اولسه صوی بک نجس
 اولسی اوج کون اوج کبجه حکم اولنور مصنفک بو محله طاعلشی ذکره باعث ز بر بو محله طاعلش حکمی
 شمشدن فهم اولنور ز بر طاعلش ماء افساد ایتمکده شمشکن اکثرر امدی لایق اولان طاعلش ایچون

تقدیر اولان مدت ششمک ایچون تقدیر اولان مدتدن اکثر اولمقدر پس اگر بومدک تقدیرنده ششمک حکمی
 اوزره اقتضار اولنسیدی توهم اولتور که تحفه قاطاغلیق ششمک ایچون تقدیر اولان مدتدن اکثر اولان
 اقتضا ایدردی و اگر طاغلیق اوزره اقتضار اولنسیدی توهم اولتور دیکه تحفه قاششمک بومدتن اقل اولان
 اقتضا ایدردی پس حکمی بیان توهمی دفع ایچون ایکسینک یینی جمع اولندی ایددی ظاهر بودر که
 وقایه نیک عبارتی لایق اولان دکل ایدیکه ابتداء ششمک ایله طاغلیق یینی جمع ایددی ثابا ششمک اوزره
 اقتضار ایددی حالبوکه واجب اولان امر بر عکسدر (وقالا منذ وجد) و امامین دیدیلر که قیونک نجس
 اولسی نجس بولندیغی و تقدیر حتی اندن ابدست الانلره صلاتلرندن رشیکت اعاده سی لازم کلز بلکه اول قیونک
 صوبی اصابت ایلدیکی شیک غسلی لازم کاور (واو اخرج الحيوان حيا غير نجس العين) و اگر اول قیوبه عینی
 نجس اولیان حیوان دوشوب دیرله اخراج اولنسیدی یعنی عینی نجسدر دن کسندنک قائنده خنزیر ایله
 کلبک غسیری حیوان دوشوب دیری اولدیغی حالده اخراج اولنسیدی (ولابه خبت) وانک بدنده
 برمر دار بولشمش اولنسیدی (لا نجسها) اول حیوان اول قیوبی نجس ایلیز حتی چغان قیوبه دوشن
 قیون و قیون مثالی حیوان طاهر اولنسیدی یا خوداشک و قاطر و کدی و سایر برنجی حیوان دوشوب
 و بدنده برمر دار اولنسیدی دیرله چیقان حیوان اول قیوبی نجس ایلیز اما طاهر اولانک نجس ایلدیکی
 ظاهر در بیانه حاجت بوق و اما عینی نجس اولیان حیوانک نجس ایلدیکنه باعث وقتا که محیطده دیدی ایسه که
 اگر قیوبه دوشن اتی بیان وحشی برنجی حیوان و برنجی قوشلردن اولورسه فقها ائده اختلاف ایلدیله
 صحیح اولان بودر که تحفه نجس ایلیز و کذلک اشک و قاطر اول قیونک صوبنده شک حاصل ایلیز زیرا ذر اولان
 حیوانک بدنی طاهر در زیر استعمال جهتمندن بزم ایچون خلق اولنشلردن بونلرد دوشدیکی قیونک صوبی
 ایچنده فوت اولیری ایله نجس ایدر (الان بدخل فوفیه) الامکر اول حیوان اغزینی مائه ادخال ایش
 اوله (قیون حکمه حکم لعابه) پس اول مانک حکمی اول حیوانک اغزینک امانی حکمده اولور
 ایددی اگر اول حیوانک اغزینک صالحی ساسی طاهر ایسه اول قیونک صوبی دخی طاهر در و اگر نجس ایسه
 اول قیونک صوبی دخی نجسدر کلبسی چکبلور و اگر اول حیوانک اغزینک صوبی مشکوک ایسه اول قیونک
 صوبی دخی مشکوکدر و صوبینک کلبسی چکبلور و اگر اغزینک صوبی مکروه ایسه اول قیونک صوبی دخی
 مکروهدر چکلمسی مستحب اولور (وسوئالاً دمی الطاهر الفم) و اغزینی طاهر اولان آدمینک ایچدیکی
 صوبک ارتبغی کرکسه اول آدمی جنب اولسون و کرکسه حائض اولسون و کرک صغیر اولسون و کرک کافر
 اولسون (وکل ما کول کذلک) و جمیع اتی نبوب اغزینی طاهر اولانک ایچدیکی صوبک ارتبغی
 (طاهر) بالجمله طاهر در زیر بونلرک اغزینک صوبی لجم طاهر دن حاصل اولشدر پس انکله مخلوط
 اولان صودخی انک کبی طاهر اولور (والخنزیر والکلب و مباح البهائم والهرة و دراکل الفارة) و خنزیر
 و کلب و برنجی جانورل و هنوز فاره اکل ایدن کدی بونلرک ایچدیکی صوبک ارتوغی و فورقیدنه باعث اولندر که
 زیرا کدی فاره بی جزدن اول یا خود نبوب بر و یا یکی ساعت کچد کد نصرکه ایچدیکی صوبک ارتوغی نجس
 دکدر بلکه مکروهدر بعضی براتی حرام اولدیغی ایچون و بعضی لر نجاسدن قرضمی اولدیغی ایچون مکروهدر
 دیدیلر بوقرکته تزیه به اشارتدر اولکی کراهت بحریمه به اشارتدر (و شارب الخمر فور شر بیها نجس)
 و دخی هنوز شراب ایچن کسته نیک سوژی نجسدر اما اوج اولنیک سوژی نجس اولسی اغزینک نجس
 اولان اما نه قارشدیغی ایچوندر (والدجاجة الخلاء) و دخی سوپر و ند بلکه بوش کرن طاوغک ایچدیکی
 صوبک ارتوغی (وسباع الطیر و سواکن الیوت) و برنجی قوشلرک اولورده ساکن اولان بیلان و عفر
 و فاره و فورقینک ایچدیکی صوبک ارتوغی (مکروه) بالجمله مکروهدر عذرات ناسده بوش کرن طاوغک
 سوژی مکروه اولسی نجاست قارشدیغی ایچوندر اگر طاوغ حبس اولنش ایسه شول حیثیله که بورتی ایغی
 التدارشیه انک سوژی مکروه اولر و اما برنجی قوشلرک سوژی مکروه اولسی حیوان چیغسی بدکاری
 ایچوندر سوپر و ند بلکه کرن بوش طاوغه مشابه اولدیله حتی اگر حبس اولنوب صاحبی بوزنک نجسدر
 خالی اولدیغی یلسیدی سوژی مکروه اولز و اما سواکن بونک سوژی مکروه اولسی انک حرام اولسی

سوئر نيك مكر وه اولسنی انجیاب ایدر لکن اولری طواف ایلدکلی ایچون سوئرلندن حرمت ساقط اولوب
 کراحت اوزره باقی قالدی (وسوئر الحمار والبقل مشکوک) اشکک وقاطرک ایچدیکی صوبک ارتوغی
 مشکوکدر اکثر شایخک عبارتی بودر و بعضی برحق تعالی حضرت تتر نیک احکامنده شک اولنورشی اولدیغن
 انکار ایلدیلر و دیدیلر که حمارک سوئری ظاهر در اکاثوب بازسه انده نماز جائزدر اول سوئرله وضوئی
 اختیار ایلک حالتده انکه آبدست التمز واکراندن غیری ماء طاهر بولنرسه انکه آبدست المغسله
 تیمم جمع اولنور و مشایخ دیدیلر که شکدن مراد توفقدر دلیلار یا تعارض و یا خود مترادف اولسون
 ایچسون پس بعضی شک انک طاهر اولسندره در دیدی و بعضی مطهر اولسندره در دیدی صحیح اولان
 قول بودر فتوی دخی بونک اوزر بنده در کافیده و منیده بویه ذکر اولندی و هدایده ذکر اولسندره
 قاطر اشکدن حاصل اولمشدر ایمدی اشکک حکمنی اخذ ایدر و زیلعی دیدیکه قاطر اشکک حکمنی اخذ ایلدی
 چنان قاطرک اناسی اشک اولورسه در زیر حکمده انامعتبردر و اما چنان قاطرک اناسی قسراق اولور سه
 یزم ذکر ایلدیکه رشی ایچون بونده اشکال وارددر زیرا اعتبار انابه در کورنر نیکه تحقیقا بودر قیونه اشوب
 اندن بر قوزی حاصل اولسیدی اکل حلال اولور وانی قربان اتک جائز اولور ایمدی امامین فتنده لجمی بتک
 لایق اولدی و امام اعظم فتنده اناسنه اعتبار ایلله طاهر اولسی لایق اولدی و غایب تسروجه ده ذکر اولدی که
 چنان اشک قسراغه اشوب ایکیسندن حاصل اولان قاطرک لجمی مکر و اولمز امام محمددن روایت اولدی که
 بو صورتده سوئری مشکوک اولمز و چنان مشکوک اولسیدی (فیتوضا به و تیمم ان عدم غیره) اشکک
 وقاطرک سوئری ایلله آبدست التوب و تیمم اولنور اکراندن غیری ماء طاهر بولنرسه مراد اولان بر نماز ایکیسندن
 خالی اولماقدیر بو خسه حایه واحده ده وضوئله تیممی جمع ایتک شرط کدر حجتی برکنسه سوئر حمار ایلله آبدست
 التوب نمازی قیلدقدنصکره آبدستی بوزوب و تیمم ایدوب اول صلاتی اعاده ایسیدی یقینا عهددن چقبوب
 ادا ایتمش اولور کافیده و زاهدی شرحنده بویه ذکر اولندی (بخلاف تبدیلتی) خرما اصلندقلری طاتراو
 صو سوئرک خلاقیدر شول جهتدکه امام اعظم فتنده انکه آبدست التورا کرچه کیم ابو یوسف یا انکر تیمم
 اولنور دیدی ایسه ده و امام محمد آبدست ایلله تیممی جمع ایلدی و نید ایلله مراد صو کبی سیلان ایدر طور و وطنلو
 خرما اصلندقلری صودر اما چنان مشتد اولوب سکر و بر سره اتفاقا انکه آبدست التمز قاضیخان دیدیکه مستراح
 قیوسنی صو قیوسی ایلسه لرحیاست واصل اولان بر لرینی مقدارندن واسع و دریک قیلنورسه طاهر در
 و اکراندن دریک اولوب اندن واسع قیلنرسه پس انک جاتیلری نجس و دبی طاهر در و برقیوبه نجس واقع
 اولدقدنصکره صوی غائب اولسه بعده صوی بنه عودت ایلسه صحیح اولان قول بودر که اول عودت ایدن
 صو طاهر در و اول صوبک غائب اولسی قوغه ایلله چکلمک منزله سنده اولور و کذلک برقیوبدن بکرمی قوغه
 صو چکلمک واجب اولمش اوله پس اول قیوبدن اون قوغه صو چکلمک کده قیوبده صو قاسله بعده اکا صواعده
 ایلدکده اول قیوبدن برشی چکلمز ولایق اولان بودر که مستراح قیوسله صو قیوسنک مایینی صو قیوسنه
 نجاست واصل اولمچق مقدار یه بید اوله و کلب قدوریده بش ذراع یا خود دیدی ذراع تقدیر اولندی بولازم
 دکلدر معتبر اولان نجاستک واصل اولدیقدیر بو واقعدر که ارض پکلمکه و بو مشقلله مختلف اولور
 بوند نصکره و فنا که مصنف سوئرک احکامنی بیان ایدوب عرفک احکامنی دخی انجیلین بیانه محتاج
 اولدیسه (و العرق کال سوئر) دیدی یعنی ذکر اولنان احکامده عرفق سوئر کبیدر دیدی زیر سوئر ایلله عرفق
 ایکیسیده لخدمند حاصل اولور ایمدی احدیم: آخرک حکمنی اخذ ایلدی یزم اوزر عیزه اشک ایلله قاطرک سوئری
 مشکوک اولوب مع هذا حمارک عرفق طاهر در دیوسوئل وارد اولمز زیرا انک حکمی قیاسه مخالفدر حدیثه
 ثابت اولمشدر حدیث اولدر که نبی علیه الصلاة والسلام حماره اکر سز بندی مع هذا هوانک حراری
 حر حجاز و آغراق نبوت آخر لغی ایدی و یزم قیاسه مخالف حدیثه ثابت اولدی دیدیکه باعث اولدر که زیرا
 قیاس حمارک عرفق لجم نجسندن حاصل اولدیچون نجس اولسنی اقتضایدر پس عرفقک غیر بده حکم اصل
 قیاس اوزره باقی قالدی اکر دینورسه که سبقت ایتدیکه تحقیقا ذکر اولنان حیوانک بونی طاهر در پس
 عرفق لجم نجسندن حاصل اولدیچون قول نه کیفیتله صحیح اولور جوابنده بز درز که ما سبقک معنایی

ظ هر بدنی حکما ظاهر اولقدر شول معنایه که ما بعدن اکملاتی اولان ضرورت استعمالی بیون نجس اولان دیو کلام باطنی نجس اولسنی منافی اولن اکانظیر ایله ضرورت منافی اولدیبعیون

باب التیم

بواب تیمم احکامی بیاننده درو تیمم لغتیه قصد ایتمکه دیرلوشر عاظم غله تطهیر قصد ایتمکه دیرل (جاز و اوفیل الوقت) تیمم وقت صلاة داخل اولن دن اولده اولورسه جاز اولدی امام شافعی رحمه الله بونک خلاف اولورسه اولدی (ولا کثر من فرض غیره) و فرض واحدن اکثر بیون وغیری بیون جاز اولدی یعنی تیمم ایله فرأضدن و نوافلدن بدیلدیکی قیلق جاز اولدی و اما شافعی قنده هر بر فرض بیون تیمم ایدر و ناله دن بدیلدیکنی قیلر (لحمده و جنب و حیاض و نفسه و غیره) عن الماء) لمحدث جاز لغتیه متعلقدر آیدستمنز بیون و جنب و حیاض و نفسه و تیمم جاز اولدی طهارت لرینه کفایت ایدر حکم مقداری صودن عاجز اولد قیلری حاله حتی بر رجل احتلام اولدیغنی حاله او بقودن او باندیه و انکچون آیدسته کفایت ایدر بوجمله کفایت ایتمک مقداری صوا و سه تیمم ایدر بزم قترده انک اوزرینه آیدست واجب اولدی امام شافعی بیون خلاف وارد و اما حنبلان جنابت ایله تیممده تصکره حدث ایتمکه وضوء بچاپ ایدر حدث اولسیدی اول کسنتک اوزرینه وضوء واجب اولور و جنابت بیون اولان تیمم ایسه بالاتفاقدر و حنبلان لمحدث بیون یعنی اعضاسنی غسله کفایت ایدر حکم ماء اولسیدی بودخی اولدیکی کبی خلاف اولوردر یعنی بزم قترده جنابت بیون تیمم ایدر و انک اوزرینه تیمم اول موجود اولان مائه وضوء واجب اولن و امام شافعی قنده لابد اولا موجود اولان مائه آیدست اوب بعده تیمم ایدر (بعده میلا) مانک بر میل مقداری بید اولدیغی بیون عاجز اولقله میل فرسخک تدبیر و فرسخ اون ایکی یک ادمدر (او مرض) یا خود مرضن عاجز اولقله که اولر ضله مانک استعماله قدرق اولیه یا خود مائی استعمال ایدر سه مرضی مشد اوله و تلف نفسدن خوف شرط قیلندی امام شافعی تلف نفسدن خوف شرطدر دیو خلافة زاهب اولدی (او برد) یا خود هلاکه و یا مرضه مبتلا بدیه حکم صوفدن عاجز اولقله (و ارفی المصبر) کر کسه اول کسنته شهید اولسون اما بین بونک خلافی اولوردر (او عدو اوسع) یا خود دشمندن یا خود کند ایله مانک بیتنده برنجی جانور اولقله عاجز اوله حاله که نفسی قهله که به القابنت حر امدرا مدی عجزه تحقق اولور (و عطش) یا خود کسنته و بیون و یابده بیون صومسز قلدن عاجز اولقله (او عدم آله) یا خود قوعنه و یابیشمالی آت مدوم اولقله عاجز اوله (او خوف فوت صلاة الجنان لغیر الاولی) یا خود امامته اولی اولان صلحان و یاقاضی و یابیش و لیسلی و یاقبیله امامی اوللرک غیر کسنته نیک جنازه نماز نیک فوتندن خوفله عاجز اوله (او خوف صلاة عیدولوبناء) یا خود صلاة عیدک فوتی خوفندن عاجز اوله اگر چه تیمم وضوء اوزرینه اولورسه ده یعنی صلاة عیده شروع ایدر کده حدث واقع اولور آیدست التجیه دکین فوت اولور دیو خونندن عاجز اولقله (لا فوات الرقیة و الجمعة) و قیبه اولان صلاة و صلاة جمعه نیک فوتندن خوف ایتمکه تیمم جاز اولور زبرا بونلرک فوت اولملری بدللرینه وارنجیه اولمکه جمعه بیون ظهر آخر و وقتیه بیون قضا در (بدیه الصلاة او سجدة التلاوة) صلاة نیتله یا خود سجدة تلاوت نیتله جاز اولدی بلیدلفظی جازیه متعلقدر بس معتبر اولان عبادتیه قصد و دیه نیتله تیمم ایتمکه که اول عبادت اولن لاطهارت ایله صحیح اوله حتی حنبلان صوبه لمدیغنی و قنده مسجد کبرمک بیون و باذان او قومق بیون و یا خود اقامت ایتمک بیون تیمم ایسیدی اول تیمم ایله نماز ادا اولور (هنا تیمم کافر لا وضوء) ایدر اگر تیممده نیت شرط قیلندی ایسه کافرک تیممی لغوا و ایدر وضوئی لغوا اولدی زبرا کافر نیت بیون اهل دکلدن ایس اگر کافر نیتسز آیدست اولور اسلامه کسه اول آیدست ایله نماز جاز اولدی (بضربین) ایکی ضربه ایله جاز اولدی جازیه متعلقدر (ان استوعبا وجهه و یدیه بمرقبه) اول ایکی ضربه تیمم ایدن کسنته نیک بوزنی و ایکی لرین درسکلرینه وارنجیه قاپلر سه مراد ارض اولورسه ضرب اونان ایکی اللدر اگر چه کیم اول ایکی الدغبار اولورسده حتی اگر اسنعب الیلوبوشی قابل باقی قاورسه جاز اولر (بالافتائیه) و اگر ایکی ضربه اسنعب الیلر سه غبار ایله اسنعب اولق بیون او جنیمی ضربه لازم کاور یا خود ارض اولورسه ضرب اونان بدلازم کاور اگر غیر اولورسه بوفوتک اوزرینه صدر

الشربیه نك بوئند نصركر چنان غبار پارماق لرتك اراغنه داخل اولدی ایسه اول كسنه پارماق لرتن خلاللق
 لازمدر ایمدی پارماق لرتن تخنیل ایچون ضربه نائشه به محتاج اولور قولنه وارد اولان سئوال بزم قولماوزوره وارد
 اولزانکیچون وارد اولنك ك صدر الشربیه نك قول غبارك شرط اولسنی اقتضایدر ایمدی مصنف تیمی
 بیاند نصركه ولو بلا تفع دیدی ایمدی سن تدبر ایله (علی طاهر من جنس الارض) حرف جر ضربه نینه
 متعلقدر من ناراض جنسندن طهار اوزره ایکی ضربه ایله جائز اولور تراب و قوم و طش و سمرمه و زرد نخ و تراب
 ایله مخلوط التون و كوش و وززنده غبار اولان بغضای واره کبی جنس ارض دیمكله صودن حاصل اولان
 طوز خارج قالور زیر ارض جنسندن دكلدر (وهولای نطبع) حابوکه اول جنس ارض منضع اولیه
 یعنی لین اولیه بو نكله مراد غبار ایله مخلوط اولیان التون و كوش و دموردن و بونلك مثلیدن احتراز در
 (ولا بترمد بالاحتراق) و دخی بلقغه شجر کبی کل اولیان شیدن احتراز در بونك بیانی اولدر که زیر ارضه عید اهل
 لغتک اجعی ارزوره وجه ارضک اسمیدر جنس ارضدن اولیه متناول اولماز خود جنس ارضدن اولوب
 منطبع اولیانه و احراقه شجر کبی کل اولیانه متناول اولن (ولو بلا تفع) اگرچه کیم اول جنس ارضدن
 اولان شی طاهر غبار سن اولور سه ده آنكله نیم جائز اولدی (وعلیه) و دخی غبار طهار اوزره ایکی ضربه
 ایله جائز اولدی علی طهار اوزره سه طوفور و ضربه نفعه راجه در (بلا عجز) صعبیدن عاجز اولقسن بن نكیم
 فچان تیم مراد ایدن كسنه اوسوره سه باخود بر دیوار قمش اولسه یا خود بغضای اولسه یوز نده و قولارنده
 غبار اصابت ایلوب مسح ایسه نیم جائز اولور و اگر مسح ایترسه جائز اولدی (و یجب طبه عنه) و دخی
 تیم مراد ایدن كسنه اوزره مائی طلب ایتمك واجب اولور و امام ابو یوسفدن روایت اولند بکه فچان
 صو بر موضعه اولسه که اول كسنه صوبه کیدوب آدست الجیدد کین قافله کیدوب کوزندن غاب اوله جق
 مقداری اولسه اول صو بعد اولمش اولور اول كسنه ایچون مائی طلبسن نیم جائز اولور دیدی (ان ظن
 قریبه) اگر اول كسنه مائک بقین موضعه اولدیغن ظن ایدر سه طلب واجب اولور (و الا فلا) و اگر مائک
 بقین موضعه اولدیغن ظن ایترسه اکمالک طلبی واجب اولن (و ندب راجه الصلاه احر الوقت) و مائی
 رجالیدن كسند ایچون صلاتی آخر وقتده ادا ایتمك مندوب اولدی بس تیمله وقتک اوانده ادا ایدوب وقت
 دخی باقی ایکن مائی بولسیدی صلاتی اعاده لازم كلز (وضعه فی رحله او امر غیره به) بر كسند مائی بو كسند
 وضع ایسه باخود رغبری كسند به آل بومائی بو كسند وضع ایله دیو امر ایدوب مائی بو كسند قودیفن و وضعه
 آخر امر ایلد بکن خاطرندن کیدوب (فصلی بلم بعد) نیم ایله نمازی ادا ایله نمازی اعاده ایلز (الاعتدالی
 یوسف) الا بی یوسف قتنده اعاده لازم كاور (و او غیره بلا علمه) و اگر رغبری كسند بونك علی بوغیكن
 بو كسند مائی وضع ایتمش اولسه (فقل جائز وفاقا) بعض وفاقا تیمم کاجا زدر دیدی (وقیل هو ابضا
 مختلف فیه) و بعض بومسئله ذکر اولان کبی مختلف فیه در دیدی (طلبه من رفیقته فان منعه اراعطه
 باكثر ممن المثل او اعاده به وهوا سن عنه نیم) بر كسند مائی رفیقندن طلب ایلد كده اگر رفیقی مائی
 طلبدن منع ایدر سه یا خود مائک ممن مثلندن اکثر ممن ایله و بر كسند مراد اینسیدی یا خود ممن طلبیه و بر سه
 اولوب ممن مثلی مقداری قیمته قادر اولسیدی بوضو رنلرده اول كسند نیم ایدر (والا) و اگر رفیقی
 مائی طلبدن منع ایترسه و ممن مثلی ایله و بر كسند راضی اولوب بونك قتنده ممن مثل مقداری شی موجود
 اولور سه (فلا) اول وقت ایچون نیم جائز اولن (وقبله) طلب ایترسن مقدم جائز اولن (قیل جز) بعض
 جائز اولور دیدی صاحب هدایه دخی بونی اختیار ایله بعض دخی جائز اولن دیدی بوسط صاحبی بونی
 اختیار ایلدی (ولم یجز علی ارض نجست و زال اثرها) و نجس واقع اولوب اثری زائل اولان ارض اوزره
 تیمم جائز اولدی زیرا اول ارض اگرچه کیم بلك ایسه ده طبه اولدی (بخلاف الصلاه) صلاه بوکا
 مخالفدر که زیر اصلانده طهارت کفایدر (و ناقضه ناقض الوضوء) و تیمم ناقضی وضوئی نقض ایدن شیددر
 زیرا تیمم وضوئی نائیدر (و القدره علی ماء كاف اطهره) و نیم مراد ایدن كسند نك طهارتنه کفایت ایده جك
 مایه قادر اولدی دخی تیمم ناقضدر زیرا بوتقدیر چه حدث سابق ظاهر اولوب ترابك ظهور اولسه
 منتهی اولور بو خسه طهرینه کفایت ایده جك مقداری مایه قادر اولق نقض سبیلندن دكلدر زیرا نه حقیقه

ونه حکما خروج نجس دکلدن پس اگر تیمم بدن کسند مایه قادر اولسه ودخی آبدست المدين اول مانی ضایع ایدر سه تیممی اعاده ایدر وچنان جنب غسل ایدوب انک ظهر بنده ماه وصل اولمدین یتشمیوب دو کسند ووضوء واجب ایدر حدث یله محدث اولسه جنابت وحدثک ایکسی ایچون تیمم ایدوب بعده ایکسینه کفایت ایدر ماه بولسه غسل ووضوون هر برینک حفته تیمم باطل اولور واکر بولدیغی صوابکسندن برینه کفایت ایترسه تیمم ایکسی حفته باقی قاور واکر بعینه ایکسندن برینه کفایت ایدر سه هر فغبنسه کفایت ایدر سه اتی غسل ایدر وآخرک حفته تیمم باقی قاور واکر ایکسندن هر برینه مفردا کفایت ایدر سه لمعه بی غسل ایدر لمعدن می ادجنابت ایچون غسل ایتمدی وفته ماه یتشمیوب باقی قلان ظهر بدر اتی غسل ایدر ز راجنابت اغلاظدر (فضل عن حاجته) تیمم بدن کسندک ظهر بنه کفایت بدن مایه قادر اولسی حاجتدن فضله اولدیغی حالده درکه ز را اول مانی حاجتی ایچون مثلا صوسر زلفنی دفع ایچون استعمال ایلسد ظهر بنه کفایت ایتموب عدم حکمنده اولور (ومرور الناعسه به علی الماء) و تیمم ناقضی او یوقایان کسندک تیمم ایله صواب اولوزندن کچوب کتسیدر حتی اگر تیمم صواب اولوزندن او بورکن کچسیدی انک تیممی او بقوابله منقض اولور بوخسه ما اولوزندن مرور ایتموبله منقض اولوزن (کالمستقیظ) ما اولوزندن او نورکن کچن تیمم او یاقفله کچن تیمم کبیدر یعنی او یاقفله ما اولوزندن کچن کسندک تیممی او یوقافله منقض اولدیغی کبی ناعسکده ماه اولوزندن مروری تیممی او یوقافله نقض ایدر (لاالردة) ردت بو یله دکلدن زرا انک تیممی منقض اولوزن حتی چنان مسلم تیمم ایدوب العباد بالله تعالی مرتدا اولسه بعده ینه اسلامه کلدکده اول تیمم ایله انک نمازی صحیح اولور (جرح اکثر اعضائه) اگر اعضای وضوونک اکثری حدث اصفرده (اوبدنه) یا خود جمع بدنک اکثری حدث اکبرده مجروح اولسیدی (تیمم) اول کسندک تیمم ایدر زرا اکثر ایچون حکیم کل واردر (والاضل) اگر اکثری مجروح اولزه وضوءده وغسلده اعضای غسل ایدر (ولایجمع ینهما) وضوونله تیممک یتمی جمع ایلوزن زرا نده بدل ایله مبدل منهک چچی واردر حالوکه انک ایچون شرعه نظیر بو قدر واکر اعضای وضوونک اکثرند جرح اولوب صواب اول جرحه ضرر ایدر سه ودخی اعضای تیممک اکثرند جرحه اولوب تیمم اول جرحه ضرر ایدر سه نمازی قضا ایدر او یوسف رحه الله ددیکه قادر اولدیغی غسل ایدوب نمازی قیلر واعاده ایدر ز یلعیده بو یله ذکر اولندی (المانع لو من العباد) اگر وضوون منع بدن عبدالله طرفندن اولور سه مثالی اسم اولان مسلم کبی که کفار اتی وضوون منع ایله وزندنده اولان نجوس کبی ودخی اگر آبدست الورسک سنی قتل ایدر بن دیتلان کسندک کبی (جاز) انکچون تیمم جائز اولدی (و بعدها) وچنان مانع زائل اولسه اعاده ایدر یعنی اول تیمم له قبلدیغی نمازی اعاده ایدر

﴿ باب المسح علی الحفین ﴾

بو باب ایدرکله اوزرینه مسح ایتمک بیانده در (جاز بانسته) ادیک اوزرینه مسح ایتمک سنه مشهوره ایله جائز اولدی پس یوسنه مشهوره ایله کتب الله اوزره زیاده جائز اولور ز را کتابلک موجی ایکی ایاققری غسل ایتمکدر وایکی ادیک اوزره مسح ایله عامل اولوب مسح بدعت اولسته اعتقاد این کسندک مستدع اولور لکن بدعت اولسته اعتقاد این کسندک عن معنی اخذ ایلمی اولدیغی حالده مسح ایلمسه مثاب اولور کافیده ددیکه اگر سوال اولور سه که بو مسح رخصت مسقطه در اصول فقهده یلدیک شئی ایچون * پس لایق اولان ایبان عزمتله مثاب اولمه قدر زرا چنان رخصت اسقاط ایچون اولسه تکیم قاصر صلاتده اولدیغی کبی عزمت مشرووعیتی اوزر باقی قالمز جوایبند بزرگه عزمت مشرووعیتی اوزره باقی قالمز مادامکه مکلف اولان کسندک ایکی ادیکی کیش اوله ثواب اولان ادیکرلی چبقاروب ایاققری غسل ایتمک اعتبار یله در ائمدی چنان ادیکرلی چبقار سه عزمت مشروعه اولور و یلغی ددیکه کافیک بوجوابی سهودر زرا غسل رجلین ادیکرلی چبقار لمسزده اولور سه مشرووعدر بواجلدن چنان ادیکر بند مسح بدن کسندک صوبه طالسیدی وادکار بنه صواب اولوب حتی ایانگ اکثریتی غسل ایتمسیدی اول کسندک مسحی باطل اولور ایتمدی اگر ادیکرلی چبقار مقسزین غسل مشرووع اولسیدی ایانگ بعضی غسل ایله مسح بدن باطل اولور دی بواجلدن اگر ادیکرلی چبقار مدین تکلف ایدوب ایاققرین غسل ایتمسیدی شارع اتی غسلدن عدا ایدر حتی انقضاه مدته باطل اولوزن در مکه زلعه انک

کافی صاحبك قرونه سهودردی سهودر زیر کافی صاحبك مشروعت ایله مرادی شارعت نظرند اول
 کسنه نك اوزرینه ثواب ترتب ایلك جهندن جوازدر بوخسه اوزرینه احکام شرعیهدن حکم ترتب ایلك
 دکادر بونك اوزرینه قصرصلاتی تنظیمی دلالت ایدر زیراقصرصلاده عن یمثله عامل درت رکعت قبولوب
 ورکعتین اوزره قعودایتمکله آثم اولور مع هذا فرضی تمام اولور و کافیك جوابك تحقیق اولور درک رخصت
 و بریلان کسنه مادامکه رخصت حالدهدر انکیچون عن یمثله عمل جائز اولوز حتی چنان درت رکعتیه نیتله
 صلانه افتتاح اینسه صلانك قطعی اکا واجب اولور ورکعتین ایله افتتاح عن قریب صلاة مسافره کلور پس
 چنان ایکی رکعت نیتله افتتاح ایسه وائشای صلانده قائم نیت ایسه صلاة درت رکعتیه تحویل اولور ایمدی
 ایغنده ادیبکی اولان کسنه مادامکه ادکار یله در انکیچون ایغنی غسل ایلك جائز اولوز حتی اگر ادیکلرین
 چقارم دین تکلف ایله ایقلاقرین غسل ایسه آثم اولور اگرچه شارع اتی غسلدن عدا یلدی ایسده و چنان
 ادیکلر یاقدن چیتوب رخصت زائل اولسه غسل مشروع اولوب انك اوزره مثاب اولور و عجبدرکه کتب
 اصولده تدرب صاحبی اولان کسنه به بونك واضح اولسله قول عملدن برخلک اوزرینه نه کیفیتله خفی اولدی
 (مره) برکرمه مسح ایلك جائز اولدی زیرامسجد نکرار سنت اولدی زیراغسلده نکرار طهارتده مبالغه
 ایچوندر و مسح ایسه بالکایک ایچون دکادر (ولو امرآه) اگرچه کیم مسجده عمل ایدن مرآهده اولورسه
 زیرامسحک جائز اولسنک دلیلی مرآه یله رجلا یئینی فرقی ایلدی خطایبلرک عمومی اوزره اولمزدی مرآه لک
 داخل اولمزله یله (لاجنبا) جنب اولدیغی حالده ادیکلر اوزره مسح جائز اولوز زیرا مسح وضوده خلافی
 قیاس اوزره ثابت اولدی جنابت انك اوزرینه قیاس اولمزن و دخی مبالغه صینه سیله فاطهر واکال تطهیر
 ایجاب ایدر تکبیر سبقت ایبدی و مسجده کال تطهیر فوت اولور بوندنصرک فقها بدیلرکه موضع نفی
 موضعیدر تصویره حاجت اولوز زیرا برکسنه طهاره کالمه اوزره ادیکلرین کیدکدنصرکه جنب اولسیدی
 دلیل معدوم اولغله مسح جائز اولوز لکن دینله بیکه بونك صورتی برکسنه وضره اوزره ادیکلرین
 کیدکدنصرکه مدت مسجده جنب اولسیدی ایمدی اول کسنه ادکارین چقارور و ایانلری بیقرار مسافر دخی
 انک کیدر اگر مدت مسجده جنب اولسیدی و انك قتنده صوبونامغله نیم ایتمکدنصرکه حدث واقع اولوب
 وضوسنه کفایت مقداری صوبولسیدی انکیچون مسح جائز اولوز (ملبوسین علی طهر تام عند الحدیث) اول
 ادیکلر اوزره مسح حدث قتنده طهر تام اوزره کیش اولدیغی حالده جائز اولدی مصنفک ملبوسین قوی
 (اذ البسه علی طهر تام عند الحدیث) دیلان تعبردن احسندر زیرا بوقمقامده مرآه امام شافعیك خلافته
 اشارتدر زیرا امام شافعی ابتداء وضو تمام اوزره کیمکدن لایدر حتی ایکی ایقلاقرین غسل ایلوب ادیکلرین
 کیدکدنصرکه وضوئی تمام ایسه مسح جائز اولدی دیر و بزدرز که وقت حدمده وضوئله ادیکلرک کئلسنک
 موجود اولسی هر نه طریقه اولورسه کفایت ایدر و ظاهر در که اول وقت ادیکلرک کئلسنک باقی اولسی
 زمانیدر بوخسه حدثنک زمانی دکادر بقواستمرار ایچون مقید اولان اسمدر زیرا فعل تجدد افاده ایدر و بز
 قولنا حسندر دهمز باعث قوبک علی طهر تام عبارتی لبس لفظنک ضمیردن حالدر عند الحدیث قوی نام
 قواند متعلق قیمتله توجیه جائز اولدیغی ایچوندر و معنی چنان ادیکلری طهر تام اوزره کسیدی اول طهر
 عند الحدیث تامدر دینک اولور پس ایکی عبارتک مالی بر اولور (للمقیم بوموالیه و لکنه فریثه) لام جائز قولنه
 متعلقدر مقیم ایچون مسح خفین برکون بر کیمه و مسافر ایچون اوج کیمه جائز اولدی رسول علیه
 الصلاة والسلام (مسح للمقیم بوموالیه و المسافر لثلاثة ايام و لیلایها) قول شریف ایچون (من حیث الحدیث) حدث
 وقتدن برکون بر کیمه مسح ایدر بوخسه ادیکلری کیدیبکی و مسح ایلدیبکی وقتدن کل (علی ظاهر خفیه)
 ایکی ادیکلرینک ظهری اوزره جائز اولدی خف طوقلری ستر ایدن ادیکلر یاخود طپز قدن ظاهرده اولان باق
 بارماقلری ایله اوج ارماقدن اقل اولان ادیکلر اما اوج بارماق مقداری طوقی ظاهر اولوق خرق منزله سندهدر
 ادینک واسع اولسنده باس بوقدر شول حیثیه که ادیکلک وستندن باقی کورینه مصنفک علی ظاهر قیدنه باعث
 اولدر که زیر ادیکلک باطنده واکچه سنه و قونینجه مسح جائز اولمزر زیرا مسح سن قیاسدن معدول هدراند شرع
 آنکله وارد اولان شنبک جهیمسنه رعایت اونور (اوجره موقیه) یاخود مسح ایکی جزه لری اوزره جائز اولدی
 جزه موقین ایکی ادیکلر در که مسح اولیان ادیکلرک اوزرینه حفظ ایچون کیلور (الملبوسین علی الحف قبل الحدیث)

اوله جرموقه قبل الحدت اديكارك اوزرينه كيلور حتى اكرماسخ جرموقيني اديك اوزرينه بعد الحدت
 كسبه انلك اوزرينه مسخ جائز اولم امام شافعي جرموقين اوزرينه مسخ جائز اولم زير بدل ايچون زير بله بدل
 اولم ديدى زم ايچون دليل حضرت عمر رضى الله تعالى عنهدن روايت اولتان شيبه ركه تحقيقا حضرت
 عمر رضى الله عنه (رايت النبي عليه الصلاة والسلام مسخ على الجرموقين) ديدى يعنى بن يغمبر عليه الصلاة
 والسلامى كوردم ايكي جرموقلى اوزره مسخ ايلدى ديمكدر بوندنصكره جرموق اديكدن بدل دكلدر
 اگر چه كم اديك جرموق تحتده اياقندن يشقه اولوب كانه همان اياقندن جرموق حكمنده اولورسه ده جرموق
 اديكدن بدل دكلدر زير وظيفه اياق ايله اولدى اديك اعضاي وضودن اولم ايچون اديكك وظيفه اولدى
 پس جرموق اديك بله بله باغده سرايدن منع ايدىجي بدل اولدى بواجلدن يزدريز كه چنان حدث واقع اولدوقده
 اديك مسخ ايلسون ياخود مسخ ايلسون جرموق اديك اوزرينه كيسيدى جرموق اوزرينه مسخ اولم زير
 مسخ حكيمى اديكك مسخر اولدى ايمدى اديك حكما اعضاي وضودن اولدى پس اگر جرموق اوزره مسخ
 اولانسيدى جرموق اديكدن بدل اولور بواجلدن مسخ جائز اولم بن درمكه بوندنصكره معلوم اولور كه
 كرابسندن ياخود چوقه دن ياخود اوزرينه مسخ جائز اولميان بونلر مثالى شيدن ديكلمش شيبك اوزرينه
 كيلان اديك اوزرينه مسخ جائز اولور زير جرموق اياقندن بدل اولوب اول جرموق اوزره مسخك جائز
 اولد ايله بله اديك معدوم حكمنده اولسيدى اديك اياقندن بدل اولوب اوزرينه مسخ جائز اولميان شيبك عدم
 حكمنده اولدى اول اولور دى تكيم لفاقه ده يعنى طولاقده اولد يني كبي وبوني نأيد ايد ادر كه تحقيقا امام
 غزالي رحمه الله وجيز ده ورافعي شرحه ده ايك سنكده مسائله امام اعظمك خلافي ذكر كيني التزاملر ايله
 بله بومسئله بي صورت انفاقه اير ادا ايد بله وزم شيخنريز مشهور اولان كتاباره بونكه نصريح ايلدكلرى
 جرموق مسئله سنده جرموق اياقندن خلف اولسنى ذكر ايلدكلرى شيبه اكتفا ايچوندر (اوچور ييه
 التخيئين) ياخود مسخ ماسخك ايكي صق اولمش جور بلى اوزره جائز اولدى يعنى باغمز ايچك اوزره
 استمسك اولتان جور بدر امام اعظم رحمه الله عليه اولاجور بين اوزره مسخى نجور ايلدى واما بين نجور
 ايلدى بده امام اعظم دخي امهين قولنه رجوع ايدوب جواز ايله افتا ايلدى (او المتعنين) ياخود
 جور بين متعنين اوزره مسخ جائز اولدى منهل ومنهل نعل كبي اسقننه درى ديكلان جور بدر بوتنه در چه
 اوزرنده مشي ايله مواظبت مكن اولوب همان اديك كبي اولور (اولنجاسدين) ياخود مسخ در بلمش اولان
 جور بين اوزره جائز اولدى بحمد ايله مر ادا علاسته واسقننه درى وضع اولان جور بدر ايمدى همان حكمنده
 اديك كيدر (لايجوز على عمامة وقلنسوة وروم) دليند اوزرينه وكله بوش وتاج اوزرينه واورنه جك
 اوزرينه مسخ جائز اولم برقع قافت فقيله خاره درلر (وقفازين) وقفه زين اوزرينه دخي مسخ جائز اولم
 قفاز صوغى دفع ايچون ياخود طرغانك بجه سندن تحفظ ايچون اله ايدكلرى اديوندر بونك اوزرينه مسخ
 جائز اولمغه باعث اولدركه زير مسخ حرجى دفع ايچوندر بونلر ايسه چيقارلسنده حرج بوقدر ليكن مرأه
 اورنجكي اوزره مسخ ايدوب وياش باشنه نفوذ ايتسيدى حتى باشك ربعي مقدارين باش ايتسيدى مسخ
 جائز اولدى (وهرضه ودر ثلاث اصابع اليد) وايكي اديك اوزرينه مسخك فرضى على حده هر بياقندن
 الك اوچ بار مقلى مقدار بدر حتى اگر بارماقى اوزره ايكي بارمق مقدارى اول برياغنه بش بارمق مقدارى مسخ
 ايتسيدى جائز اولدى و اگر بارمق اوج كره بكي صور ايله مسخ ايتسيدى مقصود حاصل اولمغه جائز اولدى
 اما اگر ماقى تجدد سبب بر بارمق اوج كره مسخ ايتسيدى جائز اولدى و اگر مسخ موضعه اوج بارمق مقدارى
 يغير صوبى اصابت ايتسيدى جائز اولدى كذلك يغير ويايله وجه ايله اصلنش اولنق ايچنده بورمكه اوج
 بارمق مقدارى ماه اصابت ايتسيدى ياخود اديك واجب اولد يني مقدارى چه اصابت ايتسيدى جائز اولدى
 الك بارمقلى ايله ديمكدن مر ادا باق بارمقلى نندن احتراز درنكيم كرخي روايت ايلدى (وسنه مده) وادكلر
 اوزره مسخك سنتي بارمقلى كدم اولنمسير (مفرجة من اصابع الرجل الى الساق) الك بارمقلى آجلش
 اولد يني حالده اياق بارمقلى ندين ايچكه چكلمه سبدر بوعبارت مشايخن نقل اولنمسير نبع كاشاهدات بدر
 صدر الشريعه نك اوج بارمق مقدارى اوزره زياده اولان اولم الامام مستعمل ايله اولور انك ايچون اعتبار

بوقدر دستك وجهی بوقدر بونك بیانی اولدر که ز برابر مقلرن اینجکه وارنجه حکمک سنت اولورسه سنت
 حاصل اولن الاماء مطهر ابله اولور وقفها اتفاق ایلدیلر که تحقیق اباء مستعمل مطهر دکلسدر و ذکر
 اولنان کی تحقیق اباء مادامکه عضوده در مستعمل اولن امدی ذکر اولنان شی نه کیفیتله صحیح اولور (خرق
 قدر ثلثا لاصغر بمنه) ایاق پارمقلرنک کوچکلرنک اوچر مقداری برتق مسحی منع ایلدر منعه خرق
 قولنک خبریدر ایاق پارماقلرنه اعتبار باعث اولدر که زرا ایاقده اصل اولان ایاق پارمقلردر یعنی اوچ
 پارمقلک بلاکف قطعه دیت واجب اولور زرا اکثر ایچون حکم کل وارد اوچ ایسه پارمقلرنک اکثریدر ودخی
 ایانک اوچ پارمق مقداری منکشف اولسیدی مسحی منع ایلدر و بار مقلرنک کوچکلرنه اعتبار باعث
 اولدر که احتیاط ایچوندر بوسئله چنان ادبک برتقی پارمقلرنک مقابلنک غیره اولدیغی صورته در او کجه نك
 غیري موضعه اولدیغی صورته در اما چنان برتق پارمقلرنک مقابلنده اولورسه معتبر اولان خرق مقابلنده اولان
 پارمقلرنک ظهور بنه در زرا هر پارمق موضعه اصلدر و چنان برتق او کجه موضعه اولورسه مادامکه
 او کجه نك اکثری ظاهر اولدجه مسحی منع ایلن وطبقوقدن بوقاروده اولان خرق مسحی منع ایلن زرا ادبک
 طبقوقدن بوقاروده اولاننک کلسنده اعتبار بوقدر و طرقلرنک ظهوری اصح قولده مسحی منع ایلن بلکه مانع
 بکمالها اوچ پارمق مقدارینک ظهوریدر و خرق کبیرک مسحی منع ایلدی چنان آچلش اولدیغی حالد نحتی
 کورنیدیکی وقتده در اکر ادبک در بسی قان اولغله نحتی کورنرسه لکن چنان ایاک پارمق ادخال اولسه
 داخل اولورسه مسحی منع ایلن او کورودیدی حالد ظاهر او اب ایانک باصددیغی حالد آچارسه مسحی منع
 ایلن زرا ادبک پورو مک ایچون کیلور (و بجمع فی خف لافیهما) برتقلر برادیکه جمع اولور ابله بنه
 جمع اولنر یعنی چنان برادیکه اینجکی التذوق برتقلر اولسه شول حیثیتله که چنان اول برتقلر جمع اولسه
 مقدار مذکوراندن ظاهر اولورسه مسحی منع ایلدر زرا اول مجتمع اولان مقداری برتق ابله سفری منع ایلدر
 و اکر اول مقداری برتق ایکی ادیکه جمع اولسه مسحی منع ایلن زرا اول مقداری برتق ابله ادبک سفری منع
 ایلن وجهه معتبر اولان برتق ایاک اولور و اکر اولور بونک ادناسی عدم کبیدر (تخلاف الجاسفة) مفرقه
 اولان نجاست خرقک خلا فیدر شول حیثیتله که جمع اولور اکر چه کیم ایکی ادیکه یا خود
 ایکی بوده و یا بلنده و یا مکنده یا خود ذکر اولان شینلرنک مجموعنده اولورسه ده (والانکشاف) ودخی عورتک
 منکشف اولسی خرق خفینک خلا فیدر نیکم مر آهنگ فرجنده برشی و ظهرنده برشی و اینجکنده برشی
 منکشف اولسه جمع اولدیغی وقتده صلاتک جوازیغی منع ایلدر (لمعذور) معذورک تفسیری عن قریب کاور
 (مسح فی الوقت لابعده) معذور اولان کسده ادبکلرنه وقت ایچنده مسح ایلدر وقت چقدقد نصکره
 مسح جائز اولن (الا اذا انقطع وقت الوضوء للباس) الامکر که وضوئله یله ادکلرن کیدیدی وقتده عذر
 منقطع اولورسه وقت چقدقد نصکره دخی مسح جائز اولور حتی عذرنک منقطع اولسی وضو مانده بولنوب
 ادبکلرن کیدیدی وقتده بولنرسه یا خود برعکس بولنورسه یا خود ایکی حائده بولنرسه وقت چقدقد نصکره
 مسح جائز اولن (و ناقضه ناقض الوضوء) و مسح ناقضی وضونک ناقضیدر زرا مسح وضونک بهضیدر
 (و زرع الخف) ودخی مسح ناقضی ادبک چیمسیدر حدنک ایاغه سرامیق ایچون مانع زائل اولدیغی
 حیثیتله امدی ادبک بری ایاقدن چقدقد نصکره آخرک چیمارلسی واجب اولور زرا وظیفه واحده ده غسل
 ابله مسح جمع اولنر (و اولو یخروج اکثر القدم الی الساق) اکر چه کیم ادبک چیمسی ایانک اکثری ادبک
 سابقه وارنجه چیمه نله ده اولورسه زرا مسح موضعی مکاتندن ایرلدی کانه همان ایاشی ظاهر اولدی
 (هو الصحیح) قول صحیح بودر زرا اکثر ایچون حکم کل وارد کافیدر بوله ذکر اولندی و ایانک قلبی
 چیمسیدن احتراز معذردر زرا از اولور بلا قصد حاصل اولور پس حرج لازم کاور (و قیل اکثره عقب)
 بعض او کجه نك اکثری چیمه نله مسح مشق اولور دبدی و بوقول ابو یوسفک قولیدر و امام محمد دن روایت
 اولندیکه مسح موضعه ایانک ظهرندن اوچ پارمق مقداری باقی اولورسه مسحی باطل ایلن و اکثر مشایخ
 دخی بوقوله ذاهب اولشدر و اکر ایاق موضعه طوروب او کجه چوقوب و داخل اولورسه مسح باطل اولن
 کافیدر بوله ذکر اولندی (و مضی المدة) ودخی مسح ناقضی مدتک کچمسیدر بزم روایت ایلدی بگرنشی ایچون

(ان لم تغف ذهاب رجله) اگر ایامنگ تلف اولستند خوف ایلم رسیدنی اگر مسافر اولد یعنی حالده چنان مدت مسخ منقضیه اولوب اول وقت ادیکلرین چیقاردقده ایامنگ صوقدن تلف اولستند خوف ایلم رسید مسخ جائز اولور کافیه و عبون مذاهدیه یوبله ذکر اولندی (وبعدهما) یعنی ادیکلرین چیقاروب ومدت منقضیه اولدقدنصکره (غسل رجلیه فقط) اتجوق ایکی ایاقلرین غسل ایلمر حدت سابق ایکی ایاقلره سرایت ایچون (قیل ویلوع الماء الکعب) بعض دیدیکه مانک طبوغه بالغ اولسی مسخی باطل ایلمر (وقبل اصابتیه اکثر اقدم) وبعض ماء قدمک اکثرینه اصابت ایلمسی مسخی باطل ایلمر دیدی فتاوی نانا خانیه ده دیدیکه چقان ایکی ادیکلرک اوزرینه مسخدنصکره ادیکد صوداخل اولوب ایکی ایاقلرین اوج بر ارق مقداری یا خود اوج بارمقدن اقل مقدار یعنی اصلاتسه ایدی انک مسخی باطل اولم و اگر ایامنگ جیمه سی باش ایدوب و ما طبو غنه بالغ اولسیدی مسخ باطل اولور بونی امام اعظم دن روایت ایلدیلر اول بر ایامنگ غسلی واجب اولور بونی ذخیره الفقها ده ذکر ایلمدی و شیخ امام ابی جعفر دن روایت اولندیکه چقان ایکی ایاقدن برینک اکثرینه ماه اصابت ایلمسه مسخی نقض ایلمر و غسل منزله سنده اولور و بعض شیخلر بیز بو کا ذاهب اولدیلمر ذخیره دباح قول بودردیدی و شیخلر بیز دن بعض علی کل حال مسخی نقض ایلمز دیدیلر و کتب فقهیه ده مشهور اولان اوج مذکور نواقض اوزره اقتصار اولندی بس کانه روایت ذخیره بی اختیار ایلدیلر (نزع جر موقیه مسخ علی خفیه) چقان ماسخ ایکی جزمه لرین چیقار سیدی ایکی ادیکلری اوزره مسخ ایلمر زیرا ایکی جزمه لر اوزرینه مسخ ایکی ادیکلر اوزرینه مسخ دکلدر جزمه لرک ادیکلر دن منفصل اولدقلری ایچون * ایکی طاقلی ادیک یونک خلا فیدر که بری چیقاراسه یا خود ادیکلر ظاهر ندیه دری صوبلسه اول وقت اول چقان طاقک و صوبلان درینک تحتیه مسخ اعاده اولمز زیرا جیمه سی متصل اولدقلری ایچون شی واحددر بس مسخدنصکره تراش اولدقدیه باشد مسخ اعاده اولند یعنی کبی (ولونزع احدهما) و اگر جر موقیتک بری چیقار سیدی ایکنسنگده مسخی باطل اولور (فینتذبعید مسخ الاخر) بو تقدیر ده جر موق آخرک مسخی اعاده اولنور (والخف) و اوزریندن جر موق چقان ادیکک مسخی اعاده اولنور زیرا وظیفه واحده ده انتقاض تجزی قبول ایلمز بس چقان ایکنسندن بری منقض اولسه آخر ده دخی منقض اولور (وقبل بترع الاخر) بعض جر موقک بری چیقاراسه جر موق آخر دخی چیقار بلور دیدی زیرا ایکنسندن برینک چیقاراسی ایکنسنگ چیقاراسی کیدر تجزی اولد یعنی ایچون واضح اولان قول اولدر (مقیم مسخ مسافر قبل تمام یوم وایله) بر مقیم کسنه ادیکلری اوزره مسخ ایدوب مده مسخک تمامندن اول اول کسنه مسافر اولسیدی (اتم مدة السفر) مده سفری اتمام ایلمر یعنی مسخ مقیم مسخ مسافر مه تحول اولور شول حیثیه که مجموعی اوج کون اوج کجه اولور (ولو بعدها) و اگر بر کون بر کجه دنصکره مسافر اولسیدی (نزع) ادیکلری چیقار ز را حدت ایامنه سرایت ایلمدی سفر اول حدتی رفع ایلمز (و مسافر اقام بعدهما نزع) و بر مسافر بر کون بر کجه دنصکره مقیم اولسیدی ادیکلری چیقار (وقلمها یتهما) و بر کون بر کجه دن اول مقیم اولسیدی بر کون بر کجه بی تمام ایلمر زیرا رخصت سفر بلا سفر باقی فالنر حاصل کلام بودر که یا مقیم مسافر اولور یا خود مسافر مقیم اولور و ایکنسندن هر بری یا بر کون بر کجه تمام اولمزدن اول اولور یا خود بر کون بر کجه دنصکره اولور (والمسح علی الجبیه) و جبیره اوزره مسخ جبیره براغاجدر که قبر بلان کوک اوزرینه باغلنور (وخرقة القرحة) و دخی چیانک صار قسی اوزرینه و قان الیمان موضعه باغلن خرقة اوزرینه مسخ (والعصابة) و خرقة دو شمسون دیو خرقة بی باغلدقلری شی اوزرینه مسخ (کافسول) ذکر اولنا نلرک تحتیه اولان بدنی غسل ایلمک کیدر (فلا توفت) غسل کبی مده موقت اولم (ویجمع به) و غسل ایله جم اولنور اگر حکما غسل اولسیدی غسل ایلمکه نیجه جم اولنور تکبیم ایکی ایامنگ بری غسل اولنوب و ایکی ادیکلر بری مسخ اولند یعنی کبی (وجازو لوشد بلا وضوء) و جبیره اوزره مسخ جائز اولدی اگر چه کیم آبدستسز باغلندی ایسه ده زیرا اول حالته انک اعتبار ندیه حرج وارد (و نلرک المسح ان ضره) و جبیره اوزره مسخ ترک اولنور اگر مسخ ضرر و پر رسه (والافلا) و اگر ضرر و پر رسه مسخ ترک اولمز (و اما یجوز المسح اذا عجز عن مسح الموضع) و جبیره اوزره مسخ جائز اولدی الا جبیره نلر موضعه

ماء ضرر و بر کله یا خو دباغلو اولان جبیره نك چوزلسی ضرر و برسه مسخدن عاجز اولمغه اولدی اما چنان
 جبیره نك موضعی مسخدن عاجز اولرسه اولوقت جبیره اوزره مسخ جائز اولن و محیطه دلاقی اولان بو محلی حفظ
 ایلمکدر زبیرا ناس بوندن غائلاردر دیدی (ولا یبطله سقوطها) و جبیره نك سقوطی مسخی ابطال ایلن
 (الاعترء) الامکر موضع جبیره علتدن بری اولورسه ابطال ایدر (فان سقطت فی الصلاة عنه) بس اگر
 جبیره صلاة ایچنده موضع جبیره علتدن بری اولدیغی حالده ساقط اولسیدی (بطل) مسخ باطل اولور
 (واستؤفت) و صلاة بیکدن قیلنور (والا) و اگر جبیره صلاة ایچنده موضع جبیره علتدن بری اولدیغی
 حالده دوشمسه یا خود صلاة ایچنده موضع جبیره علتدن بری اولدیغی حالده دوشسه (فلا) مسخ باطل
 اولن و صلاة بیکدن باشلن (ولا یشرط فی مسخها التلیث و النیة) و جبیره نك و خر قه و عصا به نك
 مسخنده اوچر نك و نیت شرط قیلنمدی امام زاهدی مسخده نیت جمیع وقتله شرط قیلنمدی ددی و بعض
 قنده مسخده اوچ کره تکرار باشدن سنت اولدی (و کفی علی اکثر العصابة) و عصا به نك اکثری اوزره
 مسخ کفایت ایلدی اند قاپلو مسخ ایچنک شرط قیلنمدی قول صحیح بود ز کافیده بو یله ذکر اولندی برکسته
 فان الدیروب اوزرینه خر قه وضع یسیدی بعض دبدبکه عصابه اوزره بلکه خر قه اوزره مسخ جائز اولن
 و بعض دبدبکه اگر آخردن معاوتسز عصابه بی باغلق ممکن ایسه مسخ جائز اولن و اگر معاوتسز باغلق ممکن دکل
 ایسه عصابه اوزرینه مسخ جائز اولور و بعض دبدبکه اگر عصابه بی چوزوب و تختی غسل ایله یاره به ضرر ایدرسه
 عصابه اوزره مسخ جائز اولور و اگر ضرر ایترسه جائز اولن و كذلك یاره نك موضعی تجاوز ایدن هر خر قه
 حکم ذکر اولنان کبیرد و اگر خر قه نك چوزلسی ضرر و بره بوب بلکه موضع یاره دن قالدرمسی ضرر
 و برسه خر قه بی چوزو و موضع جراحت و ارنجه خر قه التی غسل ایدر و خر قه بی باغلوب موضع جراحت
 مسخ ایدر و عامه مشایخ فان الدران مسخ نك عصابه سی اوزره مسخک جائز اولسوی اوزره درلر و عصابه دن
 ایکی عقدک مایسند بندن موضع ظاهرده اصح قول بودر که اکامسح کفایت ایدر زبیرا اول موضع غسل
 اولنسه عصابه اصلوب از اولور که موضع فصده ماء واصل اولوب ضرر ایدر والله اعلم

* (باب دعاء تخص بالنساء) *

بو باب عورتله مختص اولان قائلرک بیاننده در بو اوج نوعدر حیض و نفاس و استحاضه در (الحیض دم
 ینفضه رحم بالته) حیض رقاندر که بالغه نك رحمی اتی طشره دفع ایدر بالغه طقوز یاشنده اولان فردر
 مصنف رحم ایله استحاضه دن احتراز ایلدی زبیرا دم استحاضه طهر قایددر رحم قانی دکلددر و دخی بورون
 قانندن و یاره لردن چیقان قانن احتراز ایلسیدی و دخی حامل اولان مرأه نك کوردیکی قانن احتراز
 ایلدی زبیرا حاملک کوردیکی قان رحمن چیقان قان دکلددر زبیرا حق تبارک و تعالی عادتنی اجرا ایدر که تحقیقا
 چیقان مرأه حامل اولسه رحمتک اغزی قاپوب اندن برشی چیقمنز (لادایها) اوله رحمتک انده مرض اولیه
 مصنف بو نکلر رحمتک مرض ایچون دفع ایلدیکی قانن احتراز ایلدی طوغرم کبی و بونک امثالی مرض
 کبی زبیرا طوغرم مرأه مرض حکمنده و کندمی مرضه حکمنده در حتی نفاس حالنده انلرک تبرعلری
 نث مائندن اعتبار اولنور مصنف والایس دیمدی زبیرا ایسه اولان مرأه ایچون اختلاف واردر
 عن قریب بیاتی کلور حیضک تعریفندن انک اخذنی ایچون وجه بودر (واقفه ثلاثه ایام بلایها) حیضک
 اقل مدتی اوج کوندر کیجه ایله یله تنکیم ظاهر روایت دخی بودر و حسنک روایتند اوج کونک ایچنده
 یونان ایکی کیجه در (واکثره عشره) و حیضک مدتک اکثری اون کوندر رسول علیه الصلاة والسلامک
 (اقل الحیض ثلاثایام و اکثره عشره ایام) یوردیغی ایچون بو حدیث امام شافعی نك اقل مدت حیضی بر کون
 ایله و اکثرند اون بیش کون ایله تشرینده اوزرینه حجتدر (واون فی مدته سوی البیاض و طهر مختل فیها حیض)
 بیاضدن ماء عذرا برونکه مرأه اتی مدت حیضده کوره و بر طهر که مدت حیضده ارالغه کیره هرری حیضدر یعنی
 چیقان مدت حیضک ایکی طرفن دم احاطه ایلسیدی امام محمدک امام اعظم دن روایتند متوالیه اتی قان کبی
 اولور و وجهی اولدر که تحقیقا قانک مدت حیضی استیعاب ایلمی بالاجماع شرط دکلددر پس اولی و آخری
 اعتبار اولنور باب زکاتده نصاب کبی (واقل الطهر خمسة عشر يوما) و ایکی حیضک پینده اولان طهرک

اقل مدتی اون بش کوندر صحابه نك اجاعلری انك اوزر نه اولدیغیچون ودخی لزیم عبادتک مدتی اولدیغی
 ایچون اقامتک مدتی کبی اولدی اگر سئوال اولنورسه که تحقیقا مقرر اولدیکه اقل مده حیض اوج کون
 واکثری اون کون پس اگر اقل طهر اون بش کون اولدقدیه برآیده ایکی کون بولنقی لازم کاور که اولنده حیض
 وطهر اولمیه جوائنده بزدرز که اشبو سئوال چنان برآیده برطهر وبرحیض اولقی واجب اولورسه لازم کاور
 حالو که بوله دکلدر بواجلدن بدایمده دیدیکه تحقیقا هر آه برآیده البئه اون کون حائض اولمز و اگر اون کون
 حائض اولسه البئه یکریمی کون طاهره اولمز بلکه اوج کون حیض کورد و یکریمی کون طاهره اولور و از
 اولور که اون کون حائض اولور و اون بش کون طاهر اولور بونک زیاده تحقیقی عن فریب کاوران شاء الله تعالی
 (ولاحد لا کثره) ومده طهرک اکثرده حدیوقدر زیر طهرک اکثری ازا اولور که برسته وایکی سفته ده کین
 ممتدا اولور و از اولور که ابداحیض کورمز امدی حدک تقدیری ممکن اولمز (الاعتد نصب العاده اذا سمر الدم)
 الاچنان دم مسمر اولسیدی عادتک نصابی قشده حدواردر ونصب عادتک تقدیرنده فقها اختلاف ایلدیلر
 واصلح اولان قول بودر که تحقیقا نصب عادت الی آی تقدیر اولنورالایر ساعت دکل زیر عادت حاملک غیر نك
 طهری حامل اولانک طهرندن نقصاندر ومده حنک اقلی الی آیدر بس مده حلسن بر شیله نقصان قیلند بیکه
 اولر ساعتدر بونک صورتی مر آه ابتدا ایدیحی اولدیغی حالده اون کون قان والئی آی طهر کورسیدی بعده
 قان مسمر اولسیدی اول مر آنک عدتی اون طغوز آبدن اوج ساعت کسکده منتضیه اولور زیر بر تقدیرده
 اوج حیضه وهر بر حیض دخی اون کون اولمغه محتاجز ودخی اوج طهره وهر طهر الی آبدن بر ساعت نقصان
 اولمغه محتاج اولورز امدی معلوم اولسونکه تحقیقا طهرک ایکی طرفنی دم احاطه اینک بالافتاق شرطدر نیکن
 امام محمد قشده مدت حیضک ایکی طرفنی و امام ابویوسف قشده طهر مختلک ایکی طرفنی دم احاطه اینک شرطدر
 ودخی شول طهر که اون بش کوندن اقل اوله ایکی دمک ارا لغنه طهر مختلک اینسیدی اگر اوج کوندن اقل اولورسه
 ایکی طهرک مابینی تفصیل اولمز بلکه همان اجماعدم متوالیدر * واکر اوج کون ویا اوج کوندن اکثر
 اولورسه ابو یوسف قشده که اول امام اعظمک قول اخیر بدر تفصیل اولمز اگر چه کیم اون بش کوندن اکثر
 اولورسه ده بلکه بوده امام ابو یوسف قشده ذکر اولنان کبیدر زیر طهر فاسددر ایکی حیضک مابینی فصله
 صالح اولمز مر ورا یندن علت ایچونکه تحقیقا اقل طهر اون بش کوندر کذلک ایکی دم مابینی فصله صالح اولمز زیرا
 فاسده شرط احکام صحیح متعلق اولمز حیضک طهر الیه ابد الی وختمی بوقول اوزره جا بر اولور بوخسه کله حنک
 بش قولله جائز اولمز و امام محمد امام اعظمندن روایتنده تحقیقا طهرک ایکی طرفنی دم احاطه اینسیدی اون
 کونده ویا اون کوندن اقلده طهر فصل اولمز واین مبارکک امام اعظمندن روایتنده طهرک ایکی طرفنی دمک
 اون کونده یاخود اون کوندن اقلده احاطه سیله بيله ایکی دمک نصاب اولمسی شرط قیلندی و امام محمد قشده
 ایکی دمک نصاب اولسیله بيله طهرک ایکی دمه مساوی اولمسی شرط قیلندی بوندنصرکه طهر دم متوالی
 کبی اولدیغیچون امام محمد قشده طهر دم اولدیسسه پس اگر ذکر اولنان طهر مختلک بولند بیغی اون کونده
 برطهر آخر بونورسه بو طهر آخر محیط طهر اولی الیه بيله غالب اولور لیکن ایکی دمک حکمی دم عد اولنورسه
 مغلوب اولور پس تحقیق اول دم حکمی دم عد اولنور حتی طهر اول کبی حیض قیلنورالایر سهلک قولنده
 دکل وطهر آخرک طهر اوله مقدم ویا مؤخر اولسنده فرق بوقدر وحسن بن زیاد قشده شول طهر که اوج اوله
 یاخود اوجدن اکثر اوله مطلقا تفصیل اولنور پس بوالئی قوادرقه هابو کاشال وضع ایدوب اول مثال بوقوالی
 جمع ایدر * مر آه ابتدا ایدیحی اولدیغی حالده بر کون دم کوردی واون ددرت کون طهر کوردی بعده بر کون
 دم وسکر کون طهر کوردی بعده بر کون دم کوردی ویدی کون طهر کون دی بعده ایکی کون دم کوردی
 و اوج کون طهر کوردی بعده بر کون دم کوردی و اوج کون طهر کوردی بعده بر کون دم کوردی وایکی
 کون طهر کوردی بعده بر کون دم کوردی پس بونلر فرق بش کوندر امام ابو یوسف روایتنده ذکر اولنان
 فرق بش کوندن عشره اولی که یوم اول حیض اوننجی کونی طهردر وایام مذکورده دن دردننجی عشره که
 ایکی طرفلری طهردر حیضدر و امام محمد روایتنده اون ددرت کون طهر درنصرکه واقع اولان عشره دخی
 حیضدر واین مبارکک روایتنده سکر کون طهر درنصرکه واقع اولان عشره دخی حیضدر و امام محمد

نص قطعی ابله نابندر (والباقص) مبتدادر خبری کله جک استحضاضه فولیدر (عن اول الحیض) حیضك
 اقل مدتی اولان اوج کوندن ناقصی (وازند علی اکثره) واکثر مدتدن زیاده سی (اوا اکثره انقباس)
 یاخود نفاسك اکثر مدتی اولان قرق کوندن زیاده سی (اوعاده صرفت لها و جاوزا اکثرهما) یاخود حیض
 ونباس ایچون بیلمش عادتلی اولان کونک اکثرینی تجاوزایدن یعنی حیضلمری ایچون بیلمش عادت کداونی
 تجاوزا بلسه یاخود نفاس ایچون بیلمش عادت که قرقی تجاوزا بلسه پس یونلری ایچون عادت مثلا حیضدن بدی
 کون ایکن اون ایکی کون دم کورسه بدی کوندن تجاوزایدن اول بش کون استحضاضه در وچنان
 انک ایچون عادت نفاسده او توژ کون ایکن الی کون دم کورسه او توژ کوند نصکره اولان یکریمی کون
 استحضاضه در حکم معتاد بودر یوند نصکره مصنف مبتداه اولانک حکمنی بیان مراد ایدوب (اوعلی عشره
 حیض من بلغت مستحضاضه) دیدی یاخود ابتدا استحضاضه اولدیغی مره آنک حیضی اون کون اوزره زیاده
 اواسیدی (اوعلی اربعین نفاسها و امارات حامل) یاخود عادت معروفه سی اولمان مره آنک نفاسی قرق کون
 اوزره زیاده اولسیدی و حامل اولان مره آنک کوردیکی دم بوچه له سی (استحضاضه) استحضاضه در اما ذکر اولنان
 اولکی اوج صورتک علنی وقتا کدر شرح حیضك اکثر مدتی و نفاسك اکثر مدتی بیان ابتدی ایسه ییلندیکه تحقیقا
 اقلدن ناقص اولان واکثردن زیاده اولان حیض و نفاس اولنر پس بالضروره استحضاضه اولور و اما دردیچی
 صورتک علنی احادیثدن انده وارد اولان که دم کوردکلری کونلر ده صلات ترک اولنوب غیر یسنده نمازی قطعه در
 بس معلوم اولدیکه دم کوردکلری کونلر اوزره زیاده اولان استحضاضه در و اما بشخی و التخی صورتک علنی ابتدا
 استحضاضه اولدیغی حالده بالغه اولان مره آنک حیضی هر آیدمه اون کوندن اون کون اوزره زیاده اولان
 استحضاضه در پس انک طهری یکریمی کون اولور و اما نفاس چنان مره ایچون نفاسده عادت اولسه انک
 نفاسی قرق کوندن قرق اوزره زیاده سی استحضاضه در و اما بدیچی صورتک علنی بابک اولنده بیلدک شبندر
 یوند نصکره مصنف استحضاضه نك حکمنی بیان شروع ایدوب (لا تتمع صلاة و صوما و وطئها) دیدی
 استحضاضه نمازی و صومی و وطئی مع اینر رسول علیه الصلاة والسلامك مستحضاضه ایچون (توضی و صلی وان
 فطر الدم علی الحصر) بیوردیغی ایچون ایعدی یونکله حکم صلات عبارت جهتیله و صوم ابله و طئک دلالت
 جهتیله ثابت اولور رحکدمی صوم و صلاة و وطئی منع اوزره اجماع مت منعقد اولدیغی ایچون و ظمردن
 آقن فان ذکر اولنانلردن بر شبی منع یلز و فنا کدم استحضاضه صلاتی منع ایلدی ایسه معلوم اولدیکه بودم
 استحضاضه طهر قانیدر بوخسه رحقانی دکلدرا بعدی ایکی حکم آخر دلالت جهتیله ثابت اولدی (والباقص)
 لام التوا مین) ایکن طوغان و لدلرک اناسنک نفاسی * توأمین برقارندن چیقان ایکی ولدلر که ایکنسک
 طوغلر نیک مابین الی آیدن اقل اوله (من الاول) و لدا اولندر امام اعظم ابله ابو یوسف فتنده امام شافعی
 ابله امام محمد یونک خلایق اوزره در (والباقص العده من الاخر) اول مره آنک عدتنگ منقضیه اولسی
 ولد آخر دندرقه هانک اجماعلری اولدیغی ایچونکه تحقیقا تم توأمین ولد آخره حاملدر پس انک قانی رحدن
 اولر بو اولدن عدت منقضیه اولنر اولاد ناینگ طوغمیله اولور و بزیم ایچون علت اولدر که تحقیقا نفاس ولادت
 عقبنده آقن قاندر بوا یسه ابله در ایعدی همان ولد واحد عقبنده آقن فان کبی اولور و عدتنگ منقضیه اولسی ایسه
 حامله مضایف اولان وضع جهله متعلقدر ایعدی جهته سینه متناول اولور (و سقظری بعض خلقه) و سقظ کالی
 یاخود پارمغی یاخود طرنغی یاخود شیری کوربله (ولد) اول ولد در انک اناسی بوسقظه نفسا اولور و عدتی
 منقضیه اولور و جاره انکله ام ولد اولور و اگر بمیننی ولادته تعلیق ایش ایسه یونکله حانت اولور
 (و اما الایاس فقیل لا یحد) و اما حامل اولمان مره ایه بعض دیدیکه بر مدله تحدید اولنر بلکه مدتی انک سنی
 حیضی کورمیان مره آنک سنی مثلته بالغ اولمقدر پس چنان اول سنه بالغ او اوب و دی منقضیه اولسه انک
 ابابله حکم اولور (خار آنه بعد الانقطاع حیض) پس انک انقطاع دم نصکره کوردیکی حیضدر یعنی
 چیقان تجریمه وانسه پس اگر یوند نصکره دم کورسه حیض اولور اشهر ابله اعتدال باطر اولور و نکالری
 افساد ایدر (و قبل یحد) بعضی اریاس تحدید اولنور دیدی اولکه حضرت عائشه رضی الله عنهانک ذهاب
 اولدیغیدر و حیض تمام گآبده ایوم یونکله افتا اولندی طول عدت ابله ارتفاع حیضه میتلا اولانه آسان اولدی

ایچون وبعض الی ایس سند الیه تحدید ایلدی بخار او خوارزم و مر و شیخ لری بونکله افتابلد بلر (وقبل بستین سنه) وبعض النش سنه در دیدی بوقول امام محمدن مر ویدر و امام محمد کی اکثره شیخ قنده النش سنه معتبردر (واختلاف فیما رآه بعدها) ایاسک مدندنصکره کوردیکی قائده اختلاف اولندی ظاهر مذهب بودر ک اول دم حبض اولر بوختار اولان بودر که اگر آنسه سیاه و قوی و قمر منی قان کور رسه حبض او اور و عدت تمام اولردن مقدم و صکره اشهر ایله اعتداد بونکله باطل او اور یوخسه اگر صاری و بشل و تراب لوشده دم کورسه استحاضدر (صاحب العذر ابتداء من استوعب عذره تمام وقت صلوة ولو حکما) ابتداء صاحب عذر انک عذری وقت صلاتی تمامه و ارنجه استیعاب ایدن کسنددر کر کسه اول استیعاب حکما اولسون صلاتک وقتده ابدست الوب نماز قیله جق مقداری حدیدن خالی بر زمان بولدی بی جهتله (فی البقاء کنی وجوده فی جزء من الوقت فی الزوال شرط استیعاب الانقطاع حقیقه) عذرک باقی مانسند و قدین بر جزوده عذرک بولمنسی کتاب ایدر و زواننده عذرک منقطع اولمنسی حقیقه استیعاب ایلمنسی شرط قیلندی فاضل سروچی غایده دیدیکه ذخیره ده و مر غیبتک فتاوا سننده و واقعات و حاوی و خیر مطلوب و جامع الخلاطی و منافع و حواشی سننده تحقیق کلام حکم استخاصه مر آده ثابت اولز حتی بر صلاتک وقت کاملنه دکن انکله دم مسترا اولوب وقتک کنی استیعاب ایلد کجه * استیعابک شرط قیلمنسنده ثبوت انقطاع مثالی او اور و زیلی غایه تک کلامه و نقله مطلع اولد قدنصکره دیدیکه حافظ الدینک کافینسند ذکر اولند بیکه چنان نماز وقتده ابدست الوب نماز قیله جق مقداری حدیدن خالی بر زمان بولمنرسه صاحب عذر او اور بوندنصکره دیدیکه پس بونکله عامه حقیقه تک کتاب ایدر تکبیم کور رسک اعدی اظهار اولان بو اولدی بونکله ز بلعی کافینک کلامی کتب مذکور بیه مخالف او اور بورد ایلدی بن درمکه بینهماده مخافت بو قدر زرا وقت صلاتک تمامه دکن ثبوت عذرک اشعیابنندن کتب مذکورده ذکر اولنان کلام کافیده ذکر اولنان کلامک عینیدر شول دلیل ایله که تحقیق جامع الخلاطینک شارح لری (لا زوال العذر باستیعاب الوقت کاثبوت) قولینک شرحیدر دیدیکه تحقیقا انقطاع کامل معذورک رخصتی ایضالده معتبردر و انقطاع قاصر بالاجماع معتبر دکلدر پس بر حد فاصله احتیاج اولندی اعدی حدی وقت صلاته تقدیر ایدر ز تکبیم ابتدا ثبوت عذری وقت صلاته تقدیر ایلد بکمر کنی زیرا عذرک ابتداءه ثبوتی ایچون وقتک اولندن آخر بته و ارنجه سیلان دمک دم اوامسی شرط قیلندی زیرا چنان ابدست الوب نماز قیله جق مقداری مبتلا اولدی بی حدیدن خالی بر زمان بولمنرسه ابتداء صاحب عذر او اور ایلدی بواعتراضک دفعه اشارت ایچون اولو لو حکما و آخر حقیقه دیدیم (وهو بتوضا الوقت کل فرض و یصلی به فیه بما شاء) معذور هر فرضک وقتی ایچون ابدست الور اول ابدست ایله اول وقتدر فرض و نافله دن دیدیکه نمازی قبلر و شافی قنده هر فرض ایچون ابدست الور و نافله زی فرضه تبعیله قبلر (و یقضه خروج الوقت لادخوله) معذورک ابدستنی وقتک خروجی نقض ایدر دخول نقض ایتمز و امام زفر قنده وقتک دخولی نقض ایدر ابو یوسف قنده وقتک خروجی و دخولی نقض ایدر پس قبل الزوال ابدست الان معذور صلاة ظهرک آخر وقتده دکن نمازی قبلر امام ابو یوسف ایله امام زفر ایچون خلافی وارددر وقتک دخولی بولندی بی ایچون یوخسه وقتک خروجی ایچون دکل ودخی طلوع فجر دنصکره شمسک طلوعندن مقدم ابدست الان معذور طلوع شمسنصکره نماز قبلر وقتک خروجی بولمنقله دخولی بولمنقله دکل والله اعلم

﴿ باب تطهر الانجاس ﴾

بواب نجاسة مر یدیک تطهیری بیانددر (یطهر النجس عن نجاسة مر یتبذواک عینها) نجسلتن شیء نوب اولسون غیری اولسون کورنن نجاستدن اول نجسک عینی زائل اولسبله اول ثوب مطهر او اور (واثرها) ودخی نجسک اون و ارنجه سی کی اثر ینک زائل اولسبله مطهر او اور (ان لم یسق) اگر اول نجسک زوالی صابون و صابون مثالی شنده محتاج المقتسرن مشقتلو اولرسه زیرا نجاستک قلعی ایچون حاضران آلت مادر پس چنان شیء آخره احتیاج اولرسه نجسک قلعی انک اوزرنه مشقتلو اولور (بالاه) بوزوال قولنه متعلقدر یعنی نجسک عینک و اثر ینک مؤ بدن و غیر بدن مائله زائل اولسبله طاهر اولور (او بایع مزید)

یا خود از آله ایتم شت ندن ولان رماج که غبار اوز مایع نو بدن صفا سه متع ط اوله انکده سی مه بر
 (کحل و نحو) سر که و کلاب کبی (خلاف خولین) سود مثالی مذکورک خلاف قدر که سود مثالی ایله مندر
 اولز یاغ کبی زیر اسودده و یاغده دسومت واردر نو بدن صفا سه سر که کبی صفای بنفسه نو بد باقی قوت
 غیر بی از له ایلز (وین غیرها) ونجس مرتبه اولیان نو بدن (باغیل الی غلیظ ظن اطها ق) ظ
 طهارتک غلبه سنه واریج غیل ایتمکله طهار اولور ز ریاضتک غالب اولسی ادا له شرعیه دندر (و سه و
 باغسل و المصرت لانا فی المنعصر) و فقها کورن نجسه تطهیری صفتلی ممکن اونون نو بد و غیر بد
 اوج کره غسل ای دیوب صفتله تقدیر ای دیلر (میغ فی اثالثه) او چنجی غلبه مبالغه ای بجی او بدنی
 حالده شول حیثیله که طاقی مقداری صفا سیدی اندن ماء سیلان ایله اکر ثوبه صبات ایچین میغ
 ایسه ثوب طهار اولز (وتلث الجفاف فی غیره) و صفتلی ممکن اولیان شی بد اوج کره قور تمغله طهار اولور
 و او عطفه عصر اوزره معطوفدر یعنی فقها منعصر اولیانده تطهیری اوج کره غسل اوج کره قور تمغه
 تقدیر بدر و جنافه مراد مالک تقطینک منقطع اولسیدر یوخسه قور تمق دکدر پس بقها تضارک
 کسلسنی صقی مقامه قائم قیلدیلر تنکیم مالک اقسنی غسل مقامه قائم قیلدیلر کبی عن قوب یعنی
 کلور معلوم اولسو نکه تحقیقا صفتلی ممکن اولیان شی غبار منجس اولسیدی امام محمد فتده ایله
 مظهر اولز زیر انجس ز ثوب اولز الاصلغله اولور حالبو که صفتلی بولندی امام ابو یوسف فتده اوج کره
 غسل ای دیوب قور تمغله طهار اولور شول حیثیله که انده اون وریجه قایبه و بونکله اضا اولتور بس نجس
 اولس مالله بغدادی شمس اولسیدی و لحم قیماش اولسیدی بونلرک غسلتک و قور تمسک طریق اولدر که
 بغدادی ماء طهار ایله اصلغقدر حتی بغدادی اول ماء طهار ای شیعه بعده قور تمقدر و کذلک لجمی ماء طهار ایله
 قیندوب صوغتمقدر ایکی تنکده دخی اوچر کره * ماء نجسه صوا ریلان بیخانی اوج کره ماء طهار ایله
 صوارد قده طهار اولور و اکر غسل منجس اولسیدی انک تطهیری اولدر که اوزر بنه کند بیسی مقداری ماء
 طهار قوب قیندیلور حتی اول ماء کیدوب اولکی مقدارینه عودت یلدنجه و یاغ منجس اولسیدی اوزر بنه
 ماء طهار دو کوب یاغ صوا اوزر بنه چقد قده بر شیده انور و بونمون اوزره اوج کره تکرار اولتور و فنا که
 طهارتله نلک غلبه سی معتبر او ب و حصول محللاک اختلافی سببله مختلف اولدسه مصنف بعضی بیان
 ایدی و بعضی آخرین دخی بیان مراد ای دیوب (وعن المنی بغسله) دیدی منی ایله منجس اولان ثوب ایسه من
 و یاخود بدن اولسون و اول منی کرکیش و کرکسه قور و اولسون غسل ایله طهار اولور (اوفرک ایسه ان طهر
 رأس الخشبه) یاخود مینک قوروشنی او غرق ایله طهار اولور اکر خشه نلک باقی طهار ایسه حتی اکر
 طهار دکل ایسه او غرق کفایت ایلز بلکه غسل واجب اولور و ثوبله بدنک مابینه طهار رو ایده فرق بوقدر
 و حسنکر و ایتمده بدن او غمه قله طهار اولز (و الخف عن ذی جرم جف علیه بالذک بالارض) ادبک جرم
 صاحبی اولان نجسدن قوروش طهارتله او غمه قله طهار اولور اکر او غمه مبالغه اولور سه (وعن غیر بانسل)
 و ادبک جرمی اولیان نجسدن غسل ایله طهار اولور (و الصیمل و نحوها یلسخ) و مجلا اولان شسته آینه
 و فلج و یچاق کبی و بونلرک مثالی اولان شیلر منجس اولسه مسخله طهار اولور صیقل تعبیر بنه باعث اولدر که زرا
 منجس اولان شی خشین اولور سه یاخود منقش اولور سه مسخله طهار اولز (و ابساط بحری الماء)
 و دو شه تیلان شی اوزر بنه صوبک جریایله طهار اولور (وقیل یوما وایله) بعضی رکون رکبجه قارسه
 طهار اولور بدی تانار خایه ده بوله ذکر اولندی (وقیل اکثر من یوم وایله) و بعضی رکون رکبجه بدن
 زیاده قارسه طهار اولور دیدی حجه ده بوله ذکر اولندی (وقیل ایله) بعضی لرکبجه قارسه طهار اولور
 دیدی غایه ده بوله ذکر اولندی (نجس بعضی اطرافه) بساطک طرفتک بعضیسی منجس اولسیدی
 (بصلی علی الطرف الظاهر منه مطلقا) اول بساطک طهار اولان طرفده نماز قیلنور یعنی کرک اول مصلی
 اول بساطک بر طرفتی تحریک ایتمکله طرف آخری تحریک اولسون کرکسه اولسون مصنک بو قوانده
 طرف آخری تحریک اولر سه ز قیلنور دین کسه نلک قوای رد واردر (و الارض بایس و ذهب الارضه
 لا لایم) و نجس واقع اولان ارض قور و غمه و نجسک ری کتمکله نماز نجس طهار اولور بونسه غیر نجس

طاهر اول زنیراتیم صید طب افتضایدر صلائده طاهر اولسی کفایت ایدر (کذا الاجر المفروش)
 کذالك دوشمنش کرید (وخصی) یعنی فاشیدن طاهر اول زنیرا اولان اورتو (وشجر و کلاء قلمان)
 وارض اوزر قلم و لغاج و اولنق بونلر و وقع اولان نجس قورومغله و اثری کتمکله طاهر اولور (ولفضوع
 بفسل) مفضوع اولان شجر و اولنق غسل اولنور بویکیسنت طاهر اولسی قورومغله و نجسک اثری
 کتمکله طاهر اولزل و قناکه مصنف نجسکک اظهیری بیا نرن فارغ اولدیسه نجاستی غلیضه و خفیه به
 تقسیم بیا نره و اکیسندن هر برینت عفو اولنان شینک بیا نره شروع ایدوب (وعنی قدر الدرهم وهو منقال
 فی الکشیف) دیدی کشیف اولان نجسه بدرهم مقداری عفو اولندی درهم الهمراد درهم کیر در
 اولکده مشاندن هدایه ده بویه ذکر اولندی بوخسه اون درهیمی بدی منقال اولان درهم دکادر تنکیم
 مشهور اولان اولدر (و عرض مقرر الکف فی ازیق) و رقیق اولان نجسه ال ایسنت ایچ طرفک
 ایلمکی مقداری عفو اولندی یعنی پارماقلرک مفاصلک ایچ طرفک ایلمکی مقداری عفو اولندی ارام محمدن
 روایت اولدیکه امام محمد پردقمه ده نجسه وزن جهشیه اعتبار ایددی اولکده درهم کیردر و پردقمه ده
 مساحه جهشیه اعتبار ایددی اولکده پارمقلرک ایچ بوزنیک عرضی مقدار ایدر بس ابو جعفر هندوانی ذکر
 او : نکیف و رقیقه بینهما بی توفیق ایددی (ما غلط) قدر الدرهم قولنه متعلقدر یعنی نجسک غلیظ
 اولان نندن درهم مقداری (کبول مالا یو کل لحمه و او من صغیر) اتی بیمان حیوانک بولی کبی کرکه
 اول حیوان صغیر اولسون مصنفک و او من صغیر قوی اتی بیمان صغیر حیوانک بولی طاهر اولنق توهمنی
 دفعدر (و غایط و دم و خورخره و دجاج و روث و خثی) و دخی غلیظ اولان نجس انسان ترسی و قال و شراب
 و طو غث ترسی و آت و قانر و اشک ترسی و صغیر ترسی کبی بونلرک هر بزندن درهم مقداری عفو اولندی
 (و مادون ربع لثوب) و دخی منجس اولان ثوبک ربعندن کسی عفو اولندی دینلکه انده صلا جائز اولان
 ثوبک داناسنک ربی عفو اولندی و بعض دیدیکه نجس اصابت بدن موضعک ربی عفو اولندی نک و اثریز
 کبی و ابو یوسف قتنه مقداری طوی و عرضی بر قارش اولاندر (ما خف کبول فرس و مایوکل و خره
 طبر دیوکل) خفیف اولان نجس فرسک بولی و اتی بین حیوانک بولی و اتی بیمان فوشت ترسی کبی
 (و کذا بول و نضج کرؤس الا بر) و کذالك فی بیمان حیوانک بولی که ایدکنه اولجری کبی صاحب لوب اصابت ایايه
 درهمه اری و ربع ثوبک مادونی عفو اولندی (و مازد علیهما) و قدر درهمدن زیاده نجس غلیظدن
 و ربع ثوبک مادوشن زیاده نجس خفیفدن عفو اولندی (الورد علی النجس نجس کالورد) نجسک
 اوزرینه وارد اولان ماء مورود کبی نجسدر یعنی اوزرینه نجس وارد اولان مانک نجس اول یعنی کبی نجس
 اوزرینه وارد اولان ماء دخی نجسدر نجس اولنق عتنده اشتراک لری اولدیغی ایچون اولکده نجسک مانه
 منخلط اولسیدر (لا رماد قدر) نجسک کلی دکل (و لاملح کان حاراً) و دخی ملحمه ده جارندن اولان
 طوزد کل زبر بویکیسی نجس دکالدر ایدکیسنده حقیقه لری تبدیل اولدیغیچون زرا اعبار تبدیلی اولغله
 طاهر اولور مینه نک ملحمه ده طوز اولدقده و قدره نک زراب اولدقده طاهر اولدق لری کبی و دخی بونلرک
 امشالی (یصلی علی ثوب غیر مصر بساتنه نجسه) ایچ طرفده نجس اولان نکنده سز ثوب اوزره
 نماز قیلنور حتی اگر ثوب نکنده لی اولور سنده نماز جائز اولنر و امام ابو یوسف قتنه مطلقه حائز اولنر کابصلی
 فی ثوب بیدله ثوب نجس) تنکیم برکسند نک کیدوی ثوبک ایچنده دورلش ثوب نجسک یا شانی اول ثوبده
 ظاهر اولش ایکن انکله نماز جائز اولدیغی کبی لکن اول یا شاعنت ظهوری اولیه (کما و عصر قفرت)
 تنکیم اول ثوب صقلسیدی ائندن یا شاق تقاطر ایلیدی زیرا ذکر اولنان یا شاق تقاطر ایدر سه
 انکله صلا جائز اولنر (کذا) یسه بویه در یعنی ایچنده منجس یا ش ثوب دورلش اولان
 ثوب اوزرنده صلا جائز اولدیغی کیدر (او وضع رطبا علی بایس طین بما فیہ سرفین) ثوب یا ش اولدیغی
 حانه حیوان ترسیله صبوا تمش قورو دیوار اوزرینه وضع اولنسه انکله دخی نماز جائز اولور (او نجس
 طرفی منه فسی و غسل آخرته) یاخود ثوبک بر طرفی منجس اولوب نسیان واقع اولغله اول ثوبک طرف
 آخری بلاتحری غسل اولسیدی انکله دخی نماز جائز اولور (کالوبات حر علی ماندوسه) تنکیم جارل

بغداى و بغداى مثلى شبتك خرمنى دو كر كن بول ايند بىدى (فقسىم او غسل بعضه حث بطهر الباقى)
 اول بغداى تقسيم اولنوب يا خود بعضى غسل اولند قنده باقى فلان طاهر اولد بىنى كىي اگر چه كىم تحرى
 بولنمر سده (غسل المرية فى الثوب فى اجانته حتى زالت) توبه كوزن نجاست تىكته ده غسل اولنور حثى
 نجاست كىدنجىد كىن (او غيرها) يا خود كورنيمان نجاست اوج كره اوج تىكته ده غسل اولنور يا خود
 بر تىكته ده ايكي كره تىكته بى غسل ايند كند صكره غسل اولنور (وعصر كرام) وصقاور تكىم مر ورايش
 ايدى يعنى اوج كره صقلوب او چىجىده مبالغه ايله صقاور (طهر) اول ثوب استحسانا طاهر اولور
 اگر چه كىم قىاس مانك نجسه ابتداء ملاقاتندن منجس اولوب بىره تىكته منجس اولد بىنى ايجون اوزر شه
 ماه دوكلوب ماى جارى ايله غسل اولنقى ايسه ده استحسانا طهر اولور (والماء نجسة) ثوب غسل اولنان
 صور نجسك ماى انتقال ايلد بىنى ايجون نجسدر (لكن تلك المياه فى النجاسة كالحل حال المقاء فى الاظهر)
 لىكن اظهر روايتده اول صورلك نجس اولمقنى منجس اولان توبه ملاقاتى و اكا اتصالى وقتنده محل كىيدر
 بو خستوب دن اتصالى وقتنده محل كىي دكلدره صغرك فى الاظهر قوايله بعضك ذهاب اولد بىنى طحاويك
 تحق قما مانك نجس اولمقنى محل دن اتصالى وقتنده در ديور و ايت ايلد بىكىدر (فبطهر الاولى) پس اظهر
 روايتده نجاسة اول طاهر اولور (بالثلاث) اوج كره غسل ايله طاهر اولور يعنى مانك اول غسلانده توبه و باعضوه
 اصابت ايلد بىنى ماى انتقال بدن نجاسة اولى اوج كره غسل ايله طاهر اولور (والوسطى بنتين) نجاسة
 وسطى ايكي كره غسل ايله طاهر اولور يعنى مانك ايكي غسل توبه و باعضوه اصابت ايلد بىنى وقتنده ماى انتقال
 بدن نجاسة وسطى ايكي كره غسل اولمقنه طاهر اولور (والاخرى بمر) نجاسة اخىرى بر كره غسل ايله طاهر اولور
 يعنى مانك اخىرده توبه و باعضوه اصابتى وقتنده ماى انتقال بدن نجاسة اخىره بر كره غسل ايله طاهر اولور
 تكىم مانك ملاقاتى وقتنده محلك حكىمى بودر و بونك كىي اولنقى تىكته طاهر اولور الا اوج كره غسل ايله طاهر
 اولور و ايكي تىكته ايكي كره غسل اولمقنه طاهر اولور او چىنجى تىكته بر كره غسل ايله طاهر اولور و اظهر روايتك
 غيرى اوزره ماه اول ايله منجس اولان مجر صغركله طاهر اولور مغسولك حكىمى مانك اتصالى قنده اولمق
 اوزره كذلك و اىي تىكته ايكي كره غسل ايله ايكي تىكته ايكي كره غسل ايله او چىنجى تىكته ماى دوكلت ايله طاهر اولور

* (فصل) *

(سن الاستنجاء من نجس يخرج من البطن) مجمل اللغته نجس بطندن چىقان شىدر و استنجاء اول چىقان
 شىدن و لك اترندن مايله يا خود ترابله فراغ طلب ايتكدر * معنا بطندن چىقان نجسدن بول و غايط و منى
 و ودى واحد سبب بطندن چىقان قان كىي بولردن استنجاست اولدى تانار خاينه ده بويه ذكر اولدى پس
 رىجندن استنجاست اولدى زىرا اگر چه كىم بطندن چىقارسه ده نجس دكلدر و سبب يك غير بدن چىقان شىك
 تطهيرنه استنجاست بيه اولنوز (بنحو حجر) حجر مثلى اولان كسك و قور و افاج و طيراق كىي شيشه استنجاء
 سنت اولدى (لا العمد بنى) عدد سنت اولدى بلكه مندوب اولدى و قايه ده (بلا عدد يدبر الحجر الاول
 لى اخره) ديدى بونك اوزر شه سؤل وارد اولور كه تحقيقا بو كلام مافلته مر تىط دكلدر زىراعند اكر ننى
 اولدى ايسه اگر چه كىم مر اعددك سنت اولد بىنى ننى ايسه ده بىره الحجر الاول قوليله عدد ذكرى مناسب
 اولدى بو اجلدن مصنف بو مقامده لا عدد ديدى بوند صكره بل استحباب قوليله اضراب ايلدى صواب اولان
 ند دعك كرك ايدى بوند صكره مصنف (يدبر الاول و قبل بالثاني) ديدى يعنى حجر اول ايله ادبار اولنور
 و حجر ثانى ايله اقبال اولنور ادبار در جابته كىكدر و اقبال انك ضددر (و يدبر بالثالث) و حجر ثالث ايله
 ادبار اولنور (صيفا) باز كونلر نه (و قبل بالاول و اشافت و يدبر بالثاني شفاء) و حجر اول ايله ثابته
 اقبال اولنور و حجر ثانى ايله ادبار اولنور شفا كونلر نه زىرا اقبال و ادبار مسح ايتكده تشفيه ده مبالغه
 وارد باز كونلر نه حجر اول ايله ادبار اولنور كه زىرا باز كونلر نه خصيتين قورغه كىي صارق مرلوث اولمسنن
 احترامزا اقبال اولنور اند صكره اقبال اولنور اند صكره طهارتده مبالغه ايجون ادبار اولنور قش كونلر نه
 بويه دكلدر يعنى خصيه صارق حجر اول ايله اقبال اولنور زىرا حجر اول ايله اقبال تشفيه ده ابلدر ند صكره
 بار اولنور اند صكره بالكه مبالغه ايجون اقبال اولنور (والمرأة فى الوقتين مشه صفة) و مرأه باز نه

وقد شدہ رجلک صیفہ استنجائی کید رہی دامن سحر اول الہ ادبار ایدر فرجی ملوث اولمق ایچون
 (و الغسل بعدہ اولی بلاء ان کن بلا کشف العورة) اگر کشف صورت ایتمکس من غسل ممکن ایسہ سحر
 الہ استنجاد نصکرہ اولی اولان مالہ غسل وانور (فی غسل بدہم رخى المخرج بماء ان لم یکن صائما) پس
 ابتدا ابکی اللربن غسل ایدر بعدہ مخرجنی مبالغہ الہ آجرا کر صتم دکل ایسہ (ویغسلہ بطن اصبع
 او اصبعین اولث) و پارمغک بطنی الہ مخرجنی غسل ایدرا کر پارمغله پاک ایلمک ممکن ایسہ یا خود ابکی پارمغله
 زیادہ محتاج ایسہ یا خود اوچ پارمغله اگر دخی زیادہ محتاج ایسہ و رجل اورنہ پارمغنی سائر پارمغلرندن
 ابتدای استنجادہ بو کسک فالدرر و موضعنی غسل ایدر اندنصرکہ بنصر پارمغنی فالدرر بر کره غسل اولندبغنی
 وقد اندنصرکہ خصم پارمغنی فالدرر اندنصرکہ سببہ پارمغنی فالدرر و قلبی مطمئن اولتجہ غسل ایدر
 و مرأہ بنصر پارمغنی و اوسطنی جببہ معا فالدرر اندن رجلک ایسلیدکی کبی ایشلر زرا مرأہ رجل کبی
 بر پارمغله ابتدا ایسہ احتمالدر کہ پارمغنی فرجنہ کیدوب تلذذ ایدر سہ اوزر بنہ غسل واجب اولور حاجا بو کہ
 شعوری اولیہ ظہرہ بدہ بو بلہ ذکر اولندی (ویغسل بدہ ثابیا) و ابکی اللربن نایا غسل ایدر (و یجب
 بمجاوزہ ما فوق الدرهم المخرج لى ان یقی) نجس درهمدن زیادہ مخرجدن تجاوز ایتمسلیہ مخرجک پاک اولتجہ
 غسلی واجب اولور (ولو بما فوق الثلاث) کر کہ اول غسل اوچ کره دن زیادہ مالہ بدہ اولور سہ زرا معتبر
 اولان پاک ایلمکدر عدد دکلدر حتی بر کره بدہ پاک اولور سہ کمایت ایدرا کر پاک اوچ کره دہ اولور سہ اوچ اوزرہ
 زیادہ اولور (یغسل الدر اولی) استنجادین کسنتہ اولادری غسل ایدر امام اعظم قنندہ (و عندہما
 ثابیا) امامین قنندہ بری نایا غسل ایدر فتوی امام اعظم قولبلہ درنتکم ترغیبده ذکر اولندی (و بکره
 بظلم) استنجاکرک الہ مکره اولدی زرا جنک از یغیدر تکیم حدیث شریفده وارد اولدی و انسان ایچون
 اولان طعا مالہ دخی مکره اولدی اندہ مال محترمی تحقیر اولدبغنی ایچون و حیوان ایچون اولان طعا مالہ دخی
 مکره اولدی مثلا اولتق کبی زرائندہ ضرورتسن ظاہری منجس اتمک وارد (وروث) و دخی آنی و قاطر
 و جار ترسیلہ استنجاکرہ اولور زرا کندوز منجسدر پاک ایتمکی منافیدر (و آجر و خذف و خم) سرچہ
 چناق و الحی و کر مید و کرر الہ دخی استنجاکرہ اولدی (و بشی محترم) و دخی بین الناس محترم
 اولان شیتلہ دہ استنجاکرہ اولور دیبا پارچہ سی کی و بونک امثال زرابونک کبی الہ استنجایلمک حقتندہ نہی
 وارد اولمسلیہ الہ احترامی منافیدر (و بین) و دخی صاغ الہ استنجاکرہ اولور ذکر اولان کبی حقتندہ
 نہی اولدبغنی ایچون (الاضرورة) الا کر صول الی کسلس اولہ یا خود صول اندہ جراحی اولغله کر ذکر
 اولان شبتلر الہ استنجاکر اولسیدی جائز اولور بر معنا ایچون غیریدہ نہی اولتق فی الجملہ مشروعیتی منافی اولز
 (و استقبال القبلة فی البول و الغائط کذا استدیارها) و دخی حین تولدہ و تغوطدہ قبلہ قار شو طور مق
 و کذلک قبلہ آردینی طومق مکره اولور لکن مطلقا دکل (بکشف العورة) بلکه کشف
 عورتلہ اولور سہ مکره اولور حضرت رسول علیہ الصلاة والسلام (اذا تيمت الغائط فعضموا قبله الله
 لا تستقبلوها ولا تستدبروها لکن شرفوا و اغربوا) قول شریفی ایچون یعنی چنان سز غایطہ حاضر
 اولسید کر قبلہ اللہ تعظیم ایدک قبلہ استقبالی استدیاریلمک لکن شرق و غرب طرفلرینہ طور کدیلمکدر
 و بونکلا اجناسدہ ذکر اولان شیتہ اشارت وارد کره اول ذکر اولان شی چنان استقبال استدیار حدث
 ایچون اولوب بلکه حدثک ازالہ ایچون اولسہ مکره اولز (و اوفی البیان) کشف عورتلہ استقبال
 و استدیار کر کہ بنایلمدہ اولسون زرا دلیل بنایلمدہ اولاتی تفریق ایتمدی (و فعلهما فی الماء و الظل)
 و تبول و تغوطک فعلی ماء اوزرہ و قومک استراحت ایلدبکی کولیکہ اوزرہ فعلی مکره اولور (و طریق و تحت
 شجر شتر) و دخی بول اوزرینہ و میور و راناج تحتہ فعلی مکره اولور میور و بر میان اناج بونک خلافیدر
 حدیث شریف الہ جیبسی نہی اولدبغنی ایچون و نهیک سری ظاهر در (و التکلم علیهما) و دخی تبول
 و تغوط محلندہ تکلم اتمک مکره اولور (و البول قائم الامذر) و دخی اباخ اوزرہ طور و ببول ایلک
 مکره اولور الا مکره عذر الہ اوله نانا خایندہ بو بلہ ذکر اولندی (و یجب الاستبراء فی المشی و التمسح و التلویم
 علی شفة الایسر) و تبولندنصرکہ بو و مکدہ یا خود او کسور مکدہ یا خود صول جانبی اوزرہ بانقدہ استبرا

واجب اولور حتی فلی تقاطرک منقطع اولسی اوزره مطمئن اولجیه دکین ظهریه ده بو به ذکر اولندی
 (وقیل بکتی بمسح الذکر واجتنبه ثلاث مرآت) و بعض ذکرک اوج کره مسخیه و جذب ایله اکتفا
 اولندی بدی و صحیحدر که تحفه باناسک طبعی و عادتلری مختلفدر پس برکسته کدین فلی حقیقنا باهر
 اولدینغه شهادت ایله اول کسنه ایچون استیجا جائز اولدی ز باهر کسنه کندو حالته عدلر نازلرینه ده
 بوبله ذکر اولندی (ومع طهارة المغسول تطهر اید) و غسل اولنان شئت طاهر اولسیه بیه ال دخی
 طاهر اولور منقطه بوبله ذکر اولندی

کتاب الصلاة

بوتکب احدم صلاتک بیانده در (شرط لفرضيتها الاسلام والعقل والبلوغ) صلاتک فرض اولدغه
 مسلم اولوق وفاقل و بالغ اولوق شرط قیلدی * اصول فقهدر تقریر اولون شیء ایچون که تحفه باقره تکلفت
 مداری بو اوج شیدر (وان وجب ضرب ابن عشر علیها) اگر چه کیم سنی اون سنه بیه بالغ اولان مسینت
 صلاة اوزره ضربی واجب اولدیه سه حضرت رسول اکرم علیه الصلاة والسلام یوردیکه (مر و اولادکم
 بالصلاة وهم ابنا سبع و اضربوهم علیها وهم ابنا عشر سنین) معنای شریفی سزیدی یاشنده اولان
 ولدل یکره صلاته امر ایدک و اون یاشنده اولان ولدل بکزی صلاتک ترکی اوزره ضرب ایدک دیکدر
 (و منکرها کافر) و صلاتک فرض اولسی انکار ایدن کسنه کافر در صلاتک فرضینت ثابت اولسی اید
 احتمال اولغیمان ادمه قطع بیه ایله اولدیغی ایچون ایددی اول نکرک حکمی مریدک حکمدیر (و ناکره، عدا
 بجهت فاسق) و صلاتی قیصدا نکاسلا ترک ایدن کسنه فاسقدر (بجس حتی یصلی) اول تارک الصلاة
 حبس اولور حتی صلاتی قیلجیه ز با فاسق حق عبد ایچون حبس اولور پس حق لله تعالی حق عبددر
 احقر (وقیل یضرب حتی یسبل منه الدم) و بعض اول تارک الصلاة ضرب اولور حتی ایدن قان
 چقیجه بدی زجرده مسافه ایچون (و یحکم باسلام فاعلها بالجماعة) و صلاتی جماعله قیلان
 کسنه تک اسلامه حکم اولور یعنی قیلان کافر جماعته نمازی قیلیدی بزم قیزده اسلامیه حکم اولور
 امام شافعی بونک خلافی اوزره در ز با جماعت بوات محمده مخصوصدر منفردا صلاة و سایر ادرجه عله
 صلاتک خلاقدیر که منفردا صلاة و سایر عبادات سایر ائمه بولدیغی ایچون رسول علیه الصلاة والسلام
 یوردیکه (من صلی صلاتنا و استقبل قبالتنا فهو منا) یعنی برکسنه بزم صلاتنیزی قیلسه بزم قبله منزه استقبال
 ایسه اول کسنه بزدندر دیکدر صلاتنا اولیه هر ادهیه مخصوصه اوزره جماعته قیلر صلاتدر جماعتدر
 صلاة بزده موجود اولدیغی کبی کافر لده دخی موجود اولدیغی ایچون (ولایحری فهم النبیة اصلا)
 و دخی صلاته اصلا ثابت جاری اولمز یعنی بالنفس جائز کولمز تکبیم جمعه جائز کورلدیکی کبی و دخی
 ماله ده جائز کولمز تکبیم شیخ فانی حفته فدییه ایله صومه جائز کورلدیکی کبی ز با نیات اولمز الاذن
 شرعله جائز اولور حالبوکه صلاته نیبته اذن شرع بولندی (و یحب بایل الوقت علی غیره مذر) و صلاة
 معذور اولیان کسنه تک اوزرینه وقتک اولنده واجب اولور اصوله تقریر اولنان سبب موجود اولمغه
 (و یحب علیه باخره) و معذورک اوزرینه وقتک آخرنده واجب اولور باغ اولان صبی و اسلامه آن کافر
 و مجنون و غنیمدن افاق بولان و حبصدن و نفاسدن طاهر اولان کسدر کبی ز با وقت آخری معذورک
 حفته سببدر (ولا تجوز قبله) وقت آخردن مقدم جائز اولمز مسبب سبب اوزره تقدیمی تمتع اولدیغی
 ایچون (فوقت الفجر من الصبح الثانی الی طلوع الشمس) صلاة فجرک وقتی صحح نایدک طلوع عندر یعنی اقده
 منتشر اولان بیاضکه صحیح صادق تسمیه اولور اناک طلوع عندر شمسک طلوع عنده و انجبه در وقت فجری تقدیمه
 باعث یومک اولی اولدیغی ایچوندر و ظهری تقدیم ایلمن ظهر صلوات و اجابت اولاسی اولدیغند نظر ایله تقدم
 ایلمی روایت اولنان حدیث شریف ایچونکه جبرائیل علیه السلام رسول علیه الصلاة والسلام کلوب
 کعبه ده یوم اولد فجرک طلوعی وقتنده امام اولدی و یوم نایده جدا بیاض طاهر اولوب شمس طلوعه قریب
 اولدیغی وقتده امام اولدی بعده جبرائیل علیه السلام بوازی وقتک مابین سنک ایچون لغت ایچون وقتدر
 ددی (و وقت الظهر من زوالها الی بلوغ الظل علیه) و صلاة ظهرک وقتی شمسک زوالدر نناک ابکی

مثلند باغ ابلدی رفتن وارنج در امارت اول حق سبحانه و تعالی (قم الصلاة لولا انشأ) قول شریفی
 ایچون بی شمس زولی مراد در و اکثر فها بونک اوزرینه در ودخی جبرائیل علیه السلام بوم اولده وقت
 زالده امامتی ایچوندر و امارت ثانی جبرائیل علیه السلام اول وقتده امامتی ایچوندر و امامین قنده
 صلواته رک آخری ظل شمس مثلی قدر ابلدی وقتده در (سوی التی) فی زوالد غیری فی وقت
 جهتدن رجوعه دیرل و عرفار ظلد که خط نصف النهار اوزره واقع ابلدی وقتده اول ظل مفر بدن
 مشرقه رجوعه ایچوندر و قنک زواله اضفتی عند الزوال حاصل اولغله ادانی ملاحظه ایچوندر پس تسامح
 عدالغز (و وقت العصر منه) و صلواته تصرف وقتی ظنک ایکی مثله بلوغ وقتدن (لی عروبها) شمس
 غروبته وارنج در امارت عصرک اولی بمقامده ذکر اولنان قول امام اعظمدر امامین قنده بخار ظل
 مثلی قدر اولسیدی وقت عصر داخل اولور و ایکی قول اوزره وقت ظهرک خروچیدر و امارت عصرک آخری
 رسول علیه السلام (من ادرك ركعة من العصر قبل ان تغرب الشمس فقد ادرك العصر) قول شریفی
 ایچوندر یو حدیث شریفی بخاری و مسلم روایت ابلدی (و المغرب متدالی غروب الشفق) و صلواته مفرک
 وقتی شمس غروبندن شفق غروبته وارنج در (وهو ألبیاض) و شفق امام اعظم قنده شول بیاضدر که
 قرانغی قبلر (وعندهما الحمره و بهفتی) امامین قنده حرمدر بونکه افتان اولور اهل لسلک انک اوزرینه
 تفرقلری ایچون حتی نقل اولدی که تحقیقا امام اعظم عامه صحابه نیک شفق حرمت اوزره جلالی انک قنده
 ثابت ابلدی ایچون اکار جوع ابلدی و مبسوطه ذکر اولدی که امامین قولی اولدر و امام اعظم احوطدر
 یعنی بکر کدر (والعشاء و اوزرته الی الصبح) و صلواته عشائک و صلواته ترک وقتی غروب شفقدن صحبه
 وارنج در امارت اول پس تحقیق فقها اجماع ایلدی لکه وقت عشائک اولی انداختن اولری اوزره شفق عقیدر
 و اما آخری سلفک اجماع ایچون تحقیقا وقت عشائک آخری طالع فجره دکن باقی اولور کورنلری که تحقیقا
 حایض فغان طالع فجردن اول کجه ابله طاهر اولسیدی اولر آه اوزره بالا اجماع عشائک قضای لازم کاور
 پس اگر وقت باقی اولسیدی انک اوزرینه عشائک قضای نیجه واجب اولوردی و یوقول امام اعظم قنده در
 (وعندهما وقت الوتر بعد العشاء) و امامین قنده ترک وقتی عشاء نکره در آخرنده خلافت سربو خلاف
 صلاة و ترا امام اعظم قنده فرض و امامین قنده سنت اولری اوزره مبتدیر تکبیر عن قرب بیانی کلور
 و خلاف فائده سی ایکی موضعه نظر اولور برسی اولدر کد اگر رکسنه عشاءدن اول و تری نادیا فلسیدی
 یا خود ایاکسنی بیله فلسیدی صلواته عشائک فساد ظاهر اولور صلواته ترک اولر پس تحقیق و تصحیح اولوب
 بالکن عشاءنی اعاده ایدر امام اعظم قنده زرا ترتیب و مثالی قدر ابله ساقط اولور و امامین قنده عشاءنی
 و تریده اعاده ایدر زرا ترتیب نادیه بعد عشاءدن اول صحیح اولر ایکیجی اولدر که تحقیقا ترتیب و تریله فرضدن
 غیر بیسنده واجبدر حتی و تری قیلمد قجه صلواته فجر جائز اولر امام اعظم قنده و امامین قنده صلواته فجر جائز
 اولدی زرا فرض الیه سن یسنده ترتیب و قدر (ولا یجوز لک قدوفهها) و یو صلواته عشاءنه صلواته ترک
 وقتی یزن کسنه ایچون واجب اولر یعنی شول کسنه که عشاءنه ترک وقتی بولسیدی شمس غروب ایلدی
 کچی فجر طلوع ایدن بلده بولغله عشاءنه ترک اداسی انک اوزرینه واجب اولر زرا سبب اولان وقت معلوم
 اولغله (والترویح بعد انشاء الی الفجر) و صلواته تراویح وقت عشاء نکره و وتردن اولی بعد طلوع فجره
 وارنج در زرا تراویح نو اولدندر عشاء نکره سنت اولدی اصح قول بودر (وقبل بین العشاء و الوتر)
 و بعض صلاة تراویح عشاء الیه و ترک بیسنده قیلور حتی عشاءدن اول و باهتر دفسکره قیاسیدی وقتنده
 نادیه عشاءش اولور دیدی (وقبل لایل کلد) و بعض ایلاک کلبی تراویح و قنیدر دیدیلر وقتساکه
 مصنف اوقات صلواته اصلی یانندن فارغ اولدیسه اوقات مستحبه نیک بیانته شروع ایدوب (و یستحب
 تأخیر الفجر الی ما یکف فیه ترتیل اربعین آیه ثم اعادته ان لیت) دیدیکه صلاة فجری انده فرق آیتک
 ترتیلی مکن اوله حتی مقداری تأخیر ایلاک مستحب اولور یعنی ایکی رکعتک هر برنده بکر بیشتر آیت قرائت
 ایتمکله اندنصرکه اگر وضو سنده فساد ظاهر اولور سه صلواته اعاده سنده ترتیلک اعاده سی مستحب اولور
 زرا رسول علیه الصلاة والسلام (اسفروا بالفجر فانه اعظم الاجر) بیوردی معنائی سبز صلاة
 فجری صحیح بیاضغنی وقتنده ابدلکه زرا نوابی اعظمدر دیکدر (وظهر الصبغ الابراد) ودخی

یاز کونلریک صلواتی ظهرنی هرک صوغودینی وقد تأخیر ایلک مستحب اولور رسول علیه الصلوة والسلام (ابردوا بانظهر فان شدة الحر من فیح جهنم) یوردینی ایچون معناسی سرصلوة ظهری صوغودک زرا حرك شدتی جهنمت قاغندندر دیمکدر (والعشاء الی آخر الثالث الاول) ودخی صلوة عشایی کجهنمتک اولنک آخرینه تأخیریک مستحب اولور ابتدایی ثلث اولک آخرندن مقدم وانهاسی ثلثک آخرنده اولمغانله کرکه تخمینله اولسون و بو قولله قدور بیک ماقبل ثلث اللیل قولی ایله صاحب کتیک الی ثلث اللیل قولنک مابینی توفیق اولنور (و تأخیر الوتر الی الفجر للونق بالانتباه) ودخی صلوة وتری او یقودن اولمغانغه اعتمادی اولان کجهنمت ایچون وقت بجره دکن تأخیری مستحب اولور اکر اولمغانغه اعتمادی بوغوسه صلوة وتری قبل النوم ادا ایدر رسول علیه الصلوة والسلام (من خاف ان لا یقوم آخر اللیل فلیوتر اوله من طمع ان یقوم آخره فلیوتر آخره) یوردینی ایچون یعنی برکته آخر لیلده قائم اولمغانقدن خوف ایدرسه وتری ایلک اولننده قیاسون و اکر آخر لیلده قائم اولمغان طمع ایدرسه وتری آخر لیلده قیاسون دیمکدر (و یجبل ظهر الشتاء) ودخی قیاس کونلریک صلواتی ظهرنی تعجیل ادا ایلک مستحب اولور * انس ابن مالکدن روایت اولنانشی ایچونکه تحقیقا رسول علیه الصلوة والسلام ايام شانده صلواتی ظهرنی تعجیلا قیلریدی بن فهم ایلدیمکه نهاردن کجهنمی اکثر بوخسد باقی قلمنی اکثر در بونی احد روایت ایلدی (و لغرب) و صلوة مغربیک تعجیل دخی مستحبدر روایت اولن حدیث شریف ایچونکه تحقیقا رسول علیه الصلوة والسلام بجان شمس غروب ایدوب حجاب ظاهر اولدوقده صلوة مغربنی قیلریدی بو حدیث شریفی بخاری و مسلم روایت ایلدی (و یوم غیم یجبل العصر والعشاء) وهو ادغیم اولدینی کونده صلوة عصر و عشاء تعجیل اولنور زرا صلوة عصر کنا خیزنده وقت مکروهه واقع اولسی احتیالی وارددر و عشاءنک تأخیزنده یغور و چامور اعتباری اوزر جماعتک قایل اولسی احتیالی وارددر (و بو آخر فی غیرهما) عصر ایله عشاءنک غیری بجر و ظهر و مغربه ناخبر اولنور زرا بجر ایله ظهر کنا خیزنده کراهت یوقدر و صلوة مغربک قبل الغروب و قوعودندن خرف اولنور (لاصح صلوة و سجدة تلاوة کانت فی الکامل و صلوة جنازة حضرت قبل حال الطلوع و الاستواء و الغروب) شمسک طلوعی و زوالی و غروبنی و قنلرند، وقتی کامله لازم کلان صلوة و سجدة تلاوت و اوقات مذکورهدن مقدم حاضر اولان صلوة جنازه صحیح اولن (لا نصبر یومه) الا یوم مصلیک صلوة عصری وقت غروبده صحیح اولور حال الطلوع قولی لاصح قولی ایچون الی آخر نظر قدر (الا عصر یوم) لاصح صلوة قولندن استناددر زرا صلوة عصرک وقت غروبده اداسی مکروه اولن زرا مصلی اول صلوة عصری واجب اولدینی کبی ادا ایلدی زرا وجوبک سببی آخر وقتدر اکر مقدم ادا ایلدی ایسه پس واجب اولدینی کبی ایلیدی اول وقتده اول صلاتک فعلی مکروه اولن انجیق اول وقتده دکن تأخیری مکروه اولور تکبیم وقتک خروچندنصکره قضانک فعلی مکروه اولوب انجیق فوت اولسی حرام اولدینی کبی * فقها دیلرکه سجدة تلاوتندن مراد کراوانان اوقاتن مقدم تلاوت اولنن آیتک سجده سیدر زرا اول سجده کامله واجب اولدی وقت ناقصه ادا اولننر اما اکر وقت ناقصه تلاوت اولنیدی بلا کراهة اول وقت اداسی جائز اولور اکن افضل اولان وقت مستحبده ادا اولننن ایچون تأخیرا و تمسیدر کذلک صلوة جنازه ایله مراد اوقات مذکورهدن مقدم حاضر اولان جنازه در کرجنازه اول وقتده حاضر اولیدی انک صلاتنک اداسی کراهتسز اول وقتده جائز اولور زرا واجب اولدینی کبی ادا اولندی زرا انک وجوبی حاضر اولسبله در اول وقت اداسی افضلدر و تأخیری مکروهدر و بو ذکر اولن شیکرک اوقات مذکورده جائز اولدینی حدیث شریفدن مراد اولان نهمی ایچوندر اکابنا که شمس طالع اول وقتده عبادت ایدرل (کذا تطوع بدأ به فیها) کذلک وقت غروبده صلوة عصرک جائز اولدینی کبی بر تطوع که اوقات مذکورده انکله بدأ اولنه جائز اولدی (اولنر اداه فیها) یا خود تطوعک اوقات مذکورده اداسه ندر اولنه (و قد تطوع بدأ به فیها فاصد) ودخی فاسد اولان تطوعک فضا سته اوقات مذکورده انکله بدأ اولنه بونلرک اداسی جائز اولدی تقریر اولنانشی ایچونکه تحقیقا ناقص واجب اولان ناقصا ادا اولنور (و الافضل فی الامین) یعنی اوقات مذکورده تطوعا بدأ اولننن ایله اداسی اوقات

مذ آورده ندر اولان دن افضل اولان (القطع و امضا فی الکامل) قطع ایوب وقت کامله قضا ایتمکدر
 (و کره بعد طواع العجز و اداء صلاة لعصر الی اد المغرب النفل سوی سنة العجز) و طواع فجر ندر صکره و صلاة
 عصری ادا ندر صکره صلاة مغرب ک اداسنه و ارنجه نافله قلیق مکره و اولدی صلاة فجر ک سنتندن غیری ز بر ا
 صلاة فجر ک سنتی مکره و اولدی (و المنذور و رکعت الواف و ما یأبه فافسد) و صلاة منذور و ابکی رکعت
 صلاة طواف و صلیتک منذور ایله بدأ ایوب افساد ایلدی بکنث اعاده سی مکره و اولدی (لا لغائنة)
 ذکر اولنان ابکی وقتده فاشته مکره و اولن (الا وقت الاحرار) الا فقهده اولان قرظلق وقتده فاشته دخی
 مکره و اولن ز بر قرظلق وقتده قضا مکره و هدر (و لا صلاة الخبز : زه و سجدة التلاوة فیهما) و دخی ذکر اولنان
 ابکی وقتده صلاة جنازه و سجده تلاوت مکره و اولن (و کره ما سوی الغائنة عند خروج الامام الخطیبه حتی
 یفرغ من الصلاة) صلاة فاشته دن معادسی امامت خطبه ایچون منبره جید بیغی وقتده حتی امام صلاندن فارغ
 و لجه قولن نماز مکره و اولدی مصنف خطبه بی مطلق ذکر بنه باعث جهه تک و عیدک و خطبه حجک و یونلرک
 غیری خطبه لک جله سنه متناول اولسی ایچوندر ز بلعی و هدایه شارح لری یوله ذکر ایلدیلر یونک مکره
 اولسی مجرد خطبه ایچون دکادران شاء الله تعالی تحقیق عن قریب صلاة نجهه یا بنده کاور و مکره و اولسته
 باعث خطبه بی استماعدن انده اشغال اولدیغی ایچوندر صدر الشریعه دبدیکه فوت اولان نماز و جنازه
 نمازی و سجده تلاوت امام خطبه بی جید بیغی وقتده مکره و اولور و صاحب نهایه فاشته وقت خطبه ده کراهتسز
 جائز و اولردی یو مجله نهایه تک قوی اختیار اولندی انک اوزر بنه اعتماد اکثر اولدیغی ایچون (لا یجمع
 فرضان فی وقت اعذر) عذر سببیه وقت واحده ایکی فرض جمع اولن * امام شافعی ایچون خلاف وارد
 ز بر امام شافعی ظهر ایله عصرک و مغرب ایله عشانک جهه بیغور و مرض و سفر عذرله یجو زاید (بل یحج)
 بلکه سجده اولور سه جمع اونور ز بر ا حیح ابن کثیره ظهر ایله عصری وقت ظهر ده عرفه ده و مغرب غیبی
 من رافعه ده جمع ایدر (طهرت فی وقت عصر او عشاء قضیهما فقط) بر مرأه وقت عصر ده یا خود وقت
 عشاءه طاهر اولسیدی الحقی انلری قضاید و امام شافعی قننده صلاة عصر ایله صلاة ظهر و صلاة عشاء ایله
 صلاة مغرب قضا اونور ظهر ایله عصرک و قنلری وقت واحد اولسی و مغرب ایله عشانک و قنلری وقت واحد
 اولسی اوزر بنه یو اجلدن عذر ایله جمع لرن یجو زاید ایلدی تکبیر مرور ایندی (صار اهلها فی آخر الوقت
 بقضیه) صلاته آخر وقتده اهل اولان کسینه اول وقتی قضا ایدر (لان حاضت فیہ اونفست) اول وقتک
 آخرنده حائض و نفسا اولان مرأه قضا ایلن بزم قننده سببسته معتبر اولان آخر وقتدر امام شافعی قننده
 معتبر اولان اول وقتدر حتی آخر وقتده بر کافر اسلامه کلسیدی یا خود بر عیبی بالغ اولسیدی یا خود حائض
 طاهره اولسیدی بزم قننده یونلره وقتک فرضی لازم کاور و اگر مرأه اول وقتده حائض اولسه بزم قننده اول
 وقتی قضا ایلن امام شافعی یونک خلافی اوزر در و تحقیق اصولده تفر بر اولندی و الله تعالی اعلم

﴿ باب الاذان ﴾

بو باب اذانک یا بنده در اذان لغت جهنندن اعلامدر و شرعا وجه مخصوصه نمازک وقتنی اعلامدر و اذنه
 اولان الفاظ مخصوصه اوزر ده دخی اذان اطلاق اولنور (سن للفرأض) اذان سنت مؤکده اولدیغی حالده فرأض
 ایچون سنت قلیلیدی و اول فرأض رواتب خمسدر و انلرک قضا سیدر و صلاة نجهه در صلاة تر و صلاة عیدن
 و صلاة کسوف و صلاة خسوف و صلاة جنازه و صلاة استسقا و نافله لره اذان سنت اولدی (فی وقتها)
 اول فرأض خمسه تک و قنلرنده سنت اولدی یعنی وقتدن مقدم و مؤخر جائز اولدی الاضا ایچون جائز اولدی
 ز بر اقصانک اذانی وقت قضا ایچوندر اگر جهه کیم وقت ادا فوت اولدی ایسه ده رسول اکرم علیه الصلاة
 و السلامک (قلیصاتها اذا ذکرها فان ذلك وقتها) قول شریفیچون معنای شریفی معصلی صلافة فاشته بی فغان
 تذکر ایدر سه قیاسون ز بر صلاة فاشته تک تذکری انک قضا سنک وقتیدر (فبعاد اولان قبله) پس
 اگر وقت داخل اولن دن مقدم اذان او قونسیدی اول اذان اعانه اولنور (بتریع التکبیر) سن قولنه
 متعلقسدر درت تکبیر ایله (بدأ) ابتداء اذانه درت تکبیر ایله یعنی الله اکبر الله اکبر الله اکبر الله اکبر
 دیکله (بلالحن و لا ترجیع) تفسیرسز و ترجمهسز شهادتینده صوتی الحقی ایوب بعده رجوع ایوب

شهادتینه صوتی یوک کلامدر (بضع اصبعیه فی اذنیه) مؤذن ایکی بار مقبلین ایکی قولافر بندوضع بدر اولدیغی حالده رسول علیه الصلاة والسلامدن روایت اولنان حدیث شریف ایچونکه حضرت بلال ایچون (اجهر اصبعک فی اذنیک فانه ارفع لصوتک) یوردی معناسی یا بلال سن ایکی بار مقبلین ایکی قولاذنکه وضع بله زرا صوتک زبانه رفیع اولور دیکلدر واکر مؤذن ایکی بار مقبلین قولاغنه قونخی نرک ایلسیدی بآس یوقدر زیرا سنت اصلیه دکلدر (ویترسل) ودخی مؤذن اذانه سرعت ایلیوب نأنی ایلیه (ویلففت فی الخیعتین عینا وبسارا ان امکن الاسماع بالثبات) ودخی مؤذن حیعلتینه صاغنه وصولنه التفات ایله اکر مکانه طورکرکن اذانی ایشترمک مکن ايسه روایت اولنان شی ایچونکه تحقیقا بلال رضی الله عنه حتی علی الصلاة وحی علی الفلاح کله صاغنه وصولنه وجهنی تحویل بدردی و دورا عزایدی و یو اذنیک کبیتی حتی علی الصلاة صاغ طرفده حتی علی الفلاح رسول طرفده اولمقد رویه بعضی حتی علی الصلاة صاغده وصولده حتی علی الفلاح کذلک صاغده وصولده اولمقدردیدی وصحیح اولان قول اولدر زبانه یولمذکر ایلمدی (والاستدرا فی موضعه) یعنی فغان مؤذن ایکی ایقلمنیک شتی اوزره یوزینی تحویل ایلد کده اعلام حاصل اولدیغی تقدیرجه موضعهنده دورا بدر وصاغ بجزه دن باش چقاروب حتی علی الصلاة دیر بعده کبدر صیول بجزه دن باش چقارو حتی علی الفلاح دیر) وبقول بعضی فلاح اذان العجز الصلاة خیر من النوم مرتین) ودخی صلاة فجر اذانت فلاح ندنصرکه ایکی کره الصلوة خیر من النوم دیر روایت اولنان شی ایچونکه تحقیقا حضرت بلال رضی الله عنه رسول علیه الصلاة والسلامه کلدی پس رسول علیه الصلاة والسلامی او نور یولمقدده الصلوة خیر من النوم دیدی پس رسول علیه الصلاة والسلام یونه کوزل کلامدر سن یوکلامی اذانه او قویوردی وصلانه بجزه تخصیص ایلمدی زیرا وقت فجر نوم وغفات ماننده در پس وقت فجر ای اعلامت زبانه ایکی ایله تخصیص ایلمدی تنکیم صلاه فجری تطویل قرائتله تخصیص ایلمدی ایکی کبی (کدام الاقامة) عدد کلامده اقامت دخی اذان کبیدر (لکن بلاوضع) لکن ایکیسی بیتمده فرق اولدر که اقامت ایکی بار مقبلین قولافر شه وضع ایلمکسزین اولور (وتکون بحذر) ودخی اقامت سرعتله اولور ترسل یونک ضدیدر (وزباده فدقامت الصلاة بعد فلاحیها مرتین) حتی علی الفلاح دبد کد نصرکه ایکی کره فدقامت الصلاة زبانه سیله ومصنفت حیعلتینه صاغده وصوله التفاتسز دبدیکنه باعث زیرا اکر یوله دسیدی اصلا جائز ولما سی فهم اولور دی وتحقیق امام عمر ثانی اقامته تحویل اولنر الامتطر اولان ناس ایچون اولنور دیدی (ویستعمل فیها القلة) اذاله اقامتک ایکنسته بیله قبله به استقبال اولنور (ولایتکم) وایکسسته ارالنده تکلم جائز اولنر (ویتوب) ودخی تشویب اولنور تشویب اعلام نصرکه اعلامه عودت ایتکدر وهر بلده نکت تویب اول بلده اهلیتک تعارفلی اوزره در (ویجاس بیئهما الا فی المغرب) واذاله اقامتک بیتمده اولنور اول الصلاة مغربک اذانتد نصرکه تشویب وجلوس اولنر الا فی المغرب قولنده حرف الا یوشوب ویحاس بیئهما قولندن مستندار اما تشویب اولدیغنتک علنی زیرا تویب جماعتک اعلامی ایچوندر جماعت ايسه وقت مغربده حاضر لدر وقت ضیق اولدیغی ایچون وجلوس اولدیغنتک علنی صلاة مغربک تأخیری مکروه اولدیغی ایچون پس کراهتدن احتراز بمقدار فصل ایتکله اکتفا اولندی (ویأتی بمحالفاتة واولی افوات) ومصلی فائتة واحده ایچون اذان وقامت کنورر وکذلک فواتت کثیره صاحبی اولان کسسته دخی فائتة اولی ایچون اذان وقامت کنورر (وحبریه للباقي) باقی فلان فائتل ایچون اذانه خیر قبلندی یونده اقامته بخبر اولوب باقی فائتة نکت کاپسته اقامتی کنورر که اشارت واردر (جاز الاذان للحدث والصبی والمرأق والعبه ووالذنا والاعمی والاعرابی) اذان محدث ایچون و مرأق اولان صبی ایچون ووالذنا واعمی واعرابی ایچون جائز اولدی (وکره الحلب وصبی لایعقل والمرأة والمجنون والسکران وفاقس وفاقعد) ودخی اذان جنب ایچون وعقلی اولیان صبی ایچون ومجنون وسرخوش وفاقس ایچون واولنور دبیغی حالده اذان اوقیان کسسته ایچون اذان مکروه اولدی (الافسه) الامکرکه کتدو نفسیچون اولور سه اذانت سنت اولستهر سات ایچون واعلامه حاجت اولدیغی ایچون اولنور کن اذان مکروه اولنر (وبما دلفیر الاخرین) اخبر بیکه فائتة فاعد در یونلر غنرتک اذانی اعاد اولنور (اندا اقامتهم) ذکر اولنان دی نوع کسسته نکت اذانلری مکروه اولدیغی

کبی اقامت سریده (واقامت المحدث) ودخی محمدنک اقامتیده مکروه اولدی (لکن لا بعد) لکن اقامت لری اعاده اولمز اقامتی تکرارک شرعیی معدوم اولدیغی ایچون (ویاتی بها المسافر ولمصلی فی المسجد جماعة و فی بیته بمصر) ومسافر اولان مصلی مسجدده جماعته مصلی اولان و شهرده کی بیتنده جماعته مصلی اولان اذان واقامت کتورر (و کره الاول ترکها) ومسافر ایچون اقامتک ترکی مکروه اواسی (ولکن فی ترکها ایضا) مسجدده جماعته مصلی اولان اذنی ترکی مکروه اولدی اقامتک ترکی مکروه اولدیغی کبی (بخلاف الثالث) ثالث انلک خلاقی اوزره درکه مصلینک شهرده کی اوند اذان واقامتک ایکیسئده ترکی مکروه اولدی وقایه ده دیدیکه مسافر اولان کسئنه ومسجدده جماعته مصلی اولان باخود شهرده کی بیتنده جماعته مصلی اولان اذان واقامت کتورر وایکی اولیلرده ایکیسئده ترکی مکروه اولدی اوخچیسئده مکروه اولدی وسن خیر سنکه تحقیق بولندن فهم اولنان مسافر ایچون ومسجدده جماعته مصلی ایچون اذانه اقامتدن هر برینک ترکی کراهتیدر واما ایکیسئدن برینک ترکی وقایه نیک کلامتدن فهم اولندی وواجدن تک عبارتینی بنومحمد کوردیکک کلامه تغییر ایلدم (و کره اللیسئنه) ونساء ایچون اذان واقامت مکروه اولدی زیرا اذان واقامت جماعتک مستحب سنلرنددر (اقام غیرمن اذن لغیبتهم لیکره) مؤذنک غیری برکسئنه مؤذنک غیبتنده اقامت ایسیدی مکروه قیلندی (وان بحضوره کره) واکر مؤذنک حضورنده اقامت ایسیدی مکروه اولدی (ان خقه بها وحشه) اکر اول کسئنه نیک اقامتله مؤذنه وحشت لاحق اولورسه (السامع بقول ماقال المؤمن) اذان واقامت دیکلین کسئنه مؤذنک دیدیگی شئلری دیر (الاحیة لیلین) الاحی علی الصلاة لله حی علی اغلاسی دیمز زیرا بولارک معناسی سزصلاته سرعت ایدک ودخی انده اولان نجاهت سرعت ایدک دیکدرا کراسامع بولنری دیسه پس سامعک اعادة سی استهزایه مشابه اولور (وقوله الصلاة خیرمن التوم) فولی دخی ذکر اولنان کبی اولور بلکه سامع اولکیده لاحق ولاقوه لایله یاخود ماشاء الله خیربرر وایکیجیده صدقت و برت دیر ودخی مؤذن قدامت الصلاة دیدکده اقامها لله وادامها الی یوم القیامه دیر ودخی بررجل مسجدده قرآن او قور کن اذانی ایسیدی قرانی ترک ایلن زیرا حاضر اولمقلی اجابتدرا کراونده قرآن او قور کن ایسیدی قرانی ترک ایدوب اجابت ایدر ظهورده ده بویله ذکر اولندی والله اعلم

* (باب شروط الصلاة) *

بویاب صلاتک شرط لری بیاننده در شرط شول شئدر که شینک موجود اولسی انک اوزرینه متوقف اولور واول شرط اولان شیئ انده داخل اولمز مصنف شروطدن تقدم ایلان شئلری دیدمی زیرا انلری دین کسئنه انی صفة کاشفه قیلدی عبره قیلدی زیرا مقدم اولمان شیئ شروطدن دکلدر که حتی اندن احتراز اوله (منها) طهر ثوبه و مکانه من خبث وطهر بدنه منه ومن حدث) صلونک شرط لردن بعضدر مصلی ثوبنک و مکانک نجاسة غلیظه دن طاهر اولسی ودخی بدنک نجاسة غلیظه دن وحدثن طاهر اولسی بوعبارت کنزک ووقایه نیک عبارتین احسنر تکبیم درایت اهل اوزره دخی دکلدر (عادم ثوب صح صلوتها ثابرا کوع وسجود) ثوبی منعدم اولان کسئنه نیک صلاتی قائم اولدیغی حانده رکوع وسجود ایله صحیح اولور زیرا قعودده عورت غلیظه ستیری وارد واداء ارکان بوقدرو قیامده عورتک کشتی وارد واداء ارکان وارد مصلی قعود ایله قیامدن دیدلو کئنه میل ایدر (وندب قاعدا موئبا بهما) وایما ایدیی اولدیغی حانده قاعدا ادا ایلسی مندوب اولدی زیرا ستعورت حق صلوة وحق ناس ایچوندر ورکوع وسجود واجب اولدیبلر الا حق صلوة ایچون واجب اولدیبلر قعودک کیفیت اولدر که ایکی ایاقلرین قلبه به ایدیی اولدیغی حانده اوتور مقدر عورتی زیاده ستر اولق ایچون (وواجده مالکة نجس اوقل من ربه طاهر ندب صلاته فیه) کلیسی نجس ثوب بولان یاخود ربه ندن اقلی طاهر ثوب بولان کسئنه نیک صلاتی اول ثوبله مندوب اولدی زیرا ستعورتک فرضی عموم اوزره در صلاته منحص دکلدر و طهارتک فرضی صلاته منحصدر (وواجده مار به طاهر لایصلی عرباناً) ودخی ربی طاهر ثوب بولان کسئنه صلاتی عرباناً قیلسی جائز اولمز زیرا شئک ربی کلی مقامه قائم اولور تکبیم احرامده اولدیغی کبی پس موضع ضرورتده کانه کلیسی طاهر قیلنور (بشویه نجس مانع) مصلینک ایکی ثوبسئنه صلاتدن منع ایدیی نجس اولسیدی مثلا ثوبک برنده ایکی درهم مقداری ورنده اوچ درهم مقداری نجس اولسیدی (افلهما واجب) یعنی نجس هر قنغسئنده اقل ایسه صلوة ایچون احب اولان اولدر (وان باغ

الخس ربع احدى تعین الاخر) و اگر نجس ایکی تو بدن برتک یعنی باغ و اسیدی امده صلاحیت چون آخر متعین
 اولور زیرا ربع ایچون حکم کل وارد نتکیم مر ورتیدی (ولو لی احدى ما تجساور ربع الاخر طاهر تعین الاخر)
 و اگر ایکی شوک بری طوا و نجس اولوب و شوپ آخرک ربعی طاهر اولسیدی شوپ آخر صلاحیت ایچون متعین
 اولور مر ورتیدن علت ایچون (و جدت ثوب استریدنها و ربع رأسها یجب سترها) بر مر اهر یا نه اولدبغی حائمه
 بدنی ورع رأسی ستر امده جک قدر ثوب بولسیدی ایکنسکنده ستری واجب اولور حتی باشنک ستر بی ترک
 ایسیدی انک صلاحیتی جائز اولمز نتکیم بلیش ایدک که ربع ایچون حکم کل وارد بر ایس مکالمک وجود بله ستر آمی
 ترک ایتمش اولور (ولا یجب فی اقل من ربع الرأس) ربع رأسدن اقلده ستر واجب اولدی حتی باشنک ستر بی ترک
 ایسیدی صلاحیتی جائز اولوردی زیرا بر بدن اقلده حکم کل یوقدر ولیکن ستر ایکنک اولادر انکشافک تقبلی ایچون
 (عادم من ذیل الخس) نجس ازاله ایدیجی شیئی بویان کسنده کر کسه اولنجس مصلینک بدینده اولسون کر کسه
 نوبنده اولسون و کرک کاتنده اولسون (یصلی ولا یبعد) نجس ابله بله نمازی قبلر و اول نمازی اعاده الیجزیرا
 تکلیف بحسب الوسعدر (ومنها) صلاحیتک شرط لر ننددر (ستر اعور) عورتنی ستر ایکنک (وهی للرجل
 ما تحت سمرته الی ما تحت رکتیه) و رجلاک عضوی ایچون عورت کو بکی التندن ایکی دیزلی التنه
 وارنجهدر پس کوبک عورت دکلددر دیز عورتدر (وتحوه الایمه) و جاربته نک عضونه دخی عورت رجل
 کیدر یعنی رجلمدن عورت اولان عضو جاربته دن دخی عورت اولور (معظهما و بطنتها) جاربته نک
 ظهری ه و بطنی ابله یله عورتدر زیر ظاهر ابله بطن رجلمده عورت دکلددر جاربته عورتدر (وتحوها
 المکاتبه و المدبره و ام الواد) و مکاتبه و مدبره و ام ولدک ظهری و بطنی عورت اولقده جاربته کیدر (الحره
 عور الاوجهها و کفها و قدمیهما) حر نک جمع اعضاسی عورتدر الایوزی و ایکی الینک یازی و ایکی ایافلری
 عورت دکلددر زیر امر ابله اشیا به مباشر تمدن ستره چاره بولمز ایکی الینک ایازنده زیاده ضرورت وارد
 و یوز نک کشفه حاجتدن خصوصاً شاهدتده و محاکمه ابلکسه و نکاحده چاره بولمز و زفافلری
 بورز کن ایکی ایافلری ستره مضطر اولور خصوصاً انلردن فقیره اولور بوجو حق تعالی نک (لاما ظهرا منهن) قول
 شریفنک معنایسدر یعنی الانلردن ظاهر اولان عادت و جلت انک ظاهر اولسی اوزره جاری اولدبغی
 شیدر دیوتفسیر اولمشدر و روایت اولدیکه تحقیقه اقدم عورتدر (یفسد کشف ربع عضو ه عورة غریظه
 کالقبل و البر و اخیفه فکنا دعاها) قبل و در کچی عورت غریظه اولان عضو لر بعتک کنفی صلاحیتی فاسد قبلر
 یا خود عورت خقیقه اولان عضو کقبل و در بدن ماعداسی کچی که بطن و فمچددر ربعنک کشفی صلاحیتی افساد
 ایدر و امام ابو یوسف قتنده نصفنک کشفی افساد ایدر عورتک ذکر نه سب حکمده ایکنسنتک بر ابر اولسنه
 اشارتدربوا جلدن صاحب هدا به مانع اولان کشف مقدار بعدر یا خود نصف دردیو خلاف ذکر ایتد کدنصکره
 عورت غریظه بو خلاف اوزره در بدنی (وکل) مبتدادر (من ذکره و انثیه) رجلاک ذکر و انثیندن
 هر بری * بعضیلرک ذکر ابله انثین عضو واحددر دیدیکندن احترازدر (ورأسها و شعرها) و مر اهنک
 باشندن و باشنک صاچندن هر بری (مطلقاً) یعنی صچ کرک نازل اولسون و کر کسه غبری اولسون
 (واذنها و نذیها المنذلی) و قولاغندن و قبران مهلردن هر بری عورتدر برنده طوران معدن احتراز در
 زیرا برنده طوران مهلر کو کسه ابعدر (عضو) هر بری بر عضودر وکل قولینک خبر بدر (انکشف
 او قام علی نجس مانع و فی صف انساء قدر رکن فسدت عندانی یوسف) مصلینک عورتنی کشف اولسیدی
 یا خود صلاحیتک جوز بینی مانع نجس اوزره قائم اولسیدی یا خود مصلی صف نساده ارکان صلاحیتدن
 بر رکنک اداسی ممکن اوله جق مقداری زمان قائم اولسیدی اول مصلینک صلاحیتی امام ابو یوسف قتنده فاسد
 اولور زیرا فاسد اول صلاحته بولسی (و عند منجمه لاما بوده) امام منجمه قتنده بر رکنک اداسی ممکن اوله جق
 مقداری قائم اولقله صلاحیتی فاسد اولمز مادامکه برکنی ادا ایلدیکجه زیرا مقیده صلاحیتدن برینسی انکله یله
 ادا ایلدکدر ادا ایسه بولمندی مصنفک برکنی ادا انک مقداری ابله قید ایتمنه باعث اولدر که زیرا چنان
 مصلی انکشافله یله برکنی ادا ایسیدی انک فاصلاقی فاسد اولور و اگر عورتنی ستر ایدیجی اولدبغی حائمه
 بلا بت ادا ایسیدی انک فاصلاقی جائز اولور (ومنها استقبل عین الکعبه للیکنی) و دخی صلاحیتک
 شرط لر ننددر مکله ایچون کسه نک عبته استقبال ایلک احما حتی اهل مکه کدنوبیتده نماز قبایسیدی

انك اوزرینه شول حیثیله فلتق واجب اولور که اگر دیوار از اه اوانسیدی انک استقبالی عین کعبه اوزره واقع اوله (واستقبل جهتها لغیره) واهل کعبه نك غیریکه آفاق اولترده انر کعبه نك جهته استقبال ایلمکدر زیرا مواضع از اه اوانسیدی آفا فیک استقبالی عین کعبه یه اولتی واجب اولدی بلکه کعبه نك جهته اولتی قول صحیحده کفایت ایلدی زیرا تکلیف بحسب الو سدر بعضی اهل مکة کبی آفاق اوزره دخی استقبال کعبه نك عینت اولتی واجب اولور دیدی فقها دیدلر که خلافت قائم سی استقبالده عین کعبه به نیت شرط قیلنمسنده طهر اولور پس اول نیت بعضنک قنده شرط و بعض غیرک قنده شرط قیلندی و کعبه نك جهتی مصلینک جیندن خارج اولان خطک کعبه به استقامت اوزره مرور ایدن خطه واصل اولسیدر شول حیثیله که ایکی زاویه قائمه حاصل اوله یا خورجه کعبه به استقبال ایچون دیرز که کعبه ایکی خطک مایبندده واقع اوله که اول ایکی خط مصلینک دماغنده بر برله ننه ملاتی اولوب شکل مثلیک ایکی ساقیری کبی مصلینک ایکی عیندن خارج اولسیدر نحر بر تقنازانی شرح کشفده دخی بویله ذکر ایلدی ایدی بوندن معلوم اولدی که تحقیقا استقبال عین کعبه مصلیدن بالکعبه مقابله دن زائل اولن بر آخر ایله مخرف اولسه جائ اولدی ظهیرده دینلازشی بونی تأیید ایلر که فحن مصلی صولنه توجه یا خود صاغنده توجه ایلسه جائ اولوردی زیرا انسانک وجهی مقوسدر صاغنه و صولنه توجهی قنده ایکی جانبی قبله به اولور و عارف اولتردن بعض دیدیکه بشرک قبله سی کعبه مکره در واهل سماک قبله سی بیت مهوردر و ملائکه کروبیونک قبله سی کرسیدر جمله عرشک قبله سی عرش اعظمدر و کابساتک مطولوبی وجدالله تعالیدر ظهیرده بویله ذکر اولندی (وقبله العاجز) و قبله به توجهده عاجز لک قبله سی یعنی علمی ایله کعبه نك جهته توجهدن عدودن و یا خود ریجی حیواندن خوف ایتمکله یا خود مجرده یا فاج اوزرنده بولمغله عاجز اولنرک قبله سی (جهته قدرته) قدرتی ممکن اولان جهته در یعنی هر قدرتی جهته قادر اولورسه نمازی اول قادر اولدیغی جهته استقبال ایله قبله (و بحری) و مصلی نحری ایلر یعنی نحری مقصوده نازل اولتی مجهود بونی بدل ایتمک درلر (الاشباه) اول مصلی اوزره علامت لک کورنمز اولسه یا خود ظننرک تراکیله یا خود بوانرک جمع اولسیله اشتباه ایچون (و عدم الخبر بها) و قبله دن خبر و ریجی کسنه دخی اولمغله نحری ایلر زیرا اصحاب رضی الله عنهم نحری ایلدیلر و رسول علیه الصلاة والسلام انرا اوزره انکار ایلدی ایدی تقریر جوازک دلدیلر (ولم بعد ان اخصاً) و اگر مصلی تحرید نصکره خطا ایلرسه ده صلاتی عاده ایلر زیرا تکلیف بحسب الو سدر و حقیقه جهته صابته و سوع بوقدر بومقامده جهته نحری کعبه دن قائب ایچون جهته کعبه کیدر و تحقیق حق سبحانه و تعالینک قول شریفنده (فایاتولوا فموجه الله) بیوردی یعنی حال اشتباهده صلاته نازل اولدی که وجه الاهدن مراد قبله للهدر (و فسد ان شرع بلآخر) و اگر مصلی قبله ده نحری ایتمکسین صلاته شروع ایلدی اول صلات فاسد اولور زیرا انک قبله سی نحری ایلدیجی جهته نحری ایسه بولندی (وان علم فیما الساتر) اگر چه کیم اول صلاته قبله بی اصابت ایلدو کنی یلورسده زیرا قوی بی ضعیف اوزره بنا بلیک فاسددر و اصابتی بیله کدنصکره اولان حالی بیلنر دن اول اولان حالتدن اقوادر (واو علم بعده صحت) و اگر قبله ده اصابت ایلدیکنی صلاته نصکره یلورسده نمازی صحیح اولور مقصود حاصل اولدیغی ایچون زیرا غیر ایچون واجب اولان شینک حصولی معتبر اولن بلکه غیرک حصولی معتبر اولور جهته به سعی ایلمک کبی زیرا چنان ادا جهته بولسیدی سهیه حاجت قائلر (واولم حطه فیه او تحول رأیه) و اگر صلاه ایچنده تحریده خطا ایلسد یکن یلسیدی یا خود رأیی تحول ایلسیدی صلاته نحری له شروعند نصکره (استدار) اولکیده جهت صوابه و نایندر رأیی تحویل ایلدیجی جهته ده ز (نحری کل جهته) مصلیلر دن هر بری بر جهته نحری ایله لر دی یعنی تحقیقا بر رجل یا خود بر قوم بر قرا کو کیچده تحرید نصکره اولر رجل بر جهته طوروب نمازی قیلسیدی یا خود بر قوم نحری ایلدوب هر بری بر جهته طوروب نمازی قیلسدردی (ان لم یعلم تخلفه امامه) اگر مقتدی امامنه تخلفتی بیلنسه (ولم یقدمه) و دخی مقتدی امامه واقع حالده تقدم ایلدی ایسه (جاز) هر بر نك فعلی جائ اولور زیرا انرک قبله سی نحری ایلدکلری جهته در و تخلفنلری کعبه نك جوفنده اولدیغی کبی ضرر و برمن (ولا) و اگر مقتدی جهته امامه تخلف اولدیغنی یلورسده یا خود واقع حالده امامه تقدم ایلدی ایسه (ولا)

اول مقتدینک فعلی جائز اولمز اولکینک علی اولدر که تحقیقا مقتدی امامتی خضا اوزره اعتماد ایلدیکی ایچوندر جوف کعبه بونک خلا فیدر زورا کعبه نک کلبسی قبله در وثابینک علی مقامده فرضیتی نرک ایلدیکی ایچوندر نیکم جوف کعبهده واقع اولسیدی و ظاهر اولان بودر که تحقیقا صاحب وقایه ننت (وهم فی خلفه) قول واقعهده امامت خلفنده اولمر بن بیاندر بوخسه انرا امامت خلفنده اولدقلرین بنظرین بیان دکلدور وقایه ننت قولی تساهله حل اولنور یعنی بولانن چیقغه حل اولنور نیکم صدر الشریعه اکاحل ایشی بلی (لان علم حاله) قولنده تساهل وارد زرا اول کسینه ننت حالنه علمی عدم جوازی افاده ایلز امامه مخالفتی بیلکدن لایددر بواجدن بن عبارت سنک کوردیکک قوله تغییر ایلدم (ومنها النبی) ودخی صلاتک شرطلرنیدر نیت ایلمک رسول علیه الصلاة والسلامک اثما الاعمال بالانبات قول شریعیچون (وهی الارادة) ونیت ارادندر (لا العلم) بوخسه علم دکلدور وجمع الفتاواه دیدیکه عبد الواحد کتاب صلاته دیدیکه جن مصلی قتی صلاتی قیلدینی یاسیدی نیدر محمد بن سلنه دیدیکه بو مقدرای بیلک نیتدر وکذلک صومده دخی بوله در دیدی واصح قول تحقیقا بو مقدرای بیلک نیت دکلدور زرا نیت عملک غیر یدر کورنر بیکه تحقیقا برکسینه کفری یاسیدی کافر اولمز واکر کفره نیت ایسیدی کافر اولور و مسافر اقامتی بیلک ایله مقیم اولمز و اقامته نیت ایسیدی مقیم اولور وهدایهده ذکر اولندیکه نیت ارادندر وشرطی قتی صلاتی قیلدینی بیلکدر اما سائله ذکر اولمز سه اعتبار اولغزدی و ذکر ای حسن اولور عن بندهما جماعی ایچون بونک اوزرینه اعتراض اولندیکه بونیتی علم ایله تفسیره میل ایلمکدور حالبو که صحیح دکلدور وجواب برایدیکه صاحب هدایه نکرادی مصلی داخل اولدیغی صلاتک تخصیصیله جزم ایتمکدر ودخی اول صلاتی عاده نیک فعلندن تمیز ایلمکدر اگر صلاته نفل ایسه ودخی اوصاف صلاتهده که اوصاف فرضیتدر انده فعل عاده به مشارک اولان شیدن تمیز در اگر صلاته فرض ایسه زرا تخصیص و تمیز عملسز تصور اولغز * بن دریمکه بو جواب بو اعتراضه تقویت و پرروانی دفع ایلز زرا جزم خاصدر بلکه جوابده صواب اولان تحقیقا هدایه ننت را دی برینیدر که تحقیقا ارادت دیلان نینده معتبر اولان قلبک ارادت ایچون لازم اولان عملیدر بواعتبار صلیت بالبداهه قتی صلاتی قیلدینی بناسیدر واکر مصلی جوابه قادر اولوبوب اتامل ایله قادر اولورسه صلاتی جائز اولمز و سائله ذکره اعتبار بو قدر قیلدین غفلته مبنیدر (واللفظ مسح) ونیتی تلفظ مسحدر زرا نیت عتده اجتماعی ایچون تلفظ ایله نینده قلب حاضر اولسی وارد (ولا یفصل بینهما و بین الصلوة غیر لائق الصلوة) وینده نحر عمه بندنه صلاته لایق دکل اکل و شرب و بونلرک امثالی شیشه فصل ایتمک جائز اولمز و اما آبدست آتی و مسجدد بورومک کبی ایله فصل ایسه ضرور برمز (ووقتها الافضل ان یقارن الشروع) و نیتک افضل اولان قتی صلاتک شروعنه مقارن اولسیدر نحر عمه به متصل اولمقلغه بو ظاهر روایتدر (وقیل نصح النیة مادام المصلی فی الشاء قبل قبل الروع و قبل قبل رفع آسه) و بعضیلرما امکه مصلی شاده اوله نیتی صحیح اولور و بعضیلر مصلی رکوعدن باشین قالدردن نیت صحیح اولوردیدی و بور وایتلرک فائدهسی اولدر که مصلی نینده مفاضل ایسیدی انکیچون تدارک مکتدر زرا نیتی تدارک صلاتی ابطالدن احسندر (لا بدصلی الفرض) فرض قیلان مصلی ایچون لایددر رواتب خمس و جمعه کبی (والواجب) و واجب قیلان مصلی ایچون دخی لایددر صلاته تور و صلاته عید و صلاته جنازه و بونلرک مثالی کبی (من تعیینه) نینده تعییندن لایددر هر ری اخص اوصافی اولان فرضیت و جوبده مشارکدن تمیز اولمق ایچون تعییندن لایددر (دون عدد رکعتها) صلاتک رکعتک عددنی تعیین لازم دکلدور زرا مصلی مثلا صلاته ظهره نیت ایلمکده عدد رکعاتده خطا یسیدی عددنده خطا ایسی ضرور برمز حتی اگر صلاته فجره درت رکعت ایله نیت ایسیدی یاخود صلاته ظهری ایکی رکعت ایله یاخود اوچ رکعت نیت ایسیدی جائز اولور و عدد تعیین لغو اولور خایهده بوله ذکر اولندی (بخلاف المستقل) نانه قیلان مصلی نیتی فرض قیلان مصلی خلاتی اوزره در (لمصلی الفرض) قولنده متعاقدر زرا نافله ده مطلق نیت کافیدر زرا نفل صلاته انواعنک ادناسیدر مطلق اولان نیت نغله منصرف اولور (اولو کا التراب و السین لمؤکدة) اگرچه کم اول ذکر اولان نفل تراویح و سینه مؤکده اولور سده جهوه

فتمتدہ ہونار دہ مطلق نیت کا فیدر ساڑنا فله رکبی زیرا تراویح وستہ مؤکدہ لاصلندہ نافله رادر (فی الفرض)
 پس ایسی فرضدہ مصنفک لاید لمصلی الفرض قوی ایچون تفصیلدر (ظہر الیوم مثلا) یعنی مصلی
 مثلا صلاة ظہرک فرضندہ ہو کونک صلاة ظہر نہ نیت ایتدم دبر واکر ہو وقتک صلاة ظہر نہ نیت
 ایلسہ ہو وقت دخی باقی اولدہ تبین ہوندیغی ایچون جائز اولور وقت ظہرک غیر بدر (ولو فرض الوقت)
 واکر وقتک فرضندہ نیت ایسیدی (جائز الا فی الجمعة) جائز اولور الا جمعہ دہ اولز زیرا جمعہ دہ وقتک
 فرضندہ اختلاف وارد (فقیہا صلاتہا) یعنی جمعہ دہ صلاة جمعہ تک فرضندہ دیو نیت ایدر (والاحوط
 ان یصلی بعدھا الظہر) یکرک اولان صلاة جمعہ دنصکرہ وجعہ تک سنتندن اول ظہری قبلر (قائلا
 نوبت آخر ظہر ادر کت وقتہ) وقتہ بشدہ یکم ظہر آخرہ نیت ایلدم دیغی اولدیغی حالہ (ولما صلہ بعد)
 ہوندنصکرہ ظہری قبلر زیرا اگر قیلدیغی صلاة جمعہ جائز اولرسہ صلاة ظہر مصلی اوزرہ واجب اولور واکر
 صلاة جمعہ جائز اولورسہ مصلی اوزرہ فوت اولان درت رکعت ظہر دن عداوانور (ثم یصلی اربعا بذیة
 السنۃ) اندفصکرہ سنت نیتیلہ درت رکعت دخی قبلر زیرا مطلق نیت ایتمکن سنتہ نیت ایتمک احسندر
 (وفی الوتر صلاتہ) ووردہ صلاة وترہ نیت ایدر (لا الواجب) وتر واجب دیو نیت ایلز زیرا واجب
 اولسندہ اختلاف وارد (وفی الجنائزۃ الصلاۃ لله تعالی والدعاء لہذا المیت) وصلاة جنازہ دہ الله ایچون
 صلاتہ وشویمت ایچون دجاہ دیو نیت ایدر (وان اشتبہ) واکر میت ہا ارمیدر عورتیمیدر اشتبہ ایدر
 ایسہ (قال نوبت ان اصلی مع الامام الصلاۃ علی من یصلی علیہ) امام نمازینی قبلدیغی کسندہ تک
 اماملہ بلہ نمازینی قیلغہ نیت ایلدم دبر (وفی قضیۃ النفل قضاء) ومصلینک شروعتندہ افساد ایلدیگی
 نفلک قضاوندہ افساد ایلدیگی نفلک قضاوندہ نیت ایدر (وفی العید صلاتہ) وعیددہ عیدک صلاتنہ
 دیو نیت ایدر (المقتدی بنوی صلاتہ) امامہ اقتدا بدن مصلی کندیو صلاتنہ نیت ایدر (واقترادہ)
 وامامہ اقتدا بلہ نیت ایدر ازا اولور مقتدی بہ امامی جہتندن فساد لازم کلور ایددی مقتدی اوزرہ انک
 الزامندن لایددر واکر مقتدی امامک موقف امامتہ وقوفی وقتندہ نیت ایدرسہ عامہ مشایخ فتمتدہ جائزدر
 واکر اماملہ اقتدا بہ نیت ایدرسہ وظہری تعیین ایلزسہ یا خود امامک صلاتنہ شروع نیت ایدرسہ اصح اولان
 قول تحقیقا شر وع جائز اولور وشروع امامک صلاتنہ منصرف اولور ومقتدی بہ افضل اولان امام اولان
 کسندہ بہ یا خود اشوامامہ اقتدا ایلدم دیکدر زبلی دیکہ افضل اولان اقتدا بہ امامک تکبیرد نصکرہ
 نیت ایتمکدر مصلی مقتدی اولقی ایچون بن دیرمکہ ہوندہ بحث وارد زیرا افضل اولان چنان مقتدی
 اقتدا ایلسہ امامک تکبیرد نصکرہ نیت ایتمک اولسیدی افضل اولان مقتدینک تکبیری امامک تکبیرد نصکرہ
 اولقی لازم اولوردی زیرا تکبیر یا نیتہ مقارن اولور یا خود نیتدن متأخر اولور وعن قریب یا نئی کلور کتحقیقا
 افضل اولان قوم اماملہ بلہ تکبیر ایتمکدر (و بنوی الامام صلاتہ فقط) وامام ایچق کندیو صلاتنہ نیت
 ایدوب یوحسہ مقتدینک امامتسہ نیت ایلم (اذا ام الرجال) چنان رجالہ امام اولسیدی (واختلف
 فی النساء اذا لم تقند محاذیة) ونساده اختلاف اولدی چنان نسا محاذیة اقتدا ایلدی ایسہ وامان چن نسا
 برجلہ محاذیة اقتدا ایسیدی انک اقتداسی صحیح اولز الامام نسانک امامتہ نیت ایلدی ایسہ صحیح اولور
 وعن قریب ہونک تحقیق ان شاء الله تعالی محذات مسئلہ سندہ بیان وانور والله اعلم

﴿ باب صفة الصلاة ﴾

یو باب صلاتک صفتی بیسانندہ در (لہا فرائض منها التکریمۃ) صلاة ایچون فرضلر وارد اول
 فرضلردن بری تکریمہ در تکریم شری محرم قیلقدر تکریمہ لفظندہ اولان حرف ہا ایچون تحقیق ایچوندر
 وتکریمہ تکبیرہ اولی بہ تخصیص اولندی زیرا تکبیرہ اولی صلاتہ شروعدن اول اشاء مباحہ فی حرام قبلور
 ساڑ تکبیرل ہونک خلافیدر (وهی التکبیر) وتکریمہ تکبیردر یعنی الله اکبر دیکلہ جناب کبر بانی
 وصف ایتمکدر (بالحذف) حذفلہ حذف لفظۃ اللہک ہمزسندہ ولفظ اکبرک یا سندنہ مد کبریمک ایلہ در
 (بمدرفع بیدہ) ایکی اللہ بن فالدر دقند نصکرہ اصح اولان قول ہودر زیرا رفع بیدینک فعلندہ الله تعالی تک
 غیر بدن کبر بانی نئی وارد پس نئی مقدمدر (حذاء ذیہ) ایکی قولقلر بیک برابر نہ فالدر دقند نصکرہ یعنی ایکی

الارین رفع ایدر حتی باش پارمقلری قولقرینک ایکی عدلرینه برابر اولجده هدايه ده بوله ذکر اولندی
 قاضیحان ایکی اش پارمقلریک اوچلری ایکی قولقرینک عدلرین مس ایله دیدی (والمرأة حده منکبها)
 امرأ ایکی الارینی ایکی اوموزلی برارینه قالدردقدنصکره الله اکبر دیمکدر صحیح اولان بودر زیرا الارین
 ایکی اوموزلی برارینه قالدردمقدمه انلریچون زیاده سترواردر وقتونک وعیدلک وصلاة جنازتک تکبیرلی
 دخی بیان اولنان قول اوزره در (والاصابع سجدها) والک سائر پارمقلری حالی اوزره در یعنی اچمش اولمه
 وبربرینه ضم اولنجه بلکه مشهور اوله (وجازت بما یدل علی التعظیم) وتحریر بعد تعظیمه دلالت ایدن کلامله
 جائز اولدی مثالی الله اجل والله اعظم یاخود الرحمن اکبر دیمک کبی (وبا تسبیح) ودخی تسبیحله جائز
 اولدی مثالی سبحان الله دیمک کبی (والتهلیل) ودخی تهلیل ایله ده جائز اولدی مثالی لاله الا الله دیمک کبی
 (وبالفارسیه) ودخی کلام فارسیه ایله ده جائز اولدی مثالی خدای بزرگ است دیمک کبی تکبیر کلام
 فارسیه ایله قرائت اولنسه یاخود قریب ذبح اولندقدمه کلام فارسیه ایله تسبیح اولنسه جائز اولد یعنی کبی
 (لا اله الا الله) دعایه دلالت ایدن کلام ایله جائز اولدی مثالی رب اغفر لی دیمک کبی وحاصل کلام تحقیقا
 تکبیرده مجرد تعظیمه دلالت ایلوب دعایله مشوب اولیان ذکره تبدیل ایلمک جائز اولور (وجهره الامام)
 وامام تکبیر ایله جهر ایلیه (وکبرمه المؤمن سرا) وامامه اولیان امام ایله یله سرا تکبیر ایلیه وامام اعظم
 قتده افضل اولان مقتدی امامله معاکبر ایلمکدر زیرا مقتدی صلانسه امامک شریکدر ومشارکت حقیقی
 مقارنتده در امامین قتده افضل اولان مقتدی امامدنصکره تکبیر ایلمکدر زیرا مقتدی امامه تابعدر
 وتسلمد امام اعظمدر ایکی روایت وارد کافیده بوله ذکر اولندی واکرام الله اکبر دیمکدر اول مؤتم الله اکبر
 دیسه اصح اولان بودر که اول مؤتم انلرک قتده صلواته شروع ایش اولمز وفقها الکل اوزرینه اجتماع ایدیلمک
 امام الله اکبر قولندن فارغ اولمزدن اول مقتدی الله اکبر قولندن فارغ اولسیدی صلواته شروع ایش
 اولمز خابیه ده بوله ذکر اولندی (وهی شرط) وتحریر بزم فخرده شرطدر وشافعی قتده رکندرو فائده خلاف
 فرضک تحریرده سی اوزره نفلی بنائلمک جائز اولنسه ظاهر اولور حتی مصلی صلاة ظهری قبلسدی یکیدن
 تکبیر ایتمکدر بن نغله قائم اولق صحیح اولور وشافعی قتده یکیدن تکبیر سز صحیح اولز وبنائک وجهی اولدر که
 تحقیقا تحریرده شرط اولدی ایسه نغله مؤدی اولور بشرطله که اول تحریرده ایله فرض ادا اولنش اوله ووجزائر
 تکبیر مصلی فرض ایچون آیدست آوب اول آیدست ایله نفلی ادا ایلمک جائز اولد یعنی کبی وچان تحریرده
 رکن اولسیدی نفلی فرضک رکبیه مؤدی اولور بواجلدن جائز اولز (والمدکورات سنن) وذکر اولنانلر یعنی
 تحریرده ایچون ایکی الارین قالدردمق وپارمقلرین نشر ایلمک وامام تکبیر جهر ایله ایتمی بونلر سنلدر
 (ومنها) ودخی صلاک فرضلر ندندر (القیام فی الفرض) صلاة فرضده قیام ایتمک یعنی تحقیقا قیامک
 فرض اولسی فرض اولان صلواته مخصوصدر ونقل اولان صلاده قیام فرض اولمز حتی صلاة نفلک اداسی
 قیام سز جائز اولدی تکبیر عن قریب یا بنده بیانی کلور (وفیه یضع عینه علی بساره تحت سرنه) وقیه مده
 مصلی کوبکنک التنده صماغ الی صول الینت اوزرینه وضع ایدر وشافعی قتده کواکنه وضع
 ایدر ووضع ایلمک صفتی صاغ الینک کفی صول الینک کفکک ظهری اوزره وضع ایلوب وخصصر ایله ابهام
 پارمقلری ایله بلکی اوزره حلقه ایدر (ورسل فی قومه الرکوع) ایکی الارین رکوعک قیامنده صالیوریر
 (وبین تکبیرات العید) ودخی صلاة عیدک تکبیر لری یئنده ایکی الارین صالیوریر بس حاصل کلام
 تحقیقا هر قیامکه انده ذکر مستون اوله انده ایکی الارین وضع ایدر وهر قیامکه انده اوله دکدر انده ایکی الارین
 صالیوریر (ونفی) دخی ثنائیلر یعنی سبحانک اللهم وبحمدک وتبارک اسمک وتعالی جدک ولا اله الا الله
 بودعان او فور الوجل ثناؤک فرضلرده کتورلر زیرا احادیث مشهورده ذکر اولندی (سرا ان ام اقردر
 او اقتدی بسرا او جاهر قبل الجهر) سرافرائت ایدر اکرام اولسون یاخود مقتدر اولسون سرافرائت
 ایدنه اقتدا ایسون وکرک جهر اقرائت ایدنه اقتدا ایسون حتی اگر جهری وقتده اقتدا ایسیدی سبحانک
 دعاسنی قرائت ایلمز (ولا یوجه) یعنی انی وجهت آیت کریمه سنی آخر نه وارنجه سبحانک دعاسنه ضم ایلمز
 او یوسف ایچون خلاف واردر زیرا انک قتده تکبیردن فارغ اولدقد نصکره انی وجهت آیت کریمه سنی

آخریند و آنچه قرائت ایدر و امام اعظم علیه امام محمد فتیده اگر تکبیردن اول قلبک حاضر اولسچون
 او قورسه کوز لدر (و بعد ذسرا للقرآنة لا اله الا الله) و قرائت ایچون سرا اعوذ بالله من الشیطان الرجیم
 در ثنا ایچون دکلی (قیة و ذالمسبوق) جماعتله صلاتک اولنه بنشین کسینه سبقت ایدن صلاتک قضا سنده
 نه و ذاید (لاموتم) مقتدی نمود ایتر زرا مسبوق قرائت ایدر سبحانک او قوماز زرا اقتداسی حالتده
 سبحانک او قودی ایدی ایدی نمود ایدر یعنی مقتدی سبحانک او قور و نمود ایتر و قرائتده ایتر (و بوخره
 عن تکبیرات الاید) ودخی مصلی تکبیرات عید دن نمودی تأخیر ایدر زرا تکبیرات عید سبحانک
 او قود قد نصکره در ایدی لایق اولان نمود قرائتده متصل اولمقدر ثابته متصل اولمقدر (وهی ایضاسن)
 و بوذکر اولانلاردخی یعنی صاغ ان صول الی اوزره و وضع ایتمک و قومعه ز کوعنده و تکبیرات عید بیننده للربن
 صابورمک و سبحانک او قومی و اعوذ بالله من الشیطان الرجیم دبعک بوجهه سی اولاذکر اولانلر کبی سندر در
 (ومنها القرآنة) ودخی قرائت صلاتک فرضلر ندر (فرضها آیه) قرائتک فرضی بر ایدر حق سبحانه
 و تعالیکن فاقروا ما یتسر من القرآن پیورد بیچون و بر آتک مادونی بالا جماع خارجدر و امامین فتیده اوج
 آیه قصیره در یا خودر آیه طویلده (و المکتبی بیهامسی) رأیت یله اکتفا ایدن مصلی کنه کار اولور عن قریب
 کلجک شی ایچونکه تحقیقا فائحه شریفه بی او قومی و فائحه به بر سورده ضم ایلمک یا خود بر سورده مقداری آیت
 ضم ایلمک واجبدر و رأیت یله اکتفاده واجبک تری وارددر (و یقر آلفائحه و یسمى سر اوینها) و مصلی بعد التکبیر
 والشاء و التعوذ ایچ فائحه در سرا تسمیه ایدر و فائحه شریفه بی قرائت ایدر یعنی فائحه شریفه دن صکره
 سورده به سمله بی ترک ایدر (و بوتمن بعد هاسرا) و فائحه شریفه دن صکره صرا آسین دبر کسه مقتدی اولسون
 و کر کسه منفرد اولسون (و یضهها سورة اولثلاث آیات) و فائحه به بر سورده یا خود اوج آیت ضم ایدر قتی
 سورده دن اولورسه (و ماسوی الفائحه و الضم سنة) و فائحه شریفه به ضمه سورده دن ما عدا سی سندر و معراج
 الدرابه ده بیان اولنار شی بوئی تأیید ایدر که امام اعظم دن حسن روایت ایلدیکه تحقیقا مصلی صلاتک اولنده
 بسمله بی دیر بوئند نصکره بسمله بی اعاده ایلمک زرا بسمله بی قرائت نمودنلر کبی افتتاح صلاة ایچون مشروع
 اولدی (و هما واجبان) و فائحه شریفه به ضمه سورده واجبدر بزیم فتیزده فائحه تک قرائتی رکن دکلدرو کذلک
 فائحه به ضمه سورده دخی رکن دکلدرو امام شافعی ایچون فائحه ده خلاف و ادرو امام مالک ایچون فائحه ده
 و ضم سورده ده خلاف وارددر امام مالک علی رسول علیه الصلاة والسلامک (لاصلاة الا بفائحه الکتاب
 و سورة معها) قول شریفی ایچوندر و امام شافعیکن علی رسول علیه السلامک (لاصلاة الا بفائحه الکتاب)
 قول شریفی ایچوندر هدایه ده بویه ذکر اولندی و امام سر و جی هدایه تک (اولدک فیها) قولنه اعتراض ایدوب
 بر احد ضم سورده رکندر دیمدی صاحب هدایه خطا یتدی دیدی و بزیم ایچون علت حق سبحانه و تعالیکن
 (فاقروا ما یتسر من القرآن) قول شریفدر بونک اوزرینه زیاده خبر واحد یله جائز اولدی لکن خبر واحد علی
 ایجاب ایدر ایدی بز فائحه تک و ضم سورده تک و جویله دبدلکن فائحه اوزره زیاده واجبدر حتی مصلی
 فائحه بی ترک ایلمسه اعاده ایله امر اولنور ضم سورده بی ترک ایلمسه اعاده ایله امر اولنور و اوج آیت بر سورده مقامنه
 قائم اولور ایچانده و کذلک هر مجله و کذلک آیه طویلده اوج آیت مقامنه قائم اولور (و سنتها فی السفر مجله
 الشائخة و ای سورة شاه منه نحو البروج و انشقت و فی الحضرة استحسن فی الفجر و الظهر طوال المفصل
 و العصر و العشاء اوساطه و المغرب قصاره و فی الضرورة بقدر الحال) و قراءتک سنتی سفرده مجله حالتده
 فائحه شریفه و قتی سورده بی دلرسه و امیتک حالتده بعد الفائحه سورده بروج و سورده انشقت کبی
 و حضرده صلاة فجر ایله صلاة ظهرده اوزون مفصل سورده و صلاة عصر ایله صلاة عشاءه وسط الحال
 اولان سورده و صلاة مغربده قصیر اولان سورده ل و ضرورت حالتده بقدر الحال قرائت ایلکدر سورده
 حین ایدن سورده بروجده و آنچه طوالندرو سورده بروجدن سورده لم یکن الذین به و آنچه اوساطدر و سورده لم یکن
 دن آخر کتبه و آنچه قصاردر (و همال کوع بکبرله شافضا) ودخی صلاتک فرضلر ندر بایشین ایچی اولدینی
 حالده کوع ایلمک و کوع ایچون تکبیر ایلمک زرا رسول علیه الصلاة والسلام باشی اکتکده و قالدره مقدمه تکبیر ایدر
 اولدی (و یتمد بیدیه علی رکبته و فرجا صابغه) و مصلی ایکی للربن ایکی دیزلی اوزره طوب پارمقلربن اچار

اولدینی حالده پاره مقلین آچق مندوب اولمز ایبو حالد اولور (باسطاطهره) ومصلى ظهر بنی دوز طویجی اولدینی حالده حتی مصلیتک رکوعده ظهر بنه صود و کاسه صو ظهر نه، مستقر اوله (لارافا، رأسه ولانکساویطه من فیه) باشنی رفع بدیجی اولیه و اشانی اکجی اولمیدور کوعده قرار ابد (مسجدا ثلاثا) اوج کره تسبیح بدیجی اولدینی حالده یعنی اوج کره سبحان ربی العظیم دبیجی اولدینی حالده (وهی ایناه) اوج کره تسبیح اندامیدر رسول علیه الصلاة والسلام (من قال فی رکوعه سبحان ربی العظیم ثلاثا فقد تم رکوعه وذلک ادناه و من قال فی سجوده سبحان ربی الاعلی ثلاثا فقد تم سجوده وذلک ادناه) قول شریفیجین و اوچدن ناقص ایسه مکرره اولور و اگر مقتدی تسبیجی اوج کره تمام اتمدن امام باشنی قالد رسه بر روایتده مقتدی اوج تکبیری تمام ایدر و صحیح اولان قول بودر که مقتدی امامه تابع اولور و هر تقدیر تسبیح زیاده اولور سه منفرد ایچون تک اوزره ختم اتک افضلدر و اما امام تسبیجی بوجه اوزره زیاده ایله که نوم اول زیاده سببیه امامه کوسدر (ثم یسعر افعار أسد) اندنصکره مصلی باشنی رکوعدن رفع بدیجی اولدینی حالده سمع الله من جدیدر (والامام یکتفی به) و امام تسبیله اکفصا ایدر (والمقتدی بالتحمید) و مقتدی ربنا تک الحمد ایله اتکفایدر رسول علیه الصلاة والسلام روایت اولنان حدیث شریف ایچونکه رسول علیه الصلاة والسلام (ذا قال الامام سمع الله من جدیده فقولوا ربنا تک الحمد) یوردی بو حدیث شریفی بخاری و مسلم روایت ایلدی رسول علیه الصلاة والسلام امامه مقتدی بینه تسبیم ایلدی قسمت شرکتی منافیدر و محیطده ذکر اولتور که شایزانه اولوق ایچون مقتدی اللهم ربنا تک الحمد دیک افضلدر (و المنفرد قبل کالمقتدی) و منفرد اولان مصلی مقتدی کیدرد بیلدی یعنی ربنا تک الحمد ایله زبانی اکثر مشایخ بونک اوزر بنه در دیدی و بسو طده اصح قول بودر دیدی زیر تسبیح کند و ایله یله اولانی تحمیده فندر مقدر منفرد ایسه غیر کسند بوفکه آنی تحمیده قندیره (وقبل بحمدهما) و بهضیلر دیدیکه: منفرد اولان مصلی تسبیح و تحمیدک ایکیکننده جمع ایدر دیو امام حسنک امام اعظمدن روایتیدر و صاحب هدایه اصح قول بودر دیدی (و یقوم مستویا) و دخی مصلی باشنی قالدرد قندنصکره مستوی اولدینی حالده قائم اولور (وماسوی الاطمئنان) و اطمئناندن غیر یسی * اطمئنان که جوارح و اعضانک رکوعده تسکینی ایچوندر حتی اعضانک مفصلا ی مطمئن اولجه و اطمئنانک غیر یسی بودر که رکوعده تکبیر و پاره مقلرک آچقلسی و تسبیح و تحمید و تسبیح و مستویا قائم اولوق (سنن) بونلر سنندر در (وهو) اطمئنان یعنی شول تعدیل ارکالیدن اولان رکوعده کی اطمئنان (واجب) و اجدر زرارکن مقصودک تکمیل ایچون مشروع قیلندی رکوعدن باشنی قالدرد قندنصکره اولان قومه و ایچی سجده بینه اولان قومه بونک خلافیدر که بونلرده اولان اطمئنان سنندر زیرا ایچی رکعتک بینه فرق ایچون مشروع اولدی پس حاصل کلام تحقیقا فرضی تکمیل ایدن و واجبی تکمیل ایدن سنندر (ومنها السجود) و دخی صلانک فرضلر نندنر سجده اتک (کبرله) مصلی سجده ایچون تکبیر ایدر زرار رسول علیه الصلاة والسلام هر کاهمکه و باشنی قالدرد مقده تکبیر ایدر اولدی الار کوعدن باشنی قالدردینی و قنده تکبیر ایلدی (و یضع ركبته علی الارض) و ایچی دیزل بنی ارض اوزر بنه وضع ایدر مصنف و اضعا دیمی * تکبیر کوعده خاصضا دیدیکی کبی زیر تکبیر اول حملده خفضه مقارن اولور بوحملده و ضمه مقارن اولمز (ثم یضع بیه * مقادلی راحته) اندنصکره مصلی ایچی اللربن ارض اوزره وضع ایدر راحتی اوزره طیانجی اولدینی حالده زیرا وائل بن حجر رضی الله عنه سجده ایلدی و راحتی اوزره اتکا ایلدی و ایچی او یلقردن بوقاروسنک مایدینی رفع ایوب اندنصکره رسول علیه الصلاة والسلام بوجه اوزره سجده ایدر اولدی دیدی (ثم وجهه بین کفیه و بیده حذاء اذیه) اندنصکره مصلی ارض اوزره بوزینی ایچی کنی مایدنه وضع ایدر و ناری ایچی قولاقلرینک بر ایدر اولدینی حالده وائل بن حجر رضی الله عنه تک رسول اکرم علیه الصلاة والسلام بچن سجده ایلیدی ایچی مبارک اللربن قولاقلرینک برابر بنه وضع ایدر اولدی دیدیکی ایچون در روایت اولنان حدیث شریفک تحقیقا رسول علیه الصلاة والسلام بچان سجده ایلیدی ایچی مبارک اللربن اوموز لری برار بنه وضع ایدر دی دندبکی ایچون * بو اختیاراق ایچون باخود مرض ایچون حاله عذره شمولدر

(ضاماً ص ۸۷) پارمقربین بر رسته ضم ایدینی اولدینی حالده بوض مندوب اولمز ابو مکالد اولوب (مبدیا
 عضدیه مبعدا بطنه عن خذیه) بازلورین اظهار ووطنی اولمقربندن بعد ایدینی اولدینی حالده ثابت حدیث
 شریف ایچونکه تحقیقاً رسول علیه الصلاة والسلام بوله ایدر اولدی و بعضی لردیدیکه اگر مصلی صفده اولسه
 بازلورین زیاده آچیز ایکی طرفنده یانسان کشته لک اضرارندن حذر ایچون (واضه جارلیله موجها
 اصبعهما نحو القبلة) وایکی ایاقلرین ارض اوزره وضع ایدوب پارمقربین قبله جانبته توجه ایدینی
 اولدینی حالده رسول علیه الصلاة والسلام (اذا سجد العبد سجد کل عضو منه فلیوجه من اعضائه نحو القبلة
 ما استطاع) قول شریفی ایچون معنای شریفی فن عبد سجده ایدینی انک هر عضوی سجده ایدر اعدی
 قادر اولدینی قدر اعضائی قبله به توجه ایدرسن دیکدر (والمرأه تخفض) و مرأه یا خود حربه تخفض
 اولور یعنی ایاقی بارمقربین دیکمز بازلورین آچیز و قوللرین ارضه دوشر (وتزق بطنها بفتحها) و قارننی
 اولدیلر بنه متصل ایدر زیرا انلر یعنی عورتلر بوله ایلیک زیاده ستردر (فیسجد) بیکره اوزرینه معطوفدر
 (بانفوجهته) پس مصلی بورنی و آنی اوزرینه سجده ایدر رسول علیه الصلاة والسلام مداومتی بوله
 اولدینی ایچون بورون آن اوزره تقدیم اولنور اگر چند سجده آن اوزره بورندن اقوی ایه ده ابتدا
 بورون بعده آن اوزره سجده ایدر سجده د بورن ارضه قریب اولدینی ایچون (علی ما یجد جسمه و تستقر
 فیه جهته) جسمی بولنان شی* اوزره و آنی اوزرنده مستقر اولان شی اوزره سجده ایدر واستقرار حدی
 اولدر کتحقیقاً سجده ایدن کشته اگر مبالغه ایلسه باشی ایدن اشانی ائمه و محجربینه و صمان و طاری و بونک
 مثالبک اوزرینه سجده جاژ اولمز الامرک مصلبتک آلی ارضی بوله انده جاژ اولور (بخاز علی کور عامته)
 پس مصلبتک صاروغنک دوری اوزرینه سجده ایلدی جاژ اولدی (وفاضل ثوبه) ودخی مصلی کندی
 ثوبتک فضله سی اوزره یعنی یکی واتکی کبی (اذا وجد جسم الارض) چان ارضک جسمی بوانسیدی سجده جاژ
 اولدی (وعلی ظهر من یصلی صلاته) ودخی مصلبتک قیلدینی صلاتی قیلان کشته نک ظهری اوزره مصلبتک
 سجده سی جاژ اولدی * مثلاً ایکسیده صلاة ظهری قیلرا اولسه لردی حتی اگر ظهریته سجده اولنان کشته
 نماز قیلرا اولسه یا خود ظهریته سجده اولنان کشته نک قیلدینی نماز مصلبتک قیلدینی نماز اولسه اول وقت جاژ
 اولدی (وقی الزحام جاز) وزحامده جاژ اولدی ضرورت ایچون و وسعده جاژ اولمز (وان کره الاولان)
 اگر چه کیم ایکی اولکبلر یعنی عامه نک دوری اوزره و ثوبتک فضله سی اوزره سجده ایلک کره کورلدیسه ده
 (کالا کتفاه بالانف) سجدده بورونله اکتفا ایلک کیدر زیرا امام اعظم قنده بورونله سجدده اکتفا
 مع الکره جاژدر (بخلاف الجبهة) جبهه بونک خلافتدر که زبراجهه اوزره من غیر عذر سجده ایلک امام
 اعظم قنده بلا کرهه جاژ اولور ایدعه و تحفه ده دخی بوله ذکر اولدی صاحب کتک ایلکسندن برله
 مکر و هدر دیدیکی قولنده نظر وارد (ویطمئن مسجد ثلاثاً) و سجده ایلکده مطمئن اوله یعنی سکونت اوزره
 اوله اوج کره سحاز ربی الاعلی دبعی اولدینی حالده (هی ادناه) اوج کره عدد تسبیحک ادنا سیدر در کوعده
 روایت ایلدیکمز حدیث شریف ایچونکه رسول علیه الصلاة والسلام (من قال فی سجوده سبحان ربی الاعلی
 ثلاثاً فقد تم سجود ذلک ادناه) بیوردی معنای برکته سجده بنده اوج کره سبحان ربی الاعلی دیسه تحقیق
 سجده سی تمام اولور بواج کره ادنا سیدر دیکدر و کوع و سجودده تسبیحی اوج اوزره زیاده ایلک مندوب
 اولدی و نک عدد ایله ختم اولنور بش ویدی کبی زیرا رسول علیه الصلاة والسلام نک عدد ایله تمام ایدردی
 واکر مصلی امام اولورسه قومک کوسه جکی وجهه اوزره اوزرتمز* فقها دبدیلر که امامه لایق اولان قومک اوج
 کره تکرارینه تمکن ایچون بش کره تکرار ایتکدر (و برشع رأسه مکبراً) و مصلی باشنی سجده دن تکبیر
 ایدینی اولدینی حالده قالدیر روایت اولنان شی ایچونکه تحقیقاً رسول علیه الصلاة والسلام هر خفض
 و رفعه تکبیر ایدر اولدی و باشنی سجده دن قالدیر رفعه دیدیدیکه تحقیقاً رفعا س اگر سجده به قریب اولسه
 جاژ دکدر زیرا اول رفعه سجده دن عدد اولنور زبراشنی برشع قریب اولسه انک حکمتی اخذ ایدر
 واکر رفعا س اولنور رفعه قریب اولورسه جاژ اولور زیرا اول رفعه اولنور رفعا س اولنور * ایددی سجده ثابته
 تحقیق اولور و بعضی دبدیکه چان مصلبتک آلی ارضدن زائل اولسه شول حیثیتله که ارض ایله مصلبتک آلی

ماینندن روزگار کجیہ ایکی سجدہ دن عداوانوب جاز اولور (و مجلس مضننا) ومصلى مضن اولدیغی
 حالده رتسبیح اوقوبه جق مقداری اوتورور (وبکبر) وتکبیر ایدر (وبسجد مطبئا) ومضن اولدیغی حالد سجدہ
 ایدر * اگر دینلور سه کدر کوع وسجودک فرضیتی حق سبحانه و تعالیٰ تک (وار کعوا وسجدوا) قول شریفله ثابت
 او اوب اولور که تکرار ایجاب اولور اولور کوعده تکراری واجب اولدی پس تکرار سجودک فرضیتی
 نه کیفیتله ثابت اولدی ونه سببله تکرار اولندی * جوانسده بر دز تحقیقا نفر بر اولدی که آید صلاة
 جمعه در و جماعت یانی از اولور فعل رسول علیه الصلاة والسلام ایله اولور و از اولور قولله اولور * تکرار
 سجودک فرضیتی رسول علیه الصلاة والسلام دن بطریق التواتر نقل اولنان فعل ابله ثابت اولدی ز را
 هر کیمکه رسول علیه الصلاة والسلام دن نقل اولدی تکرار سجودیتی نقل اولدی و اما تکرار تک وجهی
 تحقیقا سجودک تکراری عبودیتدر رکعتک اعداد ایچون انده معنی طلب اولور و بعض دبدیکه تحقیقا شایطان
 علیه لائه حضرت آدم علیه السلامه سجدده ایله امر اولندی اول ملعون تکبر ایدوب سجدده ایلدی پس
 بزیشان لعینسه رغما ایکی کره سجدده ایدرز و بعض دبدیکه سجدده اولی بزیم ارضدن خلق اولندی بفرزه
 و سجدده ثانیه ارضه عودت ایدر حکم ایشار تدر * تکبیم حق سبحانه و تعالیٰ (منها خلقنا کم و فم نعد بکم) بیوردی
 (ثم یکبر للقیام) ایکی سجدده نصکره قیام ایچون تکبیر ایدر (ورفع رأسه ثم یدیه ثم رکبته) و باشی قالدردر
 اندنصکره الکرین اندنصکره ایکی دیز بن قالدردر سجودک عکسی اوزره (و بقوم متویبا بلا اعداء)
 وارض اوزره طیة قسمسین مستوی اولدیغی حالده قائم اولور * تکبیم امام شافعی ارض اوزره طیة بغداد
 اولدی (ولا هود) ودخی قیامدن اول اوتورم قسمسین قائم اولور قیامدن اول اوتورمغه جلسته استراحت
 دیرلر تکبیم شافعی اکاذیب اولدی (والرکعة الثانية كالاولی لکن لائناه ولا نعوذ ولا رفع یدیهما) و ایکی
 رکعت همان رکعة اولی کبدر لکن رکعت ثانیه ده ثنا و تهنوت وال قالدردر بقدر یعنی مصلى رکعة
 اولیده هر نه ایشلردی ایسه رکعت ثانیه ده انی ایشلر لکن افتتاح تکبیرن ایتم * و اعوذ بالله من الشیطان
 الرجیم * دیز بو ایکی اولدی الا پر کوره مشروع اولدی و ایکی الکرین دخی قالدردر تکبیم اولیده رفع ایددیکی
 کبی و بونده ایشارت واردر که * بسم الله الرحمن الرحیم * دینور (ترك السجدة لتایفه سهوا فدر ک قبل السلام
 او بعده وقبل التکلم قضاها فی الصلاة) مصلى سجدده ثانیه بی سه و اترك ایدوب سلامدن اول و یاخود
 سلامدن نصکره کلام دینیا تکلم ایلدین خاطر نه کتور سیدی اول سجدده بی صلاة ایچنده قضا ایدر یعنی لجان
 مصلى و سجدده ترک ایلدی اندنصکره سلامدن اول و یاخود سلامدن نصکره دینیا کلامی تکلم ایچون اول
 خاطر نه کلسیدی سجدده ایدر * بر ایدر مصلى ترك ایلدیکی سجدده بی کر که رکعت اولیده اولدیغی یلسون
 کر که رکعة اولی تک غیریده اولدیغی یلسون اول سجدده بی قضا ایدرز را اول سجدده محل اصایسند فوت اولدی
 وانک محلندن فوت اولسبله تحریم تک قیامی ایچون فی الجملة محل موجود اولمقله صلاة فاسد اولدی ایدی
 اول سجدده تک قضا سندن ایلددر ز را اول سجدده رکندرا اوله رکندر که صلاتن چقیجه قضا اولمسه صلاة
 فاسد اولور (و ینشهد عطف السجدة) اول مصلى سجدده تک عقبنده تشهد ایدر ز را سجدده اصلیه هود
 ایتم تشهدی رفع ایدر انکی چون رفع ایدر که مثبت اولدی که تحقیقا تشهد محکک غیریده واقع اولدی ایدی
 تشهددن ایلد اولدی و اگر مصلى تشهدی ترک ایلدی صلاتن جاز اولور ز را فاعده اخیره فرضدر مصلى انده
 تشهد ایدر و سلام و رور سهوا ایچون سجدده ایدر اندنصکره تشهد ایدر بده سلام و بر * ایدر بده یله ذکر
 اولندی (وبعد سجدتها یفتش رجله البسری و یحس علیها ناصبائنا و اضاه یدیه بمسوطین علی فخذیه
 موجهها اصابع یدیه و رجله نحو القبلة) ودخی مصلى صلاتک ایکی سجدده سند نصکره صول ایغنی دوشر
 و اوزر یند اوتورور صاغ ایغنی دیکجی اولدیغی حالده و ایکی بسط و انمش الکرین ایکی اوبقلمقری اوزر یند وضع
 ایدوب دیکدیکی ایغنیک پارمقرین فله یه متوجه ایلدیکی حالده حضرت عائشه رضی الله عندهان روایت
 اولنان حدیث شریف ایچونکه تحقیقا رسول علیه الصلاة والسلام قعد ینده ذکر اولدیغی وجه اوزره
 قعود ایدر ایدی (و ینشهد کابن مسعود رضی الله عنه) مصلى ابن مسعود رضی الله عنه نهک تشهدی کبی
 تشهد ایدر و ابن مسعودک تشهدی * التحیات لله و الصلوة و الطیبات السلام علیک ایها نبی و رحمة الله

و بركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين شهدان لاله الا الله واهدان محمد عبده ورسوله * بودر نجات
 نحيك جمعيد اولكه ملكدر و بعض نجات بقاء دامتدر ديدى و بعض عظمتدر ديدى و بعض سلامتدر ديدى
 يعنى اويله سلامتكه آفاندر وجودتصك چيه بنندن سلامتدر ديدى و ابن قتيبه ديديكه نجاتى صيغه جمع ايله
 ذكره سبب اولدر كذا يراملوك عر بدن هر برسجيون نجات واردركه انكله نجات اولور ايمدى بزم ايجون
 ديديكه سز نجات لله ديكر: يعنى الله ايجون لايق ملك اوزره دلالت ايديجى دعاه ديك ديمكر * و صلوات
 ابن منذر و شافعيه دن بعض يلري ديديكه صلوات ايله مراد صلوات خسدر و بعض يلر صلاتك كاي سدر ديدى
 و بعض دخي رحمندر ديدى و بعض دعا در ديدى و زهري عبادتدر ديدى * و طبيبات ايله مراد اكثرون كلات
 طيباتدر ديدى اولكه ذكر اللهدر و ذكر اللهى ولى ايدن شيندر ديدى و بعض اعمال صالحه در ديدى
 (و يقتصر عليه هنا) و محمد يعنى قعدۀ اوليده تشهد اوزر بنه اقتصار اولور يعنى صلوات كتورلر (و بكتفي
 بالفاتحة فيما بعد الاولين) وايكى اولكى ركعتلر نصكره فلاننده فاتحه مشر بعه ايله اكتفا اولور فيما بعد ايله
 تسبيح باعث صلاة مفر به دخي مشاؤل اولسون ايجوندر (وان سبح فيه اوسكت جاز) و اگر مصلى
 اوليند نصكره فلانلرده تسبيح ايدوب يا خود سكوت ايدرسه جائز اولدى لكن قصدا سكوت ايدرسه كنهكار
 اولور و اگر سهوا سكوت ايدرسه مصلى اوزره شهو سجده واجب اولور امام اعظم دن حسنك روايتنده و اولى
 اولان فاتحه ني ترك اتمه كدر اگر چه كم قول صحيح ترك ايتك واجب دكل ايسده (و ماسوى وضع از جلبن
 و تعيين الاولين للقراءة والاطمئنان في السجود و لقعدة الاولى والشهد فهما والاقتصار عليه في الاولى
 سنن) وايكى اياقلر بن سجده ده ارض اوزره وضع ايدوب يارمقلرين قبله به متوجه ايلمكن وايكى ركعت اولى بنى
 قرائت ايجون تعيين و سجوده اطمئنان يعنى ساكن اولق و قعدة اولى وايكى قعدة ده تشهد و قعدة اوليده
 تشهد اوزره اقتصار ايدوب نبى عليه الصلاة والسلام اوزره صلاتى تركدن ماعداسى سننلر در ذكر اولانلر ك
 ماسوا سبله مراد تكبير سجود و اوج كره تسبيح وايكى اللرين ايكى ديزلى اوزره وضع ايتك وصول اياغنى
 دوشه بوب صاغ اياغنى ديك و قومه بونلر سننلر در (والاول) يعنى سجده ده ايكى اياقلرين ارض
 اوزره وضع ايتك (فرض في رواية) بروايتده فرضدر و بوروايت قدور نيكدر مصلى بخان سجده
 ايلد كده اياقلرينك يارمقلرين ارض دن قالدرسه صلاتى جائز اولدى كرخى و خصاص بوبله ذكر ايلدى و اگر
 ايك بنندن بنى وضع ايلسه جائز اولدى فاضيلخان مكره اولور ديدى و امام قمر تاشى ذكر ايلد كده تحقيقات ايكى
 اللروايكى اياقلر عدم فرضيتده برادر اولكه شيخ الاسلامك مبسوطنده اولان كلامك اوزر بنه دلالت
 ايلديكى شئدر كه مصلينك سجودى جائزدر حق دخي بودر عتابه ده ذكر اولدى (و البواقى واجبة)
 باقيلري واجبدر اولكه ايكى ركعت اولاي قرائت ايجون تعيين ال آخره و اجبلر در حق اوچنچى ركعت قيامى
 بر كن ادا ايدنه جك مقدارى تشهد اوزره زباده ايله تاخير ايلسيدي و بعض ديديكه عمدا رحر فرزند ادا ايلسه
 آتم و اور يا خود سهوا زباده ايدرسه سهو سجده ايدر (ومنها القعدة الاخيرة قدر ما بقر آفيدة الشهادة الى عبده
 ورسوله) و دخي صلاتك فرضلر ندر قعدة اخيره * نده عبده ورسوله و ارنجه تشهد قرائت ايدنه جك مقدارى
 اولور مقدر رسول عليه الصلاة والسلام ابن مسعوده تشهدى اكا تعليم ايلديكى حينده (انذا فعلت هذا
 او فعلت هذا فقد تمت صلاتك) بيورد ينى قول شمر بنى ايجونكه تمامي فعله تعلق ايلدى قرائت ايلسون يا خود
 ايلسون زرافعلت هذا قول شمر بنك معناسى يعنى بخان سنن تشهدى قرائت ايلسيدك حالبو كه سن قاعدسين
 ديمكدر زيرا تشهدك قرائتى اولدى الا قعدة ده مشروع اولدى و او فعلت هذا قول شمر بنك معناسى
 يعنى سن قعود ايلسيدك و برشى قرائت ايتسيدك ديمكدر ايمدى تخير قولده اولدى قعدة اولدى زرافعل
 ايكى حانده ناستدر تكبير بزانى بان ايلدك شرطه متعلق اولان شئ شرطك رحودندن اول معدوم اولدى
 و دخي صلاة مشاهيد اولديغى ايجون و تناهى ايسه اولمز الا تمامله اولور و تمام اولمز الا تمامله اولور بواجدن
 افعال شمر عبيده اتمام شارحك بيانيه معلوم اولور حالبو كه شارع اتماميده بيان ايتدى قعدة اخيره
 فرض اولور * اگر سؤال اولور سهو كه خبر واحد ايله فرضيت ثابت اولمز * جوابنده بديركه * نعم فرضيت
 ابتدا خبر واحد ايله ثابت اولمز اما بخان بجمل خبر واحد ايله بيان اولمدي قعودك فرضيتى ثابت اولور تكبير

هر رواندی بودند نکر. دیدند بکه قعدده دن قدر. مروض قعدده شهادتین ابله کتور بلان شندر و واضح قول
 اولان کافیده اختیار اولن شندر که بومتماده ذکر اولندی زیراتشهد اطلاق قعدده اکانصاف اوامر
 (وهو کالاولی) وقعدده اخره قعدده اولی کیدرصول ایغنی دوشوب صاغنی دیکمکه (لکنند بزید همنما
 الصلاة علی النبی علیه السلام) لکن قعدده اخره ده نبی علیه الصلاة والسلام اوزره صواوت زیاده اوامر
 وبوصلاوت نبی علیه السلام بزم فتمزده سنندروشافعی قعدده فرضدروصواوتک کیفیتنی * اللهم صل علی محمد
 وعلی آل محمد کاصلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم وبارک علی محمد وعلی آل محمد کبارکت علی ابراهیم وعلی آل
 ابراهیم انک حیدمجیدیکبر بعضی اللهم ارحم محمد و آل محمد کرحمت ورحمت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک
 حیدمجید او قودیلر و فقهانک بعضیلری بونی کر به کوردیلر یعنی اللهم ارحم محمد انک الی آخره زیرا انبیا علیهم
 السلامک تفصیر نبی ابهام ایدر زیر ارحمت اوزرینه ملامت اولتان شینک ایتملیله اولور و صحیح قول
 بودر که بوند کراهت اولمز زیلر بیدوبله ذکر اولندی (وبعد و لفته وغیره) مصلی صلاوت دعاستد نصرکه
 نفسیچون وغیره یچون یعنی مؤمنین ایچون دعایدر بوزم ویدعوا لفته قولمز بعضک دعاستد نفسه قولندن اولی در
 زرافتنی دعایه تخصیص ایتمک سنندر (بما یشبه القرآن) قرأه مشاه شئله دعایدر یعنی افضاوه معنا
 مشابه اولان اللهم اغفر لی ووالدی یاخود اللهم اغفر لابن کبی (اولماتور) بما یشبه القرآن اوزره
 معطوفدر یعنی رسول علیه الصلاوت والسلامدن روایت اولتان دعایازیله دعایدر ادعیه مأثوره دندر اللهم انی
 ظلت نفسی ظلما کثیرا وانه لا یغفر الذنوب الا انت فاغفر لی مغفرة من عندک انک انت الغفور الرحیم (لا کلام
 الناس) کلام ناسه مشابه الفاظله دعایازیلر زیرا کلام ناس صلاوتی افساد ایدر بوند اصل اولان اولدر که
 تحقیقا عباددن هر طلی محال اولیان کلام ناسک کلام ایدر مثلا بنم یعنی قضا ایدر یور یاخود بنی زوج
 ایله دمک کبی وعباددن هر طلی محال اولان کلام ناسک کلامی دکدر مثالی اللهم اغفر لی ذنبک کبی
 بوند نصرکه صلاوتی افساد ایدن اگر مصلی آخر صلاتده تشهد مقداری قعدده ایتمزه افساد ایدر و اما چنان
 مصلی آخر صلاتده تشهد مقداری قعدده ایتمزه افساد ایدر سره انده صلاوتی نامه در خروج بصدغه بولندی یعنی ایچون تکبیر
 عن قریب بیانی کاور (والمرأة تورک) ولکن مرأه تورک ایدر یعنی مرأه ایکی ایقتر بن صاغ جانبدن
 چیقارر وصول اولدی اوزرینه اوتورور وور کینی ارضه تمکین ایدر زیرا ور کینی ارضه تمکین ایلک صورتیه
 زیاده ستردر و حاللر نیک ستری اوزره مناسبردر (فیها) قعددینده (والصلاة والدعاء ستان) قعدده
 اخره ده صلاوت و دعاستد در صلاوت امام شافعی قعدده فرضدر (ومنها ترتیب القیام علی الرکوع
 والرکوع علی السجود) ودخی نمازک فرضدر نندر ترتیب قیام یعنی ترتیب قصدیه قیامی رکوع اوزره
 ورکوعی سجود اوزره تقدیم بیک حتی اگر مصلی قیامدن اول رکوع ایلر یاخود رکوعدن اول سجود ایلر
 جا ز اولمز زیر صلاوة بولندی الا بوترتبه بولندی کافیده دخی بولر ذکر اولندی بونک تحقیق اولدر که
 تحقیقا صلاوة افعال شرعیه دندر پس اول صلاوة ایچون شرعا اجزاء مادیه دن ترکیب اولنش ماهیت وارددر که
 اول اجزاء مادیه قیام ورکوع و سجوددر جزو صوریدر که قیام رکوع اوزره ورکوع سجود اوزره تقدیمدن
 حاصل اولیجی هیئدر * مصنف قرائتی ذکر ایتدی مع هذا قرائت قیام ورکوع و سجود کبی اجزاء مادیه دندر
 جزو صورینک حصولنه قرائتک دخلی اولدی یعنی ایچون زیر شرع قرائت ایچون فرضیت طریق اوزره بر محل
 مخصوص تعیین ایلدی باقی ارکان ایچون تعیین ایلدی کبی بلکه قرائتی مطلق صلاوة ایچون فرض ایلدی
 حتی ایکی رکعت اولیده قرائت ترک اولنوب ایکی رکعت ثابته بولسیدی صلاوة صحیح اولور اگر قرائت
 بالکلیه ترک اولسیدی اول وقت صلاوة صحیح اولر پس بوسردقیق ایچون قهها قرائت ایلر رکوع بونده
 ترتبه رعایت ایلکی واجباتدن قیلدیلر فرائضدن قیلدیلر وار کانه ترتبه رعایت واجب اولسچون تمثیلده
 بر مثال اوزره اقتضار ایلدیلر حتی اور ک قبل القیام ایلر تمثیل ایلدیلر صاحب کافینک صلاتده واقع اولان
 حدث باینک و اخرنده دیدیکی شی بونی ناید ایدر که تحقیقا شرعی محمد اولان شینک صورت و معنی جهتدن
 وجودیه محلنده رعایت اولنور زیر ترتیب ذکر اولدی یعنی کبی مشروع اولدی ایدی چنان مصلی اتی تغییر
 ایلسیدی تحقیق فعل مشروعی قلب و عکس ایتمش اولور حالو که مشروعی قلب ایتمک باطادر بوندن صاحب

هدایه نك واجباتی عدفتنه افغاندن مكررا مشروع اولان شئنه ترتيبه رعایت اولمق فولك تحقیقی معلوم اولور كه تحقیقا صاحب هدایه مكررا مشروع اولان شئله ركعت واحده ده مكررا مشروع اولان شئی مران ایدر سجده كبی بس مصلی سجده ثانیه منی سهوا ترك ایدوب قائم اولوب وصلاتی تمام ایتد كده خاطر نه كلسیدی اول مصلی ترك ایلدیكي سجده بی ادا ایتك واجب اولور وسهوا ایچون دخی سجده ایدر تكبیم بیانی مور ایتدی وصاحب هدایه بونكله صلاته غیر مكر مشروع اولاندن احتراز ایلدی ركوع كبی زیرا ركوع چقان سجده دنفصره واقع اولسیدی اول ركعت بالا جماع متعده بها اولمز بونی هدایه شارح لری ذكر ایلدی حتی خانیته ذكر اولندبكه هر ركعتده شرعیتی متحد اولان شئنده مثلا قیام و ركوع كبی ترتیب فرضدر و هر ركعتده شرعیتی متعدد اولان شئنده سجود كبی ترتیب فرض دكلر حتی ركعت ثانیه نك ركوعنده خاطر نه كلسیدی كه مصلی ركعت اولیده سجده بی ترك ایتش ایدی ایدی ركوعندن انوب سجده ایلسیدی انك اوزرینه ركوع اعاده ایتك لازم كلز * اگر سوال اولور سه كه سجده ثانیه اولی كبی فرض واجزمعادیه دندر ایكلسی بیئنده ترتیبه رعایتی واجب قیلوب فرض قیلقمعه سر ندر * جوابنده بزدر كه انده سراولدر كه تحقیق سجده نك اصلی حق تبارك و تعالی نك اسجدوا قول شریفه در و تکراری فعل رسول علیه الصلاه و السلام یله در تکبیم سابقه بیان اولدی پس چقن سجده اولی محذره بولندی ایسه مقتضای نك وجود ایچون ترتیب مفروض حاصل اولدی و اگر ایکی سجده مایئنده ترتیب فرض قیلنسیدی فعل ایله ثابت اولان ایله نص ایله ثابت اولان بر اولمق لازم كلوردی مع هذا مرتبه جهستن اول ثانیدن اعلا در ودخی ذكر اولنان كبی ذخیره دیلن شئك تحقیقی معلوم اولور كه اماركك تقدیمی مثالی قرائندن اول ركوع ایتمك كبی بزیم اصحاب ثلاثه مرتبه ترتیبه رعایت اولمق واجب اولدیغی ایچوندر امام زفر بونك خلافی اوزر در زیر تقدیم ركعت معنای تحقیقا بوضورته خاصه ترتیبه رعایت اولمق اصحاب ثلاثه قنده و اجیدر و امام زفر قنده فرضدر زیرا امام زفر ارکان مرتبه اوزره قیاس ایدر قیام و ركوع و سجود كبی و اصحاب ثلاثه قرائتله ارکان ثلاثه یعنی تفریق ایدرلر بوجمله ذكر اولنان شئله كچه بیستندن معلوم اولور كه تحقیقا صدر الشریعه نك كلامی محذره * اما اول * محذره اولسی صدر الشریعه نك قیاسا یكر ریس قیدا قوی هدایه شارح لری نك تصریح ایلدكاری شئنه مخالف اولدیغی ایچوندر ركعت واحده ده غیر مكر مشروع اولان شئندن احتراز ایدی مثالی ركوع كبی كه زیرا ركوع سجود دنفصره واقع اولسیدی متعده واقع اولمز * و اما نایب محذره اولسی شرح هدایه نك تقدیم ركعت نظیری ایچون قبل الفرائه ركوعی اراد ایتلر نك مانحن فیه تعلقی یوقدر بس نیش ایدككه تحقیقا قرائت ترتیبه مدخلی اولان ارکان دكلدر * و اما نایب محذره اولسی معلوم اولدیكه تحقیقا ترتیبه رعایت مطلقا واجبدر قوی واقعه مطابقی دكلدر زیرا خصوصیه برصورتده ترتیب رعایت واجب اولسندن اول خصوصدن حالیه اولان صورته اخراده ترتیبه رعایت واجب اولسی لازم كلز * و اما بعضا محذره اولسی صدر الشریعه نك بنم خاطر یه خطور ایدر كه تکراریله مراد فرضیت طریقه تکرار ایدر دیدی قوی خاطر خطور ایلان شئنددر زیرا بومقامده كلام ارکانده ترتیبه رعایت اولمقده در تکبیم كندی ششسه بونك، اعتراف ایلدی و تکبیر افتتاح تحقیق مور ایتدیكه ركن دكلدر بلکه شرط در وقعه اخیره نك عن قریب بیانی كلور كه تحقیقا قعه اخیره دخی افتتاح تکبیری كبی ركن دكلدر و اگر تسلیم ایدرسن كه ایکی شئك بیئنده ترتیبه رعایت اولمق فرض اولمز الا چقان مقدور اولسون ایچون بیتهاماده اولان ترتیبی فك ایتك ممكن اولور سه فرض اولور وقعه اخیره ایسه كسندونقصدنه اخیره در افتتاح تکبیری دخی كسندونقصدنه تکبیر افتتاحدر ایكلسی بیئنده می ترتیبی فك ایتك قبول ایتز ایدی صدر الشریعه نك ذكر ایلدیكي شئله هدایه نك كلامی رد ایچون توجه نه کیفیتله صحیح اوور الحمد لله تعالی توفیقه بومقام اسرارینی و تحقیقی كشف ایلدم و تحقیقا بومقامده بعض اهل عمد حدن ودخی مجتهدینك كلامی رد حریص اولان كسندن ناظرلك انده تعجب ایلدیكي شیء واقع اولوب و انندن صدرا اولان سائر مقال ناظرلك تعجب ایلدیكي شیء اوزره قیاس اولنور (ومنها الخ ورج بصره) دخی صلاتك فرضلرنددر و صلاتن مصلحت صنعله خوجی یعنی فعل اختیاری سیله هر نه جهله اولور سه

او سون زير اخروج بصنعہ امام اعظم فتنده فرضدرو امامين فتنده فرض دکادر اماميك طباي ابن مسعود
 رضی الله عنہم حديث شريفندن زم روايت ايلديکمر شيدرو دخی صلاندن خروج صلاتي بوزديغيجون
 صلاجه سندن دکلدرد و امام اعظمک علي تعقينا صلاجه بچون تحریم و تحليل واردر مصلی اول صلاندن
 چيغمن الاصنعيله چيقار حج کبی ودخی صلاجه اخرانک اداسی ممکن اولوب الابصلانندن خروجه
 ممکن اولديغيجون و عرشينکده فرضه توصلي اوليه ابونکله اوله انک کبی فرض اولور زبلي دخی بويله ذکر
 ايلدی * بن در مکه مصنفک ولان الخروج من الصلاة قولنده الی آخره بحث واردر زير ابو قول افاده اتمز
 لاعدم رکعت افاده ايدر وعدم رکعت ايسه فرضيتي نفی ايلز تحریمه کبی اولمسی جائز اولديغيجون تنکيم
 امام اعظمک ان للصلاة تحریم و تحلیلا قوليله استدلالی بونی اشعار ايدر * و مصنف کيفيت خروجي
 (بسلام مع الامام) قوليله بيان ايلدی یعنی مصليک سلامي امامک سلامنه مقارن اولديغی حاده سلام
 و رکعتک تنکيم تحریمده اولديغی کبی و پروايشده امامد نصکره سلام و ررتکيم مر و رابتدی و امامين
 فتنده بعده سلام و ررتکيم تحریمه فی امامد نصکره ابتدایي کبی (عن عینه و بساره) و صاغ طرفنه
 وصول طرفنه ايکي جانبده السلام عليك و رحمة الله دير زير رسول اکرم صلی الله عليه و سلم صاغ طرفنه
 سلام و وردی حتی صاغ خديک بياضي کورنجه وصول طرفنه سلام و وردی حتی صول خديک بياضي
 کورنجه (نوايا القوم و الحفظه) سلام عليك خطاييله نيت ايديجی اولديغی حاده قومه و ملائکهدن
 حفظه به نيت ايدر یعنی اوليکي سلام ايله رجال و نساند صاغ طرفندن اولانه و حفظه به نيت ايدر بعض
 دبديلر کنسايه نيت زم زماننده جائز اولمز زير انرا کثيرا مسجد حاضره اولمز و ايکيجی سلام ايله رجاسدن
 و نساند صول طرفنده اولانه و حفظه به نيت ايدر زير اصلي وجهيله اننده استقال ايدر و اساييله اننده خطاب
 ايدر نه انرا بچون چنان ايله نيت ايدر زير سلام قريندر و جميع اعمال نيت ايله اولور (ولامام في جانب
 و يهيومان حاذاه) ودخی مصلی ايکي جانبک برنده ايسه امامه و امامک بولنديغی جانب نيت ايديجی اولديغی
 حاده سلام و پر و اگر امامک برانده ايسه تسليمتينک ايکي سنده ده امامد نيت ايدر زير امامده
 حاضر يندردر حالو که حاضر يندن اولان سلامه اقدر زير امام انراک صلا تيرني صحت و فسادی جهتندن
 القائم ايلساييله انره احسان ايتدی پس اگر امام مصليک صاغ جانبده ايسه مصلی امامه قومه
 و حفظه به نيت ايدر و اگر صول جانبنده ايسه كذلك امامه قومه و حفظه به نيت ايدر و اگر امامک
 برانده ايسه ابو يوسف فتنده صاغ جانبنده اولان قومه و امامه و حفظه به نيت ايدر زير ايکي
 جانب متعارض اولوب صاغ جانب ترجیح اولندي و امام محمد فتنده اوله که امام اعظمدن روايتدر
 ايکي سلامده دخی امامه قومه و حفظه به نيت ايدر زير متعارض فتنده جمع ممکندر ترجيحه حاجت
 اولمز (ولامام بهما القوم و الحفظه) و امام تسليمتينک ايکي سنده ده قومه و حفظه به نيت ايديجی
 اولديغی حاده سلام و پر تسليمتينه مراد قومه و حفظه به خطا ايدر (ولنفق بهما الحفظه فقط) و منفرد
 اولان مصلی ايکي سلامده انچق حفظه به نيت ايله سلام و پر زير انکله بيله حفظه دن غير کسنده بو قدر
 و غايه خطاب ايسه صحيح اولمز (وهو واجب والواجب سن) یعنی لفظ سلام واجب و باقيلری سنلردر
 و بوظاهر در (واها و اجابت اخر کر عايه الترتيب فيما تكرر في الکرهه) ودخی صلاجه بچون اخرو اجابدر
 واردر رکعه واحده مکرر اولنلرده ترتيب رعایت کبی ورکتمده تکرار ايدن شیء مسجد کبی که تحفه قايانی
 مر و ايتدی (وترک التکرار فيما فرض غير مکرر) وغير مکرر فرض اولانده تکراری ترک ايتک کبی حتی اگر
 فساد تکرار ايسه اتم اولر يا خردسه هوا تکرار ايدرسه سهو مسجد واجب اولور (وقنوت الوتر و تکبيرات
 العبد و الجهر و الاسرار فيما يجهرويسر) ودخی صلاجه ترک قنوتی و صلاجه عبدک کبير لری و جهرا بيله قرائت
 محنده انکله جائز اوله حتى مقداری جهرا قرائت ايتک و سر محنده سرا قرائت ايتک کبی صلاک
 واجلر نندردر و بعضبلر جهرا بيله سر سنلردر حتی بو ايکي سنک ترکيله سهو مسجده ايجاب ايلز دبديلر (واها
 ادب هي نصه الی موضع سجوده) ودخی صلاجه بچون ادا بلر واردر اولدب مصليک حال قيامده مسجد
 موضعه نظر بيدر و حال رکوعده ايکي انبار ايتک ظهر شه نظر ايتسيدر و حال سجوده بو رتک ايکي طرفلر نه

نظرا تسبیح و دعوتند حجرینه نظر بد و صاع طرفه سلامه صاع و موزینه وصول جانبته سلامه
 صول او موزینه نظر بد زبرا مقصود خشو صدر و ترك تكلفه ابدی بخان تکافی ترك ایلیدی بصری
 ذکر اولنان موضعه واقع اولور کرک قصدا ایتسون کرک ایتسون زیلعیده بوله ذکر اولندی (واکظمه عند
 الثاوب) ودخی آداب صلاتندرا سندی وقتده اغزینی ستر ایتک رسول علیه الصلاة والسلام (الثاوب
 فی الصلاة من الشیطان فاذا ثاوب احد کف لیکظم ما استطاع) قول شریفی ایچوندر معنای شریفی صلاته
 اسمک شیطندندرا ابدی بخان سزدن بریکر صلاتده اسنه سیدی قادر اولدینی قدر اغزینی ستر ایلسون دیمکدر
 (واخراج کفیه من کبه عند الکبیر) ودخی آداب صلاتندرا ایکی اللین ایکی بکندن تکبیر قنده چیقره ق
 زبرا بوفعل تواضعه افریدر وجبار به تشهدن ابعدر (ودفع السعال ما استطاع) وقادر اولدینی قدر
 او کسورینی دفع ایتک دخی آداب صلاتندرا زبرا افعال صلاتند اولدیغیله بيله اکر او کسورک بغیر عذرا اولورسه
 صلاتی افساد ایدر پس ممکن اولدیغجه صاوشدره ق کر کدر (واقیام عند الحیلة الاولى) یعنی مؤذن حی
 علی الصلاة بدیکی وقتده قیام ایتک آداب صلاتندرا زبرا مصلی بونکله امر اولندی زبرا معناسی آگاه اول
 واقبال ایلدیمکدر ابدی اول امره سرعت ایتک مستحب اولدی (والشروع عند فداقیات الصلاة) ودخی
 مؤذن فداقیات الصلاة بدیکی وقتده شروع ایتک آدابندرا زبرا مؤذن امیندر و تحقیق صلاتک قیامی ایچون
 خبروردی ابدی صلاته شروع اولور مؤذن کلامی کذبین مصنون اولسون ایچون والله اعلم

﴿ فصل ﴾

(یحجر الامام فی النجر واولی العشائین اداء وقضاه والجمعة والعیدين والتراویح ووتر بعد الاقی قوته) امام صلاة
 فجدده وصالته مغربله صلاة عشائک ایکی اولدی کرک تلزنده اداء وقضاه جهرا ایلد قرائت ایدر ودخی صلاته جمعه ده
 وایکی صلاته عیدده وصالته تراویحده و تراویحده نصره قبلان صلاته توره جهرا ایلد قرائت ایدر زبرا اولدره جهر
 نبی علیه السلام زمان شریفلرندن بزم زمانمز کلنجمه ما ثور و متواتر الا تراویحده نصره قبلان و ترك قنوتنده
 جهرا ایتن زبرا بودخی ذکر اولنان کبی ما ثور و متواتر (والمشغور بخیر فی الجهریه ان ادى) ومنفرد مصلی
 اداء اولان صلاته جهره ده مخیر قیلندی یعنی بخان منفرد اولان کسه اداء صلاته مر ادا ایلیدی مخیر قیلندی
 دیلرسه جهرا ایلد قرائت ایدر کند و نفسک امامی اولدینی ایچون و اداء صلاته جماعت هیئتده واسون ایچون
 جهرا افضلدر و روایت اولور که تحقیقار کسه صلاتی ذکر اولنان هبت اوزره قیلیدی صلاتده ملائکه دن
 صفرا ایلد قیلر و اکر دیلرسه اخفایله قیلر زبرا اردنده استماع ایلدجهک انسان بو قدر مصنفک جهره ایلد قیلدنه
 باعث زبرا مصلی جهره نیک غیریده مخیر قیلندی بلکه غیریده حتما یعنی وجوبا اخفایدر قول صحیح بودر
 (کتشف باللیل) کیجده نافلة قبلان مصلی کبی زبرا کیجده نافلة قبلان مصلی جهرا ایلد اخفایبند مخیردر
 و جهرا افضلدر (قیل و تخافت لمنفرد ان فرضی) بعض دیددیکه منفرد اخفایدر اکر جهره بی قضا ایدرسه
 (کتشف بالنهار) نهارده نافلة قبلان کبی هدایده ذکر اولدیکه برکسه عشایی فوت ایتیدی طلوع
 شمسند نصره اتی قضا ایدر اکر اول صلاتده امام ایتسه جهرا ایدر و اکر یالکر قیلرسه وجوبا اخفایدر مخیر اولن
 قول صحیح بودر زبرا جهرا مختصدر باجماعته وجوبا اولمغدا خود منفرد حقنده علی وجه التخییر صلاتک
 وقتده اولمغه ایتکسندن بری بولمندی (وقیل تخیر) و بعض مخیر اولوردیدی کافیده ذکر اولدیکه صلاة
 عشانهارده قضا اولور اکر امام اولورسه جهرا ایدر و اکر یالکر قیلرسه مصلی مخیر اولور و جهرا افضلدر قضا
 علی حسب الادا اوسون ایچون صاحب نهابه دیددیکه مصنفک یعنی صاحب هدایه نیک (وهو الصحیح) قوی
 شمس الائمة السرخسینک و فخر الاسلام و قاضی بخان و امام تمشک و امام محبو ینک جامع الصغیر ایچون
 شرحلرند ذکر ایلدکلرینه مخالف اولور و صاحب هدایه ایچون عنابه طرفندن جواب برادیکه جهرا
 ایکی سیلرندن مصنفک ذکر ایلدی شیکه جماعته وقتندرا جماعته ثابتدر و حالو که تحقیقا ایتکسندن هر بری
 متنی اولدی پس حکم دخی متنی اولدی و اما قضائک ادا به موافق اولسی اول موافقتک سبب اولسی اوزره
 اجماع و نص بو قدر پس موافقتک سبب قیلنسی ایدر اری ایلد سببی ایماث اولور بو ایتسه باطلدر رجاء اولور که
 نه اولیدی صاحب هدایه اند صحتک حصری اوزره حل ایدوب مر ادی درایت جمعتندن صحت او اوب روایت

جهتند اوليه * بن دیرمکه بونده بحث واردر حکمک منتفی اولسی چنان اجماع ذکر اوتانلرده سینبت
حصری اوزره اولدیغی وقتدر حالو کوبو یله دکلدکر کف یعنی یا خصوص نه در اوونه طالدر اگر حصر اوزره
اجماع اولسیدی ذکر اوتانن فحول علما اوزره نیجه ذهول حاصل اولق لازم کاور بلکه اجماع جائتله، قندن
هر رینک جهرا ایچون سبب اولسی اوزره اولور * و تحقیق اصولده مقرر اولدیکه تحقیقا اجماعه ثابت اولان
شیک تعلیلی جائز اولور و انده علت موجود اولدیغیچون غیرک اکا سنانی دخی جائز اولور و جهرا ک منفرد حفته
وقته جائز اولسی بلکه افضلیتی حدیث مذکور دن فهم اوتانن شئیه مهلا در زرا جماعت ادا، مشروعه
اولدیغی کبی قضاءه دخی انجلین مشر و عدو پس لایق اولان منفردک صلاجهر یعنی قضا سنده جماعتله اولدیغی
کبی جهرا تمسی دلال حدیثله افضل اولمقد * ایتمدی ظاهر اولدیکه تحقیقا روایت صحیح اولدیغی کبی در ایتمده
صحیح دکلدکر بواجلن صاحب کافی انی اختیار ایلدی (الجهرا سماع غیره و اختلافه سماع نصد) جهر مصلینک
غیرنک ایستمسیدر و اخفایله قرائت مصلینک کند و نفسی ایستمسیدر * هند و انینک اختیار ایلدیکی بودر
وامم کرخی دیکه جهر مصلینک کند و نفسنک ایستمسیدر و اخفایله قرائت حروفی تکسج ایلمکدر ز بر اقرائت
اسانک فعلیدر قولاق و کویل فعلی دکلدکر قول اول صحدر زرا مجرد بلا سوت اسانک حرکت قرائت دینلز
و بو خلاف اوزره هر نطقه متعاقب اولان شبلر بوقیاس اوزر در * ذبحده بسم الله الرحمن الرحیم کبی *
وتلا و تمه سجده واجب اولق کبی و طلاق و عتاق و استناده اولدیغی کبی مثلاً برکسنه زوجد سنی تطابق
ایلسه یا خود چار به سنی اعتناق ایلسه یا خود استناده بدوبله علی الف الاما ئه دیسه اگر بونلرده حروف تکسج
اولوب لیکن نفسی ایستمسیدی طلاق و عتاق واقع اولن و استناد دخی صحیح اولن (ترک سورته اولی العشاء و قرأ
الفاتحه هر اها با فاتحه جهرا فی الاخرین) مصلی صلا ءه عشانک ایکی رکعه اول سنده فاتحه بی قرائت
ایدوب ضم سورته ترک ایلسیدی ایکی رکعه نایه لده فاتحه ایله یله جهرا سورته بی قرائت ایدر (و لوزک
لفاتحه لا) و اگر مصلی ایکی رکعت اولیده فاتحه بی ترک ایلسه ایکی رکعه نایه لده فاتحه بی قضا ایتمک جائز
اولمز بر مصلی ایکی رکعه نایه تک فاتحه ل بن قرائت ایدر * پس اگر ایکی رکعت اولینک فاتحه ل بی دخی قرائت
اینسیدی بر رکته ایکی فاتحه تک تکرری لازم کلور بویاسه مشر و عدو دکلدکر (و تطال اولی الصبحر فقط)
ودخی مصلی ایتمق صلا ءه فجرک رکعه اول سنی رکعه نایه سی اوزره قرائته تطویل ایدر سائر صلوات رکعه
اول سنده تطویل ایلمز * زرا صلا ءه فجرک رکعه اول سنده تطویل قرائت سندر ناس جماعته و فجرک سننه
یتشونلر ایچون زرا وقت غفلندر سائر صلوات صلا ءه فجرک خلاقی اوزره درو تطویل قرائت آیلر جهتله
معتبردر اگر آیت اوز نلده و قصه مقدمه متقارب اولور سه * و اگر متفاوت اولور سه کلمات و حروفی جهتله اعتبار
اولور و لایق اولان تفاوت ثلث و ثلثان قدرایله اولمقدر ثلثان رکعه اولیده و ثلث رکعه نایه لده اولمقدر
و بودر اولان استجابی بیاندر و اما حکمک بیانی تفاوت اگر چه کیم فاحش اولور سه دنده بأس بو قدر خبرک
ورودی ایچون ور رکعه نایه تک رکعه اولی اوزره تطویل اجماعا کر به کورلدی و کر به کورلنک مقداری اوج
آیت مقداری تفاوت ایدر سه کر به اولور و اگر بر آیت و یا ایکی آیت تفاوت ایدر سه کر به اولمقدر ز بر رسول علیه
السلام صلا ءه مغربده موذننه قرائت ایلدی موذننک ایکنجیسی اویسندن بر آیت اطولدر کافیده دخی
بو یله ذکر اولدی (و لم یعین سورة لجواز الصلا ءه) صلا ءه جائز اولسیچون سورة تعیین اولندی یعنی صلا ءه
جائز اولسیچون سورة تعیین ایتمک شول حیثیتله که اگر اول تعیین اولنن سورة قرائت اولسه صلا ءه فاسد
اوله بوجه اوزره تعیین جائز اولدی حق سبحانه و تعالینک فاقرؤ ما یسر من القرآن قول شریقی مطابق
ذکر اولندیغی ایچون و امام شافعی صلا ءه جائز اولسیچون سورة فاتحه تعیین اولمشدر رسول علیه الصلا ءه
و السلامک (لا صلا ءه الا با فاتحه التکلیف) قول شریقیچون دیدی * ز در زک نص کریم مطلقدر و خبر واحد مطابق
مقید قیلن ز بر مطابق تقید نسخدر (و کره تعیینها لها) و سورة تک صلا ءه ایچون تعیین اولسی مکروه اولدی
مثالی الم تنزل المسجد سورته سنن و هل اتی سورته سنی یوم جمعه تک صلا ءه فجر نده و صلا ءه جمعه ده سورة جمعه بی
و منافقین سورته سنی قرائت ایلمکی تعیین مکروه اولدی تعیین انکیچون مکروه اولدی که بانی سورته لک قرائتدن
منع اولسی لازم کلور فقها رحمة الله علیهم اجمعین دیندیلر که تعیینک مکروه اولسی چنان تعیین و جوبیا جائز

کور به شرف حیثیت که غیر بسنی فرانت جائز اولیه یا خود غیر بسنی فرانت مکر و با او بر رأی اولته اول وقت
 تعیین مکر و او را اما اگر مصلی به اول سورہ نیک قرائتی آسان اولغنه یا خود رسول علیه الصلاة والسلام اول
 سورہ فی قرائت بلدیکی ایچون تبرک قرائت بدرسه آمده کراهت بو قدر لکن احیاناً غیر بسنی دخی قرائت اینک
 شرطله جاهل غیر بسنی قرائت جائز اولز ظن ایتمسون دیو (سوی الفاتحة) فأنه من غیر بسنی تعیین
 مکر و اولدی زبرا فاتحه شریفه کراهت هر صلایه قرائت ایچون تعیین اولمشدر اگر چه کیم صلاتک
 جائز اولسیچون تعیین اولغدیسه ده (المؤتم لایقرأ) امامه اولان کسنه امامک اردنده قرائت ایلز
 (برسمع بیصت وان قرأ الامام آیه ترغیب و ترهیب) بلکه اول مقتدی امامی دیگر و ابسم اولور اگر چه کیم
 امام قدر مرق و قور قورتمق آبتنی قرائت بدرسه ده حق تبارک و تعالیٰ (واذا قرأ القرآن فاستمعوا له وانصتوا)
 قول شریفی ایچون زبرا اعل تفسیر لک اکثری آیت کریمه نیک تفسیرند، خطاب مقتدی ایچون اولتی اوزره ذهاب
 اولدیبلر و اهل تفسیردن بعضی خطبه حالتی اوزره حل بلدی و بینهاده، منافاة بو قدر و خطبه ده استماع
 وانصت له امر اولغنه باعث خطبه ده قرائت قرآن اولدیغی ایچوندر (کذا الخطبة) خطبه دخی ذکر اولان صلاة
 مقتدی کبدر یعنی مؤتم خطبه فی دیگر و ابسم اولور (وان صلی الخطیب علی النبی علیه السلام) اگر چه کیم
 خطیب رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلمه تصلیه ایدر سه ده (الاذا قرأ صلوا علیه فیصلی سرا) الامکر خطیب
 صلوا علیه قرائت ایلد کده مستمع اولان کسنه دل خفیه * اللهم صل علی محمد و علی آل محمد * دیر کزده ووقایه ده
 بویه واقع اولدیکه مؤتم قرائت ایلز بلکه دیگر و ابسم اولور اگر چه مؤتم امامی آیه ترغیب یا خود آیه ترهیب
 او قور سه ده یا خود خطاب ایدر سه یا خود رسول علیه الصلاة والسلامه تصلیه ایدر سه دیدیلر ز بلعی بو قولک
 اوزر سه اعتراض ایدوب دیدیکه او خطب قولنک ظاهری قرائت اوزره معطوف اولتی معناسنه مستقیم اولز
 زبرا خطبه و رسول علیه الصلاة والسلام اوزره تصلیه نفس صلاتدن اولوب وانصت خطبه دن و نپی علیه
 الصلاة والسلامه تصلیه دن اول واجب اولتی اقتضا ایدر مراد اولان ایه بویه دلکدر بو اعتراضک دفعی
 مکن اولدی مؤتم مقتدی اولتی شانندن اولان کسنه معناسنه اولوب و او خطب قولنی لایقرأ المؤتم قولند نصکره
 حذف اولمش قرأ و زره عطف قبله پس معناسنه قرائت ایلز چنان امامی قرائت ایتسیدی بلکه استماع
 ایدر و ابسم اولور اگر چه کیم امامی آیه ترغیب یا خود آیه ترهیب او قور سه ده یا خود مؤتم قرائت ایلز چنان
 امامی خطب یا خود نبی علیه الصلاة والسلام اوزره صلوات ایدر سه ده بلکه سمع ایدر و ابسم اولور دیک اولور
 پس بو صورتده اعتراض ز بلعی دفع اولور * لکن بن عبارتی تعیین ایدوب کذا الخطبة دیدمکه اول امر دن
 سؤل وارد اولسون (و البعد کافر یب) خطیبدن بعد اولان مؤتم استماع وانصتده قریب اولان
 کبدر (الجماعة سنة مؤكدة للرجال) جماعت رجال ایچون سنة مؤکده در بعضیله دخی فرضدر دیدی
 عن قریب بیانی کاور که تحقیقاً نسانک جماعتی مکر و هدر (ولا تکر فی مسجد محلله باذان واقامة) جماعت
 محلله مسجدنده اذان واقاتله مکر اولز یعنی چنان بر مسجدک امامی و جماعتی معلوملر اولسه اول جماعتک
 بعضی اذان واقاتله نمازی قبلسه باقبلی ایچون اذان واقاتله اول صلاتک تکراری مباح اولر لکن
 اگر مسجد طریق مسجدی اولور سه اول صلاتک تکراری بالاتفاق مباح اولور و اگر اهل مسجد اذانسز
 اقامتسز تکرار ایدر سه بالاتفاق جائز اولور (الاذا صلی بمصافیه او لا غیر ایه) الامکر اول مسجدک اهلینک
 غیری اذار واقاتله قبلسه جائز اولور زبرا اهل مسجدک حقاری غیر بلرک فعلی ایله ساقط اولز (واهل لکن
 بصحفة الاذان) یا خود اول مسجدک اهلی اولان اذان واقاتله قلوب لکن اذان واقاتی پایجه جنت
 او قور سه قبلسه باقبلی دخی قبلی جائز اولور زبرا انلرک اذانی پایجه جنت او قور مزلی باقبلی ایچون عذر اولور
 (والاحق بالامامة الاعلم بین الخاصین) و امامته احق اولان کسنه احکام صلاتی صحت و فسادی
 جهتندن حاضرین اولان جماعتک عمل ایدر و صلاة جائز اوله حق مقداری قرائتی کوزل اولدقد نصکر زبرا
 غیره نظر ایله علم احتیاج اکثردر (فلا قرأ) یعنی علمه مساوی اولور سه امامته احق اولان انلردن قرائت
 جهتندن و قرائتی ایچون نیچو بد جهتندن اکثر اولاندر زبرا قرآن صلاتدن رکندر (فلا ورع) اگر قرائتی
 و نیچو بده دخی مساوی اولور سه پس حاضریندن احق اولان حق تبارک و تعالیٰ دن خوف جهتندن

وشهد لدن اجتاب جهتندن اشدا اولاندر رسول عليه الصلاة والسلام (من صلى خلف عالم نفي فكاننا صلى
 خلف نبي) قول شريفچون معنای شريفی برکنند تقوی صاحبی اولان طلك آردنده نماز قیلسه کانه نبيک
 آردنده قیلش کيبدرديمکدر (فلاسن) یعنی اگر علم بقرئت و تقواده دخی مساوی اولورسه انلردن امامته
 احق اولان سن جهتندن اکثر اولاندر نبي عليه الصلاة والسلامدن روايت اولان حديث شريف بايجو نکه
 تحفة نبي عليه السلام ابی مليکه اوغلاری ایچون (ايوه کما کبر کاستا) بيوردي یعنی سزندن امام اولمکه احق
 اولان سن جهتندن اکبر يکزدرديمکدر (فلاحسن خلقا) یعنی اگر سن جهتندن دخی مساوی
 اولورسه پس حاضر بدن امامت احق اولان ناس ايله حسن معاشرتی اولوب حسن خلق صاحبی اولاندر
 (فلاحسن وجهها) یعنی اگر حسن خلق جهتندن دخی مساوی اولورسه انلردن امامته احق اولان ایلده
 نيزی چوق قیلاندر رسول عليه الصلاة والسلامدن روايت اولان حديث شريف بايجو نکه (من کثر صلاته
 بالليل حسن وجهه بانهار) بيوردي معنای شريف برکننده ایلده نمازی چوق قیلاییدی نه ارا وجهی
 کوزل اولور ديمکدر (فلاشرف نسبا فلا نظف ثوبا) یعنی وجهلری دخی حسن جهتندن مساوی
 اولورسه انلردن امامته احق اولان نسب جهتندن اشرف اولوب وثوب جهتندن زیاده بلك اولاندر زیرا
 بوصفته نكثير جماعت واردر و اگر نسب جهتندن وثوبه پاکلك جهتندن مساوی اولورسه قرصه
 اولور يا خود قوم اختيار ایلدکری کستنی بی امام ایدرلر معراج الدر ایه ده بویله ذکر اولندی (وکره امامت
 عبد) و عبدک امامتی مکروه اولدی زیرا عبد تعلم قرآنه فارغ اولوز و اوزر نسه جهل غاب اولور
 (واعرابی) ودخی اعرابتک امامتی مکروه اولدی اعرابی شول کتنددر که بادی زده ساکن اولور کر کسد
 اول بادی زده ساکن اولان عربی اولسون کر کسه عجمی اولسون زیرا انلرک اوزر نسه جهل غاب اولور
 (وفاسق) ودخی فاسق امامتی مکروه اولدی زیرا فاسق امر دن ایچون اهمم ایتمز (واعمی) و اعنتک
 دخی امامتی مکروه اولدی زیرا اعمی کندو بی نجاستدن صافته من ودخی اعمی نفسه قبله به طوغر بلز و غاب
 حالده وضوئی استیعا به قادر اوله من (ومبتدع) و مبتدع امامتی دخی مکروه اولدی یعنی مبتدع صاحب
 هوی اولان کستنددر که اول هوا سببیه صاحبی تکفیر اولمیه و اگر اول هوی ايله صاحبی تکفیر اولورسه اصلا
 امامتی جائز اولمز (وولدنا) ودخی اولدنا تک امامتی مکروه اولدی زیرا اولدنا تک بلایسی یوقدر که اتی
 نأیب ایله پس انک اوزر نسه جهل غاب اولور (وان تقدموا جازمع الکراهية) و اگر بونلردن بری یعنی
 عبد و اعرابی و فاسق و اعمی و مبتدع و ولدنا امامته تقدم ایلسلردی کراهت ایله بیله امامتلی جائز اولدی
 رسول عليه الصلاة والسلام (صلاخلف کل بر فاجر) قول شريفچون معنای سزدر هر کاهسز
 صالحک و کاهید ایچي فاسق آردنده نماز قیلک ديمکدر (وکره تطويه الصلاة) یعنی امامک صلاتی تطویلی مکروه
 اولدی رسول عليه الصلاة والسلام (من ام قوما فليصل بهم صلاة اضعفهم فان فهم المر بص والکبر
 وذل الحاجة) قول شريفچون معنای شريف برکننده بر قومه امام اولیدی پس اول کستنه قومه انلرک
 اضعفت صلاتی قلبو رسون زیرا اول قومک ایچلرنده مر بص و اختیار و صاحب حاجت واردر ديمکدر
 (وکره جماعة النساء وحدهن) و عورتلرک بالکن باشنه جماعتی مکروه اولدی زیرا انلر ایکی محظورك
 ری لازم کلور ریسی امامک وسط صفة قیامیدر حالو که بو مکروهدر يا خود امامت نسا به تقدمیدر بودخی
 وسط صفة قیامی کبی عورتلرک حقنه تقدمی مکروهدر (اوله عن لم تقدم الامام) و اگر عورتلر بونی
 ایلسلردی یعنی جماعت اولسلردی امامی تقدم ایتمز بلکه امام عورتلرک وسطنده طور زیرا شریک
 بعضیسی بعضسندن اهنوندر (کالغراء) عارک جمعی اولان غراء کبی یعنی چپلاق آدملرک کبی که تحقیقا چپلاق
 اولان کستلر جماعت ایله قیلسه ل انلرک امامی دخی تقدم ایتمز (وکره حضور الشبهة کل جماعة) و شبهه عورتلرک
 کل جمعه حضوری مکروه اولدی یعنی صلوات خسه ده و جمعه ده مکروه اولدی انده فتنه خوئی
 اولد ایچيچون (وليجوز الظهري) ودخی بحوزه عورتلرک ظهر بنه حضوری مکروه اولدی یعنی بحوزک
 صلاة ظهر ایله صلاة عصرده (والجمعة فقط) ودخی صلاة جمعه ده تحقیق حضوری مکروه اولدی زیرا
 فتنه بواج وقتنه جمع ایدرلر ودخی فسقه تک شهوتلری زیاده اولمغه آزرک بکاره رغبت اوزر اولد

اولور فجرایه عساده فسته نام اولور واخش مده طعماله مشغول اولور و دخی صحرا ده اولان
 مسجدده وسعت اوله بس عجزانده رجاندن آرو بر طرفه اولق مکندر پس ایدی بونلده عجزانک
 جماعته حضوری مکروه اولدی کافیه اولم فتوی کل صلاته عجزانک جماعته حضوری کراهت
 اوزره درفساد ظهوری ایچون (ویف الواحد عن عینه) یعنی مصلی واحد جماعت وجهی اوزره برامه
 افتدا ایلسه امامک صاعده طورر زیر رسول علیه الصلاة والسلام ابن عباس رضی الله عنه ایله نماز
 قیلدیلر بس ابن عباس رضی الله عنه رسول علیه الصلاة والسلامک صاعطرفیده اقامت ایلدی و ظاهر
 روایتده بالکن برجماعت امامدن کبرو طوررمز * امام محمددن روایت اولندیکه تحقیقا واحد پارملرینی
 امامک اوکینجه سی باندیه وضع ایدر و اگر افتدا ایدن کسسته امامدن طویل اولسیدی پس انک سجودی امامک
 اوکینه واقع اولورسه بونقدرجه امامه ضررور رمز زرا اعتبار طور دینی موضعه در سجودک مکانته دکادر
 و اگر مقتدی واحد امامک صول طرفیده یا خود آردنده قیلسیدی صلاتی جائز اولدی لکن اصح قولده امامک
 صوانده یا خود آردنده قیلنر کاهکار اولور سننه مخالف ایتمسچیون (والاشنان خلفه) و امامه افتدا ایدن
 مصلی ایکی اولورسه امامک آردنده طورر زیر رسول علیه الصلاة والسلام بویجه ایشلدی (ویفتدی
 منوضی بنیمیم) و منوضی متیمه افتدا ایدر زیر تیمم بزم فترده وضوء کبی طهاره مطلقه در و بواجندن نیم
 حاجتک قدر بله تقدیر اولنر (وفاصل بما صح) و یاغنی غسل ایدن مسح ایدنه افتدا ایدر یعنی آبدسته
 یاغنی غسل ایدن کسسته مسح ایدیمی به افتدا جائزدر زرا مستلر یاغنه حدث سر ایتندن منع ایدیمیدر
 و دخی خفینه حلول ایدن شیئی مسح ازاله ایدر (وقائم بقاعد) و دخی قائم تاعده افتدا ایدر یعنی یاغ
 اوزره نماز قیلان اولور کن قیلانه افتدا جائز اولدی زیر رسول علیه الصلاة والسلام آخر صلاتی قاعدا
 قیلدی و قوم رسول اکرم آردنده قائم ایدیلر (وموم بموم) و دخی ایماهله قیلان مصلی ایماهله قیلانه
 افتدا ایدر یا کبسیده حالده برابر اولدقبر ایچون الامکر قاعدا ایماهله قیلان مؤتم مضطجعا ایماهله قیلان امامه
 افتدا ایتمز (و منقل عقرض) و دخی نافله قیلان کسسته فرض قیلانه افتدا ایدر زرا منقل حقیسنده
 حاجت صلاتک اصلنه در حالوکه امام حقیسنده اول حاجت موجوددر پس ایدی بناء محقق اولور
 (و منقل) و دخی نافله قیلان کسسته نه نافله قیلانه افتدا ایدر حالده ایکیسیده برابر اولدقبری ایچون
 (و حالف بحالف) و دخی حالف حالفه افتدا ایدر یعنی اگر ایکی رجل بین ایتسردی که اول ایکی رجلدن
 هر بری ایکیشر رکعت نماز قیلنر پس ایکیسندن بری آخره افتدا ایتسیدی صحیح اولور متفک متفله
 افتداسی کبی اولور (و حالف بناذر) و دخی حالف ناذره افتدا ایدر یعنی بر رجل ایکی رکعت نماز قیلنر نذر
 ایدوب و آخر رجل دخی الله حقیچون ایکی رکعت نماز قیلایم دیو بین ایتسیدی پس حالف نذر ایدن رجه
 افتدا جائز اولدی زیر الحالف ناذره افتداسی متفک مقترضه افتداسی کبیدر (بالعکس) عکسیله افتدا
 جائز اولدی یعنی ناذر بین ایدن کسسته افتدا ایتمز زرا ناذرک حالفه افتداسی مقترضه متفله افتداسی کبیدر
 (لناذر بناذر) ناذر ناذره افتدا ایتمز یعنی بر رجل ایکی رکعت نماز قیلنر نذر ایتسیدی پس آخر رجل
 دخی کذلک ایکی رکعت نماز نذر ایدوب ایکیسندن بری آخره افتدا ایتسیدی جائز اولنر زرا بوا یکی ناذردن
 هر بری بر مقترضک فرض آخر قیلانه افتداسی کبیدر (الا ان سوی تلك المنذرة) الامکر ناذر اول نذر
 اولسان صلاه نیت ایتکلکه افتدا جائز اولور * مثالی بر رجل ایکی رکعت نماز قیلنر نذر ایتکلکه و بر جل آخر
 دخی الله ایچون اول نذر اولنان نمازی قیلنر نیم اوزر نذرا ولسون دیتسیدی اندنصرکه اول ایکی ناذردن
 بری آخره افتدا ایتسیدی اشترک بولندی ایچون افتدا جائز اولدی (ولا رجل بامر آهوصی) و دخی بر جل
 صلاته امر آهیه یا خود صبی به افتدا ایتمز امامر آهیه افتدا ایتماسی پس رسول علیه الصلاة والسلام
 (اخره من حیث اخرهن لله فلا یجوز تقدیمها) قول شرعیچون معناسی سرعور تبری صلاته تأخیر ایدک
 الله عظیم الشان انبری تأخیر ایتدیکی حیثیتدن پس زرا عورتلرک صلاته تقدیمی جائز اولنر دیکسدر
 و اما صبی به افتدا ایتماسی پس زرا صبیبتک صلاتی نافله در ایدی مقترضک متفله افتداسی جائز اولنر
 (ولا ظهر معذور ولا قاری پای و لابس بهار و غیره موم بموم و مقترض منقل) و دخی باک ظاهر عذر سر
 اولان مصلی معذوره و قاری اولان ای به و کیملی ثوبلی اولان کسسته چپلاغه و اما من قیلان ایماهله قیلانه

و فرض قبیلان نافله قبیلانه اقتدا آیت زبر او افتد لدن هر بری قوی بی ضعیف اوزره بنا ایتمت وارد راشو افتد لار
 جا ز اولن (و بمفترض فرض آخر) و دخی بر مفترض بر آخر فرض قبیلان مفترضه اقتدا آیت را شترک مننی
 اولدینی ایچون (و لا مسافر مقیم بعد الوقت فیما یغیر بالسفر) و مسافر سفر سببیه متغیر اولان صلاتنده
 وقتند نصکره مقیمه اقتدا جا ز اولن مثالی صلاظه و عصر و عشا کبی بر ابردر کرک اول مقیمک نحر بعد سی ذکر
 اولتان کبی وقتند نصکره او اسون کرک سه وقتند اولوب در عقب وقت چیققد نصکره مسافر اقتدا ایدر
 اولسون جا ز اولن شرک صلاظه بونک خلاقی اوزره در که چان مقیم و مسافرک نحر بعد سی وقتند اولوب بس وقت
 چیقسیدی حالبو که مقیم ایله مسافر صلاتده اولسیدی یا خود مسافرک مقیمه اقتداسی متغیر اولیان صلاتده
 اولسیدی صلاظه بقر و صلاظه مغرب کبی بس مسافرک مقیمه اقتداسی صحیح اولور و مسافر مقیمه متغیر اولان
 صلاتده اقتداسی صحیح اولمغه باعث اولدر که زرا مسافر متغیر اولان صلاتده حکما فرض اولان صلاتی
 فرض اولیان صلاظه اوزره بنا یلندی اول بنا بقعه حقه در اگر مقیمه شفع اولده اقتدا ایدر سه زرا قعه
 مسافر اوزره فرضدر امام اوزره دکلدر یا خود قرائت حقه در اگر مسافر مقیمه شفع ثابنده اقتدا ایدر سه
 بس زرا قرائت شفع ثابنده امام اوزره نافله در مقیدی اوزره فرضدر (بل الوقت) بلکه مسافر وقتند
 اقتدا ایدر یعنی مسافر مقیمه سفر ایله متغیر اولان صلاتده وقتند اقتدا ایدر فرض و نفاذه مسافر ایله مقیمک
 حالری متحد اولدینی ایچون زرا مسافر اوزره مقیمه اقتدا حالتده صلاظه با عیدنی تکمیل واجب اولور زرا
 بو اقتدا مسافرک قائمه نیی متزله سنده در زرا مسافر امامه تما بو صلاظه با عیدنه حقه در مقیم اولدی بس قعه
 اول حقه در و اخر یئنده قرائت حقه در مفترضک غیر مفترضه اقتداسی لازم کلز زرا قرائت نقلک هر کفر ندره
 فرضدر بس بو یونک زیاده تحقیق صلاظه مسافر یابنده عن قریب کاور (ظهران امامه محدث اعاد)
 بر مقتدیک امامی آبدستسز اولدینی ظاهر اولسیدی صلاتی اعاده ایدر یعنی بر کسته امامه اقتدا ایدوب
 اندنصکره تحقیق انک امامی محدث اولدینی ظاهر اولسیدی مقیدی صلاتنی اعاده ایدر رسول علیه الصلاظه
 و السلامک (ایما رجل صلی بقوم ثم ذکر جنابه اعدوا و اعادوا) قول شریفی ایچون معناسی قنغی روجلدر که بر قوم
 امام اولوب نماز قبا یورسه اندنصکره جنب اولدینی ذکر ایلسه اول قوم و روجل صلاتی اعاده ایدر دیکدر
 (اقتدی ای وقاری * بای او استخلاف امیا فی لآخر بین فسدت صلاتهم) برای ایله بر قاری برای به اقتدا
 ایدوب یا خود رکعت اخر یئنده قاری برای بی استخلاف اولسیدی او چنک صلاتی فاسد اولور اما قاریک
 صلاتی فاسد اولسی زرا قاری قرائت اوزره قدرتیله بیله قرائتی ترک ایدر کبی ایچوندر و اما ایکی امیرک
 صلاتی فاسد اولسی بس تحقیقا ایکی امیر وقتا که جماعته رغبت ایدر لسه قاریک قرائتی ایکیسی ایچون
 قرائت اولمغه انار قاری به اقتدا ایتمک واجب اولدی بس قاری اوزره قرائته قدرت ایله بیله اول ایکی امی قرائت
 تقدیر بی ترک ایدر بلروا قاری ای بی رکعت اخر یئنده استخلافی ایسیدی کابنسک صلاتی فاسد اولور زرا
 قرائت هر صلاتده تحقیقا یا خود تقدیرا واجب اولدی حالبو که قرائت بولمندی * مصنف اخرین ذکر
 ایله تخصیص ایلدی رکعت اخر یئنده ای استخلاف ایچون صالح اولتی توهمنی دفع ایچوندر اخر یئنده قرائت
 عدم وجوب ایچون (و یصف رجال) و صلاتده رجال امامک اردنده صف اولور رسول علیه الصلاظه
 و السلامک (لیلی منکم اولوا الاحلام و النهی) ای یقرب منی البالغون قول شریفی ایچون (فالصبيان
 فالخنثی) بس رجالک اردنده صبیان صف اولور و صبیانک اردنده خنثی صف اولور خنثی خنثی خنثیله
 خنثی نک چه بدر حبلی حبلی نک جعی اولدینی کبی صبیان خنثی اوزره تقدیم اولدی صبیان ذکر رتده
 خاص اولدقاری ایچون (فالنساء و احادته قدر رکن) بس خنثی اردنده نسال صف اولور اگر نسا رجاله
 بر رکن مقداری محاذی اولور لسه * معلوم اولسونکه تحقیقا هر آنک محاذی صلاظه ایچون مفسد اولسی
 بر قاج امور و مشروطدر * اولکیسی هر آنک مکان محاذنده بر رکن ادا اوله جق مقداری مکبدر حتی
 رکنک مادوننده مکث افساد ایلم * ایکنجیسی هر آنک محاذیه نک مشتهان اولسیدر اول مشتهان قان اولوب
 جماعه قابله اولمغه صحیح اولان قول بودر و جماعه قابله دن مراد مشتهان فی الجمه یعنی حال و امضاها هل شه * تن
 اولسیدر حتی اول محاذیه محضه ناخوداشتها و رمز صغره اولسیدی صلاتی افساد ایلم و اگر اول محاذیه

محرم اولوب یاخود طبایع اندن نفرت ایدر مجوزه اولسیدی صلاتی افساد ایدر * او پنجبسی اول مرأه
 محاذیه ایله امامک صلاتی رکوع و سجود صاحبی اولسیدر اگر چه کیم ایکسیده ایماله قایلر سده حتی
 اگر مرأه محاذیه صلاجه نازده اولسیدی صلاتی افساد ایلمز * در پنجبسی اول محاذیه ایله امامک بیتمده ادا
 اولنه جق صلاک مشرتک اولسیدر ایکسینک ادا ایدر چکلری صلاجه ایکسندن بری آخر ایچون امام اولغله
 یاخود ادا ایدر چکلری صلاتده ایکسیچون بر امام اولغله پس شرکت امام ایله مأموم بیتمه یاخود ایکی
 مأموم بیتمه شامل اولور * بوندنصکره محاذات ایله امامک صلاجه اشتراکی آز کره حقیقه اولور تکبیم مدر کده
 اولدیغی کبی و آز کره حکما اولور تکبیم لاحقه اولدیغی کبی زیرا لاحق قضایده چکی صلاجه کانه امامک اردنده
 کبیدر تکبیم عن قریب کلور و ذکرا اولنان کبی تحقیقا لاحق ادا دن و فضادن و فرانسندن و فرانسک غیریدن
 اعدر صلاجه عید و صلاجه تراویح و رمضانده صلاجه وتر کبی پس زیر محاذات ذکرا اولنانلرک جعیسه بنده مفسده در
 * بشنجبسی مرأه محاذیه ایله امامک بلا حائل بره مکنده اولسیدر زیر حائل محاذاتی رفع ایدر و فرجه نک
 ادناسی مؤخره رحل مقدار ایدر یعنی دو به بین کسسته نک باشی اوستنده برانی تختدر که راکب اکا طیانور
 بغز جه اول مقدار در زیر حائل ایلرک ادناسی قومودر پس حائلک ادناسی مؤخر رحل ایله تقدیر اولندی و حائلک
 قالدکنی پارهی قالدکنی کبیدر حالبو که فرجه حائل مقامه قائم اولور و بواجلدن فرجه فرادیلد ذکرا اولدی
 و فرجه نک ادناسی اندر بر رحل قائم اوله جق مقدار ایدر کذلک زبلی دخی بویه دیدی * پنجبسی مرأه
 محاذیه ایله امامک جهتلری متحد اولسیدر حتی اگر جهت مختلف اولسیدی صلاتی افساد ایلمز حالبو که
 اختلاف جهت تصور اولغز لاکه مکره نک جو فنده تصور اولور یاخود قرانلق کبجه ده هر بری محرمی
 ایله قیلری بیه تصور اولور امام سر و جی قایت تسبیها اولنان کبینه صلاجه کعبه باندن بویه دیدی مرأه محاذیه
 نک صلاجه ایچون مفسده اولان مشرتک بدنجبسی امامک امامته نیتی یاخود نسینک امامته نیتی شروع وقتنده
 اولسیدر شروع دنصکره نیت اعتبار اولغز * بوندنصکره تحقیقا محاذات مرأه نک جعیع اعضا سیله محاذی
 اولسی واجب اولز بلکه مرأه نک محاذاتی بعض اعضا سیله اولسی کفایت ایدر ابوعلی نسبی دیدیکه محاذاتک
 حدی مرأه محاذیه نک عضو دن برعضوی رجلاک برعضونه محاذی اولغله در حقی اگر مرأه برظله یعنی برصفه
 اوزره اولوب ورجل صفه دن اسقلده مرأه نک حدنا سنده اولسیدی اگر رجل مرأه دن برشینه محاذی
 اولسیدی رجلاک صلاتی فاسد اولور و زبلی دیدیکه محاذاتده معتبر اولان قول صحیح اوزره مرأه نک اینجکی
 و طپوغنی محاذی اولقدور بعض محاذاتده معتبر اولان مرأه نک ایباغیدر دیدی یعنی مرأه محاذیه نک ایباغی رجلاک
 برعضونه محاذی اولقدردیدی * چنان سن بوشر طبری ییلدک ایسه معلوم اولسونکه تحقیقا مشتهه قوی
 لوحاذیه قوائک فالعیدر یعنی مرأه مشتهه رجله ارکان صلاجه بررکن ادا اولنه جق مقداری محاذی
 اولسیدی اونلک الحاذیه بعضو واحد) و اگر اول محاذیه رجلاک برعضونه محاذی اولسیدی پس مصنفک
 قدررکن قوی شرط اوله اشارت اولور و دخی مصنفک (مشتهه اولو محرماله) قوی شرط ثانی ه اشارتدر
 یعنی محاذیه اولان مشتهه اولسیدی اگر چه کیم رجل ایچون اول مشتهه محرم اولور سده اول رجلاک
 قز قز نداشی یاخود قزی یاخود بونله مشابه حلیله سی محرمی اولغله دخی مصنفک (فی صلاجهما الکامله)
 قوی شرط ثالثه اشارتدر یعنی مشتهه ایله رجلاک کامله اولان صلاجه نیتده محاذیه اولسیدی و مصنفک (المشرتکه
 تأدییه) قوی شرط رابعه اشارتدر یعنی اوله صلاجه کامله کتأدییه بوندن مشترک اوله مصنفک ادا عددی صلاجه
 قضانک مقابلی توهم اولسون ایچون دخی مصنفک (فی مکان بلا حائل) قوی حاذیه قولنه متعلقدر
 و شرط خامسه اشارتدر یعنی اول مشتهه بلا حائل برمکنده محاذیه اولسیدی و مصنفک (وا متحد جهت هما)
 قوی شرط سادسه اشارتدر یعنی مشتهه ایله رجلاک جهتلری متحد اولسیدی و دخی مصنفک (فسدت صلاجه)
 قوی اول حاذیه قوی ایچون جزا در یعنی اول مشتهه محاذیه اولغله رجلاک صلاتی فاسد اولور و مصنفک (ان نوی
 امامتها و الا صلاتها) قوی شرط سابعه اشارتدر اگر رجل امامته نیت ایدر سه رجلاک صلاتی فاسد اولور و اگر
 رجل امامته نیت ایدر سه مشتهه نک صلاتی فاسد اولور زیرا اشتراک بلا نیت ثابت اولور (قوم صلوا علی ظهر ظله
 فی المسجد و تحتهم قد امهم نساء و طریق لم یخرج صلاتهم) برقوم بر مسجدده اولان ظله نک یعنی سایبان برصفه نک

ظہری اوزرہ نماز فی مسجد ردى و اول ظله نك تختہ و قومك يا فلى آئندہ نسا يا خود طريق واسيدى اول قومك صلاتى جاز اولمز زير طريق وصف نسا اقتدا به مانع در خانه ده بويله ذكر اولندى (ولو تختہ انہم من تختم نسا اجازت) و اگر ظله نك تختہ نك قومك خداستندہ نسا اولسیدى ظله اوزرہ اولان كسندہ لك صلاتى جاز اولدى زيرا انك بنى ايله امامك بيندہ نسا بقدر پس اول مكائده حائل ممكن اولقله محاذات اولمز بس انك صلاتى فاسد اولمز شلى بر جل بر مر آه ايله بيله بر نماز قبا سہ ردى و يزنكرندہ ديوار اولمش كپى اولور (المصلى على رفوف المسجد و جد فى صحنه مكانا كره والا فلا) بر مسجدك محفلى اوزرہ نماز قبيل مصلى اكر اول مسجدك صحنہ خالى مكان بولنور سہ مصلينك صلاتى مكره اولور و اگر صحنہ خالى مكان بولنور سہ مكره اولمز (و يمنع الاقتداء الطريق الواسع) امام ايله مقتدى بيندہ اولان طريق واسع امامه اقتدائى منع ايدر اول طريق شول طريق قدر كه انده عربه و يوكلى حيوان جارى اوله (والنهر الكبير فى المسجد) و دخی نهر كبير طريق ايله نهر كبردر نهرى مسجدده اولديغى حالده (لا) اقتدائى منع ايلز و نهر كبير شول نهر در كه آندہ زورق جارى اوله (الفضاء الواسع فيه) مسجدده آچق كيك پرخانيه ده بويله ذكر اولندى و بعض ذكر اولنان طريق واسع كپى بود دخی اقتدائى منع ايدر ديدى (وقدر ما يمكن الاضطفاف فيه فى الصحراء) و دخی مسجدده صفير ممكن اوله جق مقدارى آچق بر صحرا ده اولديغى حالده * و بعض اقتدائى منع ايدر ديدى (فرجة قدر ثلاثة اذرع) صحرا ده اوج ذراع مقدارى فرجه در (والجبانة عند صلاة العيد كالمسجد) و جبانہ صلاة عيد قندہ مسجد كبردر قاضيخان ديديكه اكر امام ناس ايله صلاة عبيدى مصلاده قبا سیدى جله سنك صلاتى جاز اولدى اكر چه كيم صفيرك بيندہ آچق بر يا خود واسجده بر اولور سہ ده زير جبانہ يعنى مصلانا س ايچون صلاتك اداسى قندہ مسجد حكمنده در (الحائل بينهما) يعنى امام ايله مقتدى بيندہ حائل (لو كان بحيث يشبه به حال الامام بمنعه) اكر اول حائل سبيله امامك حالى رحبتيه مشبه اولسیدى اول حائل اقتدائى منع ايدر (والا فلا) و اكر اول حائل سبيله امامك حالى مشبه اولسیدى اقتدائى منع ايلز (الان يختلف المكان) الامكره مكان مختلف اولقله اقتدائى منع ايدر قاضيخان ديديكه اكر مصلى بر مسجد بينى ايله اول مصلينك دارى بيندہ اولان بر طامى اوزرہ قائم اولسیدى حاله كه امامك حالى اول مصلى اوزرہ مشبه اولسیدى اول امامه اقتدا صحیح اولور و اكر مصلى دارينك طمى اوزرہ قائم اولسیدى حاله كه مصلينك دارى اول مسجدده متصله اولسیدى اول مصلينك مسجدده اولان امامه اقتداسى صحیح اولمز اكر چه كيم امامك حالى اول مصلى اوزرہ مشبه اولور سہ ده زير مسجدك بينى ايله مصلينك دارينك طمى بيندہ كرت مختل وارد بر پس ايدى مكان مختلف اولدى امام مسجد ايله بيندہ مختل اولمز الاديوار اولور حاله كه مكان مختلف اولدى و مكان متحد اولديغى وقتده اقتدا صحیح اولور الامكره كه امامك حالى اول مصلى اوزرہ مشبه اولور سہ اقتدا صحیح اولمز دخی قاضيخان كبر و كچن كپى ديديكه امام چقان صلاتن فارغ اولسیدى امام قبله به صاغ جانبى دومك مستحب اولور و قبله نك صاغى مستقبلك صولاتك خداستندہ اولان طرفيدر و قبله نك صول مستقبلك صاغ طرفينك خداستندہ اولان طرفيدر و السلام

(تكملة لتباحث الاقتداء) بويخت اقتداء بغير نيك تكمله سيدر (المدرک من صلى الركعات مع الامام) مدرک اصطلاحده امام ايله بيله ركه تلى قبيلان كسندہ در (والمسبوق من سبقه الامام بها) و المسبوق شول كسندہ در كه امام اول كسندى كل ركه تلبه سبقت ايليه اول كسندہ امامه ركوع اخيردن باشنى رفع ايتد كد نصكره بشكلكه يا خود امامه تشهده ي بشكلكه (او بعضها) يا خود امام اول كسندى بعض ركه تلبه سبقت ايليه اول كسندہ امامه شئى اولان صلاتده ركه اوليد نصكره بشكلكه يا خود ركه ثابته نصكره بشكلكه يا خود رباعى اولان صلاتده ركه ثالثه ده بشكلكه (واللاحق من فاته كلها) و الاحق شول كسندہ در كه كل ركعتى فوت ايليه (او بعضها بعد الاقتداء) يا خود امامه اقتداد نصكره ركعاتك بعضنى فوت ايليه اول كسندہ ركه اوليده ادراك ايمكده پس اول كسندہ به حدث سبقت ايلسه در عقب كيدوب و ابدست آوب و امام فارغ اولدقد نصكره كسیدى پس بنه شروع ايلسه بالتمام درت ركعتى قبله يا خود اول لاحق بر ركعتى يا خود ايكى ركعتى يا خود اوج ركعتى ادا ايتد كد نصكره حدث سبقت ايلسیدى پس كيدوب

وآبدست آلوب بعده کلوب شروع ایسه مافاتی قیلمر وعن قریب یونک یانک حکمی کلور (المسبوق فیما یقضی) مسبوق قضا ایلدیکی صلاتده یعنی اول مسبوق ایچون ایکی جهت وارد بری جهة انفراددر حقیقت یونندن پس نحوه قام مسبوق قیلدیغی صلات امام ایله الیه التزام ایلدیکی صلاتند کلدر و بری جهة اقتدارد صورت یونندن شول حیثیتله که مسبوق تحریمه سنی امامک تحریمه سنی اوزره بنا ایدر بری جهت اولی به نظرا به مسبوق (کالمفرد حتی یثنی) مفرد کی اولدی حتی ثنائیدر یعنی چنان مسبوق امام ایله سبقت اولسان صلاتی قضایه قائم اوسیدی سبحانک بی کتور چنان مسبوق امامه قرا شده اد راک اینسیدی اوله قرا تنکه امام اتی جهرا قرائت ایشیدی (و یتعوذ و یقرأ) ودخی مسبوق اصولدی اوقور و فاحسه بی وسوره بی قرائت ایدر (و یفسد ما یقضی بترك القراءة) ودخی مسبوق قرائتی ترك ابله افضا ایلدیکی صلاتی فاسدا ولور (لابلحاذة) و مسبوق صلاتی مرأیه محاذاة ایله فاسدا ولور (و یتغیر الی الاربع بنية الإقامة) و اگر مسبوق مسافر اولارب اقامته نیت ایله قضا ایلدیکی صلاتی در ده متغیر اولور (و یزیمه انسجده بالسهو فیہ) یعنی قضا ایلدیکی صلاتده مسبوقک سهو ایله سجده لازم کلور و بو ذکر اولسان احکامک کابسی مفرد احکامند ندر و مسبوق جهة نائیه به نظر ایله (کالمقتدی حتی لا یؤتم) مقتدی کی اولدی حتی مؤتم اولور یعنی اول مسبوقه اقتدا جا اولور زیرا مسبوق تحریمه حقیقه بنا ایدر مفرد مفرد یونک خلاقی اوزره در (وان صلح للخلافة) اگر چه کیم مقتدی حکمنده اولان مسبوق خلافت ایچون صالح اولور سده ده یعنی اول مسبوقک امامی چنان حدث اینسیدی و بنه مسبوق خلیفه قیلغه (و تقطع تکبیرة الافتتاح بحریمته) و افتتاح تکبیری مسوقک تحریمه سنی قطع ایدر یعنی اگر مقتدی مسبوق صلاتک استیافته نیت ایدر یعنی حالد تکبیر ایدوب و تحریمه سنی قطع اینسیدی مقتدی مسبوق مستأنف و قاطع اولور مفرد یونک خلاقی اوزره در (و یزیمه انسجده بسهوا امامه) و مقتدی مسبوقه امامک سهو ایله سهو سجده لازم اولور یعنی اگر مقتدی مسبوق سبقت ایدن صلاتی قضایه قائم اوسیدی و امامک اوزره بنه ایکی سجده سهو وارد بر مسبوقک اوزره بنه صلاتی اعاده ایتک وارد و اگر مسبوق اعاده ایتسه اول مسبوق اوزره آخر صلاتنده سجده ایتک لازم اولدی مفرد یونک خلاقی اوزره در که اول وقت مفرد غیرک سهو ایله سجده لازم کلر (وان لم یحضر فی سهوه) اگر چه کیم مسبوق امامک سهونده حاضر اولدیسده ده (و بانی تکبیر النشر یق) و مقتدی مسبوق تکبیر نشر یق کتور مفرد یونک خلاقی اوزره در زیرا مفرد اوزره امام اعظم قنده تکبیر نشر یق واجب اولور (و الا لحق) لاق ایچون جهة انفراد و جهة اقتدا بو قدر (کانه خلف الامام حتی لا یتغیر فرضه بنية الإقامة) بلکه لاق کانه امامک اردنده در حتی مسافر اوسیدی اقامته نیت ایله فرضی متغیر اولور (و لا یاتی بقراءة ولا سهو) و لاق قضا ایلدیکی صلاتده قرائت کتور مز و دخی لاق چنان قضا ایتدیکی صلاتده سهو اینسیدی سهو سجده ایتر (و لا یتار که امامه بالسهو) یعنی لاق امامک سهو ایله ترك ایتدیکی رکعی کتور مر (و یفسد ما یقضی بالحدیث) و دخی لاقک مرأیه محاذاة ایله قضا ایتدیکی صلاتی فاسدا اولور (و علمه بخدایة القبلة من امامه) و دخی لاقک امامندن قبله تک خطاسنی علمی ایله صلاتی فاسدا ولور و بو ذکر اولنارک کابسی مقتدی احکامند ندر (المسبوق یقضی اول صلاته فی حق القراءة و آخرها فی حق التشهد حتی او ادرك رکعة من المغرب قضی رکعتین و فصل بقعدة) مسبوق یعنی امامه تحریمه دنصکره اولبان کسبه قرائت حقیقه صلاتک اولنی قضایدر و تشهد حقیقه آخرین قضایدر حتی اگر مسبوق امام ایله بیله صلاته مفرد بر رکعته بنشسیدی امام سلام و برد کد نصکره ایکی رکعتی قضایدر و رکعتنک بیثنی برقهده ایله فصل ایدر زیرا مسبوق چنان بر رکعتی قضا اینسیدی پس کانه مسبوق تشهده نظرا ایله ایکی رکعتی قیلش کی اولدی (و قرأ فی کل الفاتحة وسورة) و مسبوق اول ایکی رکعتن هر برنده فاتحه بی وسوره بی قرائت ایدر زیرا مسبوقک قضا ایلدیکی کانه صلاتک اولی اولدی و اگر مسبوق ایکی رکعتن برنده قرائتی ترك اینسیدی صلاتی فاسدا اولور (و لو ادر کها من ذوات الاربع صلی رکعة اخرى و قرأها و تشهد) و اگر مسبوق درت رکعت صاحبی اولان صلاتن بر رکعته بنشسیدی رکعة اخرى بی قیلور و فاتحه بی وسوره بی قرائت ایدر و تشهد ایدر زیرا

مسبوق گانه تشهد نظر ايله ايكي ركعت قناس اولدي (ثم صلى ركعة اخرى وقرأه) مدغمه مسروق
 ركعت اخراي قنار و قناتيني مسوريني قرائت ايدر زير مسروق قرائت نظر ايله صلاتك اويشني نص ايتلي
 (ولا يشهد) و: كه تاخر ادر تشهد باين زير افاض ايلديكي صلاتك آخر بدر تشهد نظر ايله (و آخر في الصلاة
 والافضل القرآنة) و مسروق او چيكي ركعتده قرائت ايله ترك يئتمده تخيير اولندي و افضل اولان او چيكيده
 دخی قرائت ايتكدر والله تعالى اعلم

باب الحدیث فی الصلاة

بو باب صلاتده حدیثك بیانتمده در (امام مسعود حدیث غیر مانع لینه) امام الك صلاتنه بنا ایچون امام دخی
 حدیث سبقت ایتسیدی * غیر مانع لینه قیدندن لاددر زير مطلق تکبیر اکثر نسخدرده اولدنی کبی تکبیر
 دکلددر تکبیر عن قرب ظاهر اولور (ولو بعد الشهد) اگر چه کیم سبقت حدیث سلامدن اول
 تشهدد نص کرا اولور سوره دن بر ایتو تقدیر چه اول امامک صلاتی تمام اولز یلديک شئ ایچون زکة تحقیقه خروج
 بصنعه امام اعظم فتنده فرضدر حالو که خروج بصنعه بولتمدی (استخفاف) امام استخلاف ایدر امام
 قولی ایچون خبردر یعنی اول حدیث سبقت ایدن امامک استخلافی و اجبدر زير امامک مکالی امامدن خالی
 اولسیدی مقتدیک صلاتی فاسد اولور حتی اگر امام حدیث ایتسیدی پس بر احدی تقدیم ایتبو سبقت
 مسجوددن طشره چيکسیدی قومک صلاتی فاسد اولور کافیده بو بابک آخرنه بو یله ذکر اولندی استخلاف
 صورتی امامه حدیث سبقت ایتسیدی یدینی بورنی اوزده واضع و باشنی ایچمی اولدنی حالده تاخر بورد که
 تحقیقا امامک بورنی قنادی توهم اولنه پس امامدن ترك ادب ظنلری منقطع اولور و کندو بولدی ایدن صفدن
 اشارت ايله بر کندی تقدیم ایدر و اگر تکلم ایتسیدی قومک صلاتی باطل اولور و دخی امام ایچون استخلاف
 ایتک واردر مادامکه صحراده صفلری تجاوز ایلده و حقن مسجوده اولسیدی مادامکه مسجوددن چيکریه
 استخلاف ایتک واردر پس اگر امامه حدیث سبقت ایدوب استخلاف ایتسه حتی بو حدی چاوز ایلید قومک
 صلاتی باطل اولور و امامک صلاتک بطلانده ایکی روایت واردر (کاذا حصر عن القرآنة) تکبیر چن
 امام قرائتدن حصر اولسیدی یعنی امام ایچون به الصلاة مقداری قرائت ایتدنی حصر اولسیدی پس تحقیقی
 حصر اولان امام بو تقدیر چه کبر و چن کبی امام اعظم فتنده استخلاف ایدر اما بین ایچون خلاف واردر
 و اگر امام قدر ایچون به الصلاة قرائت ایتسیدی حدیث وقوعنده بلا خلاف استخلاف جا ز اولز استخلافده
 حاجت منعدم اولدنی ایچون (فیوضاً و بی) پس امام آیدست آور و چن صلاتناوززه باقی نیا ایدر
 (و یتم نمذ) و آیدست آلدینی مکانه صلاتی تمام ایدر (او یعود افرغ مامه) یا خود مکانه عودت ایدر
 اگر برینه استخلاف ایتدیکی امامی صلاتدن فارغ اولدیه (کالنفرد) منفرد کبیدر پس تحقیقا امام
 ذکر اولنان کبی آیدست آلدینی مکانه اتمام یئتمه مکانه عود یئتمه مجبدر و تخبیرک وجهی اولدر که تحقیقا
 اولده یعنی وضو مکانه اتمامه قله مشی واردر و ثانیده یعنی مکانه عودتمه مکان واحدده صلاتی ادا
 واردر پس دیلدی کبی مختار اولور (والا) و اگر امامک برینه استخلاف ایتدیکی امامی صلاتدن فارغ
 اولدی ایتسه (عاد) جز ما مکانه عودت ایدر (کذا المقتدی) کذلک مقتدی دخی امام کبیدر چنان
 مقتدی به حدیث سبقت ایتسیدی (والافضل المنفرد و مقتدر فرغ امامه الاستخفاف) و افضل اولان منفرد
 ایچون و امامی صلاتدن فارغ اولان مقتدی ایچون صلاتی استخفاف ایتکدر خلافی شهید سندن ابره اولسون
 ایچون پس خلد سز اذاعتحق اولور و امام ايله مقتدی جاعت فضیلتی احراز ایلچون نیا ایدر (و الاستخفاف
 مسبقاً جاز) و اگر حدیث سبقت ایدن امام مسروق استخلاف ایتسیدی جا ز اولدی شکر عمده مشارکت
 بولندی ایچون حالو که اولی اولان امام ایچون برینه مدرکی تقدیم ایتکدر زير مدرک صلاتک امامی
 اوززه زیاده قادردر و لایق اولان بو مسبوقی تسلیمن مجزی ایچون تقدیم ایتکدر و اگر امام مسروق تقدیم
 ایتسیدی (ثم صلاة الامام لا) اول امامک صلاتنی تمام ایدر امام اومسوقه انتهاسندن ایتسا
 ایتکدر مسروق امامک مقامه قائم اولسون ایچون و چنان مسروق سلامه نهایت بولسیدی (غیر مدرکاً
 ایتلم یهم) و مسروق امامک صلاتنی تمام ایتدیکی حینده تشهد مقداری اونور قله قونه سلام

و برک ایچون رمدرکی تقدیم ایدر (و حین آنها) یعنی مسبوق امامک صلاتنی تمام اشدکده تشهد
 منداری قعود ایتمکده (ایضه) یعنی مسبوق صلاتنه ضرر ایدر (المنافی للصلاة) صلاة ایچون منافی
 عمل مثلاً قهقهه کبی و دنیا کلامی و بونلر مثلی کبی (و بضر الاول) و امام اولک صلاتنه دخی ضرر ایدر
 ز را اول منافی امام اول اله مسبوق صلاتنیک ائشانسه بولندی (الاعتدافراغه) الامکر منافی امام اولک
 صلاتنی فراغی قشد اوله امام اول ابدست آلوب و استخلاف ایتدیکی خلیفه سنه بشسوب رحیمتله که اول
 خلیفه به رشی عفت ایتیه و خلیفه سنک آردنه صلاتنی ادا ایتمکده منافی ضرر و رمز (لا الهوم) یعنی صلاة
 ایچون منافی عمل قوم ضرر و رمز ز بر تحقیق نلرک صلاتنی تمام اولدی (ون لم یسجد) و اگر امام اوله حدیث
 سبقت ایتزه (و قعد قدر للتشهد) حالو که تشهد مقدرای او تور سیدی (فقهه او احدیث عمدا) پس امام اول
 قهقهه ایدوب یاخر قصد ا حدیث ایتسیدی (و صدت صلاة لمسبوق) مسبوق صلاتنی فاسد اولور خلال
 صلاتنه منافی بولندی یعنی ایچون (وان تکلم او خرج من المسجد) و اگر کلام دیناسو بلسد یا خود مسجددن
 چیقارسه مسبوق صلاتنی فاسد اولور ز راقهقهه امامک صلاتنه ملاق اولان جزو ایچون مفسددر پس
 مقتدینک صلاتندن مثلی افساد ایدر الامام بنایه محتاج اولور و مسبوق بنایه محتاج اولور ایدمی فاسد
 اوزره بشاولن فاسددر اما کلام بونک خلاقیه رکذیرا کلام سلام معناسنه در ز را کلام متهادر منافی
 دکلمدر بواجلس بونک صلاتنک شرطی قوت اولور اولکه طهارتدر پس بچان کلام صلاتن درجه مصدق
 اولسد اول جزئی افساد ایلمز پس کلام مسبوق - قنده تأثیر ایلمز و لکن شرط صلاتنک آواننده قطع ایدر آوانک
 غیر بده قطع ایتمز و کلام سلام معناسنه در شول هیئتدنکه تحقیقا کلام صلاتنک شرطنی باطل ایلمز اولکه
 طهارتدر فقهه و قصد ا حدیث بونک خلاقیه و مسجددن خروج دخی کلام کبیردر ز را مسجددن خروج
 قاطعدر مفسد دکلمدر (و مانعه) یعنی بناتک مانعی (الحدیث العمود والجنون والاعماء) قصد ا حدیثدر و جنوندر
 و اوغو تقدر (و لائنه یا احتلام) یعنی صلاتنه وضوئی بوزمن را یوقواله او بویوب احتلام اولقدر
 (و غیره) یا خود احتلام غیری ایله تذکر ایتمک کبی و شهوتله مس ایتمک کبی ظهر بده بوله ذکر اولندی
 (و انفق قهقهه و اصابت بول کثیر) و دخی قهقهه و درهم مقدارینی تجاوز ایدن بول کثیر کبی (و سیلان شجعة
 و ظهور عورة فی الاستنجاء) و دخی باش بار بغندن فانک اقمی و استنجاء مخلنده عورتنک ظاهر اولسی
 (تمنع البناء) شینی منع ایدر (الا ان یضصر) الامکر که مضطر اولورسه منع ایتمز (کذا المرأة) یعنی
 کذلک استنجاءه هر آنک عورت بری ظاهر اولور بانی منع ایلمز (و القراءه ذهاباً) و دخی ابدست الغنه کبیر کن و کلور کن قرائت ایتمک بانی منع ایدر بعض دیکره اگر
 کبیر کن قرائت ایدر سه صلاة فاسد اولور و کلور کن فاسد اولور و بعض کلور کن قرائت ایدر سه فاسد اولور
 کبیر کن قرائت ایدر سه فاسد اولور بیدی و قول صحیح بودر که ایکی سنه ده فاسد اولور ز را کبیر کن حدیثه یله
 بر کن ادا ایتدی و کلور کن بر کن ادا ایتدی (بخلاف لتسبیح و التهلیل فی الاصح) اصح قوله تسبیح
 و تهلیل قرائتک خلاقیه کذرا تسبیح و تهلیلده ادا هر کن بوقدر (و طاب للمابلاشارة) الحدیث العمود اوزره
 یا خود قرائت اوزره معطوفدر یعنی اشارتله صوطلب ایتمک بانی منع ایدر (و شراؤه بالماطی) و دخی مانی
 صاتور المانی شینی منع ایدر تعاطی ایله قیده باعث صراحتاً ایجاب و قبول ایله صاتورن آسه صلاتنک فاسد اولسی
 ظاهر اولدی یعنی ایچوندر (و المکت قدر اء الزکن بعد سبق الحدیث) حدیث وقوعند نصکره بر کن ادا
 ایله چک مقدرای اکلمت دخی بانی منع ایدر (الا اذا کانانما) الامکر حدیثه یله مکت او یور کن اولورسه
 بانی منع ایتمز یعنی حدیث محدثک نومی حائزه اولورسه منع ایتمز ز را نوم حائنده اولان حدیث و مکت بانی
 منع ایتمز (و الخروج من المسجد و تجاوز الصفوف فی غیره) بعد ماظن انه احدث ثم ظهر طهره) و دخی
 مسجددن چیقنی و مسجدک غیری صحرا ده صفلردن تجاوز ایتمک و اقع اولدی ظل ایدوب بده طاهر
 اولدی یعنی ظهر اولقدر نصکره مسجددن چیقنی بانی منع ایدر (و لو عمل ۶۴ ایدمه التشهد منافی الصلاة)
 و اگر تشهد نصکره قصد صلاتنی منافی عمل ایلمسه (تمت الصلاة) تمام اولور خروج بصدعه بولندی یعنی
 ایچون (و لو وجد بلاصنیه بطلت) و اگر منفی صلاة تشهد نصکره محدثک صنه سنیز بوانسیدی صلاة
 باطل اولور منافی صلاة تمام اولور دن اول بولندی یعنی ایچون امامین ایچون بونده خلاف اردر (فتطل بقدره

التیمم علی الماء (صلواته تسمیم اولان کسندک مانی استعماله قدرتله صلاحه باطل اوور) (و ترویة المنوضی
 المقندی بالتیمم الماء) ذکر اولان کجی تسمیمه اقتدا ایدن متوضیبتک مانی کورسه بیله صلاحتی باطل اوور * صاحب
 کنز دیدیکی تسمیم مانی کورسیدی صلاحتی باطل اوور زیاهی دیدیکه رویت یله مراد استعماله قادر اولمقدرد حتی
 اگر تسمیم مانی کوروب استعماله قادر اولمقد صلاحتی باطل اولور و اگر مانی کورم دین استعماله قادر اولمقد
 تسمیمه صلاحتی باطل اوور * بعدی امری قدرته دار اولدی غیریکل و صلاحات باطل اولسی ایچون تسمیمه مانی
 کورسه قید ایتمسک فایده سی یوقدر زرا اگر بر متوضی بر تسمیمه آردنده نماز فیلرکن مانی کورسیدی انک
 صلاحتی فاسد اولور بیلدیکی ایچونکه تحقیقا امامه بونک خبر و رسمیه مانک استعماله امام قادر اوور امامک
 مایه قدرتی اولدیغی ایچون صلاحتی اهددر بواجلدن بن عبارتی کوردیکه قوله تغییر ایلمم (و نزع الماسخ خفه
 بعمل یسر) وادیکنه مسح ابدن کسندک ادیبکی واسع اولغله معالجه یا حاجت جسر علی سیر ایله حقا رمله
 صلاحتی باطل اوور و اگر ادیکک چیمسی کوجلاک ایله اولورسه صلاحتی تمام اولوب خروج بصنعه بولندیغی
 ایچون صلاحتی باطل اولور (ومضی مدة مسجدان وجد الماء) ودخی مسته مسح ابدن کسندک مسح مدتی
 کسبیله صلاحتی باطل اوور اگر مانی بولورسد (وقبل مطلقا) و بعضی دیدیکه مسح مدتی کسبیله
 مطافدر کرک مانی بولسون و کر کسد بولسون صلاحتی باطل اولور (ونعم لامی آید) ودخی امینک صلاحته
 آیت تعلم ایلمی یاخود ای آیت تعلم ایتمک مشغول اولمقدن غیر بدن ایتمک آیتی حفظ ایلمیه
 صلاحتی باطل اولور اگر کعله مشغول اولسه صلاحتی باطل اولوب تمام اوور خروج بصنعه بولندیغی ایچون
 متون مشهورده لفظ آیت برینه سوره واقع اولدی لفظ سوره مستقیم اولر الامامین قول اوزره اولور
 (وتیل الله ری ثوبا) و عربیان اولان مصلبتک انده صلاحه جائز اوله حق رشویه نائل اولسبیله صلاحتی باطل
 اولور (وقدره المومی علی الارکان) ودخی صلاحتی انالیله فیلان کسندک ارکان صلاحه اداسی اوزره قادر
 اولسبیله صلاحتی باطل اولور زیرا انک صلاحتی آخری قوی اولدی پس قوی بی ضعیف اوزره بنامتک جائز
 اولور (وتذکر فائده علیه) ودخی صاحب ترتیب اولان کسندک فوت ایتمدیکی صلاحتی تذکر ایلمیه
 صلاحتی باطل اولور و کذلک فحان فوت اولان صلاحه امام اوزره اولسیدی مقتدیگ اوفائده بی تذکر ایلمیه
 بالکر مقتدیگ صلاحتی باطل اولور زیلایمده بویه ذکر اولندی (وتقدیم الفاری ایما) ودخی فرائضه قادر
 اولان کسندک ایچی تقدیم ایلمیه صلاحتی باطل اولور (وظلوع الشمس فی الغیم) ودخی صلاحه فخرده
 طلوع شمسله (ودخول وقت العصر فی الجمعه) وصلاحه جمعه ده وقت عصرک داخل اولسبیله (وزوال
 صدر المذکور) ودخی صلاحه ایچنده معذرتک عذری زائل اولسبیله (و سقط الجبيرة عن بره) ودخی یاره تک
 او کولوب صار قسیمی ساقط اولسبیله (ووجدان المصلی بالجس مایزیه) ونجس یله نماز فیلان کسندک
 نجسی ازاله ایدرشی بولسبیله (ودخول الوقت المکروه علی مصلی القضاء) ودخی قضایان کسندک اوزره وقت
 مکروه داخل اولسبیله (وعدم ستر الجریده عورتی اذ کانت تصلی بغير فراع فاعتقت) ودخی جاریه اورنوسر
 نماز فیلرکن اعتناق اولندقدره عورتی ستر تمامکله * پس بوذکرا اولان سدر بلاصنعه صلاحتی فاسد فلیجدر
 امام اعظم قنده و امامین قنده خلاف وارد درو بخروج بصنعه امام اعظم قنده فرض اولوب امامین قنده
 فرض اولمقد اوزره در تکیم مرواریدی (رکوع او سجده فاحث اوذکر سجده فاحثه فان بنی عامما حدث
 فیدفعا وماذکر فیه ثبانا) یعنی تحقیقا کسندک هر کوعه یا خود سجده حث واقع اولسیدی یاخود سجده
 سهوی تذکر ایدوب سجده ایلمسیدی پس آیدست آلوب بنا یدر سه حدتک وقع اولدیغی رکوع یاخود سجودی
 قطعاً اعاده ایتمک لازمدر زرار کتک اتمامی اولور الا انقال ایله اوور انتقال ایسه حدتک بیله تحقیق اولور * بعدی
 اعاده دن ایددر و اگر کوعنده یاخود سجده محدث اولان کسندک امام لسه تجزی برینه تقدیم ایدر و تقدیم اولان
 کسندک رکوع و یا سجود اوزره امام اوور دائم اولمقدله اتمام ممکن اولدیغی ایچون و اگر کوعنده یاخود
 سجوده تذکر ایسه کتحقیقا کسندک ایدر یسه سجده ترک ایلدی پس او سجده بی قضایدر کوعی یاخود
 سجودی اعاده ایتمک اوزرینه واجب اولور و اگر اعاده ایدر سه مندوب اوور بقدر امکان صلاحه مرتب
 اولسون ایچون (ام واحدا فاحث ولو کان رجلا فامام بلائیه) رکسندک کسندک فندا ایدسیدی

امام ولایت حدیث و قع اولدونه اگر مقتدی رجل ایسه اول مقتدی بلائیت ماسدر یعنی امام اولک خلافتله متعیندر اگر چه کیم اول مقتدینک استخلافه نیت ایتمدی ایسه ده ننده صلاحته صیانت اولدیغی ایچون تنکیم بابک اولنده هر روز اینش ایدی و امامک تعیین کثرت مخلتد من احدی قطع ایچوندر بو مخلده ایسه من اجه یوقدر ایمدی امام اول صلاحتی امام ثانی به اقتدایدیغی اولدیغی حالد تمام ایدر تنکیم حقیقه استخلافی بلدیگی وقتده امتدایدیگی کبی (والا) و اگر اول مقتدی رجل دکل ایسه بلکه صبی یاخود مرأه ایسه یاخود ختی ایسه (فتفسد صلاحته فی روایت) بس بر وایتده اول امام اولک صلاحتی فاسد اولور و بعض فاسد اولمز دلمدی زیرا اندن استخلاف قصد بولمدی و كذلك چنان اول مقتدی واحد ای اوورسه یاخود فرض قیلان آردنسه نافله قیلان ایسه یاخود صلاوة قضاءه مسافر آردنسه مقیم ایسه حکم ذکر اولندیغی اوزرددر (اخذہ رعا فی مکة الی انقطاعه ثم موضا وینی) مصلینک بورنی فتاسیدی فان منقطع اولنجہ اکثوب اندن صکره آبدست آلوب بنا ایدر انک اوزرینته صلاحتی یکدن قیلق واجب اولمز والله اعلم

﴿ باب ما یفسد الصلاة وما یکره فیها ﴾

بو باب صلاحتی افساد ایدن شیک و اولانده مکروه اولان شیک بیاندهدر (فسدها السلام عمدا) عمدا صلاحتا ایچنده سلام و یرمک صلاحتی افساد ایدر عمدا قیدینه باعث اولدر که زرا سلام مقصد کلدن زرا ارکان صلاتدر بس قصدک غیر یذکر و قصدده کلام قیلنور (ورده) و سلامک ردی دخی صلاحتی افساد ایدر و یونی عدایله قید ایتمدیکنه باعث زرا سلامک ردی ارکاندن دکلمر بلکه ردی کلامدر و خطا بلشمقدر (والکلام مطلقا) و مطلق کلام صلاحتی افساد ایدر برابرر کرک قصدا اولسون و کرک سهوا اولسون (والدعاء بما یشبهه الکلاما) و دخی صلاوة ایچنده بنم کلامزه مشابه دعا صلاحتی افساد ایدر مثلا (اللهم السنی ثوبا) دیمک کبی و كذلك اللهم زوجنی فلانته دیمک کبی شافعی رحمة الله علیه قنده فاسد اولمز (والانین اودخی صلاوة ایچنده آه وانین ایتک صلاحتی افساد ایدر کافیده ابو یوسفدن نقل جهتله ذکر اولندیکه تحقیقا آدیمک صلاحتی افساد ایلز برابرر کرک عمر ضدن اولسون و کرک جنت وجهیمی تذکردن اولسون (واتاوه) و دخی اوه دیمک وجهدن و جنت ایله جهیمی تذکردن اولور سنده ایکسندنه بیه صلاحتی افساد ایدر و تانا خارخانه ده ذکر اولدیکنه محمد بن سلیمان بوندن سوال اولندی محمد بن سلیمان دیکه صلاحتی قطع ایلز و عتابه ده ذکر اولندیکه فقها ایدر بیلرکه مسئله فی بونکله اخذنا یمک فتوی ایچون احسندر زرا ابو اوه مر یضک مرضی شدتی اولدوقده مبتلا اولدیغی شیدندر (واتاویف) و دخی اوفدیمک صلاحتی افساد ایدر (وبکاه بصوت اوجع اومصیبه) و دخی صلاوة ایچنده مرض ایچون و یا مصیبت ایچون صوت ایله اغلامق صلاحتی افساد ایدر (لانذکر الجنة و النار) صلاوته جنت و ناری تذکردن بکایتمک صلاحتی افساد ایلز زیرا آه وانین دخی بونک مهالی شی چنان جنت و ناری ذکر دن اولسه کانه (اللهم انی استهاک الجنة و اعوذ بک من النار) دیمک اوور و بونکله تصریح ایسه صلاحتی افساد ایلز معناسی ای بنم یرم سندن جنت طلب ایدر بن و ناردن سکا صغینور بن دیمکدر و اگر افریدن و مصیبتدن اولور سده کانه (انام صاب فعزونی) دیمک اولور یعنی بن مصیبه مبتلا اولدم بکانه زت و یرک دیمکدر و اگر بونکله تصریح ایسه صلاحتی افساد ایدر کافیده یو بیه ذکر اولندی (و یصح بالعددر) و دخی صلاوة ایچنده عذر سنز او کسرمک صلاحتی افساد ایدر مدفوع ایله اولمغله یعنی مضطر اولمغله بلکه صوتی کوزل اولق ایچون اوله اگر تخمخله حرف ظاهر اولور سده مثال الف قحیله اخ کبی یاخود صیغله اخ کبی امام اعظم و امام محمد قنده صلاحتی افساد ایدر و اگر مصلینک بو غازی نیتو کرک بلغم جمع اولمغله مضطر اولور سده اغصر منق کبی صلاحتی افساد ایتمز زرا اغصر منق قطع ایلز اگر چه کیم تکلم حاصل اولور سده ده طبیعت جهتدن مدفوع الیهدر و امام عده مک تفری اگر بونکله حروف حاصل اولور سده حالو که مدفوع الیه دکلدن امام بن قنده صلاحتی قطع ایدر و اگر مدفوع الیه اولور سده قطع ایلز کافیده بویه ذکر اولندی (و تسمیت عاطس) و دخی صلاوة ایچنده اغصرن کسنه به تسمیت ایلمک صلاحتی افساد ایدر تسمیت سینه و شینه اغتدر اصح اولان شین معجه الیهدر و تسمیت یرحمک الله دیمکدر صلاحتی افسادینک وجهیمی اولدر که زرا کلام ناسدن زرا بونکله ناس یئنده خطا بلشمقی واقع اولور و اگر اغصرن کسنه یاخود سمع ایدن کسنه الحمد لله دیسه صلاحتی فاسد ایلز زرا عفا

بویله ذکر اولندی رکعت اولیده معوذتینی قرائت ایسیدی بعض دینیکه ایکنجی رکعتده فاتحه ایله سوره بقره درن
 رفاچ آیت قرائت ایدر و بعض دینیکه ایکنجی رکعتده قل اعوذ ب الناس او قورخانیده بویله ذکر اولندی رکعت
 اولیده قل اعوذ ب الناس قرائت ایسیدی ایکنجیده بنه آتی او قور • سوره نك بعضیسنی هر رکعتده
 او قوسیدی بعض مکره اولور دیدی و بعض مکره اولور دیدی قول صحیح بودر پر سوره قرائت و ایکنجی رکعتده
 اول سوره نك فوقتده می سوره بی قرائت ایسیدی مکره اولور و آیت دخی سوره کبیر جمع الفتا واده بویله
 ذکر اولندی مصلینک صلاصه باشندن صار یعنی دو شسیدی بالکن بر ایله صار یعنی فالدیروب کیم نمازی
 آچق باش ایله قیلقدن افضلدر و اما عامه صار یعنی کبی معقه اولدیغی حالده اگر بالکن بر ایله فالدیروب
 کیم مکن ایسه باشنی ستر اولدیر و اگر عامه نك باغی چوز یلوب صار معه محتاج اولدیسه نمازی آچق باش ایله
 قیطق صار یعنی با غلقدن و قطع صلاتدن اولدیر تا نارخانیده بویله ذکر اولندی و اگر مصلی صلاتی
 بکلرینی در سکلرینه و ارنجه صفائش اولدیغی حالده قیاسیدی صلاتی مکره اولور و اگر صلاتی طون ایله
 و کوملک ایله قیلرسه امام اعظم قنیده مکره اولور بخان مصلی شقه یا خود فرجی کیوب اللربن بکلرینه
 ادخال ایلدین نمازی قیاسیدی متأخرون اختلاف ایلدیلر مختار اولان بودر که مکره
 اولر خلاصه ده بویله ذکر اولندی انجق ترک ایدر والله اعلم

(باب الوتر والنوافل)

بو باب صلاصه و ترک و صلاصه نوافلک یاننده در (الوتر فرض علی لاصتاً دی) صلاصه و تر فرض عملیدر فرض
 اعتقادی دکلدیر وینجه ماده اولان فرق مریاتش ایدیکه تحقیقاً صلاصه و واجبدر بودر روایت اولکن شنبه
 مراد فرض عملیدر و ظهیر به ده تحقیقاً صلاصه و تر عمل جهتدن فریضه در علم جهتدن دکلدردیدی و علما واجبدر
 دیو ذکر ایلدیلر و اما مین قننده سنه مؤکده در (فلا یکفر جاحده) و صلاصه و تر انکار ایدن تکبیر اولمز
 بو کلام فرض اعتقاد نك غیری اولسی اوزره تفر بعدر (و بقضی علی کونه فرضاً) و صلاصه و تر فرض اولقی
 اوزره قضا اولوزر ز بر اا کر سنت اولسیدی قضا اولمز دی (و تذکره فی المكتوبه بفسدها) و صلاصه
 مکتوبه ده و ترک تذکری اول صلاصه مکتوبه بی افساد ایدر و اگر سنت اولیدی صلاصه مکتوبه بی افساد ایدر
 (و تذکره فیه بفسده) و دخی صاحب ترتیب اولان کسینه نك صلاصه و تره فائتده ذکر ایلمسی صلاصه و تر
 افساد ایدر اگر سنت اولیدی افساد ایلز دی (و لایعاد الوتر لایعاده العشاء) و صلاصه عشانک اعاده سنده صلاصه
 و تر اعاده اولمز اگر سنت اولیدی عینله اعاده او ثوردی بس مصنفک ذکر اولان قوللری و ترک فرض علی
 اولسی اوزره تفر بعدر (و هو ثلث رکعات بتسلیه) و صلاصه و تر اوج رکعتدر رساله روایت اولکن حدیث
 شریف ایچونکه تحقیقاً رسول علیه الصلاصه و السلام و تر اوج رکعت قیواب ایکیده سلام و برمز دی الاوج
 رکعتک آخرنده سلام و برردی بو حدیث شریفی ابی رضی الله عنه و صحابه دن جماعت روایت ایلدیلر (بقرأ
 فی کل رکعة الفاتحة و سوره) مصلی صلاصه و ترک هر رکعتده فاتحه و رسوره او قور ز بر رسول علیه الصلاصه
 و السلام دن روایت اولمشدر عن قریب بیاتی کلور و صلاصه و ترک واجب اولسی سنله اولدیغی ایچون
 رکعتلر نك جمیعسنده احتیاطاً قرائت واجب اولدی (و قبل رکوع الثالثه یکبر رافعا یدیه فیقت فیه)
 و مصلی صلاصه و ترک رکعت ناله سنده رکوعدن اول ایکی اللربن رفع ایدمی اولدیغی حالده تکبیر ایدر و قنوت
 دعاسنی رکوعدن اول او قور روایت اولنان شی ایچونکه تحقیقاً رسول علیه الصلاصه و السلام صلاصه و تر اوج
 رکعت ایله قیلوب رکعت اولیده (سبح اسم ربک الاعلی) و رکعت ثانیده (قل یا ایها الکافرون) که ثانیده
 (قل هو الله احد) او قیوب و قبل رکوع قنوت دعاسنی او قوردی و امام شافعی رحمه الله علیه قننده قنوت
 رکوعدن نکره او قور بس مصلی (اللهم اناسئبتک و نستغفرتک و نستعذبتک و نؤمن بک و نتوب الیک و نتوکل
 علیک و ننبی علیک انبیرکله نشکرک ولا ننفکرک و نخلع و نترک من یفجرک اللهم انک نعبدک و نصلی و نسجد و الیک
 نسبی و نحمد و نرجو رحمتک و نخشی عذابک ان عذابک بالکفار ملحق) بودعایی مصلی او قور ملحق حاک کسر ایله
 و قنبله روایت اولندی واضح قول کسر ایله در و قوم دخی بو محله کلجه امامه تابع اولور * دعائک معناسی
 اولدر که ای بنم اللهم تحقیق زبندن یاردم طلب ایدرز و دخی زبندن هدایت طلب ایدرز و کنا هلم زبندن

سکا استغفار ایدرزو کناهنز ایچون سکا تو به ایدرزو سکا ایمان کنوررزو سکا تو کل ایدرزو و خیرک کالیسه سکا
 ثنا ایدرزو سنی انکار ایتمرز و سنک ایچون خضوع ایدرزو سکا مخالفت ایدتی ترک ایدرزو ای بنم اللهم سکا
 قولاق ایدرزو سنک ایچون صلاة ایدرزو دخی سکا سجده ایدرزو سکا سعی ایدوب سنک ایچون عمل ایدرزو و سنک
 رحمتک رجا ایدرزو و سنک عذابکن قورقارز تحقیق سنک عذابک کفار له لاحقدر یعنی کافر له اولاشیجدر
 دیمکدر پس * فیچان امام دعایه شروع ایتسیدی ابو یوسف رحمة الله علیه قوم امامه تابع اولوب امامه یله
 فتوتی اوقورلردیدی و امام محمد قوم امامه تابع اولمز لکن امامه افتدا ایدرلردیدی و اولی اولان حسن
 بن علی کرم الله وجهه نکه دعاسنی دخی فتوته زیاده ایلکدر و دعایبودر * اللهم اهدنا فیین هدیبت و عافنا فیین
 عافیت و تونک فیین توابت و بارک لانا فیما اعطیت و فاشر ما قضیت انک قضی و لا یقضی علیک وانه لا یدل من
 و البت و لا یمن من عادت تبارک ربنا و تعالیت فیک الحمد علی ما قضیت و نستغفرک اللهم و نتوب الیک و قل رب
 اغفر وارحم و انت خیر الراحمین (دائماً) یعنی سنه تک کالیسته اوقور امام شافعی رحمة الله علیه دعای فتوتی صلاة
 و ترده اوقور و من لارمضان شریفک نصف اخیرنده اوقور (دون غیره) سلا و ترک غیر بدیه فتوت دعاسی اوقور و نماز امام
 شافعی رحمه الله فتوت صلاة و ترده اوقور بدیغی کبی صلاة فجر ترک تائبه سنده بعد از کوع اوقور دیدی * انس
 رضی الله عنه هک حدیثی ایچونکه تحقیق رسول علیه السلام صلاة فجرده دنیادن مفارقت ایدنجیه دکین فتوتی
 اوقور دیدی دیورایت ایلدی و بزیم ایچون دلیل ابن مسعود رضی الله عنه هک روایت ایلدی کبی حدیث شریفکه
 رسول اکرم علیه السلام صلاة فجرده قبایل عربدن بر قبیلله اوزره ایلدی بر کره فتوت اوقور بدیه فتوتی صلاة
 فجرده ترک ایلدی ایدمی ترک ایتسی دلیل نسخدر و ترجیح راویتک فقهیله در زرا ابن مسعود رضی الله عنه
 انس رضی الله عنه حضرت بن اوفقه هدر یاخود ترجیح مروی ایله در زرا مروی مانع در ایلدی مبیح اوزره یعنی
 انس اوزره ترجیح اولثور (و بنی قانت الوتر) یعنی فتوتک قرائتده حتی فتوتی بعد از کوع اوقور
 شافعی به تابع اولور زرا اختلافی فجرده در تنکیم عن قریب بیاتی کاور فجرده فتوتک منسوخ اولسه یله
 و ترک فتوتده شافعی به تابع اولقی اوزره دلیلدر قین اثبات اولدیغیچون پس ثنائوشهدو بعده دعا و تسبیحات
 رکوع و سجود کبی اولدی (لا الفجر) یعنی حتی فجرده شافعی به امام اعظم و امام محمد فتوده تابع اولمز
 ابو یوسف فتوده حتی شافعی به تابع اولور زرا امام ایچون مقتیدر فتوت ایسه مجتهد فیهدر پس تکیرات
 عیدین و وترده بعد از کوع فتوت کبی اولدی و بزیم ایچون دلیل اولدر که تحقیق فجرده فتوت منسوخدر روایت
 اولنان حدیث ایچون منسوخده متابعت اولمز تنکیم جنازه نمازده پیش تکبیر ایلدی کبی و فتوده شافعی به
 تابع اولمده یعنی کبی (بل یسکت قائماً) بلکه فجرده شافعی به افتدا ایدن کسینه فتوتده قائم اولدیغی حالده
 سکوت ایدر متابعتی واجب اولان شیده اکا تابع اولقی ایچون (وقبل بقعد) بعض اوتورردیدیلر مخالفتی
 تحقیق ایچون زرا صاکت دعا بده نکه شریکدر و صاکت اولقی اظهردر فتوتک غیر بدیه متابعتی بولدیغیچون
 (ومن لم یحسبه یستحب ان یقول اللهم اغفر لی ثنا) و فتوتی از بر ایدمه یین کسینه به اوج کره اللهم اغفر لی
 دیمک مستحب اولور و بوامام ابواللیک اختیار ایلدی کیدر (او یقول اللهم ربنا انی الدنیا حسنة و فی الآخرة
 حسنة و فنعاذب النار) یاخود مصلی فتوتی کوزل حفظ ایدمز سه بودعایی اوقوبه و بودعا سائر مشایخک
 اختیار لیدر مرعاجده دخی بوله ذکر اولدی (تذکر الفتوت فی الکوع) مصلی فتوتی ترک ایدوب رکوعده
 خاطر بنه کلسیدی (والقیام منه) یاخود رکوعده نصرکه قیامده خاطر بنه کلسیدی (لم یفتت فیه)
 رکوعده فتوتی اوقومرز برار کوع فتوت ایچون محل دکادر (ولو وقت فی القیام بعد از کوع لم بعد از کوع)
 و اگر مصلی رکوعده نصرکه قیامده فتوتی اوقوسیدی رکوعی اعاده ایتمرز برار کوع فرضدر فتوت واجبدر
 و اجبی قامت ایچون فرضی ترک جاژ اولمز زرار کوع اعاده اولسدر کوع اول ترک اولمش اولور (و یسجد
 للسهو) سهوا ایچون سجده ایدر فتوت محل اصلسندن زائل اولدیغیچون (رکع الامام قبل فراغ المقتدی
 منه تابعه) مقتدی فتوتدن فارغ اولمزدن اول امام رکوع ایتسیدی مقتدی دخی امامه تابع اولور یعنی
 مقتدی فتوتی قطع ایدر و امامه تابع اولوب رکوع ایدر زرا متابعتی ترک ایتک صلاتی افساد ایدر فتوتی ترک
 افساد ایتمرز (بخلاف التشهد) تشهد فتوتک خلافیدر یعنی فیچان مقتدی تشهدی تمام ایتمزدن اول امام

سلام و رسیدی مقتدی شهیدی قطع ایدوب سلامه امامه تابع اولمز برابره مقدمه سلامی ترك ایله صلوات
 قصادی لازم كل (ادرك المغتدی الامام فی الركوع من ثالثة وتر رمضان) مقتدی امامه وتر رمضانك ركعة
 ثالثه سنده ركوعه بنشیدی (كان مدر كالثقوت) اول مقتدی فتوته بنشمش اولور زير الم ركوعه
 بنشمس قیامه بنشمكر (قنت فی الاول او الثالث سهوالم یقت فی الثالثة) مصلى ركعة اولی یاخود ركعة
 ثانیة سهو واقوتی او قوسیدی ركعة ثالثه ده او قومز زير اقوتك تكراری مشروع دكلدر • وقتا كدمصنف
 صلوات ترك احوالی یلندن فارغ اولدیسه و افلك احوالی بیانه شروع ایدوب (سن ركعتان قبل الفجر
 و بعد الظهر والمغرب والعشاء) دیدی صلواته فجر دن اول سنه مؤكده اولغله سنت اولدی و صلواته ظهر دن نصره
 و صلواته مغرب دن نصره و صلواته عشاء دن نصره ایکی ركعة نماز (واربع بتسلیمة) و درت ركعتده برسلامه سنت
 اولدی حتی درت ركعتی ایکی سلامه ادا اینسیدی مقبول اولمز یواجلدن برکسته برسلامه درت ركعت
 نماز قیامه نذر ایدوب ایکی سلامه ادا اینسیدی نذر دن خلاص اولمز و ایکی سلامه درت ركعت قیامه نذر
 اینسیدی و درت ركعتی برسلامه ادا اینسیدی نذری ادا ایش او اور كافیده بوله ذكر اولندی (قبل الظهر
 والجمعة وبعدها) اول ذكر اولنان درت ركعت سنت صلواته ظهر دن اول و صلواته جمعة دن اول وجهه دن نصره
 قیلنان سنتر در بونده اصل اولان رسول علیه الصلوة والسلامك (من ثار علی ثنی عشر ركعة فی ایوم واللیلة
 بنی الله یبنا فی الجنة) قول شریفدر معنای برکسته کون بر کچه ده اون ایکی ركعة نماز مداومت اینسه
 حق ینارک و تعالی انکچون جنتده بر بیت بنا ایدر دیمکدر و بون رسول علیه الصلوة والسلام ذكر اولندی
 اوزره تفسیر ایلدی (و ندب اربع قبل العصر والعشاء وبعده) و درت ركعت نماز صلواته عصر دن اول و درت
 ركعت صلواته عشاء دن اول و نصره برسلامه (وست بعد المغرب بتسلیمة) و التي ركعت نماز صلواته مغرب دن نصره
 برسلامه مندوب اولدی (وكره زیادة نفل النهار علی اربع بتسلیمة واللیل علی ثمان) و نهاده قیلنان
 نافله نك برسلامه درت ركعتدن زیاده سی و لیلده قیلنان نافله نك سكرز كعتدن زیاده سی مکروه اولدی زير
 صلواته لیلده التي ركعتدن سكره وارنجیه وارد اولدی و صلواته نهاده درده دكین وز یاده ایله روایت اولندی
 یعدی بونلردن زیاده سی برسلامه مکروه اولدی زير ادلیلی اولمان شی ثابت اولمز (لا یصلی فی الفعدة الاولى
 فی اربع قبل الظهر والجمعة وبعدها) ظهر دن اول وجهه دن اول وجهه دن نصره قیلنان درت ركعت قعدة
 اولسند • صلوات دعاتی اوقیز (و اذا قام الی الثالثة) و قحان مصلى قعدة اولیدن ركعة ثالثة به قائم
 اولسیدی (لا یستفتح) یعنی سبحانك بی او قومز زير سنة مؤكده اولدیغیچون فرضله مشابه اولور
 یواجلدن شهید اوزره صلوات دعاتین زیاده ایدن كسته اوزره سجده سهو واجب اولسند • اختلاف اولندی
 (و فی البواقی یصلی و یستفتح) ذكر اولنان صلاتلردن غیری درت ركعت صلواته قعدة اولیده صلوات
 دعاتی او قور و سبحانك بی دخی او قور زير انلردن هر شفع مستقلة صلواته اعتبار اولور انلرده فرضته مشابه
 اولقی متنی اولدیغیچون (و طول القیام اولی من كثرة السجود) و قیامك طولی سجدوك كترندن اولیدر
 رسول علیه الصلوة والسلام (افضل الصلوة طول القنوت) یوردیغی ایچون معناسی صلاتك افضلی طول
 قیامدر دیمکدر قنوت قیام معناسه درودخی انکچون نكه طول قیامده قرائت جوق او اورور كوع و سجدوك
 كترنده تسبیح جوق اولور پس قرائت تسبیحن افضلدر (و سن تحیة المسجد) و دخی تحیة المسجد سنت
 اولدی و بصلواته مسجدده او قومز دن اول ایکی ركعت صلاتلردن رسول علیه الصلوة والسلامك اذا دخل احدكم
 المسجد فلا یجاس حتی یركع ركعتین) یوردیغی ایچون (و اداء الفرض بنو بها) و فرضی ادا ایلك الك مقامه
 قائم اولور زير بوله ذكر ایلدی (و ندب ركعتان بعد الوضوء) و آیدست الدقدن نصره ایکی ركعت نماز مندوب
 اولدی رسول علیه الصلوة والسلامك (ما من احد یوضأ فیحسن الوضوء یصلی ركعتین یقبل قلبه ووجهه
 علیهما الا و جبت له الجنة) یوردیغیچون معنای شریفی بر احد و قدر كه آیدست له و ایدستی شرا تطیبه كوزل
 له و ایکی ركعت نماز قیلوب اول ایکی ركعته قلبه ووجهه اقبال ایله الا انك ایچون جنت واجب اولدی
 دیمکدر (واربع فصاعدا فی الضحی) و دخی وقت ضحاهه دزت ركعت بادخی زیاده نماز مندوب اولدی
 حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهما روایت ایلدی ایچونكه تحقیقار رسول علیه الصلوة والسلامك صلاة ضحای درت

رکعت ودخی زیاده بیلدیبکی قدر دخی زیاده قیلردی یوردی (فرض القرائه فی رکعتی الفرض) فرضک ابکی
 رکعتده قرائت فرض قیلدی یعنی تحقیقا فرضک ابکی رکعتده قرائت فرضدر معین اولدیغی حالده
 حتی مصلی فرضک هر رکعتده قرائت اتسیدی یا خودبالک بر رکعتده قرائت اتسیدی صلاۀ فاسد اولور ایکی
 رکعة اولیده قرائت واجد بر حتی مصلی ایکی رکعة اولیده قرائتی ترک ایدوب ایکی رکعة آخرینده قرائت
 اتسیدی صلاتی جائز اولور واوزر بنه سجده سهو واجب اولور اگر سهو ترک اتسیدی ایسه واکر قصد ترک اتسیدی
 ایسه آم اولور (و فرضت فی کل النفل والوزر) و نافله تک کلسنده و وترده قرائت فرض اولدی اما نافله ده فرض
 اولغه باعث نافله دن هر شفع علی حده صلاۀ واندن رکعة ثالثه به قیام تحریمه منزله سنده در بواجلدن بزم
 اصحاب بزم دن مشهور اولان تحریمه اولی ایله واجب اولمز الا ایکی رکعت واجب اولور و اما ترک هر رکعتده
 قرائتک فرض اولمی احتیاط ایچوندر تکبیم مرور اتسیدی (لزم النفل بالشروع قصداً) قصداً شروع
 اولنان نفله اتمام لازم کور قصداً قولیله فضا شروع اولناندن احتیازدر تکبیم بجان ظهرک فرضتی قتلدی
 ظن ایدوب فرضه شروع ایلد کده قیلدیغی خاطر بنه کلسیدی فرض دیوشروع بیلدیبکی صلاۀ نافله اولور اتمامی
 واجب اولمز حتی اول صلاتی بوزسیدی قضاسی واجب اولمز (ولو عند الغروب والطلوع والاسواء فوجب
 القضاء بالفساد) و اگر اول صلاۀ غروب و طلوع و زوال وقتده اولور سهو تقدیرجه افساد اتسکله فضا
 واجب اولور تکبیم بونک تحقیقی کتات صلاتک اولنده مرور اتمش ایدی (ناوی الاربع قضی رکعتین
 لو نقص الشفع الاول والثانی) درت رکعت نافله به نیت ایدن مصلی اگر شفع اولی یا خود شفع ثانی بی بوزر سه
 ایکی رکعتی قضا ایلدیر یعنی بجان مصلی درت رکعت نافله به شروع ایدوب شفع اولی افساد ایدر سه انجق شفع
 اولی قضا ایلدیر زرا شفع اولی افساد اتسیدی و شفع ثانی به شروع ایدوب شفع اولی اولد قده افساد ایدر سه انجق شفع
 شفع اولی افساد ایتیموب ایکی رکعت اوزره قعود ایدوب رکعة ثالثه به قائم اولد قده افساد ایدر سه انجق شفع
 ثانی بی قضا ایلدیر زرا شفع اول تمام اولدی شفع ثانی بی افساد اتسیدی ایدی بلک شفع ثانی تک قضاسی لازم
 اولدی (اولم یقرأ فیها) یا خود ایکی شفعده قرائت اتسیدی زرا امام اعظم قنده اصل اولان اگر ایکی رکعتده
 قرائتی ترک ایلدی ایسه تحریمه باطل اولور و اگر ایکی رکعتک برنده ترک اتسیدسه تحریمه باطل اولمز بلکه ادا
 فاسد اولور پس قیچان شفع اولده قرائت اتسیدسه تحریمه باطل اولور پس شفع اولک قضاسی لازم کور شفع اولده
 شروع صحیح اولوب شفع ثانیده صحیح اولد بیچون و شروعک فساد و تحریمه تک باطل اولد بیچون (اولم
 یقرأ فی الاول) یا خود شفع اولده قرائت اتسیدی پس تحقیق بوتقدیرجه فاسد اولور و تحریمه باطل اولور پس
 شفع اول فاسد اولد بیچون قضاسی لازم کور و تحریمه باطل اولد بیچون شفع ثانی به شروع صحیح اولدی
 (اوقی الشفع الثانی) یا خود شفع ثانیده قرائت اتسیدی بنه ایکی رکعتک قضاسی لازم کور زرا شفع اول
 تحقه بقا تمام اولدی و شفع ثانی فاسد اولدی ایدی قضاسی لازم اولدی (اوقی احدی الرکتین من الاول) یا خود
 شفع اولدن ایکی رکعتک برنده قرائت اتسیدی ایکی رکعتک قضاسی لازم کور زرا شفع اول فاسد اولدی
 ایدی قضاسی لازم اولدی و تحریمه باقی قالدی پس شفع نان صحیح اولدی (اوقی احدی الثانی) یا خود
 شفع ثانیدن ایکی رکعتک برنده قرائت اتسیدی بنه ایکی رکعتی قضا ایلدیر زرا شفع اول تمام اولدی و ثانی فاسد
 اولدی ایدی شفع ثانی تک قضاسی لازم اولدی (اوقی الاول و احدی من الثانی) یا خود شفع اولده و شفع
 ثانی تک بر رکعتده قرائت اتسیدی بنه ایکی رکعتی قضا ایلدیر زرا شفع اول بعد الشروع باطل اولدی پس
 تک قضاسی لازم اولدی شفع ثانی به شروع ایله تحریمه باطل اولد بیچون صحیح اولدی (وقضی اربعمائ لم یقرأ
 فی احدی کل من الشفعین) و درت رکعتی قضا ایلدیر اگر هر شفعک برنده قرائت اتسیدی ایسه زرا بجان
 هر شفعک بر رکعتده قرائت ایتزسه کلینک اداسی فاسد اولور و شروعک صحیح ایله ایدی رکعتک قضاسی
 لازم کور (اورتک فی الشفع الثانی و احدی الاول) یا خود قرائتی شفع ثانیده ترک اتسیدی و شفع اولک
 بر رکعتده قرائت اتسیدی بنه درت رکعتی قضا ایلدیر و قناکه شفع اولک بر رکعتده قرائت اتسیدی ایسه
 ادا فاسد اولوب تحریمه باقی قالدور و شفع ثانی به شروع صحیح اولور و قیچان شفع ثانیده دخی قرائت اتسیدی
 انجلین بوده فاسد اولور ایدی درت رکعتک قضاسی لازم کور (و لا قضاء ان لم یقعده بینهما) یعنی قیچان

بویله ذکر اولندی رکعت اولیده معوذتینی قرائت اینسیدی بعض دیدیکه ایکنجی رکعتده فاتحه ایله سوره بقره دن
 قاج آیت قرائت ایدرو بعض دیدیکه ایکنجی رکعتده قل اعوذ برب الناس او قور خانیده بویله ذکر اولندی رکعت
 اولیده قل اعوذ برب الناس قرائت اینسیدی ایکنجیده بنه آتی او قور • سوره نك بعضینی هر رکعتده
 او قوسیدی بعض مکره اولوریدی و بعض مکره اولرنیدی قول صحیح بودر سوره قرائت ایکنجی رکعتده
 اول سوره نك فوفتده می سوره بی قرائت اینسیدی مکره اولور و آیت دخی سوره کبیر جمع ائتوا وده بویله
 ذکر اولندی مصلیک صلاتده باشندن صاریغی دوشسیدی بالک بر ایله صار یعنی قالدروب کیم نمازی
 آچی باش ایله قیلقدن افضلدر و اما عامه صار ایله یعنی کپی معقده اولدیغی حالده اگر بالک بر ایله قالدروب
 کیم ممکن ایسه باشنی ستر اولدرو اگر عامه نك باشی چوز یلوب صار معه محتاج اولدیده نمازی آچی باش ایله
 قیلق صاریغی یا غلقدن و قطع صلاتدن اولدر تانار خانیده بویله ذکر اولندی و اگر مصلی صلاتی
 بکلرینی در سکلرینه وارنجه صفائش اولدیغی حالده قیاسیدی صلاتی مکره اولور و اگر صلاتی طون ایله
 و کولمک ایله قیلسه امام اعظم فتده مکره اولور چنان مصلی شقه یا خود فرجی کیوب اللین بکلرینه
 ادخال ایلدین نمازی قیلسیدی متأخرون اختلاف ایلدیلر مختار اولان بودر که مکره
 اولرن خلاصده بویله ذکر اولندی ایچق ترک ایدرو الله اعلم

(باب الوتر والنوافل)

بویله باب صلاة و ترک وصلاة نوافلک یا نهددر (الوتر فرض علی لاعتقادی) صلاة و ترفرض عملیدر فرض
 اعتقادی دکادرو بینه ماده اولان فرق مروا بتش ایدیکه تحقیقاً صلاة وتر واجدردیور وایت اولنن شنبه
 مراد فرض عملیدر و وظهیر به ده تحقیقاً صلاة وتر عمل جهتدن فریضه در علم جهتدن دکدر دیدی و علم واجدرد
 دیو ذکر ایلدیلر و اما مین فتده سنه مؤکده در (فلا یکفر جاحده) و صلاة و تری انکار ایلدن تکفیر اولمز
 بویله فرض اعتقاد نك غیر اولسی اوزره نفر بعدر (ویضی علی کونه فرضاً) و صلاة و ترفرض اولق
 اوزره قضا اولور زیرا اگر سنت اولسیدی قضا اولمز دی (وتذکره فی المکتوبه فیصد ها) و صلاة
 مکتوبه ده و ترک نکر اول صلاة مکتوبه بی افساد ایدر و اگر سنت اولیدی صلاة مکتوبه بی افساد ایتمدی
 (وتذکره فیه فیصد ه) و دخی صاحب ترتیب اولان کسنتک صلاة و تریه فائتند اگر ایلمی صلاة و تری
 افساد ایدر اگر سنت اولیدی افساد ایلمدی (ولایعاد الوتر لاجادة العشاء) و صلاة عشاءک اعاده سنده صلاة
 و ترا عاده اولمز اگر سنت اولیدی تبعیله اعاده اولور دی پس مصنفتک ذکر اولنن قوللری و ترک فرض عملی
 اولسی اوزره نفر بعدر (وهو لث رکعات بتسلیمه) و صلاة وتر اوجر کتدر بر سلاله روایت اولنن حدیث
 شریف ایچونکه تحقیقاً رسول علیه الصلاة والسلام و تری اوجر رکعت قبول ایکنده سلام و یرمن دی الا اوج
 رکعتک آخرنده سلام و یردی بو حدیث شریفی ابی رضی الله عنه و صحابه دن جماعت روایت ایلدیلر (بقراً
 فی کل رکعة الفاتحة و سوره) مصلی صلاة و ترک هر رکعتده فاتحه و سوره او قور زرار رسول علیه الصلاة
 والسلامدن روایت اولمشدر عن قریب بیانی کلور و صلاة و ترک واجب اولسی سنله اولدیغی ایچون
 رکعتلر نك جمیع سنده احتیاطاً قرائت واجب اولدی (وقبل رکوع الثالثة یکبر رافعا یدیه فبقت فیه)
 و مصلی صلاة و ترک رکعت ناله سنده رکوعدن اول ایکی اللین ربع ایلمی اولدیغی حالده تکبیر ایدر قنوت
 دعاسنی رکوعدن اول او قور روایت اولنن شی ایچونکه تحقیقاً رسول علیه الصلاة والسلام صلاة و تری اوج
 رکعت ایله قبول رکعة اولیده (سبح اسم ربك الاعلی) و رکعة ثانیه ده (قل یا ایها الکافرون) رکعة ثالثه ده
 (قل هو الله احد) او قوب و قبل رکوع قنوت دعاسنی او قوردی و امام شافعی رحمة الله علیه فتده قنوت
 رکوعده نکره او قور پس مصلی (اللهم اناسئعناک و نستغفرک و نستهدیک و نؤمن بک و نتوب الیک و نتوکل
 علیک و ننبی علیک انبرکله نشکرک ولا نکفرک و نخلع و نترک من یفجرک اللهم ایک نعبدو لک و نصلی و نسجد و الیک
 نسبی و نحفد و رجورحنتک و نحشی عذابک ان عذابک بالاکفار ملحق) بودعانی مصلی او قور ملحق حاک کسر یله
 و قیلله روایت اولندی واضح قول کسر یله در و قوم دخی بو محله کلنجه امامه تابع اولور * دعائک معناسی
 اولدر که ای بنم اللهم تحقیق زسندن یاردم طلب ایدرز و دخی زسندن هدایت طلب ایدرز و کتا هلمر بمن دن

سکا استفار ایدرزو کنانہ ز ایچون سکا تو بہ ایدرزو سکا ایمان کتوررزوسکا توکل ایدرزو و خیرک کایسیلہ سکا
 ثنا ایدرزو سنی انکار اغرزو سنک ایچون خضوع ایدرزو سکا مخالفت ایدتی ترک ایدرزو* ای بزم اللهم سکا
 قولاق ایدرزو سنک ایچون صلاۃ ایدرزو دخی سکا سجدہ ایدرزو سکا سعی ایدوب سنک ایچون عمل ایدرزو سنک
 رحمتک رجا ایدرزو سنک عذابکن قورقار ز تحقیق سنک عذابک کفارہ لاحق قدر یعنی کافرہ اولاشجیدر
 دیمکدر بس* قچان امام دعاہ شروع ایسیدی اویوسف رحمة الله علیه قوم امامہ تابع اولوب امامہ بیلہ
 قنوتی اوقورلیدی و امام محمد قوم امامہ تابع اولرز لکن امامہ اقتدا ایدرلیدی و اولی اولان حسن
 بن علی کرم الله و وجهہ تک دعاسنی دخی قنوتہ زیادہ ایلمکدرد دعا بودر* اللهم اهدنا فیمن هدیت و عافنا فیمن
 عافیت و تولنا فیمن تولیت و بارک لنا فیما اعطیت و فاشتر ما قضیت ملک تقضی و لا تقضی علیک و اناہ لا ینزل من
 و الیت و لا یزمن عادت تبارکت ربنا و تعالیٰ فک الجرد علی ما قضیت و نستغفرک اللهم و نتوب الیک و قل رب
 اغفر وارحم و انت خیر الراحمین (دائمًا) یعنی سنہ تک کایسنده اوقور امام شافعی رحمة الله علیه دعا قنوتی صلاۃ
 و ترده او قوم لا رمضان شربغ نصف اخیرندہ اوقو (دون غیرہ) صلاوترک غیر بدہ قنوت دعاسنی اوقورنر امام
 شافعی رحمة الله قنوت صلاۃ و ترده اوقو یعنی کبی صلاۃ فیرک رکعت ثانیہ سنده بعد از کوع و اوقوردی* انس
 رضی الله عنہک حدیثی ایچونکہ تحقیق رسول علیه السلام صلاۃ فجردہ دیادن مفارقت ایدنیجہ دکن قنوتی
 اوقوردی دیو روایت ایلدی و بزم ایچون دلیل ابن مسعود رضی الله عنہک روایت ایلدی کبی حدیث شریفک
 رسول اکرم علیه السلام صلاۃ فجردہ قبائل عربدن برقبیلہ او زره ایلدی برکہ قنوت اوقوردی بعدہ قنوتی صلاۃ
 فجردہ ترک ایلدی ایددی ترک اتیمی دلیل نسخدر و ترجیح راویتک فقہیلہ در زرا ابن مسعود رضی الله عنہ
 انس رضی الله عنہ حضرندن افقہدر یاخودر ترجیح روی ایلہ در زرا مروی مانعدرا امدی میخ او زره یعنی
 انس او زره ترجیح اولور (و ینع فانت الوتر) یعنی قنوتک قرائندہ حنفی قنوتی بعد از کوع اوقوبان
 شافعی بہ تابع اولور زرا اختلافی فجردہ در تنکم عن قرب بیانی کلور فجردہ قنوتک منسوخ اولسیلہ بیلہ
 و ترک قنوتہ شافعی بہ تابع اولوق او زره دایلدر یقینا ثابت اولدی ایچون بس ثنا و تشهدو بعدہ دعا و تسبیحات
 رکوع و سجود کبی اولدی (لا الفجر) یعنی حنفی فجردہ شافعی بہ امام اعظم و امام محمد قنوتہ تابع اولرز
 ابو یوسف قنوتہ حنفی شافعی بہ تابع اولور زرا امام ایچون مقتیدر قنوت ایسہ مجتہد فہدر بس تکبیرات
 عدین و وترده بعد از کوع قنوت کبی اولدی و بزم ایچون دایل اولدر کہ تحقیقا فجردہ قنوت منسوخدر روایت
 اولنان حدیث ایچون منسوخدہ متابعت اولرز تکبیر جنازہ نمازندہ بس تکبیر ایلدی کبی وقتہ شافعی بہ
 تابع اولند یعنی کبی (بل یسکت قائمًا) بلکہ فجردہ شافعی بہ اقتدا ایدن کسنہ قنوتہ قائم اولدیغی حالہ
 سکوت ایدر متابعتی واجب اولان شدہ اکا تابع اولوق ایچون (وقبل یقعد) بعض اوتوررد بدلہ مخالفتی
 تحقیق ایچون زرا ساکت دعا بسہ تکبیر و ساکت اولوق اظہر در قنوتک غیر بدہ متابعتی بولند ایچون
 (ومن لم یحسنه یسحب ان یقول اللهم اغفر لی ثنا) و قنوتی ازیر ایدہمین کسنہ بہ اوج کرہ اللهم اغفر لی
 دیمک مستحب اولور و یوامام ابواللیک اختیار ایلدی کیدر (او یقول اللهم ربنا اتنا فی الدنيا حسنہ و فی الآخرة
 حسنہ و قناعذاب النار) یاخود مصلی قنوتی کوزل حفظ ایدمن سہ بودای اوقو بہ و بودعا سائر مشابحک
 اختیار لردمر اجدہ دخی بولہ ذکر اولندی (تذکر القنوت فی الرکوع) مصلی قنوتی ترک ایدوب رکوعدہ
 خاطر ینہ کلسیدی (او اقیام منہ) یاخود رکوعد نصرکہ قیامدہ خاطر ینہ کلسیدی (لم یقت فیہ)
 رکوعدہ قنوتی اوقومز زرار کوع قنوت ایچون محل دکدر (ولو قنت فی اقیام بعد الرکوع لم یعد الرکوع)
 واکرمصلی رکوعد نصرکہ قیامدہ قنوتی اوقوسیدی رکوعی اعادہ ایتر زرار کوع فرضدر قنوت واجبدر
 واجبی اقامت ایچون فرضی ترک جائز اولرز زرار کوع اعادہ اولسہ رکوع اول ترک اولمش اولور (و یسجد
 للسهو) سهو ایچون سجدہ ایدر قنوت محل اصلا سندن زائل اولدیغیچون (رکع الامام قبل فراغ المقتدی
 منہ تابعہ) مقتدی قنوتدن فارغ اولردن اول امام رکوع ایسیدی مقتدی دخی امامہ تابع اولور یعنی
 مقتدی قنوتی قطع ایدر و امامہ تابع اولوب رکوع ایدر زرا متابعتی ترک اتک صلاحی افساد ایدر قنوتی ترک
 افساد ایتر (بخلاف الشہد) تشهد قنوتک خلا فیدر یعنی قچان مقتدی تشهدی اعلم ایتر دن اول امام

سلام ورسیدی مقتدی تشهدی قطع ایدوب سلامه امامه تابع اولمز ز بر او مقدمه سلامی ترك الله صلاتك
فسادی لازم كلز (ادرك المقتدى الامام في الركوع من ثالثة وتر رمضان) مقتدى امامدور رمضانك ركعة
ثالثه سنه ركوعه بنسبیدی (كان مدر كالثقوت) اول مقتدى قنونه بنسبش اولور ز بر المكار كوعه
بنسبسى قيامه بنسبمكدر (قنت في الاولى او الثانية سهوا لم يقنت في الثالثة) مصلى ركعة اولى ياخود ركعة
ثانيدسه هو اقنوتى او قوسبیدی ركعة ثابته ده او قومنز ز بر اقنوتك تكرارى مشروع دكلدر هوقنا كمصنف
صلاة وترك احوالى بيادن فارغ اولديسه نوافلك احوالى يانه شروع ايدوب (سن ركعتان قبل الفجر
وبعد الظهر والمغرب والعشاء) دينى صلاة فجر دن اول سنه وكد ه اولغله سنت اولدى وصلاة ظهر دنصكره
وصلاة مغرب دنصكره وصلاة عشاء دنصكره ايكي ركعة نماز (واربع بنسبعية) ودرت ركعتده برسلامله سنت
اولدى حتى درت ركعتى ايكي سلامه ادا ايتسبیدی مقبول اولمز بو اجلدن بر كسنه برسلامله درت ركعت
نماز قتلغه نذر ايدوب ايكي سلامه ادا ايتسبیدی نذر دن خلاص اولمز و ايكي سلامه درت ركعت قتلغه نذر
ايتسبیدی ودرت ركعتى برسلامله ادا ايتسبیدی نذرى ادا انمش اولور كا فيده بويه ذكر اولدى (قبل الظهر
والجمعة وبعدها) اول ذكر اولنان درت ركعت سنت صلاة ظهر دن اول وصلاة جمعة دن اول وجهه دنصكره
قيلنان منتر در بونده اصل اولان رسول عليه الصلاة والسلامك (من ثار على نتي عشر ركعة في اليوم والليله
بني الله بيتا في الجنة) قول شر بقيدر معنای بر كسنه كون بر كجهده اون ايكي ركعة نمازه مداومت ايتسه
حق تبارك و تعالی انكچون جنتده زيت بنايدر ديمكدر و بونى رسول عليه الصلاة والسلام ذكر اولدى بى
اوزره تفسير ايدى (وتدبر اربع قبل العصر والعشاء وبعده) ودرت ركعت نماز صلاة عصر دن اول ودرت
ركعت صلاة عشاء دن اول و صكره برسلامله (وست بعد المغرب بنسبعية) والى ركعت نماز صلاة مغرب دنصكره
برسلامه مندوب اولدى (وكره زيادة نفل النهار على اربع بنسبعية والليل على ثمان) ونهارده قيلنان
نافله تك برسلامله درت ركعتدن زيادهسى ويلده قيلنان نافله تك سكر ركعتدن زيادهسى مكروه اولدى ز بر
صلاة ليله التى ركعتدن سكرن واريجده وارد اولدى وصلاة نهارده درده دكبن وز ياده ايله روايت اولدى
ايمدى بونلردن زيادهسى برسلامله مكروه اولدى ز بر ادلبلى اولمان شى باب اولمز (لا يبصلى في القعدة الاولى
في اربع قبل الظهر والجمعة وبعدها) ظهر دن اول وجهه دن اول وجهه دنصكره قيلنان درت ركعتك قعدة
اولبسنده صلوات دعاسى اوقنوز (واذا قام الى الثالثة) وقيلان مصلى قعدة اوليدن ركعة ثابته قائم
اولسبیدی (لا يستفتح) يعنى سبحانك بى اوقومنز ز بر سنة مؤكده اولديغيجون فرضله مشابه اولور
بو اجلدن تشهد اوزره صلوات دعاسين زياده ايدن كسشه اوزره سجده سهو واجب اولسنده اختلاف اولدى
(وفي البواقى يصلى ويستفتح) ذكر اولنان صلاتلردن غيرى درت ركعت صلاته قعدة اوليده صلوات
دعاسنى اوقور وسبحانك بى دى اوقور ز بر انلردن هر شفع مستقلة صلاة اعتبار اولور انلرده فرضنه مشابه
اولقى متنى اولديغيجون (وطول القيام اولى من كثرة السجود) وقيامك طولى سجودك كزمتدن اوليدر
رسول عليه الصلاة والسلام (افضل الصلوة طول القنوت) بورديغى ايجون معناسى صلاتك افضل طول
قيامدرديمكدر قنوت قيام معناسه درودى انكچونكه طول قيامد قرائت جوق اولور ركوع وسجودك
كزمتده تسبيح جوق اولور بس قرائت تسبيحن افضلدر (وسن تحية المسجد) ودعى تحية المسجد سنت
اولدى وبوصلاة مسجدده وتورمز دن اول ايكي ركعت صلاتدر رسول عليه الصلاة والسلام اذ ادخل احدكم
المسجد فلا يجلس حتى يركع ركعتين) بورديغى ايجون (واداء الفرض بنو بها) وفرضى ادا ايلك انك مقامه
قائم اولور ز باعى بويه ذكر ايدى (وتدبر ركعتان بعد الوضوء) وابدست الدقدنصكره ايكي ركعت نماز مندوب
اولدى رسول عليه الصلاة والسلام (بما من احد يوضأ فيحسن الوضوء يصلى ركعتين قبل قلبه ووجهه
عليهما الا وجبت له الجنة) بورديغيجون معنای شربى بر احد وقدركه ابدست اله وابدستى شر اظيله كوزل
اله وايكي ركعت نماز قلوب واول ايكي ركعته قليله ووجهيله اقبال ايله الا انك ايجون جنت واجب اولدى
ديمكدر (واربع فصاعد فى الضحى) ودعى وقت ضحاده درت ركعت يادى زياده نماز مندوب اولدى
حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها روايت ايلدى ايچونكه تحية بقار رسول عليه الصلاة والسلام صلاة ضحايى درت

رکعت ودخی زیاده دبلدی کسی قدر دخی زیاده قیلدی یوردی (فرض القراءة فی رکعتی الفرض) فرضک ایکی
 رکعتده قرائت فرض قیلدی یعنی تحقیقا فرضک ایکی رکعتده قرائت فرضدر معنی اولدی یعنی حالده
 حتی مصلی فرضک هر رکعتده قرائت ایتمدی یا خود بالکبر رکعتده قرائت ایتمدی صلاة فاسد او اور ایکی
 رکعت اولیده قرائت واجبدر حتی مصلی ایکی رکعت اولیده قرائتی ترک ایدوب ایکی رکعت آخر یئنده قرائت
 ایتمدی صلاتی جائز اولور واوز بنه سجده سهو واجب اولور او کبر سهو اوزا کتدی ایسه واکر قصد ترک ایتمدی
 ایسه آتم اولور (وفرضت فی کل النفل والوتر) وناضله تک کلبسته ووترده قرائت فرض اولدی اما ناضله ده فرض
 اولغه باعث ناضله دن هر شفع علی حده صلاتدر واندن رکعت ثالته به قیام نحر به معتزله سنده در بواجلدن بزم
 اصحاب بزدن مشهور اولان نحر به اول ایله واجب اولز ایکی رکعت واجب اولور واما وترک هر رکعتده
 قرائتک فرض اولمی احتیاط ایچوندر تکبیر هر ورا یتمدی (لزمت النفل بالشروع قصداً) قصداً شروع
 اولنان نضله اتمام لازم کلور قصداً قولبه نضنا شروع اولناندن احترازدر تکبیر چان ظهرک فرضنی قیلدی
 ظن ایدوب فرضنه شروع اولد کده قیلدی خاطر بنه کاسیدی فرض دیوشروع ایلدی ایکی صلاة ناضله اولور اتمای
 واجب اولز حتی اول صلاتی بوز سیدی قضاسی واجب اولز (ولو عند الغروب والطلوع والاستواء فیجب
 القضاء بالافساد) واکر اول صلاة غروب وطلوع وزوال وقتنده اولور سهو بونقدرجه افساد ایتمکله قضا
 واجب اولور تکبیر بونک تحقیقی کتاب صلاتک اولنده هر ورا تمش ایدی (ناوی الاربع قضی رکعتین
 اولتقض الشفع الاول والثانی) درت رکعت ناضله به نیت ایدن مصلی اگر شفع اول یا خود شفع ثانی بی بوز سه
 ایکی رکعتی قضا ایدر یعنی چان مصلی درت رکعت ناضله به شروع ایدوب شفع اول افساد ایدر سه انجیق شفع
 اول قضا ایدر زیر اشفع اول افساد ایتدی وشفع ثانی به شروع ایتدی و نفلدن هر شفع علی حده صلاتدر واکر
 شفع اول افساد ایتموب ایکی رکعت اوزره قعود ایدوب رکعت ثالته به قائم اولدقده افساد ایدر سه انجیق شفع
 ثانی بی قضا ایدر زیر اشفع اول تمام اولدی شفع ثانی بی افساد ایتدی اعدی بالکبر شفع ثانیک قضاسی لازم
 اولدی (اولم یقرأ فیها) یا خود ایکی شفعه قرائت ایتدی زیر امام اعظم قئنده اصل اولان اگر ایکی رکعتده
 قرائتی ترک ایلدی ایسه نحر به باطل اولور واکر ایکی رکعتک برنده ترک ایتمسه نحر به باطل اولز بلکه ادا
 فاسد اولور پس چیان شفع اولده قرائت ایتمسه نحر به باطل اولور پس شفع اولک قضاسی لازم کلور شفع اولده
 شروع صحیح اووب شفع ثانیده صحیح اولدیغیچون و شروعک فساد و نحر به باطل اولدیغیچون (اولم
 یقرأ فی الاول) یا خود شفع اولده قرائت ایتمدی پس تحقیق بونقدرجه فاسد اولور و نحر به باطل اولور پس
 شفع اول فاسد اولدیغیچون قضاسی لازم کلور و نحر به باطل اولدیغیچون شفع ثانی به شروع صحیح اولدی
 (اوقی الشفع الثانی) یا خود شفع ثانیده قرائت ایتمدی یته ایکی رکعتک قضاسی لازم کلور زیرا شفع اول
 تحقیقا تمام اولدی وشفع ثانی فاسد اولدی اعدی قضاسی لازم اولدی (اوقی احدی از کتبتن من الاول) یا خود
 شفع اولدن ایکی رکعتک برنده قرائت ایتمدی ایکی رکعتک قضاسی لازم کلور زیرا شفع اول فاسد اولدی
 اعدی قضاسی لازم اولدی و نحر به باقی قالدی پس شفع ثانی صحیح اولدی (اوقی احدی الثانی) یا خود
 شفع ثانیدن ایکی رکعتک برنده قرائت ایتمدی یته ایکی رکعتی قضا ایدر زیر اشفع اول تمام اولدی و ثانی فاسد
 اولدی اعدی شفع ثانیک قضاسی لازم اولدی (اوقی الاول واحدی من الثانی) یا خود شفع اولده وشفع
 ثانیک بر رکعتده قرائت ایتمدی یته ایکی رکعتی قضا ایدر زیر اشفع اول بعد الشروع باطل اولدی پس
 انک قضاسی لازم اولدی شفع ثانی به شروع ایله نحر به باطل اولدیغیچون صحیح اولدی (وقضی اربعان لم یقرأ
 فی احدی کل من الشفعین) ودرت رکعتی قضا ایدر اگر هر شفعک برنده قرائت ایتمدی ایسه زیر چان
 هر شفعک برر رکعتده قرائت ایتمسه کلینک اداسی فاسد اولور شروعک صحیح ایله اعدی رکعتک قضاسی
 لازم کلور (او ترک فی الشفع الثانی واحدی الاول) یا خود قرائتی شفع ثانیده ترک ایتمدی وشفع اولک
 بر رکعتده قرائت ایتمدی یته درت رکعتی قضا ایدر وقتاکه شفع اولک بر رکعتده قرائت ایتدی ایسه
 ادا فاسد اولوب نحر به باقی کلور وشفع ثانی به شروع صحیح اولور و چیان شفع ثانیده دخی قرائت ایتمدی
 انجیلین بوده فاسد اولور اعدی درت رکعتک قضاسی لازم کلور (ولاقضاء ان لم یفقد بینهما) یعنی چیان

نافله دن درت رکعتی قیلوب وایکی شفعک بیننده قعود ایسیدی لایق اولان شفع اول فاسد اولوب و قضایسی واجب اولقدر ز برانافله دن هر شفع صلاتدرو یونک برله فرض اوزرته قیاسله فاسد اولدی تکبیم عن قریب سجودباشده بیانی کاور (اونقض بعد الشهد اولوا) یا خود تشهدد نصکره صلاتی بوز سیدی یعنی مصلی نفلدن درت رکعت نیت ایدوب ور کعتینده تشهد مقداری قعود اتید که صلاتی بوز سیدی ائک اوزرته قضا لازم کلز ز را واجب اولاتی ادا ایندی و شفع ثانی به شروع ائدی که حتی قضا واجب اوله (وینقل فاعدا مع قدرة القيام ابتداء و کره بقاء الابدعذر) مصنیک قدرتی وارا یکن ابتداء نافله بی اوتورد بیی رده قیلروا کر فاعدا مع قدرة القيام ابتداء و کره بقاء الابدعذر وار ایکن اوتورد بیی رده قیلرسه مکروه اولور اکر قیاسه قدرته شروعد نصکره عذر ظهورندن اوتورد بیی رده قیلرسه مکروه اولمز (ورا کبا خارج المصر مومبا) ودخی مصلی نافله بی را کب اولدی بیی حالده شهرک خارجنده ایمالیه قیلر حاله که مسافر اولان کسنه ایچون هر موضعه قیصر صلات جائز اولور عن قریب بیانی کاور و مصنف خارج قیدله سفرفک شرط اولسنی و شهر ایچنده را کب نافله تک جواز بیی نئی هر ادا ایدر بیی مسافر اولمق سزین نافله بی ایمالیه را کب اولدی بیی حالده ائنجق خارج مصدره قیلر شهر ایچنده قتل (ولو کان الی غیر القبلة) اکر چه کیم اول مصلی را کب صلاتی قله تک غیریده واور سه ده ز بر اصلا ت و نوافل وقتنه تخصیص اولنما شد رس اکر قههارا کب نزولنی و قبله به استقبالی التزام ایسه لردی را کبدن نافله منقطع اولق لازم کاوردی فرائض نافله تک خلاقی اوزره در کذ بر افرائض وقتنه مختصرد دابه اوزره جائز اولمز الا ضرورتند جائز اولور و كذلك واجب اولان نمازل و صلاة وتر و صلاة مندور و شروعد نصکره فاسد اولان صلاة و جنازه نمازی و ارض اوزره تلاوته واجب اولان سجده بونلرده فرائض کیدر دابه اوزره جائز اولمز الا ضرورت ایچون اولور و امارو اتب تعبیر اولان سنتر نافله لدر امام اعظم دن روایت اولند بیگه تحقیقا مصلی سنه فجر ایچون دابه دن نزول ایدرز براسنه فجر ساثر سنتر دن تا کید اولنشد (و بی بزوله) و نزولی اوزره بنا ایدر یعنی فحان مصلی سنه را کب اولدی بیی حالده افتتاح ایسیدی بعده دابه دن نزول ایسیدی افتتاح اوزره بنا ایدر (لار کوبه) یعنی راکب دکل ایکن افتتاح ایدوب بعده را کب اولوب بنا ایلز بر اول مصلی شروع ایددی بی صلاتی افساد ایددی زبر اولکیده یعنی را کب ایکن افتتاح ایدوب نزولند نصکره بناده مصلی اوزرته واجب اولان شئیک اکلذله ادا ایدر و ناییده یعنی قبل از کوب افتتاحده نحر به رکوع و سجود ایچون منعقد اولدی ایمالیه ادا می جائز اولمز و عن قریب دابه اوزره صلاتک باشنده کلامک زیاده سیله بیانی کاور و الله اعلم (الترویح) ترویجک ترویجکله تسمیه ایدیلر اصلنده اوتورمغک ائمیدر هر درت رکعتد نصکره ناسک مستریح اولدی بیی ایچون ترویجکله تسمیه ایدیلر بوند نصکره هر درت رکعتد بجائز ترویجک تسمیه ایدیلر هر درت آخرنده ترویجک اولدی بییچون و بو تراویج رسول علیه الصلا و السلام سنتر ز بر تحقیق صحیح اولدی که تحقیق رسول علیه الصلا و السلام رمضان شریفک بعض کجه زنده تراویج قائم اولور لدی و بو تراویج اوزرته مداومتی ترکده عذر بیان ایندی و اول عذر بزم اوزرته فرض اوله دیو خشیتر بوند نصکره تراویج اوزره خلفا راشدین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین مداومت بیور دیلرو تحقیق رسول علیه الصلا و السلام (علیکم بسنتی و سنتی الحظاه الراشدین من بعدی پیور دیلر) و هی سنه لرجال و النساء) و بو تراویج رجال و نسایه سنتر در افضیلردن بعض ائنجق رجاله سنتر دیدی (و الجماعة فیها سنة علی الکفاية) و تراویجده جماعت کفایه اوزره سنتر حتی اهل مسجد بیی جماعت ترک ایسه لکنه کار اولور و بعضی تراویج قائم اولدر قائم اولوب و مخالف اولنلر فضیله تراویجی ترک ایتمش اولور و کنه کار اولرز ز بر تحقیق بعض اصحاب تخلف ایدیلر و امام ابو یوسف دن روایت اولند بیگه بر کسنه تراویجی امامله قیلند بیی کبی بیننده قیامه قادر اولسه یتنده قیلدی بیی صلاتی افضلدر دیدی صحیح اولان بودر که تحقیقا یتنده اولان جماعت ایچون فضیلت وارد و مسجدده اولان جماعت ایچون فضیلت اخری وارد بر تراویجی جماعت ایله یتنده قیلان مصلی ایکی فضیلتک برین کندو به ضم ایدوب فضیله اخرای زانده بیی ترک ایتمش اولدی کافیده بویه ذکر اواندی (و من قانت لایقضی اصلا) یعنی بر کسنه تراویجی کرک جماعت و کرک منفرد اوتو اولاتی قضا ایتر ز بر ا قضا فرضک و فرضه تابع اولان و کدرک خاصه لندندر

و استحب تأخیرها الی ثلث الليل (تراویحی ثلث لیلک انتہاستد کین تأخیر ایکن مستحب اولور) وهی
 خمس تراویحات لکل تسلیمان) و صلاة تراویح بش تراویحہ در هر تراویح ایچون ایکی سلام وارد و امام وقوم
 هر تکبیر افتتاحہ سبحانک اللهم لی آخره او قورل (و یحس بین التراویحین قدر تراویحہ) و ایکی تراویحہ نک
 بیندہ برزو و محد قدر او تور بلور (کذا بین الخامسة والوتر) كذلك بشیحی تراویحہ ایله صلوات تراویحہ دخی
 بر تراویحہ قدر او تور بلور زرا اصحاب رضوان الله تعالی علیہم اجمعین زمان شریفلرندن بزم زمانہ کلنجہ
 بوجه اوزرہ متواتر در (و یزید علی التشهد الصلوات) و امام تشهد اوزرہ صلوات دعاسنی زیادہ ایدر
 (الا ان یصل القوم) لامکر قوم امامہ کوسر لسه بوقدر چہ صلوات دعاسنی زکایدر (و السنۃ اذ ختم مرۃ)
 و تراویحہ ہر کرہ ختم شریف سندرو بکرمی بدیحی کیجہ دہ ختم شریف بابتک افضل در زرا اخبار کثیرہ وارد
 اولشد در کرمضان شریفک بکرمی بدیحی کیجہ سی لیلہ قدر در (و لا یتزک لکسہم) و امام قومک کسلی
 ایچون ختم شریفی ترک ایلا کر امام حافظ قرآن ایسہ (و قبل افضل فی زماننا قدر ما لبثت علیہم) بعض
 دیدیکہ بعضدن مراد صاحب اختیار در بزم زمانہ افضل اولان قومک اوزر لیلہ نقیل اولیدہ حق قدر در
 (صلی العشاء و حده فله ان یصلی التراویح مع الامام) بکسہ صلاة عشائی بالکر ادا ایدوب تراویحی امام
 ایله قبلیق جائز اولور (و اوزر او الجماعة فی الفرض لم یصلوا التراویح بجماعة) و اگر قوم فرضہ جماعتی
 ترک ایلسہ لدی تراویحی جماعتہ قتلری جائز اولن (و اولم یصلہا بالامام صلی الوتر بہ) و اگر قوم تراویحی
 امامہ فیلسہ لدی تراویحی امامہ قیلر (و لا یوتر بجماعة خارج رمضان) و رمضان شریفدن خارجہ صلاة
 و تراویحہ قیلنمز بالاجماع جائز دکلدر و جماعتہ تطوع دخی قیلنمز الا تراویح رمضانہ قیلنر و خمس الاعۃ
 الکر دین روایت اولندیکہ تحقیقا جماعتہ صلاة تطوع عیچان علی سبیل التداوی او اورسہ یعنی قوم بر زنی
 دعوت ایدر لسه مکر و ہدر و اما بکسہ بکسہ یہ افتدا ایدوب یا خود ایکی کسہ بکسہ یہ افتدا ایدر سہ
 مکر و اولن و عیچان بکسہ بہ اوچ کسہ افتدا ایدر سہ اندہ اختلاف وارد و اگر دت کسہ بکسہ یہ افتدا
 ایدر سہ بالاتفاق مکر و اولدی کافیدہ بویلہ ذکر اولندی واللہ اعلم بالصواب

﴿ باب ادراك الفریضة ﴾

بو باب فرأضی ادراک فیانندہ در (الشارع فیہا) معلوم اولسونکہ تحقیقا بلا عذر عبادتی بوزمق حرامدر حق
 تبارک و تعالیٰ نیک (و لا یطلو اعمالکم) قول شریفیچون و تحقیقا کامل ایلک ایچون بوزمق مہنا ایا ادر امدی جائز
 اولور مسیحی اصلاح ایچون بوزمق کبی و وجہ نمازی ایچون صلوات ظہری بوزمق کبی و جماعتہ ادا اولنان
 صلاتک منفردا ادا اولنان صلاة اوزرہ من بنی وارد امدی منفردا قیلن صلاتک بوزلیسی جماعتک فضیلتی
 احراز ایچون جائز اولدی عیچان بو ذکر اولنان مقال مقرر اولدیسہ معلوم اولسونکہ تحقیقا بکسہ منفردا
 صلواتہ شروع ایلد کدہ (اذا قیت قطعہا) عیچان اول فریضہ فی قطعہ امام شروع ایتیدی منفردا شروع ایدن
 کسہ اول فریضہ فی قطع ایدر (و اقتدی ان لم یسجد للركعة الاولى) و امامہ افتدا ایدر اگر رکعہ اولی
 ایچون سجدہ ایتدی ایسہ زرا ایا ایچون اولان نقض ایا ادر و اگر رکعہ اولی ایچون سجدہ ایتدیسہ قطع
 ایلن زرا رکعہ اولی ایچون سجدہ ایا ایچون اولان قطعہ دن مانع اولور (او سجد و هو فی غیر رباعی) یا خود شارع
 صلات رکعہ اولی ایچون اولان سجدہ فی رباعییک غیر بدہ ایتیدی شروع ایتدیکی صلاتی قطع ایدر زرا اگر
 قطع ایلیوب بر رکعتی دخی قبلسیدی نشایدہ صلاتی تمام اولور و اکثر ثلثیدہ بونور و اکثر ایچون حکم کل
 وارد پس اکثر ثلثیدہ بونور نشاندہ فراغ شہہ سی وارد و فراغ حقیقی ایسہ نقضہ محتمل اولن بس کذلک
 فراغ شہہ سیدہ نقضہ محتمل اولن (اوجہ) یا خود شارع رکعہ اولیدہ سجدہ فی رباعیدہ ایتیدی بنہ
 قطع ایدر (لکن ضم الیہا اخرى) لکن اول شارع شروع ایتدیکی صلاتہ ہر رکعت اخرى دخی ضم
 ایدر نافلہ ایکی رکعت اولوق ایچون بعدہ قطع ایدر و قطع ایتدیہ جماعتک فضیلتی احراز ایدر (وان صلی
 ثلاثا ثم نہ) و اگر شارع رباعیدن اوچ رکعتی قبیلش اولسبیدی (ثم) یعنی اول اوچ رکعتہ بر رکعہ
 اخرى ضم ایدوب تمام ایدر زرا شروع ایددیکی صلاتک اکثر بنی ادا ایددی و اکثر ایچون حکم کل وارد
 پس نقضہ محتمل اولن تکبیر مر و ایتدی (ثم اثم متفلا الا فی العصر) یعنی بوندن صکرہ
 امامہ افتدا ایدر نافلہ قبلیجی اولدینغی حالہ الا صلاة عصرہ افتدا اتم زرا صلاة عصرہ دن صکرہ

نافله مکر وهدر (والشارع فی النفل لا یقطع) و نفله شروع ایدن مصلی صلاتنی قطع ایلرز یا بو صورتده قطع اکیال ایچون دکلدرد (واختلف فی سنن الظهر والجمعة) و صلاة ظهر ک سننلر بند شروع ایدن مصلیک سننی قطعنده اختلاف اولندی قیجان امام صلات ظهره قائم اولسیدی وجهه سننده دخی اختلاف اولندی قیجان خطیب خطبه به بدأ بتسیدی بعض دیدیکه ابکی رکعتک باشنده قطع ایدر * ز بر ا شارع شروع ایلدی بکی صلاته ظهرک وجهه نکل سننلری نافله لدر سنت اولق جهته به بو قول ایدر بوسقندن روایت اولندی و بعض دیدیکه شارع اول شروع ایلدی بکی سننی درده تمام ایدرز بر اول سننلر صلاة واحده حکمنده درو بو مقامده قطع اکیال ایچون دکلدرد ظهر بونک خلا فیدر * ز بر ا شارع ظهره شروع ایش اولسیدی انک قطعی اکیال ایچون او اور (لا ینخرج من مسجد اذن فيه) بر مسجدده که اذان اوقته اول مسجدده بولان کسه لدرن بر کسه انده نمازی ادا ایتدی که چیقیمی جائز اولر (الاممیه جماعه اخرى) ال بر غیری جماعتک امر ته انتظام و برن کسه که اول جماعه اخرانک مؤذن و یا امامی و یا خود بر کسه که جماعتک امر به قائم اوله بونک انده بولیموب غیبتله متفرق اولسر یا خود از قائلر اول کسه نکل اذان اوقتان مسجدده نماز بن قیلدن چیقیمی جائز اولور * نه ایه ده ذکر اولدی بکه اگر اول اذان اوقتان مسجددن خروج ایدن کسه نمازی قبله سی مسجدده جماعته قیاق ایچون چیقار سه جماعه اخرایه مؤذن و یا امام اولسون و کر کسه اولسون مطلقا نکل خروجنده باس بو قدر یا خود اول وقتده ایدستی بو غیسه بنه کلوب نمازی قیاق نیتله آدستی ایچون چیقار سه چیقیمی جائز اولور (ومصلی الظهر والعشاء مرة) والاممیه جماعه اوزره معطوفدر یعنی اگر اول مسجددن خروج ایدن کسه قبل اذان وقت داخل اولغه یا خود بر غیری مسجدک اذنان ایشتمکله اول وقتک فرضنی قیلدی ایسه بعد اذان خروجی مکره اولر * ز بر ا حق تعالی نکل امر ته بر کره اجابت ایدنی نایار کسنده باس بو قدر (ولاعتد الاقامه فیه) ودخی صلاته اقامت اولتان مسجددن بر احدک خروجی جائز اولرز بر اول وقتده آشکاره جماعته مخالفتله اول مسجددن خروج ایدن کسنه ایتهم اولوروز بر آز اولور که تحقیقا اول خروج ایدن کسنه اهل سنت اردنده نمازی جائز کور من ظن اولور (الاممیه) ال جماعه اخرانک مقیمی اولان کسنه نکل خروجنده باس بو قدر (ومصلی الفجر والعصر والمغرب مرة) ودخی بواج وقت صلاتی بر کره قیلان کسنه نکل بعد الاقامه خروجی دخی مقیم کبی لا باسدر صلاة فجردن صکره کون طوغنجه وعصر دن صکره وقت غروب ده کین نافله قیاق مکره اولدی بی ایچون وصلاة غیر دن صکره او چ رکعت نافله مشروع اولدی بی ایچوندر (لامصلی الظهر والعشاء) اقامت اولتان مسجددن صلاة ظهری وصلاة عشا بی قبل الاقامه منفردا قیلان کسنه نکل خروجی جائز اولر * ظهر ایه عشا دن صکره نافله قیاقی جائز اولدی بیچون (خائف فوت الجماعة فی الفجر بترك سنته و یقندی) صلاة فجرده جماعتک فوت اولسوندن خوف ایدن کسنه سننی ترک ایدوب امامه اقتدا ایدر * ز بر ا جماعتک ثوابی اعظم درو ترکبله و عبدان مدریس جماعتک فضیلتنی احراز اولیدر (ومدرک رکعة منه صلاها) وصلاة فجردن بر رکعتن بنشن کسنه سننی قبلر یعنی تحقیقا فجردن بر رکعتک ادا رکته حاضر اولان کسنه سننی قبلر * اگر چه کیم اندر رکعة اولی فوت اولدی ایسه ده (ولایقضیها الا جمعا) وسنة فجدری قضا ایلر سننی فرضله بیله فوت ایددی و قنده ال فرضه تبعاقضا ایدر و اول سنة فجدری جماعته بیله قضا ایدر یا خود بالکر قضا ایدر وسننده قیاس اولان قضا اولر اما قدر قضا واجبه مخصوص اولدی بیچون لکن قبل الزوال فرضه تبعاقضا سیله حدیث وارد اولدی اول حدیث روایت اولتان شنیدر که تحقیقا رسول اکرم علیه الصلا والسلام حضر تلری سننی فرضله معا قضا ایدنی امر یس کیمه سنک ارته سی سننی فرضله معاشس مرتفع اولدقدن صکره قضا ایدنی و ماوراسی اصل اوزره باقی قالدی و بعد الزوال قضا سننده شافعی رحمة الله علیه ک اختلافی واردر اما قیجان سنت بلا فرض فوت اولسیدی امام اعظم ایه ابو یوسف قند قضا اولرز * و امام محمد زواله وارنجه قضا اولنسی بکاسو کوا و دریدی و شمسک طلوعندن اول بالا جماع قضا اولرز بعد الصبح نافله نکل مکره اولدی بیچون (وقی الظهر بترکها مطلقا) وصلاة ظهرک سننی مطلقا ترک اولور بر ا در کرک صلاة ظهردن بر رکعتن بنشنون کر کسه بنشنون ز بر ا سننه ظهرک فضیلتی سنة فجدری دکلدرد حتی فقها دیدیلر که اگر عالم فتوی ایچون اکا مرجع اولسیدی سائر

سنتری ترك ایدردی الاسته فجری ترك ایدردی کافیه بویه ذکر اولدی (وقضاه قبل شفعمه) وسنه ظهری ترك ایدن مصلی ظهرک شفعمدن اول فرضندنصکره اولان ایکی رکعت سندن اول قضا ایدر و بوامام ابو یوسف قتده دروامام محمد قتده فرضندنصکره اولان ایکی رکعتدنصکره قضا ایدر و صدر الشریعه بو اختلاف عکسی اوزره نقل ایدی (ولایقضى غيرها) سندنون فجر ایله ظهرک سندنون غیر بیسی قضا اولنیز براسار سنتر وقتدنصکره بالکرسنت اجاعا قضا اولنن و فرضه تبعته سار سنترک قضا سنده اختلاف اولدی اصح قول اوزره انار قضا اولنیز * و خلاصه ده ذکر اولدیکه برکسته فجرک سنننی یا خود ظهر دن درت رکعت سننی قبلسیدی اندنصکره یعله یا خود شر ایله باکل ایله مشغول اولسیدی پس اول کسته سننی اعاده ایدر اما برقمه بیکله یا خود ایچمکله سنت باطل اولن * و بعض دیدیکه ظاهر اولان بودر که مصلی اول سنتری اعاده ایلر صلاتنک سنلرین برکسته ترك ایلدوب اکر حق کورمرسه کافر اولور و اکر حق کورمرسه ترکله آم اولور کافیه بویه ذکر اولدی (مدرك رکعة من ذوات الاربع) صلاة ظهر وصلاة عصر وصلاة عشا کبی درت رکعت اولان صلاتنک بر رکعتنه ینشن کسته (مدرك فضل الجماعة) فضیلة جماعتک مدرکیر (لامصل بها) لکن اول مدرک اول جماعته یله مصلی دکادر (واختلف في مدرک الثلاث واللاحق) و اوچر کتته ینشن کسته ایله لاحقه اختلاف اولدی * یعنی برکسته اول درت رکعت صاحبی اولان نماز دن برمه بنشسیدی فضیلت جماعته انرا ایله یله اشتراک بولمغله بنشوب لکن اول کسته اول صلاتی جماعته قیلدی * زیرا کتدر کتتی فوت ایلدی بواجلدن اکر اول مصلی مین اینسه که بن صلاة ظهری امامه یله قیلدم اکر اوچ رکعتنه بنشسیدی ایسه حاث اولنیز بر حاث اولسنتک شرطی امامه یله ظهری قیلدمر حالبو که اوچر کتله امامدن منفرد اولدی و اکر اوچ رکعتنه بنشوب بر کتتی فوت اینسیدی جوابک ظهری اوزره اول کسته حاث اولماق ایدی ز بر حالف محلوف علیک بعضیله حاث اولن لاحق بونک خلا فیدر که ز بر لاحق اولان کسته حکما امامک اردنده در بواجلدن کاسبت بدن شتده قرائت ایلن و شمس الائمة ذکر ایلدیکه تحقیقا لاحق مدرک الثلاث کبی حاث اولن الا اکر امامک صلاتیله قیلرم دیش اوله و قیاس دخی بودر فقها بووجه اوزره بیان ایلدیلر * حالبو که ایکی رکعتنه بنشسته تعرض ایلدیلر * بن درمکه ایکی رکعتنه بنشسته تعرض ایلدکرنک وجهی اولدر که تحفه ما انک حکمی طرفینک حکمندن فهم اولنور زیرا تحقیقا بر رکعتنه ینشن کسته فچان فضل جماعته ینشسیدی ایکی رکعتنه ینشن کسته نك فضل جماعته ینشسمی بالطر بیق اولی اولور و فچان اوچ رکعتنه ینشن کسته نك جماعته مصلی اولسنده اختلاف اولسیدی ایکی رکعتنه ینشن کسته نك جماعته مصلی اولما سی بالطر بیق اولی اولور ایدمی سن فکرا ایله (من امن فوت الوقت يتطوع قبل الفرض) برکسته وقتک فوت اولسندن امین اولسه فرضدن مقدم تطوعی قیلر یعنی برکسته جماعتی فوت ایدوب منفرد فرضی قیلن مراد ایلد که اولاسننی قیلریم دیوسوال اولنورسه مشائخک بعضی سننی قیلر دیدی * ز بر اسنن فرضی جماعته ادا ایلدرسه قیلنور دیدی لکن اصح قول سننی قیلر ایدر اگرچه کیم جماعتی فوت ایلدی ایسه ده الامکر که وقت ضیق اولورسه بو تقد رجه سننی قیلنر (اقتدی بر اراع فوقف حتی رفع رأسه فانه الركعة) یعنی برکسندر کو عد امامه اقتدا ایدوب پس امام رکوعدن باشنی قالدرنجه توقف اینسیدی یعنی امام رکوعده ایکن اقتدایه نیت ایدیمی اولدینی حالدته تکبیر ایدوب امام رکوعدن باشنی قالدرنجه قیامده توقف اینسیدی اول کسته امامک رکعتنه بنشسیدی اول رکعتک فوت اولسننی مستلزم اولان مشارکنک فوت اولدینی ایچون (بختلاف راع لحقه امامه) امامی اکا لاحق اولان را کتدر کراولتان مقتد نك خلاقی اوزه در یعنی امامه اقتدا ایدن کسته امامندن اول رکوع ایدوب حتی امام لاحق اولنجه توقف ایسه جاز اولدی جزء واحدده مشارکت بولند یعنی چون امام زفر رحمة الله علیه ایچون خلاف وارددر و بالله التوفیق

* (باب قضاء الفوائت) *

بو باب فوت اولان نمازک قضا اولنمی بیانده در (الترتیب بین الفروض الخمسة والوتر اداء وقضاء فرض علی) اش وقتک فرضلری ایله و ترک یننده اداء وقضاء ترتیب فرض عملیدر یعنی انک فوتیله جواز فوت اولور

تکبیر هر دو ابتدای یعنی تحقیقاً فروض خسته نیک کلبسی فوت اول سیدی فروض خسته بینده ترتیب رعایت
 لازمدر و كذلك فروض خسه ایله وتر بینده دخی رعایت لازمدر و كذلك بعض فائت اولوب بعضی وقتی
 اولورسه ترتیب رعایت لازمدر پس فائته وقتیدن اول قضا اولور و امامین قنده فرض ایله و تر ما بینده ترتیب
 یوقدر زراصله و تر امامین قنده سنندر و فرض ایله سنت بینده ترتیب یوقدر و ترتیب لازم اولسنده اصل
 اولان رسول علیه الصلاه و السلامک (من نام عن صلاه و نسیها فلی تذکرها الا و هو یصلی مع الامام فلیصل الی
 هو فیهام لیقض الی تذکرتم لیمد الی صلاها مع الامام) قول شریفدر معنای شریفی برکنسه صلاتدن
 او یوسیدی یا خود صلاتی اونو تسیدی پس خاطر یته کلوب الامام له نماز فیلرکن کلسیدی ایچنسنده
 اولدیغی نمازی قیابوب بعده خاطر یته کلان نمازی قیلریمده امام له قیلدیغی نمازی اعاده ایدر دیکدر
 و تحقیقی هدایه شارح لری یو حدیث شریف مشهور دردیونصریح ایلدیلر و علمایو حدیث شریفی تلقی بانقول
 ابتدایر پس فرض علی یونکله ثابت اولدی تکبیر محاذنده وارد اولان حدیث شریف کبی (فان صلی)
 الترتیب بین الفروض قوی اوزره تقر بعدر یعنی ماسقی بیان ایتکدر (خسه) فرضلردن بش فرضی
 قیلسه (ذاکرا فانتا فسدت موفوقا) یعنی صاحب ترتیب اولان کسنه فرأضدن بش فرضی بر فرض فائتی
 ذکر ایدیجی اولدیغی حالده قیلسیدی اول قیلدیغی بش فرض فساد و قوفله فاسد او اور امام اعظم قنده
 و امامین قنده بلا توقف فاسد اولور لکن امام ابو یوسف قنده فرضتک وصفی فساد او اور امام محمد قنده
 اصل صلاه فاسد او اور (ان ادی سادسا) اگر فرض سادسی ادا ایدر سه (صح الکل) یعنی التبتیده امام
 اعظم قنده صحیح او اور فرضتک وصفیه بیه (وان قضاءه قبل السادس بطلت فرضیه الخمس و نصیرن فلا)
 و اگر اول ذکر اولان فائتی فرض سادسدن اول قضا ایدر سه بشکنده فرضتک باطل اولوب نفل او اور امام اعظم
 قنده تکبیر ابو یوسف قنده سادسک قضا سندن اول نفل اولدیغی کبی امامین ایچون علت اولدر که تحقیقاً صلاه
 خسه قلی ایله بیه بلا ترتیب ادا اولغله فاسد اولدی ایمدی صحیحه منقلب اولمز و سادس ایله حاصل اولان کثرت
 ایسه سادسه تأثیر ایدر و سادسک مابعدنده ایچکی ایکسی اتفاقاً صحیح اولورلر یو خسه خسه ماضیده صحیح
 اولمز لکن تکبیر تحقیقاً کلمه علم اوج کره الکلی ترک ایسیدی اوچدن صکره اولان صیدنک حلال اولسی ثابت
 او اور اوچده ثابت اولمز و صلاه خسه نیک قنده ایله قنده امام اعظمک علی آنتینک مادونده ترتیب واجب
 اولسی ملاحظه سیدر و توفقه قنده ایله تحقیقاً ترتیبک واجب اولسی قایلده اولور کثیرده اولمز و قنا که فرض
 سادسی ادا ایتک محتمل اولدیسه فائته کثرت باغ اولوب ترتیب رعایت اولمز یو صورتده صلاه خسه صحیح اولور
 و فرض سادسدن اول فائتی قضا ایتکله قیلایق قاور یو تقدیرجه ترتیب رعایت اولمز پس قطعاً فساد اولق
 احتمالیه فساد ایله جزم صحیح اولمز مع هذا ترتیبک ساقط اولسیچون موجب اولان کثرت آنتینک جموعیه
 قائمه در سائر مستندر کبی اولنه مستند اولدیغی حالده پس کانه ترتیب ساقط اولدیغی حالده صلاه خسه
 قیلدی پس اول صلاه خسه صحیحه واقع اولدی و امام اعظم ایله ابو یوسف قنده اصل باطل اولغله علت اولدر که
 اصله مخصوص اولان وصفک باطل اولسی اصلک باطل اولسنی ایجاب ایلز تکبیر معسر اولان کسنه نیک
 صوم کفارتی قیجان موسر اوسه کفارت واقع اولمز بکله نفل اولور (ولم یجز فیمن تذکر انه لم یوتر)
 بین الفروض و الوتر قوی اوزره تقر بعدر صلاه و تری قیلدیغی خاطر یته کنورن مصلبتک صلاه فجزی قلی جائز
 اولدی و بونده امامینک خلافی واردر اکابناء که تحقیقاً امام اعظم قنده و تر واجبدر و امامین قنده سنندر
 (ویسقط بفوت سنة) و ترتیب آتی فرضک فوت اولسیله ساقط اولور زیرا یو تقدیرجه ضایع حد اکثره باغ
 اولور (بمخروج وقت السادس) فرض سادس وقتک خروجیه فوت اولسیله ساقط اولور حتی فرضلردن
 پر فرض مکرر اولسه فرضک کثرت و نسیله و کثرت له آخر وقتیات بینده ترتیب واجبک ساقط
 اولسیله تحقیقاً ایچون سبب اولغله صالح او اور و انده اصل اولان اغما یله قضا در ثابت اولدیغی حیثیه که
 تحقیقاً علی رضی الله عنده نیک اوزر یته برکون بر کجه دن اقل اغما واقع اولدی پس صلات لری قضا ایلدی
 و عمار بن یاسر رضی الله عنده نیک اوزر یته برکون بر کجه اغما واقع اولدی پس اولدیغی صلات لری قضا ایلدی
 و عبدالله بن عباس رضی الله عنده نیک اوزر یته برکون بر کجه دن اکثر اوزر یته اغما واقع اولدی پس اولدیغی قضا ایلدی

پس دلالت ابتدیکه تحقیقا تکرار تحقیقیده معتبردر (و بضیق الوقت) ودخی ترتیب وقتک ضیق اولمسبله
 ساقط اولور (فان بقی منه ما یسبغ بعض الفوائت مع الوقتیه بغضی ما یسبغ معها) پس اگر اولوقت ضریقه فوت
 اولور دن بعضی وقتیه ایله یله قبلته جق مقداری وسعت وارابسه وسعت مقداری اول فوت اولور وقتیه ایله یله
 قبلتور تنکیم چان صلاة عشا وصلاته و ترفوت اولسیدی و وقت فجر دن طلوع شمسه دکن وقت قالمیوب
 الابش رکعت نماز قبلته جق مقداری وقت قالسیدی صلاة و ترقضا اولور و صلاة فجر ادا اولور امام اعظم
 قننده و كذلك اگر صلاة ظهر و صلاة عصر فوت اولسیدی وقت مغرب بدن باقی قالمیوب الا انه یدی رکعت نماز
 قبلته جق مقداری وقت قالسیدی صلاة ظهر ایله صلاة مغرب قبلتور (و بالنسبان فی عید العشاء والسنة لا الوتر
 من علم انه صلی العشاء بلا وضوء والاخرین به) ودخی ترتیب نسبیانه ده ساقط اولور پس صلاة عشا یله سننی
 اعاده ایدر و تری اعاده اغزشول کسنته که صلاة عشا بی آیدستمز و سننله و تری آبدست ایله قبلدیفنی یله یعنی
 تحقیقا شول کسنته که وقت ایچنده صلاة عشا بی آبدستمز و سننله و تری آبدست ایله قبلدیفنی تذکر ایلیه
 عشا یله سننی اعاده ایدرز برافرض دن اول سننک قضاسی صحیح اولدی مع هذا آدستله ادا اولمش ایکن زبرا
 سنت فرضه تا بعدر و اما صلاة و ترا امام اعظم قننده صلاة مستقلة در ایددی اداسی صحیح اولدی زبر صلاة و تری ایله
 عشا یلنده ترتیب فرضدر لکن مصلی و تری و عشا بی آبدست ایله قبلدی زعیله ادا ایستی ایددی عشا نک
 ذمتده اولدیفنی اولتندی پس ترتیب ساقط اولدی و امامین قننده و تری عشا کی قضا ایدرز زرا امامین
 قننده و ترستدر (و بالظن المعبر فانه اذا صلی الظهر ذاکر الترتیب فسد فاذا قضی الفجر و صلی العصر ذاکر
 للظهر جازا العصر) و بالظن المعبر قولی اوزر نه نفر بعدر ودخی ترتیب ظن معتبر ایله ده ساقط اولور زبرا تحقیق
 مصلی فجر تکرتی تذکر ایدیبجی اولدیغی حالده صلاة ظهری قیلسیدی ظهر فاسد اولور پس قچان صلاة فجر
 قضا ایدوب صلاة ظهری تذکر ایدیبجی اولدیغی حالده عصری قیلسیدی صلاة عصر جاز اولور زبر اما صلیک
 صلاة عصری اداسی حالده ظننده اوزرنده فاشه بوق ایلی یوایسه ظن معتبر در زرا ایچتهد فیهدر زبلی بویله
 ذکر ایددی (اجتمعت الحدیث و القديمة جازت الوقتیه بتذکر الحدیثه و لا یعود الترتیب لعود الکثرة الی القلة
 فیصح وقتی من ترک صلاة شهر) یعنی صکره دن حاصل اولان فاشه و قدیم دن اولان فاشه برکسنته اوزرنده
 جمع اولسیدی اول فاشه حدیثه انک خاطر بته کسبله وقتیه نک اداسی جاز اولور و کترتک قلت اوزره عود یله
 ترتیب عود ایلر پس مثلاً بر شهر کصلا تکی ترک ایدن کسنته نک فرض وقتیبی صحیح اولور حتی ترتیب ساقط
 اولیجه (فاخذ یؤدی الوقتیات فترک فرضا) فیصح وقتی قولی اوزره نفر بعدرالی آخره پس اول کسنته وقتیه
 اولور نکر اداسنه شروع ایدوب بر فرضی ترک ایدسیدی شهر کفاشه لری قدیمه اولور و اول قدیمه لرتیبی اسقاط
 ایدیبجیدر پس اول کسنته بر فرضی ترک ایدسیدی انک تذکر یله یله روقتیبه ادا ایتمک جاز اولور (اوقضی
 صلاة شهر الواحد و انتین) ترک صلاة شهر قولی اوزره معطوف در یوایدوالترتیب قولی اوزره نفر بعدرالی
 آخره یعنی بر شهر کصلا تکی قضا ایدن کسنته نک فرض وقتیبی صحیح اولور الاول صلاة شهر کربنی یاخود
 ایکسنتی قضا ایترسه ترتیب عود ایلر پس وقتیه نک اداسی صحیح اولور بعض مشایخ دن روایت اولندیکه
 اگر قلت کترتد صکره اولور سه صلاته سننک ابتدیکی ایچون زجر الیه ترتیب عود ایدر قول اول شمس الائمة نک
 وفخر الاسلامک اختیار ایلار بیکیدر یوایچص کبیر و علیه الفتوی دیدی (اذا کثرت الفوائت) قچان فاشه ل
 چوغا لسیدی قضا سبله مشغول اولدقدنه ظهرک و عصرک یوایکسنتی مثلانک تعیینه محتاج اولور و ذکر
 اولتان کبی فلان کونک ظهری دیونیت ایدرز بر اذمتده اولان ایکی ظهرک اجتماعنده ایکسنتدن بری متین
 اولر پس وقتک اختلافی سببک اختلافی کیدر ایددی زبلیه امر کف سهلیتی مراد ایدرسه
 (نوی اول ظهر علیه او آخره) اوزرنده اولان صلاة ظهرک اولدکسنته نیت ایدر یاخود اوزرنده اولان صلاة
 ظهرک آخری اولانته نیت ایدر پس قچان اولدی ظهره نیت ایدوب انک اردنجه بولتان ظهری قیلسه اول اولور
 و كذلك آخرده اولان ظهره نیت ایدوب اندن مقدم اولان قیلسه آخر اولور ایددی تعیین حاصل اولور (کذا
 الصوم من رمضان) كذلك رمضان دن صوم ذکر اولتان کیدر یعنی تنکیم صلاندنه تعیینه محتاج اولدیغی کبی
 رمضان دن ترک ایدیبکی صومده دخی تعیینه محتاج اولور اگر برکسنته نک اوزرنده اولان قضا ایکی رمضان دن

اوسیدی پس اول کسنته رمضان اولدن یاخود رمضان نایندن اوزرنده اولان صومک اولکسنته نیت ایدر یاخود رمضان اولدن یاخود رمضان نایندن اوزرنده اولان صومک آخر سندنیت ایدر (الافلا) واکر ایکی رمضان اولمزه تعیینه حاجت اولمزه حتی برکسندنک اوزرنده بر رمضان اولن کون قضای اوسیدی بر کون قضا ایدوب تعیین ایتسیدی جائز اولور زیرا صومده سبب بردر اولنکه شهر رمضان ایدر وصائمک اوزرنده واجب اولان عددی ایمامدر وصلاتده سبب مختلفدرا اولنکه وققدر وسببک اختلافیه واجیده مختلف اولور ایدر تعیین لازمدر خلاصده بوبله ذکر اولندی نصابده وجمع الفتاواده دیکدیجه قچان فائده قضا اولان سیدی لایق اولان اول فائده بی سندنه قضا ایدوب مسجده ایتمکدر حتی ناس اکا واقف اولمدر زیرا صلاتی وقتندن تأخیر ایتمک معصیتدر پس کندون غیر اول معصیتده مطلع اولنق لایق دکلدر و خلاصده ذکر اولندی که برجل صحیحی حالتده صلا کثیره فوت ایدوب بعده بر مر ضه مبتلا اولسه و آبدست اول مر ضه مضر اولغله نیم ایل قبلوب ورکوع و مسجوده قادر اولمغله اعماله قیلوب پس قاعدلر بن مر ضی حالتده بوصفته ادا ایتسیدی جائز اولور واکر صحت بولوب قضایه قادر اوسیدی قضا ساقط اولور والله تعالی اعلم

* (باب صلاة المريض) *

بویاب صلا تهریضک احکامی بیانددر (اذا تعذر القيام قبلها اوفيهما) فصلى به صلاته شروعدن اول یاخود صلا تهریضه قیام متعذر اوسیدی (اوخاف زیاده) یاخود مرضک زیاده اولسندن خوف ایتسیدی (او بطی البریه) یاخود قیام سببیه مرضدن بری بطی اولمقدن خوف ایتسیدی (اودوران الرأس) یاخود قیام سببیه باشنک دوغسندن خوف ایتسیدی (او یجد للقیام المشادیدا) یاخود قیامده المشدید بوسیدی (قعد) اول مصلى اوتورور اذا تعذر قوته جوابدر (کیف شاء) تر یعدن وغیردن بدلبیکی کبی قعود ایدر (وصلی قاعدا برکوع و سجود) ورکوع و سجود ایله قاعد اولدیغنی حالده نمازی قبلر (وان قدر علی بعض القیام قام) واکر قائم اولدیغنی حالده تکبیره یاخود قرائتک بعضنه قادر اولورسه پس تحقیق قیامله امر اولور شمس الائمة مذهب صحیح بودردیدی واکر قیامی بلاعذر تک ایدرسه صلاتی جائز اولمقدن خوف اولور (وان تعذر اومی قاعدا) واکر مرضه رکوع ایلله سجود متعذر اولوب قیام متعذر اولمزه اوتوردیغنی حالده اعمالدر و اوتوردیغنی حالده اولان اعمال قائم اولدیغنی حالده اولان اعمالدن افضلدر (و سجوده اخفض من رکوعه) ولکن سجودنک ایماسنی رکوعنک ایماسندن الحاق ایلنه زیرا ایسار رکوعله سجودک مقامته قائمدر پس ایما انزلک حکمتی اخذ ایدر (ولا یرفع الیه شیء لسجد علیه) و اوزرنده سجده ایتمک ایچون برشی و وجهته یو کسلمک باشنی الحاق ایتمک کجه جائز اولمزر رسول اکرم علیه الصلا و السلام بر مرضه قول شر یغیون نکه اول مرضه عیاده ابدیغنی اولدیغنی حالده اوزرنده داخل اولدقده (ان قدرت ان تسجد علی الارض فاسجد و الا فام) پیوردی معنای شر بی اکر سن ارض اوزره سجده به قادر ایسک سجده ایلله واکر دکل ایسک ایما ایلله دیکدر (ولو رفع او خفض رأسه او سجده علی ما لا یجد حجه جائز) واکر سجده ایتمک ایچون برشی یو کسلدوب باشنی اول مرتفع اولان شینک اوزرنده اکوب سجده ایدرسه یاخود حجمی بولیمان و آلتی انده قرار ایمان برشی اوزرنده سجده ایدرسه ایما بولمدیغنی ایچون جائز اولور واکر اول شینک حجمی اولوب آلتی انده طیانورسه جائز اولمزر ایما بولمدیغنی ایچون (وان تعذر اومی مستلقیا) واکر مرضه اوتورمقده ایما متعذر اولورسه صرفی اوزرنده باندیغنی حالده ایما ایدر (ورجل نحو القبلة) وایکی آققرین قبله جانبته توجه ایدر رسول اکرم علیه الصلا و السلام (یصلی المر یض قائم فان لم یستطع ففصدا فان لم یستطع فلی قناه یومی ایما فان لم یستطع فالثه تعالی احق بقبول العذر عنه) قول شر یغیون معنای شریقی مرض یض اولان کسنته قادر ایلله نمازی قائم اولدیغنی حالده قبلر واکر قادر دکل ایلله اوتورور کن قبلر واکر اوتورمقد قادر دکل ایلله حتی سبحانه و تعالی اول کسنته عذرین قوله احقدر دیکدر و لایق اولان بودر که اوتورمغه مشابه اولوب دائمایکن اولن ایچون باشنک آلتنه برشی وضع اولنق کر کدر زیر استلقیا یا تمک حقیقی صحیح اولان کسنته دن ایمانی منع ایدر مرض ایچون نه کیفیتله ممکن اولور کافیده بوبله ذکر اولندی (وان تعذر اخرت) واکر مرضه ایما دخی متعذرا اولورسه صلا تأخیر اولور بوکلامده صلاتک

ساقط اولسئه اشسارت واردر (ولا یومی بعینه وحاجبیه وقلبه) ومریض ایکی کوزری وایکی قاشلری
 وقلی ایله ایما ایلیک جائز اولمز. زم روایت ایلدیکمز شی ایچونکه منصوص علیه اولان ایما رأسله اولور ذکر
 اولتان عینین وحاجبین وقلب رأسله اولان ایما اوزره قیاس اولمز (مرض فی صلاته بتم بما قدر) صلاة
 ایچنده مرضه مبتلا اولان مصلی قادر اولدیغیله تمام ایدر یعنی صحیح اولان مصلی صلاتک بعض قیلوب بعده
 مرض ظاهر اواسیدی اوتوردیغی حالده رکوع وسجود ایله یاخود ایما ایله تمام ایدر واکر رکوع وسجوده
 قادر اولمز سه صریق اوزرینه یا توب ایما ایله تمام ایدر ز پر ادنی اعلا اوزره یا ایتمک در صلاتی ایما ایله قیلان
 صحیحه اقتدا ایلدیکی کبی (صح فیها راکع و ساجد قاعدا بنی قائما) یعنی تحقیقا قیامدن عاجز اولان
 اوتوردیغی حالده صلاتی رکوع وسجود ایله قیلرکن اول صلاتده صحت یواسیدی قائم اولدیغی حالده یا ایدر
 ز رابنا اقتدا کبیدر و قائمک قاعده اقتداسی جائزدر پس کذلک منفرد صلاتک آخر بنی اولی اوزره یا ایتمک
 جائز اولور (وموم کذلک) و صلاتی ایما ایله قیلان مرض کذلک صلاتده صحت یولسیدی (لا بل یسئلتف)
 بنا ایلمر بلکه یکیدن بد ایدر ز پر اراکه له ساجدک ایما ایله قیلانه اقتداسی جائز اولدی کذلک منفرد ایما ایله
 قیلان کسنه صلاتده صحت یولدیقده ایما اوزره بناسی جائز اولمز (المتطوع یجوز ان یشک علی شی) صلاتی
 تطوعا قیلان کسنه عصایه یاخود دیواره سو بکسئوب قیلسی جائز اولور (او یقععدان اعبا) یاخود صلاتده
 یورلیقندن اوتوروب قیلسی جائز اولور ز پر ایورلیق عذر درر یو محمله ایکی مسئله حاصل اولور پری سو بکسئوب
 مسئله سی وزی اوتورمق وهر پری ایکی نوسدر عذر ایله و عذر سز اما سو بکسئوب عذر ایله او اوزره ساجد اما گروه
 اولمز و عذر سز اما اولور سه امام اعظم قنده کذلک جائزدر و اما مین قنده مکره اولور و اما یورلیقندن اوتورمق
 اگر عذر ایله اولور سه مکره اولمز و عذر سز اما اولور سه جائزدر حالبو که امام اعظم قنده مکره و اما مین قنده جائز
 اولمز (جن او اعنی علیه یوما ولیة قضی الخمس) برکون برکیجه برکسنه مجنون اولسه یاخود او غنقه
 مبتلا اولسه بش وقتک نماز بنی قضا ایدر (وان زاد وقت صلاته) واکر بش وقتک اوزر یشه بر وقت
 صلاة دخیز ز یاده اولور سه قضا ایلمر قضا ه فوائت یابنده ذکر ایلدیکمز شی ایچونکه تحقیقا حضرت علی کرم الله
 وجهه برکون برکیجه دن اقل معنی علیه اولوب یشیده قضا ایلدی و عمار بن یاسر رضی الله عنه برکون
 برکیجه معنی علیه اولدی یشیده قضا ایلدی و عبدالله بن عباس رضی الله عنه برکون برکیجه دن ز یاده
 معنی علیه اولدی قضا ایلدی پس دلالت ایتمدیکه وقتک تکراری ایله کثرت لازم کدی ایکی ایچون تحقیقده
 تکرار معتبردر و جنون ابو سلیمانک روایت ایلدیکی شیده اعما کبیدر (هو الاصح) قول اصح بودر
 یوخسه امام ابو یوسفدن تحقیقا معتبر اولان ز یاده ساعات جهنتندن یعنی زمانلر جهنتندن ز یاده در اهل
 نجومک ییلدیکی ز یاده دکلدر دیونقل اولتان قول اصح قول دکلدر (زال عقله بالابح والاحمر زمه القضاء
 وان طال) برکسنه تک پنج بکله یاخود خر ایچمکله عقلی زائل اولسیدی اگر چه عقلک زائل اولسی
 اوزار سه اول کسنه یه قضا لازم کلور ز پراقضائک سقوطی اثر ایله معاموم اولمشدر بخان رآفة سما و به ایله حاصل
 اولسیدی کندو فهیله حاصل اولان آفة سما و به ایله اولانک اوزر یشه قیاس اولمز (قطعتم یاده ورجلاه من
 المرفق والکعب) برکسنه تک ایکی الیری در سکلرندن وایکی ایقلری طپو قیلرندن قطع اولسیدی (لاصلاة
 علیه) انک اوزر یشه صلاة لازم کلز کافیده بویله ذکر اولندی (وقبل ان وجد من یوضیه یامر له یغسل
 وجهه و موضع الطمع و یمسح رأسه و الاوضع وجهه و رأسه فی الماء او یشح وجهه و موضع القطع علی جدار
 فیصلی کذا فی التاتاریخیه) بعض دیدیکه اگر اول کسنه اکا ابدست الیورمک ایچون برکسنه یولوب انک
 امری ایله انک یوز بنی و قطع اولتان موضعلری غسل ایدیوروب و باشنه مسح ایدیور سه اول کسنه نمازی
 قیلر اوتوردیغی حالده رکوع وسجود ایله واکر ابدسته معاونت ایدر برکسنه بولر سه یوز بنی و باشنی صوبه
 صوفار یاخود یوز بنی و قطع اولتان موضعلر بنی دیواره سوروب گاه تیم ایدر و نمازی قیلار تانار خایده
 بویله ذکر اولندی

* (باب الصلاة علی الدابة) *

یو باب دابه اوزرنده ادا اولتان صلاتک احکامی بیاننده در (کلی موضع یجوز للمسافر قصر الصلاة فیه)
 هر موضعه مسافر ایچون اول موضعه صلاتک قصری جائز او اور وارل موضع مسافرک معمور اولان

مقامك خارجيدير كرسد اول مسافر ك مقامي شهر اوسون وركرك فر به اوسون (جلافة الطوع) عليه
 عليه باه) اول ذكر اوتنان موضعه مسافر و مسافر ك غيري همچون دابه اول اذ صلواته تطوع
 ايا الله جائز اودى (حيث توجهت) دابه قننى جائد توجه ابد رسد يعنى دابه كركه بيه توجه ايسون ار كسد
 ايسون (ولو بلا عذر) اگر چه كيم عذر سرز او رسد ده يعنى دابه نك توجه ابلد بكي عذر اولد بئى نغدي چه
 تطوع جائز اولدى (والكتوبه) وصلاة فرائض دخى عذر ابله جائز اودى * فاشيخون ديديكه قيمان ركسته دابه
 اوزرنده عذر ابله نمازى قيل سببى اكر اول دابه بي طور درمغه قادر اولمزه اول دابه اوزره سلاتى ايا الله حيق
 جائز اولور اكر دابه بور رسد * اكر مصلى دابه بي طور درمغه قادر اولور رسد جائز اولمزه بوره مسيله مكان مختلف
 اولد بئى همچون وقتيه ده ذكر اولد كيه قيمان دابه اوزرنده ايكن دابه بي بور رسدى اول كسته همچون فرض
 و تطوع جائز اولمزه (وهوان يخفف فى النزول على نفسه او بدنه من سبع اواص او كان فى طين لا يتجد مكانا
 جافا او كان عاجزا) وعذر اولد كره دابه سندن نازل اولد قده نفسى اوزره يا خود دابه اوزره بر تجمى سببون دن
 يا خود قسطاع طر يقدن يا خود نازل اواسه چاموردن بر قورى مكان بولمغه قله يا خود بيزا كدن و يا من اجنت
 ضعفندن خوف ايمكدر و يا خود بونركه مئالى برماندن عاجز اولمقد (و دابتد جوح اوزل لايرك بلا معين)
 و دخى دابه سر كش اولمغه نازل اواسه معين ستر نيكه قادر اولمغه عذر در (او كان فى البادية على الرحا)
 يا خود صحرا ده يوكل و دوه ارز رنده او اوب (و القافلة تسير) حاله بوه قافله بوره كسد اوله بس اول راك نازل
 اولمغه نفسندن و يا بسندن خوف ابد رسد عذر در ظهريه ده بوبله ذكر اولدى (و بئى اوزرنده سببها هاستن)
 و امام انظم رحمة الله عليه قنده صلواته و ترا همچون نازل او اور و اما عين نازل اولمزه ستر ستر كيد در دبلور والله اعلم

* (باب الصلاة فى السفينة) *

بو باب كيه قيمان صلواتك احوالى بياننده در صلاة سفينه ده اصل رسول عليه الصلاة والسلام دن روايت
 اولنان حديث شريفدر كه تحفه قار رسول عليه الصلاة والسلام وقتاكه جمع فر بنى طاب رضى الله عنهمى
 حبشه كوندر ديكى وقتيه سفينه ده سلاتى قائما قيلغه امر ابلد بيل الاغرق خوفى او اور سه قاعدا قيلغه
 امر ابلدى * و سو يدن غفله دن روايت اولنديكه بن حضرت ابابكر و حضرت عمر رضى الله عنهما دن
 سفينه ده صلواتك سوال ابلدم بكا اكر سفينه بور رسد صلاتى او تور كن قبل و اكر سفينه طور رسد قائما بيل ديو
 بور دبلرد يدى (توجه المصلى فيما التقله كيف مادارت) مصلى سفينه ده قابه به توجه اولور سفينه
 قننى جائد دور ابد رسد ايسون (عند الافتتاح وفى الصلاة) افتتاح وقتيه و صلواته قبله به توجه اولور
 زيرا مصلى همچون مشتتمز قبله به استقبال ممكن اولور دابه اوزرنده اولان صلاة بونك خلافيدير زيرا دابه
 بور كن قبله به استقبال ممكن دكادر (اقدر على القيام وعلى الخروج عنها مصلى قاعدا فيه اجازت) سفينه ده
 قيامه قادر اولان و سفينه دن خروج قادر اولان كسته سفينه ده صلاتى او تور كي قيل سببى اول او تور كن
 قيلد بئى نماز حاز اولدى يعنى قضا لازم كلز معناسنه زيرا سفينه ده غالب اولان عجز در و كوز قر العيدر
 و غاب ايسه همان اولمزه كيددر لكن مصلى افضل تركه بئش اولور (و لا فضل للقيام و الخروج) افضل
 اولان اوليكده سفينه ده قيام ايمك و نايده خروج ايمكدر (لا يجوز قاعدا فى امر يوطئه فى التسبب بالاجماع)
 ارمق كناننده بقلو اولان سفينه ده قاعدا صلاة بالا جمع جائز اولمزه (الا ان يدور رأسه) الا مصلينك بسنى
 دوزسد قاعدا قيلنى جائز اولور (لا يقضى اهل سفينة بامام فى اخرى) بر سفينه نك اهلى سفينه احراره
 اولان امامه اقتدا ايلك جائز اولمزه مكلك اختلافى همچون (الا ان تفرقتا) الامركه بسنى سفينه در رايه
 مقترن اولور رسد بتقدريه جائز اولور حكما مكلك اتحادى اولد بئى همچون ايكن دابه اوزرنده ابله بسنى كسته
 بونك خلافيدير يعنى اهدمه نك آخره اقتدا سى جائز اولمزه (المصلى على الشبه و الامام فى سفينة
 او بالاكس) مقتدى ارمق كناننده و امام سفينه ده اواسه يا خود مقتدى سفينه ده و امام ارمق كناننده
 ولسد (او يدها مانع من الافتداء) اكر مقتديله امام بيئده اقتدا به بر مانع وارا بسد طر بئى كى يا خود نهدن
 بر طاقه كى (لم يجز والا جاز) صلاة جائز اولمزه و اكر مانع بوغيبه جائز اولدى والله تعالى اعلم خطبته

* (باب صلاة المسافر) *

بواب مسافرک صلاتک احوالی بیاشد در (هو من جاوز بیوت مقامه) مسافر شول کسند در که
 مقامک اولز بنی تجاوز ایله یعنی مقیم اولدیغی موضعدن تجاوز ایله بو کلام شهره وقریه به عامدرز براسفر
 ایچون قریه سندن چقان شهردن چقان کسند کی مسافر در پس یوصاره بیوت بلده قولندن احسندر
 بیوتی جمع صیغه سیله ایراده باعث زرا او کسند بر بیت قاسه مسافر اولمز (قاصدا قطع مسافت) مسافه
 قطعنه قصادی یعنی اولدیغی حالده پس رکسند مقامک یتلرین ایلمو کچوب قطع مسافه قصادیتمس یاخود
 قطع مسافه قصادیوب بیوتی تجاوز ایتمسه مسافر اولمز (تقطع بسیروسط) او یله مسافه که قطع اولغی انک
 شاننددر سیر وسطه فراده اولان سیروسط دونهک و بیان یورین کسند نک یورو وسیله ودریاده اولان
 سیروسط روزگارک اعتدالی ایله وطاغده اولان سیروسط اول طاغده لابق اولان یورو مکه اعتبار اولوز
 (فی ثلاثایام مع الاستراحات) اوج کونده استراحات ایله بیله * نرم عامرک قنده مده سفرک ادناسی اوج
 کون اوج کونک کجه لر نک مسیره سیدر دبدکلر نک معناسی شول سیردر که اوج کون اوج کجه نک
 ارالغنده اولان استراحات ایله بیله اولوز براسافر ایچون دایما یورو مکه ممکن اولمز بلکه بعض اوقاتده یورر
 و بعضنده استراحات ایدرو بعضنده طعام پروصو ایچر محیطده بو یله ذکر اولندی و دخی کجه لر اوقات
 استراحتدن اولغله کتب قهقهه نک بعضی سندن ترک اولندی و بعضی سندن ذکر اولندی (و رخص له و اوکان
 عاصیافیه) و مسافر ایچون سفرند رخصت و برلدی اگر چه کیم عاصی اولور سه ده * قطع طریقی بدن کسند نک
 ووالدیننه عاصی اولانک و حج مشرفه معرزمز کیدن مر آه نک و مولاسندن چقان قولک سفر لری کبی وامام
 شافعی قنده ذکر اولنارک ستریه رخصت فائده و رمز (قصر فرض الرباعی) رباعی اولان فرضک
 قصر بنه رخصت و برلدی رخص قولنک فالعیدر فرضله قید باعث زرا سندرده قصر یوقدر رباعی قیدنه
 باعث صلاه فجر ایله صلاه مغرب خارج فالق ایچوندر حضرت عائشه رضی الله عنهما دن روایت اولنان شی
 ایچونکه تحقیقا صلاه اصلنده ایکی رکعتدر وقتا که نبی علیه الصلاه والسلام حضرت لری مدینه منوره به
 کلد که هر صلاته مثلی قدر دخی ضم اولندی صلاه مغرب بدن غیر زرا صلاه مغرب نهاریک و تربدر
 بوند نصکره حضرده زیاده اولدی و سفرده اصلی اوزر قالدی (حتی بدخل مقامه) و رخص قولنه
 غایتدر حتی اول مسافر مقامنه داخل اولجهر رباعی اولان صلاه فرض لری قصر ایدر (اونوی اقامه نصف
 شهر او اکبر بیلد وقریه) یاخود مسافر بر بلده وبارقریه ده نصف شهر قدر یاخود نصف شهر دن اکبر اقامته
 نیت ایکنجه د کین صلاتی قصر ایدر * مصنفک بلد وقریه ایله قیدی صحرا اده اقامته نیت صحیح اولدیغی اشعاردر
 تکیم صاحب هدایه هدایده ذکر ایلدی لکن کافیده صاحب کافی دیدیکه قههادیدیلر که صحرا اده اقامته
 نیتک صحیح اولماسی چقان مسافر اوج کون سیر ایلدوب اندنصکره موضعک غیر اده اقامته نیت ایتمدی
 و قنده در ورا اوج کون سیر ایتمدی ایسه موضعک غیر اده اقامته نیتی صحیح اولوز اگر چه کیم صحرا اده اولور سه ده
 (قیصر) مسافر صلاتی قصر ایدر یعنی چقان مده اقامت نصف شهر ایله مقدره اولور سه نصف شهر دن اقل
 زمانده اقامته نیت صحیح اولدی پس مسافر صلاتی بنه قصر ایدر (ان نوی فی اقل منه) اگر مسافر نصف
 شهر دن اقل زمانده اقامته نیت ایدر سه (اوفیه) یاخود نصف شهر ده اقامته نیت ایتمدی (لکن
 بموضعین مستقلین) لکن ایکی مستقل موضعده نیت ایتمدی مکه مکه ایله منی کبی بو تقدیرجه تحقیقا
 مسافر صلاتی قصر ایدر زرا مقیم اولمز واما ادهما آخره تابع اولسه قریه مصره قریب اولغله شول حیثیته که
 قریه نک سکانی اوزر جمعه واجب اوله اول تقدیرجه اقامته نیت ایله ایکنسند دخی مقیم اولوز و ایکنسندن
 برینه داخل اولغله سفری تمام اولوز زرا ایکنسند حکمده موضع واحد کیدر تحفه ده دخی بو یله
 ذکر اولندی (اودخل بلدا ولم یثوها) یاخود مسافر بر بلده داخل اولوب و اقامته نیت دخی ایسه بلکه
 ایرته کونی یاخود ایرته دنصکره جیمه معذرم اوزره اولسه (و بقی سنین) و بو عزیمت اوزره براق سنه اول
 بلده دنیاق قاسه ذکر اولنان بو مسافر صلاتی قصر ایدر (وعسکر دخل دار الحرب) بقصر نک ضمیر بنه
 معطوفدر یعنی برعسکر که دار حرب به داخل اوله (فواها دار الحرب) دار حربده نصف شهر مقداری
 و باز یاده اقامته نیت ایتمه ردی صلاتی قصر ایدر (وان حاصر حصانها) اگر چه کیم دار حرب دن

بر قاعه بی محاصره ایندیلر ایسه ده ز را دار حرب موضع اقامت دکلدن ز را انلر قرا ایله فرار بینند در نکل
 بر کسنه دار حربه امانله داخل اواسه و بر موضعه اقامته نیت ایله اقامتی صحیح اولور خایه ده بویه ذکر
 اولندی (اویدارنا و حاصر البغته فی غیر موضعهها) یا خود اول عسکر زم دار بمزده موضع اقامتک
 غیره اقامت نیت ایسدلر دی و باغبلر بوعسکری محاصره ایسدلر دی پس تحقیق ذکر اولنان کبی صلاتی
 قصر ایدرلر و اقامتلی جاژ اولان (لاهل اخیبه) بقصر لفظنک خمیری اوزره عطف قدر اخیبه خباءک
 جمعیدر و خباء دوه و قیون تو یندن اولان بیته دیرل (نووها) اول اهل اخیبه بر موضعه اون بش کون
 اقامته نیت ایسدلر دی (فی الاصح) اصح قولده یعنی اعراب و اترانک کبی که انلر صلاتی قصر ایتمزلر مصنفک
 فی الاصح قولی انلر بر موضعه اون بش کون اقامت نیت ایسدلر اقامتلی جاژ اولان بلکه صلاتی قصر
 ایدرلر ز را اقامت صحیح اولان ایله صلاحتی و قریبه زده اولور دینلر بکندن احتراز درومفتی به اولان اصح قولده
 امام ابو یوسف دن روایت اولنسان شئدر که تحقیقا راغبلر یغان صحرا ده ارتحال اوزره اواسه لری مسافر
 اولورل الا مکر بر مر عایه نازل اولهلر و انده اون بش کون اقامته عزم ایسدلر دی انلرک مقیلمدن قیلمتلر بینی
 مستحسن کوردم دیو بیور مشدر (وان لم یقصر) فی قصر قولی اوزره عطف قدر و تختنده اولان ضعیف مسافره
 راجعدر یعنی اگر مسافر صلاتی قصر ایتمیز درت رکعتی تمام ایدرسه (فان قعد الا اولی تم فرضه)
 اگر اول مسافر قعد اولیده تشهد مقداری اوتوردی ایسه فرضی تمام اولور ز را انک فرضی ایکی رکعتدر
 و قعد اولی انک اوزرینه فرضدر پس قحان قعد اولی بوانسه انک فرضی تمام اولور و باقی ایکی رکعت ناله
 اولور (ولکنه اساه) ولکن اومسافر کنه کار اولور سلامی تأخیر ایلمدیکی ایچون و نقلده واجب اولان
 تکبیر افتتاحی ترک ایلمدیکی ایچون و دخی صدقه الهی قبول ایلمک شهه سیچون و دخی بزم قعد قصر
 اسقاط ایچون رخصتدر و انک حکمی عامل اولر رخصتی قبول ایلمک عن مت ایتمکله آثم اولور (وما زاد
 علی الرکعتین نقل) و فرضی تمام اولدقدن صکره اوزریندز باده اولان اول ایکی رکعت ناله در (والابطل)
 و اگر قعد اولیده تشهد مقداری اوتورم دینسه فرضی باطل اولور و کلیسی نغله متقلب اولور بیلد بک شئی
 ایچونکه تحقیقا اومسافر فرضی یعنی قعد اخیره ترک ایلمدی * حسن بن حیددن روایت اولندی بکه
 بر مسافر درت رکعت نینه تکبیر افتتاح ایسیدی اعاده ایدرحتی رکعتین اخیرتین ایچون تکبیر افتتاح ایدر
 * امام رازی دبدیکه اولدکه بزم مقیدر ز را اول مسافر قحان درت رکعت نیت ایسیدی تحقیق اول
 کسنه فرضه مختلالت ایندی صلاحتی فخره درت رکعت نیت ایلمک کبی و اگر صلاحتی ایکی رکعت نیت ایلمک
 افتتاح نکره درت ایسیدی اول صلاحتی و اولمش اولور صلاحتی ظاهره افتتاح ایلمک بعده عصره نیت ایلمک
 کسنه کبی اولدی زاهدی شرحنده دخی بویه ذکر اولندی و سنلرده اختلاف اولندی بعض دبدیکه مسافره
 افضل اولان سنلری رخصت جهته لیه ترک ایتمکدر و بعض دبدیکه تقرب و ثواب ایچون سنلری قیلقدن
 و هندوانی دبدیکه نزول حائنه قبول ب سیر حائنه ترک ایتمکدر و بعض دبدیکه بالکن فجرک سنتی قیلنور
 و بعض دخی صلاحتی مفر بکه سنتی فجر کبی قیلنور دبدی محیطده بویه ذکر اولندی (اقتدی مسافر بمقیم
 فی الوقت صح و انم) بر مسافر مقیمه اقتدا ایسیدی وقت ایچنده اقتداسی صحیح اولدی و اول شروع
 ایتمدیکی صلاتی اول اقتداده تمام ایدر ز بر مسافرک مقیمه اقتدا سنندن قصدی نکه بک واجب اولسی حقتده
 اقامته نیت منزله سننده اولور (لابعده فیما یغیر) یعنی مسافر مقیمه بعد الوقت سفر ایله متغیر اولان فرضده
 اقتدا ایتم ز را اول رباعی اولان فرضدر * مصنفک رباعی قیدیه صلاحتی و صلاحتی مفر بدن احترازدر ز را
 مسافرک اول ایکی صلاحتی ایکی سننده مقیمه اقتداسی وقت ایچنده و بعد الوقت صحیح اولور و بعد الوقت سفر ایله
 متغیر اولانده اقتداسی صحیح اولدیغنه باعث فرضی فرض اولیمان اوزره حکما بنالانم کلدیکی ایچوندن
 فرضی فرض اوزره بنا یا قعد حقتده در اگر مسافر مقیمه شع و انده اقتدا ایندی ایسه ز راقعد انک اوزرینه
 فرضدر امام اوزرینه فرض دکلدن یا خود قرائت حقتده در اگر شفع ثابده اقتدا ایندی ایسه ز راشفع
 ثابده قرائت امام اوزره نقل مقتدی اوزره فرضدر و بومسئله نکه تحقیقک تسامی جامع الکبیرک تلخیص
 شرحلرنده در (وعکسه صح فیها) و بونک عکسی صحیح اولدی یعنی مقیمک مسافره اقتداسی و قعدده

و وقتند نسکره صحیح اولور زیرا مقیم حال وقتند اولان اقتدادن متغیر اولن زیرا مقیم مسافره وقتند اقتدا
 ایدر سه قومه حقیقه نافله قیلانک فرض قیلانه اقتدا سیدرو کذلک اکر وقتند نسکره اقتدا ایدر سه * بوند نسکره
 تحقیقا مسافره اقتدا ایدن مقیم چنان اتمامه قائم اولسیدی اصح قولنده قرائت اینگز زیرا اول مقصدی لاحق
 کیدر صلاتنک اولنی امام ایله بیله ادرانک ایتدیکی حیثیله و فرضنک قرائتی امامک قرائتله ادا اولنمش اولدی
 شفع اول ایله مسبوق بونک خلاف ایدر که ائده قرائت ایدر کر کسه امام شفع ثابنده قرائت ایتسون زیرا اول
 مسبوق قرائت نافله به بنشدی (وائم المقیم) و مسافره اقتدا ایدن مقیم صلاتی تمام ایدر زیرا رسول علیه
 الصلاة والسلام سقرنده ناسله نمازی قیلوب سلام و یردیی وقتند (اتوا صلاتکم یا نهل مکة فاقوم سفر)
 بیورد بلر (وندبان بقول اتوا صلاتکم فانی مسافر) و امام اولان مسافر کئدو به اقتدا ایدر سه سز صلاتنکری
 تمام ایدر زیرا بران مسافریم دیمک مؤسب اولدی نیکیم رسول علیه الصلاة والسلام دیدکاری کبی (السفر
 والحضره لایعیران الفاشة) کر کسفر و کرک حضره صلاة فاشته بی تغییر ایلمز یعنی مصلی سقرده فوت اولان صلاتی
 قضا ایتسیدی قصر ایدر و حضرده فوت اولان صلاتی سقرده قضا ایتسیدی تمام ایدر (والعبارة فی تغییر
 افروض باخرا وقت) فرضنک تغییرنده معتبر اولان وقتنک آخر یله در اکر مصلی وقتنک آخرنده مسافر اولدیه
 انک او زورینه ایکی رکعت واجب اولور و اکر وقتنک آخرنده مقیم اولور سه انک او زورینه درت رکعت واجب اولور
 زیرا بران کلام بودر که سببیتده معتبر اولان ادا اولدیغی وقتند ادا نک مابقی در نیکیم اصول فقهده مقرر در
 (بیطل الوطن الاصلی بمثله فقط) وطن اصلی انجق مثلیله باطل اولور (ووطن الإقامة بمثله و السفر والاصلی)
 ووطن اقامت مثلی ایله و سفر ایله و وطن اصلی ایله باطل اولور و وطن اصلی مسکندر و وطن اقامت بر موضعه در که
 ائده اون بش کون بادخی زیاده ممکن اتمکه نیت اولنه مسکن اتخاذ اتمکسزین پس چنان هر شخصک
 وطن اصلینی اولوب اول شخص بر آخرون وطن اصلی دخی اتخاذ ایتسه بر ادر کرک ایکی وطن مابینده مده سفر
 اولسون کر کسه اولسون اولکی وطن اصلی باطل اولور حتی مسافر لکی حائنده اکا داخل اولسه مقیم
 اولن لایینه مقیم اولور و وطن اصلی سفر ایله باطل اولن حتی مسافر لکی حائنده اکا داخل اولسه مجرد
 دخول ایله مقیم اولور و اما وطن اقامت مثلی ایله باطل اولور حتی مسافر اولکی وطن اقامت نسکره اتخاذ
 ایلدیکی وطن اقامت داخل اولسیدی و وطن اقامتله وطن اول یئیننده مده سفر اولسیدی مقیم اولن لایینه
 مقیم اولور و کذلک چنان اول وطن اقامتندن سفر ایتسیدی یا خود وطن اصلیه سنه انتقال اولسیدی مقیم
 اولن لایینه اولور (العبارة بنیه الاصل لا التبع) اعتبار اصلک نیتده در یوخسه اصله تابع اولنک نیتده دکلدر
 یعنی چنان اصل نیتی سفره یا خود اقامت نیت ایتسه اصله تابع اولن دخی اصل کبی اولور پس تابع استقلال
 جهتیه نیتده محتاج اولن (کالمرة) زوجله بیله مسافر اولن مرأه کبی زیرا اول مرأه اذو جنفا ایدر چنان مهرینی
 استفا ایلدیگی اولدیغی حالده و انک نیتده اعتبار اولنمز محیطده بوله ذکر اولندی (والعبد) و دخی مولا سله
 مسافر اولن عبد کبی (والجنیدی) و دخی امیر ایله مسافر اولن جنیدی کبی اوله امیر که اول جنیدنک
 والیسی و رزق دخی امیر دندر و پادشاه ایله بیله مسافر اولن امیر دخی جنیدی کیدر (والاجیر) و دخی
 اجیر لوطو تیلان کسنه که اتی استنجار ایدن کسنه ایله بیله مسافر اولوب و رزق دخی ائدن اوله بونلرک تیلان
 اعتبار اولنمز (السلطان اذا سافر قصر) پادشاه چنان سفر ایتسه صلاتی قصر ایدر (الا اذا طاف فی ولايته)
 الامیر که مده سفر دن اکا واصل اوله جق محله قصد اتمکسزین و لایینی طواف ایدر سه پس
 بونقدرجه پادشاه مسافر اولن (اوطلب العدو ولم یعلم ان یدر که) یا خود پادشاه بر دشمنک طلبیه چیقوب
 حالو که قننی کانده یتشجکینی بیلن بونقدرجه مسافر اولن قاضخان بوله ذکر ایلدی (وقی الرجوع بقصر)
 سلطان مسکنده رجوعنده صلاتی قصر ایدر اکر کئدو ایله مسکنی یئیننده مده سفر مقداری مسبره اولور سه
 (مسافر کافر و صبی مع ایه) یعنی کافر و یرصبی باباسیله اوچ کون و یا اوچ کوندن زیاده سه اتمک قصدیه
 چیقوسلردی (فاسلم و بلغو بینهما و بین مزارعهما اقل من المدة) پس کافر اسلامه کلوب وصی بالغ اولسیدی
 و بونلرک ایتسیده مزارعی یعنی سفر ایله مقصدلری مابین مده سفر دن اقل اولسه (قالوا المسلم قصر) عامه
 مشایخ دیدلر که مسلم سفر دن باقی قیلان موزعه صلاتی قصر ایدر (والصبی یم) وصی صلاتی تمام

قیل زبرا کافر کنتی معتبردر پس کافر اولدن مسافر اولدی صبی ائک خلاف در زبرا بو وقتدن مسافر اولدی
 و عرض اولدر کتخه بقا باقی مدت سفر دکلدر (وقیل تمان) بعض ایکسید یعنی مسلمده و صبیده و صلاتی تمام
 قیلریدی کافر ایک نیت اعتبار اولمندیغنه ناه (وقیل بقصران) و بعض دید بکه ایکسید صلاتی قصر
 ایدر صبتک مسافر اولان یا اسنه تبعته بناء

﴿ (باب صلاة الجمعة) ﴾

بو باب صلاة جمعه تک احکامی بیانده در وجهه فر صدر حق سبحانه و تعالی تک (فاسه و الی ذکر الله) قول شریفی
 ایچون بر شیتده سعی الیه امر اولمقی صار فندن خالی اولدیغی حالده اولان الا ایجاب ایچون اولور (شرط صحنها
 المصر) و صلاة جمعه تک صحتک شرطی مصردر قریله جاؤ اولز شافعی ایچون خلاف واردر (وهو
 ما لا یسع الا کبر مساجده اهله و ماله هفت) و مصر شول بلددر که مسجدلر تک ابری اوزرته جمعه واجب اولان
 اهلی صغشیمه مطلق ساکن اولنلر کل یاخود اول بلدک مقتسبی اوله بونی قاضیخان ذکر اولدی (وامبر و قاض
 یفغذ الاحکام و یقیم الحدود) و دخی اول بلدک بکی و تنفیذا حکام و اقامه حدوده نادر قاضیسی اوله بویکی معنی
 امام ابو یوسفک قولیدر و اولکی معنی کرخینک مختاریدر و ایکجی معنی بلخینک اختیار ایلدی کیدر (اوقنوه)
 مصر اوزره عطفدر ضمیر دخی مصره راجعدر یاخود صلاة جمعه تک صحتک شرطی فنای مصردر (وهو
 ما اتصل به عد لمصلحه) و اول فنا مصرک مصلحی ایچون انخا اولمقی جهنندن مصره متصل رحلدر
 و اول مصلح آت سکرتمک و عسکر جمع ایتک و اوقی آتغه خروج ایتک و دفن موتی و صلاة جنازه قتلق و بونلرک
 امثالی مصلح کبی (و السلطان اومن امره) و دخی ذکر اولنان کبی جمعه تک صحتک بشرطی سلطاندر
 و یاخود صلاة جمعه تک اقامتی ایچون سلطانک امر ایلدی کینه در (مات و الی المصر جمع بهم خلیفه)
 و الی مصر وفات ایتسیدی مینک خلیفه سی صلاة جمعه بی اقامت ایدر (اوصاحب الشرط) یاخود مینک
 شخنه سی اقامت ایدر * شرط شینک و رانک فتحله علامت معناسنه در و اول شول کینه در که اکا شخنه
 دینلور انکچون شرط تسمیه اولنلر بکه زبرا انلر کندوره علامت وضع ایدر اول علامته بیلتلر ایچون
 (او الفاضی) یاخود جمعه بی قاضی اقامت ایدر زرا عامه تک امری انلر تقو بعض اولمشدر قاضیخان بویله ذکر
 ایلدی (ولا عبرة لنصب العامة) جمعه تک اقامتی ایچون عامه تک برکسته بی نصب ایلملرته اعتبار بوقدر
 (الا اذالم یوجدن ذکر) الا سکر مینک خلیفه سی و صاحب شرط و قاضی بولنر سه اول وقت عامه تک
 برکسته بی نصبه اعتبار اولنلور (وجازت بمنی فی الموسم للخلیفة و امیر الحجاز فقط) و جمعه تک یا کز حج موسمنده
 و مناده خلیفه ایچون یاخود مکده اولان امیر حجاز ایچون جاؤ اولور ایچوی فقط ایچون قیددر یعنی عرفانه
 جمعه موسم حکم غیر یدیه و موسمه مناده امیره و موسم ایچون اقامه جمعه جاؤ اولز انحق خلیفه ایچون و سلطان
 حجاز ایچون جاؤ اولور (و وقت الظهر) و دخی صلاة جمعه تک صحتک شرطی وقت ظهر در (فتقبل
 یخروجه) وقت ظهرک خروجله جمعه باطل اولور پس صلاة ظهر قضا اولنور جمعه مقامنه قتم اولز
 و الخطبه نحو تسبیحه) و صلاة جمعه تک صحتک بشرطی دخی خطبه در تسبیحه مقدراری اوله و امامین قنده
 خطبه تسمیه اولمغه ذکر طو بلدن لایددر و امام شافعی قنده ایکی خطبه دن لایددر که ایکی خطبه دن هریری
 تحمید و صوات و تقوی ایله و صبیق مشتمل اوله و خطبه اولی قرائت اوزره و خطبه ثانیه مؤمنین ایچون دعا
 اوزره (قبلها) صلاة جمعه دن اول (فی وقتها) و جمعه تک وقتنده پس اگر جمعه بی خطبه سز قیاسه ل
 یاخود خطیب خطبه بی صلاة جمعه دن صکره او قوسه یاخود وقتندن اول او قوسه جمعه باطل اولور پس وقتنده
 خطبه اعاده اولنور (و الجماعة) و صلاة جمعه تک صحتک بشرطی دخی جماعتدر (واقها الا بشرحال
 سوی الامام) و جماعتک اقلی امامدن غیری رجالدن او چ کینه در (فان تقروا بصل سجوده بطات) پس
 اگر جماعت امامک سجودندن مقدم متفرق اولسه لجمعه باطل اولور شرطی موجود اولدی ایچون و صلاة
 ظهر ایله بدائتمک لازم کولور (و ان یقی ثلاثه) و سفر و ابعده سجوده انها) و اگر جماعت او چ رجل باقی قالور سه
 یاخود امامک سجودندن صکره متفرق اولسلر صلاة جمعه بی تمام ایدر ل زرا جماعت انفقادک شرطیدر حالبو که
 جماعت معقد اولدی پس دوامی شرط اولدی زرا جماعت ایچون شرط دکلدر (والاذن العام) و دخی

صلاة جمعه نك صحبتك بشرطى اذن عام مدبرهنى امير ناس ايجون اذن عام له اذن ورمه كدر حتى امير قصر نيك
 قپوسنى قباوب اصحابه صلاة جمعه يى قپلسيدى جائز اولمز زير صلاة جمعه شعائر اسلام ندر وديك
 خصايصند ندر بس اقامتى اشتهاطر يى اوزره واجب اولور و اگر امير قصر نيك قپوسنى اچوب ناس ايجون
 داخل اولغه اذن و برسه جمعه جائز اولور و مكروه اولور زير امام مسجد جامعك حقى قضاى ناسى (و شرط
 وجوبها) شرط صحها اوزره عطفه درو صلاة جمعه نك مصلى اوزره واجب اولمستك شرطى (الاقامة بصر)
 شهرده ساكن اولقدر (و الصحة و الحريه و الذكوره و البلوغ و العقل و سلامة العينين و الرجل) و دخى مصلى
 صحيح المزاج اولقدر و حرا اولقدر و مذكر اولقدر و بالغ اولقدر و عاقل اولقدر و ابى و زوى و ابائى سالم اولقدر
 (فق قدها و نحوه) ذكر اولئان شرطك فاقدى و دخى شروط مذكوره يى بقرن كپي مثلا سلطان ظالم دن
 كرانت كسنه كپي يا خود زندانه مجبوس اولان كسنه كپي (ان صلاها تقع فرضا) اگر بونلر صلاة جمعه يى
 قپلسه فرض وقت دن واقع اولور زير جمعه نك فاقد شرط ايجون ساقط اولمى تخفيف ايجوندر پس قپان
 فاقد اول ساقطى بولك نيسيدى فرض وقت دن جائز اولور و مسافرك نسام اولمى كپي (جازت الجمعه فى مواضع من
 مصر) صلاة جمعه شهر دن بر قاج موضعده جائز اولور بوجو از امام اعظمك و امام محمدك قوليدر و اصح قول
 بودر زير بر كبر مدينه ده موضع واحده ناسك اجتماعنده حرج واردر حرج ايسه مدفوعدر (الصالح
 الامام فى غير صالح فيها) صلاة جمعه نك غير يده امامته صالح اولان كسنه صلاة جمعه ده دخى صالحدر
 (جازت للمسافر و العبد و المريض) پس صلاة جمعه مسافر ايجون و عبد ايجون و مريض ايجون جائز اولدى
 و امام زير جائز اولمز ديدى زير صلاة جمعه انلك اوزر يته واجب دكلدر صبي ايله مر اوزره واجب اولمديغى
 كپي و بزم ايجون علت اولدر كه تخمى قائلان امامته اهل درو انلردن وجوبك ساقط اولمى رخصتى تحقق ايجوندر
 پس قپان صلاة جمعه يه حاضر اولمدر فرض وقت دن واقع اولوب مسافرك نسام اولمى كيدر صبي بونك
 خلافيدر زير صبي امامته اهل دكلدر و مر اهل مسافر و عبد و مريضك خلافيدر كزير امر اهل دكلدر
 يعنى رجال ايجون امام اولغه صالح دكلدر (و تعتقد بهم) و صلاة جمعه مسافر و عبد و مريضك حاضر
 اولمرا يله منعقد اولور حتى بونلردن غيرى كسنه حاضر اولسه جمعه جائز اولور (و كره بومها بمصر ظهره معذور
 و مسجون و مسافر و اهل مصر فاتهم الجمعه بجماعة) و بوم جمعه ده شهرده معذور و مسجون و مسافر اولان
 و اهل مصر دن صلاة جمعه يى فوت ايتمش اولنلك صلاة ظهري جماعته قتلارى مكروه اولدى مصر قپيدى
 سواددن احترازدر بجماعة لفظنك باسى ظهره متعلقدر و مكروه اولغه باعث انه صلاة جمعه يه اخلال
 واردر زير اصلاات جماعات كثيره ايجون جامعه در اهل سواد بونك خلافيدر كزير انلر اوزره جمعه واجب اولمز
 و اگر جمعه يى فوت ايدن معذور و مسجون و مسافر صلاة ظهري جماعته قپلسه لر صلاة ظهرك شرائطى جمع
 اولديغى ايجون انلر ايجون جائز اولور و حكيم معذور دن معذور اولمناك صلاة ظهري مكروه اولمى بطر يى الاولى
 اولديغى معلوم اولور (و ظهر غيرهم قبلها) و معذور و مسجون و مسافرك غير نيك صلاة ظهري صلاة
 جمعه دن اول قپلسى مكروه اولدى مر و ايدن علت ايجونكه صلاة جمعه يه خلل و يرد يكي ايجون (وان ند
 وسى اليها و الا امام فيها بطل) و اگر اول جمعه دن اول ظهري قپلان كسنه نادم اولوب جمعه يه سعى ايلسيدى
 حاليو كه امام صلاة جمعه ده اولسيدى انك قبل الجمعه قپلديغى ظهري مجرد سعييله باطل اولور (ادر كهها
 اول) رابر در كرك اول كسنه صلاة جمعه يه يتشسون كركسه يتشسون و امامين بديلدر كدلك صلاة ظهري
 باطل اولمز حتى امام ايله يله جمعه يه داخل اولور سه دن زير سعى صلاة ظهرك دوينددر پس ظهرك تمامند نصركه
 سعى ظهري نقض ايتن حاليو كه جمعه ظهرك فوقيدر پس ظهر جمعه يى نقض ايدر پس ايدى اول كسنه امامك
 فراغند نصركه متوجه كپي اولدى و امام اعظم ايجون دليل اولدر كه تحقيقا جمعه يه سعى جمعه نك
 خصايصند ندر پس اول سعى احتياط صلاة ظهرك انتقاضى حقتنده جمعه مژانه تنزىل اولور و امامك جمعه دن
 فراغند نصركه اولان سعى بونك خلافته ملا بسدر زير فراغند نصركه اولان سعى جمعه يه سعى دكلدر و سعى
 معانسته دخى دكلدر (و مدر كهها فى الشهده و سجود السهو يتها) صلاة جمعه يه تشهدده يا خود سجده
 سهود بيشن كسنه اول صلاة جمعه يى تمام ايدر زير بوم جمعه ده امامه يتش كسنه يتشديكى صلاتى امامه

معاقبت و جمع بی انک اوزر نه بنا یدر امام اعظمه ابو یوسف قنده رسول علیه الصلاة والسلامک (ما در کتب
 فصلوا و ما فاتکم فاقضوا) قول شریفی ایچون معنای شریفی سز صلادن بنشد یکری قنک و فرت
 ایتدی که بی قضا ایتدی که در امام محمد دیندی که اگر مصلی صلاة جمعه ده امام الیه یله رکعه نایه تک اکثرینه
 مثلا امام رکوعده ایکن بنسیدی جمعه بی انک اوزر نه بنا ایدر واکر رکعه نایه تک اقلنه مثلا امام
 رکوعدن باشین فالدر دق نصرکه بنسیدی انک اوزر نه ظهری بنا ایدر دیدی (لا یتخلف الامام للخطبة
 اصلا و الصلاة بدأ) امام خطبه ایچون اصلا و صلاة جمعه ایچون ابتداء استخلاف ایتمز یعنی تحقیقا خطبه ایچون
 استخلاف اصلا جائز اولز و صلاة ایچون ابتدا پ را اولز بلکه امامه حدث واقع اولدق نصرکه صلاة ایچون
 استخلاف جائز اولور و بوهده ایه تک ادب قاضی کتابنده دینلان شینک معناسیدر قامة جمعه به ما مور اولان
 یونک خلاقی اوزره در که اثیق مأمور استخلاف ایدر زرا قامة جمعه موقت اولدینی ایچون فوت اولغه قریب
 اوزره در پس اول امر وقت سببیه استخلافه اذن اولدی و تحقیق هده شارحری دیدیکه مأمور ایچون
 استخلاف ایتک جائز اولور زرا جمعه تک اداسی فوته قریب اوزره در بروقت ایله موقت اولدینی ایچون که اول
 وقت فوت اولسبیه ادا جمعه ده فوت اولور پس امر اول وقت سببیه خلیفه دن دلالت جهستن غیره استخلافه
 اذن اولور لکن استخلاف چنانک آنک غیر خطبه بی استماع ایتدی موقده جائز اولور زرا خطبه جمعه تک افتاحتک
 شرائط ننددر و بواسطه استخلاف جائز اولسبک وجهی تحقیقا خطبه و خطبه نصرکه امامت قضا کی سلطانک
 افعالنددر پس غیره ایچون جائز اولز الا سلطانک اذنبه جائز اولور پس قچان اذن بولنزه جائز اولور یونک
 تحقیقی شیخ ابوالعین جامع الکبیر شرحنده قاضینک استخلافی جائز اولز الا قچان سلطان استخلافی قاضی به
 تفویض ایتسیدی جائز اولور دیندی شیندر زرا قاضی قضای اذله استفاده ایدر پس اذن اولنجان قاضی
 حقه قضا قبل اذن اولدینی شیخ اوزره باقی قاور و قاضینک استخلافی سلطان قاضی به استخلافی تفویض
 ایتد کد نصرکه جائز اولور زرا قاضی سلطانک اذنبه استخلافه مالک اولدی تکیم بین الناس قاضی کندی
 حقه قضایه مالک اولدینی کی و بومسئله بیعه و کبل اولان کسینه قچان غیره توکیل ایتسیدی بلانن
 موکل جائز اولدینی مسئله ایله اعتبار اولندی مستعیر یونک خلاقی اوزره در که مستعیر ایچون اعاره ایتک جائز
 اولدینی حیثیتدن زرا منافع مستعیرک ملکی اوزره حادث اولور پس مستعیر اول منافی غیره تملیکه مالک
 اولور پس مستعیر ملک حکمیه متصرف اولور بزمن مانحن فیه هر یونک خلافتنه ملاسدر پس تحقیقا قاضی
 اذن حکمیه متصرفدر انک ایچون اذن اولان شینک مقدار یله مالک اولور دیدی بوند نصرکه شیخ ابوالعین
 دبدیکه و بومسئله دن بزمن مشایخیز تمبیر ایتدی و دید بلر که شول کسینه که غیرک مقامنه غیر ایچون قائم
 اولسیدی اول کسینه ایچون غیره کندی مقامنه اقامت ایتک اولز و شول کسینه که غیره نفسیچون مقامنه
 اقامت ایتسیدی اول کسینه ایچون غیره کندی مقامنه اقامت ایتک اولور حالبو که فقه بزمن بیان ایتدی که
 شیندر * اگر سوا اولنور سه که خطبه سلطان طرفدن استخلافه مأذون اولین قاضینک حضوری قنده
 نایک خطابتی جائز اولور می تکیم استخلافه مأذون اولین قاضینک حضوری قنده نایک حکمی و اذنی
 اولیمان موکک حضوری قنده و کلاک تصرفی جائز اولدینی کی جائز اولور می * جواننده بزدرز که
 اولز زرا قاضی و موکک مداری رأی لرینک حضور بدر پیش قچان رأی بولسیدی جائز اولور جمعه یونک
 خلاقی اوزره در که زرا جمعه تک اقامتده رأی ایچون مدخل یوقدر (الاذا اذن) الامکر که قچان اذن
 اولنه یعنی قاضی و خطیب ایچون استخلاف جائز اولز الامکر قچان استخلاف ایچون سلطان طرفدن مأذون
 اولور سه پس یوقدر جمه استخلاف جائز اولور و بومسئله حفظی واجب اولان شیندر پس تحقیقا ناس
 بوندن فافلدر (بالاذان الاول و جب السعی و کره البیع) اذان اول ایله جمعه به سعی واجب اولدی و بیع
 مکروه اولدی حق سبحانه و تعالینک (اذنودی للصلاة من یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله و ذروا البیع) قول
 شریفی ایچون معنای شریفی الله تعالی اعلم قچان یوم جمعه ده صلاة ایچون ندا اولسیدی پس سز الملهک
 ذکرینه سعی ایتک و بیعی ترک ایتدی که مکدر و بعضی لر سعی اذان نایه واجب اولور دید بلر زرا اذان اول
 نبی علیه الصلاة والسلامک زمانه ایتد نصرکه اولدی اصح اولان اولکی قولدر زرا اگر مصلی اذان ثان وقتده

توجه اینسیدی خطبه ده اول سنتی قتلقدن ودخی خطبه بی استماع ایتمکن تمکین بولن بلکه انک اوزرینه
 جهه نك فوتی خوف اولنور مصنف و حرم البیع دلمدی اگر چه کیم هدایه ده فی وجوب السعی و حرمة البیع
 دیدی ایسه ده ز بر ابع اذان وقتنده جائزدر ولکن مکروهدر تنکیم کتب فروع و اوصولده مقریر اولندی
 بواجلدن بعض هدایه شارحلمی لفظ کراهت حرمته دلالت ایدردیو ایراد ایلدی (و بخروج الامام) ودخی
 امامک خروجبله یعنی امامک منبره صعوده بله (حرم الصلاة و الکلام الی تمام الصلاة) صلاة جهه نك تمامته
 دکن نماز قیاقی و تکلم ایتمک حرام اولدی مصنف الی تمام الخطبة دلمدی تنکیم هدایه ده دیدی کبی محیطده
 وغایبه الیائده قصر یخ اولنان شیء ایچونکه تحقیقا صلاة و تکلم امامک منبره صعودی وقتندن صلاة جهه دن
 فارغ اولنجبه دکن مکروه اولور و رکسته امام منبره صعودا یئد کده صلاتده اولسیدی اگر چه کیم سنه جهه
 اولور سده رکعتیک رأسی اوزره قطع ایدر پس اگر اول کسنه بر کعتی قیاسیدی انک اوزرینه رکعة اخری
 ضم ایدوب وسلام و پرر و اگر اوچجی رکعتده اولسیدی دردی تمام ایدر (فاذا جلس علی المنبر) پس قیچان
 امام منبر اوزرینه جلوس اینسیدی (اذن بین یدیه) منبرک او کئنده مؤذن اذان و پرر) وسن ان یخطب
 خطبتین بیتهما جلوسه قائما طاهرا) و خطیب ایکی خطبه ایله خطبات ایتمک و خطبتین بیئنده اوتورمه
 مستنون اولدی ایاق اوزره قیاما طاهر اولدیغی حالده مستنون اولدی زیرا سلفندن متواتر اوابت اولنان
 بودر (واقیم بعد تمامها) و خطبه نك تمامند نصرکه اقامت اولنقی مستنون اولدی (لا یبغی ان یصلی غیر
 الخطیب) خطیبک غیری صلاة جهه بی قیاق لایق دکلدردر چرا جهه خطبه ایله یله شیء واحد کیدر پس اول
 جهه بی ایکی کسنه قیاق لایق دکلدردر و اگر غیری قیاسیدی جائز اولدی (خطب صبی باذن السلطان وصلی
 بالغ جاز) رصبی اذن سلطان ایله خطبات ایدوب وجهه بی بر بالغ قیاسیدی جائز اولدی خلاصه ده بوله
 ذکر اولندی (لابأس فی السفر یومها اذا خرج من عمران البلد قبل خروج الوقت) جهه کوننده سفره
 کئدکه باس بو قدر قیچان اول سفره کیدن کسنه وقت ظهرک خروچندن اول شهرک اولزندن چیقسیدی زیرا
 جهه وقت ظهرک آخرنده واجب اولور حالبو که اول کسنه اول وقتده مسافر در قروی اولان کسنه قیچان
 جهه کوننده مصره داخل اولسیدی اگر اول قروی جهه کوننده اول مصره مکث ایتمک نیت اینسیدی اول
 کسنه بی صلاة جهه واجب اولور و اگر اول قروی جهه کوننده قبل الوقت یا خود بعد الوقت چقمغه نیت
 اینسیدی اول قروی اوزرینه جهه نمازی بو قدر زیرا اول قروی مکث نیت ایتمک نیت ایتمک نیت ایتمک نیت
 بر ایسی کبی اولدی و مصردن چقمغه نیت ایتمک نیت ایتمک نیت ایتمک نیت ایتمک نیت ایتمک نیت
 کوننده مصره کسیدی اول مسافر جهه لازم اولمز مادامکه اول مسافر اون بش کون اول مصره اقامت نیت
 ایتمکجه قاضیچان بوله دیدی * هر بلده که عنوة سیفله قح اولسیدی خطیب منبر اوزره سیفله خطبات ایدر
 انلر کورسونلر که تحقیقا اول بلده سیفله قح اولنشددر پس قیچان انلر اسلامدن رجوع ایتمسدردی پس اول بلده
 ابدی مسیئنده باقی قالور سز انلر ایله مقاله ایدک حتی انلر اسلام رجوع ایدنجه * هر بلده که اول بلده نك اهلی
 طوعا اسلامه کسیدی خطیب منبره بلا سیف خطبات ایدر و رسول علیه الصلاة و السلام مدینه
 منوره سی بلا سیف قح اولندی پس خطیب انده بلا سیف خطبات ایدر و مکة مکره سیفله قح اولندی انده
 خطیب سیفله خطبات ایدر تا تاریخه ده بوله ذکر اولندی

* (باب العیدین) *

بو باب عیدنک احکامی بیاننده در (بجب صلاتهما علی من یحب علیه الجمعه بشرائطها) عیدنک صلاتی
 شرائطله اوزرینه جهه واجب اولان کسنه نك اوزرینه واجب اولور * وصلاة عیدک وجوبی امام ابو حنیفه دن
 روایتدرو اصح قول بودر و امام محمد دن نقل اولنان شکیکه تحقیقا امام محمدیم واحدده ایکی عید جمع اولسیدی
 پس اولکی سنتدرو ایکیجی فرضدر دیدی تحقیقا صلاة عیدک وجوبی سنت ایله ثابت اولمغه مؤلدردر (سوی
 الخطبة) خطبه واجب دکلدردر پس تحقیقا خطبه صلاة عیدک شرائطندن دکلدردر بلکه سنتدر و عیدک
 خطبه سی جهه نك خطبه سنه مخالف اولسی تحقیقا صلاة جهه خطبه سز صحیح اولمدیغیدر عیدونک خلاقی
 اوزره درودخی عیدک خطبه سی مخالف اولسی جهه ده خطبه صلاة اوزره مقدم اولدیغیدر عیدونک خلاقی

اورز در وا کر خطبه بی عیدده جمعه ده کی کبی تقدیم اینسیدی جائز اوادى و صلاد نصکره خطبه بی
 اعاده ایلز عتابده بو یله ذکر اولندی (و تقدیم علی صلاة الجنائزة اذا اجتمعا) و صلاة عید صلاة جنائزه
 اورز بنه تقدیم اونور فچان صیدایله جنائزه مجتمع اولسیدی اگر چه کیم قیاس خلافه اولدی ایسه ده (و صلاة
 الجنائزة علی الخطبة) و صلاة جنائزه خطبه اورز بنه تقدیم اولتور قنیده بو یله ذکر اولندی (و ندب یوم
 الفطر الاکل قبل الصلاة) و عید فطر کونی قبل الصلاة اکل مندوب اولدی (و الاستیباک و الاغتسال
 و التطیب و ایس احسن الثیاب) و دخی عبد فطر کونی مساوک طونق و غسل ایبک و کوزل قوقولی باغیر
 سورتمک و احسن اثواب کیمک مندوب اولدی زیرا رسول علیه الصلاة و السلام بو یله ایشلردی و یوم تحمده
 اکل ایلزى حتى صلا تندن رجوع بیور بس اضحید نك تمدن اکل ایدر لدی (و اداء الفطرة ثم الخروج الى
 الجبنة) و دخی صدقه فطره بی ادا ابتدا کد نصکره مصلایه چیقعی مندوب اولدی رسول علیه الصلاة
 و السلام (اغنوهم عن المسئلة فی هذا اليوم) قول شر بیقچون معنای شریقی سز فقرای سؤال دن بو مهلی
 کونلرده اغنا ایلمک دیکدر و دخی صدقه فطری تجملده فقرانک قلبی صلاة ایچون تقریغ واردر و مصلایه
 خروج سنندر (و ان وسعهم المسجد) اگر چه کیم مسجد لری واسع اولور سه ده (و لایس باخراج المنبر
 ایها فی زماننا) و بزمن زمانم زده مصلایه منبر اخراج ایلمکده بأس بو قدر اختیارده بو یلجه ذکر اولندی
 و لایکبر جهرا فی طرها) و مصلا نك طرفنده عید فطر ده جهرا تکبیر اولتور امامین ایچون خلاف واردر
 و زیلعی ایچمه قردن نقل ایلمکده تحقیقانی جوه عامدین مصلایه منبر اخراج ایلمکدن منع ایتمک لایق دکادر
 عامه نك خیراته رغبت لری آز اولدی بیچون دبدی (و لایذنه قبل صلاته) و دخی صلاة عید دن اول نافه نماز
 قیلنن زیرا رسول علیه الصلاة و السلام صلاة اورزه حر صالر یله یله ایشلدیلر اگر جائز اولدی جوازی تعلیم
 ایچون ایشلردی (و وقتها من الارتفاع الى الزوال) و صلاة عیدک وقتی شمسك ارتفاع دن زوله دکندر
 زیرا رسول علیه الصلاة و السلام صلاة عیدى قبل اولدی حالبو که شمس رمز راق یاخود ایکی رمز راق بو یی اورزه
 ایدى و روایت اولندی بک تحقیقا زمان رسول الله صلى لله علیه وسلمده رفو زوالدن نصکره درو بیله هلال الله شهادت
 ایتملر بس رسول علیه الصلاة و السلام یازنده سی کوندن مصلایه خروج الهامی ایلملر و اگر زوالدن نصکره
 ادا جائز اولدی صلاتی تأخیر ایدر لدی (یصلی بهم الامام رکعتین مکبرا و مثنیة قبل زوایدهی ثلاث فی کل
 رکعة) امام ناس ایله یله زواند تکبیر دن اول تکبیر و ثانی ایچمی اولدیغی حالده ایکی رکعت نماز قبل اول زواند
 هر رکعتده اوچر تکبیردر (و بو الی بین القرائین) و ایکی قرائتک یلنی اولشدیرر یعنی تحقیقا امام ابتدا افتتاح
 ایچون تکبیر ایدر اند نصکره مثنیة ایدر اند نصکره اوچر تکبیر ایدر اند نصکره سورده ایله فائحه بی قرائت ایدر
 اند نصکره رکوع ایچون تکبیر ایدر بس فچان امام رکعة ثانیه فائحه سورده اولور ایله یله فائحه بی قرائت
 ایدر اند نصکره اوچر تکبیر ایدر اند نصکره رکوع ایچون تکبیر ایدر (و برفع یدیه فی الزواند) و زواند تکبیر لده
 اللری نرفع ایدر رسول علیه الصلاة و السلام (لا ترفع الایدی الا فی سبع مواطن) قول شریقی ایچون
 و بو عیدک تکبیر لری استنادن ذکر اولندی زیرا بو صلاة عید جمع عظیم ایله قیلنور و هر ایکی تکبیر یلنده
 اوچر کره تسبیح اید جک مقداری سکوت اولتور و موالات ایله بید اولان کمنه ل اورز بنه اشباه اولتور
 (و یخطب بعدهما خطبتین) و صلاة عیددن نصکره ایکی خطبه ایله خطابت اونور زیرا رسول علیه الصلاة
 و السلام بو یلجه ایشلدی جمعه بو نك خلافی اورزه در بس تحقیقا خطبه جمعه ده صلا تندن اولدر زیرا خطبه
 جمعه نك شرط نندرد و شرط ایسه مقدمدر (یلم فیها احکام الفطرة) و خطیب ناسه خطبه ده صدقه فطرک
 احکامنی تعلیم ایدر زیرا خطبه تعلیم ایچون مشروع اولدی اگر سؤال اولتور سه ده تحقیقی سبقت ابتدا بک
 اداء فطره مندوب اولان مصلایه خروج دن اولدر و فطره بی اداء احکامنی یلنن دن اول محلدلر حالبو که خطبه
 دکادر الامصلایه خروج دن نصکره در بس ایدى کلامین یلننده ثنائی ظاهر اولدی جواینده بزدرز که
 ثنائی اولن زیرا فطره بی خروج اورزه تقدیمک مندوب بیخو وجود نصکره ادا نك تأخیر نك جواز بی ثنائی
 دکادر بس مصلایه بعض خارجین فطره نك ادا نك کیفیتنی یلننک جائز اولدی بس ایدى انلره نظر ایله
 تعلیم مفید اولور (فائنه مع الامام لا یقضی) یعنی تحقیقا امام صلاة عیدى جاعنه یله قبل ایدى و بعض

ناس صلاتی فوت یا بسیدی اول فوت اولان صلاة نه وقتنده ونه وقتند نصرکه منفردا قضا اولن ز را بوصلاة
 صلاة عید اولسی صفتله قربت بطغز الاشراطی الله یلنور اول شرائط منفردا بله تمام اولن (نوخر بعدر
 الی القعد) وعذرا بله یارنده سی کونه تاخیر اوانور یعنی صلاة عید فطر یارنکی کونه تاخیر اوانور قیپان صلاتی
 اقامتدن بعدر منع ایسیدی مثلناساک اوزر بینه هلال غیبلی اولقله و امامک قنده زوالد نصرکه یاخود
 زوالدن اول بر حیثله شهادت ایدله که زوالدن اول ناس جمع اولقی ممکن اولمیه یاخود غیبلی کونده صلاة
 عیدی ناس قیلسیدی و اول صلاة زوالد نصرکه واقع اولدیغی ظاهر اولقله تاخیر اوانور (فقط) یعنی صلاة
 فطر ایچق یارنکی کونه تاخیر اوانور ز را بوصلاة عیدده اصل اولان جهه کبی قضا اولن اقمقدر ابوقدره ار که
 بزانی رسول علیه الصلاة والسلام کونیه تاخیرندن زوایت ایلدی بکمر شیشه ترک ایلدک حالبو که رسول
 علیه الصلاة والسلام کونیه تاخیر نصرکه به تاخیری روایت اولغدی بس ایدی اصل اوزره باقی قالدی * مصنف
 عید فطرک احکامندن فارغ اولوب عید اضحانک احکامنه شروع ایلوب (وهی الاحکام فی الاضحی)
 دیدی یعنی عید فطرده ذکر اولن احکام عید اضحاده اولان احکامدر (لکن فیہ جاز تاخیرها الی ثالث
 اام الخیر بلاعذر بکراهة) لکن عید اضحاده صلاتی کراهته بیله بلاعذر ایاام تحرک اوچنجی کونده کین
 تاخیر جاز اولدی (و به بدونها) و صلاتی ایاام تحرک اوچنجی کونیه عذرا بله تاخیر کراهته من جاز اولدی پس
 تحقیقا عید اضحی اضحیه نیک و قبیله موقدر پس ایدی مادامکه اضحیه نیک و قبی باقیدر صلاة جاز اولور
 و اضحیه نیک و قبی خروجد نصرکه جاز دکلدن ز را بوصلاة قضا اولن حالبو که بو مکانه عذر کراهتی نفی ایچوندن
 و عید فطرده جواز ایچوندن حتی اگر ناس اول صلاتی بلاعذر یازنده سی کونه تاخیر ایاامه لردی جاز اولن
 (وندب تاخیر الاکل عنها) و لکن عید اضحاده صلات نصرکه اکل تاخیر مندوب اولدی عید فطر بونک
 خلاقی اوزره در (ویکبر جهرا فی الطریق) لفظ یکبر مجهول صیغه سیله در یعنی عید اضحاده طریقه
 جهرا تکبیر اوانور عید فطر بونک خلاقی اوزره در (و یعلم فی الخطبة تکبیر التشریق و الاضحیة) و عید
 اضحاده امام خطبه ده تکبیر تشریق و اضحیه بی ناسه تعلیم ایلدر عید فطر بونک خلاقی اوزره در (والتعریف
 ایس بشی*) تعریف عرفانه و قنده به طور نله تشبها ناسک بر موضعه عرفه کونی جمع اولمقا فیدر بو تعریف
 برشی * دکلدن و امام بی یوسف ابله امام محمدن روایت اصولک غیر بده روایت اولندی که تحقیقا تعریف مکروه
 دکلدن و صحیح اولان قول اولدر (و یجب تکبیر التشریق) و تکبیر تشریق واجب اولور حتی سبحانه و تعالی نیک
 (واذکر والله فی ایاام معدودات) قول شر بی ایچون معناسی سز الله تعالی بی ایاام معدوداته یعنی ایاام تشر بده
 ذکر ایلدک دیکدر * تشریق لغتده لحمی قور تمغه درلر و خلیل بن احمدن روایت اولندی که تشریق تکبیردر پس
 اضافت بیان ایچوندن بعضی لردی بده که تکبیر تشریق ابله تسمیه امامین قولی اوزره واقع اولدی ز را تکبیردن
 برشی * ایاام تشر بده واقع اولن امام اعظم قنده تکبیر فریالکورد و دخی قرب اعتبار بله اسمنی اخذ ایدی
 دیکک جاز اولور * ایاام تشریق بوم تحر نصرکه اوچ کوندر و ایاام تحر عید کونیدر و عید نصرکه ایچی کوندر
 پس اول درت کوندن اولکی کون بلا تشریق تحر در و در دنجی کون بلا تشریقدر و ایچی کون تحر در
 و تشریقدر و تکبیر (الله اکبر الله اکبر لاله الا الله والله اکبر الله اکبر والله الحمد) قولیدر بو تکبیرده اصل اولان
 حضرت ابراهیم علیه السلامدن روایت اولن ان شیدر که تحقیقا جبرائیل علیه السلام وقتا که قر بان ابله
 ابراهیم علیه السلام دکلدن ابراهیم علیه السلام ذبح اسماعیله بحمله ایتمک خوفندن جبرائیل علیه السلام
 الله اکبر الله اکبر دیدی وقتا که ابراهیم علیه السلام کور دیسه لا اله الا الله واهه اکبر دیدی وقتا که اسماعیل
 علیه السلام قندانی بلدیسه الله اکبر والله الحمد دیدی بس بو تکبیر اولردن ایاام مذبحده میراث اولدی بس آخر بنده
 بر کره واجب اولدیغی حالده زم نقل ایلدی کمز شی اولندن آخر بینه دکن دیکک باقی قالدی (مره) تکبیر
 تشریق بر کره واجب اولدی و بو صرة قولی امام شافعی نیک قولندن احترازدر پس تحقیقا امام شافعی قنده
 تکبیر اوچ کره الله اکبردر و بو اوچک اوزر بینه زیاده ایلر و دخی امام شافعی ایچون تکبیر نصرکه ته ایلدده ایچی
 قول وارد (من فجر عرفة) بونک اوزر بینه کبار صحابه نیک اتفاق ایچون بونده زم علمان بینه ده بلا خلاف
 عرفه کوننک فجر وقتندن (الی عصر العید) عید کوننک عصر وقتند کین بر کره تکبیر تشریق واجب

او اور پس امدی تکبیر سکن نمازک عقبی اولور (فور فرض) فور لفظی بحجبه متعلقدر یعنی تکبیر ثانی منع ایدر بلا فصل فرض عقبته واجب اولور مصنفک فرض قیدله نوافل و صلاة عید خارج قالدی (ادی) اوله فرضکه ادا اوله * مصنفک بو قولله قضا خارج قالدی زرا قضاة تکبیر بو قدر (جماعه مستعجبه) مستعجبه اولان جماعت ابله ادا اولان فرض عقبته واجب اولدی مصنفک بو قولله جماعت ناس خارج قالدی قیجان نسال ابله بیلر برجل اولر نه زرا نسالک جماعتند، کچن کبی تکبیر بو قدر (علی امام مقیم عصر) مصرده مقیم اولان امام اوزرینه واجب اولور پس منفرد اوزرینه واجب اولور و مسافر اولان امام اوزرینه یا خود امره اولان امام اوزرینه یا خود اهل قری و اهل مقارنه اولان امام اوزرینه واجب اولور (وقتند) ودخی مسافر اولان مقتدی اوزرینه یا خود قروی اولان مقتدی اوزرینه یا خود امره اولان مقتدی اوزرینه واجب اولور (وقالا بحجب فور کل فرض مطلقا) و امامین مطلقا هر فرض عقبته تکبیر تشریف واجب اولور یعنی برابر کر کسه صلاة جماعت ابله ادا اولسون کر کسه اولسون و برابر کر کسه اول مصلی رجل اولسون کر کسه امره اولسون مسافر اولسون یا خود مصرده یا خود قراده مقیم اولسون تکبیر واجب اولور (الی عصر الخامس من عرفه) عرفه کونندن بشنجی کونک عصر وقتند کین واجب اولور دیدر اولور بشنجی کون ذی الحجته کون او چنجی کونیدر اول کون تشریفدر و نحر دکلدور (وبه) یعنی بو وقتند کلنجیه دکن تکبیر ابله و عید کونک عصرینه دکن عدم اقتضای ابله (بعمل) الان عبادات باندہ احتیاطا عمل اولنور (ولایتکه المؤمن) و امامه اویان کسنهل ترک ایتمزل (وان ترک الامام) اگر چه کیم امام ترک ایدی ایسه ده زرا تکبیر صلا ندنصکره ادا اولنور صلا ندنجه دکل بس تکبیره امامه اتباع و جو با اولر سجده تلاوت کبی سجده سهو بونک خلاقی اوزره در زرا سجده سهو صلا ندنجه ادا اولنور (و بکبر المسبوق) و مسبوق دخی تکبیر ایدر زرا مسبوق نحر بجه مقتدر لکن مسبوق امام ابله بیلر تکبیر ایتمز (بل عقبه القضاء) بلکه عقبه قضاء ایدر یعنی مافات قضاة ایدر بوندن لاحقک حالی بیانور زرا لاحق تمامله امامک اردنده اولدی

* (باب صلاة الكسوف) *

بو باب صلاة کسوفک بیاننده در (امام الجمعه او امام السلفان) یعنی امام جمعه یا خود بو صلاتی مطلقه سلطانک امر ایلدیکی کسنه (یصلی بالناس عند الکسوف رکعتین کانتقل) ناس ابله بیلر کسوف وقتنده نافله هیتی اوزره ایکی رکعت نماز قیلر (بلاذان و الاقامه و لاجهر و لا خطبة و برکوع فی کل رکعة) اذانسن و اقامتسن و جهرسن و خطبه سن و هر رکعتده برکوع ابله قیلر (و بطول القراءة فیهما) و امام ایکی رکعتده قرائتی تطویل ایدر (و بعدهما یدعوا حتی یجلی) و ایکی رکعتدنصکره دعا ایدر حتی شمس منجلی اولنجه دکن (وان لم یحضرا) و اگر امام جمعه و امام سلطان حاضر اولرل ایسه (صلوا فرادی) ناس هر بری فردا فردا قیلرل (کالحسوف و الرجح و الظلمة و الفزع) مثالی خسوف نمازی کبی و ریح شدید نمازی وظلمه هائله کبی و عدودن خوف غالب اولدقده قیلان نماز کبی قیلر والله تعالی اعلم

* (باب الاستسقاء) *

بو باب صلاة استسقاءک بیاننده در (لاجماعه و لا خطبة بل هودعا و استغفار) بو صلاة استسقاء جماعت و خطبه اولر بلکه بو استسقاء دعا در استغفار در حق سبحانه و تعالیک (استغفروا ربکم انه کان غفارا یرسل السماء علیکم مدارا) قول شمر یغیجون حق سبحانه و تعالی بو صلاة استسقاء بی غمور اولر ایچون سبب قیلدیغی حیثیله دعا و استغفاردر (فان صلوا فرادی جاز) پس اگر ناس منفردا قیلسد لردی جاز اولدی و لا یغرب رده) و بو صلاة استسقاء ردا سنی دوندنک بو قدر و امام محمد استسقاء امام ردا سنی دوندنر ناس دوندنر زردیدی و امام ابو یوسفدن ایکی روایت وارد و بوردا بی تغلیب اثبتک حقیقی اگر ردا هدرت کوشهل اولورسه اعلا سنی اسفل و اسفلنی اعلا قیلنله تغلیب اولور و اگر ردا مدور یعنی جبه اولورسه صاغ طرفنی وصول طرفنی صاغ قیلنله تغلیب اولور (ولا یحضرمذی) ودخی صلاة استسقاء مذی حاضر

اولوز را بواسنقاده رحمت ازالتي طلب ايچوندر و ذميرك اوزرينه ايسه عذاب ولعنت نازل اولور
 (ويخوجون ثلاثه ايام) وناس اوج كون متابعه چيقرلر زيرا اوج كون رمدندر كه عذرلى افنا ايچون
 چيقاورودنخي ناس متفرق اولدقلى حالده يقانمش كينه اوابلر بله ياخودايپ ايله باغلو جامه سيله چيقرل
 متدال متواضع وحق تبارك وتعالى ايچون باشلر بنى خشوعدن اشغى طوبه رتق شاهين اولدقلى حاله
 چيقرل وهر كون چيقرمزدن اول صدقه بنى تقريم ايدرلر (وقبل لاصلاة فيه) وبعضيلر بواسنقاده صلاة
 بو قدر ديديلر تحفه ده ظاهر روايته استسقاده صلاة يو قدر ديدى

*** (باب صلاة الخوف) ***

بواب صلاة خوفك بيانته در (لم يجوزها ابو يوسف بعده عليه الصلاة والسلام) بوصلاة خوفى امام
 ابو يوسف رسول عليه الصلاة والسلام نصره نجو ز يالدى زيراصلاة خوف مشروع اولدى الاصحابة كرام
 رضى الله تعالى عنهم رسول عليه الصلاة والسلام اردنده بوصلاتك فضيلتني احراز ايچون خلاف فيس
 اوزره مشروع اولدى و بومعنى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضر تلر ندنصره مقدم اولدى (وجوزاها)
 وبوصلاة خوفى امام اعظم ايله امام محمد نجو ز يالدىلر زيرا صحابه كرام رضى الله عنهم رسول عليه الصلاة
 والسلام نصره قيلديلر وسببى خوف در حاله كه خوف رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ندنصره اولي كبي
 متحقق اولور (فاذا خيف من عدو او سبع حاضرين) پس چقان عدودن ياخودر تيجى جانوردن مثلا
 رسلاندن خوف اولتسيدى اوله عدو وارسلانكه حاضر بن اوله * بو قيدنيلان شيشه اشارتدر كه شول خوفكه
 قچقان عدوانلردن قريب محله بطريق الحقيقه وانلرك قارشولرند اولسيدى شول بزم ديديكمزوجه اوزره
 صلاة خوف جانز اولور فاما قچقان عدوانلردن بعد محله اولسيدى ياخودعدو وطن ايلوب سوادياخودغبار
 كوردكلر بله صلاة خوفي قيلدلدردى پس عدوتك غيرى ظاهر اولسيدى انلرك صلاتلر جانز اولمز (جعل
 الامام طائفة يازاء الخوف وصلى باخرى ركعة) امام ناسي ابكي طائفة ادوب برطائفة سنى مخوف اولان
 عدويه قارشوقيلر و آخر طائفة ايله بر ركعت نماز قيلر (لومسافر او في الجمعة او العيدين) اكر امام
 مسافر اولسيدى ياخود وقت فجرده ياخود يوم جمعهه ياخود عيدنده اولسيديلر بر ركعت قيلر (وركعتين
 لومعيا وفي غير الثنائين) و اكر امام مقيم اولسيدى وثنائيتك غير بده اولسيدى ابكي ركعت قيلر مصنف بوئى
 صلاة مغربه شامل اولسون ايچون بو بله ديدى پس تحفقا صلاة مترك حكيمى رباعيتك حكيمى كيبدر
 (ومضوا الى الخوف وجاء الاخرى) واول طائفة محل مخوفه كدوب طائفة اخرى كلورلر (وصلى بهم
 مابقي) وطائفة اولي ايله رباعى اولانده ابكي ركعتن ثلاثيده بر ركعتن باقى قلان صلاتي قيلرلر
 (وسلم وحده) و امام بالكنز سلام ويرر (وذهبوا اليه) يعنى اول طائفة مخوف اولان عدويه قارشو كيدرلر
 (وجاء الاولى) يعنى طائفة اولي كلورلر (واتموا بقراءة وسلموا) و صلاتلر بنى قرآنسز تمام ايدرلر وسلام
 ويررلر زيرا انلر لاحقردر پس كانه انلر امامك اردنده اولديلر (ثم جاء الاخرى) اندنصره طائفة اخرى
 كلورلر (واتموا بقراءة) و صلاتلر بنى قرآنله قيلرلر تمام ايدرلر زيرا انلر مسوقلردر (وان اشيدصلوا ركبانا
 فرادى بالائمة الى جهة قدرتهم) و اكر انلرك خوفلر مشيد اولسيدى انلرك قادر اولدقلى جهت ابا ايله
 يشته يشته راكب اولدقلى حالده قيلرلر پس اكر قبله به توجه اوزره قادر اولورلر ايسه قبله به توجه ايدرلر
 و اكر قبله به توجه قادر اولورلر ايسه قبله به توجه اوزره قادر اوله بيلدكلرى طرفه قيلرلر (وتسد بالقتل
 والمشي والركوب) و قتال ايتك ايله ومشى ايله و بمش اولغله انلرك صلاتلر فاسد اولورلر زيرا بونلرك هر يرى
 عمل كشيردر والله تعالى اعلم

*** (باب الصلاة في الكعبة) ***

بواب كعبه ده قيلن صلاتك احكامى بيانته در (صح فيها النفل) كعبه ده نافله نماز اتفاقا صحيح اولدى
 (والفرض) وفرض اولان صلاة دخى صحيح اولدى امام شافعي ايچون بوئده خلاف وارددر (متفردا
 وجماعة) منفرد اولدقلى حالده ودنخي جماعته صحيح اولدى (وان اختلف و جهوم) اكر چه كيم
 و جوهلرلى مختلف اولورسده صحيح اولدى (الا لمن فقهه الى وجه الامام) الا شول كسنه ايچون صلاة

صحیح اولمز که اول کسنتک قفاسی امامک بوز بندکله پس اول کسنتک صلاحی جائز اولمز زرا اول کسنته امامی تقدم المدی ودخی شول کسنته که امامه برابر اوله او کسنته امامی تقدم الجیز وقله به نوجدا یدر (کذا لوتخافوا فیها) کذلک اگر کعبه ده حلقه اوسله صلواتلری صحیح اولدی (واو بعضهم قدام الامام مستقبلا بوجهه الید) اگر چه کیم بعضیلری امامک او کسنته امامک بوزی کعبه به مستقبل اولدیغی حاله او اوسیدی بنه صحیح اولدی (فتدوا من الجونب لو بعضهم اقرب الیها من الامام جاز) جماعت کعبه تک درت جائزیندن امامه اقتدا ایدسیدی اگر بعضیلری کعبه به امامدن اقرب اوسیدی اقتدا جائز اولدی (الاولی فی جائزیه) الا امامک جائزینده اولان کسنته ایچون جائز اولدی امام اوزره تقدم اولدیغی ایچون آخر جائزینده اولان کسنته بونک خلاقی اوزره در زرا اول کسنته حکما امامک ارنده در بس ایدی کعبه به فرقی ضرر ایتمز (اقتدوا من خارج امام فیها والباب مفتوح جاز) جماعت کعبه تک خارجیندن کعبه تک ایچونده اولان امامه اقتدا ایدسیدی حالو که قومو آچق اوسیدی اول جماعتک امامه اقتداسی جائز اولدی زرا کعبه تک ایچنده امامک وقوفی حالو که کعبه تک قپوسی آچق اوله سائر مسجدا زده امامک بحر ایده وقوفی کبیر (و کرهت فوقها) و کعبه تک اوستنده نماز قطنی مکروه اولدی اگر چه جائز اولور سه ده زرا کعبه تک تعظیفی مافیدر والله اعلم

* (باب سجود السهو والشک)

بو باب سجده سهو و شکک یاننده در (سج) یعنی سجده سهو واجب اولور و بعضیلمسنون اولور دیندیلر و صحیح اولان واجب اولسیدر (بعد استیخار) ایکی یانته سلام نصر کوه واجب اولور بونی صاحب هدا به و شمس الاثم و امام ابو السمر و امام ظهیر الدین لرغینه نانی اختیار ایدیلر (اوسایمة) یا خود بر یانته سلام نصر کوه سجده سهو واجب اولور بونی صاحب کافی و فخر الاسلام و شیخ الاسلام خواهر زده و صاحب ایضاح اختیار ایدیلر شرح هدا به ده تاج الشریعه دیکه شمس الاعداد کرایتدیکه تحقیقا سجده سهو ایکی سلام نصر کوه سجده ایدر و اصح اولان قول بودر زرا یوقول کبر صحابه تک قولیدر عمر و علی و ابن مسعود و جمهور غلار رضوان الله تعالی علیهم اجمعین کبی و صحابه کرامک روا بئله اخذ رسول اکرم صلی الله علیه و سلمه قریب اولد قبری جهنمدن اولی اولدی و روا بئله اخری حضرت عائشه رضی الله عنها بئله سم این سعد رضی الله عنهن دندر حالو که حضرت عائشه نسال صفتده اولدی و ابن مسعود صیادن اوسدی پس تحقیقا ایکی سید، تسلیمة نایدی اشتدیلر اولمز زرا رسول علیه الصلوة والسلام تان بی سلام اودن اشاعی سلام ویریر اولدی کتب مشهوره ده مسطور اولان بوقولدر و فریقیک کلامنی سوق تحقیقا قوانین امام اعظم ایچون اولمز اوزره دلالت ایدر و مجعده قول ثانی امام محمد نسبت اولندی و قول اول امام اعظم اله ابو یوسف نسبت اولندی و کتابده صاحب مجملک ذکر ایلدیکی شیخ بن بولدم الا صاحب معراج الدرر یه تک قبل اله نقل ایلدی کی شیخ بولدم بنه علیه قولینک امام اعظمک قولی اولسی اوزره شول دینلان قول مناسبدر که مختار اولان منفرد ایچون ایکی یانته سلام نصر کوه در امام ایچون بر یانته سلام نصر کوه در زرا امام قحان ایکی یانته سلام ویرسیدی چوق کردا اولور که بعض جماعت امام سلام برد کد نصر کوه صلواته منافی اولور شینله مشغول اولور (سجده تان و تشهد و سلام) ایکی مسجد و دخی تشهد واجب اولور و دخی صغنه و صولته سلام واجب اولور (بترك واجب سهوا) سهو جهنمدن واجبی ترك ایله سجده واجب اولور زرا عده آتم اولور و سجده واجب اولمز (کر کوع قبل القراءة) مشالی واجبی ترك فراتندن اولور کوع اینتک کبی پس تحقیقا قرآنی رکوع اوزره تقدم واجبدر فرض هکدر امام زفر بونک خلاقی اوزره در و اما قبحی رکوع اوزر بنه و رسمی سجده اوزر بنه تقدم فرضدر تنکیم بونک تحقیق باب صفة الصلوة زیاده تحقیقیه سبقت ایددی (و انما القيام الالهی زیاده علی التشهد) و دخی واجبی ترك مصلی او پنجی رکعته قبایی تشهد اوزر بنه بر شی زیاده سیله تأخیر اینتک کبی ایله سجده سهو واجب اولور بعضیلر رحه فزانه سهله واجب اولور دیندیلر و صحیح اولان اولمز زیاده در رکبن ادا اولانه حق قدر ایله واجب اولور (در کوعین) و دخی مصلی ایکی رکوع ایتمک ایله سجده سهو واجب اولور پس تحقیقا رکوعی واحد اوزر قصار واجب در رکوع اوزر بنه بر رکوع دخی زیاده اینتک واجبی ترکدر (والجمهر فیمخافت وعسکه) و دخی واجبی ترك اخف ایله قرآنت اولانه حق

صلاته جهرا به قرائت و جهرا به قرائت اوله جق صلاته اخفا کبی واجبی ترکدر و بورقائت مقدارنده
 اختلاف اولندی واصح اولان ایکی فصلده ده اول قرائتله صلاة جائز اوله جق مقداردر (وترک القعود الاول)
 ودخی واجبی ترک قعدہ اولی ترک ایتمکدر ودخی باب صفة الصلانه ذکر اولنان سار و اجباتی ترک کبی ایله
 سجده سهو واجب اولور (وان سکر) اگر چه کیم واجبی ترک متکرر اولور سه ده یعنی واجبی ترک متکرری
 تقدیری اوزره ده سجده سهو برکه واجب اولور (علی منفرد) یجب قوائه متعلقدر سهو سجده منفرد
 اوزره واجب اولور (وعلی مقند سهو امامه ان سجده) ودخی امامتک سهو ایله مقندی اوزره واجب اولور
 اگر امامی سهو سجده ایدر سهو اگر امام سجده ایتر سهه مؤتم دخی سجده ایتر تکبیر نشریق یونک خلاقی اوزره در
 تکبیم باینده هر ور ایله (لابسهوه) یعنی مقندینک کندی سهو ایله اوزر یتسه سهو سجده واجب اولور زرا
 اگر مقندی یا لکن کندی سجده ایتر سیدی امامنه مخالف اولور و اگر مقندی ایله یله امام سجده ایتر سیدی امامت
 اقتدایه منقلب اولور (و یصلی فی الشهدا الثانی) و اوزر یتسه سهو سجده سی لازم اولان کس نه سهو سجده سی
 تشهدنده نبی علیه الصلاة والسلام اوزره تصلیه ایدر یعنی صلوات دعاسنی او فور (والاحوط التصلیه فیهما)
 واحوط اولان مقندی ایکی تشهدنده وصلیه ایدر ظهیر به ده یوله ذکر اولندی (المسبوق لیسجد مع امامه)
 مسبوق امامی ایله یله سهو سجده ایدر اگر چه کیم امامتک سهوی اول مسبوق امام ایله یله قتلدینی جزیده
 اولور سه ده (ثم یقضی ما فات) یوندر نصکره مسبوق ما فاتی فضا ایدر اولی اولان امامتک سجودندن اول مسبوق
 قائم اولما قدر (و یوقام قبل سجوده فطیله ان یعود لیسجد معه) و اگر مسبوق امامتک سجودندن اول قائم
 اولسیدی پس اول مسبوق اوزر یتسه امام ایله یله سجده ایتمک ایچون اعاده ایتمک واردر (ان لم یقید ال کفه
 یا سجود) اگر مسبوق اولر کعتی سجده ایله قید ایتدی ایسه و اگر مسبوق اولر کعتی سجده ایله قید ایتدی
 ایسه اعاده ایتر (و اوسهی فیه) و اگر مسبوق قضا ایتدی رکعتده سهو ایلسیدی (سجده ثانیاً) اول
 سهو ایچون ثانیاً سجده ایدر (انذا اللاحق) کذلک لاحقده یوله در یعنی لاحق اوزر یتسه امامتک سهو یله
 سجده سهو واجب اولور امام مقندینک نومی حالده سهو ایتمکله یا خود مقندی ایتر سته کتد کده سهو ایتمکله
 زرا اول لاحق امامتک اردنده مصلی بمنزله سنده در (سهی عن القعود الاول فی ذوات الاربع والثلاث من
 الفرض) امام فرضندن درت رکعت صاحبی اولان صلاتده یا خود اوچر کعت صاحبی اولان صلاتده قعدہ
 اولدن سهو ایلسیدی * مصنف فرضله نقلدن احتراز ایلدی زیر نقلندن قعدہ اولی فرضندن قعدہ ثانیه کبیدر
 حتی قعدہ ثانیه به لایحاله عود ایدر اگر چه کیم قیامه برابر اولور سه ده (ودکره) امام قعود اولی تذکر
 ایلسیدی (وهو الیه اقرب) حالبوکه تذکر قعوددن دیرزی رفع اولساق ایله قعوده اقرب اولسیدی
 (عادو لسهو) قعدہ اوله عود ایدر سهو سجده لازم کلز (والاقام و سجده لسهو) و اگر امام قعوده قریب
 تذکر ایتر سهو قیام ایدر سهو ایچور سجده ایدر و بعضی قعوده عود ایدر مادامکه قیامه طوغر لم فیه دیدیلر
 پس اصح اولان قول بودر ز بلعی یونی یوله دیدی (وان سهی عن الاخر) و اگر امام قعدہ اخیردن سهو
 ایلسیدی حتی درت رکعت اولان صلاتده بشنجی به و اوچر کعت اولانده درنجی به و ایکی رکعتده اوچنجی به
 قائم اولسیدی (عاد امام بسجده) قعدہ اخیره به عود ایدر مادامکه سجده ایتمک کبیز بر او عودده صلاتی اصلاح
 واردر و اصلاح امکانی عود یله در زرا کعتک مادونی فرضی ترک محلی دکدر (و بسجده لسهو) و سهو
 ایچون سجده ایدر زرا بوساهی فرضی تاخیر ایتدی (وان سجده) و اگر مصلی بشنجی به سجده ایدر سه
 امام بسجده قوله هر یو طدر (صار فرضه نفل و ضم فی ال باعی سادسه) مصلینک فرضی نافله اولدی و بش
 اولانر باعی صلاتده تنجی بر کعت دخی ضم ایدر (ان شاه) اگر دیلر سه مصنف ان شاه دیمکه باعث زرا
 یونفلدر قصد شروع اولندی پس یونک تمامی واجب اولنر دیلر سه ضم ایدر (وقی الثلاثی الصار زرا
 یحتاج الی ضم) ودخی ثلاثی او بوردده انتقال ایدن صلاتده بر کعت دخی ضم ایتمک حاجت یو قدر زرا
 اوچر کعت صلاة درنجی بی اگضم ایله نغفه تحویل ایلدی پس انکله صلاة نامه حاصل اولدی (وقی الثانی
 الصار ثلاثاً) ودخی ثانی او بوجه انتقال ایدن صلاتده اولکه صلاة فجر در (لا یضم) کلسی نفل
 اولقی ایچون درنجی بر کعت دخی ضم اولنر زرا نافله نماز قبلی طلوع فجر در نصکره سته فجر دن اکثر ایله

مکروه در (وان قعد الاخير) وان سهی عن الاخير قول اوزر عطفدر یعنی اگر امام قعدہ اخیر دہ
 او نور سیدی (ثم قام سهوا) اندنصرکہ سهوا قائم اوسیدی حاجو کہ سلام و رسیدی (عادوسلا) قعودہ
 عود ایدر و سلام و پر (الار بسجد للخاصة فی الرباعی و الارباعة فی الثلاثی) الارباعی اولان صلاتہ
 خامسہ ایچون و ثلاثی صلاتہ رابعہ ایچون سجدہ ایدرسہ (فیتم فرضہ) بس قعدہ اخیرک
 بولند یعنی فرضی تمام ایدر (وبضم سادسة فی الرباعی) و رباعی صلاتہ رکعت سادسہ بی ضم ایدر
 مصنف بومکاندہ اولندہ دیدیکی کبی ان شاه دعیدی تحقیقا شونکایہ کہ اگر امام رکعت سادسہ بی قطع
 ایسیدی ایکی صورتدہ قضا بوقدر ز یا بومکاندہ سادسہ بی ضم اولیکی مکائدہ ضمن مؤکدر ز یا امامک
 فرضی بومکاندہ تحقیق تمام اولدی لیکن سلامی تأخیر ایلہ سهو سجدہ واجب اولور بس اگر اول ایکی صورتلرہ
 سهو ایچون سجدہ ایتمک ایلہ قطع ایسیدی واجبی رک لازم کلور و اگر قیامدن جلوس ایسیدی و سهو
 ایچون سجدہ ایسیدی وجه مستون اوزرہ سجدو سهو ادا اولمز اولکر کعتین اوزرہ جلوسدر بس رکعت
 سادسہ بی ضم ایتمکدن لابددر و کعتین اوزرہ او تورر و سهو ایچون سجدہ ایدر مسئله اولی بونک خلایق
 اوزرہدر بس تحقیقا فرضیت بوندنصرکہ باقی قاور اول فرضیتک نقصانی ندارد کہ محتاج اوسون ایچون
 (ولو عصر) اگر چه کیم اول صلاة عصر اولور سده مصنفک و او عصر اقول عصر دنصرکہ نفلک
 کراعتیچون عصرده ضم اولمز دیلان قولک ضعفنه اشارتدر بعضیلر ضم اولور دینلر ز یا و ضم مقصود
 دکدر حاجو کہ عصر دنصرکہ نافله نماز قیامدن نهی مقصود شامل اوله بس ایمدی ضم قصد سز مکروه اولمز
 واضح اولان قول بودر ز یلمی بونی بولہ دیدی (وخامسة فی الثلاثی بصیر ال کعتان نفل) و دخی امام
 ثلاثی اولان صلاتہ ایکی صورتدہ دہ شجری رکعتی ضم ایدر اول ایکی رکعتک نافله اوسیمون (وان لم یوبا
 سنة الظهر والعشاء والمغرب) اگر چه کیم بویکی زیاده رکعتلر ظهرک و عشانک و مغربک سنتلری مناسبتہ
 نائب اولمز سده ز رانی علیہ الصلاة والسلام بویکی رکعت نافله اوزر ینہ مداومتی نحر عمد متبدأ ایلہ
 اولدی (و بسجد للسهو) و بضم قول اوزرہ عطفدر و امام سهو ایچون سجدہ ایدر سلامی تأخیر ایدیکی
 ایچون (ومقتدیه فیها) یعنی ایکی صورتدہ رکعتین زائدیندہ امامہ اقتدا ایدن کمنہ (صلاهما)
 رکعتین زائدیننی امامہ تبعیلہ قیلر (وقضاهما ان افسد) و اول مقتدی اول رکعتینی قضا ایدر اگر افساد
 ایدرسہ ز یا مقتدی قضا شروع ایلدی (وفي الفجر الصائر ثلاثا لا یضم رابعة) و دخی او چجی رکعتہ
 انتقال ایدن صلاة فجرده در نجی بی ضم ایلر صلاة فجر دنصرکہ نفلک کراعتی ایچون تکبیر فجر دن اول نفل
 مطلقا مکروه اولدبغی کبی و عصرده دخی نفل عصر دنصرکہ مکروه اولور اگر قصد ایلہ شروع اوانسیدی
 عصر دن اول مطلقا مکروه اولدی وقتا کہ مصنف قعودہ سهوہ نظریلہ فرضک حالی بیاندن فارغ
 اولدیسہ سهو سجدہ نکل اقسامنی تکبیر ایچون قعودہ نفلک حالی بیانی مراد ایدوب (ترك القعود الاول
 فی النفل سهوا سجد ولم یفسد) دیدی یعنی مصلی سهو و صلاة نافله دہ قعود اولی ترک ایسیدی سهو سجدہ ایدر
 حالو کہ صلاتی فاسد اولمز قیاس اولان فاسد اولق ایدی بو امام ز فرق بولدر و امام محمد دن روایتدر و روایة
 استمساندہ فاسد اولمز مصلی به ساهی اولدبغی حالده قعود اولی ترک ایلہ ایکی سجدہ سهو واجب اولور ز یا
 تطوع تکبیر ایکی رکعت مشروع اولندبغی کبی درت رکعتدہ مشروع اولندی بس قیام مصلی قعدہ اولی بی
 ترک ایسیدی و شفع ثانی به قائم اوسیدی ایکی شفعده بزمک کلنی صلاة واحده قیاتی ممکن اولدی و درت رکعت
 صاحبی اولان صلاتدن برکعتدہ فرض اولر الا قعدہ اخیرہ فرض اولور و اول قعدہ قعدہ ختم و نخلار تکبیر
 صلاة ظهرده اولدبغی کبی صلاة فجر بونک خلایق اوزرہ در ز یا صلاة فجر ایکی رکعت مشروع اولندی غیری دکل
 و شفع ثانی بی ضم ایلہ کبسی صلاة واحده اولمز و ایشود کراولتان قعدہدر کہ اول تحقیقا قعدہ اخیرہ ارکاندن دکدر
 ولیکن قعدہ اخیرہ ختم ایچون فرض قیلندی ز یا فروضی ختم فرضدر و بوقدر جرحه قعدہ اولی فرض اولمز
 بس مصلی قیتم قعدہ اولی مکانتدر رکعت نالسه به قائم اوسیدی اول صلاة درت رکعت صاحبی اولدی بس قعدہ
 اولی ختم ایچون اولدی فرض چھشتدن دخی باقی قالدی تکبیر فرضده اولدبغی کبی معراج الدرایدہ بولہ
 ذکر اولندی (نفل رکعتین و سهی بسجد) مصلی ایکی رکعت نافله نماز قیابوب و شفع اولدہ سهو ایسیدی

پس اول مصلى سهو سجده اينسیدی (لايئى) بنا ايلىز يعنى اول مصلى تحريمه بنى تجديد ايتكمسز بن اول
 تحريمه ايله نمازى قيلن زير سجده سهو خلال صلاته واقع اولدى (واو بنى صح) واكر مصلى اول نمازى
 بنا اينسیدی تحريمه نك بقاسيچون صحیح اولدى (واعاده) ولكن سجود سهوى اعاده ايدر زير اصلى
 سجود دن سهو سبيله ايتديكى سجده خلال صلاته واقع اولدى پس اول سجده ايله اعتبار اولمز (سلام من
 عليه السهو وخرجه موقوفا) اوزرينه سهو سجده لازم اولان مصلىك سلامى اول مصلى بنى صلاتن
 موقوفا اخراج ايدر قطعاً اخراج ايلىز (حتى بصح الاقنداهو ويطل وضوءه باقتهقهه و بصبر فرضه اربعا
 بذية الاقامتان سجده) حتى اول مصلى باقنداه صحیح اوور وصاله ايجنده قهقهه ايله ضحك ايلسه ابدستى باطل
 اوور و مسافر ايسه اقامته نيت ايله فرضى درت ركعت اوور اكر اول مصلى سهو ايجون سجده ايدرسه صحیح
 اوور (والا) واكر اول مصلى سجده ايترسه (فلا) اوزرينه احكام مذكور ه ترتب ايلىز يعنى
 اقداه صحیح اولمز قهقهه ايله وضوسى باطل اولمز اقامته نيت ايله فرضى درت ركعت اولمز (وسلامه للاقطع)
 يعنى اوزرينه سهو سجده لازم كلن مصلىك قطع صلاة نيتيله سلامى اول صلاتى قطع ايلىز زيرا انك نيتى
 مشروعى تغير ايجوندر پس اول نيت لغوا واور نيتكم اكر صلاة ظهره التى ركعت نيت اينسیدی لغو اولديغى
 كېي بلكه انك اوزرينه سهو ايجون سجده ايتك واردر تحريمه نك بقاسيچون شمول صلاة بونك خلافي
 اوزردر كه قچان مصلى سلام ورسیدی حالو كه اول مصلى ركن صلاة اولان سجده ايجون ترك ايتديكى ذكار
 اواسه اولوقت صلاتى فاسد اوور و فرق اولدر كه تحقيقا سجود سهو حرمة صلاته سهو سبيله قيلنور
 حالو كه اول حرمت باقيدر و صلبيه اولان سجده صلاة سبيله صلاتك حقيقتنده قيلنور و تحقيق سلام ايله
 صلاته باطل اوور (مام بحول وبتكلم) مادامكه مصلى يوزينى قبله دن دوندرم كجه يا خود بر كلام تكلم
 ايلد كجه صلاتى قطع اولمز پس تحقيقا قبله دن نحو بل و تكلم تحريمه بنى ابطال ايدر (وقول) بعضيلر
 نحو بل ايله قطع اولمز (مام بتكلم اولم) يخرج من المسجد) مادامكه بر كلام تكلم ايتد كجه يا خود
 مسجودن
 طشره چيه مدخه ديدبلر واصل بودر كه اول مصلى تكلم ايتن دن اول يا خود مسجودن چيه مژدن اول سجده
 ايتكدر اكر چه كيم يور بديسه ده و قبله دن يوزينى دوندردى ايسه ده و يوش بعض مشايخ يدى نه ايه ده يو ايله
 ذكر اولندى (مصلى الظهر سلم على الركعتين بتوهم الامام) صلاة ظهرى قيلان مصلى صلاتى امام ايتدم
 ظنيله ايكي ركعت اوزرينه سلام ورسیدی يعنى تحقيقا اول مصلى صلاة ظهرى تمام ايتدم ظن اينسیدی
 (انها) يعنى صلاة ظهرى درت ركعت تمام ايدر (وسجد لسهو) وسهو ايجون سجده ايدر روايت اولان
 شى ايجونكه تحقيقا رسول عليه الصلاة والسلام يو بلجه ايشلدى (بخلاف ما لو سلم على ظن انه مسافر
 او انها الجمعة) شول مصلى بونك خلافي اوزردر كه اكر مصلى تحقيق مسافر اولمق ظنى اوزر سلام ورسیدی
 يا خود تحقيقا اول مصلى اول صلاتى جمعه اولمق ظنى اوزر سلام ورسیدی (اوكان قريب العهد بالاسلام
 فظن ان الظهر كعتان اوكان في العشاء فظن انها التراويح حيث تبطل) يا خود اول مصلى قرب عهد شرف
 اسلام ايله مشرف اولمش اولوب پس اول قرب عهد تحقيق ظهره فرضى ايكي ركعت در ظن اينسیدی يا خود
 اول مصلى صلاة عشاء اولوب پس تحقيقا اول صلاة عشا بنى تراو محدود ظن اينسیدی اولوقت اول مصلىك
 صلاتى بو صورتك چيه سيسته ده باطل اوور زير اول مصلى عامدا سلام وردى (لا يسجد لسهو في الجمعة
 والعيدن) امام صلاة جمعه ده و صلاة عيدنسه سهو ايجون سجده ايلىز (شك من ليس عادته) عادتى شك
 اوليان كسسته صلاته شك اينسیدی قهقهه نك عبارتنده (شك اول مرة) واقع اولدى صاحب كافى كافيده
 ديديكه بوشك اول مرة عبارتكم معنائى تحقيقا شك انك ايجون عادت اوليان كسسته ديمكدر بوخسه تحقيق
 زمان ماضنده عمرنده سهو ايتن كسسته ديمك دكلدر (انه كصلى) تحقيقا اول كسسته قاج ركعت صلاة
 قيلد يعنى شك اينسیدی شك قوله متعلقدر (اسانف) اول مصلى ازل صلاتى استئناف ايدر (وان كثر
 عمل بغالب ظنه) واكر مصلىك شكى كشير اولسیدی ظنك غائبيله عمل ايدر (وان لم يغلب اخذ بالاقول)
 واكر مصلىك ظنى غالب اولرسه اقل ايله اخذ ايدر (وقدمت كل ما ظنه اخرها) واول مصلى ظن ايتديكى شيت
 كاستنده صلاتك آخرنده اوتورر (شك فيها) مصلى صلاته شك اينسیدی (فتفكر حتى استيقن) پس

اول مصلى اول صلاتمه تفكر ايتىدى حتى كندو به يقين كنجبه (ان طلال قدر ما يكتنه اد مر كن) اكر اول
 مصليتك تفكرى ار كان صلاتن پر كنك ادسى ممكن اوله جق مقدارى اوز نيتىدى (وجوب السجدة)
 اول مصليتك اوز نيت سهو سجده واجب اودى (واودونه لا) و اكر اول مصليتك تفكرى ار كان صلاتن
 پر كنك ادسى ممكن اوله جق مقدارى اوزون اوله بوب بنكه اندن دون اولىدى سهو سجده واجب اوز نيت پرا
 فكر طوبىل ار كان صلاتك مواضعن تاخير ايلين شيدند و فكر قليل اندن احتراز ممكن اولين شيدند
 پس مصلى اول فكرى كانه اتمامش كى اولدى محفة الفقهاءه و بيله ذكر اواندى

* (باب سجود التلاوة) *

بو باب سجده تلاوتك ياخذدر (نجب موسى عندانى يوسف و فريز و بقية عن الامام) سجده تلاوت و سعت
 جهتن واجب او اور امام ابى يوسف قنده و دخی امام اعظم دن بر روايتد (و فوراً عند سجده و فريز و بقية عنده)
 و فور جهتن واجب او اور امام محمد قنده و دخی امام اعظم دن پروا شده عتايده بويه ذكر اواندى
 (سجدة) نجب قوائك فاعليدر يعنى سجده تلاوت واجب او اور (فبهما تسبحم السجود) بويه سجده كنده
 سجده رك تسبيحى وارد ر يعنى سجده رك الاعلى ديك وارد (بشر و ط الصلاة) صلاتك شرط بيله بيله
 و تحقيق اول شرط بيله فواروده تقدم ايلدى مثلاً عند التكبير نيت واستقبل قبله و ستر عورت و طهارت نيت كى
 (بين تكبيرين) سجده قورلنده متعلقدر يعنى اوله سجده كه ايكي تكبير كيند واجب او اور (بلا رفع يد) اول ايكي
 تكبيره رفع يدايتمكسز ين يعنى تحفة سجده تلاوتى مراد ايدن كسند اوله كبر ايد و ابى البر بن قاندر مكسز ين
 سجده بيدرايدن كنده تكبير ايدن باشنى سجده دن قاندر سجده صلاتمه نظر ايله و بوقول ان مسعود رضى
 الله عنه دن مى و بدر (و تشهد و سلام) و دخی سجده تلاوت تشهد يكسز ين و سلام و يكسز ين ايكي تكبير
 يندد واجب او اور زير تشهد و سلام تحجاز اچوندر حالو كه تحل تحريمك سبغنى استسما ايدن و تحريمه
 ايسه اول مكاتبه منعه در (على من تلا آية) نجب لفظنه متعلقدر يعنى سجده تلاوت شول كنده
 اوز نيت واجب او اور كه بر آيت تلاوت ايليد (و اوبالفارسية) اكر چه كيم فارسى لسان ايله تلاوت ايدرسده
 بونى قاضى خن ذكر ايلدى (من الاربع عشرة المرفة) سجده تلاوت معروفه ايلان اون درت آيتن بر آيتى
 تلاوت ايتىدى واجب او اور اول معروفه اولان آيت سورة عرفان آخريده و دخی سورة عدد و سورة حادة
 و سورة نبي اسرا ايلده و سورة حجك نصف اوانده و سورة مريمه و دخی سورة فرقان و سورة قلده و سورة
 سجده و سورة قصص و سورة حم السجده و سورة نوحه و سورة الشفاعة و سورة اقرآنده در (من) من
 اظلى مصنفك على من تلا فاولد اولان من ايجون يناندر يعنى اول من شول مندر كه (بقرمه الصلاة اداء
 وقضاء) يعنى قچان اوز نيت ادا و قضاء صلاتم لازم كلن من سجده آيتى تلاوت ايتىدى اوله اوز نيت سجده
 واجب او اور (فوجب على الاصح) پس ايمدى سجده تلاوت اصم اوز نيت واجب او اور قچان اول اصم آية
 سجده نى تلاوت ايتىدى زير اصم اداء اهلنددر (والجلب و الحث و الكرار) و دخی سجده تلاوت
 جنب و محدث و سكران اوز نيت واجب او اور قچان سجده آيتى تلاوت ايتىدى زير انلر قضاء اهلنددر
 (لا الكافر و المجنون و المصبى و الحايض و النفساء) سجده تلاوت كافر اوز نيت و مجنون و صبى و حايض و نفساء
 اوز نيت واجب اولن زير انلر اداء ايجون و قضاء ايجون اهل دكلدر در (او سهو) تلاوت قول اوز نيت
 عطف در با خود اول اون درت آيتن بر آيتى ايشدن كسند اوز نيت سجده تلاوت واجب او اور (و ان لم تصمه)
 اكر چه كيم اول كسند ايشتمكى قصد ايتى ايسده كر كسه اول كسند سجده نى فهم ايلسون كر كسه فهم
 ايلسون قچان اول كسند به سجده آيتى قرائت اولند بغي تحقيق اخبار اولىدى سجده واجب او اور قاضى خن
 بويه ذكر ايلدى (من ذكر) شول كسند دن استماع بتمكلكه كالباده ذكر اولدى اولك صمدن سكرانه
 كالجدر (و انائم) و دخی سجده تلاوتى نامدن ايشتمك سجده واجب او اور قاضى خن ديديكه اكر اول
 كسند سجده تلاوتى نامدن ايشتمدى بونده اختلاف اواندى و صحیح اولان سجده نى وجوب ايدردى
 (لا الطير و المجنون و الماطق و الصدى و المؤمن) سجده آيتى طبردن و مجنون مطمئن و صدادن و امامه اقتدا
 ايدن كسندن ايشدن كنده اوز نيت سجده تلاوت واجب اولن بولر قرائته اهان منعه اوله ايجون

پس بونلردن قرائت قرائت اولماش کبدر و بونلردن مسوع مسوع اولدق کبدر اما اوچ اولکبیرک یعنی
 طبر و چون مطبق و صدانک اهل اولدق قری ظاهر در و امار اربع یعنی مؤتک اهل اولماسی بس زرا امامه اقتدا
 ایدن کسنه امامک انک اوزر ینه تصرفک نفاذی ایچون قرائتن مجبور در و مجبورک تصرفی ایچون حکم
 یوقدر جنب و حیاض و بونله مشابه اولنلر بونک خلاقی اوزره در زرا انلر قرائتن نهی اولمشلر در ونهی ایسه
 حجرتک عیندر * جامع الکبیرک تلخیصده دیدیکه مؤتمدن یعنی امامه اقتدا ایدن کسندن سجده آیتنی ایشتک
 مجنوندن و طهر دن و صدان ایشتک کبدر برشی واجب اولمز دیدی و دخی قاضیخان دیدیکه سجده تلاوت انک
 اوزر ینه صلاة واجب اولان کسنه اوزر ینه واجب اولور قچان آیه سجده بی قرائت ایتسیدی یا خود آیه
 سجده بی صلاة اوزر ینه واجب اولان کسندن استماع ایتسیدی واجب اولور یا خود حیض سببیه یا خود
 جنون سببیه یا خود کفر سببیه یا خود صغیرک سببیه اوزر ینه صلاة واجب اولبان کسندن استماع
 ایتسیدی سجده واجب اولور دیدی حالو که ایکسنتک یننده جنون حقتده مخالفت ظاهر در * بن دیرمه
 بونده وجه توفیق بودر که تحقیق مجنون ابله قاضیخانک مرادی مجنون غیر مطبقدر و صاحب تلخیصک مرادی
 مجنون مطبقدر * نوادر دن زاهدینک نقل ایلدیکنی شی ثوبی نایدیدر که تحقیقا جنون قچان قاصر اوسیدی پس
 اول جنون برکون برکجه یا خود برکون برکجه دن اقل اوسیدی اول مجنونه آیه سجده بی تلاوت ایشتک
 یا خود ایشتک ابله سجده لازم کاور دیدی پس بونک تحقیقی اولدر که تحقیقا جنون اوج مرتبه در مرتبه اولی
 قاصر در تکبیر مور ایلدی و مرتبه ثانیه کامل غیر مطبقدر و بوشول جنوندر که قاصر دن اکثر اولور لکن اول
 جنون کاهجه زائل اولور و مرتبه ثانیه کامل مطبقدر و بوشول جنوندر که اصلا زائل اولور و اشخاص دخی
 جنون کبی سجده تلاوت نظر ابله اوج مرتبه اوزره در اول مرتبه لک اولکبسی شول کسندر که اول کسندنک
 آیه سجده بی تلاوت اوزر ینه اول کسندن آیه سجده بی ایشیدن غیر کسندنک اوزر ینه سجده لازم کاور
 و مجنون قاصر بوقیلنددر اول مجنون قاصر نوادرده مذکور اولانددر اول سجده تلاوت نظر ابله اولان
 مرتبه نیک ایکبسی شول اشخاصدر که انک آیه سجده بی تلاوت اوزر ینه سجده لازم کلز لکن اندر آیه
 سجده بی استماع ایدن غیر اوزر ینه سجده لازم کاور و مجنون کامل غیر مطبق بوقیلنددر و بوشول جنوندر که
 انی قاضیخان ذکر ایلدی اول مرتبه نیک و اشخاصدر شول اشخاصدر که انک آیه سجده بی تلاوت اوزر ینه سجده
 اوزر ینه و اندن استماع ایتکله غیر اوزر ینه برشی لازم کلز و بوشول جنوندر که انی صاحب تلخیص ذکر
 ایلدی بو تحقیق ملک العلام اولان حق سبحانه و تعالیکن عونیه بومقامده بنم ایچون میسر اولان شیئر الحمد لله
 ملهم الصواب والیه المرجع والمآب (و بودی برکوع و سجود) یعنی سجود تلاوت رکوع ابله و سجود ابله
 ادا اولنور ابله رکوع و سجود که صلا تر کوعنک غیری و صلاة سجود نیک غیری اوله (فی الصلاة لها) یعنی
 صلاة ایچنده تلاوت ایچون رکوع ابله و سجود ابله ادا اولنور (و برکوع الصلاة) و دخی سجده تلاوت
 صلاتک رکوع ابله ادا اولنور (علی الفور) فور اوزره رکوع ابله ادا اولنور یعنی قچان رکوع سجده آیتنک
 قرائتی عقبی اوزره اولسیدی (ان نواه) اگر مصلی رکوعک سجده تلاوت ابله بیله اولسنی نیت ایتسیدی
 (و بسجودها تذک) و دخی سجده تلاوت صلاتک رکوع ابله ادا اولنور یعنی کبک عقب قرائت اوزره
 صلاتک سجده بیله دخی ادا اولنور (وان لم ینوه) اگر چه کیم مصلی سجده تلاوت اولسنی نیت ایتزسه ده
 یعنی اگر مصلی صلاتی ایچنده آیه سجده بی تلاوت ایتسیدی اگر دیلر سه تلاوت ایچون رکوع ابله رکوع ابله
 تلاوت ایچون سجده ایدر اندنصرکه قائم اولور پس قرائت ایدر زرا سجده دن مقصود معبود ایچون
 خشوعک اظهار ایدر و اول خشوع رکوع ابله حاصل اولور سجده ابله حاصل اولدیغی کبی و دخی سجده تلاوت
 صلاتده سجده بیله ادا اولنور زرا سجده صلاتیه هر وجهدن سجده تلاوت و مع وافق اولور محیطده بویله ذکر
 اولندی و خلاصه دیدیکه علما اجماع ایتدیلر که تحقیقا سجده تلاوت سجده صلا ابله ادا اولنور اگر چه کیم
 تلاوت ایچون نیت ایتدی ایتسه و علما رکوعده اختلاف ایتدیلر خواهر زاده دیمکله معروف اولان شیخ
 الاسلام رکوعده سجده تلاوت ایچون نیتدن لابدر حتی سجده تلاوتدن نأب اوله دیدی امام محمد بونک اوزر ینه
 تنصیص ایلدی (بسجود مؤتم بتلاوة الامام) مؤتم امامک آیه سجده بی تلاوت ابله سجده ایدر (وان لم یسعم)

اگر چه کم و مؤتم اول آیتی ایستدی ایسدهه مؤتم امامه متابعتی التزامی ایچون (واولاً مؤتم لم یسجدا) واکر آیت سجده بی مؤتم تلاوت ایستیدی امامه، و مؤتمه سجده ایلمز یا دیکک شیء ایچونکه تحقیقا مؤتم محجور درو محجورک فعلی ایچون حکم یوقدر (اصلاً) اصلاً سجده ایلمز یعنی نه صلاۃ ایچنده و نه صلاۃ اندن صکره امام و مؤتم سجده ایلمز (بخلاف الخارج) صلاتدن خارج اولان کسنه بونک خلافتی اوزره در چنان اول خارج آیت سجده بی مؤتم ایستیدی یوقدر بر جدانک اوزرینه سجده واجب اولور ز یا حجر مصلین حفته نایب اولدی پس اول خارج مصلیندن عد اولمز والسلام (سمع المصلی من غیره) مصلی آیت سجده بی مصلینک غیر بدن استماع ایستیدی اول مصلی صلاۃ ایچنده سجده ایلمز بر آیت صلاۃ یدکلدرز بر اصل لیک بوسجده بی استماعی افعال صلاتدن دکلدر (سجده بعدها) بلکه اول مصلی صلاۃ اندن صکره سجده ایلمز اول سجده نیک سببی متحقق اولدی ایچون (ولو سجده فیهلم یجزه) واکر مصلی صلاۃ ایچنده سجده ایستیدی جاز اولمز بر اصل مصلی ارکان صلاتدن اولمان شیء صلاۃ ادا خالندنهی اولندی و آنچه سجده کماله خارج صلاۃ نه سببیه واجب اولدی پس اگر مصلی صلاۃ ایچنده ادا ایستیدی ناقصا واقع اولور پس ایمدی نقصان سببیه عهددن چبعض (بل عاده دونها) بلکه مصلی سجده بی عاده ایدر صلات عاده ایتمرز بر ایچور سجودا حرام صلاتی مؤتم اولمز (سمع من امام و لم یاتم) امام ایله یله صلاۃ اولمان بر رجل آیت سجده بی امامدن ایستیدی و اول رجل اصلاً امامه اقتدا ایستیدی (اولاً تم فی رکعة آخری) یاخود اول رجل امامه بر آخر رکعتده اقتدا ایستیدی (سجده خارجها) اول رجل خارج صلاۃ سجده ایلمز سببک وجودی ایچون وادانک عدم میچون (وان اتم فیها قبل سجود امامه) یعنی اگر اول رجل صلاۃ سجده بی استماع ایستیدی رکعتده امام سجده ایتمرز اول امامه اقتدا ایستیدی (سجده بعده) اول رجل امام ایله یله سجده ایلمز بر اول رجل اگر آیت سجده بی ایستیدی امامه یله سجده ایلمز دردی تنکیم هرور ایلمز پس بومکانده سجده ایتمسی بطریق الاولیدر (وبعد ملاطفاً) یعنی واکر اول رجل آیت سجده بی استماع ایستیدی رکعتده امام سجده بی ایتمد کد نصکره امامه اقتدا ایستیدی اول رجل ملاطفاً سجده ایلمز یعنی کرک صلاۃ و کرک خارج صلاۃ سجده ایلمز بر اول رجل اول رکعتده ادا رکعته اول سجده ایچون مدرک اولدی (وسجده محبها الصلاۃ لا تقضی خارجها) و بر سجده تلاوتکه اول سجده نیک محلی صلاۃ ایچنده اوله خارج صلاۃ قضا اولمز بر اول سجده صلاۃ نه درودخی اول سجده ایچون صلاۃ ارتقاعی وارد برس ناقص اولغله ادا ایتمک لازم کلمه مصنف سجده تلاوت صلاۃ ایچنده واجب اووب اول سجده نیک ادا ایتمک محلی خارج صلاۃ اولان سجده تلاوتدن احترازا (وسجده وجبت فی الصلاۃ) دمدمی تنکیم قیجان مصلی سجده بی انکله یله اولمان کسنه دن استماع ایستیدی یاخود مصلی سجده بی امامندن استماع ایستیدی حالو کدا اول مصلی امامه بر آخر رکعتده اقتدا ایستیدی سجده تلاوت واجب اولدیغی کبی (تلا خارجها) سجده و عاده فیها سجده آخری) رکعتنه خارج صلاۃ آیت سجده بی تلاوت ایلمز عقیقته سجده ایستیدی و صلاۃ شروع ایتمد کده صلاۃ ایچنده آیت سجده بی عاده ایستیدی تکرار سجده ایلمز بر اول کسنه قیجان صلاتدن اول سجده ایستیدی صلاۃ ایچنده واجب اولان سجده دن و واقع اولمز (وان لم یسجد اولاً گفته واحده) واکر اول کسنه صلاۃ شروع ایتمرز اول سجده ایتمرز صلاۃ ایچنده بر سجده کفایت ایلمز بر اصل صلاۃ ایچنده اولان سجده صلاۃ غیر بی اولان سجده بی تابع قیلمدی اگر چه کم مجلس متحد کل ایسدهه (کن کرها فی مجلس) تنکیم بر کسنه آیت سجده بی بر مجلسده تکرار ایستیدی یوقدر برجه بر سجده کفایت ایستیدی کبی بر ابردر کرکده اول کسنه آیت سجده بی بر مجلسده ایلمز کره قرائت ایلمزون اندن صکره سجده ایلمزون یاخود کره قرائت ایلمزون و سجده ایلمزون اندن صکره اول مجلسده آیت سجده بی ینه قرائت ایلمزون (لا یجلسین) ایلمز مجلسده قرائت ایستیدی بر سجده کفایت ایتمرز پس ایمدی اگر اول کسنه آیت سجده بی ایلمز مجلسده تکرار ایستیدی ایلمز سجده واجب اولور (واولها فی مجلس) واکر اول کسنه آیت سجده بی بر مجلسده تبدیل ایستیدی یعنی اول کسنه بر مجلسده آیت اولی نیک بدانه آیت آخری قرائت ایستیدی (لم یکف) بر سجده کفایت ایلمز بلکه ایلمز سجده واجب اولور اصل اولان بودر که تحقیقا سجده نیک مبناسی تداخل اوزرینه در حریمی دفع ایچون اول سجده سببیه تداخل ایتمدی حکمده تداخل ایتمدی اول سببیه تداخل احتیاط ایچون عباداته بقدر و حکمده

نداخل شرع صاحبك كرمي اظهار ايچون عقوباته اليقدر و تداخلك امكاني مجلسك متحد اولسي قننده در
متفرقاتي جامع اولديغي ايچون پس چان مجلس مختلف اولسيدي حكم اصله عودت ايدر (و اسداء اثوب
و الانتفال من غصن الى غصن تبديل) و چولخه نك بزجوزمسي و بره مكدن بره كانه انتقال انلسي مجلسي
تيديدر حقيقت جهتدن اختلافك وجودي ايچون و حكم جهتدن جاهك عد ايچون * مسجدك و بيتك
كوشه لري بونك خلافي اوزره در پس تحقيقات و ايا امامه اقتدائك صحتي دليلي الله مكان واحد حكمنده در
(لا الفعل القليل كالقيام) يعني فعل قليل مجلسي تبديل دكلدر او تورر كن قيام ايتك كي بوتقدر چه سجده
واحد كفايت ايدر بر ايدر كر كسه اول سجده فعل قليلد نصركه واقع اولسون مثلاً بر كسه آيه سجده في تلاوت
ايدوب عقبنده قيام ايدوب اند نصركه ناه ايدوب در عقب سجده ايتك ايدوب كر كسه اول سجده فعل
قليلدن اول او سون مثلاً بر كسه آيه سجده في تلاوت ايدوب عقبنده سجده ايدوب اند نصركه قائم او اوب
در عقب ناه ايتك كي ايه سجده واحد كفايت ايدر (و متشى خطوة او خطوتين و اكل لقمة و شرب شربة
و التكلم بكلام يسير و نحوها) و دخی رخطوبه يا خود ايكي خطوبه بورومك و دخی بر اقمه شى اكل ايتك و بر اچيم
شربت ايچمك و بر كلام يسير ايه تكلم ايتك و دخی انكله مجلس تبديل اولين شملدن بونله مشابه قود كي
و بر شيه طيانق كي و دابه به نك و ايتك كي بر مجلسي تبديل ايلز شول سجده بونك خلافي اوزره در كه چان
بر كسه بر آخرايه سجده في تلاوت ايدوب يا خود ر فعل كشيرد نصركه مثلاً بر قاچ خطوبه مشى كيد نصركه
مثلاً نيسيدي پس تحقيقات بر سجده كفايت ايلز (كر ره اراك باغير مصل تنكر) بر كسه مصللي اوليوب دابه
اوزره ر اكب اولديغي حالدايه سجده في تكرار ايسيدي سجده في تكرار ايدر زرا دابه نك سيري دابه ر اكب
اولانه مضاف او اورحتي اول ر اكب اوزره دابه نك اتلاف ايلديكي شيني ضمان و اوجب او اور پس ر اكب
مكاني ارضه اعتبار اولور يو خسه دابه نك ظهر ينه دكل و مصنف غير مصل ديمكه باعث اولدر كه زرا حرمت
صلاة امكنه في مكان واحد كي قبلور و كويله اولييدي اول ر اكب صلاتي نيمه صحيح او اوردي زرا اختلاف
مكان صلاتك صحتي منع ايدر (وفي فلك و ركعة و ركعتين لا) يعني بر كسه آيه سجده في سفينده و بر ركعت
صلاته و ايكي ركعت صلاته تكرار ايسيدي سجده في تكرار ايلز اگر چه كيم اول كسه سفينده صلاته
اولرسه دز بر اسفنه بيت كيدرز بر اسفنه نك جرناني اول كسه به مضاف دكلدر حق سبحانه و تعالي كلام
قديمده (و جرين بهم) بيوردي و اكر مصللي آيه سجده في ركعت صلاته تكرار ايسيدي قياسا و استحسانا
بر سجده كفايت ايدر مجلس سجده اولديغي ايچون و اكر ايكي ركعتده تكرار ايسيدي امام ابو يوسف قننده
بر سجده كفايت ايدر (تبديل مجلس السامع لالتالي بوجوب سجده اخرى عليه) آيه سجده في استماع ايدن
كسه نك مجلسك تبديل اولسي سامع اوزره سجده اخرى ايجاب ايدر اما تلاوت ايدنك اوزر ينه سجده
اخرى ايجاب ايلز (لعاكسه) يعني تلاوت ايدن كسه نك تبديل اولسي سامع اوزره سجده اخرى ايجاب
ايلز (ولا رفع آسه قبل التالى) و آيه سجده في استماع ايدن كسه سجده دن باشن تلاوت ايدن كسه دن
اول قالدن آيتي تلاوت ايدن كسه كانه سامع امام كيدر (و كره فراهه امام يخافت) يعني امام اخفاله
قيلديغي صلاته آيه سجده في جهرايه قرائت ايمسي مكره اولدي زرا جهر قومك اوزر ينه امر لك شنباهنه
بادي اولور الامكر على الفور ركوعه نيت ايدرسه مكره اولمز (و تركها و قرائتها) و دخی امامك آيه
سجده في ترك ايدوب باقبستي قرائت ايمسي مكره اولدي زرا امامك اول آيه سجده في ترك ايمسي سجده دن
عار ايتك اوزر ينه سجده نك نومندن فرار ايلسي ايهام ايدر (و ندب آيه او اكثر اليها) و دخی آيه سجده به
ر آيت و يادخی زياده ضم ايتك مندوب اولدي فضل توهني دفع ايچون (و اخفاؤهم عن السامع) و سامعه
شفقت ايچون آيه سجده في قرائت ايدن كسه نك اخفاله قرائتي دخی مندوب اولدي (و افياهم لسجود)
و دخی قيام ايدوب بعده مسجد ايتك مندوب اولدي و بو حضرت عائشه رضی الله تعالی عندها دن روايت اولندي
و دخی قيامدن بوزي اوزره دوشك سجده تلاوتك ادا اولمسنده اسهلدر والله اعلم

*(باب الجنائز) *

بو باب جنائز لك احكامي ياننده در جنائز جنازه نك جميدن جنازه جميعك فقهيله ميتر و كسر به تاوتدر

(سن توجیه المحتضر الی القبلة) و تہ حاضر اولان کسنتہ فی قبلہ بہ توجہ ابدیہ مستنون اولدی صاغ جانبی
 اوزرہ قبرہ وضع اولان حالت اعتبارلہ ز راقبلہ بہ توجہ میت اوزرہ اشرف قدر (و جاز لاسنتہ و وقما الیہما)
 و صریق اوزرہ تاروب ایکی ایاقلرین قبلہ بہ توجہ ایتکدہ جائز اولدی زیر اوجک زعتہ آسندر اولدی
 سنندر (و برقم رأسہ قلیلا) و باشی بر مقدار قالدیرل بوزی قبلہ بہ اولوب سمنایہ اولسون ایچون (و یافن
 ید کر الشہادتین عندہ) اول محتضر اولان کسنتہ قندہ شہادتین ذکر ایتکدہ تلقین اولنورز بر اشہادت اول
 شہادت ثانیہ سز قول اولنور (و لا یؤمر بہما) و شہادت کتور دیو امر اولنور متضجر اولوب رد ایلمندن
 خوف ایچون (و بعدہ موتہ یشد لحیاء و بعض عینہ) و موتند نصکرہ چکک سی باغلتور و ایکی کوزلی
 یومدر یلور توارت بویله جاری اولدی و بوندہ صور ایچون تحسین وارد ایدمی استحسان اولنور (و لابس
 باسلام موتہ و یجیل فی تجہیزہ فیوضع علی تخت مجزورا ککفتہ) و میتک موتنی ناسہ اعلامہ بأس یوقدر
 و تجہیز نہ یجملہ اولنور و تراجیحہ طیبہ الیہ مجز اولمش یعنی تک اوج کرہ باخود یدی کرہ بشور نمش سر براوزرہ
 وضع اولنور کتفی بخور لندی کبی * راجحہ طیبہ الیہ بخور لقمده میتہ تعظیم اولدینی ایچون و ترا اختیار اولنغہ
 باعث رسول علیہ الصلاۃ والسلام (ان اللہ عز و جل یحب الور) قول شمر بی ایچوند (و یخرد) و ثوب بلرند یخرد
 قیلور (و تستر عورتہ الالغلیظہ و قبل مطلقا) و غلیظہ اولان صورتی ستر اولنور بعض کر کسہ غلیظہ و کک
 خقیقہ اولان صورتی ستر اولنور دیدی (و بوضاً بلا مضمضۃ و استنشاق) و مضمضہ و استنشاق سر آبدت
 و یر بلور مانک اخر اجندہ کوچک اولدینی ایچون (و یصب علیہ ماء علی بسدر و حرص) و اوزرہ ینہ سد ریلہ
 و چوغالہ قینامش صودو کیلور مبالغہ الیہ کلا اولسون ایچون (والا) و اگر سدرو چوغان بولنور سد (مختص)
 خالص صودو کیلور اصل مقصود حاصل اولسون ایچون (فی غسل راسہ و لحیتہ بالخطمی) و میتک باشی
 و صفالی خطمی الیہ غسل اولنور زرا و سٹک یعنی کبرک چبقار منندہ خطمی انبدر و اگر خطمی بولنور نہ
 صابونلہ و صابون منالی شیلہ غسل اولنور (ثم یضجع علی بشارہ) اندنصر کہ میت صول طرفہ دوندر یلور
 غسلنہ ابتدا صاغندن بدأ اولسون ایچون (و یغسل حتی یصل الماء الی ما بلی التحت مئہ) و مالہ و سد ریلہ
 غسل اولنور حتی میتک التی ولی ایدن موضعه ماء واصل اولنجہ (ثم علی یمینہ) اندنصر کہ صاغ طرفہ
 دوندر یلور و غسل اولنور کذلک ماء میتک آننی ولی ایدن موضعه واصل اولنجہ (ثم تجلسہ مستندا)
 بوندنصر کہ غسل ایدن کسنتہ مینی کند و نفسنہ طیبیحی اولدینی حالده او تودر (و مسح بطنہ) و قارنی مسح
 ایدر کفن تلو بث اولمقن احترازا (و الحارج یغسل و غسلہ لایعاد) و خارج اولان غسل اولنور میتک
 غسلی اعادہ اولنور (ثم یشف بئوب) اندنصر کہ بر ثوبلہ میتک باشی انور کفتری باش ایسون ایچون
 (و لاقص ظفرہ و لایسرح شعرہ) و میتک طراغی کسار و صاجی طرائمز ز راطرفی کسک و صاج طرائقی
 زینت ایچوند میت ایدن استغنا اولنور (و یجمل علی رأسہ و لحیتہ حنوط) و باشی اوزرہ و صفالی اوزرہ
 بشور وضع اولنور زرا راجحہ طیبہ سنندر (و علی مساجدہ الکافور) و دخی سجدہ موضعلر نہ یعنی آکنہ
 و بورتہ و دیزلر نہ و یاقلر نہ کافور وضع اولنور زرا میت صحتندہ سجدہ ایدر اولدودہ بونلر اوزرہ
 سجدہ ایدردی پس زیادہ الیہ تخصیص اولنور لائلرہ نکریم ایچون و قاعد اولنور لندن صیانت ایچون (و اذا
 جرى الماء علی المیت او اصابہ المطر لم یکن غسلًا فاغریق یغسل) و یقن میتک اوزرہ نہ ماء جریان
 ایتیدی یاخود بعمور اصابت ایتیدی میتک غسلی جہتندن کفایت ایلمن و صوبہ غرق اولان میت
 غسل اولنور (و سئل الکفن لہ) و رجل ایچون کفنگ سنتی (ازار و قیص و لفافہ) ازار و قیص و لفافہ در ازار الہ
 لفافہ دن هر بری باشند یاغده و ارنجہ در قیص ایکی اوموز لندن ایکی ایاقلر نہ و ارنجہ در وایت زیمز و جیسر
 و ایکی یکسر اولور و اطراف میتک اوزرہ نہ دونلر (و استحسین العمامۃ) و عمامہ وضع اوائقی استحسان اولندی
 یعنی صارق مثابہ سندہ باشنہ بر بطولامقن جائز اولدی (و لہادرع) و مرأہ ایچون سنت اولان در عددر کومک
 اوزرہ نہ کید ایکی ثوبدر (و ازار و خنار) یعنی مرأہ باشنہ اورتر ثوبدر (و لفافہ و خرقہ قار بطئد بیہما) و دخی
 لفافہ در و ایکی عمد بن اعلیق ایچون خرقہ در (و کفایتہ لہ ازار و لفافہ) و رجلاک کفتنہ کفایت مقداری
 اولانی ازار در و لفافہ در (و لہا سماء) و مرأہ ایچون کفایتی کذلک ازار و لفافہ در (و خنار) و دخی خارد

وضرور به لهما (ورجل و مرأه ایچون کفک ضروری اولاتی (ما يوجد) اثوابن موجود اولاندر
 وچان دینی کفک مراد اوانسیدی (تبسط اللقافة) لقاغه بسط اولنور (والازار علیها) وازار لقاغه نک
 اوزرینه بسط اولنور (وخصص المبت) ومیت فصلندر باور (و بوضع علی الازار) وازار اوزر وضع
 اولنور (و یلف بساره) وازارک صول طرف میتک اوزرینه دور بلور (ثم یسبه) اندنصرکه صاخ طرفی
 دور بلور حیاشنده اولدینی کبی (ثم اللقافة كذلك) بعدد لقاغه دخی ازار کبی اول صول طرفی صکره صاخ طرفی
 دور بلور (وهی تلبس الدرع) و مرأه اوزره درع یعنی کوهلک کیدر بلور (و یجعل شعرها ضفیرین علی
 صدرها و قد) و مرأه تک صاچنی ایکی بلوک ابدوب درعک اوسته کو کسنگ اوزرینه وضع اولنور (والحمار
 فوقه) و خجاری درعک اوزرینه (تحت اللقافة) لقاغه تک تحته وضع اولنور (وان خیف انتشاره)
 واکر کفک چوزلستندن خوف اولنور ایسه (عقد) ایکی طرفندن بغلنور (العسبل و الجدی بیده سواء)
 و کفک یوناشله جدیدی برابرر یعنی جدید ایچون رجحان یوقدر (و لایأس بالبرود و الکتان) و هبت برود ایل
 و کتان ایله تکفین اولمقده باس یوقدر (و فی النساء بالحریر و المزعفر و المعصر) و نساء حفته حر بر ایله
 و زعفران ایله و عصفرا ایله یوناش زایلنه تکفینده باس یوقدر (من لاملاله فکفته علی من علیه نفته) و مالی
 اولیان میتک کفتی حیاشنده نفته سی اوزرینه واجب اولان کسینه نک اوزرینه واجب اولور (و اختلف
 فی لزوج و الاصح اوجوب علیه) میتک زوجی حفته اختلاف اولندی بین الفقهاء بعض دینده کفتی زوجی
 اوزر و واجبدر و بعض واجب دکلدردیدی حالوکه اصح قول زوجده نک کفتی زوجی اوزره واجب اولمقدر
 ظهر بیده یو ذکر اولندی (و ان لم یوجد) واکر میتک نفته سی اوزرینه واجب اولور کسینه سی یونمسیدی
 (فی بیت المال) اول میتک کفتی بیت المال اوزره واجب اولور (و صلاته فرض کفایه) میتک نمازی
 فرض کفایدرد یعنی چان بعض ادا ایسیدی کلی قومدن ساقط اولور واکر بعض ادا ایترسه قومک کلبسی
 آتم اولور (یصلی علی کل مسلم مات) هر مسلم مات (هر مسلم اولوب فوت اولان کسینه نک اوزرینه نماز قیلنور
 (الالبغاه و قطع اطریقی اذنا و نوافی الحرب) الامسل اولوب و باغی اولان و قطع اطریقی اولور (فچان حربله
 قتل اولنور سه انلرک نمازی قیلنور صنفک بوقیدی قاضیخ نک ذکر ایلدیکی شینه اشارتدر که تحقیقا اهل بغی
 سلاحلرینی وضع ایستکلر ندنصرکه قتل اولنور دی انلرک اوزرینه نماز قیلنور و كذلك قطع اطریقی امام
 اخذ ایلدوب بعدد انلری قتل ایسیدی نمازلی قیلنور دیدی (کذا الکبار فی المصریلا بالاسلاح و ان غسلوا)
 كذلك شهر ایچنده کجده لکده سلاحله مکبر اولان کسینه اول حالده قتل اولنور اوزرینه نماز قیلنور اگر چه کیم
 غسل اولنور ایسه (قاتل نفسه یغسل و یصلی علیه) کسندونفسی قتل ایلدن کسینه غسل اولنور اوزرینه نماز
 قیلنور (لا علی قاتل احدی یو) باعنی و یا ناسنی قتل ایلدن کسینه نک زجر اله نمازی قیلنور (وهی) میتک
 صلاتی (اربع تکبیرات برقع بیده فی الاولى فقط) درت تکبیر ایله در ایکی اللرین باکبر تکبیر اولده فالدرمه
 و شافعی قتنده کلبسته ایکی اللرین فالدرر (و ثناء بعدها) و تکبیر اولد نصرکه سائر صلاة کبی (سبحانک
 اللهم و بحمدک و بجلالک و تعالی جددک و جل شؤک و لاله غیرک) یوقی اوقور (و صلاة علی النبی علیه
 السلام بعد الثانیة) و تکبیر ثانیه دنصرکه نبی علیه الصلاة و السلام اوزره سائر صلاواته بعد التشهد اوقور دینی
 صلاتی اوقور (و دعا بعد الثانیة) و تکبیر ثانیه دنصرکه باغ اولنور ایچون بودعان اوقور (اللهم اغفر لحننا
 و مبتنا و شاهدنا و غافنا و اوصقنا و کبرنا و کبرنا و ذکرنا و انشانا اللهم من احبته منا فاحبه علی الاسلام و من توفيته منا فتوفه
 علی الایمان (و استیعین بعد الرابعة) و دردیچی تکبیر دنصرکه ایکی جانبه سلام و بر و شافعی قتنده
 بر سلام و بر صاغندن بدأ ایلدوب یوزرینی دور ایلدوب صولنده ختم ایلدر (لاقراءة فیها) و صلاة جنازده
 قرائت یوقدر و شافعی قتنده فاحده اوقور (و لا تشهد) و تشهد دخی یوقدر (ولو کبر خاضعاً لربکم) واکر
 امام بشیچی رنکبیر دخی ایدر سه کاتبیت اولنور زرا انسو خدر (و لا یستغفر المصلی فی الثالث لصبی و مجنون)
 و مصلی تکبیر ثالثه ده صبی و مجنون ایچون مغفرت طاب ایتن زرا انلرک کنشاهلری یوقدر (بل یقول
 اللهم اجعله لنا فرطاً اللهم اجعله لنا ذخراً اللهم اجعله لنا شافعاً مشقفاً) معنایی بارب یومیتی بزم ایچون
 تقدم انش اجر آخرت قیل بارب خیر باقی قبل بارب یومیتی بزم ایچون مقبول الشفاعة قیل دیکدر (و یقوم

الامام بازاء صدر المیت مطلقا) و امام میتک صدری برارنده قائم اولور مطلقا یعنی کرک اول میت ار اولسون کرک عورت اولسون ز یا صدر قلبک موضعیدر ونور ایمان نده درانک برارنده قیام اول میتک ایمانه شفاعت ایچون اشارت اولور (الجنائز اذا اجتمعت فالأفراد بالصلاة اولى) برقاچ جنازه جمع اولسیدی هر بر ایچون بشقه بشقه نماز قیام اولیدر بعده اول میتلرک اقدم اولاننی تقدیم ایلتک اولی اولور (فاذا اراد الجمع بهما) اول میتلرک جموعی اوزره بر کره نماز اکتفا مراد اولسیدی (جعلها صفا طولها مما يلي القبلة) امام اول میتلری بر صف ایله که اول میتلرک اوزونقلری قلبه بی ولی ایدن جائده اوله شول حیثنه که کایسنگ صدر لری امامک اوکنه کله (ویراعی الترتیب) ودخی ترتید رعایت ایلیه که رجالدن اولنلری امامی ولی ایدن جائده انلردن ایلروسند صیباری انلردن ایلروسند خشلری انلردن ایلروسند عورتلری انلردن ایلروسند صیدلری یعنی قرچنلری وضع ایله و حر اولان صبی عبد اوزره تقدیم اولنور بوندنصکره مکان جهنتدن وضعک کیفیتدن تکلم اولنور* ابن ابی لیلی دیدیکهر جل رجل آخرک ادرینه وضع اولنور رجل آخرک رأسی رجل اولک راستندن اسفل اولدیغی حالده بوجه اوزره در جائله وضع اولنور لر و امام ابوحنیفه دن روایت اولدی بکه ابن ابی ایلانک قوی حسندر لر از نبی علیه الصلاة والسلام ایکی صاحب لر به رضی الله عنهما ذکر اولنسان وضع اوزره دفن اولندی لر بس اگر کلینک رأسی صاحبنک رأسی برارنده وضع اولنور ایدر دی بودخی حسندر ز بر مقصود حاصلدر اولنکد اوزر لرینه صلواتر (سقی تکبیرا وتکبیرتین) امامدن صادر اولان بر یاخود ایکی تکبیر مقتدی بی سقت ایسیدی (ینظر تکبیر الامام) مقتدی امامک تکبیرنه منتظر اولور (فاذا سلم قضی ما علیه قبل رفع الجنائز) پس چقان امام سلام و پرسیدی مقتدی تکبیردن اوزرنده قلاتن قضا ایدر جنازه رفع اولنور دن اول قضا ایدر ز بر یا صلاة جنازه اول تکبیرلر سز منصور اولنر (ولا ینظر الخاضع فی الحرمة) یعنی مصلی جنازه حاضر اولوب امامله تکبیر ایسیدی تکبیراتی به منتظر اولنر ز بر بصورتده مصلی مدرک کیدر (وان جاء به من مایکبر الامام الی اربعة قائمه الصلاة) و اگر مصلی امام دردنچی تکبیری اید کند نصکره کلسیدی صلاة جنازه بی اول کسسته فوت ایدتی امام اعظم ایله امام محمد قنده و امام ابو یوسف قنده اول صکره کلان مصلی بر تکبیر ایدر و امام سلام و برد کند نصکره اول کسسته اوچ تکبیری قضا ایدر تکبیر اول مصلی حاضر اولوب امام دردنچی تکبیری ایدنجه تکبیر ایلسه قضا ایلدیکی کبی وقول اصح امام اعظمه امام محمد قول ایدر ز بر یا لکن بر تکبیر ایتمکده وجه یوقدر ز بر یا صلاة جنازه دن بر تکبیر سائر صلواتن بر رکعت کیدر حالبو که امام دور تدنصکره تکبیر ایتمکده حتی اکاتب اوله و امام اعظم ایله امام محمد قنده بو ایله اصل اولان بودر که تحقیقا امامک تکبیرنده داخل اولور بس چقان امام تکبیرا بعدن فانغ اولسیدی مقتدی اوزره دخول متذرا اولور ابو یوسف قنده بحر به باقی قالسیدی مقتدی داخل اولور بدابعده بولجبه ذکر اولندی (الاولی بالامامة السلطان اوثایه) صلاة جنازه ده امامته اولی اولان سلطاندر یاخود نایبدر یعنی امیر بلده در امام ابو یوسف میتک ولیسی اولیدر دیدی قول اولک وجهی بودر که تحقیقا حسین بن علی رضی الله عنهما امام حسن وفات اید کده سعد بن عاصی حسنک صلاتنده تقدیم ایلدی و دیدیکه اگر سنت اولسیدی بن سنی تقدیم ایلدیم و اول کونده سعد بن عاصی مدینه والیسی ایدی (فالقاضي فامام الحی فالاولی لابی اس باذن الاولی اقره فیها) سلطان یاخود امیر بلده بولنر سه اولی اولان قاضدر و قاضیدر بولنر سه اولی اولان قاضدر امام قبیله بولنر سه ولی میتدر اولنک صلاة جنازه ده ولینک غیر ایچون اذنه باس یوقدر ز بر اقتدی اولنک حقدیر غیر مقتدیله ابطانه ده مالک اولور مصنف باذن الاولی دیوب باذن الولی دیدیکه باعث او اوتیده سلطانده و سلطانک غیر بده داخل اولسون ایچون (فان صلی غیره بعد هان شاه) بس اگر بلاذن الاولی ولینک غیری صلاة جنازه بی قیاسیدی ولی اگر مراد ایدر سه اول صلاتی اعاده ایدر و دیر سه اعاده ایتمز کند و حقدیر غیرک تصرف اولدیغی ایچون (وان صلی الاولی لا یصلی غیره بعده) و اگر صلاة جنازه بی اولی اولان قیاسیدی اندنصکره غیر قیلق جائز اولنر ز بر اغرض اولی ایله حاصل اولور نافله بردخی قیلق مشروع دکلدرو الله اعلم (دفن بلاصلاة یصلی علی قبره مالم یظن فسخته) میتک نمازی قیلمدن دفن اولسیدی میتک جسدی بوزاد بیغی ظن اولند قچه قبری اوزره نمازی قیلنور بونده متبر اولان قول صحیح

اوزره رايك اكثر يد زيرا ميت زمانك ومكانك واشخاصك اختلافه مختلف اولور وبعضبار اوج كونه دكين
 قينور ديدلر (وامنجز صلاتهارا كبا) وميتك نمازي را كبا قيلنقى استخسانا جائز اولدى يعنى بنديكى دابه دن
 اينكه قدريله يله جائز اولدى * جنازه نماز ينى جماعتك قيامه قدر تارى وارا بكن اوتور دقبرى
 حالد قيللر يدخى جائز اولدى قياس اولان جائز اولسيدر زير ادعادر (وكرهت فى مسجد هو فيه) ومسجد
 ايچنده اولان ميتك نمازي مسجدده مكروه اولدى اما شول موضعه كه صلاحه جنازه ايچون بنا اولمش اوله انده
 مكروه اولمز (واختلف فى الخارج) مسجددن خارج اولان ميتك نمازنده اختلاف اولنقى فقهاءك
 اختلاف رينه بناء زيرا كراهت تلويث اجلچيوندر ياخود مسجد صلاحه مکتوبات قلنقى ايچون بنا اولنوب
 صلاحه جنازه ايچون بنا اولندينقى ايچوندر (ولد ومات ان استهل يسمي ويغسل ويصلى عليه) بولد
 طوفديغى وقتده فوت اولسیدی اگر اول ولد اغلدى ايسه اكاسم وضع اولنور و غسل اولنور و اوزر بنه نماز
 قيانور * استهلالدن مراد اول ولد دن حياته دلالت ايدر اغلقدرو ياخود عضو نك حر كشدن رشى * اولمقدر
 (والا) واكر حياته دلالت ايدر رشى * اولمزسه (غسل وادرج فى خرقه ودفن) غسل اولنوب و بر بزاره سته
 صاروب دفن اولنور نمازى قيلنمز (كصبى سبي باحد ابويه) باباسيله ياخود اناسيله اسير اولان صبي
 كيدر (ولو بدونه او به فاسم هو اوالصبي صلى عليه) واكر باباسندن واناسندن برى يله اولمقسن بن ياخود
 ايكي سندن برى يله اسير اولسیدی بس اول ابو سندن برى صبي ايله يله اسلامه كلسه اول صبي اوزره نماز
 قيانور زيرا اول صبي حكما مسلمدر (كافر مات يغسله وايه المسلم) بر كافر فوت اولسه بر ايدر كر كقول
 اولسون و كر كحر اولسون انك وى مسلمى و ملا سندن و با اقر با سندن اولان وى مسلمى اتى غسل ايدر
 (لا كالمسلم) يعنى مسلم غسل اولندينقى كچى غسل اولنمز (و يلقه فى خرقه و يدقه فى حفرة) اول فوت اولان
 كافر وى مسلمى اولان كسسه بر بزه صارو و بر كوچك چقوره دفن ايدر (يحمل الجنازة بوضع مقدمها
 ثم مؤخرها على التين كذا اليسار) جنازه ينى كوتورمكده سنت اولان ابتدا باش طرفندن بعده اياغى
 طرفندن صاغ اوموزى اوزره وضع ايله يوكلنور و كذلك ابتدا باش طرفندن بعده اياغى طرفندن صول
 اوموزى اوزره يوكلنور (ويسرع بها لا خيبا) وسرعته بور ينور لكن يئلكسز بن (و كره الجلوس
 قبل وضعها عن الاكتاف) و جنازه كوتورنلر اوموزلندن ايندر مزن دن مقدم سائرلك اوتورمسى مكروه
 اولدى رسول عليه الصلاة والسلامك (من تبع الجنائز فلا يجلس حتى توضع) قول شريفى ايچون
 معنای شريفى بر كسسه جنازه يه تابع اولسه اوتورميه حتى جنازه يه وضع اولنجه ديمكدر (وتدب
 المشى خلفها) ودخى جنازه ايله كيدن كسسه جنازه نك اردنجه بور يك مندوب اولدى رسول
 عليه الصلاة والسلامك (الجنائز متبوعة) قول شريفى ايچون ودخى جنازه نك اردنجه بورومك
 يوكلنكدن ابغ اولدى و اول جنازه يه اردندن باقدقيمه اندن ارشاد اولوب نصيحت المغه ابغدر ودخى
 حلتنه معاونت ايتك ايچون ابغدر اكر احتياج اولورسه (و يلحد القبر ولا يمشى) وقبر لحد اولنور رشق اولنمز
 رسول عليه الصلاة والسلامك (اللحد لنا والشق لغيرنا) قول شريفى ايچون معناسى لحد بزم ايچوندر وشق
 بزم غير بزم ايچوندر ديمكدر (الا فى ارض رخوة) الامر كه ارض كوشك اولوب لحد ممكن اولمزسه شق
 ايتكده وطاشدن ياتيموردن ثابت اتخذا ايتكده باس بو قدر وانك ايچنده تراب فرش اولنور (ويدخل من
 قبل القبلة) وقبله جا بنندن ادخال اولنور (ويقول واضعه بسم الله وعلى ملا رسول الله) وميتى قبره وضع
 ايدن كسسه بونى تكلم ايدر يعنى بزنى اسم الله ايله ملتبسين اولديغى حالده وضع ايلدك ودخى رسول عليه
 الصلاة والسلامك ملنى اوزره تسليم ايلدك ديمكدر (و يوجه اليها) وميتك بونى قبله يه متوجه قينور زيرا
 رسول عليه الصلاة والسلام بو يله امر ايلدى (وتحل العقدة) وكفكك انشارندن خوفندن بغلطان دوكم
 چوز باور (ويسوى اللبن والقصب لا الخشب والاجر) و كبريخ وقامش ايله تسويه قينور انا جله
 وكرميد والجبى ايله دكل (وجوز فى ارض رخوة) واكر ارض كوشك اولورسه كرميد والجبى ايله تسويه تجوز
 اولنور كافيه بو يله ذكر اولدى (ويسجى قبرها) ونسائك قبرى ايچون برده چكلور (لا قبره) رجلك
 قبرينه چكلمز زيرا نسائك حالى استنا اوزره در ارلك بونك خلافى اوزره در (ويهل التراب عليه) وقبرك

اوزر بنه تراب یغیاور بوبله متوارث اولدیغی ایچون (ویسنم القهرو لاریع ولا یخصص) وقهردوه اور کوجی
 کبی دوز یلور مربع قلمنز و کرج ایله دوزلنز بویا کبسی حقتده نهی اولدیغی ایچون (ولا یخرج مند) ومیت
 فیردن اخراج اولمز (الا ان تهلون معصوبه اواحدت باستغفه) ادا کرارض معصوبه اوله یاخود شغهدا بله
 اخذ اولمش اوله بوتقدیر جده مالکک طایله اخراج اولنور (مات فی السیفه یعمل و یلفن و یصلی علیه
 و یرمی فی البحر) و کیده برکسته فوت اولسیدی اول میت غسل اونوب و کفنتوب و اوزر بنه نماز
 قیلنوب کفنیله در یایه آتیاور ظهیر یده بوبله ذکر اولندی (ماتت حامل و ولد هاجی) یر حامل عورت وفات
 ایدوب وقارنده می ولدی دری اولسیدی (یشق بطنها و یخرج ولدها) اول حامل عورتک قرنی صول
 جانندن شق اولنوب ولدی اخراج اولنور خانیده بوبله ذکر اولندی و ذکر اولنان کبی خانیه ده ذکر اولندی که
 قتلیک دفننده مستحب اولان بولندیغی مکانده مسلمین مغیر بله دفن اولنسدیروا کرفن اولنوزدن اول بر میل
 یا یکی میل مقداری مکانه نقل اولنسه باس بوقدر و کذلک میت بلدیگ غیریده فوت اولمش اولسیدانه نری
 مستحب اولور و اگر مصر آخره نقل اولنور سنده باس بوقدر و روایت اولندی که یعقوب یغیر علیه السلام
 مصر دن شاهه نقل اولندی و یهودک ککلی قهرلند بولسیدی کسرا اولمز و قبور اوزره اولنور مق و قبور
 اوزره نابت اولان اشجاری قضع ایتمک و اولتغی قلع ایتمک مکروه اولدی اگر قوری ایسه لا بأسدر والله اعلم

* (باب الشهدی) *

بو باب شهیدک احولی یاننده در شهید سینه باعث انک ایچون نص کر عمده جنت بله شهادت اولدیغی
 ایچون یاخود ملائکه انک موته اکر ام ایچون حاضر اولد قلمی ایچوندر یاخود عنده الله تعالی حاضر اولدیغی
 طالده سی اولدیغی ایچوندر * باوم اوله که بوبلده اصل اولان احد غر اسنک شهید بل بدر که تحقیقا انلر کفین
 اولدیبلر و اوزر بنه نماز قیلندی و غسل اولنوبلر زرار رسول علیه الصلاوة والسلام انلرک حقتده (زملوهیم
 بکوهیم و دما نهم ولا نغواهم) یوردی معنای شریفی سز انلری چرا احتلری و قائلریله تکفین ایدک و غسل ایلمک
 دیمکدر * هر کیم بو نلرک معناسنده اوله غسل اولنمقدمه انلر لاحق اولور و شول کسنه که بو نلرک معناسنده اوله
 ولکن اول کسنه ظلما قتل اولمش اوله یاخود انی آتش یا قوب یاخود صوبه غرق اولوب یاخود مضعونافوت
 اولمش اوله انلر ایچون شهید شوئی وارد رمع هابونلر غسل اولنور و بونلر رسول علیه الصلاوة والسلام اسانی
 اوزره شهیدلر در کورنلنز میکه تحقیقا حضرت عمر و حضرت علی رضی الله تعالی عنهما می بد الطعن بیتلر بنه
 کتوردیلر و غسل اولنوبلر رسول علیه الصلاوة والسلام قول شریفیله ایدک سده شهید اولدیبلر کافیده بوبله
 ذکر اولندی و بو مقامده مقصود عدم غسلده شهیداه احد معناسنده اولان شهیدی امر یفدر رضوان الله تعالی
 علیه اجمین و هو مسیطر ظاهر بالغ قتل طلوا لم یجب بنفس القتل مال ولم یرث) شهید معلم اولوب ظاهر و باغ
 اولوب طلما قتل اولنان کسنه در نفس قتل ایله مال واجب اولمیان و یرث اولمیاندر * مسلم و طاهر دیمکدر اوزر بنه
 غسل واجب اولاندن احتراز در جنب و حیاض و نفسا کبی بالغ دیمکله صیدن احتراز در ظلما قتل اولنان دیمکله
 حد مال و قصاص ایله قتل اولاندن احتراز در نفس قتل ایله مال واجب اولمیان دیمکدر نفس قتل ایله مال واجب
 اولاندن احتراز در نفس قتل ایله دیمکله باعث اولدر که زیر اقیان بابا و غانی ظلما قتل اولسیدی شهید اولور زرار
 اکر مال واجب اولدیسه در نفس قتل ایله واجب اولدی بلکه ابوت شهه سیچون قصاصک سقوط طایله واجب اولور
 ولم یرث قوی مفعول ایچون بنیدر ارتت الجریح دغور یعنی مجروح اولان کسنه ده روحین بر بقید وار یکن
 معرکه دن قالدردی دیمکدر بوبله اولور سه شهید دینلنز و عنده الشرع ارتتاک هر افق حیاتی دن بر شینه انتفاع
 ایلمکدر یاخود احکام حیاتی دن ایچون بر حکم ثابت اولقدرعن قریب بیانی کلور (سواء قتلته باغ اوقطاع
 الطریق او حربی او بغیر آله جارحه) برابر در کول اول اولان کسنه بی باغی قتل ایلسون و کرک قطع طریق
 قتل ایلسون و یاخود حربی قتل ایلسون و یاخود آله جارحه نک غیری ایله قتل اولنسون شهید در زرار شهیدده
 اصل اولان شهیداه احد در تنکیم بیاش ابدک حالبو که انلرک کبسی سبیله قتل اولندی پس انلرده باشی طاشله
 یارلمش وار ایدی و دخی عصا یله قتل اولمش وار ایدی و حضرت رسول اکرم علیه الصلاوة والسلام بونلرک عمدا
 غیلر نلرک تریکه امر ایلمی (او غبرهم بها) یاخود ذکر اولنان قائلرک غیری کسنه آله جارحه ایله قتل

ایتمش اوله ز بر باغی و قطع طریق اولیان بر مسلم بر مسلمی و بر ذمی بر مسلمی ظلماً قتل ایتسیدی مقتول شهید اولور (او و جدر بحر میانی معرکتهم) قتل ظلماً اوزره معطوفدر یا خود باغی و باغی مثلایک معرکه زنده بحر و حاصبت بولسه و جراحک شرط قیلمی حتف انفه میت اولوب مقتول اولدیغی معلوم اولوق ایچوندر (بیزع عنه غیر الصالح لکفن) اول مقتولردن کفنه صالح اولیان اثواب چیقار بلور بور نچک کچی و بنبدلی قشنان و تاج و سلاح و ادبک کچی بونلر اخراج اولور (و زیاد وینقص لیم) و کفن ناقص او اورسه زیاده و اگر زیاده او اورسه ناقص او انور کفن تمام اولوق ایچون (ولا یغسل) و غسل اولمزندن نهی اولندیغی چون تکبیم مرور ایتدی (و یصلی علیه) اکا تعظیماً و اگر اما اوزرینه نماز قیلنور (و یدفن بدمه) و قاتله دفن اولور ز بر ابو قتل شهداء احد مناسبه درو تحقیق می و رایتد بکهر رسول الله صلی الله علیه و سلم بولک کبیرلک غسلندن نهی ایتدی و شافعی صلائمه بزه مخالفت ایدر (فیغسل من وجد قتلاً فی مصر فیمایجب فیه القسامه و لم یعلم قاتله) پس شهر ایچنده مقتول بوان کسنه غسل اولور قچان شهر ایچنده قسامه واجب اولور موضعه بوانسیدی و قاتلی دخی معلوم اولسیدی بومقتول غسل اولور دیمکله جاه عمده و طریق عامده بولکن میتدن احزابدر * و هدایه ده دیدیکه بر کسنه شهر ایچنده مقتول بولسیدی غسل اولور ز بر ائده واجب اولان قسامه و دیدنر پس اثر ظم خفیف اولور الا یلینسه که اول مقتول ظلماً بر کسکین شئیله قتل اولمشدر ز بر ائده واجب اولان قصاصدر * و صدر الشریعه دیدیکه بن دبر مکه بور و ابوت ذخیره دوا اولان رواشه مخالفتدر ز بر هدایه تک روایتی قچان ائک قاتلی معلوم اولدیغی زمانده در ز بر قسامه تک واجب اولسینه تهلیل ایلدی حالبو که قسامه اولمز الا قچان قاتلی معلوم اولدیغی و قتله اولور پس قاتلی معلوم اولدیغی صورتده قچان مقتول بر کسکین شئیله قتل اولدیغی معلوم اولسیدی هدایه رواشینده غسل اولمز ز بر ابو نفس قتل قصاص ایجاب ایدر و اما دیت و قسامه تک واجب اولسی اقامت قصاصدن معجز عارض اولدیغی ایچوندر ایتدی اول مقتولی بوعارض شهید اولمقدن اخراج ایدمه من و اما ذخیره روایتی اوزره اول مقتول غسل اولور و ذخیره تک عبارتی بودر که و اگر قتل بر کسکین شئیله حاصل اولدیه پس اگر ائک قاتلی معلوم اولمزسه اهل محلله اوزره دیت و قسامه واجب اولور ایتدی مقتول غسل اولور و اگر قاتلی معلوم اولورسه بزم قترنده غسل اولمز پس ذخیره نفس قتل ایله اعتبار اولمیدی پس وجوب دیت اگر چه کیم عارضه اولدی ایسه ده مقتول شهانندن اخراج ایلدی پس صدر الشریعه منده بور و ابوتی اخذ ایتدی * بن دبر مکه صدر شریعه هدایه تک عبارتده نامل ایتوب و شر حلرینه دخی نظر ایتدی ز بر هدایه شار حلری تصریح ایلدی بکرکه هدایه تک الامر قچان اول مقتول بر کسکین شئیله ظلماً قتل اولدیغی معلوم اولسیدی دیدیکه قچان ائده قتل عینا معلوم اولسیدی دیمک اوزره مجمولدر و لفظ کتاب دخی اکا اشارت ایدر ز بر ائده واجب اولان قصاصدر دیدی واجب اولور قصاص بوقدر الا قاتل معلوم اوزره وارد و صدر الشریعه به تک جدی تاج الشریعه ظلماً قوتلک شرحتده (ای و علم قاتله) دیدی یعنی قاتلی دخی معلوم اوله دیمکدر و کتابده اکا اشارت وارد ز بر اقل اول وقت ظلماً اولور که قچان قاتلی معلوم اوله حتی قاتلی معلوم اولسیدی جا ز که اول مقتول متعدی اولوب قتلی ظلماً اولیه * و اما صاحب هدایه تک اول بر کسنه مصرده مقتول بوانسیدی قوتلک معنای صدر الشریعه تک اعتراف ایدر یکی اوزره بر کسنه مصرده مقتول بولوب ائک قاتلی معلوم اولسه دیمکدر ز بر ائده واجب اولان قسامه و دیدنر قوی دلیلی ایله و مجیدر که تحقیقاً صدر الشریعه اوله دلیلدن منفهم اولان قیده اعتبار ایلدی و نایند ذکر اونان کچی دلیلدن فهم اولور قیده اعتبار ایلدی پس معلوم اولدیکه تحقیقاً هدایه تک و ذخیره تک کلامی حالده و مأنه بدر بومقاده بروایسه اختلافی بوقدر و مخالفت و اختلافک منشی هدایه ده الا دن مقدم ذکر اونان ایله الا دن صکره ذکر اولانی فرقی ایله مکرر ایتدی سن تدبر ایله * انه الهادی الی سواء السبیل و هو حسی و نعم الوکیل (وقتل یحد اوقصاص) یا خود ضرب حد ایله یا خود قصاص ایله قتل اولمش اوله بومقتول غسل اولور ز بر ابو قتل ظلماً اقل دکلدر (او جرح وارث) یا خود بر باره دن فوت اولمش اوله و اوزرینه احکام حیائندن بر حکم ثابت اولمش اوله (بان اکل او شرب او نام او تدوی) اکل و شرب او بومق و دوا ائک ایله (او آواه خیمه) یا خود بر چادره نزول ائکله

(او معنی وقت صلوات و هو بعتل و بقدر علی الاداء) با خود بر صلاتك وقتي كذب كنی تعقل ایدوب اداستند قادر اولغه كه حتى تركه اوزرینه قضا واجب اولور پس یونكده احكام دنیان اولور (او نقل من المعركة) با خود محل معر كه دن نقل اولغله مرث اوله بوصول نلرده غسل اولنور (الانخوف و طی الخلیل) الامكرآت دبه دیو خوف ایچون نقل اولنور سه بوتقدیرجه نقل شهادتی منافی اولوز باستانبانی زیاهی ذكر ایلدی (او اوصی) با خود اموردنیا الیه وصیت ایتمكده با خود امور آخرت الیه وصیت ایتمكده و یوقول ابو یوسف كدر امام محمد ایچون خلاف واردرو بعض دیدكده ایكیسی یئنده اختلاف اموردنیا الیه وصیتددر و امور آخرت الیه وصیتدده اول مجروح بالاجماع مرث اولمز (او باع و اشتری او نكلم بكلام كثیر وقیل بكلمة) با خود اول مجروح رشی بیع ایتمكده با خود رشی اشترایتمكده با خود چوق كلام سوبلكله مرث اولور و بعض بر كله سوبلكله مرث اولور دیدی و یونلرك كیسی معنی شهادتی نقض ایدر * پس بعد الموت غسل اولنور زیرا اول كسند بو ذكرا اولان شیئر الیه حكم شهادتده خلف اولور و مرثی حیاتدن بر شته نائل اولور پس شهادتده احد معناسنده اولمز را شهادتده احد نقصان شهادتدن خوفلر ایچون عطشان اولدق لری حالده تسنیم روح ایتدیلر حاله بو كه كلس اوزر لئمه دور ایدردی (هذا) ارشادئده ذكرا اولان شیئك غسل ایچون موجب اولمی (اذ اوجد ما ذكروه الحرب ولو فیه الا) چان ذكرا اولان شیء حرك منقضیه اولد یغند نصره یونلور سه دروا كرز ذكرا اولان حربده یونلور سه ذكرا اولان شیئر لردن رشی مرث اولمز زیلعی دخی و بله ذكرا ایلدی (و یصلی علیهم) و یغسل من وجد قولی اوزره معطوفدر یعنی انلرك اوزر لئنه نماز قیلنور و غسل اولنور والله تعالی اعلم

*(كتاب الزكاة) *

بو كتاب زكاتك احكامی بیاندهدر * مصنف كتاب صلاتی كتاب زكات الیه عقابدی حق سبحانه و تعالی نك (اقیمو الصلوات و اتوا الزكاة) قول شریفه و دخی (یقیمون الصلوات و یحرمون زكواتهم یفقون) قول شریفه اقتداء كتاب زكاتی صلاتك عقبتدده ذكرا ایلدی (هی تمليك بعض مال جز ما عینہ الشارع) زكات مالك بعضی جز ما تمليك ایتكددر اوله مالكه شارع اتی تعیین ایلدی * كزده زكات مالی هاشمی اولبان فقیره تمليك ایتكددر دیدی الی آخر التمر برف بن دیرمكه بو ترف مطلق صدقه به متناول اولور و ترف ایچون زكاتنه تخصیص یوقدر و مقامده اختیار اولان ترف انك خلا فیدر كه زیر تحقیقا عینہ الشارع قولی تخصیص افانده ایدر زیر اصدقده تعیین یوقدر و ذكرا اولان كی زیلعی دیدكده كزك ترف بی اوزره كفارت ایچون سؤال وارد اولور فیهان كفارتی تمليك ایتدیدی زیر اوصف مذكوره الیه تمليك كفارتده موجود در و اگر صاحب كزك تمليك المال علی وجه لا بد منه دیمش اولیدی كفارت اول ترف یغدن آریش اولوردی زیر ازانده تمليك مال واجب اولور مالی روجه اوزره تمليكدر كه اول مال ایچون اول وجهدن لا بددر پس جز ما دیدمكه كفارت ایچون سؤال وارد اولیه زیر اجز ما فلظنك معناسی فی نفسه تمليك غیر ایچون احتمالسز اباحت كیددر دیمكدر زیرا كفارت نفسنده تمليك اقتضا بمن زكات انك خلا فیدر كه زیر ازانك بوقی حق سبحانه و تعالی نك (و اتوا الزكاة) قول شریفه در و ایتاه زكاة ایسه تكیم مفسرون بیان ایتدیلر تمليك اقتضا ایدر و اباحت الیه حكم زكات حاصل اولمز حتی ركسنته رتیتمه كقیل اولسیدی اول یتیمه زكات یتیمه انفاق ایلسیدی جائز كوربان كفارت یونك خلا فیدر و اول یتیمی زكات یتیمه اكسا ایلسیدی تمليك موجود اولد یغیچون جائز كور بلور (فقیر) تمليك معطلقدیر یعنی فقیر ایچون تمليك ایتكددر (مسلم غیر هاشمی و لامولاه) اوله فقیر كه مسلم اوله و هاشمی اولیه و دخی هاشميك قولیده اولیه فقیر الیه غنیدن احتراز ایتدی مسلم الیه كافر دن احتراز ایتدی و غیر هاشمی الیه و مولای هاشمیه هاشمی و مولای هاشمی اولنلردن احتراز ایتدی انلر هاشمه لرا اولد یغ بلور كن انلر زكات ویرمك جائز اولمز عن قریب ذكرا اولور * مولای هاشمی الیه مر اد هاشميك معنقدیر * روایت اولند بكدرسول علیه الصلوات و السلام مولای رسول علیه الصلوات و السلامه سؤال ایلدیكه یزم ایچون صدقه اتی حلال اولور می رسول علیه الصلوات و السلام یوردیكه سن یزم مولا من سین (مع قعق المنفعة من المال من كل وجه) من كل وجه مال دن مالك منفعتك قطعی الیه یله فقیر مسلم ایچون تمليكدر * بو قول الیه كند و فرو عینه دفع ایتكدن احتراز ایتدی فروعی نه قدر اشاعه كیدر سه و دخی اصوائه یعنی آباء واجد ایتدده دفندن احتراز ایتدی نه مفاربی

بوقار و کیدرسه ودخی ارعورتنه وعورت ارینه دفعدن احبر ریتدی عن قریب ذکر اولور (لله تعالی)
 یعنی زکات بعض مالی فقیرا ایچون تملیک الله تعالی ک امر شریفه اطاعت ایدوب ویرمکدر برزاکت ویرمک
 عبادتدرا امدی انده الله تعالی ایچون خلوص قلبدن لاددرحق تبارک و تعالی حضرت تبارک (وما امر و
 الایعبد و الله مخلصین له الدین) یوردیغی ایچون (و شرط وجوب بها العقل و البلوغ) و زکاتک واجب اولسنک
 شرطی حافل و بالغ اولمقدرزیرا بویکسی اولمنجه تکلیف بوقدر (والاسلام) ودخی مسلم اولمقدرزیرا
 اسلام کلی عبادت ترک صحیحی ایچون شرطدر (والحریه) ودخی زکاتک واجب اولسنک شرطی حرا اولمقدر
 تملیک متحقق اولسون ایچون زیرا قول تملیکه مالک اولمز (وسبیه) و زکاتک واجب اولسنک سببی (الذات
 التام) ملک نامدر بالکر بدجهتسه اولمهله مال مکاتب کچی که زیر مال مکاتب حقیقتسه مولا سنک
 ملکیدر و تحقیق کتب اصولده مقرر اولدیکه زکاتک سبب وجوبی ملک مذکور در اکر چه کیم کزنده وجوبک
 شروطندن عبادتدی اینه ده (لنصاب فارغ عن الدین) دیندن فارغ نصاب ایچون ملک نامدر * نصاب اعتبار
 اولدیکه زیر رسول علیه الصلاة والسلام زکاتک سببی نصاب ایله تقدیر ایلدی و نصاب یکوزدر همدر
 دینله مراد دیندر که من جهة العبادتک مطالبی اوله حتی دین نذرو کفارکی منع ایلز و نصابک بقاسی حائده
 دین زکاتی منع ایدر و کذلک نصابک استهلا کندنصرکه دخی زکاتی منع ایدر زیر امام زکاتی اموال ظاهره دن
 مطالبه ایدر و نایلمری اموال باطنه دن مطالبه ایدر و اول نایلمر ملاکدر یعنی ایش ارل ایدر زیر امام حضرت
 عثمان رضی الله عنه اموال باطنه ده ظلمه تک طمعنی قطع ایچون مطالبه بی اربانه تقوی بعض ایلدی پس
 اول تقوی بعض حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه دن مطالبه تک اربانه توکیل اولدی و دینک بطریق
 الاصله یا خود بطریق الکفاله اولسنده فرق بوقدر بونی زیلعی و زیلینک غیری ذکر ایلدی و صدر الشریعه
 زکاتی نذرو کفارتهم ایلدی و بوضم هدایه به و هدایه تک غیری به مخالفدر پس کانه ناسخ اولدن سهو
 اولدی (وعن حاجته الاصلیه) ودخی زکات حاجت اصلیه سنندن فارغ نصاب ایچون ملک نامدر (نام
 اولمقدر) اوله نصابکه تماسی حاصل اولور کر کسه اول نصابدرا اولسون * نصاب حقیقیدر که اول نوال دوناسل
 و تجارت ایله اولور و یا خود تقدیر ایدر نمانک حصولی کندی بدنده یا خود ناثبی بدنده اولغه ممکن اوله پس قحان
 اول نصابقد اولسه زکات واجب اولمز (فلا یجب علی مکاتب) الملك التام قوی اوزره نفر بعدر پس مکاتب
 اوزره زکات واجب اولمز برامکاتب ماله من وجه مالک دکدر بلکه ایچک بدامالکدر (ومدیون للعبد)
 فارغ عن الدین قوی اوزره نفر بعدر ودخی عباد الله ایچون مدیون اولانه دخی واجب اولمز (بقدر دینه)
 فلا یجب قوله نفر بعدر یعنی دینی مقداری ایله واجب اولمز زیر قحان مدیونک درینوز درهم دینی اوسیدی
 وانک مالیده درینوز درهم اوسیدی انک اوزرینه زکات واجب اولمز و اکر دینی ایکوز درهم اوسیدی
 ایکوزدر همک زیاده سنک زکاتی واجب اولور (ولافی دوراسکی) وعن حاجته الاصلیه اوزره نفر بعدر
 و ساکن اولدیغی اولری حاجت اصلیه دن اولغه انده زکات واجب اولمز (و نحوها) ودخی بونک مثالی بدن
 اثوائی کچی و اثاث بیت و بوشه چکی دابه و خدمتی بدن عبد و اهلی اولانه کتابلر و اهلی حر فدن اولانه آلات صنعت
 کچی بونلر ده زکات واجب اولمز (والواصل من مال الضمار) اولمقدر اقول اوزره نفر بعدر و ضمرا کا وصول
 معذر اولان مالدر ملک قائم اولسلیله بیله آتی یعنی قاچقون قول و مال مفقود مال مقصوب کچی قحان
 اوزرینه بیته اولمز سه و بجزه دوشن مال کچی و صحرا ده دفن اولوب مکاتی اونودیلان مال کچی و مصادره
 جهتیله پادشاهک الدیغی مال کچی و امانت قویوب قودیغی کسته بی اونودیلان مال کچی حالو که امانت قودیغی
 کسته مرفه سی اولدیغی کستلردن اولیه بلکه اجانبندن برکسته اوله ودخی انکار اولمش بر دینی کچی که
 اوزرینه بیته سی اولیه انده نصرکه بر قاچ سنه دن نصرکه اول مدیون عند الناس اقرار ایتکله بیته اولسه پس
 اول ماله بر قاچ سنه دن نصرکه واصل اولسه اول مالک زکاتی واجب اولمز (للسنین الماضية) خمس سنه ل ایچون
 زکات واجب اولمز نمانسک متنی اولدیغی ایچون کر کسه تقدیرا اولسون (بخلاف ما علی مقرر اولوه مسرا) مقرر
 اولان مدیون اوزرنده اولان دین ذکر اولان مال مجعودک خلافی اوزره در کر کسه اول مقرر مسرا اولسون
 زیر اول دینه مقرر غنی اینه ابتداء اول دینه وصول ممکن اولور یا خود فقیر اینه تحصیل واسطه سبیه وصول

مکن اولور (اومقاسا) یاخود مدیونک اعلیٰ سنده حاکم حکم ابلدیسه (اوجا حد علیه دینه) یاخود
مدیونک انکاری اوزرینه دینه اواسه (اوعله قاض) یاخود قاضینک علی لاحق اوله بس بو ذکر اولنان
ماللر قچمان مالکنه واصل اولسه کجهش سنه لک زکاتی واجب اولور (ولای دور لاسکی) نام اولوقدیرا
قولی اوزره نفر بعد رسکنا ایچون اولمان اولرده زکات واجب اولز (و نحوها) ودخی بو ذکر اولنلرک
امشلی اولنلرده * استمال اولنمان لباس واثاث بیت وینلیان دابه و استخدا م اولنمان عبید و اهلیک غیرده
اولان کتاب ودخی بونلرک کیلرده (ولم و البحارة) حالوکه تجارتیه دخی نیتی اولیده نمانی تقدیرتک مستفی
اولدیغیچون زکات واجب اولز * هدایه ده دیدیکه اهل ایچون کتب علمه بونک اوزرینه در * نه پایده
دیدیکه بو مقاعده اهل دیکنه فائده بوقدر انک ایچونکه تحقیقا اول کسینه اول کتابلرک اهلندن
اولسه اول کتابلر تجارت ایچون اولسه ذکر اولنان کبی کرسه چوق اولسون نمانی اولدیغیچون اتمه
ذکر اولنانلر کبی زکات واجب اولز اهلیک ذکر ایچو مصرف زکات حقنه مقید اولور پس اول کتاب
صاحبی قچمان انکچون ایکوز درهمه مساوی کتابلری اولسیدی ودر پس ودر بسک غیری ایچون انلره
محتاج اولسیدی اکا مصرف زکات جائز اولور اما قچمان اول کتابلره محتاج اولسیدی طابوکه اول کتابلر ایکوز
درهمه مساوی اولسیدی اکا مصرف زکات جائز اولز واهل حرفک آتلی دخی بو مسوال اوزره در
(وسب وچوب ادا نهار توجه لخطاب) وزکاتک داسنت واجب اولسنت سبی خطابتک توجه دیر یعنی حق
سجانه و تعالیث (آتوالکفة) قول شریقدر وجو بی فور بدر دین کسنتک قنده بر سنه ک حولانی
عقیبنده در * و آخر عمره در زکات عمر بدر دین کسنتک قنده وعن قریب بیانی کلور (و شرطه) یعنی زکاتک
اداسنتک واجب اولسنتک شرطی (الحودس بنیة المال) مالک نمثله بیله بر سنه نک کچم سیدر دراهم و دنایر
کبی (اواسو ام) یاخود حیواناتک صحرا ده رعی ابله رسنه حول حولان ایتمکدر (اویسه البحارة)
یاخود زکاتک شرطی ذکر اولنانلرک غیر ده تجارتیه نیت ایتمکدر * قچمان بوشی لبر اولمیدی خطاب متوجه
اولر پس خطاب متوجه اولمانه ترک ابلسه اتم اولز (و شرط ادا نهاریه) وزکاتک اداسنتک شرطی نیتدر
ز بر زکات عبادتدر نیتسز صحیح اولز حتی خدمتی ایتمز رعیدی اولسه یاخود کسنتک کسنا سنک غیری بر داری
اولسه و تجارتیه نیت ابلسه اگر چه کیم انلرک اوزرینه حول حولان اتمدی ابلسه ده انلرده زکات واجب اولز
(مقرننده) ادايه مقارن اولقلغه نیت ایتمکدر اول نیت ادايه مقارن اولدیغی حالده (اومقرننه لعزل
ماوجب) یاخود واجب اولان زکاتی آرمغه مقارن اولدیغی حالده نیت ایتمکدر * زیرا اول کسنتک زکاتی نیت
ایدیغی اولدیغی حالده نصابدن قدر واجبی آرسیدی ورفقیه نیتسز تصدق ایتدی انلرک زکاتی ساقط اولور
(اونصدق کله) نیت قولی اوزره عطف دیر یاخود زکاتک اداسنتک شرطی نصابک کاسنتی تصدق ایتمکدر زرا
اول کسنتک نصابک کاسنتی تصدق ایتسیدی واجب اولان جزه کله داخل اولور استحصانا تعینیه حاجت
بوقدروا کر نصابک مضیی تصدق ایتسیدی امام محمد قنده زکاتی ساقط اولور امام ابو یوسف قنده ساقط
اولز (واما وجو بها فقیر عمری) واما زکاتک واجب اولسی بعض عمر بدر دیدی یعنی اکثمتک اوزره
واجب اولور زرا عمرکک جمعی وقت ادا در بواجدن تا خیر یاغ تصدق نصابک هلاک اولسیه ضامن اولان
(وقبل فوری) بعض زکاتک واجب اولسی فور بدر دیدی یعنی علی الفور واجبدر زیرا امرک مقتضایی
مطلقدر بو وقول امام کرخی رحه الله علیه کله قولدر پس تحقیقا امام هر قوم نمکند کسنتک زکاتی تا خیر بلیمان
صاحب نصاب اتم اولور دیدی و امام محمد در روایت اولدیکه بر کسنتک زکاتی بلاعذر تا خیر ابلسه انک شهادتی
مقبول اولز دیدی (لا بدیغی للبحارة ما اشتراه لها قنوی خدمته ثم لا یصبر للبحارة) تجارت ایچون اشترا
ایلدیکي قولی خدمته نیت ابلک لایق دکلدر اندنصکره تجارت ایچون اولز کر کسه اکا تجارت ایچون نیت
ایلسون (مال بیسه) مادامکله اتی بیع ایلله مثلا تجارت ایچون رجاره اشترا ادوب پس خدمت ایچون
نیت ایتسیدی نیت اسدک استخدا مه متصل اولدیغیچون زکات باطل اولور واکر بده تجارتیه نیت
ایتسیدی تجارت ایچون اولز حتی اول جاری بی بیع ایلدیجی ده کین پس اول جاری به نک نمند اکر در راه یاخود
دنایر ابلسه زکات واجب اولور اکر اوزرینه رسنه کسنتک اتصالی عمل الله اولدیغی ایچون تجارت

بچون اولمز ز تجارت اولندی ایسه تجارت بچون نیتله عشار اولمز بواجلدن مسافر مجرد نیتله مقیم اولمز و مقیم نیتله مسافر اولمز ایسه اولمز اولور (ماوریه لایکون للبحارة بالنیة) وارث وار بیغی شیئه نیتله اول شیئ تجارت بچون اولمز ز رایت عمر ایله متصل اولمز ز امان موروث وارثک صنعی بوغیکن وارث بچون جبراً ملک اولور بواجلدن جین وارث اولور اگر چه کیم اند عمل متصور اولدی ایسه ده (حتی تصرف فیہ) حتی اول وارث اولدیغی شیئه تصرف ایدر نیتک عمله اقتزاتی بچون الاذهب وفضه ده دکل غایبة الیابنده دخی بویله ذکر اولندی (وما ملکک بهیة او وصیة او نکاح او خلع و صلح عن قود کان لها بالنیة) و شول مالکه اکاهه ایله باخود وصیت ایله باخود نکاح ایله و باخود خلع ایله و بادیتدن صلح ایله مالک اوله نیتله تجارت بچون اولور * نیتک عمله مقارنتی بچون قبول عقدر بو امام ابو یوسف فتنه در و امام محمد فتنه تجارت بچون اولمز ز رایت تجارتک عملنه مقارن اولدی و بعض دیدیکه امامین یئنده خلاف عکس اوزره در (لاز کافیه فی الایة) و الجواهر (انجورده و جوهر رده زکات بوقدر اهل و یاقوت و زمرد و بونلرک امثالی کبی) (الا ان بکون للبحارة) الامر که اول لائی و جواهر تجارت بچون اوله تاتار خاییده بویله ذکر اولندی

* (باب صدقة السوائم) *

بو باس سوائمک صدقه و زکاتی یاننده در سوائم سائمه نیک جمعیدر (هی المکفئیة بالرعی فی اکثر السنة) سوائم سندنک اکثرنده کوملک ایله کتفا اولان حیواناندر حتی سنه نیک نصفی مقدار ی علف و یروب کومداسه سائم اولمز و انده زکات واجب اولمز (نصاب الابل خمس) دوه نیک نصابی بشدر (وفی کل خمس الی خمس و عشرین بخت) و بکرمی بشه و ارنجه هر ش بختلرده * بخت بختی نیک جمعیدر اولکه عرب فی ایله بجمعی یئنده متولد اولان ایکی اورکیلی دوه در بخت النصره منسوبدر (او عرب) عرب عرب نیتک جمعیدر یاخود بکرمی بشه و ارنجه دکن هر بش عربی دوه رده زکات (شاة) رفو بندر اول بونک اوزر یئنه متفق اولدی و رسول علیه الصلوة و السلام حکمی بونک اوزر یئنه مشتهر اولدی و ایکی نصابک مابین معفور سائر کلجک نصابلرده دخی حکم بویله در (وفیه باینت مختاض) و بکرمی بشه زکات بر بنت مختاض در بنت مختاض شول دوشی دوه در که سنه ثانیه به داخل اولش اوله ز رایتک اناسی مختاضه اولور یعنی اناسی اکثر بار آخر یئنه حامل اولور (وفی ست و ثلاثین بنت لبون) و دوه اوتوز التي به باغ و اوقده زکاتی بر بنت لبوندر و بنت لبون سنه ثانیه به باغ و اولاندر * سبب تسمیه ز رایتک اناسی بر آخرن طوغروب ذات ابن اولور (وفی ست وار بعین حقة) و دوهل فرق التي به باغ اولدوقده زکاتی بر حقه در حانک کسر یله حقه سنه رابعه به داخل اولاندر انکچون حقه تسمیه اولاندیکه بونک کوتورمکه و بئلمکه یاخود ضرابه یعنی جماعه مستحق اولدی (وفی احدی وستین جذعة) و دوهل التمش بر اولدوقده زکاتی بر جذعه در یعنی بشجی سنه به داخل اولاندر اول معناه جذعه تسمیه اولاندیکه دوه جیلرانی دیشلردن ییلور (وفی ست و سبعین بنت لبون) و دوهل بتمش التي به باغ اولدوقده زکاتی ایکی بنت لبوندر (وفی احدی و تسعین) و دوهل طقسان اولدوقده (حققان) زکاتی ایکی حقه در (الی مائة و عشرين) بوز بکرمی به و ارنجه (ثم بستاً نف) بوندر نصکره فر یضه یکیدن بدأ اولور بچان دوه ل بوز بکرمی اوزره بش زاده اولور سه (فقی کل خمس شه بالعتین) هر یئنده ایکی حقه ایله رفیوندر (وفی مائة و خمس و اربعین) و دوهل بوز فرق بش اولدوقده (بنت مختاض و حقیقین) بر بنت مختاض و ایکی حقه در (وفی مائة و خمسين ثلاث حقیق) و دوهل بوز الی اولدوقده زکاتی اوج حقه در (ثم بستاً نف فی کل خمس شه بثلاث حقیق) بوندر نصکره فر یضه یکیدن بدأ اولور بوش زاده اولدوقده هر یئنده رشاة اوج حقه در (وفی خمس و عشرين بنت مختاض) بوز لید نصکره بکرمی بئنده اوج حقه ایله بر بنت مختاضدر (وفی ست و ثلاثین بنت لبون) و بوز لید نصکره اوتوز اتیده اوج حقه ایله بر بنت لبوندر (وفی مائة و ست و تسعین اربع حقیق) و بوز طقسان التي اولدوقده زکاتی درت حقه در (الی مائین) ایکوزه و ارنجه (ثم بستاً نف ادا کافی الخمسين التي بعد المائة و الخمسين) بوندر نصکره فر یضه دئنه یکیدن بدأ اولور که بوز لید نصکره اولان اللیده اولدیغی کبی حتی هر اللیده بر حقه واجب اولور * نصفک رفیقه نبعث استئناف اولدن یعنی بوز بکرمی نصکره اولان سنه اصدان احترام در کوز رایتک بنت لبون واجب اولور بوقدر دخی

درت حقه واجب اولیٰ بقدر بوابکستک نصابی اولدی بقی ایچونوز را اول استند ف و فنه که یوز بکر مینک
 اوزر بنه بکر مینک بش زیاده اولدیسه نصابک کلیسی بوز قرق بش اولور اولکه ایکی حقه الیه بر بنت مخضک
 نصابدر بس وقتا که اوز بنده بش دخی باده اولوب بوز للی اولدیسه اوج حقه واجب اولدی (ونصاب
 البقر والجاموس) و بقربله جاموسک نصابی (ثلاثون) اوتوز در مصنف بقر و جاموسک ایکیسنی جهه
 باعث ایکیسنی بنده فرق اولدی بقی ایچوندر حتی فقها نظر بقربله بنده متناول اولور دیدیلر اوتوز دن اشائی
 اولاند صدقه بقدر (وفیهاتبع) و اوتوزده زکات بقربله در اولکه اوزر بنه بر سنه تمام اولاند ر
 (اویجه) یا خود بر تبعه در یعنی بر سنه لک بردیشی طنندر (وقی اربعین سن) و بقر و جاموس قرق
 تمام اولدغه زکاتی بر سندر اولکه اوزر بنه ایکی سنه تمام اولاند (بوسنقه) یا خود سنه در اولکه
 ایکی یا بنده داخل اولمش دو که در بوابی نصابک بنده اولاند عرفوا لاند (وقی از یاده) و قرق اوزر بنه
 زیاده اولان عرفوا لاند (بل بحسب الی سنین) بلکه التشمه و ارنجه حساب اولنور بس واحده زاده ده
 مسندک قیمتک عشر تک بر بعدر ایکیسنده مسنه تک قیمتک نصف عشر بدر و بوامام اعظم دن روایت
 اصلدر بر عرفوا خلاف قبایله نصابت اولدی و عفو ک اولدیفته نص بقدر (وفیهاضه صف مانی ثلاثین)
 یعنی التشمه اوتوزده اولانک ضعیف وارد یعنی ایکی تبیع وارد (ثم فی کل ثلاثین تبیع) اندن صکره
 هر اوتوزده بر تبیع وارد بونده ایکی روایتی آخری وارد هدایه ده ذکر اولندی و ارمطاعه الیه (وقی کل
 اربعین سنه) و هر اربعینده بر سنه زکات وارد و طعنه آنده اوج تبعه در و یوزده ایکی تبعه الیه بر سنه
 وارد و یوز اوند بر تبیع الیه ایکی سنه وارد و یوز بکر میده در تبعه یا خود اوج سنه وارد الی غیر انتهائیه
 بومثال اوزره در (ونصاب الغنم ضهانا و معز اربعون) و قیونک نصی کربقون اولسون
 و کرک بکی اولسون فرقدر (وفیهاشه) و قرقده قیونک زکاتی بر شاتدر (وقی مائه واحده و عشرین)
 و قیون و بکی یوز بکر مینک بر اولدغه زکاتی (شانان) ایکی قیوندر (وقی مائین و واحده ثلاث شیه)
 و ایکیوز بر اولدغه قیونک زکاتی اوج قیوندر تک رسون علیه الصلاة و السلامه و کتابی بکر رضی الله
 عنده بو بلجه وارد اولدی و اجماع امت بونک اوزر بنه منعه اولدی (وقی اربعه مائه اربع) و در تبوع تمام
 اولدغه درت قیوندر (ثم فی کل مائه شاة) بوندن صکره هر یوز قیونده زکات رقیوندر (و بو خذ فیها
 الثنی) و اول زکاتده اخذ اولان ایکی یا بنده قیوندر (لا الجذع) جذع اخذ الی اول اولوزر بنه سنه تک
 اکثری یکموش اولاند زراواجب اولان و وسطدر جذع ایسه صغاردندر (ونصاب الخیل خسه و قبل ثلاثه)
 خیلک یعنی اتمک نصابی بشدر و بعض اوجردیدی جمیع الفتاوی صحاحی خزانه الفتاواه و اوجوه فطر حاوی
 خیلک نصابی بشدر و اگر بشدن اقل اولور سد زکات واجب اولمز دیدیلر و اواجده عیاضی خیلک نصابی اوجدر
 اگر اوجدن اقل اولور سه زکات واجب اولمز دیدی (وقی کل فرس من العرب احتلط به الذکور دینار اوریع
 عشر قیمت) و عربی اولان فرس لک هر رنده انلر ذکر و محتلط اولدی بحالد زکات بر دیناردر یا خود قیمتک ربع
 عشر بدر صاحب مجمع شرحنده دیدیکه بو تخمیر یعنی دینار و یاربیع عشر قیمت اولتی عربی اولان فرس لره
 مختصدر که هر فرسک قیمتی در تبوع درهم اولوب و دینارک قیمتی اون درهم اولدی بقی و قدده در پس هر ایکیوز
 در همدن بش درهم اولور و اما شول فرس لره که قیمت لری متفاوت اوله انلر تقویم اولنور (لا ذکور الخیل) خیلک
 ذکر بنده منفرد اولدی بقی حالد زکات اولمز بر انلره متناول اولمز (کاناتها فی روایه) بر روایتده انلر بنده
 اولدی بقی کبی زرا انلر منفرد اولدی بقی حالد تناسل اولمز بر روایه اخراده نثارند زکات واجب اولور زرا
 انلر عاده ارکابه متناسل اولور ذکر بونک خلافتدر (لا شیء فی حواصل) بونک کونور رمک ایچون
 حاضرانان فرس لره (و عوامل) و دخی برسورمک کبی عمل ایچون حاضرانانده زکات اولمز (و علوفه) عینک
 قنبله علف و بریلوب که دلمیان فرسدر بونده دخی زکاتندن برشی بقدر (ولا بقل ولا حاریر یا لیل الخیرة)
 و تجارت ایچون اولمان فاطرده و حارده دخی زکات بقدر رسول علیه الصلاة و السلامک (لم یزل علی فهمائی)
 قول شریفیچون و مقدرار سماعا ثابت اولور تجارت ایچون اولان بونک خلاقی اوزره در که زرا بقدر زکات
 مالیه متعلق اولور سایر اموال تجارتیه متعلق اولدی بقی کبی (ولا حاریر و فصل و محاریر الایما) و دخی بر باشه

کریمین فوز زنده و کوشکده و بوزاغیده زکاتدن بر شیء یوقر الایبیت چه شینه وارر * صورده مسئله ده نوع
 اشکال وارد در یرازکات برسته کچه دیکه ثابت اولمز برسته کچه کد نصره اسم جل واسم فضیل واسم مجل باقی
 قالر بس دینلده بکه بومشله تک صورتی بر رجل ککوشکلردن بکرمی بشنی و بوزاغیلردن اوتوزینی اشترا
 ایتسیدی یاخود قوزولدر قرقنی اشترا ایتسیدی یاخود اولرجه انزربه اولتسندی آنک اوزرینه حول
 منعقد اولورمی بوخسه اولزمی دینسه بس امام اعظم و امام محمد رحهما لله فولاری اوزره حول منعقد اولمز
 بو ایکسینک غیر بلری قشده حول منعقد اولور حتی مالک اولدیغی وقتده برسته حولان ایتسیدی زکات ایچ ب
 ایدر و بعض دیدیکه چغان رجل ایچون نصاب سائمه اولسیدی و اول سائمه اوزره الی آی کچسیدی بس اول
 سائمه عددی مقداری طوغروب ککندولری هلاک اولوب اولادلری باقی قالسیدی اصل اولنلرک حولی
 اولادلری اوزره باقی قالورمی بوخسه قالزمی امام اعظم الیه امام محمد قشده باقی قالمز باقی آتیه قشده باقی قالور
 (و لانی مال صبی الغلبی) ودخی تغلیب قبیله سندن اولان صبتک ماننده دخی زکات اولمز (و علی المرأه
 ماعلی الیجیل منهم) وانلردن اولان مرأه اوزره رجل اوزره اولان زکات وارد ز بر اصلح مسلییدن ناخذ
 اولنان زکاتک ضعیفی اوزره جاری اولدی و نساء مسلییدن زکات ناخذ اولنور صبیلردن ناخذ اولنمز (جاز دفع
 الفیم فی الزکاة و کفارة غیر الاعناق و العنسر و النذر) زکاتده و اعناقک غیری کفارتده و عشرده و نذرده
 قشیلرینی دفع ایتمک جائز اولدی * یعنی تحقیقا ذکر اولنان صورتلرده منصوص علیهم مکانه فیمتی ادا ایتمک
 جائزدر بوخسه قیمت واجبدر بدل اولقی اوزره جائز دکادر زیر باده رخصت اصلک عدیمی قشده جائز اولدی
 و منصوص علیهم ملکندده وجود بده یله فیمتک اداسی جائزدر امدی زم قشده واجب اولان ایکسینک بر بدر
 یا منصوص علیهم عیندر یاخود قشیلدر بو مقامک تحقیق کتب اصولده مذکوردر (لا یؤخذ الا اوسط
 بلاجبر) ایکی جانبهرایع ایچون ناخذ اولنمز الاوسط ناخذ اولنور جبر ایتمکسزم یعنی چغان اوزرینه
 زکات واجب اولان کسسته زکاتک اداسندن امتناع ایتسیدی کرها ناخذ اولنمز یرازکات عبادتدر ادا اولنمز
 الا اختیار الیه ادا اولنور امام شافعی قشده زکات کرها ناخذ اولنور یرازکات حق فقیردر بس عباد ایچون عبد
 اوزره دین کبدر (لامن رکتہ) ترکسندن ناخذ اولنمز یعنی اوزرینه زکات اولان کسسته فوت اولسه
 ترکسندن زکات ناخذ اولنمز (الا ان یوصی) الامکر وصیت ایتمش اوله بو تقدیرجه نائندن اعتبار اولنوب
 ناخذ اولنور امام شافعی قشده ترکسندن ناخذ اولنور (لم یوجد ذات سن واجب) واجب اولان سن صاحبی
 بولنمز ایسه مثلا زکات ایچون واجب اولان بنت ایون بولنمسیدی (دفع الادتی مع الفصیل) مالک
 اندن ادناسنی بر کوشکله بده دفع ایدر (او الاعلی و رد الفصیل) یاخود بنت لبوندن اعلاسنی دفع ایدوب
 زکاتی الان کسسته فصیلنی مالکه رد ایدر (اودفع القیمه) یاخود مالک اول ذات سنک فیمتی دفع ایدر
 هدایهده زکاتی الان کسسته اول ذات سندن اعلاسنی ناخذ ایدوب و فصیلنی رد ایدر یاخود اول ذات سنک
 ادناسنی ناخذ ایدوب و فصیلنی دخی ناخذ ایدر دینی نهاده دیدیکه کلبده ذکر اولنانک ظاهری خیار زکاتی
 الان کسسته ایچون اولغه دلالت ایدر ولیکن صواب اولان تحقیقا خیار زکات واجب اولان کسسته به رفقه
 مشروع اولدی و رفقی ایسه انی مخیر قیلغله منحقی اولور بو اولدن بن ناخذ کاتنده دفع دیم (المستفاد ایتمه
 الحول من جنس النصاب یضم الیه) جنس فصیلدن اثنای حوالده استفاده اولنان شیء نصابه ضم اولنور
 یعنی تحقیقا بر کسسته ایچون نصاب اولسیدی و اثنای حوالده اول نصاب چسندن فائده نسییدی اول فائده بی
 نصابه ضم ایدوب انکله یله زکاتی ادا ایدر بس بر کسسته سنه تک اولنده ایکوز درهمه مالک اولوب سنه تک
 وسطنده بوز درهمی فائده حاصل اولسیدی اول بوز درهمی ایکوز ضم ایدوب کلینسک زکاتی اعطا
 ایدر (و الکا فی النصاب لا العقم) وزکات نصابده در بوخسه عقوده دکادر امام اعظم الیه ابووسف قشده بس
 تحقیق بر کسسته بوز قیوه مالک اولسیدی آنک اوزرینه واجب اولان قرقدده در بچومنده دکادر حتی
 برسته دنسکره التثنی هلاک اولسیدی واجب علی حاله قرقدده در امام محمد الیه امام زفر قشده هلاک مقداری
 ساقط اولور (و هلاک بعد الحول بسقط الواجب) و بعد الحول نصابک هلاکی واجب اسقاط ایدر (و هلاک
 البعض بسقط حصته) و نصابدن بعضنک هلاکی حصه سنی اسقاط ایدر (و یصرف الهلاک الی الهفو)

و هلاك اولان عفوہ صرف اولنور پس اگر هلاك عفوئ تجاوز ايجرسه واجب حال اوزره در نكتم بعد
المول الشمس قيه نندن يكر ميسى هلاك اولسیدی يا خودالتی دوه دن بری هلاك اولسیدی او اوقت وجوب
شأنباقی قاور (ثم لی نصاب یلیه) اندنصكره هلاك عفوئ ولی ایدن نصاب یعنی عفوئ نصكره اولان نصابه صرف
اولنور * یعنی اگر هلاك عفوئ تجاوز یعنی عفوئ زیاده اولورسه هلاك عفوئ ولی ایدن نصابه صرف اولنور
نكتم قچان فرق بعیردن اون بش بعیر هلاك اولسیدی اون بشك دردی عفوہ صرف اولنور اندنصكره
اون بری عفوئ ولی ایدن نصابه صرف اولنور اولسك یكر می بش ایله اوتوزالتی ماینبدر حتی بنت مخاض واجب
اولور و بزدمرز که هلاك نصابه و عفوہ صرف اولنور حتی فرقه بنت لبون واجب اولور دیمك لازم كند حالو که
فرق دن اون بش هلاك اولدی یكر می بشی باقی قالدی پس تحقیق بنت لبون نصف و ممن واجب اولور و دخی
ذکر اولنان کبی ایزدمرز که تحقیق شول هلا که عفوئ تجاوز ایله نصابلرک مجموعنه صرف اولنور
حتی هلاکک دردی عفوہ صرف اولنور اندنصكره اون بری اوتوز آلتینک مجمر عهده صرف اولور یعنی اوتوز
آئیده واجب اولان بنت لبوندر دیمك لازم کلور حالو که اوتوز آلتینک اون بری هلاك اولوب یكر می بشی باقی
قالدی پس واجب اولان بنت لبونک ایکی نثی ور بعنک تسبی واجب اولور (ثم و ثم الی ارینتهی) ثم و ثم
نهایت بوجه بو یله در نكتم اگر قرق بعیردن یكر ميسی هلاك اولسه یكر مینک دردی عفوہ و اون بری عفوئ
ولی ایدن نصابه و بشی بونصابی ولی ایدن نصابه صرف اولنور حتی درت شأنباقی قاور و قچان یكر می بشی هلاك
اولسیدی بولك اوزر یته قیاس ایله (اخذ البغاة زكاة السوائم والعشر والمخراج بعد غیر المخرج ان لم یصرف
فی حقه) زکات سوائی و عشری و خراج ارضی بغاة اخذ ایلسیدی اگر بغاة حقتده صرف ایتمی ایسه
خراجک غیرى اعاده اولنور زیرا اخذ خراجک و لایق امام ایچوندر و كذلك اموال ظاهرده زکاتک اخذی
اولسك عشر و خراج و زکات سوائم زکات اموال تجاردر مادامکه عامرک حایه سنده اوله * پس اگر بغاة
یا خود سلاطین زمان خراجی اخذ ایلسه مالک اوزره اعاده لازم کلز زیرا خراجک مصرفه مقاله درو بغاة ایسه
مقاله دندرز ری بغاة کفار ایله بحار به ایدرل پس انلز زکات مذکورہ فی اخذ ایلسه ل کر ذکر می آتی مصرفلر یته
صرف ایلدیلرسه مالک اوزر یته اعاده لازم کلز و اگر مصافلر یته صرف ایلدیلرسه مالک اوزره مستحقه
اعاده لازم کلور بیتههم و بین الله تعالی یعنی انره امام اعاده اوزره جبر اینز (غصب سلطان ما لا یخلف یله
صار له مالکله حتی وجب علیه الزکاة و ورثه) سلطان رکنسته ننگ مانی غصبا اوب مالنه خاطر ایلسه اول
مال سلطانک ملکی اولور حتی سلطان اوزره اول مالک زکاتی واجب اولور و اول مال وارثه انتقال ایدر کافید
بو یله ذکر اولندی (عجل ذونصاب استین اولنص بجاز) نصاب واحد صاحبی اولان کسنه بر قاج سنه ایچون
یا خود بر قاج نصاب ایچون عجل ایدوب زکاتی و رسیدی جائز اولدی * تحقیق قیاس ببلش اید که زکاتک واجب
اولسك سببی تمامی اولان مالدر و حولان اداسنک واجب اولس ایچون شرطدر و تحقیق اصولدر مغرر اولدی که
تحقیق قچان سبب موجود اولسیدی اداسی صحیح اولور اگر چه ادا واجب اولدی ایسه در پس قچان نصاب
قبل الحولان موجود اولسه اگر اول نصاب صاحبی ایچون نصاب واحد اولورسه مثلاً یکرور درهم کبی پس
اول کسنه بر قاج سنه لک زکاتی ادا ایلسیدی جائز اولدی حتی اول سنه لک هر برنده بر نصابه مالک اولسیدی اول
سنه درن مقدم ادا ایلدیکی انلردن جائز اولور و كذلك قچان اول کسنه ایچون نصاب واحد اولسیدی و بر قاج
نصاب ایچون ادا ایلسیدی جائز اولدی حتی قچان اثنای حوله بر قاج نصابه مالک اولسیدی حول تمام
اولدقدنصكره مقدم ادا ایلدیکی جائز کور یاور (لایضن مفرط غیر متلف) تلاف صاحبی اولیان کسنه زکات
ویرمکه تقصیر ایتمکله ضامن اولز * یعنی اوزر نده زکات اولان کسنه اداه تقصیر ایتمکله نصاب هلاك
اولسیدی اندن زکات ساقط اولور و زکات قدر شه ضامن اولان * امام شافعی ساقط اولان و ضامن اولور ددی
اگر اختیاری ایله هلاك ایدتدبسه ضامن اولور زیرا نصاب واجب حقتده صاحب حتی ایچون حتی اولور پس
استهلاک ایدن متعدی اولور ایددی ضامن اولور و بالله التوفیق

(باب زکاة المال) *

بو باب مالک زکاتی بیاننده در (المراد بالمال غیر السوائم) مالله مراد سوائمک غیرى اولان مالدر * مال لفظنده

اولان لام رسول علیه الصلاة والسلام اها تواربع عشر اموالکم) قول شریفند ذکر اولان مالہ اشارتدر پس
 تحقیق ربع عشر ایلہ مراد سائمه تک غیر مد زرا سائمه تک زکاتی ربع عشر ایلہ تقدیر اولنیش دکلدن
 (نصاب الذهب عشرون مثقالا والفضه مائتا درهم وزن سبعة) التونک نصابی یکر می مثقالدر و کومشک
 نصابی ایکوزدر هر مدر وزن سبعة اوزره * یعنی اول ایکوزدر همدن هر اون درهم بدی مثقال اوله و مثقال
 یکر می قیراطدر و درهم اون درت قیراطدر و قیراطیش شعیبردر * و موم اوله که تحقیقا دراهم حضرت عمر رضی
 الله عنه زمانه کلنجمد مختلفه ایدی پس انلردن بعضی اون درهم اون مثقال و زنی اوزره ایدی و بعضی اون
 درهم آتی مثقال ایدی و بعضی اون درهم بش مثقال ایدی پس حضرت عمر رضی الله عنه هر نوعدن ثلث
 اخذ ایدی اوندن ثلث اخذ ایدی اخذ و اعطاده خصوصت ظهرا و لیسون ایچون پس اون مثقال ثلثی
 اوج مثقال و ثلث مثقالدر و الی مثقالک ثلثی ایکی مثقالدر و بش مثقالک ثلثی و ثلثان مثقالدر مجموعی
 ایدی مثقالدر بلر سبک مجموعی جمع ایت یکر می را و اولر ثلثی اخذ ایله بدی مثقال اولور بواجلندن درهمه وزن سبعة
 نسیمه اولندی (و فی مضروب کل و موموله و اولحلیا) و فی مضروب مقدم خبردر مبتدائی اشعیده کلجک
 ربع عشر قویلدن یعنی ذهب و فضه تک مضروبند و مومولنده کر کسه حلی اولسون اولکه ذهب
 و فضه دن انکله تحلی اولاندر (مطلما) یعنی کر کسه استمالی مباح اولاندن اولسون کر کسه اولسون
 و شافعی فتنده حلی نسا و ورجالک فضه خاتمده زکات واجب اولن زرا استمالی مباحدر پس بیاب بیلده
 مشایه اولدی * و بزمن ایچون علت رسول علیه الصلاة والسلام دن روایت اولنان حدیث شریفدر که تحقیقا
 رسول علیه الصلاة والسلام لارنده ذهبدن بلازکلی ایکی مرأه به سؤال پیوروب اول بلازکلی زکاتی ادا
 ایتدی یکر می بدی اول ایکی مرأه دخی و برمدک دیدن رسول علیه الصلاة والسلام (ادباز گاهه) پیوردی یعنی
 ایکبکرده اول بلازکلی زکاتی ادا ایدک دیو پیوردی (وتبره و عرض التجارة قیمته نصاب من احدهما)
 تبره و تجارت متاعنده اوله متاعکه قیمتی ذهب و فضه دن برینک نصابی مقداری اوله * قیمته لفظی نصاب لفظله
 عرض افظک صفتیدر و عرض رانک سکونیه متاعدر که کبله داخل اولن و وزنه داخل اولن و حیوان اولن
 و عقار اولن صحاحده بویله ذکر اولندی و اما رانک قبحله متاع دنیادر و جمع امواله متناول اولور پس بومقامده
 رانک قبحله اولان عرضی مصنفک ذهب و فضه به مقابل قیاسنه حاجت بوقدر * زبانی دیدیکه مصنفک
 فی عروض التجارة قولی اطلاق اوزره جاری دکلدن زرا صاحب عروض رارض خرابی اشترای ایلسه و تجارت
 نیت ایلسه تجارت اولن زرا برانده خراج باجیدر و كذلك ارض عشر اشترای ایلسه و زراعت ایلسه و یاخو
 تجارت ایچور تخم الوب بزراع ایلسه پس تحقیق انده عشر واجب اولور زکات واجب اولن زرا عشر ایله زکات
 مجتمع اولن * بن دیرمه که زبانیدن بوکلام غایبه استبداده در اما ولا ییلد بکک شیء ایچونکه تحقیقا ارض
 عرضک غیر بدر زرا ارض عقاردندر و عرض عقاره مقابل اولور * ایکجهی استءادز بر ایزده زکاتک عدم
 و عولی زراعتدن فصرکه حاجت اولور بوايسه ضرر و برمز زرا بجز دخدمتک نیتی تجارت ایچون اشترای اولنان
 عدده و جوب زکاتی اسقاط اینسیدی تکیم مروا ایدی زراعتنده نیتدن اقوی اولان تصرفک اسقاط ایلسی
 بطریق اولی اولور (مقومابا لاتفق لفقیر ربع عشر) تبرک و عرض تجارتک زکاتی فقیره اتفع اولان تقویم
 ایله مقوم اولدی یعنی خالد ربع عشردر * ربع عشر ذهبده نصف مثقال و فضه ده بش در همدن یعنی اگر درهمه تقویم
 ایلت فقیره اتفع ایلسه عرض تجارت دراهم ایله تقویم اولور و کردنا تبرایله تقویم اولنمق اتفع ایلسه دنا تبرایله
 تقویم اولور (نمق کل خمس زاد علی النصاب بحسابه) بوند فصرکه نصاب اوزره زیاده اولان هر خمس
 نصابده زکات ربع عشر حسابی اوزره در زرا بزم قهرنده کسور زکات واجب اولن اما کر خمس نصابه باغ اوله
 پس قچان ایکوزدرهم اوزره فرق درهم زیاده اولسه زکاتدر درهم زیاده اولور و زیاده سگسان درهم اولسه
 زکات ایدی درهم زیاده اولور فرق دن اقل زیاده برشیء بوقدر (و ما علی خاصه خاص) و شول ذهب
 و فضه که خاص فاب اوله خالصدر یعنی کرک ذهب و کرک فضه خالصی غالب اولان خاص حکمده در
 (و ما علی سبب قوم) و غشی غالب اولان ذهب و فضه تقویم اولنور یعنی قیمت تقدیر اولنور زرا موشوش
 متاع حکمده در (و اختلف فی المای) خاص الله غش مسای اولان ذهب و فضه ده اختلاف

اولدی یعنی غشله فضه مساوی اوورسه او اصرد کربانده که تحقیقا ائمه احتیاط زکات واجب او اور
 و بعض اولمزدیدی و بعض ابکی بحق درهم واجب او اوریدی (نقصان انصب الله الخول هدر) نصابك
 اثنای سنه سه نقصان بولسی هدر در * برا اوزرینه حول منفق اولدی الانصاب اوزر منفق اولدی زکات
 واجب اولان انصابده واجب او اور پس نصاب سنه نك ابتدا سنهده و انتهام سنهده و انفقن لا بددر بینه حایه اعتبار
 اولمگز برا آزا او مال بر سنه عالی اوزر قالمور لکن نصابدن بر شیش بقاستندن لا بددر که حاصل اولان سنه
 اکاضم اولمگز برا نصابك کایسنگ هلاکی سنه نك انفقابی اقبال ایدر بلا مال انفقاد سنهده بینه اعتبار اولمگز
 (بضم قیمة العروض الی الثمین) عروضك قیمتی ابکی ثمنه ضم اولمور یعنی قیاس برکنه بوز درهمه یا خود
 اون منقل ذمه مالک اولسه و دخی قیمتی بوز درهم یا خود اون منقل دینار ایدر متاعده مالک اولسه اول
 کسنه نك اوزرینه زکات واجب او اور زرا کایسی تجارت ایچوندر اگر چه کیم اعداد جهتی بیه مختلف
 اینهده زرا ثمین و صفا و عروض جملة تجارت ایچوندر (و بضم لدعاب الفضة قیمة لاجزاء) و ذهب
 فضه به قیمت جهتیله ضم اولمور اجزاء جهتیله ضم اولمور و اما بین فتنه اجزاء جهتیله ضم اولمور حتی برکنه
 بوز درهمه و قیمتی بوز درهم بش دینار مالک اولسه امام اعظم فتنه زکات واجب او اور و اما بین فتنه واجب
 اولمور اگر برکنه بوز درهمه و اون دینار مالک اولسه یا خود بوز اللی درهمه و بش دینار مالک اولسه یا خود
 اور بش دیناره و اللی درهمه مالک اولسه اجماع ضم او اور اجزائک تکالیفی فتنه اختلاف ظاهر اولمور زرا
 ایکنسندن بر نك قیمتی هر بقان منقص او اور سه آخرک قیمتی زیاد ائور پس قیمتی منقص اولانی زیاد اولاندن
 تکمیل ممکن او اور ایدی بلا خلاف زکات واجب او اور خلاف ظاهر اولمور الا اجزائک نقصانی حالته او اور
 والله اعلم بحقائق الامور

* (باب العاشر) *

یو باب عاشرک بیانده در (هر من نصب لاخذ صدقة لبحارة) عشر صدقه شیخ رقی اخذ اتمک ایچون امامک
 طریق اوزره نصب ایلدی برکنه در * او غریب دن امین او اسونلر ایچون و صدقة تجاری اول عاشر اموال
 ظاهر دن اخذ ایلدی برکی کبی تجارک نائنده اولان اموال باطنه دن دخی اخذ ایدر عن قرب بیانی ذکر اولمور
 (صدق بالیمین من قال لم یتم الخول) سه تمام اولدی دین کسنه مین الله تصدق اولمور یعنی تجار سنه نك
 ثمانی انکار ایلسه مین ایدن کسنه بی عاشر تصدق ایدر (او قال علی دین او ادبت الی عاشر آخر ان کان)
 یا خود نیم اوزر میده بنم ور در دینار بدی یا خود دین زکاتی عشر آخره ادا ایلدم دیسیدی اگر اول سنهده عاشر
 آخره ایلسه مین بیه تصدق اولمور زرا امانتی موضونه وضع ادا ایدر و اگر اول سنهده عاشر آخر بوغبسه
 بقینا کذب ایچون تصدق اولمور (انما الی فمیر) سه مین الله تصدق او نور بن فقره ادا ایلدم دیسیدی
 (الی السوام) الاسوائت زکاتده تصدق اولمور زرا سوائت زکاتی اخذ سلطان ایچوندر اوزر نده کی جز به
 یا خود خراجی مقاتله بنفسه صرف ایدن کسنه کی و دخی ثلث مال فقرا ایچون وصیت و بر جله دخی اول ثمنی
 فقره به صرف ایلده دیو وصیت ایدن کسنه نك وارثی اول ثمنی فقره به بنفسه صرف ایتدی برکی حقیقه حاز اولمور یعنی
 کبی تاج الشر یعنی نك هدیه شرخنده بو یله ذکر و لئدی (الاموال الباطنه بعد الاخراج کاظاهرة) اموال
 باطنه اخراج اولمور قدر نکره اموال ظاهره کیدر حتی صاحب مال بی مالی میده دن اخراج ایتد کد نکره
 زکاتی ادا ایتدم دیسیدی تصدق اولمور زرا اول اموال باطنه اخراج سببیه اموال ظاهره به لحن قیلندی
 پس اندن زکاتی اخذ امام ایچوندر (فما صدق المسلم صدقی ایدی) سببک تصدق اولمور یعنی شیده دخی دخی
 تصدق اولمور زرا ایدمور اخذ اولان بزد اخذ و ائال شینک ضمه ایدر و حق اولان بودر که فتنه نضه یف
 واجب اوله و رای نضه فتنه اندن برشی تبدیل اولمور نیکیم بنی تغاب قبیله سبک نضه فتنه اولمور یعنی کبی
 (الانی هوله ادبت الی فمیر) لان فقره ادا ایتدم دین کسنه تصدق اولمور زرا ایدمور احد اولان شی جز به در
 و دخی جز بهده تصدق اولمور فقیر دن ادا ایتدم دیسیدر زرا اهل ذمک فقراسی بو حقه مصارف دکلمر روزمی
 ایچون مستحقه و لایه صرفه بودر و صرف مصحح سلیندن زرا بی دخی بو یله ایدی و بو ذکر اولان
 استنبان لا بددر و متئلر و نکلر خاله (لا حرج) حری ذکر اولان شینک ننده تصدق اولمور

(الاقیام ولده) الاحر یتکام ولد نده تصدیق اولتور یعنی حر بی برجه ره بهو بنم ام ولد مدر دیسیدی پس اول
 حر بی تصدیق اولتور زیرا انک حر بی اولاد حاصل اتمی - فی دکلر و انک نسبه باقراری صحیحدر
 پس كذلك ولدک امینی ایله اقرار بدبو یله در (بؤ حدیث شریع عشر مومن اسیه و الحرف العشر) بزدن
 عشر کز بی اخذ اولتور و ذمیدن عشر ک نصی فی و حر بییدن عشر انور حضرت عمر رضی الله عنه ساعلیر به
 بو منوال اوزره امر ایلدی (ان بلغ مالہ نصابا ولم یبق قدر ما خذوا منها) اگر حر بیذک مالی نصابه یاغ اولوب و بزدن
 اخذ اولتاک مقدار بی بیلر ایه (وان علم اخذ مثله) و اگر حر بی بزدن اخذ اولتاک مقدار بی بیلور سه بزدن
 اخذ اولتاک مثلی اخذ اولتور (او بعضا وان لم یبلغه لا) و اگر حر بیذک بزدن الدفتری بعض اولوب و انک
 مالی نصابه بالغ ولدی ایسه اندن برشی * اخذ اولتور (وان اقر بیاتی ان نصاب فی یتنه) اگر چه کیم نصابک باقیسی
 یتنده اقرار ایلر سه ده (ولاؤ خذنی مته ان لم یاخذ و اما شیتنا) و حر بییدن برشی * اخذ اولتور اگر انلر بزدن شی *
 اخذ ایلدی ایلر سه * اخذ ایتک اوزره مستر اولسونلر ایچون و دخی مکارمه بزدن انرا حق اولدیغیز ایچون
 (عشر) حر بییدن عشر اخذ اولتور تاج المصادره العشر عشر ستردن یعنی عشر الملقاق (ثم من قبل الحول
 لم یعشر) اندنصکره حر بی سنه تمامندن اول بردخی دار اسلامه مرور ایتسیدی عشر اخذ اولتور * زیرا
 هر مرورده اخذ ایتک مال ایچون استتصالر یعنی مالک کو کین کس تکدر حابو کماخذک حتی مالک حفظی
 ایچوندر (وعشر ثانیان جاه من داره) و اگر حر بی دار حر به واروب تکرار بزدن دار یمزه کلدیسه عشر اخذ
 اولتور * زیرا امان جدید ایلر جوع ایلدی و ذکر اولتان کبی دار یمزه واروب کاد کد نصکر ماخذ استتصاله مقضی
 اولتور (یعشر الحمر لا تلنزیز) یعنی خرک قیمتدن عشر اخذ اولتور خر بزدن اخذ اولتور چنان ذمی بو ایدکیسه
 مرور ایتسیدی * زیرا قیمت صاحبی اولان شینده قیمت ایچون عینک حکمی وارد خر بزدر ایه ذوات القیمتدر
 ذوات الامثال بوئک خلافی اوزره در وخر ایه ذوات الامثال دندر (ولایضاعه) و بضاعه دن دخی عشر
 اخذ اولتور * بضاعه تاجر ایله اولوب برمی غیرک اولان مالدر عشر اخذ اولتور اما سنه سبب زیرا ادای ز کادنه
 مالکدن ثابت دکلدر (ومضاربه) و مال مضار بدن دخی عشر اخذ اولتور چنان مضارب مال مضاربه ایله مرور
 ایتسیدی زیرا مضارب مالک دکلدر و مالکک نایبی دخی دکلدر (وکسب ما ذون مدیون) و مدیون اولان
 عبد ما ذوندن دخی عشر اخذ اولتور (اولیس معه مولاده) یا خود مولاسی بیلسنجه اولیسان ما ذوندن دخی
 عشر اخذ اولتور یعنی عبد ما ذون مرور ایتسیدی اگر مدیون ایه برشی * اخذ اولتور اگر مدیون دکل ایه انک
 کسی مولاسی ایچوندر اگر مولاسی انکله یله ایه عشر اخذ اولتور اگر مولاسی یله دکل ایه اخذ اولتور
 (وثنی ان عشر اخراج) و اگر خوارج یعنی باغی اولان عاشر تاجر دن عشری اخذ ایتله لدی اندنصکره
 عاشر عادل اوزره مرور ایتد کده نایب عشر اخذ اولتور زیرا انلر اوزره مرور ایلدی کجه نله مقصر در اما
 چیمان بغاه بلاد اوزره غالب اولوب تاجرک زکاتی و زکاتک غیری مال اخذ ایلر لدی اول تاجر دن نایب عشر
 اخذ اولتور زیرا بو تقدیرجه تصبیر امام دندر والله اعلم

* (باب الرکاز) *

بویاب رکازک بیاننده در (هو مال تحت الارض مطلقا) رکاز مطلقا بر التمه اولان مالدر یعنی کرک خلقت
 جهتیله اولسون و کرک عباد الله دفن ابلسون (والمعدن خلقی والکنز مدفون) معدن الله سبحانه و تعالیذک
 خلق ایلدی کیدر و کنز مدفوندر (خمس معدن نقد) ذهب و فضه معدنی تخمیس اولتور یعنی بشده بری
 اخذ اولتور (وحدید و نحوه) و دخی نیمور معدنی و بوئک مثلی اولان توج کبی و نحاس کبی و بویابکیسی مثالی
 اولتوردن دخی خمس اخذ اولتور (فی ارض خراج او عشر) اویله معدنکه ارض خراجده یا خود ارض
 عشر ده بولنه ارض خراج ایله ارض عشرک بیانی عن قرب کلور (و باقیه ملکها ان ملک) و خمس دن باقی
 فلان معدن اول ارضک مالکی ایچوندر اگر اول ارض کندویه تملیک اولتوب مالک اولدیسه (والاقلا و اجد)
 و اگر اول ارض کسینه به تملیک اولتوب دیسه خمس دن باقیسی بولان کسینه ایچوندر (ولاشی * فیہ ان وجده
 فی داره) و اگر معدنی بولان کسینه کند و دارنده بولندی ایسه اندن برشی * اخذ اولتور (وقی ارضه و ایتان)
 و ارضد بوئور سه انده ایکی روایت وارد در روایت اصلده بولان کسینه دن برشی * اخذ اولتور دارنده بولدی کبی

و جامع الصغیرك روایتند خمس الموقر واجب او اور یاقبسی بولانکدر بوروات امامین قولیدر مصنفک ارضه
 قیدی ایله مرادی ارض مباحده خمس الموقر اتفاقا واجب او اور (ولافی باقوت وزهر دو فیروزج و جدت
 فی جبل) و دخی طاعنه بولان باقوت وزهر دو فیروزج معدن لرین برشی اخذ اولمز رسول علیه الصلوة
 والسلامك (لا خمس فی الحجر) قول شریفیچون معنای شریفی حجر ده خمس یوقدر دیمکدر بواجلدن جمع
 جوهر ده و حجر دن اولان خام طاشا لرده خمس واجب اولمز الامکر زمان جاهلیتدن دفتینه اوله ائندن خمس اخذ
 او انور ز بر اکتز ده مشرط ظلمندی الامالیت مشرط قیلندی غنیمت اولدیغی ایچون * ز بلعیده دخی بویه له ذکراوندی
 (واو او و دنیبر) و انجو و عنبر ده دخی خمس الموقر کذلک بحر دن استخراج اولان اشبانک جیعیسندن حتی
 بحرک دینده کتز اولان ذهب و فضه دن خمس اخذ اولمز (کتز فید سمه لاسلام) بر کتز کاندن علامت اسلام
 اوله او زنده کلمه شهادت یازناق کبی (کاللقطة) لقطه کبیدر عن قراب موضعنده حکمی بیان اولنور
 و مافیة سمه الکفر) و بر کتزه که علامت کفر اوله تنکیم او ز بر بدصنم نقش اولننی کبی (خمس و باقیه للمالك اول الفخ
 خمس اخذ او انور و باقیسی اول فقعه مالک اولان کسندن ایسه انی اخذ ایدر و اگر چی دکل ایسه و ارشی اخذ
 ایدر و اگر وارثه یوغنیه بیت المال اخذ ایدر (ان ملکک) اگر اول ارض مالکک تملیک اولندی ایسه
 (والا) و اگر تملیک اولنمندیسه یعنی اول کتز بولان کسندن تملیک اوله قیوب صحرا و طغر کبی ایسه
 (فلا واجد) خمس اخذ او انوب باقیسی بولان کسندن ایچوندر اول کسندن کرک حر او سون و کرک عبد مسلم
 او سون و کرک ذمی او سون و کرک صغیر او سون و کرک کبیر او سون و کرک غنی او سون و کرک فقیر او سون
 (غیر الحربی المسأمن یسترد منه) کتزی بولان حر ینک غیر مسأمن او سیدی انک اخذ ایدر بی شیء
 ارضک مالککند استرداد او انور (الاذا عمل بالاذن علی شرط) الامکر اول بولان صحرا ده امامدن اذله
 بر شرط او زده عمل ایدر ایسه مشروط امام ایچوندر باقیسی بولان کتدر (وان خلعتنها) و اگر کتز
 علامتدن خالی اولور سه (فیل یعتبر جاهلیا) بعض دیدیکه اول کتز جاهلی اعتبار او انور خمسی اخذ او انور
 ز بر اکتز اکثر یا کفره دندر (وقیل کاللقطة) و بعض لقطه کبیدر دیدی ز بر تحقیق عهد اسلام او زادی
 (رجل دخل و وجد رکازا فی صحراء دار الحرب فله ولا خمس) بر رجل دار حر به داخل او اوب و دار حربک
 صحرا سنده بر رکا ز یعنی بردفتنه یا خود ذهب و فضه معدنندن بر معدن بوسیدی اول دفتنه و یا اول معدن
 بولان رجل ایچوندر و ائندن خمس اخذ اولمز بر ایدر کرک اول رجل دار حر به اماتله داخل او سون و کرک
 بلا مان داخل او سون و اول مالک ایچون اولقه سبب انک الی مان مباحه سبب ایدر بی ایچوندر و خمس
 واجب اولمده باغش ز بر اول رجل اول مالی صیت و صداسخ سزاق ایله اخذ ایدر (ولو جماعة متمترون)
 و اگر رجعتکده مسکر لغش و غلبه لری اولدیغی حالده دار حر به داخل او اوب و کرک کتز لر شظرف بوسند
 (بخمس) خمسی اخذ او انور (وان وجد مسأمن فی ارض مملوكة) و اگر دفتنه بی یا خود معدنی مسلم
 مسأمن اهل حر بک ملکرکنده یعنی ملکر لری اولان ارضه بوسیدی (رده الی مالکها) اول مالی ارضت
 مالکی اولان اهل حر به رایدر عدوتک خیانتدن خذرا (ولو اخرجه منها ملک غیر طیب) و اگر اول مسأمن
 مالی مالک ارضه در ایجاب دار اسلامه چقار سه اول ماله مالک اولور مال غیر طیب اولمقلقه مالک اولور شراه
 فاسد ایله مالک اولمش کبی اولور (او غیره) یا خود دار حر بدن ارض مملو کده دفتنه بی و باعدنی
 مسأمن اولیان غیر کسندن بوسیدی (لم یرد ولا خمس) مالککندرد ایلمز و ائندن خمس دخی اخذ اولمز ز بر
 خر سزاق ایله اخذدر غایبه ایلانده بویه ذکر او ائندی (وجدت معهم فی ارضنا غیر مملوكة خمس و باقیه
 للواجد) اهل حرب متاع لر بی زیم مملوک اولیان ارضنده بوسیدی خمسی اخذ او انوب باقیسی بولانکدر
 و وقایده دیدیکه اگر اهل حرب متاع لر بی زیم مملوک اولیان ارضنده بوسیدی خمسی اخذ او انوب باقیسی بولانکدر
 او انوب باقیسی بولانکدر * ظهرا لران بودر که تحقیق قاصحاب وقایه نیک سزاقی شول مسئله نیک تغییر که
 هدایه ده بلیک آخرنده بر متاعکدر رکا ز اولدیغی حالده بوانسه اول متاع شول کسندن ایچوندر که انی بوسدی و ائندن
 خمسی اخذ او انور قولیه ذکر اولندی لکن صاحب وقایه نیک سزاق اول معنایه مساعدن ایلمز ز بر تحقیقا
 ظاهر اولان بودر که لفظ وجد فاعل ایچون مینی اولان صدیقا او زده ر و وجدنک تحتده اولن ضمیر سببی

وسابق دلیلہ مستانہ راجعدرومٹھا ضمیری دارحر بہ راجعدر پس معنا اگر مستامن اہل حر بک متاعری
دقتی سنی دارحر بدن ملوک اولیان برارضہ بولسیدی عشری اخذ اولون باقبسی یونکر در دیمک اولور
ووکلام عبارت ہدایہ مطابق اولامقلہ بیلہ نفسندہ صحیح دکلدر اما اول یعنی عبارت ہدایہ
مطابق اولدیغی ظاہر در وماناتی یعنی نفسندہ صحیح اولدیغی وقتا کہ ہدایہ شارحری وغیر بار
تصریح ایڈیلر ایسہ کہ تحقیقا خمس معنی غنیمتہ اولان شتہ اولور بوایسہ دارحر اہلک بندنہ
اولوب خیل ورکاب ایجافیلہ مسلمین بدلر شتہ واقع اولان شتہ در وقایہ ذکراولسان ایسہ
بویلہ دکلدر زیر مستامن خر ستراق ایدن کسندہ کیدر واراض دارحر بندر و مسلمین بدلر شتہ دخی واقع اولدی
ایدی صواب اولان وجد لفظنی ماقبلدن قمع ومنقول ایچون بنا اوزرہ قرانت و لفظ منہائی ترک ایدوب
وارضی مسلمینہ مضایف قیماقیدی بواجلدن بن عبارتق کوردیکک کی تغییر ایلدم

* (باب العشر) *

بویاب عشرک احکامی یانددردر (یحجب فی غسل ارض عشریة) عشر بہ اولان ارضک عسلندہ عشر
واجب اولور کتاب جہادہ فر یا ارض عشر بہ نک بیانی کلور (اوجبل) یا خود طاعنک ضلندہ (و عمرہ)
ودخی طاعنک میوسندہ عشر واجب اولور * و عمر طاشیدہ ذکر اولدیگہ طاعنہ در و بریلرہ و ارض وائتہ
یعنی مالکی اولیان پرزدہ غسلدن و باش مہودن بولنان اگر امام اتی قور ومدیسہ سید کیدر
واکر فوروتی ایسہ اندہ عشر وارد ز بر مال مقصود در امام ابو یوسف دن روایت اولندیگہ اندہ عشر بوقدر
ز برا ایجا اوزرہ باقیدر (ومسقی مطر اوسج) و بعمور صوبی الہ و در لک صوبی الہ صوار بلان شتہ لردہ
(بلا شرط نصب) نصب شرطی اولمقسز بن عشر واجب اولور و نصب پیش وسق در وسق الشمس صاعد
وصاع سکن رطلدر و رطل اون ابکی وقیہ در و وقیہ فرق در ہمدرد (ولایقہ) ودخی رسندہ باقی فلسی
شرط اولمقسز بن عشر واجب اولو حتی خضر وائتہ عشر واجب اولور و امامین خضر وائتہ عشر واجب اولور
الامکک رانک باقی قاور میوہ سنی اولہ کہ بیش وسقہ بالغ اولہ دیدلر (الانی بحوالحطب) الامکر اردون
مثالی اولہ قور واولق و قماش کی (ونصفہ) یحجب لفظنک ضمیری اوزرہ عطقدرد یعنی عشرک نصفی واجب
اولور و فصلندہ جائز اولور یعنی دخی نصف عشر واجب اولور (فی مسقی غرب اودالیق) بیوک قوغد ل الہ
یا خود صغر دندیرن دولاب الہ حتی اولنان اشبارلہ (بلارفع المون) مؤ تہلرین رفع ایتمکسز بن یعنی
اولکیدہ بعمور صوبی و در لک صوبی الہ سق اولانندہ عشر وائتہ یعنی بیوک غرب الہ یادولاب الہ
صوار یلانہ نصف عشر واجب اولور خدمتکارک اجر بن و بقرک نغہ سن ونہر لک مرمان و کچینک
اجر بن ودخی بونلک مثالی مصارفن رفع ایتمکسز بن (واخراج البذر) ودخی تخمین چقارہ مقسز بن واجب
اولور ز ہدایہ شارحری وغیر یلر خارجک کلسندہ عشرک واجب اولسنی تصریح ایڈیلر (وضفہ
فی عشریہ تغلیبی و اوطفلا اونٹی اواسلم واشتراھا مند مسلم اوزمی) و تغلیبی قبیلہ سنک عشر بہ اولان ارضندہ
عشرک ضعیفی واجب اولور کر کسہ اول تغلیبی طفل اولسون و کر کسہ عورت اولسون و کرک اول تغلیبی اسلامہ
کلسون یا خود بر مسلم الک ارضنی اشترا ایسون و کرک ذمی اشترا ایسون اول ارضدن عشرک ضعیفی اخذ
اولور پس تغلیبک اطفالدن انک ضعیفی اخذ اولور و تغلیبی اسلامہ کلک لکن اندن عشر مضاعف ساقط
اولور (والخراج فی عشریة مسلم شراھا ذمی وقبض) و مسلمک عشر بہ اولان ارضنی ذمی اشترا
ایدوب وقبض ایسہ خراج واجب اولور و کترزدہ قبض ذکر اولندی و ہدایہ قبضی شرط قلمدی ز برا خراج
واجب اولور الا زراعت ممکن اولمقلہ واجب اولور بوایسہ قبض الہ حاصل اولور (والعشر علی مسلم
اخذھا منہ شفعہ) و مسلمک شفعہ طریقہ ذمیدن اخذ ایلدیگی ارضندہ مسلم اوزرہ عشر
واجب اولور (اوردت علیہ لفساد البیع او خیار الشرط والرویۃ او العیب بقضاء) یا خود اول ارضک بیچی
فساد اولدیغی ایچون مسلم اوزرہ رد اولسیدی و یا خود خیار شرطہ و یا خود روث الہ و یا خیار عیبہ
قاضینک حکمی الہ رد اولسیدی عشر واجب اولور بقضاء لفظندہ اولان حرف جر دبت قولانہ متعلقدر
یعنی قیچان رذمی بر مسلمان ارض عشر بہ اشترا ایسیدی اندنصکر اول ارضنی مسلم شفعہ طریقہ

اخذ ابلیدی یا خود مسلم او زره فساد بعه با خود خیاردن برخیار ابله رد او انسیدی کا کان عشریه به عودت ابله (وعلی ذمی جعل داره بستنا خراج) و دارینی بستان ایدن ذمی او زره خراج واردر (کسا المسلمان سقاها بعامه) كذلك مسلم ارضنی خراجی اولان ارضک صوی ابله صوارسیدی اول مسلم او زره خراج واردر (ولو بعامه العشر عشر) و اگر عشریه اولان ارضک صوی ابله صوارسیدی اول ارضده عشر واردر عن قرب مالک بیانی کتاب جهاده ذکر اول نور (ولاشی فی عین قیروفظه مطلقا) و زفت یکارنده و نطفده مطلقا برشی اولمز یعنی کرک اول زفت یکاری و نطفه یکاری نیک ارضنی ارض عشریه ده اوسون و کرک ارض خراج ده اوسون (وفی حریمها الصالح للزراعه خراج) و اول زفت و نطفه یکار نیک حریمده زراعتده صالح اولانده خراج واردر (لوحرمها خراجیا) اگر اول یکارک حریمی خراجی ایسه (ووقفه عند ظهور اثر) و عشرک اخذ اول سنک وقتی میوه نیک دوشرلمسی و امیر و امام محمد فتنده اتباره کبردیکی و قنبره و ممره خلاف اتلاف ابله ضمان لازم اولمنده ظاهر اولور زباید به بوله ذکر ابلدی و الله اعلم

* (باب المصارف) *

بو باب زکات صرف اولنده حق کسندلک بیاندن در (هم الفقیر) زکات صرف اولنده حق کسندل فقرادر فقیرانک مالی نصابدن ناقص اولاندر (والمسکین) دخی مسکیندر مسکین برشی اولیاندر (والمعامل) دخی عاملدر یعنی صدقه عاملدر کا عملی مقداری اعطا اولور اولکه کندو به واعوانده ثمن ابله مقدر اولوب کفایت ایدن زو اگر انک کفایتی مقداری زکاتی مستغرق اولور سه نصف او زره زباده قلینز بایده بوله ذکر ابلدی (والمکاتب لانه) و دخی مکاتیدر کتابدن خلاص اولمیچون (والمغرم) و دخی مدیوندر غرام اکادین لازم کلوب و دیندن فضله نصابه مالک اولیاندر و یا خود انک ناس او زره مالی اولوب اخذنی ممکن اولیاندر (وفی سبیل الله) و دخی سبیل اللهده اولاندر * امام ابی یوسف فتنده غزاتک فقراسیدر و امام محمد فتنده فقرای حجاجدره صنف سبیل الله فقیرده و مسکینه داخل ایکن افراد بالذکر ایتمکه باعث انقطاع سبیله حاجتی زباده اولدیغی ایچوندر (وإن السبیل) و دخی مالندن منقطع اولان مسافر در * ابن سبیل تسمیه سنه سبب طریق انک زومتدن اولمنده در پس این سبیل ایچون حاجتی مقداری زکات اخذ ایتمک جائز اولدی اگر چه کم ایتمک بلندده مالی اولوب اول حالده اول ماله وصوله قادر دکل ایسه و این سبیل ایچون زکاتی حاجتدن زباده اخذ ایتمک حلال اولمز پس هر مانندن غائب اولان کسند دخی این سبیله الحاق اولاندى اگر چه کم کندو بداندده اولور سده (و یصرف الی کلهم و بعضهم تملیکا) و زکات ذکر اولان ان اصناف سببه نیک گلیسنه و بعضیسنه تملیکا صرف اولور بو خسه اباحت طریقه بقره صرف اولمز و امام شافعی جائز اولمز الا هر صنفدن اوج کسینه به صرف اولمنق جائز اولور دیندی (لانی بناء المسجد) یعنی مال زکات ابله مسجد بنا ایتمک جائز اولمز زباده زکاتده تملیک شرطدر بناء مسجد ایسه تملیک اولمز و کذلک کور پر بلر بنا ایتمک و بوالاصلاح ایتمک و نهرل فازدر حق و حج و جهاد و هر شیکه انده تملیک اولمه مال زکات جائز دکلدر (و کفنی میت و قضاء دینه) و دخی مال زکات ابله میتمک کفنی المی و دینتمک قضاسی جائز دکلدر و اگر مال زکاله رحی فقیرک دیندی اول فقیرک امر نسز قضا او انسیدی اول قضا اولانان دین تبرع اولور قضا ایدن کسندنک مالی زکاتندن جائز کورلنز و اول فقیر مدیونک امر به قضا اولور سه جائز اولور کانه مدیون او زره تصدق اولوب قابض اولان کسندده صدقه نیک قبضنده و کل کبی اولور (و من ما یتق) و دخی مال زکات ابله قول اشترای دیوب اعتناق اولانسیدی زکاتندن جائز کورلنر انده تملیک منعمدم اولدیغیچون (والای من ینتهجها اولاد او زوجیه) و دخی شول کسینه به زکات اولمز که ای کسبی یننده یا خود ینتهجها ده زوجت اولانده دخی جائز اولمز یعنی زوج زوج سنه و زوجة زوجنه زکات و یرمک جائز اولنر عادتانا منافعه مشترک اولدیغی ایچون (و مالوک المزی) و دخی زکات و یرن کسندده ملکی اولان قولنده یعنی مدبرینه و مکاتبه وام ولده زکات و یرمک جائز اولمز (و بعد اعناق بعضه) و دخی زکات و یرن کسندده بعضی اعتناق ایلدیکی عبدالله زکات و یرمک جائز اولمز زرا اول عبدالله مکاتب حکمنده در (و بعد اعناق الشریک المسلم حصته) و دخی فقیر اولان شریک حصه سنی اعتناق ایلدیکی عبدالله دخی زکات و یرمک جائز اولمز یعنی بر عبدالله کسندده مایندده مشترک اولانسیدی و ابلکسندن

ری فقیر اولدینی خالد حصه سنی اعتاق ایتسیدی شریک آخر اول حیدر ز تی ورمک جائز اولدی ز بر اول
 شریک آخر ایچون سعایت ایدر ایدمی مکتبی کبی اولور و امامین جائز اولور دینلر و انلرک قشده اول عبدحر
 مدیوندر و هدايه ده دینلر که بعضی اعتاق اولانن عبد زکات ورمک جائز اولر امام اعظم قشده ز بر اول
 عبد امام اعظم قشده مکتب منزله سندن در و امامین زکات اول عبد دفع اولور ز بر اول عبد حر مدیوندر
 دینلر و هدايه شارحی اتقاق ایتدیله که تحقیقا هدايه تک (قداعتی بعضه) قوی فاعل ایچون مینی اولوب
 اعتق تک ضمیری مزی به راجع اولوق جائز اولر ز بر اول (و قدايع ایلدانه حر مدیون عندهما) قولنه مناسب
 دکلد ز بر ایچان عبد تکلیسی مزی ایچون اولوب بعضی اعتاق ایتسیدی اول عبد تکلیسی بلادین حر اولور
 بلکه اعتق قوی مقبول ایچون بنا اوزره اولوق واجب اولور * مسئله ایکی کشتی یئشده اولوب فقیر اولان بعضی
 اعتاق ایلدیکی عبد تصویر اولور حتی بو تعلیل حاصل اوله * واعتق تک فاعل ایچون مینی اولسی اگر چه
 تعلیل صحیح دکل ایسه نه فتنده صحیح اولدی ایسه و صورت مذکورده اوزره یعنی عبد ایکی یئشده اولوب
 احدهما نصیبی اعتاق ایتدیکی صورت اوزره (فاعتق بعضه) قولنک دلالتی غایبه خفاده اولدینی ایچون تکبیر
 خنی اولر مسئله اولانی متنده ذکر ایلدم و دلیلار بینی هدايه ده ذکر اولناتک شرحنده ذکر ایلدم مسئله ثانیه بی
 یعنی اعتق تک صغیه مجهول اوزره اولسینی بر عبارتله ذکر ایتدمکه اول عبارت ظاهر مذکور اوزره دلالت
 ایدر وانک دلیلاری هدايه ده ذکر اولن کیدر (وغنی و مملوک) ودخی زکات غنی به دفع اولوق جائز اولر
 رسول علیه الصلاه و السلام حضرت نر بنک (لاجل الصدقة الغنی) قول شر بی ایچون وغنی تک مملوکنه دخی
 جائز اولر ز بر اول ملک مولاسی ایچون واقع اولور (و طفله) ودخی غنی تک طفلنه دخی زکات جائز اولر ز بر
 طفل بابانک مالیه غنی عد اولور کبر یونک خلاقی اوزره در اگر چه کیم اول کبریک نفقه سی باباسی اوزره
 ایسه کذلک غنی تک زوج سیده بوله در ز بر اگر غنی تک زوج سی فقیره ایسه زوجنک غنی اولسیده غنی
 غد اولر و نفقه مقدر ایله موسر ده عد اولر (و بنی هاشم) و بنی هاشم دخی زکات جائز اولر انلر که
 آل علی و عباس و عقبیل و حارث بن عبد المطلبدر رسول علیه الصلاه و السلام حضرت نر بنک
 (یابنی هاشم ان الله تعالی حرم علیکم غساله اموال الناس و اوساخهم) قول شر بی ایچون یعنی ای بنی هاشم
 تحقیق حق سبحانه و تعالی ناسک ماللرینک چرکابی و ککرلرینی سزک اوزر بکره حرام ایلدی دیمکدر
 (و موالیههم) ودخی هاشمینک معتقربنه زکات ورمک جائز اولر مقرر اولان شیدندر که تحقیقا قومک
 معتقربن انلرند (وان جاز التطوعات و الاوقاف لهم) اگر چه کیم صدقندن تطوع اولنلر و اوقاف
 انلر ایچون جائز اولدیسده زکاته ذکر اولن انلر تطوع و اوقافده مشتی اولدینی ایچون (و لادمی)
 ودخی زکات ذمی یهده ورمک جائز اولر رسول علیه الصلاه و السلام معاذه (خذها من اغنیاهم وردها لى
 فقرائهم) قول شر بی ایچون یعنی با معاذسن زکاتی انلرک غنیلرندن اخذ ایدوب فقرا مسکینلر دایله دیمکدر
 (وان جاز غیرهاله) اگر چه کیم ذمی ایچون زکاتک غیرى صدقه جائز اولدی ایسه ده و کذلک عشر و خراج
 انلر ایچون جائز اولر (دفع بخر) مزی مخری ایله زکاتی بر کسینه به مصرف ظنیه دفع ایتسیدی
 (فظهر کونه عبده و مکتبه ییدها) بعده ظاهر اولدی که اول زکات ورمدیکی کسینه قوی و یا مکتبدر
 اول زکاتی اعاده ایدر ز بر اول مالی کیندو عبده و یا مکتبته ورمکله ملکندن اخراج ایش اولر و تملیک
 ایسه کیندر و اول مزی کینک مکتبک کسینه حتی وارد تملیک تمام اولر (ولو غناؤه او کفره و انه ابوه او ابیه
 او هاشمی لا) و اگر زکات ورمدیکی کسینه غنی اولدینی یا خود کافر اولدینی یا خود اول کسینه انک باباسی و باوغلو
 یا خود هاشمی اولدینی ظاهر اولسیدی اول زکاتی اعاده انلر ز بر ابو ذر اولانن اشباهه و قوف اجتهاد ایله در
 قطعله دکلد ایدمی امر انک قشده واقع اولدینی اوزره بنا قبلتو تکبیر قبله اول کسینه اوزره مشبه اولسیدی
 اگر اول کسینه ادا ایتدیکی صلاتی اعاده الهه امر اولسیدی و قوف مجتهد فیه اولور ذکر اولنن کبی انده ایسه
 فائده بو قدر * مصنفک بخر قولنده اشارت وارد که مزی بلا بخر دفع ایدوب خطا ایتسیدی اول دفع
 جائز کورلر (و کره الاعشاء) زکات ورمدیکی کسینه بی اغنیایک مکروه اولدی یعنی ایکوز درهم
 یا دخی زیاده ورمک مع الکراهه جائز اولدی ز بر ادا فقره ملاقی اولور ز بر زکات اولر لایتملیک ایله تمام اولور

وزکات دفع اولان کسینه حاله تمليکه فقير درغنی اولان الامتليک تمامه نصکره او اور پس ضرورت جهستن
 غنا تمليکدن ناخر ايدر لکن غنا اکا قريب اولديغیچون مکروه او اور قریبده نجاست اولان کسینه
 نماز قیلدی بیگی کبی (ونظها الی بلد آخر لغیر قریب او احوج) و مزکی زکاتی قریبک و محتاجک
 غیری ایچون بلد آخره نقل ایلمی مکروه اولدی * زیرا اول نقلده جوارک حقیقی فوت ایتمک وارددی یعنی قیجان
 مزکی کشدو بلدی اهلدن اولان قریب لری و محتاج اولان قومه نقل ایلمی مکروه اولان اول نقلده صلّه
 رحم اولدی بیگی ایچون یا خود انده دفع حاجت زیاده اولدیغیچون واکر انلرک غیری به نقل ایدر سه مکروه ایسه ده
 جائزدر زیر مصرف مطلق ففرا در (و بد دفع معنیه عن سؤال یوم) و بر کون ایچون سؤالدن اغنا بدجک
 مقداری دفع ایتمک مندوب اولدی (ولابسأل من له قوت یومه) و کونک قوتی اولان کسینه ایچون سؤال
 حلال اولان والله تعالی اعلم

* (باب الفطره) *

بواب صدقه فطرك احکامی بیانده در (یحجب علی کل حر مسلم ولو صغیر الیه نصاب الزکوة فاضلا عن حاجته
 الاصلیه وان لم ینم) صدقه فطر هر حر مسلم اوزره واجب او اور کر کسه صغیر اولسون انکچون حاجه
 اصلیه سندن فضله نصاب زکات اوله کر کسه اول نصاب نامی اولسون (و به تحرم الصدقه) و بونصاب الیه
 صدقه فطرك اخذی حرام او اور و تحقیقی سبقت ایتمی (انفسه) یجب قوله متعقدا یعنی صدقه فطر
 اول حر مسلمک نفسیچون واجب او اور (و طفله الفقیر) و دخی فقیر اولان طفلی ایچون واجب او اور پس
 ولد کبیر ایچون و غنی اولان طفل ایچون واجب اولن بلکه اول طفل غنیتمک مائندن واجب او اور (و مملوک
 الخادم) و دخی خدمتده اولان عبید و اماه مملوک ایچون واجب او اور * خادم قولیه تجارت ایچون اولان
 عبید و اماه اولدن احترازدر زیر انلر ایچون مالک اوزره صدقه فطر واجب اولن (و او میدرا اوام ولد او کافرا)
 کر کسه اول عبید و اماه بدر اولسون و کر کسه ام ولد اولسون یا خود کافر اولسون (لا لزوجه) صدقه
 فطر زوجه سی ایچون واجب اولن (زوجه) قولی انفسه اوزره عطفدر (و عبده الا بق بعد صوده) و دخی
 صدقه فطر قاجقن عبیدی ایچون واجب اولن الا عودنده واجب او اور یعنی یخن بعد وقت فطرده
 قاجقن اوسه مادامکه قاجقندر انکچون مالکی اوزره صدقه فطر واجب اولن عود ایدوب گلد کده
 ماضی ادا او انور (ولادکاتبه) و مکانی ایچون دخی واجب اولن و لایبی اولدی بیگی ایچون (ولا علیه انفسه)
 و مکانیک کندی اوزرینه دخی نفسیچون صدقه فطر واجب اولن فقیر اولدی بیگی ایچون زیر الیک ینده اولان
 مال موایسنکدر (و لاملوک بین اثین علی احدهما) و دخی ایکی کشی مایبندده مشترک اولان مملوک ایچون
 ایکیسندن بر نیک اوزرینه صدقه فطر واجب اولن هر بر نیک حقنده ولایت و مؤتمک قصوری ایچون و کذلک
 ایکی کشی یننده اولان عبید مشترک ایچون یعنی بر قاج قولر ایچون امام اعظم فتنده صدقه فطر واجب اولن
 (وان بیع بخیار احدهما) و اکر ایکی کشی یننده مشترک اولان مملوک ایکیسندن بر نیک خیار الیه بیع
 اولسون یعنی بونک معناسی یخن یوم فطر کچوب خیار باقی قالسیدی (فلی من بصیرله) ملک انکچون
 اولان کسینه اوزره واجب او اور زیر مالک موقوفدر پس تحقیق مشتری اول مملوک بر دایدرسه یا ملک قدیمه
 عود ایدر و اکر مشتری جائز کورسه ملک مشتری ایچون وقت عقددن ثابت او اور * امدی انک اوزرینه
 بنا اولان شیء توقف او انور (من بر) یجب قوائسه متعقدا یعنی بغدایدن (او دقیقه اوسو بقه)
 یا خود بغدایک اوتندن یا خود قاورلمشندن واجب او اور دقیق و سوبق لفظلر بن ضمیر الیه ابراده باعث
 بغدایک دقیق و سوبق اولغه اشارتدر و اما مشهرک دقیق همان ینه شمشیر کبیر (اوز ینب) یا خود
 قور بمش اوزردن (نصف صاع) یجب قوائک فاعلیدر یعنی ذکر اولان اشبادن فطرده بر صاعک نصفیدر
 (ومن غمراو شهر صاع) فطره خرماندن وار پهدن بر صاعدر (مایدع الفاو اوبین درهم) یک قرق
 درهم صفا صاعنه بر صاعدر و معیز اولان صاع بودر (من یح او عدس) یعنی ماشدن یا خود مرچ کندن
 یک قرق درهم الان صاع الیه بغدایدن و یا بغدایک اوتندن و یا بغدایک سو یقندن نصف صاع و خرما
 وار پهدن بر صاعدر و صاعک ماش و مرچک الیه تقدر اولسنده باعث ایکی کده حبل نیک یو کلا کسه

و کو چکله کده و اجتماع و انضمام جهتندن تفاوتبری قبیل اولغله در سار حبوبات بونلرک خلایق اوزره در که ز را غیر بلرده تفاوت غایبه کترنده در (بطلوع فجر الفطر) بودخی یجب فرشته متعلقدر یعنی یوم فطرک طلوع فجر نده واجب اوور (فن مات قبله اوولد بعد او اسلام لایجب علیه) پس رکسته یوم و سترک طلوع فجر نیدن اول فوت اولسیدی یا خود پرولد طلوع فجر دنصکره طوغسیدی یا خود پرکافر طلوع فجر دنصکره اسلامه کاسیدی اوزر لینه فطره واجب اولز هر یینه نظر الیه سبب متنی اولدیغیچون (وصح لوقدم) و اداء فطر صحیح اوور اگر و جوبک وقتی اوزره اداء فطری تقدیم اینسیدی زیراسب منقر اولدقدنصکره ادا ابتدی و اول سبب بر آسدر که اول رأسک مؤتیق یعنی نفقه و کسوه سین کورمک اوزره دلالت ایدر پس کمال نصابدنصکره زکاتده نجهله مشابه اولدی * حالو که مدته مدتک بیننده فرق یوقدر (اواخر) یا خود اداء فطره بی وقتندن تأخیر اینسیدی صحیح اوور و فطره ساقط اولمز پس اول فطره تک اخراجی انک اوزر لینه واجب اوور زیرا انده قربتک وجهی معقولدر اولکه محتاجک حاجتی سدر پس اداء فطره ده وقت مقدر اولدی اضحیه بونک خلایق اوزره در که زیر اضحیه ده وجه قربت اراقة مدبر و یوسیه قربت تعقل اولندی پس موردنص اوزره اقتصار اولندی (و ندب یجیلها) و دخی فطره تک تعجیلی مندوب اولدی تعجیلدن مراد مصلایه خروجندن اول اداسیدر رسول علیه الصلاة والسلام (اغنوهم عن المسئلة فی مثل هذا اليوم) قول شریفیچون یعنی بونک مثالی کونده سز فقرای سؤالندن اغنا اینکک پس یو حدیث شریف رسول کبریا علیه الصلاة والسلام اشاره شریفه سیله دلالت ایدر که اولی اولان مصلایه چیمسز دن اول فطره تک اداسیدر فقرا سؤالندن مستغنی اولسون ایچون و اهل و عیالتک نفقه سندن فارغ ابال صلات عیده حاضر اولسون ایچون (و وجب دفع کل شخص فطرته الی فقیر واحد) و هر شخص فطره سنی فقیر واحد و یرمک واجب اولدی حتی رفته بی آربوب ایکی قبری و یرسیدی جائز اولدی زیر انصوص علیه اولان فقیری اغنا در مورد ایدن حدیث شریفده اغنوهم یورلد یعنی ایچون حالو که یر فطره دن مادونه اغنا اولمز (وقیل) قائل امام کرخیدر دیدیکه (جائزلی فقیرین لکن الاولی هو الاول) یر فطره بی ایکی قبری و یرمک جائز اولدی لکن اولی اولان قبری واحد و یرمکدر (و یجوز دفع ما یجب علی جماعه الی فقیر واحد) و دخی بر جماعت اوزره واجب اولان فطره لربین بر فقیره و یرمک جائز اولور

* (کتاب الصوم) *

بو کتاب صومک احکامی بیاننده در * مصنف زکاتی صومه عقبه که باعث حدیث شریفه اقتدار که رسول علیه الصلاة والسلام (بنی الاسلام علی خمس شهادة ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله و اقام الصلاة و ایتاء الزکاة و صوم رمضان) بیوردی (هو) صوم لغت جهتندن امساکدر و شرعا (ترك الاکل والشرب والجماع من الصبح الى المغرب) اکلی و شرینی و جماعی وقت صیومدن مغر به دکن ترک ایتمکدر * مصنف نه ارادیمی تکبیم بعض فقها نه ارادیمی زیرانه اران اولور شمسک طلوع عندن غروبته دکن اطلاق اولور تکبیم رسول علیه الصلاة والسلام (صلاة النهار جمعا) بیور مشدر (بنیة) صومه نیته ترک ایتمکدر زیرا اعمال نیتلر الیه در (من اهلها) نیتک اهلندن صومه نیته ترک ایتمکدر اهلها قیدله حائض و نسا و کافردن احترازدر (وهو فرض کصوم رمضان اداء و قضاء) و صوم با فزدر فرضده ایکی نوعدر بری فرض معیندر که رمضان شریفک اداء و قضاء صومی کی و بونک فرضیتی کتابله و سننله و اجتماع امت الیه نابتدر (ونحو الکفارات) بر نوعی دخی غیر معیندر صوم کفارات مثالی یعنی کفارت میت و کفارت ظهار و کفارت قتل و جزاء صیدده و احرامده ادا تک فدیسه سی کی تکبیم قریباز کر اولور (و واجب کالتذکر المعین و المطلق و نقل کتیرها) یا خود صوم و ایچدر نذر معین و نذر مطلق کی و یا خود صوم نافله در ذکر اولنلرک غیری کی هدایه ده ذکر اولدیکه تحقیقا رمضانک صومی فریضه در حق سبحانه و تعالی تک (کتب علیکم لصیام) قول شریفی ایچون و فرضیتی اوزره جماع نیتند اولدی یواجلدن انکار ایدن کافر اولور و ترک ایدن فاسق اولور و صوم مذکور واجبدر حق تبارک و تعالی تک (و یوفوا نذرهم) و دخی (و اوفوا بهد الله اذا عاهدتم) قول شریفیچون * اگر سؤال او اتورسه که مذکور اولان صوم دخی صوم رمضان کی

فرضا واجب اولدی کتابه ثابت اولدیغی ایچون * جواب و ردلیکه کتاب عامدر جنسندن واجب اولمیش اول
 صامدر تخصیص اولندی عبادتیه مرضی و هر صلوات قنده تجدید وضوء و یونلرک امثالی کبی * و صدر
 الشریعه هدیاه اوزره اعتراض ایلدیکه تحقیقا صلوات منذور و صوم و حج دخی یونلرک امثالی کبی ایچون
 عبادات مقصوده دن اولسیدی پس انک زوی اجماعله ثابتدر * امدی قطعی الثبوت اولور اگر چه کیم سندن
 اجماع ظنی اولور سه ده اولکه عام مخصوصدر پس لایق اولان فرضا واجب اولقدردیدی * بن دریم که ایندن
 جواب یومقامده فرضله مراد شول فرض اعتقادیدر که مذکری کافر اولور تکیم هدیاه تک عیساری انک
 اوزرینه دلالت ایدر و یومعنی اوزره فرضیت مطلق اجماعله ثابت اولنر بلکه تواتر ایله منقول اولان فرضیت
 اوزره اجماعله ثابت اولور تکیم صوم رمضان اولدیغی کبی * وقتا که منذورده تواتر ایله فرضیت اوزره
 نقل اجماع ایله ثابت اولدی اینه و چون مرته سنده باقی قالدی ز بر ابطریق شهره یا خود بطریق الاحاد
 منقول اولان اجماع و معنایله و جواب افاده ایدر فرضیت افاده ایلنر تکیم کتب اصواده مقرر اولدیغی اوزره
 حدیث شریفده اولدیغی کبی (صحیح صوم رمضان و انذر المعین و النفل بنیه من اللیل الی الصبحه الکبری
 لاعندهما) رمضان شریفک ونذر معینک و نفلک صومی لیلدن ضحوه کبریه دکن نیتله صحیح اولور
 ضحوه کبری قنده صحیح اولنر ز بر نهار شرعی صبحدن غروب وارنجده درو ضحوه کبری نهارک متصفیدر
 پس نیت ضحوه کبراند اول و وجود اولق واجب اولدی نهارک اکثرنده موجود اولوب حکم نهارک کلبسنده
 یونسون ایچون واضح اولان قول بودر بو ضحوه لیلدن زواله وارنجده صحیح اولور دیک قول صحیح دکادر
 ز بر زوال طوع سندن غروب وارنجده اولان نهارک متصفیدر (و مطلقها و بنیه النفل و نخط الوصف
 فی اداء رمضان) ودخی اداء رمضانده صوم نیتک مطلقه و نقله نیتله و وصفده خطا اتمکله صحیح اولور
 اصولده مقرر اولان شی ایچونکه تحقیقا اداء رمضانده وقت معیندر و معینه اطلاق تعیندر خطا وصفده در
 وقتا که خطایله باطل اولسیدی پس مطابق حکمنده اولور بونک نظیری دارا ایچنده بالکر اولان برکسته کیه که
 قیسان اگا یارجل دیو ندا اوانسه یا خود اسمک غیر بر اسمله ندا اوانسه اول اسمله اول کسته مراد اولور
 قضاء رمضان بونک خلافیدر شول جهتند که وقتده تعیین یوقدر (الامن من رض او مسافر) الا قیسان صومه
 نیت میرضدن یا خود مسافردن واقع اولور سه بو قدرجه تعیین وقته محتاج اولور رمضان دن واقع اولن
 (بل عاتوی) بلکه نیت ایلدیگی شئندن واقع اولور مرض و مسافره نظر ایله تعیین اولدیغی ایچون (و انذر
 المعین عن واجب نواه مطلقا) ونذر معین مطلقا نیت ایلدیگی واجبندن واقع اولور یعنی قیسان
 بر معین کونک صومنه نذر اولسیدی اولوم معینه مطلقا واجب آخره نیت اولسیدی صوم اول واجب
 آخردن واقع اولور کرکسه اول کسته مسافر اولسون و کرکسه مقیم اولسون و کرکسه صحیح و کرکسه مرض اولسون
 (و شرط للبقای التیبت) ذکر اولنلرک یا قیسنده اولکه قضاء رمضاندر نذر مطلق و کفار ندر یتبوت
 شرط قیلندی یتبوت ایله مراد لیلدن نیت اتمکدر (و التبعین) دخی تعیین شرط قیلدی ز بر انلر ایچون
 وقت معین یوقدر امدی ابتدادن تعیین اتمکدن لایددر (و لا یصام یوم الشک الانطوعا) یوم شکده صام
 اولنر الانطوعا اولور یوم شک ماه شنباتک یوم آخردر که رمضان دن یوم اولق احتمالی اولور تطوع غیری
 مکروه اولمغد باعث صاحب السنندن ابن عباس رضی الله عنهمک روایت ایلدیگی حدیث شریف ایچونکه
 تحقیقا رسول علیه الصلاة والسلام (لا تقدموا الشهر بصوم یوم او یومین الا ان یكون یصومه احدکم)
 یوردی ز یلعی ددیکه صاحب هدیاه تک روایت ایلدیگی (من صام یوم الشک فقد عصى با القاسم) ودخی
 (لا یصام الیوم الذی یسک فیها نه من رمضان الانطوعا) فولنده انکیچون اصل یوقدر (و کره فیہ الواجب)
 و یوم شکده واجب نیتله صوم مکروه وادی زمر روایت ایلدیگی کمرشی ایچون واضح قولده اول واجبندن
 واقع اولور و بعض ددیکه تطوعا واقع اولور ز بر تطوعک غیری منهی عنهدر واجب نیتله واجب اولمش اولر
 (فان صام تطوعا او اجبا و ظهر رمضانیه فهما) پس اگر یوم شکده برکسته تطوعا یا خود اجبا صام
 اولسیدی و یوم شکک رمضان اولدیغی ایکی نیتده ظاهر اولسیدی (بقمان عنه) کرک تطوع نیت
 ایتسون و کرک واجب نیت ایتسون رمضان دن واقع اولور (والا) یعنی اگر رمضان نیت ظاهر اولسیدی

(فعمانوی) تطوع و واجب بدن هر قنیه نیت ابتدیه اندن و قماورا (و ندب النفران وفاق معناه) و یوم شکده نافله صوم مندوب اولدی اگر یوم شك صائمك معناده موافق اولورسه یعنی یوم جعد و خیس وائین صوملر بنه معناد اولمقله یوم شكه موافق اولورسه و كذلك شعبانك کلیسی یاخود نصف اخیرینی یاخود آخرندن اون کونی یاخود اوج کونی صائم اولسیدی یوم شکده صوم نافله مندوب اولور (و یوم فیه الخواص) و یوم شکده خواص صائم اولور مفتی و قاضی کبی احتیاطله اخذ جهتندن صائم اولور (و یقطر غیرهم بعد الزوال) و خواصک غیری اوللر زوالد نصکره افطار ایدر نهی ارتکاب اتمک تهمتینی نفی ایچون (لاصوم ان نوى انصائم ان كان الغد من رمضان والافلا) اگر یارنکی کون رمضان ایسه بن صائم رمضان دکل اسه صائم دکل دیو نیت ایدن کسنه نك صومی صوم اولمز عزمده جزم بولمندی ایچون نیت دخی بولمندی (کذا ان لم اجد غدا فاناصائم والا فقطر) كذلك اگر غدا بولمز صائم بولورسم افطار ایدر بن دیونیت ایدرسه صوم اولمز (و صکره ان قال انصائم ان كان من رمضان والافن واجب آخر) یوم شکده اگر یارنکی کون رمضان ایسه بن صائم و اگر رمضان دکل ایسه واجب آخر ندر دیو نیت ایسه مکره اولدی نیت فرض و نیت واجب آخر ایله امر بن مکره هین بئنده تردد اولدیغیچون (اقوال اناصائم والا فغن نفل) یاخود اگر یارنکی کون رمضان ایسه بن صائم و اگر دکل ایسه نافله در دیسیدی مکره اولدی کراهته باعث زرا قائل من وجه فرضه نیت ایدمچیدر (فان ظهر رمضان بنه فتمه) اگر اول کونک رمضان اولسی ظاهر اولورسه رمضان ندر مطابق نیتک وجودی ایچون (والافن فیهما) و اگر رمضان اولدیغی ظاهر اولمزسه واجبه و نقلده نفل ندر اما اولنکی مسئله ده قائل واجب آخر ده متردد اولدیغیچون واجب آخر دن واقع اولمز پس مطابق نیت باقی قانور امدی نفل دن واقع اولور * اما ایکنی مسئله ده ذکر اولنان کبی مطابق نیتک وجودی نفل دن واقع اولور (غیر مضمون علیه) اوزر یه قضا ایله مضمون اولدیغی حالده نفلده قصد شروع اولدیغی ایچون بلکه ذمتده واجب ایچون مسقط اولق جهتله شروع اولدیغیچون (لا یبطل النية ضم ان شاء الله تعالی) نیته ان شاء الله تعالی ضم ایلک نیتی ابطال ایتم یعنی قیچان قائل یارنکی کون صائم اولمغه نیت ایدم ان شاء الله تعالی دیسیدی شمس الائمة حوا تیدن روایت اولندیکه تحقیقا یوم صوم جاز اولور خلاصه ده بویه ذکر اولدی (رای هلال رمضان او فطر وحده ورد قوله) برکسنه هلال رضائی یاخود هلال فطری کورسیدی و منفرد اولدیغی ایچون حاکم قولینی رد ایلسیدی (صائم) اول کسنه اولده و آخرده یعنی هلال رمضانده و هلال فطرده صائم اولور * اما اولنکیده صائم اولسی رسول علیه الصلاه والسلام (صوم الزویه و افطروا لزویه) قول شرع بیچون ندر و اما هلال فطرده صائم اولسی پس انده احتیاط اولان اول کون صائم اولوب و افطاری ناسله یله ایتمکدر رسول علیه الصلاه والسلام (صومکم یوم بصومون و فطرکم یوم فطرون) قول شرع بیچون معناسی سر لک صوم مکر ناسک صائم اولد فطری کوندر و افطار یکن ناسک افطار ایدلکری کوندر دیم کدر (وان افطری الوقتین قضی فقط) و اگر اول هلالی کورن کسنه افطار ایدرسه کفار تسزنجق قضا ایدر زیرا قاضی انک شهادتی دلیل شرعی ایله رد ایلدی اول رد تهمت فقطدر پس شبهه ابراث ایتدی پس بو کفارت شهادتله منفع اولور و اگر قاضی انک شهادتی رد ایتمزدن اول افطار ایسیدی انده اختلاف اولندی صحیح اولان قول عدم کفارتدرا و اگر هلال رضائی کورن کسنه او توز کونی تمام ایسیدی افطرا ایتمز الا قاضی ایله بیه افطار ایدروا اگر افطار ایسیدی اوزر یه کفارت لازم کلز (وقبل بلا دعوی و لفظ اشهد للصوم بعله خبر عدل) یعنی قیچان سماده غیم و غبار کبی شی * او ایسیدی دعواسز و لفظ اشهد سز خبر عدل قبول قیلنور لفظ خبر قبل قولنک فاعلیدر (و لوقنا او انی او محمد و دافی فذق تاب) کر کسه اول عدل عبد اولسون یاخود انی اولسون و یاخود حد قذفه محدود تائب اولسون زرا بومر دیندر پس روایت اخباره مشابه اولدی بو اجلدن لفظ شهادته مختص دکلدر و عدالت شرط قیلندی زرافاده ن قول دیانامده قبول قیلنور (و شرط لفظ نصاب الشهادته) و هلال فطرا ایچون قیچان سماده عدل اولسیدی نصاب شهادت شرط قیلندی و نصاب شهادت ایکی رجلدر و یاخود برجل و ایکی مرأدر (ولفظ اشهد) و لفظ اشهد شی شرط قیلندی زرا بو کعبه نفعی متعلق اولور اولکه

فطر در پس همدك حقايرته مشابه او ادى (لا الدعوى) دعوى شرط قبلندى زراعتى جا به و طلاق حره كيدر
 وهلال فطرده حد قذله محمود اولان كسنه نك كركسه تائب اولسون شهادتى قبول اولمز شهادت
 اولديغى ايچون (و بلاغله شرط فقه ما جمع عظيم) و سئاده علت اولديغى وقتده صومده و فطرده جمع عظيم
 شرط قبلندى اوليه جمع عظيم كه انلك خبر لى ايله علم حاصل اوله و كذب اوزره و طاطلى اولديغنه عقل حكم
 ايله (و بعد صوم ثلاثين بقول عدلين حل الفطر) و اونوز كون صومدن صكره ايكي عدلك قوليه فطر حلال
 اولور نصاب شهادت بولنديغى ايچون (لا بعدل) عدل واحدك قوليه حلال اولمز برا هلال فطر واحدك
 قوليه ثابت اولمز امام محمد ايچون خلاف وارد (والاضحى كالفطر) هلال عيد اضحى احكام مذكوره ده
 هلال فطر كيدر (اختلف في اختلاف المطالع) اختلاف مطالعه بين الفقهاء اختلاف اولدى بعض
 مشايخ مطالعه اعتبار ابدى بعضيلر اعتبار ائدى * بونك معناسى اولدر كه فحان پر بلده نك اهلى هلالى
 كور سه لردى و بلده اخرانك اهلى كور مسيدي كور مينلر انلك كور مليله نه كيفيله اولور سه
 اولسون صائم اولملى واجب اولور مطالعه اعتبار البينلر قول اوزره و اما مطالعه اعتبار ابدى قول اوزره
 نظرا اولوزا كر هلال كور بلان بلديه كور بلان بلده بينده مطالع مختلف اولمى مقدارى يقيناق وار ايسد
 صائم اولمى واجب اولور و كر مطالع مختلف اوله جق مقدارى اراقق وار ايسد واجب اولوز و شايحك اكثرى
 مطالعه اعتبار اولغاق اوزره در زباجى اشبه اولان اعتبار اولمى قدر ز راهر رقوم الترك قتنده اولان شيله
 مخاطبدر وهلاك شاع شسدن نقصانى اقطارك اختلافى ايله مختلف اولور تنكيم وقتك دخول و خروجى
 اقطارك اختلافيه مختلف اولور ديدى * بن دبرمه كتاب صلاتك اولنده مرور ابدن شى بونى ناييد ايدر كه
 تحقيا صلات عشاو ترك بونلرك وقتلرين بتورن كسنه ايچون صلات واجب اولمز

باب موجب الافساد

يو باب سبيلدن اكل و شرب و بونلرك مثلى شيدن صومى افساد ايدن شينك ياننده در (و موجب) و دخی
 احكامندن كفارتله قضا كى يا خوديالكر قضا كى افسادك ايجاب ابدى شينك ياننده در * معلوم اوله كه
 يو بابه متعلق اولان شيدنه صائمندن صادر اولان افعال اوج قسيدر اولكسى مفسد توهم اولنان شيدن حاله كه
 مفسد دكلدر ايكنجيسى صومى افساد ايدوب كفارت ايجاب ابدى اوج خنجيسى صومى افساد ايدوب
 كفارت ايجاب ايدندر * پس مصنف ثلاثه نى ترتيب ايله بيان ايدوب قسم اولى (ان اكل او شرب
 اوجامع ناسيا) قوليه ذكر ابدى لفظ ناسيا ذكر اولنان اوج شينك جيه سسته قيدر يعنى اكر صائم
 اونودوب رشى اكل ايسيدى يا خود رصوو يا بر شرب ايسيدى يا خود بجهامت ايسيدى (اواحنم
 اوزنل ينظر او دهن اواكل او احنم) يا خود احتلام اواسيدى يا خود بر محبو به نظر ايله ازال اواسيدى
 يا خود يا غناسيدى يا خود سورمه چكسيدى يا خود بجهامت ايدندر سسيدى (او غتاب) غيبتندر يا خود
 بر كسسته نك غيبتى ايسيدى (اودخل حلقه غبار اودخان اودياب) يا خود بوغازنه غبار و بادخان
 و ياسكلك داخل اواسيدى (واوذا كرا) كركسه اول صائم اولان صومنى ذكر ايدى اواسون (اواصح
 جذا اوصب فى احليله دهن او ماء) يا خود صائم جنب اولديغى حالده صباح سيدى يا خود ذكر نك
 دلو كونه دهن يا خود صودوك سيدى بونى زباجى ذكر ابدى (اوق اذ نهامه) يا خود قولاغنه صوك سيدى
 ماء قيدى دهندن احتراز در زراق لاغنه دهن كسيدى مفطردر (اودخل انفه مخاط فاششمه فادخل
 حلقه و او عدا) يا خود بورنه نازل اولان سومكى استعمال اتمكله بوغازنه كسيدى كركسه قصدا اولسون
 خلاصه ده بويله ذكر اولندى (لم يفسد صومه) اول كسسته نك صومى فاسد اولمز ان اكل قولى ايچون لى
 آخره جزادر * مصنف قسم ثابى (وان افطر خطأ) قوليه ذكر ابدى صائم صومى ذكر ايدى اولديغى
 حالده خطأ قصدا اتمكسز بن افطارت سيدى تنكيم فحان صائم مضطرب ايدوب بوغازنه صودا داخل اولمى كى
 (اومكرها) يا خود مكره اولغله افطارت ايسيدى (اواكل ناسيا قطن انه افطر فاكل عدا) يا خود صائم
 صومنى اونودوب اكل ايدن كسسته ناسيا اكل صومى بوزر قبايله قصدا اكل ايسيدى (اواحنم او استعظ)
 يا خود صائم احتقان ايدن سيدى يا خود بورنه دواو كوب دواو بورنك قصه سنه واصل اولدي

(اوافطرتی اذنه) یاخود قولاشته یاغ طامانییدی (اوداوی جائفة) یاخود وفی باغ زلان جراحته . ایاچه
 اینسیدی (اوامه) یاخود باشک بارینی دام ماغه باغ اولوب کامداوا اینسیدی (فوصل ای جو فده ردا ماغه)
 دواصانک چوفته یاخود دماغه واصل اولسیدی (اواشلح حصاة) یاخود خرده طاش بوتسیدی (اولم بنو
 فی رمضان کاه لاصوما ولافطرا) یاخود رمضانک کلسنده نه صائم اولمغه ونه افطرا اتمکه نیت اینسیدی
 (اواصح غیرنواللاصوم فاکل) یاخود صوم ایچون نیتسز صبا ایوب اکل اینسیدی (اودخل فی حلقه مطرا وبلع
 یاخود بوغازنه یقور صوبی یاخود فار داخل اولسیدی (اووطلی امرأه مئمة او بهیمة او فخذ) یاخود
 بر میت عورتی وطلی اینسیدی یاخود بردت ایقلو حیوانی وطلی اینسیدی یاخود اولوغه منی آقنسدی
 (اوبطن) یاخود بطنه منی آقنسدی (اوقبل اولس وانزل) لفظ ازل اووطلی قولندن اولس قولنه
 کلنجه قیددر یعنی صائم او پسیدی ویاخود پاپشسیدی وانزال اولسیدی حتی بوصورتدره انزال اولسه
 قضا لازم کلز (اوافسد غیر رمضان) یاخود صوم رمضانک اداسنک غیر صومی افساد اینسیدی
 حتی رمضانک قضاء صومی یاخود رمضانک قهری اداء صومی افساد اینسیدی کفارت واجب
 اولز زیرا کفارت حرمت رمضانک ترکنده وارد اولدی زیرا رمضانکی صومدن خالی قیلتی جائز اولز
 زماندن رمضانک غیر اولان رمضانک خلاقی اوزره در (اووطلت مجنونته) یاخود بر مجنونته وطلی
 اولسیدی اول مجنونته کیچه دن صومه نیت ایدوب اندنصرکه نهارده مجنونته اولوب بر رجل اکا مجامعت
 اینسیدی بویله اولسه مجنونته ایکن نه کیفته صائمه اولور (اوانمة) یاخود او بودینی حالده بر مرأه وطلی
 اولسیدی (اوتسحر) یاخود مسحور طامعی اکل اینسیدی (اوافطرت فی آخر النهار بطن الیوم لیل) یعنی اول
 وقتی لیل ظننه بویله فیلی ایشاسیدی حالبوکه اولکیده فجر طلوع ایش و نایده شمس غروب ایش
 اولسیدی (قضی فقط) ایکن قضا ایدرون افطرت خطا فوانک آخرنه وارنجبه جزامیدر (والاخیران) یعنی ایکی قول
 اخیرکه لیل ظننه مسحور و افطرا ایدن (یسکان بقیة یومهما) بوملرتیک باقی قلاتن امساک ایدرلر (کسافر
 اقام و حائض و نفساء طهرت و مجنون افاق و مر یض صح و صبی بلغ و کافر اسلم) رمضان شریفده اقامته
 نیت ایدن مسافر و طاهره اولان حائض و نفساء و صحت بولان مر یض و بالغ اولان صبی و اسلامه کلان کافر
 بونلر باقی قلاتن کونلر بی امساک ایدلکری کی (وکلهم بقضون الا الاخیران) و ذکر اولناتلرک کلبسی
 اول کونی قضا ایدرلر الیابغ اولان صبی و اسلامه کلان کافر قضا ایله اصل بودر که تحقیقا آخر نهارده کی حالت
 اوزره اولان کسنده اول نهارده اولسه وقت حتی ایچون قضا جهتدن صائم اولنره تشبیه اکیامه
 کاور تکیم بونک بعضندر رویت هلاکه شاهدلر شهادت ایتدکلر نده امساک لازم کلدی کی غایه الیابنده
 بویله ذکر اولدی و ایکی اخیرلر که بالغ اولان صبی و اسلامه کلان کافر در افطرا ایدرلر سه قضا لازم کلدی
 باعث اولدن کز بر اصوصده سبب بومدن جزء اولدر حالبوکه اول جزء اول قننده اهلیت لری معدومه در صلات
 بونک خلاقیدر که زرا صلات سبب ادایه مقارن اولان جزءدر یاخود بر جزءدر که اول جزءدر ندر که طهارت
 و تحریمه جائز اولور * و مصنف قسم ثالثی (وان جامع فی اداء رمضان) قولیله ذکر ایددی یعنی اداء اولان
 رمضانده جماع اینسیدی * ادا قیدی ایله رمضانک قضا سندن احترام زدر (اوجومع فی احد السبیلین او اکل
 او شرب غذاء اودوا) یاخود سبیلندن برینه جماع اولسیدی یاخود صائم برغدا اکل ایدوب و بار دوا
 ایچسیدی غدا و اوقیدی تراب و بگردن احترام زدر (عمدا) جامع قولندن بومحله کلنجه ذکر اولناتلر ایچون
 قیددر یعنی ذکر اولنان افعالی صائم قضا ایشاسیدی (اواحجم وظن انه افطرا فاکل عمدا) یاخود جماعت
 ایتدیروب و صومی بوزلدی ظننه افطرا اینسیدی (قضی و کفر) قضا ایدر کفارت ایدر * قضی قولی
 وان جامع قولندن الی آخر الماتل جزادر و احتجام صورتند کفارت واجب اولمغه باعث اولدر که زرا
 صومک فساد صائمک باطنه وصوله دز رسول علیه الصلاة والسلامک (الفطر مادخل) قول شریفی ایچون
 حالبوکه داخل برشی بولندی ایچان رمفتی انک صومنک فسادنه فتوی و بره بوقدرجه انک اوزر بینه
 کفارت لازم کلز زرا عوامدن اولان کسنده به واجب اولان مقننک قوا سببه عمل ایتدکلر پس انک حقه
 فتوی شبهه اولور اگر چه کیم اول شبهه نفسنده خطا ایدده و اگر حدیث شریفی اینسیدی اید اولکه

رسول علیه الصلاة والسلام (افطر الحاجم والمحجوم) قول شریف در حدیث شریف ظاهر است اعتماد
 یابدی امام محمد کفارت واجب اولمز ز را قول رسول مفتیک قولندن ادنی درجه ده اولمز و قحان
 مفتیک قولی عنده صالح اولسه قول رسول اولدر و اما حدیث شریفی بوجهله تأویل یابدیلر که تحقیقا
 رسول علیه الصلاة والسلام حاجم محجوم اوزرینه هرور ابتدی و حاجم بله محجوم بر آخر کندی غیبت
 ایدر لدی پس رسول علیه السلام (افطر الحاجم والمحجوم) پیوردی یعنی بونلرک ایکنسکنده صوملرینک
 ثوابی قیفته کندی دیمکدر دیدیلرکه بونک اوزرینه دلالت ایدر که تحقیقا رسول علیه الصلاة والسلام حاجم بله
 محجومک یئنی تسو یه ایلدی و حاجمک صومی فاسد اولماسنده خلاف یوقدر (کالمظاهر) کفارت ظاهر
 لازم کلان کسسه کبی و ظهارک کفارتی قول آزاد ایتکدر و اگر قادر دکل ایسه ایکی آی متابعین
 اولدینی حالده یعنی ارغنه فاصله کبر مکسزین صائم اولمقدرد و اگر اندن دخی عاجز ایسه التمس مسکینی
 اطعام ایتکدر حق سبحانه و تعالینک (الذین بظهارون من نساءهم ثم یعودون لما قالوا فصریر رقیبة قبل
 ان یتأسا فن لم یجد فصیام شهرین متتابعین فن لم یستطع فاطعام ستین مسکینا) قول شریف یغجون (ذرعه
 قبی طعام اوما و اومی و خرج لم یفطر ملاء الفم اولا) اگر صائمه طعام یا خود صو یا خود صفر اقی ایتمک غلبه
 ایدوب قبی ایتد کده اول طعام یا خود صو و یا صفر اصاعک اغزینک طولیسی او اورسه اولامقظرد کلدرد
 رسول علیه الصلاة والسلامک (من ذرعه القبی فلبس علیه قضاءه و من استقاءه عد افلیقض) قول شریف یغجون
 (فان ملاء و عاد و هو ذاکر) پس اگر اغزی طولوب و ینده عودت ایدر سه حالبوکه اول صائم صومی ذکر
 ایدینجی اوله (لم یفطر فی الصحیح) قول صحیح اوزره اول قبی مقظرد اولدی و بو قول امام محمد کدر نه پایه ده بویه
 ذکر اولندی ز را صورت افطار که بو تقدرد بولندی و معناسی دخی بولندی ز را عادات اول قبی ایله
 عبدالتز (او اعد افطر بالاجاع) یا خود اول صائم اغزی طولیسی اولان قبی کسند و اطعامه اینسیدی یعنی
 بونسیدی بعد الخروج ادخال بولدینی ایچون بالاجاع افطار ایتدی ایتدی صورت افطار متحقق اولور
 (وان لم یملأ لم یفطر) اگر اول قبی صائمتک اغزنده طولودکل ایسه مقظرد اولمز بزم روایت ایلدی بکمز شی ایچون
 (وان اعد فی الصحیح) اگر چه کیم صائم کسند و اعاده ایتدی ایسه ده قول صحیحده افطار ایتدی * ز را تحقیق
 اول صائم اگر قبی قلیل اعاده ایتدی ایسه امام محمد کفارتده صنع بولندی یغجون صومی فاسد اولدی و امام
 ابو یوسف کفارتده خروج بولندی یعنی ایچون صوم فاسد اولدی و قول صحیح دخی بودر ز بلجی بویه ذکر ایلدی
 (استقاء ملاء افطر بالاجاع) و اگر صائم کسند و صنعبله اغزی طولیسی قبی اینسیدی بالاجاع افطار
 ایتدی بزم روایت ایلدی که من حدیث شریف ایچونکه رسول اکرم علیه الصلاة والسلام (و من
 استقاء فلیقض) پیوردی پس انده عود و اعاده تک تفریحی تصور اولمز ز را صائم قبی ایله افطار ایتدی
 (او اقل) و اگر اغز طولیستدن از قبی اینسیدی امام محمد کفارتده افطار ایتدی بزم روایت ایلدی بکمز
 حدیث مطلق اولدینی ایچون پس ذکر اولنان تفریح امام محمد قولی اوزره حاصل اولمز (لانی الصحیح)
 قول صحیح اوزره افطار ایتدی بو قول ابو یوسف کولایدر خروج بولندی ایچون و اما ابو یوسف کقولی اوزره
 تفریح حاصل اولور و بو جلدن مصنف (فان عاد القبی) دیدی یعنی اگر قبی ایچان بنفسه عودت ایدر سه
 (لم یفطر) افطار ایتدی بزم ذکر ایلدی بکمز شی ایچون (او اعد فیه روایتان) اگر صائم کسند و اعاده
 اینسیدی انده ایکی روایت وارد بر و ایتده خروج بولندی یغجون افطار ایتش اولمز و روایت اخری صنعک
 کتبی ایچون افطار ایتش اولور بو ذکر اولنان قبی طعام و یا صو و یا صفر اولدینی صورتده در (و اما البلغم
 فلا یفطر) و اما قبی بلغم اولور سه امام اعظم و امام محمد کفارتده افطار ایتش اولمز ابو یوسف کفارتده قحان
 اغزی طولوب اولور سه افطار ایتش اولور و ظهارتک انتقاضنده اختلاف اوزره اولدیمه بنه (اکل الحساین
 استانه مثل حصه قضی) و اگر صائمتک دیشلری ارالغنده باقی قلان نخود مقداری لحمی اکل اینسیدی
 اول صومی قضا ایدر و کفارت لازم کلر (و فی الاقل لا) و نخود مقدارندن اقل اکل اینسیدی اول صومی
 قضا اغز و کفارت لازم کلر (الا اذا خرج فاکل) الامر که اول نخود مقدارندن اقل اولان لحمی اغزندن
 چیقاروب اکل اینسیدی قضا لازم کلور (اکل مثل عسمة مقظرد الا اذا مضغه) صوسام و صوسام
 مثلی برجه اکل اینسیدی مقظرد الامر که اول سمعی و یا حبی بی چیزنه مقظرد کلدرد چه حمله اول

حبه نحو اولدیغی جهمتدن (کر، ذوق شیء و مضغه بلا عذر) بلا عذر برشی طمئنی و چیمتک مکروه اولدی اما طمئتک کراهتی صومک افسادینه مباشرت اولدیغی ایچوندر وفقها دن بعض ذکر ایلدیکه تحقیقاً هر آه نیک زوجی سوء الخلق اولسیدی اول مر آه نیک اسایله طمئتسندیه باس بو قدر فقها دیندیلر که بو فرض اولان صنومه در و اما ناطوعاً اولان صنومه مکروه اولمز و اما چیمتک کراهتی طمئتک کراهتی کبی ائده افساد صومه مباشرت اولدیغی ایچوندر و اگر مر آه نیک صیبسی ایچون صائم اولیاندن چایوب و یرجک کسینه سی اولماقله و طمئخ ولین حلیب بولنماقله معذوره اولسه صیبسی ایچون چیمتکه به باس بو قدر (و اولعلکا) اگر صائمک چیمدیکه صافتر اولورسه ده مکروه اولدی زیر ائد ذوقده اولدیغی کبی افساد ایچون مباشرت وارد و دخی افطار ایله منتم اولدیغی ایچون زیر برکسته اتی اراقدن کور سیدی برشی اکل ایدر ظن ایدر دینلدیگه بو ذکر اولتان چیمتن شیدن برشی منفصل اولدیغی صورتده در و اگر چیمتن شیء منفصل اولورسه صومی افساد ایدر زیرا چیمتن شیء طمئغلوب صائمک جوفته ائندن برشی و اصل اولور (و کره القبله ان لم یأم) و اگر صائم نفسندن امین دکل ایسه صائم ایچون آخری او پک مکروه اولدی (لادهن الشارب و السواک و لوعشیا) صائم یغنی یاغتیق و مسواک طمئتی مکروه اولدی اگر چه کیم سواک بعد از و ال ایسه ده و امام شافعی قتنده بعد از و ال سواک مکروه اولدی زیرا سواک آفرده اولان رایحده بی ازاله ایدر

* (فضل) *

(حامل و مر ضعیف خافت علی نفسها او وادها و مر یض الزیاده و المسافر افطر) افطر لغتی حاملک الی آخره خیر ایدر کبه اولان مر آه و امن کلی اولان مر آه نفسی اوزره یا خود ولدی اوزره خوف ایستیدی و مر یض اولان کسینه مرضی زیاده اولور دیو خوف ایستیدی و مسافر افطار ایتمک جائز اولدی جوازه علت عذر بولندیغی ایچوندر (و قضوا ما قدروا) یعنی ذکر اولسان کسینک اوزرینه کچن ایامک صومنی قضا لازم کور عذرک زوال کولنندن بئشدکلی مقدار ایله و قضا لازم کلنک فائده سی قضا نک فقدی قتنده طعامله و صیتک واجب اولسیدر (بلا کفارة) کفار تسز قضا لازم کور زیرا عذر ایله افطار در (و فدیة) و دخی فدیة سر لازم کور زیرا فدیة خلاف قیاس اوزره شیخ فاتی حقتنده وارد اولدی فدیة نیک غیر فدیة اوزره قیاس اولمز و فدیة بغدادین نصف صاعدر و خرماندن و یا خود شعیردن بر صاعدر (و ندب صوم مسافر لایضره) و مسافرک صومی اکاضرر و یرمز سه مندوب اولدی حق سبحانه و تعالینک (وان تصوم صوم خیر لکم) قول شریفی ایچون و اما رسول اکرم صلی الله تعالی علیه و سلمک (لیس من البر الصیام فی السفر) قول شریفی حالت مشقت اوزره محمولدر (فان ماتوا فیه فلا فدیة) و اگر اول معذور اولنلر ذکر اولسان عذر زده فوت اولسه لردی فدیة ایله و صیت واجب اولمز (ولو بعد زواله فدی عنده ولیه) و اگر عذرک زوالنن نکره فوت اولسه لردی میتک ولیسی میتدن فدیة ایدر (بقدر ما قدر علیه و فات عنه) میتک صحبتنده قضا سته قادر اولوب میتدن فوت اولان ایامک مقداری فدیة ایدر زیرا میتدن فوت اولان ایام قچان اون کون اولسیدی و رمضان نکره بئش کون قائم اولوب بده مر حوم اولسیدی پس اگر اول کسینه ایام اقامتده صحت اوزره اولسیدی ائک اوزر بئش رمضان نکره صحت اوزره قائم اولدیغی بئش کونک فدیة سی لازم کور ما عدا سنده لازم کلز (ان اوصی المیت فیکون من الثلث) اکرمیت و صیت ایتمدیه و لینگ فدیة ایلدیگی شیء میتک ثلث مانندن اولور (وان تبرع و لیه به) و اگر ولیسی میت ایچون فدیة ایلدیگی شیء تبرع ایدر سه (جائز جا ز اولور (وان صام اوصلی عنه لا) و اگر ولی میت ایچون صائم اولوب نماز قیاسی دی جائز اولمز رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم (لایصوم احد عن احد ولا یصلی احد عن احد و لکن یطعم عنه) قول شریفی ایچون بو حدیث شریفی نسانی روایت ایلدی (کذا کفارة الیمین و القتل بغیر الاعتاق) کذلک اعتناق غیر ایله کفارت یمین و کفارت قتله دخی تبرع ذکر اولتان کبیر یعنی قچان کفارت یمین و کفارت قتله اطعامله و کسوه ایله تبرع ایستیدی جائز اولدی اعناقله تبرع جائز اولدی ائده میتک رضاسی اولقسر یمین ایچون آرام ولا اولدیغی ایچوندر و الله اعلم (بقضی رمضان ولو بفصل) ره رضان قضا اولنور کر کسه فصل ایله اولسون یعنی وصل و فصل جائز اولور مستحب اولان و صالدر حق واجب اسقاطه

سرعت اتمك جهتدن (وان جاء آخر صامه) و اگر قضا طو تركن رمضان آخر كاسیدی اول كلان
 رمضانی صائم اولور * زیرا اول گون اول كلان رمضانك اداسنك وقتیدر (ثم قضی الاول) رمضان آخر ادا
 اولندقدنسكره رمضان اولك باقی قلان قضا سن ایدرز را قضا نك وقتیدر (بلا فدیة) فدیة سز قضا ایدر
 ز را قضا نك واجب اولسی تراخی اوزره در * یعنی اكتمك اوزره در حتی انكچون قضا ایتردن اول تطوعا صائم
 اولق جا ز در وشافعی قننده بغير عذر تاخیر ایدرسه فدیة واجب اولور (وفدیة كل صلاة حتی الوتر
 كصوم يوم) و هر صلاة فاشه نك فدیة سی ركوك صوم نك فدیة سی كیدر قول صحیح بودر و بعضی ركوك نك
 صلاتك فدیة سی ركوك صوم نك فدیة سی كیدر دیدی (والشیخ الفانی) و پیرفانی كه صوم اوزره قادر
 اولید (افطار وفدی) افطار ایدر وفدیة و یر یعنی هر كون ایچون رك مسكین اطعام ایدر نكیم كفارتده
 ابتدیی اطعام كبی (وقضی ان قدر) و اگر صوم اوزره قادر اولورسه قضا ایدر * ز را فدیة نك حكمی ابطال
 اولورز را خلفیك شرطی عجزك مستمر اولسیدر (بلزم نفل شرع فیه قضا اداء وقضا) اداء وقضا
 قضا شروع اولتان صوم نافله لازم كور یعنی اتمای واجب اولور * پس اگر شروع ایدن كسته اول صوم
 نافله بی افساد ایدرسه انك اوزرینه قضا لازم كور (الا فی الايام المنهية) الا اگر ایام منهیه ده شروع ایدرسه
 اتمام واجب اولمز ز را اول ایدمه شروع مازم دكلدر ایام منهیه عید فطرك وعید اضحانك بش كونیدر
 واضحا نكده و اوج كون ایله یله (ولا یفطر بلا عذر فی رواية) نافله صومه شروع ایدن كسته پر و ایدمه
 بلا عذر افطار اتمك جا ز اولمز * ز را علی ابطال ایدر و تحقیق حق سبحانه و تعالی (ولا یطولوا افعالكم) یوردی
 و روایت اخر ادا فطار جا ز اولور * ز را قضا نك خلفیدر پس ابطال یوقدر (والاضیافة عذر) و ضیافت
 عذر در * یعنی اظهار روایت اوزره و امام حسن امام اعظم دن روایت ایلدیكه تحقیقا ضیافت عذر دكلدر
 و بوحكم ضیافتك صاحبته و ضیافته و ارانه شامل اولور (نوى المسافر الافطار واقام فنوی الصوم و قننها)
 مسافر افطاره نیت ایدوب مقیم اولسیدی پس نیتك وقتنده اولكه ضحوة كبرایه و نحره در قبل الزوال دكلدر
 صومه نیت ایلسیدی * و صومه ادر فرض و نافله به عوی اوزره در بواجل دن مصنف (صحیح دیدی * ز را
 فرض و نافله سخته مختلف اولمز لایق وجوده و عدم وجوده مختلف اولور له منی اول صومه مسافر و مقیم
 نیتی صحیح اولور (و فی رمضان یجب) و ذكرا اولتان نیت فحان رمضانده اولسیدی صوم واجب اولور * ز را
 سفر صومك واجب اولسنی منافی اولمز (كما یجب علی المقيم على المقيم يوم منه سافر فیه) نكیم مقیم اولان
 رك كسته نك اوزرینه رمضانده مسافر اولدیغی كونك صومنی اتمام واجب اولدیغی كبی (ولا كفارة فیهما
 بالافطار) یعنی مسافر كقامتده و مقیم سفر نده افطار ایله كفارت یوقدر * اوانده و آخر نده شبهه بولند یعنی
 ایچون اولكه سفر در نكیم شبهه ایچون نکاح فاسدده حد ساقطا اولدیغی كبی (قضی ایام الاعماء و اولكل الشهر)
 معنی علیهك كونلری كركسه برای اوسون كاسی قضا اولور * زیرا مرضك بر نوعیدر قوایی ضعیف ایدر
 و عقلی زائل ایتر پس وجوب و ادای منافی اولمز (الا یوما حدث فیه اونی لیلته) الا انما نك ظهور ابتدیی
 كونده یاخود كجهه ده صوم بولدیغی ایچون اول معنی علیه اولان كسته اول كونی قضا ایترز را ظاهر
 بودر كه مستك صلاحته جل كجهه دن نیت ایلسیدر حتی رمضانك كاسی اكل اتمك معنادی اولغه
 فاسق اولسیدی رمضانك كاسی قضا ایدر نیت بولنیوب سبب موجود اولغه (و ایام جنون افاق بعدها)
 و دخی صومه یعنی رمضانك جنون دن افاق بولان كسته نك ایام جنونی قضا اولورز را سببكه شهر رمضاندر
 بولندی و نفس و جوبك اهایتی اینه ذمته در بودخی بلا مانع محققه در * ایدمی فحان و جوب بلا مانع محقق
 اولسیدی قضا معین اولور (و لا كل الشهر المستوعب به) و جنون له مستوعب اولان شهر رمضانك
 کلیسی قضا اولمز ز را حرجه مقضی اولور انما بونك خلا فیدر كه ز را انما عاداتنا شهری استیعاب ایتر و جنون
 اكثر یا شهری استیعاب ایدر (مطلقا) یعنی را بر در كركسه اول كسته مجنون اولدیغی حاله دبالغ اوسون
 و كرك عاقل اولوب صكره مجنون اوسون (نذر صوم الايام المنهية او السنة صحیح) رك كسته منهیه اولان
 ایامك یاخود ایام ستمك صومه نذر ایلسیدی اول نذر صحیح اولدی * زیرا صوم مشروعه نذر ابتدی ونهی
 غیری ایچوندر و اول نهی الله سبحانه و تعالی نك دعوتنه اجابتی ترك اتمكدر پس انك نذری صحیح اولور

(واطرها) لکن اول کسئہ اول نذر ایتدیکی ایامده معصنه مجاوردن احترازاً افطار ایدر (وقضاها) اول ایام مذوره تک صومنی واجبی اسقاط ایچون قضا ایدر (وان صامها اجزأه) و کر اول ایام منیه بی صائم اولورسه جائز کور یلور و عهدہ سندن چیقار* زیرا اول کسئہ التزام ایلدیکی کبی صومی ادا ایتدی (فان لم یوشیأ) و اگر رشئه نیت ایلوب الله ایچون شویامک یاخود سنه تک صومی بنم اوزرمده اوسون دیسیدی بومسئله التی وجه اوزره دربار رشئه نیت ایتمکدر (اونوی الذکر فقط) یاخود بالکثر نذر نیت ایدوب بعینه نیت ایتمکدر (وان نذر وان لایکون عینا) یاخود بالکثر نذر نیت ایدوب و بعین اولماعه نیت ایتمکدر (کان نذرافقط) ذکر اولان وجوه ثلاثه بالاجماع نذرا اولور* زیرا بوا کلام صنعه سیله نذردر تحقیقی عن یمتله یعنی نیتله مقرر اولدی (وان نوب الیمین وان لایکون نذرا کان عینا) و اگر بعینه نیت ایدوب و نذرا اولمق می ادا بدرسه قولی عین اولور* زیرا عین کلامک بمحمد ایدر حالو که عینی تعیین ایدوب غیر نقی ایلدی (وعلیه الکفارة ان افطر) بوضورنده افطار ایدرسه اوزر بنده کفارت لازم کلور تنکیم عینک حکمیده بودر (وان نواهما الیمین) و اگر ایکسئسه یاخود نذره تعیین مزیمئه نیت ایدر سه (کان نذراو عینا) عین ایله یله نذرا اولور حتی افطار ایتسیدی نذر ایچون قضا ایدر و عین ایچون کفارت واجب اولور* زیرا قائلک نذری صیغه سیله نذردر و موجیله بمیندرو بوقامده اشکال مشهور واردر که کتب اصولده ذکر اولتمشدر بومحله ایراده حاجت بوقدر (تدب تفریق صوم السنه من شوال) شوالدن ایام سنه تک صومنی ابرقی مندوب اولدی یعنی تحقیقا ایام سنه تک صومی افطار د نصکره متابعا و ادا قلری حالده فقها دن بعضی انی که کوردی اولمکه امام مالکدرو بعضی که به کورمدی و اگر صوم ستنی شوالده تفریق ایتسیدی اول تفریق کرا هندن و نصار ایه تشبهدن بعدا اولور خلاصه بویه ذکر اولندی (نذر صوم شهر غیر معین متابعا فاطر بوما یستقبل) و اگر بر کسئسه معین اولیان رشهرک متابعا صومنه نذر ایدوب شروعد نصکره بر کونن افطار ایتسیدی یکیدن بدأ ایدر زیرا اول نذرو صغله مختلف اولدی (لاقی معین) شهر معینه نذر ایتسیدی یکیدن بدأ ایلر یعنی اگر بعینه رشهرک صومنه نذر ایتسیدی پس بر کونن افطار ایتکله یکیدن بدأ ایلر و اول افطار ایتدیکی کونی قضا ایدر حتی صومک کلیمی وقتک غیریده واقع اولسون ایچون کافیده بویه ذکر اولندی (لا یخص نذر غیر معلق بزمان و مکان و درهم و فقیر) معلق اولیان نذر زمانه و مکانه و درهمه و فقیره مختص اولر* اما زمانه مختص اولیان تحقیقا نذر ایدن کسئسه الله ایچون رجعی صائم اولمق بنم اوزر بعه نذرا اولسون دیرو یاخود رجعی اعتکافی ایتک نذرم اوسون دیر* پس رجیدن اول رشهری صائم اولورو یاخود اعتکافی ایدر یاخود وجه مذکور اوزره صلاحی ذکر ایلسه نذر دن جائز اولور و امام زفر جائز اولر دیندیلر* و امامکانه مختص اولیان تحقیقا اول نذرا ایدن کسئسه کعبده نماز قیلغه یاخود صائم اولمغه یاخود تصدق ایتک نذر ایتسه ذکر اولنلری کعبه تک غیر مکتبه ایشاسه بنم قتمزده جائز اولدی امام زفر قتمده بونک خلافتدر* و امامدرهم و فقیره مختص اولیان الله ایچون بودر هرلی تصدق ایتک بنم اوزر بعه نذرا اولسون یاخود بوقیره تصدق بنم اوزر بعه نذرا اولسون دیمکدر پس اول در هر لری غیر مکتبه تصدق ایلسه یاخود نذر ایلدیکی فقیرک غیر مکتبه تصدق ایلسه بنم قتمزده جائز اولدی امام زفر بونک خلاقی اوزره در (بمخلاف المعلق) نذرمعلق غیر معلق خلاقی اوزره در اگر نذر ایدن کسئسه اگر فلان کسئسه کلورسه الله ایچون تصدق ایتک یاخود صائم اولمق یاخود نماز قیلق یاخود اعتکافی ایتک بنم اوزر بعه اولسون دیسیدی اول کسئسه کلریدن مقدم نذر ایلدیکی فعلی ایشاسیدی جائز اولور و فرقی و در که تحقیقا نذر فی الحال سبیدر و نذر تحتمه داخل اولار قریبت اولان شیدر اولمکه اصل تصدق تعیین دکدر پس تعیین باطل اولوب قریبت کالانم کلور معلق بونک خلافتدر که ذرا تعلق نذره سبب اولسونی متع ایدر پس تعلیقندن مقدم تعجیل جائز اولدی (نذر صوم رجب فدخل و هو میرض لا یستطیعه الا بضر افطر و قضی کر مضان) اگر بر کسئسه ماه رجبک صومنه نذر ایتسیدی پس رجب داخل اولدقده اول کسئسه تک قدرتی بولموب الامر ضنه ضرر ایله قادر اولسه اول کسئسه افطار ایدر و رمضان کبی قضا ایدر یعنی استرسه اول قضایی رجبه و ضل ایدر یاخود فصل ایدر والله اعلم

(باب الاعتكاف) *

بواب اعتكاف احوالی بیسانند در (الاعتكاف هو) اعتكاف لغت جهتندن الكتمك و برثنی اوزره
 دائم اولقی معناستند در و شرعا (لبث رجل فی مسجد جماعة) بر رجلك بر جماعةك مسجدنده الكتمك بدر
 (او امرأه فی بیتها بنیته) یا خود برمی آهك كسندو بیتنداعتكاف بنیتله الكتمك بدر (وهو واجب
 فی المنذور) واعتكاف منذوره واجبدر (وسنة مؤكدة فی العشر الاخيرین رمضان) ورمضان شرفك
 عشر اخیرنده سنت مؤكده در (و مستحب فی ما سواه) و عشر اخیرك ماعداسنده مستعیدر (و الصوم
 شرط الصحة الاول) و واجب اولان اعتكافك صحتی ایچون صوم شرطدر (لا الثالث) مستحب اولان
 اعتكافده صوم شرط دكلدر (فافله) مستحب اولان اعتكافك اقلی صومك شرط فلنما می اوزره اولكه
 امامدن ظاهر روایتدر و امامتک مختار لیدر (ساعة) بر ساعتدر و اعتكاف مستحب ایچون حد معین
 بو قدرحتی اگر بر كسند مسجدده داخل اولدوقده مسجددن خروجنه دكین اعتكافده نیت ایله اعتكاف
 صحیح اولور زیرا نفلك مناسبی مساهله اوزره در حتی نافله صلاتده قیامه قدرت و ارا بكن قاعدا جائز اولور
 واجب بوبله دكلدر (و قبل شرط فيه ايضا) بعض دیديكه مستحب اولان اعتكافده دخی صوم شرطدر
 و بوامام حسنك امام اعظمدن روایتدر (و افله یوم فن قطعه فيه) پس اعتكاف واجبك اقل مدتی
 بركوندر پس معتكف اولان كسند اول كونده اعتكافی قطع اینسیدی (یقضى) اول كونك اعتكافی
 قضا ایدر * زیرا اول كسند اعتكافه قصدا شروع ایدوب ابطال ایندی (و لا یخرج الا ل الحاجة الانسان)
 و معتكف مسجددن چیقمازالایوب و تغوط کبی حاجت انسان ایچون چیقماز زیرا بالضروره ثابت اولان
 قدرتیجه تقدیر اولور (و اجمة) یا خود صلات جمعه ایچون خروج زیاده مهم حاجتدر ایندی صلات
 اجلیچون خروجی ضروره مباح اولدی (وقت الزوال) صلات جمعه ده شمسك زوالی وقتنده چیقماز اگر
 معتكف اولدیغی مسجد جمعه قریب ایسه شول حیثیتله كه زوال شمسه منتظر اولسه خطبه فوت اولیه
 (و من بعد منزله فوقنا یدر كهها) و اگر معتكف اولدیغی مقام جمعه بعد ایسه جمعه یه بنشه كج مقدار ی وقتده
 خروج ایدر زوال شمسه منتظر اولم بلکه اول وقتده چیقماز كه جمعه واصل اولوب ایکی ركعت تحیة المسجد
 و درت ركعت سنت قلیقی ممكن اوله (و یصلی السنن علی الخلاف) و صلات جمعه دنصكره خلاف اوزره اولان
 سننلری قیله چیق مقدار ی ایكوز یعنی اول سننلر امام اعظم قنده درت ركعت و امامین قنده الی ركعتدر
 بوندن زیاده الكتمك * زیرا حاجت ایچون خروج اولكه سنت حقهده باقیدرز براسنت فرضنه تابعه در و انلك
 فرغند نصكره مكشه حاجت بو قدر (و لا یفسد مكشه اكثر منه) و ذكر اولناندن اكثر مكث اعتكافی افساد
 ایتمك كسه مكث بركون بر كجه اولسون * زیرا اعتكافی افساد ایدن مسجددن خروجدر جمعه مكث
 دكلدر لکن جمعه مكث مستحب اولم زیرا جمعه اعتكافی مسجد واحدده التزام ایلدی ایکی مسجدده تمام
 ایلك لابق دكلدر كافیده بوبله ذكر اولندی (و ان خرج بلا ضرر فسد) و اگر معتكف مسجددن بلا ضرر
 بر ساعت چیقسیدی اعتكافی افساد اولور زیرا خروج الكتمكی منافیدر * و شول شككه آخری مثنی اوله انده
 قلیل و كثیر مساویدر صومنده اكل و طهارتده حدیث کبی و امامین معتكف نصف یومدن اكثر چیقده
 فاسد اولم دیدیلر (و خص بالكل و شرب و نوم و شرأه و بیع فيه) و اعتكافده اكل و شرب و بیع و شرأه
 مخصوص اولدی یعنی معتكف اولان كسند مسجدده بوفعلاری ایشر * یعنی طعام بر و صوابجر و آتور و صائر
 مسجدك غیر یه ایشلیه من (و كره احضار المبیع) و لکن بیع و شرأه ایلدی بی شیئی مسجدده احضار اینك
 مكروه اولدی * زیرا انده ضرورت بو قدر (و الصمت) و صمت دخی مكروه اولدی زیرا رسول علیه الصلاة
 و السلام صوم صمتدن نهی ایلدی و امام اعظم صوم صمتدن سؤال اولندی صائم اولوب تكلم ایلك كدر دیدی
 امام حید الدین دیديكه صمتك مكروه اولمی معتكف صحتی قریب اعتقاد ایلدی بکی وقتده در و اگر قریب اعتقاد
 ایتمسه مكروه اولم رسول علیه الصلاة و السلامك (من صمت نجما) پورد یغیچون بو حدیث شریفی عبدالله
 ابن عمر رضی الله عنهما روایت ایلدی (و انكلم الا بخریر) و تكلم دخی مكروه اولدی الا خیر ایله تكلم مكروه
 اولدی * زیرا حق سبحانه و تعالیك (قل لمبادی بقولوا اللی هی احسن) قول شریفی عمومی اوزره خارج

مسجدده معتكف غیری تكلم الا خبر الله تكلم ايتك اقتضا بدره ظن ادر سنكه معتكف مسجدده
 خيرك غیری تكلم ايتك جاز اوله (و بيطله او طه في فرج ولوليا) اعتكف في فرجه وطه ابطال ايدر كرك
 مسجدده و كرك خارج مسجدده اگر چه كيم ابلده اولور سده زير ايل محل اعتكافدر صوم اعتكافك
 خلا فیدر (اوناسيا) يا خود كركسه معتكف اعتكافي اونودوب وطه ايلسون * زيرا معتكف اولنرك حالي
 مذكروه نسيان ايله معذور اولن (وفي غيره ان انزل) وفرجك غيرده دخی وطه اعتكافي ابطال ايدر
 اگر انزال اولور سه * زيرا انزال جماع معناسنه در حتى انكه صوم فاسد اولور و اگر انزال اولور سه اعتكافي
 افساد ايلز تكيم صومى افساد ايلديكي كبي (كذا القبله والممس) وكذلك اعتكاف او يك ايله و يا يشمق
 ايله باطل اولور يعنى معتكف ايكن او بملكه و يا يشمق ايلز اولور سه اعتكافي باطل اولور زيرا بو ايكسیده
 جماع معناسنه در و اگر انزال اولور سه باطل اولور (وان حرم الكلى للمعتكف) اگر چه كيم وطه و او يك
 و يا يشمق كلبسى دعواى و وطندن اولدق فليچون معتكفه بلا انزال حرام اولديسه ده (نذر اعتكاف ايام لزمت
 بلبالها) بر كسته فراج كونك اعتكافنه نذر ايلسدی كچه رله يله لازم كلور * زيرا على سبيل الجمع ايام
 ذكرى كچه رله يته ده مثال اولور بين العرب ما رأيتك ايام دينور معناسى بن فراج كوندر سنى كور مدم
 ديمكدر مر ادا اولان كونلر كچه رله يله در (و لاه) يعنى مشابه لازم كلور (وان لم بشرط) اگر چه كيم تنابع
 شرط قيلندى ايسه ده (وفي يومين) و ايكي كونك اعتكافنه نذرده (بيلتهما) ايكسیده ده كچه رله يله
 لازم كلور زيرا مثانه جمع معناسى وارد عبادته احتياطاً جمعه الحاق اولنور (و صبح نية النهار خاصة)
 و ايكي صورته ده نهارلك اعتكافنه نيت ايتك صحيح اولدى * زيرا حقيقه نيت ايلدى (نذر اعتكاف
 رمضان فصاهه بدونه وجب قضاؤه) اگر بر كسته رمضان شريفك اعتكافنه نذر ايدوب اول
 رمضان اعتكافسنر صائم اولسدی اول نذر ايلديكي اعتكافك قضاسى واجب اولور (بصوم قصدى)
 صوم قصدى ايله واجب اولور حتى اعتكاف مندورى صومه معاترك ايلسدی بوصول قضاسنده
 اعتكافله عهده دن چيقار حكما شهرك صومنه اتصالك باقى اولدينى ايجون جامع الصغيره و اصول شمس
 الاثمه بونى تصريح ايلدى و صوم مقصود ايله واجب اولغه باعث رسول عليه الصلاة والسلامك
 (لا اعتكاف الا بالصوم) قول شريفه اعتكافك شرطى اولان صوم كال اصلى به عود ايلديكى ايجوندر
 اول كال اصلى اعتكافى موجب اولان نذرايله مقصود اولدينى صومك مستقلا واجب اولسدیر

* (كتاب الحج) *

بو كتاب حجاج احكامى بيانده در مصنفك كتاب حجى تأخيرنه باعث زير ايج عبادتك را بيدر كه عبادت ماله ايله
 عبادت دينه نك بينى جاء در (هو زيارة مكان مخصوص في زمان مخصوص بفعل مخصوص) و حج لغت
 جهتندر بر شينه قصد ايتكدر و شرعا بر مكان مخصوصى زمان مخصوصده فعل مخصوصله زيارت ايتكدر
 وان شاء الله تعالى عن قريب تفصيلي كلور (فرض مرة) بر كره فرض قيلندى زيرا حق سبحانه و تعاليك
 و لله على الناس حج البيت قول شريفى وقتا كه نازل اولدى ايسه رسول اكرم عليه الصلاة والسلام بيور ديكه
 (ايها الناس حجوا) ناس ديديلر كه حج هر سته ده مى بوخسه بر كره ده مى رسول عليه الصلاة والسلام حضر تلى
 بيور ديكه (لابل مرة واحدة) و دخی حجك سبب و جوبى بيت الله هدن تكيم اصولده مقرر اولديكه حج ايجون تعدد
 بو قدر (بالفور عند ابي يوسف و في العمر عند محمد) امام ابو يوسف قنده على الفور فرض اولور يعنى فعلى
 عام اولده فرض اولور و امام محمد قنده فى العمر فرض اولور اصطلاح اصولينده وقت حجه مشكل نسبه
 اولنور زيرا انده جهه معياره و ظرفه وارد پس بالفور دين كسته ديمز كه بر كسته حجى تأخير ايلسه فعلى
 قضا اولور و تراخي ايله دين كسته ديمز كه بر كسته حجى عام اولدن تأخير ايلسه اصلا آتم اولنر تكيم چچان
 بر كسته صلاتى وقت اولدن تأخير ايلديكي كبي بلكه جهه معياره فور ايله قائل اولان قنده راجعه در حتى
 تخفيفا بر كسته حجى تأخير ايلسه فاسقه در دنلور و شهادتى رد اولور لكن چچان بالاخره حج ايلسدی حجى اداء
 اولور قضا اولور و جهه ظرفيه بونك خلافتى قائل اولان قنده راجعه در حتى چچان عام اولد نصره حجى
 ادا ايلسدی تأخير ايله آتم اولنر لكن اگر حج ايتدين موت ايرشسه انك قنده آتم اولور (على حرم مسلم مكلف

صحیح) حرام زه فرض اولور اوله حرله مسلسر مکلفدر سجیدر (بصیرله ز دوراحه مضلا عمه لایه مند)
انک ایچون لازم اولان اشیا سندن یعنی سکنی و خادم و ثاب بیت و ثاب دخی و نیک شهیدر (وغنیة
عیاله الی عوده مع امن الطریق) وعودتی وقتنه دکیم عیالتک نفقه سندن زیاده من طریقله یله زاد
و ذخیره سی و بندجک و بوکنی بوکله حک دهمی و بادوسی اوله (و محرم اوزوج لامرأة فی مسیره سفر)
و مرأه ایچون مسافه سفرده محرم و یا خود زوجی اوله * محرم مرأه تک نکاحی انکیچون صلی
التاید قرابتله یا خود رضاعله یا خود مصاهه ایله حلال اولیان کسنددر (فلوا حرم صلی فبلغ) رصبی
احرامه کبر دکد باغ اولسه (اوعدفتنی) یا خود رفول احرامه کبر دکده آزاد اولسیدی (غنی لم یسقط)
وقت حیض افضل حیض اوزده کسیدی ایکنسندک فرضلی ساقط اولمز ز راولنرک احراملی ناهله نه حیض ایچون
منعقد اولدی پس اداء ناهله اراه فرضه منقلب اولمز (و تجدید باغ حرامه بقرض قبل و بعد مسافه)
بالغ اولان صینک احرامنی فرض ایچون وقتنه به طور مزمن مقدم تجدید اهللی اوزرینه واجب اولان حیض
اسقاط ایچیدر (لااعتق) اعتق اولنان عبدک تکل * زیرا انک احرامی تجدیدی انک اوزرینه واجب
لازمدر عبدال اول احرامدن غیرده مشروعله چیمق ممکن اولمز (و فرضه الاحرام و الوقوف بعرفة و طواف
الزبارة) و حجت فرضی احرام کیمکدر عرفاتنه وقتنه به طور مقدر و طواف زیارتدر * پس چنان یونلردن ری
فوت اولسه حیض باطل اولوزور قابل اولان سنده قضاء واجب اولور اولنکی یعنی احرام شطدر صلاوته اولان
تحریمه کبی و ایکی ناقیری یعنی وقوف و طواف زیارت حجت ایکی رکنلر بدر و شافعی قنده احرامه انلر کبی
رکندر و غیره خلاف شهر حجتدر مقدم احرامه کیرمک بزم فخرنه جائز شافعی قنده جائز اولدغه نده ظاهر اولور
(و واجبه الوقوف بعرفة) و حجت واجبی مز دلفنده و وقوفدر * و مز دلفنده جمعه تسمیه اولوزور مز دلفنده
دینلیدی کبی زیرا آدم علیه السلام حواله اول مقامه مجتمع اولوب حوایه قریب اولدی (والسعی و می
البحر و طواف الصدر للطاق و الخلق) و حجت واجبی سعیدر و طاش آتقدردر و آتقی یعنی اهل کبیدن
اولانلر ایچون طواف صدردر و تراش اولقدردر و چنان یونلردن ربین برکسته ترک ایسیدی حیض جائز اولور
وانک اوزرینه قریب ایتک لازم کاور (و غیرها سنن و آداب) ذکر اولنان فرائض و واجبتدن غیر سی
سنلدر و آالردردر عن قریب جمله سنک تقررو موضعنده کلور (واشهره شوال و ذوالقعدة و عشر ذی حجة)
و حجت شهرری ماه شول و ماه ذی القعدة و ذی الحجة تک عشر اولیدر (مکره الاحرام له بلوا) ذکر اولنان
شوال و ذی القعدة و عشر ذی الحجة حجت شهرری اولدی ایسه یونلردن مقدم حج ایچون احرام کیمت مکر و اولدی
(و بعد سینه وهی طوف وسی) و عمرد یعنی بیت شریفی طواف بین الصفا و المروه سی ایتک سنلدر (و جاز
فی کل السنة) و عمره سنلک کاستنده جائز اولدی (و کهرت بوم عرفه و اربعة بعده) و عمره عرفه کونده
و عرفه دنصکره دوت کونده مکرره اولدی اول کونلر حجت و توبعتک و قناری اولدیغی ایچون (موافیت
الاحرام) احرامک میقاتلری یعنی شول موضعلر که انسان اول موضعلری تجاوز ایدهمن الاحرام اولدیغی
حاله تجاوز ایدر (ذوالحلیفة) مدنی اولنلر ایچون (ذات عرق) عراقی اولنلر ایچون (و حجة)
شیمی اولنلر ایچون و اهل مصر و اهل مغرب ایچون (و قرن) مغرب الیغنده رانک سکونله و صحاح
جوهر بدرانک قحبله بومیقات نجدی اولنلر ایچون نجد بلادر بنددر (و بلالهاها) یعنی اولنلر ایچون
و بوموضعلرک اهل اولنلر ایچون (ولان مر بها) و هندن خارج بوموضعلر هرور اولنلر ایچون میقاتلردر
(و جاز تقدیمه علها) و احرامی ذکراونن میقاتلر وزره تقدیم ایتک جائز اولدی (لا تأخرونها فاعاد
دخول مکة و الحاجه) یوخسه مکبه دخول قصد ایکنسند ایچون کرکسه حج و عمره و کرکسه حاجت
اخری ایچون اول میقاتلردن احرامی تأخیر ایتک جائز اولدی * قصدی دخول ایله قیلده سبب اولدر که زرا
مکبه دخول قصد ایسه اول کسند اوزر محرم اولق لازم اولمز * نه ایله دبو یله ذکر اولدر که مکرره اولسه که
تحقیقاً بیات الله فتا که معظم و مشرف اولدیه انکیچون حصن قیلندی اولنکه مکهدر و حصار قیلندی اولنکه
حرمدر و محرم ایچون دخی حرم وارد اولنکه میقاتلدر حتی اول میقاتلره واصل اولان کسند ایچون تجاوز

ایک جائز اولز الاحرام الیہ اولور (الان بكون من داخل المقات فله الخ) الامک رقاصه مکہ اولان داخل میقتدن اولور سه انک میقاتی حلدن یعنی چنان داخل میقتدن وخارج مکہ دن اولور سه انک بجز میقات حل تغییر اولنان موضعدر وحل شول موضعدر که میقات الیه حرم بندنده در (ولن بمکة للحج الحرم وللعمره الخ) یعنی اهل مکہ دن اولان کسندبه حج ایچون میقات حرم در وعمره ایچون حلدن بر عرفتند در وعرفات ایسه حلدن در بس اول کسندنک احرامی حرم دندن وعمره در امدی انک احرامی حلدنر نوع سفر حاصل اولسون ایچون (من اراد احراما) بر کسندن احرامه کیرمک مراد اینسیدی (توضاً وغسه حب) ابدعت آور و غسل ایندی دخی سو کلودر (ولیس ازار اورده) ازار ستر عورت ایچون و ابدن و صوفوندن حفظ ایچون کیدنک بر ثوبدر ورده چکنندن اشغفه بروی ثوبدر بر ثوبدر وایکبسی اکننه آور (طاهرین) اول ازار ورده طاهر اولدقلری حالده (و تطیب) ودخی ریخته طیبه استعمان اولنور (وصلی شغفا) وایکی رکعت نماز قنار (وقال المرء باحج) ویا نکرجه نیت ایند کسندنر (اللهم انی اريد الحج فیسر لی وتقبله منی ثم لی ونوی به حج) معنسی او بنم اللهم بن حج مراد ایلم امدی اول حجی بکایسریله اول حجی بدن قبول الیه دیکدر اندنصرکه تلبیه ایدر وجه تلبیه الیه نیت ایدر (وهی لیک) وتلبیه لیک دیکدر لیک تلبیه لفظیه وارد اولدی مراد مره بعد اخری نکثیر اجابتدر وهنسی بن سنک طابکنده متیم اولورم اقامه بعد اقامه دیکدر الب بالکن ولب به دندر چنان اول مکند اقامت وملازمت ایدوب اندن مفارق اولسد (للهم لیک لاشربک لیک ان الحمد والشانه لک والمثلک لاشربک) تلبیه دن مراد بودعابی اوقو قدر وجه نیت یونکله اولور (ولا ینقص منها وان زادجاز) بودعادن برشی ناقص انک اولماز واکر یوندن زیاده اولور سه میاز اولور و حضرت عمر رضی الله تعالی عنهدن روایت اولنان تلبیه (ایک ذالسمه وفضل الحسن لیک مرغوب اور هو بالیک) بودعابر (واذ الی ناوالحج امدی چنان محرم اولان کسندن حج ایچون یاخود عمره ایچون نیت ایدر حجی اولدی یعنی حالده تلبیه اینسیدی (اوقلد بدنه نقل) یاخود ناله بر دنه تقلید اینسیدی * تقلید بدنه نیک یوزانه قنار باغلقدر بدنه مکه ده قر بان اشدکلری ناقه به یاخود بقدر اول کسند تلبیه ده محرم اولدی یعنی کبی یونکله ده محرم اولور (اوندر) یاخود بر ندر ایدر کبی بدنه به (اوجز اصید) یاخود بر صیدک جزاسی اولان بدنه تقلید اینسیدی (اوحوه) یاخود جز اصید مثللی یعنی سنه مضایبه ده جنابت سببیه واجب اولش قر بان کبی بر بدنه به قنار طاقسیدی (وتوجه معها) اول بدنه الیه بیله توجه اینسیدی (بر داخلح او به تمام توجه ولحقها) حجی مراد ایدر حجی اولدی یعنی حالده توجه اینسیدی یاخود اول بدنه فی البرو کوندر و بعد توجه ایدوب بدنه به لاحق اولسیدی (اوبه منة لئنه وتوجه بدنه الاحرام وان لم یلحقها فقد احرم) یاخود اول بدنه فی متعه ایچون ارسال ایدوب واحرام نیتله توجه اینسیدی اگرچه کیم اول متعه به لاحق اولزسد اول کسندن تحقیق محرم اولدی فقد احرم قوی واذ الی ناوایقونک الی آخره جزاسیدر یونک اصلی اولدر که تحفه ایجه شروع ایلک مجرد نیتله حاصل اولمز بر نیت صحیح اولر الا چنان فعله مقارن اولور سه صحیح اولور بس چنان نیت تلبیه به مقارن اولور سه نیتی صحیح اولوب اول کسندن محرم اولور بس چنان تقلید توجه الیه بیله مقارن اولور سه نیتی فعله مقارن اولمغله شارع اولور فعلک نیته مقارنتی احرامک خصایص دندر زرا تقلیدس قله بیله افعال چقدر صاحب وقایه اوقلد بدنه نقل قولی بایک آخرنده ابراد ایلدی موضع مناسب دکلدر نیکم خنی دکلدر (ولواشعرا) اصکر بدنه نیک اور چکنی قر بان اولدی یعنی بیلنک ایچون شقی ایدر سه (اوجلهها) یاخود ظهر بنه بر چول انفا ایدر سه (اوبه منة لئنه وتوجه بدنه فی لایحقها) یاخود بدنه فی متعه حج غیر ایچون کوندر و بکنندوسه (اکالحاق اولزسه) اوقلد شانه یاخود بر قیون تقلید ایدر سه (لا) یعنی اول کسندن محرم اولمز (وبعد) یعنی احرام دنصرکه (بتی الف ت) رفئدن انفا ایدر اولنکه جماعدر حق تبارک و تعالی (احل لکم الیه الصیام الرفث الی نسانکم) بیوردی بعضی بر فثله مراد کلام فاحش ددر دیدر بلرز بر کلام فاحش جماعک داعی دندر جماع کبی اولدخی حرام اولور دیدر (والصوق) ودخی مناهی ومعاصیدن انفا ایدر و مناهی مطلقا حرامدر لکن احرامده حرام اولسی اشددر صلاتنه حریر کیم کبی وفرائت قرآنده نظرب یعنی آواز چکنمک کبی (والجدال) ودخی جدال دن انفا ایدر جدال رفیقاری و خد متکارلری

و اگر جبر الله چکنمکدر (وقت صید ابر) ودخی بری اولان سعیددن اتقا ایدر بحرین دکل حق سجد نه
 و تعالیک (و حرم علیکم صید البر ما دمتم حرما) قول شریفی ایچون (و الاشارة الیه والدلالة علیہ) ودخی اول
 صیده الله اشارتدن ودخی سیاده دلیل اولمقدن اتقا ایدر اشارت حاضرده اولان صید ایچون و دلالت غایب
 اولان ایچون اقتضا ایدر (و انطبیب و قلم الفطر و ستر اوجه و الرأس و غسل رأسه و ولیمته باخطمی)
 بعد الاحرام تطیبیدن و طرقلرین کسمکدن و یوزینی و یاخی اورنکدن و یاخی و صفائی خطمی الله غسلدن
 اتقا ایدر خطمه قید باعث زرا خطمی ک رایح طیبیدسی وارد امام اعظم فتنده طب اوور و امامین فتنده
 باشده اولان هوامی قتل ایدر پس اجتناب اولنور و غیره خلاف دم واجب اولمقدن ظاهر اوور پس امام اعظم
 فتنده دم واجب اوور و امامین فتنده صدقه واجب اوور (و قصها) ودخی محرم صفائی قرقدن (و حلق
 رأسه و شعر بدنه و لبس قمص و سراویل و قبا و عمامه و خفین) ودخی بحر یاخی تراشدن و بدنت قانی
 تراشدن و کوملک و طون و دیلمکس قفتان و صارق و ایچی ادکلرین کیمکدن اتقا ایدر (الا ان لا یجدن لعین و یضع
 سفلی من اکعب) لامکر که ایچی نعلین بولوب طوبو غندن اشاغیسی قطع ایله (و ثوب باصغ عماله طب) و ثوب که
 طب شمله بویاعش اوله اندن دخی اتقا ایدر (الا بعدز واله) الامکر که صغ خطیب ندن زائل اولش اوله
 (لا الا سحمام و الاستظلال ببيت و محمل) جامه کیرمکدن و برینت کو لکه سنده اونور مقدن و محمه
 کولکدن کیمکدن * محمل اولانک قعی و میم ثابتنک کسری ایله و میم اولنک کسری و ثابتنک قعیله هودج
 کیرد بری بولمک محفده در (و شد همیان فی وسطه) و بلند کر بغلفندن دکلمش اولور سنده بو کیرنه بغفده اس
 بو قدر (و اکثر التلبیه رفع الصوت متى صلی) و نماز قلدن نکره رفع صوته تلبیه چی چوق ذکر ایدر (و علا
 شرفا رهبط و ادبا) یاخود برعالی بر چقار کن یاخود بر دربه ایز کن (و اوقر کینانا و امحر) یاخود را کله
 یعنی رازاتو کسنده ملاقی اولدیغی حالده یاخود وقت سحرده رفع صوته کثرت ارز ز تلبیه ایدر (و اذ دخل
 مکة بدأ بالمسجد) پس چنان مکه به داخل اولمقدن مسجد حرام ایله به اولنور زیرا بیت انده در مقصود
 ایسه انک زیارت ایدر (و حين رأى البیت کبر و همل) و بیت شریفی کوردیگی و فتنده تکبیر و تمایل ایدر
 (ثم استقبل الحجر کبر امهلا) اندن نکره حجر اسوده تکبیر و تمایل ایددیغی اولدیغی حالده (رافعا یده
 کالصلاة) و صلاة کبی ایچی الریزن فع ایچی اولدیغی حالده حجر اسوده استقبال ایدر (و استلم) ودخی
 ایچی الری ایله حجر اسوده یا شوب اوورده اسلام عند الفقهاء ایچی کفی سج لاوزرینه وضع ایدوب اغزی ایله
 اوتمکدن درلر اکر او به مر ایسه ایچی کفی ایله مسح ایدر (ان قدر بلا ایداه) اکر مساینه اذ ان کسزین اسلامه قادر
 اولور سده (و الا بمس مانی یده فقیهه) و اکر قادر اولور سده ایله مس ایدوب ان اوپر (و ن حجر عسما) و اکر بو ایکی سندن
 دخی عاجز اوور سده (استقبله مکبر امهلا) صلاحتی الله تعالی و مصیلتی علی الذی علیه الصلوة و السلام) تکبیر و تمایل
 و الله عظیم الشانه حد ایددیجی و نبی محمتر علیه الصلوة و السلامه تصلبه ایددیجی اولدیغی حالده حجر اسوده
 استقبال ایدر (و ط ف لاقدم مضطعبا) و قدوم ایچون طواف ایدر مضطعب اولدیغی حالده یعنی رداسنی
 صاع قولتوخی الشه الواب اوجنی صول او موزی اوزره القا ایددیجی اولدیغی حالده (و راع الخطم) حصیث
 اردندن طواف ایدر خطم اتون اووق طرفنده دیواردن بر قطعه در * خطم حصیثندر کسره معاسنه خطیم
 دیکه باعث برایتندن کسرا اولمش بر قطعه درز بر اول بیتدن ایدی بویله اولدیغی اجلدن و راستدن طواف
 اولنور حتی رکسنه یا نکر خطمه استقبال ایسه جائز اولدی زی را کعبه به توجه ک فرضتی کبله ثابت اوسدی
 ایدی احتیاطا خبر و احد ایله ثابت اولان ایله ادا اولنور (اخذ عن عیته جمالی الباب) باب بیق ولی ایدن جانبی اخذ
 ایددیجی اولدیغی حالده یعنی طواف ایدن کسنه تک صاع طرفنی ولی ایدن جانبی اخذ ایددیجی اولدیغی حالده
 و حجره استقبالده طائفک صاعی باب جانبته اوور پس حجر اسوددن بدأ اولنور بوجانبه کیددیجی اولدیغی حالده
 و حجر دن بلب بیتنه و ارنجه اولان مابینه ملتزم دیور (سبعة اشواط) یعنی بدی کره طواف ایدر (رمل
 فی الزلأه الاول فقط من الحجر الجبر) ایچی اولسکی اوج طوافده حجر در حجره رمل ایدر یعنی بر لرمل بور و سنده
 ایچی او موزلی حرکت اتمکد رایچی صفت مابینده صالو و صالو بورین بهادر کبی و بواج طواف اضطباعه
 اوور و طوافده بیلنک سببی مشرکین مسلیک بدنلرینی بترک جاسی ضعف ایلدی دیکلاری و فتنده

مشرکیتہ اظہار جلالت ایچون اولدی اندنصرکه بعد زوال السب رسول علیه الصلاة والسلام زمان
 سعادت لرندہ وبعده حکمی باقی قالدی وطوافک باقی فلان درنده ظایف کندوهیثی اوزره بورر (و کلامه فعل
 ما ذکر) وهر بر طوافده جراسوده مروایتدی کبی استلامدن ذکر اوانان شیئی ایشلر (وذب استلام الزک
 الیمانی) و رکن یمانی بی استلام مندوب اولدی و امام محمد روایت اوانور کورکن یمانیستک استلامی سندر
 یوایکسنتک غیری استلام اولمز حجاجک ناسی اولدیغی ایچون (و ختم الطوف باسلام الحجر) و طوافک ختمی حجر
 اسودک استلامیه در (ثم صلی شفعاً یحب بعد کل اسوع عند المقام اوغیره من المسجد) یوندرنصرکه مقام
 اراهم علیه السلام قسندیا خود مسجد حرامدن بر غیری وضو ده هر بریدی شو طند نصرکه ایکی رکعت نماز
 قلیق واجب اولور و طوافه طوف قدوم و طواف تحیه تسمیه اوانو (سنة الاطلاق) آفاق اولنلر ایچون یعنی
 اهل کعبه دن او ایوب خار جدن اولنلر ایچون سندر (ثم عاد واستلم الحجر) و بعد الصلاة دونوب حجر
 اسودی استلام ایدر (وخرج وصعد الصفا) و مسجددن چقبوب صفایه صعود ایدر (و استقبل البیت
 و کبر و هال و صلی علی النبی علیه الصلوة والسلام و رفع یدیه و دعا بما شاء) و بیت مکرمه استقبل ایدوب
 و تکبیره تها ل و نبی علیه الصلوة والسلام حضر نلر بنده تصلیه ایدوب و ابی الارین قالدروب دلدی بکی دعای
 ایدر (ثم شئ نحو المروة سا عیابین المیلین الاخضر بن و صعد فیها) اندنصرکه مر و وجانبته بورر و ابی یشل
 میلک مایبته سعی ایدر مر و اوزره صعود ایدر (و فعل فعله علی الصفا) وصفا اوزرنده ایشلر بکی علی
 مر و اوزره دخی ایشلر (یقول هكذا سعیداً بالصفاء و یختم بالمروة) ذکر اولدیغی اوزره بدی کره عمل ایدر
 صفادن بدأ ادب مر و ده ختم ایدر یعنی تحقیق صفادن مر ویه وارنجه بر شو طدر بعده مر و دن صفاه
 وارنجه بر شو ط آخر در پس سعیک بدأ و نمنی صفادن و ختمی اولکنه یدنجی سعیدر مر و اوزره در و صحیح ولان
 قول و درور وایت آخراده صفادن مر ویه مر و دن صفاه بر شو طدر پس بوتقدیرجه ختم صفاه اوزره اولور
 (ثم سکن بمکة محرماً و طاف بالبیت ثلثاً ماشاء) اندنصرکه مکده محرم اولدیغی حالده ساکن اولور و ناله
 دلدی بکی مقداری بیت شریفی طواف ایدر (فخطب لایمام سابق ذی الحجة بعد الزوال و صلاة الظهر) پس امام
 یعنی خلیفه یا خود نایب ذی الحجة تک یدنجی کونی بعد الزوال صلاة ظهر دن نصرکه خطبات ایدر معلوم اولسونکنه
 تحقیقاً سجده اوج خطبه وارد بر یسی یوم تر ویه دن بر کون مقدمدر اولکنه ذکر اولنلر (یعلم فیها لمناسک
 و الخروج الی منی و الصلوة بعرفات و الاقاضة) و امام اول خطبه ده ناسه مناسک حجی و منابه خروجی و عرفاته
 توجهی و انده قلنان نمازی و عرفاندن نزولی یعنی کبر و دعوی تعام ایدر (فاذا حلی الفجر ثامن الشهر)
 پس شه ذی الحجة تک سکرنجی کونی صلات فجر مکده قیسه لردی (خرج الی منی) منابه چقلور فجر یوم ثامن
 یوم تر ویه تک طک و قیدر تر ویه تسمیه سنه باعث اول کونده دولری اروا ایدر (و تکبها الی حجر عرفة)
 یوم عرفه تک فجر نه د کین مناده مکث اولور (ثم راح الی عرفات) اندنصرکه جبل عرفاته کیدیلور
 (و کلبها موقف الاضن عرفة) و جبل عرفاتک کلیمی موققدر الاضن عرفته موقف دکلدکر حدیثده روایت
 اولنان شی ایچون * عرفه عینک ضعی ورائک فحیله عرفاتک حداسنده بر و ادینک اسمیدر نبی علیه الصلاة
 والسلام شطباتی انده کورمش ایدی اندن احتراز امر ایلدیکنه اول مکانه بر احد و فقهیه طورمیه (فبعد
 الزوال خطب الامام خطبتین) پس بعد الزوال صلاة ظهر دن مقدم امام ابی خطبه او قور و بو خطبه حجک
 ایکنی خطبه سیدر (کالحجمة) جمعه غازی تک خطبه سی کبی یعنی ابی خطبه یبته امام اوتورر (یعلم فیها
 الوقوف بعرفات و من دلفقة و رمی الجمار و النحر و الحلق و طواف الزیارة) و امام اول خطبه ده عرفاته
 و من دلفقه و وقوف حجره آتمی وقر بان آتمی و تراش اولغی و طواف زیارتی تعلیم ایدر (فصلی باذان واقامتین
 الظهر و العصر وقت الظهر) پس امام وقت ظهر ده بر اذان و ابی قامتله صلاة ظهری و صلاة عصری قنار
 (بشرط الامام و الاحرام للحج) امام و حج ایچون اولان احرام شرطله زیلعی بوله ذکر ایلدی (فلو صلی
 اظهر مفرداً و الجماعه) برکنه صلاة ظهری مفرد یا خود امامک و یا نایبک غیری جماعتله قیلسیدی
 بوتفریع صاحب وقایه تک تفریهدن احسندر تکیم درایت اهلته خنی دکلدر (ثم احرم لایجمع)
 اندنصرکه اول صلات ظهری قنار کسبه حج ایچون محرم اولدی ظهر ایه عصرکین بنی امام قسند جماعتک

جا زاولان اصلاحات عصری وقتند فاق جائز او اور (ثم ذهب الى الموقف بقصد مسنوه) اندنصرک امام
 ناسله موقفه غسل مسنون الیه کبدر (ووقف الامام علی ناقته بقرب جبل الرحمة مستقبلاً) امام نافه سنک
 اور زنده جبل رحمتک قربنده کعبه به استقبال الیدینی او الیدینی حالده و قفده به طور (مدعی تجهد و علم
 الماسک) و جهاد الیه یعنی جمعیت خاطر الیه دعا ایوب و مناسک محیی ناسله تعلیم الیدر (ووقف الناس خلفه بغریه
 مستقبلاً سامعین قوله) و ناس دخی امامک اردنده یقیننده کعبه به استقبال ایوب امامک قولنی سامعین
 اولدقلری حالده و قفده به طور (بعد الغروب اتی من دافئة) و سکون غروب ایتد کدنصرکه من دافئه
 کلور (وکلها موقف الاوادی محسر) من دافئه تک کلیسی موقدر الامحسر دره سی موقف دکادر (و نزل
 عند جبل فرح) و امام جبل فرح قفنده نزول الیدر (وصلی العشاءین باذان واقامة) و صلوات مغربله
 صلوات عشاءنی اذان واقامته قلا ربو مقامده مغربله عشایع او انور (واعاد المغرب ان اداءه فی طریق
 او عرفات ما لم یطاع الفجر) و صلوات مغربله یا خود عرفاتده ادا اولور سه مادامکه فجر طلوع ایلله اعاده
 اولنور اگر صلوات مغرب وقت عشان اول قنور سه امام اعظم و امام محمد قفنده جائز اولور * پس فجرک طلوع عدن
 اول اعاده سی واجب اولور * زیرا عدم جواز الیه حکم عشاء الیه جمعک فضیلته یشک الیچوندر بواجدن و فنی
 طلوع فجره و ارتجهددر پس بخان عشاء الیه یله جمعک امکانی فوت اولسه قضا ساقط اولور * زیرا فضا واجب
 اولسه یا فضیلت جمعک قضایسی واجب اولور بوايه محالدر زیرا بونک مثلی بوقدر * یا خود نفس صلوات قضایسی
 واجب اولور نفس صلوات ایهه وقتنده ادا اولندی اتی قضا تک وجهی بوقدر (وصلی الفجر بغسل) و صلوات فجزی
 غلسته یعنی آخر لیلک ظلمتده قلا (ثم وقف و کبر و هزل و لپی وصلی و دعا) اندنصرکه موقفه به طور و ب تکبیر و تهلیل
 و تلبیه و اتصاله ایوب و دعا اولنور و من دافئه به بوقفه و اجبدر حتی بلا عذر ترک ایتمکده دم واجب اولور
 (واذا سقراتی منی) و چغان صباح اغار سیدی منابه کلور (ورمی حجره العقبة من بطن الوادی سبعاً) و بطن
 و ابدن بی عدد حجره العقبه رمی الیدر یعنی بدی حصی رمی اولنور (خذاً) خذف بونندن خاه صحبه الیه
 خذف رمقاری الیه خرده طاش آغنه درلر و مغرب اللغه دره یده باش بر معنی سیبانه تک اوجنه وضع ایتمکدر
 (و کبر بکل) و هر بر میده تکبیر اولنور و بودعایی اوقور * بسم الله و الله اکبر رعنا للشیطان و حر به اللهم
 اجعل محیی مبروراً و محیی مشکوراً و ذنبی مغفوراً (و قطع تلبیه باولها ثم ذبح ان شاء) و مغربدیا الحج اولان کسینه
 تلبیه سنی حجره عقبتک حصیانتدن حصاة اول الیه قطع الیدر اندنصرکه دیلر سه قربان الیدر و دیلر سه ذبح
 الیدر ان شاء بیکه باعث * زیرا مغربدیا الحج قربانی طوعاً اولور کلام ایهه مغربدیا الحده در (ثم قصر و حلقه افضل)
 اندنصرکه باشک قلنی بر معنی اویجی مقداری قرقار و تراش اولسی افضلدر (و حل له غیر النساء) و منع اولنان
 اشیا نسدان غیر سی انکیچون حلال اولور (و خطب کانی السابع بعلم فیه الفجر و طواف الصدر) و امام ذی الحجه تک
 بدنحی کوننده ایتد بکی خطابتی الیدر بو خطبه نالته درو بو خطبه ده منادن خروجبی و طواف صدردی تعلیم الیدر
 (ثم طاف للزيارة) اندنصرکه زیارت ایچون طواف الیدر طواف زیارتک فرض اولدینی مرور ایش ایدی
 (یوما من ایام الحرسه) بلارمل وسی ان فعلا قبل) ایام مجردن بر کونده بلارمل و بلا سعی بدی شوطه طواف
 الیدر کررمل و سعی اولکی طوافده اجرا ایتدیه (والا فیهما) و اگر اولکی طوافده رمل و سعی ایتدی ایهه
 طواف زیارتی ذکر اولدینی اوزره رمل و سعی الیه یله طواف الیدر (فان اخره عنها و جب دم) و اگر طواف
 زیارتی ایام مجردن تاخیر الیدر سه دم واجب اولور عن قریب باب جنایتده ذکر اولنور (و اول وقتده) و طواف
 زیارتک وقت اولی (به دطلوع فجر یوم الفجر و هو فیه افضل) یوم تحرک فجزینک طلوع عدنصرکه در و اول طواف
 یوم مجرد ایام تحرک سار زدن افضلدر (وبه حل النساء) و بو طواف زیارتی ایتمکله نساء من کوجه سی
 و ملائک یعنی اولان نساء الیه معامله و مجامعه حلال اولور (ثم اتی منی و رمی الجمار الثلاث بعد زوال ثانی الحجر)
 اندنصرکه سه منابه کلور و ایام تحرک ایکنجی کونک زوال اندنصرکه اوچنجی حجره رمی اولنور (ببدأ بمایلی
 مسجد الخیف ثم بمایلیه ثم بالعقبه بمعاسما) مسجد خینی ولی ایدن حجره دن بد اولنور اندنصرکه عقبه بی ولی
 ایدن حجره دن رمی اولنور بدیشر بدیشر خرده طاش حجره رمی اولنور (و کبر بکل) و هر بر طاشی آتد بجه تکبیر اولنور
 (و ودف) و و قفه به طور و رب الله تعالی حضرتلر سه جدو شوا و تهلیل و تکبیر رسول اکرم علیه الصلاه و السلام

حضر ترینه تصلیه اولنور (بعدرمی بعدهرمی فقط) یعنی وقفه ایچق رمی اولدر ورمی ثابیدنصکره
 طور یلوررمی ثابندنصکره وقفه به طور لوزوم تحرك رمیدنصکره دخی وقفه به طور لوزوم (ودعا) وحاجتی
 ایچون دعا اولنور (ثم غدا كذلك وبعده كذلك) اندنصکره ارته سی کون كذلك ودخی ارته نك ارته سی کونی
 كذلك ذکر اولدیبغی وجهه اوزره عمل اولنور (ان مکة) اگر انده اکتونوره (وهواحب) و بو مکة
 مستحیدر (وان رمی قبل زوال فیه جاز) و اگر بوم رابعده زوالدن اولرمی ایسیدی جائز اولور (وله التفیر
 قبل جره لابعده) و اول کشته ایچون بوم رابعک طلوع فجرندن اول منابه خروج ایتک واردر طلوع
 فجر دنصکره خروج جائز دکلدر اگر طلوع فجر توقف ایدر سه اوزر یته جهر رمی واجب اولور (وجاز ازمی
 راکبا) ورمی راکب اولدیبغی حالدی جائز اولدی (وفي الاولین مشیا افضل) وایکی اولکی کونلرد، ماشیا
 رمی ایلک افضلدر (لالعقبه) جرایله اولین اوزره عطه قدر یعنی جره عقبه ده ماشیاری ایلک افضل دکلدر
 ز راجره عقبه دنصکره ثاودعا بوقدر وجره عقبه قتنده توقف اولنن چغان رمی اولنسیدی ز راجره رک
 عبادتی نهایت بولدی اولین بونک خلاقی اوزره در (وکره ان لاییت بنی لیلی ازمی) ورمی کیجه زنده
 مناده یا نامق مکره اولدی ز راسول علیه الصلاة والسلام رمی کیجه زنده مناده باندی و حضرت عررضی
 الله عنه رمی کیجه زنده مقامی ترک ایتک اوزره تأدیب ایلدی (وتقدم ثقه الی مکة) دخی ذکر اولنان
 کبی متاعنی وحوایچنی کندودن اول مکبه کوندر وپ (واقامته بمنی للرمی) کندومناده رمی ایچون اقامت
 ایتسی مکره اولدی ز راقب لیک شغنی موجب ددر (واذ اجمع الی مکة نزل المصحف) و چغان مکبه رجوع
 ایسیدی محصبه نزول ایدر محصب بر موضک اسیدر اکا بطحده در رسول علیه الصلاة والسلام آمده
 نزول ایتس ایدی (ثم طاف للصدر بسعة بالرمح وسعی) اندنصکره صدر ایچون یدی شوط اوزره رملسز
 وسعی سز طواف ایدر (ثم شرب من زمزم وول العتبة) اندنصکره زمزم شربدن ایچرو کعبه مکره نك بشکنی
 او پر او وضع صوره ووجهه علی الملتزم) دخی کوکسی و بوز بنی ملتزم اوزره وضع ایدر اولکه حجر اسود ایله
 باب یتک ماینیدر (ویشب بالاستار ساعة ودعا یجتهدا ویکما) و کعبه نك اورتوسنه یا شوب ساعت مقداری
 اجتهتا د اوزره دعا ایدوب و فراق کعبه ایچون اغلیه (ورحم قهرمی حتی یخرج من المسجد) واردن
 اردن مسجدن جیقانه د کین بور و یوب رجوع ایله (جائز لک طواف القدم للوقوف بعرفات وبل دحون مکة)
 مکبه داخل اولمزدن اول عرفانده وقفه ایدن کشته ایچون طواف قدومی ترک ایتک جائز اولدی و ترک ایتکله
 اوزر یته برشی لازم کلز بر طواف قدوم سندر (من وقف به ساعة من زوال عرفه ی صبح وم البحر)
 رکشته بوم عرفه نك زواندنصکره بوم تحرك صباحته د کین اولان زمانک ایچنده بر ساعت وقفه به طور سیدی
 (او اجاز بالرمح) یاخود کیجه او بقوا یله کسیدی (او الاعماء) وجهل انها عرفات صح) یاخود کیجه انما یله
 یاخود بولندیبغی ارض عرفات اولدیبغی بلسیدی وقفه سی صحیح اولدی * ز برار کن حج اولان شیکه ر قوفدر
 تحقیقا بولندیبغی ایچون (کذا واهل رفیقته عنده بالحج) یعنی یته ذکر اولنان کبی مفرد بالحج رفیقی انکیچون
 تهلیل ایدور سه صحیح اولور ز بر اول رفیق وقتا کدر فیلق عقده بنی بدئلرنده عقدا بتدیلر سه هر بری آخر یته
 بنفسه مباشرتندن عاجز اولدقلری شیده استعانت ایدرل و احرام بوسفرده مقصوددر بس انکله اذن دلالت
 جهتندن ثابت اولور * ز بر اچان ر انسان رفیقی ایچون احرامه کبره که ما ذون اولوب اولغمی علیه اولسه
 یاخود او بور اولسه بس فقی انکیچون احرامه کبره اتفاق اوزره صحیح اولور کدکک بودخی ایتک کیدر که چغان
 اولغمی علیه اولان کشته افاق بولسه باخودا و بقودن او یانسه و افعال حج رنه کتور سه جائز اولور بس
 اول رفیق بالا صاله نفسیون و بالذیابه آخر ایچون محرم اولور (من لم یقف فیها) واکر رکشته عرفانده
 وقفه به طور سیدی (فات حج) ایتک حجی فوت اولور (فطاف وسعی وتحلل وقضی من قابل) کلجکسته
 طوف ایدر وسعی ایدر وتحلل ایدر و قضا در (والمرأه انکار جل) و مرأه دخی ذکر اولنان احوالک
 جعیسینده اچل کیدر (لکنها نکشف ووجهها لارأسها) لکن مرأه بوز بنی کشف ایدر وباشنی کشف
 ایتمز (ولانلی جهر ولا نزل ولا نسجی بین المیلین) دخی جهر ایله تلبیه ایتمز ورمل ایتمز و میلین بپننده سعی
 ایتمز (ولا حلق بل تقصر وتلبس الخیظا) وباشنی تراش ایتمز بلکه صا چنی قصر ایدر و دیکلمش ثوب کبر

(ولا تقرب الحجر في الزحام) بحجر اسوده زحام مخلنده قرب اولماز (وحضها لا تمنع نسكاً غير لطواف) ومراةئك حضي طوافدن غيري مناسك من ايلز زير طواف مسجده اولور حايض ايچون مسجده دخول جاز اولماز (وهو بعد ركعتيه يسقط الصدر) وحض حك ايكي ركعتينصكره يعني وقوف عرفات وطواف زيارت نصكره طواف صدرى يعنى طواف وداعى اسقاط ايدر (والبدن من الابل والبقر) بدن بانك حضي ودالك سكونيله بدنه نك جهيد شمرعه دودر وبقردن اعتبار اولتور وهدى دودر وبقردن وبعندن اعتبار اولتور وان شاء الله تعالى عن قرب ذكر اولتور وباللذاتوفيق

* (باب القران والتمتع) *

بوياب قران وتمتعك احوالى بياننده در (القران ان يهلل بحج وعمرة) قران لغت جهتدن ايكي شبيك مطلقاً جمع اولسيدر وعرف فقهاءه اهلالدر اهلال حمله عمره ايچون تكبير ايله رفع صوتدر كترده اهلال عمره وحمله ميقاتدن تهللدر يدى وزيلعى اهلالك شرط قلنسى اتضا فواقع اولدى حتى بر كسنة اهلتك دائره سندن ياخود بلدندن چيقد قد نصكره ميقاته واصل اولمزدن اول حج وعمره ايچون محرم اولسيدى جاز اولدى بس اول كسنة قرانه نيت ايتمش اولور ايمدى بواجلدن بو مقامده (من الميقات اوفيله في اشهر الحج اوفيلها) دم كافيده دخي بويله در حجك ايلزدن مقدم ميقاتدن ياخود ميقاتدن مقدم حج وعمره ايچون تكبير ايله رفع صوت ايتكدر (ويقول بعد الصلاه) يعنى احرام مراد ايدر كسنة نك قبلد ينى ايكي ركعت نماز نصكره اول كسنة دير (اللهم انى ارى يدالحج والعمرة فيسرهما لى وقبلهما منى) يعنى بود عابى او قور (وطاف للعمرة سبعة) وعمره ايچون يدى شوط ايله طواف ايدر (برمل الثلاثة الاولى ويسعى بلاحق) اوج اولكى شوطده بلروزاش اولمادن سعى ايدر متمم بونك خلافي اوزره در (ثم حج) بوند نصكره افعال حمله بدأ ايدر بس طواف قدومه طواف ايدر (كأمر) مفرد بالجمده بيان اولندينى اوزره سعى ايدر (وكره طوافان وسعيان لهما) وحج وعمره ايچون ايكي طواف وايكي سعى ايتك مكره اولدى اون درت شوط طواف ايدوب يدسى عمره ايچون ويديسى حجك طواف قدومى ايچون اولوب ايد نصكره ايكي سعى ايچون سعى ايتكلكه و بونك مكره اولسنة باعث عمرك سعيى تاخير وطواف قدومى تقدم ايلديكى ايچوندر (وذبح للقران بعد رمى يوم النحر وان يحز صام ثلاثة) و يوم نحر كرميند نصكره قران ايچون قربان ايدر واكر قربان دن عاجز اولور سه اوج كون صتم اولور كه (آخره يوم عرفه) اول اوج كونك آخرى بوم عرفه در (وسبعة ايام الشريق ان شاء) ويدى كون دخي ايام نشر بقدر نصكره نه وقت ديلبرسه صائم اولور بر ايدر كر كده صائم اولسون وكر كده نك غيرده صائم اولور (وان فات الثلاثة تعين الدم) واكر اول اوج كون فوت اولوب صائم اولماز سه دم معين اولور (و بالوقوف قبل العمرة بعنت وضيت) وعمره دن اول وقوفله عمره باطل اولور وقضا اولور (ووجب ده الرض) وعمر نك ترك اولندينى ايچون دم واجب اولور (وسقط دم القران) ودم قران ساقط اولور (واتمتع) القران قولى اوزره عطفدر (الجمع بين الحج والعمرة في اشهره في سنة واحدة بلا ايام باهله الماما صحبها بينهما) يعنى تمتع حجك شهر لى ايچنده سنة واحده ده اهليله كندوسى مايشنده المام صحح ايله الماسز حج وعمره نك بيتنى جمع ايتكدر الم نزول وجمع معاشنه در هدايه ده تمتع سفر واحده اهليله ينده هدايه المام صحح اولمسز ن ايكي نسكك اداسنى ترفقه يعنى ايكي عبادتى بر برت عرفيق ايتكدر ديدى غايه ايبانده ديد كه صاحب هدايه نك ديكى كلامه معنای تمتع تمام اولور* زيرا ايكي عبادتك اداستك ترفيق چان اهليله المام صحح ايله الماسز حاصل اولسيدى كاتبع تسميه وانما زچان اول ايكي عبادتك برى اشهر حجك غيرده وبرى اشهر حجده اولسيدى وكذلك يه تمتع تسميه وانما زچان ايكي عبادت اشهر حجده اولوب لكن رى بومنه نك اشهر حجده و آخرى سنة اخر انك اشهر حجده اولسيدى حال بو كه اهليله المام صحح ايله المام بونمادى و بونى امام اى كر راز نك كلامه تايد ايتدى بوند نصكره بس بو تقد رجه تمتع اهليله المام صحح بولمسز ن سنة واحده ده اشهر حجده حج ايله عمره نك بيتنى جمع ايتكدر ديكه فيد ايتكدرن لايددر ديدى وصاحب عنايه كا جواب وبرد يكه غايه البيان صاحبك بو قولى صاحب هدايه نك ذكر ايلديكى وانك تفسير بدر واما ترفيق اشهر حجده سنة واحده ده اولسى شرطدر زان

بقینه ذکر ایده رز دیدی بن دیرمهک بوده بحث واردر زیرا لفظک معنای اصطلاحیسی اوزره تفسیری
 اولن الاترف ایسمی اولور پس جامع او اب و مانع اواب واجب اولور تنکیم موضعنده تقریر اولندی پس سخن
 محدودک افرادندن اولین ترفیده داخل اولور سه مانع اولور اول ترفیف صحیح اولور بواجلندن بومقامده ذکر
 اولنان عبارتی اختیار ایدلم (فیحرم من المیقات فی الا شهر بعمرة فی طوافها قاطعا للتلبیه اول طوافه
 ویسعی و یحلق او یقصر) پس حججه عمره بی جمع ایدن متمتع اشهر حججه عمره بتلبیه میقاندن احرامه کیروب
 وعمره ایچون اول طوافنده تلبیه بی قطع ایدیچی اولدیغی حالده طواف ایدروسعی ایدر و تراش یا خود شهرنی
 قرار (بعدما حل منها احرم من الحرم) پس افعال عمره دن خلاص اولد قدنصرکه حرمدن احرامه کیر
 احرام مسجده اولقی شرط کلدن (بالحج بوم الترویبه و قبله افضل) بوم ترویه ده حج بتلبیه احرامه کیروبوم
 ترویه دن اول محرم اولسه افضلدر (وحج کالفرده) مفرد بالحج کبی حج ایدر (لکنه برمل فی طواف ازبارة
 ویسعی بعده) لکن اول کسنه طواف زیارتده بلر و بعد الطواف سعی ایدر * زیرا بوطواف حج ایچون طواف
 اولور مفرد بالحج بونک خلافی اوزره در * زیرا مفرد بالحج بر کره سعی ایدر (و ذبح) و قربان ایدر اولکه متمتع
 قربانیدر (ولم یتب الا صحیحه) واضحه قربانی متمتع قربانک برینه قائم اولور (وان یحج) اگر متمتع
 ایچون قربانیدن عاجز اولور سه (صام کاعمران) فرانده اولدیغی کبی اوج کون مسجده ویدی کون رجوع
 ایتدیکی وقتده صام اولور (و جاز صوم الثلثة بعد احرامها) وعمره ک احرامندن نصکره اوج کون صام
 اولقی جائز اولور (لا فیه) احرامندن اول جائز اولدی (و تب تأخیره الی عرفه) و صومک عرفه ده کین
 تأخیری مندوب اولدی زیرا اشهر حج اوج کون صوم ایچون وقتدر لکن سبب محقق اولد قدنصرکه اولکه
 احرامدرو کذلک فرانده دخی حال بوله در لکن تأخیر افضلدر اوج کون متابعه یعنی فاصله سر صام اولقدر که
 آخری بوم عرفه در بر صوم قربانک بدیدر پس قربان اوزره تقدیر اولقی رجاسیله آخر وقتنه د کین
 صومی تأخیر ایتک مستحب اولور (وان شاء سوق هدیه احرم و ساقف) و اگر هدینی سوق مراد ایدر سه
 احرامه کیروب اندن سوق ایدر و سوق ایتک یعنی او کجده سورمک بدمکن افضلدر الامکر هدی سوقه انقیاد
 ایتجه بوقدر رجده مک اولیدر * (و لید بنه و هو اولی من الجلیل) و دخی بدنه سنک بونده قلاده بغلر و قلاده
 بدنه نک اوزر بنه چول اورتکدن اولیدر زیرا قلاده ایچون قرآن کریمده ذکر واردر که حق تبارک و تعالی
 والهدی والقلاند بیوردی (و کره اشعارها) و بدنه نک اور کوجنی صول طرفندن شق ایتک مکروه
 اولدی بوسوا به اشهد * زیرا نبی علیه الصلاة والسلام صول طرفندن قصدا طعن ایتدی و صاغ طرفندن
 کیفما تق طعن ایتدی و امام بوسیعی کر به کورمه باعث * زیرا بدنه نک اور کوجنی شق ایتک اشکجه درونی
 علیه الصلاة والسلام بوفعلی اشک باعث * زیرا مشرکین اول بدنه به تعرضدن امتناع ایتدی و بدنه نک
 اور کوجنی شق ایتکله تعرضدن امتناع ایدر زدی و بعض دیدیکه امام کیندو زمانی اهلنک اشعارلر ن کر به
 کوردی اشعارده مبالغه ایتد کچون حتی شقندن هلاک اولسی خوف اولور دی و بعض دیدیکه امام اعظمک
 کر به کورمنی تقلید اوزره اختیار اولمیدر (واعتمر) و افعال عمره بی ایشلر (ولا یحلل منها اذا ساقف)
 وعمره دن چیمز یغان بدنه بی سوق ایدیچی اولور سه و اما اگر بدنه بی سابق دکل ایسه عمره دن چیمز * نته کیم
 حرور ایتدی (ثم احرام بالحج بوم الترویبه و قبله افضل) ایدنصرکه متمتع بالحج بوم ترویه ده احرامه کیروبوم
 ترویه دن اول احرامه کیرمسی افضلدر تنکیم حرور ایتدی (فیحلقه بوم الحرحل من احرامیه) و بوم نحر در تراش
 اولسبیله ایچی احرامندن چیمز تراش اولسی نماز ایچنده سلام الموق کبی محلادر یعنی احرامندن چیمز تراش
 (المسکی یفرد فقط) و اهل مککه ایچو مفرد بالحجر یعنی انکیچون متمتع و قران بوقدر * زیرا متمتع و قرانک
 مشروعیتلری ایچی سفرک برینی اسقاطله رفاه ایدر بوا یسه آفاق حقتنده در (من اعتمر بلاسوق ثم عاد الی بلده
 فقدالم) بر کسنه سوق هدیه سفر افعال عمره بی ادا ایتد کدنصرکه بلده عودت ایلسه اهلیله المام صحیح ایله المام
 بولغله تمنعی باطل اولور فقدالم قولی ذکر ملزوم واراده لازم قبیلندندر * زیرا تحقیق سن معنای تمنعی بیلش
 ایدک که شول کسنه که بلاسوق هدی افعال عمره بی ادا ایلده وقتنا کلدنه عودت ایتیدی المام صحیح
 اولوب تمنعی باطل اولور (ومع سوق تمنع) و هدینی سوقله سیله متمتع اولور زیرا تحقیقا اول کیسه هدینی سوق

ایستدی اهلله الممی صحیح اولمز و بو تقدیر جدا انکیچون نمعدن خلاص اولوق حازر اولماس مکده سودی
واجب اولور ایستدی چقان عودت ایلوب صحیح ایچون احرام کیرسه متمتع اولور (فان طلاف اهل من اربعه قبل
اشهر دو نمها مایه هار صحیح متمتع) بس اگر عمر ایچون اشهر ندرن اول درت شوطدن اقل طواف ایلوب شهر نده
اول طوافی تمام ایلوب صحیح ایله اول کسسه متمتع اولور زبانه قدرده احرام شرطه ر اشهر صحیح اوزن تقدیمی صحیح
اولور و اینه معتبر اولان افعالک ادا سیدر حال بو که ادا ای افعالک اکثری و ایدی اکثر ایچون حکم کل واردر
(ولوطیف ار بعته بله لالا) و اگر اشهر بچدن مقدم درت شوط طواف ایستدی متمتع اولمز زبانه اکثر افعالی
اشهر بچدن مقدم ادا ایلدی (کوفی) مبتدادر خبری کلجک متمتع قولیدر (حل من عمر تدفیها وسکن عکده
اوبصره و صحیح ذلک متمتع بر کوفی اشهر بچده افعال عمر دن خلاص و مکده باخو: بصره ده ساکن اولوب و اول
عمر نك سند سنده صحیح ایستدی اول کسسه متمتعدر * زیرا سفر اول بصره به رجوعله نهایت و ایدی کانه
مقیادن چچشم اولدی (اولوا سدها) و اگر عمر به نیت ایلوب اعمال عمر نهایت بولیدن جماعله
عمر بی افساد ایستدی (ورجع من بصره و فضاها و حج لا) و بصره دن مکده رجوع ایلوب عمر من قضا
ایلوب و صحیح ایستدی متمتع اولمز * زیرا سفر اولک حکمی و فنا کبصره دن رجوعله باقی مالدی ایسه کانه مکدن
چچشم اولدی ایستدی مکده ساکن اولان ایچون متمتع بقدر (الا اذا لم یاعمله ثم اتی بهما) مگر اهلله المام
صحیح ایله الماسد نص کر در رجوع ایلوب صحیح و عمر نك یکسینده ادا ایستدی ایسه متمتع اولور زیرا اول کسسه چقان المام
ایلوب بعد مکده رجوع و صحیح و عمر نك یکسینده ادا ایستدی افساد اولدی سفر اول الماعله نهایت بولدیغی
ایچون پس سفر واحده ایکی نسک بجمع اولقله اول کسسه متمتع اولور (وای افساده بر دم) و هر نفسی
افساد ایدر سه بلاد من اتی تمام ایدر * یعنی بر کیمسه اشهر بچده عمر به نیت ایلوب اول عمر نك سنه سنده
حج ایسه اول سنه دیکچن عمر و بچدن هر نفسی افساد ایدر سه بران سن تمام ایدر زیرا عهد احرادن
انکیچون خروج ممکن اولان افعال ایله اولور دم متمتع سقا اولور زبانه سفر واحده ایکی نسک صحیح ادا ایستی
مترقی اولدی (انقران افضل منه) حج قران حج نمعدن افضلدر (وهو من الاقراذ) و متمتع مفرد یا بچدن
افضلدر پس قران ایکیسندن دخی افضلدر اما اولک افضل اولسی * زیرا نده ایکی عبادتک جعی واردر صومه
اعتکافی و فی سبیل الله حراستی و صلوات الی جمعه زیاده مشابه اولدی ایچون و اما نایبک افضل اولسی زیرا
نمعه فی الجمله ایکی عبادتک جعی واردر ایستدی قرانه مشابه اولدی والله تعالی اعلم

(باب الجنایات) *

بو باب بچده جنایتلرک احوالی بیانده در * و فنا که مصنف احکام محرمیک بیانندن فارغ اولر ایسه عوارضدن
اندره عارض اولان شکرک بیانده شروع ایلدی و اول عوارض جنایات واحصار و فو ندر * جنایات جنایتک
جمعیدر و بو جنایتله مراد رفعلدر که محرم ایچون اول فعلی ایتمک بو قدر بو ندر نص کر بو جنایتله واجب اولان
آز اولور برقر بان و آزا اولور ایکی مر بان و آزا اولو تصدق اولور و آزا اولور تصدق و دم اولور و آزا اولور بو ندرک غیر
اولور پس بو ندرک تفصیلی مراد ایلوب (وجب دم علی محرم بالغ ان طبب عضو کامل) دیدی یعنی باغ
اولان محرم اگر بر عضو کاملی رایحه طبیبه ایله مطب ایدر سه و عضو کاملدن زیاد سنیده مطب ایدر سه بر دم
واجب اولور عضو کامل باش کی و اینجک و اولوق کی و دخی بو ندرک امثالی اولان اعضا در (او غضب
رأسه بخته) یا خود باشنه جنایت ایستدی زیرا حنا مطب یا ندر (او ادهن فی عضو) یا خود بر عضو نده دهن
استعمال ایستدی (یزیت او حل و او خالصین) زیتله و ادهن من مسمله اگر خاص اولور سه ده دم واجب
اولور بس بختیقا دهن مطب دهن بنفشه کی و بو ندرک امثالی اولان ادهن نده اتفاقا دم واجب اولور و اما دهن
خالص امام اعظم فتنده دم ایجاب ایدر و اما مین فتنده صر فیه ایجاب ایدر (انس مجتبه اوسر آسه یوما)
و دخی دیکلمش ثوب کیستدی یا خود باشنی کاملار کون سترایت ایستدی اول کسسه اوزره دم واجب اولور امام
ابو یوسف دن روایت اولدیغی * چقان رکسنه نصف بو مدن زیاده باشنی اولور ایستدی المک اوزر نده دم واجب
اولور (او حلق ربیع رأسه و محاجه او احدی ابطیه او عاتنه او قبه او قص اطراف یدیه و جلیقه بی محاس
اوید اور جل فیه) یا خود محرم باشنک و یعنی تراش ایستدی یا خود دجیات موضعی یا خود ابسکی

قولتغك بر بنی یاخود قاصغنی یاخود و بنی تراش اینسیدی یاخود ابی الینک و یاغنیگ طرفن برین کسیدی
 مجلس واحده یاخود رالیگ و بر یاغنیگ طرفن برین مجلس واحده کسیدی اول محر مدم واجب اولور
 زرا الینک بری و یاغنیگ بری ابی ابی یاغنیگ ربی اولور بس کل مقامه قائم اولور بس مذکور لک کلسی
 مجلس واحده اولور سه بر دم واجب اولور بر دم اوزره زیاده اولور * زراجنایت نوع واحده ندر و کرایکی
 الینک ابی یاغنیگ طرفن بر قجاج جسده قطع ایدرسه الیک اوزرینه درت دم واجب اولور اگر هر بر مجلسه
 بر الین یاخود بر یاغنی قطع ایدرسه * زیرانده غالب اولان معنای عبادت بر بس مجلسک انحدای سبیله اول
 معنای عبادت نماخل الیه تقید اولور تکیم آیه مسجد ده اولدیغنی کی و اگر الیک یاخود بر یاغنی طرفن برین مجلس
 واحده قطع اینسیدی اوزرینه بر دم واجب اولور تراشده اولدیغنی کبی ربی کل مقامه اقامت ایچون و اگر
 بس بر مقدر اقلنی قطع ایدرسه صدق واجب اولور عن قریب ذکر اولور (اوطاف لشموم اوللصدر جنب
 اولور فرض محمد اولور له جنبه ایدرسه یاخود جنب اولدیغنی حالده طواف قدوم یاخود طواف صدر اینسیدی یاخود
 محدث اولدیغنی حالده فرض ایچون طواف اینسیدی و اگر طواف فرضه جنب اولسیدی بدنه واجب اولور
 یعنی فرضه جنبه طواف اینسیدی واجب اولان بدنه در زراجنایت حدیث اغلاظدر بس جنبه نقصاتی بدنه
 الیه واجب اولور بدنه عاده تفاوت اولور ایچون یاخود طواصک اکثرینی جنبه ایسیدی بدنه واجب اولور
 زرا اکثر ایچون حکم کل واردر (اوطاف من عرفات قبل الامام) یاخود عرفات من امامدن اول چقسیدی
 (اوترک اقل سبع الفرض) یاخود یسیرتک اقلنی ترک اینسیدی یعنی طواف زیارتدن اوج شوطی یاخود
 اوچدن اقلنی ترک اینسیدی دم واجب اولور (وبتک اکثر) و اوج شوطک اکثرینی ترکله یعنی درت شوطنی
 و یاخود درتدن زیاده سنی ترک الیه (بقی محرماحتی بصوه) اوزرینه محرم اولدیغنی حالده طواف ایدرسه باقی
 قالور (اوترک طواف الصدرا و اربعه منه) یاخود طواف صدری ترک اینسیدی یاخود طواف صدردن درت
 شوطی ترک اینسیدی (اواسمی) یاخود بین الصفا و المروه سعی ترک اینسیدی (اواوقوف یجمع) یاخود
 مز دلفه ده وقفه بی ترک اینسیدی (اوازمی کله اونی یوم) یاخود رمیک کلسنی و بار کونی (اوازمی الاول
 اواکره) یاخود رمی اولی و یاری اولک اکثرینی ترک اینسیدی یعنی یوم نحره جره عقبه نکر رمینی یاخود
 اکثرینی ترک اینسیدی (اومس بشهوه) ترک اقلنی اوزره عطفدر یاخود شهوتله یا بسسیدی (اوجل)
 یاخود شهوتله او بسیدی (اواخر الحلق اوطواف الفرض عن یام) لحر یاخود تراش اولغنی یاخود طواف
 فرضی ایلم نحر دن تاخبر اینسیدی (اوقدم نسکا علی آخر) یاخود بر عبادتی عبادت اخی اوزره تقدیم
 اینسیدی رمیدن اول تراش اولغنی کبی و قرآنه نیت ایدن کسینه نکر رمیدن اول نحری و نحریدن اول تراش اولسی
 کبی (اوحلق فی حل حاجا و معتمرا) یاخود ایلم نحره حاج اولدیغنی حالده یاخود معتمرا اولدیغنی حالده تراش
 اولسیدی دم واجب اولور و اما ایلم نحره حرمن چیقوب حرمک غیر بده تراش اولسیدی انک اوزرینه ابی دم
 واجب اولور امام اعظم قنده زلیعی بویه ذکر ایلدی (اواخرج حاجامن الحرم قبل التحلل) یاخود خلاص
 اولزدن اول حاج اولدیغنی حالده حرمن چقسیدی (ثم عاد) بعده عودت اینسیدی دم واجب اولور
 (بتحلاف معتمرا خرج ثم عاد وقصر) معتمرا حاجک خلاقی اوزره در که حرمن چقد قد نکره عودت ایوب
 و صاچنی قرقسیدی اول وقت دم لازم کلر * و قابه دیدیکه یاخود حله حج و عمره ایچون تراش اولسیدی دم
 واجب اولور حلدن رجوع ایوب بعده صاچنی قرقرن یاخود او بن ولس ایلم معتمرا دم واجب اولور دم تکدر * بن
 در مکه بوند و جو هله تکلف واردر وجه اول اولدر که تحقیق الحج او عمره قولیله مر ایچک و عمره نکر احرامندن
 خروج ایلیچون حالبو که نطق الیک اوزرینه دلالتی تکلفدن خالی دکدر بواجلدن قههاند بعض دیدیکه
 اوحلق قولی اول بایده ان طیب محرم قولنه معلقدر اگر چه کیم واقعه مطابق کل ایسده و وجه نئی اولدر که
 لاتی معتمرا قولی ایچون معطوف علی ظاهر دکدر اگر ظاهر امر ادنی نیت الیک معنای معتمرا حرمن چیقوب
 بعده حره عودت ایوب و صاچنی قرقسیدی اکادم لازم کلر تکلم ایسده بلاکه حق عباره * یاخود حاج
 تحللدن اول حرمن چقسیدی بعده حره عودت اینسیدی دم واجب اولور قبل التحلل حرمن چیقوب
 بعده حره عودت ایلم معتمرا صاچنی قصر ایسده یاخود او بسه و یا بسه انک اوزرینه دم واجب اولر تکلم

ایدی ووجه ثالث اولدر که تحقیقا وقبل فولنگ ظاهری قصر فوانک اوزر بند عطف اولدیغی توهم اولور مع
 هذا وقبل قولى او حلق قولى اوزره معطوفدر بواجلندن بومقامدن بن عبارتى كورد بلك قوله تعبر ايلدم
 (اودمان) يا خود ايكي دم واجب اولور بلك اولنده وجب دم قولنده كى دم قولنده عطفدر (على غير حلق
 قبل ذبحه) ذبحندن اول تراش اولان قارن اوزره دمك بر بسى قرائك اوانندن اول تراش اولدیغی ایچوندر
 ز يراقرائك اوانى ذبحدنصكره درو ر بسى ذمعى تراشدن تاخير ايتديكى ایچوندر (وعلى من طاف للركن
 جنباً اولاصدر فى آخر ايام التشرى طاهراً! وبنو محمدنا فى الاول قدم) ودرخردكى ایچون طوافى جنبائله
 ايدن كسته اوزره يا خود صدر ایچون طوافى ايام تشرىك آخرنده طاهرا صدر ایچون طواف ايدن كسته اوزره
 واکر ركن ایچون طوافده محدث اولور سه مرور ایلدیكى اوزره بر دم واجب اولور * یعنی اگر طواف
 زیارتی جنبائله ایستیدی و آخر ايام تشریقه طواف صدری طاهرا ایستیدی امام اعظم فتنده ایکی دم
 واجب اولور و امامین بر دم واجب اولور دیلر و اگر طواف زیارتی محدث اولدیغی حالده ایستیدی و طواف
 صدری آخر ايام تشریقه طاهرا ایستیدی اتفاقاً دم واجب اولور فرق اولدر که تحقیقنا وجه نایده
 طواف صدر طواف زیارته منتقل اولور * زير طواف صدر و واجبدر و حدله اولان طواف زیارتك اعاده سی
 مستحبدر و اجبه منتقل اولور ووجه اولده طواف صدرك زیارته نقلی واجب اولدی * زير اعاده واجبدر
 و بوطواف صدرك طواف زیارت مقامته اقامتده اندن بدنهك سقوط ایتك فائده سی واردر حالبو که ابتداء
 احرامده مشروع اولان ترتیب اوزره افعال ایچون عزیمت بولندی پس ترتیب مشروعك خلافی اوزره تنكیم
 باطل اولدی ایمدی طوافی ترتیب مشروع اوزره صرف ایتك واجب اولدی اوزرنده سجده اصلید اولور كسته
 چنان سهو ایچون سجده ایستیدی سجده اصلیه سهو صرف و انوب سهو صرف اولدیغی کبی پس کائنه ايام
 تشریقه طواف زیارتی طواف صدر ایچون طواف ایلدی پس امام اعظم فتنده طواف صدری ترکی ایچون
 بر دم واجب اولور و بر دم دخی طواف زیارتی ايام تحردن تاخیر ایتدیكى ایچون واجب اولدی و امامین طواف
 صدری ترکی ایچون بر دم واجب اولور طواف زیارت ایچون برشی بوقدر دیلر (و تصدق) بلك اولنده
 اولان و جب فولنگ فاعلی اوزره يا خود اودمان قولى اوزره عطفدر (ب نصف صاع من ران طاب اقل من عضو)
 واکر عضو ن اقلنی تطیب ایدر سه بغدادین نصف صاع تصدق واجب اولور (اوستر آسه اولبس اقل من يوم
 اولحق اقل من ربع آسه اوقص اقل من خمسة اطفار او خمسة متفرقة) یا خود بر کوندن اقل وقتده باشنی ستر ایدر
 و یادیکلمش ثوب کبرسه یا خود باشك ربعدن اقلنی تراش ایدر سه یا خود بشدن اقل طرفقلرن کسر سه
 یا خود متفرق اولدقلری طالده بش بر مفك طرفقلرن کسر سه کذلک بغدادین نصف صاع تصدق واجب
 اولور (اوطاف للقدم اولاصدر محمدنا و ترك ثلاثه من سبع الصدرا واحدی جارات ثلاث اولحق رأس غیر) یا خود
 طواف قدومی و طواف صدری محدث اولدیغی حالده ایستیدی یا خود طواف صدرك یدی شو طوك او چنی ترك
 ایستیدی یا خود اوج کون چرنك ربین ترك ایستیدی یا خود محرم آخرك باشنی تراش ایتیدی بغدادین نصف
 صاع تصدق واجب اولور (و ذبح او تصدق بثلاثة اصوع طعام على سنة مساکین) و دخی ذبح واجب اولور یا خود
 التي مسکین اوزر بند ذبحك لخدمن یا خود اوج صاع بغدادین طعام تصدق ایتك واجب اولور (اوصام ثلاثه
 ايام) یا خود اوج کون صائم اولوق واجب اولور یعنی بواوچ شینك بینده بخیردر (ان طيب او حاق بعذر) اگر
 محرم اولان كسته معذور اولغله را حطیبه استمهال ایدر سه یا خود تراش اولور سه (و طوه و لوناسیاقبل
 و قوف فرض بفسد سجده) و طوه مبتدادر خبری یفسد سجده قولیدر یعنی محرمك وطئ کر كسه او توفغله اولسون
 فرضه و قوفدن اول حقی فاسد ایدر (و بمضى و بذبح و يقضى) یعنی عجمی اتمامی واجب اولور و بر قربان واجب
 اولور و ا كسته آید ده حقی فضا لازم اولور (و لم يفترقا) حالبو که اول كسته مره اسندن وقت فضا سنده متفرق
 اولوق واجب اولدی (و بعد و قوف فضا بقصد) و فرضه و قوفدنصكره و طئ عجمی افساد ایلر (و يجب بدنه) و بر بدنه
 قربان ایتك واجب اولور (وان بعد الحلق يجب شاة) و تراشدنصكره و طئ ایدر سه رقبون قربان واجب
 اولور (وفى عمرته قبل طواف اربعة فسدھا) و عمره سنده درت طوا فدن اول و طئ ایستیدی عمره سن
 افساد ایدر (فمضى و بذبح و يقضى) پس فساد اولان عمره سنی اتمام ایدر و قربان ایدر و عمره سنی فضا ایدر

(و بعداد بعث) و عمره سنك درت شوطنی طوافند نصره وطی ایتسیدی (ذبح و لم یفسد) برقر بان ایدر
 و عمره سنده وطی ایتسیدی افساد ایتز (او قتل محرم صیدنا) یا خود محرم اولان کسته بر صید قتل ایتسیدی
 (اول علیه قاتله مطلقاً فعلیه جزوه) یا خود محرم صیدك قاتله دلات ایتسیدی بر ایدر رك اول دلات اول
 امر د اولسون کر کسه اولسون و رك سهوا اولسون و رك ك قصدا اولسون اول محرم او زره صیدك جزاسی لازم
 کاور یعنی جزاسی واجب اولور (ولوسبعاً غیر صائل) اگر چه کیم صید سبع غیر صائل اولور سده (ولاشی
 فی الصائل) و سبع صائل ایچون برشی یوقدر یعنی صید قصدا ایدییجی و برنجی حیوان اولور سدانکچون محرم
 او زره جزا واجب اولمز (اومستانسا او جاما مسرولا) یا خود نسانه ائوس اولمش حیوان اولور سه یا خود
 مسرول کو کر جن اولور سه * مسرول بر کو کر جندر که ایکی یا قلمری یا غشتر لودرام مالک جام مسرول
 الفت ایتش قوشدر قاز کیدریدی بزرگه اصل خلقنده صید در اغرا لغندن اوچن (او هو مضطر الی اكله)
 یا خود محرم صیدك اكله اچلقدن یا خود برغری ضرر تله مضطر اولور سه صیدك جزاسی واجب اولور (وهو)
 اول جزاه (ما قومه عدلان فی مقته اونی اقرب مکالمه) صیدك قتل اولند بیغی مکالمه یا خود قتل اولند بیغی
 موضعه اقرب مکالمه ایکی عادل کسته نك تقدیر ایلدی ایکی شیدر (وفی السبع لایزید علی الشاة) و صید سبع
 اولور سه جزاسی قیون او زره زیاده اولمز اگر چه کیم صید قیوندن اکبر اولور سه ده (نمهلان یشتی به هدیا
 و یذبحه بمکنة) ند نصره اول صید ایچون برهدی اشترا ایدوب مکه ده اول هدیی محرم ایچون ذبح ایتمک وارد
 (او طعاما ی تصدق علی کل مسکین نصف صاع بر) یا خود اول محرم طعام اشترا ایدوب فیغی مکالمه اولور سه
 هر مسکینه بغدادین نصف صاع (اوصاع عمر او شعیر لاقلمه) یا خود خرمدان و باشه یدرن بر صاع
 تصدق ایتمک وار در بر فقیره بوندن اقل تصدق اولمز (او یصوم عن طعام کل مسکین یوما) یا خود
 هر مسکینک طعامی ایچون بر کون صائم اولور (وان فضل عن طعام المسکین) و اگر طعام مسکیندن
 فضله باقی قالور سه طعام مسکین نصف صاعدر فضله فلان انمن اقلدر (تصدق به) اول فضله بی دخی
 تصدق ایدر (اوصام یوما) یا خود اول فضله بدلی بر کون صائم اولور (و یحب ما نقص یجرحه و ینف شعره
 و قطع عضوه) و اول محرم صیدك صیدی یاره سیله یا خود قبلتک بولنسیله و یا خود عضو تک قطع اولنسیله
 ناقص اولان شی واجب اولور * یعنی محرم بر صیدی یاره اسیدی یا خود تو بن بولسیدی یا خود صیدك
 بر عضو بن قطع ایتسیدی بعض ایچون کل ایله اعتبار جهتدن نقص اولان شینه ضامن اولور (والتیمیه)
 و صیدك کامله قیمتی واجب اولور (بنتف ریشه و قطع قوتمه) قنادینی بولغله و باقلمس قطع ایتمکله
 حتی حیرا متاندن چقیقس اولور * زیرا آت امتناعی فوت ایدر مسیله امتنی فوت ایدر موش اولدی
 ایددی جزاسنه ضامن اولور (وکسر بیضه) یعنی صیدك مورطه سنی قره سیله او زره ینت مورطه نك
 قیمتی واجب اولور ز بر امورطه صیدك اصلیدر اول مورطه ایچون صید اولغله لیاقت وارد برس اول مورطه
 احتیاطا صید مزله سنه تنزیل اولندی مادامکه فاسد اولیه و اگر اول قریلان مورطه ایکدن اولغله فاسد ایدسه
 قیران کسته او زره ینت برشی لازم کوز (وکسره و خروج فرخ میت) و صیدك مورطه سنی قره سیله و ایچندن میت
 یاوریسی چیقغله اول باور نك دیری اولدیغی حالده قیمتی واجب اولور * بو مسئله بیلندن خالی دکلدر که اول
 یاوری دیری ایدی مورطه قیرلغله فوت اولدی یا خود یانور که تحقیقا اول باوری مورطه قرلزدن اول میت ایدی
 یا خود ییلغمز که اول باور نك موتی مورطه قیرلغله میدر بو خسه قیرلغله دکلیدر پس اول باور نك دیری اولوب
 مورطه قیرلغله فوت اولدیغی بلندیه مورطه نك قیمتنه قیران ضامن اولور و اگر قیرلزدن اول باوری میت ایدی
 بیلندیه مورطه بی قیران کسته او زره برشی لازم کلز و اگر باور نك موتی قیرلغله اولدیغی بلنر سه قیاس بودر که
 مورطه دن غیری ضامن اولیه زیرا باور نك حیاتی معلوم دکلدر و استحسانا اول مورطه بی قیران کسته
 او زره ینت باور نك دیری اولدیغی حالده قیمتی واجب اولور * زیرا مورطه دن باوری دیری چیقغی ایچون
 حاضر لشدرو وقتدن اول قیرمق موتنه سبدر اول سببه انک جزاسی احتیاطا اول باور نك دیری اولدیغی
 حالده قیمتنه نقل اولور (و ذبح الحلال صید الحرم) و دخی حرمک حلال صید نك ذبحی ایله محرم او زره قیمتی
 واجب اولور اول قیمتی تصدق * حلال ایله قیدک فاسدی عن قریب ذکر اولور * (وحله) و دخی صید حرمک

سودینی صاعقه سله سودینک قیمتی واجب اولور ز یاسود صیدک اجزا سندن در پس صیدک کانه مشابه اولدی
 (وقطع حشیش و شجره الثابت بنفسه) و حرمت قور و اولوغنی و کندوبتن شجرینی قطع جزا ایجاب ایدر و لیس
 مما یبیت) حاجو که ناسک تربید سله بتربد یکی جنسندن اولدی (واو ملوکا) کرکسه اول شجره ملک اولسون
 *مصنک بو قول و قایده و وقایه نیک غیر بد و واقع اولان غیر ملوک قولر بنده اشارت در اول قول مقید کلسر ز بر
 هدایه شارحاری و انارک غیر بری دیدلر که حق قاهره قور و اولوغنی و شجره ایکی نوعدر بری اول شجره در که
 اتی انسان تربید سله بنشد رور بر توخی بنفسه کندو بندرو بوایکینک هر بری ایکی نوعدر * بر ایا انسان
 تربید سله بت شینک جنسندن باخود کلسر نوع اول یعنی انسان تربید سله اولان ایکی نوعیله یعنی انسان
 تربید سله بت و انسان تربید سله بت جنسندن اولان جزا ایجاب ایلر نوع نایدن صنف اولده بو یله در جزا
 ایچق نوع نایک ایکنی صنفده در اولکه بنفسه خوب و ناسک تربید سله بت جنسندن اولیاند و نیکه انسانک
 کندو ملکنده بنفسه خوب ملوکی اولغله ملکنک غیر برده غمی بر ادر حتی فقها دیدلر که بر جل ملکده
 ام غیلان بت خوب بر انسان اتی قطع ایدیدی اول انسان اوزره اول شجره مالکی ایچون قیمتی لازم کلسر و حتی
 شرع ایچون بر قیمت دخی لازم کلسر (الما جف) الا مکر که اول شجره قورومش اوله اول وقت بلا غرم
 قطعی جائز اولور (ولا صوم فی الاربعه) درت شینده صوم اولر یعنی محرم حرمت حلال اولان صیدنک
 ذبحده و سودینی صاعقه و قور و اولوغنی و شجره بتی قطع قیمت بدل صائم اولمی لازم کلسر ز بر ایه مقامده
 واجب اولان قیمت غرامتدر و کفاره دکلسر پس ضمان امواله مشابه اولدی ایدمی صومله ادا اولن
 و مصنک ذبح حلال دیمسه باش اولدر که ذبح ایدن کسنه محرم اولسیدی که رقی صومله ادا اولور نه ایده
 بو یله ذکر اولندی (ولا بری الحشیش و لا یقطع الا الاذخر) و حرمت قور و اولوغنی اوتار لمرز و قطع اولنر الا مکر
 آری یعنی نباتی قطع ورعی اولور نبی علیه الصلاة و السلامک (لا یخلی خلاها و لا یعضد شو کها) قول شریغنیچون
 یعنی حرمت باش اولوغنی بجز بودیکی قطع اولنر دیمکر و اما کده آری یعنی رسول علیه الصلاة و السلام استکنا
 قیلدی پس انک قطعی ورعی جائز اولدی (واکماة) و منزه دخی قطعی جائز دکلسر ز بر امتزبات
 جمله سندن دکلسر (و صدقه وان قلت قتل فایة او جرادة) و محرم ایچون کله نیک و چکر کنگ قتلنه صدقه
 واجب اولور اگرچه کیم اول صدقه قیل ایدسه ده) و لاشی قتل غراب وحداه و عقرب و حیه و طار و کاب
 عقور) و قرغه نیک و دولکینک و عقرب و بلانک و قاره نیک و کلب عقورک قتلله محرمه برشی لازم کلسر بعض
 روایتدره قور دخی ذکر اولندی و بعض کلب عقور اله مر اذ قوردر دیدی (و بهوض و برغوث و مراد
 و سلحفاة) و دخی سوزی سنکک و پیره و کنه و قلوبغه نیک قتل اله برشی لازم کلسر (وله ذبح البقر و اشاة
 و البهیر و الدجاج و البط الا هلی) و محرم ایچون قرصغری و قیونی و دوینی و طواغی و اوقافاتی ذبح ایانک جائز
 اولور (واکل ما صاده حلال و ذبحه بلا دانه محرم و امر به) و دخی حلالک سید ایلدیکی یعنی محرم اولیان
 کسنه نیک صید ایلدیکی و ذبح ایلدیکی شینک اکل شو یله که بر محرم اکاسید ایچون دلالت ایدکسز بن ذبحی
 ایچون اکامر ایدکسز اول صیدک اکل محرم ایچون جائز اولور (حلال دخل الحرم بصیدی بنده ارسله)
 محرم اولیان برکسنه انده صید ایله حرمة داخل اولسیدی اول صیدی صالح بورمک اوزر بنده لازم کلسر
 هدایه ده دیدیکه برکسنه حرمة صید ایله داخل اولسه اول کسنه اوزره اول صیدی صالح بورمک لازم کلسر
 اگر اول صید اول کسنه نیک انده ایدسه * امام شافعی ایچون خلاف واردور صاحب نه ایدیکه اول حرمة
 صید ایله داخل اولان کسنه محرم اولیاند حتی خلاف شافعی ظاهر اوله زراحتی محرم اولان کسنه اول
 صیدک صالح بورسی یا کرا حرمله بالاتفاق واجب اولور دیدی بواجلدن (حلال دخل الحرم بدیم فی بد
 قولیه مراد یعنی شول بد حقیقه سیدر که اول بد جار حده در حتی اول کسنه فان صید ایله حرمة داخل اولغده
 صیدانک بو کندو و باخود فقسند ه اولسیدی اول صیدی صالح بورمک واجب اولر بونی تاج الشر یعنی
 ذکر ایلدی ارسله قول صیدی صالح بورمک اول کسنه اوزره واجب اولور دیمکر (و دیمه ان یقی) و بیعی
 رد اولور اگر صید میله عینی مشتری بدنه باقی ایدسه * یعنی شول صیدک بیعی که محرم اولان و با محرم اولیان
 اول صید ایله یله حرمة داخل اولد قندنصره واقع اوله اگر مشتری بدنه باقی ایدسه رد اولور * زرایع فاسدر

بباطلدر (والاجزی) واکر صید مشتری بدنه باقی دکل ایسه بابع مشتری بدنی قیمتی اعطای ایدر
 (کبج المحرم صیده) محرم اولان کسنه صیدینی بیع ایلدیکی کبی یعنی محرک بیع ایلدیکی صیدرد اولنوز
 اکر صید قائم ایسه واکر ضایع اولدیسه قیمتی واجب اولور برابر کرک محرمه بیع انسون وکرک محرم اولمائه
 بیع انسون (لاصیداقی بنه) ارسله لفظنک خمیری اوزره عطفدر (اوهص معال احرم) محرم اولان
 کسنه نك بدنه و باخود بيله سنجه اولان قفنده اولان صیدی محرم اولغه صالورمک واجب اولور* زرا
 احرام صیدک مالکیتنی و محافظه سنی منافی دکلدر مسئله اولیونک خلاقی اوزره در که کرک محرم وکرک محرم
 اولیان صید ایلدیه حرمة داخل اولدقدنصرکه صالورمک لازم کلور* زیرا اول صیده همان حرمت صیدی
 اولدی اعدی اکانرضی نرک ایتنک واجب اولدی (ارسل صیدا فی بد محرم ان اخذ حلال ضمن والافلا)
 اکر بر محرم اولیان کسنه محرک بدنه اولان صیدی اخذ ایدوب صالورسیدی اول صیدک قیمته ضامن
 اولور اکر اخذ ایدوب صالورن محرم اولورسه ضمان لازم کلز (قتل محرم صیدمثلة بجزی کل) بر محرم
 کندو کبی بر محرک صیدینی قتل انیسیدی اول صیدک جزاسی ایلکسندده لازم کلور یعنی هر بر بنه صیدک
 ججع قیمتی لازم کلور* زیرا صیدک آخذی اولان محرم صیدک امین اولسنی فوت ایتنکه متعرضدر وقاتل
 اولان اول امنک نفو بنی مقرر قلیجدر و مقرر قلیق ایسه تضمین حقنده ابتدا کیدر قبل الدخول طلاق
 شاهدل نیک شهادتدن رجوع ایتدکرند اولدیغی کبی (و برجع آخذه علی قاتله) ایدمی اول صیدک
 آخذی قاتلی اوزره رجوع ایدر* زیرا قاتل قتل سببیه فعل آخذی علت قبلدی پس علتک علتته مباشرت
 معنایه اولدی ایدمی ضامنله قاتل اوزره نقل اولور (ما به دم علی المفرد فعلی القارن به دمان) شول شبنکه
 اولوشی سببیه مفرد بالیح اولانه بر دم لازم کله اول شبنکه قارن اوزره ایکی دم لازم کلور بری حج ایچون و بری
 عمره ایچون (الاجلواز المبیقات غیر محرم) الاحرم اولدیغی حالده میقانی تجاوز ایدرسه قارن ایچون بر دم
 واجب اولور* زیرا قارن اوزره میقات قفنده واجب اولان احرام واحد در زبلی شیخ الاسلامدن نقل ایتدیکه
 تحقیقا قارن اوزره ایکی دمک واجب اولسی عرفده و قوفندن اول واقع اولدیغی وقتده در و اما عرفده
 و قوفندنصرکه جماعده قارن اوزره ایکی دم واجب اولور و محظور اتدن غیرده بر دم واجب اولور (بشی
 جزاء صیدفته محرمان) ایکی محرک قتل ایلدیکی بر صیدک جزاسی ایکی اولور* زیرا بر جزا فعلک جزا سیدر
 فعل ایسه متعدد جزا دخی متعدد اولور (و یخدلو قتل صید الاحرم حلالان) واکر حرمت بر صیدنی محرم
 اولیان ایکی کسنه قتل ایسنه لردی جزاسی مینهد اولور* زیرا حرمت صیدنک جزاسی جزاء محظور محل ایسه
 بر در جزا دخی بر اولور (بطل بیع المحرم صید او شراؤه و حریم ذبحه و غیره فیه ما اکل) محرک صیدی بیع
 ایلیسی و شرا ایتسی باطل اولدی و ذبح ایلیسی حرام اولدی و اکل ایلدیکک قیمته ضامن اولور (لا محرم
 لم یذبحه) یعنی ذبح ایتمن محرم آخر کل انیسیدی ضامن اولمز لا محرم قولی غیرم قولنک ضمیر بنه عطفدر فصل
 ایچون جائز اولدی (ولدت ظبیه اخرجت من الحرم و ماناغر مهما) بر ایک حرمة طوغور سیدی بر کسنه
 اول کبکی و ایلدیه بيله حرمدن اخراج ایلد کده ایلکسیده فوت اولسیدی اخراج ایلدن کسنه ضامن اولور یعنی
 کبکه و یا اور یسنه ضامن اولور* زیرا صید حرمدن چیقد قدنصرکه شرعاً امین اولغه مستحقدر بواجلدن اول
 کبکی موضعنه زدا ایتنک ایجاب ایدر اعدی بودر بر صفت شرعیه در که اولاده دخی سرایت ایلد نیکم حر اولغده
 ورق اولغده و کلبته و بونار مثالیده اولنده سرایت ایتدیکی کبی (وان ایدی جزاء هانم ولدت لم یجزه)
 واکر کبیکک جزاسی ادا اولدقدنصرکه طوغور سیدی اول کسنه اوزره و لدک جزاسی لازم کلز
 زیرا اناسنک جزاسی ادا اولدقدنصرکه امنیت باقی قائلز* زیرا خلفک وضولی اصلک و وصول
 کبیدر (آفاق اراد الحج و العمرة) آفاق اولان بر کسنه حج و عمره بی مراد انیسیدی حج و عمره نک
 ارادتلی قیدنه باعث اولدکر* زیرا بویکسندن برینی مراد ایله میقاتنک مجاوزه سببه انک اوزر بنه رشی
 واجب اولز (و جاوز میقاته لزمه دم) و اول حج و عمره بی مراد ایلدن آفاق میقاتنک تجاوز انیسیدی اکلردم
 لازم کلور (فان عادفا حرم و محرما) پس اول میقاتنی تجاوز ایلدن آفاق میقاته عودت ایسنه یا خود
 طر بقده محرم اولدیغی حالده عودت ایسنه (لم یشرع فی نسک ولی) مناسکدن بر نسکه شروع ایتدن ابتدا

اولدبغی حالده تابه دخی اینسه (سقط) اکا لازم کلان دم ساقط اوور مصنفک ولی قوی امامین قواندن
 احتراذر که * بز بر امامین قنده محرم اولدبغی حالده میقاته عودا غمی دمک سقوطند کافیدر امام اعظم قنتد
 محرم اولوب وتابه ایدیجی اولدبغی حالده عودندن لایددر (والافلا) واکرمیقاته عودت ایترسه یاخود
 مناسکدن برنسه که شروعند نصرکه عودت اینسه طواف یاخود استلام بحرا تمکله ابتدا ایوب بعده عودت
 اینسه دم ساقط اولز (مکی بر بلحج ومنتع فرغ من عمره وخر جامن الحرم و احراما) مکی اولان کسسه کبی که حج
 مراداید ومنتع کبی که عمره دن فارغ اوله وخر بدن چیه لر و احرامه کبرله و بنوره دم لازم اولمقدمه مسئله اولی به
 مشابهدر * ز بر امیک احرامی حرمدندر عمره ایله منتع اولان دخی وقتا که مکیه به داخل اولوب عمره کتوره * مکی
 اوور او احرامی حرمدن اوور ایمدی بونلکه اوزرینه میقاتی احرامسز تجاوزا بتدکلی ایچون دم واجب اوور
 (دخل کوفی البستان حاجة فله دخول مکه بلا احرام و میقاته البستان کابستانی) بر کوفی بر حاجت ایچون
 بستان نام موضعه داخل اولسیدی انکیچون بلا احرام مکه به دخول وارد وراثک میقاتی بستانی اولان کبی
 بستندر * بستان بنی عامر ده بر موضعه که میقاتک داخلنده و مکسک خار جنده در پس کوفی اولان کسسه
 حاجتی ایچون اکا داخل اولسیدی انک اوزرینه احرام واجب اولز زیر بستان واجب التعظیم دکلدر ایمدی
 کوفی اکا داخل اولسه اول بستان اهله لمحق اولور طالبو که اهل بستان ایچون بلا احرام مکه به داخل اولوق
 جائز اولور لیکن اگر حج مراد ایدرسه انک میقاتی بستندر یعنی حلتک شول جیه سیکه بستانه حرم بینده در
 بستانی کیدر (ولاشی علیهما) بستانی وبستانه داخل اولانک اوزرینه رشی لازم کلز (آن احرامان
 الحل ورفقا عات) حلدن احرامه کبره ب و عرفانده وقفه طورر لسه زیرا انلرمیقاتلرندن محرم اولدیلر
 (فاذ دخل مکه بلا احرام لزمه حج او عمره و صحمه) ایمدی بخان بلا احرام مکه به داخل اولسه اکا حج یاخود عمره
 لازم کاور و مکه به بلا احرام دخول سببیه لازم کلان شی * ندن صحیح اوور (اوخر حج) اگر اول مکه به دخولی
 سنه سنده میقاته چیقوب احرامه کبرسه (وحج عماعلیه فی ذلک العام) واول سنده اوزرینه لازم کلان
 حجی ایدرسه صحیح اولور (لابعه) اول سنه دن نصرکه صحیح اولز و امام زفر صحیح اولز قیاسده بودندر سببیه
 اکا لازم کلان شی اعتباریله وسنه تحویل ایلدیکی وقتده ایتمش کبی اولور دیدی * وزم ایچون صحیح اولدبغنه
 علت اولدر که تحقیق اول کسسه ترک ایلدیکی شئی وقتده تدارک ایلدی * ز بر تحقیق انک اوزرینه واجب
 اولان مکه به دخولی وقتده بوقعه به تعظیم محرم اولمقدر بوخسه علی الیقین انک احرامی دخول مکه ایچون
 اولوق دکلدر سته تحویل ایتد کد نصرکه اولان بونک خلا فیدر کز بر اذمتنده دین اولدی اول ادا اولز بلا احرامه
 مقصود اولدبغی حالده ادا اولور نتمک اعتکافی مذورده اولدبغی کبی * ز بر اعتکافی بو سته نکر مضانده
 صوله ادا اولور اینبغی سنه دما اولز تکبیر مر ورا یتدی (جاز میقاته فاحرم بعمره و افسده ماضی و قضی ولادم
 لترك میقاته) بر کسبه میقاتی بلا احرام مجاوز بنسیدی پس عمره ایچون احرامه کبروب و عمره سنی افساد
 بنسیدی وقت عمره کچد کد نصرکه قضا ایدر و میقاتی ترک ایتدی ایچون دم بوقدر * زیرا اول کسسه قضا سنده حق
 میقاتی احرامه میقاتدن قضا ایلدیجی اولدی (مکی طاف بعمره شوطا فاحرم بالحق رفضه) بر مکی کسسه
 عمره ایچون رشوط طوافی ایتد که حج ایچون محرم اولسیدی حجی ترک ایدر یعنی اول کسسه اوزرینه حجی ترک
 لازم اوور امام اعظم قده انک اوزرینه بناه که تحقه بقامی ایکی احرامک بینی جمع دن نهی اولمشدر و امامین
 قنده عمره فی ترک ایدر (وعلیه دم) و انک اوزرینه دم لازم کاور (وحج و عمره) و حج و عمره نیک قضا سی لازم
 کاور * زیرا اول کسسه شروعند نصرکه حجک مضبتدن عاجز اولدبغی جنبیله حجی فوت ایتمش کیدر ایمدی
 فانت حج مجاوزه حج و عمره نیک قضا سی لازم کاور (واو تمها) واکر حج و عمره دن برن ترک ایتد بوب اکیسنیده تمام
 ایدرسه (صحیح صحیح اولور * زیرا اول کسسه التزام ایلدیکی ادا ایلدی لیکن ایه کسینی جمع منهی عهددر و افعال
 شرعیه دن نهی مشروعیتی محققدر (وذبح) ولیکن عملنده منهی عنهی از تکالیف نقصانی ایچون دم لازم
 اولور و بودم مکی ایچون دم خیدر و آفاق ایچون دم شکر در (من احرم بالحق ثم يوم النحر یاخر) بر کسسه حج
 ایچون محرم اولسیدی اند نصرکه بوم نخرده حج آخر ایچون محرم اولسیدی (فان حلق الاول لزمه الاخر بلانم)
 پس اگر اول کسسه حج اول ایچون تراش اولدسه حجی کالازم کاور حتی سنه آتیه ده بلادم قضا ایدر (والا)

واگر حج اول ایچون تراش اولدیسه (فیه) حج آخر ایچون دم لازم کاور (قصر اولاً) احرام نایدنصرکه
صاچنی کرکه قصر ایسون کرکه ایسون بونک اصلی بودر که تحقیقاً حج ایله عمره نیک ایکی احرامنی جمع ایلمک بدعتدر
پس اگر اول کسنه احرام اولده تراش اولدیسه ایکی حج یئنی جمع ایتمش اولدی انک ایچون جمعک دی واجب
اولوزو اگر احرام اولده تراش اولدی ایسه حج و عمره نیک احراملرینی جمع ایتمش اولور بوندنصرکه اگر تراش اولسه
حج اولدن تحلل ایدر و مانی اوزره جنابت ایدر* زیرا وقتانک غیر ده محرم اولدی ایمدی انک اوزره نه اجه اقام
لازم کاور و اگر سته آیه ده حج ایدنجه تراش اولدیسه امام اعظم فتنه انک اوزره نه اجماعاً دم لازم کاور
تراشی احرام اولدن تأخیر ایتدیکی ایچون مصنفک والا فیه قصر اولاقولنک معناسی بودر (اتی بهمره
الاحلاق) برکسنه عمره نیک افعالنی بالجمله ادا ایلوب انجی تراش فاندوقده (فاحرم باخری ذبح) حج آخر
ایچون محرم اولسیدی اول کسنه اوزره دم لازم کاور* زیرا اول کسنه حج و عمره نیک ایکی احراملرینی جمع
ایتدی بویسه مکرره هدر ایمدی اکادم لازم کاور (آفاق احرم به ثم بهالزمانه) آفاق اولان برکسنه حج
ایچون محرم اولوب اندنصرکه عمره ایچون دخی محرم اولسیدی ایکیسیده لازم کاور* زیرا آفاق ایچون حج
ایله عمره بی جمع ایتمک مشروردر قران کبی (وبطلت بالوقوف قبل افعالها لابلتوجهالی عرفات) و عمره نیک
افعالنی ادا ایگردن مقدم عرفاتده وقفه به طور مقوله عمره باطل اولور بوحسه توجه ایتمکله باطل اولز
(وان طاف له) و اگر حج ایچون طواف قدوسی ادا ایسیدی (ثم احرم بها) ندنصرکه عمره ایچون محرم
اولسیدی (غضی علیها ذبح) پس وقت عمره اوزره کسیدی انک اوزره نه دم لازم کاور* زیرا اول کسنه
افعال عمره بی افعال حج اوزره بنا ایدیمی اولدی (وندب رفضها) ایمدی عمره بی ترک مندوب اولدی*
زیرا احرام حج اعملاندن بر شئله متأ کداولدی حج ایچون طواف ایدن بونک خلا فیدر (فان رفض قضی) پس
اگر عمره بی ترک ایدر سه نمره ده شروعک صحیحی ایچون فضا ایدر (وذبح) و عمره بی ترک ایتدیکی ایچون قربان
ایدر (حج فاهل بهمره یوم النحر و فی ثلاثه یلیده زمه) و برکسنه حج ایدوب یوم نحرده یا خود یوم نحری ولی
ایدن اوچ کونده عمره ده رفع صورتله تلبیه ایسیدی اول کسنه ایچون عمره لازم کاور* زیرا حج ایله عمره نیک
احراملر نیک یئنی جمع ایتمک صحیحدر (ورفضت) و عمره بی ترک ایتمکده لازم کاور* زیرا اول کسنه رکن
حجی اولکده و قوفدر ادا ایتدی ایمدی افعال عمره بی افعال حج اوزره من کل وجه بنا ایتمش اولور حالبوکه بویام
ایچنده عمره مکرره اولدی (وقضت مع دم) و عمره بی ترک ایتدیکی ایچون فضا ایدر دم ایله (واذا مضی
صح و یجب دم) و اگر عمره بی ترک ایتموب وقت عمره اوزره کچر سه صحیح اولور و مکرره ایتدیکی ایچون
دم واجب اولوز (فانت الحج اهل به اوبها رفض و قضی و ذبح) یعنی حجی فوت ایدن کسنه فچن حج ایچون
ویا عمره ایچون محرم اولسیدی احرامی ترک ایلمک واجب اولور و افعال عمره ایله تحلل ایدر* زیرا حجی فوت ایدن
کسنه بویله ایتمک واجب اولدی اندنصرکه حج و عمره دن قنفسیله محرم اولدی ایسه اتی قضا ایدر و قربان ایدر
و حجک احرامنی ترکه سبب اولدر که* زیرا اول کسنه حج و عمره نیک احراملرینی جمع ایتمش اولدی ایمدی
عمره بی ترک ایدر و عمره نیک احرامنی ترکه باعث اولدر که* زیرا اول کسنه حجی فوت ایلمدیکی ایچون انک اوزره نه
عمره واجب اولدی پس احرامله ایکی عمره نیک یئنی جمع ایتمش اولور ایمدی عمره نیک بی ترک ایدر و انک اوزره نه
دم واجب اولغه باعث اولدر که ادا سندن مقدم ترک ایله تحلل ایتدیکی ایچویدر

(باب محرم احصر)

بویاب احصار اولان محرمک احوالی بیانددر* احصار لغت جهتدن منعه درل حصره العدو و احصره
المرض دیناور و شرعاً محرم اولان کسنه بی عد و یا خود مرضدن حجک یا خود عمره سنک تمامه و اصل
اولسندن خوفک منعه درل (فاذا احصر بعد و امرض) فچن محرم عدو یا خود مرض خوفله محاصره
اولسیدی انک ایچون تحلل جائز اولور بوتقدیرجه (بعث المفرد دما و القارن دمین) احصار اولسان
کسنه مفرد بالحج ایسه برقیون یا خود برقیونک فیتنی و قارن بالحج اولان ایکی قیون و یا ایکی قیونک فیتنی
کوندر (وعین یوم الذبح فی الحرم) و اول قیونک حرمده ذبح اولنه جنی کونی تعیین ایدر حلده تعیین ایتز
یعنی قیون کوندر دیک کسنه حرمده ذبح ایتمکده بعینه برکون تعیین ایدر و قارن ایکی قیون کوندمک باعث

ایک احرامدن نخله محتاج اولدیغی ایچوندر (و اول بول بحر) اگر چه کیم اول تهمین اولدیگی کونکه
 بوم نخلدر بوم نخلدن مقدم اولورسه * و اما مین فتنه عمره الیه محصر اولدی بید ذکر اولندن ایسور و کر
 محصر بالحق اولورسه انک ایچون ذبح جائز اولدی ایوم نخلدر جائز اولدی (و بذبحه جعل بلا حلق و تقصیر)
 اول بول ذبح اولمسیله محصر تراش اولمسیزین و شعرینی قرقمسیزین احرامدن نخل اولور بوقول وقتانک
 قبل حلق و تقصیر قولندن اولیدر (و علیہ ان حل من حج و عمره) و اول کسنه اوزره اگر چه نخل اولورسه
 حج و عمره لازم کاور شروع الیه حج لازم کاور و نخل ایچون عمره لازم کور * زیرا اول نخل فائت حج
 منستدر (و من عمره عمره) و اگر عمره دن نخل ایسه عمره لازم کاور اولکده عمره نکل قضاسیدر (و من
 قران حج و عمرتان) و اگر محصر قران بالحق ایسدر بجه الیه عمره لازم کاور اما حج الیه عمره نکل بینه سبب مفرد
 بالحنیده اولدیغی کبی فائت الحج منستدر اولغله در و اما عمره نکل ایکنجیسنه سبب شروع نکل صحتدن نکل اولندن
 چه قیدبعی ایچوندر (و انا زال احصاره) و چنان قران اولان محرمک احصاری زائل اولسیدی (و ممکنه
 ادراک الهدی و الحج توجه) و اکاهده وجه بنشتمک ممکن اولسیدی اکاجی ادا ایتمک ایچون توجه لازم
 کاور و انک ایچون نخل جائز دکدر * زیرا هدی ارسالی هدی ادراکندن عجزی ایچون ایدی ادراکدن بدل
 حکمنده اولدی و تحقیق بدل الیه مقصودک حصواتن مقدم اصل اوزره قدرت حاصل اولدی ایمدی بدله
 اعتبار ساقط اولدی عینین عاجز اولدیغی ایچون صومله کفارت ایدن کسنه کبی که چنان صومله نخل
 اولندن اول بوقولک رقبه سنه قادر اولسه اول کسنه اوزر بینه عتق رقبه واجب اولور بودخی انک کیدر
 و اول هدی ایچون دلدیکنی ایدر * زیرا اول هدی انک ملکیدر و انی برجهته تعیین ایدر پس ایدن مستغنی
 اولور (و مع احدهما فقط او بدو نه حاله ان نخل) و اول محرم محصرک احصاری زائل اولدقه حج الیه هدی
 ایکنسندن برینه بنشتمک الیه یا خود ایکنسند دینشتمک و اما غله انک ایچون نخل جائز ایدر پس اگر هدی بنشوب
 حج بنشور ایسه نخل ایدر * زیرا اصلدن عاجز اولدی و کذلک حج بنشوب هدی بنشورسه استحسانا نخل ایدر
 زیرا نخل ایسه مال بی ناضایع اولور مالک حرمتی ایسه نضک حرمتی کیدر ایمدی نخل ایدر تکم نفسی
 اوزره خوفی ایسیدی نخل جائزدر و کذلک ایکنسندن برینه بنشتمک ممکن اولوب مقصود فوت اولدیغی
 ایچون نخل جائزدر (و مع ایکنسندن رکنی الحج) و محرمک مکده حج ایکی رکندن منع اولمسی یعنی طوفندن
 و طوفندن منعی (احواله) محرم ایچون احصا در اکر انک اوزر بینه افعاله وصول معتذر اولورسه
 محصر اولور تکمیلده وصول معتذر اولدیغی کبی (لاین احدهما) حج ایکی رکنک برندن منعی الیه
 محصر اولور یعنی چنان طوافله و طوفندن برینک افعالک وصولنه قادر اولسه محصر اولور اما طوافله قادر
 اولورسه محصر اولدیغی فائت الحج اولغله انک سببیله نخل ایدر دم حج دخی نخلدن بدل اولور و اما قوفله قادر
 اولورسه محصر اولدیغی فواتن انک و قوعی ایچون محصر اولور (بجز فاج) برکسنه بنفسه حج عاجز
 اولور پس غیره کندو ایچون حج ایدر بومکه امر ایسیدی (صح عنه) اول غیره ایسیدی اول عاجزندن صحیح
 اولور (ان مات مسر لبحر و نوه عن العاجز) اکر اول عاجز بجزنده مسر اولدیغی حاله وفات ایدرسه وارن
 حج مأمور اولان کسنه دخی انک ایچون نیت ایدرسه پس بوشرط بولورسه اجماع صحیح اولور کر بولمزشه
 صحیح اولور * قضیحان دیدیکه بودکر اولان شی چنان امر ایدن عاجز حج زوالنی رجا ایدرسه در مرض کبی
 و حبس کبی و نولر کبی و اگر حج زوالنی رجا بجززه کوزم اولوق کبی و اعی کبی حج غیره امر ایتمک جائز اولور
 (حج عن الميت یا مریع عنه) بر میت ایچون امر الیه حج اولورسه او حج ثوابی میت ایچون واقع اولور (صحیح)
 قول صحیحده و بعض میتدن واقع اولور میت ایچون ن ثوابی اولور ایدی صحیح اولان قول بودر * بر آرایت
 اوزر بینه دلالت ایدر بواجدن حج امری اولان کسنه ایچون نیت شرط قیلندی و چنی ادا ایدن کسنه
 نلیدد ان ذی ذکر ایتمی شرط قیلندی اولر که : یا اللهم انی اربد لحج فیسرملی و تقبل منی و من فلان دبر (فذا)
مرص فی الطریق ایسه دفع مال الی غیر لبحج عن الميت) و غیر حج مأمور اولان کسنه نظر بقده مرص
اولسیدی اول مأمور ایچون غیره به میتدن حج ایدر بومک ایچون مالی دفع نیت جائز دکدر (الا ذی قول
وقت ادع صنع ماست) الامر که مال اول مأموره دفع اولدیغی وقتده دلدیک کبی ایسه دنیاورسه

(خبرند جاز) یوتقدیر جدا جزا و اور (مرض اولاً) کر کسه اول مأمور مریض اوسون کر کسه اولسون
 ز برا اول مأمور وکیل مطلق اولدی (خرج الی لمحومات فی الطریق) برکنه حج ایچون جقبوب یولده وفات
 ایتدی (روای الحج عنان فمشر شیه فالامر علی مافسره) واول مکاندن حجه و صبت ایتدی اکر برشی
 تفسیر ایتدیسه امر انک تفسیر ایلدیکی اوزره در (والافند ابی حنیفه . حج عن من بلده ان و فی به نشه)
 اکر برشی تفسیر ایلدی ایه امام اعظم قند اول میت ایچون بلدندن حج اولنورا کر ثلث مالی اول حجه کفایت
 ایدرسه (عندهم . حج من حیث مات) امامین قنده فوت اولندی بی مکاندن حج اولنور بومسئل فتاوی
 قاضیخاندر (اوصی بالحج فطوع عنه رجل لم یحج) برکنه حجه و صبت ایدوب اول کسسه ایچون ایلکی
 رجل نعو حاج ایتدی لدی انلک حجی اول و صبت ایدن کسسه ایچون جائز کورلمز تجریده دخی بوله ذکر
 اولندی (ومن حج عن امریه لم یعم عنها) و برکنه به ایلکی رجل بزم ایچون حج ایدوب دیو امر ایلسه اریس اول
 کسه دخی نلر ایچون حج ایدوب رسیدی اول حج انلک ایچون واقع اولمز (بل یقع عنه) بلکه اول حج مأمور
 ایچون اولور (رضن ما نهج) رمأ مور اول ایلکی امرک مانلر یتنه ضامن اولور اکر اول مانلن نفقه نندی ایه
 ز برا اول مأمور آخرک نفقده سی کندو نفقده ایچون حجه نفقده نندی (ولا یجمله عن احدهما) واول مأمور
 اول حجی امرک ایلکسندن برسیچون قبیلغه قادر اولمز (ولکن جازع احما بویه) ولکن اول حجی
 ابوینندن برسیچون قبطی جائز اولور * ز برا اول مأمور ابوینی ایچون حج ایتدیسه هر فقیمی ایچون قبطی دیلرسه
 اول مأمور ایچور جائز اولور * ز برا اول منبر عددر عملک ثوابی بری ایچون باخود ایلکسچون قبلر اولکی
 مسئله امرک حکمه ایشلر ایدمی امره مخالفت ایتکله حج کندو ایچون اولدی (و دم الا حصار علی
 الامر و فی ماله مینا) و محصرک ادا ایلدیکی دم امر اوزره در و امر میت اولور سه امرک مانلندر * ز برا
 امر شول کسسه در که مأموری بیور طه به ادخال ایتدی ایدمی ورطه دن تخلیصی امر اوزره واجب اولور
 (و دم القران و الجایبه علی الحاج) و دم قران و دم جنایت حاج مأمور اوزره در امامدم قران مأموره اولغه
 باعث شکر واجب اولدیغی ایچوندر حق سبحانه و نه سالی ایلکی نسکک یئنی جمع ایتکله موفق قیلدیغی ایچوندر
 دیو نعمت ایتدیسه مأموره مخصدر * زرافه لک حقیقی مأمور دندر بومسئله امر قرانه اذن و بردیکی و قنده در
 و اکر اذن و برمدی ایه مأمور مخالفت ایش اولور نفقه به ضامن اولور و امامد جنایتک مأمور اوزره لازم کلمسی
 مأمور جنایت ایلدیغی اولغه در پریس جنایتک کفارتی ده انک اوزر یتنه در (عن النعمه ان جاع قبل و فوفه
 و عبه الحج غیر ایچون حیلدن کسسه نفقه به ضامن اولور اکر و قوفدن اول جماع ایدر سده سنه آیتیده کندو مالیه
 اوزر یتنه حج لازم کور (وان مات و سرق نفقته فی اضربق حج عن منزل امره بثلث ما بقی من ماله) و اکر حاج عن
 غیر بولده فوت اولور سه با حود نفقه سی سرفت اولنور سه امرک باقی قلان مانلک نئی ایله آرکله مزمن حج ایدر
 و امام محمد قنده مأموره حج ایچون فرازا اولوب دفعه و اثن مالک باقیسی ایله حج اولنور اکر شی باقی قانیدسه
 اکر باقی قانیدسه وصیت باطل اولور موصینک قسمتله و صبتک قسمته اعتبار باطل اولور * ز برا موصی
 اکر حیاتده بر مقدار مال تعیین ایدوب و کندو به حج ایدوب مرک ایچون بر جله دفع ایتدی موصی فوت
 اولوب مالی ائی بیلدنه هلاک اولیدی موصینک مانلن اول هلاک اولان مالک غیر ایدو اذن و اذن و اذن و اذن و اذن و اذن
 مال میتدن افزا ایدوب دفع ایتدی به حکم ذکر اولان کبیدر * ز برا موصی موصینک مقامه قائمدر و امام
 ابو یوسف قنده ثلث اولدن باقی قلان ماله حج اولنور * ز برا و صبتک فاذا اولسونک محلی ایدر ایدر نه
 سیدی باقی قاور سه تفیذا اولور و امام اعظم بیحور عت اولدر که تحفه قنوصینک قسمتی و مالی آریسی صحیح
 اولمز لای موصینک تعیین ایلدیکی جدا اوزره تسلیم ایتکله صحیح اولور حالو که اول وجه اوزره تسلیم ایتدی *
 ز برا اول مال ضعیع اولدی بس و صبتی باقی هلاک نشدن تفیذا اولنور (لا من حیث مات) اول مأمورک
 وفات ایلدیکی مکاندن دکل عن منزل امره قوی اوزره عطفدر تکیم امامین قوی وفات ایلدیکی مکاندندر
 و امامین قولک وجهی اولدک استخساندر تحفه قنوصینک سرفی حق سبحان نه و نمازینک (ومن یفرج
 من یتنه مهاجر الی الله ورسوله) قول شریف ایچون باطل اولدی رسول علیه الصلاه و السلام (من مات
 فی طریق الحج کتبه رحمة مبرورده فی کل سنه) پوردی و امام اعظمک قولک وجهی اولدک قیاسدر تحفه قنوصینک

سپردن موجود اولان مقداری احکام دنیا حقد، باطل اولدی رسول علیه الصلاه والسلام (اذمات ابن آدم
 المتطوع عنه عمله الا من ثلاث) پیوردی و تنفیذ وصیت احکام دنیا دندر ایدی وصیت موصیک و طینت بانی
 قالی کا نه اول وصیت و طینت خروح ایدی حالو که و طینت خروح بولندی (الهدی) هدی حرمه
 اهدا اولنان شیدر که ائک سبیله حرمه تقرب حاصل ائک ایچون (من ابل و یقر و غنم) دوه دن و بقردن
 و قیوندنر (ولایح نهر یه) داول هدیگ عرفاته بیله کتسی واجب دکلدر و بعض دیدی که مراد
 اعلام در فلاحه طابق کی (ولم یجرفیه الا جائز الاضعیة) و هدیجه جائز اولدی الاضعیده جائز اولان اولدی
 و اضعیه نیک احکامی ذکر اولنور (و جائز غنم) و قیون هر شتده جائز اولدی (الافی طوافی فرض جنبا)
 الا فرض اولان طوافی جنب اولدیغی حاله طوافی ادرسه (و و طنبه بعد الو قوف) و دخی و قیوندنر که
 جماع ادرسه بواب که بسندن قیون جائز اولمز بدنه جائز اولور (اکل من هدی تطوع و متعه و فرار هط)
 هدی دن اکل ائک جائز اولدی بلکه مستحب اولدی ایچق تطوع و متعه و قران ایچون اولان هدی دن جائز
 اولدی * ز یاد منسکر پس انلردن اکل جائز اولور سائر هدی لر بونلرک خلا فیدر کز براسائر هدی لر که انلردن
 جنابت ایچون جزاه مشروع اولدی اکل اولنسه انلر ابله تنه عدن حرمانه متعلق اولور زیاده زجر ایچون
 اکل اولمز و تحقیق نبی علیه الصلاه و السلام دن انلرک اکلندن نهی صحیح اولدی (و یدیح الاخیرین یوم اخر)
 اخیرین یعنی متعه ابله قرائت هدی یوم نحرده ذبح اولنور یعنی ذبحلر شت یوم نحری تعیین ائکله
 (و غیر همتی شاه) متعه ابله قرائت غیر هدی لر نه وقت دیلر سد ذبح اولنور (و تعیین لحرم لاکل)
 و هدی لرک کتسی ایچون تعیین حرم لازم اولور (لا فقیهه تصدقته) حرمک فقیر شت صدقه ایچون تعیین لازم
 دکل * فاقه ددی دیکه یوم نحرک تعیین ایدی اخیرک ذبحی ایچوندر و ابلک بسندن غیر یسی نه وقت دیلر سد ذبح
 اولنور تکیم حرم کل ایچون تعیین اولدی حرمک فقیر شت صدقه ایچون دکلر * بن دریمه و غیر همتی متی شه
 قونک ما قبلنر بطی تکلفه و اعسافه یعنی طرفدن خروجه محتاج در تکیم اهل معرفته و اهل انصافه
 خنی دکلر و یوقامده مختار اولان عباره اخصر در و مقصوده ائدن ادر (و تصدق بجله و خطامه) و هدیگ
 چوالله و یولاز بیله تصدق اولنور (ولم یط اجر جزار منه) و قصابک اجری هدیگ لئندن اعطا اولمز
 (ولار ک الاضرونه) و دخی هدیگ اوزر شت بنان الامکر ضروره اوله (ولایح ابته) و دخی سودی
 صاعنمز (و یعالج قطعته) و سودی قطع اولق ایچون عدل شت صوق صو ضرب ائکله معالجه اولنور
 (ما عصب) شول هدیگه بولده هلاک اوله (او تعیب بفاحش) یا خود عیب فاحش ابله معیب اوله ایغی
 سقط یا خود اعمی اولق کی (فی واجبه) پس هدیگ واجبند (ابله) هلاک اولانی غیره تبدیل
 اولنور (و المعیله) عیب فاحش ابله معیوب اولانی دیلدی کی ایشلر (و فی بینه لاشی علیه) و هدیگ
 نافله اولاند. هلاک اولسون معیوب اولسون هدیگ صاحبی اوزره برشی لازم کلز (و نحر بدنه النفل
 ان عطیت فی الصریق) و نافله اولان بدنه هله هلاک فساها ادرسه قربان اولور (و صبغ نه لها بدمها)
 و قلا ده سی قابله بویانور (و ضرب به صغحه منها لیا کل اعیر هط) و دخی ایچق فقیر اکل ائسون
 ایچون اورا ک و جنگ صفحه سی یعنی روزی قابله ضرب اولنور نه ک فائده سی هدی اولدیغی معلوم
 اولوب قرا اکل ائسون ایچوندر (شهدو بوعو فوهم بعو فو لا غیل) یعنی قوم برکوند و قفده
 طور سار دی و قوم آخر انلر و قفه بوم و قفده نکره طور دیلر یعنی بوم و قفده طور دیلر و شهرت بدیلر
 انلرک شهادت لری قبول اولمز (و بینه فیت) اگر و قفه به وقتندن اول طور دیلر دیوشمادت ائق ائق شهادت لری
 قبول قیلور (ان امکن ائدارک استخسانا) اگر تدارک ممکن اولورسه یعنی حجج برکوند و قفده به
 طور سار لری و بر قوم انلرک یوم و قفه نکره طور دقلر شت شهادت ائق ائق شهادت لری مقبول اولمز و حججک
 حجری استخسانا جائز کوریلور و قیاس جائز کورلمک ایدی زیر اجم زمانله و مکانه عبادت مختصه
 بیلندی پس زمانسز و مکانسز عبادت اولمز تکیم و قفه به یوم ترویجده طور مش کی یا خود عرفانک
 غیر مکانه طور مش کی اولدیلر و استخسانک وجهی اولدر که تخمینا بوقومک شهادت لری بی اوزره
 شهادتدر * زیر اغضلری حجاجک حجولر بی نقدر و دخی خطادن احترام منکن اولوب تدارک متعذر

واحد به امر ده حرج ظاهر اولد یغی ایچون شهادتلی مقبوله اولمز امدی عندالاشبه شهادتلی تقبه اولمغه
 اکتفا ولتی واجب اولدی و بوم تریه ده وقوفلرینه شهادتلی ذکر اولانک خلا فیدر (رمی فی الیوم اثباتی
 البجرة الوسطی والثالثة) یام تحردن بوم نایده جره وسطایی و جره نایده رمی اینسیدی و جره اولی بی ترک
 اینسیدی (فان قصد رمی الاولی جاز) پس اگر تکمیل قصد ادوب اینجی اولانی رمی اینسیدی کلک
 حصولی ایچون جاز اولدی کر کسه ترتیب سزاوسون * زیرا ترتیب شرط دکلسر (والکل بالترتیب حسن)
 مستون اولان ترتیبه رعایه کلیسی ترتیب الیه رمی ایدرسه کوزلدنر (نذر حجاج شامشی حتی یضوف انقض)
 برکسته طواف فرضی ادا اینجیبه دکن بیان حج ایتمکه نذرا بنده بدی یعنی نفسی اوزره ماشی حاج ایتمکی
 واجب قیاسیدی ماشی حاج ایدر و طواف زیارتی ادا اینجیبه راکب اولنر (اشترتی جاریه احرمت
 بالذن) بحاجدن بری بر جاریه اشترتی اینسیدی اول جاریه مولاسنک اذنبه محرم اولور حتی مولاسنک
 اذنبسز احرامه کیرسیدی محرم اولنر (له ان یحلبها بقص شعر او قلم ظفر فیمسها و هو اولی من التحلیل بالجماع)
 مشرتی ایچون اول جاریه بی قص شعر ایله یا خود طریق کسمکله خلیل ادوب جماع ایتمک جائزدر و بوجه
 اوزره عمل امر حجه تعظیم ایچون جماعله تحلیلدن اولدیر والله تعالی اعلم

* (کتاب الاضحية) *

بو کتاب اضحیه نیک احکامی بیاننده در بو کتابک کتب حجه وجه مناسبی ضحیه ایام تحیده واقع اولمغه در واضحه
 وقت ضحی به داخل اولان شبک اسمدیر افاضل وزند، اضاحی اوزره جهل نور اضحی بضعی ذنر چقان
 ضحی به داخل اولسیدی و ایام تحیده ذبح اولان شی اضحیه ایله نسیه اولسیدی * زیرا ایام تحیده
 ذبح اولان شی وقت ضحیده ذبح اولنور وقت اسبیه اولندی و شرعه اضحیه سن مخصوصه یوم
 مخصوصه تقرب یتدله شرطلر نیک و سیلر نیک وجودی قنده ذبح و ان حیوان ایچون اسمدیر و شرطلری
 اسلامدر و افاضلر و شول یساردر کر صدقه فطرک و حوی اکتسابق اولور و سببی وقتدر اه لکه انام تحدر
 و رکنی ذبحی جائز اولان شبی ذبح ایتمدیر (هی شاه من فرد) ضحیه بر فردن بر فردنر (و بدنه هی بهیر
 او بقرة مند) و دخی بر بهیردر یا خود بر فردن یعنی فرد واحدن تکبیر مر و ایندی (لی سبعة) بدی
 فرده و ارتحیه و قیاس بوایدیکه بدنه نیک کلبی جائز اولوب الا واحدن جائز اولم * زیرا اراقه دم قر به واحددر
 قر به واحد اینه تجزی قبول ایتمز الا قیاسی ائرا ایله یعنی کلام صحابه ایله ترک ایلمک و اول ائرا جبار رضی الله
 عنهدن مر و یدر که تحقیقا جبار رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله معابر بقره بی بدی کسته و بر بدنه بی بدی
 کسته دن تحریک ایلمک و قیون ثابته نص اولما غله اصل قیاس اوزره قالدی و بقره یا خود بدنه الی کسندن
 یا خود بشدن یا خود اوچدن جائز اولور بونی امام محمد اصل نام کلبه ذکر کتبی و بدی کشیدن اولسی (ان لم یکن
 لاحدهم اقل من سبع) او بدی کسته نیک برسی ایچون سبعتن اقل اولمزه در حتی چقان بر رجل و فات
 ادوب براغلتی و بر زوجه سنی و بر بقره ترک اینسیدی و اوغلی ایله زوجه سی اول بقره بی اضحیه اینه زدی
 اوغلتک نصیبده جائز اولدی و صف قربت بعضند فوت اولدیغی ایچون و بوفه ک قربت اولمسته تجزی متعدم
 اولدیغی ایچون کافیده دخی بو یله ذکر اولندی (وصح شرک سته فی بدنه مشربه لاضحیه) بر کسته نیک
 اضحیه ایچون اشترتی ایلمکی دنده آتی کسته بی کتدو بد شرک قیلسی صحیح اولدی و قیاسده جائز اولما قدر
 اولیکه امام زفر قولدیر * زیرا اول بدنه بی اشترتی ایدن کسته انی قربت ایچون حاضرادی پس نیک بیجی جائز اولر
 استحسانک وجهی اولدر که تحقیقه اول کسته برسم: بقره بولدی و وقت شراد شرک بولدی امدی حاجت
 شرکته مس ابدی (رتب ککونه قبل التراء) اشترک شرادن اول اولسی مند و بوالدی خلا فده
 و قربتده صورت رجوعدن ایدر اولسون ایچون (و یقسم اللحم و الا حرافا) مشرک اولان اضحیه نیک لحمی
 و زله تقسیم اولنور جزا تقسیم اولنمز یعنی تحمینه اولمز (الا اذا ضم معده من اکارعه او جیده) الامکر تقسیم
 اولان جزئیله ایله پاچدن نیدن یا خوددر یسندن ضم اولنه یعنی هر چایده تحمندن و پاچدن نیدن بوانه و چان
 آخرده لحمندن و در یسندن بوانه بو تعدیر جه جنسی خلاف جنسه صرف جائز اولور (و تجب) اضحیه
 واجب اولور جو امده بو یوسفدن روایت اولندیکه اضحیه مستدر و بو قول شافعه در و طحاوی ذکر ایلمدیکه

تحقیقا سخنید امام ابو یوسف و امام محمد قولی اوزر سنت مؤکده در واجب اول منک علی رسول علیه الصلاة والسلام (من وجد سنة فلم یضغ فلا یقرن مصلانا) بیورد بیغی ایچون معنای شر بی برکنه وسعت بو ابوب
سخنید ایله بنم مصلامن قریب اولسون دئمکدر بو حدیث شر بی احمدوان ماجده روایت ایلدی و یونک
کبی وعیده کسنه لاحق اولمز الاترک واجب ایله اولور (علی حر) حراوزره واجب اولور * زیرا سخنید قریب
 مایله در وقت بت مایله حاصل اولمز الاملاک ایله حاصل اولور مالک ایسه حر در (مسلم) حر مسلم اوزره واجب
اولور * زیرا قریب تصور اولمز الامسلمه اولور (مقیم) مقیم اولان حر مسلم اوزره واجب اولور * زیرا
 سخنید تک اداسی مسافر اوزره سنت ایله اولان سبیلره مختصدر اول سبیلر وقتک حکمسه فوت اولور
 ایمدی مسافر اوزره حرجی دفع ایچون جمعه کبی واجب اولمز (موسر دیار القطرة) او یسار فطره ایله موسر
 اولان حر مسلم مقیم اوزره واجب اولور * زیرا حقیقا عبادت واجب اولمز الاقادر اوزره واجب اولور وقادر
 غنیدر وغناک مقداری اولدر که انکه اوزرینه صدقه فطره واجب اوله (نفسه) کندو نفسی ایچون
 واجب اولور یجب قولته متعاقدر (لاطفله) طفلی ایچون واجب اولمز یعنی اولاد صدقار ایچون کندو
 اوزرینه سخنید واجب اولمز * زیرا سخنید قریب محضه در عبادانده اصل اولان برکنه اوزر بند غیر سبیله
 واجب اولور ایله مقدر صدقه فطره یونک خلا فیدر * زیرا اند معنای مؤمن وارد در و انده سبب بر آسدر که اول
 رأسک مؤمننی کوروب و اوزرینه ولی اولقدرو بو معنایسه ولد حقه در محقق او اور و امام اعظم من حسن
 روایت ایدر که تحقیقا سخنید بابالک اوزرینه ولد صغیری ایچون واجب اولور * زیرا اول ولد صغیر معناه همان
 کندو نفسیدر (بل یعنی ابو عنه من ماله) بلکه طفلاک مالنن اول طفل ایچون باباسی سخنید ایدور
 (ان کان له) اگر اول طفلاک مالی وار ایسه (او صید بعده) یا خود اول طفلاک باباسند نصکره طفلاک رصبسی
 سخنید سین ایدور (واکل الطفل) اول سخنید دن طفل اکل ایدر (و باقیسه) و بعد الا کل
 باقیسنی (یدل بما یقع بعینه) اول طفلاک باباسی آلات یندن و آلات بیت مثالی اولانن بعینه انتفاع
 اولد جق شیشه تبدیل ایدر * هدایده دیدیکه اصح قول بودر که تحقیقا طفلاک باباسی کندو مالنن ولد صغیری
 ایچون سخنید ایدر و ممکن اولدیغی مقداری اکل ایدر و باقی قیلانی عینله انتفاع اولد جق شیشه بیع ایدر و کافیه
 دیدیکه تحقیقا اصح قول بودر که اول طفل ایچون سخنید واجب اولمز و بابا ایچون دخی طفلاک مالنن سخنید
 ایدورمک لازم دکلدر (لا ینزع فی المصر قبل الصلاة) سخنید شهرده صلات عیددن اول ذبح اولمز
 (و ینزع فی غیره بعد طلوع غریبوم الغری فی غروب الیوم الثالث) شهرک غیرده بوم تحرك طلوع غریبدن او چخی
 کونک غروب و نه دین ذبح اولور * زیرا سخنید تک وقت اولی شهرلی حقه در صلات عیددن نصکره و شهرلی تک
 غری حقه در طلوع غریبدن نصکره در وقت آخری ایام تحرك او چخی کونک غروبندن مقدسجه وقت و ارجحدر
 (و اعتبار الاخر لفقرو الغنی و الولادة و الموت) و فقر وغنا ایچون و ولادت و موت ایچون وقتک آخرینه اعتبار
 اولور * زیرا چنان تحرك اولنده غنی اولوب آخرنده فقرا صابت ایدر سه اول کسنه تک اوزرینه سخنید
 واجب اولمز عکسند و واجب اولور اگر ولد بوم آخرده طوغر سه سخنید واجب اولور یعنی باباسی سخنید سین
 ایدور اگر بوم آخرده وفات ایتسیدی واجب اولمز (و کره الذبح ایلا) و سخنید بی کجه لکنه ذبح ایتک
 مکرره اولدی اگر چه کیم جائز ایسده ظلمت لیلده غلط احتمالی ایچون مکرره اولدی (زکات و مضت
 ایامها) برکنه سخنید بی ترک ایدوب و ایامی دخی یکیدی * معلوم اوله که تحقیقا ایام تحراج کوندر
 و ایام تشریق کذلک اوج کوندر کلبسی درت کوندمکیر ولی بوم تحردر غیری دکل و آخری تشریقدر غیری دکل
 و متوسط اولان ایکی کون نحر و تشریقدر و بو کونله سخنید سین ادا ایتک سخنید تک مثیله تصدق ایتکدن
 افضلدر * زیرا سخنید واجب و یا خود سنت واقع اولور تصدق ایسه نطوع محضدر * ایمدی چنان برکنه
 سخنید بی ایام تصدق کجه ترک ایتسیدی (تصدق بها حیة) اول سخنید تک نفسیله دیری اولدیغی حالد تصدق
 ایدر (ناذر بمعینة) معینه ایله نذر ایدن کسنه دخی ایام نحر یکد کد نصکره مندورک نفسیله تصدق
 ایدر یعنی برکنه تک ملائکه موجود بوقیونی اولوب الله ایچون بوقیونی سخنید ایدیم دیوندر ایتسیدی
 دیری اولدیغی حالد اول قیونی تصدق ایدر (و ایضا فقیر شرها لها) و بنه مثله اولی کیدر بوقیونی سخنید

ایچون برفون اشترای بیدیدی ایلم تضحیه کچد کد نصرکه اول اشترای بلدیکی اضحیه نیک نفسیه دری اولدیغی حالده تصدق ایدر * زیر ازم مذهبه زده فقیرک تضحیه نیشله اشترای بلدیکی اضحیه نیک اداسی واجب اولور (و بیتمها غنی شرها اولو) وغنی اولان کک مسنه وقتی کچمش اضحیه نیک قیئله تصدق ایدر کرک اشترای بیدون و کرک کئدو ملکئده موجود اولسون یعنی اگر غنی ایسه اضحیه نیک قیئله تصدق ایدر ککرک اشترای بیدون و کرک اشترای بیدون * زیرا اضحیه غنی ایچون واجبدر پس پغان تضحیه فوت اولسیدی عهده سندن اخراج ایچون ک اوزرینه تصدق واجب اولور صلاجه کبی که فوت اند نصرکه صلات ظهر قضا اولور یا خود صوم کبی که عجز نند نصرکه فدیه واجب اولور (صحیح الجذع من الضان) تضحیه ایچون قوروقلی الی ایلق قیوندن صحیح اولور ضان قوروغی اولان قیونه دیرلر و جذع الی ایلق قیونه دیرلر (والثنی فصاعد امن الابل والبقر والغنم) ودخی دوه دن و صغردن و قیوندن ثنی و نئیدن زیاده اولان صحیح اولور (وهو ابن خمس من الاول) ثنی دوه دن بش باشد اولاددر (و حوالین من الثانی) و بقر دن ایکی باشد اولاددر (و حوال من الثالث) و قیوندن بر باشد اولاددر پس حاصل کلام بودر که تحقیق ثانی و دخی نئیدن زیاده کلیسندن اضحیه جائز اولور الاضاندن جذع یعنی الی ایلق اولانی تضحیه ایتمک رسول اکرم علیه الصلاة والسلام (صحیحوا بالثابا الان بعسرا حدکم بلیذیح الجذع من الضان) قول شر بقیچون جائز اولور معنای حدیث شریف سرتیایله تضحیه ایتمک الا سزندن ریکر معسر اولور سه ضاندن جذع ذبح ایلسون دیکدر (و نجاء) ودخی بو نوزی اولدی ائدن صحیح اولور (والخصی) و خادمدن دخی صحیح اولور (و لثولاء) ودخی دیشی بجنون اولاندن صحیح اولور (لالعصاب و العوراء) اعی اولان و برکوز اولور اولاندن صحیح اولور (و النجفاء) و زبون اولوب ککئده ایلیکی اولاندن دخی صحیح اولور (و عرجاء لامشی الی المنسک) و اغصق اولوب محل نسکه و روپه میاندن دخی صحیح اولور (و مقطوع بدها اور جلها) ودخی الی یاخود ایاغی کسایش اولان (و ما ذهب الا کثر من ثلث اذنها اوزنها اوعینها اوالیتها) یاخود قولاغندن و یاقوروغندن و یا کوزئدن و یا قوروغنک یاغندن نئیدن اکثری کیش اولور سه صحیح اولور بعض نئث دیدی و بعض ربع دیدی و امامین فتنه نصفندن اکثری باقی قالور سه جائز کورلدی (مات احد سبعة) اضحیه ایچون بر بقره اشترای بیدن بدی کسئندن بری فوت اولسیدی (وقال ورثته انبجوها عنه و عنکم) اول متوفانک ورثه سی باقی فلان الی کشی به انک و سزک ایچون ذبح ایتمک دایسه زدی (صحیح) قول ورثه صحیح اولور و قیاس اولوق بدی * زیرا اتلافه تبرعدر غیر بدن جائز اولور میتدن اعتناق جائز اولدیغی کبی و وجود استخوان اولدر که تحقیق قربت آزا اولور میتدن واقع اولور تصدق کبی * اعتناق بونک خلا فیدر که زرا ائده میت اوزره و لایب الزام وارد * ائدی ذکر اولنان کبی بدی کشیدن جائز اولور کلبسنگ قصدی قربت اولوق شرطله اگر چه کیم جهنملری مختلف اولور سه ده (کبقره عن اضحیه و متنه و قران) بر بقره نیک اضحیدن و متعددن و قراندن جائز اولدیغی کبی پس جهنملری مختلف ایکن مقصود که قربتندر محمد اولوقله بزیم فتمزده جائز اولور (و لواحد هم کافر او قاصد لحم لا) و اگر بدی کشیک بری کافر اواسه یاخود لحمی قصد ایلمیجی اواسه صحیح اولور * زیرا کافر قربت اهل دکلدر و کذلک لحم قصدایدن قربتی منافیدر (و باکل و یوکل غیره) و اضحیه نیک لحمندن اضحیه ائدن کسئنه اکل ائتمی و کئدو نیک غیری اغنا و فقرا کئندره بدرمی جائز اولور (و یهب من یشاء) و دیلدیکنه هبه ایدر (و لا یعطی اجر الجزار منها) ونهی اولدیغیچون قصابک اجرتی اضحیه دن و برمز (و ندب التصدق بیئتها) و اضحیه نیک ثنی متدربینی تصدق ایتمک مندوب اولدی * زیرا جهات اوچدر اکل ایتمکدر و ذخیره و اطعام ایتمکدر (و ترک لذی عیبال) و عیبال صاحبی اولان کسئنه عیالی اوزره وسعت ایچون تصدق ترک ایتمک مندوب اولدی (و الذبح ییدا حسن ان احسن الذبح و الا امر غیره) کئدو ایله ذبح ایتمک حسندر اگر کوزل ذبح یتیمکه قادر ایسه و اگر کوزل ذبح ایتمک قادر دکل ایسه غیری به امر ایله (و کرد ذبح کلبی) و کلبی اولان کافرک ذبحی مکروه اولدی زیرا اضحیه قربتندر کلبی قربتک اهل دکلدر و اگر کلبی به امر ایدوب کلبی انک امری ایله ذبح ایتمه جائزدر زیرا کلبی ذبح اهلندندر و قربت انک انبذله و نیشله حاصل اولدی اما مجوسی کلبیک خلقی اوزره در * زیرا

مجموعی ذبح اهلندن دکلدرد (و بتصدق بجلدها او بجهله آند بکرب و خف و فرو او بدله بمانع باقبا
 لامستهلکا کلاطعمه) واضحه بک در بسيله ده تصدق او انور باخود جلدی آلت قبل طفر حق
 کی وادیک کی باخود انکه انتفاع حاصل اولوب باقی قله جتی بر شئله تبدیل او انور اطعمه کی هلاک
 اوله جتی شئله دکل وهلاک اوله جتی شیء فریقی منافیدر (فان بیع اللحم او الجلد به) پس اگر لحمی و جلدی
 هلاک اوله جتی منفع به شئله بیع ایدر سه (تصدق بتمه) اول شئله نمی ایه تصدق ایدر (غلاطا و ذبح کل
 شاة صاحبہ صح بلاغرم) ایکی کسند غلط ایدوب هر بری آخرینک قیونتی ذبح ایلسدردی استحسانا بلاغرم
 ذبح لری صحیح او اور قیاس صحیح اولوب بر لرینه ضامن اولوق ایدی * زراهر بری بلا امر غیرک قیونتی
 ذبح ایلدی ووجه استعنان اولدر که تحقیقا اول قیون ذبح ایچون تعیین اولندی حتی اول قیون استخیه
 ایچون تعیین اولنقله اول کسند لک اوزرینه ایلنخرده بعینه انکه تضحیه اتمک واجب اولدی * ایدی
 مالک ذبح ایچون هر اهل اولاندن استعانت طلب ایدر اولدیغی حالده دلالة آخرینه اذن و بر بیچی اولدی
 * زرا اضحیه بو ایاک کمسيله فوت او اور و محتملدر که بر مانع ایچون قامتدن دخی عاجز اوله ایدی چنان
 ایکی کشی غلط ایتسدلر اضحیدلرین یوزلمش اولدیغی حالده هر بری اخذ ایدرلر واحدهما آخر ضامن اولمز
 زراهر بری ایشلدیکی فولده صاحبک دلالة و کایدرد و اگر اول ایکی کشی غلط لرینه اکل ایتدکلرند نص کره
 واقف اولور لسه هر بری صاحبه حلال ایدر و اگر بر لرینه راضی اولمز لسه هر بری صاحبه قیونک
 لحمی قیمته ضامن اولوب اول قیونله تصدق ایدر * زرا بو تصدق حتمک بدایدرد (و صححت بشاة انصب
 لا اودیعته) واضحه غصب اولنان قیونله صحیح او اور امانت قیونلار قیون ایه صحیح اولمز و غاصب غصب
 ایلدیکی قیون ضامن او اور * غصبده صححتک و امانتد عدم صححتک وجهی اولدر که تحقیقا غصبده هلاک وقت
 غصبدن ثابت اولور و امانتده غیرک ملکنده ذبحله غاصب اولور هدیاه و کافیده و سایر کب معتبرده
 بوله ذکر اولندی صدر الشریعه مقدمات ذبحله غاصب اولور یا زرق و یا غنی یا غمک کی پس ذبحدن
 اول غاصب اولور دیدی بن دیرمه که حقیقت غصب تکیم موضعنده تقر راوندی محقه اولاندیک ازاله سی
 ویده بطله نک اثباتدر و یا زرب و یا قلس بغمک غایبی بدبطله نک اثباتدر حالوکه بد محقه نک ازاله سی ثابت
 اولمز و بد محقه نک ازاله سی حاصل اولمز الا ذبحله اولور تکیم جه و رقهها بو کاذاب اولدیلر و بالله التوفیق

* (کتاب الصيد) *

بو کتاب صیدک احکامی یاشنده در * مصنفک کتاب صیدی بو مقامده ایراده باعث کتاب سجده ذکر او اندیغی
 ایچوندر صیدلغت جهتندن اولاق معنا سنه در و مصیده صید تسمیه سنه باعث مفعوله مصدر ایه تسمیه
 ایچوندر ضرب الامیر کی (یحول بکل ذی ناب و مخلب) برنجی حیواندن دیش و طرنق صاحبی اولنرلک کلبسيله
 صید حلال اولور مخلب قوشک طر نقیدر و بسو طده ذکر اولندی که ذی ناب و ذی مخلبدن هر ادبشله و طرنقی ایه
 صید ایدندر ذی ناب و ذی مخلبک کلبسی دکلدرد زرا کو کر جنک طرنقی وارد و دوه نک دیشی وارد (الاول
 کلب و فهد و الثانی کباز و نحوها) اول یعنی ذی ناب اولان کلب کی و پارس کی و ذی مخلب اولان طوغان
 کی و دخی سباع و طیور دن بونرلک مثللی کی (و بشرط لما یؤکل) صیددن اتی بین شئلرک اکنک جائز
 او اسپچون (امور) نیجه امر لر شرط قیلندی * صیددن اتی تینلر بونک خلا فیدر که انلردن صید ک جائز
 اولسنده بر شیء شرط دکلدرد عن قریب بیانی کلور (منها) اول اموردندر (علهما) یعنی اول ذی ناب
 و ذی مخلب کیفیت صیدی بلسی حق سبحانه و تعالی نک (وما علمتم من الجوارح مکلبین تعولهن بمعتمکم
 الله) قول شریقی ایچون دخی رسول غلبه الصلاه و السلامک اهلیده (ما صدت بکلم المعلم فذکرت اسم الله
 علیه فیکل و ما صدت بکلم غیر المعلم فادرکت ذکاته فکل) یوردیغی ایچون بو حدیث شریقی بخاری و مسلم
 روایت ابدی (و جرحهما ای موضع منه) و دخی اول اموردند ذی ناب و ذی مخلبک صیددن بر موضعنی
 یاره لسی و بو ظاهر روایتدر حتی کلب صیدی بو غوب یاره لسه اول صید بتر و امام اعظم دن و ابو یوسف دن
 روایت اولندی که تحقیقا جرح شرطدر (و ارسال مسلم او کلبی ایاهما) و دخی اول اموردندر ذی ناب
 و یاخود ذی مخلب اولانی مسلمک ارسال یاخود کتابینک ارسال * یعنی شول کسندنک ارسالدر که کلمتی

دعوی و اعتقاد جهتمندن توحید اوله مسلم کبی یا خود دعوی جهتمندن توحید اولوب اعتقاد جهتمندن اولیه
 گلابی کبی وعن قریب کتاب ذبیحده کلور پس اکر طوغان یا خود کلب قانقوب صیدک اردنجه بفر ارسال
 کیدوب صیدی اخذ ایلوب قتل ایله حلال اولمز (مسیمیا) و اول امور دندر تسبیح یعنی بسمله شریفه
 ذکر ایتمک * مصنف بوکا مسیمیا قولیه اشارت ایلمدی یعنی قصدا بسمله بی ترک ایلمه نیک غیر اولدیغی
 حالده * بونده اصل رسول علیه الصلاة والسلامک عدی بن حاتم ایچون (اذا ارسلت کلبک العلم و ذکرک اسم الله
 علیه فکل وان اکل منها قلیلا فلان اکل) قول شریفدر معناسی چغان سن معل اولان کابجی ارسال ایتمسیدک
 واسم الاهی اوزر بنه ذکر ایتمسیدک اول صیدی اکل ایله واکرب کلب اول صیددر برشی قلیل اکل
 ایدرسه سن انی اکل ایلمه سن دیمکدر (علی تمتع متوحش ما کول) ودخی اول امور دندر صید امتناع
 ایجی و وحشت ایلمیجی اولمی * مصنف بوکا علی تمتع متوحش ما کول قولیه اشارت ایلمدی یعنی اکل
 شانندن اولان وحشی تمتع اوزره ارسال ایتمک (وعدم شریک کلاب لایحل صیده) ودخی اول امور دندر
 کلب مملک صیدی حلال اولمیان کلبه شریک اولمی * معل اولمیان کلب کبی یا خود کلب مجوسی کبی یا خود صیده
 ارسال اولمیان کلب کبی یا خود قصدا تسبیح سز ارسال اولان کلب کبی (وعدم طول و ففته بعد ارساله الا
 اذا کن القهد) ودخی اول امور دندر ارسالند نصره توقفک طولی اولماق زیر اول توقفی ارسالند نصره اوزار سه
 صید ایتمک ارساله مضاف اولمز الامکر که ارسال اولان پارس کیر نامش اوله زیر اصید ایتمکده کیر نامک پارسک
 حبله سیدر بو تقدیرجه ارساله مضاف اولور * امام شمس الائمة السرخسی شیخی شمس الائمة الخوانیدن نقل
 ایلوب دیدیکه پارسک نیجه خصلت لری واردر که هر عاقله لایق اولان پارسدن اول خصلت لری اخذ ایتمکدر
 بری اولدر که پارس صید ایچون کیر نامور حتی اول کیر نامکدن صیدی تحصیل ایدر بو کیر نامک پارسدن
 حبله در * ایلمدی عاقله لایق اولان عدوسته خلافله مجاهر اولوب ولیکن فرصت طلب ایلمه حتی نفسنه
 تعب و برمدن مقصود حاصل اوله اول خصلتک بری دخی اولدر که تحقیقا پارس ضربله تعلیم قبول ایتمز
 الا انک قتله چغان کلب صیددن اکل ایتمدی و قتله کللی ضرب ایتمکله قبول ایدر بو کلب کبی عاقله لایق
 اولان غیر بدن متعظ یعنی متنبه اولمقدن تکیم سعید اول کسنددر که غیر بدن عبرت اله و پارسک
 بر خصلتی دخی اولدر که خبیث تشاول ایتمز و صاحبندن لحم طیب طلب ایدر و انک کبی عاقله لایق اولان
 خبیث تشاول ایتمز طیب تشاول ایتمکدر و پارسک بر خصلتی دخی اولدر که اوج کره و باش کره حبله ایلوب
 پرتاب ایدر اگر صیدی تحصیل ایتمدی ایسه خوش والا ترک ایدر و در که غیر نامک کللی ایچون بن نفسی اولدرم
و هر عاقله لایق اولان بو خصلت لری عامل اولمقدن (و علم العلم بترک اکل لکلب ثلاث مرات و رجوع البزی
 بدعائه) و معل کلب اوج دفعه صیدک اکلنی ترک ایله و طوغان دعوت اولتمدنده رجوع
 ایتمکله بیلنور بو ابن عباسدن بویه هر ویدر دخی کلبک بدنی ضرب به تحمل ایدر پس اکلنی ترک ایلمه نیجه ضرب
 ممکن اولور و طوغانک بدنی ضرب به تحمل ایتمز تعلیم دلالت ایدن غیر شیشه اکفنا اولنور * ز پرا طوغانک
 طبعنده نفور واردر اول نفورک زوالی دعوت ایتمکده رجوع ایلمه بیلنور (و القهد و نحو بهما) و پارس
 و پارس مثالی ترک اکل ایله رجوع ایلمه تعلیمی بیلنور یعنی تحقیقا پارس و انک مثالی اولان ضرب به تحمل ایدر
 و عاتی افزایشدر و نفوردر * ایلمدی پارسده ترک اکل و دعوت اجابت شرط قبلندی کتاب اختیارده بویه
 ذکر اولندی (ولا یؤکل مما اکل الفهد و الکلب) و پارسک یا خود کلبک اکل ایتمدی صیددن اکل اولنمز
 زیرا تحقیق بینش ایتمکده انک تعلی ترک اکل ایله در وعن قریب کاور که تحقیقا پارس چغان صیددن کل
 ایتمسیدی بیلنور که تحقیق اول پارس متعل اولماش * ایلمدی انک صیدی حرام اولور (تحلاف البازی) طوغان
 بونک خلافدر بیلدیگک شی * ایچونکه تحقیقا طوغانک تعلی ترک اکل ایله ذکدر که حتی ضدی جهلمد دلیل اوله
 (ولما اکل منه بعد ترک ثلاث مرات و لا ما صا بعده) و ذکر اونساب کبی کلب و پارسک اوج کره نصره کرا اکل
 ایلمیجی صیددن اکل اولنمز ودخی اوج کره اکلنی ایلوب اکل ایتمدیگند نصره صید اولدیگند
 اکل اولنمز (حتی تعلم اوقبله لوبنی فی ملکک) حتی اول کلب اوج کره تری تعلیمدنیجه یا خود بعد التزک اکل
 ایلمدیگندن مقدم اولان صید صیدک ملکند باقی ایسه اول دخی اکل اولنمز * ز باقی قانقوب اتلاف ایلمیجی
 شبنده حرمت ظاهر اولمز بحلیت منعدم اولدیغیچون بوند نصره صحرا ده اولغله محرز اولمیان صید ایلمه حرمت

اتفاقاً ثابت اولدی و صیادک بئنده محرز اولان امام اعظم فتنده حرام اولور و امامین ایچون خلاف وارد
صدرالنسری به دیدیکده تحقیقاً کلب صیدی اکل ایتمیدی معلوم اولور که تحقیق اول کلب کلب معمم اولدی
پس انک ذکر اولنان کلب اول صیاد ایچو شی کلب جائهک صیدیدر بس صیادک مکنده باقی ایسه
حرام اولور (و شرط للحی بالرمی اسمیه) ریسه صیدک حلال اولمیچو تسمیه یعنی بسمله ذکر ایات
و بسمله بی قصد ترک ایلمک شرط قیلندی (و ایچرح) و بارله حق دخی شرط قیلندی رسول علیه الصلا
و السلام عدی بن حاتم خطاباً (اذارهیت سههک فاذکر اسم الله تعالی علیه فان وجدته قتل فکل الا ان
تجده قد وقع فی ماء فانک لاتدری الماء قتله اوسههک) قول شریفی ایچون معنای چقان سن اوقوی آسیدک انک
اوزرینه الله تعالی انک اسم شمر یعنی ذکر ایله پس اگر صیدی اولمش بولدک ایسه اول صیدی اکل ایله لامر که
صویاچینه دوشمش بولدک ایسه و فرق ایله مرسل که انی صومی قتل ایندی بوخسدنک اوقوکی آنی اکل
ایده دیمکدر (وعدم القود عن طلبه اوقاب محاملاً سههک) و دخی صیدک طلبیدن اوقور یعنی شرط
قیلندی اگر اوقی بوکلوب غائب اولورسه یعنی برصیاد صیده ارفق آتدقده صید صیادک اوقی بوکلوب
صیادک کوزدن غائب اولسیدی پس اگر صاید اول صیده میت اولدیغی حالده بئشدی ایسه و صاید ارفق
آتدقده نصکره صیدک طلبیدن اوقورمدی ایسه اول صیدک اکل حلال اولور و سهنی بذل ایندی ایچون
و اگر اوقوب بعده طلب ایندی ایسه حرام اولور قچان طلب و سهنده واریسه تحقیق رسول اکرم علیه
الصلا و السلام (لعل هوام الارض قتلته) بوردی یعنی حائر که اول صیدی هوام ارض قتل ایلدیمکدر
(فان ادر که المرسل اوارمی حیایه اوقوی عمللمذ بوح حل بانذاکه) پس اگر صیدی اخذ ایچون
ارسال اولنان کینه و یاخود اوقی آمان ککندوسی اول صیده هنوز ذبح اولمش شبتک حیاتندن اوقوی
حیاتنده بئشدی ایسه ذبحله حلال اولور (و لوملها حل بدونها) و اگر صیدک حیاتی مذبح حقی حیاتی
کبی ایسه ذبحی واجب اولمز بلکه بلاذبح حلال اولور اول مثالی حیاته اعتبار بوقدر و اما بوکست یردن
دوشن صید یاخود پراغاج ایله اور بلان و یاخود بوغیلان و یاخود برآخر حیوانک بوینوزی ایله اور بلان
وقوردقارنی یاروب انده حیبات اولان و مریض اولمش قیون پس فنوی انده حیات هر تقدر قلیل اولورسه
معتبر اوقی اوزره در حتی ذکر اولنان اشباهه حیات قلبه و ارایکن ذبح اولسه حل اولور حل حقی حیاته
و تعالی انک (الامان کیم) قول شریفی ایچون (و حرم ان ترکها عدا مع تقدرة علم افات) صیدک ذبح ایچو
قدرق و ارایکن قصد ترک ایدوب صید فوت اولمش ایسه حرام اولور * ز بر صیدک حیاتی وقتنا که مذبح حیوان
حیاتندن اوقوی اولدیسه ذبحی واجب اولدی فچین صائد انی ذبح ایچو ترک ایتمیدی حرام اولور (کذا ان
یحز) ذکر اولنان کبی ظاهر روایتده یه حرام اولور قچان صائد بچندن عاجز اولسیدی * ز بر حیوانک مثابه
حرامی حلال ایچو (و قبل حل) بعض حلال اولوردیدی و بو امام اعظم سن روایتدر ابو یوسف قدر روایتدر
وقول شافعیدر رحهم الله تعالی (اوارسل بحیوسی کلبه فزجره مسلم فان زجر) یاخود بحیوسی کلبی صیده
ارسال ایدوب بر مسلم اول کلبه زجر ایلدکده کلب من زجر اولسه * اوارسل قول ترکها وزره عطفدر یعنی مسلم
کلبه چاغر مغله اغر ایدوب کلبک اقدمی مشد اولسه اول صید حرام اولور (اودنه معارض بعرضه) یاخود
معارض عرضله قتل ایسه اول صید حرام اولور * معارض ریلاکسن اوقدر معارض تسمیه اولنور سب تسمیه
رمی اولتدقده صیده عرضله اصابت ایدر پس اگر انک اوچنده کس کتک اولوب انکله اصابت ایدرسه حلال
اولور (و بدفد قیله ذات حده) یاخود صیدی طشیدن و یا زایدن و یاغیری شیدن دوزلمش حدت صاحبی
آغر بندق قتل ایدرسه اول صید حرام اولور بونک حرام اولسی اغر اقبیله قتل ایتمی احتمالی ایچوندر حتی بندقه
خفا اولوب انده حدت اوورسه حلال اولور صیدک موتی جرله اولدیغی متیقن اولدیغی ایچون (اوری
صید افرق قی مایه) یاخود صیده اوقی اوب صیدها به واقع اولورسه حرام اولور صیدی صوق قتل ایچو
ایچون تکیم حدیث شریفده وارد اولدی (اوعلی سطح او جبل فتردی منه الی الارض) یاخود صید دیوار
اوزرینه دوشوب یاخود طساغ اوزرینه دوشوب اندن ارض اوزره دوشورسه حرام اولور * ز بر اول صید
متردیه در (واکل ان وقع ابتداء عن الارض) و اگر صید ابتداء ارض اوزرینه دوشورسه کل او نور اندن

احتزار منع اولدیی ایچون و كذلك دیوار اوزرته و باطاغ اوزرته و بارقیبا اوزرته دوشوب اکر مرتدیه
 اولزسه یعنی واقع اولدیی موضعه قاورسه اکل اولنور (اوارسل مسلم کلبه فاغراه مجوسی فاخذ) یاخود
 برمسلم کاتبی صیده ارسال ایلدکده برمجوسی اول کلبی چاغرمغله اغرا ایدوب اول مسلم صیدی اخذ ایلدسه
 اکل اولنور (اولم یرسل فاغراه مسلم فاخذ) یاخود کلبی کسینه ارسال ایتموب کلب کیندو کبدر کن
 برمسلم اول کلبی چاغرمغله اغرا ایدوب مسلم صیدی اخذ ایتسیدی اکل حلال اولور * حاصل کلام بودر که
 چنان ارسال ایله اغرا برصیده مجتمع اوسه اعتبار ارساله دریس اکر ارسال مجی سیدن و اغرا مسلمدن اولورسه
 صید حرام اولور ارسال مجوسیدن اولدیی ایچون و اکر ارسال مسلمدن و اغرا مجوسیدن اولورسه حلال اولور
 و اکر ارسال بولتوب اغرا بولنورسه اکر اغرا مسلمدن ایسه حلال و اکر اغرا مجوسیدن اولورسه حرام اولور
 (واخذ غیرما ارسل علیه) یاخود کلب صایدک اوزرته ارسال ایلدیکی صیدی اخذ ایتموب صید آخری
 اخذ ایلسه اکل اولنور صایدک کلبه تعیین ایلدیکی اخذ ایتت تعالیٰ منع اولدیی ایچون * و اکر صایدک کلبی
 برصیده ارسال اولدیی وقتده اول صیدی قتل ایتدکده نصرکه بر آخر صیدی دخی قتل ایتسیدی صیدک
 ایکیسیده اکل اولنور تکیم صائد برصیده بر اوق آتوب اول صیده اصابت ایتدکده نصرکه بر آخر صیده دخی
 اصابت ایتسیدی ایکیسیده اکل اولدیی کبی و كذلك اکر کلبی صید کثیر ارسال ایدوب برکده بسمله ذکر
 ایلیدی هر قدر صید اخذ اولنورسه اکل اولنور ایکی قبونک ذبحی بونک خلائی اوزره در که هر ری ایچون
 بشفه بشفه بسمله ذکر اولنور (کذا صیدرمی فقطع عضو منه لا عضو) و كذلك برصیدکه اکا وق
 ایوب اولدن برعضو قطع اولنه اول صیدک کندی اکل اولنور قطع اولنان عضو اکل اولنور رسول علیه الصلاه
 والسلام (ما بین من الحی فهو میت) قول شریفی ایچون معناسی شول عضو که حیدن قطع اولنه اول عضو
 میتدر دیکدر (و کذا ما قطع اثلاثا او کثره مع یجزه) و كذلك اثلاثا یاخود ثلاثدن اکثری قور بر یقبه ایله
 قطع اولنان صید اکل اولنور یعنی صیدی ایکی قطعه اوزره قطع شول حیثیته که باشندن طرفی ثلث و ذنبندن
 طرفی ثلثن اولسیدی (او قطع نصف رأسه او کثره ارقد نصفین) یاخود صیدک باشندن نصفی یاخود
 نصفندن اکثری قطع اولسیدی یاخود ایکی شق اولسیدی پس ذکر اولنائک کلبیسی اکل اولنور * زیرا
 بو صورتده مذوحک حیاتی فوقده بر حیات دخی بو قدر رسول علیه الصلاه والسلام (ما بین من الحی
 فهو میت) قوی بو کلمات اول اولنور ثلاثائی صیدک بائی طرفنده و ثئی ذنبی طرفنده اولور ایسه اوله
 اولوق ذکر اولنائک خلافیدر مذوحک حیاتی فوقده حیاتک امکانی ایچون و صیدک باشندن نصفندن
 اقلی قطع اولنسه ذکر اولنائک خلافیدر امکان مذکور ایچون (رمی صید اومراه آخر فقله) برکسته
 برصیده اوق آتدقه بر آخر کسینه دخی آتوب اول صیدی قتل ایتسیدی (فان اثنیه الاول فهو له) پس اکر رمی
 اول صیدی حیرامتاعدن اخراج ایتدی ایسه یعنی اول رمی ایدن کسینه صیدی کیندو نفسی صید اولدندن
 منع ایدر هر بدن عاجز اولغه حیرامتاعدن چقاردی ایسه اول صید اول رمی ایدن کسینه تکدر (و حرم
 و ضعیف النانی له فیته بجر و حاک) و رمی ثانیته قلی سببیه اول صید حرام اولور و رمی ثانی اول صیدک مجروح
 اولدیی حالده قیمتنه ضامن اولور (والا) و اکر رمی اول حیرامتاعدن چیه ساره دیسه (فله ثانی)
 صید رمی ثانی ایچوندر * زیرا ثانی صید ایلدی (و حل) و اول صید حلال اولور * زیرا اول صیدک ذبحی
 اضطرار بهدر (و یصاد ما یؤکل و غیره) و لحمی اکل اولنان و اکل اولنیمان حیوانک صیدی جائز اولور
 زیرا لحمی اکل اولنیمانک خیر و قور کبی جلدی ایله یاخود شعری ایله یاخود بلبکله صیدی سبب اتفاق ایدر
 یاخود شریفی دفعه سبیدر و بونلرک کلبی مشرورعدر (و به یظهر لحم غیر نجس العین) بو صید ایله یعنی
 نجس اولیان حیوانک لحمی طاهر اولور * زیرا صید ایتت حکم ذبحدر حتی انک صیدک صلاتی جائز اولور
 و اون صید طاهر اولدیی حالده اکا نجس دینلر کرجه کیم لحمی اکل اولنورسه (و جلدیه) و لحمی
 کبی جلدی دخی صید اولنومه طهر اولور حتی اول جلدک اوزرته صلات جائز اولور و الله تعالی اعلم
 بحقا یقه

* (کلب الذبایح) *

بونگب ذبحدر لنا حاکمی بیانده در * ذبح باغ ذبحه تک جمعی در و ذبحه ذبح و متقی شانند اولان حیواندر
 پس باقی و چکر که خارج فالدی * زربذخ انلرک شانند دکلدر امدی ایکیسیده ذبح و انقسنز بن حلال اولور
 و متریه و نطخیده داخل اولور یعنی بوسک یردن دوشن و حیوان آخرک فعلی ایه اولمش اولان ودخی و اولرک
 مثللی داخل اولور * پس ذبح فقدا اولغله حلال اولان (الذکا نخل الما کول) ذکات اکل اواقق شانند اولان
 حیوانی حلال ایدر حق تبارک و تعالی (الاما ذکیم) بیوردیغیون ودخی لحم طاهری نجس اولان دمدن
 تمیز ایتدیکی ایچون حلال ایدر (و نطهر غیر نجس العین) ودخی ذکات عینی نجس اولیانی طاهر ایدر * پس
 تحقیقا ذکات یعنی بوغازلیق حلال اولمی افاده ایتدیکی کبی اکللی جائز اولتک و جائز اولیایک طهارتی دخی
 افاده ایدر دم نجسی لحم طاهر دن آیرمق افاده ایتدیکی ایچون بوند نصکره ذکات ایکی نوعدر برسی ضروریه در
 و برسی اختیاریه در (و ضروریه تهاجر عضو) و ذکاتک ضروریه اولانی برعضوی بارلمتدرو عن قریب بیانی
 کاور (و الاختیار به ذبح فی الحلق) و اختیار بد اولان ذکات بوغازده ذبحدر و بوغازلبه ایه لحنیک مایینه در
 ولبه کو کسده قلاده موضعدر و حین چکدر (و اوفوق العقده) اگر ذبح حلقومک اعلاسنده اولان عقده دن
 بو قار و اولور سده (و قیل لا) و بعض عقده تک فوقنده ذبح اولریدی * جامع الصغیره بوغازده ذبحله
 باس بو قدر کلیسی یعنی وسطی و اعلاسی واسطی بر دریدی و یونده اصل اولان رسول علیه الصلاة والسلام
 (الذکا بین اللب و اللجین) بیوردیغی در یو حدیث شریف عقده دن اول بوغازک فوقنده ذبحک جائز اولسینی
 اقتضایدر * زربعده تک اعلاسی اگر چه کیم عقده دن اول ایهده لبه ایه لحنیک یئنه در و بو حلالدر دین
 کسنده ایچون دلیل ظاهر در شول ذبحده که چنان عقده حلقوم صدری ولی ایند جاننده باقی قاله و بسوط
 روایتی ذکر اولنان کبی کامساعده ایدر ولیکن ذخیه تک ذیاینده ذبح اعلاسی حلقومده واقع اولسیدی
 حلال اولن دیو تصریح ایلدی * و كذلك اهل سمرقندک فتاوا سنده دخی حلال اولمز براموضع ذبحک غیر یه
 ذبحدر دیدی حالو که ظاهر حدیث شریفه مخافدر تنکیم کورر سین ولبه ایه لحنیک مایینی طمررک
 مجعوطی مجراسی اولغله بس اول مایینه دمک آفتسی و جوهک ابلیغی اوزره حاصل اولور * امدی کک حکمی
 بر ابر اولدی و عقده به اعتبار بو قدر عنایهده بویه ذکر اولدی (و عروه حلقوم و المری و اودجان)
 مغرب العقده عروق مجرای نفسدر و مری مجرای علقدر و هدایه ده عکس اوزره در و حلقومک یعنی مجرای
 نفسک و مریک یعنی مجرای حلقک طمررک بنی و ایکی شاه طمررکینی ذبحدر (و حل بقطع ثلاث منها)
 و عروق اربعه دن اوج طمری قطعه له حلال اولور فنی اوج اولور سه اولسون اکثری کلی مقامات
 جهتند (بکل ما قطع الاوداج و اسال الدم) مرآت ایه که اول آت اوداج دینان طمرری قطع اولدوب
 فان آفتق انکله ممکن اوله کک قامش قبوغی اولسون و کر کسده کسکین طاش اولسون (الا سنه
 اوظرفا قین) الا دیشله و طرنق ایه برزنده قائم ایکن بونلر ایه ذبح وانور سه حلال اولن رسول علیه الصلاة
 والسلام (ماعدا الظفر و السن) بیوردیغی ایچون زربا بویه کسده ذبح زمان جاهایته و قوم حبشه تک
 عاد تلمی ایدی (و المنزوعین بکره) و برزندن چیقاراش دیشله یا خود طرنقه ذبح مکره اولور و امام شافعی
 قتده حرام اولور زه روایت ایلدی کیم حدیث شریف ایچون بزانی برزنده قائم اولمزی اوزر حل ایدر * زربا
 قوم حبشه دن صادر اولان بودر (و نب احداد شفرته قبله شیخ و ککره بده) و باز مردن اول
 پیاغنی کسکین ایتک مندوب اولدی و پیاغنی یاوردیغی نصکره بیه مک مکره و اودی صحبه تک انده کلامی
 اولدیغی ایچون ذبح اولان حیوانه رفقله معامله ایچون (و اجر برجلهالی الذبح) و باغندن قاریه
 چکوب سورومک مکره اولدی (و ذبحها من قها) و دخی کسده سندن ذبح ایتک مکره اولدی
 (فان بقیت حیه قطع عروقها) و اگر بده الذبح دیری قالور سه عروقی قطع اولنور * زربذخ اولغله
 موتک وجود ایچون حلال اولور و مکره اولور * زربا یوصورند بلا حاجت زباده الم واردر بس اول باره انوب
 بده طمررکین قطع ایتش کبی اولدی (ولا) و اگر عروقی قطع ایتندن اول دیری باقی فالر سه (حرمت)
 اول مذبح حرام اولور انده ذکات اولیان شنبله موتک وجودی ایچون (و الذبح) و دخی نخم مکره
 اولور یعنی ذبح شدب نخمه بالغ اوله نخم اسان فارسیده حرام مغزینور زکیده مر دار ایلیک دبرر اولسینی

قبل ان تبرد) ودخی اضطر ابدن ساکن اولمزدن اول در یسنی یوزمک مکروه اولدی (وترک التوجه
 الی القبلة) و ذبح ابدن کسینه نك قلبه به توجهی ترک ایتسی مکروه اولدی و ذبیحه حلال اولور (و شرط کون
 ایاح مسلما حلالا خارج الحرم) مذبح حلال اولمسنده ذبح ایده نك مسلم اولوب و حرمک خارجنده اولدی
 شرط قلندی اگر مذبح صید ایدسه (و کتبا) یا خود کتبی اولسی شرط قلندی * ن بر اکتبی توحید اید ایدر
 بونده اصل حق سبحانه و تعالینک (لاما ذکینم) قول شریفیدر ودخی (وطعام الذین اوتوا الكتاب حل لکم)
 و یونکله مراد شول طعامدر که اول طعامه ذکات انلرک جهشتدن لاحق اوله * ن زراحی تبارک و تعالی اهل
 کتبی ذکر ایله تخصیص قیلدی و ذکات اکالاحق اولیان شینده کتبی ایله مجوسی برابرر سمک کبی و سمکک
 غیری کبی (ذمبا و حریسا) ذایح یا خود صید برابرر کرک ذمی اولسون و کرک حری اولسون و کرک کتبی دن
 وغیر کتبی دن طوغش اولسون انک صیدی و ذبیحه سی حلال اولور * ن زیرا اولدوب نك دین جهشتدن
 خبر اولانته نابعدر کافیده بویه ذکر اولندی (یعقل التسمیة) اول ذایح تسمیة بی تعقل ایلده یعنی یلور که
 تحقیقا ذبیحه نك حلال اولسی اسم الله تعالی بی اول ذبیحه اوزره ذکره متعلق اولور (والذبح) و ذبحی
 دخی یلور یعنی طمر لک قطعنی ودخی انک امشالی شرائط ذبحی یلور (و یقصر) و طمر لک قطعی
 اوزره قادر اولور و ذبح اوزره قیامی کوزل ایدر (ولو یجنونا اوصیا) کرکسه اول ذایح یجنون اولسون
 و کرک صبی اولسون * ن زیرا یجنون یا خود صبی فحان تسمیة بی و ذبحی تعقل ایتسه لردی و ذبحک اجراسته قادر
 اوسه لردی عاقل و باغ کبی اولور لردی (وامرأه اواقلف او خرس) یا خود امرأه اولسون و یاستنسر
 اولسون و یاستنسر اولسون (فیجرم ذبیحه زنی و مجوسی و مرد) پس بت پرستک و مجوسینک و مردک ذبح
 ایلدی کبی حرام اولور * ن زیرا انلر ایچون ملت بو قدر ز را اوزرینه لازم کتبی ترک ایتدی و انتقال ایلدی کبی دیک
 اوزرینه قرار ایتدی کتبی بونک خلا فیدر فحان دینک غیری به محول ایتسیدی * ن زیرا لردن اوزره قرار
 ایدر بز قمر زده و عند الذبح انک اوزرنده اولدیغی دینه اعتبار اوتور حقی بر بهودی و بر نصرانی مجوسی اوسه ل
 انلرک صیدی و ذبیحه سی حلال اولمزل اولمسنده مجوسی اولقی مزله سنده دروا کر مجوسی بهودی و بانصرانی اوسه
 ذبیحه و صیدی اکل اولتور اصلنده یهودی و بانصرانی کیدر کافیده بویه ذکر اولندی (وتبارک التسمیة عند او
 ناسبا حلت) و تسمیة بی قصد انلرک ایدن ذبیحه سی حرام اولور و اگر انودوب ترک ایلدرسه ذبیحه سی حلال
 اولور و امام شافعی رحه الله تعالی ایلکی وجهده حلال اولور دیدی و امام مالک ایلکی وجهده حرام اولور دیدی
 (و حرمت ان ذکر مع اسمه تعالی غیر عطف یا نحو بسم الله واسم فلان او وفلان) اگر ذایح لله تعالی نك غیری بی
 عطف ایتکلده ذکر ایتسیدی حرام اولور مثال بسم الله واسم فلان و باوفلان دیک کبی * ن زیرا الله تعالی نك
 غیری ایچون اهلال قیلدی پس شجر یلدی بولمندی شجر ایتسه شرطدر (و کره و صله بلا عطف نحو بسم الله محمد
 رسول الله) و غیری بی بسمه شریفه به بلا عطف وصل ایتسه مکروه اولدی و حرام اولدی مثال بسم الله محمد
 رسول الله دیک کبی * ن زیرا شریک بولمندی عطف اولدیغیچون پس اول ذایح محمد ایچون واقع اولدی لیکن
 صورتاقران بولمقده حرام اولمش صورتیه تصور اولتور بوزکر اولان ذایح لفظ محمدی مرفوع او قورسه در
 و اما قین جرایله و بانصله اولسیدی پس بو قدر بجه حرام اولور غایت المیابنده بویه ذکر اولندی (ولا بأس
 اذا فصل صورة ومعنی کالذبح قبل التسمیة والاضحیح) و فحان ذایح تسمیة دن و ذبیحه دن بارتقندن اول غیری بی
 اسم الله هندن فصل ایتسیدی مثال دجا کبی اید باس بو قدر روایت اولن شئی * ایچونکه تحقیقا رسول علیه
 الصلوة والسلام ایلکی کوسم قوچلر تضحیه ایلدی بری کندوب سارک تفسیچون و آخری امتی ایچون ایلکینی
 عند الذبح قلبه به توجه ایتدربوب بیوردیکه (وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا و امانا
 من المشرکین قل ان صلاتی و نسکی و محیای و عمامی لله رب العالمین لا شریک له و بذلك امرت وانا اول المسلمین)
 و انن صکره ذبح ایلدی و عند الذبح بسم الله والله اکبر دیدی (او بعد الذبح نحو اللهم تعالی من فلان) یا خود
 ذبحد نکره اللهم تعالی من فلان دیک کبی و یونکله باس بو قدر نبی محترم علیه الصلوة والسلام ذبحد نکره
 اللهم تعالی من امة محمد من شهدک بالوحدانیه ولی بالبلاغ) دیدی (والشروط هو الذکر الخالص) و تسمیة ده
 شرط اولان دعواتک وغیر نك شوبندن خالص اولان ذکر در (فبقوله اللهم اغفر لی لانیحتمل) ذایحک اللهم

اغفر لی قولیه ذبحه سی حلال اولم* زیرا بومض دعا. (بخلاف الحمد لله وسبحان الله بقصد استسما) الحمد لله وسبحان الله بحمدی الیه ذکر اولتان اللهم اغفر لی ذمک خلا فیدر* زیرا بوزکر خالص (فاوعطس فقال الحمد لله لا تحل) پس ذابح عند لذبح غمروب الحمد لله بحمدی حلال اولم* بحمدی
 قصدی اولدینی ایچون (والمشهور) و بین الالسنه متداول اولان (هو بسم الله والله اکبر) بودر
 و باین عباس رضی الله عنهدن نقل اولمشدر (وندب بصر الابل و کره ذبحها و کس ایقرو نعم) (وندب
 ذبوتک نخری منسوب و ذبحی مکروه اولدی و بقربله قیونک نخری مکروه و ذبحی منسوب اولدی
 نخردوه نیک طمرار بن قطعه در اوله طمرار که دوه نیک صدری قشده بویونک اسفلنده و ایچیدر و دوه نیک نخری
 ذبحندن اسهلدر اما بکسی صورتده مندوب املق سنت متواتره به موافقت ایچوندر و دخی موضع خرده
 عروفک اجتماعی ایچوندر و بقربله غمدر عروفک اجتماعی موضع ذبحده اولدینی ایچوندر و اما کراهت سنه
 مخالفتی ایچوندر و بو کراهت معنی جهندن غیریده جوازی و حلی منع ایغز (ذبح صید انسانس) ما یوس
 اولان صید ذبح اولور (و بکنی جرح نعم توحش) نعمک یعنی درت ابا قوا اولوب دوه و صغر و قیون کبی
 وحشت حاصل ایدن حیوانی باره لقی کفایت ایدر (اوسقطنی بشرلم یمنک ذبحه) یا خود بر قیوه دوشوب
 ذبحی ممکن اولیه کذلک جرح کفایت ایدر* زیرا ایچر قشده ذکات اختیار ایدر. ذکات اضطراری به نقل اولور
 نیکم مرور ایدی و بجز نایده موجود اولده دکلدک (الشاة ذانمت خارج المصر محل باعقرو اذانمت فی
 المصر لا) فچان بر قیون خارج مصره قاچسیدی جرح اتی حلال ایدر و شهر ایچنده قاچسیدی جرح الیه
 حلال اولمز. بر انفسندن دفعه قادر اوله مز عادتشم ایچنده فرار ایده نیک اخذی ممکن اولور ذکات
 اختیار ایدن بجز متحقق اولم* شهرک طشره سنه فرار ایدن بونک خلا فیدر (المصر کخارجة فی البقر والبعیر)
 خارج مصر بقرو و بجز حقتده داخل مصر کبدر زیرا انلر نفسلرندن دفع ایدرلر پس انلرک اخذلر نه قدرت
 یوقدر و اگر مصر ایچنده قاچسه لردی ذبح اختیار ایدن بجز متحقق اولور (والصیال کاند) و حیوانک
 انسنه جمله اتسی فرار کبیدر فچان اخذینه قادر اولمز سنه حتی اگر اوزر نه جمله اتبندی کسنه اتی قبل
 ایتسیدی ذکاتی مراد ایدیجی اولدینی حالده اکل حلال اولور (لا یتذکی جئین ذکا هاه) نامی ذبح و نفعله
 قارندن چقان جئین ذبح اولمش اولمز حتی ردوه یا خود بر صغر یا خود بر قیون ذبح اولند قده قارندن بر میت
 جئین چقسسه اکل اولمز (لا یحل ذوناب او محلب) برنجی حیواندن دیشلی اراذن و طبور دن طرفلی
 اولنک اکل حلال اولمز بونلرک ایکسینه مراد شول حیواندر که دیشله صید الیه و شول حیواندر که طرفه الیه
 صید الیه (والحشرات) و حشرات دواب ارضک کوچکلر ایدر (والحرا اهلیة) و اهلی اولان حمار کدخی
 لحمک اکل حلال اولمز* بیان جاری اهلی اولانک خلا فیدر که ذرا خار و حشیک اکل حلال اولور (والبعل
 و الخیل و عندهما محل الخیل) و دخی قاطرک و اتک اکل حلال اولمز* ابو یوسف الیه امام محمد ک قشده
 خیلک کلی حلال اولور بعض دبدیکه امام اعظم قشده نیک کراهتی کراهت نیزیمه در* زیرا به مناجهتندن
 کراهتی کر ایتی ایچوندر اکل مباح اولمامسی آت جهاندک تقالی لازم کلون ایچوندر بواجندن اتک
 سوری طاهر درو بوظاهر روایتدر و قول صحیح بودر فخر الاسلام و ابوالمعین جامع لر نه بویه ذکر ایدر
 و بعض اتک کراهتی نیزیمه در دیدی و عبدالرحیم کرمانی حکما ایدر که بویه مسئله در دوازده ایدر و یاده
 امام اعظم رحمة الله علیه حضر تلرینی کوردم اتک کراهتی کراهت تحریمه در دیدی و صاحب دخی بو کاذاب
 اولدی و حسن امام اعظم دن اتک سؤربک کراهتی روایت ایدر نیکم اننده اولدینی کبی و بعض ایشده
 باس یوقدر دیدی زیرا تحقیقا بلنک ایچمسنده آت جهاندک تقیلی یوقدر کافیده دخی بویه ذکر اولندی
 (ولا الضبع والثوب والضب) و صر تلان و تلکو و کار کدخی اکل حلال اولمز بونه شافعیک خلاقی واردر
 (والزئور والسحفة والابقع الاکل للجبیف والغدافی) و دخی اری و قبلو بغه و جیفه اکل ایدن بیاضلی
 و سپاهلی قرغه و دخی سیاه قوزغون قرغه بونلرک اکل حلال اولمز (والقیل والبروع و ابن عرس) و فیلک
 و دخی کوسده بکک و کاجک کاک اکل حلال اولمز (والحیوان الماتی) و دخی تولدی و نیشی صوده اولان
 حیوانک دخی اکل حلال اولمز (الاسکالم بطف) الا صوده فوت اولمیان باقی حلالدر سمک ط فی شول
 باقدر که حقت انه بلا سبب صوا ایچنده فوت اولوب بعده صوا اوزره ظاهر اولاندر نیم ایچما بزمط اطاق حیوان

مائی نبی کریم کورد بلر لاصو ایچنده بلا سب فوت اولمان حلالدر دبلر و انانی لیلی ومالک وشافعی حیوان مائی نبی مباح کورد بلر و مالک کیدن بعضی کلب مائی نبی و خنزیر مائی نبی وانسان مائی نبی استثنایا دیوب حلال اولان دیر و خلاف بیعه در اکله دکلدن اکله بر در و بیقه فتر زده باقده اصل اولان بودر که شول بائیکه برسبیله فوت اوله بس اول باقی حلالدر اندن اخذ اولمش کیدر و باقندن بلا سب فوت اولان باقی سبب فوت اولغله حلال اولر سبک طائی کبی اگر باقی ضرب اولنوب بعضی قطع اولنساندن مقضوع اولان و باقی فلان اکل اولنور * ز براموتی سبیله اوسری و در دین قطع اولان اگر چه کیم میت ایسه ده انک میتی حلالدر وارد اولان حدیث شریف ایچون * و کذلک باغث قازنند بر آخر باقی و اورسه حلالدر ز براماک ک طار لخی نک موته سیدر و کذلک صو قوشلرندن بری باخی قتل ایسیدی یا خود بر صو کو نک ایچنده فوت اولسیدی یا خود صو ک ایچنده بر طاره حق موضعه جمع اووب و اول موضعه جیفهغه قادر اولسدن حالبو که انلر بلا صید اخذ قادر او اور اول مکانه فوت اولسدن اکل اولنور * ز براماک ک طار لخی انلرک موته سیدر و یخن بانقر شیکه ده فوت اولسدن شیکه کدن خلاصه قادر اولمدن قلمری حالده اکل اولنور یا خود بانقر یسون دیو صوبه بر شیء الفا اووب اندن باقی فوت اولسیدی یا خود باخی صوددر بظای دیوب اندن فوت اولسیدی یا خود صوطو کوب باقی بوزک اولغنده فوت اولسیدی اکل اولنور و اگر صوبک حراریتله یا خود برودتله فوت اولسیدی بر وایتده اکل اولنور سبک و جودی ایچون بر وایتده اکل ایچمز * ز بر او ایسی اولغله و صوغق اولغله بالخی اولدر من کافیده بویه ذکر اولندی (و منه جریث و المارماهی) و اکل اولنسان باقندن قلفان بالخی و بیلان باخی * مصنف بونک ایکنسک ذکر بینی مخصوصه باغث محمدن مغربدن نقل اولنسان شیخ ضعهفته اشارتدر که تحقیقا جمع باقی قلفان باغله بیلان باغندن غیر بیسی حلالدر دیو نقل اولندی و ذکر اولنسان کبی غایت الیسانده دیدیکه تحقیقا قلفان بالخی دیوث ایسی خلقی حلیله سنه دعوت ایدردی بس اول سیدن مسخ اولندی (و جل الجراد و انواع السمک بلا ذکاة) و چکر که و سمکک انواعی بلا ذبیح حلال اولدی لکن ینهماده فرق اولدر که تحقیقا چکر که حنثانغه فوت اولورسه اکل اولنور باقی بونک خلافدر تکبیم مرور ایتدی حضرت علی کرم الله وجهه دن سؤال اولندی بیکه بر رجل چکر که بر کنی بردن اخذ ایدر حالبو که چکر که نک در یسیده و میلتیده وارد حضرت علی رضی الله عنه بیوردیکه (کله کله) یعنی کلبی اکل ایله دیدی بو کلام انک فصاحت و بلا غتندن عد اولندی (و غراب الزرع و الارنب و العفوق بها) و تخم فرغده سی و طواشان و صقصغان ذبحله حلال اولدی (ذبح شاهل بعل حیتمه اهرکت و اخرج الدم حلت) حیاتی معلوم اولمان بر قون ذبیح اولنور بس اگر حرکت ایتدی ایسه یا خود قان چقدی ایسه حلال اولور (والا) و اگر حیاتی معلوم اولمان بر قیون ذبیح اولنوب حرکت ایچمزسه یا خود قان چقیمرسه (فلا) اکل حلال اولر (وان حلت وان عدما) و اگر قونک دیری ایچینی معلوم اولورسه حلال اولور و اگر کسه حرکت ایتسون و قائده چقیمسون * ز بر او ایکیسندن مقصود اولان حیاتی اوزر امتدلال ایسی بس حیات معلوم اولجه ایکیسینده ده احتیاج قلمدی والله اعلم

* (کتب الجهاد) *

بو کتب جهادک احکامی بیانده در * وقتا که مصنف آخر کتب حج اولان عبادات اربعه نک بیانندن وجه مناسب اولان اضحیه و صید و ذبیح ذکرندن فارغ اولدی ایسه الان عباداتک بشیخی نک احکامی بیانه شروع ایلدی اولکه جهاد در ایددی (هو فرض کفایه بدأ) دیدی یعنی ابتداء فرض کفایه در یعنی کفار قتال ایله بدأ ایچمز بزم اوزر بزمه واجب اولور اگر چه کیم کفار بزم ایله مقاتله ایجازل ایسه ده ز بر رسول علیه الصلاة والسلام ایتدی امر ده صفحله و میشر کیهندن اعراض ایله مأمور اولدی تنصمیم حق سبحانه و تهالی (فاصفح الصفح الجبل) بیوردی و دخی (و اعرض عن المشرکین) بیوردی یوندر نصکره کفاری کوزل طر بقلرک نواعیله دینه دعوت ایچمکه امر اولندی اول وقت حق تبارک و تعالی (ادع ان سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة و جادلهم بالخی هی احسن) بیوردی اندن صکره بدایت انلردن اولورسه حق تبارک و تهالی (انزل الذین یقاتون بانهم ظالموا) قول شریف ایله قتاله امر اولندی تقدیر کلام اذلرهم فی الدفع مناسنهدر اندن صکره بعض زمانلرده حق

سبحانه و تعالیك (فاذا سلخ الا شهر الحرم فاقتلوا المشركين حيث وجدتموهم) قول شریفیه ابتداء قال اليه امر اولدی اندنصره مطلقا زمانترك كلیتمده . كانترك جهه سنده قتال اليه امر اولدی حق تبارك و تعالیك (وقاتلوهم حتی لا تكون فتنة) و (قاتلوا المشركین كافة) و (قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله و لا بالیوم الآخر) قول شریفیه آناندن ذكر اولنان آیات غیری آیاله دخی امر اولدی و جهادك فرض کفایه اولسنك و جهی تحقیقا جهاد لعینه مشروع اولدی زیرا جهاد فی نفسه قتلدر و افساددر بلکه کلمه الله تعالی اعلی ایچون دین حق قوی ایلک ایچون و عباددن فسای دفع ایچوندر بو تقدیرجه (ان قام به البعض سقط عن الكل) اگر ناسدن بعض جهاده کل زمانده اقامت یدرسنه ناسك کلندن سا قاط اولور بعضك اقامتی اليه مقصود حاصل اولدیغی ایچون صلاة جنازه و دفن جنازه و رد سلام کبی * زیرا بونلردن بری فغان جماعتك بعضندن حاصل اولسه یا قیلردن فرض سا قاط اولور (والا) و اگر بعض جهاده قایم اولوب بلکه دارا سلامده زمان جهاددن خالی اولسه (انما) مسنونک جیمه سی آتم اولور اوزر لینه لازم کلان فرضی ترك ایشدک ایچون نته کیم قیجان جماعتك کلبی صلاة جزیه یا خود دفنی یا خودده سلامی ترك ایسه لیدی آتم اولد فلری کبی (لاعلی صبی و عبد و امرأة و اعمی و معتد و اقطع) صبی و عبد و امرأه و انھی و کتورم و الی کسک اوزره واجب اولز * زیرا بونلر عاجزدر تکلیف ایسه قدر نله در (و عین ان هجموا) و اگر کفار نغور اسلامدن برغره هجوم یدر لسه جهاد فرض عیندر پس اول نغره قریب اولوب جهاد قادر اولنلر اوزره جهاد فرض عین اولور * صاحب هدایه ذخیرهدن نقل ایدر که تحقیقا قیجان نفر کلبیدی یعنی امام سفره جمعی ایچون عسکره امر ایسیدی جهاد اولر الاء و یه قریب اولان اوزره فرض عین اولور و اما اول قریب اولنلرک و راستنده عدودن بعید اولنلر اوزره فرض کفایه در حتی انلر ایچون جهادی ترك و سعت واردر فغان انلره احتیاج اولز ایسه پس اگر عدو به قریب اولنلرک جهاده قدر تباری ابله یله کفاره مقاومتدن عاجز اولملر بله بعید اولنلره احتیاج ارایسه یا خود قریب اولنلر مقاومتدن عاجز اولوب لیکن تکامل ایدوب مجاهده ایتر لسه * اعدی تحقیق انلری ولی ایدنلرک اوزر لینه جهاد فرض عینله فرض قیلور صوم و صلاة کبی انلر اوزره جهادی ترك و سعت اولز نم و ثم شرفا و غیر با بو وجه اوزره جمع اهل اسلام اوزره فرض قیلنور بونلر نظیری میت اوزره قتلان صلا ندر که پس اگر یرکسند شهرک جوانبندن برچائیده وفات ایسیدی اول میتك اسبابی اليه قایم اولق اتک فوکشیلری و اهل محله سی اوزره فرض اولور و میتدن بعید اولنلر اوزره اول اسبابه قایم اولق لازم کلان و اگر میتدن بعید اولنلر بیورلر ایسه که محله سی اهلی حقوق یعنی اضاعت ایدوب یا خود اسبابه قایم اولقدن عاجز اولورلر ایسه اول بعید اولنلر اوزره قایم اولق لازم کلور کذلک جهاد دخی بومنوال اوزره در (فخرج المرأة و العبد بلاذن) بو صورتده هر آرزو چندن و عبده و اولسندن اذنسز تغییر عامه حیقار * زیرا مقصود حاصل اولز الا کلامتله اولور پس جهاد انلر اوزره دخی واجب اولور و زوج و مولانك حتی فرض عینده طاهر اولز صوم و صلاة کبی اما غیردن مقدم اولان جهاد نفیرک خلا فیدر که زیر امرأه و عبده غیری ابله اکفا حاصلدر زوج و مولانك حققر بنی ابطاله ضرورت بو قدر (و کره الجعل مع فی) و فی یله یله جعل مکروه اولدی * جعل عامل اوزره عملی ایچون قنسان شیدر بونکله مراد امامك از باب اموال اوزره طایب نفه لری اولمسنزین شی * طلب ایتمسیدر غزات انکله تقویت بونلر ایچون پس بوجعل فیئمه یله یعنی بیت المالدن شی موجود اسیکن مکروه در (و بدونه لا) یعنی بیت المالده شی اولدیغی و قنده جعل مکروه اولز (فان حاصرناهم دعوتاهم الی الاسلام فان ابوا فالی الجزیه) پس اگر بزکفاری محاصره ایلسیدک انلری اسلامده دعوت ایدره ز پس اگر ایایدر لسه یعنی اسلامدن امتناع ایدر لسه بز انلری جزیه به دعوت ایدره ز (فان قبلوا فلهم ماننا و عابهم ماعینا) پس اگر جن به فی قبول ایدر لسه بز ایچون دملرک و ماللرک عصمتدن اولان شی * انلر ایچون اولور و بز اوزر بزم دملرینه و ماللرینه تعرضدن اولان شی * انلر اوزره اولور ایشو حکم عموم اوزره دکلدر زیرا عبادات حقنده صحیح اولز بلکه هر احد تحقیقا بز قیجان انلر جزیه فی قبول ایتزدن اول دملرینه و ماللرینه تعرض ایدر اولسق و جزیه فی قبول ایشدک نصره انلره تعرض ایلسك یا خود انلر بز تعرض ایسه ل انلر ایچون بز اوزر بزم و بز ایچون انلر اوزره بز بعضی ترك بعضی راوزه تعرضی قنده واجب اولان شی * واجب اولور بونی

نایدیدر انک اوزره استدلال جهتدن حضرت علی کرم الله وجهه تک فولکه کفار جزیه بی بذل ایلیری
 دکادر الادملری بزم دمیز کی ومالری بزم مالین کی اولقی ایچوندی یوردی (ولا قتال من لم یبلغه الدعوة)
 کندوسته اسلامه دعوت باغ اولمان کفار ایله مقاله اولمز و برکنه دعوت اسلام کدر بلیسه باغ اولزدن
 اول کفار ایله مقاله ایدرسه نهی اولندی ایچون آم اولور حالبو که اول مقاله ایله آم اولان کندوسته ملریسه
 ومالریسه ضامن اولمز * زیرا انلرمصوم دکلدرد (و ندب تجدید هالن بلیقه) ودعوت اسلام کندوسته باغ اولان
 کفار ایچون دعوت اسلامی تجدید ایتمک مندوب اولدی (فان ابوا حار بنا هم بمحبتق و محریق و تفریق و رومی
 و اومعه هم مسلم) بس جزیه دن ابا ایدر لسه انلر ایله محاربه ایدرز منجبتق دن طاش آتمغله و آتسه یاقغله
 وصوبه غرق ایتمکله و اوق آتمغله اگر چه انلر ایله یله مسلم وار ایسده (اوتتر سوا به بنیه هم) رمی به متقدر
 یعنی انلر ایله یله اولان نجاردن واسردن مسلمی ککندوره مرتس ایدوب ستره ایلسلر اوق انلرک
 نیتله اتارز (لابیته) مسلم نیتله دکل آم اولقی لازم کلسون ایچون و اگر اوق انلره اصابت ایدرسه
 دیت و کفارت لازم کلز (و قطع شجر و افساد زرع بلاغدر و غلول) ودخی قطع شجر ایله کر کسه میوه سی
 اولسون و زر عک افساد یله محاربه ایدرز کر کسه اول زرع حصاد وقتنده اولسون بلاغدر یعنی
 عهد سز و غلول سز یعنی سر قده ایله خیانت سز ز بر رسول علیه الصلاة والسلام بویکسندن نهی ایدی و یونک
 ایلکسیده خیانتدر لکن غلول خاصه سر قده استعمال اولور و قدر عموم اوزره نقض عهده شامل اولور
 (و مثله) و مثله سز * مثله اسمدر مثل به مثل مثلدن قتل بقتل قتل کی یعنی نکل به دیرلر کاغذاب
 قیلدی وغیری به عبرت قیلدی معناسته قطع اعضا کی بوزینه قده سورمک کی و شرح طحاو ید مثله بعد
 الظرف نهی اولنشد ز طرفدن اول مثله ده باس یوقدر * زیرا کک فارق ذایل اولمز ایچون اباعدر دیدی وز بلعی
 بوا حسندر دیدی یونک نظیری آتسه یا مقدر (و قتل غیر مکلف) ودخی کک فارق مکلف اولنر بی صیلیری
 و مجنون لری کسی (و مقدمه و شیخ فان واعی و امرأة) و کوزم و بیر فانی اولان و اعی اولان و عورت لری
 قتل ایتمک سز بی محاربه ایدرز حدیث شریفده کلبسندن نهی اولندی ایچون (الا ان یکنون احد هم
 مقاتلا) الامکر که بونلردن بری مقاله ایلله اول مقاله ایدن قتل اولنور (اودامال بحث به) باخود مال
 صاحبی اولوب کفاری مال ایلله مقاله یه قندیره (اودار آری فی الحرب) یاخود جنک ایتمکده رأی صاحبی
 اوله (اوملکا) یاخود بک اوله بوتقدیر چه قتل اولنور (و اب کافر بدأ) ودخی کافر اولان باباسنی
 قتل سز یعنی اوغلی ایچون کافر اولان باباسنی ابداء قتل ایتمک جائز اولر حق سبحانه و تعالی تک (و صاحبهما
 فی الدنیا عروفا) قول شریفی ایچون قتل ایلله بدأ ایتمک معروف دن دکلدرد و دخی بابا ارغولونک حیاسته سبب
 اولدی * ایدی ابن باباک افساسته سبب اولقی اولمز و مصنفک بدأ قولته باعث * زیرا بابا کر اوغلتک قتلنه
 قصد ایلسه و دفعی قتلدن غیر ایله ممکن اولسد باباسنی قتل جائز اولور * زیرا بوقتل نفسدن دفعدر بس ایتمک
 مسلم اولان باباسنی ایتمک قتلنه قصدا ایلسه ابن ایچون باباسنی قتل جائز اولور کافر اولان باباسنی قصدا ایلسه
 اول کافر باباک قتل جائز اولقی اول باطریق اولور (فیتقله غیر ایلله) اول کافر بابا اوغولونک غیر
 برکنه قتل ایدر و اول کافر باباک اوغلی اول غیر مع ایلم (و اخراج صحف و امرأة فی سربیه تخاف
 علیها) ودخی صحف شریفی و مر اوستنی سربیه ایلله یله دار حربه اخراج ایتمک سز بی اوله سربیه که
 اوزرینه خوف اولنور اگر کفار غالب اولورسه دیوانلری اخرجده صحفک استخفانی اوزره و مر آتک
 ضایع اولسی و فضابحی اوزره تعریض وارد (و یصالحهم) و امام اهل حربه مصالحه ایدر (ان خیرا)
 اگر صلح مسلمین ایچون خیر ایلسه و اگر صلح مسلمین اوزره خیر دکل ایلسه صلح جائز اولدی * زیرا صلح صورت
 ومعنی جهادی تر کدر (ولو بمال) اگر چه کیم صلح مال ایلله اولورسه ده (منهم) مسلمون انلردن اخذ
 ایتمک اوزره * زیرا صلح بلا مال جائز اولدیسه مان ایلله اولقی اولیدر (ان اخینا ایلله) کک راول ماله
 احتیاج زوار ایلسه و اگر احتیاج زبوغیسه صلح جائز اولدی * زیرا صورت ومعنی جهادی تر کدر و مالدن
 اخذ اولان مصارف جزیه ایچون صرف اولنور * زیرا مسلمونک قوتیله اخذ اولنشد جزیه کی الامکر
 مسلمون حرب ایچون انلرک اوزرینه نازل اوله بوتقدیر چه اول مال غنیمت اولور قهر ایلله اخذ اولندی ایچون
 وانک حکمی معروفدر و اگر کفار مسلمینی محاصره ایلسه لردی و مسلمون مال ایلله صلحی طلب ایلسه لردی

اول مالی کفار مسلمینند اخذاتک اوزره اول صلحه امام رضا و یرمز بر انده مسلمینی مذلت الحاق واردر
و حدیث شریفه وارد اود ایله (ولس لغو من ان یدل نفسه الا ان خاف الهلاک لان دفعه بای ط بنی امکن
واجب) معنی شریفی مؤمن ایچون نفسنی ذلیل ایلیک یوقدر لامکر که هلاک خونی اولد * ز بر اهلاسی دفع
ایتک قننی طریقه اولورسه واجبد (و یدندان حیرت اقبال) و صلح غرض اولدر اکر نقض خیر ایسه یعنی اکر امام
کفار ایله صلح ایتد کدنصکره نقض صلحی اصلح کورسه دی کفار نقض خیری ارسال ایدر و مقابله ایدر و قبل
نبدل و خانواد (و اکر کفر خیر نقض ارسالندن اول خیانتله بدأ ایدر لسه مقابله اول نوروز (و ایشین و ایشین
بلامان) و باشبیر و مر تدلیله مصلحه اولور حتی انلرک امر لینه نظر اولور یعنی انلره وسعت و یر ایلور که
امر لنده باغیقلرندن یا خود ارتداد لرندن اول اولد قبری طالع یشدر جو عه تدبیر ایدر و یونلر ایله بلامان صلح
اولور * ز بر اولورندن مال اخذاتک انلری باغیقلری و مر تدلیکری اوزره مقرر قلمدر بوا یسه جائز دکادر
(ولاردان اخذنا) و دخی اکر انلردن مال اخذ ایلدک ایسه اول مالک ریدنه جائز اولور * ز بر امالی اوزر لینه
ردانلر ایچون قتل اوزره مهورتدر (لایباع سلاح و خیل و حدید منهنم) و انلره سلاح و ات ودهور بیع اولور
(اولو بعد صلح) کر کسه بعد الصلح اولور * ز بر اوشابی انلره بیع ایتدکده حرب اوزره مهورتدر (صحیح
امان حر و حرة) مسلمیندن حرک و حرة نک امانی صحیح اولور یعنی رکافرک یا خود که رکبا یا خود بر قلمه اهل
یا خود بر شهر اهنتک خوفنی ازاله ایتد صحیح اولدی حتی مسلمیندن بر احد ایچون نلرک قتلاری جائز اولدی
(فان شر ایتد) پس اکر صلح شر ایسه امام انی نقض ایدر (و ادب) و امانی و یرن کسندن نأدب ایدر
ا کر اول کسندن انلره امان و یرمک شرعانه هی اولدیغنی یلورسه و اکر منه هی اولدیغنی یلورسه نأدب ایتدک
تنبیه ایدر (لا امان ذمی) ذمیتک امانی صحیح اولور ز بر اذمی انلر ایله مهورتدر و کذلک ذمیتک مسلمین اوزره
ولایت یعنی والی اولوسی صحیح اولور الامکر امیر عسکر کفار امان و یرمک ایچون ذمی به امر ایله
بو تقدیر جه جائز اولور بونی زبلی ذکر ایلدی (و اسیر مسلم) و دخی کفارک ایچنده اولان بر مسلم
اسیرک امانیده صحیح اولور (و ناجر مهم) و کفار ایله یسله بوانسان ناجر مسلمک دخی امانی
صحیح اولور * ز بر انلرک ابلکسید کفارک ایلدنده مهورتدر انلردن کفار قورقور و امان محل خوفه مختصدر
(و اهن اسم کلمه اولم به اجر الینا) و دخی دار حده اسلامه کلوب بزم دار عزمه هجرت ایتدین کسندنک امانیده صحیح
اولور علیه مذکور ایچون (وصبی و عسبد مجبور بن و مجنون) و دخی قتلندن منع و نائان صبی و عسبدک
و مجنونک امانیده صحیح اولور ناصبی اکر امانی تعقل اغزسه مجنون کبیدر و اکر تعقل ایدر سه حالبو که قتالندن
مجبوردر امام اعظم فتنده حکم بو یله در امام محمد بو نک خلاقی اوزره در و اکر صبی عاقل قتل ایچون مأذون ایسه
اصح قول اولدر که ثقیفه ایتک امانی بالاتفاق صحیح اولور و امام عبد قتلندن حیرا اولورسه نک امانی صحیح اولور
امام اعظم فتنده امام محمد خلاف ایتدی و اکر قتاله مأذون اولورسه امانی صحیح اولدی و الله تعالی اعلم

(* باب لغم و قسمته) *

بو باب مغنک و قسمتک احکامی بیانده در (ذائق الامام بده صلح بحری علی موجب) چون امام رشدی
صلح طریقه فتح ایتدی اول صلحک موجب اجرا ایدر اول صلحی امام و امامد نصکره امرندن کلان
کسندر دخی تغییر ایلر (و ارضه شتی علی ملکهم) و اول بلده نک ارضی اهل بلده نک منکری اواق اوزره
باقی قاور (و لو فتحها عاقه و فهو مختیر) و اکر امام اول بلده بی قهر فتح ایتدی ایسه امام اول ارض حقتد مجبوردر
(ان شاه جسم ثم قسمها ینسا) اکر دیلر سه تخمبس ایدر ایدر نصکره بزم بیزد. تقسیم ایدر یعنی اهل
غنیتم ینتد. تقسیم ایدر بس اول ارض بزم ایچون ملک اولور تکیم رسول علیه الصلاة و السلام ارض
خبری غایبته تقسیم ایدر بوزر لینه عشر وضع ایتدی کبی ز بر اسلام اوزره ایشده خراج وضع ایتد
جائز اولور عن قریب بیانی کاور (و اقرارها عا علیها بحریه) یا خود امام اول بلده نک اهلی جز به ایله اول بلده
اوزره قرار ایدر بر یعنی اکر دیلر سه اول بلده نک اهلی اوزره انعام ایدر مسلمین ایچون ذمت چمتندن احرار
الاصل ترک ایدر بوزر لینه کدولر ملک و اوزر لینه جزیه وضع ایدر (و خراج) و ارضلری اوزره خراج وضع
ایدر تکیم حضرت علی کرم الله وجهه سواد عراقی فتح ایلد کده اهلی اوزره انعام ایدر دارلر بن و عقارلر بن
یدر لینه ترک و رؤساری اوزره جزیه بغلوب و ارضلری اوزره خراج وضع ایدر غایب ینتد تقسیم ایتدی

کبی * فتنها بدیلر که غامینک احتیاجلری قنده اولکی وجه اولادرو غامینک احتیاجلری اولدیغی وقتده نانی اولادرو غامین ایچون زمان ثانیله ذخیر اولقی ایچون (اوفاعهم و انزل بها آخرین) یاخود امام اول بلده ننگ اهلنی اول بلده دن نفی ایدوب یرلر بنه قوم آخری انزال ایدر (و وضع علیهم الخراج و کفار) و اول انزال ایلدیجی قوم آخرین اوزره خراج وضع ایدر اگر کافر ایسه تحفه ده دخی بویله ذکرا اولدی یعنی اوزرلر بنه خراج و نفسلری اوزره جز به وضع ایدر و مصنفک او کفار اقولی قوم آخرین مسلمان اولورسه انرا اوزره وضع اونمز الا عشر وضع اولتورا کاشا اشرکتر * ز را عشر ابتدا مسلمان اوزره وضع اولتور و امام اهل قحک حقتده ذکرا اولنن کبی بخبر در (وان شه منل لاسری) اگر دیلر سه اسپرلی قتل ایدر * ز پارسل علیه الصلاة والسلام اسپرلی قتل ایلدی انده ماه شریک قطع اولنسی اولدیغی ایچون (او استرقاهم) یاخود استرقاق ایدر مسلمان اوزره ثوبه منفعت ایچون (اوزر نهم احرار ذمنا) یاخود حر اولد قلمری حاله * ز لک ایدر مسلمان ایچون ذمت اولقی اوزره ال اعراب مشرک لری و مر تدر ترک اولنیز بلکه باسلامه کلور و یاخود قتل اولتور (و حرم منهن) و اسپرلک منی حرام اولدی و من کافر اولان اسپرلی اندن برشی اخذ ایتمکدن ترک ایتمکدر (و فداؤهم) و دخی فدا لری حرام اولدی و فدا اسپر اولان کافر دن مال یاخود اسپر مسلم اخذ ایدوب انک مقابله سنده کند و لری اطلاق ایتمکدر و من ده امام شافعی ایچون خلاف و ادر و امام حر بدن فارغ اولزدن اول مالک فدا جائز اولدی اسپر مسلم ایله جائز اولدی و حر بدن فارغ ولدقدن صکره مالله فدا بزیم علمامن قنده جائز اولماز امام اعظم قنده نفسله فدا جائز اولماز و امام محمد قنده جائز اولور و بویوسفدن ایکی روایت وارد و شافعی قنده مطلق جائز اولور (و رددهم الی دارهم) و اسپرلی کند و دارلر بنه رد ایتمک دخی حرام اولدی * ز بر مسلمان اوزره انرا ایچون تقویت وارد (و عقر دابة شقی نقلها) و دخی دار اسلامه نقل اولنسی مشقتل اولان دابه ننگ سکرین قطع ایتمک حرام اولدی یعنی پخان امام دار اسلامه عودت ایتمک مر ادا ایلدکده و یا نلر نجه مواشی او اوب و دار اسلامه نقل اولنسی ایچون قدرت اولیه اول مواشینک سکر لری قطع اولمز امام مالک بونک خلافی اوزره در اول مواشی دار حر بنه ترکده اولمز امام شافعی بونک خلافی اوزره در (فذبح و تحرق) پس اول مواشی ذبح اولتور و احراق اولتور اما ذبح لمصلحه جائز اولغله در و کفار غیظا لفا ایتمک اقوای مصالحدن در و اما احراق کفار اندن انتفاع ایلمسون ایچوندر پس بنارلر بن تحریب و شجرلر بن قطع ایتمک کیدر و ذبح اولنزدن اول احراق اولنمز * ز بر انار ایله عذاب ایتمز الاری بیسی ادره و سلاحلری احراق اولتور بعد الذبح مواشی کبی و احراق قبول ایلمن اشباحد کبی دفن اولتور (و قسمة مغمیمة) و غنیمی دار حر بنه دار اسلامه اخرجدن اول تقسیم ایتمک حرام اولدی و امام شافعی هر نمة کفار کاستقرا نند صکره جائز اولور دیدی و بویزم قنزده حرام اولدیغی اکابنه در که دار اسلامه نقلدن اول ملک ثابت اولمز و شافعی قنده ثابت اولور و بونک اوزره بنه مسائل کثیره بنال اولتور (الا بالایدا ع فیردهتا و قسم) و اگر بیت المالد غنایمی یوکلدک جوله یوق ایسه بین الغنایمین غنیمی امانت طریقیله تقسیم ایدر دار اسلامه یوکلوب کتورمک ایچون اندن صکره انلردن کیر و ثوب تقسیم ایدر و اگر جلنسدن امتناع ایدر لسه مثل اجر یله فالدرسه نجا اربار اولتور لسیر کیرلک روایتی اوزره * ز بر انده ضرر خاصک تحمیلی یله ضرر عامک دفعی اولدیغی ایچون ننگیم برکنسه برای تمامه دکنین بردابه استیجار ایلیوب صحرا ده مدت شهر کچسیدی یاخود برکی استیجار ایدوب وسط بجزده مدت کچسیدی پس تحقیقاتک اوزر بنه مش اجر یله اجاره آخری دخی منعقد اولور و غامین اوزره سیر صغیر روایتی اوزره جبر اولمز * ز بر ابتداء عقد اجاره اوزره جبر اولمز ننگیم دابه سی اتلاف اولوب یا نجه یله اولان رفیقنک دابه سی اجاره اوزره جبر اولمز اشتیهاد اولنن امانت مسئله سی بونک خلا فیدر * * ز بر اول ایجار بنادر ابتدا دکلدر بنا ایسه اندن اسم لدر (و بیعه قبلها) و دخی قسمتدن اول مغنک بیعی حرام اولدی اندن حدیثه نهی اولدیغی ایچون و دخی دار اسلامه احرار دن اول مالک اولدیغی ایچون ننگیم هر و ابدی و دار اسلامه احرار دن صکره دخی بیعی حرام اولدی یا معنقندن نصیبی جهالت فاحشه ایله مجھول اولدیغی ایچون اعدی قسمتدن اول بیعی ممکن اولدی (و ارده ومدد بلخه هم ننگ) و خدمتده مقاتیه معین اولان و دار حر بنه غامینه ملحق اولان امداد (کفائل) غنیمته مستحق اولمده مقبل کیدر (لاسوق لم یقاتل) مقاتله ایلمن هل سوق مقاتل کبی دکلدر (ولان مات ننگ) و دخی

دار حر بدو وفات یمن مقاته کبی دکلدر ملک بولندی ایچون (و یورت قسط من مات ههنا) و دار اسلامه
 وفات یمن مقاته قسطی میراث قیاقور ملک حاصل اولدی ایچون اگر چه کم اتک قسطی مث ع ا ب د ه
 (و حل فیها طعام و علف و رحاب و دهن و سلاح عند الحاجة بلا صفة) و دار حر بدو طعام و اولتق و او طون
 و باغ و سلاح حاجت قنده بلا صفت حلال اولدی * ابن عمر رضی الله عنهدن روایت ایچونکه تحقیقا بدیکه
 (کأنصیب فی مغازینا العسل و العنب فأنأکله و لا ترفعه) معنای بر مغاز یلمز بدو عسله و عنبر راست کاورز
 اتی اکل ایدر زور رفع ایتمز زدی کلدور بونی بخاری روایت ایلدی ایمدی بو کلام محتاج اولدق قری شئله انتفاع
 عادلتری اولق اوزره دلیلدر (لا بعد الخروج منها) دار حر بدن چیققد نصکره حلال اولمز بیحک زوالی
 ایچون اولکده ضرورتدر * زرا ائله حق تحقیقا متا کدا اولدی حتی نصیبی میراث قیاقور ایمدی ائله رضای
 اولقسزین انتفاع جائز اولمز (و لا یبعها و تمولها فان باع احدهم) و دخی غنیمتک طعام ابله و طعام
 مثالی ابله بیعی حلال اولمز و عومو دخی یعنی ذهب و فضه ابله بیعی حلال اولمز * زرا غنیمت اخیذ ابله مالک اولمز
 تا اولک مباح اولسی ضرورت ایچون اولدی ایمدی اگر غنیمتک بری غنیمتی بیع ابله ایمدی منمنی معندر داید
 (ورد العضل الی المقیم) یعنی دار حر بدو منتفع اولق ایچون اخیذ ابله یکنندن باقی قیلان شئی دار اسلامه
 خروچندن نصکره معنهر دایدر حاجتک زائل اولدی ایچون بو قبل القسمندر و قسمندر نصکره بدنده باقی قیلان
 اگر رضی ایهه بینه تصدق ایدر اگر عینی قائم ایهه و اگر هالک ایهه قیمنله تصدق ایدر و فقیر عینله انتفاع ایدر
 اگر هالک او اورسه فقیر او زره برشی لازم کلر (ومن اسلم منه) و اهل حر بدن برکننده دار حر بدو اسلامه کلبه ایدی
 (عصم نفسه و طفله) کندوسی و طفلی معصوم او اورز بر طفلی بیع اسلم اولدی پس کندونک و طفلتک قیلاری
 و استرقا قیلاری جائز اولمز (و ما لامه او اودعه معصوما) و دخی اول مسلم اولان کسمنک منقول جنسندن
 بیلسنجه اولان مال معصوم اولوز یا خود بر معصومه امانت قودینی مالی دخی معصوم او اور بر ایدر کرک اول
 امانت قودینی معصوم مسلم او سون و کرک ذمی اراسون * زرا اول مال حکما ائله بدنده در (لاوله الکبیر
 و عرسه و حلهما) ولد کبیری و زوجیه سی و زوجیه سنک حلی معصوم اولمز * زرا حلی امک چیزیدر (و عفارقه)
 و عفارقه معصوم اولمز * زرا دار حرب جهله سننددر حالبو کاهل دارک بدنده در (و عبقده مقاتلا) و مقاتله
 ایدن قوی (و ما له مع حربی یفصب او بدیعه) و دخی حر بیله بیله اولان مالی بطر بق الغصب او سون یا خود
 امانت او سون بونلدره معصوم اولمز (و یتبرقی الاستحقاقی وقت المجاوزة) و استحقاقده وقت مجاوزه به
 اعتبار اولتور یعنی آتونک یا خود بیانک سهمی ایچون استحقاقده مجاوزه و قتنه اعتبار اولتور یعنی دار حر یک
 مدخلنک مجاوزه سی و قتنه اعتبار اولتور (فن دخل دارهم فارسا) یعنی برکننده کفارک دارلرینه آتو
 اولدیغی حالده داخل اوسه (فتفق فرسه) پس اول کسمنک فرسی هلاک اولوب وقعه دبیان اولدیغی
 حالده حاضر اولد (فله سهمان سهم فارس) اول کسمنه ایچون ایکی سهم وارد رسهم فارسدر (ومن
 دخلها راجلا فشری فرسا) و برکننده دار حر به بیان داخل اولسه و بعد الدخول بر فرس اشترای ادوب وقعه به
 آتو اولدیغی حالده حاضر اولد (فله سهم راجل) ائله ایچون بیان سهمی وارددر (و لا یسهم غیر فرس واحد)
 بر فرسدن غیر فرس ایچون سهم اولمز یعنی ایکی فرس ایچون سهم و برلوز بو کین چکن فرس ایچون و قاطاری
 ایچون سهم و برلوز (و لا عبد و صبی و امرأه و ذمی) - سخی قول ایچون وصی ایچون و امرأه ایچون و ذمی ایچون
 سهم و برلوز (و رضخ لهم) و ائله ایچون رضخو بر بلور * رضخ شئی قبل اعطاء ائله دیرلر بو مقامدر رضخنه مراد
 امانت معقول کوردیگی مقداردر ائله قتل اوزره قندره ق ایچون و ائله رضخ قتاله مباشرت اولاندیغی
 و قنده بر بلور و مرأه یباردی ائله تداوی ادوب ائله مصلحتند. مداوم اولدیغی و قنده بر بلور پس مرا نک
 حالته لایق اولان شئی جهاد اولور و ذمی بطر بق دار حر بدو دلالت ایمدیکی و قنده بر بلور * زرا نک
 طریقده دلالت ایچون منفعندور رضخ سهمه باغ اولمز * زرا اول رضخنه لایق اولتور عمل جهاده
 جنبه مساوی اولمزل اذمنیک دلالتدر رضخ سهم اوزره زیاده اولتور چنان دلالتده منفعه عظیمه او اورسه
 زیرادالت جهاد عملندن دکلدر ائله جهاده تسویه لازم کلر * زرا ائله دلالتدن اخیذ ابله بیعی اجرت
 منزله سنده در پس باغما بلغ اعطا اولتور (الخمس للینیم و المسکین و ابن السبیل و قدمه و فرأوی القری علیهم)

و خمس بنم و مسکین و ابن السبیل ایچوندر و ذوی القربانک قفراسی یعنی فقرا یعنی هاشم انرا اوزره تقدیم
 اولنور (و لاشی لغتیههم) و ذوی القربانک غنیسی انرا اوزره تقدیم اولندی (و ذکره تمالی للتبرک) والله
 تعالیٰک جل شانہ (فان لله حسبه) قول شریفده کی اسم شریفی ذکر تیرک ایچوندر یعنی افتتاح کلام ایچون
 تبرک الله تعالیٰک اسم شریفی ذکر اولندی * زیرا کلی عالم انک ایچوندر و اول بر شینه محتاج دکلد (و رسم النبي
 علیه الصلاة و السلام سقط بعده) و پیغمبر علیه الصلاة و السلام حضرت تلوینک سهمی کند و در نصکره
 ساقط اولدی * زیرا نبی علیه الصلاة و السلام اول سهمه رسالت الیه مستحق اولدی رسول علیه الصلاة
 و السلام در نصکره ایسه رسول بو قدر (کالصنی) صغیریک ساقط اولدی یعنی کبی * صغیریک کند و نفسیچون
 انتخاب ایندی کی مالدر بو مقامده هر ادر رسول علیه الصلاة و السلام کند و نفسیچون غنییدن انتخاب
 ایلوب انکله امور مسلمین اوزره استعانت ابتدیی شیندر (و من دخل دارهم فآغار) و برکنه دار حربه
 داخل اولوب کفسارک مالی نهب و غارت اینسیدی (خمس) اول مالک خسی اخذ اولنور (الامن
 لامنعة له و لادان) الامرک اول کشتنک عسکری اولیه و امامدن مأذون اولیه زیرا خمس اولز الامال
 غنییدن اخذ اولنور و مال غنیمت ایسه کفار دن قهر اخذ اولنور و قهر اخذ اولنور مال باعسکر الیه
 اخذ اولنور یا خود اذن امامله اخذ اولنور بودنی عسکر الیه اخذ اولنور حکمکنده در * زیرا اول مأذون اذله
 تصرفنی التزام ابتدی (و الامام ان ینقل) و امام ایچون تنفیل اینک مستحدر تنفیل سهم غنیمت اوزره
 ز یاد شیء اعطایا تکدر (وقت القتال حثا) قتال وقتنده عسکری حربه قدر مرقی ایچون (فیقول
 من قتل قتلا فله سلبه) و امام برکنه بر کافر قتل ایدرسه سلبی قتل اید، نکدر در رسولک معناسی عن قریب
 ذکر اولنور و بو قدر مرقی امام ایچون مندوب در حق سبحانه و تعالیٰک (یا ایها النبي حرض المؤمنین علی القتال)
 قول شریفیچون (و من اخذ شیئا فهو له) یا خود امام برکنه نه شیء اخذ ایدرسه اول شیء اخذ اید، نکدر در
 (و ینسحق الامام النفل فی من قتل قتلا اذ اقتل) و امام من قتل قتلا فله سلبه قولنده نفله مستحق اولور چنان
 امام بر قتل اینسیدی * زیرا نفل باب قضادن دکلد و تحقیق بودر که غنیمته مستحق اولوق یا بندندر
 بو اجلدن سهما یا خودر ضحای غنیمته مستحق اولمده کلسی داخل اولور ایدی امام نفل الیه منهم اولز (الامن
 قتله انافل سلبه) یعنی امام نفله مستحق اولز چنان بن قتل قتل اینسیدم انک سلبی بنم ایچوندر دیسیدی
 زیرا نفلنه تخصیص ایلش اولدی ایدی امام بو صورتده منهم اولور (و الامن قتل منکم) و ذکر اولنور کبی امام
 نفله مستحق اولز چنان سزدن بر یکز بر قتل قتل اینسیدی انک سلبی بنم ایچوندر دیسیدی زیرا نفلنی انلردن تمیز
 ابتدی (و اذا کان القتل مباح القتل) اشبوشی یعنی استحقات سلب اولز الاچان قتل مباح القتل اولدی یعنی
 وقتده اولور حتی کفار دن نسائی و صبی و مجنونلری قتل ایدن نفله مستحق اولز * زیرا بر تنفیل قتال اوزره
 قندر مقرر بو ایسه مقاتله ده مستحق اولور حتی بر صبی مقاتله اید کده بر مسلمانی قتل اینسه سلبه مستحق اولور
 اول صبی قتل سببیه مباح الدم اولدی یعنی ایچون و مسلم کفار دن بر بری و اجر نله طویلتان کافری
 و عسکر زدن ناجری و نقض عهد الیه انلره و اران ذمی قتل اینسیدی اول مسلم انک سلبه مستحق اولور * زیرا
 انلرک نیتلری قتاله صالحه در ز بر انلر ابرای ابله مقاتلدر (او یقول اسریه) فیقول الامام
 اوزره عطفدر سریه مقاتلدر دن در تندن در توزه و ارنجه اولانه دیرل یعنی یا خود امام سریه ایچون دیر (لاعسکر)
 جمله عسکر ایچون دکل (جعلت لکم السکل او قدر امنه) بن کلی یا خود کلیدن شو مقدار سزک ایچون
 اهدا ایلدم دیر * نهاده سیر کیردن نفل اولنور که تحقیقا امام چنان اهل عسکرک چیه یسه اصابت
 ایلدی بکرتشی * نفل ایضا الخمس علی السویة سزک ایچون اولسون دیسه بوجاز اولز و كذلك اصابت ایلدی بکرتشی *
 سزک اولسون دیسه بعد الخمس دیسه اگر بو کلامی سریه ایچون ایدرسه جاز اولدی بونک بیانی اولدر که
 تنفیلدن مقصود مسلمینی قتال اوزره قندر مقرر بو ایسه حاصل اولز الا بعضی بر شینه تخصیص الیه اولور
 و عموم اوزره اولمده ایسه اتلوا لانی بیان اولان اوزره تفضیلک ابطالی وارد و دخی انجلین خمسی دخی ابطال
 وارد استننا ایندی کی وقتده (لا بعد الاحراز ههنا الامن الخمس) یعنی غنیمتی دار سلامه اخراج در نصکره
 کفار قتال ایچون دار سلامه داخل اولسه بر تنفیل جاز اولز الا خودن جاز اولور * زیرا انک حقیقا

انده دار اسلامه احرار له ما کد اولدی بواجلدن غامیندن فوت اولانک سهمی وارنده اتمال ابدرا امدی انلرک حقی ابطال جائز اولمز (وسایه مامعه) وقتیلک سلیی باندی و سلاخندن و کمرندن اولان مالندن بولسان شیلردر (حتی مر کبه و ماعلیه) حتی مر کبی و مر کبی اوزره اگردن و آندرن و هییه سنده بولان شیلر سلیدر (وهو للک ان لم یقل) و یوزکر اولان سلیی اگر امام تغیل ایتر ایسه عسکرک جعیسی ایچوندر و قاتل و غیر بیلر انده برارد و والله اعلم بالصواب

* (باب استیلاء الکفار) *

بویاب کفارک استیلاسی بیسانده در (اهل الحرب اذا سبوا اهل الذمته من دار نالایمکونهم) چغان اهل حرب اهل ذمتی بزم دار بیزدن دار حر به سورسدل اهل حرب اول اهل ذمته مالک اولمز * زیرا انلر حر زددر واقعات صدر الشهیده بویله ذکر اولندی (واذا سبی بعضهم بعضا واخذوا مالههم او بعیرا نالایهم) و چغان اهل حربک بعضیسی بعضیسی دارل بته سورسدل و مالربنی اخذایلسدل و یا خود بزدن دار حر به ردو فرار ابدوبانی السدل (او غلبوا علی ما ناهوا حرزوه مدارهم) یا خود اهل حرب بزم مالین اوزره غالب اولوب اول مالی دارل بته احرار ایلسدل (ملکوه و لوعبدا مؤمنان) اهل حرب اول ماله مالک اولورلر اگر چه کیم بزم اول مال بزم عبد مؤمن و بائمه مؤمنه اولورسه ده کافیده و غیر بده مسئله آئیندیک شرحنده یونی ذکر ایلدیلر مسئله فحان بر مستان یعنی امانله بزم دار بزمه ساکن اولان کافر بر عبد مسلم اشترایلدوب دارل بته داخل ایلسده دیلان مسئله درالی آخروه مسئله فک و احرزوه مدارهم دیمسه باعث اولدر که * زیرا اهل حرب اول اخذایلدکاری اشیایی دارل بته احرار زدن اول اول اشیا بدن رشینه مالک اولمز حتی بر احرار اهل حربک اخذایلدیکی اشیا بدن دارل بته احرار زدن اول پرشی * اشترایلسده صاحبی اول شیئی مشتری بنده بولسیدی بلاشی * اخذایندر (لاحرنا و مدبرنا و ام ولدنا و مکاتبنا) بزم حر محضینه و مدبرین و ام ولد بزمه و مکاتبینه مالک و له مز حتی اگر اهل حرب ذکر اولنلری بزم دار بیزدن اخذایلدوب دارل بته احرار ایلسدل بعده بز اهل حرب اوزره غالب اولدقده انلر قبل القسمه و بعده قسمه بلاشی * مالک بیک اولورلر بویونک بیانی اولدر که استیلا سبب ملک اولمز الاملاک ایچون محله ملاقی اولورسه اولور اولیکه مال مباحدر و حر ایسه مالک ایچون محل دکلدر و کذلک حرک غیری اولان مدبر و ام ولد و مکاتبه سخی حکم بویله درمن وجه حر بتلری اولدیغیچون (و عبدا نآخذوا الیهیم) یعنی بزم دار بیزدن بر عبد آتیق براردلر اول عبد کرکه ملک و کرکه ذمیک اولسون انلرک دارل بته داخل اولسد دخل الیهیم قیدی دار اسلامده متردد اولان عبد آبقدن احرار زدر پس کفار اول عبد آبقه مالک اولمز چغان انک اوزر بته استیلا ایلسدردی (وان اخذوه) اگر چه کیم اول عبدی اخذایلدیلر ایسد * مصنفک وان اخذوه قوله باعث امامینک خلافته اشارت ایچوندر که * زیرا کما اول عبدی اخذایلسدردی و یا غنیه بو فغانی طاقسه زدی امامین قشده اکامالک اولورلر امام اعظم امامینک خلاقی اوزردر * امامین ایچون علت اولدر که تحفه سامالکک حتی ایچون عصمت دمالکک قیامی ایچوندر حالبوکه عصمت زائل اولدی بواجلدن اگر کفار اول عبدی دار اسلامدن اخذایلسدردی اکامالک اولورلر تکبیم هر ورا ایدی و امام اعظمک حتی اولدر که تحفه قوال اول عبدکیدی بزم دار بیزدن خر و جیله کند و نفسی اوزره ظاهر اولدی * زیرا اعتبارنک سقوطی یعنی عبدک نفسی اوزره ظهوری اعتبارنک ساقط اولسی عبدایله انتفاعدن مولاسی ایچون تکبیم جهتدن عبد اوزره مولاسنکیدی معترف اولدی ایچوندر حالبوکه بدمولازنل اولسی ایدی عبدکیدی نفسی اوزره ظاهر اولدی و معصوم اولدیغی حالده بنفسه ظاهر اولدی ایدی بلکه محل باقی قالدی * عبد متردد بویونک خلاقی اوزره در که مولاسنکیدی عبد اوزره حکم باقیدر دار اسلام اهلینک عبد اوزره بیدی قائم اولدیغی ایچون پس کفارک عبدی عملکری بیدی مولانک ظهور بیتی منع ایدی بواجلدن اول عبد مترددی صغیر و غنیه هبه ایلسیدی ابن صغیر اول عبده مالک اولورلر اگر دار حر به دخیلند نکره هبه ایلسیدی اول ابن صغیر اول عبده مالک اوله من (و تملک با غنیه حرهم) و بز کفار غالب اولغله انلرک حر اولنلر بینه و مدبرلر بینه و ام ولدلر بینه و مکاتبلر بینه (و ملکهم) و دخیی ملکله بینه مالک اولورلر پس تحفه شرع انلرک عصمتلر بیتی جنایتلری اوزره جزای ایچون استیلا ایدی * زیرا انلر تحفه حتی تبارک و تعالینک وحدانیتینی انکار ایلدیلر والله تعالینک عبادتته عارکدیلر الله تعالی انلری اول انکارلی

اوزره عبیدک عبدی قیمتله جزالندیردی و ماللری رقبه لرینه تابع اولدی * بوندنصکره کفار بزم اوزره بزم
 غالب اولوب ماللری بزمی اخذ ایلدکلرندنصکره بچن بزدهخی انزلک اوزلرینه غالب اولساق و اهل غنیمت
 انزلک بزدن اخذ ایلدکلری شیئی اخذ ایلسلر (فن وجد مناماله فی الغنیمین اخذه مجابا قبل قسمتنا)
 پس بزدن بر بزمائی غنیمین بدنده غنیمتی قسمتزدن اول بولورسه مجانا اخذ ایلر (و بالتیمه بعدها)
 و قسمتدنصکره بولورسه قیمتله اخذ ایلر * ابن عباس رضی الله عنهدن روایت اولان شیئی ایچونکه تحقیقا
 مشرکین مسلمیندن بر چک نافع سنی دارلرینه اخذ ایلدیلر اندنصکره اول نافع غنیمتده واقع اولدی پس مالک
 قدم اول نافع ایچون مخصمه ایلدی پس رسول علیه الصلاة والسلام سن اول نافع فی غنیمتک قسمتدن اول
 بولدک ایسه بلا شیئی اخذ ایلدرسن و اگر قسمتدنصکره بولدک ایسه قیمتله اخذ ایلدرسن بیوردی * و بویکی حالک
 مابیننی فرق ایتمک باعث * زرا مالک قدم رضایی بوغبکن ملکک کندودن زائل اولسلیله مضمر اولور
 و اهل غنیمتدن نافعک عینی نصیبده واقع اولان کسده دخی مجاباندن اخذ ایلد مضمر اولور * زرا او کسده
 اول نافعک عینه غنیمتدن سهمتدن عوض اولق جهشله مستحق اولدی * ابعدی بزدرز که حق اخذ قیمتله در
 ممکن اولدیغی مقداری ایکی ضررک خسروسی اولق جهشله و قسمتدن مقدم اول نافع ده ملک عامه ایچوندر
 و عامه دن هر فرده قوتله قایلر مقدرای حصه اصابت ایلر ایضی ضرر متحقق اولور قبل قسمتند بیکدکره
 باعث مجسمه و صاحب مجمل کندوشرحنده واقع اولان شیئی رد ایچوندر انده دلدیکه بزفجان کفار اوزره
 قبل القسمه غالب اولسیدق بزدن الدقلمی اشبار بانی ایچون حلال اولور یا خود کفار بزدن الدقلمی اشباری
 قسمتلرندنصکره غالب اولسیدق اول اشباری اربانی قیمتله اخذ ایلر اگر مراد ایلدر ایسه و شرحنده دیکه
 قحان مسلمین کفار اوزره غالب اولسلردی و ماللرین کفارک بدنده قسمتلرندن اول بولسلردی اول
 مال بفرشی اربانی ایچوندر و اگر قسمتلرندنصکره بولسلردی قیمتله اخذ ایلر اگر اختیار ایلدرسه * زرا
 قسمتی کفارک قسمتی اوزره حلال اتمک جمع کتابله مشافله رتیم بصیرت صاحبی و انلره خفی دکادر
 (و اخذ بانئمن ان شره منهنم تاجر) و مال صاحبی مالنی تمثله اخذ ایلر اگر بر تاجر اول مالی دار حریده بشرط ایوب
 بزم دار بزمه اخراج ایلدی ایسه زرا مالک قدیم مالنی اگر مالک خاصده بولدی ایسه پس اگر ذوالکامعه موضه
 صحیحده ایله مالک اولدیسه اول مالی عوضک مثلی ایله اخذ ایلر اگر مثلیاتدن ایسه و قیمتله اخذ ایلر اگر قیمتدن
 ایسه * زرا ذوالیددن مجانا اخذ ایلد ذوالیده ضرر لاحق اولور * زرا ذوالید عوضی اول مالک مقابله سنده
 دفع ایلدی و اگر ذوالید اول مال عتده فاسد ایله یا خود بلا عوض مالک اولدی ایسه کفار اول مالی بر مسئله هبه
 اتمکله مالک قدیم اول مالی قیمتله اخذ ایلر اگر اول مالی قیمتدن ایسه و اگر مثلیاتدن ایسه اخذ ایلر * زرا
 اول مالک مثلی ایله اخذ ایلدسه بوتقدیرجه قائده یمن (وان اخذ ارض عینه مفقوه) یعنی قحان کفار
 بر عبدی اسیر ایسلردی اتی بر مسلم اشترایوب بزم دار بزمه اخراجدنصکره اول عبدک کوزی جینار ایسیدی
 و اول مسلم اول عبدک کوزینی قحارندن کوزینه ارشنی اخذ ایلسیدی مالک قدیم اول عبدی اول مسلمک
 عدودن الدیغی تمثله اخذ ایلد فرقدن مرواردن شیئی ایچون وارشنی اخذ ایلر * زرا مالک قدیمک حق اوزر بزم
 مستولی اولدیغی عینده درواستلا اول ارش اوزره وارد اولدی و اول حق عیندن تولد ایلر (تکرار الاسر
 و الشراء) کفار بر عبدی اسیر ایلدوب بر جل اول عبدی یک قچه به الدقدنصکره کفار اول عبدی نایسا اسیر
 ایلدوب دار حریده ادخال ایلدکده بر جل آخر دخی اول عبدی یک اچقه آلوب بزم دار بزمه اخراج اتمکله
 اسیر ایکی و اشترای اولمسی مکرر اولسیدی پس مالک قدیم اول عبدی ایکنی مشرقتدن اخذ ایلر بوقدر * زرا
 اسیرک مالک قدیمک ملکی اوزره وارد اولدی (بل اخذ الاول من الشئی یتمد) بلکه مشتری اول مشتری
 نایندن تمثله اخذ ایلر ملکلی اوزره اسیرک ورودی ایچون (ثم الفدم بالتمین ان شاء) اندنصکره مالک
 قدیم مشتری اولدن تمثله دیلرسه اخذ ایلر * زرا مشتری اول اوزره ایکنی تمثله قائم اولدی انک حقیقه
 صبات ایچون ثمندن برشی اشاعه وارلر (و قبل اخذ الاول لا) و مالک قدیم اول عبدی مشتری اول
 مشتری نایندن اخذ ایلر اول ایلر یعنی مشتری اول غائب اولسه کذلک مشتری نایندن مالک
 قدیم ایچون بزمه اخذ ایلر بوقدر مشتری اول حاضر اولدیغی حالده اخذ ایلد مدیکته اعتبار ایلد پس

اگر مشتری اول با ایسیدی مالک قدیم مشتری* نماید احد اینز* زیرا یکی نموده احدک حتی مالک قدیم
 همچون مشتری* اولک ملکک سود ایسی ضمننده ثابت اولور پس فچیان متضمن ثبات اولسیدی ضمننده اولان
 شی* ثابت اولن (ابق عبد بناع شراهما منهم رجل اخذ العبد مجنا وغیره باغن) بر عده متاعه بینه باقی
 ایدوب بر رجل انلری کفاردن اشترایسیدی پس عبدک مالکی اول عبدی مجنا اخذ اندر ز بر اقرار اول عبده
 مالک اولمز و متاعی ثمنه الور* زیرا کفار اول متاعه مالک او اولور (اتساع مسأمن عبدا مسلما و ادخله
 دارهم) رستمن کافر بر مسلم عبدی صاتون الوب دار حربه ادخل ایسیدی بوند بش مسئله وارد
 و کایسند عبد بلاعتاقی آزاد اولور اول بش مسئله نک بری اولدر که تحقیقا اول عبد مجرد دار حربه
 داخل اولمغه آزاد اوور ایکی دارک متباین اولسیتی اعتناق مقانده قانم جهتدن* ایکنچی مسئله بی مصنف
 (او استوا و اعنید و ادخلوه فیها قابق) قولیه ذکر ایلمدی یعنی یا خود کفار اول عبد اوزره مستولی اووب
 و دار حربه اتی ادخال اتد کد نصکره اول عبدیسه انلردن فرار ایدوب دار اسلامه داخل او ایسیدی آزاد اوور
 و او چنی مسئله بی (او سلم عبدتم و جانه نا) قولیه ذکر ایلمدی یا خود اول عبد دار حربه اسلامه کلوب بزه
 چیتسیدی سینه آزاد اوور و در دنجی مسئله بی (او ظهرنا علیهم) قولیه ذکر ایلمدی یا خود بز کفار اوزر بنده
 غاب او ایسیدق اول عبدیسه آزاد اوور و بشچی مسئله بی (او خرج الی عسکر المسلمین عتق) قولیه ذکر
 ایلمدی یعنی یا خود اول عبد عسکر مسلمینه مسلم اولدیغی حالده چیتسیدی بو بش صورتلرک چیتسینده اول
 عبد آزاد اوور و بر کسته ایچون حتی ولان ثابت اولن* زیرا بو عتقلر عتق حکمیدر بوقی غایبه الیابنده شرح
 طحاویدن نقل جهتیه ذکر ایلمدی والله اعلم

* (باب المسأمن) *

بو باب مسأمنک احکامی پیساننده در مسأمن کتد و دار بنک غیر بده امانه داخل اولانه دبرل کرک مسلم
 اولسون کرک حربی اولسون (لایتعرض تاجرنا غمه لدمهم و مالهم) یعنی بز تاجر بز دار کفاره انلرک
 دلمرینه و مالرینه تعرض اینز یعنی فچیان بز تاجر بز کفاره امانه داخل اولسه اول تاجر ایچون
 انلرک دلمریدن و مالریدن بر شیشه تعرض اینک حلال اولن* زیرا مسلمین انلرک شرطلری قننددر و تحقیق
 استعماله انلره تعرض اولنماقی شرط قبیلدی بوند نصکره تعرض غدردر و غدر حرامدر رسول علیه
 الصلاة و السلام نهی اتد کیچون (فااخرجه ملکه حراما) ایلمدی تاجرک بطریق تعرض اخراج
 ایلمدی شیشه حرام اولمغه مالک اوور امانک اولسه باعث مال مباح اوزره استیلانک ورودی ایچوند
 و اما حرام اولمغه باعث غدر حرام سببیه حاصل اولدیغی ایچوند (فینصدق به) پس اول اخذ ایلمدی مالیه
 تصدق ایدر ذمتی اول حرامدن آبرق ایچون (الا اذا اخذهم ملکه ماله) لایتعرض قولندن استنسادر
 یعنی الامرک که فچیان انلرک پادشاهلری اول تاجرک مالتی اخذ ایدر سه (او حبسه هی) یا خود قرال اول
 تاجری حبس ایدر سه (و غیر بعله ولم یمنعه) یا خود قرالک غیری انک معرفتله تاجرک مالتی الوب یا خود
 حبس ایدوب قرال اول غیری منع ایزر سه اول تاجرک تعرضی جائز اوور* زیرا انلرک تقض عهد الیه بد اولدیلمر
 و التزام بو شرطله مقید اوور اسیر اولان مسلم تاجرک خلافی اوزره در که انک ایچون دلدیگی وقتنده تعرض
 مباحدر و غدر اولن کر چه کیم اول اسیر مسلمی طوعا اطلاقده ایدر سه* زیرا اسیر مسأمن کبی دکلدرو اتدن
 التزام دخی بولمندی (و لایستیح فز وجههم) و دخی فرج لری مباح کورلن* زیرا فرج حلال اولر الا ملک الیه
 اوور و دار اسلامه احرارندن اول ایسه مالتک اولر* تکبیم می ورا تیدی (الا اذا وجد امرأه المأسوره او امرأه
 و مدبرته) الا مکر فچیان اسیر اولان زوجده سنی یا خود دام ولدین یا خود مدبره سنی اتد بو اور سه انلرک حلال اوور زیرا
 کفار انلره مالک اولمز (ولم یصأهن الحربی) حال بو که انلری حربی و طی* اشمش اوله زیرا کفار انلری و طی* ایش
 اولسه و مالت دخی طی* ایلسه نسبد اسیر لازم کلور (لایسته المأسونه مططقا) مططقا اسیر اولان چاره سنی بوا
 تی و طی* چار اولمز کر چه حربی اتی و طی* ایلمدیسه در زیرا کفار کمالک اولدیلمر (اذ اند الحربی) یعنی حربی مسأمن
 بر نوع تصرفله مدیون ایسیدی (او عتس او غصب احد هما من الآخر) یا خود مسأمن حربی بی مدیون ایسه
 یا خود ایگستندن بری آخرک مالتی غصب ایسیدی (و جانهنا) و ایگستیده بز دار بر کلوب حربه مسأمن

اولسیدی (لم یقض لاحد بشی) دین و غصب دین ایکنسندن بر سنه بر شی فضا و لئز اما ینله فضا و لئز اما غصب
 و لایته طیانور و ادانه وقتند ایسه اصلا و لایته یوقدر و مستامن اوزره قضا - خی بوق * زیرا مستامن افغانندن
 ماضاه حکم اعمای التزام ایلدی انجیق مستفاده التزام ایلدی و اما غصبک قضا و لئز ایفته باعث اول غصب
 اولان شی غاصب ایچون ملک اولدی اوله غاصبکه مال مقصوب اوزره مستولیدر معصوم اولیان ماله مصادف
 اولدیغی ایچون ننه کیم هر و رایتی (و کذا حریان و جا مستامین) و كذلك ذکر اولان کبی دین الیه غصبی
 ایکی حر بی ایشلیوب ایکیسیده مستامن اولدقلری حالده بزم داریمزه کاسه لر دی مسئله ذکر اولدیغی وجه
 اوزره در (فان جا مسلمین) پس اگر ایکیسیده مسلم اولدقلری حالده کل - دل دی (قضی بینهما بالدين لا انصوب)
 ایکیسینی بیننده دین الیه قضا و لئز و غصبه قضا اولئز اما دینک قضا اولئسنه باعث راضی الیه وقع اولغله
 دین صحیح اولدیغی ایچون حالبو که قضا حالنده ولایت ثابته در ایکیسیده اسلامه احکامی التزام ایلدکلر ایچون
 و اما غصبک قضا اولئدیغنه باعث ذکر اولان شی ایچونکه استیلاک مال مباح اوزره ورودی ایچون غاصب اکا
 مالک اولدی و حرینک ملککنده خبث یوقدر که رد الیه امر اولته (قتل مسلم مستامن عمه مثله عمدا و خطا) بر مسلم
 مستامن دار حریده مثالی عمدا یا خود خطا قتل ایلیدی (و دی من ماله فیهما) قصده و خطاهه مانندن
 دینی برر (و کفر لخطا) و خطای ایچون کفارت ایدر اما کفارت حق سبحانه و تعالیک (ومن قتل مؤمنا خطأ
 فحشر بررقبه مؤمنه) قول شریفنده دار اسلام و دار حرب الیه قید اولئدیغندن و اما کفارتی خطابه تخصیصک
 وجهی بزم قتمزده قصد اقلنده کفارت اولدیغی ایچوندر و اما دیت بزم دار بزمه حر ارا الیه ثابته ارا لان عصمت
 استیسان عارض الیه باطل اولدیغی ایچوندر و اما قصدا اقلنده قود اولدیغنه باعث بوظاهر روایتدر * ز پرا
 قودلک استیسانی ممکن اولر الی عسکر الیه اولور * ز پرا و احدا کثر یلوا حده مقام و اورور عسکر اولر الاما ماله
 و اهل اسلام الیه اولور حالبو که ایکیسیده دار حر بده بولئدی پس وجوده فایده اولدی ایدی حد کبی واجب
 اولدی و اما قصدا الیه قنده دینک مانندن واجب اولسنه باعث عاقله ل قصدا قنده دیت و رمز ننگیم
 موضعنده تقریر اولئشدر و خطاهه عاقله ایچون دار بنگ تبانی الیه بیله صیانت اوزره قدر تئری یوقدر
 و انلرک اوزرینه دینک وجوبی ایسه صیانتی ترک ایللری اعتبار الیه در (و فی الاسیرین) و ایکی اسیرده فچمان
 ایکنسندن بر یسی آخری قتل ایلیدی (کفر فقط فی الخطا) بالکن خطاهه کفارت ایدر یعنی خطاهه دیت یوقدر
 و قصده اصلا بر شی یوقدر امام اعظم قنده و كذلك فچمان تاجر مسلم بر اسیر کافری دار حریده قتل ایلیدی
 اول مسلم اوزره بر شی یوقدر الاخطاهه کفارت وارد امام اعظم قنده و اما مین ایکی اسیرده خطاهه
 و قصده قاتل اوزره دیت وارد رز بر عصمت اسیرک عارضیله باطل اولر استیسان عارضیله باطل اولدیغی کبی
 دیدلر و قصاصک تمتع اولسی عسکرک اولدیغی ایچوندر و دیت مانندن واجب اولور و مرایدن علت ایچون
 و امام اعظمک علتی تحقیقا اسیر اولغله کفار تابع اولدی انلرک بذر ننده مهور اولدیغی ایچون بواجلندن
 انلرک اقامتی الیه مقیم اولور و سفر لری الیه مسافر اولور پس حر ارا اصلا باطل اولور و بزمه بها جر ایلیمان مسلم کبی
 اولدی و خطا کفارتله تخصیص اولئدی هر و مرایدن علت ایچون (کقتل مسلم من اسامه) دار حر بده اسلامه
 کلان مسلکی بر مسلک قتل ایلسی کبی شول حیثیته که انک قتل الیه واجب اولر الاخطاهه انجیق کفارت
 واجب اولور (لایکن حر بی هئاسنه) مستامن اولدیغی حالده کلوب بزم دار بزمه داخل اولان حر بی رسنه
 اقامته مکنک و قدرت و بلز (و یقال له ان اقت هئاسنه اوشهر انضع عایک الجزیه فان رجع قبل ذلک) و اول
 حر بی به اگر بزم دار بزمده رسنه یا خود آرای قامت ایدر سک اوزر بکه جزیه وضع ایدر ز دشلور پس اگر اول
 حر بی سنه دن و شهر دن اول تقدیر اولان مقداری تمامندن اول دار بزمه رجوع ایدر سه فیهما و نعمت شرطک
 جزای بخد و فیدر (و الالفوذی) و اگر مدت مذکوره تمام اولدقده رجوع ایتزسه اول حر بی ذمیدر
 معلوم اولسو و نکه تحقه بقا حر بی به بزم دار بزمده دائما اقامت ایتمکه رخصت و بران الاسترقاقه یا خود
 جزیه الیه رخصت و بر بلور اول حر بی کفار ایچون جاسوس اولوب و بزم ضرر بزم اوزره معاون اولسون ایچون
 و اقامت ایدر الیه رخصت و بر بلور * زیرا اقامت بسمه ننگ منعنده جب حواججک قطعی وارد و باب تجارتک
 سدی وارد ایدی اقامت کثیره الیه اقامت بسمه ننگ مابینی رسنه الیه فصل اولئدی * زیرا سته بر مدتدر کانه

جزیه واجب اولور پس اقامت جزیه مصححتی ایچون اولور پس اگر امامک قوتند نصکره برسته تمام امامکت ایدرسد
 جزیه بی التزام ایتمش اولور و امام توفیقی برسته نیک مادونی ایتمک کر کدر برشم یا خود ایکی شهر کی بیس خان
 حربی امامک قوتاند نصکره اول تعیین اولان مدت مقداری اقامت ایدرسد ذمی اولور ذکر اولان عت ایچون
 (لایتنک ان رجوع) ذمینک دار حربه رجوعی ترک اولمز * ز بر اعدا قومت بوزلمز ز بر اعدا قومت ذمت اسلامدن
 خلفدر اسلام ایسه بوزلمز کذلک خلفیده بوزلمز (ککدا) یعنی ذکر او اولان کی حربی ذمی او اولور
 دار حربه رجوعی ترک اولمز (اذا اقام سنه قبل التقدير) خان حربی امامک مدت تقدیردن اول بزم دار بزمده
 برسته اقامت ایسه * ز بر تحقیقا امام مدت تقدیر ایسه معتبر اولان برستدر * ز بر اقدیر عذری ازاله
 ایچوند برسته ایسه ازاله عذر ایچون حسددر تکیم عنینک تا چیلنده ازاله عذر برسته اولدیغی کی (لکنها
 توضع بعد السنه فی صورتین) لکن جزیه ایکی صورتده یعنی تقدیردن نصکره و تقدیردن اول سنه تمامد نصکره
 وضع اولنور (الان یشرط اخذها بعد هائی الاولی) الامکر جزیه نیک اخذی سنه دفعکره اولنی صورت
 اولیده یعنی تقدیر دفعکره اولدیغی صورتده شرط قیلنه و دینلور که برسته دفعکره شهرک وانده اخذ ایدرز
 بو تقدیرجه جزیه اندن سنه اولی تمام اولدیغی کی اخذ اولنور (و اکذا) ذکر اولان کی حربی سنه ذمی
 اولور (اذا شری ارضاً فوضع علیه خراجها) خان حربی ارض اشترایدوب اول حربی اوزره اشترایلدیگی
 ارضک خراجی وضع اولنیدی * بونده اشراوت واردر که ارض خراجی شراسیله حربی ذمی اولرنحنی اول
 حربی اوزره خراج وضع اولنچیهد کین (فلیه جزیه سنه من وقت الوضیع) یعنی خان اوزره سنه خراج وضع
 اولان مشتری ذمی اولدیسنه انک اوزره سنه برسته نیک جزیه سی لازم کور پس سنه سنه مستقبله اولور
 (اونکی) شری ارضاً اوزره عطفدر یعنی یا خود حربیه بی (ذمها نسا) بزم دار بزمده بر ذمی نکاح
 ایسیدی اول حربیه ذمیه اولور (بلاعکس) یعنی بر ذمیه بی بر حربی نکاح یتکله حربی ذمی اولمز
 ز بر اطلاق ایدوب وطنه رجوع ایتمک ممکن اولور (مستأمن رجوع الیهم حل دمه) بر مستأمن یعنی بزم
 دار بزمه امانله کلان حربی دار حربه رجوع ایسه اول مستأمنک می حلال اولور * ز بر امانتی بطل
 ایلدی و دار اسلامده اولان مالی تردد اوزره در (فان سر) پس اگر دار حربه رجوع ایلدن مستأمن اسم
 اولسه (او ظهر علیهم) یا خود اهل حرب اوزره اهل اسلام غایب اولسه (فقتل سقط دین له علی معصوم)
 پس اول مستأمن قتل اولنسه انک معصوم اولان مسلم یا خود ذمی اوزره اولان دینی ساقط اولور * ز بر انک
 اوزره سنه اثبات یدمطالبه واسطه سیله در حال بوکده مطالبه ساقط اولور و دین اوزرنده اولان کسینه نیک
 یدی ایسه عامه نیک بدندن اسبقدر ایدمی دین اول کسینه به مختص اولدی یعنی دینی اکمالک اولدی (واهی
 و دیفته عتده) و اول قتل اولان مستأمنک بزم دار بزمده معصوم قتلنده اولان امانتی غنیمت اولور * ز بر
 تقدیرا کتدو بدنده در * ز بر امانت قونلان کسینه نیک یدی انک کتدو یدی کبدر ایدمی اول امانت قونلان
 شی اول مستأمنه تبعیت ایله غنیمت اولور * و امام ابو یوسفدن روایت اولندی که تحقیقا امانت عتدنده امانت
 قونلان کسینه ایچون ملک اولور * ز بر انک یدی امانته اسبقدر ایدمی قونلان امانته اول کسینه احمدر
 (و اخذ المرتهن رهنه بدینه عند ابی یوسف) و اول مستأمنک رهن وضع ایلدیگی مرتهن رهنی دین
 مقابلنده اخذ ایدر ابو یوسف قتلنده (و یباع و یوفی بینه الدین و القاضی لیت المال عند محمد) و امام محمد
 قتلنده اول رهن بیع اولوب غنیمله دین ادا اولنور پس دیندن فضله قالورسه بیت المال کدر بونی ز بلعی ذکر
 ایلدی (وان مات او قتل بلا غلبه علیهم فالدين والوایه تاورشته) و اگر اول دار حربه کیدن مستأمن اجله
 فوت اولورسه یا اهل اسلام کفار غالب اولدوسن قتل اولنورسه ایل اوزرنده اولان دینی امانتی ورته سی
 اوزره رد اولنور ورته انک مقامنه قائم اولدیغی ایچون (حربی هناله عرس و اولاد و دیعه مع معصوم
 او غیره فاسق فظهر علیهم و کادجی) بر حربی بزم دار بزمده اولوب انک دار حربه خانونی اولادنی اولوب
 بر معصوم و یا ذمی قتلنده امانت وضع ایدوب کتدوسی بونده اسلامه کلسیدی پس اهل اسلام کفار اوزره غالب
 اولدوقده انک خانونی اولادنی کلهم غنیمدر * اما خانونیک و اولاد کبار نیک و خانونیک قاتلنده اولنک و عتار نیک
 غنیمت اولنسه باعث باب غنایمه ذکر اولان عت ایچوند و اما اولاد صغار نیک غنیمت اولدنه باعث اولاد

صغارا باسنه تابع اولوب باسنك اسلامه مسلم اولسي دكدرالاباسنك ينده وولايي تختنده اولديني وقتده در ودار اسلامه دارحربك تيباني ايله بيله باباسنك تابعي اولق حاصل اولز و كشدونقسني داراسلامه احراز ايله دارحربده اولان ماللري دخی محرز اولز ائدی كلبيسي في اولق اوزره یعنی غنيمت اولق اوزره باقی قاورو بومسئله ده اكر صبي اسير اولوب داراسلامه كاسه باباسنه تبعيله مسلم اولور ايكسنگ دار واحده اجتماعي ايچون اما اول صبي دار اسلامه اخراج اولمز دن اول في اولسي بونك خلافيدر كه دارنك اختلاف ايچون دارحربده حال اوزره غنيمتدر ذكر اولن ان علت ايچون مسلم اولسي رقي منافي دكدر موضعنده بيلديكك علت ايچون بوني زبليي ذكر ابلدي (وان اسلمتة وجاء هنا وظهر فطفله حرمه مسلم) و اكر حربي دارحربده مسلم اولوب بزم دار بزمه كلبيدي واهل اسلام كفار اوزره غالب اولسي انك طفلي حرمسندر دارحربده اسلامه كلبيكي ايچون دارك تحادي اولغله طفلي كا تابع اولور (ووديعته مع معصوم تكون له) و انك معصوم اولان مسلمده و يا خود ذمبده اولان امانتي دخی انك ايچوندر * زيرا اول امانت بد صحبته و محترمده در كانه كندوده كيدر (وغيره في) و غير يسي يعني اولاد بكاري و خاتوني و عقاري و حربي ينده اولان امانتي غنيمتدر (اسلم تحمله ورثة فيها فقتله مسلم فلاشي عليه) بر حربي دار حربده مسلم اولسيدي و انك دار حربده مسلم وارثلري اولسيدي پس بر كسنه اول مسلم اولان حربي في قتل ابلدي اول قاتل اوزره برشي لازم كلز (الا الكفارة في الخطأ) الاخضاده كفارت لازم كلور و عمدده برشي لازم كلز و بونك وجهي مقدما بيلمش ابلدي (ياخذ الامام دية مسلم لا اوله ودية مسلمان اسلمهنا) امام ولسي ايليان مسلمك ديني اخذ ايدر وداراسلامه مسلم اولان مسلمانك دخی ديتني اخذ ايدر (من عاقلة قاتله خطأ) خطأ قاتله قاتلك عاقله سندن اخذ ايدر * زيرا اول نفس معصوم قتل ابلدي پس خطأ قاتله وارد اولان نصرلر كا متاول اولور * و ياخذ الامام قولنك معناسي حقيقا امامك اخذني بيت الماله وضع انك ايچوندر * زيرا امام مسلمين ايچون ناظر نصب اولندي بو ايسه نظر دندر (و يقتل او ياخذ الدية في عمده يعني چان قتل عمد او قصدا اولسيدي پس امام قودايله و بمر يق الصلح اخذ ديت ييشنده محبدر * زير اقصدا قتلك موجبي قوددر يعني قصاصدر و امامك ولايتي نظريه دراننده نظرا ايدر هر قنغيسني اصلح كور رسه انكله عمل ايدر و ظاهر بودر كه بو صورتده ديت قوددن انقدر (ولايعفو) بواجلن عفو ايلز * زير احق عامه ايچوندر و بلا عوض عامه ك حقي اسقاط بلك نظر دن دكدر والله اعلم بالصواب (تمت) و بحث ايچون تمه در كه دارحربك داراسلام و عسكي اولسي بونده بيان و انور (دارالحرب تصبر دارالاسلام باجرا احكام الاسلام فيهم) دارحرب داراسلام اولور احكام اسلام انده اجرا اولغله (كاقامة الجمع والاعباد) جمع اقامت اولتق و عيدر اقامت اولتق كي (وان بقي بها كافر اصلي ولم يصل بدارالاسلام) كچه كيم اول دارحربده كافر اصلي باقي قلوب داراسلامه متصل اولمز سه ده يعني دارحربله داراسلام مابنده اهل حرب ايچون مصر آخر اولغله (ويعكس) يعني داراسلام دارحرب اولور مورثلايه اله * مصنف امر اول (باجراء احكام الشرك فيها) قوليله ذكر ابلدي يعني انده احكام شرك اجرا اولغله و ايكنجي امر ي (واتصالها بدار الحرب بحيث لا يكون بينهما مصر للمسلمين) قوليله ذكر ابلدي يعني اول داراسلامك دارحربه متصل اولسبيله شول حيثيله كه ايكسني ييشنده مسلمين ايچون بر شهر اوليدو او چي امر ي (وان لا يبق فيهم مسلم اودي امانبالامان الاول على نفسه) قوليله ذكر ابلدي يعني اول شهرده نفسى اوزره امان اول ايله امين اوليجي بر مسلم و يا خود بر ذي باقي عالمغله اولوز سير كيدر بو يله ذكر اولندي (وعندهما اذا اجر وافيهما احكام الشرك صارت دارالحرب) و امامين قنده چان اول داراسلامه احكام شرك اجرا اولسيدي اول داراسلام دارحرب اولور بر ابردر كرك دارحربه متصل اولسون و كرك منفصل اولسون و كرك انده مسلم باقي قالسون و كرك باقي قالسون والله تعالى اعلم بحقيقته

* (باب الوظائف) *

بو باب وظيفه لك احكامي بياننده در * وظائف وظيفه لك جه بدر وظيفه انسان ايچون هر كون طه امدن و بارز قدن مقدر اولان شبتدر و بومه مابنده مراد عشر و خراجدر وظيفه نسيمه سي مجاز اولور شيشه باعتبار مابثول اليه نسيمه قيبندندر (الارض العشرية ارض العرب) عشر به اولان اراضى ارض عربدر و اول

عذیدن بنده کی اقصای حجر ابله بیله مهر نام فر به ماینددر طولوا و اما عرضی بیرون در مل عاج مایینی ابله
 شام حدنه وارنجیه در (وما اسلم اهل طوعا) ودخی هلی طوعا اسلامی قبولیدن اراضی عشر به در * بر ازلدن
 صیانت ایچون خراجله بدأ اولتز * زیرانده جز به معناسی وارددر (اوقیح عنوة وقسم بین الغزاة) یاخود
 قهر افتح اولتوب اراضیسی غزاة بینه تقسیم اولنان اراضی عشر به در واکرامام بین الغزاة تقسیم ایدوب
 اوزر بنه خراج وضع ایلسه اگر ماء خراج ابله صوار بلور سه جا ز اولور عتایه نك جامع انصغیر بنه بویه ذکر
 اولندی (والبصرة عشریه) ودخی اراضی بصره عشر به در صحابه نك عشر به اولوق اوزره اجامی ایچون
 و قیاس خراج ابله ولسی ایدی * زیر ا قهر افتح اولتوب اهل اراضیسی اوزره قرار قیلندی وارض بصره عراقك
 اراضیسی جمله سندندر (و بستان مسلم او کرم له کان داره) و مسلك بستانی یاخود باغی کد انك دیواری اوله
 عشر به در * زیر اسلم اوزره ابتداء توظیفده عشر الیقدر * زیر ا عشر ده عبادت معناسی واردرد وخی اخفدر
 یاخود عشر نفس خارجه متعلق اولور (والخراجیه سواد العراق) و اراضی خراجیه سواد عراق قدر و بسواد
 عراق عرض اذ بیله حلوان عقبه سنه وارنجیه اولان ماینددر و طول ابله بیه و بعض دبدیکه عدلتن عبادنه
 وارنجیه اولان ماینددر (وما فتح عنوة و اقر اهل علیه او صلحهم) ودخی قهر افتح اولتوب اهل اوزر بنه
 قرار و یریلان اراضی یاخود اهل ابله مصالحه ایلدیکی اراضی خراجیه در * زیر ا کافر اوزره توظیفله ابتداء
 حاجت خراج کافر الیقدر (او اجلاهم ونقل آخرین) یاخود امام که اری اخراج ایدوب کفار آخری یرل بنه
 نقل ایسه ارضاری خراجیه در بیلدیک شئی ایچونکه تحقیقا خراج وضع اولمز الانقل اولنان قوم اوزره وضع
 اولور بچان قوم کفار اولور سه و اما بچان قوم مسلمین اولور سه انلر اوزره عشر وضع اولور (و موت احیاه
 ذمی بالان) ودخی ارض موت که انی امام اذ بیله ذمی احیایتمش اوله ذکر اولنان کبی ارض خراجیه در ابتداء
 وضعی کافر اوزره اولدیغی ایچون (اورضخ له من الغنیمه اذ قاتل مع المسلمین) یاخود ذمی مسلمین ابله
 معاهل حربله مقاتله ایلدیکی ایچون امام اول ذمی به غنیمتدن رضخ اولوق اوزره و یردیکی ارض دخی خراجیه در
 (وما احیاه مسلم بعتن بقره) و مسلك احیای ایلدیکی ارض قر بیت ابله اعتبار اولور بس اگر اول مسلك
 احیای ایلدیکی ارض اراضی خراجیه قر بیایسه خراجیه در و اگر اراضی عشر به قر بیایسه اولدیخی
 عشر به در (وکل منهما) یعنی اراضی عشر به و خراجیه دن هر یری (ذاسنی بماء العشر یؤخذ منه
 العشر) بچان ماء عشر ابله صوار بلور سه عشر اخذ اولور (الارض کافر نسق بماء العشر) الاماء عشر ابله
 سقی اولنان ارض کافر دن عشر اخذ اولمز بو تقدیر چه اندن خراج اخذ اولور (فان سقی بماء الخراج یؤخذ
 منه الخراج) پس اگر ماء خراجله صوار بلور سه خراج اخذ اولور * جامع انصغیر بنه دبدیکه عشر و خراج
 ایکسیده ارض نایمه به متعلق در دز و ارض نایمه نك تناسی اول ارضك ماسله در ایددی سقی ماء عشر ابله
 اعتبار اولور یاخود ماء خراجله اعتبار اولور و زیلعی دبدیکه مصنفك بو تفصیلدن مرادی مسلم حقتده در
 اما کافر حقتده یعنی مایله سقی ایدر سه ایلسون انك اوزر بنه خراج واجب اولور * زیر ا کافر عشر ابله ابتداء اولمز
 حالت ابتداء اجاعا انه تفصیل ممکن اولمز ایچون و کافر ده خلاف اولمز الاحاله بقاده اولور که کافر ارض
 عشر به به مالک اولدیغی وقتده انك اوزر بنه خراج واجب اولور بی و خسه عشر می واجب اولور * بو ندر نکره
 وقتا که مصنف مائی ذکر ایلدی ایسه مائی بیان مراد ایدوب (ماء السماء و بئر عین فی ارض عشر بیه عشری)
 دیدی ارض عشر به ده اولان بقره و سوزوی و قیو و سوزوی و بیکار سوزوی عشر به در (وما انهار حفرها الحج)
 ودخی عجمک قازدیغی نهر عشر به در (وما بئر عین فی ارض خراجیه خراجی) و ارض خراجیه ده قیو
 و بیکار سوزوی ماء خراجیه در و محیطده بویه ذکر اولندی و اگر تحقیق مسلم یاخود ذمی ارضی بر کره ماء
 عشر به ابله و بر کره ماء خراجیه ابله سقی ایلیدی مسلم عشره احدور و کافر خراجیه احدور معراج الدر ابله
 بویه ذکر اولندی (کذا سیحون) كذلك نهر سیحون خراجیه در نهر ولایت خجنددر (و جیحون) یعنی نهر ولایت
 زمد و دجله (یعنی نهر ولایت بغداد) و (الفرات) یعنی نهر ولایت کوفه (عند ابی یوسف) امام ابی یوسف
 قتده خراجیه در (و عشری عند محمد) و امام محمد قتده عشر به در (وهو) یعنی خراج ایدیکی نوعدر
 (خراج مقاسمه ان کان الواجب بعض الخراج) ایکی نوعک یری خراج مقاسمه در اکر واجب خارجه بعضی

اوروسہ (کالجس ونحوہ) خمس کبی وخمس امثال کبی (وخراج وظیفہ) وایکجیسی خراج
 وظیفہ در (ان کان شیا فی الذمۃ متعلق بالتمکن من الانتفاع بالارض) کرواجب ذمہ شدہ شی اوروسہ کہ اول
 شی ارضہ انتفاعدن تمکنتہ متعلق اولور (کاوضع عمررضی اللہ عنہ لکل جریب) تکیم حضرت عمررضی اللہ
 عنہ ہر جریب ایچون وضع ایلدی * جریب انمش کرہ التمش ذراعدر ذراع کر باس ایل * ذراع کر باس بدی
 قبضہ در و ذراع مساحہ بدی قبضہ و پر برقی اوزو نیدر و اهل حساب قنندہ بکری دت پر مقدر و پر برقی الی
 شعبہ در بعضینک قارئی بعضینک قارئہ ضم اولمش اولدینی حالده و بعض دیکہ بوذ کر اولان سواد عرفک
 جریب نیدر و سواد عرفک غیر بدہ جریب غیرک قنندہ معناد اولاندر (بیلفہ الماء) اوبله جریب کہ ماء کا بالغ
 اولہ (صاعا من براوشعیر و درهما) صاعا وضعنک مقولیدر یعنی بغدایدن وارپہ دن ہر جریب ایچون
 برصاع و پردرہم خراج وضع اولنور درهما صاعا اورزہ عطفدر (ولجریب الرطبۃ خمسہ درہم) ویش
 محصولک ہر جریب ایچون بش درہم خراج وضع اولنور (ولجریب الکرم و الخمل متصلہ ضمفہا) و
 و باغک و خرمانک پر بریتہ متصل اولدینی حالده ہر جریب ایچون بش درہمک وضعی وضع اولنوب اون درہم
 اولور (ولما سواہ) و جریبک ماسواسی ایچون (کر عفران و بستان) زعفران و بستان کبی و جریبک
 ماسواسی برارضدر کہ انی دیوار احاطہ ایتمش اولہ و اندہ خرما و اشجار متفرقہ و اوزملر اولہ و اشجارک
 مابیننی زراعت ممکن اولہ اگر اشجار ملغہ اولوب انی زراعت ممکن اولسہ اول بر باغدر (ما یطبق) طاقنی
 یتدیکی مقداری وضع اولنور زیرا حضرت عمررضی اللہ تعالی عنہک توظفندہ یوقدر و تحقیق ذکر اولان
 ارضدہ طاقتہ اعتبار ایلدی پس توظیف اولیمان ارضدہ طاقتہ اعتبار اولنور فقہا توظیف اولیمان
 ارضدہ (ونصف الخراج غایۃ الطاقۃ) ارضدن خارج اولان محصولک نصفی طاقنک غایتدر دیکدر
 انک اوزرینسہ زیادہ اول * زیر انصیف انصافک غایتدر (ونقص ان لم یطبق وظیفہا) واکر
 اول ارضک وظیفہ سنہ طاقت کتورمرسہ نقص اولنور (ولا یزاد ان اطاقت عندابی یوسف) و امام
 ابو یوسف قنندہ طاقت کتورمرسہ زیادہ اولنور و بو امام اعظمدن روا نیدر (وراد عند محمد) و امام محمد قنندہ
 زیادہ اولنور نقصانہ اعتبار ایلہ ابو یوسفک علی اولدر کہ تحقیقا توظیفک خراجی شرعا مقدر در و صحابہ رضوان
 اللہ تعالی علیہم اجمعین حضرت انک تابعلری اندہ واجبدر * زیر اعداد بر بیلن الا توفیق بحیثیلہ بیلنور و تقدیر
 زیادہ بی منع ایدر * زیر انقصان اجاعا جائز اولور اعذی زیادہ نک منعی متعین اولدی تقدیر قائدہ دن خالی
 اولسون ایچون (ولا خراج او انقطع الماء عن ارضہ او غلب) و خراج وضع اولان ارضدن ماسی منقطع
 اولسیدی یا خود ما ارضہ غالب اولسیدی خراج اولنور خراجدہ معتبر اولان تمام تقدیر بیکہ زراعتدن محکمندر
 متنی اولدیفیچون (او اصاب الزرع آفة) یا خود زرعه بر آفت اصابت ایتدیکی ایچون خراج اولنور * زیرا
 اصل چنان ہلاک اولسیدی اصلہ متعلق اولان شبتدہ باطل اولور و فقہایدیلر کہ خراج ساقط اولنور الارضی
 ثانیازرع ایلک ممکن اولہ چنی مقداری زمان باقی قالرسہ اولور و امام چنان ثانیازرع ممکن اولہ چنی مقداری
 زمان باقی قالورسہ خراج ساقط اولنور (و یجب ان عطلها مالکم) و اگر ارضک مالکی ارضی معطل
 ایتدی ایسہ خراج واجب اولور * زیر زراعتدن ممکن ثابت اولدی حالہ بو کہ مالک انی فوت ایتدی (و یجب
 ان اسلم المالك) و اگر مالک ارض اسلامہ کلورسہ خراج باقی قالور * زیرا اندہ معنای مؤنت وار در مؤنت
 حالت بقادہ اعتبار اولنور ایتدی مؤنتک مسلم اوزرہ ابقاسی ممکن اولدی (اوشراہام مسلم) یا خود ارضی
 اهل خراجدن مسلم اشترایسیدی ذکر اولان علت ایچون خراج باقی قالور و تحقیق صحیح اولدیکہ صحابہ
 رضوان اللہ تعالی علیہم اجمعین ارضی خراج اشترایسیدی اولدیلر و خراجی ادایدلر (ولا عشر فی خارج
 ارضہ) از صخر اجینک محصولندہ عشر اولنور رسول علیہ الصلاۃ والسلامک (لا یجمع عشر و خراج فی ارض
 مسلم) قولشرینی ایچون ودخی آئمہ عدل و جور دن بر احد عشر و خراجک بیتی جمع ایلدیکی ایچون ایتدی
 آئمہ نک اجاعلری حجت جہتندن کفایت ایتدی (و یتکرر العشر بیکر الخراج) و عشر محصولک تکرار ایلہ
 نہ کرار اولور * زیر عشر محصولک کایسندن واجب اولغہ تحقیق اولور (لا الخراج الموظف) خراج
 موظفندہ دکل * زیر خراج موظف محصولک برستدہ تکرار ایلہ متکرر اولور * زیرا حضرت عمر رضی اللہ عنہ

مكرر موظف قیلدی ومصنفك خراجی موظفله قیدنه باعث اولدرکه خراج متاعده محص و لك تکریدله متکرر اولور (یجب العشر فی الاراضی الموقوفة و ارض الصبیان و الحامین اوعشر ینة و الحراج و خراجیة) ارض موقوفه و ارض صبیانده اراضی مجانینده اکر اول ارض عشریه ایسه عشر و واجب اولور و اکر خراجیه ایسه خراج واجب اولور * زیرا عشرک سببی محصوبك حقیقتیه ارض نامیدر و خراجك سببی ممکن الیه ارض نامیدر صاحبته اعتبار بو قدر و بالله التوفیق

(فصل فی الجزیه)

بوفصل جزیه نك بیاننده در جزیه ایکی نوعدر بر نوعی اول جزیه در که صلح و رضای الیه وضع اولندی بس بو جزیه اتفاق انک اوزرینه واقع اولان شیء حسبیه تقدیر اولور و بر نوعی دخی امام قنار اوزره غالب اولدیغی وقتده وضع ایدر (ما وضع من الجزیه بصلح لا یقدر) جزیه دن صلح الیه وضع اولان شیء تقدیر اولنر یعنی شارعدن تقدیر اولنر بلکه صلح هر نه شیک اوزرینه واقع اولدیسه تعین اولور (ولا یغیر) و زیاده و نقصله تغییر اولنر (و ما وضع بعد ما غلبوا اواقر و اعلى املا کهم) و شول جزیه که مغلوب اولدقلر ندنصکره یا خود املا کلری اوزره قرار ویرلد کندنصکره وضع اولانده (بقدر علی کتبی و محوسبی و وثنی عجمی ظهر غناه بان مالک عشره الام فی دره فصاعدا لکل سنه ثمانیه وار بعون درهما) لکل لفظنك لامی قدر فوائده متعلقدر ثمانیه قدرنك فاعلدر * معنی کتبی و محوسبی و وثنی عجمی اوزرینه که غنسانی اونیک درهم و دخی زیاده به مالک اولغله ظاهر اولهر سنه ایچون فرق سکر درهم تقدیر اولور اوندن هر بر آید وزن سیمه درت درهم اخذ اولور و وزن سیمه اون درهمی بیدی متقال اولاندر و هر مثالی بکرمی درت قیراطدر بس بر درهم اون درت قیراط اولور (و علی متوسطه مالک مانی درهم الی عشره الالف نصفها) ذکر اولنسان کفارک ایکیوز درهم دن اون یک درهمده وار نجه مالک متوسط طرلی اوزره فرق سکر درهمک نصفی تقدیر اولور * بس بکرمی درت اولوب هر آیده ایکی درهم اولور (و علی فقیر لایک المائین و یکسبر بعها) و ایکیوز درهمه مالک اولوب کسبه قادر اولنرلی اوزر فرق سکر درهمک ربعی تقدیر اولور یعنی اون ایکی درهم اولوب هر آیده بر درهم اولور (لا وثنی عربی فان ظهر علیه فخرسه و طوله فی) و وثی عربی اوزره جزیه تقدیر اولنر بس اکر اهل اسلام انلرک اوزرینه غالب اولسه انلرک خانولرلی و طفلالی شنیتمدر (و لاعلی مرتد) و مرتد اوزره جزیه تقدیر اولنر (و لا یقل منهما الا الاسلام و السیف) و وثنی الیه مرتدن قبول اولنر الاسلام قبول اولور اسلامه کمر لرسه سیقله عمل اولور * زیرا بو ایکیسنک کفرلی زیاده اغلظدر اما وثنی عربینک کفرلی اغلظ او باغده باعث رسول اکرم علیه الصلوة و السلام انلرک ظهر لری بیتمده بیث اولندی و قرآن کریم انلرک اغلظری اوزره نازل اولدی و انلرک اوزرینه همجه ظاهر اولدی امانه کلد کلری ایچون کفرلی اغلظ اولدی و اما مرتدک کفری اغلظ اولغنه باعث اسلامه هدایت اولندقدنصکره و اسلامک محاسنه واقف اولدقدنصکره ریدستی انکار ایلدیگی ایچون کفری اغلظ اولدی (و لاعلی راهب لا یخاط) و دخی ناسله بخاط اولیمان و کار و کسبی اولیمان کشش اوزره جزیه وضع اولنر امام محمد امام اعظم دن روایت ایلدیکه تحفه بقاراهب یغان عمله قادر اولورسه انک اوزرینه جزیه وضع اولور و بوقول امام ابو یوسفک قولدر (وصی و امرأه و عموک و اعمی وزن من وقیر لایکتسب) و دخی صبی و مرأه و قول و اعمی و کوزم و کار و کسبی اولیمان فقیر اوزره جزیه وضع اولنر (و تسقط بالموت و الاسلام) و جزیه موله و اسلامه ساقط اولور * زیرا عقوبتک دنیاده شرعی اولسی شری دفع ایچوندر حاجبو که موت و اسلام الیه شر من دفع اولدی (و تداخل بالکرر) و دخی جزیه تکرر الیه متداخل اولور یعنی یغان زمین ایکی سنه حولان ایندیجه دکن اخذ اولنسه امام اعظم قنده ساقط اولور و اما من قنده ساقط اولور بوقول شافعیدر (لا یحدث بیعة و کنیسه و بیت نارهند) دار اسلامده بیعه و کنیسه و بیت نار احداث اولنر انلرک عبادت ایلدکلری مکانلرینه کنیسه اليهود و کنیسه النصراری دنور و کننک اصلده مطلقا بیعه ده دینلور اکر چه کیم کنیسه استعمالی یهودک عبادت ایلدکلری مکان ایچون بیعه استعمالی نصرانک عبادت ایلدکلری موضع ایچون غالب ایسه ده و صومعه انده بالکر اولیق ایچوندر بیعه منزله سنده در اوده اولان موضع صلاوة بونک خلا فیدر که سکنیاه تابعدر (و اهلهم اعاده المنهمة) و ذمی ایچون

منهدم اولان کنسدر بن اعاده ايتک جائزدر يعني انلرايچون منهدم اولان کنسدرک مؤضعه بنای اول
مقداری اوزره کنسره بنسایتمک واردر و بومقدار اولدن منع اولنر بلکه مؤضعه آخره نقلدن منع اولنور* زیرا
نقل احداندر (الذمی اذا اشتري دارا في المصر لا يذبح ان يباع منه فلو اشتري بغيره على يدها من مسلم) خان
برذمی شهر ايجنده بردار اشترايتک مر ادا بلسه اول داری اکایسح ايتک لایق دکلدر پس اگر اشترايتش اولسه
مسئله بیع التمسیچون اول ذمی به جبر اولنور و بعض ديدبلر که ذمی شهر ايجنده دارا اشترايتک جائزدر و بیعی
اوزره جبر اولنر لامکر کثرت اوزره اوله قاضیخان بوبله ذکر ایلدی (بمعن الذمی فی زبه و مر کبه و سرجه و سلاحه
فلایرکب خیلا ولا یعمل بسلاح) و ذمی قیافتنده و مر کبیده و سلاحه اهل اسلامدن تمیز اولنور و آتیه بیعی
و سلاحه عن ایلمسی جائز دکلدر (و یظهر الکسیح) و کنسیح اظهار ایدر کنسیح برق قانکلغی بوکنن و یاقیلدن
برغلیظ ایدر که ذمی ای بلنه بغلرو بوزنارک غیبردر* زیرا ناز ابریشمدندر (و رکب علی سرح کا کاف)
و دخی ذمی بر اگر اوزره بنه کد بالان کبی اوله (ومیرت نسوا هم فی الطریق والحمام) و ذمیلرک عورتلریده اهل اسلام
عورتلرندن بولده و جامده تمیز اولنور (و یعمل علی دورهم اثلا بـ تغفر لهم) و ذمیلرک داری اوزره علامت وضع
اولنور که اهل اسلامدن اولان سائل انلردن شی طلب ایلمیه (و نفس عهده ان غلب علی موضع لخر بنا
اولحق بدارهم) و ذمینک عهدهی نقض اولنور حتی قتله مستحق اولور اگر بزم حربن ايجون بر موضعه غالب
اولور سد یا خودد ارحر به داخل اولور اولسه* زیرا قوم ذمی بزم اوزر بزمه حربی اولدیلر پس شر حربی دفع ايجون
اولان عقد ذمت فائده دن عاری اولدی (وصار کزندی حکیم عونه بالحاقه) و ذمی مذکور دارحر به لحوقی
سایبله موتبله حکم اولمقده مرید حکمنده اولدی و دیون مؤجله سی حال اولادینک اناری و مدبردری
آزاد اولمقده و مالی ورثه سی بیئنه تقسیم اولمقده مرید کبی اولدی* زیرا بنان داریشه موتابه قارشش اولدی
(لکن لو اسر یسترق) و لکن اگر اسیر اولور سه استرق اولنور (و المرید یقتل) و مرید قتل اولنور مر و رایدن
علت ايجون و عن قریب بانی کلور الامکر که رجوع ایدوب اسلامه کلور سه قتل اولنور (لا اذا امتنع عن الجزیه
اوزنی مسلمة او قتل مسلما و سب النبی علیه السلام) یعنی عهده بوزلر* که ذمی جزیه دن امتناع ایدر سه یا خود
بر مسلمه زنا ایدر سه یا خود بر مسلمی قتل ایدر سه یا خود العیا ذبالله تعالی سب نبی ایدر سه* امام شافعی رحمہ الله
علیه سب نبی علیه الصلاة والسلام ایدر سه عهده بوزیلور زیرا عقد ذمت امان افاده ایتکده ایمانندن خلفدر پس
اصل قوی بی نقض ایلریشی خلف ادانی نقض ایتک بطریق اولدر دیدی* و بزم ايجون علت اولدر که تحقیقا
قتل ایتکده نهایت بولدی بی شی* جزیه نک التزائی و قبولدر اداسی دکلدر و التزائم باقیدر ایدمی قتال ساقط اولدی
هده ایدو کافیدر بوبله ذکر اولدی* بس دیر مکه بونده اشکال واردر* زیرا جریه دن امتناعک معناسی جریه نک
ادا ایماسنی تصریحدر کا بوبو کوندنصر که بن جریه و بریم دیرو ظاهر بودر که تحقیقا بومعنا التزائم کفاسنی
مناقیدر اللهم الامکر که التزائم جریه نک تا خبر واداستنده تعال مر ادا اولد بونک بعدی ایسه خنی دکلدر و سب
نبی علیه الصلاة والسلام کفر در و کفر مقارن عقد ذمتی منع ایلر پس کفر عارض نه کیفیتله منع ایدر مع هذا دفع
رفعدن اسهلدر و ذکر اولنر ان کبی برمودی جناب رسول علیه الصلاة والسلام حضر ترینه السام علیک دیدی
پس اصحاب رضی الله عنهم حضر تری بزم بودی بی قتل ایدر زیدیلر رسول علیه الصلاة والسلام حضر تری
لا یوردی بونی بخاری و احمد روایت ایلدیلر بوسکاف سب ایتدی بی صورتدر و اما اگر رسول علیه الصلاة
و السلامه یا خود ایتدیه کرام علیهم الصلاة والسلامدن برینه مسلم سب ایتیدی پس اول کسنه حد اقل اولنور
و اصلايتک توبه سی قبول اولنر زیرا بر در کرک ایتک توبه سی قتلی اوزره قدرندن و شهادتدنصر که اولسون و کرک کندو
نفسی طرفندن توبه ایدمیجی اولدی بی حالده اولسون زندیق کبی قتل اولنور* زیرا بو قتل حد او اجدر توبه ایله
ساقط اولر و خلافتی دخی تصور اولنر* زیرا بو حد حق عبد تعلق ایدن حددر سائر حقوق آدمین کبی توبه ایله
ساقط اولنر حد قتل توبه ایله ساقط اولدی بی کبی حق سبحانه و تعالی به سب ایتسه بونک خلافتدر* زیرا الله
تعالیتک حد قدر و دخی نبی علیه الصلاة والسلام حضر تری بشر در و بشر بر جسدنر کا اعا لاحق اولور یعنی اول
جنس بشر اولدی بی حیثیته کا عیب لاحق اولور اگر چه کیم اول جنس افرادینک بعضی عصبمت و کرامتله عیب
لاحق اولر سه ده جنسه لاحق اولور الامکر کا الله تعالی اکر ام ایتش اوله و باری تعالی ایسه جمع عیبلردن مزهدر

وارتداد دخی بونک خلاق اوزره در * زراعت اولوق بر معنادر که مرتد انکله منفرد اولور و غیر نیک حتی اولدیغیچون بزدرز که چنان سکران اولدیغی حالده شتم ایستیدی عفو اولغیز و ذکر اولسان کبی حد اقل اولنوزو بو قول اویک صدیق رضی الله عنک مذهبیدر امام اعظم رحمة الله علیه و بدر نیک و اهل کوفه نیک مذهبیدر و مالکک و صحابنک مشهور اولان مذهبیدر خطابی دیدیکه بن مسیلتدن برکسته بیلدیمکه سب نبی ایدن کنسه مسلم اولدقده قتلک واجب اولستده اختلاف ایلده و ابن سحنون دیدیکه مالکی عملی اجماع ایلدیلر که تحقیقانی علیه الصلاة والسلام شامی کافر درو حکمی قتلدر برکسته انک عذابنده و کترنده شک ایسه کافر اولور فتاوی بزازیه ده بویه ذکر اولندی و بویا ده کلام مستوفاسبق المسلول علی من سب الرسول الیه مسمی اولان کابده در (یؤخذ من باع تغلبی و تغلبیه ضعف زکاتنا) تغلبی قبیله سنک باغ و بالغه اولاندن بز زکات نکره ضعیفی اخذ اولور * زراعت حضرت عمر رضی الله عنه صحابه محضر لرسته انرا یله وجد مذکور اوزره مصالحه ایلدی و لکن طفلار دین اخذ اولغیز * زراعت صدقه مضاعفه اوزره اولدی صدقه ایسه اطفال اوزره واجب اولغیز مرأه اطفالک خلاق اوزره در * زراعت اهل وجوددر (ومن مولاہ الجزیة و الخراج) و تغلبنک قولندن نفسیچون جزیه اخذ اولور و ارضی ایچون خراج اخذ اولور قبیله فریشک قولری منزله سنده در انردن جزیه و خراج اخذ اولدیغی حیثیله و رسول علیه الصلاة والسلام قول شریفی که (مولی القوم منهم) در بو قول ایله صدقه حقه در عمل اولور ایدی بو حکمده هاشمیک قولی هاشمی کیدر زراعت شهبانله ثابت اولور (وهما) یعنی جزیه و خراج (و مال تغلبی و هدیة اهل الحرب و ما اخذ منهم بل الحرب یصرف فی مصالحنا کسد نغرو بناه قطرة) و مال تغلبی و اهل حربک هدیه سی و بل الحرب انردن اخذ اولنان بز مصارف نغره صرف اولور در بنداغرتی سدایتک کبی و کو پری بناایتک کبی * قطره طاش ایله بنا اولنان کو پریه درلر (و جسر) و دخی جسر بایق کبی جسر قطره نیک خلا فیدر کبیری بز بینه شدایتک کبی (و کتابة العباء و القضاء و العمال) و دخی علمانک و قاضیلرک و مالک کفایتی کبی (ورزق المسائله) و دخی اهل قتالک رزقی (و ذرارایهم) و اولادل نیک رزقی کبی (من مات فی نصف السنة حرم من العطاء) اهل عطادن برکسته نصف سنه در مر حوم اولسیدی عطادن محروم اولور بز زمانه زده اهل عطا قاضی و مفتی و مدرسدر و عطا انلر ایچون دیوانده کتب اولنان شیدر بو نلردن بری نصف سنه در مر حوم اولسیدی انک ایچون عطادن برشی بو قدر زراعت اصله در قبل القبض مالک اولغیز و عمدده دخی ذکر اولدیکه مسجدک امامی چنان غله بی قالد بروب سنه کچمردن اول کنسیدی سنه نیک بعضنک غله سی اندن استراد اولغیز اعتبار وقت حصاده در پس اگر امام وقت حصاده مسجدد قومه امامت ایدر اولدیه امام غله بی مستحق اولدی پس غله جزیه کبی اولدی و قاضینک سنه اراغنده موتی کبی اولدی و صدر الاسلام طاهر بن محمد فوایدنده ذکر اولندی که برقریه که انده مسجدک امامی اوزره وقف اولغیز اراضی وار که وقت ادراکده اول اراضینک غله سی امامه صرف اولنه دیو شرط اولندی ایسه پس امام غله بی وقت ادراکده اخذ ایوب اولقریه مذکورده کنسیدی سنه دن باقی قلاتک حصه سی امامدن استراد اولغیز و بو مسئله رزقی اخذ ایوب وفات ایدن قاضینک نظیریدر و اگر امام فقیر ایسه سنه دن باقی قلاتک کللی حلال اولور و كذلك بدرسه ده اولان طلبه علمده دخی حکم منوال محرز اولور درو صاحب محیط فوایدنده ذکر اولدیکه امام ایله مؤذن ایچون وقف اولسیدی و ایکی سیده وفات ایدنجه استیفا شمس اولسه ردی پس انلرک اول وقفدن سهملری ساقط اولور * زراعت معنایه درو كذلك قاضیده بویه در بعضی ساقط اولغیز بز اجرت کیدر دیدی والله اعلم

* (باب المرتد) *

بو باب مرتدک احکامی بیانددر (من ارتد العباد بالله تعالی عرض علیه الاسلام و کشف شهته و حبس ثلاثه ایام ان استهل و قبل مطلقا) العباد بالله تعالی برکسته مرتد اولسه اکا اسلام عرض اولور و شهته سی کشف اولور و اگر مهلت طلب ایدر سه اوج کون حبس اولور و بعضی مطلقا حبس اولور دیدی (فان تاب

بالتبری عن کل دین سوی الاسلام و عما انتقل الیه) پس اصر اسلامدن غیرى جمیع دیندن بری
 اولغله یاخود انتقال ایلدیکی دیندن بری اولغله تائب اولورسه فیهما ونعمت (والا) واکر تائب اولورسه
 (قتل) قتل اولورورسول علیه الصلاوة والسلامک (من بدل دینه فاقتلوه) معنای شریقی ریکسته دینی تبدیل
 ایلسه سزانی قتل ایلدیکی یور دیغی ایچون بو حدیث شریقی احمد و بخاری روایت ایلدی و یوایکسنگ
 غیره روایت ایلدی (ویگره قبل العرض) و اسلام عرض اولغوزدن اول قتل مکره اولدی و بو محکمه
 کراهتک معناسی مندوی ترکدر (بلاضمان) یعنی قاتلی اوزره برشی لازم کلمه * زیرا کفر قتل مباح
 ایلدیجیدر و دعوت بالغ اولدقدن کفره عرض اسلام لازم دکلددر (ولاسترق وان لحق بدار الحرب) کرچه کیم
 دارحر به داخل اولورسه ده مرته استترقای اولغوز * زیرا مرته ده مشروع اولدی الاسلام یاخود سبف مشروع
 اولدی حق تبارک و تعالیٰ تک (فما نلونهم و یسلون) قول شر بقیله و کذلک صحابه حضرت ابو بکر رضی الله عنه
 زمان شر بقیلر نه یولجه اجماع ایتدیلمر و رایدن علت ایچون (بخلاف المرتدة) مرته اولان مرته اهرتدک
 خلافیدر که قیاز دارحر بده داخل اولسه اول مرته استترقای اولور * زیرا مرته تک قتل مشروع اولدی
 و کافر تکفری اوزره ایقاسی جائز اولما لاجزه ایله اولور یاخود رق ایله اولور نسوان اوزره ایسه جزیه و لوز
 ایددی مرته تک کفری اوزره رقله بیله ایقاسی من غیر شی ایقاسیدن مسلمان ایچون ایفغ اولدی (الکفر ملة
 واحدة) کفر ملة واحده در شافعی ایچون خلاف وارددر (فلو نصر بهودی او عکس تک علی حاله) بس بهودی
 نصرانی اولسه یاخود نصرانی بهودی اولسه حالی اوزره ترک اولور و اسکی دینه عود ایتسی ایچون جبر اولغوز
 (وردفا حدان و یحین فسخ لانتکاح) و زوجیندن برینک مرته اولوسی امام اعظم و ابو یوسف رحههما الله تعالی
 فتده نکاح ایچون فسخدر طلاق دکلددر و امام محمد فتد زوجک مرته اولوسی طلاقدر زوجک ایلمی اوزره
 قیاس جهتیه (و بزول مالکک عن ماله موقوفاً) و ماندن ملکی موقوفه زائل اولور (فان اسلم عاد)
 پس اگر اول مرته اسلامه کاورسه اول مال کتدیو به عود ایدر (وان مات او قتل اولغوز بدراهم و حکم به)
 و اول مرته اتردادی حالتده فوت اولوب یاخود قتل اولورسه یاخود دارحر به لاحق اولورسه و قاضی دار
 حر به لاحق حکم ایدرسه (عتق مدبره و ام ولد و وحل دین علیه) ول مرته کمدبری و ام ولدی آزاد اولور
 و اوزرته اولان دین حال اولور * زیرا دارحر به لاحق اولغله میت حکمنده در دین مؤجل ایسه مدیونک
 مویله حال اولور (و کسب اسلامه اوارته المسلم) و اسلامی حالتده ایتدیکی کسبی وارث مسلمان ایچوندر
 اگر دینورسه که کافر مسلم کافرته کیتیله وارث اولور جوایتده بزدرزکه تحقیق امر تک
 بعد از ده اولان کسبنده ملکی باقییدر بیلسد بک شی ایچو نکه مرته تک مالی موقوفدر پس
 انک اسلامته کسب ایلدیکی وارثنه انتقال ایدر اول مالک انک رتدندن اول وجودی ایچون استنادی ممکن
 اولدیغی ایچون وردتی حالتده ایتدیکی کسبده استناد ممکن اولور زتدندن اول کسبک عدم ایچون و استنادک
 رتدندن اول کسبک وجودی شرطنددر بس مسلم مسلمان وارث اولمش اولور (و کسب رده فیء) وردتی
 حالتده اولان کسبی غنیمدر (و فضی دین کل حال من کسبها) و حال اسلامه حال رتدندن هر حالک دینی اول
 حالک کسبندن قضا اولور یعنی اسلامی حالتده اولانی اسلامی حالتده کسبندن وردتی حالتده اولان دینی
 ردتی حالتده اولان کسبندن قضا اولور (و صحح طلاقه) و مرته تک طلاق صحیح اولور * زیرا نکاح وقتاکه
 ردتی ایله فسخ اولدیسه مرته معتده اولور پس اگر اول مرته معتدی تطبیق ایدرسه طلاق واقع اولور و کذلک
 زوجله زوجیه معا مرته اولسدردی پس زوج زوجیه سنی تطبیق ایتسیدی پس ایکیسیده معا اسلامه
 کلسه ردی تحقیقاً نکاح فسخ اولور و طلاق واقع اولور (و استیلا ده) و دخی مرته تک ولد حاصل ایتسیده
 صحیح اولور * زیرا مرته کچاربه سی قیاز ولد کتورسیدی و ولد مدردیو ادما ایتسیدی اول ولدک نسبی
 ثابت اولور و ورثه سیله بیله وارث اولور (لاذبحه) مرته تک ذبحی جائز اولور * زیرا مرته تک دینی بو قدر
 (و توقف معاوضته) و دخی مرته تک ماله مشارکتی موقوف قیلنور * زیرا معاوضه دینه مساوات اقتضا
 ایدر مرته تک ایسه دینی بو قدر ایددی موقوف اولور لکن اول مرته رجوعه محتمل اولور (و بیعه و شراوه و بیعت
 و اجارته و تدبیر و نکاح و وصیته) و دخی مرته تک بیع ایلدیکی و صائون الدینی و باغشلدیغی و اجاره به بردیکی

و مدبر ابلدی قوی و نگینت کسب کی قوی و وصیت ابلدی موقوف اولور * زیرا بونور موقوف اولده دلت
 مقرر اولوق اقتضایدر (ان اسم نفذ) اگر مرید اسلامه کاورسد نافذ اولور و تصرفاتی صحیح اولور (وان هیک)
 یعنی اگر قتل اولور سده یا خود فوت اولور سده (اولوق و حکم به مثل) یا خود دار حربه داخل و لو وقت قاضی
 حکم ایدرسه احکام مذکور نیک هر بری باطل اولور (فان جاء مسلما قبله) اگر دار حربه لحوقه حکمیدن
 اول کاورسه (فکانه لم یرد) کانه مرید اولماش کیدر * حتی مدبری وام اولدی آزاد اولور و وارثی ایزاف
 ایلد بکی ماله ضامن اولور * زیرا تحقیقا قاضینک قضاسی بوا حکامک باطل اولسی ایچین شریطدر * زیرا
 مرید دار حربه لحوقه میت حکمنده اولسی مجتهد فیهدر * امدی قاضینک قضاسندن لابدر که اول اجتهاد
 قاضینک قضاسله متا کداوله (وان جاء بعده) و اگر مرید قاضینک قضاسندن نصرکه مسلم اووب کاورسه
 (وماله مع وارثه اخذه) و حالبوکه اتمانی وارثیه بیله اوله اول مالی اخذایدر * زیرا وارثک اول مالد
 اکاخلف اولسی مرید دار حربه لحوقه میت حکمنده اولسوله استغنی ایچوندر و چنان مسلم اووب عودت
 اینسیدی اول ماله محتساج اولدی (وان ازاله عن ملکک لایأخذنه) و اگر وارث اول مالی ملکندن ازاله
 ایندسه مسلم اووب کلان مرید اول ازاله اولان مالک قیمینی اخذایدن * زیرا مال مباحک ایزافله ضمان لازم
 کلز (ویقضی عبادات ترکهای الاسلام) و اول مسلم اولان مریدک مریدلکی حالده ترک ابلدیکی اسلامده کی
 عبادتدر بنی قضا ایدر شمس الأئمة الخلو انی دیدیکه اول مسلم اولان مرید اوزره اسلامندن ترک ابلدیکی
 عبادتک قضاسی لازم کاور * زیرا صلا و نوصوی ترک ایتمک معصیتدر و عصبیت دندن رجوع ایند کد نصرکه
 باقی قانور بونی قاضخان ذکر ایلدی (ومادی منها فیه یطل ولا یقضی الا الحیم) و عبادتندن دندن اول
 اسلامده ادا ایلدیکی باطل اولور و قضا و انرا الاچی قضا اولور * زیرا مرید ندرتله کافر اولوقندن زائل اولماش
 اولدی پس اسلامه کلدی حاجه که غنیدر امدی اتمک اوزرنده چی قضا ایتمک لازم کلدی وانک اوزر نده سائر
 عبادت ترک قضاسی لازم کلز جلالیه دیوبله ذکر اولندی (مسلم اصاب مال او اشیا یجب به التخص او الحس او ادریه)
 اوزرنده قصاص یا خود حد یا دیت واجب اولان بر مسئله مال یا خود برشی اصابت اینسیدی (ثم اتم)
 ایند نصرکه اول مسلم العیاذ بالله تعالی مرید اولسیدی (او اصله وهو مرید دار الاسلام) یا خود مال کانار
 اسلامده مرید اولدیغی حالده اصابت ایسه (ثم حقی) ایند نصرکه اول مرید دار حربه لاحق اولسیدی و بر زمان
 مسلمین ایله محارب اولسیدی (ثم جاء مسلما اخذ بکله) ایند نصرکه دار اسلامه مسلم اووب کاسیدی اول اصابت
 ایلدیکی مالک کتیسله اخذ اولور (ولو اصابه بعد ما حلق مرید فاسلم لا) و اگر اول مالی مرید اولدیغی حالده دار حربه
 لحوقه نصرکه اصابت اینسیدی پس مسلم اولدقده اول مالندن برشی اخذ اولور بلکه اول مالک کتیسلی مدن
 مر فوعدر * زیرا اول مال دار اسلامده کاحر بی ایکن اصابت ایلدی حربی ایسه اسلامه نصرکه اصابت ایلدیکی
 شیشه مؤاخذه اولور مسلمینه محارب اولدیغی حالده (اخبرت یارتداد زوجهها فظلمها التزوج یا خربها نعدت) بر مر آیه
 زوجنک مرید اولدیغی اخبار اولسیدی اول مر آیه ایچون عدتند نصرکه آخره نزه جائزدر نته کیم موته
 و تطایقه اخبار اولدیغی کبی (لا تقبل مریده) مریده اولان مر آیه قتل اولور شافعی بونک خلاقی اوزر در و اگر
 برکسته اول مریده بی قتل اینسیدی بر شیشه ضامن اولز کرک اول مریده حره اولسون و کرک جاریه اولسون
 نه ایسه دیوبله و بسوطده بوله ذکر اولندی (و تجبس حتی تسلم) و اول مریده حبس اولور حتی اسلامه کلجه * زیرا
 اول مریده حق تبارک و تعالی نیک حقنی اقرار د نصرکه وقادن امتناع ایلدی پس حبسه وفا ایلسی اوزره
 جبر اولور نته کیم حقوق عبادده حبسه جبر اولدیغی کبی کرکسه اول مریده حره اولسون و کرک جاریه
 اولسون و جاریه بیه اولسی جبر ایدر و روابت اولور که هر کون ضرب اولور اسلام اوزره حمله یا بغه ایچون
 وضوح نصرهها و کسبها لور شها او مر آیه مریده نک تصرفی و ایکی کسبی ورشه ایچون صحیح اولور یعنی اسلامی
 حالده وردنده اولان کسبی ورشه سیچون صحیح اولور (وانت اتمه) بر مریدک جار به سی واد کور سیدی
 کرک اول جاریه مسئله اولسون و کرک نصرانیه اولسون (فادعا فهو ایته حرارته فی المسئله مطلقا) پس
 اگر مرید اولدی ادا بنسیدی یعنی واد بنسندر دیو اقرار اینسیدی اول واد مسئله دن نو ادایتدی ایسه اول
 ولد حر اولدیغی حالده اول مریدک اول اولدی و اول مرید وارث اولور یعنی برابر کرک اتمد ایله ولادت بیننده

التي آيدن اقل اولسون و كركا كز اولسون* زير اولد ابو بنگ دین جه تندن خیره سنه تابع اولور اعدی مسلمه اولان اناسنه تابع اولوب مسلم اولور مسلم ايسه مرته وارث اولور (ان مات اولحق) اگر مرته فوت اولوب يا خود دار حر به لاحق اولور سد (كذا انصرایة) كذلك نصرایة اولان چاره ولد كتور سیدی اول مرته اول ولدی ادعا بیسیدی اول ولد حر اولدی بی حالد مرتهك اوغلیدر اكا وارث اولور (الاذیاء ت به اسنة اشهر او اكثر بنذارت) الابو قدر فرق واردر كه چنان اول چاره نصرایة اول ولدی مرتهك مرته اولدی بی كوندن التي آیده يا خود التي آیدن اكثره كتور سیدی پس اگر التي آیدن اقلده كتور سیدی علقو حالفه اسلامه اولور اول ولسر مرته وارث اولور و اگر التي آیدن اكثره طوغر سیدی علقو ماء مرته دن اولور بنه مرته تابع اولور زير مرته اسلامه اناسندن افر بدر* زير مرته جبر اولور اعدی حالدن ظاهر اولان اول ولدك مسلم اولسیدر پس چنان اول مرته فوت اولور سد وارث اولر* زير مرته وارث اولر (خلق ماله وظهر عليه فخاله) مرته مالیه یله دار حر به لاحق و اهل اسلام دار حر به اناك اوزر بنه غائب اولسیدی اناك مالی غنیمت نفسی غنیمت اولر* زير مرته استرقاق اولنر مرته اوزره برشی بو قدره الاسلام و با خود سیف واردر اعدی اناك مالی فی اولحق جا ز اولور نفسی فی اولمرع بك مشرك اولانی كچی (ولحق بدونه) و مرته مالسز دار حر به لاحق اولسیدی (و حکم القاضی) و قاضی دار حر به لحاقه حکم انسیدی (فرجع فلحق به) و دار اسلامه رجوع ایدنك نصدكره نایب دار حر به مالیه لاحق اولسیدی (ظهر علیه فهو لوارثه قبل القسمة) پس اهل اسلام اناك اوزر بنه غائب اولدقد اناك مالی وارثی ایچوندر اول مال غنیمت یئند قسمت اولنر دن اولر* زير الحقوق اولده وارث اولحق جا ز دكلك و نایبه قاضیك دار حر به لحاقه حکم ایتكله وره سنه انتقال ایدی پس وارث قدیم مالك اولدی (قضی بعد مرتهك لایته) یعنی چنان مرته دار حر به لاحق اولدقد مرتهك عیدی اول مرتهك اوغلو ایچون قضا اولسیدی (فكاتبه ابنه) پس مرتهك اوغلی اول عیدی كاتبه كس سیدی (چباء مسلما) پس مرته مسلم اولوب كس سیدی (فبداها والولاء الاب) اول كاتبك بدلی و حق ولایت یاباسكدر* زير اناكناك باطل اولسنده وجه بو قدر اول كاتب دلیل منفذایه نافذ اولدی بی ایچون پس شول وارثك اناك خلفدر طرفندن وکیل كیدر واده عقد اولان حقوق موكله راجع اولور و حق ولادخی عتق ایدن واقع اولان كسنه ایچوندر (قتل خطأ وخلق) بر مرته برجلی خطأ قتل ایوب دار حر به لاحق اولسیدی (اوقتل) یا خود اول قاتل اولان مرته دار حر به لحوقندن اول قتل اولسیدی (قدینه فی كسب الاسلام) اول قتل ایابیکی رجلك دینی مرتهك اسلامی حالدیه كسب ایتدیكی مالدن و ریلور* زير اعاقله لری مرته ایچون شی و بر مرته نصرت منعدم اولدیغیچون ردتده كسب ایتدیكی مالدن و ریلر انده تصرفی متوقف اولدی بی ایچون (قطع یده عمدا) بر مسلك الی عمدا قطع اولسیدی (فارتد و اعیاذ بالله تعالی و مات منه) اول الی قطع اولنان مسلم العیاذ بالله تعالی مرته تد اووب اول قطعدر دتی اوزره هلاك اولسیدی (اولحق) یا خود هلاك اولیوب دار حر به لاحق اولسیدی و لحاقه دخی قضا اولسیدی (چباء مسلما غنات منه) پس دار حر بدن مسلم اولدی بی حالد كلوب اول قطعدر فوت اولسیدی (ضمن القاطع نصف الدیة) اول قاطع نصف دینه ضامن اولور (من ماله لوارثه) قاطع كند و مالدن مقطوع ایدك وارثی ایچون ضامن اولور* زير اقطاع محل معصومه حلول ایدی و سیرات قطع محل غیر معصومه حلول ایدی پس قطعه اعتبار اولوب سیرایته اعتبار اولسیدی اعدی نصف دیت قاطهك كند و مالدن واجب اولدی زير قاطهك عاقله لری عمدا قیلده دینی بوكلنر تنكیم مرور ایدی واردان شهه سیچون قصاص دخی واجب اولدی (وان اسلم هن غنات منه) و اگر اول الی قطع اولنان مسلم مرته اولدقد دار حر به لاحق اولوب دار اسلامه كلوب فوت اولسیدی (ضمن كاهها) قاطع دیتك كلسند ضامن اولور وقت قطعه و وقت سیرایته معصوم اولدیغیچون و امام محمدایله امام زفر قیلده دیتك بنه نصی واجب اولور (مكاتب ارمه لخلق فاخذ بماله) بره مكاتب مرته تد اووب دار حر به لاحق اولسیدی و رازمان اكساب ایدوب پس اول مرته مكاتب اخذ اولدقد اسلامدن ایا ایتسیدی (فقتل فبداها اسیده و لب فی وارثه) پس اول مرته مكاتب قتل اولسیدی اناك كاتبك بدلی سیدی ایچوندر

و باقی و ارثی همچوندر * زیرا کتاب کسب ابلدیکی شته گانه مالک اولور و مر تد اوق کتابه تاثر بنام
 كذلك کسب ابلدیکی شیء دخی ناثر ایمن (زوجان ارتدافلحنا) زوج و زوجة ایسک بیده مر تا اولوب
 دار حر به لاحق اولسدر و مر آه دار حر بیده حامل اولسیدی (فوات هی ثم الولد فظهر علیهم) پس اول
 مر آه مر تده بر ولد کنور سیدی اندنصره اول ولد دن دخی بر ولد حاصل اولسیدی و اهل اسلام دار حر به غائب
 اولوب زوج ایله زوجینی و ولدنی و ولدنی جیما اخذ ایسدر دی (قالو ادان فی) ایکی ولد لر یعنی
 زوجینک ولدنی و ولدینک ولدنی غنیتر یعنی یوایی ولد قول اولو لز * زیرا مر تده اولان مر آه استغفار اولنور
 و ادایسه انیه تا بعد و كذلك ولدنی و ادی انیه تابع اولور (والاول یخیر علی الاسلام لاولده) و اد اول اسلام
 اوزره جبر اولنور و ولدنک ولدنه جبر اولنور * زیرا اولاد دینده بیایسته تا بعد لر ابدی اسلام اوزره جبر اولنور
 بیایسی اسلام اوزره جبر اولنور یعنی کبی (وقبل یخیران) بعض بدیدیکه ایکیسیده جبر اولنور لر یعنی ولدنی
 و ولدنک ولدنی ایکیسیده اسلام اوزره جبر اولنور و یو حسنک امام اعظم دن روایتیدر و ادنک ولدنی جدیدنه
 تبعیتله اسلام اوزره جبر اولنور دیدی (صح ارتداد صبی بعقل) اسلام سبب نجاسة اولدیغنی تعقل این
 صینک مر تد اولسی صحیح اولدی (و اسلامه) و اسلامی ده صحیح اولدی (فلارث ابو به الکفر بن) پس
 کافر اولان اناسی و بیایسته وارث اولنور (و یخیر علیه بالقتل ارباب) و اول صبی اوزره اسلام ایله جبر اولنور
 اسکر ایا ایدرسه فتنلر * امام اعظم و امام محمد فتنده و امام ابو یوسف صینک مر تد اولسی معتبر دکلر
 اسلامی معتبر دیدی و امام زفر ایلده فنی فتنلر مر تد اولسیده و اسلامه کلبیده معتبر دکلر * زدیزه که تحقیقا
 حضرت علی کرم الله وجهه صیدلیکی حالنده اسلامه کلدی و رسول علیه الصلا و السلام مالک اسلامنی صحیح
 قیلدی و حضرت علی کرم الله وجهه انکله افتخار ایدر لر دی حتی بیوردی (سبقتکم علی الاسلام ط * غلاما
 ما باغت اوان حل

* (باب العاقبة) *

یو باب باغی اولنرک احکامی بیایسته در (هم قوم مسلمون خرجوا عن طاعة الامام فبعدهم الى اعدائهم
 و بعض شیهتهم) باغی لر قومدر که مسلمدر امامک اطاعتدن چیقدر لر پس یونلر اطاعتنه عود ایلمر همچون
 دعوت اولنوب و شیهتری کشف اولنور (فان یخیر و ایخیر عین قید) پس یونلر بر مکان انتخابدوب اول مکانه
 مجتمع اولدیلر ایسه (حل لنا قتالهم بدأ) ابتداء قتالری زم ایچون حلال اولور امام شافعی یونک خلاقی
 اوزره در * زیرا مسلمک قتلی ابتداء جاز اولمز و زم ایچون دلیل اولدر که تحقیقا حکم دلیل اوزره دائر اولور و اول
 دلیل انلرک عسکر نتوب مجتمع اولمدر پس اگر امام انلرک بدتلر شیه صبا ایدرسه از اولور که انلرک لاسرلر بنی دفع
 ممکن اولمز (و نقل جر یحهم) و مجروح اولنلری قتل اولنور امام شافعی خلاف اوزره در (و ینبع مؤایهم
 اولهم قده) و اگر انلرک جهنملری اولورسه یوزن دوندروب فرار ایدنلرک اردنجه کیدوب قتل اولنور
 بونده دخی امام شافعینک خلاقی وارددر و اگر جهنملری یوغنسه ذکر اولان شیهلر ایله عمل اولنور * زیرا انلرک جاز
 اولسی خوف اجلیچون اولدی بو تقدیرجه جهیت اولدیغنی ایچون خوف اولمز ایمدی خوف اولنجه قتل دخی
 جاز اولمز باغی مسلم اولدیغنی ایچون (ولانسی ذرینهم) و ذرینلری دخی اسیر قیلنور (و حبس مالهم حتی یتوبوا)
 و ماللری حبس اولنور حتی توبه ایدنجه دکن * زیرا اسلام نفسی و مالی مهصوم قیلر و حبس انلرک شرین
 دفع ایچون اولدی (و استعمال سلاحهم و خیلهم عند الحاجة) و امام انلرک سلاحلرن و دایملرن حاجت
 محذره استعمال ایدر * زیرا امام ایچون حاجت محذره عادلک مالی استعمال ایتمک جازدر پس باغینک معانی
 استعمال ایتمک اولی بالظنقد (لا شیء یقتل الباغی مثله ان ظهر علیهم) باغی کند و منللی رب باغی فی قتل
 ایتمکله برشی لازم کلن اگر اوزر لر نه غائب اولنورسه امامک ولایتی انلرک منقطه اولدیغنی غلبه اولی
 مصره مثل مصری مثله فظهر علی المصره قتل به) بغات اهل عدل شهر لر دن بر شهره غائب اولوب ضبط ایسدر
 اول شهر اهلاندر برکشته کند و منللی اهل شهر دن برکشته بی عدل قتل ایسیدی پس اهل عدل اول مصره
 غائب اولدق لر نه اول قاتل کنسی مثلی فی قتل سببیه قتل اولنور (ان لم یخروا فیه احکامهم) بغایه
 اول غائب اولدق لر شهره احکاملرن احرا بلده مدکلری وقتده * زیرا بو تقدیرجه امامک ولایتی اول

شہردن منقطعہ اولدی پس احکامنی اجرا بدوب اول قاتلی قصاصا قتل ایدر اما بقصد اول شہردہ احکاملرین اجرا بدرسه قتل اولمز (قتل عادل باغیا و فتنہ باغ) برعادل بر باغی بی یا خود بر باغی رعالی قتل ایسیدی (مدعی حقیقہ) اول عادل یا خود باغی قتلک حقیقنی ادعا ایدجی اولدیغنی حالده یعنی قاتل بن مقتول حق اوزره قتل ایتم و بن لان حق اوزره ہم بودا عا ایسیدی (ورثہ) قاتل کرک عادل اولسون و کرک باغی اولسون حقیق ادعاسیله مقتوله وارث اولور اما اول یعنی عادل باغی بی قتل و مالنی تلف ایسه عادل اول اتلافله آتم اولمز* زیرا محار به عصمتی ابطال ایدر حالو کہ بز باغی ایلر ایله مقاتله به حق سبحانہ و تعالیٰ (فقالتوا الی بیغی) قول شریفله امر اولندق ایمدی انلرک قتلنی بحق اولدی اهل حربک قتلنی کی بیس ارشدن محروم اولوق ایجاب ایلز تنکیم برکسنه موردی اوزرینه قصاص لازم کلکله قتل ایتدکده محروم اولدیغنی کی* زیرا ارشدن محروم اولوق قتل محظورک جزا سیدر پس قتل مباحله ارشدن بعید اولمز و اما ثانی یعنی باغینک عادل قتلنده وارث اولسی یقین باغی عادلنی قتل ایسیدی آتم اولور و ضمان اولمز نیم قترده و تاویل فاسد صحیح منزله سنه تنزیل وانور ضمانک دفعی حقیقہ یقین اکاعسکر ضم اوانسیدی اهل حربک تاویلنی کی ایمدی یقین تاویل فاسد ایله ضمان واجب اولسیدی ارشدن محروم اولوق دخی واجب اولمز وارث قرابتله مستحقدر (ومقرابطلانہ لا) و یقین باغی عادلنی قتل ایسیدی قتلک باطل اولدیغنی اقرار ایدجی اولدیغنی حالده وارث اولمز* زیرا یقین باغی بطلان قتلنی اقرار ایسیدی ضمان واجب اولور پس ارشدن محروم اولمقده لازم کلور (کره بیع السلاح من اهل الفتنه) اهل فتنه به سلاح بیع ایتم مکروه اولدی* زیرا عصیتہ اعاندر (وان لم یدرانه منهم لا) و اگر سلاحی مشتری اهل فتنه دن اولدیغنی معلوم اولمیدن بیع ایدرسه مکروه اولمز* زیرا اصل سلاحک بعینده کراحت اولما مقدر و عدم کراحتدن بر صرف ایدجی بودور و جمیع الفتاوا ده دیدیکه یقین ناس مسلمین بر امام اوزره مجتمع اولسه ز اول ناس اهل ایمان دن اولوب و بولار دخی امین اولسیدی پس اول جماعتک امامی اوزره مسلمین خروج ایسدردی پس مسلمین ایچون لایق اولان امامه معاونت ایلزیدر اگر معاونت اوزره قادر اولور لسه و اگر معاونتہ قادر اولور لسه هر مسلم اوزره واجب اولان فتنه دن بعید اولوب کیندو یلشده اوتور مقدر والله اعلم

* (کتاب احیاء الموات) *

بوکتاب اراضی خالیه احیاسنک احکامی بیاندهدر* وقتا که مصنف کتاب جهادک بعض ابواب احیاء مواتی ذکر ایدوب کتاب جهادک بیانندن فارغ اولدیسده کتاب جهادی کتاب احیاء موات ایله عقلمی ایمدی موات لغت جهتندن اولمش حیوانه دیرلر بوقماده مستعادر و مستعارله (ارض لم تملک) قولیدر یعنی دارا سلامده تملک اولمغان ارشدن (اولم بعرف مالکها) یا خود مانسی معلوم اولمان ارشدن (و تعذر زرعها یا انقطاع الماء وغلبه) و دخی صوبی منقطع اولمقله زراعتی متعذر اولان ارشدن یا خود صو اول ارض اوزره غلبه ایسیدله زراعتی متعذر اولان ارشدن (اونصوها) یا خود ذکر اولسانلرک مثالی اولان ارشدن نده کیم صوبی چکلوب ملحه اولسه ارض موآندنر (و بعدت من العاصم) یعنی اول ارض خالیه معصومردن بعید اوله شول حیثیتله که اول معصومرک اقصاص سشدن اول ارشدنه صوت استماع اولمیه (ملکها بحیها یاذن الامام) اذن امام ایله اول ارضی احیاییدن کسنه اول ارضه مالک اولور امام اعظم قنده و امامین اذن اولمقده ده مالک اولور دیدیلر (واو ذمها) اگر چه کیم اول ارض مواتی احیاییدن ذمی اولور سده (لا تحجرها) بوخسه ارضی تحجیر ایدن مالک اولمز تحجیر حجر دندر چیک قحی و یا سکونیه تحجر تسمیه سنه باعث اولدر که* زیرا تحجیر اول ارض خالیه نیک اطرافنده اجحار وضع ایتمکله علامت ایدرلر یا خود اول ارضک احیاسندن غیری بی منع ایچون وضع اجحاری علامت ایدرلر ایمدی اول علامت وضع اولنان اولکی ارضلرکی مملوک دکلدر صحیح اولانده بودور بوندن صکره تحقیقا وضع علامت از اولور حجرک غیری ایله اولور اول ارض خالیه نیک اطرافنده قور و اوق و دیکنی و خار و خاشاکنی ایچوب اطرافنده قوبوب و اوزرینه طبرانی قومقله اولور یعنی صو بندری تمام اولمسنن (فلو حجره) بوکلام تحجر ملک فاده ایتمک اوزره تفریدر یعنی یقین اول تحجیر ایلدیگی ارض خالیه به مالک اولوب و تحجیر دخی ایتمش اولسه

(و تریلات سنین دفعه هالی غیره) و بعد الحجیر اول رضی اوج سندن زنا بسیدی امام اول ارضی تجری
غیری به دفعه بدر حضرت عمر رضی الله عنہمک (بس الحجیر بعد ثلاث سنین حق) قوی ایچون یعنی بحر ایچون
اوج سندن صکره حق بوقدر دیوچوردی ایچون * نهتهاد بدیلر که بوذ کر اولان شی * دیانت جهتله در و اما بحجیر
غیری برکنسه اول تحجیر اولان ارضی اوج سنه کچمزدن احیا ایسیدی احیا تک تحقی اول غیردن اولافله
اول ارضه مالک اولور . و تحجیر ایدن کسند مالک اولمز (و ما عدل عنده الماء و امتنع عوده الیه) و شول موضعه ک
اول موضعه دن ما زائل اولوب اول موضع منکشف اولسیدی و ما تک اول موضعه عودی تمتع اولسیدی
(فونت ان لم یکن حریم لمعمور) پس اول منکشف اولان ارض و اولدر اکر بر معمر ایچون حریم اولدی
ایسه و اکر ما تک اول موضع منکشفه عودی مکن اولور سه انک احیاسی جائز اولدی * زرا تده مسیل تک
حق قائمدر (احیی مواتم احاط الا حیاه بجوانبه الاربع بالتساقب فطریق الاول فی الزاویه) برکنسه
بر مقدار ارض موات احیا ایسیدی انک درت اطرافنی احیایری برینک ارنجد احاطه ایسیدی
اولا احیا ایدن کسنتک طریقی احاطه ایدنلرک درنجیسنده در امام محمد دن روایت اولدیغنی اوزره * زرا
اول احیا ایدن کسنته احاطه ایدنلردن اولدن و نائیدن و نائیدن سکوت ایسیدی باقی انک ایچون طریقی اولور
پس بقان اول باقی بر رابع احیا ایسیدی محیی * اولک طریقی معنی احیا ایسیدی * ایسیدی محیی اول
ایچون طریقی اولور (حفر بئر فی موات بالاذن فله حریمها) برکنسه ارض مواته اذن امامله بر قیو فایسیدی
اول کسنته ایچون اول قیونک حریمی وارد (للعطن و انناضح) یعنی بئر عطن و بئر نا ضح ایچون بر عطن
بر قیو در که دوه اطرافنی طولانوب صوبی استخراج اولنور و بئر نا ضح دوه و دوه اشان تک بور و مسیله
صوبی استخراج اولنور (اربعون ذراع من کل جانب فی الاصح) اصح قوله هر جانبیدن فرق ذراع حریمی
وارد * مصنفک فی الاصح قوی بر بعضینک حریم بر جمع جوانیدن فرق ذراع دردیگی قولندن احترازدر (و لاهین
خمسائه کذلک) و یکارک حریمی بشیو ذراعدر کذلک یعنی هر جانبیدن * حضرت رسول علیه الصلاه و السلام ک
(حریم العین خمسائه ذراع) قول شریفی ایچون و زراعت ایچون استخراج اولان عینک مسانک حریم ایچون
بر موضعه دن لابدر * ایسیدی بو اجل دن حریم عین زباده ایله تقدیر اولدی بشیو ذراعله تقدیرتوقیله در و اصح
اولان حریم عین هر جانبیدن بشیو ذراعدر (و منع غیره من الحفر فیہ) و اول حریمه غیرک بئر عین فایسیدی منع
اولدی * زرا اول حریم اول قیونک یا خود بیکارک صاحب تک ماسکی اولدی اول بئرک انتفاعندن
تکلی ضرورتی ایچون بس اول قیو صاحب تک غیری اوللر صاحب بئرک حریمده تصرفلری ایله تعدی
ایتمش اولدیلر پس اکر بر غیر صاحب بئرک حریمی فایسیدی صاحب بئر اول ایچون سدا بتدرمک وارددر لکن
نقصانی تضمین ایدرمک بوقدر اولکن فایدیغ تک سپورندیسنی رفع ایچون اخذ ایلک وارددر * زرا اول غیرک
فایسنتک جنبانی انک ازاله سیدر تکیم برکنسه غیرک دارنه کاسه یعنی سپورندی القایند کده کاسه تک رفعله
اخذ اولدیغنی کی و بعضی نقصانی تضمین ایدر کد نصکره کسند و نفسه سپورندی رفع ایدر دیس تکم برکنسه
غیرک دیوار بنی هدم ایدر کده تضمین ایدر دیغنی کی و صحیح اولان بعضک بوقلاید (و ن حفر ثانی بئر)
واکر حافرنانی یعنی قیوی صکره فایسیدر امامک امری ایله حریم اولک غیری حریم اوله قریب موضعه
بر قیو فایسیدی پس اولکی قیونک صوبی غائب اولسیدی و صوبک غائب اولسیدی ایکنجی قیونک فایسیدن
اولدیغنی پیلانسیدی حافرنانی به برشی لازم کلز * زرا ایسیدی ایسیده متعدی دکادر و تحت الارض اولان
صوب برکنسه تک ملکی دکادر * ایسیدی حافر اول ایچون قیوسنتک صوبی ایکنجی قیو به تحویل ایتمسند مخصوصه
ایتک بوقدر شول تا جر کی که انک بردگانی اولسه و بر آخر کسنته دخی انک یاننده تجارتی مثلی تجارت ایچون
بر دکان اخذ ایلسه * پس تاجر اولک تجارتی تاجر نائینک تجارتی سببله کسانه و ازده تاجر اول ایچون
تاجر نانی به مخصوصه ایلک جائز اولدیغنی کی کافیده بوله ذکر اولندی (وله) اول صاحب بئر اولک قیوسنه
متصل و راه حریمه بوقیو قران کسنته ایچون وارد (الحریم من ثلاث جوانب سوی جانب الاول) اولکی
قیونک حریمی جانبندن غیری اوج جانبیدن حریمی وارددر اولکی قیو جانبندن حافر اولک ملکی سابق اولدیغنی
ایچون و اکر حافرنانی قیوسنتک جوانب اربعمه اراق ایچون توسیع بر ایدر سه اولکی قیونک حریمندن

بهد قازر (ولقناة حريم قدر ما يصلحها) و فناة ايچون حريم فتاته صالح اولديني مقدار بدي * فنة تحت الارض
 ماك مجرا سبدر مجرا نك حريمي ضبطي ممكن اولور بر شينه تقدير اولندي و امام محمد دن روايت اولانك تحقيقا
 مجراي ماء حريمه مستحق اولمقده قيو متزه سنده در و بعض ديديكه بو ذكرا اولان امامين فتته در و امام اعظم
 فتته تحت الارض ماء ايچون حريم بو قدر مادامكه وجه ارض اوزره ظاهر اولمقده بديدي (و لا حريم للشهر
 الابحبة) و نهر ايچون حريم بو قدر الاجتله واردر يعني بر كسته ايچون غيرك ارضنده نهر اولسيدي امام
 اعظم فتته اول نهر ايچون حريم و قدر * الامكر ككه حريم اولق اوزره بيه اقامت ابليله و امامين بديله كه
 اول نهر ايچون مسناة نهر واردر كه صاحب نهر اوزر زنده بورر و اوزر بيه طين القايدرو قچان نهر ايچون حريم
 اولوب الاجت ايله اولديسه (خسته) مبتدادر خبري اشاعيدو كلجك اصحاب الارضدر (بين نهر رجل)
 مسناك صفتيدر يعني اوله مسناك بر جلك نهر يي بنده (وارض الاخر) و آخرك ارضنك بيشنده در (و ليست
 في يداحد) و اول مسنة را حادك بنده دكلدر يعني ايكي سندن بري ايچون اول مسناة اوزره غرس بو قدر
 باخود القايدليك طين نك اولق بو قدر ذكر اولسان مسناة (اصحاب الارض) صاحب ارض ايچوندر
 اما قچان ايكي سندن بري ايچون غرس باخود طين نك اوزره اولق ممكن اولسيدي پس صاحب شغل اولي
 اولوردى * ز بر اصحاب شغل ذى اليدر (فصل) معلوم اولسونكه تحقيقا صوابكي نوعدر بري ماء
 شر بدر و ايكي ماه شفته در ايكي سناك ماينك كالمردو مختلط اولدي بو مقامده مصنف ايكي سناك بديني عييز اولد
 پس اولامه شر بي و احكامني اندنصكر ماء الشفة و احكامني بيان ابلدي حيث قيل (الشرب نصيب الماء
 يشترك لكل في ماء و ادية غير ملوكة كجدله و نحوها) شول حديثه كه شربك معناسي نصيب الماء اولمشدر پس
 كلنسي غير ملوك اولان دره رده مشترك در مثالي ماء دجه و دخي نك غيري كبي (في عموم النافع) منافعتك
 عام اولسنده (كزري نهر و نصب رحي) شق نهر ايتك و ذكر من بنا ايتك كبي قچان اول شق نهر كند و ارضنده
 اولورسه و اگر كندونك غير نك ارضنده اولورسه جائز اولدي (بلا ضرر عامه) عامه ايچون ضرر سزاق
 ايله * ز رماه في الاصل مباحدر لكر عامه به ضرر ايدر اولورسه اول كسته ايچور شق نهر ايتك و ذكر من بنا ايتك
 جائز كلد * ز رماه دن ضرر كذمعي واجبدر و اول ضرر چان نهر ك طرفي مكسر اولسيدي ماء نهر عامه
 جابنه ميل ايتكده اولور * پس قبه لري و ارضلري غرق ايدر (صحح دعواه بلا ارض) بر كسته نك ارضي
 بوغيكن يانكز شركت دعواسي صحيح اولدي استخسانا * ز بر مدعي از اولور شر به ارض سز مالك اولور اراش
 جهتيه و از ولور ارض بيع اولنور شرب نك ايچون باقي قانور و بو مرغوب فيهدر (و قسم بقدر ارضي قوم
 اختصاصيه) و قومك برر يله خصوصت ابلدك لري شريده شرب قومك ارضلري مقدار يله تقسم اولندي
 يعني قچان بر قومك ماينلرنده نهر اووب و شريده برر يله ل خصوصت مشر ل واصل شر كك كيفيتي بينلرنده
 معلوم اولسيدي اول شرب اول قومك ماينلرنده ارضلري مقداري اوزره اولور * ز بر ا مقصود اولان ارضك
 سقي يله اتفه عبدر ايمدي اتفاع قدر يله تقدير اولور اما طريق قسمتي مانك خلافيدر * ز بر ا مقصود اولان مره ر
 ايتكدر * بولدن مرور ايتك واسع اولان دارك بولن ايله ضيق اولان دارك بولن بر سقي اوزره در (و منع الاعلى
 منهم مر سكر النهر بلا رضاهم) و قومدن اعلاي نهرده ولان كسته قومك ارضلري ايمقسن نهر ي سد
 ايتندن منع اولندي (وان لم يشرب منه بدونه) اگر چه كيم سد ايتد كجه نهر دن نصيبن اخذ ايتك ممكن
 كل بسند يعني المردن اعلايه اولان نهر ي سد ايتد كجه مانن نصيبن اخذ ايتك ممكن دكل ايسه دد ايتك ذنسنر
 نهر ي سد ايتمسي جائز كلد * ز بر ا سد نهرده قومك باقيلر نك حقلر بني ابطال واردر * پس اگر قوم اعلى
 حصه سني اخذ ايدنجيه دكين سد ايتكده راضي اولسه لري ياخود هر رجل بو بنده سد ايتك اوزره قول
 ايتسه لري سد ايتك جائز اولدي * ز بر ا حق الترابچوندر (و كل منهم) الاعلى اوزره معظوفر يعني قومدن
 هر بي منع اولنور (من شق نهر منه) صل نهر دن بر نهر شق ايتكسن (و نصب رحي او البه او جسر
 عليه بلا ان شريكه) و شربك ذنسنر اول نهر اوزر دكر من ياخود صغر دوندرن دولاب ياخود اناج
 كوپري نصب ايتكسن منع اولنور * ز بر ا نده نهر ك طرفي كسر واردر و مشترك اولان موضعي بنا يله اشغال
 واردر (لارحي نصب في ملكه غير مضرب بالهرو الماء) لامكر نهره و ما به ضرر سز كده منكره دكر من نصب ابله

منع او عمر * زیرا اولد لرمنی نصب ایدن کسنده کند و ملدندده نصیر ایستی کند. دن غیرت حنفده ضرر
ایندی (ومنع من توسیع النهر) و کند و ارضنده اولان. نهرک فنی نویسدن منع اولندی * زیرا اصل نهرک
طرفنی کسر ایدر و صومالسنده حنفک مقداری اوزره زیاد ایدر (ومن القصد بالایام) و ذکر اولان کبی با الله
قسمتدن منع اولندی (وقد کانت با کوی) و تحقیق قسمت کوی ایله جا ز اولدی * کوی کایک کسر ایله و فتحیه
کوهنک جمعیدر و از اولور مفردنده کافی مضوم اولور پس جمعی کوی در عروه و عری کبی و بو کوه ینک
روزنه سی معناسنه در بو مقامده جد اول و مز ارضه جریان ایشک ایچون انما حده دلنن نلک ایچون استعاره
اولندی و منعنک وجهی اولدر که قدیم قدیمی اوزره ترک اولنور (ومن سوق شربه الی ارض لهما خری ایس لها
منه شرب) و ذکر اولان کبی صاحب شرب نوردن نصیبی اولیان ارض احرا سندن شربنی سوق ایتمکدن منع
اولندی * زیرا عهدک تقادیمی ایله اول ارض احرانک حتی اولوق اوزره دلیل اوله یعنی اول ارض احرانک
صاحبی احتیاطا که عهدک تقادیمی ایله رض احری ایچون شریده حتی اولوق اوزره ادعا بیله (و یورت و یوصی
بنفسه لایفسه و لایباع و لایبوجر و لایبوهب و لای تصدق به و لای یجمل مهر اولد خلع و صلح) و حق شرب مبرک
اولور و نفعی ایله وصیت اولنور نفس مالله وصیت اولنور بیع و تمیز و ایجار اولنور و هبه اولنور و تصدق اولنور و دخی
مهر قیلمز و بدل خلع و بدل صلح قیلمز و فرق بودر که تحقیقا وره میت خلعه لدر میتک حقوقنده املاک کنده
انک مقامنه قائم اولور و دخی علیکی جا ز اولیان شیشه معا وضات و تبرعات کبی میتک مقامنه قائم اولمیرده
جا ز اولدی دیت و قصاص و حجر کبی * زیرا بونلر تحقیق ارضه نلک اولنور کدک شرب و وصیت مبرک
قریندا شرب ایدر ارضه نلک اولنور بیع و ایجار و هبه و نفس مالله صدقه و بونره مشابه اولنور کوی کما حق قدر شول
حقیقته که غرر ایچون یا خود جهالت ایچون یا خود ائمه فی الحال ملک معدوم اولدیغی ایچون یا خود شرب
مال مقوم اولدیغیچون و اگر برکسنه بغير ارض شرب اوزره تزویج ایستیدی پس اول نکاح جا ز اولر اکن
اول مرأیه حق شرب بودر * زیرا اول شرب ارضنر عقده معا رضه ایله علیکی محتمل اولمز اول مرأیه ایچون
مهر مثل واجب اولور * زیرا مهر جهالت فاحشه ایله مجبوله در پس تمسیدی صحیح اولمیدی (و لایبض
من ملاء ارضه فزت ارض جاره او غرت) و ارضی ماء نهر ایله طولدر مقدرن فو کسینک ارضی ز یا خود غرق
اولسیدی ضامن اولمز * زیرا اول ارضی طولدر ن کسنه مسبب غیر مستیدر فو قافان و حجر وضع ایدن کسنه
کبی * پس اگر برکسنه بوفعلی کند و ارضنده ایس ایستیدی مباحدر ضامن اولمز * فیه هایدلر کد ضامن اولماقی
عانا ارضی اکامتمل اولور سقی معاندله سقی ایلدیگی وقتنده در اماچان عادات ارضی محتمل اولمز سقی بیله
سقی ایستیدی ضامن اولور * زیرا اول کسنه مائی تقدر جهتمدن فو کسینک ارضنه اجر ایستی کابنده
بو بله ذکر اولندی (و لایضمن من سقی من شرب غسیره فی روایة) و ذکر اولانسان کبی روایة اصل اوزرینه
ضامن اولمز شول کسنه که غیرک شربندن ارضی سقی ایلده (وفی اخری یضم) و روایة خزانه ضامن اولور
اولنک فخر الاسلام مختار بدر بونی کافیده ذکر ایلدی (کری نه لم نلک من بیت المال) ملک اولیان
بر نهرک شق بیت المالدن اولور * زیرا بیت المال حاجه عامه دندر (وان لم یوجد فعلی العائمة) و اگر بیت
المالده شی بو غنبد شق نهر عامه اوزره لازمدر و امام ایچون نهرک شق اوزره ناسه حبر ایلمک لازمدر * زیرا امام
ناظر نصب اولندی و اول شق نهرکتر کندن ضرر عام وارددر (و کری المملوک علی عه) و نهر مملوک شق نهرک
اصحابی اوزر لازمدر * شول نهر مملوک که اول نهرک ماسی قسمت تحتند داخل اوله یا مالدرو یا خود خاصدر
و بنه عامه فرق اولدر که نجه مسا شول نهرک انک صاحبی شق ایله شفه به مسخنی اولنور تکیم عن فریب
باشده کاور اول نهر خاصدر و شول نهر کد صاحبی شفه شفه به مسخنی اولیه اول نهر عامدر و بوا کسب نلک شقی
اهلی اوزره در بیت المال اوزره کلدنر * زیرا منفعت خصوص اوزره انزله عورت ایدر * ایستیدی شق نهرک مؤمن
کذلک اهلی اوزره لازمدرن بر اضرر قائده ایلدر * وقتا که مصنف ماسر بک و حکانک بیاسندن تاریخ
اولدیسه ماء شفه نلک احکامک بیاتنه شروع ایدور (واشفة شرب بی آدم و ابهام) ندیدی شفه سقی
آدمک و ابهامک نصیبیدر (واشکل قهها) و بنی آدمدن و بهایمدر هر ری ایچون حق شفه وارددر (فی کل ما
لم یجرز بظرف) ظرفله مجرز اولیان مالک کلا سندن (فی شرب کون فیها فقط) پس ناس یا کز اول ماء
شفه مشترک اولور * یعنی انرا ایچون شربده اشتراکمنر * زیرا تحقیق ائمه اصل اولر حضرت رسول اکرم

عليه الصلوات والسلام (التاس عشر كافي ثلاث لساهو الكلا والناس) قول شر يفيدرو بوحدث شمر بف شعره
 وشفهيه متاول او اوراند نسكره اجماع امت اليه مانك مقاسمه دخولند نسكره شرب اندن مخصوص اولندي
 پس ماه شفه باقی قالدی ودخی قیو وقوامشالی اولنلرا حراز ایچون وضع اولندی و مباح ایسه بلا حراز تملك
اولنر مثالی كبك دینلان حیوان ركسنه نك ارضنده مكان طوبدینی كچی (فی انهار مملوكه و تری حروض
 و هینه) اول طرفه محرز اولیان ماه كاندناس بالكر شفه ده مشتركلرد اول ملك اولمش نهر لده و قیوده
 و حوضده و فتانده در وقتا كه شفه شرب دواب ایچون متاول اولدیسه ائده اشتراك اليه اولان قول ذكر
 اولان مازدن دواب سنی اولتیق جوازینی مقتضى اولدیسه مصنف (لكن لا یقی دوابه من نهر غیره
 ان خیف تخریبه لكترتها) قولیه استدرلك ایلدی لكن دواب صاحبی دوابینی غیرك نهر ندن سنی ایلك جاژ اولمز
 اكر كرت دواب ایچون نهرك نخر بیندن خوف ایدرسه (ولا ارضه و شجره منه) ودخی غیرك نهر ندن
 ارضنی و شجرینی سنی ایلكده جاژ اولمز (وم قناته و بئر الاباذنه) و غیرك قناتندن و قیوسندن دخی سنی جاژ
 اولر الاغیرك اذنیله جاژ اولور (و یسقی شجرها و حضرا فی داره حلا بجر ارضی الاعیح) و درانده اولان شجرینی
 و سبزه سنی سنی ایدر جراه ایله كتوروب سنی ایتمكه و ائمه بلحك بعضیمی دیدكده ذكر اولان سنی اول كسنه
 ایچون جاژد كندر الا صاحب نهرك اذنیله جاژدر (طاب الشفة ان لم یجد ماء الا فی ملك شخص خلاه)
 طاب شفه اكر مانی بولیوب الا بر شخصك ملكنده بولورسه كه اول شخص مانی تخلیه ایدر یعنی اول طالب
 اخذ ایتمك ایچون اذن و یرر (واخرجه اليه) یا خود اول طالبه مانی اخراج ایدر و شفه هر ادا بدن رجلی اول
 شخص ملكنه دخولدن منع ایلك وارد چنان بومانك یقینده بولنور برماه اخر اولسیدی و اكر قریبده
 ماه آخر بو غیسه صاحب نهر ایچون دیندیكه باشقه بی طالبه اصطا ایلك یا خود اعطانی ترك ایدوب طاب شفه بی
 بنفسه مادن اخذ ایلك وارد و مصنف فی ملك شخص دیمكده باعث اولدر كه *ز بر صاحب بئر چنان بئر ارض
 مواده قازسیدی انكیچون مانی اخذ ایدنی منع ایلك بوقدر *ز بر ارض موات مشتركدر قازمق حق مشترکی
 احیا ایچوندر ایدنی شفه ده شركت قطع اولمز (ان امتنع عنهما) پس اكر صاحب الماء تخلیه دن و اخراج
 ماه دن امتناع ایدرسه و طاب نفسك یا خود دابه سسنگ تلی اوزره خوف ایدرسه (قائله بالاسلاح)
 صاحب مایله سلاحه مقاتله ایدر *ز بر صاحب ماء طالب شفه نك حقیق منع ایتمكه اولكده شفه در طالبك تلف
 اولسینی قصد ایلدی حالو كه ماء بئره مباح غیر مملوكدر (وقی ماء محرز قائله بالاسلاح) ائاده و ائانه للی اولان
 اشیاده محرز اولان ماه دن منع ایدكده سلاحه مقاتله ایدر بلكه عصابیله و عصا مثللی اشیایله مقاتله ایدر *ز بر
 صاحب ماء معصیت ارتكاب ایدنی * پس اول مقاتله صاحب ماء ایچون نخر بر مقابله قائم اولدی (كطعام
 عند الخمصه) عند الخمصه طعام طلب ایدن كسنه كچی *ز بر تحقیق طعامك طالی بلا سلاح مخصوصه ایلك
 واردز و بالله التوفیق و الارشاد

(كتاب الكراهية والاستحسان) *

بو كتاب كراهت و استحسان احكامی بیاننده در وقتا كه مصنف عبادات خسه دن و اكتمتلق اولان اشیایك
 یانندن فارغ اولدیسه انری بو كاله عقلمدی *ز بر ابو كالك مسئله لر ينك بعضیمی عبادات خسه ده تناسب
 تضاد ایله و بعضیمی تناسب یچانس ایله مناسب اولدی (ماكره كراهه التحريم حرام عند محمد ولم تلفظ به لعدم
 القاطع) كراهه نخر ایله مكروه اولان شیء امام محمد رحمة الله علیه قتنده حرام در نص قاطعك عدمی ایچون
 حرامه تلفظ اولندی * پس چنان امام محمد كابلرنده كراهت استعمال ایلسه انكله حرام مر ادا ایدر (وعندهما
 الى الحرام اقرب) و امام اعظم ایله امام ابو یوسف قتنده حرامه ایدر * پس كراهه تحريم ایله مكروه اولان شئیك
 حرامه نسبتی واجبك فرض نسبتی كییدر و اما كراهه تنزیهیه ایله مكروه اولان حله اقر بدرو الله تعالی اعلم

(فصل) *

(فرض الاكل بقدر دفع الهلاك) هلاك اولتیق دفع ایدر چك مقداری يك فرض قیاندی (واستحب بقدر
 ما يقدر به على صلاته قائما و صومه) و صلاحی قائم ادایه قادر اوله چك مقداری و صومی ادا ایدر چك مقداری
 يك مستحب اولدی (و ايجالى الشغل بقوته و حرم ما فوقه) و قوتی زیاده اولتیق ایچون شهده كین

يك مباح قبلندى وشبكت مافوق يك حرام اولدى (الا ان صدقوه صوم الفدا و دفع الحجاب حقه)
 الامكر بارىكى صومند قوت قصدى ايچون برسد يا خود قونفلك اوتامدى دفع ايچون شمدن ز ياد برسد
 حرام اولدى (و كره لحم الاثان و لبناها) اناك لى وسودى مكروه اولدى اثن حار اهاينك ديش بدير
 تور كجه فائق او اشكنك اتى وسودى مكروه اولدى حار وحشى يعنى بيان اشكى بونك خلاف بدير * ز راجاز
 و حشيك اتى وسودى حلالدر مصنف حار اهلى ايچون حرام ديمدى * ز راجاز اهليده امام مالك رحمة الله
 عليهم خلاف وارد (كذا لحم الخيل و البنية) كذلك اناك دخى لى و لى مكروه اولدى امام اعظم فتنده
 بعض كراهة نحر عيه مكر و هدر ديدى و بعض كراهة تنزيهه مكر و هدر ديدى (خلافا لهما) ادين
 ايچون خلاف وارد (و حرم بول الايل) و دونه نك بول حرام اولدى (و كل و شرب و دعاب و نصب
 من انا ذهب و فضة للرجال و النساء) و رجال و نساء ايچون التون و كوش چنافدن يك و ايچك
 يا غلغلى و نخور لى حرام اولدى * بعض ديديكه حرام اولان يا غلغلى صورنى اون و كوش چنانغى اخذ
 يدوب و يانغى انكه باشى اوزره دو ككدر اما چان اول التون و كوش چنك ايجنه لى ادخال يدوب و يانغى
 اخذ يدوب اندنصر كباشى اوزره التون دو كسيدى بوضورتمه كراهة نحر مكر و اولان ككده بهر ذخيردن
 نقل الله بول ذكراوندى و بونك اوزره بضا اعتراض اولنديكه تحقيقا بول الله التون و كوش چنكند طه م
 فاشق الله اوب بعده اكل ايتيدى مكروه و لماق افضا ايدرو كذلك اليه اخذ يدوب اليه اكل ايتيدى لايق
 اولان مكروه اولمقدر اندنصر كره ديديكه و لكن لايق اولان بول كوش چنك باب استعمالى فتح
 اولسون ايچون بور و ايله فتوى و رله كدر * بن دبر مكه بو اختلافك منشاى عباره مشايخك معانندن غفتر
 و انلك مقصود لى اوزره و قوفك عدم يدور اما اول يعنى عباره مشايخك معانندن غفلت اولدر كه مشايخك من ايه
 ذهب قولنده لفظ من ابتداء بدر و اما ثانى يعنى مقصود لى عدم و قوف اولدر كه * ز راجاز تحق م مقصودى
 حرام اولان اشيدان بايلان آلت و اواندك استعمالى اولدى الاچن بين الناس متعارف اولدى حسيبه
 اول استعمال ايچون بايلان اوانده استعمال ايدرسه حرام اولدى * زيرا التون و كوشدن اكل عام
 ايچون اوانى كبره نك استعمالى حرام اولدى الاچن رجل ائدن اليه يا خود فاشق اليه اكل ايتيدى و فتنده
 حرام اولدى * زيرا اول اوانى كبره عرف ناسده اكل ايتك ابتداءى ائدن اليه يا خود فاشق الله وضع
 اولدى و اما چان رجل اول ذهب و فضه دن بايلان اوانى كبره دن طه م ايجاز ايتيدى و بر موضع مباح
 اوزره وضع ايتيدى پس اول موضع مباحدن اكل ايتيدى حرام اولدى ابتداء استعمال اول اوانندن
 متقى اولدى ايچون و كذلك يا غلغلى ايچون ذهب و فضه دن بايلان اوانى كبره بونك ايتيدى استعمالى
 اولدى الاچن رجل اوانى بى اخذ يدوب و دهنى باشى اوزره ائدن دو كيدى و فتنده حرام اولدى * زيرا او
 اوانى بايلدى ائدندن يا غلغلى او اوججهه اولق ايچون بايلدى و چان رجل اوانى اول اوانى كبره به
 ادخال و دهنى ائدندن اخذ يدوب باشى اوزره دو كسيدى حرام اولر استعمال ابتداء اول اوانندن متقى و اواندى
 ايچون ائدى ظاهر اولدك تحقيقا مشايخك مرادى استعمال متعارفك اول حرام اولان ائدندن اولمقدر
 و كوشلش چناق و كوشلش سر بر مسئله سندن عن قريب كلجك شى مشايخك (هـ) موضع الفضة
 قولر نك ملاحظه سيله يله بزم ذكرايلد كبرشنى تايد ايدرمدى سن تدبر اليه (كذا لاكل بملقه م و الا كحل
 بملها و عوها) كذلك التونك و كوشك فاشق لى اليه يك و انلندن بايلان ميلاليه سورمه چكك
 و استعمالدن بولر مشايه اولنلك استعمالى حرام اولدى (و حل من اناه رصاص و زجاج و لاور و عقى و اياه
 مفض و قلايدن و صرجه دن و بلور و عقيق دن دوز بايلان چناقدن اكل ايتك حلال اولدى و دى كوشلش
 چناقدن اكل حلال اولدى (و جلاسد على سر بر مفض متقباه موضع لفضة) و رجلك كوشلش سر بر اوزره
 او تورمى و اكر اوزره او تورمى كوش وضع اوتان موضعندن انا ايتيدى اولدى حاليه حلال اولور پس
 كوش چناقدن اكل و شرب و كوشلى سر بر اوزره او تورمى و كوشلى اكر اوزره او تورمى و بونك متقى شابلر
 استعمال ايتك حلال اولدى الاكل و شرب مملنده كوش موضعى اغزده اولماق الله و اخذ ايتيدى محمد
 آل بايشان موضعه اولماق و سر بر اوزره و اكر اوزره او تورمى موضعه كوش اولماق موضعه فضدن

اتفاقاً بدی حانده حلال اولدی پس تحقیقا بوقدر چه اولر جل ذکر اولئان اوائی بی وجه مذکور اوزره
 استعمال ایدیجی اولدی اما لک واغزک و اوتورنک موضعی ذهب و فضه دن خالی اولسیدی ذکر اولئان
 خلاف دن حلال اولمز و اذکالک التونه و با کومشله بالرزنان کر سینگ استعمالی حلال اولمز ذکر اولئان
 شبتلرک کلبسی امام اعظم قنده در ابو یوسف قنده کلبسی مسکر وهدر و امام محمد قوی
 امام اعظم بله بیه روایت اولئور ابو یوسفله دخی روایت اولئور بواختلاف شول فضه و ذهبده در کتحقیقا
 اولر ذهب و یا فضه خالص اولمش اوله و امام غشوش اولورسه انک استعمالده باس بوقدر روایت اولدیکه
 تحقیقا بومشله یعنی بالذلتش چناق و سر بر واکر امام ابو جعفر دوائی مجاس شریف نرند و واقع اولدی و امام
 اعظم اولر عصرک امام لری اول مجلسد حاضر زایدی پس امام لمرکوه اولور دیدیلر و امام اعظم ساکت
 اولدی و امام اعظم حضرتنه سر نه بیور رسز دیدیلر انلر دخی اکر ر جلک اغزی فضه موضعه واقع اولورسه
 مکروه اولوب اولامکروه اولمز دیو بیور دیدیلر پس امام اعظمه دینلر دیکه سرنک ایچون دلیل قائدن حاصل اولدی
 پس حضرت امام اعظم سن کورم دیکه ر جلک ره غنده کومش خانم اولسیدی پس اولر جل کفندن
 صوابچده مکروه اولورمی پس ائمه نیک کلبسی واقف اولدیلر ابو جعفر امام اعظمک جوابنه تعجب ایدی
 و بوجواب دخی ذکر اولدیکه شئی تأید ایلر (وقبل قول کافر و ابو جعفر باشر بت اللهم من مسلم او کلبی حق)
 و کافرک کر کسده مجوسی اولورسه دن لمجی مسلمان و یا کلبین اشترایتم دیدیکه قبول اولدی پس اولر لکم
 اکل حلال اولدی (او من مجوسی فحرم) یا خود مجوسیدن اشترایتم دیدیکه قبول قیلندی پس اولر لکم
 اکل حرام اولدی * صاحب کز کلبنده حل و حرمتده کافرک قوی مقبول اولور دیدی و زبلی بوسه دور
 ز بر ا حل و حرمت دبانئندر کافرک قوی ایسه دبانئده قول اولمز الا ضرورت ایچون خاصه معاملاتده
 قبول اولئور دیدی * بن در مکه صاحب کز سهو ایدیجی دکدر ز بر ا حل و حرمت مال مرادی معاملات ضمیمه
 حاصل اولان شبتلر زبلی توهم ایلدیکه کبی مطلق حل و حرمت دکدر شول دلیل ایله کتحقیقا صاحب
 کز کافیده کافرک حل و حرمتده قوی موقول اولور دیوب حتی اکر اول آدمک بر مجوسی اجیری یا خود بر مجوسی
 خادمی اواسه پس اول کافر خادمی لکم اشترایتم ایچون ارسال اینسیدی پس اول خادم مجوسی بن و لمجی
 بر یهودیدن اشترایتم یا خود نصرانیدن یا خود مسلمان اشترایتم دیدی اول آدمه لکم اکل واسع
 اولدی و اکر اشترایتم اولئان لکم غیر بدن اولورسه اول لکم کلی واسع اولدی انلر کده دیدیکه بونک اصلی
 اولدر کتحقیقا کافرک خبری معاملاتده بالاجماع مقبول عقل جهندن مانع و کذب دن دین جهندن صادر
 اولدی یعنی ایچون اولر خبر کافرک قبوله حاجتک مسی کزت معاملات ایچوندر و کافر فی الجمله اهل شهادت دن
 اولدی یعنی ایچوندر ایدی ظاهر اولدیکه تحقیقا زبلی رحمة الله علیه کمرادی بزم ذکر ایلر ایدی کمر شبتلر و ایچوندر
 تحقیقا زبلی رحمة الله علیه صاحب کز اوزره بواعتراضه اعتراض ایتد کدنصره کلام کاینک محصونی
 نقل ایدی * ایدی زبلی اوزره اعتراضدن بدل حل و حرمتله معاملات ضمیمه حاصل اولا شئی مراد
 ایدی دمی و کلام کافی بی لک اوزرینه قرینه قیلدی لازم ایدی * ایدی سن تدبایله (وقبل قول فرد
 و او کافر اوائی اوفاسقا او عبد فی معاملات) و بالکز بر کسته نیک قوی کر کسه اول کسته کافر اولسون
 یا خود عورت اولسون یا خود فاسق اولسون یا خود عبد اولسون معاملاتده قبول قیلندی * ز بر ابو ذکر
 اولئان کسته لجناس ناس بیئند چوق اولور پس اکر شرط زائد شرط قیلنیدی حریجه مؤدی اولور دی
 ایدی حریجه دفع ایچون مطلقا اول فردک قوی قبول قیلندی (والتوککل) بو ذکر اولئان کسنلرک
 هر برینک قوی تو کلبده دخی قبول اولدی بن تحقیق شوشیک بیعتنه فلان کسته نیک و کلبم دیو خرو بر مکله
 شول بیئنه که اول تو کلبی اخبار ایدن کسته دن شرابا ز اولور (وقول العبد والصبی فی الهمید والاذ)
 و عبدک و صبیک هدی ده و اذنده قوی قبول قیلندی تکیم چان صبی هدی بله کلبیدی و شوهیدی بی سکا
 فلان کسته اهدا ایلدی دیسیدی اول هدی نیک اندن قبولی حلال اولور یا خود عبد بن نجزته مأذون
 دیسیدی قوی قبول قیلنور (و شرط العدل فی الدانات المحضه) و بالکز بر کسته نیک اخبارنده عدل شرط
 قیلندی دانات محضه ده (کانخبر عن نجسه المذم) ما نیک نجس اولمئندن خبر کی (قال اخبارهم مسلم عدل و او
 عبد اعل و تم) پس اکر ر صالح مسلم کسته کر کسه عبد اولسون ما نیک نجس اولسیده خبر بر سیدی قوی قبول

وینور و مائی سؤل ایند کسند نیم ایدر (و فاسق او مستور خیری) یا خود ما تک نجس اولمسیله خبر و یر
 کسند فاسق یا مستور کسند اولمسیدی مائی سؤل ایند خیری ایدر و کسندونک فلن غایبی ایلله عمل ایدر
 (فلا حوط الارافنة) پس اول اولان اول مائی دو ککدر (فالتمیم فی غلبه صدقه و التوضی) فالتمیم فی غلبه
 کذب) پس ایددی تیمم خیر و یرن کسند تک صادق اولمسی غالب اولدقده در و ایدست لمق و هیمیم ایتک خیر
 و یرن کسند تک کاذب اولمسی غالب اولدقده در (دعی الیه ائمه فیهام منکر و علمه لم یحضر و ان لم یعلم اول وحده
 بعد حضوره فان کل مفتدی فان قدر علی المنع مع والاخرح البینه) یرجل ائمه منکر اولان دو کون طعمه منه
 دعوت اولمسیدی و اول یرجل ائمه منکرک و قوعنه عالم اولمسیدی یرجل اول ولیمه به حاضر اولمق جائز اولمسی
 و اگر اول یرجل ولیمه منه منکر اولدیمین بیلیمسیدی یا خود یرجل ائمه حاضر اولدقده منکر محاسن اولمسیدی پس
 قی ن اول یرجل مقتدای ناس اولوب و ققدر برجه اول منکرک معنه قادر اولمسیدی منعی لازم اولور و اگر معنه
 قادر اولمسه اول ولیمه دن البینه چیقار (و غیره ان بعد و اکل جائز) و اگر اول یرجل مقتدای ناس دکل ایسه
 اولورسه و طعام ولیمه دن اکل ایسه جائز اولدی زیر ایدر اولمق حضرت رسول علیه الصلاة والسلام
 (من لم یحب الدعوة فقد عصى ابالقاسم) قول شر یقبه سنت اولدی معناسی بر کسند دعوت اجابت ایسه
 تحقیق اول کسند ابالقاسم عاصی اولدی دیکدر بدعتک افرتی کسندونک غیر بدعه اولدی بچون ترک اولمق
 جنازه کیمی که صوت اعلا بیلله غیرک اغلشلمر بچون صلاة جنازه تک ترک اولمق یعنی کیمی و الله تعالی اعلم

(فصل) *

(لابیس یرجل حر بر الاقدار بینه اصابع عرضا) یرجل حر یرکیمک جائز اولمق الامر ضاربت بر مق مقداری
 کیمک جائز اولور (و عندهما حل فی الحرب) ولیکن امامین قسند وقت حر بد حر یرکیمک حلال اولدی
 (و توسده و یفرشه) و یرجل حر یری باصدانور و دوشه نور (و بلبس مسداه حر و لیمه غیره) و دخی یرجل
 درازیسی حر بر وارنجی حر یرک غیری اولان ثوبی کیمک جائز اولور * ز بر اصحابه کز بن رضوان الله علیه
 اجمه حر یرک یرل ایدی اولکه حر یر بیلله مسدی رتو بدو بر علت دخی اولد کز رتو ابان لاطو قنقی ایله
 ثوب اولور معلوم اولان شیء ایچونکه تحقیقا عبرت عالمک ایکی جزئیک جزء آخر ندو در طوفقی ایسه ارغچ ایله
 اولور بیدی معتبر اولان اربع وادی درازی اولدی (و عکسه فی الحرب فقط) و یرجل ارغچی حر بر اولوب
 و درازیسی غیری اولان ثوبی ایچق حر بد کبر ضرورت ایچون حر بک غیر بد کیمک مکروه اولدی ضرورت
 اولدی بچون (فلا یجلی بذهب و فضة لا خاتم و منطقة و حلیمه سرف منها) پس ایددی یرجل ذهب و یافضه
 ایله زینتلنر لافضه دن خاتم بیله و فضه دن قوشاق ایله و فضه دن قلیچک زینتی ایله زینتلنر ذهبه زینتلنر
 (و مسداز ذهب ثقیف فص) و فض خاتمک داو کسند التون چوی ایله زینتلنر * ز بر اول مسداز بیدر یرجل
 اتی کیش اولمق (و حل المرأة کلها) و مره ایچون ذکر اولناترک کلبسی حلال اولدی صحابه کز بن رضی الله
 عندهم نچمه کسند حضرت علی کرم الله وجهه دن روایت ایلد کیری ایچونکه تحقیقا نبی محترم علیه الصلاة
 والسلام مبارک ایکی البیک ری ایله حر بر و اخر اسیلله ذهب اخذ ایدوب چیقدی و بیوردیکه (هذان حرمان
 لذكور اتمی حلال لانهم) یعنی ثوبی شیء بتم اتمک مذکر لری ایچون حر امر مرد و نشاری ایچون حلال لدر
 دیکدر (ولا یختم بالحدید و الصفر) و یرجل ثوب ایله و توج ایله خاتم طافق جائز اولما حدیدک عدم چو زینته
 علت اولد کز * ز بر رسول علیه الصلاة والسلام بر یرجل اوزره بر حدید خاتم کوردی پس بیوردیکه (مالی اری
 علیک حلیمه اهل النار) بگانه اولدیکه اهل نازک زینتی سک اوزر کده کور بن پس اول یرجله امر ایلدیکه
 اول خاتم حدیدی از نه ایله پس اول یرجل دخی رسول علیه الصلاة والسلام امر شر یقبه بر معندن اول
 خاتم حدیدی از نه ایله و اما توج خاتمک عدم جواز نه علت اولد کز * ز بر رسول علیه الصلاة والسلام بر یرجل
 اوزره توج خاتم کوردی و بیوردیکه (مالی اجسدنک ربج الاصنام) یعنی بگانه اولدیکه سنده ربج صنایع
 بولدم پس اول یرجله اول توج خاتمک از نه سبلله امر ایلدی اول یرجل دخی اول خاتمکی از نه ایددی (اختلف فی الختم
 و الیشب) و یحردو و یسبده اختلاف اولدی جامع الصغیر صاحب کتابه (ولا یختم بالافضة) دیدی یعنی
 خاتم نافعق جائز دکلدر الافضة له جائزدر * و صاحب هدا یه دید که جامع الصغیر صاحب کتابه و الامی صاحب

و بتورایه و توج ایله خاتمک حرام اولوق اوزره * و صاحب کافی اکا موافقت ابتدی و یوقول اوزره
 و من اساس من اطلاق الشب قولنی ز یاده ابلسدی یعنی ناسدن بعضی یشب تعبیر اولنان مجرد اطلاق
 و شمس الاثمة السرخسی دخی صاحب کافی به میل ابتدی * زیرا اول دیدیکه اصح قول بودر که
 تحقیقاً یشب عقیق کیدر * زیرا بی علیه الصلاة والسلام عقیقه خاتم دیلر و یوردیلر که سز عقیق ایله خاتمک
 ز بر عقیق حجر مبارکدر بن دیرمه که صاحب هدایه و صاحب کافی اوزره سؤال وارد اولور که ولایتیم الابافضة
 عبارتک انزلک ذکر ایلدیکی شی اوزره فص اولسی تسلیم ایلز نه کیفیته تسلیم ایلز حالبو که فاضلخان جامع
 الصغیر سر حنده دیدیکه لفظ کابک ظاهری اکا یشب دیتلان شول حجر ایله خاتمک کراهت اقتضایدر و اصح
 قول بودر که تحقیقاً اول حجر یشب له خاتمک لایأسدر ز یشب ذهب و حدید و صفر دکلدر و تحقیق رسول علیه
 الصلاة والسلام دن روایت اولندیکه تحقیقاً رسول علیه الصلاة والسلام عقیقه نختم یوردیلر و فاضلخان
 فتاوا سنده دیدیکه لفظک ظاهری یشب دیتلان حجر ایله نختم کراهت اقتضایدر و صحیح اولان قول اول یشب له
 نختم لایأسدر * زیرا حجر ذهب دن و حدید دن و صفر دن دکلدر بلکه اول یشب حجر در * رسول علیه الصلاة
 والسلام دن روایت اولندیکه تحقیقاً رسول علیه الصلاة والسلام عقیقه نختم یوردیلر و اگر ظاهر لفظک نص
 اولسی تسلیم دخی اولسنه لکن لفظ مذکور که لایتیم الابافضة قولیدر تاویل ایله تخصصک احتمالی منافی
 اولمز تکیم اصول فقهده تقریر اولمشدر و لایتیم الابافضة قولنده کی قصرایله ذهبه اضافته قصر مراد ایلك
 محتمل اولور پس اجمدی بو احتمال اول کلامک ذکر ی قنده ذهنه یبادر ایندر که حتی چنان حجر ان اطلاق
 اولسییدی مراد اولمز الاذهب و فضه مراد اولور و تسلیم ایدهلم که تحقیقاً کلام مذکور حجر تکفینده صریحدر
 لکن چنان تحقیقاً رسول علیه الصلاة والسلام شول حجر ایله که اول حجر عقیقه قدر نختم یوردیلر و سز عقیقه
 نختم ایلك ز بر عقیق حجر مبارکدر دیدکلری ثابت اولدیسه حجر ایله نختم ایلك رسول علیه الصلاة والسلام
 قولیه و فعلیه جائز اولدی اجمدی جامع الصغیرک و لایتیم الابافضة عبارتو بوکانه کیفیتله معارض اوله یلور
 اجمدی حاصل کلام تحقیقاً چال ایچون فضه ایله خاتمک حلالدر حدیث شریفه و ذهب و حدید ایله و صقر ایله
 خاتمک حرامدر حدیث شریفه و حجر ایله خاتمک حلالدر شمس الاثمة السرخسی اختیار ی اوزره * و امام
 فاضلخان رسول علیه الصلاة والسلام قول شریفی و فعل شریفه اخذ ایلدی * زیرا حجر عقیقک حلال اولسی
 وقتا که بویاکی حدیث شریفه ثابت اولدیسه سایر حجر ایلك حلال اولسی دخی بویاکی حدیث شریفه ثابت اولدی
 حجر ایله حجر بینه فرق اولدیغی ایچون و صاحب هدایه و صاحب کافی اختیار ی اوزره حجر ایله نختم حرام
 اولدی جامع الصغیرک انده قصر ذهبه اضافته مراد لفظی احتمالی اولان عبارتک ظاهر دن اخذ ایلدیلر
 و بویاکی مأخذک مایبنده اولان تفاوت خفی دکلدر (و تر که لغیر الحکم اولی) و خاتمک ترکی حاکک غیر ایچون
 اولدی * زیرا حکم ختمه حاجتی اولدیغی ایچون نختم ایدر و حاکک غیر ایچون محتاج اولر (و لایسنده الابفضة)
 و رجل دیشنی شدایتی لافضه ایله ایدر یعنی برکنسه تک دیشنی فحشک اولسیدی اول دیشنی فضه ایله بغلر و امام محمد
 رحمة الله علیه قنده ذهبه ددهد ایسنه لایأسدر فضه کی (و کره لباس الصبی ذهباً و حریراً) و صغیرا و غلانی
 ذهب و حریر کیدر مکروه اولدی وقتا که حریر کیمت ذکور حقیقده حرام اولسی ثابت اولدیسه کیدر مکروه دخی
 حرام اولدی خرمه لور که ایچومسی حرام اولدیغی کی ایچومسی دخی حرام اولدی (و جاز خرقة اوضوه و محتاط
 و نحوه) و رجل ابست ایچون و سومو مکرمک ایچون و دخی بونلرک اشلی حاجت ایچون مقرره استعمال ایلك
 جائز اولدی * زیرا مسلمین جمیع مشرکده ابست ایچون مندبلر و یوزن سنلک و در بن سنلک ایچون خرقة
 استعمال ایدرلر و شول شیکه مسلمین آتی حسن کورورلر اولشی ؑ الله تعالی قنده دخی حسندر و اگر رجل
 ذکر اولنان مندیلاری و خرقدلی بلا حاجت کوروسیدی مکروه اولور مربع و تورمق و تکایله و تورمق کی که
 بویاکیسی حاجت قنده مکروه دکلدر و بلا حاجت یعنی بلا عذر و هر (و الزم) و رتم دخی جائز اولدی
 و رتم تذکر ایچون برمه بغلور بر اییدر یعنی شی خاطر بنه کورومک ایچون بغلور و رتم حقیقده شاعر دیدیکه

* (یت) * اذالم تکن حاجاتنا فی نفوسهم * فلیس یمن عنک عقد الزائم

والله تعالی اعلم

* (فصل) *

(ینظر الرجل الى الرجل الا العورة) رجل رجله نظرا یدر الا عورتہ نظر الجوزہ ہاں عورتی کہ بکک اندن
 دینک السنہ وارنجہ در * زیرا دیزی عورتدر کو بک عورت دکلدن اندنصرکہ دیزدہ عورتک حکمی کو بکدہ
 عورتک حکمندن اخفدر واول بقدہ عورتک حکمی سو آندہ یعنی کو بک ایلہ اویلق مایندہ اولان عورتک
 حکمندن اخفدر حتی دیزا چلقدہ رجل اوزرہ انکار او شو در واول بق اچلقدہ رجل اوزرہ علف او شور
 وسو آہ اچلقدہ رجل ضرب او شور اکر رجل مصر او اورسد (واول اظلمر آہ والرجل کارجل لرجل)
 ومر آہک مر آہ ورجلہ نظری رجلاک رجله نظری کبیدر حتی مر آہ ایچون رجل ومر آہ دن شول شبدہ
 نظریلک جائز او اور کہ اول شیدر جلدن رجل ایچون نظریلک جائز او اور چا مر آہ شہوتدن امین اواسیدی
 ز بر اشول شیکہ عورت دکلدن اول شبدہ نسا مختلف اوامدی (و ینظر الی فرج زوجته وامته الخجل)
 ورجل زوجته سنک وحرام اولیان جار یہ سنک فرجته نظر ایدر رسول علیہ الصلاۃ والسلامک (غص بصرك
 الا عن امک وامر ائک) قول شریفی ایچون * مصنفک امہ فی حلال ایلہ قیدہ باعث اودر کز بر اچقان جار یہ
 اول رجل اوزرہ حرام اواسیدی جار یدمجوسیہ ومشرکہ کبی یاخود نظرا اولنسان مر آہ نظرک انامی یاخود
 رضاعا فرقراندشی یاخود کندی قری اواسیدی انلرک فرجته نظر حلال اولن (مطلقا) یعنی رجل
 زوجه سنک وجار یہ سنک فرجته نظر ایدر مطلقا یعنی شہوتلہ وشہوتسز (والی اوجه والرأس والصدر
 والساق والعصد من محرمة) ورجل محرمتک یوزنہ وباشنہ وکوکسنہ وایچکنہ وباروسنہ نظر ایدر
 زیرا استبداسنر بعض بعضی اوزرہ داخل اولور و مر آہ عاداتخانہ سندہ ککمنہ شو بلندن در پس اگر ذکر
 اولنان مواضعہ نظر حرام اولیدی حرجہ مؤدی اولوردی (وامة غیرہ) وغیرک جار یہ سنہ دخی نظر
 ایدر * زیرا غیرک جار یہ سنک حکمی محرمتک حکمی کبیدر شیب بندہ ضرورت ایچون و یوکلام غیرک
 مدرسی وام ولدی ومکاتبہ سی اولان جار یہ لہ متناول اولور (ان امن شہوتہ) اگر ناظر شہوتدن
 امین او اورسد (لالی الظہر والطن والفخذ کامة غیرہ) رجل محرمتک ظہرینہ وقارینہ واولیو فذہ نظر
 ایچون غیرک جار یہ سی کبی * زیرا رقدہ وقارین واولیو فذہ کشفندہ ضرورت یوقدر ما سبقدہ ذکر اولنان وزو باش
 وکوکس وانجک وبارونک کشفندہ ضرورت ایچون بونک خلافہ ملاسدن (وماحل نظرہ منہما حل
 سد) وشول شیکہ محرمدن وغیرک جار یہ سندن اکانظر حلال اولدی اول شبدہ یا بشقی دخی حلال اولدی
 مسافرت ومخاطبتدہ اول یا بشقی حاجت اولدیغی ایچون (ولہ من ذلک ان اراد شراہا وان خاف شہوتہ)
 ورجل ایچون جار یہ دن نظری جائز عضوہ مس ایلک جائز اولور اگر اول جار یہ فی اشترائک مر اد ادرسدہ
 اگر چہ کیم کندو شہوتدن خوف ادرسدہ ضرورت ایچون (وامة نشہی) ورجار یہ کہ اکاشہا وانہ
 یعنی ائک ملی مجامعت اولنور (لانعرض علی البیع فی ازار واحد) ازار واحد ایلہ بیعہ عرض اولنمرازار
 واحد ایلہ مر اد ککوبک ایلہ دیزار الغنی ستر ایدن شو بدر * زیرا اول جار یہ نک ظہری وبطنی عورتدر واندن
 باقندک حالی معلوم اولور (وینظر الرجل الی وجہه الاجنبیة وکفہا فقط) ورجل مر آہ اجنبیہ نک انجق
 یوزنہ وایکی آوجلرینہ نظرا یدر * زیرا وجہه وکفتک نظر تدہ رجال ایلہ معاملہ بہ اول مر آہک اخذ واعطا
 جہتدن و یونلرک امثالی حاجتی ایچون ضرورت واردن (کذا السیدة) کذلک مر آہ سیدہ دخی ذکر
 اولنان اجنبیہ کبیدر یعنی سیدہ نک مملوکی سیدہ سنک انجق وجہنہ وایکی الریتہ نظر ایدر لاقدمہا
 ایکی یا قزینہ نظر ایچون (وان خاف) واکر رجل اجنبیہ اولان مر آہ بہ وعبد مملوکی سیدہ سنہ نظر دہ
 شہوتدن خوف ادرسدہ (لاینظر الی وجہہا الا لحاجة) مر آہ نک یوزنہ نظر ایچون الاحاجت ایچون
 نظر ایدر حضرت رسول علیہ الصلاۃ والسلامک (من نظر الی محاسن امر آہ اجنبیة عن شہوتہ صب فی عینہ
 الا نک یوم القیامة) قول شریفی ایچون یعنی برکستہ بر اجنبیہ خاتونک حسنلرینہ شہوتلہ نظر ایلہ یوم
 قیامتہ ائک کوزلینہ الحودو کاور دیکدر پس قیاسن برکستہ شہوتدن خوف ایدیدی حرامدن احتراز
 ایچون من غیر حاجت مر آہ اجنبیہ نک یوزنہ نظر ایلک جائز اولن (کماض بحکم وشاہد رشید علیہا وان خاف)
 حاجتہ نسال قاضیک اول مر آہ اوزرہ حکمی وشاہدک شہادتکی کبی مس قاضی وشاہد مر آہ اجنبیہ نک

یوزنہ نظر ایسیدی بوتقدیر چہ جائز اور اگر چہ کیم شہوتن خوف ایدر سہدہ قضا واداء شہادتہ لہ ساسک
 حقاری احیاسنہ حاجت اولدیغی ایچون جائز اولور لکن لایق اولان اول نظر ایله اول مر آہیہ حکم یاخود
 اداء شہادت قصد ایلمکدر بوخسہ قضاء شہوت قصد ایلمک دکدر قصد ایچون احتراز ایچون (ومن یرید
 نکاح امرآة) و برکسنہ برمر آہی نکاح مراد ایسیدی اول وقت شہوتن خوف ایدر سہدہ اول مر آہیہ
 نظر ایتمک جائز اولور حضرت رسول اکرم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلمدن روایت اولنان شی ایچونکہ مغیرہ یه
 پیور دیکہ (اذا اردت ان تتزوج امرأة ابصرہ فانہا حری ان تؤدیم بینکما) یعنی چنان سن برمر آہی تزوج
 ایتمک مراد ایسیدک اول مر آہی سن کور زرا کورمک ایکی کرک ما بین دئم اولغہ اولیدر دیمکدر (ورجل
 یداہا فیظیر الی موضع مر ضہا بقدر الضرورة) و برجل مر آہیہ دو ایلمسیدی بس ضرورت مقدری
 اول مر آہتک مرضی موضوئہ نظر ایدر ولایق اولان رجل طیب دوا ایتمکی برآخمر آہیہ تعلیم ایتمکدر *
 زیرا جنسک جنسہ نظری اخفدر کور بیلز میکہ مر آہی و فانتندصرکہ غسل ایدر رجل غسل ایتمز
 (الخصی والمجبوب والمخت فی النظر الی الاجنبیة کالفعل) ایکی دیش و خادم و پوست اجنبیہ یه نظرہ ادرک
 کیدر اما خصی حضرت عائشہ رضی اللہ عنہا تک (انخصاء ثلثة فلا یبع ماکان حراما قبلہ) قولی ایچوندر یعنی
 خصی اولان رجل کیدر خصی اولمر دن مقدم حرام اولان شی حلال اولمر دن کیدر و بعض دیدیکہ خصی جماع
 جہتدن ناسک اشیدر * زرا اللہ انک انزال ایله فتور کلز و اما خادم سحقی ایوب انزال اولدیغی ایچوندر و اگر
 صوبی قورر مش خادم اولور سہ بس تحقیق بزیم شیخلر عنک حقدہ نسایله اختلاطنہر خصت و یردیلر و اصح
 قول بودر کہ خادمک نسایله اختلاطی حلال اولمر (و یعزل عن امته بلا اذنیها) و رجل جاریہ سنک اذ نسز
 میسنی عزل ایدر عزل اولدر کہ مر آہی وظی ایلیوب قچان انزال قرب اولدقده چقاروب طشرہ انزال
 ایلمکدر حضرت رسول علیہ الصلاة والسلامک (عزل عنہا ان شئت) قول شرعیفچون یعنی جاریہ تک
 موایسی ایچون اگر مراد ایدر سہ اندن عزل ایلمک واردر دیمکدر (وعن زوجتہ) و زوجہ سنک اذنیلہ
 عزل ایلمک واردر رسول علیہ الصلاة والسلامک حرہدن عزل ایلمکدہ نہی ایتمدیکی ایچون الامکر کہ
 زوجہ سنک اذنیلہ اولہ واللہ اعلم بالصواب

(فصل)

(ملک ائمة بشر اء و نحوہ) رجل رجاریہ به شرا ایله یا خود شرا مثل ایلم مالک اولسیدی هبه کی و وصیت کی
 و مبرات کی و بدل خلع و صلح کی و بونلرک امثالی (واو بکر او مشربہ من امرآة و عبد) کر کسہ اول جاریہ
 بکر اولسون یاخود برمر آہ دن اشترا اولسون یاخود عبد دن اشترا اولسون و اما قچان جاریہ تک بابعی اولان
 عبد غیرک عبدی اولسیدی بس اندہ حکم ظاهر در و اما قچان مشتری جاریہ بی کسند و عبد دن اشترا ایسیدی
 یتہ حکم ذکر اولنان کیدر قچان اول عبد یتہ مستغرق اولدیغی حالده انک ما ذونی اولسیدی امام اعظم
 قتندہ و امامین قتندہ قیمت واجب اولمر * زرا تحقیق اصل امام اعظم دندر کہ قچان عبد اولمر یتہ دین مستغرق
 اولسیدی موالسی انک کسب ایتمدیکی شیئہ مالک اولمر و امامین قتندہ مالک اولور و اگر مکاتبندن اشترا
 ایسیدی حکم یتہ ذکر اولنان کیدر * زرا مکاتبک موالسی انک کسب ایلمک یتہ مالک اولمر (اومن
 محرما) یاخود رجل جاریہ بی کر کسہ محرمدن اشترا ایتمش اولسون (اومن مال الصبی) یاخود
 اول جاریہ مال صبدن ایتمش اولسون صبیتمک یا باسی یاخود وصیبی بیع ایتمکدہ و حکم شد کر اولنان کیدر
 قچان رجل مشتری اول جاریہ بی ولد صغیر تک مانندن اشترا ایسیدی بونی غایت البیان صاحبی
 ذکر ایسیدی (حرم علیہ و طمها و دواعیہ) اول جاریہ یه مالک اولان کسنتہ اولزره جاریہ تک وظی *
 حلال اولور دواعیسی دخی حرام اولور دواعی او حشمتی کی و او تمک کی و فرج نہ نظر ایتمک کی بعضلر
 دواعیسی حرام اولمر دیدی زرا وطنک حرام اولسی ماء مختلط اولمق ایچوندر داعیدر دانلرہ دمدر
 و بوہصک فول رد اولندیکہ تحقیقا وظی غیرک ملکنده واقع اولسی ایچون حرامدر بو احتمال حرام
 اولدیغی کی عند ایبع جاریہ حامل اولوب و بابع وادی دعوی ایدموب رد اولسنہ بس مشتری تک وظی ملک غیرہ
 مصادق اولدیغی ظاهر اولور بو معنائیسہ دواعیہ موجودر * ایسیدی دواعی حرام اولدی (حتی

یستبری (المالك) حتی مالك استبرا ایتم که یعنی اول جار به نك رحمت ما غبردن بری اولسنی بیلد که
 (بیضه فین حیض و بشهر فی ضده) حیض کورن جار به ده رحیضله و ضدند یعنی صغیرده و آبدده
 و حیضدن منقطه ده بر شهر الیه بیلد که * زرا شهر عدته حیض مقاسم قاعدت کذلک استبراده دخی قائمدر
 و قچان انسانی شهده حائض ایسه ایله اولان استبرا باطل اولور * زرا مقصودک لیل الیه حصواندن اول
 اصل اوزره قادر اولوق بدلی باطل قیلر و اشهر الیه عدته اولان مره کیدر قچان اول مره حیض اولسیدی
 و اگر اول جار به نك طهری مدت اولغله حیضی مر نفع اولسیدی حالبو که اول جار به حیض اولاندن مشتری
 اول جار به بی ترک ایدر حتی حامل اولدیغی متبین اولنجه اندنصکره اول جار به اوزره مالك واقع اولور یعنی
 وطی ایدر بو حیضک وجه مذکور اوزره ارتفاعه ظاهر روایتده تقدیر بو قدر ولیکن امام محمد مالك اول
 جار به دن ایکی شهر و بیش کورن بری اولور دیدی و فتوی دخی امام محمد قولی اوزره در * زرا بو ذکر اولانسان مدت
 جار به زده نکاحله توهم اولور قچان شغلدن تعرف ایچون صالح اولدیه پس ملک عین الیه توهم اولور
 شغلدن تعرف ایچونده صالح اولوق حالبو که بوانک دو نیدر اولی باطر بقدر کافیه بو یله ذکر اولندی
 (و بوضع الحمل فی الحامل) و حامل اولان جار به وضع حمل الیه بری اولور بو باده اصل اولان حضرت رسول
 علیه الصلاة والسلام اوطاس نسیبه اولان موضوعک اسیر زنده یعنی حین غزاد اسمع اولان جار به زده
 (الالاتوط الحلبالی حتی یضن حملهن ولا الحلبالی حتی یستبرن بحیضه) قول شهر بیچون یعنی ای اصحاب سز
 آکا اولک که حامل اولان جار به مأسوره لوطی اولنمز حتی انلر حالرن وضع ایچند و حلی معلوم اولیان جار به
 مأسوره دخی وطی اولنمز حتی رحیضله استبرا اولغله و حدیث شریف اسیر اولان جار به حفته وارد اولدی
 لکن استبراک سببی ملک و بدک حد و پیدر * زرا اول حدوثن منصوص علیهد موجوددر و استبرا مالک
 ماسی غیرک ماسنه مختلط اولسون ایچون رحک مادن بری اولسنک معلوم اولسی ایچوندر * زرا قچان
 جار به نك رحک برائی معلوم اولنزدن اول مالك جار به بی وطی ایسیدی جار به براند کتورر که اول وار
 مالکند تقدیر باخو غیرتیمدر معلوم اولان ایدمی مازی اختلاطن و نسلمری اشتهاهدن و ولدلری هلاکدن
 صیانت ایچون رحک بری اولسنک بیلنسی واجب اولور * زرا عندا اشتباه و دادعا اولنمز پس اول ولدک
 تریه سنه قائم اولور کسنه نك عدم ایچون واده لاک اولور بو حقیقت شه یا خود توهمی قشده در لکن اول توهم
 امر خفیدر پس حکم امر طاهر اوزره اداره اولندی اولکه نچدملا کدر اگر مولا نك وطی ایتمدی معاوه
 اولور سده نته کیم امور معدومده اولدیغی کبی پس حکمک حکمتی جنسنده مرعات اولور بو خسه فردا
 فردا هر برنده مرعات اولنمز * پس اگر سؤال اولنورسه که قچان مولا نك وطی ایتمدی معلوم اولسیدی
 شغل رحک اختلاط ماء و اشتباه لازم کله و ایچون نه کیفیتله توهم اولور * زرا جو بنده دیرز که شغل مولادن
 اولوق لازم کله غیردن اولوق جائز اولسیچون و کذلک توهم بکرده دخی ثابتدر * زرا شغل عذر لک زوالی
 اولقسزنی تصورا اولور کافیه بو یله ذکر اولندی * بن دیرمهک بوجواب اوزره دخی سؤال وارد اولور که تحقیقا
 شغل قچان مولا نك غیردن اولسیدی زنادن اولور و تحقیق مقرر اولدیه که مزینه نك نکاحی و وطی بلا استبره
 جائزدر امام اعظم ابو یوسف فتده پس زنادن شغلک توهمی نه کیفیتله استبرا ایجاب ایدر بو سؤالک دفعی
 انکله ممکن اولور که تحقیقا شغل قچان مولا نك غیردن اولسیدی زنادن اولوق ایجاب ایلمز مولی اول جار به بی
 آخره تزویج ایتمک جائز اولدیغی ایچون نته کیم عن قریب بیانی کلور و فقها نك حکمک حکمتی جنسنده
 مرعات اولنور فردا کلسنه مرعات اولنمز بدکارتنه حکم کلی فردده مرعات اولنمز لکن انواع
 مضبوطده مرعات اولنور دیکله اعتراض اولندی پس قچان جار به بکر اولسا باخو جار به نك وادی ایدر
 ثابت اوان کسنه دن انمش اولسه واد غیردن ثابت النساء اولغله مولا جار به بی برجه ل تزویج ایلمز پس
 جار به اولر جلدن حامل اولوب اندنصکره ر جل جار به بی تطبیق وعدتی منقضیه اولدقدنصکره اول جار به بی
 برجل آخره بیع ایتمک ایدمی لایق اولان مشتری اوزره استبرا واجب اولوق ظاهر اولدی * زرا حمل ثابت
 النسدبر پس اختلاط مایه و اشتباه نسیب لازم کله و بوعراضه بونکله جواب ورلدیه که استبرا او طاسک
 اسیرانند ثابت اولدی الاحدیث شهر شغله ثابت اولدی نیکم بیلش ایدک و خفی دکلر که او طاسک اسیرانده

بكر اولوق يا خود بر مرأه نك اسيرى اولوق اشالي خلل و يرمن ومع هذارسول عليه الصلاة والسلام حكم
 عالمه حكم ابلدى حكمته بمنص ابلدى نتكيم تحقيق حق سبحانه و تعالى حكمتى خرك حرم مند. (انمار يد
 الشيطان ان بوقع) قول شر بقبه بيان ابلدى بس راحد بن خرى رحيثله ايجر شكه عدوات واقع اولوزو بنى
 صلاتن منع المزدنك ممكن اولوز بس بقرن مصلحت خرك حرام اولمى نده غالب اولمى نده شرع عانى
 عموم اوزره حرام ابلدى تخصيصده اولان شىء اجل بچونكه اول شىء خطدن وانك نجام مردن خنى دكلدر
 حكمت مرتفع اوفى حيثله * ايمدى حكم بچان اسير اوزره ثابت اولديسه كذلك قياسا سائر اسباب ملكده
 دخى ثابت اولدى * زير اوتقدر جره معلومه در اندنصره حكم اجاعله متايد اولدى (ولم يكف حيصه ملكها
 فيها) و مالك جار يه يه مالك اولديغى وقتده اولان حيصى كفايت ايمدى * زير اول جار يه واجب
 بر حيصه در و حيصه كامل اولان حيصك اسيد در نافصك دكلدر (ولا تى بعد الملك و قبل القبض) دخى
 شول حيصه كه ملكند نصره و قبضدن اول واقع اوله كفايت ايمدى * زير اول حيصه علشدن اول بولندى
 اولكه يدك و ملكك جبعيسيدر بس ايكنشدن برى معتبر اولمز (او بعد البيع و قبل الاجازة في بيع الفضولى)
 يا خود بيع فضولده بعد نصره و اجازندن اول واقع اولمى نده كفايت ايمدى (وان كانت
 فى يد المشتري) اگر چه كيم اول جار يه مشتريك بندده ايسه ده (او بعد القبض فى الشراء الفاسد و
 ان يشتريها صححيا) يا خود شرا فاسده قبضدن نصره صححيا اشترا غرندن مقدم واقع اولان حيصه ده
 كفايت ايمدى (ولا ولادة كذلك) و ذكر اولان حيصه رك كفايت ايمدى كى كذلك ولادت دخى
 كفايت ايمدى يعنى ولادت سبب ملكند نصره و قبضدن مقدم حاصل اولدى عللك انتفاس بچون نتكيم
 سبقت ايمدى (و كفت حيصه بعد القبض وهى مجوسيه او مكاتبه ثم اسلمت او عجزت) و قبضدن نصره
 بر حيصه كفايت ايمدى اول حابض مجوسيه و يا خود مكاتبه اولوب اندنصره اول مجوسيه اسلامه كلوب
 و مكاتبه كلبدن عاجز اولدقه يعنى بر رجل بر مجوسيه جار به اشترا يتسببى يا خود بر مسئله جار به اشترا يدوب
 قبل الاستبراء اول جار به يى مكاتبه ايتسببى اندنصره مكاتبه حال كلبنده حابض اولمى نده يا خود جار به
 مجوسيه مجوسيه لى حالنده حابض اولمى نده نصره مكاتبه كلبدن عاجز اولمى نده و مجوسيه اسلام
 قبول ايتسببى اول ذكر اولان بر دغه حيص استبرادن جزه قلندى * زير اول حيصه سيدن و حالت
 حيصده و طئه مانع اولان حرم مند نصره بولندى (اشترى من عبد المأذون من حاضته عنده) بر رجل كندو
 عبد مأذونى قنده حابض اولان جار به سنى عبدندن اشترا ايتسببى (ان لم يستغرق دينه كفت) اگر اول
 عبدى دينى استغراق ايلديسه اول حيصه استبرادن كفايت ايد * زير اول جار به دولان ملكنه و قبضنه
 وقت شردن يعنى عبدك شراسى وقتده داخل اولدى (والادلا) و اگر اول عبدى دين استغراق ايمدى
 ايسه اول كفايت ايمدى امام اعظم رجد الله قنده امامين بونك خلافته ملاسدر (و بچب بشراء حصه
 شر يكه من المشتري) و رجل اوزره استبرا واجب اولور جار به مشتركه دن شر يكنك حصه سنى اشترا ايتكله
 زير اسباب اول وقتده تمام اولدى حكم ايسه عللك تمامه مضاف اولور (لا عند عود الابقه و رد المغصوبه
 و المستأجرة و فك الرهونه) جار به ابقه نك عودى قنده و غضب اولان جار به نك و خدمت ايجون استيجار
 اولان جار به نك ردى قنده و رهن قولان جار به نك فكرهنى قنده استبراء واجب اولور ملكك حادث
 قيلمى متنى اولديغى ايجون (و رخص حيله اسقاطه عند ابى يوسف خلافه لمحمد و بفتى بالاول ان سلم عدم
 و بلى بايعه ساقى ذلك الظهر و بالثانى ان و طى) و بواستبرائك اسقاطه حيله يه امام ابو يوسف قنده رخصت
 و بلى امام محمد خلافته ملاس اولديغى حالده و فتوى ابو يوسف قولله و بلى اگر اراد طهر ايجنده بايع
 جار به يى و طى ايتديكى معلوم اولور سه و امام محمد قولله فتوى و بلى اگر بايعك جار به يى و طى ايتديكى
 معلوم اولور سه (وهى اسقاط استبرائك حيله سى) ان يتر و جم المشتري ان لم يكن تحت حرة) ول جار به يى قبل
 الشرائع زوج ايتكدر اگر مشتريك تحت نكاحه حره بوغيسه حتى تحت نكاحه حره و ارايسه جار به يى نكاح
 ايتك جاز اولدى نتكيم عن قريب كلب نكاحه كلور (ثم يشتريها) اول جار به يى تزوج ايتك نصره
 اشترا ايتكدر * زير نكاحه استبرا واجب اولوز اندنصره زوجه سنى اشترا ايتسببى نكاح باطل اولور

ووطی* حلال اولور استبر اساقط اولور فناوای صفر اده ظهیر ایدین دیدیکه بعضی مشایخ کتاب استبر اده
 کورد مکّه تحقیقا اول بعضی مشایخ چار یئک وطنی مشتری ایچون حلال قلمی لایب صورتیه که اگر جایه بی
 تزوج اینسه ووطی* اینسه اندنصرکه اشترای اینسه حلال قلمی* زیرا بوتقدر چه چار به به مشتری مالک
 اولور حالو که چار به نیک عدتنده در واما حقان مشتری چار به بی ووطی* بتردن اول اشترای اینسیدی پس اول
 چار به بی اشترای اینسیدی کبی نکاح باطل اولور سببی معتحق اولدیغی ایچون اول کد مالک عین الله و طئک حانی حاث
 قیظدر و صاحب فناوی دیدیکه بو ذکر اولنان شی* کلبده ذکر اولندی و بود قیق حسندر بو کالنجده لفظ فناوای
 صفر بدر (فال کانت فهی ان تزوجها البایع قبل البیوع) پس اگر مشتری نیک تحت نکاحنده حرمه وار اینسه
 بوتقدر چه حیلله بایع چار به سنی بیع ایتردن اول تزویج ایتمکدر (اول مشتری قبل القبض من بوقی به)
 یاخود مشتری چار به بی قبض ایتردن مقدم اکاهه داوانور پرکسنده تزویج ایتمکدر لفظ من تزوجها مالک
 مرفولیدر یعنی چار به بی تطبیق ایتمسی اوزره اعتماد اولتون پرکسنده تزویج ایتمکدر (ثم بشریها و بغضها)
 اندنصرکه مشتری اول چار به بی باعدن اشترای ایتمکدر و قبض ایتمکدر اندنصرکه زوج اول اول چار به بی
 تطبیق ایتمکدر و استبر واجب اولور* زیرا مشتری غیره نکوحه سنی اشترای ایندی و و طئده حلال اولور* ایدمی
 استبرای قدر بخان زوج اول چار به بی قبل الدخول تطبیق اینسیدی مشتری اوزره حلال اولور و بوتقدر چه
 حدوث مالک بولندمی* ایدمی استبر اساقط اولدی (اول مشتری) یاخود مشتری اول چار به بی قبل القبض
 اعتماد ایسیدی پرکسنده تزویج ایتمکدر (و قبض فیطاق الزوج) و قبض ایوب زوج اول چار به بی
 تطبیق ایتمکدر* زیرا بوتقدر چه استبر اید القبض واجب اولور و ووطی* حلال اولور و حقان زوج تطبیق
 اید کندنصرکه حلال اولدبسه ملک حدوثی بولندمی مصنفک فطریق قول ذکر اولنان کبی ما قبلته متعلقدر
 (من فعل بشهوة احدی دوای الوطی* بامیه لایحتمان نکاحا) پرچل شپوتله ووطی* داعیل نیک برینی
 نکاحا جمعی جائز اولیان ایکی چار به سبیله فعله کتور سیدی* لایحتمان نکاحا بامیه لایحتمان صفتدر کر کسه
 اول چار به ایکی فرنداش اولونور کر کسه جمعی نکاحا جائز اولیان ایکی مرأه اولونور (حرم علیه ووطی*
 واحدة) اول رجل اوزره ایکیسندن برینی ووطی* حرام اولدی (و دواعسیه حتی یحرم احدیة ما علیه)
 و ووطی* دواعسیه دخی حرام اولدی حتی ایکیسندن برینی کئدوسنه تحریم ایکنجه دکن* یعنی
 تحقیقا شول کسنه کد ذکر اولدیغی کبی ائک ایکی چار به سی اولسیدی پس ایکیسندن برینی شپوته او سیدی
 پس تحقیق اول رجل اول چار به لک ایکیسندن برینه مجاهمت ایدمز و دخی ایکیسندن برینی شپوته
 او په من و شپوت ایله یا بشه من حتی اول رجلک غیری پرکسنه چار به ایخری نیک فرجه ملک عین الله یاخود
 نکاحه مالک اولنجده یاخود اول رجل اخرابی اعتاق ایکنجه بونده اصل حق سبحانه و تسلیتک (وان
 فجمه و ابین الاختین) قول شر بفردر (حرمت علیکم امهاتکم و بناتکم) قول شریفنده اولان امهاتکم اوزره
 عطف اولدیغی حالده اندنصرکه انزلک نحر یلرندن مر ادبالا جماع قضاء شهوت و اسباب قضاء شهوت ختمده
 نحر یلر بدر (و کره تقبیل لرجل و عنقه فی ازار واحد) و رجلک رجلی او عسی و قوجسی ازار واحد ایله مکروه
 اولدی (ولو علیه فیص لا) و اگر رجل اوزره کوملک یاخود جبهه اولورسه ائک تقبیل و معانقه سی مکروه اولور
 و این عباس رضی الله عنه عطایه معانقه دن سؤال ایلدی پس عطایه دیدیکه معانقه ایدنزلک اولی حضرت
 ابراهیم خلیل الله بدر اول معانقه مکّه مکرمه ده واقع اولدی پس مکّه مکرمه ایسکندر ذوالقرنین اقبال
 ایلدی وقتکه ابضخ نام موضعه واصل اولدقد. ذوالقرنینه دینلدیگه بولدوده حضرت ابراهیم خلیل الرحمن
 واردر پس ذوالقرنین دیدیکه نهم ایچون لایق دکلدر که ابراهیم خلیل الرحمن اولان بولدوده راکب اولم
 ذوالقرنین آتندن اشدی و ابراهیم خلیل الله علیه السلامه ماشیا واردی و ابراهیم علیه السلام ذوالقرنینه
 سلام و بردی و آتی قوجدی و معانقه ایدن کسنزلک اولی اولدی و تحقیق معانقه دن نهمیده و جائز کورلمسده
 نیجه احادیث شریفه وارد اولدی* و شیخ بو منصور ماتر بدی بینهمالی توفیق ایوب دیدیکه معانقه دن
 مکروه اولان علی وجه الشهوه اولان معانقه در و اما علی وجد التبرک و الکرامه اولان معانقه بتردر
 * و شیخ امام شمس الائمه السرخسی و بعضی متأخرین علی سبیل التبرک عالم متورعک الی او بکره نصت

و پریدر (کص: خذ) رجلك مصاصحه سی کیدر یعنی اگر رجلك اوز زنده بقص وجهه اولور سه المک او پیسی
 و قوجسی مصاصحه سی کیدر ز برام صاصحه مکره اولمز * انس بن مالک حضرت تارینک روایت ایلسدیکی
 حدیث شریف ایچونکه انس رضی الله عنه رسول الله علیه الصلاة والسلامه دیدیکه بزم بعضی بعض ایچون
 اکتک جایز میدر رسول علیه الصلاة والسلام لایوردی و دیدیکه بعضی بعضه معانقه ایتک جایز میدر
 رسول علیه الصلاة والسلام لایوردی و پر دخی دیدیکه بعضی بعضه مصاصحه ایتک جایز میدر رسول علیه
 الصلاة والسلام نعم یوردی (و کره بیع العذرة صرفه) صرفه عذرة نك پیعی مکره اولدی عذرة آدمیتک
 رجوعیدر (وصح فی الصحیح مخلوطه) قول صحیحده تراب ایله مخلوط یاخود عذرة به غالب کل ایله مخلوط
 اولدی بی حاله پیعی صحیح اولدی (کیع السرقین) حیوان ترسنگ پیعی کبی یعنی قول صحیحده سرقینک
 پیعی صحیح اولدی بی حیثیدن (والانتفاع بمخلوطها) وعذرة نك مخلوط اولایله انتفاع قول صحیحده
 صحیح اولدی هدایه ده دخی بو یله دروز بلعی رحمه الله دیدیکه امام اعظمین قول صحیح عذرة خالصه ایله
 انتفاع جایز (وجاز اخذین علی کافر من ثمن خیره) و مسلم داین اوزره کافر مدیونک خیری بهاستد دین اخذ
 ایتک جایز اولدی (بخلاف المسلم) مسلم بو کک مخالفدر یعنی حین برمسلك بر کافر اوز زنده دینی
 اولسیدی کافر مدیونک خیری بیع و ثمنی اخذایدوب مسلم داین اول غنی دینی ایچون اخذ ایلسی جایز اولدی
 و اگر خیری بیع ایدن مدیون مسلم اولسیدی اول غنی خیرک دین ایچون اخذی جایز اولدی * ز بر اخیرک پیعی
 باطلدر بس غنی حرام اولور الموفق هو الله تعالی

(وجاز حکية المحض و تشبیه و نقطه) و مصحف شریفک تزینتی جایز اولدی انده مصحف شریفک تعظیمی
 اولدی بیچون و دخی عشر لثمی و نقطه لثمی جایز اولدی * ز بر اقرآن آیات توقیفیه دراندره رأی ایچون مدخل
 بو قدر بس عشر لثمیه آیت حفظ اولنور و نقطه ایله اعراب حفظ اولنور و قرآنی حفظ ایلمین شول عجزی قرائت
 قانر و لبوب الانتقده ایله قادر اولدی بیچون * و شول حدیث شریفکه ابن مسعود رضی الله عنهدن روایت
 اولدی رسول علیه الصلاة والسلام (جر دو القرآن) یوردی بو انلرک زمان شریفلرند ایدی ز بر انلر رسول علیه
 الصلاة والسلامدن تازل اولدی بی وجهه اوزره نقل ایدر لردی و قرائت انلر اوزره سهل ایدی و انلر نقطه لری اعراب
 حفظنه محل کور لردی و تشبیهی آیتلرک حفظنه محل کور لردی و بر زمانم زنده اولان عجمی انلرک کبی دکلدر
 بس نقطه ل و تشبیه استحسان اولور بس بو اجلدن سوره اسملرین و آیتلرک عدد دین یازنقده بآس بو قدر اگر
 محدث ایسده و نیچه شیء وارد که زمان و مکاتک اختلافیه مختلف اولور (وجاز دخول الذی المسجد)
 و مسجده ذمیتک داخل اولسی جایز اولدی و مکره اولدی و امام مالک و امام شافعی قنده مکره
 اولدی (وجاز عبادته) و دخی مریض اولان ذمیتک عبادته واره ق جایز اولدی (و خصاء البهائم و ازاء
 الخیر علی الخیل و الحفنة و سفر الامة و ام الولد و المکاتبة بلا محرم) و بهایمک خصیهلرین جیبارسق و حجاری
 قصر نه چکه مکومر بضه حفته ایتک و جاریه و ام ولد و مکاتبه محر مسرفر ایتک جایز اولدی * ز بر اولنلرک
 اعضالیتند بندر مکد یا بشقی محر مه یا بشقی کیدر و کافیده دیدیکه بومسئله صحابه کز بن رضران الله تعالی
 علیهم زمان شریفلرند اهل صلاحک غلبه سیچون جایز اولدی ایدی و اما بزم زمانم زنده اهل فسادک غلبه سیچون
 جایز کدر و شیخ الاسلامه منسوب اولان نهابه ده دخی بونلک کبی ذکر اولندی (و شرعم و بخ و ام و منقط
 مالایه منه لاطفل فی حجرهم) و دخی عک و ارفرنداشک و انانک و بردن النان موصومک مریسنگک بزرنده
 اولان طفل ایچون اول طفله لازم اولان شیء اشترایدیورمک جایز اولدی * بونلک اصلی اولدر که تحقیقاصغیر اوزر
 اولان تصرفلر اوج نوعدر نفع اول نفع محضدر یدنده صغیر اولان کسنه اول صغیری اول نفع محضه مالک
 قبیلر کر کسه اول کسنه صغیرک و ایسی اولسون کر کسه اولسون مثالی بهه کبی و صدقه نك قبول کبی
 و اگر صبی غیر یدر سه نفسه کتد و مالک اولور و ایکنبی نوعی ضرر در عتاق ایله طلاق کبی صغیر و انک یدنده
 اندیش کسند اول طلاق و عتاق مالک اولمز و او چینی نوعی نفعله ضرر یننده متردددر استر باح ایچون بیع

و اجاره دینی کتب کامله اولی الاصفهانی بابی و دهمی مالک او اور و انزلک و صبری مالک او اور اگر چه
 اول صغیر باب است و دهم سنگ بد زنده دکل ایسده * زیرا اول صغیر ولی اولی حکمیه منصرف در صغیر
 کند و بد نازده اولی شرط قیمتی کافیه بوبله ذکر اولدی و صغیر ایچون دایه استیجار ایتک نوع اولدند
 و بونده در دینی بر نوع دخی وارد که نکاح ایتکدر پس نکاح ایتک عصبانک کلبندن و عصبه اولدینی
 وقتده ذوی الارحامدن جائز او اور عن قریب کتاب نکاحده بیان او انور (و جاز اجاره امه فقط) اول
 صغیری اناسی آخره استیجار ایتک جائز اولدی و ذکر اولان بویا بجاره مالک اولمز و مسئله جامع الصغیرک و ابیدر
 و طحاوی شرحده دیدیکه مان صغیر ده اولیک بابانکدر و بابانک و صیبه کنکدر اندنصرکه و صیبه کنکدر
 پس اگر بابا رفات ایسده و برکنه بی وصی ایسده ولایت دده سنکدر اندنصرکه انک وصی سنکدر اندنصرکه
 اول وصی کنکدر و او بو نردن بری بو عیسه ولایت قاضینکدر و قاضینک نصب ایلدی بیکنه کنکدر
 و بو ذکر اولان اولیک کلبیچون مال صغیر و صغیره ده تجرت معروفله ولایتی وارد پس انزلک مقولات
 و عقارات یعلری و اجاره لری قیمتک مثلی ایله اولورسه یا خودناس انده الدانه کادگری مقداری قیمت
 امانندن اقل اولورسه جائز اولدی و اگر غن فاحش ایله اولورسه جائز اولدی و صغیرک ادر کنکدر
 جازت اوزره توقف اولمز * زیابو رعده در که انک ایچون اجازت و بریحی بو قدر و کذلک ذکر اولان کنکدر
 صغیر ایچون استیجار لری و شراری دخی بوبله در اگر قدر معروف اوزره و اورسه اولیا اوزره نافذ اولور صغیر
 و صغیره ایله اولمز و چنان صغیر و صغیره مدت اجاره مدت منقضیه اولزند اول ادر لک ایسیدی اگر اجاره نفس
 اوزره اولورسه اول صغیر ایچون خیار وارد در بلسه اجاره بی ابطال ایدر بلسه خوش کورور و اگر اجاره املاکی
 اوزره اولورسه اول صغیر ایچون خیار بو قدر * و صاحب محیط فوآندنده دیدیکه چنان بابا خود دده
 یا خود قاضی صغیری امدان بر عاده استیجار ایسده لری دیندیکه بویا بجار اولن الا اجاره اولورسه جائز
 اولور حتی نردن بری اول صغیری اجاره منکدن اقل ایله استیجار ایسیدی جائز اولدی و قول صحیحده بودر که
 تحقیقا بجاره جائز اولور که کسه اقل ایله اولسون * و شمس الائمه و کالت کلبنده ذکر ایلدیکه بابا ایچون
 ولد صغیر بی عاریت و رمک وارد در صغیرک ماننی عاریت و رمک بو قدر و دیدیکه بونک ناویلی چنان بوعاریت
 و رمک تمام حرفنده اولورسه اگر حرفت تعلیمی ایچون اتی استاده دفع ایدوب اول صغیر استاده خدمت
 ایله و اما بونک خلاقی اولورسه جائز اولمز فصول عمادیه بوبله ذکر اولدی (و بیع العصیر من مخره خرا)
 و صفیق اوزوم شهره سنی خرا تخذیدن کنکدر بیع ایتک جائز اولدی * ز برامصیت بعینه قائم اولن بلکه
 تغییر ندنصرکه اولور اهل فتنه بوسلای بیع ایتک بونک خلاقی اوزره در تکبیم مروایتی (و جاز خیر
 ذمی باخر) و ذمینک خیر بی اجر ثله کورتورمک جائز اولدی امامین ایچون خلاف وارد (لاجاره
 یت بلا مصارو بقراناً لیخذ یت النار او کینسدا و بیعه او بیاع فیها الحمر) مصر لده و قرالرمده مجوسی به
 یت نار اتخاذ ایتلر ایچون و یهودی و نصاریه کنکدر و بیعه اتخاذ ایلر ایچون یت ایجار ایتک جائز اولدی
 یا خود خیر بیع ایتک ایچون یت بیع ایتک جائز اولدی و مصنف انکچون بقراناً دیدیکه زرا تحقیق امام
 اعظمدن نقل اولدیکه ذکر اولان شئی سواده تجویز اولدی لکن فقها دیدیلر که امام اعظمک سواد ایله
 مرای سواد کوفدر * زیرا اهتک اکثری اهل ذمتمز و اما بزم بلادیمزک سواد ایسلام علامتری انده
 ظاهر در مصر کبی انده ساکن اوله مز قول صحیحده بودر کافید دخی بوبله ذکر اولدی (و جاز بیع بنایوت
 مکة) مکة مکرمه نیک بیلر نیک بناسنی بیع ایتک بالاجماع جائز اولدی * ز برامکدنک اولری نایدنک ملکدر
 کور بنایری که تحقیقا برکنه ارض و وقف اوزره بنا ایسیدی بیعی جائز اولدی * ایدی مکة مکرمه نیک دخی
 اولری بوبله در (و اختلف فی بیع ارضها) و مکدنک ارضنک بیعنده اختلاف اولدی ابو بوسف و محمد رحمة
 الله ارضنک یعنی تجویز ایلدیلر و بو قول امام اعظمدن ایکی روایتک بریدر (و تفرید الله بدخلاف الفل)
 و عبدی قاجسندن و محمد لکندن احتراز مانغه بوقانی لاقن جائز اولدی بوغاز بیله لاه و نجبر طاقنی جائز
 اولدی * ز برالمر عادی و وقتده ده دیکه علم وضع ایتک بیع عبدک بوغاز بیله تجویز لاه لاه وقتده فی زماننا

بأس بود قدر آنرا فرار ابتدا کلام بچون علی الخصوص هندوده (وقول هدیته تاجر او اجابة دعوتنه واستعاره
 دلبته) و عبدك تاجر او ابدی حالی هدیته منی قبول و دعوتنه اجابت و دابه سنی عاریت المنی جاز او لدی قیاسا
 کلبسی جاز او لدی ایدی * زیرا هدیته تبرع در عبد است اهل تبرع دکلدر امکان استحسانا ضرورت ایچون
 شی بیسردن تجویز او لدی * زیرا اول عبد اول شی بیسردن ضرر بولمز مثل تضایف کبی که اکاسباب سفر
 حاضرین کسند لجمیع اولور و نیچو عاملک قابلین جذب ایدر * ایدمی بونلر تجارتک ضرر و تارتنددر
 و برکنه رشیه مالک اولسه اول شینک ضرور استندن اولانه دخی مالک اولور (و کره کوه نو باواهداوه
 انقدین) و عبدك ثوب کیدر می و دراهم و دنانبر اهدا اتمی ضرورت متنی و لدیغی ایچون مکروه
 اولدی (و کره استخدام اخصی) و دخی خادم قوللنی مکروه اولدی زیرا انده نامی خادم استخدامنه
تحریر و واردر * زیرا خادمک ناسابه مخاطبه سی لایق کورلر (واقراض بقال دراهم لیا خدمته ماشاه)
بقالندن دلدیگی شئی اخذ ایتک ایچون فرض ایچو و بر مک مکروه اولدی * زیرا بوقرض جرنفع ایدن قرضدر
او یله جرنفع که هلاک اولسه ضمان لازم کلکدر بوقرضدن ایسه نهی او نشدر و لایق اولان بودر که بقاله
بر مقدار ایچو امانت وضع ایدوب دلدیگی شئی جز آنرا بقالندن اخذ ایتکدر * زیرا بوقرض دکلدر حتی هلاک
او اورسه بقالندن برشی اخذ ایدمه من (و کره اللب بالشرط بیخ و الزد و کل لهو) و شطرنج ایله و ناوله ایله او ینامق
و هر لهو یعنی نفس آرزو ایددیگی او بونلر مکروه اولدی رسول علیه الصلاة والسلام (کل لعب ابن آدم حرام
الاثلاثه ملاءمة الرجل اهله و تأدیبه لفرسه و مناضله بقوسه) قول شر بیچون یعنی آدم او غلانتک او یونی
حرامدر الاوچ او بون حرام دکلدر اهلی ایله او یناشتمق و آتی تعلیم ایتک و یانی ایله اوق آتشمق دیمکدر
و امام شافعی رحمه الله قارسر و واجب اولان شینلرک حفظی اخلاسلر یعنی اقتصار و اختصار سز شطرنج
ایله او ینامقی مباح قلدی * زیرا شطرنجده تشخیص خاطر واردر یعنی حده خاطر واردر و انک اوزر ینه
بخت نرم روایت ایلدیکم من حدیث شریفدر (و لابس بالاسابقه فی الرمی و الفرس و الابل ان شرط المال
من جانب واحد) اوق آتشمقده و اتودوه قوشتمقده مسابقه ایله بأس بودر اگر مال جانب واحدندن شرط
قلدی ایسه اجدهما آخره سن بنی کچرسک سکا شو قدر شی و برهیم و اگر بن سنی کچرسم بنم ایچون شی لازم دکل
دیمکله بأس بودر رسول علیه الصلاة والسلام (لاسبق الاقی خف) یعنی سبق اولر الاخفده اولور یعنی دوده
اولور (و اول) یعنی اوق آتشمقده اولور (او حافر) یعنی فرسده اولور قول شریفی ایچون (و حرم لومن الجاین بیان
یعول ان سبق فرسک اعطیتک کذا وان سبق فرسی فاعطنی کذا) اجدهما آخره اگر سنک انک کچر سه بن سکا
شو قدر و برهیم و اگر بنم کچر سه سن بکا بود قدر شی و برهیمکله مسابقه حرام اولدی (الا اذا دخلنا ثلثنا ینهما)
الاول ایکی به او چنچی برکنه ادخال ایدوب بوابی کادیله که اگر سن بنم ایکی بنی کچر سه سنک مالک ایکیسیده
سنک اولسون و اگر زنی کچر سه سنک سنک اوزر بکه بنم ایچون برشی لازم کل دیمکله حرام اولمز و لکن
هر قنغیسی کچر سه مال مشروطی اول اخذ ایدر و كذلك ایکی کسند نفقه ایلسدر لقیان مالی ایکیسندن
صواب انکله بیله اولانه مشروط او نوره صحیح اولدی و اگر مالی ایکیسندن هر بریچون مشروط او نوره
مسابقه جاز اولدیغی کبی جاز اولدی (وقوله بمقعد العزم من عرشک) دعا یدن کسندک اللهم انی اسئلك
بمقعد العزم من عرشک قول مکروه اولدی بمقعد لفظی ابکی عبارت ایله روایت او نوره روایت اولی عقددن
و روایت ثابته قهود دندر و روایت ثابته شک گراهننده شک بودر معنائک الله تعالی اوزره استعمال سیچون
یعنی محال اولسیچون و كذلك روایت اولیده مکروهدر الله تعالی شک عزی عرشه متعلق اولق ایهام ایدر
حالبو که عرش حادثر بو وجه اوزره عرشه متعلق اولانده بالضروره حادث اولور و الله تعالی عزی قدیمدر
اندن از لا و ابد ایتک اولمز و امام ابو یوسف بودعاده بأس بوددر دیدی * فقهه ابواللیث دخی بأس اولمغنی
اخذ ایددی روایت اولنان حدیث شریف ایچونکه * حضرت رسول علیه الصلاة والسلام دعا سندن
اولدی * اللهم انی اسئلك بمقعد العزم من عرشک و منتهی الرحمة من کتابک و جدک الاعلی و کلک التامة
و رجا اولنور که بودعائک جاز اولسنده سر عزی عرشک صفتی قیلتی جاز اولسیدر * زیرا عرش قرآن *

عظیمه بحمدیله و کرم الیه بوصوفدرو کذلک عز الیه ده موصوفدرا حد اوزره دخی دکادر له تحفه شاعرش اعظم
 هیت و کمال قدرت موضویدرا کر چه کیم حق سبحانه و تعالی اندن مستغنی ایسه ده (و قوله بحق فلان)
 ودخی دعا بدن کسه ندک بحق فلان دیمسی مکروه اولدی و کذلک نیتیک و اولیک حق ایچون دیمسی
 (و بحق نیک و مشعر الحرام) دیمسی مکروه اولدی * زیرا الله تعالی اوزره خلق ایچون حق
 یوقدر الله تعالی دیندیکی کسندی رختنه مختص قبل اوزرینه واجب اولمقسنین * و اگر برجل غیریه
 بحق الله تعالی و بالله تعالی سن شو بله ایده سن دیمسه اول شئی ایستک شرعاً ناک اوزرینه واجب اولن اگر چه
 کیم اولی اولان اول شئی ایستک ایسه ده (و احتکار قوت البشر و البهائم فی بلد یضرب باهله) ودخی مشریده
 اولان انسانک و حیوانک از بغنی الوب اول شهرک اهلاند ضرر ایدر چک قدر حبس ایتمک مکروه اولدی * رسول
 علیه الصلوة و السلامک (الجالب مرزوق و المحکر ملعون) قول شریف ایچون ودخی اول از فده عا شک حق
 اولدیغیچون ودخی اول از بغنی بیعدن امتناعده اول بلده اهلنک حقلمر بنی ابطال اولدیغیچون احتکار مکروه
 اولدی ایمدی قاضی اوزره اول محکرمک کندونک و اهلنک قوتندن فضلده سفیع ایتمک ایچون امر ایلمک واجب
 اولور پس اگر بیع ایلمسه قاضی اول محکرمی تعزیر ایدر قول صحیح بودر که اگر بیعدن امتناع ایدر سه قاضی
 آتی اعدنک اتفاق اوزره بیع ایدر اول از بغنی حبسک مدتی قرق کوندر بعضی بر ایدر دیدی و بومدت محکرمک
 دیناده معاقب اولمسی حقه مددر لکن مدت هر نه قدر قلیل اولور سه ده آتم اولور (لا غلظة ارضه و یجوز به
 من بلد آخر) کند وارضنک غله سند و بلد آخردن کندونک کتوردیکی غله ده بیع ایلمه امر ایلمه * زیرا کده نیک
 حق خالصدر اکا عا ندک حق تعلق ایتمدی (و لایسرع حاکم الا اذا تعدی الار یا بعن القیمة تعدیافاً حنفیه
 بمشورة اهل الرأی) و حاکم رخ و یرمز الاجتنان اهل سوق تعدی فاحش الیه قیمتدن زیاده تعدی ایدر سه اهل
 رأیک مشورتیه ترخ و یرز (بیکه امساک الجمادات ان کان یضرب بالناس) کو کر جن قوشلرین امساک ایست
 اگر ناسه ضرر اولور سه مکروه اولدی و بی قاضیخان ذکر ایلمدی و قیده ذکر اولندیکه رکسندک کو کر جنلری
 اولوب طام اوزرینه چقبوب مسلمانلرک عورتلری اوزره مطلع اولدیغنی حالده اول کو کر جنلری اوچو سیدی
 اول کسند تعزیر اولنور و اشد متعله منع اولنور و اگر ممنوع اولور سه اول کو کر جنلری محتسب یوغازلر
 (و مستحب فم اظافیره یوم الجمعة) و مسلم اولان کسند به طر نقلمرین چهه کونی کسندک مستحب اولدی قاضیخان
 دیدیکه برجل طر نقلمرینک کسمسچیچون و باشنک تراشچون یوم چهه بی وقت تعیین اینسیدی فقه ایدر بلرکه
 اول کسند طر نقلمرین کسمسکی و تراش اولغنی یوم چهه نیک غیر یوم چهه کونه تاخیر فاحش الیه تاخیر
 اینسیدی مکروه اولور * زیرا طر نقلمری اوزون اولان کسندک رزق ضعیف اولور پس اگر حدی تجاوز ایتموب
 اختیار الیه تبرکا تاخیر ایدر سه مستحب اولور * حضرت عائشه رضی الله عنها رسول اکرم علیه الصلوة
 و السلامدن روایت ایلمدیکی حدیث شریف ایچونکه تحفه قیاس رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم (من فم اظافیره
 یوم الجمعة اعاده الله تعالی من البلیا ال الجمعة الاخری و زیاده ثلاثة ایلیم) بیودی یعنی رکسند طر نقلمرین
 چهه کونی کسیدی الله سبحانه و تعالی جل شانده اول کسند بی چهه اخیایه و ارتجده و جمعده دن اوج کون
 زیاده بلاردن امین ایدر دیمکدر (و حلق عاتنه و تنظیم بدنه بالاغتسال فی کل اسبوع مرة) ودخی مسلم
 هر هفته ده برکه و اودر بنی تراش ایدوب و بدنی غسل الیه انک ایلمک مستحب اولدی * فیه ده دیدیکه افضل اولان
 هر هفته ده طر نقلمرین کسوب و بیغنی قرقوب و بدنی غسل الیه پاک ایتمکدر اگر هر هفته ده ایدر سه اون بش
 کونده برکه ایتمک کر کدر و قرق کونده نکره تر کده عذر اولور پس افضل اولان هر هفته ده و اوسط اولان اون
 بش کونده در و ایدر قرق کونده در و قرق کونک ماوراستنده عذر اولور عیده مستحب اولور * و بحقیقده ذکر
 اولندیکه تحفه ایچون بن الخطاب رضی الله عنه حضرت نلری یاز دیکه اگر ارض عدو ده طر نقلمرین بکزی اوزاد رسکن
 تحفه قاق اوزون طر نقلمرین سلاحدر و مجاهد ایچون دار حربه مندوب اولدی اگر چه مجاهد طر نقلمرین کسندک
 فطرندن ایسه ده * زیرا چغان مجهدک لندن سلاح دوشسیدی و کاعدو قریب اولسیدی از اولور مجهد
 طر نقلمر الیه عدونک دفعنه قادر اولور و طر نقلمری دار حربه اوزاتمق بی قرقه نیک نظیر ایدر کسنددر و غازی
 حقه در حربه اوزاتمسی مندوب البهدر عدونک کوزینه زیاده مهانتلو کورنک ایچون (رجل تعلم

الصلاة او نحوه ليعلم الناس و آخر ابعامل به فاول افضل) رجول علم صلوتي و دخي عبادته متعلق اولان شينلری ناسه بيلدرمك ايجون تعلم اينسیدی ورجل آخر انرايله عمل ايجون تعلم اينسیدی رجل اول ثابدين افضلدر * ز برا خاقه اعليک متفقي اکدر خبر برده وارد اولد بکه بر ساعت مذا کره علم بر کيچي احيا ايتمکن افضلدر فناواي قاضيخاندو بيله ذکر اولندی و دخي فتاواي مذکورده ديد بکه بر رجل والدینک اذنسز طلب علمه چقيسیدی انده باس بوقدر و اول کسننه بو بنده عاصی اولدی بعض ديد بکه ابو ينک اذنسز طلب علمه چقمسی صقالو او اورسه دروا کر امر داو اورسه خر و جدن منع اولنقى لابدر قاضيخانک علم ايله مرادی علم شرعيدر و شرعه متفعم به اولان علدر علم کلام وانک امثالی دکلد ارمام شافعيدين روايت اولنان شی ايجونکه تحقیقا امام شافعی الله تعالى بر قولنی کبارک اکبر بنه القسا اتمک علم کلامه القسا ايتمکن خبر اولدر دیدی پس انلرک زمانلرده متداول اولان علم کلامک حالی بويه اولديسه فلاسفه نك هذيانلری ايله مختاروط و مز خرف باطیلي بيننده معمور اولان کلامی نه ظن ايدرسين * و دخي قاضيخان ديد بکه بر رجل يلد بکه تحقیقا فلان کسننه منکری تعاضی ايدراک بو حالی باباسنه يازمق جائز بيدر فقهمسا ديد بکه اگر ييلنورسه که باباسنه يازاسه باباسی اول کسننه بی اول منکر دن منع ايدر و معننه قادر اولور انک ايجون باباسنه يازاسه حلال اولور و اگر باباسی منع ايتمکه قادر اولدغی بنمزه پتھما عداوت واقع اولسون ايجون يازمق جائز دکلد و ککذک ابني جل مايننده وسلطنتله رعایا وعسکر مايننده ذکر اولل کبدر امر بالمعروف و واجب اولن لاچن ييلنورسه که انلر سمع ايدرسه اولور * چن بر رجل صائم اولوب و نماز بن قیلسه و ايله ولسائيله خلقه ضرر ايدرسه انده اولان شينی ذکر ايتک غيبت اولن واکرانک زجری ايجون سلطانه اخبار اولتسه اخبار ايدن آتم اولن بر رجل بر مسلم قراندا شتک مساوی سنی اهتمام وجهی اوزره ذکر اينسیدی انکله غيبت اوزر غيبت اولزمان اولور که غضب وجهی اوزره سب مراد اولورسه اوور * حافظ ابو الیثدن حکایه اولندی ديد بکه بن اوج شينک حفته فتوی و بر مشيدم اندن رجوع ايتدم * بری اولدر که معلم ايجون تعليم قرآن اوزره اجرت اخذ ايتک حلال اولز بيو فتوی و بر مشيدم * و بری دخي عالم اولان کسننه قریه لراوزره چقبوب کر سگ لایق دکلد بر پس اهل قریه انکيچون شی جمع ايتکی مذکر اولور دیو فتوی و بر مشيدم پس بو اوج فتواک کلسندن رجوع ايتدم دعش * صله رحم واجبه در کر کسه بر سلامه و نحيته و هدیه ايله اولورسه ده و اقرار يته مقارنت وانله احسان ايدوب وانله اطفته معامله ايتک وانلرايله هم مجلس اولق وانلرايله مکالمه ايتک و ذوی الارحامی غبايه بی بو مابعد يوم زیارت ايتک * ز انلری زیارت الفت و محبتی زیاد ايدر بلکه اقر باسی اوللری هر چه ياخود ايد بر زیارت اولنور و هر قبيله و عشيرت کند و لک مساواسی اولان کسننه اوزره حق اظهار ايتک ايجون نصرت ايدوب و از قشقه يداوحده کبی او او و مضایبی بعضیسنک حاجتی رد ايتز * ز بر ارد قطعيه ندر حديث شريفده وارد اولد بکه صله رحم عمری زياده ايدر و حديث آخرده قاطع رحم اولان قوم اوزره ملائکه نازل اولنور و بعض حديثلرده دخي وارد اولد بکه تحقیقه حق سبحانه و تعالی حضرتلری رحمتی صله ايدن کسننه به صله ايدورون حقی قطع ايدن کسننه بی قطع ايدر والله اعلم (فصل) ذخيره ذکر اولنديکه تحقیقا صفة ايمانی ناسه تعالیم ايتک و اهل سنت و جعتک خاصيتلرين بيان ايتک هم امور ندر و سلفده کلان علماء الله تصنیفلری وارد و صفة ايتک اختصار اوزره اولانی (ما صرفی لله تعالی به قبلته) شول شينکه الله تعالی انکله امر ايلدی بن انی قبول ايتدم (و ما نه انی عنه انتهت عنه) و شول شينکه الله تعالی انی نهی ايلدی بن اندن اجتاب ايتدم پس چنان بر کسننه بو کلامه قسليه اعتقاد ايدوب ولسائيله اقرار ايدرسه انک ايمانی صحیح اولور و مؤمن اولور * و دخي ذخيره ذکر اولنديکه چنان بر رجل ديسد بکه بنم ايمانم صحیح بدم بر بوخسه دکليدر اول کسننه خطا اينسیدی الامر که اول شينی نفي مراد ايله شول کسننه کبی که بر شی نفیس ايجون بن بايم بوشينه راحدر رغبت ايدری بوخسه ايتری ديه و بر کسننه ايماننده شک اينسه ياخود بن مؤمن ان شاء الله تعالی ديسه اول کسننه کافر در الامر که تاويل ايدوب ديه که دنسادن مؤمن اولد بغم حاليه چقارم ب بوخدر جرد کفر اولن * و محبطده ذکر اولنديکه بر کسننه کفر اولان لفظی ايراد اينسیدی مع هذا اول لفظک کفر

اولدیفته علی ایله بیله اگر عن اعتقاد تلفظ ابتدی ایس دیشک بو قدر که اول کسند کافر اولور و اگر عن اعتد
اولوب یا خود اول لفظک کفر اولدیغین بیلیرب تلفظ ابتدی ایسه ولکن اول لفظی کسند و اختیار ایله
تلفظ ابتدی ایسه عامه فقههافته کافر اولور جهل ایله عذر اولمز و اگر اول لفظی تلفظ قصد ایتمیرب
بر لفظ آخر تلفظ ایتمک مرادی ایکن اسانندن کفر اولان لفظ جاری اولدسه مشلی اگر دیک مراد ادرسه که
حق بود که سن خداسین و بزنتک قوللر بکر پس اسانی اوزره بو کلامک عکسی جاری اولسیدی کافر اولور *
واجناسده محمدن نصار وایت اولندیکه تحقیقا برکسند اکت دیک مراد ایدوب کفر ت دیسیدی تحقیق
اول کسند کافر اولمز فقهایدیلر که بوسوز انک بینیله الله تعالی نیک بنی اوزره مجواهر فاما قاضی اتی تصدیق
ایلز و برکسند کفری اضمار ایسه یا خود ایهام ایسه اول کافر درو برکسند انیله طایبه کافر اولسه حالبو که
قلبی ایمانله مطمئن اولسد اول کسند بزم فتمده و الله تعالی قتنده کافر اولدی محضده بوله ذکرا و اندی * و سیر
اجناسده ذکر اولندیکه برکسند غیره کفر ایله امر ایتمک ایچون عزم ایسه اول کسند عن ایتمسبله کافر اولور
و برکسند کلمه کفر ایله تکلم ایسه و برعری کسند اکا کولسه اول کولن کسند کافر اولور الامکر اول غیرک
کولسی کلام مضحک اولقله ضروری اوله بو تقدیرجه کولن کافر اولوزا کر کلمه کفر ایله مذکرا اولان کسند تکلم
ایسیدی و قوم دخی اول مذکرک تکلمنی قبول ایسه ردی پس اول قومک جمله سی کافر اولدیلو کتدو
نفسنک کفرینه رضایانفاق کفر در و اما غیرک کفرینه رضاده اختلاف اولندی و شیخ الاسلام خواهر
زاده سیر شرحده ذکر ایدیکه تحقیقا غیرک کفرینه رضا کفر در قیچان کفره اجازت و ربوب یا خود اختیار
ایدرسه و اما قیچان ذکر اولندی کبی دکل ایسه ولکن بطبعه شعر بر و موذی اولان کسندک کفر اوزره موئنه
یا خود قتلنه محبت ایدرسه که حتی الله تعالی اکتانقام ایله پس بو کفر اولمز * و برکسند حق تبارک و تعالی نیک
(ربنا طمس علی اموالهم و اشد علی قلوبهم فلا یؤمنوا) قول شریفنی نامل ایسه بزم دعا ایله بیکم نشینک
ضحکی کا ظاهر اولور و بوقیاس اوزره قیچان بر طسال اوزره برکسند دعا ایدوب دیسه که الله تعالی سنی کفر اوزره
اولدرسون و دخی الله تعالی سندن ایمانی سلب ایلسون دیسه و دخی بونک امثلی کلام الله دعا ایسه اول کسند
اول ظلمک ظلمی و خلقه اذاسی اوزره الله تعالی نیک اکتانقانی مراد ایسه بو دعا اول کسند به ضرر و برمز *
و ذخیره صاحبی دیدیکه تحقیق امام اعظم دن روایت اوزره مطلع اولدی که تحقیقا غیرک کفرینه رضا کفر در
من غیر تفصیل * و دخی برکسندک خاطرینه کفر ایجاب ایدر شیلر خطورایتسیدی اکر انکد تکلم ایدرسه
حالبو که اول تکلم ایچون کوره اولنش اولسیدی کافر و برمز و بو محض ایتمک * و برکسند حلال حرام
اعتقاد ایدسیدی یا خود حرامی حلال اعتقاد ایدسیدی کافر اولور اکر حلال اعتقاد ایدسیدی حرام ایسه
ایسه و اگر حرام لغیره ایسه کافر اولمز اکر چه حلال اعتقاد ایدرسه ده و کافر اولمز الا اول شینک حرام لغی
دلیل قطعی ایله ثابت اولورسه اولور و اما قیچان اول شینک حرامی برکسندک اختیار ایله اولورسه کافر اولمز
و تحقیق بو بایده کلام فتاواده مستوفی اولدی طایبه لازم اولان کامر اجعت ایتمکدر * و مسئله لایق اولان
صباحده و اخشامده بو دعا تهود ایتمکدر * زر بو دعا کفر دن عصمته سیدر سید البشر کد دعا سیله (اللهم انی
اعوذ بک من ان اشرك بک شیئا و انا علم و استغفر لک لالا الیک انت علام الغیوب) بوندنصر کفر ایچان رسمه لده کفر
ایجاب ایدر و جهل اولسیدی و انی منع ایدر وجه واحد بو ایدسیدی عالم اول منع ایدن و جهه میل ایدر و جو
وجه واحد اوزره ترجیح اولمز * زیرا ترجیح دلیل لک کثرینه واقع اولمز و دخی شون احتمال ایچونکه تحقیقا تکلم
کفر ایجاب ایلز و جهه ادا ایله * بوندنصر که فتاوا ای قاضیخانده مسطور اولان مسأله ندر که تحقیق ایست
تو به سی مقبوله در بیک امانی مقبول دکدر * زر کافر اجنبدر الله سبحانه و تعالی ی عارف اولنک
غیر ایدر ایمان و عرفان جهندن مبتدیر و فاسق عارف در و حال حال بقا در بوقه ایسه ابتدادن اسه ایدر و مطلق
فاسقک تو به سنک قبولنده دلیل حق تبارک و تعالی نیک (و هو الی قبل اثوبه عن عباده) قول شریفینک
اطلاقدر * بن دریمکه فتاواده ذکر اولندی که برکسند تو حید ایله اقرار ایدر و سالتی انکار ایدر قیچان اول
کسند لاله الله دیسیدی مسلم اولمز و قیچان لاله الله ایله بیله محمد رسول الله دیسیدی مسلم اولور کذلک
ابتداء محمد رسول الله دیسیدی مسلم اولور یا خود بن اسلامه کدرم دیسیدی مسلم اولور و اما ایدر

و نصرانی قیچان یونلر ایوم لالا لاله و محمد رسول الله دیسه لر اسلامه حکم اولمز * ز برانلر لاله الاله دیرلر
 پس قیچان استفسار ایلسک حضرت محمد علیه الصلاة والسلام سیز رسول دیرلر پس بولک ایمانه دلالت ایتمز
 مادامکه اولدیغی دیندن تبری بی کلمه شهادته ضم ایتمدیکه و قیچان نصرانی اشهد ان لا اله الا الله دیوب
 نصرانی لکن دخی تبری ایلسیدی اسلامه حکم اولمز بهود بلکه داخل اولسی جوازی ایچون * زیرا
 یهودی لاله الاله دیراکر دین اسلامه داخل اولدم کلامنی زیاده ایدرسه احتمال زائل اولوب
 اسلامه حکم اولمز و کذلک قیچان بن مسلمان دیسه مسلم اولمز * ز برابونک مناسی بن حقه انقیاد ایدر بن
 دیمکدر و هر دینک صاحبی زعیمجه کندونی او یله قیاس ایدر امام اعظم مدن روایت اولاندیکه قیچان نصرانی
 یاخود برهودی بن مسلمان دیسه یاخود مسلم اولدم دیسه سؤال اولمز که سن نه شی مراد ایدر سن اگر دیرسه که
 بن بو کلام ایله دین نصرانی بی یاخود دین یهودی بی ترک ایلمه دیوب دین اسلامه داخل اولق مراد ایدر بن اول
 کسنه مسلم اولدی و اگر دیرسه که بن دین حقه مسلمان بو یله دیمکله مسلم اولمز و اگر سؤال اولند یغی صورده
 جماعتله نماز قیلرسه مسلم اولور و اگر سؤال اولمز دین اول یاخود جماعتله نماز قیلر دین اول فوت اولورسه مسلم
 اولمز و اگر بت پرست اشهدان لاله الاله یاخود اشهدان محمد رسول الله دیسه مسلم اولور * ز برابت برست
 ایکی امر کجی بیسنی منکر در پس هر قغیسنه شهادت ایدرسه اسلامه داخل اولور بر مسلم و بر نصرانی بر شیک
 شر استنده نزاع ایلسه لر دی دینلر بیکه تحقیقا اول شی مسلمه بیع و انور نصرانی بی بیع اولمز پس نصرانی دیسه که
 بن مسلمان بو یله دیمکله مسلم اولر الا مکر نصرانی بنده سنک کبی مسلمان دیه * فقها دیلر که لایق اولانک مسلم
 اولسیدر * ز بر کلامی غیرک کلامنه جواب اخراج ایلمدی و امام اعظم مدن روایت اولندیکه تحقیقا نصرانی
 بن مسلمان دیمکله مسلم اولور * ایکی نصرانی رنصرانی اوزره شهادت ایلمه لر که تحقیقا بولونصرانی مسلم اولدی
 و نصرانی مسلم اولد یقن انکار ایلسیدی اول ایکی نصرانی نیک شهادت لری مقبوله اولمز و کذلک اهل اسلامدن
 بر رجل ایله ایکی مره شهادت ایلمه لر دی شهادت لری مقبوله اولمز اول نصرانی دینی اوزره ترک اولور و جمیع اهل
 کفرانده مساو ایدر و اگر ایکی نصرانی بر نصرانی مره اوزره بو مره اهل مسلمه اولدی دیو شهادت ایلمه لر دی
 جائز اولدی و اول نصرانی اسلام اوزره جبر اولور و یونلر کجه سی امام اعظم فولی اوزره در و نوادرده
 ذکر اولندیکه بر رجل ایله ایکی مره اهل اسلامی اوزره شهادت لری قبول قیلنور و دخی ایکی نصرانی نیک نصرانی
 اوزره شهادت لری تحقیقا بولونصرانی مسلم اولدی دیو قبول قیلنور دیدی و انشاء بالصواب

* (کتاب النکاح) *

بو کتاب نکاح احکامی بیاندهدر * و فتا که مصنف کراهت و استحسانک بیانندن فارغ اولدیسه نکاح
 احکامنی بیانده شروع ایلمدی * ز برانکاح کاه اولور استحسان اولنور و کاه کی ره کور بولور * لغت جهتمدن نکاح
 معنائنده اختلاف اولندی و صاحب شیط و صاحب کافی دخی اکابیع اولوب و سایر محققین نکاح معنای
 اغویسی ضم و جمع اولق اوزره اختیار ایلمه لر شاعر دیدی (ان القبول تنکح الایامه اللدوة الارامل الیتاما)
 یعنی مره بی کندو نفسند ضم و جمع ایدر معنائنده * نکاحه نکاح تسمیه سنه باعث ایله شرعاً ایکی زوجک یعنی
 زوجله زوجنه نک بری آخرینی کندو به ضم ایتمک اولدیغی ایچون باوطی جهتمدن یاخود عده جهتمدن حتی
 ایله بر قبولک ایکی قنادرینه و ادبیک ایکی بی بر برینه تشبیهی وارد و شرعاً نکاح معنای (عقد موضوع
 الملك المنعة) ملک منعه ایچون وضع اولمش عقددر یعنی رجلاک مره دن استغنیعیدر و بولک منعه یعنی
 احتیازدر زیرا جمیع ملک بمن ایچون وضع اولمش عقددر اگر چه کیم بعض صورتلرده ملک بمن ملک منعه به
 تابع اولدیسه دیس بزم قلمزده بی محله الفظنک زیاده اولسنه حاجت بو قدرته کیم نه ایله ده غلمان و بهام یعنی
 احتیاز زیاده اولدیغی کی ز بر غلمان و بهام تک تملیکی ملک منعه به اولکله و طندرا کاتب دکادر * عقد ایله مراد
 مصدر اولان عقددر بو خسه متکلمک فعلی ایله اولان معنای مصدری دکادر و بو عقد تصرف شرعی ک
 اجراسی اولان ایجاب و قبولک ارتباط ایدر بلکه عقد همان اجزاء مره تبیطه در یعنی ایجاب و قبولدر مثالی زوجت
 کبی کذلک همت و اشتیاق پس شارع بعض مر کبات اخبار به بی انشاء قیلدی شول حیثیته که قیچان انشاء
 بولسیدی اوزرینه حکم شرعی ترتب ایدر و معنای شرعی انکله یله بیانور مثلاً قیچان زوجت و زوجت

دیلسیدی معنای شرعی بولندی اولکدنکاحدرانک اوزرینه حکم شرعی ترتیبایدراول حکم شرعی ملک
 معتمدرو کذلک قیابعت واشتریت دناسیدی معنای شرعی ترتیبایدراواکه ملک بیدردخی لفظاناشائی
 ابله معناسی ینتدعه علاقه قوه اولدیغی ایچون معنائل لفظ انشایدن تخلف ایتمز * زیرا انشایر معناسنک
 لفظله ایجادیدر که اول معناسوجودده لفظه مقارن اولورالفاظا انشاییده معانیتک اسامیبله تسبیله اولور
 شولجهته که کیع ونکاح ذکر اولور و بواکسیبله ایجاب وقبول می ادا اولور بواجلدن بومسأله عقد
 اوزر. نکاح اطلاق اولور مع هذاعقدشرعانکاح ایچون وضع اولمشدرتکیم بیلیمش ایدلکس ظاهر
 اولدیکه ملک المتعة فولده اولان لام وضع ایچون صله دکدر بلکه غایت ایچوندر بس گانه نکاح بر معنی ایچون
 وضع اولمش رقعقدر که اول معنی اوزره ملک معتمد ترتیبایدرو تحقیق بومسأله درت علت واردردن علیها علیه
 واردرد که ایکی عقدایدیچیدردر و علیها مادیه واردرد که ایجاب وقبولدر و علیها صوربه واردرد که ارتباطدر و علیها غایبه
 واردرد که استماعدر * امدی بویحث صدر الشریعه نیک ذکر ایلدی بی قولک تحقیقیدر اگر چه کیم عبارتئی افاده دن
 قاصره ایسه ده و اوزرینه وارد اولان شی * و تحقیقه قبله مندفع اولور که تحقیقه صدر الشریعه اولان نکاحی (عقد
 موضوع ملک المتعة قولیه تفسیر بیلدی ونکاح ذکر اولانسان ارتباطله بیله ایجاب وقبول اولمش نصریح
 ایلدی بس بوندن لازم کلدیکه ایجاب وقبول ارتباطله بیله معنای نکاح اوله اندنصرکه (فان الشرع بحکم
 بان الايجاب واقبول الموجودین حصار ترتباط ارتباط حکما فیحصل منه معنی شرعی بکون ملک مشتری
 اثراله فذلک المعنی هو البیع قولندن ایجاب وقبولک معناسی هیتیه بیله نکاح اوراق فیه اولدی حالبوکه
 ینهماده منافات واردرد بوندنصرکه فذلک المعنی هو البیع فالمراد بذلك المعنی المجموع لمرکب من الايجاب
 واقبول مع ذلك الارتباط الشرعی قولنک مفهومی بیع ونکاحک ایکسی * هذاولمایدردیوخسه احددهما
 آخرک معناسنده اوراق دکلدرو بودخی ایکی منافایته منافیدر واندفالک وجهی بر تم قریر ایلدیکنر کلامدن
 ظاهر درسن تأمل ابله (بسن حال الاعتدال) نکاح حال اعتداله مسنون اولور یعنی جماعه شوق قوی
 ابله جماعدن فوریدیننده مسنون اولدی (ویجب فی النوقان) رشوق قویده واجب اولور (ویکره الخوف
 الجور) وجور خوفی ایچون مکروه اولدی یعنی حقوق زه جیهه عدم رعایتدن خوف ایچون مکروه اولدی
 (وینقه بايجاب وقبول) ونکاح ایجاب وقبول ایله حاصل اولور یعنی متحقق اولور بايجاب لفظنک باسی
 ملایسه ایچوندر تکیم بذیت البت بالبحر والمدرده اولدیغی کبی استعانت ایچون دکلدن تکیم کنت باقم ده
 استعانت ایچون اولدیغی کبی * زیرا اگر باستعانت ایچون اولسه ایجاب وقبولک اجزاه مادیه اولمشی منافی
 اولور و ایجابله می ادا عافیدیک کلامندن تقدیم اولنان کلامدر * ایجاب تسبیله سبایعت زیر ابو کاقبول متصل
 اولسه عقدک وجوددنی ایجاب ایدر یاخود آخر ایچون مخیر اولمشی ثابت اولور (وضعه للمعنی) ایجاب وقبول
 اصل لغتده معاضی ایچور وضع اولدیله یعنی زمان ماضیده حادث اولان شیدن اخبار ایچون وضع اولدیله
 بونک شرط قبلتسه باعث زیر انصرف شریعتک انشایی یعنی ایجادیدر ونکاح دخی کذلک بویله در
 انصرف شرعی ایسه بیلنمرا الاشرع له یلنور و شرع لغتده ماضیدن اخبار ایچون وضع اولنان لفظی تحقیق و شیوه
 دلالت ایدن بویتحقیقا انشاده استعمال ایلدی بس بوتقدیرجه فضاء حاجت اوزر زبانه دلیل اولور بس
 بونده اشارت واردرد که حاضرده کتانه نکاح منهقد اولمز * زیرا تحقیق برکتسه برشی * اوزره برمی آبه یازسه که
 نفسکی نکاح و بیع الله ومی آمدخی اولشی * اوزره رجلاک یازد یعنی کلام عقبه نفسی سکاثر و بیع بدم دیوبازسه
 نکاح منهقد اولمز معراج السرایه ده بویله ذکر اولندی (ازوجت) مثالی زوجت لفظی کبی یعنی زوجت
 نفسی معناسنه اگر بولنمرا * اذن صادر اولورسه یاخود زوجت یعنی معناسنه یاخود زوجت موکلی معناسنه
 و بونک امسالی کبی اگر جلدن صادر اولورسه (وتزوجت) ودخی تزوجت لفظی کبی (و بماوضه له
 والاستقبال) و ذکر اولان کبی نکاح منهقد اولور شول وضع اولان ایکی افضل ابله که یری ماضی ایچون و آخری
 استقبال ایچون وضع اولدیله یعنی صیغه امر ایچون وضع اولنان لفظا استقبال ایچون موضوعدر (کزوجت
 و زوجت) استقباله معنال زوجتی کبی ماضی به مثال لفظ زوجت کبی و بماوضه اقبول ایجاب وقبول اوزره
 عرف اولسنده استقبال ایچون وضع اولن ایجاب وقبولدن اولدیغنه اشارت ایچوندر * زیرا صاحب

هدايه ديد كه نكاح ايجاب و قبول ايله منعقد اوورايكي افظله كه اول ايكي افظله ماضيدين تعبير اوونوراند نصكره
 ديد كه و نكاح ايكي لفظ ايله منعقد اوورايكي سنك بريته ماضيدين تعبير اوونور و آخر ايله مستقبلين تعبير اوونور
 و منعقد بلظنين كليل بن اعداد ايلدي انك اووزينه تايه ايجونيكه شول ايكي لفظكه بري ماضي و بري مستقبلدر
 ايكي سيده ايجاب و قبول ايجون دكلدر بله زوجني قولي تو كيدر و زوجت قولي حكما ايجاب و قبولدر*
 زيرا واحد نكاحده ايكي طرفه ولي اوور و جمع بونك خلقي اووزره در نكاحم عن فر ب موعنده كلور*
 و صاحب وقايه و صاحب كثر بو ايكي سيده كانه زعم اينديلر كه تحقيق اهدايد نكاح ايله منعقد بلظنين قولي
 محتاج اليه ك غيري اولق زوجي اووزره بنا كه تحقيق ماضي و مستقبل ايجون وضع اولنان لفظ ايجاب و قبولدر
 بس ايكي سيده اختصار قصد اينديلر پس صاحب وقايه ديديكه (و منعقد بايجاب قبول لفظه ماض و زوجت
 و تزوجت اوماض و مستقبل كر زوجي فقال زوجت) يعني نكاح ايجاب و قبول ايله منعقد اوور اوبله ايجاب
 و قبولكه ايكي سنكده لفظلاري ماضي در زوجت و تزوجت كبي باخود اول لفظك بري ماضي و بري مستقبلدر
 مثلي زوجني و زوجت ديتلديكي كبي* و صاحب كثر ديديكه (و منعقد بايجاب و قبول و ماض و ماض
 او احدهما) يعني نكاح ايجاب و قبول ايله منعقد اوور اوبله ايجاب و قبولكه ايكي سيده ماضي ايجون وضع
 اولندي باخود ايكي سنكدين بري ماضي ايجون وضع اولندي* و كثر شارحي زيلعي ديديكه يعني نكاح ايجاب
 و قبول ايله منعقد اوور اوبله لفظلاري ايله كه انرا ماضي ايجون وضع اولنديلر باخود ايكي سنكدين بري ماضي ايجون
 و آخري استقبال ايجون وضع اولندي بس مستقبل ايجون وضع اولنان لفظي ايجاب و قبولدر اينديلر بو ايسه
 كتابلر مختافدر عجبدر كه زباني بووندر نصكره ديديكه و بومعني ذكر اولنان كبي احدهما ماضي او اوب و آخري
 مستقبل اولديغي وقتده دخی موجود در مثلي احدهما زوجني ديوب و آخر دخی زوجت ديمك كبي* زيرا
 زوجني قولي نو كيدر و انابت در زوجت قولي انك امرينه امثالدر پس بونكه نكاح منعقد اوور* زيرا
 مصنف زوجني لفظني شطر عقد قيدي و شارح نده مصنفه موافقت ايندي اندن نصكره زوجني لفظني نو كيد
 و انابت قيدي بووندر نصكره دخی زياده عجبدر كه تحقيقا صاحب هدايه بو دقيقه اووزره تذييه ايش ايش ايكر ذكر
 اولنان فاضلر بو كانه كيفيته منته اولديلر* الحمد لله ما هم الصواب ولي المرجع والمآب واستقبال ايله
 معارضه متناول اولوروشي امر ادا اولق جا ر اولور عراج الدر ايه ده شيخ حيد الدين نقل اولن شي ايجونيكه
 تحقيقا شيخ ديديكه ماضي و مستقبل ايله انعقاد نكاحك نظيري رجل ديمكدر كه (اني تزوجك) يهي بن سني
 تزوج ايدر ميسر مره دخی زوجت نفسی منك يعني بن نفسی سكا تزوج ايلدم ديمكدر امدی نكاح صحیح
 اوور (ونام ايمانمناه) اگر چه كيم ايكي عاقدك هر بري ذكر اولنان لفظلارك معناسني بيلمزل ايسه ده
 فتاوی ظاهر يه ده ديديكه بر رجل بر هر آفي افظ عربيه ايله يا خود معناسني بيلمديكي بر افظله تزوج اينديدي
 اگر مره اول لفظله نفسني تزوج ايتدسه اگر ايكي سيده بيلورسه كه بو افظله نكاح منعقد اوور كلی قنده
 نكاح صحیح اوور اگر چه كيم اول لفظك معناسني بيلمزل ايسه ده و اگر ايكي سيده بو افظله نكاح منعقد
 اولديغي بيلمزل ايسه لايق اولان نكاح منعقد اولقدر بس بو عدم علم مسئله سي طلاق و عتاق و تدبير و نكاح
 و خلع و حقوقدن ابراء و بيع و تليك مسئله ل نكاح جمله سنده جاريدر بس طلاق و عتاق و تدبير كنده واقعدر
 مصنف اني اصلاك عتاق ديمكدر ايلدي و قچان طلاق و عتاق ده جواب اينديدي لايق اولان بودر كه نكاح دخی
 انك كبي اولندر* زيرا لفظك معنونه علم قصد ايجون اعتبار اوونور انسه جد و هزل برابر اولان
 شيدد علم شرط قيلمزي جمع و بيع طلال اولان بونك خلقي اووزره در (و بقوله مادادو پذيرفت بلا ميم بعد دادي
 و پذيرفتي) و دخی نكاح ايتي عاقدك اسان فارسه ايله دادی و پذيرفتي قولر اندن نصكره ميسر دادو پذيرفت
 قوللر ايله منعقد اوور* يعني قچان مره ايجون ديسسه كه (خو ايشتن رني فلان دادی) يعني نفسكي فلان كسته
 يه زوجله كه و برر ميسر بس مره دخی ميسر داد ديسدي اندن نصكره رجله ديسسه كه پذيرفتي يعني قبول
 ايدر ميسر بس رجل دخی ميسر پذيرفت ديسدي نكاح صحیح اوور بوبله ديمكدر عرف ربابي ايجون نكاح
 صحیح اوور و مضر ائمه ذكر اولدو كه احتياط ميم ايله دادم و پذيرفتم ديمك كر كدر و نوح الدين نسفدين
 روايت اولندي كه تحقيقا نجم الدين دبر اولديكه لايق اولار مخاطب خو ايشتن رني دادی ديمكدر و مره دخی

خویشتر زنی دادم دیدم که * زیرا نکاح زنی ذکر نسز منع اولستند مشایخ اختلافی وارد آمدی
 بزنی لفظی ذکر بدن لابد در مسئله متفقند باها اولسون ایچون ذخیره بود بولد ذکر اولدی (کیچ و شراکه)
 بیع و شراکی چنان باعه دینسه که فروختی یعنی بیع ابدی بیسن بابع دخی فروخت دیسیدی اندنسه که
 مشتری به دینسه که خریدی یعنی اشتراد بیسن مشتری (خرید) دیسیده بیع صحیح اولور اگر چه کم بیع ابدی
 خریدم و فروختم دیدم یلرایسده عرفت چر بانی ایچون (لایسده بقوه عند الله و دمازن و شو بیع) شهود
 محضرنده بز ارایله صورت بدیله نکاح منع اولوز و كذلك شهود قننده بر رجل بر مر آه ایچون یومر آه بنم
 زوجه مدر دیسیدی و مر آه دخی یو بنم زوجدر دیسیدی نکاح اولوز و امام قاضیخان دیدیکه لایق اولوز
 جواب تفصیل اوزره اولقدرا کر رجل عقد ماضی فی اقر ایسیدی حالیه که بنه ماده عقد اولسیدی نکاح
 اولوز و اگر مر آه بر جگک زهی اولدیغی قرار ایسیدی و رجل دخی اول مر آهک زوجده سی اولدیغی اقرار
 ایسیدی یو نکاح اولور و ایکی سنک بودر لایله اقرار لری ایکیسی بیسده نکاح انشاسنی متضمن اولور
 اصلی اولبان عقدی قرار ایلری یونک خلاقی اوزره در کز بر اول کذب محضند (و دانات علی) و تعاطلی
 ایله دخی نکاح منع اولوز و تعاطلی ایکی عاقد لک یحیاب قبولدن برشی ذکر ایلیوب بلکه مهر دن بر مقدار
 شی اوزره رضائسه و زوج باخود و کیلی اول مقداری تقید ایوب و مر آه باخود و کیلی اول مقداری
 اخذ ایوب نفسنی تسلیم ایکندر و یونکه نکاح منع اولمه باعث بضاره هلاکدن سیاتنده مبالغه
 ایچو تدرو دخی بضمارک شایسته احترام ایچون تعاطلی ایله نکاح جائز اولدی و یو تعاطلی ایله بیع منع اولور
 زیرا بیع بیع مبنی بودر و یو جلدن بعض دیدیکه بیع خسیسده منع اولور بیع غنیمده منع اولوز یعنی بیع
 اهر جز شده منع اولور امور عظیمده منع اولوز (انما صح بلفظ نکاح و تزویج و ما وضع لقلک
 العین) و نکاح صحیح اولدی الا لفظ نکاح له و دخی تزویجه و دخی تملیک عین ایچون وضع اولنان لفظ له
 صحیح اولدی هبه کی و تملیک کی و صدقه کی و بیع و شراکی بیس نکاح لفظ ایچاره ایله و اعاد لفظ له
 صحیح اولوز * زیرا یو ایکیسی منفعتی تملیک ایچوندر (فی افعال) حالیه یو خسه استنباطه دکل بیس لفظ
 و صبت ایله ده صحیح اولوز * زیرا وصیت به الموت تملیک غیر ایچوندر و غایبه ایله دیدیکه یونک صحیح اولدیغی
 بیس وصیت به الموت قید اولدیغی وقتند در و اما چنان دینسه که بر قرین دلاهی سنک ایچون لایق شهود
 محضرنده وصیت ایلم دیسیدی و رجل مخاطب دخی قبول ایتم دیسیدی نکاح اولور انا خانیه دیدیکه
 تملیک ایچون وضع اولنان لفظ کایسبه نکاح منع اولور اگر مهر ذکر ایدر دیسیدی اگر موصی مهر ذکر ایتمدی
 ایسه مهر مسمی واجب اولور و اگر مهر ذکر اغرسد نیت ایله منع اولور یعنی و اگر مهر ذکر اغرسد مهر
 مثل نیت ایله واجب اولور (بشرط صحیح کل مر ایه و مدی بصط الاحر) و ایکی عاقد لک هر بری آخرک تلفظنی
 ایستمنی شرط قیلندی * زیرا بر لری نکاح الامنی ایستمنز ایسه طرفینک رضاری متحقق اولوز بیس یو تقدیر چه
 نکاح منع اولوز و تحقیق ایتمک که نکاح حاضرده کاتبه منع اولوز ایتمدی بر لری نکاح عبارت لری
 ایستمن لایدر (و حضور حرین و حرین مکافین ساهمین عاقد لک) و دخی ایکی حر مکلف بیس
 عاقل بالغ ایکی حرک باخود بر حر مکلف ایله ایکی حر مکلف لک حاضر اولری شرط قنندی مع ایکی عاقد
 قول لری ایستمنی اولدیغی حالیه * بعض دیدیکه ایکی شهید حاضر اولسی شرط قنندی عاقد لک
 قول لری ایستمنی شرط قنندی قول صحیح ایستمن لری بیس نکاح ایکی صاغرک حضور به منع اولوز
 و عاقد لک کلام لری فهم ایلم ایکی هندیک حضور به دخی نکاح منع اولوز و ایکی سرخوشک
 حضور به دخی منع اولوز اگر چه کم سر خوشانسن آیلده نصیره ذکر ایدر لایسه ده و ایکی شاهدک
 بری ایستمنه و آخرک اوزرینه کلام اعاده اولندقه آخر ایسیدوب و اولنی شاهد اعاده اولنان کلامی
 ایستمنه نکاح صحیح اولر الامام ابو یوسفدن بر و ایتمده استخمسنا مجلس منع اولور سه صحیح اولور و اگر یکی
 شاهدک بری صاغر اولسیدی صاغر اولبان شاهد اکا ایستمنجه دکن اعاده ایستیدی
 جائز اولدی و اگر ایکی شاهدک بری زوجک کلامنی ایستیدی و شاهد آخر
 زوجسه نکاح کلامنی ایستیدی اندنصره اعاده اولندقه زوجک کلامنی ایستیدن زوجسه نکاح
 کلامنی و مر آهک کلامنی ایستیدن زوجک کلامنی ایستیدی عامه قننده جائز اولدی و ابو سهیل

مجلس مجدد او اور سہ جائز کوردی و مصنفت قوالہما قول یعنی عاقبتک قول و قوالہ نکل لفظ از زوجین قولند
 اولیدر زرقاہ نکل قول زوجینک و کبار یتد متساول اولمز (مطلقا) یعنی برابر اول یکی شہادتک
 شہادتتری کرک نکاح کافر ایچون اولسون و کرک نکاح مسلم ایچون اولسون (و مسابین: نکاح مسلمتہ)
 و اول ایکی شہادک مسلمتہ نکاحی ایچون مسلم اولملری شرط قلندی * بز کافر ایچون مسلم اور زہ شہادت
 جائز دکلدرد (و اوقافعتین او محمد بن فی حدف او عیمن اربابی الزوجین) کرک سہ اول ایکی شہادک فاسق
 اواسونلر یا خود حد فذفلہ محدود اواسونلر یا خود اعی اواسونلر یا خود زوجینک ایکی اوغلاری اواسونلر
 یا خود زوجینک ایکی اوغلاری اواسونلر * زربونلر کھر بری اهل ولایتد برس اهل شہادت اولور
 بحکم جہتندن ایچون ادا شہادتک عمرہ سی فائتد اول عمرہ نکل قولہ میرالات اولمز (او اجدہما وان لم یث
 بہما ان ادعی القرب) اگرچہ کیم زوجینک اوغلار بلہ یا خود ایکی سندن برینک ایکی اوغلار بلہ نکاح ثابت
 اولمسه دہ اگر مدعی اولرک قریبی اولور سہ * زربقربیک شہادتق جائز اولمز علیہ شہادت ایدر سہ بونک خلافی
 وزرد برینی شہادق قریک علیہ شہادت ایدر سہ جائز اولور برس قچان زوجین زوجک ایکی اوغلاری حضور ندہ
 نکاح حائسدہ اگر قریب ادعا ایدر سہ انلرک شہادتتری قبول اولمز و اگر زوجہ ادعا ایدر سہ شہادتتری
 قبول اولور و اگر زوجہ نکل ایکی اوغلاری قندہ نکاح حائسدہ اگر زوجہ ادعا ایدر سہ انلرک شہادتتری قبول
 قیلمز و اگر زوجہ ادعا ایدر سہ انلرک شہادتتری قبول قیلور (صح نکاح مسلم ذمیتہ ذمیب و بر لم یثبت
 بہمسار انکر) انکیم مسلمک ذمیبہ ایکی ذمی حضور ندہ نکاح صحیح اولدیغی کبی اگرچہ کیم مسلم
 انکار ایتد کدہ اول ذمیلرک شہادتتری مقبولہ اولمسه دہ زربکا ذم مسلم اور زہ شہادتق مقبولہ اولمز و اگر مسلم
 ادا ایدر سہ اول ایکی ذمینک شہادتتری مقبولہ اولور (امر احران یلک صغیرہ فانکح عذر جل او امر آتین
 ار حضر الاب صح و الافلا) صغیر نکل باباسی رشخص آخرہ صغیرہ سنی نکاح ایتمک ایچون امر ابراسیدی
 پس اول آخر دخی اول صغیرہ بی برجل یا خود ایکی مرأہ حضور ندہ نکاح ای نسیدی اگر صغیر نکل باباسی اول
 محاسدہ حائسدہ نکاح صحیح اولدی و اگر صغیر نکل باباسی حاضر دکل ایسہ صحیح اولدی پس قچان
 بابانندہ حاضر اولسیدی و کبلک عبارتی اکا تنقال ایدر برس حکمہ بااعاقد اولور و وکیل اولر بلہ یا خود
 ایکی مرأہ ایبلہ ایکی شہاد اولور (کأب زوج باقنہ عذر جل آخر ان حضرت صح و الافلا) شالی
 بابا کبی کبلقہ اولان قرینی برجلک حضور ندہ تزویج یتسیدی اگر اول مجلسدہ اول باقنہ حاضرہ ایسہ
 نکاح صحیح اولور و اگر حاضرہ اولمسه نکاح صحیح اولمز برس باقنہ کانہ عاقدہ و بابا اول حاضر اولان رجل
 ایکی شہاد اولور (حرم تزوج اصلہ و قرعہ) رجل او زہ اصلتی تزوج یتک حرام اولدی بقدر
 یوقا و کیدر سہ و فرعی دخی تزوج یتک حرام اولدی بقدر اشغی کیدر سہ (واختہ و بنتہ وان
 سفلت) و سخی جل او زہ قزقنداشنی و قزقنداشنک قرینی تزوج حرام اولدی بقدر اشغی کیدر سہ
 (و عنتہ و طائفہ و بنت اخیہ بای جہتہ کانت) و دخی عنتہ سنی و خائتہ سنی و دخی ار قزقنداشنک قرینی بقدر
 اشغی کیدر سہ فتعی جہتندن او اور سہ اولسون تزوج حرام اولدی اما عک و عنتہ نکل و خائک و خائتہ نکل
 قرزینی تزوج حلال اولسی حق سبحانہ و تعالینک (واحل لکم ماور ذلکم) قول شرہ بقیچون و اولر محرماندہ
 ذکر اولمش دکلدرد (و بنت زوجہ و طائفہ و ام زوجتہ وان لم توطأ) و دخی زوجہ سک قرینی اگر زوجہ بی
 و طی ایتمش ایسہ و دخی زوجہ سک اناسنی اگرچہ زوجہ بی و طی ایتمش دکل ایسہ دہ بونلری تزوج حرام اولدی
 (وزوجہ اصلہ و قرعہ) و دخی اصلنک و فرعنک زوجہ سنی تزوج بقدر اشغی کیدر سہ حرام اولدی (والکل
 رضاعا) و ذکر اولتالو رضاع جہتندن دخی کلبسی حرام اولدی یعنی اصلندن فرعدن و غیر بلردن ذکر اولتالو
 حراملر رضاع جہتندن او اور سہ دہ تزوج بلری حرام اولدی بو بوقاج قسمہ شامل اولور مثلی قزقنداشنک
 قرینی کبی کنسببہ اولان قزقنداشنک رضاعیہ اولان قرینیہ و رضاعیہ اولان قزقنداشنک نسببہ اولان
 قرینیہ و رضاعیہ اولان قزقنداشنک رضاعیہ اولان قرینیہ شامل اولور (واصل من یتنہ) و ذلک انما کبی زنا
 ایبلدی مرأہ نکل اصلتی دخی تزوج حرام اولدی بقدر یوقا و کیدر سہ (و مسوسنہ بشہونہ) و سخی رجلک
 شہوت ایبلہ بلا حائل مس ایبلدی مرأہ نکل اصلتہ حرام اولسی (ماستہ) و دخی زوجہ مس ایبلدی مرأہ نکل

اصلى ودخى رجلك ذكرينه نظر ايدن مر آنك اصلى حرام اولدى (وانتظور بشهوة الى فرجها الداخل
 واولن زجاج اوماهى قيد) ودخى رجل شهوته فرجك داخلته نظر ايلديكى مر آنك اصليده حرام اولدى
 كر كسه اول رجلك نظرى زجاجدن اولسون وكر كسه مر آه صواحيصنده اولديغى صودن اولسون
 (وفروعهن) وكنلك ذكر اولنان مر آنك فر وعارى دخى حرام اولدى * زيرازم قنز، حرمت مصاهه نبات
 اولور شافعى ايچون خلاف وارد (لامن مر آه اوماه بالانه كاس) مر آنك فرج داخلته نظر آينده دن
 ياخود مر آه ايچنده اولديغى صودن انمكس ايله اولورسد اول مر آنك اصولو وفروعى حرام اولمز يعنى قچان
 رجل مر آنك فرج داخلته زجاجدن ياخود مر آه ايچنده اولديغى مادن نظر ايدرسد اول مر آنك اصلى
 وفرعى نظره حرام اولور واما كرناظر مر آنك فرج داخلته آينده دن ياخود مادن انمكس ايله نظر ايدرسد
 اول مر آنك اصلى وفرعى نظره حرام اولمز فتاواى فاضلخانده و خلاصه ده بويله ذكر ايلدي (قيل ابل مر آه
 تحرم) رجل زوجه سنك اناسنى او پسيدي زوجه سى اولر رجله حرام اولور (مالم بظهر عدم الشهوة)
 مادامكه شهوته او پديكى ظاهر اولدقجه (وقى المس لاملالم العلم الشهوة) ورجل زوجه سنك اناسنى مس
 ايتيدي حرام اولمز مادامكه شهوته مس ايتيديكى بلنه كجه * زير اناسنى او پك اكثر باشه و تده اولور و صارلىق
 او پك مهزله سنده درفتاواى فاضلخانده بويله ذكر اولدى (ومادنو سنع نين است مشتهاه) طقوز باشندن
 اكسك اولان قزمشتهاه دكلسر * زير طقوز باشنده اولان قز از اولور مشتهاه اولور واز اولور
 مشتهاه اولمز * زير طقوز باشنده اولان قز شهك بوكاچى وكوچكاچى ايله مختلف اولور واملغه ز
 باشنه يتشمزدن اول مشتهاه اولمز و فتوى بونكله در (كذا يجمع نكاحا وعده) يعنى رجل مزنيه سنك
 اصلى تروج ودخى امثالى تروج حرام اولديغى كچى نكاحده وعده ايتي مر آنك جى حرام اولدى
 (ولومن بان) كر كسه اول عدت طلاق باشندن اولسون بونده شافعيته خلاف وارد (وه طئامك بين
 بين امر آين) ودخى وطء جهشندن ملك عينه ايتي مر آنك يئنى جمع حرام اولدى (ايدهم افرضت ذكر
 لم تحل له الاخرى) اوله ايتي مر آه كه هر قنيسى ارلك فرض اولسه آخري اول ذكر فرض اولانه حلال اوليه
 يعنى اول ايتي مر آنك يئنى نكاحده ايكيسنى رعه قدايله ياخود هر يئنى رعه قدايله جمع ايتسا خود يئنى
 اخرايك عدته جمع ايتك حرام اولدى رابردر كرلك اول عدت طلاق باشندن اولسون وكرلك طلاق رجسندن
 اولسون ودخى ايتي مملوكه كه ايكيسندن بى ارلك فرض اولسه آخري اك حرام اوله انلك ايكسى يئنى
 وطء جهشيله جمع حرام اولدى * زير او جه مذكور او زرد ايتي مر آه يئنى جمع قطيعه مشرجه مضيدر * زير اضربل
 مابنده عداوت معتاده در (فجائز بين امر آه و بنت زوجها) پس مر آه ايله مقدمكى زوجك قز يئنى
 جى جاژ اولور يعنى مر آنك زوج اولنك زوجه اخراستندن حاصل اولان قزى ايله يئنى جمع جاژ اولور * زير
 مر آه ايله اول قزك يئنده نسبا و رضا عاقبات بوقدر * زير ازوچك قزى ذكر فرض اولسه زوجك اوغلو اولور
 بوايه حرامدر واما مر آه آخري ذكر فرض اولسه اول مر آنك او زرينه حرام اولمز (وان تروج اختمه
 وطئها) و اكر رجل وطنى ايلديكى جار به سنك قز قزداشنى تروج ايتيدي (صح لنكاح) نكاح صحیح
 اولور (لكن لايطأ واحدة حتى تحرم احد بهما عليه) لكن منكو حده دن وموطوه دن رينى وطء ابلز حتى
 ايكيسندن بى كندوبه حرام اولدقجه * زير امتكو حده نى وطء ايتيدي اول ايكسك يئنى حقیقه وطء
 جهشندن جمع ايتش اولور و اكر مملوكه نى وطء ايدرسه حكما ووطئ ايكسك يئنى جمع ايتش اولور و قچان مملوكه
 اسبايدن رسيله بيع كى و تسلم ايله هبه كى واعناق وكتابت كى بولاردن بى ايله رجلك نفسى او زره حرام
 اولسيدي منكو حده نك وطنى حلال اولور و قچان منكو حده نى وطئدن اول تطايق ايتيدي مملوكه نك وطنى
 حلال اولور * ورجل منكو حده نى وطء ايدرا كرمملوكه موطوه نكل ايسه نه حقیقه ونه حكما وطء جهشندر جمع
 اولمز يعنجون (وان تزوجهما بعدن) و اكر رجل ايتي قز قزداشنى ايتي عهده ايله تروج ايتيدي * مصنفك
 ايتي عهده قیده باعث ايكيسنى رعه قدايله تروج ايتيدي نكاح باطل اولور ايتي قز قزداشك يئنى جمع ايتيديكى
 ايچون پس ايكيسيده مهردن رشته مسخفه اولمز (ونسى الاول) واولانى اونسيدي بوقیده باعث
 اولدر كه * زير اولانى ييلور كى عهده ايتيدي ثابته باطل اولور (فرق) ول رجل ايله اول ايتي قز قزداشك

بذلری تفریق اولور* زیرا ایکیسندن برنک نکاحی یقین باطل اولور و باطل اولان قنغسی اولدیغنی نسیبه
 وجه یوقدر اولوب معدوم اولدیغیچون و بلا می سج زجیح ایسه باطلدر وجه الله تغذیه دخی وجه یوقدر فائده
 اولدیغنی ایچون* زیرا ایکیسندن بر یله استتاع ممکن اولور قضاء حاجتک غیری زوج وجه اوزره نفقه
 و کوهنک ضرری اولدیغیچون و دخی مر آه نک معلقه کی اولسیچون و معلقه شول مر آه در کناک زوجی ائدن
 اعراض ایده و فرورجده بحری جائز اولز یعنی ظن غالب فرورجده صواب طلب ایتمک اولمز امدی تفریق متعین
 اولدی (فان انا لاندری الا ولیة لا یقضی لهما بشی) اگر یونفریق اولنسان ایکی مر آه مهر طلب ایدوب
 دیسهل که بر اولیتی بیلز زانلر ایچون بر شی قضا و لئز الامکر که اول ایکی مر آه اصطلا حاشه ل* زیرا حق بجهول
 ایچوندر امدی اولیت دعوا سئندن لابددر یا خود اصطلا حاشه ل که حتی قاضی انلر ایچون قضا ایلبه و صورت
 اصطلاح اولدر که ایکی مر آه قاضی حضور نده دیهل که بزم زوج اوزرنده مهر یز وارد درو نصف مهر المغه ایکن
 راضیه اولدیق یوقدر یجه قاضی قضا ایدر (وان ادعتها کل بلائیه فلهما تمام المهر من ان فرق بعد الدخول)
 و اگر ایکی مر آه نک هر بری اولیت دعوی ایدر لسه ایکیسیچون ایکی مهر ک تسامی وارد در کر زوج بعد الدخول
 تفریق اولن دیسه* زیرا مهرد خول ایله مستقر اولدی اول مهردن رشئ ساقط اولز (و نصف المهر لوقله)
 و اگر زوج قبل الدخول تفریق اولندی ایسه (و نسای مسیماها) و مهر مسما ل بنک مساو بلسکی قئنده
 ایکی مر آه ایچون نصف مهر لازم کلور* زیرا نکاح اخیر باطلدر مهری ایجاب ایلز و نکاح اول صحیحدر مر آه
 اول قبل الوطء مفارق اولدی پس نصف مهر واجب اولدی قنغسیچون اولدیغنی معلوم اولسدی
 امدی نصف مهر ایکیسی بئشده تصیف اولنور (وان اختلفا) و اگر اول ایکی مر آه مهر مسما ل نده
 اختلاف ایدر لسه (فان علما) پس اگر ایکیسنگده مهر مسما ل بنک مقدار لری معلوم اولنور سه (فلکل
 ربع مهرها) ایکیسندن هر بری ایچون مهر مسما سنک ربعی لازم کلور (والا) و اگر مهر مسما ل بنک
 مقدار لری معلوم اولوب اکثری قنغیسنگدر و اقلی قنغیسنگدر معلوم اولنور سه (فنصف اقل المسمین)
 هر بریچون ایکی مسیمانک اقلنک نصفی وارد در (وان لم یسم فلهما متعة واحدة) و اگر اول ایکی مر آه نک
 مهر لری نسیمه اولنور سه ایکیسیچون متعة واحده وارد در (کذا الحکم فی سائر المحرم جهما) کذلک نکاح حده
 ایکیسنگ جمعی حرام اولنردن سائر محرّمده دخی حکم ذکر اولنان کیدر (صح نسکاح الکتبایة) کتابیه
 اولان مر آه نک نکاحی صحیح اولدی او یله کتایه کنبی به مقرر در صابئییه ذکر بنه حاجت یوقدر* زیرا صابئییه
 اگر کتایه ایسه نبی به مقرر در انک ذکر ی عبث اولور اگر صابئییه کتایه دکل ایسه عن قریب انک ذکر ی کلور
 (و المحرمة لحنج و المحرم) و دخی حج ایچون یا خود عمره ایچون محرّمه اولان مر آه نک نکاحی صحیح اولدی
 کر کسه اول نکاح بر محرم رجل ایچون اولسون* زیرا احرام نکاح صحیحی منع ایلز (و الامة و الوکایة
 اومع طول الحرمة) و دخی پرچار به بی نکاح ایتمک صحیح اولدی کر کسه اول چاره دیه کتایه اولسون یا خود اول
 رجل کر کسه حره نکاح ایتمک قدرق اولسون شافعی ایکیسنگده یله خلاف اوزره در* زیرا شافعی حر مسلم
 ایچون کتایه اولان چاره بی زوج ایتمکی جائز کور من چاره مسلمه اولور سه نچوز زابلدی حره تروجه قدرتی
 اولمق شرط یله* طول حره ایله مر اد حره نک نکاحنه قادر اولمقدر حره نک مهرتی و نفقه سنی کور مکه قدرت
 اولمغه (و الحرمة علیها لاحکسه) و چاره اوزرینه حره نک نکاحی صحیح اولدی لکن حره اوزره چاره نک
 نکاحی صحیح اولدی (و اوفی عدة الحرمة) اگر چه کیم چاره نک نکاحی حره نک عدت نده اولور سه دعه قدرتن
 مانع اولان نکاحک اثری باقی قالدیغیچون (و اربع من حر آثر و اما فقط) و حر ایچون حر لردن و امه لردن
 انجق درت مر آه نک نکاحی صحیح اولدی یعنی حر ایچون درتدن زیاده نکاح جائز اولمز حق سیمانه و تماینک
 (فانک و اما مطاب لکم من النساء ثنی و ثلاث و رباع) قول شریف نده تصریح اولدیغیچون امدی عدد اوزرینه
 تنصیب اول رجل اوزره زیاده بی منع ایدر امام شافعی قئنده اول کسبه ترزوج ایلز الا برامه ترزوج ایدر
 (و نصفهما للعبد) و دخی عبدا ایچون حره لردن و امه لردن در دکن نصفی جائز اولدی (و نکاح حبلی من الزنا)
 و دخی زانن حامل اولان مر آه نک نکاحی جائز اولدی زیرا حق تبارک و تعالی بنک (و احل لکم ما وراذلکم)
 قول شریفی نحمدّه داخل اولدیغیچون (ولیکن لا توطأ قبل وضعها) لکن اول مر آه جلنی وضع ایتمردن

اول وطه اولفق جائز اولدی * زیرا اول مرأی وطه ایدن کسندک ماسله غیرک زرحی - تی اولندوزن و ایچ
 بوخسد زانی به احترام ایچون دکلدرامدی بومرأی بی تزوج ایدن کسند زانینک غیری اولدیغی وقتده در
 اما اگر اول مرأی بی تزوج ایدن زانی کندی اولسیدی پس امدی کلک قتنده نکاح صحیح اولور و کلک قتنده
 اول مرأی نفقه به مستحق اولور و کلک قتنده اول مرأی وطه اول زانی ایچون حلال اولور نهاییه ده بوبله ذکر
 اولدی (ونکاح الموطوءة بملک عین) ودخی ملک عین ابله وطه اولنش چار یه نیک نکاحی جائز اولدی چار یه نیک
 مولاسی اول چار یه بی وطه ایتمک ابله * مصنفک ونکاح الموطوءة بملک عین قولنده ام ولد دخی داخل اولور
 مادامکه ام ولدک و چاریه موطوءه نیک حلی ظاهر اولمیه نکاح جائز اولور زیرا چاریه نیک فراشی ضمه بقدر و بونک
 ایچون چار یه نیک ولدی مولاسنک نفی بجز دیله متنی اولور امدی مولایچون کندی ماسنی صیانت ایچون
 اول چار یه بی استبرا ایتمک مستحب اولور (اوزنا) یاخود زنا ابله موطوءه اولان مرأی نیک نکاحی جائز اولدی
 حتی اگر برجل بر مرأی بی زنا ایدر کور سیدی اول مرأی اول رجل تزوج ایلسیدی جائز اولدی
 امدی اول رجل ایچون اول مرأی بی وطه ایتمک دخی وارد امام محمد بونک خلاقی اوزره در یعنی اول رجل
 اول مرأی بی وطه ایتمک جائز اولدی (ونکاح المضمومة الی محرمة) و محرمة به ضم اولنش مرأی نیک نکاحی
 دخی جائز اولدی پس برجل قچان ایکی مرأی بی تزوج ایلسیدی ایکسندن برنیک نکاحی حلال اولور اول
 مرأه اول رجل ایچون محرم اولمغانله یاخود زوج صاحبی یاخود بت پرست اولمغانله حلال اولمز اول رجل
 ایچون مرأه اخر انک نکاحی حلال اولور حلال اولان مرأی نیک نکاحی صحیح اولدی و اخر انک نکاحی باطل
 اولدی زیرا مبطل ایکسندن برنده در امدی مرأه اخری اوزره اقتصار اولور بیع بونک خلاقی اوزره در * زیرا
 میبعک غیر قچان میبعه ضم اولسیدی میبعک غیر بونک قبولی میبعک قبولی ایچون شرط اولور امدی بوش شرط
 فاسد در حالبو که شرط فاسد ابله بیع فاسد اولور نکاح بونک خلاقی اوزره در (وماسمی من المهرکله فلها)
 ومهر دن نسیمه اولنان شیک کلبسی اول مضومه مرأه ایچوندر * اما مین مهر ملی اوزره تقسیم اولور دیکلر
 پس امدی مضومه به اصابت ایدن شی لازم کلور و اخری به اصابت ایدن شی لازم کلر (لانکاح امته
 وسیدته) یعنی مولایچون امه سنی و عبد ایچون سیده سنی نکاح ایتمک بو قدر یعنی مولانک کند و چار یه سنی
 نکاح ایتمک صحیح اولمز بر ایدر کر کسه اول چار یه مدبره اولسون یاخود دام ولد اولسون یاخود مکاتبه یاخود
 مشترکه اولسون ودخی عبد سیده سنی نکاح ایتمک صحیح اولمز ایکسنتک بطلانی اوزره اجماع ایچون
 (ولا نکاح الجوسیه والوثیه) و محوسیه نیک و بت پرست نکاحی دخی صحیح اولمز زیرا محوسیه و وثیه
 مشرک کاندندر تحقیق حتی سجناته و تعالی (ولانکحوا المشرکات حتی یؤمنن) یوردی (وصابئیه عابده کوکب
 لا کتابها) و کوکبه عبادت ایدیمی صابئیه بی دخی نکاح صحیح اولمز ابله صابئیه که انلر ایچون کتاب ابله
 صابئیه نیک تفسیرنده مشایخ اختلاف ایدیلر پس امدی اما مین قتنده صابئیه عبده اوئاندر و تحقیقا
 انلر نجومه عبادت ایدر و امام ابو حنیفه قتنده انلر عبده اوئان دکلدردر زیرا انلر نجومه تعظیم ایتلری ایچنی
 مسلیک که به تعظیمی کیدر پس اگر صابئیه امام اعظمک تفسیر ایلدیکی کبی اولدیهسه بالا جماع نکاحی صحیح
 اولدی * زیرا امام اعظم قتنده صابئیه اهل کتابدر پس بو قاروده کچن شیئیه داخل اولور و اگر اما مینک تفسیر
 ایلدیکی کبی اولدیهسه بالا جماع نکاحلری صحیح اولمز * زیرا اما مینک قتنده انلر مشرکیندر امدی بو اجدان
 ذکر اولنان شی بو مکانه قید اولندی کذلک ذکر اولنان محوسیه و وثیه و صابئیه نیک ملک عین ابله و ظلملری دخی
 جائز اولمز * زیرا نکاح انلرک و ظلملری اوزره محمولدر یاخود بیزیم زکه نکاح موضع نفقهده واقم اولدی پس امدی
 وطئه شامل اولور بونی زیلعی ذکر ایلدی (ولانکاح خامسة فی عدة رابعة للحر وناشقی عدة نایة للابد)
 و دخی رجل حرا ایچون در دنجی مرأی نیک عدتی ایچنده بشنچی مرأی بی و رجل عبد ایچون ایکنجی مرأی نیک
 عدتی ایچنده اوچنجی مرأی بی نکاح جائز اولمز یعنی پس اگر رجل حرا نکاحنده اولان در مرأی نیک برینی
 طلاق باین ابله تطایق ایلسیدی اول تطایق ایتدیکی مرأی نیک عدتی متفضیه الی جمعة آخر در دنجی مرأی بی تزوج
 ایتمک اول رجل حرا ایچون جائز اولمز بونده امام شافعی نیک خلاقی وارد بونک نظیری برقر قنداشک عدتی ایچنده
 آخر قز قنداشک نکاحنک جواز بدر (ولانکاح حلی ثبت نسب جاهل کعامل سبیت) و دخی رحامل

حریه نك نکاحی جائز اولز اوبله حریه که جنک نسبی زوجندن ثابت اوله دار حریه حامل ایکن سبی اولان
 حریه کی یعنی فحان زوجندن دار حریه جنک نسبی ثابت اولان رحامل حریه سبی اولن سیدی سبی ابدن
 کسنه اول حریه بی وضع حل ایلد کجه تزوج یتک جائز اولن پس امدی تحقیق اول حریه نك جنک نسبی
 دار حریه ثابت اولدی تکیم بزم دار برده ثابت اولدیغی کی امدی بو عبارت قائلک (کحامل من سبی قولندن
 احسندر * ز بر او عبارتدن متادار اولن سبید نصره جنک حصو ایلدر بوالسه باطلدر * ز بر او تقد رجد نسب
 ثابت اولز) (اوحامل من مولاها) یا خود جنک نسبی مولا سندن ثابت اولان رحاما جار یه نك نکاحی
 جائز اولز اول مولا بوجار یه نك حلی بنددر بوا دعایتمکله (اوحامل من زوجها مولاها باه) یا خود جنک
 نسبی مولا سنیک تزویج ایلدیگی آخر کسنه دن ثابت اولان رحامل جار یه نك نکاحی دخی جائز اولز پس تحقیقا
 بوجنک مولاده اولدیغی کی نسبی ثابتدر (ولانکاح المتعه) ودخی مرأه متعه نك نکاحی جائز اولز امدی
 نکاح متعه اولدر که بر جنک بر مرأه ایچون مالدن شو قدر شئله شو قدر مدتدن سکا تمتع ایتدم دیسدر
 (ولانکاح الموقت) ودخی نکاح موقت جائز اولز یعنی بونکاح موقت بر جنک بر مرأه این ایکی شاهدک
 شهاده ایلن اون کونه دک تزوج ایلسی کبیدر مصنف والموقت دمدی * ز بر او الموقت دیمسبله متعه اوزره عطف
 اولسی فهم اولسون ایچون پس امدی بومعنا اولدیغله بیله هدايه به مختلف اولدی شول حیثیله که
 هدايه ده والنکاح الموقت دیدی (برهنه امرأه علیده انه تزوجها وقضى به ولم یکن تزوجها حل له وطئها)
 یعنی بر مرأه بر رجل اوزرنه انی تزوج ایتدیکنه ادعا ایلدوب وایکی شاهد اول رجل اول مرأه ایتی تزوج ایتدیکنه
 شهادتک ایلدوب وزوجه سی اولدیغنه قضا اولن سیدی حالبو که اول رجل اول مرأه ایتی تزوج ایتدیمش ایدی اول
 رجل ایچون اول مرأه ایتی وطء حلال اولدی (ولها تمکینه فی عکسه) واول مرأه ایچون بومسئله نك
 عکسنده نفسی تمکین دخی وارد امدی بونی عکسه قوی امام اعظم قنینه در حالبو که ایتی بوسف قوی اول کبدر که
 یعنی مرأه نك اثبات ایلسی ودخی مصنفک فی عکسه قوانده امام محمدک اول رجل ایچون وطئه وسعت بوقدر
 قوی وارد حالبو که بوقول امام شافعیک قولیدر هر بر افاضی جتده خطا ایتدی زیر اشاء هود کا ذبدر تکیم
 قیجان شهودک عیدیا خود کفار اولدیغی ظاهر اولدی کاذب اولدیغی کی اولدی ودخی ابو حنیفه ایچون
 روایت اولنن شیء وارد که تحقیقا بر رجل بر مرأه اوزرنه یتنه اقامت ایلدوب حضرت علی کرم الله وجهه
 حضورنده تحقیقا بومرأه اول رجلک زوجه سیدر بوا یکی کسنه شهادت ایلدیلر پس حضرت علی کرم الله
 وجهه دخی اول شاهدک شهادت لر بله قضا ایلدی پس امدی اول مرأه حضرت علی رضی الله عنهنه یه اکر اول
 رجلدن بزم ایچون چاره اولز ایسه بنی اکا تزویج ایلدیک دیدی پس حضرت علی کرم الله وجهه (شاهدک
 زوجک دیدی امدی اکر نکاح متعه اولدی ایدی اول مرأه یه حضرت علی کرم الله وجهه طلب ایلدی شئنه
 اجابت ایدردی (لا یصح تعلیق النکاح بالشرط) شرط ایله نکاحک تعلیق صحیح اولز یعنی بر رجل قزی
 ایچون اگر سن شورده داخل اولور سن بن سنی فلاں کسنه بده تزویج ایتدم دیوب وفلان دخی بن اول قزی تزوج
 ایتدم دیمسی مثایلدر امدی تعلیق صحیح اولز اکر نکاح صحیح اولور سه ده تقریر اولان شیء ایچونکه تحقیقا
 شرط ایله تعلیق اسقاطن محضه به مخصوص اولور ایله اسقاطن محضه که انکه تحلیف اولور طلاق کی
 وقتاقی کی امدی نکاحه اسقاطن محضه تعدی ایلز ونکاح اسقاطن محضه دن کلددر (ولاضافتته الی
 امر فی المستقبل) ودخی مستقبله بر امره نکاحی اضافت صحیح اولز مثلا بر رجلک محرمه دیمسی مثالی که
 بن ائی صفرده فلاںه تزویج ایتدم دیوب وفلان دخی بن ائی قبول ایتدم دیسه نکاح صحیح
 اولز (ویبطئ الشرط دونه) یعنی شرط باطل اولور نکاح باطل اولز (الان یكون کائنا) الامر که
 اول شرط کائنا اولیق ایله باطل اولز بجموعه انوازلدن عمادیه ده نقل اولندی که تحقیرا حال ایچون بر شرط معلوم
 ایله نکاحی تعلیق جائز اولور دیدی امدی اول تعلیق تحقیر اولور بکسنه آخر ایچون دیمسبله که سن قریبکی بکا
 تزویج ایله دیوب پس آخرین اول قزی فلاں کسنه یه بوندن اول تزویج ایتدم دیسیدی پس خطاب اول قوی
 تصدیق ایتسیدی پس امدی قزک باباسی اکر بن اول قزی فلاں کسنه یه تزویج ایتدم ایسه تحقیق بن اول قزی
 سکا تزویج ایتدم دیسه ودخی اول کسنه قبول ایلسیدی حالبو که تحقیقا اول بابا بوندن اول اول قزی تزویج
 ایتدیگی ظاهر اولسیدی بونکاح متعه اولور * ز بر اشرط کائنا ایله تعلیق تحقیقدر پس امدی اول نکاح

تجیر اولور انشاء الله تعالی بو تک تحقیق بیوعلک آخرته کلور والله اعلم بالصواب

باب الولی والکفو

بو باب ولی و کفو کا حکاملری باندند در * ولی افت جهنمن صاحب مناسبت در عرفا (الولی شرط صحت النکاح فی الصغیر والجنون والرقیق) ولی یعنی ولایت صغیره و مجنون و رقیده نکاح صحت شرط در زرا بونلر کولی به احتیاجک علی عجز در حال بوسه صغیر و مجنون و رقیده عجز موجود در ولینک صغیره و صغیر مثلبده نکاحک صحتک شرط اولنستدن صغیر و صغیر مثلبتک اضدادینک نکاحک صحت افتقادند ولینک عدم اشتراطی بلند کده مصنف بونک اوزرینده (فی عقد نکاح حره مکلفند) قولیه تقریب بیلدی پس امدی حره مکلفه نلک نکاحی منعقد اولور یعنی اولیه حره مکلفه که عاقله و بالغه اوله کرب اول بالغه بکر اولسون یا خود نثیب اولسون (بلاولی) و ایسر نکاحی منعقد اولور پس تحقیق حره مکلفه قیجان نفسی بلاذن ولی تزویج ایستیدی امام ابن حنیفه و ابی یوسف رحمهما الله قائلنده نافذ اولور یعنی ابی یوسفندن بر روایتده نافذ اولر اولوی اذنبه نافذ اولور و امام محمد قائلنده ولینک اجازتده موقوف اولدی حالده نافذ اولور و امام مالک و امام شافعی رحمهما الله قائلنده اصلا نافذ اولر (وله الاعتراض فی غیر الکفو) یعنی ولی ایچون کفونک غیر بد اعتراض وارد را کرولی دیرلسد فسح یاید و اگر دیرلسد اجازت و پرر (مالم نلند مند) مادامکه اول حره مکلفه کفوی اولین زوجه دن ولد کنور میه ولی ایچون اعتراض وارد و اما قیجان اول حره مکلفه اول زوجه دن ولد کنور سیدی اولیه ایچون حق فسح یوقر و لدضائم اولسون ایچون * زرا اول ولدی مری بیتی اولمغله ضایع اولور خایه ده و خلاصه ده بویه ذکر اولندی و لکن شیخ اسلامک مبسوطنده ذکر اولندی که تحقیق حره مکلفه بالغه نفسی کفوی نلک غیر به تزویج ایستیدی پس ولی نکاحی بولوب اول حره مکلفه بالغه بر ولد کنور تجیده کین سکوت ایستیدی اندنصر که اول ولی اول زوج ایچون خصوصت بد ایستیدی پس ولی ایچون اول زوجه بیتی تقریب ایتمک وارد * زرا سکوت نکاح حقه رضایقلمدی الانصاب کرب حقه رضایقلمدی امدی قیاس بویه کل ایسی نه اید بویه ذکر اولندی (در وی عدم جواز و حره مکلفه بالغه نلک بلاذن ولی نفسی کفوی نلک غیر به تزویج و ولی ایچون اعتراض عدم جوازی و ابی اولندی امام اعظمندن حسن روایت بیلدی که تحقیق اشادن جوقی شی وارد که یوقوند نصره انک رفعی ممکن اولر امدی ولی ایچون اعتراض جائز اولمسی (وبه یقنی) فتوی دخی بونکه در زمانک فسادی ایچون (ورضی البعض کالکل) یعنی اولسانت بعضی سنک رضای کل سنک رضای کبد حق قیجان ایسانت بری عقد ایستیدی باقی عقدک فسختی اوزر قادر اولر اکر اول اولدادر چه ده برابر اولور سده اما چنان اول اولادن بعضی عاقدن اقرب اولمسی اقرب ایچون عقدی فسح وارد (وقضه المهر ونحو) یعنی ولینک مهری و مهر مثالی اشیا قبض ایستیکه قرنک تجهیزی کبی و اسباب ولیه به مبساحت کبی (رضی) رضادر * زرا قبض عقدک حکمی ایچون تقریر در اول مهر و نفعه ده زوج بله مخاصمه ایستیدی پس قیاسده رضا ولر واستحسانده رضا اولور و ولی قاضیخان ذکر بیلدی (لا سکوت) ولینک سکوتی رضا دکلدن * زرا تحقیق ولینک مطالبه دن سکوتی محتمل اولور پس سکوت رضایقلمدی الامواضع مخصوصه ده رضا قیلدی امدی بو مواضع مخصوصه بوند دکلدن (لا تجبر بکر بالغه علی النکاح) بکر بالغه نکاح اوزره جبر اولر یعنی بکر بالغه رضاسر نکاح اولر بلکه صغیره به برم قتمزده جبر اولور کر که اول صغیره نثیب اولسون و دخی امام شافعی قائلده بکر جبر اولور کر که بالغه اولسون پس امدی بکر صغیر اتفاقا جبر اولور و دخی نثیب بالغه اتفاقا جبر اولور بوند نصره بزم قتمزده هر ولی ایچون جبر وارد و امام شافعی قائلده جبر بوقدر الابا و ابانک باسی جبر ایچون جبر وارد (فان استأذنها هو) پس اگر ولی کندوسی اول بالغه دن نکاحه اذن طلب ایستیدی (او و کبیله اورسوله اوزوجهما) یا خود ولینک و کبیل یا خود ولینک رسول یا خود بالغه نلک زوجی (فعلت) پس امدی اول بالغه کندوبه تزویج خبرینک وصولانی ایستیدی (فسکت او صحتک غیر مستهتر نه) پس اول بالغه سکوت ایستیدی یا خود مستهتر ی اولدی یعنی حالده کولسیدی پس اکر اول بالغه استهرا جهنندن کولسدرضا ولر و دخی قیجان تبسم ایستیدی تبسم رضادر قول صحیح بودر

نهاییه ده بویه ذکر اولندی (او بکت بلاصوت) یا خود بلاصوت اغل سیدی (کان اذنا بشرط ان تعلم الروح)
 زوجی کیم اولدوغنی اول بالغه بیک شرطله جمله سی اذن او اور یعنی تحقیقا اول بالغه نك سکوتی و سکوت اوزرینه
 صطف اولان شی اول بالغه دن اذن اولر الاقفا ان اول بالغه زوجی کیم اولدوغنی بیلد کده اذن اولورتا که اول
 بالغه نك زوجد رغبتی و عدم رغبتی ظاهر اولسون ایچون حتی اگر ولی بالغه ایچون بن سنی بررجه تر ویج
 ایتک مر ایدرم دیسیدی پس اول بالغه سکوت ایل سیدی رضا اولر زرا اولر رجه علم بولغدی و دخی
 اگر ولی بالغه یه بن سنی فلان کهنه یه یا خود فلان کهنه یه تر ویج ایدیم دیوب حالو که جماعت ذکر ایل سیدی
 پس اول بالغه سکوت ایل سید بورضادر ولی هر فتنه یه دیلرسه تر ویج ایدر ز بلعی بویه ذکر ایلدی (لا المهر)
 یعنی اول بالغه نك مهرینی بتلمی شرط دکدر زرا مهر سر نکاح صحیحدر امدی اگر تبلیغ ایدمی کهنه
 فضولی او لورسه اول مهرده عدد و عدالت امام اعظم فتنده شرط قیلندی امامین ایچون خلافی واردر (کذا)
 كذلك بونده دخی تحقیقا بکر بالغه نك سکوتی ذکر اولنان کبی اذندر (اذنا ووجهها الولی عهدنا فسکت بکون
 اذنا فی الاصح) یعنی قیچان بکر بالغه بی ولی اول بکر بالغه نك فتنده تر ویج ایدوب پس اول بالغه سکوت
 ایل سیدی اصح قوله اذن او اور بونی ز بلعی ذکر ایلدی (وان استأذنها غیر الاقرب او ولی بعید فاذنها) و دخی
 اگر ولی افر بک غبری اجنبی و یا خود ولی بعید اول بالغه دن اذن طلب ایل سیدی پس اول بالغه نك
 اذنی سکوت ابله اولر (بالقول) بلکه قوله او اور * زرا بوسکوت اجنبیک کلامه التفات از اولدوغنی
 ایچوندر پس امدی رضا اوزر ینه دلالت ایلمار رسول بونک خلافتیه ملا سیدر پس تحقیقا رسول ولی مقامنه
 قائمدر (کاتب) ثیب کبی رسول علیه الصلاة والسلام (اشیب تشاور) قول شریفی ایچون
 معنای شریفی ثیب ایله مشاوره اولور * زرا تحقیقا نطق ثیدن عیب عدو لغز زرا ماستله حیا قلیل
 او اور پس امدی ثیدن نطق مانع دکدر دیکدر * کافیده ذکر اولدوبکه قچه ینه صما ووزر ینه دلالت
 فعل بولن سیدی پس اول فعل قول کیدر مثلا نفسنی تسلیم کبی ومهرینی ونفقه سنی مطالبه ایتک کبی
 زیر ادانات اول بالغه نك عمل صریحی ایشلسیدر و دخی محیطده ذکر اولدوبکه اگر اول بالغه زوجنک
 هدیه سنی قبول ایل سیدی یا خود زوجنه خدمت ایل سیدی یا خود طهارتندن اکل ایل سیدی رضا اولر
 (ویش شرط) و دخی ولی افر بک غبری اجنبیک استیذاننده شرط قیلندی (اعلامهما) یعنی مهری و زوجی
 اعلام شرط قیلندی * دینلدیکه ابلک وجدک و بوا یکینک غبری کهنه نکاحی استمارده مهری تسبیح دن
 لازمدر * زرا بالغه نك رغبتی صداقک قلتک و کثرتک اختلافله مختلف او اور امدی صحیح اولان تحقیقا
 مزوج قیچان اب یاخو جدا اول سیدی پس بالکر زوجی ذکر ایل سیدی کفایت ایدر * زرا اب مهر دن
 نقص ایلمار الاما فوقه عرض ایچون ایدر و اگر مزوج ابله جدک غبری اول سیدی پس زوجی و مهری
 تسبیح دن لازمدر * کذا کافیده بویه ذکر اولندی (ان ائبل بکارتها بویه و حیض او جراحه او تعیس)
 بالغه نك بکارتی صحیح امله یا خود حیضی ز یاده اولمغه یا خود جراحی امله یا خود تعیس ابله زائل اول سیدی
 تعیس بالغه نك اهلی یاننده بلوغه ادر اکنده نکره بکارت عدو لغزندن چقیجه دکن طول مکسیدر (اوزنا)
 یا خود زنا ابله زائل اول سیدی (بکر حکما) اول بالغه حکما بکر در یعنی تحقیقا اول بکارتی اولوب حکما بکر
 سکوت ایل سنده رضا ادر (واقول لها ان اختلقت فی السکوت) و قول بکر بالغه ایچو ندر اگر زوج ابله
 بکر بالغه سکوتده اختلاف ایل سده لردی یعنی قیچان زوج بکر بالغه ایچون بن سکنکاحی تبلیغ ایتدم دیوب
 پس سن سکوت ایتک دیسیدی و دخی بکر بالغه بلکه بنرد ایتدم دیسیدی پس امدی قول بکر بالغه نکر *
 زرا زوج عقد کزومنی و بهضک تملکی ادعا ایتدی حالو که مرآه انی دفع ایتدی (و تقبل ینه علی سکوتها
 ولا تخلف هی عند عدمها) و دخی مرآه نك سکوتی اوزره زوجک ینه سی قبول اولور و امام اعظم فتنده
 ینه نك عدمی فتنده مرآه تخلیف اولر * نکاحده امام اعظم فتنده عدم تخلیف اوزره تخلیف اولر امامین
 ایچون خلاف واردر (لولی انکاح الصغیر و الصغیره ولو ثیبا) ولی ایچون صغیر و صغیره بی انکاح واردر
 کر کسه اول صغیر ثیب اولسون امام شافعی ایچون خلاف واردر و ذکر مرور ایلدی (بغنی فاحش)
 غنی فاحش ابله انکاح واردر امدی غنی فاحش شول شیدر کد اب صغیر قزینی تر ویج ایتکله و مهرندن

نقصان فاحش ایله نقص ایتمکله ائمه ناس مهور اولدیغی شمشدر (او بغیر کتو) یا خود کتو ک غیری یا کاح
ایتک وارد امدی اب صغیره قزینی عبده تزویج ایتمکله یا خود صغیر اوغلانده برامدی تزویج ایتمکله در
(ان کان بااوجدا) اگرولی اب یا خود اب الاب جدا اولور سه اماهین ایچون خلاف وارد قته اید بیلرکه خلاف
فیجان اب صاحبی یعنی آتیق اولدیغی وقتده در اکر اب سکران اولور سه اتفاقا انکاح صحیح اولمز و کذاک اکر اب دن
یا خود جد دن بر الحاق خوی یلنسیدی ملاحظه عامی اولدیغی اجل دن یا خود سفید اولدیغی اجل دن اتفاقا
انکاح صحیح اولر اما مین ایچون دلیل اولدر که تحقیقا انک ولا یلتری نظر بدر بس فیجان ضرره متضمن اولور سه
چار اولمز و دخی امام اعظم ایچون دلیل اولد که تحقیقا اب ایله جداک شفق تری و افره در بس امدی ظاهر اولان
بودر که تحقیقا بو ضرر بر آخر فایده مقابله سنده مضه عمل اوورملا زوجه ک حسن خلق صاحبی اولمندن و الفت
صاحبی اولمندن و نفقه سی و اسع اولمندن و عقیق اولمندن امدی ظاهر اولان تحقیقا اب و جد اول
باقه بی عقد ایله بوناری قصدا یلنسه لردی بس امدی ضرر اولمز (والا) یعنی اکر ولی اب یا خود جد اولر سه
(فلا) یعنی غین فاحشه یا خود که وک غیری ایچون انکاح اتفاقا صحیح اولمز زیرا اب ایله جداک غیری عدت و لایتنده
صحت بولمدیغی ایچون (فی عقد هما) بس او ایس دن اب ایله جداک عقد یلنسه یعنی اب ایله جداک فیجان صغیر
و صغیره بی عقد ایلسیدی (اذا کان مهر المثل او کفو) یعنی مهر مثل ایله یا خود کتوی ایله عقد ایلسیدی (لزم)
اول عقد واجب اولدی امدی بعد البلوغ ایکی سندن بری ایچون خیاری بلوغ بر قدر (وقی عقد غیرهما) خیاری
فسخ بابلوغ او والیا بئناکاح بعده) و دخی او ایس دن اب ایله جداک غیرتک عقد نده بلوغله یا خود بعد البلوغ
نکاحه عملله خیاری فسخ وارد * یعنی فیجان صغیر و صغیره قبل البلوغ عقدی عالملا اولسه لردی ایکی سندن
هر بری ایچون بلوغی قتنده خیاری فسخ وارد اکر دیلر لسه نکاح اوزره قائم اولور و اکر دیلر لسه نکاحی فسخ
ایدر لاما م اعظم ایله امام محمد قائلنده و اکر ایکی سیده بلوغ دن اول عقدی عالملا اولسه بس ایکی سندن بری
ایچون قچار بعد البلوغ عقدی یلنسه لردی خیاری فسخ وارد * نصف نکاح غیرهما قولی قاضی به و اید شامل اولور
حتی قچار قاضی ایله امدی دن ری صغیره بی تزویج ایلسیدی خیاری ثبت اولدی صحیح اولان بودر و قوی دخی
بونک اوزرینه در کافیده دخی بولمکه لردی اکر اولدی (بشرط القضاء) او ایله خیاری فسخه قاضینک قضای شریطه
یعنی قچار صغیر یا خود صغیره بلوغ نده نکره فرقی اختیار ایسه لردی فرقت ثابت اولماز مادامکه بیته ماده
اولان نکاحی قاضی فسخ ایلمکجه (مخلاف خیاری العتق) خیاری عتق بونک خلاقی اوزرده در شول حیثینه که
خیاری عتقه قضایه محتاج اولمز (و الخیرة) و دخی خیاری بخیره بونک خلافته در بس تحقیقا بخیره قچمان نفسی
اختیار ایلسیدی بلافضاء فرقت واقع اولور (فیتوارثان قبله) بس امدی صغیره و صغیره قضادن اول فوت
اولسه لردی بری یرینه وارث اولور یعنی فیجان فرقت قضایه بشرط قتنده یعنی وجه اوزر قضادن اول صغیر
و صغیره نک ری فوت اولسیدی کر کسه اول صغیره و صغیره باغ اولسون کر کسه اولسون آخره وارث اولور
قضادن اول نکاحک بقا ایچون (وسکوت البکر هنار رضی) و بکرک اومکانده سکوتی رضادر یعنی بکرک
بلوغی قتنده یا خود بعد البلوغ نکاحی یلنسیک وقتده سکوتی رضادر (و خیاریها لایمتدالی احرا بحماس
وان جهلت به) یعنی بکرک خیاری مجلسک آخر نسه تمتد اولر اکر چه کیم اول بکر خیاری یلنسه سه ده بس
امدی تحقیقا بکر قچمان خیاری یلنسیک وقتده سکوت ایلسیدی انک اوزرینه بناه که تحقیقا اول بکر
خیاری یلنسه که تحقیق انک ایچون خیاری اول بکرک خیاری باطل اولور و بکرک خیاری جهلیله عذر
اولمز امدی لایق اولان اول بکر نفسی دمک رو بیلله اول مجلسده اختیار ایتمکدر و اکر بکر دی ایلمه
کورسیدی اول بکر لسانیه نفسی اختیار ایدر بس امدی اول بکرک نکاحی فسخ ایتمم دیوب و صباح
اولد قده اشهاد ایدر و حلال بر دی کوردم دیر بس اکر اول بکر حیض کوردیکی حینده الحمد لله بن نفسی
اختیار ایتمم دیسیدی بس اول بکر خیاری اوزرینه در و اکر اول بکر حیض کوردیکی حینده کند و خادمنی
کوندروب بس شاهدرلی دعوت ایلسیدی بس اول بکر شاهدرل اوزرینه کندی تکمه قادره اولسیدی
حالب و ک اول بکر بر مکان منقطعده اولسه اول بکر ایچون نکاح لازم گلدی بس بو عذر اولماز و اکر اول
بکر بلوغی قتنده زوجتک اسمندن یا خود تسمیه اولسان مهر نمن سوال ایلسیدی یا خود شاهدرله

سلام و رسیدی اول برك خیماری باطل اولور و اگر اول بکر بلوغی وقتند نفسی اختیار ابدوب
 و اشهاد دخی ایندی حالبوکه ایکی آید کین قاضی به وار مسیدی پس اول بکر خیماری اوزرینه در
 خیار عیب کی زیلمی بوله ذکر ایلدی (بخلاف المعتقه) معتقه بونک خلائی اوزرینه در یعنی قچیان
 بر جاره آزاد اولوب حالبوکه اول جار به نک زوجی اوسیدی اول جار به ایچون خیار عتق ثابت اولور اگر چه کیم
 اول جار به تحقیق کندی ایچون خیمار اولدیغنی بلز ایسه ده پس اول جار به نک چهلی عذر در * زرا تحقیقا
 اول جار به نک مولا سنه خدمتی تعلی منع ایدر حر یونک خلائی اوزرینه در پس تحقیق اطالب علم هر مسلم
 و مسئله اوزرینه فریضه در و اما صبی و صبیله پس قچیان ایسک سیده مر ابق اولسه لدی ایکی سنک اوزرینه
 ایمانی و ایمانک احکامنی تعلم واجب اولور یا خود اول مر ابق و مر ابقه نک ولیاری اوزرینه تعلیم واجب
 اولدی امدی مر ابق ایله مر ابقه سد ایغنی کندی کینلرینه ترک اولوق لایق دکلدر * زرا رسول علیه
 الصلاة والسلام (مر و عیبانکم بالصلاة اذا بلغوا سهوا و اضربوهم اذا بلغوا عشره) پیوردی معنای شریفی
 سز صیبر یکر نصلاات الله امر ایدک قچیان صیبر یکر کندی باشنه بالغ اولدوقه و دخی سز صیبر یکر کنی ضرب ایدک
 قچیان صیبر یکر اون باشنه بالغ اولدوقه دیمکدر (و خیار الصغیر و اثیب) یعنی صغیر ایچون و اثیب ایچون
 مجلسک خیماری (لا یطبل بالصریح رضی) قچیان اول صغیر و اثیب بالغ اولسه لدی صراحت رضاسز
 خیار لری باطل اولر صراحت رضاضربت یا خود قبلت دیمک ایله اولور (اولداته) یا خود دلالت جهشندن
 رضاسز خیماری باطل اولر یعنی دلالت رضاضربت اولور (اولداته) یا خود دلالت جهشندن
 و مس ایتک کبی و غلامیله مهری کوندر مک کبی و اثیب مهری قبول ایتمی کبی (و لایق بهما عن المجلس)
 و دخی صغیرک و اثیب مجلسدن قیام ایتمیله ده خیماری باطل اولر * زرا اخبار بلوغ رضانک عدمیله
 ثابت اولور خلک توهمی اچلیچون و عدم رضایله ثابت اولان شی رضایله باطل اولور لایق بکر سکوتی
 رضاضرب پس کور بلان شیندن فضله مجلسک آخرینه متداولر غلامک سکوتی رضاضرب پس امدی
 سکوت ایچون مسلمان اولان قیام ایله غلامک خیماری باطل اولر و اما اثیب مجلسدن قیام ایله خیار بونک باطل
 اولمسی پس تحقیقا اثیب خیماری بلوغی زوجک اثیب ایله ثابت اولر و بوظاهر در * دخی شول شیکه قیامه
 ثابت اولمسه مجلس اوزرینه اقتضار اولر پس امدی تحقیقا تفویض مجلسک اوزرینه اقتضار اولمشر تنکیم
 عن قریب مجلدنه بیانی کلور انشاء الله تعالی (الولی فی النکاح لا یتصرف فی مال الصغیر) ولی نکاحده در مال
 صغیره تصرفده دکل پس تحقیقا مال صغیره تصرف اولاب ایچوندر بوندن صکره جاب ایچوندر اندن صکره
 اب ایله جلدک و صیبری ایچوندر ثم و ثم (العصبه بنفسه) بنفسه عصبه اولان کدر عصبه بنفسه مابینه انی توسط
 ایتمکسزین میته متصل اولان ذکر در مصنف العصبه بنفسه قولله عصبه بالغیردن احتزار ایلدی بنت
 کبی قچیان بنت ابن ایله عصبه اولسیدی پس بنت ایچون مجنونه اولان اناسی اوزرینه ولایت یوقدر و دخی
 مصنف عصبه مع الغیردن احتزار ایلدی بنت ایله یله اخت کبی شول حیثیله که اخت ایچون مجنونه اولان
 اناسی اوزرینه ولایت یوقدر (علی ترتیب الارث) ولی ارث ترتیبی اوزرینه عصبه اولاندر یعنی نکاحده ولی
 اولابن تقدیم اولور نقدرا اشغی اولور سه ده اندن صکره اصل تقدیم اولور اولکه ایدر دخی جد تقدیم اولور
 اولکه بانانک باباسیدر تقدیر یوقارو اولور سه ده اندن صکره لایون ارقرنداش بوندن صکره لاب ارقرنداش
 بوندن صکره لاب و ام ارقرنداش اوغلو بوندن صکره لاب ارقرنداش اوغلو بوندن صکره لایون عم بوندن صکره
 لاب عم بوندن صکره لاب و عمی ارغلو بوندن صکره لاب عمی اوغلو بوندن صکره مع تق تقدیم اولور پس امدی
 مجنونه نک و ایسی بانانک وجود یله اب انکدر (و المحب) و دخی محب ترتیبی اوزرینه در یعنی نکاحده ابعد
 اولان ولی اقرب ایله محجو بدر (بشرط حره و تکلیف) اوله ولی عصبه که حر اولوق و مکلان اولوق شرط یله
 پس عبد ایچون و صغیر ایچون و مجنون ایچون کدولرک غیر اوزرینه ولایت لری یوقدر * زرا غیر اوزرینه
 ولایت کند و نفسی اوزرینه ولایتک فرعیدر امدی عبد و صغیر و مجنون ایچون که کندی نفساری اوزرینه
 ولایت لری اولمید پس انلر ایچون غیر اوزرینه دخی ولایت لری یوقدر (و اسلام فی مسئله) و دخی اوله ولی
 عصبه که مسئله عقده نکاح مر ادا ایسه ولی اسلام اولوق شرط یله (و ولد مسلم) و دخی نکاحده ولایت

مسلمان ولان بدی حقه اسلام اواق شمرطله حق سبحانه و تعالی (وان یعمل لله لکافرین علی المؤمنین سیلا) قول شریفی اجمیعون و كذلك مسلم ایچون کافر دوزخه ولایت و قیامت صفت لایق اولان الامیر که اول ولی مسلم بر کافر جاریه تک سیدیم یا خود سلطان اوله دیک ابدی بونی زبانی ذکر امدی (ثم لام ثم الاخت لاب وام ثم لاب ثم لام ثم ذولرحم الاقرب فالاقرب ثم مولی الموالاة) یعنی نکاحده ولی عصبه بنفسه دنصکره ابادا دنصکره لایون قرقرنداشدر اندنصکره لاب قرقرنداشدر اندنصکره لام قرقرنداشدر اندنصکره ذی رحم محمدر الاقرب فالاقرب اندنصکره مولای مولاندر مولای مولات شول عبددر که انک ایچون وارث اولیه ودخی اندن غیر ولی اولیه شونت اوزرینه که اگر اول سید بر جنسایت ایتسیدی ارشی مولای مولات اوزرینه اوله امدی اگر اول عبد فوت اول سیدی مسیرائی مولای مولات ایچوندر (ثم السلطان) بوندنصکره نکاحده ولی ساطن اندر رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک (السلطان ولی من لا ولی له) قول شریفی ایچون معنای شریفی سلطان انک ایچون ولی اولیان کمنه تک ولیسیدر دیمکدر (ثم قاضی آتیب فی مشوره دلت) بوندنصکره نکاحده ولی قاضیدر اوله قاضیکه سلطان طرفندن اعطا اولنان فرمائنده ولیسی اولیان کمنه بی تزویج اوله دیو یا نیش اوله (الابعد التزویج بغیبة الاقرب) ودخی ولی ابعدا ایچون صغیرین غیبة منقطعده ابله غائب اولان ولی افرک غیبتله تزویج ایتم واردر یعنی ابعدا اولان ولی ایچون غیبة منقطعده جهنندن غائب اولان ولی افرک غیبتله صغیره بی تزویج جائز اولور بس فقهدان بعضیسی غیبة منقطعده بی تفسیر ابتدی ولی افرق بر باده ده اوله که اول بلده یه قافله واصل اولان اسنده بر کفر واصل اولور امدی و تفسیر قدور بیک اختیار یدر ودخی بعض ولی افرق ادنی مدته سفرده (مسافرة القصر) یعنی مسافرة قصرده او نوره ابعدا ایچون تزویج تک وارد دیدی ز رامة سفرک اقصا ایچون نهایت و قمر بس ادنی اعتبار اولندی و بو قول فاضل نسفینک اختیار یدر ودخی مروره منسوب اولان سعدین معاذک و بزوه منسوب اولان صدر الاسلامک و صدر الشهدک اختیار یدر وقوی دخی بونک اوزرینه در کفید بو یله ذکر اولندی (وقیل مالم یلتظر الکفو الحاطب الخیر منه) ودخی بعض دیدیکه مادامکه کفو مخاطب ولی افرقن خبره منتظر اولیه ابعدا ایچون تزویج جائز اولور دیدی بونی امام شمس الأئمة لسرخسی اختیار اولندی شول حیثیتله دیدیکه اصح اولان تحقیقا اول ولی افرق جان بر موضعه اولسیدی که اگر انک حضور شه منتظر اولسیدی یا خود رأینسه اطلاع طلب اولسیدی اول حاضر اولان کفو مخاطب فوت اولور سه پس غیبة منقطعده دروا کر انک حضورینده منتظر اولنوب و اینه اطلاع طلب اولسیدی و اول حاضر اولان کفو مخاطب فوت اولور سه غیبة منقطعده دکلدر* ز اول ولی افرق ولایتی نظرد امدی و تقدیرجه انک ولایتک ابقاسنده نظر اولور (ولایطبل بعوده) یعنی ولی ابعدا ایچون ولایت ثابت اولدقد نکره فیجان اول قری تزویج اولسیدی بعده ولی افرق حاضر اولسیدی اول ولی افرق ایچون نکاحی فسخ ایتم بوقدر امدی فسخ جائز اولور* زیرا عقد ولایته نامد ابله عقد اولندی حاجو که خلف ابله مقصود حاصل اولدقد نکره اصل اوزره قدرت حاصل اولدی (اقرول صغیر ارضغیره اووکبیل برجل ازمی آنا و ولی ابعدا نکاح لم یصدق) بر صغیرک ولیسی یا خود بر صغیره تک ولیسی یا خود بر چلاک و کبلی یا خود بر مر آهنت و کبلی یا خود بر عبدک و ولیسی هر بر بیک نکاح حلاله اقرار اولسدری امام اعظم قنده بونلردن بر بیک اقراری تصدیق اولور* زیرا غیر اوزرینه اقرار اولدی ایچون تصدیق اولور الامیر که شاهد ل نکاح اوزرینه شهادت ایدر سه تصدیق اولور یا خود بر صغیر صغیره نکاحی ادرک ایتکله تصدیق اولور یا خود موکل یا خود عبد تصدیق ایتکله تصدیق اولور اما من قنده شهادت سن و تصدیه سن و ولی تصدیق اولور* بونک صوتی اولور که بر چلاک قاضی حضورنده بر صغیره تک یا بسی اوزرینه ادعا ایتکله که تحقیقا اولور چلاک صغیر بی تزویج ایتدم دیدی حاجو که اب اول نکاح ابله قاضی عندنده اقرار اولسیدی بس تحقیقا قاضی مانامکه زوجت ادعا ایلدی بیک نکاح اوزرینه ینده اکثر منجیه نکاح ابله قضایده مز ودخی قاضی صغیره طرفندن بر کمنه بی و می نصب ایدوب حتی اول وصی نکاحی انکار ایدوب بس اولور چلاک اولوصی اوزرینه ینده قامت ایدر سه یا خود

صغیر نکاحی ادراک ایوب پس رجلی و بابائی تصدیق ایدرسه بو تقدیر جد قاضی اولر جمله نکاح ایله
 قض ایدر (بخلاف الامة) جار به بونک خلاقی اوزره در پس تحقیقائمه ثلثه اجاع ایله لکره تحقیق قچیان
 برجل بر جاریه ننگ مولا سندن اول جاریه ننگ نکاحی ادعا یئد کد نص کره اول مولی جاریه ننگ نکاحیه اقرار
 ایلمدی بینه سر و تصدیق سز جار به ننگ نکاحیه فضا ل انور * زیرا مولی کند و نفسی اوزر ینده مقردن * زیرا
 مولی اول جار به ننگ نفسنه و بعضیه مالک اولور عبد بونک خلاقی اوزر ینده در پس تحقیق مولی عبدک الحق
 نفسنه مالک انور وقتنا که مصنف ولینک احکامی بیاندن فارغ اولدیسه کفوده اولان حکمک بیانته
 شروع ایوب (انکفه) دیدی یعنی کفایت لغت جهندن یرشیتک آخره نظیر اولمیدر (تعبیر) کفایت
 نکاح ل زومی ایچون رجال ایله نسا یننده نکاحه اعتبار اولور امام مالک ایچون خلاف وارد در (نسب)
 عربده نسب جهندن اعتبار اولور پس تحقیق بجه نسبلرینی ضائع قیلدیلر (فقریش ائناه) یعنی قریشک
 بعضیسی بعض ایچون کفو اولور (والعرب) ودخی عرب یعنی قریشک غیر ایلان عرب (کفه) بعض
 قبیله بعض قبیله به کفو اولور قریش ایچون کفو اولور (والموالی) ودخی عجم یعنی عجمه مولی نسبه اولندی
 * زیرا انرا مل حر بی قتال اوزره هر به نصرت ایدرل حال بو که نصرت ایلمیچی به مولی تسبی اولور حر حق
 سبحانه و تعالی کلام قیدینده (وار الکافرین لامولی لهم) یوردی (ائناه) عجمه برجل برجل ایچون
 کفو اولور انلرک نسبی اعتبار ارقم وانلر عرب ایچون کفو دخی اولور (و تعبر اسلاما) ودخی کفایت نسب
 جهندن اعتبار اولندی یعنی کبی اسلام جهندن دخی اعتبار اولور (فسلم بنفسه لیس کفو الذی اب واحد
 فیه والا بان قیه کالایا) پس کندو بنفسه سلم اولان کمنه اسلامه اب واحد صاحب اولان کمنه به
 کفو اولور اسلامه ابوان صاحب اولان کمنه آیه مثالیدر یعنی شول کمنه که اسلامه ابوان صاحب
 اوله یعنی بابائی و دده سی مسلم اوله اسلامه آیه صاحب اولان کمنه ایچون کفو اولور * زیرا تعریف ایون
 لفظیله واقع اولور زائد اعتبار اولور (و تعبر حره) ودخی کفایت نسب و اسلام جهندن اعتبار
 اولندی یعنی کبی حریت جهندن دخی اعتبار اولور (فبعد او معنی لیس کفو الحرة اصلیه و لا معنی ابوه
 کفو الذات ایون حرین) پس امدی بر عبد یا خود عبد معنی حره اصلیه ایچون کفو اولور ودخی بابائی معنی
 اولان کمنه حرین ایون صاحب اولان کمنه ایچون کفو اولور (و تعبر دیانته) ودخی کفایت حریت
 جهندن اعتبار اولندی یعنی کبی دیانت جهندن دخی اعتبار اولور (فایس فاسق کفو الصالحه و بنت صالح)
 پس امدی فاسق صالحه ایچون و صالحک قرنی ایچون کفو اولور (وما لا) ودخی کفایت دیانت جهندن
 اعتبار اولندی یعنی کبی مال جهندن دخی اعتبار اولور مال جهندن اعتبار اولور (مهری و نفقه بی مالک
 اولمقلغه اولور ظاهر روایتده معتبر اولان بودر (فالعاقر من المهر المعجل و النفقة لیس کفو الفقیره) پس
 مهر معجل و نفقه دن عاجز اولان کمنه فقیره ایچون کفو اولور امام مهر معجل دن عاجز اولان کفو اولما سی
 زیرا مرأه ننگ بضعی مهردن عوض قلمقلغه در پس امدی مهر معجلی تسلیم دن لایدر * زیرا مهرا لیه مراد
 تعجیلی متعارف اولان شیئر * زیرا متعارف دن ماعداسی عرف جهندن مهر مؤجلدر و ما نفقه دن عاجز
 اولمقلغه کفو اولما سی پس ازدواجک قوامی و درامی نفقه ایله اولدیغی ایچوندر (لاغنی فی الاصح) اصح قولده
 غنا جهندن کفایت اعتبار اولور و شمس الائمة السرخسی و صاحب ذخیره دیدیکه اصح اولان غنا جهندن
 کفایت اعتبار اولور * زیرا اکثره مال اصلنه مذمومدر رسول علیه السلام (هلک المکثرون الا من قال
 بحاله هکذا و هو کذا ای تصدق به) یوردی معنای شریقی مالی چوق اولانلر هلاک اولدی شول کمنه که مالی
 ایچون شومال شو جهندن تصدق اولنه اول کمنه هلاک اولدی دیکدر (فانقاد علیهما) پس مهرا لیه
 نفقه اوزر شه قادر اولان کمنه (کفو لذات اموال عظام) چوق مال صاحب اولان کمنه ایچون
 کفو اولور غنا به اعتبار اولدیغی ایچون (و حرقة) ودخی کفایت مال جهندن اولدیغی کبی صنعت
 جهندن دخی اعتبار اولور * زیرا اتفاخر حرفت سببیه واقع اولور (فمن حانک) ایس حانک ثلثی حداد
 و خفاف کبی و برابکیسی کبی (ایس کفو المثل عطار) عطار مثللی ایچون کفو اولماز بزنا کبی پس بزنا لیه
 عطار کفو اولور (الجمعی العالم کفو لمر فی الجاهل) عالم اولان عجمی جاهل اولان عربی ایچون کفو اولور

* ز اشرف علم شرفی نسبت به مقابل او او (واما مال الفیبر) ودخی عالم فقیر یعنی غنی عالم است
 بیلدیک شئی ایچون نکه تحقیقا اول فقیر مهر معجل ونقده اوزر بنه قادر اولوق واجب اولور (کفو بحاصل یعنی)
 غنی اولان جاهل ایچون کفو اولور بیلدیک شئی ایچون نکه تحقیقا غنا مبریدر (ولاه اولوی) ودخی عالم فقیر
 علوی ایچون کفو اولور بیلدیک شئی ایچون نکه تحقیقا شرف علم شرف نسبت مقارم اولور (والقروی لمعدنی)
 ودخی قروی مدنی ایچون کفو اولور (نقصت عن مهر مثلها) یعنی بر مرأه نفسنی پر چله مهر مشدن
 نقصان ایله تزویج ایسیدی (لولی ان یتم المهر او یفرق بینهما) ولی ایچون مهر مثلنی تمام ایتم یاخود
 بینهمای تقریق ایتمک واردر * ز امرأه مهر مثلندن نقصان تزویج ایتمکله اولیسا به عار الحاق ایلدی * ز بر
 اولیسا ایچون مهر مش ایله تقاخراتک ونقصان ایله عار ایتمک واردر بس امرأه اولیسا ایچون حق اعتراض
 واردر (امر یتزوج امرأه فزوجها معجز) بر رجل بر شخصه بر مرأه تزویج ایتمک امر ایسیدی بس اول شخص
 بر جباریه تزویج بلسه جائز اولور * ز بر او کلام مطابق صادر اولدی پس تهتمت موضعتک غیر بنده اطلاق
 اوزره جاری اولور نیکم قچان اول شخص کندو جباریه منی تزویج ایسیدی جائز اولدیغی کبی (ولم یکن مانع)
 حالو که بر مانده اولدی نیکم قچان اول جباریه بر حرکت مختنده اولسه مانع اولدیغی کبی (وامرأین لا) یعنی
 قچان شخص ما مور بر عقد ایله ایکی مرأه ای تزویج ایسیدی جائز اولما * ز بر ایکی مرأه بی بدن التزایمه
 وجه یوقدر * ز بر امرأه نیکم خلا فیدر ودخی اول ایکی مرأه نیکم ایکیسندن بر بنه تعیین التزایمه وجه
 یوقدر اولویت معتمد اولدیغی ایچون ودخی اول ایکی مرأه بدن بر بنه تعیین التزایمه وجه یوقدر * ز بر
 نکاح مجبوله به اضافتی محتمل اولماز اول شخص نکاح بدن مقصود اولان شئی تعطیل ایتمک ایچون اول
 مقصود اولان شئی * و طدر معینه نیکم غیری بی وطی استحصاله ایچون (زوجت نفسها من غائب) بر مرأه
 کندی نفسنی بر غائب ایچون شهود معضرنده سر شاهد اولک که تحقیق بن نفسی فلان کس بنه تزویج ایتم
 دیتمکله تزویج ایسیدی (فاجازه) پس اول غائب کندو بنه نکاح خبری بلوغیله تزویج مجازت و بر سیدی
 (فان کان قبل عنه واحد) پس اگر اول مجلسده غائب طرفندن قبول ایدر بر احد اولسیدی بر ایدر کر که
 اول احد فضولی اوسون یاخود وکیل اوسون (جائز انکاح) نکاح جائز اولدی (والافلا) و اگر اول
 مجلسده غائب طرفندن قبول ایدر بر احد اولسیدی نکاح جائز اولما * ز بر مرأه بدن صادر اولان شئی عقدک
 شطری یعنی قارشولماید غائب طرفندن قبول ایدن احدک شطری ناکم غائب قبولی اوزره توقف ایتم
 بله اول مجلسده اول احدک قبولی اوزره توقف ایدر کر که اول احد فضولیدن اوسون فضولی ده صورت عقد
 مختلق اولدیغی ایچون * امدی بو عقدک تمامی ناکم غائبک جائز بنه توقف ایدر (بتولی طرفی انکاح واحد)
 یعنی بر احد نکاح ایجاب و قبولته ولی اولوب ولایت ایدر (ایس فضولی من جانب) فضولی ولی اولما
 الا بر جابدن ولی او اور امدی فضولی ایجاب و قبولی تکلم ایتمک شرط قلمندی بلکه بری شرط قیلندی چنان
 فضولی ایجاب و قبولدن بر شه وکیل اولسیدی بس امدی فضولی زوجنها یاه دبسیدی کافی اولدی نکاح ولی
 اولان ایچون بر قاج قسمت واردر ولی ایله اصلدر نیکم ابن عم عیسنک صغیره قزینی کندو به تزویج
 ایتمک کبی یاخود وکیل ایله اصلدر نیکم بر مرأه بر رجلی کندو نفسنه تزویج وکیل ایتمک کبی یاخود ایکی
 جانبدن اولدر یاخود ایکی جانبدن وکیلدر یاخود بر جابدن ولی و جانب آخر دن وکیلدر جانب آخر دن فضولی
 اولوق جائز اولور نیکم قچان فضولی ایله به اصل اولوق جائز اولدیغی کبی یاخود بر جابدن ولی و جانب آخر دن
 فضولی یاخود بر جابدن وکیل و جانب آخر دن فضولی یاخود ایکی جانبدن فضولی اولوق جائز اولدیغی کبی
 (ذنت رجل یتزوجها فمعدن نسبه عند شاهدین جائز) بر مرأه بر رجل ایچون کندو بی تزویج
 ایتمکله اذن و روبر پس اول رجل اول مرأه بی کندو نفسیچون ایکی شاهد قنده تزویج ایسیدی نکاح جائز
 اولدی * ز بر اول صورتده ایکی طرفی فضولینک غیری اولمه نله ولایت ایسیدی بس زوجت قبولی شطری متضمن
 اولور بس قبوله حاجت اولور (کما ان عم زوج بنت محمد من نفسه) یعنی کذلک بو نکاح مرأه نیکم
 رجله کندو بی تزویج اذن و روبر اول رجل اول مرأه بی کندو نفسیچون تزویج ایسیدی جائز اولدیغی کبی
 ابن عم عیسی قزینی کندو نفسنه تزویج ایسیدی نکاح جائز اولور * ز بر ابن عم ولی اولدیغیچون بر جابدن

ذوق دلگدر (داوولگت رجلا بتر و بجهافتر وجهالم بجز) واکر برمه آه ررجلی کندو بی تزویجه وکیل
ابتدی پس اول رجل اول مر آبی کندو به فضولی نکاح بتسیدی جائز اولر* زیرا هر آه اول رجلی مزوج
نصب ابتدی متزوج نصب ابتدی والله اعلم بالصواب

باب المهر

و بواب مهرک احکامی بیانند در (صح النکاح بلا تسیمه و بتفید) مهر تسیمه ایتمکسز بن تزوج ایتمکله و مهر نفی
اولمقی شرطیله تزوج ایتمکله نکاح صحیح اولدی حق سبحانه و تعالینک (واحل لکم ما وراه ذلکم ان یبتغوا
باموالکم) قول شری بنی ایچون پس تحقیقا باموالکم ده اولان باه لفظ خالصدره: ناسی الصاقد پس امدی جدا
ایغانتک انک کینک امتناعی اوزره دلالت ایدرا واکه مالدن عقد صحیحدر واکر دینلورسه که حق سبحانه
و تعالینک (فانکحو امامطاب لکم) قول شری بقنده ابتغاء مال ایله الصاقدن مطلق وارد اولدی و مطلق برنم قتمزده
مقید اوزره حل اولمقن و محصل استدلال بعضک قولی کبدر تحقیقا حق تبارک و تعالی ابتغاء صحیحی یعنی
طلب ایتمکی مال ایله حلال قیلدی پس بونک مقتضاسی مالدن منفک اولان ابتغاء صحیح اولما مقدر یوخده
صحیح و مستوجب اولمق دلگدر مهر دن نفی اولنان شئیک یا خود مهر دن سکوت اولنان شئیک ثبوتی
ایچون* بزدریز که اولدن مراد یعنی ابتغاء مال ایله ملصق اولدی یعنی حالده الصاقدن مطلق وارد اولدی
قولندن مراد تحقیقا مطلق برنم قتمزده مقید اوزره دخی حل اولنور قچان حادثه ایله یله حکم یخدا اولسیدی
و مقید ایله مطلق حکم مثبت اوزره داخل اولسیدی نیکیم اصولده قمر بر اولدی یعنی کبی و یومر مکانه بویه در
و نایندن مراد یعنی ابتغاء مال ایله صحیح اولور قولندن مراد تحقیقا حق سبحانه و تعالینک (لاجناح علیکم
ان تطلقن النساء ما لم یسوهن و اتفرضوا لهن فریضة) قول شری بی مهر فرض اولمق سبقت ایتمکسز بن طلاق
تحقیق اوزرینه دلالت ایدر حالبو که طلاق ترتب ایلز الانکاح شرعی اوزرینه ترتب ایدر* پس امدی اگر مهر
تسیمه اولمق تسیمه بن نکاح صحیح اولدی ایسه برنم حل ایلدی بکمز شی* اوزرینه آیه مذکوره حل اولمق واجب
اولدی (واقله قدر عشرة دراهم فضة وزن سبعة) یعنی مهرک اقلی فضه جهتندن اون درهم مقدار ایدر
و هر اون درهم بدی مثقال اولمق اوزره* و ایدر کر کسه اول اون درهم فضة مضروبه اولسون یا خود اون
درهم غیر مضروبه اولسون و کر کسه غیر مضروبه اولان اون درهم تبرک قیمتی اقل اولسون* نصاب
سرفه بونک خلا فی اوزره در بونی زبلی ذکر ایلدی (و وجبت) و مر آیه اون درهم مهر واجب اولدی
(ان سبی دونها) قچان نکاح حله اون درهم دن اقل تسیمه اولسیدی (و وجب الا کثران سبی) و مر آیه
اکثر واجب اولور اگر نکاح حله اون درهم دن زیاده تسیمه اولسیدی تسیمه اولنان زیاده واجب اولدی
(عند الطوه) و وجبه تعاقدر یعنی مر آیه بی طء عندنده (او الخلوۃ الخبیجة) یا خود خلوة صحیحه
عندنده واجب اولور من قریب خلوة صحیحه نک یانی کلور (او موت احدهما) یا خود مهر ایکسندن
برینک موتیله واجب اولور* پس تحقیقا موت طلاق کبی مهری مؤکددر (ونصفه) یعنی مهر مسمانک
نصفی واجب اولور (بطلاق قبل الطوه و الخلوۃ) و طئدن خلوة صحیحه دن اول طلاقله (و مهر المثل ساند
ما ذکر) و دخی ذکر اولنان شری بقرقنده یعنی وطندن خلوة صحیحه دن موتدن بریله مهر مثل واجب اولور
(فی الشغار) شغارده شغاریکی رجلدن هریری قزینی یا خود قزقنداشنی آخر ایچون تزویج ایدوب و آخر
دخی قزینی یا خود قزقنداشنی اکا تزویج ایتمک شرطیله* پس شغار برنم عند مزده صحیحدر و بولندن هریری
ایچون مهر مثل واردر شغور تسیمه اولمق باعث اولدر که* زراشغور لغتد رفعدروا کرشغور رفع معنایسته
اولسیدی مهر مثل واجب اولزدی* پس امدی کانه اول ایکی رجل بوش شرطه مهری رفع و کندولر دن بضعی
تخلیه ایدیلر (و) دخی شغارده مهر مثل واجب اولر یعنی کبی بنه مهر مثل واجب اولدی (فیالم بسم
المهر ارنقی اذالم بتراضیا علی شی) شول نکاح حله که مهر تسیمه اولمق یا خود مهر نفی اولنه قچان تزویجه
زوجه برمعین شی* اوزرینه رضا تسیمه بدی (والا) واکر برمعین شی* اوزرینه رضالشسه لردی
(فذلک) یعنی اول شی* واجب اولدی (او سبی خیر) مال بسم اوزرینه معطوفدر یا خود نکاح حله خیر
تسیمه اولنه بنه مهر مثل واجب اولور (او خبز او هذا الخل و هو خیر اهد العبد و هو حر او ثوب او دابة

لمبین جنبها او تعلم القرآن او خدمه الروح الخراها سنة) يا خود نکاحده خنيزر تسعید اوانسه يا خود
شوسر که دیوتسعه اونوب حالو که خرا اوانسه يا خود شوعد دیوتسعه اونوب حالو که خرا اوانسه يا خود
جنساری بیان اوانمین ثوب يا خود دابه تسعید اوانسه يا خود قرآن تعلیم اینک اوزره تسعید اوانسه يا خود حر
اولار زوج مرأ ایچون برسته خدمت اینک اوزره تسعید اوانسه بو نرله مهر مثل واجب وادی * زیرا
مشروع ولان مال تقوم ایله ایبقادر حالو که تعلیم مقومدن فضله مال دکادرو کذلک منافع دخی نرم اصلن
اوزره بوبله دروا کر مرأ نفسنی برآخر حرکتی اوزره تر و بیج ایلسیدی * پس خدمت مسخقی اولر دبلر
وصحیح اولان تحقیقه مرأ خدمته مسخقی او اور خدمت قیمتیله زوج اوزر یتد رجوع ایدر و اگر مرأ نفسنی
قیون رعنی اینک اوزره يا خود اکن کاک اوزره نکاح ایلسیدی اصلک ربویتی اوزره جائز اولر و صواب اولان
اول مرأ ایچون کندونی حضرت موسی و حضرت شعیب علیهما السلام قصدار ایله استدلالا اج عاناسیم
ایتمکدر پس تحقیقه بردن اول اولانک شریعتنی قیجان حق سبحانه و تعالی و رسول علیه السلامی بلا اکار قصد
ایتدسه بزم ایچون شریعتدر کافیده بوبله ذکر اولندی (واوعیدا فالخدمه) و اگر زوج عبد اولسیدی
پس واجب اولان خدمتدر پس تحقیقه ایدر خدمتی مان ایله ایبقادر اول عبد رقبه سنک تسلیمنی متفقن
اولدیغیچون (ومتعه) مهر المثل قرلی اوزر یتد مهطو قدر ودخی مهر مثل واجب اولدیغی کی متعه واجب
اولر (مفوضه) مرأ مفوضه ایچون * مفوضه اولک کسر یله شول مرأ ده که نفسنی مهر ذکر ایتمکدر بزم یا خود
کندو ایچون مهر المثل اوزره تزویج ایتمکدر (طائفت قبل وطء) او بله مرأ مفوضه که قبل الوطء تطابق
وانسیدی متعه واجب اولر (رهی دروغ و خمار و لطمه لایز بدعتی نصغه) و متعددر عددر و خنیزر در و مطلقه در
مهر مثلک نصفی اوزر یتد یاده اولر (ولو الزوج غنیا ولا ینقص عن خمسة اوفقیرا) که کسه زوج غنی اولور سده
و اگر فقیر اولور سه بیش در ممدن ناقص اولر (وتعتبر بحاله) ودخی متعه زوجت حالیه اعتبار اولور
زوجتک حالیه اعتبار اولر صاحب هدایه نص کریم ایله عمل ایتدیگی حالده صحیح اولان بودر دیدی و نص کریم
حق سبحانه و تعالی اینک (وعلی الموسع قدره) قول شریقه در بعض متعه زوجله زوجتک حانده اعتبار اولور
دیدنی بونی صاحب بدایع حکایت ایلدی ودخی آیه کریمه ده بو کاشارت وارد اولر که حق تبارک و تعالی اینک
(بالعروف) قول شریقی در امدی بو قول فقهدر اشهدر تکیم نغفه ده دیدیم کرمی * زیرا فقیر یا کرم سن یا کرم
زوجتک حالیه اعتبار ایلسیدک بر متعه ووضیعه ایله شریقه یتدیده و اینک لازم کلدیدی جا بو که بو اعتبار
ناس یتدیده معروف دکلدربلکه بو منکر در بونی زبلیغی ذکر ایلدی (و تسحب ان سواها) یعنی مرأ مفوضه نث
ضری قبل الوطء تطابق وانسیدی متعه مستحب اولر (لان سعی لها المهر و طلقت قبل وطء) الا شول مرأ
که اینک ایچون مهر تسعید اونوب قبل الوطء تطابق وانسیدی متعه مستحب اولر پس باقی استنباط نص کریم در
رهمی مرأ مطلقه وطء اونوب حالو که اینک ایچون مهر دخی تسعید وانسیدی پس اینک ایچون متعه واجب اولر
ودخی رهمی مرأ مطلقه وطء اونوب اینک ایچون مهر تسعید اوانسه متعه واجب اولور پس امدی ظاهر اولان
تحقیقا مطلقات در تدر اول کیسی رهمی مرأ مطلقه وطء اونوب و تحقیق اینک ایچون مهر تسعید اوانسه اینک
ایچون متعه واجب اولر او ایکنجیبسی رهمی مرأ مطلقه وطء اونوب و تحقیق اینک ایچون مهر تسعید اوانسه اینک
ایچون متعه مستحب اولر و او چنجیبسی رهمی مرأ مطلقه وطء اونوب حالو که اینک ایچون مهر تسعید وانسیدی
و در دنجیبسی رهمی مرأ مطلقه وطء اونوب اینک ایچون مهر تسعید وانسیدی بو ایکی امر مرأ ایچون متعه مستحب
اولور پس امدی حاصل اولان تحقیقه قیجان مرأ بی وطء ایتسیدی اول مرأ ایچون متعه مستحب اولور
بر ایدر که کسه اول مرأ ایچون مهر تسعید اوانسون کر کسه اولنسون * زیرا زوج طلاق ایله اول مرأ بی
و حشده قودی شول شیتد نص کریم که اول مرأ مقود علیه اولان ششینی زوجت تسلیم ایلدی او که بضدر
پس امدی زوجت مستحب اولان اول مرأ بیه واجب اوزره برشی زائد اعطا ایتمکدر اول واجب تسعید
صورتده مساعدر عدم تسعید صورتده مهر مذکور کسه اول مرأ وطء اولر سده پس امدی مرأ تسعید
صورتده بضعی تسلیم ایتمکدر بن مسمانک نصفی اخذ ایدر پس مرأ ایچون برشی مستحب اولر و دخی
مرأ بیه تسعید نک عددی صورتده متعه واجب اولور زیرا مرأ برشی اخذ ایدر و بضک اشغالی ماندن

متفك اول (ما فرض بعد العقد اوزر دلا بتصرف) عقد نكته فرض اولان شي يا خود زياده اولان شي بتصرف اولتر يعني قچمان مر آتسي زو بچ ايتسيدي حالو كه اول مر آه ايچون مهر نسيده اولتسيدي يا خود مهر نقي اولتسيدي بوندنكزه زوجله زوج نسيه اوزر ينه رضالش سردى وعقد نكته نسيه اولتسيدي يا خود مر آه نفعنى مهر مسمى اوزر ينه زوج ايدوب اندنكزه مسمى اوزر ينه زياده ايتسيدي اندنكزه قبل الدخول زوج اول مر آه نطق ايتسيدي عقد نكته مسمى بتصرف اولتر مسمى اوزره عقد نكته زوندنخي بتصرف اولتر بلكه اولدمتعه واجب اولور ونايد: عقد قنده اولان مسمانك نصف واجب اولور (وبسوط الزندباطلاق قبل وطء) ونخي قبل الوطء طلاق ايله زائد ساقط اولور لا بتصرف قوله متفقدر ورائد بتصرف اولتمتعه باعث اولدر كه * زيرا زائد عقدايله واجب ايچون تعيندر واول واجب مهر مثلدر ايدى بواجب بتصرف اولتر و كذلك بلكه كمي مهر مثل معزله سنه تيز بل اولنان شي دخي بتصرف اولتر وزائد ساقط اولتمتعه باعث طلاق قبل الدخول اولديغي ايچوندر بس حقيقا عقدايله نسيه اولنجان مهر نكته نسيه قبل الدخول طلاقه باطل اولور حتى اكر طلاق دخول نكته اولتسيدي مسمى ايله بيله زياده واجب اولدى (وصح حظها عنه) يعني مر آت نك زوح ذمتنده اولان مهر مثلندن حطى صحيح اولسى * زيراه مهر بقاء مر آت نك حقيدر وخط ايسه حاله بقايه ملاق اولور (الخلو) خلوت مبتدادر خبري اشاعيده كلجك كالوطء قرايدر و خلوت ايله مر آه زوج ايله زوج نك اجتماع عيدير شول حيثه كه زوج و زوج نك اذ نسر بر احد انلك حاللرى اوزره مطلع اوليان رمزكانده انلر ايله بيله برعاقل اوليه يا خود طلت ايچون زوج ايله زوج نك حاللرى اوزره بر احد مطلع اوليه زوج دخي تحققي اول مر آه زوج مسمى اولديغي عالمه اوله (بلا مانع) اوليه خلوتكه حسا يا خود طبعيا يا خود شرعا و طئندن مانع اوليه اولديغي يعني حسا مانع اولان (كرض لاحدهما نفع الوطء) مثايدر يعني زوج و زوج نك درى ايچون وطء منع ايدر بر مرض كمي مانع اوليه وايكجي يعني طبعيا مانع اولان (وحيض ونفاس) مثايدر يعني وطء منع ايدر حيض ونفاس كمي مانع اوليه بوجوحيض ونفاس طبعيا مانع اولديغي كمي شرعا مانع اولسي منافي دكلدر واوچخي يعني شرعا مانع اولان (واحرام وصوم فرض) مثايدر يعني وطء منع ايدر فرض ايچون يا خود نفل ايچون احرام كمي مانع اوليه ونخي فرضك صومى كمي مانع اوليه اولكه صوم رضادر (كالوطء) وطء كبيدر يعني خلوت صحينه مهر ايچون مؤك اولده وطء كبيدر (واوربجو و باوخصه اولتسيه) اكر چه كيم زوج مجبور يا خود خصى يا خود عيئن اولور سده (اوصاف فرض) يا خود زوج اصح قوله قضاء فرضك صامى اولور سده (اوندر في روايه) يا خود زوج پروايدن نك سائى اولور سده خلوت وطء كبيدر (و الصلاة كالصوم فرضا ونفلا) و صلوات فرض و نفل جهندن صوم كبيدر يعني خلوت صوم فرضه صحينه اولديغي كمي صلوات فرضه بيله صحينه اولتر و خلوت صوم نقلده صحينه اولديغي كمي صلوات نفل ايله بيله صحينه اولور (وحب العده في الكل) و خلوة صحينه نك كليستنده مر آه عتد واجب اولور يعني خلوت اقسامندن ذكر اولنان شئلكه كليستنده كركسه خلوة صحينه اولسون كركسه فاسده اولسون رحم مر آه ماء محبوب ايله مشغول اولور توهمي ايچون احتياط اول مر آه به عتد واجب اولور (قبضت الف المهر وهبتله و طلت قبل وطء رجع نصفه) مر آه بلك قچه مهر نقي قبض ايدوب بس اول بلك اچه بي زوج نسيه ايتسيدي و زوج اول مر آه نطق اول ايتسيدي زوچ اول بلك اچه نك نصفه مر آه به رجوع ايدر يعني ركنه بلك اچه اوزر ينه بر مر آه نطق ايدوب بس اول مر آه بلك اچه بي قبض ايتسيدي و اول بلك اچه بي مر آه زوج نسيه ايتسيدي اندنكزه زوج قبل الدخول اول مر آه نطق ايتسيدي زوج مر آه اوزر ينه بلك نفعنى اولان بشيوز اچه ايله رجوع ايدر * زيرا زوج قبل الدخول طلاق ايله اجاب ايدن شئك عيني واصل اولتر * زير ازوج اول شي سبيله نصف مهره مستحق اولور حالو كه مقبوض مهر دكلدر بلكه اول شئندن عوضدر * زيرا مهر ذمتنده ديددر حالو كه مقبوض عيندر بس مقبوضك هبه مسمى مال آخر كره مسمى كبيدر و زوجك حتى ايسه نصف مهر نك تسليمينده در حالو كه تسليم بولندي بس ايدى رجل ايچون نصف مهر ايله رجوع ايتك وارد و كذلك زوج مر آه به نصف مهر ايله رجوع ايدر قچمان نسيه

اولان مهر ذمته مکمل با خود موزون ذمته برشی آخر ایتسیدی * زیرا که مکمل و موزون مهر کبی عینک
 غیری دیندر (در اتم قبضه او قبضت نصفه و هیت انکل او باقی او عرض المهر قبل القبض او بعد از
 و اگر مرأه مهر یعنی قبض ایدوب با خود مهرک نصفی قبض ایتسیدی پس کانی با خود قبضدن باقی قلاتی
 زوجند هبه ایتسیدی یا خود مهرک قاشنی قبل القبض یا خود بعد القبض زوجند هبه ایتسیدی پس آمدی
 زوج ایچون رجوع بوقدر * یعنی مرأه مهرندن برشی قبض ایتر دن اول کلبسی زوجند هبه ایدوب اندنصرکه
 زوج مرأه بی قبل الدخول تطایق ایتسیدی زوج مرأه اوزره مهرندن برشینه رجوع ایتر * زیرا زوج ایچون
 قبل الدخول طلاقه مستحق اولدیغی شیک عینی سالم اولدی پس مرأه اوزرینه برشی آخر استیجاب ایتر
 بونک غایتی بودر که تحقیقا بوسلامت طلاق غیری بر آخر سبب ایله حاصل اولدی و مقصودک سلامتی قنده
 اسبابک اختلافا ایله مبالات اولغز و کذلک اگر مرأه مهرک نصفی اولان بشوزی قبض ایتسیدی اندنصرکه
 قبض اولنان و قبض اولننان بیکک کلبسی هبه ایتسیدی با خود مرأه زوج ذمته اولان باقی هبه
 ایتسیدی اندنصرکه زوج قبل الدخول مرأه بی تطایق ایتسیدی زوج کبی مرأه اوزرینه مهرندن
 برشینه رجوع ایتر * زیرا زوج مستحق اولدیغی شیک عینی و اصل اولدی تکیم مر و اولدی و اگر مرأه بیک
 اقیچه مهر بیک نصفندن اکثر بی مثلاً ایتر کبی قبض ایتسیدی و زوج زنده فلان باقی بی زوج هبه
 ایتسیدی اندنصرکه زوج قبل الدخول اول مرأه بی تطایق ایتسیدی پس امام اعظم قنده زوج بوز ایله
 مرأه اوزرینه رجوع ایتر و امامین قنده اوچوز ایله رجوع ایتر و اگر مرأه مهرک نصفندن اقلنی قبض
 ایتسیدی مثلاً ایتر کبی امام اعظم قنده زوج مرأه اوزرینه برشی ایله رجوع ایتر و امامین قنده بوز ایله
 رجوع ایتر و کذلک اگر زوج مرأه بی تعیین ایله تعیین اولور برشی اوزرینه زوج ایتسیدی مثلاً قاش کبی
 پس مرأه اول قاشک نصفی با خود کانی هبه ایتسیدی کر کسه اول قاشنی مرأه قبض ایتسون کر کسه ایسون
 اندنصرکه زوج اول مرأه بی قبل الدخول تطایق ایتسیدی زوج مرأه اوزرینه برشینه رجوع ایتر * زیرا
 زوج حق قبل الدخول طلاق ایله مرأه جهندن بلا عوض مقبوضک نصفک سلامتیدر حالیکه زوج کا
 واصل اولدی * زیرا قاش تعیین اولان شیدندر پس موهوب مهرک عینی اولدی پس هر حال ایله زوجک
 مقصودی سلامت بوالدی پس آمدی زوج برشینه رجوع ایتر (نکجه بیانیف علی ان لا یخرجها اولایتر زوج
 علیها و علی الفان قام بیها و الفان اخر جهها) برکسنه برمی آه بی کندی مقامندن اخراج ایتمک اوزره
 بیک اقیچه ایله نکاح ایتسیدی یا خود اول مرأه اوزرینه زوج ایتمک شرط ایله نکاح ایتسیدی یا خود اگر
 زوج اول مرأه ایله ایله قامت ایدرسه بیک اقیچه اوزرینه و اگر مقامندن اخراج ایدرسه ایکی بیک اقیچه اوزرینه
 نکاح ایتسیدی (فان و فی) پس اگر زوج بشرطه وفا ایدرسه یعنی اگر زوج مقامندن اخراج ایتمک اوزره
 نکاح ایتسیدی مرأه آده یا خود اوزرینه آخر مرأه زوج ایتمک اوزره نکاح ایتسیدی مرأه آده وفا ایتسیدی
 (واقام) یعنی اگر زوج مرأه ایله قامت ایدرسه بیک اقیچه به و اگر اخراج ایدرسه ایکی بیک اقیچه به نکاح
 ایتسیدی مرأه آده قامت ایدرسه (فلها الا نف) پس اول مرأه ایچون اول بیک اقیچه وارددر (والا فیه المثل)
 و اگر زوج بشرطه وفا ایچوب و مرأه ایله ایقامت ایترسه اول مرأه ایچون مهر مثل وارددر اما وفا صورتند
 بیک اقیچه و عدم وفا صورتند مهر مثل اولغه باعث اولدر که * زیرا مسمی مهر ایچون صالح اولدی
 حالیکه وفا سببیه مرأه نک رضاسی تمام اولدی و اما عدم وفاده مهر مثل اولغه باعث اولدر که * زیرا زوج
 مرأه آده اندنفع اولان شیکه تسبیح ایلدی پس اول شیک فوتیله مرأه نک بیک اقیچه به رضاسی منهدم اولدی پس
 آمدی مرأه نک مهر مثل تکمیل اولور و امام بی حقیقه قنده در پس بی حقیقه قنده شرط اول صحیحدر
 شرط ثانی دکل و امامین قنده شرطک ایتسیده صحیحدر و امام زفر قنده شرطک ایتسیده فاسددر (لیکن
 لا یراد المهر علی الفین ولا یغنی عن الا نف فی الاخرة) لیکن مسئله اخیرده مهر مسا دن زیاده اولر اول مسئله
 اخیرده مصنف و بالفان قامت بولدر پس تحقیقه قچان زوج مرأه بی مقامندن اخراج ایتسیدی مهر مثل واجب
 اولدی لیکن اول مهر مثل قچان ایکی بیکدن اکثر ایتسیدی زیاده واجب اولر و اگر مهر مثل بیک اقیچه دن اقل
 اولسیدی بیک اقیچه واجب اولدی و اول بیکدن برشی نقصان اولر * نقصان اولر * بیکدن اتفاق ایچون شوک اوزرینه که

تحقیقا مهر ایکی بیک اوزرینه زیاده اولور (نکاح بهدا المعبودین هذا واحد هما اوکس) برجل مرمره ای شو عبدالله یا خود شو عبدالله دونکاح ایتسیدی حالبو که اول ایکی عبدالله بریسی اوکس اولسیدی یعنی بریسی قیمت جهتندن آخر عددن اقل اولسیدی (حکم مهر المثل) یعنی مهر مثل حکم قنور پس اگر مهر مثل اول ایکی عبدالله اوکسندن اقل اولسیدی اول مره ایچون عبدالله اوکس لازم اولور و اگر مهر مثل اول ایکی عبدالله ارفعدن اکثر اولسیدی اول مره ایچون ارفع لازم اولور و اگر مهر مثل عبدالله اوکس ایله عبدالله ارفع بنده اولسیدی اول مره ایچون مهر مثل واردر و بوامام ای حنیفه فتنه درواما مین فتنه اول مره ایچون اول مسئله لک کابنده اوکس لازم اولور (فان طلقت قبل وطء) پس اگر اول رجل مرمره ای و طئدن اول تطلیق ایتسیدی (فانصف الاوکس) پس اوکسک نصفی لازم کاور یعنی اول مره ایچون بالاجماع بوسئله لک کابنده قیمتی اقل اولان عبدالله نصفی لازم کاور (امهر عین واحد هما حر فرهر هاه عبدالله ان ساوی عشره) برکنسه مرمره آنکاح ایدوب و اول مره ایله ایکی عبدالله مهر قیاسیدی حالبو که ایکی عبدالله بریسی حر اولسیدی پس مره آنک مهری عبدالله اگر عبدالله قیمتی اون در همه مساوی اولورسه (ولا لکل له العشره) و اگر عبدالله قیمتی اون در همه مساوی اولورسه اول مره ایچون اون در همه تکمیل اولور بونی زیلعی ذکر ایلدی (شرط البکاره و وجده ثیابا نه الکل) برکنسه مرمره آنکاح ایدوب بکارتی شرط ایتسیدی حالبو که اول کنسه اول مره ای بی بیب بوا سیدی مهر ککلی لازم کاور و شرطه اعتبار بو قدر (صح امهار فرس وثوب هر وی وان لم یبلغ فی وصفه) فرس جنسی مہم قنق و دخی هر وی جنسندن اولان ثوبی مهر قنق صحیح اولدی اگر چه کیم وصفی تبلیغ اولورسه ده (و مکیل و موزون بین جنسه لاصفته) و دخی مکیل و موزون اولان شیئی مهر قنق صحیح اولدی ایله مکیل و موزون که جنسی بیار اولورسه صفتی دکل (ازنه الوطء اوقینته) مکیل و موزون اوسط لازم کاور ناخود وسطک قیمتی لازم کاور (وان بینها ایضا) و اگر جنسی بیان اولور یعنی کبی صفتی بیان اولسیدی (فالوصوفی) صفتی بیان اولنان لازم اولور (و یجب فی الفاسد بالوطء لا الخلوه مهر المثل) و مره ایله دنکاح ناسد ده و طء ایله مهر مثل واجب اولور خلوت صحیح ایله مهر مثل واجب اولور یعنی تحقیقا نکاح ناسدده مهر مثل اولور الاوطء ایله واجب اولور و مرمره واجب اولور الاوطء ده بضعک منافعی استیفه ایله واجب اولور مجرد عقد ایله واجب اولور و دخی خلوت ایله ده واجب اولور اول خلوتک صحتندن مانعک وجود یچون اولکه حر مندریس تحقیقا خلوت و طء مقامه قائم اولور الاوطئندن نمکن ایچون اولور حالبو که حرمت ایله بیله نمکن اولدی بواجلندن خلوت ایله حرمت مصبره واجب اولور و دخی عدت واجب اولور و زوجه زوجه دن هر بر یچون برینک حضوری بو لوقه سزین نکاح فاسدی فسخ ایتمک واردر و بعضی زوجه زوجه دن بر یچون بعد الدخول فسخ بو قدر اولور برینک محضرنده واردر دیدیلر تکیم بعضی قبض بیع فاسدده اولدی یعنی کبی که بعد القبض احد قنق بری اول بریسی حاضر اولد قنجه فسخ ایدومر (ولا یزاد علی المسمی) و مهر مسمی اوزره زیاده اولور یعنی نکاح فاسدده اگر مره آنک مهر مثلی مسمی اوزره زیاده اولسیدی مسمی اوزره اولور زیاده اعتبار اولور مرمره اول زیاده تک مادونه راضی اولدی یچون و اگر مهر مثل مسامدن اقل اولسیدی مهر مثل واجب اولور و سببه تک صحتی منعدم اولدی یچون بیع بونک خلافی اوزره در * زبرایع کندی نفسنه مال مقومدر پس اول بیعک بدل قیمتیله تقدر اولور و اگر نکاح فاسدده مهر تسمیه اولورسه ناخود مجھول تسمیه اولسیدی بالغا مالغ اتفاقا مهر مثل واجب اولور بونی زیلعی ذکر ایلدی (والعده) و نکاح فاسدده عدت موضع احتیاطر عقد شبهه سی ایچون حقیقه الحاقی جهتندن واجب اولور و دخی نسب شبهه سندن احتراز واجب اولور و اول عدتک ابتداسی (من وقت التفریق) وقت تقریقندرو طئلرک آخرندن دکلدر قول صحیح بودر * زبرایع عدت نکاح شبهه سی اعتبار ایله واجب اولور و اول شبهه تک رفعی تقریق ایله در (والنسب) و نکاح فاسدده نسب ثابت اولور * زبرایع نسب اولدی احتیاج جهتندن اثباده احتیاط اولنان شددر پس ثبوت نسب من وجه ثابت اوزره ترتیب ایدر و نسب مدتی (من الوطء) وقت طئندن اعتبار اولور پس اگر وقت طئندن وقت وضعه د کین آئی ای اولسیدی نسب ثابت اولور و اگر آئی ایدن اقل اولسیدی نسب ثابت اولور بو قول امام محمد

فتن در و بونکله افتادند و امام بوجنید ایله امام ابو موسی فتنه نس وقت نکاح من استار اولور
 تکیم نکاح صحیحده اولدی یعنی کبی (مهر مثله) واسطلاح قهساده مر آنست مهر منلی (مهر منها من اول
 مر آیه) اول اولان مهر آنک مهر پدر (من قوم ایها) و بله مر آه لایبایی قومندن من مثل بر من آنست پدر
 زیرا انسان بایستک قومی جنسندن تعریف اولور و شیکت قینی بیلیمز لاجنست قیمتنده نظر ایله معلوم اولور
 و مر آنک نامی ایله اعتبار اولور لکن اول اول مر آنک نامی لایبایی قومندن اولوب عیبسی قری اولوق ایله سبب
 اولور * نصف مائندن بونده اول اول شئی (سن اوچمال اولو مالا و عقلا و دیاند بلدا) و بله بیار ایلمدی اول
 مر آسن و جمال و مال و عقل و دیانت جهتندن و وزوجه و وزوجه ایکیسی بر لده دن اولوق ایله بلد جهتندن من مثل
 اوله (و عصر او بکاره و ثبو بقوعه) و دخی عده رجهتندن و بکارت و نکاح و عفت جهتندن من مثل اوله
 بودرت عبارده هدایده ذکر اولندی (وعلا و ادبا و کمال خلق) و لم جهتندن و ادب جهتندن و حسن
 خلق جهتندن من مثل اوله و بواج عبارتی زبلی ذکر ایلمدی * متفاد مذکر اولور بیکه مهر منلی بخبر اولور ایکی
 رجل یا خرد در رجل ایله ایکی مر آه اولوق شرط اولندی و افطش شاهاده دخی شرط اولندی پس اگر شهود بر آنز سه
 قبل قبیلده زوج کدر (فان لم يوجد فن الاجانب) پس اگر بایبایی قبیلده سندن اول مر آیه من کمنه
 بولور سه اجابتدن اول مر آه لک بایبایی قبیلده سندن اول مر آه لک مهر مثله اعتبار اولور (صح ضمن الولی
 مهر مر) مر آنک مهر بنده و اینک ضامن اولسی صحیح اولدی * زیرا ولی اهل التزائم درر یعنی قول
 ایلمدی و اگر ضمانتی قبول ایلمدی شیئه اضافه ایلمدی پس صحیح اولور (و لوصغیره) اگر چه اکیم نکاح
 اولنان مر آه صغیره اولور سده * زیرا ولی نفسنی کفیل قبلی حابو که کفیل اولدی بچدر و نصف و صغیره
 دیکی یا مث عقاک و همک دفعی اجلی و بیکه تحقیق امر آچان صغیره اولدی پس مهرک مطابقی اولور
 الا صغیرک و ایسی اولور پس واحدک هم مطالب وهم مطالب اولسی لازم کاورانک بوهده اعتبار اولور *
 زیرا عقاک حقوقی بوه کاند اصبله یعنی مر آه هر اجد در حالو که ولی رسول و اجد بیع بونک ملایدر
 پس تحقیق اب چنان مال صغیری بیع ایلمدی منته ضامن اولوق جائز اولور * زیرا حقوق عاقده را جعدر
 (و مطالب اباشعت) و مر آه مهرتی زوجندن و ولیدن مر قنیه سندن دبلر سه مطالبه ایدر سائر کفایله
 اعتبار جهتندن (وان دی رجوع علی الزوج) و اگر ولی مهری ادا ایلمدی اول ولی زوج اوزر بنه
 رجوع ایدر (ار امر) یعنی اگر زوج ایله ادا ایلمدی ایسه تکیم کف لاندده عادت بودر (ایسا
 منه من الوطء و السفر بها مدوطه او خلوة رضیتها) مر آه ایچون زوجنی وطنندن و کند و ایله معا فردن
 منع ایتمک جائز اولور اگر چه اول زوج اول مر آه ز رضاسبله و طء ایدوب یا خود مر آه ایله خلوة بواندی ایسه
 بو کلام شول سولی دفع ایچوندر که تنه قاهر آچان و طئه یا خود خلوة رضی اولوسدی اول مر آه ایچون
 حق منع باقی قالر * زیرا عقود علیه اولان بضعی تسلیم ایلمدی پس آنک ایچون حق استرداد اولور دفع و جعی
 اولور که تنه قیماهر بر وطء و عقود علیه ایدر پس آنک بضعی تسلیم ایتمک کله بضعی تسلیم واجب اولور (لاخذ
 ما بین تعجیله) لاخذ قولی منه به متعلقه ریعی من مردن بعضوا کلا تعجیلی بیان اولنان منشی اخذ ایتمک ایچون
 مر آه ایچون زوجنی وطنندن و کند و ایله بیله سفر دن منع جائز اولور (و قصر ما یعمل لئلا یعرفا) یا خود اول
 مر آنک منشی ایچون ربعله یا خود خصله غیر مقدر مهر منندن عرفا تقدیر اولنان مقداری شیئی خذ ایچون
 زوجنی وطنندن و سفر دن منع جائز اولور (ان لم یوجله کله) اسکرمه لک کلبسی مؤجل فلندی ایسه
 و اگر مهرک کلبسی مؤجل یا خود معجل قندی ایسه بو صورتده مهر شرط اولندی و وجه اوزره اولور حق
 مر آه ایچون مهرک کلبسی اخذ ایلمک حیس ایتمک وارد مر مهرک کلبسی معجل قندی ایسه و لکن مهرک
 کلبسی مؤجل قندی یعنی صورتده مر آه نفسنی حیس ایدر من * زیرا تصریح دلالتدن اقوادر (و النکاح)
 منه اوزر عطفدر یعنی اول مر آه ایچون و طء و سفر دن منع جائز اولور و دخی نفقه منی اخذ ایتمک جائز اولور
 (و السفر و الخروج الحاجه) و دخی زینت منندن خروج ایدوب حاجت ایچون سفر جائز اولور (وزیارة اهلها
 بلائنه) و مر آه ایچون زوجک انفسر هلی زیارت جائز اولور (ما لم تقبضه) مادامه که اول مر آه مهرتی
 قبض ایتمک * زیرا حق حیس مستحقک استیفا سی ایچوندر حالو که قبل افسانه زوج ایچون حق استیفاء

یوقدر (و یسافر بهسابدادانه) و زوج مهری داد فمگر مرأه نك رضا سزا بگله بيله مسافر اولور یعنی
تعجیلی بیان اولان مهربك يا خود مشكك معجلی مقدار بی داد نصکره مرأه ایله مسافر اولوق چار اولور * حق
سبحانه و تعالیات (اسکونوهن من حیث سکتتم) قول شرعی فیه چون الله تعالی اعلم معنای شریقی سز مرأه لری بگری
قنقی مگله ساکن اولور سکرانده ساکن ابدک دیمکدر (وقیل لا) بعض دیدیکه زوج مرأه بی بلدندن
غیری بلد آخره کو توره من * زیر اغریب سفر ایله مأذی اولور (وبه یفتی) رفتوی بونک اوزر بندر فقیه
ابولایت بونکله افتایلمدی و ابوالقاسم صفارده بونی اختیار ایلمدی و اند نصکره کلان فقه سابوکا ذاهب
اولدیلر (و قله هاقیمادون مدته) و مد سفرک ما دونند انفاق زوج مرأه بی نقل چار اولور * زیر امره قریب
قراد غربت متحقق اولمز * معلوم اوله که حقیقه قابو مقامه ذکر اولان مهر تعجیلی متعارف اولان مهره در که حتی
موسر اولدیغی وقت یا خود و تبا یا خود طلا فقه کین تأخیری متعارف اولان مهره مرأه نفسنی حبس ایده من
زیر اعتعارف مشروط کیدر و بو تعارف بلدانک و ازمانک و مشخصک اختلافه مختص اولور و بو تعجیل
و تأجیل اوزره تنصیص اولمسان مهره در و اما قچان مهرک حیه سنک تعجیلی یا خود تأجیلی تنصیص
اولور سده بوضو تده شرط قبلد قری و چه اوزره اولور بونی زیلعی ذکر ایلمدی (اخته اعاق المهر فی اصله یجب
مهر ائیل یعنی زوجیدن بری مهر تسمیه اولندی دیدی و آخر تسمیه اولندی دبی بس مدعی بینه اقامت
ایدرسه بینه سی قبول اولور و اگر بینه اقامت ایده من سه منکره عین و بر یاوروا کر عیندن نکول ایدرسه تسمیه
دعواسی ثابت اولوروا کر منکر عین ایدرسه مهر مثل واجب اولور * صدر الشریعه دیدیکه و اما او حقیقه
قنیه لابق اولان عین و برلمکدر * زیر انکا حده عین و برلمدی مهر مثل واجب اولور بن دیرمکه بونده بحث
وارد * زیر ابو مسئله ناک مسئله سی دکلمر بلکه مسئله مهر در و بالا جماع بومسئله ده عین وارد و عجبدر که
تحقیقا منصف کلام دعوانک اولانلید و کذا فی النکاح اذا دعت مهر هادی و شارح اول مقامه دیدیکه
یعنی چن مرأه نکاح ادعا یلوب مهر و نفقه کی مال طلب ایلمدی و زوج انکار ایلمدی عین و بر یاور پس
اگر نکول ایدرسه مال لازم کلور بس اول کلام صحیح ایسه بومقامه ذکر اولان صحیح اولور (وقی قدره) یعنی
قچان زوجینک اختلافی مهرک مقدارند اولور سه یعنی زوج یک اقیقه مهر ایله زوج اعا ایلمدی و مرأه ایکی
یک اقیقه مهر اعا ایلمدی مهر مثل ایله حکم اولور بونقرجه (ان قام النکاح فاقول من شهده مهر
المثل بیینه) نکاح قیامی حانده قول مهر مثل انک قولنه موافق اولان کسسه نکدر یعنی ایله یعنی قچان
مهر مثل زوجک ادعا یلدیکی مقدره مساوی اولور سه یا خود مهر مثل ادعا سندن اقل اولور سه قول زوجکدر
یعنی ایله و اگر مهر مثل مرأه نك ادعا یلدیکی مقدره مساوی یا خود مهر مثل ادعا سندن اکثر اولور سه قول
یعنیله مرأه نکدر (فای برهن قبل) برابردر مهر مثل کرک زوجک ادعا سته موافق اولسون کر کسه مرأه نك
ادعا سته موافق اولسون هر قنیه سی بینه اقامت ایدرسه قول قیلور * زیر امرأه زیاده ادعا یلدیکر بینه
اقامت ایدرسه قبول قیلوروا کر بینه بی زوج اقامت ایدرسه انچلین بودخی قول قیلور * زیرا بینه بی رد
ایچون قبول اولور تکیم امانت قولان کسسه امانتی مانکنرد ایلمدی بینه اقامت ایلدکده قبول قیلدیغی
کی (ون رهنه فینه من لاشهله) و اگر زوجینک ایکیسیده بینه اقامت ایدر لسه اگر مهر مثل زوجک
ادعا سته موافق اولور سه مرأه نك بینه سی مقبوله اولوروا کر مهر مثل مرأه نك ادعا سته موافق اولور سه زوجک
بینه سی مقبوله اولور * زیرا بینه لخر خلاف ظاهرک بیاتی ایچون مشروعه اولدی و عین ایسه اصلک ابقاسی
ایچوندر و نکاح حد اصل اولان ایسه مهر مثلدر پس شول کسسه که مهر مثلک خلافی ادعا ایله انک بینه سی
اول اولدی (وان کان بینهما تحلفا) و اگر مهر مثل ایکیسنک ادعا ایلدکری مقدارک مابینده اولسیدی
هرری آخرک ادعاسی اوزره عین و بر (فان حلفا و برهنه فاضیه) پس سکر ایکیسیده عین ایدر لسه
یا خود بینه اقامت ایتمسدری مهر مثل الله قضا اولور (وان برهن احدهما قبل) و اگر ایکیسندن بری
بینه اقامت ایدرسه قبول قیلور (وان تلف قبل الوطء) بوقول ان قام النکاح قولی اوزره عطفدر
و اگر زوج مرأه بی قبل الوطء تملیق ایلمدی (حکم متعه المثل) مثلک متعه سی حکم اولور یعنی اگر
مثلک نفقه سی رجلك ادعا ایلدیکی مهرک نصفه مساوی اولور سه یا خود سندن اقل اولور سه قول رجلكدر

واگر مرأه نك ادا بديكي مهر ك نصفه مساوی اولورسه یا خودا كتر اولورسه قول مرأه نكدر وهر قفسی
 بینه اقامت ادرسه قبول اولورواكر ايكسیده بینه اقامت ادرسه اكر بینه زوجت ادعا سنه موافق اولورسه
 مرأه نك بینه سی او ایدر واگر مرأه نك ادعا سنه موافق اولورسه زوجت بینه سی اولیدر (وان كان بينهما
 تخفا) كرتعه مثل ايكسنگ ادعا سنه ما بینه اولورسه برلینه بمن و برلر (وبعده وجبت) و بعد
 التحالف بینه مثل واجب اولور (و موت احدهما كحیه تمها حكمه) و ايكسندن بر نك موئی حكمه ايكسنگ
 حیاتی كیدر یعنی اول موده واجب اولان حال حیاتنده واجب كیدر نك حاك قومی حاله اصلده
 و عتده * زیرا مهر مثل اعتباری ايكسندن بر نك مویله ساقط اولنر كورمن بیستكه مه وضد ایچور
 ايكسندن ری فوت اولد قده مهر مثل واردر (وبعد موتها في القدر اقول لورته) و ايكسندن بر نك
 موتد نصكره مقصوده اختلاف ادرسه امام اعظم قتمده قول وارلر كور و مهر مثل تحكیم اولنر * زیرا
 مهر مثل اعتباری ساقط اولور بو قول ايكسنگ موتد نصكره در (وقی صله) و اختلاف اصلده اولورسه
 قول نسیدی انكار ایدر نكدر امام اعظم قتمده و بر شیشه قضا اولنر لا مكره مهر مسمی اوزر بینه اقامت اولد
 * زیرا امام اعظم قتمده ايكسنگ موتد نصكره مهر مثل ایچون حكمه بو قدر * تنكیم مرور ایتدی
 و امامین قتمده (قضی بمهر المثل) مهر مثل ایله قضا اولنور نكیم حال حیاتنده اولد بقی كبی و قوی دخی
 بو نكده در بزیم شایخمزدیدیلر كه بو فولك كلسی قچن مرأه نفسی تسلیم ایتدی كی صور تده در پس اكر مرأه
 نفسی تسلیم ایتدی ایسه اندنكره حیاتنده و بعد حیته اختلاف واقع اولورسه تحقیق كلام بودر كه مهر
 مثل تحكیم اولنر بلكه مرأه ایچون دینلور كه یا اخذ ایلدیك شیبی اقرار ایدر سین و الاوزر بكه معجده تعارف
 ایله حكم ایدر زماند نصكره باقده بزیم ذكر ایلدیكیم كبی عمن اولنور * زیرا مرأه نفسی تسلیم ایلنر
 الاعادتا مهوردن برشی * قبض ایتدك نصكره تسلیم ایدر بو نر بلعی ذكر ایلدی (بعث الیه شایسا) زوج
 مرأه برشی * ارسال ایتدی بو ندنكره اختلاف ایدوب (فقات عیده و قان مهر فاقه اوله) پس مرأه
 هدیه در دینیدی و زوج مهور در دینیدی قول زوج كدر یعنی ایله اكر مرأه نك بینه سی بو غیبه * زیرا زوج
 ملكدر پس تمليك جهنتدن اعرف نكیم اصله ایلدی انكار ایتدی و دخی قچان زوج برشی * بن سكا مانه
 و بر دم دیدر كه مرأه بلكه بكامه ایلدك دینیدی قول بینه یله زوج اولد بقی كبی و دخی ظاهر حال زوج
 ادعا سنه شاعدا اولد بقی ایچون * زیرا دم مهور یا جدر و اهدا ایسه تبرع در ظاهر حال دلالت ایدر كه زوج
 ارسال ایلدی كی شیبی * ذمتدن واجبی اسقاط ایچون اتمش اوله (الافعیها بالكل الاكرا اول ارسال اولان
 شی * كل ایچون مهیا اولورسه مهوردن عدا اولنر * زیرا اكل ایچون مهیا اولان طه * امك كبی و لحم مشوی
 كبی بونلر بحصل مهور اولر * زیرا طهر حال زوجی تكذب ایدر بونه قول مرأه نكدر و اما سار اموال آزا اولور
 مهوردن اولور و آزا اولور هدیه اولور پس زوج ایچون بیسان لازم كلور (خطب بنت رجل و بعث الیه شایسا
 و لم تزدها ابوها) بر كسنه بر چلاك زینی طلب ایدوب اول قزه بر مقدار شی كوند رسیدی و اول قزنی باسی
 اول قزنی اول طلبه تزویج ایتدی (م بعث للمهور و بترد قان) پس مهر ایچون كوندردی كی اول شیبك عینی
 قائم اولد بقی حالده رد اولنوروا كچه اول شی استعمال ایله تغیر اولورسه در * زیرا اول شی مالك قیلندن مساط
 علیه در اندن استعمال ایله ناقص اولان شی * مقابله سنده برشی * لازم كلر (و قفیهها لكا) یا خود اول شی * هلاك
 اولد بقی حالده قفیتی رد اولنور * زیرا اول شی * معاوضه در حاجت و معاوضی تمام اولدی ایدی استرداد جائز
 ایدی (كذا كل ما بعث هدیه * و هو قائم) كذا كل مر ارسال اولان هدیه ردك عینی قائم اولورسه استرداد اولنور
 (دون الهالك و المستهالك) ما هلاك و استهالك اولان هدیه استرداد اولنر زیرا انه هبه معنایی واردر * بر رجل
 قزنی بر كسنه یه تزویج ایدوب و اول قزه جهاز تسلیم ایلدی پس اول قز فوت اولدی و اول قزنی باسی زعم
 ایتدی كه اول قز ایچون دفع ایدوب كی جهز امانتدور قزنی هبه دخی ایتدی انحق عار بت و بر دزی زعم ایتدی
 قول زرد كدر رو بینه قزنی باسی اوزره در * زیرا طهر حال زوج ایچون شاعدر كه تحقیق ایا قزنی بر تزویج
 ایتد كه قزنی جهازی بطریق التملك دفع ایدر و بونه بینه صحیحه ایدر كه قزنی جهازی تسلیمی و قتمده
 بن بو جهازی قزنی عه عار بت و بر دم دیواشته ادا ایتدكده اولور یا خود بر نهجه معاومه كتاب ایدوب قزنیك

اقرارينه ابني شاهد شهادت ايدل كنه تحفة بونسخه ايچنه داو لانا شيناك جيه سي يند عارت وادمك
 ملكيدرواكن و قول قضايه صالح او اور اما احتياطه صالح ايلر چاگز كه فرك بايبي اول شياي قزنت صغرى
 حالته اشتراعتش اوله پس بوقر با با ايچور اولر با باله حضرت الله بديند قاور و احتياط اولر كه با
 بونسخه ايچنده اولر اشياي قزنت من معلومه اشترايدوب بده فرسخي نمندن بايانك ذمتي ارا بتمكله
 اولور عامه ده بوبله ذكر ايدلر (نكح مخي ذميه او حري حريمه قه مبنه اودم) رذبي رذبه بي يا خود ر حري
 ر حريمه بي دار حري بده بر ميه ايله يا خود دمله يا خود بونلك مثلي بر شيله نكاح ايسيدى (اوبلا مهر)
 يا خود بلامهر نكاح ايسيدى بوبلا مهر اواق مهري نقد دمه حمل اولور و مهر دن سكوت ده مه حمل اولور
 و هر رنده انلك اعتقاد رينه رجوع اولور (وهو جائز ندهم) حالبو كه بوضور نلده انلك قنده جائزدر
 (فوطت او طقت قبله) پس ادل ذمى اول ذميه بي يا خود اول حري او حريمه بي و طء ايسيدى يا خود
 قبل الوطء تطليق ايسيدى (اومات) يا خود زوج فوت او ايسيدى (فلامهرها) اول ذميه ايچون
 يا خود اول حريمه ايچون مهر بوقدر يني نكاح صححدر پس مهر واجب اولر و قول امام اعظم قنده در
 و حري بينه امام مين دخي مهر واجب اولر ديدلر و اما ذميه مدخول به اولر ان ذميه مطلقه ايچون يا خود
 زوجي فوت اولر ان ذميه ايچون مهر مثل وارد ديدلر و قبل الدخول ذميه مطلقه ايچون متعه واجب اولر
 و قول شافعيه بونجلى ندر و امام زفر ديدلر كه حري بينه دخي ذميه ده اولديغي كبي حري يا ايچون مهر مثل
 واجب اولدى ديدى * زير احتياط عموم وزر در و نكاح بغير مال مشروع اولر ديدى و اما ينك علق
 اولدر كه تحقيا اهل حرب احكام اسلام ايله ملترنم دكلدر و نساين دارين ايچون ولايت الزام منطقه در
 و اهل ذمت انلك خلاقي اوزر ده كه احكام اسلام نلر اوزر جاريدر و امام اعظمك دليلي اولدر كه تحقيا مهر
 حق الله تعالى ايدر و كافرونك مختاطب دكلدر رسرا احكام بونك خلاقي را مدي نكاح صحح اولدى * زيرا
 بر انلى ديلر بيله رك بيله كاه امر اولدق و بزم ذكر ايدلر كبر شى ايچون مهر واجب اولدى (وان نكحها
 بخمر او خنزير معين فاسد او اسلم ادهم افاهلها هو) و اگر ذمى ذميه بي خري يا خود خنزير معين ايله نكاح
 ايسيدى پس اركيسيد اسلامه كلسه لردى يا خود ايسيدى بندن رى اسلامه كلسيدى اول ذميه ايچون
 اول عين اولر شى و اردر (وفي غير المعين قيمه الحمر فيها) و غير معينه خمر ده خمرك قيمتي وارد ر يني قچن
 مهر مسمى خمر او رسه خمرك قيمتي لازم كلور (ومهر المثل فيه) و خنزير ذميه ايچون مهر مثل وارد *
 زيرا خمر انلك قنده مئليدر بزم قنزيره خل مثلي اولديغي كبي پس خمرك اخذى حلال اواز قيمتك واجب
 اولدى خمر دن اعراض ايچون در و اما خنزير انلك قنده ذوات قيمتند بزم قنزير قونك ذوات قيمتند اولديغي
 كبي قيمتك واجب اولدى ان دن اعراض ايچون اولر ايدى خنزير دن اعراض مهر مثل واجب اولور

باب نكاح الرقيق والكافر

بو باب رقيق و كافر نكاحي ياشنده در (وقف نكاح القهر) قنك نكاحي توقيف اولدى رقيق كيا يا خود بدهضا
 مملو كدر و قنك بالكن كلا مملو كدر (والمكانب والمدبر و الامه و ام ولد) و دخي مكاتبك و مدبرك و امه نك
 وام ولدك نكاحلر توقيف اولدى (باذن المولى) مولاسنك اذنى اوزره توقيف اولور باذن قولنده اولر
 يا وقف قولنده متعلقه در و بوعبارت كنزك عبارتندن احسندر اولكه نكاح عبدي جائز كر رمدى * زيرا نكاح
 عبد جائزدر لکن موقوفدر (ان اجازت نفذ) اكرولى اجازت و بر رسه نكاح نافذ اولور (وان رد بطل)
 اكرولى ردايدرسه اول نكاح موقوف باطل اولور (فان نكحوه) اكر بو ذكر اولنلر وليسك اذنيه
 نكاح اولدى برسده (فالهمم والنقعة عليهم) پس مهر و نفقه قنك و غير بونك اوزر يند لازم كلور (ومومسهم
 يسقطان) و انلك موزنلر مهر و نفقه ساقط اولو محل استيفاء فوت اولديغي ايچون (والمهر على القهر بعد
 العتق ان يغير الاذن) و مهر قن اوزر بعد العتق لازم كلور اكر نكاح ولى اذنسز اولدى ايسه (وان به
 تعلق رقبته) و اكر قنك نكاحي و بونك اذنيه اولر ايسده هر قنك رقبته سنده متعلق اولور منكو حد نك ضرر بنى
 دفع ايچون * زيرا قنك ذمى ضعيقه در پس اكر قنك رقبته سنده متعلق اولسه منكو حه متضرره اولور و شول
 شى بونك خلافي اوزر در كه قچان قن مولاسنك اذنسز زوج ايدوب و مره اوزر داخل اوليدى اول وقت قن

بوسيله بيع اولموز بلنك هر آنك مهري بدمالتي طلب اولنور تكيم اقراريله دين الزام ايندك كه بعدالعتق
 طلب اولنديغي كيمي (فيباع فبدمرة) بس ولسي اذنيه تزوج ايدين قندن زوجة سني مهري ن طلبده
 اول قن بر كره بيع اولنور (فان لم يبق) اكر قمتي ديشنه كفايت اينسده ثانيا بيع اولنور (طاب
 بعدالعتق) بلنك بعدالعتق مطالبه اولنور * زيرا بويج اول مهر ك جيمسي ايشوندر (و يباع فبدمرارا)
 و نفعده هر ارا بيع اولنور * زيرا نفعده ساعت بساعت واجب اولور * بس بيع جيع نفعده ايشون و نفع اولور بوي
 قول صدقچان اجنبد تزوج اينديكي وقتنده درو اما قچان مولى عبدنى امد سنه تزويج اينسدي بونده
 مشايخ اختلاف ايلدبلر بعض ديدى كه مهر واجب اولور بعده ساقط اولور * زيرا مهر ك واجب اولسى
 حق شرعدر و بعض ديدبلر كه عبد او زره مهر واجب اولور مولى ايشون عبد او زره مهر ك زوجون محمل اولديغي
 ايشون مولا ايشون عبد او زره مهر ك واجب ايلسى اقتضا اينديكي ايشون * بن دير كه قول ثانيا قى نأيد ايدر كه
 تحقيقا مهر ك وجوبى مفيد اولان نص كرم عبسده متناول اولور اولنك حق سجنده و تعالينك
 (و احل لكم ما رز اولنك ان يتفوا بالموالك) قول شر يفيد الله اعلم معنى ذكر اولنك ما عداسنى سترك ايشون
 ماللر يكر ايله طلب اينت حلال اولدى ديمكدر تحقيق بوايه كره دار باب اموال ايشون خطا بدر عبد بسده
 ماله مالك دكدر امدى مهر واجب اولور (و الاخران بسده) يعنى مكاتب ايله مدبر مهر و نفعده بسعى ايدر لر
 زيرا بونلر كسابت و تدبيرك بقاسيله بيله بر ملكدن بر ملكه نقله محتمل اولور (و بكمسده) يعنى مهر كسبتد
 متعلق اولور على رقبته قولى او زره عطقدردر (بعد ما فضل من دين التجارة) بخارى ديدن فضل فاند قدر نصكره
 مهر كسبتد متعلق اولور * زيرا دين تجارتدن مهر او زره مقدمدر (ان ثبت باقرار المولى) اكر مهر مولانك
 اقراريله ثابت اولور سه (و ان بالثبته تساوى المرأة الغراء) و اكر مهر بيه ايله ثابت اولور سه اول وقت مرأه
 دانلر ايله مهر نده مساويه اولور تحفته بويه ذكر اولندى (قوله طلقها رجعية اجازة) مولانك عبد نيه
 نكاح موقوفده مرأه كى رجعية تطليق ايله ديوار ايلسه نكاحه اجازتد * زيرا طلاق رجعية اولر الانكاح
 صححه اولور امدى اجازت اولور (لا طلقه او فارقهها) يعنى مولانك بلاذن تزوج ايدين عبد نيه مرأه كى تطليق
 ايله يا خوده مفارقت ايله ديمسى اجازت اولور مولانك و قولنده دراحتملى اولديغي ايشون * زيرا بوعقد كردى
 و ترك اولمى طلاق و مفارقت نسميه اولنور بوعبد مترك حاله ايقدر يا خود اسهلدر امدى اسهل او زره
 حمل اولى اولدى (و الاذن بالنكاح بشاؤل الفاسدا ايضا) عبده نكاحله ذن صححه متناول اولديغي كيمي
 نكاح فاسدهه متناول اولور بوقول امام اعظم قوايدرو امامه بن نكاح فاسدهه متناول اولور ديدبلر بومره خلاف
 ايكي امرده ظاهر اولور امر اولى مصنف (فيباع لهرها ن و طمها) قوليله ذك ايلدى يعنى قچان عبد
 بر مرأه بن نكاح فاسدايله تزوج اينسدي و مرأه او زره داخل واسيدي امام اعظم قننده فى الحال عقد لازم
 كلور و عبد مرأه نك مهري ايشون بيع اولنور و امامه بن قننده عبد ن مهر طلب اولنور ابا بعدالعتق طلب اولنور
 و امر ثانيا بنى (و اولنكها ثانيا و اخرى بعدها و او صحها و وقف على الاذن) قوليله ذكر ايلدى يعنى قچان
 عبد نكاح فاسدايله بر مرأه تزوج اينسدي و مرأه او زره داخل واسيدي امام اعظم قننده اذن منه بى اولور
 حتى اول عبد اول مرأه بن ثانيا نكاح اينسدي يا خود اول مرأه اولى نصكره بر مرأه اخرى نكاح اينسدي
 امامه بن قننده صحح اولور امام اعظم قننده صحح اولور بلنك اذن او زره موقوف اولور (زوج عبد له اذن نامد بونا
 صح و ساوت المرأة غرماه فى مهر مثلها) بر كسبه تجارته اذن و رد يكي عبدا ذون د بوننه بر مرأه تزويج
 اينسدي اول نكاح صحح اولور و مرأه مهر مثنده عبدك دايترلى ايله برار اولور اما نكاحك صحته علت
 نكاحك ملك رقبه او زره مبتنى اولديغيدر * بس نكاح عبدى زماند حفظ ايشون جاؤدر و امامه مثنده
 غرمايله مساواتنه علت مهر ك بوسيله حكما لازم كلسي ايشوندر كه اول سبب رد اولنر اولكه صحت نكاحد *
 زيرا نكاح بلامهر مشروع دكدر بومثالى صورته * بس اكر عبدك مولا سنى مهر مثلدن اكر او زره تزويج
 اينسدي مهر مثلدن زياده سنى غرمانك استيفا سندن نصكره طلب اولنور دين هر ضله دين صحت كيمي (من زوج
 اعته لا يجيب عليه التوبة) بر كسبه جاربه سنى آخره تزويج اينسدي اول كسبه نك او زره بيه جاربه سنى بيله
 زوجى بينى تخليه ايدوب استخدام اينماك واجب اولور لفظي بوند نفعله و زنده مصدر در بوند من لا بوند اوله

دیناور یعنی و لایحون اول جاریه بی زوجتک ببنده اسکان ایتمک و ابکیسی بیثنی تخلیه ایتمک واجب اولمز و قحان
 مولا اولزوج ایچون منزل حاضر بتسبیدی جاریه به تمکنی اولدیغنی ایچون تیونه مولا به استناد و انور امدی
 قحان مولا اوزره تیونه واجب اولمیخه (فخخدمه) پس جار به مولا سنه خدمت ایدر و تیونه تک عدم وجود به
 علت حق موی حق زوجدن اقوی اولدیغنی ایچوندر * زیرا مولا جار به تک هم ذاته هم متفقنه مانکدر زوج
 مولانک خلایف اوزره در و اگر تیونه مولا اوزره واجب اولسیدی مولانک استخدامده حق باطل اولوردی
 و زوجتک حتی دخی جار به تک مولا سنه خدمتی ایله باطل اولمز (بطال الزوجان ظرفبها) زیرا زوج جاریه به ظفر
 بودقد و طء ایدر (لکن یجب بها النفقه والسکنی) تیونه ایله نفقه و سکنی زوج اوزره واجب اولور * زیرا نفقه
 و سکنی احتیاسک جر اسیدر (وصح لزوج بعدها) و مولانک تیونه دنصکره رجوعی صحیح اولدی یعنی
 قحان مولا اول جاریه تک استخدامنی مراد ایلسیدی تیونه دن رجوعی صحیح اولور * زیرا مولانک حتی تیونه ایله
 ساقط اولمز نکاحه ساقط اولدیغنی کبی (وسقطت به) و نفقه تیونه دن رجوعله ساقط اولور مرور
 ایدن علت ایچونکه جر اما احتیاسدر * پس قحان و لایحون تیونه دن رجوع ایدتکده نفقه زوجدن ساقط اولور
 (ولو خدمته بلا استخدام لا) و اگر جار به تیونه دنصکره مولا سنک استخدامسنر مولا سنه خدمت
 ایسیدی زوجدن نفقه ساقط اولمز (وله جار عبده و امته علی النکاح) و مولانک عبده و جار به سنه
 نکاح اوزره جبر ایتمک وارد بو مقامده اجبارک معناسی عبد و جار به تک رضا لر سنر مولانک نکاحک
 نافذ اولسیدر امام شافعی قنده عبده اجبار بو قدر و یونکاحک نافذ اولسی امام اعظمک و ابو یوسفک
 روایتدر و جوازه سبب اولدر که عبده مولانک رفقه جهنتدن ویدجهنتدن مملو کیدر * پس ملکک صیانه
 آتده تصرف کلی ایله عبد اوزره مالک اولور (و یسقط المهر بقوله امته قبل الوطء) و مولا آخره تزویج
 ایلدیکی جار به سنی زوجتک و طئندن اول قتل ایتمله مهر ساقط اولور بو قول امام اعظمک قولدر اما عین
 مهر ساقط اولمز دبدیلر مختلف انفهامونه اعتبارا * زیرا مقبول اجل ایله میتدر امام اعظمک علی اولدر که
 تحقیقا مولا عقود علیه زوجتک و صوابله نقرردن اول معقود علیه ای اتلاف ایلدی * پس زوجتک اوزرینه
 مولانک اخدی ایچون برشی واجب اولمز تکبیم موی جاریه سنی بیع ایسیدی و مشتری جار به ایله بیله مصردن
 کتسیدی یا خود قبل الدخول اعتناق ایسیدی اول جار به نفسته فرقت اختیار ایسیدی یا خود مولا اول
 جار به بی زوجتک نکاح و صولی ممکن دکل بر موضعه غائبه ایسیدی زوج اوزره مولا ایچون برشی لازم کلدیکی
 کبی و ذل احکام دنیا عقیده اتلاف کلدیکه حتی قصاص و دیت وارندن حرمان واجب اوله هدایه و کفایده
 و غیر بده بو یله ذکر اولندی * و صدر الشریعه دیدیکه تحقیقا مولانک ایله اخذ مهره بجه ایتدی * پس
 حرمانه جر الندی * بن دیرمهک بونده بحث وارد * زیرا سقوط مهرک علی اگر مولا قائل اولغله ارثدن
 حرمانی اولدی بعد الدخول قتلده دخی مهری اخذ ایتمک لازم کلوردی حال بوکه بعه دیدی مصنف
 نکایچون قبل الوطء دیدیکه زیرا مهر بعد الوطء ایکی صورتده و واجددر (لا ینقل الحرة نفسها قبله) قبل الوطء
 حره نفسی قتل ایسیدی مهر ساقط اولمز امام زفر بو قولک خلایف اوزره دیدی که تحقیقا اول حره بعدلی تسلیم
 ایتردن اول فوت ایلدی امدی بدل دخی فوت اولور مهر ساقط اولور مولانک جار به سنی قتلی کبی اولور
 * و یزم ایچون مهرک ساقط اولدیغنه علت اولدر که تحقیقا هر کسک نفسی اوزرینه جنایتی احکام دنیاده
 اصلا معتبره دکلدر بو اجلدن برکسنه نفسی قتل ایسیدی غسل اولنور و اوزر بنه نماز قلنور (وله الاذن
 فی العزل) و مولا ایچون عر لده زن و یرمک وارد یعنی زوج جار به به عزلی جار به تک مولا سنی اذنبه ایدر
 جار به اذنبه عزل جائز اولمز * زیرا عزل ولد حد و نیدن منع ایچوندر بو ایسه حق مولا در (وخیر امه
 و مکاتبه عتقت) و اعتناق اولنان جار به و مکاتبه فسخ نکاحده مخیر قلندی و كذلك مدره وام ولد دخی
 اعتناق اولند قلنده مخیر قلندی (و لو تحت حر) کر کسه بو ذکر اولنان مرأا حر کتحت نکاحده اولونلر
 بر ایدر کر کسه نکاح رضایله اولسون کر کسه اولسون * پس اگر انلردن هر یری عبدک تحت نکاحده
 اولور لسه عاری دفع ایچون بالاتفاق فسخ نکاحده مخیر قلندیلر و طاردن مراد حره تک عبد ایچون فراس
 اولسیدر و اگر نکاح تحت حره ده اولور سه آتده امام شافعیک خلایف وارد (تکج عبد بلاذن فقعی نمد)

بر عبد مولا سنك اذ نسز بر مرأه نكاح ايتسیدی مولا سی اول عبدی اعتناق ایتد کده اول نکاح نافذ اولور
و کذلک اول عبدی مولا سی بیع ایتد کده مشتری اکا اجازت و بر سیدی اول نکاح نافذ اولور نهاده بده بوله
ذکر اولدی (کذا الامه) کذلک بر جاریه مولا سنك اذ نسز نفسی بر کسیده ترویج ایتسیدی و مولا سی
اول جاریه بیعتنق ایتسیدی اول نکاح نافذ اولور * زیرا اول جاریه اهل عبادتند و نفوذ نکاح
اعتقایی ایدسه حق مولادر حالوکه اول زائل اولدی (بلاخیزارها) اول جاریه ایچون نکاحه جبر ایتد کده
نافذ اولور * زیرا نکاح بعد اعتق نافذ اولدی و نکاح نفوذ ندر نصکره اول جاریه اوزره مالک زباده اولور * پس
سبب خیار و لغر آمدی خبر فسخ ثابت اولور نیکم بعد اعتق ترویج اولدی بیخی کبی (فلو و طی * فله فاسعی له)
* پس اگر زوج جاریه بیعتنق اولور و طه ایتدی ایدسه مولا ایچون مهور دن مسمی لازم کلور اگر چه کیم اول
مسمی مهور ملدن زیاده اولور رسیده (او بعد فلهها) و اگر زوج جاریه بیعتنق نصکره و طه ایتسیدی
مهر مسمی جاریه ایچون لازم کلور یعنی قچان بر جاریه مولا سنك اذ نسز بیعتنق مهور بله بر کسیده نفسی
ترویج ایتسیدی و مالک مهور مثلی یوز ایتد اولسیدی * پس زوج جاریه نک اوزر بیعتنق داخل اولد قد نصکره
سیدی بیعتنق ایتسیدی اول بیعتنق مهور مسمی مولا ایچون اولور * زیرا زوج مولا ایچون اولان منفعت
ملو که بیعتنق ایتدی امدی بدل مولا ایچون لازم کلور و اگر زوج اول جاریه اوزره اعتنا قد نصکره داخل
اولدی ایدسه مهر جاریه نک اولور * زیرا زوج جاریه ایچون ملو که اولان منفعتی استیفا ایددی امدی بدل
جاریه ایچون واجب اولدی * معلوم اوله که تحقیقاً بعد نکاح اعتناقه مالک اولیان کسیده ترویج بیعتنق دخی مالک
اولور اما جاریه بیعتنق خلایق اوزره در که جاریه مولا سنك بیاسی و دده سی و وایسی و وصبسی و قاضی
و مکاتب و شریک مفاوضی بونلر امدنک ترویجند مالک اولور ایدنک ترویجند مالک اولور و بعد امدن و صبسی
مأذون و شریک عنان الله شریک اولان کسیده دخی اول ذکر اولنلر کبی جاریه نک ترویجند مالک اولور
(من و طی * امة ایتد فولدت فادعا ه ثبت نسبه وهی ام ولد و علیه قیته الامهرا) بر کسیده او غلونک جاریه سنی
وطی ایتسیدی و جاریه ایتدن بر ولد کتورد کده اول کسیده اولد بندنر دیو ادعا ایتسیدی اول ولد کسینی ثابت
اولور و جاریه اول کسیده نک اولدی اولور و جاریه نک قیتمی ایتدن لازم کلور مهوری لازم کلور یعنی عقری لازم کلور
و ولد قیتمی دخی لازم کلور کسیده بیاسی به ادعا ایتسون کر کسیده شهبه ادعا ایتسون و او غلود دخی ایدسه بیاسینی
کر که تصدیق ایتسون کر کسیده ایتسون و نسب ثابت اولور الاقچان جاریه وقت علوقه دن وقت دعوتیه و تاریخیه
ایتک مله کسیده اولور رسیده ثابت اولور * زیرا مالک وقت علوقه استناد طریقی بله ثابت اولور * پس ولایت تملک
قیتمی وقت علوقه دن وقت دعوتیه و تاریخیه استند طریقی ایدر که * زیرا بیاسی ایچون حاجت وقتنده
ایتک مالنی نفسیه صیانت ایچون ولایت تملک واردر رسول علیه الصلاة و السلامک (انت و مالک لایک)
قول شریقی ایچون معنای شریقی سن و سنک مالک باباک ایچوندر دیو یوردی و بابانک مایه ایتک جریدر
امدی مالک ضایع اولمقدن مصون اولسی واجب اولدی و یوانک جاریه سنه تملک ایله اولور تا که فعل استیلاد
صحیح اوله * زیرا قچان مله کدن خالی قالسیدی دعوتیه نسب لغو اولور و قچان تملک ایتسیدی ابن ایچون
جاریه نک قیتمه غریب اولور زیرا بیانک حاجتی کامله دکادر * زیرا حاجت ضرورت بقادن دکادر بواجلدن
ابن بیاسینه استیلاد ایچون جاریه اعطایه کله جبر اولور * پس حاجت قبایمی ایچون تملکی واجب قبلدق
و ضرورتک عدمی ایچون ایتک مانته صیانت جاریه نک قیتمی واجب قبلدق عقر واجب اولدی * زیرا وطی بیانک
مله کسیده واقع اولدی و ولد قیتمه ضامن اولور * زیرا اولد جزء متعلق اولدی ملک استیلادک ما قبلدق سنه
اولمغه (کذا الجد بعد موتیه) کذلک ذکر اولنلر احکامده بیانک موند نصکره جسد بابا کبیر
(اولوزو جها ایلام نصرام ولده) و اگر ابن جاریه سنی بیاسینه ترویج ایتسیدی و اول جاریه ایتک بیاسندن
بر ولد کتور سیدی بیانک ام ولد اولور * زیرا اول جاریه نک بیانک مله کسیده انتقالی بیانک مانته صیانت ایچون
ایدی حالوکه بیاسینه مایه ایتسز مصون اولوب اکا حاجت قالدی (و بیعتنق مهور ایتسیده و وادها حر) و بیانک
اوزر بیعتنق مهور رسیده مهور واجب اولور نکاحه التامی ایچون واجب اولور قیتمه جاریه لازم کلور و جاریه نک
ولدی حر در زیر اولد فر دانی مالک اولوب ایتک اوزر بیعتنق اولور (حره قات ملوی زوجه اللهغه عنی باع

فاعتق فسد النكاح) بر حرم مر آه زواجك وليسنه زوجم اولان عبد بيكي بدن يك اقيچه ايله اعتناق ايله ديد كده
 زوجك ولسي دخی اول عبدی اعتناق ایتسیدی نكاح فاسد اولور و كذلك بر رجل تحت نکاحنده اولان جار به
 ایچون جار به نك مولا سنه بدن يك اقيچه ايله بنم نکاح ایل اولان جار به کی اعتناق ايله ديد كده جار به نك مولا سی
 اول جار به بی اعتناق ایتسیدی نكاح فاسد اولور و مسئله اولیده مهر ساقط اولور مر آنه ك عبدی اوزر بنه
 مهر ك وجودی محال اولدی بیچون و مسئله ثانیه ده ساقط اولور و امام زفر قنده نكاح فاسد اولور ملك معدوم
 اولدی بیچون و بو خلافك تحقیقی تحقیق اچقان بدل ذکر اولتسیدی بزم قتمزده افتضایله ملك ثابت اولور نكیم
 اكر مر آه زوجم اولان عبد بیکی بکایبع ايله شومقداره بعده بنم اوزر یه اعتناق ايله دیمش اولدی و مولانك
 اعتناق ایتدم قولی سکا بیع ایتدم و سنك ایچون اعتناق ایتدم دیمش اونور * پس قچان اقتضاء ملك ثابت
 اولسیدی نكاح فاسد اولور و امام زفر اقتضایله ملك ثابت اولور دیر * پس انك قتمده ملك ثابت اولنجه آنك
 قتمده نكاح دخی فاسد اولور * و مسئله نك تحقیقك تمامی كتب اصوله مذکور در (والولایه لها و يقع عن
 كفارتها) و اول عبدك و لاسی اول حرم ایچون اولور و اكر كفارت ایچون نیت ایدر سدا اول حرمك كفارتی
 ایچون واقع اولور * زیر اول عبد مر آه حرمه نك معتقیدر (و لو ترك البذل لم یفسد) و اكر زوجك مولا سنه
 بدن اعتناق ايله ديد بیکی و قتمده بدلی ترك ایتسیدی یعنی يك اقيچه ايله اعتناق ايله ديسیدی نكاح فاسد اولور
 ملك اولدی یعنی ایچون (والولایه) و اول عبدك و لاسیده و لسی ایچون اولور * زیرا و صورتده ولی معتقیدر
 بوامام اعظم ايله امام محمد قتمده در * وقتا كه مصنف نكاح رقبك یاشدن فارغ اولدی ایسه نكاح
 كافرك یاشنه شروع ایدوب (سلم المتزوجان بلا شه و داو فی عدك كافر معتقین ذلك اقرا علیه و لو كان
 محر مین و اسلام احد المحرمین و ترا فاعرفی بینهما) بلا شه و تزویج اولنان زوجین کافرین ایکیسی ر دن اسلامه
 کاسه لردی یا خود بر کافر كعتننده اولوب دینلرنده عدنه معتقین اولان زوجین کافرین اسلامه کس لردی
 اول نكاح اوزره قرار ور بلور و اكر زوجین کافرین بر برلر بنه محرم اولور لسه یا خود ایکی محرمک بری
 اسلامه کلسیدی یا خود حال کفر لرنده امر لرنه عرض ایلسد لردی بیلر ی تقریق اولتور محرمیت ایچون
 محلیت اولدی یعنی ایچون و شول شیکه محله راجع در ابتدا و بقائه بر ابر اولور اما مر ور ایدن مسئله بونك
 خلاقی اوزره در (و بمرافعة ادهما لا) و ایکیسندن بر نك امر نی عرض ایتسیده تقریق اولتور * زیرا
 ایکیسندن بر نك حالی عرض ایتسیده آخر ك حق باطل اولور احکام اسلامی التزام ایلدی بیکی ایچون و صاحب
 ایچون ولایت الزامیده اولور اما قچان ایکیسندن بری اسلامه کسه ذکر اولنانك خلاقی تقریق اولتور
 * زیرا اسلام عالی اولور اسقل اولور (الولد ینبع خیر الابویین دینا) کافر اسلامه کلد كده ولد ابو نك دین
 جهتمدن خیر لوسته تابع اولور و اكر ایکیسندن بری مسلم اولور سه ولد دخی مسلم یا خود بری کتانی و آخری
 مجوسی اولور سه ولد کتانی اولور * زیرا کتانی ولد ایچون نظر در و بوقول قچان دار مختلف اولور سه در ایکیسیده
 دار اسلامه اولقله در یا خود ایکیسیده دار حربه اولدیغی صورتمده در یا خود صغیر دار اسلامه و والدی
 دار حربه مسلم اولقله در * زیرا ولد حکما دار اسلام اهلنددر و اما قچان ولد دار حربه و والدار اسلامه
 اولوب اسلامه کلسیدی ولدا کا تابع اولور * مسئله اولمش اولور * زیرا ولدك و الدینی دار حرب اهلندن قاتی
 مکن دکلدار ما عکسی بونك خلاقی اوزره در بونی زبلیجی ذکر ایلدی (و لمجوسی و مثلها) و مجوسی و انك
 مثالی یعنی بت پرست اولتور و سائر مشرکین (شرمن الکتانی) کتاییدن شررد * زیرا کتانی ایچون دین
 سماوی دعواسی وارد بر و اجلدن ذبحه سی اکل اولتور و مسئله نسالی بی نكاح جاز اولور امدی مجوسی
 شر اولدی حتی قچان کتانی ايله مجوسی بنشده ولد حاصل اولسه اول ولد کتانی اولور تیما (و فی اسلام احد
 از زوجین المجوسین و امر آه الکتانی بر عرض الاسلام علی الآخرفان اسلامه فیهی له و الا فرقی) زوجین مجوسینك
 بر لسی اسلامه کلسیدی یا خود کتاینك مر آه سی اسلامه کلسیدی آخر اوزره اسلام عرض اولتور *
 پس اكر اول آخر اسلامی قبول ایدر سه مر آه انك اولور و اكر قبول ایتور ایسه بعد الاباء بیلر ی تقریق اولتور
 بو قول کتزك قچان احد زوجین اسلامه کلسیدی آخر اوزره اسلام عرض اولتور قولندن احسندر * زیرا
 کتزك بو قول مجوسینده مستقیم اولور زیرا مطلقا ایکیسندن بر نك اسلامیه بعد الاباء ایکیسندن

بني تفریق اولور و اما قچان ایکی سیده کئی اولسه لاکر مرأه اسلامه کسه زوجنه اسلام عرض اولور
 اگر زوج دخی اسلام قبول ایدرسه زوجنه سنه تعرض اولنر مسلم ایچون ابتدا تزویجی جائز اولدیغی ایچون
 و كذلك قچان زوجنه کتایه وزج مجوسی اولدیغی صورتده دخی زوج اسلامه کلدکه ذکر اولان
 کبی اولور یعنی تفریق اولنر (و باؤ طلاق لا باؤها) زوجک اسلامدن ایسی طلاقدر اما زوجنه نک ایسی
 طلاق دکلدر یعنی قچان قاضی بئنه بی تفریق ایلدکه اسلامدن ابارجل طرفندن اوورسه تفریق طلاق
 اولور و اگر ابار مرأه طرفندن اوورسه نکاح فسخ اولور طلاق اولنر * بز طلاق رجال طرفندن اولور
 نسا طرفندن اولنر (و لامهر فی هذا الا لا هو طوه) و و مرأه نک اسلامدن ایسیله فسخ نکاحده مهر
 یوقدر الامکر که موطوه اوله * بز موطوه اولمان مرأه مبدل یعنی بعضی بدلیک یعنی مهرک تا کندن
 اول فوت ایلدی * پس رده موطا و عته مشابه اولدی یعنی زوجنک ایلدکه ملاءبه ایتمش کبی اولدی و اما
 زوجنک اسلامدن ایسی صورتده اگر مرأه موطوه ایسه انک ایچون مهرک کایسی لازم کاور و اگر موطوه
 دکل ایسه مهرک نصفی لازم کاور * بز بو مقامده تفریق قبل الدخول طلاقدر (و لو کان ذلك نكاحاً) اگر
 مجوسی بئندن بز نک باخود کاینک مرأه سنک اسلامی دار حریده اوورسه (لم تبین حتی یحیض ثلاثاً قبل
 اسلام الاخر) اول مرأه ابار اولنر حتی آخرک اسلامدن اول اوج دفعه حاضر اولنچد * بز اسلام سبب
 فرقت دکلدر و عرض اسلام و لاینک قصور ایچون متمذدر * پس فسادی دفع ایچون فرقتدن دخی لاددر
 امدی شرطکه حیضک کچه سیدر سبب مقامنه قامت ایلدک تکیم حفر بئده اولدیغی کبی و زم کاینک
 مرأه سی دیمز باعث * بز قچان مسلم زوج اولسه و مرأه کتایه اولسه المکر ایکی سیده نکاحلی اوزره قاورلر
 (اسلام زوج الکتابه لم تبین) کتایه نک زوجی اسلامه کایسی کتایه مان اولنر * بز راج ایچون اول مرأه به
 ابتدا تزویج جائز ایدی بقامی دخی اولی اولور (تباین اندارین سبب لفرقه لا ایسی) زوجله زوجنه نک
 دارلینک تباین سبب فرقتدر سی سبب فرقت دکلدر حتی ایکی سندن بز زم دار بزمه مسلم اولدیغی حالده
 یاخود ذمی اولدیغی حالده چیسیدی یاخود بزم دار بزمه اسلام قبول ایسیدی یاخود بزم دار بزمه عقد مذمت
 قبول ایسیدی یاخود دار حریدن سی اولنوب دار اسلامه ادخال اولسیدی ایکی سی بئنده فرقت واقع اولور
 و اما اگر ایکی سی معاسی و انسه لردی فرقت واقع اولنر و شافعی فئنده سبب فرقت سیدر تباین دارین دکلدر
 (حائل) حامل اولمان مرأه (هاجرت) دار حریدن بزم دار بزمه مسئله اولدیغی حالده یاخود ذمی اولدیغی حالده
 هجرت ایسیدی (تکلیف بلاعده) اول مرأه بلاعده نکاح اولور اما حامل بونک خلافتدر که جلانی
 و ضمن اول نکاح اولنر جواز نکاحک وجهی حق سبحانه و تعالینک (فلا جناح علیکم ان تکوهن)
 قول شریفدر که مطلقاً مهاجره اولان مرأه نکاحی بیاح قبایسی به العده اولان نکاحله تقیدی
 نص اوزره زیاده در حالبوکه اول زیاده نسختدر تکیم اصواده تفر اولسیدی (رتداد احدیها فسخ عاجل)
 زوجیندن بز نک العیه ذابله مرئد اولسی نکاح ایچون فسخ عاجلدر حکم اوزره موقوف دکلدر و فسخ
 اولسینک فائده سی تحقیقاً عدت طلاق بونکاه منتقض اولنر بوقول امام اعظم ابه ابن یوسف فئنده در
 و اما محدد بیدیکه اگر ردت مرأه در اولورسه ذکر اولان کیدر و اگر زوجدن اوورسه طلاقدر دیدی
 (فلا موطوه کل المهر) کر زوجنه موطوه ایسه بر ادر ردت کرلر زوجدن و کرلر مرأه دن اولسون مهرک کایسی
 مرأه موطوه ایچون لازم کاور * بز راجه دخول الله مهری مآکد فیلدی امدی سقوطی تصور اولنر
 (و بئرها) و موطوه نک غیر بده (النصف اوارند) مهرک نصفی لازم کاور اگر زوج مرئد اوورسه * بز
 فرقت قبل الدخول زوج جهتندن اولسی نصف مهر واجب اولور (و لاشئ اوارتد) و اگر ردت
 مرأه دن اوورسه موطوه نک غیر بده مهردن برشی یوقدر * بز افرقت قبل الدخول مرأه جهتندن مهرک
 سقوطنی موجب معصیت سببیه واقع اولدی (و الا با نظیر) اسلامدن ابار ارشادک نظیر بدر حتی قچان
 به الدخول ابار ایسیدی ابار فرقتیندن اوورسه اولسون مهرک کایسی واجب اولور و اگر قبل الدخول
 ابار بده اگر اناز و حدن اوورسه نصف مهر واجب اولور و اگر ابار مرأه دن اوورسه برشی واجب اولنر
 (ارئد او اسلامه لم تبین) اگر زوجین ایکی سی مرئد اولسه ل یاخود ایکی سی معا اسلامه کلد مرأه

بائن اولن (وان اسلما متعا قبايات) واکر بری بری اردنجه اسلامه کلسه زدی مرأه باین اولور * زیرا
 قچان ایکی سندن برنک اسلامی تقدم ایسیدی آخری ردتی اوزره باقی قالور * پس اختلاف محقق اولور
 والله اعلم

* (باب القسم) *

بویاب قسمک بیاننده در * قسم قافک قحیله وسینک سکونیه مصدر در * قسم القاسم المل بین الشمر کاه دینلور
 قاسم مالی شکر کا پیننده قسمت ایلدی دیکم شکر کا ک پینلور نه تقریب ایلدی ونصیبلر بن تعیین ایلدی دیکمدر
 و بین النساء قسم دخی بوعنایه در یعنی نسائک پینلور نه انلرک قسنده صحبت ایچون وموانست ایچون
 پینوتنده حقلر بن اعطایک معناسنه در جماعتده دکل * زیرا جماعت نشساط اوزره مینیدر * پس
 زوج انده تسویه به قادر اوله من محبتده اولدینی کبی (یحیب العدل فیه وفي اللبوس والمأکون) قسمده
 وکیان لباسده وینان طعامده عدل واجب اولور (والبکر والجدیده والمسئله کا ضدادها فیها) ودخی
 بکر ومرأه جدیده ومرأه مسلمده قسمده اضدادلری کیدر یعنی قسمده وملبوسده ومأکولده بکر یب کبی
 وجدیده قدیمه کبی ومسله کتیه کیدر (وللحره ضعف الامة والمکاتبه والمدره وام اولدالمنه حات)
 ومرأه حره ایچون منکوحات اولان جاریه نیک ومکاتبه نیک ومدبر نیک وام ولندک ضعیفی واردر حره نیک شرفنی
 اظهار ایچون (ویسافر بمن شاء) وانلردن دبلیدیکی ایله مسافرت ایدر یعنی سفرده قسم اولور حتی اول
 زوج ایچون سفرده انلرک برینی استحباب ایتمک جائز اولور (والقرعاقولی) واول زوجه لک قلبلرینی
 تطیب ایچون قرعه ایله عمل ایتمک اولدر (ولهان رجوعان ترکت قسمها لآخری) واول مرأه ایچون قسمنی
 آخری مرأه ایچون ترک ایتمش اولسه رجوعی جائز اولور * زیرا اول مرأه فیما بعد واجب اولور حتی اسقاط
 ایلدی امدی اول حق ساقط اولور * زیرا تحقیقا ساقط قائمه اولور * پس رجوع امتناع اولور عاریت
 منزله سنده شول حیثیله که معبر یلدیکی وقتده عاریتده رجوع ایدر بزم ذکر ایلد یکمز شی ایچون
 (ولا یستطع عرضها) ومرأه نیک مرضی سییله قسم ساقط اولور والله اعلم

* (کتاب الرضاع) *

بو کتاب رضاعک احوالی بیاننده در (هو مص الرضيع من ثدی آدمیه) رضاع معصومک آدمی مه سندن
 امه سیدر آدمیه قیدی ایله قیونک وقیون اشالی حیوانک مه سندن احقر ازدر * زیرا ایکی رضاع قچان برقیونک
 وقیون مثالی بر حیوانک مه سندن مص ایسه زدی انک اوزرینه حکم رضاع ترتب ایتمز نیکم قریبا
 ذکر اولور (فی وقت مخصوص) وقت مخصوصده امه سیدر (هو عنده حولان ونصف) اول وقت
 مخصوص امام اعظم قتنده ایکی یحقی سنده در (وعندهما حولان) وامامین قتنده انجیق ایکی سنه در
 وقفها اتفاق ایلدیلر که تحقیقا قچان مدت رضاع مطلق ذکر اولسیدی ایکی سنه دن صکره
 یانلرک اوزرینه اجرت رضاع لازم گلر بوند صکره تحقیقا قچان مدت رضاع کچسیدی مدت زباده سبله
 نکره متعلق اولور رسول علیه الصلاة والسلامک (لارضاع بعد الانفصال) قول شریفیچون ومدتک
 تمامندن اول قطعه یعنی سوددن کسبله که اعتبار اولور الامام اعظم دن بر روایتده اعتبار اولور قچان
 ولد رضاع دن استقنا حاصل ایسیدی ومدت ذکر ایلدیکه قچان مدت کچسردن اول ولد سود دن
 کسایدی وطعام ایله سوددن مستغنی اولسیدی رضاع اولور واکر استغنا بترسه آنکه حرمت ثابت
 اولور دیدی وبقول دخی امام اعظمک روایتدر وقتوی بوقول اوزره در بونی زبای ذکر ایلدی (ولا یباح
 الارضاع بعده) وارضاع خلاف اوزره اولان وقت مخصوص دن صکره مباح اولور * زیرا رضاعک اباحتی
 ضروریه در * زیرا جزء آده بدرس ضرورت مقدار یله تقدیر اولور (وینبت به وان قل اوموه المرصعة
 للرضیع) وارضاعه اگر حد قابل اولور سده مر ضعه نیک رضیع ایچون آنالغی ثابت اولور وامام شافعی
 قتنده بحرم ثابت اولور الا بش دفعده وهر دفعه ده صبیبه کفایت ایلدیکی مقداری ارضاعه ثابت اولور
 (واپوه زوج مر ضعه لینه ائمه له) ورضیع ایچون مر ضعه نیک زوجنک بابالغی دخی ثابت اولور مر ضعه نیک لینی
 اول زوجدن اولوق شرط یله یعنی رضیع ایچون مر ضعه نیک ام اولوسی و زوجک اب اولوسی قچان مر ضعه نیک

لبني اول زوجدن اولديغي صورتده * زيرا ابني اول زوجدن اولزه برهنه كلي مر آبي بر رجل تزوج
 ايتكله اول بيله مر آه برصبي ارضاع ايتسیدی رضيع اول ابن صاحبي اوليان زوجت رضاعا ولدی
 اولز بلکه رضاعا ربیبی اولور حتی اول ولد رضيع ایچون زوج نایتنک غیبی مر آه دن اولان اولاديله و اخوانيله
 تزوج جائز اولور نسیبه اولدیغی کبی و اول رضيع مر ضعه نك زوج اولنك رضاعا ولدی اولور مادامکه زوج
 نایدن ولد کتور مد کجه * پس قچان زوج نایدن ولد کتور سه و برصبی ارضاع ایدر سه اول صبی بالاتفاق
 زوج نایتنک رضاعا ولدی اولور * زيرا ابن زوج نایدنر بوند نصیره بوقبدک متنی اولسی بالفق
 انتقاسنی اقتضا ایدر لکن بوقبدن زوج تانی بیئی ایله اول مر ضعه موطوءه نك یئنده مفارقتد نصیره
 رضيع ایچون زوج نایتنک نکاحنک جائز اولسی لازم کزن * زيرا امهاتنک وطء بناتی حرام ایدر کر کسه
 رضاع جهتنن اولسون (فیجرم به ما یحرم بالنسب الام اخته و اخیه) پس نسبه له حرام اولان کسنه
 ارضاعه دخی حرام اولور الا قرقر نداشتک وارقر نداشتک نسبا اناسی ارضاعه حرام اولر * زيرا نسبدن قرقر نداشت
 وارقر نداشتک اناسی بالانادر یاخود بانک موطوءه سیدر و بونلرک ایدر کسیده حرامدر حالیکه رضاعدن
 حرام دکلدور بومسئله اوج صورت اولور * صورت اولی اولدر که نسبتاخت ایچون یاخود اخ ایچون رضاعا
 ام شونک کیدر که برچکک نسبا قرقر نداشتی اولوب و اول قرقر نداشتک رضاعا اناسی اولسیدی اول
 رجل ایچون رضاعا قرقر نداشتک اناسنی تزوج ایتک جائز اولور * و صورت ثانیه اولدر که رضاعا اختک
 و یاخود اختک نسبا اناسی اولسیدی یعنی برچکک رضاعا اختک نسبا اناسی اولسیدی اول رجل ایچون
 رضاعا اختک نسبا اناسنی تزوج ایتک جائز اولدی * و صورت ثالثه شول وجهه اولور که اجنبیلر اولان
 صبی ایله صبیبه راجئیه مر آه نکه سندن امسه لردی و اول صبیبه نك رضاعا بر آخر اناسی اولسیدی اول
 صبی ایچون رضاعا اختک اناسنی تزوج ایتک جائز اولور (واخت ایسته) و نسبا ایتک اختی دخی حرام اولور
 * زيرا ایتک اختی بایندر یاخودر ییه در که آنک اناسی موطوءه در امدی رضاعا ایتک اختی حرام اولز
 (و جد ایسته) و نسبا ایتک جدسی دخی حرام اولور * زيرا ایتک نسبا جدسی موطوءه سنک اناسیدر
 یاخود کندی اناسیدر و رضاعا حرام اولز (وام عمه و عمته) و نسبا عمیسنک و عمته سنک اناسی دخی
 حرامدر (وام خاله و خالته) و خواتنک و خالته سنک نسبا اناسی دخی حرامدر الارضاعا حرام دکلدور
 (لرجل) لام ام اخته قولنده مستثایه معتقددر یعنی ذکر اولتان نسا رک بر بسی رجل ایچون حرام اولز
 کر رضاعا اولور سه (و تحمل اخت خبه مطافا) و مطافا ارقر نداشت قن قر نداشتی حلال اولور یعنی رجل
 ارضاعا ارقر نداشتک قرقر نداشتی تزوج ایتک حلال اولور * تکرم نسبا ارقر نداشتک اختی تزوج جائز اولدیغی
 کبی بایان ارقر نداشتی کبی که اول ارقر نداشتک اتانن برقرقر نداشتی اولسیدی بایان ارقر نداشتی ایچون
 اتی تزوج ایتک جائز اولدی (و لاجل بین رضیعی امر آه) بر مر آه ایتک ایکی رضیعی نك بیئی حلال اولدی * زيرا انتر
 رضاعا ایکی قرقر نداشتلردر برادر اول مر آه انتری زمان واحدده ارضاع ایلسون و کر کسه ازمنه مخففه ده ارضاع
 ایلسون و کر کسه برمدن ارضاع ایلسون و کر کسه برینی برمدن و آخرینی اخردن ارضاع ایلسون (بمخلاف
 الشاة) قیون و قیون مثالی بونک خلاقی اوزره در قیونک لبی اوزره حکم رضاع ترتب ایلر * زيرا حرمت ثابت
 اولز الا بطریق الکرامه حرمت شبهه سی واسطه سیله دروانده اصل مر ضعه در غیری به تعدی ایلر و آدمی بیئنه
 بهایم بیئنده ولادت جزئییه اولر * پس كذلك رضاعا دخی غیری به تعدی ایلر (ولا بین رضیعیه و ولد مر ضعتها)
 و رضیعیه بیئنه مر ضعه سنک وادی بیئنده دخی حلالق بوقدر * زيرا انتر قرقر نداشتلردر (و ولد وادها)
 و مر ضعه سنک وادینک وادی بیئنده دخی حلالق بوقدر * زيرا اول واد واد اختک وادیدر (و یحرم ابن
 البکر) و بکرک لبی تحریمی موجبدر * زيرا اول ابن نشو و نمایه سیدر * پس بوسبیله بعصیت شبهه سی
 ثابت اولور نسا دن غیر نك لبی کبی (و المیة) و میته اولان مر آه نك اتنی دخی تحریمی موجبدر * زيرا میته نك
 لبی دخی ذکر اولتان کبی حقیقه لیدر (کذا المخلوط بماء اودواء اولین اخری اوشاة اذا غلب) كذلك
 مر آه نك مائله مخلوط اولان لبی یاخوددوا ایله مخلوط اولان لبی یاخود مر آه اخرا نك ایئله مخلوط اولان
 لبی تحریمی ایجاب ایدر یاخود قیون سودبیله مخلوط اولان ابن مر آه دخی قیون سودبیله غالب اولور سه

تحریمی ایجاب ایدر* زیر این مرأه انبای لحم وانشاز عظم واردر یعنی لبن لحمک بشسته وکسکک جمع
 وترکبینه باعثدرو بوانبای لحم نویابد معتبردر (لاخلوط بالطعام) طعامله مخلوط اولان لبن نحر م
 ایجاب اینر بوقول اطلاق اوزره امام اعظمک قوالیدر* زرا بوندغلبه شرطقلندی واما من فچان لبن
 طعامه غالب اولسیدی اول لبی نارمس ایستیدی اکا نحر م تعبق ایدردیدیلر وقودری امام اعظم قوی
 اوزره طعامک ژیدکی مستبین اولسنی شرطقلیدی بهض بوشرط اگر فاشق ایله طعام قالفدبغی وقتد این
 طاهلر سه حرام اولن* زیر البک قاشقدن متقاطر اولسبله حرمت ثابت اولوریدیدی و بعض دیدیکه علی
 کل حال حرمت ثابت اولن و امام شمس الدین السمرخسی بوقوله میل ابتدی صحیح اولان بوقولدر زلبی
 بویله ذکر ابلدی (ولاین رجل ولا بنها اذا حنقن به الصبی) ودخی رجلاک لبی و مرأه نک لبی ایله صبی به
 احتقان اولسیدی حرمت ایجاب ایلز رجلاک لبنک تحریم ایجاب ایتمدیکنه علت اولدر کز برار جلاک لبی
 حقیقه این دکادر* زیر این اندن ولادت متصور اولان کسینه دن تصور اولنور و اما مرأه نک لبی ایله احتقانه
 عدم تحریم باعث آنده نشو و نما بولمغدیغی ایچودر تحریم ایسه نشو اعتبار ایله در و نشو غذا ایله بولنور غذا
 ایسه اعلان اولور اسقلدن اولن (ارضعت ضررتها حرمتا) بر مرأه اور ناغنی امرن سیدی ایکیسینه
 ارلرینه حرام اولور یعنی بر رجلاک تحت نکا حنده بر صغیره و بر کبیره مرأه لری اولسیدی اول مرأه کبیره
 مرأه صغیره فی امرن سیدی اولر جمله ایکیسینه حرام اولور* زیر رضاعا انا لله قزبنی جمع ایش اولور
 (ولامهر للکبیره ان لم توطئه) اگر اول مرأه کبیره موطوءه دکل ایسه انک ایچون مهر بوقدر* زیر فرقت قبل
 الدخول انک طرفندن حاصل اولدی حتی فرقت اگر انک طرفندن نکلسیدی مکرهه اولغله باخود اول مرأه
 او یورکن مرأه صغیره انک اینر امسیدی باخود رجل اول مرأه کبیره نک لبی ایختدایدوب صغیره به ایچر سیدی
 باخود اول کبیره مجنونه اولسیدی انکچون نصف مهر واردر فرقت اکامضانی اولدیغی ایچون
 (والصغیره نصفه) و صغیره ایچون دخی نصف مهر واردر* زیر فرقت قبل الدخول انک طرفندن دکادر اول
 صغیره نک ارضاعنه اعتبار بوقدر (ورجع به علی المرضعته ان تعدت الفساده والا هلا) و زوج اول صغیره نک
 نصف مهر ایله مر ضعه اوزره رجوع ایدر اگر فساد قصدایدوب صغیره فی امرن سیدی ایسه و اگر فساد قصد ایتمدی
 ایسه زوج مر ضعه به رجوع ایدر من (طلقت ابون فاعتدت وتزوجت آخر فجلت وارضعت فحکمه من
 الاول حتی تلد) بر امرن کلی مرأه تطلق اولنوب* پس بعد العده آخره تزویج اولندقدن اول آخردن حامل
 اولسیدی و بعد الحمل اندن لبن نزول ایتمسیدی اول لبیله بر صبی فی ارضاع ایتمسیدی امام اعظم قنده اول مرأه
 وضع حل ایتمجه لبنک حکمی زوج اولدن اولور* پس فچان اول مرأه اولد کتور سیدی این زوج نایدن اولور*
 زیر اول لبن یقین زوج اولدن اولدی و زوج نایدن اولدیغنه شک ایلدک امدی یقین شک ایله زئل اولن (رضعتها
 اجنبیه علی التعاقب حرمتا علیه) یعنی بر رجلاک ایکی رضعه مرأه لری اولوب بولنرک ایکیسینه بر اجنبیه مرأه
 تعاقب اوزره ارضاع ایتمسیدی اول رجل اوزره ایکیسینه حرام اولور* زیر انلر رضعا ایکی قزقزندا شلر
 اولدیلر ایکی قزقزندا شک یبندی نکا جامع حرامدر (قال هنده رضیعتی ثم رجعت صدق) بر رجل بر مرأه
 اشارت ایدوب مرأه اینه رضاعا نامدر دید کد نصره قولاندن رجوع ایتمسیدی رجوعنده تصدیق اولنور
 زرا انده غلط جاری اولور شیشه اقرار ایتمدی مذنور اولدی* پس آزا اولور کبر رجل ایله فلانه بیتمده
 رضاع واقع اولور پس اول رضاعدن اخبار ایدر بعده حقیقه حالن تفحص ایدر انکچون مبین او اور که
 اول قولده غلط وار* پس فچان آنده غلط اولدیغنی اخبار ایتمسیدی قوی تصدیق اولنور و کذلک بکسینه
 بر مرأه ایچون اشارت ایدوب بونهر رضاعا قزقزندا شمدر یاخود انامدر یاخود قزقزندا بر سیدی بعده اول
 اشارت ایتمدیکی مرأه بی تزویج مرأه ایدوب ن اولدی قولده خطا ایتمد یاخود اوله وهم ایتمد یاخود اوتدم
 دیسیدی اول مرأه دخی اول رجلی تصدیق ایتمسیدی اول رجلاک رجوعی مرأه نک تصدیق اول رجلی
 مصدر قدردر و اول رجل ایچون اول مرأه بی تزویج جاژا اور (واولیت علیه) و اگر اول رجل قوی اوزره ثابت
 اولوب بوقول حقه در دیدیکه کبیردرید کد نصره اول مرأه بی تزویج ایتمسیدی (فرق بینهما) بینلری تغریق اولنور
 و اگر مرأه رضاعله اقرار ایتمسیدی بعده نفسی تکذیب ایدوب ن خطا ایتمد بواول رضاع اقرار ایله یکی

رجله تروج ایسیدی جائز اولدی وکدک نسیبده دخی اکا لازم کلور دکار الاوزر بنه ثابت اولان شی
لازم کلور حتی برجل بومر آه بنم اختمدر یا خود انا م در بیدیدی و اولر جک نسیب مرفی اولس بیدیدهد
بن اولبه وهم ایتم دیسیدی تصدیق اولور و اکر قول اولی اوزر ثابت اولور صدقینلری تقریبی اولور (ره بیدت
ثبت الماک کابینه) و رضاع مالکی اثبات بدله ثابت اولور یعنی ایکی جک یا خود برجل ایله ایکی مرآتیک
شهادتله بنه ثابت اولور (والتصادق) و دخی برر بن تصدیق ایتمکله ثابت اولور و بو تصادق له ثابت اولس بیه
تکذبه حکمک ارتفاعنی منافی دکلدر تکبیم بیلش ایدک

کتاب الطلاق

بو کتاب طلافک احوالی یاننده در طلاق لغت جهتمدن مطلقا قیدی رفع معناسند در اطلاق الفرس دینلور
واطلاق الاسیر دینلور و لیکن نکاحده استمه الی سلام و سراح افظلر تک تسلیم و تسریح معناسند استعمال
اولند قلری کبی صیغه تعقیل ایله تطلق معناسند در روح سبحانه و تع اینک (الطلاق مر تار) قول شمر یغنده
اولان لفظ طلاق دخی بو قیلدندر یعنی تطایق معناسند در غیر بده صیغه افعال ایله اطلاق معناسند در
بواجلدن بن برجل مر آه سنه انت مطاقه دیسیدی لامک تشدیدی ایله بنده احتیاج اولمز لامک تخفیفیه
مطابقه دیسیدی طلاقه بنده محتاجدر بونی زبلی ذکر ایلدی و طلاق شرعا (رفع قید ثابت شرعا) شرعا
ثابت اولان قیدک رفعی معناسند در شرعا دیکله حسا قید ثابت خارج قالدی و ثاقک حلی کبی (باکساح)
نکاحه شرعاً ثابت اولان قیدک رفعی معناسند در و بالتسکاح لفظیله عتق خارج قالدی * زراعتنی شرعا
قید ثابتک رفعیدر لیکن بو قید نکاحه ثابت اولدی کتزد بو بلیجه واقع اولدی * بن بر مکله بو تهر بیده
شخصک داخل اولسی ایچون مانع دکلدر بواجلدن بن (برئید الی التلانی) قولنی زبانه ایلدیم یعنی اولرفع
واحددن اوچه وارنجده در بدیم پس بو زبانه ایله فسخ دخی خارج قالدی زرافسخه عدد بوقدر * معلوم اوله که
تحقیقاً طلاق اوج نوعدر نوع اول احسندر و نوع ثانی حسندر و نوع ثالث بدعیدر * پس مصنف نوع اولی
(طایفه فی طهر لاوطه فیه احسن) قویله ذکر ایلدی مر آه نک طهری حائنه قبل الوطه تطایق اولنق
احسندر یعنی تحقیقاً طلاق احسن مر آه نک انده وطه اولیان طهرنده طایفه واحده ایله تطایقدر و دخی اول
مر آه نک عدتی متقضیه و لجه زوج انی ترک ایتمسیدر روایت اولنان شی ایچونکه تحقیقاً اصحاب رسول علیه
الصلاة والسلام ذکر اولندی یعنی اوزره عمل ایدرلدی * زیر ابووجهه عمل ندادی * کن اولقله نداعتدن
ایمد او اور * و مصنف نوع ثانی بی (وطایق غیر موطوه و لونی حیض و موطوه بتفریق التلث فی اطهار
لاوطه فیه اتمین حیض و اشهر فی حق الایسه و الصغیره و الحامل حس و سنی) قویله ذکر ایلدی یعنی تحقیقاً
غیر موطوه نک واحد تطایق کر کسه اول طلاق حیضده اولسون و موطوه نک انده وطه اولیان اوج طهرده
متفرقه اوج طلاقه تطایق و آیسسه و صغیره و حامل مر آه لک عتده اوج شهردر تطایق حسندر و سنت
اوزره در امام مالک طلاق ثلاث بدعیدر دیدی * زرا طلاق محظوردر یعنی حرامدر مباح اولز الا خلاص
حاجتی ایچون اولور و آیسسه واحده ایله متدفع اولور و بزیم ایچون دایل رسول علیه الصلاة و السلام حضرت
عمر رضی الله عنهما اوغلی کد امر ایله اهله مر اجعت ایلسون بده حائض اولوب طاهره و لجه ترک ایلسون
اندن صکره تطایق ایلسون و بنده حائض اولوب طاهره و لجه ترک ایلسون اندن صکره تطایق ایلسون اکر محبت
ایدرسه بوردغیدر و رسول علیه الصلاة و السلام ابن عمر رضی الله عنهما بیه سننده خطا ایلدک الله ته الی
جل شاهه نک ساکامر ایلدیکی اولبه دکلدر تحقیقاً استندندر کسن طهره استقبال ایله استقبال ایله سن و هر بر
حیض ایچون بر تطایق ایله سن پس الله تعالی نک انده تطایقه امر ایلدیکی عدت بو در حق سبحه و تعالی نک
(فضله و من ابدتهن) قول شریفی مر ادردر و بوقوله سنی تسبیحه سنک وجهی ظاهر اولور (و حل طلافهن
عقب الوطه) یعنی آیسسه و صغیره و حاملک تطایق قلدی و طیک عقیبنده حلال اولدی * زیرا اکر هت حائض اولان
نسانده در بو کلی اولسی توهمی ایله بو آیسسه ذکر اولنان نساندره موقوددر و مصنف طلافک نوع ثانی (و ثلاث
اولنان بره او مر تین فی طهر لار جمعه فیه او و احد فی طهر و طت فیه او حیض موطوه بدعی) قویله ذکر
ایلدی ثلاث مبتدأ و خبری بدعی لفظیدر یعنی اوج طلاقه بر کرده یا خود ایکی طلاقه ایکی کرده انددر حث

اولبار حالت طهرده مرأ، بی باخود حالت طهرند: موطوہ اولان مرأ بی کرکہ ده باخود حبضه موطوہ
اولان مرأ بی کرکہ ده تطابق انک بدعبیر **زیر اطلاق حسنه و طلاقا حسنه** مخا غدر مدی بدعی اولان
فبیح و لقی لازم کلاور (ولایصح وجوب الرجعه فی الاخیره) اصح قول اخیر ده یعنی حاله حبضه تمسلیق اولان
مرأ ده رجعتک واجب اولسدیرامک حقیقتله عمل ایدوب و ممکن اولدینی **مقداری اثری اولان** عدتی رفله
معصیتی دفع انک ایچون بزیم مشایخمرک بعضی فتنه رجعت مستحب اولور (فاذا طهرت طلقه سان شاه)
پس قیام مرأ حائض بعد الرجعه ظاهر اولد قده زج انی دیلرسه تطابق ایدور د بلسه امک ایدر (قال
لموطوہ من حیض انت طانی ثلاثا لسنه بلایه) حائض اولان مرأ موطوہ به زوجی بلایه سن سنت ایچون
اوچ غلافه طاقسین دیدیدی باخود هر بر طهرده بر طلقه واقع بلغه نیت ایدیدی (بقع عنک کل طهر
طقفه هر بر طهرده بر طلقه واقع اولور * زیر ازوجک کلامی مطلقدر کامله منقول اولور عن حیض دیکه
باش اولدر که بزرافچان مرأ ذوات الاشهر در اولوسه اول حاله بر نطقه واقع و بر شهر دنصکره ططقه
اخری واقع اولور و اذکک حامل اولان مرأ به بلایه و یاخود نیت اول حاله ططقه واحد واقع اولور و بر
آیدنصکره ططقه اخری واقع اولور و اگر مرأ موطوہ دکل ایسه اول حاله ططقه واحد واقع اولور اندنصکره
اول مرأ اوزره تزوجدن اول برشی واقع اولور * زیر ابو کلامک تقدیری اولدر که سنت فتنه دکل سن ثلاث
طاقسین دیکدر حاله که عدت اولدینی ایچون انک حفته وقت سنت بقی قالدی (الان نبوی اکل الان)
الاکر که الان کک واقع اولسنه نیت ایتمش اوله (او واحد عنک کل شهر) یاخود هر بر آیده ططقه واحد به
نیت ایتمش اوله او تقدیر جنت ایلدیکی شی واقع اولور زیر انک بلدیکی طلاق سنی
الوقوع * زیر ثلاث جمله وقعی سنت ایله معروف اولدی بوحسه زوجت کلام مطاقی متناول اولیمان
ایماع کلدیر * زیر ازوجک کلامی کاله منصرف اولور تنکی مر ور ایددی اولکه وقوعا و اغانا طلاق سیدر
(بقع طلاق کل زوج عقل باغ حر اوعبد) هر زوج که عاقل و بالغ اوله حر اولسون عبدالسون انک طلاق
واقع اولور رسول علیه الصلا والسلام (لاینک العبد و المکاتب الاصلاق) قول شرعی ایچون معنای
شرعی عبدالواخود مکاتب بر شیئ مالک اواز الاطلاقه مالک اولور دیو بیورد قلم ایچون (ولامکره) کر که
اول عبدک و یاخود اول مکاتب طلاق کره اولسون * زیر انک علقی صحیحدر انکن طلاقه افراری صحیح
دکلدیر (او عیال) یاخود اول زوج هرل ایدیبی اولسون * هازل کلامک حقیقتی قصد ایتمین کسه نه در
(او سفیه) یاخود کر که سفیه اولسون یعنی کر که عقلی ضعیف اولسون (اوسکران) یاخود کر که
سر خوش اولسون یعنی کر که عقلی زائل اولسون زیر انک طلاق واقعدر و اذکک خلعی و اعتقیده واقعدر
(او احرس) کر که اول زوج دلسر اولسون * یا عده ذکر اولدی که بودلسرک طلاق واقع اولدی دلسر
طوغدی ایسه یاخود صکره دن عارض اولوب و دوام اوزره دلسر فادینی صورته دروا کردام اولرسه
طلاق واقع اولان (باشارته المیهوده) شارت معهوده سیله واقع اولور * زیر افچه ار انک ایچون اشارت
اواسه کنکاحه و طلاقه و بیع و شراسته اول اشارت ایله بلکه اول اشارت استحسانا ناغقدن عبارت
کیدر کافید بوبله ذکر اولدی (او ساهبا) یاخود اول زوج سهو ایدیبی اولور سدسخی طلاق واقع اولور
ثلاثا بجماع لله یمک مراد ایدوب لسانه انت طاقی کلامی جاری اولسدی طلاق واقع اولور * زیر اکل
صریحدر نیت حاجت اولور (فلا یقع طلاق المولی ان عیبه) پس مولا عبدیک مرأ سنی تطابق ایتمکله طلاق
واقع اولور * زیر اولوزوج دکلدیر (والنجون باصی) و بجنون و عیبه نیت طلاق واقع اولور رسول علیه الصلا
والسلام (کل طلاق جائز الاطلاق الاصبی و النجون) بیورد ایچون معنای شرعی هر طلاق جنر در الاصبی
و بجنونک طلاق جائز دکلدرد دیکدر (والبرسم انک کسر یله بر سامندر بودسخی طلاق جنر اولور ایتمه جنون
کبی علت معروف در (و ایغنی علیه و المته و النائم) و بی معنی علیه و مته و نائم اولور کسه نیتک
طلاق وقع اولور بونلرک طلاق عده وقوعه باعث ائرده عیبر و عقل اولدی ایچوندر (اذ مالک احدیه لاخر
و ایضه بطل نکاح) فچین زوجینک بری آخر کله یاخود دبهضه مالک اولسدی نکاح باطل اولور * زیر امالک
اولدی بر انکاجی نایبدر پس بقاسنی دخی مشع ایدر (واو حرته حین ملکته فطلقه فی اعدان) کر مرأ مالک

اود یعنی زوجی مالک اوند یعنی وقتہ تحریر ابتدا کده زوج اول مر اونی عسمة تطلیق ایسیدی (اواخر جت مسئتم جرح مسلم با خود مر اودار حردین مسلمه اولد یعنی حالده دار اسلامه چیتبیدی بعد زوجی دخی مسلم اولد یعنی حالده دار حردین دار اسلامه چیتبیدی (قطعه) پس اول زوج اتی عدت ایچینده تطلیق ایسیدی (انفه ابو یوسف) امام ابو یوسف بویکی مسلمه ده طلاق ائو اولدی یعنی طلاق واقع اولدی (اواقعه محرم) و امام محمد ایکیسینده بیله طلاق واقع اولور دیدی (و اعتبار بانسه طلاق اخر ثلاثه و الامانسن) امام محمد ک طلاقه اعتباری مر اعدده در پس نسا به اعتبار ایله زوجی کر که حر اولسون و کر که عبد اولسون حر نه جمیع طلاق اوچدر و اوده اعتبار ایله زوجی کر که حر اولسون و کر که عبد اولسون امانه نیک طلاق ایکی (وضع طلاق بفظا حق بلا عکس) و طلاق اقطعته واقع اولور و اقطع طلاق ایله عنق واقع اولر یعنی فحش زوج مر ائسنه سنی اعتق ایتم دیسیدی طلاق واقع اولور قحمان طلاقه نیت ایسیدی با خود حال طلاق اوزره دلات ایسیدی و قحمان مولا چاره سینه سنی تطلیق ایتم دیسیدی اول چاره معنی اولر **زیرا** ملک از لیه سی قردن اقوادرو اولو نایه ایچور لازمه دکدر پس نایه نیک استعاره سی اولی ایچون صحیح اولر اما عکسی صحیح اولور یعنی اولو نیک استعاره سی نایه ایچون لازمه اولور والله اعلم

باب ابقاع الطلاق

بواب طلاق ابقاعی یعنی یدامی باندده در طلاق ایکی نوع در صرحد و کتا در طلاق صریح ارباب اصو قنند مر ااندن ظهور بیان ایله ظاهر اولان کلام در حتی مکشوفه مر ادا اوله شول حیثه که کر که کشفت کر که بجز مخرج دسماعه سماعک فهمنه سبق ابلید (صریحه) طلاق صریحی (مام بسنعمل لایه) شول اظندر که اول لفظ استعمال اولر الاطلاقه استعمال اولور (اکتفت وانت طلاق و مطلقه و طلاق) مثالی سنی تطلیق ایتم دیمک کبی وسن طالقین وسن مطلقه سین وسن طلاق سن دیمک کبی رشاعر (فانت طلاق و الطلاق عزیمه) دیدی زیرا بواقظراستعمال اولمیری لاطلاقه استعمال اولدی (و بقره و احد رجعی) و بوضوحه طلاق واحد رجعی واقع اولور اما زوج مر ائسنه انت طاق قول هدایه ده دیلان قول ایچونکه تحقیقا بوقول فردک نعتید. رحتی ایکی زوجه ایچون طالقن و اوج زوجه ایچون طواق دیلور پس عده بمحمل اولر **زیرا** فراد عدلک ضد بدروطاق ذکر می ائنه صفتی اولان طلاق ایچون ذکر در بوضوحه تطلیق اولان طلاق ایچون ذکر دکدر و شول عدد که طلاقه مفان وله مصدر محذوفک صفتیدر معناسی طلاقه ثلاثه ذکر دیسیدی و بونت توضیحی صاحب توضیحک ددی بکی شددر که تحقیقاز و جک انت طلاق قولی لغت بونسن مر ائنه صفتی اولان طلاق اوزره دلات ایدرو اقبض بونسن رملک صفتی اولان طلاق اوزره دلات ایدر بس شول طلاق که مر ائنه صفتیدر ائنه نیت ثلاث صحیح اولر **زیرا** اول طلاق ذاتنه متعدد دکدر و تعدد اولر الا حقیقه تطلیق اولور و دخی تطلیق تعددی اعتبار ایله اول تطلیق لازمی قدر بر ائنه کاه یعنی مر ائنه صفتی اولان طلاق تعدد بر ائنه کله اولور پس امدی مر ائنه صفتی اولان طلاقه نیت ثلاث صحیح اولر و اما شول طلاقه رملک صفتیدر ذکر اولان کبی ائنه دخی نیت ثلاث صحیح اولر **زیرا** اقبض ائنه رصاحب تلویح آتک اوزرینه برشی زیاد اولیه جتی وجهه بیان ایلدی و بونکله ظاهر اولدی که تحقیقاز باعنی صاحب هدایه ایچون طلاق فظنی فردک صفتیدر **زیرا** کلام طلاقه در مر ائنه دکدر ددی بکی قولی مستقیم اولر امدی سن بو محلی تأمل ایله و اما باقیلرند مثلا انت الطلاق یا خود انت طاق الطلاق یا خود انت طاق طلاقه فظنی کبی و ائنه اذ اختیار ایچون اولوب شارع انتری ائنه نقل ادوب لکن جمیع اوضاع ایله معنی تقویه اعتبار نیت ایله بالکله معنی اخبار ساقط اولوب حتی انسا ایچون اقاط ماضی کبی فی الحال معنی نیت ایچون اوزره دلات ایدر اقاط اختیار ایلدی که زرافعیل زوج طاقنت دیسیدی بواقظ ائنه اختیار ایچون اولوله مر ائنه فی حال علاقده موصوله اولسی واجب اولور امدی شرع مکلم طرفین بو کلام صحیح اولوق ایچون اقبضه ایفائی ثابت قبلر پس طلاق اقبضه ثابت اولور ائنه نیت ثلاث صحیح اولر **زیرا** مفضله ایچون عموم بوقدر و دخی نیت ثلاث بطریق لجز صحیح اولد یعنی ایچون ثلاث واحد اعتقاری اولور و نیت مجاز ایسه صحیح اولر ائنه مفضله اولور بینه تخصیص کبی (مضضا) یعنی کر که بان واحد

نیت ایستون و کر کسه اندن اکثره و کر کسه بر شینه نیت ایستون طلاق رجعی اولور* زیرا کلام ظاهر المراد در
 پس حکم عین کلامه متعلق اولور و کلام مناسک مقامه قائم اولور امدی نیتدر استغنا اولور و ایه نیتی
 ایه شارعاً کانہ لبق ایلدی کی شی انقضاء عدتله تنفیذا و لنور امدی متکلمک فصدی لغو اولور تنکیمه مصلی
 فچنان سلام و ربوب قطع صلوات مراد ایتد کده اوزر بنده سهو و سجده لازم کلدی کی و کذلک نیت ثلاث دخی
 لفظک مقضاسی ایچون تغییر در عن قریب بیان اولور پس لغو اولور (و لا ینع الارث اصلاً) و طلاق رجعی
 مرأه نک وارث اولسنی اصلایع ایلر یعنی نه سخته و نه مر صده منع ایلر (و صدق فی نية الوثاق دیانته)
 و متکلم نیت وثاقده دیانته تصدیق اولور یعنی فچنان متکلم انت طساق دبوب و بولفظله و ناقدن طلاقه نیت
 ایستیدی قضاء تصدیق اولور* زیرا خلاف ظاهر درومر آه طساق در حتی اول مر آه ایچون نمکن حلال اولر
 فچنان زوجدن بو کلامی ایستیدی یا خود بو کلامه شاهد عدل اول مر آه فتنده شهادت ایستیدی لکن نیتی
 ینده و بین الله تعالی اعتبار اولور (و اوصرحه) اکروثاقه و نایف تصریح ایستیدی یعنی انت طساق
 عن وثاق دیستیدی (صدق مطلقاً) مطلقاً تصدیق اولور یعنی قضاء دخی رشنی واقع اولور* زیرا متکلم لفظک
 محتمل اولدیغی شیئله تصریح ایلدی امدی دیانته و قضاء تصدیق اولور (و فی نية العمل لم یصدق اصلاً)
 یعنی نه دیانته و نه قضاء عمل نیتده متکلم تصدیق اولور* زیرا طلاق قبیدی رفم ایچون درومر آه ایسه عمل ایه
 مقید دکلدر (کذا) وقوع طلاقه ذکر اولونا لکن کیدر (نت الطلاق و طاق الطلاق و طاق طلاقاً و طاق
 تطایفه لکن یقع بها و ادر جعی ان لم یواوئوی واحدة) زوجک مرأه سنه سن طلاق سن یا خود سن طلاق
 طلاق سن یا خود سن طلاقاً طاق سن یا خود تطایفه طاق سن دیمی بالاده ذکر اولونا لکن کیدر لکن یونلر ایه اگر
 نیت ایستیدی ایسه یا خود واحد نیت ایستیدی ایسه واحد رجعی واقع اولور مرور ایدن علت ایچونکه کلام ظاهر
 المراد در (اوثین) یا خود ایلدی طلاق واقع اولور اگر ایلدی نیت ایستیدی ایسه مرور ایدن علت ایچونکه
 زیرا لفظ ثنین عدد محض در مفرده مثاول اولور (و ان نوبی تمام العدد صح) و اگر عدد طلاقک تمامه نیت ایستیدی
 ایسه یعنی حده ثلاثه و چاربه ده ایلدی نیت ایستیدی ایسه طلاق صحیح اولور اوصوله تقریر اوثان علت ایچونکه
 تحقیقاً لفظه صدمر مفرده عدد اوزره دلالت ایلر و ثلاث ایسه واحد اعتبار ایدر زرا حشک تمام ایدر
 و کذلک ثناتان مه فتنده تمام جنس در و ما جر حفته عدد محض در نیتی صحیح اولور (ان اضافة الطلاق ایها)
 اگر طلاق مر آه مضاف فیلر سه صحیح اولور مثلاً انت طالق دیستیدی (اولی ما یعبر به عنهما) یا خود مر آه نک
 بر جزئیه اضافت ایده که اول جزئیه جله دن تغییر اولور کمال (کار قبیه) حق سبحانه و تعالی نیک فقیر
 رقبه) قول شریفنده رقبه ایه جله دن تغییر اولور یعنی ایچون (و اعنی) حق تبارک و تعالی نیک (فطلت اعناقهم
 لها خاضعین) قول شریفنده عنقدن جله مراد اولدیغی ایچون (و الروح) و دخی روحه اضافت ایستی که
 هلاک روحه دینلور (و البدن و الجسد و الفرح) و دخی بدنه و جسده و فرجه اضافتی کی که رسول علیه
 الصلاة والسلام (لن الله الفروج علی السروج) قول شریفی ایچون (و الوجه) و دخی دو جهه اضافتی کی که
 یا وجه العرب دینور (و الرأس) و دخی رأسه اضافتی کی که (فان رأس قوم درینور) (اولی جزئیه شائع)
 یا خود مر آه نک نصفی و یا ثانی کی جزئیه شائع اضافتی کی (وقع) طلاق واقع اولور لفظ وقع ان اضافة
 قولنک جزئیه اولور* زیرا جزئیه شائع بیع کی و بیعک غیر کی سائر تصرفات ایچون محلد پس طلاق ایچون دخی
 محل اولور لکن طلاق حفته معجزی اولور پس ضرورت حسبیه کلیده ثابت اولور (والی البدن و الجسد
 و الظهر و البطن و القلب لا) و اگر زوج طلاق مر آه نک انزه یا خود ایاغنه یا خود ظهر بنده یا خود بطنه
 یا خود قلبه اضافت ایدر سه طلاق واقع اولور* زیرا بواعضال ایه کلدن تغییر اولور اگر سوال اولور سه که ایه
 و قلبه حق سبحانه و تعالی نیک (تب بدانی ایهب) قول شریفی ایچون رسول علیه الصلاة والسلام (علی الید
 ما اخذت) قول شریفی ایچون و دخی حق تبارک و تعالی نیک (فانه أتم قلبه) قول شریفی ایچون کلدن تغییر اولور
 و دخی حق سبحانه و تعالی نیک (ما الفابین قلوبهم) قول شریفی ایچون ینهم ایه نفس بر اولدی بواجلده که حق
 تعالی (ولکن الله الف ینهم) بیور بونلرده بدایله و قلبله کلدن تغییر اولور ایدر که جواب ندر دینلور سه جواب
 و بر لیدک* زیرا بونلر کلدده استعصامک استمراری نه لغته و نه عرفانه عرف اولدی ایچق علی وجه القله وارد

اوردی حتی فچمان بر قومك قننده جله دن تعبیر اولموشه فی اواسه ضافه ملاق هر فنی عضو داو اوردی نكله
 طلاق واقع اولور بونی زیلعی ذکر ایلدی (و نصف طلقه اولموشه) مقدر اولان یقم اغضنك فعلی
 کلبك واحدة قولیدری یعنی فچمان زنج مرأ فی نصف تطایقه ایله تطایق ایلده یعنی سن نصف طلاقه عاقبتن
 دیسیدی یاخوردن طلاقه طالقسن دیسیدی طاقه واحده واقع اولور و كذلك هر جزء شابعه اضافت ایله
 طلقه واحده واقع اولور * زیرا پنجری قول ایلمن شینك بعضی ذکر ایتمك کبیر (و سن واحده
 الی ثننن اوما بین واحده الی ثننن) و كذلك ذکر اولنان کبی واحدن ثنننه وارنجیه و یاخود واحده ایله
 ثننن بینه طاقسن دیسیدی (واحده) طلقه واحده واقع اولور (ولی ثلاث ثننن) و واحده دن
 اوچه وارنجیه سن طاقسن دیسیدی ایکی طلاق واقع اولور بو امام اعظم قننده در * زیرا امام اعظم قننده
 غایت اولی مغیا محتمده داخل اولور غایه نایه داخل اولور و امامین قننده غایتك ایکی بده مغیا محتمده
 داخل اولور حتی غایت اولیده ایکی طلاق واقع اولور و غایت نایه سه طلاق ثلاث واقع اولور و امام زفر قننده ایکی
 غایت مغیاده داخل اولور حتی غایت اولیده برشی واقع اولور و غایت نایه سه طلقه واحده واقع اولور (و برشته
 انصاف طلقین) و ایکی طلقه نك اوج نصفه ضفت ایسیدی (ثلاث) طلاق ثلاثه واقع اولور * زیرا
 ایکی طلقه نك نصفی بر طلقه در پس فچمان اوج نصف جمع اولسیدی بالضرره اوج تطایقه اولور (و طلقه
 طلقین) و بر طلقه نك اوج نصفه ضفت ایسیدی ایکی طلقه واقع اولور * زیرا بر طلقه نك اوج نصفی بر بیق
 طلقه اولور پس نصف تکمیل اولور ایکی طلقه حاصل اولور (و قی ثلاث) بعضیلر اوج طلقه واقع اولور
 دیدیلر * زیرا هر بر نصف تکمیل اولور اوج طلقه حاصل اولور (و واحده فی ثننن واحده رالم بنو) و دخی
 زوجك مرأ سه واحده لغضنك نصبیله انت طالق واحده فی ثننن دیمی به طلقه واحده واقع اولور اگر بر شینه
 نیت ایتمیسه لفظ صریح اولدیغی ایچون (از نوبی الضرب) یاخود ضربه نیت ایسیدی ایسیده طلقه
 واحده واقع اولور * زیرا مضر و بده برشی زیاد اولور (و ان نوبی واحده و ثننن ثلاث) و اگر واحده و ثنننه
 نیت ایسیدی ایسه اوج طلاق واقع اولور * زیرا ثلاث لفظك محتملدر بوز ذکر ایلدیکن موطوه اولان مرأه
 حتمه در (و فی غیر الموطوه واحده) و غیره موطوه ده طلقه واحده واقع اولور (کواحد و ثننن) یعنی
 تنکم فچمان غیر موطوه ایچون بلایه انت طاق واحده و ثننن دیمیکی و قننده طلاق وحده واقع اولور ثننن
 ایچون محل باقی قالدیغی کبی (و ان نوبی مع ثننن ثلاث) و اگر ثننن ایله یله واحده به نیت ایسیدی طلاق
 ثلاثه واقع اولور * زیرا ثلاث لفظك محتملدر (و بثننن فی ثننن ثننن) یعنی ضرب نیت به انت طاق بثننن
 فی ثننن دیسیدی ایکی طلاق واقع اولور ایلدیکن مئی ایچونکه مضر و بده برشی زیاد اولور * زیرا ایچون نیت
 اولدی و اگر ثنننه نیت ایسیدی ایسه یاخود ثنننه یله واحده به نیت ایسیدی یاخود ثنننه نیت به نیت
 ایسیدی حالو که اول مرأه موطوه اولسیدی اوج طلاق واقع اولور مرأه نیت ایسیدی یاخود نیت به نیت
 محتملدر (و عن هنا الی الشام واحده رجعة) زوجك بو مقامدن شامه وارنجیه طاقسن دیمی به طلقه
 واحده رجعیه واقع اولور و امام زفر دیدیکه طلقه بایسه واقع اولور * زیرا زوج طلاق طول ایله وصف ایله کانه
 انت طاق طول به دیمش اولدی و اگر بویه دیسیدی یا ن اولوردی بونده دخی یا ن اولوردی * بزرز که طول ایله
 وصف ایسیدی بلکه قصر ایله وصف ایسیدی * زیرا طلاق واقع اولسه مکاننک کابینه واقع اولوردی و نفس
 طلاق قصر محتمل اولور * زیرا جسم دکلدر و طلاق رجعی اولسی اوزره حکمی قصر اولدی (و قوله بینه
 و فی مکة و فی الدار تجیز) و زوجك مرأه سه سن مکده به ملاصق اولدقه طاقسن و مکده طاقسن و درده
 طاقسن دیمی مجز در یعنی فی الحال طلاق واقع اولور * زیرا طلاق مکاه مختص دکلدر و اگر انکه تعاقب
 مرأه ایلدر سه دیانه تصدیق اولور قضا تصدیق اولموشه كذلك هر کوا که در طاقسن یاخود شمسده طاقسن
 دیمسده دخی حکم ذکر اولنان کبیر (و قوله اذا دخلت مکة و فی دخولک الدار تعاقب) و زوجك مرأه سه
 فچمان مکده داخل اولدقه یاخود دره داخل اولدقه سن طاقسن دیمی تطایق مرأه اوله علت زوجك طلاق
 دخوله تعاقب ایسیدی ایچوندر و مانی به علت اغض فی ظرف ایچون اولغه در و فعل حقیقه ظرفیت ایچون صلح
 اولور پس شرط معناسی اوزره حل اولور بینه هماده مناسب اولدیغی ایچون ایکی سندن هر بری جمع ایچون

اولغه زرامظروف ظر فی جمع ایدرو کذلک مشروط مشروطی جمع ایدر و مشروطین مشروط و بشرط
 مشروط و از ره سابق او و رو کذلک ظرف دخی مظروف و از ره سابق او و رو بس بر برلته متعارف او و اورا امدی
 استعاره جا ز اولدی. (و بان طاق غذا اوفی غدیق عند الصبح) و زو یک مرأه سندان طاق غذا دیسه
 یا خودانت طاق فی غدی غسیله طلاق وقت صبحده واقع او اور معاق بهک و جودی ایچون (د صحنی الثانیة
 العصر) وانت طاق فی غدده عصر نیتی صحیح او اور یعنی آخر نهار نیتی صحیح او اور و مصنفک مرادی قضاء
 صحیح اولغدر و اما دیانه ایکیسندده دخی تصدیق او اور امام اعظم قنده و اما امامین قنده ایکیسندده قضاء
 تصدیق اولغ و دیانه ایکیسندده تصدیق او اور (وفی الیوم غذا او غذا الیوم یعنی الاول) وانت طاق
 الیوم غذا ده اول اعتبار او اور و ثانی لغو او اور یعنی صورت ولیده اول کون مرأه مطلقه او اور و غذا ذکر
 لغو او اور و صورت ثانیه طلاق غده واقع او اور یوم ذکر لغو او اور * زرقان طلاق ذکر او انسه تعلیقا
 یا خود تجبیر اطلاق حکمی ثابت او اور ثانی فی ذکر تغییر عقل اولر * زرامعاق تجبیری قبول ایتمز و تجبیر تعلیقی
 قبول ایتمز شول کلام بوکامخالفدر که قحان متکلم انت طاق الیوم اذاجا غدیسیدی یعنی قحان بار نیکی کون
 کاد کده سن بو کون طالقسن دیسیدی اول وقت یا نیکی کوندن اول طلاق واقع اولر * زرامتکلم طلاق
 بار نیکی کونک کلسه تعلیقی ایلدی بار نیکی کوندن مقدم طلاق واقع اولر یوم ذکر لغو وقت تعلیقی بیان ایچون
 او اور (انت طاق واحد ولا اومع موتی اومع موتک لغو) زوج مرأه سنه سن طلقه واحد طالقسن یا خود
 دکلسن دیسیدی یا خود سن طالقسن بنم موتم الیه یله یا خود سن طالقسن سنک موتک الیه یله دیسیدی
 لغودر اولکنک لغو اولسی وصف هر نه زمان عدده مقسارن او اور سه وقوع طلاق عددک ذکر لغو او اور بس
 شک ایقاعده داخل او اور بو جهتدن طلاق واقع اولر و اما مع موتی دیدیکی صورتده متکلم طلاق حالت منافیه به
 اضافت ایتدی * زیرا متکلم موتی ایقاعک اصابتی منافی او اور مرأه ک موتی به عطلاقک محابتنی
 منافی او اور و محابتن ایسه لابد در امدی بو اوج کلام لغو او اور (کذا انت طاق قبل ان تزوجت و اما سن
 و تکلم الیوم) کذلک متکلم کلامی نه لغو او اور قحان بن سنی تزوج ایتمزدن اول یا خود سن دونکی کون
 طالقسن دیسیدی حالبو که اول مرأه بی بو کون نکاح ایتمش اولسیدی لغو او اور * زیرا اول متکلم طلاق
 مرأه مالک اولدیغی کونه اضافت ایتدی امدی لغو او اور تکلم قحان متکلم انت طاق قبل ان اخلق دیسیدی
 یعنی بن خلق اولتمزدن اول سن طالقسن دیسیدی یا خود سن خالق اولتمزدن اول طالقسن دیسیدی یا خود بن
 سنی صبی اولدیغیم حالده تطلیق ایتدم دیسیدی یا خود بن سنی او بودیغیم حالده تطلیق ایتدم دیسیدی لغو او اور
 طلاق واقع اولدیغی کبی اما قحان مولی عبدینه بن اشترایتمزدن اول سن حرسین دیسیدی یا خود دونکی
 کون سن حرسین دیسیدی حالبو که عبدی اول تکلم ایتدی کون اشترایتمش اولسیدی عبد اول کسنه
 او زره معنی او اور مالک اولمزدن اول عبدک حریتی یله اقرار ایتدی ایچون کورنیزی که بر کسنه غبک عبدی
 ایچون بونی مولا سنی اعتاقی ایلدی دیوب بعده اشترایتمش اول کسنه او زره معنی او اور بزم ذکر الیدیکم
 علت ایچون بونی زلمعی ذکر ایلدی (وان تکلمها قبل امس وقع لان) و اگر دونکی کوندن مقدم نکاح ایتدی
 ایسه دونکی کون سن طالقسن دیسیدی اول وقت طلاق واقع او اور * زیرا طلاق منافیه اولان حالده استاد
 ایتدی و کندی نفسک طلاقندن و غیرتک طلاقندن اخبار جهتندن تکلیفی ممکن اولر نفسک و غیرتک
 طلاق دونکی کونده مقدم اولدیغی ایچون و انکیچون استاد او زره قدرتمد بوق امدی انشامنه این اولوب اول
 آن طلاق واقع او اور (قال انت طاق قبل موتی بشهر بن ادا کترومات قبل مضی الشهر بن لم نطلق) رجل
 مرأه سنه سن طالقسن بنم موتدن ایکی آی مقدم یا خود ایکی ایدن اکزده دیسیدی و ایکی آی کچمزدن اول اول
 رجل فوت اولسیدی شرط اولدیغی ایچون اول مرأه مطلقه اولر (و اما من بعد طقت) اگر اول ایکی آی
 کید کد نصدکره وفات ایتسیدی شرط اولدیغی ایچون اول مرأه مطلقه او اور (و لا یراث لها) و اول مرأه
 ایچون میراث دخی بو قدر * زیرا عدت ایکی آد اوج حاضله مقضیه او ادم حاکم الکبیر شرعی تهذیبده بوله
 ذکر اولندی (قال انت طاق مالم اطلقک اومتی لم اومتی مالم اطلقک و سلت طلفت) اگر رجل مرأه سنه
 مادامکه بن سنی تطلیق ایتم سن طالقسن دیسیدی یا خود نه زمانکه بن سنی تطلیق ایلم سن طالقسن دیسیدی

یا خود مادامکه هر نه زمانه که سنی تطبیق ایلم سن طاقسن دبد که نصکره سکوت ایسیدی مرأه مطلقه
 او اور زبر اول رجل طلاق تطبیق من خالی اولان زمانه اضافت ابدی حاله که طلاق سکوت ایسیدی وقتده
 بو اندی زبر الفظ متی و تده صریحدر ظرف زماندن اولدینی ایچون و كذلك لفظ مادخی وقتده استعمال
 اولنور (اولانم اطلاق لا) واکر بن سنی تطبیق ایتمده سن طاقسن دیسیدی سکوت ایسیدیه مرأه
 مطلقه اولن بلکه نکاح متمد اولور (حتی بیوت احدهما) حتی ایکی سندن بری تطبیق ایتمزدن اول فوت
 اولیجه نکاح متمد اولور پس طلاق قیل موند و واقع اولور زبر شرط اول وقتده محقق اولور (واذا وازا ما بلا ین
 کان عند و متی عندهما) یعنی لفظ اذا وازا امام اعظم قنده نینسزان افظی کیدر و امامین قنده متی
 لفظی کیدر انارک حکملری مروریسیدی حتی قیچان انت طاق اذالم اطلاق دیسیدی یا خود اذالم اطلاق
 دیسیدی امام اعظم قنده حیثک جزء آخرنده مرأه مطلقه اولور و امامین قنده متی کیدر یعنی سکوتی
 محتمله طلاق واقع اولور (و ان نوبی الوقت و الشرط فذالك) اگر رجل وقتده یا خود شرطه نیت ایسیدی
 نیتی کیی واقع اولور زبر الفظ ایکی سندن هر برینه احتما ایچون (وقی انت طاقی امام اطلاق انت طاقی تضاق
 بالاخیره) ورجلک سن طاقسن مادامکه بن طلاق ایتم سن طاقسن قولنده مرأه اخیره دبد دیکبی انت طاق ایله
 مطلقه اولور بونک معناسی قیچان رجل بو کلامی موصولاً دیسیده اولور و قیاس بودر که کر مرأه مدخول بها
 ایسه ایکی طلاق واقع اوله اولکه قول زفر در زبر اول رجل طلاق تطبیق من خالی زمانه اضافت ابدی و حاله که
 اول زمانه بو اندی اگر چه کیم اول زمان قلیل اولور سه ده اولکه طلاقه اشتغال زمانیدر اندن فارغ اولزدن
 اول وجه استیسان اولدر که تحقیقاً زمان بر عینده داخل دکلدر حاله که اول زمان بر مقصود یهدر و انک تحقیق
 ممکن اولر ایسیدن اول مقداری اخراجله اولور و خلافک اصلی بن توبی کیمیم دیومین ایدن کسندده ظاهر
 او اور حاله که اول توب کسندده کباش ایکن و دخی بونک امثالیده عن قرب بیانی کلور (وقی انت طاقی بوم
 ازواجک فنکجه ایلا حثت بخلاف الامر باید) ورجل مرأه سنه سنی تزوج ایسیدیم کون سن طاقسن قولنده
 اول مرأه کیجه نکاح ایسیدی حانث او اور امر باید بونک خلاقی اوزره در معلوم اوله که قیچان لفظ بوم بر فعل
 متمد معان اولسه انکه نهار مر ادا اولنور و اگر غیر متمد معان اولور سه مطلق وقت مر ادا اولنور زبر
 ظرف زمان قیچان فی لفظ سن بر فعله متعلق اولسه معیار اولور مثالی (صمت السنه) قوی کی بن سنه بی صائم
 اولدم دیکنر صمت فی السنه قوی بونک خلا فیدر بن سنه صائم اولدم دیکنر پس قیچان فعل متمد اولسه امر
 باید کی معیارده متمد اولور پس بوم ایله نهار مر ادا اولنور و قیچان فعل متمد اولسه وقوع طلاق کی معیار
 دخی متمد اولور پس بوم ایله مطلق وقت مر ادا اولنور و بونک تحقیقاً تمامی تلبیحده در و زانی تاویح حاشیه لند
 واضح قیلدی (وقی انت طاقی نین مع عتیق سیدک فاستقی له الزجه) یعنی بر رجل غیرک جاریه سنی تزوج
 ایدوب اول جاریه به بو عبارت دیسیدی پس مولا سیده اول جاریه بی اعتاق ایسیدی اول جاریه ایکی طلاق
 ایله مطلقه اولور و ظاهر اولان بودر که اول زوج رجعت مالک اولیه زبر جاریه حقه ایکی طلاق اوج کیدر
 لیکن اول زوج رجعت مالک اولور زبر مولا نیک اعتاقی تطبیق ایچون شرطدر مع لفظی اتی منافی دکلدر
 زبر لفظ مع بعد معناسنه استعمال اولنور مثالی حتی سبحانه و تعالی نیک (فان مع العسر یسرا) قول شر بقنده
 اولدینی کی پس اعتاقی طلاق اوزره تقدم اولنور طلاق واقع اولد قنده جاریه حره بولنور پس طلاق تمامی
 ایکی اولن بلکه سائر حره کی اوج اولور آمدی اول رجل ایکی طلاق نصکره رجعت مالک اولور (ولو عتیق
 طلقته و عتقه یا عتیق الغد) و اگر مسئله مذکورده زوج مرأه نیک طلقنی و مولی جاریه نیک عتقی
 یارنکی کونک کلسنه تعلیق ایسیدی یعنی مولی جاریه سنه قیچان یارنکی کون کلد کده سن
 حره سن دیسیدی و زوجی قیچان یارنکی کون کلد کده سن ایکی طلاق ایله طاقسن دیسیدی (فجهاد لا) یعنی
 عد کلد کده اول زوج ایچون رجعت یوقر زبر اطلاق وقوعی جاریه نیک عتق و وقوعه مقارندر اول جاریه
 ایچون ایکی طلاق واقع اولور جاریه اولدینی جهندن زوجی ایچون رجعت یوقر اما مسئله اول بونک خلاقی
 اوزره در کز بر اول انده عتیق رتبه مقدمدر تنکیم بیلش ایدک و امام محمد قنده زوج رجعت مالک اولور زبر
 عتیق حاله اصلیه به رجوع اولدینی ایچون وقوعی اسر عددر بوا یسه بر امر مستحسندر طلاق عتق خلا فیدر که

زیر اطلاق مباحاتک بغضیدر (بر امتداد کالخره) بلکه اول جاریه حره کبی عدت چکر بالاتفاق احتیاط
 ایچون (نطق بانامک بان) زوجک مرأه سندن سندن باین قولیله مرأه مطلقه اولور (اوعلیک حرام
 ان نوی) یاخود زوج مرأه سنه طلاقه نیتله ن سنک اوزر بکه حرامن دیسه طلاق بان ایله مطلقه اولور
 (لابانانک طاق وان نوی) بن سندن طلقه دیسه مطلقه اولور کر کسه طلاقه نیت ایلسون و کر کسه نیت
 ایسون مرأه مطلقه اولور. زیر اطلاق قیدی ازاله ایچوندر حالبو که قید مرأه ده در زوجده دکلدن و اگر
 ملکی ازاله ایچون اولسیدی بلکه مرأه اوزره اولور زیر مرأه زوجک ملوک سیدر و زوج مالکدر امدی زوجک
 بن سندن طلقه نیتله دیسه لغو اولور * ابانه بونک خلاقی اوزره در که زیر ابانه وصلتی ازاله ایچوندر وصلت ابسه
 زوج ایله زوجده بننده مشترکدر و محرم دخی ابانه کبی خلاف اوزره در که زیر تحریم حلی ازاله ایچوندر
 و بودخی ابانه کبی زوجین بننده مشترکدر امدی ابانه بکه نحر یک زوجله زوجیه اضافتی صحیح اولور
 و جهتدن طلاق واقع اولور و اطلاقک اضافتی صحیح اولور لامرأه به صحیح اولور و وقایه ده (و لاطلاق به ملک
 احد هم اساحبه او شقصه) قولیک ذکر اولمده باعث ایقاع طلاق بانک قیبلند (ان احد هم اذا ملک الاخر
 بطل النکاح) قولیله اکتفا اولمده و نیتله ایچوندر * زیر ایچان نکاح باطل اولسه و وقوعه محتمل اولور یعنی وقایه نیک
 زوجیندن بری آخره مالک یاخود پاره سنه مالک اولدقدن صکره طلاق واقع اولور دیدیکی قولی بوقمده
 عدم ذکر باعث ایقاع طلاق باندن مقدمه تحقیقاز و جیندن بری آخرتیه مالک اولسیدی نکاح باطل اولور
 قولیله اکتفا اولمده ایچوندر که زیر ایچان نکاح باطل اولسه و وقوعه محتمل اولور (و بانن طالق هکذا
 یشیر بطن الاصبعد من المشور) و زوجک مرأه سنه بر مفاک بطنه بر مقدر منسوب اولان عدد ایله اشارت
 ایروب سن بو عدد مقدار له طلقه نیتله دو اشارت ایسیدی طلاق واقع اولور (و بظهره بعد المضموم) و دخی
 مضموم اولان بر مفاک ظهره عدد ایله منسوب اولان بر مفاک اشارتیه مرأه مطلقه اولور پس عاتاکفک بطنی
 محطب جائینده اولمقدر عدد منسوب اعتبار اولور و قچان بر مقعد اولسیدی بطن کف عاتکک جائینده
 اولمقدر عدد مضموم اعتبار اولور بطریق المساب و عرفلر یته اعتبار جهتندن (و بانن طالق باین او اشد
 الطلاق و افحشه او اخبشه و اطلاق الشیطان او البدعه او کالجمل و کاف او املاء لیت او تطلیقه شدیدة
 او طوبیله او عریضة بلائیه ثلاث) و زوج اولان مرأه سنه سن طاقن باندن دیسیدی یاخود اشد طلقه
 طاقسین دیسیدی یاخود طلاقک فحشیه یاخود اخبثیه یاخود طلاق شیطانه یاخود طلاق بدعتله یاخود
 طاق کبی طلاقه یاخود یک کبی طلاقه یاخود بیت طولوسی طلاقه یاخود تطلیقه شدیدة ایله یاخود طوبیله
 ایله یاخود عریضة ایله طاقسین دیسیدی ثلاثیه نیتسز * بولاییه ثلاث قولی قچان زوج عدده نیت ایسیدی
 یاخود واحده نیت ایسیدی یاخود ایکی نیت ایسیدی بونلرده شامل اولور بویکی به نیتک شمولی حره
 اولان مرأه در و اما جاریه ده ایکی به نیت ایله ثلاثه معزله سنه ایکی طلاق واقع اولور مصنف بونی ذکر ایسیدی
 مرأه اولور ایله اکتفا ایچون (واحدہ بانثه) امدی بو ذکر اولسان اقوالک جیبسنده حره ده تطلیقه
 واحده بانثه واقع اولور بویا واحده قول مسئله نیک اولمده مقدر اولان بقع لفظنک فاعلیدر یعنی قچان زوج
 طلاق زیاده دن یاخود شدتن بر نوعله وصف ایسیدی طلاق بان واقع اولور * زیر ازوج طلاق محتمل
 اولدینی شتله وصف ایلدی پس بو وصف ایکی محتملک برینی تعین ایچون اولدی (و بیه ثلاث) و ثلاث نیتله
 طلاق ثلاث واقع اولور و رایتش ایدی بکه ثلاث جنسک تمامیدر لفظ اکحتمل اولور امدی نیتله ثلاث
 اوزر یته حل اولور (قال لغیر الموطوءه انت طالق ثلاثا فحقن) زوج موطوءه سی اولبان منکوحه سنه
 سن ثلاثا طاقسن دیسیدی اوج طلاق واقع اولور * حسن بصری رضی الله عنه قچان زوج غیر موطوءه سنه سن
 ثلاثا طاقسن دیسیدی طلقه واحده واقع اولور بویور دی قچان بن سنک اوزر بکه اوج تطلیقه واقع قیلدم
 دیسیدی اوج تطلیقه واقع اولور * زیر ازوجک سن طاقسن قولیله بان اولدی عدده حاسنر و ثلاثا اولی بانثه
 مصادف اولدی حالبو که مرأه بان اولمغه اجنبیه بواندی پس عطف یتش کبی اولدی و زوجک بن سنک
 اوزر بکه اوج تطلیقه واقع قیلدم دیسه بونک خلاقی اوزره در و اما تحقیق بودر که قچان عدد ذکر اولمده وقوع
 طلاق عدد ایله اولور عن قریب بیانی کلور عطف عددک خلاقی اوزره در بوعبارت کزک و وقایه نیک عبارتندن

احسندر* ز را انه كثر و وقایهك خلافه مذكوره اشارت وارد در تكيم انله نظر ایدن كسینه
اوزه خنی دكلدر سن تأمل ايله (وان فرقی) و اگر زوج غیر موطوءه ایچون طلاق حرف عطفله انت طالق
واحدة و واحدة دیمکله تقریبی ایستیدی یاخود انت طالق طلاق دیمکله یاخود انت طالق انت دیمکله
تقریبی ایستیدی (بانت بالاوی) عدته حاجت اولقسرین طلقه اولی ايله بان اولور (ولم تقع بالثانیة)
طلقه* ثانیة ايله واقع اولر محل متنی اولمغه (ویقع بعد قرن به) و طلاق مقارن اولدیغی عدد ايله واقع اولور
(لابه) طلاقه واقع اولر یعنی فحان زوج انت طالق واحدة ديسیدی طلاق واحد لفظیله واقع اولور یوخسه
انت طالق لفظیله واقع اولر* زیرا صدر کلام عدد ذکر نه موقوفدر* پس عدد ذکرندن اول حکم افاده ایتمز
تکیم اصولده تقریر اولندی (فلومات قبل ذکر العد لفا) و اگر زوج انت طالق دید کده عدد ذکر ایتمزدن
اولر مرأفوت و ایستیدی زوجك انت طالق قوی لغوا اولور* پس طلاق واقع اولر مصنف موی مرأفوتك
موتيله قید ایتمسه باعث اولدر که ز را عدد ذکرندن اول زوجك موتيله طلقه واحدة واقع اولور* ز را زوج
لفظ طلاق عدد ذکرری ايله مرأفوتك موتيله وصل ایلدی و ذکر عدد مرأفوتك موتيله نصکره حاصل اولدی
کور نلر میکه تحقیقازوج مرأفوتك سیچون انت طالق دیوب و ثلاث دیمک مراد ایستیدی و ثلاث لفظی ذکر ایتمزدن
اولر کسینه زوجك اغزینی طوتستیدی و زوج ذکر طلاق دن برشی* سو یایستیدی طلقه واحدة واقع اولور*
ز را وقوع طلاق زوجك لفظیله در یوخسه قصدی ايله دکلدر معراج الدرا بده بوله ذکر اولندی (و بواحدة
و واحدة) یعنی زوجك انت طالق واحدة و واحدة ديسيله (او قبل واحدة اوبعدھا واحدة طلقه واحدة)
یاخود زوجك انت طالق واحدة قبل واحدة ديسيله یاخود انت طالق واحدة بعد واحدة ديسيله طلقه
واحدة واقع اولور* اما انت طالق واحدة و واحدة قول ايله طلقه واحدة اولمغه باعث حرف عطفله تقریبی ایستیدی
ایچوندر و بوظاهر در و اما باقی کلامنده واحدة اولمغه باعث واحدة اولیده طلقه قبلت ايله وصف اولندیغی
ایچوندر و قناك اول واحدة واقع اولدقده ثانیة ایچون محل باقی قالدیغی ایچوندر (و بواحدة قبلھا واحدة
اوبعد واحدة انواع واحدة و معها واحدة ثنن) یعنی زوجك مرأفوتك انت طالق واحدة قبلھا واحدة
ديسيله یاخود انت طالق واحدة بعد واحدة ديسيله یاخود انت طالق واحدة مع واحدة ديسيله یاخود
انت طالق مع الواحدة واحدة ديسيله ایکی طلقه واقع اولور اما کلام اوله علت اولدر که قبلت حرف
کتابه به متصل اولدیغی ایچون واحدة ثانیة ك صفتیدر* پس تطليقة واحدة ك ایقاعی ماضیده و تطليقة
ثانیة فی الحال واقع اولدی اقتضایندی لکن ماضیده ایقاع حالده ایقاعدر* پس ایکیسیده معتبر اولوب
ایکی طلاق واقع اولدی و اما کلام ثانی به علت بعدیت واحدة اولی ك صفتی اولدیغی ایچون واحدة ك
ایقاعی فی الحال اولوب و آخر ك ایقاعی بوندن اول اولدی اقتضایندی* پس ایکیسی معتبر اولدیبلر و ایکی طلاق
واقع اولدیبلر و اما کلام ثالث و کلام رابعه علت لفظ مع نك قران ایچون اولسیدر (و بان دخلت الدار قات
طالق واحدة و واحدة واحدة ان دخلت) و زوجك مرأفوتك اگر داره داخل اولور سن طالق سن طلقه
واحدة ايله و واحدة ايله ديسیدی طلقه واحدة واقع اولور اگر مرأفوتك داخل اولور سه* زیرا شرطه معاق
اولان طلاق وقوعی وقتنده میجر کیدر میجر زده ایسه طلقه واحدة واقع اولور* زیرا ثانی ايله ثالث ایچون
محل باقی قانر بومقامده دخی آنك کیدر (وان اخر الشرط فثنتان) و اگر زوج شرطی تأخیر ایدر سه ایکی
طلاق واقع اولور یعنی زوج غیر موطوءه اولان مرأفوتك سن طالق سن طالق سن طالق اگر داره داخل اولور سن
ديسیدی ایکی طلاق واقع اولور* ز را ایکی جر مشروطه دفعه متعلق اولدیبلر امدی ایکی طلاق واقع اولدیبلر
(وقی الموطوءة ثنن فی کلهما) و مرأفوتك موطوءه ده ذکر اولان کلامك کلبسندده ایکی طلاق واقع اولور
صدت موجود اولمغه نکاح اثری باقی اولدیغی ایچون بوجمل بوجبارت ایچون محلدر و قایه ده محمل غیر بده
واقع اولدی (قال امرأنی طالق وله امرأتان او ثلاث نطلق واحدة وله خيار التمين هو الصحيح) یعنی ایکی
مرأفوتك یاخود اوچ مرأفوتك اولان برجل انم مرأفوتك طالق ديسیدی برسی مطلقه اولور و اول رجل ایچون
خيار تعیین وارد یعنی مطلقدر دیدیکمر مرأفوتك مرأفوتك ایچون میجر ك وارد قول صحیح بودر* قول
صحیح بودر دیمکله اول مرأفوتك ری ایچون طلاق وارد دینلان قولدن احتراز در قول صحیح اولی قولدر

بونی باب ایلانک آخرنده ز بلعی ذکر ایلدی بر کسه مر آه سنی قبل الدخول ثلاثاً تطلیق ایلسیدی طلاق ثلاث
 واقع اولور * ز بر ازوجک سن طالق ثلاثاً قوی مصدر محذوف ایچون ایف. سر تقدیر کلام طلاقاً ثلاثاً
 دیغکدر امدی ثلاث واقع اولور * بس ثلاث جمله واقع اولور و زوجک انت طلق قوی علی حده ایضاً دکلدر
 اختیارده دخی بوله ذکر اولندی دینلر که نص مدخول بهاده وارد اولدی شول حیثیله که حق تبارک
 و تعالی (حتی تنکح زوجاً غیره) بوردی * زیرا جوانده بزدریز که تحقیق اصولده مقرر اولدی که اعتبار
 لفظک عمومته در خصوص ایچون دکلدر نص کر بده زوج اولک دخولی اوزره دلالت یوقدر (ولو قال لئسانه
 الاربع ینکن تطلیقه طلاق کل واحدة تطلیقه) زوج درت نسانه سرک ینکنده رد تطلیقه وارد
 دیسیدی هر بری تطلیقه واحده ایله مطلقه اولور (وکذا لو قال ینکن تطلیقتان او قال ثلاث اواربع)
 و كذلك درت نسانه سرک ینکنده ایکی تطلیقه وارد بر یاخود اوج تطلیقه وارد بر یاخود درت تطلیقه وارد
 دیسیدی هر بری ایچون تطلیقه واحده ایله مطلقه اولور (الا ان شوی قسمة کل واحده ینهن
 فطلاق کل واحدة ثلاثاً) الامر که اول زوج انلرک ینلرند هر بریک قسمة نیت ایتمش اوله پس
 هر بری آیه اوج طلاق واقع اولور (ولو قال ینکن خمس تطلیقات) و اگر زوج مر آه رینه سرک
 ینکر دهبش تطلیقه وارد دیسیدی (یعنی علی کل واحدة طلاقان) هر بریک ارز رینه ایکی طلاق واقع
 اولور (هكذا لی ثمان تطلیقات) سرک تطلیقه یه و ارنجه ایکی تطلیقه واقع اولور (فان زاد علیها طلاق
 کل واحدة ثلاثاً) پس اگر زوج سرکدن زاده ایله تکلم ایدرسه هر بری اوج طلاق ایله مطلقه اولور خاندده
 بوله ذکر اولندی (وکسانیه مالم بوضع) کتایبه اصولین قنده مر ادی ستر ایلن شیدر اول ستر کرک
 حقیقه اولسون و کرکد مجاز اولسون و کتایبه بومقامده طلاق ایچون وضع اولغیوب (واحتمه و غیره)
 طلاقه و طلاق غیره محتمل اوله بونکله طلاق واقع اولر لاینت ایله واقع اولور یاخود حالک دلالتیه واقع اولور
 * زیرا کتایبه وقتا که طلاق ایچون وضع اولغیان کلام اولوب طلاقه و طلاق غیره محتمل اولدی ایسه نیت ایله
 تعیین یاخود دلالتیه تعیین واجب اولدی دلالت حال حال مسذکره طلاق کبی و حال غضب کبی
 (بهو) و بوطلاق ایچون وضع اولغیان شیء اوج قسمدر * مصنف قسم اولی (اماصالح للحواب فقط)
 قولیه ذکر ایلدی بایانکر مر آنک طلاق سؤلندن جواب ایچون صالح اولور (کاعدی) زوجک
 مر آه سنه سن اعتداد ایله دیمی کبی * ز را اعتدی لفظی محتمل اولور که آنکله الله تعالی نیک نعتلرینی
 یاخود نیم نعتلریمی تعدا ایله دیمک مر ادا اوله یاخود نکاحدن اعتداد ایله دیمک اوله * پس قیجان نکاحدن
 اعتداد نیت ابتدی ایسه ابهام زائل اولور و بونکله بعد الدخول اقتضاه طلاق واجب اولور کانه زوج
 مر آه سنه بن سنی تطلیق ایندم یاخود سن طالق سن اعتداد ایله دیمش اولدی و قبل الدخول اعتدادی
 طلاقدن مستعار قیلدی * ز بر اطلاق اعتدادک سببیدر فی الجملة اگر چه کیم انده سبب دکل ایسده و قیجان سبب
 حکمه مختص اولسه حکمک سبب ایچون استعاره سی جا اولور (استبرئ رجک) الفاظ کتایبه دندر که زوج
 مر آه سنه سن رجکی استبرأ ایله دیسیدی بونکله طلاق واقع اولر * ز را استبرأ اعتداد معنایسته استعمال
 اولور * ز را استبرأ عدله مقصود اولان شیشه تصریحدر * پس استبرأ اعتداد معنایسته اولدی و بواستبرأ
 مر آنک رجک فراغی حالنده تطلیق اینک ایچون اولغده دخی محتمل اولور یعنی سن رجکی عاری ایله سنی تطلیق
 اینلم ایچون دیمش اولور (انت واحدة) الفاظ کتایبه دندر که زوج مر آه سنه سن واحده سن دیسیدی
 یعنی سن قومک قنده واحده سن یاخود بنم قنده منفرده سین بنم ایچون سنکله یله غیری یوقدر دیسیدی
 طلاق واقع اولر لاینت ایله یاخود دلالت حال ایله اولور و بوانت واحده لفظی مصدر محذوفک صفتی اولغده
 محتمل اولور و عامه مشایخ قنده اعراب واحده اعتبار یوقدر * ز را اعرابک عوامی و بوجه اعرابی فرق ایلر
 پس سؤل طلاقدن جواب اولق احتمالی وارد و سبب احتمالی یوقدر (امرک یندک) بودخی الفاظ
 کتایبه دندر زوج مر آه سنه امرک سنک ید کده در دیسیدی بلاینت طلاق واقع اولر یعنی مملک سنک بد کده در
 معنایسته تکلم حق سبحانه و تعالی (وما امر فرعون برشید) قول سر یفنده امر عمل معنایسته اولدیغی کبی
 و امری بد ایله اراده ایلك طلاق اولغده محتمل اولور (اختاری) بودخی الفاظ کتایبه دندر یعنی زوج

مر آسته نفسکی اختیار ابله دیسیدی سن نفسکی طلاقده فراغه اختیار ابله یا خود سن نفسکی طلاقک غیر
 امر آخرد اختیار ابله دیکدر پس بویکی لفظلری یعنی امر کیدک و اختیار لفظلری رد و شتمه صالح اولور
 سؤال طلاق ایچون جواب اولور (ومر ادفاها) و الفاظ کنا بددن ذکر اولنان الفاظک مر ادقلمی کبی
 قننی لغتن اولور سه اولسون بونلر ابله بلا نیت طلاق واقع اولز (وفی الاخرین لاناطلاق مالم نطلق نفسها)
 یعنی امر کیدک و اختاری لفظلرندمر آه مظافه اولمز مادامکه مر آه نفسی تطلیق ایتمد کچدی بوی اولیدن
 یلده قریبایان اولنور * و مصنف الفاظ کنا بدنک قسم ثانیسی (واما للجواب والرد) قولبله ذکر ایلدی
 یامر آه نك طلاق سؤالندن رد ابله جواب ایچون صالح اولور (کاخرجی) اخرجی لفظی کبی یعنی بنم
 قتمدن چیق * زیرا بن سنی تطلیق ایلدم دیکدر یا خود بنم قتمدن چیق و طلاق طلب ابله دیکدر و کذلک
 (اذهی قومی) دیک کبی که یعنی بنم قتمدن کیت و بنم قتمدن قاق * زیرا بن سنی تطلیق ایلدم دیکدر
 (وتقعی) دیمک بولفظ یا قناعنددر اولکه اورقی معناسنددر یعنی کندیکبکی اورق ابله ستر ابله که زیرا
 بن سنی تطلیق ایلدم دیمک اولور یا قناعنددر الله تعالی ک امر معیشت جهتمدن سنی بدنن از قلمندردیغند
 قناع ابله طلاق طلب ابله دیکدر و کذلک (و کذا تخمیری استری) لفظلری کبی یعنی خماران و کندیکبکی
 ستر ابله * زیرا بن سنی تطلیق ایلدم دیکدر (واما اغربی) لفظی غر بتنددر یعنی غربت اختیار ابله * زیرا
 بن سنی تطلیق ایلدم دیکدر یا خود اهلکی زیارت ابله دیکدر و بعض دیکدی که اعز بنی لفظی باعز بتنددر که
 زوجدن تجرد معناسنه یا خود بعد معناسنددر یعنی سن عز بنی اختیار ابله یا خود بدنن ایراق اول * زیرا
 بن سنی تطلیق ایلدم دیکدر یا خود اهلکی زیارت ایچون بدنن بهی داول و طلاق طلب ایلدم دیکدر (تزوجی)
 لفظی کبی یعنی وار تزوج ابله * زیرا بن سنی تطلیق ایلدم دیکدر (ایتنی الانواج) دیمک کبی وار زوجدر
 طلب ابله * زیرا بن سنی تطلیق ایلدم یا خود وار نسا دن انواج طلب ابله طلاق طلب ابله دیکدر * زیرا زوج
 رجل ابله مر آه بیتمده مشترکدر (الحقی باهلاک) لفظی کبی وار اهلکه ملحق اول دیمک کبی یعنی وار اهلکه
 ملحق اول * زیرا بن سنی تطلیق ایلدم دیکدر یا خود سن وار اهلکه ملحق اول * زیرا بن سکا دن و یردم طلاق
 طلب ابله دیکدر (حجلاک علی غارک) دیمک کبی غارک دوه نك اور کجبله بوی بنی مایتمده دیرلر یعنی سنک
 اییک بو یزنددر دیکدر یعنی وار دیرلر یکک یره کیت * زیرا بن سنی تطلیق ایلدم یا خود دیرلر یکک یره کیت
 طلاق طلب ایتمک ایچون و حجلاک علی غارک لفظنک معناسنده سر حتمک وارد یعنی صالحو یردم معناسی
 وارد اول جهتمدن مصنف بولفظی افراد بالذکر ایتمدی (لا سبیل لی علیک لانکاح بین و ینتک لاملاک لی علیک)
 یعنی زوج مر آسته سنک اوزر بکه طریق بوقدر و سنکله بنم بیتمده نکاح بوقدر بنم ایچون سنک اوزر کده
 ملک بوقدر دیمک کبی بولفظنک طلاقه احتمالی ظاهر در و امارد جواب احتمالی بونلردن هر برنده نکاح ایچون
 انکار اولغله طلاق واقع اولز بلکه کذب اولور قریبایانی کلورامدی بلغوجه ابله رد اوزره حل واجب
 اولدی (ومر ادفاها) و قننی لغته اولور سه اولسون ذکر اولنان الفاظک مر ادقلمده دخی حکم
 بو ذکر اولنان الفاظک حکمی کیدر * و مصنف الفاظ کنا بدنک قسم ثالثی (واما للجواب و الشتم) قولبله
 ذکر ایلدی یامر آه نك طلاق سؤالندن جواب ایچون و شتم ایچون صالح اولور (کحلبه بیه بته تله بان
 فارقت حرام) دیمک کبی که حلیه لفظی کبی یعنی زوج مر آه سنه سن خلیه سن دیکدر بر یذ لفظی کبی یعنی
 سن بر یسن دیکدر بته تله بان لفظلری کبی یعنی سن منقطعده و مفارقه سن دیکدر فارقت لفظی کبی یعنی
 بن سنی تقریق ایتمد دیکدر حرام لفظی کبی یعنی سن حرام سن دیکدر بولفظنک طلاقه احتمالی ظاهر در
 و اماشتم احتمالی پس زوجک مر آسته حلیه لفظیله سن خیردن خالیسن دیمکی سنک ایچون حیابوقدر دیمکی
 سن طاعات و محامددن بر یسن دیمکی بته تله بان لفظلری نك کلبسی منقطعده معناسنددر یعنی سن کلی
 رشددن و اخلاق حسنه دن منقطعده سن دیمکی بن سنی مفارقت صور یه ابله تقریق ایتمد سنکله صحبت
 و شمرت حرامدر دیمکی مر اد ایتمکک جوازی ایچون اولغله در بوندنصره تحقیقا حوال بوقار وده
 کنا بدنک الفاظی اوج قسم اولدی کبی حاللردخی اوج قسمدر بر یسی حال رضادرو بر یسی دخی زوجده
 طلاق یا خود براجنبی زوجده سنک طلاقنی زوجدن سؤال ایتمکله حال مذاکره طلاقدر و بر یسی دخی

حال غضبدر (فنی الرضا) پس امدی حال رضاده (لا یقع بشی منها الا بانیه) بو فضلردن برندن برشی ایله
 طلاق واقع اولمز الاطلاقه نیت ایله واقع اولور احتمال اچلیجون وعدہ نیتده قول یمنبله زوجکدر
 (وفی مذاکره الطلاق) وحال مذاکره طلاقده (یقع بالصالح للجواب وارد بالنیة) مر آنک طلاق سؤالندن
 جواب ورد ایچون صالح اولان قسم ثابت یئنه طلاق واقع اولور * زیرا حال مذاکره طلاق وقتاکه
 جواب وردی محتمل اولدیسه نیتسز ادنی ثابت اولور اولیکه رددر * زیرا رد ابقاء ماکان علی ماکاندر
 وقیمان نیت بولسیدی جواب متعین اولور (والباقین) ودخی مذاکره طلاقده ایکی باقیلر ایله طلاق واقع
 اولور اول ایکی باقیلر سر آه نیک طلاق سؤالندن بالکز جواب ایچون صالح اولان قسم اول وجواب وشتم ایچون
 صالح اولان قسم ثالثدر (بدونها) یعنی نیتسز طلاق واقع اولور اما قسم اوله علت اولدر که پس زیرا حال
 حال جوابدر پس اول جوابک اوزر نیت دلالت حال ایله حل اولندی پس امدی حال طلاق اولدی کذلک قسم
 ثالثده بویه در یعنی جواب وشتم ایچون صالح اولان قسم ثالث علی زیرا مذاکره طلاقده حال شتم ایچون
 صالح اولمز پس امدی جواب متعین اولدی (وفی الغضب) وحال غضبده (یقع بالصالحه فقط بلانیة)
 بالکز جواب ایچون صالح اولور حال ایله نیتسز طلاق واقع اولور * زیرا حال شول طلاق ایچون صالح اولور که
 اول طلاق اوزر نیتده غضب دلالت ایدر رد وشتم ایچون صالح اواز (والباقین) ودخی حال غضبده ایکی
 باقیلر ایله طلاق واقع اولور اول ایکی باقیلر جواب ورد ایچون صالح اولور قسم ثانی وجواب وشتم ایچون صالح
 اولور قسم ثالثدر (بهما) یعنی نیت ایله طلاق واقع اولور * زیرا حال غضب وقتاکه جوابه وجوابک غیره محتمل
 اولدیسه جواب ترجیح وانان نیتده محتاج اولدی (وتطلق بالثلاث الاول) وثلاثه اول ایله مر آه مطلقه
 اولور یعنی اعتدی استبرائی رحک انت واحدة لفظلر ایله (واحدة رجعیة) واحدة رجعیة ایله مطلقه اولور
 اما اعتدی لفظنده واحدة رجعیة ایله مطلقه اولسنه باعث * زیرا امرک حقیقی حسابله اولدیغی
 ایچوندر ودخی اعتدی لفظی محتمل اولور که انکله الله تعالیکن نعمتله بینی یاخود بنم سنک اوزر بکه اولان
 نعمتله بینی تعداد ایله یاخود نکاحدن اعتدال ایله دیمک اوله * پس قیمان اخیر ایله یعنی نکاحدن اعتدال ایله
 نیت ایتدی ایسه ایهام زائل اولور وبونکله بعد الدخول اقتضاء طلاق واقع اولور کانه زوج مر آه سنه
 سن طاقسن اعتدال ایله دیمش اولدی وقبل الدخول طلاقدن اعتدادی مستعار قیلدی * زیرا طلاق اعتدالک
 سنیدر وقیمان حکم سببه مختص اولسه حکمک سبب ایچون استعاره سی جائز اولور نیتکم اصولده بویه
 تقریر اولندی وطلاق رجعت ایچون معقب اولور واما استبراء عدلتله مقصود اولان شیتله تصریح یحدر پس
 استبراء اعتداده منزله سنده اولدی وپوستبر مر آه نیک رحمت فراغی حالنده تطبیق ایتک ایچون اولغه
 دخی محتمل اولور یعنی سن رحمتی عاری ایله سنی تطبیق ایتیم ایچون دیمش اولور واما نیت واحدة * زیرا انت
 واحدة لفظی محتمل اولور که آنکله سن قومک قتده واحده سن یاخود بنم قتده منفرد سن بنم ایچون
 سنکله بیه غیری بوقدر ودخی بونلره مشابه کلاملر مر ادا ایتش اوله ودخی بوانت واحده لفظی مصدر مجذوفک
 صفتی اولغه ده محتمل اولور یعنی سن طلاقه واحده ایله طاقسن دیمک اولور و تحقیق مر ور ایلدی بکه عامه مشیح
 قنده اعراب واحده اعتبار بوقدر زیرا اعرابک عوامی وجوه اعرابک یعنی فرق ایلر * پس قیمان نیت
 ایله ایهام زائل اولسیدی صریح اوزر نیت دلالت اولدی اول دلالتک موجبله عمل ایدیمی اولدی اولیکه
 یئوتدر وصریح رجعتی تعقیب ایدر (ولا تصح نية الثلاث) وپواج لفظده طلاق ثلاثیه نیت صحیح
 اولمز * زیرا انت طابق قولی اعتدی واستبرائی رحک قوللر نیت اقتضاء جهندن ثابت اولدی وانت واحده
 قولده مضمر جهندن ثابت اولدی واکر انت طابق قولی مصرح اولسیدی انکله واقع اولر الا واحده واقع
 اولور پس قیمان انت طابق قولی بولفظلر ده مقتضا یاخود مضمر اولدی ایسه واقع اولوب الا واحده واقع
 اولقی بطریق الاولدر * اگر سؤال اولور سه که مصدر وقتاکه انت واحده قولده مضمر اولدیسه
 آنده نیت ثلاث صحیح اولقی واجب اولدی * جوابنده بر دیرز که واحده اوزره تنصیب ثلاثیه نیت منافی
 اولور کافیه بویه ذکر اولندی (و بقرها) والفاظ کتابه دن اعتدی واستبرائی رحک وانت واحده لفظلر نیتک
 غیر بیه (واحدة بانیه) مر آه طلاقه واحده بانیه ایله مطلقه اولور (وان نوی نیتین) اگر چه کم زوج شیتیه نیت

ابتدی ایسده بنه مرأه واحده بابتد ايله مطلقه او اور اما بیونوت اولمستک علقی * زیر ایونوت مجرد
 طلاق دن کنه اولمز بلکه بیونوت وجهی اوزره طلاق دن کنه اولور و اما اراده نئین امتناعه باعث اولده
 تقریر اونان علت ایچونکه تحقیقا لفظ طلاق مصدر در محض عدد محتمل اولمز (و بصحیح ثلاث) اغظ
 کنایا مدن بواج لفظ لک غیره بده طلاق ثلاثه به نیت صحیح او اور (الاقی اختاری) الاختاری غنظنده
 نیت ثلاث صحیح اولمز بونک بیانی بوبانی ولی این باده فریما کور که تحقیقا اختیار متوع اولمز و بوسه نئیدن
 لابددر و کنزده استئنا واقع اولدی (قال اعتدی ثلاثا) یعنی زوج مرأه سنه اوج کره اعتدی اعتدی
 اعتدی دیسیدی (و بوی بالا اول طلاق) یعنی زوج بن اول ايله طلاقه نیت ایتدم دیوب (و باقی حضا)
 و باقی ايله حضا نیت ایتدم دیسیدی (صدق) فضا تصدیق اولور (والم یو به شیئا) یعنی زوج بن باقیله
 بر شیده نیت ایتدم دیسیدی (فثلاث) پس ثلاثه واقع او اور * زیر از زوج وقتسا که اول ايله طلاقه نیت ایتدی
 ایسه حال حال مذکره طلاق اولدی پس ایکی باقیله طلاق ایچون اولدی یعنی ایتدی پس امدی زوج بنی
 نفیده تصدیق اولمز (است لی با مرأه) بودخی القاط کنایا نئندر که زوج مرأه سنه است لی با مرأه دیسیدی
 یعنی تحقیقا زوج مرأه سیچون سن بنم ایچون مرأه دکلن قولی (انالله لک زوج) و اذک لک زوج
 مرأه سیچون بن سنک ایچون زوج دکلم قولی (طلاق) طلاق بانددر (ان نواه) اگر زوج طلاقه نیت ایتدیه
 و امام بن زوج بو کلامری ايله طلاق اولمز دبدیل * زیر ابو کلام نفی نکاح در حال بو کلام نفی نکاح طلاق اولمز بلکه
 کذب اولور زوجیت معلومه اولغله پس کانه زوج مرأه سنه بن سنی زوج ایتدم دیسیدی کی اولدی یا خود
 زوج دن سنک ایچون مرأه وارمیدر دیوسوال اولتدنده پس زوج یوقدر دیسیدی کی اولدی و طلاقه نیت
 ایدرسده واقع اولمز که کذلک بوندنخی بویه در دبدیلر و امام اعظم ایچون عات اولدر که تحقیقا باقیله طلاق
 نکاحی انکاری ایچون صالح اولور و دخی طلاق انشای ایچون صالح اولور کور فلز میکه تحقیقا زوج مرأه سنه بن
 بنم ایچون مرأه دکلن * زیر این سنی تطلق ایلدم دیمک ک جائز اولور نیکم زوج مرأه سنه بن بنم ایچون مرأه
 دکلن * زیر این سنی زوج ایلدم دیمک ک جائز اولدیغی کی پس قیام زوج بوندکله طلاقه نیت ایتدی پس
 از اولور که اظنک محتمله نیت ایتش اولدی پس امدی نیت صحیح او اور نیکم زوج مرأه سنه سنک ايله بنم بنفده
 نکاح یوقدر دیسیدی نیت صحیح اولدیغی کی (طلقها واحده فیهما ثلاثا ناصرت ثلاثا) زوج مرأه سنی
 طلاق واحده ايله تطلق ایتسیدی عتینه اولر جل اول طلاق ثلاثا قیلدم دیسیدی اول طلاق ثلاث اولدی
 و امام بن بوطلاق اولمز الا واحده او اور * زیر واحده ثلاث ایلماق تصور اولمز دبدیلر و امام اعظم ایچون علت
 اولدر که تحقیقا واحده نئین انضمامه ثلاث او اور پس زوج کلامنی صحیح ایچون بونک اوزر شهل اولور
 (طلهها رجعا فیه قبله) قبل الرجعه یا ناصرا باننا (یعنی زوج مرأه سنی رجعه ایصابت ایلدوب پس اول زوج قبل
 الرجعه بن اول طلاق باین قاسم دیسیدی رجعی باین او اور و امام محسبان اولمز دیدی * زیر از زوج مشر و ک
 تغییر بنی قصد ایلدی اول تغییر رجعت کی یونفد صکره ولایت رجعتی ایلماق پس امدی افو او اور امام اعظم
 ايله ابو یوسفک علقی اولدر که تحقیقا زوج ابتداء بیونوت و صغیره طلاق ایچون مانکدر اول و صغیره حاجت
 بوندیغی ایچون پس بو وصفی طلاقه الحاق صحیح او اور اول زوج تصرفی صحیح و غیر ضعیف تحصیل ایتدی ایچون
 مصنف قبل الرجعه ندیکه باعث محیطد (هذا اذا کان قبل الرجعه) دبدیلکی ایچون دزیر اولر اگر مرأه به
 مراجعت ایتسیدی بوندنصره رجل بن مرأه بی بابتد قیلدم دیسیدی اتفاقا صحیح اولمز * زیر اولر جل
 طلاق عملی رجعت ايله ابطال ایلدی پس طلاق بابتد قیلنی متعذر اولدی (الصریح یلغی الصریح) صریح
 صریح ملحق اولور یعنی قیام زوج مرأه سنه انت طاق انت طاق دیسیدی یا خود انت طاق طاق دیسیدی
 نئین ايله مطلقه او اور و بوظ هر در (واله بن) و دخی صریح بابتد ده ملحق اولور یعنی قیام زوج مرأه سنی امانه
 ایتسیدی اندنصکره سن طاق سن دیسیدی طلاق باین واقع او اور * زیر احق سجد نه و تعالی (فلا جناح
 علیها فیم افنت به) پیوردی یعنی مراد خاهدر بوندنصره حتی تبارک و تعالی قول شریفده (فان طلقها
 فلا تحل له من بعد حتی یتکثر زوجا غیره) پیوردی تا وصل ايله بیلد تعیب ایچون دزیر امدی بو کلام ثلاثه
 وقوعی اوزر نص اولدی شول خاهدنصره که اول خلع طلاق ایتدور و بویخت تا بویخت تحقیق اولدی

و توبخ حاشیه سنده بزانی واضح قبلدق امدی بو محتی مر ایدین گسنه اول حاشیه به مر اجعت ابلسون
 (والابن لمحق الصریح) یعنی بیان صریحه ملحق او اور قحان زوج موطوه مر آه سچون سن طالقسن
 دید که نصرکه سن باینسن دیسیدی طلاق باین واقع اولور (لابین) یعنی باین باینه ملحق اولز (الا اذا
 كان معلقا) لا مکر که قحان زوج مر آه سنه سن داره داخل اولور سک سن باینسن دیگله بشرطه تعاقب
 ایدر سه اند نصرکه زوج سن باینسن دیسیدی اند نصرکه مر آه عدت ایچنده داره داخل اولدنی باین باینه
 ملحق او اور یس تحقیق اول مر آه مطلقه اولور * اما باینک صریحه ملحق اولسی پس بو ظاهر در * زیرا قید
 حکمی عدتک بقاسیله باقیدر و اما باینک باینه عدم خوفته علت یس زوج باین ثانی بی اولدن خبر قلسنک
 امکانی ایچوندر حالبو که اول خبر صادق قدر یس زوج اتی انشاء قلسنه حاجت یوقدر * زیرا باین اقتضاء
 ضرور بدر حتی اگر زوج باین ثانی ایله بیخونه غلیظه قصد ایلم دیسیدی لایق اولان اعتبار اولوب
 وانگله حرمة غلیظه ثابت اولقدر * زیرا حرمة غلیظه مجمله ثابته دکلدر پس زوج اتی باین اخبار قلسی
 ممکن اولز پس ضروره انشاقبلر و بواجلدن معلق واقع او اور تکیم ذکر اولندی * زیرا زوجک انشادن اول
 تعلیق حکمی ایچون خبر قلسی ممکن اولز و شرطک وجودی فتنه اول حرمت طلاق ایچون محل او اور پس
 امدی طلاق واقع او اور کافیده و غیره بویه ذکر اولندی بن دیر مکه کافینک و غیرینک (حتی لو عنی به البیئونه
 الغلیظه) قوللری آخر کلامه دکن قطعها شول معنا اوزر بیته دلالت ایدر که قحان زوج مر آه سنی باینه ایسیدی
 اند نصرکه عدت ایچنده سن ثلاثا طالقسن دیسیدی ثلاثه واقع او اور زیرا حرمة غلیظه قحان مجمله اند ک بیوتی
 بو اولدیغی ایچون ثلاثه ذکر نسز مجردیت ایله ثابت اولدی ایسه پس ثلاثه ایله تصریح اولندیغی وقتنه ثابت
 اولمقاق بطریق الاولیدر و دخی کچن کچی بو معنا اوزر بیته دلالت ایدر که زیرا صریح باینه ملحق اولور * زیرا
 زوجک مر آه سنه سن ثلاثا طالقسن قولی بلا شک صریحدر و کافینک و غیرینک (انت طالق ثلاثا فید البیئونه
 الغلیظه) قوللریک معناسی تحقیق او معنا حرمة غلیظه و فرقه کامله افاده ایدر که ثانیادن مستفاده اولان
 بیخونی افاده ایتمز (طلق امر آه قبل الدخول ثلاثا و قعن) زوج مر آه سنی قبل الدخول ثلاثا تطلق
 ایسیدی ثلاثه واقع او اور * زیرا زوجک مر آه سنه سن ثلاثا طالقسن دیمسی مصدر محذوف ایچون ایقاعدر
 بو نک تقدیری طلاق ثلاثا دکلدر پس امدی ثلاثا جمله واقع او اور و زوجک سن طالقسن دیمسی علی حده ایقاع
 دکلدر اختیارده بویه ذکر اولندی * بن دیر مکه بویه سه ایله ظاهر او اور که تحقیقما اگر زوج مر آه سنی قبل
 الدخول ثلاثا تطلق ایسیدی ثلاثه واقع اولز * زیرا آیت کرمه مر آه موطوه حقیقه نازل اولدندردیو
 مشکلا تندن نقل اولسان شی باطل محضدر بو نک منشائی اصولد، منقر اولان قاعده دن عفلندر که تحقیق انص
 کریمک سبب نزولی خصوصی زم قمر زده معتبرد کلدر امام شافعی ایچون بونده خلاف واردر والله اعلم
 بالصواب

باب التفویض

بو باب طلاق تفویضی بیاننده در (اذا قال طاق نفسک او امر لک بدک او اختاری) قحان زوج مر آه سچون سن
 نفسکی تطریق ایله دیسیدی یا خود امر لک بدک در دیسیدی یا خود نفسکی اختیار ایله دیسیدی
 (بنوی بهما اطلاق) زوج او بیکسیله طلاقه نیت ایسیدی یعنی زوج قولین اخیرینله طلاقه نیت ایدر سه
 مصنفی نوی بهما فظنی قید ایتمه که باعث * زیرا ابو قولین اخیرین یعنی امر لک بدک و اختاری قوللری طلاق
 کنایه تندر پس بونلر ایله بلا نیت عمل اولمز (لم یصح رجوعه) زوج رجوعی صحیح اولز یعنی زوج مر آه سنی
 حره مالک اولز * زیرا ابو قوللر تفویض تملیکدر مر آه نک نفسی حقیقه امتناع ایچون توکیل دکلدر * زیرا
 و کیلک کنیدی نفسیچون تصریح جا اولمز انک ایچون توکیل دکلدر (و تقید بمجلس علیها) و بوتوفو بض
 مر آه نک علی مجلسیله تقید اولندی پس اگر مر آه زوجک کلامنی ایسیدر اولدی ایسه مر آه نک اول
 ایستدنی مجلس اعتبار اولور و اگر مر آه ایسقر ایسه پس مر آه خبرک بلوغی مجلسیله اعتبار او اور پس اگر
 اول مجلسده مر آه نفسی تطریق ایسیدی صحیح اولدی و اگر مر آه اول مجلسده تطلق ایتمز ایسه صحیح اولز *
 زیرا اختیار ایچون خیار مجلس صحبه رضی الله عنهمک اجاعیله ثابتدر (وان طالق) اگر چه کیم اول مجلس

اوزار سه ده بونک یانی قریبا کور نشاه الله تعالی (الا اذاد) الامر که قیچان زوچک طلق نفسک قول
 اوزرینه اخواتی که امرک بیدک و اختای قوللری زیاده ایستیدی بواستنا مصنفت (تقدیم مجلس علمها)
 قولندن استناددر (متی شت او متی ما و اوا اوا اما) متی شت یا خود متی ماشت یا خود اذاشت یا خود
 اذاماشت قوللری طلق نفسک و اخواتی اوزر زینه زیاده ایستیدی مر آنک مجلس علمه مقید اولمز * اما متی
 ایله متی مزاده سیله مجلس علمه مقید اولمغه باعث اولدر که ز یر امتی ایله متی ما و قنرک عمومی ایچوندر کانه
 زوج مر آه سنه هر قنغی وقتده دیلر سک تطایق ایله دیس اولدی پس مجلس اوزره اقتصار اولمز و اما اذاد اما
 زیاده سیله مجلس علمه مقید اولمغه باعث اولدر که تحقیقا اذ ایله اذ اما متی اما این وقتده بر پردر و اما امام
 اعظم وقتده اذ ایله اذ اما شرط ایچون استعمال اولوزلر تکیم طرف ایچون استعمال اولدیغی کی لکن امر
 مر آنک بیدنه اولدی پس امدی امر شک ایله خارج اولمز (وفی طلق ضررک او طلق امر آنی عکسها)
 و زوجک مر آه سنه سن اور تاغکی تطایق ایله یا خود بر اجنبی به بنم مر آهی تطایق ایله دیسی بواوچ مسئله نک
 عکسیدر یعنی قچان زوج مر آه سنه سن اور تاغکی تطایق ایله دیستیدی یا خود بر اجنبی به بنم مر آهی تطایق
 ایله دیستیدی زوجک رجوعی صحیح اولدی * زیر اوفو بیض توکیل محض در تو کله نکل مخلوط اولمز و دخی
 مجلس علمه مقید اولمز تکیم تو کیل حکمیده بویله اولدیغی کی (الا اذایده بالمستیغه) الامر که قچان
 زوج بونی مشیت ایله قید ایستیدی بوقتدر جده زوجک رجوعی صحیح اولمز و مجلس اوزره اقتصار اولمز و اور امام
 زفر دیدیکه بومشیت قیدی ایله اولیکی مشیت شرط امر آنی قولی بر پردر زبوا مشیت قیدی اولکی کی
 تو کیلدر و غیر ایچون عاملدر حالبو که مشیت ذکر بله نفسیچون عامل اولمز و مالک دخی اولمز * زیر او کبل
 مشیت بله تصرف ایدر بر پردر کر کسه موکل مشیتی ذکر ایسون کر کسه ایسون پس امدی به وکیل کی
 اولدیکه قچان موکل وکیل ایچون اگر دیلرسن سن بیع ایله دیستیدی دیدی * ورم ایچون دلیل اولدر که تحقیقا
 ما و ورو کبل اولمغه صالح او ورو دخی مالک اولمغه ده صالح او اور * زیر اوکیل شول کسه در که غیرک رأیله
 تصرف ایدر و مالک شول کسه در که کند و نفسی رأیله تصرف ایدر بر پردر کر کسه بوند نفسیچون تصرف
 ایسون کر کسه غیر ایچون تصرف ایسون پس قچان زوج ما و اور ایچون اگر دیلر سک مر آهی سن تطایق
 ایله دیستیدی بونک اولدی * زیر امری ما و وروک رأینه نفو بیض ابدی و مالک شول کسه در که مشیتندن
 تصرف ایدر و اما وکیل فعلی مالکن مطلو بدر کر کسه دیسون کر کسه دیسون و امام زفرک (لان الوکیل
 يتصرف عن مشیته) قولی ایچون الی آخره بزدر که مشیت ایله مر اذان شت صیغه سیله ثابت اولان مشیتدر
 و مشیتندن امام زفرک ذکر ایلدیگی مشیت بویله دکلسر الحق موکلی الزام اوزره عدم قدریدن نشئت ابدی
 حالبو که بزم کلام صیغه مو جنبه در (فان لم یوفی الاول) کلامک او انده متعلقدر یعنی قچان زوج مر آه سنه
 سن نفسکی تطایق ایله دیدکده بس اگر زوج بر شیته نیت ایتمسه (ونوی واحده) یا خود واحده نیت
 ایستیدی (وطقت نفسها هیه) پس مر آه اول مجلسده نفسی تطایق ایستیدی (وقت رجوعیه) طایفه
 رجوعیه واقع او اور * زیر زوج صریحی مر آه به نفو بیض ابدی (واو ثلاث قطعت و فعلن) یعنی اگر زوج
 ثلاثه نیت ایستیدی پس مر آه ثلاثه تطایق ایستیدی ثلاثه واقع او اور * زیر زوج تطایق لغت جهتندن
 امر ابدی پس مصدر اوقی اقتضا ایدر اولکه اسم جنسدر پس سائر اسماه اجناس کی کلی احتمالیله بیله
 ادنی اوزرینه واقع او اور (وقی اختاری) و زوجک مر آه سنه اختاری قولنده (ان اختارت نفسها)
 اگر مر آه بن نفسی اختیار ایتدم دیملکه نفسی اختیار ایستیدی (بانث بواحده) مر آه طایفه واحده ایله
 بانه او اور و قیاس بونکله برشی واقع اولدی اگر چه کیم زوج طلاقه نیت ابدی ایسه ده * زیر زوج
 بواقظ ایله ایقاده مالک اولمز حتی اگر زوج مر آه سنه بن نفسندن حتی اختیار ایتدم دیستیدی یا خود بن نفسی
 سندن اختیار ایتدم دیستیدی برشی واقع اولمز لکن فقها صحابه نیت اجاصی ایچون استحصان ایدلر و بان
 وقوعنک وجهی اولدر که تحقیقا مر آنک نفسی اختیار ایلدی اولمز امر آنک نفسنه اختصاصک ثابت
 اولمسیله او اور بوا یسه طلاق یا بنده در * زیر اطلاق رجوعیه زوج مر آه نک رضاء نسر مر آه اوزره رجوعته
 قادر او اور یا خود مر آه بن نفسی اختیار ایدرم دیستیدی قیاس بودر که برشی واقع اولمیه * زیر ایچر دو عدددر

یا خود ر قوعه محتمل اولور * زیرا اختیار ایدرم دینک معناسی حال ایله استقبال یشنده مشترکدر پس شک ایله
 مطلقه اولور تکیم قچان زوج زوجه سنه سن نفسکی تطلیق ایله دید کده مرأ. بن نفسمی تطلیق ایدرم دیسیدی
 مطلقه اولدیغی کبی ووجه استحسان اولدر که تحقیقا بوضیغه یعنی نفس منکلم حالده استعمالی غایب اولدی
 تکیم کله شهادتده اشهدان لاله الا الله و اشهدان محمد رسول الله اولدیغی کبی و دخی اداه شهادتده شاهدین
 شهادت ایدرین دینلدیکی کبی بس شهادتی قلیده اختیار ایدن حکایه اولور مرأ نک انا طاق نفسی قوی یعنی بن
 نفسمی تطلیق ایدرم دیمی ذکر اولور نک خلا فیدر که * زیرا اول حانده تطلیق ایدن حکایه قلیتی ممکن اولور زیرا فعل
 لساندر و اول حالتده بولدمی (ولم یصح نية الثلاث) و نیت ثلاث دخی صحیح اولدی اگر چه کیم زوج یشنده
 ایدر سه * زیرا اختیار متوع اولور * زیرا احوصدن منی * اولور و خلوص طلاق کبی غلظت و خفته متنوع
 اولور بی نونت بونک خلا فی اوزره در (و نیت طاق منی ستمت و نحوه) و زوجک زوجه سنه سن طاقسن فغنی
 وقتده دیرلرسن قولنده و دخی بولکلام مثالیده یعنی نیت طاق منی ماسئت با خود نیت طلاق ادا شئت یا خود
 نیت طاق ادا ماسئت قوللنده (لا یتقید) مرأه مجلس ایله مقید اولور (لا یرجع) و زوج رجوع ایدر من
 (ولا یرسد الامر) و امر مرأه نک دردی ایله رد اولور (بل تطلیق منی شعت) بلکه مرأه هر نه وقت دیرلر سه
 نفسی تطلیق ایدر اما یکی اولیکی کلا ملرد یعنی عدم تقید ایله عدم رجوعه باعث مرور ایدن علت ایچوندر
 و اما ثانیده یعنی مرأه نک در دیله رد اولمغه باعث زوجه نک دینلدیکی وقتده طلاقه مالک اولدیغی ایچوندر پس
 قبل المشیئة تملیک یوقدر که رد ایله رد اولور امدی مرأه نفسی تطلیق ایلمز (الا واحد فقط) الا ایچق واحد
 ایله تطلیق ایدر * زیرا مرأه نک مشیئتی زمانه عام اولور فملره عام اولور پس مرأه کلی زمانده مطلقه مالک اولور
 یوخسه تطلیق دیرلر که مطلقه مالک اولور (و فی کل انطلق الی الثلاث) یعنی مرأه سنه سن نفسکی تطلیق ایله
 هر نه وقت دیرلر سک یا خود سن طاقسن هر نه وقت دیرلر سک قولنده مرأه نفسی ثلاثه بهد سک بن تطلیق ایدر
 (بالفریق) متفرقه تطلیق ایدر * زیرا کلانفر ادک عموم افاده ایدر اجتماعی افاده ایتمز (ولا تطلیق بعد
 زوج آخر) و مرأه زوج آخر دیرلر که نفسی تطلیق ایدر منی مرأه نفسی تطلیق ایدر بزوج آخره
 وارد قدرلر که ینه زوج اولور و وارد قدره زوج اولیکی کلامیله نفسی تطلیق ایدر من * زیرا تعلیق ملک قائمه
 منصرف اولور زوج آخر دیرلر که ملک حانده متناول اولور (و فی حیث و این لا) و زوجک مرأه سنه سن
 طاقسن دینلدیکلر مکانه قولنده حتی دینلد کچه مطلقه اولور (و یتقید بالمجلس) و مجلس ایله مقید اولور * زیرا
 حیث و این اسماء مکاندنر و طلاق ایسه مکانه تعلیق ایتمز حتی قچان زوج سن شامده طاقسن دیسیدی الا
 مطلقه اولور پس ذکر مکان لغو اولور و مطلق ذکر مشیت باقی فالور پس مجلس اوزره مقتصر اولور و زمان بونک
 خلا فی اوزره در که * زیرا زمانک طلاقه تعلیق وارد حتی بر زمانده واقع اولور بر زمانده واقع اولور امدی زمانک
 خصوص یونندن اعتباری واجب اولدی تکیم اگر زوج سن طاقسن یار نکلی کون دیسیدی یا خود عموم
 یونندن اعتباری واجب اولور تکیم اگر سن طاقسن فغنی وقتده دیرلرسن دیسیدی (و فی کیف یقع رجوعه)
 و زوج مرأه سنه سن طاقسن نه کیفیتله دیرلر سک قولنده قبل المشیئة طلاقه رجوعیه واقع اولور * زیرا ابو حکم
 لفظک مقتضاسیدر (فان شاعت باینه) پس اگر مرأه دیرلر سه یعنی بن طلاق باینه دینلدیم دیر سه (او ثلاثا
 و نواه) یا خود ثلاثا دینلدیم دیر سه و زوج دخی بنده کالیت ایتدم دیر سه (و فی اول واقع اولور مرأه نک
 دینلدیکی یعنی ایله زوجک ارا دتی یشنده مطابقتک ثابت اولدیغی ایچون (وان اختلف ینتاهما) و اگر
 ایکسینک یتلری مختلف اولور سه زوجه ثلاثا مرأه ایدر بزوج واحد مرأه ادا تمکله یا خود زوج ثلاث مرأه
 ایدر بزوج واحد مرأه ادا تمکله یتلری مختلف اولور سه (رجوعیه) رجوعیه واقع اولور * زیرا مرأه نک
 تصرفی موافقت اولدیغی ایچون لغو اولدی بس زوجک ایقاعی باقی قالدی (وان لم یشفوا شاعت) و اگر زوج
 نیت ایتمدی ایسه زوجه نک دینلدیکی واقع اولور * یعنی زوجه نک مشیئته اعتبار اولور تخیر مویچی اوزره
 حکم جاری اولور ایچون (و فی کم او مطلقه ماسهات فی المجلس) و زوجک مرأه ینه سن طاقسن نه قدر
 دیرلر سک یا خود سن طاقسن نه می دیرلر سک قولنده اول مجلسده مرأه دینلدیکی مقدار ایله مطلقه اولور زیرا
 کم و ماعدد ایچون استعمال اولورلر پس تحقیق زوج فغنی عددی دیرلر سه مرأه ینه تقویض ایلمدی و اگر

زوج اول مجلسدن قائم اوورسه باطل اوور* زیرا بوا مر واحد درونی الحلال خطا بدر بس جواب دخی
 فی الحلال اقتضا ایدر (وان ردت ارنه) واکر مر آه زوجک کلانی رد ایدر سه کلام رد اوور* زیرا زوجک
 کلایی تمایکدر ردی قبول ایدر (وقی من ثلاث ماضت تطلق مادونها) و زوجک مر آه سه سنن طلاق سن
 اوچدن دبلد بیک مقدار قی قولنده اوچک مادوق ایله مطلقه اوور یعنی طلقه واحده یا خود ایله ایله مطلقه
 اوور اوچله اولن واما من قننده اکر مر آه دیرسه اوچله ده واقع اوور* زیرا لفظ ما عمده حکیم اولنور و لفظ
 من از اوور تمیز ایچون استعمال اولنور پس جنسک تمیزی اوزره حل اولنور تکیم بیچان زوج بنم طعنا مدن
 دبلد بیککی اکل ایله دیسیدی یا خود بنم نسال مدن دبلد بیککی تطابق ایله دیسیدی جنسک تمیزی اوزره حل
 اولنور یعنی کبی واما اعظمک علی اولدر که تحقیقاً لفظ من حقیقه تبعیضه استعمال اولنور و لفظ ما عمده
 استعمال اولنور پس ایکسینه ده عمل اولنور واما منک استیهاد ایلد کندر ترک تبعیض ترک وارد اظهار
 سماحته دلالت ایسنون ایچون یعنی بنم طعنا مدن دبلد بیکک شیئی اکل ایله سماحتی اظهاره دلالت ایسنون ایچون
 تبعیض ترک اولندی یا خود صفتک عمومی ایچون تبعیض ترک اولندی اولکه مشیتدر حنی چقان زوج من شت
 دیسیدی خلاف اوزره اوور* بوند نصکره وقتا که مصنف مجاس ذکر ایلدی ایسه مجلس ایله مختلف اولانی
 اولیانی بیسانیک مراد ایلوب (و مجلس اما مختلف بیسماها) دیدی و مجلس مختلف اولدی
 الازوجه تک قیام ایله مختلف اولدی اگر زوجه او تور دینی حالمه ایسه (او ذهاها) یا خود کتبله مختلف
 اوور اگر زوجه قائم اولد یعنی حالمه ایسه (اوشروعها فی قول او عمل لا یتعلق بماضی) یا خود زوجه
 تفویض طلاق مدن ماضی به متعلق دکل رکلامه و ابرعله شروع ایله مختلف اوور پس قائمک جلوسی یعنی
 اباع اوزره ایکن او تور می و او تور کن طیانی و طیبانی رکن او تور می و یابانی مشورت ایچون دعوت
 ایتمی و اشهاد ایتمک ایچون شاهدل دعوت ایتمی و بندیک دابه منی طور در می مجلسی قطع ایلمر یعنی مر آه نک
 خیاری بی ابطال ایلمر* زیرا بونردن هریری رأی جم ایچوندر بس ماضی به متعلق اوور و اعراض اوزره دلیل
 اولنور صرف و سلسله شروع ایلد بونک خلاقی اوزره در* زیرا بونمخله بطل اولان قبض ایتمک سزین افترا قدر
 اعراض دکلدر (و فلکها اکیتها و سیردایها کسیرها) و زوجه تک کیسی یتق کیدر و دابه سنک بورومی
 کندونک بورومی کیدر حنی کینک بورومی مجلس متبدل اولن و دابه سنک بورومی مجلس متبدل
 اوور* زیرا دابه تک بورومی و طور می را کینه مضافدر و کینک بورومی و طور می را کینه مضاف
 دکلدر امدی سیردایه ایله سیر سفینه مفترق اولدیلر (و شرط ذکر النفس من احدهما) و زوجه دن دن
 برندن طلاق و قوعنده نفس ذکر شرط قلندی* زیرا وقوع طلاق صحابه تک اجاع ایلدی و بواجاع
 مقسره ده رد یعنی لفظ اختیار ایله طلاق واقع اولتی زوجه دن برنده ذکر نسله در (فاوقال اختاری
 فقالت اخترت بطل) بس زوج مر آه سنه اختیار ایله دبد کده مر آه اختیار ایتدم دیسیدی باطل اولدی
 و بونکه طلاق واقع اولدی شرطک انقاس ایچون (ادان یتصادق علی اختیارها) الامکر که نفسی
 اختیار ایلد کلر بینی بر لر بینی تصدیق ایلد بونقدر حد طلاق واقع اوور* هدهایه شرحنده تاج الشریعه دبد بکه
 معلوم اولسونکه تحقیقاً ذکر نفسک شرط اولمی مر آه نک نفسی اختیار ایلد بکنه زوج تصدیق ایلد بکنی
 وقتده در اما چقان زوج مر آه نک نفسی اختیار ایلد بکنه تصدیق ایتمیدی ایکسنک بر لر بینی تصدیق
 ایلد طلاق واقع اوور اگر چه کیم کلام انردن مجمل خارج اولدیده (او بقول اختاری اختیاره فقول
 اخترت) یا خود زوج مر آه سنه بر اختیار ایتکله اختیار ایلد دیسیدی و مر آه دخی اختیار ایتدم دیسیدی
 طلاق واقع اوور* زیرا اختیاره ذکر نفس ذکر کیدر* زیرا تا وحدت اتحاد مدن منی* اوور و مر آه نک
 نفسی اختیار ایتمی شول شیدر که گاه متحد اوور و گاه متعدد اوور زوج بجه به نفسکی اختیار ایله
 دبلد بیکک شبله یا خود اوج قطبیه ایله دیکله (واوئشها) را کر زوج اختاری لفظنی اوج کره تکرار
 ایتمیدی (فقالت اخترت اختیاره) مر آه دخی بر اختیار ایلدم دیسیدی (واخترت الاولى
 والثانية والاخيرة) یا خود اولانی اختیار ایتدم دیسیدی یا خود ثانیه بی یا خود خبری اختیار ایتدم
 دیسیدی (ثلاث) اوج طلقه واقع اوور اما اولیده ثلاث واقع اولتی امام اعظم رحمة الله علیه قننده در

واما من طلقه واحده واقع او ورديد بل * زرا اولی ذکرى وامثالی اگر ترتیب جهت بله مفید اولر سه افراد جهت بله مفید او ورید پس انکچون مفید اولان شیده اعتبار او انور و امام اعظم علی تحقیق اولی ذکرى وصف نمود زیرا بلکه مجتمع اولاند ترتیب اولر مکانه مجتمع اولن کی و ترتیبده و افرا دد کلام ملک ضورتا تند بر پس بخا وصف اصل حقه لغو و سیدی بنا حقه دخی اغو او ورید پس بن اختیار ایتدم باقی قاور امدی ثلاث واقع او وریدم ذکر ایلدیم که من شی * اوزره یعنی وقوع ثلاث اوزره دلالت حال ایلدیم تا ایلدیم اولور * زیرا اختیار ایتدم لفظی مرأیه تفویض اولسان شیک کلبسه جواب او اور (بلایقه من الزوج) زوجدن یتسز ثلاث واقع او اور تکرار ثلاث اوزره دلالتی ایچون * زیرا اختیار طلاق حقه تکرار اولنان شیدر (اولوقات طائف نفسی او اخترت تطلیقه) و اگر زوجک اوچ کره اختاری قولنک چه اینده مرأیه بن نفسی تطلیق ایتدم دیسیدی یا خود بن نفسی بر تطلیقه ایلدیم اختیار ایتدم دیسیدی (قبائنه) واحده ایلدیم یا نه او اور * زیرا ایلدیم حاصل زوجک تخیر بر ثلاث ایقاعی دکلدر مبسوطه و جامع کیده و ز یا ایلدیم و قاضی خانیک جامع صغیر شرحنده و جوامع الفقهده بویه ذکر ایلدی بواجلدن هدایه نک فهی واحده تملک الرجعه قولی اوزره او غلطدر کایدن سهوا و وقوع ایتدی دیو اعتراض اولندی و صواب اولان زوج رجعه مالک اولر قدر زرا مرأیه انجیق تفویض ایچون حکمه متصرف اولور و تقویض ایلدیم طلقه یا نه ایلدیم در اختاری لفظی کلا ایتدن او ایلدی ایچون امدی مرأیه ایلدیم مالک او اور غیری دکلر بس دینلدیم که بونده ایکی روایت وارد رسی واحده رجعه نک و وقوع بر * زیرا لفظی صریحدر یونی جامع الصغیر صدر اسلام ذکر ایلدی و رسی دخی ایلدیم و وقوع بر و بویه یا نه وقوعی اصحدر (وامرک لیدیک فی تطلیقه و اختاری تطلیقه فاخترت نفسی بقع رجعه) یا مرک لفظنده اولان یا آخر کلامده اولان بقع قولنه متعلقدر * و زوجک مرأیه سننک امرک سنک بد کده در بر تطلیقه ده قولنه یا خود سن بر تطلیقه اختیار ایلدیم قولنه یا نه نفسی اختیار ایتدی سیدی طلقه رجعه واقع اولور * زیرا زوج اختیاری مرأیه تقویض ایلدی لکن بر تطلیقه ایلدیم که اول تطلیقه رجعه مفید در پس اگر سوال اولور سه که زوجک امرک بد کده در قولی و اختیار ایلدیم قولی یتنونت فاد ایلدر اندن غیری به صرف ایتک جایز اولر * جواب بریز که وقتا که زوج قولنی صریحه مقارن ایلدی ایسه معلوم اولدیم که تحقیق زوج رجعی مراد ایلدی نکیم قول صریحی یا نه مقارن قیلیدیدی سن طالق سن یا بن سن قولنده اول وقت بان واقع اولدیمی کی (و بامرک لیدیک) و زوجک مرأیه سننک امرک بد کده در قولنه یا نه ایلدیم کلجک بقع به متعلقدر (نوی الثلاث) و ثلاثه به دخی ثبت ایلدیدی (فقالت اخترت نفسی بواحدة او مره واحده بقع) پس مرأیه دخی بن نفسی واحده ایلدیم یا خود بر که ایلدیم اختیار ایتدم دیسیدی ثلاث واقع اولور * زیرا اختیار امرک بد کده در قولنه جواب ایچون صالح اولور امر ایلدیم ایتک اولدیمی ایچون تخیر کی و واحده ایسه اختیار نه صغیر پس کانه مرأیه بن نفسی مره واحده ایلدیم اختیار ایتدم دیدی ایلدیم بونکله ثلاث واقع اولور (او طلق نفسی واحده و اخترت نفسی تطلیقه) یا خود مرأیه زوجک امرک بد کده در قولنک جو ایلدیم بن نفسی واحده ایلدیم تطلیق ایلدیم دیسیدی یا خود بن نفسی بر تطلیقه ایلدیم اختیار ایلدیم دیسیدی (بقع یا ایلدیم) یا نه واقع اولور مرور ایلدیم شی * ایچونکه تحقیق ایتدیم اولان زوجک تقویضدر ثلاث وقوعی دکلدر پس تقویضده مذکور اولان صفت موافقت ضرورتی ایچون جو ایلدیم دخی مذکورده در (ولایدخل اللیل فی امرک بیک الیوم و بعد غد) و زوجک امرک بد کده در بوکون و یارنکی کوندن صکره قولنده ایلدیم داخل اولر یعنی اگر زوج مرأیه سننک امرک بوکون و یارنندن صکره دید کده در قولنده ایلدیم داخل اولر حتی مرأیه ایچون لیلده خیار اولر * زیرا ایکی یومک هر بری مفرد ذکر اولندی و یوم مفرد لیله متداول اولر (و ردها امر الیومرد) و مرأیه نک زوجی اختیار ایلدیم امریومی ردی ایلدیم یومرد اولتور (لا امر بعد غد) غدن صکره اولان امر اولدن رد اولر یعنی قیسان مرأیه امری یومنده رد ایلدیم امر اول یومده باطل او اور و غدن صکره اولان امر مرأیه نک بیلدیم اولور یعنی غدن صکره تقویض اولنان امر مرأیه نک بیلدیم باقی قاور باطل اولر * زیرا ثابت اولان شی * ایچونکه زوجک ایکی کلامی ایکی امر در وقتلری منفصل اولدیمی ایچون ایکی وقتک هر رنده علی حده خیار ثابت اولندی پس بر نک ردی ایلدیم آخر در اولر (و بدخل فی قوله الیوم

و غدا) و زوجت مرأه سنه امرک بوکون و این بد که در قولنده ایل داخل اولور * زیرا یکی وقت
 یعنی یعنی یوم ابله بعد غد یعنی یکسنتک جنسندن امر معتاد اولور وقت تخلل ایلدی امدی امر
 امر واحد اولدی و لیلک تخللی ایسه ابکی وقتک یعنی تخلل ایلر * زیرا قوم مشورت ایچون اوتورور لر
 پس ایل داخل اولور و مشورتلری و مجلسلری منقطع اولور (وردها امر ایوم ردا مرغ) و مرأه نیک
 زوجی اختیار ایدوب امر بومی ردا بسله امر غدرخی رد اولور حتی مرأه ایچون غدره خیابن باقی قالر
 مرور ایدن علت ایچونکه ایکسی امر واحد در بعد از خیابن باقی قالر تنکیم فیچان زوج مرأه سنه سنک
 امرک بوکون بد که در بدید که پس مرأه اول امری اول نهاده ردا بسدی آخر نهاده انک ایچون
 خیابن باقی قالر (قال طلق نفستک طلقتهسا ثلاثا ان نواها و وقعت) زوج مرأه سنه نفسکی تطلیق ابله
 دید که مرأه ثلاثا تطلیق ایسیدی اگر زوج ثلاثه به نیت ایسیدی ایسه ثلاث واقع اولور (والا)
 و اگر زوج ثلاثه به نیت ایسیدی ایسه برابر در کک اصلا نیت ایسون یا خود واحد نیت ایسون (فرجه بی)
 طلاق رجعی واقع اولور (ولغا نیت الثنتین) و ابکی به نیتی لغو اولدی * زیرا زوجک طلق قوائک معنای
 یعنی سن تطلیق ابله دیمک سن طلاق ایسه لکه در و طلاق افطر در واحد اعتبارت بحمد اولور و ابکه
 نادر * زیرا ثلاث جنسک تمامه بدتر تکیم مرور ایش ایدی عدد محضه مجتمعل دکدر اولر لکه ایکدر
 (کذا اخترت نفسی) یعنی زوجک ابکی به نیتی لغو اولدی کبی زوجک مرأه سنه سن نفسکی تطلیق ابله قوائک
 جوابنده مرأه نیک بن نفسی اختیار ایدم قول دخی لغو اولدی طلاق واقع اولدی یعنی جهندن لغو اولدی
 * زیرا بن نفسی اختیار ایدم قول الفضاظ طلاقن دکدر (و بانف نفسی رجعه) و زوجک مرأه سنه
 سن نفسکی تطلیق ابله قوائک جوابنده مرأه نیک بن نفسی باین قیدم قول زوجک سن نفسکی تطلیق ابله قولنده
 جوابدر حالو که مرأه ایچون باین یاغی بود قدر بیکه مطلق طلاق رادمی مرأه نیک بن نفسی باین قیدم دید کبی
 قولنده ابا نه باطل اولوب و مطلق طلاق باقی قالدی اولر لکه طلاق رجعی (امرت با ثلاث) مرأه ثلاث ابله
 امر اولسیدی یعنی زوج مرأه سنه سن نفسکی اوچله تطلیق ابله دیوار ایسیدی (فطلق واحد فواحدة)
 پس مرأه مطلقه واحد ابله تطلیق ایسیدی طلقه واحد واقع اولور * زیرا مرأه ثلاث ابقاعنه مالک اولدی پس
 بالضروره واحد نیک قاعنه دخی مالک اولدی * زیرا بر گسنه رشیه مالک اولسیدی اول شیک اجر استندن
 هر چیزه مالک اولور (و اعکسه) یعنی زوج مرأه سنه سن نفسکی طلقه واحد ابله تطلیق ابله دید که مرأه
 ثلاث ابله تطلیق ایسه امام اعظم قنده برشی واقع اولور و امامین قنده طلقه واحد واقع اولور (امرت
 بالاین اوالر جمعی فیکست) یعنی زوج مرأه سنه سن نفسکی واحد یا نله تطلیق ابله دید که مرأه بن نفسی
 واحد رجعی ابله تطلیق ایدم دیسیدی یا خود زوج واحد رجعی ابله تطلیق ابله دید که مرأه واحد یا نله
 تطلیق ایدم دیسیدی (وقع ما مر به الزوج) زوجک امر ایلدی کبی شی واقع اولور مرأه نیک وصف ایلدی
 لغو اولور زیرا زوج مرأه به طلاق ذاتی وصف ابله نله تفویض ایلدی و مرأه ایسه زوجک کاتفیوض
 ایلدی کبی شیک ذاتی کتوب و صفه مخالفت ایدی پس مرأه اصله موافقت بوشندن و صفه مخالفت ایدی
 و وصفه اصلی ابطال ایسه جائز اولور پس اصل واقع اولور امدی مرأه زوجک ذکر ایلدی کبی وصفی استماع ایلدی
 یعنی کند و ی ایدردی (و لا یقیم بطلق نفست ثلاثا ان شئت لوطلق واحد) و زوجک مرأه سنه سن نفسکی
 ثلاثا تطلیق ابله اگر دیلر سک قولنده طلاق واقع اولور اگر مرأه واحد تطلیق ایدرسه (ولا عکسه ایضا) یعنی
 زوج سن نفسکی واحد تطلیق ابله قولنده اگر مرأه ثلاثا تطلیق ایدرسه ذکر اولان کبی طلاق واقع اولور اما
 اولر لکه به علت اولدر که زوجک قوائک معنایی سن اگر ثلاثی دیلر سک در پس مرأه نیک ثلاثی دیلر
 طلاق وقوعی ایچون شرط اولدی * زیرا بومثالی کلامدن فهم اولان سبقت ایدر کبی اوزره نادر و فیچان
 سابق اوزره بنما اولسیدی ظاهر اولر لکه تحقیقا شرط ثلاثی دیلر کدر و دیلر کدی الا واحدی دیلر کدی بوندی
 پس شرطک اجرائی مشروطک اجرائی اوزره منقسم اولور امدی برشی واقع اولور مسئله مرسله بونک
 خلایق اوزره در یعنی مسئله مقدمه که مصنف انی امرت با ثلاث قوائله ذکر ایلدی سن نفسکی ثلاثا تطلیق
 ابله دید که انده زوج مرأه نیک ثلاثه مالک قیلدی و ثلاثک وقوعی ثلاث دیلر ایچون تطلیق ابلدی پس مرأه

ایچون مالک اولدیغی شئیگ بعضی واقع قیاق وارد امدی مر آه اکر بو مسئله ده بی واحد و واحد و واحد
 دیلدم دیسیدی بس اکر واحد کر لک بعضی به ضابطه متصل اولورسه کر لکل مر آه مدخول بها اولسون
 کر کسه اولور ثلاثه مطلقه اولور * زیرا ثلاثی دیک بولندی و طلاق واقع اولر الا ثلاثی دیک ایله واقع اولور
 و مر آه نیک دیسی ایسه بولندی الا کلدن فر اعدنصره بولندی بس مر آه زوجک نکاحنده ایکن ثلاثی دیک
 بولندی امدی مر آه ثلاثه جملہ باینه اولدی و اکر واحد لک بعضی بعضی منفصل اولورسه اولدی
 واحد قنده باخود نایه ده ساکنه اولوب اندنصره کره باقی دیکله برشی واقع اولر * زیرا ثلاثی دیک
 بولندی سکرتی فاصل اولدیغی ایچون و اما مسئله نایه یعنی زوجک مر آه به سن نفسکی تطلیق ایله واحد ایله اکر
 دیرسک قونده اول مجله ذکر اولنان یعنی زوجک امری اوزه واقع اولق امام اعظم قوی اوزردر و اما مین
 قنده واحد واقع اولور و بتقدم ایدن شی اوزره بنادر که تحقیق ثلاثی ایقاعی واحد ایچون ایقاعدر اما مین
 قنده * و اما اعظم قنده دکلدر (ولایات طاقی ان شیت فقات شیت ان شت فقات شیت نبوی الطلاق)
 و ذکر اولنان کبی ینه طلاق واقع اولر و زوجک مر آه سنه سن طاقسن اکر دیرسک دیسیدی بس زوجہ دخی
 اکر سن دیرسک بنده دیرم دیدکده زوج دخی طلاق نیت ایدر اولدیغی حالده دیرم دیسیدی اول وقت
 امر باطل اولور * زیرا زوج مر آه نیک طلاق مشیت مرسله به یعنی مطلقه به تعلیق ایلدی و زوجہ معلقه ایله
 کنوردی بس شرط بولندی و مر آه نیک معلقه ایله کنورسی مالایعسی ایله اشتغالدر بس مر آه نیک یددن
 امر لکروجنی ایجاب ایدر و زوجک دیرم دیسیله اکر چه کم نیت ایددی ایسه ده طلاق واقع اولر * زیرا
 مر آه نیک کلامنده ذکر طلاق بو قدر که حتی زوج مر آه نیک طلاق دیلیجی اوله و نیت ایسه مذکور لک غیرده
 عمل ایلز حتی زوج سنک طلاق دیسیدی نیت ایددی و قنده طلاق واقع اولور * زیرا بو کلام ایقاع
 مبتددر * زیرا مشیت وجوددن منی و اولور بونی قاضی تفسیرنده تحقیق ایلدی اما زوجک بن سنک طلاق کبی
 مر ادا ایلدم قوی بونک خلا فیدر که اراده وجوددن منی اولر (کذا کله تعلیق معدوم) کذا کله معدوله تعاقب
 کلیدی ذکر اولنان کیدر تکیم فچان زوج دیرم اکر بیام دیرسه دیسیدی باخود دیرم اکر امر بوله ایسه
 دیسیدی بر امر ایچونکه بوندنصره کدی مر ور ایدن شی ایچونکه تحقیق مر آه نیک کنوردیکی شی مشیت
 معلقه در بس طلاق واقع اولر و امر باطل اولور (بخلاف الموجود) موجود بونک خلا فیدر که تحقیق مر آه
 تحقیق دیرم اکر امر بوله ایسه دیسیدی اول امر دخی تحقیق کچهش اولسیدی مر آه مطلقه اولور * زیرا شرط
 کا ن ایله اولان تعلیق تعمیر در

باب التعلیق

بو باب طلاق تعلیق بیاننده در (شرط صحته الملك كقول الزوج زوجته) تعلیق صحته شرطي ملکدر مثالی
 زوجک زوجہ سنه (ان ذهب فانت طالق) قوی کبی اکر سن کیدر سک بس سن طاقسن (والاضافه ایله)
 باخود بلکه اضافتدر (کل تزوجتک) دیک کبی یعنی اکر سن سنی زوج ایدر سن طاقسن * زیرا تزوج
 ملک دکلدر لکن تزوج بلکه سبب اولدیغیچون ملک مقامه قامت اولندی و بوا یکدن بر سنک شرط قلنسنه
 باعث * زیرا شرطک جزاسی معنای مین متحقق اولق ایچون تخیف اولمقدن لایدرو و تخیف اولق نفسی منع اوزره
 تموارد امدی اکر فی الحال ملک اولسه و بلکه اضافت اولسه میندن طلب اولنان فائده نیجه حاصل اولوردی *
 زیرا فی الحال بلکه جزایوقدر که حتی شرطدن تخیرزایلیه و بلکه اضافتده یوق که حتی تحصیل ملکدن تخیرزایلیه
 * زیرا مین فچان فائده سنی افاده ایسه اصلا متعده اولر و نایه شافعیک خلاق وارد یعنی بلکه اضافتده
 شافعیک خلاق وارد بس اجنبیه مطلقه اولر (فلانطلق اجنبیه قال لهان کلک فانت طالق فتکجه افکجهما)
 بر که سنه اجنبیه مر آه به اکر سکا تکام ایدر سن طاقسن دیسیدی بس اول که سنه اول مر آه بی نکاح ایدوب
 و تکام ایسیدی ملک و بلکه اضافت اولدیغی ایچون مطلقه اولر و شرطنصره مر آه مطلقه اولور اکر زوج
 زوجہ سنه اکر سکا تکام ایدر سن طاقسن دیسیدی اندنصره تکام ایسیدی مطلقه اولور وقت تعلیقده ملک
 بولندیغی ایچون باخود بر اجنبیه مر آه ایچون بن سنی نکاح ایدر سن طاقسن دیسیدی مطلقه اولور بلکه
 اضافت بولندیغی ایچون (و بطله زوال المحل لا الملك) و تعلیق محاک زوالی ابطال ایدر ملک زوالی ابطال

الجز (فنجبر الثلاث يبطل تعليةها لا نجبر مادونها) پس ثلاثك تجبزي تملقني ابطال ايدر ثلاث مادونت
تجبزي تملقني ابطال الجز يعني فچنان اگر سن داره داخل اولورسك سن طالقسن ثلاثا بیدی و قبل ادخول
ثلاثا تطليق ایسیدی اندنصكره اول مرأه زوج آخره زوج ایدوب و زوج آخر اكا داخل اولوقدنصكره
زوج اوله رجوع ایسیدی پس اول مرأه داره داخل اولسیدی برشی واقع اولمز * زیرا جرا بوملك
طفقل یدرز برابطلقه ملك ایچون مانعه در * بر اظاها اولان حادث اولان شیک عدمیدرو عین ابادنه
منع ایچون عقد اولور و نفیده حل ایچون عقد اولور و فچنان جز آمزم ذکر ایلدی بكمز اولسیدی یعنی
بوملك طلقدری اولسیدی حالبو که محلیتی مبطل اولان ثلاثك تجبزی ایله اول طلقه فوت اولدی پس عین
باقی قائمدی اما فچنان زوج مرأه بی باقی قلسیدی ذکر اولناسك خلا فیدر * زیرا جرا تک محلی باقی اولغله جزاده
باقیدر و بونکله معلوم اولور که تحقیقا وقایدتک (و انتجبر يبطل التعاقب) قول الی اخره طلاق اوزره
مستسمحه دن خالی اولمز (و الفساض الشرط ان واذا واذا ما) و شرطک لفظی ان واذا واذا ما در (و کل)
و دخی کل لفظیدر بوکل لفظی حقیقه شرطک لدر * زیرا بوکل لفظی ولی ایدن اسمدر و شرط ایسه جزا اما اكا
منع اولان شیدر و جزا الفساضه متعلقدر لیکن بوکل لفظی شرطه الحاق اولندی فملک کلی ولی ایدن اسمه
تعلق اولدیغنی ایچون سنك (کل مرأه اتروجه افکذا) قولک کبی یعنی هر مرأه که بنانی تزوج ایلام بو بوله
اولسون دید بلك کبی (و کلا ومتی ومتی ما) و دخی الفساض شرط کل ومتی ومتی مادر (و فی کلا یعمل الیمن)
و بوکلا لفظنده عین فمحل اولور یعنی تعلیقک باطل اولسوله عین دخی باطل اولور (بعد الثلاث) طلاق ثلاث
وقوعندنصكره عین فمحل اولور یعنی فچنان زوج موطووه سنه هر نه زمان داره داخل اولورسك سن طالقسن
دیسیدی پس مرأه عدنده اوج کره داره داخل اولسیدی ثلاثا مطلقه اولور (فلابقع ان نکحها بعد آخر) پس
زوج اول مرأه بی زوج آخر دنصكره نکاح ایسیدی طلاق واقع اولمز اول مرأه داره داخل اولغله عینک باطل
اولدیغنی ایچون (الا اذا دخلت فی التزوج) الا فچنان کلا لفظی نفس تزوج اوزره داخل اولسیدی طلا
واقع اولور یعنی زوج مرأه به هر نه زمان سنی زوج ایدرسم سن طالقسن دی بکله پس اول مرأه فچنان ثلاثا
مطلقه اولسیدی و زوج آخر دنصكره بند زوج اولانی تزوج ایسیدی بو صورتده مطلقه اولور * زیرا کلا
لفظی افسالك عومن افاده ایدر تنکیم کل لفظی اسمناک عومنی افاده ایلدی کبی (و فیما و اها) حروف
شرطدن کلا دن غیر یستند (اذا وجد الشرط فی الملك یعمل الی جزاء) فچنان شرط ملکده بو انورسه عین
جزایه فمحل اولور یعنی عین باطل اولور و اوزر شه جزا مرتب اولور (و اذا فی غیره) و فچنان شرط ملک غیریده
بو انسیدی (یعمل لالیله) عین فمحل اولور لیکن جزایه فمحل اولور یعنی عین باطل اولور و اوزر شه جزا مرتب ایلمز
پس اگر زوج مرأه سنه اکر سن داره داخل اولورسك سن ثلاثا طالقسن دیسیدی و زوج مرأه بی داره داخل
مر ایدوب و ثلاث واقع اولماقی مر ایدایسیدی بونک حیله سی زوج اول مرأه بی و احده تطليق ایدر پس
عدتی دخی منقضیه اولور پس مرأه داره داخل اولور حتی عین باطل اولور و ثلاثه واقع اولر اندنصكره شه
زوج ایدر پس اگر مرأه داره داخل اولورسه برشی واقع اولمز عین باطل اولدیغنی ایچون وعدت منقضیه
اولوقدنصكره دیمم مباعث * زیرا اگر مرأه عدت ایچنده داخل اولورسه ثلاث واقع اولور (اختلافی وجود
الشرط فاقوله الا ان تبرهن) زوجله زوجله شرطک وجودنده اختلاف ایلسله دی قول زوجکدر الامکر
مرأه شاهد کتوب اثبات ایله * زیرا زوج اصل ایله متمسک اولدی اولکه عدم شرطدر و دخی زوج وقوع
طلاق و زوال ملکلی منکر اولدی و مرأه مدعه اولدیغنی ایچون (و فی شرط لا یعلم الا انها کان حضت فانت
طالق و فلان تصدقت فی حقه اقد) و بشرطه که بیلتمز الامر اهدن یلنور مثالی اکر سن حایض اولورسك سن
طالقسن و فلاه دخی یعنی ضررک دخی دیسیدی و مرأه دخی حایض اولدم دیسیدی اول مرأه با نکر کندو
حقتده تصدیق اولور و ضره سی حقتده تصدیق اولمز و قیاس ضره سی کبی مرأه نیک نفسی حقتده تصدیق
اولناسق ایدی * زیرا شرطدر مرأه شرطده تصدیق اولمز تنکیم دخواده تصدیق اولمز یعنی کبی و وجه
استحسان اولدر که تحقیقا مرأه نفسی حقتده امینه در * زیرا روث حص یلتمز ثلاث جهوشدن بیلنور پس
انک قول قبول بیلنور تنکیم طلاقه عدت حقتده و وطئده حل حقتده قولی قبول قلندیغنی کبی اکن مرأه

ضره سی حفته شاهد در باره که مرأه متهمه در ضره سی حفته قوی قبول قلتر * نهاده شرح طحاوین نقل اولدی بکه تحقیقا بتصدیق مرأه عمری اوزره جاری دکلدربلکه بتصدیق زوجی آنی بن حایض اولدم قولده تکذیب ایلدی بکی وقتده در و اما قچیان زوج آنی تصدیق ایلدی ایکسینکه اوزر ینده چبعسا طلاق واقع اولور (فحکم بالطلاق بعد المدم ثلاثه ایام من اولها) بس دمک اولندن اوج کوندنصرکه طلاقه حکم اولور یعنی قچیان مرأه دی کورسیدی طلاق اولماز حتی اوج کون مستمر اولدقده * زیرا اوج کوندن اسکده منقطع اولان دم حیض اولمز بس قچیان اوج کون تم اولسیدی حایض اولدیغی وقتدن طلاقه حکم ایدرز * مرأه ایدر امتداد ایله بلنور که تحقیقا دم رحمندرامدی ابتدادن حیض اولور (وبان حضرت حیضه تطلق اذا طهرت) یعنی قچیان زوج مرأه سنه آکر سن بر حیضه ایله حائض اولور سک سن طالق سن دیسیدی مرأه ظاهر اولدیغی وقتده مطلقه اولور * زیرا هاء هوز ایله حیضه حیضدن کامله اولانه دننور وانک کالی اتها سبیله در اتها ایسه طهر ایله در (وبان صمت بومانذا غربت) و زوج مرأه سنه آکر کون صائم اولور سک سن طالق سن دیسیدی مرأه صائم اولدیغی کینده شس غروب ابتد کده مرأه مطلقه اولور مر و ایدن شی * ایچونکه تحقیقا بوم فعل متمد مقارن اولسیدی آنکه بیاض نهار مر ادا اولور (بخلاف ان صمت) آکر سن صائم اولور سک دیوب بومادیسیدی ذکر اولانک خلا فیدر که ز رازوج معیار ایله تقدیر ایلدی حالی که صومر کینله بولندی اولکه امسا کدرودخی شرط ایله بولندی اولکه نهار و نیتدر (علق طلقه بولاده ذکر و طلقه تین باشی) یعنی زوج مرأه سنه قچیان اوغلان طوغر رسک سن واحد ایله طالق سن و قچیان فرطوغر رسک سن ایکی طلقه ایله طالق سن دیسیدی (فولده انها و ایلهم الا اول طلقه واحده قضاء و نین تنزها) پس مرأه نو آمین براوغلان بر فرطوغر سیدی حالی که فتعین اولده طوغر دیغی معلوم اولسیدی قضاء طلقه واحده ایله مطلقه اولور و احتیاطا ایکی طلقه ایله مطلقه اولور (وانقضت العده بالاخیر) عدت ایکی اولدک اخیری ایله منقضیه اولور * زیرا مرأه آکر غلامی اولو طوغر دی ایسه طلاق واحده واقع اولور وعدتی قزل و وضعیه منقضیه اولور بوندنصرکه طلقه اخیری واقع اولمز * زیرا وضع جاریه عدتک انقضاسی حالنده در و اکر مرأه قزی اولو طوغر دیسه ایکی طلقه واقع اولور و مرأه نک عدتی غلامک وضع ایله منقضیه اولور بوندنصرکه طلقه اخیری واقع اولمز مر و ایدن شی ایچونکه تحقیقا وضع جاریه عدتک انقضاسی حالنده در بوقتدر بر حالد و واحد واقع اولور و بر حالد ایکی واقع اولور بس نانه شک ایله وقع اولز امدی اولی اولان احتیاطا ایکی طلقه ایله اخذ ایلکدر حتی آکر زوج مرأه بی عیندن اول واحد تطایق ایلسیدی و زوج آخردن اول تزوج مر ادا ایلدی پس احوط اولان آنی تزوج ایلکدر جاریه نک ولادی اول اولق جواز ایچون (علق الثلاث بشین بقع الثلاثان وجد الثاني فی الملك) زوج ثلاثی ایکی شیشه تعاقب ایلسیدی اوج واقع اولور اکر شی * ثانی ملکه بولنور سه شرطک ایکسیده ملکه بولنغنه یا خودیا لکر شرط ثانی ملکه بولنغنه شامل اولور مثالی آکر زوج مرأه به سن زیده تکلم ایدر سک و بکره تکلم ایدر سک سن ثلاثا طالق سن دیگله پس مرأه باشه اولوب عدتی دخی منقضیه اولدقده زیده تکلم ایلسیدی ایدنصرکه زوجی اتی ینه تزوج ابتد کده مرأه بکره ده تکلم ایلسیدی اول مرأه ثلاثا طالقدر (والادلا) و اکر زوجک ثلاثی تعاقب ایلدی ایکی شی ملکه بولنور سه یا خود شی * اول بولوب شی * ثانی بولنور سه ثلاث واقع اولمز بواستثناء بولنور شامل اولور و بوا فعدر که ز راص کلامک صحتی متکلمک اهلیتی ایله در لکن ملک حال تعلیقده شرط قلندی استصحاب حال ایله جزا غالب الوجود اولون ایچون حتی عین صحیح اوله ودخی ذکر اولنان ملک شرطک تمامی قتنده شرط قلندی جزا نازل اولسون ایچون * ز اجزا نازل اولز الا ملکه نازل اولور و تعلیقده نزول جزا یننده اولان حال ایسه حال بقاء عیندر بس قیام ملکن استغنا اولندی * زیرا عینک بقامی عینک محلنده در اولکه ذمدر (علقه اوج) زوج ثلاثی (او مولی الامه العتق باوطه) یا خود جاریه نک دیسیدی عتی و طقه تعاقب ایلسیدی یعنی زوج مرأه سنه آکر سنی و طه ایدر سم سن ثلاثا طالق سن دیسیدی یا خود جاریه نک مولامی آکر بن سنی و طه ایدر سم سن حره سن دیسیدی (فالوج) بس حشفه بی ادخال ایدوب حتی ختس نین بر ینه ملتی اولسیدی مره مطلقه اولور و جاریه آزاد اولور

شرط بولند یعنی ایچون (وابت) و بعد ایلاج پرساعت مقداری اکانسیدی و ثلاث واقع اولدقدنصکره
 اخراج اتسیدی (فلا عقر به علیه) پس زوج و زره و چار بدنک مولاسی اوزره عقر لازم کلن یعنی مهر لازم کلن
 بعض دیدیکه عقر اجرت و طنک مقدار بدرزنا حلال اولن ممکن اولسیدی (ولم یصر به مهر اجسا فالرجی)
 ودخی زوج باشله طلاق رجعیده رجعت ایتمش اولن * نیرا جماع فرجی فرجه ادخالدر بوانسه بعد الطلاق
 و بعد العتیق بولندی * زیرا ادخال ایچون دوام یوقدر که حتی دوایمی ایچون حکم ابتدا اوله بواجلدن
 اگر بر کسنه بمن ایسه که دایه سنی آخوره ادخال ایلیله حالو که دایه سی اول آخوره در اول کسنه اول دایه بی
 اول آخوره امسا کله حاث اولر (بل بایلاجه ثانیاً) بلکه اولکیده یعنی طلاق ثلاثه زوج اوزره
 عقر واجب اولور و ثانیده یعنی طلاق رجعیده جماع اولور ثانیاً ایلاجی ایله حرمت ثابت اولدقدنصکره حقیقه
 انده جماع بولند یعنی ایچون لکن بمجاسک اتحاد بنده نظر ایله حد واجب اولر * و مقصود قضاء شهوتک وجود یدر
 پس قیچان شهبه ایچون حد متمتع اولدی ایسه مهر واجب اولدی * نیرا مهر شهبه ایله یله واجب اولور
 (قال انت طالق ان شاء الله متصل امانت قبل ذکر الشرط لم یقع) زوج مرأه سنه سن طالقسن ان شاء الله
 دیسیدی ان شاء الله متصل قلیچی اولد یعنی حالده یا خود شرطی ذکر کن مقدم مرأه فوت اولسیدی طلاق
 واقع اولن * اما اولکی به علت وجودی معلوم اولن شرطه تعلق صدر کلامی مغیر اولد یعنی ایچوندر بواجلدن
 مغیرک متصل اولسی شرط قلدی و اما ثانیکنک علی کلام استثنایه ایجاب اولدند چیعقد یعنی ایچوندر و موت
 مرأه موجب منافیدر مبطلی منافی دکلدن (وان مات وقع) و اگر زوج قبل الشرط فوت اولسیدی
 یعنی سن طالقسن دید که نصکره ان شاء الله بنده سن فوت اولسیدی طلاق واقع اولور * نیرا زوجک کلاننه
 شرط متصل اولدی (قال انت طالق ثلاثاً وثلاثان ان شاء الله اوانت حر و حر ان شاء الله طلق ثلاثاً و عتیق)
 زوج مرأه سنه طالقسن ثلاثاً و ثلاثان ان شاء الله دیسیدی یا خود عبده سن حر سن و حر سن ان شاء الله
 دیسیدی مرأه ثلاثاً مطلقه اولور و عبده آزاد اولور و اما من دیدیکه مرأه مطلقه اولور و عبده آزاد اولور * نیرا
 قومک کلام لرند کلامی تصحیح ایچون تکرار لری شایه در انک اوزر بنه حل اولور شرط اتصالی
 باطل اولور و اما اعظمک علی اولدر که تحقیقاً لفظ ثانی لغو در * نیرا اولکی ثلاثاً افاده ایلدیکه شیک فوقنده
 افاده ایگز و اوله فصل ایلد بیکچون لفظ ثانیکنک تأکید اولس ایچون دخی وجه یوقدر امدی معطوف یعنی
 لفظ ثانی شرطک لفظ اوله اتصالتدن متمتع یدر پس لفظ اولکله ثلاثاً در واقع اولور (کذا ان شاء الله انت
 طالق) کذلک زوجک مرأه سنه انشاء الله سن طالقسن قوتنده دخی حکم ذکر اولشان کیدر * نیرا
 بو کلام امام اعظم و امام محمد قننده تطلیقدر و ابو یوسف قننده تعلقدر امام ابو یوسف علی اولدر که تحقیقاً
 مبطل یعنی انشاء الله ایجاب به متقدر پس ایجابک حکمی باطن ایدر نسکیم تأخیر اولند قنده ابطل
 ایدر یکی کبی امدی طلاق واقع اولن * امام اعظم ایله امام محمدک علی تحقیقاً جعلتک ارتباطی ایچون
 موضوع اول انقادر چنان الغامتی اولسیدی ارتباط دخی متنی اولور پس انت طالق قول منجراً
 باقی اولور شرطک تأخیری بونک خلاقی اوزره در که نیرا بو تقدیرجه مغیر اولور صدر کلام انک اوزر بنه
 متوقف اولور (و یانت طالق بمشیتة الله اوبارادته اوبحبتة اوبرضاه لا) و زوجک مرأه سنه
 سن طالقسن الله ته ایلیک مشیتتی ایله یا خود ارادته یا خود محبتله یا خود رضاه سله دیسیدی مرأه مطلقه
 اولور * نیرا بو کلام اوزر بنه توقف اولنمان شیئه تعلقدر مثالی انشاء الله قولی کیکه نیرا بمشیتة الله ده
 اولان باه الصاق ایچوندر و تعلقده جزایی شرطه الصاقدر (واضافتها) و بو مشیتدن و مشیتک
 غیر بدن ذکر اولن الفاظک اضافتی (الی العبدتیک منه) عبده دن عبده تعلقدر (کان شاه فلان) مثالی
 فلان دیلر سه دیک کبی یا خود فلان مراد ایدر سه یا خود فلان محبت ایدر سه یا خود فلان رضای اولور سه دیک
 کبی پس مجاس اوزره اقتضار اولور پس اگر عبداتی مجلسده یا یوب و دیلر سه طلاق واقع اولور (و یا مره
 او حکمه او قضا به او اذنه او علمه او قدرته تعین) و زوجک مرأه سنه سن طالقسن اللهم امر یله دیسه یله یا خود
 حکمی ایله یا خود قضا سله یا خود علمی ایله یا خود قدرتله دیسیدی تعیندر بو نکه طلاق فی الحال واقع
 اولور (سواء ضیف الیه تعالی اوالی العبد) برادر کرک الله تعالی به اضاف ایسنوز یا خود عبده

اضافت اینسون* زیرا بونگ مثالی ابله عرفا تخمیر مر اداونور مثال سن طالقسن قاضینک حکم به ذمک
 کبی (وباللام) واکر زوج مرأه سنه حرف لام ابله سن طالقسن مشیة الله ایچون یاخود امری ایچون
 وحکمی ایچون دیسیدی الی آخره (یعنی فی النکل) یعنی وجوه عشره نکل کایسنده طلاق واقع اولور برادر
 کرک الله تعالی به اضافت اینسون یاخود عبده اضافت اینسون* زیرا لفظ لام تعلیل ایچوندر کانه زوج
 طلاق واقع قلبدی و تعلیل ابلدی مثال انت طالق لدخولک الدارقولی کبی یعنی سن طالقسن داره داخل
 اولدیغک ایچون دیمکرد (وایی) یعنی زوج مرأه سنه حرف فی ابله انت طالق فی مشیة الله دیسیدی یعنی
 سن طالقسن مشیة اللهده و امر اللهده وحکم اللهده دیسیدی الی آخره (فان اضافت الی الله تعالی لایقع)
 پس اکر زوج الله تعالی به اضافت ایدر سنه طلاق واقع اولمز وجوهک کایسنده* زیرا لفظ فی شرط معناسی
 اوزر به توقف اولمیسان شیة تعلیق اولور پس طلاق واقع اولمز (الافی العلم) لاسن طالقسن اللهک علنده
 قولنده طلاق واقع اولور* زیرا علم ذکر اولور و آنکله معلوم مر ادا اولور معلوم ایسه واقعدر و دخی علمک الله
 تعالی دین نفی رحاله صحیح اولمز* زیرا الله تعالی اولانی و اولیاتی بیلور پس امر موجوده تعلیق اولور
 و قدرته سؤال لازم کلر* زیرا بومقارمه مر اذ تقدیردر و حق تبارک و تعالی شیء تقدیر ایدر و شیء تقدیر ایتمز
 حتی اکر تقدیر ابله علی وفق الاراده تأثیر ایدر صفت مر ادا اولمیسیدی فی الحال واقع اولور (والی العبد صح تعلیکا
 فی الاربع الاول تعلیقاً فی غیرها) و اکر عبده مضاف قلسیدی تعلیق یونندن اولکله باقی فلان اتیسیدر حاصل کلام تحقیقاً الفاظ
 مجلس اوزره اقتضار اولور و غیر یسنده تعلیق یونندن اولکله باقی فلان اتیسیدر حاصل کلام تحقیقاً الفاظ
 عشره دن دردی تمکک ایچوندر اولکله مشیت و ارادت و محبت و رضادرو الی باقی تمکک ایچون دکلدر
 اولکله امر در حکم و قضا و اذن و علم و قدر تدر بوجه سی ایکی وجه اوزره در بالله تعالی به مضاف اولمدر
 یاخود عبده مضاف اولمدر و هر وجه اوچر وجه اوزره در یا ابله یاخود لامله یاخود فی ابله در (بانت طالق
 ثلاثاً ثلاثین یقع و احوده) زوجک مرأه سنه سن ثلاثاً لقسن الایکی دکل دیمکله طلقه و احوده واقع اولور
 (وبالواحدة ثمان) و سن ثلاثاً لقسن الواحدة دکل دیمکله ایکی طلاق واقع اولور (وبالاثلاث ثلاث) و سن
 طالقسن ثلاثاً الی ثلاثاً دکل دیمکله ثلاث واقع اولور زیرا استثنا بعد الاخراج باقی ابله تکلمدر پس
 استثنا نکل صحتک شرطی مستثناک و راستنده شی باقی فالمقدر آنکله تکلم اولمقی ایچون حتی سن طالقسن
 ثلاثاً ثلاثاً دکل دیسیدی ثلاثاً مطلقه اولور* زیرا تکلم ایلدیکی شیک جبهه سنی استثنا ایدوب بعد
 الاستثنا بر شی باقی قائدی که آنکله تکلم ایدر (لابان نکتھا علیک فهی طالق فکح علیھا فی عدة البان)
 یعنی زوج مرأه سنه اکر سن سنک اوزر بیکه اتی نکاح ایدر رسم اول نکاح ایلدیکم طالق قدر دیوب
 پس اول مرأه اوزره غدت باینده بر مرأه نکاح ایتمکله مرأه جدیده مطلقه اولر یعنی شول کس سنه که
 چقان تحتنده اولان مرأه سنه اکر سنک اوزر بیکه مرأه تزوج ایدر سن اول تزوج ایلدیکم مرأه
 طالقدر دیسیدی پس کند و ابله بیله اولانی تطایق ایدوب اول مرأه عدتمه ایکن بر مرأه آخری تزوج
 ایتسیدی اول مرأه جدیده مطلقه اولمز* زیرا شرط بولمندی زیر مرأه اولینک اوزر بینه تزوج نکل اوزر بینه
 فراشده اکامناز عه ایدوب و قسمه اکامناز ایدر کسسته در بو ایسه حال غدتده بولمندی (سأت الطلاق
 فقال انت طالق خمین تطلیقة فقلت ثلاث تکفینی فقال ثلاث لک و الباقی لصواحبک وله ثلاث نسوة
 غیرها تطایق المخاطبة ثلاثاً لا غیرها اصلاً) بر کسسته به مرأه سی طلاقدن سؤال ایتد که زوجی سن الی
 طلاقه طاقسن دیسیدی پس مرأه بکاوچی کفایت ایدر دیکه زوج دخی اوچی سنک ایچون و باقیسی
 صاحبه لک ایچوندر دیوب اول زوجک مرأه مخاطبه دن غیری اوج زوجده سی دخی اواسیدی مخاطبه
 ثلاثاً مطلقه اولور ایدن غیر بیسی اصلاً مطلقه اولمز واقعات صدر الشهدیده بوبله ذکر اولندی

باب طلاق القار

بویاب طلاق فارک باینده در (من غالب حاله الهلاک) شول کسسته که انک غالب حاله هلاک اوله من مبتدادر
 خبری کلجک قار بالطلاق قولیدر (کر یض بحر عن اقامة مصالحه خارج البيت) بیتک خارجنده مصلحتلر بینی
 اقامندن عاجز اولان مر بیض کبی پس یتنده مصالحتی قضا ایدوب حالوکه اشتکای ایدر اول کسسته

فار اولم * زیرا انسان آزاد اور اشتکان خالی اولم فول صحیح و در (وسن بارزرجلا) و دخی بخار بعده
 بر رجل ایله محارب اولان کسنه (اوقدم لیقتل بقصد ص اور جم) یا خود قضاصله قتل ایچون یا خود
 رجم ایچون تقدیم اولان کسنه * مشیخدن بعضی قچان قصاص ایچون تقدیم اولانسه فار اولم دیدی زیرا
 عفونندوب الیه در امارجم بونک خلایق اوزره در و اعتماد اولدر یعنی روایه متشه در بونی ز بلعی ذکر
 ایلدی (اورک سفینه فانسرت فبی علی لوح او اترسه السبع و بی فی فیه) یا خود سندیکی کمی
 پاره انوب بر لوح اوزره باقی قلان کسنه یا خود یرنجی حیوان آتی اخذ ایسوب اغرنده باقی قلان کسنه
 و دخی کوترم و مفلوح اولان کسنه مادامکه انک فلیبی و کوترم کی زیاده لکنه اوله مر بوض کیدر پس
 اگر قدیم اولوب زیادهدی ایسه اول کسنه صحیح کیدر طلاقده و غیر بیده (والمرأة فی جمیع ما ذکر کارجل)
 و مرأه دخی ذکر اولنان شیئرک جیبیسنده رجل کیدر حتی مرأه سب فرفته مباشرت ایسیدی خیاب
 بلوغ و خیار عتق کبی و دخی زوجنک اوغنه نمکین کبی و ارتداد کبی مرضدن و غیر بدن ذکر اولنان شیء
 انکچون حاصل اولدقدنصره زوج اکاوارث اولور فاره اولد یغچون بونی ز بلعی ذکر ایلدی و حامل
 اولان مرأه صحیحجه کیدر پس اگر آتی طلاق اخذ ایسیدی یعنی وضع حمل بوروسی طوتسیدی اول مرأه
 مر بوضه کیدر * زیرا نک هلاکی مادامکه اول بورو آتی اخذ ایتمد کچه غالب اولم کافیده بو یله ذکر اولندی
 (فار باطلاق) مبتدائک خبر یدر امدی ذکر اولنان کسنه ردن هر بری طلاقه فارد (و لا یستخبر عنه
 الابن اثنتا) و انک تبرعی صحیح اولم الاثنت مائندن صحیح اولور (و هو ابها یا بلراضها) پس اگر زوج
 مرأه سنک رضایی یوغینکن بر طلاق باین ایله تطلیق ایسیدی حتی مرأه یا بنا تطلیقه رضایی اولسیدی
 زوج فار اولم (و مات ولو بغير ما ذکر) و زوج فوت اولسیدی اگر چه کیم زوج مرضدن و مبارزیدن
 و بونلرک متلایدن غیر ایله قتل اولغله ده اولورسه یا خود مرض آخر ایله فوت اولورسده (و هی
 فی العدة ترث) حالبوکه مرأه عدتمده اولسیدی اول مرأه متوفایه مطلقا وارث اولور بو باین ایله مطلقه
 اولدقدن در و اما طلاق رجعیده پس اول مرأه متوفایه مطلقا وارث اولور یعنی کرک صحتمده و کرک مرضده
 تطایق ایسون قچان زوج مرأه نک عدتمده فوت اولورسه پینه ماده زوجت باقید اولدی ایچون * زیرا
 زوجیت زوجنک مرضی موتنده وارث اولسنه سبدر زیرا زوج ارثک ابطالنه قصد ایسیدی پس
 زوجنک قصدی اوزرینه رد اولندی زوج عملنی انقضاء عدت زمانه تأخیر ایسیده رد اولندی مرأه دن
 ضرری دفع ایچون بواجلدن زوجده مرأه به وارث اولور قچان مرأه فوت اولسیدی اما طلاق باین بونک
 خلایق اوزره در * زیرا سب اولکنه نکا حدر باینله زائل اولدی (کذا طالبة رجعی طقت ثلاثا)
 کذلک رجعی بدطالبه اولان ثلاثا تطلیق اولسنیدی وارث اولور * زیرا طلاق رجعی نکاچی ازله ایتمز
 بواجلدن زوج ایچون و طء حلال اولور و میراندن رجعی ایله محروم اولم و مرأه نک زوجنه سوئی ایله
 حقتک بطلاننه رضایی اولدی و کذلک زوج مرأه سنی طلقه واحده باشه ایله تطلیق ایسیدی حکم ذکر
 اولنان کیدر (و کذا مبایعة قبلت ابن زوجها) و کذلک باین ایله مطلقه اولان زوجنه زوجنک اوغنی
 تقبیل ایسیدی وارث اولور یعنی بر مر بوض کسنه مرأه سنی طلاق باینله تطلیق ایسیدی پس اول
 زوجنه زوجنک اوغنی تقبیل ایسیدی انک تقبیلی ارثی منع ایلم * زیرا بی زونت زوجنک باینله تطلیق ایله
 واقع اولدی مرأه نک تقبیلی ایله واقع اولدی تقبیل ایله باینه اولان بونک خلایق در زیرا تقبیل ایله باینه
 اولان مرأه وارث اولم (و کذا من لا عنها اولی منه هی) و کذلک مرض حائنه ملاحظه اولنان مرأه
 یا خود ایلا اولنان مرأه دخی وارث اولور * اما اول یعنی ملاحظه اولنان مرأه نک وارث اولسی پس زوج
 مرأه سنه قذف ایسیدی حالبوکه اول صحیح المزاج اولسیدی اندنصره مرضی حائنه ملاحظه
 ایسیدی اول مرأه وارث اولور و کذلک مرضی حائنه مرأه سنه قذف ایسیدی وارث اولور * زیرا
 لعان تطلیق طلاقه ملحقدر بر فعل ایله که مرأه به اول فعلدن لایدر نیکم عن قرب بیانی کلور * زیرا
 مرأه ایچون نفسندن عاری رفع ایتمک ایچون خصوصتمدن لایدر و اما ثانی یعنی ایلا به وارث اولسی پس
 زوج مرض موتنده درت ای مرأه به قرب اولساغله عین ایسیدی پس زوج اول مرأه به مدت کچمجه

قرب اولدی و بدونت واقع اولدی ائدن فوت اولدی مرأه وارث اولور (ولو آلی فی صحته و بابت به فی مر ضه لا)
 و اگر زوج صحتده ایلاء ایتسیدی و مرأه ایلائه زوجک مر ضنده بانه اوسیدی مرأه سی وارث اولور
 و اگر ایلاء مر ضنده اولدی ایسه وارث اولور * زیرا ایلاء و قاعدن خالیه دوت آیک کجه سیله تعلیقی
 طلاق بانه در اندی ایلاء و فوک کلسله تعلقه ملحق اولور ع: قرب بیانی کاور (بخلاف من فی صف
 القتل او حم او حبس نقصص او رجیم و حصر فار المطلقه حینذ لارث) الی آخر الکلام بخلاف الخ
 که بعض عجز قوائمه تعلقه قدرینی صف قتالده اولان من یا خود قصاص ایچون و یا رجیم ایچون حبس اولان
 یا خود محصره اولان کسنه ل ذکر اولنانک خلا فیدر که زیرا یونقدر جده مطلقه وارث اولور * زیرا یونلرده
 هلاک غالب دکادر (کذا المختصه) کذلک زوجک مر ضنده مختله اولان مرأه (و مخیره اختارت
 نفسها فیه) و دخی مخیره اولان مرأه که زوجک مر ضنده نفسی اختیار ایتسه اوله یونلردخی وارث اولور
 (و بن عطف ثلاثا بامر ها) و دخی شور کسته که مرأه سنی مرأه نک امر یله تطلیق یدوب اندنصره
 مرأه عدتمه ایکن فوت اوسیدی اول مرأه دخی وارث اولور * زیرا یومرأه حقیق باطل اولدسنه
 راضیه اولدی و تأخیری حتی ایچون اولدی (اولایئم صح) یا خود زوج مرأه نک امر نسر مر ضنده ثلاثا
 تطلیق یدوب اندنصره مر ضدن صحت یابوب اندنصره زوج عدتمه فوت اوسیدی اول مرأه دخی وارث
 اولور * زیرا اول زوج فار اولور زیرا وقتکه زوج مر ضدن صحت بولدی ایسه مشین اولدیکه تحقیق مومن
 مرض فوت دکادر بواجدن نک تبرعلری جمع مالندن اعتبار اولور و کذلک فچان زوج دینله اقرار
 ایتسیدی صحت داینلری مرض داینلری اوزره تقدیم اولور (تصادقا علی ثلث فی الصکفه و مضی العده)
 زوجه زوج بر برینی طلاق ثلاث اوزره و مضی عدت اوزره صحتده تصدیق ایسه لردی (او امانها بامر ها
 و اها) یا خود زوج مرأه نک امر یله مرأه بی بانه تطلیق یدوب اول مرأه ایچون ماله اقرار ایتسیدی
 (او اوصی فیه الاقل منه و من الارث) یا خود زوج وصیت ایتسیدی پس اول مرأه ایچون اول اقرار
 یدیبکی وارثدن اقل وارد یعنی زوج مرضی حالنده زوجه سنه بن سنی صحتده حالنده تطلیق ایلمه پس عدتک
 دخی مقضیه و لدی دیدکده مرأه دخی زوجنی تصدیق ایتسیدی اندنصره اول مرأه ایچون ماله اقرار
 ایتسیدی یا خود مرأه ایچون مال ایله وصیت ایتسیدی یا خود مرأه نک امر یله مرأه بی مر ضنده بانه تطلیق
 یدوب آنکچون مال اقرار ایتسیدی یا خود وصیت یدوب بعده فوت اوسیدی اول مرأه ایچون اقرار
 المذکی مادن و میراثدن اقل وارد (ذاعلق طلاقها بفعل اجنبی او بمجبی الوقت و التعلیق و الشرط
 فی مر صه) فچان زوج مرأه سنسک طلاقی بر اجنبینک فعلنه یا خود بروقت کلسنه تعلق ایتسیدی
 و تعلق و شرط اول زوجک مر ضنده اوسیدی (او بفعل نفسه و هما فی المرض) یا خود نفسک فعلنه
 تعاقب ایتسیدی و تعلق و شرط ایکسیده مر ضنده اوسیدی (او الشرط فقط فیه) یا خود بالکسر شرط
 مر ضنده اوسیدی (او بفعلها و لابدها) و هما فی المرض و الشرط) یا خود مرأه نک بر فعلنه تعلق
 ایتسیدیکه مرأه ایچون اول فعلدن لاید اوله و تعلق و شرط ایکسیده مرضی حالنده اوسیدی
 یا خود بالکسر شرط مر ضنده اوسیدی (ورث) اذ انک جوایدنر زوج فار اولدیغیچون اول مرأه وارث
 اولور (فی غیره الا) یعنی بو ذکر اولنان صورتلرک غیر یسنده مرأه وارث اولور بو تعلق و شرط و جوهرک
 کایسنده صحتده اولدیغی و فتمده در یا خود تعلق صحتده اولوب فچان فعل اجنبی به یا خود مجبی وقته تعلق
 ایلمدیکه و فتمده در یا خود کبیتله اولور سه اولسون فچان مرأه ایچون ائدن لاید اولان فعلنه تعلق ایتدیکی
 و فتمده در پس بو صورتلرده مرأه وارث اولور * معلوم اوسونکه بو مسئله دوت وجه اوزره در یا طلاق
 زمانک مجتهد تعاقب ایتکله یا خود فعل اجنبی به تعلق یا خود کسندو نفسی فعلنه تعلق یا خود مرأه نک
 فعلنه تعلق ایتکله در و بودرت وجهدن هر بری ایکی وجه اوزره در یا تعلق صحتده و شرط مر ضنده یا خود
 تعاقب و شرط ایکسیده مر ضنده اولمغه در اما ایکی اولکی وجهلر یعنی طلاق زمانک مجتهد یا خود فعل
 اجنبی به تعلق ایلمدیکه اگر تعاقب و شرط ایکسیده مر ضنده اولور سه مرأه وارث اولور زوج فار اولدیغیچون
 و کر تعلق صحتده و شرط مر ضنده اولور سه مرأه وارث اولور اما وجه ثالث اولکله زوج کسندو نفسک فعلنه

تعلق اولدی یکی مرأه وارث داورنه کیفیتله اولورسه اولسون شرط مر ضده بوئتورسه برابردر تعلق کرک
 صحتده اولسون کرک مر ضده اولسون و فعل دخی آنکچون بداواسن کرک کسه اولسون * ز برانزوج مرأه نیک
 حقی تعاقب و شرطله یاخود بالاکر شرطله ابطله قصد ایدیتی اولدی * ز بران شرطلچون علتده مشابعت
 واردر * ز بران مملک وجودی شرطک فتنده در پس زوج من وجه متعددی اولور مرأه نیک حفته صیانت بوئندن
 و زوجک اضطراری غیرک حقی ابطال ایلمز تنکیم حال اضطرارده یاخود ندیم حالده غیرک مالی اتلاف
 اینک کبی و اما وجه رابع اولکه طلاق مرأه نیک فعلنه تعلق ایلمی اگر اول تعلق اولان فعل مرأه ایچون
 بدایسه مطلقا مرأه وارث ایلمز برابدر کرک تعاقب و شرط مر ضده و کرک تعلق صحتده و شرط مر ضده اولسون
 * ز بران مرأه شرط مر ضده اولدی و شرط مر ضده اولور (ابانهانی مر ضده) زوج مرأه سنی
 مر ضی حالده طلاق باین ایله تعلق ایتسیدی حالبوکه اول مرأه زوجک مدخول ایلمسیدر (فصح فتنه)
 پس زوج مر ضدن صحت بولدقند نصکره فوت اولسیدی (او ابانها فارتیت فالت فتنه لمرث) یاخود
 زوج مرأه ای ابانه ابتدا کند نصکره مرأه مرته اولسیدی پس مرأه اسلامه کلد کده زوج فوت اولسیدی
 اول مرأه وارث اولمز * اما اولدیک عاتی صحت طلاقله موت یئنه نخل ایلدی کندن متین اولدیکه تحقیق زوج
 فاردکدر و اما ایکنجی به علت مرأه مرته اولغله ارئه اهلیتی باطل اولغله در * ز بران مرته رکعتیه وارث
 اوله من پس قچان مرأه بعده اسلامه کلد سیک عودی ممکن اولمز (قالها ن مر ضت فالت طاق ثلاثا
 کان فارا) زوج مرأه سنه اگر بن مر ض اولدم ایسه سن ثلاثا طاق سن دیسیدی زوج فار اولور حتی قچان
 مر ض اولوب اول مر ضده فوت اولسیدی مرأه وارث اولور (فالت زوجها المر بض طلقنی فطلقها ثلاثا
 ورثت) مرأه مر بض اولان زوجنه بی تعلق بله دبد کده زوج انی ثلاثا تعلق ایلمسیدی مرأه وارث اولور
 * ز برانی تعلق ایله دینک مداولی طلاق رجعتیک طابیدر رجعی به رض دن ثلاثه رض لازم کلز پس
 زوج طلاق ثلاثه کتورسدی زوج فار اولور و مرأه وارث اولور (قال آخر امأه تزوجها طلق ثلاثا
 فنزوج مرأه ثم اخری ثم ماتت الاخری عند الزوج فلا یصیر فارا ولا یرث) رکعتیه آخرده تزوج
 ایلدی کم مرأه ثلاثا طابیدر دیوب پس زوج بر مرأه تزوج ایدوب اند نصکره بر مرأه اخری دخی تزوج
 ایتسیدی اند نصکره اول زوج فوت اولسیدی اول مرأه اخری تزوج فتنده مطلقه اولور و زوج فار اولمز
 و مرأه اگا وارث اولمز امام اعظم فتنده و امامین فتنده زه جک موتی فتنده مطلقه اولور پس زوج فار اولوب
 مرأه اگا وارث اولور * زیرا آخریت محقق اولمز ابومرأه دنصکره بونک غیر مرأه تزوج اینکله محقق
 اولور بویسه محقق اولمز ازوجک موتیه محقق اولور و شرط عند موتیه محقق اولور پس اینک اوزرینه
 اقتصار اولور و امام اعظمک عاتی تحقیقا موت مع فردر و آخر یئله منصف اولمی شرطک وقتنددر
 امدی مستندا ثابت اولدی

باب الرجعة

بو باب طلاق رجعی بیانده در (هی استدامة الفم فی اعدن) رجعت عقد قائم عدتد دائم اولسیدر یعنی
 نکاح اولدیغی وجه اوزره ایقتسیدر مارامکه مرأه عدتده اوله * ز بران نکاح عدتده قائمدر حق سبحانه
 و تعالیک (فامسکوهن بهر ووف) قول شرعی ایچون * زیرا امساک قائمک دائم اولمفلغندن عسارنددر
 زانلک عاده سندن عبارت دکدرر پس رجعت شرعی و بقاء عدتک شرطی اوزره دلالت ایدر * ز بران
 استدامت اولمز الامادامکه مدت بابیه اولمه تصحوق اولور * زیرا ملک عدتد باقیدر عدتک اقتضاستد نصکره
 زانلدر (بحر ارجعت و یوجب حرمة المصاهرة) بن سکا مر اجعت ایندم دینک مثالی ایله ودخی
 حرمت مصاهره ایجاب ایدن شیشه وطندن و غیر بد زیمی بدون الاتزال شهوتله مس اینکله دخی بونک امثال
 اولمک کبی و فرج داخانه نظر کبی ایله هر اولدیگی وزر بوند شافینک حلالی واردر * ز بران شافی فتنده
 رجعت اولمز لاقوله اولور اینک فتنده قولله رجعت سندن اول وطه جائز اولمز (و یصح فیما دون الثلاث)
 و رجعت بر طاقه دن و ایکی طاقه دن ثلاث مادوننده صحیح اولور و بوجره ددر و جاربه دایکی حرمت ثلاث
 کیدر و تحقیق مرأه مر و ایتسیدی (وان است) اگر چه کیم مرأه رجعتن ابابدر سه ده صحیح

اولور * زیرا امساکه امر مطلقه نفی دیره شامل اولور یعنی طوعه وعدم طوعه شامل اولور (وندب
 اعلامها) زوجت مرأیه رجعتی اعلام ایلمی مندوب اولدی * زیرا زوج رجعتی مرأیه اعلام ایلمیه
 آزاد اولور مرأیه معصیتیه واقع اولور بر امر آه آزاد اولور زوج کتوبیه مراجع اولور و عدت منقضیه اولدی زعیله
 زوج آخره زوج ابودوب ثانی آتی وطء ابودوب پس مرأیه عاصیه اولور وشول زوج که مرأیه
 اعلامی تکلمه معصیتیه او غارتدی کنه اکار اولور ولیکن بونک بیله اگر زوج اعلام ایلمیه در رجعت صحیح اولور
 * زیرا رجعت فائمی دائم قلمقدر و انشاء دکلدر امدی رجعتله حقتک خالصه متصرف اولدی وانسانک حق
 خالصنده تصرفی غیرک علمنه متوقف اولور * کرسؤال اولور سه که مرأیه علمی اولیجی نه کیفیتله عاصیه اولور *
 جواب و بیلدیکه قچان مرأیه بفرسؤال زوج ایلمی تحقیق ثبوتی ترکایتدی امدی معصیتیه واقعه اولدی *
 زیرا تقصیر مرأیه جهنتدن کلدی (والاشهاد) ودخی رجعتی اشهاد دخی مندوب اولدی اعلام کبی
 بوشهاد نیجا حددن و تهمت موقبلنده وقوعدن احترازدر * زیرا ناس اول زوجی مطلق بیلدیر پس
 مرأیه بیله اولور سه متهم اولور و اگر اشهاد اولمسه اول تهمت صحیح اولور (وعدم دخوله علیها
 بلاذنها) لم بقصد الرجعة) ودخی ذکر اولنان کبی رجعتی قصد ایلمیه مرأیه تکذیب مرأیه اوزره داخل
 اولمسه سیده مندوب اولدی یعنی مرأیه اوزرته دخولی ندا ایله یاخود او کسر مکله یاخود نعل صوئله اعلام
 ایلمیه تا کیم مرأیه حاضرکله یعنی مرأیه اوزرته دخولی ندا ایله اعلام ایلمیه که اول دخوله زوجک نظری
 حلال اولمان شیئیه واقع اولسون ایچون * زیرا مرأیه فی الجمله مطلقه در (ادعی بعد العده الرجعة فیها
 ان صدقته فرجعة) زوج بعد العده عدت ایچنده رجعت ادعا ایلمی اکر مرأیه زوجی تصدیق ایدرسه
 رجعت صحیح اولور * زیرا نکاح زوجینک بر بر بینه تصدیق لری ایله ثابت اولور پس رجعتک ثابت اولسی
 باطریق اولی در (وان کذب فلا) و اگر زوجک رجعت ادعاسی مرأیه تکذیب ایدرسه رجعت اولور *
 زیرا زوج مدعیدر انکچون بینه بوق و فی الحال انشاء شده مالک اولور پس مرأیه منکره در امدی قول
 منکرک قولدر (ولایمن علیها) حالوکه مرأیه اوزره عینده لازم کلز کتاب دعواده کلجک علت ایچونکه
 تحقیقا رجعت انده عین اولمان اشیا ندر (کافی راجعتک) تکمیلن سکا مرأجهت ایتم قوائده رجعتیه
 اولدیغی کبی قچان بن سکا مرأجهت ایتم دیوب انشاء مرأیه ایلمی (فقلت بحیثیه مضمت عدتی)
 مرأیه زوجی ایچون جواب و بریحی اولدیغی حالده بنم عدم کچدی دیلمی * زیرا بوجو رجعتی انقضاعت حالتده
 مضافه ایلمی امدی بوجعت صحیح اولور و بوقعدر که زیرا زوجها اخباره امینه در امدی قولینک
 قبولی واجب اولدی پس قچان مرأیه اخبار اولمسی بواخبار انقضاعت سبی اوزره دلالت ایدر و انقضاعت
 اقرب احوالی زوجک بن سکا مرأجهت ایتم قولنک حالدر امدی انقضاعت عدته مقارن اولوب رجعت
 صحیح اولور اما مرأیه سکوت ایلمی اندنصکره انقضاط ایله اخبار اولمسی بوجلاف اوزره در * زیرا انده
 اقرب احوال حال سکوتدر پس سکوت رجوع اولور (وکافی زوج امة اخبر بعدها بالرجعة و صدقه
 سیدها و کذبته) ودخی بر چاریه نیک زوجنده اولدیغی کبی که اول چاریه نیک زوجی عدتدنصکره رجعتله
 اخبار ایلمی کده چاریه نیک سیدی اول زوجی تصدیق ایلمی بوجاریه تکذیب ایلمی پس تحقیقا قول چاریه
 ایچوندر * زیرا رجعتک صحیح عقدک قیامی اوزره بنادر عدته ایسه قول بقائه جهنتدن و انقضاعت جهنتدن
 زوجیه نکدر امدی اوزر بینه بنا اولنان شیده انک کبیدر (اوقات مضت وانکار) یاخود چاریه بنم
 عدم کچدی دیدکده زوجی و چاریه نیک سیدی انکار ایلمی لردی پس تحقیقا قول چاریه ایچوندر * زیرا
 چاریه کتوباشنئی یک بیلور (تقطع اذا طهرت من الحيض الاخر اثمرة) قچان مرأیه عدته حیض
 ناشدن اون کونده طاهره اولمسی عدت منقضیه اولور (وان لم تغسل) اکر چه مرأیه غسل ایلمیه ده
 حتی بعد الانقطاع وقتدن اغتسال ممکن اولوب وصوله ایچون نحر بمه ایله حک مقدری باقی قالسیدی پس
 اولقدری کتد که مرأیه نیک طهارتیه حکم اولور * زیرا حیض اوزن کون اوزره زیاده اولور پس
 مجرد انقطاعه مرأیه نیک حیضدن خروجی ایله تیقن جهنتدن عدت منقضیه اولدی و رجعت دخی منقطع
 اولدی (ولا قلا) و حیضدن اون کوندن اقلده طاهره اولمسی عدت منقطع اولور (حتی تغسل

او بعضی وقت صلوة او تیمم و تصلی) یعنی عدت منقطه اولز حتی مرأه غسل ابتدا کچد یا خود بروقت صلوة
کچمد کچد یا خود تیمم ابله بر صلوة مکنو به یا خود تطوع قبله حتی قدر کچمد کچد * زیرا حیض عشره ماده و ننده
منقطع اوستیدی دیک عودیند محتمل اولور مرأه * نك حیضدن خر و چند تن حاصل اولر امدی اول دم حیض
اولور * زیرا مدت اقتسال حیضدن در چقان ایامی عشره دن اقل اولور سه * پس اغتسال انقطاع می تا کید
ایدیجی اولور کذلک وقت صلاک کچمد * زیرا صلاک وقتنک کچمد سیله صلاک ذممنده دین اولور ووا احکام
ظاهر اندندر * زیرا صلاک دین اولز الا حیضدن ظاهره اوزره دین اولور و چقان ظاهره اولدقد نصکره
ما به قادره اولسه و ایامی دخی عشره نك مادونی اولسه پس اول مرأه تیمم ایدوب نمازی قبله * پس رجعت
منقطه اولور * زیرا نك طهارت نه حکم ایدرز صلاتی تیمم ابله نجو یر ایلدیکمز حیثیله (نسبت غسل
عضو راجع) مرأه * بر عضو کاملنک غاسنی اونئیدی * مثلاً یدر ورجل کچی زوج مراجع اولور (ومادونه لا)
و عضو کالک مادونک غاسنی اونئیدی مثلاً اصبع کچی زوج مراجع اولور * بواستحساندرو عضو کاملده
قیاس رجعت باقی فالماقی ایدی * زیرا مرأه اکثر بدنی غسل ایتدی و عضو کالک ما دونده قیاس
حق رجعت باقی فالماقی ایدی * زیرا اجنابت و حیضک حکمی مجزی قبول ایلان شیدندر و وجه استحسان
اولکه فرق در تحقیق اعضو کالک مادونی قلیتی ایچون جفاف اکاسرعت ایدر ما * اکا واصل اولدقد نصکره
امدی مانک اکا واصل اولما می متیق اولز * پس بوجه دن رجعت منقطه اولدی و زوج حلال اولز
دیدک کدر رجعت و ژر وجوده احتیاطی اخذ ایلک بوندن * عضو کالک بونک خلاقی اوزره در کز یر اعضو کالک
جفاف سرعت ایدر * مر و عاداتان دن غافل اولنر امدی بوایکسنگ ماینتی تفریق ایلدک (طلاق حامله
منسکرا وطنها فراجعهها فولدت لافل المده سحت) رکسته نك حامل مرأه سی اولوب وطنی منسکر
اولد یعنی حالده تطبیق ایدوب عقیده اولر ورجل اول مرأه به مراجعت ایتسیدی * پس مرأه اقل مده حلاله
برولد کتور سیدی اول رجعت صحیح اولدی یعنی بر رجل مرأه * حاملتی تطبیق و وطنی انکار ایتسیدی
اند نصکره اولر ورجل اول مرأه به مراجعت ایتسیدی اند نصکره وقت نکاح دن اقل مده حلاله اول مرأه
ولد کتور سیدی اولر ورجل رجعتی صحیح اولور و نك وطنی انکارینه اعتبار یوقدر * زیرا شرع اولدی فراش
ایچون قلمله اولر ورجلی تکذیب ایدر بوجو عبارت و قایه نك و کتورک عبارتدن احسندر * زیرا انلک عبارتی
مسامحه دن خالی دکلدر بونی صدر الشریعه ذکر ایلدی (وطیق من ولدت قبله منکر اوطنها فله ارجعه) یعنی
بر ورجل مرأه سی مده جلدن اقلده ولد کتور و طلاق دن اول مرأه نك وطنی منکر اولد یعنی حالده تطبیق
ایتسیدی اولر ورجل ایچون رجعت وارد و نك وطنی انکارینه اعتبار یوقدر هر و ایدن عات ایچونکه
تحقیق شرع آتی تکذیب ایلدی (واں خلاصها فانکر فلا) و اگر اولر ورجل اول مرأه ابله خلوت صحیح ابله
خالی اولوب * پس وطنی انکار ایتدی ابله اول مرأه به رجعتی صحیح اولز * زیرا اولر ورجل وطنی انکار ایتدی
حالبو که شرع آتی تکذیب ایلدی * پس اول انکاری کید و اوزرینه حجت اولدی (فان طلقها) یعنی اگر زوج
مرأه ابله بیله خلوت صحیح ایدوب و مرأه نك وطنی انکار د نصکره تطبیق ایدوب (فراجعهها) پس
عقیده زوج مرأه به مراجعت ایتسیدی (فولدت لافل من سنتین سحت) پس اول مرأه ایکی سنه دن
اقلده ولد کتور سیدی اول رجعت صحیح اولدی * زیرا تحقیق اول مرأه وقت طلاق دن ایکی سنه دن اقلده
ولد کتور سیدی اول ولدک نسبی ثابت اولور * زیرا مرأه انقضاء عدت ابله مفره اولدی و ولد مرأه نك بطنده
بومدنده باقی فالدی امدی زوجی قبل الطلاق و ط ایدمیجی قلمدن لاید اولدی بوخسه طلاق دن نصکره دکل
* زیرا زوجی اگر قبل الطلاق واطه اولسیدی نفس طلاقه ملک زائل اولوب بعد الطلاق واطه اولور * پس
مسئک فعلی حرام دن صیانت واجب اولور * پس قیام قبل الطلاق واطه * قنسیدی رجعت صحیح اولور
(قال اذا ولدت فانت طالق فولدت ولدا ثم آخر بیطین فهو رجعه) * رکسته مرأه سنه چقان ولد کتور دیکده
طاقسن * پس اول مرأه برولد کتور و اند نصکره برولد آخر دخی ایکی بطنده کتور سیدی رجعتدر * ایکی
بطنه مراد ایکی ولادتک ماینده الی آی یا خود دخی زیاده اولمقدر اما چقان الی آبدن اقل اولسیدی بطن
واحد دن اولور و رجعتک شوتنه باعث * زیرا مرأه اولاده اولی ابله مطلقه اولدی بوند نصکره ولاده نایه زوجک

مرأه اولاد اوليد نصكر رجعتند لالت ابتد و طه حلال اولسون ايجون اما قچان ولادت بطن واحد ايله اولسيدي رجعت ثابت اولمزدى * زيرا ولد ثابتيك علوقى ولادة اوليدر اول اولوردى (وگنا ولدت و وادنت ثلاثه بطون بقع ثلاث) و زوج مرأه سته هر نه زمان ولدكتور ديكده سن طالقسن ديسيدى * پس اول مرأه اوج بطنه اوج ولدكتور سيدى طلاق ثلاث واقع اولور (والثاني والثالث رجعة) و ولد ثاني وثالث رجعتدر * زير مرأه ولد اول ايله مطلقه اولدى و معتده اولدى و ولد ثاني ايله زوج طلاق اولده مراجع اولدى * زيرا علوقى عدته حادث و طئه تحديث قبلور امر مسلمى صلاح اوزره حل جهنندن و مرأه ولد ثاني ايله ثابته مطلقه اولدى * زير ايمىن كماله عقد اولدى و ولد ثابته زوج طلاق ثابته مراجع اولدى مرورايدن علت ايجون و مرأه ولد ثابته اوج طلاقه مطلقه اولدى (فتعد بالحيض) پس مرأه حيله معتده اولور * زير مرأه غير حاملدر ذوات افرادن اولفله طلاق وقوعى و فتندن معتده اولور (الرجعى) يعنى نوع طلاقدن طلاق رجعى (لا يحرم الوطء) و طئى حرام ابلز اصل نكاح باقى اولديغى ايجون * نكحيم مرورايدنى حتى زوج و طء ابدى عقره غريم اولز عقر شهبه ايله اولان و طئك اجريندر و شافعى و طئى حرامدر حتى عقره غريم اولوردى (و مطلقه) يعنى طلاق رجعى ايله مطلقه اولان مرأه (تزين) زينتور زوج انك رجعتنه راغب اولسون ايجون (ولايسافر بها بلا شهاده على رجعتها) و زوج انكاه يله مسافر اوله مز رجعتى اوزره اشهاد ايتد كجه حتى سبحانه و تعاليك (لا تخرجوهن من بيوتهن) قول شرع ايجون بؤ آيه كرمه طلاقى رجعتدن معتده رجعتنه نازل اولدى حتى تعاليك (فاذا طلقتم النساء) قول شرع بئتك سياتى ايجون و طلاقك صريحى بالا جماع رجعتدر (بئتك ميسانه بلا ثلاث) فى العدة و بعدها) و زوج بلا ثلاث بائنا مطلقه سنى عدته و عدتد نصكره نكاح ايدر * زير احمليتك حلى باقيدر * زيرا حلك زوالى طلاق ثلاث ايله معلقدر * پس زوال حل طلاق ثلاثه دن اول معدم او اور و عدتد شريك منعى اشتباه نسب ايجوندر حالو كه زوجك حقتده اشتباه نسب بو قدر (لامطلقه بها) زوج ثلاث ايله مطلقه سنى عدته نكاح ايله من (لوحرة) اگر مرأه حره ايسه (و بالثنتين لوامة حتى بطنها غيره) و اگر مرأه جاريه ايسه ايكي ايله مطلقه اولدقده عدته نكاح ايله من حتى حره اولسون جاربه اولسون زوجك غيرى آتى نكاح ابدوب و طء ايتد كجه حتى تبارك و تعاليك (فان طلقها فلا تحل حتى تنكح زوجا غيره) قول شرع ايجون * پس آيه كريمه ده اولان طلاقدن مراد مطلقه ناله درو جاربه ايكى طاقه حره ده ثلاث كيدر * زيرا رقى حمليتك حلى ايجون تصيف ايديجيدر تعريف اولدقنى اوزره و آيتده اولان نكاح عقد اوزره حل اولدى و وطئك زورى حديث مشهور ايله ثابت اولدى كتاب اوزره زياده بو حديثه تجوز اولور اولكه حديث عسبله در و بو بحث كتب اصولده تحقيق اولدى بعون الله تعالى و توفيقه مرات شرحنده و تلويح حاشيه زنده بونك اوزرينه زياده ايله واضح قلدق (ولو امرها) و اول غير كرسه مرأه اوق اولسون يعنى بالغ اولسون * زيرا مرأه تحليلده بالغ كيدر زير اشرط اولان ابلجدر انزال دكلدر ابلج ايسه مرأه قده موجوددر (بنكاح صحيح) باطنها قولنه متعلقدر يعنى حتى نكاح صحيح ايله و طء ايتد كجه (و بعضى عدته) يطنها اوزره عطفدر يعنى زوج ثابتيك عدتى كجه كجه (لاسدھا) غير اوزره عطفدر يعنى جاريه نك سبدنك و طئى بحال اولر يعنى جاريه حله اولمش اولر ملك نكاحك تحليل ايجون نصله تعيين اولديغى ايجون (و كره بشرط الخليل وان حلت الاول) و زوج ثابتيك نكاحى تحليل شرطيله اولقى مكروه اولدى اگر چه كيم زوج اول ايجون حلال اولور سه ده * زوج ثاني مرأه بن سنى حله ايتك ايجون تزوج ايلدم ديمكاه يا خود مرأه نك و كبلى بن سكا حله اولقى ايجون واردم ديمكاه نكاح اولتى مكروه اولدى اما اگر زوج ثاني و مرأه قبلزنده حله بنى مضمر قيسه لعامة مشايخ فتنده مكروه اولز (و يهدم الزوج الثاني ما دون الثلاث ايضا) و زوج ثاني طلاق ثلاث مادونى ابطال ايدر يعنى بر طلاق و ايكي طلاق حكم ثلاثى ابطال ايلديكى كچى يعنى بر حره بر تطلقه ايله يا خود ايكي تطلقه ايله مطلقه اوسه و عدتى دخى كجه مش اوسه و زوج آخر تزوج ايدوب ايد نصكره زوج اولدك كسه اوج تطلقه ايله عود ايدر و زوج ثاني حرمتد خفيفه دن ثلاث مادونك حكمى ابطال ايدر

تکیم حرمة غلبه دن ثلاث حکمی ابطال الیدیکی کی امام اعظم ابله ابو یوسف فتنده و امام محمد و امام زفر و شافعی فتنده مادون ثلاثی ابطال ایلز و بوی بحث ذکر اولنسان ایکی کتبه . مستوفی ذکر اولنمندر (مطلعه ثلاث اخبرت بعضی العدتین) طلاق ثلاث ابله مطلقه اولن من اهل زوج اولدن و زوج نایدن ایکی عدتک کچمسبله خبرو رسیدی (والمدة تحتلها) ایکی عدتک کچمسبله نیتل اولور مدنده خبرو رسیدی و عن قرب عدتک کچمسبله بیاتی باب عدتک آخرنده کاور که تحفة عدتک کچمسبله حیلده در و تصدیق اولناتک اقلی امام اعظم فتنده ایکی آی و امامین فتنده او توظفوز کوندر (له تصدیقها ان ظن صدقها) زوج اول ایچون من اهل تصدیق جائز اولور کر ظن غالبی من اهل صدق اولور سه . زیرا نکاح باعمالا تندر عند الخول بضع مقدم اولد یغیچون یا خود دیاتانندر حدک کانه ای اولد یغیچون و قول واحد ایکی بسته دخی مقولدر والله اعلم

باب الایلاء

بویاب ایلاتک احکامی بیاننده در (هو) بویابله لغت جهتمدن مطلع امین معنا سنه در و شرعا (حلف علی زک قربانها مدته) من اهل نک قربانیک یعنی وطنک مدته ایلاده ترکی اوزره یئیندر * و بویابلیک حکمی طلقه بیاننده در کزوج بار اولور سه و اگر حائث اولور سه کفارت و جزادر (واقفها للبرة اربعة اشهر و لامة شهران) و ایلاتک اقل مدتی حره ایچون درت آیدر و جاربها ایچون ایکی آیدر و آنر مدته خدی و قدر * پس زوج ایکی اقل اقلی اوزره عین اینسیدی ایلاده بوقدر یعنی زوج من اهل الله حقیچون بن سکا ایکی آی یا خود اوچ آی قریب اولم دیملکه ایلاده بوقدر (فلو قال والله لا قربک الا اقر بک اربعة اشهر) پس کزوج الله حقیچون بن سکا قریب اولم دیسیدی یا خود بن سکا درت آی قریب اولم دیسیدی عین اول مؤ بدو ثانی موقدر (اون قریبک فعلی حج او حیوه) یا خود زوج اگر بن سکا قریب اولور سه حج بنم اوزریمه اولسون یا خود حج مثالی صوم و یا صدقه اوزریمه اولسون دیسیدی (اوقات طالق) یا خود اگر بن سکا قریب اولور سه سن طالقسن دیسیدی (او عبده حر) یا خود اگر بن سکا قریب اولور سه عینم حر اولسون دیسیدی (فان قریبها فی المدته حث) پس اگر خالف مدته ایلاده من اهل به قریبان ایدر سه حائث اولور * پس قیام حائث اولسیدی (فی الحلف بالله و جب الکفارة) حلف بالله ده حائث اولور سه کفارت واجب اولور (و فی غیره الجزاء) و حلف بالله غیر بیده جزاء واجب اولور (وسقط الایلاء) و ایلاده ساقط اولور (والا) یعنی من اهل به قریب اولور سه (بانت وسقط الحلف الموت) من اهل طلقه واحد ابله بیاننده اولور * پس اگر عین درت آی موقت اولور سه و من اهل به قریبده اولور سه طلقه واحد ابله بیاننده اولور و عین ساقط اولور حتی زوج آتی نکاح ایسه و بوندنصره درت آی قریب اولسه من اهل بیاننده اولور (لا مؤبد) یعنی عین مؤبد ساقط اولور مصنف بونک اوزریمه نغریع ایدوب (فلو نکحها ثانیاً و نکحها و مضت المدتان بلاقی بمانت ناخر بین) دبدی * پس اگر زوج عین مؤبدده من اهل بی ثانیاً و نکاح اینسیدی و مدتلی دخی بلاقی کچمسیدی اخر یدله بیاننده اولور دبدی یعنی عین مؤبد ساقط اولور * پس اگر ثانیاً نکاح اینسیدی و درت آی من اهل به قریب اولسیدی ثانیاً بیاننده اولور اندنصره بیته نکاح ایدوب درت آی قریب اولسیدی ثانیاً بیاننده اولور (فان نکحها بعد زوج آخر) پس اگر زوج اول مر اهل بی زوج آخر دنصره بیته نکاح اینسیدی (لم تطلق) یعنی ایلاده باقی فالز (فان وطنها) پس اگر زوج اول مر اهل بی وطء ایدر سه (کفر) عین باقی اولفله کفارت ایدر اگر عین من اهل نک طلاق ایله ایسه و اگر طلاق ایله ایسه عین باقی فالز بیاید بیک شئی ایچو . که تحقیقاً ثلاث تجبیری تعلیقی ابطال ایدر (فوله و لله لا قربک شهرین و شهرین بعد شهرین الشهرین ایلاده) زوجک الله حقیچون بن سکا ایکی آی قریب اولم و بوی ایکی آیدنصره ایکی آی دخی قریب اولم دبدی ایلادر * زیرا زوج ایکی قولک یعنی حرف جمع ابله جمع ایلسدی * پس زوج قول جمع لفظیله جمع ایبتش کی اولدی امدی مدت محقق اولدی (لا فوله بعد يوم و لله لا قربک شهرین بعد شهرین بن الاوین) و زوجک الله حقیچون بن سکا ایکی آی قریب اولم و شهرین اوینده برکونصره ایکی آی دخی قریب اولم دیسه ایلاده اولر * زیرا زوج وقتا که شهرین اولین ابله شهرین آخرینک یعنی بویله فصل ایدر ایسه مدته ایلاده

تکمل اولمش اولمز اولکه درت آپدر (و کذا والله لا اقر بک سنة الیوم) و كذلك زوجک مرأه سنه
الله حقیقون بن سکا پرسنده قریب اولم الابرکون قریب اولورم دیمسیله ایلاء اولمز * زیرا مستثنا یوم
منکر در * پس زوج حالفا ایچون قنغی کون دیلرسه اول کوئی مستثنا قلیق وارددر * پس زوج اوزره ایام
سنه دن برکون مرور ایلز الاول کوئی مستثنا قلیق مکندر و كذلك قچان الله حقیقون بن سکا پرسنده
قریب اولم الابرکون که اول کونده سکا قریب اولورم دیمسیله ایلاء ایتمش اولمز * زیرا مرأه به انده قریب
اولدیغی کونک کلیسنی استثنا ایتمدی * پس ایذا ممنوع اولق تصور اولمز و اگر زوج مرأه به برکون قریب
اولدقده سنه دن درت آبی باقی قالسه یاخود دخی زیاده باقی قالسه ایلا ایتمش اولور استثنا ساقط اولوب مدت
باقی قالدیغیچون * زیرا ایوم مستثنا وقتاکه کچدی ایسه حالفه مرأه نك وطی * ممکن اولمز الا کفارتله اولور
(وقوله بالصبره والله لا ادخل کوفه وامرأه بها) و كذلك حالف بصبره ده ایکن الله حقیقون بن کوفه به
داخل اولم دیمسیله امرأه سی کوفه ده اولدیغی حالده ایلا اولمز رشعی * لازم کلک سزین مرأه بی کوفه دن اخراج
ایتمکه زوجک قریبانی یعنی زوجہ سنی وطی * ممکن اولدیغیچون (الرجوعیه کالزوجه فیسه) طلاق
رجعی ایله مطلقه اولان مرأه ایلاء حقتده زوجہ کیدر یتهماده زوجیت باقیه اولدیغیچون نتکیم
مرور ایتمدی (لا ایسنة واجبیه نیکه هابعدہ) طلاق باین ایله مطلقه اولان مرأه ایلاء حقتده زوجہ کبی
دکلدر و ایلا دنصکره نکاح ایلمدی مرأه اجنبیه دخی ایلا حقتده زوجہ کبی دکلدر * زیرا ایلا بو ایکیسی
حقتده تصور اولمز * زیرا ایلا نکاحی محل نص کریمله بزم نسال میزدن اولان مرأه * میانه و باجنبیه اولان
مرأه ایسه نص کریم ایله محللی اولان نسال دن دکلدر * پس طلاق ایچون موجب اولور ایلا منعقد اولمز حتی اگر
زوج ایلا دنصکره * میانه یاخود اجنبیه بی تزوج ایتمدی ایلاء ایتمش اولمز و بونک تخفیف اولدر که تخفیفما
ایلاء زمانک کچمسیله تعلق طلاق منزله سنه در * پس صحیح اولمز الا ملکده صحیح اولور یاخود ملکه مضاف
اولانده او ورتکیم سبقت ایتمدی که اگر بن سنی تزوج ایدرسم * پس الله حقیقون بن سکا قریب اولم دیمکله
حالبو که ملک بولمندی و اگر حالف اول مرأه بی بعد التکاح وطء ایدرسه یمنندن کفارت ایدر * زیرا یمن
حالت اولدقده کفارتک وجوبی حقتده منعقد اولدی (یجز عن الوطء لمرض باحدهما) مولی اولان
کسته کسندیک یاخود مرأه نك مرضی ایچون وطن دن عاجز اولسیدی (اوصفرها) یاخود مرأه نك
صغیره اولسیچون (اورفقها) یاخود مرأه نك ارضاق اولسیچون (اولسافه اربعة اشهر یتهمافه به
قوله فئت الیها) یاخود ایکیسی یتنده درت آیلق مسافه اولسیچون * پس زوجک ایلا دن رجوعی
بن ایلا دن رجوع ایتمدم دیمسیدر امدی بو کچد کد نصکره مرأه مطلقه اولمز اولکه زوجک عاجز
اولسیدر (وان قدر فی المدة ففیو الوطء) و اگر زوج مدت ایلا ده جماعه قادر اولورسه انک ایلا دن
رجوعی وطئدر * زیرا اسانله ایلا دن رجوع ایلا دن جماعله رجوعک خلفیدر * پس قچان بدل ایله مقصود
حاصل اولزدن اول اصل اوزره قادر اولسیدی بدل باطل اولور مثال مییم اولان کسسته نك مانی کورد که
یتیمی باطل اولدیغی کبی (قوله انت علی حرام ایلاء ان نوى التحريم اولم بنوشیا) زوجک مرأه سنه سن بنم
اوزریمه حرام سن دیمی ایلا در اگر نحریمه نیت ایدرسه یاخود رشیده نیت ایتمسه * زیرا اولفظ مجملدر امدی
جملاک بیانی لازم کلدی * پس اگر زوج بنو و کلامله یمن مراد ایلمدم دیرسه یاخود بونکله بن رشعی * مراد ایلمدم
دیرسه یمن اولور بو کلامله ایلاء ایتمش اولور * زیرا احلالک نحریمی یمندر (وظهار ان نواه) ایلاء اوزره
صطفدر اگر ظاهره نیت ایدرسه ظاهره اولور * زیرا ظاهره حرمت وارد * پس اگر ظاهره نیت ایتمسه
ظاهره صحیح اولور * زیرا زوجک قولی اکاده محتمل اولور و امام محمد قننده ظاهره اولمز ظاهره رکعی
بولمدیغیچون اولکه محتمل اولان محرمه تشبهدر (وهدر ان نوى الکذب) ولغو اولور اگر کذب نیت ایتمدی
ایسه * زیرا زوج محتملی محرمه ایله وصف ایتمدی * پس حقیقت ایله کذب اولدی قچان زوج کذب نیت
ایتمدی تصدیق اولور (واینة ان نوى الطلاق وثلاث ان نواه) و اگر زوج طلاق نیت ایتمدی
نظایقه باینه در و طلاق ثلاثه نیت ایتمدی ایسه طلاق ثلاثه و بومسئله کنایاتده تخفیف قاهر و رایتمدی
و الفتوی علی انه طلاق وان لم یتوه) و فتوادخی طلاق اولق اوزره در اگر چه کیم نیت ایتمدی ایسه ده و صرفا

نیت ایتمش قبولندی بواجلدن بو کلامه یعنی سن بنم اوزر بعد حرام سن قبوله بمن ایزلار ارجال بمن ایدر و فقه ابونک
 ایچون دیدیلر که اگر طلاق غیریه نیت ایسه قضاء تصدیق اولمز و اگر بر جلاک دیرت زوجه سی اولد سنه
 بنه حال اوزره در دیرتن هر بر نیک اوزر بنه طلاق یا بنه واقع اولور و بعض دیدیکه درت مر آدن بری طلاقه
 او اورور و نیک ایچون قیسی اولدیغین بیان لازمدور بو قول اظهار در و اشهد بر بوئی زبانی ذکر ایلدی (کذا اکل
 حل علی حرام و هر چه بدست راست کبر روی حرام) کذلک طلاق باین وقوعه ایضا اولور بر کسینه
 هر حلال اولان بنم اوزر بعد حرام در دسبیله و هر نه کذب صاغ لمد در بنم اوزر بعد حرام در دسبیله اگر چه کیم
 اول کسینه طلاق نیت ایلدی ایسه ده و اگر هر نه که صول لمد در دسبیله طلاق واقع اولور بو کلام عرف ناس
 اولدیغیچون و اگر هر نه که لمد طو تارم حرام در دسبیله طلاق او اور نه یه دیو یله ذکر اولدی و الله تعالی
 اعلم بالصواب

* (باب الخلع) *

بو باب خلع احکامی بیانددر خلع خاتک ضمیمه و قحبله انت بو نیدن مطلق از له مناسنددر و خاتک ضمیمه
 شرعا زاله مخصوصه در (هو فصل من النکاح بما لفظ الخلع غایب) خلع نکاحدن مال یله قطع در اکثر یا
 لفظ خلع یله * لفظ خلع الیه دیمکه باعث زرا خلع آزا و اور انظریه و انظر شرایله و دخی بو نیک امثال یله دخی
 او اور نیکم قریبایاتی کلور (ولابأس به عند الحاجه) و بو خلعده بأس بو قدر حاجت قنده حق سبحانه
 و تعالی نیک (فلا جناح علیهما فیما افقتا به) قول شریفی ایچور (بما یصلح للمهر) مهر صالح او اور ششبه * زیرا
 مقوم ایچون عوض اولان شی غیر مقومه عوض اولوق ایلدر اصکن بدل خلع ایچون صالح اولان شی
 نکاحده مهر اولوق واجب اولور عشره نیک مادونی کبی * زیرا مادون عشره بدل خلعده صالح او اور مهر اولور
 (و یفقرا الی ایجاب و قبول) و بو خلع سائر عقدلر کی ایجاب و قبوله محتاج او اور (وهو فی جانب الزوج بمن حتی
 لم یصح رجوعه قبل قبولها) و بو خلع زوج جاننده میبندر زرا خلع مر آنک مالی قبولی شرط یله تطبیق
 طلاق در حتی زوج ک رجوعی نیک قبولندن اول صحیح اولر تکمیل مینده رجوعی صحیح اولدیغی کبی
 (ولم یطأ قیامه عن المجلس قبل قبولها) و زوج نیک قبولندن اول زوج ک مجلسدن قیامه یله خلع
 باطل اولور نیکم مینده زوج قیامه باطل اولدیغی کبی بلکه مر آنک مجلسد نصکره قبول ایلر سنده خلع
 صحیح او اور (ولم یوقوف علی حضورها فیه) و دخی خلع مر آنک مجلس خلعده حاضر اولسنه متوقف اولور نیکم
 یمین مر آنک مجلسده حضور بنه متوقف اولدیغی کبی (بل علی عملها) بلکه خلع مر آنک بیسنه متوقف او اور
 پس قیام مر آیه خبر خلع بنشیدی کند و مجلسنده انچون قبول وارد (و جاز تملیک بدشرط او وقت) و دخی
 خلعک بر شرطه و باروقته تعلیق جائز اولدی نیکم مینده جائز اولدیغی کبی (لا بشرط اختیار له) زوج ایچون
 شرط خیار جائز اولدی مینده جائز اولدیغی کبی (وهو فی جانبها) و خلع مر آنک جاننده * فی جانبه قبولی اوزره
 عطف در (کیع) بیع کیدر زرا خلع معاوضه در * زیرا زوج نفسنی اکاسالم اولوق ایچون مال بدل ایلدر
 (حتی انه کس الاحکام) حتی احکام منعکس اولدی یعنی زوجک خلعی قبولندن اول مر آنک رجوعی جائز
 اولدی و مر آنک مجلس عیادن قیامی یله خلع باطل اولدی و زوجک خلعی شرطه و قته تعلیق جائز اولدی
 و مر آنک ایچون شرط خیار جائز اولدی نیکم احکام معاوضه اولدیغی کبی (و طرف العبد فی التفرق کفرها
 فی الطلاق) و عبدک عتاقده طرفی مر آنک طلاقده طرفی کیدر پس عتاق طرف عبددن معاوضه
 و مولاسی طرفندن بمن او اور اولمین عبدک قبولی شرط یله عتی تعلیق در ایلدی احکام معاوضه عبد جاننده
 مرتب او اور مولایاننده اولور (وقد یكون بلفظ البيع والشراء والطلاق والمبارأة) و بو خلع آزا او اور بیع
 و شرا و طلاق و مبارأة لفظلری ایله او اور * مبارأة کند و حشندن بری اولوق معنا سنه در یعنی زوج مر آیه بن سنی
 یک افچه یه خلع ایتدم دیمکه یا خود نفسکی یک افچه یه بیع ایتدم دیمکه یا خود طلاق یک افچه اوزر بنه دیمکه
 یا خود مر آیه بن سنی یک افچه یه اشترا ایتدم دیمکه یا خود بنم طلاق میندن یک افچه ایله در دیمکه یا خود
 زوج مر آیه بن سنی یک افچه یه طلاق ایتدم دیمکه یا خود سنک اراد نیک افچه یه در یا خود بن سنی یک افچه
 ایله مقارن قیلدم دیمکه پس زوج دخی قبول ایتدم دیمکه او اور (و بالفارسیه) و از او اور خلع کلام فارسیه

ایله ده اولور (کجاوقال خوبشتن ازمن خریدی فقات خریدم) تکیم رجل مر آه سنه کند یکی بدن اشترا
ابتد یکی دیدکده مر آه دخی اشترا ایتدم دبسیدی (فقال فروختم) بس زوج دخی بیع ایتدم دبسیدی
(بانت) مر آه باشه اولور یعنی مر آه بیه بر طلقه واحده باشه واقع اولور بونی فاضیحان ذکر ایلدی (واواقع به
و باطلاق علی مال) و مال اوزر بنه خلع ایله و طلاقه واقع اولان اولکنه زوجک مر آه سنه بن سنی مالدن شو
مقداری اوزره تطلیق ایلمد و یا خود مالدن شو مقدار ایله سن طالقسن دبسیدی یا خود مر آه نک زوج بنی مالدن
شومقدار اوزره تطلیق ایله دیدکده زوج دخی اول مقدار مال اوزر سنی تطلیق ایلمد دبسیدی و پنهانده فرق
اولدر که تحقیقا مال اوزر بنه طلاق احکامده خلع منزله سنه در الا بوقدر فرق وار که تحقیق سبایل خلع باطل
اولسیدی طلاق باینانی قالور و طلاق عوضی بخان باطل اولسیدی طلاق رجعی واقع اولور محیطده دخی بوله
ذکر اولندی و عن قریب منته کاور (طلاق بان) و الواقع مبتدأ طلاق خبر بدر یعنی مال اوزر بنه خلع ایله
و طلاقه واقع اولان طلاق بایندر * ز بر امر آه مالی تسلیم ایلزا امر آه به نفسی سالم اولوق ایچون تسلیم ایدر
بوایسسه بینونت ایله اولور (وهر من ککانات) و بوخلع کئایتدنز خلعک طلاقه و طلاقک قبری به
احتمالی اولدیغی ایچون (قیه قریبه ما معترفها) کئاینده معتبر اولان شیء خلعه دخی اعتبار اولور و اول
کئاینده اعتبار اولشان قریندر جانب طلاق ترجیح ایدر (وان قال لمانو به الطلاق فان ذکر بسلا
لم یصدق) در کرزوج بن بوکلامه طلاقه نیت ایتدم دیوب پس اگر بدل ذکر ایتسیدی صورار بهه دن برشینه
طلاق نفیته تصدیق اولنمز بلکه طلاق اوزره حل اولنور و بدل ذکر نیتدن مغنی اولور (والا) و اگر بدل
ذکر ایتسسه (صدق فی الخلع و لبار آه) خلع و مبار آه لفظلری ایله واقع اولان خلعهده تصدیق اولنور * ز بر
بوا یکی لفظلر کله لر در پس نیتدن لابددر یا خود نیت مفاصله قائم اولور شیدن لابددر اولکنه بدل ذکر بدر
حالبو که نیت و ذکر بدل تحقیق منفی اولدیله و لفظ بیع و لفظ طلاقه زوج تصدیق اولنمز ایکسیده صریح
اولد فلری ایچون کافیده دخی بوله ذکر اولندی و بوک اوزر بنه لفظ بیع طلاقه صریح دکلدن دیو اعتراض
اولدی و بو اعتراض ظاهر در * بن در مکده لفظ بیعک صریح اولسیده مراد قطع طلاق اوزره دلالت ایتدیگی
ایچوندر شول حیثیته که اول دلالت طلاقدن اصلاتخلف ایتمز و بو واقعدر که ز رابع ملک بمینک زوالنی
ایجاب ایدر پس ملک بمینک زوالی قطع ملک متعه نک زوالنی مستترمز اولور بو اجلدن لفظ قطعله طلاق واقع اولور
لفظ طلاقه عنق واقع اولنمز تکیم مر و ایتدی اعدی سن بونی تأمل ایله * ز بر ابو یحعل دقیقه در و بوله حقیقه در
(و کره اخذه ان نشرت) و زوجک مر آه دن خلعهده قلیل اگر کثیر بدل اخذ ایلمی مکره اولدی اگر زوج مر آه به
بغض ایدر سه حق سبحانه و تعالینک (وان اردتم استبدال زوج مکان زوج و آیتهم احدین قطار اذلاتا خذوا
منه شیئ) قول شر بی ایچون و دخی زوج زوج بی استبدال ایله وحشته قید بیغنی ایچون پس وحشتی اخذ مال
ایله ز یاد ایلمون (و کره اخذ الفضل ان نشرت) و اگر مر آه ناشمره و اورسه مهر دن زوج به دفع ایلدیگی شیء
اوزره ز یاد سنی اخذ ایتک مکره اولدی و جامع الصغیرک روایتده مکره اولمز حق سبحانه و تعالینک (فلا جناح
علیها فیما اقدت به) قول شر بیغنیک طلاق ایچون (اگر هاعلیه تطلق) زوج مر آه سنه خلع اوزر بنه
اگره ایتسیدی مر آه مطلقه اولور * ز بر امر که طلاق واقعدر (بلامال) یعنی مال لازم کلکسزین
اگر مر آه نک زوج اوزر بنه مالی یوغیسسه بلکه مر آه زوجنه مال اعطاس ایتکی التزام ایدر خلاص اولوق ایچون
یا خود مر آه مال ساقط اولمسزین مطلقدا اولور اگر مر آه نک زوجی اوزره مهر کبی و مهر مثالی مالی وار ایسه
عن قریب کلجک شیء ایچونکه تحقیقا مالک لازم کلکسده و ساقط اولسنده رضاشروطدر و اگره ایسه رضایین
معدوم قیلر (هلاک بدله یدها) بدل خلع مر آه نک بدنه هلاک اولسیدی یعنی مر آه زوج به بیه مال اوزر بنه
مخاضه ایدوب پس زوج اول مالی کتوبه مر آه دفع ایتسی اوزره خلعی قبول ایتسیدی و مال مر آه نک بدنه
هلاک اولسیدی (واستحق فطیها فیتد) یا خود اول ماله برکسنه مستحق چقیسیدی اول مالک قیتی مر آه
اوزره لازم کلور اگر قیتدن ایسه یا خود مثلی لازم کلور اگر اول مال مثلیانن ایسه و خلع باطل اولمز * ز بر
خلع فسخ قول ایلمز بلکه مر آه اوزره ضمان واجب اولور و مواضه بی تحقیق ایچون (خلع اولوق بخمر اوخیز
اومینه و نحوها واقع باین فی الخلع رجعی فی غیره بخانا) زوج مسلم مر آه سنی خرابه و یا خنزیر ایله و یا بیه ایله

ودخی بونک امثال مال اولیسان شنبه خلغ ویا نطریق اینسیدی خلعهه طلاق بان واقع اولور غیر بد بجانا یعنی
 بفیرشی طلاق رجعی واقع اولور* زیرا ایقاع قبول ایله معلقدر حالو کبو اندی ابدی خلعهه بان واقع اولور
 وطلاقه رجعی واقع اولور تنکیم ایقاع متضام سیده بودر و تحقیق بزونی محیطدن نقل ایلدک و مر آه اوزره
 برشی واجب اولور* زیرا ذکر اوانسان مال منقوم تسیمه اولنر که حتی مر آه اول مال ایچون غاره اوله و ذکر اولنان
 کبی اسلام مانع اولمغه تسیمه اولنان شینک واجب اولسندنه وجه یوقدر و مسماک غیر بنک دخی واجب
 اولسندنه وجه یوقدر التزام مودوم اولدیغی ایچون ابدی مر آه غاره اولور و اما ایچن زوج مر آه بیله خل
 اوزره مخالعه اینسیدی پس سخر ظاهر اولسیدی ذکر اوانسانک خلاقی اوزره در* زراخل متقدم تسیمه
 اولندی پس یوقدر برجه مر آه غاره اولور (کخالفی علی مافی بدی ولائنی فی بدھا) تنکیم طلاق بجانا واقع
 اولدیغی کبی بجان مر آه بیله اولان شنبه خلغ ایله دیسیدی حالو که مر آه نک بدنه برشی* اولسیدی* زیرا
 مر آه مال منقوم تسیمه ایلدی اعدی مر آه اول مال غاره اولدی و رجوع ایدسه غرور ایله درو یوقدمامده بد ایله
 مر آه ایدحسیدر (وان زادت من مال اودراهم) و اگر مر آه بر بدنه اولان قولنک اوزر یته مالندن یاخود
 دارهمدن زیاده ایلسه (ردت مهرها) یعنی مر آه بدنده اولان مالند یاخود بدنه اولان دارهمله خلغ ایله
 دیوب حالو که بدنه برشی* اولسه اولیده زوجدن اخذ ایلدیکی مهری رد ایدر (اولثه دراهم) یاخود
 نایسده اوج درهم دفع اولور و اگر مر آه نک بدنه ایکی درهم واریسه اوج درهمک اما ایله امر اولور
 و اگر مر آه نک بدنه اوج درهمدن زیاده واریسه اول زیاده دخی زوج ایچوندر نهاده دخی یوله ذکر اولندی
 اما اولیده مر آه نک اخذ ایلدیکی مالک ردینه باعث اولدر که زراوقسا که مال تسیمه ابدی ایسه زوج
 ملکک زواننه راضی اولدی اراعرضه راضی اولدی و مسماک و قیمتک مجبور اولمغه واجب اولسندنه
 وجهه یوق دخی بضعک قیمتک واجب اولسندنه دخی وجه یوقدر اولکه مهر مئدر* زیرا مهر مثل حال
 خروجد غیر منقومدر ابدی بضعک زوج اوزره انکاه قائم اولدیغی شینک واجب اولسی متعین اولدی زوجدن
 ضرر غروری دفع ایچون و اما نایسه ده اوج درهمک دفعنه باعث اولدر که پس مر آه لفظ جهله تسیمه ایلدی
 جهله اقلی ایسه اوجدر پس مر آه اوزره اول اوجدرهم واجب اولور انکاه شهجه دن خلاص اولور یقین حاصل
 اولق ایچون ته کیم دراهمه اقرار یاخود وصیتده اولدیغی کبی (خالفت علی عبد ابق اها علی رانها
 من ضمانه) زوج بر عبد ابقک ضمانتدن بری اولق اوزره مخالعه اینسیدی یعنی اگر عبد یولنر سه زوج اوزره
 برشی* لازم کلمک اوزره خالی قبول اینسیدی (لم تیرا) مر آه اول ضمانتدن بری اولور بلکه عبدک عینی تسلیم
 مر آه اوزره لازم کلاور اگر تسلیمه فائده اولورسه و اگر عبدی یولقدن عاجز اولورسه عبدک قیمتی لازم کلاور*
 زیرا خلغ عقد معاوضه در پس عوضک سلامتی اقتضایدر اول و عبدک ضمانتدن بری اولمک شرط فلمنی
 شرط فاسددر پس اول شرط باطل اولور خلغ باطل اولور* زیرا خلغ شرط فاسده ایله باطل اولور (طلبت لانا
 بانف او علی الف) مر آه زوجنه بی یک ایچله ایله اوج طلاقله تطبیق ایله دیوطالبه اولسیدی یاخود یک ایچله
 اوزره طلاق ثلاثیه طالبه اولسیدی (فطلقها واحدة یقع فی الاولی یا فی ثلث الاث و فی الثلث رجعیة
 بجانا) پس زوج مر آه بی طلقه واحد ایله تطبیق اینسیدی صورت اولیده یک ایچله نک اثن ایله طلاق بان واقع
 اولور صورت نایسده بجانا طلاق رجعی واقع اولور* زیرا ایچن مر آه بی یک ایچله تطبیق ایله دیسیدی اول
 یک ایچله طلاق ثلاثیه ایچون عوض قلدی پس زوج مر آه بی طلقه واحد ایله تطبیق اید بیک یک ایچله نک
 مثنی واجب اولدی* زیرا عوضک اجزاسی معوضک اجزاسی اوزره منقسم اولور اما ایچن مر آه بی یک ایچله
 اوزرسه ثلاث ایله تطبیق ایله دیسیدی پس ایقاع علی امام اعظم قئنده شرط ایچون قلدی و طلاق تعذر
 ایسه شرطله صحیح اولور و اجزاء شرط مشروط اوزر منقسم اولور ایندی بلاش طلاق رجعی واقع اولور
 و اما مین قئنده یک ایچله نک اثن ایله طلاق بان واقع اولور* زیرا اما مین لفظ علی بامعنا سه عوض اوزره
 حمل اولدر تنکیم عبدک بابی بن عبدی یک ایچله بیع ایتمد یاخود بن عبدی یک ایچله اوزره بیع ایتمد دیکه
 علی نک بامعنا سه اولدیغی کبی امام اعظمک علی تحقیق قایمک شرطله تعذر صحیح اولور یا ضرر عوض اوزره
 حمل اولور و طلاقده ایسه شرطله تعذر صحیح اولدیغی ایچون ضرورت یوقدر (وان قال طلاقک ثلاثیا بانف

او علی الف فطلقت واحده لم يقع (زوج مرأه سنه نفسی یک افچه ایله و یا خود یک افچه اوزر. ثلثا تطلق ایله
 دید که مرأه نفسی طلقة واحده ایله تطلق ایند. بدی برشی واقع اولن * ز رازج بیئوته راضی اولدی
 الایک افچه نك کلبسی کند و به تسلیم اولنقی ایچون راضی اولدی اما مرأه نك زوجته بی یک افچه ایله ثلثا
 تطلق ایله دیدیکی بونک خلاقی اوزر در * ز برامرأه بیئوته بی یک افچه بی و بر مکه راضیه اولدی بی یک افچه نك
 بعضی و بر مکه بیئوته راضیه اولسی بطریق اولاد در (و بان تطلق بالف او علی الف قبلت بانت و لم یز)
 و زوج مرأه سنه بی یک افچه ایله طالق سن دیمسبله یا خود بی یک افچه اوزر طالق سن دیمسبله مرأه دخی
 قبول ایندی مرأه باینه اولور و بی یک افچه مرأه به لازم کلور * ز برامباده در یا خود تعلیقدر پس ایکی
 بدهک سلامتتی اقتضا ایدر یا خود شرطک وجود بی اقتضا ایدر (و بان طالق و علیک الف اوانت حر
 و علیک الف طلقت و عتی مجانا) یعنی زوج مرأه سنه سن طالق سن و اوزر که بی یک افچه وارد دیسیدی
 یا خود رجل عبدته سن حرسین و اوزر کدی بی یک افچه وارد دیسیدی مرأه مطلقه اولور و عبد حر اولور
 مجانا بر ابردر مرأه اگر عسید کرک قبول اینسونلر کر که قبول اینسونلر امام اعظم قسده و امامین
 دیدیلر که مرأه دن و عبد دن هر برینک اوزر بی قبول ایندکاری صورتده لازم کلور و طلاق و عتیق بلا قبول
 واقع اولن * ز برابو کلام معروضه ایچون استعمال اولنور پس سن بو متاعی کک و تور سنک ایچون
 بنم اوزر عده بر درم وارد دینلور و بکلام عربک بدرم قوی منزله سنده اولور امام اعظم حک علی
 اولدر که تحقیقا علیک الف قوی جمله تامه در و ما قبلته ارتباطی یوقدر الادلالت حلاله * ز برانده اصل
 استقلادرو بو مقامده دلالت دخی یوقدر * ز بر اطلاق و عتیق مال دن منفک اولورلر بیع و اجاره بو نلرک
 خلاقی اوزر در * ز برابو نلر مال سن بولنلر (قال طلقت امس علی الف فتمتلی فسلت قبلت قال قول له و فی
 الیبع للمشری) زوج مرأه سنه بن سنی دونکی کون بی یک افچه اوزر بی تطلق ایلمد قبول ایندک دید که
 مرأه قبول ایندم دیسیدی قول زوج کدر و بر کسبه بر غیر کسبه بی سکا دونکی کون بو عبدی
 بی یک افچه ایله بیع ایلمد قبول ایندک دید که مشتری دخی قبول ایندم دیسیدی قول مشتری نکدر و بو ایکی
 صورتک بیئنده فرق اولدر که تحقیقا مالله طلاق زوج جائیدن یمندر و قبل حاث اولمک شرطیدر پس
 یمن مرأه نك قبول اینستام اولور پس یمنله اقرار حاث اولق شرطیله اقرار کدر شرط سنیمک صحیح اولدیغی
 ایچون ایمدی قول زوجک قوی اولدی * ز بر ا زوجین چان شرطک وجودده اختلاف اینسه لردی قول
 زوج کدر * ز بر ا زوج منکر در و اما بیع پس ایجاب و قولدر ایکنسندن برینه آخر سنر صحت یوقدر پس بیعله
 اقرار عام اولوب لاقول ایله عام اولان اقرار در پس چنان بیع اول اقراری انکار ایندی تصدیق اولنر
 (ویسقط الخلع و المبرأة) و خلع و مبرأه اسقاط ایدر * مبارأه همزه نك فحمله زوجیندن هر بری آخر کذمتی
 اوزرینه دعواند بری قتلقی معنا سنه در (کل حق لکل منهما علی الآخر ما يتعلق بالنکاح) زوجیندن
 هر برینک آخر اوزر نكاهه متعلق اولان حقنک کلبسی خلع و مبارأه اسقاط ایدر مهر مثالی کبی که مقبوض
 اولسون و غیر مقبوض اولسون و قبل الدخول اولسون و بعد الدخول اولسون و دخی نفقه مضایبه کبی
 و اما نفقه عدت ساقط اولنر الا ذکر اولنور سه ساقط اولور مصنفک بالنکاح قبده باعث زرا نكاهه متعلق
 اولیمان حق خلع و مبارأه ساقط اولنر مثالی قرض کبی و اشترا ایله بیکی شیک ثمنی کبی و دخی بونلرک مثالی کبی
 (خلع صغیره بمالها او مهرها طلقت و لم یلزم ولم یسقط) صغیره نك بیاسی صغیره سنی صغیره نك مالیه
 و یا خود مهریله خلع اینسیدی اول صغیره مطلقه او اور و اوزرینه مال لازم کلور و مهری دخی ساقط اولنر اما
 طلاق و قوعی اصح اولان قول اوزر به بایک قبولنده تعلیق اولدیغی ایچوندر پس ساقط اولنر (فان خلعها
 و اما اوزرینه مال واجب اولمقی بدل خلع تبرع اولوب و مال صبی تبرع قبول ایلمدی ایچوندر (فان خلعها
 ضامناله) پس اگر صغیره نك بیاسی بدل خلع ضامن اولمقلقه خلع اینسیدی * ضمانه صغیره به کفیل اولق
 مر ادا اولندی * ز بر مال اول صغیره به لازم کلر بلکه ضمانه مر ادمالی ابتداء التزام ایتمکدر (صح و المال علیه)
 خلع صحیح او اور و مال دخی بیاسی اوزر به لازم کلور * ز بر بدل خلعک اجنبیدن شرط قیلنسی صحیحدر بیا اوزر
 اولسی بال طریق الاولیدر (بلا سقوط المهر) مهر ساقط اولمسنن * ز بر مهر ببا نك و لیلکی نحتده

داخل اولدی (وان شرط الضمان علیها) واکر زوج بدل خلعك ضمانتی صغیره اوزره شرط قباییدی (فان قبلت وهي من اهلها) پس اگر صغیره اول شرطی قبول ایستیدی اول صغیره خلعك غالب اولوب نکاحك جالب اولدیغی تعقل ایتمک اهل قبولدن اولدیغی حالده (طلق بلاشی) شرط بو اولدیغی ایچون بلاشی مطلقه اولور ز بر اصغیره اهل غرامتدن دکادر * غرامت ایتمک اودغسی واجب اولددر بر (قال خلعك فقبلت) زوج مرأه سنه بن سنی خلع ایتمد دیوب و ما زد کراستیدی پس مرأه دخی قبول ایستیدی (طلقت) اول مرأه مطلقه اولور ایجاب و قبول بو اولدیغی ایچون (و بری عن المهر لو کال علیه) فزوج اوزره مهر مؤجل و ارا بسه اندن بری اولور (والا) واکر زوج اوزره مهر مؤجلدن برشی بوغنیسه (ردت ماساق البهامن مهر) مهر مجلدن اول مرأه به سوق اولان شیبی ردایدن * زرا تحقیق اول مرأه چنان خلعی قبول ایستیدی تحقیق ثابت اولدیکه تحقیقا خلع مرأه حقهده معاوضه در ایستی تحقیق عوضی التزام ایستی پس بقدر الامکان اول عوضك اعتباری واجب اولدی (خلع المرأه بضه باعتبار من اثم) مردده اولان مرأه نك خلعی لشدن اعتبار اولور خلع تبرع اولدیغی ایچون * زرا بضه خروج حائده غیر متقومدر

* (باب الظهار) *

بو باب ظهارك احکامی بیانده در (هو) و ظهار لغت جهتدن ظهرك ظهره مقابله سی معناستدر * زرا ایکی شخصك بینده عداوت اولستیدی ایکی سندن هر بری ظهرك یعنی آخرک نظیر بنه قیبر و شرعا تشبیه مایضاتی الیه الطلاق من المنكوحه) منکو حددن طلاقك مضاف اولدیغی شیبی تشبیهدر و اول تشبیه اولسان منکو حد نك کایدر یاخود انکد کادن تعسیر اولنان شیدر یاخود منکو حددن نصف یاخود ثلث یاخود ربع کی برجه شایدهدر پس رجلك چار به سندن ظهاری صحیح اولور دخی شول مرأه دن ظهار صحیح اولور که زوج اتی نك امر نسز نکاح اولبه اندن صکره زوج اندن مظاهره ایله اندن صکره مرأه نكاح اجازت و بره (بما یجرم النظر الیهما) نظر اکا حرام اولان شیبه تشبیهدر (من عضو محرمة نسبا ارضاعا) نسب جهتدن یاخود رضاع جهتدن محرمة عضو نه نظر اکا حرام اولان شیبه تشبیهدر (و حکمه حرمة مظهرها و دواعیه حتی یکفر) و ظهارك حکمی منکو حد نك وطنك و دواعیستك یعنی باقیبق و او نك کی حرام اولستدر حتی کفارت ایستجیده کین حق سبحانه و تعالیك (و الذین یظهرون من نسائهم ثم یعون لمآقا و ا قیصر رقبه من قبل ان یتسا) قول شریفی ایچون (لم یضهاروا عود) ظهار ایچون و وطنی اوزره عزم ایله مفسر اولان عود ایچون کفرت ایستجیده کین * زرا کفارتك واجب اولستك سببی ظهار و عوددر * زرا کفارت عقوبتله عبادت بینده دأردر دخی ذکر اولنان کی کفارتك سببی حضراته با حده بینده دأردر حتی عقوبت محظوره متعلق اولور و عبادت مباحه متعلق اولور و کفارت عود اوزره ایچون تقدیم اولدیبه که زرا کفارت ذات مرأه ده ثابت اولان حرمة کفرت ایچون واجب اولدی پس کفارت اول ذکر اولنان کی ثابت اولدقدن صکره جاز اولدیبه که کفارت بله اول حرمت رفع اولسون ایچون * تکبیر بزنگال ظهار بنده ذکر ایله مکمز شی * کی کتحقیقا ظهارت صلواتی مراد ایتمدن اول جاز اولدی مع هذا صلوة ظهارك سببیدر * زرا غیبارت حدك رفیعچون مشروع قیادی پس حدك وجود ندن صکره جاز اولدی بو ایجلدن زوج مرأه بی بائسا تطلیق ندن صکره یاخود ارداد ایله و بار تداک غیری ایله عقد منقضخ اولدقدن صکره کفارت جاز اولدی * زرا بو حرمت ظهار کفارتك غیری حلال اولدی سبب لشدن ملک یمین کی زوج نایمک اصابت کیبیر ایله زائل اولور و مرأه ایچون زوجنه و طئه طالب اولوق وارد دخی زوجی استماعدن کفارت ایستجیده کین منع ایتمد دخی وارد و قاضی اوزره دخی مرأه دن ضرری دفع ایچون زوجی کفارت اوزره جبرایتمک وارد بونی زیلی ذکر ایلدی (و لو وطنی) قبله استغفر و کفر للظهار فقط) واکر زوج کفارت ایتمدن اول ظهار لازم کلان زوجنه سنی وطنی ایستیدی الله تعالی به استغفار ایدر و ایچون کفارت ایدر یعنی زوج اوزره کفارت اولدن غیری کفارت واجب اولور و سعید بن جبیر زوج اوزره ایکی کفارت لاز کاور دیدی (وضا) یعنی ظهار (کانت علی کظهرای اوراسک) سن بنم اوزر همه والده نك ظهاری کسین دیک یاخود

سك بانك بنم والده مك ظهري كيدر ديمكدر يا خود بونرك امثالي يعني سنك بونك ديمك كبي يعني انكاه كلدن
 تعبير اولنان عضو دن سنك فلان عضوك بنم والده مك ظهري كيدر ديمك كبي (اونصهك كطهرامی)
 يا خود سنك نصفك بنم والده مك ظهري كيدر ودخي جزء شابعدن ثلث كبي ربع كبي (او كطنها او فخذها)
 يا خود سنك نصفك و باجزه شابعدن بر جزهك بنم والده مك قارني كيدر يا خود اولغني كيدر ديمك كبي
 (او كظهر اخني او عني) يا خود قرفر نداشتك ظهري كيدر و يا عتبه مك ظهري كيدر و باطبي كيدر و با اولغني
 كيدر ديمك كيدر (وهی) و بو ذكرا اولنان صور نلرو بونلرك نظير لری (ظهار وان لم ينو) ظهار در
 اگر چه كيم زوج ظاهره نيت ايمدی ايسه ده * زيرا بصورتلرده تشبيهه اولنان شیء باشه بهك كيدر يا خود
 انكاه كلدن تعبير اولنان عضو در يا خود اول كلدن جزء شابعدر و بومرأه حقتده شمر طدر و محرم جا بنده اولان
 شرطه مشبه بهك اكانظر جائز ايمان عضو اولسيدر تنكيم ذكر اولندي حالو كه شرط بولندي (لا طلاق
 وان نواه) ظهار طلاق دكلدر اگر چه زوج طلاقه نيت ايدرسه ده و ايلاده دكلدر * زير الفظ ايكيسنده
 محتمل اولن (و نيت على كامي او ثلث امي) و زوجك مرأه سنه سن بنم او زوجه والدهم كيمسن يا خود والدهم
 مثلثسن قونده واردر (مانواه من الكرامة او الظهار او الطلاق) كرامتدن يا خود ظهار دن يا خود
 طلاقتن زوجك نيت ايلديكي شیء واردر * زير الفظ ذكر اولنانلرك هر پرينه محتمل اولور پس نيله تر جمع اولنان
 متعين اولور (وان لم ينو لغا) و اگر زوج بر سه نيت ايمدی ايسه كلامي لغو اولور معانينك تعارضی
 و مر جحك عمد بچون (و نيت على حرام ما واه من الظهار او الطلاق) و زوجك زوجه سنه سن او زوجه حرام سن
 قونده زوجك ظهار دن يا خود طلاقتن نيت ايلديكي شیء واردر * زير الفظ ظهار و طلاقه محتمل اولور
 نيت ايله هر جمع اولان متعين اولور (وانت على حرام كظهر امي ظهار وان نوي طلا فوايلاء) و زوجك
 سن بنم او زوجه حرام سن والده مك ظهري كبي قولي ظهار در اگر چه طلاقه يا خود ايلاه نيت ايدرسه ده *
 زير اظهري ذكر جانب ظهاري ترجمه ايدر (وانت على كظهر امي لسانه) و زوجك نسالي ايجون سز بنم
 او زوجه والده مك ظهري كيمس قولي ايله نسال ينك جيه سنه مظاهر اولور زير ازوج ظهاري نسال بنه مضاف
 و يدي تنكيم طلاق نسال بنه مضاف قيلد قده هر پري ايجون واقع اولديغي كبي بونقدر چه (بجب اسكل
 كفرة) نسالندن هر پري ايجون كفارت واجب اولور و كفارت عتق رقبه در و اگر عتق رقبه به قادر
 دكل ايسه ايكي آي متابعاه صائم اولمدر اگر بوكاه قادر دكل ايسه النش مسكينك قارنن طوبور مقدر
 ظهارده وارد اولان نص كرم ايجون و مصنف بونصي (وهي بحر رقبه) قوليله تفصيل ايلدي يعني
 كفارت رقبه نك تحريم يدر كرك اول رقبه مؤمنه اولسون و كرك كافره اولسون و كرك اولون و كرك
 ديني اولسون و كرك صغيره اولسون و كرك كبيره اولسون (لم تكن فانت جنس المنقعه) او بيله رقبه كه جنس
 منفعتي فانت اوليده و فانت مانعدر و اما حقان رقبه نك منفعتي مختلط اولسه يعني قار يشق اولسه مانع اولمدر حتى
 كوزلری شاشي اولسه و شاشي مثالي و يا عيوب اولسه ده جائز اولدي و صاغردخي جائز اولدي و قباس جائز
 اولمق ايدى * زير فانت جنس منفعدر لکن فتهها جائز اولسنی استحسن ايتديلر زير اصل منفعته باقيدر
 زير اصاغرك و زرينه صححه اولسه ايشيدر حتى اگر بر حاله صاغر اولسه اتادن صاغر طرفه منفعله مثلا
 اولدك دلسر ز انكاه كفارت جائز اولن (ولو بشرأه قريبه بئنيها) اگر چه بونهر رقبه كفارت نيتيله
 شراء قريبه ايله اولور سه ده مانع اولن و مصنف جنس منفعتك فوت اولسنی (كلا عني) قوليله بيان
 ايلدي (بچون لايه قتل) ودخي عقلي كلز بچون كبي * زير اجوار حله انتفاع دكلدر لايه عقله در ايمدی
 بچون لايه قتل : فعي فانت اولدي و شول بچونكه كاهي بچون كاهي افاقت بولور اول جائز اولور * زير
 اختلاف مانع دكلدر (والمقطوع يده) ودخي ايكي اللري مقطوع اولان كبي * زير بونني اخذ ايلك منفعتي
 فاشدر (و ايهامه) ايكي باش بر مقبري مقطوع اولان كبي * زير اخذك فوتي ايكي باش بر مقبري ايله در
 و ايلك فوت اولمربه اخذ منفعتي فوت اولور (اور جلا) يا خود ايكي اياقلمري مقطوع اولان كبي * زير بوندي
 بورومك منفعتي فوت ايتشد (اويده و رجه من جانب) يا خود برجا بندن برلي و بريانغي مقطوع اولان
 كبي * زير بوندي ذكر اولنان كبي بورومك منفعتي فوت ايتشد * زير ابوك او زرينه بورومك متعذر در

اما رالی رجانبندن و بر باغی جانب آخرندن مقصود اولان ذکر اولنک خلاقی اوز بدر که جنس منقعت فوت اولمشدر (ولامدرا) مالم بکن فانت جنس المنقعه اوزره عطفدر یعنی کفارت اولنان قول مدبر اولبد (اهمه لد) یاخود ام ولد اولمیه ام ولدک حر بته برجهته استحقاقی اولمسه الله رقی ناقص اولدی (او کاتبی دی بعض بدله) یاخود بدلتک بعضی اما ایندین مکاتب اولدی * ز را بونک تحر بری عوضه تحر بدر بونکله کفارت حاصل اولمز * ز را کفارت عبادتدر امدی خالصه لله تعالی اولمندن لابدر ورا کر بعضی اولورسه خالص اولمز * ز را بعضی اولورسه تجارت اولوروا کر بدندن برشی ادا ایتمین مکاتب اولورسه انکله کفارت جائز اولور (او عبدا مسترکا عتق نصفه ثم بافید بعد ضمانه) یاخود عبده مشتری ظهاردن کفارت ایندین غنی نصفی اعتناق ایدوب ایندینصکره باقبسینی دخی ضامن اولدقدنصکره ظهاردن اعتناق ایندی * ز را اعتناق امام اعظم قنده تجزی قبول ایدر تکبیر عن قرب بیاتی کاور و نقصان نصف آخرد حاصل اولدی رفک دائم اولسی متعذرا و ادینی ایچور و بونقصان شربک ملککنده حاصل اولور ایندینصکره ضمنله اکانفقان ایدر امدی کفارتدن جائز اولمز (او عبدا اعتق نصفه عن تکفیر ثم بافید بعد و طعی من ظهر منها) یاخود کفارتدن نصفی اعتناق ایدوب ظهارندن اولان مرأه بی و طندنصکره نصف باقبسینی دخی اعتناق ایدیبکی عبیدن کفارت جائز اولمز * ز را اعتناق امام اعظم قنده تجزی قبول ایدر و ما مور به یعنی عتق شرطی ایسه قبل المسیس یعنی قبل الوطی^۴ اولان عتقدن پس اول عتق بولمندی * ز را عتق نصفی و طندنصکره واقم اولدی (وان یجز عن العتق صام شهرین و لایس فیهم رمضان و لایالام المهدیه) واکر کفارت ظهار لازم نلان کسته عتق رقبیدن عاجز اولورسه متوالیه ابکی آی صائم اولور که اول ابکی آید رمضا اولیه و صومدن نهی اولنان کونرا اولیه و لایه تابع معناسته در اولکه نص ایله نایمدر و رمضانک صومی ایسه غیردن واقع اولمز امدی رمضانله کفارت اولمز و صوم انده نهی اولسی ذکر اولنان ایامده اولان صوم ناقص اولور پس اول صوم ناقص ایله واجب کامل حاصل اولمز و ان اضر یوما ولو بعدر) واکر اول مظاهر برکوت صومنی افطار ایندی کی کسه عذره الله اولسون مرض کبی و سفر کبی (او و طعم) یاخود ظهارندن اولان مرأه سنی و طی ایندی (فی الشهرین) بکی ایک بچنده افطار ایندی یاخود و طی ایندی (بلایمدا او یوما هوا) یعنی اول ابکی ایک بچنده عدا و کر شهرار کون افطار ایندی یاخود کچنده اکر نهاده قصد او کسه و طی ایندی (استأنفه) اول صومه بیکدن بدأ ایدر اما افطارده بیکدن بدأ یاغت افطار ایله تابع ایام منقطع اولدینی ایچوندن بورعذر در که اندن احتراز نکمکدر * ز را بکی آی بوشور که انک باقبسیده دخی عذر اولمز و اما و طند بیکدن بدأ یاغت * ز را اول مظاهر اوزره واجب اولان صوم مس ایچردن اول ابکی شهر متا بعدر و اول ابکی ایک مس ایچردن اول اولسی ضرورتدن اول ابکی ایک مدن خان اولسیدر اما اگر مظاهر ظهار اندن اولان مرأه غیری مرأه سنی ناسبا و طی ایندی اول کسته به ضرر و برهن نهایی ده دخی بوبله ذکر اولندی (لا لا اطعام ان و طی^۵ خلاه) یعنی ظهار اندن اولان مرأه سنی مظاهر اطعام ارا فنده و طی ایندی اطعامه بیکدن بدأ بیک لازم کلز * ز را نص کریم اطعام حقه مدندر تماسک ما قبله مقید کلز و تمس اعتناق و صیامده تنصیب اولمشدر (و او قدر علی اعتناق فی آخر ایوم الاحیر) واکر صومه کفارت ایندین مظاهر ابکی آیدن یوم اخیرک آخردن اعناقه فار اولسیدی یعنی شهر نایندک یوم اخیرده شمس غروبندن معذجه استافه قادر اولسیدی (زنده) اکانعتاق لازم کاور و صومه کفارت صحیح اولمز و اول صومی تطوع اولور و افضل اولان یوم اخیرک صومنی تمام ایدکرو واکر اول یوم اخیری افطار اینسیدی اوزرینه قضا لازم کلز بونی ز یاغی ذکر ایلدی (و یجز عن صاع عنه هو) واکر مظه ظهار اولان کسته صومدن دخی عاجز اولورسه اول مظاهر ظهاردن اطعام ایدر (وانچه ستین مسکب) یاخود اول مظاهرک نایب الشمس مسکینه اطعام ایدر یعنی اول مظاهر برغبری کسته به ظهارندن اطعام ایدور دیو امر ایدوب اول غربدن اطعام اینسیدی جائز کور بولو * معلوم اولسونکه تحقیقا طعام یاخود طعام لغتیه شرووع اولان شیده تمایک و ایاحه جائز اولور و لفظ ایته را ادا ایله شرووع اولمده تمایک شرط قانور ایدر مصنف صورته تمایکی اطعم عنه هو ایله ستین مسکب اقبولیدن ذکر ایلدی (کل قدر فطره فاقیمه غیر

النصوصه (التمش مسکینک کلیسه یعنی هر برشته فطره مقدار یله اطعام ایدر یاخو. غیر منصوصه دن فطره نك قیمتی اطعام ایدر و شافعی قنده فطره مقدار نك قیمتی دفع منصوص اولمادن جائز اولم فطره ایچون منصوص اولان اشیاه بغدادی و بغه ایک اونی و سوبقی کی و قور و اوزم کی و خرما کی و شعیر کبیر و بونارک غیری برنج و مریجک و طاروکی و دخی و نلر مثلای کبیر * زیرا خرما دن برصاعک ربی چان بغلایدن نصف صاعه یاخود شعیر دن برصاعه قیتمده برا بر اولسیدی دفعی جائز اولور و بوجام الکبیرک شر حرلنده تقر بر اولنان اصل اوزره میندر که تحقیقا منصوص فرنداشنی نائب قییل (او واحد شهرین) یاخود بر مسکینی التمش کون اطعام ایدر یعنی طعامک کلبسی بر مسکینه التمش کونده اعطا ایدر بوزم قیتمده جائز اولدی * زیرا مقصود مسکینک حاجتی و فقرینی سد و آچلغنی ردایت کدر یوایسه ایامک تجردی ایله مجتهد اولور پس یوم نایند سبب استحقاقک تجردی ایله مسکین آخر کی اولور (لاقی یوم قدر اشهرین الاعن یومه) ایکی ایک اطعامی مقدار بتی شخص واحد، رکونده اعطا ایتمک جائز اولن الا فطره مقدار اطعامی بر شخصه بر کونده اعطا ایتمک جائز اولدی بر ایدر کر کسه اول ایکی آباق اطعامی بر شخصه بر دفعه ده اعطا ایتمک کر کسه دفعه تله اعطا ایتمک هز بر اشخص واحد یوم واحدده التمش مسکینک اطعامی استیقالده مز بس حقیقه و حکما فرض اولنان عدد بولنیز حاجتک تعددی بولمندی ایچون و مصنف صورده اباحتی (و اذا اشبههم) قولیده ذکر ایلدی یعنی التمش مسکینی طوبور سیدی اکل ایلدگری اگر قلیل ایسه ده (بالغداء) غدایله طوبور سیدی اولنکه نصف النهار دن اول اولان طعامدر (و انشاء) و عشا یله طوبور سیدی اولنکه نصف النهار دن نکره اولان طعامدر (او غذائین) یاخود التمش مسکینی نصف النهار دن اول ایکی کره طوبور سیدی (او عشا ئین) یاخود نصف النهار دن نکره دایکی کره طوبور سیدی * فخر الاسلام دیدیکه طعام اباحت هر مسکین ایچون قبل نصف النهار و بعد نصف النهار ایکی اکل در و نصف النهار دن اول ایکی کره جائز کوریلور و نصف النهار دن نکره ایکی کره کذلک جائز کوریلور و نصف النهار دن نکره بر کره و مسجورده بر کره کذلک جائز کوریلور و اطعامک اوفق و عادل اولانی نصف النهار دن اول بر دفعه و نصف النهار دن نکره بر دفعه اولسیدر و اطعام اباحتده معتبر اولان طومقدر مقدار کلددر و تملیکده معتبر اولان مقدار در طوبقی دکلددر و مسجور آز اولور استیقاله صالح اولور غذامقاشه قائم اولور و ایکی اکل اعتبارینه باعث حق تبارک و تعالی نك (فاطعام ستین مسکینا) قول شریفیدر و اطعامدن واجب وسط اولاندر اولنکه ایکی اکل در زیر اعانده اکثر اولان اوج کره در و اقل اولان بر کره در غایبه الباتده بو یله ذکر اولدی (نخبه بر او خیر نشهیر بالادام) بغدادی التمشکی یله یاخودار په التمشکی یله قانق ایله یله اطعامدر * زیرا مسکین ار په التمشکندن استیقاله ایتر الا قانقله استیقاله ایدر بغسدای التمشکی ار په نك خلاقی اوزره در یعنی قانقسز استیقاله اولور (او اعطی کلار ربع صاع و نصف صاع شعیر او تمر او من بر منوی تمر او شعیر جاز) بو اذا اشبههم قولنک و آنک اوزرینه عطف اولناتلرک جزاسیدر یعنی یاخود التمش مسکینک هر بر نك طوبور ملری اوزره بغدادی ربع صاع و نصف صاع شعیر یاخود نصف صاع خرما یاخود بر بطمان بغدادی و ایکی بطمان خرما یاخود بر بطمان شعیر اعطا ایتمک جائز اولدی * زیرا بغدادی ربع صاع شعیر دن یاخود خرمان نصف صاع و زله بغدادی نصف صاعه یاخود شعیر دن یاخرمادن برصاعه بالغ اولور وقتساکه بو ذکر اولنان اشیانک جنسملری فخر اولدیسه * زیرا اطعام جهنتدن جنس واحددر احد هماله آخری تکمیل جائز اولدی و قیمت بو یله دکلددر تکمیل بیلش ایدک (بخلاف اعتاقی نصف رقبه و صیام شهر) امار قبیلک نصفی اعتاق ایدوب و برآی صائم اولغله تکمیل جائز اولور یینه ماده معنی اختلاف اولغله احد همان آخر ایله تکمیل معتذر اولدی ایچون * زیرا اعتاقی تخلیص رقبه ایچون مشروع اولدی و صوم ایسه نفسی آجقدر مق ایچون مشروع اولدی (و اطعام نصف صاع تمر قیتمده نصف صاع بر) و دخی قیتمی بغدادی نصف صاعی مقدار اولان نصف صاع خرما یله اطعام ذکر اولنانک خلاقی اوزره در بیلد بک شئ ایچونکه منصوصه دن اولان شیکک عددی قیتم جهنتدن شرعک تقدیر ایلدی قیتمدن اقل اولور سه التماسی جائز اولدی اگر چه کیم قیتم جهنتدن آخر دن اکثر یاخود مساوی اولور سه ده (اطعام هر بر صاع ظاهرین

لم یصع الفتح مسکینن هر بر یو ایکی ظهارن برصاع بغدادی ایله اطعام صحیح اولدی (السن احد هما)
 الا ایکی ظهارنک برندن صحیح اولدی (وعن افضار وظهار صحیح عنهما) واکر انش مسکینن هر بری
 برصاع بغدادی ایله رمضانن برکونک فطاری ایچون و برظهارن اطعام ایدر سد افطارن و ظهارن صحیح
 اولور * ز برایت اختلاف جنسه عمل ایدر افطار ایله ظهار کبی جنسک انحدادی قتنده عمل ایتیر * بر سچان
 نیت لغو اولسه برصاع کفارة واحده ایچون صالح اولور * ز برانصف صاع مقدار لک ادا نایدیر * بر
 ادا و نایان برصاع کفارة واحده در ایدی اتی ایکی ظهار ایچون قیلغده صالح اولمز بلکه برظهار ایچون صالح
 اولور اما سچان برصاع دفعه تفریق اولنسه بونک خلا فیدر که * ز بر مسکین واحد دفعه نایدده مسکین آخر
 حکمته در (کصوم اربعة اشهر و اطعام مائت و عشرين مسکینا و اعتناق عبدین عن ظهارین امثالی
 ایکی ظهارن دوت آی صتم اولاق صکی یاخود بوز یکرمی مسکین اطعام ایتک یاخود ایکی عیدی
 اعتناق ایتک کبی بونلر صحیحدر (وان لم یعین واحد الواحد) اگر چه کیم واحد واحد ایچون تعین اولندی
 ایسهده * ز بر جنس ایکی ظهارده منحدر * بر تعین واجب اولمز (وله فی اعتناق عبد عنهما) و مظاهر
 ایچون بر عیدی ایکی ظهارن اعتنا فده (او صوم شهرین ان یعین لای منه ماشاء) یاخود ایکی آی صاتم اولغده
 ایکی ظهارن فتنه سنی دیلر سه تعین ایتک وارد (ون اعتق عن قتل وظهار لم یجز عن واحد) و اگر بر عیدی
 قتلن و ظهارن اعتق ایتسیدی برندن جائز اولدی * ز بر جنس منحده تعینک نیتی لغو در و جنس
 مخلطه فیدر * بر سچان نیتک تعین لغو اولسیدی نیت مطلق باقی قاور ایدی مظاهر ایچون فتنه سنی
 دیلر سه تعین لازم کدر تکمیل ایتداده اعتقنی مطلق ایتسیدی تعین لازم کایدی کبی بونک توضیحی اولدر که
 تحقیقا مکفر اولان کمنه اگر رمضانن ایکی کونک قضا سته نیت ایتسیدی بوم واحد دن حائز کور یاور
 و اگر فسادن و نذر دن یاخود فسادن و کفارتن نیت ایتسیدی ایتکبشدن بری ایچون جائز کور یاز
 (عبد ظهار کفر باصوم فقط) بر عید مظاهر اولسیدی ایچنی صومله کفارت ایدر یعنی ایکی آی صاتم
 اولور * ز بر آنک ملکی بوقدر که مال اهل تکه بر دن اوله و نخعی دیدک عقیقه ایتبار ایله بر آی صومله کفارت
 ایدر * ز بر اقارت حدود کبی زاجر اولدی یعنی حالده مشروع اولدی (لا یدیه عنه بالمال) عبد کسیدی
 یعنی ایتدیی عبدک ظهارن کفارت ایتز یعنی عبدک ظهارن دن اعتنا فله یاخود اطعام مسکین ایتک
 جائز کور لیدی * ز بر اعدا اهل ملکدن دکادر بر سیدنک تملیکی ایله اکامالک اولمز و کفارت عبدکدر آخرک
 فعلی آنک فعلی اولمز و الله اعلم

* (باب العان) *

بو باب امانت احکامی یاننده در (هو) امانت جهشتن اعدن در امان طرفد معانته و بعد فیلق معانته
 و لعان تسمیه سنه باعث حلاک بشجیده نهنه امن ایتدیکی ایچوندر و مر آنک یعنی مستلزم اولان غضب
 الهی اوزر نیت قبول ایتدیکی ایچون و اعان شریعتده رجلاک زوجة عقیقه سنه قذف ایتسیر (شهادت
 مؤکدات بالانان مقرونه باللعان قائمه مقام حد القذف فی حده) و اعان شرعا زوجک حقتده حد قذف منه
 قائمه لعنه مقر و نه عینلر ایله تا کید اولمش شهادت لدر * شول معناه که تحقیقا زوجه نیت سچان ملاعنه ایدسه زدی
 زوجن حد قذف ساقط اولور (و مقام حد الزانی حقها) و زوجه حقتده حد زن مقامنه قائمه لعنه مقر و نه
 عینلر ایله تا کید اولمش شهادت لدر شول معناه که تحقیقا زوجین ملاعنه ایدسه لدری زوجده دن حد
 زن ساقط اولور * زوجک حقتده حد قذف مقامنه قتم و لمسی اوزره دلیل اولدر که تحقیقا هلال بن امیه
 رضی الله عنه رسول علیه الصلاة والسلامه کادی و دیدک امر امدن ایکی سنه غائب اولدم و فکه رجوع
 ایتدم شریکی امر امدنک بضی اوزره مر امله زنا ایدر کوردم * بر رسول الله صلی الله علیه وسلم واردت
 شاهد کتور بوجسه سنک ظهارک اوزره حد چارم یوردی * بر سچان کوزم ایله کوردم بارسول الله نبلی
 و بوقه لای اعانه ایدی اندنصرکه دیدیکه بن الله تعالیدن رجالدر مکه بنم ایچون بر مخزج قیله * بر حق
 سبحانه و نه لی بو آیتی ازل ایلدی (والذین یؤمنون ازواجهم ولم یکن لهم شهاده الا انفسهم و شهده احدیهم
 اربع شهادت) ایدی تحقیقا امان زوج جاننده حد قذف مقامنه قائم اولن اوزره دلالت ایدی بوجهنه

هلاکة ذنبه حد چالندی بوند صکره مر آه جانبندہ حد زمانہ نامتہ قائم اولیٰ اوزرہ دلیل وقتا کہ هلال
 زوجہ سنی شریک ابن سمعہ ایله کوردی ایسه اول وقت مر آنک بطنی اوزرہ شریکی بولدمر مر آه مله زنا ایدر
 دیدی رسول علیه الصاوة والسلام یوردیکه اگر مر آه شوبله برصفت اوزرہ احر ولد کتور رسه اول ولد هلال
 ایچوندر واکر مر آه براسود و قورچق صاچله ودوه کبی عظیم الخلق ولد کتور رسه اول شریک ایچوندر *
 پس اول صفت مکروهه اوزرہ کلدی * پس رسول علیه الصلاة والسلام یوردیکه اگر بمینلر سبقت ایتمیدی
 بنم ایچون و مر آه ایچون امر عظیم اولوردی ایتمیدی بو حدیث مر آه جائنده اعان حد زمانه قائم اولدیفته
 اشارتدر بسو طده دخی بویله ذکر اولندی (و حکمه حرمة الوطی و الاستماع) و بولماتک بعد التلاعن
 حکمی وطئت و استمتاع حرام اولمیدر بیثبوت نامه حاصل اولسون ایچون (و شرطه قیام الزوجیه)
 و بولماتک شرطی زوجیتک قائم اولمیدر حتی فان زوج مر آه بی یا نیاخود ثلثا تطلیق ایتمیدی اعان
 ساقط اولور و حد واجب اولوز عن قریب آخر بایه بیانی کلور ان شاء لله تعالی (و کون الکاح صحیحاً)
 ودخی امامک شرطی نکاح صحیح اولمیدر (حق ذفق باز نامر آه العقیقه) پس برکنسند عقیقه اولان
 مر آه سنی یعنی زانن بریه اولوب زانیله متهمه اولیان مر آه سنی ذفق ایتمیدی * متهمه اولان مر آنک مثالی
 اول مر آه ایله یله اولان ولدک معروف باباسی اولوق کبی (و صلح الاداء الشهادة علی المسلم) حالبوکه
 زوجینک ایکسیده مسلم اوزرہ آه شهادته صالح اولس لردی یعنی ایکسیده حرا و اوب و مسلم عاقل و بالغ
 و حد ذفله محدود اولدلمری جهته اهل شهادتدن اولس لردی حتی اعان ایکی زوجین کافرین پیشنده جاری
 اولموز دخی کافر ایله مسلم پیشنده جاری اولن اگر چه مثالی اوزر شهادت اولمقد صالح اولور رسده (اونی ولده)
 ذفق اوزر عطفدر یا نودوز وجه عقیقه سنک ولدنی ننی ایتمیدی ولدها قوی حلتی نفیدن احترازدر * تنکیم
 عن قریب بیانی کلور (و طابته) و مر آه دخی موجب ذفقه مطالبه ایتمیدی اولیکه حددر * زیرا
 حد اول مر آنک حقیدر * پس سائر حقیری کبی مر آه آنک طلبیدن لایددر و دخی طلب اعانک شرطنددر
 و فان مر آه عقیقه اولمس آنک مطالبه سی یوقدر شرطی فوت اولمقله اولیکه عقتدر (لاعن) فن ذفق
 قولک خبریدر بعد الطلک زوج ملاءنه ایدر (فان ای حبس حتی یلاعن او یکذب نفسه فحد) پس
 اگر زوج لمسندن باایدرسه حتی ملاءنه ایدنجه حبس اولنور یاخود نفسنی تکذیب ایدر بوتقد برجه
 حد چالور * زیرا اعان حدک خلفسیدر پس اگر خلفه کلرسه اوزر بنه اصل واجب اولور (فان لاعن
 لاعنت) پس اگر زوج ملاءنه ایدرسه زوجہ دخی ملاءنه ایدر لیکن زوجله ابتداء اولنور * زیرا زوج
 مدعیدر اولاندن بحت طلب اولنور (والا) واکر مر آه دخی ملاءنه دن باایدرسه (حبست حتی تلعن
 او تصدقه) حتی ملاءنه ایدنجه مر آه حبس اولنور یاخود زوجنی تصدیق ایدر بیلی دیدیکه قدورینک بعض
 نسخله زند یاخود مر آه زوجنی تصدیق ایدوب تحدید اولنور تحریر اولندی یعنی غلطدر زیرا حد بر کره اقرار ایله
 واجب اولنور * پس بر کره تصدیقه نه کفایتله واجب اولور و حددرت کره تصدیقه واجب اولور * زیرا
 تصدیق قصدا اقرار کلددر حد واجب اولوق حقهده اعتبار اولنور و حدک دفعهده اعتبار اولنور * پس اول
 اقرار ایله اعان دفعه اولوب حد واجب اولور واکر مر آه زوجنی ننی ولدهده تصدیق ایتمیدی * پس ائمه حدو اعان
 یوقدر و اول ننی اولان ولدانلرک ولیددر * زیرا نسب اعانله حکما ممتنع اولور * پس اعان بولندی و نسب
 ولدک حقیدر آنک ابطالنده ایکسیده تصدیق اولنور و بونکله صدر الشریعہ مر آه آنک ولدنک نسبی
 زوجدن متنی اولور دیدیکه صحیح اولدیغنی ظاهر اولور (فان لم یصلح للشهادة) زوج کافر اولمقله
 یاخود عبود یا حد ذفله محدود اولمقله شهادته صالح اولمیدر (حد لوعی من اهلها) زوج حد اولنور
 اگر مر آه شهادته اهل اولور رسه * زیرا اعان زوج جهتدن معناه مئذرت اولدی شهادته اهل اولمقله *
 پس واجب اصلی به صرف اولنور اولکد حتی سبحانه و تعالی نیک (و الدین یومون المحصنات) قول شریفدر
 وزج ککافر اولوب زوجه مسلم اولوق تصور اولنور لاجان زوجهین ایکسیده کافر اولوب زوجه اسلامه
 کلدکه زوج کافر اوزرہ اسلام عرض اولنور دن اول اسلامه کلان مر آه سنه ذفق ایتمیدی (وان صلح لهما)
 واکر زوج شهادته صالح اولور رسه (و هی لا تصلح) زوجہ شهادته صالحه اولمیدر جاریه اولمقله یاخود

کافر اولمغه یا خود قذفه محدوده یا خود صبیبه یا خود بخونه اولمغه (اولیبتها ذوها) یا خود
 زاید اولمغه اتی قذف ایدن تحدید اولمغاسیدر (فلاح دعا بیدر) زوج او زره حد لازم کلز تکبیر اتی
 اجنبی قذف ایتدکه حد لازم کلدیبکی کبی (ولامان) ودخی زوج او زره لعانده لازم کلز * ز برالمان
 حدک خلفیدر (صورتیه) لعانک صورتی (مانطق به النص) قرآن کریمک ناطق اولدیغیدر وحاصل
 کلام زوج اولادرت کره * الله حقیقون بن شهادت ایدرم تحقیق بومر آیه ز نازدن رمی ایتدیکم شبنده بن
 صادق دیمکدر و بشحیده الله ته - الینک لعنی انک او زرنه اولسون اگر نازدن بومر آیه رمی ایتدیکی
 شبنده کاذب او اورسه دبر کلسنده مر آه او زره اشارت ایدیمی اولدیغی حایده اند نصر کره مر آه دخی الله
 حقیقون بن شهادت ایدرم تحقیقا زوج نازدن انکه بکارمی ایتدیکی شبنده کاذبدر دیمکدر و بشحیده
 الله تعالی نیک غضبی انک او زرنه اولسون اگر بکاز نازدن آنکه رمی ایتدیکی شبنده زوج صادق ایتددر *
 ز بر او رتور لعنی کلام لرند چوق استعمال ایدرل تکبیر آنکه حدیث وارد اولدی (انکن تکبیر المن
 و تکبیر العشر) چورلدی وانده کوز زنده لعنک حرمتی ساقط اولدی * پس انلر شایلی اختیار ایدرل
 وغضبی اختیار ایتزل (قال النافع القاضی بینهما) پس اگر زوجین بر برلینه ملاعنه ایتدکه
 قاضی بینلرین تفریق ایدر وقاضینک تفریقندن اول باین اولز حتی اگر ایتدکه سندن بری تفریقندن اول
 فوت اولسیدی آخراک او رت او اور و اگر بو حایته لعانه اهلیت زائل اولسیدی نفسی تکذیب
 ایتدکه یا خود برانسانه قذف ایدوب آنکچون تحدید اولمغه یا خود بونلر کبی ایله لعانه اهلیت زائل
 اولسیدی بینلری تفریق اولمز (نونق نسب ولد ار قذفها به والحتمه بامه) ودخی قاضی ولدک نسبی
 نفی ایدر اگر زوج مر آیه نفی ولد ایله قذف ایتدی ایتدی ایتد اولدی انانسه الحاق ایدر اول مر آه بر طلق ایله
 یا نه او اور ونفیک شرطی علوق اولدیغیم حایده لعانک جرمانی حایته حاصل اولمندر حتی ولد جار به دن حاصل
 اولساید خود کافر دن اولسه اند نصر کره جار به اعتناق اولنسه یا خود کافر اسلامه کسه نفی اولمز وملاعنه ده
 اولمز * ز بر اولدک نسبی زوجمه ثابت اولدیکه قطعی ممکن اولمز و اند نصر کره تغیر اولمز (فان کذب نفسه حد)
 پس اگر زوج نفسی تکذیب ایتدکه محدودله تحدید او زره حدک و جوبله اقرار ایتدی کیجون (فله ان
 یتر زوجها) یعنی زوج تحدید و اند نصر کره آنکچون مر آیه بی تزوج ایتک جائز اولدی و رسول علیه الصلوٰه
 والسلامک (الملاعنان لا یجتمسان ابدا) قونک معناسی تحقیقا زوجین مادامکه متلاعنه بیدر مجتمع اولمز
 دیمکدر تکبیر مصلی تکلم ایلمز مادامکه مصلیدر دینلیدیکی کبی (کذا ان قذف غیرها بیده) کذلک اگر زوج
 ملاعنه د نصر کره مر آه سنک غیر بیستی قذف ایتدی (فحد او زرنه) اول زوج حد اولسه یا خود مر آه زنا
 ایتسیدی زوج اول ملاعنه ایتدیکی مر آیه بی تزوج جائز او اور * ز بر او زوج حد قذف لعان ایچون اهل اولق
 باقی قالدی و کذلک مر آه نازد نصر کره لعان ایچون اهل اولق باقی قالدی ایدی اتی تزوج ایتک جائز اولدی
 و مصنف او زرنه قولد نصر کره مر آه تحدید او لثور دیمدی که باعث تکبیر هدیایده و غیر بیده اولیه واقع اولدی
 ز بر امر آه نیک مجرم دناسی انک محصنه اولسنی اسقاط ایدر ایدی حد ذکرینه حاجت قالدی قذف بونک
 خلاف او زره در * ز بر ا قذفه احصان ساقط اولمز حتی تحدید او لثور * فقیه مکبیر روایت اولدی تحقیقا فقیه
 دبر اولدی که زنت نونک تشدید بیده یعنی غیر بیستی زنا به نسبت ایتدی معناسنه اول نسبت ایتد نصر کره * پس
 بواجدن قذف ایچون حد ذکر غیر بیده شرط اولدی تکبیر ذکر اولندی و اشکال باقی قالدی (لا لعان
 بقذف الاخرس) دلسترک قذقیله لعان اولمز * ز برالمان حد قذف مقامنه قائمدر و دلسترک قذقی ایتد
 شهه دن عاری اولمز و حدود شهه ایله مدافع او اور (ولاینی الحمل وان ولدت لاقل المده) و مر آه نیک حایلی
 نفی ایله لعان اولمز اگر چه کیم مر آه ولد اقل مدنده ک تور رسیده * ز بر ا حاکم قیاسی عند الحمل معلوم
 دکا - رحاک انتفاع اولسی یعنی ریح اولسی احتمالی ایچون و امامین فحان مر آه ولد اقل مدنده ک تور رسیده
 زوجک حلی نفی ایله لعان واجب او اور دیدرلر (تلاعنا زنت و هذا الحمل منه) و زوجین ملاعنه ایتددر
 سن زنا ایتدک و بوجول اول زنا ندر دیکله * زوجدن سن زنا ایتدک دمسله صریحا قذفک بولدیغی ایچون
 (ولاینی القاضی الحمل) وقاضی حلی نفی ایلمز یعنی قانندن حاکم نسبه قاضی نفی ایلمز * ز بر او جبیک

ملاعندی زوجه چنانکه قول سببیه اولدی حلی نفرله اولدی بلکه نسبی اندن ثابت اوور * زیرا قبل
 الولاده حل اوور احکام ترتیب ایلر احتمالی ایچون (نی اولد عندالتهنیه) تهنیه قنده اولدک نفی و تهنیه نیک
 مدتی عادت جهشتدن یدی کوندر نهاییه دهخی بویله ذکر اولدنی (اوشراء آله الولاده صح) یاخود آله
 ولادیک شراسی قنده نفی صحیح اولدی (و بعده لا) و تهنیه دنصکره یاخود شراء آله ولادند نصکره نفی
 صحیح اولدی * زیرا زوجک تهنیه بی قبولی یاخود تهنیه نیک قنده سکوتی یاخود آله ولادتی شراسی یاخود
 زوجک ذلک الوقتک یکمسی قنده نفیدن سکوتی واندک اندن اولدیغنه اقراردر * زیرا اولدیغان اندن
 اولسیدی آنکچون بعد الولاده اولدک نفیدن سکوتی حلال اولردی ایندی سکوتد نصکره نفی صحیح اولرن تکیم
 صریحا اقرار بولند قده نفی صحیح اولدیغنی کبی (ولاعن فیهما) وایکی صورتده ملاعنه ایدر یعنی چنان
 نفی صحیح اولدیغنی وقتده وچان نفی صحیح اولدیغنی وقتده ملاعنه اولنور نفی ولدایله قذف بولندیغنی ایچون
 (نی اول التوأمین و اقر بائنی) زوج ایکن زاولان ایکی والدک اول طوغانی نفی ایدوب صکره طوغانی
 اقرار ایسیدی (حد) زوج تحدید اولنور * زیرا اول زوج ولدائیک دعواسیله نفسی اکتداب ایلدی
 (وان عکس) یعنی اولی اقرار بائنی نفی ایسیدی (لاعن) زوج ملاعنه ایدر * زیرا اول زوج ولدائیک
 نفسیه قذف ایلدی واندن رجوع ایلدی وعتابله اقرار قذف اوور سابقدر * پس کانه مرأه نیک عفتی
 ایله اقرار ایلدی اند نصکره زنا ایله قذف ایلدی (وصح نسجه فیهما) و مسئله نیک ایکن سنده اول ایکن واندک
 نسبری صحیح اولدی * زیرا انلرک ایکن سده ماء واحدن خلق اولدیلر * پس ایکن سدن برینک نسیبک ثابت
 اولسیله آخرک نسیبک ثابت اولسی لازم کلور (اجتمع شرائط الالعان فیهما) زوجینده لعانک شرطی
 مجتمع اولسیدی (ثم طلقها بائنا اولنا ساقط ولم یجب الحد) اند نصکره زوج مرأه بی بائنا یاخود ثلاثا
 تطلیق ایسیدی لعان ساقط اولور و حد دخی واجب اولرن یلدیکن علت ایچونکه تحقیق لعانک شرطی
 زوجینک قائم اولسیدر * پس زوجیت متنی اولسیدی لعانده متنی اولور (کذا الی زوجها بعد ذلک)
 كذلك اند نصکره اول مرأه بی تزوج ایسه لعان وحد لازم کلر * زیرا ساقط عودانلر (ولو طلقها رجعا
 لا یسقط) و اگر زوج مرأه بی طلاق زوجی ایله تطلیق ایسه لعان ساقط اولرن یلدیکن متنی ایچونکه زیرا
 صل زوجیت باقیدر

(باب العتین وغیره) *

بو باب عتیک عتیک غیری محبوب وخصی ککیرک احکامی بیاندهدر (هو من لا یقدر علی الجماع)
 عتین مطلقا جماعه قادر اولیان کسنددر (او یصل الی الشبب الا بالکفر) یاخود نیده واصل اولوب
 بکره واصل اولیان کسنددر (او لا یصل الی واحدة بعینها) یاخود بعینها مرأه به واصل اولیاندر
 سحر سببیه اگر چه اول مرأه در غیری مرأه به واصل اولور سده * عتین عن لفظندن مشتقدر چنان عتده
 حبس اولدندیدی و عتده دوه آغله دبرلر (وجبت زوجها محجوبا) مرأه زوجنی محبوب بولسیدی محبوب
 ذکر بی وخصیتی موقوف اولان کسنددر (فرق فی الحال نطلبت) حاکم ینلرن فی الحال تقر بی ایدر
 اگر مرأه تقر بی طالب ایدر سه * زیرا تقر بی مرأه نیک حقیقدر تا جیلده یعنی مهل و یرمه کده فائده بوقدر
 اما عتین بونک خلاقیدر که عن فریب بیاتی کلور و بوند اشمار وار در که تحقیقا اول محبوب اول مرأه به
 واصل اولدند نصکره محبوب اولسیدی مرأه ایچون خیاری اولرن تکیم واصل اولدند نصکره عتین اولسه مرأه
 مخیره اولدیغنی کبی و محبوب بله زوجک مریض اولسی یاخود صغیر اولسی بیننده فرق بوقدر عتین بونک خلاقی
 اووردر که صبیکنک بلوغنه و مریضک سمخته د کین مرأه منتظر اولور زائل اولسی ایچون تکیم مرأه
 صغیره اولدیده زوجک منتظر اولسیدیغنی کبی شول حیثتله که زوج محبوب اولسون یاخود عتین اولسون
 صغیر نیک بلوغنه د کین منتظر اولور صغیره اول حاله راضیه اولن ایچون (او وجدت عتینا و خصیا) یاخود
 مرأه زوجنی عتین بولسیدی یاخود بالکسره و ع خصیتین بولسیدی (فان اقر) یعنی مرأه زوجنی عتین
 یاخود خصی بولدند نصکره اگر زوج قراندر سه که (ان لم یصل اجل) تحقیقا زوج مرأه به واصل اولدی
 زوج تا حل اوور یعنی قاضی اتی تا جیل ایدر مرأه کرک بکر اولسون کرک ثیب اولسون قول صحیحده

(سنه قریه) برسنه قریه تا جیل او اورو برسنه قریه اون یکی آیدر اون یکی آبک مدتی اوچوز اللی دوت کون و برکونک ئی و برکونک ئلنک عشری قدر در وحسنک امام اعظم دن روایتده تحقیقا زوج برسنه شمسبه تا جیل او اورو و آنک مدتی شمسک اول سکون برچدن مفارقت ایشدیکی نقطه دن بعد اول نقطه به واصل اولنجبه اولان زماندر و بوزمان اوچوز آتیش بش کون و ربع نومدر * زیرا مرض نومقدای زمانده اکثریا زائل اوور * زیرا مرض برودتک یاخود حرارتک یاخود بیوستنک یاخود رطوبتک غاب اولسبله او اورو فصول سنه ایسه بونلر اوزره مشتمله در * پس فصل ربیع حار طبردر و فصل صیف حار بایسدر و فصل خریف بار دیابسدر و فصل شتبار در طبردر پس چنان سنه کجوب و مرض زائل اولسه ظاهر اولور که تحقیقا مرض خلقیدر زائل اولور (سوی مده مرضه و مرضها) زوجک و زوجتک مرض ضلرتک مدتدن ماعدار رمضان شریف و ایام حیض بونک خلایق اوزره در که * زیرا نلرسنده داخلدر (ان لم تکن رتفه) اگر مرأه رتفا دکل ایسد یعنی ارصاق دکل ایسه مصنفک اجل قولیچون قیددر * پس اگر مرأه ارصاق او اورسد تا جیل فائده ایمن تنکیم زوجک مجبوب اولسنده فائده ایتمدیکی کبی (فان وطئ) پس اگر زوج مده تا جیلده وطئ ایدرسه (فبها والایات بانقریق) واکر وطئ ایده مرضه قاضیتک ایکیسی یعنی تفریق ایله بایند اولور و قاضیتک تفریق طلاق باین اوور * زیرا مقصود ظلمی مرأه دن دفعدر طلاق رجعی ایله اول دفع حاصل اولور (ان طلبت) اگر مرأه تفریق طلب ایدرسه مر وایدن علت ایچره نکد * زیرا تفریق مرأه نک حقیدر (ولها کل المهران خلافا) واول تفریق اولنان مرأه ایچون مهرک کلبسی لازم کلور اگر زوج اول مرأه ایله خلوت ایتدیسه * زیرا عنیتک خلوتی صحیحدر (وحب العده) و مرأه اوزره عدت دخی واجب اولور احتیاط ایچون (وان اختلفا) فان افر اوزره عطفدر یعنی اگر زوجین اختلاف ایلوب مرأه عدم وصول ادعا ایلوب زوج عدم وصولی انکار ایدرسه (وکانت ثیبا و بکر فظنرت النساء فظن ثیب حلف) و مرأه ثیب اولسون یاخود بکر اولسون پس نسا کانظر ایدر * پس ایسدر دیرلر ایسه زوج تحلیف اولور * زیرا ثیبک نسا تک قوللری ایله ثابت اولور و زوجک اکا وصولی ثیبک ثابت اولسی ضرورتدن دکلدر برشی آخر ایله بکارتک زائل اولسی ایچون * پس زوج تحلیف او نور بکارت بونک خلافتدر که * زیرا بکارتک ثابت اولسی اکا وصولی نفی ایدر بالضروره پس نسا تک قوللری ایله مرأه مخیره اولور یعنی نسا بکر در دیدکلنده مرأه فی الحال اقامتله فرقت بیننده مخیره اولور (فان حلف بطل حقه) پس اکر زوج عین ایدرسه مرأه نک حق تفریق باطل اولور * پس زوجک مرأه سی اولور (کابواختارته عند العده و بعد) تنکیم مرأه عقد نکاح فتنده زوجنی اختیار ایتدکده حق باطل اول یعنی کبی * زیرا تحقیقا مرأه زوجنی اختیار ایتدی طلب تفریقده حق باطل اولور * زیرا ایکی شیبک بینه مخیره اولان کمنه ایچون اولان لایکی شیبک بری اولور (وارنکل) و اگر زوج عیندن نکول ایدرسه (وظن بکر اجل) یاخود نسا مرأه بکر در دیرلر سه زوج برسنه تا جیلی اولور (فان اختلفا) و اگر برسنه تا جیلده نصکره زوجین اختلاف ایدرلر سه مرأه عدم وصول ادعا ایلوب زوج عدم وصولی انکار ایدرسه (فالحکم کالاول) پس حکم بالاده ذکر اولنان کبیدر یعنی اگر زوج مرأه بی تصدیق ایدرسه مرأه مخیره اولور و اگر انکار ایدرسه نسا مرأه نظر ایدرلر پس اگر بکر در دیرلر سه مرأه مخیره اولور و اگر نسا مرأه ایسدر دیرلر سه قول عینله زوجکدر * پس اگر عین ایدرسه مرأه نک زوج سیدر (لکنها خبرت ههنا حیث اجرت) لکن زوجده بوقامده مخیره اولور شول حیثیله که زوج اول مکنده تا جیل او نور * زیرا ول مکنده تا جیل ایله مقصود مرأه نک مخیره ایچون عتته علم حاصل اولقدر حالبو که بوقامده عتته علم حاصل اولدی ایسدر مرأه مخیره اولور بوندر نصکره * فی مرأه بحسندن قائمه اولور سه یاخود مرأه برشی اختیار ایزدن اول قاضیتک اعوانی مرأه بی قائمه قیلمر سه مرأه نک خیاری باطل اولور * زیرا مرأه نک قیامی زوجنی مخیره نلر سه در بحسک ماوراسته متوقف اولور بلکه قیامه باطل اولور پس اگر مرأه فرقت اختیار ایدرسه قاضی زوجده طلقه یا سنه ایله طلاق ایله دیوار ایدر پس اگر زوج تطلیقدن ایا ایدرسه قاضی ینلرین تفریق ایدر و بعض دیکله بینهماده فرقت سفهامرأه نک خیار ایله دفع اوور خیار عتق کبی قاضیتک قضا سنه حاجت اولور

وا کر بتلری تفریق اولسیدی و زوج مر آه بی ثابا تزوج ایتسیدی مر آه ایچون خیبار اولمز زوجک حالته راضیه اولدینی ایچون واکر زوج بر مر آه اخیری تزوج ایتسیدی حالوکه مر آه اولی زوجک حالته عالمه اولسیدی اصلده ذکر اولدیکه تحقیقا اصل اولان زوجک عتینی بیلدیکه ایچون مر آه ایچون خیبار بو قدر وخصاف ذکر اولدیکه تحقیقا مر آه ایچون خیبار در * ز را مر آه بی و طئن عجز انک غیری مر آه بی و طئن عجزه دلالت ایتز و فتوی قول اول اوزره در (ولا ینخبر احدهما بعیب الآخر) احد زوجین آخرک عینله مخبر اولر شافی بونک خلافی اوزره در عیوب خسه ده انر که جنون و جذام و برص و قرن و قرن شول شندر که ذکرک فرجه سلو کنی منع ایدر و بوشی یا غده غلیظه و بار لحمه مر تقیه در یا ککدر و بشخی رتقدر اولر که ارصلق دید کلری اتمکدر و امام محمد قنده اسکر زوجک جنونی یا خود جذامی یا خود برصی اولور سه مر آه خیبار ایدر واکر امر اض مذکور مر آه اوده اولور سه مر آه مخبر اولمز * ز یرا زوج ایچون نفسندن ضرری دفع طلاقه ممکن اولور (ظهر زوج الامه عیننا فالخیار للمولی) برچار یه نک زوجی عین اولدینی ظاهر اولسیدی خیبار چاره یه نک مولاسی ایچوندر تکیم غرمه اولدینی کی

* (باب العدة) *

بو باب عدتک احکامی بیسانددر (هی) عدت لغت جهشیدن احصاء معناسنده در عدت الشی دینلور احصیه معناسنه و شرعا (تربص) یعنی عدت انتظار و توقفدر (یلزم المرأه مدته معلومه) مر آه یه لازم کلور برمدت معلومدر عن قریب مدتک بیانی کلور (بزوال ملک نکاح متا کد بالموت اولدخول ولو حکما) بزوال قوی یلزم قولنه متعلقه درومتا کد قوی ملک صفتیدر یعنی مونله و یادخول ایله کر کسه حکما اولسون متا کد اولان ملک نکاحک زوال ایله لازم کلور مدت معلومه در دخول ایله مراد خلوت صحیحه در (و فراس معتبر) یا خود فراس معتبرک زوا ایله لازم کلور مدت معلومه در معتبر قوی موطوه اولوب ولد کتور مین چاره یه نک فراشندن احترازدر * ز یرا انک ایچون عدت بو قدر امام مولاسی وفات بدن یا اعتاق اولنان ام ولد بونک خلافی اوزره در که عن قریب بیانی کلور ایدمی بومعتبر توانی قیدلازمدرو قوم بونی ذکر ایتدیلر (و بوطء بشهته النکاح) بزوال قوی اوزره عطفدر و شبهه نکاحه و طیء ایتکله لازم کلور مدت معلومه در عن قریب بیانی کلور (فلا عدت باطلاق قبل الدخول) قبل الدخول واقع اولان طلاقه عدت لازم کلز ملک نکاحک تا کدی اولدینی ایچون (ومن حکمها) عدتک حکمندندر (منم جواز تزوج غیره) زوجتک غیریه تزوجک جائز اولسنتک منعی (و نکاح اختها و اربع سواها) و دخی معتدنتک اختتک نکاحتک جائز اولسنتک منعی و اختندن ما عدا درت مر آه نک نکاحتک جائز اولسنتک منعی مر ور بدن علت ایچونکه اصل نکاح باقی اولسی ایچون (و صحه الطلاق فیها) و دخی عدتک احکامندندر عدته طلاق صحیح اولسی و صحه لفظی منع جواز قوی اوزره عطفدر و وجهی مر ور بدن شیدر ذکر اولنان کی (وهی فی حره نجس للطلاق و الفسخ) و حره حننده طلاق ایچون و فسخ نکاح ایچون عدت (ثلاث حبص کواهل) اویج حبص کالملا ایله حایض اولقدر فسخ نکاح خیبار بلوغله و کس قوی اولماقله واحد زوجین آخرک ملکی اولغله و مر آه زوجتک اوغلنی شهوتله اویمک ایله واحد زوجینک مر تد اولسیده نکاح زائل اولسی کی بو نلر ایله فسخ نکاح صورتده حره ایچون عدت اویج حبص کاملدر حتی چغان مر آه حیضده تطایق اولسنه اول حیضه بی حیضه رابعه تک بعضیله تکمیل ایتک واجب اولور * ز یرا حیضه وقتکله تجزی قبول ایتدی ایسه انک تمامه اعتبار اولنور تکیم کتب اصواده تقر بر اولندی و بو عدت اویج حبص ایله واجب ایلغه باعث حتی سبحانه و تعالیک (و المطلقات یتربصن بانفسهن ثلثة قروء) قول شریفی ایچوندر و فسخ طلاق معناسنده در * ز یرا عدت نکاح اوزره طاری اولان فرقه در حرک برانندن تفرق ایچون واجب اولدی ایدمی بو طلاقده و فسخده متحقق اولور (کذا م و لدمات و ولاها و ائنتها) کذلک مولاسی فوت اولان یا خود اعتساق اولنان ام ولد قنده دخی عدت اویج حیضدر * ز یرا بونلرک دخی حره کی عدتی قچان حیض کورندن اولسلردی اویج حبص کاملدر (و موطوه بشهته) و کذلک شهید ایله و طیء اولنان مر آه دخی عدت اویج حبص کاملدر تکیم برکنسه مر آه سنک غیریه مر آه ایله زفاف واقع اولسه حالوکه

اول ابي بليوب وطي ابتدئي كبي (اونكاح فاسد) ياخود نكاح فاسد ايله وطي* اولنان مر آده عدت
 مشالي نكاح موقت كبي (في الموت والفرقة) مومنه وفرقتده شهيد ايله ونكاح فاسد ايله وطي* اولنان
 مر آده عدت ذكر اولنانلر كبي اوج* حيصدر براردرزوج كرك فوت اولسون وركك بينه جاده فرقت واقع
 اولسون (وفين لم تحض اصغر او كبرا او بلغت بسن ولم تحض ثلاثة اشهر) وصغيره ياخود كبيره
 يعني اختياره اولمغه حايض اوليان ياخود بلوغته سن ايله حكم اولنوب حايض اوليان مر آه حره حقتده
 طلاقه عدت اوج آبدر حق سبحانه و تعالينك (واللائي يئسن من الحيض) قول شر يفيجون (ان وطئت)
 اكر مر آه وطي* اولندي ايسد مر ور ايدن علت ايجونكه قبل الدخول طلاقه عدت اولماه مقرر (وللعوت)
 للطلاق والفسخ اوزره معطوفدر يعني بوذكر اولنان حره حقتده موت ايجون عدت (اربعة اشهر وعشر
 مطلقا) درت آي اوان كوندره مطلقا يعني برادر كرك موطوه اولسون كركسه اولسون حق تبارك
 و تعالينك (والذين يتوفون منكم و يذرون ازواجا) قول شر يف ايجون (وفي امة تحيض) في حره تحيض
 اوزره عطقدر يعني حبض كورن جار يه نك طلاق ايجون وفسخ ايجون عدتي (حبضنان) ايكي
 حيصدر رسول عليه الصلاة والسلامك (طلاق الامة تطليقتان وعدتها حبضنان) قول شر يف ايجون
 يعني جار يه نك طلاق ايكي تطليقه در وعدتي ايكي حيصه درد بكمدر و دخي رق منصف او اوب و حيصه تجزي
 قبول ايجون حيصه تكميل اولنوب بس ايكي حيصه اولدي (وفي امة لم تحض او مات عنها زوجها
 نصف مال الحرة) وحبض كورمين جار يه ده طلاق وفسخ ايجون عدت بر جقي آدروموت ايجون ايكي آي
 وپس كوندر بليديك شي ايجونكه حقيقتار ق منصفدر (وفي الحامل الحرة او الامة وان مات عنها بصبي
 وضع حملها) و حامل اولان مر آه حره ياخود جار يه ده عدت اكر چه كيم فوت اولان زوجي صبي او اورسده
 حاملك وضع حليدر حق سبحانه و تعالينك (واولات لاجال اجلم ان يضعن جلهن) قول شر يف نك مطلق
 ذكر اولندي ايجون (فممن جلت بعد موت الصبي عدة الموت) وصبي اولان زوجنك مومنه نصكره
 حامل اولان مر آده عدت عدة مومنه* زير اول مر آه وقتا كه صبي اولان زوجنك موتي وقتنده حامل
 اولدي ايسه عدة موت تعين اولدي (ولانسب فيها) صبيك مومنه اول وبعده حامل اولان مر آه نك
 ولدنده نسب بوقدر* زير صبي ايجون ماء و قدر بس اندن علوق تصور اولنور و نكاح تصور موضه نده مائك
 مقسانه قائم اولور (وفي امر آه انفار لابن ابي الساجلين) وطلاق باين ايجون فار اولان مر آه حقتده
 عدت عدة طلاقن وعدة و قائدن اجلينك ابعديدر بس اكر عدة طلاق منقضيه اولسه اولكه اوج حيصدر
 مثلا وعدة موت منقضيه اولسه عدت موت منقضيه اولجه انتظار ووقف ايتك كن لا بددر اكر عدة
 موت منقضيه اولوب عدة طلاق منقضيه اولسه عدة طلاق منقضيه اولجه توقعدن لا بددر (وللرجعي
 مال الموت) وطلاق رجعي ايجون موت ايجون اولان عدت واردر* زيرا طلاق رجعي ايله مطلقه اولان
 مر آه وقتا كه وارث اولديسه نكاح وفاته دكين قائم اولدي* زيرا نك ايجون ارث بو قدر الا نكاحله واردر
 پس كذلك عدت حقتده ذكر اولنان كيدر بلكه اوليدر* زير عدت شك الله ييله واجب اولور ارثه واجب
 اولور ايمدي اول مر آه رجعي مطلقه كبي اولدي (وفين اعتقت في عدة رجعي كعدة حرة) و عدت رجعيده
 اعتناق اولنان جار يه حقتده عدت عدة حره كيدر* زيرا طلاق رجعيده نك باغيدر پس نك عدتي حره ز
 عدتنه انتقال ايتك واجب اولدي (وفي امة في عدة بان اوموت كاملة) وعدة بانه ياخود عدة مومنه
 اعتناق اولنان جار يه حقتده عدت چاره عدتي كيدر* زير املك نافصده طلاق حره نك عدتنه ايجاب ايلز
 پس نك عدتي انتقال ايلز (ايسه زانت الم بعد عدة لاشهر نسايف بالحيض) يعني تحقيا بر مر آه
 ايسه اولسدي شهر ايله معنده اولدقدنصكره عاده مرفوسه اوزره دم كورسدي عدتنه كين ايام
 منتقض اولورويكي باشدن حيصدن عدت چكهمك باشلر* زير املك عودي ايسه ابطال ايدرو صحح اولان
 قول بو در پس ظاهر اولدر كه تحقيا ايسه خلف اولدي* زيرا خلفيتك شرط ايسه تحقيدرو ايسه
 شيخ فاني حقتده فديه كبي عمامه دكين مجزك دائم اولسيدر پس بو قدر بدن معلوم اولدي كه صدر اشهر بعه نك
 عبارتنده واقع اولان شبنكه قبل انقضائها به اقوليدر ناخندن سهوا و اولدي و صواب اولان بعد انقضائها ابا

دینکدر (کانتشاف باشهور من حاضرت حیضه تم است) تکیم بر حیضه ابله حایض اولوب شهور ابله استینافی ایشد کدنصرکه آیسه اولان مرأه کی یعنی تحقیقا معنده اولان بر مرأه بر حیضه یا خود ایکی حیضه کوروب اندنصرکه آیسه اواسد یعنی ذمی نقطعه اولسه حالوکه اول مرأه سن ایاسده اولسه شهور ابله معنده اولور بدل ابله مبدل منهک جعتدن اجترز اهدایه ده بوبله ذکر اولندی * زیر اشهور ابله عدت حیضه عدتدن بددر پس اگر اول مرأه نك قبل الایاس کورد بیکی حیض عدتدن محسوب اولون ایچون وقت اولدیغی حیثیدن وقت اوزره مشتمل اولور ممنوع اولان جمع لازم کلور و صدر الشریعه دن عجبدر که تحقیقا هدایه نك عبارتی بزم نقل یلدی بکمز کبی واقع اولمش ایکن نه کیفیته اقول ابله ایراد ایوب استیناف مشکلا ردیدی * زیرا اول مشکل اگر مرأه نك عدتی وقت طلاقدن اشهر ابله اولدیغی ظاهرا اولسیدی پس قبل الایاس کورد بیکی حیضه وقت اوزره مشتمل اولور ایمدی وقت اولدیغی حیثیدن عدتدن محسوب اولوق واجب اولور (معنده طلاق و طئت بشهه) طلاقله معنده اولان مرأه شهید ابله وطی اولسیدی و تحقیق بونک بیانی مرور ایسیدی معنده مبتدادر و خبری (علیها عده آخری) قولیدر یعنی اول مرأه اوزره عدت آخری لازم کلور سبب عقیدد اولدیغی ایچون (و تداخلتا) و ایکی عدت تداخل ایدر (فانزه) یعنی چغان ایکی عدت تداخل اولدوقده شهید ابله و طئت نصرکه اول مرأه نك حیضدن کورد بیکی (منهه) ایکی عدتدن اولور (و اذاتم الاولی) و چغان عده اولی تمام اولوب عده ثانیه تکمیل اولسیدی (و اتقزی بعض اثنایه) و عدت ثانیه نك بعضی منقضیه اولسیدی عده ثانیه نك انمامی اول مرأه اوزره لازم کلور چغان مرأه اوزره ایکی عدت واجب اولسیدی فاما اول ایکی عدت ایکی رجدن اولسیدی یا خود رجل واحدن اولسیدی پس اگر رجل واحدن اولور سه تکیم چغان زوج مرأه بی ثلاثا تطلیق ایوب بن حلال ظن ایلمد دیسیدی یا خود زوج اول مرأه بی الفاظ کنایه ابله تطلیق ایوب و عدته مرأه بی وطی اولسیدی پس شک یوقدر که ایکی عدت تداخل اولور و اگر عدت تری ایکی رجدن اولور سه پس ایکی عدت ایکی جنسدن اولور مثل زوجی متوفی اولان مرأه نك شهید ابله وطی اولنسی کبی تکیم عن قریب بیانی کلور یا خود ایکیسی جنس واحدن اولور مرأه مطلقه کبی که چغان اول مطلقه نك عدتده زوج ایوب زوج ثانی انی وطی ایلبه بی کبی و بینهماده فرق وارد بزم قترده ایکی عدت تداخل اولور و مرأه نك حیضدن کورد بیکی جیما ایکنسندن حساب اولنور و چغان عده اول منقضیه اولوب عده ثانیه تکمیل اولسه اول مرأه اوزره عده ثانیه بی تمام لازم کلور و بونک صورتی تحقیقا وطی ثانی مرأه بر حیضه کورد کدنصرکه اولور سه وطی ثانیه نصرکه نك اوزره ذکر اولنان کبی اوج حیض کورمک لازم کلور پس حیضه اولی عده اولیدندر و اندنصرکه اولان ایکی حیضه ایکی عدتدن اولور و عده اولی تمام اولوب عده ثانیه تمام اولوق ایچون حیضه ابره واجب اولور و اگر وطی مرأه حیضه کور مرزدن اول اولور سه مرأه اوزره یرشی لازم کلر لا اوج حیض لازم کلور و بواج حیض اتی حیض منابته منوب اولور (و معنده وفاه و طئت بها) و زوجی و فائیدن معنده اولان مرأه شهید ابله وطی اولسیدی (تعدت بالشهور و تحسب بما توافه من الحوض فیها) شهور ابله معنده اولور و نك حیضدن کورد بی شهورده حساب اولور منسوطده دیدیکه اگر مرأه عده وفاتده تزوج ایوب زوج ثانی اکا داخل اولسیدی یتلری تفریق اولنور عدتی زوج اولدن درت آی و اون کون تماما اعتبار اولنور و دخی اول مرأه اوزره زوج آخر ایچون اوج حیض لازم کلور و بعد التفریق کورد بیکی حیض ذکر اولنان کبی عده وفاتدن حساب اولنور بقدر الامکان تداخلی تحقیق ایچون و عدتدن بوشوق و قایه و کزنده مذکور دکلسدر (و عده الطلاق و الموت تنقضی وان جهات بهما) و عده طلاق و عده موت طلاق و موته منقضیه اولور اگر مرأه طلاق و موتی بیلر ایسده حتی تحقیقا زوج چغان زوجدن غائب اولسه و زوجنک اتی تطلیق خبری اوج حیض کورد کدنصرکه بالغ اولسه و یا خود موتی خبری درت آی اون کون کچدنصرکه اکا بالغ اولسه نك عدتی منقضیه اولور (و ابتدایها) و عدتک ابتداسی (عقبها) طلاق و موته عقیددن اولور طلاق و موته علی عقیددن اولر * زیرا حق تبارک و تعالی مطلقه اوزره و زوجی ایدن متوفی اولان مرأه اوزره و بواج ایکیسی مطلقه

ومتوفی عنها زوجها ایله متصفه در ابداء عدتی طلاق و موتک عقبیده واجب قیادی (و فی کک ح فاسد عقبی تقریفه) و نکاح فاسدک عدتک ابتدایی فاضلتک تقریف عقبیده در (او عمره علی ترک الوطی) باخود و طنک ترکی اوزره زوجک عزمی عقبیده در عزم زوجک بن سنی ترک بلدم باخود سبب سببی تخلیه ایلدم و دخی بونلرک امثالی کلامر ایله اولور یوخسه مجرد عزم ایله اولور بونی ز بیلی ذکر ایلدی (قات مضت عدتی و کذبها حلفت) زوجه بتم عدتم بکسی دیدگه زوج آتی تکذیب ایتسیدی مرأه تخلیف اولور * ز بر ایمی ایله قول زوجه نکدر * ز بر امر آه خبر بریدی شیئه امینه در و تحقیق باب رجعتک آخرتد مر و ایتدی (نکح معنده من بان) یعنی برکسته زوجه سنی اوچک مادونیه طلاق بائله تطابق ایدوب اندنصکره عدت ایچنده نکاح ایتسیدی (و طلق قبل الوطی) و جب مهر نام (و قبل الوطی) تطلیق ایتسیدی اول کسته اوزره مهر نام واجب اولدی (و عدته مبتدأ) و اول مرأه یکی باشند عدت لازم کور * ز بر اول مرأه زوجک بدنده و طنه اولی ایله مقبوضه در و قبضک اثری دخی باقیدر اولکه عدتدر * پس چن نکاح تجدید اوانسیدی حالو که مرأه مقبوضه در اول ذکر اولتان قبض بونکاح جدیدده واجب اولان قبضدن نائب اولدی مثالی غاصب کبی که کندو بدندکی مقصوبی اشترا ایدر پس اول غاصب مجرد عقدا یله قبض اولور ایدمی ول طلاق بعد الدخول طلاق اولور (لاعدته علی مسیبه افترقت باین الدار بن) تباین دار بن ایله افترق واقع اولان مرأه مسیبه ارزره عدت اولز * ز بر اعدت واجب اولدی بخی حیثه عبد ایچون حقی اولمه واجب اولدی و حر بی اید جاده و بهامه ملحقدر حتی تلیک بیچون مثل اولدی پس حر نیک فرشته حرمت یوقدر (الاحمال) الامکر که حامل اولانده حرمت واردر * ز بر افرانده ثابت النسب ولد واردر (و لاعلی ذمیة طلقها ذمی اذا اعتقدوا عدمها) و دخی ذمیتک تطابق ایلدی بکی ذمیه اوزره دخی عدت یوقدر چن عدتک عدتمه اعتقاد ایدر رسه * ز بر اعدتک واجب اولسی حق شرع اولوق ایله جائز اولز ز بر ایلر حقوق شرعه مخاطبه دکالدر و عدت واجب اولسی حق زوج ایچون اولوقد جائز اولز * ز بر اوزجک اعتقادیک خلا بیدر ایدمی زبان نترکهم و ما یذنون ایله امر اولدق (و لاعلی حریة خرجت الیه مسئله اذمیة او مسأمة ثم اسما او صارت ذمیة) و دخی زم داریمه مسئله اولدی بی حاده چیقان یاخود ذمید یاخود مسأمة اولدی بی حاده چیقوب بعده مسئله اولان یاخود ذمیه اولان حریة اوزره دخی عدت یوقدر حق سبحانه و تعالی نک مطلقا بلا قید (و لاجتاحت علیکم ان تنکوهن) قول شریفی ایچون و دخی باریک شئی ایچونکه تحقیقا حر بی جاده و بهامه ملحقدر پس فراشنده حرمت یوقدر (الاحمال) الاحرمت حامل اولانده واردر باریک شئی ایچونکه تحقیقا بطنده ثابت النسب ولد وار در و الله تعالی اعلم

(فصل فی الاحداد) *

بوهصل احداد بیاندر در حد منع معنسه در اولکه ترک زینت و ترک طهر در (تحدیدة البیان و الموت) بائنا مطلقا اولان مرأه و زوجی وفات ایدن مرأه ترک زینت ایدر و ترک مطیبات ایدر نعمت نکاحک فوتیه نأسی ظاهر ایچون اوله کاحکه اول مرأه نیک صوته و مؤمننک کفایته سببدر بواجدن رجعیاً مطلقه ترک زینت ایلز * ز بر اتمه نکاح فاشه اولدی بی نکاح باقی اولدی بی ایچون بواجدن وطی حلال اولور و ان وزرینه احکام زوجات جار اولور (بیره مسئله) کبیره مسئله اولدی بی حاده * ز بر اصغر بیره و کافره شرایعه مخاطبه دکالدر (و اومة) اگر چه کبیره مسئله اولان مرأه جار به اولور سهده * ز بر اولانست حقیق ابطال اولبان شیئه حقوق الله ایله مخاطبه در خروجدن منع بونک خلاقی اوزره در کده • ز بر اتمه مولا سنک حقی ابطال وارد و روح عبدانسه بیدک حاجتی ایچون مقومدر (بترک زینت) تحدید فوته متعلقدر ترک زینت تحدید اولور (و ابس المزعفر) و دخی زعفر الله بونامش ثوب کیه کدن (و لاصفر) و دخی اصغر بیره بونامش ثوب کیه کدن ترک ایدر اولور * ز بر اتمه رجعت طهره قوقاور (و لغناه و اطیب و اسمن و لایح) و دخی حنایقه سن و راجحه طهره استعمالدن و کوزرینه سورمه چکنم کدن ترک ایدر اولور (لایبدر) الامکر که بعد اوله * ز بر اضرورات محظوراتی

مباح قیبر (لا) یعنی تحدید اولمز (معتمدہ عتیق) عتیق معتمدہ سی اولان یعنی مولاسی ام ولدنی
 اعتناق اولسیدی ذکر اولنان شہر ابلہ تحدید اولمز (نکاح فاسد) ودخی نکاح فاسدک معتمدہ سی دخی
 تحدید اولمز * زیرا احد ادعت نکاح فوت اولسی اوزرہ ناسنی اظهار ایچوندر نکاح فاسدک
 وعتقک معتمدہ سی نعمت نکاحی فوت ایلزل (ولاخطب معتمدہ الاثر بض) و معتمدہ خطاب اولمز الاثر بض
 یونندن خطاب اولمز حق سبحانه و تعالینک (ولاجناح علیکم فمعاشرتمہ من خطبۃ النساء) قول شریفی
 ایچون (ولیکن لاتواعدوہن سرا الا ان تقولوا قولاً معروفاً) قول شریفی ورنجہ فقہادید بلکہ نعر بض
 بن سنی تزوج ایتک مراد ایدرم تحقیق سن جمیلہ سین و تحقیق سن صالحہ سین دیکدر ودخی انکله تزوج
 رادتی اوزرہ دلالت ایدر شیڈن بونلرک امثالی کلام کبی وقول معروف تحقیق بن سکارا عین بن سنکله مجتمع
 اولوق مراد ایدر بن دیکدر ودخی انکله تزوج ارادتی اوزرہ دلالت ایدر شیڈن مراد بونک امثالی کلامدر
 (ولاخرج معتمدہ الطلاق من بیئہما) طلاق معتمدہ سی اولان مرأہ کرک باین اولسون و کرک رجعی اولسون
 لیلانہار ایٹندن چیقمن (ونخرج معتمدہ الموت فہار او بعض اللیل وتثبت فیہ) وموت معتمدہ سی اولان
 مرأہ نهارده بیٹندن چیقار ویلک دخی بعضندہ چیقار ویٹندہ ساکن اولور زراموت معتمدہ سی اولان مرأہ نیک
 نفقہ سی کند و اوزرہ بندہ کسب ایچون نهارده چیقمنہ محتاج اولور و آزا اولور کیچہ قرا کو اولور چیقہ منند اولور
 ومطلقہ بولہ دکلدر انک اوزرہ نفقہ زوجک مانندن دأر اولدیغی ایچون (وتعتان) طلاق معتمدہ سی
 وموت معتمدہ سی (فی بیت وجبت فیہ) اکاعدت واجب اولدیغی بیٹندہ معتمدہ اولور یعنی فرقت وموت
 واقع اولدیغی حالده سکنی اکامضاف اولان بیٹندہ معتمدہ اولور لرحق تبارک و تعالینک (لانخر جوہن
 من بیوتہن) قول شریفی یعنی بیوت سکنندن (الا ان یظہر عذر) مکرر عذر ظاہر اولہ میتک دارندن
 نصیبی اکا کفایت ایتمکله وورثہ انک حصہ سنی نصیبلرندن چیقارغہ یاخود مرأہ ماننک تلف اولسندن
 خوف ایتمکله یاخود اولدارک منہدم اولسندن خوف ایتمکله یاخود کرامیت بولہ مرأہ ایسہ چیقار
 (لادمن سترہ بیئہما فی البانی) معتمدہ اولدیغی بیٹندہ طلاق یا بئدہ زوجہ کندہ بیٹندہ بسترہ دن
 لایددر حتی اجنبیہ ابلہ خلوت واقع اولیدہ بسترہ دنصکر بر منزل واحدہ اولمزلندہ بآس یوقدر * زیرا
 زوج حر متلہ معترفدر و ظاہر اولان ودر کہ تحقیقاً زوج چان مرأہی کورسیدی حرامہ مباشر اولمز (وان
 ضاق المنزل علیہما) و اگر منزل زوجہ مرأہ معتمدہ سی اوزرہ ضیق اولسیدی (وکان فاسقاً) یاخود زوج فاسق
 اولسیدی (فالاولی خروجه) اولی اولان زوجک اول منزلدن خروجدرا کرچہ کیم مرأہ نیک خروچی
 جائز ایسده (وندب ان یجعل بیئہما ثقہ قادرہ علی الخیلولة) و ایکیسی بیئہ احتیاطاً خیلوات اوزرہ
 قادرہ بر مرأہ ثقہ قومق مندوب اولدی (بانت اوامات دنہا فی سفر و بیئہا و بین مصرہا دون ثلاثہ
 ایام رجعت) بر مرأہ سفردہ زوجندن طلاق باین ابلہ مطلقہ اولسہ یاخود زوجی اول سفردہ فوت اولسہ اول
 مرأہ ابلہ مرأہ نیک شہی مایذہ اوچ کوندن ناقص اولسہ اول مرأہ شہر یئہ رجوع ایدر زیرا سفر ابتداء
 خروج دکلدر بلکه بنادر (واولثلاثہ حیرت) و اگر مرأہ ابلہ شہر نیک بیئہ اوچ کونلک و ارایسہ مرأہ مخیرہ
 اولور یعنی کیمک ابلہ رجوعی بیٹندہ مخیرہ اولور برادر کرک یا ننجہ ونسی اولسون کر کسہ اولسون (وندب
 الرجوع) و رجوع مندوب اولدی زوجک منزلندہ معتمدہ اولوق ایچون یوقان مقصد اولان موضعہ اوچ
 کونلک مقصداری اولور سدر و اگر موضع مقصد اوچ کونلکدن اقل اولوسہ اول مرأہ موضع مقصدیئہ
 کچر کیدر بوشقی مصنف متبدہ ذکر ایلدی ما قبلدن متفہم اولمقلغہ اعتمادا و متفہم اولان اولدر کہ
 تحقیقہ منزل زوجہ موضع مقصدک مساوی اولسی صورتنده حکم مرأہ نیک مخیرہ اولمیدر و ایکی طرفک
 بری اقل اولوق صورتنده اریکسندن برینک متعین اولمیدر (و لوقی مصر) فی سفر قولی اوزرہ معطوفدر
 یعنی مرأہ نیک زوجی اول مرأہ بی شہر لدن بر شہر ده یا بئہ تطلق ایدر سہ یاخود فوت اولور سہ (لانخرج
 مرأہ اول شہردن چیقمن (بل تعد فیہ) بلکه مرأہ اول شہر ده معتمدہ اولور (فخرج محرم) پس اکراول
 مرأہ نیک محرمی و ارایسہ محرمیہ چیقمر (من لم یخص قط تعد بالاشہر) شول مرأہ کہ اصلاحیض کورمیه
 اول مرأہ شہور ابلہ معتمدہ اولور (کذا من رأی یوماً ما فاقطع حتی مضت سنۃ) کذلک بر کون دم کوروب

حتی رسد بکجه دمی منقطع اولان مر آه دخی شهور ابه معتده. اور ز برابره اصلا حیض کورمین مر آه حکمنده در (و اعتبار الشهور فی العدة بالایام لا بالهله) عدتمه شهوره اعتبار ایامه در اعله ایله دکلمر یعنی هلال ایله دکلمر فنمای صغرا ده دخی بویه ذکر اولندی (طلقه فافصاله من نفقة العدة ولو بالشهور جاز) زوج مر آهستی تطبیق ایدوب و نفقه عدتمتی شهور ابه مصالحه اینده ردی جائز اولدی (ولو حیض لا) و اگر حیضه مصالحه اینده ردی جائز اولدی حیض مجبول اولدی بیچون (اجبرت بمضی عدته و عدته المخل و غلب ظنه بصدقهها و المدة تحتل) مر آه معتده زوج اولنک عدتی و زوج محلانک عدتمک کیمستی خبر و برسدی و زوج اولنک ظنی مر آهتک صدقته غاب اولسدی ومدت دخی مر آهتک خبر و یردی بی مقدمه محتمل اولسدی (نکجهما) زوج اول انی نکاح اینک جائز اولدی (مضیهما لو حیض فافر ما تصدق فیہ شهران) عدتمک کیمستی حیضه اولور سه اول مر آهتک انده تصدیق اولندی بی مدتک اقلی ایکی آیدر امام اعظم قنند، (و عند هاتسعة و ثلاثون یوما) و اما هی قنده اوتوز طقوز کوندر طلاق حیض اولدن مقدم اولیق احتمالی بیچون بس انک حیض اولنک مدتی اوج کوندر اندنصر کوره اون بش کون طاهر اولور اندنصر کوره اوج کون حاضر اولور و اون بش کون دخی طاهر اولور اندنصر کوره اوج کون حاضر اولور بس عدت تکمیل اولور و شیخ الاسلام اوج ساعت دخی اغتسال بیچون زیاده قیلدی زمان اغتسال حیضدن اولیق اوزره بناء امام اعظمک علی اولدر که تحقیقا مر آهتک بوجود اوزر برقی ندر در بس انک اوزر بنه حکم شرعی نالونز بلکه اعم و اغلب اوزره بنا اولور بس مدت حیضک اکثری ومدت طهرک اقلی اعتبار اولور حتی ایکسندن هر ری اعتدال اوزره اوله ایدی اوج حیضک اکثر مدتی اوزر کوندن برآی اولور و اوج حیضک ینلرنده اولان طهرک اقل مدتی اون بشر کوندن برآی اولور

* (باب ثبوت النذب) *

بواب ثبوت نسب احکامی بیاننده در (اکثر مدته الخمر سنتان) مدت حاک اکثری ایکی سنه در حضرت عائشه رضی الله عنهنک (الولد لابی فی البطن اکثر من سنتین ولم یظلم مغزل) قول شرعی بیچون (و اقلها ستة اشهر) و حاک مدتک اقلی انی آیدر حق سبحانه و تعالی نک (و حله و فصاله ثلاثون شهرا) قول شرعی بیچون بوندنصر کوره حق تبارک و تعالی (و فصاله فی عامین) پیوردی ایدی حمل بیچون انی باقی قالدی (فثبت و ادمه مدته الرجعی) معتده رجعی نک و ایدی ثابت اولور (وان ولدت لاکثر من سنتین ما لم یقر بمضی العدة) اگر چه کیم ایکی سنه دن اکثرده و ایدر ایدسه ده مادامکه عدتمک کیمستی اقرار اید کیم مر آهتک معتده الطهر اولمی جائز اولمغه علوق حال عدتمه اولیق احتمالی بیچون (و بات فی الاقل) یعنی مر آه اولدی ایکی سنه دن اقلده کنور سیدی زوجندن یانده اولور عدت منقضیه اولدی بیچون و اولنک نسبی ثابت اولور نکاحه یا خود عدتمه علوقک موجود اولدی بیچون زوج مر اجماعه من * ز بر اود قبل الطلاق علوقه محتمل اولور و بعد الطلاق علوقه محتمل اولور ایدی زوج شک ایله مر جمع اوله من (و کان مر اجماعی اکثر) و زوج اکثر مر اجماع اولور یعنی چنان مر آه اولدی ایکی سنه دن اکثرده کنور سیدی مر اجماع اولور * نیز اعلوق بعد الطلاق در و ظاهر اولان بودر که تحقیقا اولاندن در مر آه دن زمانه تنی اولدی بیچون ایدی مر اجماع اولور (کذا هی توت و ولدت لاهن مهما) كذلك طلاق بان ایله مطافه اولان مر آه اولدی ایکی سنه دن اقلده کنور سیدی نسبی ثابت اولور یعنی ولد مبنوتک نسبی ثابت اولور چنان ولدی ایکی سنه دن اقلده کنور سیدی بلا دعوی یعنی زوج ولد کفنی ادعا ایتمک من بن ولدک نسبی ثابت اولور وقت طلاقه ولد قائم اولیق احتمالی بیچون بس زوال فراشله تیقن حاصل اولور احتیاطا نسب ثابت اولور (ولو انه مهمل لا) و اگر مر آه اولدی وقت فرقتدن ایکی سنه دنک محتمله کنور سیدی اول ولدک نسبی ثابت اولور * ز بر اجماع بعد الطلاق حادثدر بس اول ولد زوجندن اولور و طمک حرم اولدی بیچون (الابوة) لامکر زوج ولدک نسبی ادعا ایدر سه نسبی اندن ثابت اولور * ز بر اجماع اولدی الزام ایلمدی و ذکر اولنان کیم زوج مر آه بی عدتمه و طی ایتمک محتمل اولور (و مر اجماعا ناولدت لافل من تسعة اشهر) و كذلك سننی طقوز و طقوزدن زیاده اولوب انده امارات بلوغ ظاهر اولیان صبه چنان طوز ایدن اقلده ولد کنور سیدی ولدینک نسبی ثابت اولور زوجه تنی تطبیق ایدر بیکی کوندن کرک بان اولور

کرک زجعی اوسون طقوز آیدن اقلده ولد کتور سیدی * ز بر علوق بو تقدیر چه عدتمده اولور (ولتسه عدلا)
 یعنی اول مر اهنقه ولدی طقوز آیده کتور سیدی ولد کتور سیدی ثابت اولمز * ز بر اونقدر چه علوق خارج عدتمده
 اولور و بو واقعه که اول مر اهنقه بیقین صغیره درو یقین احتمال ابله ز نل اولمز و صغیرک حلی منافیدر پس یقین
 ائده صغیرک صفتی باقی قالسه اوج آی ابله عدتک کچمسنه حکم اولور و حمل حادث اولوق اوزره حمل اولور
 اعدی نسب ثابت اولمز کورنوز بیکه تحقیقا اول مر اهنقه عدتک کچمسیله اقرار ایسیدی اندن صکره الی آیده
 ولد کتور سیدی نسب ثابت اولمز انقضاء عدتک دلیلی بولندیغی ایچون اولککه ایلک اقرار بدر اعدی کذلک نسب
 بونده ثابت اولماق اولدر * ز بر ایلک اقراری کذبه محتمل اولور و انقضاء عدتله شرک حکمنده ایسه تردد
 بوقدر (و معدنه اقرت بالضی) و معدنه طلاق اولان مر اهنقه عدتک کچمسیله اقرار ایسیدی (و ولدت
 لاقول من نصف سنه من وقت الاقرار) و اول مر اهنقه اقرار وقتندن نصف سنه دن اقلده ولد کتور سیدی بومن
 وقت الاقرار قوی هدایه ده و کنزده و غیره مسطور اولاندر و صواب اولان قول بودر که تعالیه موافقدر
 و صدر الشریعه ده من وقت الاقرار مکانه من وقت الطلاق واقع اولدیغی ناسخ اولدن سهودر اول مر اهنقه
 ولدی کتور سیدی ثابت اولور و مر ایدن علت ایچونکه تحقیقا علوق بو تقدیر چه عدتمده اولور بیقین مر اهنقه
 کذب ظهر اولدیغی ایچون شول حبیبیله که انقضاء عدتمده اقرار ایتدی حالبو که رحیمی مایله مشغول ایدی
 (و نصفهالا) و اول مر اهنقه ولدی سنه نصفه کتور سیدی ولدی کتور سیدی ثابت اولمز و مر ایدن علت ایچونکه
 تحقیقا بو تقدیر چه علوق خارج عدتمده اولور (او ظهر حیلما او اقرار زوجیه) قرت اوزره عطفدر یعنی کذلک
 معدنه طلاق اولان مر اهنقه کبه لکی ظاهر اولسیدی یا خود زوج اول کمالک کندودن اولدیغی اقرار
 ایتسیدی ولدی کتور سیدی ثابت اولور یعنی معدنه طلاقک ولدی کتور سیدی ثابت اولور اول مر اهنقه ولدی کتور
 ادعا بود و زوج انک ولادتی انکار ایسیدی و حالبو که قل اولاد مر اهنقه حبلی ظاهر اولسیدی یا خود
 زوج اول حبلی ابله اقرار ایسیدی (والا) یعنی اگر مر اهنقه حبلی ظاهر اولوب یا خود زوج حبلی اقرار
 ایسیدی (فیثبت) پس نسب ثابت اولور (اذ اثبت ولادتها بحجة نامئة) یقین مر اهنقه ولادتی حجت
 تامه ابله ثابت اولسیدی یعنی ایکی رجلک یا خود بر رجل ابله ایکی مر اهنقه شهادتیله مر اهنقه بیته داخل اولور
 و انکله ببله بر احد بولنوب و بیته دخی بر احد بولنوب و اول مر اهنقه ولد کتور دینی وقتنده اول ایکی رجل
 فوده اولوب مر اهنقه ولد کتور دیکتی کورمکه و ولدک صوتی سماعی ابله شهادت ایتیری ابله مر اهنقه
 ولادتی ثابت اولسیدی نسب ثابت اولور و نصف حجت تامه ابله قید ایتمکه باعث اولدر که * ز بر اولاد اوزره
 مر اهنقه واحدنک شهادتیله نسب ثابت اولمز اما مین بونک خلاقی اوزره در حاصل کلام بودر که تحقیقا معدنه
 ولد کتور سیدی امام اعظم قتنده انک نسبی ثابت اولمز مگر که ایکی رجل یا خود بر رجل ابله ایکی مر اهنقه اول
 مر اهنقه ولادتنه شهادت ایدر الا مگر که اول محلده حبلی ظاهر ابله یا خود زوج قبلندن اعتراف اوله پس
 بلاشهادت نسب ثابت اولور و اما مین قتنده چه بیسنده مر اهنقه واحدة مسلمة حره عادلنک شهادتیله نسب ثابت اولور
 کافیده دخی بوبله ذکر اولندی (و معدنه وفات ولدت لاهل منها) و کذلک معدنه وفات اولان مر اهنقه ایکی سنه دن
 اقلده ولد کتور سیدی نسبی ثابت اولور بومسنه هدایه زوجی متوفی اولان مر اهنقه معدنه ولدی کتور سیدی
 ثابت اولور قولبله الی آخیره مسطوردر یعنی معدنه وفاتک ولدی کتور سیدی ثابت اولوسی موت زوجه ولدی کتور
 مایبلی ایکی سنه دن اقلده اولور سه و امام زفر مر اهنقه عدنه وفاتک انقضاستدن الی آیده ولد کتور سیدی
 نسب ثابت اولمز ز بر اول مر اهنقه عدتک نقضیه اولوسی شهرو ابله حکم اولندی جهة عدت تعیین اولدیغی
 ایچون اعدی انقضاء عدتله اقرار ایتدیگی کی اولدی تکبیم صغیره ده بیان اولندی دیدی و زم ایچون علت
 اولدر که تحقیقا اول مر اهنقه عدتک نقضیه اولوسی ایچون جهت وارد اولککه وضع حملدر صغیر بونک خلاقی
 اوزره در کز بر صغیره دراصل حمل اولما قدر ز بر اقبل البلوغ صغیره حله محل دکا رو و او غده شک واردور صغیره
 اولوسی بیقین ثابتدر شک ابله یقین زائل اولمز (او ولدت) ولدت لاقول منها قوی اوزره عطفدر بومسنه دخی
 هدایه ده نایب فان کانت معدنه عن وفات و صدقها الورثة قولبله ذکر اولندی یعنی کذلک معدنه وفاتک
 ولدی کتور سیدی ثابت اولور ورثه اول مر اهنقه تصدبق ایسنه لدی (فی العدة و اقر الورثة بالولادة) یا خود

عنده ولد كتوروب وورمه دخي وولدته اقرار ابد رسنه و براحه ولادت اوزره شهادت ايشه اول
ولد انصافا قومتك او غلبدير و بوارث حفته وادك وارث اولسي فطاهر در ز برارث ورنه مك خاص حقلمر بدر
پس انده ورنه مك تصديقمري قبول قيتور امانسب حفته تصديق اولنيمان كك مسته دن شيري حفته
نجد ثابت اولور فقه ايد بلكه بن ورنه تصديق اولنغ ايكي رجل ويا برجل اليه ايكي مره اي اهل شهادت
اولسه دردي حجت قائمه اولديغي ايچون نسب ثابت اولورو بعض ورنه مك اهل شهادت دن اولمري شرط قلمندي
دبدي * ز يرانلرك غيري حفته ثبوت اقرار لري اليه كند وحقلمر ثبوت ايچون تبعدر وشول ششك تبعا ثابت
اوله اند اصلك شر اظنه رعايت اولنغ اقامت حفته مولا سيله يله عبد و سلا سيله يله جندي كبدر و بو قول
صحیحدر كافيه دخي بوبله ذكر اولندي (و منكوحه وندته استه اشهر اقرار زوج اوسكت) و كذلك بر منكوحه
وادي آني آيه كتور سیدی اول ولدك نسبی ثابت اولور یعنی بر رجل بر مره اتزوج ایدوب اول مره آني آیه
و دخي زیا ده ولد كتور سیدی اول ولدك نسبی اول رجل دن ثابت اولور بر ابردر كرك زوج اقرار نسون و كرك
سكوت نسون * ز بر افراش قائم و مدت تامه در (وان انكر ولادتها نبوت بشماده امره) و اكر زوج اول مره
ولد كتور ديكی انكار ایتسیدی مره آيه واحده نك شهادت يله ولادت ثابت اولور (فان نفاه نلاعنا) پس اكر اول
رجل اول ولد یی نفی ابد رسنه ملائنه اونورل * ز رانسب فراش قائم اليه ثابت اولور و لعان ایسه قذفه واجب
او اور حالو كك و مقامه موده وجود در * ز رازو ك بندن دكلدر دعسی مره آيه ايچون زنا يله قذف در و زنا وادك
وجود بی من تلزم دكلدر قالمه نك شهادت يله ثابت اولان واده اعتبار اولنغ قالمه نك شهادت يله اعان لازم كلسون
ايچون بلكه لعان قذفه اضافت اواندی و لدن مجرد اولديغي حادس بن دیرمه بونك ظاهر ینه سوال وارد
اولور كه بتسليم ایدلم كه تحقیقا قذف مطلق وادك وجود بی اقتضا نسون لکن تحقیقا واد اليه قذفی وادك
وجود نك اقتضا ایدلم بكنه تسليم ایلنر حالو كه كلام واد اليه قذفه در و یوسو لك دفعی اولدر كه تحقیقا قذف
وجود اليه مرادی وجود خارجیدر و واد اليه قذف عبارتمه وجودی اقتضا ایدر خارجد بلكه مثلا قچان
زوج ایشنه كه تحقیقا اول زوجك مره آيه بر واد كتور دی پس اول رجل اول ولد بندن دكلدریدی اول
رجل اول مره آيه ايچون زنا يله قذفی اولدی زرا كانه اول رجل مره آني آیه بی واد اول زنا دن حاصل اولدی
دعس اولدی اكر چو واد خارجد موجود بلكه ایسه ده (وان لاقول منها لا یتب) و كمر مره آني آیه
اقلده ولد كتور رسه اول ولدك نسبی ثابت اولنر علقو نکاح اوزره سابق اولديغي ايچون (فان ولدت) و اكر
مره آيه ولد كتوروب اندنصر كه اختلاف ایتسدردی (و ادعت نکاحها منذ سنه اشهر) و مره آيه نکاحی
اول كونه كنجبه آني آيه اولدی دیو ادعا ایتسیدی (و الزوج الاقل صدقت بلا یمین) و زوج آني آیه دن اولدر
دیو ادعا ایتسیدی امام اعظم قتمده مره آيه بلا یمین تصدیق اولنور اما یمین ايچون خلاف وارد رتنه كم عن قریب
ذكر اونور (قال ان نكحتها فهي طالق) بر كسته اكر بن فلا نهي نکاح ایتدم ایسه اول فلا نه طاق قدر ديسیدی
اندنصر كه نکاح ایتسیدی (قولدت انصف سنه منذ نكحتها زمه نسبه) پس اول مره آيه نکاح اولديغي كونه
نصف سنه ده ولد كتور سیدی اول ولدك نسبی زوجه لازم كلور (و مهرها) و اول مره آيه مك مهری دخي
لازم كلور علقو عدد ايچنده بولنديغي ايچون (علقو طلاقها بولانها) زوج منكوحه سنك طلاق بی
ولادته تعلق ایتسیدی یعنی قچان زوج مره آيه سنه قچان بر واد كتور رسك سن طالق سن ديسیدی (فنهوت
امر آيه بها) پس اول مره آيه مك ولد كتور ديكی كند يانكز بر مره آيه شهادت ایتسیدی (لم بقم) امام
اعظم قتمده طلاق واقع اولنر اما یمین قتمده واقع اولور * ز بر اولادت يانكز بر مره آيه نك شهادت يله ثابت و نور
اندنصر كه طلاق تجتبه ثابت اولور و امام اعظم ايچون علت اولدر كه ز بر اولادت ضرورت جهشه ثابت اولور
پس ضرورت مقدار يله تقدير اونور طلاقه تعدیه ایلنر حالو كه طلاق ولادته تابع دكلدر * ز بر طلاقه ولادته
هرری آخر نسز بولنور هدايه شارح لرنك بعضی اعتراض ایدوب دبيلر كه تحقیقا بزم كلام مزومه
تعليق اولنان طلاقه در ورشیده معلق اولان اول شیهك لوازمندر حالو كه ولادت يانكز بر مره آيه
شهادت يله ثابت اولور و شیهك قچان ثابت اولسه جمع لوازم يله ثابت اولور * بن دیرمه كه قچان شیهك ثابت اولور
جم لوازمه ثابت اولور دبيلدی اطلاق اوزره دكلدر بلكه اول قول رموضعدر كه لازمه اليه لزوم

بپسند بر بر زدن منک اولوق تصور اولمیه تنکیم لزوم عقیده اولدیغی کبی وصاحب هدایه بوکا والطلاق
 یتفق عنها قولیه اشارت ایلدی یعنی طلاق ولادتدن منک اولوردیدی و تحقیق کتب اصولده اقتضا ایتمیشده
 مقرر اولدیکه تحقیقا بر کسینه بر کسینه یه سن عبدکی بدن بیک قچه یه اعناق ایلدی بیک وقتده عتقک صحیح
 اولمسی ضرور تیچون بیجی اقتضا ایلرکا نه اول قائل سن عبدکی بکایک اقیچه یه بیع ایله و بنم طرفندن اعتاقه
 و کیم اول دیمش اولدی بس بقدر الضروره بیع ثابت اولور حتی ارکان و شرأئطدن برشی ثابت اولر الا اصلا
 سقوطی محتمل اولبان شی * ثابت اولور (وان اقرب الخلیل ثم علق) و اگر زوج مرأه ک بوکلی اولدیغی اقرار
 ایتد کد نصره مرأه ک طلاقنی ولادته تعلیق ایتسیدی بس مرأه ولد کنوردم دید کده زوج اتی تکذیب
 ایتسیدی (بقع بلاشهادة) امام اعظم قنده قابله ک شهادت نسز طلاق واقع اولور و امامین قنده قابله ک
 شهادتی شرط قیلندی * زیرا مرأه زوجک حانت اولدیغی ادعا ایلر امدی چیئندن لایدرو امام اعظمک علی
 تحقیقا زوجک جمله اقراری حمله مفضی اولان شینه اقراردر اولکده ولادتدر (نکیح امة فطلقها مشراها)
 بر کسینه بر جاریه نکاح ایوب بس تطلیق ایتد کد نصره اول جاریه بی اول کسینه اشرا ایتسیدی (فان
 ولدت لا قل من ستة اشهر منذ شراها) پس اگر اول جاریه اشرا ایلدی ک کوندن التی آیدن اقلده ولد
 کتور سیدی (زمه) اول ولدک نسبی اول کسینه دن لازم کلور (والافلا) و اگر التی آیده و التی آیدن
 زیاده ده ولد کتور سیدی نسبی اندن لازم کلر * زیرا وجه اولده ولد معتمده ولد بدر * زیرا علوق شر اوزره
 سابقدر وجه نایده ولد مملو که ولد بدر بو قدر جرحه حادث اولان اقرب اوقاته مضاف اولور امدی دعوتدن
 لایدرو (قال لامته ان كان في بطنك ولد فهو مني فشهدت امره على الولادة لاف من ستة اشهر منذ افره هي
 ام ولده) بر کسینه جاریه سنه اگر سنک بطنکده کی ولدا یسه اول ولد بنددر دیسیدی بس بر مرأه اول جاریه
 زوجک اقرار ایلدی ک کوندن التی آیدن اقلده ولد کتور دیکسینه شهادت ایتسیدی اول جاریه اول کسینه ک
 ام اولدی اولور * زیرا ثبوت نسبک سبی اولکده دعوتدر مولانک اول ولد بنددر دیمسه دعوت بولندی ایچق
 حاجت ولدک تعیننه قالدی و تعیین دخی قابله ک شهادتله ثابت اولور و مصنفک اقرار ایلدی ک کوندن آتی
 آیدن اقلده دیمسته باعث * زیرا اول ولد التی آیده یا خود التی آیدن زیاده ده ک سیدی نسب ثابت اولر
 مولانک مقاله سنن نصره جاریه حامل اولوق احمالی ایچون بس مولا بولدی مدعی اوله من اما و ابی
 وجه بونک خلا فیدر که مولا ولد بنددر دیکسی وقتده جاریه ک بطنکده ولدک قیامیله بقین حاصل ایلدی ک
 ایچون بس دعوت صحیح اولدی (اولنقل) لامته قوی اوزره عطفدر (هو ابی) یا خود بر کسینه
 بر معصوم ایچون بو بنم او غلدر دیسیدی (ومات) و اول کسینه وفات ایتسیدی (فقالت امة هو ابی)
 پس اول طفلک اناسی بو طفل اول مقر دندر (وانا زوجته يرثه) و بن دخی اول کسینه ک زوجه سیم
 دیسیدی ایکسیده اول کسینه به وارث اولور یعنی اول طفل و اول طفلک اناسی اول مقر دن وارث اولور زیرا
 مسئله مرأه ک حر بیت ابله معروفه اولسنده و اول طفلک اناسی اولسنده در و اول طفلک مقر ایچون او غلو
 اولسنه طریق بو قدر الا اول ولدک اناسی نکاح صحیح ابله نکاح اتمکده وارد * زیرا نکاح حلال اولوق
 ایچون وضع اولنشدرو (وان قال وارثه انت ام ولده وجهت حریتها لارث) و اگر متوفانک وارثی مرأه سنه
 سن متوفانک ام و ادیسین دیسه زدی و اول مرأه دخی کسینه حر اولدیغنه جاهله اولسیدی وارثه اولر * زیرا
 حریتک ظاهر اولمسی رفی دفعده دار اعتبار یله حجتدر ارثه استحقاق ایچون حجت دکلدر (زوج اتمه من عبده
 بجات بولدفا دعاه المولی لم یثبت نسبه) بر کسینه جاریه سنی عبدینه تزویج ایتسیدی بس اول جاریه بولد
 کتور سیدی و مولی اول ولد بنددر دیسیدی انک نسبی ثابت اولر زیرا اول ولدک نسبک ثابت اولمسی
 نکاحک فسخنی اقتضایدر و تحقیق ثابت اولدیکه تحقیقا نکاح صحیح اولد قند نصره فسخنی قبول ایلر بیع
 بونک خلا فیدر * زیرا مولی چیچان جاریه سنی بیع ایتسیدی و اول جاریه مشتری قنده ولد کتور سیدی
 بوندن کربایع اول ولد بنددر دیوادعا ایتسیدی نسبی اندر ثابت اولور و بیع فسخ اولور (وعتق) و اول
 ولد دخی معنی اولور * زیرا مولانک ملک بدر حال بو که انک او غلو اولدیغی اقرار ایلدی بس اول ولدک حر اولمسی
 ثابت اولدی اگر چه کیم ملزوم ثابت اولدی ایسه اولکده ثبوت نسبدر نه کیم معرفت النسب اولان عبدینک

بنوبنی اقرار ابلدبکی کبی (و نصبرام ولده) و اول جار به بابعکام ولدی او اور اول ولد بندند در دیو اقرار به
 (ولدت امنه الموطوءه له و لدالم ببت نسب حتی بدعه) برکنه نك جار به و طوءه سی بر ولد کتور سیدی اول
 ولد نسبی ثابت اولز حتی اول کشته بو ولد بندند در دیم کجه * ز را فراش اوج مرتبه دوازده بری فراش
 قویدر اولکه منکو حنه ک فراشیدرو انک حکمی انکله نسب ثابت اولقدر بلاد عود یعنی بو ولد بندند در دیم کسزی
 و مجرد نقله مننی دخی اولز بلکه نکاح صحیحده لعانله مننی او اور * ز رانکاح فاسده لعان اولز نکیم
 مر و رایتدی و بری دخی فراش ضعیفدر اولکنه جار به نك فراشیدرو بونک حکمی ضعیف اولدیغیچون بونکله
 نسب ثابت اولیوب الابو ولد بندند در دیم کله او اور و بری دخی فراش متوسطدر اولکده ام ولد ک فراشیدرو بونک
 حکمی انکله بلاد عود نسب ثابت اولقدر بس مجرد نفی ایله نسب مننی او اولر لکن بلاد عود نسب کیوتی اول
 ام ولدک و طی مولاسی ایچون حلال اولدیغی صورته او اور و بچن و طی حلال اولسه بلاد عود نسب ثابت
 اولز مولاسنک مکاتبه الیدی می اولدی و ایکی کسته پیشنده مشترکه اولان جار به کبی که اول کسه ندر استیلاد
 ابتدیلر برندن اول جار به بر ولد کتوردی بلاد عود انک نسبی ثابت اولز خزانه المقتنیده بو بلجه ذکر اولندی

* (باب الحضانة) *

بو باب حق حضانة بیاننده در * حضانة حضن الطار یضنه دندر قیجان قوش بو مر طلسمنی قنادلری تحنه
 نفسنه ضم ایسیدی قوش بو مر طلسمنی حضن ایتمدی دنور و كذلك مرأه دخی ولدیغی حضن ایتمدی دنور
 (هی الام و ابو بعدا اطلاق مالم تزوج) حضانة ولدک اناسی ایچوندر اگر چه کیم طلاق ندر کرده
 او اورسه مادامکه اول طفلک اناسی طفله محرم دکل زوج آخره وارمده قجه تکیم عن قریب بیانی کلور بونک
 او زینده انک اجامی ایچون دخی والد غیر بدین شفقنلوا اولدیغی ایچون (الا ان نکر من رتده) الام که طفله
 والد هسی مرته اوله پس اول مرته حبس اولنور و ضرب اولنور ایتمدی اول مرته حضانة به فارغ اولز
 (او فاجرة) یا خود مکر فاجره اوله کافیده دخی بوله ذکر اولندی (بلاجرها) اول امه ولدک اخدی ایچون چبر
 ایتمکسزی اگر ابا ایدر یا خود طلب ایتمسه حضانة دن عاجز اولسی احمه ایچون چبر اولنور (الا اذا تعینت)
 الام که ولدک اناسک غیر نك مسمه سنی المدیغی تعیین اوله یا خود اول ولدک اناسدن غیر ذی رحم
 محرمی اولیه اول وقت حضانة ایچون چبر اولنور * ز را اجنبیه نك اول ولد او زره شفقتی اولز (ثم امها)
 یعنی حضانت ولدک اناسک اناسی ایچوندر (وان علت) بقدر یوقار و کیدرسده * ز را بو ولایت امهات قبندن
 مستفاد او اور (ثم ام ایسه) یعنی اندنصر که حق حضانة ولدک بیاسنک اناسی ایچوندر (كذلك) بقدر
 یوقار و کیدرسده * ز را بو ندر دخی امهاتندرو بواجلدن امهاتک مبرائی اولان سدس احراز ایدر و دخی یا
 اناسی ولادت اچلیچون شفقته او فر اولدیغیچون (ثم اخته لایوام) ندنصر که ولدک انابا برقر قرداشی
 ایچوندر * ز را زباده شفقتاودر (ثم لام) اندنصر که حق حضانة انار قرداشی ایچوندر * ز را
 بو امرده انابا برقر قرداشه قریبدر (ثم لای) اندنصر که ولدک یا برقر قرداشی ایچوندر * ز را
 اوین قزلی اجداد قزندن اولدر (ثم خاتنه) اندنصر که حق حضانة ولدک اناسنک قرداشی ایچوندر
 ز را بو امرده انابه قرات ار حیدر (كذلك) یعنی انابا بر اولان انار اولاندن اولدر اندنصر که انار اولان یا
 بر اولاندن اولدر اندنصر که یا بر اولان ایچوندر و خاتنه ار قرداش قزندن اولدر ز را خاتنه انابله منسوب
 اولور ار قرداش قزلی قرداشله منسوب اولور (ثم عمته) اندنصر که حق حضانة ولدک عمته سنی ایچوندر ذکر
 اولن ان ترتیب او زره * عمته ک و خاتنه ک قزلی ایچون حق حضانة بو قدر ز را انلر محرم دکلدر (بشرطین یتمن)
 ذکر اولن ان مر اولک حر اوللری شرطیه رقیقت مولاسنک خدمته اشغالک حضانة دن عاجز اولدیغی
 ایچون ز را حق حضانة ولایتدن برنوعدر رقیقت ایسه نفسنه ولایتی بو قدر قند قالدیکه غیر او زره ولایت
 قادره اوله (فلاحق لامة وام و لدقبل عتقهما) جار به ایچون وام ولد ایچون حق حضانة بو قدر ایکسنگه
 عتقلندن اول بلکه حق مولی ایچوندر اگر صغیر رقیق ایسه و اول صغیر بیئی ایله اناسنک بیئی نفریق اولنر اگر
 ایکسیده مولانک ملکته ایسه تکیم بوعده بیانی کلور و اگر صغیر حرایسه حق حضانة حر اولان
 اقرباسی ایچوندر و قیجان جار به وام و ادعتاق اولنسه ردی احراز اولان اولاندن حق حضانة انار ایچوندر

زیرا نذر اولادری حقیق ثابت اولسی جائده حرلردر (الذمیة کالمسئله) یعنی مرأذمه ولد مسلمی ایچون
 احقدر (حتی یعقل دینا) حتی ولد دینی تعقل ایدنجیز راحضانه شفقت اوزره منبدر وانایسه ولدی اوزره
 اشقه قدر مادامکه ولد دینی تعقل ایلیه ناسنه دفع ایلیک اول واد ایچون انظر در پس چنان دینی تعقل اید ضرر
 احتمالی ایچون ناسندن تفریق اولنور (او یخاف ان بأف الکفر) یا خود ولد کفره ما اوف اولسندن
 خوف اولته زیرا کفره مالوف اولقی آزا اولور دینی تعقل ایتمرن اول اولور پس رندن خوف اولنور سه ولد
 تفریق اولنور (یسقط حقها) اول ذمیة تک حق حضانه سی ساقط اولور ذمیة کرک اناسی اولسون کرکسه
 غیرى اولسون جده سی کبی (بنکاح غیر محرمه) ولدک محرمی اولمان کسه نه به نکاحله ساقط اولور
 شفقت منقضاء اولدیغی ایچون حتی چنان محرمته نکاح اولنسیدی حق حضانه سی ساقط اولور ولدک اناسی
 عیبسه نکاح اولدیغی کبی وجدسه سی جدیدنه نکاح اولدیغی کبی (ویود بالفرفه) وغیر محرمه ن قتله
 حق حضانه بنه عودت ایدر * زیرا مانع فچان زائل اولسیدی ممنوع عودت ایدر (طلبت اجر فلوفی النکاح
 اوفی عده رجعی لم تسحق) ولدک اناسی ارضاع ایچون اجرت طلب ایدسیدی پس اگر نکاحده
 اولدیغی حالده یا خود طلاق رجعیده طلب ایدر سه اجره مستحق اولور * زیرا انانک اوزر ینه ولدینی امر تک
 دیانت جهتله لازمدر اگر چه کیم دین جهتله لازم دکل ایسه ده حق سبحانه وتعالی (والولادت رضعن
 اولادهن) بیوردیغی ایچون لیکن انانکه مذوره اولدیله عاجزه اولدیله ایچون احتمال ایچون بس فچان اولدک والده سی
 ارضاع اوزره اجر ایله اقدام ایسه ال ک قدرتی ظهر اولوب انک اوزر فعل واجب اولور ایدی ارضاع اوزره
 اجر اخذ ایلیک جائز اولور (او بعد عده او فیها لایته من غیره تسحق) او اسکرمه اعدتد نصره کربا - و
 عدتی ایچنده ارضاع اوزره اجر طلب ایدسیدی لیکن زوجتک زیجه اراستندن اولان ابن ایچون اجر طلب
 ایدسیدی اول مرأه اجره مستحق اولور * ما اولیکی وجهه علت یعنی عدتد نصره مستحق اولسی نکاح الکله زائل
 اولوب اجنبیه کبی اولدیغی ایچوندر و اما نایده علت یعنی عدت ایچنده زوجتک غیرى مرأه سندن اولان
 اوغلو ایچون اجره مستحق اولسی انک اوزر ینه ارضاع لازم اولدیغی ایچوندر * معلوم اولسونکه تحقیقا ناک
 عدتی منقضیه اولدقد نصره ولدک رضاعی ایچون اولیدر مادامکه اجنبیدک اجر سدن زیاده طلب ایتمک *
 زیرا اناسی ایچون اشقی وانظر در و ولدی انان اخذ ایتمکده ولده اضراردر پس اگر انان اجر اجنبیه دن زیاده
 اجر ایچون حاکمه التمس ایسه اول زیاده اجرت اوزره یا اجر اولنمز بیادن ضرری دفع ایچون حق تبارک وتعالی
 (لاتضرر والده بولدها ولاه اولده بولده) بیوردیغی ایچون یعنی اولدندن ولدی اخذ ایتمکله والده متضرره
 اولور و یا باخی اجنبیه تک اجر سدن اسکرمی الزامله متضرر اولور و اگر اجنبیه بلا اجر ولدی ارضاعه راضیه
 اولور سه یا خود اجر مثلدن اقله راضیه اولوب انان اجر مثله راضیه اولور سه بوصولده اجنبیه بزم ذکر
 ایلدیگمزدن اولیدر بونی زبلی ذکرا ایلدی (وفی المبتوتة روایتان) و طلاق بانله مطلقه اولان مرأه
 ایکی روایت وارددر برروایتده انک استیجاری جائز اولدی * زیرا تحقیق نکاح زائل اولدی مرأه اجنبیه ملحق
 اولدی و روایت اخرا ده جائز اولدی * زیرا عدت احکام نکاح حددر بو جلدس نده نفقه و سکی واجب اولدی
 ودخی اکاز و چک زکات و برمی و انک ایچون شهادت ایلیسی جائز اولور (قال الاب اجدر من ضعفه بلا اجر ابادون)
 یعنی ولدک اناسی عدتد نصره کن ولدی ارضاع ایتمه الا اجر ایله ارضاع ایدرم بدیدی وقتده بیابن بلا اجر مرضعه
 بولدم دیسیدی یا خود انان ولدی ارضاع ایتمه الا شوهمقداری اجر ایله ارضاع یدم دیدکده بن سنت طلب
 ایدبکک اجر دن اقل ایله مرضعه بولدم دیسیدی (لیس لها معه اول نایچو - ولدک بایا تی منع وقدر
) ولیکن رضع النظر فی بیتهامام تزوج) ولیکن انانک بیتمه طلبه ولدی ارضاع ایدر طرفینه رعایت ایچون
 مادامکه انان آخره تزوج ایتمکچک (لاتدفع صبیه الی عصبه غیر محرم) مصومه قن محرمه انان عصبه
 دفع اولنمز مولای عتاقه کبی و عمی اوغلو کبی فساد احتمالی ایچون (مع وجود محرم غیر عصبه کالحال
 عصبه اولمان محرمک وجودی ایله یله ولدک انانستک ارق رندانسی کبی فدا احتمالی اولدیغی ایچون) ولادفع
 الی فاسق ماجن) ودخی ذکر اولنان کبی صبیه فاسق ماجنه دفع اولنمز و فاسق ماجن ایدبکک ایسه
 قایمبندر * زیرا بولده اولان کسه نه فساددن تمناشی ایلیز (ولا یتخبر طفل) ودخی طفل بابایله

انامی بنده مخیر قلندر اگر چه کیم تمیزه قادر اولور سه ده و امام شافعی رحمة الله علیه اگر من تمیزه بنده ایسه
 مخیر قلنور و اختیار ایلدیکنه تسلیم اولور دیدی (والام والجمدة احق به) و انابله جده صبی ایچون بالادن
 احقدر (حتی یستغنی) حتی اکل و شریده و کینوب قوشاقمغه و بالکر استنجاده غیر بدر مستغنی اولنجه
 زربان مستغنی اولسه نأدیبه و آداب رجال و اخلاق رجال ایله تخلقه محتاج اولور حالو که بابا بو نلره قادر در
 (و قدر بسبع سنین و به یغنی) و استغنائی طفل بدی سنه ایله تقدیر اولندی و بدی سنه بی خصاصی تقدیر ایلدی
 و فتوی ده بو نکدر کافیده بو بلجه ذکر اولندی (والام والجمدة احق بها) و انابله جده صبیه ایچون دفعه
 یلادن احقدر (حتی یخص) حتی حیض کورنجه * زرباصیبه بعد الاستغنا آداب نسانک معرفته
 محتاجدر و مرأ ایسه اول آداب اوزره قادر در و باغنه اولدقدن صکره تحصین و حفظه محتاج اولور
 و بو خصوصه ایسه بایلقادر در (وروی حتی تشتهی) و امام محمد دن رایت اولندی که صبیه اناسنه
 یاخود جده سنه دفع اولنور حتی مشتهه مرتبه سنه وارنجه دیدی یعنی تحقیقا صبیه چان حد شهوته
 بنشیدی باسنه دفع اولنور صیانتنه حاجت مفتحی اولدیغی ایچون (وهو الاحوط) فساد زمان ایچون
 بیکرک اولانده بودر (و غیرهما) یعنی انابله جده نک غیر صبیه نک بحر ملدن حاضنه اولان مرأ (احق
 بها) بنه بابا ایله دده دن احقدر (حتی تشتهی) حتی حد شهوته بنشجه * زرباحاضنه اولان مرأ قنده
 بنت مشتهاتی ترک ایتک استخدام بدن برنوعدر و انابله جده دن غیر مرأ ایسه انک استخدامنه قادر اولز
 و دخی مقصود اولان آداب نسائی تعلیم و تعلیم ایسه استخدام ایله حاصل اولور و ام ایله جده نک غیر استخدام
 مالک اولز بو ایلدن صبیه خدمت ایچون ایچار اولنور و مقصود حاصل اولز ام ایله جده بو نک خلافدر شرعا
 استخدام قدر تیری اولدیغی ایچون (لا تسافر مطلة بولدها) مرأ مطلقه و لدی ایله بیله مسافره اوله من
 ولدک بایاسدن اذن سز اول مسافر نه واده اضرار ایچون (الای و طنها الی تکهاهیه) الامکر که اول
 مرأ نک نکاح اولندیغی وطنه مسافره اوله حتی زوج مرأ نک وطنی اولیان بر بلده ده اولسیدی اول مرأ
 ایچون اول بلده به نقل ایتک بو قدر و وطنه دخی نقل ایتک بو قدر هر برنده ایکی امر بولندیغی ایچون بو نک
 طلافته اصلدن روایتدر اولنکه اصح روایتدر بو ذکر اولنان مسئله چان ایکی موضعک ما بینده تفاوت
 اولورسه در و اگر ایکی بلده بر بر لینه قریب اولسار دی شول حیثیله که بر کونده ولدینه کلوب قلوبتیه
 اهله رجوعی یلیدن اول ممکن اولورسه اول مرأ ایچون اول مقداری موضعه نقل ایتک جائز اولدی مطلقا
 دار اسلامه * و اول نقل ایلدیکی بلده ده زوج و قوعی شرط قلندی و وطن دخی شرط قلندی الامکر شهر دن
 قریه به نقل ایلماسی شرط قلندی * زیرا قریه به انتقال ربلده ده رحله دن رحله به انتقال منزله سنه در لکن
 شهر دن قریه به انتقاله و لدی ایچون ضرور در * زیرا اول ولد اهل قریه اخلاقه خلقه و بر سر مرأ بو نطفه مالک
 اولز الامکر مرأ نک وطنی اولدیغدن نکاح دخی انده اوله بزم بیان ایلدی بکنز علنره ایچون (و خص هذا
 بالام) و بو ذکر اولنان انابله بیله سفره مخصوص اولدی و انانک غیر ایله بابانک اذن سز ولدی نقل یعنی
 جده سیله بیله جائز دکلدر (للاصغیرة عمه موسرة و اب معسر) بر صغیره نک مالدار غنمه سی او اب و ز کورد
 بابسی اولسیدی (ارادت العمه امساک الورد مجانا) و غنمه سی ولدی مجانا مسکره ادا ایلدی (و لا ینفع عن
 الام) غنمه ولدی اناسدن منع ایلز (وهی ثانی) حالو که ام حصانه دن ایا ایدر (و تطالبه بالاجر و نفقة
 الولد) و ام ولدی اجر ایله و ولدک نفقه سیله مطالبه ایدر (فالصحیح ان یقال لها ما ن تمسکی الولد مجانا و تدفعی
 الی العمه) پس صحیح اولان مسئله بودر که انابلیچون باجنا اولدی امساک ایله یاخود غنمه سنه دفع یله دتکر
 خلاصه ده دخی بو یله ذکر اولندی

* (باب النفقة) *

بو باب نفقه بیانده در * نفقه اتفاق معانسه اسمدر هشام دیدیکه بن محمد نفقه دن سؤال ایلد نفقه طامه در
 و کوه در و سکنادر دیدی خلاصه ده بو بلجه ذکر اولندی (هی یجب باسباب منها زوجیه
 فجب علی الزوج و الوصیر و فقیرا) نفقه رفاه سیبیر ایله واجب اولور اول سیبیر ندر زوجت و نسب دخی اول
 سیدر دندر * و لک دخی اول سیبیر دندر * مصنف زوجتیه تقدیم ایلدی زرباره جیت نسک اصند و نسب

دخی ملکدن اقوادر پس نفقه زوج اوزره واجب اولور کرکسه زوج صغیر اولوب وطئه قادر اولسون یاخود فقیر اولوب انک نفقه مقداری شیئی اولسون (زوجته) زوجہ سپیون واجب اولور (مسلمه او کافره کبیرا و صغیره نوطاً) برابردر اول زوجہ کرک مسلمه اولسون و کرک کافره اولسون و کرک کبیرہ یاخود وطئی اولور و صغیره اولسون یعنی وطئی اولمق شائندن اوله حتی بویه اولسه مانع زوجہ نك طرفندن اولور پس تسایم بضع بولمز ایمنی نفقه واجب اولر اما زوج صغیر اولوب وطئه قادر اولدیغی صورت بونک خلا فیدر * زیر امانع زوجک طرفندندر و اگر زوجله زوجہ ایکسیده صغیر اولوب جماعه قادر اولسه لر زوجہ ایچون نفقه اولر * زیر امانع معناه زوجہ قبلندندر پس بویه اولان شینک غایبی زوجک طرفندن اولان منع معدوم کیدر زوجہ نك طرفندن اولان منع قائمدر و زوجہ نك طرفندن اولان منع قیامیه بیه نفقه به مستحق اولر نهباهه دوی بیه ذکر اولندی (فقیره او غنیه) اول زوجہ کرک فقیهه اولسون و کرک غنیه اولسون نفقه به مستحقه اولور (موطوءه اولان) و کرک وطئی اولمش اولسون و کرک اولسون تکیم چنان زوج صغیر اولوب وطئه قادر اولدیغی کی حالبوکه زوجہ کبیره اوله (بقدر حالهما) زوجله زوجہ نك حاللرینه کوره واجب اولور و بوخصافک مختار بدر وقتوی بونک اوزرینه در (فی المومنین نفقه النساء و فی المومنین نفقه النساء) ایکسیده غیر اولدقده غنی نفقه سی واردر و ایکسیده فقیر اولدقده فقیر نفقه سی و بر باور (والمختلفین) و ایکسیدن بری غنی و آخر فقیر اولقله و بویکی صورته متساول اولور صورتک بری زوجہ فقیره و زوج غنی اولمقدردر و صورت اخری زوجہ غنیه و زوج فقیر اولمقدردر (بین الحالیین) ایکی حالک مابینی ایله تقدیر اولور یعنی غنیلرک نفقه سندن دون و فقیرلرک نفقه سندن زیاده جدا لمقدردر و امام کرخی زوجک حالته اعتبار اولور دیدی اولکه قول شافعیدر صاحب بدایع قول صحیح بودردیدی و صاحب مبسوط معتبر اولان غنیلرکه و فقیرلرکه زوجک حایدر ظاهر روایتده دیدی (واقفی بیت ایبها) اگرچه زوجہ بیاسنک اولنده ایسه ده • هدایه ده دیدیکه چان زوجہ نفسی زوجک منزلته تسلیم ایلسیدی انک نفقه سی زوجی اوزره لازمدر و نهباهه دیدیکه بوشرط ظاهر روایتده لازم دکلدرد * زیر مبسوطه و ظاهر روایتده ذکر ایلدیکه عقدک صححتدنصکره زوجہ ایچون نفقه واجبه در اگرچه کیم زوجک بیته نقل ایلر ایسه اندنصکره دیدیکه ائمه بلحک متأخرلرندن بعضی زوجہ نفقه به مستحقه اولر زوجک بیته نقل ایلدیکه دیدی وقتوی کلبک جوانی اوزردر اولکه زوجک بیته نقل ایلر ایسه ده نفقه نك واجب اولسیدر (اومر ضت فی بیت زوج) یاخود زوجہ زوجک بیته سر بیضه اولورسه انک ایچون نفقه لازم کولور و قیاس چان زوجه نك مرضی جماعی منع ایدر اولسه استماع ایچون اولان احتیاسک فوق ایچون نفقه لازم کلمک ایلی و استحسانا نفقه لازم کلمک وجهی اولدر که تحقیقا احتیاس قائمدر * زیر ازوج اولر بیضه اولان مرأه ایله انسیب ایدر واتی مس ایدر و بیتمده حفظ ایدر و عارض اولان مانع حیضه مشاهددر پس بوجهندن استحسانا نفقه لازم کولور و امام ابو یوسفندن روایت اولندیکه تحقیقا زوجہ چان نفسی تسایم ایتمکد نصکره مر بیضه اولسیدی تسلیم متحقق اولدیغیچون نفقه واجب اولور دیدی و اگر قبل التسلیم مر بیضه اولوب نفسی بعده تسلیم ایدرسه نفقه واجب اولر * زیر تسلیم صحیح اولر بوی هدایه ده استحسان ایلی (لاناشزیه) ناشزیه اولان مرأه ایچون نفقه واجب اولر و مصنف ناشزینی (خرجت من بیتمه بلاحق) قولله بیان ایلی یعنی مرأه ناشزیه زوجک بیتمدن بلاحق چاقوب کیدندر حتی زوجک منزلته عودت ایلمجه * زیرا احتیاسک فوت اولسی زوجہ نك کند و ندر و چان زوجک بیتمه عودت ایلسیدی نفقه واجب اولور اما زوجک بیتمده تمکیندن امتناع ایدن مرأه ذکر اولانک خلا فی اوزره در * زیر احتیاس قائمدر و زوج اتی جبراً وطئی ایتمکه قادر در و مصنفک بلاحق قولی بحق خر وجدن احتراز در نته کیم زوج اکامهر مجملن اعطا ایلیکی ایچون زوجک بیتمدن خروچی کی (و محبوسه بدین) و دخی دین سببیه حبس اولتان مرأه نك دخی نفقه سی زوجی اوزرینه واجب اولر * زیرا دینی ادا ده ماطله ایله امتناع مرأه قبلندن کلدی اگرچه امتناع مرأه دن اولوب مرأه عاجزه اولدیغیچون ایسه ده زوجدن دکلدرد (ومر بیضه لم ترف) و دخی زوجک منزلته نقل ایلین مر بیضه ایچون دخی زوجی اوزره نفقه لازم کولر انکه

استماع اجلیون احتباس معدوم اولغه (ومقصوبه) ودخی مرأه مقصوبه ایچون دخی نغغه واجب اولز یعنی روجل اتی کرها اخذ ایدوب بلسیجه کوتوردیکیدر * زیرا نغغه زوجک پتیده احتباسک جن اسیدر حالبوکه احتباس فوت اولدی (وحاجه بدونه) ودخی زوجسزجد کیدن مرأه ایچون دخی نغغه واجب اولز اگر بلسیجه محرمی اولورسه * زیرا احتباسک فوتی زوجکک طرفندندر (واوبه) اگر مرأه زوجی ایله بیله مسافر اولورسه (فقها الحضر) انک نغغه سی حضرده اولان نغغه در یعنی واجب اولان حضر نغغه سیدر * زیرا احتباس قائمدر زوجک زوجه اوزره قائم اولسیچون (لاغر) غیری دکادر یعنی سفر نغغه سی دکادر وسفر ایچون زوج اوزره کرادخی لازم دکادر (ولخاندها الواحد او موسرا) اولیاده لزوجه اوزره عطقدر یعنی زوجه ایچون نغغه واجب اولور وزوجه سنک برخدمتکار ایچون نغغه واجب اولور اگر زوج غنی ایسه * زیرا زوجکک کفایتی زوجک اوزرینه واجبدر بوایسه کفایتک تمامندندر واکر زوج فقیر اولورسه اصح قولده خادم ایچون نغغه لازم کلز (لا یفرق بینهما البیعه عنها) زوجک نغغه دن عاجز اولسیچون زوجله زوجه بینلری تفریق اولمز (ولایدم ایضا غایبا حقها) ودخی زوج زوجکک حقی غائب اولدیغی حالده ایضا ایتمک ایله دخی تفریق اولمز (ولو موسرا) اگر چه کیم زوج غنیده اولورسه معلوم اولسونکه تحقیقا شافعی قنده فسخی تجویز ایدن ایکی امر در برسی زوجک فقیر لیکدر وطریق عنداالحاکم زوجک فقیر ایکی ثابت اولمقدر پس حاکم اکا اوج کون مهل ویر در دنجی کونک صحیح مستنده زوجی کاتکین ایتدیر غایبه قصوی ده بویله ذکر اولدی ایکی امر زوج غایبک نغغه دن زوجه نک حقی غنیده اولورسه ایضا لیکدر * غایبه قصوانک شرحنده دیدیکه اگر زوج اداه نغغه بی قادر اولدیغی حالده غائب اولسیدی ولکن زوجکک حقی ایضا ایلمسیدی ایکی وجهک اظهری انده فسخر بوقدر ولکن اگر اولزوج غایبک موضعی معلوم ایسه حاکم زوجک اولدیغی بلده حاکمته انی طلب ایچون آدم کوندرر وایکی وجهک ایکیجیسی فسخرک ثابت اولسیدر بز اصحابک جمعی بوکامیل ایتدیلرو بونکه انا ایتدیلر مصلحت ایچون وحاوی شرحنده دیدیکه اولکده قاضی طبرنک ابن صباغک اختیار دیرور بایندن وقرنداشی اوغلو صاحب المده دن روایت اولدیکه تحقیقا مصلحت وقوی بونکده در مصنف خلاف اوله بعجزه عنها قولله اشارت ایلدی و خلاف ثانی به ولایدم ایضا قولله اشارت ایلدی الی آخره * بن دیرمکه تحقیق بومسئله تحریر اولنان کتب شافعیه دن نقل اولنان شیئین یلندیکه تحقیقا شافعی قنده بجز ایله حکم حاضره نظر ایله در واما غایبه نظر ایله حکم عدم انده درو بجز ایله عدم انفاقدن هرری بالضروره معلوم اولور ایلدی ذکر اولنان شیئ ایچون هر ایدیه شرحنده وغیر یه شافعی اوزره درده وجه بوقدر که تحقیقا نغغه دن بجز اولز الا زوجک ظهوری وقتده در واما حجتان زوج غنیه منقطع ایله غائب اولسه بجز بیلمز قادر اولسی جوازی ایچون پس بوانفاتی ترک اولور بوخسه انفاقدن بجز اولز پس بوقضا قاضی آخره رفع اولسه قضاسی جائز اولور پس صحیح اولان تحقیقا بو حکم نافذ اولز * زیرا بوقضایجه نغغه در دکادر بز ذکر ایلدی بگرشی ایچونکه تحقیقا بجز ثابت اولدی بلی شافعیه دن مذهبی بیابوب انده قدن بجز ایله غائب اوزره حکم ایدن کسه اوزره رد اولور شافعی رحه الله علیه اوزره رد اولور ودخی مذهب شافعی ایله عمل ایدن کسه دخی رد اولز ایلدی سن تأمل ایله (وقومر بالاسنادان) یعنی قاضی اولزوجیه زوجک اوزرینه استدانه ایله دیون امر ایدر یعنی وره سی به طعام اشرا ایله ثنی زوجک مانندن قضایک اوزره در (فرض نغغه العسار) فقیر نغغه سی تقدیر اولندی زوج و زوجه فقیر اولدیچون (فایسر تم لها نغغه العسار) بس زوج ایچون غنا حاصل اولورسه زوجک غناسنک نغغه سی تبیم اونور (ان طلت) اگر زوجه طلب ایدرسه * زیرا نغغه غنا و فقر حسبیه مختلف اولور وشول قضایله تقدیر اولنان نغغه واجب اولدی * زیرا نغغه شایسته ایضا واجب اولور پس بچان زوجکک حالی تبدیل اولسد زوجه ایچون حقه تک تمامی مطالبه واردر اولدیکه غیر ترک نغغه سنک مادوتی و فقیرک نغغه سنک مافوقیدر (ونسقط مامضت) ونغغه دن کجس اولان ماقط اولور (الا اذا فرضت) الا مگر که قاضی تقدیر ایش اوله (اورضیا بشی) یاخود برشی اوزره صلح اولاش اولد زرا نغغه صلده در عوض دکادر متأکد اولز یعنی تا کیدواغش اولز الا قاضینک قضاسیله اولور

همه کبی که همه ملک ایجاب ابلز الا رئا کید ابدیجی شئله ایجاب ایدر اولکه همه نک قبضه بدروصلح قضا
 کیدر * زیرا زوجک نفسی اوزره ولایتی قاضینک ولایتندن اقوادر اما مهر بونک خلافیدر که زیرا
 مهرملکندن عوضدر (و بعت احدهما واطلاقها تسقط المفروضه) وزوجیندن برینک موتیله یاخود
 زوجه مطاقه اولغله تقدیر اولنان نفقه ساقط اولور یعنی ایکیسندن بری فوت اولسیدی زوج اوزره نفقه
 تقدیر اولندقدنصرکه لکن قاضی زوجه به استدانه ابله امر ایتمش اولسیدی و بر قاج آیر کچمش اولوب زوجه
 نفقه سنی اخذ اولسیدی تقدیر اولنان نفقه ساقط اولور هر ورایدن شیء ایچونکه تحقیقا نفقه صله در
 وصله لایسه قبل القبض موتله ساقط اولور (الا اذا استندت بامر العاضی) الامکر که زوجه قاضینک
 امریله دین ایتمش اوله * زیرا بوتقدیرجه نفقه تا کید اولتمش اولور نته کیم هر ورا ایدی (ولانسترد
 المجاله) یعنی اگر زوجه برمنذک نفقه سنی مجالا سیدی اندنصرکه زوجینک ایکیسندن بری سنه
 تمامندن اول فوت اولسیدی زوجه دن برشیء استرداد اولمز * زیرا نفقه صله در اول صله به قبض متصل
 اولدی وصله لاره بعد الموت رجوع بوقدر هیده اولدیغی کبی حکمی منهی اولدیغیچون (بیاع الف
 المأذون بالکاح فی نفقه زوجته) نکاح ایله مأذون اولان قول زوجه سنک نفقه سنده بیع اولور * زیرا بد
 نفقه دیندر اول قولک ذمتده واجب اولدی دینک سببکه زوجیتدر بولدیغی ایچون * و تحقیق دینک
 واجب اولسی مولانک حقتد ظاهر اولدی * زیرا سبب مولانک اذنیله حاصل اولدی پس دین فنک رقبه سنه
 منعلق اولدی عبد تا جرده تجارت دینی کبی ومولی ایچون فدا ایتک وارد * زیرا زوجه نک حتی
 نفقه ده درعین رقبه ده دکلدر (مره بعد اخری) تکرار بتکرار بیع اولور مثلا بر عبد مولانک اذنیله
 بر مره آه تروج ایدوب پس قاضی اول عبد اوزره زوجه سیچون نفقه تقدیر ایسیدی اول عبد اوزره یک نفقه
 جمع اولسیدی پس اول عبد قیمتی اولان بشیوز اچیه بیع اولور ومشری دخی ایتک اوزرنه نفقه دینی اولدیغی
 عالم اولسیدی تکرار شه بیع اولور اما ایچون اول عبد اوزرنه اولان دین رسبب آخر ابله اولسیدی قیمتی اولان
 بشیوز اچیه بر کره بیع اولوب بر کره دخی بیع اولمز (ونسقط بویه) وعبدک موتیله نفقه ساقط اولور (وقتیه)
 ودخی اول عبدک قتل اولتمسبب ساقط اولور اول عبدک مولاسی بر شیشه مؤاخذه اولمز محل استیقا فوت
 اولدیغی ایچون (وفی دین غیره امره) ونفقه نک غیری دینده بر کره بیع اولور پس اگر عبدک قیمتی دینلر سنه
 وفاید رسه فها و اگر وفایتمسه حریتدنصرکه طلب اولور وفرقی بودر که تحقیق ایدن نفقه هر زمانه منجد
 اولور پس بیعدنصرکه دین آخر حادث اولور سا تر دینلر بونک خلایق اوزره در و اگر اول عبد مدبر یاخود
 مکاتب اولور سه نفقه ایچون بیع اولمز بیع جائز اولسی معدوم اولدیغی ایچون لکن مکاتب قیچان کلبندن عاجز
 اولسیدی بیع اولور زیرا بحج دنصرکه نقل قبول ایدر (نفقه الامه المنوحه انما تجب بالتوثق) جاریه
 منکوحه نک نفقه سنی واجب اولمز الا توثقه ابله واجب اولور یعنی قیچان مولی جاریه سنی غیری کسینه به ترویج
 ایسیدی زوجی اوزره نفقه واجب اولمز قیچان اول جاریه بی افندیسی توثقه ایدر سه واجب اولور یعنی جاریه
 له زوجینک بدنی تخلیه ایدوب کندیبسی استخدام ایلماسیله زوجی اوزره نفقه واجب اولور * زیرا احتباس
 متحقق اولمز الا توثقه ابله اولور واستخدام ایلماسیله اولور (وواستخدا مها المولی بعد هانتسقط) واول
 جاریه بی مولاسی زوجیله جاریه نک بدنی تخلیه دنصرکه استخدام ایلمسه واجب اولان نفقه ساقط اولور نفقه
 ایجاب ایدن شیء زائل اولدیغی ایچون و اگر اول جاریه احیانا مولانسه خدمت ایدر سه مولاسی استخدام
 ایتکمزین نفقه ساقط اولمز * زیرا مولاسی اتی استخدام ایتدیگجه مسترد اولمز یعنی جاریه بی کیرو الممش
 اولمز و زوجک حر او سنده یاخود عبد یاخود مدبر یاخود مکاتب استند فرقی بوقدر * زیرا نفقه ایجاب ایدن
 معنا تخلیه در زوجینک اختلافه اولمز (کذا المدبره وام لیدر) من کذلک مدبره وام ولدقنه
 کیدر حتی بویه کسده نفقه لری واجب اولمز الا توثقه ابله واجب اولور (بخلاف المکاتبه) مکاتبه جاریه
 مدبره وام ولد کبی دکلدر قیچان اول مکاتبه مولانک اذنیله ترویج ایسیدی شول حیثیله که تویه دن مقدم
 ایتک نفقه سنی حره کبی واجب اولور * زیرا مولاسی ایچون اتی استخدام ایتک بوقدر اول مکاتبه نفسنه و منافقنه
 احق اولدیغیچون (ووجب السکنی) و زوج اوزره زیجد سیچون ساکنه اوله حتی بر منزل واجب اولور

حق تبارک و تعالیٰ (اسکونهن من حیث سکنتم) بیوردی ایچون (فی بیت خار عن اهل الزوجین) زوجه
 زوجه اهلندن خالی بر بنده سکنی واجب اولور ز بر زوجین ناله یله سکنده مضضر اولور * ز بر
 متعلقی اوزره امین اولور و بر بر بنده استماعدن و معاشریدن ناس انلری منع ایدر (الان خضارا)
 الامکر که زوجین انلری اختیار ایدر * ز بر حق انلری ایچوندر پس زوجین ایچون اهللی ابله یله ساکن
 اولوب و اهللی اوزره انفاق ایلمک واردر (ولاهلها النظر و الکلام معهما شیء) یعنی زوجه نیک اهللی یعنی
 محرمی ایچون کا نظری و انکله یله کلای بدلدکاری وقتده جائز اولور و زوج و بدن انلری منع ایدر * ز بر
 منعه قطعیه رحم واردر و زوج اوزره بونده ضرر دخی بو قدر (لا تدخل علیها بلا ذمه) اما زوجک
 اذنی بوغیکن زوجه نیک محرمی زوجه اوزره دخولی جائز دکلر * ز بر ابلانن لزوم محرمک دخولی جائز
 اولور * ز بر ایت زوجک ملک بدر زوج ایچون اول دخولدن منع واردر (والصحیح ان لا ینع من خرمها
 لی الوالدین) و دخی قول صحیح بودر که زوج زوجه سنی و الدینه خروجدن منع ایلر کدر (ولامن دخوله
 علیها کل جمعه) و دخی هر جمعه کونلرنده و الدینک زجه اوزره دخولنی منع ایلر کدر و دخول محرم غیره
 کل سنه (وهر سنه و الدیندن غیره محرمک دخولنی منع ایلر کدر * مصنفک و الصحیح قول محمد بن
 مقاتلک قولدن احترازدر * ز بر ایچون زوج هر آید زوجه سنک محرم لرینی ز باریدن منع ایلمک جائز اولور در
 (تقرض زوجه الغائب و طفله و ابویه فی مال له من جنس حقه من غایبک زوجه سیمون و معصومی ایچون
 و ناسی و بابا سیمون غایبک مانندن انلرک حقلری جنسندن یعنی نجه و اتون و طعام جنسندن نفقه یا خود
 انلرک حقلری جنسندن کسوه تقدیر اولور * اما انلرک حقلری نیک خلایق جنسندن اولان مانندن تقدیر اولور *
 ز بر ایچو محتاج اولور * و مال غائب و قافا نفاق ایچون بیع اولور (ان اقر من عنده الماله) اگر انک قنده
 مال اولان کسته یعنی مضارب یا خود امانت قولان یا خود مدیون اول مالله اقرار ایدر (و بالزوجیه
 و الاولاد) و دخی غائب ایچون زوجیتی و زوجه سنک ائدن و لدکتور دیکنی اقرار ایدر (و اعلم القاضی
 دلت) یا خود قاضی مالی و زوجیتی و ولادتی عالم اولسیدی وقتنده مال اولان کسته مالله اعتراف
 ایلسیدی نفقه و کسوه تقدیر اولور (و بحقیقها علی انهم یعطها نفقه) و دخی قاضی اول غایبک زوجه سنه
 زوجی کا نفقه اعطا ایلدیکنه عین و برر (ویکفها) و دخی اتی کفیله و بر * ز بر اناسدن بعض کسته کفیل
 و بر عین و بر عین و بر کفیل و بر عین و بر کفیل و بر عین * پس قاضی احتیاطا غایبه نظر ایلر یکسنک یعنی جمع ایدر
 (لاباقامه ینقه علی النکاح) تقرض لزوم اوزره عطفدر * یعنی زوجه نیک نکاح اوزره ینقه اقامت ایتسه
 قاضی نفقه تقدیر ایدر (ولان لم یتزک مالا) و دخی غائب مال ترک ایلدی ایسه قاضی نفقه تقدیر ایدر
 (قافاتها بقرضها علیه و یا مرها بالاسدانه) پس زوجه نیک ینقه اقامتی زوج غایبی اوزره قاضی نفقه
 تقدیر ایتسون ایچون و استدانه ایلر امر ایتسون ایچوندر * ز بر انده غائب اوزره قضا واردر (و لا یقضی به)
 کا حله قضا اولور * ز بر اذکر اولان کبی بود غائب اوزره قضا در (وقال زفر قضی به الا به) امام زفر
 غائب اوزره نفقه ایلر قضا و لتور نکاحه اولور دیدی * ز بر نفقه ایلر قضا زوجه ایچون نظر یعنی مرحمت
 واردر * و غائب اوزره ضرر بو قدر ز بر زوج حاضر اولسه و زوجه فی تصدیق ایسه * پس زوجه حقنی اخذ
 ایدر و انکار ایدر سه عین و بر یملور پس اگر عیندن نکول ایدر سه زوجی فی تصدیق ایتس اولور
 و اگر زوجه ینقه اقامت ایدر سه حتی ثابت اولور و اگر ینشدهن عاجزه اولور سه کفیل ضامن اولور
 یا خود زوجه ضامن اولور (و بهذا عمل) و امام زفرک بو قولیه نفقه به حاجت اولدقه عمل اولور
 نکاحه عمل اولور * ماوم اوله کتبه قاضی مال غایبه نفقه ایلر قضا ایلر الا ذکر اولان کسندر ایچون
 قضا ایدر ز بر غائب اوزره قضا جائز اولور * پس ذکر اولان کسته لک نفقه سی قبل القضا واجبه اولور
 بو اجدلن انلری ایچون قبل القضا زوجک رضاسزاخذ ایلمک واردر * پس انلرک حقه قضا قاضیدن امانت
 و قوتدر * اما قاضی بدن ذکر اولان کسته لک غیر سبی بونلرک خلایق اوزره در * ز بر بونلردن غیر نیک نفقه لری
 قبل القضا واجبه دکلر بو اجدلن غیر یلر ایچون غایبک مانندن قبل القضا بر شیء اخذ ایلمک بو قدر حال اول
 غیر بلغایه نظر بولسه لری انلرک حقه قضا بجا ک ایتداسی اولور * پس قبل القضا بجا غائب اوزره

جائز اولز (ولعنة الطلاق) ومطلقه اولوب عدته اولان مرأه ایچون دخی واجب اولور طلاق کرک طلاق رجعی اولسون و کرک طلاق باین اولسون (و التفریق لایعصیه) ودخی معصیتسز تفریقله عدته اولان مرأه ایچون واجب اولور خیار عتق و خیار بلوغ کبی (اولعلم الکفایة الفقهة والسکینی) یاخود کفوی اولدیغی ایچون تفریق اولتان مرأه عدته ایچون نفقه و سکنی واجب اولور * اما طلاق رجعیله واجب اولغنه باعث اولدر که زیرانکاح طلاق رجعیله نصکره قائمدر یا خصوص بزم مذمه بزمده زیرزوج ایچون وطنی حلال اولور * و اما طلاق باینده واجب اولغنه سبب اولدر که نفقه احتیاسک جزاسی اولدیغی ایچون تکبیم ذکر اولتیدی حالوکه احتیاس نکاحله مقصود اولان حکم حقتده قائمدر * اول حکم که ولددر * زراعت و ولدصیانت ایچون واجبدرا عدی نفقه واجب اولور * بواجلدن اول مرأه عدته ایچون بالاجماع سکنی واجب اولدی (لالموت و المعصية) یعنی موت زوجله عدته اولان مرأه و معصیتله تفریقندن عدته اولان مرأه ایچون نفقه واجب اولور * و معصیت ایچون اولان تفریق زوجله مرته اولسی کبی و زوجک اوغنی او بوسی کبی * اما اوله سبب یعنی مرته نفقه واجب اولمغه سبب زیرانفقه زوجک مالندن شیئا فشیئا واجب اولور و بعدالموت انک مالی بو قدر و ورثه نک مالندن نفقته نک واجب اولسی سکن اولور * وثانیه یعنی معصیتده نفقه واجب اولمغه سبب زوجله ارتدادی ایله بغیرحق نفسی حبس ایدیجی اولدی * ایعدی مرأه ناشزه کبی اولدی (و تسقط بارتداد عدته الاثلاث لایتمکینه البتة) ودخی اوج طلاقله مطلقه اولان مرأه عدته نک مرته اوله سبب نفقه ساقط اولور * زوجک اوغائه تمکینه نفقه ساقط اولور * ز برافرت طلاق ثلاثه ثابت اولدی انده ردت و تمکین ایچون عمل بو قدر الامرته تو به ایدیجه حبس اولنور و مجوسیه ایچون دخی نفقه بو قدر و سکنه حبس اولنور پس انکچون نفقه و رادر (و منها النسب) و نفقه نک واجب اولسی سیلرندرنسب (قحب علی الاب خاصة) پس بابا اوزره خاصه نفقه واجب اولور بابایله اول نفقه ده بر اخدمشترک اولور (کتفه ابو به و زوجته) یعنی ابو ینک و زوجته نک نفقه سنه کسنه مشترک اولدیغی کبی (و لو فقیر) کر کسه بابا فقیر اولسون * حتی سبحانه و نه الینک (و علی المولود له زقه و کسوقهن) قول شریفی ایچون * و مولودله بابادر (اولوده الفقیر صغیرا) ولد فقیری ایچون اول ولد صغیر اولدیغی حالده نفقه سی بابا اوزره واجب اولور حتی اول ولد صغیر غنی اولسیدی نفقه سی انک کیندو مالندن اولور (او کبیرا عاجزا عن الکسب) یاخود اول ولد کبیر و کسبدن عاجز اولدیغی حالده نفقه واجب اولور حتی کسبدن عاجز اولسه نفقه سی ابامی اوزره واجب اولور و خلاصده ذکر اولندیکه چغان ولد کبیرا بنه کر آمدن اولوب وناس انی استیجار ایتسه اول ولد عاجزدر * و كذلك طلبة علمن اولوب چغان کسه اهتدا ایتدی ایسه پس انلرک نفقه سی بابا زدن ساقط اولور (و علی المومسر) علی الاب اوزره عطفدر * یعنی غنی اولان بابا اوزره واجب اولور * ز چغان بابا فقیر اولورسد عاجز اولور عاجز اوزره ولد کبیری ایچون نفقه اولور اما زوجه ایله اولاد صغار بونک خلافیدر * ز بر ا زوج عقد نکاحله بدل نفقه بی التزام ایتدی فقرا یله ساقط اولور * و غناده فقها اختلاف ایلدیلر * و فتوی صدقه دن محروم اولقی نصیبتنه مالک اولغنه تقدیر اولمشدر و انکله مر ادفطره یساریدر (لاصوله) اصولی ایچون یعنی اناسی و باباسی و دده لری و جد لری ایچون نفقه واجب اولور اما بابا ایله اناحقته واجب اولسی * حتی تبارک و تعالی نک (و صاحبهما فی الدنیا معروفان) قول شریفی ایچوندر * بوآیه کر یعنی نبی علیه الصلاة و السلام حسن مامشرته تفسیر ایلدی و ابو بن چغان اچتسه ل انلری اطعام ایتکله * و چغان عاری اولسه ل کسه و ندر مکله * و بوآیه کر یمه ابو بن کافر بن حقتده نازله اولدی ماقلینک دلیلی ایله پس بوآیه کر عدت نفقه نک کافر حقتده واجب اولسنی عبارتیله افاده ایتدی و مسلم حقتده اولوبت طریق ایله افاده ایتدی * و اما جادو جدات حقتده واجب اولسی انلر بابا زدن و نازدن اولدقیری ایچوندر و بواجادن دده بابا مقسانته قائم اولور باینک عدمی قمتده (الفقراء) فقرا دن اولان اصولی ایچون واجب اولدی فقرا ایله قیده باعث اگر انلر اغنیان اولسه ل انلرک نفقه لری کیندو ماللرندرنر (وان قدر و اعلى الکسب) اگر چه کیم اول فقرا دن اولان اصول و ولد کسب اوزره قادر اولور لسه ددر ز انلر کسبله منضر

او اولور * خالو که ولدانلردن ضرری دفعه مأمور در (پالتسو بنده بین الذکور و الاناث) اولادک ذکور و انائی
 بیئنده بر ازلک ایله ظاهر و ایتمده اولمکه قول صحیحدر * ز بر انا ایله بابک نغفه به استحقاق قلمری اولدی الا
 وادک ماننده بحق الملک اولدی رسول علیه الصلاة والسلامک (انت و مالک لایک) قول شریفی ایله *
 یعنی سن و مالک بابک ایچوندر دیکدر ایدی بومعنا اولادن ذکور و انثه شامل اولور * اعدی بواستحقاق
 بواجلمدن ابو بن ایچون ثابت اولدی منتک اختلافی ایله بیله * **اکر چه کیم وارث اولتی متعدهم ایسده**
(و یعتبر فیه القرب و الجزیة لا الارث) و نغفه واجب اولمده یقینک و جزیت اعتبار اولنور وارث اولتی
 اعتبار اولنور * **ذکر اولتان علت ایچون (ففی من له بنت و ابن ابن)** پس شول کسندک که قزی اوله و اوغلنک
 اوغلو اوله (النفقة علی البنت) نغفه قزی اوزره درم هذا ایکیسی بیئنده ارث ایکی نصفدر (وقی ولد
 بنت و اخ علی ولدها) و شول کسنه نک که قزینک ولدی و کسندو قزینک اوله نغفه قزینک ولدی اوزره در
 مع هذا ارثک کلبسی قزینک ایچوندر قزینک ولدی ایچون ارثدن برشی بوقدر ز بر اقرینک ولدی ذوی
 الارحامند (و لکل ذی رحم محرم) لاصوله اوزره عطفدر * یعنی ذی رحم محرمک کلی ایچون دخی نغفه
 واجب اولور * ذی رحم محرم بیئنده فرق عموم و خصوص من وجه در بنت و اخت اوزره صادق اولد قلمری
 ایچون * اول یعنی ذی رحم بنت عم اوزره صادق اولور ثانی یعنی محرم بنت عم اوزره صادق اولور
 نکاحک صحتی ایچون * ثانی یعنی محرم زوجنه نکاحی اوزره صادق اولور نکاحی صحیح اولدیغی ایچون
 و اول یعنی ذی رحم صادق اولور (صغیرا و ابی باغفه) اوله ذی رحم محرمکه صغیر اوله بانثای بالغه اوله
 (اود کر حاجز) یاخود مذکر یا جز اوله زن اولغله * یعنی کسب اوزره قادر اولمغه یاخود داعی اولغله
 یاخود ایچون اولغله (فقراه) ذکر اولنارک مجموعی ققبر اولد قلمری حالده حتی بونار غنبر اولسه لری انارک
 نغفه لری انارک غبیری اوزره واجبه اولور و انارک نغفه لریک واجب اولسنه باعث ز بر اقرایه قریبه ده
 صله واجبه اولور قرایه بعیده ده واجبه اولور و فاصل ذی رحم محرم اولمقدر * و تحقیق حق تبارک و تعالی
 (و علی الوارث مثل ذلک) پیوردی و ابن مسعودک قرائنده (و علی الوارث ذی الرحم المحرم مثل ذلک) قرائت
 اولندی و انک قرائتی مشهوره در ایدی خیره مشهور منزله سنده اولدی تنکیم علم اصوله یلندی * پس
 بونکله کلبک اطلاقک نفیدی جائز اولدی بوند نصکره حاجتدن لایدر و صغیرک و انثائی و کسبه
 قادر اولماق و اعماق حاجت اماراتنددر عجز و تحقیق اولسون ایچون * **ز بر کسب اوزره قادر اولان**
کسبه غنیدر * اما ابو بن بونک خلاقی اوزره در تنکیم سبقت ایدی (بقدر الارث) مقدر یجب به متعقلدر
 یعنی ذکر اولتان کسنه ایچون نغفه بقدر الارث واجب اولور * وارثک قدری اعتبار بینه باعث حق تبارک
 و تعالی ک (و علی الوارث مثل ذلک) قول شریفدن اخذ اولغله در * **ز بر اوصف اوزره حکمک ترتبی علت**
اولمغنی مشعردر * و دخی اودک غنایله اولدیغیچوندر (و یحجر علیه) و ذکر اولتان کسنه لری نغفه لری
 اوزر بینه واجب اولان کسنه انفاق اوزره جبر اولنور مستحکم حقی ایفا ایچون پس بالغه اولان
 قزینک و کسبه قادر اولمان بالغ اوغلانک نغفه سی باباری و نازاری اوزره ائلانا واجب اولور * باباری اوزره
 ئلان و نازاری اوزره ئنت واجب اولور * **ز بر انرا ایچون میراث بومقدار اوزره در ظاهر و ایتمده نغفه نک**
کلبسی بابا اوزره در حق تبارک و تعالی ک (و علی المواله در زقهن و کسوتهن) قول شریفی ایچون و والدینک
 غیر بد قدر میراث اعتبار اولندی روایت واحده ایله * مصنف بونک اوزر بینه (فنفقة من له اخوات متفرقات
 علیهن اخصا ساکنه) قولنی تقریر ایلدی * یعنی پس فرق قزینک لری متفرقه لری و غیره اولان فقیرک نغفه سی
 اول فرق قزینک لری اوزره اخصا ساکن لری کیدر اوج خمسی لایب و ام فرق قزینک لری اوزره در * و برخیسی دخی
 لایب فرق قزینک لری اوزره در * و برخیسی لام فرق قزینک لری اوزره در انارک بر املرینک مقداری اوزره در (و یعتبر
 فیه اهلیة الارث) و ذی رحم محرمه محروم اولماق اوزره اهلیت ارث اعتبار اولنور (لاحقیقته) میراثی
 احراز ایتسیله دکل * **ز بر امیرانی احراز ایتسی بیلمنر الا بعد الموت بیانور * و مصنف بونک اوزر بینه (فنفقة من**
له خا و ابن عم علی الخا ل) قولیه تقریر ایلدی * یعنی غنی خالی و غنی ابن عمی اولان فقیرک نغفه سی خالی
 اوزره واجب اولور ز بر ام کسندر که ابن عم فوت اولوب * میراث خالی ایچون اوله ز بر ابن عم محرم دکلدر

وانك اوزر بيه نفقه د بوقدر وخال محرمدر بس نفقه انك اوزر بيه لازم اولور (لانفقہ مع اختلاف دینا)
 دین جه تیله اختلاف ایله بیه نفقه جا ژاولز * ز را استحقاق اولز الاسم وارثه ثابت اولور * و اختلاف
 دین ایسه وارث اولغی منع ایدر * اعدی نصرانی اوزره مسلم قرداشی ایچون نفقه واجب اولز و دخی مسلم
 اوزره نصرانی اولان قرداشی ایچون نفقه واجب اولز (الا للزوجۃ) الامسلك زوجة نصرانیه سیچون نفقه
 واجب اولور * ز را بونك نفقه سی عقد نکاحه مستحق اولان حبس اعتبار بیه واجب اولور و بوجت عقدہ
 طیانور بوجسه انحسار منته طیانز حتی نفقه نکاح فاسد بیه واجب اولز و شبهه ایله و طئده دخی واجب
 اولز (والاصول) للزوجۃ اوزره عقد قدر یعنی اصول ایچون * یعنی ابوبن واجداد و جدات ایچون نفقه واجب
 اولور * حق تبارک و تعالیٰ (و صاحبها فی الدنیا معروفاً) قول شریفی ایچون و بوابۃ کریمه فی رسول علیه
 الصلاۃ و السلام حسن عشرت بیه تفسیر یوردی تنکیم مر وراثتی واجداد و جدات ابوبن کیدر * تنکیم
 مر وراثتی و دخی مسلم حر یلر اولان ابوبنک اتفاقاً اوزره جبر اولمز و دخی حر بی مسلم اولان یا خود بی
 اولان باباسنک اتفاقاً اوزره جبر اولمز ز را استحقاق صله طریقیله در و حر بی ایسه صله به مستحق اولز حتی
 تبارک و تعالیٰ (انما ینهیکم الله عن الذین قاتلکم فی الدین) قول شریفه انرا ایلمکدن نهی اولدیغیچون
 بواجلن بزم دار بزمه اولان کسسته ایله المړک بيشنده ارث جاری اولز اگر چه کیم ملتری متحد اولور سده
 (و الفروع) و فروع ایچون دخی نفقه واجب اولور * ز را فروع اصلاک جزیدر اعدی جزئک نفقه سی کفر ایله
 منع اولز نفستک نفقه سی کبی (الذمین) اوله اصول و فروع که ذمیلر در بوقیده باعث حر بیسندن
 و مستأمندن احتراز در اما اولکی ز را بزمه مقاتله ایلمکدن نفقه ایلمکدن نهی اولدیغی تنکیم مر وراثتی
 و اما ایکنجیسی یعنی مستأمن دار حر به الحاق ایتک غرضنده اولدیغی ایچوندر (یدع الاب عرض ابیه
 لاعقاره لفقته) بابا اوغلتک متاعی نفقه سیچون بیع ایدر عقار بی بیع ایده مز ز را بابا ایچون ولدنا بونک
 مالنده ولایه حفظ وارد ز بر ارضی ایچون ولایه حفظ وارد بس باباسنک شفقتی زیاد اولغله بابا ایچون
 ولایه حفظ اولی بالطر بقدر * و متفولک بیعی باب حفظندر که متفولک تلف اولسندن خوف اولنور و عقار
 بوبله دکادر که ز را عقار بنفسه محفوظه در و عقار بدن بابانک غیره بابانک خلاقی اوزره در که ز را انلر
 ایچون صغیرک مالنده اصلا تصرفده و لایتری بوقدر که حتی بعد بلوغ ول تصرفک اثری باقی قالمه و کبیر
 اولقدند صکره حفظده دخی ولایتلری بوقدر بابا بونک خلاقی اوزره در و بونک بیعی جا ژاولسه من
 حقتک جنسندندر اول حقه که نفقه در اول بابا ایچون اندن استیفا جائز اولور (لالذین له علیه غیرها) بابانک
 نفقه سنک غیره اوغلتک اوزرنده اولان دینی ایچون اوغلتک متاعی بیع جا ژاولز بوامام اعظم قتده در و اما
 امامین قتده ذکر اولنانلرک کلیسنک بیعی جا ژاولز اولکه قیاسدر ز را بابا ایچون ولایت بوقدر بلوغله متقطعه
 اولدیغی ایچون * بواجلن اوغلتک حاضر اولدیغی حالده متاعنه مالک اولز * و نفقه نکت غیری دیتده بیه دخی
 مالک اولز * و استحسانک وجهی بزم ذکر ایلدیگمدر وز بلعی دیدیکه مسئله ده نوع اشکال وارد
 و اشکال چسان بابا ایچون اوغلتک غیبی حالنده ولایه حفظ اجماعاً اولسیدی امامین قتده بابا ایچون
 نفقه ایله بیدن و یا خود عندالکل دیتله بیدن مانعنه شیئر دیتکدر * بن دیرم که اصلاح اشکال بوقدر
 ز را بومقامده ایچی مقدمه وارد * بری اولدر که تحقیقاً بابا ایچون اوغلتک غیبی حالنده ولایه حفظ وارد
 و ایکنجیسی اولدر که تحقیقاً متفولک بیعی باب حفظندر و اولنک اجماعه اولسندن ثابته دخی اجماعه
 اولسی لازم کلم * پس امامین قتده نفقه ایله بیدن مانع اولان حفظ ایچون متافی اولسیدر اما دیتله بیدن
 مانع اول مانع تحقیقاً دینک ثابت اوسدی قضایه محتاجدر نفقه ولابونک خلاقی اوزره در تنکیم سبقت
 ایتدی * و تعجب اولنور که بونک کمال ظهور بیه فضل ایله مشهور اولان کسسته بیه کفایتله خنی
 اولدی * صدر الشریعه دیدیکه فقه ایدیلر که تحقیقاً بابا ایچون اوغلتک مالنی حفظ ایچون ولایت وارد
 و متفولانک بیعی باب حفظندر و عقارک بیعی جا ژا دکادر ز را عقارنی نفسه محفوظدر و عقارن بابا اوغلتک
 متفولانی بیع ایسه پس من حقتک جنسندن اولسه اولکه نفقه در اول غنی نفقه بیه صرف ایدر اندن صکره
 دیدیکه بن دیرمکه بابیه نفقه ایچون متاعک بیعی حلال اولور می کلام آنده در بوجسه محفوظه

اچلیون بیعه دکلدرا ندنصرکه نمندن انفاق تحفه قاعلتا کر بمحافظه او اورسه نفقه تک غیری دی ایچون
 بودلیک عینی ایله بیع جائز اولوق اوزره دردی بی * بن دیرمه قوم محافظه اچلیون بیع جائز اولوسی ذکر
 ایلدیر الالاجل النفقه بیع جائز اولوسی ایات ایچون ذکر ایلدیر زیرا انترک کلامتک معنای تحفه
 مقولاتک بی نفقه اچلیون جائز اولور زیرا محافظه اچلیون بیعی جائز اولور محافظه ایچون وصیت بیعی
 جائز اولوق دلیلی ایله اوله اولجده باباک بیعی جائز اولوسی اولی باطریقدر * تراوی ولایتی بایان استفاد ایلدیر بس
 فغان باباک بیعی محافظه ایچون جائز اولدیسده و بیعتدی ایسه نفقه جنسندن مال حاصل اوادی پس اول
 مالی بابا نفقه منه صرف ایلمک جائز اولدی و اما مصدر الشر بعد تک علت اگر محافظه اولسه نفقه تک غیری دین
 ایچون بیع جائز اولور دی بیعی باطل محضدر بیلدک شئی ایچونکه تحفه قایدیله بیعدن مانع اولدر کتحفه قایدی
 ثبوتی غائب اوزره قضیه محتاجدر وغائب اوزره قضایسه جائز اولور نفقه اولاد بونک خلاقی اوزره در اعددی
 اولک جائز اولسدن ناندنک جائز اولوسی لازم کلز (و لاتبع الام ماله ابا) و انا اوغلتک مالنی کدنونک
 نفقه سیچون بیع ایده مرزیرا انا ایچون اوغلتک صغیر لغی حائده تصرفده و کبر اولد قدنصرکه حفظده و لایب
 یوقدر * اگر دینلورسه که تحفه قایدیله بیعک تحفه قایدیله بیعک حائده تصرفده و کبر اولد قدنصرکه حفظده و لایب
 ملک واردر ایسدی انا بابا ایچون نفقه ایچون ولدینک مالنی بیع ایلمک جائز اولور * زدر بز که تحفه قایدیله بیع
 جائز اولسنک مداری حق ملک دکلدیر بلکه ولدک مالنده ولایه تصرفدر بس رکسته ایچونکه مالده ولایت
 اوله ایل کسته ایچون بیع جائز اولدی مالده ولایتی اولمیان کسته ایچون بیع جائز اولدی (ضمن مودع الابن
 او نفقه اعلی ابو به بلا امر قاض) بنگ امانت وضع ایلدی کسته ایچون اگر امانتی قاضینک امر نسز او بی اوزره
 انفاق ایسدی ضامن اولدی ابا نسز ولایت نسز غیرک مالنده تصرف ایچون اما فغان قاضی ایلمک بیعه امر
 ایسدی ضامن اولور * زراقاضی الزم ایلدیچدر (لا ابوار) یعنی انا غایبک مالنی ابو بی نفعلری اوزره
 انفاق ایلسه دردی ضامن اولور فغان نفقه جنسندن او ایسدی * زیرا بونک نفقه لری قبل القضاء بنگ
 اوزر بیته واجبه در ایسدی حق لری استیفا ایلدیر (قضی بفقہ غیر الزوجه) زوجهدن غیرنک یعنی اصول
 وفروع وقر بیله نفقه ایله قضا اولسدی (ومضت مده) و مدت تکوب انرا اول مدته نفقه واصل اولسدی
 (سقطت) اول نفقه ساقط اولور * زیرا ذکر اولان کسه لک نفقه سی حاجت اعتبارله در بس مدت تکبیدی
 حاجت مندفعه اولور و زوجهدنک غیری دیمکه باعث * زراقاضی فغان زوجهدنک نفقه سیله قضا ایسدی مدت
 تکمهک ساقط اولور * زیرا اول نفقه احتسابک جزا سیدر حاجت ایچون دکلدیر تکیم مرور ایسدی و بواجلین
 زوجهدنک نفقه سی غیبلکی ایله بیله واجب اولور پس ماضی ده استغنا حاصل اولغه ساقط اولور (الا اذا
 استدانوا) یعنی مکر اول اصول وفروع وقر بیله استدانه ایتمش اوله ل (باذن القاضی) قاضینک اذنبه یعنی قاضی
 انرا استدانه ایله اذن و یرمش اوله پس غائب اوزره استدانه ایله بو تقدیرجه انترک نفقه لری ساقط اولور تکیم
 زوجهدنک نفقه سی مجرد قاضینک تقدیری ایله اگر چه کیم مدت تکیدی ایسه ده ساقط اولدیغی کی (و نه المالك
 و ملک سخن نفقه تک واجب اولوسی سبیلر نندیر (قجب علی المولی لملوکه) پس مولی اوزره ملک اولدیغی
 قول ایچون نفقه واجب اولور (فان ابی) پس اگر مولی مملوکی اوزره انفاقدن امتناع ایسه
 (کسب ان قدس) اول مملوکه کر کسه قادر ایسه کسب ایلدیر (و نفق) و نفقی اوزره انفاق ایلدیر (و اما)
 یعنی اگر کسه قادر دکل ایسه (امر بیعه لور قیقا) قاضی مولاسنه اول مملوکه بیعه امر ایلدیر اگر اول
 مملوکه رقیق ایسه (و فی المدبره ام الوالد اجر) و مدبرده وام ولده انفاقه جبر اولور ایدکسته ده انفاقدن
 امتناع ایلدیغی ایچون (و انکاتب علی المال بکسب) و مال اوزره مکاتب اولان کسب ایلدیر * زیرا مکاتب
 باما کدر اگر چه کیم رقبه بونشدن مملوکه ایسه ده و مکاتب علی لمل ایله مصنف خدمت اوزره مکاتبین اجترار
 ایسدی * زیرا خدمت اوزره مکاتب رقیق کبیدر * زیرا ایچون اصلا بیدوقدر (رجل لا یعتق بی عده
 ان قدر علی الکسب) برجل عبدی اوزره انفاق ایلمز اگر عبده کسب اوزره قادر ایسه (لیس له اکل مال
 مولا بلا رضاه) اول عبده ایچون مولاسنک مالنی مولاسنک رضاسز اکل ایلمک یوقدر (والا) و اگر اول
 عبده کسه قادر دکل ایسه (جاز کله ملا رضا) ملاسنک مالنی مولاسنک رضاسز اکل جائز اولور * زیرا

اول عبد مضطردر (کذا) یعنی مولا سنک مالی اکل ذکر اولان کبی جائز اودی (ان منع عنه) اگر مولا سی اول عبدی کسیدن منع ایدر سه (غصب عبدا) بر شخص بر عبدی غصب ایسیدی (فنفقته علیه) انک نفقه سی اول غاصب اوزره در (ال ان رد) عبد معصوب مالکنه رد اولنجه (فان طلب الغاصب من القاضی الامر بالنفقة) پس اگر غاصب قاضیدن نفقه ایله امر طلب ایدر سه یعنی غاصب عبد اوزره نفاق اتمکه (اوالیغ) یا خود غاصب اول عبد معصوبی بیع ایلکه قاضیدن امر طلب ایدر سه (لایحیه) قاضی اکا اجابت ایتز و کلامنی دخی قبول ایلز (الا ان يخاف علی العبد فیهه القاضی) الامکر که عبد ضایع اولسی اوزره خوف اولور سه اول عبد معصوبی قاضی بیع ایدر غاصبه بیع ایتد مرز (و یسک ثمنه مالکه) وقاضی اول عبدک ثمنی مالی ایچون امسک ایدر (اودع عدا غاب) بر شخص زیدک قتنده بر عبدی امانت وضع ایدوب پس اول شخص غائب اولسیدی (فطلب المودع من القاضی الامر بالنفقة) پس اول امانت قولان زید قاضیدن اول عبد ایچون نفقه ایله امر طلب ایسیدی (فاقصای لیا امر بها) قاضی اول زید نفقه ایله امر ایلز عبدک فیعتنی نفقه استیعاب ایلک احتیاجون عبدک مولا سی بوا امر ایله مضطرر اولسون ایچون (بل یؤجر فیه حق علیه منه) بلکه قاضی اول عبدی ایجار ایدوب اجر نندن اول عبد اوزره انفاق ایدر (او یدعه ویحفظ ثمنه لمولاه) یا خود اول عبدی بیع ایدوب ثمنی عبدک مولا سیچون حفظ ایدر

* (کتاب العتاق) *

بوکتاب عتاق یاننده در * عتق و عتاق مطلق افت جهتدن قوتدر و شرعا قوه حکمیدر که آدمی حقنده اندن غیر بیلک حقیق منقطع اولسه ظاهر اولور (و ال عتاق) اعتاق افت جهتدن مطلق قوتدر و شرعا (اثبات القوه الشرعیة) و شرعا قوه شرعیه نک ثبات ایدر اوله قوه شرعیه که اول قولته معتق شهادتلا ایچون و ولایتلا ایچون اهل اولور و غیره تصرفلا اوزره و دخی نفسندن غیر بیلک تصرفنی دفع اوزره قادر اولور مطلقا دکل (بازالذالمک) بلکه ازاله مالکه قادر اولور اوله مالکه اول ضعف حکمیدر ضعف حقیقی که مر ضدر انک زواله بدنده حاصل اولان قوه حقیقیه کبی (اوازالذالمک مطلقا) یا خود اعتاق مطلق ازاله مالکدر یعنی ملکی اولغله مقید کدر حاصل کلام مملوک بر احد ایچون مملوک اولماسنی حاصل قیلقدر پس بونکه بیع و هبه خارج اولور * زرا بیع و هبه غیر ایچون مملوک قلیق حاصلدر و ا قوه شرعیه نک اثباتی لازم کلور و عن قریب تحقیقی کلور ان شاء الله تعالی (ویصح من حر) و اعتاق حر اولان کسندن صحیح اولور * زرا مملوک اولان مالک اولز اگر چه تملیک اونور سه ده و عتق بوقدر اولملکنه اولور (مکاف) اوله حر که مکلفدر یعنی قافلدر و بالغدر اما اول یعنی عاقل اولسی جنونک تصرفه اهل اولاسنی منافی اولدیغنی ایچوندر بواجلندن عاقل و باغ اولان کسند بن اعتاق ایلدم بن صبیح یا خود مجنون دیسیدی و چونینده ظاهر اولسیدی قول انک اولور تصرفنی حالت منافیه هه اسناد ایلدیکی ایچون و اما باغ اولسی اعتاق ضرر ظاهر اولدیغنی ایچون بواجلندن وصی و ولی اعتاقه مالک اولمز و وصی ضار محض ایچون عتاقه اهل دکدر * نافع محض و بوا یکسی یسنده متردد اولان بونک خلاقدر شول حیثیته که اول ایچون قبل الاذن اهل اولور ثانی ایچون بعد الاذن اهل اولور (فی ملک) مملوک انک ملکیده اولدیغنی حالده فی ملک افضلی یصح لفظنک ضمیرندن حالدر یعنی اعتاق مملوک انک ملکیده اولدیغنی حالده حر مکلفدن صحیح اولور و بونک شرط فلنسنه باعتر رسول علیه الصلوة والسلام (لاعتق فی الا ملک ابن آدم) قول شرعی ایچوندر معنا ابن آدمک مالک اولدیغنده عتق بوقدر دمکدر (و ابوالاضافة الیه) اگر چه کیم اعتاق ملکده اضافت ایدر سه ده صحیح اولور یعنی اعتاق صحیح اولور اگر اعتاقی ملکده اضافتله ده اولور سه مثالی غیرک عبدی ایچون اگر بن اکامالک اولور سم اول حر دریمک کبی فن کامالک اولسه معتق اولور و بونک مثلی طلاقدر هر وراثیدی (بصیرحه) اعتاقک صریحی ایله صحیح اولور و صفا و شرعا اعتاقدر مستعمل اولغله (بلائیه) نیتسر صحیح اولور * زرا نیتک شرط قلمسی متکلمک مرادی مشبه اولقددر و قیجان اشباه اولیه نیتده بوقدر و صریحه مثال (کانت حرا و عتقی و محررا و حررتک و اعفتک او مانت الاخر) سن حر سن یا خود سن اعتاق اولمشدین یا خود سن تحریر اولمشدین یا خود بن تحریر ایلدم یا خود بن سنی اعتاق ایلدم یا خود سن دکاسین الا حر سن دیمک کیدر * سن دکاسین الا حر سن نفاه اثباتی

مستقدر و بو کلام بالکر اثباتن زیاده آ کدر کلمه شهادت دلیلی الیه وبالکر حریتله وصف بتکلمه معنی اولور
 پس فیچان اول وصفی تا کید ایلسیدی معنی اولقاخنی اولی بال طریق اولور (اوهدا مولای او یا مولای)
 یاخود بو بنم مولامدر یاخود یا بنم مولام دیمکله معنی اولور * زیرا لفظ مولی مشترکدر معنایک بری معتقد
 و عبده اولز الامعنی معناسی مر ادا اولور پس بلایه معنی اولور (اویا حر اویاعتیق) یاخود یا حر یاخود
 یاعتیق دیمکله دخی معنی اولور * زیرا لفظ اخبار تصرفات شرعیه ایچون انشاقنور حاجتی دفع ایتم
 ایچون تنه کیم نکاحده و طلاقده و بیعهده و بونلک مثالیده اولدیغی کبی زیرا بقدر الامکان عاقلک کلامنی تصحیح
 واجبدور وانکچون وجه یوقدر الاعتق و عتی مثالیک محمله شویتک تقدیمی الیه واردور بو اخبار اندن تحقیق
 اولسون ایچون * پس اگر بن کذب مر ادا یلدم یاخود عملده یعنی خدمتده حریتی مر ادا یلدم دیسه دیانده
 احتمال ایچون تصدیق اولور قضیه تصدیق اولمز * زیرا ندانم ادانک حاضر قلمنی ایچوندر پس فیچان
 انشاسته مالک اولدیغی وصفله ملوک کندانسیدی اولندا اول وصفی تحقیق ایچون اولور (الا ذات سماءه)
 الا مکر که عبده حر الیه یاخود عتیقله اسم قودی ایسه یوقدر جمه معنی اولمز * زیرا انک مر ادا یلدم علی
 اولان اسمله اعلامدر اول علم مولانک عبدی لقبیله کی شایدر (ثم اذ انادی یا یحیی) بوندنصره یعنی عبده
 حر الیه تسمیه ایتمکد نصره بحیثیه الیه ندا ایلسیدی و یا آزاد ایلسیدی حالبو که اول عبده حر الیه تسمیه آیتش
 ایلمی (واعکس) یاخود آزاد تسمیه ایتمکد نصره یا حر دیوندا ایلسیدی (عتیق) اول عبد معنی اولور زیرا
 یوندا اسمیله نداد کدر پس وصفدن اخبار ایتمککی اعتبار اولور (کذراست حر و نحوهم یا عبره عن البدن)
 کذلک یسه معنی اولور سنک باشک حر در دیمسوله و دخی بونک مثالی یعنی انکله بدنن تعبیر اولان اعضا الیه یعنی
 سنک بوزک حر در ور قبله حر در دیمسی کبی یاخود جاره سنه سنک فرجک حر در دیمسی کبی تحقیق ایتمکد اولان
 الفاظ انکله بدنن تعبیر اولان الفاظدر و تحقیق طلاقده مر و ایتمدی (وان اضافه الی جزء شایع) و اگر
 اعتاقی عبیدن بر جزء شایعه نصف کبی ثلث کبی و بوا یکسی مثالی بر جزء شایعه اضافه ایتمدی (یغنی فی ذلک
 الجزء) عتیق اول جزءده واقع اولور و عن قر بب و بانی ولی بدن یلده بونلک ماوراسنده اولان خلافک
 بیانی کلور (و یقوله لعبده و هبت لک فسک او بعت منک نفسک عتیق) و مولانک عبدی ایچون بن سکانفسکی
 هبه ایلدم یاخود نفسکی سکا یغ ایلدم دیمسوله عبد معنی اولور (وان لم یقبل ولم یتوالی) اگر چه کیم عبد
 بیعی و هدیی قبول اعدی ایسه ده و مولی دخی اعتاقه نیت ایتمدی ایسه ده عبد معنی اولور * زیرا عبدک
 نفسی الکلیج اعتاقدر و کذلک عبدک نفسی اکاهبه اعتاقدر (ولوزاد بکذا لم یعنی مالم یقبل) و اگر مولی بن
 سکانفسکی بیع ایتمد دید کد نصره مشوم قدری شایه دیو کلامنی زیاده ایدرسه مادامکه عبد قبول ایتمد کجه
 معنی اولمز عادیسه بویه ذکر اولندی (و بکایته) بصر یحه قوی اوزره معطوفدر و دخی مولانک اعتاقی
 کلمه ایسه ده عبد معنی اولور (ان نوی) اگر مولی اشتباه و احتمالی ازاله ایچون عتیقه نیت ایتمدی ایسه عبد
 معنی اولور (کلامک لی علیک اولارق اولاسیل) مثالی بنم ایچون سنک اوزر کده ملک یوقدر یاخود سنک
 اوزر کده رق یوقدر یاخود سنک ایچون سبیل یوقدر دیمسی کبی (و خرجت من ملیکی و خذت سبیلک) و دخی
 سن بنم ملکمدن چیقملک و بن سنک طریقی تخلیه ایلدم دیمک کبی * زیرا بو ذکر اولنان اشیا نکی نفی یسه یاخود
 کنایه یه محتمل اولور تکیم عتیقه محتمل اولدیغی کبی اعدی فیچان عتیقه نیت ایلسیدی عتیق معنی اولور و اگر مولی
 عبدی ایچون وارد بیلدیگ مکانه کیمت دیسیدی یاخود الله تعالی ک بلادنن بدلدیگ بره قوجه الیه دیسیدی
 اگر چه کیم عتیقه نیت ایتمدی ایسه ده معنی اولمز * زیرا بو کلام بک زوالی افاد ایلدر عتیق اوزره دلالت ایتمک
 مکاتبه اولدیغی کبی غایبه الیابنده بویه ذکر اولندی (و کفوله لا متعاطلهک) و دخی مولانک جاره سنه
 بن سنی اطلاق ایلدم دیمسی کبی که اعتاقی نیتله معنی اولور * زیرا اطلاقه من السجین دینور فیچان سبیلی تخلیه
 اولنسیدی پس بو خلیت سبیلک دیمسی کیدر (لا یطلقک وانت طاق) جاره یه معنی اولمز بن سنی تطبیق
 ایلدم یاخود سن طاقسن دیمکله کتاب طلاق اولنده سبقت ایدن شایه که تحقیقا طلاق لفظ عتیقله واقع اولور
 بلاعکس دینلدیگی ایچون * زیرا ملک رفیقنک ازاله سی ملک متعنهک ازاله سنی مستلزمدر بلاعکس و دخی
 کنایات طلاقده ده معنی اولمز اگر چه کیم نیت ایدرسه ده ذکر اولنان وجه ایچون یعنی ملک رفیقنک ازاله سی

ملك متعنه ك ازاله سنی بلاعكس مستلزم اولدییی وجه ایچون (كذا) یعنی كذاك ذكر اولدن كبی ینه
 معنی اولر (بقوله یابنی و یابن) نونك ضمیمه (و یابنی و یابنی و یاسیدی و یامالکی) مولانك یابنم
 اوغلم دیمكده و یاوغل و یابنم اوغلمغیم و یابنم قزجغیم و یابنم قزداشم و یابنم مالکم دیمسله * زیرا دانتکیم بیلش
 ایدك متاد انك حاضر قلمنی ایچوندیر پس اگر انشاسنه مالک اولدیغی وصفه عبده ندا ایتیدی حریت کبی
 اولندا اول وصفی تحقیق ایچون اولور و اگر انشاسنه مالک اولدی ایسه نالکر اعلام ایچون اولور و صفی تحقیق
 ایچون اولور و صفی تحقیق متعذر اولدیغیچون ایدی ذکر اولنان اوصافی بوقیلندیر (و لاسلطان علیک)
 ودخی نیم ایچون سنك اوزر کده سلطان یوقدر قوبله ده معنی اولر اگر چه کیم نیت ایدرسه ده * زیرا سلطان
 جندیر حق تبارک و تعالی (اوبایتنی بسلطان مین) یوردی یعنی بحججه دوتغیر اولندی و لفظ سلطان
 ذکر اولنوب انکله بدمراد اولنور و استیلا مراد اولنور و سلطانه سلطانه نسمیه اولنور بدینک قائم اولسی
 ایچون و استیلا سیچون بیدی مولی کانه سنك اوزر کده نیم ایچون حجت یوقدر دیمش اولدی و اگر لاجحه علیک
 قوبله نتمصص ایسه معنی اولدی كذاك لاسلطانلی قوبله معنی اولدی (ولانن مثل الحار) ودخی
 مولانك عبیده سن حر مالمی سین دیمسله ده معنی اولر * زیرا مثل مشارکت ایچون استعمال اولنور عرفا
 بعض اوصافده پس حریده شك واقع اولوب ایدی شك ایله حریت ثابت اولر (بخلاف ماذا قال هذا بنی للاکبر
 سنا) شول قول بونك خلافتدر که فحان مولی سن جهتدن اکبر ایچون (اوالصغر ثابت النسب) یاخود
 نسبی ثابت اصغر ایچون بو نیم اوغلمدر دیمسله بلایه معنی اولور * زیرا واده اکبریت و ناییده ثبوت نسب
 معنای حقیقی مراد ایلمی منع ایدر اول معنای حقیقی اوغلاغک ثابت اولسیدر پس بجز جهل اولنور و بونك
 لازمی اولان حریتک ثابت اولسی مراد اولنور و بونده امامینک و شافعیکنک خلافتی واردر (و اما غیر ثابت
 و اما غیر ثابت النسب یعنی مجهول النسب (فی مولده) یعنی وطن اصلینده * مجهول النسب تفسیرنده
 خلافت اشارت واردر قنبه دیدیکه کابلده ذکر اولنان مجهول النسب شول کسندره که اولدیغی بلد ده انك
 نسبی بیلیمه و هدایه شارح لرندن محققینک و غیر بونک اختیار ایدلر کی تحقیقا مجهول النسب شول کسندره که
 انك طوغدیغی بلده ده و مسقط رأسنده انك نسبی بیلیمه * اسیر اولان حاملک ولدی ثابت النسب اولوق
 اوزره وفاق دلیلی ایله * پس فحان دار حریدن جفان حلاک نسبی زانن اولوبونک نکاحدن اولوق اعتبارله ثابت
 اولغجه دار حریدن جفان شخصک نسبی ثابت اولوق اولی اولدی پس جلیب اولدی ایچمهول النسب اولدی
 فحان اول جلیبک نسبی طوغدیغی مکانه و بطن اصلینده بلمسیدی (فیمتی و بدت نسبه جلیبا) پس اول
 وطن اصلینده مجهول النسب اولان بو نیم اوغلمدر دیمک ایله معنی اولور و انك نسبی ثابت اولور جلیب اولدیغی
 حالده یعنی دار حریدن مجلوب اولدیغی حالده (او مولدا یا خود دار اسلامه طوغش از ادبیغی حالده * علامه
 نسفی کافینسندره دیدیکه دار حریدن مجلوب اولغده دار اسلامده مولد اولوق پیننده فرق یوقدر * زیرا مولانك
 دعوتنک صحیح اولسی ملک اعتبارله و مملوکلک نسبه حاجتی اعتبارله در کفایه ده دیدیکه جلیبا قولی ایله نسب
 ثابت اولر ایچان جلیب مسقط رأسنده ثابت النسبک غیر اولورسه و اما فحان مولدنده ثابت النسب
 اولسیدی انك نسبی مولاسندن ثابت اولر بواجانن بومقامده غیر ثابتی فی مولده دیدیم و اگر مولی عبیدی
 ایچون بو نیم قزمدردیسیدی یاخود جاریه سیچون بو نیم اوغلمدر دیسیدی بعض دیدیکه بوکلام ذکر اولنان
 خلاف اوزره در و بعض دیدیکه بالاجماع معنی اولر * زیرا اشارت اولنان کسندره مسمی جنسندن دکله (كذا)
 یعنی كذاك خلاف اوزره در بو نیم اوغلمدر قوبله معنی اولدیغی کبی (هذا بنی و امی) بو نیم با ایدر و بو نیم
 انامدر دیمسله دخی طریق الحجاز معنی اولور نیکیم ذکر اولندی (لاهذا بنی) بو نیم قزداشمدر دیمسله
 معنی اولر ظ هر و ایتدیه یعنی فچن باقی و نانی ملکده بوانسیدی یا باقی و نانی ایکیسیده بلا واسطه معنی
 موجهلبردر پس حریت کیسی ایچون لازمه اولور ایدی مجاز واسطه سنی ذکر ایدکسز بن صحیح اولور
 قزداشلق بونك خلافتی اوزره در که زرا قزداشلق اولر الاانا واسطه سنبه اولور زرا قزداشلق صلبده
 یاخود رحده مجاوردن عبارتدر و بواسطه ذکر ایش دکلدرو ملکده بونکله ایچون موجب یعنی ذکر اولنان
 بچن واسطه سز حکم یوقد ایدی فچان واسطه ذکر اولنری ایسه صحت مجاز معدومه اولغله کلام لغوا ایدی

(الاذقان من النسب اولاد اولام) الامير که بونیم نسب جهندن با خود نام با خود لام فرزند اشهر
دیدید عبد معنی اولور مرد و طایفه دیکه تحقیق فرنداشد ایکی روایت اختلافی مطابق ذکر اولاد یعنی فقه
اولو بونیم فرنداشد در محله و اما قیاس مفید ذکر ایلسیدی بونیم بامدن با خود نامدن فرنداشد در بسیدی
بلا ترد معنی اولور * ز فرنداشد لغت مصلح ذکر می مشترک در و آرا اولور نکند دیده فرنداش مراد اولور
حق نیک و تعالی (انما المؤمنون اخوة) پیوردی ایسی مشترک بخت اولمز و اما چن ذکر اولتان کلامه
فیدایشه مراد معنی اولور * کر قول اولور سه که اوغلافده فرنداشلق صبی نسبه رضاع یننده
شمرکدر بونیم اولمز دیوب مطابق ذکر یلد که نه که بنیله معنی اولور * جوانده بزدر ز که بونک
مثالی بجز حقیقه معارض اولمز پس چنان حقیقت منتهه اولسد بر بجزه صرف اولور که اول مجاز ایله
حقیقت یننده دلالت اوله اولده بوجردر دیکدر * ز یراح اولمق اوغلافک لازمیدر پس ملزومدن لازمه
اشغال اولور (کذا) یعنی بونیم فرنداشد در دیکدی کیدر (هداجدی) بونیم جدمدر دیککه معنی اولدی یعنی
جهتدر (الاذقان بونی) الامیر که بایامک یا اسیدر دینه * ز یرا بونیم جدمدر دیدیگی کلام عتیق افاده
بخرالوا وسطه ایله فاد اندرزرا انکچون ملکنده حکم یوقدر الایامک بایاسیدر دینه ایله وارد تنکیم سفت
ایندی (من ملک دارحم) من ملک مبتدادر خبری کلچک عتیق علیه قولیدر برکنه رح صاحبده مالک
ایسه * رح اصلنده و انکی ناسی فاندی کی نظر فیدر اولاد جهتدر فراتنه رح نسبه اولور ذوالرح دخی
بوقیلندر (محررم) ایکی محرملر ایکی شخصلردر که اگر بریسی ذکر بریسی انی اولور سه نکاح جائز
اولدی و بولفظ محرم ذالفظک صفتدر مجرور اولسی جر جواری ایله در و انده اصل اولان رسول علیه الصلاة
و اسلامک (من ملک دارحم محرم مته فهو حر) قول شریفدر بولفظ عمومیه هر قرابته تناول اولور محرمتی
تا کیدر دیدیگی اولدی یعنی حاده کر سه ولادا اولون و کرک غیری جهتدر اولسون و دار اسلامه مالک
مسلم اولسه کافر اولسی یننده فرق یوقدر عتک عمری ایچون و چنان مکاتب فرنداشنی اشترایت سیدی
فرنداشنی او زینه که ابانلر * ز یرا انک ایچون اعتناق او زره قدرت یوقدر ولزوم ایسه قدرت قوتدر
(اروصبا ایچونوا) کر که اول مالک صبی اولسون و کرک ایچون اولسون حتی قریب اول صبی و ایچونون
او زه اعتناق اولور ملک قومه * ز یرا اعتناقه حق عبد تعلق ایندی پس نفعه به مشابه اولدی (اواعتق
وجه لله تعالی) ملک فظنی و زره عطفدر با خود مالک عبدینی لوجه الله تعالی اعتناق ایلسیدی
(اوللشطان اوللصنم) یا خود شیطان ایچون با خود بیت ایچون عبدینی اعتناق ایلسیدی ذکر
اولتان کبی یننه معنی اولور رکن اعتناق اهلدن محنده و ولد ایچون و لفظ اولده قربت رضی
انی اوجه الله دینلیدی زیاده در فظلین آخر یننده قربت و صفیک عدمه بنه عتقه خلل و برمن بلکه
معنی عاصی اولور * ز یرا شیطان و صنم ایچون اعتناق کافر لک و بنلره طایفک قایلدر (اومکرها
اوسکرانا) یا خود مالک مکر اولدی در حاله و با سر خوش اولدی یعنی حاله اعتناق ایلسیدی * ز یرا بویکده
اعتق قبری صحیحدر اعتناق معصاف اولدی یعنی حاله اهلندن صادر اولدی یعنی ایچون * پس اسقاطده
ضابطه قلمی حاله که اراهه ضابطه اولور ایسی ملک معصوم اولسنده عدم رضایه ایچون تأثیر یوقدر
رسول علیه الصلاة و اسلامدن روایت اولتان حدیث شریفی کور بنلر بیکه (ثلاث جدهن جدو نه ازهن جد
النکاح الطلاق و العتاق) معنی شریفی اوج شیکه انبرک جدی یعنی قصدی جدد و هر لای جدد
که اول اوج شی نکاح و طلاق و عتاقدر و هر زل حکمه راضی اولر (اواضفی عتقه الی شرط و وجد)
اواضاف قول اعتناق مطلق او زره عطفدر یعنی یا خود مالک عبدک عتیقی بشرطه مضاف الی بوب جانو که
اول شرط دخی بوندی بیلامالک عبدنه اگر سن داره داخل اولور سن حرسین دیککه پس عبد داره داخل
ایلسیدی (عتق علیه) مبتدایک خبریدر یعنی اول عبدنه مالک اولان کمنه و اندن صکره ذکر اولتان
کسنه را او زره عبد معنی اولور (کعب الحرفی خرج الیناسلما) حرینک عبدی کبی که بزم دار بزه
مسلم اولدی یعنی حاله جیه ایسه و عبد معنی اولور عبد طایفک رسول اکرم علیه الصلاة و السلامه مسلمان
اولدره حاله جیه فیدر (من عتقه الله اقول شریفی ایچون دخی اول عبد نفسی حفظ ایلسی حاله که

مسلمدر ابدی مسلم اوزره ابتداء استرقاق یوقدر (والجل یعنی بعضی) اناسی قازنده اولان ولداناسنک
 عقیده معنی اولور اناسنه متصل اولدیغی ایچون اناسنه تبعیتله معنی اولور اول حلاک بیجی وهبه اولنسی
 صحیح اولمز * زیرا نفس تسلیم هبه ده شرطدر وبعده تسلیم اوزره قدرت دخی شرطدر حالبو که جمله اضنه
 شرط بولمادی و بوا یکسندن بریسی اعتناقده شرطد کادر بوند نصکره اعتناق وقتنده حلاک قائم اولسی بیلمز
 الا (اذا ولدت بعد عقدها لاقل من سنه اشهر) چنان اول حامل عقده نصکره التي آیدن اقلده ولد کتور رسه
 بیلنور * زیرا التي آی اقل مدة جلد رتیکیم هر ورایتدی * معلوم اولسونکه تحقیقا کتب قومده مسطور
 اولان جل اناسنک اعتناقدله مطلقا اناسنه تبعیتله معنی اولور پس اگر حامل اعتناق اولنسیدی
 اگر عقندن آتی آیدن اقلده ولد کتور رسه جل معنی اولور وانک ولایسی جراولمز اگر چار به اعتناق اولتدقه
 جل معلوم دکل ایسه واکر التي آیدن اکثرده ولد کتور رسه اناسنه تبعیتله معنی اولور لکن ولایسی اناسنک ولایسی
 جراید رتیکیم هر ورایتدی و بونکله ظاهر اولور که تحقیقا صدر الشریعه نک معلوم اوله که تحقیقا جل اناسنک
 عقیده معنی اولور تبعیت طریقیله دکل بلکه بطریق الاصله معنی اولور حتی ولایسی باباسنک مولاسنه منجر
 اولمز و بوقچان حامل عقده نصکره التي آیدن اقلده ولد کتور رسه در دیدیکی عبارتده تسامح وارد * زیرا
 بوقولک ظاهری قوه عبارتده مخالفدر شول حیثیتله که قوم اگر حامل اعتناق اولنسه اکابها حایده معنی
 اولور دیدیلر و ذکراوان کبی صدر الشریعه نک چنان عقده نصکره التي آیدن اقلده ولد کتور رسه قوی
 اناسنک معنی ایله معنی اولور قولته قیددر وانک ایچون متمدن حالبو که بوقوی قول اولدن منفصل ایندی بلکه حق
 عبارت بولمه اولتد * معلوم اوله که تحقیقا جل اناسنک معنی ایله معنی اولور اول اناکه حاملدر التي آیدن اقلده
 ولد کتور مکله حتی اول ولدک ولایسی باباسنک مولاسنه منجر اولمز ابدی حاصل کلام جل اناسنک عقیده
 مطلقا معنی اولور پس عقی حلاک اوزرینه قصد واقع اولور سه التي آیدن اقلده ولد کتور مکله معنی اولور
 اول ولدک باباسنک مولاسنه ابد اولایسی انتقال ایلمز و اگر اعتناق مجرد اناسنه تبعیتله واقع اولیسی التي آیدن
 اکثرده ولد کتور مکله ذکراوان کبی معنی اولور لکن اگر بابا التي آیدن نصکره معنی اولور سه ولدینک ولایسی
 کند و مولاسنه جراید و بونک تحقیق تک تمامی عن قرب و بلاء بخشنده کاور (بلا عکس) یعنی تحقیقا اناحلاک
 اعتناقدله معنی اولمز بلکه مطلقا جل معنی اولور * زیرا انانک اعتناق مقصود اولمقد و وجه یوقدر اناه اضافت
 اولدیغی ایچون * زیرا بونده قلب موضوع وارد (الولد تبع الاب فی النسب) ولد نسبه بابایه تابع اولور *
 زیرا تر اربع ایچوندر و نامشهر اولمز (و یتبع الام فی الملک) و ملکه اناه تابعدر حتی چنان انار کسته نک
 ملکی اولوب و بولد کتور سیدی ولد دخی اول کسته نک ملکی اولور و اگر انامالک ایله غیر بیسنده مشترک
 اولسه ولد دخی ایکسی بیسنده مشترک اولور (وارق) و دخی رق اولمقد اناه تابع اولور * رقله ملک بیسنده فرق
 اولدر که تحقیقارق شول شیدر که حق سبحانه و تعالی بعض قولاری اوزره وضع ایدر طاعتدن بوزد و ندر
 دکلرینک جراسی ایچون اول جزا حق للهدر یا خود حق عامه در خلاف اوزره و ملک شخصک اول ملکه
 تصرفه قدر تیدر اول تصرف انک حقیدر و مأسورا و لا اخذا اولتد قدره رقله وصف اولور و ملک ایله وصف
 اولمز ادا راسلامه اخراج اولتد قدر نصکره ملک ایله وصف اولتور و ملک جادده و اناسنک غیر حیوانده
 بولنور رق ایچق آدمیده بولنور وبعه مالکک ملکی زائل اولور رق زائل اولمز و عقیله مالکک ملکی قصدا
 زائل اولور * زیرا ملک معنی حقیدر ورق ضمننا زائل اولور حقوق عباددن فرغتنک ضرورتی ایچون ذمه عاده
 اولان فرق مذکور فند و ام و دنده و مکانه متین اولور * زیرا رق و ملک قن اولان رقیقه که مالدر و ام و ولدک
 و مدبر کتی ناقصدر حتی کفارت ایچون اعتناق جائز اولمز و ام ولد ایله مدبرده ملک کلامدر و کتابک رق کلامدر
 حتی کفارت ایچون اعتناق جائز اولور و ملکی ناقصدر مولاسنک یسندن خارج اولدیغی ایچون و مکاتب
 مولاسنک بزم هر مالک اولدیغی حرا اولسون قولنک نحتده داخل اولمز بلعی بولمه ذکرایدی (والعق و حر و عد)
 دخی ولد عقده و عقیق فرق علزنده تدبیر و استیلا دوکتابت کبی اناه تابع اولور بونک اوزرینه اجماع امت ایله
 دخی بیاتک ماسی اناسنک ماسنده مستهلاک اولدیغی ایچون اناجانی ترجیح اولندی دخی و لدک اناجانیندن
 اولدیغی متیقن اولدیغی ایچون و اولدن ولد انانک و ولد ملاعنه نک نسبی انانک ثابت اولور حتی اناکا اول اناه

وارث او اور ودخی ولدانند: منفضل اولز دن اول حسا و حکما نادن بر عضو کبی اولد بی ایچون حتی ولد
 اناسنک اکل ابتدیی غذا ایله غذا شور و اناسنک بر مکانه دن بر مکانه انتقال ایله منتقل او اورو دخی بیعه
 و عتقه و تصرفانند بو ایکسنک غیر بدانا به تبعیله داخل او اور ایدمی اناجانبی راجع اولدی بو اولدن انا
 جانبی انسانده اولد بیغی کبی بهایمه دخی اعتبار اولدی حتی چان بر حیوان و حیله اهلی بیئده تولد اینسه
 یا خود لمی بنور حیوانه لمی بنمز حیوان بیئده تولد اینسه ~~اگر~~ اناسنک لمی بنورسه اول دخی بنور
 بونی ز بلعی ذکر ایدمی (و خبر هما فی الدین) و ولدانسیله یا اناسنک دینده خبر او اولانته تابع او اور
 (فولدالامه من زوجهما ملک لسیدها) ایدمی چار په نك زو جنندن اولان ولدی چار په نك سیدنک ملکیدر
 مصنفک بو قولی و ولدانسیله انابه تابع اولسی اوزره مقر بعدر (و لومن سیدهها مقر) و اگر ولد چار په نك
 سیدندن او اورسه اول ولد حر در * ز براسیدنک ماسندن مخلوق قدر پس سیدی اوزره معتق او اور و اناسنک
 ماسی یا اسنه معارض اوله مز * ز بر انانک ماسی سیدنک ملوکیدر غیر ملک چار په سی بونک خلاقی اوزره در *
 ز بر غیر ملک چار په سنک ماسی سیدنک ملوکیدر ایدمی معارض اولورلر پس اناجانبی ترجیح او نور بزم ذکر
 ایلدیکم ز شی ایچون ززوج بو یکیلدی بکی ایچون راضی او اور (و ولد لغر و حر بالعمیه) و مغرورک ولدی قیمتیله
 حر در مثلاً بر کسته بر چار په بی بایهک ملکلی اولقی اوزره اشترای سیدی یا خود بر مرأه بی حره اولقی اوزره
 نکاح اینسیدی پس اول چار په یا خود اول مرأه ولد کتور سیدی پس ظاهر اولسیدیکه اول چار په بایهک
 غیر نیک ملکیدر یا خود اول مرأه چار په امش بو تقدیر جه ابکیسنک ولد لری قیمتیله حر در اما حر اولسنک
 علتی ما حر دن خلق اولند بیچوندر و والد سی رق اولسنه راضی اولمز صورته او ایده راضی اولد بیغی کبی پس
 انابه تابع اولمز و اما قیمتیله حر اولسنه باعث تبعیه اصلیه جائده رعایت اولنقی ایچوندر و الله تعالی اعلم

* (باب عتق البعض) *

بو باب عبدک بعضی اعتاق اینک بیاننده در (اعتق بعض عبدک له خلفا لهما) عبدک مولاسی عبدک
 بعضی اعتاق اینسیدی اول عبدک کلی معتق اولمز اما مین ایچون و شفاعی ایچون خلاف واردز
 شول حیثیله که انلر عبدک کلی معتق او اور دیرل و خلافک حاصلی تحتیقا عبدک بعضی اعتاق رفک
 کلنک محلدن زوانی ایجاب ایدرمی بو خسه ایترمی امام اعظم قنده ایجاب اینلز بلکه محل رفیق اولد بیغی
 حالده باقی قالور لیکن اول بعضک مقداری ملک زائل اولور و اما مین ایله شافعی قنده زوالی ایجاب ایدر و انلرک
 علتی تحقیقا اعتاق قوه حکمیله اولان عتقک اثباتیدر و اول قوتک اثباتی عتقک ضدی اولان رفک
 ازاله سیله در و بو ابکیسی یعنی عتقله رفق بالاتفاق تجزی قبول ایتمز ایدمی اعتاقی دخی تجزی قبول ایتمز
 و اگر تجزی قبول اینسیدی معلولک علتدن تخلقی لازم کلور یا خود عتقک تجزی بسی لازم کلور * ز بر اعتق
 قیچان مجزی اولسه پس یا بعضک اعتاقیله کلک اعتاقی ثابت اولور یا بر شیء ثابت اولمز یا خود بعضی ثابت
 او اور ایکی اولسک بیلرک هر بری اوزره معلولک علتدن تخلقی لازم کلور و اخیر اوزره عتقک تجزی بسی
 لازم کلور ایدمی اعتاق تجزی قبول ایلمکده طلاق کبی و قصاصدن عفو و استیلا دکی اولدی و امام
 اعظمک علتی تحقیقا اعتاق ایلمکی ازاله ایله عتقی اثباتیدر یا خود ابتداء ملکلی ازاله در بو خسه ملکک ضدی
 اولان رفق ازاله ایله عتقی اثبات دکلدر و تجزی لازم کلک ایچون رفق ازاله دخی دکلدر و بونک بیانی اولدر که
 ز بر تحقیقا اعتاق تصرفدر و هر شیئکه اول تصرفدر متصرفک و ایلمکده تعدی ایلمز و متصرفک و ایلمکی
 اولمز الا حتی اولان شیء اوزره او اور و متصرفک حتی ایسه ملکدر و و ایلمکی اولمز لاملک اوزره او اور و ملک
 ایسه یا لاجماع تجزی قبول ایدر لیکن اگر تجزی قبول ایتمز بر امر متعلق او اور و لیکه عتقدر و اول تجزی قبول
 اینلین عتقک تعلقی ملکک تجزی بسی مستلزم اولمز صلاکت جوازی کبی که ز بر اصلونک جوازی تجزی قبول
 ایتمز بر امر در که تجزی قبول ایده نه عتاق ایتمشدر اولکه ارکان صلاکت ایدمی بو مقال بو محله قومک ذکر
 ایلد بکی شبنک ملخصیدر و سن خبیرسنکه تحقیقا شان کلام انلرک دلیل اینه جواب فائده ایتمز الا امام اعظمک
 هر ادینی تحقیق ایله ایدر و امام اوزره بو مقامده وارد اولان اشکالک دفعی تحقیقا عتق اعتاق ایچون مطا و عدل
 پس فلهک یعنی اعتاقک تجزی قبول ایلمسی و مطا و عنک یعنی عتقک تجزی قبول ایلمسی نه کفایتله

متصور او نور پس اگر سن تحقیق مرام اوزره اطلاع مراد ایدرسک کلامدن سکا القسا اولنان شبیدن
استماع ایله * امدی بن درم که والله لوفیق و بیده مقالید الحقیق * تحقیقا اعتناق معنای حقیقیسی
تکیم فقها دیشلر در شول عتیق ثباتدر که اول عتیق قوه شرعیه در و ظاهر اولاندنر که اول
عقده قوه شرعیه اولدینی حیثیتدن قدره بشردن خار جدر و دکلا در الاخلاق قوی و قدرلر مقدر و بدر
ایمدی بچان معنای حقیقی تمتع اولسه مجازه صرف اتمک واجب اولور تکیم قاعده مقرره در
و معنی مجاز بهک بو مقامده حقیقیه به اقرب اولانی ایکی امر در اول ایکی امر کبر بسی ازاله ملک ایله قوه
شرعیه بی اثباتدر عیددن صادر اولان ازاله ملک اولغله قوتک ثبوتی اتمک اوزر بنه مترتب اولور
و بولک نظیری افعال عبادده کسب و خنقدر پس تحقیقا اول یعنی کسب عبدک مقدر و بدر اتمک
اوزر بنه مقدر والله ترتب ایدر اولرکه عقدر و معنای ثانی ازاله ملک در بو ظاهر در بواجلندن اتمک
ذکر اولنان دلیلله نه جواب چقار و انجلین اشکال مشهور دخی مندفع اولور اما اول یعنی جواب
دیلور که تحقیقا اعتناق قوه شرعیه نیک اثباتی اولدیغه برتسلیم ایتمز * زیرا عیددن صادر اولمسی مجاز
پس اثباتک عبده استنادی حقیقه نه کفایتله صحیح اولور امدی بو مقدمه بچان باطل اولدیسه
اول مقدمه اوزره ترتب ایدن شبنه باطل اولور و اما ثانی یعنی دفع اشکال دیلور که عتیق اعتناق ایچون
مطوع اولدیله اذلک عتیق معنای حقیقیسی حسبله اعتناق ایچون اولسنی مراد ایلدیلسه بزوکا
تسلیم ایدر زاکن بو مقامده مراد اول معنا کدر تکیم بیلش ایدک بلکه اتمک معنای مجاز بسیدر
و فملک مطاوعتک معنای مجاز ایدن تخلفی جائز اولور تکیم کسرتنه فلیم کسر کلامنده اولدینی کبی * زیرا
نک معنایی بن اتمک فرمسنی مراد ایدم پس اول قرلیدی دیکدر و اگر انلر عتیقه اعتناق معنی ایچون مطاوع
اولسنی بو مقامده مراد اولان معنی ایچون مراد ایدر لرسه بزوکا تسلیم ایتمز * زیرا بو مقامده مراد
اول معنای ازاله ملکدر یا خود ازاله ملک مسبی اولاندر و ظاهر در که اگر ازاله ملک مجزی قبول ایلسه
عتیق مجزی بسنی مستلزم اولر بلکه زوال ملکک مجزی بسنی مستلزم اولور حالو که انده محذور بو قدر بلکه
امر ذکر اولنان کبیدر پس تحقیق کلام بودر که فچان بعض اعتناق اولسه ملک مولانک بعضی
زائل اولور اولرکه ملک ایدر و ملک رقبه باقی قالور امدی مکاتب کبی اولور بواجلندن مصنف بو مسئله بی
انی ولی ایدن مسئله ایله عقلمدی و انوار توفیقندن بنم اوزر یه قابض اولان تحقیقه صاحب بدایعک دیدیگی
شیء مضمحل اولدیکه تحقیقا قوامک اکثری امام اعظم فتنده مجزی اولان اعتناق اولوب عتیق مجزی
اولماق اوزره در بویاسه صوابک غیریدر * زیرا اعتناق وقتا که مجزی اولدیسه عقده مجزی اولور
ضرورت ایچونکه تحقیقا عتیق اعتناق حکم ایدر حکم ایدر عتله موافقت اوزره ثابت اولور و بو وجهله
اولان قول عتیقک تخصیصی ایله قولدر بوتقدیر جدا اعتناق نصدف، بولور و عتیق عیدده وقت ضمانه دکن
با خود سعایت وقتنه دکن تاخیر اولور و بو عتیقک وجودیله حکمدر حالو که وجود عتیق ایچون
کیم بو قدر و بو تخصیص عتیقک تفسیر بدر و هدایده محشیرلندن بهضک تحقیقا شان کلام بدایع صاحبک
تفر برندن لازم کلور که تحقیقا عتیق عدم تجزی یده اعتقادن تخلف ایتمز * زیرا اعتناق تجزی قبول ایتمز
دیدگی صاحبک قوائک قوتنی اظهار ایدر و اشکالک مضمحل اولسنک وجهی ذکر اولنان شبنه
ناملندن ظاهر اولور امدی سن نامل ایله بوندنصرکه فچان اعتناق ملکک بعضنک زائل اولدیله تجزی قبول
ایدیسه امام اعظم فتنده عبدک مالیتک بعضی حبس اولوب اول عبد اوزره سعایت واجب اولور
(وسعی فی سبق دسار کالمکاتب) اول عبد فیمتت اول بعضدن باقی قلا ننده و لاسیچون سعایت ایدر
ز بر سعایت ایدن عبد مکاتب کبیدر امام اعظم فتنده حتی اول عبد ایچون درت نکاح جائز اولر و تبرعات
مالک ولر * زیرا عتیق بعضنه اضافتی عبدک نفسنک کانه مالکیتک ثبوتنی ایجاب ایدر و عبدک بعضنه
ملکک بقای کانه مالکیتک ثبوتنی منع ایدر پس ترا ایکی دلیل ایله عبدک مکاتب منزله سنه ازاله معلوم
اولدی * زیرا مولی دما کدر قبه ملک دکلا در سعایت بدل کاتب کبی اولدی پس ولی ایچون اول عبدی
سعایت ایدر مک وارد و مولی ایچون اعتناق ایلسه کده جائز اولور * زیرا مکاتب اعتناق ایچون قائمدر

(بلاردالی الرق لوجیز) اگر عبد سعادتین عاجز اولورسه رقدرد ایتمکسز بن یعنی بینهماده فرق تصدقا
 بعضی معنی اولان عبد قبان ادادن عاجز اولور قدر اولمز * زیرا اسقط محضدر فسخی قبول ایتمکات
 مقصوده بونک خلافسیدر که ز برانکات مقصوده فسخی قبول ایدر بر عتددر و طلاقده و قضا صحتد حاکمده
 متوسطه یوقدر یو کلام انک طلاق و قضا صحتد عفو و استیلا کبی اولور دیکلر بنده جواب ایدر بوعلمده
 بوله در * زیرا رقت ایلله حریت بینده حالده متوسطده وارد پس بر طلاق و قضا صحتد هر برینی کله شبات
 ایلدک مجرمی ترجیح ایچون و استیلا د امام اعظم قنده تجزی قبول ایدر حتی کند و ایلله غیر ییشده مدبره
 اولان جاریه برولد کتور سیدی انک اوزر بنده اقتصار اولور و مدبر اولیایده وقتا که شر بکنک نصیبده
 افساد ایلله ضامن اولسیدی ضمانتده اول نصیبده مالک اولوب پس استیلا کامل اولور (اعنی حصنه)
 بر رجل کند و ایلله غیر ییشده مشترک مالو کدن حصده سنی اعتناق ایسیدی (بلشر بیکه الاعتناق والاسنه)
 والوله اهما) اول رجلاک شریکی ایچون دخی اعتناق ایتمک واردر یا خود سعابت ایتمک واردر
 و ایکیسی ایچون حق ولا واردر * زیرا ایکیسیده اعتناق ایدر ایچولدر (او نصیبده) یا خود شریکی ایچون
 تضمین ایتمک واردر (لوموسرا) اگر اول اعتناق ایدن رجل شر بکنک نصیبک قیمتی مقدار بنده قار
 اولغله غنی ایسه و اگر فقیر ایسه شریکی ایچون ایتمک یا خود سعابت ایتمک واردر و ولده و کبدده
 اولدیغی کبی ایکیسی ایچون اولور (ویر جمع به علی العبد) و ضامن اولان معنی ضامن اولدیغی شنبه
 عبد اوزره رجوع ایدر * زیرا معنی ساکت مقامده قائمدر یعنی ادا ضامله شر بکنک ساکت مقامده قائم
 اولدی امدی تحقیق ساکت ایچون سعابت ایتمک واردر کذلک معنی ایچون دخی سعابت ایتمک
 واردر (والولاله) و ولده ضامن ایچوندر زیرا عتق کلاسی انک طرفنددر * زیرا عبدک کله ضامن ایلله
 مالک اولدی (شهد کل بعق نصیب الاخر سعی لهما) ایکی شر بکنن هر بری آخرک نصیبک عتقده
 شهادت ایسیدی عبد ایکیسی ایچون سعابت ایدر کر کسه اول ایکی شر بکن غنی اولونلر کر کسه فقیر
 اولونلر کر کسه بری غنی و آخر فقیر اولسون بو امام اعظم قنده در و امامین قنده اگر ایکیسیده غنی اولورسه
 عبد اوزره سعابت یوقدر و اگر ایکیسیده فقیر اولورلرسه ایکیسی ایچونده سعابت ایدر و اگر بری غنی
 و بری فقیر اولورسه فقیر ایچون سعابت ایدر غنی ایچون ایتمز (والولاله) و حق و لای ایکیسی ایچون اولور
 امام اعظم قنده * زیرا ایکیسندن هر بری بنم شر بکنک عبد اوزره نصیبی انک اعتناق قبله معنی اولدی
 و اول نصیبک و لای انک ایچوندر و بنم نصیب سعابت ایلله معنی اولدی نصیبک و لای بنم ایچوندر در
 و امامین قنده و لای انک ایچونده موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه
 ایدر و شریکی ایدن بری او اور اعدی و لای موقوفه باقی قالدور تاکیم ایکیسندن بر بکنک اعتناق اوزره ایچون
 (علق ایدهما عتفه بضع غدا) ایکی شر بکنک بری عبدک عتقی یارنکی کون بر فعله تعاقب ایسیدی
 پس اگر فلان عبد بوداره یارنکی کون داخل اولورسه حر در دایسیدی و شر بکنک اگر داخل اولورسه
 حر در دایسیدی (غرضی القدر و جهل شرطه) پس یارنکی کون کچوب شرطی دخی بیلمکده یعنی اگر معلوم
 اولسه که عبد داره داخل اولدی بوخسه داخل اولدی (عتق نصفه) اول عبدک نصیب معنی اولور
 (و سعی فی نصفه لهما) و عبد باقی قالان نصفنده ایکیسی ایچون سعابت ایدر و امام محمد قنده کله سعابت
 ایدر * زیرا سعابتک سقوطی ایلله اوزر بنده قضا اولنه جق شنبه که عبدک داره داخل اولسی یا خود اولماسی
 مجبور ایدر مجبور اولور قضا ایسه ممکن اولور و امام اعظم ایلله امام ابی بونک عتق تحقیق سعابتک نصیبی بین
 ساقطدر پس ایکی شر بکنن هر بری آخره تحقیقا نصف باقی بنم نصیبدر و ساقطدنک نصیبکدر در پس
 سعابت ایکیسی ییشده تصیف اولور (و لا عتق فی عین) و مشترک اولان ایکی عتده عتق و مدبر یعنی
 ایکی عتده مشترک اولان ایکی رجلاک اگر فلان کسه یارنکی کون داره داخل اولورسه بنم عدم حر در دایسیدی
 و رجل آخر دخی اگر یارنکی کون فلان داره داخل اولورسه بنم عدم حر در دایسیدی ایکی عتدر هر بری
 معنی اولمز * زیرا عتقه اوزره بنده قضا اولنه جق شنبه که دخول دارد و عتقه ایچون قضا اولد حق ایکی عبدک
 بریدر مجبور اولوردر پس جهالت فاحشه اولدی امدی ایکی عتدن هر بری معنی اولمز (ملان لاده)

ایکی کسمه ایکسہ دین بریک ولیدینہ ابیکسی شرایلیہ یاخود ہدایا خود وصیت الیہ مالک اولسہ لردی
 (اوشتری نصف ابنہ من مولاہ) یاخود اول ایکی کسندک بری اوغلتک نصفی اوغلتک مولاسندن اشترا
 اینسیدی (اولعی عقبہ بشرہ نصفہ) یاخود اجنبی برکسہ برعبدک عتقی اول عبدک نصفک شراسنہ
 تملیق اینسیدی مثلا زید بکرک عبدینہ اگر ن سیک نصفکی اشترا بدرسم سیک نصفک حردردیمکله تملیق
 اینسیدی (ثم اشتراہ هو و آخر) اندنصکرہ اول عبدی زید و برجل آخر اشتراک الیہ اشترا اینسہ لردی
 (عتق حصتہ) یعنی ایکی صورتہ اولیدہ بابانک حصہ سی معتق اولور * زربا بقربیک شقصہ یعنی نصفنہ
 مالک اولدی و بابانک شراسی اعتا قدر تکبیم مرور ابتدی اوچجی صورتہ حالفک حصہ سی معتق اولدی
 شرطک بولندیغی ایچون (ولم یضمن علم الشریک حالہ اول) امام اعظم قتدہ باباشریکک نصیبہ ضامن اولمز
 تہدی بولندیغی ایچون برادر کرک اول عبدی شریکک اوغلو اولدیغی یلسون کرکسہ یلسون
 (کما وورثہ) یعنی باباشریکک نصیبہ ذکر اولنان صورتہ نالکدہ ضامن اولمز تکبیم بابا و بابانک شریکی
 اوغلنہ وارث اولدقلرندہ باباشریکک نصیبہ ضامن اولدیغی کبی * ونک صورتی اولدر کبمرہ آفوت اولوب
 اول مرہ آتک برعبدی قالسہ یدیکہ اول عبد زوجتک اوغلی اولسیدی اول مرہ آتک زوجنی وارقرنداشنی
 ترک اینسیدی پس باباوغلتک نصفنہ وارث اولوب بابا سی اوزرہ معتق اولور اول مرہ آتک ارقرنداشنک
 حصہ سمنہ اتفاقا ضامن اولمز * زرارث بابا ایچون ضرور بدر ارتک شوتدہ بابا ایچون اختیار بوقدر
 (فالآخر اعتقہ اوستعی) پس شریک اول عبدی اعتساق ایدر یاخود سعایت ایتدیر یعنی چان
 شریک ایچون ولایت تضمین اولدی ایسہ ارل شریک ایچون ایکی امرک بری باقی قالور یا اعتساق یاخود
 سعایت * و امامین دیدیلر ککہ ارتک غیریدہ باباغنی اولدیغی حالہ اوغلتک قیمتک نصفنہ ضامن اولور
 و فقیر اولدیغی حالہ اوغلو نصف قیمتنی باباسنک شریکی ایچون سعایت ایدر * زربا بقربیک شراسی اعتا قدر
 اگر مشتری غنی ایسہ ضمان واجب اولور و اگر فقیر ایسہ عبد سعایت ایدر و امام اعظم دیر ککہ تحقیق شریک
 نصیبتک افسادینہ راضی اولدی پس باباضامن اولمز تکبیم چچان نصیبتک اعتاقدہ اذن ویرسیدی علت عقودہ
 اولکک شرا در بابا ہ مشارک اولدیغی حیثیلہ بابانک ضامن اولدیغی کبی و اگر باباضامن اولدیغی
 جاهل اولورسہ پس جہل عذر اولمز (وان اشتری نصفہ ثم الاب موسر بابا فیہ ضمنہ) و اگر عبدک نصفنی
 بر اجنبی اشترا ایدوب بعدہ نصف باقسنی دخی غنی اولدیغی حالہ عبدک بابا سی اشترا اینسیدی بابانک شریکی
 اولان اجنبی نصیبنی بابا ہ تضمین ایتدیر * زربا اول اجنبی نصیبنی افسادہ راضی اولدی (اوستعی)
 یاخود اول اوغلان قیمتک نصفنہ سعایت ایدر بابانک قتدہ مالیتنی حبس ایتدیک ایچون و امام اعظم
 فتدہ در * زربا اغناسہ ایتی منع ایلن امام اعظم قتدہ و امامین اول شریک ایچون محیرک بوقدر بابا وغلتک
 نصف قیمتہ ضامن اولور دیدیلر * زربا امامین قتدہ معتک غناسی سعایتنی منع ایدر (وان اشتراہ الاب
 موسرا من مالک کلہ لم یضمن لہ) و اگر عبدک بابا سی غنی اولدیغی حالہ اوغلتک کلنہ مالک اولان
 کسندہ نصفنی اشترا اینسیدی بابا مالک ایچون ضامن اولمز * زربا مالک عبدی باباسنہ یعنی الیہ نصیبتک
 افسادینہ راضی اولدی (دیرہ احد الشریکاء و اعتقہ آخر و ہما موسرا من ضمن الساکت مدبرہ فقط)
 برعبدہ شریک اولدن اوج کسندہ نک بری عبدی مدبر اینسیدی و آخری اعتاق اینسیدی و بری سکوت
 اینسیدی ساکت ایچوق عبدک مدبری اولان شریکک نصیبنی تضمین ایتدیر معتق تضمین ایتدیرہ من (والمدبر
 معتقہ ثلثہ مدبرا) و مدبر دخی عبدک مدبر لکی حائذہ اولان قیمتک ثلثنی عبدک معتقہ تضمین ایتدیر
 (لابد ضمنہ) ضامن اولدیغی شئی تضمین ایتدیرہ من چچان عبد اوج نفرک بئندہ اولسہ بریسی اول عبدی
 مدبر ایدوب و آخر اعتاق اینسیدی و بوا یکسیدہ غنی اولسہ لردی و اوچجی ساکت او سیدی پس
 ساکت و مدبر ضمان مر ادا یلسہ لردی پس ساکت ایچون مدبرہ تضمین ایتدیرمک واردر معتق ایچون بوقدر
 و مدبر ایچون دخی معتقہ عبدک مدبر اولدیغی حالہ قیمتک ثلثنی تضمین ایتدیرمک واردر یوخسہ مدبرک
 ضامن اولدیغی ثلثنی تضمین ایتدیرہ من بونک توضعی اولدر ککہ تحقیقا عبدک قیمتنی مثلا بکر می ہدی دینار
 اولسہ تحقیقا ساکت مدبرہ طوقوز دیناری تضمین ایتدیر و مدبر دخی معتقہ الی دینار تضمین ایتدیر

و بو واقعده که ز یرامد بک فیمتی قنک فیمتک نشاید بر عن قریب کلجک شی* ایچون پس تدبیر سبیله مدبردن
 طقوز دینار تنف اولدی و اعتافله اولان انلاف مدبرک فیمتی اوزره واقع اولدی اولکده قنک فیمتک نشاید
 اولکده اون سکر دیناردر و اون سکر له نشی الی دیناردر امدی مدبره عتفه ایچق الی دیناری تضمین ایدر بر
 بو خسه ساسک تک نصیبی اولان طقوز دیناری ذکر اولنان الی دینار الیه بله تضمین ایدر هر من بو امام
 اعظم قندهدر و امامین دیدیلر که عبد مدبر کدر و شر بیکی عبدک فیمتک ایکی کینه ضامن او اور
 کر کسه اول مدبر غنی اواسون و کر کسه فقیر اواسون* ز یرا بو ضامن ضمان عملکدر غنایله و فقرا الیه مختلف اولمز
 ضمان اعتاق بونک خلا فیدر که ز بر اضمان جنایتدر (قال هی ام ولد شر بیکی وانکر شر بیکی) بر کسه نه
 بر جار به سی ایچون بو بنم شر بیکی ام ولد بدر دیوب و شر بیکی انکار ایتسیدی (تخدمه بوما و توقوف بوما)
 اول جار به شر بیکی منکره بر کون خدمت ایدر و بر کون توفیق ایدر امام اعظم قنده* ز یرا مرقول جار به
 اوزره حتی اولدیغنی اقرار ایتدی اقرار الیه مواخذه اولنور و منکر اول جار به ده اول اولدیغنی کی کند و ایچون
 حتی بو قدر الاجار به نک نصفنده و اردر زعم ایدر* و امامین قنده منکر ایچون اول جار به بی قیمتک نصفنده سعی
 ایدر بک وارد اندنصر که اول جار به حره اولور* ز یرا تکر وقتا که بونک ام ولد بدر دیو اقرار ایدن شر بیکی
 تصدیق ایتدی ایسه اول شر بیکی مفرک اقراری کندی اوزرینه منقلب اولدی کا نه اول مرق جار به به
 ولد کنور تش کی اولدی امدی اول جار به منکر ایچون سعایت الیه معتق اولدی (لا فیمتک ولد) ام ولد ایچون
 قیمت بو قدر و امامین دیدیلر که ام ولد ایچون قیمت وارد* ز یرا ام ولد مملو که مجرزه درانکله وطنی جهشتدن
 واجاره و استخدا جمعتدن انتفاع اولنور پس مدبره کی مقومه در و بواجلدن بر کسه نه بک مملو کم
 شو بله در دیسیدی ام وادانده داخل او اور و وطنک مساح قیلیمسی ملکه دایلدن* ز یرا وطنی حلال اولمز
 الا بکا حله یا خود ملک عینله او اور و اول منتقیدر پس ثانی تمین اولدی و ملک بقاسمی بقا مالیک و تقوم
 اولنک دایلدن* ز یرا آدمیده مملو کیت مالیت و تقومک غیری دکدر و حق حریت تقومی منافی اولمز
 مدبر کی و بواجلدن بچان نصرانیک ام ولد ی اسلامه کسیدی سعایت ایدر و بو تقوم علامتیدر
 و امام اعظمک علی رسول علیه الصلا و السلامک (اعتقها ولدها) قول شر یقیده عامی ام ولد ی و لدی
 اعتاق ایلدی دیکر بو حدیث شر بیکی ابن ماجه و دارقطنی روایت ایلدی و حریتک مقتضای تقومک
 زوالیدر لیکن اول حدیث شر بیکی حریت افاده سنده مقاصر اولدی مراض ایچون اول مراض رسول
 علیه الصلا و السلامک (ایما امر آه اولدن من سیدها فهی معتقه عن درمته) قول شر یقیدر و بر روایده
 من بعده در معنای شر بیکی قنغی مرأه کسیدنددن ولد کنوره اول مرأه سیدک عقیدن معتقدن یا خود
 سیدندن صکره معتقدن دیکدر بو حدیث شر بیکی اجدروایت ایلدی و بو حدیث شر بیکی ایچون زوال
 تقومه معارض بوقدر امدی تقوم ثابت او اور (فلا یضمن غنی اعتقها مشترک) پس تقومک زائل
 اولسی ثابت اولنجده غنی اولان کسه نه ام ولد بی کندی و الیه غیر ی بلنده مشترک اولدیغنی حالده ولد کنور تکله
 اول غنی و لدی ادعا ایتسیدی شر بیکی حصه سنه امام اعظم قنده ضامن اولمز اول ام ولدک تقومی جا ز
 اولدیغنه بنه و امامین قنده تقومی جا ز اولدیغنه بنه ضامن او اور (رجل له ثلاثة اعبد) بر چرک اوج
 عبیدی اولسیدی (قال لاشین عنده احدکما حر) اول رجل صحتی حالنده اوج عبدک ایکیسی
 کندو قنده اولد قلمی حالده ایکی کزدن بر بکر حر در دیسیدی (فخرج واحد و دخل آخر فاعاد)
 پس اول ایکی عبدک بری طشره چقبوب او چنجی عبد داخل اولدقه اول کلای اعاده ایدوب یکیزدن
 بر بکر حر در دیسیدی پس اگر اول رجل صحته دیدسه بیان الیه دیو امر او انور (وان مات مجهلا)
 و اگر اول رجل مقصودی بلدی بیکی حالده فوت اولدی ایسه (عتق ثلاثة ارباع الکتب و نصف کل
 من الاخرین) رجلک قنده ثابت اولان عبدک اوجر بی و ایکی آخر عبدلردن هر برینک نصی نصی
 او اور امام اعظم الیه ابو یوسف رحه الله علیهما قنلرنده (وعند محمد ربع من دخل وغیر کا قالا) و امام محمد
 قنده داخل اولان عبدک ربی و خارج الیه ثابت اولانک هر بری امام اعظمه ابو یوسفک بد کلری کی
 او اور و بو واقعده که ز یرا اول واجب اولان خارج الیه ثابت بلنده دائر امدی ایکیسی بلنده تنصیف

اونور اندنصكره واجب اولان نائنه داخل بيشده دائردر پس شول نصفه ايجاب نائيدن نائيه
 اصابت ايندي مشاع اولدي وشول نصفه ايجاب اول ابه معق اولدي اول لغو اولدي ونصف فارغه
 اصابت اين اولكه ر بعدر باقي اولدي ايندي نائيك اوجر يعني معق اولدي واما احل اولان عبدالكره يعني
 امام محمد قنده معق اولور * ز بر ايجاب وقتا كه ايجاب نائيدن ربك عتق ايجاب ايندي ايسه داخلدن
 دخی انچاين ربك عتق ايجاب ايندي ايكدي بيشده تنصيف اولندي انچون و امام اعظمه ابو يوسف
 نصفك عتقندن مانع نائيه مختصرد و داخلده مانع بو قدر ايندي داخلك نصف معق اولور در بر (اولو لمرص)
 و اگر بو قول اول رجلك هر ضی حالنده اولور سه و قبل البيان فوت اولوب و اول عبدالكره قيمتلى مساويه
 اولور سه پس اول رجلك ثلث مالندن معتك مقدارى چيقار سه و اول مقدار معتكه امام اعظمه ابو يوسف
 قنده برقيه و برقيه نك اوجر ر بعيدر و امام محمد قنده نصف ر بقدر يا خود بو مقدار ثلث چيقه بو
 و لكن ورثه اجازت و بر ر سه جواب ذكر اولان كيدر و اگر انك بو عبدالكره غيرى مالى بوغنده
 ورثه دخی اجازت و بر حزل ايسه (قسم الثلث على هدا) اول عبدالكره بيشده ثلث تقسيم اولور يعني
 بزم وصف ايلد يكم اوزره و نك بيان اولدر كه تحيقا عبدخارجك حقی نصفه و عبد نائيك حقی اوجر بده
 و عبد داخلك حقی امام اعظمه ابو يوسف قنده عبدخارج كې نصفه در پس بر خوجه محتاج اولور كه
 اول مخرج انچون نصف ور بع اوله و بو مخرج افلى در تدر بدى به عول ايدر پس خارجك حقی يكي سهم در
 و نائيك حقی اوجر سهم و داخلك حقی ابكى سهم در پس عتقك سهملى بدى به باغ اولدي پس ثلث
 مال بدى قنور * ز ر عتق مرصده و صيتدر و محل نفذى ثلثدر و بچن مالك بئى دى اولدي ابكى
 ثلثى اون درت اولور و بو سعائيك سهملى ايدر و مالك جبهيسى يكرى بر او اور و جمل متوفانك
 مالى ايسه اوجر عبدالكره پس هر عبد بدى اولور ايندي عبدخارجدن ابكى سهم معق اولور بيشده سعائت
 ايدر و عبد داخلدن ابكى سهم معق اولور و بيشنده سعائت ايدر و نائيه اوجر سهم معق اولور و درنده
 سعائت ايدر پس وصيتلك سهملى بدى به باغ اولدي و سعائيك سهملى اون درده باغ اولدي ايندي
 ثلث و ثلثان مستقيم اولدي و امام محمد قنده عبد داخلك حقی رسهمه در وانك قنده سهام عتق
 آتيدر ايندي هر رقيه آتى سهم قنور و سهام سعائت اون ابكى و مالك جبهيسى اون سكر قنور پس
 نائيدن اوجر سهم معق اولور و اوجنده سعائت ايدر و عبد خارجدن ابكى سهم معق اولور درنده سعائت ايدر
 و عبد داخلدن بر سهم معق اولور بيشنده سعائت ايدر ايندي ثلث و ثلثان مستقيم اولور * بن درمكه
 بو نك ظاهرى اوزره سؤال وارد اولور كه تحيقا ر باق فرائض درت عول اينك و زره تصریح ايلدر
 پس نصفه ر بهك خارج اولان مخرجى در تدر بدى به عول ايدر قولى نه كيفيته صحيح اولور بو سؤلك
 دفعى اولدر كه تحيقا انلك كلامك شارحلى نك ذكر ايلد بكي شى اوزره مناسب رسنه ده اصلا ابكى
 نصفه بر ربك اجتماعى تصور اولمز دككره و اكلاء قسمه تركه نك ماعداسنده دره عولك افعال مسنى
 مانع دكلدر (و او طلق كذلك قبل و طء سبط ربع مهر من خرج ثلاثه مان من ثبت و من من دخت)
 و اگر بر رجل عبدالكره اعتاق اولندي بقی وجه اوزره و طئن اول اوجر زوجة سنى تطليق ايندي خارجه
 اولان زوجة نك مهر نك ربعى و نائيه اولان زوجة نك مهر نك اوجر ثلثى و داخله اولان زوجة نك
 مهر نك ربمنى ساقط اولور يعني بر رجلك اوجر زوجة سنى او او مهر لى رار اولدي ذكر اولندي بقی
 وجه اوزره انلى وطى ايتردن اول تطليق ايندي پس ايجاب اول ابه رسنك مهر نك نصف ساقط اولور
 اول نصف خارجه اولاله نائيه اولانك بيشده تنصيف اولندي حالى ايندي ابكى رسندن هر ربك
 مهر نك ربعى ساقط اولور اندنصكره ايجاب ثلث ابه ربع ساقط اولور نائيه ايله داخله بيشده تنصيف
 اولندي بقی حالى ربع ساقط اولور پس هر ربكه من اصه بايد بوله ايچن نائيه نك مهر نك اوجر ثلثى
 ابكى ايجاب ايله ساقط اولور داخله نك مهر نك ربمنى ساقط اولور و بو مشله طلاقه قبل الوطى فض
 اولنگه باعث ايجاب اول بيزونتى موجب اولقى انچون در پس ايجاب اولك اصابت ايلد بكي مرأ ايجاب
 ثلثى انچون محل اولندي حالى باقي قانز ايندي بو مناده عتق كې اولور (او طء و المهر باري طلاق مهم)

مرأی وطی ایلیک ودخی مرأه نك موق طلاق مبهم ایچون بندر یعنی چی زن رجل ابی مرأه استیلا بکرت
 بریکز طلاق در یسیدی پس بعده ایکیسندن برینی وطی ایسیدی یا خود ایکیسندن بری و سوا سیدی و طینه
 مودن هر بری بیاند که تحقیقا طلاقه مراد مرأه آخرادر یعنی موطوق نك یا خود متوفیه اولان مرأه نك
 اخرا سیدر اما و طلق طلاق مبهم ایچون بیان اولسته باعث * زرا تحقیقا نکاح رقع در در که و طنت حلال
 ایچون وضع اولندی باقی الحال یا خود عدت نهضیه اولدقدنصر کرد پس وطی دایلدن که تحقیقا اول کندنك
 طلاقه مرادی موطوق اولان مرأه دکدر و اما و نك طلاق مبهم ایچون بیان اولسته باعث معلوم اولاشی *
 ایچونکه تحقیقا بیان من وجه انشادر یعنی ایجاد در ایدی ایکیچون بر حلالن لاددر (کیح و موت و تدبیر
 و استیلا و عهد و صدقه مستلین فی عتق مبهم) عتق مبهم د اولان بیع و موت و تدبیر و استیلا و تاسیم اولان
 همد و صدق نك بیان اولد یعنی کبی * یعنی چی زن برکنه ایکی عبدینه ایکیکردن بریکز حر در دیکد نصرکه
 ایکیسندن برینی بیع و یا خود تدبیر ایسیدی واحد کاکر قولند نصرکه ایکی چار به سنک برینی استیلا
 ایسیدی یا خود ایکیسندن برینی آخره همد ایوب یا خود صدقه ایوب تسلیم ایسیدی پس بونلرک کاسی
 بیاند که تحقیقا نکاح مراد آخردر * زرا شول کنسه کدانشا انکیچون حاصل اولد اصلا موله عتق ایچون محل
 باقی قازو باع جهتدن بیله عتق ایچون محل باقی قازو کل وجهدن تدبیر و استیلا یعنی ایکیسندن برینی
 مدبر ایوب و یا خود اولد کتور تکله عتق ایچون محل باقی قازو * ایدی آخره تبیین اولور و همد صدقه تسام بیله
 بیع منزله سنده در * زرا همد و صدقه هر بری تسلیمه تمکیر (لاوطء فیه) یعنی عتق مبهم در وطی بیان اولور
 یعنی برکنه ایکی چار به بیچون ایکیکردن بریکز حر در دیکد ایسیدی اند نصرکه برینی وطی ایسیدی امام
 اعظم فتیده بیان اولور و اما من فتیده بیان اولور * زرا وطی حلال اولور الاملکده اولور پس وطی وزره
 اقدام دلیل استقادر و امام اعظمک عتق تحقیقا نك چار به نك ایکیسنده ده ثابتدر بواجدن مالک ایچون
 ایکیسندسته استخدام ایلیک و اردر ودخی مالک ایچون انلر وزره ارش و اردر چنان جنایت ایسیدی ودخی مهر
 و اردر چنان شهید الله وطی * اولسه لردی * زرا عتق مبهم بیانه معقد و شرط بله عتق اولان شرطدن اول
 نازل اولور (پاول و تلذیسه اوانتا) یعنی مالک چار به بیچون نك کتور و چک و اولر یک اولر کرا و غلان
 اوورسه (فات حرة) سن حره سین دیکدی (ان ولدت ابنا و بنات و اولر لارل نطق نصف لام و ابنت
 و ابن عبد) اگر بر او غلان و بزق طوغور سه اولر طوغان قنغیسی اولد یعنی بیلسنه انانک نصف عتق اولور
 و فرق دخی نصف عتق اولور و اغلان عبد اولور * زرا انابه قزدن هر بری رحالده عتق اولور اول حال که
 چنان اولاغلام طوغدی یعنی و قدر انانشرطه و قرانابه تبیله طوغدی یعنی و قدده حره اولد یعنی ایچون و رحالده رف
 اولور و بوحال چنان اولر طوغور سه در شرط بولند یعنی ایچون * پس هر بری نك نصف عتق اولور نصف
 آخرنده سعابت ایدرلر و اما غلام ایکی حالده ده عتق اولور یعنی غلام کرک قزدن مقدم طوغور کرک نصرکه
 طوغور سه (شهادتق احد ملوکیه) ایکی رجل زید اوزره ایکی ملوک نك بری نك عتقه شهادت ایسه لردی
 اول ایکی ملوک ایکیسیده کرک عبد اولسون و کرک چار به اولسون (تفت) امام اعظم فتیده اول شهادت ایکی
 صورتده لغو اولور * اما صورت اول یعنی ملوک ایکیسیده عبد اولد یعنی صورتده شهادتق لغو اولسته باعث
 عتق اوزره شهادت عبد دعوی ایسه ایچو امام اعظم فتیده قبول اولور و عتق مجهول اولد یعنی
 عبد دن دخی نومقامده دعوی اولد یعنی ایچون شهادت لغو اولور و اما من فتیده دعواسز شهادت قبول
 قیلنوب لغو اولور و اما صورت ثانیه ده یعنی ایکیسیده جاریه اولد یعنی صورتده اگر چه کیم دعوی چار به در شرط
 دکل ایسه ده لکن عتق مبهم اوزره شهادت مر دودده ایکی عبد کزیده اولد یعنی کبی (الان زکوری و صیبه)
 الامر که اول شهادتق شهادتی زیدک و صیبه اوله اول وقت قبول قانور * هدایه ده دیکد چی ایکی
 رجل تحقیقا زید مرض موتیده ایکی عبد نك برینی اعناق ابتدی دوشهادت ایسه لردی یا خود صحته
 یا خود مرضنده مدبر ایتمد بکنه شهادت ایسه لردی و اداه شهادت دخی زیدک مرض موتیده یا خود
 وقتا ند نصرکه اولسیدی اول شهادتق استحضار قبول قانور * زرا تدبیر نك واقع اولد یعنی و قدده و صندر

و تذلک اعتاقی ایتک دخی مرض موده و صیتدر و وصیتده خصم رکدر الاوصیت ایدن کسند در اول یسه معلومدر و اول وصیت ایدن کسند دن خلف واردر و اول خلف وصیدر یا خود وارث یا خود فاضلدر * بن در مکه صاحب هدایه نیک مرادی تحقیقا قیاسک مقتضاسی ذکر اوائن کی بوشهادت لغوا لمیدر مدعاک جهالتی ایچون لکن بوشهادت استحصانا قبول قنور مدعی تقدیرا ومدعی علیه تحقیقا موجود اولدی ایچون زرا بو وصیتدر و وصیتده خصم موصیدر * زرا اعتقک نفعی موصی به عودایدر پس تقدیرا مدعی او اور و مالک خلفی مختاصمانده و غیر بده مالک مماننه قائم اولور و اول خلف وصیدر یا خود وارثدر پس ایکی سندن هر بری تحقیقا مدعی علیه او اور پس کانه موصی حقی یعنی تفیذ و صیتنی ایکی سندن بریک اوزر بنفادعا بدر و ایکی شاهدی اقامت ایدر پس موصی من وجهه مدعی او اور و من وجهه آخر مدعی علیه او اور بو حل ایله صدر الشریعه نیک دیدیکی شیء مضمحل اولور دلیل اول مشکلدر * زرا ائمه تنازع اوائن فین مولایبکی عبدیندر برینک تدبیر بنی انکار ایتد کده یا خود وارث انی مورثک موشند نصره انکار ایتد کده و اول ایکی عبد دخی تدبیرک اثباتنی مراد ایدر پس نه کیفیتله تحقیقا مدعی موصیدر یا خود نابدر یا نور * زرا صدر الشریعه نیک بو کلامنه تسلیم اتمز که تحقیقا متنازع فیه ذکر اوائن شیء اوله بلکه مولایبکی عبد نیک برینی تدبیر ایتدیکنی انکار و ایکی عبدک اثباتنی مراد ایلسی دکدر الاچمن ایکی رجل مولایک صحتده ایکی عبد نیک برینی اعتاقی ایلدیکنه شهادت ایلدکاری وقتده دریا خصوص هدایه دبدیکه بونک کالیسی فچمان ایکی رجل زیدک صحتده تحقیقا زید ایکی عبد نیک برینی اعتاقی ایلدی دیوشهادتتری وقتده در و بعده اما فچمان ایکی رجل تحقیقا زید مرض موشده ایکی عبد نیک برینی اعتاقی ایلدی دیوشهادت ایلد لاری دیدی و ذکر اوائن کی صاحب هدایه تحقیقا مدعی موصیدر و یا خود نابدر مدعی بلکه موصیسنی مدعی و نائبینی مدعی علیه قیادی تکیم براتی بیان ایلدک بزمد ذکر ایلدیکمزی ناپید ایدر غایب الیابنده دیدیکی که وقتا که مرض موده عتیق یا خود تدبیر وصیت اولدی ایسه مقتضایه معلوم اولدی زرا تفیذ و صیتده خصم موصیدر حالو که مدعی معلوم و ائدن خلف واردر اولیکه وصی یا خود وارثدر ایمدی شهادت قبول قنور حال حیات بونک خلا فیدر که زرا شهادت عبد ایچوندر مولایچون دکدر زرا مولای ادعا اتمز دشول عبد که شهادت آنکیچون واقع اولدی مجهولدر و صدر الشریعه نیک قولنده کافیده دینلان شیئی دخی انجدر و وز بلعی دخی کافی به تابع اولدی استحصانک وجهی اولدر که تحقیقا مرض موشده عتیق و صیتدر حتی ئشدن اعتبار اولنور و تدبیر دخی و صیتدر براردر کرک صحتده اواسون و کرک مرض موشده اواسون و خصم تفیذ و صیتده موصیدر * زرا تفیذ و صیتک واجب و ایلسی و صیتک حقی ایچوندر و نفعی دخی کندویه عود ایدر و انکاری مر دوددر زرا کاشفی واردر اولیکه معلومدر و اول موصیدن خلف واردر اولیکه وصیدر یا خود وارث ایدر ایصدی و صیتک یا خود وارثک هر برندن دعوی محقق اولور دیدی پس کافینک بو قول صحیح دکدر اما اول صحیح اولدیفنه باعث مولایک انکاری بو صورتده اولیوب بلکه مولایک صحتده شهادت ایتدکاری وقتده اولدیغی ایچوندر تکیم مرور ایتدی و اما ثابنا صحیح اولدیغی دعاواک وارثدن بو صورتده تحقیقی اصلا مقبول اولدیغی ایچوندر زرا وارث فچان مورث ایکی عبد نیک برینی اعتاقی ایلدی دیدی اقرار او اور دعوی اولز پس شاهده محتاج اولما ایلدی سن بو متامده نأل الله * زرا بو محمل من الیق اقدامندر و الله الهادی الی سواء السبیل و حسبنا الله و نعم الوکیل (اوتلاق مبهم) یعنی یا خود اول ایکی رجلاک شهادتتری طلاق مبهمده او اور سه لغوا اولز برکسته ایکی مرأسته ایکی کزندن بر بکرز طالقدر دعواکله پس بونده شهادت دعوا سز قبول قنور فرجک حرام اولسنی متضمن اواغله حق الله تعالی اولدیغی ایچون ایلدی دعوی طلاقده اجاعا شرط قلندی و الله تعالی اعلم

* (باب الخلف بالعتق) *

بو باب عتقله عین ایتک بیاندر (قال ان دخلت فیکل مملوکی بوئذ حر) برکسته بن بوداره اگر داخل او اور سم داخل اولدیغی کون بنم مملوکت کالیسی حر در دیدی (عتق مرله وقت اندخول مطلقا) مطلقا وقت - خواننده مالک مملوکی اولانک کالیس معتق او اور یعنی واردر کرک اول کسندک مملوکی

اولوب مملوکی اشتر ایتدکه نصرکه داخل اواسون یاخود عین ایتدیگی کونده منکنده مملوکی اولوب
 داره داخل اولنجده منکنده باقی واسون * زیرا معتبر اولان وقت دخوله ملکات قیامیدر بویاسه ایچی
 صورتده حاصلدر (وایلیویند من له یوم حلفه فقط) واکر حالفک کلامنده بوئوئو غیبه اشقی حلف
 ایلدیگی کونده مملوکی اولان معنی اولور یعنی اگر عیند بوئوئو بشد بموجب بلکه اگر بن داره داخل اولور سم بنم
 مملوکت کلبسی حر در دیسیدی بعد الیمین مالک اولدیغی معنی اولمز * زیرا انک بنم هر مملو کم قولی حال ایچوند
 وجزا مملوکت حالده حر اولمیدر الا بقدر فرق وار که شرطک جزا اوزره دخولی سببیه شرطک وجود نه دکن
 متأخر اولدی عدی شرطک وجود نه دکن ملکی اوزره باقی قاورسه معنی اولور واول شرط دخولدر
 عیند نصرکه اشتر ایلدیگیه متناول اولمز بلکه یاخود سببیه اضافت بولمیدی ایچون (که کل مملوکی
 او کل ما مالیکه حر بعد غد) کذلک برکنه بنم مملوکت کلبسی یاخود بنم مالک اولدیغی کلبسی یاریچی
 کوند نصرکه حر در دیسیدی و بوقول ایچون ایچی صورتده مملوکت واکر در * پس بر آخر دخی اشتر ایلدوب اول آخر
 یاریچی کوند نصرکه کلبسیدی (او بعد موتی) یاخود بنم مملوکت کلبسی یاخود بنم مالک اولدیغی کلبسی
 موتد نصرکه حر در دیسیدی انچون مملوکت اولوب آخر دخی اشتر ایتسیدی (بنسار من ملکته مذ حلف
 فقط) بو عین عتقه و تدبیره اشقی عین ایلدیگی کون مالک اولدیغنه متناول اولور و حالفک بعد الیمین اشتر
 ایلدیگیه عینک ایکسیده متناول اولمز * زیرا انک بنم مملوکت کلبسی دیدیچی حال ایچوند و کذلک
 هو مملوکت که بن اکا مالک اولم دیدیچی دخی حال ایچوند بواجلدن فرینه سز حاده استعمال اولور
 واستقبالده سین فرینه سببیه یاخود سوف فرینه سببیه استعمال اولور * پس مطلق حاله منصرف اولور
 ایلدی جزا مملوکت حریتی یاخود تدبیری حالده اولور انک بعد الیمین اشتر ایلدیگیه متناول اولمز (لیکن
 بونه عتقا من نثه) لکن مولانک موتیله بعد الیمین و قبل الیمین مالک اولدیغی قول متوفانک نثه ماندن
 معنی اولور و امام ابو یوسف بعد الیمین مالک اولدیغی معنی اولمز دیدی * زیرا لفظ حاله حقیقتدر تنکیم
 مرور ایتدی پس بولفظ نکل ایده چکنه متناول اولمز و معنی اولمز بواجلدن وقت عینده منکنده اولان
 مدبر اولور منکنده اولمان اولمز * امام اعظم ایله امام محمدک علی تحفه قابو کلام بطریق الوصیه عتق
 ایچایدی حقیقتدن اعتبار اولندی وصیت ایلدوب اولمز الا بعد الموت واقع اولور و اذن مقصود حال موت اولور
 کور نکر میکه تحقیقا نثه مالی وصیت ایتسیدی حالبو که انک مالی اولسیدی یاخود انک مالی اولوب اول
 مالک غیر سنی دخی حادث قیامسیدی ایکسیده متناول اولور چنان منکنده موت دکن
 باقی قیامسیدی (المملوکت لا یتناول الحی) لفظ مملوکت جمله متناول اولمز یعنی شامل اولمز * زیرا انک
 متناول مملوکت مطلقدر و حل من وجه مملوکتدر جاریه بهیما بواجلدن انک اعتناق کفاره عیندن
 صحیح اولمز و دخی من وجه دکلدر عضوا و ایلدی ایچون واسم مملوکت انفسه متناول اولور اعضابه متناول
 اولمز (فلایعتق حل جاریه من قال کل مملوکتی ذکر فهو حر) پس ایلدی بنم کل مملوکت که ذکر در اول
 حر در دین کسنه نکل جاریه سنک حلی معنی اولمز * ذکر قیدیه سبب زیرا ذکر قید ایلوب مطلق
 ذکر ایتسیدی جاریه معنی اولمغله تبعاً اول جاریه نکل حلیده معنی اولوردی (و الا مکاتب) و دخی
 مکاتبده ذکر اولان کی متناول اولمز زیرا مکاتب مطلق مملوکت دکلدر زیرا اولی اکاید مال کدر و اننه

تمالی اعلم

(باب العتق علی جعل) *

بو باب جعل اوزر عتق یانند در * جعل چیئت ضمه شول شیدر که انسان ایچون ایشلدیچی شی اوزره
 فلان شیدر و کذلک چیئت کسریله جهاله دخی بویه در (عتق علی مال اوبه) برکنه عتق بنی مال اوزره
 اعتناق ایتسیدی سن حر سیزیک در هزاره یاخود سن حر سیزیک در هر جمله دیکله (فعل عتق) پس عتق
 دخی قول ایتسیدی فی الحال عتق اولور * زیرا بو کلام معاوضه مالدر کر که مالک غیر له اولون
 زیرا عتق نفسنه مالک اولمز و معاوضه نکل مقتضای عوضی قول ایله حکمک شیویدر نته کم یسده
 اولدیگی کی پس چنان عتق قبول ایتسیدی حر اولور (و لا دین سله حتی کفره بخلاف دل الکاتب)

وشول مال که مولی آنی شرط ایلدی عبدالرزق دین صحیح اولور حراوز یتیمه دین اولدیغی ایچون حتی اول دینه
 کفیل اولانور واکردی صحیح اولدی کفالت نیجه صحیح واوردی * بدل کفالت بونک خلایدر که اول بدله
 کفالت صحیح اولمز * زیرا بدل کفالت مثنای ایله بیله ثابت اولدی واول منه فریق قائم اولسیدر نته کیم عن
 قریب ذکر اولانور و مال نقده و متاعه و حیوانه شامل اولور اگرچه کیم حیوان متعین اولدی ایسه ده
 وقتا که مال مالک غیری ایله معاوضه سی جاز اولدی ایسه نکاحه و صلافا و قصدا دمک صلحتنه و کذلک
 طعامه و مکيله و موزونه مشاهه اولدی فچنان جنسی معلوم اولسیدی ووصف جهتمدن جهالت ضرر
 و رمز زراشی یسه بیدر (المعلق عقبه بالاداء) عتی ادا سیله معلق اولان عبد یعنی مولای اکر بکایک
 درهم ادا بیدرک سن حرسین دیمکله (مأذون) کسبله مأذوندر یعنی عبد مأذون معتی اولمز ادا اعمال بیله
 معتی اولور (لامکاتب) مکاتب دکلدر یعنی عتی ادا سیله معلق اولان عبد کسبله مأذون اولور بوخسه
 مکاتب اولمز اولمز * زیرا مولانک عتی ادا سیله تعلقه صریحدر و انکچون مأذون اولور که * زیرا
 مولی اولدی اکتسابه ترغیب ایدرندن ادا نک طلبیله * و مولانک مرادی تجار تدر بوخسه جراراتی دکلدر
 پس عبد ایچون دلالت بوندن اذن اولور (بجزیمه) یعنی فچنان عتی ادا بیله معلق اولان عبد مأذون
 اولوب مکاتب اولدیسه مولای ایچون انک بیعی جاز اولدی مکاتب بیعی جاز اولدی (ولا بکون احق
 بمکاسبه) و دخی اول عبد کسب ایلدیکی مالها احق اولمز حتی مولای اول کسب ایلدیکی مالی عبدک ضامی
 بوغیکن اخذ ایلنک جاز اولدی مکاتب کسب ایلدیکی مالی اخذ ایلنک جاز اولدی (ولا یسری الی المراد
 قبل الاداء) و اول عقبه تعلق حکمی عبدک قبل الاداء طوغان و لدینه سرایت اتمز مکاتبه سرایت
 ایلدیکی کی (و عتی باداء کله و نوبال تخذیه) عبد مالک کله سی ادا ایلله عتی اولور کر کسه مال بینی ایله مولای
 بینی تخذیه ایله اولسون یعنی تحقیقا عبد فچنان مالی احضار ایلسیدی شول حیثیته که مولایه اول مالی
 قبضی ممکن اوله و مولایه مال بینی تخذیه ایلسیدی حاکم اول ولایه جبرایدوب قابض متثلده سته تنزیل ایدر
 و عبدک عقیده حکم ایدر مولی اول مالی کرک قبض ایلسون کر کسه ایلسون (و بیهضه لا) و عبد مالک
 بهضنک ادا سیله معتی اولمز معانی بهضنی اولدیغیچون (واو جبر علی القول) اگرچه کیم مولی اول بهضنک
 قبول ایلله جبر اولور سوده جره ایچون کل ایله اعتبار جهتمدن (فان کان مما کسبه قبل التعلق رجعه
 الی علی) پس عبدک ادا ایلدیکی مال تعایقندن مقدم کسب ایلدیکی مالندن ایسه مولی ایلکله عبدالوزره
 رجوع ایدر زیرا اول مال مولانک ملکیدر (ولویعه لا) واکر عبدک ادا ایلدیکی مال تعلقندن صکره
 کسب ایلدیکی مالندن ایسه مولی عبد اوزره رجوع ایلدمن * زیرا عبد مولانک طرفندن کسب ایلدیکی
 مالندن ادا ایلله مأذوندر (و عتی فی حالیه) و عبد ایکی حائنده معتی اولور یعنی کسبندن اداسی حائنده عتی
 اولور کرک قبل التعلق کسبندن اولسون کرک بهسد التعلق کسبندن اولسون شرط بولند یغیچون
 (فان علق بان) پس اگر مولی ان لفظیله تعلق ایدر سه ملان ادب الف درهم فانت خریدیکله یعنی اگر سن
 یک درهمی ادا بیدرک سن حرسین دیسیدی (تذید اداوه بالمجلس) عبدک اداسی باخود مالک اداسی
 مجلسله مقید اولور پس اگر اول مجلسله ادا ایلدر سه عبد معتی او اور واکر اول مجلسله ادا ایلدمن سه معتی
 اولمز * زیرا بو تعلق تغییرد نته کیم طلاقده مرور ایلدی (و باذالا) واکر ادا لفظیله تعلق ایلدر سه مجلسله
 مقید اولمز * زیرا ادا وقت ایچون استعمان اولورده متی کبی نته کیم مرور ایلدی (قال انت حر بعد موتی
 بالف ان قبل بعد و اعفته الوارث عقبه) برکسته عبدنه سن حرسین نهم و متد نصکره یک درهمه دیسیدی
 اکر عبد مولانک موتد نصکره قبول ایدر سه و وارث دخی آتی اعتناق ایدر سه اول یک درهم ایله معتی اولور
 (والا فلا) واکر عبد مولانک موتد نصکره یک درهم ایله عتی قبول اتمز سه باخود عبد قبول ایدوب و وارث
 انی اعتناق اتمز سه معتی اولمز یعنی اول عبد معتی اولمز واکر وارث مجانا اعتناق ایلدیکی جاز کور سه عبدک
 بعد الموت قبولنه اعتبار اولور * زیرا عتیق ایچانی موتک مابعدنه مضاف اولور و بولک وجودی ایچانک
 وجودندن اول معتبر اولمز * پس سن یارنکی کون طاقسن اکر دبلرک دیمک کی اولور اول وقت عبدک یارنکی
 کوندن اول مراد ایلدی معتبر اولمز وارثک اعتناقی معتبر اولور حتی تحقیقا عبد بعد الموت قبول ایسه

مادامکه وارث اتی اعتناق الیحدیکه معتق اولز * زیرایت اعتناق ایچون اهل دکار ز براعتق موده تهاقی
 اولمش دکار و بونک ملائیده معتق اولز الاورث اعتناقبه معتق اولور تکبیم سن بنم مومدن براتی صکره
 حرسین دیسیدی بودخی اولز الاورثک عتاقبیه اولور * مدبر بونک خلافتدر که زیر بونک عتقی نفس موده
 تعلق ایسیدی پس بونده بر احدک اعتناق شرط قلمسی (حرره علی خدمت سنه قتل عتق) مولی عتقینی
 عبدک برسنه خدمت ایلمی اوزره نخر بر اشد کده عبد قبول ایسیدی معتق اولور * ز بر ایشی اوزرینه
 اعتناق قبولک وجودینی اقتضا ایدر مقبولک وجودینی اقتضا ایتر سار عقودکبی * بونک صورتی بن سنی
 اعتناق ایلدم بکارسنه شووچد ایله خدمت ایتمک اوزره دیکدر و اما ایچان مولی عبدینه اگر شوو جهله بکا
 برمدت خدمت ایدر سکن حرسین دیسیدی حتی خدمتی تمام ایتمدیکه معتق اولز * ز بر بوقول شرطله
 مملقدر اما قول اول معاوضه در (ورنسته) مولایه عبدک خدمتی لازم کلور ایچان عبد ایچون مدل که
 عتقر تسلیم اوانسیدی پس عبدک اوزرینه بدلی تسلیم ایتمک لازم کلور اولک خدمتدر (فان مات
 هو او مولایه قبلها تجب قیمته) پس اگر قبل المسمه عبدیا خود مولایه وفات ایسیدی عبدک قیمتی اوزرینه
 واجب اولور عبدک ترک سندن احذالور اگر میت عبدایده امام اعظم و ابو یوسف قننده و امام محمد قننده
 عبد وزرینه خدمتک موده قیمتی واجب اولور (کبیع عبده منه یهین فیهلک تجب قیمته) مثالی بر کسته
 عبدیک نفسی اول عبده بر عینه مثلا بر چاره به به بیع ایلیوب پس اول چاره به هلاک اولسیدی اول عبدک
 اوزرینه کند و قیمتی واجب اولدیغی کبی * یعنی اول عبد کند و قیمتی مولاسته ادا واجب اولور یعنی
 بو خلاف خلاف آخر اوزره مبددر و اول خلاف شول شیدر که بر کسته عبدینه بن نفسکی سکا و عینه
 بیع ایلدم دیوب پس اول عین هلاک اولسیدی امام اعظم ایله امام بو یوسف قننده اول عبدک اوزرینه
 کند و قیمتی واجب اولور و امام محمد قننده عینک قیمتی واجب اولور * امام محمد سلتی تحفه ابو بیع مالی مالک غیری
 ایله معاوضه در * ز بر عبدک نفسی کند و حقه در مان دکدر ز بر عبد کند و نرسنه مالک اولز پس بوا کبزر که
 بر کسته بر امر آبی بر عبد اوزرینه زوج ایسیدی و اول عبده بر کسته مستحق چیه سیدی پس اول مر ادر و چک
 اوزرینه اول عبدک قیمتیله رجوع ایدر یوخسه مهر مثلی اولان بضعت قیمتیله رجوع ایتر و امام اعظم ایله امام
 ابو یوسف عتاقی تحفه ابو بیع مالی ماله معاوضه در * ز بر عبد و لاسی حقه مالددر پس کذلک منافعی دخی
 مال اولور اول مرفوع اوزرینه عقد ارادی ایله * یعنی انک کبی اولدیکه بر کسته بیایسینی بر چاره به ایله اشتر ایلیوب
 اول چاره به قبل القبض فوت اولوب یا خود بر کسته اول چاره به به مستحق چیه سیدی پس با بیع مشتری اوزرینه بابه
 بیایسینک قیمتی ایله رجوع ایدر یوخسه هلاک اولان چاره به نک قیمتیله رجوع ایتر (قال اعتمها بانف علی علی ان
 تزوجها) بر جل بر چاره به نک مولاسته بوجار به کی بنم اوزرینه بیک ایله اعتناق ایله اول چاره به بن کاره بیخ
 ایتمک اوزرینه دیسیدی (ان قول) یعنی چاره به نک مولاسی اول چاره به بی اعتناق ایسیدی (بابت) پس اول چاره به
 اول کسته به نکاحدن امتناع ایسیدی (عتق ولاشی علیه) اول چاره به معتق اولور و اول قائل
 اوزره بر شی لازم کلز * ز بر ایدک اجنبی اوزره شرط قلمسی طلاقه جازد عتقه جازد دکار تکبیم مرور
 ایسیدی (و اوضعی) و اگر عتی افضله ضم ایلمسه به : بو چاره به کی بندن بیک در همله اعناه ایله نکاح
 چاره به بی تزوج ایتمک اوزره دیسیدی (قسم الالف علی قیمت و مهر مثله فحصة النبی علیه و حصه المهر نسف)
 اول بیک درهم چاره به نک قیمتی و مهر مثلی اوزره تقسیم اولور پس قیمتک حصه سی اول قائل اوزره لازم کلور
 و مهر مثنک حصه سی ساقط اولور * ز بر اول قائل وقتا که عتی دیدی ایسه اقتضاه شرایی متضمن اولدی تکبیم
 نکاح رقیق باینک آخرنده مهر و ایسیدی پس قیجان امر بو ایله اولد ایسه ایسیدی اول بیک درهم رقیبه ایله شراء
 و بضعه نکاحه ماقبل اولوب ایکنسک اوزرینه تقسیم اولندی و اول قائل ایچون تسلیم اولنان شیکه ز بقدر
 انک حصه سی قائل اوزره و واجب اولدی و اندن قائل ایچون تسلیم اولنایان شیکه بضعه در انک حصه سی ساقط
 اولدی و نکاح شرط قبلتغله بیع باطل اولدی * ز بر بیع اول قائلدن عتق صحتی مقصددر پس بیع عتقه
 درج اولمش اولور و مقتضی که عتقه در انک شرط لرینه رعایت اولنم تکبیم اصوله تقرر اولندی بو ایلدن
 تسیمه اولنان بیک درهمدن بیک حصه سی اول قائل اوزره واجب اولدی و اگر بیع فایده اولسیدی اول قائل

اوزره جار به نك فیمتی واجب اولوردی (فوتزوجت) پس اكر اول جار به قائلدن ابایه سیدی بانه قائله
 تزوج اینسیدی (مهرها حصه مهر المثل منه) اول جار به نك مهری اول بیک در همدن مهر مثلدر اوله که
 بیک در همک نشدر (فی صورتی الضم تزک) عنی لفظنی ضم اینک و تزک اینک صورتک ایکسئنده ده
 واکر رکسنه جار به سنی نفسنی کندویه تزویج بتک اوزره اعترق ایدوب و نفسنی کندویه تزویج اینسیدی اول
 جار به نك مهری امام اعظم و امام محمد فتنده مهر میثلی اولور * زراعتنی مال دکلدر مهر ایچون صالح اولمز
 و ابو یوسف فتنده جار اولور * زرار رسول علیه الصلاه والسلام صفیه بی اعتناق ایلدی وانی نکاح بلسی و انک
 عنقی مهری قبلدی * بزدرز کدر رسول علیه الصلاه والسلام مهر سز نکاحه نماز اولادی پس اکر اول جار به
 بعد اعتق مر لاسنی تزوجدن ابایدرسه فیمتی اول جار به نك اوزر به در آنه نك جمعیسینک قولند و لئانک مرآه
 بر عیدینی کندوی تزوج اینک اوزره اعتناق اینسیدی پس اول عبد اول مر آینی تزوج ایدر سه اول مر آ نك
 مهری واردر و اکر اول عبد مر آینی تزوجدن ابایدرسه عبدک فیمتی کندو اوزر به لازم کاور

* (بال تدبیر) *

بویاب تدبیرک بیانده در تدبیراقت بوندن امرک عا بننه نظر در پس کا به مول عاقبه امر به نظر ایدوب عبدینی
 کندو نصکره حریتد چقاردی * و شر عا فظ تدبیر لفظ مدبردن هر بری مطلقه و مقیده استعمال اولنور
 و ظاهر اولان بودر که تحقیقا فظک مطلقه مقیدینده اشتراکی معنوی بدر * زرا اشتراک لفظی و ضمک تدبیر به
 محتاج اولور عن لفظی کبی و اویسه خلاف ظاهر در پس دلایل سزا کاصرف اولنور حال بوکه بو مقامده دلیل بو قدر
 ایدمی نمدد و وضعه دخی جوع بو قدر پس بو مقامده اول معنای مشترکی اولیا یا ایدوب اند نصکر ذکر اولان
 ابیکی قسمه تقسیم و هر بر نك احکامنی بیاندن لابدر نیکیم بو مقامده واقع اولدی اول جهتدن بن (هو تعلق
 العنق بلوت) بدیم یعنی تدبیر مولانک عنق ملوکینی موده تعلیقدر را بر در کرک کندو موق اولسون و کرک
 غبرک موق اولسون نیکیم عن قریب مدبر مقیده ذکر ی کلور * اند نصکره اول تعلق ابیکی قسمه تقسیم ایلدم
 و ابیکی قسمک احکاملر بن بیان ایلدم و تدبیرک مطلقه مقیدینده اشتراکک نك معنوی اولسنی امام شمس
 الأئمه مبسوطه تدبیر ما کک موندند نصکره ملوکده واقع اولان عنقندن عبارتدر قوی نأید ایدر
 پس بوندن معلوم اولدی که تحقیقا ک نك تدبیر عنقی موت مولانک مطاقی ایه تعلیقدر دیدیکی و شارحی
 ز باعثک شیخ موت مولانک مطاقی ایه دیمسی مدبر مقیددن احترام ایددی دیدیکی و وقایه نك رکسنه عبدینی
 مطلقا کندبند نصکره اعتناق دیدیکی و شارحی صدر اشیر به نك مطلقا یککه باعث قیددن احترام زدر
 دیدیکی لایق اولان کبی دکلور * نعم ذکر اولان کبی مبسوط اوزر ده سؤال وارد اولور که تحقیقا انک مالکک
 موندند نصکره قوی کا بنغی دکلور مطلقک موت غیر ایه مقیددن خروجی بیچون * الا کر دیکم کن اولور که
 مبسوطک کلامی اعم اغراب اوزره میندر و بزیم ذکر ایدبیر نادر الوقوعدر (وهو اما مطابق کلامت
 فانت حرا وانت حروبم موت او انت حر عن دبر منی او انت مدبر او درتک او حران مت الی مانه
 سئنه و غلب موده قبلها) تدبیر یا مطلقدر مثالی چقان بن فوت اولدی غمده سن حرسن یا خود سن
 حرسن بنم فوت اولدیغم گوند یا خود سن حرسن بنم ایدمه قالدیف کده یا خود سن مدبر سن یا خود
 بن سنی مدبر ایتدم یا خود سن حرسن اگر بو وقتدن یوز سنده و آنچه فوت اولور سم دیمک کبی حالو که اول
 رچلاک موقی یوز سنه دن مقدم و اتی سکسان یشتند اولغله غاب اوله * زربو کلام صورتد مقیده معانده
 مطلقدر زربو موندن اول فوت اولسنی غابدر بوند نصکره مصنف تدبیر مطلق حکمنی (فلان رهن بلا یخرج
 من الماک بالاعتناق والکتابه) فوله بیان ایلدی پس مدبر رهن فوتلر یعه و یا غیب ایه و بونلرک مثالی ایه
 ملکدن اخراج اولنور الاعتنا قله اخراج او نورو و امام شافعی قند بر ملکدن ملک آخره اتق لی جا ز او اور
 (و یستخدم و یستاجر) و استخدام او نور و استیجار او نور (والامذ توطأ و تنکح) و مدبره اولان
 جار به وطأ او نور و نکاح او نور (و مولی احق بکسبه و ارشده و مهر المدبره) و مولی مدبرک
 کبته و ارشده و مدبره نك مهریته احقدر فی الجملة ملکک باقی اولرغنی ایچون (و بموته یعق
 من الثالث و یسعی فی ثبته) و مولانک مویله مدبر نكدرن معنی اولور و ثبته سبب ایت ایدر

(ان لم يترك غيره) اصر مولى مالدين مديرك غيري ترك ايمدی ايسه (بله وارث بله جزه) حاله كه مولانك وارثي اولوب تدبيری جائز كور مديركی صوتيه نأثي معنی اولوب نأثانسته سعادت ايدر حتى مولانك وارثي اولمسه يا خود وارثي اولوب اصر كن تدبيری جائز كور سده مديرك كلي معنی اولوب سز راند بيه وصيت حكمنده در پس وصيت يت الممال اوزره تقدم وانو، و وارثك اجازت بله جائز اولو (وقی كده مديونا) و مديرك قيمته سعي ايدرا كرمولى مديونا فوت اولورسه عقی بوزق ممكن اولور پس مديرا همچون قيمتت ردی واجب اولور و مديرنك وادی مديردر صحابه نك اجاعي همچون و دخي انانسته تابع اولور يعني همچون (وامام قويد) امام طالق قولى اوزره عطفدر (كان مت في سفری هذا) امر ضي هذا اومات ولان اومت الى سنة او نحوها مما يقع غالباً) مثالی بن بوسه فرمده فوت اولور رسم يا خود بوسه فرمده فوت اولور رسم يا خود اكر فلان فوت اولور سه يا خود اكر برسته به دكین فوت اولور رسم يا خود اكر با واقع اولان شيدن بونك امثالی يعني بكر می سته به دكین مثلاً* بوعبارت وقابله نك اكثر باكم اولان شيدن عبارتندن احسندر (في باع ويدهب و رهن) پس مديرم قويد يع اولور و هبه اولور و رهن قويدلور * سز راذ كرا و انان صفت اوزره موت لامحالة اوليجي دكلدر پس حالده سبب اولد. لمغله مفعول اولور و سز ر ثبوتله عدم ييشنده متردد اولد يع همچون معنای سببیت متنی اولوسيدی تعلق اولور يعني حالده سائر تعليمات كسي بي باقی قاورر پس شرطك وجودندن اول ييجي و بيع ثلثي اولانلری منع ايلر (يعني من الثلث ان وجد الشرط) و اكر شرط بوانورسه مديرم قويد ثلثدن معنی اولور * ز ر صفت وقتا كه ا- ز راه حياتدن آخر جزه ده معيند اولدی ايسه مديرم مطلقك حكمن اخذ ايدر موه اضافتك وجودی و ترددك ز نل اولمسی همچون (صحیح قال انت حر قبل موتی بشهر ثبات بعد شهر عقی من كل ماله) بر جرح صحیح عدي همچون بنم مومندن رأى اولسن حرسن ديوب پس اول رجل بر آيد نصكره فوت اولوسيدی عبدالول رجلاك كل مانندن معنی اولور * يعني رجل صحیح عدي همچون بولكلامی ديسيدی بعده بر آيد نصكره فوت اولوسيدی فقهانك بعضيسی نك ماندن معنی اولور ايديدی و بعضيلری اول عبد جمع مالدين معنی اولور ايديدی قول صحیح بودر زرا امام اعظم قولى اوزره عقی قبل الموت واقع اولان آيك اولنه مستند اولور و بوعتی اول وقتده صحیح اولور خانه دبو به ذكر اولندي (اومات قبله لم يعنى) و اكر رجل بر آيدن مقدم فوت اولور سه معنی اولور ز ر ا- بر م قويدر حابو كه قيد بولمسی اول سبيدن معنی اولور (ولو قال بعد موتی بشهر ثبات بعده لم يعنى بالموت) و اصر رجل عدي همچون سن بنم مومندن برآی صكره حرسن ديوب پس اول رجل بر آيد نصكره فوت اولوسيدی موله معنی اولور مولانك اعتناق همچون اهليتی معلوم اولمغه معنی اولور بهك وجودی قنده يعني معنی اولور بهك قويد مومند نصكره بر آيدر موجود ايكن عبدالنك موله معنی اولور (بل يعنى الوصى او الوارث او الناضى) بلكه اول عدي وصی يا خود وارث يا خود قاضى اعتناق ايدر ولايت اولر رجلاك فوتد نصكره بونلره انتقال ايتديكي همچون تحفه ده بوله ذكر اولندي (فيما لمطلق نصف قيمته او قنا) مديرم مطلقك قيمتي اكر قن ايسه قيمتك نصفدر (والمعبد يقوم قنا) و مديرم قويد قناتقوم اولور مديرك قيمته فقها اختلاف ايلديلر بعضيلر قن اولديغى حالده قيمتك نصفدر ايلديلر و بعضيسی قن اولديغى حالده قيمتك نأثانيدرد ايلر و بعض ديديك مدت عمر نده تخمين وظن ايله نه مقداره استخدام اولور سه قيمتي اولدر ايلر و قويد اوالث قن اولور يعني حالده قيمتك نصفدر ايديدى و شيخ الاسلام خواهر زاد دخی بوله ذكر ايمدی * سز راقن همچون ايكي منفعت واردر بر يسي منفعة بيعدر و دخي دينه و مهور ايله تمليكدن و دخي بولر نك غير بدن بيعدر مشابه اولانلردر و ايكيهي منفعة اجارو استخدا مدير ايمدی تدبير منفعة اولاي فوت ايدور منفعة ثابته باقی قالدی پس مديرك قيمتن قن اولديغى حالده اولان قيمتك نصفي اولور و اكر تدبير قويد ايسه قناتقوم اولور خانه دبو به ذكر اولندي

(باب الاستيلاء)

بو باب استيلاءك احكامی بيانسته در استيلاء افت جهنتندن ولد طلب ايتكمدر و شرعا بولى جار به سندن طي ايله و المطلب ايتكمدر (امه) مبتدا در خبری اشافيده كله جك لم تملك كله سيدر * يعني بر حار به كه (واست من مولاها باقراره) مولانندن وار كنوره مولانك ولد كندون اولور اقر ايله (واو حلالا)

اگرچه کیم مولانا فراری جاربیک حامل اولدینی خالد اولور سه ده (اومون زوجهما فاشتره) یا خود اول جاربیک مولانا بر جله تزویج ایدوب اول رچلدن ولد کتوروب اول جاربیک زویجی مولاستدن اشترا ایدی ایسه (لمتلاک) اول جاربیک به ملک نامه ملوک اولمزنا اگرچه کیم اول جاربیک ده فی الجملة ملک باقی ایسه ده (وحکمه کالمبره) و اول ولد کتورون جاربیک حکمی مدبره حکمی کبدره تحقیق بونک بیانی مرور ایدی (لکنها) لیکن بیله ماده بوقدر فرقی وار که تحقیقا سواد (اعتق بعمه من الکمل) ولد نیک موتیله اول نیک کل مانندن معتق اولور و مدبره ثلثدن معتق اولور (ولم نسع لینه) بونک دینی ایچون سعایت ایتزومدبره سعایت ایدر (فان ولدت نبت بلا عوه) پس اگر مستولده برولد آخر دخی کتورور سه اول ولد آخر کتورون نسبی مولاسی بندندردیم کسین ثابت اولور* ز بر اولد اولک دعوتیله اول جاربیک دن مقصود اولان ولد متین اولدی پس اول جاربیک شکوحد کبی فراش اولدی بواجلدن کابعد الاعتق اوج حیضله عدت لازم کلدی (وبتی بنفیه) و مولانا نفی ابه ولد متنی اولور* ز راجاربیک فراشی ضعیفدر حتی مولی اول فراشک نقله تزویجیله مالک اولور منکر حبه بونک خلا فیدر شول جهنله که زوحک شی ابه ادم متنی اولمز لامانله اولور فراشک ائدی ایچون حتی تزویجیله فراشک بطالنه مالک اولمز و مصنفک و ذکر ایدیک شی قضانک حکمیدر و امامدیان پس اگر مولی جاربیک سنی وطنی ایدوب و حفظ ایدوب و ائدن آیرلاری ایسه مولایه اعتراف و دعوت لازم کلدور* ز راطهر حال بود که تحقیقا ولد ائندر و اکر ائدن آیر یلوب یا خود حفظ بیدی ایسه انکیچن ولدنی نفی ایتک جائز اولور زیرا بوظهر ظاهر آخره مقابل اولور و اکر مولی ام ولدینی آخره تزویج ایتسیدی پس اول ام ولد ز جهندن برولد کتور سیدی اول ولدانسانک حکمده در* ز راحق حریت واده سربایت ایدر تدبیر کبی و ولدک نسبی زوجهن ثابت اولور* ز رافراش زوجه کلدور اگر مولی اول ولد بندندر دیو ادا ایتسیدی اول ولدک نسبی مولان ثابت اولمز و ولد معتق اولور پس ولدک اناسی مولانک اقراری ایچون ام ولدنی او اور و بخن مولی وفات ایدی اول ام ولد جمیع مالدن معتق اولور هابه ده بویله ذکر اولندی و ام ولد ائدی انا اسلمت عرض کلدن فال اسلم و هپی له اولانسی فی قیمتها و عنق بدهما) و ذینک ادمی فی ن اسلامه کلدی اول ذمی اوزره اسلام عرض اولنور پس اول ذمی اسلامی قبول ایدر سه اول ام ولدانک ینه ام ولدنی اولور و اکر اسلامی قبول ایتز سه اول ام ولد فیمتده سعایت ایدر و سعایت ندر صکره معتقه اولور (ادعی ولدانیه مشترکه بیثت نسبه منه) راجاربیک مشترکه نیک ولدینی ابکی شهر بیک بری ادا ایتسیدی نسبی اول مدعیدن ثابت اولور* ز راحقیقا نسب فی ن ولدک نصفنده ثابت اولسیدی اول ولد مدد عینک ملکته مصادف اولدینی ایچون نصف باقیده دخی ثابت اولور ولدک تجزی قبول ایلدیک ضرورتیله* ز راولدک سببی که علوقدر تجزی قبول ایلز* ز راولد واحد ابکی مادن حاصل اولمز (وهی ام واده) و اول جاربیک مدعی ام ولدنی اولور* ز راسنیلاد امامین قنده تجزی قبول ایتز و امام اعظم قنده ملک نصیبی ام ولدنی او اور ائندر صکره شهر بیکنک نصیبنه مالک اولور* ز راول نصیب شهر بیکنک قابلدر* ز راول جاربیک ایچون حریت سببلرندن تدبیر کبی و تدبیرک غیری کبی برشی حاصل اولدی (ضمن نصف قیمتها) و اول مدعی جاربیک نصف قیتمه ضامن اولور* ز راول مدعی شهر بیکنک نصیبنی استیلادی تکمیل ایلک وقتده ملک ایتدی و اول جاربیک قیتمی بوم علوقده اعتبار اولنور* ز راولدک اومومتی اول وقتدن ثابت اولور کرکه اول مدعی غنی اوسون و کرک فقرا اوسون* ز رابوضمان ضمان تکلدور ضمان عتیق بونک خلا فیدر تکیم موضونده تقریر اولندی (و نصف عقرها) و اول جاربیک مدعی عقر نیک نصفتمه ضامن اولور یعنی عقر که شبهه ابه وطنی اولان عورتک مهر بدرانک نصفتمه ضامن اولور* ز راجاربیک مشترکه کبی وطنی ایلدی ز رانک ملکی استیلاده حکم ایچون بعدالوطنی ثابت اولور پس شهر بیکنک نصیبنده ملک وطنی عقیلر بابا بونک خلا فیدر که قیجان اوغلاک جاربیک سه ولد کتور تسیدی اول وقت بابانک اوزر بنه عقر واجب اولمز (لا قیمة ولدها) جاربیک ولد نیک قیتمه ضامن اولمز* ز راول ولد حر الاصل حاصل اولدی ز رانسب وقت عاوقه مستند اولدینی حاده ثابت اولور و ضمان اول وقتده واجب اولور پس ولد ملکی اوزره حادث اولور شهر بیکنک ملکی اوزره ائدن برشی بولشز (وان ادعاهما) اکر ابکی شهر بیکن هر بری معال اولدی ادا

ایدر سه (فهما) یعنی واد ایکسندن ثابت الذبدر و بونک معناسی چن چاره به ایکسنت ملکه دی
 یوکلای اولسیدی و کذاک چنان ایکی شریک یوکلای برچار به بی اشترا بنسدر ایکسندن نسب ثابت اولسی
 حقه اختلاف اولمز بلکه عقرک واجب اولسی حقه و ولاده و ام ولدک فیمتک ضمانده اختلاف اولور
 حتی هر یونک اوزر بندهش یکی ایچون عقر واجب اولمز ملکنده وطنی معدوم اولدیغی ایچون ایدی هر یونک
 اوزر بنه و ولدک نصف قیمتی واجب اولور اگر مدعی واحد اولور سه و هر یری ایچون ولده و لایانیت اولور
 زیر آخر بر در موضعنده بیلان شی اوزره و ولدک اولسی هر یونک املغه باعث سبب استحقاقده برابر
 اولدقلری ایچون ایدی ولاده برابر اولور (وهی ام ولدلهما) و اول چاره ایکی شریک ام ولدی اولور
 ایکسندن هر یونک ولده اولان نصیبنده دعوا سنک صحیح اولدیغی ایچون بس ایکسندن هر یونک اول
 چاره ده اولان نصیبی ائک ایچون ام واد اولور ولدینه تابع املغه (وعلی کل نصف عقرها) و ایکی شریکدن
 هر یونک اوزر بنه چاره نیک نصف عقری لازم کاور و هر یونک آخر اوزره اولان حتی ایچون فصا صلسر (و برث
 من کل ارب ابن کامل) و اول ابن ایکی شریک هر یونک ارب ابن کامل اربن ایله وارث اولور * زیرا بایانک اقراری
 ائک میراثک کلندر و اول اقرار ابن حقه مجتدر (و وراثته ارب ابن واحد) و اول ایکی شریک ائک اربن بایا
 اربن ایله وارث اولور سببده برابر اولدقلری ایچون تکمیل چنان ایکسیده اوغولق اوزره بنه اقامت ایسدر
 شیده برابر اولدقلری کبی (ادعی ولداهه مکاتبه) یعنی فچان برکسنته مکاتبک چاره سنی وطنی ایدوب
 اول چاره یرو ولد کتور و ب اول کسنته اول ولدیندر دیسیدی (و صدقه) و مکاتب دخی و لاسنی
 تصدیق ایسیدی (زمنه عقرها) اول چاره نیک عقری مکاتبک مولاسی اوزره لازم کاور * زیرا اول
 چاره بی اول مولی نسا کسز و ملک بمنسز وطنی ایلدی حاله که شبهه ایچون ائدن حدسه قضا اولدی (و نسب
 الولد) و اول چاره نیک ولدینک نسبی اول مولادن لازم کلدی مولی ایله مکاتب بر برلر بی تصدیق
 ایلدقلری ایچون تکمیل بر اجنبینک چاره سنی ولدینک نسبی ادعا ایسده کده اول اجنبی ائی تصدیق
 ایلدی کبی اولدی (و قیمه) و ولدک قیمتی دخی لازم کاور * زیرا مولی مغرور معناسنده در مولانک دلیل
 اعتماد ایلدی حیثیله و دلیل اولدر که تحقیق اولد مولانک کسبک کسبدر پس مولی اول ولد لرقبی اولسنته
 راضی اولدی ایدی اول ولد قیمتیله حر اولدی مولادن ثابت النسب اولدیغی حاله تکمیل مغرور دلیل اعتماد
 ایلدی کبی و اول دلیل ظاهرا ملکندر اگر چه حقیقه ملک دکل ایسه (لا الامینه) امیت لازم کلر یعنی
 چاره مولانک ام ولدی اولور * زیرا حقیقه مولی ایچون چاره ده ملکه بوقدر و حقه ائک ایچون اولان شی
 استیلاک صحتی ایچون کافیدر پس تقدیم ملکه نقله حاجت بوقدر اوغلتک چاره سنی بونک خلا فیدر * زیرا
 بایا ایچون اوغلتک چاره سنده حقیقه ملک بوقدر و ائک ایچون حق بوقدر ائچق بایا ایچون حق ملک وارد
 بوا یسه صحت استیلاک ایچون کانی دکلدر ایدی بز اول چاره بی بایانک ملکنه نقله محتاج اولدق استیلاک
 صحیح اولسون ایچون (وان لیر صدقه) و اگر مکاتب مولاسنی تصدیق ایلدی ایسه (ولایت نسبه)
 ولدک نسبی مولادن ثابت ولز و امام ابو یوسف ثابت اولور ددی * زیرا چاره مولانک کسبک کسبدر پس
 اوغلتک چاره سنی کبی اولور بایک اولدر * زیرا مولی ایچون مکاتبده ملک رقبه وارد ابن بونک خلا فیدر و چه
 فرق بودر که تحقیقا بایا ایچون اوغلتک مانی ملک ائک جائزدر فچان کا محتاج اولور سه * بواجلدر بایا اوزره
 چاره نیک عقری و ولدک قیمتی واجب اولمز و چاره نیک ام ولدی اولور و مولی ایچون مکاتبک مانی ملک ائک
 بوقدر * زیرا عقه کتبت ایله نفسی عجز ایدوب اجنبی به الحاق ایلدی بواجلدر مولی اوزره چاره نیک عقری
 و ولدینک قیمتی واجب اولور و چاره نیک ام ولدی اولمز بس مکاتبک مولاسنی تصدیق ایلسی شرط قلدنی اما فچان
 مولی مکاتبه سنی وطنی ایدوب مکاتبه ولد کتور سببیدی و مولی اول ولدی ادعا ایسیدی ذکر اولانک
 خلا فیدر که ولدک نسبی مولادن ثابت اولور مکاتبه نیک مولاسنی تصدیق شرط قلدنی * زیرا مکاتبه نیک
 رقبه سنی مولانک مملوک سیدر (الا اذا ملکه یوما) الا مکر که مولی پر کون ولده مانک اوله یعنی مکاتب
 کتبتدن عاجز او برفقه رد املغه ولد مالک و ایزر سه بوتقدیر چه نسبی مولادن ثابت اولور و ذکر اولان کبی
 فچان مولی مکاتبه به دخی مالک اولور سه ولدک اناسی مولانک ام ولدی اولور * زیرا استیلاک اقرار ایدور اولنکه

ام دلد اولوغی موجب در حق مکتب زائل اولدی اولکجه مانعدر (و طی جاریه امر آتہ او والده او جده فرلدت فادعا لایبت النسب و بدراً عنه الحدیث) برکنسه زوجه سنک با خود یاسنک با خود دده سنک جار به سنی و طی ایبندی اول جار به ولد کتورد کده اول کسنه و ولد سنکدر دیرسندی نسب ثابت اولمز و ان حدده ساقط اولور شبهه ایله و طی ایبندی ایچون (فان قال احلها للمولی) پس اگر اول کسنه جار به بی مولی بم ایچون حلال ایلدی دیرسندی (لایبت النسب الا ان یرصدقه فیه و ان الولد منه) نسب ثابت اولمز الا مکرکه مولی اتی بکا حلال ایلدی دیرسندی قولنده و ولدانن اولند یغنده مولی تصدیق ایدرسه نسب اول کسنه دن ثابت اولور (و اوفی احدهما فقطلا) و اگر ایکی قولک یانکز رنده تصدیق ایدرسه یعنی مولی بالکر بکا حلال ایلدی دیرسندی قولنده با خود یانکز ولدانن اولدیغی قولنده تصدیق ایدرسه نسب ثابت اولمز (و ان کذبتم ملکها یومایبت النسب) و اگر جار به ک مولا سی اول کسنه بی تکذیب ایدوب بعد زمان اول کسنه اول جار به یه مالک اولورسه اقرار باقی اولغله نسب ثابت اولور

(* کتاب الکتابة *)

بوکتاب کتایتک احکامی یاننده در مصنف بوکتابی بومقامده ایراده باعث زیرا کتایت عتیق توابعندندر تدبیر و استیلا دکی (وهی) یعنی کتایت لغت جهتندن ضم و جمع معانسنه در وجش عظیمه کتیبه دینلیدی بوجهتندندر و کتب خطده حر و فی جمع ایتمکدر و شرعا (جمع حریه الرقبه ما لامع حریه الید حلالا) مال جهتندن رقبه تک حریتنی حال جهتندن بدک حریتله یله جمع ایتمکدر * زیرا مکتب بدجهتله مالکدر رقبه جهتله مملو کدر و عن قریب بیانی کاور بوکتابکدر کنی ایجاب و قبولدر مثالی مولی عبیدنه اکر بکا بیک درهم ادا ایدرسک سن حرسن دیمک کبی با خود بن سنی بیک اقیچه بکاتبه کسدم دیمک کبی پس عبددخی قبول ایلدم دیه * زیرا کتایت معاوضه در اعدی ایجاب و قبولدن لایدرو کتایتک شرطی بدل کتایت کرک مال اواسون با خود عمل اواسون معلوم اولقددر و ما بملک مخیم با خود مؤجل اولسی شرط دکلددر حتی کتایت مال حال و منجم اوزره جائز اولور و امام شافعی قنده کتایت جائز اولمز الا ایکی نجهله یعنی ایکی شهر ایله جائز اولور و کتایتک عبد جانبنده حکمی جمرک منتی اولسیدر و حریتک ثابت اولسی بدحتنده در رقبهده دکلددر حتی منافقنه و کاسبنه احق اولور * زیرا کتایت غرض مولانک بدل کتایت و اصل اولسیدر و عبدک بدلی اداسیله حریته و اصل اولسیدر بوسیدن حریتند وصول محقق اولمز الا بدلاک اداسیله اولور و کتایتک مولی جانبنده حکمی عبدک رقبه سی مولانک ملکی اوزره باقی اولسیدر و دیلدیغی قنده بدل کتایتله حق مطالبه تک ثابت اولسیدر و اول عبد کتایتدن عاجز اولدوقده مولی اتی ملکسنه استرداد ایتمیدر (اذا کتبت فنه و لو صغیرا) برکنسه عبد قنی مکتب ایبندی کرکسه اول کسنه صغیرا و لسون اوله صغیرک بیع و شریاه عقلی یشور * زیرا عقلی ایرشن صغیرا هل قبولدن اولور و تصرف کندی حقتده نافع اولور (بمال حال او مؤجل) مال حال ایله با خود برسنه با خود ایکی سنه مؤجل مالله مکتب ایبندی (او مخیم) با خود مال منجهله مکتب ایبندی یعنی معین زمان ایله موقت مالله مکتب ایبندی * لفظ مخیم طوع نجهله توفیقندن اخذ اولدی اندنصرکه مطلق توفیقنده شایع اولدی (اوقال جماعت علیک انفا تودیبه نجوما و اولها کذا و آخرها کذا فان اذنته فانت حر و ان یجرت فقتن و قبل) با خود اول کسنه قنده دسه کب سنک اوزرکه نجوما یعنی توفیقته بیک اقیچه الزام ایلدم اول نیومک اولی فلان زماندر و آخری فلان زماندر پس اگر اول بیک اقیچه بی ادا ایدرسک سن حرسن و اگر ادادن عاجز اولورسک سن قفسن دید کده اول قن دخی قبول ایبندی و قبل لفظی کاتب اوزر عطفدر فنک قبولی شرط قلندی * زیرا مولی مالی الزام ایبندی فنک دخی التزامندن لایددر (صحیح) اذا کاتب قولنک جوا بیدر ذکر اوانان ایجاب و قبول ایله عقد کتایت صحیح اولدی بر ابردر کرک لفظ کتایتله تعبیر ایبسون و کرک کتایتک معنا سنی افاده ایدر ادا ایله تعبیر ایبسون عقد کتایتک رکعی بولندیغی ایچون اولنکه ایجاب و قبولدر (و عتیق ان ادی کله و ان لم یقل اذا ذیتها فانت حر) و قن معنی قیابور اول بیک اقیچه تک کتایتی ادا ایدرسه اگر چه مولی بیک درهم ادا ایبدیگک و قنده سن حرسن دیرسندی ایسده * زیرا کتایتک موجبی ادا قنده عتقددر زیرا کتایت حریه بدی حریه رقبه یه عند الا داجه دن

مثنیٰ اولورو بونده شفا فعیك خلاقى واردر (فخرج من یده) پس اول مكاتب مولانك بدندن چيقار
 زيرا كتابك مفضالى مكاتب عقده يدك مالكيتيدر بواجلن مولى ايجون مكاتبى خروچدن وسفردن
 منع ايتك اولمز (لاملكه) يوخسه مولانك ملكندن خارج اولمز * زير اعدد كتابت عقد معاوضددر
 معاقدین پينده مساواتى اقتضالدير و بدل كتابت اصلى مولى ايجون مكاتبك ذمتنده واجب اولور لکن
 اول وجوب ضمه يدر مولانك ملكى اول بدله تمام اولمز الاقبض اليه اولور * زير ابدل مكاتبك ذمتنده
 منافی اليه يله ثابت اولور * زير مولى عبدى اوزره دين واجب قبله من بواجلن بدل كتابته كفات صحیح اولمز
 اعدى عبدى ايجون بدلك مقابله نده مالكية ضمه بقده ثابت اولور ذمتنده منافی اليه يله ثابت اولديغى كې پس
 قچان مولى ايجون قبضله ملك تمام اولسيدي عبدى ايجون دخى مالكيت تمام اولور مولانك ملكى تمام
 اولديغى ايجون ومالكيتك تمامى اولمز الاخر تله اولور اعدى مكاتب مالكيت ضرورتيله معنی اولور
 پس بوجه تله مساوات ابتداء وانتهاء محقق اولدى (وعنى مجتازان اعتق مولا) واكر مكاتبى
مولاسى اعتناق ايدرسه مجتاز معنی اولور يعنى مولانك حتى ساقط اولديغى ايجون بلا بدل معنی اولور (وغرم
العقران وطى مكاتبته) واكر مولى مكاتب سنى وطى ايدرسه مكاتبه نك مهر مثلى مقدره غريم اولور
(اوان جنى عليها) ياخود مولى اكر مكاتبه اوزره جنسايت ايدرسه (اوعلى وادها) ياخود مكاتبك
ولدى اوزره جنسايت ايدرسه ياخود مال مثلى ياخود مالك قيعتى اتلاف ايدرسه مولى غريم اولور * زير مكاتبه
عقد كتابته مولانك بدندن خارج اولوب اجنبى كې اولدى ايمدى نفسنه وولدته ومالدا حق اولدى
(اذا كاتب على قيعته) قچان مولى عبدى قيعتى اوزره مكاتب ايتيى مثلا اكر بك قيعتى ايدرسه سن
حرسن ديمكله ياخود بن سنى قيعتك اوزره مكاتب ايتدم ديمكله (اوعلى عين الغيره) ياخود غيرك برعنى اوزره
مكاتب ايتيى بن سنى شو عبد اوزره مكاتب ايتدم ديمكله حالو كه اول عبد غيرك عبد بدير ظاهر و ايتدم
وامام اعظم ندروايت اولدي كه تحققة عين اوزره كتابت صحیح اولور حتى قچان مكاتب اول عيند مالك اولوب
وتسلم ايدرسه معنی اولور واكر عاجز اولور سه رقه در اولور ديدى (بتمين بالتمين) اوليه عينك اول عين
تعينه معنی اولور بو كلام غيرك دراهم و دانان بدندن احترازدر * زير اناظر اوزره كتابت تعينلى اولديغى ايجون
جأزدر (اوعلى مائة لبره مولا و صيفا) ياخود بوزدر همه و بايوز ديسار اوزره مكاتب ايدوب مولاسى
اول مكاتبه برخادم رد ايتك شرط ايتيى بر ايدر كرك اول خادم عبد اولسون ياخود جار باواسون حتى
اكر بر عبد معينه ياخود بر جار به معينه به شرط ايتيى عقد كتابت صحیح اولور (اولمسم على خیر
او خیر فرسد) ياخود مسلم اولان مولى عبدى خیر اوزر يته ياخود خیر اوزره مكاتب ايتيى ذكر
اوانسان صورتده عقد كتابت فاسد اولور مصنفك فسدقولى اذا كاتب قوتك جوابدر اماصورة اوليده
عقد كتابتك فاسد اولسى عبدك قيعتى قدر او جند او وصفا مجمله اولديغى ايجوندر پس عقد كتابت جهانله
متفاحش اولدى و اماصورة ثابده فاسد اولسى غيرك ملكتى تسليمدن عاجز اولديغى ايجوندر و اماصورة
ثابده فاسد اولسى بو عقد بيع كتابت اوزره مشتمل عقد اولديغى ايجوندر * زير اشول شتيكه بوزدر همدن
مولانك رد ايلديكى خادم اراستنده اولدى اول يعدر وشول شتيكه بوز در همدن مكاتبك رقبسى اراستنده اولدى
اول كتابتدر پس صفقه صفقه ايجده اولدى پس اندن نهى اولديغى ايجون جأز اولمز كذلك زباني ديديكه
بونك اوزر بنه سوال وارد اولور كه تحققة مولانك بو كلامى عقدك عدم صحیحى اقتضالدير قچان مولى عبد اوزره
بر عبد معينه ياخود بر جار به معينه رد ايتك شرط ايتيى حالو كه قوم خلافيله تصریح ايلدير صواب اولان
كافيه اولان شيدر كه تحققة قابل كتابت بوض و نرلده مجهول القدردر اعدى صحیح اولمز ننه كم مولى عبدى
خادمك قيعتى اوزره مكاتب ايلديكى كې بو واقعدر كه زير عبدك داناندر استئناسى ممكن اولمز انجنى عبدك
قيمتدن استئناسا وتوبقيت ايسه قدره جهانليه بدل كتابت اولمز و كذلك بدلك بدندن دخى مستنساواتى
صحیح اولمز و اماصورة رابعده عقد كتابتك فاسد اولسى خيرايله خيزر مسلم حقه مال اولديغى ايجوندر
پس معاوضه حقه عوض ايجون صالح اولمز (وعنى فها) خيزر يله خيزر اداستنده معنی اولور * زير
خيرايله خيزر فى الجملة مالدر پس انده معنای عقداستبارى ممكن اولور پس اول اعتبارك موجبي عوض

مشروطی ادا کننده عطفدر (ثم بسی فی قیمه نفسه) یعنی مسماک اداسیله معنی اولد قد نص کره اول عبد نفسک
 قیمتده سعایت ایدر و امام زفر اول عبد معنی اولن الانفسک قیمتنی ادا یله اوورن بر ایل اولن قیمتدر دیدی
 و کفایه ده و هدایه نسخده رنده اول عبد معنی اولن الانفسک قیمتنی ادا یله اوور دیدی و بو کلام جدا مشکدر
 عامه کتابلرک وایشلرینه مخالفدر * زیرا اول کتابلرده معنی اولن الا عبد نفسک قیمتنی ادا یله اولور دینلدی
 (لا ینقص منه ویزاد علیه وان زائده زیدت علیه) اول قیمتدن نقص اولنر اوورن بنه زیاده اولنر بو مسئله تک
 ماقبلته بر نوع تعلیق واردر که اول تعلق ماقبلته مخصوص دکلدن یعنی تحقیقا کتبه فاسده ده قیمت مسماک
 جنسندن اولسیدی پس قیچان قیمت مسماذن ناقصه اولسیدی مسماذن نقص اولنر بو اگر قیمت مسماذن زائده
 اولسیدی مسماذن زنده اولنر * زیرا عید اوورنه واجب اولن عقد کتبه فاسد اولدیغی ایچون رقبه سنک
 ردیدر حالوکه ردر قبه عقله متعذر اولدی امدی بالغه مابعت قیمتک ردی واجب اولدی * زیرا مولی
 نقصانه رضای اولنر و عید ایسه عقدده حتی باطل اولسون ایچون زیاده به رضای اولور امدی قیمتک ردی واجب
 اولدی (و او علی میته و نحوها بطل) و اگر عقد کتابت میته اوورنه باطل اولور * زیرا میته مال دکلدن
 پس مکاتب اوورنه برشی لازم کلر (و صحت علی حیوان ذکر جنسه فقط) و عقد کتبه انجیق جنسی ذکر اولنن
 حیوان اوورنه صحیح اولدی نوعی وصفی ذکر اولنقسمنین (بوودی الوسط ارفیته) اول حیواندن وسط الحال
 اولن ادا اولنر یا وسط الحماک قیمتنی ادا اولنر * زیرا وسط قیمتده وسطدن هر یری من وجه اصیلدر اما وسطک
 اصیل اولدیغی ظاهر در * زیرا وسط خیرا موردنر و اما قیمتک اصیل اولسی ز بر او وسط قیمتله یلور امدی قیمت
 اصیل اولدی امدی قیمتک دفعی ادا ممانسده قضا در تکمیل اصولده تقریر اولندی (ومن کافر) علی حیوان
 اوورنه عطفدر یعنی کتابت کافر دن صحیح اولدی (کاتب عبد امثله) کند و مثلی بر کافر عبدینی (بخر
 مقدره) شو مقدری خیره مکاتب اینسیدی بدل معلوم اولق ایچون تقدیر اعیبار اولندی و بو عقدک صحسته
 باعث * زیرا خیر کافر لک قیمتده مالدر بنم قیمتده سرکه منزله سنده در (وای اسم الملوی قیمتها) و هر قیمتسی
 اسلامه کلور سه مولی ایچون خیرک قیمتنی لازم کلور * زیرا مسلم خیری تمسکدن و آخره تمسکدن منع اولنر سندر
 (و عتیق بقبض الخیر) و مولانک خیری قبضی ایله عبد معنی اولور * زیرا عتیق خیرک قبضنه تعلیق اولنر
 لکن بونک برله عبدک اوورننه نفسک قیمتنی واجب اوورننه کیم مرور ایتدی (و علی خدمت شه ره اولغیره) علی
 حیوان اوورنه عطفدر یعنی مولی ایچون یا خود مولانک غیره رکسته ایچون بر آیی خدمت اتمک اوورنر کتبات
 اینسیدی (او حفر بر) یا خود بر قبو فاقمق اوورنه (او ینئه دار اذا بین قدر الممول والاجر بما رفع
 التراح) یا خود بردار کتبات بنامی اوورنه عقد کتبات اینسیدی قیچان نزاعی رفع ایدر مثله معمولک مقدری و اجری
 بیان اولسیدی بو ذکر اولنر صحیح اولدی (و الف علی ان یؤدیها الی غریبه) و مولانک غریبه ادا اتمک
 شرطله بیک اقیچه اوورنه (و الف ووصیف) و بیک اقیچه ایله بر خادم ادا اتمک اوورنه (و الف وخدمه سنه)
 و بیک اقیچه ایله عبدک بر سنه خدمتی اوورنه (و خدمته ادا) و ادا خدمتی اوورنه عقد کتبات (لا جائز
 اولر * زیرا مقتضای عقدی منافقدر * زیرا کتباتدن مقصود مملوک ادا مالک اولسیدر کر کسه بعض زمانلرده
 اولسون عبد بعد عقد الکتابه مطلقا مالک اولسون ایچون تکمیل بر سنه خدمت اوورنه کتباتده اولدیغی کبی
 بو ایسه آتی فی ایدر) لافسد بشرط الا ان یكون فی صلب العقد) کتبات شرطله فاسد اولنر الا مکر که شرط
 عقدک صابنده اوله * هدایه ده دیدیکه کتابت بیعه مشا بهدر یعنی انتهایه زرا کتبات انتهایه مالی ماله
 مبادله در و نکاحه مشا بهدر یعنی ابتدایه زرا نکاح مالی مالک غیره اولن بضعله مبادله در ابتدا امدی
 زرا کتباتی صلب عقدده حاصل اولور شرطله بیعه الحاق ایلدک نته کیم قیچان مولی عبد اوورنه خدمت صحه و له شرط
 ایلدکی وقتده اولدیغی کبی * زیرا عقد بدیده در و صلب عقدده حاصل اولمان شرطله نکاحه الحاق ایلدک
 اصل اولانده بودر و الله اعلم

* (فصل فی تصرفات المكاتب) *

بو فصل مکاتبک تصرفاتی بیاندر در (صح بیعه و شر او و احوال الحایة) مکاتبک بیعی و شراسی صحیح اولدی
 کر کسه محاباله یعنی مسامحه ایله اولسون * زیرا محابات تجارک صنیه مندرنر زرا تجار آزاد اولور بر صفتده

مسامحه ایدر صفت اخراده فائده ایتمک ایچون (وسفره وان شرط ترکیه) و مکاتب سفیری دخی صحیح اولور
 اگر چه کیم مولی سفرک ترکی شرط اولدی ایسندن (وتزویج امنه) و مکاتب چار به سنی آخره تزویج
 ایتمی دخی صحیح اولور زیرا تزویج مال افاده ایدر اولمکه مهر در (لاعبیده) مکاتب عبدینی تزویج
 صحیح اولمز * زیرا عبدی تزویج عبدی شفیق صدر و معیوب قتلقدر و ذمتی مهربان و نفعه ایله شغول ایتمکدر
 و کاتبه رفیقہ (دخی مکاتب رفیقی مکاتب قلیتی صحیح اولدی * زیرا بوعقد مال ایچون عقد اکسابلر
 پس مکاتب بوعقد مالک اولور چار به سنی تزویج صحیح اولدی کی (وا اولاله) و مکاتب ایندک ولایمی
 مکاتب اول ایچوندر (ان ادا بعد عقد) اسکر مکاتب ثانی مکاتب اولک عقندنصره ادا ایدر سه * زیرا
 عاقد ولانک ثبوتی اهلندندر اولمکه اصلدر ایمدی انکچون ثبات اولور (واد) یعنی اگر مکاتب اولک
 عقندنصره ادا ایتموب بلکه عقندن اول ادا ایدر سه (فلولاه) مکاتب اولک ولایمی ایچوندر * زیرا
 مکاتب اولی ایچون ائدنی نوع لک وارد روفی الجمله اعتناک اکا ضافتی صحیح اولور پس چن اعتناک اضافتی
 مباشرک اهلیتی اولدی بی ایچون متعذر اولسیدی مباشر مولاسنه اضافت اولور نتیجتمک عبدماذونک
 بر شئی اشترا ایلدیکی وقتند اولدیغی کی (وان ادیاجیمه فولاو مالولوی) و اگر ایکی مکاتب بدللر بی
 جیمعامعا ادا ایسدردی پس ایکینک ولاری مولی ایچون اولور (وان عجز الاول) و اگر مکاتب اول بلک
 ادا ایسندن عاجز اولوب (وردالی لرق ولابوداشنی بدله بقی مکاتب) و رقدردا و اتبیدی و مکاتب ثانی بدلی
 مکاتب اوله ادا ایلسیدی ثانی مکاتب اولدیغی حالده باقی فالور پس اگر بدلی ولایه ادا ایدر سه متفق اولور
 و اگر بدلی ادا دن عاجز اولور سه کالار رقه رد اولور (لا التزوج بلاذنه) بیه قوی اوزر عقندنر یعنی
 مکاتب مولاسنک اذ نسرتزویج صحیح اولمز (ولا التسری) تسری سر به اتخاذ ایتمکدر یعنی چار به
 اشترایدوب اول چار به ایله وطی جهتدن استماع ایلمک صحیح اولمز (ولو به) کر که تسری مولک
 اذنیله اوسون (کدا المأذون والمدبر) عبد ماذونله دبردخی بویه در بونلرک تزویج و تسری بیری صحیح اولمز
 زیرا تسری نک مناسی ملک رقد اوزره در ملک متعه ایچون دکادر پس رفیق اگر چه کیم مکاتب اولون
 یاخود ماذون اوسون یامد بر اوسون ملک احکامندن بر شئیته مالک اولمز هر بر نک رقبه سی مملر که
 اولدیغی ایچون ایمدی مولک اذنی نافع اولمز (ولا الهبة و الوعوض و التصدق الا بیدر) و مکاتب
 هبه سی دخی صحیح اولمز کر که عوضله اوسون و تصدقی دخی صحیح اولز لاشنی قابل ایله اولور سه صحیح اولور
 (والتکفل و الاقراض و اعتاق عبده و اومال) و دخی مکاتب آخره کفیل اولسی و قض و بر مسی
 و عبدینی اعتاق ایتمی صحیح اولمز کر که مال مقابله سنده اوسون (و بیع نفسه منه) و عبدک
 نفسی عبده بیع ایتمک صحیح اولمز * زیرا بود کر اولان شیللر تبر علردر مکاتب انلر مالک اولمز (الاب و الوصی
 فی رفق الصغیر کالمکاتب) صغیرک باباسی و وصیسی صغیرک رفیقند مکاتب کیدر یعنی تصرفه مکاتب
 عبندنه اکامالک اوله بابایله رضی صغیرک رفیقنده اول تصرفه مالک اولور لوشول تصرفه مکاتب عبندنه
 کمالک اولدی بابایله رضی دخی مالک اولمز پس تحفه بابایله رضی اول رفیق صغیرده بر تصرفه مالک اولور که
 اول تصرفه صغیر ایچون مال حاصل ایله مکاتب کسب ماله مالک اولدیغی کی پس بابایله و سنک حکمی
 مکاتب کیدر پس بابایله رضی صغیرک عبیدنک کابنده مالک اولور مال اوزره اعتاقه مالک اولمز و عبدینی
 نفسه بیه دخی مالک اولمز و بابایله رضی صغیرک چار به سنی آخره تزویججه مالک اولور مال اوزر بیه اعتاقه
 مالک اولمز (ولا ینک شیئا منها مضارب و شریک) و مضارب به شریک ذکر اولنلردن بر شئیته مالک اولمز
 شریک کر که شریکته مقاضه اوسون و کر که شریکته عنان اوسون زیرا مضارب ایله شریک مالک اولمز
 الاتجارته مالک اولور و تزویج ایله کاتبه ایکی سیده تجارندن دکالدر (و یکاتب علیه یا شریکمن بینه اولان)
 مکاتب اوزر بیه اشترای ایلدیگی کسبه که مکاتبه اول کسبه بندره ولاد اوله اول کسبه دخی مکاتب قنور یعنی
 مکاتب کندی باباسنی یاخود دده سنی تقدر بوقاری کیدر سه ده و یاخود فرعی تقدر اشانی کیدر سه ده اشترای
 ایسیدی اول اشترای ایلدیگی کسبه مکاتب کابنده داخل اولوب اول دخی مکاتب اولور * زیرا مکاتب
 آخری مکاتب قلیتی اهلندندرا کر چه عتی ایچون اهل دکل ایسه ده پس مکاتب ولاد جهتدن اشترای ایلدیگی

گفته شد هر پری مکاتبه ببله مکاتب اولور بقدر لامکان صلّه رحمی تحقیق ایچون وانلرک کاتبه داخل
 املق جهتدن قواسی مکاتبک کتابتی یاننده طوغان ولدیدر واندنسرکه اشترایلدیگی ولدیدر
 اندنسرکه مکاتبک باباسی وناسیدر وپوزتیب ایچون احکامده بر لرندن تفاوتیری واردر * زیرا مکاتبک
 کتابتی حائنه طرخان ماولدک حکسی باباسنک حکمی کیدر حتی باباسی فوت اولوب وفا ایدر شی ترک
 ایله باباسنک تی قیت نیچومبسی اوزره سعابت ایدر و مکاتبک اشترایلدیگی ولدی بدل کاتی حالا
 بالکلبه ادا ایدر و اگر عاجز اولور سه رقه رد اولور و مکاتبک اشترایلدیگی اناسی و باباسی مکاتب فوت
 اولدیغی وقتده رقه رد اولورلر حالامو جلابدل کاتی ادا ایتزلر بویله اولغه باعث زبرامکاتبک کتابتی
 حائنده طوغان ماولدک باباسنه تبعیتی ملکه وایکسی بننده بعضینه عقد حقیقه حکما ثابته در عقد حقیقه
 حقیقه ثابته دکادر زیرایده هاده بعد الانصال حقیقه مضیت بوقدر و بابایله اولنده باعتبار انلک تابع
 اولورلر بعضینه تبع ایلر * زیرا بابایله اناولدک بعضی دکادر بوجهتدن احکام انلرایچون مخلف اولدی
 (اغبر و اوغرمالاکلاخ و اعم) مکاتب ولادا اولان قریبینی اشترایتمکله انک کاتبه داخل اولمز کر کسه
 محرم اولسون قردن شی وعی کبی بو امام اعظم فتنده در و امامین محرم دخی مکاتبک اوزرینه شر ایله
 مکاتب قنارودیدیلر * زیرا صلّه نلک یعنی شفقتک واجب اولسی قرابه محرمینه شامل اولور و اجدان حرك
 اوزرینه ذی رحم محرمک ککلیسی معنی اولور و نفقه لری اول حرك اوزرینه واجب اولور و انلره همه
 ایلدیگی شیئنه رجوع ایدر من و انلردن برشی سرفتا یسه الی قطع اولمز احکامدن بونلرک غیری به وارنجه *
 امام اعظمک علی اولدر که تحقیقا مکاتب ایچون کسب واردر حقیقه ملکی دکادر انی فی ایدر
 شی اولدیغی ایچون اولنکه رقدر بواجلدر چنان مکاتب مرأه سنی اشترایلدیگی نکاحی فاسد اولمز
 و مکاتبه برکنه زکات ویرسه جائز اولور اگر چه کنز بولور سه ده اولاد سله سنده مکاتبک کسبی صلّه
 رحم ایچون کفایت ایدر کور بنلز میده تحقیقا کسه قادر اولان کسنه والدینک و ولدینک نفقه سبله
 مخاطب اولور غریبده قنات ایتز حتی قرداش قرداشنک نفقه سبله مخاطب اولمز الام کر غنی اوله و کاتبه
 داخل اولق صلّه طریقه در پس و جوب صلّه محلنه مختصدر (حتی جائزه بیعهم) حتی مکاتب ایچون
 اشترایلدیگی ذی رحم محرمک بیعی جائز اولدی * زیرا مکاتب انلره مالک اولدیگره انلرک بیعی ممتنع
 اوله زیرا مکاتبک کندیسی ملوکدر (لکنه اذا ادى البذل عقوا) لکن چنان مکاتب بدل کاتبی ادا
 ایتسیدی انلر معنی اولور * زیرا مکاتبک کسبی بدل کاتبی ادا ایدوب کسب کندو ایچون مقرر
 اولق بیئله بدلی ادا دن عاجز اولوب کسب موی ایچون مقرر اولق بیئنده موقوفدر و بوقماده
 کسب مکاتب ایچون مقرر اولوب ایددی اشترایلدیگی ذی رحم محرم لری انک اوزرینه معنی اولدیگر
 (ولاسعایه علیهم) و انلر اوزره سعابت دخی لازم کلم * زیرا مکاتب ایتداه قریبینی اشترایتمش کبی اولدی
 (اشترای مکاتب ام ولده لوکانت معلم بجز بیعها) مکاتب ام ولدینی اشترایلدیگی اگر اولمک ولدی
 کند و ایله بیله اینه اولم ولدک بیعی جائز اولمز * زیرا ولد وقتکه انانک کاتبه داخل اولدیسه انک بیعی
 ممتنع اولدی ذکر اولنان علت ایچون انانسه تبعیله و انک دخی بیعی ممتنع اولدی و ایدنه تبعیله و رسول
 علیه الصلاوة والسلام (اعتقها اولدها) بیور دیغی ایچون (والا) و اگر اولمک ولدی کند و ایله بیله
 دکل اینه (جائز) اولمک بیعی جائز اولدی امام اعظم فتنده و امامین فتنده جائز اولمز زیرا ام ولدیدر بیعی
 جائز اولمز امام اعظمک علی تحقیقا قیاس اولم ولدک بیعک جائز اولسیدر اگر چه کیم ولدی بیله اولور سه ده
 زیرا مکاتبک کسبی موقوفه فسخنه شمئل اولبان اکانعلق ایلز اما چنان ولدی کند و ایله بیله اولسیدی
 بوقدر چه حدیث شریف ایچون تبعیله بیعی ممتنع اولور و ولد سزا کر بیعک ممتنع اولسی ثابت اولسه
 ایتداه ثابت اولوردی قیاس انی فی ایتدی (زوج امته من عیسده فکاتبها فولدت دخل فی کاتبها
 و کسبه نه) مکاتب چاره سنی عیسده تزویج ایدوب ایدسیدر مکاتب ایتداه * پس اول چاره بر اولد
 کنور سیدی اولر اما انانک کاتبه داخل اولور و کسبی انانک اولور زیرا انانسه تبعیتی اگر چیر بواجلدر
 حریتده ور قده ناسنه تابع اولور نیکیم مرور اشدی (مکاتب ام اذن نیک بالذن حره برعها) بر مکاتب

یا خود بر عبد مازون مولا سنک اذنیله حر: نکاح ایتسیدی واقعه حره اولیوب بلکه بن حره بن دیمبله حره اولدیغنی زعم ادوب نکاح ایتسیدی (مولدت) پس اول مر آه بر ولد کور سیدی (فاسخت مولده بعد) پس اول مر آه بر کسته مستحق چیتسیدی اول ولد عبد اولور امام اعظم یله ابو یوسف عتقد و امام شمس قتیله حر دریدی * زیر امکاتب و حقت ثابت اولسی سینه حره مشارک اولدی اولکه غرورد * پس مکاتب اول مر آه نکاحه رعیت ایتدی الا حریت اولاد رعیت ایلدی و امام اعظم یله امام ابو یوسف عتقی تحقیق اول ولد ایکی رقیبک ییشند طوغدی امدی رقیق اولور و تحقیق مر ارامر وراثتیکه تحقیق اولدر قده و حریتده انابه تابع اولور لکن بوصل مغرورده ترک اولندی صحابه نک اجناس یله بو ایسه مغرورده عتقد دکلدر حتی کالمحنی اوله * زیر امکاتب مغرور اولدیغنی وقتده قیمة منجزه ابله مجبوردر و بو مقدمه عتقک ما بعد نه قیمت متأخره ابله مجبور در امدی اصل اوزر باقی قالدی مسئله غرورده ملحق اولدی (وطی امة شترها فاسد احرقت او صحیح فاسخت ضمن عفره حالا) مکاتب بیع فاسد ابله شتر ایلدیکی جاریه یی وطی ایتسیدی بیع فاسد اولغه اول جاریه بولاسترد اولسیدی یا خود اول جاریه شره صحیح یله اشترتا اولوب بر کسته اسکا مستحق چیتسیدی مکاتب انک عقر نه حاله ایغنی حال کاتبه ضامن اولور (نکحها بلاذن فاسخت ضمن بعد عتقه) مکاتب مولا سندن اذ نسز بر مر آه نکاح ایتسیدی و بر کسته اول مر آه به مستحق چیتسیدی انک عقر نه مکاتب عتقد نص کره ضامن اولور و فرقی بودر که اولکی مسئله دهن بن مولی حقیقه ظاهر اولدی * زیر ان تجارت و توابعی کاتب تختنده داخله درو بو عنرایسه تجارت توابعنددر * زیر ا شره اولسیدی حد ساقط اولردی و حد ساقط اولباینده عقر واجب اولدی و مسئله ناییده دین مکاتب حقیقه ظاهر اولدی * زیر نکاح اسکا سایدن دکلدر کاتبه داخل اولز * صدر الشریعه دیدیکه بر قائل ایچون دیمک واردر که تحقیقا عقر و طئه ثابت اولور شره ایله ثابت اولز و شره ایه اذن و طئه اذن دکلدر و وطی رشیده تجارتدن دکلدر امدی مولا حقیقه ثابت اولز * جو ایسده بن در مکه زاتسلیم ایلدیکه تحقیقا عقر و طئه ثابت اولور شره ایله اولز اشد اولمکن وطی شره ایسه مستنددر * زیر اشر اولسیدی وطی بلا شهم حر ام اولوردی بونکله عقر ثابت اولوب حد واجب اولوردی امدی شره ایله اذن و طئه اذن اولدی و نفس وطی اگر چه کیم تجارتدن دکل ایسه ده لکن شره تجارتدن امدی عقر مولی حقیقه ثابت اولدی (لایلی ان بده) یعنی مکاتب مولا سی مکاتبی مدبر ایتک جائز اولور (فان یجز فی مدبر و الا یج فی ثنی فیمدا و ثانی البدل بموته معسرا) پس اگر مکاتب مدبر بدلی ادادن عاجز اولسیدی مدبر اولدیغنی حاله باقی قانور و اگر مکاتب مدبر بدل کاتبی ادا ایتکجه عاجز اولزسه قیتمک ثنثاننده سعایت ایدر یا خود مولا سنک معسرا فوت اولسیله بدل کاتبک ثنثاننده سعایت ایدر یعنی تحقیقا مکاتب بعد اذ بهر مخیردر بانفسی تجبر ایدر و مدبر اولور یا خود کتایب اوزره بورر پس اگر کاتب اوزره مرو زنده مولا سی فوت اولوب مکاتبین شیری مالی اولسیدی * پس مکاتب خیار ایله در یاقیمتک ثنثاننده سعایت ایدر یا خود بدل کاتبک ثنثاننده سعایت ایدر و معسر قیده باعث ز را مولی غنی فوت اولسیدی شول حبثیله که مدبر ثنثان خارج اوله اول مکاتب تدبیر ایله عتق اولور و اذن بدل کاتب ساقط اولور (و یستولده) ایدره اوزره عطفدر یعنی مولی مکاتب دسی وطی اله ولد طلب ایتسیدی پس اول مکاتبه ولد طوغر سیدی و مولی اول ولد ایتسیدی اول مکاتبه نک ام ولد ی اولور (و مضت علیها) اول مکاتبه کاتب اوزره بورر و بحجرت و کاتب ام ولد) یا خود کاتبین عاجزه اولوب ام ولد اولور یعنی اول مکاتبه کتایب اوزره قالم بدل کتایبی ادا ایدوب و مولا سنک موتندن اول عتق اولوب و اذن عقر فی اخذ ایتک یی ابله نفسی کتایبندن عاجزه قلوب و مولا سنک موتندن صکره آراد اولق ییشند مخیره اولور (و بکاتب ام ولد و عتقت بموته) ایدره اوزره یا خود یستولده اوزره عطفدر یعنی مولی ایچون ام ولد یی مکاتب ایتک جائز اولور اول مکاتبه مولا نک موتیله معتقد اولور عتی مولا نک و نند علق اولدیغنی ایچون (بجنانا) یعنی اذن بدل کتایب ساقط اولور * زیر ا بدل کتایبک واجب اولسندن غرض بدل ادا ایلدیکی وقتده عتقددر * پس قیام موتندن اول معتقد اولسیدی انک اوزر ینه غرضی توفیر ممکن اولز (و مدبره) ام ولده اوزره عطفدر یعنی مولی ایچون مدبری مکاتب

اینگ جاز او اور (وسعی فی ثانی قیمتہ اوکل البذل بموتہ معسرا) اول مکاتب مولاسنک فقیر اولدنی حاله
 موثله قیمتک ثنائیه سعایت ایدر یا خود بدک کاندہ سعایت ایدر بوامام اعظم فتنه در و امام ابو یوسف فتنه
 قیمتہ بدک اقلندہ سعایت ایدر و امام محمد فتنه قیمتک ثنائیدن اقلندہ یا خود بدک ثنائیدن اقلندہ سعایت ایدر
 و خیار و عدم خیار تجزی ایله عدم تجزینک فر عیدر تکیم مرور استمدی (بصالح مع مکاتبہ من الفین
 مؤجل علی الف حال) مولی مکاتبہ مثلا برسته به دکن مؤجل ایکی یک درهمی یک درهم حال ایله
 مصالحہ ایتمک جاز او اور و قیاس جاز او امامی ایدی * زیرا بوصول اجلدن حاله اعتیاضدر و وجه استحسان
 اولدر کده تحقیقا مکاتب حفسده اجل من وجه مالدر * زیرا مکاتب بدلی ادا اوزره قادر اوله من
 الاجل ایله قادر اولور و بدل کاتب من وجه مال دکدر حتی اگاکالمت صحیح اولمز ایدمی تعدیل اولدیلر
 (مات مر یض کاتب عبده) مرضی حالندہ عیدینی مکاتب قیلان مر یض فوت اولدیدی و عیددن غیر
 مالی دخی اولمسیدی (علی ضعف قیمتہ باجل) عندک قیمتک ضعیف اوزره عندک قیمتی یک درهم
 اولوب ایکی یک درهمه اجل ایله مکاتب قیلیدی (وردور شته) و اول فوت اولان مر یضک وار ثمری
 بو تصرفی ردیندہ لردی (ایدی ثنی البذل حالو باقیه مؤجلاوا استرق) اول مکاتب بدل کاتبک ثنائینی
 حالادا ایدوب باقیمسی مؤجلا ادا ایدر یا خود رقی قبول ایدر * یعنی تحقیقا عبده بدک ثنائینی حالادا ایدر
 و باقیمسی مؤجلا ادا ایتمک بینله رقی قبول ایتمک یندہ مخیردر و بوامام اعظمه ابو یوسف فتنه در و امام
 محمد فتنه یک درهمک ثنائینی حالادا ایدر و باقیمسی اجل تمامته دکن ادا ایدر * زیرا مر یض ایچون
 قیمتک ثنائیندہ تأجل بوقدر * زیرا انکیچون انده حق بوقدر و ثلثان قیمتک زیاده سنندہ انک ایچون
 ترک صحیح اولور ایدمی تأخیر صحیح اولور و امام اعظم ایله ابو یوسفک علی تحقیقا مساکنک جعیسی بدر قبه در
 وور شته حق بدله متعلق ایدمی ثلثینده تأخیر جاز اولمز (ولو کاتبه المر یض علی نصفها) و اگر مر یض
 عیدینی قیمتک نصفی اوزره مکاتب ایدسیدی عندک قیمتی ایکی یک درهم اولوب یک درهمه مکاتب ایتمکله
 (ایدی ثنها حالوا استرق) یعنی عیدایکی امرک یندہ مخیردر یا قیمتک ثلثی حالادا ایدر یا خود رقی قبول
 ایدر * زیرا محبات مقدارده واقعه اولدی و تأخیرده ثلثه تنفیذ اولور ثنائیه اولمز (حرکاتب عن
 عبده بالف وادی عنق و لایرجع وان قبل کاتب) عندک مولاسنه بحر کسته یک درهمه عیدینی
 مکاتب ایله دیوب و اول یک درهمی اول حرادا ایلسه عبده معنی اولوب اول حر اولان کسته بعد الاداء
 عبده رجوع ایده من و اگر عبدال کاتبی قبول ایدرسه مکاتب اولور * بونک صورتی اولدر که عندک مولاسنه
 بحر کسته عیدینی نیم اوزره یک درهمه مکاتب ایله شول شرط اوزره که اگر بن سکایک درهمی ادا ایدرسه
 اول عبده حر در عندک مولاسی دخی بوجه اوزره مکاتب ایلسه بحکم الشرط اول حرکاد ایلسه معنی اولور
 و اگر بونکاتبی عبده قبول ایدرسه مکاتب اولور * زیرا کاتب عندک اجازتته موقوفه درو عندک قبولی اجازتدر
 و شول شرطه اگر بن سکایک درهمی ادا ایدرسه اول عبده حر در عیدینی و وجهی ادا ایدسیدی قیاسا معنی
 اولمز دی * زیرا شرط معدومدر و عند کاتب دخی موقوفدر انک ایچون حکم بوقدر ایدمی استحسانا معنی
 اولور * زیرا عبده غائب ایچون عتقی فائک ادا سنه تعلیق ایتمکد ضرر بوقدر ایدمی و حکمک حقتده عند
 کاتب صحیح اولور و یک درهمک عبده لازم کلسنده توقف اولور و اگر بدل کاتبی اول حرادا ایدرسه
 عبده اوزره رجوع ایدمن * زیرا اول حر متبرعدر (کاتب حاضر و غائب و قبل فای ایدی قبل جبراعتقا)
 یعنی بر چک ایکی عیدینی اولوب ایکیسندن بری اولرجه بنی تقسیمدن و فلاقیک اقیهه ایله مکاتب ایله ایدسیدی
 اولدر جل دخی ایکیسندہ اول وجه اوزره مکاتب ایدوب و حاضر اولان قبول ایدسیدی اول ایکی عندک
 هر قعیسی بیکی ادا ایدرسه مولی اول بدلی جبر و عتقا قول ایدر * پس قیاس حاضرک حصه سنده صحیح
 اولوب غائب قبولی اوزره موقوف اولمق ایدی و استحسنک وجهی اولدر که تحقیقا حاضر اولان عبده عند
 کاتبی ابتداء کند و نفسنه اضاقت ایتمکله کند و نفسنی اصل و غائبی تابع قیلدی شول جاریه که
 مکاتبه قانوب نیما اولادی داخل اولوب حتی جاریه بدلی ادا سیله اولادریده معنی اولوب اولادری اوزره
 بدلدن بر شنی لازم کلدیکی کی پس کاتب حاضر دن صحیح اولدیسه مولی ایچون حاضری اصیل اولمغله بدک

کلی الله خدا نیک و اردر آمدی بدلی هر فتنسی ادا ایدرسه موی الی قبولی اوزره جبر و و اما حاضر دن
قبولی بدل آنک اوزر بنه اولدیغی ایچوندر و اما غایب دن قبولی اول غایبک حریت شرفند نال اولدیغی ایچوندر
اگر چه کیم بدل آنک اوزر بنه اولدی بده رهنگ معبری کبی که چن دینی ادا ایدرسه بدی هر نهن
قبول اوزره جبر اولور دینی تخلیصه حاجتی اولدیغی ایچون اگر چه کیم دن اوزر بنه دکل ایدرسه دکل جمع
علی الآخر) و هر فتنسی ادا ایدرسه آخر اوزره رجوع ایدرمز * زیرا ادا ایدن متبرعدر (و قبول اعجاب
اغوی) و عبد غایب قبول لغو در بر شیشه اخذ اولور عتیق حاضر اوزره نافذ اولدیغی ایچون (فان حرره)
پس اگر موی اول غایبی اعتاق ایدرسه (سقط حصنه) غایبک حصه سی حاضرک ادا ایلدیگی بدل دن
ساقط اولور * زیرا عقدده مقصود اولدیغی حالده داخل اولدی پس بدل ایکسی اوزره منقسم اولدی اگر چه کیم
غائب انکله مطاب دکل ایدرسه * کاتبه طوغان مولود بونک خلا فیدر شول حیثیله که اول اولدیغی تنقیله
امه نیک بداندن رشئ ساقط اولور * زیرا اول مقصود اولدیغی حالده عقدده داخل اولدی و بور عقدده موجود
اولدی و کاتبه داخل اولدی تباعد و کذلک امه نیک اشترای ایلدیگی ولدیده بوله در (و ان حره حاضر
اومات) و اگر موی عبد حاضری اعتاق ایلیدی یا خود اول حاضر فوت اولیدی (و دی غائب
حصنه حاله اولردن) و غایب کندی و حصه سنی حاله ادا ایدر و اگر ادا ایدرسه فارد اولور هر ور
ایدن علت ایچونکه تحقیقا اول عبد غایب مقصود اولدیغی حالده عقدده داخل اولدی کاتبه طغان
اولدی نیک خلا فیدر شول جهت نیکه چنان والدی فوت اولسه والدی نیک توفیت نجومیسی اوزره سعایت ایدر
(اوتیت امه و طفلان له و بعلت وای ایلم یرجم و عتوا) رجاریه و انک ابی طفلی مکتاب فیلنسیدی
اول جاریه اول کاتبی قبول ایلیدی هر فتنسی بدل کاتبی ادا ایدرسه انلردن هر پری غیر اوزره مولایه
ادا ایلدیگی بدل کاتبه رجوع ایدرمز و معتق اولور مسئله اولیده هر ور ایدن علت ایچون

* (باب کاتبه العبد المشترك) *

یو باب عبد مشترک کاتبی بیتمده در (احد شریکی عهدان للاً حرر کاتبه حصته بانف و قبضه) بر عده
شریک اولان ایکی کسسه نیک بری آخر ایچون اول آخر حصه سنی بیک در همه کتاتبی ایچون و بدل کاتبی
قبضی ایچون اذن و رسیدی (فضل و قبض و قبضه و هوله ن بجز) پس اول شریک دخی وجه مذکور اوزره
عبدی حصه سیچون مکتاب ادوب بدل کاتبه بعضی قبض ایلسه اول قبض ایلدیگی بعض اول شریک
اولور اگر اول عبد مکتاب عاجز اولورسه * امامین عبد ایکی شریک بیتمده مکتابد و ادا ایلدیگی دخی ایکسی
بیتمده مشترکدر دیدیلر * زیرا امامین فتنده کاتب تجزی قبول ایتمز پس شریک نصابی کتاتبه
اذر کلک کتاتبه اذندر پس قابض بعضده اصلدر و بعضده و کیلدر و مقبوض ایکسی بیتمده مشترکدر
بعد العجز دخی بوله باقی قاور و امام اعظم فتنده کاتب تجزی قبول ایدر پس اذن شریک نصابی اوزره
مقتصر اولور و اذک فائده سی اولدر که تحقیق اول شریک شریک آخره اذن و برمه شریک آخر ایچون حق
فسخ واردر * پس اذله حق فسخ باقی قالمش شریک قبضله اذنی عبد ایچون بدلی ادا ایلدند پس اول
قابضک نصیبنده قابض اوزره متبرع اولور ایدی مقبوض آنک اولور (و او کله عتیق نصیب) و اگر بدک کاتبی
قبض ایدرسه قابضک نصیبی معتق اولور (مکتابدن جلدین جانت بوسا فاداعه احدیه نم وطنی الا حر فاداعه
فجرت فهی ام ولد لاول) ایکی رجلک مکتابه جاریه سی برولد کتوروب ایکسندن برسی اول وادی ادا
ایلسیدی اندنصکره رجل آخر وطنی ایدوب اولدخی ولد نانی ادا ایلدی پس اول مکتابه کاتبه عاجز
اواسیدی اول مکتابه رجل اولک ام وادی اولور * زیرا ایکی رجلدن بری وقتا که وادی ادا ایلدی ایلسه
ملکی قائم اولدیغی ایچون آنک دعوی صحیح اولور پس آنک نصیبی آنک ایچون ام و ولد اولور * زیرا مکتابه
برملکدن مالک آخره نقل قبول ایتمز پس اولدی ام و بیتی نصیبی اوزره اقتصار اولور مدبره مشترکده اولدیغی
کبی * پس چنان رجل نانی ولد نانی ادا ایلدیگی رجل اول کبی آنک دخی دعوی صحیح اولور ملکی قائم
اولدیغی ایچون بوندنصکره چنان مکتابه عاجز اواسیدی آنک کاتبی اولمامش کبی اولدی و متین اولدی که
تحقیقا جاریه نیک کاتبی رجل اول ایچون ام و ولد اولدی * زیرا اتمه نیک مانع اولان کاتب زائل اولدی و رجل

اولک وطی* سابقدر (و ضمن للاخر نصف قیمتها) ورجل اول رجل آخر ایچون چار به نك نصف قیمتنه
 ضامن اولور* ز برارجل اول استیلادینی تکمل ایچون آخرک نصیبینی تملک ایدر (ونصف عقرها) و نصف
 عقر بنده دخی ضامن اولور* ز برارجل اول چار به مشترکه و طی* ابتدی (و ضمن شریکه عقرها) ورجل
 اولک شریکی چار به نك بالتام عقر بنده ضامن اولور* ز بر اول شریک حقیقه غیرک مال ولدینی و طی* ابتدی پس
 تمام چار به نك عقری لازم کاور (و قیمه اولد) و ولد ثانی نك قیمتنه ده ضامن اولور (وهو بائنه) اول ولد ثانی که
 انک ابیدر انک قیمتنده ضامن اولور* ز بر اول شریک مغرور منزله سه منده در ز بر اول شریک و طی*
 وقتنده ملکی قائم و ظاهر ایدی و مغرورک و ادینک نسبی مغرور دن ثابتدر و قیمتله حر در تنکیم معلوم اولمش
 ایدی (وای دفع ایها العقر صح) و عقری اول ایکی شریک هر قنغسی دفع ایدر سه صحیح اولور* ز بر
 مالک کات باقیه در حق قبض جاریه ایچوندر اول جاریه نك کند و منافقنه و ابدا ننه اختصاصی ظاهر
 اولد بغی ایچون و چنان کتبدن عاجزه اولسه و ولایه رد اولنور مولانک اختصاصی ظاهر اولد بغی ایچون
 (وان در التانی ولم یصاها فجزت بطل التدبیر) و اگر شریک چار به بنی و طی* ابتدی مدبره یا تسیدی جاریه
 عاجزه اولد قده تدبیر باطل اولور* ز بر تدبیر ملکه مصادف اولور اما اماین قنده ظاهر در که ز بر
 مستولد اول جاریه بی قبل العقر تملک ایدی و اما امام اعظم قنده پس تحقیقا اول جاریه نك تجزی ایله اول
 مستولد نصیبنه وقت و طئدن تملک ایدی پس متین اولد بکه ملک غیره مصادف اولدی و تدبیر ملکه طیانور
 نسب بونک خلا فیدر که* ز بر نسب طیانور ته کیم هر ور ایدی (وهی ام ولد لاول) و اول
 جاریه شریک اولک ام ولدیدر مرور ایدن تملک ایچون بکه شریک نك نصیبینی تملک و استیلادی کامل قبلی
 (و الولد له) و ولد دخی انک اولور مرور ایدن علت ایچون بکه تحقیقا انک دعوتی صحیحه در صحیح قائم
 اولد بغی ایچون (و ضمن لشریکه نصف عقرها) و شریکی ایچون جاریه نك نصف عقر بنی ضامن اولور جاریه
 مشترکی و طی* ابتدی ایچون (ونصف قیمتها) و چار به نك قیمتنک نصفه ده ضامن اولور* ز بر جاریه نك
 نصیبی استیلادیه تملک ایدی اولکه قیمتله تملک ایدر (فان حررها احد هم غنیا) یعنی اگر ایکی شریک چار به بی
 مکاتب قلوب اندن صکره ایکسندن بری غنی اولد بغی حالده آزاد ایدر سیدی (فجزت ضمن الحر نصف
 قیمتها شریکه) پس اول جاریه کتبدن عاجزه اولسیدی آزاد ایدن شریکی ایچون جاریه نك نصف قیمتنه
 ضامن اولور و اول ضامن نصف قیمتله جاریه به رجوع ایدر امام اعظم قنده و اما اماین قنده رجوع ایدر
 و بوسئله مرور ایدن شیء اوزره میندر که تحقیقا ساکت قچان معتقه ضامن اولسه امام اعظم قنده
 عبدالوزره رجوع ایدر اما اماین قنده رجوع ایدر (عبدلجلین دبره احدهما فخره الا حر عیبا و سکا)
 ایکی اچلک بر عیدی اولوب ایکسندن بری مدبر ایدوب و آخری غنی اولد بغی حالده آزاد ایدر سیدی یا خود
 ایکسندن بری غنی اولد بغی حالده آزاد ایدوب و آخر مدبر ایدر سیدی (اعتق المدبر و استعجی فیهما) اول عبدی
 مدبر ایدن اعتناق ایدر و ایکی صورتده عبد سعایت ایدر (و ضمن شریکه فی الاولی فقط) مدبرک شریکی
 ایچق صورت اولیده ضامن اولور و بوسئله چنان ایکسندن بری اول مدبر ایدر سیدی صورتده در پس تحقیقا
 ایکسندن بری اول مدبر ایدر کده شریکی ایچون انک تضمینی وارددر یا خود حصه سنی اعتناق ایتک وارددر
 یا خود عبد دن سعایت ایتک وارددر امام اعظم قنده پس چنان شریک آخر اعتناق ایدر سیدی اول شریک
 آخر ایچون ولایه تضمین وارددر و سعایت باقی قالر و مدبرک نصیبی اعتناق سببیه فاسد اولور ایدی مدبر ایچون
 دخی عبدی اعتناق ایتک وارددر یا خود عبد سعایت ایدر یا خود مدبر لکی حالده قیمتنه ضامن اولوق وارددر
 و اول قیمت ایسه قن قیمتنک نصف ایدر یا خود ثلث ایدر تنکیم هر ور ابتدی و ضمنا له عبده مالک اولز
 ز بر ایدر بر ملکدن بر ملکه انتقال ایتمز و صورت ثانیه ده اولکه عکس مدبر قچان شریک اول اعتناق
 ایدر سیدی آخر ایچون خیرات ثلاثه وارددر امام اعظم قنده پس اگر مدبر ایدر سه آنکچون ولایه تضمین
 باقی قالر بلکه ولایه اعتناق و سعایت ایدر ملک قالور پس ولایه اعتناق و سعایت ایدر ملک ایکی صورتده
 ثابتدر و تضمین صورت اولایه مختصدر و اما اماین قنده قچان ایکسندن بری مدبر ایدر کده آخرک اعتناق
 باطلدر* ز بر تدبیر اما اماین قنده تجزی قبول ایتمز پس صاحب تدبیرک نصیبینه مالک اولور و نصف قیمتنه

ضمان اولور کرک غنی و کرک فقیر اولسون * زیرا ضمان ضمان تملک کر غنا و فقر الیه مختلف اولمز و اگر ایکیسندن بری اولو اعتناق ایدرسه آخرک مدبر اتمدی باطلدر * زیرا اعتناق تجزی قبول اتمر اما بین فتنده پس فنا عبدک نصف قیمتہ ضمان اولور اگر غنی ایسه و عبد سعایت ایدر اگر فقیر ایسه * زیرا بو ضمان ضمان اعتنا قدر غنا و فقر الیه مختلف اولور و الله اعلم

* (باب الموت و الحج) *

بو باب موته عجزک بیاننددر (مکاتب عجز عن حج اوله مال سیصل لم یحج المسلم) رمکاتب بدل نجومه بندر عاجز اولسیدی اگر مکاتبک قریبا و اصل اوله حق مالی واریسه حاکم لک تجزی الیه حکم ایتمز (الی ثم انما یام) اوج کونه دکن * نجوم طلوع ابدن کو کبد بر لادن صکره نجمه و قته تسمیه اولندی * زیرا وقت نجمه معلوم اولور ائند صکره و قته اول وقتله ادا اولان شبته تسمیه اولندی بندر حماده موابسه اولدیغیچون * اوج کونه دکن عجزنه حکم اولما غنه باعث ایکی جایبه نظر الیه در * زیرا اوج کون برمدتدر که عذر لک ظهار ایچون ضرب اولندی خصمک دفعی ایچون مهل و بر لسی کبی و قضا ایچون مدبونه مهل و بر لسی کبی (والا یعنی اول مکاتبک قریبا و اصل اوله حق مالی بوغیسه (عجز) حاکم لک عجزنه حکم ایدر بو امام اعظم له امام محمد فتنده در ابو یوسف فتنده حاکم لک عجزنه حکم ایتمز تا کیم ایکی وقت یکدیگی (و صحنها) و حاکم اول کاتبی مکاتبک عجزند صکره فسخ ایدر (بطلب مولا) مولاسنک طلبی الیه فسخ ایدر (او مولا رضاه) یا خود مکاتبک مولاسی مکاتبک رضاسیله فسخ ایدر و اگر عبد فسخدر رضی اولمز مدده قاضینک قضا سیله فسخدن لایددر زیرا عقد کاتب بر عقد لازم نامدر فسخله قضا دن لایددر یا خود رضای الیه فسخ اولور نته کیم هبندن رجوعده اولدیغی کبی و بعضی روایتلرده مولی فسخله منفرد اولور مکاتبک رضای شرط قلمندی دینلدی نته کم چنان مشتری قبل القبض عیب بولسیدی تحقیقا مشتری فسخده منفرد اولور کافیده دخی و یله ذکر اولندی * معاموم اوله که کاتب فاسدهنک حکمی مولی ایچون حق فسخ اولمقدردر و عبدک رضای بوغیچکن رقه اعاده حق اولمقدردر و عبد ایچون کاتبه جائزده و فاسدهده مولانک رضای بوغیچکن فسخ ایتمک واردر عباددهده بو یله ذکر اولندی (و عا در فقه) اول مکاتب رقه خود ایدر کاتب منفسخ اولدیغی ایچون (و مافی یده لم رواه) و اکسایدن عبدک بنده اولان شیء مولاسی ایچوندن چنان اول شیء عبدینک کسی ایدیبکی ظاهر اوله (و ارمات عن وفاء لم یفسخ) و اگر مکاتب عن وفاء فوت اولور سهده یعنی بدل کاتبه و فای ایدر مالی واریسه کاتب فسخ اولمز (وقضی بده منته) و بدلی انک مالندن قضا اولنور (و حکم بموته حرا) و حر اولدیغی حالده فوت اولسیله حکم اولنور (والا رت منه) و اندن ازله حکم اولنور (و عتق بئده سواء و ادوائی کاتبه او شرایم) و اوغزلار نیک عتقهدهده حکم اولنور بر ایدر کرک اول اولاد کاتبنده طوغمون و کرک کاتبنده شتر ایسون (او کوب هو ابنته صغیرا او کبیر ابره) یا خود مکاتب اوغزلیله کرک صغیر و کرک کبیر کتابة واحده الیه مکاتب اولمش اولسون * زیرا نلرک هر بری کاتبده انک تا به ایدر مکاتبک عقبله معق اولور (وان لم یترک وفاء فن و لدنی کاتبه سعی علی بجمه) و اگر اول فوت اولان مکاتب مال ترک اتمدی ایسه کاتبنده طوغان ولدی باباسنک نجومی اوزره سعایت ایدر (و باده حکم بهتق اید قبل موته و بهتقه) و اول و لدنک بدلی ادا سیله باباسنک موتمندن اول عتقه و ولدنک عتقه حکم اولنور * زیرا کاتبه داخلدر و اول کسی باباسنک کسی کبیدر اراده بپاسنه خلف اولور ایددی و غازی لک اتمش کبی اولدی (ترک ولدا شره فیه ایدی) مکاتب فوت اولوب کاتبنده اشترای ایدیبکی و لدینی ترک ایسیدی اول و لدبدلی حال ادا ایدر (اورد رفقا) یا خود رقه رد اولنور امام اعظم فتنده و امامین فتنده اجلنه دکن ادا ایدر کتاشده مو اولده اعتبارا و امام اعظمک علی تحقیقا اجل عقدهده شرط اولدیغی حاله ثابت اولدی پس عقد نختنده داخل اولان کشته حقهده داخل اولدی و مشتری اولان و لد داخل اولدی * زیرا عقده کاه مضاف ولدی و عقدهک حکمی اکانفصالی ایچون سرایت اتمز * کتاشده طوغان مو اولد بونک خلا فیدر که ز بر کتاشده طوغان مو اولد وقت کتابة متصلدر پس حکم اکسرایت ایدر و چنان عقد کتاشنک حکمشده داخل اولسیدی باباسنک بدل نجومیسی اوزره سعایت ایدر (ترک ولدا من حره و دینا بقی البدل لخی الولد و قضی به

علی عاقله اعملم یمن نجبر الایه) مکاتب فوت اولوب حره دن برولد و فایده و فایده ناس اوزره دن ترک بنسیدی
 پس اول ولد جنایت ایدوب و ناسنک عاقله سی اوزره موجب جنایتله قضا اولسیدی باسی ایچون نجبر اولمز
 ز بر ا بوقضا کتابتی مقرر قیلر * زیرا کتابت وادی ناسنک موالسنه الحاقی اقتضا ایدر و عقیق اول موالی
 اوزره ایجابی اقتضا ایدر لکن روجه اوزره که معنی اولوب و لایق بیاسنک موالسنه جرایمک بحق اولور
 و عقد کتابت حکمتی مقرر قیلان نجبر اولمز * و مصنفک و دینایی دیمسنه باعث ز بر ا کر عین اولسیدی وادی
 ناسنک موالسنه الحاقه قضا حاصل اولمز سی فی الحال و فایمکن اولدینی ایچون (و ان اختصم قوم امه رایه
 فی ولائه ففضی به لقوم امه فهو نجبر) واکر اول و لاسنک ناسنک و بیاسنک قومی اول و لاسنک و لاسنک خصومت
 ایدر کتارنده پس ناسنک قومه و لایله قضا اولسیدی بوقضا نجبر ز بر ا و لاسی ناسنک موالسنه و لاسیچون
 اولغله قضاک معناسی تحقیقا بار قیق اولدینی حانده فوت اولدی و کتابت منسخ اولدی پس قض فصل
 مجتهد فیهده اولور ایدمی نأخذ اولور و کتابت منسخ اولور (طلب لمو لاه صدقه اداها الیه فیجر)
 مکاتبک و لاسنه ادا ایدمی صدقه موالسنه طب اولدی پس مکاتب عاجز اولدی یعنی تحقیقا مکاتبک
 موالسی بخان صدقه ایچون مصرف اولسیدی اول صدقه کر ل زکات اولسون و کرک زکاتک غیر اولسون
 مثلا مکاتب مصارفدن اولغله زکات اخذ ایدوب و آتی بدل کتابت ابله موالسنه ادا ایدسیدی ایدنصرکه
 مکاتب عاجز اولسیدی پس ظاهر اوسه که مولی اول زکاتی غنی اولدینی حانده اخذ ایدی و مع ذلك اول
 زکات مولی ایچون طب اولور * ز بر ا مولی اول مالی اخذ ایدمی زمانده عقدن عوضا اخذ ایدی و عبد اینه
 اول مالی صدقه اولدینی حانده اخذ ایدی و اصول مقرر دندر که تحقیقا ملکک بدلی ذاتک تبدل مقامنه
 قائمدر رسول علیه الصلوة و السلامک برده نام مرأ ایچون (هی لک صدقه و لنه هدیه) قول شر بقندن اخذ
 اولدینی ایچون (جنی جنایه او جنایات خصاً کاس علیه حالا) مکاتب خطاه بر جنایات یا خود بر قاج
 جنایتلر ایدسیدی اول جنایتلرک موجبی مکاتبک مکاتبکی حانده اوزرینه کسبنده لازم کلور موالسی
 اوزره لازم کلر * ز بر ا مولانک رقبه و ذاتا مملو کیدر ایدا و تصرفا حر در پس تحقیقا اول مکاتب رقبه
 مملوک اولدینی اعتبار ابله جنایتک موجبی موالسی اوزره در و کسب اوجوب جنایتی کند و اوزرینه اولق
 واجب اولور و موالسی اوزره اولق واجب اولمز پس موجب جنایتی کسبنده قلدنیکه حتی موجب جنایتی
 ایکسنک اوزرینه اوله * ز بر ا مکاتبک اکتسابنده کند و ابله موالسی ایچون حق واردر حالوکه عبدی
 جنایت ایچون دفعی کتابت سببله معتذر اولدی اولکه ایکسنک حقیدر ایدمی ایکسنک مالتندن قیمت
 واجب اولدی (الا فل من فینه و من الارش) یعنی مکاتب خطاً جنایت ایدسیدی قیمتندن وارشدن
 اقل لازم کلور * زیرا مکاتب عبدلرکن عبدی دفع ایلک کتابت سببله معتذر اولدی و اگر عبدک دفعی ممکن
 اولدی عبدک دفعی ابله مولی خلاص اولوردی اگر چه کیم ارش عبدک قیمتندن اکثر اولور سده پس
 قیمتن عبدک دفعی معتذر اولسیدی قیمتنک دفعی ابله عبد خلاص اولور مدرده اولدینی کبی (وان تکررت
 قبل القضاء لزمته فیمه واحده) و اگر جنایت قبل القضاء تکرر اولور سده مکاتب اوزره قیمت واحده لازم کلور
 و اگر مکاتب بر جنایت ایدوب اوزرینه قضا اولندقدنصرکه بر جنایت دخی ایدسیدی اوزرینه قیمت اخی
 دخی لازم کلور * زیرا مکاتبک جنایتی دینا اولن الا قضا ابله اولور یا خود صلحه اولور یا خود معنی اولوب
 یا خود فوت اولغله دفعدن بلسله اولور ایدمی قیمتنک واجب اولسی اشیاءه نیک بری ابله جنایتک توکیدینی
 ایجاب ایدن شی * اوزره متوقف اولور (اقر بجنایه خطاً لزمته من کسبه) مکاتب خطاه بر جنایتله
 اقرار ایدسیدی اول جنایتک موجبی مکاتبک کسبنده لازم کلور یعنی اگر مکاتب خطاه بر جنایتله
 اقرار ایدسیدی اول جنایتک کال لازم کلور و اوزرینه جنایتله حکم اولور * زیرا مکاتبک جنایتی
 کسبنده مستحقدر و مکاتب کسبنده احمقدر پس اقراری حر کبی تفیذ اولور و فحان عاجز اولجبد کین
 اوزرینه حکم اولمز سه اقراریک صحیحی باطل اولور قاعدهیه بویه ذکر اولدی (جنی عبد فکاتبه مولا
 جاهلا) بر عبد جنایت ایدسیدی و موالسی اول عبدک جنایتی جاهل اولدینی حانده اول عبدی مکاتب
 ایدسیدی (فحجز) پس اول مکاتب عاجز اولسیدی (او مکاتب لم یقض به) یا خود مکاتب جنایت

ایدوب موجب جنایتله قضا اولنسه (فحجر) پس اول مکاتب عاجز اولسه (دفع) مول اول جنایت ایدن
 عبدی ولی جنایتله دفع ایدر (اوفدی) یا خود فدا ایدر یعنی مولی عبدک دفعهله جنایتی ارشنت ادا سی
 یئنده مخیردر * ز را فدا اصانده عبدک جنایتی ایچون موجودر حالو که مولی جنایتله عالم اولدیکه فدا
 ایچون مختار اوله لکن کتبات عبدک دفعی ایچون مانعه در پس چن مانع زائل اولسیدی حکم اصلی
 عود ایدر (وان قضی به علیه مکاتب فحجر بیع فیه) و اگر مکاتب اوزره موجب جنایتله مکاتبکی حالنده
 قضا اولنسه پس اول مکاتب عاجز اولسه اول موجوده بیع اولتوررقبه سندن قیمتده قضا ایله حنک
 انتقالی ایچون (ولا تنفخ بیعت مولا) و کتبات مولا سنک مویله منفسخ اولمز * ز را کتابت حریتک
 سبیدر و انسا نیک حننک سببی دخی انک حقیدر (ویؤدی البدل الی ورثه علی تجومه) و اول مولی سی
 فوت اولان مکاتب بدل کنا بیتی توقیت نجومیسی اوزره مولا سنک ورثه سنده ایدر * ز را مکاتب حریته
 بوجه اوزره مستحق اولدی و سبب دخی اول وجه اوزره منقدا اولدی امدی بوصف اوزره باقی قابو تغییر
 اولمز لکن ولایتک وارثاری استیفاده مولایه مختا فلدر (فان اعتقه بعضهم لایعتق) پس اگر ورثه نیک بعضی
 اول مکاتبی اعتناق ایسه معتق اولمز * ز را اول بعض اکامالک اولدی زرا مکاتب اسباب ملکندن
 برسیده مالک اولمز و وارث اولقی اول سبیلدر (وان اعتفه عتق بحمانا) و اگر ورثه نیک کلبسی اعتناق
 ایدر لسه بحمانا معتق اولور قیاس معتق اولماسی امدی و استحقا نیک وجهی اولدر که تعقیفا اعتناق بدل
 کتباتدن اراقلتور * ز را بدل کتبات ورثه نیک حقیدر اول حقه درث جاری اولدی امدی انلردن اعتناق
 اقتضاه ابرار و بدلدن استیفا ایله اقراردر پس انک ذمبتی ابرا اولنوب معتق اولور نه کیم چنان مولی ائی
 بدل کتباتک کلندن ابرا ایدکده معتق اولدینی کی ورثه نیک اعتناق ایتلر نیک شرطی مجلس واحدده اعتناق
 ایتلر در حتی متفرقا اعتناق ایسه در معتق اولمز بعضیلر بعض ورثه اعتناق ایدکله معتق اولور چنان باقیلر یسه
 ایسه لدی مادامکه اولکی بعض رجوع ایتدیگه دیدیلر (تحت امة اطاعتها نئینن) مکاتب نخت نکاحنده
 بر جاریه اولوب اول جاریه بی نئین ایله تطایق ایئسیدی پس حرمة غلظه حاصل اولور (فندکها لا تحل له)
 پس اول جاریه به مکاتب مالک اولسیدی انکیچون اول جاریه بی وطی ایتک و نکاح ایتک جا ز اولمز
 (حتی تنکح زوجا غیره) حتی اول مرأه نفسنی زوج آخره نکاح ایتدیگه اول مکاتبه حلال اولر حتی سبحانه
 و تعالیک (فلا تحل له حتی تنکح زوجا غیره) قول شرعی ایچون * ز را بومقامده نکاح عقد صحیح اوزره
 محمودر و دخولک شرط قلنسی عسلیه حدیث شرعی ایله ثابت اولدی نه کیم موضعه نقر اولدی

* کتبات اولاه *

بو کتاب ولایت بیانده در * ولایت یونندن ولیدندر قرب معنا سنه و شرعا (هو قرابة حکمة حاصله من
 العتق او الموالاة) ولا قرابة حکمه در که عتقدن حاصله در یا خود موالیدن حاصله در (الاول) یعنی
 عتقدن حاصل اولان ولا (لمعتق غیر حربی) حربی اولان معتق ایچوندر یعنی حربی دار حربه عبدینی
 اعتناق ایئسیدی اول حربی ایچون ولا یوقدر حتی چنان ایکسیده مسلم اولدقلری حالده بزم دار بزمه
 چیسه لدی اول حربی اول عبده وارث اولز امام ابو یوسف بونک خلاقی اوزره در کافیه بویله ذکر اولدی
 وز بلی ذمیلر برلر شه ولایله مسلمین کی وارث اولورل * ز را ولا اسباب ارثک بر بدر دیدی (واو بتدیر
 او کتابه او ایلاد) کر کسه اول اعتناق مدبر قیلغله یا خود مکاتب قیلغله یا خود جاریه سن ام ولد قیلغله اولسون
 (اولمک قرب) یعنی کر کسه قرینه مالک اولغله اولسون پس بولردن هریری اعتنا قدر بونکله ولایت
 اولور رسول علیه الصلا و السلامک (الولاه لمن اعتق) قول شرعی ایچون (وان شرط عدمه) اگر چه معتق
 ارثک عدمتی شرط ایتدی ایسه ده یعنی مولی عبدینی اعتناق ایلد که اکا وارث اولماغنی شرط ایئسیدی اول شرط
 لغو اولر حکم شرعه مخالف اولدیغی ایچون پس وارث اولور تکیم نسبه وارث اولماغنی شرط ایئسیدی لغو
 اولدیغی کی پرسؤال ابراد اولنسه که تدبیر ایله یا خود استیلا دایله مولی ایچون ولانه کیفیتله اولور حالو که ام ولد ایله
 مدبر اولرز الامولانک موندن صکره معتق اولورل * جواب ورلدی که تحقیقا بومشله نیک صورتی مولی مرث
 اولوب دار حر به داخل اولسیدی حتی مدبر نیک وام ولد نیک عتقیله حکم اولنسیدی اندن صکره اول مولی

مسلم اولوب کلسیدی پس ائک منبری وام وادی وفات اینسه لردی پس ولا اول مسلم اولوب کلن مولای تنکر
 واحسن اولان دینلمکدر که تحقیقا مولانک عصبه سی ایچون ولانک ثابت اولسی اولمز اولانک مولایچون
 میونک سببیه اولور * زیرا مولی ولایچون اول مستحقدر عتق سبی مولادن صادر اولدیغی ایچون
 اندنصرکه مولادن عصبه سنه سرایت ایدر (اعتق امه زوجهاقن الغیر) زوجی غیرک فنی اولان چاره سنی
 مولاسی اعتناق اینسیدی * بو عبارت وقایه تک زوجهاقن عبارتندن احسندر (فولدت لاقل من نصف
 حول فله ولاء الولد بلانقل عنه) اول چاره برسته تک نصفندن اقل زمانده ولد کتورسیدی اول
 ولدک ولاسی چاره تک مولاسی ایچوندراندن نقل ائکس مزین چان برچک عبیدی آخرک چاره سنی تزوج
 ایندکده چاره تک مولاسی اول چاره بی اعتناق اینسیدی حالبوکه چاره اول عبیدن حامل اولسیدی اول
 چاره معتق اولور و حلی دخی معتق اولور و حاک ولاسی اناسنک مولاسی ایچوندر ایدام مولادن نقل اولمز * زیرا
 اول حل قصدا اعتناق قبول ایدر * زیرا جنین علی حده بر شخص کبی عتق حکمنده در شول حیثیله که اول
 جنینک عتقه انفرادی جا ز اولور و انک ولاسی معتقدن منتقل اولمز بزم روایت ایلدی کمرشی ایچون و کذلک
 چان اول چاره وقت اعتناقن الی آیدن اقلده ولد کتورسیدی حکم بوله در وقت اعتناقه حاک قیامته یقین
 حاصل اولدیغی ایچون (کذا الولدت ولین احدهما لاقل منه) کذلک اول چاره ایکی ولد کتوروب بر یسی
 وقت اعتناقن الی آیدن اقلده وراثتسی اکرده اولسیدی (وینهما اقل من الاقل) و ایکی ولدک یئنده حاک اقل
 مدندن اقل وقت اولسیدی یعنی نصف سنه دن اقل اولسیدی * زیرا بر یتمیقن او اورز که تحقیقا اولد اول وقت
 عتقه موجود اولدی و دخی مییقن او اورز که تحقیقا بو ایکی ولد توأم لردر بو ایکیسنه جمله حامل اولدی
 ایکیسی یئنده اقل مدت حاک تخالی معدوم اولدیغی ایچون پس چان اعتناق ولد اوله متاول اولسه انجلین ولد
 آخره دخی الضروره متاول اولور اییدی مولی ایکیسی ایچون معتق اولدی و ایکیسنه ولاری مولی ایچون
 اولدی اندن ایدام منتقل اولمز (ولو اکثر) و اکر اول چاره معتقدن الی آیدن اکرده ولد کتورسیدی (فولواوه
 لولها) اول ولدک ولاسی اناسنک مولاسی ایچوندر * زیرا اول ولد اناسنه تبعاً معتق اولدی اناسنک عتقی
 وقتده اناسنه اتصالی ایچون و تحقیق ولدی بیا سنه تابع قیلق متعذر اولدی بیا سنک رقیقی اولدیغی ایچون
 (فان اعتق الاب جر و لاء ابته الی قومه) پس اکر اول ولدک بیا سنی اعتناق اولسه او غلامک ولاسی قومه
 جرابدر * زیرا اول نسب منزه سنه در رسول علیه الصلاه والسلامک (اوله لجمه کلجمه السب لایباع و لایوبه
 و لایورث) قول شرعی ایچون معنی شرفی ولا برار غجدر نسب انجی کبی بیع اولمز بوه اولمز و میراث اولمز
 دیکدر بوندنصرکه نسب بیا بار ایچوندر پس کذلک ولادخی انک کیدر و ولانک مولای امه نسبت اولنسی
 بانک هاتی اولدیغیچون ضرورت جهتیله ایدی پس چان بابا اهل اولسیدی و لایابا به عودت ایدر (عجمی
 له مولی و الا نكح معتقه) بر عجمی کسنه که انک مولای موالاتی اوله بر معتقه بی نکاح اینسیدی بر ایدر
 کرک اول معتقه بی اعتناق ایدن عربدن اولسون کرک عربک غیری اولسون (فولدت فولوا و لولها) پس اول
 معتقه بر ولد کتورسیدی اول ولدک ولاسی اناسنک مولاسی ایچوندر امام اعظم ایله امام محمد قتاده و ابو یوسف
 قتاده اول ولدک حکمی بیا سنک حکمیدر * زیرا نسب بیا ایچوندر تکیم بابا عربی اولدقه حکم بیا سنک
 حکمی اولدیغی کبی * فچان بابا عبد اولسیدی بونک خلا فیدر زیرا عبد معناها کیدر و امام اعظم ایله امام
 محمدک عتقی اولدر که تحقیقا اعتناقت ولاسی قویدر احکام عتقده معتبردر حتی انده کفائته اعتبار اولور یعنی
 تاجرک معتقه سی عطارک معتقه کفو اولور دباغک معتقه کفو اولمز و نسب بجم حقهده ضعیفدر نسبلرینی
 ضایع قیلدقلمی ایچون بواجلدن انلرک یئنده نسبله کفائته اعتبار اولمز ضعف ایسه قوی به معارض اولمز
 بیا سنی عربی اولان بونک خلاقی اوزره در * زیرا عربک نسبلری قوه در حکم کفائته و حکم عقلمه
 معتبردر عفا عافیه دندر بر لرینه یاردملقلمی انسابله اولدیغی ایچون پس انساب ولادن معنی اولدی
 (الام اذا کانت حرة الاصل یعنی عدم الرق فی اصلها فلا ولاء علی ولدها) فچان ولدک اناسی اسلندرق
 اولمق معنا سنه حرة الاصل اولسیدی اول انانک ولدی اوزره و لاولمز (و الاب اذا کان کذلک فلا و عبریا
 لا ولاء علیه مطلقاً) و ولدک بیا سنی فچان اصلنده رق اولماق معنا سنه حر الاصل اولسیدی اکر اول بابا

عربی ایسه اول ولد اوزره مطلقا ولا اولز کر کسه اول ولدک اناسی جاریه معتقد اولسون کر کسه اولسون
 (ولوجیما لا اوله علیه لقوم الاب) واکر ولدک باباسی حر مجمی ایسه اول ولد اوزره باباسنک قومی ایچون
 ولا اولز (ویرت معتق الام وخصیته) وانا سنک معتق و معتقنک عصبه سی وارث اولور (خلافا
 لابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف وارد * معلوم اوله که تحقیقا حر الاصل فقهه معتقد ایکی معناده
 استعمال اولور اوله عنایت بری اولدر که حر الاصل شول کسندر کسه انک کندی نفسی اوزره برق
 جاری اولیه بلکه اول کسنه بر معتقدن وقت نکاحدن و وقت علوقدن آنی آی کجد کد نصره تولد ایلیه
 یا خود اصلنده رقیق اولان کسندن تولد ایلیه * وایکجه معنی اولدر که حر الاصل شول کسنه در کد اصلنده
 اصلا رقیق اولیه و تحقیقا ولا صاحب هدایه نیک و غیر بسنک تصریح بلدکاری کی ملک زوالی اوزره
 مبنیدر بواجلندن ولاده تسامع ایله شهادت مقبوله اولمز دیدیلر تنکیم عقده مقبوله اولمز بغنی کی و ملک زوالی
 ثبوتنک فرعیدر و ولد اوزره ملک ثبوتی اناسی جانیندن اولور تنکیم تقریر اولندی که تحقیقا اولداده تابع اولور
 رفته و حر یتیمه * و بیانک مملوک اولسی ولده سرایت ایتمز بس ملکک ولدندن زوالی اولر الا اناسنک معنی جانیندن
 اولور و اناسنک معتقنک عصبه سیده معتق حکمته در پس چنان اناسی جانینده برق اولسیدی ولد اوزره
 و لاه تصور اولمز و تحقیقا لفظ چنان بر معناده قطعی اولسیدی ملک اوزره یتیمه ایچون و غیر ایچون محتمل
 اولان ظاهری حل ایتمک واجب اولور و تحقیقا مطلق روایت کرده مقید اوزره حل اولور * چنان سن
 بو مقدمانی یلده ایسه معلوم اوله که تحقیقا بدایع صاحبی بدایعه ذکر ایلیدی که تحقیقا ولانک ثابت اولسی
 شرطلندن انا حره اصلیه اولماق * پس اگر حره اصلیه اولور سه اول انانک ولدی اوزره را حد ایچون ولا یوقدر
 اگر چه کیم ارل ولدک باباسی معتق اولور سه ده بر مذکر ایلیدی که شئی ایچون که تحقیقا اولدر رفته و حر یتیمه نایه
 تابع اولور حالبو که را حد ایچون اول ولدک اناسی اوزره ولا یوقدر پس ولدی اوزره دخی را حد ایچون ولا یوقدر
 پس تحقیقا صاحب بدایع حره باصلیه ایله معنای ثانی ایله اولان حره باصلیه مراد ایلیدی اناسی اوزره
 را حد ایچون ولا یوقدر قوائک قرینه سیله * و تحقیق سن بدارک که تحقیقا و لامل ملک زوالی اوزره مبنیدر
 و با واسطه ملکک زائر اولسی اولز الا انا جانیندن اولور پس چنان انا و معنای ایله حره الاصل اولسه ولد اوزره
 ملک ثابت اولمز پس اول ولد اوزره و لادخی ثابت اولمز * و شیخ رشید الدین محمد نسا بورینک تکمله مشرحنده
 کلامی * و صاحب محیط مختصر محیطه کلامی * و شیخ ابی محمد مسعود بن حسنک مسعودی ایله مشهر
 مختصر نده کلامی * و شیخ مذکور کفر ایضده تصنیف ایلیدی کافینسنده کلامی صاحب بدایعه موافق اولدی
 و امامیه ده دینلان شبنک ولد اگر چه کیم حر الاصل علوق ایسه ده اناسی حره صلبه یا خود حره
 عارضیه اوغله اول ولدک اوزرینه و لاثبات اولق جائز اولور باباسی قومی ایچون یا خود اناسی قومی ایچون
 اندنصره دبدبکه اگر بابا حر الاصل اولور سه بابانک قومی ایچون ولا یوقدر و کذلک چنان انا حره الاصل اولور سه
 انانک قومی ایچون ولا یوقدر ز را حر الاصل اوزرینه عتق جائز اولمز بو کلامک ظاهرندن مبادر اولان تحقیقا
 انا چنان مطلقا حره الاصل اولسیدی ولدی اوزره و لاثبات اولق جائز اوله حالبو که بویه دکلدر بلکه حریه
 اصلیه ایله بر محله مرادی معنای اول ایله اولان حریه اصلیه در اول قرینه ایله که تحقیقا صاحب منه حره
 عارضیه که معتقددر اندن متولد اولان ولدی حر الاصل قیلدی اندنصره حره اصلیه بی عارضیه ایچون
 مقابله قیلدی ایدی بونک یتیمه حقدن ماسبق یتیمه مخالفت یوقدر پس و لایبانک قومی ایچون اولسنک
 صورتی بیبانک نسنده رقیق اولوب و ولده معتقدن طوع دینی و قنده در یا خود معتقدن تولد ایدن طوع دینی
 و قنده در و ولا انانک قومی ایچون اولسنک صورتی بابا بطی حر الاصل اولوب رانسنک معتقد سنی
 تزوج ایدوب ولدان حاصل اولدیغی و قنده یا خود بیام معتقدن تولد ایدن کسسته اولدیغی و قنده در
 بطی عربده بر شوم طایفه در پس تحقیقا قسم اولده ولدک و لاسی اتفاقا باباسی قومی ایچون در قسم نایده امام اعظم
 ایله امام محمد قنده ولدک و لاسی اناسی قومی ایچوندر * حاصل کلام تحقیقا نوابا چنان ایکی سیده معنای ثانی ایله حر
 الاصل اولور سه و لایبا قومی ایچوندر و چنان بیام معتق یا خود بیبانک اصلنده معتق اولوب و انا حره الاصل اولسه
 معنای ثانی ایله کر کسه اول اباع یتیمه اولسون کر کسه اولسون اول ولد اوزره بابا قومی ایچون ولا یوقدر و چنان

انامتقه اولوب بيا معنای ثانی ايله حراصل اولورسه پس اگر بيا عری اولورسه اول ولد اوزره انا قومی ایچون
 ولا یوقدر واکر بيا عری ایلک غیری اولورسه امام اعظمه امام محمد فتنده اول ولد اوزره انا قومی ایچون ولا یوقدر
 ابو یوسف ایچون خلاف واردر * و بو مقامده فواید کثیره واردر که بزاول فوایدی ولاده معموله
 رساله من ده ذکر ایلدک اول فوایدی مراد ایلدن کسننه اول رساله به مراجعت ایتسون (المعق عصبه)
 معتی عصبه در یعنی بر شخصدر که صاحب فرضدن باقی قلاتی اخذ ایدر و صاحب فرض بولمیدنی وقتده
 مالک کلنی اخذ ایدر (اخرت عن النسبیه) ذکر اولنان عصبه عصبه نسبدن تأخیر اولندی وعصبه
 نسبه علم فرقتده قمر اولندی یعنی اوزره یا عصبه بنفسه در یعنی برادر که انک ایچون فرض یوقدر ومیته
 نسبتده انشی داخل اولمز و یا عصبه بغيره در اول بر ائشار که انی ذکر عصبه قیلو یا عصبه مع غیره در اول لاب
 وام یا خود لاب فرزند ایدر میتک قری ايله عصبه اولور و بونلرک کلبسی معتی اوزره مقدمدر (وقدمت
 علی ذی الرحم) و بو عصبه ذی رحم اوزره تقدیم اولندی و ذی رحم انک ایچون فرض اولوب ومیته
 نسبتده انشی داخل اوله (فان مات السیدم المعق فارثه لاقرب عصبه سیده) یعنی اگر سید فوت اولوب
 بمده معتی فوت اولسیدی اول میتک وارثی اولسیدی اول معتی ارثی سیدنک عصبه سنک اقرب ایچوندر
 ترتیب معروف اوزره (وثبت به العقل) و بو ولایه عقلمه ثابت اولور عقل عاقله دندر کتب معادله عن
 قریب بیانی کلور (ولایه النکاح) و نکاح ولایتی دخی ثابت اولور کتب نکاحه مرود ایتدی (ادعی
 ولایه و برهن کل انه اعفته بقضی بالولاء والمیراث لها) ابی شخص بر میتک ولایتی ادعا یلوب وهر بری
 بواعتاق ایلدی دیوایات ایلسمه لری ولایه قضا اوتور و میراث ایکیسی ایچون اولور ولاده ایکیسنک
 اشتراکی جائز اولدنی ایچون نیکیم ملکه جائز اولدنی کی بونی مشیده ذکر ایلدی (لولاء للنساء
 الا ما عتقن کما فی الحدیث) نساء ایچون ولا یوقدر الانسانک اعتناق ایلدیکنده واردر نیکیم حدیث
 شریفده ذکر اولندی و حدیث شریف رسول علیه الصلاه والسلامک (لیس للنساء من الولاء الا ما عتقن
 اواعتقن من اعتقن او کاتبن او کاتبن او دیرن او دیرن او حرو لاء معتقن او معتقن معتقن) قول
 شریفدر یعنی نساء ایچون ولایه یوقدر الاعتناق ایلدیکی کسننک ولایتی واردر و معتقن اعتناق ایلدیکی
 کسننک ولایتی واردر و اما ولایه بر پس تحقیقا سن انک بیانی ایکی وجهله بیلیش ایلدک و انجیلن جرو لایی
 دخی بیلیش ایلدک (والثانی) یعنی موالاتدن حاصل اولان ولایه (اذ اوالی حر مکلف) بیلیش بر حر مکلف
 یعنی عاقل و بالغ اولان کسننه موالات ایتسیدی مصنفک حر مکلف قیدنه باعث * زی دعاته موالات
 بر تصرفدر که نفع ايله ضرر بئنده آرد * زیرا نده ارثک واجب اولسی و التزام عقل واردر حر مکلف اولدیجه
 صحیح اولمز (مجهول النسب) اولیه حر مکلف که نسبی معلوم اولیه بوقیده باعث اولدر که * برانسی
 معلوم اولورسه غیری به موالات جائز اولمز (غیر عری) و عری دخی اولیه بوقیده دخی باعث اولدر که
 زیرا عریک قبیله لرته نصرت ایتلری ولدن اغنا ایدر (اوصی عاقل) یا خود صبی عاقل موالات ایلسه
 بوقیده باعث * زیرا قحان عاقل اولسیدی انک تصرفی اصلا معبر اولمز (باذن ایه او وصیه) بیا سنک یا خود
 وصیسنک اذنیله موالات ایلسه * بر اوصی ولایه عتاقه انک ایچون ثابت اولور اهله ندر قحان قریبنه مالک اولغله
 نسبی ثابت اولسیدی یا خود بابایی یا خود وصیسی اول صبیکنک عبدینی مکاتب ایلوب معتی اولسیدی
 ولایتی صبی ایچون اولور ایتسیدی اول صبی ایچون ولایه موالات ثابت اولوق جائز اولور قحان ائندن اذنه عقد
 موالات صادر اولسه (او باذن سیده) یا خود سیدنک اذنیله موالات ایلسه * زیرا اول صبی عقد
 موالات ایچون سیدندن وکیل اولور (اووالی عبد باذن سیده) یا خود بر عبد سیدنک اذنیله موالات ایتسیدی
 زیرا اول عبد عقد موالات ایچون سیدندن وکیلدر (آخر) بر آخر کسننه ايله موالات ایتسیدی (علی
 ان یرته) وارث اولوق اوزره موالات ایتسیدی * لفظ علی والی قولنه متعلقدر و عقد موالاتی بیا ندر
 یعنی اگر اسفل فوت اولورسه اعلی کا وارث اولور (و یعقل عنه) یعنی اگر اسفل جنایت ایدرسه دینی اعلی
 اوزره اوله (اسلم فیده) بر ایدر اول عبد کرکه اعدانک بئنده اسلامه کلسون (اول) کرکه غیر بنک
 بئنده اسلامه کلسون * زیرا فقها ده بعضک عبارتنده اسلام فیده ذکرندن واقع اولان شی تحقیق غایب

مخبر چند احوال وندی حاکم که اسلام شرط دگا (ر) صحیح و عقد و اولات صحیح و ندی امام شمس بچون
 خلاف وارد و عقده علی و وارثه له فی الاولین) ول آحرک علی اول والینک و زینت دره ارثی دمی انک
 ایچوندر یکی صورت اول بد یعنی حر کلف و صدی عاقل ایچوندر * ز راحر کلف یله صدی عاقلن هر ری ارثه
 الزام ماله هلد (ولاسیدی الاحیر) یعنی عبد سید ایچوندر * زیرا عبدات ایچون و صدق ایچون
 اهل دکلدر بلکده اهلدن وکیلدر تکبیر مر و رایتدی (واو شرط مر چلچین تائیل) و اگر لایه لایه
 ایچی جانیدن شرط قیلندی ایسه بر برینت واث اولور (بغض و لایه عطفه) و لایه عطفه فوت
 خلافی اوزره در شول جهتندکه وارث اولمز لا اعلی وارث اولور (واحر عن ذی رحم) و ولای مولات
 ذی رحمدر ناخبر اولندی * ز ر مولات ایکی تک عفر ددر ایکی تک غیرین لازم کلوز ذور رحم شرعا ارتر
 شرعک ابطالنه مولات ایدن مالک اولمز (لا اهن نبل عن لی غیر) یعنی اسف ایچون ولایه اعلال
 غری به نق ایتمک جائز اولور (مان معل سنه) مادام که اخلادر معاقل اولدیقه * ز ر اعلی اسفاندر
 مع ق اولسیدی انک ایچون ولایه تحویل ایتمک بوقدر غیرک حقی اعلقی تدریجی ایچون (اوعر واده)
 باحو اعلالک و لاندن معاصر اولدیقه * ز ر اعلالیه و غل و لایه عقده شخص واحد کیدر (والا اعلی
 التبری عنه) و اعلی ایچون ولای اسفاندر تبری ایتمک وارد (بمحضرتنه) اسفانک محضرتنه * هر اید
 دیندیکه اعلال ایچون ولایسندن تبری ایتمک وارد لزمت عدمی ایچون ابو قدر فقی وارد که تبری آحرک
 محضرتنه و اوق شرط قیلندی تکبیر و عذر وکیلده اولدی کنی ما سفناک غری له یله عقده اولدی بفر
 محضرت تبریسی ذکر اولانانک خلاف بد یعنی آحرک محضرتنه و لدی شرط کل * ز ر بوضیح حکمدر کاندنه
 عزل حکمی مهزله سنه در (معتق لایه اول احد) معتق راحده مولات ایتمک جائز اولمز * ز ر لایه عتاقه
 لازمدر نقضه محتم اولمز (وات امره) مر اهر شخصه یله و لایه مولات عقده به عقده ایسیدی (در لدر
 مجهول النسب) یعنی اول مر اهر با کسی ناعلوم رولد طوغر سببی (صح هه) بوعقد صحیح وادی
 (بینهها لده) و اول مر اهر تک وادی اول مر اهر تابع وادی و مر اهر وادی ذکر اولان شخصه مولا
 مولاتی اولور (کذا الوقت هه) کذاک اول مر اهر عقد مولاته اقرار ایسه (وانسانه و مومعه)
 باخود عقد مولاتی خبار ایسیدی حاکم که انک یله اولان وادی مجهول الذب اولسیدی بوعقد دخ
 صحیح وادی اول مر اهر تابع اولور امام اعظم فتنده و اما بین بوعقد ایله اول و ادا ناسنه تابع اولمز * ز ر
 انا ایچون و انک ما شده ولایت بوقدر اولک نفسنده ولایتی اوماقی بالطریق اولور دبد لرو امام عتقک
 تحفه بقا و لایه کیدر و لایه صغیر حقه فتنده نفع محضه راول و لد ایچون با اعلال فاده من بس انا اول لایه مانیکه
 اولور هه تک قول کبی * محظده دبریکه رذمی رسل یله عقده مولات ایسیدی باخود رذمی بینه عقده
 مولات ایسیدی جائز اولدی و اول ذمی اول مسلت مولا سبذ راذمی بچون مسلم اوزره ولای عتاقه اوق
 جائز اولور * پس کذاک ولای مولات دمی جائز اولور * کاتر حرر بیک بندن اسلام کلبیدی اول مسلت
 ولای صحیح اولور می بوکتانده ذکر اولندی و بوند خلاف اردر که بعض صحیح اولور * ز ر احر فی بوی
 مسلم اوزره و لایه عتاقه اولق جائز اولور پس کذاک ولایه مولات دمی جائز اولور تکبیر ذبیده اولدی کنی سیدی
 * و بعض صحیح اولور ز ر احر فی ایله عقده مولات ایتمکه حر فی نصرت و مولات وارد حالو که ز ر حر فی به
 نصرتن نهی اولدی ذمی بونک خلافی اوزره در * بذر مکه بونک طهری مشکدر ز ر ارث ولای ایچون
 لازمدر و تحقیق متفر اولدیکه اختلاف دین ارثن ما مدر * الامک ذبیله که بونک معناسی تحفه ارث سببی
 اول وقتنه ثابت اولور ولیکن مادامکه ایکی سیده حالمری اوزره اوله لاول سبب ظاهر اولر غیر مانع رائل
 اولسیدی ممنوع اولدی ز تکبیر عصبه یا خود صاحب فرض کافر اواسه کافر ارثن مانعدر پس اگر قبل الموت
 کفر زائل اولسه ارث اکعدو ایدر

* کتاب الامان *

بو کتاب ایمانک بیاندهدر * مصنف بو کتابی کتاب عتاقه فتنده ذکر یله باعث هرل واکرا ایکی بندهده
 اولدی بقی مناسبتله در (ایمن تقویه نظیر ذکر سم لله علی) عن فت دیندن فوت معانسه و غیره

حق سبحانه و تعالی اینک اسم شریفه ابله خبر کتفو بقدر مثالی والله بن بویشی شوبله ایشلم دیمک باو الله بن شوبله
 ایشلم دیمک کبی (او التعلیق) باخود معین تعلیق قدر جزایی شرطه تعلیق معنائه مثالی اگر بویشی
 ایشلم ایسه شوبله اولسون یا خود آکر بن بویشی ایشلم شوبله اولسون دیمک کبی و بوندن مقصود
 معین ایدن کتفه فعل اوزره عننک باخود فعلی ترک اوزره عننک تقو بقدر و بووضه امین - کلدن فقها ک
 و کابین تسمیه سنه باعث ایدن معنای معین حاصل اولدیغی ایچوندر اولکجه ایجاب باخود منعدر (و المعتر
 من الاول ثلاثه) قسم اولدن معتبر اولان او چدر یعنی شول میملر که شرع انزه اعتبار ایلوب احکامی
 انزراوزره ترتیب ایلدی اوچ نوعدر واحکام ترتیب ایتمین مطلق معین اوچدن اکثرر صادق اولدیغی
 حالده فعل ماضی اوزره معین کبی و اوزره بنه احکام ترتیبی ابله مراد معین غموس اوزره مؤاخذة اخرویه نك
 ترتیدر و معین فواوزره مؤاخذة نك عدم ترتیدر و معین منعقد اوزره کفارتک ترتیدر (احده) وچ نوع
 معینک اولکبسی (الغموس) معین غموسر بو معینه غموس تسمیه سنه باعث * زیرا بو معین صاحبین
 دنیا به کاهه و عقوباده ناره طالدر (وهی حلقه علی کذب بعل کذب) و بو معین غموس حالک کذب اوزره
 معیندر که حالف کذب اولدیغی بیلور کن حتی کذب اولدیغی بیلیور صدق ظن ایدر سه اول معین فواوزر
 و عن قریب بیانی کاور (کوالله ماله علی کذ عالمنا فله) مثالی الله حق معین بن شوبله ایشلم در ایشلمد کبی
 بیایی اولدیغی حالده (ووالله ماله علی دن عالمنا فله) و دخی الله حق معین بنم اوزره مده انکچون دین و قدر
 دیر خلافتی عالم اولدیغی حالده (ووالله ماله دن عالمنا غیر) و دخی الله حق معین اول کسسته بددر ریز دیک
 غیر اولدیغی عالم اولدیغی حالده * قولک عبارتده مشهور اولان تحقیقا غموس قصد ا کاذب اولدیغی حالده
 یکمیش ر فعل اوزره باخود فلک ترکی اوزره معیندر و تحقیق هدایه شارح لری و انزلک غیری تصریح ایلدی که
 تحقیقا فلک ذکر و یکمسی شرط کلدن بلکه ذکر فعل و یکمسی اکثر اوزره بنه درو مثالین اخیر نك
 ابرادی بو کاشا ایدر * صدر الشریعه نك ارتکاب ایندیکی تکلفه احتیاج بو قدر شول مکانده دیدیکه
 اگر سن درسک که چغان دینسه که الله حق معین تحقیق شوشی * حذر بو فعل اوزره معیندر دیمک نه کیفیتله صحیح
 اولور * جواننده بن درمکه ماضیده کان کلدسی مستقباده بکون کلدسی تقدیر اولور اگر معین زمان ماضیده
 باخود زمان مستقباده مراد اولور سه دیدی * حالبو که اراده حال معین اولدیغی ایچون معین ماضی باخود
 استقبال اعتباری باطلدر ایددی سن تدربله یعنی تفکر ابله * و مصنف معین غموس حکمی (و باثم بها)
 قولیه بیان ایلدی یعنی حالف و معین غموس ابله کنه کار اولور رسول علیه الصلاة والسلام (من حلف
 کاذبا دخل النار) بیوردیغی ایچون معنایی برکتیه کاذب اولدیغی حالده معین ابله اول کذب اتی ناره
 ادخال ایدر دیکدر (و اللغو) ایکچی معین لغودر بو معینه لغو تسمیه سنه باعث ا ک اعتبار اولدیغی ایچوندر
 ز بر لغو فائده سی اولیان شیک اسمیدر چغان برکتیه فائده سز رشی * تکلم ایسه لغو ایتدی دینلور (وهی
 حلقه کاذب اظنه صادق) و بو معین لغو حالنک صادق اولتی ظنیه کاذب اولدیغی حالده معینر تکلم چغان
 حالف تحقیقا شوبردا فده صور ایدر بو معین ایسه کابنه که تحقیقا حالف اول برداغی صوابله کور مش ایدی
 اندنصره اول بردا فدن صود و کیلور بوش فالدیغی بیلدی * و مصنف بو معین لغو حکمی (و رجی عنه)
 قولیه بیان ایلدی پس اگر دینلور سه که مؤاخذة رجالیه تعلیق معنایی نه شیدر حالبو که حق تبارک و تعالی
 لا یؤاخذکم الله بالاعمال فی ایمانکم) بیوردی * جواننده بزرگ کد لغو مذکورده مؤاخذة نفینده نص کریمه
 شک بو قدر وشک دکلدر الا بزم ذکر ایلدی بکمن صورتک لغو اولسنددر * ز بر اشافی قنده لغو بلا قصد
 اسان اوزره جاری اولاندر براردر کرک ماضیده اولسون و کرک آئیده اولسون مثلا تسبیح قصد ایدر لسانی
 اوزره معین جاری اولغه * و اوچنچی (و ایمن المنعقدة وهی حلقه علی آت) معین منعقد درو معین منعقد حالفک
 مستقباده کلجک شی اوزره معیندر کرک فعل اولسون و کرک ترک اولسون * صدر الشریعه دیدیکه اگر سن
 درسک که معین ماضی و آتی اوزره اولدیغی کبی انجیلین حال اوزره ده او اور مصنفاتی ذکر ایلدی حالبو که حال
 اوزره معین معینک اقسا مندندر * جواننده بن دیدیکه ذکر اولنسی الامعای دقیق ابله ذکر اولنسی اول معنای
 دقیق تحقیقا کلام اولانفسده حاصل اولور بده اندن اسانله تعبیر اولور زمان حاله معلق اولان اجبار چغان نفسده

حاصل اوسیدی و اندن لسانہ تہمرا اوسیدی عین شہد اور پس زمان حال انعقاد بعینت زمانہ نسبتہ
ماضی اور اور پس چنان حائف بن کاتب ایدم دیسیدی تکلیک ابتدا سندن اول کتابتدن لابدر و چنان قریبا
کتاب ایدم دیسیدی تکلمدن فاغ اولد قس نصرہ کتابتدن لابدر و بوتقدیر جد شول زمان باقی قالدیکہ
تکلیک ابتدا سندن آخرینہ وارنجہ در اولکہ بحسب العرف زمان حالدر و اول زمان حال آن فراغ نسبتہ
ماضیدر اولکہ آن انعقاد بعیندی ایدی الگ اوزرینہ عین ماضی اوزرہ بعیندر * بن دیرمکہ حاصل جواب تحقیقہ
بعینک حال اوزرہ اولسندن ظن اولکن شیء پس اول بعین الحقیقہ ماضی اوزرہ بعیندر حقیقہ حال اوزرہ عین
بولنر بواجلدن اتی ذکر ایلدی و بوندہ بحث وارد رز براماضی ایچون یا خود مستقل ایچون مقابل اولان حال
رضی الدینک و بعدہ محققیندن کا تابع اولانک ذکر ایلدی کی اوزرہ ماضیک اوخردن و مستقبلک اولاندن
اجزادر بحسب العرف امتدادی معتبر اولور حتی دیدیلر کہ تحقیقاز بدنازی قیلدی پس ز بدحال صلائدہ
مادام مصلی اولدیغی حالده وزیدیکہ ثابت ایدی دیدیلر حالو کوز بدحال کاتبہ مادامکہ کتابت ایدیحی
اولدیغی حالده پس چنان زید کتابتی وقتہ اللہ حقچون بن کاتبن دیسیدی حال اوزرہ عین اولور بلاشہ
وماضی اعتباری ممکن المز پس سؤل باقیدر بلکہ جوابدہ صواب اولان اولتحقیقا مطابق عین اوچدن
اکثردر دیدکد نصرہ بوسؤلک وجهی بوقدر دیکدر * و مصنف عین منقده نک حکمنی (و کفریہ فقط)
قولیہ بیان ایلدی و حائف بعینک ایچوق بوقسمندہ کفارت ایدر یعنی اولکی ایکی قسملدہ کفارت لازم کلز حق
سبحانہ و تعالیکن (ولیکن یواخذکم بعمدتم الایمان و کفارتہ) قول شریفی ایچون بونکد مرام عین مستقبلدر
حق تبارک و تعالیکن (واحفظوا ایمانکم) قول شریفی دلیلی ایله وحائث اولمدن وھتکن حفظ تصور اولنر
الامتقبلدہ تصور اولنور (ان حث) اگر حائف حائث اولور سہ کفارت ایدر مصنفک فقط قولی امام
شافعیکن عین غموسدہ اولان خلافنہ اشارتدر کہ * ز اشافی قسندہ کفارت غموسدہ دخی واجب اولور
(و او مکرھا و ناسیا) اگر چه کیم حائفک حتی نصرہ اولدیغی حالده یا خود خطا ایچو اولدیغی حالده
اولور سہ دہ کفارت ایدر تنکیم چنان حائف بنی مانلہ اسقا بلہ دیمک مرادا بلایوب واللہ بنی ماہ ایچمدیم دیمی کبی
و بعض دیدیکہ حائف حثلہ تنظلی و تمش اولدیغی حالده انکچون دینک ایله کہہ کلز مینس بس حائف عین
قصدا ایچو اولدیغی حالده بلی واللہ دیمش اولور سددہ کفارت لازم کلور و مکرھا یا خود ناسیا کفارتک
واجب اولسنہ باعث رسول علیہ الصلاۃ والسلامک (ثلاث جدهن جد و ھزلمن جد) قول شریفی ایچوندر
مثنای شریف اوج شیکہ نکاح و طلاق و بعیندر بونلرک جدلری جددرو ھزلر بلہ جددرد دیکدر (فی المین
الواحد) اول اکراہ و نسیان کر کسہ بعیندہ اولسون و کرک حثدہ اولسون یعنی عین منعقدہ دہ کفارت
واجب اولور برادر اول اکراہ و نسیان کرک بعیندہ اولون و کر کسہ حثدہ اولسون * ز رافعل حقیقی بی
اکراہ و نسیان معدوم ایلز و کذلک انماہ و جنون دخی ذکر اولتان اکراہ و نسیان کیدر پس نہ کفیئلہ
اولور سہ حثلہ کفارت واجب اولور (والقسم باللہ و یا سم آخر من اسمائہ تعالی کارجن و الرحیم والحق)
و قسم باللہ تنظلی ایله اولور یا خود حق سبحانہ و تعالیکن اسملرندرحن و رحیم و حق کبی اسم آخر ایله دہ اولور
و بعیندہ حق تبارک و تعالیکن جمیع اسملری ایله حائث اولور برادر کرک ناس یا بندہ اول اسملہ عین ایکنک متعارف
اولسون کر کسہ اولسون بنم اصحابنر مذھبتدن ظاہر اولاندہ بودر و قول صحیحہ دہ بودر و بعض ھراسمکہ للہ
تعالیدن غیری بہ تسمیہ اولنر اول اسم بعیندر اللہ و رحن و رحیم کبی و شول اسمکہ انکلہ المھک غیری بہ تسمیہ
اولنور حکیم و عالم و قادر کبی بس چچان حائف اول اسملہ عین ھر ایدر سہ عین اولور عین مراد ایترسہ عین
اولنر دیدی کافیدہ بویلہ ذکر اولندی و فقط حق اللہ سبحانہ و تعالیکن اسملرندرنر اللہ تعالی (ز اللہ ھو
الحق المبین) بیوردی (او بصفہ یخالف بھامن صفاتہ کمرۃ للہ تعالی و عظمتہ و قدرتہ) یا خود قسم حق سبحانہ
و تعالیکن صفتلرندن برصفتلہ اولور کہ انکلہ عین اولنور مثالی بعزۃ للہ و بعظمتہ للہ و بقدرۃ للہ دیمک کبی
زیرا بعین العرف اوزرہ بعیندر پس اللہ تعالیکن صفتلرندن شول صفتکہ ناسک انکلہ عین انسی متعارف اولہ
اول صفت عین اولور متعارف اولیان صفت عین اولنر * زیرا عین اولنر الايجاب ایچون یا خود منع ایچون
منعقد اولور و ھر مؤمن اللہ تعالیکن تعظمتہ و صفاتہ اعتنا ایدر حالو کسہ اللہ تعالی جمیع صفاتلہ

معظّم بر پس الله نه اینک ذاتک وصفت حرمی حائف همچون حامله اوی یا خود مایع ولسدی و بو ولز
الایقان اول صفتله عین متعارف اولدیغی وقتده در اما قچن اول صفتله عین متعارف اولرسه عین اولز
(لا یغیر الله تعالی کاتبی علیه السلام و اقرآن و لکلمه) لله تعالی غیریله نبی عابه الصلاة و السلامه
و قرآن کریمه و کلمه مکرر مه ایله عین ایسه عین اولرز رسول علیه الصلاة و السلامک (من کان منکم حالفا
فلیحلف بالله اذ یدبر) بوردبعی همچون بونک عین اولماسن قچان حالفنبی حقیچون و فرأ حقیچون ددی
و قنده در و اما قچان حائف بن فرأ ندر بر بن اخود نبی علیه الصلاة و السلامدن بر بن دیسیدی تحقیقا
حاکمک بو فولی عین اولور * بر اقرآن و نبی علیه الصلاة و السلامدن بری اولیق کفر در و کفرک شرطله نعلیق
یمیندر و اگر حائف بن محفدن بر بن دیسیدی عین اولز. اگر محفده اولار شیندن بر بن دیسیدی عین و نور
ز بر محفده اولار شی فرأ ندر پس تانه بن فرأ ندر بر بن. عین اولور کافد بو یه ذکر اولند، (ولا یصفد
لا یحلف به عرفا) و دخی عرفا تنگه عین اولنایان صفتله عین ایسه عین اولز (کر حنه و عهه و رصه
و غضبه و سخطه و عذابه) الله تعالی رحمتی ایچون و علی و رضی و غضبی و سخطی و عذابی ایچون
دیمک کبی سفت ابدن علت ایچونکه تحقیقا بیث مناسی عاف اولور در (و اما قوله لعمر الله) اما لک
چوانی کلجک فمسم قولیدر * لعمر الله فوانک قسم و لسنک وجهی تحقیقا عمر لله الله تعالی کفاسیدر
نقاسیه لک صفتدر لعمر اعظمی اما ایله مر و عدر و لام ابتدای تو کید ایچوندر و خبری محذوفدر و تقمیر
اکلام لعمر الله قسمی در و معامی بن لله تعالی قنایله و دوامی یله عین ایدر بن دیکدر صحاحده دخی بو یله
ذکر اولندی (و بسم الله) و دخی حاکمک ام الله ولی * بونک مناسی کرفین فتنده عین لهدر پس عین عینک
چمیدر فونق حدقی اولندی کثر استعالی ایچون و بصر عین فتنده ایم ادوات قسمند در و معامی والله دیکدر
(و عهد الله و ميثاه) و دخی لله تعالی ک عهدی ایچون و ميثای ایچون * ز بر عهد عیندر ز بر الله
تعالی (و اوفوا عهد الله انما هم من) - ورد، انذکر. (لا تلتفتوا الایمان بعد انو کیده) بوردی و ميثای
دخی عهد معانسه در (و اسم و الحلف و اشد و اعز) ب قسم ایدر بن و عین ایدر بن و بن شهادت ایدر بن
و بن عزم ایدر بن دیمک (و ان لم یقل الله) اگر چه حائف بالله دیمدی ایسه (و عنی نذر او عین او عهد)
و نذر بنم اولور بعد اسوز ناخود عین امز عه اولسون اخود عهد بنم وزیمه اولسون دیمک * ز بر او ندر دن
هر بری قسم اولور (ان لم یضف الی الله تعالی) اگر لله تعالی به مضاف اولرز ایسه حتی قچان حالف
اگر سن شوقعلی ایشلرسک نم اولور بعد اولسون دیسیدی پس اگر فرشته نیت ایسیدی شوق فرشته
انکله نذر صحیح اولور نذر کالزم کالور و ا ک ف بته نیت اتمدی ایسه اول حالف اوزه کفارت عین لازم کالور
رسول علیه الصلاة و السلامک (من نذر نذرا ولم یسم علیه کفاره عین) قول شرعی ایچون معامی بر کسه
بر نذر نذرا یوب تسمیه ایسه اول کسه وزره کفارت عین لازم کله رد بکسر و کذلک (علی عین) دیکده بو یله در
ر بر معامی موح عین بنم وزریمه اولسون دیکدر و عهد عین معانسه در تککیم هر و رایتدی
(وان عمل انذاه و کافر) ز بر اگر کسه شوبله ایشلرسه اول کافر در دیسیدی پس بو کلام قچان حائف اولسه
کفرتی ایجاب ایدر قسمدر اگر مستقبله اولورسه و اگر ماضیه برشی ایچون اولورسه که تحقیق اول نبی
فاعل ایشلدی اول عین غموسدر امام ابو بوسه فتن روایت اولدیغی اوزره ماضی بی مستقبله اعتبار
جهتدن کفارت ایلر ز بر حالف بونک عین قصد ایلدی و بونکه تحقیقی قصد ایلدی بلکه مقاله سنده
تصدیق اولنق قصد ایلدی. محمد بن مقاتل کفارت ایلر ز بر حالف کفری موجود اولان شبه تعلیق ایلدی
وامر کاشه تعلیق ایسه تجرید پس کانه حائف اول کافر در دیمش اولدی دیدی (و الاصح) و صح قول بودر که
تحقیقا حالف (ام کسه) ماضیه و مستقبله کفارت ایلر (وار علم نه عین) اگر بیاورسه کدبو کلام عیندر
(و کفر ن عقده افر) ککر جاعل و اب تحقیقا بو کلام کفر در دبو اعتقاد ایدر سه ماضیه و مستقبله
کفارت ایدر * ز بر حالف اول فعلی ایتمه نظر ایدر سه و لک فتنده تحقیقا قائل بونکه کافر اولورسه پس تحقیق
کفره راضی اولدی (و سو کندی حوره بخدای اولدخی خدا ایچون عین ایدر دمک (فمسم) قسمدر میتانک
خبر ایدر یعنی ذکر اولنار شینلر بالجمه قسمدر * ز بر حال ایچوندر (لا حنا) حفا قول کد ایسیدی عین دکادر

زیرا که **کراهه** و **عیدک** تحقیق هر ادوات و نور مناسبتی بوی بشمارم لاجمله در تکبیر پس عین اول را و اگر باقی
 دیبیدی عین او اور (و لاحق حق الله) و دخی حق الله دیبیدی عین اول را اولر امام اعظم علیه السلام محمد قنده
 و بابو یوسف قدر روایت در * ز را حق قحان الله تعالی به مضاف و سیدی یونگله طاعنه الله مر ادوات نور * ز را
 طاعت الله تعالی که حق را بدینکیم حدیثه وارد اولدی پس غیر الله عین او اور (و حرمت) و دخی حرمت الله
 دیبیدی عین اولر ز را یونگله عرفا عین اولر (و سو کند خورم بخدای) خدا به عین ایدرم دیبیدی بعض عین
 اولر ز را یو و عدد دیدی (او بطلاق زن) با خود عین ایدرم مر آنک طلاقه دیبیدی تحقیقا بود دخی ذکر
 اولتان کبی عین اولر متعارف اولدی یعنی ایچون * و مصنفک او قول و قلمه ک عبارتند فارسیه ایله او مکنده
 واقع اولان لفظه یا صحیح اولدیفته اشارت در سن تفکر ایله (وان فعله فعلیه غضبه او مخطبه او اعننه) و دخی
 اگر انی ایشارسه الله تعالی که غضبی با خود سختی با خود اعنی امک اوزر یندر دیبیدی (او فائز اولاسق
 او شارب خرا و اکل ربی) با خود اگر انی ایشارسه پس بن زنین با خود سارقین با خود شارب خرن با خود با اکل
 ایدیمین دیبیدی پس تحقیقا یونلر هر بری عین اولر * ز را یونلردن هر بری حالف نفسی اوزره دعادر
 یونلردن هر بری شرطه معلق اولر و دخی یونلردن هر بری عینده متعارف اولدی یعنی ایچون عین اولر
 (و حروفه) یعنی قسمک حروفی (الواو) و او دره ثالی و الله دیمک کبی (و الباء) و دخی با در مثالی بالله دیمک کبی
 (و التاء) و تادر مثالی تالله دیمک کبی * ز را یونلر هر بری عینلرده معهود در و قرآن کریم مذکور در (و قد
 نصر کاله لافعله) و تحقیق حروف عین مضر او اور پس قائل حالف او اور مثالی الله لافعله دیمک کبی معناه
 الله حقیقون بن اول شیئی ایشلدم دیمکدر * ز را حروف جرحک حذف ایچون عینک عک کا تندر و بعض نزع
 خافض اوزره منصوب او اور دیدی و بعض محذوف اوزره دلالت ایچون خفص او نور دیدی *
 یوندر نصره وقتا که مصنف موجب عینک بیانندن یعنی انفاذ یعنی ایجاد ایدن الفاظک بیانندن فارغ اولدیسه
 عینک موجبنی یانه شروع ایلدی اولکه کفارتدر لکن عینک موجبی انقلاب قنده در * ز را عین
 کفارت ایچون مشروع اولدی بلکه حاث اولغله بوزلد یعنی وقنده کفارته منقلب او اور (و کفارته اعترقی
 رقبه) و عیندن حاث اولغک کفارتی رفول آزاد ایتمکدر * کفارته مبالغه ایله اسم فاعلدر و حرف تانا کید
 ایچوندر سبب تسمیه کاهی سزاندیکی ایچوندر (او اطعام عشره مساکن کافی الظهار) با خود اون مسکنی
 اطعام ایتمکدر تکبیم ظاهرده اولدی یعنی کبی و تحقیق بزانی محذوفه بیان ایلدک (او کسوم اکل ثوب یسر عاصه
 بدنه) با خود اون مسکنیک عامه بدینر بنی ستر ایدر ثوبله هر برینک کوهل بدر (فم یجز السراویل) سراویل
 کیدرک جاژ اولدی ز را عرفا سراویل کین کشته به عرفان تسمیه او نور (هو الصحیح) امام اعظم سن و ابی
 یوسف قدر روایت اولتان قول صحیح بودر امام محمد دن روایت اولان دکادر که تحقیقا اول فوک ادناسی اند
 صلاة جاژ اولان ثوب بدر و روایت اولندی (فان یجز عنها) پس اگر حاث اولان کشته بواج شبدن عاجز
 اولورسه (وقت الاداء) یعنی ادامه ایلدکی وقنده عاجز اولورسه (صام ثلاثه ایام ولانه) اوج کون صائم
 اولر و یونده اصل حق سبحانه و تعالی که (کفارته اطعام عشره مساکن) قول شریفدر (و لم یکره قبل
 حث) و حاث اولردن مقدم کفارت جاژ اولدی یعنی کفارتی حث اوزرینه تقدیم ایتمک جاژ اولر و امام
 شافعی رحمه الله علیه قحان ماله اولورسه جاژ او اور دیدی * ز را کفارتک سببی اولان عینده نصره کربادا
 ایلدی * ز را کفارت عینده مضاف او اور کفارته عین دینلور و اضافت سببک دایلدر و بعد السبب ادا اتفاقا
 جاژدر ایدی بعد الجرح قبل الموت کفارت ایتمک مشابه اولدی و بز مذشرده علت اولدر که تحقیقا
 کفارت جاتیق سزایدر بومقامده ایسه جنایت یوقدر * ز را کفارت الله تعالی که اسم شریفک حرمتنی
 حثله هنک ایتمک حاصل اولدی پس سبب حث اولدی عین اولدی * ز را سببک همه ثقی حکمه مقضی
 اولمدر عین ایسه کفارته مقضی دکادر ز را کفارت حثله بوزلد قد نصره واجب او اور و کفارتک عینده
 مضاف اولمسه باعث * ز را کفارت بعد ایتم حثله واجب او اور تکبیم کفارتک صومه مضاف اولمسی کبی
 جرح بونک حلا فیدر که ز را جرح مومنه مقضیدر (حلف علی معصیه کدم لکلام معصیه) رکسنه معصیت
 اوزره عین ایسه سیدی مثلا بابا ایله کلام سه با شمعک کبی و صلواتی ترک ایتمک و نونک مثالی معصیت اوزره عین

ایتسیدی (حنت و کفر) حانت اولوب و کفارت ایدر یعنی اکالایق اولان حانت اولوب و کفارت ایتکدر رسول
 علیه الصلاة و اسلامک (من حلف علی یمن ورأی غیرها خیرا منها فلیأت بالذی هو خیر ثم لیکفر بینه) فول
 شریفی ایچون معناسی برکستدر یمن اوزره حالف اولسیدی اول یمنینک غیر یسینی اذن خمرلی کور سیدی
 اول خیرلی اولان ایله کلسون اذ نصرکه یعنی کفارت اینسون دیمکدر (لا کفارة فی حلف کافر وان حنت
 مسنا) کافرک یمننده کفارت یوقدرا کرچه کیم مسلم اولدینی حالده حانت اولور سده * زیرا کافر یمن ایچون
 اهل دکادر زیرا یمن الله تعالی تک تعظیمی ایچون عقدا و انور کفر ایسه تعظیمی منافیدر و کفارت ایچون اهله
 دکادر * زیرا کفارت عبادتدر اگرچه کیم عقوبت معناسنه تابع ایسه ده (ومن حرم ملکک لایحرم) و برکسته
 ملکنی حرام ایسه حرام اولمز یعنی برمالک اولدینی شقی نفسی اوزره حرام ایسه اول شیئک اوزرینه حرام
 اولمز (وان استباحه کفر) و اگر حرام اولان شیئله مباح معامله سیله معامله ایسه اول کسنه کفارت ایدر
 و امام شافعی رحمة الله علیه انک اوزرینه کفارت اولمز * زیرا یمن دکادر الامکر نساء و چار یه لده اولورسه
 کفارت ایدر دیدی * زیرا حلال اولانی حرام ایتک مشروعی قلب ایتکدر و یمن بر عقده مشر و عدر پس
 مشر و عک قلبی اولان لفظله منعقد اولر عکسی کبی اولکده حرامی حلال ایتکدر و یمن مذهبن ایچون علت
 حق تبارک و تعالی تک (یا اهل النبی لم یحرم) قول شریفدر (قد فرض الله لکم تحلة ایمانکم) قول شریفنه
 وارنجده * اذ نصرکه مدینلیدیکه نبی علیه الصلاة و السلام علی نفسی اوزره حرام ایتدی و بعض دیدیکه مار به بی
 نفسی اوزره حرام ایتدی اولیکی به تمسک ظاهر در و کذلک ثانی به دخی ظاهر در * زیرا برت لفظک عمومی
 ایچوندر یوخسه سببک خصوصی ایچون دکادر (کل حل علی حرم) یعنی قیچان بر رجل هر حلال بنم
 اوزریمه حرامدر دیسیدی (یحمل علی الطعام و الشراب) طعام و شراب اوزره حل اولنور الامکر ک طعام
 و شرابک غیره به نیت ایله * و قیاس اولان فعل مباحه اولکده تفسدر یا خود بونک مثالی نظر کبی و جلوس کبی
 اکامباشرتک فراخی عقیده حانت اولقدر تکیم امام زفر اکا ذهاب اولدی و استحسانک وجهی اولدر که
 تحقیقا مقصود بر در عموم اعتبار به یله حاصل اولمز و قیچان انک اعتباری ساقط اولسه فرطاعامه و شرابه
 صرف اولنور (و القوی علی بنونته امر آهه بلایته) و فتوی اول کسنه تک مرأسنک بلایته طلاق بان ایله
 مطلقه اولسیدر انده استعمالک غلبه سیچون (کذا حلال بروی حرام) کذلک هر حلال بنم اوزریمه
 حرامدر دیمک کیدر معناسی حلال انک اوزریمه حرامدر دیمک ذکر اولسان کیدر بو کلامک
 طلاقه استعمالی غالب اولدینی ایچون (المتذور اذا کال له اصل فی الفروض لمن التاخر کالصوم و الصلاة
 و الصدقة و الاعتکاف) قیچان متذور ایچون فروضده اصل اولسیدی صوم و صلاة و صدقه و اعتکاف
 کبی نذر ایدن کسنه به لازم کاور (ومالا) و فروضده آنکیچون اصل اولیمان متذور (فلا) ناذر اوزره لازم کلز
 (کعبادة الریض و تسبیح الجنابة و دخول المسجد و بناء القنطرة و الرباط و السقاية و نحوها) فروضده
 آنکیچون اصل اولیمان هر یضک عبادته سی و جنازه تک تشییعی و کوربری بنای تک و خان یا عقی و صو
 دو لایی یا عقی کبی ناذره بونلر لازم کلز ایددی بو اصل کلیدر (نذر مطلقا) رکسنه مطلق نذر ایتسیدی
 یعنی الله ایچون بوشهرک صومی بنم اوزریمه اولسون دیسیدی (او معلقا بشرط یسه) یا خود مراد ایددی
 بر شرطه معلق نذر ایتسیدی مثالی بنم اوزریمه شو به اولسون اگر بنم غایب کاور سده تک کبی (فوجد فی)
 پس اول شرط بوانسیدی انک اوزریمه و فالایم کلو ز صورتک ایتسیده یله رسول علیه الصلاة و السلامک
 (من نذرو سیمی فعايد لوفاه بما سمی) قول شریفی ایچون معنی برکسنه نذر ایدوب و تسبیحه ایتسیدی اول کسنه تک
 اوزریمه تسبیحه ایلدیکی شیئله وفا ایتک لازم کاور دیمکدر (او بمالار یسه کان زینت) یا خود بر شرطه معلق
 نذر ایتسه ک اول شرط انک مراد ایلدیکی شیئ اولیه مثالی اگر بنم نذر ایدریم بنم اوزریمه شو به اولسون دیمک کبی
 (وفی او کفر و به یفتی) و فایدر یا خود کفارت ایدر یعنی نذر نذر بی ثبوتی مراد ایلدیکی بر شرطه معلق
 ایتسیدی زنا کبی و بونک مثالی شی کبی پس حانت اولسه اول کسنه الترام ایلدیکی متذورک و قیاسیله کفارت
 یمنده مخبر قنور اولکده شافعی تک قولیدر قول جدیدنه * زیرا امام شافعی تک اکثر مسائله ایکی قوی
 واردری قریم و بری جدیدر * و روایت اولندیکه تحقیقا امام اعظم موتندن بدی کون مقدم قول

شافعی هر جوع بلدی و امام شمس الامثال سرخسی و کبار فقه ائمه غیرین بر نکند افتا بلدی بلر * بر بواوقه در که
 زیرا نادرک کلامی ظاهری ایله نذر در معناسیله بمیدر * زیرا نادر و نذر ایله شرطک ایجادندن . نفع قصد ایندی بس
 قننی جهته دیرسه میل ایدر اما فحان ثبوتی من ادا بلدیکی شرطه تعلیق ایدر سه بونک خلا فیدر * زیرا معنای
 عین که منعی قصد ایتمکدر ائمه موجود دکلدر * زیرا قصدی شرط قلبی شیده رغبتی اظهار ایتمکدر
 صدر الشرعیه بن دیرمه که اگر شرط حرام اولور سه مثلا اگر بن زنا ایدر رسم دیک کی لایق اولان تخیر اولم ایدر
 زیرا تخیر لایق تخفیفدر و حرام ایسه تخفیف ایجاب ایلمز بدیدی * بن دیرمه که تخفیفی موجب اولان حرام دکلدر
 بلکه تخفیفک دلیلک وجودیدر * زیرا لفظ وقتا که من وجه نذر اولوب من وجه عین اولدی ایستدایکی
 وجهک مقتضاسیله عمل ایتمک لازم کلور و ایکیستدن بر نیک اهداری جائز اولدی ائمه بلضروره
 تخفیفی موجب تخیر لازم کلدی ایندی سن تفکر ایله واستقامت ایله (نذر بعق رقبه یملکها و فیها) برکنسه
 مالک اولدیغی رقبه نیک عقبله نذر ایستیدی اول رقبه ایله و فایدر (والا ائمه ولا یجبره القاضی) و اگر وفا ایتمسه
 کتبه کلار اولور و قاضی اگا جبر ایتمی اکر نذر ایدن کسنه مالک اولدیغی رقبه سنه شور قبنی اعتناق ایتمک بنم
 اوزریمه اوسون دینسیدی اول رقبه نیک اعتنا قیله و فایتمک انک اوزریمه لازم کلور و اگر وفا ایستیدی
 آتم اولور و لکن قاضی اگا جبر ایدرمن (نذر لفقراء مکة جائز لصرافی فقراء غیرها) برکنسه مکة نیک
 فقر ایستیدر نذر ایستیدی اول مندروری مکة فقر سنک غیریه به صرف ایتمک جائز اولور * زیرا مقصود
 الله تعالی به تقریر فقیرک حاجتی دفعله و ائمه مکانک خصوصیحون مدخل یوقدر * فقیه ابولیت دیدیکه
 بوزیم علمه ثلاثه ترک قولیدر و امام زفر دیدیکه جائز اولمز الامکة فقر سنه تصدق جائز اولور (نذر تصدق
 عشره دراهم خیر اقتصادی بغیر الحزن) برکنسه اون افسه لایق ایتمک تصدق ایتمک نذر ایستیدر اون افسه به مساوی
 ایتمک غیر شی * تصدق ایستیدی (او تصدق ثمنه جائز) یا خود ایتمک بهاسی اون درهمی تصدق ایستیدی
 جائز اولور اما اولک عله جواز * زیرا ایتمک خصوصیحون ایچون دفع حاجته مدخل یوقدر و اما ایتمک
 عله جواز ایتمک بهاسی فقیره نافع اولدیغی ایچوندر (قال ان رأیت من مرضی هذا ذبحت شاة
 لم تلزمه) برکنسه اکر بن شوهر صمدن بری اولور سم برقیون ذبح ایدریم دینسیدی اگا قبونک ذبحی
 لازم کلز (ان ان يقول لله علی ان ذبحها) الامکرا اول کسنه الله ایچون برقیون ذبح ایتمک بنم اوزریمه
 اولسون دبه یوقدر برجه لازم کلور * زیرا لازم کلک اولمز الا نذر ایله اولور و نذر اوزره دلالت ایدن نایدر
 اول دکلدر (نذر بصوم شهر بعینه زمه متا بعا) برکنسه بعینه برآیک صومنی نذر ایستیدی اول
 شهرک صومی اول کسنه به متا بعا لازم کلور (لکن اذا افطر یوم اقضاه) لکن برکون افطار ایستیدی
 انی قضا ایدر (ولا یلزمه الاستقبال) و اگا استقبال لازم کلز یعنی برکنسه الله ایچون شعبانی صائم اولوق
 بنم اوزریمه اولسون دینسیدی مثلا پس اول کسنه برکون افطار ایستیدی یا لکن اول کونی قضا ایدر
 و کلجک زمانه توقف ایتمز اگر چه کیم نذر ندمه متا بعا بدیدی ایستده * زیرا شرطک بعینه برشهره متابعی افعودر
 زیرا شهر ایتمک متابعی ایچون متا بعا بر ذکر اولنان کی استقبال ممکن اولمز * زیرا معیندر (نذر تصدق
 الف درهم من ماله و هو یلزم الامانة) برکنسه مالندن بیک افسه تصدق ایتمک نذر ایستیدی حالبو که اول
 کسنه مالک اولسه الا یوز افسه به مالک اولسیدی (زمنه فقط) اول کسنه به ایتمک اول یوز افسه
 لازم کلور و قول صحیحده بودر * زیرا مالک اولدیغی شیده نذر ملکده بولندی و دخی سبب ملکه مضافده
 بولندی ایندی صحیح اولز ننه کیم فحان بنم مالک مسکینلره صدقه اولسون دینسیدی و اول کسنه ده مال دخی
 اولسیدی صحیح اولز یعنی لازم کلز (نذر تصدق هذه المائة بوم کذا علی فلان فتصدق بمائة اخرى
 قبل ذلك اليوم علی فقیر آخر) برکنسه شو افسه نیک تصدق ایله فلان کون فلان کسنه اوزره نذر ایستیدی بس
 برعبری یوز افسه ایله اول کونندن مقدم بر فقیر آخره تصدق ایستیدی (جائز اولور بلدی بیک شی ایچونکه
 تحقیقا بو خصوصیات فقیرک حاجتک دفعی حاصل اولدقد انصرکه معتبر اولز) (قال علی نذر فسکت
 ولا یلزمه یلزمه کفارة عین) برکنسه بنم اوزریمه نذر اولسون دیوب سکووت ایستیدی و مالک نینی دخی
 اولسیدی اول کسنه به کفارة عین لازم کلور و نوازنده بوله ذکر اولندی (وصل بحکاه ان شاء الله تعالی بطل)

برگشته بمینته ان شاه الله تعالی وصل اینسیدی انک یعنی باغل اداور یعنی چنان برگشته فعل اوزره یا خود
 فعلی ترک اوزره عین اینسیدی وبعده اول قولته متصلان شاه الله تعالی دیسیدی حانث اولر عبادله ثلاثه دن
 موقوف او مرفوعا روایت اولتان حدیث شریف ایچونکه (من حلف علی بئین وقال ان شاه الله فقد استثنی
 ومن استثنی فلا حنث علیه ولا کفارة لکن لابد من الاتصال لانه بعد الاتصال رجوع ولا یصح الرجوع
 فی الایمان) بیوردی معنی شریفی برگشته بر عین اوزره حالف اولسیدی وان شاه الله دیسیدی بس
 تحقیق اول کسینه استثنایندی و برگشته استثنای اینسیدی اول کسینه اوزره حانث اولوق یوقدر و کفارت دخی
 یوقدر لکن اتصالدن لابدر * زیرا بعد الاتصال رجوعدر و عینلرده ایسه رجوع صحیح اولر * عبادله
 عبداللهک جهیدر و مراد فقهانن اجتهاد ایله معروف اولان عبدالله بن مسعود و عبدالله بن عباس
 و عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهمدر * و حدیث موقوف صحابه ک افوالندن و افعالندن روایت اولوب
 و رسول علیه الصلاة والسلامه تجاوز الیمیندر و بو ک اثر ایله تعبیر اولنور و اما حدیث مرفوع رسول علیه
 الصلاة والسلامه خاصه قولوا وفعلا مضاف اولادر * و ابن عباس رضی الله عنهما دن روایت اولندی
 تحقیقا ابن عباس الی آیه دکن استثنای منفصلی نجو ز ایلدی حق سبحانه و تعالینک (و اذکر ربک
 اذا نسیت) قول شریفی ایچون یعنی چنان سن استثنای متصلی اوتدک ایسه منفصلا استثنایله معنایسته در
 بزم مشایخمن استثنای منفصلک تصحیحده بیوعدن وانکه دن و غیر دن کلبسته مزه اولمقلندن عقودک
 اخراجی وارد و محمله احتیاج یوقدر دیدلر * زیرا تطبیق ایدیحی چنان نام اواسه استثنایدر و اما حق سبحانه
 و تعالینک (و اذکر ربک اذا نسیت) قول شریفنک معنایسته چنان سن کلامک اولنده انشاء الله ذکر اتمرسک
 کلامک آخرنده کلامکه موصولا ذکر ایله دیکدر * روایت اولندیکه تحقیقا عازلی نام کاتب صاحبی محمد
 ابن اسحاق منصور کتفنده ایدی * عازلی نام کاتبی او قوردی و امام اعظم انده حاضر ایدی * بس محمد بن اسحاق
 امام اعظم ایچون خلیفه بی اغضاب مر ادب و بوشیخ سنک جدک ابن عباسه استثنای منفصلده مخلفت
 ایدی دیدی بس خلیفه امام اعظمه دیدیکه بنم جدیده مخلفت ایدیکه قدرک باقمی اولدی امام اعظم دیدیکه
 تحقیقا بو محمد بن اسحاق ملکبکی سنک اوزره افساد مر ایدر * زیرا اگر استثنای منفصل جان اواسه ناس
 سنکله مباحه ایدر و عین ایدر اندن صکره چقارلر و استثنای ایدر اندن صکره مخلفت ایدرلر و قورقرلر بس
 خلیفه نه کوزل سوبلدک دیوب و محمد بن اسحاقه غضب ایدوب مجلسندن اخراج ایلدی

(* باب حلف الفعل) *

بو باب فعلنک یعنی بیاننده در * اصل بودر که تحقیقا عینلرده استعمال اولتان الفاظ بنم مذهبده عرف اوزره
 میندر و شافی قنده حقیقت اوزره میندر * زیرا حقیقت مر ادا اولوق مجاز مر ادا اولمقندن اولادر
 و امام مالک قنده کلام اللهک معانیسی اوزردر (حلف لایدخل ینشایحنت بدخول صفته) برگشته
 ینته داخل اولماغه عین اینسیدی اول ینتک صفته نده داخل اولغله حانث اولور * ز رایت سقفلی بنا ایچون
 اسمدر که انک مدخلی بر جانئندن اولوب ینتوت ایچون بنا اولمشدر برابر در انک دیوار لری درت اولسون
 و کرک اوج اولسون بو معنی ایسه صفته موجود در الا بو قدر فرقی واردر که صفته نک مدخلی زیاد و اوسه در
 بس اسم ینت اکادخی متاول اولور ایدی صفته نک سکناسله حانث او اور الامر که صفته نک ما عداسنه
 ینت اتمش اوله اول تقدیر جده صفته به دخول ایله حانث اولر (هو الصحیح) قول صحیح دخی بودر * هو الصحیح
 قولی چنان صفته درت دیوارلی اولور سه حانث اولور دین فیک قولندن احترازدر اهل کوفه نکه صفته لری درت
 دیوارلی بنا اولمشدر (لالکعبه او مسجد او بیعة او کنیسه) ینته داخل اولما معنی عین ایدن کسینه
 کعبه به و مسجد و بیعه به و کنیسه به داخل اولغله حانث اولر * بیعه ایله کنیسه نک معنای ینک بیانی مرور
 ایدی * زیرا ینت تکبیم بلش ایدک ینتوت ایچون بنا اولمشدر و بو ینت کعبه ایسه اوله دکلدر
 (اودهلیر) یا خود دهلیر داخل اولغله ده حانث اولر * ز راده لیر ذکر اولتان کبی ائده ینتوت ایچون بنا
 اولمش دکلدر بعضی دهلیر داخل ایله حانث اولور ز راند عادتایتوت اولنوردیدی * بن در مکه بو مقدار ایله
 دهلیر ینت اولسندده کفایت اتمز بلکه بنا سنک ینتوت ایچون اولسندن لابد در نته کیم سبقت

اتری قچان امده عادتاً بیتوت اولونرسه انک بناسی بیتوت ایچون اولور. دینلز * زیراملارمه ممنوعه در
 (اوطله باب دار) یا خود دارک قپوسی کولکه لکنه داخل اولمغه حانث اولمز * ظله شول شیدر کدرارک قپوسی
 اوزره اولور و فو قنده بنا اولمز چان ظله دارک قپوسی اوزره صوقاق اوزره اولسیدی بیت اولور پس
 اکا-اغل اولان حانث اولمز (و دارالم یحنت بدخولها خریه) و داره داخل اولمغه بمینده امداره
 خراب اولدیغی حالده داخل اولسه حانث اولمز (وقی عذبه الدار یحنت و ارضت صحراء اوینت بر سه ایاها
 دار اخری) و شوداره داخل اولماقی اوزره بمینده حانث اولور اگر اول دار صحراء اولدی ایسد یا خود اول
 دارک انهدا مئد نصکره دار اخری بنا اولدی ایسه ده * زیرادار عرب و عجم قنده عرضتک اسم بدر دار عامره
 و دار عامره دینلور و تحقیق و کاشعار عرب شهادت ابدی و بنا ائد و صفدر و نیک غیری ایله کنه خفه یا وصف
 حاضرده انقودر و غایبده معتبر بود عبارت هدایه نکره و نیک خفه فی اولدر کنه تحقیق هدایه نیک و صفه مرادی
 جوهری الله قائمه صفة عرضیه دکلدر یکنک و قوجهاق کبی و بونلرک امثالی کبی بلکه اول وصف صفت
 عرضیه به و جوهر آخر ایلله قائم رجوه ره دخی متناول اولور که اول جوهر آخر کنه قیامی حسن و کمالی
 زیاره ایدر و اول جوهر کنه جوهر آخر دن انتقاصی قبح و نقصانی اراث ایدر حتی وصفه قدرک یکنی نکلت تفریق
 ایلدیله که ننه کیم عن قریب اوائل بیوعده کلور انشاء الله تعالی تحقیق و وصف شول شیدر که کنه تشبیهی
 اصلته ضرر اراث ایدر و قدراتی اراث ایلز و مذرو عاتمه ذرعه مساوی اولان شئی وصف قلدیلر
 و مکیلانده کیله مساوی اولانی قدر قلدیلر پس قچان دار عرصه ایچون اسم او اوب و بنا رصف اولسیدی
 پس دار نکره اولدیغی حالده غایب اولور ایسیدی اول دارده بنا اعتبار اولنور و قچان بنا بولنزه حانث اولمز
 و قچان دار معرفه اولسیدی اول دار حاضره اولور اول دارده بنا اعتبار اولنور و قچان بنا بولنزه حانث
 اولور سن بموقالیه یسیدک ایسده معلوم اوله که تحقیقا صدر اشرف یه دن و مقامده صادر اولان شی ذکر
 اولنان کبی غرایب دندر * زیرا ائهدن جمهوره رای غیر صائب ایله مخافت ابدی اولمکانه دیدیکه معلوم
 اوله کنه تحقیقا قه شوداره داخل اولم دیومین ایدن کسنه دار منهدم اولدیغی حالده داخل اولور سده اول
 حالف حانث اولور * زیرا اسم دار خرابه اوزره اطلاق اولنور دیدیلر پس بو علت داره دخل اولمغه بمین
 ایدوب خراب اولدیغی حالده داخل اولدقده حانث اولمغی ایجاب ایدر ائد نصکره حاضرده وصف قوا اولمغه
 فرق ایتدیله بو فرق فرق ضعیفدر * زیرا وصفک معنای تحقیقا اول معنی قچان اشارت اولان شی
 برصفتله وصف اولسیدی مثالی شوشابله تکلم ایلیم دیمک کبی پس بو حالف اول شابه شیخ اولدیغی حالده
 تکلم ایتسیدی حانث اولور * زیرا شابه وصف لغودر و زم شوداره داخل اولم یا خود داره داخل اولم
 قولرد: وصف قنده در که حتی ایکسندن برنده لغو اولوب آخرنده لغو اولیه ائد نصکره بو معنی شو بیته داخل
 اولم دیمکه حانث اولمغی ایجاب ایدر و بیته داخل اولم دیمکه حانث اولمغی ایجاب ایلر اگر منهدم صحرا
 اولدیغی حالده کمرسه * زیرا بیتوت و صفدر اشارت اولنان شیدنه لغو اولور پس بیتک اسمتک زائل اولسی
 اشارت اولنان شیدنه لایق اولان اعتبار اولنمقدر بوند نصکره قه هادیدیلر که شوداره داخل اولم
 دیمکه اول دار حاتم بنا اولنقد نصکره اول حمامه داخل اولسیدی اول حالف حانث اولمز * زیرا
 دار اولدیغی حالده باقی قالدی * پس صدر اشرف یه نیک دیدیکی فاسددر اما و لافاسد اولسی بو علت داره
 داخل اولمغه بمین ایدن خراب اولدیغی حالده داخل اولور سه حانث اولمغی ایجاب ایدر دیدیکی هدایه نیک
 (عبران الوصف فی الحاضر لغو و فی الغائب معتبر) قولدن غافل اولسندن ناشیدر و اما نائیه فاسد اولسی *
 زیرا وصفک معنای قچان اشارت اولنان برصفتله وصف اولسیدی مثالی شوشابله تکلم ایلیم دیمک
 کبی پس بو حالف اول شابه شیخ اولدیغی حالده تکلم ایتسیدی حانث اولور زیرا شابه وصف لغو دیدیکی
 الی آخره وصفک معناسندن غافل اولسندن ناشیدر و تحقیق هر مور ایتدیکه تحقیقا بنادارده و صفدر نیکیم
 بونکله هدایه نصریح اولندی و اما نائیه فاسد اولسی بو معنی شو بیته داخل اولم دیمکه حانث اولمغی
 ایجاب ایدر و بیته داخل اولم دیمکه حانث اولمغی ایجاب ایدر دیدیکی الی آخره غلط محضدر بئله دارک
 یکنی عدم تفرقه دن ناشیدر ذکر اولنار کبی بئله ت بیت ایچون وصف دکلدر * زیرا وصف ننه کمر تاش

ابد ذات اوزره بر امر ز آمدن عبارتند که او امر ز آمد اول ذله قائم بر بیتوت ایسه بوبله دکلر بلکه
 ینک بن سیمون علفه غایبدر * ز رابو ک خلا فیدر که ز رابنادار اوزره ز ندر اوله دار که اول عرصه در
 ومار بع فاسد اولسی بوند نصکره فقها شوده داخل ولم دین حاتف اول دار حرام بنا اولند قد نصکره
 داخل اواسه حانت اولر * ز رادار اولدیغی حالده باقی قائدی بونک حاصلی تحفه بقادار قچان عرصه دن عبارت
 ولسه حاتم نا اولند قدده داخل اولسی سی حانت اولمق لایق اولور اولدی عرصه نك وجودی ایچور حالو که
 بود فاسددر * ز رادار عرصه مجرده اوزره اطلاق اولتور و دخی بنه داردن عرصه نك اوزره بنه بنا اولنان
 شی الله یله عرصه اوزره ده اطلاق اولتور و اما قچان اول عرصه اوزره بنا اولنان دارک غیر بنی نا اولسی دی
 با حودانده بر تصرف الله تصرف اولنسیدیکه اول تصرفله اسم دارانن زائل اولسیدی پس اول دار اولز
 کاش بوقاضل هدیایه نك الفظ و عباراته نظر ایلدیکندن فضله اعتبار لینه دخی تأمل و تفکر ایلدی الحمد لله
 اللهم الصواب والیه المرجع المآب (کذا لوقوف علی سطحها) کذلک سطحی اوزره طور مغله حانت اولور
 ز رادار سطحی اوزره طور ق حانت اولمق ایجاب ایدر * ز راسطح دارنددر کور بنلر میکه مع تکف اولان
 کینه مسجدک سطحی اوزره چی مغله نك اعتکافی فاسد اولز (وقبل لا) و بعض یزم عرفه حانت
 اولز دیدی (کالوجعت مسجد اوحامما اوستانا اویتنا) نته کیم اگر دار مسجد باخود بستان و یا بیت
 و یا حام فلنسیدی (لایحنت) اول وقتده حانت اولز * ز رادار اولدیغی حالده باقی قائدی اوزره سم
 آخر عارض اولدیغی ایچون (اود خلها بعد هدم الحمام و استباهه) یاخود حمام و حمام بکر بلرک
 هد ندر نصکره داخل اولسیدی حانت اولر * ز راسم دار بو کا عود بنلر (و عکذا البیت) و بیت دخی دار کیدر
 یعنی قچار شوبینه داخل ولم دیومین بنسیدی (ذادخله منه ماسحر الم بحث) قچان منه هم اولوب سر
 اولدیغی حالده داخل اولسیدی حانت اولز اسم بیت زائل اولدیغی ایچون * ز رانده بیتوت اولمز حتی اگر
 دیوارلی یا فیه اولوب سقف سقط اولسیدی کا داخل اولند قدده حانت اولر * ز رانده بیتوت اولتور و سقف
 انده وصفدر (او بعد ما بنی بیتا آخر) یاخود بیت آخر بنا اولند قد نصکره داخل اولسیدی حانت اولر * ز ر
 اسم انهدا مند نصکره باقی قائدی (اوهذه الدار فوقف فی باب دار لواجق کان خارجا) یاخود شوده داخل
 اولم دیومین ایوب دارک قیوسی قبالیو ایک اول قیونک خارجه نه طور سیدی حانت اولز * ز راقپوداری
 و دارده اولار شی احراز ایچوندر پس قیونک خارجی داردن دکلر (اولایدن نه اوهوسا تنها) یاخود دارده
 ساک اولدیغی حالده شوده ساکن اولم دیومین بنسیدی (اولا یلسه وهولایسه) یاخود شوئی کیبیم
 دیومین ایوب حالو که شوئی کیش اولسیدی (اولا برکبها و هورا کبها) یاخود دابه اوزره راک اولدیغی
 حالده شوده نه تم دیومین بنسیدی (فاخذنی تنه) پس اول حالف اولکیده داردن فی الحال نقله شروع
 بنسیدی (وزع) ایک کجیده شوئی اکندنر چیقار مغه شروع بنسیدی (وزل) و اوچ کجیده دابه دن
 انکه شروع بنسیدی (بلامکت) مکت ایتکسزین اوچ صورته قیدر تحقیقا حاتف اوچ صورتدن
 ریبی الله حانت اولز و امام زفر شرط بولندیغی ایچون حانت اولور دیدی اگر چه قلیل ایسه ده ویزم
 ایچون علت اولدر که تحفه یا مین بر ایچون عقد اولور پس اول بردن نك زمان تحقیق استنا اولور پس اگر حالف
 حالی اوزره رساعت کاتورسه حانت اولور * ز رابو هلال ایچون دوام واردر که امثال متجدد اولور حتی اول
 درام ایچون مدت ضرب اولتور بر کون بندم و بر کون کیدم دیناور * دخول بونک خلا فیدر ز رادمت و توقفت
 مناسته بر کون داخل اولدم دینلر اگر چه کیم ظرف معناسته جائز اولور سنده و اگر شوئی کیمک ابتدا سته
 نیت ایدر سه مثلا تصدیق اولتور * ز راکلامت محتایدر پس اکتمک الله حانت اولز (اولایدن خله مدهیها)
 و شوده داخل اولم دیومین ایوب حالو که حاتف اول دارک ایچنده اولوب پس انده او طور سیدی اول
 حاتف انده او طور مغله حانت اولز (الایخروجه ثم دخوله) الامکر اول حالف خروج ایوب اند نصکره
 داخل اولسیده حانت اولور و قباس او طور سیده حانت اولسی ایدی * ز رادوام ایچون حکم ابتدا واردر
 استحسانک وجهی اولدر که تحقیقا دخول ایچون دوام یوقدر * ز رادخول خارجه دن داخله انفاصا در
 فی لایک: هذه الدار اوالبت الحمله لاد من خروجه باهله و متاعه) حاتف شودارد یاخود شویتده

یا خود شو محله ده ساکن اولمافه بمنده اول حانف اهله و متاعله حرو چندن لاددر حتی رچو یسی
 باقی قالسیدی حانث اولور بوامام اظم قندهدر ابو یوسف اکثر تناک نقلند اعتبار ایدر * ز ر کایتک
 نقل آراد اور متقدر اولور دیدی و مام محم کخدا یه انکا قائم و لاس شید اعتبار ایدر یعنی مهمان ضرور به
 انکله قائم اولار شیده اعتبار ایدر * ز برانک ما عداسی سکنان دن دکدر فقهای دبلره که امام محمد کقولی نامه
 احسن و او فقدر و فوی بونک اوزر بندر تنکیم ز هدی بیان ایلدی (خلاف لمصر و انفریقا) شهر و قریه
 ذکر اولانلرک خلافتدیر که ز ر اشهر و قریه به راهانک و متاعک نقله متوقف اولر ز ر احانف عرفانن
 انتقال ایدر کند ساکن عد اولمز اولکی بونک خلاقی اوزر ددر (وحت فی لا یخرج ان حل و اخرج باهره)
 و شود اردن چقیم دیو عین بدن حانف حانث اولور اگر رکعتنه فی انک امر بله بوکونوب داردن چقار رسد
 ز ر ما و لک فلی آسه مصافدر تنکیم رادیه ثوب دابه بله چقدانی کبی اولور (و بدونه لا) و حانف امر نسز
 حال اوزره که اولمغه چقر سه حانث اولمز * ز ر افعال حانف متقل اولمز امری اولد یعنی ایچون (اوراضیا)
 کر سه حامل چقر مغه رضی اولور * ز ر انتقال امر ایله اولور مجرد خر وجهه اولمز (ومثله لا یدخل افسه ما و حکما)
 و شود اردن چقیم دیو عین بدنک افسه مکه امر بله و بلا امر و مکها یا خودر اضیا چقیم سیدر اولکینده
 حکم حانث اولقدرو و اخیر بند حانث اولمافدر (وفی لا یخرج من دره الالی جنازة) و دخی دارندن چقیم بوب
 الاجنازه به چمنق اوزره عین بدن حانف حانث اولمز (ان خرج البواثم فی الی امر آخر) اگر جنازه به چقوب
 اندن صکره امر آخر ایشلرسد * ز برانک چقیم سی اولدی الاجنازه ایچون اولدی و قایده (ان خرج البواثم الی
 امر آخر) یعنی اگر جنازه به چقوب بعده امر آخر چینار سه دیدی کانه ناسخ اولدن سهودر * ز ر امفهوم
 کلام حانفک جنازک غیری به خر و جنی اقتضایدر پس حصر باطل اولوب حانث اولور بواجلن (ثم اتی
 الی امر آخر) دیم یعنی اگر جنازه به چقوب بعده امر آخر کلور سد دیم تنکم هدیه ده فخر ج لیهاثم فی الی
 حاجه اختری دیدیکی کبی (وحت فی لا یخرج لی مد فخر ج لیاهاو جمع) و مکده به چقیماق اوزره عین بدن
 کسینه پس مکه ایچون چقوب و رجوع الیه حانث اولور مکه قصدی اوزره خروج اولد یعنی ایچون اولمکه
 شرطدر (لا فی آیاتها حتی یدخلها) مکده کلک اوزره عین بدن کسینه حتی مکده داخل اولد چقه حانث
 اولمز * ز برالین اولز ایدخول ایله اولور (و نه به کخر وجهه) یعنی حانفک مکده به کتمک اوزره یعنی مکده به
 چقیماق اوزره یعنی کبدر بمضیلر مکده کلک اوزره یعنی کبدر دیدی و بعض مکده به چقیماق اوزره
 یعنی کبدر دیدی و اصح قول بودر * ز ر احانفک عدم ذه بی زوالدن عبارتدر (وحت فی آیاتین مکده
 فی آخر حینانه) یعنی اگر حانف تحقیق مکده کلورم دیو عین ایدوب حتی فوت اولمجه مکده کلک دیدی
 حیاتیک اجزا سندن آخر جزئده حانث اولور * ز بر اول جزئه آخر دن اولبار اوسمی مر جودر و اس اول
 وقتده حاصل اولور (وفی یاتیند عدان استصاع الیلم یانه غدا بلا مانع کر ض اوصال و دین نیمه الحقیقه)
 و حانف حانث اولور تحقیق یارینی کون قادر اولور سه فلان محله کلک اوزره بمنده اگر بار نی کون بلا مانع
 کتر سه مانعه اعتبار اولور مرض کبی و با مانع سلطان کبی و حقیقه نیتی تصدیق اولور یعنی فعله مقارن
 استطاعه حقیقه مراد ایلددر سه تنکم کتب کلامیه در تقریر اولدی دایه تصدیق اولور قضا تصدیق
 اولمز * ز ر استطاعت عرفده سباب و الاک سلامتی اوزره اطلاق اولور و معنی آخر خلاف ظاهر در
 (حانف لا یدخل دار فلان برادیه نسبة السکنی) برکسته فلانک دارنه داخل اولمافه عین ایسیدی بونکله
 نسبة سکی مراد اولور عادلک دلاتی ایله اولد دلائل تحقیق اداره عدوت اولمز و ذتی ایچون هجرت اولمز
 بلکه دارکسا کنه بعض میچور اولور اولوقدرو که تحقیق سکی آزاد اولور حقیقه اولور بو ظاهر در و آراد اور
 دلالة اولور دارنک ملکی و مافله آنده سکنانه قادر اولور پس حانف فلانک ملکی اولان داره دخول ایله حانث
 اولور حالو که فلان آنده ساکن اولمز برادر کرک فلانک غیری ساکن اولسون کر که اولسون سکنای
 تقدیر نیک دایانک قائم اولدی ایچون اولدابل که ملکدر خایده و ظهر برده بونکله تصحیح اولدی لکن
 شمس لانه ذکر ایلمدیکه تحقیق اول دارد فلانک غیری ساکن اولسیدی حانف ادا داخل اولمغه حانث اولمز

فلان غیر نیک فعلیه نسبت متقطع اولدییی بچور (ولایض مدستی در فلان حنث بدخواها مطلقاً یا با حود
 فلاک دارینه ایغنی بالصامعه بین بدن خالف مطابق اول داره داخل اولغله حانث اولور * یعنی برابر در کرک
 راکب اولدیغنی حالده اولسون یا خود بیان و یا انانی و یا خود فعلین ابله اولسون * زیرا بو مقامده معنای
 حقیقی معجزه در * زیرا اگر بانی اوزره یا توب و ایکی ایادلرین داره وضع ایلسه شول حیثیته که جسد نیک
 باقیسی دارک خارجنده اولسه عرفده اول کسنه ایاض داره وضع اییدی دیتلر پس چنان حقیقه معجزه اولسه
 معنای مجازی مراد اولنور اولکده عرف قرینه سیله مطلقاً دخولد ر (و شرط فی لغوی لا یتخرج الا باذن
 لکل خروج ذن) حائلق مرأه سیچون چقمه الابنم اذغله چیق دیو یمننده بار اولمنده هر خروج بچون
 اذن شرط قیلیدی * زیرا استثنای مفرغدر و معناسی بر خروجله خارج اوله الابنم اذغله خارج اول دیکدر
 ونکره سیاقی نفیده عام اولور پس چنان نکردهن بعض خارج اولسه ماعداسی عموم اوزره باقی قانور
 و یونده حبله اولدر که اول مرأه هر نه زمان چقمق مراد ایدرسک بن سنک ایچن اذن و یرم دیکدر
 (لا الا ان اذنک) چقمه الا اگر سکا نذن و بر رسم چقی دیو یمننده هر خروج بچون اذن ایجاب ایلر * زیرا
 استثنانک حقیقی اوزره بونک حلی ممکن اولمز زیرا نذن خروج جنسندن دکلر پس بنهماده مناسبت
 ایچون غایت اوزره حل اولدی * زیرا غایت امتداده فی ایچون قصر و او تمها ایچون بیادیر نیکم استثناء مستثنی
 منه ایچون قصر و حکمکنک اتمها ایچون بیان اولدیغنی کبی و بو مقامده مباحث شریفه وارد براتی مرقات
 شرحنده ایراد ایلدکمر ایدن اذن طلب ایسون (وللحنث فی ان خرجت مثلاً لریده الخروج فعله فوراً)
 یعنی اگر مرأه خروج مراد ایلسه مثلاً پس زوج مرأه سنه اکر چقرسک سن طالقسن دیسیدی
 و مرأه اول ساعت اوتوروب بعده خروج ایسیدی حانث اولمز اگلمین فورنسمیه اولنور امام اعظم یومئذله نک
 اظهارنده فرمایدیدی ووجهی اولدر که تحقیقاً متکلمک مرادی اول ذکر اولنسان خروجدن عرفا
 منعدر یمینک ایسه مناسی عرفدر (و فی ان تغذیت بعد تعال تغذی) و حانث اولق ایچون طالسک
 کل بنم ابله یبله غدالان قوائد نصکره اگر غدالتور سم دیو یمننده (تغذیه معه) انکه یبله غذا لیسیدی
 شرط قیلیدی * تغذیه معه قول شرط مفدرک مفعولی مقامده قاندر یعنی چنان زید بکره اوتور بنم ابله غدالان
 دیدکده بکره اکر غدالتور سم بنم عیدم حردر دیسیدی پس اول کسنه مغزیه رجوع ایوبو غدالتسیدی
 حانث اولمز * زیرا نیک کلامی جواب مخرجنده خارج اولدی پس سؤاله منطبق اولور اییدی اگادعوت اولن
 شیء غدا به منصرف اولور (وان ضم الیوم) و اکر یوم ضم ایدرسه اکر یوکون غدالتور سم دیدی ایسه
 (کن فی مطلق التغذی) حانث اولغده مطلق غدالتنی کفایت ایدر * زیرا جواک قدرندن زیاده ایلیدی پس
 مبتدأ اولنور یعنی یوم زیاده ایتمکله یلنور که مبتدأ کلامدر پس مطلق غدالتنکله حانث اولور (مرکب
 المأذون لیس لموا له فی حق الیمین) عبداً ذونک مر کبی یمین حقنده عبدالله و لاسی ایچون دکلدر (الاذان
 یستغرق دینه ونواه) الامکر عبدالله دینی مستغرق اولمیوب و کایت ایدرسه مولاسی ایچوندر * یعنی قیچان
 عبداً ذونک مولاسی فلاک دابه سنه تمکه یمین ایسیدی پس اول عبداً ذونک دابه سنه بنسیدی امام اعظم
 قنده حانث اولمز اکر اول عبداً ذونک رقبه سی و کسبی ایچون دین مستغرق وار ایسه زیرا بو تقدیر جه دابه
 زیدک دکلدر و اکر اول عبداً ذونک اوزره دین مستغرق یوغیسه و خاصه زیدک دابه سنه تمکه نیت اییدی
 ایسه حانث اولمز و اکر زیدک ملکی اولان دابه یمینک نیت اییدی ایسه برابر در کرک اول دابه زیدک خاصه
 کند و ایچون و کرک عبدالله ذونق ایچون اولسون بو تقدیر جه حانث اولور و ابو یوسف قیچان نیت اییدی ایسه
 مطلق حانث اولور دیدی و امام محمد کرک نیت ایسون حانث اولور دیدی (یردبا کل من الشجر ثمه)
 شجر دن اکل ایله بوه سی مراد اولنور یعنی قیچان رکسنه شو شجر دن اکل ایتمه بن دیو یمین ایسیدی بو کلامه
 میوه سی مراد اولنور * زیرا معنای حقیقی حسام معجزدر (و بهد ابر فضه) و شو بغدا ین اکل ایتمیدن
 دیو یمننده چکنسی مراد اولنور امام اعظم قنده حتی اول بغدایک ایتمکدن یسیدی امام اعظم قنده
 حانث اولمز و امامین قنده بو کلامه ذکر اولن کبی حانث اولور و بو خلاف بیتههاده خلاف آحر اوزره منبدر
 و خلاف آخر اولدر که تحقیقاً لفظک معنای حقیقی مستعملی اولسه و معنای مجازی متمار فی اولسه

امام اعظم معنای حقیقی فی ترجمه ایدر و امامین معنای مجازی فی ترجمه ایدر پس امامین فتنه مراد معنی
باطنک کلبدر پس مطلقاً تک اکل ایله حاشا و اور مجازک عمومی ایله عمل جهندن (وهذا منه من ما بعد
منه) وشو اوندن اکل ایتمه دیویم بینه اول اوندن انخذا اولان شیء مراد اولانور * زیر اناست اوست حسین
ما گول دکدر پس کر لائمک و کر لائمک زهری اول اوندن انخذا اولان شئیة منصرف اولور و فایده اکل
خبره دیدی یعنی اول اولک اتمکنک کایله دیدی * بن دیر مکدی بو صحیح دکدر زیر باکل لفظ نه اولان با تقدیمه
متعلقه و فحان انکله قید اولانیدی غیره متاول اولمامسی واجب اولور انک بطلاق ظاهر در آئی صدر
الشریعه تک (ای باکل ما یخذه منه کالجوز و حو) ذوقی صحیح ایلمک فساددی ظاهر اولور * زیر فحان معین
ایله قید اولانیدی اطلاق صحیح اولماق واجب اولور پس بونفسیر ایله نه کیفیتله صحیح اولور ایدی سندن ایله
و استقامت ایله (و بالشاء العجم) و بر بانه لحم مراد اولنور یا طحله و هاج مراد اولنور (و بالضح طبع العجم)
و طبخه طبخ لحم مراد اولنور (و بالأس رأس یکس فی الشانرو بیاع فی مصره) و رأله مراد تورله داخل
ولوب حاشک شهرنده بیع اولانور رأس در زرا اول تورل متعارفه در (و بالشم شم البطن) و ششمه شحم بطن
مراد اولنور امام اعظم فتنه و امامین فتنه شحم ظهره انجیلین متاول اولور (و بالخبر ما عاده بلده)
و اتمکله حاشک بلندنه معناد اولان اتمک مراد اولنور و اکثر شهر لده معناد اولان بغدادی واریه مکیدر
اگر چه کیم بعض شهرده طارو و دو کو اتمکی معناد ایسه ده بغدادی واریه معناد اولدینی کبی (و باقاه کهنه
النفاح والبضیح و المشمش لالعنب و الزمان و الزطب و العشاء و الحیر) و قاکه ایله لماوقار بوزرزد المومر
اولنور باش اوزم و انارو باش خرما و مجور و خیار مراد اولنور امام اعظم فتنه و امامین فتنه باش اوزم و انار
و باش خرما قاکه در (و بالشرب من غیر الکرع) و نهر دن شر بله کرع مراد اولنور و کرع مابنی موضعندن
یغز ایله تاولدر حتی بر کسته دجله دن انجیمکه مین ایدوب دجله دن جنابی ایله انجیمدی حاشا اولنور حتی اغز بله
انجیمکه (لابن مائه) ماه نهر دن انجیمکه میننده کرع مراد اولنور بلکه نهر دن جنابی ایله و جنابی مثالی ایله
انجیمکه حاشا اولور * زیر امام بعد الاعتراف نهره منسوب اولدینی حاشه ایق قاور اولکه شر طدر (لا یحش
فی حلقه لا یأکل من هذا البسر بأکل رطب و من هذا الرطب واللبن بأکل تمر او شبراز) حاشا میننده حاش
اولنور شور و قور و خرما دن اکل ایتمه دیوب اول خرما تک باغنی عمکله وشو باش خرما دن نیم دیوب قور و خرما عمکله
وشو سودی عم دیو میننده سوزلمش بوغور دیمک * زیر بر اولنور میننده داعیه صفتلدر مین بر نوز ایله نه معناد اولور
شوقوز و تک لجنندن نیم دیو مین ایدیمدی و شوصبی ایله باخودشو یکیت ایله تکلم ایتمین دیو مین ایدیمدی پس
قوز و قوج اولدقدنصره لجنندن ایدیمدی و صبی باخودیکیت پیر اولدقدنصره تکلم ایدیمدی پس بو حاشا
حاشا اولور زیر بر انکر اولان اوصاف میننده داعیه دکلبدر * زیر شرع زه یکیترا اخلاقه تجمل و صبیانه
مدار ایله امر ایدیمدی و تحقیق کافیده نصریح ایدیمکه میننده صفت لغودر مکر کیمینده داعیه اوله تکلم باش
خرما مسئله سنده اولدینی کبی * زیر آرا اولور باش خرما حاشه ضررو بر قور و خرما ضررور مین (ولا بسرا
باکل رطب) ر قورق خرما اکل ایتمه دیو میننده باش خرما یسه حاشا اولور * زیر باش خرما قورق دکدر و
بومسئله ایله ما قبلنده اولان مسئله تک بینه فرق تحقیق بسورت و رطبت صفتی بو محله میننده اولدیلر
و فقهائک صفت میننده لغودر قوللریک مقتضاسی لغو اولسی اولدی انکن اول صفت میننده داعیه اولان
صفت اولدینی ایچون لغو اولسی و بو مقامده صفة منکرده بولندی ایدمی صفت معنیه در پس
بوندن ظاهر اولدیکه تحقیق صدر الشریعه تک معلوم اوله که تحفه باشان کلام زیم شو بسردن
ایتمه دیو میننده رطب اکل ایدیمدی قوللرک بینه بسر نیم دیو مین ایدوب رطب اکل ایدیمدی قوللرک
بیشه فرق بو قدر اکانه که تحقیقا رطب و بسرا اسماء اجناسند پس جن بسر رطب اوسه ماهه آخری
اولور تکیم زانی بینه داخل اولم مسئله سنده بیان ایلدک قولی بلک و لده کی کلام مزینی اوزر مینی اولدینی
حاشه هدایه تک و کافیک و بونلرک غیر تک کلامته حاشا قدر که تحقیق صفت بسورت و رطبت میننده داعیه در
زیر صفة بسورتک و بونک مثالی تک اعتباری بسرک و بونک مثالی تک اسماء اجناسدن اولسی استبار بینه
بنا در اگر چه کیم بسرو مثالی واقعه اسم جنس ایسه ده ایدی سن نکر ایله (ولا لجا باکل سیک)
و حاشا لحم کل ایتمه دیو میننده بالی اکل اتمکله حاشا اولور قاس حاشا اولسی ایدی * زیر اناق قان

کریمه لحم بله تسبیح اولدی واستحسانک وجهی اولدر که تحقیقا بتسبیح مجزیه در * زراحت منشی
 فاندندر و باقی ایچون قان بو قدر صوده ساکن اولدی ایچون (ولاطما و استحسانا باکل لیه) وحالفت
 لحم یاخود شحم اکل ایلمیم دیویمینده قویریق اکل ایتمسبله حانت اولمز * زرا قویریق نوع ناشدر حتی قویریق
 لحوم و شحمو استعمالی کبی استعمال اولمز (ولا یحنت فی لایشتی رطبا باشترا کما سیه بسر فیها رطب)
 حالف رطب اشترایتمکه یمننده بسرک صالحتی اشترایتمسه کدانه رطب اوله حانت اولمز * زرا شراجه لیه
 مصادف اولور و مغلوب تابعدر و کریمین اکل اوزره اوسورسه حانت اولور * زرا اکل شفا فاشیئا مصادف
 اولدی پس اندن هر بری مقصود اولدی تکیم شعر اشترایتمکه یاخود اکل ایتمکه یمننده بعد ای اشترای ادوب
 انده شعر جهلی اولسیدی اکل ابتد کده حانت اولوب اشترایتمده حانت اولدیغی کبی اولدی ذکر اولنان
 علت ایچون (و حنت فی لایا اکل رطبا اوبسرا اکل المذنب) و حالف رطب یاخود بسر اکل ایتمکه یمننده
 مذنب اکل ایتمکه حانت اولور بسر مذنب نونک کسر بله شول شیندر که اکثری بسر در و انده رطب
 واردر و رطب مذنب اکل عکسیدر و حانت اولغه باعث * زرا حالف اوزرینه یمن اولنانی وزیاده سنی اکل
 ایتمی پس حانت اولدی (و فی لایا اکل لحم اکل کبدا و کرش) و دخی حالف لحم اکل ایتمکه یمننده جگر
 یاخود اشکنیه یتمکه حانت اولور زیر اوشینک نشری فاندندر و اسم آخر ایله احتصاص نقصان ایچون
 دکلدن راس کبی و پاچه کبی صاحب محیط دیدیکه بواهل کوفه نیک عرفیدر و بزیم عرفنده حانت
 اولمز * زرا انزلحم عد اولمز و لحوم استعمالی کبی استعمال اولمز (اولحم خنزیر اوانسان) و خنزیر یاخود
 انسان لحمی اکل ایتمکه دخی حانت اولور * زرا بوا یکسندن هر بری حقیقه حنجر و عتانی ذکر ایلمکه تحقیقا
 حالف حانت اولمز و فتوی الک اوزر بنه در و کافیده دخی بویه ذکر اولدی (لادام ما یصطبغ به کاخل و الملم
 و الزیت اللحم و البیض و الجبن) فائق اتمک انکله ملون اولان شیندر سر که وطوزوزیت کبی لحم و عرطله و پیر
 فائق دکلدن یعنی اگر فائق اکل ایتمکه یمن ایتمدی پس هر شیکه اتمک انکله ملون اوله اول شی فائقدر اتمک
 ایله ملون یعنی اتمکه بوشیمین فائق دکلدن بوا امام اعظم قتاده و امام محمد اکبر ایتمک ایله اکل اولان شی
 فائقدر دیدی و بوا امام ابو یوسفندن روایتدر (القداء الاکل من طلوع النجری الی الظهر) غدا طلوع فجر دن
 ظهره وارنجبه اولان زمانده اکل ایتمکدر پس حالف بو کون غدا یتمین بویعین ایتمسه اول وقتده اکل ایتمسیدی
 حانت اولور کدکک عرفنده بویه در (و العشاء منه الی نصف اللیل) و عشا ظهر دن یعنی وقت زوالدن ایلمک
 نصفته وارنجبه اولان زمانده اکلدن * زرا زوالک مابعد بنه عشه تسبیح اولنور حالف عشا ده اکل ایتمین
 دیویمین ایتمسه نصف اللیلدن فصره اکل ایتمسه حانت اولمز (و اسحور منه الی الفجر) و سحور نصف ایلمدن فجره
 و انجه اولان زمانده اکلدن * زرا سحور سحر دن ماخوذر نصف اللیله قریب اولان وقتده اکل اطلاق
 اولدی پس برکسته تعدی یاخود تعشی یاخود تسحر ایلمک اوزره یمن ایتمسیدی بوعتال هر اد اولنور
 (قال ان اکت او شربت او بسبت و نوی معینالم بصدق اصلا) اگر اکل ایدرسم یاخود ایچرسم یاخود کیرسم
 دیوب و مفعولی ذکر ایتمسیدی و ما کول یاخود مشروب یاخود ملبوس معینه نیت ایتمسیدی اتمکه یاخود
 لحم نیت ایتمد دیدیغی کبی تصدیق اولمز * زرا نئی اولنان بوا فمالک یعنی اکل و شرب و ایسک ماهی بیدر
 و انلر ایچون مفعول اوزره دلالت بو قدر الاقتضاء واردر و تحقیق تقریر اولنسدیکه تحقیقا بزیم قترنده
 متضایچون عموم بو قدر * نیت تخصیص صحیح اولسون ایچون اصل یعنی قضاء و دیانه تصدیق اوله (و اواضح
 طه اما او شربا و نوبادین) و اگر طعام و یا شراب یا نوب ضم ایدرسه تصدیق اولنور یعنی اگر طعام اکل
 ایدرسم یاخود اگر شراب ایچرسم و یاخود نوب کیرسم درسه بو قدر جده دیانه تصدیق اولنور قضاء تصدیق
 اولمز * زرا بو قدر جده لفظا بدر تخصیص قبول ایدرلکن تخصیص ظهیرک خلاقیدر امدی قضاء تصدیق
 اولمز (اکلن ابر شرط صحه الحذف) بلکه ممکن اولسی یعنی یمننده صادق اولمگن ممکن اولسی یعنی صحه
 شرطیدر یعنی تحقیق یمنین امام اعظم و امام محمد قتاده اولمز الا یمن اوزرینه یمن اولنان شی ممکن الوقوع
 ایسه بوعتد اولور برابردر کرک حلف بالله تعالی اولسون کرکده طلاق یاخود عتاق ایله اولسون امام ابو یوسف
 ایچون خلاف واردر و حاصل کلام بو در که تحقیق یمن سار سقودات شرعیه کبی بر عتددر پس انکچون

برخوردن لابد در امام اعظم فتنه انگ محلی مستقبله خبر در برابر در کس خائف اول خبر وزره قادر اولسون
 کر کسه اولسون * کور بنام میکه تحقیق سمانک مسی با خود محک زهد نحو بی اوزره بمن منعقد در * ز را
 خائف یعنی مستقبله خبر اوزره عقد ایلدی اگر چه کیم اول خبر اوزره قادر دکل ایسه ده و امام بمن فتنه انده
 صدق رجا اولتان خبر در * ز برایشنگ محلی حکمی قابل اولان شیئر و بمن حکمی بار امانتد با
 اولق ایسه انده صدق رجا اولتان شده متحقق اولن امدی بمن غرس کبی اصلا منعقد اولن (و فی والله
 لاشربن ماه هذا الکوزالوم) خائفک والله شورداغک صوبینی بو کون ایچرم قوننده یا خودا کر شور بردانده
 اولان صوبینی بو کون ایچرم سم شویله اولسون قولنده (و لاماه فیہ اوکلن فیہ و صب) حالبو که اول بردانده
 صوا اولسیدی یا خود اول ماه اولوب لیلدن اول ماه دو کلس او اسیدی (او اطاق) یا خود خائف اطلاق ایدوب
 بو کون دیمسیدی (و لاماه فیہ) و بردانده صوا اولسیدی (لم بحث) امام اعظم ایله امام محمد فتنه بمنک
 شرطی که برک ممکن اولسیدر متنی اولسیده بمنک عدم صحتی ایچون حاش اولر * امام ابو یوسف فتنه
 حاش اولور انک فتنه بمنک صحتی ایچون (وان کان و صب حش) و اکر اول بردانده صوا اولوب دو کلس
 او اورسه حاش اولور * ز بر احواف اوزره تکلمدن فارغ اولدنده بروا جب اولدی * لکن عرنده فوت ایتمک
 شرطیله وسعت بولندی بی حاش حالبو که تکلمدن فراخی فتنه برک کندر * امدی بمن منعقد اولدی حتی بمنک
 عقبنده انک کمترین ما ئی دو کله امتناع ایتسیدی بمن منعقد اولر اکر سؤال اولورسه که الله تعالی انک
 بردانده ایجاد ایلدی بی ماه اوزره بمن نجه منعقد اولر ز را ایجاد ممکندر * جوانسده بز در ز که اول ماه
 اوزرسته بمن منعقد اولان ماه دکلدن * پس اکر بری ایجاد ایدر بمنک انعامی ایله قول ممکن او اور بوجه
 اوزره که بمن حقند ظاهر اولور * اولکه کفار کدر دیوسؤال اولورسه جوانسده بز در ز که بمن حقند سبک
 انعامدینک شرطی اصل حقنده انعامدک احتمال ایدر بو مقامده برک عدم امکان ایچون احتمال یوقدر
 (و فی ایصعدن السماء و یقلبن هذا الحجر ذهاب حش الحلال) و حافظ سیمایه صعود ایدر بن دیو نموده و بن
 شو جری ذمه قلب ایدر بن دیو بمنده فی الحال حاش اولور و امام زفر فتنه حاش اولر * عا تبارک
 استعماله سی ایچون و بز ایچون علت اولدر که تحقیق سیمایه صعود ممکندر حتی انبیا دن بعض ایچون
 و جن ایچون واقع اولدی اول جهنم تنکه حق تبارک و تعالی (و انالسننا السماء) بیوردی و کدک فی نفسه
 محک ذمه قلبی ممکندر و بعض اخبار ایچون واقعدر * امدی برکمن اولنجه بمن منعقد اولور * بس ظهرا
 برک نجه یقیند عجزی ایچون فی الحال حاش اولور * و اجدن حش ایچون کافیدر (کدالفلان فلان امانا
 بموته) بن تحقیق فلانی قتل ایدر دیو بمننده حتی کدک حاش اولور اول و فلاک بموته عالم اولدی بی حاشه ز را
 بو تقدیر جه الله تعالی اول فلانی احوایا ایدر کد نکره قتل اینک مراد اولور بو ایسه ممکندر * پس بمن
 منعقد اووب فی الحال حاش اولور یعنی زمان موته بلا توقف حاش اولور عا تا عاجز اولدی ایچون اما جن
 اول فلانک موته عالم اولسیدی مر ا قتل متعارف اولور وقتا که اول فلان میت اولدی ایسه قتل حقیقه
 تمتع اولدی (شهر علی انسان سیه او حلف لیقتله فهو علی حقیقه) برکسته بانسان اوزره قلیچ کوب
 و اول انسانی قتل ایچون بمن ایتسیدی پس اول بمن حقیقی اوزره در * پس اکر قتل ادرسه بمنسده بار اولور
 و اکر قتل اترسه حاش اولور ز را قلیچ قتل ایچون آتدر (و او شهر عصا و حلف لیقتله) و اکر عصا کوب
 و اول انسانی قتل ایچون بمن ایتسیدی پس اول بمن حقیقی اوزره در * پس اکر قتل ادرسه بمنسده بار اولور
 و اکر قتل اترسه حاش اولور ز را قلیچ قتل ایچون آتدر (و او شهر عصا و حلف لیقتله) و اکر عصا کوب
 بر انسانی قتل ایچون بمن ایتسیدی (فعلی ایلامه) پس اول بمن اول انسانه لم و برک اوزره واقع اولور
 قتلک حقیقی اولر * پس اکر برکسته به الم و برسه بمنسده بار اولور و الا حاش اولور ز را عصا قتل ایچون
 آت کلدن که ضره له له مرک ایچوندر * سلمیک جامع الکبیر شرحه بویه ذکر اولدی (تحلیف لوی
 لیمید کل داعی فی مفید ایحان ولایته) یعنی یحان والی اهل فساد اوزره شعوری اولان برجه اول سده کل
 هر مقدسی والی به اعلام ایچون بمن و رسیدی اول بمن و اینک ولایتی حاشه مقددر اکر چه ذکر اولدی
 ایسه ده پس اسکروالیک ولایتی حاشه اعلام ادرسه بمنسده بار و الا حاش اولور و اول ولی عزت
 او اندقدنص کره اعلام لازم کلر (و الضرب و الکسوة و الکلام و الدحول علی مفید بالمجربة) یعنی اکر
 برکسته فلان کرسته فی ضرب اینک اوزره و افلان کرسته فی کدر مرک اوزره ما خود انکله لله تکلم اعث اوزره

یا خود اوزرینه داخل اولق اوزره مین ایسیدی اول مین اول فلانک حبتی ایسه هفید اولور حتی بو ذکرا اولن
 فغلاری اول فلانک موته نصرکه ایسا سه حالف میننده بار اولمز بر اضرب بدنه متصل اولم و بر یچی رفلاک
 اسیدرالم و مرک میتنه متحقق اولمز عذاب قبره جواب ندر دیو سؤال اولنور بر کسینه قبرنه هه عذب اولسه
 اول کسینه حیاتدن بر مقدار وضع اولنور و کذلک میت ایچون کسوده متحقق اولمز * ز بر ا کسوه ایله عند
 الاطلاق تملیک مراد اولنور تملیک ایسه میتنه متحقق اولنر الامر که کسوه ایله سترتیت ایله و کذلک کلام
 دخی میتنه متحقق اولمز ز بر انکلمدن مقصود افهامد رموت ایسه افهامی منافیدر * و کذلک دخوله دخی
 متحقق اولمز ز بر ادخولدن مقصود ز بر ایدر بعد الموت ایسه ز بارت اولنان قهر در کند و دکلدنر (لا الغسل) یعنی
 بر کسینه فلانک غلی ایچون مین ایسیدی مین اول فلانک حیاته هفید اولمز * ز بر اغسل اساله در معناسی
 تطهیر در یو ایسه میتنه متحقق اولور (والقرب بما دون الشرف لبقضیت دینه الی قریب) قریبا دینی
 قضایا ایچون عینده شمرک مادون ایله هفیدر (فالشهر بهید) پس شهر و شهر دن ز باده سی بهیددر بو اجدلن
 عینک بعدی قنده بن بر آیدر سکاملاق اولدم دنور (مدشعرا و حذنهها و اعضها کضر بها) مر آسینی
 ضرب بتمکه مین بدن کسینه مر آسینک صاچنی چکمک و بوغازینی صمق و ایصرق مر آه بی ضربی کیدر
 یعنی بو فغلاری ایسه حاش اولور ز بر اونلر که بری الم و بر یچی فغلاک اسیدر حالو که الم حاصل اولدی بعض
 ملاحظه حالنده حاش اولمز دیدی ز بر ا بواقعه مجازحه در لرضرب دیمزل (قالن ایست من غزلک فهمدی)
 بر کسینه مر آه سنه اگر سنک ایله ککدن ثوب کبر سم هفیدر دیسیدی یعنی اول ثوبله مکده که تصدق اوزر یه
 اواسون دیسیدی ز بر اهدی مکده اهدا اولنان شیندر (فاشتری قطنافزرتله و سبح و خطه و ابس فهندی)
 پس زوج بنه اشترای ادوب مر آتی ایبلک اگر سه و زوج اول ایلیکی طوقوب و دیه کوب و کسده اول لباس امام
 اعظم قنده هفیدر و ا مین دیدیلر که اول زوج اوزره آتی اهدا ایبلک بو قد حتی زوج اول ایلیکی یوم خلفه
 کند و ملکی اولان بنه سندن اگر مدکجه * ز بر اندرا اولنر املیکد یا خود ملک سینه مضاف اولدیغی حالده
 صحیح اولور حالو که بولندی ز بر ا کیمک و مر آهنگ اگر مسی ملکک بیلر دن دکلدنر * و امام عظمت علی
 تحقیقا مر آهنگ اگر مسی عادتدر که زوجک بنه سندن اولور مراد اولان ایسه معتاد در اول معتادانک
 سبب ملکدر بو اجدلن مر آه زوجک بولوی اولان بنه سندن وقت ندرده اگر سیدی حاش اولور ز بر اینده ذکر
 اولندی حتی نفسنه مضاف قلمله بنه بی ذکر ایسیدی اگر بنم بنه مدن اگر دیکلک ایبلکن ثوب کبر سم
 دیسیدی پس اول ثوب بالا جاع هفیدر یعنی مکده ده تصدق واجدروا زوج بنه بی مر آه به مضاف قیلوب
 اگر سن کندو بنه کنن اگر دیکلک ایبلکن ثوب کبر سم هفیدر در سه اولوب بالا جاع هدی اولر (عقد لؤلؤ
 لم رصع و خام ذهب حلی لاضام فضة) رصیع اولندی ایچون و عناق و التون خاتم حلیدر کومش خاتم حلی
 دکلدنر یعنی بر کسینه حلی کیمکه مین ادوب رصیع اولندی ایچو بو عناق طافن سیدی امام اعظم فتنده حاش
 اولمز و ا مین حاش اولور دیدیلر ز بر ایچو حقه حلیدر حتی قرآن کریمه حلی ایله نسیمه اولندی دیدیلر
 و امام اعظمک علی اولدر که تحقیقا ایچو ایله عرفان حلی اولمز * لا رصیع اولندی یعنی حالده تحلی اولنور و مینلرک
 مناسی ایسه عرف اوزر در * و بعض دیدیکه بو عصر و زمانک اختلافدر و امام سنیق قویله افتنا اولنور ز بر
 ایچو ایله متفر داتحلی معتاد در و کز ذهب خاتله تختم ادر سه حاش اولور ز بر اذهب حلیدر بو اجدلن
 رجال ایچون استعمالی حلال اولدی و اگر فضه خاتم ایله ادر سه حاش اولمز * ز بر ا عرفا و شرعا حلی دکلدنر حتی
 رجال ایچون استعمالی مباح اولدی (حلیف لایحلس علی الارض فحلس علی بساط او حصر) بر کسینه ارض
 اوزره او تور مغه مین ایدوب پس بساط اوزر یا خود حصر اوزره او تور سیدی (اولاینام علی هذا الفراس فنام
 علی فراس فوکه) یا خود دوشه کلک اوزر زنده او یومیم دیو مین ایدوب اول دوشه کلک فوکه اولان دوشک
 اوزره او یوسیدی (اولایحلس علی هذا السر بر فحلس علی سر بر فوکه) یا خود دوشه سر کلک اوزرینه او تور مین
 دیو مین ایدوب اول سر کلک فوکه اولان سر اوزره او تور سیدی (لم یحش اول کسینه حاش اولمز) فواحل
 بنه و اینها لباسه او جعل علی الفراس فرام او عنی السر بر بساط او حصر حش) پس اگر اول حالفک
 ارضله کندو بنه لباس حائل اواسیدی یا خود دوشک اوزره چارشب فوسیدی یا خود سر اوزره بساط

یا خود حصیر قویوب اوتور سیدی حانث او اوراما ولکی صورتده حانث اولد یغند باعث ز را اول کند ارض
 اوزره اوتوردی دبتلر * واما ایکنجی و او چچی صورتده حانث اولد یغند باعث ز را شبت مثل اول شبت
 تابع اولمز * پس اولدن نسبت قطع او اور (و او حال یغند و بنتها لباسه) و اگر صورته اولیده حانث
 کند و پنی ایله ارض یغند لاسی حانث اولسیدی (او علی الغراس قرام او علی السمر بر ساط و حصیر حانث)
 یا خود ایچی صورتده اخیرده فراس اوزره چار شب یا خود سر را اوزره ساط و یا حصیر قویوب اوتور سیدی حانث
 او اور * اما صورته اولد حانث واسنه باعث لاسی کتده و به تابع اولوب حانث عد اولد یغنی ایچوندر و اما ایکنجی
 صورتده حانث اولسند باعث چار شب دوشکه تابع اولمقله همان دونکده او یومش عد اولتور و اما او چچی به
 علت سر بر قوفنده اولان ساط یا خود حصیر اوزره اوتور مسی سر بر اوزره اوتور مقدر ز بر سر بر اوزره
 اوتور مقدره عادت اولدر * مصنفک علی هذا السمر بر قوی هدا بده و وقایده و کتزه واقع اولان تنکبر
 سر بر اشارتدر که کانه ناسخدن سهواوله * ز راهدایه نیک چان حانث سر بر کتوفنده سر بر آخر قوسیدی
 بونک خلافدر * ز را سر بر آخر سر بر اولک مثلیدر قوی بونک اوزرینه مستقیم اولمز * ز را یوم مستقیم اولمز
 الایغینه مستقیم اولور بلکه صواب سر بر کتوفندن کافیده اولان شیئر پس ایمدی سن نامل ایله
 (لایغله یقع علی الابد) یعنی چان حانث والله لافعل کذا دیسیدی یعنی الله حتی ایچون بن ایسلام شو مثلای
 دیسیدی ابدانی اشک واجب او اور * ز را یوقول معناه : سیاقی نغیده نکرده در (و یغله علی مره)
 و چان افعل کذا دیسیدی یعنی الله حتیچون بن ایسلام شو مثلای دیسیدی برکه اینک اوزره واقع اولور * ز را
 یوقول سیاقی ایسته نکرده در (یعنی المشی الی بیت الله تعالی اولکعبه) یعنی حانث بیت الله تعالی یا خود
 کعبه مشی بنم اوزرینه اولسون قولیده * برابرادر کرک اول کعبده اولسون کرک کعبه نیک غیرده
 اولسون (یجب حج) اینک اوزرینه حج واجب او اور (او عمر ماشیا) یا خود عمره واجب اولور بیان اولد یغنی
 حالده (و دم ان رکب) و اگر رکاب او اوزرینه اینک اوزرینه دم لازم اولور و قانس اولان اصانه قریه واجب
 و مقصوده اولمان شیئی التزم ایتمدیکی ایچون اوزرینه برشی واجب اولر لیکن واجب اولوق اثر ایله مستحسندر
 ز را علی کرم الله وجهه و رضی الله عنهدن روایت اولندی) لاشی * یعنی الخروج او انذهاب الی بیت
 الله و المشی الی الحرم و السجود و الصفا و المروه) یعنی حانث بیت اللهه چیتمق یا خود کتک یا خود حرمه
 و ایسجد و یا صفا و یا مروه و به کتک بنم اوزرینه اولسون دیمسله برشی * لازم یکن دیمکدر * ز را بر افعالک
 یو عبارتله التزمی متعارفک غیر در و افطک حقیقی اعتبار یله واجب اولر لیکن ممکن اولمز * ز را قرب
 مقصوده دکلدر (قال ان لم اخرج العام فانت حر فشهدا بخر بکوفه لم یعق) برکسته عیدیندا اگر بوسنه
 حج ایتمم سن حرسین دیسیدی اندنصر که بن حج ایتمم دید کده عبدالکحجی انکار ایسیدی پس اول کسته
 کوفده قربان ایتمدیکنه ایچی کسته شهادت ایسدردی امام اعظم ایله امام ابو یوسف فتنده اول عبدالله قنی
 اول زمانم محمد فتنده معق اولور * ز را شهادت امر معلوم اوزره شهادتدر که اول تضحیه در و حج متقی اولسی
 اول امر معلومک ضرورتنددر ایمدی شرط محقق او اور امام اعظمه ابو یوسفک علی تحقیقا و شهادت
 نئی اوزر قائم اولدی * ز را بوقامد مقصود حج نغدر تضحیه نیک ابی دکلدر * ز را تضحیه ایچون
 مطاب یوقدر ایمدی بوسنه حج ایتمدی دیو شهادت ایتمش کی اولدی بونک غایب تحقیقا بونقی
 شاهدک علی احاطه ایلمدیکی شیئرنددر لیکن شاهد نقله نیک یغنی تیسرا ایچون تمیز ایلمدی هدا و کافیده
 و کتب فروعدن غیر یلدره دخی بویله ذکر اولندی لیکن کتب اصولده تقریر اولاناه محققدر که تحقه نئی چان
 شاهدک علی محیط اولد یغنی حالده محصور اولسیدی اول نئی اثبات کی او اور (فی الاصوم حانث صوم
 ساعة بنية) یعنی برکسته صائم اولمغه عین ایسیدی و صومه نیت ایوب بر ساعت صائم اولسیدی
 اندنصر که اول کون افطار ایسیدی شرطک وجودی ایچون حانث او اور * ز را صوم قریب قصدی اوزره
 نهاده افطار دن امساکر (و اوضم یوما او صوما لایحنت حتی بنم یوما) و اگر حانث عیننده یوم
 ضم ایسیدی یعنی بو کون صائم اولمز یوم عین اید کدنصر که نیت ایله صائم اولسیدی حتی اول کون تمام اولجه
 حانث اولمز * ز را نکلمه ادشرا عا و بر اولان صوم نامدر و نوا یسه بومک آخر بنده کین صومک ایتمایله او اور

(و فی لایصلی جنب بر کعبه لا بعد اونها) و نماز قیامه بین ایدن بر رکعت نماز قیله فده حانث او اور پر رکعت
 مادونیه یعنی بالذکر قیامه یا خود یا لکن قرآنله یا خود رکوعه حانث ازلز و اگر بونور ایله سجده ابدوب ایدن
 قطع ایدرسه حانث او اور و قیاس افتتاح ایله صومده شرعنه اعتبار ایله حانث اولق ایدی استحسانک وجهی
 اولدر که تحقیقاصلات ارکان مختلفه دن عبارتدر پس ارکانک کلبسی ادا اولدقه کاصلات دینلز صوم صلاتک
 خلافیدر * زیرا صوم رکن واحددر اولکه امساکدر صومک باقی اجزاسانده منکر او اور (و اوضم صلاة
 و بشفع لاق) و اگر حانث صلاة لفظی ضم ایلمسیدی بر شفع صلاة حانث او اور * زیرا شرعاً معتبره اولان
 صلاتدر وانک قلی ایچی رکعتدر رکعة واحده دن نهی او ائدیغی ایچون (او بان ولدت فانت کذا بوالدمیت)
 یعنی حانث مرأه سنه اگر سن ولد طوغر رسک سن طالقسن دیسیدی پس اول مرأه اولدمیت طوغر سیدی
 اول مرأه مطلقه او اور و کذلک جاری سنه اگر سن ولد طوغر رسک سن حره سن دیسیدی اول جاریه میت ولد
 طوغر رسه اول جاریه حره او اور * زیرا مولود حقیقه اولدر و عرفانخی ولد ایله نسبه او ائور و شرعه دنخی
 و ادا اعتبار او ائور حتی بونکله عدت منقضیه او اور و اول ولد طوغر عدت منکره آقن فان نفاسدرو اول ولدک نامی
 اول حانثک ام ولدی او اور ایدمی شرط محقق او اور (و فی ان ولدت فهو حر عتق الحی - ان ولدت میتام حیبا)
 و اگر سن طوغر رسک اول ولد حر دیسیدی حی معتق او اور اگر ولد میت طوغر وب ولد حی صکره طوغر سه
 و اما مین دیدیلر که حی معتق اولز * زیرا شرط ولادت میتله محقق اولدی تنه کیم ذکر او ائدی ای - بی مین
 محل اولدی شرطک جزاسنه دکل * زیرا میت حریت ایچور محل دکادرو امام اعظمک علی اولدر که تحقیقاسم
 ولدک مطلق حیبتک وصلیه مقید قیلنور عاقبتک کلامنی تکمیل ایچون * زیرا اگر وصف حیوانله مقید اولسه
 انور او اور * زیرا حانث حریتک اثباتنی خبر ایدمی و حریت ایسه میتده ثابت اولز ایدمی وصف حیوانله
 تغییر ائور تنه کیم چان حانث اگر ولدی حی طوغر رسک دیمه سی کبی جزاء طلاق و امک حریتی بونک خلافی
 او زردر * زیرا تقییده صالح اولز (و فی ایقضین دینه الیوم و قضایز بوف او نهر حة او مستحقه اوباعده به شینا
 و فیضه بر) یعنی حانث فلانله دینی بوکون قضا ایتمکه مین ایدمی و دینی قضا ابدوب اول فلان بعضیسنی
 زبوف بولسیدی یا خود نهر جدیدی زبوف دن دخیری بولسیدی یا خود مستحقه بولسیدی حانث اولز * زیرا
 زبوف اولق عبیدر عیب جنسی معدوم قیلز پس بواجلمدن زبوفله تجوز ایلمسه دینی ایچون مستوفی او اور
 و برک شرطی بولنور و کذلک نهر حة و مستحقه تک قبضی صحیحدر و انک ردی ایله محقق اولان برمر تفع اولز
 و کذلک داینه دینی ایچون بر عیدبع ایلمسه و داین اول عبیدی قبض ایلمسه حانث بار اولور هر بر ادینک قضا سی
 مقاصدهر یقه سیدر * زیرا دیون امثالله قضا او ائور اعیانله قضا اولمز ایدمی بیعله محقق او اور پس کانه
 حانث قضا دینی اول بیعله مقرر او اوسون ایچون قبضی شرط قیلدی (و لو کان مستوفی ارضاصا) و اگر
 حانثک قضا بلدی دین نهر حة دنخی الحق اولور سه یعنی و ردیکی ایچمه تک ظاهری کوش و باطنی تونج
 او اور سه یا خود قلاوی اولور سه (او وهیدله) یا خود داین دینی حانث مدیونه هید ایدرسه (لا دیندن بری اولز
 اما توفد و رضاص و بر مکله بار اولمز باعت زراستوفه و رضاص جنس دراهمدن دکلددر حتی بو ابکیسمله
 صرفده و سلمده تجوز جائز اولز و اما هیده مقاصه معدوم اولغله در (قال لا یقضی دینه درهما دون درهم
 لایحنت حتی یقبض کله متفرقا غیر ضروری) یعنی چان حانث دینی درهم سادون درهم قبض ایلمکه
 مین ابدوب بعضی قبض ایلمسیدی حانث اولز حتی دینک کلبسی متفرقا قبض ایتمکه * زیرا شرط تفرق
 و صقیله کلک قبضیدر * زیرا حانث قبضی نفسه ایضا نیت ایله معرف اولان دینه اضافت ایدمی پس دینک
 کله منصرف او اور ایدمی بعضی قبضله حانث اولز لاکلنی قبضله حانث او اور پس اگر حانث دینی ایچی وزنده
 قض ایلمسیدر که دانله مدیون پیننده تشغل اولتمیوب الاعمل وزله اولسیدی حانث اولز * زیرا بوجمل
 تفریق دکلددر * زیرا آزا او اور دفعه واحده ایله کلک قبضی عا - تا متعذر او اور پس بومقداراندن مستثنی او اور
 ایدمی مصیف بوکا غیر ضروری قولیه اشارت ایدمی (و لانی نکان لی الامانه فکذا اولم الیک الاخسین)
 وینه حانث اولز اگر حانث بنم ایچون الیوز درهم او اور سه شوبله او اوسون دیوب حالبو که اولوب الالی
 درهمه مالک ایلمسیدی * زیرا عرفاندن مقصود یوز درهم او زره زیاده اولان شبنی نقدرو کذلک یوز درهم

غیری او اور سد یا خود جز در همک ماسوا سی او لور سه دیو مین اینسیدی حانت اولمز * زیرا بونلک کلبسی ادا
استناد (ولانی لایشم ریحان شم ورد او با مینا) و بختان قوقولیم دیو مین ایدوب اگر کل و بلا مین
قوقه لسه دخی حانت اولمز زرار یغان ساقی اولیانک اسمیدر کل و با اسمیک ساقری وارد (والتعجیح
واور - علی الورق) یعنی اگر بفشسه و کل اشترایتم دیو مین ایدوب و رقلین اشترایتم سیدی حانت اولمز
واگر بغلین اشترایتم سیدی حانت اولمز * زیرا بفشسه ایله کل بزم عرفزده ورق او زده واقع او لور کاید دخی
یوبله ذکر اولندی

* (باب الخلف علی القول) *

یوباب قول او زره مینک یانند در (حنت فی لایکامه ان کلدنا فایقطه) برکسته فلانله تکلم ایتم دیو
عیر اینسیدی اگر اول فلان او بور کن اکانکلم ایدوب پس اول فلانی او یار سیدی حانت اولمز * زیرا
اکتکلم ایندی و کلانی اینشدردی ایدی حانت اولمز او کر چه او یار مدی ایدسه قدوری ذکر ایدلکه تعقیفا
اول فلان شول حیثله اشیدرا یسه که او یور اولیوب قولاغین کا طور ایدسه حالف حانت اولمز و مختار اولان
اولدر (وفی لایکامه الا یانه ان ذنولم یعلم فکامه) و فلانله تکلم ایلم الا انک اذیله تکلم ایدین دیو مین اینسیدی
اگر اول فلان ذن و پروب حالفه اذی اعلام اینسیدی حانت اولمز * زیرا ان ذان من مشفق را اعلام معناه در
یا خود اذنه وقوع عن مشفق بونلک کلبسی متحقق اول الاماعله او لور (وفی لایکامه صاحب هذا الثوب
قباعه مکلمه) و برکسته شو بونلک صاحبی ایله تکلم ایلم دیو مین ایدوب پس بونلک صاحبی اول ثوبی بیع
ایدلکه حالف اول صاحب ثوبله تکلم اینسیدی حانت اولمز * زیرا بواضاف یعنی بونلک صاحبی ایدنه فنی اولمز
الانصر بغه محتمل او لور زیرا انسان ثوبله اولان معنایچون امتناع ایتم و اصکر ثوبلک معنسی ایچون
امتناع ایتمه مشتری ایله تکلم ایدلکه حانت اولمز ایدی ذات مراد او لور (وفی لایکامه هذا الشب
فکله شیخا) و برکسته شو بونلک ایله تکلم ایلم دیو مین ایدوب پس اول بونلک شیخ اولدیغی و قنده تکلم اینسیدی
اول کسته حانت اولمز * زیرا حکم نه تعلق ایدر * زیرا صفت حاضر مد نفود و بوعفت میینه داعیدر کلدلر که
حتی اعتبار اوله (وفی هذا حران یعنه او شریته ان عقبا یا شریته یعنی بونلک کلبسی ایچون و بعد حردر
اگر بنوبی بیع ایدر سم یا خود شری ایدر سم دیو بوس خیار ایله بیع ایدر سه عبده عقی او لور * زیرا عبده مکندن
خارج اولدی حابو که ایدنه شرط بوندی و اگر رغبری کسنه تک عبدی ایچون اگر بنوبی بیع اشترایتم حردر
دیو بوس خیار ایله اشترایتم سیدی اول عبده عقی او لور اما امامت قتنده معنی اولغه باعث مشتری مکلمه
داخل اولدیغی ایچونر و اما امام اعظم قتنده معنی اولغه علت عنی شرایه تعلیق ایندی بکی بیچودر بوسه
ملکه تعلیق ایچون کلدلر و شرعنه معلق اولان و قوی قنده مجیز کبدر پس کانه خیار ایله شراد نصکره
بو عبد حردر دیمس او دی و برکسته بر عبد اشترایتم که نصکره اعتاق ایله الیک خبری ساقط اولور و عبدک
اوزرینه سابق او دیغی حاله اعتاقی مقتضی اولان ملک ثابت اولور کذک و مقادسه دخی بونله در
اگر سکامالک اولور سم سن حرسن دیسیدی ذکر اولتاک خلا فیدر که پس اول کسنه اول عبدی خیار ایله
اشترایتم سیدی معنی اولمز زیرا حنتک شرطی اولکه مالکدر بونلدی * زیرا مشتری خیار ایله امام اعظم
قتنده اکامالک اولمز پس شرطک جزاسی نازل اولمز او کر حالف اول عبدک یعنی خیار ایله عقدا یتوب بیع ایله
بیع ایدر سه عبد معنی اولمز * زیرا بیع تمام اولدیغی کبی ملک نزل اولور و جزا ملکک غبری به نازل اولمز
(و یا لاهم مدو الموقرف) و بیع فاسد ایله و موقوفه حانت اولور یعنی حالف عبده یعنی بیع ایلم دیو مین اینسیدی
بیع فاسد ایله حانت اولور بیع خدی بوندیغی ایچون اولکه مالکدر و مالک ایله حایدن (لا یاطل) بیع
باطل ایله بیع اینسیدی حانت اولمز بونلک حدی بونلدیغی ایچون (وفی الم ایه و کما عن اودیر) او کر
حالف بنوبی بیع ایلم سم حر اولسون یا خود مدبر اولسون دیسیدی ذکر اولان کبی معلق غایبه
بوندیغی ایچون اول عبد معنی اولور یا خود مدبر اولور (و یغله و فعه و کله فی حلف نکاح) و مالک
کند و فعلی ایله یا خود کذک فعلی ایله نکاح کسند. حالف حانت اولور (و الصلح و الخلع و کتابه و الهنق
و الصلح من دم و هبة و صدقه و امر ص و لا یتراض) بوجهل سنت همیشه دخی حانت اولور

بن دیرمه. قتهماک استغراضی بوندن عدایلمری مشکدر * زیرافها استغراضه و کسبل باطلر دیو
 نصریح ایلمدیلس انک اوزرته حنث ترت ایلمک واجب اولور * زیر باطل اوزره حکم: زب ایلمر (الاداع
 والاستیذاع والاعارة والاستعارة والذبح وضرب العبد وقضاء الدین وقضه ولباء والخیاطة والحسوة
 والحسن) و بوجهلنده حالف فعلیله و یاخود و کیانک فعلیله حانث اولور یعنی چنان برکسته اگر تزویج ایدرسم
 شو یله اولسون دیومین ایلوب پس اول کسته بنقه تزویج ایلمدی یاخود و کیلی انی تزویج ایلمدی
 اول کسته حانث اولور و کذلک سائر صور تکرده دخی حال بویه درو و نیک وجهی اولدر که تحقیقا و کول رسول
 محمد صر حتی تحقیقا حقوق آمره راجع اولور پس کانه آمر بنفسه ایلمدی (و بفعله فقط) و بالکر کنددی
 فعلی ایله حانث اولور یعنی و کیانک فعلی ایله حانث اولور انی حلف البیع و الشراء و الاجارة و الاستیجار و الصلح
 عن مال و الخصومة و القسمة و ضرب الولد بوجهلنده دخی بالکر کند و فعلی ایله حانث اولور * و سن خیر سن که
 استغراضده وارد اولان شی بومقامده ضرب ولده وارد در * زیر اضرب و لد فعل حسیدر بر محمدن محل آخره
 منتقل اولور یعنی صحیح اولور سه منتقل اولور و صحتی امر الله اولور ایلمدی عبده نظر ایله صحیح اولور
 و ولده نظر ایله باطل اولور (و لایحنت فی لایحنتک فقرأ امران اوسبح او هلل او کبر فی صلاته او خارجها)
 و تکلم ایلم دیومین ایلم کسته قرآن کریم او قومله یاخود تسبیح ایلمکله یاخود لاله الا لله بیکله یاخود
 صلاتنده و یاخارج صلاتده تکریم ایلمکله حانث اولور بزم فتنده * زیر اول کسته به عرفا و شرعا متکلم
 تسبیح اولور و شفاهی فتنده حانث اولور اولکه فیاسدر (بوم ایلمه علی الملوین) یعنی چنان حالف فلان ایله
 تکلم ایلمدی که کون عبدم حر در ایلمدی بزم لیل و نهار اوزره واقع اولور و مریدن علت ایچونکه تحقیقا بوم
 فعل غیر بنده منان اولسیدی اول بومه مطلق وقت مر ادا اولور (و صحیح بنهار) و بومه نهاره نیت ایتمک
 صحیح اولدی * زیر بوم وقتده استعمال اولندیغی کبی نهارده ده استعمال اولور و ابو بوسف فتنده قضاء
 تصدیق اولور * زیر بوم نهاره استعمالی متعارفک خلا فیدر (ولیله ایلمه علی اللیل خاصة) فلانله تکلم
 ایلمدی که کجه عبدم حر در ایلمدی بزم ایچون لیل اوزره واقع اولور * زیر ایلمه مطلق وقتده استعمال اولور
 (الان للغایبه کنئی) (الان لظنی غایت ایچوندر حتی غایت ایچون اولدیغی کبی (فنی لایلمه الان بدم
 زید او حتی بدم حنثان کله قدر قدومه) بن فلانله تکلم ایلمه الامرک زید کله یاخود بن فلانله تکلم ایلمه
 حتی زید کله ایلمدی اگر زید کله قومندن اول تکلم ایدر سه حانث اولور و اگر الان لظنی غایت ایچون اولر سه
 مدت ضری لغو اولور (لایلمه عبده) یعنی چنان فلانک عبده بنده تکلم ایلمه بوم بزم ایلمدی (اولایس ثوبه)
 یاخود فلانک ثوبتی کیم دیسیدی (اولایدخل داره) یاخود فلانک دارینه داخل اولم دیسیدی
 (اولایاکل طعامه) یاخود فلانک طعامتی بزم دیسیدی (اولایربک دابته) یاخود فلانک دابسته بزم
 دیومین ایلمدی (ان اشار) اکر مضافه اشارت ایدر سه مثلا فلانک شو عبده تکلم ایلمه بیکله
 (وزالت اضافته) فلانک شیشه اضافتی زائل اولسیدی اول فلان اول شئی ملکنندن اخرج ایتمکله * زیر
 بزم بر عین اوزره عقدا اولور که اول عین اضافه ملک یله فلانله مضافدر پس ملکنک زوالند نصر که بزم باقی فالز
 نده کیم اشارت ایلمدی * زیر بوعینلر که عدددر نو بدر دار در طعامدر دایمدر بذاتها بونلرک ترک اولملری
 قصد اولور بلکه فلانک ملکی اولمرت ترکمی قصد اولور بزم عین حالک مقصود یله منعقد اولور ایلمدی کانه حالف
 مادامکه فلانک ملکیدر دیش اولدی (کالمجدد) تجدید اولان ملک کیدر یعنی حالف اشیاء مذکوره
 ملک تجدید اولور سه اجاعا حانث اولور اول فلان بر عید آخر و یا بر ثوب آخر و یا بر دار و یا بر دبه آخری اشرا
 ایتمکله (وان لم بشر) و اگر حالف اشارت ایلمدی ایسه یعنی فلانله مضافی ایلوب و مضافه اشارت
 ایلمدی ایسه (لایحنت بعد الزوال) اضافتک زوالند نصر که حانث اولور * زیر حالف بزمین فلانله مضاف
 بر محله واقع فعل اوزره عقد ایلمدی پس اول فعل بولمندی ایلمدی حالف حانث اولور (و یحسب بالمجدد)
 و تجدید اولان شیشه ملک اولدیغی حالده فعل ایله حالف حانث اولور * زیر ایلمه مطلقدر پس اطلاق اوزره
 اجرا اولور (و ای تصدیق و زوجة بحت فی المسار الیه بعد الزوال) و صریق و زوجده حالف اشارت
 اولان شیشه بعد الزوال حانث اولور یعنی اگر حالف فلانک شر صدیقیله یاخود فلانک شوزوجه سبیله تکلم

ایلم دیومین ایسیدی و صداقت و زوجیتک زوانند نص کره تکلم ایسیدی جی عا حات اولور * ز بر احرز که
مقصود در پس اضافت تعریف بعض اولوب و اضافی لیهده داعی ظاهر اولدی * زیرامتین اولدی یعنی
حالف بن فلانک صدیقند تکلم بتم زرا بیان هم عدومدر دیدی پس اضافت دوامی شرط فتمدی اما نه
مرواریدن شی یونک خلاقی اوزره در کزراذکر اولن ادبنا بچن ذالتری ترک اولمز و ما بعدک غیرینک
ترک اولمز سی ظاهر در و کذلک عبدالله خنی ظاهر روایت اوزره ترک اولمز * زرا عدخستی و منزلتک حافظ
اواسی ایچون چماده الحاق اولندی ایسی اضافتی معتبره اولوب حالف انت زوانند نص کره حات ولز
اوی غیره لا یعنی مشار ایبهک غیره بن فلانک صدیقند باخود فلانک زوجده سنه تکلم ایلم دیکله صدیقند
عداوت ایتمکله باخود زوجده سی یا شاطلافه سبب زئل اولدوقده حات اولمز * زرا مجرد حرك غیری ایچون
ترک اولنسی محتملدر پس چنان اشارت ترک وانسیدی اولرک ل محتمله لالت ایدر * زرا حالف و لاک غنشد
اولسیدی اضافتک زوانند نص کره حات اولمز ذکر اوانان احتیلاک وجودله یله (حین وزمان بلا یه تصف
سنه نرو عرف) حالف یمنینه بلا ینت حین وزمان کلدن بن ذکر ایدر سنه مراد اولان نصف سنه در * زرا
حین کله سبله زمان فلانمر ادا اولور حق سبحانه و تعالی (حین نسور) بیوردی بو آیه کریمه دوا اولان حین ایله
آز اولور فرق سنه مراد اولور (هل اتی علی الانسن دین من الدهر) بیوردی و آز اولور بو حین ایله الی ای مراد
اولور (توتی اکله کل حین) بیوردی ابن عباس رضی الله عنه بو حین الی آیه غیره اولدی و یونجه
اوسطدر ایسی الی آیه منصرف اولور و لفظ زمان حین استعم ل کی استعمل اولور (و سهار نوی) یعنی نیته
نیت اولنان شی مراد اولور * زرا نیت اولدی شی کلانیت حقیقتیدر (ودهر لمر) و لفظ دهر یله
مراد معلوم اولدی امام اعظم منکرده ک ذکر لمر مراد نه ششدر بن بیلیم دیدی یعنی فنی شمله قدر اولور
بیلیم دیدی و اما مین فتنده حین زمان کی نصف سنه در (واندهر لید) و لفظ دهر معرف اولدی یعنی خانه
انکله ایدمر ادا اولور (و ایام منوره ثلاثه) و لفظ ایام منکر اولدی یعنی حالده اوج کون مراد اولور * زرا لفظ جمدر
منکر اذ اولندی ایسی جمع افلته متناول اولور ولکه اوچدر (و ایام کثیره و شهور عشره) یعنی حالف چنان
عبدینه اگر سن بکایام کثیره خدمت ادرسک حرسن دیسیدی بو ایام کثیره امام اعظم فتنده اون کوندر * زرا
و لفظ اسم ایامک متناول اولدی یعنی معنای کثیردر و اگر حالف ایامد تکلم ایامک مین ایسیدی امام اعظم
فتنه اون کون اوزره در و اما مین فتنده ایام اسبوع اوزره دیدی کوندر و اگر معرفا شهردر تکلم ایامک
مین ایسیدی امام اعظم فتنده اون آیی اوزره در و اما مین فتنده اون ایکی آیی اوزره در * زرا شهوره فتنده
اولان لام عهد یچوندر و ایامک ذکر اولن ششدر * زرا فسط شهور اون یکی اوزره در و امام اعظم
سلیتحقیقا لفظ شهور جمدر پس لفظ جمع ذکر اولنان ششک اقصاسنه منصرف اولور اراکه اولندر (قال
اول عبدالشتریه حرفا شتری عبد عتیق) حالف رعبد که فی اولاشتر ایدم اول عبد حر در دیسیدی بس
رعبد اشترایسیدی ابل عد معتق اولور * زرا اولعبدک اولاشتر اولندی عبد اشتراسنه محج اولز
(وان اشتری عد بنم آخر فلا اصلا) و اگر ایکی عبدی بدن اشتر ایدوب بعده رعبد آخر خنی اشتر ایدیدی
اندرن بری اصلا معتق اولر * زرا اول فرددر غیرینک اوزرینه سابق اولمز و انچون مقارنده اولمز حالو که
اولیت بولندی (فارضم وحده عتیق الثابت) و اگر حالف وحده لفظنی ضم ایدر سه یعنی رعبد که فی اکثر
اشتر ایدم حر در دیش اولسیدی او چینی عبده معتق اولور نده اولیت موجود اولدی یعنی ایچور (و فی آخر سه)
یعنی چنان حالف رعبد که فی آخر اشتر ایدم اول حر در دیسیدی (ان مات بعد شراه عبد لا یعنی ا
اگر حالف رعبد اشتر ایدم کفصکره فوت اولسیدی اول عبده معتق اولر * زرا آخر ایچون اولدن لایددر حالو که
بولن اول عبد اشتراسی بولندی (وان اشتری آخر ثم مات عتیق) و اگر رعبد آخر شر اسند نص کره فوت
اولسیدی اتفا اول عبد آخر معتق اولور (بوم شری من الذکل عنه) جمع ما دن اشتر ایدم یکی کونن
امام اعظم فتنده معتق اولور و اما مین فتنده فوت اولدی کوندر ثم ما لدن معتق اولور * بر آخرت
حالفک و تبیه تحقیق اولدی ایسی اول وقتدن معتق اولور پس مین معتق اولور امام اعظم ایچون عات
ایلدر که اول عبدک وقت شراده آخر ایسی موت اله مین ایسی ایسی وقت شرادن معتق اولور او محلی

عبدیسه فی بد و حردق اور ثلاثہ بشروہ منفردین) و حالیکہ ہر عبد کہ بی شو مثلہ جبرہ بلہ پسر بلہ
 اور عبد حردر دیمبلہ اوج دبد متفرق اولدقلری حادہ بشیر پندہ لردی ارج مدک وون بدیر بدی معق
 او اور زرا بشارت بشروہ نیغ بر این خبرک اسمعیدر ابدی اول خبرک عرفہ ساری ادرسی شرطہ ندری و بواپسہ
 اولز الا عبد اراس معق او اور (والکل ان بشروہ معا) واکر اوچی معا کلوب بشیر ادر رسہ کلیسی
 معق اولور * زرا بشارت کلیدن من معق اولدی (عجم شرا ایہہ للکفارة) حالف بااسنی کفارت ایچون
 اشترایک صحیح اولدی یعنی حالف بااسنی کفارة یعنی ایچون نیت ایدوب اشترایک جائز اولدی
 وکذلک وغنی کفارة عین یتیلہ شرا ایتمک جائز اولدی امام زفر و امام شافعی بونک خلاقی اوز در
 (لان حلف بعینه) عقیقہ عین ایلدیکی عبدی کفارتہ عین یتیلہ اشترایک جائز اولدی یعنی فیمان حالف
 اکر شو عبدی اشترایک ادرسم اول عبد حردر دیوب و اول عبدی اشترایک اید کفارة یعنی ایچون نیت
 ایلدی جائز اولدی * زرا کمارتک صحتک شرطی نیت کفارتہ علت عتقک فرانیدر علقہ عتق ایسہ عیندر
 و بومفادہ عتقک علی اکر اشترایک ادرسم قولیدر و اما اشرا عتقک شرطیدر * زرا عتق شر اقدتہ اولدی
 الا این سابقہ به مضاف اولدی ابدی وقت میندہ نیت کفارتک و نیت اولدی (ولا استولده نکاح علی عتقہ اعلی
 کفارہ بشرایها) یعنی حالف نکاح لہ ولد کتور دیکی جاریہ کہ اکر بن مالکنا اشترایک ادرسم بنم
 کفارتہ بنم ایچون حرہ مین یوب بعد اشترایک سیدی اول جاریہ شرط بولدی یعنی ایچون معق اولور و اکن کمارت
 ایچور جائز اولور * زرا ائک حربتی ولد کتورہ کلہ مستحقہ در من کل وجه میندہ مضاف اولور اما چار حالف
 بر دینہ بہ اکر بن سنی اشترایک ادرسم بنم کفارة عینم ایچون حرہ سین دیسیدی میندہ اولیک خلاقیدر کہ
 بومفادہ اکر اول قندی اشترایک ادر رسہ کفارت ایچون جائز اولور * زرا بونک حربتی امر آخرہ مستند کلدلر
 و تحقیق حالف ائک حربتی نیتہ معان قیلدی (وان تسربت امة فہی حرہ نعتق من تسر اھا رھی ملکہ حیثنہ)
 و حالف اکر بن جاریہ تسری ادرسم حرہ در دیمبلہ تسری ایلدیکی جاریہ معق او اور حالو کہ و تقدیر چہ
 اول جاریہ ملکیدر * زرا ائک حقیقہ عین ملکہ مصادفہ سیلہ منعقد اولدی (لام شرہہ تسر اھا لیکن
 اشترایک فرشتہ الدینی جاریہ بہ کل * زرا اول تسری ایلدیکی جاریہ معق اولور و امام زفر معق او اور زرا
 اشترایک اولر املیکدہ او اور بس تسر نیک ذکر دی دلات چہ ہتدہ ملکک ذکر دیر با خود اشرا جہتدن ذکر دیر
 دیدی * زرا امام زفر قضا بلہ قائل کلدلر و بنم ایچون علت اولدر کہ تحقیقا ملک شرا ضرورتی ایچور ذکر
 ایشرا اہل اہل اعدہ تہی ضرہ ائک قدر بلہ تقدیر ائور بس صحیحہ جز ائک حقیقہ ظاہر اولور ائک حربتدر
 (و بکل مملوکی حرامہ اولادہ و مہر و عقیقہ) و دخی حالک مالک اولدی عتق کلیسی حردر دیمبلہ
 اولادینک اناری و مدبرلی و عیدلری معق اولور و رقبتہ و ائلرد ملک ثابت اولسیلہ ندرہ اضافہ مطلقہ
 بوند یعنی ایچون (لانکایہہ الابنتہم) لیکن مکاتبی معق اولور اما اگر ائلرہ دخی نیت ادر رسہ معق
 او اور بید جہتدن ملکک شوق و موم اولدی یعنی ایچون بوجہتدن مکاتبک اکنسانہ مالک ایلور ائک ایچون
 مکاتبی وطنی حلال اولور (و بھذا حر او هذا و هذا العبدہ ثانیہم) و حالف اوج عبدینک ری ایچون بو حردر
 دیمبلہ یا حردر بو حردر و بو حردر دیمبلہ فی الحال اوچی عبد معق او اور (و خیر فی الاولین) و ایکی
 اولر ائک عقیقہ حالف مخیر فیکدی * زرا حالف سونق کلامی ایکی اولر ائک بوندہ عتقک ایجا پندر
 و ائکچون سفق ایدن کلامدہ ثانی ایکی اولر ائک بوندہ شریک قبیلہ بیدر ایکسندن ری حردر و بو دخی حردر
 دیمک کبی و عطف علیہ صدر کلامدن مأخوذ اولاندرہ عینلہ ذکر اولن ان یکینک ری دکلدہ بوجلدہ
 مباحث شریفہ واردر زفر مرقا الاصولدہ ذکر ایلدک (کالطلاق) طلاق کبی یعنی فیمان اوج
 مرأسی اولان کلامدہ بومرأ طلاقدر یا خود بومرأ و بومرأہ دیسیدی مرأہ اخیرہ مطلقہ اولور و ایکی
 اولر ائک مرأ ادر زوج شہرہ نور (والا فرار) دخی افرار کبی یعنی فیمان رکستہ بنم اوزرمدہ فلان کستدک
 یا و فلان کستدک و ائک کستدک یک درہمی واردر دیو افرار ائسیدی شہرہ درہمی آرا ذکر
 ایلدی فلانک او اور بشوزی یکی اولر ائک فلانلہ فلانک بوندہ او اور (ولام یعنی بقول فلان یا بفر کعب
 و شراہ اجارہ و خباہتہ و صغہ و بیہ افنضی امرہ لخصہ بہ) لام مبتدایر خبری افنضی کلہ سیدر

و حرف لام دغیر نیانی قبول ایدر رفله تعلق واسد بیع رشر واجاره و ترز بک و بو یا حیاق و نالک کی
 منکام ایچون اول شبرک امر بی اقتضای ایدر اول حرف لام اول فمک اختصاصی ذلک لغیر امامد ایتم ایچون
 زیرالامک وضعی اختصاص ایچوندر اختصاص ایسه بو مقامه مخفی اولمالاتو کیلی افاده بدن امر ایله
 متحقق اولور (ولم بحث فی اربعتک ثوبان باعد بلا مر) حافا کرین سنک ایچون بر ثوب بیع ایدر و رسم
 دیو عین ایسیدی اکر مخاطبک امر نسز ثوب بیع ایدر سه حانت اولماتو کیل منق اولد بیغی ایچون (۱۰۸۰ و لا)
 بر ایدر کر که مخاطب اول ثوبه مالک اولسون کر که اولسون امامجان حالف غیره سنک ثوبی بیع ایدر رسم
 دیو عین ایسیدی ذککر اولکنک خلا فیدر که حالف حانت اولور * زیر ثوب اول غیرک منک اولوق
 اقتضای ایدر تنکیم عن قریب بیانی کاور (وان تعلق بعین اوفعل لایقها) او کر لام رعینه یاخوند نیابت
 قبول ایتم رفله مقارن اولسیدی (کاکل و شرب و دخول و ضرب الوالد) اول نیابت فعل منک و ایچمک
 و داخل الملق و وایسینی ضرب ایتمک کی * ضرب غلامدن احترازدر زیر ضرب غلام غیرک نیابت قبول ایدر
 (قضی منک) مخاطبک ملکی اولوق اقتضای ایدر * زیر اباو اختصاصک کایدر (وحت فی انعت ثوبالک
 انبا دیلامره) و حالف کرین سنک ثوبی بیع ایدر رسم دیو عینده حانت اولور اکر مخاطبک ثوبی ایتمک
 امر نسز بیع ایدر سه کرک باع اول ثوب مخاطبک ایدر کی یلسون و عینک ایچون اولان مخاطب ثوب بی حالف
 نیابنده کبر ایوب بس حالفاتی بتلویب بیع ایتمکه کر که یلسون * بو مسئله لامک عینه مقارن اولمات
 نظیر ایدر و اما لامک نیابت قبول ایلمن فله مقارن اولسنک نظری اکرین سنک طعامکی اکل ایدر رسم
 یاخودین سنک شرابکی ایچرسم دیمک کی بیس تحقیقا لامک چه صور تا گاه تعلق ایسده و عا طعامه
 متعلقه و اماضه ب وادنده حقیقه ملک نصو اولمز بلکه اختصاص مراد اولور (فالت نکیت علی امرأة
 فقال کل امرأتی وهدا طقت) بر مرأه زوجته بنم اوزر یه مرأ نکاح ایتمک ایدر که زوج بنم امرأ مک
 کل ط ایدر دیسیدی قائله اولان مرأه دخی مطاقه او اور کل امرأه تحتده داخل اولد بیغی ایچون (وصحیبه
 غیره) و قائله نک غیره نیبت صحیح اولدی * زیر ازوج بو کلای اول قائله بی ارضای ایچون سو بلدی و انک
 مرادی قائله نک غیره لکن ط هرک خلا فیدر (فیصدق بیانه) بس دیانت جهتله زوج تصدیق اولوزر
 و قضاء تصدیق اولمز

(کتاب الحدود)

بو کتاب حدودک بیانده در (الحد عقوبة مقدرة يجب حقه لله تعالی) جدافت جهندن
 مندر و شرعاً تقدر اولمش عقو شدرا اقامتی سلطان اوزره حقالله تعالی واجب اولور یعنی
 الله تعالی به تعظیم و امرینه امتثالاً واجب اولوق بو تعریفله نعریر خارج اولدی * زیر ا تعزیه
 تقدر بو قدر یعنی اندر قدر معین بو قدر * زیر انزیرک اکثری او توظفه و زواقی اوج فایچدر تنکیم
 فر بیانی کاور * زیر ا حدک شرعیندن مقصد اصلی عباد الله ایکه متضرر اولد بیغی شیدن متزجر اولمدر
 یعنی زجراله حد او لمقدر بو نکلک قصاص حدک تعریفندن خارج اولدی * زیر ا قصاص حق عبدر
 (والزانی ضعیف کلف) و زنا که حدی و جبارله کلف اولان کس نهک و طیدر * بو نکلک مجنونک و صبیک
 و طئی خارج اولدی و طئی ازالم مجرد اولان ابلاجه متناول اولور * زیر ازل بو حمله شرط دکار تنکیم
 چنانچه شرط اولد بیغی کی (فی قبل مشتهاه) اشتها کتورن مرأ نک فرجه و طندر بو نکلک مشتهت
 اولمیان خارج قارر اشتها کتورن صغیر کی مینه اولان مرأ کی و حیوانات کی * زیر انزلک و طئی
 حد ایجاب ایلم (ما یع ملک) ملکدن حالی اولان مشتهت فله و طندر فقط ملک ملک نکاحه و ملک
 عینه عاهر (وسینه) و دخی ملکک شهه سندن حالی اولان مشتهت فله و طندر واند شهه اشتها
 داخل اولور فر بیانی کاور (عن طوع) یعنی واطئت کد و مرأ بتله اولان و طندر بو نکلک کرهله
 ایتمدیکی و طئی خارج وادی * زیر ا کره حدی امقاط ایدر بی تفصیلی کتابا کرهه کاور بو ذکر اولان
 زنا جل حقنده او ندر و اما امر انک زانی بو تعلق فله مرأ نک تمکایدر یعنی رضاو بر مسدر نهاییه
 بو بله ذکر اولندی (و یثبت بشهادة اربعة فی مجلس واحد) زنا و حالس درت کتبه مجلس واحد

شهادتیه ثابت اور حتی متفرق اولد قبری حایه شهادت ایسه لردی شهادتیری مقبوله اولمز زبانی
 بوبله ذکر ایسی (بنا) زنا بله شهادت یلری بله ثابت اولور بالزاده اولان حرف جر شهادته متعلقدر یعنی
 زنا بله مابینه شهادتیه ثابت اولور * زیرالفظ فعل حرامه دالدر یا خود حرامک معناسنی فاده بدن شبهه دالدر
 قریبایاتی کاور (لاوط، الجماع) بوحسه مجرذلفظ وطی و جماله ثابت اولمز * رازنا تک فاده سنی
 فاده ایتمز (فید الهم الامام ع. س. هو) پس امام شامدزه اول زنادن نه شیدر دیوسوال ایدر یعنی زنا تک
 ماهیتدن سؤال ایدر * رازنا آرا اولور هر حرام اولان وطئه اطلاق اولور بونک کبی شارع زنا بی بوفلاک
 غیر ی اوزره اطلاق ایدر مثالی (عینان تزنیان) کبی معنایکی کوزل زنا ایدر دیکدر (دکفهر)
 ونه کیفه له در دیه * زیراطی * الفقه ختانبسز واقع اولور (وایزنی) و فغنی مکله زنا ایدر دیر * زیر
 زنادار الحریده اولسه حد بجا ابیز (وینی زنی) و فغنی، قتله زنا ایدر دیر * برانتماند اولان زنا حد
 ایجاب الیم (و عز زنی) و فغنی، عورت زنا ایدر دیر * زیر آرا اولور زنا تک وطئه شبهه اولور (فان یفوه
 وقا اورا اب و طه و فی وجه کالمیل فی المکحله) مکله ایکی ضمه ایله تکلاک قایدیر * پس اگر اول شاهد
 زنا بی بیار ایدوب بزاینک ذکر بی مرأ نک فرجند کالمیل فی المکحله انی وطی ایدی کوریک در لسه
 (وعدو سراسر اوعلنا) و اول شاهد سراسر اوعلنا عدیل اولور لسه (حکمه) امام زنا تک ثبوتنه حکم ایدر
 (و بافرار العقل البالغ) و دخی عاقل باخ اولان کس نه تک اقرار بله زنا تک ثبوتنه حکم ایدر * و او بشهادت
 قوی اوزره عطفدر عقل ایله بلوغ شرط قیلدی * زیراجونک و صبیحک اقرار نه اعتبار بوقدر حدک
 وجو نه مخصوص اولدی بی حاله اسلام شرط قیلدی * زیراذمی بز قتمرد اقرار بله حد اولور امام مالک
 بونک خلاقی اوزره دو حریت دخی شرط قیلدی * زیر ایدر زنا ایله اقرار ایدر زنه حد ایجاب ایدر کر که
 اول صبد ماذون و اون و کر که مجبور اولسون امام زفر بونک خلاقی اوزره در (اربعه) درت کره
 اقرار بله ثبوتنه حکم ایدر ز قتمرد * و امام شافعی قتمرد اقرار بله حد اولور سار حنفی و فقه اولان اقرار کبی
 (قاریه مجلس) مقرر مجلس لرندن درت مجلسه اقرار بله ثبوتنه حکم ایدر حاکم مجلسی دکل یعنی
 هر مجلس حاکم حضورند اولوق شرط دکل ما عن ام کس نه تک فضیه سی ایچون زرار سول علیه الصلوة والسلام
 ما عنک دوت کره و درت مجلسه اقرار ایدر نجه افاته حدیثی ناخبر ایدی پس درتک دوند افاته حدیث
 اولسیدی و چونک ثابت اولدی بی ایچون انی ناخبر ایلردی (زده کل مره الارابعة) امام اول اقداری
 رد ایدر و در دخی کره در دایتز * پس اول مقرر زنا بی درت کره اقرار ایدر سیدی امام اول اقداری قبول ایدر
 (نم سألهم کامر) رایتد کد نصکره اولکی کبی سؤل ایدر دیکه الا یقن زنا ایدرک دیوسوال ایتمز تقادمدن
 احتراز ایچون و تقادم شهادتی منع ایدر اقداری منع ایتمز و بعض سار سؤل کی یقن زنا ایدرک دیوسوال
 ایدر دیدی اول زنا صلیکتمده باخود جنونی حالنده اولوق ایتمز ایچون (فان یبینه تدب تلفیز رجوعه) پس
 اگر زنی زنا بی بیان ایتسیدی امامک مقرر رجوعنی تلقین ایتسی مندوب اولدی (بهلاک لست او قبلت او وطئت
 بشبهه) بن اموالیده رم کسین یا بشمش اوله سین باخود ایش اوله سین باخود شبهه ایله وطی * بیش اوله سین
 دیکله (فان رجوع قبل حد او فی وسطه حلی) پس اگر حدن اول باخود حدک وسطند رجوع ایتسیدی
 صالیو بریو (و لاحد) و اگر رجوع ایتمز سه حد افات اولور (وهو للمحصن) و حد زنا بی نوعدر
 برسی محصن یعنی اولی اولان کس نه ایچوندر و ایکیجه سی محصن اولمای کس نه ایچوندر و احسان دخی حد کبی
 ایکی نوعدر بری احصان زنادر ایکیجه سی احصان قذفدر و عن قریب حد قذفدر بیان اولور و مصنفک للمحصن
 قولی مبتدادر خبری تکلیک رجعه فولیدر و محصنی رجعه اوزره بیان ایدر که انن احصان زنا بیاتور (الحی)
 قولیه زیرا احصان نکاح صحیح اوزره ذات حره اطلاق اولور حق سبحانه و تعالی (قرلم یستطع نکم طویلا
 ان یتکلم المحصنات) بیوردی حرار مناسنه در اجاع امت ایله (المکلف) و ایله حرکه تکلفدر یعنی عامل
 بالغدر * زیرامکف اولبان عقو بتسه اهل دکدر (المکلف) و ایله حره مکلفدر که مسلم * زیر سؤل
 علیه الصلوة والسلام (من اشرك بالله نالی فایس بمحصن) بیوردی معنایکس که الله تعالی شریک
 قوشیدی اول کس نه محصن دکل ردیکدر (الواطی نکاح صحیح) و ایله حره مکلف مسلم ک نکاح صحیح ایله وطی

المدبجدد حتى اكر نكاح فاسدا به با خود ملك بینه و طی ایتسیدی بالا جماع رجیم اولمز بقول ابی شریطی
 منستند اولکه نكاح و نکاحه و طدر اولک شرط قلنسی * زیرا احصان اوله اطلاق اولمز و حق سبحانه
 و تعالیک (و المحصنات من النساء) قول شریطی ایچونکه منکوحات ایله مفسر درودخی حق سبحانه و تعالی
 (فاذا احصن) بیوردیکه تزوجن مناستند و ثابتک شرط قلنسی رسول علیه الصلاة والسلام (الثیب
 بائیب) قول شریطی ایچوندر و ثابت بلاد دخول اولمز و بودخول حریدن حال آدمیک اصلی الیک اوزرینه
 اولمز الا نکاحه اولمز و بئک واجب اولمز که تحقیقا نكاح صحیح ایله و بئک حاصل اولمز صفة احصانک
 حاصل اولمز ایچون شرطدر و احصانک باقی اولمز ایچون شرطک بقاسمی واجب اولمز حتی برکشد عمرنده
 نكاح صحیح ایله تزوج ایدوب داخل اولسه بعده نكاح زائل اولمز اول کسند مجر دا ولد بیغی حاله باقی قالدقه
 زنا ایتسه الیک اوزرینه رجیم واجب اولمز (وهما) یعنی حابو که تحقیقا زوجین (بصفة الاحصان)
 احصان صفتیه متصف اولد قلمری حاله پس بوجهه و طوی و موطوء دن ما قبلندن فهم اولزان شیدن حالدر
 و بئک نظیری لغیت بزدا را کین در و بو کلامک حاصلی صفتا احصانک و طوی و موطوءه شرط قلنسی
 دخول قشده در حتی تحقیقا ایکی مملوک که چان انلرک بینه نكاح صحیح ایله حال رقه و طی اوسیدی
 اندنصرکه اعتاق اولسه ردی انلرک ایکیسیده حصن اولمز و کذلک ایکی کافره بو یله در و کذلک چان حر
 بر جاریه تزوج ایتسیدی یا خود بر صغیره یا خود بر بختونه تزوج ایدوب و طی اوسیدی و کذلک مسلم
 بر کاتبه تزوج ایدوب و طی ایتسیدی و کذلک زوج ذکر اولزان صفتلرک بری ایله و موصوف اوسیدی یعنی
 زوج کافر و باصبی و یا مجنون اوسیدی و زوجه حره عاقله بافته مسلمه اوسیدی زوج اتی و طی اغزیدن اول
 اسلامه کلکله بعده بینلری تفریق اولمز اول زوج کافر اتی و طی ایتسیدی اول موطوءه بودخول ایله
 محصنه اولمز * زیرا دخول اولدی الاحرامدن مشع اولد بیغی ایچون شرط قلندی و حر آمدن مشع اولدی
 الارقیته محل اولان صیبلک و مجنون ورق اولتی و کافر اولقندن خالی اولور سه اولدی (رجیم فی قضاء حتی
 يموت) امام اول زانی محصنی بعد الشوت بر آجق برده رجیم ایدر تا کیم اول زانی اولنجده (بیدأ شهوده)
 رجیم اول زانیک شاهدر لی بدأ ایدر (فان ابوا و اغابوا و اما نوا سقط الحد) پس اگر اول شاهد لر رجیم
 ابا ایدر لسه یا خود غائب اولمز یا خود فوت اولور سه حد ساقط اولور (ثم الامام ثم بری الناس) اندنصرکه
 امام رجیم ایدر اندنصرکه ناس آتارل (و فی انقر بیدأ الامام ثم بری الناس) و اقرار ایدن زانیده رجیم امام بدأ
 ایدر بعده ناس آتارل (و غسل و کفن و صلی علیه) و اولر رجیم اولزان کشته غسل اولمز و تکفین اولمز
 و اوزرینه نماز قیلمز و حد زانیک نوع ثانیسی مصنف (و اقرار المحصن) قواله ذکر ایلدی (حرمانه جلدیه)
 اول محصن اولیان زانی حر اولد بیغی حاله الیک حدی بوز قلمبجدد حق سبحانه و تعالیک (الزانیة و الزانی فاجلدوا
 کل واحد منهما مائة جلدة) بیورد بیغی ایچون لک بو قول محصن حقتنده نسخ اولمز و محصن اولیان حقتنده
 معموله اولد بیغی حاله باقی قالدی (وسط) ول جلدیه مهلاک ایله غیره و لم بینه من وسط اولد بیغی حاله
 اولک هلاکه مفضی اولوب زانیک مقصود اولان از جاردن خالی اولد بیغی ایچون (بسوط لاعقدته) آنکیچون
 دویم اولیان قاصحی ایله بوز قلمبجدد * زیرا حضرت علی کرم الله وجهه وقتناکه اقامه حد مراد ایلد که
 قاصحیک دو کتی چوزدی (و بترع شابه) و اول زانیک نو بلری ترع اولمز * زیرا ترع ثوب اکالمو بره که
 ابغدر و بو حدک مناسی ضربده شدت اوزه اولقدر (الا الا زار) الا ایچ طونی چقرلمز * زیرا آنده
 کشف عورت واردلر (و بفرق علی بدنه) و ضرب زانیک بدنی اوزره تفریق اولمز * زیرا ضربی عضو
 واحده جمع ایلک تلفه مفضی اولور حابو که بوحد زاجر در متلف دکادر (الا رأسه و فرجه و وجهه)
 الا باشنه و اود برینه و بوزینه ضرب اولمز رسول علیه الصلاة والسلام اکا حدی ضرب ایتکه امر
 ایلد بکی کشته به (اتق الوجه و المذاکیر) قول شریطی ایچون یعنی بوزدن و ذکر کردن اتقاء ایلک
 لازمدر دیکدر (فائسافی کل حد) هر ر حده ایقی اوزره طور بیغی اولد بیغی حاله * زیرا اقامه
 حدک مناسی تشهیر اوزره در ایدمی آنده قیام ابغدر (بلامد) مدستر ضرب ایلکدر بعض دیکدر
 مد مضروبی ارض اوزره یا زوب ایکی ایقلمز مد ایتکدر تکسیم زم زماننده ایدر و بعض

دبديکه مدقاچي بي ضرب اين کسنه باشندن وقارو قالديروب اوزاتمقدر وبعض دبديکه قامچي بي
 ضربندنسکر اوزاتمقدر (وعبدانصفها) عبداقولي حراقولي اوززه عطقدري يعني زاني عبد اولديغي حالده
 حد بورقاچي نك نصفله اقامت اولنور اولکه اللي قامچيدر حق تبارک وتعالينک (فعليهن نصف ما على
 المحصنت من العذاب) قول شريفي ايجون بوآيه کرهه جاريهل حفته نازل اولدي (ولايجده سيده بلاذن
 الامام) وزنايند عبده امامک اذ نئسز سيدي حد اوره من * زراح حد حق الله تعاليدر زيرا حددن مقصود
 عالمي فساددن خالي قطفدن زواجدن حد عبديک اسقاطيله ساقط اولمز ايمدي طرف شرعدن نأب استيفاليدر
 اولکه امامدير يا خودا امامک نائيدير * تعزير بونک خلافيدير که زرا تعزير حق عبديدر بواجلدن صبي بلاذن
 الامام تعزير اولنور وحق شرع اندن ساقطدر (ولايزع ثابها الا الفرو والحشو) ومحصنتک توبلري
 چيقرلر الاقبون در بستندن وغيريدن اولان توبوي وينه لوقيه مه سي نزع اولنور * زرا توبک جله سني چيقر مقده
 کشف عورت واردر وفر اوله حشوايسه مضروبه ضربک اثرينک واصل اولسني منع ايتديکي ايجون
 چيقار بلور (ومحدجالسه) وزانيه اوتورد يغي حالده حد اولنور * زرا زانيه ايجون زياده سقدر (وجاز
 الحفر لها) وزانيه نك رجبي ايجون بر چقور قازمق جائز اولدي * زرا رسول عليه الصلاة والسلام
 غامديه ايجون بر چقور قازدي وعلى کرم الله وجهه شرعا ايجون چقور قازدي واکر چقور ترک اولتسه باس
 بوقدر * زرا رسول عليه الصلاة والسلام بونکه امر ايلدي اولان زانيه ثابتي ايله اورنلش اولديغي حالده
 (لاله) زاني ايجون دکل * زرا رسول عليه الصلاة والسلام ماعن ايجون چقور قازمدي (ولايجم بين جلد
 ورجم) وجلد ايله رجک بيني جمع اولمز * زرا رسول عليه الصلاة والسلام جمع ايلدي (ولاجلد ونفي)
 ودخي زاني وزانيه بکر اولورسه جلد ايله نفيک بيني جمع اولمز وشافعي رحمه الله جمع ايلدي پس بورقاچي
 اوروب وپرسته مکانندن ايراق ايدر زسول عليه الصلاة والسلام (البکر بابکر جلد مائة وتعزيب عام) قول
 شريفي ايجون ويزم ايجون علت اولدر که حق تبارک وتعالينک (فاجلداوا) قول شريفيدر شول حيثيله که
 تعزيب يعني بلندن اخراج ونفي ايلک ذکر اولندي ويانه حاجت اولان موضعه سکوت يانک تماميدر
 تنه کيم اصول فقهده تقرير اولندي پس شافهينک روايتي منسو خدر (الاسياسه) الامکر که سياست
 اوله * زرا امام حنن اول نقيده بر مصلحت کور سيدي کورديکي شي مه داري نفي ايدر * زرا نفي بعض
 احوالده قائده ايدر (ويرجم مريض نفي) ومريض محصن زنايت سيدي رجم اولنور * زرا رجم اتلافا
 مشروع اولندي مرض سبيله تمتع اولمز (ولايجلد حتى يبرأ) و بر مريضک که حدي جلد اوله حد اولمز حتى
 مرضدن پري اولنج * زرا حد جلد زاجر اشرع اولدي بوخسه متلفا مشروع اولدي ومريض جلد آزا اور
 متلفا اوور (وحامل زنت) وحامل اولان مرأه زنا ايت سيدي حد اولمز حتى وضع حمل اينجه * زرا اول
 حدده جنائت ايتين ولد ايجون ضرر ايتک واردر وماه زانن مخلوق اولان غيري کبي احترام اولنور پس
 اگر حاملک حدي رجم اولورسه (ترجم حين وضعت) وضع حمل ايتديکي وقتده رجم اولنور * زرا ناخير
 ولد اجلي ايجوندر حالبوکه ولد چيقدی ومريض ايسه رجبي اقامتي منافي اولمز اگر حاملک حدي جلد اولورسه
 (وچلد بعد النفاس) اول زانيه به بعد النفاس حد اوور بلور * زرا نفاس مريضک بر وعيدر نفاسدن پري
 اولسته انتظار اولنور

* (باب وطى يوجب الحد اوله) *

بواب حد الحجاب ايدن وايتين وطئک بياننده در (الشبهة دارثة للحد) شبهه حدي مانعه در رسول عليه
 الصلاة والسلام (ادروا الحدود بالشبهات ما استطعتم) قول شريفي ايجون بور حد بندر که امت اتني تلقى
 بالقبول ايلديلر * وايتديلر الاشبهه نك چوتنده وتعريفنده اختلاف ايلديلر پس تعريف وتويعنه محتاج
 اولدي ايمدي بديز که شبهه ثابت اولان شبهه مشابهدر وثابت دکلدر بوآيه بيقه محدود اولان شبهه اوج
 نوعدر اولکيسي فعله اولان شبهه دربوکاشبهه الاشبهه تسمية اولنور (وهي شبهة تثبت في الفعل بظن غير
 الدليل دليلا) وبوشبهه الاشتباه فعله يعني وطئده دليل حلاک غيري بي دليل حل ظنيله ثابت اولور بر شبهه در واول
 شبهه اشتباه انک اوورينه اولان کسنه حفته متحقق اولور بوخسه اشتباه انک اوورينه اوليان کسنه حفته

محقق اولمز اعمدی اشتباه محقق اولمز ایچون طندن لایدر مئالی رقوم کبی که خراسنا اولند برانلردن سنی
اولنان خرایدیکن بیله حد اورلور باور بلینه حد اورلور (فلیمخدمن ظن الحلال) حلال ظن ابدن کسنده حد
اولمز سکز موضعهده * اول سکز موضعی مصنف (فی وطی امانه بویه) قولیله ذکر ایلدی بابانک و اما سنک
چار به سنی وطنده حد اورلور * زیرا اصول و فروع بیننده املاک انصالی ابن ایچون افاده ایدر که تحقیقا
ابن ایچون بابانک چار به سنی وطنی حلال اوله تنکیم ابنک چار به سنی بابایه و لایته وطنی حلال اولدیغی کبی
(وامر آنه) و ایکنجیسی زوجه سنک چار به سنی حلال ظن ایدوب وطنی ایلدی حد اورلور * زیرا زوجه سنک
مالیه زوجک غناسی حق سهیمه و تهالینک (ووجدک عائلافغانی) ایدر کیم سندن استفاده اولمشدر یعنی
حضرت خدیجه رضی الله عنهانک مالیه دیمکدر آزا اولور شبهه ایراث ایدر که تحقیقا زوجه تکمالی زوجک
مالکی اوله (وسیده) و او چیمسی دخی عبده و لاسنک مالی حلال ظنیه وطنی ایلدیله حد اورلور * زیرا عبیدک
احتیاجی مولارینک ماللرینه در * زیرا اول عبید ایچون مولای واحدک مالیکتی بیننده کمال انبساطله بیه
منفع اوله جق مال بو قدر و مع هذا اول عبید جهل ایله معذورا اولدقاری حالده مظنه در مولانک چار به سنی
وطنی حلال اعتقاد ایتدکلری ایچون (والمترهن المرهونه) و بری دخی رهن قولان کسنه تکمر هونه چار به بی
وطنی ایلدیله حد اورلور * زیرا رهن آن کسنه تکمر هونه به مالیکتی ملک ایدر مر هونه تک وطنی حلال اولاق
ظنی افاده ایدر (والمعتده بثلاث) و بری دخی رکسنه تک طلاق ثلاث ایله معتده منده وطنی ایله حد اورلور
اثر نکاح بقاسی اولدکه عدتدر زوجی اوزره و طنک حلال اولسی اشتباهی ایچون سبب اولقی بعد اولرز
(و بطلاق علی مال) و بری دخی مال اوزره طلاقله معتده سنک وطنده حد اورلور (و باعتباری وهی ام ولده)
و بری دخی اعتاقله معتده سنی حالبو که اول معتقه ام ولدی اوله آتی وطنی ایلینده حد اورلور اعمدی بوسکز
مواضعده حد بو قدر اگر جنایت ایدن کسنه بن آتی کندیمه حلال ظن ایلدیم درسه و اگر بن الک حرام اولدیغین
یاوردیم درسه حد واجب اولور * و انواع شبهه تک ایکنجیسی محمله شبهه درو بو کاشبهه حکمیه دیرلر (وهی
فی المحل بقیم دلیل ناف للجرمه ذاتا) و بوشبهه حکمیه ذاتنده حرام اولمغی نئی ایدیجی دلیل قائم اولسیله
محمله شبهه در * یعنی بخان زدیله نظر ایتسبدک مانعدن نظری قطعله بیه حرمتی منافی اولور و زانینک ظننه
و اعتقادینه متوقف اولرز (فلیمحرم مطلقا) بس بوشبهه ایله اول زانی به مطلقا حد اورلور یعنی کر که زانی بن
بیلور دم تحقیقا اول مره آتیم اوزرینه حرام اولدیغین دایسیدی * و بوشبهه حکمیه اتی مواضعده در
امصنّف بوئی (بوطنی امانه بویه) قولیله ذکر ایلدی * زیرا بونده حرمتی نئی ایدیجی اولان دلیل رسول علیه
صلواته و السالامک (انت و مالک لایک) قول شر بقدر یعنی سن و سنک مالک بابانک ایچوندر دیکدر
(و وطنی معتده الکنایات) ردخی کایترله معتده اولان مره آنک وطنده حد اورلور * زیرا انده دلیل بعض
صحابه تک (ان الکنایات رواج) قولیدر تحقیقا کایتر راجع ایدر دیمکدر (و وطنی البایع المبعه) و دخی
بایع بیع ایلدیکی چار به تک وطنده حد اورلور (و الزوج المهوره) و دخی تزوج ایلدیکی مره آهسته مهر
قید ایغی چار به بی وطنی ایتسبیله حد اورلور (قبل تسلیحهما) ایکنکه تسلیح نیدن اول یعنی اولدیکی بی
مشرتی به و ثانی بی زوجه سنه تسلیح اول * زیرا بیع اولنان چار به تک بایعک بنده اولسی شول حیثیله که
اگر هلاک اولسه بیع متقض اولسی اولیده دلیل ملکدر و مهرك صلّه اولمسی یعنی مال مقابلنده اولمسی
ثابته در ملک زائل اولماسته دایلدرد (و وطنی الشریک المشترک) و دخی ایکی کشتی بیننده مشترک
اولان چار به بی شریک بری وطنی ایتسبیله حد اورلور * زیرا مشترک اولان چار بده ملک و طنک جوازینه
دایلدرد (و اذا ادعی النسب یثبت ههنا) و بخان نسب ادعا ایتسیدی شبهه محمله نسب ثابت اولور
(لا الاولی) شبهه قنده ثابت اولرز * زیرا شبهه قنده فعل محض زانیله درا کر چه کیم کشد و به راجع اولان
امر ایچون حد ساقط اولور سهده اولدکه انک اوزرینه امرک اشتباه ایدر اما ثابته بونک خلاقی اوزره در
(و بالعمد) و انواع شبهه تک او خنجی نوعی شبهه عقددر و بوشبهه عقد نقدنکاحله ثابت اولور (عنده) امام
اعظم قنده (فی وطنی محرم نکحها) نکاح ایلدیکی محرم تک وطنی ایلینده اکر چه کیم محرمک
و طنک حرام اولدیغی متفق علیه ایلدهده حالبو که حرام اولدیغین عالم ایکن امام اعظم قنده اول واطنک

اوزر بنه ازل وقت حدیوقدرولکن اگر حرام اولدیفن یلورسه امام اعظم قنده عقوبه ایجماع اولتور یعنی
 اکاضرب مولمبله تعزیر اولتور و امام اعظمک غیر قنده اگر حرام اولدیفنی یلورسه حد اور یلور و اگر
 بیلزسه حد اولرز و عن قریب بیانی کافر (و حدیوطی^۱ امة اخیده اوخته او عمو و عمته) وار قرداشنک
 جار به سنی و طی^۲ ایتمسبله حد اور یلور با خود قرداشنک جار به سنی و طی^۳ ایتمکه حد اور یلور یا خود عتک
 یا عتقه سنک جار به سنی و طی^۴ ایتمکه حد اور یلور حاله که واطی^۵ بن آتی بکا حلال ظن ایتدم دیرسه ده و كذلك
 ولدل نیک جار به سندن غیر سائر محرملر نیک جار به ل نیک و طئنه دخی حد اور یلور * ز بر اول واطی^۶
 ایچون انلرک مال لر نه بسو طت یوقدر پس انک ظنی ردبله طی ایتدی ایتدی انک حلال ظن ایتدم دیدیکنه اعتبار
 اولمز (واجبیه وجدده اعلی فرشته) ودخی کندودوشکی اوزره بولدیغی مرأه^۷ اجنبیهی وطله حد اور یلور
 حاله که بن آتی کندوزوجهی قیاس ایتدم دیرسه ده * ز بر اطول صحبت نندنصرکه وزوجهی اولدیفنده اشتباه
 قائلز (ولو هو اعی) اگرچه کیم اول واطی^۸ اعی ایسه ده * ز بر اعی حرکات و هیئاته فرقی ایتمکه فاد اور اولور
 الامکر چنان اول مرأه بی دعوت ایدوب اجنبیه اولدیغی حالده مرأه اجابت ایدوب بن سنک زوجه کم دیرکن
 و طی^۹ ایدرسه حد اور لمز * ز بر اخبار دلیلدر کافیده بویه ذکر اولندی حتی چنان فعلیه احابت ایدوب بن سنک
 زوجه کم دیموب آتی و طی^{۱۰} ایتسیدی اول اعی اوزره حد واجب اولور ایاضا حد بویه ذکر اولندی (و ذمیة)
 مرور ایدن حد نیک ضمیری اوزره عطف قدر و فصل ایچون جائز اولدی (زنی به احر بی و ذمی زنی بحریة) ودخی
 بر ذمیة به بحر بی و بر ذمی بحر بیه به زنا ایتسیدی ذمیة به و ذمی به حد اور یلور اهل ذمت عقوبه باتله مخاطر
 اولد قلمری ایچون (لالحر بی و الخریة) حر بی ابله حر بیه حد اور لمز * ز بر اولور عقوبه باتله مخاطر دکلمردر
 (و لامن و طی^{۱۱} اجنبیه زفت الیه و قتل هی عرسک و علیه مهرها) ودخی رکسته به بر اجنبیهی کن کتور و بر
 بومرأه سنک کلندر د نلسیدی اول کسنه اتی و طی^{۱۲} ایتمسبله حد اور لمز و اول مرأه نیک مهری اول کسنه اوزره
 لازم کاور بونکله عمر رضی الله عنه و بر او تنده علی کرم الله وجهه قضا ایلدی و اول مرأه ایچون عدت ابله دخی
 قضا ایلدی (و محرمانکجه) ودخی نکاح ایلدیکی محرم اولان مرأه بی و طی^{۱۳} ایدن کسسته به حد اور لمز امام اعظم
 قنده * ز بر امام حدک منعده عقد نکاحی شهه قیلدی تنکیم سبقت ایتدی (و بیهمیه) ودخی درت ایاقلی
 حیوانی و طی^{۱۴} ایدن کسسته به حد اور لمز * ز بر او طی^{۱۵} بیهمیه جنابت اولقنده زنا عتقه ناسنده دکلمدر بوندنصرکه اگر
 اول و طی^{۱۶} اولان بیهمیه لجمی اکل اولنایدن اولورسه ذبح اولتوب بعد نه نار ابله احر اق اولتور و قبل الذبح احر اق
 اولمز و اول و طی^{۱۷} ایدن کسسته دایک قیمتته ضامن اولور اگر دایه غیر نیک ایسه * ز بر اناه انک سبیله قتل
 اولندی و نار ابله احر اق ایتمک واجب دکلمدر ایچون اول دایه باقیه قلوب رجل آنکله تعزیر اولتوب آنک نحدی
 منقطع اولسون ایچوندر و اگر لجمی اکل اولنایدن ایسه ذبح اولتوب و اکل اولتور امام اعظم قنده
 و ابو یوسف قنده بعد الذبح احر اق بالثار اولتور (و اتی فی در) و طی^{۱۸} اوزره عطف قدر یا خود دره فعل شمع ایدن
 کسسته به حد اور لمز امام اعظم قنده و امامین و امام شافعی قنده حد اور یلور * ز بر اناه عتقه ناسنده در علی سبیل
 الکمال محل مشتهاد قضا مشهور تدایه زنا اولتی اوزره حرام یلدری * ز بر اصحابه احر اقدن و اوزر شه دیوار
 یتهمدن و یوکسک یردن اشاعه براغوب اوزر شه طاشلر یور اقدن موجبده اختلاف ایلدیلر پس امام
 اعظم قنده بودکر اولان امورک انشالیه تعزیر اولتور (اوزنی فی دار الحرب اودار البغی) یا خود دار
 حر بده و یا خود دار بغیده زنا ایدوب بعد دار اسلامه حقیقه سیدی حد اور لمز * ز بر ادر حر بده (لانقام الحدود
 فی دار الحرب) حدیث شریفی ابله حد و دافات اولمز و ادر حر بدن دار اسلامه حقیقه دخی حد اور لمز * ز بر
 حدود موجه اولدیغی حالده منعده اولدی ایسه موجبده منقلب اولز (و لایزنی غیر مکلف مکلفه مکلفه مطاقا)
 ودخی صبی و مجنون کبی مکلف اولمیا نیک مکلفه اولان مرأه به زنا ایتسبله مطلقا حد اور لمز یعنی نه فاعله و نه
 معقوله اولرز (و فی عکسه حد و فقط) و عکسند یعنی مکلف اولان رجل صبیه و مجنونه کبی مکلف
 اولمیا نه زنا ایتسبله ایچون اول رجل مکلفه حد اور یلور (و لایزال نامستأجره) یعنی بر مرأه به زنا ایتک ایچون
 استیجار ایدوب آنکله زنا ایتسیدی انلر دخی حد اور لمز امام اعظم قنده و امامین ایتسیننده حد اور یلور دایدلر
 و بوشاننک قولدر * ز بر ایتسی بیننده ملاک بوقدر و شهه دخی یوقدر پس بوقدر چنه زنا ی محض اولور

وامام اعظم علی روایت اولئان شنیدر که تحقیقاً بر امر آن برکنندن مال دیندی اور رجل کامال اصما
 یتکنن ابا ایلدی حتی نفسی اکاننکین ایتدی کجه پس حضرت عمر رضی الله عنه ایکسندن بیه حدی رفع
 ایتدی و بیوردیکه بواجرت مر آنک مهر بدر (ولابا کراه) و کره له زنا بدین کسینه به دخی حد اور لکره اولئان
 کسینه کرک زانی اولسون و کرک زانی اولسون (ولابا فراره ان انکره الاخر) و دخی زنا بیه ددرت دمفا اقرار ایدن
 کسینه به حد اور لکره آخر انکار ایدرسه بومسئله ایکی وجد اور زرددر برسی بن فلانه ایله زنا ایلدم دیودرت کره
 اقرار ایدوب فلانه دخی تحقیقاً بومقره بی زوج ایتدی دیکله دریا خود مر آه فلان بنم ایله زنا ایتدی دیودرت
 کره اقرار ایدوب و اول فلان بن اتی زوج ایتدم دیکله اتفاقاً حد اور لکره و ایکنجی نوعی ددرت کره فلانه به زنا
 ایتدم دیو اقرار ایدوب فلانه دخی فلان بنه زنا ایتدی و بن اتی کیم بر بیلیم دیکله دریا خود فلانه بن فلانه زنا
 ایتدم دیو اقرار ایدوب و فلان دخی بن انکله زنا ایتدم و بن فلانه بی کیمس بر بیلیم دیکله امام اعظم قننده مقره
 حد اور لکره (وفی قرن امة بالزنی یجب الحد و القیمه) و دخی رجاریه بی زنا ایله قننده قننده حد اور بلوب و قیمه چاربه
 واجب اولور زنا اول کسینه ایکی جنایت ایتدی پس هر رینک اوزرینده موجبله حکم ترتیب ایدر
 زنا ایله حد و قتل ایله قیمت واجب اولور (والحلیفه لا یحد) یعنی شول خلیفه کانه قننده خلیفه اولمیه
 اکا حد اور لکره * زیرا حد حق الله تعالی در حدک اقامتی خلیفه نکدر غیریک نیک دکدر ایتدی کتبدو نفسی
 اوزره انکچن قائمه حد ممکن دکدر (و یقتض و یؤخذ بالادل) و خلیفه قصاص اولنور و مالله مؤاخذه
 اولنور * زیرا قصاص و مال ایکسیده حقوق عباندر حدک و لیسى آتی استیفا ایدر یا خلیفه تکمینی ایله
 و یا خود عسکر اسلامدن یاردم طایله

(* باب شهادة زنی و رجوع عنها *)

بویاب زناک شهادتی اول شهادندن رجوعی بیان ددر (شهد بعد التقادم بلاعدر) برکنه رحده
 متقادمه بلاعدر شهادت ایتسیدی یعنی شهادت ایتدی که عذری یوغیکن نأخبر ایدوب قضاء واجب
 اولاش رحده متقادمه یعنی حد ایجاب ایدن بر شئله اقامه حد به بلاناً خبر قادر اولان امامنه قریب اولمفلعله
 شهادت ایتسیدی (لم یقبل) اول شهادت قبول قبلنیز * زیرا شاهد حدود ده ایکی حسبیت یشنده
 یعنی واجب ایله ثواب یشنده بخیردر انکره اداء شهادت و ستردر پس اداء شهادتی نأخبر اگر ستری اختیار
 ایه بدمده اداء شهادته اقدام ایلمی انک باطننده حد و عداوتدن سوءحالی وارددر که اتی محرمک ایلدی پس
 اول شهادتمه مهم اولور و اگر ستری اختیار ایتوب نأخبر ایتدی سه فاسق و آثم اولور آنکچون شهادتی
 مقوله اولمز اقراره شهادت بونک خلاقی اوزره در وعن قریب بیانی کاور (الافی حد فذوق) الا حد فذوقه
 قبول اولنور * زیرا حد فذوقه دعوی شرطدر شاه رکه نأخبری دعواک انعامی اوزره حل اولنوب شاهد رکه
 فاسق اولمزلین ایجاب ایلر (ویضی السرقة) یعنی چنان سرقة نک شاهدزی تقادم نکره شهادت
 ایتدی سارقه حد اور لکره سرقة قضین اولنور * زیرا سرقة حق عبانور ایتدیغیچون تقادم ضروردر رمز
 (واو قریبه) و اگر برکنه بعد التقادم حد ایجاب ایدر شئله اقرار ایتسیدی (بحد) اول مقره حد اور بلور
 حد و عداوت تهحنی متقدم اولدیغیچون * زیرا انسان نفسی اوزره قهمت ایمن (الافی الشرب) الا شرب
 خرد به بعد التقادم اقرار ایله حد اور لکره (وتقادمه بزوال الريح) و شربک تقادمی راحة خنک زائل
 اولمیه در (والغیره بمضى شهر) و شربک غیر بده تقادم بر آنک کجه سیدر اصح قول بودر بعضی لرائی آنک
 کجه سیدر ایدر (شاهد و زنی وهی غایبه حدت) بر مر آنک زنا شاهدزی شهادت ایلد کده زانیه مجلس
 قاضیدن غایبه اولسیدی اول زانیه به حد اور بلور (و بسرقة من غائب لا) و غائبک سرقة سنه شهادت
 یشله حد اور لکره * زیرا دعوی سارقه غائب اولمیه متقدم اولور و شهادت سرقة ده سارقه مواجه سنه
 اولمق شرطدر زنده شرط دکدر عن قریب بیانی کاور (ولو اختلف اربعة فی زاوية البيت اقرار بالزنا
 و حدها حد) و اگر ددرت شاهد ینک زانیه سنه اخلاق ایتسدردی بازانن بیلیمکی بر مر ایه
 زنا ایله اقرار ایتسیدی حد اور بلور * ماه سنه اولینک معنایی ددرت شهده را کسبی زنا اوزره بزناوه اوزره
 شهادت ایتدی کدر ایتدی قیاس حد و احب اولمق ایتدی حقیقه مکاک اخلاق ایچون و وجه استعدان

بود که تحقیقا توفیق نمکندر که ابتداء فعل رز و بوده او اب و انتهای زاویه اخرا ده اوله اضطرر بله * و کافیه
 بو قول بت صغیر اولدینی و قنده بو کا محفل او اور اما خیر بیت کبر اولور سه محفل اولور دیدی و مامه ثله * ثانیه نک
 معنایی مفرک مر آبی جهلی حدی دفع ایلر * زیرا اگر کند مر آسی یا خود چاره سی اولسیدی انک - حق
 اولور دی (وان شهدوا كذلك) و اگر شاهد کذلک بیلد کلمی بر مر آیه زنا ایتدی دیو شهادت ایلسلر
 حد اور بلور (او اختلافوا فی طوعها) یا خود طوعا زنا ایتد بکنده اختلاف ایلسلردی یعنی درت شاهدک
 ایکیسی تحقیقا فلان فلائه بی کره ایدوب زنا ایتدی دیو شهادت ایدوب و آخرلی مر آیه طوعا زنا ایتدی
 دیو شهادت ایلسلردی (اولد زنا) یا خود زنا ایتدی دیو شهادت ایلسلردی و ایکی اختلاف ایلسلردی یعنی شاهدک
 ایکیسی تحقیقا زانی بومر آیه که کوفده زنا ایتدی دیو شهادت ایلسلردی و ایکی آخری اولور زنی مر آیه
 بصره ده زنا ایتدی دیو شهادت ایلسلردی (او تفرق جهتهه فی وقتها و اختلافا فی بلده) یا خود زنا ایتدی
 جهتلری وقتنده اتفاق ایدوب و زنا ایتد بکنده اختلاف ایلسلردی (او شهود ایلر زنا بهی بکر) یا خود زنا به
 شهادت ایلسلردی حالبو که مشهود علیه دخی بکر اولسیدی (او هم فسقه و شهود علیه شهود بلم جدا حد)
 یا خود شاهدک فاسق اولسلردی یا خود شاهدک اوزره شاهد اولسلر بر احوه حد اور لر یعنی سبب قذله
 نه شهادت اولانلرک ایکسسه ونه شاهدله حد اور لر (وان شهدوا اصول بعدهم) اگر چه فروع اولان
 شاهد لر نصف کره اصول اولان شاهد لر دخی شهادت ایدر لر سدد * اما اولکی بده مشهود علیه اوزره حدک عدمی
 ظهر اولان بود که تحقیقا مر آیه انک زوجه سی یا خود چاره سی اولمقدر و اما شهود اوزره حدک عدمی پس
 شاهد لرک لفظ شهادتله زنا به نسبت اوزره اتفاقری کلام لر بی قذف اولمقدن اخراج ایلدی بکی ایچوندر
 و اما مسئله * ثانیه حدک عدمی شهادت اولانن فعل زنا اگر واحدا یسه شاهدک بعضیسی کا ذبدر * زیرا
 فعل واحدهم طوعا و هم کرها اولور و اگر واحد اولور سه هر برینک اوزرینه شهادت ایچون نصاب اولور و اما
 شهود اوزره حدک عدمی لفظ شهادتله کتور دکلمی ایچوندر و اما ثالثه حدک عدمی فعل واحدا یکی موضعه
 اولدینی ایچوندر و شاهدله دخی ذکر اولانن شی ایچون حد اور لر و اما رابعه حدک عدمی ناهده اولان
 علت ایچوندر و اما خامسه حدک عدمی زنا بکارت ایله متحقق اولدینی ایچوندر پس شاهد لرک لفظین کذب لر
 ظاهر اولدی پس ایکیسکه اوزرینه حد واجب اولور * زیرا انلرک قولری اسقاطنه چقدر حدک واجب
 اولسنه بخت دکدر و شهود اوزره دخی حد واجب اولور لفظ شهادتله بیله عددلر کال اولدینیچون و کذلک
 چنان شاهد لر برجل اوزره زنا ایله شهادت ایلسلردی حالبو که اولر برجل مجبوب اولسیدی اولر برجله حد
 اولور شهولرک کذب لر ظاهر اولدینی ایچون و شهود اوزره اولور لفظ شهادتله بیله عددری کامل
 اولدینی ایچون نه کیم قیام بر مر آیه اوزرینه زنا ایله شهادت ایلدی بولور اول وقت
 برجل و مر آیه نک و شاهد لرک اوزرینه حد اقامت اولور اما سادس فاسق اهل تحملدن و اهل ادا دن
 اولدینیچوندر اگر چه کیم فاسقک فسق نهه بیله ادا سنده قصور اولور سدد بو واجدن فاسقک شهادتله قضا
 ایتسیدی بزم قمنده نافذ اولور پس انلرک زنا به شهادت لر من وجه اهلیت اعتبارله ثابت اولور قصور
 اعتبارله من وجه ثابت اولور ایتدی برجل ایله مر آیه دن عدم ثبوت اعتبارله حد ساقط اولور و ثبوت اعتبارله
 شاهد لر دن ساقط اولور و اما ایوده یعنی شهادت اوزره شهادتله زنا به شهادتله اولدینیچون * زیرا نه کذب
 احتمالی ایکی موضعه در بری شهادتله اصولده و بری شهادتله فرعه در ایتدی فروع حد اور لر * زیرا انلر
 زنا بی مشهور علیه اوزره نسبت ایتدی بلر بلکه اصولک شهادتله حکایت ایلدی بلر و انلرک شهادت لرک رد اولمسی
 اولدی انواع شهده ایچون اولدی و اول شهده حدک منعی ایچون کافیه در اثباتی ایچون کافیه دکدر و اگر
 اصول کلوب بعینه اولر زنا تک معاینتی اوزره شهادت ایلسلر قبول اولمسی و انلر فروع کبی حد دخی قامت
 اولمسی * زیرا انلرک اول حاد نه در فروع لرک شهادت لر رد اولمسه کاندولرک شهادت لر دخی تحقیق من وجه
 رد اولمسی * زیرا فروع اصولک مقامه قائلدر و شهود لر دخی اصولک شهادتله بریدر و بر شهادت حاد نه
 قیام رد اولسیدی اول حاد نه ده ایداقبول قیلنر (فان شهدوا بالزنا مع و دین فی قذف اولمسه) پس
 اگر شاهد لر اعی اولد قلمی حاد نه یا خود حد قذله محدود اولد قلمی حاد نه یا خود اوی اولد قلمی حاد نه زنا

شهادت ایسه رحالو که درت شاهد اولتری واجب ایکن (واحد هم محدود) باخو. درت شهید بری
 حد قذفه محدود اولسیدی (اوعبد) باخود دردک بری عبدالوسیدی (و.جد گند) واول عبد حد قذفه
 محدود اولسیدی (او بعد الح) یاخود حد قذفند نصرکه عبدالوسیدی (حدوا) بوذ کر اوتان شهیدله حد
 اور بلور شهادت اولتان اوزره حدوا و رلر وافظ حد و افان شهید واقولنه جو ایدر وانره حدک تخصیص
 اولمخی زیاده شهادته اهل تیری اولدیغی ایچوندر باخود نصاب شهادت معدوم اولدیغی ایچوندر بس زنا
 ثابت اولمز و نلر قذف اولد قلمی ایچون حد واجب اولور (وارش جرح جلده هدر) یعنی شاهدل زنا به
 شهادت ایسه لر زانی محصن اولسیدی بس زانی به ضرب اولند فده درسی مجروح اولسیدی اند نصرکه اول
 شاهدلک بری عبدالوادیغی باخود حد قذفه محدود اولدیغی ظاهر اولسیدی اول مجروح اولانک در بسک
 ارشی هدر در امام اعظم فتنده امامین ایچون خلاف واردر (و دبدر چه فی بیت المال) رجحک دیتی بیت المالدن
 و بر بلور یعنی شاهدل بر محصنک زانسه شهادت ایدوب زانی رجح و اید فده نصرکه شاهدلک بری عبدالوادیغی
 باخود عده ثلاثی اولدیغی ظاهر اولسیدی رجحک دیتی بیت المالدن و بر بلور (وای رجح من الار بعد یهد رجح
 حد و غم ربیع الدینه) و درت شاهددن هر قنغیسی رجوع ایدر سه حد قذفه حدوا و بلور یعنی بالکر رجوع
 ایدنه حدوا و بلور امام زفر بونک خلاقی اوزره درودیتک ربه نه غم ایاور امام شافعی بونک خلاقی اوزره در
 (وقبه حدوا) و رجحدن اول هر قنغیسی رجوع ایدر سه حدوا و بلور یعنی شاهدلک چه بیسته حد اقامت
 اوتور * زرا انلرک کلامی فی الاصل فذ قدر و اول قذفک شهادت اولسی قضایک قذفه اتصل ایله اولور
 بس چن قضایا متصل اولسیدی قذف اولدیغی حالده باقی قالور ایددی چله سنه حدوا و بلور (لانی علی خامس
 رجح) رجوع ایدن بشیجی شاهد اوزره برشی یوفره زرا اول خامس کلی حقه شهادت تیری بله باقی قنلان درت
 شاهددن باقی قالدی (فان رجح الاخر حدوا و غم مار بع) بس اسکر درتدن رآخردخی رجوع ایدر سه
 خامس ایله ایکسنه حدوا و بلور و مرجومک دینک ربه نه غم اولور * زرا شاهدک اوچی شهادت اوزره
 باقی قالمی ایله حقه اوچ ربعی باقی قالدی * زرا عددک کالی بقاه حق ایچون شرط دکا بر بلکه کلی رحاک
 قسطی باقی قالور ایددی راجعیک اوزرل بدهریم دیت لازم اولور و بورا جعینک هر برینک اوزرینه حد کال
 واردر * زرا حدیجیری قبول ایتمز (ضمن المزی دینه لمرجوم ان ظهور و عبیدا او کفارا) مزکی مرجومک
 دیننه ضامن اولور اگر شاهد لر عبید اولد قلمی یاخود کفار اولد قلمی ظاهر اولور سه یعنی درت کتبه
 برجل اوزره زنا ایله شهادت ایلوب تزکیه اولسه لر * بس زانی رجح اولسیدی بس بونقدر چه شاهدل
 کفار یاخود عبید اولد قلمی ظاهر اولسیدی مرجومک دیتی مزکی اولنرک اوزرینه در امام اعظم فتنده
 و امامین فتنده بیت المال اوزره در * قته ایدر بلکه بونک معناسی چن تزکیه دن رجوع ایدوب شاهدل
 عبید ایددی یاخود کفار ایددی در لسه و بعضی لریدیکه بونچان مز کیلر زانلرک حال لرن علم ایله یله تزکیه ده
 قصدا ایدلک در لسه در (کالو قتل من امر رجح فظهره کذلک) تکیم رجحه امر اولتان کسنه بی برجل
 قتل ایدسیدی بس شاهدل عبید یاخود کفار اولد قلمی ظاهر اولسیدی * یعنی درت کتبه برجل اوزره زنا ایله
 شهادت ایدوب بس قاضی اول زینک رجحه امر ایدل کده برجل بو بتن اولسیدی ایدن شاهدل عبید یاخود
 کفار اولسیدی قاتل اوزره دیت لازم کادر قیاس قصاص واجب اولق ایدی * زرا فبر حق نفس
 معصومه قتل ایدی و استخوانک وجهی اولدر که حقیقه قضا وقت فتنده صحیح ظاهر در ایدی شهة اباحت
 ایراث ایددی قبل القضا قتل ایدسیدی بونک خلاقی اوزره در یعنی قصاص واجب اولوردی * زرا شهادت
 حجت اولردی فتنده نصرکه * دیت فانلک مالندن واجب اولور زرا قصدا قتل ایددی و عن فر بیاتی
 کادر که تحقیقا فانلر قصدا اولان دمه مشارک اولمز (و بیت المال ان لم تزک فرجم او مر حومک دیتی بیت
 المالدن واجب اولور اگر شاهدل تزکیه اولندی ایسه * زرا قاتل امامک امرینه امثال ایدی بس فتنی
 اکا قتل ایدی اگر امام قتلنه بیسه مشرت ایدسیدی دیت بیت المالدن واجب اولور کذلک مامورده بوله در
 (او شهود انظرهم عافیت) زنا شاهدل زنا به عنانظرلینی اقرار ایدله دردی قبول فلتور شهادتی
 تحمل ضرورتی ایچون نظرک باحتی ایچور (زار انکر الا حصان) زنی سار شر اطلک و حودند نصرکه

محسن اولدبغنی انکار نسیدی (فشهد علیه رجل وامرأتان) اوزرینه بر رجل ینه ایی مر اسهدت
ایسه لردی (اوولدت زوجته مثر رج) یاخود زوجسه ای اول منگردن ولد کتور سیدی یس اول منکر رج
اولنور * اما ولکی صورتده امام زفرک و شافعیک خلانی واردر * زیرا امام زفردر که تحقیقا احسان
علت معناسنده شرطدر انده مر آهنگ شهادتی قبول اولنمدره ایچون احتیاطا وامام شافعی اصلی اوزره
اجرا ایدر که تحقیقا اولوالک غیر بده مر آهنگ شهادتی مقبوله دکلدور بزم ایچون علت اولدر که تحقیقا احسان
خصال حیدره دن عبارتدر و خصال حیدره ایسه زانن مانعه در یس علت معناسنده اولن * زیرا علتک ادانی
در حاق معلوله مقضبه اولنمدر یوا یسه مآذمه معقول دکلدن

* (یاد خدا شرب) *

یو باب حدشربک احکامی بیاننده در (از شرب خرا) چنان برکنسه خرا یچسیدی اذانک جوانی اشاعیده
کلجک حد لغظیدر یعنی تحقیقا بجز شرب (و لو فطره) اگر چه کیم فطره واحده اولور سده (و اخبر یحها
وان زالت لبعه الطریق) و اول شرب خرایدن خرک رایجه سوله اخذ اولن سیدی اگر چه کیم طریقی بعد
اولقه خرک رایجه سی زائل اولد یسه ده (او سکر و زال عقله) شرب اوزره عطفدر یاخود سر خوش اولوب
وعقلی زائل اولسه شول حیثیله که ارایله عورتی فرقی ایدمه بیه و زال قوی سکر قولیچون عطف تفسیردر
زیر احدک واجب اولمی حقنه امام اعظم فتنده سکر ایله مراد یومعتادرا شرب نهنگ حرمتی حقنه شارک
هذیان سو یلسیدر و امامین فتنده مطلق هذیان سو یلسیدر (بنیید) خرماسر ایسه ودخی خرک غیری
مسکرانن یونک امثالله (و اقر به) و شرب خرایله یاخود خرک غیر بده سکر ایله اقرار ایلیه (او شهد به
رجلان) یاخود ایکی رجل شهادت ایلیله یوخسه بر رجل ایله ایی مر آه شهادتیه دکل * زیرا یونرک
شهادتی حدودده قبول فیلتنر (و عم شرب به طوعا) و طوعا یچدیکی ییلنه * زیرا اگر اهه شرب حد ایجاب ایلن
(حد صاحبیا) ایق اولدبغنی حاده حد اقامت اولنور اول حد ایله متأدب اولوب و متزجر اولسون ایچون
زیرا ظاهر اولان بودر که حال سکرده متألم اولن (ثمانین سوطا للحر و نصفها للعبد) و حد شرب
حر ایچون سکران قامچیدر و مسکرانک نصبی عید ایچوندر صحابه ننگ اجاعی ایچون رضی الله تعالی عنهم
عالمه (یزوعوبه) یعنی ایچ طونندن غیری یونیی چیقار بلور (و یفرق جلدده کافی الزنا) و جلدنک ضرری
نفریق اولنور حد زانده اولدبغنی کی مرور ایدن علت ایچون (وان اقر به او شهد علیه بعد زوال الیخ)
واکر شارب شرب خرایله اقرار ایسه یاخود اوزرینه شهادت اولنسر یحک زوالند نکره * یحک زوالی
اقرار ایله شهادتک مجروحی ایچون قیددر یعنی یحک زوالند نکره شرب خرایله اقرار ایسه یاخود شهادت
اولنسه (او سفیها) یاخود شارک قوصمه یله خری ایچدیکی بلن سیدی (او وجد ریحمها منه) یاخود
خرک ریجی انده یونسیدی بلا اقرار یاخود بلا شهادت (اور رجع عن اقرار شرب الخمر او السکر) یاخود
شرب خرک یاخود مشد اولمش رطب عصیر یتک شربینی اقرارندن رجوع ایسیدی * سکر ایکی قنجد ایله
باش خرماک مشد اولان عصیردر به ضیلر سکر هر مسکر اولان شرابدر دیدیلر (او قسکران) یاخود
سکران اولدبغنی حاده اقرار ایسیدی (لا) یعنی حد اولنر اما یحک زواند نکره حدک عدمی حد شرب صحابه
رضوان الله تعالی علیهمک اجاعیله ثابت اولدی واجماع یوفدر لابن مسعود رضی الله تعالی عنهمک رأیله در
اولکه قیام رایجه ننگ شرطیدر و اما شارک خری قبی ابدوب و خرک رایجه سنک یونسیده حدک عدمی
رایجه حخته اولدی یچوندر و كذلك آز اولور کرهله یاخود مضطر اولمه اولور و سکران حد اولنر حتی شارب
نپیددن سر خوش اولوب و طوعا یچدیکی بیلمنجه * زیرا سکر با حدتدر حد ایجاب ایلنر یچ کی و قسمرانی
سودی کی و كذلك کرهله ایچمک ریخی حد ایجاب ایلنر و امام اقرارندن رجوع یله حدک عدمی ننگ شربینی اقراری
حق الله تعالی ننگ خالصیدر یس حق اللهدر رجوعه عمل اولنور و اما سکران اقرارنده حدک عدمی اقرارنده کذب
احتمالی زانده اولمغه در یس خلاص ایچون طلب اولندی * زیرا الله تعالی ننگ حق خالصیدر حد قذف یونک
خلافیدر کزیرا انده حق عبده اردر و سکران حد قذفده ایق کیدر اوزرینه عفو بت یونسندن تکبیم سار
تصرفانده اولدبغنی کی (ولوارتد لا تحرم عرسه) یا کر سر خوش عقلی زائل اولدبغنی حاده العباد الله

مر تد او اسیدی انک زوجدسی حرام اولمز * زیرا کفر اعتقاد باندند عقل زائل اولدیله بیله محقق اولمز
(اویم علیه بعض الحد) اول مر تد اولان سرخوش اولوزه حدک بعضی اقامت اولاندقد (فهورب و نسرپ
ثابیا بستایف) پس اول سرخوش فاچوب ثابیا نه شرب خمر ابد رسد حد ابتداء نه اقامت اولور
(کذا فی الزنا) كذلك حد زناده دخی حکم بوبله در عن قریب کلجک شیء یجوز که تحقیقا حد و غیر جنس
واحد دن اولور سه متداخل اولور

(باب حد القذف)*

بویاب حد قذفک یاندددر (هو کفر اشرب ککمة) قذف لغت جهتمدن سب ایتمکه در لرحد
قذف مقدار بوئندن حد شرب کیدر یعنی عدد جهتمدن حر ایچون سکسان وغیری ایچون سکسان نصفی
قرق فاقمیدر (و یونان و یوت جهتمدن دخی حد شرب کیدر شول حیثیته که کرک حد شرب و کرک حد قذف
ایکی رچک شهادتیه ثابت اولور وانده نسائک شهادتلی قبول اولمز تنه کیم سائر حدودده اولدیغی کبی
(اذ قذف محصنا و محصنة) قحان محصن و یاخود محصنه قذف اولاسیدی وقتا که بومقامده احصانک
معناسی زناده اولان احصانک معناسه مغایر اولدی ایسه مصنف محصنی (مکلف) قولیه تفسیر ایلدی
یعنی عاقل و بالغ اولدیغی حالده و مکلف اولق شرط قلمغه سبب * زیرا عارصی و مجنونه لاحق اولمز بونلرک
ایکب بندنه زمانه متنی اولدیغی ایچون (مسیما) اولیه مکلف که مسل اوله رسول علیه الصاوة والسلامک
(فن اشربک بالله فایس بحسن) قول شریفی ایچون معنایر کسند که الله تعالی به شریک قوش اول کسند محصن
دکدر دیکدر (عقیقه انزا) اولیه مکلف و مسل که زانن عاری اوله * زیرا عقیف اولیانه عار لاحق اولمز
و ذکر اولنان کبی قاذف اولان کسند دخی عقیفک غیری حفته صادق اوله و مقذوفک عقی نکاح صحیح
ایله وطی * ایدن کسند ایله نکاح فاسد ایله وطی * ایدن کسند به عامدرو بو تعمیم ایله احصان قذف احصان زانن
نمناز اولور (بصریحه) قذف قولنه متعلقدر یعنی صراحة زنا لفظیه قذف ایسیدی زنا تنکد یاخود
یا زانیه یاخود سن زانیه سین دیمک کبی دخی بونک امثالی (اوزنات فی الجبل) یاخود سن طاعنه زنا تنکد
دیکدر زنا ت قولنک معناسی زینت دیمکدر زیرا زینت لفظی همین ایله ده کلور یا ایله کلبی کبی و امام محمد قنده
زنا ت دیمکله حد اولمز * زیرا هموز صعوددر یاخود مشترکدرو شبهه دارنده در * بر دیرز که حاله غضب
زنا ت قولنک زنا معناسه اولدیغی ترجیح ایدر (است لایک) یاخود بیا کدن دکلسن دیمک کبی
(اوستان فلان ایله) یاخود سن فلان کسندک اوغلو دکلسن دیمک کبی یعنی سن زیدک اوغلو دکلسن اولیه
زید که مقذوفک یا بسیدر ایله قول مصنفک لفظیدر (فی غضب) زنا ت به متعلقدر زنا ت دیکدر اولان
ایکی معطوفله دخی متعلقدر یعنی غضب حالنده سن طاعنه زنا تنکد دیمکله یاخود حال غضبده سن بیا کدن
دکلسن یاخود سن بیا کد فلانک اوغلو دکلسن دیمکله و غضبک غیریده اوغلایغی نفی انک معاتبه به محرم اولور
(حد بطاب المذوف / قاذف مقذوف محصنک طایله حد او او * مقذوفک طایله شرط قلندی زیره مقذوفک
حدده حق واردر عار ایدن رفع اولق جهتمدن (ولو غابا حال القذف) اگر چه کیم حال قذفه مقذوف
مجلس قاذفدن غایب اولور سه ده بو تعمیمی مضمر ایدن تقلا تانار خایده ذکر ایلدی ایسیدی حفظ سن لایدر
زیرا اکثر یا واقع اولور (بترع انرو و استحو فقط) کورک و قیامه نزع اولور حد لفظنه متعلقدر یعنی ثابین
مجرد قیلنر تکیم حد زناده اولدیغی کبی * زیرا حد قذف سببی مقطوع به دکدر قاذفک صادق اولسی
احتمالی ایچون ایکن کورک و قیامه چونا بلور زرقیاه قاذفه انک ایصالنی مع ایدر (لایست یابن فلان چده)
سن فلانک اوغلو دکلسن دیمکله حد اولمز اولیه فلانکه مقذوفک حد ایدر * حد لفظی فلانک صفتیدر یاخود
انن بدادر و حد اولمغه یا عیث زیرا قاذف نفیدر صادقدر (ونسته ایله) و ذکر اولنان کبی مقذوفی جدیدنه
نسبت ایتمکله حد اولمز یعنی سن جد کدسن دیمکله (اولی خاله اوغله اوره) یاخود دایسته یاخود
عجسنه یاخود اوکی بلا سته نسبت ایتمکله حد اولمز * زیرا بونلر دن هر برنه یا یا نسید او نوز حال بو که حقیقند
بیاد کدر نهنده حد اولمز (و لا قوله یابن ماء السماء) و دخی یا یا سناک اوغلو دیمکله حد اولمز * زیرا
بو قولک ظاهر نه یا سناک اوغلو اولدیغی نفی واردر حالو که مر اد اوله دکدر دایکد جوهر دایکد و سخاوه

وصفاده تشبیه در (ولاقوله بانبطی امری) ودخی عربی اولان کسنه ایچون بانبطی دیمکه دخی حد اولر
 زربانبطی سواد عراقده ناسدن برطأغه در کد اخلاق ذمیمه ابله وعدم فصاحتله مختصر لدر بر بس صلاتده وعدم
 فصاحتده نلره تشبیهه محتمل اولور ایمدی حد اولرلزون ابی لیلی دیدیکه بانبطی دیمک قد فذرفاذق انده حد
 اولنور زربا فاذق مقدوفی باباسنک غمیری به نسبت ایلدی وانک اوزرینه حجت ابن عباس رضی الله تعالی عنهدن
 روایت اولنان شیندر که تحقیقا بر رجل ایچون سو ال اولن دیکه اولر رجل بر رجله بانبطی دیدی بس ابن عباس
 رضی الله عنه انک اوزرینه حدیو قدر دیدی (وطلب من بقع اقدح فی نسبه بقذف المیت) بطلب المقتدوف
 اوزره عطفدر یعنی مینه قذف اتمکله حد اولرلر الا انک فذفیه اول میتک نسبتده ذم واقع اولان کسنه نک
 طلیله اولور (کالوالدوان علا والولدوان سفل) اولنسب میتک باباسی کی بقدر یوقاری کیدرسه وولدی کی
 نه قدر اشاعی کیدرسده * زیرا انلره میتک جزئی اولدقاری سببیه عارلاحق اولدی بس قذف انلره
 متاول اولور وشافعی قنده حد قذف میراث اولوب هر وارث ایچون حق مطالبه وارد (ولو بحر و ما)
 اگر چه کیم طاب قذف میتک میرشدن قتل ایله یا خود کفر و بارقه محرم اولور سده * زیرا مقذوف بچن
 محصن اولسیدی انک کافر اوغلی یا خود عبدی ایچون حد قذقی مطالبه ایتک جائز اولدی امام محمد ایچون
 خلاف وارد و میتک ولدینک وادی ایچون ولدک قیامی حالده حق مطالبه ثابت اولور امام زفر بو ابی
 مسئله ده خلاف اوزره در (اولد بنت) یا خود میتک قزینک وادی کی * زیرا ایچون حق مطالبه وارد
 جرئیت متحقق اولدینی ایچون و امام محمد قنده مطالبه ایلر الاعصبه لقله وارث اولان کسنه ایدر (قال
 یا بن الزائین و فدمات ابواه فعلیه حد واحد) بر کسنه یا ابی زائینک اوغلو یسیدی حالو که تحقیق انک والدینی
 فوت اولاش ابدی فاذقه حد واحد اقامت اولنور * زیرا حدودده غالب اولان بزم قنزده حق الله تعالی ایدر بس
 متداخل اولور حتی اگر بر رجل مرار اقدف ایتسیدی یا خود بر جماعت بر رجله قذف ایتسه لر دی هریری ایچون
 واجب اولر الاحد واحد واجب اولورته کیم عن قریب یعنی کلور * بی ایلادن حکایت اولن دیکه کوفنده قاضی
 ابدی برکون مسجدک قیوسنده ایشدیکه بر رجل رجل آخر یا ابی زائینک اوغلو وادی بس قاضی اول قاذق
 اخذی ایچون امر ایدوب انی مسجدده ادخال ایدوب اکا سکسکس از سکسا زایکی حد ضرب ایلدی مقذوفک
 والدینک ذنقی ایچون بس بواقعه نک خبری ابو حنیفه به باغ وارد فده العجب که بلده مر قاضی مسئله واحدده
 بش وجه دن خطا ایلدی اولام مقذوفک خصوصتی بوغیکن حد واردی * و ایکی بیک فذفنده ایلده بر حد واجب
 اولور کن ایکی حد واردی * و اوچینی ایکی حدک یعنی موالات قبلدی حالو که واجب اولان بینهمانی برکون
 و یا خود برکوندن اکثر فصل ایتک ابدی * و در دنجی خطا حدی مسجد ایچنده ایتدی حالو که رسول علیه الصلاة
 والسلام (جنبوا صبیانکم مساجدکم و مجانیکم و سل سیوفکم و اقامه حدودکم) یوردی معنای شریفی سز
 مسجد لر یکی صبلر بکردن و مجنون لر بکردن و فلیجلر بکردن و چقار مقدن و حدود بکردن اقامت ایتکدن بجنب
 قیلک دیمکدر * و بشنجی خطا کشف ایتک کرک ایدیکه قذف اولنان ایکی کسنه سخته میدر بو خسد میثلمیدر
 حتی خصوصت انلرک اوله یا خود ولد لر نک اوله و اگر بر کسنه اوزره اجناس مختلفه قذف و زنا و شرب خرو و سرقه
 جمع اولسیدی انک اوزرینه حد لرک کلمسی اقامت اولنور و بو حدودک مایلری هلاکدن خوف ایچون
 موالات اولنر بله اولکی حد دن بری اولنجه انتظار اولنور حد فذفله ابتدا اولنور * زیرا انده حق عبد وارد
 بوندنصره امام ایچون بخیر لک وارد دیر لسه حد زنا بله بد ایدر دیر لسه قطع بد ایله بد ایدر کبله ثابت اولوب
 قونده برار اولدقاری ایچون و حد شرب نا خیر اولنور * زیرا حد شرب حد زنا و حد سرقه دن ضعیفدر بلعی
 بوله ذکر ایلدی (ولا یطاب احد سیده و لایاه قذف امه) و عیددن بر احد سیدنه قذفه مطالبه ایتک
 جائز اولور دخی اولدادن بر احد حره مسئله اولان اناسنک قذفیه باباسنه مطالبه ایتک جائز اولر * زیرا مولی
 عبدینک سببیه معاقب اولر بو یا بدخی اوغلیتک سببیه معاقب اولر و اگر اولن انک بر غیری زوجندن اوغلو وار
 ایتسه انک ایچون حق وارد سبب موجود مانع متنی اولدیفیچون (ولیس فیهارث) و حده ارث بو قدر یعنی
 بچن مقذوف فوت اولسیدی بزم قنزده حد باطل اولور شافعی بونک خلاقی اوزره در زرارث حقوق عبادده
 حای اولور و بو مقامده بزم قنزده حق شرع غالبدر (و لارجوع) و حد قذفده رجوع دخی بو قدر یعنی

برگشته قذفه اقرار ایدوب بعده رجوع اینسیدی رجوعی قبول قبایز * ز را مقدر وقت انده حتی واردر پس
 رجوعه معذوق تکذیب ایدر امار حد که اول خالص حق الله تعالی اوله بونک خلاقی اوزره در * ز را انده
 اتی تکذیب ایدن بوقدر (ولاعتراض) وحدوقذفن عوض اخذ ایلک صحیح اولر * ز را عوض اخذ ایلک
 حقوق عبادت جاری اولور (قال یازانی فرد بلا بل انت حدنا) برجل رجل آخره یازانی دید که رجل آخر
 دخی بل انت لفظیه رد اینسیدی یکبسته حد اولنور * ز را بونک کلامک معناسی بن زانی دکلم بلکه سن
 زانیسن دیمکر (ولو قال امر سه یازانیه فردت به حدت ولاعنان) واکر برگشته زوجه سنه یازانی دید که
 زوجه رد اینسیدی یعنی بلکه زانی سنسن دیسیدی انجق اول مر آه اوزره حد اقامت اولنور و اعان دخی لازم گلر
 ز را ایکسندن هر بری آخری قذف ایلدی و زوجک قذفی اعان انجباب ایدر زوجه نك قذفی حد انجباب ایدر
 پس حد ایله بد اولنور * ز را حدک ابتدا اولنور و اما نك بطا نك فاده سی واردر * ز را قذفه محدود اولان
 کسند اهل اعانن دکدر صکسند ابطال بوقدر * ز را هر آه ملاءنه حد قذفه حد اولنور * ز را زوجک
 محصن اولسی اعانی ابطال ایلر و حد قذفه محدود اولان مر آه ملاءنه و امتز شهادت ساقط اولد یعنی ایچون
 پس اعانی دفع ایچون حد اختیار اولندی * ز را اعان حد معناسنده در (و زینت بک هدر) یعنی چنان زوج
 زوجه سنه یازانیه دیسیدی پس زوجه دخی سنکله زنا بدم دیسیدی هر دردر * یعنی نه حد واردر و نه اعان
 واردر ایکسندن هر برنده شک وقوعی ایچون احتمالدر که تحقیق امر آه قبل النکاح زنا مراد ایلد پس حد
 واجب اولوب اعان واجب اولر و حد ایدر که مر آه نیم زنا مشول زنا در که بعد النکاح سنکله یله اولدی * ز را
 سنک غیریکه تمکین ایلدم دیمک مر اد ایلد بونک مثالی حاتنه مر اد اولانده بود ابعمدی بونک اوزرینه اعان
 واجب اولور حد واجب اولر قذف وجودی زوجدن اولوب زوجه دن اولد یعنی ایچون ابعمدی شک کلدی
 (افر بولد یعنی لاعتراض وان عکس حد) برگشته برولدی اقرار ایدوب بعده نفی اینسیدی ملاءنه اولنور واکر
 اول نفی ایدوب بعده اقرار اینسیدی حد اولنور * ز را نسب اقرار یله ثابت اولدی بعده نفی ایله قاذف اولدی
 ابعمدی اعان واجب اولدی و چنان ولدی نفی ایدوب بعده اقرار اینسیدی پس تحقیق نفسی تکذیب ایلدی
 ابعمدی حد واجب اولدی (والو ادان) ایکی ولدک برینی اقرار ایدوب بعده نفی اینسیدی و ولد آخری نفی ایدوب
 صکره اقرار اینسیدی (له) ایکسند که نسبری اقراری ایچون ائدن ثابت اولور (قال لامر آه یازانی حد
 ولر جل یازانیه لا) برگشته بر مر آه یازانی دیسیدی حد لازم گلور و برجله یازانیه دیسیدی حد اولر مخفنه
 الفقهاده بویه ذکر اولندی (لاشی فی البس بابی و لابانک) حد و اعانن برشی بوقدر بونم اوغلم دکدر دیمکله
 ودخی زه جسدنه بونک اوغلم دکدر دیمکله * ز را ولد نك نفیدر بونکله قاذفی اولر (ولا حد بقذف
 من اهل اولد لاباله) ودخی باب سنر ولدی اولان مر آه قذفه حد بوقدر اول مر آه اماره زنا نك قیامی ایچون
 اولد که باب سنر ولدک ولد تیدر پس اول امارته نظر ایله عفت فوت اولدی (اومن لاعت بولد) یا خود ولد ایله
 ملاءنه اولان مر آه قذفه حد بوقدر حالو که ولد حیدر یا خود اول مر آه بی ولدک موتند نص کره قذف
 اینسیدی حد بوقدر را اول مر آه اماره زنا نك قیامی ایچون تکیم مر و رایتدی اما بلانی اولد ملاءنه اولان
 مر آه قذف بونک خلا فیدر که قاذف اولد یعنی حالده حد اور بلور امارت مننی اماره ایچون (اور جل
 وطی فی غیر لکه) یا خود کللی وجهه عیرک ملکینی وطی ایدن رجله قذفه حد بوقدر (و بوجه کادمه المستر کنه)
 یا خود بوجه ایله غیرک ملکینی وطی ایدن رجله قذفه حد بوقدر جار به مشر که کبی * ز را بونک صورتمه
 وطی اعینه حرام در واصل بودر که تحقیق احرام اعینه اولان وطی ایله وطی ایدن کسند نه قذفه حد واجب
 اولر (و فی ملکه الحرم ابد کافه هی اختراضه) یا خود ابد الحرمی اولان ملکینی وطی ایدن کسند نه قذفه حد
 واجب اولر اول ملک رضاعا حتی اولان چاره کبی (اومن زنت فی کفره) رجل وطی اوزره عصفدر
 یا خود کفری حاتنه زنا بدم مر آه قذفه حد بوقدر یعنی ملک معدم اولد یعنی ایچون شرعاً نك زنا نك تحقیق
 ایچون وزنا جمع ادیانده حرامدر (او مکاتب ماتع و فاه) یا خود مکاتب اولان برگشته نه قذفه حد بوقدر
 اوله مکاتبه فوت اولد که کسی بدل کبائنه و قاید ایلر نك حر بیده صحابه نك اختلاقی اولغله شبهه نك
 تمکینی ایچون (و حد سنه صدف مسلمانان) دار اسلامه مسلمی قذف ایدن مسلمان حد اور بلور * ز را

انده حق عبدالودر تحقیق اول مستأمن حقوق عبادك ايقاسنی التزام ایندی (رقار و طعی عرسه حائضاً) و حاله حیضه زوجہ سنی و طعی ایدن کسنته نك قاذفی حد اولنور * زیرا حرمت موقته (اولموا کذا حرمت موقته کاتمه المحبوسیه اومکاتنه) یا خود موقته نحریم اولتان جار یله مملو کهنی محبوسیه اولان جار بهسی یا خود مکاتبه سی کبی و طعی ایدن کسنته نك قاذفی حد اولنور) و محبوسی نك اینه قائل) و دخی اناسنی نکاح ایدوب بعداً مسالاه کلان محبوسینک قاذفی حد اولنور امام اعظم فتنده امامین ایچون خلاف وارد و بو مسابق اوزره منیدر که تحقیقا نحریم لایله زوج ایدن محبوس ایچون ینلرنده حکم صحت وارد امام اعظم فتنده امامین ایچون خلاف وارد (اذا اهر بالفندق یطلب بالینه) چنان قاذفی فذفی اقرار ایسیدی مقدوفک زانی اولسی اوزره قاذفی ینته ایله طلب اولنور (فان اقام اهر بعضی زانئه اقراره به) پس اگر قاذفی مقدوفک زناسی اوزره یا خود زانیله اقراری اوزره درت شاهرا قامت ایدرسه (کامر) مروا یتدی کبی اوزره درت کره درت مجلسده (حدالمقدوف) مقدوف حد اولنور (وان عجز للحال) و اگر قاذفی اقامه ینتهدن فی الحال عاجز اولورسه (واستاجل لاحضار شهود فی المصر یؤجل الی قیام المجلس) و مصرده اولان شهودک احضار ایچون اجل طلب ایدرسه مجلسک قیامنده کین اجل و بر بلور (فان عجز حد ولا یقبل ایذهب فی طلبهم) پس اگر احضار شهوددن عاجز اولورسه حد اولنور و کیدوب شاهدرلی طلب ایتمک ایچون کفیل دخی التز (بل یحبس) بلکه حبس اولنور و اکشاهدلی احضار ایچون برکسته کوندر دینور تحفه الفقهاده بویله ذکر اولندی (کفی حد الجنایات اتمد جندها بخلاف ما یختلف) جنسی محمد اولان جنایتلر ایچون حد واحد کفایت ایدر و جنسی مختلف اولان جنایتلرده کفایت ایتمک و تحقیق تفصیلی مروا یتدی

* (فصل العزیر) *

بو فصل تعزیرک بیاننده در (هو تأدیب) تعزیر نادیدر کشفده ذکر اولندیکه عزیر منعه دیرل تعزیرده عزردندر * زیرا تعزیر قبیح اولان شئیک معاوده سندن منع ایدر (دون الحد) حدک دوندر یعنی مقدار یونندن حددن اندادرو بو تعزیر آرا اولور حبسه اولور یا خود شمار ایله اولور یا خود قولاغن بورعقله اولور یا خود عققله سو بلکه اولور یا خود قاضی یوز ینتعبوس و جمله نظرا یتکله اولور یا خود سیر یله اولور پس بو تعزیر جه (اکثره تسعة و ثلاثون سوطا و اقله ثلاثه) تعزیرک اکثری اوتوزن طوقز اقلی اوج قماچیدر زیرا تعزیر لایق اولان حدودک حدینه باغ اولمهدر و حدک اقلی قردرو بوقرق فذفده و شر بدعه صدک حدیدر و ابو یوسف حد احراره اعتبار ایندی * زیرا احرار اصلدر حالیه که انلرک حدی سکا ساندز بر روایتده سکا ساندن بر قماچی نقص ایندی و روایه اخرا ده بش قماچی نقص ایندی و تعزیرک اقلی اوج اولمغه باعث اولدر که * زیرا اوجک مادوننده انکاه زجر واقع اولن (ولایقق ههنا) تعزیرده اعضا اوزره ضرب تفریق اولنر حدده تفریق اولندیغی کبی کلجک علت ایچون * و تعزیر درت مروا اوزره در اولکی تعزیر اشراف الاشرافدر فقها کبی و علویه کبی و ایکنجی مرتبه اشرافک تعزیر یدراهل قر به نك کجاری کبی و نجارک کجاری کبی و اوجنجی مرتبه ناسک وسط الحال اولنر نیک تعزیر یدر و درنجی مرتبه تعزیر حسابسدر پس اولکی اعلامدن غیری دکلدرو بو اعلام قاضینک بکایتشدر دیر که سن شویله شویله ایش ایدر ایمشن دیکدر و ایکنجی تعزیر اعلامدر و قاضی قبوسنه کتور مکدر و تعزیر اوسط انلر که ارباب سو قدر اعلام و باب قاضی به کتور و حبس ایتمکدر و تعزیر حسابس اعلام و قاضی قبوسنه کتور و حبس و ضربدر (وضیح حبسه مع ضربه) تعزیرده مستحق اولاکسنته نك ضربه یله حبس اولنمی صحیح اولدی چنان زیاده نادیب محتاج اولورسه (و ضربه شد) و تعزیرک ضربه نك حدک ضربندن اشدر * زیرا تعزیرده تحقیق عدد جهشدن جاری اولدی وصف جهشدن تحقیق اولنر مقصودک فوت اولسنه مؤدی اولسون ایچون بواجلدن اعضا اوزره تفریق جهشدن تحقیق اولنمی و ازار واحدده قائما ضرب اولنور (ثم للزنا) بوندنصره زانانک ضربنی باقیدن شددر * زیرا ضرب زانکاب الله ایله ثابتدر و حد شرب صحابه رضی الله تعالی عنهمک اجماعیه ثابت اولدی حضرت علی کرم الله وجهه یورد که (واذا شرب سکر و اذا سکر هندی و اذا هندی اقری و علی المقتدرن ثمانون جمله) یعنی چنان برکسته شرب خرابسیدی سرخوش اولور و چنان سرخوش اولسیدی هر زوات و هذیان

سولر وچان هر زوات سولسیدی افزاید و مقرر اوزره سکسان قاسمی واردر دیمکدر و صحابه رضوان الله
 تعالی علیهم اجمعین بونک اوزرینه اجماع ایلدیبلر (ثم للشرب ثم للقذف) اندنصکره حد شرب حد زنان دن
 خفیدر اندنصکره حد قذف حد شرب دن خفیدر * زیرا جنایه شرب موقوف ایهاد و حد قذف دکلدر قاذف
 قذفته صادق اولیق احتمالی ایچون وقاذفک یننه اقا متدن عجزی کذب اوزره دلالت ایزر شاهدلری
 غیبت ایتک احتمالی ایچون یا خود شاهد اداء شهادتدن ابا ایللری احتمالیچون و شارب الخمر آزاوور قذفدن
 خالی اولدیغیچون پس هر شارب شرابه قذفک ینتی جمع ایدیمجدر ائدی اندن ایکی جنایت متحقق اولوز
 وقاذفدن جنایه واحده متحقق اولدی بوجهندن قاذفک ضربی شاربک ضرب بندن اخف اولدی اگر چه کیم
 منصوص علیه ایسه ده کافیه دخی بویه ذکر اولندی * پس صدر الشریعه نیک بن دیرمکه حد قذف نصله
 ثابتدر اولکه حق سبحانه و تعالینک (فا جلدوهم ثمانین جلده) قول شریفیدر و حد شرب حد قذف اوزره
 قیاس اولندی ددیکی مضمحل اولدی * زیرا حد شرب قیاسله ثابت اولدی بلکه اجماع صحابه ایله ثابت اولدی
 غایب تحقیقا اجماعک سنندی قیاسدر و تحقیق اصولده مقرر اولدی که تحقیقا حکم اجماعه مستند اولور بوجه
 اجماعک سنیده مستند اولوز (وعز بقذف مملوک) و برکسته مملوکی قذفه تعزیر اولوزر مملوک عبدالوسون
 کرک جاریه اولسون و کرک ام ولد اولسون (اوکافر بزنا) یا خود کافر اولسون زنا ایله قذف ایدن کسته تعزیر
 اولوز * زیرا جنایت قذفدر و تحقیق حدک واجب اولسی احصانک فتدی ایچون تمتع اولوب پس تعزیر
 واجب اولدی بواجلدن تعزیرده غایبته بالغ اولور و کلجک صورتلرده رأی امام اوزره ذر و ایکی صورت اخرا ده
 ایکنسنده دخی تعزیرده غایبته بالغ اولیق واجب اولور ایکنسندن بری شول تعزیردر که جماعک غبری کلی حرام
 اولان اجنبیه دن اصابت ایلدیکی وقتده اولان تعزیردر و ایکنجیسی سارق جمع ایدوب اخراجدن اول
 اخذ اولندیغی وقتده اولان تعزیردر کافیه دخی بویه ذکر اولندی (وقذف مسلم یا فاسق الا ان يكون
 معلوم الفسق) و بر مسلم یا فاسق لفظیله قذف ایتکله تعزیر اولوزر الامکر که اول قذف اولان مسلمک فسق
 معلوم اوله بوتقدیر چه تعزیر اولمز بونی قاضیحان ذکر ایلدی (قاله فار اد اثباته لدفع التعزیر لا یسمع)
 با فاسق دیوب پس تعزیری دفع ایچون اثبات هر اد ایلسیدی استماع اولمز زرا بوجرح مجر داوزره شهادتدر
 اما حقان یازاق دیوب اثباتی هر اد ایلسیدی اول وقت استماع اولوزر * زیرا اوزرینه حد ثابت اولور اولکه
 حق الله تعالیدر پس جرح مجر د اولمز ته کیم بیانی باب شهادتده کلور (وعزر بیا کافر یا خیث یا سارق
 یا فاجر یا مخنث یا خائن یاوطی یا زندق یا بائس) و دخی با کافر دیمکله و یا خیث و یا فاجر و یا مخنث و یا خائن
 و یاوطی و یا زندق و یا بائس دیمکله تعزیر اولوزر الامکر که قذوف لص اوله خایه ده دخی بویه ذکر اولندی
 (بادیوث) یا دیوث دیمکله دیوث اهلنک زناسی اوزره عار ایلین کسنندر (یاقرطبان) بوقلبانک مغربدر
 دیوثک مراد فیدر (یا شارب الخمر یا آکل الربا یا بنی النجس) بو ذکر اولان الفاظک هر برن دیمکله تعزیر اولوزر
 فتاوی ظاهر بیه ده ددیکه قبیحه زانیه در هایدن اخذ اولمشدر و حجاب او کسر کدر و عریده زانیه واردر که چان
 بر رجل هر ور ایلسیدی اول زانیه اولر جلدن حاجتی قضا ایچون او کسرر بواجلدن اول زانیه به خبیثه
 نسیمه اولندی و بعض ددیکه هیتی زنا اولان کسنه در و بعض ددیکه قبیحه زانیه دن اخشدر * زیرا زانیه آز
 اولور سر ایشلرواتی استکراه ایدر و قبیحه اجر تله تمیها رایدندر * بن دیرمکه بونک ظاهر شئ سوال وارد اولور که
 تحقیقا بوقمائله متضامی قبیحه ده زنا معنای مع زیاده امر قبیح اولمغدر پس لایق اولان بودر که انده
 حد واجب اولمغدر ته کیم باین الزانیه دید که واجب اولدیغی کبی * اما کدر دله که تحقیقا حد واجب اولمز
 الاقین صریح زنا ایله یا خود لفظ اقتضاء زنا اوزره دلالت ایتکله صریح زنا کسننده اولان کلامه قذف
 ایدر سه اولور * ته کیم قبیحان حال غضبه سن بیا ایدن دکلسن یا خود ایتک یا ایسی فلان ایچون سن فلتاک اوغلو
 دکلسن دیسیدی تنکیم هر ور ایندی و لفظ قبیحه زانیه مناسبه وضع اولمغدی بلکه معنای آخره
 وضع ندنصکره معنای زانیه ده استعمال اولندی ته کیم هر ور ایندی و ذکر اولان کبی زنا اوزره اقتضاء
 دلالت ایزر و بو ظاهر در بونی زانیه نیک ذکر ایلدیکی شیء ناید ایدر که غبری ایچون سن بیا ایدن دکلسن قولیله
 حد واجب اولوزر دینلر حالبو که اول قول زیاده صریح دکلدر با اسنک غیر بن شبهه الله و طلین حاصل اولیق

احتمالی ایچون * زیرا بر دیرز که بونده غیرک امانی زنایه نسبت وارد در اقتضاء و قحان اقتضاء ثابت اولسه جمیع
 لوازمی ایله ثابت اولور امدی حد واجب اولور * زیرا اقتضاء ثابت اولان عبارته ثابت اولان کبیرد و بو مقامده
 ممکن اولمک غایتدر لیکن بو مقام هنوز موضع تأملدر (بابین الفاجرة) یا فاجرة نك اوغلو دیمکله ده تعزیر
 اولنور * زیرا فاجره کل معصیته مباشرت ایدن کسسه در امدی زانیه معاشنده اولمز و زانیه نك معناسی
 حکم منده اولمز پس فاجره دیمکله حد اولمز (انک ماوی للصوص وانت ماوی ازواتی یامن بلعب بالصبیان
 باحرام زاده) سن خرسزلک بتاغیسن وسن زانیلرک بتاغیسن باصیبار ایله اوینان باحرام زاده دیمکله دخی تعزیر
 اولنور * حرام زاده نك معناسی وطی حرامدن متولد اولان دیمکدر و بو زنایه اعددر حاله حیدسه اولان وطی
 کبی و صر زنده بولمفلدن مراد اولمز اولودن زنا مراد اولنور و جوق برده حرام زاده ایله حبله و خدعه صاحبی و نیم
 رجل مراد اولنور و انده تعزیر او نغصب باعث * زیرا قائل مسلمه اذیت ایتدی و بونکله اول مسلمه شین لاحق اولدی
 و حدوده قیاسک مدخلی بوقدر امدی تعزیر و جوب اولدی (لابیاجار باختر برکاب یانینس باقر دیا ججم بالیه)
 یعنی ابن ججم (وابو یولیس کذا) یعنی حالبو که اول کسسه نك بابامی ججم دکدر بو نزل ایله تعزیر اولمز (امو جرا)
 و یا مؤجر ایله تعزیر اولمز زیرا مؤجر اهلی زنا ایچون ایجار ایدن کسسه ده استعمال اولنور لیکن بو استعمال
 متعارف اولان معناسی حقیقه سی دکدر بلکه مؤجر معاشنده در امدی انده تعزیر بوقدر (باصحکة) نقطه
 و زنیله ناس انک اوزرینه کولدکلری کسسه در و وزن همزه ایله ناس اوزره کولن کسسه در (یا سخره) بودخی
 ذکر اولنان صحکله کبیرد و بعض دیدیکه بنم عرفه ده باکلب یاختر برکاب یاختر برکاب یاختر برکاب یاختر برکاب
 هر برله شتم مراد اولنور و جوق بونکله متأدی اولور و دینلدیکه اگر سب اولنان کسسه فقها و علویه کبی اشرفدن
 ایسه قائل تعزیر اولنور * زیرا انلره ذکر اولنان کلامله وحشت لاحق اولور و اگر سب اولنان عوامدن ایسه
 تعزیر اولمز کذبیه قین حاصل اولد یغیچون بو حسندر کافیده دخی بوله ذکر اولدی (ادعی سرقه) برکسسه
 قاضی قشند برجل اوزره سرقه ادعا ایلدی (وعجز عن اثباتها) و اول سرقه بی اثباتدن عاجز اولدی
 (لا یعزیر) اول عاجز تعزیر اولمز * زیرا مدعی نك مقصودی مالنک تحصیلدر سب و شتم دکدر (بخلاف
 دعوی الزنا) دعوی زنا بونک خلافتدر * زیرا انرا اگر ثابت اولسه حد اولنور شته کیم هرور ایتدی (وهو
 حق العبد) یعنی حق عبانده غالبدر (فیجوز فیہ الایراهه والقول بالین والشهادة علی الشهادة وشهادة رجل
 و امرأتین) پس انده ابرو و عفو عین و شهادت اوزره شهادت و برجل ایله ایکی مرأ نك شهادتی بوجه جائز
 اولور اما خلاص حق الله تعالی بونک خلاقی اوزره در شول حیثیله کانه ذکر اولنان اشبادن برشی بوقدر
 (یعزیر المولی عبده و الزوج زوجته علی ترکها الزینة و غسل الجنابة و علی الخروج من المنزل و ترک الاجابة
 الی الفرائس) مولی عبیدن تعزیر ایدر و زوج زوجته سنی زینتی ترکی اوزره و غسل جنابتی ترکی اوزره و معتزلدن
 بلاذن خروجی اوزره و ذوشکنه دعوت ایتدکده اجابتی ترکی اوزره تعزیر ایدر (لا علی ترک الصلاة)
 صلاتی ترکی اوزره زوج زوجته سنی تعزیر ایلز (والاب یعزیر الابن علیه) و بابا اوغلنی ترک صلات اوزره
 تعزیر ایدر نه ایله ده دیدیکه تحقیقاً زوجک زوجته سنی تعزیر ایدر منفع ایچون ضرر ایدر سه در بو خسه مرأ نك کتدوبه عود ایدر منفع ایچون ضرر ایدر سه در
 بو خسه مرأ نك کتدوبه عود ایدر منفع ایچون ضرر ایدر سه در زوجته سنی شرعا تعزیر ایدر من
 کور نلری که تحقیقاً زوج ایچون زوج نك ترک صلات اوزره ضرری بوقدر و ترک زینت و بونک مثالی بی ترکی
 اوزره زوج ایچون ضرری وارد (من حد او ضرر قات هدر دمه) برکسسه به شرعا حد اولر ایدر فده یاخود
 تعزیر اولد فده فوت اولسیدی اول کسسه نك دمی هدر در ضار به برشی لازم کلز * زیرا ضارب شرعک
 امر ایله ایشلن ایشی ایشلدی پس اول فعل ضرب امره منسوب اولور پس کانه خف انفه فوت اولمش کبیر
 (الامر اذ عززها و وجهها فانت) الایمره مرأ که اتی زوجی بنم ذکر ایلد بکن مثالی شی ایچون تعزیر ایلد کده مرأ
 فوت اولسیدی اول مرأ نك دمی هدر دکدر زیرا زوجک تأدیبی مباحدر سلامت شرطله مقید اولمشدر
 بر مرأه زوجی اوزره ضرب فاحش ادعا ایدوب زوجک اوزر شه مرأ نك مدعاسی ثابت اولسیدی زوج تعزیر
 اولور و کذلک معلم بر صبی بی ضرب فاحش ایله ضرب ایتسیدی اول معلم تعزیر اولنور جمیع الفتا واده بوله ذکر
 اولندی برکسسه برجلی مرأه سیله ایله یاخود محرم ایله کورسیدی اول ایکی برجله مطاوعت اوزره

اواسدردی اول کسندر جل و مر آبی جیماقتل ایدرو منبه دده دخی بوبله ذکر اولندی

* (کتاب السرقه) *

بو کتاب سرقه نك بيانده در سرقه لغت جهنم دن شئي غير بدن کبرئلي اخذ ايتمه که در لرقتني شئي او اورسه اولسون و شرعا (هي اخذ مکلف) مکلفک يعني عاقل بالغک اخذ ايتسيدر (خفيه قدر عشره درهم مضروبه جیده محرز ايمانک واحاظ) بر مکانه محرز اولديغي حانده جید ضرب اولنمش اون درهم مقداری مالی کبرئلي اخذ ايتمه که در لر* محرز اقولي قدر قولنک صفتيدر يا خود ائدن حالدر پس معنای لغویسی اوزره شرعا اوصافی زیاده اولدی اول اوصافدن یری سارقده در اولکه سارقک مکلف اولسیدرو بروصنی دخی مسروقده در اولکه مقوم و مقدر اولسیدرو بروصنی دخی مسروق منهده یعنی سرقه اولنان مالک صاحبده در اولکلکه ائک محرز اولسیدر انشاء الله تعالی عن فریب بیانی کاور و معنای لغوی سرقه ده رعایت اولمشدر با ابتداء یعنی وقت اخذده و انتهای یعنی وقت خروجده تکمیل چنان سارق اخذک سیننه کبرئلي مباشرت و کبرئلي اخذ ایتسیدی یا خود بالکرا ابتداء رعایت اولنور تکمیل چنان کبرئلي دیواری دلوب و مالی مالکدن چهار اوزره مکابره یعنی سلاحه مقاتله اخذ ایتسیدی* بو ندر صکره تحقیق سرقه باصفرادر اولکه سرقه مشهوردر و ائده مال مالکک مسارقه سی واردر یا خود مالکک مقامنه قائم اولان کسندر نك مالکک مسارقه سی واردر مودع و مستعربکی* و یا سرقه کبرادر اولکه قطع طریقدر و ائده مال امامک مسارقه سی واردر* زیرا امام اعوانیه حفظ طریقده متصدیدرو دخی سارقک مکلف اولسی شرط قلندی* زیرا نهایت عقل و بلوغک دونده متحقق اولمز و قطع جنایتک جزاسیدرو دخی اخذ اولنان شئي اون درهم مضروبه جیده اولوق یادخی زیاده اولوق شرط قلندی یا خود قیمت جهنم دن مقداری اون درهم یادخی زیاده اولوق شرط قلندی* زیرا سرقه حقتنه وارد اولان نص مسروقک قیمتی حقتنه مجملدر و تحقیق مسروقک فی الجمله بیانده حدیث وارد اولدی شمول حیثه که رسول علیه الصلاه و السلام (لا یقطع السارق الا فی ثمن الجنین) بیوردی یعنی سارق قطع اولنمز الا ثمن مجتده او اوروزم اصحاب زیددیکه شول مجن که عهدنی علیه السلام اوزره ائده بد قطع اولدی اون درهم مساوی ایدی بونی ابن عباس و ابن عمر رضی الله عنهما روایت ایلدی و دخی سرقه نك ایدی مقال و زنده اولسی شرط قلندی* زیرا ایدی مثال اکثر بلدانده وزن دراهمه معتبر اولاندر و مضروبه یا اولسیده شرط قلندی* زیرا مضروبه اسم دراهمه عرفانته اولاندر و بوظاهر روایتدرو صحیح اولانده بودر حتی اگر اون درهم بر سرقه ایتسیدی اون درهم مضروبه مساوی اولمز قطع واجب اولمز* زیرا عفو بانک شرط لری وجودنده صفة کمال ابله حرمانت اولنور تیرایسه قیمت بوندن مضروبدن اولدر بو اجلدن جید اولسنی شرط قبلدیلر حتی اگر اون درهم رده سرقه ایتسیدی امام اعظم و امام زفر قنده قطع اولنمز و دخی ائده شبهه اولیان حرزدن اخذ اولنقی شرط قلندی زیرا شهادتله ادرا اولان شبهه ابله مستوفی اولمز و حرز آزا اولور مکانله اولور و آزا اولور حافظ ابله اولور و عن فریب بیانی کاور (فیقطع السارق ان قرمرة) پس اگر سارق بر که اقرار ایدر سه یعنی قطع اولنور تکمیل خدق صاصده و حد قنده اولدیغی کبی و بی یوسفدن روایت اولندیکه قطع اولنمز لایبکی که اقراری ابله اولنور ایدی (اوشهدر جلان) یا خود ایکی رجلاک شهادتله قطع اولنور تکمیل سائر حنونه اولدیغی کبی (وسألهم) و امام اول ایکی شاهده سؤل ایدر که (کیف هی و ماهی و این هی و تی هی و کم هی و عن سرف و بیناهما) نه کیفیتله سرقه ایتسیدی و سرقه ایلدیکی نه شیدرو وقتی مکندن سرقه ایتسیدی و نه وقتده سرقه ایتسیدی و مقداری شئي سرقه ایتدی و کیندن سرقه ایتدی و اول ایکی شاهد دخی بیان ایدر لسه زیاده احتیاط ایچون تکمیل حدودده هر و رعایت ایدی و امام سارق شاهد لردن سؤل اید چجه جس ایدر تمم دن احترازا اندن صکره قطعله حکم ایدر (وان شارك جمع و اصاب کلا قدر نصاب) و اگر سرقه ده بر قاچ سارق جمع اولوب و هر برینه نصاب مقداری اوزدرهم اصابت ایتسیدی (قطعو وان اخذ بعضهم) جمله قطع اولنور لرا که کیم مالک کابستی بعضاری اخذ ایتدی ائسه ده* زیرا سارق زینده معاند بعضیسی اخذ متولی او اور و بعضیسی دفعه مستعد اولور پس اگر بومثالی الله حد متع اولسه سارق لک اکثر دن قطع متع اولوب باب فسادک قخته مؤدی او اور (یقطع بالساح) ساح ابله قطع او اور ساح همدن کاور

مقوم را غاجدر (والقنا) ودخی قنابله قطع اولنور سکودا غاجدر (والانوس) دخی آتوسله آنوس رسباه
 صاب غاجدر وصباحده طیب از انچه برشچدر دیدی (والعود والمسک والادهان والورس) دخی عود
 ومسک وطیب دهنرا بیه ووزسه قطع اولنور * ورس سمس کی رینتادر اولنر الیغنده اولنور * وزع اولنور
 یکر می سته باقی قاور قاموسده بوله ذکر اولندی (والزعفران والعبیر والقصص الخضر) وزعفران وعنبر
 وزمر دکبی یشل یوزک طاشری ابله (والیاقوت واز برجد والؤلؤلوالکحل والقمیروزج) یوزنار بیه دخی قطع
 اولنور و باجمله کلی شیکه اموالک اعزى وانفسی اولوب داراسلامده مباحه الاصل وغیر مرغوب بولیمه
 انکله قطع اولنور مادامکه قیمتی نصابه بالغ اوله (واناهو باب من خشب) وچناخله و غاجدن قبوله دخی قطع
 اولنور * زیر اوباکستنده ده صنعت اصل او زره غالبدر بس اموال نفیسه به الحاق اولند لبرو بایزه قطع اولنمه
 باعث چقان باب محرز اولوب خارج بینه دیوار او زره نصب اولنمه وخقیف اوله یعنی بر آدم او زره حملی نقیل
 اولیوب خقیف اولورسه قطع اولنور (لا تافه یوجد مباحی دارانک خشب وحشیش وقصب وسمک وصدید
 وزرنخ ومقره ونوره) سارق تافه ابله قطع اولنر یعنی داراسلامده مباح بولنان شی حقیق ابله قطع اولنر قور و
 اغاخ واولتیق وقامش و باقی وصدید وزرنخ وقرمزى آشی طبرانی ونوره کی (ولایما یفسد سریرها) ودخی سریرها
 از زمانده فاسدا ولان شیکله ده قطع اولنر (کابن ولحم وفاکمه رطبه ومصر علی شجر) سود کی ولحم کی
 وباش میوه کی و اغاخ او زرنده میوه کی احراز اولنمیدنی ایچون (وبیطبخ وزع لم یحصد) وقار یوز وحصاد
 اولنمش اکین کی ذکر اولنان شیکله محرز اولمد قبری ایچون (ولایق اشربه مطر بة وآلات لهو وصدیب من
 ذهب اوفضة او شطرنج وورد) ودخی مسکره اولان شراب لرده وآلات لهوده والتوندن یا خود کومشدن کافر
 خاچنده باشطرنج وطوله ده قطع اولنر بر اوبولرک جله سی قیرمغله ودو ککله تاویل اولنور اما او زرنده صورت
 اولان دراهم بونک خلا فیدر * ز راعبادت ایچون حاضر لشمشدر بلکه بمول ایچون حاضر لشمشدر بس انده
 قرق تاویلی ثابت اولنر (وباب المسجد) ودخی سارق مسجدک قیوسله ده قطع اولنر احراز اولنمیدنی ایچون
 (ومصحف) دخی مصحف سرقه ایتکله ده قطع اولنر * ز راعمول ایچون محرز دکلدرو اخذی انده قرائتله
 تاویل ایدر (وصی حرو ولو حلین) ورضی حر دخی سرقه ابله قطع اولنر اگر چه مصحف وصی او زرنده
 حل اولورسه ده * زیر انلر ده اولان شی انلر تابعدر بس اعتبار اولنر (وعبد کبیر) ودخی عبد کبیر
 سرقه ابله ده قطع اولنر * ز راعبد کبیرک اخذی غصبدر وجهه دز سرقه دکلدرد (ودفاتر غیر الحساب) ودفتر
 حسابک غیرى دفترک سرقه سنده قطع اولنر ز بر مقصود اول دفترده اولان شیکدر حسابک غیرى ابله
 مال دکلدرد دخی انکچون قطع اولنر که ز بر اول دفترک شرعی ابله تفسیر وحديث و فقه کابری کی
 بس بونلر مصحف کبیر وراک اشیا مکرهه ابله طنبور کبیر و اما حساب دفترک کافیده ذکر اولنان بودر که
 تحقیقا حر ادا اولان حسابک چکمش دفتردر * ز بر اول دفترک اخذ ابله قصد اولنر مقصود اولان انچق
 کاغذل بدر اعدی اگر قیمتی نصاب سرقه به بالغ اولورسه قطع اولنور ومحیطده دیدیکه بر انسانک حساب
 دفترى سرقه اولنوب وسارقاتی استهلاک ایتسیدی مالک انک قیمتارینی سارقه تضمین ایتدیرر واول تضمین
 او زره نظر اولنور که مالک اول دفترى نه مقدارى ایچیه به اشترا ایتمشدر * یوز برکسته بر انسانک صکنی خرق
 ایتسیدی صکنک یا زلس اولدینی حالده قیمتنه ضامن اولدینک نظیر بدر اکثر مشایخک قولی او زره وماله نظر اولنر
 (وکلب وفهد) ودخی کلبک وبارسک سرقه سنده قطع اولنر * ز بر اکلب وبارسک مباح الاصل بولنور (وخینانده)
 ودخی خیانت ابله قطع اولنر شی ما موندن مودعک یده اولانه خیانتی کی (وخاس) ودخی الدن سرعتله
 قایمغله قطع اولنر (ونهب) ونهبله دخی قطع اولنر * ونهب بلده نک یا خود قریه نک ظاهر ندن علی وجه
 العالیفه اخذ ایتکدر مستصقبده ابو یله ذکر اولندی (ونیش) ونیشله دخی قطع اولنر رسول علیه الصلاة
 والسلامک (لا قطع علی الخنی) قول شریفی ایچون مخنی اهل مدینه لغتی او زره نباشدر یعنی کفن صوتیچدر
 (وبال عامه) ودخی عامه نک ماننی سرقه ابله ده قطع اولنر مال بیت المال کی (ومال فیه شرک) ودخی سارق ابله
 اندن سرقه اولنان کمنه ببنده مشرکه اولان مالی سرقه ابله ده قطع اولنر (ومثل حقه حاله او مؤجلا)
 سارق آخر او زرنده حاله یا خود مؤجلا دراهمی اولمغله اول آخردن اول دراهمک مثلنی سرقه ایتسیدی

قطع اولنیز * زیر سارق حقیقی استیفاستدی و حال و مؤجل انده بر ارد * زیرا اجل و یرمک مطالبتک تاخیری
 ایچوندر (ولونیزد) اگر چه کیم حقتدن زائد اخذ ایدرسده قطع اولنیز * زیرا حتی مقداری اخذده سارق
 شریک او اور و پوشایدنر و اگر اول در ایمی اولان آخردن متاع سرفه ایدرسد قطع اولنیز * زیرا سارق ایچون
 متاعدن حق استیفا و قدر الاراضی ایله بیع بوندن حق استیفا واردر (وما قطع فیدولم تغییر) و بر مسروق که
 انده قطع اولنه تغییر اولمدن بندسرفت ایلسه قطع اولنیز * یعنی سارق بر مالی سرفت ایدوب قطع اولندقه
 اول مالی ردایت کندنکره عودت ایدوب اول مالی بندسرفت ایتسیدی حیابو که اول مال مسروق حالی اوزره
 اولسیدی قطع اولنیز عن قریب کلجک علت ایچون حتی چنان اول مال مسروق متغیر اولسیدی و بعد
 التغیر نایبا بندسرفت ایتسیدی مثالی ایلیک کبی گانده قطع اولنیز بعد اورد طوقند قدنصکره بندسرفت
 ایتسیدی قطع اولنیز (ولاب سرفتمن ذی رحم محرم و اومال غیره) و دخی ذی رحم محرمندن سرفت ایتسیدی
 کرلک مال مسروق ذی رحمک مالی اولسون و کرلک غیرک مالی اولسون قطع ایجاب اینز حرزد شهه ایچون
 (بخلاف ماله من بیت غیره) اما سارق محرمک مالی غیرک بیتندن سرفت ایتسیدی ذکر اولناتک خلا فیدر
 اول وقت قطع اولنیز حرز متحقق اولدیغی ایچون (ومال مر ضعه مطلقا) و دخی مطلق مر ضعه سنک
 مالی سرفتمند کر اولناتک خلا فیدر یعنی بر اردر کرلک مر ضعه تک بیتندن اولسون و کرلک غیرک بیتندن اولسون
 حرز متحقق اولدیغی ایچون قطع اولنیز (ولامن زوج و عرسه و اومن حرز خاص له) و دخی زوج و عرسه
 و زوج و عرسه بند سرفت ایلده قطع اولنیز اگر چه کیم زوج ایچون حرز خاص او اورسده * زیرا ایکی سندن
 هر بر ایچون مال آخرده یدک بسو طنی قطعدن مانعدر (ولامن سیده و عرسه) و دخی عبد سیدندن
 یا خود سیدنک زوج و عرسه سندن سرفت ایلده قطع اولنیز (اوزوج سیدنه) یا خود عبد سیده سنک زوجندن
 سرفت ایلده قطع اولنیز بوضور تکرده عادتاد خوله اذن بوندیغی ایچون (ولامن مکاتبه) و دخی مولی
 مکاتبندن سرفت ایلده قطع اولنیز * زیرا مولی ایچون مکاتبک کسبنده حتی واردر (ولامن مضیبه) و دخی
 قونوق ضیافت ایدندن سرفت ایلده قطع اولنیز * زیرا بیت قونوق حقتده حرز اوزره باقی قالدی (ولامن معتم)
 و دخی مال غنیمتدن سرفت ایلده قطع اولنیز * زیرا اول سارق ایچون انده نصب واردر (و جام نههار)
 و نههارده جامندن سرفت ایلده دخی قطع اولنیز عادتا اولکیده اذک بوندیغی ایچون و نایبده حقیقه اذن
 بوندیغی ایچون حرز مختل اولدی کذلک نجارکد کانلری و خانلردخی جام کیدر الامر که بونلردن کیجه ایله
 سرفت ایدرسد قطع اولنیز * زیرا بونلر اموالی احراز ایچون بنا اولندلر و اذن نههار مختصدر (اوسرق شیئا
 ولم یخرجه من الدار) یا خود سارق برشی سرفت ایدوب واردن اخراج ایتدی ایسه ذکر اولناتک کبی قطع اولنیز
 زیرا درلک کلبسی حرز و احودر پس داردن اخراجندن لایدر (اودخل بیتا و اناول من هو خارج) یا خود بیتنه
 داخل او اوب خارجد اولان کسبه به اولشدر سیدی اول وقت ایکی سنده اوزر بند قطع بوقدر * زیرا داخل
 اولان اخراج ایلدی مالک خر و جندن اول مال اوزره متغیر اولان یدک اعتراضیچون و طشرده اولان حرزی
 هتک ایتدی و هر برندن سرفت تمام اولدی (اونقب بیتا فادخل یده و اخذ نصابا) یا خود بیتنی داور و ان
 ادخال ایدوب نصاب مقداری اخذ ایتکله ده قطع اولنیز علی کریم لله و چه جده روایت اولناتک شیئ ایچون
 (اللی اذا کان ظر بها لا تطع یده) بوردیغی ایچون وقفه الی بوله تفسیر ایلدی (اوطر صرة خارجة من
 کم غیره) یا خود غیرک یکنک خار چندن صره بی شق ایدوب اخذ ایتکله دخی قطع اولنیز نه ایلده بدیکه صره
 در اعمک ظرفیدر بومقامده بونکله مر اذ نفس یکدر و حکمک بوبله اولسنه باعث اولدر که * زیر صره تک
 باغی خار جندن شق ایله اخذ ظاهرندن متحقق او اور پس حرزی هتک بوندی و اگر صره داخلده ایسه اتی
 شق ایدوب اخذ ایتدی که قطع اولنیز * زیرا صره تک باغی داخلدر پس شته صره تک ایچنده باقی قالور پس اخذ
 داخلدن بولور و اگر شق برینه باغی چوزمکله سرفت ایلسه حکم منعکس او اور علی منعکس اولدیغی ایچون
 (اوسرق جلال من قطار و حلال) یا خود قطاردن دوه سرفت ایتکله یا خود بولک سرفت ایتکله دخی قطع اولنیز
 بر اردر کرلک دوه بی سوق ایدر بر سائق او اسون یا خود دوه بی بدر بر قاندا اسون کرکسه او اسون * زیرا
 سابق و قاندا مقصودی سو قدر و قود در و قطع مسافدر حفظ دکادر (و قطع ان حفظ صاحبه و انام علیه)

وسارق چلو بولك سرقه ايتكه قطع اولور اكر دوه نك بولك صاحبي حفظ ايدوب ياخود دونهك اوزرنده اويورسه * زرادوه اوزره اويومق ياخود دوه به قريب اولق اتي حفظدر (اوشق الحبل واخذ منه شيئاً) ياخود سارق ويك شق ايدوب واچيندن شي اخذا بئسدي اوله شينكه نصابه باغ اوله * زيرا چوللر حرزدن (اوانخل يدق صندوق غيره اوكه اوجيه) ياخود سارق التي غرك صندوقه ياخود بكنه ياخود چينه اخذا بئسدي ايدوب نصاب مقداري اخذا بئسدي (اواخرج من مقصوره دار وفيها مقصراي صنها) ياخود ائنه مقصوره اولان دارك مقصوره سندن دارك صحنه اخراج بئسدي (اومسرق صاحب مقصوره من اخرى) ياخود بره مقصوره نك صاحبي مقصوره اخراذن سرقه بئسدي يعني بردار كه ائنه حجره لرا اولوب وهر رنده بر كسنه ساكن اواسه كه اول ساكن اولان كسنه نك غيري ساكن اولديغي حجره ده علاقه سي اوليه اوله دكل كه بر كسنه نك داري اولوب بئسدي اول كسنه نك متاعيله و خداميله مشغول اولوب وينلرنده انبساط اوله (اوالتي شيان من حرز في الطريق ثم اخذ) ياخود حرزدن برشي طريقه آتوب بعده اخذ ائسدي * زيرا طريقه آتق بر حبله در سارق اولر اكا معناد اولمشلردر ائنه اغراض فاسده لري اچون و نك اوزرنده بدمعتبره اعتراض ائسدي بس كل فعل واحد ايتبار اولوب قطع اولندي وچان بئسدن اخراج ايدوب اخذ ائسدي اول كسنه مضيدر سارق دكلدر بس ائنه قطع اولمز (اوجله على حمار فاسقه فاخرجه) ياخود مسروق رسچار اوزره بولك دوسقاري سوقي ايدوب چينار سئسدي قطع اولنور * زيرا حمارك سيري سارقه مضافدر و منه يد ذكرا اولن بكنه امام اچون سياسته سارق قتل ايتك چارزدن ارضه فساد ايله سعي ائسدي اچون

* فصل يقطع بين السارق *

بوفصل سرقه يعني قطعك بياننده در اما فطاع نص كرم ايله در و اما يعني ابن مسعود رضى الله عنهمك (فاقطعه العمامهما) قرائت ائسدي اچون در و قراه مشهوره كه (فاقطعه واليديهما) در نرم قترنده ائنه عمل اولنور (من زنده) بلكم مفضلندن قطع اولنور * زيراني عليه الصلاة والسلام سارق قطع ايله زندن امر ائسدي (وبجسم) وداغونور رسول عليه الصلاة والسلامك (فاقطعه واوا حسرا) قول شريف اچون (لاق حر وبردشيدن) الاغاييله شديداسي كوندوغاييله شديد مشغول كونده قطع اولمز * زيرا فطاع از اولور تافه مفضي اوور وحد ايشه زاجر در متلف دكلدر (ثم جله البسرى ان عاد) ائنه نكره اكر يشه سرفته عودت ائدرسه صول ياغي قطع اولنور (فان عاد لا) بس اكر سارق بر دخي عودت ائدرسه قطع اولمز (وحبس حتى يتوب) وحبس اولنور حتى توبه ائسدي و تعزير اولنور حبس اولنديغي كبي امام شافعي رحمه الله اوچي دفعه ده صول لي قطع اولنور و در نيجده صاخ ياغي قطع اولنور دئ رسول عليه الصلوة والسلامك (من سرق فاقطعه فان عاد فاقطعه فان عاد فاقطعه) قول شريف اچون و بز اچون علت صحابه رضى الله عنهمك اجماعى على كرم الله وجهه نك بن الله تعالى بدن استخيا ائدرم سارق اچون بيشه جق الويورويه جك اياق قالمغه بيورد يغي قوليله جئشده ككري و قنده انلردن براحد بو حد بئله اچي ج ائسدي بس حديثك عدمي اوزره دلالت ائسدي و امام طحاوي بن بوخري لري ائسندم بس اصلا ائلردن برشي بولدم و اكر صحيح اولسه سياست و ياخود نسخ اوزره حمل اولنور دئدي (فان كانت يده البسرى او ايمهاها او اصعبها او رجله النبي مقطونة او شلاء) بوشرطك جواني كلجك لم يقطع قوليدر و اما سارق صول لي و باش بارمئي ياخود ايكي بارمئي ياخود صاخ ياغي مقطوعه او اوب ياخود چولاقي اولدنده قطع اولنور و اما بئله باعث جنس منفعت فوت اولديغي اچون در اول جنس منفعت بيشق و بوزمكدر باش يا منفعت غيري بر بارمق مقطوعه و ياخود چولاقي او اورسه ذكر اولنالك خلاقي اوزره در يمني قطع اولنور * زيرا بر بارمك فرق ظاهر زويتده قطعي منع ائلر و اما (اورده الي مالكه قبل الخصومة) ياخود سارق مال مسروق خصوصندن اول مالكند رد ائسدي قوليله ذكر اولنان شيشه عدم قطع باعث اولدر كه * زيرا بوقدر جده دعوى ممكن اولمز بس سرق ظاهر اولان (اوليكه بهمة) و اما ياخود قبضه بيله هيله ياخود بيله مالك اولسدي (اوقضت قيمته من النصاب قبل القبض) ياخود مسروق قيمتي قبل القبض نصابندن ناقص اولسدي

قولیه ذکر اولئان شینده عدم قطعه باعث عندالاستینا خصوصتک قیامی قطعک شرط اولدینی ایچوندر
 حالوکه اولدیکه قولنده قیام خصوصت منق اولدی وعنداجراءالیکم نصابک کامل اولسی ذکر اولئان
 کبی قطعک شرطیدر حالوکه ثابده یعنی اونقصت قیمته قولنده نصابک کامل منق اولدی واما (اوسرق قادی
 ملکده) یاخود سارق سرقه ایدوب واوزر بنه ایکی شاهد شهادت ایتدکنصکره مسروق سارق
 ملکی اولدیفن ادعا ایسیدی قولیه ذکر اولئان شینده عدم قطعه باعث اگر چه اثبات ایدومز ایسده
 حد ایچون شهبه دارنه اولوب مجرد دعوی ایله احتمال شهبه ثابت اولدینی ایچوندر واما (اواقرا واداعه
 احدهما) یاخود ایکی سارق سرقتی اقرار ایدوب ایکیسندن بری مسروق ملکی اولدیفن ادعا ایسیدی
 قولیه ذکر اولئان شینده اگر چه حکیم اثبات ایدومز ایسده اول وقت ایکیسیده قطع اولمز عدم قطعه
 باعث پس رجوع راجعک حقیقده عمل ایچیدر و آخرک حقیقده شهبه دارن ایدن ایچیدر * زیرا مسرقه شرکت اوزر
 ایکیسنگ اقرار ایله ثابت اولور * و قایده مدیدیکه یاخود سرقه ایدوب ملکی اولدیفن ادعا ایسیدی یاخود ایکی
 سارق بری ملکی اولدیفن ادعا ایسیدی * بن درمکه بوند بحث واردر زیرا عبارتدن فهم اولئان
 مطلوب دکلدر و مطلوب نندن مفهوم دکلدر اما اوله قایه تک ایکی سارق ری قولی قادی قواک خنبرینه
 عطفدر پس معنایا خود ایکی سارق سرقت ایلسه لر دی پس ایکیسندن بری ادعا ایسیدی دیکدر بومعنی
 ایسه مطلوب دکلدر واما ایکنجی ایکی سارق اقرار ایدوب ایکیسندن بری هک اعطایتمی مطلوب
 اولدینی ایچوندر تنکیم هدایه ده و کافده و بونلک غریبه مذکور اولان بودر حالوکه بولاره دکلدر * زیرا
 عبارتده اقرار ایله اشعار بو قدر واما (اولم بده مال الملك وان اقرالسرق) یاخود مسروق مال ملک مال اولدینی
 سارق اقرار ایدر سه ده مالک مطالبه ایتسه قولیه ذکر اولئان شینده عدم قطعه باعث دعوی شرط اولوب
 مطالبه دن لایا اولدینی ایچوندر (ایقطع) قطع اولندی * ایلا ده ذکر اولئان وان کان قولک جوایدر
 (فان سرقا وغاب احدهما فبرهن علی سرقتهما قطع الحاضر) ایکی کتسه سرقت ایدوب ایکیسندن بری غائب
 اولسیدی پس ایکیسنگ سرقت ایلدیکنی مال مسروق ملک مالکی اثبات ایسیدی سارق حاضر قطع اولور
 زیرا سرقت چنان غائب اوزره اثبات اولنسه اجنبی اولور واجنبیتک دعواسی ایله شهبه ثابت اولمز و دخی
 غایب دن دعوا ده شهبه احتمالی شهبه تک شهبه سیدر پس اعتبار اولمز (وقطع بخصوصه ذی بحفاظه)
 و سارق یحفاظه حاجبتک خصوصتیه قطع اولور بابا کبی و صی و مودع کبی و صاحب ربا کبی
 و مستعیر و مسأجر و مضارب و سوم شرا اوزره قابض و مرمین و مستضع کبی (ونلک من سرق منهم)
 و ذکر اولئان کتسه لک خصوصتیه قطع اولدینی کبی انلردن سرقت ایدن کتسه یه مال ملک خصوصتیه دخی
 قطع اولور * من سرق قولی خصوصتک مفعولیدر واما یحفاظه صاحبک خصوصتی سرقتی نفسیه قطعی
 موجب در حالوکه سرقت عندالفاضی خصوصتیه اوزره بناء حقه شرعی ایله ظاهر اولدی ایدی
 قطعه مستوفی اولور و انلرایچون بد صحیحه واردر و اول بد صحیحه مالک کبی مقصوده در پس چنان اول
 بد صحیحه ازاله اولنسه انلرایچون کند و نفسانلردن استرداد لر ایچون اصله مخصوصه ایتلمی جائز اولدی نیابته
 دکل * زیرا اول یحفاظه صاحبی اولان کتسه اگرایم ایسه اما تنک اداسنه قار اولز الاسترداد ایله
 اولور و اگر چنین ایسه نفسندن ضمنک اسقاطنه قار اولز الاسترداد ایله اولور بندن سرقه ایدی دیکله
 پس چنان خصوصتیه اصیل اولسه عنداثبوت مالک حاضر اولسوزن استیلا واجب اولور * زیرا قطع حق الله
 تعالیدر قصاص بونک خلافیدر که زیر احق عبدر واما انلردن سرقت ایدن کتسه یه مال ملک خصوصتی
 پس اول مالک ایچون حقیقه ملک واردر و حقیقه ملک ایسه یحفاظه دن اقوادر پس چنان ثابته ایله جائز اولدی
 ایسه اول ایله جائز اولق اولیدر (لان سارق قطع) یعنی قطع اولانل سارق دن سرقه ایدن کتسه قطع
 اولمز یعنی چنان بر رجل برشی سرقت ایدوب اول سرقت سببیه قطع اولنقدقه اول مسروق سارق بندن باقی
 قالسیدی و اول شیبی سارق دن بر آخر کتسه سرقت ایسیدی سارق ثانی قطع اولمز * زیرا سرقت قطع ایجب
 ایتمز الا قیسان مالک یاخود امینک یاخود ضمنیک بندن اولور سه ایجاب ایدر تنکیم آغاز ورا بشد
 بومقاعده انلردن برشی بولندی * زیرا سارق اول مالک دکلدر و امین و ضمنیک دکلدر حتی اول شی مسروق

ایله ضمان اولمیش کیم عن قریب بیانی کاور اما سارقین قبل القطع آخر سرقه ایتسیدی بونک
 خلاق اوزره در که اوقت سارق اول ایچون ورب مال ایچون حق قطع واردر * ز براسارق اول قبل القطع
 خاصب معائننده در (وقطع عداقر بسرقة) وسرقه ایله اقرار ایندن عید قطع اولور * ز بر اول عبد
 آدمی اولدیغی جهندن انک اقراری صحیحدر * ز بر اعبداوزره جز اجنابت سببیه در و جنابت متحقق اولر
 الانکلیف واسطه سببیه اولور و تکلیف متحقق اولر الا آدمی اولدیغی حیثیتله متحقق اولور بوحسه اول
 عبد مال اولدیغی حیثیتدن متحقق اولر اندنصرکه مالیته متعدی اولور ایدمی مال اولدیغی حیثیتدن
 تکلیف صحیح اولور ز بر مالده تهمت یوقدر * کورنیز میکه تحقیقا عبدک قوی هلال رمضانده مقبولدر
 تهمتک عدمی ایچون (وما قطع به مطلقا ان یقی ردالی صاحبه) و مطلق قطع انک سببیه اولان شیء یعنی
 مقطوع کرک ز جراولسون و کرک عبدالسون اکر اول شیء باقی ایسه صاحبته ردا اولور مسروق مالک ملک مالکی اوزره
 باقی فالدیغی ایچون (والا لا یضمن وان اتلف) و اکر اول مال مسروق باقی دکل ایسه ضمان اولر اکر چه کیم
 اتلاف ایتدی ایسه رسول علیه الصلوة والسلامک (لا غرم علی السارق بعد ما قطعتم بمنه) قول شرعی
 ایچون معناسی سارقک یعنی قطع اولاندن قدر ضمان یوقدر و مصنفک ان اتلاف قوی حسنک امام اعظمدن
 روایت ایتدیگی شیکک ردینه اشارتدو تحقیقا ضمان استهلاک ایله واجب اولور (ولامن سرق مرات قطع
 ولو ببعضها شیتانها) لا یضمن قولنک ضمیرینه عطف قدر و فصل ایچون جان اولدی و دخی نیچه کره سرقه
 ایدوب قطع اولان کسینه کرکه سه قطع اول سرقه لک بعضنده اولسون سرقه لک کلسندن بر شیته ضمان
 اولر شیتا قوی لا یضمن قولنک مفعولیدر * یعنی تحقیقا بر کسینه سرقه کسیره سرقه ایتسیدی پس سرقه لک
 اربانندن بریسی اولوب حقی ادعا ایدوب اثبات ایتسیدی پس اول سرقه قطع اولونسیدی اول قطع
 سرقه لک جمعیسی ایچوندر امام اعظم قشده بر شیته ضمان اولر و اول ارباب مسروقات جمیعا حاضر
 اولسه ردی اول سارقک بدی انلرک حضورنده قطع اولور سرقه لک بر شیته ضمان اولر وفاق اوزره
 (ولا قطع یسار من امره بقطع بمنه بسرقة) و دخی سارقک سرقتی سببیه یمنک قطع ایله امر اولندقد
 یسار بن قطع ایدن قاطعه ضمان اولر * ز بر اتلاف ایدوب یساردن خیر لو اولان شیئی تخلیف ایتدی
 اکر سؤال اولور سه که یمنک تخلیفی یسارنک قطع ایله حاصل اولدی بلکه یمنک قطع ایدن ارل حاصل
 اولدی جوابنده بزدر که یمنی صاغال اتلافه مستحبه ایدمی پس صول الک قطع ایله یعنی سالم اولدی
 پس یسری قطع ایله یعنی ایچون حاصله کبی اولدی (قال اناسارق هذا الثوب بالاضافة قطع) سارق اضافتله بن
 شونوبنک سارقیم دیسیدی قطع اولور * ز بر سرقه ایله اقراردر (و بدونها لا) و اکر اضافتسنر بلکه
 سارق لفظنک تنوینی ایله بن سارقن شونوبن دیسیدی قطع اولور و عدولوب اقرار اولدیغی ایچون (وقطع
 من شق ماسرق فی الدار فاخرجه وهو یساوی العشرة) و سارق سرقه ایلدیگی شیئی دارد شق ایدوب
 یعنی خرق فاحش ایله عیبلی ایدوب اول شیئی اخراج ایتسیدی و اول شیء بعد الشق اون درهم مضروبیه
 مساوی اولسیدی قطع اولور * مصنف بونی ایکی قید ایله تقید ایلدی بری شقک دارد اولسی بری مسروق
 دارد شده نصرکه اون درهمه مساوی اولسی * ز بر سارق چنان اول مسروق شقسنر اخراج ایتسیدی
 و اون درهمه مساوی اولسیدی اندنصرکه شق ایدوب شقله قیمتی عشره دن ناقص اولسیدی پس اول سارق
 قول واحد ایله قطع اولور و چنان دارد شق ایدوب قیمتی ناقص اولدقدنصرکه اخراج ایتسیدی قطع اولور
 ز بر سرقه اولده نصاب کامل اوزره تمام اولدی نایده تمام اولدی ایدمی ظاهری اولدی که قید ناییدن لایدر
 یواجلدن هدایه و کافیه و بوا یکسینک غیر یه ذکر اولدی و قیاه و کزنده ترک اولندی (لان سرق شاة
 فذبحها فخرج) سارق مکان محرزدن قیون سرقه ایدوب و ذبح ایدوب اخراج ایله قطع اولور * ز بر سرقه
 لحم اوزره تمام اولدی و تحقیق سبقت ایدر که تحقیقا لحم سرقتی قطع ایجاب ایلر (ومن جعل ماسرق
 دراهم و دنانیر صم) و سارق فضه و ذهبدن نصاب مقداری سرقه ایلدیگی شیئی دراهم و دنانیر لایله
 سارق قطع اولور (وردت) و اول دراهم و دنانیر مسروق هتمه یعنی صاحب مال ردا اولور امام اعظم قشده
 امام بن ردا اولور دینلرک قشده ضمه متقومة اولوب امام اعظم قشده اولدیغی ایچون (وان حجره)

واکرسارق سرفت ایدیدی یعنی قهرمانی بویاسه (صطع بلار و لا عثمان) بس اول سارق قطع اولتور و در ضمن یوقدر امام اعظم ایله ایتی یوسف قنده و امام محمد دیکه ثوب اندن اخذ اولتوب ائده صیغ ایله زیاده سی اعطا اولتور * زرامانک عینی من کل وجه قائدر و اول مال اصا در وصف کاکا ایدر پس اصله اعتبار اولدر * امام اعظم له امام ابو یوسفک علی تحفه فاصبح صورة و معنی قائدر و صاحب ثوبک حتی صورة قائدر معنی دکادر قطعه تقویک زوالی ایچون تکیم هر و اشدی ایدی حق سارق تر جمعه اخذ اولدی (وان سودرد) و اگر سارق ثوبی سیاهه بویاسه ایدی ثوبک مالکی اوزره امام اعظم قنده رد اولتور * زرا سواد نقصاندر حق مالکک انقطاعی ایجاب ایله (سرق فی ولایه سلفدر اینس اساطیل آخر قطعه) سارق برسلطانک ولایتده سرفت ایدیدی سلطان آخر ایچون اول سارق قطع یوقدر * زرا عتدنده اولین کسسه اوزره آنکچن ولایت یوقدر

*** (باب قطع الطریق) ***

یوقل قطع طریقی ایدن سرقارک یا دهر * فناکه مصنف سرفه صغرائک یابندن فارغ اولدی ایدسه سرفه کبرنک یانتد شرع ایدوب (من قصده) ایدی یعنی رکیمه که طریقت قطعنی قصد ایدیدی بر ایدر کرک مالکک طاعتندن امتناع ایدیمی جماعت اولوب طریقی قطع قصد ائسه نلر باخود امامک طاعتندن امتناع قادر اولور برکسته اولوب طریقی قطع ندور * من قصده بیتادر خبری کلجک حبس یوقلیدر (مصوصا) یعنی اول قاصد معصوم اولد یعنی حاده مسلم اولوب یاخود ذمی اولغله پس تحفه قال قاصد اگر مسلمان اولور سه اوزرینه حد قاشنده خلاف واردر (علی معصوم) قصدده اولان ضعیف بارزه متعلقدر یعنی طریقی مسلم اوزره یاخود ذمی اوزره قطع قصد ایلیه حتی اگر مسلمان اوزره طریقی قطع ایدیدی مالک اوزرینه حد واجب اولر (فاخذ قبل اخذ شیء) پس اول قاطع طریقی هر و ایدن لردن رشئ اخذ ایتدردن اول (وقتل) هر و ایدن لردن برین یاخود دخی اکثرین قتل ایتدردن اول تولت ایدیدی (حبس) متیکره مباشرتی ایچون بعد التعمیر حیس اولتور (حتی ثوب) حتی ثوبه ایچمه مجرد قول ایله دکل بلکه نه صلح سیماسی ظاهر اولجیه (و س اخذ مالاً و نصیب کل منه نصاب قطع بدو جمله من خلاف) و اگر اول قاصد مال اخذ ایدوب حاصو که هر بریسک نصیبی اول مالندن نصاب اولور سه الی و خلافندن باغنی قطع اولتور اگر صحیح الاطراف ایدسه تحفه الله تعالی دخی بوبله ذکر اولندی (وان قتل بلا اخذ قتل حدی لاقصصا) و اگر اول قاصد مال اخذ ایتدکسرین قتل ایدر سه حد اقل اولتور قصاص کل (فلا یعقوه ولی) پس اول قاصد حد قتل ایددی ایچون ولی مقول ائی عفو ایدمه * حد اقل اولتور اولتور نفر ایدر و اگر اول قاصد قتل قصاص اولدی ولی قصص عفو ایدردی (وان قتل واخذ) و اگر اول قاصد طریقتدن هر و ایددی قتل ایدوب و مال اخذ ایدر سه (قطع ثم قتل اوصلب) قطع اولتور ائد نصکر قتل اولتور یاخود صاب اولتور صاب قتل اوزره عطفدر (اوقتر) قطع اوزره عطفدر یعنی بلا قطع ائد اولتور ائد نصکر قطع اولتور یاخود صاب اولتور (اوصلب حیا) یاخود بری ایتکن صاب اولتور (او یعج و عینه بریح ایتی موت اماخو قاتری رحله شقی اولتور حتی اولجیه دیککین بونده اصل حق سیمانه و تعانیکن (ایمجازه الدین بخار بور الله رسوله) قول شریفدر ای بخار بوز اولی الله مضاف محذوف اولوق اوزره زیرا پراحد الله تعالی ایله بخار به ایدمه هر و دخی مسافر بریه زده و حکم زده الله تعالیکن امانتده و حفظنده در پس اول مسافر عترض ایدن الله تعالی ایله بخار به ایش اولور بونکله مراد احوال اوزره توز ایدر کاله (ان یقولوا ان قواوا) ایدی تحفه دکادر تکیم امام مالکک اولفظتک ظاهر بنه تثبت ایدیمی اولدی یعنی حاده مراد تحفه در ایدیمی کچی و احوال اوزره توزیع رسول علیه الصلوته و اله لامت (من اخذ المال قطع من قتل قتل و من اخذ المال و قتل و قتل صلب) قول شریف ایله ثابت اولدی معنی رکسته مال اخذ ایدر سه قطع اولتور و قتل ایدن کسسه قتل اولتور و مال اخذ ایدوب و قتلده ایدر سه صاب اولتور دیکدر و تحفه روایت اولندی که تحفه جبرئیل علیه السلام اوتقسیم ایله اصحاب ایتی برده حفته تاز اولدی (وینزل لائمه ابام) اچ کونصلواتک و نور غیری انکله عبرت ایدن ایچن اچ کوندن زیاده تر اولتور * زیرا

اوج کوند نصکر مغر اور اور وناس انکه مئذی اولور (وماخذ فلف او تلف لایضن) وسارق اخذ ایدر بی
 شی تلف اولسیدی یا خود سارق اتلاف ایتسیدی ضامن اولر یعنی چنان قاطع الطریق قتل اولسیدی سرقه
 صغریه اعتبارا اخذ ایدر بی مالد اوزر به ضمان لازم کلز تنکیم هر ورا تدی (و بقتل احد هم حدوا) وقاطع
 الطریق قتل بر بی می ورا بند نردن برین قتل ایتکه کلیسی اوزره حد اقامت اولور * ز راحد بخار به نك
 جز اسیدر و بخار به ایسه بعضیسی به ضمیمه همین اولفله محقق اولور حتی چنان انرا کافری طایفه ایدر
 معاونت ایچون مجتمع اولور و شرط اولان نردن برینک اثنای سبلی قتل ایتسیدر حالو که قتل بولندی
 (و جرح و عصالهم کالسیف) و طاش و عصا انرا ایچون قلع کیدر * ز راقطع طریق قتی آتله اولور سه
 اولسون قتل ایله حاصل اولور بلکه مجر داخذ مال ایله و قور و تغله اولور (وان جرح واحد قطع) و اگر قاطع
 الطریق بر کسته بی یاره ایوب و مالز اخذ ایتسیدی قطع اولور یعنی الی وایغی خلافدن قطع اولور (و هدر
 جرحه) و قاطع الطریق باره لدیغی هدر در * ز راحد وقتنا که حقالله تعالی واجب اولدی ایسه عبدک
 حتی اولدیغی حالده نفسک عصمتی ساقط اولدی تنکیم عصمه مال ساقط اولدیغی کبی ز برضمانله یله
 قطع مجتمع اولور (وان جرح بقط) و اگر بالکز باره لسه یعنی قاطع قتل ایتسه و مال اخذ ایتسه بوشرط
 جوانی کلجک فلاحد قولیدر (او قتل عمد او اخیالان قتال) یا خود عمد راجدیده ایله قتل ایوب و مالد
 اخذ ایوب و طریزن اول تائب و مستغفر اولسه (اوکل منهم غیر مکلف) یا خود قضا عدن بری مکلف غیری
 صبی یا خود مجنون اولسه (او ذورحم محرم من المارة) یا خود قضا عدن بری ککار باندن ذورحم
 محرم اولسه (او قطع بعض المارة علی البعض) یا خود کار بانک به ضمیمی بعضی قتی ایتسیدی
 (او قطع العریق لیل او نههار بمصر او بین مصر بین متقار بین فلاحد) یا خود کجه ده و یا کوند زده شهرده
 یا خود ایکسی بر رینه فریب شهرل یتسه قطع ایتسیدی ذکر اولنان صورت تارده حد بوقدر اما بالکز باره لدیغی
 حینده حدک سقوطنه باعث پس بوجنا تبه حد بوقدر حق عبد ساقط اولر * ز راحق عبدک ساقط اولسی
 حدک استیفا سی ضمنده در استیفا حد ایسه بولندی ایدی عبدک حتی باقی قاور (قاولی القصاص)
 ایدی ولی مجروح ایچون حق قصاص وار درا کر باره انده قصاص ایجاب ایدن باره ایسه (او الارش)
 یا خود ارش واردر اگر باره ارش ایجاب ایدن باره ایسه (فی الاولی) صور مذکوره دن صور اولیده
 اولکه یا لکریار لدیغیدر و اما عمد اقل ایوب و مالی اخذند نصکره تائب اولدقد نصکره اخذ اولور سه حدک
 سقوطنه باعث حق سبحانه و تعالی (الالذین تاوا من قبل ان تقدر و اعاهیم) قول شمر بقیدر پس چنان حد
 ساقط اولسیدی انده حق عید ظاهر اولور (وله القود) و ولی ایچون قود اولوز یعنی قاطع الطریق قتل
 اولور (او العفو فی غیرهما) یا خود صور مذکوره دن بوابی صورتک غیریدر ولی ایچون عفو واردر
 و اما چنان قضا عدن بری غیر مکلف یا خود ذورحم مجرم اولدقد سقوط حد باعث جنایت واحده اولوب
 کل اوزره اقامت اولندیغی ایچوندر پس چنان بعضیسنک فعلی موجب واقعا اولدی ایسه باقیلرینک فعلی
 حدک بعضی اولدی و بونکه حکم ثابت اولوز و چنان حد ساقط اولسه قتل اولیا به مفوض اولور اگر دیلر سه قتل
 ایدر و اگر دیلر سه عفو ایدر و اما چنان کار بانک بعضی بعضی قتی ایتدکه حدک سقوطنه باعث حرز
 واحددر * پس قافله دار واحد کبی اولدی و اما چنان لیلده یا خود نهارد شهرده وایکی متقار شهرل یتسه
 قطع طریقه حدک سقوطنه باعث مدد طلب ایتک ظاهر اولدیغی ایچوندر الا بوقدر فرقی واردر که تحقیقا
 اول قطع مالی مستحقته ایصال ایچون اخذ اولور و تأدیب اولور و حبس اولور جنایت ارتکاب
 ایتدک لری ایچون و اگر اول قطع قتل ایلدی لرایسه بوقدر جرحه امر اولیا نکدر وایکی بوسقندن روایت اولور که
 تحقیقا اول قطع اگر کجه ایله شهرده اولسد لرای خود ایکی شهرک رفوتناق مقداری مایشته اولسه لاوزر به
 قضا ع طریق احکامی اجرا اولور اختیارده و علیه الفتوی دیدی مصلحه ناس ایچون اولکه متلصصه اولان
 مغلبدنک شریعتی فددر (وقی الحق دینه) نونک کسریله خنق لفظنک مصدریدر یعنی چنان قاطع
 بررجلی بو غسیدی حتی بوغغله قتل ایتسیدی اولر چلاک دینی انک اوزر به دروغن قرب جنایتده
 وجهی بیان اولور انشاء الله تعالی (ومن اعتاده فی المصر قتل به) و بر کسته شهرده خنق معتاد

ابدن سیدی بوبیله قتل اولنور * ز بر ارضده فساد ابله سخی اولور. پس انک شمری قتل ابله دفع اولنور
(مع القطار امر آه فقتل واخذت المال دون الرجال لم تقتل) فطاع طر بقله بر امر ابله اولوب پس اول
مر آه قتل ایدوب و مال اخذ ابدن سیدی رجال قتل واخذ مال ابدن سیدی مر آه قتل اولنور (قتل الرجال)
ورجال قتل اولنور (عشرة نسوة قطعت الطریق واخذن لمال وفتلن فلان وسمى الممل) اون صورت
جمع اولوب قطع طریق ایدوب و مال اخذ ایدوب و قتل ابدن سیدی اول صورت قتل اولنور و ماله دخی ضمان
اولور مشیده دخی بوبیله ذکر اولدی

* (کتاب الاشارة) *

بو کتاب شراب لک بابتده در * بو کتاب حدود و وجه مناسبی خنی دکلمر و قوم فقها بو کتابی آخر گاه
اخبر ایدبلر و شراب اشراک چمیدر (اشراب) شراب لغت جهندن مسکر اولسون اولسون هر ایلچین
شیدر و شراب (ما نغ مسکر) مسکر ویرر ما بیدر * معلوم اوله که تحقیقا ندن اشرا به استخراج اولنان شینک کلیسی
در تدبیر اوزم و خرما و قوره اوزم و چه بدر بقدا ی وار به وطاری کبی بوندن صکر انتر دن استخراج اولنان
ماه ایلچور ایکی حالت واردر چیکدر و پشمندرو پشمس اولان آز اولور * بی باقی فالنجه طیح اولنور و آز اولور
ثلاثی باقی فالنجه طیح اولنور و آز اولور نصفی باقی فالنجه طیح اولنور و اشرا به دن حرام اولان دخی ذکر
اولنان کبی در تدر و حلال اولان دخی کدک در تدر اما حرام اولان در دک اولان کسینی مصنف
(حرم الخمر و انق وهی التي من ماء العنب اذ علی واشتد و عصف بالبد) قولیه بیان ایلدی یعنی خمر
اگر چه کیم قلیل اولور سه حرام اولدی اولکه چیک ماه عبندر قچان غلیان ایدوب و مشند اولوب و کو بکن
اندیغی و فتنه خردینور * بو خمر اسمی بو شراب به تخصیص قنلدی اهل لغتک اجماعله و بعض هر مسکر اولان
خردر دیدی * ز بر اخره خمر نسیمه سنه باعث عقلی مخامره سیچوندر و ساثر مسکر انه بوبیله در جوابنده
یزدیر که بز بو کانسیم ایتمز بلکه خمر نسیمه سنه باعث اختاری ایچوندر یعنی رایحه سی مغیر اولدیغی
ایچوندر * بن اعرابی دیدیکه خمر نسیمه اولدی * ز بر اخر ترک اولنوب بخمر اولدی و خمرک اختاری
رایحه سنک مغیر اولسیدر صحاحده دخی بوبیله ذکر اولندی و اگر نسیم اولنسه معنایه رعایت ابلک سبب
اطلاق اولنسه نسیم ایتمز بلکه سبب وضعدرو اسمی غیر اوزر تر چمیدر * و قارورنک قارور ابله نسیمه سنه
باعث مانک انده قراری ایچوندر بو خسه دن و کوز اوزره اطلاق اولنوز حالو که مانا برده دخی قرار ایدر
و تحقیق موضنده تقریر اولدیگه تحقیقا قیاس لغتد جاری اولن بوندن صکره امام اعظم قنده کو بکن
اتحق شرطدر و امامین قنده قچان مشند اولسیدی مسکر اولور کر کسه کو بکن آنسون کر کسه آنسون *
و مسکرک ایکنجیبینی مصنف (ولذا الصلاة وهو ماء عنب طیح فذهب اقل من ثلثه) قولیه بیان ایلدی
یعنی کذلک طلا نسیمه اولنان شرابده حرامدر و بوطلا ثلثا ندن اقلی طیحله کیمش ماء عبندر هدایه و کافیده
بویله ذکر اولندی * و محیطده دیدیکه طلا مثلث ایچونر اسمدرو اول ماه عبندر طیح اولنان مادر حتی ثلثانی
کیدوب ثانی باقی فالنجه و مسکر اوله * ز بلعی دیدیکه اولکه قول صوابدر روایت اولنان شی ایچونر که تحقیقا
بکار صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ثلثانی کیدوب * بی باقی فلان طلادن بجا اولدبلر (و غلظا نجاسة)
بویا کیمی یعنی خمر و ثلثانندن اقلی کیدن ماه عنب نجاست یونندن غلیظ اولدبلر اما خمرک نجاسة غلیظه
اولسی دلایل قطعیه ابله ثابت اولدیغی چوندر شول حیثیله که حق سبحانه و تعالی رجس ابله نسیمه ایلدی
و رجس نجس العین اولان حرام ایچونر اسمدر کافیده دخی بوبیله ذکر اولندی و انک حفته معنایی متواتر
اولان احادیث شریفه وارد اولمشدرو اما ثلثانندن اقلی کیدن ماه عنب نجس اولسی بو تقدیرجه خمر حکمنده
اولدیغی ایچوندر (و حرم المسکره هو الی من ماء الرطب) و مسکر حرام اولدی اولکه یاش خرمانک
ماشدن چیک شرابدر هدایه و کافید بوبیله ذکر اولندی * و مصنف حرام اولان شرابک در دنجی قسمی
(و تقع از یب نیما) قولیه بیان ایلدی یعنی چیک اولدیغی حاده قوروا و زنه صوبی (اذناضت)
یعنی طلا و مسکر و تقع قچان غلیان ابدن سیدی (واشدت و هذوت بالبد) و مشند اولوب کو بکن آنسر دی
حرام اولدی پس بو ذکر اولنان اشرا به امام اعظم قنده بویچ صفات حاصل اولور سه حرام اولور و امامین

فتنه اشناد گایدرد خرده اولدی بی بی (و حرمه الحرقوی) و خرک حرملنی اوج اقبله حراملقندن
 اقواد و خرک حرمتک ثابت املدی انداصلا شبه اولیان دلیلار ابله در تکم م و اشدی (دیفرفر مستحکم) پس
 خیری حلال دین کافر اولور (لم یجز یہہا) و خرک بی بی جائز اولدی (ولم یض منهہ) بخیری اتلاف ایدن
 ضامن اولدی الامر کہ ذمیتک خیری اولور سه اتلاف ایدن من اولور (و یحد شار بہا ولو قطرہ) و خیری
 ایچنه حد قات اولور کر کہ برقره سنی ایچسور (و شارب غیرہا ان سکر) و خوردن غیر بسک شارب
 اگر سرخوش اولور سه حد قات اولور * و اما حلال اولان شراب لر پس مصنف اولردن اولکی شرابی
 (و حل المثلث لغنی) قویله بیان ایلدی مثک اولکه ماء عتد ثلثنی کیدوب ثلثی باقی قانجہ طبخ اولان
 شرابدر حلال اولدی (ارغلی و اشته و سکن من الغلیان) اگر چه کیم قیابوب و مشتد اووب
 غلیاندن ساکن اولور سه دو بو امام اعظم ابله بی یوسف قتند درو امام محمد و مالک و شافعی قتند قلی
 و کثیری حرامدر بی حفص کبیر اندن یعنی ثلثین سؤال اولندی انک شر بی حلال اولمز دیدی پس اکا
 دینار بکه امام اعظم ابله بی یوسفه تخافت ایتدک دانی حفص یوق تخافت ایتدم * زیرا انلرک ثلثی حلالدر
 دیدکلری استمره طعام ایچوندر و زم زمانزه ناس فچور و لهو و طرب ایچون ایچرلر پس معلوم اولدی که
 تحقیقا خلاف شر بیله تقوی قصد ارنلدیغی و قتنددر و اما مالک شر بیله تاهی قصد اولدیغی و قتند تها
 حلال اولمز * و شول مثلکه طبخله ثلثنی کتد کد نصکره اوزر نه صد دو کلوب اندن طبخ و انک حکمی
 بنه حکم ثلثدر * زیرا اوزر بنه صد دو کلوب ای زیادہ ایتمز لاضعف و برر اما حقان ماء عصر اوزره دو کلوب
 اندن صکره کابینت ثنائی کیدنجه طبخ اولنسه ذکر اولانک خلافدر که زیرا اولاما کد اطف
 اولدیغی ایچون با خود مادن و عصر بر کدر پس کبیر ماء عتدک ثنائی اولمز * و حلال اولان شرابک
 ایکیجیسنی مصنف (ویدر لمر و لز یب مطبوخا دنی طبخة وارغلی اوشند) قویله یل ایلدی و قورو
 حرماک قورو اوزنک صفتد بی ادنی طبخه مطبوخ اولدیغی حاده اگر چه غلیان ایدوب و مشتد اووب
 غلیاندن ساکن اولور سه حلال اولدی امام اعظم ابله بی یوسف فتند و امام محمد و شافعی قتند حرامدر
 و بوند اولان کلام مشد اولان کلام مذکور کیدر * و حلال اولان شرابک او حجیسنی مصنف
 و غلیان (قویله یل ایلدی و بو خلیطان و و و خرماک صوی بیله قورو اوزنک صولر بی اذنی طبخله
 مطبوخ اولدیغی حاده جمع ایدوب غلیان ایدوب مشتد او ایچر تر اولاندنر پس بودخی ذکر ایتان کبی
 لهو و طرب سز ایچلد که حلال اولور مادامکه سکر و رمده یک * و حلال اولان درنجی شرابی مصنف
 (و ینذ اسل و الزین و الہر شہر لذرة و ان لم یطبخ) قویله بیان ایلدی یعنی عسلک و بجرک و بقدک
 و شہرک و طار بنک صفتد لری دخی حلال اولدی اگر چه کم طبخ اولر سه ده و بو ذکر اولان تر بردد
 چخان سکر و رسیدی حد لازم کلرمی دیناور سه دیند بکه حد لازم کلز * فقہاد بیدلر کہ اصح و اول قول
 بودر کہ تحقیق ذکر اولان شر بیله نکر سرخوش اولان شار بنه مطبوخله نینی تفصیل ایتکمز من حد قات
 اولور * زیرا فاسقلر فی زمانتا انک اوزر بنه مجتمع اولور سائر شر بنه مجر مه اوزر بنه احمه علری کبی بلکہ
 اندن زیادہ و کذلک سولردن انخاد اولانان شرابده فیم مشتد اولدی ذکر اولان کیدر (در شرر)
 حل قوانه قیددر یعنی ذکر اولان در نوع شر بلر حلال اولدی چچان بر مسلمانی ایچسور (املر بک)
 مادامکه سکر و رمده یکد و فچر یوشر بدن بری سکر و رسیدی فدح خیر حرام اولور * زیرا ح اخیر
 مفسددر (بلالہو و طرب) لهو و طرب سز ایچر سه حلال اولور و یوقید یوشر سه بیہ شخص کلر بلکہ
 صوابچسده و صویک غیر بی مباحدن لهو و طرب بله فسده هیئی اوزر * م اولور * معلوم و سونند تحقیقا
 سکر برحالتدر کہ ایچرہ متصاعده دن انسانک دماغنک طولندن انسانه عارض اولور برحالتدر پس
 اول سکر ابله امور حسد ایلہ و رفیقینک بینی مبر اولان عقلی متعطل اولور بوا یسه بالاجماع رمدن لکن
 سکره مفضی اولان طریق آزا اولور ذکر اولان کبی حرام اولور تنکیم اربعضا بقه کبی و آزا اولور
 مباح اولور تنکیم اربعضا لاحقه کبی و شرب خمره مضطر اولانک سکر بی کبی و عتدک غیریدن حاصل اولان
 دوارک و غدارک سکر بی کبی * پس اگر دینور سه کہ حل و حرمت افعال اختیار بیه صفتلرند در حتی تحده مباحرام

واجب الترك اولو وسرك ذكرا ولدبني اوزره فعل دكلدر اختياري اولديغندن فضلا * جوانده بز درز كه حرام اولسك مناسب سرك تحصيلده مباشرتك و حصونك سبيلين اكتسابك حرمي در تكريم فقها يملك واجب اولوب وكفر ك حرام اولسي بيانده ديدلر كه بوايكسي يعني ايمان وكفر كيفيات نفايه دند رافعان اختيار بدن دكلدر ايمدي سن تدبير الة (وخل الخمر ولو بملاخ) ميث اوزره عطفدن يعني خورك خني حلال اولور يعني شول خل كه خنر كا تحصيل اوله اكر تحصيل صلاحه اولور سده مثلا خنر طوز و نامك القا يملك كني (ولايكره تخليلها) و خنري سر كه ايلك مكروه اولمز شافعي مكروه اولور و انمن حاصل اولان سر كه حلال اولمز ديدى اكر اكر برشي القا يملكه اولور سه قول واحد الة مكروه اولور و اكر برشي القا يملك سرين اولور سه الة ايچون ابني قول وارد (والابتذال في الدنيا) يعني فرعه تبيذ اخذ ايمك حلال اولدى (والحقن) ودخي ختمده حاه همله ونونه ختمه جره - حضرايه ديرل (والمزقت) ودخي مز قنده يعني زفله مطلى اولمش ظرفده (وانقب) و بو ز طرفدر كه باره نش انا جدن اولور پس بو ظرفلر خنر مختص ايدى پس چنان خنر حرام اولدى ايسد نبي عليه الصلاة والسلام بو ظرفلر استعمالن تحريم ايلدى يالنده مشرب خنر تشبيه اولديغي ايچون اوله و يالنده خنري اولديغي ايچون اوله پس وقتا كه زمان كچى ايسه نبي عليه الصلاة والسلام اول ظرفلر استعمالنى مباح قيلدى و ذكر اولنان كچى شينك تحريك ايتدا سنده مبالغه و تشديد اولور ناس اتى بر كه ترك ايتسوزلر ايچون پس چنان ناس اتى ترك ايتسوزلر امر مستقر اولدقه تشديد نازل اولور (و كره مشرب دردى الخمر و الاه نشاطبه) و خنر ك نور سوزنى ايچمك و انكله امتناط ايمك يعني صاچه و صفاله اورمق بلكه انكله ارتفاع ايمك مكروه اولدى * مصنف بو كراهته حرمت مراد ايلدى زرا ايتدا جزاه خنر وارد كره الة تعبير ايلسي ائنه نص قاطع اولديغي ايچون در تكريم كراهت و استحسان كتابك اولنده مروياتى (ولا يحد شار به بلا سكر) و بو تورونك شار بنه حد اوزر لمز بلا سكر * زرا حدك واجب اولسى خنر ك قيلنده در كشيده داعى اولديغي ايچون و تور تو ايسدا و بله دكلدر پس حقيقت سكره اعتبار اولدى

(* كتاب الجنائات) *

بو كتاب جنائاتك بيانده در * بو كتابك كتاب حدود و كتاب اشربه به وجه مناسبى خنى اولمز * جنائات بر فعلك اميددر كذا اول فعل شرعا حرام اوله بر ابردر كرك ماله تعلق ايتسون و كرك نفسه تعلق ايتسون و اصطلاح فقهاءه نفوسه و اطرافه تعلق ايتنه تخصيص قيلدى و غصب و سرقة و امواله تعلق ايتنه مخصوص اولدى (القتل) بو بر فعلدر كه روحك ازها قنده مؤثر در (وهو) و قتل مبسوطه ذكر اولديغي اوزره اوج قسمدر قصد و خطا و شبه عمددر * و ابو بكر رازى قتل بش قسمدر ديدى قصد و شبه قصد و خطا و خطا بخر استه جارى و سبيله قتل * و متأخرون بونى اختيار ايلديلر و بونكله ابو بكر كمر ادى احكام ايتدق قتله تعلق اولان انواعنى بياندر و الاقناك انواعى كشيده در رجم و قصاص و قتل حرنى و صلبا و قطع طريق حقتنده اولان قتلار كچى و مصنف قسم اولى (اما عمد وهو قتل آدمى قصدا) قوليله بيان ايلدى يعني قتل با عمدا اولاندر و ايكه آدميك قصد اقليدر بونكله حد اذن احتراز ايلدى و صاحب وقايه لك ضرب به قصد اقولنده تسامح اولديغي خنى اولمز (بخوسلاح) يعني قصدا اولان قتل سلاح و سلاح مثلى الة (فى تفریق الاجزاء) اجزالك تفر يقنده زرا تحقيقا قصد قلبك فعليدر قلب اوزره واقف اولمز پس آله مقاتله لك استعمال اكثر يا قلب مقامت قائم اولدى تكريم سفر مشقت مقامت قائم اولديغي كچى (كلبطة و نار و زجاج و محد من خشب و حجر) فامش و آتش و صرجه و انا چدن يا خود طاشدن قطع ايديجى بر آت كچى * زرا اكثر يا آله مقاتله محدده در * زرا قتل ايچون حاضر لئشدر حتى اكبر بر بيوك طاشله ضرب ايتسوزى يا خود بر بيوك انا چله ضرب ايتسوزى يا خود حديدك يا خود نحاسك صنجبه سيله ضرب ايتسوزى امام اعظم قنده قصاص واجب اولمز و عن قرب شبه عمددر كلور و خائنه ده ديديكه تحقفا حديدده و اكاشابه اولانده نحاس و فحاشك غيرى كچى ظاهر روايتده جرح شرط دكلدر (و شرطه) يعني قتل عمدك شرطى (كون القاتل مكلفا) قاتلك مكلف اولسيدر يعني عاقل و بالغ اولسيدر تكريم حدودك اولنده مرور ايتديك تحقفا مكلف اولمان عقوبانه اهل دكلدر و خلاصده ديديكه صبى و مجنون ايچون عمد بوقدر و قتل ايكسندنه خطا در (و كون المقول

معصوم الدم) ومقتولك دخي معصوم الدم اولسي شرطدر مسلم واخود دخي اولغله (ابدا) بدا معصوم الدم اولسيدر بونكله ستامندن احترام ايدر * زیرا ستامتك دنك عصمتي رجوعه دنكین موقدر (بالنظر الى القتال) فانه نظر اليه ابدامقتولك معصوم الدم اولسيدر بوقيدانندن احترام زدر که چنان زيد بکري زيدك اوزر شته قصاص واجب اولور عداليه قتل ايتسیدی اندنصکره زيدى بشر قتل ايتسیدی تحقیقا زيد بکري اولر بینه نظر اليه معصوم الدم اولدى لکن بشره نظر اليه ابدام معصوم اولدى بواجندن بشر اوزره ديت واجب اولور اگر خطأ اولور سه وحن قريب ياني کلور (وان لا يكون بينهما شبهة ولاد وملك) وعدا قتلک بر شرطى دخي قاتل اليه مقتول بيشده شبهة ولاد وشبهة ملك اولمقدر قري بالکلجک علت ايجونکه تحقیقا بوقدر جده قتل اوزر بینه قصاص ترتب ايدر عداليه قتل اولور (وحکمه الاثم) وعدا قتلک حکمی اثم اولمقدر حق سبحانه وتعالينک (ومن يقتل مؤمنا متعمدا جزاؤه جهنم خالدافيهما) قولى شريفى ايجون بونده احادث کثيره وارادولى واوزر بینه اجماع امت منعقد اولدى (والقود عينا) وعدا قتلک بر حکمی دخي عينا قصاص دروشافعى قصاص معين دکلدر بلکه ولى قصاص اليه ديت بيننده بخير دريدى ويزم ايجون علت حق سبحانه وتعالينک (کتاب عليكم القصاص فى القتلى) قول شريفيدر و مراد عداقتدر * زیرا حق تبارک وتعالى خطابه ديت واجب فيلدى (ومن يقتل مؤمنا خطأ) قول شريفى چون ودخى نبي عليه الصلاة والسلام (العمد قود) بورد دینی ايجون يعنى عمدکى موجهى قود دردمکدر زیرا نفس عمد قود اولور * بن درمکه ابني دلایل هر پرده اشکال واردر امداد دليل اولده اولان اشکال پس اول اشکال تحقیقا اصولده قواعد مقررده دندر که تحقیقا ذکر اليه تخصیص حصر اوزره دلالت ايتر بس خطایان ذکر اليه تخصیص خطا اوزره ديتى قصص اوزره دلالت ايتر بلکه ديت عداليه خطا بيننده مشترک اولور شته کيم شافعى اکا ذهاب اولدى و اماد دليل ثابتده اولان اشکال پس اول اشکال تحقیقا اصولده مقررده اولان قواعد دندر که ذکر اولنان کي تحقیقا مطلق تقيدى نسخدر بوايه خبر واحدا اليه جائز اولور و ظاهر اولان بودر که تحقیقا بوحديث دخي خبر واحد کيدر و برکنه شهرت ادعا ايدر سه انک اوزر بینه بيان لازم کلور و تحقیقا کتاک عامنک تخصیصی کلام مستقل موصول اليه تخصیص اولمقرندن اول خبر واحدا اليه جائز اولور وآیه کریمه ده اولان لفظ قتلى با مطلقدر و با عامدر و ابني بقدر اوزره خبر واحدا اليه عمل جائز اولور بلکه وجه ديتلکدر که تحقیقا آياتک بعضیى بعضیى مفسر در پس حق سبحانه وتعالينک (ولکم فى القصاص حیات) قولى شريفى عمدکى موجهى بالکن قصاص اولمقر اوزره دلالت ايدر زیرا تفسیر زده و کتب معایده ذکر اولند ديتى اوزره آيتک معنائى تحقیقا قاتل ملاحظه ايلسه که تحقیقا اگر قتل ايدر سه قتل اولور بالضروره قتلندن نفسى منع ايدر پس قچان قتل ايتسیدی قتل اولمقر ايمدى ايكسیده حیات اوزره باقى قائلور و ظاهر در که تحقیقا بوعده مختصدر * زیرا تحقیق خطابه قاتل اولان کسینه قتل اولمقر بلکه ذبت اليه خلاص اولور بوسيدن شافعينک ذهاب اود ديتى شی اوزره در ظاهر اولور ايمدى سن تأمل اليه پس بوقتل بنم انکله تفرد ايتديکم شئدندر * الحمد لله ملهم الصواب واليه المرجع والمآب (الان يعفو وليه) الامکر که مقتولک اولسى بلابدل عفو ايليه (اويصالخ) باخود بدل اليه مصلحته اوله زیرا حق ولى ايجوندر (وحرمان الارث) و ذکر اولنان حکم کي عداقتک بر حکمی دخي ارثندن محروم اولمقدر رسول عليه الصلاة والسلام (لاميراث لقاتل) قول شريفى ايجون (ولا كفارة فيه) ودخى عدا قتلده کفارت بوقدر بزم قترنده برابر در کرکله عداقت قصاص ايجاب ايدن عدا ولسون کرکسه اولسون اولغنى قصدا قتل ايدن با با کي ودخى دار حرمده مسلم اولان کسینه فى بزم دار بيمه هجرتندن اول برجل قتل ايلدي کي نهايده بويجه ذکر اولدى * وشافعى کفارت واجب اولور زیرا کفارت اسمى کي ماحية الاثم مشروع قلندى وعده اثم اکثر در ايمدى کفارتک واجب اولسى اقضا ايدر اولدى ويزم ايجون علت اولدر که تحقیقا کفارت عبادله عفو ديت بيننده داره در عين غموسده هر ور ايدن شی ايجونکه کفارت واجب اولور لاحظر اليه ابحاث بيننده دار برسيله واجب اولور خطا کي زیرا خطا اصل فعله نظر اليه مباحدر واصابت ايتدي کي محله نظر اليه حرامدر تبتى ترک سبيله * وهصنفت قتلک ايتکي قسمنى (واما شبه العمد وهو قتله قصدا بغیر ما ذکر) قوليه ذکر ايلدى واما عمدکى شيهى اولان قتل عمدده ذکر اولنان

شایک غیرى اليه قصدا قتلدر عصا اليه و حجر اليه و فاسجى اليه و حجر صغیر اليه قتل کبى و اما حجر اليه کبر و کبر
 اغاچه ضرب ذکر اوانان کبى شيدء عندند امام اعظم قتله غيرى ايجون خلاف و اردر و شبه عندت سید سنده
 باعث زربو فعله فاعلاک ضربه قصدى اعتبار اليه معنای عمدیت وارد و معنای خطا و وارد قتل قصديک
 عمدى اعتبار اليه * زیرا انک استعمال ایلدی آلت قتل دکلدرو عاقل هر فعله قصدا یاز الا اول فعلک آلت اليه
 قصدا یلد برس فعلک آلتک غیر بسنى استعمال قتله قصدا یلد بکنند یلد بر اعدى عمد مشابه خطا و اودى
 (و حله الامم) و بوشيدء عمدا اليه قتلک حکمى ائدر يعنى کاهدر قاتلک شرعاً حرام قتلش شيدء قصدى ايجون
 (والکفارة) و دخی شبه عمدک حکمى کفارتدر * زیرا بوشبه عمد آلت نظر اليه خطادرا اعدى حق تبارک
 و تعالیک (ومن قتل مؤمناً خطأ) قول شریفى تحتدء داخل اودى و مصنف کفارتى (تحریر رقبه مؤمنه
 ان قدر) قول اليه بیان ایدوب کفارت بر رقبه مؤمنه بی آزاد ایتکدرا کر تحریر فادر اولور سه بدى (والا یعنی
 اگر رقبه بی تحریر فادر اولور سه (فصیام شهرین متتابعین) ارالقده فاصله سزایکى آی صائم اولمقدر حق
 سبحانه و تعالیک (ومن قتل مؤمناً خطأ فقتل رقبه مؤمنه) قول شریفى ايجون و اطعام انء مشروع اولز
 زیرا مخصوص عليه دکلدرو رأيه ابدالی اثبات جاز اولز * و تحریر رقبه ايجون ابو یسندن برى مسلم اولان
 رضیع يعنى عمء مرصوم جاز کوردى * زیرا اولرضیع دینا خیر اوسته تبعيته مسلدرو و اطرافنده سلامت
 ظاهر او غالباً نایته در و اما اناسى فارنده اولان ولد جاز کوردى * زیرا انفر تندر اولان ولد من وجدء عضودر
 پس اسمر رقبه تحتدء داخل اودى (ودیه مقلطه على العاقلة) و شبه عمدک بر حکمى دخی قاتلک عاقله سى
 اولور دیه مقلطه در عن قریب دیه مقلطه تک بیانى کلور (بلا فود) يعنى انء قصاص بود قدر خطابه مشابه
 اولدی ايجون تکم بلس ایدک (وهو) شبه عمد (فیمادون النفس) اطرافدن نفسک مادون تندر (عمد)
 عمددر يعنى بچان بر عضو آله جارخه اليه مجروح اولسیدی انء قصاص واجب اولور انء مماثلته رعایت اولور
 شيدن اولور سه تنه کیم عن قریب بیانى کلور (فلیس فیه شبهة) پس انء شبهه عمد بود قدر تنه کیم نفسده
 اولدی کبى * زیرا انلاف آلتک اختلافه مختلف اولور و نفسک مادونى اولان اولبه دکلدرو * مصنف قتلک
 او جنحى قسمى (واما خطأ) قول اليه بیان ایلدی (وهو ما فى التصد کر ميه مسلط و او عبد ایلظنه صیدا
 او حر یا) و بو خطأ قتل یا قصده در قاتلک مسلمه کر که عبد اولسون صید یا خود حر بی ظنله رمى ایتى کبى
 زیرا قاتل رمى قصدا یلد کبى شیک اصابت وقتندء فعله خطا ایتى و خطا بی ایتى الا قصده ایتدى
 يعنى ظنده ایتدى شول حقیقه که آدمى صید ظن ایلدی یا خود مسلطى حر بی ظن ایتدى و بو عبد ایتک
 باعث عبدک مال اولوق توهمنى دفع ايجون و او عبد ایدى و اموالک ضنائى عاقله اولور اولز * زیرا اعتبار اولان
 آدمیتدر مالیت دکلدرو (اوقى الفعل کر ميه غرضاً فاصاب آدمياً) یا خود خطأ فعله در قاتلک غرضه رمى
 ایدوب آدمى به اصابت ایتدی کبى * غرض قتل ایتک اوق آتیلان نشاندء يعنى قاتل نشانه اوق یا خود فندق
 آتوب انسانه اصابت ایلدی وقتندء خطا فعله اولور پس قاتل فعله خطا ایتدى قصده خطا ایتدى پس
 قاتل معذور اولور محاکم اختلافى ايجون * اما قیامان قاتل مقتولک جسدندن بر موضعه ضرب قصدا ایدوب
 اول جسددن موضع آخره اصابت ایدوب فوت اولسیدی ذکر اولانک خلافدر بود قدر بجه قصاص واجب
 اولور * زیرا جمیع بدن محل واحددر مقصوده راجع اولان شيدنه پس معذور اولوز و خطا کبى نوع اولغه
 باعث اولدر که زیرا انسان فعل قبله و جوار حله متصرف اولور پس على الانفراد هر برنده خطا اولغه محتمل
 اولور تنه کیم ذکر اولورى یا خود ایتک سنیک اجتماعیه اولغه ده محتمل اولور آدمى بی صید ظن ایدوب رمى ایتد که
 نامدن غیرى به اصابت ایلد که * مصنف قتلک در نجحى قسمى (واما حجر مجرى الخطا) قول اليه بیان ایلدی
 (کأنم انقلب على رجل او سقط من السطح علیه فقتله) او یور کن بر در جلاک اولور تنه منقلب اولوق کبى یا خود
 دیوار اولور زندن جلاک اولور زنده دوشرب رجلی قتل ایلدی کبى پس بو حقیقه قتل دکلدرو اولور انکسته تک
 رشيدء قصدى اولدی ايجون حتى مقصودندء خطا ایتش اوله لیکن وقتنا که فعلی حقیقه بواندی ايسه
 انک انلاف ایلدی شيدن ضنائى لازم کلور طنلاک فعلی کبى اعدى خطا کبى قتلدى زیرا منخطى کبى معذوردر
 (و حکمها) يعنى خطا تک و خطا مجرمانه جارى اولانک حکمى (لا تم دون تم القتل) تم قتلدن دون ائدر

اما تم اولسی تحریزی ترک اییدیکی ایچوند زبرا فعال مباحثک مباشرتی جائز اولمز ابراحده اذا اولماق شرطبله جائز اولور پس چن اذ ایستیدی بونقدرجه تحقیق تحریزی ترک ایتمش اولور ایمدی آتم اولور واما تم قتلدن دون اولسی قصدی اولمدیغی ایچوند (والکفارة والدية) ودخی خطا مجرسانه جاری اولان قتلک حکمی کفار تدرو دیتدیر * ما کفارت ایله دیت خطانک حکمی اولمری نص ایله در واما خطا مجرسانه جاری اولان قتلک حکمی اولمری ظاهر در که خطا کسنددر (وحرمان الارث) ویر حکمی دخی ارندن مجرور اولمقدر میرانک استیحالی قصد ایلمی احتیاجون و نفسندن قصدینی محل آخره اظهاریک واپور کبی بانوب ابوموبارنک استیحالی قصد اینک احتیاجون * مصنف قتلک بشیحی قسمی (واما قتل باسب) قولبله بیان بلدی (کافلافه بحفر ابتر اووضع الحجر فی غیر مملکة) قیوفا زغله اتلافی کبی وغیرک مملکته طاش بضع یتک کبی * غیر مملکة حفر بئر و وضع حجر یکیکسندده قیددر (او خبثه علی قارعة الطريق ونحوه) باخود طریق ایکی طرفارینه افاج وضع یتک کبی و سبب اتلاف اولنردن بونک کبی (الان عشی علیه بعدعله بالحق ونحوه) الامکر که هلاک اولان کسند بتر فزالدیغی و بونک امثالی بیلد کدنصکره یوردی ایسه بونقدرجه حفا روزره و بونک کیلیری ایدن کسند اوزره برشی لازم کلز (وحکمه الدبته علی العاقلة) و سبب ایله قتلک حکمی عاقله اوزره دیتدیر * زیرا فاعل سبب تلفدر اول فاعل انده متعددر کانه قیویه دوشرمش و مجرورزه دوشر مشدر ایمدی عاقله اوزره دیت واجب اولور (بلا کفارة ولاثم القتل) کفار تسز وائم قتلستز زیرا حقیقته اندن قتل معدومدر وضمان حقیقده اولان خطابو کا لحاق اولاندی غیری حقیقده اولان خطا اصل اوزره باقی قالدی * ولاثم القتل دیمکه باعث زیرا غیرک مملکته حفر بئر ایله اتم لور (ولارث الاثنا) وارث و قدر ابومقامده وارد * زیرا حرمان قتلک سببدر بونده ایسه قتل بوقدر

* (باب ملایوجب القود وما لا یوجبه) *

بو باب قصاص ایجاب ایده نک و ایجابک بیاننده در (بجب بقتل معصوم الدم عدما) قصاص قصد امه معصوم الدمک قتلی ایله واجب اولور (بشرائط ذکر) قاتلک مکلف اولسندن دخی سائر شرطردن ذکر اولنان شرطلر ایله (فیقتل الحر بالحر) پس حر حر ایله قتل اولور. مثلاً تک تمامی ایچون (و باسب) ودخی حر سبب ایله قتل اولور و شافعی قتلده حر سبب ایله قتل اولمز حق سبحانه و تعالییک (الحر بالحر و العبد بالعبد) یور دینی ایچون و بزم ایچون علت حق سبحانه و تعالییک ان النفس بالنفس) قول شریفنک مطلق ذکر اولسنددر و تخصیص بالذکر یعنی الحر بالحر قول شریفی ماعدانی نفی ایتمز اگر ماعدانی نفیه دلالت ایدر سه عبد حری قتل ایتمکله عبد قتل اولمحق واجب اولور دینیز * زیرا شافعی بوسوالدن عبدقتص الله متفاوت اولمغه منع ایلمز دیوجواب ویرر * و بونکله صدر الشریعه کاکر (الحر بالحر) قول شریفی ماعدانی نفیه دلالت ایدر سه حر ایله عبد قتل اولمحق. احب اولور حق تبارک و تعالییک (العبد بالعبد) قول شریفی ایچون دیدیکی قولی متدفع اولدی (والمسلم بالمدی) ودخی مسلم ذمی بی قتل ایله قتل اولور و شافعی قتلده قتل اولمز رسول علیه الصلوة والسلامک (لا یقتل مؤمن بکافر) قول شریفی ایچون و بزم ایچون علت روایت اولنان خیردر که تحقیق رسول علیه الصلوة والسلام ذمی بی قتل ایدن مسلمی قتل ایددی ودخی حضرت علی کرم الله وجهه نک (نما اعطوا الجزیة تکون اموالهم کاموا و التنا و دعاؤهم کدعائنا) قول شریفی یعنی اهل ذمتک جزیه و یرملری ماللری بزم ماللری بزمی و قائلری بزم قائمز کبی اوسون ایچوندر دیمکدر و امام شافعی نک دلیل اولان حدیث شریفده می کافر ایله مراد حر بیدر حدیث شریفک سیاقی ایچون یعنی سیاق حدیثک معنونتی ایچون و عهدنده صاحب عهدد کادر و عهد ایله مراد عهد دتمدر بو خسه ذمت و امانته شامل اولان عهدد کادر و المسلمه اولان عطف مغایرت ایچوندر پس کاه مؤمن و ذمی کافر ایله قتل اولمز دیدی ایمدی کافر ایله مراد بالضرورده مستأمن اولور (لاهما مستأمن) یعنی مسلم ایله ذمی علی الباید معصوم الدم اولان مستأمن ایله قتل اولمز تکبیم مرور اییدی (بل هو بمثل) بلکه اول مستأمن مثلی ایله قتل اولور یعنی مستأمن مستأمن ایله قتل اولور ایکیسی بلندن مساواته قیاسله و استحضانا مستأمن مستأمنله قتل اولمز مبیح القتلک قیاسی ایچون اولدکه دار حرب اهلتدن اولدیغیدر (العاقل بالجنون و البالغ بالصبی و الصحیح بالاعمی و الزمن و اقص الاطراف

والرجل بالمرأه) وعاقل مجنونه وبالغصبى المله وصحیح اعمى المله وکوترم المله والى ابانغى اولوب ناقص المله ورجل
 مرأه المله قتل اولور و غومات ایچون اولمکه حق تبارک وتعالینک (النفس بانفس) قول شریفیدر (والفرع
 باصله وان علا) و فرغ اصله قتل اولور نفذد یوقاری کیدر سد قصاصدن اسقا طابدیجی اولدیغی ایچون
 (لا عکسه) یعنی اصل فرعه قتل اولمز اصل بابایه و اناه و دده به و ایه به متاول اولور رسول علیه الصلاة
 والسلامک (لائقاد الوالد بولده) قول شریفی ایچون (ولاسید بیده ومدبره وهکاتبه و عبدولده) ودخی سید
 عبدی المله ومدبری المله و مکاتبی المله و والد ولدینک عبدی المله قتل اولمز* زیرا سید نفسی ایچون نفسی اوزره
 قصاص واجب قیلر و ولد عبدی المله و الدی اوزره قصاص واجب قیلر (وعبدیه ضله) یعنی کندی ایچون
 اولان عبد المله دخی سید قتل اولمز* زیرا قصاص نجیبی قبول اتمز (ولا قاتل عبدالرهن) ودخی رهن اولان
 عبدک قاتلیده قتل اولمز (حتی یجمع عاقده) حتی رهنک ایکی عاقدلری مجتمع اولمیشد یعنی راهنله مرتهن
 زیر امر تهن ایچون ملک یوقدر پس قصاصه ولی اولمز و راهن اگر ولی اولور سه مرتهنک حتی رهنده باطل اولور
 امدی راهنله مرتهنک اجتماعی شرط قیلندی مرتهنک حتی رضاسیله ساقط اولسون ایچون وعبوند و غیر
 الاسلامک جامع الصنفیرده یونولرک غیریده ذکر اولدوبکه تحقیقا قصاص راهنله مرتهن ایچون ثابت اولمز
 کر کسه مجتمع اولسونلر کافیده دخی بولده ذکر اولندی (ولامکاتب ذل عمدا عن وفاة) ودخی اوزر زنده بدل
 کتندن و فایدر مالی اولان مکاتبی عمدا قاتل دخی قتل اولمز یعنی اول قتل اولان مکاتب بلی ایچون اندن
 باقی قتلان مالی ترک ایلندی ایسه (و وارث و سید) ودخی وارثی ایچون و سیدی ایچون باقی قتلان مالی ترک ایلندی
 (وان اجتماعا) و اگر چه وارثله سید مجتمع اولور لسه ده اول مکاتیب قاتلی قتل اولمز* زیرا صحابه رضی الله
 تعالی عنهم حرام و تنده و رقیقا موندنه اختلاف ایلدیله حر امو تنده ولی وارثدر و رقیقا موندنه ولی ولا سیدر
 پس حق انک ایچون اولان کسه به مشبه اولدی و قصاص دخی مرتع اولدی (فان لم یترک وارثا غیر سیده
 اوزرک ولاه و فاقاد سیده) و اگر مقتول سیدندن غیرى وارث ترک ایلدی ایسه یا خود وارث ترک ایلد بدل
 کاتبه و فایدر مالی اولر سه اول سیدی قودینده مستحق اولور متعین اولدیغی ایچون (لا قود یقتل مسلم مسلما
 ظنه مشرکا بین الصفتین بل یقتل بیدی) ایکی صنفک مایلینده مشرک ظنی ایله بر مسلم بر مسلمی قتل ایسله قود
 لازم کلر بلکه کفارت ایدر و دیت و ورر* زیرا قصدا دکادر بلکه خطا قتلدر (مات بقتل نفسه) بر شخص
 کندی فعلی ایله باشی بارمغله (وزید) و زید دخی باشن بارمغله (واسد) و ارسلان اصرمغله (وحیه)
 و بلان صومغله فوت اولسیدی (ضن زید ثلث الدینة) زید دیتک ثلث ضامن اولور* زیرا اول شخص اوج
 فعلله فوت اولدی* زیرا ارسلانله بلانک فعلی دنیاده و آخر تده هدر اولمغه جنس واحددر و کندی فعلی دنیاده
 هدر و عقباده معتبردر حتی بالاجماع اتم اولور و اجنبینک فعلی دنیاده و عقباده معتبردر امدی افعال اوج
 جنس اولدی پس نتمک دیتی املانا توزع اولور پس ثالث فعل اجنبی ایله دیتک ثلث اولور امدی زید ثلث
 دیت لازم کلور لیکن زیدک مالندن لازم کلور* زیرا قصدر و عاقله عمد ضامن اولمز تنه کیم عن قریب یائی کلور
 (شهر سیفا علی المسلمین و جب قتله) بر کسه مسلمین اوزر رسته قلیج حواله ایلسیدی انک قتلی واجب اولور
 رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک (من شهر سیفا علی المسلمین فقد احل دمہ) قول شریفی ایچون یعنی انک
 مسلمین اوزره قلیج حواله ایتسی کند و نقتلک دمنی هدر ایلدی و قتلک واجب اولسی دفع ضرر ایچون واجب
 اولدیغی ایچوندر (ولاشی به) و انک قتلی المله رشى لازم کلر و قتلی واجب اولور دید کدنصکره و لاشی به دیکه
 باعث دفع شر ایچون قتل اولنوب و قتلد نصکره رشى واجب اولمق جائز اولدیغی و ندر تکبیم بحجمله قصد ایدن
 جلاک دفع شر ایچون قتلنده و مجنونک قتلنده شی واجب اولدیغی کبی تنه کیم عن قریب یائی کلور
 (کنا قتل شاهر سلاح علی رجل مطلقا) کذلک ذکر اولان کبی کیمه ده و کونزده و شهر ده و شهرک غیرده
 بر رجلک اوزر رسته سلاح حواله ایدمه نکل قتلده رشى واجب اولمز (او عصا ایلا فی مصر اونهارا فی غیره فقتله
 المشهور علیه عمدا) یا خود کیمجا ایله شهرده و یا شهرک غیریدر نهارد زجل اوزره قلیج حواله ایدن عصا حواله
 ایلدیگی رجلی قصد اقل ایلدیگی وقتده قاتل اوزره رشى واجب اولمز هر وز ایدن ثلاث ایچون یعنی دفع ضرر
 واجب اولدیغی ایچون (تبع سارقه المخرج بسرقة ایلا و قتله جائز) کیمه لکنده سرقة سنی اخراج ایدن

سارقه بر کشته تابع اولسیدی وصاحب مال اول تابعی قتل اینسیدی جائز اولدی وصاحب مال اوزره اول
 تابعی قتل ایله برشی واجب اولمز رسول علیه الصلاة والسلامك (قاتل دون مالك) قول شریفی ایچون لفظ
 قاتل مفاعله باندن امر صیغه سیدر ودون بوه قامده عدمه معاشنه در معنی سن مالك عندند اولانی قتل ایله
 دیمکدر (اذا تعین لخالص ماله) چنان تابعی قتل خلاص مال ایچون اولدیغی متعین اولسیدی واکر
 خلاص مال ایچون قتل اولندیغی متعین اولمز ایسه جائز اولدی وکذلک سارق اخذ ماله قصدا شد کده
 صاحب مال قبل الاخذ قتل اینسیدی برشی واجب اولمز سارق دفعی قتلدن غیر ایله ممکن اولد فده
 وکذلک چنان برجل سلاحه داره داخل اولد فده صاحب دارک ظنی اول رجل کندونی قتله قصدا ایلمسی
 اوزره غایب اولسیدی اول داره داخل اولان رجلاک قتل حلال اولور (شهر عصانهارا فی مصر قتل من
 قتله عمدا) بر کشته شهر ایچنده نهار اعصاب چکسیدی اول کشته بی عمدا قتل ایدن کشته قتل اولنور * زیرا
 عصاصلا کبی دکلدن وظاهر اولان بودر کهنهارا شهر ایچنده مدد طب اینسه بيشک ممکن اولدیغی ایچون
 پس ایمدی نهارا شهر ایچنده عصا چکمک قتله مقضی دکلدن (شهر فضر ب فاضرف قتله المضروب فاض
 القاتل) بر کشته سلاح چکسیدی پس اول کشته ضرب اولنور ضرب سببیه منصرف اولسیدی پس
 اول منصرف اولان مضروب بر آخر کشته قتل اینسیدی قاتل قصاص اولنور * زیرا اول کشته نك زائل
 اولان عصمتی ضرب سببیه هودت ایلدی پس چنان آخرانی قتل اینسیدی مصوم قتل ایلدی اوزر نه قود
 لازم کلور (و ضمن قاتل مجنون وصبي شاهرن) وسلاح چکن مجنون وصبيک قاتلی (ولو عمدا الذیبه
 فی ماله) کر کسه ایکیسنگه قتلاری عمدا اولسون دیته مال ایله ضامن اولور * هر ور ایدن علت ایچونکه تحقیقا
 عاقله زعمده ضامن اولمز (وقاتل جل صال علیه القیمه) واوزر نه هجوم ایدن دوه نك قاتلی دوه نك قیتته
 ضامن اولور بونک بیانی اولدر کز بر مجنونک وصبيک و دابه نك فعلی خطرا ایله متصف دکلدن پس بغیا واقع
 اولمز وصمت ساقط اولمز و آدیده نفس مصومه قتلنک متضامی قصاصک واجب اولسیدر لکن قصاص
 میچک وجودی ایچون ممنوع اولدی اولکله شری دفعیدر ایمدی آدیده دیت و دابه دیت واجب اولور
 (نقص مجروح ثبت عیانا او شهاده جعله مجروح او ذافراش حتی مات) عیانا ثابت اولان جرحله یا خود قاتل
 مقتولی مجروح قتلوب حتی فوت اولنجه صاحب فراش اولدیغی شهادتله قصاص اولنور یعنی تحقیقا اقراردن
 غیر شوت قصاصک طریق ایکی امر در اولکسی برجل بر جلی جماعت محضرمده مجروح ایدوب اول
 جرحدن فوت اولقدر و ایکیجی ایکی رجلاک تحقیقا قاتل مقتولی مجروح قبلدی وفوت اولنجه صاحب
 فراش ایدی دیو شهادت ایلدیر (ولو بمحوسله) کر کسه اول جرح جوالدوز ایله اولسون * مسله میچک
 کسریله ولا مکت تشدید ایله بیوک ایکنشه دیرلر اکافارسیه ایله چوالدوز دیرلر (لایحوا ابره وان نعمد)
 بوخسه ایکنشه مثالی ایله اگر چه قتل قصدا ایلدی ایسده قصاص اولنور * زیرا ایکنشه سلاح معناسده دکلدن
 (الا ان یغزنی فقتله) الهمکره ایکنشه بی انک قتل اولیغی موضه نده با ترسه اول تقدیرجه
 قصاص واجب اولور کافیده بوله ذکر اولندی (ویحدمر) مسله اوزره عطف قدر ودخی قصاص مسله کبی
 حدمرک جرحله قصاص اولنور * هر فارسیه ایله کلنکه دیرلر زرا کلنک سلاح معنا سنده در (لاظهره)
 کلنک ظهر ایله اوردی ایسه قصاص اولنور * زیرا ظهری اویچی کبی دکلدن و امام اعظم دن روایت اولدیکه
 قیچان کلنک ظهری مجروح ایدر سه انگله قصاص واجب اولور (ولا عوده) ودخی کلنک اناج
 صابن ایله ده قصاص اولنور (او مقل او خنق) یا خود بر آفر نسته ایله یا خود بوغاج آتله قصاص اولنور
 خنق نونک کسریله سنک خنقه بختنه قواکک مصدر ایدر صحاحده بوله ذکر اولندی (اونغریقی) وغرق
 ایکنده قصاص اولنور (اوسوط وانی فی ضربه مات) یا خود قاتلینک متابعا ضربنده فوت اولسیدی
 قصاص اولنور * زیرا قصاصک واجب اولسی قصدمحضه مختصده وقتل ایسه قتلک آتی ایله قتله مباشر
 اولقدر وقتل آتی آفجار حدمر * زیرا جرح ظاهر و باطنیه نك نقصنده عمل ایدر آفجار حدمک غیر
 بند نك نقصنده باطن عمل ایدر ظاهر ایتر و بنیه نك قوامی ایسه ظاهر و باطنده در (کل ماهو من جنس الحدید
 کالصفر والححاس والرمصاص والذهب والفضة والآنک کالحدید اوله حده تفرق) هر حدید جنسندن اولنور توج

و با قرفولای و التون و کوش و قورشون جدید کبیدرا کر نک ایچون تغریق ایدر حدث و ارایسه زرا بود کر
اولئانک هر یری سلاح معناسنددر (رماه بمقدار جدید قتل به) انکله قتل ایتمک شانندن اولان مقدراری
جدید اتوب (بخر حه اولانات مند قتل) پس جدیدی آندیغی کشته بی مجروح ایدوب اول جر حد زن فوت
اواسیدی اول جدیدی آن کشته قتل اولنور (کذا لوضربه بمصارع آسدم مضرب بالجدید و قد اصابه الحدید
بخر حه اول او لوضربه بقدر جدید و قتمته او عود معات مند) کذلک بر کشته بی باشی دومرلی بر عصا به ضرب
ایدوب و مضروبه اصابت ایدیدی اولاجروح ایتمیدی یا خود قتل انک شانندن اولان مقدراری جدید ایله
یا خود جدید کتفه سیله یا خود جدید کعمودی ایله ضرب ایدوب مضروب اول ضربیدن فوت و اوسیدی اول
ضارب قتل اولنور مسوطده دخی بوله ذکر اولندی و طحاوی امام اعظمندن روایت ایلدی که تحقیق کلام بودر که
قصاص اولر بخان مجروح ایلیدی تنکیم عسای کبیر یا خود مدور مجروح ایله ضرب مجروح ایلدی که امام اعظمک
قولنده قصاص واجب اولدیغی کبی قاضیخان دبدی که ظاهر روایتده جدیدده و جدیده مشابه اولنورده نحاس
کبی و نحاسک غیری کبی قصاص واجب اولمده جرح شرط قلمندی (قتل من له ولی واحد فله قتل القاتل قصاصا
قبل قضاء القاضی بنفسه) ولی واحدی اولا بر کشته قتل اولتسیدی اول ولی مقتول ایچون قاضینک قصاصله
قضاء شندن اول بنفسه اول قاتلی قتل ایتمک واردر بنفسه قتل القاتل قولنده معتقد یعنی اول ولی ایچون بنفسه
اول قاتلی قتل ایتمک واردر (وامر العبریه ولاضمان علیہ) یا خود اول ولی بر غیره قتل ایله امر ایتمک واردر اول
غیر اوزره دخی ضمان لازم کلر (ان کان الامر ظاهرا) ایچون اول امر ظاهر اولورسه * بومتولک ولی واحدی
اولق ماسبقک جیمسته قیددر یعنی بخان بر رجل بر رجلی جماعت محضرنده قتل ایلسه اول مقتولک ولی
واحدی اولسه اول ولی ایچون قاضینک قضاء شندن اول بنفسه قتل ایتمک جائز اولدی حتی اگر ولی متعدد اولسه
پس اتفاق ایلسدن واحد کبی اولورلر و اگر اتفاق ایتزل ایلسه قتل جائز اولدی و ذکر اولنان کبی فانک قتل ایله
آخره امر ایلکده جائز اولدی و اما ولی ایچون قبل انقضاء قصاصک حائز اولسی ایچون فید اولسی عیانا
ثابت اولان جرحه قصاصک جوازندن مرور ایدن شی ایچوندر و اما قتل امرک جوازی ایچون فید اولسی
بنفسه قتل ایلمسی جائز اولدیغی ایچون غیری مثابه نائب ایتمک دخی جائز اولدی و اما غیر اوزره عدم ضمان
ایچون قید اولسی فانک جائز اولسی امرک ظاهر اولدیغی ایچون اولمده ضمانی منافی اولور (واما اذا قتل)
رما قیچان اول قاتلی اجنبی قتل ایتسیدی (وقال اولی امر ته لم بصدق و یقتل) و ولی مقتول بن اول اجنبی به
امر ایلدم دیسیدی تصدیق اولمز و اول اجنبی قتل اولنور جواز قتلک شرطی منتهی اولدیغی ایچون اولنکه
امرک ظاهر ویدر (و ولی انقصاص من یرث) یعنی مقتوله هر وارث اولان کشته ایچون ولایه قصاص واردر
(وار زوجا و زوجة) و اگر چه وارث زوج و زوجه ده اوورسه ده (کذا ابدیه) یعنی کذلک هر ارثه
مستحق اولان دینه دخی مستحق اولور (و ایس لبعض الورثة استیفاءه اذا کانوا کبارا حتی یختموا) و ورثه
کبیر اولد قلمری وقتنده بعضیسی ایچون استیفاءی قصاص بوقدر حتی جله سی مجتمع اولد قلمیه وارث غایبک
عقوی یا خود صلحی احتمالی ایچول (و یستوفی الکبیر قبل کبر الصغیر) و وارث صغیرک کبیردن اول
وارث کبر استیفاءی قصاص ایدر * زیرا استیفاءیجری قبول ایتمز بر حقدن تجزی قبول ایتمز بر سبیله
ثابت اولدیغی ایچون اول سبیکه قرائندر و صغیردن عفو و صلح احتمالیده منقطع ایددی ورثه نک
هر یری ایچون کا ملا ثابت اولدی تنه کیم ولایه انکاحده اولدیغی کبی یعنی قیچان ولی اقرب موضع
بمیدده اوسیدی انک عدم قبولی احتمال منقطع اولدیغی کبی (و لا یجوز التوکل باستیفاءه) و قصاصک
استیفاءسی ایچون قبول کبیر جائز اولمز (بفیة المولک) مولکک بملسدن ضیعتده * زرا قصاص شهاتله مندری
اولور و عفو شهیدسی ایلده و کذلک غریب خاننده نایمته در بلکه ندب شرعی ایچون ظاهر اولانده بودر (قتل
عمدار جلا لولی له للامام قتله و الصلح) بر رجل و ایسی اولیان بر رجلی عمدا قتل ایتسیدی امام ایچون قتل
وصلحی واردر * زیرا سلطان و ایسی اولیانک و ایسیدر (لا عقوبه) ایلم ایچون عفو بودر * زیرا انده
عامه ایچون ضرر واردر (و فی دایمه لعمته قاطع یده او قاتل قریبه) یعنی قیچان بر رجل بر معنوهک لئی عمدا
قطع ایتسیدی یا خود معنوهک قریب بیلن قتل ایتسیدی و لدی کبی اول معنوهک بابلسی اول قاطعی اول معنوهک

جانبدن قصاص ایدر * زیرا اول معتوهک باباسی ایچون معتوه اوزره ولایتی وارد رس معتوه ایچون
 و معتوهک قریبی ایچون ولایت ایدر انکاح کبی (و یصلح) و مصالحده ایدر * زیرا صلح معتوه ایچون
 استیقادن انفرد وقتناکه معتوهک باباسی استیقایه مالک اولدیسه صلحه مالک اولسی اولی اولور و بونک
 جوازی چان صلح دیت مقدری و یا اکثر اولدیغی وقتده در واکردیدن اقل اولورسه صلح صحیح اولور و دیت
 کماله واجب اولور زیلعی بولجه ذکر ایلدی (ولایعفو) و اولاب معتوه عفو ایلمز * زیرا عفو معتوهک
 حقی ابطاندر (وللوصی الصلح فقط) ووصی ایچون ایچق صلح واردز * زیرا ولایه قصاص ولایه نفعه
 تابعه در بواسه بابیه مختصدر (والوصی کالمعتوه والقاضی کالاب) احکام مذکورده صبی معتوه کیدر
 وقاضی بابا کیدر (و یسقط قودنفس و مادونها ورثه علی ایدر) و نفسک قودی و نفسک مادونک قودی
 ساقط اولور اولوبه قود که اول نفس باباسی اوزره وارث اوله متلا بر بابا و اولنک اناسنی عدا قتل ایلمیدی یا خود
 اوغناک اناسنک عدا دینی قطع ایلمیدی اول بابانک اوغلوبا ایلمدن اول قودی یعنی قصاصی استیقادیده من
 بلکه قصاص ساقط اولور و باقی حرمنیچون (و بموت القاتل) و دخی قصاص قاتلک موتیه ده ساقط
 اولور محک فوت اولدیغیچون (و بعفو الاولیاء و صلحهم علی مال وان قل) و مقنولک و ایلمرنک عفو و ایلمری ایله
 و مال اوزره صلح ایلمری ایله اگرچه اول مال قلیل اولورسه ده قصاص ساقط اولور * زیرا قصاص انلرک
 حقیدر نه کیفیتله دیلرسه تصرف ایدر (و یجب حالا) و اول مال حالا واجب اولور اگرچه کیم حلول
 و تأجیل ذکر اولندی ایسه ده * زیرا عقدا یله واجب اولمش مالدر حاله کواکه امثالنده اصل اولان حلولدر مهر کبی
 و من کبی (و یسقط بصلح احدهم و عفوهم) و دخی ذکر اولنان کبی قصاص و ایلمرنک صلحی ایله و عفو ایله
 ساقط اولور زیرا قصاص چان و ایلمرنک جیمسی ایچون ثابت اولسه هر بری صلحه و عفو قادر اولور و قصاصده
 بعضک حقیق ساقط اولسی ضرورنی ایچون انده باقیرنک حقیق سقوطی دخی لازم کلور * زیرا قصاص
 نجزی قبول ایتمز (ولباقی حصته من الدینه) و باقیرنک ایچون دیتدن حصه لازم کلور * زیرا قصاصک استیقایه
 قاتلده اولان معنی ایچون معذرا اولدی و اول معنی بعضک عفو یله قاتلک عصمتک ثابت اولمیدر ایدر مال
 واجب اولور تنکیم خطا قتلده اولدیغی کبی * زیرا اول مکانه قصاصدن بجز قاتلده اولان معنی ایچوندر
 و اول معنی قاتلک خاطی اولمیدر و عفو ایدر ولی ایچون حصه بوقدر انک حتی ساقط اولدیغی ایچون (صلح
 بالف و کیل مول عبد و حر قتل) قاتلر اولان بر عبدک مولاسنک و بر حرک و کبلی یک اچمه ایله مقنولک
 ورثه سیله صلح اولمیدی (بالصلح عن دمه ما به) یعنی عبد و حرک ایکسنک اوزر زینه واجب اولان دملردن
 صلحه و کبلی یک اچمه بصلح ایلمیدی (ینصف ینهما) اول یک اچمه عبد ایله حرک ینلرنده تنصیف اولور
 یعنی بر حر و بر عبد عدا بر جلی قتل ایلمه زدی حتی ایکسنک اوزر زینه دم واجب اولمیدی پس اول حر
 قاتل ایله عبد قاتلک مولاسی ایکسنک اوزر زینه واجب اولان دملردن یک اچمه به مصالحه به بر جلی و کیل
 ایلمه زدی پس اول و کیل دخی یک اچمه به صلح اولمیدی اول یک اچمه اول حر قاتل ایله عبدک مولاسی
 اوزره تنصیف اولور یعنی بشوزن حر قاتل و بشوزن عبدک مولاسی و بر (و یقتل جمع بفر) و جمع
 فردایه قتل اولور یعنی بر جماعت عدا بر کسنه بی قتل ایلمه زدی اول فردایه اول جماعت قتل اولور
 صحابه رضی الله تعالی عنهمک اجماعی ایچون (و باله کس) یعنی بر کسنه عدا بر جماعتی قتل ایلمیدی
 اول کسنه قتل اولور (و یکتبی به) و مقنولیک جیمسی ایچون اول قاتل واحدک قتل ایله اکتفا
 اولور و مالدن برشی بوقدر (ان حضر ولیهم) اگر مقنولیک و ایلمری حاضر ایسه و شافعی
 رحمه الله دیدیکه اسکر اول جماعت تعاقبه بری ری از نجه قتل اولندی ایسه اول جماعتدن اول
 ایچون اول قاتل قتل اولور و بعده قتل اولور ایچون قصاص اولنسان قاتلک ترک سندن دیتی قضا
 اولور * زیرا عاقله عدا قتلده ضامن اولمز و اگر اول جماعتک جیمسی معا قتل ایلمیدی یا خود
 اول قتل اولنان معلوم اولمسه ینتده قرعه ایله عمل اولور قرعه هر قنسنه چیسارسه انک ایچون
 قصاص ایله قضا اولوب باقیرنی ایچون دیت ایله قضا اولور * و بعض دیدیکه اول قاتل واحد مقنولیک
 جیمسی ایچون قتل اولور و دیات ینلرنده تقسیم اولور * زیرا مقنولیکدن موجود اولان قتلدر و قاتل

واحدن موجود اولان قتل واحددر پس ممثله ووقدر وفضل اولده قیاسده یودر لکن زینونی اجماع بحیون
 ترک ایلدله * ویزم ایچون علت اولدر که تحقیقا مقتولیتک اولندن هریری کمال اوزره قاتلدر ایسیدی ندر
 حاصل اولور * کورنلزمیکه تحقیقا جماعتک واحدی قتلنده واجر اولان قصاصدر واکر قاتل اولسیدی
 قصاص نیجه واجب اولوردی (واولواحدقتل وسقط حتی البقیة) واکر مقتولیندن یرنیک وایسیدی حاضر
 اولسیدی قاتل اولوی ایچون قتل اولنوب مقتولیک باقی فلان ولیلرینک حتی ساقط اولور (کوت انازل)
 یعنی حتی تصانغه فوت اولان قاتلک موتی سببله ساقط اولدیغی کبی محل استیفا فوت اولدیغی ایچون تنکیم
 مرور ایسدی (قودیین اثین فعما ادهما ثم قتل الاخران علم ان عفو البعض مسقط له قتل واولدلا)
 ایکی کسده یئنده بر قاتل اوزره قصاص اولوب پس ایکی کسندن ری عفو ایلدگن کسده آخراول قاتلی
 قتل ایسدی اکر اول آخر بعضک عفو ایلسی آنکچون حتی قصاصی اسقاط ایلدیکن یلورسه اول آخر
 قصاص اولنور واکر یلزمه قصاص اولغز * یعنی تحقیقا قصاص ایکی کسده یئنده واقع اولوب ایکی کسندن
 بری عفو ایسدی وآخر ظن ایسه که تحقیقا قتلده عفو ایتمی کند وحقته نایب ایلز * پس یوظفله
 قاتلی قتل ایسدی پس اول آخر قصاص اولغز وعلومدر که تحقیقا یو آخراول کسده یغیر حتی قتل ایسدی
 ولکن وقتا که یوقتل تا اول وحتی قتل ایسه که زیر اعند البعض ادهما تک عفو ایله قصاص ساقط
 اولغز پس اول تا اول وجوب قصاصه مانع اولدی محیططه دخی وبله ذکر اولدی * بر رجل بر رجل مجروح
 ایسدی پس اول مجروح نفسی اوزره شهادت ایسه که یبی فلان کسده مجروح ایتمی ایلدیکره اول
 مجروح فوت اولسیدی اول فلان اوزره برشی لازم کلر اوزرته یئنده دخی قبول اولغز واکر مجروح یا خود اولیا
 بعد الجرح وقبل الموت عفو ایسدی استخسانا عفو جار اولدی فناوی مسعودیده یویله ذکر اولدی
 (لا یجب القود بقتل عبد الوقف عدا) عبدوقفک عدا قتل ایله قصاص واجب اولغز خلاصده یویله
 ذکر اولدی (ولایقاد الا بالسیف) وقصاص اولغز الا سیفله اولور رسول علیه الصلاة والسلام
 (لا قود الا بالسیف) قول شریفی ایچون یعنی قصاص مستوفی اولغز الا سیفله اولور وسبقله مراد سلاحدر
 صحابه رضی الله تعالی عنهم یو بلجه فهم ایلدیرو صحابان مسعود رضی الله عنه لا قود الا بالسیف دیدی
 انجیق سیفله سلاحدن کایه ایلدی کافیده یویله ذکر اولدی

* (باب القود فی ادون النفس) *

یو باب مادون نفسده اولان قصاص بیاندهدر (هو فیما یکن حفظ الما لیه) مادون نفسک قصاصی
 حفظ مائات الله ممکن اولان شیدهدر (فیقاد فاطع الید عدا من المفضل) پس عدا مفصلدن قطع
 یددن کسده قصاص اولنور حتی قاتل ساعدک نصفه ندر یعنی در سگله کف یئنده قطع ایتمش اولسیدی
 قصاص اولغز حفظ مائات تمتع اولدیغی ایچون (ولو یده اکبر منها) اکر چه کیم فاطعک ددی
 مقطوعک یددن اکبر ایسه ده (کذا الرجل) كذلك ایفاده دخی حکم یدک یدر پس تحقیقا ایلی قاتل
 مفصلدن قطع اولدی ایسه قصاص اولنور طوقله دیزما یئندن قطع اولدی ایسه قصاص اولغز (والمازن)
 وکذلک بورونک بومشق یرندن قطع اولدی ایسه قصاص اولنور واکر قصبه ندن یعنی یک یرندن قطع
 اولدی ایسه قصاص اولغز (والاذن) کذلک قولای عدا قطع اولدی ایسه قصاص اولنور بورون کبی
 (وعین ضربت فزال ضوعها وبقرت) وکذلک کوز ضرب اولنوب ضیاسی زائل اولوب عین باقی قادری
 ایسه قصاص اولنور وکوزده اولان قصاصک برقی مصنف (فیجعل علی وجهه فطن رطب وبقاب
 عینه بمرآة حجة) قولله بیان ایلدی یعنی ضاربک یوزی اوزره باش یئنه قنوب ومقابلته حدیددن قرغین
 آینه طوی یلور پس ضاربک کوزینک ضیاسی زائل اولور مضروب کبی (ولو فلامت لا) واکر مضروبک
 کوزی جفدی ایسه قصاص اولغز حفظ مائله تمتع اولدیغی ایچون مصنفک (وکل شجة) قول الرجل
 اوزر عطفدر یعنی کذلک هر یارق (رای فی الله لیه) الله مائته رعایت اولنور شول حدیثه که نده
 قصاص ثابت اولور موضعه کبی اولکه کث ظاهرا وبقدر نته کیم عن قریب بیاتی کلور (لا فودنی عظم
 الا السن) ککده قصاص یوقدر ایلدیده وارد رسول علیه الصلاة والسلام (لا قصاص فی اعظم)

قول شریفچور * و عمر و ابن مسعود رضی الله عنهما لا قصص فی عظم الا فی انسین دینار یعنی ککده
 قصص یوقدر الا دیشده وارد دیدی و حدیث شریفه ده مراد بودر (وان تفاوتنا) اگر چه دیشک
 بیوکا کده و کوچکل کده تفاوت اولورسه ده دیش قصاص اولتور * زیرا دیش منفعده تفاوت اقتضا ایمن
 (فتعلق ان فعلت) پس ضاربک دیشی چبقار بلور اگر مضر و یک دیشن چبقار دیشه (و تبردان کسرت)
 و اگر ضارب مضر و یک دیشنی قیدی ایسه ضاربک دیشی تور پولتور تا برابر اولنجه (و لافی طرفی رجل و امرأه)
 و رجل ایله مرأه طرف نده ککده اولدینی کبی قصاص یوقدر (و حر و عبد و عیدین) و دخی حر ایله عبد
 یننده و ایکی عبد یننده اطرافده قصاص یوقدر یعنی مرأه نك طرفنك قطعی ایله رجلک طرفی و رجلک
 طرفنك قطعی ایله مرأه نك طرفی قطع اولنز و ایکی عبد یننده قیتنك تفاوت ایچون اطرافنی قطع اولنز * زیرا
 اطراف اموال حکمنده * پس قیمته تفاوت ایچون مماثله منتقیدر (و لافی قطع یدمن نصف الساعد)
 و کفله دیرسک ینندن قطع یدنه دخی قصاص یوقدر مر و ایدن علت ایچون (و جائف برئت) باغک و یطنک
 جوفنه بالغ اولان چراحتک اولکنده قصاص یوقدر * زیرا جائفه ده ار کولمق نادر دیرس ثانی یعنی ضارنی
 اندن بری اولوق وجهی اوزره مجروح ایلمک مکن اولنز پس ایلمک کبی مجروح ایلمک اهلک اولور پس جائز اولمز
 اما ایچان جائفه ایسه ایلمک پس اگر سرایت ایدر سه قود واجب اولور و اگر سرایت ایتز سه او کلندن و سرایتدن
 حال ظاهر اولنجه قصاص اولنز (و فی اسان و ذکر) و ذکر اولنان کبی اسانه و ذکرده دخی قصاص یوقدر
 ایکیستنده حفظ مائه ممنوع اولدینی ایچون زیرا نقیاض و انبساط ایکیستنده ده جاری اولور و بو یوسفدن
 روایت اولدیکه اگر قطع دیندن اولور سه قصاص اولتور (الا اذا قطع الحشفة) لامکر که ذکر دن
 حشفه قطع اولدنی ایسه حفظ مائه مکن اولدینی ایچون یوقدر چه قصاص اولتور (و طرفی الذمی
 و المسلم سواء) و ذمی ایله مساک طرفلری برابر ادر سه ایکیسینی یننده مساوی ایچون (و خیر المجنی
 علیه ان کان ید الفاطع شلاء او ناقصه اورأس الشاج کبر بین القود و الاش الکامل) و اگر یدک
 فاطعی چولاق اولور سه یا خود بار مقملی ناقص اولور سه یا خود باش باران کسه نك باشی باران کسه نك
 باشندن اکبر اولور سه مجنی علیه یعنی الی قطع اولنان یا خود باشی باران کسه نك قصاص ایله ارش کامل یننده
 مخیر قلندی * اما اول اولکه فغان فاطعک یدی چولاق اولسه یا خود بار مقملی ناقص اولسه و مقطوعک یدی
 صحیحه و تامه اولسه مخیر اولمسک علی بکماله حقنی استیفا تعذر اولدینی ایچون دیرس بدون حقه فاطعک
 یدمه ینسک قطعنده مجوز ایله ارش کامل اخذ ایلمک یننده مخیر قلندی پر کسنه رانسک مثلیانن بریشنی
 اتلاف ایدوب اولوشی * مثلی ناسک یدلندن منقطع اولوب و اندن باقی فالجوب الار دیشی باقی قالدقده ناقص
 اولدینی حالده اول موجودی اخذ ایتمک بینی ایله یعنی اخذ ایلمک یننده مخیر قلندی کبی * و اما ثانی اولکه
 فغان بارق باران باشک ایکی جانبلی نك مایینی استیعاب ایدوب باش بارانک باشک ایکی جانبلی نك مایینی
 استیعاب ایتمکله بارانک باشی بار دینی باشندن اکبر اولسه باشی بارانک باشی بارانک باشی اولدنی اودر که پس
 بارق اولدی الاشین و برنجی اولدی ایچون قصاصی موجب اولدی یمدی بارق زیاده اولدقچه شین دخی زیاده اولور
 و باش بارانک باشک ایکی جانبلی نك مایینی بارق استیعاب ایلمسته کندونک بار دینی اوزره زیاده وارد روحنی
 مقدارینی استیفا ایله باشی بارانک لاحتی اولان شینک مثلی باش بارانه لاحتی اولوز بلکه زیاده اولور ایدمی
 باشی بارانک قصاص ایله ارش کامل یننده مخیر قلندور چولاق ایله صحیحده اولدینی کبی (لا یقطع بدن ید
 ان امر اسکیت عیبه اعطعت) ایکی یدبر یدله قطع اولنز : اگر ایکی کسسه برید اوزره بیچاغی سرور ایدر و بوب
 قطع ایلمه لدی * یعنی فغان ایکی رجل بر بیچاغی بر جان بدین اخذ ایدوب بر جلک یدی اوزره سرور ایدر و بوب حتی
 یدن متصل اولنجه قطع ایلمه لدی اول ایکی رجلک لاری قطع اولنز و امام شافعی انفس اعتبار ایله ایکی نکه
 یدلری قطع اولنور زیراتسه تابعه در دیدی * اما فغان ایکیستندن بری بدک بر جان بدین و آخری جانب آخردن
 بیچاغی سرور ایدر سه حتی ایکی بیچاق وسطده بر رینه ملاقی اولوب و بددوشه اول وقت انده ایکیستندن
 هر بری اوزره قصاص واجب اولمز * زیرا ایکنک هر برینن سلاح سرور ایدر مک بولندی الابعض
 عضه اوزره بولندی دمی * و زم ایچون علت ایدر که تحقیقا ایکیستندن هر بری بدک بعضی قطع

ایدیچدر* زرا ایکسندن برنگ قوتیه قطع اولان شی آخرک قوتیه قطع اولن بئس کلی به ضله قطع جائز اولر
 وایکی دخی واحد ابله قطع اولن زبرالک نمدم اولدیغی ایچون پس تکیم چن ایکسندن هر بری بیخای جانب
 آخردن مرور ایتدیگی کبی اولدی نفس بونک خلا فیدر کز برانده شرط ایچنی عصمتده برار لکدر و طرفده
 برابرلک شفقتده و قیتمده اعتبار اولنور (وضه: دینها) واول بدی قطع ایند کسسته لیدک دیند ضامن او اولر
 زرا اتف ایکسنت فلی ابله حاصل اولور پس ایکسنت اوزرته نصف دیت واجب او اولور هر برنگ اوزرته
 ماللر ندر ربع دیت واجب او اولور مرور ایند علت ایچون (وان قطع رجل یعنی رجلین) واکر بر رجل ایکی
 رجلک صاغ لار بن قطع ایلیدی براردر کرک ما قطع ایلسون وکرک ته: قله قطع ایلسون (فلهما بینه)
 قیچان حاضر اولسه لدی اول ایکی رجل ایچون قاطعک بئینی قطع واردر (و بدید) و بر بدیدتی واردر یعنی
 نصف دیت نفس واردر پس ایکسی بینده تقسیم اولنور اما ایکسی ایچون قطعک ثبوتنه باعث سبب
 استحقاقده برار لکلری استحقاقده تساویلر بن ایجاب ایتدیگی ایچونر نمدم مؤخر اولمه اعتبار یوقدر
 تر کده ایکی غریم کبی و بونک بیانی اولدر کز بر اول ایکی بداری قطع اولن ایکی رجلدن هر برنگ حقری بدک
 کانده ثابتدر نایدنک حقد، سبب مقدر اولدیغی ایچونر و اما بدیک ایکسی ایچون ثابت اولسی پس ییلد بک
 شی ایچونکه تحفه یا بومقامده اطراف اموال حکمنده در ودخی ذکر اولنان کبی بیلمش ایدککه تحفه یا کمال
 اوزره قصاص ایکسی ایچون ثابتدر لکن هر بری حقی کاهو حقه استیفا ایلدی امدی بالضروره ذکر
 اولنان کبی اطرافک مالینته اعتبار لازم کلدی حق مظلوم ظالم اوزره باقی فالسون ایچون بواجلندن دبت
 واجب اولدی قصاص نفس اولدیغی وقتده بونک خلا فی اوزره در کاهول وقت قتل ابله بیکسی ایچون دینسنر
 اکتفا اولنور * مصنف بئینی رجلین ابله قید ایلکده بعشز بر قاطع اگر رجلک برنگ صغنی و آخرک صوانی
 قطع ایلیدی بوا یکسیله قاطعک ایکی بداری قطع اولنور و کذلک بر رجل بر رجلک ایکی بداری قطع ایلیدی
 قاطعک ایکی بداری قطع اولنور (فان حضرا حدهما) واکر بداری قطع اولنان ایکی رجلک بری حاضر
 اولسیدی (وقطع) و قاطعک بدی قطع اولسیدی (فلا خرا دیت) رجل آخر ایچون دبت واردر
 یعنی بدوا حدته تک دبت وار * زرا حاضر ایچون حقی استیفا ایلک لازمدر آخر حاضر اولنجه تأخیر ایت
 اوزرته واجب اولنر یقین حقی ایت اولدیغی ایچون و آخر حقی طلب ایلک یا خود بجا عفو ایلک یا خود
 صلح اولوق احتمالی ایچون * پس چنان رجل اول حقی فصاصله استیفا ایلیدی رجل نایدنک حقی بد
 واحد تک بدیک تمامنده باقی قاور * زرا اطراف نفوس کبی دکلدر تکیم مرور ایتدی (ربی عمدا فغذ
 الی آخره) تا فیصله الاول (برکسته برکسته به عمدا اوق آسوا فی اول کسسته دن کچوب برکسته به دخی نفوذ
 ابدوب ایکسیده اول اوقدن فوت اولسه لدی اوق اول واردر یعنی کسسته ایچون اوقی آمان کسسته عافه سی اوزره رجل ثانی
 اولنور زرا عمدا آتدی (وعسی عافله ابدیه لکنی) و اوق آمان کسسته تک عافه سی اوزره رجل ثانی
 ایچون دبت لازم کاور * زرا خطأ فوت اولدی (قطع یدرجل) بر رجل بر رجل آخرک بدینی قطع
 ایلیدی (ثم قته اخذ بهما) اندنصکه قاطع اول آخری قتل ایلیدی اول قاتل قضا تک و قاتل
 موجبله اخذ اولنور (فی عدن و تخلفن) قطع و قاتل ایکسسته ببله عمده و عمدا قطع و خطأ قتلده
 یا خود خطأ قطع و عمدا قتلده (بری بینهما ولا) قطع ابله قتل بینده کرکسه قطع جرحی بری اولسون
 کرکسه اولسون * بری قولی عدن و تخلفن قولنه متفقدر * اما بکی عمده اگر قضا له قتل بینده قطعک
 یاره سی ایوا اولور سه قضا له قصاص اولنور اندنصکه قتل اولنور و ککر قضا له قتل بینده یاره سی
 ایوا اولدیسه امام اعظم قتمده سه قضا له قصاص اولنوب بعده قتل اولنور * زرا قطع بعد: قتل صورة و معنی
 مثلدر و اما بدی قتل اولنوب قطع اولنر * پس قطع جراحی قاتل جراحی داخل اولور و اما تخلف ایتدی
 پس تحفه قاطع چنان عمدا قطع بعده خما قتل ایتدیسه قطع ایچون قصاص اولنوب و بدیه نفس اخذ اولنور
 و عکسسته قطع ایچون دبت اخذ اولنوب و قتل ایچون قصاص اولنور ایکی جنایتک تخلف اولسیده
 ایکسندن بری عمدا و آخری خطأ اولدیغی ایچون (وقی خطاین بینهما بره) و ذکر اولنان کبی قطع و دبت ابله
 اخذ اولور ایکی خطا ک یتدی بر اولور سه معنی دبت قطع و دبت قتل ابله اخذ اولنور (و بدیه فی خه ان

لا بره بنتهما) و ماينترنده بره اوليان ابني خطاده يعني خطاي قطع و خطاي قتله قاتل ديه واحده ايله اخه
اولور * بز بر قطعك ديتي قنلك اترينك استحقاكي قنده واجب اولور و اول استحقاكي سر ايتك عدمي معلوم
اولقدر و بوضورتك ييشه بينلرنده بره اوليان ابني عمدك بيشده فرق اولدر كه تحفة بقا ديت غير معقول مثلابان
پس اصل اولان ديتك واجب اولور و ماينسيدر قصاص بونك خلافي اوزره در كدر اقصاص مثل معقول در حاص
كلام تحفة بقا قتل باعدا و باخطا در و قطع دختي كذلك باعدا باخطا در اجمدي ديت اولدي بوند نصركه قطة)
قتل بيننده بره اولمي و ارا اولماق و اربس سكر اولدي و هر برينك حكمي بيان اولندي (كافي ضرب ببد ائنه
سوط برى من تسعين و لم يبق اثر و مات من عشرة ائنه كم بوز قاصميك ضربه ندين مضر و ب طقسا لك المنذر لك بوري
اولور ائري باقي قابلوب اون قاصميده فوت اولسي كي اول وقت ديت واحده ايله اكتفا اولور * زير اضرب رابوب
وقنا كه طقسا ن قاصميدن برى اولدي ضمان حفته طقسا ن قاصميجي متهه باقي قالدی الا تهر بر حفته عد باقي
قالدی و كذلك هر جرحا نكه اولوب و اندين اتر باقي قالميه امام اعظم و ابو يوسف قنده مثلنده حكومه قطة: عدل
واردر و امام محمد قنده طبيك اجرتي و دوالر ينك قيمتي واردر (وان بقى و جب حكومة عدل و دية نانا و اكر
اثر دن باقي قالمور سه حكومه عدل و قتل ايچون ديت واجب اولور و عن قريب ديبانده بيتي كالور (عفا المنذر طوع
عن الفاطمة مات منه ضمن دية) يعني برجل برجل يديني عمد قطع ايتسیدی * پس مقطوع قاطع اعدا ن عفو
ايتسیدی ائند نصركه اول قطع اعدا ن مقطوع فوت اولسیدی * پس قاطع اوزره ماننده ديت لازم كالور
(و اولو عا يحدث منه ايضا) و ذكر اولان كي قطع اعدا ن اولان شيدن عفو ايتسیدی (او عن الجناية فهو
عفو) يا خود جناي ن عفو ايتسیدی اول عفو نفسدن عفوردر (ولاشي عليه) و قاتل اوزره برشي لازم كلز
(فاحطاً من الثلث و العمد من الكل) پس خطا ن شدن و عمد كالندرن يعني اگر جناب خطا اولور سه و جنايت دن
عفو اولور سه پس اول عفور دتن عفور دتن معتبرا اولور * زير ا ديت مالدر پس اكا حق ورته متعلق اولور
و عفو و صيتدر اعدی ن شدن صحیح اولور و اما عد پس ائك موجبي قصاص در اول قصاص مال دكلدر اكا حق
ورته متعلق اولور اجمدي ائدن عفو كال اوزره صحیح اولور و امام اعظم قنده در و امامين قنده قطع اعدا ن عفو
نفسدن عفو كي در ذكر اولان كي (كذا الشجة) كذلك شجبه ده ذكر اولان كي در يعني تحفة بقا باش
يار يغندن عفو قطع اعدا ن عفو كي در امام اعظم قنده و امامين قنده قطع اعدا ن عفو كي نفسدن عفوردر (قطع
امر ايدر جل عمد افنكجه اعلى بده ثم مات فها مهر مثلها و عليها دية في الماهي) رمي امر برجلك عد ايتسیدی قطع
ايتسیدی پس رجل اول قطع اولان ايتسیدی اوزره اول مر اهي نكاح ايتد كد نصركه اول رجل فوت اولسیدی
اول مر اهي ايچون مهر مثل واردر و مر اهي اوزره كند و ماننده ديت واردر (و على عاقبتها الخطأ) و ديت مر اهي
عاقله سي اوزره در اكر خطا اولور سه و امام اعظم قنده در * زير ايدن يا خود قطع اعدا ن عفو قطع اعدا ن
اولان شيدن عفو اولور پس كذلك يا خود قطع اوزره زوج قطع اعدا ن اولان شيدن حاص اولان شيدن زوج اولور امام
اعظم قنده * بوند نصركه اكر قطع اعدا ن اولور سه طرفه قصاص اوزره زوج اولور قصاص ايسه استيفات قدری
اوزره مال دكلدر و سقوط قدری اوزره اولسي اولدر پس مهره صالح اولور اعدی مهر مثل واجب
اولور * اكر ديلور سه كه تحفة بقا سقت ايتديكه تحفة بقا قصاص طرفه در رجل ايله مر اهي بيننده جاری اولور قصاص
اوزره مر اهي ن زوجي نه كفييله صحیح اولور * جواننده بزدير كه عد ايچون موجب اولان اصل قصاص در
حق سبحانه و تعالى نك (و الجروح قصاص) قول شريفي ايچون و ساقط اولسته باعث تعذر ايچوندر يعني
مانك قياي ايچون استيفات تعذر اولديني ايچون * ائند نصركه مر اهي قاطعه اوزره ديت واجب اولور و زير
زوج اكر چه كيم عفو متضمن ايسه ده ليكن طرفه قصاص دن عفوردر پس فحان سر ايت ايتسیدی
متين اولديكه تحفة بقا قطع عفو متا اولور قتلدر پس ديت واجب اولور نفسدن عفو كحختي اولديني ايچون
و اول واجب اولان ديتك اداسي كند و ماليه در * زير اعدا واقع اولشدر و عاقله ايسه عدی تحمل ايلز
پس فحان اول قطع ايچون ديت واجب اولديسه اول مر اهي قاطعه ايچون مهر واردر اكر مهر ديت بر ا اولور سه
بر ايرنه نفاص اولور و اكر ايكس دن بری اكثر ايسه اكثر صاحي آخره رجوع ايدر و اكر قطع خطا
ايسه زوج بدك ارشي اوزره اولور و فحان اول قطع نفسه سر ايت ايدر سه متين اولور كه تحفة بقا ايدر ايچون ارش

بود قدر و مهر مسمی دخی معدوم در ایامدی مهر مثل واجب اولور شد کیم چنان رجل مر آبی بندنه اولان
 شی اوزره تزوج ایدوب حال بو کدر جلاک بندنه برشی* ایدوب مهر مثل واجب اولدی کیم دینه نفس قتل ایله
 واجب اوور* زیرا بو خطادر و مقاصده دخی واقع اولدی زیرا دیت عاقله اوزره در* بن در مکد لابق اولان
 قول بخنار اوزره شده مقاصد واقع اولمقدر اولکده عاقله اوزره دیتک واجب اولماسیدر تنه کیم عن قریب
 تحقیق کاور (اولعی ید و ما يحدث منها) و اگر بدی قطع اولان رجل بدینی قطع بدن مر آبی بدی اوزره
 و اندن حادث اولان سرایت اوزره تزوج ایسیدی (اولعی الجنایة فأت منه فلها مهر مثلها اوعدا)
 باخود جنایت اوزره تزوج ایدوب رجل اول قطعک سرایتندن فوت اولسیدی اگر قطع عمد ایسه
 اول مر آه ایچون مهر مثل واردو* زیرا قصاص اوزره نکاحدر و قصاص ایسه مال نکاحدر مهر ایچون
 صالح اولان ایسیدی مهر مثل واجب اوور* تنه کیم چنان رجل مر آبی خنر و باختر اوزره نکاح بلبدی کیم
 (ولاشی علیها) و مر آه اوزره برشی بو قدر یعنی نه دیت و نه قصاص واردو* زیرا جلاک حقی قصاصدر حال بو که
 اول قصاص مهر اواق اوزره سقوطنه راضی اولدی و قصاص ایسه مهره صالح اولان ایسیدی اصلا ساقط اولدی
 (ورفع عن العاقلة قدر مهر مثلها او خطأ) و اگر قطع خطأ واقع اولدی ایسه عاقله دن مر آهک مهر مثلی
 مقداری رفع اولدی* زیرا بو قدر چه تزوج دیت اوزره در دیت ایسه مهره صالح اولور (فان ساوی لیدیه
 ولا مال له سواه) و اگر دیت مهر مثله مساوی اولور سه و مهر مثلدن غیری مانیده اولسیدی (فلاشی علیهم)
 عاقله اوزره برشی لازم کلز* زیرا تزوج حوائج اصلیه دندر پس جیع مالدن اعتبار اولور و عاقله لاندن یعنی
 مساواندن مر آه ایچون برشته غرم اولور* زیرا عاقله لر مر آهک جنایتی سببیه تحمل ایدر لکن ایچون
 نه کیفیتله غرم اولور (وفی الاکثر لم یجب الزیاده) یعنی اگر مهر مثل دیتدن اکثر اولور سه زیاده سی
 واجب اولور* زیرا مر آه مهر مثلدن اقله راضیه اولدی (و الزائد فی الاقل) یعنی اگر مهر مثل دیتدن
 اقل اولور سه عاقله دن مهر مثل رفع اونوب و دیتدن زیاده سی (وصیه لهم) عاقله ایچون و سیندر و اول
 وصیت صحیح اولور* زیرا عاقله اجانب دندر پس اول وصیت اولان زیاده نشدن چبقارسه عاقله دن انک کیم
 رفع اولور و اگر نشدن چقم از سه عاقله دن ثبت مقداری ساقط اولور و فضله بی ولی به ادا ایدر* زیرا وصیت
 نافذ اولان اولمشدن اولور (قطعته یدیه) یعنی مثلاً زید بکرک بدینی قطع ایدوب بکر قاضی قنده ایچون ایدوب
 قاضی قصاصله امر ابلد کده (فاقص له) پس زید بکر ایچون قصاص اولسیدی زیدک بدی قطع اولمغه
 (ثبات) پس مقطوع اول که بکر در فوت اولسیدی (قتل المقتض منه به) بکر ایچون قصاص و انان
 زید مقدم قطع ابلدی کیم بکر ایچون قتل اولور* زیرا سرایت ایله متین اولد که تحقیقا زیدک جنایتی غیر اقل
 اولدی و بکرک قصاصده حقی نفیسه اولدی و زیددن قطعک استیفا سی بکرک قتله حقتن سقوطنی
 ایجاب ایلز (و ضمن دینه النفس من قطع فودا فسرری) قصاصاً بنفسه غیرک بدینی قطع بدن کسینه
 سرایت ایدوب مقطوع ایدر فوت اولور سه فاطمه دینه نفسه ضامن اولور* یعنی تحقیقا انک ایچون طرفه حقی
 قصاصی اولان کسینه حاکمک حکمکنسز بنفسه استیفا ایدوب فاطمک طرفن قطع ایتد که نصکره نفسه
 سرایت ایدوب فوت اولسیدی امام اعظم قنده دینه نفسه ضامن اولور امامین قنده رض من اولر امام شافعیث
 قوایده بودر* زیرا فاطمک ثانی حقی استیفا ایلدی اولکده قطعدر پس سرایتک حکمی ساقط اولدی* زیرا
 سرایتندن احتراز فاطمک و سعندن خارجدر پس قطع شرط سلامتله تنقید اولندی باب قصاص منسد
 اولسون ایچون* پس فاطمک امام کیم اولدی چنان سارق قطع اونوب سرایتله فوت اولد قنده دخی تراغ
 یعنی حیوانان دن فان العی و فان العی و حجات ابلدی و سنجی کیم امام اعظم ایچون علت اولدر که تحقیقا
 فاطمک ثانی فاطمک اولی بغیر حقی قتل ایتدی* زیرا انک حقی قطعده در موجود ایسه قتله ابو قدر فرقی
 وار که قصاص شبهه ایچون ساقط اولدی* زیرا فاطمک ثانی محظی مناسنده در* زیرا حقی استیفا قصد
 ایلدی قتل قصد ایلدی و خطأ قتل ایسه دیت ایجاب ایدر* مسائندن ذکر ابلد کلری بونک خلاقی اوزره در
 زیرا قاضی اوزره قضایه تقلیدی ایله انده قصاص ایله حکم واجب اولور و تراغ و فسادو بونلرک کیم اوزره
 عقد اجرتله قامت واجب ایله عمل سلامت شرطله تنقید اولندی حری بهر می ایتک کیم وزم مسأله منزه

قاطع نانی استیفاء الیه عفو پیشند مخیردر بلکه عفو مندویدر پس انک استیفا سی بشرط السلامه در صیده
 رمی ایتک کی فقها نك دید کلری بودر * و بونك ظاهری اوزره سؤال وارد اولور که تحقیقا قصاصک
 بنفسه استیفا سی بوضورتده بخان شهبه ارث ایدوب اول شهبه ایله قصاص ساقط اولور سد لایق اولان
 صورده اولیده حکم قاضی شهبه ارث ایدوب اول شهبه ایله قصاص ساقط اولوق ایدی زیرا قاضینک حکمی
 بنفسه مباشرتدن ادنی دکلدرد * بوسوآلک دفعنده بن دیرمکه تحقیقا حکم قاضی انکله قصاص ساقط
 اولور شهبه ارث ایتدیر بلکه قطعک مدعیسی اوزره قصاصی ایجاب ایدرد * زیرا قحچان مدعی قاضی قتلده
 قضاکی ادعا ز ایجاب ایتدی مدعی نك اثباتی قاضی اوزره قطع ایله حکمی ایجاب ایدر پس مدعی قاضی ایچون
 کره ایدیمی حکمنده اولور نه کیم بنفسه قصاصی استیفا لیدن مخفی حکمنده اولدیغی کی بلکه قاضی
 حقیقه کره اولنمش اولور اکر اهلک تعریفی مقتضاسی اوزره اولکه برایشه رضای اولیان کسنده اوزره
 اول ایشه جلدرا اختیار ایله دکل * پس قحچان مدعی مکره حکمنده یا خود قاضی حقیقه مکره اولدی ایشه
 قاضی اوزره قصاصله حکم واجب اولدی * زیرا قاضی بوقدر چره قصاص ایچون آت اولدی و بوحکم
 قاضی ایله اولان قتل عمد ایچون مباشرت کی اولدی نه کیم موضعنده تقریر اولندی (وارش ایلد دبة
 النفس قولى اوزره عطقدر یعنی ارش ید ضامن اولور) من قطع ید من له علیه قود نفس حقا عنه یعنی
 مقتولک ولیسی قاتلک یدینی قطع ایتد کدنصره قتلدن عفو ایتدی امام اعظم قتلده بک ارشده
 ضامن ز اولور و امامین قتلنده ضامن اولور * زیرا ولی مقتول جمیع اجزاسیله نفسک اتلافنه مستحق اولوب
 بعضی اتلاف ایتدی * پس قتلدن انی عفو ایتدی ایدی قطع اولان بعضک ما عدا سنی عفو ایتدی و امام اعظم
 رحمة الله علیه علی اولدر که تحقیقا ولی مقتول حقتک غیر بسنی استیفا ایتدی لکن شهبه ایچون قصاص
 واجب اولور

﴿ (باب الشهادة في القتل واعتبار حاته) ﴾

بویاب قتلده شهادتک و حاله قتلک اعتباری بیاننده در (القود یدت للورثة بدأ لارنا) قصاص ورثة
 مقتول ایچون بدأ ثابت اولور بوخسه ارثا ثابت اولور * معلوم اولسونکله بوقماده ایکی طریق وارد اولدیکی
 طریق خلا قتلدر و بو طریق اول مورث حقتده منعقد اولان سببله ابتدا وارث ایچون ملک ثابت اولمقدر
 نه کیم قحچان عبد هبه قبول ایتدی پس تحقیقا اول ملک موهوب ابتداء عیددن بطریق اخلافه
 مولی ایچون ثابت اولدیغی کی زیرا ملک ایچون اهل دکلدرد * و طریق نانی طریق وراثتدر و بو طریق ملک
 مورث ایچون ثابت اولد قدنصره مورثدن وارثه نقل ایله وارث ایچون ثابت اولمقدر * پس امامین طریق
 وراثته ذامب اولدیر که تحقیقا قصاص میتدن مورثدر حتی امده سهام ورثه اجرا اولنور و قبل الموت
 عفو صحیح اولور و قصاص ماله منقلب اولد قده میتک دیلری ایدن قضا اولنور و ایدن وصیتلری تنفیذا لوزور
 دینده اولدیغی کی دینلدیکی ایچون و امام اعظم طریق اوله ذاهب اواسی تحقیقا قصاص موروث
 دکلدرد * زیرا بعد الموت ثابت اولور نشی ایچون و مقتولک انتقامنی الموق ایچون و میت ایشه بونک ایلندن
 دکلدرد و قصاص میت ایچون منعقد اولان سببله بطریق الخلافه ورثه ایچون ثابت اولمک معتملی یعنی ورثه
 میت مقامته قائم اولوب میت ایچون ثابت اولمقصرین ابتداء مستحق اولور * زیرا قصاص محننده فتلک
 مایکیدر مجروحک موتندن صکره میتدن ایشه فعل متصور اولور و بوجهتدن مجروحک موتندن اول
 ورثه نك عفو صحیح اولور و مجروحک عفو نك صحته باعث * زیرا سبب مجروح ایچون منعقد اولدی و حق
 سبحانه و تعالی نك (ومن قتل مظالوما فقد جعلنا اولیه سلطانا) قول شریفی قصاص ابتداء ورثه ایچون ثابت
 اولمسی اوزره نصدر * دین ایله دیت بونک خلا قیدر که زیرا میت مالک ملکی ایچون اهلدر بواجلندن رکسنه
 شیکه نصب ایدوب موتندن صکر اول شیکه بصدوق ایشه میت اول صیده مالک اولور و اختلافک اصلی
 امام اعظم قتلده استیفاء قصاص ورثه نك حتی اولدی امامین قتلده میتک حتی اولمه راجعدر پس قحچان
 قصاص امام اعظم قتلده ابتداء ورثه ایچون حق ثابت اولدی ایشه (فلا یصیر احدهم خصما عن الباقی)
 پس اناردن برسی باقیرندن و کالتمسز باقیرنک حقلریغی اثباتده خصم اولور و حاضرک بینه اقامتله غائب

حقیقه قصاص ثابت اول: (فلو برهن بقیة اخید علی قتل ابیه) و اگر قنداشنک غیبتده باباست
 قتل اوزره ینده اقامت ایسیدی (حضر یدهدا) پس اول غایبه اولان قنداشنی حاضر اولدقده اول
 ینده بی اعاده ایدر استغایه قدرت حاصل اولق ایچون (ویحبس الفاتل) و قاتل حبس اولور حاضر ینده
 اقامت ابتدا کده بالا جماع * زیرا قاتل قتل ایله متهم اولدی متهم ایسه حبس اولور (بخلاف الحصاص والدين)
 خط ایله قتل و دین بونک خلاق اوزره در * حرف جر یدهدا قولنده تقدیر یعنی اگر قتل خطأ اولور سه
 ینده بی اعاده حاجت اواز * زیرا موچی مالدر و طریق شیوی میراندرو کذلک دینده بویله در حق
 ورشدن بری ینده اقامت ایسه که تحقیقا باباسی ایچون فلان کسده اوزرنده شو مقدری اله جتی وارد
 پس قنداشنی حاضر اولدقده ینده بی اعاده اینلز: (برهن القتل علی عفو الغائب فال حاضر خصم و بسقط
 القود) یعنی چنان ورنه نک بعضی غائب و بعضی حاضر اولسیدی پس قاتل حاضر اوزره ینده اقامت ایسه که
 تحقیقا غائب عفو ایلمدی پس حاضر خصمدر * زیرا قاتل قصاصده حاضرک حقتک سقوطنی و ماله انتقالنی
 ادعا ایدر * پس چنان سقوط حقه قضا اولسه غائب اوزره قضا اولمش اولور حاضره تبعیت ایچون (کذا
 لو قتل عبد رجلین احدهما غائب) کذلک ایکی رجلک عبدی عمد قتل اولسیدی اول ایکی رجلک بری غائب
 اولسیدی * پس قاتل حاضر اوزره تحقیقا غائب قصاصدن عفو ایتمکینی ادعا ایسیدی حاضر خصمدر
 و قصاص ساقط اولور اگر ثابت اولدسه ذکر اولنان علت ایچون (خبر و لیاقود بعوشر بلمها فاهو عفو
 لافصاص منها) یعنی تحقیقا بر رجل عمد قتل اولسیدی و اولر جلاک اوج و ابسی اولسیدی پس اول
 اوج و اینک ابسی صاحب لری اولان اوجی ولی اوزره عفو ایلمدی دیو شهادت ایسه لردی پس اول
 ابسی بکنک اخباری ایکیسندن قصاص ایچون عفو در * و بومسئله درت وجه اوزره در * مصنف
 وجه اولی (فان صدقهها) قولیله ذکر ایلمدی * پس اگر قاتل ایله شریک اول ایکی مخبر لری تصدیق ایدر لسه
 (فلاشی له) اول شریک ایچون برشی بوقدر * زیرا تصدیقیله نصیبنی ابطال ایلمدی (ولهما نك الدینة)
 و اول ایکی مخبر ایچون دینک ثلثانی وارد ز را انلرک نصیبری مال اولدی * و مصنف وجه ثانی بی
 وان کذبهما) قولیله ذکر ایلمدی یعنی شریکله قاتل اول ایکی مخبری تکذیب ایدر لسه (فلاشی للمخبرین)
 اول مخبر ایچون برشی بوقدر * زیرا ایکیسیده اخبار لری ایله قصاصده اولان حقر برنی اسقاط ایوب
 پس قصاص ماله منقلب اولدی و اول مخبر ایچون مال بوقدر قاتل ایله شریکله تکذیب ایچون
 (ولشر بکهما نكهما) و اول ایکی مخبرک شریکی ایچون دینک ثلثی وارد * ز را اول مخبرک حتی وقتا که
 قصاصده ساقط اولدی ایسه اول ایکیسنگ قصاصده شریک بکنک حتی دخی تجزی معدم اولغله ساقط اولوب
 ماله انتقال ایتمدی و اول ایکیسنگ ماله حقرنی دخی قصاصده ساقط اولدیغنی کبی بسقط اولدی ذکر اولنان
 علت ایچون * پس اول ایکیسنگ شریک بکنک حتی باقی قادی اولکده ثلث دیشدر * مصنف اوجنی وجهی
 (وان صدقهها الفاتل وحده) قولیله ذکر ایلمدی و اگر بالکزن قاتل تصدیق ایوب شریک اول ایکیسنگ
 تکذیب ایدرسه (هلکل منهم ثلثها) اوج ولیدن هر بری ایچون ثلث دیت وارد * زیرا قاتل وقتا که اول ایکی
 مخبر لری تصدیق ایلمدی ایسه اول ایکیسنگ ایچون دینک بیکی ثلثنی اقرار ایلمدی * پس دین لازم کادی و شریک
 حقتک بطلاننی ادعا ایلمدی پس تصدیق اولنجوب ماله منقول اولدی و قاتل دینه تلا تاخریم اولدی و مصنف
 در دنجی وجهی (وان صدقهها لشریک فقط) قولیله ذکر ایلمدی یعنی اگر اول ایکی مخبری بالکزن شریک
 تصدیق ایوب قاتل تکذیب ایدرسه (فله ثلثها) اول شریک ایچون دینک ثلثی وار در یعنی قاتل ثلث
 دیت عفریم اولور اولکده شریک بکنک نصیبدر (و یصرف الی المخبرین) و اول ثلث ایکی مخبره صرف اولور
 ز را شریک زعمی تحقیقا کندوی عفو ایتمدی قیاس ایلمدی ایکی مخبری تصدیق ایلمدی ایچون پس
 قاتل اوزره برشی بوقدر و ابکی مخبر ایچون قاتل اوزره دینک ایکی ثلثی وارد و بونده اولان شریکله ثلث دیشدر
 مال قاتلدر و اول مال ایکی مخبرک حتی چسندندر پس اول ایکیسنگه صرف اولور و قیاس قاتله برشی
 لازم کلمک ایدی زیرا اول ایکی مخبر قاتل اوزره مال ادعا ایتمدی و قاتل انکار ایدر پس ثلث اولدی و قاتل
 شریک ایچون اقرار ایلمدی شی * تکذیب ایله باطل اولدی یعنی عفو ایلمدی انک ایچون بتم اوزرمده حتی وارد

دعبله وجه استخسان اولدر که تحقیقاتناک ابی مخبری تکذیبی ابله شهود علیه ایچوب ثلثه اقرار ایتدی
و تحقیقا قصاص انلرک عفو ابله اخبار ایلاری ابله ساقط اولدی زعم ایتدی ایچون اول ابی مخبر دن ابتداء
عفو کبی ومقرله قاتلی حقیقه تکذیب ایلز بلکه وجوبی ضمه مضاف قیلر بونک کیده اقرار تزویر اولمز
یعنی دوندر لمز شالی برکسنه نلان کسنه ایچون بنم اوزریمده بوزدرهم واردر دیدکده اول فلان
بنم ایچون دکلدن لکن اول بوزدرهم فلان ایچوندر دیدی کی بس مال فلان ثانی ایچون اولور کذلک بومقامده
دخی بوله در (اختلافاً شهدا القتل فی زمانه اومکانه اولانه) قتلک ابی شاهد لری قتلک زماننده یاخود
مکاننده یاخود آلتنده اختلاف ایتسه لردی ایکسندن بری عصا ایله و آخری قلع ایله قتل ایتدی دیمکله
(اوقال شاهد قتله بعصا وقال الآخر جهات أنه قتله لغت) یاخود برشاهد عصا ایله قتل ایتدی دیوب وشاهد
آخر آله قاتلی بیلیم دیسیدی اول شهادت لغو اولدی * زیرا قتل زمانک ومکانک وآنک اختلافی ایله مختلف اولور
وآنک احکام ایله دخی مختلف اولور ومطلق مقیده مغایر اولور بس هر قتل اوزره شهادت فرد اولدی اعدی
رد اولندی (شهدا بقتله وقال جهات أنه وجب الدینه) ابی کسنه برکسنه نک قتلنه شهادت ایدوب و دیدیلر که
قتلک آتینی بیلنر قاتل اوزره دبت واجب اولور قیاس برشی واجب اولماق ایدی * زیرا قتل آنک اختلافله
مختلف اولور بس مشهود به مجهول اولدی ووجه استخسان اولدر که تحقیقا انرمطلق قتلنه شهادت ایدیلر
مطلق ایسه مجمل دکلدن قبل البیان انکله عمل متمم اولدیغی ایچون اعدی موجب قتلک اقلی واجب اولور
اولرکه دیتدر وقاتلک مالندن واجب اولور * زیرا قتلده اصل اولان عمددر بس عاقله به لازم کلر مرار مرار بدن
علت ایچون (افرکل من رجلین یقتل زید وقال الولی قتلناه فله قتلها) ابی رجلدن هر بری زیدک قتلی
ایلر اقرار ایتسه لردی وزیدک ولسی اول ابی رجول جمعین اولد قاری حالده قتل ایدیلرک دیتدی اولوی
ایچون انلرک قتلی جاری جائز اولور * زیرا اول ابی رجلدن هر بری بانفراده قتلک کلی ایلر اوزرینه واجب اولان
قصاص ایلر اقرار ایددی ومقرله ذکر اولنان کبی اوزرینه قتلک وجوبنده تصدیق ایلدی لکن ولی مقری
قتل ایلر انفرادنده تکذیب ایلدی ومقرله مکرمی اقرار ایلدی شیک بعضنده تکذیب ایلدی بقیده اقرار ایدی
ابطال ایلز * زیرا اول تکذیب مقرک نفسیقنی ایجاب ایدر ومقرک فسق اقرارنک صحتی منع ایلز (اولوکان
مکان الاقرار شهادة لغت) یعنی ابی رجول بدعمر وی قتل ایلدی دیوشهادت ایتسه لرایکی آخر کسنه دخی
عمر وی بکر قتل ایلدی دیوشهادت ایتسه لروولی زید وعمر وایکسی معاقل ایلدی دیواد ایدر ابی شهادتدر
لغو اولور * زیرا مشهودله که ولیدرناک شاهدهی شهادت ایلدی شیک بعضنده تکذیب ایلدی شاهدهک
شهادتی ابطال ادر * زیرا تکذیب تفسیقدر وشهدک فسق شهادتک دینی ایجاب ایدر (شهدا بقتله خطأ
وحکم بالذیة تجاه المشهود بقتله حیاضن العاقلة الولی) ابی کسنه برکسنه نک خطأ قتلنه شهادت ایدوب
ودتله حکم ندنصرکه قتلنه شهادت اولنان کسنه دیری اولدیغی حالده کلسیدی عاقله دیتی ولی به تضمین ایتدر
زیرا ولی دیتی بفرح حق قبض بیلدی (اولالشهود) یاخود شاهده لره تضمین ایتدر * زیرا مال انلرک شهادتله
تلف اولدی (ورجعوا علیه) وشاهد لروی اوزره رجوع ایدر * زیرا شاهده لرمضمونه مالک اولدی لرایکی
ولینک دیدنده اولان شیندر غاصبک غاصبی ابله غاصب کبی (والعمد کاخطأ الا فی الرجوع) وعمد خطا کیدر
الارجوعده دکل یعنی اگر شهادت عمد اوزره ایتسه بس بوشهادت ایلر اوزرینه شهادت اولنان کسنه قتل
اولسیدی بوندنصرکه قتل اولندی دیلان کسنه حیاکلسیدی قتل اولان کسنه نک وارنلری دیتی ولی به
تضمین ایلر یاخود شاهده لره تضمین بندنه مخبر قتلور بس اگر ورته شهوده تضمین ایتدر برر سه شهودی اوزره
رجوع ایتدر امام اعظم قنده * زیرا انلر بومقامده ولی ایچون مال اولیان شئی واجب قیلدی لرایکی قصاصدر
بس مال ایلر رجوع ایتسه وجه بوقدر * زیرا ینهماده بمائله بوقدر ایا مین قنده ولی اوزره رجوع ایدر لخطا ده
اولدیغی کبی (ولو شهدا علی اقراره) را کرشاهد لقاتلک خطا قتل ایلر اقرارینه شهادت ایدر سه اندنصرکه
قتلنه شهادت اولنان کسنه حیاکلسیدی (لم یضمننا) شاهده لرمضمون اولمز را کرشاهدتدر کذب لری ظاهر
اولر سه (اوشهدا علی شهادة غیرهما فی الخطأ) یاخود کتدولر غیر نیک خضاده شهادتنه شهادت ایلدی
وعاقله اوزره دیتله قضا اولدندنصرکه قتلنه شهادت اولنان کسنه حیاکلسیدی اول ابی شاهده لدر ذکر

اوانان کي ضامن ايلازر * زيرا شهادت نرنده كندلري ظاهر اولدى * زيرا شهود به اصولك وتل اوزره شهادت در بوخسه نفس قتل شهادت دكلدر (ضمي اولى الدينه) ايكي صورتده ولي ديني عاقله همچون ضامن اولور * زيرا ظاهر اولدنه حقه قائل اولدنه عاقله دن ديني بعيرحق اخذ ايلدى * بوندنصكره وقتنا ه مصنف قتلده مسائل شهادت بيانند فارغ اولدى ايسه حال قتلگ استباري مسئلهل يك بيانته شروع ايدور (العبرة بخانه لرمي لا اصول) - سبارحافريمه در وصوله دكلدرديدي * معلوم اوله كه تحقينا صل تحقبق ضمن وحل حفته استبار وقت رمي ايجودر * زيرا ضامن اولمز الاجتيايله واجب اولور و شخص جاني اولمز الاشخصك اختياري تحفته داخل رعدل اليه اولور و اول فعل ريميدر وصول دكلدر (فجب الدينه على من رمي مسلما مات) پس ديت شول كسنته اوزره واجب اولور كه اول كسنته بر مسئله رمي ايتدي پس اوقى كا واصل اولان مسلم العباد بالله تعالى مرتدا اولدى (فوصل السهم اليه) پس اوقى كا واصل اولوب فوت اولسيدي پس اي اوزره اول مرتدك وارث نري ايجور ديت لازم كلور امام اعظم قتلده و امامين رمي اوزره برشي لازم كلز ديدلر * زيرا تلف معصوم اولميان محله حاصل اولدى و معصوم اولميالك اتلاقي هدر در و اما اعظمك عتاي تحفته اوق ايلان كسنته وقت ريميد معصوم ايدي حالو كه اعتبار وقت ريميدر (ويجب التيمم لسيدعبد رمي اليه) رمي صبغذنجيه و اول ايله يعني مر ميا اليه اولدى (فاعتقه فوصل اليه) رمي كا واصل اولان عبدك سيدي ايجون قيمت عبد واجب اولور پس سيدي اتى اعناق يتد كندنصكره واصل اولوب فوت اولسيدي * زيرا عبده وقت مبداء و كدر پس امام محمد رمي ميا قيمتله رمي اولد يني قيمتك مابني فضل سي واجب اولور ديدي (الجزئه على محرم رمي صيدا) صيده اوق رمي ايند محرم اوزره جزا واجب اولور (خل) پس احرامدن حقه سيدي (موسر) بعد الخروج اوق كا واصل اولسيدي * زيرا اول محرم وقت ريميد محرم ايدي (لا على حلال ما ظاهرم فوسل) محرم اولميان كسنته صيده رمي ايدي محرم اولدندنصكره اوق صيده واصل اولسيدي جزا واجب اولمز * زيرا وقت ريميد محرم دكل ايدي (ولا يضمن رمي مقتضيا عليه رجم فرج شاهده فوسل) و دخي رجم اوزره قضا اولنان كسنته اوزر ريمه رمي ايند كسنته ضامن اولمز رمي اول مر جو ك شاهددي رجوع ايتد كندن صكره واصل اولسيدي * زيرا رمي جوم وقت ريميد مباح الدم ايدي

* (كتاب الديات) *

بو كلب ديتريك ايندنه در * بات ديتك جهيد رويت مصدر در ودي القاتل المقنول ديور بخان ولي مقنوله بدل نفس اولار مال اعطا اولسيدي بوندنصكره اول ماله مصدر اليه ديت ديلدي مصدر اليه تسميه بوندن و ظاه الفعلي محدود قدر عدده اولد يني كيم مع الفاعله ده بولجه ذكر اولدى وارش مانون نفس اوزره واجب ايجون اسمدر (الدية لدف دينار من اذهب وعشرة آلاف درهم من الفضة وما ينفق من الابل فقط) ديت انوندن يك ديناردر و كوشدن اون يك درهم در و دودون بوزدوه در انجيق * يعني تحفته بقد ديت امام اعظم قتلده اولمز الا بواجب اموال دن اولور و امامين بواجدن اولور و بقردن ايكيوز بقردر و قيوندن يك قيوندر و حلالدن ايكيوز حله در و هر حله ايكي قيوندر ديدلر (وهذا في شبه العمدة اربع) و بوبوزدوه شبه عمده درت نوع اوزره در مصنف بوا رباعي (من بنت مخض) قوليله بيان ابلدي بنت مخاضدن يكرمي بشدر (و بنت ليون) و بنت ليوندن كذلك يكرمي بشدر (وحقه) و حقه دن كذلك يكرمي بشدر (و جذعة) و جذعة دن كذلك يكرمي بشدر (وهي المغضلة) و بودية مغضله در غابة اليا نده شرح قدور يدن نقل اولدنيكه تحقيفا ديتك تغلطي عمرو على وابن مسعود وز يد و ابني موسى الاشعري و مغيرة بن شعبه دن روايت اولندي اگر چه تغلظك كيفينده اختلاف اولندي ايسه ده پس امام اعظم وايو يوسف قتلده بومقامده ذكر اولناندر و امام محمد و شافعي قتلده او تونوز حقه او تونوز جذعه و قرقي ثنيدر و كاسنك اولاد لري قار نرنده خنقي او انش اوله (وقى الخطا) شبه العمدة قول اوزره عطفدر يعني خطأ قتلده دوه (انحاس منها ومن ابن مخض) ذكر اولنان درت قسمدن و ابن مخاضدن پس قسم اوزره در يعني يكرمي بنت مخض و يكرمي بنت ليون و يكرمي حقه و يكرمي جذعه و يكرمي ابن مخاضدر و بوان مسعود رضى الله عنهمك قوليدر پس زوقولى اخذ ابلدك

(و کفارتها ما ذکر فی النص) و خطا قاتک کفارتی نص کرده ذکر اولتان شبتدر اولکه عتی رقبه مؤمنه در
 واکراندن عاجز و اوورسه ایکی آمی متوالیه صائم اولمقدر (ولایصح الاطعام) و اطعام صحیح اولره زیرا
 نص ایله اطعام وارد اولدی و مقدرارز موقبله یعنی شرح حائتمدن سماعله یلتنر (والجین) و عتی جنتین
 دخی صحیح اولز * زیرا حیاتی و سلامتی یلتنر (و یصح رضیع احد ابویه مسلم) و ابو نندن بری مسلم اولان همه
 امر معصوم کفارتیه صحیح اوور * زیرا تبعیله مسلدن و ظاهر اولان بودر که اطراف سلامت اووزره اوله
 (ودیه المرأة نصف دیه الرجل فی النصف و ما دونها) و مر آهنگ دیتی بر جلاک دیتک نصفیدر قتل نفسده و ما دون
 نفسده و تحقیق بولفظ موقوف اولدیغی حالده علی رضی الله عنهدن و نبی علیه الصلاة و السلام هم فوغ
 اولدیغی حالده وارد اولدی (والذمی کالمسلم) و دیتده ذمی مسلم کبیدر رسول علیه الصلاة و السلامک (دیه)
 کل ذی عهده فی عهده الف دیار) قول شریفی ایچون یعنی هر عهده صاحبک عهدهی حالده دیتی بیک دیناردر
 دیمکدر و بو حدیث شریفله ابو بکر و عمر رضی الله عنهما قضایوردیلر (وفی النفس) بو بوونک اووزرته
 عطف اولان کجک دیه قولتک خبیریدر یعنی قتل نفسده واردر (والمارن و اللسان ان منع النطق او اداء اکثر
 الحروف و الذکر و الحشفة و العقل و السمع و البصر و الشم و الذوق و اللحمية ان لم یثبت و شعر الازاس دیه) یعنی قتل
 نفسده و بوونک عتی برنده و دبله اگر نطقی منع ایدر سه و یا اکثر حروفک اداسنی منع ایدر سه و ذکرده و ذکرک
 باشنده و ازاله عقلمده و ازاله سمعده یعنی صاغر اولمقدنه و بووندن ازاله شمده و آخرین ازاله ذوقده و صقالده
 اکثر تراش ایوب بتزسه و یا شاک قلبارنده اکثر تراش اولنوب غیره بتزسه بوونلرده دیت واردر * معلوم اوله که اکثر
 جنابت ایدن کسسته اطرافنده کال اووزره اولان منفعت جنسینی فوت ایدر سه یا خود کال جهالندن آدمیده قصد
 اولتان شبتی ازاله ایدر سه اول کسسته اووزره دیتک کلی واجب اولور من وجه نفسی اتلاف ایتدیکی ایچون
 بوومن کل وجه اتلافه لمقدر آدمیه به تعظیم ایچون * بو الحاقک اصلی رسول علیه الصلاة و السلامک اسانده
 و بوونلرده دیتک کلی ایله قضایوردن قریبدر و حضرت عمر رضی الله عنیه بر رجل ایچون بر رجل اووزره باشی اووزره
 واقع اولان ضربه و احمده مضروبک عقی و سمعی و بصری و کلامی زائل اولغله درت دیتله قضا ایلدیلر
 (کذا کل ما فی البدن اثنتان) کذلک بدن انسانده ایکیشرا اولان شبتدر دخی ذکر اولتان کبیدر یعنی ایکی قاش
 و ایکی کوز و ایکی ال و ایکی اباقی و ایکی دوداقی و ایکی قولاقی و ایکی خایه و مر آهنگ ایکی مسمی کی بس بوونلرده
 هر ایکیده واجب اولان دیه کامله در (وفی احدهما نصفها) و هر ایکینک برنده دیتک نصفی واجب اولور
 سعدین المسبب رضی الله عنیه نبی علیه الصلاة و السلامدن بر حدیثده بولره روایت ایلدی و ذکر اولتان اشیائک
 هر برنده نصف دیت واردر نبی علیه الصلاة و السلامک عمر بن حزم ایچون کتب ایلدیکی شیتده * و ایکی کوزده
 دیت کامله و ایکسندن برنده نصف دیت واردر * زیرا انردن ایکسنتک فوت اولمسنده جنس منفعتک یا خود
 کال جهالک فوت اولسی واردر امدی کال دیت واجب اولور و ایکسندن برتک فوت اولمسنده جنس منفعتک
 و کال جهالک نصفتک فوت اولسی واردر امدی نصف دیت واجب اولور (و کذا اشفار العینین) و کذلک ایکی
 کوزک کر بکری ازاله اولتسیدی کایسینده یعنی التنده و اوستنده کر بکلرک کایسینده دیه کامله واردر و انردن
 ایکسینده نصف دیت واردر (وفی احدها ربعها) و کر بکلرک برنده ربع دیت واردر (وفی کل اصبع
 اوو رجل عشرها) و الک یا خود ایاغک هر برار مقلده عشر دیت واردر رسول علیه الصلاة و السلامک (لکل
 اصبع عشر من الابل) قول شریفی ایچون (و ما فیها مفاصل) و شول پارمکه انده اوج مفصل اوله (فی احدها
 ثلث دینا اصبع) بس اول مفصلک برنده برار مقلده دیتک ثانی واردر * زیرا بر مفصل پارمقلد ثلثدر (ونصفها
 لوفیها مفاصلان) و دیتک نصفی واردر اگر پارمقلده ایکی مفصل اولور سه باش پارمق کی * زیرا بر مفصل
 الک نصفیدر و بو دیتک پارمقلری اووزره انقسامک نظر بدر (کافی کل سن) ته کیم دیشک کایسینده
 اولدیغی کی یعنی هر بر دیشده عشر دیتک نصفی واردر اولکه ابلدن بشدر رسول اکرم علیه الصلاة و السلامک
 ابی موسی الاشعری رضی الله عنده حدیثده کی (فی کل سن خمس من الابل) قول شریفی ایچون و دراهمدن
 بشیوز درهمدر * اگر سوال اولنورسه که اگر بزوبله دیرسک دیه و احمده اووزره زیاده اولور چنان کر کسنتک
 دیشلرک کایسی اتلاف اولتسیدی * زیرا اکثر یا اوتوز ایکی دیشدر و کایسنتک اتلافنده جنس منفعتک

فوت اولسی ایچون من وجه اتلاف نفسدر * ز یادیشار معنی هالکه کبی اولور ومن وجه اتلاف حکمی من کل وجه اتلاف اوزره زیاده اولق جا ز اولمز * جواننده بزدرز که بوخلاق قیاس اوزره نص ایله نابندر بس سؤال وارد اولمز غایه الیابنده دخی بو یله ذکر اولندی و چان بوخلاف قیاسله ثابت اولدی ایسه معقول المعناتک غیر اولدی پس انک ایچون وجه معقول ذکر ایتک واجب اولمز و اگر بو سؤال بطریق الشرح مراد وانسه پس وجه صدر الشر بعدنک ذکر ایلدی شئدر که تحقیقاً دیشارک عددی اگر چه اوتوز ایکی ایسه ده اخیرده اولان درت دیش حلدیشار بیدر آزا اولور بعض ناس ایچون بجز وازا اور بعض ناس ایچون بترو بعض ایچون کلیسی بتر پس دیشار ایچون عدد متوسط اوتوز در بوند نصرکه دیشار ایچون ایکی منفعت وارد بری زینت و بری چکنمکدر پس چان بر دیش ساقط اولسیدی انک منفعتی بالکل باطل اولور و دیشک نصف منفعتی ایله منفعتکه دینه مقابل اولور اول منفعت مضاعف را کر چه کیم نصف آخری که زینتداریقی اولور سه ده و چان دیشک عدد متوسطی اوتوز اولدی ایسه بس بر دیشک منفعتی ثلث عشر در و بر دیشک منفعتک نصفی سدس عشر در و ایکسنتک مجموعی نصف عشر در (و فی عضو زال نفعه بضر بقدره کید شات و عین عیبت و صلب انقطع نسله)
وضر بله نفعی زائل عضوده دیت وارد چر چولاق اولان آل کبی و اعمی اولان کوز کبی و نسلی کسین صلب کبی ز یادیتک واجب اولسی جنس منفعتک فوت اولسنه متعلق اولور و منفعتسز صورته اعتبار اولمز چان اتلاف فتنده منفعتدن بجز اولسه بو تقدیر جهانده حکوماً عدل واجب اولور اگر انده جمال بوغسه چولاق ال کبی و یاخود کاملار ش واجب اولور اگر انده جمال و ایسه اذن شاخصه کبی اتی زینتی ذکر ایلدی

* (فصل لاقود فی الشجاج الاق الموضحة عمدا) *

بوفصل قصاص اولیمان بیاننده در یعنی باش بارقلرنده قصاص بو قدر الاعداد موضحه اولان یارقد و وارد و موضحه شول یارقدر که باشک کلکنی آنکاره الیه اول موضحه ده مساوات اعتباری موضحه تک در کلکنی مسبار ایله یعنی قیل چرا حیثه بو فاعله یاخود میل ایله بو فاعله ممکن اولدیغیچون اند نصرکه انک مقدار نجه بر کسکین شی اخذ ایدوب قطع اولان مقداری اول کسکین شی ایله قطع اولور و ظاهر روایتده موضحه تک مادوننده موضحه کبی قصاص واجب اولور بونی محمد اصلده ذکر ایلدی موضحه ذکر اولان اعتبار ایله موضحه تک مادوننده دخی مساوات اعتباری ممکن اولدیغی ایچون بونی ز بلعی ذکر ایلدی (و فیها خطأ نصف عشر الدیة) و خطا اولان باش بارقلرنده عشر دیتک نصفی وارد (و فی الهاتمه عشرها) و هاتمه اولان باش بارقلده اولیکه کبی قبر بلان بار سردیتک عشری وارد (و المنقلة عشرها و نصف عشرها) و منقلده یعنی کبی قیر اقد نصرکه کبی ابریلاندر انده دیتک عشری و نصف عشری وارد (و الامة)
 و آمده و آمده شول یارقدر که ام دماغه واصل اوله و ام دماغه ربعه جک در بدر دماغی جمع ایدر و آمده دینصرکه بر یارق دخی اولدر که ادا مغه نسیمیه اولور عین مجده ایله اول دماغه مغه واصل اولان باز قدر بود مغه بی محمد ذکر ایلدی * ز راند نصرکه عاد تانس باقی اولمز بس دامغه قتل اولور بوخسه یارقدر اولمز حالو که کلام یارقدر در (و الجائفة) یاخود جائغه ده اولیکه حوق دماغه واصل اولان یارقدر (ثلثها) دیتک شی وارد ذکر اولان اولرک کلیسی حدیثه ثابت اولدی (و فی جائفة نفدت) و جانب آخره نافذ اولان جائغه ده (ثلثها) دیتک ایکی شی وارد * ز بر حضرت ابوسکر رضی الله عنه بووجه اوزره حکم ایلدی و دخی جائغه ایکی اولدیغی ایچون دیتک ثلثانی لازم کلور (و فی الحارسة) و حارصه ده و حارصه حارصه اوزره عطف اولر کلجک حکومت عدل قولی ایچون خبردر * و حارصه حارصه ایله در یسی طرف منسوب قان چیمه یاندر (و الدامعة) و دخی دامعه ده دامعه من مهمله ایله طرف منسوب و قان چیمه یاندر بلکه موضع چرا حنده کوز باشی کبی جمع اولاندر (و الدامیة) و دخی دامعه ده دامیه قان اسله ایلندر (و ابضعة) و دخی باضعه ده اولیکه باضعه یعنی قطع ایلندر (و المنالحة) و دخی متلاحه ده باشک لحنی اخذ ایدوب یعنی لحنی یاروب اولر لحنی قطع ایلندر (و السحقاق) و دخی سحماقدو بو سحماق باشک لحنیه ککی ییننده اولان اینجه در یبه واصل اولان یارقدر بوکا سحماق نسیمیه اولور (حکومت عدل) بو ذکر اولنده حکومت عدل وارد * ز برابر ندره شرعاً تقدیر اولنمش ارش بو قدر و بونلرک عدد اولری دخی ممکن اولمز امدی ندره حکومت عدل لا مکلوه بو حکومت

ابراهیم حنہ یمن و عمر بن عبدالعزیز بن مائوردر * پس مصنف حکومت عدلی (فی قوم عبداللہ هذا الاثر
 ثم مع فقہر التفاوت بین القیتین من الیدیۃ والحوکومۃ) قولہ بیان الیدیۃ بس اول باشی مجروح اولان کہتہ بہ
 بلاثر عبد اولدیغی حالہ قیمت تقدیر اولنور و اول اثر ایلہ عبد اولدیغی حالہ قیمت تقدیر اولنوب ایکی قیمت
 مابینشدہ اولان مقدار دیتدن حکومت عدلدنر پس اول باشی بار بلان حر عبد فرض اونور و بواثر سزناک
 قیمتیک درہم و اثر ایلہ طقوز بوزدرہم اولسہ پس ایکی قیمت ینشدہ تفاوت بوزدرہم درہم بوزدرہم یک
 درہمک عشر بدر پس دیتدن بوقفاوت اخذ اولنور و دیت اون یک درہم در عشری بیک درہمدر پس
 حکومت عدل بودر (و بہ یعنی) و قوی بونکلہ درو بوقول کر خینک ذکر ایلدیگی شیندن احترازدر کہ نحقہ بقا کرخی
 موضحدن بویار یغک مقدار ینہ نظر اولنور عشر دیتک نصفندن اول مقدار واجب اولور در بوشیح الاسلام
 کر خینک قولی اصحدر * زہرا حضرت علی کرم اللہ وجہہ بوطر بقہ اعتبار ایتدی دیشلر بیک طرفی قطع
 اولنان کہتہ ہدہ دیدی بونی زہرا بلعی ذکر ایلدی (و فی اصابع بد بلاکف و بہا نصف الیدیۃ) والک پارہ فلندہ
 کفسزو کہلہ نصف دیت وارد یعنی تحقیق اراش کف سبیلہ زیادہ اولم * زہرا کف تا بعدر بلکہ واجب اولان
 ہر پارہ مقدار ابدن عشرہ درہم پس بش پارہ مقدمہ بالضرورہ الی اولور اولکہ نصف دیتدر (و مع نصف الساعد
 نصف الیدیۃ والحوکومۃ) و قولک نصفیلہ بیلہ نصف دیت و حکومت عدل واجب اولور نصف دیت پارہ مقلرا ایچون
 و حکومت قولک نصفی ایچون (و فی نصف فاصع عشرہ ہا) و اندہ پارہ مق اولان کفک قطعندہ دیتک عشری
 واجب اولور بر بارہم ایچون (وان کان اصبعان فخصمہا) و اگر کفک پارہ یعنی ایکی اولور سہ اندہ
 دیتک خمسی واجب اولور (ولاشی فی الکف) کفہ برشی بوقدر مر و ابدن شی ایچون (و فی اصبع زائدہ)
 و کفہ زائدہ اولان پارہ مقدمہ وارد * بو بونک اوزر ینہ عطف اولنور کلچیک حکومت قولی ایچون خبردر
 (وعین صبی و ذکرہ و اسانہ ان لم یلم بحمہ) صبی بیک کوزندہ و ذکرندہ و اسانندہ اگر بواج شینک ہر بیک
 صحتی (بمادل علی نظرہ و بجر کہ ذکرہ و کلامہ) کوز دہ نظر ینہ و ذکرندہ حرکتہ و اسانندہ کلامتہ
 دلالت ابدن شینتہ معلوم اولور سہ (الحکومۃ) بونلردہ حکومت عدل واجب اولور (وان علمت) و اگر
 بو شیندہ ہر بیک ضرر بیک صحتی معلوم اولور سہ (فاندبہ) بونقدیر جہ دیت واجب اولور * زہرا
 بوندن صکرہ عمدہ و خطادہ اول صبی بالغ حکمندہ در (و دحل ارش موضحدہ اذہت عقلہ اوشعر رأسہ
 فی الیدیۃ) یعنی بر جملک باشی موضحدہ بار بلوب عقلی از لہ یا خود باشک تو بی کیدوب سہ ارش موضحدہ
 دیتدہ داخل اولور * زہرا عتک فوت اولسی جمیع اعضانک منقہتی ابطال ابدن * زہرا عقل سمر انتفاع اولن
 پس باشی موضحدہ بار بلوب فوت اولمش کبی اولور و موضحدہ نک ارشی باشک شمرندن بر جزو ایلہ واجب اولور
 حتی اول شعر بایسدی ارشی ساقط اولور و دیت شرک کلیسک فوت اولسہ واجب اولور و جہادیتہ تملقرب
 سبب واحد ایلہ اولدی اولکہ شرک کلیسک فوت اولمیدر پس جزو اول کلدہ داخل اولور بر جملک بر پارہ یعنی
 قطع اولنوب انک سبیلہ یدی ناف اولدیغی کبی (بخلاف اذہاب السمع والبصر والنطق) یعنی بیک سہنک
 موضحدہ باشی پارہ قدہ قولانغی صاعر یا خود کوزی کوزمن یا خود نطقہ قادر اولسدی ذکر اولنانک
 خلا فیدر کہ بواج اشیا بیک بری کندی موضحدہ نک ارشی انلردن بر بیک ارشندہ داخل اولمیز * زہرا انلردن
 مادون نفسدہ جنایتدر و منقہت اکا مختصدر امدی اعضاء مختلفہ بہ مشابہ اولدی عقل بونک خلا فیدر کہ
 زہرائقی جمیع اعضا ہا علمدر تکبیر مر و ایتدی (طریق معرفۃ ذہاب السمع ان یتک المنجی علیہ حتی یعقل)
 سمک کتد بیک بیلنسک طریق جنایت انک اوزرہ اولان کسندی حتی عقلی کلچہ ترک ایلکدر (ثم بنادی
 ان اجاب اولتقت علم انہ لم یذہب) اندن صکرہ اگاندا اولنور اگر جواب و ررسہ یا خود انقعات ابدن سہ
 بیلنور کہ تحقیق انک سمعی کندی فتاوی صفر اددہ دخی بولہ ذکر اولندی (و طریق معرفۃ ذہاب البصر ان
 بری اهل البصر) و بصرک کتد بیک بیلنسک طریق اولدر کہ اہل بصیرتہ کوسر تملکدر (فان قالوا اذہابہ
 وجب الیدیۃ) اگر اہل بصیرت بصرینک کتد بیک خبر و رر رسد دیت واجب اولور (وان قالوا لاندی اعتبار
 الدعوی والانکال) و اگر اہل بصیرت بلدک در رسد دعوی وانکار اعتبار اونوزر مجنی علیہ کہ مضر و بذر
 جائی بہ یعنی ضار بہ ہم بصرم کندی دبو دعوی ایدوب وضارب انکار انکلمہ مدعی ینتہ ایلہ طلب اونور

پس مدعی بنده دن عاجز او اور سد پس قول ضارب کدر بصر کثباتی اوزره یعنی الیه یله علم اوزره دکل یعنی تحقیقا
 یوجنابت اندن صادر اولمه یغنه بین و ریاور پس اگر عیندن نکول ایمرسه ارشله حکم اونور
 یوقی دخی فتاوی صفراده ذکر ایلدی اولکی کبی (لا قود فی اذهاب عینه بل دینه الموضحة والمبین)
 ایکی کوزک کتسنده قصاص یوقدر بلکه موضعه تک و ایکی کوزک دینی واردر یعنی بر جک موضحة
 باشی بارلوب ایکی کوزلی کتسیدی انده قصاص یوقدر بلکه موضعه و ایکی کوزده دیت واجب اولور
 زیر امر اینتی فعلی ابتداء فعل الیه یله شی واحد کبیر پس تحقیقا سیرایت یوجنابتدن مفصل اولان
 و حالیه که من وجه جمله متعدد اولدی اجدده مالک آخر الیه انصافی واسطه سیله و چنان فعل آخری قصاصی
 موجب اولسه فهک اول دخی قصاصی موجب اولور زیرا فعل ابتداء نظر الیه اگر چه عمدا او اور سده انتهاه
 نظر الیه خطا در پس من وجه خطا اولدی و من وجه اولدی ایندی شبهه ایچون قصاصی موجب اولدی
 (ولا یقطع اصبع مثل جاره) و بر باره که باند اولان پارمنی چولاق ایلده اول پارمنی قطع اولور زیرا
 بودخی ذکر اولان کبی سیرایت قیلندندر (بل الدینه فیهما) بلکه اول ایکسند دیت واردر هر زرافونه
 قصاصی سابق اولدی ایسه ایکسندن هر رینک ارشتری واجب اولدی ایکسیده مستقل عضو
 اولدقاری ایچون (اصبع قطع مفضله الاعلی فذل مابق) یا خود شول باره که انک مفصل اعلامی
 قطع اولمغه باقیسی چولاق اولمده دخی ذکر اولان کبی قود یوقدر زیرا بودخی ذکر اولان کبی سیرایت
 قیلندندر (بل دینه الفصل فقط) بلکه انجیق اول قطع اولان مفصل دیتی واردر زیرا امر عام قدر
 اگر بقی قاتی الیه النفع اولور نه (والحکومة فیهما) و اول پارمنک باقی قیلند حکومه عدل واردر انده
 تقدیر شرعی منق اولدینی ایچون (ان النفع به) اگر اول باقی الیه انتفاع ممکن ایسه و بوجه اوزره
 اولمه باعث معطوره باقی قیلن عضو واحد اولدینی بجه ندر یوقی زلفی ذکر ایلدی (و بالسر نصف سن
 اسودایها و اجر او اغضرا و دخلها عیب یوجه مابل کل دینه الس) و دخی بر دیشک نصیب قیرلوب باقیسی
 سیاه یا خود قزل یا خود بشل اولوب یا خود اول دیشک باقیسنه یوجه له عیب داخل اولمه ذکر اولان کبی
 قود یوقدر بلکه اول قیربلان دیشک کاسنک دیتی واجب اولور کافیه دخی یوله ذکر اولدی و خلاصده
 دیکه یوندنصرکه چنان اول دیشک باقیسی بشل و سیاه و باقر اولسیدی دیشک واجب اولسندن باعث
 اذانات منفعة المضره چنان کتک منفعتی فوت اولدینی و قندندر (والا) و انصرک منفعة مضغ
 فوت اولر سه (فلو کبری) پس اول دیش تکلم حائده کور نورسه (یح ایضا) وجه اولمه
 ذکر اولدینی کبی دیت واجب اولور (والاعلامی) و اگر کورنه بشی لازم کبری یوجه اوزره صاحب
 کافینک کلامی اطلاق اوزره باقی قاز (و اختلاف فی الاصفرار و اختار الدینه) نصیب قیربلان دیشک
 صار رسنده اختلافی اولندی و مختار اولان دیشک واجب اولسیدر سایر یوقدر اولدینی کبی شلاسه دخی
 یوله ذکر اولدی (افان) یعنی بر جکل برجک دیشی چیمار سیدی دیشی چیمان کسند چیمان کسند
 دیشی چیمار قدده (فوت سن الاول) پس اگر اول چیمان دیشک بر سه بر دیش نسیمی (اوقهها) ایچون
 بر جکل برجک دیشی چیمار قدده (فوت مکانه و نیت عیبه العجم و وجب الارش) پس اول چیمان
 دیشی صاحبی بر سه وضع ایسه که اوزر شدت نسیمی ایکی صورتده اول چیمان دیشک ارش واجب اولور
 اما اول بدت بفرق استیقامتین اولدینی ایچوندر لکن شبهه ایچون قصاص واجب اولر ایندی مال واجب
 اولور زیرا قصاصی موجب اولان دیش بقر کفاسیدر حالیه که قصاص اولوب دیشک مکانه بر آخر دیش
 دیتی پس جنایت منعدم اولدی و اما نایت علی تک دیش اوزر نه ایسنه اعتبار اولدینی ایچون
 ز بر عروق خود ایلز (کذا الاذن) کتک قولاقه یوله در یعنی چنان بر کسند ک قولانی قطع اولد
 اول مقطوعی بر سه باشد بر قدده ملجم اولوب نسیدی ارش واجب اولور زیرا اول مقضوع اولکی اولدینی
 حاله خود ایلز (لان قامت سن فبت آخری) یعنی ارش واجب اولان اگر بر کسند ک دیشی چیمار بلوب
 بر سه بر آخر دیش نسیدی و بواجلن اگر بر صینک دیشی قلع اونوب بر سه بر آخر دیش نسیدی
 بالاجماع اگر بشی لازم کبر دیشک موضعده فساد معدوم اولوب مکانه بر آخر دیش تبوت منفعتوز بنت

مثنی اولد بیی وقتده (والنجم شجرة) یعنی برکسته نك باشی یاریوب بس اول یارق دلنجم اولوب یعنی او کولوب و یارقدن اثر قابوب قیل بئسیدی ارش ساقط اولور ارشی ایجاب ایند شبن زائل اولد بیی ایچون (اوجرح بضر) یعنی مثلاً اگر بر جله یوز قاصبی اولر فله مجروح اولوب او کولد قده (ولم یبق اثر) بس اول چر حدن اثر قالسیدی ارش ساقط اولور شبن زائل اولد بیی ایچون * ولم یبق اثر قوی ایکی صورت ایچون قیددر (صبی ضرب سن صبی فانزعها بالنظر بلوغ المصروب ان یلغ ولم یبق بصب علی عاقلته الدبۃ و او من النجم فی ماله) بر صبی بر صبی نك دیشنی اوروب چتاز سیدی ضرب اولنان صینک بلوغته دکن منظر اولور اگر باغ اولوب اول چنان دیش بقرسه اول ضاربک عاقله سی اوزره دیشک دیتی واجب اولور او اگر ضارب بجمدن یسه دیت مالندن واجب اولور خلاصه ده دخی بوله ذکر اولندی وعن قرب کتاب معاقله سانی کاور که تحقیقا مختار اولان بودر (لطم رجلا فکسر بعض اسنانه یسحق من سن الضارب ذلك القدر) بر جل بر جلی چار بوب دیشلر نك بعضی سنی قیر سیدی اول مضروبی ضاربک دیشندن اول مقدار دیشد مسحق اولور خلاصه ده دخی بوله ذکر اولندی * و طریق اولدر که توبتی یله تور بتملکدر حتی ضاربک دیشی مضروبک دیشی کبی اولجه * اگر سن دبرسک که یو قصد دکلدر بلکه قصده مشاهد بر و تحقیق مرور ایتدی که قصدک مادر نده قود یوقدر * جواننده بن دبرمکه تحقیق ذکر اولنان کبی مرور ایتدی که تحقیقا مادون نفسده قصده مشابه اولان دخی قصددر ایدمی بوندن غافل اوله (لا یقادر جرح الا بعد یر) قود واجب اولر ایباره او کولد قدن صکره اولور رسول علیه الصلاة والسلامک (بستائی فی الجراحات سنه) قول شریفی ایچون یعنی بار لده برسنه منظر اولور دیمکدر و دخی جراحته معتبر اولان انک ما کیدر حالی دکدر نصفه سیرت ایلک ایچون بس ظاهر اولدر که تحقیقا جرح قتل ایتدی و امر مستر اولر ایبارله اولور (عمد الجنون والصبی خطأ و علی عاقلته الدبۃ) مجنونک و صینک قصدی خطادر و مجنونک خطای سی عاقله سی اوزره در حضرت علی کرم الله وجهه دن روایت اولنان خبر ایچونکه تحقیقا حضرت علی رضی الله عنه مجنونک دیتن عاقله سی اوزره قیلدی و دیدی که مجنونک قصدی و خطای سی برادر دخی صبی مظنه مرحت اولوب و عاقل خطای وقتا که تحقیقا مسحق اولدی ایسه حتی دیت عاقله اوزره واجب قیلندی بس صبی که اعذر در بو تحقیقه اولیدر (ان لم یکن من النجم) اگر اول مجنون بجمدن دکل ایسه و اگر بجمدن ایسه دیت مالندن واجب اولور مرور ایند عات ایچونکه مختار اولان بودر (بلا کفارة) کفارتسز واجب اولور * زیرا کفارت اسمی کبی ستاره درو مجنون وصبی ایچون کادیوقکه کفارت انی ستار یله * زیرا مجنون وصبی مرفوع القلدر (حرمان ارت) و دخی ارتدن محروم اولقسزین زیرا حرمان عقوبتدر طالبو که مجنونله صبی عقوبته اهل دکارد

(فصل)

(ضرب یطن امرأه حره) برکسته بر مرأه حره نك قارنی ضرب ایتمیدی (فاقت جئینا مینا و وجب حره) بس اول مرأه برهت جنین دشمر سیدی غره واجب اولور * حره قیدی چاربه دن احتراز دروعن قرب چاربه نك حکمی بیان اولور (هی نصف عشر دية الرجل اود کرا) رجلك دیتنک عشر نك نصفدر و یونصف عشر بشوز در همدرا کر جنین اوتک ایسه (و عشر دية المرأة اونثی) و مرأه نك دیتنک عشر بدر اگر جنین انثی ایسه و بودخی بشوز در همدرد کزک دیتی کبی رسول علیه الصلاة والسلام دن روایت اولنان خبر ایچون جنین حقتده (فی الجنین حره عبد او امه فیمنه خمسمائة) بیوردی یعنی غره عبد اولسون یا خود چاربه اولسون نك قیتی بشوز در همدرد دیمکدر او خمسمائة دخی روایت اولندی بس غره عشر دیتنک نصف اولور و رقیقه غره نسمید سته باعث زیرا برقیق مالک اولنان شینک خبری و افضله یدر یا خود غره اولکه وجهدر جمله بدن اوزره اطلاق اولندی تنه کم جمله بدنه رقیقه دیتدی کبی قاصده دخی بوله ذکر اولندی (فی سنه) برسنده واجب اولور محمد بن حسن دن روایت اولنان خبر ایچونکه تحقیقا محمد بن حسن دیدی که بینه دیکه تحقیقا رسول علیه الصلاة والسلام غره بی عاقله اوزره برسنده واجب قیلدی (و تقسم بین ورنده سوی ضاربه) و اول غره ورته بینهه تقسیم اولور ضارب بدن ماعداسنه اگر ضارب وارث ایسه عمر و ایند عات ایچونکه تحقیقا قاتل وارث اولر امام مالک فی الحال و امام شافعی اوج سنده واجب اولور دیدی بزم ایچون

علت نفعها رسول علیه الصلوة والسلام عافاه اوزره غره ابه رستنده قضایا بلدی (ولا کفارة علیه)
 وضارب اوزره کفارت لازم کلر * زیرا کفارت دعوت معاشی واردر و تحقیق من نفوس مطلقه ده بملش
 ابد که کفارت نفوسدن ابرو و کچمن (و دینه) غره اوزره عطفدر یعنی ائده دینه واحده واردر (ان کان حیا
 فانت) اصکر جنین دبری طوغوب بعده اولدی ایسه * زیرا ضارب ضرب سابق ابه حی التلافی ایلدی
 (و دیتان ان جنین) و ابی دیت واجب اولور اگر مضروب ابی جنین اولوب دوشد کد نصکره اولمش
 ایسه * زیرا جزا جنایتک تعددی ابه متعدد اولور (وغره دینه) و غره ابه پردیت واجب اولور (ان کان
 میتا فانت الام) اگر جنین میت دوشوب و اناسی اولمش ایسه غره جنین ایچون و دیت اناسی ایچون واجب
 اولور (و دینه الام فقط ان ماتت فالقت میتا) و انحق انانک دیتی واجب اولور اگر انافوت اولدقد نصکره میت
 جنین دوشردی ایسه * زیرا انک فوتی جنینک موتی ایچون ظاهر اسیدر * زیرا جنینک حیاتی انانک
 حیاتی ابه درون تنفسی انانک تنفسی ابه در (و دیتان ان الفت حیاتی) و ابی دیت واجب اولور اگر انافوت
 اولدقد نصکره * یا جنین دوشروب پس جنین دخی فوت اولدی ایسه دیتک بری ان ایچون و بری جنین ایچون در
 یس همان حیاد و شروب بعده ا یکسیده فوت اولمش کبی اولدی (و فی جنین الاعمه نصف عشر
 قیمت فی الذکر و عشر قیمت فی الانثی) و جار به نک جنینده مذکره جار به نک قیمتک نصف عشری و ائده قیمتک
 عشری واجب اولور * زیرا جار بیده قیمت حرده دیت کیدر و بوندن ائده واجب اولان ذکرده واجب
 اولاندن اکثر اولیق لازم کلر بجان جار به نک قیمتی غلامک قیمتدن اکثر اولدینی وقتده * زیرا جار به نک قیمتی
 غلامدن اکثر اولیق نادر واقع اولور اکثر زمانده غلامک قیمتی جار به نک قیمتی اوزره چوق ز یاده واقع اولور
 حتی جار به نک قیمتی یکدر همله تقویم اوئسه صفات مرغو به اول جار به مثلی غلام ابی یکدر همله
 تقویم اوئور پس اکثریت لازم کلر * بو کلام بجان جنین مولاسنک غیر بدن و مغرور ک غیر بدن اولدینی وقتده در
 و اما بجان جنین مولاسندن و یا مغرور بدن اولدینی حالده حرده ده ذکر اولنان جنینک غره سی واجب اولور جنین
 کر لک ذکر اولسون و ککر لک انثی اولسون * زیرا جنین حرذر بونی ز بلجی ذکر ایلدی (فان ضربت فاعنت
 سیدها حملها) پس اگر رحمال جار به نک قیاری مالکنک غیری ضرب ایلد کده ضربک عقبنده جار به نک سیدی
 جار به نک حملی اعتناق ایلیدی * وقایه نک عبارتی سیده واقع اولدی گانه نامحذدن سهوردن راضی رحمال
 ایچوندر حالبو که حمل مطلقا مؤخر در (فالقت فانت و جبت قیمتة حیالادینه) پس اول جار به اول حملی
 حیاد و شروب بعده اول حمل فوت اولیدی ضارب اوزره اول دوشن حملک حیاتی قیمتک واجب اولور دینی
 واجب اولور * زیرا انک قتلی ضرب سابقه در حالبو که اول ضرب حملک حافتر قنده ایدی و تحقیق مر ورا شدیکه
 اعتبارا حاله ریمه در وصوله دکلدن بوندن قیمتک مولی ایچون اولمی لازم کلدی بو خسه موتی ایچون لازم کلدی
 (و ما استبان بعصه کالتام) یعنی شول جنین که بعض خلقی مستبین اوله جنین تلم حکمنده در (فمما ذکر
 احکامدن ذکر اولنان شیلدره بزم روایت ایلدی کمر شینک اطلاق ایچون) امر آه اسقطت میتا دوا و فعل
 برمر آه دوا ابه یا خود را بشلکه رحمت دوشر سیدی مالا کند و قاری ضرب ایتک کبی (فقه الفقه)
 پس اول جنین میتده اول مر آه نک عاقله سی اوزره سنه واحده ده غره واجب اولور (الان یكون بادن زوج
 الامر که زوجتک اذنبه دوشردی ایسه بو تقدیر چه برشی کلر * و او امرت امر آه فقط لا یحقن
 الاموره) و اگر حامل برمر آه دوشر تمسی ایچون امر ایدوب اولد ما موره اتی دوشر سیدی ما موره به
 ضمان لازم کلر خلاصه ده بو بیلجه ذکر اولندی

* (باب ما يحدث في الطریق وغره)

بو یار طریق اوزره وغیری اوزره احداث اولنان شی * بیسانده در (احداث فی طریق العامة کتفا و میرابا
 او جر صنا) برکنسه طریق عام اوزره رستراح یا خود صوبولی یا خود دیواردن صراقت جقق بر اولوق احداث
 ایتسه سیدی و بعضیلر جرضن دیواردن چقار یا حاج اوزر بدر اوزر نه بنایتنک ایچون (اود کا یا جاز
 ان لم یضر بهم) یا خود دکان احداث ایتسیدی اگر انلردن نامه ضرر اولر نه انک احداثی جاز اولور
 (و لکن نقضه) و اول موضعه مرور ابدنلرک کلسیچون اول محدثی بوزنق حتی واردر (ان اضرب ۴۴

اگر ناسه ضرری اولورسه * ز برامر ور ایدنلر دن هر بری بنفسه مر ور یله و دابه سیله حق صاحبیدر اعدی
 انک ایچون یوزمق حق وارد نیکم ملک مشترکه اولدیغی کبی (وقی الخاصه لا) و نافذ اولماین طریقی
 خاصه ده نلردن برشی * احداث انک جائز اولور (بلادن الشکر کاوان لم بضر) شریکرتک اذنیسر احداث انک
 جائز اولور * کچه کیم ضرری دخی بوغیسه ده * ز بر اول طریقی خاص انلرک ملک خاصی کیدیر (وضمن
 دینه من مات بستوطها) و طریقی عام و مفصده احداث اولنان کتیف و میرابک و بونلر مثالیست برکسته
 اوزرینه دوشمیه فوت اولسه اول کسسته نیک دینه احداث ایدن کسسته ضامن اولور * ز بر اول احداث ایدن
 اول کسسته نیک موته سبب اولدی (کا و وضع جبر او حفر بترانی الطریق اوفی غیر ملکه فتلف به نفس) تکیم
 چن طریق اوزره و یا خود ملک غنمه برطاش وضع ایسیدی یا خود بر قیوفا سیدی و انک سببیه بنفس
 تلف یا ادمه ضامن اولدیغی کبی (وقیه بجمیع تلفت) و ذکر اولنان حادثلرک بر یله تلف اولان درت ایاقلو
 بر حیوانک قیمت دخی محدث ضامن اولور (ان لم یاذن به الامام) اول شیئی احداث ایدن کسسته به امام اذن
 و برمدی ایسه * ز یادکر اولنان شکرک جیسسنگ طریقی عامه ده احداثیه ضامن اولور الامام اکا اذن
 و برمدی ایسه اولور (لان اذن به) یوخسه اگر امام اکا اذن و برمدی ایسه ضامن اولور (اومات فی بر طریقی
 جوعا و عا) یا خود طریقی قیوسه دوشوب آچلاندن و یا خود قیونک هواستدن بوغیلوب فوت اولسه اکا
 دخی اول قیوی یا احداث ایدن کسسته ضامن اولور * غم غنیک ضمیمه کر بت معانسدرو کر بت بر عمر کف نفسدن
 طشره چیمه ز بو معاده غنمه هر ادفونک هوا سببیه بوغیلسر و ابو یوسف فتده اگر عاقبت اولورسه ضامن
 واجب اولور * ز بر غم دوشمیه سببیه در تعنی جبر او ضمه آخر قطع به رجل ضمن المعنی بر کسسته آخرک
 وضع ایسیدی طاشی کیدر سیدی بس بر رجل اول طاش سببیه هلاک اولسیدی اول طاشی کیدرن کسسته هلاک
 اولان رجلاک دینه ضامن اولور * ز بر اول طاشی اول وضع ایدن کسسته نیک فعلی صکره کیدرن کسسته نیک
 فعلی الله بوزلدی ایسیدی ضامن اول طاشی کیدرن کسسته اوزره واجب اولور (کن جعل علی رأسه و ظهره مشیا
 فی الطریق فخطط علی آخره) باشی اوزره و یا خود صر فی اوزره بولده شیئی یوکلن کسسته کبی که اول یوکلندی
 شیئی بر آخر اوزره دوشوب اول آخر تلف اولسیدی اول شیئی یوکلن کسسته هلاک اولان ضامن اولور
 (اوادخل حصیرا و افتده بلا و حصه فی مسجد غیر) یا خود برکسته غیرک مسجدیه بر حصیر یا خود قندیل
 یا خود خرد طاش غیر از داخل ایسیدی بس نلردن برشی دوشوب اول شیک دوشمیه بر انسان تلف
 اولسیدی اول شیئی اذغال ایدن کسسته ضامن اولدیغی کبی * مصنفک مسجدی غیره یله قید ایتمسه باعث ز بر
 مسجد کندی وقیه سنک مسجدی اولورسه ضامن اولور * ز بر مسجدی مطلق تدبیر مسجدک اهل ایچوندر اهل
 مسجدک غیری ایچون دکدر امام نصب انک کبی و متولی اختیار انک کبی و دخی یوکلن اشدالی کبی اعدی انلرک
 فعلی مطلقا مباح اولدی شرط سلامت ایله غیر مقید اولدیغی حالده و انلرک غیر نیک فعلی تعدی ایله اولسون
 یا خود مباح اولسون شرط سلامت ایله مقید اولسی (او طریقی مسجد غیره مصلی) یا خود مصلی اولان
 کیدر مسجدده او تور سیدی بر اوردن کرک! اول مسجد کسسته وقیه سی مسجدی اولسون و کرک غیرک مسجدی
 اولسون (فمضاب به) برکسته بونک سببیه هلاک اولسیدی اوزرینه برامی دوشوب تلف اولمیه اول مسجدده
 او توران کسسته هلاک اولان ضامن اولدیغی کبی * مصنفک غیر مصلی قید تدباعتن بر اول کسسته مصلی
 اولسیدی کرک فرض و کرک نافی اولسون ضامن اولدی * ز بر مسجد صلوة ایچون بنا اولندی و اگر مصلی
 اولور ایسه کرک قرائت قرآن ایچون و کرک تعلم ایچون اولسون و کرک انشاء صلواته مسجدده او یوسن
 ضامن اولور (لا من سقط منه رداء لم یسقط) کیدبکی رداسی بر انسان اوزره دوشوب انک دوشمیه
 هلاک اولسیدی ضامن اولور * مصنفک ایسه قید تدباعتن را اولردانی کیشی اولسه بلکه یوکلنش اولسه
 بس اولردا انسان اوزره دوشمیه اول انسان هلاک اولسیدی یا خود انک دوشمیه بر انسان سورچسیدی ضامن
 اولور و فرقی اولدر که تحقیقا برشیئی یوکلن کسسته حفظنه قصد ایدر بس سلامت و صفیه قید ایلمکه خرج
 یوقدر اما کین کسسته ایچون سلامت و صفیه قید ایلمکه خرج لازم کلور اعدی مطلقا مباح قیلندی
 (وضمن ذوات مال الی طریقی العاده فطلب تقضه مسلم اودمی) و طریقی عامه به میل ایدن دیوارک صاحبی

ضامن او اور پس اول دیوارک بقلمی مسلم اگر کمی رجل اگر مرأه طلب ایدر اول رجل و مرأه حرا و اسون
 مکانب اولسون طلب ایدر * زیرا ناس طریقه هرور ایلمکده شربکاردر و طلبک طریقی بن ورجله
 دیوارنیک هدی ایچون تقدم ایلدم دیمکدر بومقداری کفایت ایدر اشهاد حاجت یوقدر و طلبک صورتی
 تحقیق ایدر دیوار میا ایتمکدر یاخود مخوفدر سن بونی تعمیر ابله دیمکدر و کتار ابله اشهادک ذکر اولنمی انکار
 قتنده ایلمدن ممکن ایچوندر (من بلمکده) اول دیوارک نقضه مالک اولاندن طلب ایدر (کاراهن) اول
 دیوارک نقضه مالک اولاندن کمنه دیوارک راهنی کییکه (بلمکده بلمکده) اول دیواره مالک اولورفک رهن ایدوب
 مرفوق کندی بدینه ارجاعی سببیله (واب الطفل والوصی) ودخی طغناک بابسی کبی ووصیسی کییکه
 زیرا بویکیسی ایچون صینک مالنده ولایه تصرف وارددر (والمکاتب) ودخی مکاتب کبی کذیرامکاتب
 یدمالک اولدی پس ائک ایچون ولایه نقض وارددر (والعبدالناجر) ودخی عبدناجر کییکه کر کسمدیون
 اولسون ائک ایچون ولایه نقض وارددر بوندنصرکه دیوارک سقوطبله تلف اولان شی * اگرمان اولورسد پس اول
 مالک ضمانی عبدناجرک مالندن واجب اولوراکر تلف اولان نفس اولورسه پس اول نفسک دینی عبدناجرک
 مولاسنک عاقله سی اوزره واجب اولور * زیرا اشهاد من وجه مولی اوزره در ایددی مالک ضمانی عبدناجره
 ونفسک ضمانی عبدناجرک مولاسنه ایلقدردر (فلمنقص فی مده ممکن فیها) پس اگر مالک اول دیوارک نقضی
 ممکن اوله چی مدمده اول دیوارک نقض ایلدی ایسه (مالا) مال جهتندن عبدضمان اولور (وعاقله نضاه)
 ونفس جهتندن مولاسنک عاقله سی ضامن اولور (ناسابه) اول دیوارک سقوطبله تلف اولان مال ونفسی
 (لامن اشهد علیه فبإع و قبضه المشتري اولا) شول کمنه ضامن اولز که اول کمنه اوزرد اشهاد اولوب
 اولدخی دینی بیع ایلسیدی ومشتري قبض ائمش اولسون کرکسه قبض ائمشون کاییده
 بوله ذکر اولندی وهدایه ده لفظ اولایوقدر (فسقط) پس اول دیوار بعدالبيع ساظ اولوب ائک دوشسبیله
 مال یاخود نفس تلف اولسیدی وایلمک ضامن اولماسنه باعث اولدر که زیرا جنایت دیوارک هدی ممکن
 ایکن ترکی سببیله در حالبو که بیعه اول زائل اولدی اما اشراع جناح دیوارک خلافی اوزره * اشراع جناح
 دیواردن طشره اغاچلر وضع ایدوب اوزرینه بنا ایتمکدر * زیرا بیع اشراع جناحک وضعی وقتنده جنایت
 ایدییگی اولدی بوسورتده بیعه اول جایک منفیخ اولدی ومشری اوزره دخی ضمان لازم نکدی * زیرا
 شراسندن اول ائک اوزرینه اشهاد اولنمیدی واکر شراسندنصرکه اشهاد اولنمیدی بوقدر بجد ضامن اولور
 بعدالطلب هدی ممکن اولسبیله بیله طریقک تقریفی ترک ائتمکدی ایچون (اوطاب من لا یمکن نقضه) یعنی
 یاخود دیوارک نقضه مالک اولمان کمنه دن طلب اولنسه اولدخی ضامن اولز اگر چه کیم ائدن طلب
 اولنورسه ده (کاراهن والمسنأجر والمودع والساکن) مالک اولین کمنه رهن وضع اولنان کمنه
 کبی ومسنأجر کبی وامانت قونلان کمنه کبی ودارده ساکن اولان کمنه کبی ذکر اولنان کمنه نزلک تصرفه
 قدر نلری اولدیغی ایچون (مال الی دار رجل فله الطلب) دیوار بکمنه نک دارینه میل ائسیدی
 اول دار صاحبی ایچون طلب ائتمک وارددر * زیرا حتی طلب ائک ایچوندر (یصح تأجیله وار او نهها) پس
 اول رجلک تأجیلی وجنابندن ابراسی صحیح اولور (لان مال الی الطریق فاجله القاضی اوطاب) طریقه
 مائل اولان دیوار ایچون قاضی یاخود طلبک تأجیلی صحیح اولز * زیرا عامتک حقیدر قاضی وطلب ایچون
 عامتک حقیقی ابراجا ز اولز (وان بنی ما لا بداء ضمن بلا طلب کافی اشراع الجاح) در کراسحاب
 دیوار ابداء اگری بنائیدی ایسه بلا طلب ضامن اولورننه کیم اشراع جناحه ضامن اولدیغی کبی اولنکه
 دیواردن طریقه اغاچلر چیقاروب اوزرینه بنا ایتمکدر (ونحوه) ایلا کیف کبی (حابط طشره طلب
 نقضه من احدهم وسطه علی رجل) بش کمنه بر اگری دیوارده مشترک اولوب اول بش کمنه نک بئندن اول
 دیوارک نقضی طلب اولنمیدی واول دیوار بر رجل اوزره دوشوب اول رجل هلاک اولسیدی (ضمن
 عاقله منه) اول رجلک عاقله سی اول طلب اولنان کمنه دن (نخس الدیة) نخس دینی تضمین ائدی برل
 زیرا نخسده ائدن طلب صحیح اولدی پس اول کمنه مده دی اولدی * اگر سؤال اولنورسه که بش شربک
 بری اولان کمنه دیواردن برشی * هدم ائتمک قادر دکل ایکن نندن نخس دینی طلب نه کبئته صحیح اولور

جوایندہ بزرگہ اگر اول بش شریکے بری نصیحتک ہدیتہ قادر دکل ایسہ من وجہ اصلاحتہ قادر اولور اولوگہ خاکتر حضورندہ مر افعددر و بوسیلہ غرض حاصل اولور * پس چنان ترک ایستدی عاقلہ خمس دینی اکا تضمین ایستدر (کماضنوا ٹیپہا ان حفر احد ٹلائد فی دارہم بڑا اوبنی حائطاً) تنکیم عاقلہ دیتک ٹلائتی تضمین ایستدر دکلری کبی چنان اوچ کسندک مشترک اولان دارلندہ بریسی قیو قازوب یاخود دیوار بنا ایلوب انک سبیلہ برانسان ہلاک اولسیدی * زیرا قیو بی قازان یاخود دیواری بنایدن ٹلائدہ متہدیر

* (باب جنایۃ البہیمۃ) *

بواب بہیمۃ نک جنایتی بیاندہ در (والجنایۃ علیہا) ودخی بہیمہ اوزرہ جنایت ایلاکک بیاندہ در * اصل بودر کہ تحقیقاً طریق مسلمندہ مر ور بشرط السلامہ مباحدر * زیرا مر ور ایدن کسندہ من وجہ کند و حققتہ ومن وجہ غیرک حققتہ و تصرف ایدر زرا اول طریق کل ناس بیندہ مشترکدر ایمدی بز بشرط السلامہ مباحدر دیرزاندن احتراز ممکن اولان شیدہ * ایبی جائیدن نظرک اعتدالی ایچون بوخسہ اندن احتراز ممکن اولیاندہ دکل * زیرا طریق مسلمندہ مر ورک مطلقاً سلامتہ تقیددی تصرفدن منعہ وباب تصرفدی مؤدی اولور حالو کہ باب تصرفی مفتوحدر ایمدی چنان ذکر اولتان شی * مقرر اولدی ایسہ بزرگ (ضمن الزاکب فی طریق العامۃ ما وظئت دانتہ وما اصابت بیدہا اورجلہا اورأسہا او کدمت) طریق عامہ دہ دابہ بہ بن کسہ دابہ سنک باعدینی شیدہ و دابہ نک البلہ یاخود ایاغی الہ یاخود باشلہ اصابت ایلدیکی شیدہ یاخود اوک دبشری الہ اصردیغی شیدہ (او خبط بیدہا) یاخود اوک یاقلرن شدلہ باصمسیلہ (اوصدمت) یاخود دابہ بنفسہا برشیدہ طوقمسیلہ را کب ضامن اولور (اصطدم الفارسان) دینور چنان احدہما آخری بنفسہ ضرب ایستیدی پس بو ذکر اولتان اشیا دن احتراز ممکندر * زیرا بو نرسرک ضرور تازندن دکلدر ایمدی انچون بشرط السلامہ قید اولندی (فلو حدث فی السیر فی ملکک ایضمن) پس اگر ذکر اولتان اشیا ملکندہ بورکن حادث اولسہ ضامن اولور * زیرا متعددی دکلدر (الافی الوطء) الاراکب دابہ اوزرہ ایکن دابہ نک و وطنندہ ضامن اولور * زیرا وطنی ایلاک مباحتردر زرا مر کوب مو طوہ بی را کبک آغر بغیلہ قبل ایلدی حتی را کب مقتولک زارشی اولسہ میراندن مجرم اولور واکا کفارت لازم اولور و وطنک غیردی سبب اولماقتدر و اندہ تعدی شرط قیلندی پس ملکندہ قیو قازان کبی اولدی و مباشرتہ تعدی شرط قیلندی (ولو فی ملک غیر) و اگر را کب غیرک ملکندہ بؤرکن حادث اولسیدی (فلو یاذنہ) پس اگر را کب سیری غیرک اذنیلہ اولور سہ (کل ملکک) اول ملک غیر را کب کند و ملکی کبی اولور و اندہ بورومک کند و ملکندہ بورومک کبی اولور اول وقت را کہہ ضمان لازم کل (والاضمن ما تلف مطلقاً) و اگر غیرک اذنیلہ اولور سہ مطلقاً تلف اولان شیدہ ضامن اولور زرا را کب متہدیر (لا ما نفعت) و طئت دانتہ قوی اوزرہ عطفدر حاکم مہملہ الہ دابہ نک نفخی طرفنک او جیلہ ضر بیدر (برجلہا اوذنیہا سائرۃ) یعنی دابہ ایاغیلہ یاخود قوروغیلہ بوردیجی حالده ضر بندہ را کب ضامن اولور * زیرا را کہہ اندن احتراز ممکن اولور بور مسیلہ بیلہ حتی را کب دابہ بی طریقہ طوردر سیدی ضامن اولور دابہ نک طوردیغی وقتہ احتراز ممکن اولدیغیچون اگر چہ کیم را کہہ نفعہ دن احتراز ممکن دکل ایسہ دہ دابہ بی طوردر مسیلہ تعدی اولور (او عطب بمسارثت اوبالت فی الطریق سائرۃ) یاخود دابہ طریقہ بوردیجی اولدیغی حالده ترسلہ مسیلہ یاخود ایسہ مسیلہ برشینی ہلاک ایستیدی را کب ضامن اولور احتراز ممکن اولمسندن مر ور ایدن علت ایچون (او اوقفہالہ) یاخود را کب ترسلسی ایچون دابہ بی طوردر سیدی ضامن اولور * زیرا دو کب بعضیسی طوردر مدخف ترسلہ من و ایسہ من (فلو اوقفہالغیرہ ضمن) پس اگر را کب دابہ بی برغیری شی ایچون طوردر دیغی وقتہ ہلاک ایستیدی اول وقت ضامن اولور (الافی موضع اذن یا بقافہا فیہ) الا مکر دابہ بی برومضہ طوردر سیدی کہ امام قبلندن اول موضع دہ دابہ نک طوردر مسند اذن اولس اولہ بو تقدیر چہ تعدی اولدیغی ایچون ضامن اولور (وان اصابت بیدہا اورجلہا حصۃ اونوۃ اوانارت غبارا ایجر صغیراً فقطاً عیناً و افسد نوبلاً ایضمن) و اگر دابہ اولک ایاغیلہ یاخود فیج ایاغیلہ جاغل طاشی یاخود خرما چکر دی یاخود غبار

یا خود کوچک طاش فایدر و رب برکنه نك كوزین چقار سیدی یا خود بر ثوب افساد ایسیدی احتراز
 متعذر اولدیغیچون راکب ضامن اولان (و بالکیر یعنی) و کیر طاش فایدر و رب چقار سیدی احتراز
 ممکن اولدیغیچون ضامن اولان (ضمن السائق والقائد ما صابت بیده الارجله) دابه بی سوق ابدن و بدن
 دابه نك الی اصابتله هلاک اولان شینه ضامن اولور ایغی اصابتله هلاک اولانه ضامن اولان یعنی هر صورتکه
 راکب انده ضامن اوله انده سائق و قائد ضامن اولور * زیرا ایکسیده راکب کبی دابه نك و طاش
 غیریده سیلدر پس اول ایکی سیده تعدی ابله ضامن واجب اولور راکب کبی و بحکم قول صحیحده مطرد در
 و منع کسدر * و قدوری ذکر ایتدی که تحقیقا سائق دابه ایغیله نفعده سنه ضامن اولور * زیرا اول ضرب سائق
 کوزی کوردیکی محله در پس اندن احتراز ممکندر بوروم کله بیله و نفعدر اکبک و قائدک بصردن غایبه در
 پس انرا ایچون احتراز ممکن دکدر و بعض مشایخ بوقوله ذهاب اولدیرو اکثر مشایخ قول اوله ذهاب اولدیرو
 (و علیه الکفارة) و راکب اوزره کفارت واجب اولور * زیرا راکب مباشردر و کفارت اولان
 الی مباشرتله اولور (و لایرت) و اگر مقول راکب وارثی ایسه وارث اوله من ذکر اولان کبی مباشر
 اولدیغیچون (بخلافها) یعنی سائقه قائد بونک خلاق اوزردر که انرا اوزره کفارت واجب اولور و وارث
 اولور * زیرا سیلدر کفارت وارثدن محروم اولان احکام تسبیدن دکدر (ضمن عاقلة کل حرفاس اولر اجل
 دبة الاخران اصطدا) هر حرفاسک عاقله سی یا خود هر حرفاسک عاقله سی آخرک دینده ضامن اولور
 اگر طوقه سیدردی (و مانا ولم یکنوا من العجم) و ایکسیده هلاک اولسه حالوکه عجمدن اولسه ردی
 (و کان خطأ) و طوقه شعلری خطا اولسیدی * زیرا هر برینک موتی آخرک فعلته مضافدر * زیرا نفعده فعلی
 مباشر اوله که طریقه بوروم سیدر پس کند و نفعده نسبتله ضامن حقهده اعتبار اولغز و اگر اعتبار اولسه
 طریق ایکی طرفنده اولان قویه دوشوب فوت اولان ایچون نصف دیت واجب اولوردی * زیرا اگر بوروم سی
 و اغرائی اولسیدی قویه نیجه دوشوردی و صاحبک فعلی دخی اگر چه کیم مباح ایسه ده لیکن اول صاحب
 غیری حقهده سلامت شرطیله مقیددر ایمدی انکله تلفسک وجودی قنده ضمانه سیدرو بونده امام
 زفرک و امام شافینک خلاق واردر (و لو عدا فنصفها) و اگر بر بیله طوقه شقی قصدا اولورسه انفاقا
 واجب اولان نصف دیتدر * زیرا هر بری کندونک و آخرک فعلی ابله فوت اولدی پس نصف دیت اعتبار اولور
 نصفی هدر اولور تکیم چان ایکسیدن هر بری کندوی و صاحبی جرح ایتمنده اولدیغی کبی و هدایه
 و کافیده صریحا عدم صورتی ذکر اولغدی بلکه دلیل خصم ضمنده ذکر اولغدی بواجلن کفایه ده دیدیکه
 یعنی عمدده هر برینک عاقله سی اوزره نصف دیت واجب اولور و خطاده دیت کامله واجب اولور کابلرده
 ذکر اولدیغی اوزره الا صاحب کفایه بوندن ماعدا خطابی وضع مسئله ده و محمدی خصمک قولنی بیانه
 ذکر ایلدی (و لو عدا بین یهدر دمهها) و اگر بر بیله طوقه شان ایکی عبد اولسیدی ایکسیدکه دملری
 هدر اولور * زیرا جنایت ایکسیدکه رقبه لینه تعلق ایدر دفعه اولد آخایو که خلقه سرز قبه لری فوت اولدی
 (و لو احدثها حر او الاخر عبدا فعلی عاقلة الحر فیه الی بدنی الخطا) و اگر ایکسیدن بری حر اولوب
 و آخر عبدا اولورسه حر مقولک عاقله سی اوزره خطاده عبدک قیمتی واجب اولور پس قیمتی حر مقولک وارثلری
 اخذ ایدر * زیرا امام اعظمک و امام محمدک اصلی اوزره قیمت عاقله اوزره واجب اولور * زیرا امام اعظمه
 امام محمد قنده اصل اولان ضامن آده بدر پس اول جنایت ابدن عبده و دار الیه بدل خلف ایلدی ایمدی
 اول بدلی حر مقولک ورثه سی اخذ ایدر و اوزرینه زیاده اولان باغل اولور خلفک عدمی ایچون (و نصفها
 فی العمد) یعنی حرک عاقله سی اوزره عبدک قیمتک نصفی واجب اولور * زیرا عبده ضمان لازم کلان نصفدر
 و بومقداری مقولک ایسی اخذ ایدر و عبدا اوزره اولان شیئی رقبه سنده در اوله که دمه حرک نصفدر ساقط اولور
 الی بدلن خلف ایتمدیکی مقداری دکل اوله که نصف قیمدر (و ضمنها عاقلة سائق دابه وقع بعض ادواتها
 علی رجل فأت) و دابه نك بعض آلتی اگر کبی و لجام و بونار مثالی بر چکل اوزرینه واقع اولسه
 اولر رجل هلاک اولسیدی اول دابه بی سوق ابدن کسندنک عاقله سی مقولک دیننه ضامن اولور * زیرا اندن
 احتراز ممکن اولان شیدندر زیرا اول شیت سقوطی دابه اوزره شدی اولدیغی ایچوندر یا خود محکم

بغلبند یعنی ایچوندر (وقائد قطار وطنی بهر مقرر جلافت) و دوهك قطار بی بدن قائدك عاقله سی ذکر اولنان
 سابقك عاقله سی کی اول قطار دن بردوه بر چلی ایانغیله باصوب اولدر سیدی دینته ضامن اولور * ز راقطارك
 حنفلی قائده اوزره لازم دزدن واندر احتراز دخی ممکندر * امدی انده تقصیری ایله متعددی اولور لاجقدر فرق
 وار کدنفسك ضمانی عاقله اوزره در و مالک ضمانی قائدك مانندندر کافیده دخی بویله ذکر اولندی (ولو معمه
 سابق فی جانب الابل ضمنا) و اگر قائده ایله ایله ایلیک جائنده بر سابقده وار ایسه اینکیسی معاضمان اولور ل اگر
 اینکیسنگده عاقله لی بوغیسه و اگر عاقله لی وار ایسه عاقله لی ضامن اولور * ز راقائد واحد کلک قائددر
 کذلک سابق واحد کلک سابقدر یولار لک انصالی ایچون (واما ذاتو سطها) و اما اگر سابق قطار ایلیک جائنده
 اولوب بلکه ایلیک مابینده داخل اولوب وسط قطارده اولور سه (واخذ زمام واحد ضمن وحید) و دوه لردن
 برینک یولار بی اخذ ایلمدی ایسه بالک ز اول سابق ضامن اولور انک اردنده اولان دوه هلاک ایتندی ایسه
 و اینکیسی معاضمان اولور لایکسنگ مابینده کی اولان دوه هلاک ایتندی ایسه * ز راقائد سابق اردنده اولانی
 یده مز یولار منقطع اولدو بچون و سابق او کنده اولانی سوق ایذر (قتل بهر بر بط علی قطار سیسر بلا علم قائده
 رجلا ضمن عاقله القا لدیده) قائد قطارک علی بوغیکن بردوه قطار یور کن چاقا یوب بر چلی قتل اینسیدی
 قائدك عاقله سی مقبولک دینته ضامن اولور * ز راقائد کلک قائد بدر پس اول بهر کدخی قائدی اولور
 و یدمک ضمان واجب اولمه سیدر و سبب ضمانک تحققی ایله بیله قائدك جهلی ایله ضمان ساقط اولور (و رجوعوا
 بهاعلی عاقله الزابط) وقائدك عاقله سی اول دیتله اولدوه بی قطاره بط ایده نك عاقله سی اوزره رجوع ایذر
 ز رارابط شول کسسه در که بو ضمانده قطارده دوه بی ر بط ایلمدیکی جهت دن اول قتل واقع قیلدی امدی اول رابط
 ایبلدیکی شینده متعدیدر پس تقدیرده اول رابط جناب ایلمدی (فلور بطو الفطار واقف ضمان عاقله
 القا بل رجوع) پس اگر رابط دوه بی قطار طور کن ربط اینسیدی قائدك عاقله سی مقبولک دینته بلار رجوع
 ضامن اولور * ز راقائد غیرک دوه سنی صریح و دلالة غیرک اذ نسر بدر اوادی پس قائدك عاقله سی انله
 لاحق اولان شینله بر کسسه اوزره رجوع ایده من ز غایت امر بودر که تحقیق اربط دوه بی ربطله متد بدر حالبو که
 قطار بول اوزرنده طور دی لیکن اول تعدی قائدك یدسه ل زائل اولدی امدی تکیم طریق اوزره بر چر
 وضع ایلوب غیری اول حجری دوندر یکی کی اولدی (کذا اذا علم القا ئد) کذلک چنان قائد دوه نك ربطنه
 عالم اولسیدی قائدك عاقله سی ضمان دن انله لاحق اولان شینله رابطك عاقله سی اوزره رجوع ایده مز
 ز راقائد اول دونك ربطنه راضی اولدی و تلف تحقیقا قائدك فعله متصل اولدی پس بوسبب له رجوع
 جا ز اولور (ارسل کلبا و طیرا و ساقه) بر کسسه کلب و باخود طوغان صابو یروب و کسسه وار دنده کلبی
 و باطیری سوق ایلمدی یعنی کلبه بیله آردنده یور بی اگر چه آردند یور مز سه مادمه کلبک فورنده در
 یعنی ارسالده عینا و شمالا میل ایلمد پس اول کسسه حکمه اول کلب ایچون سابقدر پس سو قه ملحق اولور
 و اگر اول سابق انکدر سه سوق منقطع اولور بونی ذیلی ذکر ایلمدی (فاصاب فی قوره ضمن
 فی الکلب) پس فورنده بر آرمی به اصابت اینسیدی کلبه اول سابق کلبک اتلاف ایلمدیکی شینده ضامن اولور
 زیرا اتلاف کلب جهت دن سابق اوزره محمولدر پس کلبک فعلی اول سابقه مضاف اولور کره او ان کسسه نك
 فعلی کره ای دن کسسه به مضاف اولدیغی کی انک ایچون آت اولده صالح اولان شینده (لا فی الطیر) یعنی
 طوغانده ضامن اولور و فرقی اولدر که تحقیقا کلب سو قه محتمل اولور پس کلب سو فی اعتبار اولور و طوغان
 سو قه محتمل اولور سو قه سوق عدی بر اولدی (ولا کلب لم یسقه) و دخی سوق اولنجان کلبه ده ضامن
 اولور سبب ضمان معدوم اولدیغی ایچون (ولا دابه منقلته اصابت نفسا و اما لا یلا اونها را) و دخی دابه منقلته
 یعنی نفسها کندوسی چقبوب کیدن دابه نك کیچه ده و باهمارده نفسه و اما له اصابت ایلوب تاغ ایلمدیکی شینده
 دخی ضمان لازم کلز رسول علیه الصلوة والسلامک (جرح الجهاد جبار) قول شریفی ایچون معنایی عجمانک
 جرحی هدر در دیمکدر و عجمه منقلته دزد دخی قول صاحب دابه به مضاف اولدیغی ایچون ضامن اولور * زیرا
 صاحب دابه دن ارسال و سوق دن و بونله مثالی دن اکانسبت ایجاب ایدر شیء بولندی بر کسسه نك کلبی
 بر کومک اوزومنی اکل اینسیدی و اول کسسه اوزره کلبک اوزومی کلنده اشهاد اولسیدی پس اول کسسه

کلبی حفظ ایلوب حتی کلب اوزومی اکل ایتسیدی اول کسند ضامن اول اول زمان ضامن اولور که چنان
 بی آدم تلف ایتسندن خوف اولان کلمه اوزرینده اشهاد اولور سه حفظ ایلدی و قنده تلف بلدیگی
 شینه ضامن اولور و کوز سو سمسده کلب عتورک اصغر مسنده حفظ ایلرسد تلف ایلدیگی شنه صاحبی
 ضامن اولور (ضرب دابه علیها را کب اوغضها) برکسند اوزرنده روجیل را کب اولان دایره
 ضرب ایدوب یا خود یا عاجله و اغاج مملای شینه در تسیدی (فقتت او ضربت بدھا شخصاً آخر)
 پس اول دایه بر شخص آخری تسیدی یا خود ایلله اول شخص آخری اوردسیدی (اوقرت) یا خود اودایه
 ضاربک ضربیدن و اخسک نخسندن اور کسیدی (فصدنه وقتنه) پس اول دایه اول شخص آخری
 جسیدی ایلله ضرب ایدوب و قتل ایتسیدی (ضمن هو) اول ضارب یا خود یا نخس اول شخصک دینه
 ضامن اولور (لا الی اکب) دایه را کب اولان ضامن اولور* زیرا بو خاطر عمر بن سعد رضی الله
 عنهم امان مر ویدر سبب اولدقه ناخسک متعدی اولدیشیمون ضامن اولور و را کب فغانه متعدی دگلدر
 پس قمر بده متعدینک جانبی ترجیح اولور حتی را کب دایه بی طریق اوزره طور در جسیدی ضامن را کب
 ناخس اوزره ایکی نصف اولور* زیرا را کب دایه بی طودر مقدمه متعدی ناخس کی و اگر دایه ناخسی ایوب
 قتل ایتسیدی انک دمی هدر اولور* زیرا نفسی اوزره جنایت ایلدیگی کی اولدی و اگر دایه را کی اوزرین
 آقوب هلاک ایتسیدی دبی ناخسک عاقه سی اوزره اولور* زیرا ناخس متعدی سبب اولدکنده
 بوند نصرکه ناخس ضامن اولور الاغین دایه ناک و طلی نور نخسده اولور سه اولور حتی سوق ناخسک مضافر
 اوله و غمان و طلی نخسک فورنده اولرسد ضامن را کب اوزره اولور نخسک ازی قطع اولوب سوق را کب
 مضافر اولدینی حالده باقی قالدینی ایچون (وقی نقأ عین شنه القصاب ما نقصها) و قصابک قوتک
 کوزی چقمسند مالیت حیثیتندن قیوندن نقص ایلدیگی شینه ضامن اولور* زیرا قیوندن مقصود اولان
 مجدر انده نقصانه احتسار اولمز الاحسبی مقدارله اولور (وقی عین یفر جزا و جزویره) و قصابک قوتک
 و ذبح ایچون حاضر لغش دومسک کوزی چقمسند (و الحمار و البقل و الفرس ربع التیمه) و دخی
 حمارک و قاطرک و آنک کوزی چقمسند قهتک ربعی واجب اولور رسول علیه الصلاة والسلام بن روایت
 اولنان شی ایچون کداده ناک کوزنده ربع قیمتله قضا ایلدی و حضرت عمر رضی الله عنه دختری قیمتله قضا
 ایلدی* زیرا عاک اقامتی اولز الدردت کوز ایلله تعدیر اولور کوزک ایلکی دایه ناک و ایکی اول دایه بی
 استعمال ایلد نکدر پس گانه اول دایه درت کوزلی اولمش اولدی ایلدی اولدردت کوزک بی فوت اولغله
 ربع قیمت واجب اولور

* (باب جنایة الرقیق) *

بو باب رقیقک جنایتی یاننده در رقیق قولتی ایلدیگی معناسند در (و الجنایة علیه) و رقیقک اوزرینده اولان
 جنایت یاننده در (جنی عبد عدا فی النفس یجب القود الان بصلاح) بر عبد جنایت ایتسیدی تلف
 نفسده قصاص واجب اولور تکبیر هر و ایتسیدی لامکر که ولی مقتول ایلله عبدک مولا سیله مصالحه واقع اوله
 (اوبنی) یا خود ولی مقتولدن عفو واقع اوله (ولم یجز الاسترقاق) و اول جنایت ایدن جسیدی رقیقک
 جائز اولدی دمی مباح اولدیشیمون (و یدب یاقراره) عبدک اقراری ایلله قصاص ثابت اولور (لا اقرار المولی)
 مولا سنک اقراریله ثابت اولور* زیرا عبددن بو اقراره تهمت بو قدر اول اقرار عبد اوزره ضرر ایلله
 عائد اولدیشیمون پس اول اقرار قبول قیلور و اول اقرار آدمیت اعتبارله دمه راجع اولان شنده اصل
 حریت اوزره جاری اولور بو ایلدن مولا ناک اقراری حد ایلله و قصاصله عبد اوزره قبول قیلور اگر چه کیم بو اقرار
 حتی مولا یله مصادف اولور سده لکن اول حق ضعیفدر اکار عایت اولغتی واجب اولدی (و قوادونها)
 فی النفس قوی اوزره عطفدر یعنی عبدک نفسک دوشنده اقراری (کالخطأ) یعنی حکمه خطا کیدر
 و مصنف حکمی (دفعه سیدها) قولله ذکیر ایلدی یعنی اول جسیدی جنایت مقابله سنده
 دفع ایدر (و یمانک ولها) و جنایتک و ایسی اکامالک اولور (اوفداه بارشها) یا خود جنایتک ارشه
 قدا ایدر یعنی تحقیقا عبدک سیدی جسیدی دفعیله ارشله قدا بونده مجبورر عبدنی تخاصمی ایچون لکن

اصل واجب اولان قول صحیحده دفع اعتکدر بواجلدن عبدک موبله واجب ساقط اولور محل واجب فوت اولسی ایچون حرقاتک موتی بونک خلاقی اوزره در که اول وقت ارش عافله سی اوزره واجب اولور (حالا) یعنی دفعه فدان هرری حلول اوزره اولدینی حالد، اما دفعک حلول اوزره اولسنه باعث دفع عین اولوب اعیانده تا جیل اولدینی ایچون حالا واجب اولور و اما فدانک حالا اولسنه باعث عینک بدلی اولوب عین حکمنده اولدینی ایچون حالا واجب اولور و اگر صدقوت اولنجه پرشی اختیار ایتمیدی یعنی علیک حق باطل اولور حقت محلی فوت اولدینی ایچون تنه کیم مرور ایتمدی و اگر فدائی اختیار اید کد نصره عبد فوت اولسیدی ابرائیش اولمحق عبدک رقبه سندن مولانک ذمته متحول اولد یعنی بون (قان فداه یعنی فهی کالولی) پس اکروی مقبول اول عبدی ارشله فدا ایتمیدی در عتب عبدیته جنابت ایتمیدی پس جنابت تائید جنابت اولی کبدر * زیرا اولی مقبول چنان فضالتمیدی مولی اول جنابت عبدی تخلیص ایتمدی ایتمدی جنابت اولی اولم ایش کبی اولدی پس جنابت تائید الیه دفع یا خود فدوا واجب اولور (ولن جنابتین دهنه ایها الی ولها) سینه سینه بنسبت حقیقهما) و اگر عبد ایکی جنابت ایتمیدی عبدک سیدی عبدی جنابت و بلرینه دفع ایدر ایکنک حذری بنسبتجه تقسیم ایدر یعنی ایکی جنابتک ارشی مقداری اوزره تقسیم ایدر (وقده بارشهما) یا خود عبدک سیدی عبدی ایکنک ارشله فدا ایدر * زیرا عبدک قدسنه جنابت اولانک تعلقی جنابت تائید تک رقبه عبده تعلقی منع ایلم دیون متلاحقه کبی کورنلر میکتمه قاملانک ملکی جنابتک تعلقی منع ایلم پس یعنی علیه اولانک حقیقی منع ایلمسی بطریق اولی اولور و اگر ولر جماعت اولور سه عبد مدفوعی حصه نری مقداری اوزره تقسیم ایدر زو اگر عبدک سیدی عبدی فدا ایدر سه انلرک جمیع ارش نری الیه فدا ایدر ذکر اولان علت ایچونکه نعتیه با عبدک قدسنه جنابت اولانک تعلقی جنابت تائیدک تعلقی منع ایلم (ولن وهب) و اگر جنابت ایمن عدسی مولاسی هه ایتمیدی (اواعه او اعتقد اوردیه او استواهدا) یا خود سیم ایسه یا خود اعتاق ایسه یا خود مدبر ایسه یا خود جایه ایسه ولد کتور ایتمیدی (ولم یلم بها ضمن الاقل من هیته ومن الارش من اعرا غرم الارش او جنابتی ایتمیدی فیتدن اقل الیه ضمن اولور وارشدن اقل الیه ضمن اولور و اگر جنابتی اولور سه ارش غرم اولور * زیرا مولی تو نصره فاندن مقدم دفع الیه فدا ایسنه مخیر اولمش ایدر وقتا که مولانک جنابت علی وغیرکن دفع ایچون محمل باقی قانیدی ایسه ارش ایچون مخیر اولسی پس قیمت عبد مقامت قائم اولدی راقب الیه کتیریمده مخیر کده فدا بوقدر ایتمیدی اقل قیمت واجب ایلمی جنابت علی اوق بونک خلاصه کوزرا بوقدر چه مولی ارش ایچون مخیردر (کا وعلیق عتقه بقتل زید او موبه او شجه افضل) تنه کیم مولی عبدک عتق نری ذمته فدا یا خود موبه یا خود یا بشی بارسنه تعلقی ایتمیدی پس عبد دخی اول فعلی ایتمیدی انک کبی اولدی یعنی مولی عبده دسیدیکه اگر سن زیدی قس ایدر سنک سن حر سن دید که عبد دخی فعل ایتمیدی یا خود اگر سن زید مری ایدر سنک سن حر سن دید که عبد دخی مری ایتمیدی یا خود اگر سن زیدک باش بار سنک سن حر سن دید که هه دخی ریدک باشن بار سیدی ارشد غرم اولدینی کبی * زیرا مولی فدا ایچون مختار اولور اول حیثه اتی اعتناق ایدر جنابتک وجودی تقدیری اوزره (ضلع عبد در حرعه و دفع ایزه) برعه بر حرکت ایتمیدی اما دفع ایتمیدی و مولای عبد فاضلک فضا سله یا خود بفرقه فدا عبدی اول حره دفع ایتمیدی (عتقه) پس اول حر دخی عبدی اعتناق ایتمیدی (فمیری فسات مند) پس اول جرح سرایت ایلم اول حر فوت اولسیدی (ظالمه صلح بها) پس عبد جنابتیه صلح بر * زیرا اول حر چنان عبدی اعتناق ایتمیدی دلالت ایدر که نعتیه فاضلک قدسی صلحی نعتیه بر * زیرا اول صلح ایچون صحت بوقدر الا جنابتیه و جنابتین حادث اولان شریسن صلح اوانفله صلح اولور (ونلم بعتقه رد علی سیده) و اگر اول حر اتی اعتناق ایتمیدی ایسه اول عبد سیدینه رندا اولور * زیرا اول حر اتی اعتناق ایچون سرایتیه فوت اولسیدی ظاهر اولدیکه نعتیه یا واجب اولان مال دکلمر بلکه قصاصدن پس دفعی باطل اولوب عبد سیدینه رد اولور (فیئله اولی او یعفو) پس ولی مقبول اول عبدی قتل ایدر یا خود اتی عضو ایدر یعنی ولی قتل الیه عضو بیننده نعتیه بنور * زیرا اول عبد مباح الدمدر تنکیم مرور ایتمیدی (جنی مأذون مدیون خطا) بر عبد مأذون

مدیون خطا جنایت ایشیدی (فاعتقه سیده بلاعبها) پس اول عبدماذون سیدک جنایتی بلاعب
 اعتاق ایشیدی (غرم رب الدین الاقل من قیمتہ ومن دینہ) پس اول سید معتق دین صاحبہ عبدک
 قیمتدن و دینندن اقلده غریم اولور (ولو اباها الاقل منها ومن الارش) و ولی جنایت ایچون قیمتدن
 وارشدن اقل ابله غریم اولور * ز براسید عبدحقان عبدماذون مدیونی اعتاق ایشیدی رب دین ایچون
 قیمتدن و دینندن اقل ابله غریم اولور و چنان خدای جنایت ایدن عبدی اعتاق ایشیدی قیمتدن
 وارشدن اقل ابله غریم اولور پس عندالاجتماع انک کنی اولور ینهماده من احم اولمدینی ایچون ز بر
 اعتاق ایشیدی اول عبدولی جنایتده دفع و لتوب بعده دین ایچون بیع او انوردی (ولست ما ذویه
 مدیونیه ولد الایدع معهما جنایتها و بیاع لیسها) بر ما ذونیه مدیونیه جار به برولد کنور سیدی انک
 جنایتی ایچون اول ولدانکله معادفع اولغز و دینی ایچون بیع اولور * ز بر ارضنده اولان دین انک رقبه سنه
 معتقدن پس اول تعلیق و ایدسرایت ایدر و جنایت ایچون دفع مولا سنک منتهدر و جار به به ملاق اول
 الاقله حقیقیده اولور اولک دفعدر و سرایت امور شرعیده اولور حقیقیده اولور (عبد رجل زعم آخر
 ان مولا اعتقه) بر چکک عبدینی رجل آخر اول عبدی مولا سنی اعتاق ایددی زعم ایشیدی (قتل و ابله
 خطا فلاشی له) پس اول عبد معتق اول معتق زعم ایدن رجکک و ایشیدی یعنی بر قربینی خطا قتل ایشیدی
 اول زعم ایدن کشته ایچون برشی بو قدر یعنی مولا سنی اول سیدی اعتاق ایزدن اول و صکره زاعم ایچون
 برشی لازم کلز * ز بر اول زعم ایدن رجل و قتا که اول عبدی مولا سنی اعتاق ایددی زعم ایشیدی پس
 اول زاعم عبدک مولا سنی اوزره دفعنه و ارثله و ابله مستحق اولوب ایچون حر اولده جاقله اوزره دینه
 مستحق اولدینی اقرار ایش اولدی پس اول زاعم نفسی حقیقده تصدیق اولتوب پس دفع و فساد ایدر اولور
 و عاقله اوزره دیت دعوا سنده تصدیق اولور الا حقه تصدیق اولور * صورته سنه زیدک بر عبدی اولوب اگر
 اول عبدی زید اعتاق ایددی زعم ایشیدی بعده بیکرک و ایشیدی اوزره جنایت یدوب اولور بگری خطا
 قتل ایشیدی بگری ایچون زید اوزره و زیدک عبدی اوزره قیلا و کثیرا برشی بو قدر (قل قلت انما اريد
 قبل عتی خطا) ر عبد معتق دیکم بن عتق من اول زیدک قرتداش خطا قتل ایدم (وقل زید بدل بسه
 صدق الاول) و زید دخی باکه بعدالعتق قتل ایددک دیدی اول تصدیق اولور یعنی عبد معتق تصدیق اولور
 ز بر اید عبد اوزره شش * ادعا ایدر * ادعای ایدر ایشیدی اوزره شش * ادعا اول قتل بعدالعتق اقرار ایشیدی
 لازم کلز * ز بر اید عبد اوزره بعدالعتق خطا قتل ادعا ایدر پس اگر عبد اول قتل بعدالعتق اقرار ایشیدی
 عبد اوزره شش * ادعا اول قتل اقرار ابله ثابت اولانی عادل ز تحمل ایلر پس عبدک قبل العتی قتل ایدم
 دیکدن مرادی بعده قتل ایدم دیکدر اوزره شش * ادعا لازم کلدن حذر ایشیدی ایچون بو حذر
 معناسی ظاهر دکدر شش * ادعا اول زوی مولی اوزره قیمتدن و دینندن اقل ابله فهم اولونی ایچون اگر جنایت
 مولی عالم دکل ایدد و دینندن اقل ابله فهم اولونی ایچون اگر جنایت عالم ایدم مع هذا استدک قولی مولی اوزره
 حجت دکدر (وان قال قطعت يدها قبل اعتاقها لوقات کال بعده صدقت و کتانی اعتقه) و اگر بر رجل
 جار به سیچون انی قطع ایدم انی اعتاق ایزدن اول دیشیدی و جار به دخی باکه اعتقدن صکره ایتدک
 دیشیدی جار به تصدیق اولور و کذاک اول جار به دن اخذ ایددی دخی بو یوله در * یعنی برکته جار به سنی
 اعتاق ایتدک دیشیدی جار به بن سنک ایکی قطع ایدم یا خود بومالی سنندن اخذ ایدم سنی اعتاق ایزدن
 اول دیشیدی و جار به دخی باکه قطع طبی و اخذی اعتقدن صکره ایتدک دیشیدی پس قول جار به ایچون در * ز بر
 رجل سبب ضمانه اقرار ایشیدی و بعده بر اثت ادعا ایددی حالو که جار به انکار ایدر ایددی قول منکر ایچون در
 (لا اجماع و الغلظة) جماعله غله در جار به تصدیق اولور یعنی چنان قبل لاعتاق جماع ایدم دیشیدی
 یا خود غله بی قبل لاعتاق اخذ ایدم دیشیدی قول منکر ایچون اولور پس بو قدر حجه قول رجل ایچون در
 ز بر ظاهر اولان حال رقبه اولور ایدر (امر عبد محجور و وصی صبی یا غنی رجل دفعنه فادینه علی عاقله
 القاتل) ر عبد محجور یا خود بر صبی بر صبی به بر چکک قلی ایچون امر ایشیدی پس اول صبی اولور رجلی
 قتا ایشیدی دینه مقبول فانک عاقله سنی اوزره واجب اولور * ز رقبه مباشر اولان امر اولان صبی در

ایندی ائمه عافه سی دینه معتزله ضامن اولور (ورجوعوا علی العبد بعد عتقه) و اول عاتله عبدك عتقند نصرکه
 عبدالرزقه رجوع ایدر * زیرا اوله عبدصبی قاتلی بوور طنبه اوغرا تندی لیکن اول عبدك قولی مولاسی حقتده
 معتبر دکلدر پس بعد العتق ضامن اولور (لا علی الصبی الا امر) عاتله صبی آمر اوزره رجوع ایده منزل
 آمره اهلیتک قصوری ایچون (ولوا مأمور العبد عبدائمه دفع السید النائل اوفداه فی انططاً بالرجوع
 حالاً) و اگر بر عبد مجبور کیندو مثلی بر عبد مجبورکه مأموری اولغه قاتل اولسیدی اول عبد مجبور
 قاتلک سیدی ائز دیت ایچون ورثه مقتوله دفع ایدر قصدا قتلده یا خود اول عبد قاتلی سیدی خطا قتلده
 عبد آمره یا خود مولاسنه بالرجوع فی الحال فدا ایدر * زیرا امر قولدر و مجبورک قولی معتبر دکلدر
 انکله فی طبل مؤاخذه اولغز (بل بعد عتقه) بلکه آمرک عتقند نصکک رجوع ایدر مانع زائل
 اولد ایچون اول مانع مولانک حقیقیر (بالاض عن غیبه ومن الغناء) عبدك قیتندن وفدان اقل ایله
 رجوع ایدر * زیرا زبانه دفعنده مختاردر مضطر دکلدر (کز فی العبد) كذلك عدا قتلده دخی حکم
 بو یله دره سی قاتلک سیدی قاتلی دفع ایدر یا خود فدا ایدر ائد نصرکه بعد آمر اوزره قیتندن وفدان اقل ایله
 رجوع ایدر (ان کان العبد النائل صغیراً) اگر عبد قاتل صغیر اولورسه * ن براصبرک عدی خطا کیدر
 (ولو کبیر الاقصی) و اگر عبد قاتل کبیر ایدر قصاص اولور * ن بر اقصاص عبد ایله حر بینه جاری اولور
 (قتل من عدا حرین لکل و لیلین فضا حدوا لی کل منهما دفع نصفه الی الآخرین و فدی بدیه) برقن یعنی بیع
 و شراسی جان اولان بر قول ایکی حر سی قتل ایستیدی او یله ایکی حر که هر یکنک بکشور و لیلی اولسیدی
 پس هر بر ینک ایکی و لیلی ینک بری عفو ایستیدی اول عبد قاتلک مولاسی عبدك نصفی اول باقی قلاتن
 ایکی و ایدر دفع ایدر یا خود دینه کامله ایله فدا اولور و ایکه اون یکنک درهمدر * ن بر ارقبه قصاص حکمیله
 ائارک هر بری ایچون قصاصک بری اولدی پس قچان ایکیسی حقت برنی عفو ایدر که ائارک حقتاری باطل اولوب
 ایکی آخر لک حقی نصفه باقی قالدی بو اجلدن اول مولای عبده عبدك نصفی دفع ایله دینور و امداد پس دیت
 بکر می بیات اولدی پس قچان ایکیسی حقت برنی عفو ایدر سده ایکی باقی قلاتن و لیلی هر یکنک حقی پس بیکد باقی
 قالدی پس بو اجلدن انی اون یکنک ایله فدا ایدر اگر می ادا ایدر سده (وان قتل احد هما خطاً و الاخر عدا) و اگر هن
 ایکی حر لک برنی خطا و برنی عدا قتل ایستیدی (وعفا احدوا لی العمد) و ایکی ولی عدا لک برنی عفو ایستیدی
 (فقدی بدیه لولی الخطا) اول عبد قاتلک مولاسی ولی خطا ایچون دیت ایله فدا ایدر (و بنصفها لاحدوا لی
 العمد) و دینک نصفیله ولی عدا لک برنی ایچون فدا ایدر و ایکنک ولی عدا لک عفو ایلیاندر * ن بر احقک نصفی
 عفو ایله باطل اولوب نصفی باقی قالدی و مال اولدی و بش یکنک درهم اولدی و ولی خطا لک حقتندن برنی باطل
 اولدی و ایکنک ولی خطا لک حقتاری دینک کابسته اون یکنک درهم اولدی (اودنغ البهم) یا خود مولای فن قتی
 ائره دفع ایدر یعنی تحقیق اول عبد قاتلک سیدی فدا ایله دفع بینه مختبردر پس اول عبدك سیدی عبد قاتلی
 دفع ایستیدی عبندی ائارک (ثلاثاً) دفع ایدر ثلاثی ایکی ولی خطا ایچون وثقی ولی عدا لک عفو ایلیانی ایچون
 (عولاً عندای حنیفة) امام اعظم قنده عول جهندان پس ولی خطا لک ضرب اولور و عفو ایلیان ولی
 عدا نصفه ضرب اولور * زیرا لک حقی نصفه و ائارک حقتاری کلددر پس هر نصف برهم اولوب ولی خطا لک
 حقی ایکی سهمده و عفو ایلیان ولی عدا لک حقی برهمده اولور ایمدی بینارنده ثلاثاً تقسیم اولور (و ارباباً
 منازعه عند همما) و امامین قنده بطریق المنازعه ارباباً تقسیم اولور دینک اوج ربی ایکی ولی
 خطا ایچون ور بیجی ولی عدا ایچون اولور * ن بر ا نصف دیت ایکی ولی خطا ایچون اولسی بلا منازعه مسلمدر
 و نصف آخر ده ایکی فریق منازعه سی بر اولور ایمدی اول نصف آخر تضییق اولوردر پس بو اجلدن ارباباً
 تقسیم اولور (قتل عبدهما فر بهما و عفا احدهما بطلت صیغله) ایکی شربکک عبدی اول ایکی
 شربکک فر بیارنی قتل ائد کده ایکی شربکک بری عفو ایستیدی ججهسی باطل اولور * ن بر مالندن
 واجب اولان شیء مقتولک حقی اولور * ن بر ا دینک بدلیدر بو اجلدن مقتولک دیناری اول مالندن ادا اولور
 و وصیلتاری تضییق اولور ائد نصرکه مقتولک حاجت لریک فوائغی قنده و ائار لری لک خلیفتلری اولور و مولی
 عبدی اوزره دین واجب قیلنر پس ورثه ائده خلیفه اوله من

(دینه عبد اوامه فیمتہ) عبدک یا خود چار به نک دینی فیمتدر (فان بلغت دینه حرا و حرة نقص من کل عشره) پس اگر عبدک فیمتی حرکت دینیکه اون بیک درهم در اکابا بلغ واسیدی یا خود چار به نک فیمتی حره نک دینیکه بش بیک درهم در اکابا بلغ واسیدی عبد الله چار به نک هر برینک دینکدن اوز درهم نقص اونور فیمت در جدسی حردن الحق اولدیفنی اشمارا بچون و و اون درهم نقص اولغفک سببی عبدالله بن عباس رضی الله عنهما ک اثر بدر (و لو اکثر من عشره آلاف فی العبد) و اگر عبدک فیمتی اون بیک درهم دن اکثر او اب (و حصة آلاف فی الامه) و چار به نک فیمتی بش بیک درهم دن اکثر او اورسه و ابی یوسف له امام شافعی قنده بالغتہ ما بلغت نه قدر اکثره اولورسه فیمتی واجب اولور (و فی الغصب تعتبر فیمت کل باغف ما بلغت) و غضبده هر برینک فیمتلی هر نه قدر اکثر او اورسه اکا اعتبار اونور پس برکسته فیمتی یوز آتون ایدر بر عددی غضب ایدوب ویدنده هلاک واسیدی اول کسته به اول یوز دینار لازم کلور (و ما قدر من دین الحرام قدر من فیمه الف) و شول شیکه حرکت دیندن تقدرا اونور اول شئی فنک فیمتدن تقدرا اونور * زیرا فتمه قیمت حرده دیت کبدر زرا بدل دمدر (ففی بده نصف فیمتہ) یعنی فنک دینک تلف اولئسنده فنک فیمتک نصفه لازم کلور ننه کیم حرکت دینک تلف اولئسنده دینک نصفی لازم کلور الامام محمد بن بر روایتده فی الصحیح) عبدک فیمتی هر نه مقدار باغ او اورسه قول صحیحده نصفی لازم کلور الامام محمد بن بر روایتده عبدک دینک قطع اولئسنده بش بیک درهم واجب اولور (عبد قطع بده عمدا فاعتق فسرری اقید ان ورته سیده و عوط) بر عبدک بدی عمدا قطع اولوب عقینده اول عبد اعتناق اولئسیدی پس اول قطع مریات ایدوب عبد هلاک واسیدی اگر اکابا لکر سیدی وارث او اورسه یعنی اول عبد منه عقنک وارثی انجق سیدی او اورسه امام اعظم ایله امام ابی و سف قنده اول عبدک بدینی عمدا قطع ایدن کسته قصاص اونور و امام محمد قنده قصاص اولئز * زیرا قصاص وقت جرحه مستندا اولدیفنی حالده موته واجب اولور پس اگر وقت جرحه اعتبار اولورسه سبب ولایه ملکدر و اگر وقت موته اعتبار اولورسه ولایتک سببی ولایه وراثتدر پس سبب استحقاقک مجهول اولسی قصاصی منع ایدر مستحقکک مجهول اولسی کبی و امام اعظم له ابو یوسفک علی تحقه قاسیک جهالتک حق کندی اچون اولدیفنی کسته متیقن اولدیفنی وقتده اعتبار اولئز (و الا فلا) یعنی اول عبدک وارثی یا لکر سیدی اولوب بلکه انک سیدنک غیری وارثی و ارایسه اول عبدک قابل بالاتفاق قصاص اولئز * زیرا معتبر اولان اگر وقت جرح او اورسه مستحق سیددر و اگر معتبر اولان وقت موت او اورسه اول وارث اولور یا خود سیدی ایله اول وارث اولور پس مقضی لهک جهالتی حکمی منع ایدر (قال احد کما حر فشمیما) مولی ابی عبدنک بر شدا ایبرک کندن بر برک حر در دیسیدی پس ایبرک سکه باشی بار سیدی (فعمین واحدا فارتبه ماله) پس مولی حریت اچون بونی مراد ایلدم دیمکه تعین ایشیدی ایبرک نکه ارشلی مولی اچوندر (فان قتلهم ارجل و جب دینه حر و فیمه عبد) و اگر مولی ایبرک زدن بریکر حر در دید کدنصره برکسته اول ابی عبدی قتل ایشیدی مولی اچون حرکت دینی و عبدک فیمتی واجب اولور و فرقی اولدر که تحقه قایان محل حفته انشادر مولی حفته اظهاردر بواجلدن چنان مولی بیاندن اول فوت واسیدی عتق بینهم ماده عتق شاع اولور و شجه دنصره بیان اچون محل باقی فالور پس ایبرک سنک حفته انشا اعتبار اولندی و به مالوت بیان اچون محلی ابی قالدی و اظهار محض اعتبار اولندی حالوکه ایبرک سنن بری بقینا حر در ایدی عبدک فیمتی و حرکت دینی واجب اولور (و او کلا فیمه العبدین) و اگر ایبرک سیددن هر برینی بر رجل قتل ایشیدی ایبرک عبدک فیمتی واجب اولور * زیرا زهر برینک حرا قتل اولئدیفنه متیقن اولوق و ابی قالدن هر بری دخی حرا اولدیفنی انکار ایدر ایدی ایبرک عبدک فیمتلی اول ابی قابل اوزره واجب اولور (و فی وقت عتق عبد دفعه سیده و اخذ فیمتہ اوامسه بلا اخذ الفصان) یعنی چنان بر رجل بر عبدک ایبرک کوزن چیقار سیدی اول عبدک مولامی دیر لسه عبدی اول کوزن چیقارن کسته به دفع ایدوب ایدن کاملا فیمتی اخذ ایدر یا خود دیر لسه عبدی امساک ایدر عبدک فیمتک نقصانی اخذ ایلز بوا امام اعظم فولیدر و امام بن

دیدار که سید عبدی دفعه اسماک پیشنده مخبر قلی نور نقصانی اخذ ایله بیله * زیرا مالیتک معناسی وقتا که وفاقاً معتبر اولدی ایسه مولی وجه مذکور اوزره مخبر اولتی واجب اولور تنه کیم سائر اموالده اولدیغی کبی * زیرا رکسته عیرک ثوبی خرق فاحش ایله خرق بئسیدی اول ثوبک مالکی ثوبی خرق ایدنه دفع ایلوب و قیمتی تضمین پیشله ثوبی اسماک ایلوب نقصانی تضمین پیشنده مخبر در و امام اعظمک علی اولدر نه تحقیقا مالیت اگر ذاتده معتبر اولورسه انده آدمیت مهدره دکلدروا کر مالیت اطرافده اوورسه ذکر اولان کیدر ایمدی بواجلدن اگر برید برید آخرک بدینی قطع ایسیدی مقطوع الیدک مولاسی دفعه یا خود فدا ایله امر اولوروا کر مال محض اولسیدی انده بیع اولتی واجب اولوردی بوندنصره احکام آدمیتندر که ضمان اجزایه منقسم اولماق وجهه تملک اولماق و دخی احکام مالیتندر که ضمان منقسم اولوب وجهه تملک اولتی ایمدی بز حکمدن ایکی شبهک نصیبلرین تمام ایتدک

(فصل)

(امر مدبر اوام ولد بجنایه خطا لم یحزن ولا شیء علیه) برمدبر یا خود ام ولد خطا برجنایته اقرار ایسیدی اقراری جا ز اولدی و ایسکیندن برینک اوزرینته برشی لازم اولدی (و اوبعد العتق) کر کسه عتقده نصره اقرار ایسون * ز ائدن جنایه خطا تک موحن سیدی اوزره در و اوائک اقراری سیدی اوزره نافذ اولن (و بعد اثباتها ضمن مولاة الاقل من الارش واقیمة) و یننه ایله اول جنایتک اثباتده نصره اول مدبرک یا خود ام ولدک مولاسی ارشدن و قیمتدن اقل المضمامن اولور روایت اولنان شیء ایچونکه تحقیقا باعبیده الجراح شام شریفده امیر ایکن صحابه رضی الله عنهم محض لر نده جنایه مدبر ایله مولاسی اوزره قضا ایلدی بس و اجماع اولدی و دخی مولی تدبیر ایله واستیلا دایله عندا چنانچه رقبه تک دفعه مانع اولوب دیت ایچون مختار اولدی * زیرا مولی اول مدبر جنایت ایتدیکنی عالم دکلدن بس کانه مولی تدبیر واستیلا دی جنایته عالم اولدیغی حالده جنایته نصره اتمش کبی اولدی و مولی اوزره قیمتدن وارشدن اقل واجب اولدی زیرا اصل اولان جنایت ایله دفعه و چویدر و تحقیق مولادن برسبیله دفع رقبه معتذر اولدی ایمدی مولی اوزره قیمت واجب اولدی دفعدن منعی ایچون و مولادن قیمتدن کترده منع یوقدروولی جنایت ایچون ارشدن کترده حق یوقدرو محمد الجسد اقل ایله اکثر پیشنده خیار بائات اولر فن بونک خلا فی اوزره در دفعه فدا یننده مخبر اولدیغی حیثیته حالبوکه جنساری مختلفدر (وان جنی جنایات لم یلزمه الاقیمة واحدة) و اگر مدبر براق جنایتلر ایسیدی اکا لازم کلن الاقیمة واحدة لازم کلور عین واحدة مقابله سنده (فبشارک ولی الثانية ولی الاولى فی قیمته دفعت الیه بقضاء) پس جنایته ثانیته تک ولیسی جنایته اولینک و لیسنه کابقتضاء دفع اولنان قیمتده مشارک اولور ولی جنایته ثانیته مولادن برشی طلب ایده من * زیرا مولی دفعده مجبوردر (و بیع مولاة او ولی الاولى) و مدبرک مولاسندن یا خود جنایته اولانک و لیسندن طلب ایدر (اوبدونه) اگر قیمته مدبر ولی اولی به بیون القضاء دفع اولدی ایسه * زیرا مولی بوقدیر جده دفعه مجبور اولدی (جنی خطا ذات لم یسقط الاقیمة عن مولاة) مدبر خطا جنایت ایلوب بس در عقب فوت اولسیدی مولاسندن قیمت ساقط اولر * زیرا جنایت مولانک اوزرینته تدبیر سببیله ثابت اولدی مدبرک موئیه اول قیمت ساقط اولر (قتل المدبر مولاة خطا بسعی فی قیمته) مدبر مولاسنی خطا قتل ایسیدی قناییتنک تمامنده سعی ایدر * زیرا تدبیر مدبرک رقبه سنه و صیتدر و اول رقبه مدبر ایچون سالم اولدی * زیرا مدبر مولاسنک موئیه معنی اولدی و قاتل ایچون ایسه وصیت اولر بس اول قاتل اوزره رقبه سنه رد ایتدک واجب اولدی حالبوکه رقبه سنه رددن عاجز اولدی ایمدی رقبه سنک بدلی اولان قیمتی رد ایتدک واجب اولدی (و لو عمدا قتلته الوارث او استسهام فی قیمته ثم قتلته) و اگر مدبر مولاسنی عمدا قتل ایتدیه وارث اتی قتل یا خود قیمتده سعی ایتدیروب بعده قتل ایدر * اما اول یعنی وارث اتی قتل ایتدی ظاهر در و اما سعی ایتدیروب بعده قتل ایتدی ذکر اولان شیء ایچونکه تحقیقا تدبیر و صیتدر الی آخره (غصب عبد اقطع سیده بده) برکسنه سیدی بدینی قطع ایلدی بکی برعبدی غصب ایسیدی (فسری ضمن قیمتده اقطع) پس اول قطع عبدک بدنته سرایت ایلوب فوت اولسیدی اول غاصب عبدک بدی کسلس اولدیغی حالده کی قیمتده ضامن اولور (وان قطعته سیده

فی بدغاصبه فسری عندہم یضمن) واکر عبدک سیدی عبدک بدینی بدغاصبک بدندہ ایکن قطع ابدوب
 غاصبک قندہ سراب ابدوب فوت اولسیدی غاصب ضامن اولر* ز بر اغصب غضب اولن ان شیک ضمننی
 ایجاب ایدر و غاصب معصوبک استزدادی ابله و مولانک عبد اوزره استیلا سیله بری اولور* پس مسئلہ اولدہ
 وقتا کہ ولی عبدک بدینی عبد کندو بدندہ ایکن قطع ابتدی ایسہ عبدک قیمتی ناقص اولدی بس غاصب اوزره
 عبدک قیمتی بدی مقطوع اولدیغی اوزره واجب اولدی و مسئلہ ثانیہ وقتا کہ مولی عبدک بدینی غاصبک
 بدندہ ایکن قطع ابتدہ سہ مولانک بدی عبد اوزره مستولی اولدیغی اوزره عبدی مستز اولدی و عبد مولانک
 ملکندہ وصولی ایچون غاصب ضماندن بری اولدی (و ضمن محجور غصب مثله ثبات یدہ) و عبد محجور
 کندو کی بر عبد محجوری غصب ابدوب بدندہ فوت اولسیدی ضامن اولور* ز بر عبد محجور افعال ابله مؤاخذہ
 اولور حتی غصب بینه ابله ثابت اولسیدی اندہ بیع اولور اقولانندہ مؤاخذہ اولنر حتی محجور غصبنی
 اقرار ایسیدی بیع اولنر بلکه عقند نصرکہ مؤاخذہ اولور (جنی مدبر عند غاصبہ ثم عند موله ضمن
 قیمته لهما) بر مدبر غاصبی قندہ جنابت ایسیدی بعدہ مولاسی قندہ جنابت ایسیدی اول مدبرک
 مولاسی مدبرک قیمتیله ایکی جنابتک ولیرلی ایچون ضامن اولور* یعنی بر رجل بر مدبری غصب ایسیدی
 مدبر اول غاصبک قندہ بر جنابت ایسیدی بوند نصرکہ غاصب مدبری مولاسنہ ردایتد کہہ مولاسی قندہ
 بر جنابت دخی ایسیدی مدبرک مولاسی ایکی جنابتک ولیرلی ایچون ضامن اولور پس مدبرک قیمتی ایکی
 ولی جنابتک ینلرنده ایکی نصف اولور* ز بر مدبرک جنابتک موجبی جنابت هر نه قدر کثیر اولوسه قیمه
 واحده در پس مدبرک مولاسی اوزره دیت واجب اولور* ز بر امولی عبدک جنابتندن اول فدا ایچون
 ضمان اولمسز بن نفسنی عاجز قیلدی نصحکم عبدک جنابتنی ببلکسز بن بعد الجنایة فی اعتاق ابلد کہہ
 فدان عاجز اولدیغی کبی و ایکی ولی جنابت ینندہ قیمه مدبر نصفین اولمغه باعث سببہ بر اولد قری ایچوندر
 (و رجوع نصفها علی الغاصب) و مولای مدبر قیمه مدبردن ضامن اولدیغی شیک نصفیله غاصب اوزره
 رجوع ایدر نصنی غاصب قندہ اولدیغی سببہ و نصف آخری کندو قندہ اولدیغی سببہ امدی غاصب
 جهتندن کندو به لاحق اولان سببہ غاصب اوزره رجوع ایدر پس گانه مولی عبدک نصفنی ردایتمش اولدی
 ز بر اغاصب قندہ اولان مستحق ردی کلارددر (و دفعه الی الاول) و مولی غاصبدن اخذ ایلدیکی
 نصف قیمتی جنایة اولینک و ایسنه دفع ایدر امام اعظمه ابی یوسف قندہ و امام محمد دیدیکه اکادفع ایلنر
 ز بر امولانک غاصبه انکه رجوع ایلدیکی نصف جنایة اولینک و ایسی ایچون تسلیم ایلدیکی شیک عوضدر
 ز بر امولی غاصب اوزره انک سببہ رجوع ابتدی امدی اکادفع ایلنر ملک واحدده ایکی بدل جمع اولسون
 ایچون و امام اعظم ابله ابی یوسفک علی تحقیقا جنایة اولانک و ایسنک حتی قیمتک جبیمسنده در* ز بر مدبرک
 انک اوزره جنابتی و قندہ بر احد اکامر احم اولدوب قیمتک کلیمسنه مستحق اولور نقصاننه باعث جنایة ثانیہ
 مز احم اولسیدر پس قحان ولی جنایة اولی عبدک بداندن بد مالکده فارغ اولدیغی حائده شی* بو ایسیدی
 حتی تمام اولتی ایچون اندن اخذ ایدر (و بکسه) یعنی مدبر مولاسی قندہ جنابت ابدوب بعدہ بر رجل
 اول مدبری غصب ایلد کہہ غاصبک قندہ بر جنابت دخی ایسیدی (لایرجع) مولی غاصبه رجوع
 ایدر مز ز بر جنایة اولی کندو بدندہ واقع اولدی (و الفتن فی الفصلین کالمدر) و فن ایکی فصلده
 مدبر کیدر یعنی قحان قن غاصبی قندہ جنابت ابدوب اندن نصرکہ مولاسی قندہ جنابت ایسیدی یاخود
 اول مولاسی قندہ صکره غاصبی قندہ جنابت ایسیدی مدبر کیدر (لکن المولی بدفع لقرن و قیمه مدبر)
 لکن فرق یوقدر در کہہ مولی قنک نفسنی ایکی جنابتک ولیرلی نه دفع ایدر و مدبرک قیمتی دفع ایدر پس قحان مولی
 قنی ایکی جنابتک ولیرلی نه دفع ایسیدی نصف قیمتیله غاصب اوزره رجوع ایدر و اخذ ایلدیکی مالکده تسلیم
 ایدر امام محمد قندہ و امام اعظمه ابی یوسف قندہ مالکده تسلیم ایان بلکه جنایة اولینک و ایسنه قنی دفع ایدر
 و قحان قنی جنایة اولینک و ایسنه دفع ایسیدی فصل اولده غاصب اوزره رجوع ایدر و فصل ثانیہ رجوع
 ایتر (مدبر غصب مر این یعنی فی کل مره) بر مدبر ایکی کره غصب او ایسیدی و هر عصبده جنابت ایسیدی
 یعنی بر رجل بر مدبری غصب ایسیدی پس اول مدبر غاصبک قندہ جنابت اشد کند نصرکہ مولاسنہ رد

اوانسیدی اندنصرکه اول رجل اول مدبری بنه غصب ابتدکه برجنابت دخی اینسیدی (ضمن مولاہ
 قیمتہما) اول مدبرک مولاسی ایکی جنابتک ویلیری ایچون مدبرک قیمتنی ضامن اولور * زیرا اول
 مولی عبدک عینی دفعدن تدبیرایله منع بتدی ایمدی مولانک اوزر بنه مدبرک قیمتنی واجب اولدی (ورجوعہما
 علی الغاصب) واول ضامن اولدیغنی قیمتہ تدبیرایله غاصب اوزرہ رجوع ایدر * زیرا جنابتک ایکی سیدہ
 غاصبک یدندہ اولدی پس مولی قیمتک کایستہ مستحق اولدی غاصبک یدندہ اولدیغنی سبیلہ ایمدی غاصب اوزرہ
 کل ایله رجوع ایدر مسئلہ سابقہ بونک خلائی اوزرہ در کہ زیرائندہ مولی نصفہ مستحق اولور نصف
 کند وقتندہ اولوب و نصف آخر یدنا سیدہ اولدیغنی سبیلہ (ودفع نصفہا) و مولی اول رجوع ایدوب اخذ
 ایلدیکی کلی قیمتک نصفنی (الی الاولی) جنابتہ اولینک و لیستہ ثانیادفع ایدر حقی تکمیل ایچون * زیرا اولی
 جنابتہ اولی جنابتک و جودی وقتندہ من احم اولدیغنی ایچون کلی قیمتہ مستحق اولدی وانک حقتک نقصانہ
 باعث اندنصرکہ اولان من احمک حکمیلہ در (ورجوعہ علی الغاصب) یعنی جنابتہ اولینک و ایسی ثانیادفع
 ایلدیکی نصف ثانی ایله غاصب اوزرہ رجوع ایدر * زیرا بونصنک ثانیاً اسحقاقی غاصبک یدندہ اولدیغنی سبیلہ در
 ایمدی انکله غاصب اوزرہ رجوع ایدر و غاصب اتی مولاہ تسلیم ایدر و مولی اتی جنابتہ اولینک و لیستہ
 دفع ایلز * زیرا اول حقی استیفا ایلدی و جنابتہ ثانیہ نک و لیستہ دخی دفع ایلز زیرا انک ایچون حق بو قدر
 الانصفہ در حق اولی اوزر بنه سبقت ایتدیکی ایچون حالو کہ اول نصفندہ اولان حتی ایسہ اکا واصل اولدی
 (وام الولد فی کالہا) وام ولد احکام مذکورہ نک کایستہ (کالمدر) مدبر کی دیر مولی طرفندن
 جنابت ایچون دفعدن مانع اولمقدہ اشتراک لری اولدیغنیچون (غصب صیبا حرافات عنده فجاءه او بجمعی
 لم یضمن ولو بصاعقة او نهر حیة ضمن عاقلة الدیة) برکسنہ برصی حری غصب ایدوب پس اول صبی
 اول غاصبک قتندہ فجاءه یا خود جالیہ فوت اولسیدی اول غاصب ضامن اولور و اکرا اول صبی صاعقة ایله
 و یا خود ییلان صوغقلہ فوت اولسیدی غاصبک عاقلہ سی ذتہ ضامن اولور بو حکم استخساندر و قیاس ایکی
 وجهدہ ضامن اولوق ایدی تکیم امام زفر و شافعی اکا ذهاب اولدی بر جردہ غصبک تحقیق اولدیغنی ایچون
 کور نلزمیکہ غصب مکاتبندہ تحقیق اولور اگر چه کیم صغیر اولور سددہ * زیرا مکاتب ید احر در مع هذا رقبة
 رقیقدر پس بدور رقبة حر اولان غصبیلہ ضامن اولموق اولیدر * استخسانک وجهی اولدور کہ تحقیق با وضمان
 غصبک ضمانتی دکلدر بلکه اتلاف سبب اولمقلہ ضامن غاصبک صبی بی اندہ صاعقة اولان ویلانا اولان
 مکانہ نقل ایتدیکی ایچون حتی اگر غاصب اول صبی بی اندہ حمی غالب اولان موضعه نقل اینسیدی
 ضامن اولور کایقندہ بوبله ذکر اولندی (کافی صبی اودع عبد اقتله) یعنی عبدک مولاسی عبد بنی برصی یہ
 امانت قو بوب صبی اول عبدی قتل اینسیدی اول صبی نک عاقلہ سی اول عبدک قیمتہ ضامن ار لورلر
 (وان اتلف مالا بیداع لا یضمن) واکرا امانت قویلان مالی تلف اینسیدی امام اعظمه امام محمد قتندہ انک
 عاقلہ سی اول مالہ ضامن اولور و ابی یوسفله امام شافعی قتندہ ضامن اولور * زیرا اول صبی مال معصوم
 اتلاف ایلدی و امام اعظمه امام محمدک عتزلری اولدر کہ تحقیقہ عبدک عینی سیدنک حتی ایچون معصومدر
 حالو کہ سیدی اتی صبی نک یدندہ دفعقلہ فوت ایلدی و امام عبدک عصمتی کندو حتی ایچون در اصل حریت اوزرہ
 دم حقتندہ انک باقی اولاسی ایچون (وبدونه یضمن) امانت قوناش اولسد صبی ضامن اولور مر و ایدن
 صلت ایچونکہ تحقیق صبی افعالیلہ مؤاخذه اولور

(باب القسامۃ) *

بو باب قسامت بیانندہ در (هی ایمان تقسم علی اهل المحلۃ الذین وجد القتل فیهم) قسامہ عینلر در کہ
 اهل محلہ اوزرہ قسم قیلنور و بلہ اهل محلہ کہ مقول انلرہ بولنہ مصنفک (میت یہ جرح) قوی میداد
 خبری کلجک حلفالہ قولیدر بر میت کہ اندہ جراحت اولہ (او اثر ضرب او خنق) باخود برضربک اثری اولہ
 یاخود بو غلنک اثری اولہ (او خروج دم من انذہ او عینہ وجد فی محلۃ) یاخود قولا عدن یاخود کوزندن
 فان چشمش اولہ و اول میت محلہ دہ بولنہ (او اکثر) وجدنک ضمیری اوزرہ عطفدر و بوعطف فصل ایچون
 جائزدر یعنی یاخود اول میتک بدنک اکثری بولنہ برابر اول بدنلہ باشی یلہ اوسون یاخود اوسون

(اونصفه مع رأسه) یاخود باشله بیه نصی بولنه (لا یعلم قاله) وقائلی معلوم اولیه * زیرا اگر قاتلی معلوم
 اواسه قسامه ساقط اوور (و ادعی ویداعقل علی ملهه) واول بولنان میتک وانبسی اهل محله تک کلیسی
 اوزره قتل ادعا ایلیه (اوبعضهم) یاخود اهل محله تک بعضیسی اوزره ادعا ایلیه قصدا ویاخود خصماً
 واول واینک بینه سی دخی اولیه (حالفه) اول ذکر اولنان میت اچلیجون بین وریلور (نجسون
 رجلا منهم) اول اهل محله دن الی رجله * ابن عباس رضی الله عنهمک روایت ایلدی اچونیکه تحقیقاً نبی
 علیه الصلاة والسلام اهل خیره یازدیکه تحقیقاً بومیت مقتول سزک ینکرده آشکاره بولندی بومقتولی
 عهدہ کردن اخراج ایڈک بیوردی پس انلردخی رسول اکرم صلی الله علیه و سلم یازدیله که تحقیقاً بوحادثه تک
 مثلی بنی اسرا ایلیده واقع اولدی پس حق تعالی موسی علیه السلامه امر انزال ایلدی پس اگر سندخی
 حق نبی ایسک بونی الله تعالیدن سؤال ایله دیدیلر پس رسول علیه الصلاة والسلام انلره یازدیکه تحقیقاً
 الله تعالی بکا بیلدر بکه سزندن الی رجل اختیار اولنوب انلر بالله بزقتل ایڈک واول قتل اچون
 برقاتل بیلر زدیوبین وریلور بعدہ بشرح اوله سز انلردیدیلر که تحقیقاً سز بوحی ایله قضا ایڈک (بختارهم
 الولی) واولی الی رجلی ولی مقتول اختیار ایلیه مصنفک بوفولی الی رجل آتینتک خیاری ولی اچون
 اولدیغنه اشارتدر * زیرا بین واینک حقیقده ظاهر اولان بودر که تحقیقاً ولی قتل ایله اتهام ایڈکلر بدر
 انلر که فاسق لره مشر برلدر یاخود محله تک صالح لر بدر که زیرا انلرک بین کاذبه دن احترازی ایلیغ اولغنه قائل
 ظاهر اوور (قائلا کل بالله ما قاتت ولا علمت قاله) پس اول الی رجلا دن هرری بالله بن قتل ایڈم
 واول قتل اچون قتل دخی بلم دیجی اولدیغی حالده (لا اولی) یعنی ولی مقتول قتل ایله اهل محله تک قتل
 ایلمری اوزره تحلیف اولنور * و امام شافعی دیبکه بخا اهل محله ده علامه قتل واریسه قتلک وایلیغنه
 دعواسی اوزره الی عین وریلور پس اگر بین ایدر لسه بر قوله اهل محله تک مدعی علیه اولنری اوزره
 دیت ایله قضا اوور دعوی کرک مجراد کرک خطأ اوسون و بر قوله فصاصله قضا اوور اکر دعوی عمدده ایسه
 واکر مدعی بینه دن نکول ایدر سه اهل محله تک مدعی علیه اولنری تحلیف اوور پس انلر بین ایدر لسه انلرک
 اوور انلر اوزره برشی لازم کلر پس اگر بینه دن نکول ایدر لسه انلر اوزره بر قوله فصا لازم کلور و بر قوله
 دیت لازم کلور و مصنفک ذکر ایلیبکی اوت یعنی علامه قتل فرقه حالده که مدعی تک صدق قیلده و واقع قیل
 اهل محله دن بعینه برنک اوزر بینه علامت اولغنه دم کبی یاخود عدو و ظاهر دن مدعی اچون ظاهر حال
 شهادت ایڈک کبی یاخود بر عدلک شهادتی یاخود عدولک غیری بر جماعتک شهادتی کبی که تحقیقاً ول قتل
 اهل محله قتل ایلدی واکر ظاهر حال شهادت ایلیسه اهل محله تحلیف اوور امام شافعی اچون واینک
 یعنی ایله بدأ ایلمکده علمت رسول علیه الصلاة والسلام اولیه مقتول اچون (فی قسم مائت خسون اوفهم
 قتلوه) قول شریفدر یعنی سز بن برک تحقیقاً اهل محله قتل ایلدیلر و تحلیف اوور بیکدر و دخی طاهر
 حال کاشهادت ایلدی کمنه اچون بین حجت اولدیغی اچون تنه کیم سار دعوی رده اولدیغی کبی
 زیرا ظاهر حال مدعی علیه شهادت ایدر * زیرا ذمترده اصل اولان بر اشد و ظاهر حال علامه قتلک
 و قرب عهدک قبایمی و تنه مدعی اچون شهادت ایدر ایمدی بین مدعی اچون حجت اوور و انکر بو ذکر
 اولنان بچنده نوع شبهه وارد ور قصاص عقوت اولغنه و شهه الله ساقط اوور پس بواجل دن حد شد دیت
 ایجاب ایلدی و بزیم اچون علمت رسول علیه الصلاة والسلام (الدینه للمدعی و الیمین علی المدعی علیه)
 قول شریفدر و ابن المسیب رضی الله عننه روایت ایلدی که تحقیقاً رسول علیه الصلاة والسلام قسامه ده
 قوم یهود ایله بدأ ایلدی و انلرک ظهر لی بینه قتل بولندی یعنی اچون دخی ارادز فصا بیوردی و رعایت
 دخی اولدر که زرا بین فلوسک استحقاقه فته حجت اولر استحقاقی نفس اچون نه کفیه له حجت اوله بیلور ایمدی بین
 زیم قترده بین کاذبه دن احترازی ایله قتل ظاهر اولنری اچوندر پس قتل قرار ایدر سه قصاص و جب اولو
 و چنان بین ایدر لسه قصاص دن ری اولمیری حاصل اولور (تم غرضی علی سالها بالذبیة) بو نصدر
 مقتول بیلر نده بولندیغی اچون اهل محله اوزره دیتله قضا اوور و تحقیقاً ثابت اولدی که رسول علیه الصلاة
 والسلام دیتله قسامه بی جمع ایلدی کذلک عمر رضی الله عننه دخی جمع ایلدی (وار ادعی علی واحد غیره)

سقط القسامه عنهم) واکر قتلک و ایسی قتل اهل محله نك غیرى بر کسنه اوزره ادعا ایدرسه اهل محله دن قسامه ساقط اولور یعنی قتلک و ایسی قتل اهل محله نك غیرى بر رجل اوزره ادعا ایتسیدی اول ادعا اهل محله ایچون و ایدن ابرا اولور حتی بو ندنصکره اهل محله دن دعواسی مسعوده اولمز (وان منهم فلا) واکر بعینه اهل محله نك برندن ادعا ایدرسه قسامه و دیت اهل محله دن ابطال اولمز و امام اعظم دن بر روایتده اهل محله ایچون وی قتلدن ابرا اولور خایه ده بویه ذکر اولاندی (وان لم توجد فیها) واکر اول محله ده اللى رجل بولمزسه (کر الخلف علیهم الی ان تم) عین انلرک اوزره تکرار اولنور اللى عین تمام اولنجیه (ومن نکل منهم حبس حتی یخلف) انلردن بری بعیند نکول ایدرسه حتی عین ایدنجیه حبس اولنور* زیرا عین انده و اجیدرامی دینه ههظیم ایچون بواجلدن عین یئنی الیه دیت یئنی جمع اولنور* اموالده نکول بونک خلاقی اوزره در زبرا اموالده عین اصل حقتدن بدلدر بواجلدن مدعینک بنلی ایله ساقط اولور و بوقماده عین دیت بدل ایله ساقط اولمز (و مسخاف قال قتله زيد خلف بالله ما قتلت ولا عرفت فانا لا نغزید) و مقنوی زید قتل ایلدی دین کسنه بالله بن قتل ایلدم و زید دن غیرى بر قاتل دخی بیلدم دیکله عین و بر بلور* زیرا اول کسنه قولیه نفسدن خصوصتی اسقاط می ادر یس انک قوی قبول اولنجیوب ذکر اولاندی اوزره عین و بر بلور زیرا وقتا که اول کسنه قتل ایله انلردن بر نك اوزرینه اقرار ایتسیدی عیندن مستثنا یعنی خارج اولوراندن غیر بسی باقی قائلور انلرا ایچون عین و بر بلور (ولا قسامه علی صبی و مجنون) وصیبی و مجنون اوزره قسامه اولمز* زیرا انلر قول صحیح اهلندن دکلدن حالو که عین ایسه قولدر (وامر آه و عبد) و امر آه و عبد اوزره دخی قسامه اولمز* زیرا بونلر اهل نصرندن دکلدن در حالو که عین ایسه نصرت اهل اوزره اولور (ولا قسامه ولادیه فی میت لاثاره) دخی بر میت که انده قتل اثری اولید اول میتک حقتده قسامه و دیت اولمز (واخرج دم من هه و انفسه اودیره اودکره) یاخود شول میت که انک اغزنندن یاخود بور نندن و یاد برندن و یاد کرندن فان چشمش انده دخی قسامه و دیت اولمز* زیرا اول میت قتل دکلدن زبرا قتل اولسینه دلات ایدر انده بر اثر دن لاددر اول اثر بابک اولننده ذکر اولنان شبندر بومحله ذکر اولنان انک خلاقیدر زیرا فان بو ذکر اولنان موضوعلردن عاده بر کسنه نك فملمسز چقار (وامم خلقه کالکبیر) و شول جئین که خلقتی تمام اوله حکمه کبیر کیدر یعنی چنان بر خنقتی تمام سقط بولنوب انده ذکر اولنان اثرلردن بر اثر اولسیدی پس اول سقط احکام مذکورده کبیر کیدر* زیرا ظاهر اولان بودر که تحت عقاب تمام الخلقه اولان سقط حیاه مفصل اولور (رجل یسوق دابه علیها قتل ضمن عاقله دینه) بر رجل بر قتیلی بر دابه به بوکلدوب اول دابه بی سوق ایدر بولسیدی اول رجلک عاقله سی اول میتک دینه ضامن اولور (لا اهل المحله) بوخسه بولند یعنی محله نك اهل اهل ضامن اولمز (کذا لو اتفادها اور کهها) کذلک اول اوزرنده قتل اولان دابه بی بر رجل بولسیدی یاخود اول دابه به بولسیدی کذلک هر بر نك عاقله لری ضامن اولور (فان اجتمعوا) پس اکر دابه بی یدن و سوق ایدن و اوزرینده بن اوچی مجتمع اولسده لری (صنوا) انلرک عاقله لری دبه قتله ضامن اولوب و قسامه دخی انلر اوزره اولور* زیرا قتل انلرک یلرنده بولندی (ولو بین قریبتین اوقیبتین فعلی افر بهما) واکر قتل ایکی قریه نك یاخود ایکی قریه نك مابینده بولسیدی ایکی قریه یاخود ایکی قریه نك قتله قریه نك ایسه دیت و قسامه انلرک اوزرینده* زیرا عهد نبی علیه الصلاة والسلامه ایکی قریه مابینده بر قتل بولندی پس رسول علیه الصلاة والسلام ایکی قریه نك مابینتی مساحه ایلمکه امر ایلدی پس ایکی قریه نك بری اقر ب بولندی قسامه و دیتله قضا ایلدی و بونک مثلی عمر رضی الله عنهدن دخی روایت اولاندی (وان استوبا فاعل بهما) واکر ایکی قریه نك مابینتی قتله بر اولسیدی دیت و قسامه اول ایکی قریه اوزره در (ان کان فی موضع یسمع منه الصوت) شول شرطله که صورده اولیده قتل اهل قریه به صوت ایشدیلور مو ضعه اولورسه صورده نایدده ایکی قریه به صوت ایشدیلور برده اولورسه* زیرا قچان قتل صوت یشور مکنده اولسیدی اکامد لاحق اولور و اهل قریه نصرت اتمک ممکن اولور حالو که مدد ایتیب تقصیر ایلدیلر واکر قچان قتل صوت ایشدیلور موضعه اولسیدی اهل قریه به نصرت لازم کلر پس انلر تقصیر نسبت اولنور

پس تقدیراقتل قبلتر (و جدی داررجل فعلیه القسامه وندی جاننده اذ اذبت انهاها الحجة) قتل بررجلک
 دارنده بوانسیدی قسامه اول رجل اوزره درودینی عاقله سی و برلرین اول دارحجت ابله یعنی شاه ابله اول
 رجلک ملکی اولدیغی ثابت اولسیدی * ز برامک خاصده تدبیرمالک ایچوندر و دیت عاقله سی اوزره در زیر
 اول رجلک تصرفی و قوی عاقله سیله در و بوچقان اول رجلک عاقله سی اولدیغی وقتددر و اگر عاقله سی
 بوغیسه دیت کند و اوزرینه درنتکیم مرار امر ورایندی (لا یجدر الید) مجر داول دارانک بدنده اولغله
 دیت لازم کلزحتی اگر قتل مجر بدنده اولان دارده بوانسیدی عاقله سیده و کندو نفسیده
 دیت و برمن (واونی دارنفسه ندی عاقله ورئنه) و اگر قتل کند و دارنده بولسیدی دیتی وارثلرینک
 عاقله سی و برلر امام اعظم قنند * زیار دار قتلک ظهوری حالنده وارثلرینکدر پس دیت وارثلرک عاقله سی
 اوزره لازم کاور و امامین و امام زفر قننده اند برشی بوقدر و قوی بونکه در قه انک دید کلری شی ایچونک
 تحقیق ادر قتلک ظهوری حالنده قتلک بدنده در پس کانه کند و نفسی قتل بلدی اعدی انک دی هدر اولدی
 و اگر دار ورثه نیک اولسیدی پس عاقله ورثه اوزره واجب اولان شئی انلر تحقیق ایچون تحمل ایدر یعنی
 تضمین ایدر اعدی ورثه ایچون ایجاب ممکن اولمز (والقسامه علی اهل الخطیة) و قسامه هل خطیة
 اوزره در یعنی املاک قدیمه صاحببری اوزره دراویله اصحاب املاک که امام بلدی قح المیدی وقتددر انلر
 اول املاکی تملاک ایلدیلر و امام بین الغامین بر خطله هر برینک نصیبلری تمبر اولغنی ایچون افران ایلدی یعنی
 ارض غنیمی انلر اعطا ایلدی (لامع اسکان) سکانله بیله دکل یعنی مستأجر لر و عاریة ساکن اولانلر
 قسامده اصحاب املاکله بیله داخل اولمز امام اعظم له امام محمد قننده و ابی یوسف قسامه مستأجر و مستعبر لر
 اوزره در جیه ایددی * زیار ولایت تدبیر یعنی حفظ سکنه ایلر اولور ملکله اولدینی کبی * کورینلر شی که تحقیقا
 نبی علیه الصاوة و السلام قسامه و دیتی بهود اوزره حکم قیلدی اگر چه کیم خیرک سکانی اولدیلر ایدده
 و امام اعظم ابله امام محمدک علی تحقیق املاک قعه نیک نصر تنه مختصدر سکان دکلدر و اهل خیر املاک لری اوزره
 قرار بولشدر (ولالمشترین) سکان داخل اولد قلری کبی مشتر یلدره امام اعظم ابله امام محمد قننده قسامه ده
 داخل اولمز و ابی یوسف دیدک کایسی مشتر کلدر * ز راعته نیک واجب اولسی ولایة حفظ انک ایچون
 اولان کسنه حفظی ترک ایتمه در ولایة حفظ ایسه ملک ابله اولور اعدی ملکده برابر اولدیلر و امام اعظم
 ابله امام محمدک علی تحقیقا صاحب خطیه تدبیر محله مختص اولاندر تدبیر محله ایسه صاحب خطیه نسبت
 او اور مشترینه نسبت اولمز و آزا اولور مشتری خطیه تدبیره و محله نیک حفی ابله قیامنده مزاج او اور
 پس قسامه و دیت صاحب خطیه مختص او اور مشتری به اولمز * و بعض دیدیکه امام اعظمک بووجه اوزره
 جوائنه باعث زماننده اهل کوفه نیک عادلرندن مشاهده ایلدی شی اوزره بنادر که تحقیقا صاحب خطیه
 هر محله ده تدبیر محله قائم اولور مشتر یلری قسامه و دیتنه مشارک ایلز ایددی (فان باع کلهم) اگر اصحاب
 خطیه نیک کایسی ملکرلر بیع ایدر له یعنی اگر اهل خطیه دن برسی باقی قالورسه پس حکم بنده
 ذکر اولدینی اوزره در * ز راعته بلر اهل خطیه ایچون ناهلر درر پس اصلدن برشی باقی قایدی حکم
 اول باقی ایچوندر تبع ایچون دکلدر و اگر باقی قالوب بلکه کایسی تبع ایدر له (فولی المشترین) بوقدر چه
 حکم مشتر یلر اوزره اولور اتفاقا امام اعظم ابله امام محمد قننده انلری تقدم ایدرلرک زوالی ایچون یا خود امام
 ابی یوسف قننده انلرک مزاج اولدی قنر کس نه لرک زوالی ایچون پس امام اعظم له امام محمد قننده املاک انلره
 انتقال ایددی و ابی یوسف قننده املاک انلر ایچون خلاص اولدی (و جد قتل فی دارین قوم بعضم اکثر)
 قتل بر قومک ییدلر نده مشترک در دارده بوانسیدی اول قومدن بعضک حصه سی آخری اولسیدی مثلا نصیق
 بر رجلاک و عشری بر رجلاک و باقیسی دخی آخرک اولغله (فهی علی ارضوس) قسامه و دیت برش اوزره در
 نصیبلر نیک مقدارینه اعتبار اولمز حفظله و مقصوده قلیل و کثیرک صاحبی برابر اولدینی ایچون (وان بیعت
 ولم تقبض فعلی عاقله البائع) و اگر قتل بوانان داری بیع ایدر نده قتل اولغله من قبض ایلسیدی
 پس اول قتلک دیتی ایله عاقله سی اوزره او اور (وفی البیع تخیار فعلی عاقله ذی الید) و خیر بیع اولقان
 دارده بوانسیدی دیت ذوالبدلک عاقله سی اوزره او اور امام اعظم قننده و امامین قننده اگر بیوه مخبرک بوغیسه

دبت مشتریك عاقله سی اوزره درواکر بیده مختبرك و ارایسه دارانك اولان کسینه نك عاقله سی اوزره اولور
 برادر خیار کرک تابع بچون کرک مشری ایچون اولسون * کرک بر امام اعظم بده اعتبار ایدر و امامین ملکه
 اعتبار ایدر (وان وجد فی القلک فعلی من فیه) و اگر قتل کیده بولنسیدی دبت و قسامه کینک ایچینه بولنلرک
 اوزرته لازم کور کرک کینک مالکی و کرک کبچیلر و کرک خار جدن کیمی به بنلراند برادر (و کذا
 المجله) و کذلک قتل عربیه ده بولنسیدی انده دخی حکم کیده اولدیغی کیدر (وفی مسجد مجله و شارعهها
 علی هلهما) و قتل بر محله نك مسجدنده و محله نك طریقتنده بولنسیدی دبت و قسامه اول مجله نك اهلی
 اوزره اوور * زراهل مجله تدره ناسک احقیدر * مجله نك شاعری دیمک شارع اعظمدن احتراز دارنک بیانی
 فر یا کور (وفی سوق مملوک علی المالك) و نك اولان چار سوده بولان قتلک دبت و قسامه سی مالکی
 اوزره در (وفی غیره و الشارح الاعظم و السجی و الجامع لاقسامه) و قتل مملوک اولیان چار سوده
 و اولو یواده و زندانده و جامعه بولنسیدی اده قسامه یوقدر * زراقسامه ایله مقصود تهمه قتلک نفیدر
 بوایسه عامه حقیقده متحقق اولز (و انذیه علی بیت مال) و دبتی بیت المال اوزره در * زرا غرم یعنی اولدک
 غرم ایله در یعنی غنیمت ایله در * معلوم اوله که محققا طریق ابتدا ایکی قسمدر برسی طریق خاصدر و بو طریق
 برکسته به و یا خود بر قاج کسسته به مخصوص اول طریق مدخلی اولوب مخربی اولان تکسیم زانغه
 مستطبله بمشده ذکر اولدی و ایکی قسمی طریق عامدر بو طریق برکسته به یا خود زبانه به شخص دکدر
 و نك مدخلی و مخربی اوور و بو طریق شاعری نسه اولور و بو شارع دخی ایکی قسمدر بر قسمی شارع مجله در
 بونده مری و اکثر یا اهل مجله ایچوندر و از اولور انده مری و غیر ایچونده اولور و بونافع نام کلبه دینلان شیدر
 و محله نك مسجدنده بولان قتل مجله نك شارعنده بولان کیدر و شارعک یکبجیسی شارع اعظمدر
 و وجیم طوبایف انده مری بر اولان طریق قدر چار سولده اولان و شهرک خار جنده اولان طریق واسعه
 کبی و بو هدیاده دینلان شیدر امدی جامعه و شارع اعظمده بولان قتلده قسامه یوقدر و بمقامی
 بولجه نیک و اجدر که حق شهید مدفع و اوهام مضمحل اوله (وفی قیوم التقوا بالسیف و اجلوا عن قتل)
 بر قوم قلم ایله بر لریشه ملافی اولوب متفرق اولدقنرند انلرک اجتماعری موضعنده بر قتل بولنسیدی
 (علی اهل المجله) انک دبتی اهل مجله اوزره اولور * زرا مجله نك بولنک امثالی شیدن حنظلی اهل مجله اوزره در
 پس انک باشری بلندی و قنده دبت و قسامه ابر اوزره واجب قیلندی (الان دعی الی علی لقوم
 او علی بعض منهم) لامر که ولی قتل قوم قاتل اوزر ادا بلیه یا خود انلردن بعضی قوم اوزره ادا
 ایله پس اول تقدیر جه اهل مجله اوزره رشنی لازم کلز * زرا بود دعوی اهل مجله نك قسامه دن رانلرینی
 متضمن اولور و قومک اوزر شده رشنی لازم کلز (حتی یعموا البینه اذ عجز الدعوی لایبث الحق) حتی
 اوله لیلینه اقامت اتمدکلر نجه * زرا بجزر دعوی بیه حق ثابت اولز انکن حق اهل مجله دن ساقط اوور
 زرا اولنک قولی کند و نفسی اوزره بجزر (و جد فی ریه لعمارة بقر بها) قر بنده عمارت اولمیان
 بر بریده قتل بولنسیدی قر بک معناسی سبقت ابتدیی اوزره صورت ایشلدکلر (نونه کبر یا خود
 بر بیوک نهرک ایچنده بولنسیدی نهر کبر ایله مراد کسینه ینده و ملکنده اولمیانر مثلاً نهر فرات کبی
 شول نهر بولنک خلاق اوزره در که انده شفعه به مستحق اولنه اول نهر اهلیک بدل نك قیامی ایچون اول نهرک
 اهله اختصاصیچون پس بو تقدیرجه قسامه دبت اول نهرک اهلی اوزره لار کور و قابه نك (ارها مری به)
 قولی اطلاق اوزره دکدر (مهدر) امدی بر به ده و نهر کبرده بوان قتلک دمی هدردر * زرا اول قتل
 ذکر اولنان حالت ایله اولسیدی اکغیر بدن مدد لاحق اولز پس تصدیق به وصف اولر (او محتسباً باشاطی
 فعلی اقرب القرى) و اگر قتل بدره نك کسارنده حبس اولنیش بولنسه انک دبتی اول موضعه قر بدک
 اقرب اولانی اوزره در یعنی صوت ایشدیلان قر به اوزره اولور (وفی ارض اورار موقوفین علی ارباب
 معلومه فعلیه) و اگر قتل ارباب معلومه به وقف اولنیش بر ارض یا خود بردارده بولنسیدی انک دبتی اول
 ارباب معلومه اوزره در * زرا اول ارباب اول ارضده با اول دارد تدبیر ایله ناسک احقیدر (و اولعی مسجد
 و اگر اول ارض با اول دار مسجد اوزره وقف اولنیش ایسه (فکالمسجد) قتلک مسجد بولنسیدی کبی اولور

حکم مسجد ایسه مرور ایدی (واوفی معسکر فی فلاة غیر مملوکه فی الخیمه والفسطاط علی سائیکهما) واک قتل مملوک اولیان صحرا ده اولان معسکر بیننده بوانسه چادر لک و قیلدن اولرک ساکنلری اوزره در (وفی خارجه سالان کانوا قبائل) واکر چادر لک و قیلدن اولرک ساکنلرک خارجلرند قبیله اولورسه (فعلی قبیله وجد فیها) قتلک بواندیغی قبیله اوزره در (واوبین لقبیلین کان کافی اکثرین) واکر ایکی قبیله نك مایینده بوانسیدی حکم ایکی قریه نك مایینده اولدیغی کبی اولور (وان زواجیله تختلین و علی اهل المعسکر کلهم) واکر معسکر و قبائل صحرا به مختلط اولر قنری حاله نزل ایتدیلر ایسه دبت معسکر و قبائلک کلبسی اوزره لازم کاور * زیرا انرو قنا که جمله نازل اولدیلر ایسه اول مکانلرک کلبسی انلره منسوب محله واحده منزه سنده اولور پس چادر لک خارچنده بولنان غرامت انلر اوزره واجب اولور (ولو عملو کذفعی المملک) واکر معسکرک نازل اولدقنری ارض مملوکه ایسه قسامه دبت ارضک مالکی اوزره در بالا جماع زراعسکا سکا در قسامه و دینه مالککه یاردم ایتمز (جرح فی حی و نقل الی اهله فبی ذم اش ذات فاه ساسه والدیة علی الخی) برکته بر قبیله ده مجروح اولوب اهلته نقل اولسیدی پس صاحب فراش اولوب اهلته باقی فاندقه فوت اولسیدی قسامه دبت مجروح اولدیغی قبیله اوزره واجب اولور * امام ابو یوسف ایچون خلاف واردرز برا جرح بجان موته متصل اولسیدی اول جرح قتل اولور و بواجلدن چارحه قصاص واجب اولور صاحب فراش اولرزه بونک خلاقی اوزره در بر چلک باننده بر یاره لی اولوب بر آخر اول باره اونی بوکلوب اهلته کوتوردکده بر زمان مکشد نصکره اول باره لوفوت اولسیدی انی کتورن کسنه امام ابی یوسف و امام محمد قنده ضامن اولنر و امام اعظمک فاسنده ضامن اولور * زیرا اول کتورن کسنه نك بدی محله منزه سنده در باره اولدیغی حاله انک بدنده بولنسی محله ده بولنسی کیدر (رجلان فی بیت بلاناث و جدا حدهما قتیلا ضن الاخر دینه عندابی یوسف خلافا ل محمد) ابکی زجل بر بیت ایچنده اولوب اوخچی برکته دخی بونغیکن اول ابکی بر چلک بری قتل بولسیدی امام ابی یوسف قنده آخر انک دینه ضامن اولور امام محمد ایچون خلاف واردرز * زیرا امام محمد قنده اول آخر ضامن اولنر تحقیقا اول قتل نفی کندی قتل انک احتمال ایچون امام ابی یوسفک علی تحقه بقا ظاهر اولان انسان کنری نفسی قتل الیز (و جد فی قریه امره کر الحلف علیها وندی عاقبتها) قتل برمره انک قریه سنده بوانسیدی اول مره اوزره بین تکرار اولنور و عاقبه سی دینی و بر زر امام اعظم ایله امام محمد قنده وانی یوسف قنده قسامه دخی دبت کبی عاقله سی اوزره در یعنی مره اوزره برشی لازم کلر بز بر اقسامه اهل نصرت اوزره لازم کاور و مره ایسه اهل نصرت دکدر پس صبی به مشاله اولور و امام اعظم ایله امام محمد علی تحقیقا قسامه تمهی نفی ایچوندر تهمت ایسه مره دن تحقه در (بطل شهادته لخصه بقی غیرهم) یعنی بچان ولی مقول قتی اهل محله نك غیر دن دعوی ایتد که محله دن ابکی شاهد عترک قنله شهادت باسلر دی انلرک شهادتی قبول فیلنر امام اعظم قنده * و امامین قبول فی انور دیدیلر ز بر انلر خصما اولوق صد رنده اولدیلر حالو که ولی قتلک غیر بدن دعوا سیله اول خصم اولملاق باطل اولدی ایدی انلرک شهادتی قبول اولنور خصوصه و کلبک خصوصتدن اول عزل اولنقدقه شهادتی قبول اولدیغی کبی و امام اعظمک علی اولنر که تحقیقا انلر انزاللری ایله کندی و بدن صادرا اولان تقصیر ایچون قاتلین اولدقنری حاله خصم لر ایدی بونقدر چه شهادت لری قبول اولنر اگر چه کیم خصوصتدن چقارلر ایسه ده وصی بچان و صاتی قبول ایتد کد نصکره و صایتدن چقوب شهادت ایتد که قبول اولدیغی کبی (اوواحد منهم) یاخود اهل محله دن برینک اوزر بته شهادت ایلسلر دی شهادت لری باطل اولور ولی قتل ببعینه اول و اوجد اوزره ادعا ایتد کد نصکره * زیرا اهل محله نك کلبسی ایله یله ذکر اولان شی اوزره خصوصت قنله در و شاه اول خصوصتی نفسندن دفع ایدر پس انلر تمهم اولور

• (کتاب اناقل) •

بوکتاب معاقلک بیننده در * معاقل میت فحله و قنله صلیله معقله نك چه بد عقل معاشنه یعنی دیشر دینه عهسل ایله نسیمه به باعث ز بر ادبت قانلری دوکه دن عقل ایدر و عقاده بوندر ز راعقل قنایچی

منع ایدر (العاقلة اهل الديوان لمن هو منهم يؤخذ من عطياتهم في ثلاث سنين من وقت القضاء) عاقله
 اهل ديوانند که انلردن قاتل اولان کسند همچون ديتک نضاسی وقتلندن اوج سنه ده انلرک وظیفه لرندن اخذ
 اونور و اهل ديوان شول عسکر در که انلرک نساء بلری ديوانده بارلشدر بو بزيم قتمزده در * و امام شافعی قتمده
 عشرت در روايت اولان شی * همچونکده تحقیقانی علیه الصلاة والسلام عشرت اوزره حکم بئدی و اندنصرکه
 نسخ نو قیدرودخی انکچونکده زرادیت علیه در امدی صلّه اقارب همچون اولنرارت و نفقه کبی * و بزيم همچون علت
 عمر رضی الله عنیه قصه سیدر که در قاکه ارباب دیوانی جمع اولدی ایسه صحابه محضرنده دینی اهل دیوان
 اوزرینه قیادی صحابه دن انکار سزایمدی اجماع اولدی و بو نسخ دکلدردنکه هفت نفر در دیو کلام یعنی و لانسخ
 بعد قول شذیعک قولنده چو ایدر * زراعقل اهل نصرت اوزره اولدی و اهل نصرت انواع اوزره در و لاء عتافه
 کبی و لاف کبی * حلف حانک کسری و لامک سکونیه عهد در بو محله هر اولاء و اولاندرودخی عد کبی و عد
 بر رجل بر قبیلدهن تقدیرا و ائمقدر و عمر رضی الله عنه زماننده دیوانله اولدی پس عمر رضی الله عنه معنایه
 اتباعا دینی اهل اوزره قیادی و بو جلدن دیدلر که اگر قوم حرفله تفاخر ایدر لسه انلرک عاقله سی اهل حرفقدر
 و اگر عهد ایله مناصرا و اولور لسه عهدک اهل ایدر پس دیت صلّه در یعنی بنششدنرتکم شافعی دیدی لکن ديتک
 واجب اولدی صلّه اولدینی جهندن اولکده عطا در اوللرک اصلارندن واجب اولستندن اولدر * زراصله
 اولدینی جهندن واجب اخذدر و ع قله تحمل ایبلر الاخصف همچون تحمل ایدر ل و اوج سنه تقدیری نبی علیه
 الصلاة والسلام دن مر و بدر و عمر رضی الله عنه جهندن حکایه اولمشدر (کذا ما یجب فی مال القتال) دیتدن
 مال قاتله واجب اولان دخی ذکر اولان کیدر یعنی بزيم قتمزده اوج سنه ده اخذ اونور و شافعی قتمده
 حالا واجب اولور و امثله سی یعنی اسله سی عن قریب ذکر اولور ان شاء الله تعالی (وان خرجت لا کثر منها
 اواق) و اگر وظایف اوج سنه دن اکثرده یا خود اوج سنه دن اقلده چوقارسد (بؤخذ منه) اندن اخذ اونور
 یعنی اکثردن یا خود اقلدن اخذ اونور (والحلی) اهل دیوان اوزره عطفدر یعنی عاقله اهل دیواندر دخی
 قبیله در و قبیله (من لیس منهم) اهل دیواندن اولیان قبیله دن قاتل همچون دیت (بؤخذ من کل
 فی ثلاث سنين ثلاثة دراهم اوار بعة فقط) احد عاقله نک هر برندن انجق اوج سنه ده اوج درهم یا خود درت
 درهم اخذ اونور شول حیثیله که انلرک هر برندن (فی کل سنه درهم) هر سنه ده بدرهم اخذ اونور
 اوج سنه ده اخذ اولان اوج درهم اولسون همچون (اومع ثلث) یا خود هر سنه ده بدرهم ایله یله ثلث
 درهم اخذ اونور اوج سنه ده اخذ اولان درت درهم اولسون همچون و قایه نک عبارتی (و حیله من ایس منهم)
 واقع اولدی تأیه ناسخدن سه و در * زرا حیه نک ضمیری منه راجع اولستنده وجهه یوقدر پس صواب اولان بزيم
 و الحلی من ایس منهم قولدر (و ان لم یسح الحلی ضم ایله اقرب لایحه انفس) و اگر قبیله دوسعت اولدی ایسه
 نسب جهندن اولان قبیلندن اقرب اولانی ضم اونور (الاقرب فالاقرب کافی العصبات) عصبانده
 اولدینی کبی الاقرب فالاقرب ایله عمل اولور و اما ایبلر اوغزل انلرک داخل اولمزلنده اختلاف اولندی
 (والقاتل کاحدهم) و قاتل انلرک بریسی کیدر * زرا چنانک ایدر بیدر انک اخراجنده وجهه یوقدر و انده
 شافعیکنک خلاقی وارد (و لیسع حق مولا) و معتق اولان قاتلک عاقله سی مولا سنک قبیله سیدر * زرا
 معتقک مولا سنک تصرفی قبیله سینه در رسول علیه الصلاة والسلامک (مولى القوم منهم) قول شریفی
 اتی تأید ایدر (و لمولى الموالاة مولا و حیه) و مولای موالانک عاقله سی موالانک مولا سیدر اوله مولا که
 موالانک عاقیدر و دخی مولا سنک قبیله سیدر * زرا عرب مولای موالانک قبیله سینه تصرفشدر لرس
 مولای عتاقیه مشابه اولدی (و یحمل العاقلة ما یجب بنفس القتل) و عاقله قاتل اوزنه نفس قتل ایله واجب
 اولان دینی تحمل ایدر ل عاقله اوزره خطایله و شبه عدایله ديتک واجب اولستنده اصل نبی علیه الصلاة والسلامک
 ضاربه نک و بلری همچون (قوموا فذوه) قول شریفدر که سزجینک دینی اعطایمکدک بو کلامی برمر آ
 برمر آنک بطنی ضرب ایتمکله بر جینت انقالدوب پس امری رسول علیه الصلاة والسلام رفعا بلدکری
 وقتده پیور دی و دخی خطایان ایدن معذور اولدینی همچوندر و کذلک شبه عدایله مباشر اولان دخی معذور
 اولدینی همچوندر * زرا آت تأدیب همچوندر قتل همچون دکلدرو نفس همچون احترام وارد و اول نفسک

هدر اولمی جائز اولمز و مباشر اولمز فصاح و واجب اولمی ایچون وجه یوقدر و ایچون مال عظیم ایجابنده
استیصال واردر یعنی کو کندن قویار بقدر امدی عاقله اکاضم اولندی * ز بر اخطای * و یا شبد عدا یله مباشر
اولان کسند نضنده اولان قوت ایله قیلدن احقر زده تفصیر امدی اول قوت ننگ انصاری ایله در اول انصار
عاقله در یعنی اول قوت عاقله ننگ نصرت یله در امدی عاقله الگ حقیقده قور قفنی ننگ غلری ایله تفصیر ایلد بجز ایلر
ایلد بر امدی ننگ بدیله دشته لایق اولدیلر (وقدر ارش مو صحفه فصاعد) و مو صحفه و مو صحفه ننگ زیاده سنک ارشی
مقدار بنی تحمل ایدر فصل شجرا جده هر و ر ابدن شی ایچونکه تحقیق امو صحفه ده و مو صحفه دن زیاده ده واجب
اولان دیندر یعنی اگر خطا ایسه نصف عشر دیندر و اول دیت عاقله اوزره در (لا ما یجیب بصلح او اقرار
لم تصدقه اعاقلة او عداة ط فوده بشم ذوا وقله اید عدا اولاجنا بقصد اید عدا و امواد و ن ارش مو صحفه) فاننگ
صلحی ایله یا خود عاقله بنی تصدیق ایلدیکی اقراری ایله یا خود شهید ایله قضای صاقط اولان عدا ایله یا خود
او غلنی عدا اقل ایتمکه واجب اولان دینی عاقله تحمل ایلر و عیدک جناب بنی ایله یا خود نصد و طرفده عدا ایله
یا خود ارش مو صحفه ننگ مادونی ایله واجب اولان دینی عاقله تحمل ایلر روایت اولتان حدیث شریف ایچونکه
تحقیقانی علیه الصلاة السلام (لا یعقل العاقل عدا ولا عدا ولا صلحها ولا اعتزافها ولا ما دون ارش الموصحة)
یوردی یعنی عاقله زنه قصد اونه عدا و نه صلح اونه اعتزاف و نه ارش مو صحفه ننگ مادون دیندر دینی تحمل ایلر
و دخی تحمل استیصالدن یعنی هلاکدن نخرز ایچوندر و قیلد ایسه استیصال یوقدر و تقدیر فصل
سمعه بلندی وشول شیکه تقدیردن ناقص اوله عاقله انی تحمل ایلر (بل الجانی) بلکه جناب بنی ابدن تحمل ایدر
و اگر جناب بنی ابدن کسندی عاقله تصدیق ایسه ل ایلر ایچون دیت لازم کلور * ز بر ادیت انلرک نصه دقلری ایله
ثابت اولور و متع اولمی انلرک حتی ایچون اولور و عاقله ایچون نصاری اوزره و لایترلی واردر بس امدی انلر
اوزره دیت واجب اولور (ومن لبس له دیوان ولا حی فقه قلته بیت المال) و انک دیوانی اولمیان و قبله سی
اولمیان کسندی ننگ عاقله سی بیت المادیر ظاهر روایتده فتوی بونک اوزر یته در خلاصده بوله ذکر اولندی
(وروی محمد بن ابی یوسف عن ابی حنیفة رحمة الله انه یجب فی مال الجانی ولا یجیب فی بیت المال بالاجماع)
و عصام دیکه ابو یوسف امام اعظم دن روایتی امام محمد بنی بوسف دن روایت ایلدیکه تحقیق ارش جانی اهل
دیواندن اولوب و قبله سی اوزر سه بالاجماع جائزک مالکدن واجب اولور بیت المالدن واجب اولمز خلاصده
بویله ذکر اولندی (ولا عاقلة یجزم) و یجم ایچون عاقله اولمز و خلاصده ذکر اولندی که اگر رجل عربک غیر
یجم اولور سه شمس الائمة الخلیفین نقل اولندی که تحقیق اتمه جمعه اختلافی ایلد بر اتمدن بعضیلر
اهل یجم ایچون عاقله اولور امدی بوقول فقه ابو جعفرک اختیار ایلد بکیدرو بوقول ایله شیخ امام طهر الدین
الرضینی فتوی و یردی دیدی

(* کتاب الآبق *)

بو کتاب آبقک بیاننده در بو کتابک کلب جنابنه و تو ایمنه مناسبی خفی دکلدر و آبق قصدا ما یکندن فرار ابدن
مماوکر (نوب اخذہ فاعذر علیہ) اخذ ایتمکه قادر اولان کسندی ایچون آبقی اخذ ایلک مندوب اولدی
زیرا اول آبقی اخذ ایتمکه انک ما یبغنی احویا واردر و مال ایچون نفس کبی حرمت ایلک لازمدر و دخی اول
آبقک مولا سته اعانت واردر (و اختلف فی الضال) و ضالده یعنی بولنی غائب ابدن عیدده اختلاف
اولندی بعضی دیکه ضالی اخذ افضلدر آتی احویا بوندن ضباع اختیار ایچون و بعضی دیکه ضالی اخذدن
ترک ایتمی افضلدر * ز رضال مکان بنی ز نزل قیاز بس مولا سی کاهلا فی اولور و اگر و اجد ضالک مولا سنک
بنی بیارسد بس اولی اولان ضالی مولا سنک بیتمه ایصال ایتمکدر (جنابی به الی فی ضعیفه) بس اول
آبقی اخذ ابدن کسندی آتی ضالی به کتور به قاضی اول آبقی حبس ایدر اول آبقه مقر ایچون و دخی ثابیا
فراردن امین اولمی ایچون و بواجلدن انی ایچار ایلر اگر چه کیم مولا سی ایچون منفعت اولور سه ده قاضی آتی
اوزره بیت المالدن نفقه تمین ایدر اول منفه بی مانکی اوزره دین قیئر بس قیئر مالکی کلدیکی و قنده اول نفقه بی
اندن اخذ ایدر یا خود پشان بیع اولندی قنده نمندن اخذ ایدر رضال حبس ایلر یعنی بولنی بقرور کز کز کن اخذ
اولان ضالی قاضی حبس ایلر * ز ترازم یره مستحق اولمز فرارده ایلر و اگر مولا سته منفعت اولور سه ضالی

اچ بر و برتبه اگانه فی بدر (لی بچی) مولاه فاذا جاء قام البینه (اول آبتك مولای کلوب کندی
 مملوکی اولدیغه بینه اقامت ایدنجیه دکن) (فیل علی لغاضی وفیل علی من یصبه یحلفه) فقهان
 بعض دیدی قاضی وبعض دیدیکه قاضینک اول آبتك حفظی ایچون نصب ایلدی بیکسنا اول مولای
 آبقه (بالله ما خرجنا عن ملکک بوجده) وجوهدن برو جهله آبقی ملکندن اخراج ایلدی بیکنه عین بالله ویر
 (فیدفعه الیه فیل یا کفیل وقیل لا) پس اول آبقی مولاسنه دفع ایدر بعض کفیل ایله دفع ایدر دیدی وبعض
 کفیل سز دفع ایدر دیدی دفع بعد الایات اولدیغیچون (وان لم یضمهها) اقام البینه قول اوزره عطفدر
 واکر مولای آبی بینه اقامته قادر اولدی ایسه (وقرانه عبده) وعبداک مملوکی اولدیغی اقرار ایدر سه
 (اووصف المولی علامته وحایته) یاخود اول مولی عبداک علامتی و اشکالتی وصف ایتدی ایسه (دفعه الیه
 بالکفیل) قاضی اول آبقی کفیل ایله اگادفع ایدر (وان اکر المولی باقعه منه یحلف) واکر مولی جهل اخذندن
 خوف ایله عبداک فرار بئی انکار ایدر سه فرار ایلدی بیکنه عین بالله ویروب آبقی اندنصکره دفع ایدر (فان طال
 یحیثه) پس مولایک مجلسی اوزار سه (باعه القاضی وان عمل مکانه) قاضی آبقی بیع ایدر اکر چه کیم مکان
 آبقی یلور سه ده کثره نفعه ایله مولاسنه ضرر اولسون ایچون بیع ایدر (وامسک ثمنه ونفق علیه منه)
 و ثمنی امساک ایدوب و آبقی اوزره شندن انفاق ایچون اخذ ایدوب (ودفع الباقی الیه) و باقی فلانلی
 مولاسنه دفع ایدر (ان ائمتنه له) اکر بینه ایله کندی تک اولدیغی ایات ایدر سه (او بین الحلیه و العلامه)
 یاخود آبتك اشکالتی و علامتی بیان ایدر سه (ولیس له شیخه) و مولی ایچون قاضینک یعنی فسخ جا زد کلدن
 ز بر افاضینک بیعی حکمی کیدر متقض اولوز واکر مولی زعم ایدر سه که تحقیق مملوکی اول آبقی مکاتب یا ایدر
 ایتمش اوله نفع بیع اوزره تصدیق اولمز ان سعوک فنا و انا سعه بوله ذکرا اولدی (ولو وصله الیه) و مقدم
 خبردر کلجک اربعون قولی مؤخر بتداسیدر یعنی اول عبد آبقی مولاسنه ایصال ایدن کسنه ایچون وارد
 بر ایدر کرک اول آبقی (محمجورا او اذونا و مدبرا او ام ولد) عبد محجورا اولسون و کرک مآذون اولسون و کرک
 مدبرا اولسون و کرک ام ولد اولسون * ز بر اولمز مملوکلر در بونلری اخذ و ایصال ایله بوجوهدن احیاء مالیت
 واردد مکاتب بونلرک خلافی اوزره در که * ز بر امکاتب مکاتبه احقدر ز بر ایدامملوک دکلدر عن قریب ذکر
 اولنور (من مدته سفر) بر کونلک سفرك مدتدن یاخود اکثر دن ایصال ایدن کسنه ایچون (اربعون درهما)
 فرق درهم وارد (وان لم یعد لها) اکر چه کیم آبتك قیمتی فرق درهم دن اقل اولور سه ده ان شهادته اخذ
 لرد) اکر موصل اول عبد آبقی مالکه رد ایچون اخذ ایلدی بیکنه شهادت اولنور سه و اکر شهادت اولنور سه اول
 موصل ایچون بر شی لازم کلر تکیم عن قریب بیانی کلور (ومن اول متها بقسطه) واکر مدت سفر دن اقلده
 ایصال ایدر سه حایثه ویر بولور * ز بر اعوض معوض اوزره مقابله ضرورتیه توزیع اولنور (وفي الاخیرین)
 یعنی مدبر ایله ام ولده (اذا مات المولی قبل وصولها الیه فلا جعل له) چنان مدبر ایله ام ولد مولای بینه
 وصوللرندن اول مولی فوت اولدی اول موصل ایچون جعل بوقدر * ز بر ام ولد مولاسنک فوتله معتقه
 اولور پس حر اولور حرده ایسه جعل اولمز و کذلک مدبر اکر شندن چبقار سه جعل اولمز و اکر شندن چبقار سه
 کذلک امامین فتنده انده دخی جعل اولمز * ز بر احر مد بوندر ز بر امامین فتنده اعتناق مجبزی اولمز و امام اعظم
 فتنده شندن چبقار سه مکاتبدر و مکاتبه ایسه جعل اولمز تکیم عن قریب بیانی کلور (فان اشهد) پس اکر
 آبتك اخذی آبقی مولاسنه رد ایچون اخذ ایلدی بیکنه شهادت اولنور سه (واقی منه بل یضمن) و ابقی مولاسنه
 ایصال دن اول آخذنک بندن فرار ایدیدی اول آخذضامن اولمز * ز بر انک بنده ماندر و تعدی دخی ایلدی
 (والا) واکر وجه مذکور اوزره آخذنک ایلدی بیکنه شهادت اولنور سه (ضمن) آخذضامن اولور * ز بر اغناصیدر
 (ولاشئ له) ایچی وجه اوزره آخذنک ایچون بر شی بوقدر یعنی جعل لازم کلر اما وجه اولده یعنی شهادت اولنور
 بیفی صورتد مولاسنه رد ایدیبکی ایچون وجه ثانیه اشهادی ترک ایدوب غاصب اولدیغیچون بوامام
 اعظم ایله امام محمد فتنده دروایی بوسف فتنده ضامن اولمز وجه دخی مستحق اولور اصرار مولاسنه رد
 ایددی ایسه * ز بر ابی بوسف فتنده اشهادتد شرط دکلدر و لقطه ددخی شرط دکلدر (لا جعل رد مکاتب)
 مکاتبک ردی ایله جعل اولمز * ز بر امکاتب ایدامملوک دکلدر (وعلى المرتهن جعل الرهن) و مرتهن اوزره

رهنك جمعی وارد * زیرا ردایدن كسند ایچون جملك واجب اولسی بدمك مایتك وحق مر تهنگ مالیتك
 احیا سبله در * زیرا رهنك موجبی مالیتدن بداسه فالتك ثابت اولسی ایله در پس ردایدن كسند مر تهنگ
 ایچون عامل او اورا عیدی بواجلدن مر تهنگ اوزره جعل واجب اولور (وان رد بعد موت الزهن) و اگر
 آتی ردایدن كسند رهنك مؤتد نصكره ردایدنسی * زیرا رهن مؤتله باطل اولور و یعنی رهنك مؤتله
 باطل اولمسی (انك كات فیه مثل الدین او اول مند) لجان رهنك قیمتی دین مقادیری یا خود رهنك قیمتی
 دیندن اقل اولدیغی وقتهدر (وفی الاكثر قدر الدین علیه و الباقی علی الزهن) و رهنك قیمتی دیندن اكثر
 اولدقه دین مقادیری مر تهنگ اوزره در و باقیسی رهن اوزره در * زیرا مر تهنگ حتی مضموك قدرله در و دواتك
 یعنی كچی او اورو چنایتدن تخلص فدا ایله در * زیرا رهنده فدا مر تهنگ اوزره مضموك قدرله در (وان كان مدیونا
 فعلى المولى ان اخذ الرضا) و اگر عبد مر هون مدیون او اورسد جعل اولسی اوزره در اگر عبد اوزره اولان
 دینی قضا اختیار ایدرسه (وان ابی بیع فیدأ بالجله) و اگر مولی عبدك دینی قضان ایلا ایدرسد عبد بیع
 اولور و جعل ایله بدأ اولور یعنی جعل صاحبی جعلنی اولواخذ ایدر (و الباقی للفرمان) و باقیسی
 دایمرا ایچوندر * زیرا جعل ملكك مؤتددر پس ملكك ایچون مستقر اولان اوزره واجب اولور (وان كان
 جائنا فعلى المولى فى الفداء) و اگر عبد چنایت انیش او اورسد جعل اولسی اوزره در اگر فدا اختیار ایدرسه
 زیرا جعل اول عبدی چنایتدن مولاك فدایى اختیارى ایله تطهیر ایدلی و متین اولدیك تحقیقا اول عبدی
 ردایدن كسند ولی ایچون عبدك مالیتنی احیا ایدلی (و الاولیاء فى المدفع) و جعل دفعه اولیا اوزره در
 اگر مولی عبدی اولیا مقتول اوزره دفع اختیار ایدرسه * زیرا عبد مر ردایدن كسند اولیاك حقلرینی
 احیا ایدلی (وان كان العبد موهوبا) و اگر عبد موهوب ایسه (فعلى موهوبه) جعل هبه اولان
 كسند اوزره در (وان رجع الواهب فى هبته بعد الدار) اگر چه كیم هبه ایدر كسند عبد رد اولدقه نصكره
 هبه دین رجوع ایدرسه * زیرا ملك چن ردده هبه اولان كسند ایچوندر * پس ملكك رجوعله زائل اولسی
 موهوب اهلك تقصیری ایله در اولكه اول عبدده نصرفی ترك ایلا ایدر مثالی بیع كچی وغیری كچی ایدمى اندن
 واجب اولان جعل رد ایله ساقط اولور (وان كان لصی فى ماله) و اگر اول عبد آتی بر صبیك او اورسد جعل
 اول صبیك مالی اوزره در * زیرا جعل ملكك ملككك مؤتددر (وان زده وصید فلا جعل له) و اگر عبدی
 ردایدن كسند صبیكك وصیسی ایسه وصی ایچون جعل بو قدر * زیرا صبیكك تدبیری وصی اوزره واجبدر پس
 اجره مستحق اولور (ابق بعد البیع وقبل القبض خیر المشتري) اگر عبد بیع اولوب مشتری قبض ایتزدن
 اول فرار ایدمى مشتری تخیر اولور یعنی مشتری شخر در اكر دیلرسه صبر ایدر (حتى رجع) حتى آتی
 رجوع ایدمى (اورفع الى الفاضل بفسخ) یا خود دیلرسه امری قاضی به رفع ایدر عقدی فسخ ایتك ایچون
 بایك تسلیمه بخیرى حكمه * كافی بونی رهنك تصرفی باندن ذكر ایدلی

* (كتاب المفقود) *

بو كتاب مفقودك بیاندر * لغت جهتندن مفقود فقئت الشئ غاب عنیدن مشتق انا فاقد وهو مفقود دور
 واصطلاح جهتندن (غاب لم يدركه ولم يسمع خبره) بر غایبه مفقود دیرلر كه انك اثری بیایمه و دیرمیدر
 وفوت اولمشدر خبری ایشدلیه (شی فى حق نفسه) اول مفقود كندی نفسی حقدن دیر ایدر استصحابه
 یعنی علی ما كان ابقا و لغته (فلا نکاح امرسه) مفقودك زوجه سیچون نکاح بو قدر حق سبحانه
 و تعالیك (والذین توفون منكم الى آخره) قول شریفه تخاف او ایدر ایچون (ولا یقسم ماله) و مفقودك مالی
 دخی قسمت اولمز (قبل ان يعرف حاله) حال بیلمزدن اول * زیرا ظاهر حالى حیاتدر قسمت ایسه بعد المیتد
 (ولا یفسخ بجارته) و مفقودك جارسه دخی فسخ اولمز * زیرا جارجه مؤتد مقدم فسخ اولمز (و یقیم العصى
 من قبض حقه) و قاضی ذم ناسده اولان مالی قبض ایتك ایچون ركسند فی قائم اولر (و یحفظ ما هو بیع
 ما یخاف فساده) و اول قائم مفقودك مالی حفظ ایدوب و فساددن خوف اولدق شئنی بیع ایدر * زیرا قاضی
 نفسه نظر دن عاجز اولتلك كایسه ناظر نصب اولدی صبی و ایچون و مفقود دخی انلك كایدرو مفقود میجرز
 حافظو مالك اوزره قائم نصب ایتكده مفقود ایچون نظر وارد * زیرا اول قائم غایبى قبض ایدر و دایمرا شئ

هر ار بلدکاری مالی بعض ایدر * زیرا نظر حفظ باینند و عقودی واجب اولان هر دینده مخصوصه ایدر * زیرا
 قائم الیک حقارتده اصیلدر و شول دینکه مفقودانی کندی بنفسه عقد ایتمش اوله ائده مخصوصه ایدر و دخی
 آخربنده اولان عتار و عروصه و مفقودک نصیبی اوله ائده دخی مخصوصه ایدر * زیرا قاضی کبی مالک دکادر
 و مفقودک نابنده دکا سر بلکه قاضی طرفندن قبضه و کیلدر و مال مفقود اوزره قییم اولان کسند بلخلاف
 خصوصته مالک اولز خلاف ایجق و کیل اولانده در مالک طرفندن دینده قبضه و کیلدر پس اگر برکسته
 مفقوددن حقوقدن برحق ادعا بلسد انک دعوا سنه التفات اولمز و انک بینه سی قبول اولمز و قاضینک و کیلی
 وررشدن برکسته خصم اولز پس اگر قاضی مفقود اوزره بینه نک استماعنی رأی حدین کوروب و انکله حکم
 ابلسد اول قاضینک حکمی نافذ اولز * زیرا اختلاف قضائک نفسنده در بونی زبانی ذکر ابلدی (و ینفق علی
 اقر یا ند با اولاد) و قییم مفقودک مائندن و لاد جهشدن اقر بلسی اوزره اتفاق ایدر و لدی و ابوینی کبی (و عرسه)
 و زوجة سنه دخی اتفاق ایدر نفقات باینده هر ور ایدن علت ایچونکه نفقه ده اصل تحقیقا هر مفقود حاضر ایکن
 مائندن قاضینک قضاسی اولمقسزین نفقه به مستحق اولان کسند اوزره مفقودک غیبی حائده اتفاق اولنور
 * زیرا بوقدیر جرحه قضای اعانت اولور و مفقود حاضر ایکن نفقه به مستحق اولور با افاضینک قضاسیه
 مستحق اولان کسند اوزره مفقودک مائندن اتفاق اولمز * زیرا بوقدیر جرحه نفقه قضایله واجب اوور حالبوکه
 غائب اوزره قضا جا را اولمز (لا یفرق بینه و بینها) و مفقود بینه لة زوجة سنک بینی تفریق اولمز رسول علیه الصلاة
 و السلامک (انها امر آتیه حتی بائی الیمان) قول شریفی ایچون یعنی تحقیقا مفقودک عرسای الیک زوجة سیدر حتی
 بیان کلنجبه دیکدر (و لولایع سنین) کر کسه درت سنه هر وراثت اوسون و امام مالک فتنده چان درت سنه
 کسیدی مفقود ابله زوجة سنک بینی تفریق اولنور عدله و قائله معنده اوور ائده نص کره هر ایدر لسه اده وارر
 (و میت) حتی قول اوزره عطفدر (فی حق غیره فلا یرث من غیره و لایستحق فیها و صیله اذ مات الموصی)
 و مفقود غیری حقیقه میتدر پس غیریدن وارث اولمز و دخی کندی ایچون وصیت اولان شینه مستحق اوله من
 چان وصیت ایدن کسند فوت اولسیدی (بل بوقف فسطحه من مال مورثه و موصیبه الی موت اقرانه فی بلده)
 بلکه مفقودک مورشدن و موصییدن نصیبی و لایتنده اقراننک موشه دکن موقوف قیلنور * مفقودک حیاتی
 مدتی تقدیرنده اختلاف اولندی و ظاهر روایت بو مقامده ذکر اولان ایدر یعنی اقراننک موتدر تحقیقا
 بر شیکه انک معرفته حاجت واقع اوله پس شرعده انک طریق امثالنه رجوعدر تا ف اولان اشیا نکه قیملری کبی
 و انسانک مهر مثل کبی و اقراننک کابستند نص کره باقی اولسی نادر در و احکام شرعیه نیک بناسی ظاهر راینده
 غالب اوزره در * و اقراننک بلنده اعتباره باعث زیرا اقراننک حیاتی کلی بلدر دن تفحص امکاندن خارجدر
 و زلبی دیکه بخنار اولان مالک رأینه تفرض ایتمکدر * زیرا حال اقران بلادک اختلافه مختلف اولور
 و کذلک ظنک غالب اولسی اشخاصک اختلافه مختلف اولور * زیرا ملک عظیم چان خیری متقطع اولسه
 ادنای مدته ظن اوزره غالب اولدر که تحقیقا اول ملک فوت اولدی با خصوص که چیمان برمه لکه به
 داخل اوله اول ملک مدته ناسک اختلافی سبب اولدی الا ائده رأی برینک اختلافی سبب اولدی ایدر
 انچون مدت تقدیره معنای قدر (چان ظهر قبله حیافله ذلک) پس اول مفقود اقراننک موتندن اول حیای
 ظاهر اوورسه اول موقوف قویلان اشیا نکه مایدر (و بعد حکم بموته فی ماله) و اقراننک موتندن نص کره
 مالی حقیقه موتنه حکم اولنور (بوم تمت المدة) مدت تمام اولدیغی کونده * ظرف ماله به متعلقدر یعنی مالی
 حقیقه موتنه حکم اولنور یعنی بینه حقیقه و یا حکما تحت تصرفنده اولان مالی حقیقه موتنه حکم اولنور
 مدتک تمام اولدیغی کونده (فتعد عرسه) پس زوجة سی معنده اوور (للموت) موت ایچون زیرا کانه
 الا آن فوت اولدی دیومعنده اولور موت ایچون یعنی درت آی و اون کون (و تقسم ماله بین من یرته لان)
 والا آن موجود اولوب کاورث اولنور بینه مالی قسمت اولنور و وارثنندن مدت تمام اولنور دن مقدم فوت اولنور
 مفقوده وارث اوله مز * زیرا بوارث فوت اولدیغی حینده مفقودک موتنه حکم اولندی (وقی مال غیره)
 غیرک مالی حقیقه دخی موتنه حکم اولنور (من حین فقد) فقد اولدیغی وقتدن حتی فقدند نص کره غیرک
 ماله مالک اولمز * زیرا میت اولدی میت ایسه ماله مالک اولز (فیدماد ففاله الی من یرث مورثه عند

موته) و مفقود ایچون موقوف اولان شرف مورث وارثه رد اولور مفقودک موتنه حکم اولدنی و عدله
 زرا اول وارث الی الان اول مال موقوفه مستحقه دره بونک یاق اولدر که وفا که اسوله نفر بر اولدنی اینه که
 تحقیقا استصحاب اواکده ظاهر حالدر حجت دافعه در حجت مثبته دکدر پس مفقود تمام مدتدن مقدم
 حیدر پس شول وارثکه مفقودک فقدی و فتنه حی اولوب مفقودک موتنه حکمدن اول فوت اوله اول
 وارث اولان * زیرا ظاهر حال بود که تحقیقا مفقود حیدر پس مفقودک حی اولدی شرفک اکا وارث اولدی
 دفع ایچون حجت اولغه صالح اولور و مفقود شرفک مانده میندر * زیرا ظاهر حال بود که غیردن ارث واجب
 اولدی ایچون حجت اولغه صالح اولر ابعدی مفقود ایچون موقوف اولان شی مفقودک مورثک موتی کوننده حی
 وارثه رد اولور (لیس للفاضلی تزویج امه ثاب و الحینون وعد هما اوله ان یکنایهما و بعدهما) فاضلی
 ایچون غائبک و حینونک جبار یعنی و ایکنسکه عدلر بی تزویج ایکن بودر و لیکن غائبک و حینونک جبار یعنی
 و عدلر بی مکاتب ایکنک و بیع ایکنک واردر فصول عاده بده یوبله ذکر اولنشد

(کتاب القبط) *

یو کتاب القبطک بیانده در * القبط لغت جهتهندن لغت اولسان شیدر یعنی بردن رفع اولان شیدر فعل
 بمعنی مفعولدر یونند صکره الدن بر ایشیان صبی اوزره تسمیه سی غاب اولدی مالی اعتبار بده *
 زیرا اول صبی ارضدن رفع اولور و شرعا القبط بر او ددر که آتی اهل علیه دن یعنی بگردن خوف القبطه
 یانه سندن فرار ایتکله را شور (تدبر صه) اول القبطک رضی مندوب اولدی اگر هلاکندن خوف بیزسه
 شهرده بولنجه * زیرا اول قطنی رفته اطشال اوزره انهار شفقت واردر و انهار شفقت اینه افضل
 اعالمدر (ووجب ان خوف هلاک) پس اگر هلاکندن خوف ایدر سه رفی واجب اولدی صحرا
 و مهاکدن صحرا مثللی برده بولنجه ایمانی کورن کسنه کبی قیوبه دوشرد یو بونک مثالی شینک
 و قوعندن خوف ایچون اول ایمانی کورن کسنه اوزره انک حفصه واجب اولدینی کبی و بوحفظ فرض
 کفایه در مقصود بعضله حاصل اولدینی ایچون (وهو حر الایچورقه) اول القبط حر در الفرقی
 حجت ایله ثابت اوله * زیرا بنی آدمده اصل اولان حر بتدر حضرت آدم و حوا و هما السلامک اولدی
 اولدقاری ایچون و دخی دارا سلامده حر بت اصل اولدینی ایچون حر در یونند صکره تحقیقا اول القبط
 جمیع احکامده حر در حق بر کسنه اکاذق اینه اول قاذفه سداور بلور اول القبطک اناسه ذوق اینه
 حد او لر اول انانن باباسی معلوم اولدی و لسه اصل اولدینی ایچون (تنفقه و جنباشه فی المال و ارضیه) پس
 اول القبطک تنفقه و جنباشه بیت المالدر روانک ارضی بیت المال ایچوندر * زیرا غرم غنم ایله اولور (اتفاق
 المنقط علیه تبرع لایورن دینا علیه) اول القطنی آلب حفظ ایدن کسنه ک القبط اوزره اتفاق بمر عدل
 القبط اوزره دین اولر (بان امره الله فنی به فی الاصح) که چه کیم قاضی اولدنیله امر ایدر سده اصح
 قوله القبط اوزره دین اولر (الان نقول علی ان یكون دینا علیه) الامر که قاضی القبطک اوزره دین
 اولدی بیدی ایسه یونند صکره اتفاق القبط اوزره دین اولور ملقط اولدنیله القبط اوزره رجوع ایدر *
 قاضینک انک اوزینه و لایبی واردر * فی الاصح قوائه باعث اولدر که زیر قاضینک بمر القبط اوزره انفاقه
 امر ایلیسی القبط اوزره رجوعه کوائت ایدر طبعه انک ذکر الملبسکی شیده تنکیم چنان بر شخص اوزره
 قاضینک امر ایله دین قضا و انسه اول کسنه اول شخص اوزره رجوع ایدر و اصح قوله رجوع ایلر الامر که
 ذکر اولنان شینی تصریح ایدر سه * زیرا امرک مطابق آزا اور قسومق ایچون و ترغیب ایچون اولور پس
 احتمال ایله القبط اوزره رجوع ایدر من (فاذا ادی المنقط الاتفاق کما ذکر) پس قیمن ملقط اتفاق ذکر
 اولدینی اوزره یعنی قاضینک القبط اوزره دین اولور دینکی اوزره ادعا بتسیدی (من کذب) پس القبط
 ملقطی کذب ایتسیدی (لایرجع الیه) ملقط رجوع ایدر من الیه اینه ایله رجوع ایدر و سی بونک
 خلافی اوزره در که قیمن و صر صفر اوزره اتفاق ایتسیدی اوله قسومق متعارف اولان اتفاق تصدایق
 اولور و یدیه احتیاج اولر (ابی المنقط ان یفق عدل علیه و سأل القاضی ان یأخذ منه ما لا یقبله الایینه)
 ملقط القبط اوزره اتفاق ایلیکه با ایتسیدی قاضی ملقط القبطی اخذ ایلندن سؤال ایدر * زیرا قاضی

لقیطی قبول اعجاز الاواقعه لقیط اولدیغه بینه ابله قبول ایدر * ز راملتظک کندی و لدی اولقی احتمالی ایچون
 متمدنر یاخود بعض نطقه سی کدو و بلازم اولاندن اولوب بوجله ایه نفسندن نطقه بی دفع طلب ایلبه و قیجان
 اول ولد لقیط اولدیغه بینه اقامت ایدر سه قاضی اول بینه بی بلاخصم حاضر قبول ایدر (و بعدها)
 و بینه دنصکره (الاولی قبوله ان علم بحجره) اگر ملاحظه کنی بی بیلور سه اولی اولان قاضینک لقیطی
 قبول ایلسیدر (فان وضعه عند آخر فطامه الاول) پس اگر قاضی لقیطی قبول ایدر کد نصکره آخر کینه
 قسته وضع ایدر کده ملاحظه اول انی طلب ایلسیدی (فهو مخیر) قاضی دفعله عدمی بینه مخیردر
 (لایؤخذ من آخذنه) لقیط ملتقطدن جبرا اخذ اولمز اخذ اتمکده سابق اولدیغیچون (وان دفعه الی آخر
 ایس له لاخذ منه) و اگر ملاحظه کنیدی اختیاری ایله لقیطی آخره دفع ایلسیدی ملتقط ایچون آخردن اخذ
 بو قدر حقیقی اسقاط ایتدیکی ایچون (و نسبه من ادعاه) و اول لقیطک نسبی ادعا ایدن کینندن ثابت
 اولور (و لورجلین) که چه کیم لقیطی ادعا ایدن ایکی رجل اولور سه ده پس اول لقیط ایکی رجل ایچون ولد
 اولور تکیم جاریه مشترکده اولدیغی کیمی (او من یصف منها علامه به) یاخود ایکی مدعی اولان
 رجلدن برسی ایچون ثابت اولور لقیطک جسده رعلات و وصف ایدر سه پس بو قدر چه ولد و وصف
 ایدنک اولور آخرک اولمز (اودات زوج) یاخود مدعی اولان زوج صاحبه سی بر مرأه اولور سه پس
 لقیط اول مرأه نک ولدی اولور (ان صدقها) که راول مرأه بی زوجی تصدیق ایدر سه (او برهنت)
 یاخود لقیط اول مرأه نک ولدی اولدیغی اثبات ایدر سه (و امر آتین فبرهنت کل) یاخود مدعی ایکی مرأه
 اولوب پس اول ایکی مرأه هر بری اول لقیط ولدی اولدیغی اثبات ایدر سه پس لقیط اول ایکی مرأه نک
 ولدی اولور (او عبدا) یاخود مدعی عبد اولور سه لقیطک نسبی اول عیددن ثابت اولور (فیکون حرا)
 پس لقیط حرا اولور ز برادر اسلامده اصل حریتدر (و ذمیا) یاخود مدعی ذمی اولور سه نسبی اندن ثابت
 اولور (فیکون مسلما ان لم یکن فی مفرهم) پس اول لقیط مسلم اولور اگر ذمیرک مقررنده بولندی ایسه
 بلکه مسلمین شهرلندن بر شهرده بولندی ایسه یاخود مسلمین قر به لندن برقریده بولندیسه یاخود انده کفار
 و مسلمین اولور بر مرضعه بولندی ایسه (و ذمیان کان قید) و اول لقیط ذمی اولور اگر ذمیرک مقررنده
 بولندی ایسه اهل ذمت قر به لندن برقریده یاخود بر بعهده یاخود بر کتیمسه ده بولندی ایسه (ماشد علیها)
 میتدا در خبری له قبولدر و لقیط بولندیغی و قتده اوزرینه مالندن شد اولان یعنی باغلانن شی (او علی دایه و
 علیها له) یاخود لقیطک اوزرنده اولدیغی دایه به شد اولان مال اقیط ایچوندر ظاهره اعتبار (صرفه الیه
 بامر القاضی) ملتقط اول ذکر اولنان مالی اقیطه قاضینک امریله صرف ایدر * ز بر اول مال ضایع اولمش
 ماندر و قاضی ایچون بونک مثالی مالی لقیطه صرفه ولایتی وارد (و قبل بدونه) بعض قاضینک امر نسز
 صرف ایدر دیدی * ز بر اول مال ظاهره اقیطکدر و ملتقطک اقیط اوزره ولایه اتقانی وارد (لملتقط
 قبض هبته) ملتقط ایچون لقیطه هبه اولنان شی قبض وارد * ز بر اول هبته قبضی نفع محضدر (و نفعه
 و دخی اقبطی اهل حرفته تسلیمی جائز اولور * ز بر حرفته تسلیمی لقیطک تأدیددر و دخی لقیطک مالی حفظ
 ملتقط ایچون جائزدر (لانکاحه) نکاح ایلسی جائز اولمز قرابتدن و ملکندن و حکومندن ولی اولسنه
 سبب متقی اولدیغیچون (و لا تصرف ماله) و دخی ملتقط ایچون لقیطک مالی تصرف ایلسیده جائز اولمز
 انانک تصرفی جائز اولدیغی کیمی * ز بر ولایه تصرف مالک آزرمسی ایچوندر بواسه رأی کامل ایله و شفقته
 کامله و افره ایله اولور ملتقط ایله انانک هر برنده موجود اولان ایکی سنک بریدر یعنی اناده شفقت و اررای کامل
 یوقی ملتقطدر رأی کامل و ارشققه کامله و افره یوق بوسیدن تصرف جائز اولمز (و لا اجاره نه) و دخی اجاره سنده
 تصرفی جائز اولمز * ز بر ملتقط لقیطک متفرع برینی اتلافه مالک اولمز پس سه مشابه اولور انانک خلایق اوزره در
 ز بر مالک اولور تکیم کتب کره ایتده ذکر اولندی (فی الاصح) اصح قولده بولا اجاره قولی بعض ملتقطک
 لقیطی اجاره سی جائز اولور * ز بر انک تأدینه راجع اولور دیدیکندن احترازدر و قول اولکه جائز اولمیدر
 جامع الصغیرک روایتدر (و لان یخذه فان فعل و هاک بعضن) و دخی ملتقط اقبطی سنت اتمکده

جائز اولز پس اگر سنت ایسه وانک سببیه هلاک اولسه دیننه ضامن اولور خانیده یوز و ندر

(کتاب القطة) *

بو کک لقطه بیاتنده در * لقطه معناه اقیطک اسمیدر لکن اقیطک استعمالی آدمیده و لقطه ناک استعمالی
آدمیت غیر بدیه غالب اولدی (ندر رفعا الصاحب) قطه ناک صاحبی ایچون رفعی مندوب اولدی * ز
آنی کورن کسینه ترک ایسیدی آز اولور کایم خاندیر اصل اولور پس آنی مال کسندن کیم ایدر اول مالکک مالنی
ضامع ایدر پس اول لقطه ناک رفعی حق مستحقند ایصاله وسیله اولور بواحدن بچن ضامع اولمستدن خوف
اولور سد رفعی واجب اولور و انکهم لقطه ناک رفعی (فان اشهد علیه) پس اگر اول کور کسینه
صاحبنه رد ناک ایچون اخذ ایلمک اشهد ایدر سد (وعرف) ودخی و ندیغی مکتوب و محامده یعنی
ناس جمع اولدیغی رده ناک کله که بن بلفطه بواشم مالکنی بیلم ناک مالکی کاسون ناک ضامعنی بیان ایلسون
القطه نیک اوزر ندر دایدرم دیکله ندر بقی ایدر (وال ان صاحبها یطلبها و اوله تصد) نامعلوم
اولنجه که حقیقا اول لقطه ناک صاحبی اتی طلب اغر و حالو که لقطه اول وقتند نکر قاسدا اولور ناک ایچون
حاضر ثمان طعام لر کیمی و بعض مبود کیمی (کانت امانه) اتی بولان کسینه قنده امانت اولور حتی اگر
تعدیسر هلاک اولسه ضامن اولز (قلت او کثرت او اخذت عن الخل او الحرم) اول لقطه کرک قلیل اولور
و کرک کثیر اولور کرک حلدن اخذ ایلسون و کرک حرمدن اخذ ایلسون و شافعی قنده حرمت لقطه منی
صاحبی کلنجبه ندر بقی واجب اولور (فینتع بها و فقیرا) پس اگر لقطه بی رفع ایدر کسینه فقیر ایسه انکله
انتفاع لور (و الا تصدق بها) و اگر غنی ایسه انکله بر فقیر اوزره تصدق ایدر (و لعلی اصله) و اگر آبا
وامهاتندن فقیر اولنره (و فرعه) ودخی اولاندنن فقیر اولنره (و عرسه) ودخی فقیره اولان زوجه سنه
تصدق ایدر (فان جاء صاحبها الجازه) پس اگر لقطه ناک صاحبی کله رسه اول تصدق جائز کور
(و له اجره) و اول صاحب لقطه ایچون اول تصدق ثوابی وارد (و او اخذها من الفقیر) یا خود لقطه بی
فقیردن (قائم) لقطه قائمه اولدیغی حالده اخذ ایدر (و الا ضمن الاخذ و الفقیر) و لک لقطه ناک عینی
قائم دکل ایسه صاحب لقطه آخذ نضمین ایتردر یا خود فقیره نضمین ایتردر (بلارجوع بینهما) یعنی اگر
آخذی نضمین ایدر سه فقیره رجوع ایده من و اگر فقیر نضمین ایتردی ایسه آخذ رجوع ایده من (و ان لم یشهد)
فان اشهد قولنده عطفدر و اگر اشهد ادا تدی ایسه (فان اقر باخذها) پس اگر مانتقط لقطه بی نضمین
اخذ ایلمک اقرار ایدرسه (ضمن و قافا) و دینده هلاک اولور سه اتفاقا ضامن اولور * ز راقدمی ایش
اولور (و ان تصادقا علی اخذها اصاحبها لم یضمن و قافا) و اگر مانتقط ایله صاحب لقطه بر بر لینی لقطه ناک
صاحبی ایچون اخذ اولدیغی تصدق ایدر سه بالاتفاق ضامن اولز * ز بر انزلک بر بر لینی تصدق ایتردی
حقیری اوزره چندر ایلمدی یینه کیمی اولدی (و ان اختلفا) و اگر مانتقط صاحبنه سنک ایچون اخذ
ایلم سه و صاحب لقطه دخی مانتقطه سنک ایچون اخذ ایلمک دیوا اختلاف ایلمسه (ضمن) عام
اعظم ایله امام محمد قنده مانتقط ضامن اولور (الا عندی بوسف) الا بوسف قنده ضامن اولور ایلمک
قول مانتقط کدر دایچون اخذ ایلمسه هر و این علت ایچون (و ان لم یجد من یشهد) و اگر مانتقط
اشهد ادا یسه چک کسینه بولدی ایسه (او وجد کسینه ترک تطوفه من اخذ لقطه یاها) یا خود اشهد ادا یسه
بواب لکن لقطه بی ظلمک اخذ ایلمدن خوف ایچون اشهادی ترک ایلمدی (قالوا لم یضمن) ایها
دیلمک که ضامن اولز بونی ز بانی ذکر ایلمدی (کذا ابیه) کذلک لقطه ایسه اولور سه یعنی دورن باقو
دیوار اولور سه احکام مد کوره ده لقطه کیه (و ما نفق علیها باذنه) ضعیف و بیه دین علی صاحبها
و ایسه اوزره مانتقط قاضی ذنن سزا فاق ایلمک شئی تبرید و اذن قاضی ایله ایسه ناک صاحب اوزره ندر
اس بخار صاحب ایله حاضر اولسه مانتقط اتفاق ایلمک شئی صاحب بیه دین قاضیک حکمیه اخذ ایلم
(اجر الله من ما نفق) و نفی اولان شئی قاضی ایلمک ایچون ناک اجر تیه اتفاق اولور فرس کیمی و قاضی
و حور و او کوز کیمی (و اتفق علیها منه) ووز بیه اوزره قاضی اجر تمدن ایکی کون یا خود اوج کور
قاضیک قنده واقع اولدیغی مقدار لقا فی ایدر تحقیقا مالک اگر حی ایسه حاضر اولور * ز بر او بجه رده

عینی مالک منی اوزره دین الزام منزاجا واردر * همدایه ده و کا فید بو مقامه دبدیلر که کذلک آغده دخی
 بوله عمل اولور * ون بویکی کابدن غیر بده بو قول بوله مدیم بلکه محبظده و دایمده و خلاصده بوک خلافی
 بولدم اول محمله آنک اجارسی جائز اولان دبدیلر فرار ایلمسی احتیما ایچون بواجلن انک ذکر بنی ترک ایلم
 (وما لتفعل) و به میدن نفی ایلمن قیون و قیون مثلی کی (اذن القاضي بالانفاق علیها و شرط لزوم علی
 صاحبها) قاضی انک اوزر بنده انفاقه اذن و رب و صاحبی اوزر رجوعی شرط قبل مرور ایلمن شی ایچونکه
 حقیقا بو قول اصحدر (ان کان هو الاصلح اولامر بدها) اگر اصلح اولان انفاق ایسه و اگر اصلح اولان
 انفاق دکل ایسه ابتداء انک بیله امر ایدر (و حفظ شته) و دخی ثمنی حفظله امر ایدر * ز بر نفته
 داره مستأصله در یعنی دیندن قوبار بچیدر (و للمنفق حبسها) و به هممه انفاق ایلمن کسسه به همدی
 حبس ایلمک جائز اولور یعنی به همدی صاحبندن منع جائزدر (لاخذ نفقتها) به هممه نك نفقه سنی اخذ ایچون
 ز بر ایهمه نك الی الان بقیسی نفقه ایله اولدی پس گانه ملک انفاقدن مستفاد اولدی (فان هلك بعد
 حبسه سقطت) پس اگر به هممه ملنطق حبسنه نك هلاک اولسیدی نفقه ساقط اولور * ز بر امنای
 رهنده در پس حبس ایلمدی شیشه هلاک اولور (وقبله لا) و حبس ایلمدن اول هلاک اولسیدی نفقه ساقط اولور
 ز بر امانتدر انک ایچون رهنه تعلق یوقدر و حکم رهنی اخذ ایلمسی حبسی اختیار قنده در (بین مدعیها
 علامتها حل الدفع) اگر لقطه نك مدعیسی لقطه نك علامتی بیان ایلمسیدی دفعی حلال اولور رسول
 علیه الصلاة والسلام (وان جاء صاحبها و عرف عفاصها و عددها فادفعها) قول شر ایچون یعنی و اگر
 لقطه نك صاحبی کلوب علامتی و عدد دینی تعریف ایدرسه لقطه نك صاحبته دفع ایله دیگدر و بامر
 یا حث ایچون در ز بر ادفعک واجب اولسیدی ایله در حدیث مشهور ایله عمل جهنندن اول حدیث
 مشهور رسول علیه الصلاة والسلام (الیبته للمدعی و الیمن علی من انکر) قول شر بقیدر (ولا یجب بالاجته)
 یزم ذکر ایلمدیم شی ایچون بلا حث دفع واجب اولور و شافعی قنده علامت بیایله دفع واجب اولور
 (رجل مات با ابادیه جائز فیه بیع متاعه و مرکه و حبل ثمه الی اهله) بر رجل بیان رده فوت اولسیدی
 رفیق ایچون متاعنی و مرکی بیع ایلمدیم ثمنی اهله کونور و ویرک جائز اولدی فصول عمادیه ده بویله ذکر
 اولندی (حطب و جدقی الماء ان له قیمه فلقطه) صوابچنده بو ائمن او طونک اگر قیمتی اولورسه اول او طون
 لقطه در انده لقطه نك حکمدر رعایات اولنور (والا لخلال لمن اخذ) و اگر قیمتی اولورسه پس اتی اخذ ایلمن
 کسسه ایچون حلالدر سایر مباحات اصلیه کی

* (کتاب الوقف) *

بو کتاب وقف بیاننده در * وقف لغت جهنندن حبس معناسته در پس شول وقف کله سیکه مصدری و فقدر
 متعددر معنای ذکر اولنن شیدر و شول وقف کله سیکه انک مصدری و فقدر لازمدر و لزوم ایله مراد
 واقف ایچون حیابنده و بعده وارثی ایچون انک بطلی جائز اولمقدر و شرعا (حبس العین علی ملک اواقف
 و التصدیق بالمتاع) واقفک ملکی اوزره عینی حبسدر و منافعه تصددر عاریت منزله سنده حتی انده واقفک
 رجوعی قننی وقت دیلرسه جائز اولور و فحان واقف فوت اولور سه میراث اولور و بیع اولور و هبه اولور بونی
 زیلعی ذکر ایلمدی (خلافا لهما) امامین ایچون خلاف واردر * ز بر امامین قنده وقف حتی سبحانه و تعالی
 ملکنت حکمی اوزره عینک حبسدر پس واقفک ملکی اول عیندن الله تعالی به زائل اولوب بوجه اوزره که
 اول عینک نفی عبده و عود ایدر پس وقف لازم اولوب و بیع اولنور میراث دخی اولور * امامین ایچون علت اولدر که
 تحقیقا حضرت عمر رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه و سلمه سؤال ایلمدیم دیدیکه یا رسول الله بن بقدر
 مال استفاده ایلمدیم و اول مال بنم فتمه در مال نفیسدر اول مالی نه وجه اوزره تصدق ایلم رسول علیه السلام
 بیوردیکه اصل اوزره تصدق ایله که بیع اولنیه و هبه اولنیه و میراث اولید و لکن ثمره سنی انفاق ایله بیوری
 ایلمدی بحقه بیع و وقف لازم اولوق اوزره نص اولدی و امام اعظمک علی رسول علیه الصلاة والسلام (لا حبس
 عن فرائض الله تعالی) قول شر بقیدر یعنی مالکک موتند نك ورثه سی بیتمده قسمندن حبس اولنور
 مال بوقدر * ایلمدی شول کسسه که مال واقفک ملکی اوزر باقی قلمز دیدی اول کسسه بنی (لا حبس عن فرائض الله

تعالی) قول انی الزام ایدرود بند بیکه فتوی امامیست قولی اوزره در کافیه بو بله ذکر اولندی امدی مصنف
 و اتصدق بالنافع قولی اوزره تفریع ابدی (فلم یصح فی روایت) پس وقف بر و اینه صحیح اولدی اسی
 چنان وقف منفعله تصدقی متضمن اوسه جائز اولر * ز بر منفعت معدومندرو معدومله تصدق جائز اولر
 (وصحیح فی الاصح) یا صحیح قولده صحیح اولور یعنی تحقیقا قول صحیح اچا صحیح خبر * ز بر منافعه تصدق
 امامین قنده جائزدر تکبیم عبدنک خدمتیه و دارنک سکناسیله و غله لری ایه وصیت جائز اولدیغنی کبی لیکن
 امام اعظم قنده غیر لازمدر * بو اجلاد مصنف (وام بلزم) دیدی ملک باقی اولدیغنی ایچون عاریتمه اولدیغنی کبی
 ولزوم ایه مرادوقفک بطالی واقف ایچون روتوندنصرکه وارثی ایچون جائز اولمقد ریس اگر واقف فقر اوزره
 وقف ابدیدی یا خود برصودولای بنالیتیدی یا خود ایشای سبیل ایچون برخان یا خود بر باط بنالیتیدی
 یا خود واقف برارضی مقبره قیلندی واقفک ملکی زائل اولر وعدم لزوم اوزره (صحیح تملیک) قولیه
 تفریع ابدی امدی واقفک حیاتنده تملیکی صحیح اولور (وارثه) ودخی موندنصرکه میراث اولسیده صحیح
 اولور (و رجوع عنه) واندن رجوعیده صحیح اولور کر کسه وقف مرض موندنه اولسون (الاباءضه)
 لم یلز قولدن استنادر * یعنی وقف لازم اولر الامور ابعه تک بر لیه اولور * مصنف اول درت امرک اولدیغنی
 باقضاء قولیه ذکر ابدی (من قاضی مولی) یعنی وقف لازم اولر الامور وقتی کورمه که طرف سلطاندن
 مولی اولان قاضیدن قضاء لیه اولور خصمیک تحکیمه قاضی اولغنه امر وقتی کورمه که تحکیم اولر بس
 حکم ایلسه نافذ اولر حتی مولی ایچون اول حکمی نقض ایلک جائز اولور تکبیم موضنده تقریر اولندی
 وقضائک طریق اولدر که واقف و قضا ایلدیکی شیئی متولی به تسلیم ایدر اندنصرکه غیر لازم اولسیده حکم لیه
 رجوع ایدر بس چنان حالکه مترافع اولس زدی و حاکم وقفدن لیکنک انقطاع حکم ابدیدی بالا اجماع
 وقف لازم اولور * ز بر ابو حکم انده اجتهاد اولمش بر فصلدر بس چن مولایت حکمی اکالاحق اولسیدی
 حکامدن صادر اولان سایر احکام کبی لازم اولور و صک وقفده ذکر اولان شیکه تحقیقا قضائندن بر قاضی
 بو وقتک زونه قضا ابدی و حق رجوعک بطالانی قول صحیحده رشئی دکلدکر کانیدر و خایده ده بو بله ذکر اولندی
 و امور ابعه تک ابدیغنی (او بالوت اذا علق به) قولیه ذکر ایلدی یا خود واقف فحار وقتی مونه تعلیق
 ابدیدی مونه لازم اولور چنان فوت اولور سم داریمی شووجه اوزره وقف ایتیم دیکله اندنصرکه فوت
 اولدقده وقف صحیح و لازم اولور اگر ثلث مانندن چقرسه * ز بر معدومله وصیت جائزدر منافعه وصیت کبی
 تکبیم مر و ابدی و میثک ملکی انده حکم باقی اولور بس اندن دائم تصدق اولور و اگر ثلث مانندن چقرسه
 ثلث مقدار لیه جائز اولور باقی باقی باقی قالور مال آخر ظاهر اولغجه یا خودور نه جائز کورر لسه جائز اولور
 و اگر مال آخر ظاهر اولوب و ورثه دخی تجوز ایتزسه غله بینهم سادد تقسیم اونور (۱۸۸۰) ثلثی
 وقف ایچون و ثلثی ورثه ایچون * مصنفک او بالوت اذا علق به قونده مجرد مونه تعلیق ملک زوالی افاده
 ایلدیگنه اشارت واردر بلکه بعدا تعلیق موندن لابددر حتی زوال ملکی افاده ایلدی * و او چنی امری مصنف
 (او بقوله وقفها فی حیاتی و بعد مانی مؤیدا) قولیه ذکر ایلدی یا خود واقف بنانی حیاتنده و مامدنصرکه
 مؤید واقف ایلدم دیکله وقف لازم اولور لیکن امام اعظم قنده ما امله واقف حنی اوله بو غله تک قصد قولیه نذر
 اولور بس واقف اوزره نذر ایه و فالازم کاور و وقف ایچون اندن رجوع ایتیم واردر و اگر فوت اولغجه
 رجوع ایتزسه ثلثن جائز اولور و بر بق عبدنک خدمتی بر افسانه وصیت ابدن کسه تک طریقی خبر * پس
 تحقیقا اول خدمت وصیت اولان کسه ایچون اولور و بر قدسی مالک ملکی اوزره در حتی چنان اول
 خدمت وصیت اولان کسه فوت اولسه عبد مالکک ورثه ایچون میراث اولور ابو قدر فرقی وار که
 تحقیقا وقفده انده وصیت اولانلرک انقطاعی تصور اولغز بس بو وصیت مؤید اولور * و امور ابعه تک
 دوردنجیسنی (او بناء مسجد و افرازه بطریق) قولیه ذکر ایلدی یا خود بر مسجد بنالیدوب اول مسجدی
 طریق لیه افراز اتمک وقف لازم اولور افراز شرط قیلندی * ز بر مسجد خالص الله تعالی اولمقدن لابددر
 حتی سببجه و تعالیکن (وان المساجد لله) قول شریف ایچون یعنی الله تعالی ایچون مخصوصدر بس خالص اولر
 الافراز ایه اولور (والاذن للناس بالصلاه فیه و صلاه جامعه) ودخی کل ناس ایچون اول مسجدده کل صلاتی

وچنانکه صلوات الله خاصه او (عجل فرجه) بعضی دینداران صلاحیتند ذمه حاکم و
 بستاند برین کتب ایستادگان واحد نمیشود ازین شرط اول مسجد ده تری قبلیدی * ز مسجد
 اول مسجد امامین قنده تسلیم شرط در امام ابی یوسف بچون خلاف وارد و هر نوعه کالایق او اور تسلیم
 شرط قیلندی و بتسلیم مسجدده اند صلواته درو و وجهه و چه اول زومی افاده لری ابله بیله واقفه و واثنه
 نظر ابله و وقت ملک واقفند خروجی افاده ایدر و وجه ثانی و قفک موتیله از نوم و قنی افاده ایدر و قفد نظر ابله
 و ملک کنندن خروجی افاده ایدر لومی افاده ایدر یکی کبی و اگر ثلثدر چ قمار سوارنه نظر ابله از لومی افاده ایدر
 و او چینی وجه ملک کنندن خروجی افاده ایلر زمانه و قف حسی و ابله واقفه نظر ابله از لومی افاده ایلر جو عنده
 جوازی ایچور بلکه ثلثدر چ قمار سه وارنه نظر ابله ملک کنندن خروجی افاده ایدر یوندن صکره تحقه بقا امامین ملک
 واقفک زائل اولمستنده امام اعظمه خلاف ایدر زائله قائل اولد قندن صکره و قف انکله تمام اوله جق
 شپهده اختلاف ایدر پسر مصنف فی (ولایتیم) قولله ذکر ایلدی و لم یلزم قولی اوزره عطا یعنی وقف
 ذکر اولن در تمام لری ایلر لازم اولد قندن صکره دخی وقف تمام ایلر (الایذکر مصرف مؤبدن عند محمد)
 وقف تمام ایلر الا قی بد مصرف ذکر ایلر انکله تمام او اور امام محمد قندن * ز بر مصرف منفعه یا خود غله ابله
 تصدیر انکی چونکه آزا اولر موقت اولور و آرا اولور مؤبد او اور و مطلق تأیید اوزره دلات ایتمه ایمدی نصیبندن
 لایددر (فلو وقف علی اولاده) پس اولادی اوزره وقف ایسیدی مثلان فی اولاد اوزره وقف ایتمدیم بیکه
 و بو کلام اوزره زاده ایتمیدی (و انقضوا اعدالی الملك عنده) و اولاد منقض اولسه لری وقف ملک عود ایدر
 امام محمد قندن کلام منقطع الا خرا و ایدر بچون (ولو وقت) و اگر واقف توفیقته ذکر ایسیدی مثلان فی
 اون سنه به د کین وقف ایتمدیم بیکه (بطل) اتفاقا باطل اولور زومی بعد توفیق کبی او اور (و عند ابی یوسف
 یتیم بدونه) و ابی یوسف قندن تأیید ذکر ایتمکسین وقت تمام اولور زومی بر مقصود الله تعالی به تقر بدو بو مقصود
 بعضی وقتده برجهته صرفه او اور که انک نقطاعی توهم او اور و بعضی وقتده برجهته صرفه او اور که انک
 انقضاعی توهم او اور * ایمدی واقفک مقصودنی تحقه بچون ایکی فصلده وقف صحیح او اور (و ان انقطع)
 و بخان موقوف علیه منقطع اولسه مثلا اولاد کبی (صرف الی الفقراء) فقر ایه صرف او اور امام ابی یوسف قندن
 پس قول صحیح بود که تحقیقا تأیید اتفاق شرط در لکن تأیید ذکر ای بی یوسف قندن شرط دکلر * ز بر
 واقفک بن وقف ایتمد و تصدق ایتمدیم سی الله تعالی به ازاله بی افضال ایدر بواسته تأییدی مقضیدر پس
 ذکر یتیم حاجت بود رعایتی کبی و عن قریب ذکر کلور و امام محمد قندن تأیید ذکر شرط قیلندی مرو
 ایدن عات ایچون (وهو عنده) و وقف ابی یوسف قندن (اسقاط) اسقاطدر یعنی عیندن ملک واقفی
 اسقاط ایچون مشروع قیلندی (کلاعتقی) اعتاق کبی زیرا اعتاق حق مولی ایچون اسقاطدر
 (لا تملیک) یوحسه الله ایچون تملیک دکلر حق سبحانه و تعالی ایدن مستغنی اولد یعنی ایچون * ز بر الله تعالی
 واقفک و وقف مال ایدر و عبد ایچون دخی تملیک دکلر و اگر عبد ایچون تملیک اولسیدی بیعی و سائر تصرف لری
 جائز اولور دی (فبخرجه) پس ابی یوسف و قنی ملک کنندن اخراج ایدر (بخس القول) نفس قولله اخراج ایدر
 قضایه و غیره به حاجتسز یعنی بن اتی شو وجه اوزره وقف ایتمدیم بیکه (و بخرجه الشروع) و شوعی دخی
 جائز کور یعنی مشاعق قسمتی جائز کور * ز بر اخصت قبضک تمه سندندر ز بر اقبض حیازت ایچوندر
 یعنی جمع و ضم ایتمک ایچوندر و جمع و ضم کتعی ایچوندر قسمته مقسوم اولان شیده و انک قندن قبضک اصل
 اواسی شرط دکلر و تحقیق سن یتلش ایدر که انک قندن وقف اعتاق کبی اسقاط ملکدر و شوع اعتاقی
 منع ایلر پس ایچولین و قنی دخی منع ایلر (و به یفتی مشیح عراق) و شایع عراق بو نکلر افتاد ایدر اولدی (و عند
 محمد صدقه) و امام محمد قندن وقف صدق در رسول علیه الصلاة و السلام عمر رضی الله عنده (تصدق باصلها
 لا یباع و لا یوهب و لا یورث) قول شریفی ایچون (فبشرط التسلیم) پس امام محمد واقفک قنی متولی به
 تسلیمی شرط قیلندی (والقبض) و دخی متولیک و قنی قبضی شرط قیلندی تکبیم صدقه منقذه ده اولد یعنی کبی
 وصیت اولان صدقه دکلر * ز بر اصدقه منقذه متصدق ملک کنندن مجرد قول ابله زائل اولر بلکه تسلیمی ابله
 و فقیرک قبضله زائل او اور و بونک بیانی او ار که * ز راعی ایدر من الله تعالی قصد اعتاق اولمزمه ایدر

علت ایچونکه الله تعالی اندن مسعتقیدر الاصدقده: هـ قدن انکچون ثابت اولان شی عبده تمام ضنده
 ثابت اولور * ایمدی صدقات و زکات منزه سند تنزیل اولوروا کربا التسلیم عمل اولسدی اثابتدی مستحقا
 علیه اولور دی و تنوع متبرع اوزره ایضه فانی ایچون سبب الم (تنوع الشیوع فیما قبل لقبه) ایچون قسوت
 قبول ایندن شیشه شیوع وفقی مع ایدر * زراصل قبض امام محمد قدسده شریکدریس کذلک قسوت کلامه
 اولان شیشه مع ایدر و قبضت تمامی قسوت شجره اولان شیشه قسوتله در حقین عمل اولان شیشه
 وقف صحیح اولور حتی نصف حافی وقف ایسه جائز اولور کا صدقه صدقه ایضه من کن من اولور
 بونکده و قلند اعتبار ایلمدی * زرا صدقه تسبیح قسوت ایندن شیشه تمام اولور کیم قسوت و قسوت
 ارن در همک نصفی شوقته تصدق ایلمدی تمام اولور مادامکه اول فقیر قبض ایلمدی و قسوت
 قبول ایتن مشاع تمام اولور نصف جام کبی (و به یقی مشایخ بخاری) و مشایخ بخاری بونکده ایتا ایدر
 اولدیلر * جمیع الفتاویده دبدبکه بوندنصره امام محمد قولی اوزره کر برارض ابکی رجل بینده اولسدی و اول
 ارضی مسا کین اوزره صدقه موقوفه ایله تصدق ایلسدر دی یاخود و جوهر بردن و رجده اوزره اوله جوهرکه
 اوزرینده وقف ایلمک جائز اولور اوزره قائم اولور بر قیوم دفع ایلسدر و جائز اولور زرا امام محمد خوارزمی
 جوازندن مانع وقت قبضده شیوعدر وقت عقدده یعنی وقت فولده دکلدور و مقامده عند العقد شیوع بونکدی
 زرا اول ایکی رجل رضله جمله تصدق ایلمدی وقت قبضده شیوع و ایلمدی * زرا اول رضی جمله تسلیم
 ایلسدیلر و اگر ایکسندن هر بری یوارضت نصف من عا صدقه بونورده اولانه تصدق ایلمدی و ایکسندن هر
 بری وفقی ایچون بئقده متولی قبلسدر دی شیوعک وقت عقدده و جردی ایچون جائز اولردی * زرا اول هر
 بری علی حده عقدده یا شریعت ایلمدی و ذکر اولان کی شیوع وقت قبضده شیوع ممکن اولور * زرا ایکی متولیک
 هر بری نصف شایع قبض ایلمدی پس اگر ایکی رجلدن هر بری متولیسنه نیم نصیبی شریکک نصیبیه
 قبض ایله دیسه جائز اولور و اگر ایکسندن بری ارضت نصفی مسا کین اوزره صدقه موقوفه اولغله تصدق ایسه
 اندنصره کر رجل آخر کذلک ارضت نصف آخرینی تصدق ایسه و ایکسی ایش ایچون قسوت واحد قبلسدر
 جائز اولدی * زرا وقت عقدده اگر چند شیوع بونادی ایسدده وقت قبضده بونادی * زرا متولی ارضی جمیع
 قبض ایلمدی و اول ایکی رجل متولی به جمله تسلیم ایلمدی و کذلک اگر متولیک ایکی کسینه معاف ایلسدر دی
 زرا بویکی متولی بر متولی کبی اولدیلر و کذلک * هذوقف مختلف اولسه جائز اولور و کذلک و اقف بر رجل اووب
 ارضت نصفی قسوتله شاعر قسوت ایدر بونصف آخرین امر آخر اوزره وقف ایسه جائز اولور بونکر اولان ارضت
 کاسی امام محمد قولی اوزر در امام ایلمدی و وقف شیشه کاسیه و وقف جائز اولور * زرا ایش متولیک و اقف غیر
 مقبوض و غیر مقبوم جائز اولور و زیم زمانن مشایخنن: عن ابی یوسف قوله ایتا ایدر (لا زرا نیم)
 و قیلان وقف لازم اووب تمام اولسدی (زرا ایش) ساحن ایچون بونکر اوز (ولا غلک) غریبه
 بونکده و جمیع متولی ایله ملک دخی قسوت بونکر ایلمک مساحتله کسندن شایع حد تبدیل بونکده (ولا غلک)
 (لا وین) و طریقت و زرا بر هر من قسوت طریقت و زرا ایش ایش ایچون (ولا غلک) و ایش
 و تقسیم ایش امام بننده تسلیم اولور (لا غلک) و ایش ایچون (ولا غلک) و ایش ایچون (ولا غلک)
 اولسدی * یعنی قسوت قاضی مشاعک و قسوت جائز اولور و ایش ایچون (ولا غلک) و ایش ایچون
 مختلفات کبی متفاعلیله اولور پس بعضیلری قسوت طلب ایله امام اعظم قسوت تقسیم اولور و ضایع ایدر
 و اما این قسوت تقسیم اولور * قسوت جمیع ایدر که حقه شایع و وقف بونکر ایدر اوزره وقف ایدر
 قسوت هر ادایله هر بری تقسیم اولور و شیطنده دخی بونله ذکر اولدی و بومصنفک (لا اولور و ایش)
 قولیک متعاسیدر که اوزرینده موقوف اولان و وقف تقسیم اولور اما این قسوت تقسیم جوازینده باعث اولور که
 قسوت تقسیم بونکر اولور و بونکر کسوت و ایش ایچون (ولا غلک) و ایش ایچون (ولا غلک)
 بونکر اولور اوزره شجره اولدی ایچون * هذوقف کذلک شجره زرا حقه و (لا اولور و ایش)
 ایچون * امام ابی یوسف سجده ایلمک بونکر ایله ایلمدی (قوسو حقه) و ایش ایچون
 بونکر اولور * زرا ایش قسوت تقسیم شریعت کذلک زرا ایش قسوت تقسیم ایلمک

وامامین علی بن ابی طالب بر تنه کیم هر وراثتی * صنفک مسجد ذکر بی اعاده منه باعث اولدر که زبر مسجدی
اولا بوجبات زومک تعدادند دیمش ایلی و بو مقام ذکر می مسجد ک احکامک امام محمد قتده متولی به
تساجم شرط را معتمد وانی یوسف قتده مشیوعک مانع اولستند و امام اعظم قتده واقفک ملکدن خرو چنده
ساز ارفاقه شغفتی ایچوندر اگر چه کیم حاکم انکه * حکم ایلسده (وان جعل تحت سر دابا) واکر واقف
مسجدک یعنی سرداب ایدرسه * سرداب سردابدن هریدر و سرداب بر بندر که تحت الارض تبرید ایچون
انخان اونور (لمعنه جان) مسجدک مصالحی ایچون جائز اولدی تنه کیم یت مقدسه اولدی بی کبی
(ولو جعل قبرها) واکر سردابی مسجدک مصالحت غیر ایچون اتخاذ ایدرسه (افوقه یتنا و جعل
باب المسجد علی طریق و عزله عن ملکة فلا) یاخود مسجدک اوزرند یت اتخاذ ایدوب و مسجدک قوسنی
طریقه آچوب ملکدن عزل ایدرسه جائز اولمز * یعنی مسجد اولوز و واقف ایچون بی جائز اولوز و قیچان واقف
قوت اراقدند اندن میراث اوور * زیرا مسجدک خلوصی لله تعالی واجب اوور و یونده خلوص اولمز عبدک حتی
مسجدک اسفلند و یا اعلاستند متعلق اولدیغی حالده باقی اولدیغیچون پس احکامی ثابت اولمز و امام
ابی یوسفدن روایت اولدی که تحقیقا بی یوسف ایکی وجهده نجوز ایلی بغداده کلدیکی وقتده
مزل لریک ضیقانی ضرور تیچون و امام محمد دن روایت اولدی که خراسانده ریه داخل اولدیغی وقتده کلینی
جائز کوردی ضرورت ایچون (کما جعل وسط داره مسجد و اذن للصلاة فید) تنه کیم برکنده
دارینک وسطنده یعنی حوالینی ایچنده مسجد بنا ایدوب و اده صلاته اذن و برسه مسجد اولدیغی کبی
واقف ایچون انک بی جائز اولوز و اندن میراث اوور * زیرا واقفک ملکی اول مسجدک جانلرینی
اصاطه ایشدیر پس انک ایچون حق منع واردر و مسجد ایستاده برکنده نک حق معنی اولمیش * زیرا حق
سبحانه و تعالی (ومن اظلم من منع مساجد الله ان یدکر فیها سمع) یوردی (فلو خرب ما حوله واستغنی عنه بی
مسجد عند ابی حنیفه وانی یوسف) پس اگر اول وسط داره اولان مسجدک اطرافند اولان ملک خراب اولوب
و ایدن استغنا اولسه امام اعظم و ابو یوسف قتده مسجد اولدیغی حالده باقی قاور و بنا ایدن کسندک
منکنده عود ایلی اگر بانی سی ایس ورا کر بانی قوت اولدی ایسه وارشدنخی عود ایلیز (وعدالی الملك عند محمد)
و امام محمد قتده ملکه عود ایدر * زیرا بانی اول مسجدی قریبه معینه ایچون تعیین ایلیدی و قیچان اول قریبه
معینه منقطع اولسیدی بانیک ملکه عود ایدر محصر کبی که قیچان هدی ایله بیست ایلسه اند فصرک احصار نزل
اولوب حمله نیشده انکچون هدی نه دیرلسد ایدر امام اعظم اله امام بی یوسفک علی و اودر که تحقیقا بانی مسجدک
قصد ایلیدی قریب مسجدک طرف ایدر ملکک خراب اولسیده زائل اولدی * زیرا ناس مسجدله در برابر در پس
اندن مسافر لرومی و ایدن نماز قیبله را احصارک هدی بوغانلندن اول ملکدن زائل اولماز (ومثله حصیر المسجد
وحشیه اذا استغنی عنهما) و مسجدک حصیری و اولدیغی دخی انک کیدر قیچان انلردن استغنا اولسته اولوقت
امام اعظم ایله ابو یوسف قتده ملکد داخل اولمز امام محمد ایچون خلاف واردر (والرباط والبزاز یتنفع بهما)
و رباط و قیچان بو نار ایله اتقاع اولمز سه بو نلردنخی حصیر و حبش کبی ذکر اولان خلاف اووزدر در (فیصرف
وقف المسجید و الرباط و البزاز اقرب مسجد اورباط او بزاز به) پس مسجدک و رباطک و قیچونک و قنی اقرب
اولان مسجد و رباط و قیچونه صرف او نور بو قول امام اعظم اله امام ابو یوسفک قول اووزه تفریه در (اذا احد
الواقف و الجبهة) قیچان واقف وجهت محمد اولوز سد صرف او نور * در جل ایکی مسجد بنا ایدوب و هر بریک
مصالحی ایچون وقف تعیین ایلمکله (وقل من سوم بعض الموقوف علیه) و موقوف علیه اولانک بعضسک
هر سوی قات بولسیدی ایکی مسجددن بریک اما منک یاخود مؤذنتک مر سومی متعص اولغله مثلا
وقفی خراب اولتی سببیله (جائز لیکم ان یصرف من فاضل الآخر الیه) حاکم ایچون وقف آخرک فاضلندن
اکا صرف ایلمک جائز اولدی (اختلف احد هما) واکر ایکی رجل ایکی مسجد بنا ایدوب ایکیسی ایچون
بشده و قفلر وقف ایلسدردی (فلا) صرف جائز اولمز یعنی حاکم ایچون ایکی وقفدن بریک فاضلنی آخره
صرف ایلمک جائز اولمز (وقف ضیعه علی الفقراء و سلمها الی المتولی ثم قال لوصیه اعط من غلتها فلاناکذا
وظلانا کذا فاعل ما رأیت من الصواب فجعله لهم باطل) برکنده رضیعه یعنی رقریه برینی فقر اووزره وقف

ایلدوب متولی به تسلیم اتد کد نصکره و صدیستد سن بو شهره تک غله سندن علامه شو متداری و غلامه و مفسداری
 اعطا ایله صواب کورد بیککی ایشله دیسه پس اول وصیتک انزل ایچون اعطا ایلس باطلمد * ز بر اوقف بعد
 التسجیل ملکندن خناج اولدی ملک وصیتده تصرف اوزره قادر اولمز (الان اذک ان شهر حق اوقف
 ان بصرف غلتهالی من شاء) الامر که بجان وقفده قبل التسجیل هر ایلدیکی کسینه به غله سندن
 صرف اتمکی شرط ایلمش اوله خانیده بو یله ذکر اولدی (جاز جعل شی من الطریق مسجد او عکسه) با بقدر
 بمقدار مکانی مسجد قیطن و عکسی جاز اولدی * یعنی قیطان مکان مسجد ضیق اولوب طریق واسع اولسه
 طریقتن مسجد الحاق و کذلک عکس اوزره اولسه جازدر خلاصه دکن کاب راهیتده و عمادیه دکن فصل
 عاشرده بو یله ذکر اولدی (وجعل الطریق مسجد لاء عکسه) و ذکر اولن کبی طریق مسجد قیطنی
 جاز اولدی عکسی جاز اولدی (واذا راض یجنب المسجد اذا ضاق علی الناس بالتمیه کرها) و مسجدک
 باندن اولان ارضی کره قیطنه اخذ ایلمک جاز اولدی مسجد ناس اوزره ضیق اولدینی وقفده جمع الفتو و بعد
 دخی بو یله ذکر اولدی (وجعل الولاية لنفسه) و ذکر اولن کبی واقف ولایتی کندنی نفسیچون قیطنی
 جاز اولدی * ز رامتولی ولایتی و اقدن استفاده ایلدر پس بالضروره انکیچون ولایت اولور لکن بو نصکره
 اگر واقف وقف اوزره مأمون دکل ایسه پس قاضی ایچون فقرا به نظر ایه بدکن آریق وارد و کذلک اگر
 سلطان یا خود قاضی بدکن اخراج ایلمک شرط ایلسه سلطان و یا قاضی وقتی بدکن آریوب غیری بی متولی
 ایلمک وارد * ز بر اوقف شرط حکم شرعده مختالفدر (واجاز ابو یوسف جعل غله لو وقف لنفسه) و امام ابی یوسف
 واقف غله و وقتی کندنی نفسیچون قیطنی جاز کوردی * یعنی قیطان وقف ایلدوب کلنی یا خود بعضی کندنی حیثیتده
 اولدی قیطنی ایچون و بعده فقرا ایچون شرط ایلسه امام محمد و هلال قنده و وقف باطل اولدی ملک الله تعالی
 از الله قریب تک معناسی فوت اولدیغیچون و ابو یوسف ابتداءه الله الله اعتبار جهندن صحیح اولور دبدی
 پس تحقیقا بو شرط بر جهت اوزره جاز اولور که اول جهت منقطعه اولوب مانک ملکته عود ایلدر
 و مشایخ بلخ ابو یوسف کوانی اخذ ایلدیلر و فتوی دخی بونک اوزرینه در نامی وقفده و غیب ایچون خانیده
 و غیره بو یله ذکر اولدی (وشرط ان یستدل به او بیدعه و یشری بئدر ارض اخری اذا شاء فاذا فعل صارت
 الثانية کالاولی فی شرائطها بلا ذکر هائم لا یستدلها باثامه) و ذکر اولن کبی واقف اگر دیلرسه وقتی تبدیل
 ایلمک یا خود بیع ایلدوب تمثیله بر ارض اخری اشترایلمک شرطی جاز اولدی پس قیطان بو یله اولسه بدی شرط طریقی
 ذکر ایتمک سزین ثانیه اولی کبی اولور اند نصکره او پنجینده تبدیل جاز اولمز * ز بر تبدیل حکمدر که شرطه ثابت
 اولدی و شرط و ایلدی بو یله (واما بدون الشرط فلا یملک) و اما تیدله شرط ایتمک سزین تبدیل
 ایلمک مالک اولمز (الاقاضی) الا قاضی مالک اولور خانیده بو یله ذکر اولدی (صح و وقف لعقار یغیروا کره)
 عقارک وقتی صحیح اولدی واقف بقری و انکیچیلر یله انار که عیدلدر (وسائر آلات اخرته) و دخی انکیچیلک
 سایر اتلری ایله عقاره تبعیتله (لا المنقول) منقول و وقتی صحیح اولدی * ز بر منقول متبذ دکلدر
 (وعن محمد صحته فی المنعارف و فقیته) و امام محمد دکن و فقیته متعارف اولان منقولده و فقیته صحیح اولدی
 روایت اولدی بالظه کبی و کسرو یحیی و تابوت کبی و نابوتک کبی و باری و چوملکل و قرغان کبی و فقیته صحیح
 اولدی و بجان واقف قرائت قرآن ایچون مسجد اوزره و صحیف شریف وقف ایلدی اگر قرائت ایلدرک عددی
 معلوم ایسه جاز اولور و اگر مسجد اوزره وقف ایلدی ایسه جاز اولور و مسجدده قرائت اولور و مسجد اوزره
 مقصود اولور و اما کابلروقف ایلمک پس محمد بن سلیمان جاز کوردی و نصیر بن یحیی جاز کوردی و کابلرن
 وقف ایلدی و فقیه ابو جعفر جاز کوردی و بر دخی جاز کورلسین اخذ ایلمک خلاصه ده بو یله ذکر اولدی
 صحاب ز فزندن انصاریدن دراهم یا خود طعام یا خود اولمکدن یکن یا خود دوزن اولن اشیاک و وقف اولسی
 جاز اولور بی دیوسو مال اولدی انصاری اولور دبدی نه کیفیتله اولور دبلدی دبدیکه دراهم مضاربه دفع
 اولور اند نصکره قضلی ایله تصدقی اولور وقف ایلدیکی وجه اوزره و اولجی لوب و وزن اولن بیع اولوب شی
 مضاربه دفع اولور یا خود بضاعة دفع اولور دراهم کبی پس بونک اوزرینه دراهم بدکن کر یعنی انش او یلمک
 خلاصه ده بو یله ذکر اولدی (بنی علی ارضه فوفقه بدو نهالم یجز) واقف کندنی ارضی اوزره یا ایلدوب

اول انی اوزر سے ذمہ دار ہے۔ جائز اولیٰ جزیرا و قضاوت عشر و زبر سقار متأبد اولان شیخ
 کا اولیٰ علیٰ کا الحقی اولدی نہ آثار و دیواری اندہ تعادل دخی بقدر اعداء اصل قبیل از
 بقدر اولیٰ جزیرا و قضاوت لرضی اللہ عنہم در ارضی اللہ عنہم در ارضی اللہ عنہم در ارضی اللہ عنہم
 بنی قصد اوقاف ایسی جائز اولدی قول صحیح ہے کہ ہر ماہ امام عظمیٰ نے روایت اولدی کہ تحقیق
 امام اعظم فقیر ملک و ملکہ فقیر اولدی جائز کورسی سند کہ مسجد و وقف اولدی جائز کور دیوبند کی
 و کذا کہ مسلمین ایچون راجح انشاء اولدی کی کوریکہ مسلمین اندن کجری ملک بنی ورنہ ایچون میراث اولمز
 بوندنصبر دیدیکہ بوسہ بدون لاسل ناک و فی جائز اولدی در حالیہ کا صلہ ذکر اولان تحقیق
 اصل دا سز ناک و فی جائز اولمز (و بن علی اضی و موافقہ بجهة فوفه لہا جاز بالاجماع) و واقف رجعتہ
 عوارض اولان ارض اوزرہ بنالیدوب اول جهت ایچون وقف ایستدی بالاجماع جائز اولدی جهت قصد
 اولدینی ایچون (ولو لغيرها) و اگر اولارض وقف اوزرہ اولان بنی اول جهنک غیری بہ وقف
 ایستدی (اختلاف فیہ) اندہ اختلاف اولادی بعض جائز و بعض جائز دکلدر دیدی بوندنصبر
 وقف بچن عمارت محتاج اوسیدی (تجب عارنہ) عمارتی واجب اولوز (شرط اولاً) کر کسہ وقف
 عمارتی شرط ایسون و کر کسہ ایسون * جز بر عمارت نصابہ شرطہ اولدی پس عمارت اقتضاء شرط اولدی
 ذرا و اوقفت مقصودی موافقہ ناک مصافی اوزرہ اراریدر بوابہ حاصل اولز الا وقفک اصلاحی و عمارت لہ
 اولوز ایسی شرط عمارت اقتضاء ثابت اولوز و اقتضاء ثابت اولان نصائبت کیدر (علی الموقوف علیہ)
 یجب بہ متعلقدر یعنی وقف عمارتی وقف اوزر بند اولان کسنتہ اوزرہ واجب اولوز یعنی وقفک عمارتی نفس
 میںک مال لہ واجب اولوز و غلہ دن برشی اخذ اولمز (او معینا) اگر موقوف علیہ معین اولوز مثلاً واقف
 بردار وقف ایسوس کسنتی اولادینہ شرط ایبلکہ * جز بر اسکا نعمت و غنم غنم ایلہ در بواجب دن خدمت لہ
 وصیت اولانسان عبدک نفقہ سی عبدک خدمتی موصی لہ اولان کسنتہ اوزرہ در (والایجاد بہامن خاتہ)
 و کر موقوف علیہ معین دکل ایسہ بلکہ فقرایہ وقف اولمش ایسہ عمارتہ غلہ دن بدآ اولوز یعنی غلہ وقفدن
 بدآ اولوز * جز بر ایچون وقف غیر معین اولوز سہ کثر لاری ایچون انظر دن مطالبہ ممکن اولمز و غلہ وقف انظرک اقرب
 اموال لیدر ایسی غنم وقف دن واجب اولوز (ولم رد فی الاصح) و اصح قولہ دن یاد اولمز یعنی اول وقف اوزرہ
 عمارت واجب اولمز الا مانک وقف بلدی صفت اوزرہ باقی تالہ جق مقدار لہ اولوز و اگر خراب اولوز سہ
 بد اول صفت اوزرہ بنا و اور * جز بر اوقاف صفیہ اولوز سہ غلہ سی موقوف علیہ صرفہ مستحق اولوز اما بنا
 و انک صفت دن یاد اولوز سہ غلہ وقف صرفہ مستحق اولوز و غلہ مستحق لہ در پس مستحق لہ اولان غلہ بی
 غیر مستحق اولان جهت صرف ایچن جائز اولمز الا مستحق انک رضایہ جبائز اولوز (اولابی) و اگر معین
 وقفک عمارت دن اباید سہ (ایچون) یا خود عمارت دن عاجز اولوز سہ (عمر الحاکم بجزتہ فردہ الیہ)
 حاکم اول وقفی ایچار ایسوس اجرت لہ نمبر لیدر موقوف علیہ در یاد (ولایحیر علیہا) و حاکم اول ابایدن
 کسنتہ عمارت اوزرہ جبر ایلم * جز بر اجبرہ الی کمالہ اتلاف واردر و انسان اتلاف اوزرہ جبر اولمز تنکیم
 من ارعدہ صاحب بذر اولان کسنتہ ابایسیدی جبر اولمذنی کی و انک ایسی حقت بطالنتہ رضا اولمز
 زبر اول کسنتہ جبر تردد در در حقتک بطلان لہ رضادن امتناع انک و مالک اتلاف دن حذر
 ایستکیچون امتناع ایچن ایچون پس شک لہ حق باطل اولمز (ولایحیر بجزتہ من لہ لکتی) و سکتی
 کسنتہ بزر اولان کسنتہ ک اجارہ جبر اولمز * جز اول کسنتہ ک اجارہ اوزرہ و ایچن بوقدر * جز بر
 مالک کادرمال کک ایلہ دکلدر بدکھا اول وقفی اول یا خود یا بی ایچار لیدر (و صرفہ بفضلہ اوستیما)
 اول وقفک یعنی یا خود نہ کسنتی عمارت صرف اولوز اگر وقف عمارتہ محتاج اولوز یعنی تحقیقاً وقفک
 یعنی اول وقف عمارت صرفہ صالح ایسہ اکا صرف اولوز و اگر اول وقفک قضی عمارتہ صالح دکلدر
 حاکم اولمذنی جبر ایسوس یعنی عمارتہ صرف لیدر بدل بدلہ صرف بوندن (وز ان یخرج حفظہ الحاجت
 ایسم بقہ بصرارہ) و اوقفت عمارتہ محتاجی بوشیستہ حاکم اول من نظیر حاجت ایچون حقت
 صرفہ بشدہ تقسیم ایلم * جز بر اجبر دن جبر و انک حق مضافی ایلہ انتفاع در عیندہ دکلدر

زیر حق الله تعالی در یا خود حق و افتد انزل حق اولیا شی' انزله صرف اولمز (الواقف اذا افتقر واحتاج
 الی الموقوف یرفع الی القاضی لیسفخه ان لم یکن مسجلاً) واقف چنان مستقر اولوب موقوفه مختصاج اولسه
 قاضی به رفع ایدر یعنی حالتی عرض ایدر که موقوف مسجل اولندی بسندة قاضی فی دفعی مدخله صدده
 بو بله ذکر اولندی (وخصه لوارث الواقف کان ذلك حکماً علی من اوقف) واقفین دفعی واقفک
 وارثی ایچون اولور سه اول دفعی و قفک بطلایله حکم اولور (والاعلام) واکر واقفک وارثی ایچون اولور سه
 بطلایله حکم اولور و جمیع الفتاواده دیدیکه قاضی چنان مسجل اولیا واقفک یعنی اجازت و برسد اکر بعد
 واقفک وارثی ایچون اجازت و یرسه اول اجازت قاضیدن و قفک بطلایله حکم اولور و قفک بیجی جائز اولور
 واکر بیجی غیری به اجازت و یرسه جائز اولمز * ز بر اوقف چنان ابطال اولسه واقفک وارثک مکنه عود ایدر
 وغیرک مالی بیع ایسه جائز اولمز (اقر و وقف صحیح و باه اخرج من ید و وارثه یلم خلافة) وقف و قف
 صحیح ایله اقرار ایدوب و تحقیق واقف اولوقی بدندن اخراج ایسیدی و ملک وارثی خلافتی اعلام ایسیدی
 یعنی وقف ایسیدی و بدندن اخراج ایسیدی (جائز) وقف جائز اولور (ولیس له ان یأخذ و لا یجمع
 دعواه) و وارث ایچون اولوقی اخذ ایلیک بو قدر و دعوا می دخی مسعوه اولمز یعنی قضاء مسعوه اولمز
 خانیده بو بله ذکر اولندی (الوقف فی مرض الموت کالهیبة فیه) مرض موتده وقف مرض موتده هبه
 کیدر بس نئیدن معتبر اولور و بدندن و افر از دن هبه ده شرط قبیلان شی' مرض موتده اولان و قفده شرط
 قلنور (فان خرج من الثلث و اجازة الوارث) پس اکر اول مرض موتده اولان و قف نئیدن چبقار سه یا خود
 اتی وارث جائز کور سه (نفذ) کلیده نافذ اولور یعنی نئید کلیدن نافذ اولور (والابطال فی زائد
 علی الثلث) واکر نئیدن چبقار سه نئید اولور زائده باطل اولور واکر وارثک بعضی جائز کور و بعضی
 جائز کور مر سه جائز کور بلان مقدار ایله جائز اولوب باقیده باطل اولور الا مکر که میت غیری مالی ظاهر اوله
 نئید کلیدی نافذ اولور خانیده بو بله ذکر اولندی (الوقف اما لفقراء) وقف یا فقرا ایچون درو بو ظاهر در
 (اولاغشاء ثم الفقراء) یا خود اغنیایچون ندر اند نص کره فقرا ایچون در اغنیان اولان اولانده وقف کبی
 (او یستوی فیه الفقیران کار باطات و الخانات و المقابر و المساجد و السیات و القنابر) یا خود اند ایکی فریق
 بر ابر اولور ریاطن و خانلر مقبرلر و مسجدلر و سقا بلر و کور بلر کبی و دخی بو نزلک امثالی کبی

* (فصل بیع شرط الواقف فی اجارته) *

وقفک اجاره سنده شرط واقفه تبیه اوتور حتی واقف چنان بر سنه دن زیاده ایجار اولمنون دیو شرط
 ایسیدی جائبو که ناس بر سنه ایجار ینه رغبت ایسه (دیو بر سنه دن زیاده اجاره سنده وقف اوزره ادر اولوب
 یعنی زیاده خیر اولوب و فقرا به انفع ایسیدی قیم ایچون واقفک شرطند خلافت ایسوب سنه دن اکثر ایجار
 ایلیک بو قدر بلکه بو امری قیم قاضی به رفع ایدر حتی قاضی و قفی بر سنه دن اکثر ایجار ایله * ز واقفینک
 فقرا ایچون و غائب و میت ایچون ولایت نظری وارد اکر واقف و قفی سنه دن زیاده ایجار اولنیه
 دیو شرط ایله ایسه قیم ایچون سنه دن اکثر بلاذن قاضی ایجار ایلیک جائز در خانیده بو بله ذکر اولندی
 (ولو اهل مدینه بل یطلق) پس اکر واقف اجاره تک مدینه اهل ایسیدی یعنی مدنی بیار ایسیدی
 بعضی اطلاق اوتور دیدی یعنی اطلاق اوزره باقی قالوره بر مدت ایله قبلا اولمز پس قیم ایچون دیو بله کشته
 ایجار ایدر واقفک سنن اوزره اجرا ایتمکله (وقیل فی مدینه) و بعضی دیدیکه بر سنه مدته در اوتور
 بر ادر کر کسه وقف دار اولسون و کرک ارض اولسون امر وقفه زیاده احتیاط ایچون (و بهای حق فی الدار)
 و بر سنه ایله دارد فقوی و یریلور ز بر مدت قیل طوبله اولسه و قفک زمانه مدته اولور ز بر انده نصرفی
 طول زمان اوزره مالکتر تصرفی کبی کورن کسه اتی مالک زعم ایدر (و بدلت سنبری فی الارض) وارضه
 اوج سنه مدت قید اوتور یعنی تحقیقا ارض اکر هر سنه زرع اولنندن ایسه بر سنه دن اکثر اول اراضی
 قیم ایجار ایلیک واکر هر ایکی سنده بر کره یا خود هر اوج سنده بر کره زرع اولنندن اولور سه قیم اتی
 مستأجرک انده زرع نئیدن نص کره تمکینی مقداری مدت ایله ایجار ایدر (و بله بؤجر) و اجر مثلی بله ایجار ایدر
 مثلیک اولن اول ایله ایجار بلان و قفدن ضرری دفعه ایچون درو بر حص (ر) پس اکر واقف اجری به

عقد الاجاره اسپا بدن رسيله بر مقدار اوزره رخص اولسه (لايفسخ) ضر لازم كدر بلكچون عقد اجاره
فسخ اولمز (واو زاد على اجر مثله) واكر وقتك اجري اجر مثل اوزره ز ياده اولورسه (فيل بعقده ثانيا لا تي)
دينلديك ز زمان آتي ايجون ثانيا اجر مثلي ايله عقدا اولمز واما ماضى پس انك ايجون اجر اولدن حصه سي وارد
(وقيل لا) بعض ديديكه ثانيا اجر مثلي ايله عقدا اولمز (كز ياده واحد تعنا) بر كس نهك تمنيله ز ياده سي كبي
ذخير ددكر اولنديك چقان بر كس نه بروقف ارضي اوج سنه استيجار ايتسیدی اجاره معلومه ايله اولكده اجر
مئلدر حتى اجاره جائز اولسون ايجون پس اول ارضك اجرتي رخص اولسیدی اجاره فسخ اولمز و چقان اجاره
مدتي كچد كند كراجر مئلدن يازده اولسیدی سمر قند بلكر و ابتي اوزره عقدا اجاره فسخ اولمز و شرح طحا و بنگ
روايي اوزره فسخ اولمز و عقدا تجدید اولمز و وقت فسخه وار نيجه صمی واجب اولور و اجرتك ز يادسي چقان
عقد الكل ز ياده اولورسه معتبر اولور حتى بر كس نه متماز ياده ايلسه اعتبار اولمز و سمر حرك روايي اوزره اجرت
زياده اولسه مستاجر اولك ز ياده ايله رضاسي غير بدن اوليدر (ولا يؤجره الموقوف عليه) موقوف عليه امام
و مدرس و اولاد واقف و بونلك مثلي ايجار ايللمري جائز اولمز و وقتك عینده تصرف لمري اولد بتي ايجون
(الابولية) الامكر واقف اتی متولى قنلس اوله و تقدیر حه انكچون انده حق تصرف اولور (متول آجره
بدون اجر المثل زمه تمامه كذا اب آجر منزل صغير بدونه) بر متولى و قني اجر مئلسز ايجار ايتسیدی اجر مثلك
تمامي ائدن لازم كالور كذلک بابا صغيرك منزلني اجر مئلدن تفصاته ايجار ايتسیدی تمامی اكالزم كالور * زرا
بوايكسه نكده هر بر نك حظ و اسقاط ايجون ولا تلمري بو قدر عماد يده بو بله ذكر اولندي (لا يفسخ موت المؤجر)
اجاره وقف موجرك فوتيله فسخ اولمز * ز يرا عيرى ايجون عقد و كيل و بابا كيدر (ولا يعاره ولا رهن) و وقف
عاریت و بر لزورهن و بر لزور موقوف عليهك حقه رعایت ايجون * ز رعا رب ايله رهنده موقوف عليهك حتى
ابطال وارد پس اگر مر تنهن انده ساكن اولسه اوزره ينه اجر واجب اولور (و بقى بالظمان بانلاف منافع)
ووقفك منافعي اتلاف ايلسه ضمانتيله فتوى و بر بلور يعنى چقان بر رجل و قفك دارنده ساكن اولسه يا خود
متولى اتی بلاجره اسكان ايلسه دينلديك ساكن اوزره برشي لازم كلز و عامه متأخر بن انك اوزره ينه اجر مثل
لازم كلك اوزره در وقتوى انك اوزره ينه در وقتك مال نيمك منافعي دخني بو بله در عماد يده دخني بو بله ذكر
اولندي (و غضب عقاره) و دخني و قفك عقار بنى غضبه يعنى تحقيقا فتوى عقارك غضبنده و موقوفه اولان
دارلزك غضبنده ضمانتيله در وقتك نظر اولچقان اوزره ينه قيمته قضا اولسیدی اول غاصبدين قيمت اخذ اولوب
پس اول قيمته رضيه اخرى اشترأ ايتسیدی پس اول ضيعه و قفك سببلى اوزره اولور * ز ربا و اولينك بدليدر
اسرعه شنيده بو بله ذكر اولندي (و يقبل فيه الشهادة على الشهادة و منهادة الرجل بانساء و الشهادة بانساهرة لايات
صه) ووقفده شهاده على الشهاده و رجال ايله نساك شهادتى و شهرت ايله شهادت و قفك اصاني اثبات ايجون مقوله
اولور (وان صحوايه) اگر تصریح ايدر لسه ده يعنى تسامعه شهادت ايدوب عند القاضى ز تسامعه شهادت
ايدر ز بر لسه قبول قنور سا رانده تسامعه شهادت جائز اولمز و بر كبي بونك خلاف اوزره در * ز برانده ايله
شهادت ايتدكلرين تصریح ايدر لسه و قفك غير يده مقوله اولمز * ز رباحق الله تعالى دير و تصریح تسامعه
قبولك نجو زنده واقف قديمى استهلا كدن حفظ وارد (لا شترطه في الاصح) اصح قولده و قفك شرطنى
اثبات ايجون تسامعه تصریح ايدر لسه قبول اولمز * ز راصل و قفك اوزره شهرت ايله شهادت جواب مختار
اوزره جائز اولور اگر چه كعبه انزل ايله بر قومك اوزره ينه اولورسه ده اما شرايط و قفك مختار اولنان جائز دكلر
عماد يده بو بله ذكر اولندي (و بيان المصروف من الاصل) و قفك مصرفنى بيان اصل دندرن يعنى چقان
شهادت ايلسه لكه تحقيقا بوضيه شو وجه اوزره و قد رانده شهادت تسامعه جائز اولور (متول بنى
في عرصه الوقف فهو للوقف) بر متولى عرصه وقفه بنا ايتسیدی اول بنا و قفك اولور پس غله سي مصارف
وقفه صرف اولمز (ان بناء من مال الوقف اومال نفسه و ثوابه للوقف) اگر بناسى مال و قفله ايله يا خود
كندى ماليله بنا ايدوب وقف ايجون نيت ايدرسه (اولم بنوشيا) يا خود بر شنه نيت ايترسه (وان بنى
لنفسه و اشهد عليه كلله) واكر كندى نفس ايجون بنا ايدوب وانك اوزره ينه اشهاد ايدرسه متولىك نفس ايجون
اولور (والاجنبى اذا بنى ولم يوفه ذلك) واجنبى چقان عرصه وقف اوزره بنا ايدوب بر شنه نيت ايترسه

اول بنا اول اجنيدك اولور (كذا العرس) كذلك عرسه بو به در بعنى اول عرس شاكيدر ذكر اولنا
 قيدرلك جيه سنده (والعرس في المسجد للمسجد) ومسجده عرس مسجدك اولور (مطلقا) بعنى كرك
 نيت ايتسون كرك سده ايتسون (باع دارا ثم ادعى انى كنت وقفها واول وقف على لا يصح لتاقتض)
 بر كسته بردارى بيع البدوب بعده بن دارى وقف المدم ديوا ايتسیدی يا خود بنم اوزر بعد وقف اولندي ديوا
 ادعا ايتسیدی دعوا سى تاقتض اولديغيمون صحیح اولز پس انكچون مشتري به عين ورك لازم كلز (اولومات
 البينة قبلت) واکر بينه اقامت ايدرسه مقبوله اولور نكيم برچار به نك عتق اوزره شهادت ايلسه لر دعواسز
 قبول قلنور (الولاية للواقف) امر وقفه ولايت واقف ايتوندر (وان لم يشترطها) اگر چه كيم ولايتى
 شرط قبلدى ايسده *ز براوقف اجنيدن ولايت احقدر (ويعزل الوخان) ومتولى عزل اولنور اكر وقفه
 خيات ايدرسه مصلحة وقفه رعاية (وان شرط ان لا يعزل) اگر چه كيم واقف عزل اولنسا نهى شرط
 ايلدى ايسده *ز برا مقتضاي شرعه مخافندر (ولا واخرجه صح) واقف متولى قبلدغي كسته ني
 چيقارسیدی صحیح اولدى اگر چه كيم اول متولى اچون جر بعد بوغي سده (وان شرط ان لا يخرج) اگر چه
 چيقارمغى شرط ايلدى ايسده *ز پرا تو كيل معنا سنده در شرطنه اعتبار اولن (طاب التولية لا بولى)
 تولى به طالب اولان متولى قلنمز نكيم قضايه طالب اولان مولى اولنديغى كيمى (مرض المتولى وفوض
 التولية الى غيره جائز) متولى مرض موده مرض اولوب وتوايتى غيرى به تفويض ايتسیدی جائز اولور *ز برا
 متولى وصى منزله سنده در وصى اچون غيرى ني وصه ايلك حازدر خائنده بو به ذكر اولندي (اولومات)
 واکر متولى غيره تفويض ايتدن فوت اوتسیدی (فالرأى في نصب المتولى الى الواقف لا يقتضى) پس اول
 وقت متولى نصبنده رأى واقف كدر قاضى اچون دكلدر (ثم الى وصيه) بو نندنصره اگر واقف
 فوت اولور سه متولى نصبنده رأى واقفك وصيه اچون ندرم (الى القاضى) بو نندنصره اگر وصيه
 فوت اولور سه متولى نصبنده رأى قاضى كدر وقاضى متولى واقفك اهله دن ممكن اولان قبلراجائى متولى قلن
 (البانى اولى نصب الامام والمؤذن في المنسار) مسجدك بايئسى امامك وموؤذك نصبنده قول مختارده
 اوليدر (الا ذاعين القوم اصلح من عينه) الامكر كه قوم بايئ مسجدك تعيين ايلد بكندن اصلح امامو مؤذن
 تعيين ايلدر (اشترى المتولى بمال الوقف داراله لا يكون وقفاقى الاصح) متولى مال وقفه وقضا اچون بردار
 اشترى ايتسیدی اول داروقف اولز اصح قوله *ز براوقفك صحته ووقف لازم اولسك شرطلرنده چوق
 كلام واردر حالبو كه دارده اول شرطلر بولنمى عماديه دبو به ذكر اولندي (جائزها كتر وبيع امامه اوقف
 لاعبه وامن امته وجنابه عبده في ماله) حاكم اچون وقفك جائز به سنى تزويج ايلك جائز اولدى وعبد بنى
 تزويج جائز اولدى كركسه اول عبدى وقفك جار به سته تزويج اولور سه ده ووقفك عبدك بنابيتى مال وقفدن
 اولور خلاصه دبو به ذكر اولندي

* (فصل فيما يتعلق بوقف الاولاد) *

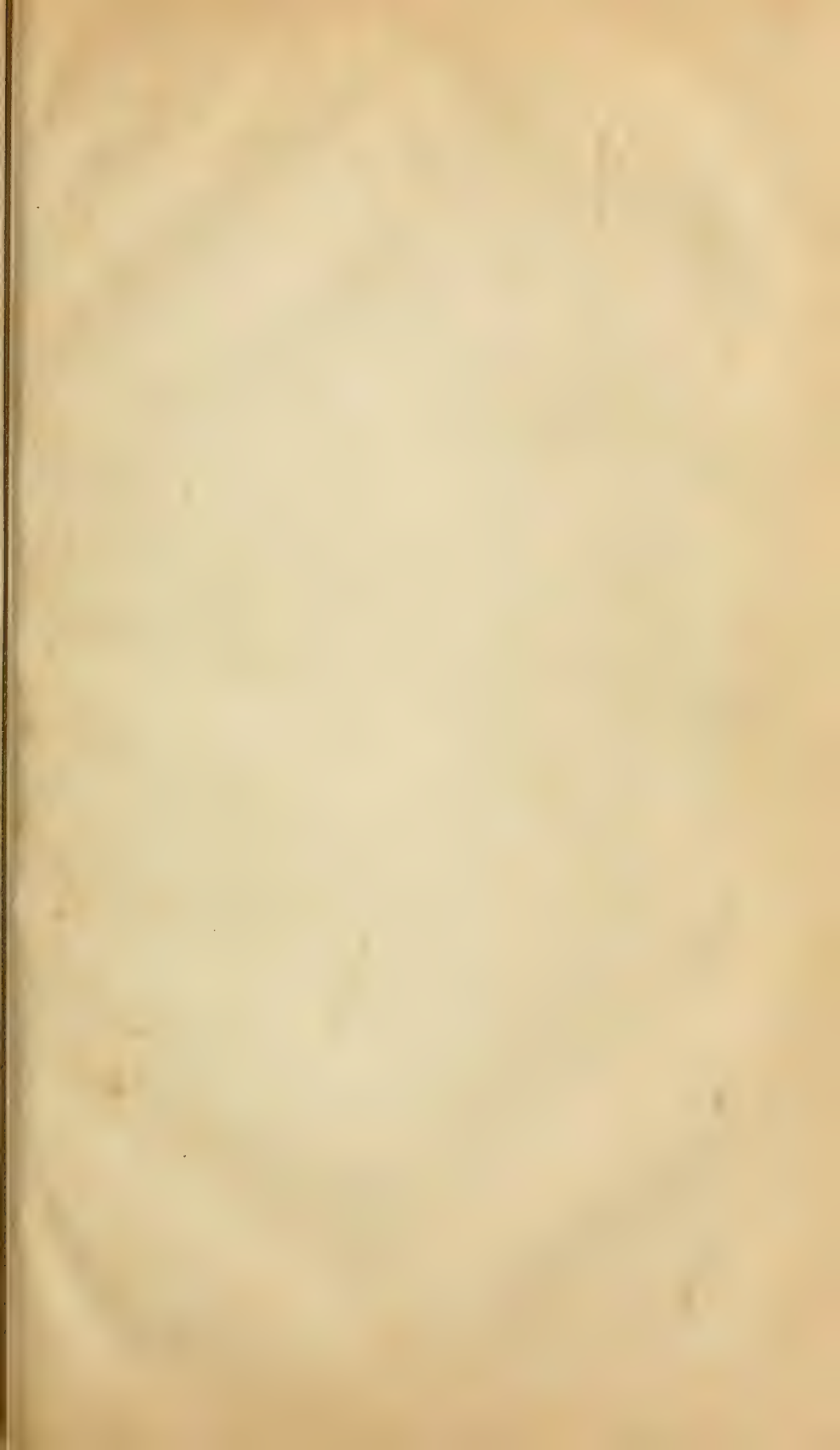
بوفصل اولاده وقفه متعلق اولان شيشرك ياننده در (قال ارضى هذه موقوفة على ولدى كانت له ثلثة اولاد صلبه)
 بر كسته بنم شوارضم ولدم اوزره موقوفة در ديسيدى اول ارضك غله سى واقفك ولد صلبى اچون اولور
 (يستوى فيه الذكر والانثى) انده ارلك وديشى رابرا اولور *ز را اسم ولدو لادن مأخوذ ندر ولادت ايسه
 ايكي سنده دخى بعنى ذكرورده وائمه موجوددر (الان يقيد بالذكور) الامكر واقف ذكرور ايله قيد ايليه
 ولدمن ذكرور اوزر بينه وقف ايدم ديمكاه پس انده اناك داخل اولور بوجان بووقف جائز اولدقه (فوجود
 واحد من اولاد الصابى كانه) واد صليدن برى بوانسیدی غله الك اچون اولور غيرى اچون اولز
 (واذا انتفى) يعنى چقان ولدصلبى منق اولسیدی (صرفت الى الفقراء لا ولد اولند) غله فقرا به صرف
 اولنور ولدك ولدشيه صرف اولنمز موقوف عليه منقطع اولديغيمون بوجان حين وقفه ولدصلبى اولور سه در
 (وان لم يكن حين الوقف صلبى بل ولد الابن ذكر كان وانثى) واکر حين وقفه ولدصلبى اولوب لاکه اولغلت
 ولدى بولنور سه رابر در كرك اولغلتك اوغلى ذكر اولسون كركسه انثى اولسون (كانت له خاصة) غله خاصه
 اول ولدان اچون اولور اول غله دبو بطور نك دونى اكا مشارك اولنر وولدان ولد صلبى اولدغي وقفه

ولدصلبی منزله سنده در (ولادخل فيه ولد البنت فی الصحیح) قول صحیحده قزوینی انده داخل اولز بو ظاهر
 روایتدر وهلال بونی اخذ ایلدی * زیرا اولاد بنات با بالینه منسوب اولورل بوخسه اتالی نیک با بالینه
 منسوب اولزل ولدان بونک خلاقی اوزره در (ولوزاد) واکرواقف زیاده ایدرسه یعنی واقف عبارة اولی اوزره
 زیاده ایدرسه (وقال وولدولدی فقط) و بالکنز ولدمک وای دیسیدی یعنی بو عبارت اوزره زیاده ایتسیدی
 (یدخل فيه الصلبي اولاد بیده بستر کون فی الغلّة) انده ولدصلبی داخل اولور اوغولنک واملری غله ده مشترک
 اولورل وولدصلبی ولدان اوزره تقدیم اولنمز * برواقف ذکرند انزلک بیلنر یعنی تسوبد ایلدی وپونده ولد بنت
 داخل اولور می دینلورسه هلال داخل اولور دینی (ولو فیدیانل کور) واکرواقف ذکورابه قید ایدرسه یعنی بنم
 شوارضم ولدم وولد ولدمک ذکور اوزره موقوفدر دیسیدی هلال دیکه (یدخل فيه الذکور من ولد
 البنین والبنات) انده اوغلار نیک وقرنل نیک ارککری داخل اولور وقول صحیحده بود * بر اسم ولد اوغل
 اولادل بنه متناول اولدیغی کبی قز اولادل بنه ده متناهی اولور امام سر خسته نیک دیدیگی شی ایچون نیکه تحقیقا
 ولد ولدشول کسینه نیک اسمیدر که اوکسینه بی واقف ولدی طوغردی یعنی واقف قری طوغردی ایلدی شول
 کسینه که انی واقف قری طوغوره اول کسینه حقیقه ولد ولددر شول شی بونک خلاقی اوزره در که چنان ولدم
 اوزره وقف ایلدم دیسیدی بس وواجلدن ولد بنت ظاهر واینده داخل اولنر تکیم مر وایندی * زیرا اسم ولد
 واقفک ولدصلبینه متناول اولور ولدانیه متناول اولمی ولدان عرفا پایاسنه منسوب اولدیغی ایچوندر
 بوندنصرکه چنان اولاد واولاد اولاد ذکر اولنان ایکی صورتدده متعرض اولسیدی غله وقف فقرا به صرف
 اولور موقوف علیه منقطع اولدیغی ایچون (ولوزاد البطل الثالث) واکرواقف بغن نائی زیاده ایلسیدی
 یعنی ولدم وولدک ولدی وولدک والدینک ولدی اوزره وقف ایلدم دیسیدی (صرف الی اولاده ماناسلوا)
 غله * وقف واقفک اولادنه صرف اولنور متناسل اولدق لرنجه (لا فقره مابق واحد من اولاده) اولادندن
 برولدمانمکه باقی اوله ققرا به صرف اولنمز (وان سفلی یستوی فیه الا قرب والا بعد) ندر اشاغی
 کیدرسه انده قرب وابعد برابر قنور (الان یذکر ما یبدل علی الترتیب) لامرکه واقف ترتیب دلات ایدر
 شی ذکر ایلبه الا قرب فالاقرب دیمکله یاخود ولدم اوزره دیمکله اندنصرکه ولدمک ولدی اوزره دیمکله یاخود
 بطنا بعد بطن دیمکله بو تقدیرجه واقفک بد ایلدیگی ایله بد اولنور * برواقف وبقنا که بطن نائی ذکر ایلدی
 ایسه تفاوت فاحش اولدی بس حکم نفس اتسایه تعلق ایلدی غیری دکل وانتساب ایدر سب اولان سنک
 وبعید اولان منک حقیقه موجود در بطن نائی بونک خلاقی اوزره در کز براتلک ایچون واسطه دردر خلاصده
 بویله ذکر اولندی (کذا اذا قال علی ولدی واولاد اولادی او علی اولادی) یعنی کذلک غله * وقف واقفک
 اولادینه صرف اولنوب متناسل اولدق لرنجه ققرا به صرف اولنمز چنان واقف ولدم اوزره اولاد مک
 اولادی اوزره وقف ایلدم دینی ایسه یاخود ابتداء اولادیم اوزره وقف ایلدم دینی ایسه انده اقرب وابعد
 برابر اولور لامرکه ترتیب دلات ایدر کلام ذکر ایلبه تکیم مر وایندی (وقف ضیعة علی اولاده
 ثم الفقراء) واقف اولادینه برضیعه وقف ایدوب اولادند نصرکه فقرا به وقف ایتسیدی (فات بعضهم
 صرف الغلّة الی الباقی) بس اولادینک بعضی فوت اولسیدی غله * وقف باقی فلان اولاده صرف اولنور
 زیرا واقف اولادینه وقف ایلدی بس انلردن بر احد باقی قالسه ندر اشاغی اولور سد غله فقرا به صرف اولنمز
 (ولو وقفها علی اولاده وتمامهم) واکرواقف ضیعه سنی اولادینه وقف ایدوب وانلر کز برینک اسملرین فلان
 و فلان و فلان دیوب ذکر ایلسیدی (وجعل آخره للفقراء) وکلامنک آخر بنی فقرا ایچون ایلسیدی
 (فات احدهم صرف نصیبه الی الفقراء) واولاددن بری فوت اولسیدی انک نصیبین فقرا به صرف اولنور
 ز برواقف انلردن هر برینه وقف ایلدی و آخر بنی فقرا ایچون قیلدی بس چنان انلردن بری فوت اولسیدی نیک
 نصیبی فقرا به صرف اولدمه رسوله اولی نیک خلاقی اوزره در * برواقف انده کل اوزره وقف ایلدی
 هر برینک اوزرینه وقف ایلدی (ووعلی امر آله واولاده ثم ماتت لایفور نصیبها لابنها خاصا) واکرواقف
 زوجیه سی اوزره واولاد واقف اوزره وقف ایلسیدی اندنصرکه اول مر اومتوفیه اولسیدی انک نصیبی اول
 مر آنک خاصه واقفدن متولد اولان ابنی ایچون اولن (ادام بسرط) چنان واقف شرط ایلدیگی عقده

(رد نصیب المیت الی ولده) یعنی اولاد دهن بری فوت اولد قده انک نصیبی ولدیندر داوتور اکر انک نصیبی
 ولدینده و بر یله دیوش شرط ایلدی ایسه (بل لیسیم) بلکه فوت اولانک نصیبی اولادک جمعیمی ایچون اولور
 (ولو قال علی ولدی وولدولدی ایدما تاسلا واولم یقل بطنا بعد بطن) واکر واقف اولدم وولد اولدم اوزره ایدا
 متاسل اولد فرتجه و قضا ایلدم دیوب بطنا بعد بطن دیمسه (لکن شرط الشرط المذكور) لکن شرط
 مذکور ی شرط ایسه یعنی فوت اولانک نصیبی اولغنه ویرسون دیوش شرط ایسه (فاقفله بجمع ولد ونسبه
 ینهم علی السویه) پس غلله وقف اولدینک وولدی نسلنک ینلرنده علی السویه صرف اولور (ولومات
 بعض ولد الواقف و ترک ولدائم جاه الغله تقسم علی الولد وولد الولدان سفلوا) واکر واقفک اولدینک بعضی
 فوت اولوب بر وند ترک ایسه اندنصرکه غله حاصل اولسه واقفک اولدی وولادینک اولدی اوزره قدر اشائی
 کیدرسه تقسیم اولور (وعلی المیت) ودخی میت اوزره تقسیم اولور * زیرا اول میت نصیبته موتندن
 مقدم مستحق اولدی (خاصا به کان اولده) پس غلله دن میت اصابت ایدن ارث طریقیله اولدینک اولدی
 (فیصبر له سهمه الذی عینه الواقف) پس اولد میت ایچون واقفک تعیین ایلدیکی سهمی واقفک تعیین حکمیله
 اولور (وسهم والده) و اولدینک سهمی ارثله اولور (واولی ولدی فاذا انقرضت علی اولادهما بدما تاسلوا)
 واکر واقف ایکی ولدینده وقف ایدوب پس چخان اول ایکی واده منقرض اولد قده ایکیسینک اولاد لری اوزره ایدا
 متاسل اولد فرتجه دیسیدی (فاذا مات احدهما وخلف ولدا صرف نصف الغله الی الباقی والنصف الی
 الفقراء) پس چخان اول ایکی اولدک بری فوت اولوب بر اولدی قاسیدی غلله نکی نصیبی باقی قیلان واده و نصیبی
 فقرا به صرف اولور تکیم اولادین اسملرینی ذکر ایتدیکی صورته اولدیغی کبی (فاذا مات الاخر صرف
 النکل الی اولاد الا اولاد) پس چخان اول ایکی اولدک باقی قیلانده فوت اولسیدی غلله نکی کلبسی اولاد اولاده
 صرف اولور * یعنی ایکیسیندن برینک اولادی ینیلله اولاد آخر کهر بری یننده علی السویه تقسیم اولور
 (وقف علی ذوی قرابته لم یدخل والده ووجهه وولده) برواقف صاحب قرابت اوزره وقف ایلدم دیسیدی
 واقفک بابلمی وده سی وولدی داخل اولز بر چل بنم شوارضم اقرارم اوزره وقرابت اوزره یا خود صاحب
 قرابت اوزره موقوفه در دیسیدی هلال دیدیکه وقف صحیح اولور و ذکر ایتتی اوزره تفضیل اولمز واده واقفک
 والدی وجدی وولدی داخل اولمز خانیده بویله ذکر اولندی (دار فی قبه برهن آخر انها ودفعت علیه)
 برکسینه نکی بدنه بردار اولوب آخر کسینه بنم اوزرجه و ققدر دوینته اقامت ایسه (و برهن قیم الوقف انها
 للمسجد) ووقفک قیمی مسجدک و قفیدر دیو اثبات ایسه (فان ارخاها سابق) پس اگر تارخیلرین بیان
 ایدر لسه اول دار تارخیلی سابق اولانک اولور (واد فی بنهما نصفن) واکر تارخیلری مبین اولزسه اول ایکیسی
 یننده ایکی نصف اولور دعوا یل اکنه اولدیغی کبی * ایکی قرنداش یننده بروقف اولوب
 ایکیسیندن بری فسوت اولد قده وقف حی اولانله میتک اولاد لری بدند باقی قاسیدی
 اندنصرکه حی اولان قرنداش میتک اولاد لرنندن بری اوزر ینسه ینسه اقامت
 ایسه که بطنا بعد بطن وققدر واولاد لک باقیمسی غایب اولد قده وواقف بر
 ووقف بر اولسیدی اول ینته قبول قیلنور واولادک باقیلری ایچون
 بر خصم نصب اولور واکر قرنداش اولاد لری عملیرینه
 وقف سنکله بزم اوزر ریمز ده مطلقدر دیوب ینسه
 اقامت ایدر لسه پس مدعی ووقفک
 بطنا بعد بطن دعوا سی
 اولیدر قنیه ده
 بویله ذکر
 اولندی

تم

تم الجزء الاول من الدرر والغرر ویلده الجزء الثاني منه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب بیوع

بوکتاب بیعک بیاننده در (هو) بیع یعنی شول بیعکه بیعک اوزر بنه دلالت ایله نافت جهت مدن مطلقا
 مالی ماهه مبادلہ ایتکدر و بو مطلق اولان بیع اضدادنددر باع الشیء دینور چخان فروخت اینسیدی یا خود
 اشترا اینسیدی و حرفسز مفعول ثانی به تعدیه ایدر و حرفله تعدیه ایدر باع الشیء دینور و باعه منه دینور
 و جمع صیغه سیله بیوع تعبیر بنه باعث درت نوع اولدیغی ایچوندر مبیع اعتبار یله * زیرا انواع باساعه نك
 مثلی ایله بیعدر بوکا مقابضه نسمیه اولنور یا خود ساعه نك نمله بیعدر بوکاج نسمیه اولنور انواع بیعک
 اشهری اولدیغیچون * یا خود معنی نمله بیعدر ایکی نقودنک بیعی کی و بوکاج نسمیه اولنور یا خود دینی
 عینله بیعدر و بوکاج نسمیه اولنور و معنی اعتبار یله ده درت نوعدر * زیرا ثمن اول ایله اعتبار اولنورسه
 مساومه نسمیه اولنور یا خود مع زیاده اعتبار اولنورسه هر ایجه نسمیه اولور یا خود زیاده سز اعتبار
 اولنورسه تولیه نسمیه اولنور یا خود نقصله اعتبار اولنورسه وضعیه نسمیه اولنور (مبادلته مال
 بمال بطریق الاکتساب) و شرعا مالی برماله بطریق الاکتساب یعنی بطریق البجازه مبادلده * برتر بقوله
 ایکی رجا مالین تبرع طریقیله مبادلده یا خود عوض شرطیله هبه ایلماری خارج اولدی * زیرا مبادلده
 ابتداء بیع دکلر اگرچه حکمتده بقاء بیع اولورسه ده * علی طریق التراضی دیعکلده باعث بیع مکره
 متناول اولسون ایچوندر * زیرا بیع مکره منعقددر اگرچه لازم کله سه (بیع عقد) بیع منعقد اولور
 انعقاد ایکی عاقدنک برینک آخر ایله شرعا کلامنک بوجه اوزره تعلیقدر که انک اثری محله ظاهر اولور
 (بالایجاب) ایجابله منعقد اولور اولکه اثباتدر احد عاقدینک اول کلامی ایجابله نسمیه اولندی برابردر
 کرک بیع ایتمد دیسون کرک اشترا ایتمد دیسون * زیرا بو کلام یعنی ایجاب آخر ایچون خیار قبولی
 اثبات ایدر (والقبول) و دخی قبول ایله منعقد اولور و قبول احد عاقدینک کلامنک نئیسیدر برابردر
 کرک بیع ایتمد دیسون کرک اشترا ایتمد دیسون (المضین) اول کلام اول و ثانی ایکی سیده صیغه
 ماضی ایله اولدیغی حالده * هدیاه ده دیدیکه بیع ایجابله و قبول ایله منعقد اولور چخان اول ایجاب و قبول لفظ
 ماضی ایله اولورسه اندنکره دیدیکه زرایع تصرفک انشاء سیدر و انشاء شرعه یلنور و اخبار ایچون موضوع
 اولان تحقیق انشاء استعمال اولنور * پس ماضیدن اخبارله منعقد اولور و اخبار ایچون موضوع اولان لفظله
 ماضی هر ادایلی * زیرا انده اولنور لام عهد ایچوندر بس انک اوزر بنه روشی ضمنندن لایددر دیواعتراضک

وجهی بود در اول شیء ضمنی استعمال لفظ ماضی ایله اولدیمکدر اوکرا و به اولرسد دلیل تمام اولر بوند انصرا
دیدیکه و ایکی لفظک بری لفظ مستقبل اولرسد بیع منعقد اولر نکاح بونک خلاقی اوزره در و تحقیق بیع
ایله نکاح کفر فی کتاب نکاحه مرور ایتدی و لفظ مستقبل ایله بیع صیغه امر مراد ایلدی مثالی
مشتری شومقداری درهمه بکا بیع ایله دیوب بایع دخی بیع ایتدم دیمک کبی * زیرا اول متاعده یعنی کتاب
نکاحه مثالی بر مر آه بیی زوج ایله دیدکده رجل سنی زوج ایلدم دیمک کبی دیمش ایلدی * ایلدی مضارع
اوزره حلاک وجهی بود در تکیم هدایه شارح لریدن بعضی اکا ذهاب اولدی نعم بونکله بیع منعقد اولر سخن
یئنه یمه مقارن اولورسه تکیم صاحب نهاده طحاوین و تحفة الفقهاء نفل ایلدی (و بمالی معناها)
ودخی بیع ایکی لفظ ماضیک معنائنده اولان کلامه منعقد اولور مثالی رضی اولدم و سکا شومقداره
اعطا ایلدم اخذ ایله دیمک کبی یعنی تحقیقا هر بیعت و اشتریت معنائند دلالت ایلن کلامه بیع ذکر اولنان
کبی منعقد اولور پس سخن شوشبی سکا شومقداره بیع ایتدم مشتری دخی رضی اولدم دیسیدی یا خود
بن شوشبی شومقدار سندن اشتر ایتدم دیدکده بایع دخی بوشبی اخذ ایله یعنی سکا ول مقدر ایله بیع ایتدم
دیسیدی * زیرا بویه دیمک بدل ایله اخذه امر در بوا یسد اولن ایله اولر کانه بونی سکا بیع ایلدم اخذ ایله
دیمش اولدی اقتضاه * پس عقدا اقتضا اعتبار ایله عقد اولدی بوخسه ایکی لفظک بری امر اولغله ثابت اولدی
مر و ایلن کلامی منافی اولسون ایچون زیرا بوعقدده معتبر اولان معنادر اگر چه کیم لفظ عقودده بعضنده
اعتبار اولورسه ده شرکة عفاوضه کبی اول وقت بیع صحیح اولر چنان بیعک اقتضا ایلدی شیکت چسینی
اول ایکی شریک بیان ایلرسد (حتی انعطای) حتی تعاطی ایله بیع منعقد اولور یعنی ایکی جا نیدن بیع
اولنان شیبی یا خود یعنی انعطای تکله زیرا بیع لفظک وجود نسز منعقد اولور ایکی ماضیدن فضله مقصودک
وجودی ایچون اولنکه تراضیدر (مطلقا) یعنی نفیس و خسیسه منعقد اولور قول صحیحده بودر
بوخسه امام کرخینک بالکر خسیسه منعقد اولور بدیدی دکل بقل کبی و بقل مثالیله (و یعقر بعض
واحد کافی بیع الاب من طفله) ودخی بیع لفظین ماضین ایله منعقد اولدیغی کبی لفظ واحد ایله ده منعقد
اولور تکیم بابانک طفله یعنی کبی بن بوشبی طفله شووجه اوزره بیع ایتدم دیمکله (و شرأه منه) ودخی
طفلندن شمراسی کبی بن شوشبی اوغلو بدن اشتر ایتدم دیمک کبی * زیرا بابانک عبارتی کمال شفقتی ایچون
ایکی عبارت مقامه قائم اولور پس قبوله محتاج اولر و بابا کد و نفسی حقنه اصل و طفلندن نایب اولور
حتی چنان اول طفل بایع اولسد عهدده یعنی ضمان انک اوزره اولور باباسی اوزره اولر شوشبی بونک خلاقی
اوزره در کچنان بابا طفلنک مالنی اجتنی به بیع ایلسیدی پس طفل بایع اولدده اول وقت عهدده یعنی ضمان
بابانک اوزر یته اولور * زیرا غنی بابانک شمراسی صورنده بابا اوزره لازم اولدیهه دیندن بری اولر - حتی
قاضی طفل ایچون قبضه بر وکیل نصب ایتدیکجه پس وکیل دخی بابا اوزره رد ایلدر پس بابانک فتنده امانت
اولور و کذلک اگر بایع بن بوشبی سکا در همد بیع ایلدم دیدکده پس مشتری اتی قبض ایتسیدی و برشی *
دیسیدی بیع منعقد اولور (و یحیر العاقل فی المجلس) و قبول ایلدیجی اولان کسینه مجلسده یحیر اولور * زیرا
یحیر اولسه حکم عقد جبر اولوق لازم کاور جبر ایهه مستقیدر (بین قبول الکل بالکل و الترتک) کلی کل ایله
قبول ایله ترک ایلندن یحیر اولور * یعنی تحقیقا بایع برشیده جواب و برسیدی مشتری دخی اولر شیکت بعضنده
قبول ایتسیدی یا خود مشتری برشیده جواب و بایع اولر شیکت بعضنده قبول ایتسیدی جائز اولدی *
زیرا انده صفة بی تفریق واردر و ایکی عاقد لری اکامالک اولر زیرا انده مشتری و بایع ایچون ضرر واردر
زیرا اگر بیع اولان شیء واحد ایهه مشتری ایچون ضرر شرکت لازم کاور و اول شیء متعدد ایهه پس عادت
یکی بی اسکی به ضم و اسکی بی ترویج ایچون بیکینک ثمننی تنقیص ایتدکر پس اگر قبول عقدک خیاری ثابت
اولسه مشتری جیدده اولان عقدی قبول ایدوب ردی بی ترک ایلدر پس جیدد بدی ایلدن اولر شیکت
زائل اولور حالوکه بونده بایع ایچون ضرر واردر * پس چنان بعضی بعضله اخذ ایتک جائز اولمجه کلی بعضله
اخذ جائز اولوق اولی اولور و اگر صفة متعدده اولورسه بیع مشتری ایچوندر بایدن ضرر متنی اولدیغی ایچون
(الاذاکر لفظ بعث و فصل الثمن) الاکر چنان بایع بیع ایتدم لفظنی تکرار ایدوب و معنی تفصیل ایله

مصنّفك بقولی كافیة ذكر اولئان شبه اشارتدر كه تحقیقا صاحب کافی صاحب هدایه نك هدایه الامكر
 چنان میبک هر بر نك نمئی بیان ابلید* ز را معاصفا قدر قولی تمام اولئ الامكر كلفظ عندك تکرار بله
 ادراج ایله* ز بر صافقه بونکه متعدد اولور مجر دهر بر نك نمئی بیاله صافقه متعدد اولور دیدی وز یاه دیدیکه
 مشتری ایچون میبک بعضی قبول ایدوب بعضی قبول ایلمك بقدر اگر چه کیم نمئی تفصیل ایدر سه ده
 الامكر بابع چنان بیع ایتدم لفظنی میبک هر بری ایچون نمك ذکر ی ایله بله تکرار ایله امام اعظم
 قنده و اما من قنده بیع مشتری نکدر اگر بابع نمئی تفصیل ایدر سه ده* بن بویکی شبك هر برینی شو. قداره بیع
 ایتدم دیکله و یاخود بن شو اون شبك هر برینی شو مقداره بیع ایتدم دیکله (اورضی بقوله اشتریت
 هذا بكذا) یاخود بابع مشتری نك بوشئی شومقداره اشترایتمکه راضی اولدم دیمسبله بیع منعقد اولور
 * قدوری دیدیکه اگر بابع مجلسه تفریق صافقه ایله راضی اولور سه بیع صحیح اولور و تفریق صافقه حقیقه قنده
 مشتری دن ایجابی استثنافدر قبول دکلدن و بابع بقوله راضیدر و بونك اوزر بنه اعتراض اولدیکه تحقیقا
 بیع شول بعض ایچون صحیح اولور که مشتری نمندن اول بهضك حصه سنی قبول ایله صورت مذکور که
 وایکی فقیر اون در همه بیع اولدیبغی کبی* ز بر اثن ایکی فقیر اوزره اجزا اعتبار ایله مقصدنر* پس هر بهضك
 حصه سی معلوم اولور فاما چنان عقدی ایکی عبده یاخود ایکی شو به مضای ایدر سه ایکسندن بر نك قبول ایله
 عقد صحیح اولور اگر چه بابع راضی اولور سه دوز را ابتداء حصه ایله بیع لازم کلور حالو که بیع جائز اولور*
 بن دریم که بونك نشئی فدور نك مراندن غفلتدر* ز را ائنگ عبارتی مشتری به ایجابك و بابع رضاسنه
 قبول تسبیسی ائنگ اوزر بنه دلالت ایدر که مشتری و یا بیک عبارتده نمئ ذکر ی میبک بعضی
 مقاله سنده در* ز را مشتری نمئ ذکر نسز مجر داشته ایلدم دیمسی ایجاب اولور و یا بیک راضی اولدم دیمسی
 قبول اولور بیک نفر بی نك اوزر بنه صادقی اولدیبغی ایچون اولکه مالی مالله مبادله در* پس ابتداء بیک
 حصه ایله لازم کلدیبی ظاهر اولدی* بواجلدن بن یاخود بابع مشتری نك بن بوشئی شومقداره اشترایتم
 دیمسبله بیع منعقد اولور دیدم (و بمتد الی آخر المجلس) خیار قبول مجلسك آخر بنه و اگر چه تمند اولور و بیع
 آخر مجلسه تأخیر ایله باطل اولور* اگر چه کیم مجلس نقد راوزار سه ده* ز بر مجلس مقر قانی
 جامدر نیکم کتب ظهارتده مرور ایتدی پس چنان امور متعدده مجلس سبببله واحده عد اولسیدی
 مجلسك ساعتی ساعتی واحد اعتبار ایلک عسری دفع و بسری تحقیق ایچون اولیدر و مال اوزره خلغ
 و عقده ذکر اولئان کبی اولوب بلکه ایکسنده ده ماوراء مجلس اوزره ایجابه توقفه باعث ندر دیر سک
 مرور ایدن شیء ایچونکه خلغ و عتق جانب زوجدن و جانب مولادن عین اوزره مشتل اولدیلر پس بوله اولغله
 مجلسه رجوعدن مانع اولدی (و التکاب و الزسالة کالخطاب) و مکتوب کوندرمک و رسول کوندرمک
 خطاب کیدر یعنی چنان بابع باز سه ده اما بوندرنصره سکا عیدم فلانی شومقداره بیع ایتدم دیسیدی یاخود
 رسولنه بن بوشئی غایب دی. فلانه شومقداره بیع ایلدم دیسیدی پس اول غایبه خبر و در یسیدی پس مکتوب
 مکتوب الیهه واصل اولوب و خبر رسول مرسل الیهه واصل اولد قنده مکتوبك و رسالتك یشدی بیک مجلسه
 مکتوب الیه و یا هر سل الیه اشترایتم یاخود قبول ایتدم دیسیدی بیتهما ده بیع تمام اولور* ز را
 غایبه کتب حاضرده خطاب کیدر رسول مهبردر یعنی تعبیر اید بچیدر و ایچیدر ائنگ کلامی ارسال ابدن
 کسنه نك کلامی کیدر* ز ر رسول علیه الصلوة و السلام بعض وقتده کالبه تبلیغ ایدر اولدی و گاهی خطاب
 ایله تبلیغ ایدر اولدی (و یطل ایجاب قبل القبول بالرجوع) و ایجاب قبولدن اول رجوعه باطل اولور
 یعنی قابل قبول ایتمزدن اول جواب صاحبك جوانده رجوعه اول جواب باطل اولور* ز بر رجوعدن
 مانع اولان حق غیرك ابطالك لازم کلسیدر بومقامده ایسه غیرك حتی منتقدنر ز را ایجاب قبولسز حکم
 افاد ایلر بقوله اعتراض اولوب دینلدیکه تحقیقا حق مالکده منحصر دکلدن بلکه حق بملك انجلین
 حقدن و انده ابطالی وارد و بوعراض رد اولوب دینلدیکه تحقیقا ایجاب چنان مشتری ایچون ملک افاده
 ایلسیدی یا بیک ایچون مزیل اولور* پس مشتری ایچون حق بملك یا بیک ملکك حقیقته معارض
 اولور مشتری نك تمککندن اقوی اولدیغیچون قبل الحول عامل زکا نه دفع اولئان زکا نك متصرف اولدیغی

شبهه بومنتقص اولم * زیرا زکاتی * یرن کسند استرداده قادر اولم دفع اولان کانه غیرک حتی تعلق ایندی
 بیچون * زیرا ملک حقیقی زکاتی و یرندن زائل اولدی پس حق فقیردن اقوی اولان شی * منتی اولمغه
 حق فقیر ارایدی (وبقما بهما عن مجسمه) وجواب ورن کسند ایله قبول ایلمینک هر فقعیسی اولورسه
 مجلسدن قبل القبول قائم اولمسیله دخی ذکر اولان کنی ایجاب باطل اولور * زیرا قیام رجوعک دلیلدر
 دلالت ایسه عمل صریح کنی ایدر بوکانتراض اولنبدیکه تحقیقا دلالت صریح عملی کنی عمل ایدر بختن کا
 معارض اولور صریح بولمدیغی وقتده بو مقامده ایسه اگر مشتری بعد القیام قبول ایتم دیسیدی
 صریح بولور حالبوکه اعتبار اولمز و بواعترض رد اولوب دینلدیکه تحقیقا صریح دلالت نصکره
 بولمدی بواجلندن صریح دلالت معارض اولم (ولز بهما بلاخیار) و بیع ایجاب و قبول ایله ایکسندن
 بریک مجلسده خیارسنزلزم کلور امام شافعی دیدرکه بایع ایله مشتریدن هر بری ایچون خیاری مجلس واردر
 رسول علیه الصلوة والسلام (المبتایمان بالخیار مالم یفرقا) قول شریفی ایچون ویزم ایچون علت اولدر که
 تحقیقا فسخنده آخرک حقیقی ابطال واردر بویسه جاز اولم معنی بایله مشتری مادامکده متفرقی اولمیلر خیاری
 ایله در دیکدر * بن دیرمکه ابطال حقت ظاهری اوزره سوال وارد اولور که تحقیقا اگر حق آخر ایله
 حق ملک مراد اولورسه پس مسددر لیکن قائده ایتمر و ایندین علت ایچون و اگر حقیقه ملک مراد اولورسه
 پس بومعوضدر بلکه بومسئله نک اولدر و انک دفعی ممکن اولور که تحقیقا حق تمام قبل القبول ثابت و اگر
 حقیقه ملک قبول نصکره ثابت اولمسه قبول ایچون برقائده زائده اولردی بلکه قبولک وجودی و عدیمی برابر
 اولوردی وجودک رکن اولمسیله یله پس احسن اولان دیکدر که بزرایچون علت تحقیقا ایجاب و قبول
 ایکسیده حقیقه ملک افاده ایدر لنتکیم حق سبحانه و تعالی (یا ایها الذین آمنوا لا تأکلوا اموالکم بینکم
 بالباطل الا ان تكون تجارة عن راض منکم) چوردی معنای شریفی الله تعالی عمل ایتم و حدایتیمه ایمان
 کتورن قولم ماللریکزی بدکرده باطل ایله اکل ایلمک لاسمزدن بر بکردن رضاله تجارت اولمغانه اکل ایلمک
 دیکدر پس اکل مباح اولدی کر کسه مجلسده اولون تراضیدن نشئت یکن تجارتک موجود اولمسیله و بیع
 تجارتدر پس اطلاقه خیاریک تفرقی و مشتری ایچون ملک و قوعنک صحیحی اوزره دلالت ایندی و خیاریله
 قول تقیددر تقید ایسه نسخدر پس جاز اولمز و حدیشدن جواب تحقیقا حدیث قبولک خیاری اوزره محمولدر
 یعنی متعا قیدندن هر بری عقدی مجلسده قبولدر و خیاری قبولک قائده می قوه می دفعدر تحقیقا جواب
 ورن کسند جواب ورد کند نصکره انک ایچون رجوع ایلمک بوقدر بوخسه بعد الايجاب و القبول خیاری فسخ
 دکلدر و حدیث شریفده خیاری قبوله اشارت واردر که تحقیقا احوال اوچدر * حالک ری اولدر که انده ایجاب
 و قبول بولمیه * و ایکنجی حال دخی اولدر که انده ایجاب و قبول بولور و منقضی اوله * و اوچخی حال اولدر که
 انده ایجاب و قبولدن بری بولنه و آخره قوف اوله و ایکسندک اوزرینه متباین ایتمک اطلاق حال اولیده در
 مجازا باعتبار ما بولدر و ایکسیده مجازا باعتبار ما کانددر و اوچخیده حال حقیقتدر موضعدر تقریر اولان
 شی ایچونکه تحقیقا اسم فاعل حالده حقیقتدر ماضینک آخر زندن و مستقبلک اولر نندن اجزا معناسنه
 بو حال ثالث حال مباشرتدر ایکسندن بری مجلسده قبول ایتمکله و آخرانده متوقف اولمغه حال مباشرتک
 نه ماقبلی و نه مابعدیدر یا خود حال حقیقته محتمل اولور پس حقیقت اوزره حل اولور حق آخرک ابطال لازم
 کسون ایچون و حدیثه ذکر اولان تفرقی اقوالک تفرقی اوزره محمولدر ایکسندن بری بیع ایتمم و آخر
 اشترایتمم دیمکله یا خود ایکسندن بری اشترایتمم و آخر بیع ایتمم بوجهتدن اقوال ایله تفرق نصکره
 خیاری باقی قالمز * پس اگر دینلورسه که تفرق بعد الاجتماع اولور اجتماع ایسه بو مقامده تصور اولمز * جوابنده
 بزدرز که تفرقه مراد اعداء اجتماع عدیدر و وعدم اجتماع مفتاحده و کشفده قاعده مقررده اوزره بیدر
 تحقیقا: عرب (ضیق فالرکیه ووسع کم الثوب) دیرلر یعنی قیونک اغزینی طارو ثوبک یکنی بول ایله دیکدر
 اولکیده مراد قیونک اغزینی ایداه طار قیونک و ثابده ثوبک یکنی ایداه بول قیونکدر پس بوندن غافل اوله
 (وکنی الاشارة فی الاعراض غیر بویته) و بیعک صحته عوضدره اشارت کلنی اولدی عوضلریمه و بیعده
 حامدر اوله عوضلر که مال ربانک غیری اوله یعنی حرام فائدهنک غیری اوله درهمک و دینارک و حنطه نک

و بونلر مثلایت جنسیله بیعدن احترازدر * زیرا تحقیقا اند یعنی بیع مذکورده اشارت کفایت ایمن بلکه قدر جهتدن انلر کمسواوندن لاددر رباحا احتمالی ایچون تکبیم عن قریب بیانی کلور و اشارت کفایت ایتمکه باعث اولدر که * زیرا اشارت تعریف طرفی بقرینتک ابلقدر پس قدر بیانشه و وصفه حاجت اولر سبب بونلر خلافی اولزده در * زیرا مسلفینک قدرینک و وصفنک معرفتی سلمده و اجبه در * زیرا مسلفیه مشار الیه دکلدن عن قریب ذکر کی کلور (و شرط معرفه مع بیع یسلم) و تسلیم ازلتان میبعک معرفتی شرط قیلندی یعنی با بیع میبعی تسلیمه محتاج اولور و بوشول شیدن احترازدر که چنان رکسته کند و قستنده اولان متاعی فلان ایچون اند نصکره اشترا ابلیدیکنی اقرار ابلسیدی حالبوکه میبع با بیع الیه مشتری ایچون مقدار معلوم اولسه پس اول بیع جائز اولور تسلیمه حاجت اولمندی یعنی ایچون بونی زاهدی ذکر ابلسی (بما رفع الجهالة) نزاعه مفضیه اولان جهالتی رفع ابدر شیده میبعک معرفتی شرط قیلندی او یله نزاعه بیعک فسادنه مفضی اوله غائبی بیع ابیلوب اول غائبک مکاتنه اشارت ایتمک کی حالبوکه اول مکاتنه اول اسمله مسمی اول غائبک غیر یوق پس بوی بیع جائزدر عن قریب خیار رؤیتده کلور (و معرفه قدر عن فی الذمه) و ذکر اولتان کی ذمته اولیجی ثبوت مقدارینک معرفتی دخی شرط قیلندی مثالی عشره کی سبقت ایدن مشار الیه یهدن احترازدر و ذمته حاصل اولان اشیا کیلیاتدر و مقاربه اولان عددیاتدر و موزوناتدر دراهم و دنانیر کی و سایر وزن اولتان ششدر در چنان بونلر اعیانله قبضه مقابل واسلر (و وصفه) و دخی میبعک و وصفنک معرفتی شرط قیلندی مثالی بخاری یاخود سمرقندی اولسنگ جهالتی نزاعه مفضی اولور پس مقصوددن عقد عاری اولور (وصح بحال و مؤجل) و بیع عن حال ابله و عن مؤجل ابله صحیح اولور حق سبحانه و تعالی نیک (واحل الله البیع) قول شریفنک اطلاق ایچون و رسول علیه الصلوٰة و السلامدن روایت اولندیکه تحقیقا رسول علیه الصلوٰة و السلام بر بهودیدن اجل ابله رشوب اشترا ابلیدی و در عنی رهن قودی واجل معلوم اولمقدن لاددر * زیرا اجلده جهالت عقدده واجب اولان تسلیمدن مانعه در پس بوی بیع مشتری بی تسلیم عن الیه مدته قریبه ده مطالبه ابدر وارل مشتری دخی تسلیم یعنی زمان بعیده مر ادایدر هدایه و کافیده و غیر یده بویله ذکر اولندی * بن دیرمهک بونده اشکان وارد * زیرا بیعک نصی مطلقدر تکبیم دینلدی و دایل عقلی ابله اجلاک معلوم اولسنگ شرط قیلندی مطاقی رأیله تقید در بومطاق ایسه صحیح دکلدن اصولده منقرا اولان شیئی ایچونکه تحقیقا مطلق تقید رفحندن و کتابی رأیله فسخ جائز اولور بوشکلاک دفعی ممکن اولور شونکله که تحقیقا نفس اجله نظر ابله در و نفس اجل ایسه معلومیتله تقید اولر عن قریب خیار شرطده کلور که تحقیقا چنان با بیع شوشوبی سکالاجل ابله بیع ایتمد یاخود مؤجل با بیع ایتمد دیسیدی بیع صحیح اولور و بواجل نصف یومه یاخود اوج کونه یاخود بر شهره صرف اولور و معلومیتله مقید اولان دکلدن الاوقت اجلدر و نص ایسه وقت اجله نظر ابله مطلق دکلدن * ایمدی بواجلسن بن (معلوم الوقت) دیمد حتی چنان اجلاک و وقتی بیسیدی بیع فساد اولور حصاده بیع ایتمک کی بونلر تحقیقی اولدر که تحقیقا بیع مطلقدر و مطلق ذات ایچون معتضدر صفات ایچون دکلدن نه نقیله و نه ایبانله و ذات بیع و حقیقتی تکبیم بیلس ایدک مالک مالله مبادله سیدر و عن بیعک مفهومیته معتبر در و تأجل تمک صفاتنددر پس تأجل بیعک صفاتندن اولور بواجلسن بیع مؤجل دنور پس تأجله نظر ابله بیع مطلق اولور دایل ظنیله تأجل بیعک تقیدی جائز اولر و اما وقت اجلاک تعیین بیعک صفاتندن دکلدن بلکه بر امر در که اول امرک بیعک صفتنه نوع تعلقی واردر پس اول امره نظر ابله بیع مطلق اولر ایمدی بیعک رأیله تقیدی جائز اولور پس اشکال مندر فاع اولور واجل بیلند کد نصکره اگر با بیع قوت اولسه اجل باطل اولر و اگر مشتری قوت اولور سه مال حل اولور * زیرا تأجل بیعک فائده سی تجارت ایتمکدر پس عن ثمن ماله مؤدی اولور پس چنان اجل انک ایچون اولان کسینه قوت اولسیدی آتک ترک ابلیدی قضا عدل ایچون متعین اولور پس تأجل فائده ایتمز (واذا منع الباع السلعة سنة الاجل فلا مشتری اجل سنة ثانیة) یعنی بر کسینه معین دکل بر سنه اجل ابله متاع اشترا ابلسیدی اول متاعی بایهک منعی ابله بر سنه پنجه قبض ابلسیدی مشتری ایچون قبضد نصکره سنه ثانیه نک اجلی واردر و اما معین مشتری ایچون سنه ثانیه نک اجلی یوقدر دیدیلر (بمطلق) یعنی صفت ذکرندن مطلق قدر ذکرندن مطلق دکل غنله بیع صحیح اولور قدر ذکر کی بیلداک شیئی

ایچون واجب اولغله (فالعقد ح علی غاب النقد) یعنی بو عقد برجه عقد و اجدد بیلدک نقد نیک غایبی اوزده
 واقع اولور * زیرا اول نقد متعارفدر (فان استوی الرواج) یعنی اگر نقد غایب بولنجوب بلکه رواج و ابر
 اولورسه (الامالیة) مالیه دکل بلکه مالیده تفاوت اولورسه (فسد ان لم یسین) بیع فاسد اولور اگر
 ثمن قننی نوعدن اولدیغی بیان اولغزسه * زیرا جهالت زاعده مفضی او اور تکبیر مرور ایستی
 (اولمالیة ایضا) یا خود رواج برابر اولدیغی کبی مالیه برابر اولورسه (واختلف الاسم) واسم دخی مختلف
 اولسه بیلک و ایکلیک و اوچلک کبی (صح ان اطلق اسم الدرهم علی کل منهما) بیع صحیح اولور اگر
 هر بیلک اوزر بنه درهم اطلاق اولورسه شول حیثیته که رلکدن واحد اوزر بنه و ایکسی رلکدن ایکی
 اوزر بنه و اوچی رلکدن اوج اوزر بنه اسم درهم اطلاق اولنه * زیرا اختلاف عددی فتنده مالیده نزع
 اولز اولکه جوازندن مانع اولان اختلافدر (و صرف الی ما قدر به من کل نوع) و هر بنوعدن انکله تقدر
 اولنان شیشه صرف اولور مثلا چان ربعدی بیک درهمه بیع ایستی مشتری ایچون بری رلکدن بیک درهم
 یا خود ایکسی رلکدن ایکی بیک درهم یا خود اوچی رلکدن اوج بیک درهم اعطا ایلک لازم کلور بو کافیه
 ذکر اولنان شیدر و صاحب الهدهایه ان مر ادایلدی اگر چه کیم صاحب هدایه نیک عبارتند نوع غموض
 یعنی کوز بویق و ارایسه ده (ولایتمین النقدان) و ایکی نقد متعین اولز نقد ذهب و فضه دن مصوغ
 اولیاند کز مسکوک اولون کر کسد اولسون (والفلوس النافقة) و رایج اولان مانقر دخی متعین اولز
 و عادیده دخی بویله ذکر اولندی (فی صحیحه) یعنی بیع صحیحند (وان عینا) یعنی چنان ایکی نقد
 متعین اولسد رده مثلا اندنصره مشتری درهم آخره انک تبدیلی مر اد ایلیدی بزم قنزده جاز اولور و بایک
 نزاعی مصوغ اولز و شافعی فتنده متعین تعیین ایله متعین اولورل حتی درهم آخره تبدیلی جاز اولز و اگر قبل
 التسلم ثمن هلاک اولسه یا خود تسلیم نکره و با اول مستحق چقبسه شافعی فتنده بیع متفرض اولور بزم
 قنزده اولز بلکه مثلنک تسلی ایله مطالبه اولور و فی صحیحه دیمه باعث اولدر که عادیده ذکر اولنان
 شی ایچون که تحقیق ادرهم و دنا بزم تعیین ایله متعین اولورل اصلنده بیع فاسدده و صحیحند نکره متفرض اولانده
 متعین اولزل اولک صورتی شول کسه که چنان برعبد بیع ایوب و ثمنی قبض ایسه پس ظاهر اولسه که تحقیقا
 اول ثمن ثمن حرردر یا خود برچاره بیع ایوب پس ظاهر اولسه که اول جاز به ام وادیدر ثمنک در اشمی رد ایچون
 متعین اولور * زیرا بو قبض ایچون حکم غصب و ادر و ثانی ک صورتی شول کسه که چنان برعبد بیع ایوب
 قبل التسلم هلاک اولسیدی ثمن متبوض پروایتده متعین اولز اصح اولان قول بودر (وصح فی الطعام)
 و بیع طعامده صحیح اولدی طعام بغدادی و انیدر * زیرا طعام عرفانغدای و اونی اوزده واقع اولور عن قریب
 و کائنده کلور (و ایچوب) و بیع حبویه دخی صحیح اولدی و حبوب بغدادی ایله اونتک غیر بدر
 مرجک کبی و نخود کبی و بونلرکله کبی (و او جزافا) اگر بیع بطریق التجزئة یعنی کتور بجه اولورسده
 جزاف کذا فک معریسدر (و بو غیر جنسه) اگر بیع جنسک غیر ایله اولورسه رسول علیه الصلوة
 والسلامک (اذا اختلف النوعان فبیعوا کیف شئتم) قول شریفیچون متعین ایکی نوع مختلف اولسیدی
 سزد بیلدیکز کبی بیع ایلک دیمکدر شول نایع بونک خلا فیدر که قچان مجزفه جنسه بیع ایسه * پس تحقیق اول
 بیع صحیح اولز با احتمال ایچون (وصح) و دخی ذکر اولنان کبی مکبات و موزونانک بیعده صحیح اولدی
 (بانا) و اوچر همین جهل قدره) بر همین جناتی یا خود بر همین طاش ایله بیع اوله چنانی و اوله طاشکه قدری
 مجهول اوله * زیرا بیعی صحیحند مانع برجه لندر که نزع مفضی اوله بولمکانه ایسه نزع مفضی دکلر * زیرا
 بیعه تسلیم بیع متجددر انانک و جکره هلاکسه باعث اولورس بونک خلا فیدر که * زیرا سلمه تسلیم متأخردر
 پس هلاک تسلیم اول نادر دکلر * پس متنازعه متحقق اولور و ای یوسفدن روایت اولنده که تحقیقا باعث
 جاز اولسی شول شیشه در که چنان اولحت طوادرمغله زیاده اولدیغی کبی اول شیبی طوادرمغله طویلجه چنانی
 و جناتی مثالی شی کبی و اما چان اول مکیل زنیل و زنیل مثالی اولورسه بیع جاز اولز و کذلک قچان
 طاش منتنت اولور یعنی چورک و از یلور اولورسه جاز اولز یا خود بر شیک و زنیه بیع ایسه که اول شی
 قور و دلسه قورو به خیاب و قاورن کبی اول قورو و یق ششمه وزن اولان شیک بیی جاز اولز (وفی القدر المسمی)

و ذکر اوتان کبی بیع تسمیه اوتان مقدار ابله صحیح اولور اول مسمی کرک واحد اولسون و کرک اکثر اولسون
 (از بیع صبره کل فقیر او فقیر بن بگذر) مثلاً قچان بغدادی چچنک هر رفقیزی یا خود هر ایکی فقیزی شومقداره
 دو بیع ابله سیدی یعنی قچان پابع شو بغدادی چچنک هر بر اولجکئی یا خود هر ایکی اولجکئی یا خود هر اوج
 اولجکئی سکا شومقداره بیع ایتدم دیسیدی پس قدر مسماده اولجکلرک عددندن بیع جائز اولور امام اعظم فتنه
 بافیده جائز اولز الامر قچان اولجکلرک جیعیسی تسمیه سیله یا ثوب جهالت نزل اولسیدی یا خود قبل
 الاغزاق اول مجلسده اولجورسه جائز اولور و امامین مطلقاً جائز اولز د بلر (لا صبران) ایکی بغدادی چچنک
 بیعی صحیح اولز یعنی امام اعظم فتنه قدر مسماده ایکی صبره نیک بیعی صحیح اولز (من جنسین) اول ایکی
 صبره ایکی جنسدن اولدیغی حالده مشلی ری بغدادی چچی و پری او به چچی کبی که هر بر اولجکئی یا خود هر ایکی
 اولجکئی شومقداره بیع اولنه بر اولجکلده امام اعظم فتنه بیع صحیح اولز ایکی چچنک تفاوتی اولدیغی ایچون
 و امامین فتنه ایکسینده دخی صحیح اولور ذکر اولتان کبی و محیطده و ایضاً حده ذکر اولنبدیکه تحقیقاً
 عقد بقدا بدین وار په دن فقیر واحد اولوزره امام اعظم فتنه صحیح اولور (و لا متفاوت کالئله) و امام اعظم فتنه
 ذکر اوتان صبره کبی قدر مسماده بیع صحیح اولز قچان ثله کبی یعنی بر بولک قیون کبی متفاوت اولسه
 هر رفقیون یا خود هر ایکی قیون شومقداره بیع ایتدم دیسه (او العدل) یا خود عدل کبی یعنی بر برینه
 مشابه اوثاب متفاوت کبی که هر بر ثوب یا خود ایکی ثوب شومقداره بیع ایتدم دیسه صحیح اولور زیرا اول ثوبک
 بعضی نرینده تفاوت نزاعه مؤدی اولان جهالتیه مفضی اولور صبره بولک خلا فیدر (وان سسی الجملین) یعنی
 میله ثمن جمله سته تسمیه اولتورسه شولته یعنی شو بولک قیون یوزدر یک درهمه بیع ایتدم دیکله یا خود
 شومقداره اون ثوب بدر یوزدر همه بیع ایتدم دیکله (بلا تفصیل) یعنی هر قیون شومقداره یا خود هر ثوب
 شومقداره دیکسزین (صح فی السکل متفاوتا اولاً) بلا تفصیل کلبسینده اجمالاً بیع صحیح اولور کرک
 متفاوت اولسون کرکسه اولسون مبیع و ثمنک معلومیتی ایچون (فان باعها) بو وان سسی الجملین قولی
 ایچون تفصیلدر یعنی میله ثمن جمله سته تفصیل اتمکسزین تسمیه ایتدکد نصره صبره بیع ایدرسه
 (علی انها مانئه) اول صبره بوز فقیر اولق اوزره (بمانئه) یوز درهمه (صح) بیع صحیح اولور بومقامده
 حکم هر فقیر ایچون ثمن تسمیه اتمک بینی ابله هر فقیر بدر همه دیکله تفاوت اولمغه تسمیه هر فقیر ایچون
 تسمیه اتمک پلنسنده تفاوت بوقدر عددیات متفاوته بولک خلا فی اوزره تکیم عن قریب ذکر اولتور
 (وهی) بغدادی چچی (افل) یوزدن اقل بولسیدی (اخذ بخصته) مشتری ثمندن حصه سیله افلی
 اخذ ایدر (اوصح) یا خود عقدی فسخ ایدر یعنی مشتری ایکی امرک پلنسنده مخیر قیلنور عقد اوزره
 صفقتک نفر قیون پس مشتری رضای موجود ابله تمام اولز (او اکثر) یا خود صبره یوزدن اکثر
 بولسیدی (فلا ائد الباع) یوزدن زیاده سسی باه کدرو بوزی مشتری نکدر * زیرا بیع مقدار معین اوزره واقع
 اولدی * پس معین بولندی عقد صحیح اولدی و قدر و سف دگلر حتی بیعده داخل اوله تکیم ثوبک بیعنده
 داخل اولدیغی کبی امدی زند باهک اولور (وان باع المذروع هکذا) و اگر مذروع بیع اولسیدی اتمک
 کبیدر یعنی مبیع و ثمن جمله سته تسمیه ایدوب و هر ذراع یا خود ایکی ذراع شومقداره دیسیدی بیع صحیح اولور
 اگر مشتری آتی تمام بولسیدی اول تمی ثمنک کلی ابله اخذ ایدر بلاخبار و اگر اقل بولورسه مشتری مخیر
 قیلنور کد بولورسه (اخذ الاقل بالکل) اول بولدیغی افلی ثمنک کلی ابله اخذ ایدر (اوزرک) یا خود ترک ایدر
 زیرا اولجک ثوبده و صفقدر ثوب ایچون صفت عرضیه معناسنه اولمغه دکل بلکه اصطلاح فقهاده وصف
 بر شینک تابعی اولوب ائندن منفصل اولما ندر قچان اول وصف اول شینده حاصل اوله شینک حسنی زیاده
 ایدر اگر چه کیم اول وصف نسنده جوهر ایدر ثوبدن ذراع کبی و داردن بنا کبی تکیم امانده سبقت ایتدی
 پس زیرا بر ثوب که اون ذراع اوله راون در همه مساویه اوله قچان ائندن بر ذراع نانص اوله طقوز درهمه
 مساوی اولز مکبلا و عددیات بولک خلا فی اوزره در زیرا ائندن بعض قدر و اصل تسمیه اولتور و بعض
 آخره منضم اولسی بجمع ایچون کمال افاده اینز * پس زیرا بغدادی که اون فقیر اوله قچان اون درهمه مساوی
 اولسه ائندن طقوز درهمه مساوی اولور و تحقیق و صفق و اصلک تفسیرنده اختلاف اولندی کلبسی بزم ذکر

ایلدیگن شیشه راجع در بوم و مثاله وصف نمندن برشی اکا مقابل اولمز حیوانک اطراف کی ایچقان
 تناول ایله مقصود اولورسه اوور تنکیم عن قریب بیانی کلور (واخذ الاکثر بلاخیار للبايع) ومشتري
 اکثری باعک خیار نسماخذایدر * زیرا اکثر وصفدر تنکیم قچان میبعی معیب دیوبیع ایله حابوکه اول
 میبعی سلیمدر (وان باع المتفاوت هکذا) واکر متفاوت اولان شئی میبعی وئمن چله سنه تسعید ایلوب تقصیل سز
 بیع ایلسیدی (صح فی الکل) بیع کابده صحیح اولور حتی قچان میبعی وئمن منسوی اولسه لردی بیع لازم اولور
 هر برنک معلوم بی ایچون (لا الاقل والاثر) اقل واکترده بیع لازم اولمز * غایت الیائده ایضا حدن نقل
 دیدیکه قچان باع شوبلوی الی رأس اولوق اوزره سکاشومقداره بیع ایتمد دیسیدی پس بیع جائز اولور * زیرا میبعی وئمن چله سی تسعید ایله
 معلوم اولدی پس قچان میبعی زیاده بولانسه یاخود ناقص بولانسه بیع فاسد اولور * زیرا زیاده نک
 اوزرینه عقد واقع اولدی پس گانه الی رثوبدن الی ثوب بیع ایتمش اولدی بو ایسه مجهول متفاوت
 اولغله فاسد اولدی واکر میبعی ناقص اولورسه پس ناقص اولان ثوبک حصه سنی حط ایلمک محتاج اولور بودخی
 مجهوله در پس ذکر اولنان کی فاسد اولور وسائر قیمت جه تمدن مختلف اولان شئیک بیعیده بونک کبیر
 (وان زادکل ذراع بدرهم) واکر ذرع اولنان شئیک بیعیده مذکر دصکره هر پر ذراع بدرهم
 کلانمی زیاده ایله * صبر ذکری ایچون تعرض اولتمدی ذکر اولنان علت ایچونکه تحقیقا بوقامده بوقیدک
 ذکری بینله تفاوت اولمجهل ترکی بینده حکم مختلف اولمز (صح فی الکل) ذکر اولنان شئیک کابنده
 بیع صحیح اولور (مان وجده اقل او اکثر اخذ الاقل بالاقل اوزک) پس اگر صورت اولیده مشتری ذرع
 اولنان میبعی اقل یاخود اکثر بولسیدی اقلی اقل ایله اخذایدر یاخود ترک ایدر * زیرا وصف اگر چه کیم
 تابع اولوب نمندن برشینه مقابل اولر ایسه بومقامده من ذکری ایله افرادینه اصل اولدی * زیرا قهاوصف
 نمندن برشینه مقابل اولور قچان حقیقت تناول ایله مقصود اولورسه دیدیلر تنکیم قچان باع ایلدی کی عبدک
 بدینی مشتری قبض ایتمزدن اول قطع ایلسیدی نصف من ساقط اولور یاخود باعک حتی ایچون حکم تناول
 مقصود اولورسه تنکیم قچان مشتری قنده عیب حادث اولسه یاخود مشتری حتی ایچون تناول مقصود
 اولورسه تنکیم قچان مشتری ثوب میبعی دیدکدر کدصکره عیبی اوزره مطاع اولسیدی نمندن وصف ایچون
 قسط اولور پس قچان وصف اصل اولورسه و میبعی ناقص اولورسه بخیرک ثابت اولور اگر دیرلرسه حصه ایله
 اخذایدر و دیرلر سه ترک ایدر اوزرینه صفة نک تفرقی ایچون یاخود انده اولان وصف هر غوبک فوت
 اولسیچون (و) صورت ثابنده (اخذ الاکثر بالاكثر) اکثری اکثر ایله اخذایدر (اوصح) یاخود بیعی
 فسخ ایدر * زیرا مشتری اگر انکچون میبعه زیاده حاصل اولورسه اول میبعه شئیک زیاده لکی لازم اولور
 ذکر اولنان علت ایچون پس برنفع اولور که ضرره مختلط اولور * امدی مشتری بخیر قنور پس اگر میبعی
 اقل ایله اخذایدرسه انضک مقتضایه عمل ایتمش اولمز و مصنفک اولیده اوزک دیوب بومقامده اوصح دیسنه
 باعث اولدر که * زیرا میبعی وقتاکه اولیده ناقص اولدیهسه میبعی بولتمدی و حقیقت بیع منعقد اولدی
 واقلی اقل ایله اخذایلمک تعاطی ایله بیع کی اولدی و ثابنده بیع مع زیاده بولتمدی زیاده ایسه حقیقته ثابنده در
 پس سن تدبر ایله (ون وجده عشرة ونصفا وتسعة ونصفا اخذ فی الاول بعشرة بلاخیار و فی الثاني
 بتسعة به) واکر مشتری مذروعی اون ذراع ونصف ذراع بولسیدی یاخود طوق بیچ ذراع بولسیدی
 اولکیده بلاخیار عشره ایله اخذایدر و ثابنده خیار ایله تسع ایله اخذایدر و امام ابو یوسف دیدیکه اوکی
 فصلده مشتری اول مذروعی خیار ایله اون بر ایله اخذایدر و فصل ثابنده خیار ایله اون ایله اخذایدر و امام محمد
 دیدیکه فصل اولده مشتری میبعی خیار ایله اون بیخفته اخذایدر و فصل ثابنده خیار ایله طوق بیچله اخذایدر
 زیرا ذراعک در هله مقابله سنک ضرور تنددر که ذراعک نصفی در هک نصفته مقابل اوله پس حکمی انک
 اوزرینه جاری اولور و ابو یوسف علتی وقتاکه باع هر ذراع بر بدل ایله افراد بالذکر ایتمدی ایسه هر بر ذراعی
 بر ثوب منزله سنه تنزیل ایلدی حابوکه ثوب منقص اولدی و امام اعظمک علتی تحقیقا ذراع اصله
 و صفدر مقدارک حکمی شرطه اخذایتمدی شرط ایسه ذراعله مقید در پس قچان ذراع مذوم اولدیهسه حکم

اصله عود ایتدی و بعضی دیدیکه شول کرباس که جوانی متفاوت اولمه مشروط اوزره زیاده اولان شی مشتری ایچون طیب اولن * زیرا کرباس بوتقدیرجه وزن کبیر اول وقت فضل وزنه ضرور مرمن پس اول کرباسدن ذراعک بیعی جائز اولور (وان زیاده) و اگر باع قیده مذکور یعنی هر بر ذراع بدر همه قیدینی زیاده ایدرسه (فی بیع المتفاوت صحیح فی الاقل بقدره) متفاوتک یعنی عده اقلده مقدار بله صحیح اولور * زیرا باع وقتا که اندن هر بر ایچون ممن بیان ایتدی ایسه المردن هرری مبیع اولدی پس بیع موجود اولان عده صحیح اولور لکن مشتری تغییر اولندی صفقه نیک انک اوزرینه تفرقی ایچون (و فسد فی الاکثر) و اکثرده بیع فاسد اولور * زیرا بیع مبیع زائد اولسیدی مردود متفاوتده جهالت باقی قالور پس نزاعده مؤدی اولور (و صحیح بیع عشره سهم من مائه سهم من دار) و بردارک یوز سهمندن اون سهمک بیعی صحیح اولدی اجماعا (لا عشره اذرع من مائه ذراع منها) و داردن یوز ذراعندن اون ذراعک بیعی صحیح اولدی امام اعظم فتنده و امامین فتنده چا زدر غایت البیانده صدر الشهدا بددن نقلا ذکر اولنده که تحقیقا امامینک بیعک جواز بله قولری دار یوز ذراع اولدیغی وقتده و امامینک ذکر اولنان کبی تعلیلارندن بوفهم اولور و امام عنایتندن نقلا شول حیثیتدنکه زیرا اون ذراع یوز ذراعندن دارک عشر بدر پس یوز سهمندن اون سهمه مشابه اولدی دیلر و امام اعظمک علی تحقیق باع داردن قدره من اوزره واقع اولدی مشاع اوزره واقع اولدی * زیرا ذراع اصلنده برخشبه نیک اسمیدر که انکله ذرع اولور بوقدمامده اندن حال اولان شی ایچون استعاره اولندی اولکه معیندر مشاع دکلدر * زیرا مشاع ذرع اولتی تصور اولنر پس قیچان ذراع بله ذراعک حل ایلدیکی شی مراد اولسیدی اولکه معیندر لکن اول معین مجهول الوضعدر عقد باطل اولور (و لا تو بین علی انفصاه و بان فاذا احدثها مروی) و ایکی ثوبک ایکی سیده هر وی اولتی اوزره بیعی صحیح اولنر ایکیسندن بری رانک سکون بله هر وی اولدیغی تقدیرجه (وان بین ثمن کل) اگر چه کیم کلک ثمنی بیان ایتدی ایسه ده * زیرا باع هر ویده قبول هر ویده عقدک جواز بینه شرط قیلدی پس معدومک قبولی عدهده شرط قیچان عقدی افساد ایدر والله اعلم بالصواب

فصل

معلوم اولسونکه تحقیقا بوقدمامده اصول وارد اولکسی اولدر که تحقیقا عرقا اسم بیعه متناول اولان شینگ کایسی بیعه داخل اولور اگر چه کیم صریحا ذکر اولندی ایسه ده * و ایکنجی تحقیقا اتصال قرار بله بیعه متصل اولان شینگ کایسی بیعه تابعدر بیعه داخل اولدیغی طالده و ذکر اولنان کبی اولمان تابع دکلدر فقها دیدیلر که تحقیقا شول شینگک بشراتی آخرتله یعنی اخیرا و لقلغه تفصیل ایتک ایچون وضع اولنده اتصال قرار دکل وشول شینگک بشراتی آخرتله تفصیل ایتک ایچون وضع اولنیه اول شی اتصال قرار * و اوچنجی تحقیقا شول شینگک ایکی قسمدن اولیه اگر مبیعک حقوقندن و مر افقندن اولورسه بیعه اول حقوقک و مر افقک ذکر ایله داخل اولور و اگر اول شی مبیعک حقوقندن و مر افقندن اولورسه بیعه داخل اولنر قیچان بواصول تقریر اولندی ایسه زبیرر که (لا یدخل العلو بشرایه بکل حق له ونحوه) بیک شراننده علویسی انک ایچون اولان حقک کایسی ایله و مر افق ایله داخل اولنر یا خود اول بیته اولان یا خود اول بیته اولان قیل و کثیرک کایسی داخل اولنر * زیرا بیته ایته بیته اولک اسمیدر و علواندن اولان قیل و کثیرک ملیدر و شی ایسه مثلی تابع قیلن * ایدی انده داخل اولنر الا اوزرینه تنصیله اولور (و لامیز الابه) و ذکر اولنان کبی علو منزل شراسیله ده داخل اولنر الا قید مذکور ایله داخل اولور * زیرا منزل دارایله بیت بیتمنده * زیرا انده مر افق سکنی نوع قصور بله حاصل اولور انده دواب منزل منقح اولغله پس داره مشابه اولوب بیته انده علو داخل اولدی حقوقک ذکر قیچانده بیته مشابه اولدیغیچون علودون التنصیص بیته داخل اولنر (و بدخل هو والباء و مفتاح غلق متصل) و علو و بنا و دواب داره متصل غلقک مفتاحی شرایه بیته داخل اولور و تفصیل بونک خلایق اوزره در اولکه قفلدر * زیرا قفل و قفلک مفتاحی بوقید ایله داخل اولنر (و الکنف بشرایه در ایدر محدودده بدونه) و مستراح دارک شراننده دارک حدودی ایله داخل اولور ذلک القیدی ذکر ایتکسزین اما علوک داخل اولسنه باعث دار حدود انک اوزرینه دار اولانک اسمیدر و علودخی اندنر و ذلک بنا دخی اندنر

واما مفتاح غلق متصل اندن جره اولغله در و مفتاح خلتك ببعنده بلا تسميه داخل او اور * زیرا اندن جره کبدر
 و غلقه انتفاع اولمز الا نكله انتفاع اولثور و قفل وانك مفتاحی داخل اولمز و بنايه متصل اولان زردبان داخل
 او اور * کر که اغاجدن اولسون و متصل اولبان زردبان داخل اولمز * و سر بزردبان کبدر کافیده بویه ذکر
 اولندی (لا الظلة و الطریق و الشرب و المسيل الابه) دارك ببعنده سایبان و طریق و حق شرب یعنی مادن
 نصب و سبل افه جق مکان داخل اولمز الا قیده مذکور ایله داخل او اور * اما سایبانك داخل اولماسی اولظله
 طریقك هواسی اوزره مبنیه در پس طریقك حکمی اخذاید * و اما طریق و حق شرب و مسیل حدوددن
 خارج اولدقلری ایچون داخل اولمز لکن بونلر حقوقدندر بونلر حقوق ذکر ایله داخل او اورلو بونلری ذکر
 ایتکسزین اجارهده داخل او اورل * زیرا اجاره انتفاع ایچون منعقد او اور و انتفاع حاصل اولمز الا انفاد
 ایله حاصل او اور بیع بونك خلاق اوزره در که * زیرا بیع از او اور تجارت ایچون او اور (و بدخل الشجر) و دارك
 ببعنده شجر داخل او اور اگر چه کیم تسمیه اولندی ایسده (لا ازاع بشره الارض) شره ارضه زرع
 داخل اولمز الا تسمیه ایله داخل او اور * زیرا شجر ارضه متصلدر قرار ایتدی ایچون پس بنایه مشابه اولدی
 و زرع دخی ارضه متصلدر فصل اولنم ایچون پس اولدارده اولان مناعه مشابه اولدی (ولا الثمر بشره
 شجره) و شجره نك شره استنده میوه داخل اولمز * زیرا اتصال اگر چه کیم قطع ایچون خلق ایسده بقای ایچون
 دکلدر * ایدی زرع کبی اولدی (الا کل ما فیها و منها) الاشجره اولان شئك کلبسی ایله یا خود اول
 شجردن اولان شئك کلبسی ایله شره او اورسه داخل او اور * زیرا بونقدر چه شجرک میوه سی مبنیه
 او اور (لا یحقوقها) شجرک حقوقله دکل زیرا میوه شجرک حقوقدن دکلدر (لا یصح بیع الزرع قبل
 صبروه بقلا) زرعک بیعی صحیح اولمز اول زرعک بقله اولسندن اولمز زیرا زرع منتفع به دکلدر و ارضه
 تابعدر پس وصف کبی اولدی * ایدی زرعک منفرد اولسبیه اوزره نه عقدا برادی جائز اولمز و اگر بقله بی
 ادراك و قنده دکن ترک ایتك اوزره بیع ایسیدی جائز اولدی و كذلك یا ش بونجه و بقول یعنی سبوات دخی
 بومثال اوزره در (و بعد هابصح ان شرط تخلیه المشتري) و بقول او اقدنصر که بیع صحیح او اور * اگر اشترا
 اولنان شئك تخلیه سی شرط قلندی ایسه یعنی قطع ایتکله و اوزرینه دابه سنی ارسال ایله بدر مکله ارض
 بقلی تخلیه بی شرط قبلدی ایسه بونقدر چه بیع صحیح او اور * زیرا شرط عقدا مقتضای سیدراتی افساد اتم
 (و یجوز بیع حصه من شریکه) و حصه سنی شریکه بیع جائز او اور مقتضایک وجودی و مانع عدی
 ایچون * زیرا بیع شریکه نظر ایله اصل کبدر ایتکسنک ملکی مختلط او ایدی ایچون (مطلقا) یعنی کرک
 آوان حصه بالغ اولسون کر که اولسون (ومن غیره بغير اذنه ان لم یفسخ الی الحصاد) و شر بکنک
 غیره به شریکه اذنه دخی بیع جائز او اور اگر وقت حصه دکن مشتری اول زرع بوزن سه * پس زیرا
 بونقدر چه جوزه منقلب او اور * تنکیم چان سفده جذع بیع ایدوب حتی اخراج ایدوب نسایم ایدنجه فسخ
 ایتسیدی جائز اولدیغی کبی و اگر زرع و ارض مشترک اولسیدی پس شریکه بری ارضک نصف زرعک نصفه
 بیه شریکه یا خود اجنبی به شریکه رضاسز بیع ایتسیدی جائز او ایدی و مشتری بابع مقامه قائم او ایدی
 بوندنصرک زرعک نصفی ارضسز بیهک جائز اولماسی شول موضعه در که صاحب زرعک انده حق القارری
 اوله کتد و نفس ملکنده زرع ایلکله اما چنان زراعنده متعدی اولسه غاصب کبی پس زرعک نصفی بیع جائز
 اولدی خلاصهده بویه ذکر اولندی (کذا منفرد باع کله) كذلك زرع مشترک کبدر زرعک منفرد
 اولدیغی حالده کلبسی بیع ایتسیدی ذکر اولنان کبی بیع جائز او اور * اگر وقت حصه دکن بوزن سه * زیرا
 بونقدر چه فساد مرتفع او اور (باع سهکة فیها دره لم تدخل فی البیع) یعنی برکنه قارنده اینجو اولان
 بالغی صدمه ایوب بالغه قارنده اولان اینجو به مالک او اور ایتسیده اوزرینه بدک ثبوت ایچون پس اگر بالغی
 اول صیاد بیع ایتسیدی اینجو بالغک ببعنده داخل اولمز * زیرا اینجو بالغک اجزاسندن دکلدر هدایه ده
 و کافیده با بر کازده بویه ذکر اولندی (صح بیع البر فی سنبله) بفرابک سنبله سنبله بیعی صحیح او ایدی
 (و الباقی) و دخی باقلا نك سنبله سنبله بیعی جائز او ایدی * لام تشدیدی ایله و قصر ایله باقی دینور و قچان
 مدایله باقلا دیسیدی لام تخفیف او اور صحاحده بویه ذکر اولندی (و الارز و النعم فی قشورها

الاول) ورنج و سسم اولی قابوغنده بی صحیح اولدی و كذلك جوزو بادم و فستق دخی ذکر اولنان
 کبدر و شافعی ذکر اولنان لک کلسی جائز اولمز دینی و شافعی ایچون بیع سنبله ده ایکی قول وارد و بز
 قنزده ذکر اولنان لک کلسنک بیعی جائز اولور شافعی نیک علی اولدر که تحقیقا معقود علیه یعنی بعدای
 منفعتی اولمان سنبله مستورد پس قیومی ترابنه مشابه اولدی یعنی ذهب و فضه ابله مختلط اولش ترابنه
 مشابه اولدی چنان جنسی ابله بیع اولسیدی و بز ایچون علت نبی علیه الصلاة والسلام دن روایت اولنان
 شیئر که تحقیقا نبی علیه الصلاة والسلام خرماتک قوز مد قچه بیعی نبی ایلدی و سنبله نیک اغر مد قچه و آختن
 امین اولد قچه بیعندن نبی ایلدی و شیئرک غایتد نصکره اولان حکمی غایتک ما قبلنده اولان حکمک خلا فیدر
 کتاب عثمانیه دیدیکه بونده نظر وارد * زیرا غایتک مفهومیله استدلالدر اول اولان نمی قولیه استدلال
 ایشکدر زیرا نبی مشروعیتی اقتضایدر بن درمکه بونده بحث وارد * زیرا شول مشروعیتکه افعال
 شرعیه دن نمی اقتضایله اول اصلک مشروعیتدر وصفک مشروعیتک عدمی ابله بیله بوانسه عین فساددر
 پس دلیل مدعایک خلافتی افاده ایدر * زیرا مدعایک صحیحدر و دلیل ایسه بیعک فسادینی افاده ایدر بلکه صواب
 اولان تحقیقا نبی ابله استدلال صاحب الجمعک بداندنه تحقیقا غایت بز قنزده اشارت قیلندندر مفهوم
 قیلندن دکلدر دیدیکه شیئی اوزره میندیر دیمک ایلدی یا خود صاحب تلو بیک معارضه و ترجیح مجتهده تحقیقا
 غایتک مفهومی متوقف علیهدر دیدیکه قول اوزره میندیر دیمک ایلدی (وصحیح ثر و ان لم ید صلاحها)
 و بویه بی صحیح اولدی اگر چه کیم صلاحی ظاهر اولدی ایسه ده * زیرا بویه مال منقودر حالیا خود ما
 (وزن قطعهها) و مشتری اوزره بویه نیک قطعی لازم اولور قچان مشتری اول بویه بی مطلق اشترا ایلدی
 یا خود قطع شرطیه اشترا ایلیدی (و شرط بقائها بقصد) و بویه نیک شجر اوزره حال بیعده ابقاسی
 شرط قیلن اول بی افسان ایدر * زیرا بوش شرط ابقا شرطدر که عقد آتی اقتضایتر و انده مشتری ایچون نفع
 وارد (و جده زبوا ایسه استرداد السلعة و حبسها به) بایع من میبوی زبوف بولسیدی بایع ایچون متاعی
 رد ایدر بوی منله حبس ایتک یوقدر یعنی قچان برکسته منله متاع بیع ایلد کده اول بایع ایچون متاعی حبس
 حتی وارد حتی منی استیفا ایدیکه پس اگر بایع متاعی مشتری به تسلیم ایتدی ایسه حبسده حتی باطل اولور
 و بایع ایچون متاعی رجوع ایدر مکنک یوقدر بایع ایچون انجیق منمک مطالبه سی وارد و اگر بایع منی قبض
 ایدوب بیعی تسلیم ایتد ک نصکره منی زبوف بولدی ایسه بایع ایچون متاعی رجوع ایدر مکنک یوقدر انجیق حتی
 ایچون مطالبه وارد و امام زفر بایع ایچون متاعک رجوع ایدر سی وارد دیدی (قبض زبوف ابدل الجیاد)
 بایع خالص برینه زبوفی قبض ایلسیدی یعنی بایعک آخر کسته اوزرنده دراهمی اولوب پس خالص ظنی ابله
 زبوغله استیفا ایدوب اولور زبوفی اتلاف ایلسیدی (ثم علم) اندن بیلسیدیکه تحقیقا اول قبض ایلدی
 دراهم زبوفدر (ان کانت قائمه ردها و یسترد الجیاد) اگر اول زبوف قائم ایسه آتی رد ایدر و خاصنی
 استرداد ایدر (والاقلا) و اگر اول زبوف قائم دکل ایسه براردر کرک هالهک اوسون و کرک مستهلک اوسون
 رد اولور و استردادده اولمز و امام ابو یوسف زبوف مثالی رد اولوب و خالص ابله رجوع ایدر * زیرا انقصاله
 رجوع باطلدر ر بالانزم کلدی بی ایچون و خالص اولقده حتی ابطال ایچون وجه یوقدر رضاسی اولدیغیچون
 پس نظر بایله مشتری نیک تعیین ایلد کلردندر و امام اعظم ابله امام محمدک علی تحقیقا قضاء دین حقتک جنسی
 قبضه حاصل اولدی و بعد العالم نیک حتی اول قضاتک فسخ ایدر و اول فسخ ایسه قضاء دین انکله حاصل اولان
 شیئرک هلاکی ایچون ممتد مرصنفک زبوفد بیسته باعث اولدر که * زیرا اگر اول دراهم رصاص اولسیدی
 یا خود ستوقه یعنی ایچی باقر طشره سی قبله کومش اولسیدی انقضا رد اولور و ثم علم دیسته باعث *
 زیرا اگر عدل قبض بیلسیدیکه تحقیقا اول دراهم ستوقه در حق ساقط اولوردی (اشتری شیئا و قبضه و مات
 مفلسا قبل نقدته فما بایع اسوة للقرماء) برکسته برشی اشترا ایدوب منی نقدو بر مزن اول مفلسا فوت
 اولسیدی پس بایع غیر بمل ابله برابر اولور یعنی برکسته برشی اشترا ایلدوب اول شیئی قبض ایدوب و منی نقد
 و بر میندی حتی مفلسا فوت اولدقده بایع سارغرم ابله براردر اول شیئی بدلرنده تقسیم ایدر و بایع اول شبته
 غرماند حق اولمز و شافعی قنده بایع اول شبته غرماند احقدر و بصفنک و قبضه دیسته باعث و اگر مشتری

﴿ باب خیار الشرط والتعین ﴾

بو باب شرطک مخیر لکی و تعیین یباید در معلوم اوله که تحقیق بیع گاهی لازم اولور و گاهی غیر لازم اولور و لازم شرطنک وجودند انصرکه انده خیار اولمیاندر و غیر لازم انده خیار اولان بیعدر و لازم اولان بیع اتوی اولدای بیچون مصنف آتی تقدیم ایلوب اندنصرکه خیار شرط و تعیین ذکر ایلدی و اول ایله یعنی خیار شرطه اصل صدق قبول ایله ردی یکنده عاقدک مخیر اولسنی مراد ایلدی و ثانی ایله یعنی تعیین ایله ایکی شئی یا خود اوج شئیک بر بنی هر قیستی دیلرسه نه بین اتمک اوزره اشترای ایلیکی مراد ایلدی و یو ایکنسنی سار خیارات اوزرینه تقدیم ایلدی * زیرا بو خیار شرط و تعیین حکمک ابتداسنی منع ایدرل اندنصرکه خیار ر و بین ذکر ایلدی و خیار عیبی تا خیار ایلدی * زیرا خیار عیب حکمک لزومی منع ایدر و خیار شرط برفاق توعدر نوع اول و فاقا فاسددر تکیم فحان مشتری تحقیقنا بن مخیر اولق اوزره اشترای ایتدم دبیدی یا خود بن برفاق کون مخیر اولق اوزره اشترای ایتدم دبیدی یا خود ایما مخیر اولق اوزره اشترای ایتدم دبیدی و نوع ثانی و فاقا جائزدر و بونوع بن بوشئی اوج کونه د کین و اوج کونک مادوننده مخیر اولق اوزره اشترای ایتدم دبیکدر و نوع ناک مختلف فیهدر و بو بن بوشئی ر آیه د کین یا خرد ایکی آیه د کین مخیر اولق اوزره اشترای ایتدم دبیدی پس بونوع امام اعظم و امام زفر و امام شافعی قنده فاسددر و ابو یوسف و امام محمد قنده جائزدر (جاز المتبايعین) خیار شرط متبايعین ایچون یعنی ایکنسندن هر بری ایچون معا جائز اولدی * پس مادامکه ایکنسه راضی اولیلر بیع بولمز (و لاحدهما و لغيرهما) و متبايعین ایکنسندن بری ایچون و ایکنسنک غیر ایچون (الی ثلاثه ایام) اوج کونه د کین یعنی اوج کونک آخرینه د کین جائز اولدی رسول علیه الصلوة والسلام حبان بن منقذ ایچون (ان ابا یوسف قتل لاخلای بولی الخیرة لثلاثة ایام) قول مشرفیچون معنایی فحان متبايعه ایسیدک بس سن درکده بلاخدهه نم ایچون اوج کون مخیرک واردر دیکدر بوحدث ایله وجه استدلال بودر که تحقیقا شرط خیار مقتضای عقده مخلفدر اولر که زومدر پس عقدا ایچون مفسد اولور لکن بیع و شراده خیار اوزره دلالت ایدن بونص ایله بخیر براراندی خلاف قیاس اوزره بایوت لفظله دلالت ایله پس نصد مدت مذکور که اوج کوندرک اوزرینه اقتضار اولدی (لا اکثر) اوج کوندن زیاده ده بخیر بر اولدی و امامین فحان مدت معلومه تسبیه اولنورسه جائز اولور دیکدر (وان اجاز فها جاز) و اگر اوج کوندن زیاده به بخیر اولان کسنده بعد العقد اوج کونده بخیر اولق جائز کورسه اول بیع جائز اولور مفسدک مقرر اولسندن مقدم زوالی ایچون (ان شری) مصنف بوقوانده فایله ذکر ایتمیکنه باعث وقایه ده ذکر اولدی یعنی کبی اکا اشارتدر که تحقیقا بوقول حقیقه خیار شرط صورترلندن دکلدر خیار شرط اوزره متفرع اولسیچون بلکه خیار شرط عقبنده ایراد ایلدی * زیرا بو معنی خیار شرط حکمنده در (علی انه ان لم یقده الثمن الی ثلاثه ایام و لایع صحیح) اگر رکسنده اوج کونه د کین یعنی نقد ایلرسه بیع اولق اوزره اشترای یسیدی بیع صحیح اولدی (و الی اکثر) و اوج کوندن زیاده نقد اتمک اوزره اشترای ایدرسه بیع صحیح اولز (الان یقده فی الثلاثه) الامر که اوج کونده یعنی نقد ایدرسه صحیح اولور * فقه ایدیلر که زرا بوشراء خیار شرطک معناسنددر * زیرا نقدک ایلمی قنده بیعک منفسخ اولسنه حاجت مس ایدر فسخنده مطاطندن یعنی مدافعه دن احتراز خیار شرطه ملحق اولدی بن دیرمه که بونک ظاهری اوزره سؤال وارد اولور تحقیقنا سن بیاش ایدک که خیار شرطه وارد اولان نص قیاسه مخلفدر و تحقیق کتب اصولده مقرر اولر که تحقیقا شول شئی که خلاف قیاس اوزره ثابت اولد غیرک اوزرینه قیاس اولز و بوسو لک دفعی اولدر که تحقیقا کتب اصولده مقرر اولان قیاس جلیک جائز اولماسی خلاف قیاس جلی ایله ثابت اولان شئی اوزره در * زیرا کتب اصولده ایچولن خلاف قیاس اوزره ثابت اولان حکمک غیره الحاقک جوازی دخی مقرر اولندی دلالت نص طریقیله واستحسان طریقیله او ایله طریق استحسانکه اول قیاس خفیدر و بومقامده ایکنسندن هر بری محتملدر تکیم ناظر متامل اوزره خفی دکلدر (ولا یخرج المبیع بخیار البایع عن ملکه) و بیع بایعک خیاری ایله ملکه نیدن خارج اولز * زیرا

بوسبک تمامی رضاشمک ایله در و خیار ایله تمام اولمز بواجلندن اگر بابع عبدمیعی اعتاق ایتمیدی نافذ اوور
 و مشتری انده تصرفه مالک اولمز اگر چه کیم بایک اذنیله قبض ایتمدی ایسه ده (فان قبضه مشتری فهلاک فی
 یده ضمن قیمت) پس اگر مشتری میعی قبض ایدوب مدت خیارده میبع بندمه هلاک اولسیدی مشتری میبع
 ثمنه ضامن اوور هلاک بیک منقسخ اولدیغی ایچون * زیر میبع موقوف اولدی حاله که محاسن نفاذ اولمز
 پس مشتری بندمه سوم شرا اوزره موقوفه باقی قالور و اگر بایک بندمه هلاک اولسه بایک اوزر نه هلاک
 اولور و بیع منقسخ اولوب مشتری اوزره برشی لازم کلز بیع مطلقه اولدیغی کی (و بخرج بخیار مشتری)
 و میبع بایک ملکندن مشتری بخیار اولسیده خارج اوور یعنی چنان خیار یا بکن مشتری ایچون اولسه میبع
 بایک ملکندن خارج اوور بایک جاننده بیک زومی ایچون خیارک منقسی اولسیده (فان هلاک عنده)
 پس اگر بیع مشتری قنده هلاک اولسه (ضمن الثمن) مشتری ثمنه ضامن اولور * پس زرا هلاک عیب
 مقدمه سندن خالی اولمز عن قریب بیانی کاور که تحقیقا مشتری میبعه عیب ادخال ایلمیدی ردمتغ اوور
 و چنان ردمتغ اولسیدی عقد لازم اولوب بیع تمام اولور ایدی تسمیه اولنان ثمن لازم کاور خیار بایک اولمز
 یونک خلافی اوزر در * زرا خیار بابع ایچون اولوب میبع هلاک اولسه بیع موقوفه ترکیب مور و ایدی پس
 قیمت لازم کاور (ولا ینکند) مشتری میبع مالک اولمز و امامین مشتری میبع مالک اولور دبیدلر * زرا بیع
 ملک بایه دن چقدی پس اگر مشتری ملکندن داخل اولسه اول میبع مالک سز بیک اولور و شرعه ایسه یونک
 نظیری یوقدر و امام اعظمک منقسی تحقیقا ثمن مشتری ملکندن چقدی پس اگر بیع مشتری ملکندن داخل
 اولسه بر شخصک ملکنده ایکی بدل جمع اولور معاوضه ایچون حکم یونندن و یونک ایچون شرعه نظیر
 یوقدر ایدی بوامام اعظمک قولی ترجیح اولدیکه تحقیقا خیار مشتری به نظرا مشروع قندی تا کمال
 و تفکر ایدرب مصلحت اوزره و انفا اوله پس اگر بیع مشتری ملکندن داخل اوورسه آوزور مشتری
 اوزر اوور بابع ایچون اولمز مثلا بیع مشتری قریب اولغله پس اوزر نه معنی اوور (وله) و میبعه
 مشتری ملکندن عدی ایچون (فروع الاول او مشتری زوجته بی نکاح) فروع وارد اولکیمی
 اگر مشتری زوجته سی اشترا ایتمیدی نکاحی باقی قالور نکاحی ازله ایدن ملک عین معدوم اولدیغی
 ایچون (لثانی ان وطئها) یعنی مشتری خیار ایله اشترا ایتمدیکی زوجته سنی وطئ ایتمیدی جائز اولدی
 (له ردھا) مشتری ایچون انکر دی وارد * زرا وطئ نکاحه در ملک عینله دکلدر که حتی ردی مدتغ اوله
 (لاقی لبر) الابرک اولوب وطئ ایدرسنده قادر اولمز * زرا برکری معیوبه ایدی عن قریب بیان اولنور که
 تحقیقا مشتری ردی ابطال ایتمدی (اشکالت قریبه لایعنی علیه فی المدة) او چنجی فرع اولدر که مشتری
 خیار ایله قریب یعنی ذی رحم بحر منی اشترا ایتمیدی مدت خیارده مشتری اوزره معنی اولمز مدت خیارده
 ملک معدوم اولدیغی ایچون و عنق ایسه ملک اوزره مرتبدر (ارابع کذا مر شراه قائلان ملک عبد
 (فهو حر) فروعک در دیجیمی اگر عیبه مالک اوورسم اول عبد حر در دن کمنه خیار ایله رعبدا اشترا
 ایتمیدی ذکر اولنان کبی ملک اوزر نه معنی اولمز شرطک وقوعی معدوم اولدیغی ایچون (نظامس حیضها
 فی المدة لایعمن الاستبراء) فروعک بشجیسی جاریه مشریه مدت خیارده حیضی استبرادن عدا اولمز *
 زرا استبراء ملکک ثبوتند نکرک واجب اولور حاله که ملک ثابت اولدی (استبراس ان ردت به علی البایع
 فلا استبراء علیه) فروعک التجیسی اشترا اولنان جائزه خیار ایله بیع اوزره رد اولسیدی بابع اوزره استبراء
 لازم کلز * زرا کاشتری مالک ایدی حتی ملک فجدد اولوب استبراء واجب اوله (البایع من ولدت فی المدة
 بانکاح لم نصرام واد) فروعک دیجیسی مدت خیارده نکاحه ولد کتورن جاریه مشتری ام ولد اولمز
 یعنی برکسته زوجته سنی خیار ایله اشترا ایدکده مدت خیارده بایک بندمه واد کتور سیدی مشتری ام ولد
 اولمز * پس رده مالک اولور و بایک بندمه باعث * زرا اول جار به اگر مشتری بندمه واد کتور سیدی بیع
 لازم کلهب خیار باطل اوور زرا ولادت عیدر (اثامن انه هلاک علی البایع ان قبضه مشتری باذنه
 و اودعه عنده) فروعک سکر تجیسی خیار ایله اولان بیع بابع اوزره هلاک اوور اگر مشتری بایک اذنیله
 قبض ایدوب بایک قنده امانت قودی ایسه ملک معدوم اولغله رد بایله قبض مرتفع اولدیغی ایچون (التاسع

بقی خیار، آذون شری و آراء باہرہ عن مُتشدی المدۃ) خیار ایلہ شرا ایلوب ومدت خیار دبا یبع مبعک مُتشدن
 ابرا ایلمن عبد ماذونک خیار ی باقی اولدی یعنی بر عبد ماذون خیار ایلہ بر شی اشترای ایتسیدی و اول شبتک
 مُتشدن با یی مدت خیارده ابرا ایتسیدی عبدک خیار ی باقی قاور * زیرا اول عبد ماذون وقتنا کہ سبب خیار ایلہ
 مبعه مالک اولدی ابدنک مدت خیارده ردی مملکدن امتناع اولدی و ماذون ایچون نملکک ولا یقن و اردر
 پس اکا بر شی هبه اولنسه اول هبه یی قبول ایلمک ایچون ولایت واردر (العاشر بطل شمره ذمی من ذمی
 خرابا خیار ان اسم) اونجی فرع ذمینک ذمیدن خرد خیار ایلہ شراسی باطل اولور اکر مشتری اسلامی قبول
 ادرسه خیار یی اسقاطله مسلم خیری مملک ایتمک جائز اولدیغی ایچون (ومن له الخیار) وشول کسنته کہ خیار
 انکچون اوله بر اردر کر کسه اول کسنته با یبع اولسون و کر کسه مشتری اولسون و کر کسه اجنبی اولسون انکچون
 بیجی فسخ ایتمک واردر اونکچون اجازہ ورمکنده واردر پس چنان اجازہ سراد ایلمک (بجبر) بلا علم صاحبہ ولا
 نقض بدونه) صاحبک علی اولمستمن بزجیر اولور وصاحبک علی اولمستمن بزجیر ایلمک من اگر چه کم صاحبی
 غائب اولور سده و ابویوسف و شافعی صاحبک علی اولمستمن بزجیر ایلمک واردر اجازتی کبی دبدیلر
 زیرا بجبر اولان کسنته بجبر اولیان اوزرنه انک طرفندن نقضه مسلطدر بواجلدن بیعه وکیل اولان کسنته
 کبی رضاشرط قلمدی زیرا وکیل ایچون توکیل اولدیغی شبتده موکل علمسرتصرف ایلمک واردر * زیرا وکیل
 موکل قلمدن مسلطدر و امام اعظم ایله امام محمد قلمتده تحقیقا نقض غیرک حقتده دفعه لک تصرفدر و ضرردن
 خالی اولر * زیرا خیار اکر با یبع ایچون اولور سده مشتری عقدک تمامنه اعتمه دانمک جائز اولور پس اتمه متصرف اولور
 بو تقدیر چه مبعک هلاکله فیتک غرامتی مشتری به لازم کاور و اکر خیار مشتری ایچون ابدن با یبع معامی
 ایچون مشتری آخر طلب ایتمک جائز اولور و بونوع ضرردر ایدمی خیار انکچون اولیانک علی اوزنه متوقف
 اولور عزل وکیل کبی اجازت بونک خلاقی اوزره در کزیرا اتمه ازام بو قدر مع هذا اجازت ازام انکچون موافقتدر
 و بز تسلیم ایتمز کہ تحقیقا خیار انکچون اولان کسنته نقض اوزنه بجبر اولیانک قلمدن مسلط اولور با خصوص
 بجبر اولیان بنفسه کسنته و نقضه مالک اولمز و نقض عقد غیر لازم اولدیغی ایچون اولور و معارضه اولدی بکه التزام
 ضرردن سزکذکر ایلمک بککرتشی اگر چه کم علمک شرط قلمسی اوزره دلالت ادر سده و لکن بزیم فزنده اشراطی
 نفی ابدن شی واردر و اول شی تحقیقا خیار انکچون اولان کسنته اکر نقضله متفرد اولدی ایسه از اولور خیار
 انکچون اولیان کسنته مدت کچجده مختفی اولور پس بیع لازم کاور بوکجا جواب و ابدیکه تحقیقا خیار غیبت خوفی
 ایچون کفیل اخذله بر کتکی ترک حقیقتندن بر ضرر مرضی بهدر (وان نقض) و اکر خیار انکچون اولان کسنته
 عقدی بو زار سه (فلو علمک فی المدۃ نقض) پس اکر آخر مدت خیارده نقضی بیلور سه بیع متقاض اولور نقضه علم
 حاصل اولدیغی ایچون (والا) یعنی اکر آخر نقضی مدت خیارده بیلور سده بلکہ مدت خیارده نص کره بیلور سه (ثم
 العقد) عقد بیع تمام اولور قبل الفسخ خمد تک کجدیکی ایچون (ولا یورث هذا) یعنی خیار شرط میراث اولمز یعنی عقد
 بیع وارثک فسخ ایتسبله منفسه صح و ارمصال حیاتنده مورثک فسختی ایله منفسخ اولدیغی کبی پس چنان خیار با یبع
 اولوب فوت اولسه مشتری مبعه مالک اولور با یبع وارثی مشتری وارثی مشتری به میازعه ابدن من و چنان خیار مشتری
 اولوب فوت اولسه مشتری وارثی بلا خیار مبعه مالک اولور پس اکر دینور سه که وارثه کفیتله مالک اولور
 حالو که مورث مالک اولدی جواب و پر رز که ملکی موجب اولان عقد مورثک حقتده موجود اولدی و لکن
 خیار مانع اولدی * پس چنان خیار وارث حقتده باطل اولور سه اثرک موجب ظ هر اولور پس من تدیر ایله و امام
 شافعی خیار میراث اولور ددی * زیرا خیار شرط حقوق بیعدن بر حقدن خیار عیب و تعیین کبی و خقیقه ایله
 شافعی اجماع ایتدیلر کہ تحقیقا خیار انک اوزرنه اولان کسنته فوت اولسه اولیکه انکچون خیار اولیان کسنته در
 خیار باقی قاور و بزیم ایچون علت اولدر کہ تحقیقا ارث انتقال قبول ایلین شبتده در و خیار دکلدر الامشبث
 واردندر حالو که خیار عیب و تعیینده ارث بو قدر عن قریب کلجک علت ایچون (ولا خیار الرؤیة) و ذکر
 اولنان خیار شرط کبی خیار رؤیتده میراث اولمز زیرا خیار رؤیت دکلدر الامشبث واردندر حتی تحقیقا
 مشتری کور مردن اول فوت اولسیدی پس ورثه سی ایچون رؤیتده نص کره رد بو قدر کند و ایچون اولدیغی کبی
 (ولا الذمین) و خیار تعیین دخی میراث اولمز ذکر اولنان علت ایچون بلکہ ابتدا وارث ایچون ثابت اولور

ملکی غیرکمالی ایله مختلط اولدیغی ایچون وچان خیاباطل اولسیدی بیع لازم کورور مقام اولور (والاعیب)
 وخیارعیب دخی میراث اولمز بلکه مورث میعه سالما مستحق اولور پس كذلك وارث دخی مستحق اولور
 مورث مقامنه قائم اولدیغی ایچون بواجلدن وارث ایچون خیابار قبل التسلیم بایعک بئنده معیوب اولان
 شئنده مورثک موتندفصکره ثابت اولور اگرچه کیم مورث ایچون ثابت اولمسه ده (شرطه احدهما لغیرهما)
 بایعله مشتریک ایکسندن بری ایکسنتک غیری برکسنته بیه خیاری شرط اینسیدی جائز اولدی (قای اجاز
 اونقص صح بایع ومشری وغیردن هر قنغسی اجازت و بریب ونقص ایدرسه استحسانا بیع صح اووروقیاس
 صحیح اولماق ایدی اولکله قول زفر در* زراخیار عقدا حکامندندر پس غیر ایچون اشترای صحیح اولمغن کبی
 یعنی مشتریک غیری اوزره نمک شرط قلمتی صحیح اولدیغی کبی واستحسانک وجهی اولدر که تحقیقا عاقدک
 غیر ایچون خیابار عاقدن نباتله ثابت اولور پس خیابار عاقد ایچون اقتضاه تقدیم اولنور* پس اول غیرا قاعدن
 نائب قیلندی عاقدک تصرفی صحیح ایچون ایدی اصلدن و نائبدن هر بری ایچون خیابار اولور (وقی اجازة
 احدهما) اصل و نائبدن برینک اجازتنده (ونقص الاخر) و آخرک تقضنده (الاول اولی) اول اولدر اول
 اولک برزمانده بولندیغی ایچونکه اول زمانده اوله غیری مزاحم اولمز (وقی المعیة) ومعیتده یعنی ایکسندن
 ایکی کلام معاخارج اوورسه برز وایتده عاقدک تصرفی اعتبار اولنور کرک نقض اولسون وکرک اجازت
 اولسون* زرا نائب عاقدن تصرف استفاده ایدر وناقضک تصرفی روایت اخرا ده اعتبار اولنور برادر ناقض
 کرک وکیل اولسون وکرک موکل اولسون متنده اولان اول قوی بوروایت اوزره سوق ایدنجیدر زرا مجازه
 نقض لاحق اولور و مقوضه اجازت لاحق اولمز* پس چنان نقض واجازه مجتمع اولسدر (النقض اولی) نقض
 اولدر حره نکاحی جاریه نکاحیله مجتمع اولدیغی وقتده حره نکاحی اولی اولدیغی کبی* زرا جار به نک
 نکاحی اوزره بلاعکس سؤال وارد اولور و نقضک اولی اولسی اوزره برعلت دخی نقضده اختیار اولدیغی وندر
 زرا فصیح مشتری اوزره حرمت ایجاب ایدر واجازت اباحت ایجاب ایدر محرم ایسه میخ اوزره راجعدر (باع
 عبیدن باخیار فی احدهما ان فصل وعین صح) برکسنته ایکی عبیدی ایکسندن برنده خیابار ایله بیع اینسیدی
 اگر نمی تفصیل ایدوب ومحل خیاری تعیین ایدی ایسه عقد صحیح اولور (والافلا) اگر نمی تفصیل ایجاب
 ومحل خیاری تعیین ایدی ایسه عقد صحیح اولمز بومسئله درت وجهه اوزره در* اولکسی نمی تفصیل ایجاب
 وخیابار ایلان عبیدی تعیین ایلمکدر بوعقد فاسددر بیع ومثک معلوم اولدیغی ایچون زرا خیابار ایلان
 اولان عبید عاقدن خارج کیدر زرا عقد خیابار ایله حکم حقیقته منعقد اولمز پس ایکسندن بری عقدده داخل
 اولوب باقی قالور حالوکه مجھولدر* وایکبی وجه اولدر که بایع نمی تفصیل ایدوب وخیابار ایلان عبیدی
 تعیین ایلمکدر بوعقد جائزدر بیع ومثی معلوم اولدقلری ایچون وخیابار ایلان عبیده عقدک قبول ایچون
 اگرچه کیم عقدک آخرده منعقد اولس ایچون شرط ایسه ده لکن اول شرط عقدی مقسد دکلدر میعه محل
 اولدیغی ایچون قنله مدبرک بین جمع کبی* و اوچنجی وجه اولدر که نمی تفصیل ایدوب وخیابار ایلان عبیدی
 تعیین ایلمکدر* ودر دنجی وجه اولدر که نمی تفصیل ایجاب وخیابار ایلان اولانی تعیین ایلمکدر بوایکسندده
 عقد فاسددر میهک یاخود نمک جهالتی ایچون واکر برکسنته کیلی اولان یاخود وزنی اولان برشی یاخود
 بر عبیدی نصفند خیر اولقی اوزره اشترای اینسیدی بوعقد صحیح اوور نمی تفصیل ایلنسون کرکسه ایتمسون* زرا
 شیء واحدک نصی متفاوت اولمز پس قیمتی دخی کندو کبی متفاوت اولمز پس چنان کلک نمی معلوم اولسه
 نصفهک نمی دخی معلوم اوور حالوکه بیع ایسه معلومدر زرا شیوع جوازنی منع ایلمن کافیده بویه ذکر اولندی
 (وصح التعمین فیما دون الاربعه) ودرک ما دونی اولان شئنده تعیین صحیح اوور بوخیار تعییندر یعنی ایکی
 ثوبک هر قنغسی دیلرسه اتی اون درهم ایله اخذ ایتمک اوزره اشترای اینسیدی جائز اولدی و اوچ ثوب اولورسه بیه
 بویه در استحسانا تعیین صحیح اوور واکر ثوب درت اولورسه فاسد اولوز و بوقاسدا اولقی کلدده قیاسدر میهک
 جهالتی ایچون بو قول امام زفرک وشافعیک قولیدر واستحسانک وجهی اولدر که تحقیقا خیابار تعیین شرط
 خیابار مناسنده در زرا شرط خیابارده جواز تأمله حاجت اولغله در حتی اوفق اولانی اختیار ایلیمه مع هذا
 عقدک مقضاسیچون محققدر پس كذلك بومقامده یعنی خیابار تعیینده برکسنته اختیار بیه محتاج اولور که

اول کسنه ایله بيله مشورت ایله یا خود اول میبعی انک یچون اشترا ایله برکسته به محتاج اولور پس بوجده
 اوزره بیع تجویز اولور حاجتی دفع ایچون وجه انک فساد ایجاب ایلمسی زاعده مضی اولدیغی وقتده در
 وچان خیار مشتری ایچون شرط قیاسیدی زاعده مضی اولور * زیرا امر اکامه فوض اولور پس قیاسینی
 دیلرسه اختیار ایلوب آخرین رد ایدر و حاجت اوج ایله ضد دفع اولور اوجت اعلی و اوسط و خلفه مستقل
 اولدیغی ایچون و در تده زاع اولر لکن حاجت بولمادی و بور خصت ایسه حاجت ایله زاع انک یکسینه قانده در
 پس ایکسندن بر بله رخصت حاصل اولمز بوند نضکره دینلده که بوعقدده خیار شرط اولوق شرط قیلندی
 و بعض شرط قیلندی دیدی و چان خیار شرط ذکر اولمسیدی خیار تعینک اوج کوز توفیقندن لایدر امام
 اعظم قنده و امامین قنده مده معلومه ایله توفیقندن لایدر (اشترا یا بالخیار فرضی احد هما درده الاخر)
 ایکی کسنه خیار ایله اشترا ایلوب ایکسندن بری راضی اولسه آخر آنی در ایله من یعنی ایکی رجل بر عیدی اوج
 کون مخیر اولوق اوزره اشترا ایلمسیدی بس ایکی رجلک بری راضی اولوب آخر راضی اولمسیدی آخر ایچون
 اول عیدی رد انک بوقدر امام اعظم قنده و امامین قنده آخر رد ایدر دیدیلر (و کذا خیار العیب) یعنی ایکی
 کسنه بر عید اشترا ایلمسدری پس اول عبدک عیبی ظاهر اولوب ایکسندن بری عیبی ایله راضی اولوب آخر
 راضی اولسه حکم ذکر اولنان کیدر (والرؤین) و خیار رؤیت دخی ذکر اولنان کیدر یعنی ایکی کسنه
 کور مدین بر شئی اشترا ایلوب ایکسندن بری کورد کنه راضی اولوب آخر راضی اولمسیدی بس امامین
 بو خلاف اوزره در امامینک دلیلی اولدر که تحقیقا اول ایکی کسنه ایچون خیارک ثباتی ایکسندن هر بری
 ایچون اثباتیدر زیرا اثبات عیبی دفع ایچون مشروع اولدی و ایکسندن هر بری غشندن غنی دفعه
 محتاج اولور پس اگر خیار آخرک خیارینی ابطال ایله باطل اولمسیدی مقصودی حاصل اولوب بوسبب
 اکاضر لاحق اولور و امام اعظمک دلیلی اولدر که تحقیقا مشروط اول ایکی کسنه تک خیار یدر بو خصه
 ایکسندن هر برینک منفرد اولر ایله خیار ی دکلا در بس ایکسندن بری رد ایله منفرد اولمز * بن در مکه بونک
 تحقیق اولدر که تحقیقا خیار بر تصرفدر کانه در آیه محتاج اولور بیع کبی و خلع و بونلرک امثلی و هر بوبله
 اولان چان ایکی رجله نفویض اولمسیدی انده ایکسندن بری مستقل اولمز و کات کبی پس موکل چان ایکی
 رجلی بیعه بیع مثالی و کیل ایلمسیدی اول ایکی و کیلک بری آخر نسز تصرف اوزره قادر اوله من موکل
 انلرک ایکسنتک رأیته راضی اولدی بو خصه ایکسندن برینک رأیته راضی اولدی بلاخوض زوجت سنک
 طلاقنه توکیل یا خود امانتی رده یا خود بونلرک مثالی به توکیل ذکر اولنک خلا فیدر زرا طلاقنه توکیل
 رأیه محتاج اولمز بلکه تعمیم محضدر و واحدک و اثباتک انده عبارتی زاردر (و بیطله الاحذیاشفه دارا)
 و خیار شرطی داری شفعه ایله اخذ این ابطال ایدر (بیعت بجنب ما شرط الخیار فیه) او بله دار کنده
 خیار شرط اولنان دارک جنبنده بیع اولندی اولکه دار مشرتا در یعنی برکسته اوج کون مخیر اولوق اوزره
 بردار اشترا ایلمسیدی بس اول دارک یا تنده بردار بیع اولمسیدی بس دارا و تی مخیر اشترا این کسنه شفعه ایله
 اول بیع اولنان داری اخذ ایلمسیدی بس انک اخذی دارا اول ایچون رضادر زرا شفعه تک طایمی دارده
 ملکی اختیار بنه دایلدنر * زرا شفعه ایله اخذ ثبات و لمسی دخیلک ضرر بی دفع ایچوندر حالو که اول دفع
 ملک دائم اولسایله اوور پس خیارک ساقط اولمسی اخذ اوزره سابق اولدیغی حالده مضین اولور پس ملک
 وقت شردان استناد ایله ثابت اوور امدی متین اولدی که تحقیقا جواز ثبات اولدی خیار رؤیت بونک خلاقی
 اوزره در که تحقیقا برکسته بردار اشترا ایلوب اول داری کور مسیدی و اول دارک یا تنده بردار بیع اولندقه
 شفعه ایله اخذ ایلمسیدی اول کسنه ایچون دارا اولی خیار رؤیت ایله رد انک وارددر و اگر داری بیعه
 عرض ایلمسیدی ذکر اولنان کبی خیار رؤیت باطل اولمز و خیار شرط باطل اولور * زیرا اول کسنه شرطی
 ابطال ایتمد دیسیدی خیار ساقط اولور و اگر خیار رؤیت ابطال ایتمد دیسیدی باطل اولور * زرا انک شوی
 رؤیت اوزره موقوفدر عن قریب بیانی کاور غایبه ایلمسده بوبله ذکر اولندی (و تعیه) و ذکر اولنان
 کبی خیار شرطی ابطال ایدر انده خیار شرط اولنان شئی عیبلیغی (بمالا برتفع) برعیله که اول
 عیب مرتفع اولور * مثالی قطع ملک کبی بس بونقدر چه در متمتع اولور حتی بیع مرتضایوب و اول مرض زان

اوسه ردی جائز اولور (ومضی المدة) وخیار شرطی مده خیارک کچمسی دخی ابطال ایدر * زیرا خیار
انکچون ثابت اولدی اول اول مدتده ثابت اولدی مثالی وقت مقدرده مخیر کبی یعنی نفسی تعلیقده مخیر
قیلنن مرأه کبی اول مخیر ایچون مدت بکند کد نصکره خیار باقی قالمدی (وتصرف لایفسخ) وخیار شرطی
ذکر اولنان کبی فسخ یتیم بر تصرف دخی ابطال ایدر (کالاعتاق والتدبیر) اعتناق و تدبیر کبی یعنی مخیر
اولوق اوزره اشترا ایلدیکی عبدی اعتناق یا خود مدبر ایتمکه خیار باطل اولور (اولا یحل الا فی الماک)
یا خود بر تصرف که حلال اولن الاملکه حلال اولور بونکده دخی خیار باطل اولور (کا وظنی) وانتقیل
والیس بنهوه) مثالی وظنی کبی و اویسک کبی وشهو تله بایشق کبی (اولا ینفذ الا فیہ) یا خود
بر تصرف که نافذ اولن الاملکه اولور (کاتبع ورهن والا جاره والهبه) مثالی مخیر اشترا ایلدیکی شئی
بیع ایتمک کبی ورهن قوهق و ایجار ایتمک و هبه ایتمک کبی * زیرا بونلردن هر بری ملکی اختیار ایتمک
وقت قبایغک دلیل ایدر (لا یلبس والاکوب مره) مخیر اشترا ایلدیکی ثوبی بر کره کیک یا خود بر کره بت و بونک مثالی
خیار شرطی ابطال ایتمز * زیرا کیک و بتک ایله مشتری امتحان و تجربیه بی ایشار پس ابقا قیلمسی اوزره دلالت
ایلز (اشتری یا بخیار الی الغر دخل) برکسته یارنکی کونه دکن خیار ایله بر شئی اشترا ایتسیدی یارنکی کون
اول خیاردده داخل اولور پس یارنکی کونده ده مخیر اولور بونکده مخیر اولدیغی کبی و كذلك چنان ظهره و ایله
وارنجده دیوب مخیر اشترا ایتسیدی ظهور و لیل داخل اولور امام اعظم قنده * و اما این قنده ظهر و لیل داخل
اولن * زیرا یارنکی کون و بونک امثالی غایت قیلندی غایت ایسه مغیابه داخل اولن صومده لیل کبی
وامام اعظم ایچون دلیل اولدر که تحقیقا غایت چنان حکمی غایبه مد ایچون اولسیدی غایت مغیابه داخل
اولن صومده لیل کبی * زیرا صوم بر ساعتک صومنه متناول اولور پس چنان ایله دکن دینلیدی حکم
موضع غایبه دکن مد اولنور و چنان غایتک ماوراسنی اخراج ایچون اولسیدی موضع غایت داخل اولدیغی حالده
باقی قانور بومقارمه خیار ایله اولوق اوزره اقتصار اولسه خیار مؤبد اثبات اولور ایدمی بیع فاسد اولوب
غایت ماوراسنی ساقط قیلر تا بجل بونک خلاقی اوزره در که تحقیقا بیع رمضان دکن مؤجل بیع ایتسیدی
رمضان داخل اولن * زیرا مطلق تأجیل سکاه مؤجلا بیع ایتدم دیوب و وقت ذکر ایتمده اجل مؤبد اولن
بلکه نصف بومد یا خود اوچ کونه یا خود بر شهره صرف اولنور و شهر ایله افتنا اولنور پس غایت حکمی غایبه
مد ایچون اولور اوقدر برجه غایت داخل اولن (والقول للمذکر فی الحیار) وخیار ده قول منکر
ایچوندر یعنی ایکی عاقد خیارک شرط قیلنسته اختلاف ایسه ردی پس قول یتنبیله خیاری انکار
ایدنکر ظاهر روایتده * زیرا خیار ثابت اولن الا شرطله ثابت اولور پس عوارضدن اولور ایدمی قول آنی
نی ایدنکر اجل دعوا منده اولدیغی کبی (والمضی) ومده خیارک کچمسنده اختلاف ایسه ردی
قول منکر ایچوندر * زیرا انکر خیارک ثبوتی اوزره بر برلین تصدیق ایلدیله بوندر نصکره ایکنسندن بری مدتک
کچمسیله سقوط خیاری ادعا ایتدی ایدمی قول منکرک اولدی (و زبانه) ودخی شرطک زبانه لکنده
اختلاف ایسه ردی یعنی چنان خیارک قد زنده اختلاف ایسه ردی پس قول ایکی وقتک اقصیرین
ادعا بدین کسنه ایچوندر * زیرا آخر خیار اوزره شرطک زبانه لکنی ادعا ایدر بواسته انکار ایدر (اشتری
عبد یا بشرط خبره او کتبه و وجد بخلافه احنه بالئن اورک) برکسته بر عبدی اکمچی یا خود کاتب
اولوق شرط ایله اشترا ایتسیدی و شرطک خلاقی بولسیدی تمثیله اخذ ایدر یا خود ترک ایدر * زیرا
شرط عبده وصف مر غوبدر پس عقدده شرطله مستحق اولور بوندر نصکره اول وصف مر غوبک
قوت اولسی مخیرک ایجار ایدر * زیرا مشتری اول وصف مر غوبک دونی بوشرطه راضی اولنور و بونک بیانی
اولدر کعبه کاکم کجبلک و کاتب ایتمکه اوزرینه اکمچی و کاتب اسمی اطلاق اولنور چن مقدار ی قدرتی
اولمافله در پس بوشرطه جیع تمثیله قول بدنی ایله ردایتمک یتسده مخیر قیلنور چنان ردی اسبابدن
برسب منع ایتمسه (کشره شاة علی انها حلوب اولون) سودلی اولوق اوزره یا خود صه غیاور اولوق
اوزره قیون شرا ایتمک کبی حاجبوکه ذکر اولنان کبی بولندی پس تحقیق مشتری مخیر اولور ذکر اولنان
علت ایچون (اختلاف شرا ایتدعالی فها حال اولحک کذا رطلا) قیونک حامل اولوق اوزره یا خود بر رطل

سودی صاعق اوزره شراسی ذکر او شتک خلا فیدر که نه دی اوسا ایدر * زیرا وصف قبیلتن دکادر
 بلکه شرط فاسد قبیلنددر * زیرا قونک حامل اولسی و بر رطل سودی چقا جغی حقیقه معلوم اولز
 (اشتری جاریه یا خیار فرد غیرها بانها المشترا) بر کسنه خیار ایله بر جاریه اشرا ایدوب اشرا ایلد یکم
 چار یه در دوجوب التبدلی غیر یه جاریه د اینسیدی پس باع ایله مشتری نزاع ایدوب باع و جاریه بی تغییر ایلد
 بیع ایلد یکم جاریه یه جاریه دکادر دیوب و مشتری تغییر ایلد انکار اینسیدی و ایلد یه بیع سی دخی اولسیدی
 (فاقول له) قول یمینله مشتری بندکر (وللا باع وطئها) و باع ایچون اولرد او اتان جاریه بی وطئ جاز
 اولدی * زیرا مشتری و فاکه اول جاریه بی رد ایدت کده اول ثمنله ایلد یکم تبذیرکنه راضی اولدی ایلدی باع ایچون
 اول جاریه بی مملک ایلد جاز اولدی واقعا نه بویه ذکر اولندی والله اعلم بالصواب

﴿ باب خیار الوثیه ﴾

بویاب خیار الوثیه بیانددر (جاز البیع والشراء للملم برباه) ایلدک و مشتری تک کورمد کلری شی ایچون
 بیع و شراسی جاز اولدی یعنی بر رجل کورمد یکی رشیه مالک اولدقنه ایلد بیعی جاز اولدی نسیم شیان
 وراثتله مالک اولسیدی * و کذلک بر رجل کورمد یکی رشیه اشرا ایتد جاز اولدی روایت اولتان شی ایچونکه
 تحقیقا حضرت عثمان رضی الله عنه طلحة بن عبد الله بصرمده واقع راضی بیع ایلدی پس طلحه یه
 دیندیکه تحقیق سن آلد ایلد طلحه دیکه بنم ایچون خیار وارد * زیرا بن کورمدیکم شیئی الدیم بس جبر
 ابن مطعم رضی الله عنهم یینه هاده حکم نصب ایدوب حضورند هر افعه اولد بلر بس جبر طلحه ایچون خیار
 ایله قض ایلدی و وقضا صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین محضرمده واقع اولدی (حضر البیع فی المجلس)
 بر اردر کر کسه کورلمیان بیع مجلسده حاضر اولسون طولم ایچنده زیت کبی و چوال ایچنده بغدادی کبی
 یاخود حقه د ایچو کبی یاخود یک ایچنده ثوب کبی یعنی زیت طولم ایچنده و بغدی چوال ایچنده و اینجوحقه
 ایچنده و ثوب یک ایچنده اولغله و جاریه تک بوزی اورتولو اولغله کر کسه مجلسده حاضر اولسون * و اتفاق
 ایدیلر که تحقه قایم ایلدک ملکنده موجوددر حالو که مشتری میعدن رشیه کورمدی (اوغاب و اشیر
 الی مکاه الخالی عن سیمه) یاخود بیع مجلسدن غائب او اوب میبعک تسعیدن خالی اولان مکاننه باع
 اشارت اینسیدی یعنی اول اشارت اولتان مکانده میبعک اسمیله مسمی میبعک غیر اولسیدی بیع جاز اولور
 (و مشتری الخیار عندها) ولکن مشتری میبعی کورد کده انکچون خیار واردر اگر دیرلسه اخذ ایلد و دیرلسه
 رد ایدر و امام شافعی مشتری میبعی کورمدیکی وقده عقد صحیح اولز میبعک جهالتی ایچون دیدی و زم ایچون
 علت اولدر که بیعی نیچو بیلدن عموم لری یعنی نصوص عامه رویت قید نسیمزدانک اوز رشیه رویت قیدی زباده
 اولمز * زیرا فیدر رویت زباده ایلد کسخ کیدر و تحقیق رسول علیه الصلاة والسلامدن روایت اولندی
 یوردیکه (من اشتری شیئا لم یره فله الخیار اذا رآه) یعنی بر کسنه کورمدیکی شیئی اشرا اینسیدی شیخ اول شیئی
 کورد کده انکچون خیار واردر دیکم کورمدی میبعک جهالتی بیعی افساد ایلدی شیخ نزاعه مفضی اولدیغی
 وقده در مثلاً بر سوری قبوندن بر قبونک بیعی کبی و اما شیخ نزاعه مفضی اولسه بیع فاسد اولز خرمن
 چیمدن بر اولک ایشیک بیعی کبی و عدم رویتله جهالت نزاعه مفضی اولمز * زیرا اگر بیع مشتری به موافق
 اولزسه مشتری میبعی رد ایدر بس معاین و مشار الیه ده وصفک جهالتی کبی او اوب بر ثوب اشرا ایدوب ذراعنک
 عددین ایلدکله (وان رضی قبلها) اگر چه کیم کورمدن اول راضی اولسه ده یعنی شیخ مشتری میبعی
 کورمدن اول راضی اولدم دیوب صکره کورسیدی انکچون رد ایلدک واردر * زیرا ایوبت خیار کورمدیکه تعلق
 اولتمسدر بزم روایت ایلدیکم حدیث ایچون ایلدی کورمدن اول خیار ثابت اولز فقها بویه بیوردیلر *
 بن دیرمه بونده بحث واردر اما بحث اول اولدر که وقتا که کتب اصولده تقریر اولدیکه تحقه قاهر شیکه اکا
 حرف شرط داخل اوله شیک و جودی انک اوز زینه متوقف اولق معناه نه شرط اولق واجب اولز حتی اول
 شرط منقذ اولسیده مشروط منقذ اولسی لازم کله و اما بحث ثانی اولدر که بویاب شرط منقذ بویه
 استدلالدر و بویه دیمز نس وجه دیکدر که اگر عقده کورمدن اول رضایله لازم کلدی کوردیکی وقده
 خیارک استثنای لازم کلدی حالو که خیار فصله ثابتر ایلدی انک ابطاننه مؤدی اولان شیخ باطر اولور

(دون البائع ولا يتوهف) یعنی بائع همچون خیار رویت بوفندر جبرین مطمئن فداستند مری و ایدن شی ایچور
 و وقت معینی بوفندر زرا حدیث مشتری به خیار مطلق ایله وارد اولدی پس وقت تعیین نص اوزره زیاده در پس آن
 ابطال ایدیبی بولنیجه وارد اولان خیار رویت باقی قانور (ولا ینبت الا فی الشراء والاجاره والقسمه والصلح من
 دعوی المال علی شیء معین) و توقیت ثابت اولان الاشراده و اجاره و قسمته و مال دعواستندن رعمین شی اوزره
 صلحه ثابت اولور زرا بونلرک هریری معاوضه در (وکفی رویت ما یمل به المقصود) و مقصود انکله معلوم اولان
 شیک کورلسی کفایت ایدر پس زرا مبعه جمعیسی کورلک لازم دکلدر کورلسی معتذر اولدیغی ایچون
 پس مقصودی بیک اوزره دلالت ایدن شیک کورلسی کفایت ایدر پس اگر مبع جنس واحد دن اشیاء کثیره
 ایسه اگر اول اشیاءک آحادی متفاوت اولمزه اولخلن ووزن اولنان شیء کبی و اول آحادی متفاوت اولمین
 شیک علامتی نموذج عرض ایلکدر یعنی مثلی کوستر مکدر اول اشیاء دن بریک کورلسی کفایت ایدر
 الامر کچان باقیسی کوریلندن الحق ایسه بوقدر چجه مشتری مخیر اولور و اگر اول اشیاء مبعه متفاوت ایسه
 ثاب و دو اب کبی هر بریک کورلسی لازم کاور امام کرخیک ذکر ایلدیگی اوزره جوز و بادم بوقبیلندر
 و صاحب هدایه دیدیکه لایق اولان جوز و بادم و بغدادی واربه مثلی اولقدر * زرا جوز و بادم متقاربه در
 ایدی چان بوقتر اولندی ایسه پس بزدر زکه مقصود انکله معلوم اولان (کوجه الصبره) خرما چچنت
 بوزی کبدر * زرا خرمانک بوزی بقیه سنک حالتی تعریف ایدر و اگر بقیه بوزندن الحق بوانور سه مشتری مخیر
 قیلور (والرفیق) و دخی رقیق و وجهی کبی * زرا آدمیده مقصود اولان وجهدر (والدایه و اقلها)
 و دخی دایه تک بوزی و صاغر بیسی کبی * زرا دایه ده مقصود اولان بوا یکبسیدر و فقها دن بعض دایه تک درت
 آقارن کورمکی شرط قیلدی و بوزیله صاغر بیسی کورمک ایی بوسفدن مری ودر (وکضرح شاه الفنده)
 و دخی صاغلور فونک آقن سویدنی کورمک کبی که بودخی مقصود انکله معلوم اولان شیکنددر پس انک
 کورلسی کفایت ایدر (وظاهر ثوب مطوی غیر معلوم) و دخی دورلش نشانسز ثوبک ظاهرینی کورمک
 کفایت ایدر * زرا ظاهری ذکر اولنان کبی بقیه سنی تعریف ایدر اما چان مقصود اولان شیء موضع نشان
 کبی باطنده اولسیدی کورلمکدن لایدر (موضع علمه معلوم) نشانمش اولدیغی حالده موضع نشانی
 کورمک لازمدر (وجس شاه اللحم) و قیونک لحنی ایله مس اتمک کفایت ایدر * زرا مقصود اولان لحددر
 مس ایله معلوم اولور (و ذوق ما یطعم) و دخی بنان شیئی طامق کفایت ایدر * زرا مقصودی بیلدیر
 (لا خارج ایدر و صحنها) دارک خارجنی و صحنی کورمک کفایت ایدر بلکه جمیع بیلدیرنی کورمک واجب
 اولور و عدم خیار دن روایت اولنان شیکه دارک صحنی و خارجنی کورن کسنه ایچون دکلدر ابانزده
 قدمانک عادت اوزر در زرا انلرک دارلی اول ایلده متفاوته دکل ایدی پس ظاهرینه نظر داخاند
 علم واقع قیلدی فاما بوا ایلده دکلدر (والدهن فی الزجاج) یا خود شیشه ده دهن کورمک کفایت ایدر
 * زرا شیشه ده دهن کورمک حقیقه دهن کورمک دکلدر حایک وجودی ایچون (وکفی نظر و کبله بالقبض
 کو کبله بالشراء لارسوله) و مشتری قبضه و کبلنک نظری کفایت ایدر شرابه و کبلی کبی رسولنک نظری
 کفایت ایدر * معلوم اوله که بومقامده شرابه وکیل وارو قبضه وکیل وارور رسول و شرابه وکیل صورتی موکل
 غیر ایچون شوشی شرابه بدن وکیل اول دیکدر و قبضه وکیل صورتی موکل بنم اشترای ایدیکم و کور دیکم
 شیبی قبضه وکیل اول دیکدر و رسالتک صورتی بنم اشترای ایدیکم شیبی قبضه بدن رسول اول دیکدر وکیل
 اولک کورمسی بالا جماع خیار ایتقاط ایدر وکیل نائینک کورمسی امام اعظم قشند خیار ایتقاط ایدر
 چان اول شیبی ناظر اولدیغی حالده قبض ایتسیدی پس بوقدر چجه اول وکیل ایچون رد ایلک بوقدر
 الاعیبی ظاهر اولور سه رد اولور و اما اول وکیل اول شیبی مستورا قبض ایتدکن نصرکه کوروب خیار
 ایتقاط ایتسیدی پس خیار اسقاط اولور * زرا اول وکیل چان اول شیبی مستورا قبض ایتسیدی توکیل قبض
 ناقصه منتهی اولور پس انک اسقاطنه قصد مالک اولور اول وکیل اجنبی اولدیغی ایچون و اگر اول شیک قبضه
 رسول ارسال ایتسیدی پس اول رسول اول شیبی کوردکن نصرکه قبض ایتسیدی پس مشتری ایچون اول
 شیبی رد ایتک وارد و اما مین دیدیلر که قبضه وکیل و رسول را بردر که کوردکن نصرکه قبضلری خیاره مشتری بی

اسقاط اجزای (صح عقد الاعمی و سقط خیاره) اعانتک عقدی صحیح اودی یعنی صحیح شرعی صحیح اوسی
وخیاری اسقاط اولدی (بجسه) جسسه ادراک اولان شیده (وشده) ودخی عثمانك قرفه بله فوقی ایله
ادراک اولان شیده عقد صحیح اودی (ودوقه) ودخی طمقله ادراک اولان شیده اعانتک عقدی صحیح اودی
(ووصف العقار) وعقارک وصفیه دخی عقد صحیح اودی یعنی بقان اعی ایچون ممکن اولان مرتبه نك
ابنی ایله عقار وصف اولدوقده اعی راضی اولدم دیسیدی انك خیاری سقط اولور * زیرا عقارک وصف نك
ذکری اعی ایچون کورمک مقامته قائم اولور واعانتک برمکانده طور مسنده اعتبار یوقدر ایه مکنایه
اگر بصیر اوسیدی اشترا بلدیکی عقاری کوردی تکیم امام ابن یوسفدن روایت اولندی (منظر و بیه)
ودخی اعانتک وکانتک نظری ایله عقد صحیح اولور (رأی احدائو بین فاشترهما ثم رأی الآخر) شتری
ایکی ثوب دینی کوروب ایگنسی یله اشترا ایتسیدی اندنصرکه ثوب آخری کوردکه عیلى یولسیدی
(فله رد هما لا غیر) مشتری ایچون ایتسینده رد ایلک وارد بالاکر عیلى اولانی رد ایتک یوقدر صفقه تمام
اولمزدن اول تفریق لازم کلسون ایچون * زیرا صفقه خیاری رویت ایله یله قبل القبض وبعده تمام اولم
(شری مارأی ان تغیرخیر) قبل الشراء کوردیکی شئی اشترا ایتسیدی * اگر متغیر اودی ایسه مشتری
تغیر قنور * زیرا مشتری کورمدیکی شئی اشترا ایتدی زیرا تغیر ایله شئی آخر اولدی (ولا) و اگر متغیر
اولدی ایسه (فلا) انکیچون خیاری یوقدر * زیرا کوردیکی شئی اشترا ایتدی الامکر مشتری قبل العقد
کوردیکی شئی اولدیفنی بیلیمجه * زیرا مشتری اکاراضی اولم (وان اختلفا فی التغیر) و اگر تغیره اختلاف
ایدلرسه مشتری متغیر اولدی دیر * و باع تغیر اولدی دیر (فاقول للبايع) قول باعکدر بمذله
ومشتری اوزره بیلنه لازم کاور * زیرا عقدک لازم کلسنک سببی اولدکه سابقا کوردیکدر ظاهر دیر و تغیر
حادثدر وقول ظاهر ایله تمسک ایدنکدر یوقان مدت قریبده اولورسه کتحققا مبع یومثلی صدقه متغیر
اولم * پس اگر مدت بعیده اولورسه مثلاً برجار یه شابه کوروب ویکرمی سنه دنصرکه اول جار بهی اشترا بتمکه
و باع تغیر اولدی زعم ایتسیدی قول مشتری تکدر * زیرا ظاهر حال مشتری ایچون شاهددر (اوفی الزؤنه
فلم مشتری) و اگر کورمکده اختلاف ایتسهردی قول مشتری تکدر بمذله * زیرا مشتری امر حادثی انکار ایدر
اولدکه کورمکدر (شری عدل ثوب وقبض قبضه او وهب وسلم برده) مشتری ثوب یوکت
دنکی اشترا ایدوب وقبض ایتسیدی اول دنکنن ثوب بیع ایدوب یا خود هب ایدوب و تسلیم ایتسیدی اول
دنیکی باعه رد ایدم (تخیرارؤنه او شرط بل بعیب) خیاری رویتله وخیاری شرطله رد ایدم من بلکه خیاری
عیله رد ایدر * زیرا ملکدن خارج اولان شیده رد متعذر اولدی و باقیسنک ردنه صفت نك ملکدن
اول تفریق واردر * زیرا خیاری رویت وخیاری شرط صفت نك تمامنی منع ایدر تکیم هر وراستی واما خیاری
عیب بعد القبض صفت نك تمامنی منع ایتم و حالوکه مدته نك وضعی قبضه دیر * زیرا رد قبل القبض
اوسیدی انده تصرف نیجده جا ز اولوردی پس اگر مشتری بیع بلدیکی ثوب مشتری به برسبیله «ود ایتسیدی
اول فسخ او اور مشتری ثانی کا عیله فضاء رد ایتکله یا خود مشتری اول هبه رجوع ایتکله پس مشتری
اول خیاری اوزره او اوردی کلسنی خیاری رویتله رد ایتک جا ز او اراضدن مانع رفغ ایلدیفنی ایچون اولدکه
تفریق صفت نك زیومدر و امام ابن یوسفدن روایت اولدیکه تحقیقا خیاری رویت بعد السقوط خیاری شرط کبی
عود ایلن وقده وری دخی بونک اوزرینه اعتماد ایتدی (و بطله مطلق خیاری شرط) و خیاری رویت خیاری
شرطک مطلق ابطال ایدر و تحقیق ذکری هر ورا ایتدی (مطلقا) یعنی برارد کرک کورمزدن اول اوسون
و کرک کورد کدنصرکه اولسون (وما لا یوجب حق غیر بالزؤنه) و خیاری رویت حق غیر ایجاب ایلدیفنی
بعد الزؤنه ابطال ایدر * خیاری ایله بیع کبی و مساومه کبی و بلا تسلیم هبه کبی قبل الزؤنه ابطال ایدر * زیرا
یو تصرفات رضایک تصرف یعنی اوزره زباده اولم وحق غیر ایجاب ایلدیفنی * بعد الزؤنه ابطال ایدر واما
تصرفات اول یعنی فسخ اولم ایلر اناقی کبی و تدبیر کبی پس بونلر افواقد * زیرا بعضی فسخ قول ایدر
و بعضی حق غیر ایجاب ایدر پس ابطال ممکن اولم (کذا طلب الشفعة بالبر) کذلک کورمکدی ایله
شفعه طلب ایدر یعنی بعد الزؤنه بونل ایدر قبل الزؤنه ابطال ایدر و الله اعلم بالصواب

باب خیار العیب

یو باب خیار عیب بیانند در (مشتر و جد بمشتره مایه نقص ثمنه عند الحجار) پر مشتری اشترا ایلدیرکی شیده سند الحجار نمندن نقص ایلدیرشی بولسیدی اولک مشر عامه بر اولان عیدر و بونکه مراد باع قنده موجود اولان عیدر حاله و که مشتری حین بیعه ائی کورمدی و قبض قنده کورمدی * زیرا حین قبضه کورسه رضادر (اخذ بکل الثمن اورد) مشتری اول شئی ثمنک کلیسی ایله دبلرسه اخذ ایلدیر و یا خود رد ایلدیر * زیرا مطابق بیعه عیدر میهک عیدر سلاحتنی اقتضا ایلدیر بس چن سلامت فوت اولسیدی مشتری بخیر قیلدور راضی اولدیغی شئیک لزومله متضرر اولدیغی ایچون (لاغیر) یعنی معبی امسال ایلر بونقصان ایله اخذ ایتک دکدر * زیرا اوصاف نمندن برشی مقابل اولن الامکر چنان اوصاف تناول ایله مقصد اوله تکیم مرور ایتدی و عن قریب بیانی کلور (کلاباق) عبدک قاچسی کی کر کسه بر کونک سفر دن اسک اوسون (والبول فی الفرائض) و دوشمه ایشک کی (والسرفه) و خر سراق ایتک کی (وکله باختلاف الصغر والكبر) و بونک کلیسی کوچک و بیوک بله مختلف اولور * زیرا اوشایدن هر برشی قیچن تمیزه قادر دکل صغیره بولورسه عیب اولمز و اگر تمیزه قادر اولان کیرد بولورسه عیب اولور و بولوغه زائل اولور بس چن بعد الباوغ عود ایلدیرسه عیب حادث اولور * امدی عیب قدیم و عیب حادث سبیلر نیک اختلافه مختلفین اولور * پس قیچان عیب باع قنده صغیرکننده حاصل اولسیدی و مشتری قنده کیرلکنده حاصل اولسیدی مشتری باع اوزره رد ایلدیر عیب قدیم اولدیغه بنه (وکا بلور و هو لا یختلف بهما) و دخی خیار عیب چنون کی بیوک کوچک و بیوک ایله مختلف اولور * یعنی قیچن باعکننده صغری حائده چنون حاصل اولوب و مشتری یندن کیرلکی حائده عود ایلسیدی عیب واحد اوله مشتری بونکه باع اوزره رد ایلدیر * زیرا بوجنون باطنده اولان فساد ایچوندر * زیرا عقال معدنی قیلدیر و شهعی دماغده در و جنون اول شعاعک مقطع اولسیدر و بونقطع اختلاف سبیله مختلف اولور (وکا لبحر) و دخی اغر نیک رایحه سی چر کین اولاق کی (والذفر) ذال عجمه ایله و فالک تحریکی ایله قولتک رایحه سی بد اولق کی (والزنا والتولد منه) و دخی زانی اولق وزانن طوغق کی (فهنا) یعنی جار به ده یعنی ذکر اولنان درت عیب جار به ده اولورسه عیب شرعیدر * زیرا مقصود از اولور اول جار به فراس ایچون اولور حاله کوی عیب له در غلام بول دکدر زیرا ذکر اولنان درت عیب غلامه عیب دکدر * زیرا ایدن مقصود اولان خدمت ایتکدر و اول غلام بوعیب له مثل اولور (الان یفحص الا اولان قیده) الامکر اول غلامه ایکی اول کیرلک یعنی اغر نیک رایحه سیله قولتک رایحه سی زبا ده بد اوله شول حیثیله که ناسده نیک ثلی نار اوله پس بو تقدیر چه بنده بر درد اولور و در دایسه ثمنی نقص ایلدیر (و بیکون ازنا عاده له) و دخی اول غلامک زنا عادت اوله * زیرا زانیده رایحه ناع اولسی خدمت ایچون بخلدیر (والکفر فیهما) و جار به غلامه کفر کی * زیرا اسلک طبعی کافرک صحبتندن نفرت ایلدیر و دخی کفر بهض کفاره نه صرفنی منع ایلدیر * امدی رغبتی بخلد ایلدیر و اگر مشتری کافر اولق اوزره اشترا ایدوب مسلم بولسیدی آرد ایلدیر * زیرا اسلام عیبک زواننددر (والسعال القديم) واسکی او کسمرک کی * زیرا هر ضرر ثمنی نقص ایلدیر (والبدن) و دخی میهک دینی کی * زیرا اول عبدک مالیتی غرمانک حق بله مشغوله اولور (والشهر والماء فی العین) و دخی کوزنده قل اولق کی و کوزی صلوا اولق کی * زیرا ایکسیده بصری ضعیف ایلرل (وارتفاع حیض بنت سبع عشره والاستحاضه) و اون بدی باشنده اولان فرک حیضک ارتفای کی و مستحاضه اولسی کی * زیرا بویا یکسندن هر بری باطنده درد در (فلو حدث آخر عند مشتری) مشتر و جد بمشتره قولک متعلقه الی آخره یعنی عیب قدیم ظاهر اولدقد نصکره اگر بر عیب آخره مشتری قنده حادث اولسیدی (رجع بنقصانه) مشتری نقصان عیب له رجوع ایلدیر عیب له تقویم اولنوب و بلا عیب تقویم اولنغه پس ایکی تقویم مایه بنده اولان تفاوت قییمک عشری اولورسه مشتری عشر مثله رجوع ایلدیر و اگر قییمک نصف عشری اولورسه ثمنک نصف عشره رجوع ایلدیر (اورد) برضی (الباع) یا خود یا عیب رضاسیله باید رد ایلدیر (الامناع) مکر مشتری نیک ردینه و یا عیب اخذینه بر مانع وه (کتاب شراره فقطه فطر عیب و ابایه اخذه کذلک) مثالی مشتری برتوب شراره ایدوب

کسدکده عربی ظاهر اولسیدی بابع اول ثوی کسلس اولدیغی حالده اخذ ایلمی جائز اولدی (فلا یرجع
 مشتریه ان باعه) مشتری اگر اول ثوی بیع ابتدی ایسه رجوع ایدهمن * زیرا بابع ایچون بن عبیله ملک اخذ
 ایلمی بیس بن دمک واردد پس مشتری اول ثوی بیع ایتمیله میبی حبس ایلمیجی اولدی پس نقصله رجوع
 ایدهمن (وامدوطنها) کثوب قول اوزره عطف قدر یعنی بر جاره کبی که مشتری اتی اشترای ایدوب وعیلرندن
 بریدر دینلندن مشتری اول جاره بی وطنی اولسیدی (بکرا اوئیدیا و قبله بائنهون اولساها بافوجده باعیا)
 اول جاره کرک بکر اولسون ثاب اولسون یا خود شهوتله او پسیدی یا خود شهوتله بائنهون پس اول مشتری
 جاره به بر عیب بولسیدی اول وقت نقصان نوله رجوع ایلمر و بابع اوزره رجوع ایدهمن الا باعک رضایله *
 زیرا بابع ایچون اول عیبله بن اتی اخذ ایلمر بن دمک جائزدر * زیرا و مقامده اخذدن مانع یوقسر عن قریب
 ذکر اولنه جفته اولدیغی کبی * بوندن صکره مصنف باعک رضایله رددن مانعی (فان خاط المظوع)
 قولیله بیان اولدی پس اگر مشتری ثوب مقطوعی دیکدی ایسه (اوسغه بغیر سواد) یا خود لون سباهک
 غیر اولونه بولسیدی * یوقد باعک بیده زیاده لاک اتفی اولسون ایچوندر * زیرا قریبه بولسیدی امام بن
 قنندرخنی جواب زیاده در قرمن باقی کبی و صار یاق کبی و امام اعظم قنده سبابه بویه نقصاندر (اوت اسوبق
 بسمن) یا خود قورقه بی یاغ یله فار شد رسیدی و باجمه مشتری ملکنی ملک باعله خط ایلمدی (فظهر
 عبیه لا یاخذنه) پس اول میبعک عیب قدیمی ظاهر اولسیدی بابع اول میبی اخذ ایلمز (و رجوع به)
 مشتری نقصان عیبله رجوع ایلمر و بابع بن عبیله اخذ ایلمر دین مشتری ملک میبعه مخلط اولدیغی
 ایچون اولدکه ثوی دیمک بویه منق و باعتمدر * و عماد به دذکر اولدی که تخت بقاردر شریعت جهندن متمسک
 * زیرا مشتری میبی رد ایلمر بابع اتی قبول ایلمر الا تحقیقا شریعت اتی رددن منع ایلمر و فسخ ربانک
 حصو لیسوندر (کاو باعه بعد رؤیة عبیه) تکیم اگر مشتری دکلش ثوی بونک مثلانی عیبی
 کور دکر نصکره بیع ایلمدی (اومات العبد او اعنقه قبلها بحیانا) یا خود عید بیع قوت اولسیدی
 یا خود عیبی کور مزین اول عیبسیدی مجانا اعتساق ایلمدی (اودیره) یا خود مشتری مد بر ایلمدی
 (اواسولدها) یا خود مشتری جاره بیعه بویه ولد کتور تسیدی پس مشتری بوضو تله بابع اوزره نقصان
 رجوع ایلمر اما کور دکر نصکره بیده رجوع نه باعث دیمک سببیه قبل البیع رد منع اولدیغی ایچوندر
 پس مشتری بیعه بیع ایچون حبس ایلمیجی اولز حتی اگر بیع دیکم کن اول اولسیدی حبس ایلمیجی اووردی
 و اما موده رجوع نه باعث ملک مونه نهایت بولدیغی ایچوندر و دکل منع و لمسی موت ایچون حکمانات
 اولور یوخسه مشتریک قبله اولز * ایلمدی رجوع منع اولز و اما اعتقاد رجوع نه باعث اند قیاس نقصان
 رجوع تمک ایلمدی اولدکه شافعیک قرایدر * زیرا ردک منع اولسی مشتریک فعلی ایله در بس اعتناق قتل
 کبی اولدی و استحسانه رجوع ایلمر * زیرا اعتناق ملک انھا ایچوندر یعنی ملک اتمام ایچوندر دیکم کن
 اول بیع بونک خلا فیدر * زیرا بیع یا دمک ملک ایچون غیری به قطعه بوضو عیدد، مانک ایچون اتم
 دکلدر بواجلندن مشتری ثانی اکمالک اولوب پس بابع ثانی ملک ایچون ابقا ایلمیجی اولور ایلمدی نقصانله
 رجوع ایدهمن و اعتناق ملک ایچون اتمامد دیمزه باعث * زیرا آدمیده ملک دایمانک منافاتی اوزره ثابت
 عقده ایت اووروشی مدتت کیم سببیه منتهی اوور و منتهی شی * نفسنده منقردر بواجلندن و لاه عقده
 ثابت اولدی عتق ایسه ملک اولر لنددر * پس ولایت باقی اولدی اصل ملک بقای کیدر * ایلمدی اعتناق
 کبی اولدی بلکه موت کبی اولدی و اما تدبیر و استیلا دده رجوع نه باعث بولر ملک ازاله ایلمک لری ایچوندر
 و لکن بولر لایک سنده محل بر ملک نقل ایچون قابل اولمقدن چیتار پس تحقیق رد منقر اوور
 حقیق یا خود حکم شرایله مستفاد اولان ملک بقایله بیله ایلمدی نقصان عیبله رجوع ایلمر * زیرا اولدکه
 یعنی بیعه سلامت وصفیله مستحق اولدی تکیم باعک قنده معیب اولدیغی کبی (فان اعتن علی مال
 او قاتب او قتل او اکل کل الطعام او بعضه او ايس اشوب فخرق لم یرجع) پس مشتری مخترا شترای ایلمدی
 عیدی مال اوزره اعتناق ایلمسیدی یا خود کتایه کس سیدی یا خود قتل ایلمسیدی یا خود شترای ایلمدی طاهک
 کایسینی یا خود بعضی کل ایلمسیدی یا خود شترای ایلمدی ثوی کویب دانسیدی بابع اوزره رجوع ایلمد

اما اعتقاد عدم رجوعه باعث عبدك بدانی حبس است یعنی ایچوندر و بدلك حبسی ایسه مبدك حبسی کبیر و امام اعظم در روایت اولندیکه تحقیقاً مشتری اعتقاد عدم رجوع عیب له رجوع ایدر * زیرا اعتناق ملکلی تمام ایچوندر اگر چه کیم عوض له اولور سه و اما کاتبه عدم رجوعه باعث کاتب علی مال اعتناق کبی اولدینی ایچوندر انده عوض حاصل اولمغه و اگر مکاتب عاجز اولسه لایق اولان آتی عیب له رد ایلمکدر مانع زائل اولدینی ایچون و بواقدر نیکم فقها دیدلر که چنان عبد مبیع فرار ایسه انده صکر عیبی ظاهر اولسه مشتری نقصانه رجوع ایدر * زیرا رجوع ردك خلیقیدر پس مادامکه عبد حیدر خلف ایله عمل اولمز * زیرا عبدك رجوعی مختلدر ردی ممکن اولور پس چنان عبد رجوع ایسیدی مانع زائل اولمغه رد ایدر و اما قتل و قتلک مابعدنده اولنرده انده اصل اولان تحقیقاً ردك مبیع اولسی مشتری بدن قتل کبی وغیره ملک کبی رفعل مضمونه اولور سه بر شیه رجوع ایدر * زیرا فعل چنان مضمون اولور سه مبیع ایچون مسک اواق و نقصانه رجوعك شرط ندر انکیچون مسک اولمغه و چنان دمیتم ایسه لکن مشتری بدن صادر فعلک غیر له هلاک اولمغه یا خود مشتری بدن مضمون اولان فعله مبیع اولسیدی اساسکی متنی اولدینی ایچون رجوع ایدر انده صکره قتل فعل مضموندر * زیرا اگر اول فعل مضمونه بولی غیرك ملک کنده مباشرت ایسیدی ضامن اولور و بومقامه ضماندن بری اولمغه باعث انده ملکلی اولدینی ایچوندر پس اندن سقوط ضمان ملک سببیه قیلندی پس ملک ایله عوض استفاده ایش کبی اولدی و اما اکل و بیس خلاف اوزره در امام اعظم قتنده رجوع ایدر * و اما مین قتنده رجوع ایدر * زیرا مشتری مبیعه انده فعلک معنادی اولان شیی ایسلدی و انک اجلیچون اشرا ایلمدی پس رجوع دن منع اولمز اعتناق کبی و امام اعظمک علی اولدر که تحقیقاً مشتری ردی کندودن مبیعه فعل مضمونه متعذر قیلدی ایلمدی رجوع ایدر * احراق و قتل کبی (شری نحو بطح اویض و وجده فاسد ایلتفع به فی الجملة ذله نقصانه) مشتری قاون مثلی یا خود مورطه مللی شیء اشرا ایدوب نانی فی الجملة انتفاع ممکن اولور فاسد بولسیدی کر کسه دو ابه نظر ایله اولسون مشتری ایچون انک نقصانی وارد یعنی مشتری نانی رد ایدر * زیرا قرائق عیب حادثدر و لکن مشتری نقصانه رجوع ایدر بقدر الامکان ضرری دفع ایچون (والا) یعنی اگر منتفع به دکل ایسه (فکل اثنین) نمک کلبسی ایله رجوع ایدر یعنی مشتری ایچون نمک کلبسی وارد * زیرا منتفع به اولیان شیء مال دکلدر و جوزده قابو غنک صلاحی معتبر دکلدر * زیرا جوزله هایتی لپی اعتبار له در (باع مشر به ورد علیه بعیب بقضاه) مشتری اشرا ایلمدی شیی بیع ابتدا کده عیب له اوزرینه بقضاه رد اولسیدی (رد علی بایعه) اول شیء بایع اول اوزره رد اولور یعنی اگر رکنه عبد یعنی بیع ایدوب مشتری دخی آخر بیع ابتدا کده صکره مشتری اول اوزرینه عیب سببیه رد اولسیدی ایکن خالی دکل پس مبیع هر دودی یا قاضینک قضا سببیه قبول ایتمک و یا خود کندو قبول ایتمک وار پس اگر قاضینک قضا سببیه قبول ایتمدی ایسه بو دخی ایکن خالی دکل باقرار له در یعنی تحقیقاً مشتری نانی بایع نانی اوزره عیب له اقرار یعنی ادعا ایدوب و بایع نانی انکار ایتمکله مشتری نانی بیته ایله اثبات ایتمکدر و بوناً و یله محتاج اولمغه باعث * زیرا بایع نانی عیبی اقرار ایلمدی اقرار ایسیدی رد قضا به محتاج اولاندی بلکه عیب له اقرار ایسبیه اوزرینه رد اولنوردی پس بایع نانی ایچون بایع اول اوزره رد ایتمک اولردی * زیرا رد اقرار له در و با مبیع هر دودک قبول بیته ایله یا خود عیب بدن نکول له رد اولنمقدر و بوا یکسنت هر رنده بایع اول اوزره اشرا ایچون رد ایتمک وارد * زیرا مشتری اول اوزره رد ایصلدن فسخدر پس بیع نانی معدوم کبی قیلندی و بیع اول قائمدر پس مشتری نانی ایچون خصومت و عیب له رد وار در امر کفایتی اولدر که تحقیقاً مشتری عیب قائم اولسی انکار ایلمدی پس تناقض لازم کلدی لکن مشتری شرعاً قضاة قاضی ایله متذب اولدی پس تناقض هر تفع اولدی و شول کسه کبی اولدی که اول کسه بر شیء اشرا ایدوب و اقرار ایتمدی که تحقیقاً بایع کندو نفسی ملکلی بیع ایلمدی انده صکره مستحق ظاهر اولدی انک اقراری نمکله بایع اوزره رجوعه حقی ابطال ایلمز و اگر نانی اولور سه یعنی قاضینک قضا سببیه رد اولدی ایسه (ورضی لا) اولدی که رد مشتری رضایله اولان رددر مشتری ایچون بایع اول اوزره رد بوقدر * زیرا بورد اقرار له در و اقاله ایسه ناک حقیقه بیع جدیددر و بایع ایکنک ثابتدر بوقول مذکور چنان مشتری نانی بعد القرض مشتری اول

اوزره رد اید یکی صورت در د امان قبل القبض رد ایتسیدی بنه ماده فرق یوقدر برابر در کربضه ارد
ایسون و کرک غیر ابله رد ایسون * ز را عیله رد قبل القبض اصلدن کلی حقه فده مقصد بس خبار روت
ابله یا خود خیار شرطه رد کبی او اور یون نصرکه چان مشتری بقیر قضاه باع اوزره مثلی حادث اولمز عیله رد
ایتسیدی زانبار مق کبی اول مشتری ایچون بانه محاصمه اتمک یوقدر قول صحیح بودر (قبض مشریه و ادعی
عیام بچهر علی دفع نمند) مشتری اشترای اید یکی شئی قبض ایدوب عیب ادعا ایتسیدی مشتری عیب دعوی
ابتد کد نصرکه مبعک ثمنی دفع اوزره جبر اولمز * ز را ثمن دفع اولتسیدی جائز که عیب ظاهر اولوب قضا
بوزلق اقتصایدر قاضی قضا سنک تقضیدن احترازاً جبر ابله قضا ایلز (بل بیهن) بلکه عیبک بیوق اوزره
برهان طلب اولتور اگر ممکن ایسه عیبل اولی رد ایدر و الا نقصانله رجوع ایدر تنکیم مر و ایتدی (اوخلف)
یا خود مشتری عیب اولمدینه بابعه عین تکلیف ایدر اگر مشتری نک شاهده یوغسد و بعد المین ثمنی دفع ایدر
(وان غاب شهوده دفعه ان حلف بابعه) و اگر مشتری نک شاهده اولوب و شاهده غاب ایسه ذکر اولتان
ثمنی دفع ایدر اگر مبعک بابعی تحلیف اولتورسه * ز را انتظارده بابعه ضرر وارد حاله بو که دفعه مشتری
ایچون ضرر کثیر یوقدر * ز را مشتری هر نه وقت ینده اقامت ایدر سه مبع باع اوزره رد و ثمنی اخذ اولتور
(ولز عیبه ان نکل) و اگر بابع یندن نکول ایدر سه عیب لازم کلور * ز را نکول عیبک لازم کلنده
بختدر و هدایه ده واقع اولان عبارت بودر که اگر رکبته بر عدا اشترای ایدوب اول عیدی قبض ایدر که عیب ادعا
ایتسیدی دفع ثمن اوزره جبر اولمز حتی باع عین ایدنجه یا خود مشتری ینده اقامت ایدنجه و شراح عباره
مذ کوره نک تو جهنده نیچه تکلفات ایتد بلر و حق بودر که تحقیقاً هدایه نک عبارتی لف و نشتر تقدیری قیلنددر
بونک تقدیری اولدر که مشتری دفع ثمن اوزره جبر اولمز و مشتری ایچون باع اوزره حق رد یوقدر حتی باع عین
ایدنجه یا خود مشتری ینده اقامت ایدنجه و یور فایده در که صاحب کشف الکشاف (بوم یاتی بعض آبات بک
لا ینفع نفساً ایمانها لم تکن آمنت من قبل او کسبت فی ایمانها خیراً) قول شریفنک تحقیقنده افاده ایلدی تحقیقاً
لف و نشتر تقدیری قیلنددر و معنای ینفع نفساً ایمانها و لاعلمها لم تکن آمنت من قبل او کسبت فی ایمانها خیراً
دیکدر (ادعی اباقا) یعنی مشتری بر عدا اشترای ایدوب ادعا ایسه که تحقیقاً بعد فرار ایلدی و عید بابعک فنده
فرار ایلدی بکنده بابعه عین و بر مک مر ادایتسیدی (لم یخلف البایع حتی یثبت انه ابق عنده) بابعه عین و برلز
حتی مدعی عیدک کد وقتنده ابق اولد یعنی اثبات ایدنجه * ز را تحقیق قول اگر چه کیم قول باع ایسه ده
لکن انکار عیب مشتری عیبک عید ایله قیامند نصرکه معتبر اولور و ینلمی ینده ابله اولور (ثم حلف)
یون نصرکه چان مشتری عیبی اثبات ایتسیدی باع علی الیات تحلیف اولتور مع هذا فعل غیردر * شمس
الائمة الخلواتی دیکه فعل غیر اوزره تحلیف جمیع مسائلده مطرد اولد یعنی حالده علم اوزره اولور الاباق
دعوا سنده اولد یعنی وقتده ثبات اوزره تحلیف اولتور * ز را باع مبعی سلیم ایدر بس استخلاف
بنفسه ضمان اولد یعنی شئنه راجع اولور و تحلیفده (و یقال بالله ما بقی قط او ماله حق الزد علبک من دعواه
هذه و اوقد سلمه و ما به هذا العیب لا یالله ما بقی عندک قط) الله حقیچون عید اصلاً فرار ایدر می یا خود
مشتری نک بود دعوا سندن سنک اوزر یکده مشتری ایچون حق رد یوقدر یا خود تحقیق مشتری به عیدی تسلیم
ایتد که بو عیب ایله دیکدر دیو عین و بر لر الله حقیچون عید سنک فانه کده اصلاً فرار ایدر می دینر بس تحقیقاً
بوصارت اگر چه کابلرزه واقع اولدی و لکن متأخرون دیدلر که بو تحلیفده مشتری ایچون نظری ترک واردر
ز را محتمل اولور که تحقیقاً باع عیدی بع ایدوب غیری فتنده فرار ایلدیله اوزر ینده رد اولمش اوله و بونده
اول احتمالدن غفلت وار در (ولا یالله اقباعه و ما به هذا العیب) والله حقیچون عیدی بع ایلدیکنده
بو عیب انکله بیلده دکل ایدی دیو عین و برلز * ز را بو عیدده دخی ذکر اولتان کبی مشتری ایچون نظری ترک
واردر * ز را عیب از اولور بعد نصرکه قبل التسلیم حادث اولور بو ایسه ردی موجبدر (ولا یالله اقباعه و سلمه
و ما به هذا العیب) و دخی الله حقیچون تحقیق بیع و تسلیم ایلدیکنده بو عیب انکله بیلده دکل ایدی دیو عین و برلز
* ز را بو عین ایکی شرطه تملقنی ایهام ایدر یعنی وقت عید عیبک نفی و تسلیمی ایهام ایدر بس مخالف ایکی حالتک
برینک قیامی فتنده اقی تا و بل ایدر یعنی بو عیب حاله بیلده حاله تسلیم مجموعنده عید ایله دکلر باک حاله

ببیند و احدی در او کلاه تسلیس (و از الم نبتہ) حتی ثبت قولہ متعلقدر یعنی فحان تحقیقاً عبدک فراری
 مشتری نکتہ عبدک آبق اولدیغی ثابت اولدی ایسه (تحلف بایعه عندہما) امامین قتنده عبدک بایعی
 تحلیف اولنور (انه لا یعلم انه ابق عنده) تحقیقاً بایعه عبدک مشتری قتنده فرار یعنی بیلدیکنه عین و بر بلور *
 ز بر دعوی صحیحدهر حتی اوزر یته بیته زباید کذلک عین دخی ترتباید (واختلاف اعلی قول الامام)
 و امام اعظم قولی اوزر فقہا اختلاف ابتدیلر و امام اعظم ایچون بعضک دیدیکی اوزر علت اولدر که
 تحقیقاً دعوی صحیح اولن الاخصه صحیح اولور و مشتری خصم اولن الاعیبکی قیامتد نصرکه اولور و فحان
 بابع عیندن نکول ایسیدی امامین قتنده ثانیاً تحلیف اولنور مشتری بابع اوزر ردطلبی ایله ز بر انک
 نکولی ایله عیب عند مشتری ثابت اولدی پس فحان مشتری بابع اوزر بوعیله در مراد ایسیدی بابع علی
 البیت تحلیف اولنور نکتیم تقدم ابتدیکی کبی الله حقیقون سنک اوزر کده مشتری نکت حق ردی بوقیدر دیو
 عین و برل کده عین ایدر سدر اولنور اگر نکول ایدر سدر اولدیغی کبی بوند نصرکه اگر دعوی کبرک فرانده
 اولور سه الله حقیقون مانع رجاله باغ اولدیغی کوندن فرار ایلمدی دیو عین و بر بلور * زیر اصغیر لاق حائنده کی
 فرار بعد البوغ رد ایجاب ایله هدایه ده دخی بویه ذکر اولدی * من در مکة لایق اولان فراشه بولده و سر قفده
 دخی حکم ذکر اولنان کبی اولقدر بویا یکسنک اباقله هلته اشتراکری اولدیغی ایچون و بو کاغایت البیانه
 ز بر حالتک انحدادی عیب و ثلاثه ده شرطدر دیو اشارت ایلمدی (اختلاف بعد التقابض فی قدر
 البیع) بایعه مشتری قبض ایلدکلر ند نصرکه مبعک مقدارنده اختلاف ایسه لردی یعنی مشتری بر عبد
 اشتراک دیو و مشتری مبعی و بابع ثنی قبض ایلدکلر ند نصرکه مشتری عبد ایله بیلر عیب بولسیدی پس بابع
 بن بونی سکار آخر ایله بیلر بع ایتمد بوسیدی و مشتری بالک زبع ایلدک بوسیدی بایهک دعواسنک قائده سی
 رد تقدیری اوزر ثنی حصه حصه فتلق نفعی جردرو بواجندن قبض ایدشمه لردی (و المقبوض)
 یاخود مقبوضک مقدارنده اختلاف ایلمدی ایکی عبد اشتراککله پس بابع عبدک ایکیسنیده قبض ایلدک
 دیو و مشتری قبض ایلمد الا ایکیسندن برین قبض ایلمد بوسیدی (فاقول للمشتري) قول ایکی صورته
 مشتری نکتدر تحقیقاً مشتری قبض ایدمجیدر و قول قابضکدر نکتیم غصبده اولدیغی کبی (اشتری عبدین
 صفة واحدة) مشتری صفتیه واحده ده یعنی بر کره الاله اشتمده ایکی عبدی اشتراک بوسیدی (وقبض احدهما
 و وجد به و الا آخر عینا اخذهما اورد هما) و ایکیسندن برینی قبض ایدکده انکله بیلر یاخود عبد آخر
 ایله بیلر عیب بولسیدی ایکیسنیده اخذ ایدر یاخود ایکیسنیده رد ایدر (ولو قبضهما رد المعب فقط)
 و اگر ابتدا ایکیسنیده قبض بولسیدی انجق عیبلی اولانی رد ایدر * زیر صفتد نکت تمامی قبضله در و قبضدن
 اول نفر بقی جائز اولر * ز بر ایتمده حصه ایله بیع اولور بواسه جائز اولور و بعد القبض نفر بقی جائز اولور * زیر
 بقاء حصه ایله بیع اولور بواسه جائزدر نکتیم کتب اصولده تقریر اولندی (قبض کیلیا اوزر نیابو وجد
 ببعضه عیار دکله واخذ) مشتری کیلی اولان یاخود وزنی اولان برشی اشتراک دیو و بعضنده عیب
 بولسیدی کایسینی رد یاخود اخذ ایدر * ز بر او چلان و وزن اولنان شی فحان جنس واحدندن اولسیدی
 شی واحد کی اولور * دینلدیکه بو فحان بربا ک ایچنده اولور سدر و اگر ایکی فایک ایچنده اولور سه ایکی
 عبد منزله سنده اولور حتی شول فایکه عیب ننده اوله اولرد اولنور آخر رد اولنور (ولو اسحق بعضه) یعنی
 او چلان و وزن اولنان شینک بعضنده مستحق حیقهسه (لم یخیر بعد القبض فی رد ما بقی) مشتری قبض
 اید کد نصرکه باقی فایک رنده مخیر قیلنر * ز بر ایضه مستحق حیقانی اکاضر و رمز و اسحقاق صفتیه نکت
 تمامی منع ایلمر * زیر صفتیه نکت تمامی عاقدک رضاسیله در مالک رضاسیله دکدر و اما فحان اسحقاق قبضدن
 اول اولسیدی مشتری ایچون باقی بی رد ایلمک واردر قبل التمام صفتیه نکت نفر بقی ایچون (وقی الثوب خیر)
 و ثوبنده مشتری مخیر قیلنور * زیرا ثوبنده بعض قتلیق عیب سدر حا بو که وقت بیعه اول عیب موجود
 ایدی و اسحقاقله ظاهر اولدی (اشتری جارید و لم یتبرأ من عیوبها فوطئها و قبلها و مسها بشهوة ثم وجد بها
 عیوباً لم یردها مطلقاً) مشتری بر جار به اشتراک دیو و عیب لردن ابر ایتمدن مشتری اول جار به بی و طعی ایلمدی
 یاخود دشوئله او پدی یاخود دشوئله یا بشدی اند نصرکه اول جار به ایله بیلر عیب بولدی مطلقاً رایدنه من یعنی

کرک بکراوسون و کرک نایب اوسون و طیانی قص اینسون و کرک اینسون * زیرا بولردن هربری عیب
 حادثدر (ویرجیم بالقصان) و نقصان نموده بابع اوزره رجوع ایدر دستغ اولدینی ایچون (الا اذارضی
 البائع باخذها) الامکر بابع اول جاریه نیک اخذنه راضی اوله * زیرا راردن امتناع بایمک تحقیقا حذیردس
 چنان بابع راضی اولسیدی امتناع زائل اولور (الحادث اذا زل فالتقدم یوجب الرد) یعنی چنان مشتری
 برشی اشترا اینسیدی پس اول شئیه بیله بر عیب حادث اولسه بوندن صکره عیب قدیمی اوزره مطاع اولسه
 مشتری اول شئی ردایده من * زیرا انک قنده عیبک حدوثی رددن مانعدر و چنان اول عیب حادث زائل
 اولسیدی رد جائز اولور مانعک زوالی ابله ممنوعک عود ایلمی ایچون (ظهر عیب مبیع الغائب عند القضا
 فوضعه عند عدل فهلك كان على المشتري) غایبک بیع اولدیکی شئی قاضی قنده عیبی ظاهر اولدقده قاضی
 انی رعدک قنده وضع ایسیدی پس اول شئی هلاک اولدقده مشتری اوزره هلاک اولور (الا اذا قضی باز
 علی البائع) الامکر قاضی بابع اوزره رده قضا ایتمش اوله یعنی مشتری بر رجولدن بر جاریه اشترا ایدوب
 بابع غائب اولسیدی پس مشتری جاریه نیک عیبی اوزره مطاع اولدقده قاضی به امری رفع اینسیدی وقاضینک
 حضورنده شرانسی وعینی اثبات اینسیدی پس قاضی اول جاریه بی اخذ ایدوب رعدک بدیندو وضع ایدکده
 اول عدلک دینده جاریه فوت اولسیدی و بابع حاضر اولدقده مشتری ایچون ثمنی استرداد ایتک بوقدر * زیرا بابع
 اوزره رد بایمک غیبی وجودی ایچون مکننده ثابت اولدی پس هلاک مشتری اوزره اولدی * خلاصه ده
 دیدیکه بن در مکه لایق اولان قاضی بابع اوزره رد بایله قضا ایلیوب بلکه جاریه بی اخذ ایدوب وانی
 بر عدله وضع ایلکله اولقدر اما چنان قاضی بابع اوزره رد بایله قضا اینسیدی پس لایق اولان بایمک مالندن
 هلاک اولوب مشتری نیک ثمنی استرداد اولتقدر * زیرا بوباید اولان شئیک قضاسی تحقیقا بوقضا غائب اوزره
 قضا در خصم سوزولکن بوناغدا اولور بزم اصحابمزدن ایکی روایتک اظهرنده (مد او اذالمعيب وعرضه على البيع
 وابسه واستخذهامه وركوبه في حاجته رضا) عیبلی اولان شئیه دو ایتک و بیعه عرض ایتک و کیدر مک
 و خدمت ایتدیر مک و حاجتده نیک رضادر * زیرا ذکر اولنا نلردن هربری دلیل استنباطدر (ولو لرد لا) و اگر
 عیبی رد ایچون ایسه رضا اولن * زیرا نیک رده وسیله در (کاسق و شراء العلف عن ضرورة) صوارق
 کبی و اولتقی اشترا ایچون نیک کبی * زیرا بولرک ایکسیده چنان ضرورتدن اولور سه دابه بی سوق ایدوب
 اردندن سور مالک ابله باخود عاف عدل واحده اولغله بوا یکسی رضا اولن و چنان ضرورت معدوم اولسه
 سبقه شراء علف دخی رضا اولور (قطع المقبوض) قبض اولنان میهک بدی قطع اولسیدی (او قتل
 بسبب کان عند البائع رد المقتوع) یاخود بابع قنده حاصل اولوب بر سبب قتل اولسیدی عیبی باقی اولغله
 مقتوع رد اولور (واخذ منها) یعنی مقتوعک و مقتولک ثمناری اخذ اولور یعنی مشتری بر عدل اشترا
 ایتدیکه اول عبد بابع قنده تحقیق سرققت ایتدی و مشتری نیک سارق اولدی یعنی بیلسی پس مشتری قنده
 اول عبدک بدی قطع اولندی مشتری ایچون انی رد ایدوب ثمنی اخذ ایتک وارددر و امامین دبدیلرکه مشتری
 اول عبدی مقتوع ایدرد اغز بلکه سارق اولدیغی حالده کی قیمتی ابله سارق اولدیغی قیمتک دایینی مقداری
 ابله بایده رجوع ایدر و بخلاف اوزره در که چنان عبده مشتری نیک بدنده بایده بولنان بر سبب قتل اولسیدی
 ایدمی اول قطع و قتل استخفافی منزله سنده در امام اعظم قنده و عیب منزله سنده در امامین قنده امامینک
 علی اولدر که تحقیقا بایمک بدنده موجود اولان سبب قطع و قتلدر و اول سبب مالی ثمنی دکلدر پس انده
 عقد نافذ اولور لکن عبده عیب اولدی ایدمی مشتری نقصانله بایده رجوع ایدر دستغ اولدینی ایچون و امام
 اعظمک علی تحقیقا وجودک سببی اولان قطع و قتل بایمک بدنده حاصل اولدی و وجوب وجوده مضنی
 اولور پس وجود سبب سابقه مضاف قیلور * بزم حالو که مشتری انک سارق و باقاتل اولدیغی بیلدی قولن
 امامینک ذاهب اولدقلمینی افاده ایدر * زیرا عیبله علم رضادر امام اعظم قولی اوزره افاده ایتر قول صحیحده *
 زیرا استخفافله علم رجوعی منع ایتر مباحث استخفاقه عن قرب کلور (باع بشرط البراءة من کل عیب)
 بابع میبھی کلنی عیبندن بری اواق شرطله بیع ایتدی و عبوی عدد بیله تسعید ایتدی (صحیح صحیح اولدی
 و امام شافعی صحیح اولدیدی مذهبی اوزره بیه که تحقیقا حقوق مجبوره دن ابراء صحیح اولن * زیرا ابراده

۳ بومقامده قلم ناسخندن
 واقع اولغله صواب اولان بای
 میبک هر بر عیب ن ناسخ
 تیره شرطله بیع اینسه یعنی
 میبک عیبته فار شمامق شرط
 صانسه و او عیبی ذکر و تعییر
 اولتاماش اولسه بی صحیح
 (لحره طاهر)

تمليك معنای وارد در حق رد ابله رجوع ایدر و مجهولك تمليكي ايسه صحیح اولنو بزیم ایچون علت اولدر که تحقیقا
استناطه جهالت نزاعه مفضی اولزا کرچه تمليكي متضمن اولور سه ده نسلمه حاجت اولدیغی ایچون پس
جهالت ابراه ایچون مفسد اولمز (ویدخل فيه الموجود) و بو ابراهه عیب موجود اولسه حال عقدده داخل
اولور (و الحادث قبل القبض) و عیب حادث بعد العقد قبل القبض داخل اولور اینی یوسف قنده و امام
محمد انده عیب حادث بعد العقد داخل اولمز دیندی بو قول امام زفرک قولیدر (قال مشتری العبدان ساومه
اشتره فلا عيبه) عبدك مشتریسی اولان کسنه عبدی بازاراشن کسنه ایچون بو عبدی اشترایله یونک
عیبی یوقدر دینسیدی یونک صورتی اولدر که زید بکر دن بر غلام اشترایتدم پس زید عبدی بشره بیع ایلک مراد
ایذوب بشره بازار شفق محلمنده بو غلامی اشترایله یونک عیبی یوقدر دینسیدی (و لم یبع) و غلام بشره بیع
اولنمیسیدی (فوجد به عیبا) پس زید اشترایتد کدنصرکه غلامه بیله عیب بولسیدی لایق اولان زیدک
عیبی یوقدر بو اقراری ایله بیایع اوزره رد جائز اولوق ایدی لیکن اول غلام (برده علی باعنه ولا یبطله الاقرار
السابق) بیایع اوزره رد اولنور و زیدک عیبی یوقدر دیو اقرار سابق ردی ابطال ایلر * زیرا زیدک کلامی
ترویجیدن مجاز در غلامک بر در لوعیدن خالی اولدیغی ظاهر اولغله پس قاضی تحقیقا زیدک کلامک ظاهری
انک مرادی دکل ایدیکنه بنفین حاصل ایدر (ولوعینه لا) و اگر زید عیبی تمین ایدی شاشی و چو لاق دکلدر
دیمکله اول وقت باعنه زاید من علمانی احاطه ایتدیکنی ایچون الامکر مثلی حادث اولمز بر عیب اوله اول
وقت رد ایدر پس اگر بو غلامک زاید پارهنی یوقدر دینسیدی بعده برزیده پارمق بولسیدی مشتری ایچون
ردایتک وارد اقرارنده کذب متیقن اولدیغی ایچون مثالی غیره بن سنک الیک قطع ایتدم دیمک کی حالوکه
اول غیرک الی صحیفه دز (قال لآخر عبدی هذا ابق فاشتره منی فاشتره و باع من آخر فوجده الثاني ابقا
لا رد باسابق من اقرار الاول ما لم یبرهن انه ابق عنده) عبدینی آخره بیع ایدن باع مشتری به بنم بو عبدم قرار
ایدیجیدر بدن اشترایله دیدکمه مشتری دخی اشترایذوب بر آخر کسنه بیع ایتسیدی پس مشتری ثانی
عبدی ابق بولسیدی باع اولک سبق ایدن اقرار بله رد اولمز مادامک باع اول مقرفق قنده ابقی ثابت اولیجنه
زیرا باع ثانیدن موجود باع اولک اقراری قنده سکوتدر و باع ثانیکنک اقراری مشتری اول اوزره حجت
دکلدر و اول مشتری اول باع ثانیدر (مشتری قال اعق البائع اودر او استولد الامده و هو حر الاصل وانکر البائع)
بر عبدک و باجر باره یونک مشتریسی باع بو عبدی یاخود بو جار به بی اعتناق ایتدی یاخود مدبر ایتدی یاخود
بوجار به دن یا بک و لدی اولدی یاخود بو عبد و یاخود بوجار به حر الاصلدر دیوب و باع انکار ایتسیدی
(و خلف قضی علیه بالعق و التذییر و الاستیلاب) مدعی اثباتدن عاجز اولغله باع منکر تحلیف اولنور
مشتری اوزره عتقه و یا تدبیر ایله و یا استیلاب ایله قضا اولنور (و رجع بالعیب ان علقه) و مشتری عیبله
بايعه رجوع ایدر اگر عیبی بنورسه * زیرا رجوع ایچون مبطل اولان مبیعی ملکندن غیره انشایله یاخود
اقرار بله ازاله در حالوکه ازاله بولمندی حتی اگر بوفلانک ملکیدر دیو بیع ایتدی دینسیدی و اول فلان انی تصدیق
ایدوب اخذ ایتسیدی نقصانله رجوع ایدمن * زیرا ظاهرده اقرار بله ملکندن اخراج ایتدی کاه کاهبه
ایلدی جامع کبیره بویه ذکر اولندی (باع الامام او امینه غنیمه محرزة) پادشاه یاخود امینی غنیمه محرزه بی
بیع ایتسیدی حتی اگر محرز اولسیدی بیعی جائز اولمز دی * زیرا محرز اولبان غنیمت ملک اولمز تنکیم کتاب
سیرده مرور ایتدی (و وجد مشتری عیبلا یرد علیهما) و مشتری اول مبیعهه عیب بولسیدی پادشاه
وامینی اوزره رد اولمز * زیرا امین خصم نصب اولمز (بل الامام یتصله خصما ولا یخلفه) بلکه امام
مشتری ایچون خصم نصب ایدر و اول خصم تحلیف اولمز * زیرا امینک فائده سی نکولدر و انک نکولی و اقراری
ایسه صحیح اولمز (فاذا ثبت علیه العیب و رد باع و يدفع الثمن الیه و انقص او الفضل و رجع الی محله) و چنان
اول مبعک اوزر بنه عیب ثابت اولوب اول نصب اولنان خصم رد اولندقد اول مبیع بیع اولنور بن
مشتری به دفع اولنور و نقصانی و فضله سی محلمنه رجوع ایدر یعنی اگر کمن آخر کمن اولدن ناقص اولورسه
اگر ببع ذرت خوسدن ایسه اندن نقصانی اعطا اولنور و اگر خوسدن ایسه یعنی حصه یت المالدن ایسه
اندن اعطا اولنور و کذلک من آخر کمن اولدن زاید ایسه مبیع انخاصک تغیسندن ایسه اول زاید اکاوضع

﴿ باب بیع العاسد ﴾

بویاب بیع فاسد کبایند در بویاب بیع فاسد بایله ملتب اولدی اگر چه کیم بویابده بیع فاسد ذکر اولدی
 کبی بیع باطل و بیع موقوف و بیع مکروه و واریسه بیع فاسدک سبیلری متعدد اولغنه وقوعک حتی بیع
 فاسد بایله ملتب اولدی و بیع باطل اصلا ووصف صحیح اولوز و بوجهه ملک افاده ایتمز حتی مشتری رعیه
 میته ایه اشترا ایدوب قبض ایلمسه و اعتاق ایلمسه معتق اولمز و بیع فاسد شول بیعدر که اصلا صحیح اولور
 ووصف صحیح اولمز و قبضه متصل اولدیغی و فنده ملک افاده ایدر حتی مشتری خرایله بر عبادشتر ایدوب و قبض
 ایلمسه و اعتاق دخی ایلمسه معتق اولور و بیع موقوف صابله و وصفیه صحیح اولور و وفطری ایلمزه مال
 افاده ایدر و ملک تمامانی افاده ایتمز غیرک حتی تعلق ابتدییکی بیچون و بیع مکروه اصابله و وصفیه صحیح اولور
 لکن اکانه بی اولغش برشی مجاور اولور جمعه اذنی فتنده بیع کبی * چنان بومذ کورات تقر بر اولندی بده
 معلوم اولسونکه تحقیقا شان کلام (بطل بیع مایس مال و بیع به) مال و لیسان شئت صحیح باطل
 اولدی و مال اولیان شیک اوزر بده با دخال ایله من فینانی دخی باطل اولدی (کاسم و خر و خر و خر و خر و خر)
 مال اولیان شی * فان کبی و حر و ریح کبی یا ک سکونیه مینه کبی و دخی مال اولیان یعنی شول مینه که
 یا ک تشدید بده مینه کبی (ماتت حنف تفهید) یعنی اوله مینه که کندو دوشوب هلاک اولمش اوله * زرا
 حنف انفاها اولیان مینه موقوفه کبی یعنی اتاح ضربیله اولان خرایله خنزیر کبی اهل ذمت فتنه مال ز
 عن قریب بیانی کاور (و المعلوم) کسربایله کافک مدخولی اوزره معطوفدر یعنی معدوم کبی (و ... حتی
 التلی) و حتی تعلی معدوم کبی معدومنددر * زرا بو حتی تعلی معدوم محضدر بوئدن مراد صاحب عنول
 علویدر * زرا و علو چنان ساقط اولسه حتی بیع جائز اولمز * زرا مال دکدر و عینه تعلق ایدر حتی دخی کار
 بلکه هوایه متعلقدر (و المصاین) مضرونه ک جمیدر و مضرونه مادن ارککک صلیتده اولان شیندر یعنی
 ارکککک صلیتده مبدن اولان شیندر بودخی معدومنددر (و الملاحیح) و بودخی معدومنددر متعلقه ک
 جمیدر متعلقه حور ترک بطنده جیندن اولان شیندر و بومفاده جینی عن قریب اولوق اوزره حمت
 واجب اولور اگر چه حل ایسه ده و عن قریب ذکر اولور که حنک بیعی فاسددر باطل کاسر (و نتاج)
 فونک کسربایله نتاج نجت الدابة دندر بناء مفعول اوزره اولسه حلیتک حلیدر (و بیع امة تبین عابد)
 انه ضمیرتک مذکر اولمشی خبرک تذکیری ایچوندر و دخی رجاریه تک بیعی که عبد اولدیغی متبین اوله
 (و عکسه) و دخی بر غلامک بیعی که جاریه اولدیغی متبین اوله زرا جاریه عبده مشابه اولور و عکسی
 دخی ایمدی بیع معدوم اولور و بو ذکر اولان اشیا ن مال اولماسته باعث زرا طبع مال موجوده مال
 ایدر و انده بدل و منعی اجرا ایدر یعنی تخصیصی ایچون بدل من ایدر و من بدل سرتسایمن منع ایدر و بو ذکر
 اولان اشیا ایسه بو بله دکدر * زرا شی ایچون ماینت سفتی کلی ناسک یا خود بعضنک تمولی ایله ثابت اولور
 انکله انتفاع باحتیله ثابت اولور حالبو که صفة تقوم صفة ماینتز ثابت اولدی * زرا بغرایندن
 برجه مال دکدر که حتی بیعی صحیح اوله اگر چه کیم انکله انتفاع مساح اولدی ایسه ده انده
 ناسک تمولی اولدیغی ایچون کافیده بو یله ذکر اولدی (و متروک التسمیة عامدا) و قصد التسمیة سی ترک اولان
 شئت بیعی دخی باطلدر * زرا ناورسه که لاق اولان اول تسمیة سی ترک اولان شیشه ضم اولانانت بیعی جائز
 اولوق ایدی * زرا اول تسمیة سی ترک اولان شینت بطلاقی مجتهد فیندر شافینک وند خلاقی وارددر مدبر کبی
 پس مدبره ضم اولان شینده قاضیک قضا بایله بیعی بافذا اولور جوانده زدیروز که متروک التسمیة ک حرام
 اولمشی میصوص علیهادر و مورد نصد اجتهاد ایچون مساع او فدر پس خلاقی معتبر اولوز قضا بایله نافذ اولوز
 کافیده بویله ذکر اولندی (و مافی حکمه) و شون شیک مال اولیان شی حکمنده اوله مایس مال اوزره
 عطفدر (کلام الوالد و المکاتب و الماسر) م ولد کبی و مکاتب و مدبر کبی * زرا بونلرک دخی بیعی باطلدر لیکن
 حرک باینتک باطل اولمشی کبی دکدر * زرا حرک بیعی ایتمدا و بقی باطلدر اصلا بیک حیاتی اولدیغی ایچون
 حریتک حقیقی مات اولسه و انلرک بیعی باطلدر حریتک حقیقی اتده حقیقه نلری معدوم اولغنه

بو جلس انلرك كند و غفـ نردن يـ علرى جا اولدى بس ديلار تى باظر اوله له اكر انلرك بيى باطل واسيدى
 حرك بيى كى اولوردى و بيهده انلره ضم اولنن قنت بيهعت باطل اولسى حره ضم اولنن كى اولق لازم
 كوردى و بو واقعه كى * زيرا انلر ايتده بيهده داخل اولد بلر بى الجمه بيهده محل اولد قنلر ايچون ندفصكه
 بيهدن خارج اولد بلر حقلر نك تعاق ايچون بس فن نمدن حصه سيله باقى قالدى و بيع بالخصه بقا، جا زردر
 نتكيم مرور ايتدى عن قريب كاور حر بونك خلافي اوزرددر * زيرا حروفنا كه بيهده داخل اولدى ايسه
 محايث معدوم اولد بى ايچون ايتده بيع بالخصه لازم كاور و بيم بالخصه ايسه ايتده باطلدر نتكيم مرور
 ايتدى و عن قريب كاور (و بيع مال غير متقوم كالخمر و الخنزير و ميتة لم تمت حنفا نفها) بيع مال بس نمان
 قول اوزده عطفند و تقويم اولنن مال ك بيى دى باطلدر خرك بى و خنزير كى و حنفا نفها هلاك اولين
 ميته كى بوقيدده باعث اولدر كه * زيرا حنفا نفها هلاك ولسه مار اولمز اهل ذمت فتنده دى مال اولمز
 اهل اسلام قننده اولد بى كى (با نمن) ثمله بيع باطل اولور و بيع مال اوزده متعلقدر يعنى دراهم و دنانير
 و فلوس رايجه كى * و ثمله بيهعت باطل اولسه باعث اولدر كه زيرا بو بيع طرف ميبهده حكيم افاده ايترز يرا
 مبيع بيهده اصلدر بيع انك وجود ينده متوقف اولد بى ايچون نمن بونك خلافي اوزرددر واصل بودر كه نمن نملك
 ايچون محل دكلدر و كذلك مبيع دى محل دكلدر * زيرا نمن ميبهك ذمتده ثابت اولدى اولمز الا حكام اولور
 مال آخر ك تملكى مقابله سنده باعث تملكى ايچون بس نمان نملك بولنسيدي مال آخر ذمتده ثابت اولمز و انده
 ملك ثابت اولمز ملك شوق معدومده استخلافه ايتد بكيچون و ان نمنك غيرى بر ماعله مقابل قيلنسه بيع فاسد اولور
 حتى بايع اكا مقابل اولنه مالك اولمز اكر چه كيم عين خره و عين خنزيره مالك اولمز سهده نتكيم عن قريب
 بيانى كاور (و بيع فن ضم الى حر و ذكوة الى ميتة ماتت حنفا نفها) و ذكر اولنن كى حره ضم
 اولان فنك بيى و حنفا نفها هلاك اولان حيوانه ضم اولنن بوغزلنش حيوانك بيى دى باطل اولدى
 بوقيدده باعث حر كى اواسون ايچوندر وقتك و بوغزلنش حيوانك باطل اولسه باعث (وان سمي
 نمن كل) اكر چه كيم كلب سنك نمنى تسميه اولندى ايسه * زيرا حرا اء لا يبيده داخل دكلدر مال اولد بى ايچون
 و حرك فنه صمله قنت قبولى ايچون شرط قيلدى و مال اولنن ميبهك قبولى ايچون شرط قيلدى بيع ايچون
 مبطلدر (وصح بيع فن ضم الى مبر او فن غيره و ملك ضم الى وقف) و قن مدبره ضم ايله بيى يا خود فى فنك
 غيرى به ضمه بيى و ملكى وقفه ضم ايله بيى صحیح اولدى * زيرا بوضم اولنن فنلر عند البعض محل
 بيهدر بس انلرك بطلاقى غير يلرينه سرايت ايتنر (و بيع مالا بيجير له حال لعقد كبيع الصغبر او وصيه ماله بغير
 فاحش) و حال عقده انكچون بيجر اوليان بيهكه صغبرك و وصيه سنك بيى كى انكچون غبن فاحش اوليه
 صحیح اولدى عاديه ديد بيهكه انلرك يعنى بايانك و دده نك و بوايك سنك صغبر نك قاضيك قيمت ك مثل ايله
 بيهلرى و جار هلى يا خود انك مثلبده نامك نغابنى مقدارى اقل قيمته بيى جا ز اولدى و اكر ناسك انده
 نغابن ايلد كلرى مقدارى قيمته ااور سه جا ز اولمز و بعد الادراك اجازته متوقف اولمز * زيرا بو عقدك
 حاله عقده بيجرى بوقدر (و بيع نبي فيه النمن) دى انده نمن نبي اولنن بيع صحیح اولدى * زيرا نغان نمن نبي
 ايتسيدر كنى نبي نغان اولور بس بيع اولمز و بعض منعقد اولور ديدى * زيرا نغى صحیح اولدى * زيرا عقدى
 نبي ايتدى و نغان نغى صحیح اولسيدر كانه نمن ذكر نندن سكوت ايتش اولدى و اكر بيع انده و نمن نندن سكوت
 انده بيع منعقد اولور و قبض ايله ملك ثابت اولور نتكيم عن قريب بيانى كاور (و حكمه) يعنى بيع باطل ك
 حكيمى (ان المبيع به لا يملك) تحقيقا مبيع باطل ايله ملك اولمز يعنى مبيع مشهزى ايچون ملك اولمز زيرا
 باطل اوزده حكيم ترتب ايتنر بيع فاسد بونك خلافي اوزرددر مرور ايدن علت ايچون (ون ملك عند المشتري
 لم يضمن) بس مبيع عند المشتري هلاك اولسه مشتري ضامن اولمز * زيرا مقبوض انك فتنده امانتدر * زيرا
 عقد نغان باطل اولسه مجرد قبض باقى قاور مالك اذنيه و بوضمان ايجاب ايلنن لاتعدى ايله ايجاب ايدر و بعض
 ضامن اولور * زيرا مقبوض كيدر شرانك بهاسى اوزده ديدى اولكه نمن تسميه ايتكدر بس وار بو ثمله
 كت اكر بو ثمله راضى اولدك ايسه ذكر اولنن نمن اوزره اشترا ايتدك دير و اما اكر نمن تسميه ايتسه بس
 تسميه سزاوب كتسه بس مبيع انك فتنده هلاك اولسه ضامن اولمز قيهه اولاليت بونك اوزر ينده تنصبص

ایلدی وقتوی بونک اوزرینه در دیندی عنایده بویه ذکر اولندی * بوندنصره وقتله مصنف مع املک
 بیاندن فارغ اولدی ایسه بیع فاسدک بیاندن شروع ایدوب (وقصد ماسکت فیه عن ائمن) دینی یعنی
 شول بیعکه اندمندن سکوت واقم اولدی اول بیع فاسد اولدی بس ذریع سکوته باطل اولمز بلکه منصف
 اولوب وقبضه ملک ثابت اولور * زیرا بیع مطلق مایه وضه اقتضایدر پس چنان نمندن سکوت ولسه
 انک عوضی قیمت اولور پس گانه قیمتله بیع ایلدی پس اول بیع فاسد اولور و باطل اولمز (و بیع عرض بالحر
 وعکسه) ودخی متاعی خرابله بیع وخجری متاعله بیع فاسد اولدی * زیرا متاعث مشتری اول
 متاعی خرابله تملک ایتمک قصد ایدر واند متاع ایچون اعزاز وارددر خرابیچون دکل پس
 خیرک ذکر می باقی قاور متاعک تملک کنده معتبر اولدیغی حالده نفس خیرک حقیقه دکل حتی تسهید فاسد
 اولسیدی متاعک قیمتی واجب اولدی خیرک دکل وکذلک خجری متاعله بیع ایتمسیدی متاعده باداخل ایتمکله
 بوقدر بجه متاعک شرایی اعتبار اهور خیرک شرایی اعتبار اولمز مقابضه اولدیغیچون یعنی برارلشک
 اولدیغیچون (ویعه بام الوالد والمکاتب والمدیر) و ذکر اولنان کبی متاعک ام والد ایله و مکاتب ایله
 ومدیر ایله بیعی فاسد اولدی (حتی اوقتیضایضاً ملک مشتری العرض) حتی اگر مقابضه ایلسهل مشتری
 متاعله متاعه مالک اولور * زیرا انله عقده داخل اولور حتی انلردن رینه ضم اولوب انکله بیله بیع
 اولنان شئیده عقب باطل اولمز و اگر انلرحر کبی اولسه زدی بیع باطل اووردی (و بیع سکت ایصد) ودخی
 صید اولنمان بانگ بیعی فاسد اولدی * زیرا مالک اولدی یعنی شئی بیع ایتمکدر (اوصید والی قیما)
 یاخود صید اولنوب بر حظیره ده صوابچنده اوله یعنی صو جمع اولمش برمو ضعه اوله (لا یؤخذ منه
 الا حلیه) و باقی اول حظیره دن اخذ اولنوب الارحیله ایله اخذ اولنه بونک دخی بیعی فاسد اولدی * زیرا
 تسلیتمه قادر اولنان شئی غیر بدر (وان اخذ بدونها صحیح) و اگر بانگ حبله سز اخذ اولنمی ممکن
 ایسه بیعی صحیح اولور * زیرا اول باقی بوقدر بجه مقدر التسلیمدر (الاذا دخل ولم یسد مده) الا مکرکه
 باقی حظیره یه کندو داخل اولوب و بانگ کبردیکی موضع سد اولمش اولیه بیعی فاسد اولور ملک معدوم
 اولدیغی ایچون (وطبر فی الهواء) ودخی هواده اوجان قوشک بیعی فاسد اولدی * زیرا هواده اوچان
 قوش قبضدن اول مالک دکلدر پس فساد بطلان معنایسه اولور وقوشک هواده اوچمی اخذ اولمک
 ایدک نصره (لا یرجع) رجوع ایتمز قوش اولورسه تسلیتمه قادر اولنمان قوش اولور و مصنفک لا یرجع
 قولند باعث زبانه یک چنان قوش هواده اوچوب رجوع ایتمسه بیعی جائز اولمز و اما چنان قوشک باده کفته
 یاورسیدی اولوب اول یاورسندن اوچوب بعده یه یاورسته رجوع ایدر قوش اولورسه انک بیعی جائز اولدی
 و کورک جنک چنان عددی بتسیدی و تسلیمی ممکن ایسه انک بیعی جائزدر * زیرا تسلیتمه قادر اولنان قوشدر
 (والجمل) ودخی ذکر اولنان کبی حلال بیعی فاسد اولدی نتاجک بیعی باطل وحلال بیعی فاسد اولدی * زیرا اولمک
 معدوم اولسی مقطوع بهدر و ثانیتمک معدوم اولسی مشکوک فهدر (وامه الاجلها) و ذکر اولنان کبی
 جاریه بیع ایدوب الاجلی بیع ایتمک دخی بیع فاسددر تقریر اولنان شی * ایچونکه تحقیقاً عهده ایله آفراری صحیح
 اولمان شئیک عقده دن استناده صحیح اولور و حلال دخی آنک بویه در * زیرا حلال حیوانک اطراف می منزله سنددر
 حلال جاریه به خلقت جهتیله اتصال ایچون و اصلک بیعی اول جمله متاول اولور پس استنای خلاف
 موجب اوزره اولور ایددی صحیح اولوب پس شرط فاسد اولدی و بیع اول شرط فاسد ایله فاسد اولدی (و بیع
 این فی ضرع) وقبونک همه سنده اولان سودک دخی بیعی فاسد اولدی خطر ایچون اول سودک انتفاع اولسی
 احتمالی ایچون (واؤو فی صدف) و صدفده اولان ایچونک دخی بیعی فاسد اولدی خطر ایچون (وصرف
 علی ظهر فتم) وقبونک صرتمده اولان بونک بیعی دخی فاسد اولدی * زیرا رسول علیه الصلاة والسلام
 اندن نمی ایلدی (و جذع فی سقف و ذراع من ثوب) و چن سقده اولان هر یکی بیع ایتمسیدی و ثوبه
 اولان ذرائع بیع ایتمسیدی یعنی بر ثوبه اتی تیه بیض ایتمک ضرر و یره کوملک کبی کر باس دکل بس بیع جائز
 اولمز اگر اولاقطعی ذکر ایتمسیدی * زیرا انک تسلیمی ممکن اولمز الا عهده ایجاب ایلم ضرر ایله ممکن اولور و بونک
 منلی لازم اولمز بس رجوع حاصل اولور و منازعه متحقق اولور تیعضی ضرر ایتمین و نکل خلتی اوزره در

کوشش سببکه سندس اور درہمت و ارباسدن بذراعت بیعی کبی بس بولک بیعی جائز در مانع منعی او لملہ
 بو و تقدیر اوزرہ تحقیقا بو ضرر مرضی ہر در دستان شی' مندمع وندی بس لابق لان فساد و املامقدر و او کر
 رنگ معین اولسہ ضررک لازم کلمہ سبچون جائز و لمزود می جہات ایچون انجیلین حائز اولمز و اگر بابع کر باسدن
 ذرائع قطع ایسہ باخو دمتر کی فو بارسہ مشتری بیعی فسخ ایقرن اول بیع صحیحاً عود ایدر قبل الخطر
 مفسدک زائل اولسہ (و ضربہ لغاص) و دخی صبارک ضررینک بیعی فاسد او اور اولکہ نالوق اوجیسنک بر کرہ
 مایہ ضرب ایدوب چیقہ جق بالغی بیع ایتمکدر بو بیع فاسددر * زیرا مجھ و ادر (و لمزبانہ) اولکہ اوج
 نقطہ او نایہ نمک خرما غا جنک اوزرنہ بیعی فاسد اولدی قطع اولنش خرما بلہ نمز ایکی نقطہ لو نایہ
 در اول خرمانک تقدیر بوئندن کیلی کبی اندن منہی اولندیغی ایچون و دخی رہا شہہ سی اولدیغی ایچون
 (و الملامسہ و المناذبۃ و الفاء الحجر) بس بو نولر بیلر در کہ زمان جاہلیندہ اولوردی ایکی رجل بر بیلہ برسلہ یعنی
 برقاش اوزریشہ بازار لشتی ایلہ بس چنان مشتری اول قاشہ یا بشسیدی یا عود مناعی بابع مشتری اوزرہ
 القابنسدی باخو دم مشتری اول متاع اوزرہ برطاش چیقہ قوسیدی بیع لازم کوردی مالک کرکراضی اولسون
 کرک اولسون اولکی ملامسہ ایکنجی منابذہ او چچی الفاء حنجر حالیو کہ رسول علیہ الصلاۃ والسلام ایکی
 اولکیدن نہی ایلدی وثاک نلر الحاقی اولندی نصک دلالتی ایچون (و م د لاء) و دخی قصرا بلہ کلاہ
 نیادن ارضک حاصل ایتدیکی شیندر بونک بیعی دخی فاسد اولدی (کدا اجازتہ) کذلک کلاہ کجار سیدہ
 فاسد اولدی بیعی کبی اما بیعتک فسادی بایمک مملوکی اولمانی اوزرہ حدیث وارد اولدیغی ایچوندر * زیرا کلاہ
 حجر دیامک ارضندہ بتکملہ اندن شمرکہ ناس منقطع اولمز وانکچون مملوکلر بس ایمدی اصل باحت اوزرہ
 باقی فالور مادامکہ احرار بوئمہ رسول علیہ الصلاۃ والسلام (الناس شرکاء فی ثلاث فی المائۃ و الکلاء و الثار)
 بوردی و اما اجارہ سنک فسادی بس فی عنیک استہلاکی اوزرہ وارد اولسیدی حالو کہ محل اجارہ منافعدر
 اعتبار دکلدر بو باہمی و دباہنی استیجار بویہ و سود لازم کلز زراعتین بوندہ اجارہ یہ مستحق اولان عملک
 اقامتی ایچوندر و اندہ حبلہ اولدر کہ ارضدن رموشعی استیجار بتکمدر اندہ فسطاط ضرب ایتمک ایچون
 باخو دقوتنہ اغل ایتمک ایچون بس اجارہ صحیح اولور و صاحب رعی ایچون اغل ایلہ انتفاع مباح اولور بس
 ایکسندکہ مفصودی حاصل اولور کافید بویلہ ذکر اولندی (و النعہ) و آریشک بیعی دخی فاسد در زراعت
 بیعی امام اعظم و ابی یوسف قتدہ فاسددر و امام محمد قتدہ فی بحر خزواسیدی صحیحدر زراعتی حیواندر
 حقیقہ و شرمعانتفع بہ حیواندر و اگر چہ بغل و حمار کبی اکل و لمز سہدہ و امام اعظم لہ ابی یوسفک علی تحقیقا
 آری ہوامنددر بس بیعی جائز اولمز زنیو لڑکی و انتفاع آری بلہ دکلدر بلکہ آری دن چیقنا شیشہ در بس اندن
 غسل چیقنردن اول متفع بہ دکلدر (الامع کوارات فیہا غسل) الامکر کہ ایچندہ غسل اولان قوانری ایلہ
 بیلہ اولہ بس بو تقدیر چہ بیعی جائز اولور اول قوانرہ تہ تہ بیلہ * فموری بونی شرحندہ ذکر ایلدی و امام کرخی
 قوانری ایلہ بیلہ دہ جائز اولمز قوانرہ جائز اولدیغی کبی * زیرا شیک غیرہ یہ تبعاً بعد داخل اولسی چنان اول
 شی عنبرک حقوقدن اولور سددر شرب و طریق کبی آری ایسہ غسلک حقوقدن دکلدر کافید بویلہ ذکر اولندی
 (و دو دالقر و بیضہ) و اپیک قوردینک و عورطہ سنک بیعی دخی فاسد اولدی بس تحقیقا ایکسندکہ بیعی امام
 اعظم قتدہ ابی یوسف ایلہ بیلہ قوردند و امام محمد ایلہ بیلہ عورطہ سنہ جائز اولمز * زیرا ایک قوردی ہوامندد
 و بعض دیدیکہ قوردہ دخی امام محمد امام اعظم لہ بیلہ در و امام اعظمک علی تحقیقا ایک قوردی
 ہوامنددر و عورطہ سی متفع بہ دکلدر بس شفافس و وزغانہ و اندرک عورطہ سنہ مشابہ اولدی و امام محمدک علی
 اولدر کہ تحقیقا ایک قوردی متفع بہدر و عورطہ سیدہ کذلک مالہ متفع بہدر بس حمارک سیدسی و فرسک
 طاقی کبی اولدی زیرا ناس انکلہ تعامل ایدرلر بس اکا ضرورت مس ایدوب صنعت ایشک کبی اولدی
 (و بہ یفتی) و بونکلہ افتا اولندی کافید بویلہ ذکر اولندی (و لابق) و دخی قاچین قولک بیعی فاسد
 اولدی رسول علیہ الصلاۃ والسلام نہی ایتدیکی ایچون و دخی تسلیمتہ قادر اولنکک غیرہ اولدی ایچون
 (الامن زعم انه عنہ) الامکر کہ شول کسئہ یہ بیع بندہ کہ اول کسئہ آتی کسئو قتدہ زعم ایامہ * زیرا
 منہی عنہ اولان آتی مطاق آقندر اولکہ متافدینک حقندہ آتی اولمقدر بویسہ مشتری حقندہ آتی دکلدر

پس اگر مشتری دینسه که آبق فلائک فتنده در بکایع بله جائز اولدی زیرا معاقدین حقه قدر آبقدر و اگر آبقی
 بیع یلد کد نصکره باقندن عودا بنسیدی عقد تمام اولمز بعض تمام اولور دیدی (ولین امر آن) و مر آنک
 سودینی بیع فاسدا وادی اول مر آه کرک حره اولسون و کرک جار به اولسون * زیرا مر آه آنک سودی آدمینک
 جز بندر آدمی ایسد جمع اجزاسیله مکر مدر بیعه ابتدالندن مصودر * وانی بوسفدن نقل اولدیکه تحقیقا
 ابی بوسف جار به نک سودینک یعنی تجویز اولدی * زیرا جار به نک نفسی اوزده عقدک ایرادی جائز اولور کذلک
 اجزاسی اوزده جائز اولور * بزدریزک جار به نک نفسی رق ایچون محملدر رفک ضدی اولان محل قوه رفک
 اختصاصی ایچون واول محل قوه حیدر سووده ایسه حیاتی بوقدر (فی وعاء) اول مر آه آنک سودی وعاده
 اولدیغی حالده وعاء کرک قدح اولسون کرک قدحک غیرى اولسون بوعاء قیدینه باعث کچن شین * دفع
 ایچوندر که تحقیقا مر آه آنک سودینک بیعی سا و حیوانات سودری کبی ضرعه ده اولدیغی حالده جائز اولوب
 وعاده اولدیغی حالده جائز اولق توهم اولنید (و شعر الخنزیر) ودخی خنزیرک قبلنک بیعی فاسدا وادی * زیرا
 شعر خنزیرک عینی نجسدر بیعی جائز اولمز (وجاز الانتفاع به للخرز) و شعر خنزیراله انتفاع جائز اولدی ادینک
 دینک ایچون وانک امثالی ضرورت ایچون * زیرا باشقیلر و اسکیچیلر مستلرک وادیکرک دیکسند اگا
 محتاج اولور * زیرا آنک دیکسی حاصل اولمز لانا نکله اووروشر اسند ضرورت بوقدر مباح الاصل بولند بیعی
 ایچون و اگر شعر خنزیر پریمه قیله واقع اولسیدی اول مائی افساد ایدر ابی بوسف فتنده افساد ایتمز * زیرا آنکله
 انتفاعک مطلق اولسی اول مانک طهارتنه دلیلدر و ابی بوسفک علی تحقیقا اطلاق ضرورت ایچوندر پس
 ضرورت ظاهر اولمز الاحاله استعمالده اولور و شعر خنزیرک حاله وقوعی حاله اسنه لکنه معایردر (و شعر
 الانسان مبتدلا) و انسانک قیلک دخی بیعی فاسدا وادی * زیرا آدمی مکر مدر ابتدال قبول ایتمز پس آدمینک
 اجزاسندن رشئ حقیق و مهان و مبتدل اولق جائز اولمز (کذا ایچوز الانتفاع به) یعنی انسان قیلنک بیعی جائز
 اولدیغی کبی آنکله انتفاع ایتمک دخی جائز اولمز (وجلد المیتة قبل الدبغ) دباعت و انمدین میتة نک در یسنگ بیعی
 دخی فاسدا وادی * زیرا منتفع به دکلددر رسول علیه الصلوة والسلامک (لا تنفعه وامن المیتة باهاب) قول شرینی
 ایچون یعنی سرزمینه نک در یسندن انتفاع ایتمک اولکله اندن دباعت اولنمان خام در بدر (و بیاع وینتفع به بعده)
 و دباعت اولند فتنده نصکره بیع اولور و انتفاع دخی اولور زیرا اول خام دری دباعتله طاهر اولور (کعظم
 المیتة و عصبها ووصفها وورها وقرنها) میتة نک دیشی و سگری و بوکی و تیغکی و بویونوزی کبی پس بولردن
 هریری بیع اولور و آنکله انتفاع اولور اصل خلقیتله طاهر اولوب انره حیات حلول ایلدیکی ایچون تنکیم
 کلاب طهارتنه مرور ایتدی (والقیل کالسبع) و قبل سبع کیدر حتی کمو کنکک بیعی آنکله انتفاع جائز
 اولور و امام محمد فتنده نجس العیدر (و بیع زیت علی ان یوزن بظرفه و یطرح عنه بکل ظرف کذا
 رطلا) ودخی ظرفیله وزن اونوب واندن هر ظرفک سنده شو قددر رطل طرح اولق اوزده
 زیتک بیعی دخی فاسدا وادی (بمخلاف شمرط طرح وزن الظرف) و ظرفک وزنی طرح اولق شرطیه
 بیع اولور سه بیع صحیح اولور * زیرا شرط اول عقد اقتضایتمز و شرط ثانی عقد اقتضای بدر و بوقاعد که
 * زیرا عقدک متضامی ظرفک وزنی زیتدن حقیقه قدر پس چنان شو قدر رطل طرح اولدیغی ظرفدن
 اکثر اولغه محتمل یاخود ظرفدن اقل اولغه محتمل اولور الا یقین وزن زیت شو قدر رطل اولدیغی بولسیدی
 پس بوقدر بجه بیع جائز اولور * زیرا مقتضای عقددر (اختلاف فی الزنق) بابله مشتری طولمه اختلاف
 ایسه لری یعنی رکسته طولم بله یاغ اشترا ابوب طولمی بابله درایتد کده مشتری وزن ابوب اول طولم
 اون رطل کلسیدی و یاغ طولم غیر طولمدر و اول ظرف بش رطلدر دیسیدی (فاقول للمشری) قول
 مشتری نکسدر * زیرا بو اختلاف یا قبض اولنان طولمک تعیینده اعتبار اولور یاخود یاغک مقدارتنه
 اعتبار اولور پس اگر اول اعتبار اولور سه مشتری قابضدر پس قول قابضک قولیدر ضامن اولدیغی حالده
 ضامب کبی اولور یاخود امین اولدیغی حالده مودع کبی اولور و اگر ثانی اعتبار اولور سه پس بو اختلاف
 حقیقته یاغده اختلافدر قول مشتری نک اولور * زیرا مشتری زیاده بی انکار ایدر و قول ایسه بمذله بیه
 منکر کدر (و شرأ ما باع بالقل) بو بیع عرض قولی اوزده عطفدر یعنی باع بیع اولدیغی کبی بیع ایددیگی

محمد بن قولیله اشتراک فاسدا ولدی (قبل التقد) ممن اولک تقدندن اول بونک صورتی اولدر که برکنه
 بر چار یه بی بی اچمه به حاله یا خود و بره سیه اشتراک ایدوب و جاریه بی قبض ابتدا کنصکره سیه بایه بشیوز
 اچمه یه ممن اولی تقدیرتدن اول بیع اینسیدی بیع ثانی فاسدا ولدی و امام شافعی جائز اولور دیدی * زیرا جاریه ده
 ملک قبضه تمام اولدی پس بایه بیعه غیره بیع برابر اولدی دیدی تکلیم اگر ممن اولک مثلی ایله بیع اینسیدی
 یا خودز یاده بیع اینسیدی یا خود متاعله بیع اینسیدی انک کچی اولدی و بزم ایچون علت اولدر که تحقیقا
 ممن بایهک ضمانته داخل اولدی پس چنان بایه مبیع و اصل اولسیدی و مقاصده واقعه اولسیدی انک ایچون
 بشیوز اچمه بلا عوض باقی قالمور بوا یسه رادر پس جائز اولمز متاعله بیع ایلسیدی بونک خلافی او زوره در که
 زیر افضل اولمز الاجناسه ده ظاهر اولور (بخلاف ما ضم الیه و بیع المجموع باثن الاول قبل تقده) شول
 شی بونک خلافی او زوره در که جاریه بی متاعه ضم ایدوب ممن تقدندن اول مجموعی ممن اول ایله بیع اینسیدی
 بونک صورتی اولدر که مشتری بشیوز اچمه به بر جاریه اشتراک ایدی اندنصرکه اگر جاریه آخری ضم ایدوب
 بایه بشیوز اچمه به بیع ایدی ممن اولک تقدندن اول پس بیع بایه دن اشتراک ایدی یکی جاریه ده فاسددر
 و بایه دن اشتراک ایدی یکی جاریه ده صحیحدر * زیرا انک بعضی اندن اشتراک ایدی یکی جاریه ده مقابله سنده قلمقدن
 لابددر پس با بیع اول جاریه آخریه بیع ایلدیکندن اول ایله مشتری اولور بوا یسه فاسددر حالو بو که بمعنی
 جاریه آخر انک صاحبه سندی بولمسی و فسادی مشیع اولمز * زیرا فسادر با شبهه سی اعتبار ایله در پس اگر
 اکاذم اولنن جاریه به اعتبار اولتسه شبهه نک شبهه سی اعتباری اولور بوا یسه معتبر دکلددر (صحیح بیع
 الطریق حد) طریق تک تعدید اولمغله بیعی صحیح اولدی یعنی طول و عرضی بیان اولمغله (اولا) یا خود
 تعدید اولمغدن اما اولک بیعی صحیح اولمسی ظاهر در و اما تعدید اولمغدن بیعی صحیح اولمسی انک چوندر که چنان
 طول و عرضی بیان اولمغنه دارک باب عظما انک عرضیه تقدیر اونور نه سایه ده بویله ذکر اولندی
 و ایکی تقدیر او زوره عین معلوم اولور ایدی بیعی صحیح اولور (وهیبه) و طریق تک هبه سی دخی صحیح اولور
 تا نارخانه ده بویله ذکر اولندی که طریق اوچدر بریسی طریق اعظمه اولاشانددر و بریسی ایلورسی نافذ کل
 سکه به اولاشانددر بریسی دخی انک ملکنده طریق خاصدر پس انسانک ملکنده اولان طریق خاص آتی ذکر
 ایتمکسزین بعده داخل اولمز یا نص جهتیله یا خود حق ذکر ایله یا خود مرافق ذکر ایله داخل اولمز
 و ایکی طریق اخیر بعده ذکر ایتمکسزین داخل اولور (لایع مسیل الماء و هیبه) مسیل جریان ایدن
 موضعه بیعی و هبه سی صحیح اولمز * زیرا مجموع اولدر زیرا اول موضعه مادن نه مقداری شاعل اولور ادرا
 اولمز (و صحیح بیع حق المرور تبعاً بالاجماع و حده فی روایه) وارضه تبعیله حق مرورک بیعی صحیح اولدی
 بالاجماع و ارضه تبعیتمسزین انک صحیح اولدی روایتده اولکه ابن سماعه نک روایتدورز یادانک روایتدور جائز
 اولمز و فقیه ابو اللیث بونی حقوقدن برحق اولمغله صحیح ایلدی و حقوقک بالانفراد بیعی ایسه جائز اولمز (والشرک
 كذلك) و كذلك حق شربک بیعی دخی ارضه تبعیله بیعی صحیح اولدی و بالکن بیعی دخی روایتده صحیح
 اولدی اولکه مشایخ بلحک اختیار ایلدک لاری روایتدر * زیرا حق شرب مادن نصیددر روایت اخرا ده صحیح
 اولدی اولکه مشایخ بخارانک اختیارک بدر جهالت ایچون صحیح اولمز دیدیلر (لایع حق التسبیل و هبه) حق
 تسبیلک بیعی و هبه سی صحیح اولدی * زیرا حق تسبیل اگر سطح او زرنده اولور سه حق تعالی اولور و تحقیق حق
 تعالیک بیعی باطل اولدی بیعی مرور ایدی و اگر حق تسبیل ارض اولور سه مجهول اولور بلحک مجهول اولمسیله
 و ایکی روایتک بری او زوره حق مرور بینهله حق تعالی بینهله فرقک وجهی اولدر که تحقیقا حق تعالی باقی قالمز
 برعینه متعلق اولور اولکه بنادر پس متافه مشابه اولدی و حق مرور بایه باقی قالمور برعینه متعلق اولور
 اولکه ارضدر پس اعیانه مشابه اولدی (والایع انی التروزی) و نبروزه دکن بیع دخی صحیح اولدی
 نبروز نوروزدن مربرد اولکه فصلر بیک بوم اولدر (والمهرجان) و نخی مهر جانه دکن بیع صحیح اولدی
 اولکه فصل خر بقدر جائز و اما غنه باعث * زیرا نبروز نبروز سلطانه نبروز ده فاقین بینهله و نبروز بمحسوس
 بینهله مختلفدر کفایه ده بویله ذکر اولندی (والی صوم النصارى و فطر اليهود اذالم بعرفاه) و دخی صوم نصاریه
 دکن و فطر یهود ده دکن بیع جائز اولدی چنان اول صوم نصاری و فطر یهودک بوم مخصوصی متابعان

بیسه لردی جهالت ایچون جائز اولدی و اول یوم مخصوصی بیلورسه جائز اولدی (بخلاف فطر الصاری بعد
 ماشرع وافی صومهم) نصاری صوملرینه مشرود نصره فطر لرینه د کین بیع ذکر اولنانک خلافی اوزره در که
 صحیح اور * زیرا انک مدتی عمر تاشی ذکر ایلدیکی ایام معلومه ایله الی کوندر (وقدم الحجاج والحصاد)
 ودخی حجاج کلنجبه د کین ودخی حصاده د کین بیع جائز اولدی حصاد حاک فخیله و کسر یله زر عک قطع میدر
 (والدایس) ودخی حیواناتک طعمای دو کنجبه د کین (والنطاف) ودخی خرما تک و اوزومک قطعنه د کین
 (والجزاز) ودخی قیونک ظهرندن بو کینک قطعنه د کین بیع جائز اولدی جائز اولمسنه باعث * زیرا
 بونلر کاهی مقدم و کاهی مؤخر اور (ویرافل الیها) و بو ذکر اولن اوقاته کفیل وانور * زراجها لتیسره
 کفانده محتمله در و بو جهالت تیسره در صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعینک بیع جائز اولسنی منعه و عدم
 منعه اختلافی اولدیغی ایچون (وصح ان اسقط الاجل قبل حلوله) و اگر حلول ایتمزدن اول اجلی اسقاط
 ایدرسه بیع صحیح اولدی مقرر اولزدن اوله فسدک زوالی ایچون و اگر مطلق بیع ایدوب بعده نمئی ذکر
 اولنان تا جیل ایدرسه بیع صحیح اور * زیرا بونا جیل دینک تا جیلیدر و بو یونجهالت محتمله در (و بشرط
 لا ینقضیه العقد و ینفع لاحدهما) الی التبروز قولی اوزره عطفدر یعنی عقد اقتضایلز شرطله یعنی نفس بیع
 عقد ایجاب ایلن شرطله دخی بیع صحیح اولمز حالو که انده متعاقب دینک ایکسندن برینه نفع اوله (اولمیع
 یستحقه) یا خود انده بیع ایچون مبیعک مستحق اولدیغی بر نفع اوله یعنی مبیع برحق ثابت اوله مبیع آدمی
 اولمغله مثلا برصدی مشتری ملکندن اخراج ایلمک شرطله بیع ایتمک کبی یا خود بر جاره بی و ولد کتور تمک
 شرطله یا خود مکاتب و یا مدرائیک شرطله بیع ایتمک کبی بس بونلرک هر ریی افساد ایدر و بو ذکر اولنان
 شرطلر ایله بیعک فاسد اولسنه باعث اولدر که * زیرا متعاقب دین مبیع ایله نم یکنده مقابله قصد ایلسدل شرط
 عوضدن خالی قاور و انده بیع شرطله واجب اور پس عقد معاوضه ایله عوضدن خالیه مستحقه اولان زیاده
 ربا اور و هر عقد که انده ربا شرط اوله اول عقد فاسد اور (کشرط ان یقضه البایع و یخبطه قبا)
 مثالی با یغی کسدر و بیکدروب قفتان ایلک شرطله بیع ایتمک کبی بس بو عقد اقتضایتمز بر شرطدر
 و بو متعاقب دینک ایکسندن برینه نفع واردر (او یخذوه نغلا) یا خود مبیعی اولکه قایشدر نعل دوزمک
 شرطله بیع کبی (اون یستر کها) یا خود نعلی شراکتک شرطله بیع کبی یعنی نعل اوزرینه شراکتک وضع ایلک
 شرطله اولکه نعلک شرای یعنی ناصمه سیدر که ایغاک اوزرینه کلور مغرب اللغه ده بویه ذکر ایتدی (وصح
 فی النعل استحسننا) و نعلده بیع استحسننا صحیح اولدی انده ناسک تعاملی اولدیغی ایچون بس بولک بیا تسی کبی
 اولدی (اون یستخذه شهرا) یا خود با یغ مبیعی بر آیی استخدام ایتمک شرطله بیع ایتمک کبی و اول بیع عبددر
 بو عقد اقتضایتمز شرطک نظیریدر که بوند با یغ ایچون نفع واردر بر آیی دیمسنه باعث مرور ایدن شی ایچونکه
 تحقیقا خیار حقان اوج کون اوسیدی انده خدمت ایتمدرمک شرطی جائز اور دی (او یذره او بکاتیه
 اویستولدها و لایخترج الف من ملکه) یا خود مشتری مبیعی مدرائیک و یا مکاتب و اولد کتور تمک یا خود عبد
 اوسون و کرک چاره اوسون ملکندن اخراج ایلمک شرطله بیع بو مثال عقد اقتضایتمز و انده بیع
 ایچون نفع اولدیغنه مثالدر که مبیع اول نفعه مستحق اولور * زیرا قبه ناسک بدلنده متداول اولماسی خوش
 کلور پس عوضدن خالیه زیاده بوانور ایتدی بیع فاسد اور * و مصنف اصل مذکور اوزره (فصح بشرط
 ینقضیه العقد کشرط الملک لیشتری و لا ینفع فیه لاحد کشرط ان لا یبیع الدابة) قولیه نفع
 ایلدی پس بیع عقد اقتضایتمز شرطله صحیح اولدی مبیع مشتری ملکلی اولق شرطله بیع ایتمک کبی یا خود
 عقداقتضایتمز و انده بر احد ایچون نفع اولماق شرطله بیع کبی مثالی بیع ایلدیکی دابه بی مشتری بیع
 ایلمک شرطله بیع ایتمک * زیرا دابه نغمه اهل دکدر (جائز امر المسلم ذمیا بیع خیر او خیر و شرانها
 و امر الحرم غیره بیع صیده) مسلک ذمی به خیرک و خیر ترک بیعی ایله و شران لیه امر ایتمی جائز اولدی
 و اگر امده اولان کندونک غیره کسینه به کندو صیدیتک بیعی ایله امر ایلمی جائز اولدی و اما مین جائز اولن
 دیدرلر * زیرا هوکل بنفسه بیعه ولی اوله من پس غیره ولی امده من مسلک بر مجوسی بی و بر مجوسیه تزویج ایچون
 و کبل ایتمی جائز اولدیغی کبی ودخی و کبل ایچون ثابت اولان شی موکله منتقل اولوب کاه بنفسه مینسری

کبی اولدییی ایچون و امام اعظمک علنی اولدر که تحقیقا بویاده معتبر اولان ایکی اهلیندر پری و کیلک
 اهلیندر که امرار اولدییی شیده نصرک اهلیندر و بو نصر فده نصرانی ایچون اهلیت وارد و ایکی اهلینک بری
 دخی موکلک اهلیندر اولنکه موکل ایچون حکمک ثبوتک اهلیندر و موکل ایچون بواهلیت واردر عقد ایچون
 حکم بونندن ملزومک لازم مدن منفک اولسی لازم کلسون ایچون یعنی عقد ثبوت حکمدن منفک اولسون
 ایچون * کورنلزمیکه مسلم ایچون بطریق الارث ملک خیرک ثبوتک صحتی چنان نصرانی اولان مورثی مسلم
 اولوب فوت اولدقده خروخزیرینی ترک ایتسیدی و ذکر اولنان کبی مسلک عبد مآذون نصرانیسی چنان خیر
 و خنزراشتر ایتسیدی اول خردده ملک مولای مسلمی ایچون اتفاقا ثابت اولدی و چنان ایکی اهلیت ثابت
 اولسیدی عقد اسلام سببیه تمتع اولمز * زیرا اسلام جالبدر سالب دکلددر بوند نصرکه موکل به
 اگر خرایسه اتی سرکه ایدر و اگر خنزرایسه مسیب قیلر یعنی کافره بقشار یا خود نیاسه صالحو برر و تحقیق
 قها بو و کالت اشد کر اهله مکر و هدر دیدیلر (و حکمه ان المشتی اذ قبض المبعرضی بایعه صریحا و دلالة
 ملکه) و بیع فاسدک حکمی تحقیقا مشتری چنان مبیعی بایعک صریحا یا دلالة رضاسیله بایعک حضور ند
 مجلس عقدده قبض ایتسیدی و بایع اول قضی نهی ایتسیدی اول مبیعه مالک اولور و امام شافعی مالک اولمز
 اگر چه کیم مشتری اول مبیعی قبض ایلدی ایسه ده * زیرا حرامدر نعمت ملکه نائل اولمز دیدی و دخی نهی
 مشروعت ایچون نسخدر نهیله مشروعتک یننده منافات اجلیچون بو اجلدن قبل القبض ملکی
 افاده ایلر و مبیعی میده بایع ایش کبی اولدی یا خود خیری در اهله بیع ایش کبی اولدی و بزم ایچون علت
 اولدر که تحقیقا بیعک کنی اهلندن صادر اولدی و محکمه واقع اولدی پس بیعک منعقد اولسیله قول واجب
 اولدی و اهلینده و محکمه و رکنده شک یوقدر که مالی ماله مبادلده در بویسه حاصلدر و افعال شرعیه دن نهی
 شرعیتک نقررنی اقتضایدر * زیرا نهی منهی عنھک تصورنی اقتضایدر و تصور اولنمان شیدن نهی افودر
 و بونک تحقیق مرآة الاصولده نیز ذکر ایلدی کیم شیدر که تحقیقا امر و نهی کمداری مقدور شیدر پس
 افعال حسیدن نهی اول افعالک حساه مقدوره اولق اقتضایدر و امور عقلیه دن نهی عقلا مقدوره اولق
 اقتضایدر و افعال شرعیه دن نهی شرع مقدوره اولق اقتضایدر و الاعتب محض اولور * زیرا اوچق
 امور حبسیه دندر پس قچان بر شخص ایچون اوچه دیسیدک هر ایشیدن کسنه اتی انکار ایدر اوچه
 قدرت مننی اولدییی ایچون و کذلک قچان اعنی ایچون کورمز دیسیدک ذکر اولنان کیدر و بیع افعال
 شرعیه دندر پس قچان بیعیدن نهی اولنسه شرع مقدور اولق واجب اولور و بزم علمائک فضل شرعیدن نهی
 مشروعتی اصلی ایله اقتضایدر و غیر مشروعتی و صفیله اقتضایدر دیدکلرک معناسیدر پس اول یعنی
 مشروعتی اصلی ایله اقتضایدن شرع مقدور نه ناظر در وثائی و صفیله اقتضایدن نهی ناظر در پس نفس
 بیع مشروعدر و مشتری نعمت ملکه بونک نائل اولور حرمت دکلدرا الامر عارض ایچوندر و قبل القبض ملک
 ثابت اولمامسی متصل اولان فسادک مقرر اولسندن حذر ایچوندر * زیرا فسادک استرداد ایله دفعی واجبدر
 پس مطالبه دن امتناعله دفع اولدر * زیرا دفع رفعدن اسهلدر و میده مال دکلددر پس رکن منعدم اولدی
 و اگر خرمکیلات و موزونات کبی منن اولورسه پس آنک وجهی مورو ایتدی (و زینه مثله حقیقه) یعنی اگر
 مقبوض مشتری بنده هلاک اولورسه حقیقه مثلی مشتری به لازم کاور و حقیقه مثلی صوره و معنا کائون
 اولان شیدر اگر هلاک اولان شیء مثلی ایسه (اومعنی فقط) یا خود یا لکزه معنی مثلی لازم کاور اولنکه قیمتدر اگر
 هلاک اولان شیء قیمتی ایسه * زیرا غصب کبی قبض ایله مضموندر و قیمت یوم قبضده اعتبار اوانور اگر چه کیم
 مشتری بنده قیمتی زیاده اولوب اتلاف ایتدی ایسه ده * زیرا خصمانه قبضله داخل اولدی مقصوب کبی
 تغییر اولمز کافیده بویله ذکر اولندی (و علی کل منھم فسخه قبل القبض) و متابعینک هر برنک اوزر نه
 قبل القبض فسادی رفع ایچون بیعک فسخنی واجب اولور مصنفک لامله لکل منھما دمیدکنه باعث فسخک
 واجب اولدیفنه اشارت ایچوندر و لام جواز افاده ایدر (و کذا بعده مادام فی بد مشتری) و کذلک
 قبضد نصرکرده فسخنی واجب اولور مادامکه مبیع مشتری بنده اوله مصنف فساد نفس عقدده اوله دیدی
 مثالی برر همی ایکی در همه بیع ایتک کبی و دخی شرط انکیچون اولان کسنه ایچون فسخ واردر اگر شرط

زائد ابله او اور سد صدر لشر بعه نك ذخيره دن و صاحب خلاصه نك تجر بدن نقل ايلديكي شئى همچونكه
تحققا شرط زائد امام محمدك فوايدر و اما امام اعظمه ابو يوسف فتنده عاقبتك اركيستن بري ايچون حق
فسخ واردر * زير افسخ حق شرع عاقد يك بري ايچون دكلدر بس عاقدين عقد راضيلدر (فان باعد)
پس اگر مشتري شراء فاسد ابله قض ايلديكي شئى بيع ايلديكى (او وهد و سلاه او عتده) يا خود هبه
ايلديكى و تسليم دخي ايلديكى يا خود اعناق ايلديكى اول مشتري نك يعنى وهد سبى واعناقى
نافذ او اور * زير مشتري اول مبيعه ملك تصرف ابله مالك اولدبغى ايچون انده فسخ تصور اولنيز
بيع ثانى ابله انده غديرك حتى تعاقب ايتديكي ايچون و بيع اولك فسخى حق شرع ايچون اولدى
وعبدك حتى حاجتى اوزره تقديم اونور (فعايله فتنه) پس مشتري اول اوزره مبيعه فتنى لازم كلور
مرور ايدن علت ايچونكه غصب كې قبضه مضوندر و كابت ورهن بيع اكيدر * زير كابت ورهن لازمدر
پس عينك ردندن عجزى ثابت او اور ايمدى مشتري به فتنى لازم كلور ابو فدر فرق وار كه مكاتبك عاجز اولسيه
حتى استرداد او ايدر و حتى فتنه خود بل اولاردن اول مانع زائل اولغه فك رهن ابله حتى استرداد او ايدر
كافيه بو بجه ذكر اولدى (ولا بشرط اقبضا في فسخ الفاسد) و فاسدك فسخنده قاضيتك قضائى شرط
قبلمدى * زير اشرا واجب اولان قضايه محتاج اولن (ولا يبطل حق الفسخ موت احدهما) و بايع
و مشتري دن برينك موتيله حتى فسخ اطل اولن و قوتى بونكلدر خلاصه دبويله ذكر اولدى و بونده زباده
تفصيل واردر پس مراد ايلن كنه خلاصه به نظر ايلسون (ولا ياخذه البايع) يعنى مبيعه بايى بعد
الفسخ مبيعى اخذ ايلن (حتى رد نمته) حتى ثمنى مشتري به رد ايلد كج * زير مبيع ثمنك مقابلدر پس
مبيع رهن ككي ثمن ايچون مجوس او اور (فان مات فامشترى احق به) پس اگر بايع فوت اولسه
مشتري اول اشرا ايلديكى شئى احقدر (حتى ياخذ نمته) حتى مبيعت ثمنى اخذ ايلنجه * زير مشتري
بايعك حياتنده اوزره به تقدم ايتدى پس كذلك و فائدتك نصره وره لري اوزره و غراماتى اوزره تقدم ايدر
زير مشتري مرهين كبيسدر پس فچان رهن فوت اولسه مرهين وارنلري و غراماتى اوزره تقدم ايدر
بونصكره اگر ثمنك دراهمى قائمه ايسه مشتري بهينها آنى اخذ ايدر * زير دراهم اصح قول اوزره بيع
فاسده متعين او اور و ثمنك دراهمى هلاك اولش ايسه مثانى اخذ ايدر * زير دراهم مثليه در (طاب للبايع
ماريح في الثمن لا لشترى في المبيع) بايع ايچون ثمنه ربح اولان شئى حلال اولدى مشتري ايچون مبيعه
حلال اولدى * بونك صورتى اولدر كه بر كسنه بيع فاسد ابله برچار به اشرا ايلدى و بايع و مشتري قبضه ايدر
پس مشتري جاريه بي بيع ايلدى پس اگر اول جاريه به ربح حاصل اولد ايسه مشتري اول ربحى تصدق ايدر
و بايع ايچون ثمنه ربح حلال او اور هدايه ديديكه فرقى اولدر كه تحققا جاريه به متعين اولان شيدند اول
جاريه به عدمه تلق اولور پس ربحه خبث حاصل او اور دراهم و دنانبره عوده متعين اولنيز بس بهينها عقد
ثانديه متعلق اولدى پس خبث حاصل اولن و تصدق واجب اولن و صدر الشر به ديديكه اگر سؤال
اولور سه كسسه ايه سابقه هدايه ده ذكر اولد يكه ثمن دراهم اولوب قائمه اولدبغى حاله مشتري انك عتبتى
اخذ ايدر * زير دراهم بيع فاسده متعين ايله متعين او اور اصح قوله بود * زير بيع فاسد غصب مژله سنددر
پس بواكلام دراهم و دنانبرك عدم تعيينن بزم ديديكه كبر شئيه مناقض او اور دنلور سه بزير كه بهينها بوقيق
مكشدر اول جهندنكه تحققا بوقيد عقد ايچون ايكي شبهه واردر برى غصب شبهه سيدور برى بيع شبهه سيدر بس
فچان دراهم قائمه او اور سه غصب شهادتى اعتبار او اور عقد فاسدك رفقه سعى بونندن و اگر دراهم قائمه
اولوب و انكله بر شئى اشرا ايتدى ايسه بيع شبهه سى اعتبار او اور حتى بدانه فساد سمرات ايلسون ايچون شبهه
شبهه سندن بزم ذكر ايلد كبر شئى ايچون * بن دره كه انصف ايلدبغى تا مل صاحبى اوزره حتى دكلدر كه تحققا
ذكر اولان شئى هدايه نك ايكي اكلامك بيتنى توفيق افاده ايلن ايچون مائه ايچون بردايل افاده ايدر كه صدر
الشر به اوزره وارد اولان سؤال هدايه اوزره وارد اولن * زير اوچه عايله ده ديالان شيدر كه نسبتقا
كلام صاحب هدايه روايت صحيحه اوزره مستقيم اولن و اول روايت صحيحه تحققا دراهم اصح قولك خبرى
اوزره متعين اولن و بومر ورايدن شيدر كه تحققا دراهم بيع فاسده متعين او اور معلوم اوله كه مالده خبث

ایکی نوعدر برنوعی ظہر ملکک عدمی ایچون خبشر و برنوعی ملکده فساد ایچون خبشر و خبثه مر ادما
 طب اولمقدر و مال دخی کذلک ایکی نوعدر برنوعی متعین اولاند در عرض کچی یعنی متاع کچی و برنوعی متعین
 اولماندر نفود کچی بس ملکک عدمی ایچون خب اولان ایکی نوعده تأثیر ایدر یعنی متعین اولانده اولمانده
 تأثیر ایدر امانت غونلار کسنه و دخی غاصب کچی بختن متعده یا خود تقدره تصرف ایسه دردی و قچان اریاح
 ایسیدی امام اعظم و امام محمد قنده تصدق ایدر ظاهرا متعین اولان شئیده یعنی متاعده عقدک مال غیره
 تعاقی ایچون پس حقیقه خبث حاصل اولور و متعین اولمان شئیده شبهه خبث حاصل اولور عقدک متعین
 اولمان شئیده یعنی دراهمه تعاقی اولدیغیچون مبعک سلامتی متعین اولمان شیء ایله اولدیغی حیثیتدن اکر
 متعین اولمان شیء مبیع اولورسه یا خود بمن تقدر اولتوق حیثیتدن اکر متعین اولمان شیء ثمن اولورسه پس
 من وجه ملک غیر بخره و سبله اولور ایندی اند شبهه خبث حاصل اولور و امام فسادک ایچون خبث متعین
 اولان شئیده عمل ایدر متعین اولمان شئیده عمل ایتم * زیرا ملکک فسادی ملکک عدمی دکلدر پس
 متعین اولان شئیده حقیقه خبث آنده ملک اولمان شئیده شبهه به منقاب اولور فساد ملکده پس معتبر اولور
 و خبثک شبهه سی متعین اولمان شئیده عدم ملکده شبهه شبهه به منقاب اولور فساد ملکده پس معتبر اولور
 (کا طاب ریح مال ادناه قفزی ثم ظهر عدمه بانصاف) تکمیل مدعی برکسنه دن مال ادناه ایوب
 اول کسنه اول مالی مدعی به ادالبد کند نصره اول مال مدعی علیه اوزرنده اولدیغنه بر برلر بنه تصدیق
 ایدر کلرنده مدعینک اول مالده حاصل ایتدیگی ریحک مدعی به طیب اولدیغی کچی * صورت مسئله اولدر که
 بررچل بررچل دن مال ادعا ایتدی پس مدعی علیه اول مالی مدعی به ادا ایلدی و مدعی اول مالده ریح حاصل
 ایتد کند نصره بر برلر یعنی تصدیق ایتدیله اول مال مدعی علیه اوزرنده ککلدر پس اول ریح مدعی به طیبدر
 زیرا بومقامده خبث ملکک فسادی ایچوندر * زیرا دین اقرار ایله واجب اولدی بوند نصره تصادق له مسحق
 اولدی و مسحقک بدلی عملو کدر پس متعین اولمان شئیده عمل اولور (یعنی دارشراها فاسد اوغرس زمه
 قیتمه) برکسنه شرا فساد ایله اشترا ایلدیگی داری بنا ایسیدی یا خود شرا فساد ایله اشترا ایلدیگی ارضه غرس
 ایسیدی مشتری به دار ایله ارضک قیلملی لازم کلور و امامین بنایقاب دار صاحبدر اولور و کذلک غرس
 قلع اولور ارض صاحبنه رد اولور دیدیلر * زیرا شفیعک حتی باهک حقندن اضعفدر * زیرا حق شفیع
 قضایه و یا خود رضایه محتاجدر و ناخبر ایله باطل اولور و میراث اولور حتی بایع بونک خلافی اوزره دروچان اضعف
 بر شئیده باطل اولمیدی اقوی باطل اولمانده اولیدر و حق شفیع بنائیه و غرسله باطل اولور پس حق بایع
 دخی آنک کیدر و امام اعظمک عاقی اولدر که تحقیقا بنا و غرس مشتری ایچون بایع طرفدن تسلیط ایله حاصل
 اولدیله و هر بونک کچی اولان شیلر ایله حق استرداد منقطع اولور مشتری دن حاصل اولان بیع کچی شفیع بونک
 خلافیدر که زیرا شفیع دن تسلیط بونمیدی بواجلن اکر مشتری اول ولدی و با اول ارضی آخره هبه ایسیدی
 حق شفیع باطل اولدی و کذلک اکر آخره بیع ایسیدی بس شفیع شفعه ایله اخذ ایدر بیع ثابده ثمنه یا خود بیع
 اولده قیتمه اگر چه کیم بیع فاسدده شفعه اولورسه ده * زیرا حق بایع بومقامده منقطع ایدی و بواجلن
 شفیع دن تسلیط اولدیغی ایچون حق شفیع حق باهمن اقوی اولدی باهمن تسلیطک و جودی ایچون
 بوند نصره و قنایه که مصنف بیع فاسدک بیانندن و احکامندن فارغ اولدی ایسه بیع موقوفک بیسائه
 و احکامنه شروع ایوب (ووقف بیع مال غیر) دیدی یعنی غیرک مالنی بیع غیرک اجازتنه موقوف اولدی
 (و بیع العبد و الصبی المحجورین) و منع اولان عبدک و صبیئک بیعلمی عبدک و مولاتک اجازتنه و صبیئک
 باهمنک یا خود و صبیئک اجازتنه موقوف اولدی (و بیع مالیه من فاسد عقل غیر رشید) و بایع کند و مالنی
 عقلی فاسد اولور رشید اولمان کسنه به بیع آنک قاضینک اجازتی اوزره موقوف اولدی (و بیع المزهون
 و المستأجر و ارض فی مزاعه الغیر) مرهون مرهونک و مستأجر مستأجرک و ارض مزاعهک اجازتنه
 موقوف اولدی و اگر اجاره بی فسخ ایدر سدر باهمنه بیعی مشتری به تسلیم لازم کلور و کذلک راهن مالی
 ادا ایسیدی و مرتهن آنی بر ایدر و برهنی اوزرنه رد ایسیدی بیع تمام اولور (و بیع شیء برقه) و شیء زقیله
 بیع آنک اکر بایع اولرقی بیابوب و مشتری بیلر سه توقفا و انور اکر مجلس بیعده مشتری بیلر سه اول بیع نافذ

اولوروا کر مشتری بیلز دن اول منفرق اولور رسد اول بیع باطل اولور (و بیع المبیع من غیر مشتری) و بیعی
 مشتری نیک غریبه بیع موقوفدر یعنی بر شری زبده بیع ادوب اندنصکره بکره بیع ایله بدی بیع ثانی معتقد اولمز
 حتی بیع اولده بوزشسدردی بیع ثانی نافذ اولمز لکن بیع ثانی مشتری اولک اجازه تته توقف اولنور اگر مشتری
 اولک قبضندنصکره بیع ایله دی ایسه و اگر مشتری نیک قبضندن اول ایسدهه منفوقله توقف اولنور و عقارده
 توقف اولنمز عن قریب ذکر اولندجی خلاف معروف اوزره (و بیع المرید) و مرید بی دخی موقوفدر
 امام اعظم قنده تنکیم باندهر وراثدی (و البیع ماباع فلان) و فلان کند بیع ایله بدی شیشه بیع موقوفدر
 بابع بیاب مشتری بیلزسه و اگر مجلس بیعهه مشتری بیلورسه صحیحدر و الا باطلدر (و البیع مثل مایع الناس به
 او مثل ماخذبه فلان) و ناس انکله بیع ایله بدی کند مثل ایله بیع یا خود فلان کند انکله اخذ ایله بدی کند
 مثل ایله بیع موقوفدر * شافی شرحنده ذکر اولند بکه تحقیقا و بیع جائز اولمز و امام سرخصه نیکه سنده
 ذکر اولند بکه بومسئله چان مشتری بتلیدی و قنده در پس اگر مشتری مجلسده اتی بیلورسه امام اعظم دن
 انده ایکی روایت وارد (و بیع النبی بمیته) و شئی قیمته بیع جهالت ایچون جائز اولدی و اگر مجلسده معین
 اولورسه جائز اولور (و بیع فید خیار المجلس) و ائمه خیار مجلس اولان بیع دخی موقوفدر کتاب بیوعک
 اولنده هر وراثدی (و بیع الغاصب) و غاصب بیعی جائز اولدی تحقیقا و بیع مالک اجازه تته موقوفدر
 اگر غاصب مالک ایچون اقرار ایدرسه بیع تمام اولور و اگر غاصب انکار ایدرسه اندن غصب اولنان کند
 ایچون ینته لازم کلور ینته قائم اولد قنده بیع تمام اولور و اگر ینته بوغسه و بیعی هلاک اولجند تسام
 ایتمدی ایسه بیع منقض اولور (و حکمه) بیع موقوف حکمی (انه انما یقبل الاجازة اذا کان السایع
 و مشتری و المبیع قائما) تحقیقا بیع موقوف اجازه تتی قبول ایتمی چان بابع و مشتری و بیع قائم اولد بیعی
 و قنده در و میه قائم اولسندن هر اد متغیر اولمسدر شول حیثه که شی آخر عد اولیمه * زیرا بابع
 غیرک ثوبنی غیرک امر نسز بیع ایسیدی پس مشتری اول ثوبنی بوایدی و ثوبک صاحبی بیعه اجازه ت و رسیدی
 اول بیع جائز اولور و اگر مشتری اول ثوبنی کسوب دیکسیدی اندنصکره ثوبک صاحبی اجازه ت و رسیدی جائز
 اولمز * زیرا اول ثوبشی آخر اولدی (کذا الثمن لو عرضا) کذاک نمک دخی قیامی شرط قیلندی اگر ممن متاع
 اولورسه یعنی مبیعک قیامی شرط قیلد بیعی کبی چان ممن متاع اولورسه نمک دخی قیامی شرط قیلندی
 (و صاحب المتاع ایضا) و متاع صاحبک دخی ذکر اولنان بیع و نمک قیامی شرط قیلد بیعی کبی مبیع
 اولان متاعک صاحبک دخی قیامی شرط قیلندی حتی رکنسه غیرک متاعنی بیع ایسیدی پس متاعک
 صاحبی بیعه اجازه ت و رمز دن اول فوت اولسیدی و وارثی اکا اجازه ت و رسیدی بیع جائز اولمز
 (و حکمه ان اخذ الثمن) و ذکر اولنان کبی بیع موقوف حکمی تحقیقا صاحب متاعک ممن اخذ ایتمی
 (او طلبه) یا خود سنی مشتری دن طلب ایلمی (لیس باجازه) بیع موقوف ایچون اجازه ت دکلدر
 (و اختلاف فی احسن) صاحب متاعک بابه ابوالدک دیسنده اختلاف اولندی بعضی ارا جائزدر دیدلر
 و بعضی ارا دکلدر دیدی (و قوله لا اجز زده) و صاحب متاعک بن بو بیعه اجازه ت و یرم دیسی بیع موقوف
 ایچون رددر مستاجر بونک خلاق اوزره در * زیرا مستاجر قیامی آجرت بیعهه اجازه ت و یرم دیسیدی
 اندنصکره اجازه ت و رسیدی بیع جائز اولور بو ذکر اولنان لک جمله سی خلاصه دندر * بو ندنصکره و فنا که
 مصنف بیع موقوفدن و احکامندن فارغ اولد ایسه بیع مکروهک بیانته شروع ادوب (و کره البیع عند
 الاذان الاول للجمعة) جمعه نیک اذان اولنده بیع مکروه اولدی * زیرا انده واجب اولان سعید اخلال یعنی
 ترک وارد قیامی بایله مشتری اوتورسه ل یا خود ایاق اوزره توقف ایلوب جا بیعه ایسه ل و اما قیامی
 بورر لکن مبیعه ایسه ل انده کراهت بوقدر (و الجش) و نجش دخی مکروه اولدی نجش نمند زیاده ایتمکدر
 غیری راغب اولسون ایچون حالو که کند و شر امراد بیلز رسول علیه الصلاة والسلام (لا تنجسوا) قول
 شریف ایچون یعنی شر امراد بکزد کل ایکن ممنی زیاده ایتمکدیمکدر (و السوم علی سوم غیره بعد رضا هما بمن)
 بایله مشتری نیک رضال ندنصکره غیرک بازاری اوزره بازارا تمک مکروه اولدی رسول علیه الصلاة والسلام
 (لا یستامر ان حل علی سوم اخیه و لا یخطب علی خطبه اخیه) قول شریف ایچون یعنی زجل قرئدا شتک بازاری

اوزره بازار ایلک و فرندانک خطبه سی اوزره خطبه ایتک مکروه در دیکدر * زیرا رسول علیه الصلاة والسلام فی صیغه سبله نهی ایلدی زبانی صیغه سبله نهی ایلدی و ما چن مشتری بر شنی بازار ایتسیدی و باع ایله مشتریک و ایکسندن بری صاحبته میل ایتسیدی غیره کسنته ایچون اول شنی بازار ایدوب اشترای ایتکده باس بو قدر * زیرا اول بیع بیع من بزیددر بو ایلدن مصنف (بخلاف بیع من بزید) دیدی بیع من بزید ذکر اولتاک خلا فیدر که زبیر ایتک اشتراسی جائز در ایتک وارد اولدیغی ایچون و اول اثر بیع من بزیدده اولدیغی کبی خطبه ده نهیک مجیدر یعنی چنان مره ایتک قلی خطبه میل ایتسیدی غیرک خطبه سی مکروه اولور و اگر میل ایتزسه مکروه اولمز (و تلقی الجلب) و ذکر اولنان کبی قارشو واروب جلب ایتک دخی مکروه اولدی یعنی اهل بلدن بعض خارج بلدن طعامدن بلده جلب اولنان شینه قارشو واروب المق مکروه اولدی (المضرا لاهل البلد) اویله قارشو واروق که اهل بلده مضرا و له اندن نهی اولدیغی ایچون مکروه اولدی و دخی انده حاضر اولنرا اوزره امری قضیق اولدیغی ایچون مکروه اولدی پس اگر اهل بلده مضرا اولزسه انده باس بو قدر الامکر که واردین اوزره ترخی کیرلیوب قیمتدن اقل ایله اشترای ایله مکروه اولور (و بیع الحاضر للبادی زمان التخط) و شهرده مقیم اولان کسنته بدوی اولانه زمان خطبه آغر بها ایله بیع ایتک ایچون شیء المق مکروه اولدی و بو چنان اهل بلد زمان خطبه اولور سه در و بو بیع مقیمک اهل بدوه آغر بها به رغبه بیع ایتسیدر ایتدی بو بیع مکروه اولور * زیرا اهالی به اضرار در پس اگر زمان خطبه کل ایسه اضرا اولدیغی ایچون باس بو قدر * و بعض دیدیکه بو مسئله تک صورتی بدوی طعماله شهره کلوب شهرده مقیم اولان کسنته اکوکیل اووب اول طعمای بیع ایدوب ترخی ناس اوزره آغر ایتکدر پس بو بیع منهدر * زیرا مقیم آتی ترک ایدوب بدوی بنفسه بیع ایدر ترخ و اوجوز اولور (و التفریق بین صغیر و ذی رحم محرم منه) و دخی صغیر بین ایتک ذی رحم محرم فی تفریق ایدوب بیع ایتک مکروه اولدی رسول علیه الصلاة والسلام (من فرق بین والده و ولدها فرق لله ینه و بین احبته یوم القیامه) قول شریفی ایچون یعنی برکسنته والده بی ولدندن آرسه حق تبارک و تعالی ائی یوم قیامته محبت ایتدیکی کسنته دن تفریق ایدر دیکدر رسول علیه الصلاة والسلام حضرت علی کرم الله وجهه به ایکی صغیر غلام هبدا ایلدی انده نصرکه حضرت علی کرم الله وجهه به دیدیکه اول غلام لری نیلدک علی کرم الله وجهه بیورد بکه برینی بیع ایلدم رسول علیه الصلاة والسلام بیورد بکه ادرک ادرک یعنی کبرو آل کبرو آل دیکدر وارد دارد دخی روایت اولندی یعنی یعنی رد ایدوب بیعی اقاله ایله دیکدر زیرا صغیر صغیر و کبر ایله مانوس اولدیغی ایچون مکروه اولدی و کبر صغیر اوزره انفاق ایتدی کیچون و قرب قرابتدن نشئت ایدن شفقت اعتبار ایله کبر صغیرک حوا یجنه قائم اولدیغیچون پس ایکسندن برنک بیعنده مانوسیتی قطع ایتک اولدی و شانی اصل ایلدن منع اولدی ایتدی بونده صغیر اوزره مرحتی ترک وارد و ترک مرحت اوزره رسول علیه الصلاة والسلام (من لم یرحم صغیرنا فلیس منا) قول شریفله و عید وارد اولدی (بخلاف الکبیرین) ایکسیده کبیر اولدده صغیر بتک خلاقی اوزره در * زیرا بو محله انرا اوزره ترک مرحت بو قدر (و الزوجین) و زوجین خلاف اوزره در * زیرا نص نکاح ایچون محرمه اولان قرابتله معلولدر حتی انده قریب اولیان محرم رضاعا قرنداش وام کبی و محرم اولیان قریب عمی کبی داخل اولمز و باعک ملکنته ایکسنتک اجتماعدن دخی لا بددر حتی ایکی صغیرک بری باعک و بری آخرک اولسه ایکسندن برینی بیعده باس بو قدر و اگر تفریق حق مسخوله اولورسه آتی بیعده باس بو قدر ایکسندن برینی جنایتله دفع ایتک کبی و دخی صغیرک مالی استهلاک ایتکله دین لازم کلوب بیع ایتک کبی و دخی عیله رد ایتک کبی * زیرا منظور ایله ایتک غیردن ضرری دفعه بدو خسه اندن ضرر برینی دفع دکندر (و حکمه) و بیع مکروه حکمی (انه لا یفسد) تحقیقا بیع مکروه فاسد اولمز * زیرا نهی بیعه مجاور اولان معنی اعتبار ایله در بو خسه بیعک صلبده دکندر و شر ایتک صحنته ده دکندر و بونک کبی نهی فساد ایجاب ایلز بلکه کراهت ایجاب ایدر (و لا یجیب فسخه) و بیع مکروهک فسخنی دخی واجب اولمز * زیرا فسخت بیع فاسدده واجب اولسی حرمتی دفع ایچوندر و بیع مکروهده ایسه حرمت بو قدر (و بتک المبع قبل الفسخ) و مشتری میبھی قبض ایتدن اول مالک اولور مرور ایدن شیء

ایچونکہ تحقیقاً بیع فاسد ده قبل الفرض ملکہ ثابت اولمسی فساد مجاورک جاری اولمستن بندر
ایچوندر بوقتاً مدہ ایسه فساد بوقدر امدی قبل الفرض بیعه مشتری مالک اولور (و بیع الثمن
لا یتیم) دشمن واجب اولور قیمت واجب اولور اسکے فرض اولمان بیع مشتری بند هلاک اولورسه
* زیرا ثلک یاخود قیمتک بیع فاسدده واجب اولمسی غصب حکمنده اولدینی ایچوندر بویسد اولوله
دکلمدر والله اعلم بالصواب

بَابُ الْإِقَالَةِ

بواب اقاله یا بانددر اقاله لغت بوندن اسقط ورفعددر (می رفع ابع) وشرطاً بیعی رفع ابعکدر (و تصحیح
بلفظین احدهما مستقبل) و اقاله ایکی لفظه صحیح اولور اول ایکی لفظک ری مستقبلدردوی شرحنده
اقاله ایکی لفظه ثابت اولور ری انکله ماضیدن نمبر واور و آخر ایله مستقبلدن نمبر اولور ددی رجلاک
بکا اقاله ایله قولی کبی واول رجلاک صاحبی دخی اقاله ایتدم دیر و امام محمد ددی بکه اقاله اثبت بیع
کبیدر صحیح اولور ایکی لفظه اولور اول ایکی لفظه ماضیدن نمبر اولور رجلاک اقاله ایتدم دیوب صاحبی
دخی قبول ایتدم قولری کبی وفتاوا ده امام محمدک قولنی اختیار ایتدی خلاصه ده بویله
ذکر اولندی (و توقف علی قبول الآخر فی المجلس) و اقاله محاسبه آخرک قبولنه متوقف اولور * غیر بدده
ذکر اولندی بکه اقاله نیک قبولی محاس اوزده متوقف اولور و اقاله نیک قبولی نصاب اوله محاسبه صحیح اولدینی کبی
دلالة فعل ایله قبولی دخی صحیح اولور نیکم بجان باع میبعی مشتری نیک مقاله سی عقبنده کولک قطع
ایمسی کبی (وهی فسخ فیما هو من موجبات العقد) و قاله عقدک موجب لیدن اولان شیده فسخدر یعنی
من غیر شرط نفس عقد ایله ثابت اولان شیده فسخدر زیرا بی بکه فسخ قولی متعاقبن حقددر طلاق
اوزده جاری دکلمدر * زیرا فسخ من غیر شرط عقدک موجب لیدن اولان شیده فسخ اولور و اما بجان عقدک
موجب لیدن اولسه بلکه بشرط زائد واجب اولسه انده اقاله ذکر اولمان کبی متعاقبن حقدده بیع جدید
اعتبار اولور نیکم بکنه دین مؤجل ایله یعنی مشتری نیک باع اوزده ثابت دینی ایله اولد نیک اجلی حاول
ایتمدن اول رعین اشترای نسیدی اندنصرکه باعله مشتری اقاله ایدشدر دی دین حاله عود ایدر کاره مشتری
اول عینی باع بیع ایلدی و دخی بجان باع ایله مشتری اقاله ایدش کدنصرکه برجل اول بیع ملکی اولد بقی
ادعا ایتد کده مشتری اکا شهادت ایتسه انک شهادتی قول اولور نیک گاه مشتری اول شینی کندی بیع ایلدی
اندنصرکه شهادت ایتدی بکه بیع غیر کدرو اکر اقاله فسخ اولسدی اول شهادت قبول اولور دی کور نیک بکه
تحقیقاً مشتری اسکری میبعی برعیله بقضاء رد ایتسدی و رجلاک دخی میبعی ادعا ایدوب مشتری
شهادت ایتسدی شهادتی قبول اولور * زیرا فسخ ایله نیک قدیمی عود ایلدی بس مشتری جهتمن اقاله
اولمش اولر من کل وجه فسخ اولدینی ایچین * و تحقیق مصنف فسخ اولور اوزده فروع کثیر نفع ایدوب
اول فروعدن اولدی فرعی (قبطلت به بولایة المبیع) قولله ذکر ایلدی پس مبیع نیک ولاد ندر کده
اقاله باطل اولور زیاده سببیه فسخ متمم اولد یعنی بون و اکر بیع محض اوورسه جائز اولور دی * فقها بیدر که
بواقاله باطل اولمسی قبضدنصرکه و اندر سدر و اما بجان قبضدن اول و لد ایتدی امام اعظم فتده اقاله
صحیح ددر * و مصنف ایکنجی فرعی (وصحیح مثل الثمن الاول الا ذاباع لمنوی اولوصی شیء باکثر من قیمتة)
قولله ذکر ایلدی و فان من اولک منی ایله صحیح اولور الامکر که منوی یاخود وصی قیمتدن اکثر بیه شیء
بیع بیتمش اوله اول وقت اقاله جائز اولور اکر چه کم من اولک منی ایله بیع ایدر سه ده جانب و فسخ و حق صغیره
رعایت جائز اولور (وان شرط غیر حسه) اکر چه کم من اولک منی ایله بیع غیره بیه شرط ایتدی ایسه ده (اول اثر
منه و الاقل) یاخود من اولدن اکثر یاخود اقاله شرط ایتدی ایسه ده یعنی من اولک منی ایله اقاله صحیح اولور
اگر چه من اولک منی ایله بیع غیره بیه شرط ایتدی ایسه اما اول یعنی من اولدن اکثرک علی اقاله فسخ و دینی
ایچوندر فسخ ایسه اولر الا من اول اوزده اولور و اما ثانی یعنی من اولر اقلک علی شرط فاسد اولدینی
ایچون اقاله ایسه شرط فاسد ایله فاسد اولر من فریب ذکر کلام (ان الذایع) الامکر مبیع مشتری فتده
عینی ظاهر اوله بوالاقل قولندر استنادر پس بوقدر چه تحقیق اقاله من اولدن اقل ایله جائز اولور * زیرا

شك نقصانی میعدن عیله قایت و لایك . فایله سنده اوور * و مصنف و جیحی فرعی (و لاصد باشرط)
 قولیه ذکر ایلی واقاله شرطه فاسدا اولز * ز رابعك شرطه فساد ی ربا لازم کلامه ایچوندر تکلیم مرور
 ایندی فسخته ایدر با یوقدر * و مصنف در دنجی فرعی (و حاز للبايع بيع المبيع قبل فوضه) قولیه ذکر
 ایلی و بايع مبیعی قض ایتمزدن اول بی جاژ اولدی یعنی قیجان باع ایله مشتری اقاله اشوب و بیعی
 مشتری رد ایسه حتی بايع مبیعی مشتری به ایسایع ایسه جاژ اولدی و اسکر اقاله بیع اولسیدی
 فاسدا اولوردی * زیرا قبل القبض بیع ایلی و اگر مشتری غیر بیع ایسیدی جاژ اولردی * ز ربا بایله
 مشتری غیر حفته بیع جدیدر * و بشی فرعی مصنف (و المایل والموزون بلا عاده المایل و اورن)
 قولیه ذکر ایلی یعنی قیجان بايع اولچیلور یا خود وزن یا خود و بايع انده کیل و وزله بیع ایلیوب
 اندنصکره قاله ایدش لردی و میبک کیلی و وزنی افاده ایله بیع مبیعی مشتری دایلسدی جاژ اولدی و اگر
 بیع اولسیدی جاژ اولدی * و انتجی فرعی مصنف (و هبة المبيع للمشتري بعد الاقاة قبل القبض) قولیه
 ذکر ایلی یعنی قیجان بايع مبیعی بعد الاقاه قبضدن اول مشتری به هه ایسه هه جاژ اولدی و اگر بیع
 اولسیدی جاژ اولردی * ز رابع مبیعک هدیسه منفسخ اوور (و بیع حق ثالث) بیع قولی وهی فسخ قولی
 اوزره عطمدر یعنی بایله مشتری ثالثی حفته اقاله بیعدر * نه ایده دیدیکه خلاف قیجان فسخ لفظ اقاله به ذکر
 اولدن شنبه در و اگر مفاسخه یا خود معترکه لفظیله ذکر اولسیدی اتفاقیع قیلنز موضوع انوسی ایچون
 اعمال بوندن * و تحقیق اقاله نك بیع اولسی اوزره مصنف فروع کثیر تقریر ایلیوب فرع اولی (فندیم الشفعة
 فی البیع لاشتی اخذها فی الاقاة) قولیه ذکر ایلی پس بیعد شفعه بی تسلیم اقاله ده شفعه نك اخذینی متافی
 دکلدر یعنی اگر بیع عقار اولسه پس شفعه شفعه بی تسلیم ایسه اندنصکره اقاله ایدش لردی بیع ایچون شفعه
 ایله فضا اولنه رشفع حفته بیع جدیدر ایلیچون کانه بايع مشتری بدن اشترا ایلی * و مصنف فرع ثانی بی
 (و لارد البیع ثانی علی الاول بعیب علمه بعدها) قولیه ذکر ایلی و بايع ثانی بايع اول اوزره بیع ایله
 رد ایلی عیبی اقاله دندنصکره بیسیدی یعنی مشتری مبیعی آخره بیع ایسیدی اندنصکره اقاله ایدش لردی
 بوندنصکره مبیعک بايع اول بندنه اولان عینه مطاع اولسیدی پس مشتری بايع اول اوزره رد مراد
 ایسیدی مشتری ایچون اول رد جاژ اولز * زیرا بايع اول حفته بیعدر کانه بايع ثانی مبیعی مشتری ثانی بدن
 اشترا ایلی * و مصنف فرع ثانی (و لیس للواهب الرجوع اذا باع الموهوب له الموهوب من آخره فایلا) قولیه
 ذکر ایلی و واهب ایچون رجوع بوقدر قیچن هه اولنار کسینه موهوبی آخره بیع ایسیدی اندنصکره اقاله
 ایدش لردی واهب ایچون هه سنده رجوع بوقدر * زیرا هه اولنار کسینه واهب حفته اشترا ایلی بدن
 کسینه دن مشتری کییدر * و مصنف فرع رابعی (و مشتری اذا باع المبيع من آخر قبل انفق الجار للبايع شراره
 منه بالاهل) قولیه ذکر ایلی و دخی مشتری قیجان ثمنی تقددن اول مبیعی آخره بیع ایسیدی بايع ایچون
 مشتری بدن ثمن اول ایله اشترا ایلی جاژ اولدی یعنی قیچن مشتری رشئی اشترا ایلیوب اول شئی قض و ثمنی نقد
 ایتمزدن اول آخره بیع ایسیدی اندنصکره اقاله ایدش لردی و اول شئی مشتری به عود ایسیدی پس بايع
 اولدن ثمنی تقددن اول ثمن اولدن اول ایله اشترا ایلیوب ایسیدی جاژ اولدی و بیع بايع اول حفته مشتری ثمن بدن
 شراره جدیدر ایله مالوک کیلی اولدی * و مصنف فرع خامسی (و اذا اشتري بعروض التجاره عیبا الخرمه بعد ما حال
 علیها الحول و وجد به عیبا فرده بغير قضا و استرد امروض فهلکت فی بدلمه تسقط الزکاة) قولیه ذکر ایلی
 یعنی قیچان مشتری تجاره متاعیله اوزر یته برسته حلول ابتدا کند نصکره خدمت اینک ایچون بر عید اشترا
 ایسیدی پس اول عبده بر عیب بولوب بغير قضا اول عبدی پایه رد ایلیوب و اول متاعی دخی استرداد
 ایندرسیدی پس اول متاع مشتری بندنه هلاک اولسیدی اندن زکاة ساقط اولز * ز بر ثالث حفته بیع
 جدیدر حالوک اول ثالث بقدر * ز رابع بغير قضا رد اقاله در (و هلاک المبيع ینتها) و مبیعک هلاک اولسی
 اقاله بی منع ایدر (لالتن) شئک هلاکی منع ایلی * ز رابع بیعی رفعدر و انده اصل مبیعدر بمن دکلر بواجلدن
 قیچن نقل القبض بیع هلاک اولسه بیع باطل اولور شئک هلاکی بونک خلا فیدر (و هلاک بیعنه بغيره) و مبیعک
 بهضنک هلاکی قدر یله منع ایدر بعض ایچون کل ایله اعتبار بوندن و اگر مقابضه ایدش لردی ایکسندن

برنگ هلا کند نصرکه اقاله جاز اولورو بیکندندن برینک هلا کله باطل اولمز * زیرا یکبسندن هرری من
 وجد میبدر ومن وجه نمندر امدی بیع باقی اولدی والسلام

باب المراجعة والتولية والوضیعة

بویاب مراجعه وتولیه ووضیعه بیاندهدر (الاولی بیع ماملکه) اول یعنی مراجعه مالک اوابغی شئی
 بیبدر * مصنف مالک فحمله مشتری بیع دمدی غاصب قتمده ضایع اولان مقصوبه غاصب قیمت ضامن
 اولدقد نصرکه غاصب اول ضایع بولدقد غاصب ایچون اول مقصوبی اگرچه کیم انده شرا یوغبسهده
 ضامن اوابغی اوزره مراجعه وتولیه بیجی جائز اولدیغنه متاول اولسون ایچون مالک اولدیغی شئی بیبدر
 دیدی (بئل مافام علیه) مالک اوزرینه قائم اولان شئیث مثل ایله بیبدر ومصنف اولی ایله دمدی * زیرا
 مالک مشتری اولان کسندن اخذ ایلبیگی ممن مشتریک ممن اولی دکدر بلکه ممن اولک مثلبدر اوزرینه
 قائم اولان شئیث مثل ایله بیبدر دیدی کلچن شئی ایچونکه تحقه بقا مالک ایچون نمند اجر قصاری وبونک مثالی
 شئی ضم ایث وارددر اول مالک بنم اوزریمه بومقداره قائم اولدی دیر آنکچون مافام علیهدمدی (زیاده)
 مالک اوزرینه قائم اولادن زیاده ایله بیبدر اگرچه کیم اول زیاده بیسع ایلد بیکی شئیث جنسندن
 دکل ایسهده (والثانیة بعدیه) وایکچی یعنی تولیه مالک اوابغی شئی اوزرینه قائم اولان شئیله بیبدر
 (بدونها) مالک اوابغی شئیثدن زیاده سز بیبدر (والثالثة بعدیه باقل منه) اوچنجی یعنی وضیعه مالک
 اوزرینه قائم اولد یغندن اقل ایله بیبدر (وشرطها) وبودکر اولنان اوج بیعک شرطی (شراؤ)
 مشتری اولک یا بعدن شراسیدر یعنی مراجعه ومراجعه مثالی ایله بیع ایلد بیکی شئیث شراسیدر (بئلی)
 موزونات وکیلات وعددیات متفاریه دن بئلی اولان شئیله شراسیدر (اوعلوک من البایع الاول للمشتری)
 یاخود مشتری ایچون مملوک بایع اولدن مملوک اولان شئیله شراسیدر او مملوک قوی مثل اوزره عطقدر
 والمشتری ده اولان لام مملوک افظنه متقدر (والرابع مشلی معلوم) حالو که ربح ایسه مثل معلومدر
 یعنی تحقیقا بودکر اولنان بیبدر صحیح اولمز ایایهک سابقا اشرا ایلبیگی مبیعک عوضی قیمت اوورسه صحیح
 اولورعد وثوب کی * زیرا اشرا ایلبیگی مبیعک مناسی خیانتدن وخیانت شبهه سندن احتراز اوزردر
 وقیایته خیانتدن احتراز ممکن اولورسه خیانتک شبهه سندن احتراز ممکن اولمز * زیرا مشتری مراحدن مبیجی
 اشرا ایترالامن اولدن مباحک مبیعه دفع ایلبیگی شئیث قیمتی ایله اشرا ایلد * زیرا مباحک دفع ایلبیگی
 شئیث عینی دفع ممکن دکدر مشتری اکامالک اولدیغی جهندن ودخی اول عینک مثلیده دفع ممکن دکدر
 * زیرا غرض اول مالک عدمیدر امدی بالضروره قیمت متعین اولور حالو که اول قیمت مجهولهدر مشتری
 اول قیمتی ظله و تخمینله بیلور پس بوقدرجه انده خیانت شبهه سی حاصل اولور ایچون مشتری اسبابدن
 برسدله یعنی شرا کی وشرایطی ایله بایع اولدن اول بدله مراجعه مالک اولان کسنه اوله پس اول
 کسنه دراهمدن ربح معلوم ایله یاخود مکیلدن یاخود موزون وموصوفدن برشینه التزام ایلبیگی وفاسی
 اوزره اقتداری اولدیغیچون اشرا ایلدی واما ایچان اونی اون پر ربحله اشترایسهده بواشترایچون اولمز *
 زیرا ارس مالله و قیمتک بعضیله اشترایلدی * زیرا قیمتک بعضی ذوات الامثاندن دکدر پس باع اول نمند
 قیمتی ایله بایع اولور مثلاً ثوب کی وثوبک اون رجزندن برجزایله باع اولور اون رنجی جزء بیلور قیمته
 بیلور حالو که اول قیمت مجهولهدر امدی جائز اولمز (وله ضم اجر انصاف وایض) و باع ایچون فصارک
 اجرتی مبیعه ضم ایثک حازدر وضع فحمله مصدر در وکسرایله بویامق انکله اولان شئیثدر و آتی دخی
 ضم ایثک حازدر (والطراز) ودخی طراز یعنی ثوبک علامتی اجرتی ضم ایثک حازدر (والفعل)
 ودخی بوبک اجرتی ضم ایثک حازدر (والجمل وطه ام المبیع وکسوته) وبوبک کراسنی ومبیعک طماننی
 وکسوه سنی ضم ایثک حازدر (وسوق الغنم) وقیوننی سورمک خرچی (والنصار المشروط اجره
 فی العقد) وعقد مبیعه سمالک شرط اولنان اجرتی ضم ایثک حازدر * زیرا سمارک اجرتی اگر قتمده
 مشروطه ایسه ضم اولور واکر مشروطه دکل ایسه اکثر شاخ صم اولمغه ذاهلدردر اجره دلال بونک
 خلا قیدر * زیرا اجره دلال اتفاقا مبیعه ضم اولمز (الی نمند) مبیعک نمند ضم اولور نمند ضم اولمغه

باست * زیرا من عین بیعه برآه اولور بو باقی کبی و بونک مثلی بی باخود کونور مکده و سوقده زیاده اولور
 زیر قیمت مکانک اختلافه مختلف اولور پس انک اجرتی رأس ماله ملحق اولور و اگر مشتری کند و بدله ذکر
 و نمان شیئاری ایشارسه بو بونک کبی و بونک امثالی کبی ضم اولمز و بالجمه هر شئیکه مبعده باخود قیمتند زیاده
 اوله ضم اولور و اگر مبعده باخود قیمتند زیاده اولمز سه ضم اولمز * یعنی بویله ذکر ایلدی (لاضم اجر الطیب)
 یعنی طبیعت اجرتی ضم ایلک بوقدر * زیرا اجر عینده و قیمتند برشی زیاده ایلز (و اعلی) و دخی معک اجرتی
 مبعده ضم اولمز * زیرا معک بایع ایچون اجرتی مبعک مایتنه زیاده اولمندی * زیرا تعلیم مبعده ذهنی
 و شفلی حاصل اولق بچوندر بو امرک غایبی معک تعلیمی شرط اولمقدر بو ایسه ضمه کفایت ایلز (و الدلال
 و الراعی و نفقه نفسه) و دخی دلالک و چوبانث اجرتلری و بابعک کند و نفسنک نفقه سی مبعده ضم اولمز * زیرا
 بونور مبعده برشی زیاده ایلز مشروط اولان مسمارک اجرتی و مبعک نفقه سی بونک خلافی اوزره در تنکیم
 مروری ایدی (و جعل الا بقی و کراهیت الحفظ) و فرار ایدن عبدک زده سی و مبعی حفظ ایلدیکن ینک
 کراسی ضم اولمز * زیرا بویله کراسی بونک خلافی اوزره در * زیرا بوضم اولور
 مبعک قیمتند زیاده افاده سچون (و بعول) و بابع حین بعهده و ضمی جائز اولانی ضم ایلدیکن و قنده
 (قام علی بکذا) بنم اوزریمه بوقدمدار قائم اولدی دیر (لا شرتیه بکذا) بو مقداره اشترا ایتیم دیز کذب
 احترازا (خان فی المباحه) یعنی چنان بابعک خیانتی مر ابچه ده ینده ابله باخود اقراری ابله ظاهر اولسیدی
 مشتری امام اعظم قنده مخیر قبلور (اخذنه بئنه) اگر مشتری دیرلر مبعی ثنی ابله اخذ ایدر (اورده)
 باخودرد ایدر (وفی التولیه) و اگر بابعک خیانتی تولیده ظاهر اولور سه (حط) نمشدن اشاعه وارر زیرا
 اگر توایده نمشدن اشاعه وارر سه تولیت باقی فالز زیرا من اول اوزره زیاده اولور پس مر ابچه اولور و نصرف
 بونکده مقبر اولور و مر ابچه ده اشاعه وارر سه حالی اوزره مر ابحت باقی قالور اگر چه کیم ربح شرتنک ظن
 ایلدیکن شبتن زیاده ایسه ده ایدی اول عقده مر ابچه باقی قالسیدی نصرف متغیر اولمز و رضافوت اولمغه خیار
 دخی ثابت اولور (اولو هلك المبیع قبل ارد) و اگر مشتری مر ابچه ده مبعی رد ایتمز دن اول هلاک اولسیدی باخود
 مشتری مبعی هلاک ایلسیدی (او حدث به مانع منه) باخود مشتری به رد ایتمز دن مر مانع حادث اولسیدی
 (زانه بکل لئن وسطه خیاره) مشتری به من مسمانک کلی لازم کاور و مخیرلغی دخی ساقط اولور * زیرا مجرد
 اخباردر نمشدن رشیده مقابل اولمز خیارر ویت و خیار شرط کبی خیار عیب بونک خلا فیدر * زیرا مشتری
 ایچون خیار عیدن مستحق اولان فوت اولان جزه در و تسلیمدن مخیر قنده نمشدن اول جزه فایته مقابل اولان
 شی ساقط اولور (شری ثانی بعد بیعه بربح) بابع مبعی ربحله بیع ایتد کد نصکره اشترا ایلسیدی (فالربح)
 یعنی اگر مشتری مر ابچه بیع مراد ایلسیدی (طرح عنه مایع) اول بیعدن اول اولان ربحک کابسی طرح
 اولور (وان استغرق الربح الثمن) و کر ربح یعنی استغراق ایلسیدی (لم یربح) ربحله بیع ایلز بونک صورتی اولدر که
 برکنه بر ثوبی یکری آنچه به اشترا ایدوب بده مر ابچه اوتوز آنچه به اشترا ایلسیدی پس اول بابع اول ثوبی
 مر ابچه اون آنچه به بیع ایدر و بر ثوب بنم اوزریمه اون آنچه به قائم اولدی دیر و اگر یکری آنچه به اشترا ایدوب مر ابچه
 فرق آنچه به بیع ایلسیدی بوند نصکره اول ثوبی یکری آنچه به اشترا ایلسیدی اول ثوبی اصلا مر ابچه بیع
 ایلز * زیرا ربح اولک عقد ثانی ابله حصولک شبهه سی نایته در * زیرا ربح اول عقد ثانی ابله متا کد اولدی
 ربح اولک عیب اوزره و قوفله شرف زوال اوزره اولدی نمشدن و بیع مر ابچه ده شهاده احتیاطا حقیقت کیدر
 شولشی بونک خلا فیدر که چنان ثالث تحلل ایلسیدی بابع اول مر ابچه مشتری بک مشتری بسندن اشترا
 ایتکله * زیرا تا کید غبری ابله حاصل اولدی (ربح سید شری من ما ذونه المحیط دینه برفقه) یعنی دینی
 رقبه سنی محیط اولان عبد ما ذونک سیدی اول بیعدن اشترا ایلدیکن شیئی مر ابچه بیع ایتد جائز اولدی
 مصنف عبد ما ذونک دینی رقبه سنی محیط اولغی قیده باعث * زیرا عبد اوزره دین اولسیدی پس مولا سته
 برشی بیع ایلسیدی صحیح اولمز انک ایچون صحیح اولز که زیرا اولر شیئی فایده ایتز اوله شئیکه بیعدن اول اول
 عبد ایچون نه ملک رقبه نه ملک نصرف اولدی (علی ماشری لما ذون) عبد ما ذونک شرما ایلدیکن شیئی
 اوزره مر ابچه بیع جائز اولور * و اونک صورتی اولدر که برکنه نک تجردند عبد ما ذون بر ثوبی اون آنچه ده

اشترا اینسیدی و اول عبده اذونك رقبه سنی بحیط دینی اولسیدی پس اول نوی مولاسنه اون بش آنچه به بیع
اینسیدی پس مولی اول مبیعی مر ابحة اون آنچه به بیع ایدر (که کسه) حکمی کبی و عکسی مولی اون
آنچه به رثوب اشترا ایدوب عبداذون مدیونه اون بش آنچه به بیع اینسیدی اول عبدالنوی مر ابحة
اون آنچه به بیع ایدر* زیرا بوقعده اگر چه کم نغسند صحیح ایدسه شهنه عدم واردر* زیرا عبدالول
نوبه مالک اولدی وانك دینده اولان شی* انك حقندن خالی اولمز ایدمی مر ابحة حقنده عدم اعتبار اولندی
امانت اوزره مبتنی اولدیغی ایچون پس اعتبار مشتری* اول ایچون باقی قالمو ایدمی کانه عبده فصل اوله
مولاسی ایچون اون آنچه به اشترا ایدوب فصل نایده مولاسی ایچون اون آنچه به بیع ایش اولدی (ورب
المال علی ماشره مضاربه بالنصف اولاً) و مال صاحبی نصفه مضارنك اولاشراسی اوزره مر ابحة بیع
چارا اولور (و نصف ماریخ بشرایه نایمانه) و مضاربندن نایاشرا ایدلکی شینك ریحنك نصفی اوزره
بیع ایدر یعنی نصفه مضاربی ایله یله اون درهم اولسیدی پس مضارب اون درهمه رثوب اشترا اینسیدی
و صاحب ماله اون بش درهمه بیع اینسیدی پس صاحب مال اول نوی مر ابحة اون ایکی بحق درهمه بیع
ایدر* زیرا بیع اگر چه کم بزم فترده چوازی ایچون قضا اولندی ایدسه چنان ریخ معدوم اولسیدی
تکم بومقامده اوله در* زیرا ریخ حاصل اولز الاچن اجنبی به بیع اولسه و انده شبهه عدم واردر* زیرا
مضارب بیع اولده صاحب مال دن من وجه و کبلدر پس بیع ثانی ریحنك نصفی حقنده عدم اعتبار اولور (و ریخ
بلا بیان پانتهب و وطی الثب) مشتری مبیعی تعبیه و ثبیبی و طیبی ایله بیان انمکسزین مر ابحة بیع
اینسیدی چار اولور یعنی برکسته برچار به اشترا ایدمی و مشتری قنده اول چاره آفته مساویه ایله عیلمی
اواسیدی و یا خود مشتری اول چاره ثبیبی و طیبی ایدسیدی و وطی آتی نقض اینسیدی مشتری مر ابحة اول
چاره بی بیع ایدر و اول مشتری بایه اوزر یته اول عیبی و تصرفی بیان واجب اولر* زیرا انك قنده ثم اول
اکا مقابل اولور رشئ محتبس اولدی* زیرا و اصاف ثمنه مقابل اولز الاچن اتلافه مقصود اولور سه اولور
تکم مرارا مرور ایدمی بواجلدن (و لم یقصها الوطی) دیدی زلیعی دیدیکه بلا بیان مر ابحة بیع
ایدر قولیه مر اد تحقیقا مشتری آتی سلیم اولدیغی حاله نمندن شوه مقدار ایله اشترا ایدمی اندنصره انك قنده
اکا عیب اصابت ایدمی دیکدر و اما نفس عیبک بیاتندن لایددر و ثمنی و عیبی بیان ایدوب عیبسز اشترا ایدر
اندنصره قنده عیب حادث اولدیغی پانتهز (کفرض الفسار و حر فی النار مشتری) شرا اولسان
نوبك قطعی و نارایله حرفی کیدر* زیرا قطع و حرفی ایله ضایع اولان شی* اگر چه کم بجزه وارور نمندن
اکا رشئ مقابل اولور رسده فرق قولغی کبی که مشتری قنده حبس اولدی (و ریخ بیان بالتهب)
و تعبیه بیان انمکله مر ابحة بیع چار اولور چاره نك کوز بنی بنفسه چیشاره قله یا خود اجنبی چیقاروب
ارشئ اخذ انمکله* زیرا بیان اتلافه مقصود اولدی پس نمندن اکا رشئ مقابل اولور (و وطی البکر)
و دخی بکرك و وطی بیان انمکله مر ابحة بیع چار اولور* زیرا قراق چاره نك وجودندن اکا ثمن مقابل
اولور بجزه در حاله که آتی حبس ایدمی (کنه کسره بشره و طیه) نوبك چوز می دور می کبی* زیرا
بیان اتلافه مقصود اولدی (شری بنسئ و ریخ بلا بیان) برکسته وره سیه اشترا ایدلکی شئی بیان
انمکسزین مر ابحة بیع چار اولور یعنی بک آنچه به وره سیه اشترا ایدوب بوز آنچه بخله بیع ایدکه وره سیه
اشترا ایدلکی بیان اینسیدی (خیر مشتری) انك مشتری مخیر قینور اگر دلیسه قول ایدر و اگر
دلیزه قبول ایتر* زیرا وره سیه اجل مبیعه مشابه اولور حتی اجل ایچون مبیعه زیاده اولور
و مر ابحة شبهه حقیقه لمقده ایدمی کانه بابع ایکی شئی اشترا ایدوب ریسنی ایگینسك ثمنی ایله مر ابحة
بیع ایش اولور پس مشتری ایچون بایهک خیانتی بتلسی قنده خیار ثابت اولور (فان اتلفه ثم لم یزمه
کل ثمنه) پس اگر مشتری بایهک خیانتی مبیعی اتلاف ایدد کنه کسره بیلسیدی مشتری به مبیعک ثمنک کلسی
لازم کاور اولکه بک بوز درهمدر* زیرا اجل نمندن برشئ مقابل اولز (کذا التالیة) توبه دخی ذکر
اولسان مر ابحة کیدر یعنی مشتری مبیعی اشترا ایدر بکنک مثلی ایله بیع ایدوب بیان اینسیدی مشتری
تخیر اولور* زیرا توینده خیانت مر ابحة خبانت مثلاً ایدر* زیرا تویت ثمن اول اوزره بنادر و اگر مشتری

بایک خبثتی بیعی استهلاک ایند کد نصکره بیسیدی مشتری به پیشینیک درهم لازم کاور هر ورایدن علت ایچو نکه اجل نمندن بر شیشه مقابل اولمز (ولی شیشا با قام علیه ولم یعلم مشتری به قدره) بر کشته بر جل اوزره بر شینی کند و اوزر بند قائم اولد ایچی شی اوزره تویلیه بیع ایسیدی و مشتری بیسیدک قائم اولان مقدار بیی بیسیدی (فسد) بیع فاسد اولور نمک جهالتی ایچون (وان علم فی المجلس صح) و اگر مشتری مجلس بیعده باج اوزر قائم اولان مقداری بیسیدی بیع صحیح اولور مقرر اولردن اول مفسدک زوالی ایچون (وخیر مشتری) و مشتری مخیر قبلنور اگر دیرلر سه قول ایدروا کرد دیرلر سه رادیدر * زیرا بنزدن اول رضا تمام اولدی علم معلوم اولدی ایچون ایسیدی مشتری مخیر قبلنور تنکیم خیار روئیده مخیر اولدی بیی کی

﴿ فصل ﴾

(صح بیع العاقرب قبل قبضه لا المنقول) عقارک بیعی قبضدن اول صحیح اولور: منقولک بیعی صحیح اولمز بوامام اعظم و ابی یوسف قنند در و امام محمد قنند: جائز اولمز رسول علیه الصلوة والسلام (اذا اشتریت شیئاً فلا تبیعه حتی تقبضه) قول شریفی ایچون یعنی چنان سن بر شیئاً اشترایسیدک قبض ایلدیجک انانی بیع ایلدیجک در ودخی قبضدن اول تسلیمی اوزره قادر اولدی بیی ایچون منقول کی عقارک دخی بیعی جائز اولدی و امام اعظم له ابی یوسف ک عاتی اولدر که تحقیقا بیع کرکی اهلندن صادر اولدی و محتمله واقع اولدی و حدیث شریف هلاک احتمالیله معلولدر و هلاک ایسه عقارده نادر در حتی عقارک قبضدن اول هلاکئی تصور ایسیدی بیع شط نهر اوزره اولغله و بونک مللی ایله فقهای بیی جائز اولمز دیدیلر بس منقول اوزره قیاس اولغز و بوقامده هدهایه شارح لریک و غیر لریک کلماتی مضطرب اولدی و اظهار اولان قواعد اصوله موافق اولان عنایه ده ذکر اولان شئدر که اول شیئ تحقیقا اصل منقولک و غیر منقولک قبل القبض بیعی جائز اولمقدر حق سبحانه و تعالیکن (واحل الله البیع) قول شریفی ایچون لیکن اول بیعدنر با دلیل مستقل مقارن ایله تخصیص اولدی اولیکه حق سبحانه و تعالیکن (و حرم الزبا) قول شریفی بقدر و عام مخصوصک خبر واحد ایله تخصیصی جائز اولور و اول روایت اولنان شئدر که تحقیقا رسول علیه الصلوة والسلام قبض اولنمان شئک بیعدنر نهی ایلدی بوند نصکره حدیث یا نفساخ خطری ایله معلول اولمقدر و با اولمقدر بس اگر خطر انفساخ له معلول اولور سه مطلوب ثابت اولور شول حیثیله که عقارده متناول اولمز و اگر خطر انفساخ له معلول اولور سه قبل القبض بیع نهی اوزره دلالت ایندن حدیثله ابی هر دن امر جرحه مسند اولان حدیث یشنده تعارض واقع اوور که تحقیقا نبی علیه الصلوة والسلام خطر بیعدنر نهی ایلدی ودخی بیع خطر بیی ایله ادله جواز یشنده تعارض واقع اولور و بو تعارض ترکی مستلزم اولور و بو حدیثی انکله معلول قبیق بوقدر جرحه ثبوت توفیق ایچون اعمالدر یعنی بو حدیثی خطر انفساخ له معلول قبیق توفیق امکانی ایچون اعمالی مستلزم اوور اعمال ایسه اهمالندن خبر اوور و لاحتماله اعمال متعیندر بس بر عده مختص اولور که اول عقد قبضدن اول معلوموضک هلاکی ایله منفسخ اولور (شری الکلبی کیلا لا جرافا) بر کشته کلبی اولان شیئی کیل شرطیله اشترایسیدی جزافا یعنی کوتوری اشترایسیدی تنکیم هر ورایش ایسیدی کذا فدن هر بدر و جزافک چیمند حرکات ثلاثه جائز اولور (لم یبیه ولم یاکه حتی بکله) اول اشترایلدی کیلی بیی حق اولچمدر کیچم بیی واکلی جائز اولدی نبی علیه الصلوة والسلام نهی ابتدییکی ایچون حتی انک اوزرندن ایکی اولچک کیچمدر کیچم یعنی بایمک و مشترینک اولچکارندن کیچمدر کیچم و دخی مشروط اوزره زیاده لک احتیما ایچون بیعی واکلی جائز اولدی و بوزیاده لک بیع ایچوندر جزافا بیع ایسیدی بونک خلا فیدر * زیرا زیاده لک مشتری ایچوندر ودخی ثوبی ذرا عینک شرطیله بیع ایسیده بونک خلا فیدر * که زیرا زیاده لک بیع ایچوندر * زیرا ذرع ثوبیده و صندر قدر بونک خلا فیدر تنکیم هر ورایدی * مصنف شری ذکر ایسیدی * زیرا چنان مالک مکیل و موزونه هه ایله با خود وصیت ایله مالک اولسیدی مالک ایچون قبض ایترندن و اولچمزدن اولانده تصرف جائز اولدی و مکملک بیع اولسنی قید ایلدی * زیرا مکیل چنان بمن اولسیدی مطلقانده تصرف جائز اولدی نه ایله ده بویله ذکر اولندی (الان یکیل البایع بعد بیعه عند مشتری) الامر که با بیع مکیلی بیع ایسد کد نصکره مشتری قنند کیلدن کیچره * زیرا بیع کیل واحد ایله معلوم اولور پس تسلیم تحقیق اوور

وحدیثک محلی ایکی صفقتک اجتماعیدر تنکیم عن قریب سنده بیانی کلور ان شاه الله تعالی پس قچان بابع
 قبل البیع اولی سیدی اگر چه کیم مشتریک حاضر لغتده اولور سنده اعتبار اولمندی * زیرا بابعله مشتریک
 اولی سیدی دکادر اولکه شرطدر وکذلک اگر اولحکم بید نصکره مشتریک غیبتده اولور سنده اعتبار اولمندی
 زیرا اولحکم باب تسلیمدنر * زیرا بونکله مبیع معلوم اولور و تسلیم اولز الامشتریک حضورنده اولور
 (انذا الموزون والمعدود) موزونله معدود دخی ذکر اولنان کبیدر یعنی بیع اولمز واکل اولمز حتی وزن
 اولمقدمه یا خود بید نصکره تا اوزن اولمقدمه واکر بعد البیع مشتری حضورنده وزن ایدر سده و عاید ایدر سه
 کفایت ایدر (لا المذروع) یعنی ذکر اولنان اشیا ذراع اولنان شئیلده شرط قیلندی اگر چه کیم ذراع لغت
 شرطله اشترای ابدلی ایسده هر اهر و رایدن علت ایچونکه تحقیقا ذراع ثوب ایچون بروضفدر که نئندن
 اکارشی مقابل اولز ایسده مشتری ایچون اولور زبلی دیکه یوقچان هر ذراع ایچون بمن نسید اولمز سده در
 پس انک ایچون تصرف حلال اولمز حتی ذراع لغتد کجه (جازا لتصرف فی الثمن قبل قبضه) نمند قبضندن اول
 تصرف جاز اولدی برابردر کر که متعین اولیان شئندن اولسون نفود کچی یا خود متعین اولان شئندن
 اولسون مکمل و موزون کچی حتی اگر برفاج در سه دوه بیع ایسیدی یا خود بغدادین برکری یعنی التمس
 اولحکم بغدادی بیع ایسیدی ایکی سئنگه بدلاری ایچون شی آخر اخذ انک جاز اولدی مجوزک وجودی
 ایچون اولکه ملکدر و دخی مانعک متنی اولدیغیچون اولکه هلاکله خطر انفساخر هر و رایدن علت
 ایچونکه تحقیقا بیده اصل مبیعدر وانک هلاکی ایله بیع منفسخ اولور بمن بونک خلا فیدر اما قچان ثمن نفوددن
 اولسیدی پس اوظاهر در و اما قچان مکیلدن یا خود موزوندن اولسیدی من وجه مبیع من وجه ثمن
 اولدیغی ایچون قبل القبض انده تصرف جاز اولدی بواجلندن مقابله صورتده ایکی سندن بر نیک هلاکی
 ایله اقاله باطل اولمز (و جاز زیاده مشتری فی ان قام المبیع) و اگر مبیع قائم ایسه مشتریک نمند زیاده سی
 جاز اولدی * زیرا اگر مبیع قائم اولدی ایسه انده عوضلشقی صحیح اولدی * زیرا عوضلشقی موجودده
 اولدی و شی ایسه ثابت اولور اند نصکره مستند اولور حالبو که زیاده ثابت اولدی کا مقابل اولور شی اولدیغی
 ایچون (فلا یستند) ایسده مستند اولمز یعنی اسناد ایله اصل عقده ملحق اولمز (و حط البایع عنه) و نمندن
 بایعک حطی یعنی اشاغی دوشر مبی جاز اولدی * زیرا حط بر حالله بدلی یعنی ثمنی نمندن مقابل اولان شئندن
 اخراج ممکن اولور اسقاط اولدیغی ایچون اسقاط ایسه نمند مقابل اولان شئنگ ثمنی مستلزم اولور ایسده
 فی الحال حط ثابت اولور و اسناد اصل عقده ملحق اولور (و زیاده فی المبیع) و بایعک مبیعه زیاده سی جاز
 اولدی * زیرا بایع حقدده ملکنده تصرف ایسده (و متعلق الاستحقاق بالکل) و بایع مشتریک استحقاقی
 کله متعلق اولور یعنی نمند و مبیعک وزانم و مزید عایهک کانه متعلق اولور و زیاده و حط اصل عقده ملحق
 اولور * زیرا بایع مشتری حط و زیاده ایله عقدهی وصف مشروعدن و وصف مشروعه تغییر ایدر اول تغییر
 رایح اولوب یا خود خاسر یا خود عدل اولسیدر و بایع مشتری ایچون اقاله ایله ولایت رفع واردن انر ایچون
 وصفندن وصفه ولایت تغییر اولق اولیدر * صدر الشریعه دیکه دینک ممکن اولور که تحقیقا بایع قچان
 مبیعه یا خود نمند مستحق اولمقدمه ایسه پس استحقاقی مزیدن و مزید علیهدن اکامقابل اولان
 شئنگ چیه بنسنته متعلق اولور پس زائد نمند اصاله اولز تنکیم امام زفرک و شافعیک مذهبی بودر * بن دبره که
 بو ممکن اولر * زیرا بوا استحقاقک مداری دعوی و ینته اوزره در پس اگر مستحق مجرد مزید علیه ایله ادعا ادوب
 و اثبات ایدر سده آنی اخذ ایدر و اگر مزید علیه بیله ادعا ادوب و اثبات ایدر سده آنی اخذ ایدر و کذلک
 یانک زایدی ادعا ایدر سده آنی اخذ ایدر اند نصکره حکم استحقاقی تولیده و هر ایچده ظاهر اولور (فبایع
 و بولی علیه) پس کل اوزره مر ابحة و تولیه بیع ایدر (ان زید) اگر زیاده ایدر سه (و علی الباقی ان حط)
 و باقی اوزره مر ابحة و تولیه بیع ایدر اگر نمندن حط ایدر سه * زیرا بایع قچان نمند بعضی مشتریدن حط ایدر سه
 و مشتری دخی آخر ایچون بوشبئی تولیه بیع ایلدم دیسه عقده تولیت نمندن بعد الحط باقی قالان شی اوزره واقع
 اولور پس حط بعد المقدمه اصل عقده ملحق اولور پس ثمن ابتداء عقده اول مقدار اولور و کذلک قچان مشتری
 اصل ثمن اوزره زیاده ایسه یا خود بایع اصل مبیع اوزره زیاده ایسه حکم ذکر اولنان کبیدر (و الشفیع

یاخذ بالاقل فیهما) وشفیع ثمن اوزره زیاده و نمندن حطه اقل ایله اخذاید اگرچه اصله الحاقک
مقتضای صورت زیاده کل ایله اخذ ایتمک ایسه ده * زیرا شفیعک حتی عقد اوله متعلق اولدی و زیاده شفیع
ایچون ابطال وارد و بایع و مشتری ایچون ابطال بوقدر (قال بیع عبدک من زید بالف) برجل آخر ایچون
عبدکی زید بیک ایچمه بیع ایله (علی اتی ضامن کذا من الثمن سوی الاف) بیک ایچدن غیری نمندن
شو مقدار بن ضامن اولوق اوزره دبیسیدی (اخذ من زید و الزیاده من الضامن) پس بایع اول بیک ایچمه
زیددن و زیاده بی ضامنن اخذاید (ولولم یقل من الثمن فالالف علی زید) و اگر کرجل نمندن دبسی ایسه
پس بیک ایچمه زید اوزره لازم کاور (ولاشئ علیه) قابل اوزره برشی لازم کلر بونک اصلی اولدر که تحقیقاً زیاده ک
نمنده و نمنده بزم فخرده جائزدر و اصل عقده ملحق اولور کانه عقد ابتداء اصل و زیاده اوزره وارد اولدی نتیج
مر و ابتدی و تحقیقاً اصل ثمن مقابلی اولیان شیک غیری ایله مشروع اولدی بواجلندن اجنبی اوزره واجب
اولسی صحیح اولمز * زیرا اجنبی ایجابک ازاستنده مال استفاده ایلز و اما نمک فضولی اولسی پس اندن بایع
استغنا بدر که حتی زیاده اجنبیدن صحیح اوله نتیج مشتری من صحیح اولدیغی کبی * زیرا مشتری واجب
ایچون زیاده مقابل اولور برشی تسلیم اولمز و اول زیاده بدل خلع کبی اولور * زیرا بدل خلع مره آنک غیری
اوزره صحیح اولور * زیرا مره آیه و مره آنک غیری ایچون برشی تسلیم اولمز * زیرا بیض فید نکاحدن خروجی
حالتده مقوم دکادر لکن تسبیحه و صورت جهتندن مقابله زیاده نک شرط ندر یعنی زیاده نک تسبیحه نمندن
لابددر که حتی صورت مقابله متحقق اوله حتی مقابله واسطه سیله و جوب ثمن مثلی واجب اوله پس بجان
نمندن دبیسیدی پس تحقیق بوز ایچمه بی صورته بیع مقابله سنده قبیلش اولدی پس زیاده نک شرطی بولندی
ایندی زیاده صحیح اولدی و اگر قبیلش نمندن دبیسیدی صورته و معنی مقابله بولندی پس زیاده نک شرطی
بولندی ایندی زیاده صحیح اولدی و اجنبیک ابتداء مالی الزامی باقی قالدی دارینی غیری به بیع ایچون اولکه
رشوتدر رشوت ایسه خرامدر (صح تأجل الدیون) دینلرک تأجیلی صحیح اولدی اگر اصل سنده حاله ایسه ده
زیرا دین دینک حقیقدر پس مدیون اوزره آسان اولوق ایچون دینک تأخیری دائی ایچون صحیحدر نتیج
مدیونک ذمتی برا ابلد کده صحیح اولدیغی کبی (الی اجل معلوم) بروقت معلومه تأخیری صحیح اولدی
(او بجهول جهالة سیرة) یا خود جهالت قلبه ایله بجهول بروقت تأخیری صحیح اولور وقت حصاده تأخیری
کبی وجهالت فاحشه ایله بجهول وقت تأخیری صحیح اولمز روز کارک اسم سنده تأخیری کبی (سوی القرض)
قرض اولان دینک ما عدا سنده صحیح اولدی * زیرا قرض اولان دینک تأخیری صحیح اولمز * زیرا دین قرض
درا سهله دراهمی بیع اولور * زیرا قرض انتهاه معاوضه در اگر چه کیم ابتداء اعاره وصله ایسه ده
(الا اذا وصی به) الامکر که قرضک تأجیلی ایله وصیت اولنش اوله * زیرا وصیت ابدن کسینه قچان
مانندن بیک درهمی فلان بستمه به دکین قرض و بر مکد وصیت ایسیدی ثلث مانندن قرض و بر مک لازم کاور
وسته دن مقدم وره می اتی طلب ایده مر * زیرا اول قرض تبرعله وصیتدر و وصیتدره موصی به نظر اسامح
اولور بواجلندن وصیت خدمتله و سکنایله تجوز اولندی و لازم کلدی (او حال المستقرض المقرض
علی آخر دینه فاجله المقرض مدة معلومة) یا خود قرض دین الان کسینه قرض و برن کسینه بی آخره حواله
ایله که مقرض اول دینی مدت معلومه ایله تأجل ایتمش اوله پس بو تأجیل صحیح اولور حتی اگر مقرض اول دینی
مستقرضدن طلب ایتمک مر ادایسه آنکچون طلب بوقدر * زیرا حواله بر و ابتداء دینی اسقاط ابد بچیدر
و رویة اخراجه بر امت مطا لهدی اسقاط ابد بچیدر عمادیه ده بویله ذکر اولندی

باب الربوا

بواب: بانک بیاتنده در (هو) ربا لغت یونندن مطلقه افضلدر و شرعاً (فضل احد المتجانسین علی الآخر)
ایکیسی برجنسندن اولان ایکی شیک برینک آخر اوزره فضلایدر پس شهیک ایکی اولککنک بغدادک بر اولجکی
اوزره فضلی ربا اولر ایکیسی برجنسندن اولدیغی ایچون (بالمیيار الشرعی) اوله فضل که معیار شرعی ایله
ملاص اوله و معیار شرعی کیدر و وزندر پس ثوب هر ویدن اون ذراعک بته ثوب هر ویدن بش ذراع اوزره
فضلی ربا اولمز مقدار شرعی منتهی اولدیغی ایچون (خالیا عن عوض) عوضدن خالی اولدیغی حاله فضلی

ربا در بوقید بغدادین و کربله شعبه در ر کربه بغدادین یکی کربله شعبه ایکی کربه شعبه ایچون احادیث * زبانی
اول اوزر، فاضل و لیکن جنسی خلاف حنسه صرفه عوضدن خالی دکادر (شرط لاحداه فدن) حد
مجانستک فضلی عاقبتک بری او اور شرط قبلدی حتی اسکے ر غیر ایچون شرط واسد ر با اولز
(فی ما عاضد) معاوضده شرط قبلدی حتی عوضدن خالی الان فضل هیده ر با اولز (وعلتد
انقدر بالجنس) وفضلک ر با اولستک علی جنسه یله قدردر یعنی مکبلانده کبل و موزونانده و زندر * زیرا
رباده اصل حدیث مشهوردر و اول حدیث رسول علیه الصلاة والسلام (الحظیة بالخطیة مثلا مثل بداید
والفضل ربا) قول شریفدر یعنی بغدادی ایله * مثلا مثل بدایددر و فضلی ربا در یعنی جز بغدادی * مثلا
مثل بیع ایسک دیکسدر یا خود حنطه بی حنطه ایله بیع مثلا بش در دیکسدر و خبر امر معناستددر و فنا که
امر و جوب ایچون اولوب و بیع باح اولدی ایسه و جوب مماثلتد رعایت اوتلستد صرف اولندی تکیم حتی
سبحانه و تعالیبک (فرهان مقبوضه) قول شریفنده ایجاب قبضه صرف اولندی یعنی کبی پس قبض رهن ایچون
شرط اولدی و ایکی شی ما یفنده مماثلت صورتله معنی معا اعتبار اولندی و قدر یعنی کبل و وزن صورتی
تسویه یلدر و جنسیت معنایی تسویه یلدر پس ر با اولان فضل ظاهر اولور و صف اعتبار اولمز رسول
علیه الصلاة والسلام (جیدها وردیها سواء) قول شریفی ایچون (فان وجدنا) پس اگر قدر و جنس
ایکسیده و ناسدردی (حرم الفضل) فضل حرام اولور مثالی بغرابین بر او بلخی بغدادین ایکی او بلخه
بیع کبی (و نساء) نساء قحله و مدایله تا خبر معناستددر و نساء دخی حرام او اور اگر چه تسوای ایله
او اور سه ده بغدادین بر او بلخی بغدادین بر او بلخه ایکسندن برینی یا خود ایکسندد او نسیج و یرمک کبی
(وان سدا) و اگر قدر و جنسک ایکسیده یولمزسه (حلال) ایکسیده حلال او اور یعنی فضلده و نساءده
حلال او اور (وان وجد احدھما فقط) و اگر ایکسندن بری یولمزسه انجق (حل الفضل) فضل حلال
او اور تکیم چنان بر او بلک بغدادی ایکی او بلک شعبه بداید بیع ایسیدی حلال او اور * ز بر اعلتک ایکی جز شتک
بری اولنکه کیلدر بوند موجوددر جز آن آخر موجود دکادر اولنکه جنسدر و اگر ثوب بدن بش ذراعی ثوب بدن الی
ذراعده بداید بیع ایسیدی ذکر اولنان کبی حلال او اور جنسیت موجود اولدیغی ایچون اگر چه کیم قدر
معدوم ایسه ده (لا النساء) یعنی ذکر اولنان ایکی صورتده نساء حلال اولز اگر چه تسوای ایله او اور سه ده
پس فضلتک ر با اولستک حرام ایکی وصفین ایله در یعنی قدر و جنسه در و نسیجک ر با اولستک حرام ایکی
ایکسندک ر یله در * ز بر اعلتک جزئی حکمی ایجاب ایلز لیکن شبهه ابرث ایلدر شبهه ایسه باب رباده حقیقته
ملحقه در اگر چه کیم شبهه حقیقتدن ادنی ایسه ده پس طر فینک اعتبارندن لایدر پس نسیجده ایکی مالک بری
معدومدر و معدومک بیعی جائز دکادر پس یومئذ ذکر اولان شبهه ایچون بر یحرم ایسیدی حلال اولدی و نسیجک
غیر بد شبهه اعتبار اولندی ذکر اولنان علت ایچونکه تحقیقا شبهه حقیقتدن ادناندر (کلم ثوب هر وی
فی هر وی) ثوب هر وی بی ثوب هر وی به سلم و یرمک کبی * ز بر او سلم جنسندن متحد اولدیغی ایچون جائز اولدی
(و رفی شعبه) و بغدادی شعبه سلم و یرمک کبی پس بودخی ذکر اولنان کبی قدر بولندیغی ایچون جائز اولدی (و بلجد
والردی سواء) و یکی ایله ایسکی بر اورد رسول علیه الصلاة والسلام (جیدها ووردیها سواء) قول شریفی ایچون
یعنی بدایک و شعبه یکسندد یکسیدی و اسکسیدی برابر دیکسدر و دخی بونک اعتبارانده باب بیوعاتی سد اولدیغی
ایچون یکسیدی و اسکسیدی برابر او ای * یونفصکره مصنف (فان وجدنا حرم الفضل و نساء) فونک اوزر ینه
(حرم بیع الکبلی و الوزنی بجنسه) قولانی تفریع ایلدی یعنی کبلی اولان شیئی کبلی ایله و وزنی اولانی وزنی ایله
بیع حرام اولدی (متفاضلا) فضله سی اولدیغی حالده حرام اولدی (و او غیر مطعوم) اگر کسه ییز اولسور اگر ج
کبی پس * ز و اگر ج مکبلاننددر و تیمور کبیکه * ز بر او زوناننددر و طعم یزم قدرده بلکه شادخی قشده * غیر
دکادر (و بالنساء) و نسیج بیع دخی حرام اولدی متفاضلا اوزره عطفدر و بویکده تفریع تمام او اور (لان نسیج)
الامکر ایکی عوض متفعل اولیلر (حرم بیع الوزن بجنسه) قولدن استنار (فی صفة الوزن) وزن صفتنده
متفق اولمز سه ایکسندن بری آخرکوزن اولندیغی شتک غیر ایله وزن اولنقله بیع حرام اولز و کاهود
والزعفران و النطن و الخدید و نحوهما) تقوایله زعفران کر و پنبه ایله دمور کبی پس تحقیقا وزن ظاهر ایکسیدی

حرم بدر لکن بیکسی یعنی نفرد وزعفران صفت وزرنده و مہ سمنہ و حکمنہ مختلفند اما دل یعنی صفت
زندہ مختلف الملری زعفران بطما نلرا بلہ وزن اولنوب و نفود سنجانہ وزن اولند یعنی ایچوندر سنجات سنجہ نک
چہ بدر سکنن معر بدر یعنی نفرد وزن ابتدکاری طاشر و اما نانی یعنی معناسندہ مختلف اولری پس
زعفران سمندر تعین ایله متعین اولور و نفود سمندر تعینلہ متعین اولر و اما نالک یعنی حکمنہ مختلف الملری
پس تحقیقا زعفران اگر خود ایله موزن بیع اولسیدی بن بوزعفرانی بواسارت اولنان نفود ایله اشترا بتم
دیملکہ اول اشارت اولنان نفود اون دینار اولقی اوزره مثلا و بیع دخانی قض ایلسیدی اندہ قبل الوزن
تصرف صحیح اولور و اگر زعفران ایکی بطمان اولقی اوزره بیع ایلسیدی مثلا و مشتری دخانی قبول ایلسیدی
حتی وزن اعاده اولد قبحہ مشتری ایچون انده تصرف یوقدر * ایلدی چنان زعفران و نفود صفت وزندہ و معنادہ
و حکمنہ مختلف اولسہ من کل وجه وزن انلری جمع ایلز بس انده شہد شہد سہ نزول ابدر * ز را ایکی
موزون قچان متفق اولسہ لدی منع شہبہ ایچون اولور و قچان وزن اولناندہ ایکی موزون متفق اولسہ لدی
اول ذکر اولنان مع وزن شہد سہ اولور و وزن رشہد در پس عدم اتفاسق شہد نک شہد سہ اولور
بو بسہ معتبر دکلد (و حل متساویان) حرم قولی اوزره عطافدر یعنی کیلی ووزنیک میبھی بلا تضاضل
متساوی اولد قلمری حالہ حلال اولدی (بلا فدر کا مادون نصف صاع) و ذکر اولنان کی
کیلی ووزنیک بیعی بلا قدر حلال اولدی نصف صاعک مادونیک بیعی کی * ز را مابلا نک قدرندہ
معتبر اولان نصف صاعدر مادونندہ معتبر دکلد * ز را شرعہ نصف صاعک مادونندہ تقدر یوقدر
(بافر منہ) بیع مقدرہ متعاقدر یعنی نصف صاعک مادونیک بیعی کی قدر شرعیدن اقل ایله بیع حلال اولدی
(کفنتین من بر حقیقتہ منہ) بغدادین ایکی اوجی براوجہ بیع کی * ز را ایکی ال طولوسنی برال طواوسنہ بیع
جائزدر اگرچہ فضل بولدی ایسہ دہ قدر شرعی متنی اولدی یعنی ایچون جائز اولدی (الان بکون بالنسأه)
بلاندر قولندن استناد یعنی قدر شرعیدن اقل ایله بیعک حلال اولسی حالا اولور سد در اما قچان نسأه
اولور سد پس حلال اولر علتندن بر جز نک وجودی ایچون اولہ جزہ کنسأه ایچون حرام اولمشدر اولکہ جنسدر
یعنی چنان جنس قدر شرعی کی متنی اولسیدی مطابقا بیع حلال اولور کر کسہ نسأه اولسون یعنی علتک
ایکی حرزیدہ متنی اولدی ایچون حلال اولدی مثالی بغدادین برال طواوسنی ایکی ال طولوسنی شہرہ نسأه بیع
کی (کذا حکم کل عددی متعارف) کذلک هر متعارف اولان حد دینک حکمی دخی ذکر اولنان کیدر
ز را عددی متعارفک جنسہ متفاضل اولدیغی حالدہ اگر ایکی سیدہ موجود اولور سد حالہ بیعی جائز اولدی
مبار منعدم اولدیغی ایچون * اگر ایکنسندن ۷۷ نسأه اولور سد جائز اولر * ز را جنس منفرد اولور سد
نسأه حرام قیلر (والمعتبر فی غیرالصرف التعین لالتماض) و صرفک غیرہ معتبر اولان تعیندرتہ بض
دکار حتی اگر بغدادی بغدادی ایله بیعہ جامع ایدوب قبل القبض متفرق اولسہ لدی جائز اولدی و امام شافعی
طہامی طہاملہ بیعہ قبل الافتراق تقابضہ اعتبار ایدر رسول علیہ الصلاۃ والسلام حدیث معروفہ
(باید) قول شرعی ایچون و بزیم ایچون دلیل اولدر کہ تحقیقا بیع متعیندر اندہ قبض شرط دکلد رتوب کی
و داید قولک معناسی عینا عین دیکدر بونی عبادۃ بن الصامت رضی اللہ عنہ روایت ایلدی (الب و اشہیر
و الترمذی الم کیلی و الذهب و لاصۃ وزنی) بغدادی وار پہ و خرما و طوز کیلیدر و لتون و کومش و زینیدر پس تحقیقا
هر شیکہ رسول علیہ الصلاۃ والسلام اندہ کیلا متفاضلک حرام اولسی اوزره تنبص ایلمدی اولشی کیلیدر
اگرچہ ناس اندہ کیلی ترک ایدر سدہ بغدادی وار پہ و خرما و طوز کیلی و هر شیکہ رسول علیہ الصلاۃ والسلام
اول شیکہ ووزن متفاضلک حرام اولسی اوزره تنبص ایلمدی اولشی * زینیدر ابد اگرچہ کیم ناس آندہ وزنی
ترک ایدر سدہ التون و کومش کی (لا یغیرن بعرف) کیلی ووزنی اولان شیء عرف ناسلہ تغییر ایلر * ز را
نص عرفدن اقوادر واقوی ادنا ایله ترک اولر (بختلاف ماعدہا) ذکر اولنان تک ماعداسی خلاف
اوزره در یعنی التی شیئدن ماعداسی پس تحقیقا شول شیکہ انک اوزریتہ نص اولدی پس اولشی ناسک
عادتری اوزر مجھ و لدر رسول علیہ الصلاۃ والسلام (مارا المؤمنون حسنا فهو عند اللہ حسن) قول شرعی
ایچون یعنی مؤنلر کوزل کوردکاری شیء حق سبحانہ و تعالییک قتنہ کوزلدر دیکدر (و بیع بیع لبر بالبر

متساویان (امدی بغدادی ایله وزیر بیه بنک جائز اولدی) و المذهب باذهب متساویا کبلا)
والتونی التوله اولمکله برابر بیع جائز اولدی (کلام بجز مجازف) کونوی بازار بیع جائز اولدی کبی اگر چه
کیم بوته رف اولورسه ده ائمه اولان مبار اوزره فضل احتمالی ایچون جائز اولدی الابدانیه و بغدادی
مثله ده وزنا بیع جائز اولدی سلم معلومده بولندی بیی ایچون (و جاز بیع لغاس بالفین باعنا ههما) و رفسک
یعنی رفرک ایکی مقتره صیاری ایله بیع جائز اولدی یعنی رمنقرک و ایکی منقرک همین اولماری ایله جائز اولدی
امام عظیم وانی یوسف فتده و امام محمد جائز اولمزدیدی * زیرا ثنیت کلی ناسک اصطلاحیه ثابت اوور
یاده مشترک اصطلاحیه باطل اولم و چنان من اولماری اوزره باقی قاسمدر متعین اولم امدی بیع
بردر همی ایکی درهمه بیع کبی اولور و امام عظیم ایله ابو یوسف عینی اولدر که تحقیقا باهله مشترک حقهده ثنیت
انلرک اصطلاحیه ثابت اوور ائمه تصرفلرینی تصحیح ایچون * زیرا انلرک اوزره بزرگ و لایقی و قدر که حتی
انلرک اصطلاحی باطل ایله و چنان ثنیت باطل اولسه تعیین ایله متعین اوور نفود بونک خلاقی اوزره در که
زرا انلر بیچون خلقت بوندن ثنیت واردر (و الرطب بالرطب و البقر) و باش خرما بی باش خرما ایله و یاشی
قوربیه بیع جائز اولدی (و بیع الثر بایسر) و قور و خرما بی بسرائه یعنی فوق ایله بیع جائز اولدی (و بیع
الذنب بالذنب) و قور و اوزمی باش اوزوله بیع جائز اولدی (و بیع البهر رطبا و اولمرا بیسه او بای بیس)
و یاش بغدادی باخود اصلانیش بغدادی مثلی ایله باخود قور و بغدادیه بیع جائز اولدی (و اتمر او الزیب
) لمنع بالمنع منهما (و قور و خرما نیک یاخود قور و اوزومک صفاشنی صفاشن مثلی ایله بیع جائز اولدی
و الدقیق بیله) و دخی اوگمش اونی مثلی ایله بیع جائز اولدی محمد بن فضل بن نقل اولدی که تحقیقا اولمک اونه بیی
جائز اولدی ایکی سیده طولش برابر اوور سه در و اگر طولش برابر اولمسه جائز اولم (متساویا)
قول تعداد اولن ان اشیا ده یهک جائز اولدی ایچون قیددر یعنی ذکر اولن ان اشیا نیک یعلرنیک
جائز اولدی متساوی اولدقلری حالده در و جائز اولمک وجهی اولدر که تحقیقا جائز اولم اگر جنسک جنسیله
بیی اوور سه صفت اختلاف سزمساویا جائز اولدی و كذلك صفتک اختلافیه ده جائز اولدی رسول علیه
الصلاة والسلام (چیدها وردینا سواه) قول شریفی ایچون و اگر جنسی جنسک غیریه بیع اوور سه
نه کیفیتله اوور سه اولسون جائز اولدی رسول علیه الصلاة والسلام (ذا اختلف النوعان بیهوا کیف
شدتم) قول شریفی ایچون یعنی فحان ایکی نوع مختلف اولدر سز آتی نه کیفیتله هر ایدر سکر بیع ایدک
دعکدر (و بیع اللحم بالخوان) و لحم حیوانه بیی جائز اولدی * زیرا موزونی ناموزون ایله بیع جائزدر
(و اللحم و الابان المختلفین) و مختلف اولن لحم لمرک و سودرک بیی دخی جائز اولدی یعنی قیون اتنی
صغرا تیله و صغراتنی قیون ایله بیع جائز اولدی و كذلك سودرله ده بیع یعنی قیون سودنی صغر سودیه
و صغرسودنی قیون سودیه بیع جائز اولدی (بعضها ببعض) اول لحم لمرک و سودرک بعضیسی بعضیسیله بیع
جائز اولدی (و البکر یاس باعطس و بالفرزل) و بزى پئسه ایله و ایبلک ایله بیع جائز اولدی (و خل الد فدل
بخر العنب) و خر مانک الحفنگ سر که سنی باش اوزومک سر که سبله بیع جائز اولدی (و شحم البهن
بالیه) و قارن باغنی قوروق باغیله بیع جائز اولدی (او بالحم) یاخود قارن باغنی لحمه بیع جائز اولدی
(و لحم بامر والدقیق متفاضلا) و کبکی بغدادی ایله و اون ایله بیع جائز اولدی متفاضلا یعنی تعداد
اولن ان اشیا نیکه سیده متفاضل اولدقلری حالده متفاضلا قیدی لمدن دقیقه کلجه تعداد اولن ان
اشیا نیک بیی جائز اولم ایچون قیددر و متفاضلا یهک جائز اولمک وجهی جنس لمرک اختلاف قیددر
(و بالاساءه و الاخیر) متفاضلا اوزره عطفدر یعنی کبکی بغدادی ایله و اونه بیع متفاضلا جائز اولدی کبی
نسه ده جائز اولدی (و به یعنی) و بونکه افتا اولور حایه ناس ایچون لکن وقت قبضده احتیاط واحد
اولور که حتی سمیه اولن جنسدر قبض ایله قبل القبض ائمه سلم ایله استبدال اولسون ایچون (بیع البهر
بالدقیق او بالدقیق او بالخیلة) بغدادی اونه یاخود بوغور ایله یاخود کپکه بیع جائز اولدی * زیرا انلرک
انلر ایله بیی مطلقا نهی متفاضلا و مساویا جائز اولم من وجهی نیت باقی اولدی بیی ایچون * زیرا انلر بیع ای
اجزاسی ندر و ائمه معیار کیدر لکن کبل انلر ایله بغدادی پئنده وارد کادر کیده مجتمع اولدقلری ایچور

و بعد يك چه رنگ كحلخلى بچون امدى بچ حاز اولمز اگر چه كیلا بکيل اولور سه ده (ولا الد قق
 بالسويق مطلقا) و دخی اونك قاوت ايله یعنی قاور لمش اونله بیعی حاز اولمز ذکر اولنان کبی مطلقا بیعی متف ضلا
 و متساوا جائز اولدی * زیرا اونك بشمش ايله بیعی حاز اولمز و بوا و ورک بفره ای ايله دخی بیعی جائز اولمز کذلک
 اجزای رنگ بیعی دخی جائز اولمز من وجه بجانست قائم اولدی بیچون (ولا زیتون بالزیت و السمسم بالشیب
 حتی بکر الزیت و الشبج اکثره فی الزیتون و السمسم) و زیتونى زیتله و سبسامی شرفله بیعی جائز اولمز
 حتی زیت و شبرافن زیتونه و سبسامه اولان زیت و شبرافنندن زیاده اولر قجه دهن مثلی ايله و زیاده صفتند بیه
 اولوب ربالا زم کلیه و اگر انده اولان مقدار بیلمه سه بیعی جائز اولمز ربا احتمالی بیچون و تحقیق می و رایتدی که
 انده شبهه حقیقت کبیر (و بستقرض الخبر بوزن لاعدد) اکک و زنه فرض اولتور عدد ايله فرضی
 جائز اولمز امام ابی یوسف سه * زیرا اکک هرری عدد ايله متفوت اولور و زنه متفاوت اولمز (و به یقنى)
 و یونکله افتا اولتور (و املوس بهما) و متفر عدد ايله و وزنه استقرض اولتور * زیرا انده نص یوقدر
 (و الدرهم و الدنانیر الموزن فقط) و کومش آنچه و التون آنچه و زنه استقرض اولتور زیرا ایکبیده نص ايله
 موزونانند (انما مثناى خاص) کذلک مثناى خاص اولان درهم و دینار و زنه استقرض اولتور *
 زیرا حکم غالب کدر (و مانته خالص بعد ان تعاملوا به) و مثلی خالص اولان درهم عدد ايله استقرض
 اولتور اگر ناسی عدد ايله تعامل بدر لسه (و بوزن به) و وزنه استقرض اولتور اگر ناس و زنه تعامل بدر لسه
 زیرا انده نص وارد اولان دن کدر تنکیم می و رایتدی (ولا يستقرض النبیى) و قیمی اولان شیء استقرض
 اولمز * زیرا استقرض مثلی به مخصوصدر و مثلی هر شیء کدر که اولخیلو و وزن اولتور مثلی بقداى و اربه
 و سبسام و خرما و اوزوم و یونکله مثالی و تجریده تفاوت فاحش ايله متفاوت اولمان عدد ایلانده استقرض
 جائز اولور دبی برطه و جوز کبی و کافیده بدیکه تحقیقا فرض عاریت بقدر عینله انتفاع اطلاقا بیچون
 مشروع اولدی ايله دکل که مکمل و موزون و عددی متفر لسه انتفاع ممکن اولمز الا عین لر بیی استهلاکله اوور
 و منفعت انلرک ذاته عاده در پس مثلی ذمتده عین مقامه قائم اولدی کانه عینله انتفاع ایدوب اول عینی
 رد ایلدی و یو اولمز الا مثیلا نده حاصل اولور ذمتده مثلك واجب اولمی ممکن اولسون بیچون و خسه خوان
 و ثیبه حاصل اولمز * زیرا حیوان و ثیاب بیچون مثل اولمز (ولا ربا بین السید و عبده ما ذنوا غیر مدبر)
 و سید ايله ما ذن اولوب مدبر و اولمان عبدینک بیئنده ربا لمن * زیرا عبد و بیئنده اولان شیء ما لسانک ملکی
 اولور پس ایکبسی بیئنده ربا متحقق اولمچق بیع اولمز حتی چغان عبد اوزره دین اوور سه ربا متحقق اولور
 بیعک متحقق اولدی بیچون (و لابین مسلم و حر بی ثمة) و دخی مسلم ايله حر بی بیئنده دار حریده ربا اولمز رسول
 علیه الصاوة و السلام (ولا ربا بین المسلم و الحر فی دار الحرب) قول شریفی بیچون یعنی مسلم ايله حر بی
 بیئنده دار حریده ربا اولمز دیکدر و کذلک فچان مسلم ايله حر بی دار حریده بیع فاسد ايله مبالغه ایئنه ربا جائزدر
 بونی زیاهی ذکر ایلدی تحقیقا انلرک دار حریده ماللری مسلم بیچون مباحدر و عقدا مانله حر بی معصوم اولمز
 لیکن انلرک قدر اولتیوب و اللرنده اولان شیء رضاری اولمق سزین تعرض انتمق القرام اولندی پس فچان مسلم
 انلرک ماللرین رضاری ايله اخذ ایلیدی بلا قدر مال مباح اخذ ایدر (من امن ثمة) و دار حریده امانه
 کلان حر بی ايله مسلم مستأمن بیئنده دخی ربا اولمز امام اعظم فتند * زیرا دار حریده امانه کلان حر بیك
 مالی بیچون عصمت یوقدر پس انک مالی مال حر بی کبی اولدی و مسلم مستأمن بیچون حر بیك رضاسیله مانبی
 اخذ جائز اولور و امامین دار حریده امانه کلان حر بی ايله مسلم مستأمن بیئنده اولان ایکبى مسلم بیئنده جاری
 اولان ربا در ایکبى مسلم بیئنده اولان ربا ایه * امد. دد بقره والله اعلم بالصواب

باب الا تحمق

بواب استحقاق بیئنده در مصنف حقوق ذکر ایلدی تنکیم سائر متلرده ذکر اولندی * (راحقو قک
 بیوعک اوئاننده ذکر اولندی (هو نوعان) استحقاق ایکبى نوعدر * بریبی (مبطن ثلاث) ملکى باطل
 قلیجیدر یعنی ملکى بالکلیه زاله ابدیجیدر شویله که انک او زرنده برکنه بیچون حتی ثلک فالن (کالحرية
 الا صلیة) حریده اصله کبی (و العتق و فرعه) و دخی عتق و عتق فرعلری کبی مدر الملق و مکاتب

اولی و ولد کنورم کبی * واستحقاقک ایکنجی نوعی (نازل له) ملکی بر شخصدن بر شخصدن نقل الی بیدر
 (کلاستحقاق بالک) ملکه استحقاق کبی زید بکرتک اوزرینه تحقیقا بکرتک بده اولان عد بنم ملکدر
 دیو ادا ایدوب اوزرینه اثبات الیتمکله * واستحقاقک ایکنجی نوعی مستحق اولان کسته بی وشی بیدبولنن
 مشتری اخیر مدعی علیه قیالغزده اتفاقا بده نکره ومدعی علیه اول شئی مشترک اقدمون جهتمدن
 اوزرینه مستحق اولغله تمک ایدوب حتی انلردن بری ادا ایدوب ملک مطلق اوزرینه بده اقامت اترکده
 بدهسی قبول اولغز ایکن ایکنجی نوع استحقاق وجه آخر ایله مختلف اولور (لاول یوجب انفساخ العهود)
 نوع اول باعبرک بیدنده جاریه اولان عقدک منفسخ اولسنی ایجاب ایدر روایتک اختلافتسر عقدک هر برینک
 منفسخ اولسنی حکم قاضی به بلا حاجه ایجاب ایدر * مصنک بونک اوزره (فلکل من الباعه) قولیله
 تفریع ایلدی بس باعبرک هر بری ایچون (الرجوع علی باعه) بابی اوزره رجوع ثابت اولغی وارد
 (وان الرجوع علیه) رجوع صیغه مجهور ایدر یعنی اگرچه اوزرینه رجوع حاصل اولمز سده (ورجوع هو)
 اول باع دخی کذلک (علی الکفیل) کفیل اوزره رجوع ایدر (وان لم یقبض علی المکفول عنه)
 اگر مکفول عنه اوزره قضا اولمز سده بس اگر بهضک بعض اوزره رجوعی قاضیتک حکمته متوقف اولورسه
 و توقف اولر الا عقدک اثری باقی اولدیغی وقتده اولور اول اثر که ملکدر تکبیم نوع آئیده اولدیغی کبی و اگر عقدک
 اثری باقی فالزمه حکم قاضی به احتیاج اولمز * و اگر سؤال وارد اولورسه که باعبرک اوزرینه رجوع
 اولمز دن اول باع رجوع ایدر سه ملک واحده ایکنی ثمت اجتماعی لازم کلزمی دینلورسه * جوانده
 ذکر اولنان کبی حرکتک بملوک دکلدر بس ملک واحده ایکنی ثمت اجتماعی اولمز ملکه استحقاق بونک خلاقی
 اوزره در تکبیم عن قریب ذکر اولتور (والحکم بالحریه الاصلیه حکم علی الکافه) وحریه اصلیه اوزره حکم کافه
 ناس اوزره حکمدر (حتی لاسمع دعوی الملک من احد کذا العنق وفروعه) حتی برفردک ملک دعواسی
 استماع اولمز و کذلک عقله حکم دخی حریه اصلیه ایله حکم کیدر وصتی وفروعه بده حکم دخی انک کیدر
 زرا حریت حق الله تعالی ایدر حتی حرکتک کندور رضاسیله استحقاقی جائز اولمز و ناسک کایسی الله تعالی انک حق تعالی
 آیتده حق تعالی قبلدن نیابت خصم لرد ناس انک قوللری وارضده خلفاسی اولدقلری ایچون * بس ناسدن
 برفردک حاضر اولسنی کلینک حاضر اولسنی کیدر ملک بونک خلاقدیر که ملک خاصه حق عددر * بس حاضر
 غایبدن خصم نصب اولمز حاضرک خصم نصب اولسنی ایجاب ایدر شئی اولدیغی ایچون الایکبر بر حاضر
 غایبدن خصم نصب اولتور که حاضر اول ماکی غائب جهتمدن قبول ایش اوله بس اول غائبک حاضر کبی
 اوزرینه قضا اولتور ملکک اتحادی سببیه اثر قضا انک اگاهده سی ایچون بر کسته ناک اوزرینه بر حاده
 قضا اولنسه اول کسته اول حادثه جهتمدن مقضیاله اولمز (واما الحکم فی الملک المورث فعلى الکافه من
 التاریخ لافیه) واما ناربخلی اولان ملکده حکم کافه اوزره اول ناربخندن اول ناربخندن اول دکلدر یعنی بخان
 زید بکر ایچون سن بنم عبدمن بن سکامالک اوله لی بوکون بس سنه در دیسیدی بگردخی بن بشرک عبدین
 بشر بکامالک اوله لی بوکون اتی سنه در مذکور بشر بنی اعتاق ایلدی دیوب مدعاسنی زید اوزره اثبات
 ایتسیدی زیدک دعواسی من دفع اولور بوندنصرکه عمرو بکره سن بنم قولسن بن سکامالک اوله لی بدی سنه در
 والا ن سن بنم ملکه سن دیوب بکرتک اوزرینه مدعاسنی اثبات ایتسیدی عمروک شاهدلری قبول اولتور و بکرتک
 حریتنه حکم فسخ اولوب عمروک ماکی قیابور و بونک اوزرینه دلالت ایدر که تحقیقا فسخن شرح زیادده
 بیوعک اولنده مسئله بی حق تحقیق اوزره تحقیق ایتد کندنصرکه ددی بکه بس بک مسئله لری ایکنی قسم اولدی *
 اول کیسی ملک مطلقده عقدور بوحریه الاصل مغزله سنه در و بونک اوزرینه قضا کافه ناس اوزره قضا در
 ایکنجیسی ناربخلی اولان ملکده عقله قضا در و بودخی وقت ناربخندن کافه ناس اوزره قضا در اول ناربخندن
 اول قضا اولان ایدمی سن بونک ساکن اولنانک اوزرینه قیاس ایله * زیرا مشهور اولان کابلر بوقاعده دن
 خالبردر فافهم (واثباتی لایوجب انفساخها) استحقاقک ایکنجی نوعی منفسخ اولغی ایجاب ایکنجی یعنی
 ظاهر روایتده باعبرک بیدنده جاریه عقدک منفسخ اولسنی ایجاب ایکنجی * زیرا نوع ثانی ملک باطل اولسنی
 ایجاب ایکنجی (والحکم به حکم علی ذی الید) یعنی استحقاقدن نوع ثانی ایله حکم ذی الید اوزره حکمدر حتی

ادعا و لکن ذی البدک بدین احد اوتور (و من تاق ذوالبد ملک منه) و دخی ذی البدک مکی اندن احد
 ایلبیکی کسینه اوزره حکمدر واسطه سز یا خود واسطه ایله (فلا یشع دعوی الملك منهم) پس انلردن ملک
 دعواسی استماع اولمز بحکوم علیه اولدقاری ایچون (فلا یشع دعوی الملك قولى) والحکم به حکم علی ذی الید
 قولى اوزره تفر بعدر الی آخره (بل دعوی الشاج) بلکه نتاج دعواسی استماع اولوزر یا بعدرین بر یا بعد
 اوزرینه ثمله رجوع اولدقاری وقتده بن ثمنی و یریم زیرا مستحق کابدر * زیرا مبیع بنم ملکده طوغدی
 یا خود یا بعدرینه ثمله رجوع اولدقاری وقتده بن ثمنی و یریم زیرا مستحق کابدر * زیرا مبیع بنم ملکده طوغدی
 اثبات ایدرسه حکم اول باطل اولوزر (اوتاقی الملك من المستحق) یا خود ملک مستحقند اخذ ایتمش اوله
 بن ثمنی و یریم زیرا بن مبیعی مستحقند اشترا ایلمد دیمسینه ذکر اولشان کبی بونک دخی دعواسی استماع
 اولوزر (ولا تعاد البینه للرجوع) بودخی والحکم به قولى اوزره تفر بعدر الی آخره * یعنی فچان مستحق ایچون
 حکم اولسیدی یا بعدر اوزره حکم اولوزر پس فچان مشتربلردن بری بابعی اوزره ثمله رجوع مراد ایسیدی
 ینده تک اعاده سنه حاجت اولمز (ولکن لا يرجع احد من المشتري قبل الرجوع علیه) ولکن مشتربلردن بر فر دبابعی
 اوزره رجوع ایده مر کند و اوزرینه رجوع اولمده حتی مشتری اوسط ایچون بابعی اوزره رجوع جائز اولمز
 حتی مشتری اخیرانک اوزرینه رجوع ایلبیکه (ولا يرجع علی الکفیل قبل القضاء علی الکفول عنه) ولا يرجع
 صیغه مجهولدر یعنی بحکوم علیه اوزره رجوع حاصل اولمز یعنی ضامن اوزره رجوع اولمز مکفول عنه اوزره
 قضاء اولمز اول * زیرا مکفول عنه اصلدر و حکم کفیله اندن سرایت ایدر و اصل اوزره رجوع عن اول
 کفیل اوزره رجوع اولمده باعث شخص واحد ملکنده ایکی من مجتمع اولسون ایچوندر بر یسی مستربدن
 اخذ ایتمدیکه و ایکنجیبسی اولدن اخذینی مر ادا ایلبیکدر * زیرا مستحق بدلی مملو کدر (ثم رجوع انما یهدون
 اذا ثبت الاصحاق بالبینه) بوندنصکره رجوع اولمز الاصحاق ینده ایله ثابت اولدقاری وقتده اولوزر تنکیم سن
 بیلش ایلمک که تحقیق ینده حجت مهده در و اما فچان مشتری نک اقرار ایله ثابت اولسه یا خود یمیدن نکولی ایله
 یا خود مشتری نک خصومته و کبک اقرار ایله یا خود و کبک یمیدن نکولی ایله ثابت اولسه ثبوت اصحاق
 ثمله رجوع ایجاب ایلم * زیرا مشتری نک اقراری غیر یسی حقتنده حجت اولمز و ابی بکر بن حامد
 البخاری نک و اینده زیادتمه ذکر اولدیکه بر کسینه بردار اشترا ایلوب بر رجل اول داره مشتری نک اقراری ایله
 یا خود یمیدن نکولی ایله مستحق چققسیدی مشتری بابعی اوزره ثمله رجوع ایده مر پس اگر مشتری تحقیق ادر
 مستحق ملک ایدر یو ینده اقامت ایسیدی بابعی اوزره ثمله رجوع ایتمک ایچون ینده استماع اولمز و اما اگر مبیع
 مستحق ملک ایدر یو ینده اقرار ینده ینده اقامت ایسیدی ینده قبول قیلوزر و بابعی ثمله اخذ ایدر و اگر مشتری
 یا بعدر اقرار ینده ینده اقامت ایلمسه مستحق ملک او ایله و لکن مشتری یا بعدرین عین طلب ایتمه که بالله بودار
 مدعینک دگلبدر یو مشتری ایچون عین طلب ایتمک جائز اولوزر * زیرا احتمالدر که یمیدن نکول ایلوب پس
 نکولی اقرار ایتمش کبی اولوب بوندنصکره اندن من استرداد اولوزر عمادیه دهبو یله ذکر اولدقاری یوم مسئله
 حقه ای واجب اولدقاری ناس بوندن غایب اولدر * و منصفتم الرجوع قولى اوزره تفر یو ایلوب (فبیعه وادت)
 دیدی پس برامه مبیعه مشتری وقتده واد کتور سیدی یو خسه مشتری استیلا دی دکل (فاحتمت بیینه
 تبعها اولدها) پس اولامه بیعه ینده ایله مستحق او اسه اولدی اکاتب اولوزر یعنی مستحق بیعه بی و ولدنی
 اخذ ایدر (وان اقر بها) و اگر مشتری اول مبیعه بی بر رجل ایچون اقرار ایسیدی (لا) یعنی ولدی مبیعه تابع
 اولمز بلکه مقلده مبیعه بی اخذ ایدر ولدنی اخذ ایده مر و فرقی اولدر که تحقیقا ینده ملک ایصلدن اثبات ایدر و ولد
 مبیعه متصل اولوزر حتی اصحاق ینده ایله ایکنسینه یله ثابت اولدی و اقرار حجت فاصره در خبر و بر بلان
 شیده انکه ملک ثابت اولوزر صحت خبرک ضرورتی ایچون ضرورتله ثابت اولان شی بقدر الضرورة تقدیر
 اولوزر (التاقض بمنع دعوی الملك) تناقض ملک دعواسی منع ایدر * زیرا مدعی اول دعوا ده متهم اولوزر
 (لا الحریة) حریت دعوا سنده منع ایتمر اما حریته اصلده ده منع ایتمدیکنک علی حال علوق خنی اولدقاری ایچوندر
 زیرا اولدقاری اولدقاری حالده دار حر بدن جلب اولوزر و با اسنک و اناسنک حریتی معلوم اولمز پس رقله اقرار ایدر
 ندنصکره اناسنک و با اسنک حریتی معلوم اولوزر حریت ادعا بدر و طر بقنده خفا اولان شیده تناقض صحت

دعوائی منع ایلز و اما حریت عارضیه مولا عبدک علی بوغیک اعناق و مدبرانکله مغربا ولدینی ایچون ذکر اولتان کبی انده خفا جاری اوور پس انده تناقض صفوقیلنور و چنان مکاتب کلبتدن اول سیدنیک اعناق اوزره بینه اقامت انیسیدی اول بینه قبول قبلنور سیدنیک نحریر یله استقلال ایچون (و الطلاق) و تناقض طلاق دعواسنی دخی منع ایلز پس ز بر امر آه چنان بمخالفه اولنسه بوندنصرکه مر آه بمخالعه دن اول ززوجنک تطبیق ایلدی اوزره بینه اقامت انیسیدی استماع اولنور اگر چه کیم تطبیقته خفا ایچون تناقض اوورسه زوجک استقلال ایچون مر آه نک بینه سی استماع اولنور جا ز که زوج مر آه بی تطبیق ایدوب مر آه اتی بیلده (والنسب) و نسب دعواسنی دخی تناقض منع ایلز تنکیم چنان برکنه اوغلی ایچون بنم اوغلم دکلدردیوب اندنصرکه بو بنم اوغلمدر دیسیدی دعواسی استماع اولنور و کذلک چنان برکنه بن فلانه وارث دکلمن دیوب اندنصرکه وارث دیوب ادعا انیسیدی و جهه ثانی بیان انیسیدی دعواسی صحیح اوور * و مصنف بونک اوزرینه تفریح ایدوب (فلوقال رجل لا حراشترنی فانعبد) ددی پس بر رجل آخره بنی اشترا بیلزه ز بران عبدین دیسیدی (فاشتره فانت حریته) اول رجل دخی اتی اشترا ایدک دکنصرکه اول آخر حریت ادعا ایدوب حرینی اثبات انیسیدی (ضمن ان لم یعلم مکان بایعه) اگر اول عسیدی بیع ایدن کنسه نک مکانی بیلنرسه بعد ضامن اوور * ز بر عبد الملقاه له اقرار ایدن نفسنک سلامتیه یا خود نمک سلامتیه ضامن اولور بایعدن نمک استیفاسی متعذر اواسیدی عبد اوزره ضمانه حکم اونور (و رجوع علیه) و عبد دخی بابع اوزره رجوع ایدر چنان باعی بولدیغی وقتده * ز بر عبد بابع اوزره دین قضا ایلدی حالیکه عبادنه مضطر در پس معبر رهن رهنی خلاص ایچون دینی قضا ایدیکی وقتده متبرع اولوب مدبون اوزره رجوع ایدیکی کبی و اگر عبد بنی اشترا ایلده دسییدی یا خود بنی اشترا ایلده دیوب بن قوان دیمش اولسه عبد اوزره برشی لازم کلز (وان علم فلا) و اگر عبدک بایعک مکانی بیلنور سه عبد ضامن اولز (بخلاف الرهن) رهن بونک خلافی اوزره در * ز بر بنی رهن قوز بران عبدین دیسیدی عبد ضامن قیلنر * ز بر ضامن عقد معاوضه به مختصدر و رهن ایلده دکلدرد بلکه اکامقابل عوض سز حبس اونور و بواصل اوزره بطریق التفریح بومسئله نک ذکرنده فائده اول امر دن اشکالی دفع ایچوندر کتب مشهوره ده ذکر اولدیکه تحقیقا عبدک حریتنده دعوی شرطدر امام اعظم قنده و تناقض دعوائی افساد ایدر (لاعبره لتاریخ الفیة) تاریخ غیبت ایچون اعتبار یوقدر بلکه اعتبار تاریخ بلکه در (فلوقال المستحق غابت عنی منذ سنة) پس اگر مستحق بندن غائب اولدی الیوم برسنه در دیسیدی یعنی بر رجل آخرک پندنه اولان بر دابه به مستحق چیقسیدی و عند الدعوی مستحق بودابه بندن غیبت ایدهل بوکون برسنه در دیسیدی پس قاضی مستحق ایچون دابه ایله قضا بیزدن اول مستحق علیه بایعه قصه دن خبر ورسیدی (فقال البایع لی بیئنه انها کانت ملکائی منذ سنتین لانه دفع المحصومة) پس بابع بودابه بنم ملکم اوله لی بوکون ایکی سنه اولدیفته بیئنه مرادر در دیسیدی خصوصت منفذ اولز بلکه قاضی مستحق ایچون دابه ایله قضا ایدر * ز بر مستحق تاریخ لاک ذکر ایتدی بلکه دابه نک تاریخ غیبتی ذکر ایلدی و بایعک دعواسی مستحق ملک دعواسی بلاتاریخ باقی قالدی و بابع ایسه ملک ایچون تاریخ ذکر ایلدی و بایعک دعواسی مستحق ملک دعواسی سیدر * ز بر مشتری ملکی بایعدن اخذ ایتدی پس کانه مشتری بایعک ملکیتی ایکی سنه تاریخله ادعا ایتدی الا بوقدر فرق واردر که تحقیقا تاریخ حال انفراده اعتبار اولنر تنکیم عن قریب بیاتی کلور پس تاریخ ذکر بیک اعتباری ساقط اولوب دعوی ملک مطلقه باقی قالدی ایدی دابه ایله قضا اونور (العلم بالاستحقاق لا ینع حصة الرجوع) استحقاقه عالم اولوق رجوعک صحنی منع ایلز یعنی چنان برکنه برجلدن برشی اشترا ایدوب یاور که اول بایعک ملکی دکلدرد بلکه غیرنکدر پس اول غیر مستحق چیقوب و مشتری مستحق ایدندن اخذ انیسیدی مشتری بابع اوزره رجوع ایدر و مشتریک استحقاقه علی رجوعک صحنی منع ایلز (فاذا استولد مشتریة بعد غصب البایع اباها کان الوالد قبا و رجوع بالشر) پس قچنان مشتری اشترا ایلدیکی چاره به والد کتور تسیدی بابع اول چاره بی غصب

ایلدیکی یولور اولدیغی حالده اول ولد رفیق اولور و نمئنه بائع اوزره رجوع ایدر * یعنی برکسته غصب اوغوش
 پرچاره بی اشترا ایدوب حالبوکه اول چاره بی بائع غصب ایلدیکن بیلسدی و اول چاره بدن برودی حاصل
 اولسدی اول ولد قول اولور و حقیقه حاله علی ایله غرورک منعدم اولدیغی ایچون ولکن مشتری مثله بائع اوزره
 رجوع ایدر و اگر بائع مشتریک مبیع مستحقک ملکی اولدیفن اقرار ایتدیکنه بیته اقامت ایدر سه ده مثله
 رجوعنک حتی باطل اولمز عمادیه ده بویه ذکر اولندی (لایحکم بسجیل الاستحقاق بشهادته انه کتاب
 بل باشهادته علی مضمونه) سجیل استحقاقه تحقیقا سبیل شو و وجه اوزره بازلدی دیو شهادتله حکم اولمز بلکه
 اول سجیلک مضمونی اوزره شهادتله حکم اولور * یعنی بیخون بر بخاری مشتری یندنه در دابه یه مستحق چیغسه
 و مستحق علیه سجلی قبض ایدوب دابه نیک بائعی سمر قنده بولوب اول بائعک اوزرینه مثله رجوع مراد
 ایلسدی و بخارا فاضلینسک سجلی اظهار ایدوب و اول سجلی بخارا فاضلینسک حتی اولد یفته بیته
 اقامت ایلسدی سمر قند فاضلی ایچون اول حجته عمل ایدوب و مستحق علیه ایچون مثله رجوع اوزره
 قضا اینک جائز اولمز مادامکه شاهد تحقیقا بخارا فاضلی بخارا ده مستحق علیه اوزره بویا بدن
 اشترا ایلدی یکی دابه ایله قضا ایلدی و دابه بی بر مستحق علیه یندنه اخراج ایلدی دیو شهادت
 اعتماد کجه * زیرا خط خطه مشابه اولور پس نفس سجیل اوزره اعتماد اولمز بلکه فاضلینسک
 قضا سته و مستحق علیه قصر یدینه شاهدک شهادتی شرط قیلندی عمادیه ده بویه ذکر اولندی
 (کذا ما سوی نقل الشهادته والو کالته) و کذاک نقل شهادتدن و و کالتدن ماعداسنده دخی حکم بویه در نقل
 شهادت و و کالتدن ماعداسیله مراد محض زر و سبیلار و صکاردر * زیرا انلردن هر برنده مکتوبک مضمونی
 اوزره شهادت واجب اولور * زیرا انلردن هر برنده مقصود خصم اوزره حجندر حجت ایسه اولمز ابویونکه بهنی
 شهادتله اولور نقل و کالت و شهادت بونک خلاقی اوزره در کدر باو ایگسه له مقصود قاضی ایچون عملک حاصل
 اولمیدر بویا جلدن بول شاهدی کافر اولق جائز اولمز اگر چه کیم خصم کافر اولور سه ده (قبض کل المبع
 فاستحق بعضه بطل البیع فی قدره) مشتری میهک کلیسی قبض ایتد کده بعضنه مستحق چیغسه اول بعضک
 مقدارنده بیع باطل اولور (فان اورث العیب فی الباقی) پس اگر بعضک استحقاقی باقیده عیب ایراث ایدر سه
 (اوکان شینین کئی * واحد) یاخود مستحق ایکی شیء اولوب برشی کئی اولور سه مثالی قتی ایله قلیج کئی
 و یا یله کرشی کئی (خیر فیه) مشتری اول باقیده بخیر قیلنور و بوظاهر در (والا) و اگر بعضک استحقاقی باقیده
 عیب ایراث ایترسه و ایکی شیء اولوب برشی کئی اولور سه (لزومه بخصنه من الثمن) مشتری باقیسی نمندن
 حصه سیله لازم کلوز بونک توضیحی اولدر که تحقیقا بیع بعض مستحق قدرنده باطل اولور سه نظر اولور اگر
 مستحق چیغیلن شینه استحقاقی باقیده عیب ایراث ایدر سه تکیم مقصود علیه بیغیضنده ضرر اولان شینین شیء
 واحد اولور سه دار کئی و ارض کئی و باغ و عید کئی و بونلرک امشالی کئی پس مشتری باقیده بخیر در
 اگر دیرسه نمندن حصه سیله راضی اولور و اگر دیرسه رد ایدر و کذاک بیخون معقود علیه ایکی شیء اولوب
 حکمده برشی کئی اولسه ایگینسندن برینه مستحق چیغیلور سه مشتری ایچون خیبار باقیده در و اگر
 استحقاق مستحق چیغیلن شینک باقیسنده عیب ایراث ایترسه تکیم معقود علیه ایکی ثوب اولوب یاخود ایکی
 عبد اولوب برینه مستحق چیغیلور سه یاخود بقصد ای چچی یاخود روزنی اولان شینک بوی ایسه پس تحقیقا انک
 بیغیضنده ضرر یوقدر مشتریک باقیسی نمندن حصه سیله لازم کلوز و مشتری ایچون خیبار یوقدر شرح
 طحاویده بویه ذکر اولندی (اوبه ضنه) یاخود مشتری میهک بعضیسی قبض ایتد کده کل المبیع قولی اوزره
 عطفدر (فاستحق المقروض اوزره) یعنی یاخود مشتری میهک بعضیسی قبض ایتد کده پس مقبوضه
 مستحق اولسون یاخود مقروضک غیریه به مستحق اولسون (بطل فیه ایضا) یعنی کائی قبض صورتنده
 قدر مستحقده بیع باطل اولدیغی کئی بعضی قبض ایتدیکی وقتده دخی قبض اوتان شینده بیع باطل اولور
 (و خیر فی الباقی) و مشتری اول مستحق چیغیلن بعضک باقیسنده بخیر قیلنور (اورث العیب فیه والا) برابر در
 کرک اول بعضک استحقاقی باقیده عیب ایراث ایسون کر کسه ایسون قبل التمام استحقاقی سبیله مشتری اوزره
 صغفه نیک متفرقا اولدیغی ایچون مشتری بخیر قیلندی (ادعی حقائق دار فصول علی شیء) برکسته بردارده

حق مجهول ادعا بدوب پس بر مقدارش معاوم اوزره مثلا بوزرهم صلح اولسیدی (فاسحق بمضها)
 پس اول دارك بعضنه مستحق چقبلسیدی (لم یرجع بشی) صاحب دار بدل صلحن بر ششله اول مدعی
 اوزره رجوع ابله من اول مدعینك دعواسی یاقی قائده اولقی جائز اولدیغی ایچون اول یاقی هر تقدیر قبل
 قالدورسه ده (اولکها) یا خود اول دارك ککنه مستحق چقبلسیدی (رد کل العوض) عوضك
 کلبسی رد اولور بیلدیگی ایچونکه تحقیقا اول مدعی مالک اولدیغی عوضی اخذ ایلدی پس اول عوضك
 کلبسی رد اولور (ون ادعاهما فصول علی شی) واکر مدعی دارك کلبسی ادعا بدوب مثلا بوزرهم
 صلح اولسیدی (فاسحق بعضهار جمع بخصته) واول دارك بعضنه مستحق چقبلسیدی صاحب دار اول
 حصه مقداری ابله رجوع ابله * ز بر اصلح بوزرهم اوزره دارك کلبسی اوزره واقع اولدی پس اول داردن
 بر ششله مستحق چقبلسیدی متین اولدی که تحقیقا مدعی اول مقدار مالک اولر امدی عوضدن حصه سی
 مقداری حسابله رد ابله (صالح من الذانبر علی درهم و بعضها فاسحمت بعد التفرق رجوع بالذانبر)
 بر ککنه دینارلردن درهملر اوزره صلح اولوب واول درهملری قبض ایلدوب بر لرلندن آرلقد نصرکه
 اول درهملره مستحق چقبلسیدی دینارلر ابله رجوع ابله * ز بر اصلح صرف معائناده بر پس بقان بدله
 مستحق چقبلسیدی صلح باطل اولدی پس دینارلره رجوع واجب اولدی (جواز عناق مشتری من غاسب
 با جازیه) غاصبدن اشتراوانان عبدك اعتاقی مالکینك غاصبه عبدك یعنی اجازت و رسمیه مشتریك
 اول عبدی اعتاقی جائز اولدی * یعنی اگر بر رجل رعبد غصب ایلدوب و عبدك مالکینك اجازتله بیع ایسیدی
 اول عبدی اشترا ایدن کسندنك اول عبدی اعتاقی جائز اولدی امام اعظم و ابی یوسف فتنه و امام محمد فتنه
 جائز اولر * زیرا مالکسز اعتاقی اولر رسول علیه الصلاة والسلام (لاعتق فیما لیک ابن آدم) قول شریفی
 ایچون یعنی ابن آدمك مالک اولدیغی قولده اعتاقی جائز اولر دیکدر و موقوف ملک افاده ایلر و اگر افاده
 ایلسه وقت اجازته مستدر اولدیغی حالده ثابت اولور بوايه من وجه ثابت و من وجه ثابت دکلمد و عتیق
 ایچون صحیح اولان ملک حدیث ایچون ملک کاملدر و امام اعظم ابله ابو یوسفك دلیل تحقیقا مالک مابلی افاده
 ایچون وضع اولنان تصرف مطلق ابله موقوف اولدیغی حالده ثابت اولور پس اعتاقی اول تصرف اوزره مرتب
 اولدیغی حالده موقوف اولوب اول تصرف نفادی ابله نافذ اولور امدی راهندن اشتراوانان عبدك اعتاقی کبی
 اولدی و وارث دینه مستغرق اولان ترکدن عبدی اعتاقی ایسی کبی که اول وقتده اعتاقی صحیح اولور
 وبعده دینی قضا ابتداکده نافذ اولور (لا یسه) یعنی غاصبدن اشتراوانان عبدك یعنی جائز اولر اگر مالک
 غاصبک یعنی اجازت و بر رسده * ز بر اجازتله بیع ایچون ثابت اولور اول بابیه که مشتری اولر ملک باطل
 اولور پس فیچان ملک باطل غیره ایچون موقوف اولان ملک اوزره طاری اولسیدی ملک موقوفی ابطال ابله
 ملک باطله ملک و قوفك محل واحده اجتماعی محال اولدیغیچون (باع عبد غیره بغیر امره و برهن مشتری
 علی امره ارباعه و المولی انه لم یامر بالبیع و زاد رد المبیع) بر ککنه غیرک عبدینی غیرک امر نسریع ایسیدی
 و مشتری بایلک و یا خود مولای عبدك افراری از رینه بیته اقامت ایلسه که تحقیقا مولا بیع ابله امر ایغدیکنی
 اقرار ایلدی دیوب و مبیعک ردینی هر اد ایسیدی (لم تقبل) اول بیته قبول اولنمز دعواده نسیافض
 اولدیغی ایچون * ز بر ابله مولا نك عبدك شراسی اوزره اقداملری یسک صحتی و نفاذله ایلدن اقراردر * ز بر
 مسلم عافلک حانندن ظاهر اولان صحیح نافذ اولان عقده مابشر تدر و بیته ایسه دعوی صحیح اوزره مبنیدر
 پس فیچان دعوی باطل اولسیدی بیته قبول اولنمز (وان اقر الابیع به عند القاضی) و اگر بیع عبدك مالکینك
 امرینك عدمه قاضی فتنه اقرار ایسیدی (بطل ان طلب مشتری) بیع باطل اولور اگر مشتری
 طلب ابله رسده * زیرا نسیافض اقرارک صحتی منع ایلر * ز بر بیع اول اقراده متهم دکلمدر * زیرا
 بر ککنه بر ششی اقرار ایلدوب بعده انکار ایلدی انک افراری صحیح اولور دعوی بونک خلافی
 اوزره در * زیرا دعواده اقرار ایلدوب بعده اقرار ایسه مانده متهمدر پس مشتری ایچون باطل اقراری
 اوزره مساعده اینک وارد امدی ایکیسی بیته نسیافض تحقیق اولور بوجهندن مشتریك تطبی شرط
 قیلندی (باع دار غیره بلا امره و اعترف بالغصب وانکر مشتری لم یضرب المبیع) بر ککنه غیرینك دارینی

اول غبرک امر استزبع اینسیدی و غصبله اعترافده اینسیدی و مشتری انکار اینسیدی باع ضامن اولمز
 و کز زده دیدیکه بر کسته غیر بسنگ داری بیع اینسیدی پس مشتری اول داری کند و بناسته ادخال ایتسیدی
 باع ضامن اولمز و ز بلعی دیدیکه مسئله تک معناسی اولمز که چنان بر کسته غبری بر کسته تک دار بنی اول
 غبرک اذ نسز بیع اینسیدی اندنصرکه باع غصبله اعتراف ایدوب و مشتری انکار اینسیدی باع داره ضامن
 اولمز زیرا بایک اقرار مشتری اوزره تصدیق اولمز وینه قاضندن لابد رحتی داری اخذ ایلیه پس چنان
 مستحق یدنه اقامت اینترسه اولکه صاحب داردر تلف اقامت یدنه دن عجز یدنه مضاف اولور یوخسه عقد
 باع مضاف اولمز * زیرا غاصب یچی جائز اولمز پس بوتقدراوزره معلوم اولور که تحقیقا (وادخلها مشتری
 فی بناه) قولی اتفاقا واقع اولدی * زیرا بناه ادخالی چون تأثیر بوتقدرا بواجلدن بو مقامده اول عبارت ترک
 اولدی والله اعلم بالصواب

باب السلام

بو باب سلم بیانده در (هو) سلم لغت جهنتندن سلف معناسنه در سلفک معنای لغوی بی قاش و یرم
 دیو اجه المقدر * قهها کالم دیرل پس تحقیقا سلم عاجلک اجل ایله اخذیدر یعنی مهجل اولان شئی ووجل ایله
 اخذ ایتمکدر بو عقده سلم تسبیحه سنه باعث وقتی اوزره نه مهجل اولدیغی ایچوندر * زیرا بیع وقتی ملک
 باعده میبعک وجودند نصرکره در وسلم عادتا بایعک ملککنده موجود اولیان شئیده اولور پس عقد مهجل
 اولور و بوسلم کتله مشر و عدر اولکه حق سبحانه و تعالی تک (اذ اتدایتم بدین الی اجل مسمی) قول شر یفیدر
 تحقیقا بآیت کریمه سنه و ممن ووجل ایله بعد و بعد الحلول ناجیله مشتمل اولور و دخی سنت ایله ده مشر و عدر
 اولکه رسوله علیه الصلاة والسلام (من اسلم منکم فلیسلم فی کیل معلوم و وزن معلوم اولمز پس معلوم)
 قول شر یفیدر یعنی سزندن ربکز سلم هر اد اینسیدی کیل معلوم و وزن معلوم و وقت معلومده سلم ایلمک
 دیو بیور مشدر و دخی اجماع امت ایله ده مشر و عدر و قیاس جواز سلدن امتناع ایلمدی * زیرا سلم معلومک
 بیعیدر لکن قیاس ذکر اولنان شی ایچون ترک اولندی و روایت اولنان شئله استدلال اولمندیکه تحقیقا
 رسول علیه الصلاة والسلام انسانک فتنده اولیان شئیک ییعدندن نهی ایلمدی و سلمه رخصت و یدی * زیرا
 محمد بن عبد اعزی الحنفی هدایه حاشیه زنده دیدیکه بولفظ بوجه اوزره کتب حدیثیده صحابه دن بر احددن
 روایت اولندی و کلاه فقها دن بر احدک قولیدر دیدی وسلم شرعا (بیع الشئی علی ان یکون دینا علی البایع
 شرائط معتبره شرعا) شئیک باع اوزره دین اولسی اوزره بیعدر شرعا معتبر اولان شرط ایله و عن قریب اول
 شرط لکن بیانی کاور (و البایع مسلم الید) باع اصطلاحده مسلم الیددر (و مشتری رب السلم و المبیع مسلم فیه)
 و مشتری رب سلمدر و مبیع مسلم فیهدر (و الثمن رأس المال) و ممن رأس المالددر (و یصح فی ایلم قدره)
 وسلم قدری معلوم اولان شئیده صحیح اولور یعنی مقداری کیل و وزن و ذرعدن اعددر (و وصفته) دخی سلم صفتی
 معلوم اولان شئیده صحیح اولور یعنی یکیلکی اسکلکی و بونلرک امثالی صقلری معلوم اولان شئیده صحیح اولور
 (کالم کیل و الموزون الثمن) مکیل کبی و موزون ممن کبی * ممن قولی دنا هر دورا همدن اجزازدر * زیرا نلر
 موزونانددر لکن شئده دکالدر بلکه کندوری نلردر پس انلردر سلم جائز اولمز (و اینسیدی المنعرب کاجوز
 و البیض و الفاس و الابن و الاجر علین معین و الذرعی کاشوب مینا قدره) و دخی عددی متقارب اولان جوز
 و بیض کبی و فلس کبی و کر بیج کبی و معین قابله کر میدو قدری مبین ثوب ذرعی کبی یعنی طولی و عرضی مبین
 اوله (و وصفته) و صفتی مبین یعنی قالمکنفی و اینجه لکی مبین اوله (و وزنه) و دخی وزنی مبین اوله (ان بیع به)
 اگر وزنه بیع اولور سه هر ثوب کبی (فصیح فی السمک الملیح) پس سلم طوز لیش یعنی طوز ایله قدید
 اولش باقده صحیح اولدی اسان عر بده سمک ملیح و مملوح دینور مالخ دینان الاافت ریدده مالخه دینور
 و اطری حین بو جد) و دخی بولندیغی حینده نازه باقده دخی صحیح اولور بر وقته مقید اولوب بروفته مقید
 اولدیغی حالده حتی بر بلده منقطع اولسه مطلقا سلم جائز اولور (و زناوضر با معلومین) طوز ایله قیددی
 و از بی وزنا و نوعا معلوم اولدقاری حالده صحیح اولور (و فی الطشت و التمهمة و الخفین) و دخی سلم
 طاسد و اکتده و قهده ده ایکی اکرده صحیح اولور (اذاعین) بونلردن هر بری نزاعی رفع ایدر شئله معین

او اولر سه (لافیا لایمان) سلم قدر وصفتی بیلمین شیده صحیح اولز فی علم قدره و سفند اوزره عطفدر
 (کالجوان و اطرافه و اللحم و الجاودعددا) حیوان و حیوانک اطرافی کبی و لحم کبی و عدد بوئندن در بیلر کبی
 (و الحطب حرما) و او طون کبی حزم بوئندن یعنی او طونک باغی بوئندن (و الرطه جززا) باش اولتی
 کبی دمنار بوئندن * جزز جزز نیک چه بدر جززه فارسه بیه دست زرد یعنی بر قبضه باش اوت دیمکدر
 (و الجواهر و الخرز) و جوهر کبی و خرز کبی خرز تحریک ایله شول شیدر که در نیش اوله یعنی بوئنده سلم جائز اولز
 زیر بوئولرک هر برنده سلمی منع ایلمر تفاوت فاحش وارد رحی اگر طول و عرض و صفت در بیلر ده بیان اولتور سه
 و شد اولنان سنیک باغیک مقدار ی بیان اولسه انده سلم جائز اولور (و المنقطع الی حین الحبل) و اجل
 وقت و وار نجه منقطع اولان شیده دخی سلم صحیح اولز یعنی حین عقددن حین اجله وار نجه بوئولموب عقددن
 اجله وار نجه جمیع وقتی عدم مستغرق اولغله سلم صحیح اولز (و لابلک اولذراع معین لم یعلم قدره) و دخی
 مقداری معلوم اولیان کیل و ذراع معین ایله دخی صحیح اولز * زیرا انده تسلیم متأخر اولور آز اولور ضایع
 او اوب منازعه مه مودی اولور (و لا برقرینه او بر نخله معینه) و دخی بر معینه قرینه ک بغدای ایله و بر معین
 خرما افاجیک خرما سلم صحیح اولز * زیرا آز اولور آفتاب شوب تسلیقه قادر اوله من (و شرط صحته
 بیان الجنس) و سلم صحته شرطی جنسی یاندر بغدای کبی و ار په کبی (و النوع) دخی نوعی یاندر
 صوار بیان بغدای کبی و صوار لیسان کبی (و الصفة) و دخی صفتی یاندر بکلکی و اسکلکی کبی
 (و القدر) دخی مقدار یی یاندر مئان کیل بوئندن شو کیل ایله که نه منقبض و نه منبسط اوله (و الاجل)
 و دخی اجلی یاندر (و افله شهر) و اجلاک اقلی بر آیدر قول اصحده و فتواده انک اوزر نه در و بعضی اوج
 کوردریدی بو طعاوینک قولیدر و بعضی اقلی نصف بوئدن اکثردریدی بو قول امام زفردر (و قدررأس
 المال فی الکیلی و الوزنی) و دخی کیلیده و وزنیده رأس مالی یاندر (و العاددی) و دخی عددی مقابله
 یعنی رأس مالک مقداری یی یاندر یعنی عقدک مقداری اوزره متعلق اولان شیده رأس مال مشارالیه ایسه ده
 مکمل و موزون و معدود (المقارب) و معدود مقارب کبی بیان شرط قیلندی جوز و بیض کبی و امامین
 اشارتله تعیین اولندقدن صکره قدرک بیلنمی شرط قیلندی دیدیلر حتی اگر غبری به بن سکا شود راهمی بعدایک
 بر کرده سلم و پر دم دیوب و دراهمک و زنی بیان ایتمیدی یا خود بن سکا شو بغدای زعفرانندن شو قدر بضانه سلم
 و پر دم دیوب و بغدایک قدر بن بیان ایتمیدی امام اعظم قنده سلم صحیح اولز و امامین قنده صحیح اولور
 و فقها اجماع ابتدیلر که تحقیق رأس مال چاق ثوب اولسیدی یا خود حیوان اولسیدی اشارتله معلوم اولور
 (و ممکن ایفا ما لجمه مؤنه) و دخی بولکسی ایچون مؤنت اولان شیده مثالی بغدای کبی اعطالده چکی مکانی
 بیان شرط قیلندی (و الا) و اگر بولکنمنده مؤنت اولر سه مسک و کافور کبی (و یوفیه حیث شاء)
 دیدیلر یکی مکانه اعطا ایلمر و اصح قول بودر * زیرا مکانلرک کلبسی بر ابردر ماده و جواب بو قدر (کذا اشیر)
 کذلک ثمن مؤجلده بیان شرط قیلندی عبد حاضر ی ذمته موصوف اولان بغدای ایله الی اجل بیع ایتمکله
 اولوقت مکان اعطای بیان شرط قیلندی (و القسمة) و ایکی کسنه برداری تقسیم ایدوب واحدما آخر
 اوزره شی شرط ایلمه که اول شی ایچون حمل و مؤنت اوله سرک یا خود بقابل نصیبند زیاده لکی ایچون مکان
 عطای بیان شرط قیلندی (و الا اجر) و دخی اجری بار شرط قیلندی بولکنمنسیچون مؤنت اولان شیده بردار
 استیجار یا خود برداره استیجار ایدوب ذمته دن اولد یعنی حالده مکان اعطانک یانی شرط قیلندی (و شرط
 بقائها) و صحته سلم بقاسینک شرطی (قبض رأس المال قبل الافتراق) قبل الافتراق رأس مالک قبضیدر
 پس سلم صحیحاً معتقد اولور بوندن صکره قبض افترا قله باطل اولور (فان سلم مائة نقد اومانة علی
 المسلم الیه فی کرب) پس اگر رب سلم سلم لیهه بوزن درهم نقد ایله و بوزن درهم بن جهشله برک بغدای یعنی انش
 اولچکه سلم و رسیدی (بطل فی حصة الدین) حصة دینده سلم باطل اولور بجماعده قبض متنی اولد یعنی
 ایچون حصة بقده جائز اولدی شرطی مجتمع اولد یعنی ایچون و فساده مشیع اولز * زیرا ائمه صحیحاً
 سلم وقوعی ایچون طاریدر حتی اگر رأس مالی بجماعده نقد ایتمیدی صحیح اولور (لا تصرف فی رأس المرن
 و الم یفد قبل القبض) رأس مالیده مسلاه قبل القبض تصرف ایتم و مسلاه فیهه رب سلم قبل القبض

نصرف ایتم جازا لزم اما اولیک جاز و لمسی عقدا به واجب اولان قبضت فوت اولسی ایچوندر و نایده
 حاز اولمسی مسلفه مبيع اولوب و آتی قبضدن اول تصرف جاز اولدیغی ایچون تکبیم مر و راستدی
 (بشر کة) شرکته تصرف جاز اولر لای تصرف قولنه متعلقدر رب سلم سلم الیهه رأس مالک نصفنی بکاو بر سلم
 فهک نصنی سنک اولق ایچون دیمکله (اوتولیه) یاخود تولیت یله تصرف جاز اولر رب سلم بر آخ رکشته به مسلم
 الیهه و بر دیکم رأس مالک مثنی بکاو بر سنک مسلم فه به سنک اولق ایچون دیمکله (انحوهما) یاخود بوا یکسنک
 مثالی اقبال یله تصرف جاز اولر بوا یکسنی ذکر لک تخصیصه باعث * ز بر بوا یکسنی مر ایجه دهه و وضعه ده
 اکثریا واقع اولدقلری ایچوندر * و مصنف لای تصرف قولی اوزره الی آخره (فان تقابلا السلم ایبشتر من السلم
 الیه شتار رأس المال حتی یقبضه) قولیهه تفریع ایلمدی * یعنی اگر رب سلم مسلم الیه الیه سلمی عقد
 ایوب و رأس مالی مسلم الیه قبض ایتد کند نصکره مقابله ایلسدل یعنی اقاله اید شهه لردی رب سلم
 مسلم الیهدن رأس مال الیه برنی اشترا ایلز حتی مسلم الیهدن مالک کلبنسی استرداد ایوب قبض ایتد کجه
 قبضدن اول رأس مالدله تصرف لازم کلسون ایچون (اشتری کرا و امر رب السلم بقبضه
 قضاء لم یصح) یعنی رب سلم بغدادین بر کره سلم و روب وقتا که اجل حلول ایتد گده مسلم الیه بر رچلدن
 بر کر بغدادی اشترا ایوب رب سلم اول کر که قضاء قبضله امر ایلمدی صحیح اولز یعنی قضاء اولر و اگر رب سلمه
 اول کر که رب سلم ایچون قبضله امر ایلمدی اند نصکره کند و نفسی ایچون قبضله امر ایلمدی پس اول
 کری رب سلم ایچون کیله لیوب اند نصکره کند و نفسیچون کیلمدی جاز اولر بشرط الذکیل صفتینک
 اجتماعی ایچون پس ایکی دفعه کیلدن لابد در رسول علیه الصلاة والسلام بیع طعامدن نهی ایلمدی
 ایچون حتی انده ایکی اولحک جاری اولدقچه (وان امر مقررده صحیح) یعنی اگر کر بغدادی سلم و انمش اولیه
 و قرض اوله پس مقررده اگر قبضله امر ایلمدی جاز اولر * ز راقرض عاریت ایتددر بواجلدن اعاره
 لفظیه منعقد اولور پس مر دود مطلقا مأخوذ ک عینی اولور حکما ایکی صفتیه مجتمع اولز (کذا) یعنی
 ذکر اولتان صورت اولیده صحیح اولور (واشتری و امر رب السلم بقبضه له) اگر مسلم الیه کری اشترا ایوب و رب
 سلمه مسلم الیه ایچون قبض الیه امر ایلمدی (ثم لنفسه ففعل) اند نصکره کند و نفسیچون قبضله امر
 ایلمدی پس رب سلم مسلم الیه ایچون کیلیوب اند نصکره کند و نفسیچون کیلمدی صحیح اولور و بونک
 صحته باعث ایکی کیلک اجتماعی ایچوندر (ولو امره رب السلم) و اگر رب سلم مسلم الیهه (ان یکیل)
 مسلم فهی رب سلمک طرفنده کیلمکه امر ایلمدی (فکال فی ظرفه بقبضه) پس مسلم الیه دخی رب سلمک
 غیبتده رب سلمک طرفنده کیلمدی (او المشتري البایع فکال فی ظرفه) یاخود مشتری بایعه میبع
 کیلی الیه امر ایلمدی پس بایع کند و طرفنده کیلمدی (لم یکن قضاء) قضا اولز * زیرا کیل الیه امر
 صحیح اولدی کیلک ملک آمره مصادفتی اولدیغی ایچون * زیرا آمرک حتی دینده در عینده دکلدر پس مسلم
 الیه رب سلمک طرفی ایچون مستبر اولدی و اول طرفده کند و نفسی ملکینه وضع ایلمدی (بخلاف
 کله فی ظرف المشتري بامر) مشتری امر یله مشتری طرفنده بایع کیلی ذکر اولانک خلاقی اوزره در
 یعنی اگر مشتری بر عین بغدادی اشترا ایوب مشتری بایعه مشتری طرفنده مشتری غیبتده کیلمکه
 امر ایلمدی مشتری قابضی اولور * ز بر مشتری بغدادیه شرایله مالک اولدی پس انک امری ملکینه مصادف
 اولدی (کیل العین ثم الدین فی ظرف المشتري قبض وعکسه لا) مشتری طرفنده عینک کیلی
 اند نصکره دینک کیلی قبضدر عکسی قبض دکلدر * بونک صورتی اولدر که بر رچل بر کر بغدادیه عقد سلم ایتدی
 وقتا که اجل حلول ایتد گده رب سلم مسلم الیهدن یعنی اول بغدادی کرین اشترا ایتدی رب سلم مسلم الیهه
 بر ظرف و بر دیکه کر مسلم فهی و کر مشتری اول طرفه قویه پس اگر مسلم الیه طرفده عین مشتری کیلی الیه بدأ
 ایدر سه عینک قابضی اولور انده امر صحیح اولدیغی ایچون دین مسلم فه ایچون قابض اولور ملکینه مصادف سی
 ایچون شول کشته کبی که اول کشته بغدادی اشتراض ایوب مقررده ارضنه زرع ایتمک ایچون مقررده
 امر ایلمدی * و اگر دینله بدأ ایدر سه عینله دینک ایکنسندن برینه قابض اولر دین ایچون قابض اولدیغه

باعث آنده امر صحیح اولدیغی ایچوندر وعینده قابض اولدیغنه باعث اول انسا هم ملکه خلط ایندی ایچون
امام اعظم قنده مستهلاک اولدی پس بیع منقض اولدی و بو خلط راضی اولمش دکدر جاز که مرادی عینه
بدایت اوله و امامین فتنده مخبردر اگر دیلر سه بیعی نقض ایدر و دیلر سه مخبوطده مشارک باورن بر اخلط
امامین قنده مستهلاک دکدر (اسلامه فی کره قبضت) برکننده برچار به بی بغدایدن بر کره عقد سلم ایندی
و مسلم ایله اول جاری به بی قبض ایندی (فتنه یلا فتنه بی) پس بعد انقبض اولور سلم مسلم ایله ایله افله
ایدشدیلر پس جاریه رددن اول فوت اولدی افاله باقی قالدی (اومانت فتنا بلا صحر) یا خود جا به فوت
اولدقدن صکره افاله ایدشدیلر افاله لری صحیح اولدی (و علیه فیها) و جاریه نیت قیمتی مسلم ایله اوزر لازم
کالی (فیهما) ایکسکنده یعنی قبل افاله فوت اولسون کرک بعد افاله فوت اولسون جاریه نیت قبضی
کوننده کی قیمتی مسلم ایله اوزر لازم کالی یعنی برکننده عقد سلم ایله بر کر بغدای اشترایتدر و اس مالی برچار به
قبلی و اول جاری به بی مسلم ایله تسام ایندی اندن صکره عقد سلمی افاله ایدشدیلر اندن صکره جاریه مسلم ایله
بندنه فوت اولدی افاله لری باقی قالدی اگر چه جاریه فوت اولدقدن صکره افاله ایدشدیلر ایسده ز برچار به
رأس مال دکدر و عقده ممن حکمنده در و بیع سلم فیهدر و افاله نیت صحیحی مبیعک قیامنه طر نور ثمنه
طبا بنز تکبیم مر و ایندی پس جاریه نیت هلاکی مسئله اولیده یعنی قانه جاریه نیت موتندن اول اولدیغی
صورتده بقادن حال افاله به تغیر اولور و نایه ده یعنی افاله جاریه نیت موتندن صکره اولدیغی صورتده صحیح
تغیر اولور پس جن سلم فهدر عقد فسخ اولدی تیما جاریه ده دخی فسخ اولور ایندی جاریه نیت ردی واحد
اولور حالوکه جاریه نیت ردندن عاجز اولدی ایندی جاریه نیت قیمتت ردی واجب اولدی (کد الله بصدق)
کذلک مقایضه ده ذکر اولشان کبیدر اولکد عینی عینله بعدر تکبیم مر و ایندی (فی وجهیه) ایکی
وجه نده ده یعنی افاله باقی قالور و ایکی عوضک بر نیک هلا کندن صکره صحیح اولور * ز بر ایکی عوضت هر بر
من وجه مبیع ومن وجه ثمندر باقی قالان عوضه مبیعه اعتبار اولور و هلاکده ثمنه اعتبار اولور (تخلف
الشرایع بالثمن فیهما) مثله شرابونک خلایق اوزره در یعنی قچان برکننده برچار به بی نیک آنچه به اشترایتدی
اندن صکره یا عله مشتری افاله ایدشدیلر پس جاریه مشتری بندنه فوت اولدی افاله باطل اولور اگر چه
جاریه نیت موتندن صکره افاله ایدشدیلر ایسده پس افاله باطله در * ز برچار به بی عله اصلدر هلا کندن صکره افاله
باقیه قالور پس افاله ابتداءه صحیح اولور و انتهایه ده اقبیه قالور افاله نیت محلی موم اولدیغی ایچون (انور
لمسی ارادة والا جل) قول ردیلک و اجل ادعا بدین کسینه نکدر یعنی جن سلیک عاقدی ردیلک شرط نه
واجلده اختلاف ایندی قول ردیلک و اجلک مدعیسی ایچو بندر مار ردیلک اختلافی مسلم ایله بزدیلکی
شرط ایلدک دوب و رب سلم بر شی شرط اولندی دیکدر عقد فاسدا لسون ایچون پس قول مسلم ایله ایچوندر
* ز بر ارب سلم صحیحی انکارنده معتددر * ز بر مسلم فیه عاقدار رأس مال اوزره زائد در و اگر بر سلم ردیلک شرطی
ادعا ایندی و مسلم ایله بر شی شرط قیلندی دیسیدی قول رب سلم کدر * ز بر ارب سلم صحت ادعا ایدر
و بالجنه قول ایکی صورتده صحت ادعا ایدر نکدر امام اعظم فتنده و امامین فتنده قول منکر ایچوندر و اما جل
پس هر قنفسی اجل ادعا ایدر سه قول ایکنر امام اعظم فتنده * ز بر صحت ادعا ایدر و امامین فتنده قول
منکر کدر (الاستصناع) استصناع اولدر که برکننده اهل صنعتدن بر نیشه مثلا باو حیجی ایکی نیم
ایچون مالکندر بر ادیک اولیور و بر که شو جنسدن شو عفتده شو قدر آنچه به دیسیدی (باجل) جل ایله
مثلا بر آیه دکن (سلم) بو استصناع سلمر (تعاموا) بر ایدر کرک ناس تعامل ایتسونلر مثالی ادیک و لکن
کبی وقیمه کبی (اولا) کرکسه ناس تعامل ایتسونلر ثواب و ثواب مثالی اشیا کبی اما استصناعک اجل
ایله سلم اولسی چقان ناس آتی تعامل بتر لسه پس اول استصناع وظافه در و اما نچقان ناس تعامل ایدر لسه
امام اعظم فتنده سلم اولور و امامین فتنده سلم اولور * ز بر لفظ استصناع مقتضای اوزره حفظ اولنار
شیددر و اجل تجمل اوزره حمل اولور و ناس تعامل ناس اولیان شی بونک خلایق اوزره در * ز بر استصناع
فاسددر پس سلم صحیح اوزره حمل اولور و امام اعظم عانی تحقیقا استصناع بندر سلم تحت اولور و سلم
ایسه جواری لاشبهه فیه اجزاء در و ناس استصناعی تعامل نده نوع شبهه وارددر پس سلم وزره حمل اولی

اولدی (وبدرنه) واجلسر استصناع (صح) استحصانا صحیح اولدی زمان نبی علیه الصلاة و سلامدن
 بوآیه کالجبه تعامل ثابت اولان اجراع ایچون و قیاسده جائز اولمز * زیرا استصناع معدومک یعیسدر و صحیح
 اولان قول بودر که تحقیقا استصناع (یعنا اعدنه) یعنا صحیح اولور مواعده ایله صحیح اولمز تنکیم شهیددن
 نقل اولدی * و مصنف و صحیح یعنا قولی اوزره (فاصانع یحجر علی عله) قریبله نفر یع ایلدی پس صنعت
 ایشلین کسنه علی اوزره جبر اولور و اگر مواعده اولور سد جبر اولمز (والامر لارجع عنده) و صانعده امر ایدن
 کسنه اذن رجوع اینده من و اگر مواعده اولور سه رجوعی جائز اولور (المبیع هو العین لاعله) مبیع عیندر
 عمل دکلدن تنکیم ابوسعیدردعی اکا ذاهب اولدی قولاستصناع صنعتدن استغناء ادر اولکه عملدر دیدی *
 و مصنف مبیعک عین اولدی اوزره (فلوجاه بمصنعه قبل العقد او غیره) قریبله نفر یع ایلدی پس اگر صانع
 عقددن اول ایشلدیکی شئیله یاخو داشلدیکنک غیری ایله کاسیدی (صح) صحیح اولدی و اگر مبیع علی
 اولسیدی نیجه صحیح اولوردی (ولایته بین له) و آمر ایچون مبیع متعین اولمز (بلا رضاه) آمرک رضاسز
 (فصح یعنه قبل رؤیه الامر) و آمر مبیعی کورمز دن اول مبیع بیعی صحیح اولور و اگر آمر ایچون متعین
 اولدی بیعی نیجه صحیح اولوردی (وله الخیار) و آمر ایچون مخیرک واردر کوردن کدنصره * زیرا آمر
 کورمدیکن اشترایندی (و یابصح فی غیر المتعامل کالتوب الاباجل) و تعاملک غیریده سلم صحیح اولدی
 ثوب کبی الاجل ایله صحیح اولدی یعنی اگر جلاحه برکنده ثابط و قومی ایچون امر ایلسه شول کسنه نک
 ایلیکی ایله که انک قنسنده دراهمه معاومسه در جائز اولدی * زیرا انده تعامل جاری اولدی پس
 اصل قیاس اوزره باقی قالدی الاچنان انده اجل شرط ایتمیدی بو تقدیرجه بطریق السلم جائز
 اولور والله تعالی اعلم

﴿ مسائل شتی ﴾

شتی شتیک چه بدر متفرق معانسته (صح بیع کل ذی ناب و مخرب) هر آزودیش صاحبی اولان و طرفلی بیجه
 صاحبی اولان حیوانک بیعی صحیح اولدی کلب کبی و بارس کبی و برنجی حیوانلور برنجی قوشلر کبی کرکه علم
 اراسون کر کسه اولسون * زیرا ذی ناب اولان حیوان مال مقومدر صید ایتک ایچون ائندر (الاخنزیر)
 خنزیرک بیعی صحیح اولدی * زیرا خنزیرک عینی نجسدر (والذمی فیه کالسلم) و خنزیرده ذمی مسلم کیدر
 رسول علیه الصلاة والسلامک (فاعلمهم ان لهم مال المسلمین و علیهم ماعلی المسلمین) قول شرعی ایچون یعنی
 سزاملری اخبار ایدک که انلر ایچون اولان شیء مسلمینه اولان شیندر و انلر اوزره لازم کلان شیء مسلمین
 اوزره لازم کلان شیندر دیکدر و دخی ذمیلر مکلفلر و محتاج اولدقلر ایچون مسلمین کیدر (الاتی بیع الحمر
 و الخنزیر) الاخنزیرک و خنزیرک یعسنده مسلم کبی دکلدن * زیرا خنریله خنزیرده انلرک عقدی مسلمک
 بکریله قیونده اولان عقدی کیدر (ومیته لم ینت حتف انفها) و یوزی اوزره دوشوب فوت اولسان
 میتهده مسلم کبی دکلدن * زیرا ذکر اولنان میتهدخی خنزیر کیدر و لم ینت حتف انفها دیمکه باعث اولدر که
 * زیرا حتف انفها دوشوب هلاک اولسه اتفاقا انک بیعی باطلدر * زیرا حتف انفها دوشوب هلاک اولان میته
 بر احدک قنندن مال دکلدن و تحقیق بیع فاسددر. ذکر میروایتدی * و مصنف و السلم فیه کالذمی قولی اوزره
 تبریع ایدوب (فاذا اشترى عبدا مسلما او صحفایصح) دیدی پس قیچان ذمی بر عبد مسلم یاخود بر صحف
 شر بف اشترایتسه صحیح اولور حدیث شریفک اطلاق تحتده ذمی داخل اولدیغی ایچون (و یحجر علی بیعه)
 ولکن اول عدم مسلمک یاخود صحف شریفک بیعی ایله اول ذمی جبر اولور * زیرا انک بندنه ابقا و لفقده اول
 عبد ایچون اذلال واردر (وطی زوج المشتراة فیض لانکاحها) زوجک مشتریانی و طئی قبضدر نکاحی
 قبض دکلدن یعنی برکنسه بر جاریه اشترای ایدوب قبضندن اول تزوج ایلسه صحیح اولور پس قیچان زوجهی آتی
 و طئی ایلسه اول اشترای ایلدیکی جاریه بی قبض ایتش اولور و اگر و طئی ایتمدی ایسه مجرد تزوج ایتمکه اول
 جاریه نک قابضی اولمز (اشتری شیئا فغاب فبرهن الباع علی بیعه) برکنسه برشی اشترای ایدوب اول شتی
 قبضندن اول مشتری غائب اولسیدی پس بایع یعنی و اول شیتک ثمنی قبض ایلدیکی اثبات ایتمیدی
 (ان علم مکانه لم یبع لیسنه) که مشتریک مکانی یلنور سه دینی ایچون اول شیء بیع اولمز اول شیء بیع

اولمدين بايع حفته واصل اولمق ممكن اولديغى ايچون و بووجه اوزره يمهده مشرتنك حقى ابطال اولديغى
 ايچون (رالا) واكر مشرتنك مكاتى معلوم اولمزه (بيع المبد) قاضى عبدى بيع ايدر و ثمنى مشرتى
 ايچون بايه ادايدر * زيرامشرتنك ملكى بايك اقراريله ظاهر اولدى پس شول وجه اوزره ظاهر اولديكده
 بايع حفته مشغول اولديغى حالده ييله اقرار ايتدى و چنان بايع حقى استيفاعى مشرتنك مكاتى معلوم
 اولمقشله معتذر اولمىدى قاضى اول عبدى بيع ايدر بايك حقى اجبا ايچون چنان راعن مقلسا فوت
 اولسه قاضى رهنى بيع ايندوب دينى قضا ايلديكى كې (وان اشتريا و غاب احدهما فلمحضر دفع كل الثمن)
 واكر ايكى كسنه برشى اشترا الموب قبل اداء الثمن ايكيستندن برى غائب اولمىدى ثمنك كايتنى ادا حاضر
 اولان ايچون لازم كلور (ووضه وحبسه حتى ينفذ مشرتيكه) واول حاضر ميبغى قبض ايدوب وحبس ايدر
 حتى مشرتيكى نمندن حصه سنى نقدا صديقه زيراحاضر دفعده مضطردر * زيراجمع مئى ادا اتمكده كچه نصيبى
 ايله اتفعا كا ممكن اولم * زيرايح صقفة واحده در و بايع ايچون حق حبس وارد مادامكه ائمه برشى باقيدر
 و مضطر رجوع ايدر ممبرهن كې ممبرهن متاعنى آخروبرن كسنه دركه اول متاعى آخردايمته رهن
 قويه وچنان مضطر ايچون مشرتيكى اوزره رجوع اولنجده انكچون مشرتيكى حق حبس واردر تاكيم مشرتى
 حاضر حقه استيفا ايلنجده * مشرايه و وكيل اولان كسنه كې چنان ثمنى كند و مالندن قضا ايتمىدى (باع شيئا
 باف مثقال ذهب ووضه تنصافيه) بر كسنه برشئى يك مثقال التون و كوشه بيع ايتمىدى اول ذهب
 ووضه مثقال ايله تنصيف اولنور يعنى بشوز مثقال ذهبدن و بشوز مثقال فضه دن ايجال اتمكده *
 زير بايع مثقال على السويه ذهب ايله فضه نك ايكيسته اضا ف ايتدى (و باع باف من الذهب
 و الفضة) يعنى بر كسنه برشئى التون و كوشدن ييكه بيع ايتمىدى (تنصفا مثقال ودر هم وزن
 سبعة) ذهب مثقال ايله ووضه وزن سبعة درهمه تنصيف اولنور يعنى التون دن مثقالا واجب اوادر
 و كوشدن وزن سبعة درهمه واجب اولور * زير بايع بيكى التون و كوشه ايكيسته اضا ف
 ايتدى پس بوايكستندن هر برنوع فقها يئتمده مههود اولان وزنه صرف اولنور (قبض زيفاعن جيد بلا علم
 و تلف او اتلف كان فضاه) بر كسنه جيددن يعنى جيد يرينه بيلزلكه زيوف قبض ايتدى پس اول زيوف
 تلف اولمىدى ياخود كند و اتلاف ايتمىدى اول دين قضا اولنور يعنى چنان بر كسنه نك آخردايمته جيد
 اون درهم حقى اولوب بيلزلكه زيوفى جيد صانوب قبض ايتد كد نصركه اول زيوفى اتفعا ايتسه ياخود
 هلاك اولسه اول دين قضا در امام اعظم و امام محمد قئتمده و ابى يوسف الدينين زيوهك مثالى رد ايدر و جيدته
 رجوع ايدر ديدى * زير انك و صفقه حقى اصلده اولان حقى كې هر عبد و اول حقت رعايتى و صفك ضمتك
 واجب اولمىله ممكن اولم * زير اوصف ايچون جنسيه له مقابله قئتمده قيمت و قدر ايتدى بزم بديكز شئيه
 رجوع واجب اولدى ديدى و امام اعظم له امام محمدك علمتى تحقيقا زيوف مقبوض انك حقى چيستندن حتى
 اكر بدلى صرفدن و سئلدن تبديل ايلمى جائز اولم ان شئيه جنس زيوهك تجوز اولسه جائز اولور پس جنس
 زيوهك استيفار واقع اولور و حقى باقى قالز الا جيدلكه باقى قالور و ضمانت واجب اولمىله تداركى ممكن اولم
 هر ورايدن علمت ايچون و اصلا ضمانتك واجب اولمى دخی ممكن اولم * زير باو ايجاب اصلاك ضمتى ايچون
 هالك اوزره ايجالدر حالبو كه نكچون نظير بوقدر كتب مشهورده بويله ذكر اولمىدى * صدر المشريه
 ديديكه بونك اوزر يئنه سؤال اولور كه تحقيقا بونك مثلى شرعهده كشيور * زير انك باف شرعيه نك
 جيبسى بوقيد ائندر * زير انك باف نفع كثير ايچون ضرر قئلك ايجالدر * بن درمكه نك باف شرعدن
 برشى بوقيد ائندر دكلدر * زير انك باف ضرر دئويور و نفع اخر ويدر و عبد ايچون نفع اخروى نى ترك ائمت
 جائز اولم * زير نفع اخروى حق لله تعالى ايدر بزم صدقنده اولديغى بونك خلافى اوزدر كه زير ائمه اولان
 نفع و ضرر ايكسئيه دن بو بيلدر و عبد ايچون نفع دئويور نى ترك ائمت جائز اولور * زير نفع دئويور انك حقهيدر
 بو ائمتن انكله يعنى جنس زيوهك تجوز جائز اولدى تكيم هر ورايتدى * مصنفك و بولمده صدر المشريه
 حفته محسور ايلديكى دخلى نادبا ترجمه ده جرائت ائمه مدك ترك ايلدك (ارح طبر او باض اونكس حقى
 فى ارضه كان للاخذ) بر كسنه نك ارضنده قوش باورى چيقه سببى ياخود بمرطه طوغر سببى

یا خود کبک مکان طوئوب طوغر سیدی فوشک یاری ویرطه سی و یکک وادی اخذیدن کسند نکدرارض
 صحت دکلمر فی ارضه لفظی جه بیسی ایچون قیددر * زیرا ایلری اخذ مباحدر آخذندی اکاسبت
 ایتدی (کصد تثبت بشکة نصبت للجه ف) فوروق ایچون نصب اولنان شبکه به صاریلان صید
 کیدر (ودرهم ودر نترتوقع عنی ثوبلم بهله) ودخی ردرهم یا خود مسکر داغیلوب برثوب اوزرته واقع
 اوله که اول ثوب سابقا صاحب درهم ایچون حاضر اولمید (ولم یف) واول ثوبی جمع ایش اولیوب
 اکلاخی اولیه اول درهم و مسکر آخذایچون مباحدر حتی بخرن ثوب صاحب درهم ایچون اعداد اولسه اول
 درهم صاحب ثوبک اولورو کذلک ثوب صاحب درهم ایچون اعداد اولنیوب لکن انک کفی اول ثوب اوزره واقع
 اولغه و بعض ایله اول درهم و با مسکر انکچون اولور اما بخرن برکسند نک ارضنده آری عسل حاصل ایلسه ذکر
 اولنانلرک خلاقی اوزره در * زرا عسل صاحب ارضک اولور زرا عسل صاحب ارضک زلزلدن یعنی
 نماو فضله سندن عداوندی ارضنه تعینت ایله عملکی ایچون ارضنده بقی شجر کبی و جریان مائله جمع اولان تراب
 کبی (ما یبطل بالشرط الفاسد ولا یصح تعلیقه بالشرط) شول شبکه شرط فاسد ایله باطل اولور ودخی شرطه
 تعلیق صحیح ایلیمان * مالفظی مبتدای خبری کلجی البیع فواید بو مقامده ایکی اصل وارد بری اولدر که
 تحقیقا هر شبکه مالی مال ایله مبادلدر شروط فاسده ایله فاسد اولور * زیرا شروط فاسده باب ربا ندر و ربا
 معاوضنده مایلندر معاوضات و تبرعاتن غیری دکلمر * زیرا ربا وضدن خالی اولان فضلدر و شروط
 فاسده نک حقیقی تنکیم مرور ایتدی که اول حقیقه عقد اقتضایین شینک وعقدک ملایمی اولیمان شینک
 زیاده سیدر پس اول شرطه عوضدن خالی فضل اولور اولکدر ربا در و ربا مایله نک غیری اولان معاوضنده
 تصور اولور نکاح کبی و مال اوزرته طلاق و خلع کبی و تبرعانه دخی تصور اولغزه کبی بلکه شرط فاسد
 اولور و تصرف صحیح اولور و اصلک ایکیجه سی اولدر که تحقیقا شرط محضله تعلیق ملک کاتده جائز اولور * زیرا قیاس
 باندندر و شول شبکه انکله تحلیف اولنان اسقاط محض باندندر مطلقا انک تعلیق جائز اولور و بو واقعدر
 طلاق کبی و عتاق کبی و شول شبکه اطلاقات و ولایات باندندر شرط ملایله انک تعلیق جائز اولور کذلک
 نحر رضانه ذکر اولنان کیدر رسول علیه الصلا و السلام (من قتل قتلاً فله سیله) پور دی
 شرط فاسد ایله تعلیق باطل اولان شی اوندرددر (البیع) اولکجه سی بعدر بونک بیانی بیع فاسده ذکر
 اولندی (واجازته) و بری بهه اجازتدر * زیرا بهه اجازتده بیع کیدر حتی بخرن هلان کسند نمند زیاده
 ایدر سه تحقیق بنیمه اجازت و بردم دیسیدی اجازت باطل اولور (والقسمة والایجاره) و بری دخی قسمت
 و بری احاره در * زیرا قسمنده مبادلده معناسی واردر و اجاره ده منفعت و اجرتی تملیک معناسی واردر
 (وار حمة) و بری دخی رجعتدر * زیرا رجعت ملک نکاحی دائم قیقددر پس ملکک ابتدا سیله معتبر
 اولور شرطه تعلیق جائز اولور (والصلح عن مال بمل) و بری دخی مالدن مالله صلحددر پس صلح مالی مالله
 معاوضه اولور پس بیع اولور (والایراض بالبن) و بری دخی دیندن ایراددر پس ارا من وجه تملیکدر حتی
 رد ایله رتدا اولور اگر چه کیم انده اسقاطه سی و ارایسه ده پس تملیکاته معتبر اولور (الاذا علق بکائن)
 الامر که دیندن ابرائی شرط واقعه تعلیق ایله حتی اگر مدبونه مالی نکاو ردیسه مدبون دخی بن مالی سنک
 شریکه و بردم دیسیدی پس مدعی دخی اگر وردک ایلسه سندن فاغ اولدم دیسیدی حالو که شریکه
 و رمش اولسیدی بامت صحیح اولور * زیرا بورتی شرط کانه تعلیقدر استر و شینه ده بویه ذکر اولندی
 (وعز الوکیل ولا عتکاف) و بری دخی عزل و کیدر و بری عتکافدر * زیرا بویا کسیده انکله تحلیف
 اولناندن دکلمدر پس شرطه تعلیق لری جائز اولور (والمزارعة و المعاملة) و دخی بری مزارعه و بری
 معامله در * زیرا بویا کسیده مالی مالله معاوضه اولدر پس ایکیسیده شرطه فاسد اولور (والاقرار)
 جائز کوردی پس ایکیسیده مالی مالله معاوضه اولدر پس ایکیسیده شرطه فاسد اولور (والاقرار)
 و بری دخی اقراردر * زیرا اقرار صدقه کذب بینه متددا حباردر پس اگر کذب اولور سه شرط فوت
 اولدیغی ایچون صدق اولور عکبیه دکل و اجازته تعلیق اولدی الا قبل وجود الشرط اخبار واقع دکل
 ایدوی متین اولسون ایچون اولدی (الوفف) و بری دخی وفدر پس تحقیقا وفده تملیک منفعت واردر

(والتحكيم) ویری دخی تحکیمدر پس تحقیق تحکیم صورت توایتدر و معاصمدر * زیرا که عمل اولمز
 الاخصمیک راضی اولمز به اولمز بنظر نده خصومت قطع اولمز ایچون پس تحکیم صلح اولمز اعتبار به تعلقی
 و تعلیق اضافتی صحیح اولمز توایت اولمز اعتبار به صحیح اولمز پس شکی الله تحکیم صحیح اولمز (وما لا یجمل به)
 و شرط فاسد ابه باطل اولمز یکر می درت شیندر (القرض والهبة والصدقة والنکاح والطلاق والخلع
 والعنق والزهن والایصاء والوصیة والشركة والمضاربة والقضاه والامارة والكفالة والحوالة والوكالة
 والاقالة والکابة) بوجه شرط فاسد ابه باطل اولمز (انما اذا کان الفساد فی صلب العقد) الامکر که فساد
 عقدک صلبنده اوله شینک صلی شی * انکه قائم اولان شیندر و بیعک قیامی ایکی عوضه در پس هر فساد که ایکی
 عوضک برنده اوله فساد عقدک صلبنده اولمز * ز بلعی دیدیکه کتبت اولمز الا شرطه فساد ابه فساد اولمز و چون
 شرط صلب عقدده داخل اولمز سه عبد بلدن چیمماق شرطیه کتبت ایندر مکله یا خود فلانله معامله
 ایتمک شرطیه کتبت ایندر مکله * زیرا بو شرطه کتبت صحیح اولمز باطل اولمز و اما قچن شرط
 صلب عقدده داخل اولمه مسلمی خراوزره یا خود خنز براوزره کتبتله * زیرا بو شرطه کتبت فساد اولمز
 بو یله اولقه باعث * زیرا کتبت بیعه مشابهدر شو جهتدیکه تحقیقا عبد مولا حقتده مالدر و نکاحه
 مشابهدر شول جهتدیکه تحقیقا کند و نفسی حقتده مال دکدر امدی زبایکی شبهه ایله عمل ایلدک پس بیعه
 مشابه اولدیغی ایچون فساد اولمز و چون فساد شرطه فساد صلب عقدده اولور سه و نکاحه مشابه اولدیغی ایچون
 شرط زائد باطل اولمز * بن درمکه بونکله معلوم اولور که تحقیقا استروثیه نک و عمادیه نک اولدیغی
 شی * کتبی شرطه تعلیق جائز اولماسی و تحقیق کتبتک شرط فساد ابه باطل اولمز فسادک صلب عقدده
 اولمز اوزره میندر و انارک نایبید کار شی که کتبت شرط متعارف و شرط غیر متعارف ایله صحیح اولور
 دیدکل بدر شرطک زائد اولمز انکه بیله صلب عقدده فساد اولماق اوزره میندر بو اجلدن شرطی اولده
 فساد ایله قید ایلدی نایبه قید ایلدی پس مصنف لردن بعضک بوکلام اطلاق اوزره تمام اولمز دیدیکه وجهی
 بو قدر * زیرا مولا عبیدینی میندر چیمماق شرطیه مکاتب اینسیدی کتبت صحیح اولمز باطل
 اولمز پس بو صورتده شرطک فساد ابه کتبت باطل اولدی (واذن العبد فی التجارة) و شرط فساد ابه باطل
 اولمز انک بری دخی تجارته عبده ایندر مولا عبیدینه برآی یا خود برسته یا خود بونارک امثلی توقیت شرطیه
 اذن و بر مکله (و دعوة الولد) و بری دخی دعوت و لدر مولا چار به سیچون حلی و ارایسه اول حیل بنددر
 دیمکله (والصلح عن دم العمد) و بری قصدا دمک صلحیدر و کذلک قصدا دمک ابراسیدر مصنف اربانی ذکر
 ایتمدی صلح ایله اکفای ایتدی * زیرا ایکیسی یلنده چوق و ق بو قدر * زیرا اولی مقبول چنان عمدا قاتل
 ایچون ذمتی ابرایتم بو شهرده قائم اولماق شرطیه مثلاً یا خود شهرده قائم اولماسی اوزره صلح اولسیدی
 ابر او صلح صحیح اولور و شرط معتبر اولمز (والجراحة التي فیها القصاص) و شول جراحتمدن صلحکله انده
 قصاص اوله * زیرا صلح قچان خطا قتلدن اولور سه یا خود شول جراحتمدن که ائده ارش اوله قسم اولدن
 اولور (وجنابة الغصب) و دخی غصب جنایتندن صلح یعنی مقصوب جنایتندن صلح (والودبعة
 والعارية) و دخی امانتک و عاریتک جنایتندن صلح (اذا ضمهها رجل) یعنی قچان صورت مذکورده ده
 موجبات صلحه بر رجل ضامن اولسه (و شرط فیها کفالة احوالة) و انده کفالت یا خود حواله شرط
 ایلسه پس تحقیق بو صلح صحیح اولور و شرط باطلدر (وعقد الذمة) و بری دخی عقد ذمتدر پس تحقیقا امام
 قچان بر لده بی قح و اهلی انده ملکری اوزره اقرار و انرا امامه بیله عقد ذمتده بشاریق الا نه جن بو بر مکله
 شرط ایتمهز تکیم بو مشر و عددر پس عقد صحیح و شرط باطلدر (وازداء عیب) و بری دخی عیب لرد
 ایتمکدر (و بخیار الشرط) و دخی بخیار شرط لرد ایتمکدر مشتری اگر بو ثوی سنک اوزر بیکه بو کون رد ایتمه
 عیب لده راضی اولدم دیمکله و کذلک بخیار شرط لده دخی رد بن غیر لکمی یارنجی کون باطل ایلدیم دیمک کبی
 حال بو که انک بخیر لکمی یارنجی کونندن زاده اولسه انکچون عیب لده رد و بخیار شرط لده رد باطل اولور (وعزل
 القاضی) و بری دخی عزل قاضیدر امام قاضی ایچون قچان سگاه کتوب و اصل اولسیدی سن معروضن دیمکله
 بعض دیدیکه شرط صحیح اولور و قاضی معزول اولور و بعض شرط صحیح اولمز و قاضی معزول اولمز دیدی

و فتویٰ بونکہ در عمادہ و استرو شیبہ ده بویله ذکر اولندی و بو تصرفات شرط فاسدایله باطل اولماسنه باعث اولدر که * زیرا بو تصرفات بامالیه اولیان معاوضاندندر یا خود تبرعاند ندر یا خود اسقاطاندندر (و ما یصح اضافته الی المستقبل) و شول شککه مستقبله اضافتی صحیح اولور اون درت شیندر (الاجاره و منجھها) مثلاً چنان آیک ابتداسی کلدکده شوداری سکا شو قدر اچمه به ایچار ایتدم دیمکله بزم فترده جائز اولور و کذلک آیک ابتداسی کلدکده اجاره بی فتح ایدر ز دیمکله اما اجاره نیک مستقبله اضافتک صحته باعث اجاره منافک تملیکی اواب و وجودی فی الحال تصور اولندیغی ایچون پس ضرورت مضافده اولور بویله علامتک اجاره ساعت بساعت متعقد اولور اجاره نیک حادث اولسی حسبیه نبدکار بدر و اما فسختک مستقبله اضافتی صحیح اولسنده باعث حد و نله معتبردر پس فسختی مضاف جائز اولور تکیم بیعک فسختی اقاله اواب بیعه معتبر اولدیغی کبی حتی بیعک شرطه تعلیقی و زمانه اضافتی بیع کبی جائز اولور من دریمکه بو عباره فتح اجاره معتبراندن فصولینده و غیره اجاره بیع منضم اولمقله واقع اولدی و وجهی ذکر اولنان شیندر و بوندنصرکه فصولینده بونک محالنی نقل اولندی اول مکانده دینلدیکه فتاویٰ قاضی ظهیرالدینده ذکر اولندیکه اگر برکسته بن سکا بوداریمی هر آیک ابتداسنده شومقداره ایچار ایتدم دبسیدی قوللرنده جائز اولدی و اگر چنان آیک ابتداسی کلدکده سنی فسخت ایتدم دبسیدی اجماعاً صحیح اولدی کذلک فواید صاحب محیطده دخی بویله ذکر اولندی و اگر سنی بار نیکی کون فسخت ایتدم دبسیدی فسختی مضاف بیعجه صحیح اولور بونک ایچون روایت یوقدر و انده مشایخ اختلاف ایتدیلر ظهیرالدین صحیح اولماسنی اختیار ایتدی ایکی کلامک بندنه تنافی ظاهردر سن تأمل ایله (و المزارعة و العاملة) و مستقبله اضافتی صحیح اولنک ایکیسیدی مزروعه و معامله در مثلان سکار ضعی یا خود باغنی آیک ابتداسی کلدکده دفع اولدم دیمکله صحیح اولور * زیرا مزراعده و معامله اجاره در حتی تحقیقاً برکسته انری جائز کورسه جائز کوره من الا ایکیسکه مطر قلمری ایله و شرطلرینه رعایتله جائز کورر (و المزارعة و الوکالة) ایکیسیدی مضاربه و وکالتدر مثلاً فلانده اولان مالی قبض و مضاربه اعمال ایله دیمکله و کذلک چنان آیک ابتداسی کلدکده بنم ایچون بیعه و کبل اول دیمکله صحیح اولور * زیرا بو ایکیسی اطلاعات و اسقاطاندندر * زیرا مضاربه و وکالت قبل العقد مالکک و وکالت مانده تصرف مالکک حتی اولدیغی حالده موقوف اولدی پس مالک عقدا یله و توکیل ایله اول حتی اسقاط ایدر پس اسقاط اولور تعلیق قبول ایدر (و الکفالة) مستقبله اضافتی صحیح اولنک بریدی کفالتدر پس بو کفالت التزامات یا بندندر پس زمانه اضافتی و شرط ملائمه تعلیقی جائز اولور تکیم موضعنده تقریر اولندی و کالت بونک خلافدر شول حیثیه که مطلقاً شرطه تعلیقی جائز اولور ذکر اولنان شی ایچون (و الابصار) بریدی ایصادر یعنی بر شخصی وصی قتلقدر مثلاً اگر بن فوت اولور سم بنم ترک ایلدیکم شیبه وصی اول دیمکله (و الوصیه) و بریدی ماله وصیندر مثلان فوت اولور سم ثلث مالم فلان کسنسه ایچوندر دیمکله پس تحقیق بو ایکیسی فائده ایتمزل الا موتدنصرکه ایدر ایندی ایکیسندکه تعلیقلمری و اضافتلمری جائز اولور (و القضاء و الامارة) ایکیسیدی حتی قضاز و امارتدر مثلاً خلیفه برکسته به چنان شهرک ابتداسی کلدکده سن قاضی بلده سن دیمکله و کذلک چنان بن فوت اولور سم سن امیر بلده سن دیمکله پس بو ایکیسیده تولیت و تقویض محضدر پس بونلرک اضافتلمری جائز اولدی (و الطلاق و العتاق) و ایکیسیدی طلاقدر و عتاقدر مثلان طالقسن یا خود معتقسن رمضانک اولندن دیمکله پس بو ایکیسی اطلاعات و اسقاطات یا بندندر و بوظاهر در (و الوقف) بریدی و قدر * زیرا بونک موتک ما بعد بنه تعلیقی جائزدر (و المایصح) و مستقبله اضافتی صحیح اولیان اون شیندر (البیع و اجازته و فضخته و القسمة و الشریکه و الهبته و النکاح و الرجعة و الصلح عن مال و الایرا عن الدین) بونلردر * زیرا بونکر اولنان اشیا تملیکاندر پس بونلرک زمانه اضافتی جائز اولور تکیم شرطه تعلیقلمری جائز اولدیغی کبی انده قمار معناسی اولدیغی ایچون و الله تعالی اعلم بحقیقه الحاصل

باب الصرف

بو باب صرفک بیاننده در فقها نیک اکثری صرفی کتبله معنون قیلدیلر حالبو که صرفک کتبله معنون اولسی

مناسب دکلدر * زیرا صرف ریائی و سلم کبی بعلک انو اعندندر احسن اولان بومقامده اختیار اولاندنر
 هو) صرف لغت جهتندن فضل معناستندر بوعقده صرف له تعجیدیه باعث اولدر که * زیرا بعینه انتفاع
 اولنر و ایدن طلب اولنر از زیاده ملک طلب اولنر و رودخی صرف نقل معناستندر صرفه تمجید اولنر بکه ایکی
 بدلتدر بریدن بریده قبل الافتراق نقله محتاج اولد بی ایچون و شرعا (بیع الثمن بالثمن) ثمنی ثمنه ببعدر یعنی
 ثمنیت ایچون خلق اولنن شئی دیکدر ذهب و فضه کبی بر ابردر کرک جنسی جنس له بیع اوسون و کرک جنسی
 جنسک غیر له بیع اوسون ذهبی ذهبله و فضه بی فضه ایله بیع کبی یا خود ذهبی فضه ایله یا خود فضه بی ذهبله
 بیع کبی (فان تجانسا) پس اگر ایکیسی برجنسندن او اورسه یعنی ایکی ثمن برجنسندن او اورسه ایکیسیده
 ذهب یا خود ایکیسیده فضه اولنله (زم التساوی والتفاضل) برارک و تقابض لازم کلور تنکیم رسول
 علیه الصلاة والسلام زیاده مرور ایدن (الذهب بالذهب والفضة بالفضة مثلا بثلل یا بدید والفضل بالفضل) قول
 شریف ایچون (قبل الافتراق) بدلتری ایله افتراقندن اول تساوی و تقابض لازم کلور حتی اگر جهة واحده ده
 عاقدن یورو بهرک کنسدر دی یا خود مجلسده او بوسدر دی یا خود ایکیسیده معنی علیه اولسدر دی
 اندنصرکه افتراقندن اول قبض ابدشسدر دی صرف صحیح اولور و تحقیق عمر رضی الله تعالی عنه اگر
 برسطحن قالمسه سنده انکله یله فاتی دیو یوردی خیار ایله نمبر اولان مر آه بونک خلا فی اوزره در *
 زیرا نمبر قیاتی تمیکدر رد اوزره دلالت ایدن شیشه باطل اولور و قیام ردک دلیلدر (ولو اختلفا جوده
 وصیاقه) اگر چه اول ایکیسی برجنسندن اولان شلر جیدلک و قیو محی استاد لکی جهتندن مختلف
 اولور لسه ده * زیرا جودت و صیانت ایچون اعتبار بو قدر تنکیم زیاده مرور ایدی (والا) و اگر ایکیسی
 برجنسندن اولر لسه (فالتقابض) تقابض لازم کلور مرور ایدن علت ایچونکه تحقیقا علتک ایکی
 جزئیک بری نسبتیه بی یعنی وره سیه بی حرام ایدر فضلی دکل (فلو باع احدهما بالآخر) پس ایکیسندن بری آخر
 ایله بیع اولسه یعنی ایکی جنس لری مختلف اولان مثلا ذهب فضه ایله یا خود فضه ذهبله بیع اولسه (جزفا
 او بفضل و تقابضا فید) کو توری بازار ایله یا خود بر فضله ایله بیع اولنوب اول مجلسده قبض ابدشسدر دی
 (صح) بیع صحیح اولدی مصنف آساوی بی ذکر ایتدی * زیرا آساوی محل ایشنه دکلدر (ولا یتعینان)
 و عقد صرفه ایکی عوض ابره عین اولد یلر ساغر عقوده اولد بیغی کبی حتی ایکی عاقدک فتلر نه برشی اولسه پس
 استقراض ایدوب قبل الافتراق ادا ایلسدر یا خود ایکی عوضک هر برنه مستحق چیقلوب ایکیسندن هر بری
 مستحق چیقلمن شیک جنسندن بدلتی صاحبته و رسیدی یا خود عقده اشارت اولنن شئی امساک ایدوب
 یعنی ورمیوب و ثلرینی اعطا ایلسه زدی جائز اولدی (وبفسد بخیار الشرط) و صرف خیار شرط له
 فاسد اولور * زیرا فضک استحقاق خیار شرط له در خیارک باقی فالاننده قبض ممنوع اولور * زیرا فضک
 استحقاق ملک اوزره مبنیدر و خیار ایسه ملک منع ایدر (والاجل) و اجل ایله دخی فاسد اولور * زیرا
 اجل عقد صرفه واجب اولان قبضی منع ایدر (وبصح ان اسقطا) و صرف صحیح اولور اگر عاقدن خیار
 شرط و اجلی اسقاط ایدر لسه (فی المجلس) مجلسده اسقاط ایدر لسه فاسد مقرر اولزندن اول مفسدک
 ارتفاع ایچون (ظهر بعض البدل زبنا فرد انتقض منه فقط) بدلتک بعضی زبوف اولد بیغی ظاهر
 اولسیدی پس اول زبوفی رد ایتسیدی صرف ایچوق اول زبوفده بوزیلور یعنی صرف مرودده منفسخ اولور
 غیر یسنده باقی فالور انده قبض مر نفع اولد بیغی ایچون (لا یتصرف ثمن الصرف قبل قبضه) قبضندن
 اول صرفک نمنده تصرف جائز اولور * زیرا قبض حقالله تعالی واجبدر و انک تصرفن نمجو زده واجبی تک
 وارددر (فلو شری به ثوبا فاسدا) پس برکنسه اگر صرفک بمحله بر ثوب اشترایسیدی مثلا بر اتونی اون
 درهم بیع ایدوب اول درهمی قبض ایتدن انکله بر ثوب اشترایسیدی بونک بیعی فاسد اولور (اشتری
 اذ مع طوق ذهب فیمه کل الف درهم بالفین نسبتا ففسد فی الکمل) برکنسه بر جاریه ذهبدن بر طوق له بیه
 هر برینک قیاتی بیک درهم اولوب وره شیه ایکی بیکه اشترایسیدی گایسی فاسد اولور اما صرفه فاسد اولسی
 تقابضک فواتی ایچوندر و اما جاریه ده فاسد اولسی مفسد عقد مقارن اولد بیغی ایچوندر و تحقیق فساد
 معساکلی عقده مقرر اولدی شول حینتد که تحقیقا عقدک بعضده قبولی بعضک باقیسنت قبولی

ایچون شرطدر (ولو تقدالفا) ذکر اولان مسئله سابقه ده یعنی قبل الافتراق ایکی بیکه یکی صایسیدی
 (اواشتر همالیفن احد هما تقدوالاخر سیده) یعنی جاریه ایله طوقی یکی تقدوی یکی ویره سیه اولوق اوزره اشترا
 ایتسیدی (فهو عن الطوق) پس اول قبض اولان ثمن طوقک ثمنیدر امام مسئله سابقه ده طوقک ثمنی اولغه
 باعث حصه طوقک قبضی مجاسده واجب اولدیغی ایچوندر * ز براصرک بدایدنندن ظاهر اولان واجبله
 ایتاندر و امام مسئله ثانیه ده طوقک ثمنی اولغه باعث اجل صرفه باطل و جاریه ده جائز اولدیغی ایچوندر
 و بوندن ظاهر اولان عاقبتک علی وجه الجواز مباشرتیدر (وان لم یبین) اگر چه حکیم اول بیک
 درهم طوقک ثمنی ایدیگی بیان اولمندی ایسه ده (اوقال من ثنهما) یاخود شو بیکه اخذ ابله ایکسنک
 ثمنندن دیسیدی اما چنان بیان ایتسیدی ظاهر در * ز برابیع وقتا که صحت قصد یله بیع ایلدی ایسه حالبو که
 صحت یوق الامقبوضی فضه مقابله سنده قیلغله اولور و اما چنان بونی اخذ ابله ایکسنک ثمنندن دیسیدی
 پس ز برانوک معناسی سن بونی اخذ ابله ایکسنک مجموعتک ثمنک بعضی اولوق اوزره ظاهر اولدیغی ایچونکه
 تحقیق بیک مجموعتک ثمنی دکلدر و فضه تک ثمنی مجموعتک بعضیدر پس ثمن فضد اوزره حل اولتور جواز ایچون
 تجری بوندن تجری * ظن غالبه صواب طلب ایتمکدر (کذا اذا باع سیفا حلیته خسون بمائة و نقد
 خسین فهو حصتها) کذلک چنان حایه سی الی درهم برقلجی یوزاخیه بیع ایتسیدی والی درهم
 نقد قبض ایتسیدی اول الی حلیته تک حصه سیدر (ان تخلص بلا ضرر) اگر ضرر سر تخلص ایدرسه
 مقبوض حلیته تک حصه سی اولور اگر چه کیم حلیته تک حصه سی اولدیغی بیان اولمندی ایسه ده * زم ذکر
 ایتدیگن علت ایچونکه ظاهر اولان واجبله ایتاندر و کذلک چنان سن بوالی بونی ایکسنک ثمنندن
 اخذ ابله دیسیدی مقبوض حلیته تک حصه سی اولور پس اگر مفرق اولججه به دک قبض شد میلر ایسه
 عقد حلیته ده باطل اولور سیدده اولز * ز بر عقد حلیته ده صرفدر (والا) و اگر بلا ضرر تخلص ایتسیدی
 ایسه (باطل فیها) سیدده و حلیته ده عقد باطل اولور اما حلیته ده باطل اولمی هر و ایدن علت ایچوندر که
 عقد حلیته ده صرفدر و اما سیدده باطل اولمی بفر ضرر تسلیمی ممکن اولدیغی ایچوندر (باع اناه
 فضة و قبض بعض ثمنه و افتراق صح فیما قبض و اشترک فی الیاء) برکنسه برکومش چنان بیع ایدوب ثمنک
 بعضینی قبض ایدوب و مفرق اولسده زدی قبض ایتسیدی بعضده بیع صحیح او اوب و چنانقده مشترک اولور
 ز بر عقد چنانغک کلدبر صرفدر و قبضت شرطی بولانده صحیح اولور بولانسانده باطل اولور پس فساد
 طاریدر * ز بر عقد صحیح اولور ایدن ذکره افتراقله باطل اولور پس فساد شایع اولز (وان استحق بعضه اخذ
 المشتري باقیه بقسطه اورد) و اگر اول انا تک بعضنه مستحق چیقلسه مشتری باقیسینی قسط یله اخذ ایدر یاخود
 رد ایدر ز چنانقده شرکت سیدر (وان استحق بعض قطعة فقرة بیعت اخذ الباقي بقسطه بلا خيار) و اگر غیر
 مضروب بیع اولور کومش کلجه سنک بعضنه مستحق چیقلسه مشتری باقیسینی بلاخيار قسط یله اخذ ایدر
 زیرا اکا تیبض ضرر و برمن (صح بیع درهمین و دینار بدرهم و دینارین) ایکی درهمه بر دینارک
 بر درهمه ایکی دیناره بیبی صحیح اولدی (و بیع کر بر و کر شعریه ههما) و ایدن بر کر بر کر شعریه بر کر
 ایکسنکده شعری ایله بیع صحیح اولدی یعنی بر کر بر ایدی کر بغدادی و بر کر شعری ایکی کر شعریه بیع صحیح
 اولور و امام زفر و امام شافعی فتنه صحیح اولز * ز بر ایا بیع جله بی جله به مقابل ایلدی و شیوع اوزره انقسام
 تقابلک ضرور نوندن و شیوع معناسی ایکی بدک هر بری ایچون آخردن حظی اولمقدر و جنسی خلافتنه
 صرفه تصرفی تغییر وارد * ز بر ز که مقابله مطلقه صرف مذکور محتمل اولور تصرفی صحیح ایچون صرفه
 حل اولتور و حالبو که زم دیدیگنده اصل تصرفی تغییر بقدر بلکه وصفی تغییر وارد * ز بر انک موجبی
 ملکک کلدی ثبوتیدر کل مقابله سنده بویسه بووجه اوزره حاصلدر (و صح احد عشر درهما بعشرة دراهم
 و دینار) اون بدرهمی اون درهم و دینار ایله بیع صحیح اولدی اون درهم اون درهمه بر درهم بر دیناره
 اولوق اوزره طریق مذکور ایله (و درهم صحیح و درهمین غلته) بر درهم صحیحی و ایکی درهم غلته بی
 (بدرهمین صحیحین و درهم غلته) ایکی درهم صحیحله بر درهم غلته بیع صحیح اولدی غلته بیت الماله زداوانان
 شیندر که نینار اتی اخذ ایدرل و زنده و جبدلک اعتبار تک سقو طننه برارلک متحقق اولسون ایچون

(من له على آخر عشرة دراهم فباع من هي عليه دينار به صحیح) برکنه تک آخر اوزره اون درهم حتی اولوب
اول اوزرنده اون درهم اولدرکنه تک ارزرنده اولان اون دره می ردیشره بیع ایسیدی بالاجماع صحیح
اولدی و نفس عقدا بیه مقاصد واقع اولدی (وان باعه بعشره مطلقه) و اگر دیناری مطلق اون درهمه بیع
ایسیدی یعنی اون درهم اوزرنده اولدی قیدلنمز (ودفعه) و اول دیناری دفعه ایسیدی (و تقاسما
العشره بالعشره صحیح ایضا) و اون دره می اوله تقاص ایسیده زدی ذکر اولنان کبی صحیح اولدی
ز بر اهر برینک آخر اوزره اوز دره می اولوب اون دره می اون درهمه نقص بشدیلر پس نقص دینارک
مطابق اون درهمه بیعی ایچون فصیح اولور و عمر و اوزره اولان عشره ایله دینار ایچون بیع اولور * ز بر اعنای
مذکور اوزرنده حل اولنسد بدل سرفله استبدال اولور (لغالب افضه و الذهب فضه و ذهب) دراهم دن
فضه سی غالب اولان حکما فضه در و دنانیر دن ذهی غالب اولان حکما ذهدرو بو ایکنسده مفاضتک غیر بیندن
خالصه اعتباره انان معنا اعتبار اولور (دلا بصریح بیع التماس به) پس خالصک خالص ایله بیعی صحیح
اولان (ولا بعده بیع) و بعض غایبی فضه و ذهب اولاتی اول غایبدن بمضله دخی بیع صحیح اولان (لا مساویا
وزنا) الا وزن جهتدن مساوی اولور لسه صحیح اولور و كذلك غایبی فضه اولانیه اسفر ضده جائز اولان
الاوزن جهتیه صحیح اولور و بواقدمر که زیر نفود عادتنا غش قیلدن خال اولان پس قیلردیلر که لا حق
اولور و بدایله ردی بر اولور (و اغلب الغش فهمما) و دراهم و دنانیرده غشی غالب اولان (فی حکم
العروض) متاع حکمده در (فصح به بالخاص) پس دراهم و دنانیردن غشی غالب اولانک خاص
ایله بیعی صحیح اولدی (ان کان آخر) اگر خاص معشوشدن اکثر اولورسه جنسی جنسه صرف جهتدن
وزاندی جنسک غیر بیه صرف جهتدن (و بجنسه مفاضلا) و غشی غالب اولاتی جنسیله مفاضلا
بیع دخی ذکر اولنان کبی صحیح اولدی مفاضلا جنسی خلاف جنسه صرف ایچون (بشرط التفاضل
فی المجلس) مجلسده فصلشک شرطیه ایکی صورته بیه و تقابضت شرط قیلنسه باعث اولدر که ز بر
خالصه قبض شرطدر پس غشده دخی شرط قیلدی تبر اولدی بیعی ایچون (وان کان ثلثه) اگر خالص
غشی غالب اولانک مثلی اولورسه (اولان) باخود خاص غشی غایبدن اقل اولورسه (اولادری فلا)
یاخود مثلی اولوب و یا اقل اولدی بیلنسه مثلی اولوب مثلی اقل اولدی بیعی ایکی صورته بر ایچون بیع صحیح
اولان و نالسه در اناستالی ایچون صحیح اولان (و ذارج) و فحان غشی غالب اولان بین الناس رایج
اولسیدی (تم تعین بانعین) تعین ایله تعین اولان (والا) و اگر بین الناس رایج اولنسه (یعنی به)
تعین ایله تعین اولور عزیزا ما اما که رایج اولور اول من اولور تعین ایله تعین اولور و اگر رایج اولورسه سابعه در
یعنی متاعدر پس تعین ایله تعین اولور و اگر ناسدن بعض قبول ایروب بعض قبول ایترسه پس اول دخی
ز یوف کیدر عینده عقد تعلق ایتر بلکه عقد ز یوف جنسه متعلق اولور اگر بایع غشی غالب حالتی بیایوب
و یا بعدن رضه متحقق اولورسه و اگر بایع حالتی بیلنسه عقد جدید جنسه متعلق اولور یا دمک ضامی اولدی بیعی
ایچون (فالبیعه والاستقراض بمأروج منه یکون وزنا او عددا او بهما) و غشی اولانک رایج اولانی
ایله مایهه راستقراض وزن بیکله یاخود عدد بیکله یاخود ایکسبیله اولور یعنی اگر وزنله رایج اولورسه
انده مایهه و استقراض وزنله اولور و اگر عدد ایله رایج اولورسه انده مایهه و استقراض عدد ایله اولور و اگر
وزن و هم عدد ایله رایج اولورسه آنک یکسبیله ایله اولور * ز بر اندنص اولمان شده اعتبار اولان بین الناس
متعارف اولاندر (و المتساوی که اب التماس فی البیعه والاستقراض) غشی فضه به و غشی ذهبه
ز بر اولان مایهه و استقراضه خالصی غالب اولان کیدر حتی اول مساوی ایله بیع باز اولور و افراضی دخی
صحیح اولان الا وزنله او ادر دراهم زدی معزله سنده درو یا دمک مشتریه تسلیمدن اول اول در احمک هلا که هفت
بوزر و مشتری اول در احمک مثانی اعطایدر * ز بر اخص انده حقیقه موجود در حال و که مغلوب اولدی ایسیدی
استباری شرعا وزنله واجب اولور اما که مایهه ده اکا اشارت ایله قدری وصفی بیان اولوق ایچون
تکم خاصه ده یعنی دراهم جیده به اشارت اولدی بیعی کبی (و اغلب الغش فی الصرّف) و صرفده غشی
غالب اولان کیدر حتی قیچن غشی مساوی اولان جنسیله بیع اولسیدی علی وجه الاعتبار جائز اولور

وغشی مسأوی اولانی خاص الیه بیع ایسه جائز اولمز حتی خاص ذهب وفضه دن بیع اولان خاص صدن اکثر اوله * زیرا منسوا بینک ری وقتناکه آخر اوزره غالب اولدی ایسه اُبکسنگده اعتباری واجب اولدی (اشتری به او بفلوس نافعه فکسد قبل التلمیم بطل البیع) برکسنه غشی غالب اولانه یاخود رایج اولان فایوسله برشی اشترای ایسیدی پس یعنی تسلیم ایتمزدن اول اول غشی غالب اولان یاخود فلوس رایج کاسدا اولسیدی امام اعظم قنده بیع اطل اولور * زیرا من کسدا ایله هلاک اولدی * زیرا ثبت اصطلاحده در حالو که انده ثبت باقی قالدی پس بیع بلا من باقی قالدی ایمدی بیع باطل اولدی وپشان بیع باطل اولسیدی (فیرد المبیع ان قام والاخلاه) پس بیع رد اولور اگر بیع قائم ایسه وهلاک اولدی ایسه هوا کر مبیع هلاک اولدسه مثلی رد اولور اگر مبیع ثلثا بدن ایسه (او فینده) یاخود فیمتی رد اولور اگر مبیع قیامتدن ایسه (صح بفلوس نافعه بلا نه بین) فلوس رایجه ایله بیع بلا نه بین صحیح اولدی * زیرا فلوس رایجه اصطلاح ایله نمند (و کاسده نه) و فلوس کاسده ایله بیع نه بین ایله صحیح اولدی * زیرا فلوس کاسده متعذر پس تعیندن لابدر (اس قرض هوسا فکسدت رد مثله) برکسنه فلوس استقراض ایدوب ادادن اول کاسدا اولسیدی مثلی رد ایدر امام اعظم قنده * زیرا عاریت المقدر عاریتک موجبی عینی رد ایتدکر * زیرا مثلیدر و کسدا ایله ثلثا بدن چیمتدی بواجلدن بعد الکساد استقراضی صحیح اولدی (شری نصف درهم فلوس اود بق فلوس او قیراط فلوس صح) برکسنه فلوسک نصف درهمه یاخود فلوسک دانق ایله یاخود فلوسک قیراطی ایله شرا ایسیدی صحیح اولدی امام زفر صحیح اولمز زیرا اول کسنه فلوسله اشترای ایسیدی فلوس ایسه عدد تقدر اولور دانق ودرهمه عدا اولمز ایسیدی عددی بیاندن لابدر دیدی * بر دیر زکه فلوسدن نصف درهمه یاخود دانق بیع اولنان شی عتداتناش معلومدر پس بیاندن استقراض اولدی (وعلیه قدر ما بیاع بهما منها) و مشتری اوزره فلوسدن نصف درهمه یاخود دانق یاخود قیراط ایله بیع اولنان شیک قدر بی بیایه دفع ایتک لازم کلور (قال لمن اعطاه درهما) مشتری کندویه اعطای این صبراقی به (اعطی نصفه فلوسا و نصفه درهما) بر درهمک نصفه فلوس و بر و نصفه فضه تک مضروب بدن نصف درهم وزن ویر (الاحیه) لایرجه و رهمه دیدی (وسد فی انکل) بیع کاسنده فاسدا اولور با لازم کدیکی ایچون (بشلاف اعطی نصف درهم فلوس و نصفه الاحیه) نصف درهمک فلوس و نصف درهم ویر لایرجه و رهمه دیدی ذکر اولنانک خلاف اوزره در * زیرا نصف الاحیه ده مثلی ایله اولور و باقیسی فلوسله اولور (ولو کر اعطی) و اگر مشتری اعطی افظنی تکرار ایسیدی درهمک نصفه فلوس اعطایله و نصفه فلوس اعطایله الاحیه درمکله (صح فی الفلوس فقط) بیع ایچق فلوسده صحیح اولور و نصف درهم اعطایله الاحیه و رهمه قولنده بیع صحیح اولر * زیرا وقتک اعطای تکرار ایتدکده عتد ایکی اولدی و ثابده ربا بولندی و ایکی بیعک بریتک فاسدا اولسی آخرک دخی فسادنی ایجاب ایدر والله اعلم

تذیب کتاب البیع

بو کتاب بیع ایچون ذمیر یعنی ذکر اولنه حق مسألی کتاب بیع ایچون ذمیر کسر (بیع الوفاء قبل رهن) بیع بالفایه بعضی رهندر دیدی شیخ امام نجیم الدین انسی فتاوا سنده دیدیکه شول بیعکه بزم زمانتک اهلی ربا دن احترازا متعارف قیلوب و بیع وفا نسیمه ایله بیلر بو حقیقته رهندر و بو مبیع مشتری بندمه هر هن بندمه کی رهن کیدر مشتری اکامالتک اولمز و انتفاعده مشتری ایچون اطلاق اولنز الاماکنک رضاسیله واذنیله اطلاق اولور و مشتری میوه سندن اکل ایتدیکنه یاخود شجر ندن هلاک ایتدیکنه ضامن اولور و دین اول شجرک هلاکده ساقط اولور اول هلاک اولان شبنه دینه و فایا اورسه و فغان صنعتک غیری ایله هلاک اولسدن یادهه ضامن یوقدر و فغان مدیون دینی ادا ایسیدی با بیع ایچون مبیعی استرداد واردر بزم قتمزده رهنله ایتدیکه احکامدن بر حکمه فرق یوقدر * زیرا ایکی عاقدا کرچه بو کایع نسیمه ایدر سده لکن انلرک غرضلری رهندر و دینه کمال المقدر * زیرا با بیع هر کسه بو عتد نکره ملکی فلان رهن ایتدمدر و مشتری دخی فلانک ملکی رهن التلمیم دیر و اعتبار ایسه مقصودلر ایچون و معانی ایچون تصریفانده در الفاظده و مابنده دکلدنر بایزم اصحابی بر دیکله اصلک برائی شرطه کفالت حوله در واصلک برائی اولماق

شرطیله حواله کفایتد و حرک شه و محضرتده مهر سیمه سیله یله نفسی همدی نکاحدر واستصناع
 فاسدهه چنان اجل ضرب اولسیدی سلدردیدیلرو و نیک نظر برلی چوقدر و امام سید ابو شجاع بوک اوزرینه
 اولدی (وقیل بیع) و بعض بیع بالوبا بعددیدی * جمع الزوارله ذکر اولندیکه بزمن مشایخمن بوزمانده
 بیع و نندن صحیحی اوزره تفاتی ابتدیلر بعض سلفانک اوزرینه ذاهب اولدقلری اوزره * زربا بیع ایله مشتری
 لفظیله تلفظ ابتدیلرله شرط ذکر ایلمسزین و اعتبار نصا تلفظ اولمش ایچوندر مقصود ایچون دکلدرد
 پس برکسند بر سر آه تزوج ایوبد اتی مجامعتدن نصکره تطایفه نیت ایتمش اولسه عقد صحیح او اولدی
 (وقیل) بعض دبدیکه قائلی فاضلینقدر (الصحیح انه) صحیح اولان قول بودر که نجه بقاشول عقد کدایی
 کسند بینه جاری اوله (ان کان بلفظ البیع لایکون رهنا) اگر بیع لفظیله اولورسه رهن اولان * زیرا
 ایکنسندن هر بری شرعاً مستقل عقددر و ایکی عقددن هر بری ایچون احکام مستقله واردر بلکه بیع اولور
 (هل شرط الفسخ فیه) پس اگر ایکی عاقده عقدده فضعی شرط قیلسیدیلر (مسد) فاسدا اولور * زربا بیع
 فسخ شرطیله فاسد اولور (کذا) کذاک ذکر اولنان کبی ننه فاسدا اولور (الم بشرطه) یعنی اگر ایکی
 عاقده عقدده فضعی شرط قیلسدیلر (و تلفظاً بلفظ البیع بشرط الوفاء) ولیکن لفظیله بیع بشرط الوفاء
 تلفظاً بلسلدی ننه فاسدا اولور * زربا بیع اول بیع ایچون مفیددر (ابوالبیع ایچون) ناخوب بیع جائزه
 تلفظ ایدر لسه فاسدا اولور (و عندنا) یعنی حالو که اول ایکی عاقده زعلر لده (هو بیع غیر لازم)
 اول بیع غیر لازمدر پس بودخی ذکر اولنان کبی بوقصد برجه المبرک زعلر ننه عمل جهتدن فاسدا اولور
 (و ان ذکر البیع من غیر شرط تم ذکره) و اگر ایکی عاقده بیع شرط سز ذکر ایوبد اند نصکره شرطی (علی
 وجه الامداد) و عدوجهی اوزره ذکر ایدر لسه (جاز) بیع جائز اولور بیهک مفیددن خالی اولدیغی ایچون
 (ولزم الوفاء به) و وعدایله و فادخی لازم کلدور * زیرا مواعد آزا اولور لازم اولور پس بویه عاقد چناناس
 ایچون لازم قیلنور (صحیح فی اعداد استحصانا) بیع الوفاء عقارده استحصان جهتله صحیح اولدی تعامل ناس
 ایچون (واختلف فی المنقول) و منقولده اولان بیع فاده اختلاف اولدی بعض صحیح اولور دبدی حاجتک
 عام اولدیغی ایچون و بعض تعاملک خصوصی ایچون صحیح اولور دبدی والله اعلم

کتاب الشفعة

بوکتاب شفعه نیک بیاندهدر وقتا که مصنف نواعیله بیهک بیانندن فارغ اولدی ایسه بیع اوزره ترتب بدن
 شیفک بیاننه شروع اولدی و بوجهه ذکر اولندی کتابک آخر زینه ناخبردن احدیندر تکبیم سار کتابک
 اوخر نده واقع اولدی (وهی) شفعه نیت جهتدن شفعه ندر و شفعه ضم: سنه در شفعه نسیده سنه باعث
 انده اشترای اثنان ملکک شفعه ملککته ضم اولدیغی ایچوندر و شرعاً (تمک العقار) عقاری تمک تکدر
 و عقار ضعیدر یعنی ارضدر و بعض داردن وضعیه دن انکیچون اصل و قرار اولان شیدر دبدی مغرب
 اللغه ده بویله ذکر اولندی (وما فی حکمه) و دخی عقار حکمکنده اولان شیئک تمک بکدر علو کبی کافیده
 دبدیکه علو شفعه به مستحق اولور و علو سببک سنه ده شفعه به مستحق اولور اگر چه کیم سنه ده علو ک طریق
 اولدی ایسدهه * زیرا علو عقاره ملکی اولدی انکیچون حق نقرار اولان شیئ سببکله (جبراً علی مشتری
 بمثل ما قام علیه) مشتری اولور نمندن قائم اولان شیئک ملکی ایله مشتری اولور جبراً عقاری تمک
 ایتمکدر (و نثبت بعد البیع الخلیط فی نفس المبیع) و شفعه مبعک خیار باهسدن خالی بیع صحیح ایله
 یسده نصکره نفس مبعده شریک ایچون ثابت اولور (تم فی حقه) یعنی شریک نفس مبعی تسلیم نصکر
 شفعه شریک ایچون مبعک حقه نه ثابت اولور (کا شرب والطریق الخاصین) شرب خاص و طریق خاص
 کبی شرب و طق خصوصاً شربک معنای شرب کبی بوریمان نهر دن و طریق چیمز طریق دن اولقدر
 (تم لجار ملاصق ولور ذمیا اوما ذوناً اوما کائیا) یعنی شریک حق مبعی تسلیم نصکره شفعه جبار ملاصق
 ایچوندر و جبار ملاصق اولدر که ارضی ارض مبعه و بنامی مبعک بنامنه متصل اوله کرک اول جائدی
 اولسون کرک عبد اذن اولسون و کرک مکاتب اولسون رسول علیه الصلاة والسلام دن روایت اولدر
 قول شریک اطلاق ایچونکه (الشفعة شریک المبیع) یعنی شفعه مقاسم اولان شریک ایچوندر یوردی

ودی رسول علیه السلام دن روایت او نشان (و جار انداز احق باندار الارض ينظر له وان كان غا باذا كان
 طريقهما واحدا) قول شریک اطلاق ایچون شفعه جار ملاصق ایچوندر جار ایله هر ادطر بقده شریک اولان
 جار دور و شریک ده حکم دلالت جهت دن ثابت اولور * ز اشفعه طریقه شریک کتله ثابت اولور الاخله اعتبار به
 ثابت اولور حالو که شریک ده دخی خلطه بواندی (باه فی سکا حری) او بله جار ملاصق که قیسی سکه اخر به
 اوله * زیرا اگر قیوسی ذکر اولان چیغیر سکه ده اولسه حق میعهده شریک اولور پس جار ملاصق اولور
 بونک صورتی اولدر که قومک چیغیر سکه سنده واقع رداره ایکی کتله بیننده مشترک رمز اولور بجان
 ایکی شریک بری اولور میزان نصیبی بیع ایتمیدی شریک آخر اولور سزنده شفعه به احقدر پس اگر اول
 شریک تسلیم ایتمیدی دارده اولان شریک سکه ده اولان شریک دن شفعه به احقدر * زیرا دارده اولان
 شریک یکنزنده سخن دارده اولان شریک اقتدر پس اگر اولدر حق شفعه جار ملاصق ایچوندر شول جار ملاصق بو مزک
 شفعه به حقدر پس اگر اولدر دخی تسلیم ایدرسه حق شفعه جار ملاصق ایچوندر شول جار ملاصق بو مزک
 ظهر ند او بوقیوسی سکه اخر به اوله (و لواقع الجذع علی حائطه) اگر چه اول جار ملاصق میبع
 دیواری اوزره کرش وضع ایچی اولدی ایسه ده (اوشریکا فی خبثه علیه) یا خود دیوار اوزرنده
 بر فاجده یا بله مشترک اولور سه ده پس جار بو مقدار ایله (لا یكون خلیطاً) بیع حقنده خلیط اولور و جار
 ملاصق اولمندن دخی خارج اولور هدیسه ده و کافیه و غیر بده بوله ذکر اولدی و بو عبارت و فایه ک عبارت دن
 احسندر * زیرا ان دن متبادر اولان میبع دیواری اوزره کرش وضع به دیوار اوزره خبثه شریک
 اولنک جار ایچون تغایر اولور (علی عدد الرؤس) و ثبت قولند متعقد یعنی عدد رؤس اوزره ثابت
 اولور (لا قدر لمان) ملکک قدری اوزره ثابت اولور و شافی قنده ملکک قدری اوزره ثابت اولور بونک
 صورتی ردار اوج کتله مایتنده اولور بارک نصیبری نیک و سدسی آخر ایچون وثی و اوج چیغینک اولسیدی
 پس صاحب نصف نصیبی بیع ایتمیدی ایکی آخری شفعه بی طلب ایتمیدی عند الشافی ایکیسی بیننده
 میبع شفعه قضا اولور ائلاما سکر نیک قدر نجه و اگر صاحب سدس بیع ایدرسه ایکیسی بیننده اخصا
 قضا اولور و اوجچی صاحب ثلث بیع ایدرسه ایکیسی بیننده ارباعاً و ائور و بزم قنده کتله سنده ایکی
 نصفه قضا اولور (و نستر بالاشهاد) و شفعه اشهاد ایله مستقر اولور * زیرا ماؤ اخذ طلبیدن لایدر * زیرا
 حق شفعه ضعیف در اعراضه باطل اولور پس چنان استد طلبی اوزره اشهاد ایتمیدی حکم قاضی ایله مقصودک
 اخذی اسان اولور و بیمنه حاجت فالز عن قریب کلبک می ایچون (و عملاً بالقضاء والاخذ بالرضاء) یعنی
 عقار و عقار حکم کنده اولان شفعه مشتری قضا ایله مالک اولور یا خود شفعه ایله مشتری بیننده رضایه اخذ ایتمکله
 مالک اولور و وقایه و کتزه (و عملاً بالتراضی و بقضاء الفاضلی) دیه ایکی سنده شارح لری و بقضاء الفاضلی
 قول اخذ اوزره عطفندر تراضی اوزره عطف دکادر دیو نصریح ایلدیلر * زیرا قاضی چنان حکم ایتمیدی
 اخذندن اول شفعه ایچون ملک ثابت اولور وقتا که متک عبارت قضا الفاضلی قولنک تراضی اوزره عطفندی
 ایهم ایدر اولدی ایسه بلکه انده ظاهر ایسه بن عبارت اولردن احسن اولان عبارتیه تغییر ایلمد بوند نصکره
 چنان اخذ ایتمدن اول شفعه ایچون ملک ثابت اولسیدی قاضینک حکم ندر نصکره * بو عبارت هده ملک
 عبارت دن احسن اولدی ذکر اولان کبی شول جهت دن که هدیسه و ملک بالاخذ اسما لهما مشتری اوج حکم بها
 حاکم دیدی * زیرا اوج حکم قولی سلمها قولی اوزره عطفندر پس اخذ تسلیم مشتری ایله حکم قاضینک
 هر رنده معتبر اولق لازم کاور و نایده ایسه بوله دکادر (و یطلبها) شفعه شفعه بی طلب ایدر * معلوم
 اولسو نکه تحقیقا طلب بو مقامده اوج طلبدر بری طلب مواثبه در * و بری دخی طلب شهاد
 و تقر بر در * و بری دخی طلب اخذ و تمکدر * طلب اولی مصنف (فی مجلس علمه بانبع بسماعه) قول به
 ذکر ایلمدی یعنی شفعه بی بی سماعیه بلدیکی بجماعه طلب ایدر (من رجلین اورجل و امرأین
 او واحد عمل) ایکی رجل دن یا خود بر رجل ایله ایکی مرأه دن یا خود بالکر بر عدد کسندن شفعه سماعه بلدیکی
 بجماعه طلب ایدر و اما بین رکنه کفایت ایدر اول کسسته کرک حر اولسون و کرک عبدالسون و کرک صبی
 و کرک مرأه اولسون چن خبر صدق او اورد (ان امتد) کر که اول مجلس سمد اولسون * زرا خیار

تمام شفع ایچون ثابت اولغه زمان تا مه محتاج اولدی تکیم مخیره اولدینی کی بس اگر شفیع بیگ
خبری بالغ اولد قنصکر الحمد لله دیسیدی یاخود لاجول ولا فوه الابله دیسیدی یاخود سحان الله دیسیدی
شفعه سی باطل اولوز * زیرا اولکی ایگ جوارندن خلاص اوزره حد در شفعه ایله دخیگ منور زین امن
ایله یله وایکچی شفیع من فجددر اضمراری قصدی ایله و او چنی افتتاح کلامدر تکیم بعضی تاسد عرفدر
پس اندن رشی اعراض اوزره دلالت ایتمز (بلفظ بفهم منطوقها) برافط ایله طلب ایله که اول افظدن
شفعه نك طلبی فهم او انه مثلا بن شفعه بی طلب ایتم یاخود بن شفعه نك طالبین یاخود بن شفعه طلب بدر بن
دیگ کی و بونلک امثالی الفاظ کی * زیرا اعتبار معنایه در عرف تاسده بود کراوانان الفان الله حال مراد
اولتور بوخسه امر ماضیدن و امر مستقبلدن خبر مراد اولمز حتی شیخ ابو بکر محمد بن الفضل چان شفیع
ارضک یاننده برارضک یعنی ایستد کده بن اول ارضه شفیع اولغه شفعلیم دیسیدی بو کلام اندن طلب
او اوریدی کافیده بو یله ذکر اولندی (وقیل تامل پانقی سکوت) بعضی دیدیکه شفعه اندنی سکوت
باطل او اور حتی شفیع بر مکتوبه اخبار او انسه و ذکر شفعه مکتوبه اولد یاخود وسطنده اولسه و شفیع
اول مکتوبی آخر بنه وار نیمه قرأت ایله شفعه سی باطل اولوز * ایضا سده اول صحتدر دیدی (ویسی طلب
الموائده) و بوظله طلب موائده تسمیه اولتور نماید تجلیه دلالت ایستون ایچون شفیع قاتوب شفعه بی طلب
ایدر و انه اشهاد لازم دگادر و انشاهد کرمختلف ایچوندر هدا یسه و کافیده حتی بو یله ذکر اولندی و هن
قربز یاده تحقیق کلور ان شاء الله تعالی و مصنف طلب ایسی (تم بشهد عبدالله) قولیه ذکر ایسی
اندنصکره دارک قنده اشهاد ایدر * زیرا حق شفعه داره متعقد (اولی الباع) یاخود باع اوزره اشهاد
ایدر اگر دار ایگ بندنه ایسه و مشتری به تسلیم ایسی ایسه * زیرا دار چان مشتری به تسلیم او سیدی باع
اوزره اشهاد صحیح اولوز خصم و اقاتدن چیدینی ایسه * زیرا باع ایچون دیوارک بو قده حتی خصم اره
(او مشتری) یاخود مشتری اوزره اشهاد ایدر اگر چه کیم مشتری صاحب مدکل ایسه دارک اوزره اشهاد
ایدر * زیرا مالکدر (قالا اشتری فلان هذا دار و اناشفوها و کنت طلبت الشفعه و اطلها الآن) شفیع
دیجی اولدینی حانده که فلان کسده شوداری اشترایلدی و بن بودارک شفیعین و بحماس اولد شفعه طلب ایتم
والآن بو محلسده دخی شفعه بی طلب اوزره بن (شاهد و اعلیه) ایسی بو طلب اوزره متاشهد اولک و محانده
شهادت ایلدی (ویسی طلب اشهاد) و بوظله طلب اشهاد تسمیه او اور بو بود کراوانان طلب او ایچدر
حتی چان دارک قنده و ذی الید اوزره اشهاددن ممکن اولدینی و اشهاد تسمیه سی شفعه سی باطل او اور پس
چان شفیع مکان بیدده او اوب طلب بو یله طلب تسمیه بو تندی و تندی دار یاخود ذی الید اوزره اشهاد دن
عاجز او سیدی برکسته و وکیل ایدر اگر وکیل او اور برکسته بو اورسه و اگر بو لمرسه برسول ارسال ایدر
یاخود بر مکتوب ارسال ایدر و اگر بونوره دخی قاتوب اولدسه پس اول شفیع شفعه سی اوزره در چان حاضر
او اورسه طلب ایدر و اگر وکیل یاخود رسول یاخود مکتوب ارساله قادر او اوب بو توردن بری ایله عمل اقرسه
شفعه سی باطل او اور ذخیره بو یله ذکر اولندی (و ان اشهد فی الاول عند احدیها) یعنی چان شفیع طلب
موائده ده دارک یاخود یا ایگ یاخود مشتری نك بر نك قنده اشهاد ایسیدی (استثنی عنه) تانبده
اشهاددن مستثنی او اور انردن بر نك قنده طلب موائده کی طلب مقامه قائم اولدینی ایچون بونی قنوازی
ظهوریه دن کافیده نقل ایسی و هدا ایله شرحنده شیخ الاسلامک بسبولندن نقل ایستی و انردن بر نك قنده
قد ایتمکه باعث * زیرا انردن بر نك حضور نك غیر یدیمدر طلب موائده بلا خنده ایکی طلب مقامه قائم
اولمز (تم بطلب عند قاضی قال اشتری فلان دار کذا و اناشفیهما بدار کذا قره بسم الله) اندنصکره شفیع
قاضینک حضورنده فلان کسند شو یله بردار اشترایلدی و بن اول دارک شو یله بردار ایله شفیعین پس اول
مشتری بگا اولداری تسلیم ایتم ایچون امر ایله دیجی اولدینی حانده طلب ایدر (ویسی طلب حکمت
و خصوصه) و بوظله طلب ملک و طلب خصومت تسمیه او انور (و تاخیره مطلقا لایمیل) و شفیع و طالبی
برای و یادخی اکثر تأخیر ایتمکه شفعه باطل او ان امام اعظم قنده و امام محمد بعد اشهاد بلا عنبر برای
تأخیر ایدرسه شفعه باطل او اور دیدی و قول زقرده بود * زیرا شفعه برای تأخیر ایله ساقط اولسه مشتری

متضرر اولور * زیرا مشتری ایچون تصرف ممکن اولمز شفیع جانبدن تصرفنک بعضندن خوف و حذر بونشدن
 و بر شهر تقدیر نه باعث اولدر کز برا بر شهر آجلدر و مادونی عاجلدر تنکیم کاب ایمانده ذکر می وری اتدی
 شیخ لاسلام ایوم فتوی بونک اوزر بنده دریدی غیره اضرار قصدنه احوال ناسک تغیری ایچون ووقایه ده
 دخی بونی اختیار ایلدی و ابوحنیفه رحمة الله علیه قولی که ظاهر مذهبدر وجهی اولدر که تحقیقا
 شفیع حتی شرعاً متضرر اولدی پس سارح حقوق کی تأخیر یله باطل اولمز الامکر شفیع لسانی یله اسقاط ایلدی
 و ضرردن ذکر اوانان شدنک قاضی به امری رفع ایتمکله دفعی ممکن اولور حتی قاضی شفیع اخذ ایلدی یا خود ترک
 ایلدی امر ایتمجه پس چنان عامل اولمز سه شفیع نفسنه مضردر (و به یفتی) و بونکله افسا اولنور هدایه ده
 و کافیه دخی بویله ذکر اولندی و اگر بلد شفیعده قاضی اولدیغین بیلر سه اتفاقاً تأخیر ایلدی شفیع سی باطل اولمز
 زیرا خصوصتندن بر شی حاصل اولمز الافاضی قنده اولور ایمدی عذر اولور (و اذ اطلب) و چنان شفیع
 شفیعده قاضی قنده طلب ایتمیدی (سأل القاضی الخصم عن مالکة الشفیع لما شفیع به) قاضی مدعی
 علیه شفیع شفیعده انک سبیلله دعوی ایلدیکی دارک مالکیتندن سؤال ایلدی (فان اقر بها) پس اگر
 مدعی انی اقرار ایدر سه (اونکل عن الخلف علی العلم) یا خود انکار ایدوب شفیع بینه دن عاجز اولغله
 شفیع مالکته علی اوزره بالله سن شفیع شفیعده انک سبیلله دعوا ایلدیکی داره مالک اولدیغی بیلر بیسن دیویمین
 و بر ادکده بیدندن نکول ایدر سه (اورهن الشفیع) یا خود شفیع انکله شفیع اولدیغی داره مالک اولدیغنه
 بینه اقامت ایلدی (ساله عن الشراء) قاضی مدعی علیه شمرادن سؤال ایلدی (فان اقر به اونکل عن ایمن
 علی الحاصل والسبب) پس اگر مدعی علیه شمرانی اقرار ایدر سه یا خود حاصل اوزره یا خود سبب اوزره بیدندن
 نکول ایدر سه * زیرا شرف شفیع متفق علیه اولور سه حاصل اوزره بیدن و بر اولور بالله بوشوع نیم اوزر ده حق
 شفیع اثبات ایلدی دیکله و اگر ثبوت شفیع مختلف فیه ایسه شفیع جوار کی سبب اوزره بیدن و بر اولور بالله
 بن بوداری اشتراک ایلدیم دیویمین ایدر * زیرا آزا اولوز حاصل اوزره مذهب شافعی ایلدی تحلیف اولنور (اورهن
 الشفیع) یا خود شفیع بینه اقامت ایدر (قضی له بها) قاضی شفیع ایچون شفیع ایلدی قضا ایدر
 (وان لم یحضر الثمن وقت الدعوی) اگر چه کیم شفیع وقت دعوا ده نمی حاضر ایتدی ایسه ده (و بعد القضاء
 زنه) و قاضینک قضا سندن صکره شفیعده تنک احضاری لازم کاور (و للمشتري حبس الدار اقبضه) و نمی
 قبض ایتمک ایچون مشتری داری حبس ایتمک جائز اولور (و بتأخیر ادائه) و نمی آساده تأخیری (لا یبطل)
 شفیعده بی ابطال ایتمک یعنی چنان شفیعده نمی ادا ایلدی دینلد کده تأخیر ایلدی شفیع باطل اولمز (واخصم
 البایع قبل التسليم) و شفیعک خصمی مبیعی مشتری به تسلیمدن اول باعدر * زیرا بایع ذی الید در
 (ولا نسع البینه علیه) لکن شفیعک بینه سی بایع اوزره استماع اولمز (بغیبه مشتری) مشترینک
 ضمیمه استماع اولمز (و یفسخ بحضوره) و بیع مشترینک حضورنده فسخ اولنور * زیرا مشتری مالکدر
 (و یضی بالشفعة والعهده علی البایع) و شفیع ایلدی قضا اولنوب و عهده بایع اوزر در یعنی بیع اوزره ترتب
 این احکام بایع اوزر در یعنی حتی دارک تسلیمی بایع اوزره در و استحقاق قنده تنک عهده سی بایع اوزره اولوب
 اندن طاب اولنور مشتری مبیعی یاده بیدن قبض ایتدی ایسه بونک خلاقی اوزره در اول وقت بایعک
 حضور می معتبر اولمز و عهده دخی انک اوزر بینه اولمز * زیرا بونقدر چه بایع اجنبی اولور (الوکیل بالشراء
 خصم للشفیع) مشترینک شرایه و کیلی شفیع ایچون خصمدر * زیرا وکیل بیک عاقیدر و شفیع ایلدی اخذ
 ایتمک عندک حق وقتنددر (ما لم یسلم الی الوکیل) مادانکه وکیل مبیعی موکله تسلیم ایلدی پس چنان وکیل
 موکله مبیعی تسلیم ایتمیدی موکل خصم اولور * زیرا وکیل ایچون بدو مالک باقی قالدی پس شفیع ایچون
 خصم موکل اولدی (لشفیع اخبار الرؤية و البایع وان شرط مشتری البراءة منه) شفیع ایچون خیاری رؤیت
 و خیاری عیب وارددر اگر چه کیم مشتری عیبندن بری اولغی شرط ایتدی ایسه ده * زیرا شفیع ایلدی اخذ
 مشترینک شمرادر اگر اخذ قبضد صکره اولور سه و اگر اخذ مشترینک قبضتندن اول اولور سه اخذ باعندن
 شمرادر صفقه نک یاده تحول ایچون ایمدی شفیع ایچون خیاری رؤیت و خیاری عیب ثابت اولور تنکیم چنان
 باعله مشترینک اشتراک ایلدیکی وقتنده اولدیغی کی و شفیعک خیاری مشترینک کورمه یله ساقط اولمز

و مشتری بر ائت شرطیده ساقط اولز * زیرا مشتری شفیع نایب دکانر شفیع حقهده مشتری شرطنه
 ورؤیتسه عمل اولز (اختلاف فی الثمن) شفیع الیه مشتری منده اختلاف ایسدر مشتری بیک یوز آنچه در
 دیوب و شفیع بیکدر دیسیدی (فالقول للمشتري مع عينه) پس قول یمینیه مشتری ننکر * زیرا شفیع نقدله
 اقلی قنده دارک استحقاقی ادعا بیدر مشتری اتی انکار بیدر (بولور هنافا شفیع اول) و اگر ایکسیده اثبات
 ایسدر شفیع بندسی اولیدر زراف شفیع بندسی اثبات جهندن معنلا کتر در اگر چه مشتری بینه سی اثبات
 جهندن صورده کتر اولور سدهده * زیرا بینه الزام ایچوندر و شفیع بینه سی الزام ایچیدر مشتری بینه سی
 انک خلاقی اوزر در * زیرا چنان شفیع بندسی قبول اولسه مشتری اوزره داری بیکه تسلیم اتمسی و ایچدر
 کرک دیلسون و کرک ابایسون و چنان مشتری بینه سی قبول اولسه شفیع اوزره برشی واجب اولز بلکه
 اخذ ایله ترک ما بینهده بخیر اولور (ادعی مشتری ثمن او یا نه اقل منه بلا قصد فالقول له) مشتری معنی ادعا ایسده
 و با بی اندن اقل ادعا ایسیدی معنی قبض ایلدین قول با بی ایچوندر (و به) و با بی اقلی قبضله ادعا ایسیدی
 (مشتری) قول مشتری ایچوندر یعنی اگر مشتری ثمن ادعا ایسیدر و با بی اندن اقل ادعا ایسیدی حال بوکه
 معنی قبض اتمسیدی داری شفیع با بیکی شئله اخذ بیدر * زیرا امر با بیکی کبی ایسه پس
 شفیع انکله اخذ بیدر و اگر امر مشتری بیدیکی کبی ایسه اقل دعواسیله مشتری حط اولوز و بعضک
 حطی شفیع حقهده ظاهر اولور تکلیم مر و را بندی و عن قریب کاور پس داری انکله اخذ بیدر و اگر با بی معنی
 قبض اتمسیدی ایسه شفیع داری مشتری بیدیکی ایله اخذ بیدر چنان ثمن بینه ایله یا خود یمینی ایله ثابت
 اولسیدی * زیرا با بی معنی استیغالیله ارادن چیددی و ایچیدر ملحق اولدی پس اختلاف شئله مشتری بینه
 باقی قالدی حال بوکه ثابت اولدی تحقیقا نده قول مشتری ننکر (حط البعض یظهر فی حق الشفیع)
 بعضک حطی حق شفیعده ظاهر اولور اول وقت مبیعی اقل ایله اخذ بیدر * زیرا حط عقدک اصلنه ملحق اولوب
 پس ثمن باقی قلدن او اوریعی اگر با بی ثمنک بعضی مشتری حط ایسدر اول حط شفیع حقهده مشتری او اوب
 شفیع مبیعی حط نصر کده باقی قلدن ایله اخذ بیدر * مثلاً با بی مشتری به بیکه بیع ایسده نصر کده مشتری با بی
 یوز در همی حط ایسیدی شفیع طقوز یوزره اخذ بیدر (لا حط الكل) کلک حطی دکل یعنی کلک حطی
 شفیع حقهده ظاهر اولز * زیرا کلک حطی اصل عقده ملحق اولدی تقدیر چه بیع باطل اولوز یا خود هبه
 باطله اولور و ایکی تقدیر اوزره شفیع صحیح اولز یعنی اگر با بی ثمنک کلسی مشتری حط ایسیدی شفیع
 اگر دیلر سه ثمنک کلی ایله اخذ بیدر زیرا حط کل اصل عقده ملحق اولز * زیرا اصل عقده ملحق اولسه مبیع بلا ثمن
 باقی قالدو بو ایسده با طر (و الا زیایه) و ثمن اول اوزره زیاده دهی شفیع حقهده ظاهر اولز * زیرا شفیع
 استحقاقی اول زیاده ثمنک مادونیه در بی شفیعده عقد واقع اولان مقدار لازم کاور * زیرا زیاده به اعتبار
 شفیعده ضرر الحاق بیدر (و فی الشراء بمثل یا خذ بینه) و مثلی ایله شراده شفیع منلی ایله اخذ بیدر (و فی قیمی
 بالقیمه) و قیمی ایله شراده قیمی ایله اخذ بیدر یعنی دراهم و دنانیر و میکلات و موزونات و عددیات متفاوته ایله
 شراده شفیعده آنک مثلی لازم کلور و قیمی ایله شراده یعنی متاع و متاع مثلاً بیده شفیع اول شئیک قیمی ایله اخذ بیدر
 چنان مبیعی شفیعده ایله اخذ بیدر قیمی مثلی کاملندن عاجز اولدی ایچون (فی عطار بعطار یاخذ
 کلابیمه الآخر) یعنی چنان برفقار برفقار ایله بیع اولسیدی ایکی عماردن هر بر شئ شفیع ایچکسندن
 هر بر شئ آخرک قیمیله اخذ بیدر * زیرا آخرک قیمی انک بیدر و عمار ذوات القیمه ننکر (و فی ثمن بین مؤجل یاخذ
 بحال او یطلب الا آن و یاخذ بعد الاجل) و ثمن مؤجل ایله بیعه شفیع بحال اخذ بیدر یعنی اگر ثمن اجل
 معلوم ایله ایسه شفیع بخیردر اگر دیلر سه مبیعی ثمن حال ایله اخذ بیدر با بی مشتری اوزره اولان مقداری ایله
 پس ثمن مشتری به تقدیر و بیع مبیعی اندن اخذ بیدر یا خود شفیعده بی الحال طلب ایسدر و ثمن مشتری به حال
 و بر مویب اجل منقضی اولجه صبر ایسدر اجل نمانده معنی مشتری به تقدیر و بیع مبیعی اخذ بیدر * زیرا
 اجل شرطیه ثابت اولدی حال بوکه شرط اجل عقدک لوازمندن دکانر ذوا جلاک مشتری حقهده شرط اولسی
 شفیع حقهده شرط اولز خیار کبی و عیوب بدن برائت کبی و با بی مشتری حقهده اجله راضی اولسی شفیع
 حقهده اجله دلالت ایتر احوال ناس متفاوت اولدی ایچون (و لو سکت) و اگر شفیع فی الحال طلب

ایتیموب سکوت یاسه وقت اجلده طلب ایتک ایچون صبر ایلسه (بطلت شفعتنه) شفیعک شفعه سی
 باطل اولور * زیرا حق شفیع ثابت اولدی بواجلدن شفیع ایچون فی الحال منله اخذ ایتک واردد بعد الثبوت
 میبعی حق طلبدن سکوت شفعتنی ابطال ایدر (و فی شراء ذمی بشر او خنزیر بمثل الخمر و قیمة الخنزیر)
 و ذمیگ عقاری خیر یا خود خنزیر ایله شرمانده شفیع اول عقاری خیرک مثل ایله و خنزیرک فیتی ایله اخذ ایدر
 (لو ذمی) اگر شفیع ذمی ایله (و فیتهمها لومسلا) و ایلکینکده قیملری ایله اخذ ایدر اگر شفیع مسلم
 ایله خنزیر دوات القیمن اولدیغی ایچون اما خیرک فیتیله اخذد باعث مسلم خیرک تسلیمندن عاجز اولمغله
 ذوات القیمة لمحق اولدی (و فی بناء المشتري و غرسه بالثمن) مشتری نیک دارده یا خود ارضده بنا سنده
 و غرسنده شفیع اول ارضی عقدده متبین اولان منله اخذ ایدر (و فیتهمها مسحق القلع) ارضک و غرسک
 یا خود بنانک ایلکینکده مقلوعا قیملری ایله اخذ ایدر اول بنا یا خود غرس مسحق القلع اولد قاری حالده
 (او کاف المشتري قلهما) یا خود شفیع مشتری به بنانک یا خود غرسک قلعنی تکلیف ایدر یعنی بچان مشتری
 اشترا ایلدیکی ارض اوزره بنا ایدوب یا خود اشجار غرس ایتسیدی ائد نصکره اول ارض شفیع ایچون قضا
 اولسیدی پس شفیع بخیردر اگر دیار سه اول داری یا خود ارضی منیه و بنانک یا خود غرسک مسحق القلع
 اولد قاری حالده قیملری ایله اخذ ایدر و اگر دیار سه مشتری به بنانک یا خود غرسک قلعنی تکلیف ایدر غصبده
 اولدیغی کبی (وان قلعهما الشفیع فاسحقت برجم بالثمن فقط) و اگر بنانی و غرسی قلع ایتسیدی پس
 ارضده مسحق چیق ایتسیدی شفیع بنانک منله رجوع ایدر شفیعدن من ارضی اخذ ایدن کرک بایع اولسون و کرک
 مشتری اولسون ائک اوزرته فقط منله رجوع ایدر و بنانک غرسک فیتیله رجوع ایدر مشتری شفیعک
 خلاقی اوزرده در که زیرا مشتری بایع اوزره بنانک غرسک فیتیله رجوع ایدر مشتری بایع طرفدن مسلطدر
 شفیع مشتری نیک خلاقی اوزرده در که زیرا شفیع جبرا اخذ ایتدی (فان خیرت او احرق بناؤها و جف
 شهر البستان) و اگر در خراب اولسیدی یا خود بناسی احرار او ایتسیدی یا خود بنانک اشجاری قور و سیدی
 بر احدک فلهن سز بوتق برجه شفیع بخیردر اگر دیار سه (اخذها بتمام الثمن) منک ناه ایله اخذ ایدر * زیرا
 بنا و غرس تابعدر حتی بلذکر بعده داخل اولورل پس نمندن برشی ائاره مقابل اوزن الا مکره ک اتلاف
 عن اختیار قصده متعلق اوله تنکیم هرور ایتدی (او ترک) یا خود شفیع میبعی ترک ایدر * زیرا شفیع
 ایچون اول دارکما ایلله نمکنندن امتناع ایتک وارد * بونک صورتی اولدر که برجل بردا بیع ایلدیکه اول دارده
 بنا یا خود شجر و اربلیدی پس مشتری قنده اول بنا یا قلدی یا خود شجر قورودی ائد نصکره شفیع داری
 شفعا ایله اخذدی پس شفیع اول داری منک کلی ایله اخذ ایدر و شفیع ایچون اول منهدم اولان بنانک
 یا خود قورویان شجر مننی اسقاط ایتک بوقدر * زیرا بنا و غرس مبعده تابع ایدر و تابع اولان شیشه نمندن
 برشی مقابل اولر مادانکه مقصوده اولدیغی بناسی و هلاکی بر ایدر جمع منک وجوبی حقتده * زیرا من
 اولر الاصله مقابل اولور تابعه مقابل اوزن پس شفیع عرصه فی منک کایسی ایله اخذ ایله ترک بیتده منبره قورور
 (و حصصه العرصه ان نعتی المشتري البناء) و شفیع عرصه فی نمندن حصصه سیله اخذ ایدر اگر بنانی مشتری
 تضمین ایتدی ایلد * زیرا مشتری اتلاف قصده ایتدی پس شفیعدن منک حصصه سی ساقط اولور و شفیع ایچون
 دیلور که اگر دیار سک عرصه فی حصصه سیله اخذ ایله و اگر دیار سک ترک ایله * زیرا اتلافه مقصود اولدی
 پس نمندن اگا برشی مقابل اولور * اولکی بونک خلاقی اوزره در که زیرا ائده لاک آفت سماو به ایله در
 (و الغرض له) و بنانک تقضی مشتری ایچون دکلدر * زیرا نقص منفصل اولدی پس تبعاتی
 قلدیکه حتی شفیع ایچون ایله (و فی شراء ارض بمثل طلبها) و اوزرته میوه سیله خرماناچی اولان
 ارضک شرمانده (و اقرت عنده یا خذها و التریکل الثمن فیهما) اول اتاج میوه فی مشتری قنده حاصل
 ایتسیدی شفیع اول ارضی * بوی منک کلی ایله اخذ ایدر یعنی بچان برکسته ایچنده میوه فی ثمنی ایله
 بر ارضی اشترا ایتسیدی و منک میوه من ذکر باعث * زیرا ذکر سز داخل اولر یا خود ارضی
 نخل ایله یله اشترا ایدوب نخل اوزره میوه سی ایتسیدی شفیع ایکی فصلده دخی منک کلی ایله اخذ ایدر
 اما اولکی صورتده اتصال اعتبار ایله عماره تابع اولدیغی ایچون دارده بنا کیدر و اما صورتده تبعه بیع

اولدیغی ایچون * زیرایع کاهرات ایدر تکیم رحامل اشرا ایدوب مشرقی قتمده واد کتور سیدی تیما
 مشرتنک لایکی اولدیغی کبی (و اذابزه مشتری تمجه استیع دیأحد انرفهیم) و چقان مشتری اول
 میوه بی درد کد فصرکه کلسیدی شفیع میوه بی اخذایلز وقت اخذه انضصال ایله عقاره تیبیق معسوم اولدیغی
 ایچون (لکن فی الاول) لکن اولده اولکه ارضی میوه لی نخلی ایله اشرا ایتدیکی - ورتده (سقط حصص من الثمر)
 نمندن مشرتنک حصصی ساقط اولدی * زیرایع ایدر داخل اولدی و انک ایچون نمندن سقط اولدی پس
 میوه نك قسطی میوه نك فوت اولسیله فوت اولدی (لایقانی) نایسده فوت اولدی * زیرا اگانندن
 برشی * مقابل اولدی بعد القبس حادث اولدیغی ایچون پس انک اوزره عقد مهر اد اولندی وشول قبضه
 عهدده مشاهد اولدی دخی مراد اولندی پس انک فوت اولدی نمندن برشیک ستوطی ایجاب ایلز
 والله اعلم بالصواب

باب مایکون هی قیده اولا

بو باب انده شفعه اولانک و مالیک یا نسه در (و مایطها لاینت قصدا الاق عقار) وشول شیکه
 شفعه بی ابطال ایلیده قصدا ثابت اولز الا عقار ده ثابت اولور و قصدا فید نه باعث اولدر که * زیراشفعه عقارک
 غیر بده عقاره تبعیتله ثابت اولور شجر و غیر کبی (و مانی حکمه کاهمو) و عقار حکمنده اولانده ثابت اولور
 علو کبی (ملک مال) او یله عقار کما رایله مالک اولندی یعنی عوض مالی ایله مالک اولندی حتی اگر عوضله
 مالک اولسه بلکه هب یا ایله مالک اولسه انده شفعه ثابت اولز و كذلك فیچان عوض مالیک غیر بی ایله
 اولور سده شفعه ثابت اولز حتی رکسته زوجیه سنی دار اوزره مخاهاه ایله اولدارده شفعه ثابت اولز
 (وان ایقسم) اگر چه کیم عقار و عقار حکمنده اولان تقسیم قبول ایترسه ده مالک مالک اولانده شفعه ثابت
 اولور مصنف تقسیم اولقیانی ذکره باعث * زیرا شافی قتمده تقسیم قبول ایتمیده شفعه ثابت اولز * زیرا
 شفعه شافی قتمده قسمت ضررین دفع ایچون ثابت اولور و بزم مذهبه جوارک ضررین دفع ایچون ثابت
 اولور (کسام و وحی و بیرویت صغیر) قسمت قبول ایتمین عقار و عقار حکمنده اولان حرام و دکر من و قیو
 و کوچک یت کبی شول حیثیله که تقسیم اولند قده انتفاع حاصل اولیه (و نهر و طریق) و دخی ملک اولان نهر
 و طریق کبی (لابنا و نخل) بنا کبی و نخل کبیده شفعه ثابت اولز * زیرا بنا و نخل ایکسیده عقار و عقار
 حکمنده دکلدرد (بیعاصدا) او یله بنا و نخل که فیچان قصدا بیع اولنسه زدی و تحقیق سن بیلیش ایدک که
 بنا و نخل چقان عقاره تبعایع اولنسه زدی ایکسیده دخی شفعه ثابت اولدی (و عرض و فک) و دخی بنا عده
 و کبیده شفعه ثابت اولز مالک ایچون خلاف وارد یعنی مذهب مالکیده ثابت اولور (وارث) یعنی ملک
 مورونده دخی شفعه ثابت اولز پس زیرا چقان داره ارثله مالک اولنسه انده شفعه ثابت اولر (و صدقه و هبه
 الا بشرط عرض بلا شیوع فیها) و دخی صدقه ده یعنی داره صدقه ایله مالک اولنسه یا خود هبه یا به مالک
 اولنسه انده شفعه ثابت اولز الامکر هو و بده و عوضنده بلا شیوع عوض شرطله اولور سه شفعه ثابت اولر
 زیرا بلا شرط عوض هبه مالی مالله معاوضه دکلدرد پس هبه ارث کبی اولدی الامکر عوض مشروطله اوله
 زیرا عوضله هبه انتهایه ایدر لکن مو هو و بده و عوضنده عدم شوعله تقابض شرط قیلندی * زیرا ایتده
 هبه در و اگر عوض شرط قیلندی ایسه انده شفعه یوقدر (و لاقی دار قسمت) و شر بکر مالینده تقسیم
 اولنان دارده دخی شفعه اولز * زیرا اندره قسمت افرازد یعنی حققرینی آریقدر بواجلسن انده چهر چاری
 اولور شفعه ایسه مشروع اولدی الامبادله مطلقه ده اوارسی (او جهلت اجرة) یا خود داری دارخری
 ایچون اجرت قیلغله (او بدل جلع او عتی او صلح عن دم عدا و مهرا) یا خود داری بدل خلع و بادل
 عتی و یا قصدا دمن بدل صلح قیلغله یا خود مهر قیلغله شفعه اولز (وان قول بیضها مال) اگر چه کیم
 دارک بعضنه مال مقابل اولور سده رکسته برمه آیه بردار و بر مک اوزره و می آه زوج مذکوره بیک درهم
 و بر مک اوزره تزوج ایتکله پس اول دارک اجزا مندن برشیده شفعه اولز * زیرا بزم قتمده شفعه مالی مان
 مطلق ایله معاوضه مختصرد * زیرا شفعه خلاف قیاس اوزره آثار ایله مالی مال مطلق معاوضه سنده
 ثابت اولدی پس آنک اوزر نسه اقتصار اولندی (او بیعت) جماعت اوزره عطفدر (بتضار الباع

ولم یسقط خیارد) یعنی باع ایچون خیاریله بیع اولن ندرده دخی شفعه اولن حالوکه بایهک خیاری ساقط اولدی * زیرا خیاریلایه دن ملکک زوالنی شیخ بدروا کر خیاری ساقط اولسه شفعه واجب اولور . ملکک زوالنه مانع اولان خیاریک زوال ایچون * ملکک قول صحیحده خیاریک سقوطی فننده شفعه تک طلی شرط قیلندی * زیرا خیاریک سقوطی قتننده بیع ملکک زوالنه سبب اولور (او بیعاً فاسدا) یاخود داربع فاسدایله بیع اولاندیدی انده شفعه اولن یعنی برکنسه برداری شراء فاسدایله اشترای ایسیدی انده شفعه اولن اما قبل القبض شفعه اولدیغی اولدارده بایهک ملککک بقامی ایچوندر و اما بعد القبض فسح احتمال ایچوندر * زیرا بایهله مشتری تک هر ری ایچون بیعک فسحنی ایچون طریق واردر (ولم یسقط فسحنه) حالوکه اول بیع فاسد ایله بیع اولنان دارک بایهکک فسحنده ساقط اولدی * زیرا دارحان بیع فاسدایله بیع اولنوب وحق فسح ساقط اولسه مشتری انده بنالیمکله شفعه ثابت اولور (اورد بخیار رؤیة او شرط او عیب بقضاء) یاخود دار قاضینک قضا ایله خیاریک رؤیته یاخود خیاریک شرطله یاخود خیاریک عیبله رد اولنه (بعد مات) شفعه ایله تسلیم اولندقدنصرکه مبیع ذکر اولنان شیئرک بریله قاضینک قضا ایله رد اولنبدی انده شفعه اولن بونک صورتی اولدر که بر رجل بردار اشترایدوب شفیع انده حقنی اسقاط ایسیدی انده نصرکه مشتری خیاری رؤیت و یاخیاری شرطله باع او زره ردایتسیدی برابردر کرک بقضاء اولسون کرکده بغیر قضاء اولسون یاخود مشتری داری خیاری عیبله بقضاء دایتسیدی انده شفعه اولن * زیرا اصلندن عقدی فسخدر پس ملک مالک قدیمی او زره عود ایدر و شفعه ایسه عقد جدیدده جاری اولور و یونده مشتریک قبضندن اول و بایهده اولسنده فرق یوقدرا کر چه قبض عقدک تمامی افاده ایدر سه ده ردایله حکمی باطل اولور (بخلاف مار د بلا قضاء) قاضینک قضایم اولقسزین رد ذکر اولنانک خلاقی او زره در * زیرا رد وقتا که واجب اولدی ایسه پس اتی رضایله اخذایتدی و کانه مبیعی اشترایلدی (او باقالت) یاخود اقاله ایله شفعه اولن * زیرا اقاله ثالث حقیقه یعدر و شفیع ایسه باع ایله مشتریک نائیدر (وثبت للعبد المذخر بالدين) و دینله مستغرق اولان عید ایچون شفعه ثابت اولور شوچهته که دینی رقبه سنی و کسینی محیط اوله (فی مبیع سیده) عبدک سیدینک مبیعنده ثابت اولور (وله فی مبیعه) و سید ایچون عبدک مبیعنده ثابت اولور * زیرا عبدک یئنده اولان بوتقدیرجه عبدک مولاسنک مالکی دکاکدر (ولن شری) و مبیعی شرالین کسنه ایچون دخی ذکر اولنان کبی شفعه ثابت اولور برابردر کرک اصله اشترایسون کرک و کانه شرالسون (او اشتریله) یاخود انکیچون اشترای اولنان کسنه ایچون دخی شفعه ثابت اولور یعنی آخری شرابه وکیل ادوب وکیل دخی موکل ایچون اشترایسیدی و موکل شفیع اولسه انکیچون شفعه ثابت اولور بونک صورتی اولدر که اوچ کشی یئنده مشتریک بردارک جار ملاصق اولسیدی پس چان دار بیع اولندقدن شرکان ری داری اشترایسیدی شفعه مشتری ایچون ثابت اولور اول مشتری کرک اصله اشترایسون کرک و کانه اشترایسون و کذالک وکیل موکل ایچون اشترایسیدی شفعه موکل ایچون ثابت اولور و کذالک شریک آخر ایچونده ثابت اولور و بونک فایده سی اولدر که تحقیقا شفعه جار ملاصق ایچون ثابت اولن * زیرا شریک جار او زره مقدمدر (لان باع) کرک اصل و کرک وکیل اولسون مبیعی بیع ایمن ایچون شفعه ثابت اولن * زیرا بایهک شفعه ایله اخذی کندوجهتندن تمام اولان شیئی نقضه سعی اولور و کسندوجهتندن تمام اولان شیئی ملک و یده مشتریدر و انسانک کندوجهتندن تمام اولان شیئی نقضه سعی مر دوددر (او بیعله) یاخود موکل ایچون بیع اولنان مبیعده دخی شفعه ثابت اولن * زیرا بیعک تمامی موکل ایله اولور * زیرا موکلک توکیلی اولسه مبیعک بیعی نیجهه جاز اولور (اوضن الدرک) یاخود درک ضامن اولان ایچون دخی شفعه اولن یعنی برکنسه بایهدن درک ضامن اولسه حالوکه او شفیعدر انکیچون شفعه ثابت اولن * زیرا ضامن درک بیعی تقریردر پس اول کسنه باع کبی اولدی (کذا) یعنی کذالک ذکر اولنانده شفعه ثابت اولدیغی کبی (فی مبیع الاذراع) شول دار که بیع اولنوب الاذراع مقدار بیعی ایتمامکله شفعه ثابت اولن و فایده الاذراع اولندن نصله واقع اولان عبارت کانه تا سجنن سهودر (من طول حد الشئع) یعنی حد شفیعک طولندن عرضی رذراع یاخور قارش یاخود برارمق مقداری بری البقو یوب بومقداردن ماعداسنی بیع ایتمکله انده شفعه

ثابت اولوز واول مقدارك طولی دارشفعه ملاصق اولان موضعك تمامیدر * زیرا انك ملاصق بجان بیع اولمسیدی انده شفعه ثابت اولمز جوارومنتقطع اولدیغی ایچون وبومسئله جوارك شفعه سنی اسقاط ایچون حبله در كذلك اول ذكراوانان مقداری بابع مشتری به هبایدوب مشتری انی قبض ایتد كدنصره جوارك شفعه سی اسقاط اوور واسقاط ایچون حبله آخری وارد مصنف اتی (اوشری سهیم بن ثم اقیهاتین آخر) قولله ذكرایلدی یاخود مشتری داردن بر سهیمی برئمله اشترا ایدوب باقیسن ثمن آخر ایله اشترا ایلدی (فالجار شفعی لا اول) پس جارسهم اولك یئنده شفعه مدینه بی جار ایچون شفعه انجیق سهیم اولنده در * زیرا اول سهیم مبیع اولور سهیم ناییده جار شفیع دكلدر بلکه شفیع ناییده جاردر (والمشتری شركت فی الشئ) و مشتری سهیم نایینك یئنده شریكدر وشرك شفعه ده جار اوزره مقدمدروبو مسئله ابتداء حق شفعه بی ابطال ایچون حبله در وبو مقامده بر حبله واردر كه شفیعك شفعه به رغبتی تقبیل اماندایدر واول حبله اولدر كه تحقیقا مشتری داری بیک اقیچه به اشترا ایتمك هر ادا ایلدی بیک سهیمدن بر سهیمی طقوز بوز طقسان طقوز اقیچه به اشترا ایدر اندنصره بیک سهیمدن باقی قلاتی ر اقیچه به اشترا ایدر پس شفیع سهیم اولی شفعه ایله اخذ ایلمن الا تمثیله اخذ ایلمن باقی ایله اخذ ایلمن * زیرا مشتری بابع شریك اولور شریك ایسه جار دن احد در واسقاط شفعه ایچون بر حبله دخی وارد راتی مصنف (اوشری بن غال ودفع یو بادینه) قولله ذكرایلدی یعنی یاخود مشتری داری آخر تمثله مثلا بیک اقیچه به اشترا ایدوب ثمن مقابله سنده قیمتی اون اقیچه ایدر بر ثوب و برر (فالشفعه بالحق للثوب) پس شفعه مثله در نوبله دكلدر * زیرا نوبك دفعی عقد آخردر و ثمن داردن تعوضدر وبوده بر حبله در كد شریكده وجواره عام اولور پس قیمتی بوز اقیچه اولان داری بیک اقیچه به اشترا ایدر واول بیک اقیچه ایچون قیمتی اون اقیچه اتی بر ثوب و برر لکن منزله چیان مسخقی نظهور ایسه مشتری بابعه بیک اقیچه ایله رجوع ایدر عقد ثباتك بقایم ایچون پس بابع منضمر اولور پس اولی اولان اولدر كه دارك ثمنی اولان در اهمله بیله رالتونه بیع ایتمكدر حتی چیان داره مسخقی چیقارسه صرف باطل اولوب انجیق التوثك ردی واجب اولور * زیرا ظاهر اولدیكه تحقیقا اول بیک درهم لك اوزرنده اولدی پس مشتری آخر دن رالتونی اون اقیچه به اشترا ایتمش كپی اولدی اندنصره اوزرنده دین اولدیغین بر بر لینی تصدیق ایدیلدی پس انجیق دیناری ردا ایدر واسقاط شفعه ایچون بر حبله آخری دخی واردر كه احسن واسهلدر * مصنف اتی (اوشری بدر اهرم معلومه بقبضه فلوس اشیرایها وجهل قدرها وضع الفلوس بعد القبض) قولله ذكرا ایلدی یاخود مشتری عددی معلومه در اهرم ایله وقبضه سنده قدری مجهول فلوسه اشارتله داری اشترا ایدر و بابع فلوسی قبض ایتد كدنصره هوا به ضایع ایدر پس تحقیقا ثمن حال عقدده معلومدر و حال شفعه ده مجهولدر و ثمنك جهالتی شفعه بی منعیدر (كه الحبله لاسقاط الشفعة الثابتة وفاقا) شفعه ثابته بی اسقاط ایچون حبله انصافا مكره قیلدی مثلا شفیعك شفعه بی اثباتندنصره مشتری شفعه (انا ایچهامك بما اخذت فلا فائدة فی الاخذ بها فیسلم الشفیع) بن بوداری سكاخذ ایلدیكم مقدار ایله بیع ایدرم شفعه ایله اخذ ایلدیكده فائده بو قدر دیکله پس شفیع بو قوله تسلیم اولوب وشفعه بی اثباتندنصره داری اخذ ایلدی پس شفعه ساقط اولور لکن بو حبله مكره وهدر (واما اهدم ثبوتها ابتداء فعندانی یوسف لایكده) واما ابتداء شفعه ثابت اولمق ایچون اولان حبله ابی یوسف فتنده مكره اولدی * زیرا مشتری نفسدن جار سوك ضررینی دفع ایچون حبله ایدر * زیرا مالك رضاسزشفیعك داری اوزرینه تملكده مالك اوزره ضرر واردر و نفسدن ضرری دفع ایچون حبله جائزدر اكر بو حبله ضمتده آخره ضرر وار ایسه ده (وعند محمد یكده) و امام محمد فتنده مكره اولور * زیرا شفعه ضرری دفع ایچوندر و حبله نك مباح اولمسنده ضرری ایضا واردر (و بالاول یفتی ههنا) وبو مقامده ابی یوسفك قولله اننا اولور (وباك فی فی الزكاة) وز كانه امام محمدك قولله اننا اولور * صدرا اشریعه دیدیكه شفعه اولدی الجوارك ضررینی دفع ایچون مشروع اولدی پس اكر مشتری چیران اندن متضرر اولور كسنه ردن ایسه شفعه نك اسقاطی حلال اولمز و اكر مشتری رجل صالح اولوب جار اندن منتفع اولور كسنه ایسه وشفیع متعنت اولوب جواره محبتی اولیان كسنه ایسه بو تقدیرجه سفه نك اسقاطنده حبله جائز اولور (و بظاها ترك طاب المواثبة او الاشهاد علیها) شفعه بی مواثبه

طلبی ترک ایلدیک و طلب مواجب به اشهادی ترک ایلد ابدال ادر (قادرا علیهما) ایکسینده اوزرینه قادر اولدیغی حالده ترکی ابدال ادر اطلب مواجبی ترک ایله ابطاله باعث پس شفیع دارک بیعتنه عالم اولدیغی حینده اغزینی برکسنه اخذ اتمکله یا خود صلوه ایچینده اولمغه طلب مواجبته قادر اولدیغی حالده ترک ایتیمله پس شفیع اعراضله باطل اولور و اما طلب مواجبته اشهادی ترک ایتیمکله ابطالک وجهی اولدر که شفیع دارک بیعتنه عالم اولدیغی حینده یا ننده ایکی رجل یا خود بر رجل ایله ایکی مره بولنمش ایکن شفیع طلبنه قادر اولدیغی حالده سکوت ایدوب طلبی اوزره انلری اشهاد ایلدیکنی ذکر اولنان کبی اعراضه دلیل اولدیغی ایچوندر هدایه ده دیدیکه قیچان شفیع دارک بیعتنه علی قنده اشهاده قادر ایکن ترک ایتیمدی شفیع سی باطل اولور حالبوکه تحقیق بوندن اول طلب شفیع باندن طلب مواجبته اشهاد لازم دکلدر دیدی و بونک اوزرینه اعتراض اولدیگیه ایکی کلامنک بینه تنقوض واردر و منشی وهو بقدر علی ذلک قولندن غفلتدر* زیرا مرادی تحقیقا شفیع شهود دن خالی اولان مکانه دارک یعنی ایشتمده سکوت ایتیمدی شفیع سی باطل اولور دیکدر و قیچان شفیع بن شفیع بی طلب ایتیم دیسیدی بر احد آئی ایتیمدی ایسه شفیع باطل اولر حتی قیچان قاضی قنده بن شفیع بی طلب ایتیم ترک ایتیم دیسیدی و بونک اوزرینه عین ایتیمدی یمنند بار اولور و طلب مواجب ثابت اولور و بونک زیاده تحقیقی عن قریب کلور (وصلحه منها بوض فیرده) و دخی ذکر اولنان کبی شفیعک شفیع دن عوض ایله صلح اولمسیله شفیع سی باطل اولور* زیرا ایتیمدی بر صلحی باطل اولدیغی ایچون عوضی رد ایدر* زیرا شفیع بلاملک مجرد حق تملیکدر اندن عوض و برک صحیح اولر زیرا عوض رشوتدر پس رد ایدر (و موت الشفیع بعد البیع قبل القضاء بها) و ذکر اولنان کبی شفیع دارک بیعتنصرکه و قاضینک شفیع ایله قضا سندن اول شفیعک و تیله باطل اولور یعنی شفیعک وارنلری ایچون شفیع ایله اخذلری جا اولر حتی شفیع قیچان قاضینک شفیع ایله قضا سندن نصرکه فوت اولسیدی کرکسه غمی نقد ایدوب و مالک دارغنی قبضدن اولد فوت اولور سه ده باطل اولر قضا له شفیع مقرر اولدیغی ایچون و بطلانک وجهی اولدر که تحقیقا شفیع مجرد حق تملیکدر بواپسه صاحب حقهک و مؤنصرکه باقی قالمز پس نه کیفیتله موروث اولور (لا المشری) یعنی مشتری ک تیله شفیع باطل اولر* زیرا مستحق باقیدر پس مستحق علیهک فوت اولمسیله سبب استحقاق مقرر اولر (و بیعه ما یشفع به قبل القضاء بها) و شفیعک شفیع بی انکله طلب ایلدیگی داری قاضینک شفیع ایله قضا سندن اول بیع ایتیمی دخی ذکر اولنان کبی شفیع بی ابدال ایدر یعنی قیچان شفیع شفیع بی انکله طلب ایلدیگی داری مشتری اشترایتند کد نصرکه قاضی شفیع ایچون شفیع ایله قضاء ایتیمدن اول مشتری ک اشترایت ایلدیکن بیلسون و کرکسه بیاسون بیع ایتیمله شفیع سی باطل اولور* زیرا استحقاقی جو ارباله و شرکتله در حالبوکه قبل التملیک استحقاقی زائل اولدی (وجهه مسجد او مقبره او وقف مسجد) و كذلك شفیعک شفیع ایله طلب ایلدیگی داری مسجد قبلسی یا خود مقبره یا خود وقف ایدوب مسجد ایتیمی شفیع سی ابدال ایدر* تا ضیخان دیدیکه شفیع یه وقت قضا ده مستحق چیلند فده شفیعک ملکک قباوی شرط قیلدی پس اگر شفیع مستحق چیلان دارینی مسجد و یا مقبره قیلسیدی یا خود وقف مسجد ایتیمدی ایدن نصرکه قاضی شفیع ایچون شفیع ایله قضا ایتیمدی بیع ایچون شفیع اولر من زیرا مسجد یا خود مقبره و وقف مسجد ملکندن زائل منزله سنده در (قال الشفیع طلبت حین عمت فالقول له بیعتنه) شفیع بن دارک یعنی بیلدیکم و قنده طلب ایتیم دیسیدی پس بیعتله قول شفیعکدر مصنفک فالقول له قول انک اوزرینه دلالت ایدر که تحقیقا اصل اولان مشتری بیعتنه اقامت ایدوب با شفیع ایچون سن طلبی ترک ایلدیک دیکله صورت اثبات بولسون ایچون یا خود سن شفیع طلب ایتیمکله* زیرا ما طلبت دیمک اگر ظاهرا فی ایسده لکن فی محصوردر پس اثبات حکمده در تکیم اصولده مقرر اولدی و ایکی نقد اوزره اگر مشتری بیعتنه اقامت ایدر سه بیعتنه سی قبول قیلنور و اگر بیعتنه اقامت ایدر من ایسه شفیع تحلیف اولنور ترک ایلدیگنه یا خود شفیع طلب ایلدیگنه و اگر مشتری ک شفیعک ترکنه بیعتنه سی اولدوب شفیع طلبی اوزره بیعتنه اقامت ایدر سه قبول قیلنور و اگر ایکسینده بیعتنه سی اولور سه مشتری ک بیعتنه سی ترجیح اولنور* زیرا شفیع ظاهر ایله تمسکدر بواجلندن قول انک اولدی و شفیع بیعتنه اقامتله تکلیف اولندی

شفیع دونی کون بدم وطلب ایدم دیدیکی بونک خلاق اوزره دروعن قریب ذکری کلورو بونک اوزر بته
 تخیص جاءک بعض شر حلزنده ذکر اولان شی بونک اولات ایدر که تحقیق شفیعک حاضر اولدیغی بمحله
 استماع ایدم جک برکنده بونمسه لایق اولان طلب ایتمکدر * زیرا طلب بلاشهاد صحیح اولور اشهاد
 مشروع اولدی الامشربنک طلب شفعی بی انکاری ایچون مشروع اولدی پس لایق اولان طلب ایتمکدر
 حتی چنان مشتری شفیع همین ویررسه شفیع بیع داری ایشتدیکی وقتده طلب ایلدکنه همین ایتمک ممکن
 اولسون ایچون ایدی ظاهر اولدیکه تحقیقا بومقامده حکم تحقیقا مشتری اگر یئنه اقامت ایلدسه دار
 اکا حکم اولور واکر مشتری یئنه دن عاجز اولور شفیع یئنه اقامت ایلدسه شفیع ایلد حکم اولور
 واکر ایکیسیده یئنه دن عاجز اولور رسه شفیع همین ویریلوب بعد الیمین شفیع ایلد حکم اولور (اولوق اعلت
 امس وطلبت کلف اقامه البینه) واکر شفیع دونکی کون دارک یئنه عالم اولدم وطلب ایدم دیدیکی یئنه
 اقامت ایلد دیون تکلف اولور وقولی قبول اولمز * زیرا شفیع طلبی وقت ماضی به اضافت ایلدی پس حال
 ایچون استئانفاهه مالک اولدیغی شئی حکایت ایلدی و حال ایچون استئانفاهه مالک اولدیغی شئی حکایت
 ایلدی حکایت ایلدی شئی شئی بلایئنه تصدیق اولمز وچنان طلبی وقت ماضی به اضافت ایتوب بلکه
 کلامی اطلاق ایلدی بوقدرجه حال ایچون استئانفاهه مالک اولدیغی شئی حکایت ایلدی * زیرا
 زانی گانه سرایه الان عالم اولدی وشفیع بی الان طلب ایدی قیلرز و اجازدن قول ننگ قولی قیلدی عمایده
 وغیر یه دخی بویله ذکر اولندی (سمع شرائک فسلها) شفیع سنک شرا ایلدی بک ایشتدوب شفیع بی
 تسلیم ایلدی (فظهر شر اضربک) پس شرا سنک غیر یئنه اولدیغی ظاهر اولدی (او یعه بان فسلم)
 یاخود مبعک بک اقیچه به بیع اولدیغی ایشتدوب شفیع بی تسلیم ایلدی (وکن باقول) حالوکه بیع
 بیکدن اقله بیع اولندی (او بکلی اووزنی اوعدی متغارب قیمته الف او اکثر فهی له) یاخود
 قیمتی بک ویا اکثر ایدر کبلی یاخودوزنی یا عددی متغارب به بیع اولمش اولدی شفیع ایچون جا زا اولدی
 وشفیعک تسلیمی شفیع سنه مانع اولمز (وهرض کذلک لا) ومانعله بیع اولدیغی بیسیدی شفیع شفیع
 ایچون اولز یعنی چنان شفیع قیمتی بک ویا اکثر مانع ایلد بیع اولدیغی بیسیدی شفیع شفیع ایچون حکم اولمز
 و بونده اصل اولدر که تحقیقا شفیعده غرض ثنک مقدار ایلد و جنسیله و مشتری ایلد مختلفا اولور پس چنان
 شفیع شفعی بی بعضی وجوه اوزره تسلیم ایلدوب اندنصرکه خلاف ظاهر اولدی شفیع حال اوزر باقیه اولور
 زیرا تسلیم مستحق اولدیغی وجه اوزره بولندی بونک یانی اولدر که نجه یقینا شفیع خبر آسیدی بیکدن اقل
 درهمه بیع اولندی پس شفیع بی تسلیم ایلدی اندنصرکه بیلدیکه دار بیکدن زیاده به بیع اولندی پس تسلیم
 صحیحدر * زیرا شفیع ثنی استکثار ایچون تسلیم ایلدی پس چنان ثمن شفیعک استکثار ندن زیاده اولدی تسلیمه
 راضی اولور واکر بیلورسه که بیکدن اقله بیع اولدی یاخود قیمتی بیک اقیچه لقی ویا اکثر بغدادی ویا غیر ایلد بیع
 اولدیغی بیسیدی پس شفیع شفیع اوزره در * زیرا ثمن اکثری فتنده تسلیمی ثنک قلی فتنده تسلیمه دلالت ایلز
 و کذلک دراهم و دانبردن ایکی جنسک بر یله تسلیمی آخرده تسلیمه دلالت ایلز: آزا اولور شفیع اوزره ایکیسندن
 بر یئنه اداسی سهل و آخرمه نذر اولور و کذلک هر موزون و مکبل و عددی متغارب یله یئنه ذکر او ایلز کبدر
 اما قیمتی بک ویا بیکدن زیاده اولان متاعله بیع اولدیغی بطلکله تسلیمی ذکر او ایلز: کذلک خلاف اوزره در یعنی
 بونده تسلیمی صحیحدر * زیرا شفیع متاعک دراهم و دانبر اولان قیمتله اخذ ایلد واکر در قیمتی بک ویا اکثر
 اولان دایر ایلد بیع اولدی تسلیم صحیح اولور بودخی انت کبدر واکر قیمتی بیکدن اقل متاعله بیع اولدی
 بوقدرجه شفیع شفیع سی اوزره در (یشفع حصفا حدالمشربن لاحد البینه بل اخذ الکل اوزرک) مشتری بلرک
 بر یئنه حصصه سی ایچون شفیع ایلد مواخذ، اولور باهلرک بر یئنه بیع ایلدی حصصه سیچون شفیع ایلد
 مواخذ اولمز بلکه شفیع کلی اخذ ایلد یاخود ترک ایلد یعنی چنان رجاعت برکنه دن رد ار اشترا
 ایلدله در اول مشتری بلرک بر یئنه حصصه سنده شفیع صحیح اولور واکر رجاعت برکنه به دار بیع ایلد زدی
 اول یا بلرک بر یئنه حصصه سنده شفیع صحیح اولمز * زیرا صوره ویا به جاک ضررین دفع وارد صوره
 ناییده اولوقدر (ویشفع حصفا مرفزا بیع مشاعا من دار حصصه) من برکنه رد ایلد نصف مشتری ایلد پس

بايع ايله تقسيم ايلسه لردى شفيع مشتر بنك الدينى نصفي اخذ ايدر يا خود ترك ايدر و شفيع ايچون قسمتي شفيع
 اينك لازم كلز * زيرا قسمت قبض نتمه سندنر * زيرا قبض انتفاع ايچوندر و شفيعه انتفاع تمام اولان االا
 قسمت ايله تمام اولور (صح الاب والوصى تسليهما على الصغير) شفيعك بايا سيچون وينيك و صبيسيچون
 صغيرك شفيعه سنى تسليم ايللري صحیح اولدى * زيرا بوتسليم تجسارت ايچون تركدر ايمدى تجارته مالك
 اولان كسنه دن صحیح اولور يعنى بر كسنه بردار اشتر ايدوب اولدارك شفيعى صغير اولسدى صغيرك
 بايى يا خود وصيى شفيعه ني تسليم ايلسه لردى تسليلى صحیح اولور و صغير ايچون بعد البلوغ شفيعه ايله
 دارك اخذنى لازم كلز: بو امام اعظم ايله ابو يوسف فتنه در امام محمد و امام زفر بونك خلافي اوزره در
 زيرا بو ايكيى ديرلر كه تحقيقا صغير شفيعه اوزره ثابتدر و بعد البلوغ انكيچون اخذ اولور * زيرا شفيعه صبي
 ايچون حق ثابتدر بايا وصي اول حقل ابطاله مالك اولزلر مثالي قصاصدن عفو ايللري كپي و شينين
 ديرلر كه تحقيقا شفيعه ايله اخذ تجسارت ضمنده در * زيرا اخذ اولزلر الايدل بذيله اولور پس تركنده
 مالك اولور * كورنار ميكه تحقيقا صغير ايچون بيعي ايحياب بدن شينك بايا وصي ايچون ردى دخی
 صحیح اولور * زيرا بدل بدل نفعله ضرر بيننده داردر و آزا اولور صغير ايچون تركنده نظر واردر
 بدل صغيرك ملكي اوزره باق قانسون ايچون و ولايت ايله نظر اوزره مينيدر ايمدى بايا وصي رده مالك
 اولور (وكذا اذا بلغ هاشراء دار بجوار الصبي فسكتا) و كذلك چنان بايا ايله وصي به صبيك جوارنده
 اولان دارك شرانك خبى باغ اولسدى پس بايا يا خود وصي سكوت ايلسه در (الوكيل يطلبها ذاسلم و اقر على
 صحیح اولور) زيرا تسليمه مالك اولان كسنه دن سكوت تسليم منزله ستمه در (الوكيل يطلبها ذاسلم و اقر على
 الموكل بتسليمه صح ابو عند القاضي) شفيعه نك طلبنه و كيل اولان كسنه قحان شفيعه ني تسليم ايلسدى يا خود
 موكلنك شفيعه ني تسليمه اقرار ايلسدى اكر اول تسليم يا خود اقرار قاضى فتنه اولور سه صحیح اولور و اكر
 غيرده اولور سه جائز اولز ابو قدر فرق واردر كه خصوصتدن چيقار و ابو يوسف مطلقا جائز اولور ديدى
 و امام زفر مطلقا جائز اولز ديدى والله تعالى اعلم

كتاب الهبة

بو كتاب هبه نك بياننده در وقتا كه مصنف عيني بر عوضه تملك اولان يهك و اكا بايع اولان شفيعه نك بيانندن
 فارغ اولدى ايله بلا عوض تملك اولان هبه نك بياننه شروع ايلوب (هي تملك عين بلا عوض) ديدى
 لغت يونندن هبه تبرعدر و مطلقا موهوب لهه نفي اولان شينله تفضلدر تكيم حق سبحانه و تعالى
 (فهبلى من لذك ولها) بيوردى و دخی حق تبارك و تعالى (يهب لمن يشاء انا و يهب لمن يشاء الذكور)
 بيوردى و شرعا هبه عيني بلا عوض تملكدر يعنى عوض شرطسز تملكدر بوخسه انده عوضك عدى
 شرط اولق دكلدر كه حتى بشرط العوض اولان هبه منتقض اولق لازم كله پس سن تدرا ايله (و تصح
 بايجاب كوهت) و هبه بايجابه صحیح اولور و هبت ديك كپي يعنى بن هبه ايتدم ديك كپي * زيرا و هبت
 لفظي هبه ده صر محدر (و نخلت) و دخی نخلت ديك كپي يعنى بن اعطا ايتدم ديك كپي كذلك ذكر
 اولان كپي بين العرب نخله كذا ديخور يعنى بلا عوض طب نفسيه اكا اعطا ايلدى ديمك كپي
 (واعطيت) و دخی بن اعطا ايتدم ديك كپي (واظمتك هذا الطعام فاقبضه) و بو طعامي سكا طعام
 ايتدم پس سن اتى قبض ايله ديك كپي صاحب هده ايه در بيه كه تحقيقا اطعام قحان عيني مطعم اولان شينله مضاف
 اولسدى انكه عينك تملكى مر ادا و ثور اما قحان بن سكا بو ارضى اطعام ايلدم دبسيدي اول وقت ارض
 عار ية اولور * زيرا ارضك عيني مطعم اولز و صاحب محبط ديديكه طعامك عيني مطعم اولان شينله اضافتى
 بقبر عوض تملكه و ابا حنه محملدر بو تقد رجه ابكى امره محتمل اولور پس چنان قبض ايله دبسيدي بودلات
 ايدر كه تحقيقا مر ا تملكدر بو اجلدن مصنف بو مقامده فاقبضه قولنى زياده ايلدى (وجعلت هذا لك)
 و دخی شونى سنك ايچون حاضر قيلم ديك كپي * پس زيرا لك ده اولان لام تملك ايچوندر (واعترتك)
 و دخی اعترتك ديك كپي رسول عليه الصلاة والسلامك (من اعمر عمرى فهو لى عمه) فى حياته و اورتنه
 بعده) قول شريفى ايچون يعنى بر كسنه بر عمرى تعبير ايلسه يعنى طول عمر نيجه برشى اعطا ايلسه اول عمرى

- پانده كندى همچون و كند بد نصكره وره و سيموندر ديكدر بونك بيانك نمي عن قريب ذكر اولور
 (وجه لك عمري) و دخی بن سنك همچون مدت عمر مده قلمت بندم ديك كبی (و چنگك على شده الد با توفی)
 و ن سنی شود با او زره بندردم ديك كبی اگر عهد نیت ابتدایسه یعنی بندر مكاله هب نیت ابتدایسه * زیرا
 بو كلام هبه ده صريح دكدر پس نيته محتاج اولور * زیرا چنگك لفظیه آزا اولور هبدمر ادا اولور حل الامر
 و لانا على الفرس دینلور یعنی امیر فلان كسته فی آته بندردی دینوب بونك مليك مر ادا اولور (و كسوته)
 بن بوئی سكا كیدردم ديك كبی * زیرا كسو هبيله تليك اولور حن تبارك و تعالی (او كسوته) پوردیغی
 همچون (و داری لك هبه نسكنها) و دخی بنم دارم هبه اولدیغی حاله سنك همچون تمليكدر سن انده ساكن اول
 ديك كبی هبه صحیح اولور داری مبتدأك خیردر هبه لفظی ظرفك ضمیر بن حایت او زره منصوب قیلندی
 و لفظ لك ده اولان لام تملك همچوندر تسكنها لفظی هبه بی . من فی دكدر بلکه متصود او زره نثیه هبدر هذا
 الطعام لك تاكله منزله سنده در و هذا ائوبك تابسه منزله سنده در (لا سكنی) بنم دارم سنك همچون هبه در
 سكا بنوئیدن ديكده هبه اولور * زیرا سكنی قولی میخیزدر بس ما قبلنی تفسیر اولور پس عاریت اولور هبه اولور
 (او عكسده) یا خود بونك عكس ایله یعنی سنك همچون بنم دارم سكا نادر هبه بوندن بملك هبه اولور * زیرا بونك
 معناسی بنم دارم سكا ناطر قبله سنك همچون سكا نادر هبه اولدیغی حاله بس عاریت اولور هبه اولور (او تخلی سكنی)
 یعنی بنم دارم سنك همچون سكنی بوندن بنم اعطا میدر ديك هبه اولور * زیرا بونك تقدیری نجاتها نخله ديكدر
 یعنی بن داری سكا اعطا ایلم سكنی بوندن ديكدر سكنی میخیزدر (ار سكنی صدقه) یا خود بنم دارم سنك
 همچون سكا نادر صدقه بوندن یعنی بطریق السكنی صدقه سكر سكنی صدقه اولدیغی حاله (او صدقه فار بن)
 یا خود بنم دارم سنك همچون مسدق در عاریت اولدیغی حاله یعنی بنم دارم سنك همچوندر بطریق العاریت صدقه
 اولدیغی حاله ديكده هبه اولور عاریت قولی تبر در اندن منته فهم اولور (او عاریت هبه) یا خود بنم
 دارم منافعی عاریت اولدیغی حاله سنك همچون هبه در ديكده دخی هبه اولور * زیرا بو عبارت عاریت دلالت
 ایدر هبه به دلالت ایجن (و قبول) یا بجا او زره عاریت یعنی هبه ایجاب و دخی قبول ایله صحیح اولور
 زیرا هبه بیع كیدر صحیح اولور ایجاب و قبول ایله اولور (و تم بالقض) و هبه نك تمامی قبضه اولور امام
 حید الدین دیدكده هبه نك ركنی و اهلك حقیقه ایچیدر * زیرا هبه تبر عدد بس متبرع جهتن تمام اولور
 و امام و هوب به حقیقه تمام اولور الا قبول ایله تمام اولور بوند نصكره و هوب اهلك موهوبه ملكی نافذ اولور
 الا قبض ایله نافذ اولور (الكامل) او یله قبضه موهوبه بده مكن قبض كامل او او و منقوله قبض كامل منقوله
 مناسب اولان قبضدر و عقارده عقارده مناسب اولان قبض كالدیر پس دارك مفتاحنی قبض دار همچون
 قبضدر و قبض كامل قسمته تخمّل اولان شئیده قسمته در حتی موهوب او زره قبض بالا صاله واقع اولور كلك
 قبضه تعینله اولمقسزین و قسمته تخمّل اولیان شئیده قبض كامل كلك قبضه تعینله اولور (و او شاغلا
 ملك الواهب لا مشغولابه) كركسه اول موهوب مظروف اولغنه و اهلك ملكی شاغل اولسون قبض ایله
 تمام اولور و اهلك ملكه مشغول اولسه دكل یعنی قبض ایله تمام اولور (و تم بالقض فی مجلسه) بو قول و تم
 بالقض الكامل قولی او زره تفریدر یعنی مجلس هبه ده قبض ایله تمام اولور (بلاذنه) و اهلك اذ سنز
 (و بعده) و مجلس هبه نصكره قبضه تمام اولور و اهلك اذ نیله (و اونهاد) یا اگر و اهب موهوباهی یعنی
 هبه ابتدایی كسته بی قبضدن نهی ایدر سه (لم یصح مطاقا) كرك مجلس هبه و كرك بده قبض صحیح اولور *
 زیرا نصريح قابل سنده دلالت اعتبار اولور یعنی و هبت قوی قبضه دلالت ایدر و چنان قبضدن نهی ایتمسه
 نصريح و لدی ایسه ایلمی قبض صحیح اولور (فی محوز) محوز جاه و هبه زمایچه ایله حاز الشئیدندر چنان شئی
 جمع ایدوب و نفقه ضم ایتمیدی تم بالقض قولنده متعلقدر یعنی محوزده قبضه هبه تمام اولور و بو محوز ایله
 حراد موهوب و اهلك ملكندن و حقتدن مفرغ اولمقدرد و بو محوز ایله نخ او زره اولان مروت هبه سندن
 و بونك مثالیدن احترازدر نكیم عن قريب بنانی كالور (مقسم) یعنی او یله محوز كه كاه قسمته تعالی ایدوب
 مشاع باقی قابله قبضه هبه تمام اولور (و مشاع لا یقسم) و دخی قسمت اولغنی شانندن اولیان مشاعده كه
 بعد القسمة اصلافت تعاقبه باقی قابله عبودا حد كبی و دایه واحده كبی یا خود قبل القسمة اولان انشاع جنسندن

بعد از شمه متعابه باقی قلبه پت صغیر کی و جام صغیر و ثوب - غیر کی قبضه هبه تمام او اور (لا یقیم قسم)
یعنی قسمت شاندن اولان مشاعده قبضه هبه تمام اولان ارض کی و ذر علفش ثوب - کی و بونلرک امثال کی
(اولو شریکه) کر کسه هبه و اهلک شریکی ایچون اولسون هبه تمام اولن* ز را بود قبض کامل تصور
اولن (فان شمه و سلمه) پس اگر و اهب جز موهوب مشاعی افزای بدوب موهوب اهبه تسلیم ایدرسه
(تمت) هبه تمام اولور* ز را هبه ننگ نمای قبضه در و قبض قتنده موهو بد شروع بوقدر و اگر و اهب
موهوبی شایع تسلیم ایلیدی موهوبه اکامالک و له عن حتی موهوب اهلک انده تصرفی نافذ اولور و هلاک
اولسه موهوب و زردضه من اولور و انده و اهلک تصرفی نافذ اولور بونی قاضیخان ذکر ایلدی (کابن فی ضرع
وصوف علی غنم و زرع و نخل فی ارض و ثمر فی نخل) بونلر مشاعک نظیر لیدر امثله سی دکلدن* ز را بونلردن
رنده شروع بوقدر لکن مشاع حکم ندر مده اولان سو دک و قبونک اوزرنده اولان بولک و ارضنده
اولان شجرک و مزروعک و شجر اوزرنده اولان میوه ننگ هبه سی کی حتی یوزدرا اولان و اهلک ملکندن
آریلوب و موهوب اهبه تسلیم اولسه هبه سی صحیح اولور مشاعده اولدیغی کی (بخلاف دقیق فی برودهن
فی سمس و سن فی ابن حیث لایصح اصلا) بغدادیه اولان اونک و سبامده اولان شروغک و سودده اولان
باغک هبه سی ذکر اولان لکن خلاف ایدر اول جهندن اصلا هبه لری صحیح اولور بر ایدر کرک افزای بدوب تسلیم
ایسون کر کسه ایسون* ز را موهوب معنوم حکم ندر و سری اولدر که تحقیقا بقصدای تبدیل اولوب
اون اولدی و کذلک غیر لری دخی تبدیل ایلدی و تبدیلد نکره اهل موهوب عین آخرا اولدی غصده یلیدیک
شیء اوزره مشاع بو که بخلاف در که* ز را ملک ایچون بخلدن حتی بیعی جائز اولور لکن تسلیمی ممکن اولور پس
چنان مانع زائل اولسه بیعی جائز اولور (و تم) و دخی هبه تمام اولور قتم بالقبض قولی اوزره عطفدر
او و اشغلا ملک الواهب لاشغولابه قولی اوزره تصرفدر (فی متاع فی داره) و اهلک دارنده اولان متاعده
(وطعام فی جرابه اذا سلمهما بما فیهما) و طغر جفنده اولان طعامده هبه تمام اولور چنان و اهب اولداری
انده اولان متاعله و اول طغر جفی ایچنده اولان طعامله تسلیم ایلیدی (بخلاف العکس) عکسی بونک
خلافی اوزره در یعنی و اهب ایچنده متاعی اولان داری و ایچنده طعامی اولان طغر جفی هبه ایلیدی و کلنی
موهوب اهبه تسلیم ایلیدی هبه صحیح اولور و اصل بودر که تحقیقا موهوب هر چنانکه و اهلک ملکله مشغول
اوله تسلیمی منع ایدر بوقت سرجه هبه ننگ محکمنده منع ایدر و هر چنانکه موهوب شاغل اوله تسلیمی منع ایچن
ایمده هبه صحیح اولور پس فصل اولده موهوب شاغلدر مشغول دکلدن و ناییده موهوب ملک و اهب ایله
مشغولدر و سن یعنی حفظ ایله که* ز را مظروف طرفی مشغول ایدر و اما طرف مظروفی مشغول ایچن
(الاذا و اهب المتاع و الطعام ایضا فقبض الكل باذنه فصیح فی الکل) الامکر و اهب متاعی و طعامی
ذکر اولان کی هبه ایلوب موهوبه و اهلک اذنیله کلی قبض ایله کایسته هبه صحیح اولور یعنی و اهب
داری هبه ایدوب حتی متاعی هبه ایدنجه تسلیم ایتمسه یا خود طغر جفی هبه ایدوب طعامی هبه ایدنجه تسلیم
ایتمسه و کلنی تسلیم ایلسه کایسته هبه صحیح اولور* ز را و اهب چنان کلی جمله تسلیم ایلسه کانه کلی جمله
هبه ایتمش اولور اما چنان تسلیمی متفرق ایلیدی ذکر اولانسانت خلافی اولور و اذنیله دیکه باعث* ز را
اگر و اهب موهوب اهبه قبضه نزن و بر سیدی موهوبله قبض ایلیدی ضامن اولور* ز را موهوبله غیرک
مالنی افساد ایلیدی کافیده بویله ذکر اولدی (و خوب القبض من باب القول) و مجلس هبهده
قبض قبول مقامته قائم اولور یعنی چنان و اهدن ایجاب صادر اولیدی پس موهوبله عقدی قبول ایچندن
اول و اهلک اذنیله موهوبی قبض ایلیدی هبه صحیح اولور* ز را مجلسده قبض قبولک دلدلدر بوندنصرکه
تحقیقا مجلسده قبض موهوب ایله موهوب اهلک یعنی تخلیه ایله حاصل اولور می دینلورسه بونده مشایخ
اختلاف ایلدیر حتی امام ابو لایث دیدیکه بو تخلیه امام محمد قتنده قبضدر ابو یوسف قتنده قبض دکلدن
(و بصحیح صحیحها با تخلیه لافاسدها) و بخیر اولان تحقیقا هبه ننگ صحیحنده تخلیه ایله صحیح اولور فاسدنده
تخلیه ایله صحیح اولور فتاوی ظاهر بده دخی بویله ذکر اولدی (وهب دارا بمتاعها و اسلها فاستحق صحت
فی الدار) و اهب برداری متاعله هبه ایدوب داری و متاعی تسلیم ایلیدی پس متاعه مستحق چقبسیدی

دارد همه صحیح اولور* زیرا استحقاقه ظاهر اولدی که تحقیقا و اهلک بدی منعه بدغصب اولدی تکبیر
 برکنداری و مناعی غصب ایدوب اندنصر کردار اکا عبد اولوب یا خود داره متاع اکا امانت قویوب صکره
 دارا اکا عبد اولوب همه صحیح اولدی یعنی کبی اولدی (ولو وهب ارض اور زعا و سله و مناع صحیح بطلت فی الارض)
 و اگر و اهب ارضی و زری هبه ایسیدی پس زرعه مستحق ظاهر اولسیدی ارضده همه باطل اولور*
 زیرا رزق ارضله بیله اتصال حکمیله شی واحد کیدر پس چنان ایکنسندن برینه مستحق چقد قد کانه
 قسمت قبول ایدن شیند. بعض شایعه مستحق اولندی پس باقیسنده همه باطل اولدی کافیده. بوله ذکر اولندی
 صد ر الشریعه دیدیکه مقصد اولان شیوع مقارن در شیوع طاری دکادر تکبیر چنان و اهب هبه ایدوب
 اندنصر. بعض شایعه رجوع ایلسیدی یا خود بعض شایعه مستحق حیث ایسیدی مقصد اولدی یعنی کبی رهن
 یونک خلافیدر که زیرا شیوع طاری مقصد در و فصولینده ذکر اولدی که تحقیقا شیوع طاری بالاتفاق
 هبه بی افساد ایتم و شیوع طاری هبه نیک بعضنده شایع رجوع تمکیر اما استحقاق کلی افساد ایدر* زیرا
 مقارن در طاری دکادر* شیخ الاسلام بو بکر محیطک هبه سنده بوله ذکر ایسیدی* بن دیر مک صدر الشریعه مک
 صورت استحقاق شیوع طاری بدین عدایسی صحیح دکادر صحیح اولان کافیده و فصولینده اولان قواسم* زیرا
 استحقاق چنان بیند ایله ظاهر اولسه هبه نیک ما قبضه مستند اولور پس هبه بیه مقارن اولور هبه اوزره بر طاری
 اولن (الهبه الفاسده تقید الماک بالقبض و به یقی) هبه فاسده قبض ایله ملک افاد ایدر و بونک افنا اولور
 فصولینده بوله ذکر اولندی (و بی اقرب الرجوع فیها) و قریب اوزره هبه فاسده ایله هبه
 ایسیدی اول هبه فاسده رجوع وارد یعنی چنان هبه فاسده ملک ثابت اولسیدی و اهب ایچون ذی
 رحم بحر منه هبه فاسده ایله هبه ایلدینی شیدن ولایت رجوع ممکن اولور می دینلوسه مشایخن بعض
 مسئله واقعه القواد و بن هبه صحیح ایله هبه فاسده نیک یعنی تقریبی ایدوب و رجوعله افنا ایلم دیدی
 و امام استر شنی و امام عابدالین بوجواب مستقیمر دیدلر اما هبه فاسده فاصله ملک ثابت اولسینی جائز
 کورمیک قوی اوزره ظاهر در اما جائز کورنک قوی اوزره پس مقبوض هبه فاسده حکمی ایله تقریر
 اولندی یعنی اوزره مضموندر پس چچن مقبوض بعد الهلاک قیمتیله مضمون اولسیده قبل الهلاک رد مستحق
 اولور ایسیدی و اهب رجوع و اقتراده مالک اولور (قال وهبتک هذه الغرارة الخبطة اولزق السن یحیی
 فی سنطة و السن فقط) برکنه شو بغدادی غراره سن سکا هبه ایلم دیدی با خود شو یاغ طولنی سکا
 هبه ایلم دیدی هبه انحق بغدادی و باغده صحیح اولور بیلر کاشی* ایچونک بغدادی ایله یاغدن هر بری
 و اهلک مالکی ایچون شاعلدر مشغولیه دکادر (وهبت دارها لزوجهما متاعهما ما کان فیها اجازت)
 برمی آداری یعنی زوجته هبه ایسیدی و اریکیده اول داره متاعلری ایله ساکن اولور قوی حالد اول هبه جائز
 اولور و زوج اول داری قبض ایش اولور* زیرا بر ایه و مناعی زوجک دنددر پس تسلیم صحیح اولور بونی
 قاضیخان ذکر ایسیدی (وهب ثیابا فی صندوق عمل و دفعه لابون هبه) برکنه کایدل صندوقه
 اولان ثیابی هبه ایدوب و صندوق و وهب اهلک دفع ایسیدی قبض اولن پس هبه تمام اولور* زیرا قبض
 حاصل اولن الاچنان اول قبضله انتفاع صحیح اولدی یعنی وقته اولور کایدل اولن شیشه ایسه انتفاع اولن
 (و تم بمشامع الوهوبه بلا قبض جدید) و موهوب اهلک بدنه اولن شیشه هبه سی قبض جدید سن تمام
 اولور یعنی چچان موهوبک عینی موهوب اهلک بدنه امانت یا خود عاریت اولسیدی یا خود صافق ایچون
 و رسیدی موهوبه اول شیشه مالکک هبه سیله و موهوب اهلک قبول ایله مالک اولور اگر چه کیم انده
 یکدن قبض بونمیدی ایسه* زیرا باب هبه قبض مضمون دکادر پس انده اصل قبض اعتبار اولور
 بونده ایسه قبض موجوددر پس قبض هبه مقامنه قائم اولور (بخلاف البیع) بیع یونک خلافی اوزره در
 یعنی چچان امانت اولان شئی امانت بدنده اولان کسینه بیع ایسیدی قبض جدیده محتاج اولور* زیرا
 بیع قبض مضمون اقتضا ایدر و مودع قبضی قبض امانتدر قبض ضمان مقامنه قائم اولن بلکه قبض
 جدیده محتاج اولور بونده اصل اولدر که تحقیقا یعنی قبض چنان رجسندن اولسدر دی احده آخر مقامنه
 نائب اولور چچن بونندن متحد اولد قوی ایچون و چچان اریکسی محتلف اولور لسه اقوی اولن اضمه مقامنه

قائم اولور بلاعکس* زیرا اقواده ادنانک مثل وزباده وارد و ادنانده اقواده اولان بو قدر (وتم ماو هب لطفه بالعقد) و ذکرا اولان کبی هبه تمام اولور بانانک طفلی ایچون هبه سی عقد ایله تمام اولور* زیرا اول موهوب بانانک قبضنده در بس صغیرک قبضی منابنه نائب اولور* زیرا بااطفانک و نسیدر پس بانانک قبضی شرط قیلندی برابر در کرک حقیقه بندنه اوسون و کرک مودعنک بندنه اوسون* زیرا مودعک بدی کیدر اما مدعا عبده اولانی یا خود مستاجر بندنه اولانی و مر قهن بندنه اولانی هبه ذکرا اولانک خلافیدر که اول وقت هبه جائز اولان بانانک قبضی معدوم اولدینی ایچون* زیرا اناردن هر بریمی کیندو نفسی ایچون قابضدر (اذاکان معلوما) چنان موهوب معلوم اولور سه تمام اولور نهاده دیدیکه لفظ مبسوط هر شیکه بانانی صغیر اوغنده هبه اول هبه اوزره اشهاد ایله و اول شی معلوم اوله بس بو هبه جائز در و انده قبض هبه ایلدیکن اعلام در یا خود هبه اوزرینه اشهاد در بوندنصرکه دیدیکه و اشهاد شرط دکلدر بلکه هبه اعلام ایله تمام اولور ابو قدر فرق وار که اشهادنی احتیاطا ذکر ایلدی موندنصرکه سائر ورثه نیک انکار کندن احتراز ایچون و ولدک ادرا کیندنصرکه بانانک انکار کندن احتراز ایچون ذکر ایلدی (وتم ماو هب اجتنی به بقضه عاقلا) و دخی ذکرا اولان کبی اجتنیک عاقل اولان طفله هبه ایلدیک شئی طفلاک قبضیله تمام اولور* زیرا طفل منافع محضده یاغنه ملحقدر (او قبض ایله او وجه او وصی احد هما) یا خود طفلاک یا اسنک یا خود جدیدک قبضیله تمام اولور یا خود یا ایله دده نیک ایکنسندن برینک و صبسنک قبضیله تمام اولور* زیرا اول وصی انلرک مقامنه قائمدر (اوام و موهمها) یا خود طفلی یله سنده تر یسه ایدن اناسنک قبضیله تمام اولور (او اجنبی بر یسه و هوهمه) یا خود طفلی یله سنده تر یسه ایدن اجتنیک قبضیله تمام اولور (اوز و جهها لها) یا خود صغیرنک زوجینک قبضیله تمام اولور (لکن بعد از نفای) لکن زفاف دینصرکه قبضیله تمام اولور* زیرا یا باز و جی صغیره نیک حفظنده اول صغیره ایچون هبه نیک قبضنده کیندو مقامنه قائم قیلدی و اگر با قبض ایدر سه زوج کبی صحیح اولور* زیرا اصل ولایت با ایچوندن و زوجک ولایتی با ایدندر (و لم یجز هبه الحمل) و حلاک هبه سی جائز اولدی حلاک جاریه به اتصالی اطراف معزله سنده و صفا اولدینی ایچون (و لاله) و حمل ایچون دخی هبه جائز اولدی اگر چه حمل ایچون اقرار جائز اولدی ایسه ده اگر سبب صالح بیان ایدر سه و بونک یانی ان شاه الله تعالی اقرار بخنده کاور (صح هبه اثین دارا الواحد) ایکی کسنه برداری بر کسنه یه هبه انسه زهبلری صحیح اولدی* زیرا اول ایکی کسنه داری جمله تسام ایلدیلر و موهوبه دخی داری قبض ایلدی پس شیوع دخی یوق (و عکسه لا) و بر کسنه ایکی کسنه برداری هبه ایلسیدی صحیح اولدی زیرا بو هبه هر بر یسه نصفک هبه سیدر پس شیوع لازم کاور (کتصدق عشره علی غنین) اون ایچنه ایکی غنی یه تصدق کنی که زیرا بو جائز اولن زراغنی یه تصدق هبه در پس شیوع ایچون جائز اولن (و صح هو او هبه اعلی فقیرین) اون ایچنده ایکی فقیره تصدقی یا خود هبه سی صحیح اولدی* زیرا فقیره هبه تصدقدر و صدق ایله و جد الله تعالی ابتغال اولور و جد الله ایسه واحددر و فقیر انک نایبدر اما غنی اوزره هبه بونک خلافیدر (و هب نصف الدار و سلم ثم الباقی لم یجز) بر کسنه دارک نصفنی آخره هبه ایلدوب اول نصفنی تسلیم ایتد کدنصرکه باقیسنی دخی هبه ایلسیدی (و او هبه قبل التسلیم صحت فی الکل) و دارک نصفنی هبه ایلدوب تسلیم ایتمزدن اول نصف باقیسنی هبه ایلدوب کلنی جمله تسلیم ایلسیدی کلینسنده هبه صحیح اولور* زیرا قچان کلنی جمله تسلیم ایلسیدی کانه همان کلنی جمله هبه ایتش اولدی اما نسلمی متفرقی ایلسیدی جائز اولدی (هبه دار مشترآه قبل انقبض تجوز) اشترا اولان دارک قبل انقبض هبه سی جائز اولور یعنی بر کسنه برداری اشترا ایلدوب اول داری قبض ایتمزدن اول آخره هبه ایلسیدی جائز اولدی یلیدیک شئی ایچونکه تحقیق عاقداره قبل انقبض تصرف جائز اولور (کذا هبه درهم صحیح لرجلین) کذلک بدرهم صحیح ایکی رجله هبه سی جائز اولور* زیرا اول قسمت اولنر مشاعک هبه سیدر و نصفک صحیح قوائه باعث* زیرا درهم معشوش متاع حکمنده در تکیم بنش ایدک که متاع قسمت اولانندن اولور ایدی ایکی رجله هبه سی شیوع ایچون صحیح اولن (معه در همان قال لرجل و هبتک درهمها منهما ان استویا لم یجز و الاجازت) بر کسنه یا ننده اولان ایکی درهمی بر رجله بونک ایکنسندن برینی سکاهه ایتدیم ایلسیدی اگر ایکیسی مقدرده و بار اولور سه هبه جائز

اولدی و اگر قدرده برادر کل ایسه هبه جائز اولدی و فرقی بودر که تحقیقاً وجود او لده هبه ایکن بسندن پرینه
 متناول اولدی حالو کچمجه و ولددر ایمدی جائز اولدی و ایکنچی وجهده هبه ایکن بسندن مقدار در هبه متناول
 اولدی اول ایسه قسمته محتمل او اور مشاعدر ایمدی هبه جائز او اور (وهبة آتی مترددنی دارالاسلام لطفله)
 و دارالاسلامده متردد اولان عبد آتی طفلنه هبه سی دخی ذکر اولنان کسبی جائز اولور * زیرا اول عبد آتی
 اوزره مولانک یدی حکما باقیده اول عبد آتک اوزرینه اهل دارالاسلامک یدی قلم اولدینی ایچون پس
 مولانک بیدنک ظهور بینی منع عبددر حرر به داخل او اب کفارک انی تملک ایلمر بدوراکر مولاول عبد آتی دار
 حرر به داخل اولدقدنصرکه هبه ایدرس جائز اولمز و تحقیقی استیلای کفار باندن حرر ایندی (وهبة البتاه دون
 العرصة اذا اذن له الوهاب فی نقضه) و كذلك هر صده سن بنانک هبه سی دخی جائز او اور چنن و اهاب بنانک
 موهوبله ایچون نقضنه اذنو برسیدی (وارض فیها زرع دونه) و ایچننده اولان ارضی زرعه سر هبه
 دخی جائز او اور (و اوخل فیها ترم دونه) یا خود اوزرنده میوه سی اولان شجرک میوه سن هبه سی جائز او اور
 (اذا امر بالحصاد و الجزن) چنان و اهاب موهوبله زرعه حصاد ایله و میوه ده دوشتر مکلده امر ایدرسه
 زیرا جواز ایچون مانع مولانک ملکی ایله اشتغالدر پس چنن مولانک تصدده و حصاد دو جزانده اذن و برسیدی
 و موهوبله دخی اول فعل ایله عمل ایله مانع زائل او اب هبه جائز او اور و الله اعلم

باب الرجوع عنها

بو باب هبه دن رجوعک بیاننده در (صح فی اجنبی الرجوع اجنبیده صحیح اولدی مصنف اجنبی ایله و اهدن
 ذی رحم محرم اولینی من ادا یدی بو قولله ذی رحم او اب محرم اولیان خارج قالدی و دخی محرم او اب ذی
 رحم اولیان خارج قالدی بو اجدن مصنف (ومنعه للمحرمة بالقرابة) دیدی یعنی هبه دن رجوعی قرابتله
 محرم اولی منع ایلدی بو قولله مصنف سببیه محرمیتدن احتراز ایندی نسله محرمیتدن دکل رضاعا آباء
 و امهات و اخوة و اخوات کبی و دخی مصاهره ایله محرمیتدن احتراز ایندی امهات نسله و ربائب کبی یعنی
 بسلمی و اوغنانک و قرنلنک زوجهرلی و زوجهرلی کبی و امام شافعی هبه در رجوع و قدر رسول علیه الصلاة
 و السلامک (الرجوع الوهاب فی هبة الا الوالد فیه ایهب اولده) بیوردینی ایچون دیدی و یزم ایچون دایل رسول
 علیه الصلاة و السلامک قول شریفندن روایت اولنان شیددر که (الوهاب احق بهبته مالم یب منها) یعنی و اهاب
 هبه سنه احقدر مادامکه هبه به عوض اولدقده دیکدر و مر ادهد انسلم اولان حق رجوعدر * زیرا هبه
 قبل التسلیم حقیقه هبه اولمز و روایت اولنان شیلله هر ادا و اهاب بلا قضاء و الارضاء نفردا تمکدر الا و الدیقان
 اول موهوبه محتاج او اورسه نفردا یدر * زیرا و الد انفاقه حاجتی اولدینی ایچون موهوبی اخذ ایله بلا قضاء
 و الارضاء نفردا یدر و اول اخذدر رجوع نسیمه اولدی ظاهره نظر ایله اگر چه حکیم حقیقه رجوع اولدی ایسده
 انک اوزرینه که تحقیقا بو حکم هبه به شخص دکلدر بلکه بابا چنان محتاج اولسیدی انکیچون اوغنانک مانندن
 اخذ ایلت جائزدر کر کسه او غلو غائب اولسون تکیم نفقات یابنده ذکر اولندی * صدر الشر یه دیدیکه
 بز دخی بو قولله ذاهب یعنی رجوع ایلت لایق دکلدر الا و الد ایچون لا بقدر * زیرا و الد حاجتی ایچون تملک ایدر
 دیدی پس صدر الشر یه تملک و قولندن بعض ناس توهم ایتملر که تحقیقا بابا ایچون اوغنانک هبه ایلدیکی شیده
 رجوع ایلت ذکر اولنان امام شافعیک قول کسبی مطلقاً یزم قدرده دخی صحیح اوله و توهم ایسه باطدر
 بو توهمک منشی صدر الشر یه تملک * زیرا بابا حاجت ایچون تملک ایدر قوائن غفلتدر * زیرا صدر الشر یه تملک
 مرادی یزم ذکر ایلدیکمن شیددر حتی بابا محتاج اولسه اوغنانک مانندن اخذ جائز اولمز پس اول توهم اولان
 منشی یزم علمانک قصر یحلرینه مختلفدر قاضی چنان کبی و انک غیر کبی و تحقیقا قرابت و لادمانه چله سنیددر
 کما فی الایاه و الامهات (تکم بالارده و انازده اولدینی کبی (وان علوا) هر نه قدر بو قارو کیدرسه
 و الاولاد و ان سفلوا) و دخی اولادده اولدینی کبی هر نه قدر اشاغی کیدرسه (والاخرة و الاخوات و اولادهما
 و ان سفلوا) و دخی ارقنداشده و قزقنداشلرده و انلرک اولادلنده اولدینی کبی هر نه قدر اشاغی کیدرسه
 و الاعم و الاعمات و الاخوال و الخالات فقط) و دخی انجیق عمیلرده و عمته لرده و خالدرده و خالته لرده اولدینی
 کبی * زیرا بو نلرک اولادری محارم دکلدر در تکیم کتاب نکاحده هر ور ایندی بوندنصرکه تحقیقا هبه دن

رجوعك مانع ابري يدبر * اول كيسي مصنف (المحرمة بالقرابة) قوله ذكر ايلدي و بونك جوعد مانع اول سنك
وجهي تحقيقه، مقصود اولك صله رجوعه به ايله حاصل او اور * ن راصله رجم محارمه و واجبه دروه عقد كه
مقصوديني افاده ايدر لازم كاور * و مانع رجوعك ايكيجيسى مصنف (زيانده متصله) قوله ذكر ايلدي
لمحرمة بالقرابة قوله عطفدر (كينا و غرس و سمن) و موهو به متصل اولان زياده دخي مانع رجوعدر
بناكبي و غرس كبي و سمن كبي يعني موهوب اهلك و موهوب اوزره بناكبي و ناغرس ايمسي كبي و موهوبك سمرسي
كبي و بونلر كرجوعه مانع اول سنك وجهي اولدر كه رجوع ايجق و موهوبه صحیح او اور زياده ايسه و موهوبه دكلدر
ايمدي زياده در رجوع صحیح اولمز و فصل دخي مكن دكل كه اصله رجوع ايدر زياده به ايميد ايمدي رجوع
اصلا ممنوع اولدي * و اوجهي مانعي مصنف (و موت ادهما) قوله ذكر ايلدي يعني و اهب ايله و موهوب
لهدن برينك فوني دخي رجوع هديه مانعدر اما چان موهوبه فوت اولغنه منع باعث ملك موهوب اهلك
وارثرينه انتقال ايلديكي ايجوندر و اما و اء بك فويله مانع رجوع باعث تحقيقا نص حق رجوعي ايجاب ايلز
الواهب ايجون ايجاب ايدر وارث ايسه و اهب دكلدر * و در دنجی مانعي مصنف (و عوض) قوله ذكر
ايلدي ز يراهبه ده حق رجوع و اهلك مقصودند، خلل اولديغي ايجون اولدي حابو كه عوض اكا و اصل اولغنه
اول خلل بولندي (اضيف اليها) هديه و اضاف اولديغي حاده موهوب اهلك فوني اخذ ايله هبه نك عوضيدر
ديكلك يا خود هبه نك بدلدر ديكلك يا خود هبه نك مقابله سند ديكلك يا خود هبه نك مكانده ديكلك بس و اهب
دخي قبض ايتلكه رجوع ايد، من بس اكو اهب هبه ايدوب و موهوبه عوضی مضاف ايلسه و اهب كليسنده
هبدسنه رجوع ايدر (مطلقا) يعني برابر در كرك عوض موهوب اهدن اولسون و كركسه موهوب اهلك
امر ايله اجنيدن اولسون كركسه اولسون * ز يرا عوض و اهبه تسليم اولمشدر بس رجوع ايقا زو كذلك
عوضي و ين اجنبي ايجون غرضنده رجوع ايتك بوقدر * ز يرا اجنبي موهوب اهدن حق رجوعي اسقاط ايله
تبع ايد بيجدرو بوجا زدر حابو كه موهوبه اوزره عوضه رجوع ايد، من چان موهوب اهلك امر نسزا اورسه
ز يرا متبرعدرو كذلك امر ايله اولورسه در رجوع ايد، من الامكر موهوبه چان بدن و اهبه عوض و برين اول
عوضه ضمان اولقي اوزره ديمش اوله ايضا حاده و يله ذكر اولندي * و مصنف بشجعي مانعي (و خروجهها
عن ملكك) قوله ذكر ايلدي يعني موهوب موهوب اهلك ملكندن چيتمسي دخي مانع رجوع ايد * ز يرا
ملكك تبدلي عينك تبدلي كيدر و تحقيق ملك سبك تبدلي ايله تبدل ايدى * و النجی مانعي مصنف
(و الزوجية) قوله ذكر ايلدي بس تحقيقا زوجيت ايكيسي پشنده بلا حجب و بطلان توارث چرباني دليلي ايله
تواصله قرابه مخر ميتك نظير ايدر بس مقصود صله اولدي حابو كه مقصود حاصل اولدي (وقت الهية)
وقت هبه ده زوجيت رجوعه مانعدر حتى اكر برمر ايمه برشي هبه ايدوب ايد، نكاح ايسه و اهب ايجون اول
هبه ده رجوع ايتك واردر و اكر تحت نكاحنده اولان زوجسه هبه ايتسیدی ائدن يانا تطلق ايتسیدی
اول و اهب ايجون رجوع ايتك بوقدر اول هبه ايدوب صكره نكاح ايلديكننده وقت هبه ديدينه مانده علاقه
ايلديغي ايجون و ثابده يعني زوجسه هبه ايدوب صكره يانا تطلق ايتديكننده وقت هبه ده علاقه اولديغي
ايجون * و يدنجی مانعي مصنف (و هلاك الوهب) قوله ذكر ايلدي يعني موهوبك هلاك اولاسي دخي
رجوع هبه ده مانعدر * ز يرا چان موهوب هلاك اولدي ري رجوع متعذر اولور بس اكر موهوبه هلاك
ادعا ايتسیدی بلا حلف تصديق اولور كافيده بويله ذكر اولندي (وضابطها) بومانع سبه نك ضابطي
(حروف دمع خرفند) ذكر اولتان موانع سبه نك اخذ اولمشدر * و مانع عن الرجوع في الهبة * و هبه ده
رجوعدن مانع * يا صاحبي حروف دمع خرفند در * پس دال زياده به و يم احد همانك موته و عين عوضه و خاء
ملكدن خروجه و زاء زوجيته و قاف قرابته و هاء هلاك اشارتدر خرق طعن معنسنده در و خازق
من را قدر گانه دهعي سنانه تشبيه ايلدي (وهب لاختيه واجنبي عبدا فقضاه) بر كسنه رعبدي
قرنداشي ايله براجنبي كسنده به هبه ايدوب و نلدر دخي عبدي قبض ايتسیدی (له الرجوع في نصيب الاجنبي)
و اهب ايجون اجنبي نك نصيبنده رجوع واردر * ز يرا هب اجنبي حقه ده صحیحدر عبدا قسمت اولتميان
شيدن اولديغي ايجون و رجوعدن دخي مانع يوق اما قرنداش بونك خلافدر * ز يرا انده قرابت هبه نك

رجوعتند مانعدر (و هب لرجل شئا و قبضه فوهب لآخر ثم رجع الثاني اورد عليه فلاول الرجوع فيه)
 ورجل برزجله برشئ هب يدوب پس اول رجل ثاني ذلك الشئ برجل آخرك عبته هب ابسیدی
 اندنصرکه رجل ثاني اول آخر اوزره رجوع ابسیدی یاخود اول آخر واهب ثاني به رد ابسیدی پس رجل
 اول ایچون رجل ثاني اوزره اول شیده رجوع صحیح اولور * زیرا موهوب وقتا که رجل ثاني به سبب
 جدید سرعود ابندی ایسه رجل اول ایچون اول هب در رجوع وارد: (و اوتصدق به الثالث علی الثاني) و اگر
 اول موهوب بی رجل ثالث ثاني به تصدی ابسیدی اگر فقیر ایسه (او باعده منه) یاخود بیع ابسیدی اگر غنی
 ایسه (لم يرجع الاول) رجل اول ثاني به رجوع ایمن * زیرا تصدق و یاخود بیع ملک جدید را کاسب
 جدید ایله عود ابندی ایچون و حق رجوع بومالکه ثابت اولدی ابندی رجل اول بونقدر به رجوع
 ایمن محبطه بوبله ذکر اولدی (رجع فی استخفافه تصفها) موهوب له واهب اوزره هب تک نصف تک
 استخفافه رجوع ایدر و مراد موهوب در (تصف عوضها) هب تک عوض تک نصفه رجوع ایدر یعنی
 موهوب له واهب و بریدی عوض تک نصفه رجوع ایدر * زیرا موهوب له عوضی واهب دفع ابندی
 الاموهوب تک کلی ایچون دفع ابندی پس چنان کلک بعضی فوت اولسیدی اول بعضی مقدار تجده
 واهب اوزره رجوع ایدر معاوضاندن غیر کی (لاقی استخفافه فی نصفه) عوض تک نصف تک استخفافه
 واهب موهوب له اوزره برشئله رجوع ایمن (حتی برماقی) حتی عوض یاقینی رد ایدر یعنی
 واهب ایچون خسار وارد در دیلر سه عوضدن باقی فلا نه راضی اولور و دیلر سبب باقی رد ایدوب موهوب تک
 کانه رجوع ایدر * زیرا اول باقی موهوب تک کلندن ابتداء عوض اوغله صالح اولور و استخفافه ظاهر اولدی که
 تحقیق عوض اولدی الا اول باقی اولدی ابندی واهب بخیر اولدی * زیرا رجوعه حتی ساقط اولدی الا کلک
 عوضی تسلیم ایله اولدی حالو که کلک عوضی تسلیم ابندی پس دیلر سه باقی فلا ن عوضی رد ایدوب موهوب تک
 کانه رجوع ایدر و دیلر سه اول باقی فی امساک ایدوب برشئله رجوع ایمن اما اگر عوض مشروط اولور سه
 بونک خلاقی اوزره در * زیرا عوضی مشروط اولان هب بیما تمام اولور پس بدل مبدل اوزره توزیع اولتور
 پس چنان بعضه مستحق چیلر سه واهب اکامقابل اولان عوضله رجوع ایدر اسرارده بوبله ذکر اولدی
 (ولو عوض نصفها رجوع تمام بعوض) و اگر موهوب له هب تک نصفه عوض و سه واهب عوض و برلایه
 رجوع ایدر * زیرا عوض و برمک رجوعه مانعدر پس چنان عوض نصفه بواستیدی نصفه مقدار تجده
 رجوع متنع اولور (ولو باع نصفها اولبع رجع فی النصف) و اگر واهب هب تک نصفی بیما ایسه یاخود
 بیع ایسه نصفه رجوع ایدر * زیرا واهب ایچون کاده رجوع وارد در بعضه رجوع اول اولور و نصفی
 بیع رجوعی متنع ایتر (وذا) یعنی رجوع صحیح اولسیدی الا اولدی شول حیثیله که موهوب
 موهوب له تک یدندن اخذ اولتور (بتراض) ایکی طرفک یشنده تراضیله اخذ اولتور (او حکم قض)
 یاخود قاضی تک حکمی ایله اخذ اولتور * زیرا هب ده رجوع مختلف فیهدر فقهدان بعضی کسه جائز
 کوردی و بعضی اباییدی و رجوع هب تک اصلنده واهب وارد در یعنی ضایع وارد در واهب شول امر در کانه
 استقلال اولدی * زیرا واهب حقی طلب ایدر سه موهوب له انک ملکی متنع ایدر و مقصودک حصولنده و عدم
 حصولنده خفا وارد در * زیرا جائز اولاندنر که واهب مرادی شایب اولور و هب اوله پس و اخذنر واهب تک
 مقصودی حاصل اولدی یعنی ایچون رجوع ایتر و دخی جائز اولاندنر که واهب مرادی عوض اوله پس بر اولدن
 رجوع ایدر پس رضایله یاخود قضایله فصلدن لایدر (فصح اعتاق الموهوب) پس موهوب له تک عبد
 موهوبی اعتاقی ایمنی صحیح اولدی (بعد الرجوع قبل القضاء) واهب رجوعنده نصرکه قاضی تک
 قضایندن اول اعتاقی صحیح اولدی * زیرا موهوب موهوب له تک ملکی متنع چیمز الا قاضی تک قضایله
 چیقار ایدی قبل القضاء اعتاقی صحیح اولدی (و لم یضن به لاکه بعد المنع) و رجوعنده نصرکه و قضایندن اول
 موهوب تک هلاکله موهوب له ضامن اولور واهب تک منعد نصرکه موهوب له ملک تک قائم اولسینه و کدایک بعد
 القضاء موهوب موهوب له تک یدند هلاک اولسیدی ضامن اولور * زیرا موهوب له تک قبض تک اصلی مقروض
 ضامننی ایجاب ایلز و بواصل قبض اوزره دوامدر و شیک دائم اولسی اصلیه معتبره در (و ضمن به

بعد القضاء و لمع) ولكن بعد القضاء عند نصرة هلاك والمسببه ضامن او اور * زیرا بوقت رجوع موهوب
 و هوبله قنده امانتدر و بعد ان طلب منع امانتده ضامنی : بحجاب ایدر (ومع احد هم) و ایکنسنگ بریله
 رجوع براض قولی اوزر د عطفدر یعنی راضی ایله رجوع باخود حکم قاضی ایله رجوع (فصح اعد الهیة)
 هبندک عیدی ایچون اصلدن فسخدر و ملک قدیم ایچون اعاده در (لاهیة لاه و اهاه فباشترط قبضه) رجوع
 و اهاب ایچون هبه دکلدر پس و اهابک قضی شرط قیلندی * زیرا قبض اعتبار اولن اول ملک انتقالنده اعتبار
 اولنور یوخسه ملک قدیمه دوندنه اعتبار اولن (وصح فی لمشاع) و قسمته قابل اولن مشاعده رجوع
 صحیح اولدی (کنصف دار و هبت) نصفی هبه اولن دار کبی و اگر هبه اولیدی اندر رجوع نیجه صحیح
 اولور دی (تاف الموهوب فی بد الموهوبه فاستحق قبض لم يرجع) موهوب موهوب لهک یکنده هلاک
 اوارب پس اول موهوب به مستحق چیقاوب موهوب له ضامن اولسیدی موهوب له و اهاب اوزر رجوع ایدمزن
 زیرا هبه عقد تبرعدر پس موهوب له موهوب به سلامتده مستحق اولن (قضی بطلان الرجوع مانع ثمر زال
 عادالرجوع) برمانع ایچون رجوعک بطلایله قضا اولن دقد نصکره اول مانع زائل اولسیدی رجوع عود
 ایدر بونک بیانی اولدر کدر ارموهوب یده موهوب له بنا ایسیدی و قاضی بنا سببیه و اهابک رجوعنی ابطال
 ایسیدی پس موهوب له اول بنانی هدم ایسیدی و دار اولدی حالته عودت ایسیدی و اهاب ایچون اول
 دارک هبه سنده رجوع ایتمک جائز اولور اما چنان برکسته برعیدی اوج کونه دکن شخر اشترا ایسیدی پس
 مده خارده عبد محموم اولدقه مشتری باید عیدی رد دیمخاصه ایدوب قضی مده خارده حتی سببیه رده
 مشتری حقیقی ابطال ایسیدی مشتری ایچون اول عیدی رد ایتمک جائز اولن محیطده بویله ذکر اولندی
 (وهی بشرط العوض هبه ابتداء) و هبه بشرط العوض ابتداء هبه در بوچان و اهاب عوضی علی کله سببیه
 ذکر ایسیدی یکنده در مثلا و اهاب بن بو عیدی سکا هبه ایلدم شوونی بکا عوضه یرمک اوزر دیمکله و اما چنان
 عوضی حرف بایله ذکر ایسیدی ابتداء و انتهاه بیع اولور مثلا و اهاب موهوب له بد بن سکا شوونی هبه ایلدم
 شو عودک ایله دیسیدی یا خود بیک درهم ایله دیسیدی و موهوب له دخی قبول ایسیدی بالاجماع ابتداء
 و انتهاه بیع اولور هده ایله شمر حلزنده و غیر یده بویله ذکر اولندی (فیشرط قبضهما لا عوضین) پس عاقبتک
 ایکی عوضی فضلمی شرط قیلندی ایکی عوضک هر بری هبه اولدیغی ایچون (و بطات الشروع) و هبه
 شیوعه باطل اولدی تکیم شیوعه باطن اولقی هبه تک حکمدر (ولم تجز هبه الاب ما طهه بشرطه)
 و باطونک مانعی عوض شرطیله هبه ایتمک جائز اولدی تکیم عوضله فطاک هبه سی جائز اولدیغی کبی
 (و بیع انتهاه) و عوض شرطیله هبه انتهاه بیعدر (فیردنا ب و خیار الرؤیة) پس اول عوض شرطیله
 اولان هبه عیله و خیار رؤیله رد اولنور (و استعقب الشفعة) و هبه شفعه بی دخی استعقاب ایدر تکیم
 حکم یعهده اولدیغی کبی بو زم فتمده در و امام زفر ایله شافعی قنده ابتداء و انتهاه بیعدر * زیرا اعتبار
 معانی به دروزم ایچون علت اولدر که تحقیق بویع ایکی جهت اوزر مشتمل اولدی پس ایکی شبهه ایله عمل بونددر
 ینه ماده ممکن اولان شی * جمع اولندی * اگر سؤال اولنور سه که هبه عینی بلا عوض تملیکدر و بیع عینی بعوض
 تملیکدر ایکنسنگ بی نیجه جمع اولنور و ذکر اولن کبی تملیکده شرط جاری اولن و علی کله شی شرطیت
 افاده ایدر جواینده بن در مکده تحقیقی سن یلده که هبه تک بلا عوض تملیک اولسنگ معنایی بلا شرط تملیک
 اولسیدر یوخسه عوضک عدی شرط اولقی دکلدر ایمدی بیع اولسنگ منافی اولن و ذکر اولن کبی دخی بیلش
 ایدک که تحقیقا ندیه تملیک ایچون منافی اولان شرط را یا خود فار معناسته در مطلق شرط دکلدر حتی با بیع
 بن بوشبی سکا بیع ایشدم سکا ملک اولقی اوزر دیسیدی بیع صحیح اولور پس ماخن فیه عبارته نظر ایله ابتداء
 شرط اولور حتی قبل القبض بیع کبی لازم اولن و مابول البهه نظر ایله عوض معناسته شرط اولور حتی حایة بقاده
 اوزر بند احکام بیع ترتب ایدر (وهب کر یا ناقصه الموهوب له لا يرجع) برکسته بر بزه هبه ایدوب موهوب له
 اول بزنی قصار ایسیدی و اهاب اگر رجوع ایدمزن قصار یه ایله عساک بینی تقریب اولندی اول جهته که
 قصار المقده زیاده متصله وارد غسانه یوقدر (کذا عبد کبار اسلم فی بد الموهوبه) کذلک عبد کافر
 موهوب لهک یکنده اسلامه کسیدی (و جارية علمها الموهوب له القرآن و الکتابه او نحوها) و رجاریه که

موجب له کافر آن یا خود نکات یا خود بونک انالی شیء تعلیم بتبیدی بوضو تکرره و اهر رجوع ابد من
 ز بر اسلامه و تعلیم قرآنه و کتابله و بونک مملی ابله و هرب زیاد نور ایدی بوسله رجوع باطل اولور
 (و کذا تروهب بقدر خمه الموهوب له الی بلخ) و کذلک بغدادده خرما هبه ایدوب موهوب له اول خرما بی
 بلخه کو ورسیدی اول مکانه حق رجوع باطل اولور موهوبک فیتنه زباده متصله اولدینی ایچون
 (تصدق علی غنی) یعنی رکسته برغنی کسندیه بن شودرامه. سکانه صدق ایدوب بتبیدی (وهوب فقیر)
 یا خود بر فقیر ایچون سکا شودرامی هبه ایدوب بتبیدی (لا یرجع) مسئله اولیده لفظه اعتبارا و مسئله
 نایده معنایه اعتبارا رجوع ایدوب کافیه بویله ذکر اولندی

فصل

(وهب امد الاجلها و علی ان رد ههنا علیه او یعتقها و یتولدها و وهب دارا و تصدق بها علی ان یرد علیه شیئا
 منها و ا یعوضه شیئا منه. صحت) رکسته بر چاره بی هبه ایدوب الاجار یه نک حانی هبه ایتبیدی یا خود
 چاره بی ینه کند و اوزر بند در ایتمک اوزره هبه ایتبیدی یا خود چاره بی اعتناق ایتمک اوزره یا خود چاره بن
 ولد حاصل ایتمک اوزره هبه ایتبیدی یا خود برداری هبه یا خود تصدق ایدوب اول داردن برشی کند و اوزر ینه
 رد ایتمک اوزره یا خود اول هبه و صدقه ده اول داردن برشی عوض و یرمک اوزره شرط ایتبیدی اول هبه صحیح
 اولدی * زیرا هه شرط فاسده ابله باطل اولز تکبیم مرور ایدی حالوکه نبی علیه الصلاوة والسلام عمری بی
 باطل اولور * زیرا استثناء شول محله عن اولور که اول محله عقده عمل اولنه و تحقیق سن یلمک که حاکم
 هه دسی جائز اولز پس استثنای دخی جائز اولز (و بطل الشرط) و مسئله نایده شرط باطل اولور شرطک
 مقتضای عقده مختلفی اولدینی ایچون و اول مقتضی مطلقا مالک ثابت اولمیدر پس قیام ذکر اولنان
 شرطه اعتبارا اولور سه اول شرطه ابله ثبوت ملک مقید اولور تقید ایسه اطلاق منافی درو زلی قهها نک
 او بعوضه شیئا منه اقول اوزر یا خود اول داردن برشی عوض شرطه قونه اعتراض ایدوب یونکله مراد یا
 بشرط العوض هه در پس اول هه و بشرط جائز در ایدی بطل الشرط قولی مستقیم اولز و اگر بوقوله
 موهوبه نک عیندن برشی عوض اولق مراد ایدر سه بویسه تکرار محضدر * زیرا بونی علی ان یرد شیئا منها
 قولیه ذکر ایدلی * بن دره که رشق اولی اختیار ایلدک ز لامیک فهی و ان شرط جائز ان قولی ممنوعدر و هبه
 جائز اولز الا قیام عوض معلوم اولور سه جائز اولور تکبیم مبحث بقندن بیلش ایدک و بوزم جو ایزی
 شرح هه ایهنت بعضی تصریح ایدی و کذلک صدقه ده حال بویله در (اعتق اهلها و هبه. صحت) رکسته
 چاره ینه حانی اعتناق ایدوب چاره بی هبه ایتبیدی چاره ده هه صحیح ولو * زیرا جبین و اهبک ملک
 اوزره باقی قالدی پس موهوب ملک و اهب ابله مشغول اولدی (بخلاف التذییر) تدبیر بونک خلاقی اوزره در
 یعنی چاره ینه حانی مدبر ایدوب چاره بی هبه ایتبیدی هه صحیح اولز * زیرا حمل و اهبک ملک اوزره
 باقی قالدی (لا یجوز تعلیق الایراء عن الدین بشرط الابکان) دیندن ابرانت تعلیق بشرطه جائز اولز
 الا بشرط کانه جائز اولور (فلوقال مدیونه اذا جاء غفوات بری منه) پس دائن مدیونه قیام بارنکی کون
 کاسیدی سن دیندن برین دیسیدی (بطل) ابرا باطل اولور * زیرا شرط محضه تعلیقدر (و اوقال
 ان کالی علیک دین ابرانت عنه وله علیه دین) و اگر داین مدیونه اگر بنم ایچون سنک اوزر بکده دین و اربسه
 سنی اندن ابرا ایتدم دیسیدی و فی الزامه محطک اوزرنه قائل ایچون دین دخی اولسه (صحیح) ابرا صحیح
 اولدی * زیرا شرط حاصله تعلیقدر پس منجز صحیح اولور (جائز العمری لا یزقی) عمری اولان هبه جائز اولور
 رقیبی اولان جائز اولور عمری اولدر که در این آخره عمری اولد هه هیلددر رقیب اول آخر فوت اولسه و اهب اوزره
 رد ابله ایدی تمک صحیح اولور بشرط باطل اولور و رقیبی اولدر که اگر بن سندن اول فوت اولور سم دار سنک
 ایچوند پس زمانه مضاف تمک اولور و بورقی ارتقا بلددر اولک انتظاردر کانه و اهبک هه هه منتظر اولور
 پس بوی صحیح اولور فی الحال تمک اولدینی ایچون بوی بوسه رقیبی عمری کبی صحیح اولور حال ایچون تمک اولور
 اوزره بنه و موئنه نصرکه استردادک شرط قبلمسی ابو بوسه قتاده نزاع انظی اولور والله اعلم بالصواب

کتاب الاجاره

بو کتاب اجاره نك بيانده در * وقتا كه مصنف عيّنك بلا عوض عمليكي بختلردن فارغ اولدى ايسه بعوض
مفوضي تملك بختلر بيه شروع ايدوب (هي تملك نفع بعوض) ديدى ايمدى اجاره لغت بوندن فعايله
وزنده آجر اؤجر دندر طلب وضرب بابتندن اجرت ايجون * بدر و اجرت اجيرك كراستندن اعطا اولان شيندر
و شرعا نفعي عوضله تملكدره مصنفك فقها نك (تملك نفع معلوم بعوض كذلك) قولارندن عذولانه باعثن برا
قولك قولى اكر اجاره صحيجه ايجون نفع ايلور سده شرط فاسدايله و شيوع اصلي ايله اجاره فاسده بيه متناول
اولمى مانع اولدى و اكر اعم ايجون نفع ايلور سده نفعي و عوضى معاوميت ايله تنقيد صحيج اولدى و بومقامد
بزم اختيار اولدو كمن اعم ايجون نفع بقدر تكريم بعثت نفع لبي دخى بوبله اولدى شو حثيثه كه بيع فاسده
دخى متناول اولور (عين اودن اوتفع) برابر دركرك اول عوض عين اولسون عبد كى و ياب كى و كرك
دين ارسون نفعين كى و مكمل و موزون كى يا خود نفع اولسون * عين ايله دين ايكيصي ظاهر درر و اما نائلك
نفعه ده عن قريب توضيحي كلور (و نتعقد باعرتك هذه الدار شهر ا بكذا اووهبتك منافعها) و اجاره
بن شودارى سكا برآيه شومقدار شبهه اعاره ايتدم بتمكله و دخى بودارك منفعه نفعين سكا هبه ايلادم ديمكله
نتعقد اولور يعنى تحقيقا اجاره اعاره نظيله نتعقد اولور حتى بر كسته آخره بن بودارى سكا برآيه عارىت
و بدم شو مقدارى شبهه ديسيدى و مخاطب دخى قبول ايتسيدى اجاره صحيجه اولور اما طار يت اجاره لفظيله
نتعقد اولور حتى بر كسته غيبرى به بن بودارى سكا بلا عوض ايجار ايتدم ديسيدى اجاره فاسده اولور عارىت اولور
واكر غيبرى به بن بودارك منفعه نفعين سكا برآيه شومقدار شبهه هبه ايتدم ديسيدى جائز اولور و اجاره
اولور فتاوى صغرا داده بوبله ذكر اولدى (واختلف في انعقادها بالفظ البيع) و اجاره نك لفظ بيه
نتعقد اولسونده اختلاف اولدى شيخ الاسلام ذكر ايتديكه تحقيقا بواضعه مشايخ اختلافي وارد و چنان
حر اولان كسته غيبرى ايجون بن نفعي سكا برآيه بر عمل ايجون شومقداره بيع ايتدم ديسيدى بواجاره در
ديدى و كرخيدن روايت اولنديكه تحقيقا اجاره لفظ بيه نتعقد اولور ديدى بيه بوقولدن زجوع ايدوب
نتعقد اولور ديدى خلاصده بوبله ذكر اولدى (ويعلم النفع ببيان المدة) و نفع كاهى مدت بيانيه معلوم
اولور مدت كرك طوبيله اولسون و كرك قصيره اولسون (كالمسكني و الزراعه مدة اكذا) دارده سكه كى
وارضده زراعت كى برآيه يا خود رسته ده شومقداره (او العمل كالصياغة و الصبغ و الخياطة و نحوها)
وكاهى نفع عمل بيانيه اولور قيو جيلقى و بوبه جيلقى كى و ترزبلك و نولرك امثالى كى (اولا اشاره) يا خود
نفع ذكر اولان كى اشاره معلوم اولور (كشغل هذا الية) شو طوسامى شوم منفعه نقل ايتك كى
زيرا نفع مشارايه دكلدر لکن اشارندن معلوم اولور كه تحقيقا نفع فعل مخصوصدر (لايلان الاجر باعقد)
عقد ايله اجر لازم كلز يعنى موجرنض عقد ايله مالك اولور و اجر ك تسليمى عقد ايله واجب اولور اجر كرك عين
اولسون كرك بن ارسون * زيرا عند معاوضه در و ايكي عوضك برى منفعندن كه شبهه فشيئاحادث اولور
وعوض آخر مالدر و معاوضه نك مقتضاسى مساواتدر پس زراعتي ضرورتيله يعنى منفعت جانبدن اكلتك
ضرورتيله تراخي داده اولور (بل بجهيله) بلكه اجر مستأجر ك تجعيلي ايله لازم كلور اجل حاوالدن اول
اعطا ايتكله * زيرا بدل عقد ايله واجب اولور حتى اناكچون حتى استرداد اولور (و شرطه) يا خود حال
عقدده بجهلك شرطيله لازم كلور پس بوثقه بوجه اجر واجب اولور (اولا استيفاء) يا خود منفعت اوزره
معهود اولان استيفاء ايله لازم كلور * زيرا ذكر اولان كى اجر واجب اولور (او تمكنه منه) يا خود استفاد
تمكن ايله لازم كلور بونك اوزر بيه مصنف (فيجب لدار قبضت ولم تسكن) قوليله نفع ايلدى استفاد
تمكلك و جوردى ايجون پس اجر قبض اولنوب و ساكن اولنيمان دار ايجون واجب اولور (و يسهط بالغصب)
و دخى اجر غصب ايله ساقط اولور قوليله نفع ايلدى يعنى قبض دارى مستأجر ك نندن غاصب غصب
ايتسيدى اجر ساقط اولور (للموخر طلب الاجر للدار و الارض لكل يوم ولله دابة لكل مر حلة) و هو جر
ايجون دارده وارضده هر كون ايجون و داده هر منزل ايجون اجر طلب ايتك وارد و قياس هر ساعتده
مساواتى تحققي ايجون حسابيله طلب ايتكدر نكتم بيش ايدك لکن حرجه مفضى اولور * زرا حصه معلوم

اولاً الاشتقاق معلوم اولور اعدی بز ذکر الاء بگروه رجوع الاء (وانت لطفه ونحوها) وژن با کده
 وونک مثل صنغاره موجر ایچون طلب اجرا لازم کاور (کنازخ) قیام عدلن لازم اولدقده لازم کاور
 هر کون ایچون لازم کلز (وان عمل فی بیت المسأجر) اگر چه کیم عمل مسأجرک بدنده اولور سه ده حتی
 چنان عمل مسأجرک بدنده اولور بربخلن فارغ اولور مسأجرین بشبه مسأجرین اولور هماغه موجر بده ذکر
 اولدقنی اوزره وسو طایفه و فزا کده ظهور بیت و فایده و اولور مسأجرین کور کور کور اولدقده کور کور
 بزنی چنان بعضی مسأجرک بدنده کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 دیکلده منکره مفرقه اولدقده بی دیکار بعضک مسأجرین کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 مسأجرک بدنده ایچون طلب اجرا لازم کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 چقار دقده منکره (فان مسأجرین بدنه اولور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 اولور سه ده ایچون اجرا لازم کاور و غرم لازم کلز عن قریب کلینک عملن ایچونکه تحقیق اجرا یله عثمان
 مجتم اولوزار (و نه لاجر و غرم) اولوزار من کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 و فایده و دیکر اولوزار من کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 اول صحت اولور سه ده اجرا لازم کلز و ایکی صورتده غرامت اولوزار صدر اشتریمه دیکر دیکر قبل الاخراج
 اشتراکده اجرا طلب ایدر * بن دیر که بونده بحث وارد اما اولدقنی قبل الاخراج اجرا لازم کلز عدا به
 شرحارنده اولونه مخالفتد که قبل الاخراج احقر قده غرم لازم کلز حتی غایبه ایلیا نه دیکر که بعد الاخراج
 احقر قده عدم ضمانه قید ایتمکه سبب اولدر که * زیرا قبل الاخراج مشرق اولدقنی ایلیا نه دیکر که بعد الاخراج
 عثمان لازم کاور بز صحابن قونده جیمار اما نایا بحث اولدر که یعنی بعد الاخراج لازم کلز ذکر کولجک
 قاعده مفرقه به مخالف اولدقنی که تحقیق اجرا مشترک جمایه تلف اولان شیده ضمانت اولور * اگر
 دینلور سه ده مسأجرک بدنه ایچون طلب اجرا لازم کلز اولدقنی اولدقنی اولدقنی اولدقنی اولدقنی اولدقنی
 شایان ایلی من ایچون اولور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 ضمانت اولوزار * جوا بشده بزدر که تحقیق شار حار اول اجرا بجز مشترک کور دو تصریح
 ایدر اولر اولر کلز ایچون کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 واقع اولدر تکیم عن قریب بیانی کلز شلا برای خدمت ایچون غیر بی به خدمت ایتمک اوزره
 استیجار اولسان کشته کی و ما نحن فیه یعنی بز خدمتده اولدقنی مدت بیانشن عمل اوزره مسأجر در
 و بدنده قبل ایچون مدخل یوتدر پس اول اجرا مشترک اولور بواجدن عبارتی کوردیکل کی غیر ایلام
 و غرض ایچون و ضمانت مشترک ایچون صاحب ضمانت بیانشن اولدقنی اولدقنی اولدقنی اولدقنی
 دو شده بر قبل الاخراج ایچون ایچون کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 اشراج ایا اولدقنی کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 وضعه مسلم اولدی و اوزرینه عثمان لازم کلز * زیرا اذن خیانت اولدقنی و صاحب وقایه و الاضمان علیه
 قولنی بمقابل الاخراج ایضا قرائنه متعلق قیلدی اعدی لازم کلز کلان شیدی لازم کاور الله یلمهم لصواب والیه
 المرجع و المآب (من جمله اولدقنی ایچون قصص شیده و غیره کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 اوله بواجبی کی و فایله تقصیر ایدن قصار کی و یونک مثال کی) (تعبیر ایچون لاجر) اجرا ایچون اول
 عینی حبس ایدر شایله قیده ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون
 عن قریب بیانی کاور ایچون حبس ایچون * زیرا ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون ایچون
 و قصار ایچون حتی حبس بوندک استیفا ایچون و تدر تکیم بیعده اولدقنی کی (بلاغرم ان ضاع ایدر) پس
 اگر اول سین بعد اتمل ضایع اولسه عثمان لازم کلز * زیرا عین صباغک بدنده امانتدر (ولاجر) و صباغ
 و قصار ایچون اجرا دخی لازم کلز * زیرا احتیاطیه قبل اتمل ضایع اولدقنی اولدقنی اولدقنی اولدقنی
 و الملاح و فاسل انوب (و شول کشته که علی ایچون اولدقنی حلال کی و استیفا کی و جهاد شوی کی ذکر
 اولدقنی غیری (لا یحبس له) اجرا ایچون حتی حبس لازم کلز دیانه ده ذکر اولدقنی که تحقیق ایچون

عملند اولیوب الاکبری ازاله اولسیدی انده اختلاف اولندی واصح قول بودر که انک ایچون حق حبس واردر
هر حالده * زیر ایاض مسترا اولوب قصارک عملله ظاهر اولدی اول ایاض استتار ایله هلاک اولدقدنصکره
بس کاه قصارک اظهار یله حادث اولدی صاحب نهابه یوقولی قضیخنگ جامع الصغیر ینته نسبت ایتدی
(بختلاف راد الا بقی) آبقک رادی بونک خلافتدر شول جهته که انک ایچون حق حبس واردر اگر چه عملی ایچون
اثر یوغیسه ده استیفاء جعل ایچون حق حبس واردر * زیر آتی شرف هلاک اوزره اولوب کاه آتی احیاء
الدوب صاحبنه جعل ایله بیع ایلدی (ار شرط علیه لایستعمل غیره) واکر عملی شرط قیلندی ایسه غیرک
استعمالی جائز اولمشلی شرتوئی کندو الکلکه دیکر سگ شومقداری اجرت و یرهم دکله * زیر ایه وود علیه
محل میدن عمدر انک مقامه غیر قائم ایز سل بونک خلافتی اوزره در که * زیر ایه وود علیه سلمه عیندر عمل
دکدر بس غیر عمل ایسه جائز اولور (والا) واکر عمر شرط قیلندی ایسه (جائز غیرک استعمالی جائز اولور) استیجار
انک وزر بنه واجب اولور مده دتایه بی احد ثمر ایغافسه و غیرک معاوتی ایله ممکن اولور (استیجار رجلا
لیجی بیه فات بعضه بقیه بی فیه الاجر بحسابه) برکسته عیالی کتوری و یرهم ایچون بر جلی استیجار
ایسیدی اس اول عیالک بعضی فوت اولوب بر جلی باقی قیلان ایله کلسیدی اول رجله فوت اولنرک حسه ایجه اجر
لازم کلور (اومعلومین) اگر اول کسینه نک عیالی معلوم اولور رسد * زیر ایه وود علیه ک بعضنده وفا ایدوب
مقدر نیجه عوض مستحق اولور (والا) یعنی اول کسینه نک عیالی معلوم اولور رسد (فکله) ایچون کلسی لازم
کلور (لابصلا قط اوزاد ای زیدان رسد اونه اوغیته) و دخی بر کسینه بر جلی نصیبی یعنی حصه سنی یاخود
نامه سنی یاخود آغشی زیده ایصال ایچون استیجار ایسیدی اگر اول بر جلی اول ایصال اولان نامه بی و آغشی زیدک
موتی ایچون یاخود شیبی ایچون کبر و ایتدی ایسه نهابه ده ذکر ایلدی که (لاشی) اول اجبر ایچون برشی
یوقدر * زیر ایه مکتوبده موقود علیه اولان انک تقلید * زیر ایه موقود تقلید یاخود مقصوده وسیله در اول مقصود
مکتوبده اولانی بیلدکر لکن حکم یعنی اجرک وجوبی مقصودک حصولنه اتفاق ایتدی طابو که عودی
ایله یعنی مکتوبی مینک اهتله تسلیم ایتدن کبروردی ایله عقد اجاره بی نقض ایلدی بس اجر ساقط اولدی و بو
رجل توئی دیکوب بعده نقض ایدن رزی کبی اولدی * زیر اول رزی ایچون اجر لازم کلور و کذاک از قد
دخی حکم یویله در * زیر اول بر جلی عودی ایله موقود علیه تسلیم نقض ایلدی (فان دوع اقط الی ورشه)
بس اگر اول بر جلی صورت موده ارسال اولنان شیبی ورته میته دفع ایسیدی (اومن یسالیله اذا حضر)
یاخود بدک غیبی صورتده بد حاضر اولدینی وقتده اکتاسلم ایدجه کسینه دفع ایسیدی (وجب
الاجر بالذهب) بالاجماع ذهابه اولان اجر واجب اولور ا لکه تعبیه اولان اجرک نصفدر * زیر اول
رجل وسعی مرتبه سنک افضاسی ایله عمل ایتدی (وان وجهه ولم یوسله ایدلم بقیه) واکر اول بر جلی زیدی
یو اوب ارسال اولنان شیبی زیده ایصال ایتسیدی اول رجله برشی واجب اولور موقود علیه متفی اولدی ایچون
ایلکه ایصالدر (صح استیجار دار اود کل بلا ذکر ما یعمل فی) در ایلک یاخود بر دکانک انده عن اولنه جتی
شیبی ذکر ایتکسز بن استیجاری صحیح اولور * زیر ایه کسینه ده متعارف اولان عمل سکندار بس عقد سکنابه
صرف اولور * زیر ایه عرف معروف مشروع کیدر متفاوت اولن ایددی عقد صحیح اولور (وله کل العمل)
ومستاجر ایچون هر عمل جائز اولور عقدک اطلاق ایچون (سوی موهن البناء کا قصاره) بنابه وهن
ویرجک عملدن ماعداسنده قصارق کبی و تومر جیلک کبی و یاغی بیلک کبی * زیر ایه قصار فنده ظاهرا ضرر
واردر بس عقدک تنبیدی دلالت جهتدن قصارک وانث مثلیک ماوراسیله در (اوارض) دارقولی اوزره
عطفدر یعنی ارضک استیجاری صحیح اولدی (بنابه اوغرس) بنابه ایچون یاخود غرس ایتک ایچون
صحیح اولدی * زیر ایه استیجار منفعت معلومه در عادتاً عقد اجاره ایله قصد اولور (فاذا مضی المدینه فله) قیام
مدت اجاره کسیدی اول بنایی و بنامثالی بی قاع ایدوب ارضی فارغه تسلیم ایدر (الان یصن المجر قیته)
الامر ارضی ایجاری ایدر کسینه بنانث وغرسک قیتمه ضامن اولور (مستحق القلع) فله مستحق اولدینی حاده
ضامن اولور سده بس قیام موجر بنابه و یاغرسه ضامن اولسیدی اول بنایی یاخود غرسی مستاجرک رضاسی
اولقسز بن تملک ایدر اگر قاع ارضی نقض ایدرسد واکر نقض اتمرسد مستاجرک رضاسیله تملک ایدر ارضی برکه

یا خود موجر بشک علی حاله ترک او نمسند راضی اولورسه پس بوتقد رجعتنا و یا غرس صاحب لربك وارض
دخی صاحبك اولور (و از زرع ترك باجر المثل ای ان بدرك) وزرعتك فچنان مدتی منتقضه اولسدی فلی
اوزره جبر اولنز بلکه ادراکی وقتند کین اجر مثل ایله ترک اولنور * زیرا زرع ایچون نهایت معلومه وارد اید،
ایکی جائیه رعایت اولنور (و لزطیه کالشیر) و یونجه شجر کیدر * زیرا یونجه نث ارضه فلیس و اردر
زرع کبی دکلدور و شجر ایسه حکمی معلوم اولدی (و ادایه) ارض اوزره عطف یعنی دایه نث استیجاری صحیح
اولدی (لربك و المثل) بثلک ایچون یا خود یوک بو کلنت ایچون (او یوب ایس) یا خود کینت ایچون بثلک
استیجاری صحیح اولدی (ان بین الراب و المثل و الایس) اگر دایه به نجه جت کسند و یوک اولونی کیجنت کسند
بیان اولنورسه کتزد و دایه ر کوب ایچون و جل ایچون یوب کینک ایچون دبدی (صح اجاره لدرور) قوتده کی
دور اوزره عطف اولدیغی حالده یوندن فهم اولندیکه تحقیقا دایه نث اجاره سی و اوزر نسه عطف
اولنان شیک اجارسی مطاق جائز اوله و حالبو که کافیده پس اگر دایه به نجه کسند مین اولسه یا خود
اوزر نسه یوک کلنیک یوک بیلنسه یا خود ثونی کینک کسند بیلنسه پس اجاره فاسده در دیدی بو اجادن
بن اگر راکب مین اولورسه دیدم (فان عم) پس اگر موجر تقدم ایدرسه دلدریک بدرمک
یا خود یلدیکنه کیدرک و دلدیکنی بو کلنت اوزره قول ایتدی ایسه (راب و ایس من شرجل ماشا)
دلدیکنی کسند بی بندر رود یلدیکنه کیدر و دلدیکنی یوک بو کسرمو چر دن اذن اولدیغی ایچون اکن چن
کند و بنفده بنسیدی یا خود برکسند بی بندر سیدی ایچون برغیری بی دخی بندرک جائز اولر * زیرا مستأجر
مر ادبی اسلدن تعیین یلدی کانه ایدله کند و نث یعنی اوزره نسیص ایتمش اولدی کافیده بوله ذکر اولدی
(وان خصص) و اگر مستأجر برابره و یا برابسه تخصیص ایسیدی (فمخالف ضمن) پس اول
تخصیصه مخالف عمل ایسیدی ضامن اولور * زیرا تعدی اولدی (و کذا کل ما یخالف بالسنبل
کالمسطاط) و کذا کل ما یخفیبی مختلف اولان هر شیئیه حکم ذکر اولان کیدر مثالی فسطاط
کبی یعنی قیلدن اوکی حتی فسطاطی برکسند استیجار ایدور و آخره اجاره ایله یا خود عار بقدفع ایسه پس
و بر دیک کسند آنی قوروب ایچنده ساکن اولسه ابو یوسف قنده ضامن اولور ائق قورلسنده و مکانی اختیار
ایتمکده و یخچلرن فاقده ناسک تفاوتی اولدیغیچون و امام محمد قنده ضامن اولور * زیرا فسطاط ساکن اولنی
یچون مموادر پس دار کبی اولور (و فمخالف به بطل التقیید) و استعمال ایچیبی مختلف اولار
شیئیه تقیید باطل اولدی * زیرا مقید دکلسر (فان سیمی نوعا و قرا ککر بر له جل مثله) پس اولک نیمی
وقدری تسبیح اولسدی مثالی بغدادک التمش اولدیکی کبی مستأجر ایچون اول بغدادک مثالی بو کلنت لازم
کلور یعنی دایه به ضرر ایدر سه کسره وزنه برابر اولون (و الا حاف کاسمسم و لسه سبر)
و بغدادین اخف اولانی بو کلنت لازم کلور مثالی سبسام و شجر کبی (و الا ضرر کالمع الحدید) بغدادین آغر
ضرر اولانی بو کلنت لازم کلر مالی طوره کبی و تیمور کبی حتی چن دایه نث اوزر نده بوله بو کلنت ایچون استیجار
ایدور تسبیح ایسیدی پس موجر ایچون اول دایه اوزر نده نث ظاهر نده رموضه بجمت اولور بده ایسه دایه نث
آز اولور تیمور دایه به زیاده مضر اولور * زیرا تیمور دایه نث ظاهر نده رموضه بجمت اولور بده ایسه دایه نث
ظهری اوزره منبسط اولور (و من بار داف چران ذکر رکوبه نصف تیمور کربور کسند و غسی ایچون
بندی ذکر ایتدی ایسه بر چلی دایه نث آردنه بندر سیدی دایه نث قیمتک نصفه ضامن اولور * مردف ایله ردغلا
یئنده آغر لعه اعتبار اید کسزین * زیرا فارسله کجه باهل اولان خفت فارسله کجه باهل اولان قیلدن ضرر اولور
مصنفا رداف ذکر یته باعث اولدر کز برامستأجر دایه به کسندوسی شوب غریبسی فوجاغنه لمش اولسدی
دایه نث جمیع قیمتته ضامن اولور اگر چه کیم دایه نث ایچونک بو کلنته طاقین وار ایسه ده * زیرا اربک
آغر لنی فوجاغنه الدینی غیرک آغر لنی ایله بر مکانه جمیع او یوب دایه اوزره کوجلک زیاد اولور اما اگر دایه نث
ایچونک آغر لنه طاقینی بوغیسه مستأجر اوزره نث جله سی هر حال لازم کلور و مصنف روز جل ارداف
ایسه دیدی * زیرا اگر مستأجر ایسه کافارد کل صبی بی ارداف ایسیدی آغر لنه ایدر سه ضامن اولور
و اگر ایستسا که قادر صبی بندر سیدی اول صبی رچل کیدر کفایه دبو یاده ذکر اولندی (و ضمن بالمانه فی حل

معلوم مازاد ان طاقا (الجل) و مستأجر حمل معلوم اوزره زیاده ایتمکله اگر دابه بو که طفت کتور رسه
حمل معلوم من زیاد به ضامن اولور یعنی آغرائی معلوم اولان بوکله مقدار اوزرینه زیاده بوکله تکله اول
زیاده اولان ضامن اولور زیاده نده ازن اولانه اولولیا نه هلاک اولدی امدی سبب نقل ایکسنگ
اوزرینه تقسیم اولور (اولا) یعنی اگر ماله تک شلی بو که طاقا کتور من سه (کل قیمتها) مستأجر
دابه تک قیمت تک ضامن اولور اذن اولدی ایچون بس اهلک اولور (کهلاکها بضریه)
راکک ضریسه دابه تک هلاکی کی (و کجه) و دابه تک پور و یوب توقف ایسون ایچون بیامنی
که ایضا جنه هلاکی کی اولور امدی بوکله ضامن اولور و بر اذن ملامت شرطه مقیدر
کسزستی یعنی اولدی ایچون ایها اناستور جرت اذله وار ذهابا و اجابا) و مستأجر تک دابه ایله
استیجار ایله کی مستأجر اولور ایلی کی اگر تک اولور تکمه ایسون و تک تکمه که اولسون کللی
قیمته ضامن اولور (ورد هالیه) علی جوژه به اوزره عطفدر یعنی چقان برکسته دابه بی موضعه و از نیمه
استیجار ایلی بی اولور دابه بی موضع آکر ایچون ایدوب تکمه که ایلی موضع اولور دایمیدی
اندن صکره دابه هلاک اولسیدی اول کسکه دابه ضامنر مادامکه صاحبنه دفع ایتمکجه و دیناریکه
بوسه تک اربن قیمتدر اگر تکمه استیجار ایلی تکمه که ایلی موضع اولور و ایدوب تکمه
ایله عقد منتهی اولسون ایچون بی دابه عود ایله بدمالکده متناهی دوده اولور اما چقان دابه بی تکمه که و تکمه
استیجار ایله مستأجر موضع بی مالک بی امانت اولان کسکه بخرله سنده اوور چقان موضع و دیناریکه
خلاف ایدوب بعده و فاقه عود ایسیدی ضامن بری اولدی کی وندی دیناریکه جواب اطلاق اوزره
جاری اولور حتی ضامن بری امانت کسکه در دابه اولور و فرق اولدر که تحقیقا امانت وضع اولان کسکه
حفظله مأموردر حفظ مقصود اولدی حالد پس و فاقه عود ایتمک صکره حفظله امری باقی قالدی
پس مالکک نایسده رد حاصل اولور و اجاره و عارضه حفظ استعماله تبعیه مأمور به اولور
مقصود از بی بیلیک استیجار تکمه که ایلی موضع مستأجر تکمه که ایلی موضع اولور باقی فالز بی عود ایله ابرا
المنه بدیده معقول بری بی تکمه که ایلی موضع اولور و اوزر سرج حاکم کی و تکمه که
اگر نفس حاکم اکر بی بیلیک استیجار اولور یعنی برکسته اکر بی بیلیک استیجار اولور و اکر بی
چقاروب پلان وضع ایلمدی (مطلقا) ضامن اولور برابر در کرک اول پلان بوچاره اولور به کلان
پلان شای السنت اکر اولون حال استیجار و امانت اول پلان ایچون بیلیک اولور
صورتی استیجار ایچون حال هلاک اولور مستأجر ضامن اولور تکمه که ایلی موضع اولور و تکمه که
دابه ضامن اولور اکر مستأجر مستأجر بیلیک استیجار اولور و مستأجر حاکم استیجار اولور اکر ایله
اگر ایله اولور مستأجر بیلیک استیجار اولور و مستأجر حاکم استیجار اولور و مستأجر حاکم استیجار اولور
تیموره تبدیل ایلمک ضامن اولدی کی (و سولوک غیر ماعینه) و حال بوکله بی متاع قیمت ضامن
اولور اگر متاع مستأجر تعین یا ایدوب بی متاع غمی بیسالتک ایله هلاک اولور سدن لکن اس اول غیر صین
اولان اولر سده مستأجر اولور (استیجار) حال که بیکی طرفین مقصود یعنی ابرافعه و قبایله
و کسکه و کسکه استیجار اولور و مستأجر حاکم استیجار اولور و مستأجر حاکم استیجار اولور
اگر متاع هلاک اولور سدن زیبا بوکله بیلیک استیجار اولور (اوسلوک مالک استیجار)
یا غیر مستأجر استیجار اولور سدن زیبا بوکله بیلیک استیجار اولور (اوسلوک مالک استیجار)
طرفه سولوک ایله هلاک استیجار اولور و مستأجر حاکم استیجار اولور (وجه فی البحر) و دخی حاکم
بوکله بیلیک استیجار اولور یعنی مالک بوکله کلری بیلیک استیجار اولور و مستأجر حاکم استیجار اولور
متاع ناقص اولور سدن زیبا بیلیک استیجار اولور حتی امانت وضع اولون کسکه اول امانت ایله قره به مسافر اوق
کر کندر بخر تکس کر کندر (بواه الاجران بخر) و حال ایچون اجرت لازم کلور اکر متاع سالما منزله
بشور سدن مقصود حاصل اولدی ایچون (استأجر اضار ع رضر ع رضر بیضن مانصفت) برکسته بغدای
اک ایچون ارض استیجار ایدوب بوکله ایدوب ارض تک نقصان ضامن اولور و زیبا بوکله تک ارض ضرری

بغداين زياده در بونجه نك عروفي ارضه منتشر اولديني ايجون وسقينه كنه حاجت ايجون پس مستاجر
 شره خلاف ايتكله مخالفت ايدوب ارضك نقصانده ضامن اولور (بلاجر) اجر سز ضامن اولور اجرايله ضمان
 مجتمع اولدينيچون * زرا استاجر غاصب اولدي شول جهنله كه ارضي امر اولديني شينك غيري جنس آخر
 ايله مشغول قيلدي (دفع ثوبا اخطيه قبضا) بر كسته زري به رنوب و پرسيدى كوك ملك ديكك
 ايجون بدرهمه (فخاطه قباه) پس زري اول ثوبى قفنان دكسيدى ورن كسنه مخبر قيلور (ضمنه قيمه
 ثوبه واخذ القباه باجره ولم يرد على المسمى) اگر ديلرسه اولو ثوبك قيمتي تضمين ابتدا در با خود قفنانى اجر
 مثلى ايله اخدايدر و مسا اوزره زياده ايلز قبانك مناسي شول تركلدر كه ذوطا قدر كوك ملك استعمال كبي
 استعمال اونور و بعض ديدى قباطلاق اوزره جار بدر * زيرا ايكسده منفعه در پرل بنسه مقدار بلدر
 زيرا قبانك وسطى شداو ثوب انكده كوك ملك اتقاعى كبي متفع اولنور بس اتمه موافقت و مخالفت وارد بر پس
 موجر قنيجي جهته ديلرسه ميل ايدر لکن لابسك موافقت جهنتك قصورى ايجون اجر مثل واجب اولور و درهم
 مسايبى نجاو ايلز تكيم اجاره فاسده نك حكيمده بودر (دفع غلامه الى حائك مده معلوم و ذالعلم التسحيح على
 ان يعطى الاستاد المولى كل شهر كذا اجاز) بر كسند غلامنى بر جلا حدمه مده معلوم ايله بطوق تعلين ايجون
 مولى استاده هر آيد شو قدر شى اعطائتك اوزره دفع ايتسدي جا ز اولدي (ولولم بشرط على اخذ اجر فبعد
 تعلمه طلب الاستاد من المولى اجرا وهو منه بنظر الى عرف البلد) و اگر اجرى اخذ اوزره شرط قيمتسدي
 پس غلامك تعلمند نصركه استاد مولدان اجر طلب ابتدا كده مولدخى استاددن اجر طلب ايتسدي اول
 عملده عرف بلده نظر اولنور پس اگر عرف بلد استاد ايجون شهادت ايدرسه اول عملك تعلينك اجر مثلى ايله
 حكم اولنور و اگر مولى ايجون شهادت ايدرسه غلامك اجر مثلى استادا اوزره حكم اولنور و كذلك غلام برينه
 او غلنى دفع ايتس اولور سه حكم ذكر اولنان كيدر بونى قاضين خان ذكر ايلدى والله اعلم

﴿ باب الاجاره الفاسده ﴾

بو باب اجاره فاسده نك احكامى ياننده در (نفسد) اجاره بر قاج امر ايله فاسدا اولور مصنف اول امر ك
 اولكيسنى (بالشرط المفد للبايع) قوايله ذكر ايلدى يعنى اجاره بيعى افساد ايدن مفسد ايله فاسد اولور
 زير امانع اجاره ايجون عقدا ايله قيمت اولور و منافع عقد سببيله مال اولور پس اجاره معاوضه مانده ايله اعتبار
 اولور نكاح دن و خلع دن و دم عمدن صلح دن و بونلر ك مثلى مائلك مساوا سنده اعتبار اولنور * و اول
 امور ك ايكچيمى (و الشروع) قوايله ذكر ايلدى دارندن بر نصيبى ايجار ايتكله با خود دار مشر ك دن
 نصيبنى شر يك نك غيرى به ايجار ايتكله اجاره فاسدا اولور و بونك فاسدا ولسنه باعث * زير اجاره دن مقصود
 اتقاعدر و اتقاع ايسه بر امر حسيدر مشاعله ممكن اولز و تسليى تصور اولنور پس جا ز اولز * بيع بونك
 خلافيدر كه زيرا بيع دن مقصود ملكدر ملك ايسه بر امر حكيمدر مشاعله ممكن اولور ايلدى جا ز اولور
 (الاصلى) اوله شيوخه كه اصلى اوله بونكده شروع طار يدن احتراز ايتدى * زير شروع طارى ظاهر روايده
 اجاره فى افساد ايتن تكيم قن دارك كنى ايجار ايدوب بده دارك نصفنده فسخ ايلسه ردى يا خود ايكى رجل
 دارلرين بر كسند به ايجار ايدوب ايكس نك برى فوت اولسدي با خود بر كسند دارين ايكى رجله ايجار
 ايدوب ايكس نك برى فوت اولسدي بو اجاره فاسد اولز (الامن شريكه) الامر كه نصيبنى شر يك نك
 ايجار ايله فاسدا اولز * زير امانعتك كلبسى بو تقد رجه شر يك نك ملكى اوزره حادث اولور بعضى ملك
 حقيقى حكيمه و بعضى اجاره حكيمه پس شيوخ معناسى ظاهر اولز و اختلاف انجق سبب حقه نده ظاهر
 اولور و سببك اختلافنه ايسه حكيم اتحادى ايله به اعتبار اولنور پس قن شروع ظاهر اولنور بجه عقد صحيح
 اولور بونك بيله ابى حنيفه دن بر روايده صحيح اولز * و مصنف اوچچيمى امرى (وجها لالمسمى) قوايله
 ذكر ايلدى اجاره فى افساد ايدن امر ك اوچچيمى مسمانك جهالتيدر رنوبى با خود بردا به بى بلاه بين اجرت
 قيلغه * و مصنف در دنجى امرى (و عدم التسمية) قوايله ذكر ايلدى بن داريمى سكا بر آيه با خود بر سنده به
 ايجار ايتسد دبوب شو مقدر اديممكده اجاره فاسد اولور و ذكر اولنان كبي اجاره فاسد اولور قن خان
 بردكانى با خود بردارى بر سنده بوزدرهمه مستاجر اول دارى مرمت ايتك اوزره استاجر ايتسدي اجاره

فاسد او اوروسته اجراوزره اجره ش باغما بلغ لازم كلور * ز را موجه فنا كه مرتق مستأجر اوزره شرط ابتد
 ايسه مرت اجردن اولدى پس اجر مجهول اولدى ايمدى اجاره فاسد اولور بوني فاضيلان ذكر ايلدى مصنف
 بومشني بومقامده ذكر ايتيه كه باعث وجهاله المسمى قوليك تحتسده داخل اولدبني ايجو ندر
 (فان فسدت بهما) پس اگر اجاره بوايكي صورة اخيره ايله فاسد اولسيدي (وجب اجر المثل لاستيفاه
 المنعده بالغا ما بلغ) منفعتك استيفايچون بالغا ما بلغ اجر مثل واجب اولور * ز را استيفاسدن اول اجره
 مستحق اولر (والا) يعنى اگر اجاره بوايكي مشتهء اخيره ايله فاسد اولوب بله كه شرطه وشو وعه فاسد اولور سه
 (لم يزد على المسمى) اجر مثل مسمى اوزره زياده اولر يعنى چنان اجر مثل مسمى اوزره زياده اولسه زياده
 واجب اولر * ز را موجه ايله مستأجر حذر نيك اسقاطنه راضى اولد بيلر شو جهاله كه اقله تسميه اولد بيلر
 (و ينقص عنه) يعنى اگر اجر مثل مسمان ناقص اولور سه مسمانك مقدارى واجب اولر تسمينك فاسد
 اولدبني ايجون وايكي مساله اخيره ايله فسادده اجر مثل باغما بلغ لازم كلوب بوايكي سنك غير ايله فسادده مسمى
 اوزره زياده اولماغه باعث اولدر كه * ز را بزم قمزده منافع ايجون نغسده قيمت بوقدر انجق عقدايله تقويم
 اولور يا خود عقدك شبهه سيله تقويم اولور اولكه عقد فاسد در پس چقان منافع نغسده تقويم اولور سه عقدده
 تقويم اولنان شيشه رجوع واجب اولور و اوزر يته زياده اولان شئ ساقط اولور اول زياده نك اسقاطنه
 رضارى ايجون و چقان مسمى مجهول اولسه يا خود تسميد اولنسه رجوع متقى اولوب وموجب اصلى واجب
 اولور اولكه قوتك بالغا ما بلغت واجب اولد بيلر بومحله لايق اولان بوكلام بويله تفرير اولنمندر * ز را
 بومقامده قومك عبارتي مضطر بهدر (فان اجر داره بعد) وجهاله المسمى قولى اوزره تفر بهدر يعنى اگر
 بر كسده از بنى برعد مجهوله ايجار اينسيدي (فسين مده) اول كسنسه اول دارده مثلا التى آى ساكن
 اولسيدي (ولما دفعه) وعبدى موجه دفع اينسيدي (فعليه للمده اجر المثل بالغا ما بلغ) اول كسنسه
 اوزره ساكن اولدبني مدت ايجون بالغا ما بلغ اجر مثل لازم كلور ومدتك بافيسنده اجاره فسح اوور
 (اجر دارا كل شهر بكذا) بر كسده دار بنى هر آيد شو مقداره ايجار اينسيدي (صححق واحد فقد) بالكن بر آيد
 صححق اولو و بافيسند فاسد ولو * ز را محمول و اقله شهورك جمله سى اوزره عقدك تصحيحى ممكن اولر
 ودخى شهورك كللى ايله ادنى بننده يعنى اقرب بننده اولان شهر اوزره دخى تصحيح عقد ممكن اولر بعصبتك
 بعصندن اولوب يتى معدوم اولدبني ايجون ايمدى ادنى يعنى اقرب متعين اولدى و چقان شهر اول تمام اولسيدي
 پس موجه ايله مستأجر دن هر برى ايجون اجاره بى بوزق جا ز اولور عقد صححق متبني اولدبني ايجون (و فى كل
 شهر ساكن فى اوله) هر آيد دار بنى شو مقداره ايجار ده مستأجر شهر اولده ساكن اولوب پس اول مستأجر
 چنان شهر نائيدن بر ساعت دخى ساكن اولسيدي (صححق العقد فيه) اول شهر نائيده عقد اجاره صححق اولور
 وموجه ايجون آنى اخراج جا ز اولر تا كتم شهر ثانى منقضى اولنجيد دكين الامكر كه عذر شرعى ايله اخراج
 ايد و كذلك هر شهر كه اول شهرك اولنده مستأجر ساكن اوله انك حكمى دخى ذكر اولنان كيدر * ز را موجه
 ايله مستأجر دن عقد ايله تراضى شهر نائيده ساكن ايله تمام اولور و قياسه بودرو متأخر بنندن بعضى بوكا بيلدى
 و ظاهر رواينده يعنى جامع الصغير و جامع الكبير و ز يادات وسير و بسوطه ذكر اولنان موجه ايله مستأجر دن
 هر برى ايجون داخل اولان شهر نائيدنك اوليكى كچيد سنده و اول كچيه نك بومنده خيار وارد * ز را اول كچيه
 يا خود اول كون ايلك باشيدر و قولى اوله اعتبارده نوع حرج وارد (الا ان يسمى الكل) بن ساكن و ادارى التى آى
 ايجار ايدم هر شهر ده شو مقداره ديمكله شهورك كللى ايجون تسميه ايلدر سه اجاره فاسد اولر يعنى چنان موجه
 شهورك جمله سن بيان ايدوب و هر شهرك حصصنى تعيين ايلدر هر بزند عقد اجاره جا ز اولر * ز را مدت
 معلومه اولور پس جواز دن مانع مرتفع اولور (اجرها سنة بكذا صححق) بر كسده دار بنى بر سنده
 شو مقداره ايجار اينسيدي صححق اولور (وان لم يسم اجر كل شهر) اگر چه هر آيك اجر بن تسميه ايندى
 ايدد * ز را مدت معاومندر كور نيزه كه تحقيه شهر و احدك اجاره سى صححق اولور اگر چه هر كونك قسطنى
 تسميه ايلدر سه (و اول المده المسمى) و مدتك اولى تسميه اولنان شيدر بوسه نك شهر رجيمده ديمكله (والا)
 و اگر برش تسميه ايلدر سه (فوق العقد) مدتك اولى عقد اجاره وقتند * ز را دنانك كائيسى اجاره نك

-مکنده برآورد و بونک مثالیله سببی مقبلان زمان تعیین ابله در تنکیم برشهرده دکین مع ایتمکنه اجلارده
 ودخی فلانله تکلم ایلم دیو بین ایتمکه یمنلرده اولدینی کبی اول وقت ایکنسته ده مدت انداسنده
 تکلمدن فارغ وادقدنصرکه اعتباراوانور (فان کان حین یهل اعتبار الالهه) بس اگر عقد هلال کورن دیکی
 وقته داوورسه اهله به اعتبار اوانور یعنی سنه نك شهر لری نك گایسنده هلال الیه اعتبار اوانور * زیرا هلال
 شهر لک اصلدر تنکیم حق تبارک و تعالی (فلهی موافیت للناس) یوردی (والاقابالم) و اگر عقد هلال
 وقته اولزسد معتبر اولان ایلمدر * زیرا قحان اصل متعذر اولسیدی بده احتیاج اوانور (استاجر عبدا
 باجر معلوم و بطعامه لم یجز) برکنسته برعبدی اجر معلومه و طعامیه یله استیجار ایسیدی جائز اولدی بهض
 اجرائنک جهالتی ایچون یعنی اجرک بهض اجراست جهالتی ایچون (اجاز اجاره الجم) حاکم اجاره سی
 جائز اولدی بس حاکم اجرتنی اخذ ایتمک جائز اولدی رسول علیه الصلا والسلام جمعده جهامه کبروب
 اجرتنی اعطا ایتمدی کیچون ودخی ناسک تعارفی ایچون (والحجام) ودخی فان البینک اجاره سی جائز اولدی
 رسول علیه الصلا والسلام احتیاج ایلوب اجرتنی و برز کیچون (والضمر باجر معین) ودخی اجر معین الیه
 مرضه نك اجاره سی جائز اولدی و قیاس جائز اولماق ایدی * زیرا اجرت عنک استیجاری اوزره وارد اولور اولکه
 سوددر پس بقره نك یاخود قیرنک سودنی ایچمک ایچون استیجار کبی اولور یاخود موه سن نك ایچون بستان
 استیجاری کبی اولور ووجه استحسان اولسر که حق سبحانه و تعالی نك (فان ارضه ن لکم فاقوهن اجورهن)
 قول شریفدر و اجماع بونک اوزره بنه متعقد اولدی و بلا انکار تمامه ناس عصر لردیه نك جاری اولدی
 و برتسلیم ابانز که تحقیقا عقدا استیجاریک عین اوزره وارد اوله بلسکه منفعت اوزره وارد اولور اولکه صبیبت
 حضانه سیدر و مددنی صبیبتک آغاز بنسه تلقیم ایتمی و بریده ایتمی و خدمت ایتمیدر و سود نالعدر
 و مرضه نك اجرتنه مستحق اولمامسی قحان قیون سود بده ارضاع ایدرسه در * زیرا مرضه اوزر بنه واجب
 اولمان عمل ابله عمل ایتمدی * زیرا استیجار در ارضاع دکلدرد (وطعامها و کسوتها) ودخی مرضه نك طعمی
 و کسوه سیله استیجار جائز اولور و امامین قنده جهالت ایچون جائز اولور و امام اعظمک علی تحفه قاجهالت عقدی
 افساد ایجاز الامتاز عنده مفضی اولور سد افساد ایدر و بوقامده اوله دکلدرد * زیرا بین الناس عاده مرضه در
 اوزره توهسه در * زیرا انک منفعتی ناسک اولاد لر بنه راجع اولور (والزوج و طه الا فی بیت المستأجر الا باذنه)
 و مرضه نك زوجی ایچون و طمی جائز اولور لکن مستأجرک ببنده دکل الامتأجرک اذنبه جائز اولور یعنی
 مستأجر ایچون مرضه نك زوجی و طندن منع ایلمک بو قدر * زیرا و طمی زوجک حقیدر پس زوجک حقیقی
 ابطاله قدر اولور لکن مستأجر کند و معتزله و طندن منه قادر اولور * زیرا منزل نك ملکیدر پس مستأجرک
 اذنسز داخل اولوق جائز اولور (وله فی نکاح طهر فسخها أو بغیر اذنه) و مرضه نك بین الناس نکاحی
 ظاهر یاخود نکاحی اوزره شاهد لری اولان زوجی ایچون مرضه نك اجاره سی فسخ ایلمک جائز اولور اگر
 زوجک اذنبه استیجار اولندی ایسه برآورد کرک اول زوج انک هر آسوی مرضه اولمقدن خانه شین و برن
 کنسندن اولسون کرکه اولسون * زیرا بواجاره زوج حقنده خلل ایجاب ایدر ایتمی زوج حقنه خلل
 ایجاب ایدن شیندن هر آسوی منع ایلمک وارددر (وفیما باقره هاد) و نکاحی ظاهر اولیوب بلکه هر آنگ
 اقرار الیه اولان زوجده اجاره مرضه فی فسخ بوقدر عقدا جا مر آهه لازم اولدی و انک قولی اتی استیجار
 ایدن کنسند؛ حقنده مقبول دکلدرد (وجارله فسخها ان مرضه او جلت) و مستأجر ایچون اجاره نك
 فسخنی جائز اولدی اگر مرضه مرضه اووب یاخود حامل اولورسه * زیرا نك حودی ولده ضرر ایدر
 (وعليه غسل الصبی و نیا به و اصلاح طعام و دهنه) و صبیبت غسلی و شیانک غسلی و طعامک اصلاح
 و دهنی مرضه نك اوزر بنه در * زیرا عادات امره شول مر آدر که ذکر اولمان مورک اوزر بنه متویبه
 اولشر ایتمی اول امور مشروط کبی اولدی (لا ین شی منیها) ذکر اولمان شینلر نمی مرضه اوزر بنه
 دکلدرد یعنی بیلدن و طعامیدن و دهندن بر شینلر نمی مرضه اوزر لازم دکلدرد و دهنه هر ادرا یحه طیبه در
 (وهو واجب) و دهنگ نمی و مرضه نك عنک و ارضاعک اجری (عی ایسه) و انک بایلمی اوزره در
 و مصنف بونک اوزر بنه تغیریم ایدر (فان ارضعتك لبنك و غدره طعام و حنث المهر فلا اجر)

دیدنی پس اگر مر ضمه ولدی فیون سودیه ارضاع اینسیدی وطعامه تربیه اینسیدی ومد قرصاع دخی
 یکسیدی اجر لازم کلز * زیرا ارضاعک اجری وقتکه ولدک بیامی اوزره واجب اولدی ایسه ارضاعک
 ترکی اجر دن حرمانه سبب اولدی زیرا ارضاع مر ضمه صینک اغزشنه مهم سنک اوجنی ادخاله کنندی
 سودینی اجر مکدر بواجلدن صاحب هدایه * زیرا بواجارد ارضاع دکلدردیدی پس فقها ناک ارضاعنه
 قولی مشاکله قبیلندن اولور (بخلاف ما داد فقهه الی خادمتهما حتی ارضعته) اما چنان مر ضمه کنندی
 خادمه سنه ولدی ارضاع اینسون ایچون دفع اینسیدی بوک خلا فی د راول وقت بوتقدیر چه اجرت مستحق
 او اور کفایه ده بوبله ذکر اولندی (ولم یصح الاذان والامامة والحج وتعلم القرآن والفقه والغناء والملاهی
 والنوح) واذان ایچون وامامت ایچون وحج وتعلم قرآن وتعلم فقه وتغنی ونفس آرزو بیلدیکی لهو وطرب
 ایچون وصاغوصاغنی ایچون مثلایمت او کجه اغلابیجی ایچون اجرت صحیح اولدی ومجسطده کتاب
 استحصانده ذکر اولندیکه چنان بونلرمالی بلا شرط اخذ اینسیدی مباح اولور * زیرا اول مال عقد سز
 عن طوع اعطادر دیدی (وعسب التیس) ودخی کچلرک بوکر مسیچون تکه بی ایجار ائیمک یعنی ارکبکی
 دیشی حیوان اوزره چفتاشد رمک ایچون ایجار ائیمک دخی صحیح اولدی ومیر ادک اوزرینه اجرت اخذ
 ائیمکدر واصل بودر که تحقیقا بزم فترده طاعات ومعاصی اوزره اجاره جائز اولز لکن وقتکه امور دینی ده
 فتور واقع اولدیغی ایچون متاخرون اجاره بی نجو بزیلیدیلر بواجلدن مصنف (ویفتی ایوم بکجهتها) دیدی
 یعنی ذکر اوائتان شیلرده ایوم اجار دنک صحیحله افتا اولنور (لتعلم القرآن والفقه والامامة والاذان)
 تعلم قرآن وتعلم فقه وامامت واذان ایچون دیدی (ویجبر المستأجر علی دفع الاجر ویحبس به وعلی الحلوة
 المرسومة) ومستأجر اجری دفع اوزره جبر اولنور ودفع ائیمسه حبس اولنور ودخی حلوه مر سومه اوزره
 جبر اولنور * حلوه مر سومه برهیدر که سور قرآندن بعض سور لک اولنده معلله اهدا اولنور بوکا حلوه
 تسیمه سنه باعث * زیرا عادت حلای اهدا سوله جاری اولدی (نصدان دفع الی آخر غز لایسجه بنصفه)
 اجاره فاسد اولور اگر جلاحه اییلک و بروب نصفته طوقیو وبرمک ایچون لکن جلاح ایچون اجر مثل
 لازم کور (اوستا جرحار ایچمل زاده بعضه) یاخود برکسته ک حارینی ازغنی بوکتمک ایچون اول ازغک
 بعضیله استیجار اینسیدی اجاره فاسد اولور (او ثورا لیطحن بره بیض دقیقه) یاخود بر اوکوزی بغدادینی
 اوکتمک ایچون اونک بعضیله استیجار اینسیدی اجاره فاسد اولور بواجرته فقیر الطحان تسیمه اولور
 رسول علیه الصلوة والسلام اندن نهی اولدی * زیرا مستأجر علندن چیمان شیک بعضنی اجر قیلدی وایکی
 اولکیلر دخی فقیر طحانک معناسنده در (اومن یخبرنه کذا ایوم بکذا) یاخود بر جلی برکسته شواون
 اولک اونک ایدیورمک ایچون بوکون شو مقداری در همه استیجار اینسیدی امام اعظم فتنده
 فاسد اولدی معقود علیه کجهالی ایچون * زیرا وقتک ذکر معقود علیه منعت اولق اقتضا ایدر وعلک
 ذکر اوک تقدیری ایله بیه معقود علیه عمل اولق اقتضا ایدر وایکسندن بری ایچون آخر اوزره
 تر جمده بوق مع هذا مستأجرک نفعی اجر تک وقوعنده عمل اوزره در * زیرا اجبر اجره مستحق اولز
 الاعمال ایله اولور اجبر مشرتک اولدیغی ایچون واجبرک نفعی اجر تک وقوعنده منعت اوزره در * زیرا
 اجبر مدتک کجه سیمه اجرته مستحق اولدی عمل اینسون اینسون پس مدت عقد اجاره فاسد اولدی واکر
 معقود علیه عمل ایله منفعت ایکسی اولسه یعنی معقود علیه بوکونی مستغرق اولدیغی حالده بوعلی
 ایشک اولسه بوابسه عاده مقورد کلدن وامام اعظم دن روایت اولندیکه چیمان مستأجر علی تسیمه ایدوب
 فی ایوم دیسیدی یعنی بوکونده دیسیدی اجاره جائز اولور * زیرا طرف ایچوندر تقدیر مدت ایچون دکلدن
 پس استغراق اقتضا ائیمز ومعقود علیه عمل اولور عمل ایسه معلوم در دیدی (اوارضا بشرط ان یشیها
 او بکری انهارها او بیدر قتها) یاخود بر رضی نطاس ائیمک شرطیله یعنی ایکی دفعه سورمک شرطیله یاخود
 فهرلن قناز مق شرطیله یاخود ارضه فشتی دوکک شرطیله استیجار اینسیدی اجاره فاسد اولور * زیرا افعالک
 اثری مدتک منقضیه اولدیغی فصدکره باقی قاورر حالده بوکوافعال عقدک منقضیاتندن دکلدن راول شرطده
 صاحب ارضه نفع واردر ایدمی بیغ کبی فاسد اولور (بخلاف استیجارها علی ان بکر بها اوزرعهما)

اما رضى جفته سوروب و زرع ايتك اوزر استيجار ايتك (اوبستهها و بزرها) يا خود سوروب ايتك
 اوزره استيجار ايتك ذكر اوانتلك خلاى اوزر در كه اجاره فاسد اولز * ز را بشرط عقد فاضلايدر شرطدر
 * ز را زراعت عقدايله مستحقه در حاله كه زراعت سوروكه و صورمغه حاصل اولور ايمى بشرطه اجاره
 فاسد اولز (و بلا ذكر زراعتها اوماز ع بيها لم تصح) وارضك زراعتنى و كا زرع اولند چنى شينى ذكر
 ايتك سزى صحیح اولز اما اوايكيتك عاتى زراعت و بنا وغرس ايجون استيجار اولور پس
 مادامكه بولرند ريشى ذكر اولنبد معقود عليه معلوم اولز و اما يكنجينك عاتى زراعت انواعك تفاوتى ايجون
 و بعضيسك ارضه ضررى اولدبغى ايجوندر پس انواع زراعتن بر شيكه ميب اولنبد معقود عليه معلوم اولز
 (الان بعم الموجه) الامر موجه تعميم ايلد بيلد بلك شينى زرع بله ذمك بونقدر جده اجاره صحیح اولور
 موجدن عوم اوزره اذن بولند بغي ايجون (و اوزر عه نقضى الاجل عاد صحیح) اگر مستأجر زراعتى و زرع
 اولند چنى شينى ذكر اولنبد مستسز زراعت ايتسیدی و مدت دخى كسیدی عقد صحیح اولد بغي حاله عود ايلدر
 و موجر ايجون تسديد اولزان شى لازم كلور عقد تمام اولرندن اول زراعتله جهات مرفع اولد بغي ايجون
 استأجر جلالى بغداد و ايسم حله حمل معقود افه لاكم بضم) ركسته بناده و از بجد برده و استيجار ايدوب
 و يو كنى تسديد ايتسیدی پس مستأجر يو كنى معقود اوزره يو كنى تسديد پس دود هلاك اولسیدی مستأجر ضامن
 اولز بر اجاره فاسده در بئى دود عين امانتدر و تمدى دخى بولند شى (وان بئغ ناله المسعى) و اگر دود مكان
 معهوده بنسیدی و موجر ايجون اجردن مسعى لازم كلور استخدا بار قاس اجر مثل واجب اولنى ايدى * زرا
 عقد فاسد واقع اولدى و استفسالك وجهى اولدر كه تحققة جهات عقد تمام اولرندن اول مرفع اولدى
 (فان تنازعا قبل الزرع) پس ايكي عاقد صورت اولده قبل الزرع زنا عاشسه اردى (او الحمل) يا خود
 صورت ثابته بوى يوكلزندن اول زراع ايلدر لسه (فسخت الاجارة) اجاره فسخت اولور بئى قضادى
 دفع ايجون قاضى اجاره فى فسخت ايلدر (وان تعدى و ضمن) و اگر مستأجر ديه اوزره تعدى ايدوب و دابه
 ضامن اولسیدی (او حمل طعاما مشتركا) يا خود آخر ايله كندى بئنده مشترك طهام يوكلتك ايجون
 ايكسندن برى آخرى استيجار ايتسیدی يا خود جار بئى فلان مكانه كين شوم مقدار استيجار ايدوب طهامك
 كلسنى يوكلتسیدی (فلاجر له) انك ايجون اجر يو قدر نه مسعى و نه اجر مثل * اما واكبه اجر اولمغه باعث تقرير
 اولزان شيندر كه تحققة اجرايله ضمان مجتمع اولز و اما ثابته اجر اولمغه باعث پس عقد وجودك تحمل ايلد بئى
 شى * اوزره وارد اولد بغي ايجوندر ايدى انك ايجون منفعت اوليان اجاره كى باطل اولور * ز را معقود عليه
 نصف شاهك جلد ايلدر و نصف شاهك حمل ايسه تصور دكار * ز را نصف شاهك حمل بر قهل حسبدر كه
 شاهده تصور اولز شول بئندنكه تحققة نصف شاهك بونك خلا فيدركه ز را تصرف شرعيدر
 و كا وجود تحمل ايلد (كا فى الجعود فى الطريق) تكيم طرفقه اجاره بئى انكار كى بئى ركسته
 بردابه استيجار ايدوب طرفك بعننده اجاره بئى انكار ايتسیدی قبل انكار بئد بئى زمانك اجرى واجب
 اولور انكار ندنكره اجر واجب اولز بئى يوسف قنده * ز را مستأجر انكار ايله غاصب اولدى حاله كه اجر ايله
 ضمان مجتمع اولز و امام محمد قنده انك ايجون اجر كلسى حكم اولور * ز را دابه استعمالن سالم اولدى پس
 ضمان ساقط اولندى كافيد بوله ذكر اولندى و مصنفك مجمع شرحنده سقط الضمان قولند فكره و عقدا اجاره
 قائم قولنى ز ياده ايدلى بئى عقدا اجاره قائمدر ز را اجاره بالكر بونكار ايله منفسخ اولز ايدى موجر ايجون
 اجر مسعى مستأجر اوزره واجب اولور انى التزام ايلد بئى ايجون (اجرة النفع بانفع يجوز اذا اختلفا
 واذا اختلفا) فملكه نقله اجاره بئى جائز اولور قسان ايكي نفع مختلف اولور رسد و قسان متحد اولدر
 جائز اولز بئى قسان ركسته دار بئى ساكن اولنى ايجون دار اترانك سكتسنى ايله ايجار ايتسیدی يا خود بردابه بئى
 بئك ايجون دابه اترانك بنسبه ايله ايجار ايتسیدی يا خود برئوى كيك ايجون ثوب آخرك كيميله ايجار
 ايتسیدی بزم قنده جائز اولدى * ز را معقود عليه منفعتن حدان اولزان شيندر اول ايسه فى الحال
 موجود دكاردر پس قسان جنس متحد اولسه شى جنسهله و رسد بابله كى اولور و جنس ايسه بئى طرفه بزم
 قنده و رسيد بئى حرام ايلدر اما جنس مختلف اولد بغي و قنده بونك خلاى اوزره در * ز را بر ورسيه جنس مختلفه

حرام دکادر کافیده بویه ذکر اولندی * بن دیرمه که بونک ظاهری اوزره سؤال وارد اولور که تحقیقا * زرا ورسیه
جنس مختلفه حرام دکادر قوی باب ر باده ذکر اولنان مقوله مخلفدر که اگر قدر و جنس بوانورسه فضل
و ورسیه حرام اولور عت ربابونمغه و اگر ایکنسندن بری بونوب آخر بونمده فضل حلال اولور و ورسیه حرام
اولور: مالی ثوب هر وی بی هر وی به سلم ایتمک کبی یا خود بنه ایی شمیره سلم ایتمک کبی و اگر قدر و جنس معدوم
ارلسه لردی فضل و ورسید حلال اولور ز ر ابعده ای ایله شمیر ایکی جنس مختلفدر حال بوکه و ورسیده انده حرام
اولدی یوسو اگ دفعی اولدر که تحقیقا کافیتک جنس مختلف ایله مرادی انده قدر اولیمان شیئر بر آوچ
بعده ای ایکی آوچ شمیره بیع کبی یوقدیرجه انده و ورسیده جائز اولدی جنسک اختلافی و قدرک منتفی اولسیچون
تیکیم ربایاننده هر ورا ایدی و بومقامده دخی حکم بویه در * ز ر ابقان جنس نفع مختلف و نفع مقدورات
شرعیه دن اولویه و ورسیده حرام اریلز علت ر بانک ایکی جزئیده منتفی اولدیغی ایچون ایدی اگر قدر و جنس
معدوم اولسد لردی فضل و ورسیده حلال اولور قولنده داخل اولور * سن بونی حفظ ایله و تحقیق محیطده عدم
جوازی معلل قلمدی بقان جنس متحد اولسه ایکی طرفده : نافع معدومه اولمغه پس و ورسیده اولور عین اولرز
ذیدی حال بوکه نبی علیه الصلاة والسلام کالی بی کالی ایله پیدن نهی ایلمدی ابو قدر فرق وار که ایدن خلاف
جنس بالا جماع تخصیص قلمدی والله اعلم

* (باب من الاجارة) *

بو باب اجازتدن برتوعدر (الاجبر المشرک) اجیر ایکی نوعدر اول ایکی نوعک بریسی اجیر
مشرکدر و ایکنجینی اجیر خاصدر اجیر خاصک یانی عن قریب کاور * اولکی (من بعمل
لاواحد) اجیر مشرک شول گمنه در که عمل ایدر واحد ایچون عمل ایتز تری کبی و بونک مثالی کبی
(او بعمله) یاخود واحد ایچون عمل ایدر (غیر وقت) یعنی واحد ایچون توفیقسنر عمل ایله عمل ایدر
ز ر ابقان مسأجر بالکنز بر جلی ترز بلیک ایچون یاخود کندمی یشنده ایکنک یا پدر مق ایچون برکون
و یا ایکی کون قیدسنر استیجار ایتسیدی اجیر مشرک اولور اگر چه غیره عمل ایتز سه ده (او وقت بلا تخصیص)
یاخود بلا تخصیص عمل موقت ایله عمل ایدر اجیر مشرک اولور یعنی فچان برکسنه بر جلی بر آبی قیونی کونمک
ایچون ردره مسأجر استیجار ایتسیدی اول رجل اجیر مشرکدر الاغیرک قیونی کونمه دیمکه بونقدرجه اجیر
وحده اولور و بونک تحقیق عن قریب کلو (وائیسحق الاجر بعمله کالصباغ وکحوه) و بو اجیر مشرک
اجره مستحق اولر الا علی ایله مستحق اولور بو باجی کبی و بونک امثالی کبی * ز ر ا اجاره عقد معاوضه در پس
ایکی عوضک یشنده مساوات اقتضا ایدر پس مادامکه معقود علیه که عاقد مسأجر ایچون سالم اولویه اجیر
ایچون عوضککه اجردر سالم اولرز (و لایضن ما هلاک فی یده) و اجیر مشرک یشنده هلاک اولان شیئه
ضامن اولرز بر ادر ایدن تحرز ممکن اولور سببیه هلاک اولسون سرفه کبی یاخود تحرز ممکن اولیمان شیئه
هلاک اولسون حر بق غاب وفاره کبی * ز ر ا عینک قنده امانتد ز ر ا اجیر مشرک اول عینی منفعت
ایچون مالکک اذنیله قبض ایلمدی اولیکه عینده مالک ایچون علمی اقامتدر پس ایدی اجیر مشرک اوزره
مضمون اولرز امانت قونیلار گمنه کبی و اجیر خاص کبی (وان شرط علیه الضمان) اگر چه کیم اجیر مشرک
اوزره ضمان شرط قیلندی ایسه ده ضمان اولرز * ز ر ا یو شرط بر شرطدر که عقد اقتضا ایتز وانده ایکی عاقدک
بریسی ایچون نفع وارد اما ائد تحرز ممکن اولیمان شینده ضمان اولماسی بالا جماعدر و امانتد ممکن اولان
شینده ضمان اولماسی خلاف اوزر در پس امانتد قنده شرط ضمان جائز اولور * ز ر ا شرط امانتد قنده
عقد اقتضا ایدر و امام اعظم قنده شرط فاسد او اور ذکر اولنان علت ایچون یعنی یدی امانت اولوب مالکک
اذنیله منفعت ایچون قبض ایتمکه (و اقی المناخرون بالصالح علی النصف) و فقهاء متأخرون اجیر مشرک
ایچون ضمان بالنصف اوزره صلحه فتوی و بر دبلر صحابه رضی الله عنهمک اختلافری ایچون عاقد بویه ذکر
اولندی (بل یضن ما هلاک بعمله کالخرق) بلکه کندمی عملیه هلاک اولان شیئه ضامن اولور خرق کبی
(من الدق) یعنی قصارک دقندن حاصل اولان خرق ثوب کبی (و زلق الجمال) و جمالک دوششمسی کبی
* ز ر ا حاکم دوشسبیه حاصل اولان تلف یورومکده تنبی یعنی احتیاطی ترک ایتمندندر (وانقطاع حبل

يشبهه الحمل) و بول باغلانان ايک قيرلسی کبی * زرا بونکه حاصل اولان تلف بوی حکم باشمده، ثویتی ترک
 ایستنددر (وغرق السفینه من مده) و چکسندن کمنک غرق اولسی کبی (الآاد میا غرق) الا کبی بی
 چکمه سیله غرق اولان آدمی به ضامن اولز (اوسط من دابة) یا خود دایه دن دوشوب هلاک اولانه ضامن
 اولز اگر چه کیم سو فی ابله یا خود یدم سیله ده اولور سه ده * زرا آدمیک ضمانتی عقد ایله واجب اولز بلکه
 جنبانله واجب اولور و جنبانله واجب اولان شی عاقله اوزره واجب اولور و عاقله ایسه عقودک ضمانته
 تحمل ایتمز بوا یسه جنبانیت دکلدز * زرا اجیر مشتزک انده ما ذوندر (او هلاک من حجامه او فصد
 لم یجز المعتاد) یا خود معنادی تجاوز ایلمن مجامندن و یا فصد دن هلاک اولسه ضمان واجب اولز (کذا دابة
 لم یجزه) کذلک دایه ده دخی حکم ذکر اولانان کبیدر یعنی دایه نیک معنادی تجاوز ایلمن فصد دن و فصد مثلیدن
 هلاک اولسیدی ذکر اولانان کبی ضامن اولز * زرا فصاد اول فصدی عقد ایله التزام ایندی پس فصدانک
 اوزرینه واجب اولدی و واجب ایسه ضمانی جامع اولز تکبیم قاضی برکسته به حد اور سیدی یا خود تعزیر
 اشد کده مضروب اول ضرر بله فوت اولسیدی ضمان لازم کلدی کبی الا ان دن تجاوز کن اولور سه ضامن اولور
 قصارک ثویتی دق ایتمسی کبی و بونک مثلی کبی * زرا بونک ایجه لکی و قوتیله قصارک قدتن تحمل ایده چکی
 اجتهاد ایله معلوم اولور پس عمل قصارک سلامتله تقییدی ممکن اولور اما فصد و فصد مثلی بونک خلاقی
 اوزر ده * زرا فصد طبعک قوتی وضع فی اوزره مبتددر حالو که طبعک قوتی وضعی نفسیه بلغم و دخی جر حدن
 تحمل ایده مه چکیده بلغمز ایمدی فصدک سلامتله تقییدی ممکن اولز پس فصدانک اعتباری ساقط اولدی
 الا مگر که معنادی تجاوز ایله معنادن زاده نیک کلبسته ضامن اولور اگر هلاک اولور سه و چنان هلاک اولسه
 دیت نفسنک نصفنه ضامن اولور * زرا نفس انده فصدانک ما ذون اولدیغی فعله و غیره اذن اولدیغی فعله
 هلاک اولدی پس حساب ایجه ضامن اولور اولکه نصفدر حتی ختان یعنی سنجیمی حشفه فی قطع ایسیدی
 و مقطوع اولک سیدی ختان اوزره دیت کامله واجب اولور * زرا معنادی زائد حشفه در حشفه ایسه
 عضو کاملدر پس ختان اوزره دیت کامله واجب اولور و اگر فوت اولور سه ختان اوزره نصف دیت واجب
 اولور و بوسه غرا ایستندر شول جهت نکه بر ابله اکثر واجب اولور هلاک دافل واجب اولور بونی زبلی
 ذکر ایلمدی (فان انکسر دن فی الطریق ضمن الحمل فیمه فی مکان حله بلا اجر او مکان کسره
 بحصه اجره) پس اگر کوپ اولده قیرلسیدی حال بوکند بکی مکانه اولان قیمتته بلا اجر ضامن اولور یا خود
 قیردیغی مکانه اجر نیک حصه سیله ضامن اولور اما ضمانتک لازم کلبسته علت اول کوپک قیرلسی حاکم فعلیه
 تلفدر * زرا عقد تحتنده داخل اولان عمل سلیمدر عمل مفسد داخل دکلدز و اما مجز اولسی چنان کوپ طریقه
 منکسر اولسیدی حالو که بونک شی واحدد در متین اولدی که تحقیقا حول بوجهدن ابتدای معنی واقع اولدی
 و انکچون وجه آخر دخی واردر که اول وجه تحقیقا حاکم ابتدای مالکک امر بله حاصل اولدی پس تعدی
 اولدی الا قیرادیغی وقتده اولدی پس دبلدی کبی جهتته میل ایدر پس اگر تعدی اولسته میل ایدر سه ابتداء
 قیمتته ضامن اولور و اجر واجب اولز * زرا متین اولدی که تحقیقا حال ابتدای تعدی اولدی و اگر ابتداء
 انده اذن اولسته میل ایدر سه تعدی اولدی الا قیرادیغی وقتده تعدی اولدی پس قیرادیغی مکانه قیمتته
 ضامن اولور و اجر فی حساب ایجه اعطا ایدر * و اجرک ایکنجی نوعی (والخاص) اجیر خاصدر بوکا اجیر خاص
 دینلدی کبی اجیر و حد دخی دینلور بو (من یعمل او احد عملا مؤقفا بالخصص) تخصیصه موقت
 عمل ایله واحد ایچون عمل ایدن کسسه درو بو قیدرک فایده لرن ماسبقه بیاش ابدک (و یسحق الاجر بتسليم
 نفسه منه وان لم یعمل) اجیر خاص نفسنی عقد اجاره نیک مدتده تسلیم ایله اجره مستحق اولور اگر عمل
 ایچون اجیری کبی و انکچون غیر ایچون عمل ایتمک بو قدر * زرا انک منافعی اول شخص ایچون مستحقه
 اولدی و اجر منافعه مقابله اولدی پس اجره مستحق اولور مادامکه عاقدن مانع اولدی مرض کبی و غیره کبی
 و بونلرک امثال عدلن قدرتی منع ایدر موانع کبی معلوم اولور و انکه تحقیقا خدمت ایچون و یا قیون کوتلک ایچون
 اجیر اولز الا اجیر خاص اولور چنان انک اوزرینه غیر خدمت ایلمک نسیه ایتمک شرط قیونور سه و غیرک

قبون کومتک شرط قبونورسه اولور یا خود مدتی اولاً ذکر اتمکله مثالی رچوبانی برای قبون کومتک ایچون اجر معلوم ایله استیجار اتمک کی پس اول چوبان اول کلامه اجر خاص اولور * بن در مکه بونک سری تحقیقاً مستأجر کلامتک اولنده مدت اوزره کلامی واقع قبلیدی پس اول مدته منافی مستأجر ایچون اولدی پس منافی اول مدته غیر ایچون متمتع اولور ذکر اولنان کی و مستأجرک اندنصره قبون کومتک ایچون ددیکی عقد عمل اوزره واقع اولغه محتمل اولور پس اجر مشترک اولور * زیرا اجر مشترک عقدی عمل اوزره واقع اولان کسسه در ودخی مدت معلومه اجر خاص اوزره واجب اولان عملک نوعی بیان ایچون محتمل اولور * زیرا تحقیق مدت اوزره اجاره اجر خاصده صحیح اولنر مادامکه نوع عمل متبین اولد قیسه بن سنی برای خدمت ایچون یا خود حصص ایچون استیجار اتمدیم بکله پس کلام اولک حکمی احتمال ایله تغیر اولن ابدی اجر خاص باقی فالور مادامکه خلاف اوزره نص اولد قیسه غیرک قبونی بنم قیومله ایله کومتک اوزره دءکله و بوظاهر در یا خود مدتی تا خیر ایله اجر خاص اولنر نسیمه اولنان قیونی شوم قدری اجر معلوم ایله کومتک اوزره برای دیوب استیجار اینسیدی بو تقدیرجه اول کلامه اجر مشترک اولور عقد کلامتک اولنده عمل اوزره واقع اولدیغی ایچون مستأجرک آخر کلامده برای دیمی مدت اوزره عقده ایقاع ایچون اولغه محتمل اولور پس بو احتمال ایله اجر خاص اولور ودخی اوزرینه عقد واقع اولان عملک تقدیری ایچون اولغه محتمل اولور پس مستأجرک اول کلامی احتمال ایله تغیر اولنر مادامکه خلاف ایله تصریح ایلدیکیه (ولایضن مالهک فی بدو و بعمله) و اجر خاص بندنه هلاک اولان شیشه یا خود علیه هلاک اولانه ضامن اولر اما بندنه هلاک اولانه ضامن اولدیغنه باعث پس عینک بندنه بالاجماع امانت اولدیغی ایچون در امام اعظم قنده امانت اولسی ظاهر در امامان قنده امانت اولدیغی امامین قنده اجر مشترک تضیی استیسان نوعند در اموال ناسه صیانت جهنتدن * زیرا اجر مشترک خلقک اکثرندن اعمالی اجرک اکثرنده طبع جهتیله قبول ایدر حالبو که قیامدن عاجز اولوب انک قنده طول زمان مکث ایدر ابدی اوزرینه ضمان واجب اولور قیچان اندن نحر زمکن اولان شی ایله هلاک اولسید حفظنده مسأله ایلدیکی ایچون و اجر وحد اعمالی تقبل ایلنر پس امامین انده قیاسله اخذ و عمل ایدوب ضمان لازم کلر دبدیلر و اما علیه هلاک اولانده ضمان لازم کلدیکنه باعث منافع مستأجر ایچون مملوکه اولدی پس قیچان اجره منافی ملکتنه صرف ایله دیو امر ایلسیدی صحیح اولدی و اجر مستأجرک منابته نائب اولدی ابدی اجرک فعلی مستأجره مقبول اولدی کا نه مستأجر بنفسه عمل ایتمش اولدی * و مصنف بو مسئله اوزره (فلا یضن طر صبی ضاع) قویله تفریع ایدوب ضایع اولان صیبتک نظری ضامن اولنر دیدی (فی بدوها و سرق ماعلیه) ظمیرک بندنه اولان صبی به یا خود صیبتک حلیدن اوزرنده اولان شیی سرفقت اولسیدی ضامن اولنر * زیرا ظمیر اجر وحد در (صح تردید الاجر بالتدیر فی العمل) عملک تردیدی ایله اجرک تردیدی صحیح اولدی مثالی اگر شوئی بو فارسی دیکر سک بدرهم و اگر رومی دیکر سک ایکی درهم اجر و برهم دیمک کی (وزمانه) ودخی عملک زمانتک تردیدی ایله اجرک تردیدی صحیح اولور مثالی اگر شوئی بو کون دیکر سک بدرهمه و اگر بارنگی کون دیکر سک یارم درهم و برهم دیمک کی (ومکانه) ودخی عملک مکانتک تردیدی ایله اجرک تردیدی صحیح اولور مثالی اگر شودارده ساکن اولور سک بدرهم و اگر بودارده ساکن اولور سک ایکی درهم آورم دیمک کی (والعامل) ودخی عاملک تردیدی ایله اجرک تردیدی صحیح اولور مثالی اگر بودکاند عطار ساکن اولور سه بدرهمه و اگر تیمورتی ساکن اولور سه ایکی درهمه ایجار اتمدیم دیمک کی (والمسفة) ودخی مسافه تک تردیدی ایله اجرک تردیدی صحیح اولور مثالی اگر کوفیه کیدر سم بدرهم و اگر واسطه کیدر سم ایکی درهم و برهم دیمک کی (والحمل) ودخی بوکک تردیدی ایله اجرک تردیدی صحیح اولور اگر بودابه به شعر بوککدر سم بدرهم و اگر بغدادی بوککدره ایکی درهم اجر و برهم دیمک کی و کذک قیچان موجر مستأجر کی وچ شی بندنه مخیر فیلسیدی صحیح اولور و اگر درت شی بندنه مخیر فیلسه جائز اولدی بعده جائز اولدیغی کی و اوچ شی جمع ایدن ثلاثه دفع حاجتدر * زیرا اعلی و اوسط ادانیه مشتمل اولور لکن بعده خیار تعینتک شرط فیلسی واجب اولدی اجاره ده واجب اولدی * زیرا اجاره عمل ایله واجب اولور و قیچان عمل بولنسه معقود علیه معلوم اولور و بعده من نفس عقد ایله

واجب اولور حالو که مبيع مجھ و اولدر پس جهات فحق اولور شول حیثیتہ نزاع مر نفع و لزل الا کچون
 خیاری اثباتہ مر نفع اولور (و یجب اجر ما وجد) و ایکی امر دن مو خود اولانک اجری واجب اولور اولیہ
 ایکی امر کہ مستأجر ایکستندہ معتدد در کرک قلیل و کرک کثیر (بن اذا کان فی الزمان) مکن تردید بن زمانہ
 اولسیدی مثالی بو کون بوئوبی دیگر مک برافچہ بارین دیگر مک یام افچہ اجرو برہم دیک کی (یجب فی اولور)
 عمل قچسان تردد اولانسان ایکی کونک بوم اولندہ بوانورسہ (ماسمی) تسبیہ اولانسان اجر واجب اولور
 (و فی اثاتی اجر المشر غیر مذ علی المسمی) و اگر عمل تردد اولانسان ایکی کونک بوم نانیستندہ بوانورسہ اجر مثل
 واجب اولور بوم نانیستدی مسمی اوزرہ زیادہ اولد بخی حالہ و اما بین قشد اریکی شرط جائز لدر و امام زفر
 قتدہ شرطت ایکسیدہ فاسد لدر * زیرا بوم ذکر یی لعیل یچوندر و یارنکی کونک ذکر یی توسیع یچوندر
 و هر کوند ایکی تسبیہ مجتمع اولور واجب اولان ایسہ ایکسینک بر برد اول ایسہ مجھ و اولدر تکیم
 اگر بو کون بوئوبی دیگر مک بر در هم یا خود نصف در هم اجر و برہم دیسیدی فاسد اولد بخی کی و اما بینک
 علی اولدر کہ تحقیقا لعیل الیہ توسیع بدن هر ری مقصوددر پس نوعینک اختلافی کی اولدی رومیہ الیہ
 فارسیہ کی و امام اعظمک علی تحقیقا یارنکی کونہ مضاف اولان عقد بوم اولدہ ثابت اولدی پس رکوندہ
 ایکی تسبیہ مجتمع اولز پس بوم اولدہ اجر مجھ و اولز و بومہ مضاف اولان عقد یارنکی کونہ باقی قالدی پس
 یارنکی کوندہ ایکی تسبیہ مجتمع اولدی بری در هم و بری نصف در هم پس اجر مجھ و اولدی اجرک مجھ و اول
 اولسی ایسہ عقدک جواز یی مع ایدر امدی اجر مثل واجب اولور (بی المناجر تنورا او کا و ما فی امدار
 المستأجر و احترق بعض بیوت الخیرن و الدار لا ضمان علیہ مطلقا) مستأجر استیجار ایلدیکی داردہ تنور
 یا خود کا تون بنا اینسیدی و قوه شول رذن بعضک بیتلری یا خود داری محترق اولسیدی مطلقا اول مستأجر
 اوزرہ ضمان لازم کلز بر برد کرک دار صاحبک اذنیلہ بنا اینسون کر کسہ اذنیسز بنا اینسون * زیرا
 بو بنا دارک ظاهری الیہ انتفاعدر شول وجد اوزرہ کک دیافینک هیئتی نقصانہ تغیر الیہ (اتان بصنع
 ما لا یصنعہ الناس) الامکر بونک بنا ایلدیکی تنور یا خود کا تون ناسک یا دقاری کی اولدی تنوری وضوہ
 احتیاطی ترکدن و ناری تنورده و کا توندہ ناسک یا دقاری کی یلقوب زیادہ یا قعله اول وقت ضمان اولور
 عمادہ ہ و الیہ ذکر اولندی (استأجر حاررا فضل عن الطریق ان علم انه لا یجده بعد الطاب یضن) بر کسہ
 بر حار استیجار ابدی پس اول حار یبولدن ضایع اولدی پس اول مستأجر اول جاری طلب اشد کند نصرہ یعنی
 نجس ابدوب بولند بخی معلوم اوارسہ ضمان اولز (کد راع ندشاة من قطعہ فیح علی الیہ فی اربیعہ)
 كذلك جو بان قیونک سور یسندن بر قیون قاعد قده اول قچان قیون سورو یہ تابع اتفاق یچون با فیلر سنک دخی
 ضایع اولسندن خوف اینسیدی ضمان اولز خانیہ دہ بویلہ ذکر اولندی (لایسافر بعد موجر للخدمة
 بلا شرط) مسافر اولان کسہ بلا شرط خدمت یچون استیجار ایلدیکی عبد و جرایلہ الیہ مسافر الیہ من
 زیرا سفرک خدمتندہ مشقت زیادہ در مطاق خدمت یچون عقد اولقلہ اول مشقتی متضمن قیلز (لایسترد
 مستأجر اجر عمل عبد محجور) مستأجر عبد محجورک عملک اجر یی استرداد ایلدہ یعنی بر کسہ بر عبد محجوری
 برای استیجار ابدوب و اجری اعطا اینسیدی پس اول مستأجر یچون اول عبد دن اجری اخذ اتمک جائز کادر
 اجارہ فاسدہ اولدیغہ بناء * زیرا بواجارہ استحسانا بعد الفراغ یعنی عبد خدمتدن سلیمان فارغ اولدقد نصرہ
 صحیحہ در * زیرا بواجارہ کفسادی مولا سنک حقنہ رعایت یچوندر پس بعد الفراغ مولا سنک حقنہ رعایت
 صحتمندہ در و اجرک مولا یچون واجب اولسندہ در (ولا یضن اکل غلۃ عبد غصبہ ما جرھو نفسہ) غصب
 اولانان عبد نفسی یچار ابدوب عملدن سالم اوسہ اجارہ صحیحہ اولور مولا سنک حقنہ بجز نفع اولد بخی
 یچون پس عبد اجری اخذ اشد کہه غاصب اجری آمدن اخذ ابدوب کل اینسیدی ضمان اولر امام اعظم قتدہ
 و اما بین ضمان اولور دبدلر * زیرا غاصب بلا تاویل غیرک مالی تلف ایلدی زیرا اجر مولا سنک
 مالیدر امام اعظمک دابی اولدر کہ تحقیقا غاصب مال غیر مقوم تلف ایلدی متلف حقنہ پس ضمان اولز
 قطع بدد نصرہ سرقہ نک نصابی کی (کاذا اجر الغاصب) تکیم قچان غاصب مقصود فی یچون ابدوب
 اجری اخذ اشد کہه ضمان اولد بخی کی پس تحقیقا غاصب قچان غصب ایلدیکی عبدی یچون ابدوب و اجری

اخذ بدوب اتلاف ابدیدی ضمانت اولمز * زیرا اجرت غاصب ایچوندر (وصح للعبد قبضها) و عبد ایچون
 اجاره بی قض صحیح اولدی یعنی عبد نفسنک اجاره سندن حاصل اولان اجرتی قبض صحیح اولدی اتفاقاً * زیرا
 عبد نافع محضدر انده مأذوندر قبول هبه کبی و بونک فاندسی مستأجرک عهد اجردن خروچی
 حقتنده ظاهر اولور * زیرا عهد دن خروج عبد اجرتی ادا ایتکله حاصل اولور (و بأخذها و لاه قائمه)
 و اول اجرتی قائمه اولدیغی حالده عبدک مولاسی اخذ ایدر * زیرا مالک عینی بولدی و تقویک باطل اولمندن
 ملک باطل اولسی لازم گن تکمیل قطع بدنصکره نصاب سرفنده اولدیغی کبی * زیرا نصاب سرفنده مقوم
 دکلدر و مالک ایچون ملکدر (استأجر عبد اشهر بن شهر بار بعه و شهرها بخمسة صحیح علی الترتیب) برکنه
 برصدی ابکی آیه استیجار ایدوب برآی درت درهسه و برآی بش درهسه عقد ایتسیدی علی الترتیب ایجار صحیح
 اولور زیرا اول ذکر اولان آی عقدی ولی ایدنه منصرف اولور جواری ایچون بحری جهشتدن و شهرتانی
 باضره شهر اولی ولی ایدن شهره منصرف اولور (حکم الحمال ان اختلفا فی اباق العبد و مرشد)
 اگر عبدک فاجسند و مرصنده مستأجر ایله موجر اختلاف ایدر سه حال حکم اولور * یعنی اگر برکنه
 برصدی برآید بر درهسه استیجار ایتسیدی پس عبد اول بر درهسه شهرک اولنده قبض ایتسیدی اندنصکره
 شهرک آخری کلده عبد فاجوب یاخود مر بیض اولسیدی و موجر ایله مستأجر اختلاف ایدوب مستأجر
 عبد مدتک اولنده مر بیض اولدی یاخود فاجدی دییدی و موجر مدتک آخرنده مر بیض اولدی یاخود
 فاجدی دیسیدی حال حکم اولور اگر عبد اول حالده مر بیض یاخود فاجش ایدر اول مدتدن مر بیض
 اولوب یاخود فاجش اولسی اوزره حکم اولور و اجر واجب اولمز و اگر عبد ابق و مر بیض اولوب اول حالده
 صحته و موجود اولور سه مدتک اولندن دخی اول حالده اولسی اوزره حکم اولور و اجر واجب اولور (و جری
 ماء الریح) و دکر مدتک صونک جریسیده دخی حکم بولده در (اقول لب الثوب فی القميص و القباء
 و الصفة و الحجره) کوملکده و فتنانده و صارافسه و قرمز ائنده قول ثوب صاحبکدر یعنی قچان ثوبک
 صاحبی ترزی به دیسید بکه بن سکا ثوبی کوملک دیکو بر دیو امر ایتدسن قفتان دیکه مشن یاخود
 بو یاچی بن سکا ثوبی قرمز ی بویه دیدم سن صاری بو یا مشن دیسیدی و ترزی و یاخود بو یاچی سنک امر
 ایتدیک شئی ایشلدم دیسیدی ابکی صورتده قول عینله ثوب صاحبکدر * زیرا اذن ثوب صاحبک
 فایتدندر پس قول انده اذنی اولان شینده انک قولیدر پس قچان ایکسینکده شاهد لری اولسیدی صوره
 اولیده صاحب ثوبه عین و بریلوب مخبر قیلور دبلر سه معمول اولدیغی حالده ثوبک قیتمی تضمین ایتدندر و ترزی
 ایچون اجر لازم کلور و اگر دبلر سه اول ثوبی اخذ ایدوب ترزیک اجر مثلنی اعطا ایدر و اجر مثل بوسبله مسای
 تجاواز ائمز * زیرا ترزی صاحب ثوبک امرینه کسه کده و دیکه کده امثال ایتدی لکن صفتده اکا مخالفت
 ایتدی پس قیتمی صورتی دبلر سه اتی اختیار ایدر و صوره نایله دخی مخبردر دبلر سه ثوبک بیاض لغی حالده
 اولان قیتمی تضمین ایتدندر و دبلر سه ثوبی اخذ ایدوب بو یاچیک اجر مثلنی و بر و اجر مثل ذکر اولان کبی
 مسای تجاواز ائمز (وقی الاجر و عدمه) و دخی اجرده و اجرک عدمده قول رب ثوبکدر یعنی موجر ایله
 مستأجر اجرده و عدمده اختلاف ایتدندر صاحب ثوب عینله تصدیق اولور سن ثوبی بنم ایچون مجانا
 ایشلک دیکبکی قولنده و صانع بلکه اجرایله ایشلدم دیسیدی تصدیق اولمز * زیرا صاحب ثوب عقدی
 و اجرک واجب اولسنی و صانعک و مملکت مقوم اولدیغی انکار ایدر و الله اعلم

* (باب فسخ الاجاره) *

بوباب اجاره نک فسخنی بیانده در (تفسیح) مستأجر اجاره بی فسخ ایدر یعنی مستأجر ایچون ولایه فسخ
 وارددر یوخسه اجاره بوجه آخر ایله اتفاح احتمالی ایچون منفسخ اولمز و واجدان مصنف منفسخ اولور
 دیسیدی (خیار الشرط) خیاب شرطله فسخ ایدر رداری برسنده مستأجر اولوق اوزره استیجار یاخود
 برسنده دکن موجر اولوق اوزره اول دارد اویج کون خیاب ایله استیجار ایتکله و بو خیاب شرطله فسخ اولمسنه
 باعث اولدکر که زرا بو عقد معاوضه در مجلس عقدده قضی واجب اولمز و بیع کبی اقاله ایله فسخ محتمل اولور
 پس انده شرط خیاب اجاز اولور (والرویه) و دخی خیاب رؤیله فسخ ایدر * زیرا رسول علیه الصلاه و السلام

(من اشتری شایم بره فله الخیار اذاراه) بیورد یعنی ایچون معناسی برکسند کور مدیکی بریشی اشرا ایتسیدی کورد کده انکچون خیار وارد دیمکدر و اجاره دخی منافعنی اشرا اتمکدر پس حدیث شریفک ظاهری لفظا و لاله اکا متاول اوور (وعیب) ودخی مستأجرا جاره بی خیار عیله ده فسخ ایدر (قبل انعقد و بعده) برادر کرک اول عیب عقد اجاره دن اول حاصل اولسون کرک بعده حاصل اولسون اما عقد اجاره دن اول حاصل اولان عیله رد نیک جائز اولمی ظاهر در و اما بعد العقد رد نیک جائز اولسته باعث معقود علیه منافع او اوب و اول منافع شیا فشیاً بواند یعنی ایچون در وهر بویه اولان شیدن هر جزء ابتدا منزله سنده در پس قبل القبض عیب حاصل اولدی بواسه خیاری ایجاب ایدر تکمیل بعده اولدیغی کبی و بواجل دن عیب مستأجرا کرک قبضه دن اول یا خود قبضه نکره صکره حادث اولسنده فرق یوقدر * زیرا شول عیبکه مستأجرا کرک قبضه نکره حادث اوله معقود علیه که منافعه دن قبضه نکره اولدی شروح هدایه ده بویه ذکر اولدی (بقوت النفع) اوله عیبکه نفعی فوت ایلله (کخراب الدار) مثال دارل کخراب اولمی کبی (وانقطاع ما العی) ودخی ذکر متک صونک کسلی کبی (و ما الارض) ودخی ارضک صونک کسلی کبی * زیرا بونکر هر بری نفعی فوت ایدر ایدمی خیار فسخ ثابت اولور (او یخل به) بقوت اوزره عطف قدر یا خود نفعه خلل و رد یعنی تحقیقا عیب نفعی بالکله فوت ایتز بلکه خلل و بر شول حیثیله که انکله فی الجملة انتفاع اتمک ممکن اولور (کرض العبد و بر الدابة) مثالی استیجار اولنان عبدک مرضی کبی و دایه نکر ظهر نکره کی باره کبی پس بونکر که دخی مستأجرا جاره بی فسخ ایدر (فلوا یخل) پس اگر عیب نفعه خلل و بر من سه (او انتفع بالخل) یا خود مستأجرا اول محل ایلله انتفاع ایدوب منفعتی استیفا ایدر سه بوالده عیله راضی اولور سه (اوزر اله لوجر سقط خیاره) یا خود موجر اول خلل و برن شئی ازاله ایدر سه سبب زائل اولسلیله خیار عیب دخی ساقط اولور بواجل دن فقها تحقیقا عیب مقصود اولان نفعه خلل و بر من سه فسخنی مجوز اولور دیدبلر مثالی دارک حسنی ایچون رد یوار اولوب وسکنا سنده انکله انتفاع اولمید و اول دیوار ساقط اولسیدی مستأجرا ایچون ولایه فسخ یوقدر * زیرا معقود علیه منفعتدر پس چنان اتمه خلل حاصل اولر سه خیار ثابت اولور (و بعد لزوم ضرر لم یستحق باله عقد ان یقی) و بعد قوی خیار شرط قوی اوزره عطف قدر یعنی مستأجرا خیار عذر ایلله دخی فسخ ایدر اوله عذر که عقد ایلله مستحق دکل ضرر لازم کور اگر عقد باقی قاور سه (کافی سکون وجع ضرر استؤجر جراح لاقعه) تکمیل جراحی آغر بین دیشک اخرجی ایچون استیجار اید کده دیشک آغر بسی ساکن اولمی کبی پس اگر عقد باقی قاور سه صحیح دیشک قلمی لازم کور صحیح دیشک اخرجی عقد اجاره به مستحق دکار (و هو عرس واختلاعهما استؤجر لطحین و اینها) و دو کون طه می طبع اتمک ایچون بر آشیجی بی استیجار ایلله کده کلایه فوت اولسلیله یا خود محالده اولمسلیله اجاره فسخ اولور * زیرا اگر عقد اجاره باقی قالسه مستأجرا و ایه نکر غیر بده مانک اتلافیله متضرر اولور (ولزوم دین لا یغنی الا بئین الموجر) و دخی قضا اولنر الا ایجار اولنان شیک مثیله قضا اولور دیک لازم کلسی عذر ایلله اجاره فسخ اولور * زیرا موجر قیجان رد کان یا خود بردار ایجار ایدوب اندنص کره مفاس او اوب و اوزر بده دیون لازم اولدقده اول دیونک قضاسنه قادر اولوب الا اول ایجار ایلدیکی دکالک و یادارک مثیله قادر اوله و ایجارک فسخنی هر ادا ایلله فسخنه قادر اولور و اگر فسخ ایللمسه اکا ضرر حبس لازم کور ایدمی بو عذر ایلله عقد اجاره بی فسخ ایدر (و سفر مستأجرا عبد الخدمه) و دخی بر عبدی مصرده یا خود مطاق خدمت ایچون استیجار ایدن کسنه سفر ایتسلیله اجاره فسخ اولور مطاق ایلله هر ادا یعنی خدمتک مصرده اولمی مقید اولما مقدر و اگر مصرده خدمت ایتک اوزره محمول اولور سه پس عبدک مالکی سفردن منع ایدر سه مستأجرا ایچون فسخ وارد عذر موجود و ادا یعنی ایچون و اگر مستأجرا عبدک سفرینی هر ادا ایدر سه عذر موجود و ادا یعنی ایچون عبدک مالکی ایچون فسخ وارد و اگر مالک عبدک سفرینه راضی اولور سه عذر متقی اولمله مستأجرا ایچون فسخ یوقدر (و افلاس مستأجرا دکان لیجر) و اتمه نجات ایتک ایچون دکان استیجار ایدن کسنه نکر افلاسی ایلله اجاره فسخ اولور * زیرا تحقیقا اجاره اگر باقیه اولسه دکالک اجرا نیک اداسی لازم کور ادا اجرا ایلله افلاسیله مستعد ایدمی بو عذر ایلله اجاره بی فسخ ایدر

(وخیاط بعمل بمله استأجر عبدا لخیط فترك عمله) ودخی كند و مابله عمل ابدن زری ثوب د بكدرمك
 ایچون رعبدی استیجار ایدوب خیاطك اعلاسی سببيله مابله عمل ایتمکی ترك ایسیدی اجاره بی فسخ ایدم
 * زیرا مالی اولوب اجاره عمل ابدن ترنك رأس مالی ایکنه درومقر اصدرا نك حفته عذر محقق اولز
 (وبده معتری الدایه من سفره) وسفر ایچون دابه کرالین کسنه سفردنن بیسمناق اوسیدی اجاره بی
 فسخ ایدر زیرا عذر درز براسفر موجب عقد اوزره جاری اولسیدی اکاضر زاندلازم کاورانك قصدی
 سفر حج اولقی احتمالی ایچون پس سحک وقتی بکدی ویا خود غریبی یعنی مدیون بی بولمغه کسنه کراءش مدیونی
 حاضر اولدی ویا خود تجارته کسنه کراءش فقره متلا اولاق احتمالی ایچون اجاره بی فسخ ایدر (بخلاف
 ترك مستأجره) بخلاف قولی وخیاط بعمل بمله استأجر عبدا اوزره عطفدر ترنك ثوب دیکمک ایچون
 استیجار ابدی ایچون رعبدی ترك ایتمی بونك خلا فیدر (لعمل فی انصرف) اوله عبد که کندی صرفه
 عمل ایتمک ایچون استیجار ایدوب ترك ایتمله اجاره بی فسخ ایدم زیرا بونك عذر اولز زیرا مکندر که
 غلام دکانک برجاننده اوتوروب ترنك ایدوب و کندی جانب آخرنده صرفه عمل ایلمه (وبده المکاری)
 وبده معتری قولی اوزره عطفدر و کرا جینک رأی ظهور ایتمک فارغ اولمسی عذر اولوب اجاره بی فسخ ایدم
 پس تحقیقا بومکاری ذکر اولنان کبی عذر اولز * زیرا ایچون کندی اوتوروب دابه بی شا کردی بدله
 یا خود اجیری ایلمه کوندرمک مکندر (و بیع ما جره) لزوم دین قولنه متعلقدر ویا جبار ابدی شئی لزوم
 دین ایچون بیع ایتمک دخی عذر اولز یعنی فچان برکسنه عبدینی آخره ایجار ایلمه بعده لزوم دین ایچون رعبدی
 بیع ایتمه ذکر اولنان کبی فسخ جاره ده عذر اولز دین لاحق اولقسزین تنکیم مرور ایتمی (وتفسخ فوت
 احدی اوعقد هانفسه) ویا جاره بی فسخه حاجت بوعیکن ایکی عاقدک برنك فوتله منفسخ اولور اگر کندی
 نفسی ایچون عقدا بتدی ایسه * زیرا اجاره باقیه اواسه منفعت ماوله که یا خود اجاره ماوله عاقدک غیری ایچون
 عقده مستحقه اولور وارثه انتقال ابدی ایچون بوا یسه جائز اولز (اولو اقره لا) و اگر اجاره بی غیری
 ایچون عقدا بتدی ایسه فوت اولسبيله اجاره منفسخ اولز (کاوکیل والوصی) وکیل کبی ووصی کبی
 (والمتولی) ودخی متولی کبی مستحق علیهک و مستحقک باقی اولمیری ایچون حتی اگر معقوله فوت اولسه
 اجاره باطل اولور بزم ذکر ایلدیکم رعایت ایچون (و بموت احد المستأجرین اوال مؤجرین فی حصته فقط)
 ودخی اجاره ایکی مستأجرک برنك یا خود ایکی موجرک برنك فوت اولسبيله بالکرائنک حصه سنده منفسخ اولور
 دیری قلاک حصه سنده باقیه در و امام زفر ایکیسنده ده مبطلد * زیرا شروع مانعدر دیدی بزبرزه
 شروطک ایتمه وجودینه رعایت اولنور بقا سسته اعتبار اولنن نکاحده شهادت کبی والله اعلم
 بالصواب

(مسائل شتی) *

بویاب متفرق مسئله ل بیاننده در (احرق حصاید ارض استأجرها اواسه تعارها فاحترق ما فی ارض
 غیر لم یضمن) برکسنه استیجار ابدی ایچون عذر ایدوب ایلیغی ارضک اکثرینی احراق ایتمکده اول آتش
 غیرک ارضنده اولان مالیاتی محمولنی احراق ایسیدی اکاضامن اولز * زیرا بوسب اولمقدمه مباشرت دکلدز
 پس اول کسنه متعدی اولز ملکته قیرقازان کسنه کبی * حصاید حصیدک و حصیدک جمعیدر بوا یکسیده
 زرع محصورک اسامیدر و بومقامده حصاید ابدله مراد ارضده محصور اولان قصب زرعتک کوکل ایدر کترکیده
 اکا اگر تعبیر ایدر (ان لم تضطرب الراح) اگر روز کار حر کسنه دکل ایسه * شمس الأئمة المرخصی ضامنک
 عدمی فچان روز کار ساکن اولوب اندنصرکه مضطر به اولورسه در واما فچان روز کار مضطر به اولورسه
 ضامن اولور دیدی * زیرا ناری بقان کسنه بلور که تحقیقا آتش کندی ارضنده قرار ایتمدی بونقدیرجه
 مباشر اولور (وضع حجره فی الطريق فاحرق شیا ضمن) برکسنه بوا در آتش کوز وضع ایتمکده اول کوز
 برشی احراق ایسیدی اول کوزی وضع ایدن کسنه احراق اولان شینه ضامن اولور * زیرا اول کسنه وضع
 سببيله متعدی اولور و اگر روز کار اول کوزی رفع ایدوب ریشته دوشوب احراق ایسیدی ضامن اولز * زیرا
 روز کار اول کوزی وضع ابدنک فعلنی نسخ ایتمدی نهاده بویه ذکر اولندی (سقی ارضه سقیلا لا یخمله)

برکنه ارض برستی ابله سنی اینستدیکه اول ارض اول سقیبه تحمل ایلید (فتوری لی حد) پس
 صوفو مشو سنه تعدی اینستدی (ضمن) ضامن او اور * زیرا مباشردر مسب دکادر (افه خیاط
 ونحو فی دکه من بطرح علیه العمل بانصاف جز) برتری یا خود برتری مثالی اهل صنعتین برکنه
 دکانه برکنه بی او توردوب اول کنه نك اوزر نه اول دکانه نصفه عمل طرح ایلید بو عقد جائز وادی
 زیر صاحب دکان آزا او رجاه و حرمت صاحبی او اورولکن صنعتده حاذق اولز پس او صنعتده حاذق اولان
 کنه بی دکانه او توردوب انک اوزر نه عمل طرح ایدر بو عقد جائز وادی و قیاس اولان جائز اولماقی بادی
 زیر ایدر خارج اولان شیک نصفه استیجار ایلدی اول ایسه مجھ و لدر اوز صنایک اولخی کی لیکن
 استخسانا جائز اولدی زیرا حقیقته شرکة وجودی * زیرا صاحب دکان و جاهتله ناسک عملی قبول ایدر
 و او تودنی گفته ایسه حذوقله عمل ایدر پس مصلحت منظم اولوب و حاصل اولانده جهات ضرر و برمن
 (استیجار چل یعمل علیه محملا ورا کین و حن محملا معنا) بر دو اوزر نه محفہ بو کلدوب ایکی کنه بئک
 ایچون استیجار ایدوب و معاد اولان محفہ بی به کلند کده جائز اولدنی کی زیرا بوده استخسانا جائز و روقیاسده
 جائز اولوز عدم جو از امام شافعیک قوالیدر * زیرا محفہ متفاوت مجھ و لدر پس زاعده مضی او اور و استخسانک
 وجهی اولدر که تحقیقا جهات معتاده صرف ایتمکله زائل او اور (وارا نه اجود) و دوه جینک محفہ بی
 کورسی احسنر * زیرا مشاهده جهاتی زیاده نفی ایدر (استاجر نه لمل قدر زاد فاکل منه) برکنه
 بر دو بی معلوم المقدار ازق بو کلمتک ایچون استیجار ایدوب بولد اول از قدن اکل اینستدی (زاد عوضه)
 اول از قدن اکل و شرعی مقداری باقیسنک اوزر نه زیاده ایدر * زیرا دودجی اجره اول مقدار بوی
 طریق جبهه بئسنه بو کلمتکله مستحق او اور ایددی انکچون استیقا لازم کارر (قال الغاصب داره فرغها
 و الا فاجر تها اکل شهر بکذا فلم یفرغ و جب المسمی) برکنه دار بی غضب ایدن کنه بی بیاد ارمدن فارغ
 اول و الا هر آیده شومقداری اجرت و بر دیسیدی غاصب فارغ اولسیدی صاحب دارک تسیمه ایلدیکی شی
 غاصب اوزره واجب او اور * زیرا صاحب دار قیاس اجرتی تعیین ایلدی غاصب ظاهر اول اجری و بر مکه
 راضی اولدی و ایکیس بئسنه عقد اجاره منعقد اولدی (الا اذا انزل الغاصب ملکة) الا مگر غاصب
 صاحب دارک ملک اولدنی انکار ایلید * زیرا غاصب قیاس انک ملک اولدنی انکار اینستدی اجاره به
 راضی اولش اولدی (وان ثبته او اقر به ولم یرض بالاجر) اگر چه صاحب دار ملک اولدنی اثبات
 ایدر سه دبا خود غاصب صاحب دارک ملک اولدنی اقرار ایدوب راضی اولدم در سه دبیغی اجره
 رضایی اولدنیغی تصریح ایدر سه بو عقد بر حد ظاهر رضایی فایده ایتمز (للمستأجر ان یوجر الا جبر من غیر
 موجه) مستأجر ایچون موجه نك غیر برکنه به اجیر ایدوب ایجار ایلک جائز اولدی و موجه نه ایجار
 ایلک جائز اولز * زیرا اجاره منفعی تملیکدرو مستأجر منفعت حقدنه موجهر کفایتمه ایدر پس مالکی تملیک
 ایلک لازم کارر کافیده بویله ذکر اولدی (و یمیرو بودع فیما لا یختمف الناس فی الاثمه عبه) و استیجار
 اولنن شی عاریت و بر یلور و امانت قوی او ارتفاعده انکله ناسک اختلاف ایلدیکی شیده * زیرا مستأجر
 و فاکه منافعه مالک اولدی ایسه انک ایچون اول منافی آخره تملیک ایلک جائز او اور لکن انکله انتفاعده
 ناسک اختلافی اولمان شیده جائز او اور و اگر ناسک اختلافی اولانده او اور سه جائز اولز * زیرا بو عقد بر چه
 متعدی او اور (فاذا استأجر دابة لیرکب لایوجر غیره و لایعیره) پس اگر برکنه بر دابه بی کندی بئک ایچون
 استیجار اینستدی آخره ایجار ایدمز و عاریت و برمن * زیرا انکله ناسک انتفاعده اختلافی اولان شیدر
 (و کله لاستیجار دار ففعل و قبض ولم یسلها الیه حتی مضت المدة رجع الوکیل بالاجر علی الامر) برکنه
 بر دار معیته بی استیجار ایلک ایچون بر جلی وکیل اینستدی پس اول وکیل دخی اول داری استیجار ایدوب
 قبض ایلستدی ولکن اول داری وکیل مدت اجاره نك مدت کجهه موله تسلیم ایلستدی اول وکیل اجره به
 امر ایدن کنه اوزره رجوع ایدر (کذا ان شرط تجبل الاجر قبض و مضت المدة ولم یطلب الامر)
 کذلک اگر اجری بشین و رمکی شرط ایدوب داری قبض اینستدی و مدت اجاره دخی کجستدی و آمر داری
 طلب اینستدی حکم ذکر اولان کبیدر (وان طلب و ابی لتجمل لا) و اگر آمر داری طلب ایدوب اجرک

تجلی بچون ابا بتسیدی وکیل موکل اوزره اجر به رجوع ایده من * یعنی برجل برجل بر دار معینی استیجار
 ایچون وکیل ایدوب وکیل اول داری استیجار و قبض ایدوب و اول داری مستأجر آمر دن منع بتسیدی یا خود
 منع ایتسیدی حتی مدة اجاره یکسیدی پس اول اجر وکیل اوزره لازم کاور * زیرا وکیل حقوقه اصلدر
 و وکیل دخی آمر اوزره رجوع ایدر * زیرا وکیل قبضه موکلک نایددر ملک منفعت حقیقه * پس وکیل حکما
 موکل ایچون قاض اولدی و اگر وکیل اجرک تجلیانی شرط قبایسیدی و داری قبض ایدوب و مدة اجاره
 یکسیدی و آمر دخی وکیلدن طلب ایتسیدی وکیل اجر ایله آمر اوزره رجوع ایدر * زیرا آمر وکیلک
 قبض ایله قاض اولدی مادامکه وکیلدن منع ظاهر اولد قیقه و اگر آمر داری وکیلدن طلب ایدوب وکیل
 اجرک تجلی ایچون داری تسلیمدن ابا بتسیدی اجر ایله آمر اوزره رجوع ایده من * زیرا وکیل وقتا که داری
 آمر دن حبس ایتدی و ایچون حق حبس و ارایسه دهه وکیلک یدی بدنیات اولمقدن چقدی پس و تقدیر چه
 موکل حکما قاض اولدی و منافع بدو مکلده حکم حادث اولدی امدی احر موکل اوزره واجب اولدی کافیده
 بویه ذکر اولدی (للفضی الاجرة علی کتب لمکاتب قدر ما یجوز لغيره) قاضی ایچون مکاتب نحرری
 اوزره اجرت آتی قاضینک غبری ایچون حارثه لان مقدار بدر * زیرا قاضینک کتبی افعال قضادن دکدر حرام
 اولق ایچون (المستأجر لا یكون حصصا لمدعی الاجارة والهن والشراء) مستأجر اجاره تک مدعیسی
 ایچون ورهن مدعیسی ایچون و شرا مدعیسی ایچون خصم اولر * زیرا دعوی اولن الاعینک مالکی اوزره
 اولور (تخلاف المشتري) مشتری ذکر اولتک خلاقی اوزره در که زیرا مشتری عینک مالیکدر عمادیه ده
 بویه ذکر اولدی و الله اعلم بالصواب

(کتاب العاریة) *

بو کتاب عاریتک احکامی بیاننده در * وقتا که مصنف عوضه تملیک نفعه کتبی یا نیدن فارغ اولدی ایسه
 بلاعوض تملیک نفعه کتبی یا ننده شروع ایتدی * صحاحده ذکر اولدی بکه عاریت تشدید ایله در کانه عاره
 منسو بدر * زیرا عاریتک طلبی عار و عیددر و هدایه ده ذکر اولدی بکه عاریت عریتددر عریت ایسه عطیه در
 و کافیده ذکر اولدی بکه عاریت تماور دنددر و تعاور ثواب مناسنده در پس کانه معبر ملک ایله انتفاعده غیر
 ایچون نوبت قیلمر کند و به عود ایدنجه دکن (هی) عاریت لغت جهتدن ذکر اولانسان شیددر * و شرعا
 (تملیک نفع بلاعوض) بلاعوض نفعی تملیکدر و بلاعوض قولله اجاره خارج اولدی (و تصح باعرتک)
 و عاریت سکا اعاره ایلدم دیکله صحیح اولور * زیرا عاریتک لفظی عاریتده صریحدر (و اطعمتک رضی)
 و دخی نارضنی سکا اطعام ایلدم دیکله صحیح اولور * زیرا اطعام قیجان بنالین شیئه مضاف اولیده مثالی
 ارض کی کانه ارضک غله سی مراد اولور اسم محل ایله حال اوزره اطلاق یونندن (و منعتک نوبی هذا)
 و دخی ن سکا شو نوبی اعطا ایلدم یا خود جار بدی سکا اعطا ایلدم دیکله صحیح اولور قیجان هبه مراد
 اولنسه * زیرا مخ عرفا یعنی تملیک ایچون استعمال اولور و تملیک عین مراد اولمدی یعنی وقتده تملیک منافع
 اوزره حل اولور و بونک اصلی بودن ایچون بر دوی یا خود قیون اعطا ایتددر که اندن صکره
 صاحبدر دایله و تملیک عینده نفع استعمال کثیر اولدی پس قیجان منفعله هبه مراد اولور سه تملیک عین
 افاده ایدر و اگر هبه مراد اولنسه اصل وضعی اوزره باقی قالور (و حلتک علی دایق هذه) و دخی سنی
 شود ایهم اوزره بو کتدم دیکله صحیح اولور قیجان هبه مراد اولنسه * زیرا بونک لفظی عرفا هبه ده
 استعمال اولور ما سبده صرک (حل الامر فلا نعلی الفرس) دیمر ایله تملیک مراد ایلد کلامی مراد ایتدی
 وقت جهتدن معنایی بدتر مکرر و حل بونده دخی مستعملدر عرفا استعمال اولدیغی کبی پس قیجان
 ایکسندن برینه نیت ایدر سه اعاره صحیح اولور و اگر ایکسندن برینه نیت ایتدی ایسه اشقی اوزره حل
 اولور اولیکه ارکاب معناسیدر اعلایه شت لازم کلسون ایچون * بن دیر مکه بو تقریر ایله صاحبی کافینک
 هدایه اوزره اعتراض ایکی وجه ایله دفع اولور بری اولدر که تحقیقا صاحب هدایه کتاب عاریتده و ایکی لفظی
 یعنی منعت و حلتک لفظلرینی حقیقه تملیک عین ایچون و مجازا تملیک منفعت ایچون قیلدی اندن صکره کتاب
 هبه ده بونک اناظنی بیانده و حلتک علی هذه الدابة ذنوی بالجلان الهبة یعنی بن سنی شود ایهم اوزره بدتر دم
 دیر بکه قیجان جلانله هبه مراد ایدر سه هبه صحیح اولور دیدی و تغلیل ایلدی بکه تحه قیجان ایله مراد حقه

ار کابدر پس حمل عاریت اولور لکن هبديه محتمل اولور و بلخی اعتراض اولدر که بو هخت و حلتک اغضری قچیان
حقیقه تملیک عین ایچون اولسدردی و حاجو که بلایه قفله حقیقت مر ادا اولور پس هبده مراد اولمداغی
وقته تملیک منفعت اوزره حل اولن بلکه هبده اوزره حل اولور * اما اعتراض اولک مندفع اولسی صاحب
هدایه بویکی لفظی کتاب عاریتده حقیقه تملیک عین ایچون قفله بویکی لفظی حقیقه تملیک عین ایچون
قیلملر بنی عرفا مر ادا بلدی امدی اول ایکی لفظلر بالضروره عرفا تملیک منفعت ایچون مجازی اولور و حلی
حقیقه ارکاب ایچون قفله حقیقه ارکاب ایچون اولسی اغه مر ادا بلدی امدی حل مجازا تملیک عین ایچون
اولور اغه ضروره پس بینهماده منافات اولمز و اما اعتراض نایبک مندفع اولسی حقیقتک لفظ ایله بلا فر بنده
مراد اولمسی قچیان اول حقیقت مجاز مستعمل معارض اولمداغی وقته در * ز برایت قچیان منقی اولسه
مستعمل معنای عرفی ایله معنای لغوی ازادنده برابر اولورل امدی لفظی ادنی اوزره حل واجب
اولور اولکده عاریتدر اعلاشک ایله لازم کسون ایچون (و اخذ متعبدی) و دخی بن صدیقی سکا
خدمت ایچون و بر دم دیکله عاریت صحیح اولور * ز بر اولفظ عبد ایچون استیخدا مه اذندر امدی عاریت اولور
(و داری لک سکنی) و دخی دارم سنک ایچون سکنادر دیکله عاریت صحیح اولور (و داری لک عری سکنی) و دخی بنم
دارم مده عمر مده سنک ایچون سکنادر دیکله عاریت صحیح اولور * ز بر اولفظ سکنی نفع مر ادا بلکده محکمه در
پس لک قولنده اولان لام افاده ملک اوزره صرف اولور (و رجح المعیر منی شاه) و عاریت و برن
کسنده ره وقت دیلر سه رجوع ایدر * ز بر ارفع شایعده شی * تملک اولور اول منافک حدودی حقیقه پس
قچیان منافع بولیمه مملکده بولمز امدی رجوع صحیح اولدی (و لایضمن ان هلاکت لاتعد) و مستعیر عاریتده
ضامن اولمز اگر عاریت النان شی * بلا امدی هلاک اولسیدی * ز بر عاریت امانتدر (و لایضمن) و عاریت ایچر
دخی اولمز (و لایضمن) و رهن قولمز * ز بر اعاره اجاره دن وره نندن اذنادر و شی * ایسه مافوقه ضامن اولمز
فان آجر اورهن) پس اگر مستعیر عاریت الدیغی شیئی ایجارا ایسه و یا خود رهن قوسده (فیهلک ضمنه
المعیر) عاریتی و برن کسنده الو بایجارا ایسه و یا رهن قوسده نضمن اینددر * ز بر عاریت اجاره ایله رهنه
مداول اولسه ایکسندن هریری غصب اولور (و لایرجع علی احد) و مستعیر ضامن اولدقدن صکره
بر احد اوزره رجوع ایده مز * ز بر اضمانه ظاهر اولدیکه بو مستعیر نضمن مالک کنی ایجارا و یا رهن قودی
(و اوالسناجر و بر جمع علی الواجر) یا خود اول هلاک اولان شبنه عاریتی استیجارا این کسنه ضامن او اب کا
ایجارا این کسنه اوزره رجوع ایدر اذندن غرور ضرر بن دفع ایچون (ان لم یعلم انه عاریتده) اگر
استیجارا ایله یکی شیئی مستأجر عاریت اولدیغی بیلر سه موجرا اوزره رجوع ایدر و اگر بیاور سه رجوع ایده مز *
ز بر اموجراتی مغرور ایتمدی پس غاصبدن مستأجر کی اولدی غصب اولدیغی بیلدیکی حالد (و تعار مطلقا)
و عاریت مطلقا عاریت و بر بیاور یعنی بر ایدر کرک استعمالنده اختلاف اولنان شی * اولسون عبد وارض کی
کرک اولسون دستره کی (ان لم یعلم منسفا) اگر انکله انتفاع تعیین ایلدی ایسه * ز بر عاریت وقتا که
منافعی تملیک ایچون اولدی ایسه عاریت و بر مرک جا زا اولدی ز بر مالک تملیکه مالک اولور مستأجر ک ایجاره
مالک اولدیغی کی و دخی خدمتله وصیت اولنان عاریت و بر مکة مالک اولدیغی کی (و مالا یختمف استعماله
ان عینیه) و استعمالنده اختلاف اولنجان شی * اگر انتفاع تعیین ایلدی ایسه عاریت و بر بیاور * و مصنف
و تعار مطلقا قوی اوزره (فی استعمالده مطلقا) قولیه تفریع ایلدی پس رکنه بر دایه بی عاریت
السیدی دیلد بیکنی اوزر بنه بو کلددر (و بعیرله) و یوک ایچون عاریت و بر (و بر کب) و بنفسه اوزر بنه
بیزوغیری بی بندرر (و یا هاهل تعیین رسمی یعنی) و هر قفنیسی ایشلر سه تعیین اولنان ایشلر وغیری ایله ایشلر سه
ضامن اولور حتی اگر مستعیر بنفسه بیزه انکچون غیری بی بندرک جا زا اولمز * ز بر مالک نضمن متعین اولدی
و اگر غیری بی بندر سه کندی ایچون بنفسه بیج جا زا اولمز حتی اگر بیزه ضامن اولور (وان اطاق الانتفاع
فی الوقت و النوع انتفع ماشا) و اگر معبر انتفاعی وقته و نومه اطلاق ایدر سه قفنی وقته دیلر سه انتفاع
ایدر * ز بر مستعیر غرک مالکند و مصرف ایدر سه مستعیر ایچون اذن وجهی اوزره تصرفه مالک اولور (وان قید
ضمن بالخلاف الی شر فقط) و اگر معبر قید ایلدی ایسه مستعیر ایچون شره خلاف ایتمکده ضامن اولور تعقید

یا رفته در نوعه دکدر یا خود نو عدد در وقته دکدر یا خود ایکی سنده در پس اگر مستعیر قیده موافق عمل
 ایدر سه ظاهر در که ضامن اولمز و اگر شمره خلافه عمل ایدر سه ضامن اولور و اگر قیدک مثلی ابله یا خود خیر
 خلافه عمل ایدر سه ضامن اولمز (عاریة الثمن و المکیل و المورون و المعداد و المنتارب فرض) ایکی نمک
 عاریتی یعنی تقدینک عاریتی و مکه یک یعنی بغدایک و شعیرک عاریتی و موزونک یعنی قضه و ذهبک و معدود
 متقاریک یعنی جوزک و بمورطه تک عاریتتری فرضدر * زیرا عاریت و یرمک منفعتی تمکیدر و بو ذکر اولان
 شیار ابله انتفاع اولر لایعینترین استهلاکله اولور و بونلرک استهلاکله مالک اولمز لایقچان انلر مالک اولور سیدمی
 بالضرور عینلرین تمکیک اقتضایندی و بواسه هبه ابله یا خود قرض ابله اولور و قرض ضرر یونندن ایکیسندک
 ادناسیدر قرض مثلنک دینی موجب اولدیغی ایچون بوهسته (اذالمربعین الجهة) قیچان جهت
 تعیین اولمدیغی وقته در اما قیچان جهت تعیین اولنسه مثالی در هملر استعاره ایتمک کبی انلر ابله میزان عیار ایتمک
 ایچون یا خود انکله دکان تزیین ایتمک ایچون و انتفاع لردن بونلرک امثالی پس بوتقدر جدا مانه عاریت اولور
 مستعیر ایچون انلرک اهلاکی ابله انتفاع اولمز پس حلبنک و سیف محلاک عاریتتک نظیری اولور * و مصنف
 عاریتک قرض اولسی اوزره (فیضی بھلاکھا قبل الانتفاع) قولیه تفریع ابلدی امدی قرض اولنجبه
 قبل الانتفاع هلاکله مستعیر ضامن اولور (صح الاعارة للبناء والعرس) ارضک اوزر بنه بنا ایچون
 و انبجار غرس ایتمک ایچون عاریت و یرمک صحیح اولدی * زیرا ارضک منفعتی معلومه در اجاره ابله تمکک اولور
 پس اعاره ابله ده تمکک اولنور (وله ان رجع) و عاریت و یرن کسبه ایچون رجوع ایتمک دخی جائزدر * زیرا
 اعاره لازمدر دکدر (ویکلف قاعه ما) و بنا و عرسک قلع لری تکلیف اولنور * زیرا مستعیر ارضی ملکله
 مشمول قیلدی پس فارغ اولسی ایچون امر اولور لایمکه رقیچان ارض و بنا و عرسک قلع اولنسه ضرر
 ایدر سه و معیر بنا و غرسی قیتمری ابله اخذ ایتمک مراد ایدر سه بوتقدر جدا معیر بنا و عرسک قلع اولنمش
 اولدق لری حالده قیتمری بنه ضامن اولور بنا و غرس معیرک اولورز معیرک ارضی قلع اوزره اتلاف اولوب
 ضمان سببیه ارض مستقلا کندوک اولور * زیرا معیر اصل صاحبیدر و قیچان ارض قاعدن ضرر ایتمز سه ترک
 جائز اولمز لایمکه ابله مستعیرک انتفایله اولور و قلعده اتفاق شرط قلمندی بلکه قلعی هر تغیبسی
 طلب ایدر سه آخر اجابت ایتمکدر (و ضمن ما نقص ارض و رب ارض بنا و غرسدن قلع ابله ناقص اولان
 شینه تضمین ایتمدر اگر عاریتیه وقت تعیین ایندی ایسه * زیرا مستعیر معیرک جهتمدن مغروردر انکیچون
 وقت تعیین ابلدیکی حیثیتدن وظاهر اولان بودر که عهد بنه وفا ابله پس مستعیر معیر اوزره رجوع ایدر
 نفسندن ضرری دفع ایچون (و کره قبله) و تعیین اولنسان و قعدن اول معیرک رجوعی مکرره اولدی *
 زیرا انده خلف وعد واردر (و او اعار للزرع لاثوخذ حتی یحصد) و اگر معیر ارضی زرع ایچون عاریت
 و یردی ایسه حصاد و وقته دکیین ارضی اخذ ایدهمز یعنی مستعیر ایچون حصاد بنشخبه ترک ایدر
 (مطلقا) یعنی برادر کرک وقت تعیین ایسون کرکسه ایسون * زیرا زرع ایچون نهاییه معلومه واردر
 و ترکده معیر و مستعیرک حق لری بنه رعایت واردر غرس زرعک خلافیدر که زیرا انده نهاییه معلومه یوقدر
 مالکدن ضرری دفع ایچون قلع اولنور (واذا کتب بکتب قداطه مثنی ارضک لایعرتی) و قیچان مستعیر
 تمکک یا نسیدی بازر که بن سنک ارضکی اطعام ایچون اخذ ایتمک بوحسه استعاره ایلدم دیو یا زمز یعنی قیچان
 بر ارض بیضا زرع ایتمک ایچون اعاره اولنسدی مستعیر بازر که تحقیق سن بنی شو ببله بر ارض ابله اطعام ایلدک
 بن اول ارضی زرع ایدهرم بوحسه بکا عاره ایلدک دیو یا زمز امام اعظم قنده و امامین سن بکار ارضی اعاره ایلدک
 دیو یا زردیدیلر * زیرا اعاره بوعقد ایچون وضع اولنمشدر و موضوعله کتابت اولاد زردیدیلر و امام اعظمک علی
 نحقا لفظ اطعام مراد اوزره اعاردهن زیاده دلالت ایدر زیرا لفظه اطعام زراعتیه مختصدر و ارضک
 اعاره سی کاهی زراعت ایچون اولور و کاهی بنا ایچون و چادر قورق ایچون اولور پس لفظ اطعام ابله کتابت
 ایتمک اولیدر غرضی زراعت اولدیغی معلو اولسون ایچون (صح التوکیل برد العاریة و المغضوب)
 مستعیر عاریتی رد ایچون و غاصب مغضوبی رد ایچون برکسته بی و کبل ایتمک صحیح اولدی زیرا فعل واجبی
 الغرام ایندی (ولو بکل به لایحیر) و اگر مستعیر رد عاریت ابله رکسته بی و کبل ایسیدی اول و کبل عاریتی

معبرك مژانه نقل ايله جبر اولمز بلکه معبری هر قنده بولورسه عاریتی اكا دفع بدر * زیرا وکیل رشید ضامن
اولز بلکه آمر اوزره تبرع ایلکه وعد ایدر کفیل بونک خلاقی اوزر ددر * زیرا ضامن اولور (کا وکیل
بقضاء الدین) قضاء دینه وکیل اولان کسینه کبی * زیرا قضاء دیندو وکیل اولان کسینه قیچین ارا میندن
امتناع ایتسیدی ائک اوزر ینه جبر اولمز (رد المسئع الدابة) رد مبدادر خبری کلجک تسلیم قوبدر
یعنی مستبرک استعاره ایلدیکی دابه ری دایلسی (و اومع عبده) کر کسد مستبرک عبدی ایله ایله اولسون
(اواجیره سه نهته و مشاهرة) یاخود کر کسه سنوی یاخود شهری اجبری ایله ایله اولسون (لام اومع الی
اصطلح مالکها) بومی اجبر ایله ردی دکل دابه تک مالکنک آخورد ندری (او اعبد) یاخود مستبرک مالک
آدیغی عبدی (الی دار مالکة) عبدا مالکنک دار یندری یوخسه مالکنک نفسه دکل (تسلیم) ذکر
اولان ردل باجمله تسلیمدر حتی قیچان دابه و یاخود عبده هلاک اولسه مستبر ضامن اولمز استعاره یارقاس
ضامن اولوق ایدی * زیرا مستبر عار بی مالکنه رد ایتدی و دخی مالکنک و کلبه ددر ایتدی بلکه مالکنک
ضیعه سنه رد ایتدی و استعساک و وجهی اولدر که زیرا تسلیم متعارف ایله عمل ایتدی * زیرا مستبر
عاریتی مالکنک دابه باغبله حتی مکانه یاخود دار یندر دایلی اثر ایلسه مالکنک حکم ایدر ددر پس کاهه مان
دابه و عبدی مالکنک بدینه رد ایتش کبی اولدی (کردها مع عبدالمیر مطلقا) تکمیل مستبر دابه بی معبرک
عبدی ایله ایله رد ایتسی کبی مطلقا یعنی بر ایدر اول عبدال دابه تک خدمتی اوزره قائم اولسون کر کسه
اولسون و صحیح اولان بو در (اواجیره کامر) یاخود معبرک یو قوا وده ذکر اولدیغی کبی سنوی
و یا شهری اجبر ایله رد ایلسی کبی * زیرا مالک دابه عاندانو کار اضیدر (او کان غیر نفیس) اگر استعاره اولان
شی نفیس دکل ایسه یعنی مستبر ائک صاحبک غلامی و یا اجبری بدیله ردینک جائز اولسی و یا دار یندو یا آخر ینه
وضنک جائز اولسی عاندو غلام بدنده و اجیر بدنده اولان شیئره درو کذلک غیر بدو بوله در اما قیچان عارت بو بوله
اولسه یعنی نفیس اولسه اینجیوز بیسی کبی و ذی قیمت شیئر کبی اولسه قیچان مستبر عار تنک مالکنک غلامنه
رد ایتسیدی یاخود دار ینه و یا آخورد ینه وضع ایتسیدی بو تقدیرجه مستبر ضامن اولور * زیرا بونکله
عارت جاری دکلددر بواجدن اگر امانتی غلامنه دفع ایتسیدی ضامن اولور (بخلاف الاجزی) اجزی
بونک خلاقی اوزره در یعنی مستبر عار بی اجزی ایله ایله رد ایتسیدی پس مستبر ضامن اولور (ورد اودده
و المغصوب الی دار المالك) امانتک و مغصوبک مالکنک دار یندر دخی ذکر اولانک خلاقی اوزر ددر
زیر امدوع و غاصب قیچان امانتله مغصوب بی مالکنک دار ینه رد ایتسیدی و ایلکسینه ده مالکته تسلیم ایتسیدی
ضامن اولور اما امانتله ضامن اولسنک عاتی امانت حفظ اینچون اولوب آخری حفظ نراضی اولدیغی اینچوندر
و اگر یو بوله اولسه ائک قتنه نه اینچون امانت قودی اما غصبک ضامننه باعث غاصبک اوزر ینه واجب اولان
فعل غصبی ابطال ایتکدر بواسه مالک رد ایله حاصل اولور (العبد المؤمن بمالك الامانة) عبد مؤمن
بدنده اولان شبی عار بده و مرکه مالک اولور خلاصه ده بوله ذکر اولندی (و المحجور اذا استعار واستهذکة یعنی
بعد العتق) عبد محجور قیچان رشئی استعاره ایدوب و هلاک ایتسیدی عقند نضکره ضامن اولور * زیرا
معبر اول عبد محجوری اتلافی اوزره تسلیم ایتدی و ائک اوزر ینه ضامن شرط ایتدی ایدی تسلیمی صحیح
اولدی و مولی حقتنده شرط باطل اولدی (ولو اعار هذا المحجور ماله فاستهذکة من اثنای للعالم) و بو عبد
محجور کندو نه نلی بر محجور عارت و رسیدی اولدخی هلاک ایتسیدی ایلکچی محجور حال ضامن اولور * زیرا
محجور مالی اتلافیه ضامن اولور (استعار ذهب بقوله لصی افسرف قال کان الصبی یظبط ما علی لم یضمن)
بر کسینه بر ذهب استعاره ایدوب بر صبیئک باشنه ط قیو بردی پس اول ذهب اول صیدن سرقت اولدی
اگر اول صبی کیندو اوزر ندو حفظ ایتکه قادر ایسه مستبر ضامن اولمز * زیرا مستبر اول ذهبی ضایع ایتدی
و مستبر اینچون ایسه عارت و یرمک جائزدر (و الاضن) و اگر صبی اول اوزر ندو اولان شیئ حفظه قادر
دکل ایسه ضامن اولور * زیرا مستبر عار بی ضایع قیادی شول جهته که حفظنی تعقل ایدر عین صبیئک
قتنه وضع ایتدی محیطه بوله ذکر اولندی (و ضمه هین بدیه فتم فرضه استلم یعنی) مستبر عار بی او کینه
وضع ایدوب او بو دقد عارت ضایع اولدی ایسه مستبر ضامن اولمز (و جاسا) اگر او قوسی او تهر ک

ایسد * زیرا پوشک او بوق عادتاً حفظدر (وضن او مضطجعا) اگر بانی اوزره باتوب او پور کن ضایع اولدی ایسه مستعبر ضامن اولور (لیس الاب اعارة ماں طقه) بیا ایچون طفنک مالنی اماره ایتمک جائز دکلدر خلاصده بویله ذکر اولندی (واجرة ارد) عاریتک ردینک اجرتی وامانتک واستیجار اولنان عینک ومغصوبک ورهنک ردینک اجرتی (علی لمنعیر والمودع والموجر والغاصب والمرتهن) عاریتک اجرتی مستعبر اوزره وامانتک اجرتی مودع اوزره واستیجار اولنان عینک اجرتی موجر اوزره ومغصوبک اجرتی غاصب اوزره ورهنک اجرتی مرتهن اوزرینه در * زیرا منفعت انرا ایچون حاصل اولدی والله اعلم بالصواب

* (کتاب الودیعة) *

بو کتاب امانتک احکامی بیاننده در کتاب عاریته وجه مناسبتی خفی دکلدر (هی اما نترکت للحفظ) ویدیعه لغت یونندن مطلق تر کدر وشرعا حفظ ایچون زکا اولنان امانتدر (ورکنها الا یجاب کاودعتت) و بوامانتک رکنی مودعدن ایجابدر سکا امانت قودم دیمک کی (وامانوب منابه قولاً او فعلاً) یاخود قولاً و یا فعلاً اودعنک منابته نائب اولور شمشه ایجابدر پس تحقیقاً برکنسه ثوبنی بررچلاک اوکنسه وضع ابدیدی برابر در کرک اولکنسه سناک فزاکده امانتدر دیسون یاخود سکوت ایدوب صاحب ثوب کیسون امدنصکره آخر غائب اولوب ثوبی اومکاند ترک ایدکده پس اول ثوب ضایع اولسیدی اول آخر ضامن اولور * زیرا بویله وضع عرفاً امانتدر قاضیخان بونگله تصریح ابدیدی (والقبول) ایجاب اوزره عطفدر امانتک بررکنی دخی قبولدر (حقیقه) حقیقت یونندن قبولدر ایدم یاخود اخذ ایدم یاخود بونلرک امثالی کلام سوبیلکله (اوعرفاً) یاخود عرفاً اولدر ثوبی وضع ایدیبکی وقتده سکوت ایتکله و اگر بنامانی قبول ایلیم دیسیدی صاحب ثوب اوکنسه وضع ایدوب کنسیدی پس ثوب ضایع اولسیدی ضامن اولور * زیرا مودع ویدیعی رد ایله تصریح ابدیدی پس بلا قبول مودع اولور بونیده قاضیخان ذکر ابدیدی (وشرطها کون المال قابلاً لاتبایده علیه) وامانتک شرطی امانت اولان مالک اوزرینه اثبات یدقابل اولمقددر * زیرا امانت قومی حفظ ایلک عقیددر و اوزرینه اثبات ید اولمان شینک حفظی ایسد ایجابدر هواده اوچان قوشک وفرار ایش عیدک ودریابه دوشس مالک امانت قونلیسی صحیح دکلدر (وحکمها وجوب الحفظ) وامانتک حکمی مودع اوزره حفظک واجب اولسیدر (وضبروره المال امانة) ومودع قشده مالک امانت اولسیدر * ومصنف بونک اوزرینه (فلا یضمن) قولیله تقریر ایدوب (ان هلمکت اوسرقت) امانت قونیلان کنسه قشده اگر امانت هلاک اولوب یاخود سرقت اولور سه ضامن اولور دیدی رسول علیه الصلاة والسلامک (لیس علی المستودع غیر المغل ضمان) قول شرعی ایچون یعنی امانت قونیلان کنسه که معقل غیری اوله انک اوزرینه ضمان اولور بیوردی ومقل خایندر واغلال خیانت معنا سنه در (واوحدوها) کرکسه سارق امانت اولان مال ایله بیله مودعک مالنی سرقت ایددی ایسده وامام مالک نهمت ایچون ضامن اولور دیدی و بونک اوزرینه بحت زیم نقل ایلدیکن شیددر (الان یومت مجهلاً) الامکر که مودع مجهلاً فوت اوله یعنی حال نامانی بیان ایلدین فوت اولسیدی پس بوتقدیرجه مودع متعدی اولوب ضامن اولور (کذا الامناه) کذلک امینلردخی بویله در یعنی هرا مینکه مال امانت ایچون مجهلاً فوت اوله اماتنه ضامن اولور (الامتویسا اخذ الغله ومات مجهلاً) الامتولی که غله بی اخذ ایدوب مجهلاً فوت اوله (وساططانا اودع بعض الغانین بعض الغنیمه ومات مجهلاً) ودخی سلطانکه مال غنیمتک بعضی غانینک بعضنه امانت قویوب مودعی بیان ایتکسزین فوت اولسیدی (وقاضیا اودع مال البیهم ومات مجهلاً) ودخی قاضیکه مال بیعی امانت قویوب مودعی بیان ایددین مجهلاً فوت اولسه ضامن اولور خاینده بویله ذکر اولندی (و بحفظها بنفسه وعیاله) ومودع امانتی بنفسه حفظ ایدر ودخی عیالیه حفظ ایدر یعنی زوجه سیله ووالدینی ایله وسنوی وشهری اجیری ایله حفظ ایدر (ویضمن بغيرهم) ذکر اولنانلرک غیری ایله حفظ ایدر سه یاونلرک غیره امانت قورسد ضامن اولور * زیرا مالک مودعک کندوبیله حفظنه راضیدر ومودعک تحت یدنده اولانلرک حفظدر راضیدر غیری به راضی دکلدر ایددی غیری به تسلیم ایله ضامن

اولور (الاذخاف حرقا اوغرقا سلم الی جاره اولک آخر) الا مکر مودع حرقن یا خود غرقن خوف ایدوب
فوشوسند یا خود آخر کی به تسلیم ایدر سه ضامن اولر* زیرا بو حالتلرده امانتک ادا حفظی ممکن اولر
الابو طریقه ممکن اوور ایدی انده ما ذون اولور وانک اوزر بنه تصدیق اولمز الایند ایله تصدیق اولنور
زیرا مودع ضمانتی اسقاط ایدر ضرورت ادعا ایدر سببی محقق اولدق نصکره ایدی ایداعده اذن
ادعا ایتمش کی اولدی (کذا اذ طالب به فنع قادر علی تسلیحها) کذلک ذکر اولتان مودع امانت ضامن اوور
چنان امانتک صاحبی طلب ایتد کده مودع امانتک تسلیمه قادر ایکن منع اینسیدی* ز ر صاحب امانت امانتی
رد ایله طلب اینسیدی اند نصکره مودعک امساکنه راضی اولماش اولور پس مودع معمله معدی اولدی
ایدی ضامن اولور (او تعدی) یا خود مودع امانت تعدی ایلله (فلیس ثوبها اور کب دایته او اتفق بهضها)
مصنف تعدی لفظنی فلیس ثوبها قولله تفسیر ایدر یعنی مودع امانت وضع اولتان ثوبی کیسیدی
یا خود دایه بنسیدی یا خود امانتک بعضنی نفقه لتسیدی اذن نفقه لتدیکنک ضامن اولور و کاینسه ضامن
اولر (ار خلط مثله بمانی) یا خود نفقه لتدیکنک مثلی باقی قلاته خلط اینسیدی پس تحقیق مودع اضاغ
ایلدیکنک مثلی ایله کلوب آتی باقی به خلط اینسیدی چیه بنسید ضامن اولور* زیرا مودع خلط ایله کنی استهلاک
* ایتمش اولدی کافده مو بله ذکر اولندی (او جمده اعنده) یا خود مودع صاحب امانتک فتده امانتی انکار
ایله (تم افر اول) اند نصکره کرک اقرار اینسون کرک ایتسون ضامن اوور هر ز امانتک امانتی رد ایله طلب
اولدینی وقتده مودعی حفظدن عزل ایتدی پس مودع اند نصکره امساله فاعبد ایدی ضامن اوور پس
اگر مودع اقراره عود ایدر سه ضامنن بری اوله مز ز را مقدمه رفع اولدی عود ایتمز الا تعدی تجدید ایله عود
ایدرو مالک عقدی تجدید ایتدی * مالکک فتده انکار ایلسه دیکه باعث ز برامودع امانتی مالکک غیر بشک
فتده انکار اینسیدی بر اچنی کاغذ لک سند امانتی وارمیدر دیکه یوقدر دیکه ضامن اولر* زیرا
مالکک غیابنده انکار حفظ ندر* زیرا مودع اول انکار ایله طمع ایدمیچیلرک طمعن قطع ایدر* پس
بوسبیدن ضامن اولر (او حفظ فی دار امر به فی غیرها) یا خود مالکک امانتی حفظ ایچون امر ایلدیکی
دارک ضری داره حفظ اینسیدی ضامن اولور مالکک امر به مخالفتی ایچون (او خلط بانه حتی لم یخبر)
یا خود مودع امانتی مالیه خلط اینسیدی حتی تمیز اولغیه بر ایدر کرک جنسیله خلط اینسون کرک سه
خلاف جنسیله خلط اینسون* زیرا خلط امام اعظم فتده استهلاک دره طلقا (وان اخلطت به)
واکر امانت مودعک صحتسنز مودعک مالیه مختلط اولسه تنکیم ایکی کسبه شق اولوب ایکیسی
بر برینه مختلط اولسه ردی (اشترکاً) مالک ایله مودع مشترک اولور و ضمان دخی لازم کلز
* زیرا مودعدن تعدی اولدی و بو اتفاقدر (وان ازال التعدی) واکر مودعک تعدیبی ازاله
اولسیدی یعنی قچان مودع امانت تعدی اینسیدی و دعوتی غیرک فتده وضع ایتکله اند نصکره تعدی ازاله
اولسیدی پس امانتی مالکک یدیه رد اینسیدی (زال الضمان) ضمان زائل اولور بر معنایه که تحقیقا
امانت مالکک یدیه عود ایتد نصکره ضایع اولسیدی مودع ضامن اولر امام شافعی ایچون خلاف اردر
بو ذکر اولتان احکام و دعوتک حکمیدر (واختلف فی سائر امانات) سائر امانتلرده اختلاف اولدی
مخایده دیدیکه اگر رکعتده بر مکان مسایه بردا به استعاره اینسیدی مستعبر اول دایه ایله مکان معنایی
تجاوز اینسیدی اند نصکره مکان مسایه کسبیدی اول مستعبر دایه بی مالکته رد اید تجدید کین ضامن اولور
دینلیدیکه بو قچسان مستعبر دایه بی اول مکان مسایه کتک ایچون استعاره ایدوب کلک ایچون ایتدیکی
وقدره در امان اول مکان مسایه واروب و کلک اوزره استعاره ایدر سه مستعبر بری اوور و یوقائل مودعه
مستعبره مستأجر یعنی برابر قبلی چنان بونلر مخالفت ایدوب اند نصکره وفاقه عود ایلد کلر نه ضامن
بری اوللرنده چنان امانتک و عاریتک مد تری باقیه اوور سه دور مشامخدر رکعتنه عاریتده دیدیکه مستعبر
ضمانن بری اولر مادامکه مالکی اوزره رد ایتد کچه بر ایدر کرک کسبیدوب کلک ایچون استعاره اینسون
و کرک لیکر کتک ایچون استعاره اینسون و یوقائل در که تحقیقا مستعبره مستأجر قچان مخالفت ایدوب صکره
وفاقه عود اینسه ضمانندن بری اولر مودع بونلرک خلایق اوزره در قچان مودع مخالفت ایدوب صکره

وفاقه عودا بتسیدی اول وقت ضماندن بری اولور قول اول ایشه در شیخ اسلام خواهر زاده دخی قول اوله
 میل ایدی (وله انسر بها) و مودع ایچون امانتله بیله سفر ایتمک جائز اولدی کر کسه مودعک بوکی
 و مؤثنی اولسون جائز اولور (ان امن) اگر طریق امن ایشه بر احدی کاغاب اولدیغی حالده قصد ایتمکله
 و اگر بر احدی کا قصد ایدوب مودع نسیبه و رفیقلمری ایله دفعی ممکن اولورسه (ولم ینه) حالبوکه مودع
 سفر دن نهی اولمندی ایشه امانتله بیله سفر جائز اولور و اگر طریق امن دکل ایشه یا خود امانتی وضع بدن سفر دن
 نهی ایتدیسه امانت ضایع اولدقدمه مودع ضامن اولور (اودعه مثلیا) ایکی کسسه بر جمله مثلی اولان شیئی
 امانت قوسه لردی یعنی مکملات و موزونات و عددیات متعار به دن امانت قوسه لردی (لم یُدفع الی احدهما
 حصته بغیة الآخر) اول رجل ایکیسندن بر نیک حصه سنی آخرک غیابنده دفع ایتمک جائز اولدی و اگر دفع
 ایدرسسه ضامن اولور و اما این دفع ایدر و ضامن اولمز دیدیلر * بیلدیکه بو خلاف منلیامده و قیامده در
 معا و قول صحیح بودر که خلاف ایچوق مثلیامده در بو اولدن مصنف (کا فی اقبی) دیدی یعنی تکبیم قیامده
 ایکیسندن بر نیک غیبتده آخره دفع جائز اولدیغی کی (اودعه ما بقسم) بر کسسه قسمت اولور شیئی ایکی
 کسسه به امانت قوسیدی (اقسماه و حفظ کل نصفه قیما قبل التجری) وال ایکی مودع اول شیئی تقسیم ایدوب
 هر بری نصفنی حفظ ایتسه لردی بو ایکی مودعک هر بری امانتک کایسنی آخره دفع ایتمک جائز اولمز و اگر تقسیم
 قبول ایلر شیئی اولسیدی ایکیسندن هر بری آخرک اذینله حفظ ایتمک جائز اولور دی و بو واقعده که زبر مالک
 ایکیسنگ حفظنه راضی اولدی و ایکیسندن بر نیک حفظله کلنی حفظله راضی اولدی ز بر افعال حفظ
 کبدر هر قچانکه تجری قبول ایدن شینده ایکی به مضایق اولسیدی بعضه مت اولور اولور کله متناول اولمز بس
 آخره تسلیم مالکک رضامن سز واقع اولور (ضمن دافع کله لا باضه) و امانتک کلنی دفع ایدن ضامن
 اولور قبض ایدن ضامن اولمز * ز بر مودعک مودعی امام اعظمه قسده ضامن اولمز (بخلاف ما بقسم)
 تقسیم قبول ایلر امانت ذکر اولانک خلاقی اوزره در بس اگر کلنی آخره دفع ایلسه ضامن اولمز * ز بر مالک
 اول ایکی مودعه امانت قودیغی شینگ حفظنده ایکیسنگ لیلانهارا اجتماعک منع اولدیغی و بوتله حفظ
 ایتمک ممکن اولدیغی علی ایله بیله امانتک کلنی ایدهمانک آخره دفعنه بعض احوالده راضی اولدی
 (کذا المرتهنان والو کلان بالشرء اذ اسم احدهما الی الآخر ما بقسم) کذلک تقسیم قبول ایدن شینده ایکی
 مرتهنک و ایکی شرابه وکیل اولان کسسه لر قچان ایکیسندن بری آخره تسلیم ایتسیدی اول وقت ضامن اولور
 تقسیم قبول ایلر شینده ضامن اولمز (نهی عن الدفع الی عیاله) مالک مودعی امانتی عیالنه دفعدن
 نهی ایلدی مثلاً زوجه کسه و یا خود اولدیکه و یا خود اهلیکه دفع ایله دیسیدی (دفع الی من له بدنه)
 پس مودع امانتی شول کسسه به دفع ایتدیکه اول کسسه تک مدفوعدن انشکاک اوله مع هذا عیالندن اوله
 (ضمن) اول مودع ضامن اولور مثالی حالی نا معلوم اجبر بته دفع ایتمک کی مع هذا حفظه قادر اولدی
 و زوجه سی و ارا بکن اجبر بته دفع ایدوب ضایع اولسیدی ضامن اولور (والدفع الی من لایله منه)
 و اگر مودع امانتی بر کسسه به دفع ایتسه که اول کسسه تک مدفوعدن انشکاک اوله (کدفع الدابۃ الی
 عبده و ما یحفظه النساء الی عرسلا) مثالی دایه بی عبده و نسانک حفظ ایدمه کلدیکی شیئی زوجه سنه دفع
 ایتمک کی ضامن اولمز یعنی بر رجل بر جمله امانت قویوب و بو امانتی مرأه که و عبده بیکه و جار به که و ولد بیکه
 و اجبر بیکه دفع ایله دیدی حالبوکه ذکر اولان کسسه لر مودعک عیالنده در بس مودع امانتی بو نلردن بر بته
 دفع ایتسیدی و اول امانت هلاک اولسیدی پس اول دفع ایلدیکی کسسه مدفوعدن منفک بو انور اولدی
 ایشه حالبوکه مودعک اتمک ماسوا سی اهلی و خدمتکار زری اولغله اول مودع ضامن اولور و اگر اندن غیر
 اهلی و خدمتکار زری و غیبه ضامن اولمز * ز بر اوشرط مقیددر بس آز اولور انسان مالی اوزره بر جلدن
 امین اولور و عیالندن امین اولمز لکن بقدر امکان شرطه رعایت مودعه لازمدر پس اگر مودعک امانتی
 دفع ایلدیکی کسسه مالکک دفعندن نهی ایلدیکی کسسه لر دن اولوب مدفوعدن منفک اولور بو انور اولورسه
 حالبوکه اول کسسه امانتک حفظنه مالکک امر ایلدیکی وجهه اوزره قادر اولسه ده بس مودع امانتی نهی
 اولدیغی وجهه اوزره حفظ ایلدیکی ایچون ضامن اولور و اگر اول کسسه مدفوعدن منفک اولمز بو انور اولورسه

ضامن اولمز * ز راه و دعه حفظه کن اولمز الا ننگه او اورو و شرطه عاب التکلیله حمله عمل عمل اولمز
ایندی مالک تقییدی مفید اولوب باطل اولدی بس که حفظ ایله دیش اولدی بس مالک کلامی اصله
متناض اولدی ونوا کا بز که مالک قیچار دایه سی امانت قویوب و بدسه که بودایه بی غلامه دفع ایله و با خود
امانتی مودع زوجہ سند دفعه نهی ایسیدی حاله که مات دخی نسیایدنه حفظ و لورشی * ایسیده * حر
دخی اول زوجہ سندن نفق بولمز بس و شرط اصلته متقض او اوب ایندی باطل اولدی (کجا و شرط حفظه
فی بیت معین من دار و صندوق معین فی حفظ فی آخر منہا و آخر متد) تکیم اگر مالک برداردن بیت معینده
امانتک حفظه و دعه امر ایسیدی یا خود اول بیت معینده صندوق معینده حفظه امر ایسیدی بس
مودع اول امانتی اول داردن بیت آخر دما و اول بیت معینده صندوق آخر د حفظ ایسیدی تحقیقا مودع
بوتقدیر حد ضامن اولمز (بخلاف ادری) - رآخرده حفظ ایدرسه ذکر اولنانک خلاقی اوز مدبر معیض من
اولور * بوند اصل اولدر که تحقیقا شرط صحیح امدی الا قیچان مفید اولوب ننگه عمل ممکن اولورسه صحیح اولوب
و داراخرایه وضعه نهی مفیدر * زیرا یکی دار حفظه ائمه مخلف اولور بس شرط صحیح اکل عمل ممکن
اولدی اما مارو حد داولان یکی بیت آز اولور حرزه مخلف اولور بس اخذدن ایکسندن برندن حاصل
اولان ممکن اخذدن آخرندن دخی حاصل اولور بس شرط مفید اولور و ننگه عمل معتذر اولدی امدی اول
شرطه معتبر اولدی و كذلك ایکی صندوق دخی بوله در بس بوضو رتده صندوق معینی فایده بقر * زیرا یکی
صندوقی بیت و حد در ظاهر اتمفاوت اولمز (لان بوس الله حرط هر) لامر امانت وضع اولان ایله
صندوقه خلل ظاهر اوله بوتقدیر چه شرط مفیدر مودع خلافه عمل ایتمه که ضامن اولور (اودع لمودع
فهلکت من الاون حفظ) مودع امانتی آخر امانت قویوب امانت مودع ناینگ بدنده هلاک اولسیدی مالک
مودع اوله تضمین ایتمدر ایچون امام اعظم قنند و امامین مالک هر قنند دیرلرسه تضمین ایتمدر دنده بس
اگر مالک مودع اتی به تضمین ایتمدر سرسه مودع اتی مودع اوله رجوع ایتمدر (دراودع له صض بشه) و اگر
غاصب مقصوبی امانت قویسیدی بس اول مقصوب مودع بدنده هلاک اولسیدی مالک هر قنند دیرلرسه
تضمین ایتمدر اما غاصب ضمانته باعث ظ هر درو مودع ضمانته باعث مالک رضایه بوغبکن غاصب من قبض
ایتمدی ایچوندر بوند صکره تحقیقا مودع اگر غاصب اولدیغن بیلرسه غاصب اوزر مودع ایتمدر قول واحدیه
وا اگر غاصب اولدیغن بیلورسه كذلك ظاهر در رجوع ایتمدر و اولیسر حکایت ایلمدی که مودع رجوع ایتمدر
وا کاشمس الا مده دخی اشارت ایلمدی نهایه بوله ذکر اولندی (کافی لغاصب و غاصبه و الغاصب و المشتري
منه) تکیم غاصبده و غاصبک غاصبده و غاصبیدن مقصوبی اشترا ایتمده اولدیغی کبی * یعنی
مقصوب غاصبک غاصبده هلاک اولسیدی مالک هر قنند دیرلرسه تضمین ایتمدر دیک کبی و غاصب
مقصوبی اشترا ایتمدر مشتري بدنده مقصوب هلاک اولسیدی مالک هر قنند دیرلرسه تضمین ایتمدر دیک
کبی * زیرا غاصبک غاصبده و مشتري غاصبک مثلی اولدیلمر مالک اذن اولدیغی ایچون اشترا غاصبیدن قول
ایله و كذلك به دخی غاصبک مثلی اولدیلمر (مع الف ادعی رجلان کل منهما ائله و عدایه) رکسته نیک
بیلسیجه بیک افچه اولوب ایکی رجلاک هر بی ادعا ایلمر که اول بیک افچه مدعینک اولوب اول کتبه به امانت
قومش اوله یعنی رکسته نیک بدنده بیک افچه اولوب ایکی رجلاک هر بی ادعا ایلمر که اول بیک افچه بدین
امانت قودم دیله (فکل لهما) بس اول بیک افچه بدنده اولان کتبه اول ایکی مدعیلمر ایچون بدیندن
نگول ایسیدی (دهولهما) اول بیک افچه اول ایکی مدعیلمر ایچوندر (وعلیه انف آخر بینهما) و اول
بیتندن نگول ایسن کتبه نیک اوزر د اول ایکی مدعیلمر بدنده بیک افچه دخی لازم کلور * زیرا اول ایکی مدعیلمر
هر بیک دعوالری صحیح اولدی بس اول ایکی مدعیلمر هر بی مدعیلمر اول کتبه به معین توجه ایلمدی
وقاضی اول ایکی مدعیلمر هر بی ایچون بافراده اول کتبه به معین و برک باعث اول بیک افچه بی منفرد ادعا
ایلمر و سینه درت وجه اوزر اولدی * زیرا اول کتبه یا اول ایکی مدعیلمر ایچون معین ایلمر و یا خود اول ایچون
معین ایلمر نانی ایچون نگول ایلمر و یا خود نانی ایچون معین ایلمر اول ایچون نگول ایلمر و یا خود ایکی ایچون
نگول ایلمر بس اگر اول کتبه ایکی مدعیلمر هر بی ایچون معین ایلمرسه ایکی ایچونده رشی لازم کلور و اگر

مدعی اول ایچون مین اید، پ ثانی ایچون نکول مدرسه یک ایچو ثانی ایچوندر بذلی ایله امام اعظم فتنده یا خود اقرار ایله نامه مین فتنده ومدعی اول ایچون برشی لازم کلز و اگر مدعی ثانی ایچون مین ایدوب اول ایچون نکول مدرسه یک ایچو اولک اولوب ثانی ایچون برشی لازم کلز و اگر مدعی اول ایچون نکول ایدوب کی ثانی ایچون دخی نکول مدرسه اول یک ایچو ایکیمی بیئنده اولور* ز برانکول ایکیسندن هر بری ایچون اول کسنه اوزه حتی ایجاب ایلدی بذلی ایله یا خود اقرار ایله و اول کسنه، زره ایکی مدعی بیئند یک ایچو دخی لازم کادی ز بر اول کسنه یک نکول ایکی مدعی یک هر بری ایچون یک ایچو ایجاب ایتدی انکاه بیله بیکدن غیردی دکادر کی پس قیچان اول موجود اولان یک ایچو ایکی مدعی به صرف اولسه پس بریک نصیبک نصی فی آخره و آخرک نصیبک نصی اکا صرف اولور امدی ایکسنه یک ایچو دخی مدیون اولور (اودع محجو افادع شله) بر کسنه بر عبد محجوره امانت قودی اول محجور دخی کندو کی بر عبد محجوره امانت قودی (وضاع صهی الاور فقط) اول امانت قویلا ن شی ضایع اولسیدی محجور اول ضامن اولور ایچو* ز بر ایچو اول محجور ثانی فی اول شیک اتلا فی اوزره مساط قیلدن وضمانی اوزرینه شرط ایتدی پس مولاسی حفته تسلیط صحیح اولدی و شرط باطل اولدی و محجور ثانی ضامن اولمز زرا مودعک* مودعی امام اعظم فتنده ضامن اولور قیچان تعدی ایتدی ایسه (بعد اعلتی) اول محجور اول بعد اعلتی ضامن اولور و لاسنک حفته رعایه (واوضاع عند ثالث) و اگر امانت قویلا ن شی محجور ثانی ک فتنده ضایع اولسه یعنی محجور ثانی کندو کی محجور ثانی امانت قویوب نائنده هلاک اولسد انک اوزر بند ضامن لازم کلز اگر چه کبر اعتاق اولور سده* ز بر اودعک مودعیدر مودعک مودعی ایسه امام اعظم فتنده ضامن اولمز (وغرم الاور بعد حفته) و محجور اول عنقه نصدکر غرم اولور مرور بدن عات ایچون* ز بر ائی اتلافه تسلیط ایلدی (وغرم الثانی فی الحال) و ایکنجی محجور فی الحال غرم اولور* ز بر اولنجی محجوره دفعی ایله مدفوعی استهلاک ایتدی و مودعک مودعی امام اعظم فتنده قیچان تعدی مدرسه ضامن اولور والله اعلم بالصواب

(کتاب الرهن)*

بو کتاب رهنک بیئنده در کتاب رهنک کتاب ودیته مناسبی تحقیق قارهنک عینی مرتهک یدنده امانتدر تنکیم عن فر بیانی کلور امدی و دیعه کی اولدی (هو) رهن لغت یونندن مطلق حبس معنانه در و شرعا (حبس الماد بحس یکن احد منه) اذن اخذی ممکن اولور برحق ایله مالی حبسدر* مال قوی حرك ومدرك و حرك و بونرك ثلاثك رهن اولسندن احترازدر* ز بر اونر مال دکادر تنکیم خنی دکادر (وهو الدين حقیقه) یعنی ذلک الحق حقیقه دیندر و اول حق ظاهر او باطن ایدن و اجبرد یا خود ایچو ظاهرا دین و اجبردر زرا رهن بر عبدک معنی ایله و خلک معنی ایله و بر ذبیحه تک معنی ایله و عن انکار بدل صلح بیله صحیح اولور اکر عبده بر کسنه مستحق چقرسه یا خود چقرسه یا خود رهن خیر اولور سه یا خود میته اولور سه یا ایله مدیون بر لر بن دین اولدی یعنی تصدیق اینسه لده رهن صحیح اولور* ز بر ایدن ظاهرا واجب اولدی و ظاهرا واجب اولدی کافیدر* ز بر ظاهرا واجب اولان دین موعود اولان دیندن آکدر تنکیم عن فر بیانی کلور (او حکما) یا اول حق حکما دیندر، ثلی ایله یا خود قیمتی ایله مضمون اولان عینلر کی و قرم انلر بنفسها اعیان مضمونه تسمیه ایدرلر و وجه تسمیه تک تحقیقی عن فر بی کلور (منعده غیر لازم) رهن غیر لازم اولدی حاده منعده اولور* ز بر رهن هبه و صدقه کی تبرعدر (یا ایجاب و قبول) هبهده اولدی کی ایجاب و قبول ایله منعده اولور (دللا رهن تسلیمه و الرجوع عنه) پس رهن ایچون رهنک تسلیمی و اذن رجوعی جائزدر یوقول غیر لازم قوی اوزره نفر بعدر (فاذا سلم) پس قیچان رهن رهنی تسلیم ایتیدی (و قبض) و مرتهقن طرفندن قبض اولسیدی (محوزا) مجموع اولدی حاده قبض اولسیدی* محوزا قوی شجر اوزره مرتهق رهنندن وارضه زرعه رهنندن احترازدر* ز بر امر نهانی جمع ایدر (مفرغا) راهک ماکندن مفرغ اولدی حاده یعنی حق راهله مشغول اولدی حاده و بوع کسندن احترازدر و عکسی شجر میوه سزر رهندر و ارضی زرعه سزر رهندر و دارده راهک تساعی و ارا بکن داری رهندر (محرزا) و ابراش اولدی حاده بومشاعدن احترازدر عبدک نصی رهن ایتک

ودارك نصفی رهن ایتك كی غایت الیاده بودله ذرا واندی و پومثال بو اعاطه مناسبه در پوخسه بهضك اول
 رهن مشاعین اجزاز در وثائق عمری شجر اوزره شجر سز رهن ایتكدن اجزاز در دبدیکی مناسب دكادر نكتم
اهل نظر هخنی دكادر (زمن) اذالم فوانك جزا سیدر یعنی رهن رهنی تسلیم ایتد كده رهن لازم اودی (وا تخنیه
فیه) در همد نظریه (قبض) قبضدر تخلیه ایله مراد یعنی قبض ممكن اوله جتی زمانه مانعی رفع ایتكدر پس
مانع رفع اولیعنی مرتهنك قبضی حكمنه در حقیق چنان رهن راهندن مرتهنك حضرتمده بوانسیدی مرتهن
آنی اخذ ایتوب ضایع اولسیدی مرتهن ضامن او اور * معنای لغوی بسنك ظه هر سه بناه ز بلعینك دبدیکی
 شی ایچون وجه بو قدر كه تحقیقا صواب اولان بودر كه تحقیقا تخلیه تسلیمدر * زیرا تسلیم قبضدن مانعی رفعدن
 عبارتدرو مانعی رفع ایسه تسلیم اید چینیك فعلیدر تسلیم اولمشك فعلی دكادر حالبو كه قبض تسلیم اولمشك
 فعلیدر (كاتب) نكیم بیعهه تخلیه قبض اولدیغی كی قوم اوزره اعتراض اولندیكه تحقیقا تخلیه قبض رهنده
 لایق اولان كامت ایتمك ایدی * زیرا قبض رهنده منصوصدر بیع لك خلاف اوزره در حقی قبضك رهنده
 شرط اولسی اوزره حق سبحانه و تعالیك (فرهان مقبوضه) قول شریفله استدلال ایلدیله پس اصل اولان
 بودر كه مقبوضك وجودینه اكل جهات اوزره رعایت او اور * بن دیرمكه مقبوضك وجودینه اكل جهات
 اوزره رعایت لك اوزرینه استقلال ایله تنصیب اولدیغی وقتده در و اما چنان منصوصه تبعاً ذكر اولسه
 مقبوضك وجودینه اكل جهات اوزره رعایت واجب اولمزد ذكر اولنان كی * زیرا بیعهه تراضی حق سبحانه
 و تعالیك (الان نكون تجاره عن تراض) قول شریفله منصوص علیه در پس اگر مرتهنك قول صحیح اولیدی
 مكرهك بی باطل اولوب فاسد اولدی حالبو كه او بله دكادر رهن قر بی بیانی كاور (واوهلك) و اگر رهن
 هلاك اولسیدی * ما عوم اولونكه تحقیقارهن امانت محضه در امام شافعی قنده حقی شافعی رهنی مضمون
 قیلوزیم قنده امانتدرا كین مرتهنك ایدی بدستینه در وهلاك ایله مقرر اولور * زیرا سینه مایلمدن حاصل اولور
 عیندن حاصل اولوب پس عینله استیفانكیم شافعی كا ذهاب اولدی استبدال اولور و مرتهن ایسه مستوفیدر
 مستبدل دكادر و استیفانك حاصل اولمزا لاق حقیچنستدن اولور و اموال بیننده محجرت صفت مالیه اعتبار ایله در
 عین اعتبار ایله كادر ایدی بو قدرچه مرتهن عینده امین اولدی حقیقه استیفاده كیسه كی و بو اجلدن
 رهنك نفقه سی حیاتیله رهن اوزره در و ممانتد نكمره آفتی دخی رهن اوزره در بو رسول علیه الصلاه و السلامك
 (علیه غرمه) قول شریفك معنایدر معنای شریفی رهن اوزره لك غرمی لازم كاور پس چنان رهن هلال
 اولسیدی (ضمنی بالاقل من قیمه من لدین) مرتهن رهنك قیمتیك دینك اقلی ایله ضامن اولور لفظ قلی
 لام ایله تعریف و یق و اجاب اولدی من قیمته دهن من الدین بده اولان من تفضیل اولدی نوم اولنسون ایچون حالبو كه
 تفضیلیه دكادر بلكه بیابیدر و معنا بو ذكر اولنان قیمتن و یادیندن هر قنغیبی اقل ایسه انكله ضامن
 اولور دكدر و لفظ اقل و قایه نسخه ننده منكر اواقع اولدی (واواستویا) و اگر دینه قیمته رهن ایلکسی رار
 اولورسه (سقط دینه) رهنك دینی ساقط اولور یعنی مرتهن دینی ایچون استیفانكیش اولور (واو قیمته
 اكثر) و اگر رهنك قیمتی دیندن اكثر اولورسه (فافضل امانته) دیندن فضله سی مرتهنده امانتدر * زیرا
 مضمون استیفانكله واقع اولان شئك مقدار ایله در اولك دینك قدر ایله در (واو اقل منه سقط من الدین قدره
 و مرجع المرتهن بافضل) و اگر هلاك اولان رهنك قیمتی دیندن اقل ایسه دیندن اقلی مقداری ساقط اولور
 و مرتهن فضل ایله رجوع ایدر ملا چنان رهن قیمتی اون اقیچه ایدر رهنی اون اقیچه دینه رهن قوسیدی پس اول
 ثوب مرتهن قنده هلاك اولسیدی رهنك دینی ساقط اولور پس اگر ثوبك قیمتی بش اقیچه اولسیدی مرتهن
 رهنه آخر بش اقیچه ایله رجوع ایدر و اگر ثوبك قیمتی اون بش اقیچه ایسه بش اقیچه فضله سی مرتهن بدنده
 امانتدر (ضمن دعوی الهلاك بلاینه مطافا) و مرتهن بلا ایسات هلاك دعوی ایتكده ضامن
 اولور یعنی چنان مرتهن رهنك هلاكی دعوی ایتسیدی اگر رهن اوزره بدنه اقامت ایدر سه ضامن
 اولور یعنی برابر در كرك رهن اموال ظه در دن اولسون حیوان كی و عید و عقار كی باخود اموال
 باطنه دن اولسون نقدین كی یعنی التون و كوش كی وحلی و عروض كی و امام مالك ایچون اموال باطنه ده
 ضامن اولوریدی (له طلب دهنه من راهنه) مرتهن ایچون دینی رهنن طلب ایتك چا زدر * زیرا

رهنی طلب دینی اسفاط ایدمهز (وحبسه به) ودخی مرتهن ایچون راهنی دینی ایله حبس ایتک جاژدر
 اگرچه کیم رهن مرتهنک بندد ایسه ده* زیر امر تهنک حتی رهندنصرکه باقیدر وحبس ظک جزاسه در پس
 قیچان راهنک عند اقباضی اوزائمی ظهراولدیسه ظلی دفع ایچون حبس اولور (وله حبس رهته
 بعد اسفح حتی قبض دینه او بیرا) ومرتهن ایچون بعد اسفح رهنی حبس ایتک واردر حتی دینی قبض
 ایدنجه یاخود ابراهیم ایدنجه* زیر امرن بجز دفع ایله باطل اولمز بلکه مرتهن رهنی راهن اوزره بطریق
 اسفح رداید پس رهن مضمونا فی قاور یعنی قبض رهن بد مرتهنده ودین راهنک ذمتهه باقی قاور
 (الا انتفاع به) رهته انتفاع جاژ اولدی ایله طلب دینه قول اوزره عطفدر (مع لقا) یعنی نه اسفح ایله
 ونه سکنایله ونه لبس ایله ونه اچاره ایله ونه اچاره ایله انتفاع جاژ اولدی رابر در کرک اول انتفاع مرتهندن اولور
 وکرک راهندن اولور (ادا لادن) الا راهنک اذنبه جاژ اولور کمر متعمر مرتهن اولورسه یاخود
 مرتهنک اذنبه اولور اگر متعمر راهن اولورسه (فلو فعل) پس اگر رهته انتفاع ایدرسه اذنبه اول
 (تعدی ولبیطر به) متعدی اولور ورهن تعدی ایله باطل اولمز (واذ طلب دینه وافی غیر بلد اعد امر
 باحضار راهن) واکر مرتهن دینی راهندن طلب ایدیدی اگر مرتهنک طایع عقد رهن اولان بلدک غیر بد
 ایسه رهتهنک احضار ایله اولور* زیر امر تهنک رهنی قبضی قبض اسفادر پس مالک قبضته بد استیفاک
 قیامه ایله وجه بوقدر* زیر امر تهنک هلاکی محتملدر پس قیچان رهن مرتهن بندد هلاک اولسه اسفادکر ارا اولور
 (لم یکن لجمه مؤنه) وافی غیر بلد اعد قوله متعلقه یعنی مرتهن رهتهنک احضار ایله امر اولور کر رهتهنک
 حلی ایچون کوجک بو غیبسه* زیر امر مکمل کایسی تسلیم حقنده مکان واحد حکمتهه در رهتهنک جائده
 کوجک اولیان مکانه (فاعل احضر) پس اگر مرتهن رهنی احضار ایدرسه (سلم الراهن الدین ثم لم یهن
 الراهن) راهن دینی مرتهنه تسلیم ایدر ایدر ایدر ایدر مرتهنک حتی متعین اولور
 ایچون تکبیم راهنک حتی رهتهنک حاضر اولدیله متعین اولسی کبی تسویه تک تحقیق ایچون تکبیم مبیع
 وتمدنه مبیع حاضر اولور ایدر ایدر (وار کانت لجمه مؤنه) واکر رهتهنک حلیته
 کوجک اولورسه (سلم الدین بلا احضار الراهن) راهن دینی رهنی احضار ایلدن تسلیم ایدر یعنی مرتهنه
 رهنی احضار ایچون تکلیف اولمز* زیر امر تهن اوزره واجب اولان رهنی تحلیله معائننه تسلیمدر بو خسه
 بر مکاندن مکان آخره نقل دکلدز ولکن راهن ایچون مرتهنه رهتهنک هلاک اولدنه مبین ویرمک جاژ اولور
 کافیده بولدی ذکر اولدی (مرتهن طلب دینه تکلیف احضار رهنی وضع عند عدل باهر الراهن) بر مرتهن
 دینی راهندن طلب ایدیدی ورهنی راهنک امری ایله بر عدل گمنه تک قنده وضع ایتش اولسیدی مرتهن
 رهتهنک احضار ایله تکلیف اولمز رهن راهنک امریله غیرک بندد اولدیغی ایچون (ولان رهن باعه المرتهن
 بامر) ذکر اولان کبی مرتهن رهتهنک احضار ایله تکلیف اولمز اولدیغی رهنکه مرتهن راهنک امریله بیع
 ایلدی کبی رهتهنک تمسیدر (حتی قبضه) حتی مرتهن یعنی قبض ایدنجه* زیر اول ثمن رهتهنک بیعتهنک امر
 اولدیله دین اولدی کانه راهن اتی رهن قومش اولدی حالوکه اول دیندر و قیچان اتی قبض ایدیدی انک
 احضاری تکلیف اولور بدلیک مسمانه قیامی ایچون یعنی رهتهنک ثمنی اولان بدلیک بیع اولسان رهن
 مسمانه قائم اولدیغی ایچون (ولامر تهن معه رهته تکبیمه من یعه لبقضی دینه) یعنی اگر راهن دینی
 رهتهنک ثمنیه قضا ایتک مراد ایدیدی مرتهن اوزره بیعه تمکین ایلک واجب اولمز* زیر امر تهنک حکمی
 دین قضا اولنجه بد کین حبس داغدر متمدن قضا نه کیفیتله صحیح اولور (ولان من قضی بعض دینه تسلیم بعض
 رهتهنک حتی قبض البقیه) و ذکر اولسان کبی دینک بعضی قضا ایدن راهنک رهتهنک بعضی مرتهنه تسلیم
 تکلیف اولمز حتی دیندن باقی قانن مرتهن قبض ایلد کجه* زیر امر تهن ایچون رهتهنک کایسی حبس ایلک
 جاژدر حتی باقی قانن دینی استیفا ایدنجه تکبیم مبیعک حبسته اولدیغی کبی (و بحفظه بنفسه و عیاله)
 و مرتهن رهنی بنفسه حفظ ایدر و عیاله ده حفظ ایدر زوجه سی کبی وادی کبی و خادمی کبی و شهری اولان
 اجبری کبی یاخود سنوی اولان اجبری کبی او یله عیالکه مرتهنه یله ساکن اولور اعتبار ساکن
 اولر شه در نفقه دکلدز حتی تحقما مرتهنه اولان مرأا اگر رهنی حفظ ایچون زوجه دفع ایلسه ضامنه

اولم زونی ز باعی ذکر بندی (و ضمن بحفظه بفرهم) و ذکر او انانک غیری ابله - حفظ بلسه ضم من او اور *
 ز را حفظ واجبی مرتهن ترك ابلیدی (و تعدیه و ابداعه) و دخی مرتهن تعدیله یعنی صر محای تعدی
 اتم له امانت قوم بلسه ضامن او اور تر بر او انان علت ایچونکه تحقیقا رهنک عینی امانتدر (و حمل خاتم
 الرهن فی حضور ایچی او ایلسری) و دخی مرتهن رهن اولان خاتمی صاع الینک باخودصول الینک کوچک
 بر مقته طاقمغله دخی ضامن او اور * ز را استعمال ایش او اور وغیری بر مقته طاقنسیدی - حفظدر (و نقاد
 سینی الرهن) و دخی رهن اولان ایچی قلیچی طاقنسیدی ضامن او اور * زیرا ذکر او انان کبی بودخی استهانددر
 (لالانلاذ) اوچ رهن قلیچی طاقنسیدی ضامن اولم ز را بر او حفظدر * زیر اشجاعت صاحبی عادتای ایچی
 سیف طاقفورل اوچ طاقفورلو بود ذکر او انان صور تکرده ضمن قیمتک جیبیلله ضامن غصبردر * ز را مقدار
 دندن زیاده سی ذکر او انان کبی امانتدر و امانت ایسه انلاقله نضین اولنور (و فی ایس خاتمه فوق آخر برجع
 الی العاده) و رهن خاتمی خاتم آخرک اوزر بنه طاقمغنی عادتیه راجع او اور پس اگر مرتهن ایچی طاقمغنه
 تحملی اولاندن ایسه ضامن او اور و اگر دکل ایسه حافظ اولو ضامن اولم (و علید مؤن - حفظدر) و رهنک
 - حفظک مؤنتی مرتهن اوزره در مثالی رهنی حفظ ایدهجک بیدک اجری و حافظک اجری کبی * ز را حفظک
 تمامی مرتهن اوزره در اگر رهنک قیمتی دندن اکثر او اور سهده * ز را حفظک واجب اولسی حبس
 سببیه در و حق حبس مرتهن ایچون کلی رهنده ثابتدر (و اما مؤن رده و در جزیه منه الی بد) و اما رهنی
 راهنک بدینه ردینک یاخود رهنندن جزینک ردینک مؤنتی (ففسم الی المضمون و الامانته) پس اول
 مؤنت مضمون و امانته تقسیم او انور یعنی تحقیقا رهنک مرتهن ردینک مؤنتی اگر مرتهنک دندن چقبندی
 ایسه آبتک جعلی کبی مرتهن اوزره در اگر رهنک قیمتی دینک مثلی ایسه و كذلك رهنندن جزینک مرتهنک بدینه
 ردینک مؤنتی جز و حده اوات کبی مرتهن اوزره در اگر رهنک قیمتی دینک مثلی ایسه اما مؤن رهنک قیمتی دندن
 اکثر او اور سه مضمون و امانت اوزره تقسیم اولنور پس مضمون مرتهن اوزره و امانت رهن اوزره در و كذلك
 ق و حده مداوات و امر اضنه معالجیه و چنانندن فدا دخی ذکر اولان کبیدر (و علی الرهن خراج الرهن
 و مؤنه تفرینه و اصلاح منافع) و دخی رهنک خرابچی و بقاسنک مؤنتی و منافعتک اصلاحی رهن اوزره در
 رهنک نفقه سی و کسوسی و چو بانک اجری و رهن اولان ولدک مر ضنه سنک اجری و بسانک صوارسی
 و اموری اوزره قیامک اجری کبی * پس حاصل کلام تحقیقا رهنک بقاسنه راجع اولار شی * رهن اوزره در
 بر پردر کرک رهنده فضل اولسون کر کسه اولسون * ز را عین رهنک بلسی اوزره باقی قاورو كذلك رهنک
 منافی دخی رهن ایچون ملو کدور رهنک حفظدر راجع اولان شی * مرتهن اوزره در یا خاصه یاخود تقسیم ابله
 تنکیم مرور ایندی (و کل ماوجب علی احدهما) و هر شیکه رهنله مرتهنندن بر بنه واجب اوله
 (فاذ اداه الا حرکان متبرعا) پس قیجانی آخر ادا ایسیدی متبرع او اور * ز را غیرک دینلی غیرک امر نسز
 قضا ایدر (الا ان بامر به الفرضی) الامکر قاضی انک ادا سیله امر ابله تبرع اولم * ز را قاضی ایچون
 ولایت عامه واردر پس کائنه صاحب رهن امر ایش کبی اولدی و الله اعلم

(باب ۱۰ - یصح رهنه و الرهن به اول) *

بواب رهنی صحیح اولان شینک و دخی رهن اول شینله صحیح اولوب و صحیح اولانک بیانددر (صح رهن
 الحجرین) حجرینک رهنی صحیح اولدی یعنی ذهب و فضه نک رهن اولمری صحیح اولدی (و لکل ولورزون)
 و دخی کبل ابله و وزنه آنوب و بر بلان شینلرک رهن اولمری صحیح اولدی محل استیقا اولد قلمری ایچون
 (فلو) پس اگر ذکر اولان شینلر خلاف چندلر بنه رهن اولنسه زدی هلاک اولد قلمند
 سائر اموال کبی قلمری ابله هلاک اولور و بوظاهر در (بجنسها) و اگر کندو جنس لری بنه رهن اولوب پس
 هلاک اولسه زدی (هلاکت عینها من الدین) دندن نملری ابله هلاک اولور و بمثلله مقدارده معتبر او اور
 اولکه و زندر یاخود کیلدر (بلاعبره للعوده) بکیلکه و قیمتته اعتبارسز ز را دین قیجان وزنی اولسه و رهن
 دخی كذلك دین کبی وزنی اولوب پس هلاک اولسه اگر رهن دینله برابر اولسه زدی دین ساقط او اور و اگر دین
 رهنندن زیاده اولسه اندن رهنک قدری ساقط او اور زیاده سی رهنک ذمتنه باقی قاور و اگر رهن دندن

زیاده او اورسه اندن دینک مقداری ساقط اولوب فضله سی راهت اور (لامشاع) مشاع ولار شیدن
 رهن اولدی صحیح اولمز * زیرا بیامش ابدک که رهنک حکمی بد استفتا ثابت اولمیدر بوابسه مشاعده
 متصور اولمز مشاع اولدینی حیثیتدن (مطلبا) یعنی را بردر کرک قسمته بمختل اولان شیدن اولسون
 کر که اولسون و کرک شریکند رهن اولسون و کرک اجنبیدن اولسون وطاری مقارن کیدر قول صحیحده
 بودر خلاصه دیو بله ذکر اولدی (و عمر علی شجر دونه) ودخی شجر اوزرنده اولان بویه شجر در غیری رهنی
 صحیح اولدی (وزرع ارض او تحلهادونها) ودخی ارض اوزره زرک و نخلک رهنی بدون ارض صحیح اولدی
 زیرا رهن اولان شی رهن اولیار شینه خلقت جهتندن متصلدر امدی مشاع معاضه ندهدر (کدا العکس)
 کدک عکسیده صحیح اولمز یعنی میوسی اوزرنده اولان شجری میوه سرزوزعی اوزرنده اولان ارضی زر عسر
 رهن ایتک صحیح اولدی * زیرا اتصال طرفیله قائم اولور پس اصل بودر که تحقیقا رهن اولان شی قچان
 رهن اولمده انه متصل اولیدی جائز اولمز مرهونی یا کرک قبض منعم اولدینی ایچون (ورهن حر و مدبر
 و مکاتب وام و لمووقف و خیر) و حرک و مدبرک و مکاتبک وام ولدک و وقفک و خیرک رهنی صحیح اولمز زیرا رهنک
 حکمی بد استفتا ثابت اولمیدر بونلردن ایسه استفتا ثابت اولمز حرده مالیت اولدینی ایچون و ماعد استک
 یعملر بک جائز اولدینی ایچون (ولار نهها من مسلم او ذمی للمسلم) و ذکر اولان کسسته لک بر مسلمان
 یا خود بر ذمیدن بحر مسلم ایچون مرتهن اولدی دخی صحیح اولمز * للمسلم فاولک لای رهن حر قولنه
 متعلقدر یعنی مسلم ایچون حری و امشالی رهن و یرمسک یا خود برمسله و یا بر ذمی به مرتهن اولق
 جائز اولمز مسلم حقیقه ایفا و استفتا متذکر اولدینی ایچون (ولایضمن له مرتهنها الذمی) و مسلم ایچون خیرک
 مرتهنی اولان ذمی خیرک هلاکیه ضامن اولمز یعنی اگر رهن مسلم اولوب مرتهن ذمی اولسه ذمی خیره مسلم
 ایچون ضامن اولمز تکلیم ذمی مسلمان خیری غضب ایسه ضامن اولدینی کبی * زیرا خر مسلم حقیقه مال دکادر
 (وفی عکسه الضمان) عکسه ضمان واردر یعنی قچان خیرک رهنی ذمی اولوب مرتهن مسلم اولسه مسلم
 ذمی ایچون ضامن خیره ضامن اولور تکلیم مسلم خیری ذمیدن غضب ایسه ذمی مسلم ذمی ایچور خیره ضامن
 اولدینی کبی * زیرا خر ذمی ایچون مالدر (ولابامانات) ودخی ذکر اولان لری امانت لک رهنی صحیح اولمز
 امانت کبی و عاربت کبی و مال مضاربه و مال شرکت کبی * زیرا رهنک وجوبی مرتهن ایچون بد استفتا
 ثبوتیدر پس قبض رهن مضمون اولدی امدی ضمان ثابتدن لابدر قبض مضمون واقع اولوب اولدن
 استیناسی دین ثابت اولق ایچون و امانتک قبض ایسه مضمون دکادر حتی انرا بله رهن صحیح اوله (و مبیع
 فی بدایع) و باع بدمه اولان مبیع الله دخی رهن صحیح اولمز بیلدیک علت ایچونکه تحقیقا رهن حقیقه
 یا خود حکم ابدن بقه سنده اولغله واجب اولور و یا بک بدمه اولان مبیع ایسه حقیقه دین دکادر بوظاهر در
 و حکم دخی دین دکادر * زیرا دین حکمی مثل الله یا خود قیمتی الله مضمون اولق واجب اولاندر و یا بک بدمه
 اولان مبیع ایسه بویه دکادر بلکه قچان هلاک اولسه شکیه بایک حقیق ساقط اولور و اند ضمان بقدر و قوم
 بوکاعین مضمونه بغیرها تسعید ایدر لو بونک تحقه فی عن قریب کاور ار شاء لله تعالی (ودرک) و درک دخی رهنی
 صحیح اولدی * رهنک درکا نصبری اولدر که بر رجل برمانعی بیع و متاعک مننی قبض ایدوب متاعی تسلیم
 اید کده مشتری اتحقه اقدن خوف ایدوب منی یا بعدن قبل ایدرک رهن اخذ ایشیدی پس تحقیق بورهن
 باطلدر حتی مشتری رهنی حبسه مالک اوله من درک کرک حل اولسون کرک حل اولسون و قچان رهن هلاک
 اولسه نک فتنده امانت اولدی درک کرک حل اولسون کرک اولسون * زیرا عهده بقدر بوجهتدن باطل واقع
 اولور کافیده بویه ذکر اولندی (واجرة بائعده و مغنیه و من حر) و میت او آنچه اثنان عورتک اجرتی
 و مغنیه صورتک اجرتی و حرک مننی رهن اولدی صحیح اولدی حتی رهن هلاک اولسه مضمون اولمز * زیرا بر ارشی
 مضمون اکا مقابله اولمز (وکفالة بالنفس) و نفسه کمات دخی رهن اولمز استفتا متذکر اولدینی ایچون
 (و شفعة) و شفعا بله دخی رهن صحیح اولمز * زیرا مبیع مشتری اوزره مضمون دکادر (و عبد جان
 او مدیور) ودخی جنابت ابدن و مدیون اولان عیدک رهن اولدی صحیح اولمز * زیرا اولاسی اوزره مضمون
 دکادر * زیرا هلاک اولسه مالی اوزره رهنی لازم کار (و مصاص مطافا) ودخی مطابق قصه واجب

اولان کسند رهن اولز یعنی حصص کرک نفسه اوسون و کرک نفسک مادوننده اوسون استغفه متقدر اولمه ره
 رهنی صحیح اولز (بخلاف الجنایه خما) خطاه جنایت بدن عبدک رهن اولسی ذکر اولک خلاقیدر که
 ز بر رهندن ارشک استغافی ممکندر (ولصح بعین مضمونه بالمثل اواقیقه) ورهن مثلیله یاخود قیتمله
 مضمون اولان قیتمله صحیح اولز مال مقصوب کی و بدل خلع و مهر کی و دم عددن بدل صلح کی * معلوم
 اوسونکه تحقیقا اعیان اوج قسمدر * اولکیسی اضلاعین غیر مضمونه در امانتله کی * ز بر اضماع هلاک
 مثلی رددن عبارتدر اگر مثلی ایسه یاخود قیتمی رددن عبارتدر اگر قیمی ایسه * پس اگر امانت بلا تعدی هلاک
 اولورسه انک مقابله سنده رهنی یوقدر یاخود تعدی ایله هلاک اولسد امانت باقی قالیوب بلکه مقصوبه باقی
 قالمور * ایکنجیسی بنفسها عین مضمونه در مقصوب کی و مقصوب مثلی کی و بو کا قوم اعیان مضمونه
 بنفسها نسیمه ایدرلر و اعیان مضمونه بی حد ذاتنده مراد ایدرلر و وجهی اولدرکنه تکمیلش ایله تحقیقا
 ضمان هلاک مثلی یاخود قیتمی رددن عبارتدر پس شی قیچان مثلی اوسه یاخود قیمی اوسه شول حیثیله
 اولور که اگر هلاک اولسد مثل یاخود قیمت تعیین اولور اعدی حد ذاتنده مضمون اولور عوارضدن نظری قطع
 ایله یله * اوچجیسی عین مضمونه دکلدر و لکن عین مضمونه به مشابه اولور ایلهک بدتمه اولان مبیع کی
 زیر اول مبیع بد یا بعده هلاک اولسه بر احد مثلیله یاخود قیتمله ضامن اولز لکن ثمن مشترک
 ذمتندن ساقط اولور اولکه هلاک و قیتمک قیر یدر پس بحر دیو اعتبار ایله قوم بو کا عین مضمونه بغیر ایله نسیمه
 ایدرلر پس کانه مشاکه قیابندن اولدی (و بدین) ورهن دیتله صحیح اولور نسیمه اصل اولان بودر و و
 (ولو عودا فیهلکه فی الدار تن علیه) قوائمه طئه در یعنی کر که اول دین موعود اوسون بس رهن
 مر تهنگ بدتمه هلاک اولسیدی مر تهن اوزره هلاک اولور (بما عود من الدین) دیتدن وعدا اولان شیمله یعنی اگر
 راهن مر تهنگدن یک اقبجه قرض المی ایچون رهن و بر سیدی ورهن مر تهنگ بدتمه هلاک اولسیدی پس اول
 رهن مر تهنگ وعدا بدی یک اقبجه مقابله سنده مر تهن اوزره هلاک اولور پس اول یک اقبجی راهنه
 تسلیم مر تهن اوزره واجب اولور (انالم یکن الدین اکثر من قیغه رهن) قیچان رهنک قیتمدن دین اکثر اولسه
 بلکه مسابری اولوب یاخود دیتدن اقل اولورسه حتی قیچان رهنک قیتمی دیتدن اکثر اولسه دیتله مضمون
 اولز بلکه قیتمله مضمون اولور (و برأس مال السلم و ثمن الصرف) و دخی ذکر اولتان کی رهن مال سلم
 رأسله و صرفک شمله ده صحیح اولور ز بر مقصود مالک ضمانتدر و بجا ناست مایند یا بده در اعدی مال جهتندن
 استیغاثات اولور (فار هلاک) پس اگر رأس مال سلمه اولان یاخود ثمن صرفه اولان رهن هلاک اولسیدی
 (تم العقد) عقد تمام اولور یعنی سلمک و صرفک عقدی تمام اولور (واخذ حقه) و مر تهن حقی اخذایش اولور
 فی مر تهن راهنک دینی ایچون استیغاثاتش اولور حکم قبض منتهق اولدیغی ایچون (وان افتراقا قبل تقصود هات
 بطل) و اگر راهنله مر تهن تعددن اول مفترقی اولسه لرورهن هلاک اولسه عقد سلم و عقد صرف باطل اولور
 حقیقه و حکم قبض فوت اولسینچون * وقتا که مصنف مسلم فیهده بو تفصیلی کتوره مدی ایسه مسلم فیهی افراد
 بالذکر ایروب (وبالسلام فیه) دیدی یعنی رهن مسلم فیه ایله ده صحیح اولور (فان هلاک تم العقد و صار عوضا
 للمسلم فیه) پس اگر رهن هلاک اولسه عقد تمام اولوب رهن مسلم فیه ایچون عوض اولور پس مر تهن کاه
 دینی استیغاثاتش اولور (وان فسخ) و اگر عقد سلی فسخ ابتدی ایسه (صار رهنا بیده) رهن مسلم
 فیهک بدلی اولان رأس مال رهن اولور پس رهنی حبس ایدر یعنی رب سلم رهنی حبس ایدر حتی رأس مالی
 قبض ایکنجه پس رهن مقصوب کی اولور که قیچان مقصوب هلاک اولسه و بونکه رهن اوسه قیتمله رهن
 اولور (وهلاک رهنه بعد الفسخ هلاک به) و اگر رهنی بعد الفسخ هلاک اولسیدی مسلم فیه ایله هلاک اولور
 حتی رب سلم اوزره مسلم فیهک مثلی رد واجب اولور رأس مالی قبض ایچون * ز بر اسمی ایله اتی مسلم فیهه
 رهن ایلدی اگر چه کیم قبری ایله مجبوس ایسه ده اولکه رأس مالدر (و بدین علیه عبد طئه) و دخی ذکر
 اولتان کی یا انک اوزرنده اولان دین ایچون طئه انک عبدینی رهن ایلمک صحیح اولور * ز بر بابا اول عبدی
 امانت قومه مالک اولور ورهن قومی صیبتک حقه امانتدن اولبر * ز بر امر تهنگ حفظه قومی غرامت
 خوفندن انقدر و اگر عبد هلاک اولسه مضمون هلاک اولور و امانت ایسه امانت هلاک اولور و وصی دخی

بابا کبدر و امام ابو یوسفه امام زفر بن روایت اولندیکه بابا ک و وصیتک صبتک عبیدنی رهن قوملری جائز اواز (و بمن عبدا و اول او ذکین ان ظهر العبد حرا و اخل خرا و الذکة مینة) و دخی ذکر اولنان کبی عبدک نمثله یا خود سرک نک نمثله یا خود بوغاز نمش حیوانک نمثله رهن صحیح اولور اگر عبدک حرا اولسی و سرک نک خرا اولسی و ذکین نک مینة ظاهر اولور سه (و ببدل صلح عن انکار ان فران لابن) و دخی عن انکار بدل صلح الله رهن صحیح اولور اگر دین اولدیفنی اقرار اولدرسه * بومثله ک صورتی اولدر که بر رجل عن انکار مصالحه ایلدی و بدل صلحه برشی رهن ایلدی اندنصکره بر لرینی دین اولدیفنی تصدیق ایلدی لر پس رهن مضموندر و بومثله زده اصل اولان کتاب رهنک اولندهر و رایتدیکه تحقیقا دنک ظهرا واجب اولسی دنک صحته کفایت ایدر حقیقه و جوی شرط قیلغدی (شری علی ان رهن شیأ و یعطى کفایلا) رکسته برشی اشترای ایتدیکه انک منی ایچون برشی رهن قومق اوزر یا خود کفیل و رمک اوزره (معین نمته) اول رهن با کفیل ایکیسیده معین اولدقلمری حالده اشترای ایلدیکی شتک منی ایچون رهن قو بوب و یا کفیل و رمک اوزره (وابی) و اول مشتری تسمیه ایلدیکی شیئ رهن قومقن و یا تسمیه ایلدیکی کتبه فی کفیل و رمکدن ایا تیسیدی (صح استخسانا) بوشرا استخسانا صحیح اولدی قیاسا صحیح اولدی * زیرا بو بر شرطدر که عقد اقتضا ایلز و بونده ایکی عاقبتک ری ایچون نفع وارد و دخی بوشرا صفتک بی صفتکه ده داخلدر بویسه منهی عنهدر تنکیم مر و رایتدی و استخسانک وجهی اولدر که بوشرط عقد نه ملام بر شرطدر * زیرا کفالت و رهن استیثاق ایچوندر یعنی کفیل آتی و کفیل و رمک قو بونک ایچوندر بویسه و جویب نمته ملام اولور پس قچان کفیل حاضر و رهن معین اولسه معنای شرط اعتبار اولور اولکه استیثاقدر ایلدی عقد صحیح اولور و اگر کفیل حاضر اولوب رهن معین اولر سه عین شرط اعتبار اولور ایلدی عقد فاسد اولور (و لایحبر علی الوفاء) و مشتری و فاء اوزره جبر اولمز * زیرا رهن جانبتدن رهنک عقدی تبرعدر متبرع اوزره ایسه جبر بوقدر و بو و فاء باعک حقوقندن برحق اولور قچان و فاء بولور سه حالبو که اشترای دنصکره و فاء بولندی و رهنله وعد ایسه رهنک فوقنده اولز و اگر رهن ایتسیدی مادامکه تسلیم ایلدیجه لازم کلز و عدایله لازم کلمسی اولی بالطر بقدر (و للبايع فسخه) و بوشرا بی باع ایچون فسخ وارد (الا ذاسلم نمته حال او قیمة لهن رهنا) الامکر که مشتری حال مبعک نمثنی یا خود رهنک قیمنی رهن تاسلم ایلد * یعنی قچان مشتری تسلیمدن ایا تیسیدی حالبو که و فاء اوزره جبرده اولمز باع ایچون عقدی فسخ ایتک جائز اولور زیرا باعک یسه رضاسی بوشرطه اولدی شرطه و فاسز اولدی و قچان باعک رضاسی تمام اولسیدی انک ایچون عقدی فسخ ایتک جائزدر یا خود رهنی ترک ایله راضی اولور الامکر که ذکر اولنان شیئ اولسیدی بوقدر یسه مقصود حاصل اولدیفنی ایچون فسخ عقد ایلدهر * زیرا بد استیثاق اولز الامعنی اوزره ثابت اولور اولکه قیلندر * زیرا صوره امانتدر (قال لبايعه) مشتری با یمنه مبعک غیری برشی اعطا ایدوب دیسیدی که (امسک هذا حتى اعطى ثمنك كان رهنا) شونی حفظ ایله حتی ثمنکی سکا و برنجهد اول شیئ رهن اولور * زیرا رهنه دلالت ایدر کلام ذکر ایلدی * زیرا اعتبار معانی به در بونده امام زفرک خلاقی وارد (رهن عینا من رجلین بدین لکل منهنم صح) رکسته ایکی رجله اولان دینی ایچون رعینی رهن ایتسیدی صحیح اولدی (و کله رهن عند کل منهنما) و اول عینک کلی اول ایکی رجلاک هر ری ایچون رهن اولور بویسه اول عینک نصفی رجلاک بر یسه و نصف آخری رجلاک آخر ایچون اولمز * زیرا رهن دینک چیه بیسه مضاف اولدی صفتنه واحده ایله حالبو که انده شیوعده بوقدر و موجبی دنله حبسدر و اول عین تجزی قول ایتز پس ایکی مر تهنگ هر ری ایچون محبوس اولور و انده شافی بوقدر تنکیم قچان رکسته بر جاعتی قتل ایتسیدی و قتل اولنان لک و ایلرندن ری حاضر اولوب استیثاق ایتسیدی کندنی نفسی ایچون و باقیلری ایچون استیثاق ایتش اولور ایکی رجلاک عینه بونک خلاقی اوزره در شول حیثیتدیکه امام اعظم قنده جائز اولمز * زیرا رهنه دن مقصود ملکک ایجاد روعین واحده ایسه ایکیسندن بر یسه کامل ملک اوراق تصور اولمز پس انقسامدن لابدر بویسه مقصودی منفرد (و فی نهما یهما کل فی نوبته کالعدل فی حق الاخر) و اول ایکی مر تهنگ اول عینک حفظنده مناو به ایلر زنده مثلاً بر کون بری و بر کون آخری حفظ ایتکده هر ری نوبتلر نه آخر حقیقه عدل کبدر

(او هلك ض من كل حصته) و اگر اول عین هلاك اواسه هر ری حصه منضمین او اور بی دینك
 حصه منضمین او اور * زیرا هلاك قنده هر ری حصه منضمین او اور زیرا استیفا مجری او اور
 فان قضی بین احدیها و کله رهن الاخر (پس اول این مرتبه دینك دینی فضا اول سیدی اول سبک گای
 آخر بچون رهن او اور * زیرا عینک جیبیسی هر ری بنده رهن در بلا تفرق (رهنانم رجل رهنانم
 علیهما صح بکله) یکی کسندك رجهه دینری اولوب اول رجهه اولان دینلری ایچون برهن دینك کلی
 ایچون صحیح او اور (بکله الی فضا البکل) دینك کاسی فضا ندیجه منهن اول رهن امسالك ادر
 زرار هلك قبضی بلا شیوع کاسه حاصل او اور (بطر حقه کل من شخصین انه رهنه عبده و فقه) و سینه
 مستغله در ماسه فقه تعاقب بوقدر یعنی قبل ایکی رجهه ن هر ری رجهه اولوز. بینه اقامت ایدوب ایکی شخصك
 هر ری ایچون شهادت ایدله که نورجل بنده اولان عبیدی قلاته رهن وردی و اولدخی فضا ایلدی
 دیسه لری بوشهادت باطلدر * بر اول شخصك هر ری بیدله ثبات ایدیکه اول رجهه اول رجهه کاسی رهن
 وردی حالو که اول ایکی شخصك هر ری ایچون عبیدک کلی الیه قضایک وجهی و قدر * زرا عبده احدک کاسی
 بر شخص ایچون رهن اولوب و کاسی شخص آخر ایچون رهن اولوق حاله واحده دمکن اولوز و کلی الیه بینه
 ایکیسندن برینه فضا ایچون و چه بوقدر او اولوب معدوم اولدینی بچون و ایکیسندن هر ری فضا ایچون
 دخی و چه بوقدر شیوع لام کاسی ایچون امدی نهار متعین اولدی یعنی بری برین دعوانم دوشور ملو
 متعین اولدی (و او مات راهنه و الی معهنه فبرهن کل کذلک) و اگر رهنک راهنی فوت اولسه و رهن ایکی
 مرتبه بیه سبجه اولسه پس ایکیسندن هر ری ثبات ایدسه که تحقفا راهنی متوقف عبیدی بو کارهن
 وردی و بودخی فضا ایلدی دیسه لری (کان نصفه مع کل رهنانم) اول عبیدک نصف ایکیسندن
 هر ری الیه حتی ایچون رهن او اور * زرا بونک حکمی راهنک حیتند. حبس ایلدی و شیوع مضربدی
 و موت نصفه کله دیند. استیفا بکله در شیوع اکاضره رهنه . لله اعلم بالصواب

* (باب الرهن بوضع عند عدل) *

بواب عدل قنده وضع اولوز رهنک بیاند. در * عدل الیه تسویه به بائث راهنه مرتبه ک زنده عدل الی
 اولدینی ایچوندر (وضوه عند صح) رهنه مرتبه رهنی عدل قنده وضع ایدسه لری صحیح او اور
 امام مالک ایچون خلاف وارد (و لایأخذ منه احدی) رهله مرتبه ندر بری رهنی عدل انما دین
 عدلک دی الیه و امانتی الیه اهنت - فقطده حقیق تعاقب ایچون و مرتبه رهنه حتی استیفا در پس ایکیسندن
 ری آخرک حقی ایدله مات اوله من (و یضمن بدفعه الیه) و اول عدل رهنی ایکیسندن برینه دفعه ضامن
 او اور * زیرا اول عدل عین حقیقه راهنک مودع در و امانت حقیقه مرتبه ک مودع در و ایکیسندن بری
 آخره اجنبی در مودع اجنبی به دفعه ضامن اولوز (و هلك علی المرتهن) در رهن مرتبه اولوز. هلاك او اور
 یعنی اگر رهن عدلک بنده هلاك اولوز. مرتبه ضامن. هلاك او اور * زیرا عدلک دی بد مرتبه
 (و کله المرتهن او لعدل او غیرهما بدفعه عند حلول الاجل صح) اگر رهن مرتبه یا خود عدل یا خود ایکیسند
 غیر بری برکندی رهنک بی ایچون اجل حلوانده یعنی مدت تمامنده و کبل استیفا و کالتی صحیح
 او اور * زرا بونک مالنی بیع ایچون تو کیدر (قال شرطه فی رهن لم یسئل) پس اگر تو کیدر
 عقدر رهنه شرط قیلندی ایسه عدل الیه و راهن یا خود مرتبه موتیله متزل اولوز (الی بونک الی کول)
 الا و کیمک فوتیله منعزل او اور برادر و کیدر کرک مرتبه اولسون و کرک عدل اولسون و کرک ایکیسند
 غیر اولسون و چنان و کیدر فوت اولسیدی و کیمک و رنی و وصیسی انک مقامته قائم اوله من * زرا
 و کالتی ارث جاری اولوز و دخی و کیدر ایسه نه انک رأی مرضی او اور غیر بری به مرضی اولدینی بچوندر
 (وله یسعه بغیبه ورثه) و کیدر ایچون رهنک وارث برک غایب رهنه بیع ایلیک جائز در شرک و کیدر
 ایچون رهنک حال حیوانده راهنک غایب رهنه بیع بیسی جائز اولدینی کبی و اگر مرتبه فوت اولوز
 و کیدر و کالتی اولوز در * زرا و کالت راهله مرتبه موتیله باطل اولوز و ایکیسندن برینه موتیله نه
 باطل اولوز (و بچور علیه ان حل الاجل و الی رهن غائب) و کیدر رهنک بیع اولوزه جبر او اور اگر اجل

حلال بندی ایسه حالوکه راهن غائب اولورسه ده مرتبه صرر یتمون ایچون وچبرک کیمی
 اولدرکه قاضی اول وکیلی براق کون حبس ایدر بیع ایتمون ایچون بس اگر بوند نصرکر عار ایدوب
 بیع ایتمسه بس قاضی اول رههی اولدین اوزره بیع ایدر (کوکیل بالخصوصه غاب موکله) موکلی غائب
 خصوصته وکل اولان کسنه کچی شول جهندر که اول وکیل خصوصت اوزره جبر اولنور ضرری دفع
 ایچور (واو دکل با بیع مطلقاً ثم نهاء عن التمسک لم یفد) واکر مطلقاً بیعه وکیل ایتمکدنصرکر ووره سیه
 بیعدن نهی ایتمیدی نهی فائده ایتمک کایمده بوله ذکر اولندی (ولایبیهه الیه الی المرتهن الا برضی الاخر)
 ورههی راهن یا خود مرتنه بیع ایدر من الآخرک رضاسیله بیع ایدر * زیرا ایکی سندن هر برتک رهنده حق
 وارددر رهن ایچون حق مالک وارددر و مرتنه ایچون حق استیفا وارددر (باعه العدل) بیعه وکیل اولان
 عدل رههی بیع ایتمیدی حتی دین رهن چقبسیدی (فالتن رهن) بس رهنک ثنی رهن مقامه رهن
 او اور (وار لم یقبض) اگرچه کم مرتنه ثنی قبض ایلمدی ایسه ده ثمن غیر مقبوض مقامه قلم
اولدیغی ایچون (فهلک هک علی المرتهن) بس عدل اول ثنی هلاک ایلمسیدی مرتنه اوزره هلاک اوور
عقد رهنک ثمنه بقای بیع مرهون مقامه قائم اولسی ایچون (کذا فی عقد رهن قول) بیع بی رهن
اولان عدل اولنوب قائل عدلک قیمت غریب اولسیدی عدلک بدلی رهن اولور (وعبدله دفع به)
و کذلک بر عدل رهن اولان عدلی قتل ایدوب قائلک مولاسی مقبولک برینه دفع ایتمیدی اول عدل
قائل دخی مقبول کچی رهن اولور عدل مقبولک بدلی اولدیغی حالده (فان اوفی ثمنه المرتهن فاستحق) بس
اگر عدل رههی بیع ایدوب ثمنی مرتنه ایفا ایتمیدی بس رهنه مستحق ظاهر اولسه (فی الهالک) بس
رهنک هلاک کنده یعنی بیخ رهن مشتری بدنده هلاک اولسه (ضمن المستحق الیه) مستحق رهنه رهنک
قیمتی تضمین ایدر * زیرا راهن مستحق حقیقده غایبدر (وصح ابع والقبض) بیع و قبض صحیح اوور
یعنی ثمنک قبض صحیح اوور * زیرا راهن اکاداه ضمانه مالک اولدی (والعدل) یا خود مستحق رهنک
قیمتی عدله تضمین ایدر * زیرا عدل بیع و تسلیم الیه متعدددر (فهو) بس بونقدر عدل بخیر اوور
(ارضا ضمن الیه) اگر دیلر سه راهنه رهنک قیمت تضمین ایدر * زیرا عدل راهنک وکیلدر بس راهن
اوزره راهن جهتمدن غرور دن کالاحق و لاشئله رجوع ایدر (وصح) یعنی بیع و قبض صحیح اولدیر * زیرا
عدل ضمانه مالک اولدی بس مبین اولدی که تحقیقاً عدل کندی و ملک بیع ایلمش اولدی بس مرتنه
عدل اوزره دینی الیه رجوع ایدر من (والمرتنه ثمنه) یا خود عدل مرتنه ادا ایلمدی ثنی تضمین
ایدر * زیرا تحقیقاً مبین اولدی که تحقیقاً مرتنه ثنی بغير حق اخذ ایلمدی * زیرا عدل عدله ضمانه مالک
اولدی (وهو له) بس اول ثمن عدل ایچون اولدی * زیرا ملک بدلیدر و مرتنه ادا ایتمسه باعث بیع
راهن ملکدر ظنی اوزره * بس بیخ بیع راهنک ملک اولدی مبین اولدقده عدل ادا ایتمسکی ثمنه
راضی اولدی امدی اتمک ایچون مرتنه اوزره رجوع جائز اولدی (ورجع المرتهن علی رهنه بدینه)
و مرتنه دخی راهنی اوزره دینی الیه رجوع ایدر * زیرا عدل بیخ رجوع ایتمیدی مرتنه ثمنی قبض ایلمدی
باطل اولدی بالضروره مرتنه دینی الیه راهنی اوزره رجوع ایدر (و فی القام) فی الهالک و زره عاقد
بیخ بیخ رههی عدل بیع ایدوب رهن مشتری بدنده قائم ایکن مستحق ظاهر اولسه (احده من مشتری)
مستحق رههی مشتری سندن اخذ ایدر * زیرا مستحق مالک عینی بودی (ورجع هذا علی العدل بینه)
و رهنک مشتری بی دخی عدل اوزره ثمنه رجوع ایدر * زیرا عدل عاقد و عقده حقوق ایسه عاقدده
معلق اوور (ثم هد علی الیه) ندنصرکر عدل دخی رهن اوزره ثمنه رجوع ایدر زیرا راهن عدلی
تو کبلی الیه عهدیه ضمانه ادخال ایتمی بس راهنک اوزرنه عدلک تحلیصی واجب اولدی (وصح قبض
المرتهن اثر) مدی بیخ عدل راهن اوزره رجوع ایتمیدی مرتنه ثمنی قبض ایتمی صحیح اولدی
و قبضی اتمک ایچون تسلیم ایلمدی (و علی المرتنه ثمنه) یا خود عدل رهنک ثمنه مرتنه اوزره رجوع
ایدر * زیرا نقد و فاکه بوزلدی ایسه ثمن باطل اولدی حالوکه مرتنه ثمنی قبض ایلمدی بس بیخ ثمن باطل
ایلمسیدی بالضروره فضک بوزلمی دخی واجب اولدی (ثم هو علی الیه بدینه) ندنصرکر

مرتهن دمی دبیله راهن اوزره رجوع ایدر * زیرا سنجار منهن اوزره رجوع بدوب قضی بوزلسیدی مرتنهک دیشده - حتی کا کان عود ابدی بس بوسبله راهن اوزره رجوع ایدر (مان لم بشرط) فان شرط اوزره معطوفدر یعنی اگر عهده رهنده توکیل شرط قبلتندی ایسه (بل وکل بعد) بلکه بعد العقد توکیل ابدی ایسه * یعنی تحقیقا تفصیلا من ذکر او مان شیء کنور لمز الا قیچان عقد رهنده توکیل شرط قبلتد یعنی حینده و اما قیچان عقد رهنده توکیل شرط قبلتد * بلکه راهن عدلی عقد نضکره توکیل ابدی پس عدله عهده دن رشی * لاحق اواسه (رجعه الی اصل علی اراض فقط) عدل راهن اوزره ایچاق اول شسته رجوع ایدر یعنی مرتهن اوزره رجوع ایدر * زیرا توکیل قیچان بعد العقد اول ابدی مرتنهک حقی اکانه تعلق ایلر پس مرتهن اوزره رجوع اولمز تشکیم رهندهن مجرده اولان و کالتد اولد یعنی کبی * مثلاً رانسان برشتی بیع ایدوب نمندن دینی قضا ایدوب یومک ایچون بروکیل ایلکله بس اول وکل مرادی اوزره عمل ایلد کد نصرکه اکانه عهده لاحق اواسه قایض اوزره رجوع ایدر مدتی کبی * رهنده مشروطه اولان وکالت بونک حلافی اوزره در قیچان اکانه حق مرتهن تعلق ایسه و بیعدخی انک حتی ایچون واقع ایسه و مرتهن ایچون حتی تسلیم اوانسه اکانه لازم اولاق جائز اولور (قضی مرتهن مده اولو) مرتهن نمی قضی ایلسون کرسه ایلسون نمی قبض ایلد بلکه صورتی اولدر که تحقیقا عدل راهنک امری ایلد رهنی بیع ایدوب و غیر عدلک ایدر تعدی بضر ضایع اولدیدی بوند نصرکه * هر ونه مستحق ظهه اولدیدی عدله لاحق اولان ضمان راهن اوزره راجع اولور (مالک رهن مع مرتهن فاستحق و ضمن الی رهن قیمتد هاک بدینه) یعنی قیچان هاک اولان رهنه برجل مستحق اولدیدی اول مستحق ایچون متجربک وارد کر دیلر سد قیچانی راهنه تضمین ایدر و دیلر سه مرتنهک تضمین ایدر زیرا ایکنسندن هر ری مستحق حقیقه تسلیم ایلد یا خود قبض ایلد متعدد ایلر پس اگر راهنه تضمین ایدر سه مرتنهک تحقیقا راهنک دینی ایلد هاک اولدی * زیرا اداء ضمانتد مالک اولدی پس ایضا صحیح اولدی (وان ضمن المرتهن رجوع علی الرهن بهینه) و اگر مستحق رهنی مرتنهک تضمین ایدر سه مرتهن راهن اوزره رهنک ضامن اولد یعنی قیمتد رجوع ایدر (و بدینه) و دخی دینی ایلد رجوع ایدر اما قیمتد رجوعی راهن جهتمندن تسلیم ایلد فرور اولد یعنی ایچون درو امد دینی ایلد رجوعی قضی متضمن اولوب حتی کا کان عود ابدی ایچوندر والله اعلم بالصواب

* (باب التصرف والجنایة فی الرهن) *

یواب رهنک تصرفی و جنایتی یاننده در (وقف بیع راهن) رهنک رهنی بیعی موقوف اولدی یعنی قیچان راهن رهنی مرتنهک اندن سبب ابدی بیع موقوفدر مرتنهک حقیق تعلق ایچون بس مرتنهک اجازته متوقف اولور (ان الاجازة لمرتهن اوفضی دینه نغذ) اگر مرتهن رهنک بیع اجازت ویرسه یا خود راهن دینی قضا ایدر سه بیع نافذ اولور اما اول توقف ایلک حتی او اوب حقیق موقوفه راضی اولد یعنی ایچوندر و اما ثانی رهنک بیعک نافذ اولسه مانع زائل اولوب و نفوذ بیع موقوفه اولور اولیکه مجاهد اهلسر صادر اولان تصرفدر موجود ایلد یعنی بوندر (واثنی رهن) و ثانی رهن اولور زیرا بیع قیچان مرتنهک اجازتد نافذ اواسه مرتنهک حتی رهنک بدینه منتقل اولور (و بیع) و اگر مرتهن صدق رهنی فسخ ایسه (لم یفسخ) اصح روایتد مفسخ اولور * زیرا توقف نفذ ایچون مقتضی ایلد * لکن الامر مرتنهک حقیقه جنابت ایچون اولدی و انک حتی ایسه بیعک موقوفه تقد اولسه به مضان اولور (و صبر المستری الی فیکه اوردع الامر الی افاضی ایفسخ) و قیچان بیع موقوفه باقی قالیدیدی مشتری فک رهنده کین صبر ایدر یا خود امری قاضی به رفع ایدر قاضی راهنک تسلیمدن مجزی حکم ایلد عهده فسخ بیع ایچون (باع من رجل ثم باع من آخر قبل الاجازة) راهن رهنی برده بیع ابدی اندن نصرکه مرتنهک اجازتی بوغیکن برجل آخره دمی بیع ابدی (وقف الی) بیع ثانی مرتنهک اجازتی اوزره موقوف اولور (ایضا) بیع اول موقوف اولد یعنی کبی * زیرا بیع اول موقوفدر و موقوف اول ایسه ثانیک توقفی منع ایلر (فانواجاز) پس اگر مرتهن بیع ثانی به اجازت ویرسه (جان نانی جائز اولور اولوز (واوباع ثم احرار رهن ادوع مر غبره) و اگر راهن رهنی بیع ایدر کد نصرکه اول رهنی ایجاز ایسه یا خود رهن ایسه یا خود مشتری غیره به

هه ایسه (فاجار عامر نه) پس مرتهر بیهمن وغیر بدر بو تصرفه نجات و یرسه (جار اول)
 اول جائز او اور اولکه بیدر باقیبری اول و بواجی مسئه نك بینه فرق مسئه اولیده اجازتله بیع ثانی
 جائز اولوب مسئه ثانیده بیدر صکره بیعک ما سواسی اولان تصرفات مذکور نك جائز اولسه سی
 مع هذا کلی ایچون اجازت وجودی ایله بیله تحقیقا مرتهن بیچون بیسه فائده اولدیغی ایچوندر مرتهنک
 حتی ره نك بدلتنه تماتی اولقله عقود مد کوره نك خلاقی اوزردر ز راهبده ورهندره ن ایچون بدل
 بو قدر واجاره اولان بدن ایسه بدل منفعتدر بدل عین دکلمر مرتهنک حتی ایسه عینک مالیتده در نه بده
 دکلمر امدی مرتهنک اجازتی حتی ایچون اسقط اولدی پس مانع زائل اولوب بیع نافذ اولدی (وصح
 اعتاقه) و راهنک رهنی اتمه فی صحیح اولدی (تدبیر و استیلا) و مدبر ایلمی و ولد کنور تمسی صحیح
 اولدی زربونلردن هر ری اهلندن صادر اولور تصرفدر و محتمله واقع اولدی پس ره ن باطل اواسی محلی فوت
 اولسی ایچون (فلو و سورا طوب بدینه الحلال) پس اگر راهن دولتی ایسه او حاده دینی الله مطاله اولور
 ز پرا راهنک قیمة رهنی الزم ایسه بده معنا بو قدر دینک حلولی ایله بیله (وفی المؤجل احد مد قیمة)
 و مؤجل اولان بدینه راهندن رهنت قیتمی اخذ اولور (و حالت رهنت بده) و اول قیتم رهن قیلور رهنت بدلی
 اولدیغی حانده حتی دینک وقتی حلول ایدنجه سبب ضمان متحقق اولسون ایچون و نولک فائده سی تضمینده در
 اولکه حصول استیفا قدر امدی مرتهن اول قیتمی اجل حلول ایدنجه حبس ایدر پس قیتمی حلول ایدر سه مرتهن
 حقی استیفا ایدر اگر اول قیتم حقتک جنسندن ایسه ز پرا هریم بیچون حقی استیفا بتمت وارددرفین غرنک
 مالتدن حتی جنسه ظاهر بوسایدی پس اگر اول قیتمه دیندن فضله و ارا بیه اول فضلی راهن اوزره رد ایدر
 رهنت حکمی استیفا ایله نهایت بو ایدغی ایچون و اگر اول قیتم حقتدن اقل ایسه ز باده سیله راهن اوزره
 رجوع ایدر اول باقی اسقاط ایدر شی اولدیغی ایچون (ولو معسر اوفی العتق سعی العبد) و اگر رهنی بیع
 ایدر راهن فقیر ایسه بیدر مرتهن ایچون سعایت ایدر (فی الاقل من قیتمه و من الدین) عبدک قیتمی بوم
 اعتقادده و بوم رهنده دیندن قل ایسه قیتمه سعایت ایدر و اگر دین عبدک قیتمدن اقل ایسه بدینه سعایت
 ایدر (و رجوع علی سیده اذ اصار غنی) و اول سعایت ایدر عبدک بیچون سیدی غنی اولور سه سیدینه رجوع
 ایدر* ز پرا عبدک دینی قضایندی حالو که حکم شرعه قضاه مضطر ایدی پس سیدنک اوزرته اندن
 تحمل ایلدیکی شیشه رجوع ایدر (وفی اخره) یعنی تدبیر و استیلا (سعی) مدبر ایله مستولددن
 هر بری مرتهن ایچون سعایت ایدر (فی کل لدین) دینک کلیمه بده (بلا رجوع) سیدی اوزره رجوع
 اتمک سربین سعایت ایدر* ز پرا مدبر و مستولد اول دینی مولانک مالتدن ایدر ایلدیر* ز پرا انلرک
 کسببری مولار نك مالیدر (و اتلافه) و راهنک رهنی اتلاف ایلمی (کاعتاقه غنی) عبدی غنی
 اولدیغی حالده اعتاق ایلمی کبیدر یعنی اگر دین حالو اولور سه راهندن دین اخذ اولور و اگر دین مؤجل
 اولور سه راهندن رهنت قیتمی اخذ اولوب اجل حاوانه دکی اول قیتم رهن اولور (واجبی اتلافه ضمه
 المرتهن) و اگر رهنی راجعی اتلاف ایدر سه مرتهن انک مثالی یا خورد قیتمی تضمین ایدر (و کان رهنت بده)
 و اول اخذ اولان مثل وقیتم نك بدلتنه مرتهن ایچون ره اولور تنکم مور اشدی (اعاره مرتهنه راهند)
 رهنتک مرتهنی رهنی راهنته عاریت و بر سیدی (واحد هم باذن صاحبه الاخر) یا خود مرتنه راهندن
 بر سیدی رهنی آخرک اذنبه اجنبی به عاریت و بر سیدی و اول اجنبی رهنی قبض ایدیدی (سقط ضمانه حالا)
 مرتهن دن رهنتک ضمانت حالا اسقاط اولور بد عاریت ایله بد راهنک بدینه منافات اولدیغی ایچون (وان بقی
 الرهن) که چه کم رهن باقی اولور سه ده و اجلدن مرتهن ایچون رهنی مستعیرک بدینه در ایدر کم
 واردد* مصنف سقط ضمانه قوی اوزره (فهاکه مع مستعیر) قویله تفریع ایلدی یعنی پس اگر رهن
 مستعیری ایله بیله هلاک ایله یعنی راهنی ایله بیله اگر راهن مستعیر ایسه یا خود اجنبی ایله بیله اگر اجنبی
 مستعیر ایسه (سلبک شی) قبض مضمون فوت اولملا بلاشی هلاک اولور یعنی ره مرتهن اوزره
 مضمون باقی قالن (و کل بهم) و راهنه مرتهنندن هر بری ایچون (رد رهنتا) رهنی اجنبی
 مستعیردن کما کان ره اولدیغی حالده رد ایدر* ز پرا راهنه مرتهنندن هر بری ایچون رهنده

حق محترم وارد (فان مات الراهن فبها) پس اگر رهن اماره صورتند مرتهن در اجازت اول فوت
 اولسیدی (فالرهن احق به من الغرماء) پس مرتهن رهنه سائر غرماسندن احقدر * زیرا با بت لازمه
 دکلدر وصمان قطعاهنک لوازمندن دکلدر پس رهنک ولدند تا بتدر مع هذا اول واد هلاکاه مضمونک
 غیر بدرو چنان رهن باقی فاسد پس مرتهن اتی اخذ ایلسه ضمان عود ایدر قبضت عوده ایچون ابعدی رهن
 صقیله عود ایدر (فاذا اجر او وهب او باع احدهما باذن الآخر من اچنی خرج عن الرهن ولا يعود الا به فقد
 مبتدا) پس چنان رهن اتی ایجار ایتسیدی یا خود به ایتسیدی یا خود راهله مرتهنندن بری آخرک
 اذنیله براچنی به بیع ایتسیدی رهنندن چبقار پس عود ایلز الا یکی باشند عقد ایله عود ایدر (واومات
 الراهن قبل الرد الى المرتهن فالرهن اسوة للغرماء) واکر رهن رهنی مرتهن در اجازت اول فوت اولسیدی
 مرتهن سائر غرمایله بر ایدر رهن چنان بو تصرفاله رهنه برحق لازم تعاق ایتسیدی بو نگاه حکم رهن باطل اولور
 اماره بونک خلاقی اوزره در شول جهتنه که اماره به حق لازم تعاق ایلز ابعدی معترف اولد بلر (رهن عبد اقصه
 ثم اشتراه من ماله لا یغذ الرهن) بکنسه غصب ایلدیکی عیدی رهن قود قدر نصوره عیدی مالکندن
 اشترای ایتسیدی رهن ناغذ اولر * زیرا اول رهن مالکیت اجازتیه متوقف اولدی غیرک اجازتیه نافذ اولر
 وهلاکایله دینده ساقط اولر * زیرا راهنک ملکیت عقد رهنند نصوره ثابت اولدی شول شی بونک خلافدر که
 چنان رهن مرتهن بدنده هلاک اولسه و مالک راهنه تضمین اختیار ایلسه * زیرا رهن ضمانله رهنه وقت
 غصبندن مالک اولدی ابعدی راهنک ملکیت رهن اوزره سابق اولور فاقده به یوله ذکر اولندی (مرتهن اذن
 باستعماله) بر مرتهنکه رهنک استعمال ایچون اکا اذن ویر یله یعنی رهن مرتهن رهنک استعماله راهندن
 بلا طاب اذن و رسیدی استعماله به مغایر اولور اگر چه رهن عاریت ایسه ده (واستعارة منه
 ان هلاک حال العمل لم یضن) یا خود مرتهن راهندن رهنی استعمال ایچون استعماله ایتسیدی اگر عمل
 حاکمده رهن هلاک اولسه اذن و استعماله صورتند مرتهن ضامن اولر ید عاریت استعمال ایله ثابت اولدیغی
 ایچون ید عاریت بدرهنه مخالفدر ابعدی ضمان متنی اولور (دق طرفیه) یعنی عینک ایکی طرفنده هلاک
 اولسیدی یعنی رهنی استعمال ایترندن اول یا خود استعمال نصوره هلاک اولسیدی (ضمن کال رهن)
 مرتهن ضامن اولور رهنک ضمانتی کی ضمانت ضامن اولور اولکه معلومدر (صح استعماله یعنی رهن رهن
 قومی ایچون بر شئی استعماله ایکن صح اولدی * زیرا مالک مستعیرک دینک مالنه تعاقفه راضی اولدی و مالک اول
 دینک مالنه تعاقفه مالک اولور کفالتله ذمته متعلق اولفه مالک اولدیغی کی و چنان بو صح اولدی ایسه (بیرهن
 باشه) مستعیر اول شئی دلدیگی کی قیلدن و کثردن رهن ایدر * زیرا اطلاق واجب الاعتباردر خصوصاً
 اماره ده * زیرا ائمه جهالت متذرع به فایض اولر (فان عین له مرتهن تعاقفه من قدر) پس اگر مرتهن ایتس
 اول شئی ایچون قدرندن تعیین ایلدیگی شئله مقید اولور * زیرا مرتهن چنان قدر تعیین ایلسه مستعیر ایچون اذن
 زیاده یا خود اقله رهن قومی جاژ اولر * زیرا تعقید مقید در معبر زمانه فی ایدر کنزیرامعیرک غرضی دینک
 اداسی میسر اولنجه جسد روزیاده فی ایتدیگی کی نقصانیده فی ایدر * زیرا معیرک غرضی مرتهن رهنک
 هلاکی فتنده رهن مقابله سنده اکثر ایچون استیفا ایلکر که معیر مستعیرک اوزر بنه اکثر ایله رجوع اتمک
 ایچون واکر مستعیر تعیین ایلدیگی شئندن اقله رهن قوسیدی باقی امانت هلاک اولور پس مستعیر اوزر بنه
 رجوع ایله من (وجنس و مرتهن و بلد) و دخی جنسندن و مرتهنندن و بلدن معیرک تعیین ایلدیگی شئله
 مقید اولور * زیرا بونلر کلاسیک استعینی مقیددر بعض نسبتله بعض معبر اولقی ایچون و امانتده و حفظده
 اشخاصک متفاوت اولدیغی ایچون (فان مخالف) پس اگر مستعیر تعقید اعتبار نصوره اگر معیر مخالفت
 ایدر ایسه (ضمنه المعیر) مستعیرک معیر مخالفتی ایچون معیر معیره عاریت و پردیگی شئی تضمین ایدر
 (و یتم رهن) درهن تمام اولور * زیرا مستعیر اول شئله ضمه مالک اولدی پس تعیین اولدیگیه تحقیقاً مستعیر
 کند و ملکیت رهن ایلدی (اولر رهن) یا خود مرتهننه تضمین ایدر * زیرا مرتهن دخی مستعیر
 کی متعبد رایدی رهن غائب کی و مرتهن غاصبک غاصبی کی اولدی (و رجوع مباحصن) و مرتهن
 فیترندن ضامن اولدیغی شئله (و بدینه علی الراهن) و دخی دینله رهن اوزره رجوع ایدر اما فیتنه

رجوعته باعث* زیرا مرهّن راهن جهتدن مغرور اولدیغی ایچون در دینه رجوعته باعث مرتهنک قبضی
بوز اوب کاکان حق عود ایلدیگی ایچوندر (وان وافق) واکر مستعبرک امر ایلدیگی مقدار ایلره رهن
ایتکه موقت ایدرسه (و ملاک عند المرتهن استوفی کل دینه لوفیه کالین اوا کتر) ورهن مرتهن قنده
هلاک اولورسه مرتهن دینک کلبسی استیفا ایدر اکر رهنک قیمتی دین کیجا خود دیندن آتیر اولورسه هلاک
ایله استیفا اتمام اولسی ایچون (ووجب مثله للمعبر علی المستعبر) ومعبر ایچون مستعبر اوزره اولنکه راهندر
دینک مالی واجب اولور* زیرا معبر اول مقدار ایلره مستعبرک دینی قضا ایلدی اکر رهنک کلی مضمون ایه
والا قدر مضمونه ضامن اولور باقی امانتدر (للالهیمه) قیمتی واجب اولوز بر اوستعبر تحقیق موافقت
ایلدی ومتهدی اولدی (و بعض دینه) ککل دینه اوزره عطف قدر یعنی مرتهن دینک بعضی استیفا ایدر
(لوفیه اقل) اکر رهنک قیمتی دیندن اقل ایه (و با بعضی راهن) و دینک با قبسی مرتهن ایچون راهن
اوزره در زیر امر تهن رهنک قیمتی اوزره زیاده ایله استیفا ایلدی (لوافکة المعبر) اکر معبر اول رهنی فک
ایتسیدی یعنی تحقیقا معبر قیاز دیندن ملکیتی فک ایچون مرتهنک دینی قضا ایتک مر ایتسیدی مرتهن
ایچون آتی تسلیم رهندن منع ایتک بوقدره* زیرا معبر قضاء دینه متبرع دکدرانده ملکیتک تخلیصی اولغله
پس معبرک دینی ادا ایتسی راهنک ادا ایتسی کبدر پس مرتهن قوله جبر اوانور (و رجوع علی الزاهن
بما دی ان ساوی الدین اتمیه) پس معبر اول ادا ایلدیگی دینه راهن اوزره رجوع ایدر اکر دین قیمت رهنه
مساوی ایه* زیرا معبر راهنک دینی قضا ایلدی پس معبر اول ملکیتی خلاص ایچون دینی ادا به مضطر در
ایمدی معبرک متبرع اولیله وصف اولوز و مصنک ان ساوی دیمسته باعث* زیرا دین رهنک قیمتدن زیاده
اولسد پس معبر قیمت اوزره زیاده ک ادا ایتسه متبرع اولور اول مقدار ایلره رجوع ایدمه مر و اکر دین قیمت رهندن
اقل اولورسه مرتهن قسلیم رهن اوزره جبر اولوز تاج اشریه دبو بله ذکر اولندی (هلاک عند الزاهن)
رهن مستعار راهنک قنده هلاک اولسیدی یعنی رهن ایچون عاریت و بریلان شی مستعبرک قنده تعدیسه
آفته سماوی ایله هلاک اولسیدی (قدر رهنه) اول شی رهن قومز دن اول (و ایدمه فکه لایضم) ایچون اول
رهنی قوتاردن قنصرکه هلاک اولسیدی راهن ضامن اولوز (وان تصرفیه من قیل) اکر چهر رهن ایتزدن
ارل اول رهنه خدمت ایتدر مکه یا خود اوزر یتد بتهکلکه یا خود بونلرک امثالی تصرف ایتدی ایهسه* زیرا اول
راهن امین خلاف ایدوب اندنصرکه موافقه عود ایلدی ایمدی ضامن اولور شی ایچون خلاف وارددر (جنایة
الزاهن علی الزهن مضمونه) راهنک جنایتی رهن اوزره مضمونه یعنی اکر راهن رهنی مرتهنه تسلیم
ایتد کد نصرکه ایلک اوزر یتد جنایت ایتسیدی* مثلاً اکر رهن عید ایه اول عیدی قتل ایتسی یا خود عضو بنگ
بر بنی قطع ایتسی کیجا یا خود اول عبدک معدوم اولسینی ایجاب ایدر یا خود نقصاننی ایجاب ایدر بر شی ایتسیدی
کیجا اکر رهن راهنک ملکیتی ایهسه پس اول راهن اول رهن ایچون ضامندر* زیرا اول فعل مرتهن ایچون حق
لازم مضمونی قوت ایلدی و حق لازم محترم بونک مثلاً ایلک ماله تملاتی ضمان حقنده مالکی اجنبی کیجا
(و جنایه المرتهن علیه) و مرتهنک رهن اوزره جنایتی (تسقط من دینه بقدرها) مرتهنک دیندن جنایتک
قدری ایله ساقط اولور* زیرا مرتهن غیرک ملکیتی تلف ایلدی اکر اول تلف اولان ملک ضامنی لازم اولور
و قیاز ضمانتک لازم کلسه و دینکده اجلی حلول ایتسه ضماندن دینی مقداری ساقط اولور و باقی اکل لازم
اولور* زیرا قیمتدن دینک مقداری اوزره باده اولان شی امانت اولور و اتلاف ایله ضمانت اولوب عقدرهنه
ضامن اولماغی باعث اولور رهن ودیعه مته ایتسه در قیاز مودع اتلاف ایتسه مودعه ضمانت لازم اولور
غایت الیایند بو بله ذکر اولندی (و جنایه الزهن علیهها و علی ما بها هدر) و رهنک راهنله مرتهن اوزره
و ایلکینک مالاری اوزره جنایتی هر درر یعنی ساقطدر و جنایة علی انفس ایله مر ادا مال ایجاب ایلدن
جنایتدر خطا غصبه جنایت اولمه یا خود نفسک مادوتنده جنایت اولغله و اما فصد ص ایجاب ایلدن جنایت
اول بالا جماع معتبردر نه ایه ده بو بله ذکر اولندی و امار رهن اوزره جنایتک هدر اولسته باعث اول جنایت
مملوک مانکی اوزره جنایت اولدیغی ایچوندر بوا بده مال ایجاب ایلد کده هدردر* زیرا مال مستحقدر و مال
ایچون استحقاق مملوک اوزره ثابت اولوز و امار تهن اوزره اولان جنایتک ساقط اولسته باعث پس بوجنایتی

بزومر تهن اوزره اعتبارا بنسٹ مرنهن اوزر اول جنايت تد طهر حاصل اولور * ز راجنايت مرنهن
 ضامنه حاصل اولدي * بس ضامنك واحدا لمسي ضامنن تخصصك جه دم ايله يله فداهه (رهن عبدا
 بعدن اما بالف مؤجل فصارت في عدا مائه فقله حرفه مماند و حل اجله اخذ مرنهنه المائنه من حقه و مستط
 ياديه) تركسته يك درهمه معادل ربعدي يك درهم مؤجله رهن قوسيدي پس اول عبدك قيمي بوز
 درهمه اينسیدی پس اول عبدی برحركسته قتل ابدوب بوز درهم قيميته غريم اولسیدی و دينك دخي اجلي
 حاول ايتكله اول عبدك مرنهن اول بوز درهمی اخذ ابدوب باقي فلان طقوز بوز درهم ساقط اولور * ز پرا
 نقصان سعريه نوح دينك سقوطي ايجاب ايلز ز راقصان سعريه رغبات ناسك قنور ندر عينك نقصانی
 بولك خلافتدر پس فيچان عين باقيد اولسد ويد مرنهن يداستيفادر امدی ايتادن كل ايجون مستوفي اولدي
 او بواحد باسره مماند) و اگر مرنهن عبدی راهنك امری ايله بوز درهمه بيع ایلد - بدی (و قبطه رجوع
 بمائني) و اول بوز درهمی مرنهن قبض اينسیدی باقي فلان طقوز بوز درهمه رهن اوزره رجوع ایلد * ز راقچان
 راهن عبدك بيعته اذن و پرسیدی كانه راهن عبدی استرداد ابدوب بفسد بيع ايتش كسي اولدي
 بو تقدیرجه رهن باطل اولو دين باقي قالور الاستيف ابلديكي مقدارى باقي قانز پس كلكل بو مقامه دخي حكم
 بوبلدر (فله بعدل انقاع بعد بسل مماند) قيمي يك درهمه معادل اولان قيمي بوز درهمه معادل اولان
 ربعدي قتل اينسیدی (دفعه فلك بكل دينه) پس اول عبد قاتلى دفعه اينسیدی راهن دينك كلسنى يعنى
 يك درهمی قورئاردی * ز راعبدانى عبد اولك مقامه قائم اولدي پس كانه عبد اول قائم اولدي و سهرينه
 مراجعت اولور (جنى خدام فدا مرنهنه) يعنى عبد مرنهنون خطا جنايت اينسیدی يعنى بررجل
 قيمي يك درهم ايدن يا خوديكدن اقل ايدن ربعدي برجله رهن و رسیدی پس عبد مرنهنون خطا اقل
 قتل اينسیدی اول عبدك مرنهن آنى فدا ايلدر يعنى مقتولك دينى اولسا نه دفعه ايلدر * ز راجنايتك ضمانى
 مرنهن اوزره درو عبدك كل مرنهنك ضامنده در مرنهنك - بنى عبدك قيسه سنى مستقر قدر پس مرنهنه
 عبدی جنايتن فدا ايله دينور پس اگر فدا ايلدرسه رهننى اصلاح ايلدر و دينى راهن اوزره كا كان حالى اوزره
 قالور (ولم يرجع) و مرنهن راهن اوزره فدا دن بر شينله رجوع ايلدر * ز راعبدك كل مضموندر و مضمونك
 جنايتى يعنى عبدك جنايت ايسه ضامنك يعنى مرنهنك چي يقي كيدر پس اگر مرنهن راهن اوزره رجوع
 ايتسه راهن دخي مرنهن اوزره رجوع ايلدر پس بوند فائده حاصل اولور (دلايهده) يعنى مرنهن ايجون
 اول عبد قاتلى ولى جنايته دفع دخي بوقدر * ز رانكركه مالك دكادر (فان ابى) پس اگر مرنهن عبدی
 فدا دن امتناع ايلدرسه (دفعه الزايم او فداه) راهن آنى دفع ايلدر يا خود فدا ايلدر (دفعه قتلدين) پس
 دين ساقط اولور يعنى راهن عبدی دفع ايله يا خود دينه فدا ايله دينود * پس اگر راهن عبدی دفع ابدوب يا خود
 فدا ايلدرسه مرنهنك دينى ساقط اولور و راهن عبدی اخذ ابدوب رهن باطل اولور (ان لم يكن اكثر من قيميته)
 اگر دين رهنك قيميته دن انكركل ايله بلكه مساوى او اوب يا خود قيميته دن اقل اولور سه و اما چنان دين رهنك
 قيميته دن اكثر اولور سه پس ديندر عبدك قيميته مقدارى ساقط او اوب اقبسى ساقط اولور (مات الزايم باع و صبه
 الرهن و فضى الدين) راهن فوت او اوب راهنك وصيسى رهننى بيع ابدوب دينى قضا ايلدر ز رايصى راهنك
 مقامنه قائمدر (فان لم يكن له وصى فصاحبه) پس اگر راهنك وصيسى بوغبه قاض راهن ايجون وصى
 نصب ايلدر (رهن اوصى بعض نزله ابن على ليت عد عريم من غرمانه توفى على رضى الآخري
 ولهم رده) مينك وصيسى ترككده بعضيى ميت اوزره اولان دينى ايجون غرماندن بر غريمه رهن ايتك
 مرنه ايلسیدی غرماى آخر لكرضاسى اوز توقف اولور و انلرا ايجون اول رهنك ردى جائز اولور * ز بر اول
 وصى غرمانك بعضه ابغاه حكمی ايله ايتار ايتدی ز راعقد رهنك سوجه مرنهن ايجون يداستيفانك
 حكما ثابت اولسيدر پس ابغاه حقه قى ايله ايتاره مشابه اولدي (فان قضى دينهم قبل ارد) پس اگر وصى
 ساغر مانك دينلر بنه رهن ايلدر كاندن اول فضا ايلدرسه (شذ) اول رهن نافذ اولور مانع نزل اولداني
 ايجون مانع باقي غرمانك حقه ايلدر (ولو انفرد انفرم) يعنى ميت تركسته دن غريمى شرعى اولور سه (جناز)
 اول وصيتك و برديكى رهن ابغاه حقه قى اعتبارا ايله جائز اولدي (و بيعه فى دينه) و اول رهن مينك دينى

ایچون بیع اولور * زیرا قبل الرهن بیع اولور پس کذلک رهنه نصکره بیع اولور (واذا رهن بین المبت علی آخر جائز) ودخی چنان وصی مینک آخر کسنته اوزره اولان دینی ایچون ارتهان ایلمک جائز اولدی زیرا ارتهان حکما استیفادروصی اکا مالک اولور ووصیتک رهنه تفصیلات کثیره وارد رکاب وصایاده ذکر اولور والله اعلم بالصواب

* (فصول) *

(رهن عصر قیتمه عشره بها) برکسنته قیتمی اون درهم ایدر اوزم شیره سنی اون درهم دینه رهن ویرسیدی (قنخمر و تخلل) بس اول عصر مریتمک فتنده خیر اولدی خیر اولدقد نصکره سرکه اولدی (وهویساوینها) حاله بیکه اول سرکه تک قیتمی اون دره هه مساوی اولسیدی (بقی رهنابها) اول سرکه رهن اولدینی حاله عشره ایله باقی قالدی ولایق بوایدیکه رهن باطل اوله * زیرا عصر تک خیر اولسیده ایضه صالح اولمقدن چیقدی زیرا مال متقوم اولسی باقی قالدی وخر اولدقد نصکره رهن تک باطل اولماسنه باعث زیرا اول خیر سرکه لکله صحیحه عود ایلمک صدقند در بیع ایچون محل اولان شیء ماییت اعتبارله رهن ایچون دخی محل اولدینی ایچون رهنیتی باطل اولدی بواجلدن چنان برکسنته عصر اشترای ادوب پس اول عصر قبل القرض خیر اولسیدی بیع باطل اولمز خل اولسی احتمالی ایچون کذلک رهن اولسیده بویله در (و رهن شاه کذلک) وقیتمی اون درهم ایدن قیونک اون دره هه رهن اولسی دخی عصر تک رهن اولسی ککیدر (ذمت قدیغ جلدها فسادوی درهما فهو رهن به) پس اول رهن اولان قیون بلاذیح فوت اولسیدی مرتنه انک در یسینی دباغت اینسیدی بعد الدباغه اول دری برانچه به مساوی اولسیدی اول دری برانچه به رهن اولور زیرا رهن هلاکله متقرر اولور * پس چنان هلاکله بعضی صالح اولسیدی انک حکمی مقداری ایله عود ایدر بیع اولنان قیون قبضدن اول فوت اولدقد دباغت اولسیدی رهنک خلایق اوزره در اول وقت بیع صحیح عود ایلر * زیرا بیع قبضدن اول هلاکله منقض اولور و منقض ایسه عود ایلر بویله رهن کبی عود ایدر دید بلر (نهایه الرهن) رهنک تمامی وادی کبی و سودی کبی و یوکی کبی و میوه و سی کبی (لراهن) رهن ایچوندر (و رهن مع اصله) و اول نماصلی ایله بیله رهندر * زیرا اول نما اصله نابعدر و رهن حق لازمدر نمایه سرایت ایدر (و بهلاک بجانا) و بجانا هلاک اولور یعنی اگر اول نما هلاک اولسیدی بلاشی هلاک اولور زیرا تابع اولان شئیتر ایچون اصله مقابل اولان شئیندن قسط بوقدره مقصود اولدینی حاله عقد تحتد داخل اولدقلری ایچون (وان بقی و هلاک الاصل) و اگر اول نمایاق قلوب اصل هلاک اولور سه (فک بقسطه) رهن انی حصه سبیله فک ایدر (تقسیم الدین علی قیتمه یوم الفساک) دین نمایانک یوم فساک کدی قیتمی اوزره تقسیم اولور (و قیتمه الاصل یوم القبض) و اصل رهنک یوم قبضده کی قیتمی اوزره تقسیم اولور * زیرا رهن قبضله مستموندر و زیاده فکاکله مقصود اولور چنان وقتنه د کین باقی قالسیدی و تبعه برشیء مقابل اولور چنان مقصود اولور سه مبیع وادی کبی پس اول وادی ایچون قبل القبض نمئدن مقصود بوقدر پس چنان مشتری مبیعی قبض اینسیدی و اول قبضله مقصود اولسیدی انکچون نمئدن حصه اولور (و بسقطه من الدین حصه الاصل) و دیدنن اصله اصابت ایدن شیء ساقط اولور * زیرا مقصود اولدینی حاله اصله مقابل اولور بومسئله تک صورتی اولدر که بر رجل بر رجله قیتمی بیک دره هه مساوی بر جاره به بی بیک دره هه رهن قودوده اول جاره دن قیتمی بیک دره هه مساوی بر اولد حاصل اولسیدی پس دین اول جاره ایله وادی اوزره تقسیم اولور نصنی جاره به مقابله سنده و نصنی ولده مقابله سنده جاره انفکاک رهنه د کین باقی اولقی شرطله حتی اول جاره هلاک اولوب انفکاک رهنک وقتنه د کین وادی باقی ناله اول جاره دیدن انکله اولان نصقه هلاک اولور اولکله بشوز در همدرد بشوز در هه باقی قاور ذکر اولنان شرطله (و بقی التما بخصته) و رهن اول نمایه حصه سنده اصابت ایدن شئیله فک ایدر (از یاده نصع فی الرهن) زیاده رهنه صحیح اولور مثالی قیتمی اون اچنایق بر ثونی اون اچنیه به رهن قودقد نصکره رهن ثوب اول ایله رهن اولقی ایچون بر ثوب آخر دخی زیاده اینسیدی (لا الدین) دینده صحیح اولمز مثالی رهن مرتهنه بکا آخر بشوز اچنیه دخی قرض و برسک قانکده رهن اولان عد بیک قیتمه به رهن اولقی اوزره دیک کبی و فی بودر که

تحقیقا فیه ایستند مقرر اولان اصل تحقیق اصل عقده اساتی تصور اولمز الا قیاس زیاد معقود علیه
 او اورسده یا خود معقود بعهده اولورسه تصور اولنور پس دینده زیاده ایکسین بری دکا درامادید ز یاد تک
 معقود علیه اولدیغی ظاهر در و اما معقودیه اولماسی قبل الزم سبب له بولندیغی ایچوندر رهن دینک
 خلاف قدرک ز برارهن معقود علیه در ز بر عقد رهن اول مجوس اولن وعقدک انهن استند نصرکه باقی
 قائل (رهن عبدا یساوی الفاق دفع مثله رهنه بده فهورهن حتی بردای راهنده الم رهن امین فی اشئ حتی
 یعمله مکه ان الاول) برکسته قیمتی بیک درهده مساوی بر عیدی یک اقبیه دینی مقابله مستر رهن
 قود قدر نصرکه راهن انک مثلی قیمتی بیک درهده مساوی بر عیدی دخی عبدالولک بدلی رهن اولوق اوزره دفع
 اینسیدی اول عبدالول راهنده رد اولجه بید کین رهن در و مرهنن عبدا نایده امیندر حتی اول عبد ثانی بی
 عبدالولک مکه رهن قلیجید کین* ز بر عبدالول قبض الیه و بده مرتهنک ضمانتده داخل اولدی* پس اول
 عبد ضماندن چقمز مادمکه قبض و دین باقی اولد قلیجیه الا قبضک بوز نسیله چقار پس عبد اول مرتهنک
 ضمانتده اولد قلیجید عبدا ثانی اول ضمانتده داخل اولمز* ز بر راهنده مرتهن ایکسیندن برینک ضمانتده دخلوانه
 راضی اولدیلمر پس قیچان اولک دخوی زائل اولسه ثانی مرتهنک ضمانتده داخل اولور بوند نصرکه دینلکه
 مرتهنندن تجید قبض شرط قیلندی ز بر ایدمر تهن ثانی اوزره یداماندر و یدراهن بد استفا و بد ضماندر
 پس یدامان بدراهن نأب اولمز بعض تجید قبض شرط قیلندی دیدی* ز برارهن هبه کبی تبرع و عینی
 امانتدر نکیم بنام ابدک که قبض امانت قبض امانت منابشه نأب اولور (ارا المرتهن الزامن عن دینده دقله
 و هبه له فملک الزامن هلاک میچانا) مرتهن راهنی دینندن ارا اینسیدی پس راهن دخی اول ارا بی قبول اینسیدی
 یا خود مرتهن دینی راهنه هبه اینسیدی پس رهن صاحبندن منع ایتمک سزین یدمر تهنده هلاک اولسیدی
 اول رهن میچانا هلاک اولور استخسانا* و امام زفر مرتهن راهن ایچون رهنک قیمته ضمان اولور دیدی قیاسده
 بودر* ز بر قبض مضمونا واقع اولدی پس قبضک مایا قیسی دخی کذلک مضمونا باقی قالدی و استخسانک
 وجهی اولدر که تحقیقا رهنک ضمانتی قبض و دین اعتبار الیه در* ز بر اضممان استیفادر بواجلندن ضمانت
 اولز اولادین اعتباری الیه اولور و ارا الیه ایکسینک بریکه دیندر باقی قائل و ایکی وصف صاحبی اولان علت الیه
 ثابت اولان حکم ایکی وصفک بری زائل اولمغه زائل اولور بواجلندن اگر دین رد اولسه ضمان ساقط اولور قبض
 معدوم اولدیغی ایچون اگر چه دین باقی اولورسه و کذلک قیچان دیندن ارا ایلسد ضمان ساقط اولور
 دین معدوم اولدیغی ایچون اگر چه قبض باقی اسه ده (ولو استوفاه) و اگر مرتهن دینی بالقلم استعجاب ایلسه
 (او بعضه یا فیه الزامن) یا خود زانک ایفاسیله دینک بعضی استیفای اینسیدی (او متطوع) یا خود
 متطوعک ایفاسیله استیفای اینسیدی (او شرائه عینیه) یا خود دینله بر عین استیفای اینسیدی (او صلحه
 عنه علی عین) یا خود دینندن بر عین اوزره صلح اولسیدی (او اعانه مرتهنه بدینه علی آخر) یا خود راهن
 مرتهنی آخر اوزره اولان دیننه حواله اینسیدی (فهاک فی بده) پس رهن مرتهنک بدینه هلاک اولسیدی
 (هلاک بالذین) اول رهن دینله هلاک اولور* ز بر انفس دین استیفای الیه و استیفای مثلی الیه ساقط اولمز مقرر اولان
 علت ایچونکه تحقیقا دیون امثاله قضا اولنور کندی نفس الیه قضا اولمز لکن استیفای معتذر اولور فائده
 اولدیغی ایچون استیفای مثلی مطالبه فی عقلمر* یعنی هر نه وقت داین دینک سینت طلب اینسه مدیون دخی
 دیندن انکله ادا ایلدیگی شیکت عینی طلب ایدر ایدی ایکی جائیدن مطالبه منقطعه اولمز پس قیچان رهن
 هلاک اولسه استیفای اول مقرر اولوب استیفای ثانی منتقض اولور (و رد ما قبض الی من ایدی) و مرتهن
 قبض الیه ایکی شیئی ادا ایلدن کسنیه رد ایدر راهنک و متطوعک یا خود شرانک یا خود صلح ایفاسی
 صورتلرنده (و بطلت الحوالة) و حواله باطل اولور و رهن دینله هلاک اولور* ز بر احواله دینی ساقط ایتمز
 و لکن حواله اولنان کسنه نک ذمتی حواله ایدنه نک ذمتی مقامنه قائم اولور بواجلندن حواله ایدنه نک ذمتنه
 عود ایدر چنان حواله اولنان کسنه مفلسا فوت اولسیدی (کذا) یعنی ذکر اولنان صورتلرده رهن
 دینله هلاک اولدیغی کبی بنه دینله هلاک اولور (اذ هلاک بده تصادقهما علی ان لادین) قیچان دین اولمقی
 اوزره بر برل بی مصادقه نصرکه رهن هلاک اولسیدی* ز برارهن دینله مضموندر یا خود وجودک توهمی

فتنه دینک جهنمه مضنوندر دین موعودده اولدینی کبی و جهت باقی قالدی دین اولماق اوزره
تصادق اولدند صکره دینک قیامی اوزره تصادق فری احتمالی ایچون * ابراهیمونک خلاقی اوزره در که ز برادین ارا ابله
ساقط اولور والله اعلم بحقیقه الحال

*** (کتاب الغصب) ***

بو کتاب احکام غصبک بیاننده در مصنف کتاب غصبی کتاب رهنگ عقبنده ایرادینه باعث رهنده حبس شرعی
اولوب و غصبده حبس غیر شرعی اولدینی ایچوندر (هو) غصب لغت جهنتدن برشتی تغاب ابله غیردن
اخذا یتکدر برابردر کرک مال منقوم اولسون کر کسه اولسون (غصب زوجة فلان) یاخود (غصب خرفلان
دینلور و شرعاً غصب (اخذ مال منقوم محترم) مال منقوم محترمی اخذ ایتکدر منقوم قولیه خیر مسلمان
احترازدر محترم ابله مال حریدن احترامزدر * ز یرا مال حربی مال محترم دکلدر (من ید مالک بله بلاذنه)
مالکنک یدندن اول مالکنک اذنه من اخذا یتکدر * بلاذنه قوی مالکنک یدندن اذنبه اخذندن احترامزدر ودخی
غصبیده مالکنک ازاله سی معتبر اواغه اشارتد بز قمرده * وشافعی فتنهده غصب دشمنلرک یدنک مال اوزره
ثابت اولسیدر و غیره خلاف مغضوبک زیاده زنده ظاهر اولورده مغضوبه نک ولدی و بستنک میوه سی کبی
ز یرا اولد بز فتندهده مصونه دکلدر وشافعی فتنهده اثبات بد ایچون مضونه در ازاله بدبولندینی ایچون * حاصل
کلام تحقیقا غصبیده معتبر اولان بز قمرده ید محقه نک ازاله سی و بدبطله نک اثباتیدر وشافعی فتنهده بالکر
ایکبجیدر (لاحفیه) کبرلی اخذدکل بو قوی سرفه دن احترامزدر (فاستخدام العبد ونحوه الدابة
غصب) پس عبدی خدمت ایتدیرمک و دابه نک اوزر یته بولک وضع ایلک غصبیدر بوایکسندده ید محقه نک
ازاله سی و بدبطله نک اثباتی موجود اولدینی ایچون (لاجاوسه علی البساط) بوحسه دوشمه اوزر یته
و طوره سی غصب دکلدر استیلا ابله ازاله بدبولندینی ایچون زیر ائندن نقل و تحویل بولندی و دوشدکم مالکنک
فعایدر حالبوکه استعمالده فعلنک اثری باقی قالدی و مالکنک یدندن اخذ بولندی (حکمه الامم ان علم)
پس غصبک حکمی مال غیر اولدین پیلن کسه ایچون آثم اولمقد (وردالعین قائمه) و عینی قائمه
اولدینی حالده رد ایتکدر (والغرم هالکنه) اول مغضوب هالک اولدینی حالده اوده مکدر (واقعه)
ومال غیر اولدین بیلن ایچون (الاخیران) یعنی عین قائمه یی رد ایتکدر یاخود هالک اولدینی حالده
ضامن اولمقد * ز یرا مغضوب حق غیردر غاصبک علمی اوزره متوقف اولن وانمده بو قدر * ز یرا خطادار
خطا ابله حدیث شریفله مرفوعدر (و یجب المثل فی المثل) و مثلی بی غصبده مثل واجب اولور مثلی
مکبل و موزون و عددی متقارب کبی حق سبحانه و تعالیکنک (فاعتدوا علیه بمثل ما اعتدی علیکم) قول
شریفی ایچون مثلی ابله مراد اسواقده مثلی بولن شیدر که اجزاسی بیلندعداوانور تقاوتسز بویه اولیان شئی
قییدر بوندن صکره مثلی آزا اولور مصنوع اولور شول حیثیه که اهل صنعت آتی مثلیدن اخراج ایدر اصلنه
ذنبته نادر قتاغله قتمه کبی و قدر و ابراق کبی پس قیمی اولور و از اولور مصنوع اولور شول حیثیه که اهل
صنعت آتی مثلیدن اخراج ابله مزم کتزنک باقی اولسچون و تقاضای اولدینی ایچون دراهم مضروبه
و دنانیر کبی (فان انقطع قیمته یوم الخصومه) پس اگر مغضوبک مثلی منقطع اولسه یوم خصومهده کبی قیمی
لازم کلور و ابو یوسف فتنهده یوم غصبده کبی قیمی لازم کلور و امام محمد فتنهده یوم انقطاعده کبی قیمی لازم کلور
ابو یوسفک علمتی وقتا که مغضوبک مثلی منقطع اولسه مثلی اولمانه منقطع اولور پس نک قیمی سبک انقادی
کونته اعتبار اولور * ز یرا ضحانی موجب اولان سبیدر و امام محمدک علمتی تحقیقا واجب اولان ذمتده مندر
و مثلاً انقطاعیه قیمته انتقال ایدر ایدمی یوم انقطاعده اولان قیمته اعتبار اولور و امام اعظمک علمتی
تحقیقا نقل مجرد انقطاعه ثابت اولان بواجلندن اگر مالک مثلی بولجبه ید کین صبر ابله مالک ایچون لازم کلان
اول مندر و قاضینک قضا ابله قیمته انتقال ایدر ایدمی یوم خصومت و قضاء اولان قیمته اعتبار اولور
(والقیمة فی القیمی یوم غصبه) و قیمی اولان مغضوبک متاع کبی و حیوانات و عددی متقارب کبی یوم
غصبده کبی قیمی واجب اولور بالا جاغ * ز یرا مغضوب غصب اولدینی حیثیه قیمته مطالبدر ایدمی یوم
غصبده کبی قیمته اعتبار اولور (فان ادعی انه لاک حبس حتی یراهنه او بقی انظر ثم قضی علیه بالبدل

بس اگر غاصب مفسوبك هلاكی ادعا بدرس غاصب حبس اولنور حتی معلوم اولجه كه تحقیقا مفسوب
 آكر باقی اولدی ظاهر اووردی اندنصره غاصب اوزره بدل ایله قضا اولنور * ز بر مالکک حتی عینده
 نابتدر غاصبک قولی اول هلاکده قول اولنور حتی ظن غاصبک قولی صادق اولسی اوزره غاب اولجه * تکیم
 دیون کثیر ایله افلاس ادعا ایله یکی کبی (برهن انعمات عند غاصبه) مالک اثبات ایله دیکه مفسوب
 غاصبک قتده هلاک اولدی (وقب الغاصب) و غاصب دخی پیشه بی چوردی یعنی غاصب مالکک قتده
 هلاک اولدی دیو اثبات اینسیدی (فینته اولی عند محمد) امام محمد قتده غاصبک پیشه سی اولدر
 زیرا غصه ضمانتک واجب اولسی ظاهر ا نابتدر وردک اثباتی عارضدن پیشه ایسه ظاهرک خلفی
 ادعا بدین کسسه ایچوندر (ویند مالکک عند ابن یوسف) و ابی یوسف قتده مالکک پیشه سی اولدر
 زیرا غاصبه مالکک اختلافک حاصلی ضمانده در مالکک پیشه سنده ضمانتک اثباتی وارد (وهو فیما
 ینقل) و غصب ائجق متقل اولان و محمول اولان شینده متحقق اوور یلنن شی ایچونکه تحقیقا غصب
 اوزر ضمانتک بدایله مالککک بدیندن مالی ازاله در بونک ایسه تحقیقی مکن اولر الامتقوله اوور شول عقارده
 اولنر ک نقل اولنور و نحو یل اولنور (فلا و احد عقارا و هلك فی یذه) بس غاصب بر عقاری اخذ ایله بدینده هلاک
 اولسیدی ارضی اوزر بیسبیل باصوب صوتک تحتده غائب باقی اولغه یا خود برداری غصب ایله یوسف آفته
 سماو به ایله منهدم اولغه یا خود بنای سبل کورور مکله (لم یضمن) مرضی منقذ اولغه ضامن اولان اول
 شرط کدغصبدر (قبیل) بعضیلر بدیکه قولک قائلی عماد الدین واستروشیدر فصولر نیده دیندلر که (لا صح
 انه یضمن بالبع و التسليم و بالخی در فی الودیعه) اصح قول بوذر که تحقیقا عاقدار بعله و تسام ایله تضمین اوور
 و ودیعه انکار ایله ضامن اولنور یعنی فحان عقار ذوالیدک قتده ودیعه اولسه بس انکار ایدر سه
 بالاتفاق ضامن اوور (و بالرجوع عن الشهاده) و شهادتدن رجوعله دخی ضامن اوور ایکی کسسه
 بر چل اوزره بردار ایچون شهادت اینسدر اندنصره بعد القضاء رجوع اینسدر ضامن اوور (و ضمن
 قهوما) و عقار ایله مقوله غاصب ضامن اوور (ماقص بفعله) فعلیله ناقص اولان شینده ضامن اوور
 (وسکنانه) و سکناسیله دخی ناقص اولانه ضامن اوور * بو عبارت عقارده اولان ضمانتک بیاندر مشایخن
 صادر اولان عبارت بو مقدمه نیم ذکر ایله یکدر و هدایه شارح لری و غیر بلری فعلی هدم ایله و سکناسی سکناسی
 مخصوصه ایله بیان ایلدیلر و سکناسی مخصوصه ضمانتک انهدامنه قایض اوور و عمله مقارن اولسدر بیو رجلیک
 و قصار ق کبی حتی هدایه نک قولک شرحنده شرح یدیلر که هدایه نک فحان دار سکناسیله و عملیه
 منهدم اولسه دیندی قولنده سکناسی مخصوصه داخل اوور دیندلر هدایه نک عملیه قیدنه باعث * زیرا
 فحان داری غاصب غصب ایله بدینده ساکن اولدقدنصره سکناسیله و عملیه منهدم اولوب بلکه
 آفته سماو به ایله منهدم اولسه اول غاصب اوزره امام اعظم و ابو یوسف قتلرند ضمانتک لازم کلر * امدی ظاهر
 اولدی که تحقیقا شرعک مراد لری نقص ایکی سینی بیاندر اولکی سبب نقصی ابتداء ایجاب بدین
 شیندر اولکه هدمدر ایکنجی سبب آخرند هدمه مفضی اولان شیندر اولکه سکناسی مخصوصه درو صاحب
 وقایه بو عقارتی تغییر ایله و ناقص بفعله کسکنانه دیدی یعنی فعلیله ناقص اولان شی سکناسی کبی
 دیدی بس بو تقدیرجه وقایه اوزره لازم کلور که تحقیقا سکناسی عمل موهن ایله تعقید اوورور سه عمل موهنن مجرد
 اولنر سکناسیله سبب اولنر لازم کلور و تحقیقا سکناسی بیانش ایله که تحقیقا قادر سکناسیله فحان آفته سماو به ایله
 منهدم اولسه ضمانتک بو قدر و نیم قتده مصنفک خط بدین نقل اولنور نسیخه وارد ایدنه یازمش اولان عبارت
 هدایه دیو تقریده اولدیغی کیدر اندنصره وقایه تقریر ایله و مصدر الشرح بعده اکانایع اولدی و صواب
 اولان هدایه موافق اولان شیندر (وزرعه) و دخی ارض مفسوبه زراعتله نقصان بولسیدی غاصب
 نقصانه ضامن اولور * زیرا بعضی اتلاف ایله (او باجاره عبد غصبه) بفعله اوزره عطفدر و مئوده ضمان
 ایچون باندیر یعنی ذکر اولنن کن غاصب غصب ایله یکی عبدی ایجار ایله کده عبدک نقصانده ضامن اولور
 بس مده اجاره ده بدین ایچون استقلال سببیه نقصان حاصل اولدی (بخلاف البع) مبیع بونک

خلاق اوزره در یعنی چنان بیعی مشتری قبض ایزدن اول باهک بدنه میده من بروصنک فوت اولدیه
 قیمندن رشئی نص واسیدی بابع مبعک نقصانندن رشئی ضامن اولور حتی نمندن رشئی ساقط اولور اگر چه
 نقصان فاحش اولور سده (و تراجع السعر اذ ارد فی مکان الغصب) ودخی سرک کبرو دونسی الیه
 ضامن اولور چنان غاصب مفعو فی مکان غصبه رداید رسد یعنی چنان غاصب مفعو فی نقصان سرک دینصره
 مالکته رداید سیدی اگر رد مکان غصبه اولور سه غاصب اوزره ضامن اولور * زیر امکان سرک تراجمی
 رغبات نامک فتور ندر بخره مفعو بک بر جزئی فوت اولمندن دکدر واکر مالک قیمنی اول مکانه
 اخذ ایتک پینله مفعو فی ردایچون اول مکانه ذهانبه انتظار پینده مخیر لکی بوغیسه * ز برانقصان غاصبک
 مفعو فی بو مکانه نقلی الیه غاصب قبلندن حاصل اولدی ایمدی غاصب ایچون ضرری الترام لازم کلور و مالک
 دخی قیمنله مطالبه ایدر اول مکانه ردینه منتظر اولور (و تصدق باجره) ضمن اوزره عطف قدر یعنی چنان
 برکسته بر عبدی غصب اینسیدی مثلا و اول عبدی ایجار اینسیدی و اجرت اخذ اینسیدی پس اول عبد
 استعمال الیه نقصان واسیدی و نقصان ضامن اولسیدی امام اعظم و امام محمد فتنده اخذ ایلدیکی اجری
 تصدق ایدر و بونک اصلی اولدر که تحقیقا بزم فخر دغله غاصب کدر شانهی ایچون خلاف وارد * ز برامنافع
 تقوی اولمز الاعتقاد الیه اولور و فاداینسه غاصبدر و کندوسی اینسه عبدک منفعنی عقد الیه مال قیلدی پس
 ایمدی غاصب منافک بدندن اول اولدی و غاصب اول بدلی تصدق له امر اولور سبب خبیث الیه استفاده
 یتدیکی ایچون اول سبب خبیثکه مال غیرده تصرفدر (واجر مستعاره) ودخی عاریت الدینی شیکل اجرت تصدق
 ایدر یعنی چنان برکسته رشئی عاریت الوب اول شئی ایجار اینسیدی و غاصب اول اجری اخذ اینسیدی
 غاصب اکمالک اولور و اوزر بینه تصدقی واجب اولور ذکر اولنان علت ایچونکه مال غیرده تصرف له حاصل
 اولدی (و ربیح حاصل بالتصرف فی مودعه و مفعو به) ودخی ذکر اولنان کبی مودوعک و مفعو بک ربیح تصدق
 ایدر (متعینا بالاشارة او بالشرع ابراهم آلودیعا اولغصب و تقد هافان اشار الیها و تقد غیرها اول غیرها و اطلاق
 و تقد هالا) یعنی تحقیقا مودع و غاصب چنان و بدعتده یا خود مفعو بدتصرف اینسه لور ربیح حاصل اولسه
 امام اعظم و امام محمد فتنده اول ربیح الیه تصدق ایدر و بواشارتله متعین اولان شئده و استخراج متاع
 کبی و متاع مثلی کبی * ز بر عقد متعین اولان شئنه متعلق اولدی حتی اصکر اول اشارتله متعین اولان
 قبل القبض هلاک اولسه مبیع باطل اولور پس عقد متعین اولان شئنه متعلق اولنجهره و بدعتده ملک
 خبیثله مستفید اولور ایمدی انکله تصدق ایدر اما اشارتله متعین اولمان شئینده دراهم و داننیر کبی پس
 جامع الصغیره ذکر اولندیکه چنان دراهم الیه اشترا اینسیدی تحقیقا مشتری ربیح الیه تصدق ایدر پس بوعبارتک
 ظاهری انک اوزر بینه دلالت ایدر که تحقیقا صاحب جامع بونکله مراد ایلدیکه چنان دراهمه اشارت
 ایدوب و ائدن تقدایسه تصدق ایدر و اما دراهمه اشارت ایدوب غیر بئندن تقد اینسیدی یا خود مطلق
 ذکر ایدوب دراهمندن تقد اینسیدی یا خود غیر بی به اشارت ایدوب دراهمندن تقد اینسیدی بونلرک
 کایسته ربیح انکچون حلال اولور * ز بر دراهمه اشارت تعیین افاده ائز اشارتک و جودی و عدلی مساویدر
 الامکر ائندن تقدایله تأکید ایلد و امام ابواللیث بونکله افتنا ایلدی و کافیده ذکر اولندیکه بزم مشایخمن
 بکل حال مشتری من ضامن اولمزدن اول تناول طب اولمز و بعد الضمان بکل حال ربیح طب اولمز و مخار اولانله
 بودر جامعتده مضار بده یعنی بسو طندن کتاب مضار بده جواک اطلاق ایچون (آجره فاجاز
 مالکة فی المدة فتمتدانی یوسف اجراماضی قبل الاجازة و ما بقی لمانکة) غاصب مفعو فی ایجار اینسیدی
 پس مفعو بک مالکی مدته معلومه ده اجازت و رسیدی ابو یوسف فتنده اجازتدن اول بکن زمانک اجری
 و باقبسی دخی مفعو بک مالکی ایچوندر * زیرا غاصب مالکک حقتده فضولیدر (وعند محمد اجر
 ماضی لغاصبه و ما بقی لمالکة) و امام محمد فتنده اجازتدن اول بکن زمانک اجری غاصب ایچوندر و ما بقی
 مالک ایچوندر * ز بر غاصب عاقددر (کذا و آجره فاضحی فی المدة و اجاز المستحق) و کذلک اگر
 غاصب مفعو فی ایجار اینسیدی پس مدته معلومه ده برکسته مفعو به مستحق چقیسیدی اول مستحق
 ایجاره اجازت و رسیدی ذکر اولنان خلاف اوزره در * زیرا مستحق مالک کبیر بلکه بعد الاستحقاق

مالکدر (غصب و غیر بطله) غاصب بر مالی غصب ایدوب اول مال معصومی کندی قه ایله تئیر ایلدی
غاصبک فعلتک غیر ایلد تغییر اولادن احقر زدر ملایاش اوزم نفسه ز باب اولسی کبی . باش خرمائش تراولسی
کبی پس بوندم مالک شغیر درد بولرسه اخذ ایدر دیر بولرسه ترک ایدوب نفسه ایندی بولر (دین لایحه) پس اول معصومک
اسمی زائل اولسیدی و منافعتک اعظمی فوت اولسیدی . بواندن احقر زدر که نشان غاصب بر قبونی غصب
ایدوب اول قبونی ذبح ایتسیدی پس اول ذبح اولنان قیونه مالکک ملصکی مجرد ذبحه زائل اولان
زیر اول قبونه ذبح اولنش قیون دینلور و مصنف اعظم منافع فوت اولسیدی دعوی زیرانی دین کسنه
بغدا به متناول اولسنی قصد ایلدیکه فی ذبح غاصب غصب ایدوب او و کک بدوب اون ایتسیدی * پس
بغداک عیننه متعلق اولان مقاصد مثالی هر یسه اولسی دخی هر یسه مثالی اون اولسبیله زائل اولور و بو کا
حاجت یوقدر * زیر زائل اسمی قوی اندن مقیدر زیر اسمی زائل اولور . قواله جمیع صور تکرده اعظم منافع
زوالی لازم کاور (او احتیاط ملک اغاصب و ایتمیر اصلا) یا خود معصوب غاصبک مالکی ایله مختلط اووب
اصلا تئیر اولنمزسه خطه فی خطه به یا خود شعیری شعیره مختلط قیون کبی (او الاخرج) یا خود شعیر اولن
الاخرج ایله تئیر اولنمزسه خطه فی شعیره و یا خود شعیری خطه سسته مختلط ایتک کبی (ضمه) غاصب
بقعه و نضامن اولور (و ملک) و غاصب بعد الضمن معصوم به مالک اولور اما صوبه تغییره زوال اسمیه
ضمانه باعث غاصبک متعدی اولدیغی ایچوندر و اما مالکده علت غاصب صندعه مقومه احداث ایتدی
ز را قیونک قیون طبخله و بریان اولسبیله زیاده اولدی و کذلک خطه تک قیون اون ایتسبیله زیاده اولدی
و غاصبک احداثی حق مالکی من وجه هلاک ایتدی حتی اسمی تبدیل و اعظم منافع فوت اولدی و غاصبک
حق ایسه من کل وجه قائم ایتدی غاصبک حق من وجه هلاک اوزره راسخ اولدی او صوادده متقرر اولان شی *
اوزره که تحقیقا ترجمه ایکی نوعی چنان متعارض اولسسه ذانده اولان بچنان حاله اولان ریجاندن احقر
و اما اختلافه ضمانتک علی غاصبک اختلافه ذکر اولنان کبی متعدی اولدیغیچوندر و اما مالکده علمه ملک
معصوم منهده ایکی بدل جمع اولسون ایچوندر (بلا حل) ملک به متعلقدر (قبل الرضا) یعنی مالکک
رضانندن اول بلا حل مالک اولور یا بدلی ادا ایله مالک اولور یا خود ایا ایله مالک اولور و یا خود قاضینک نصیبی ایله
مالک اولور و بواستخساندر و قیاس حلال اولقدر * زیر غاصبک مالکی کسبی بیله ثابت اولدی و ملک ایسه
شعیرک رضاسسته توقفسز تصرفی تجویز ایدر بواجدن غاصب معصومی به ایسه یا خود بیع السه
صحیح اولور و استخسانک وجهی اولدر که تحقیقا رسول علیه الصلوٰه و السلامک صاحبک رضاسز بوجارتمش
و بریان اولمش قیونده (اطعموها الاسراء) قول شریفدر یعنی سزانی اسیره اطعام ایدک دیکدر تصدقه امر ایله
مالکک ملک زوالی و قبل الارضا غاصب ایچون انتفاعک حرمتی افاده ایلدی و انتفاعک ایاحتنده باب
غصبک قحقی اقتضای ایتدی کیچون پس قبل الارضا حرام اولور ماده فسادک قطع اولنسی ایچون حرمتله بیله
بیعتک و هبعتک نافذ اولسی ملک قائم اولدیغی ایچوندر تکبیم بیع فاسده و ایدیغی کبی (کذب شاه و طبخها
اوشیها و طعن بر اوزعه و جعل حدید سیفا و الباء علی ساجد) مثالی قیونک بوغرتمشی و طبخنی کبی
یا خود کباب اولسی کبی و بغداک اون اولسی یا خود اکلسی کبی و قیونک قیلنج اولسی کبی و شجر ساجک اوزرنه
بنا ایتک کبی ساج بر شجر عظیمدر بجز الا بلاد هنده بقر (وان ضرب الحجر ندر درها اودیشارا اوانه فمالک
بلاشی) و اگر غاصب اتونی و کوه شی ضرب ایدوب درهم و دینار ایتسیدی یا خود جنایک یا بیدی بلاشی *
مالککندر * زیراعین هر وجهه با قیدرو بونک معنای اصلسی تئیتدر و عوزون اولسیدر حالو که ایکیسیده
با قیدر حتی ایکیسنتک اعتبار یله انده راجاری اولدی (ذبح شاهه طر حها علیه و اخذ قتمها و اخذها)
غاصب بر شعیرک قیون بوغرتمسیدی اول غیر قیون غاصب اوزره طرح البدوب قیونتی اخذ ایدر یا خود اول ذبح
اولان قیونتی اخذ ایدر * یعنی تحقیقا مالک شغیردر اگر دیرلسه قیونک قیونتی نصیبن ایتدروب قیونتی ذبح ایدنه
تسلیم ایدر و اگر دیرلسه بوغرتمنان قیونتی اخذ ایدوب نقصانی نصیبن ایتدرب * زیر بومن وجه اتلافدر
منافعک بعضیسی فوت اولغله حامل اولسی کبی و بعضیسی کبی و نسلی منقطع اولسی کبی و بعضی منافع باقی
قالغله اولکک لجیدرو اگر معصوماتی بجز نابه ااورسه غاصب بر طرفی قطع ایتسیدی مالک جمیع قیونتی نصیبن

ایتدر من کل وجه استهلاک ولدینی ایچون (کذا او خرق ثوب او فوت بعضه و بعض نفعه) كذلك غاصب
غصب ایلدیکی ثوبی برتسیدی و اول ثوبک بعضی فوت اولوب بعضی سنک نفعی فوت اولسیدی یعنی ذکر اولنان
کبی مالک بوندده مخیردر اگر دیلرسه غاصبه بو ثوب کل قیمتی تضمین ایتدر و ثوب غاصبک اولور و اگر دیلرسه ثوبی
خذا ایدوب نقصانی تضمین ایتدیرر ذکر اولنان علت ایچون (واکله ضمن کلهها) و اگر ثوبک منافعتک کایسی
فوت اولدی ایسه غاصب قیمتک کایسنه ضامن اولور (و فی بسیر نفعه بلا تقویت شیء مند ضمن مانقص)
و ثوبک خرق قلیل اولور سه انک منافعتدن برشیء فوت اولتسن من ثوب ناقص اولسیدی غاصب نقصانک
مقدارنه ضامن اولور و ثوبک مالکی ثوبنا خذا ایدرز براین من کل وجه قائمدر (بئی فی ارض غیره ارغرس
قلعا) غاصب برارضی غصب ایدوب اوزرینه بنسایدسیدی یاخود اشجار غرس ایتسیدی اول بنا و اشجار
قلع اولنور (وردت) و ارض مالک رد اولنور * ز برارض حقیقه غصب اولنور پس انده کاکان مالک
حق یا قیدر و غاصب اول ارضی مشغوله قیلدی پس غاصب اول ارضک تفر بقیله امر اولنور تنکیم طعابله
غیرک ظرفی مشغول قیلدی کبی (و مالک هه مان یضمن له قیمتهم ان نقصت به) و ارضک مالکی ایچون
بنالیده تاخود اشجار غرس ایدنه ضامن اولوق واردرا کر ارضک قیمتی بناو غرس له ناقص اولدی ایسه و مصنف
قیمتک بنالسنک طرفینی (فتقوم بدو یهما) قولله یساز ایلدی یعنی ارض بناسر و اشجار سار سترقوم
اولنور (ومع احدهما مستحق القلع) بنا و اشجار دن بر بیله بیله مستحق القلع اولدیغی حالده تقویم
اولنور (بیمین افضل) ارضک مالکی فضل ضامن اولور پس اگر قلعی مستحق اولان شجرک و یا بنالک قیمتی
مقاولا قیمتدن اقل اولور سه بس مقولوع قیمتدن اجرت قلع نقص اولسه باقی مستحق القلع اولان شجرک
قیمتی اولور پس بخان ارضک قیمتی یوز اقیچه اولسه و قلع اولنان شجرک قیمتی اون اقیچه اولسه و اجرة قلع بر اقیچه
اولسه طقوز اقیچه باقی قانور یس ارض شجر مقولوعله بیله بوز طه و ز اقیچه به تقویم اولنور پس مالک ارض طقوز
اکیچه به ضامن اولور (هذا اذا كانت قيمة الساحة اكثر من قيمة البناء او الغرس) بو ذکرا اولنان حکم
قیچان ساحه نیک قیمتی بنالک یاخود غرسک قیمتدن زیاده اولدیغی وقتده در (و اذا علس فللقاصب
ان یضمن له قيمة الساحة فأخذها) و قچان ساحه نیک قیمتی بنالک یاخود غرسک قیمتدن اقل اولور سه
غاصب ساحه نیک قیمتنه ضامن اولوب ساحه بی اخذ ایدر نه یاده بو یله ذکر اولندی (جر اشوب و صفر)
غاصب غصب ایلدیکی ثوبی قرمز یه و یاخود صاری به بو یاسیدی (اوت السویق یسمن) یاخود غصب
ایلدیکی سو بقی سمنله قارشدر سیدی مالک مخیردر اگر دیلرسه (ضمنه ایض) ثوبی ایض اولدیغی حالده کی
قیمتی تضمین ایتدر یعنی غاصبدن بیاض ثوبک قیمتنی اخذ ایدر (و مثل سو بقیه) و سو بقیه مثانی اخذ ایدر
و ثوب اجری و یا صفری و یا سو بقی غاصبه تسلیم ایدر (واخذهما) یاخود ثوبی و یا سو بقی اخذ ایدر
(و ضمن ما زاد الصغ والسنن) و بو یانک و سمنک زیاده سنه ضامن اولور * زیرا بو مالک مقومدر ثوب کبی
و غاصبک غصبه و بو یاسیله مالک حرمتی ساقط اولور و ایکدن کده صیانتی واجب اولور بو اجلدن
ایکینسندن بر نیک مانی آخره ایصالک معنا سنند و آخرک حقیق مالکک عینده ایفانک معنا سننده اولکه
تخیردن بزم دیدیکمز شیده در الازرب ثوب ایچون مخیرک اثبات ایلدک * زیرا رب ثوب صاحب اصلدر
و غاصب صاحب و صفدر (وان سود) و اگر غاصب ثوبی سیاهه بو یاسیدی (ضمنه ایض او حده و لاشیء
للغاصب) مالک اول ثوبی بیاض اولدیغی حالده تضمین ایتدر و یاخود بو یاسیله خذا ایدر و غاصب ایچون
سیاهه بو یادیغی ایچون اجر بو قدر زرا تقصدر

(فصل - *)

(غصب ما غصب و ضمن قیمته ملکه مستند ا) غاصب غصب ایلدیکی شئی غائب قیوب و قیمت ضامن اولسیدی
غاصب اول مقصوب مالک اولور و وقت غصبه مستند اولدیغی حالده مالک اولور و مالکی مخیردر دیلرسه تضمین
ایتدروب قیمت اخذ ایدر و دیلرسه بونکجه متظر اولور و امام شافعی غاصب اکامالک اولز دیدی * ز را غصب
نمدی مخضدر لک ایچون موجب اولور * ز بر مالک حکم شرر عید پس سبب مشروع طلب اولنور و بزم ایچون
علت اولدر که بحقه مالک مقصوب بدلند * که له مالک اولدی یعنی رفقه و دامالک اولدی پس مقصوب مالکک

ملکندن خارج اوابی واجب اولدی بدل الیه بدل شخص واحدک ملکندہ مجتمع اولسون ایچون و غاصبک
ملکندہ داخل اولمقدہ واجب اولدی واکر واجب اولسد بلا مالک ملک ثابت اولسی لازم کاور (وصدی فی
قیمتہ بینہ) و غاصب مقصوبک قیمتندہ یعنی الیه تصدیق اولنور (ان لم یرهن المذک لان یاده) اگر مالک قیمتک
ز یاد کئی اثبات ایدمز مندی یعنی مالک اگر مقصوبک قیمتنی زیادہ ادعا ایدوب و غاصب انکار ایدر سد پس اگر
مالک زیادہ بی اثبات ایدز منہ شاهدک شهادتی مقبوله او اورو الاغاصب بتبدله زیادہ فی نفیہ تصدیق اولنور سائر
دعواردہ اولدی کئی (فان ظہر وہی اکثر) پس اگر مقصوب ظاهر اولوب و مقصوبک قیمتنی غاصبک ضامن
اولد بقندن زیادہ اولور سد (وقد ضمن بقوله) جالبو کہ غاصب یعنی الیه بله قولہ ضامن اولدی (اخذہ المذک
وردد عوضه) مالک اول مقصوب بی اخذ ایدوب عوضنی غاصب ایدر ایدر (او مضی الضمان) یا خود مالک ضمن
ساتی امضا ایدر ز بر مالکک بومقدار رضای زیادہ ادعا ایلدی کئی وقتندہ تمام اولدی ادعا سنک دونی اخذہ
یا عتبتندہ سی اولدی یعنی ایچون ایدی (ولو ضمن بتول مالکک او حینہ انکول الغاصب فہولہ) و اگر غاصب
مالکک قولہ و حینہ یا خود قیمتندن نکولہ ضامن اولسدی مقصوب غاصبک اولور (ولایخیر لکم مالک)
و مالک ایچون بخبرک بوقدر ز بر مالکک بومقدار الیه بدلہ به رضای اولدی شول جهتہ کہ انجیق بومقداری
ادعا ایتدی (تفدیغ غاصب ضمن بعدیمہ) غاصبک مقصوب بی بیع اتیمی ضامن اولدقدن صکرہ
نافذ اولور * یعنی غاصب غصب ایلدی کئی شئی بیع ایتد کدن صکرہ ضامن اولسدی اول بیع نافذ اولور
(لاعتاقہ کذلک) لکن غصب ایلدی کئی عیدی اعتناق ایتد کدن صکرہ ضامن اولسدی نافذ اولور * زیرا
غاصب ایچون ملک ثابت ناقصدر مستند اثبات اولدی یعنی ایچون مستند اثبات ایدمز من وجہ ثابتدر و من وجہ
دکادر و ملک ناقص بیع نافذ اولوسچون کفایت ایدر عتقدہ کفایت ایچر (زوائد المقصوب مطلقاً لا ضمن)
مقصوبک زوائدی مطلقاً تضمین اولن یعنی برادر کرک زوائد منصلہ اولسون عمرک کئی و حسن کئی یا خود
منصلہ اولسون اولدی و میوه کئی (الایمانہ دی المانع بعد الطلب) الا تعدی الیه ناخود طاب
ایتد کدن صکرہ منعلہ تضمین اولنور * ز بر اول زوائد اما تندر و حکمی دخی بودر (و مانقصت الجار بالاولادہ
مضمون) و جار بدمقصوبہ نک اولدتلہ نقص اولان شئی مضموندر (و بیعہ بولدها) و ولدی الیه جبر اولنور
یعنی فچان جار بدمقصوبہ اولد کتور سیدی نقصان غاصب اوزرہ مضمون اولور پس اگر اولد قیمتندہ اول
نقصا ہوا فور اوزرہ نقصان اولد الیه جبر اولنور و نقصانک ضمنانی غاصبندن ساقط اولور و اگر قیمت اولد نقصان
جار بہ ہوقا تخرسہ اولدک حسابنچہ ساقط اولور (زنی بامنہ غصبہا فردت حاملہ قولت غایت ضمن قیمتہا)
غاصب غصب ایلدی کئی جار بہ زنا ایدوب حامل اولدقدہ حاملہ مالکندہ ردا ایتسدی پس اول جار بہ
ولد کتور ب اول سبیلہ فوت اولسدی غاصب اول جار بہ نک قیمتندہ ضامن اولور * ز بر غاصب اول جار بہ بی
اخذ ایلدی کئی ردا ایلدی * ز بر غاصب اول جار بہ بی اخذ ایلدی حالو کہ اندہ سبب تلف منعد اولدی
اراکہ ولاد تدر و غاصب جار بہ بی ردا یسی حالو کہ ولد جار بہ دہ ایدی تنکیم غاصبک یدندہ اول جار بہ
بر جنایت ایتسدی اول جنایت سبیلہ قتل اولسدی یا خود اول جار بہ ردا اولدقدن صکرہ یعنی غاصب
مالکندہ ردا ایتد کدہ اول جنایت ایچون دفع اولسدی پس مالک قیمتہ غاصب اوزرہ رجوع ایدر ذکر اولنان
جار بہ دہ دخی حکم بولہ در (بخلاف الحرة) حرہ جار بہ نک خلاقی اوزرہ در یعنی فچان رجل بر مرآة
خرہ بی غصب و مکرمہ زنا ایدوب اول مرآة اول زانن حامل اولوب نفاستندہ فوت اولسدی اول مرآة
غصبہ تضمین اولنور فسادک ردی قیمتندہ اخذک ضمنانی باقی قالسون ایچون (زنی بہا واستنوادہ میت
النسب) غاصب غصب ایلدی کئی جار بہ زنا ایلدی پس جار بہ ردا کتور سیدی یعنی اندن حامل اولوب
و غاصب ولدی ادعا ایتسدی مایکی ارض ایتد کدن صکرہ نسب ثابت اولور * ز بر تضمین مالک ایچون اولان
کندہ دن شہدہ ارات ایدر و نسب شہدہ الہ ثابت اولور تنکیم مرآة سنک غیری بر مرآة بونککہ زفاف
اولسدی نسب ثابت اولدی کئی (او اولد رفیق) و اول و ایدر قیمتدر * ز بر احریت شہدہ الہ ثابت اولن
کافیہ بولہ ذکر اولدی (لمفع) منافع مقصوب دایہ نک بنامی کئی و دارک سکنتی کئی و ہمو ملک
استخدامی کئی (لا حصن بالغاصب و الاطلاق) غصبہ و اطلاقہ تضمین اولنور غصب منافعک صورتی اولد کہ

مثلاً برکنه بر عبدی غصب ایدوب برای استعمال ایدوب وانی استعمال ایدوب اندنصره سیدنه رد ایدوب
 و مدعی اتلاف صورتی عبدی برای استعمال ایدوب اندنصره سیدنه رد ایدوب کافیه بوله ذکر اولندی
 (بل مانقص بالاستعمال) بلکه معصوب بدن استعمال ایله ناقص اولان شیشه ضامن اولور (الا ان يكون
 وقفا او مال یتیم) لاتضمن قولندن استناد یعنی الامر که معصوب وقف او اورسه با خود مال یتیم
 او اورسه معصوبک متفقنه غصب و اتلافه ضامن او اور* زیرا وقف و مال یتیم متفقنری تضمین اولنور
 عادیده و غیره بوله ذکر اولندی (ولاخر المسلم و خنزیره) و ذکر اولنان وقف و مال یتیم کبی مسلم
 غصب اولنان خیری و خنزیری دخی تضمین اولنن مثلاً بر ذی اسلامه کلوب یدنده خیر و خنزیر بو ایدوب آخر
 کسته اول خیری و خنزیری غصب و اتلاف ایلسه ضامن اولمز* زیرا خیر ایله خنزیر مسلم حقنده مال دکدر
 (بخلاف مال الذمی) خیر و خنزیر بدن ذمی ایچون اولان مسلم خلافی اوزره در اول وقت اتلافه تضمین اولنور
 خیر ایله خنزیر ذمی حقنده ماندر (غصب خیر مسلم فحالیها بغیر مقوم) برکنه مسلم خیری غصب ایدوب
 غیره مقوله سرکه ایتسیدی مثلاً کولکد دن کونشه و کونشدن کولکبه نقل ایلکله سرکه ایتسیدی
 (او جلد میته فدیقه به) یا خود بر میته نک در یستی غصب ایدوب غیره مقوم ایله یعنی قیتمسز بر شیشه دباغت
 ایتسیدی مثلاً زاله و یا کونشله دباغت ایتسیدی (اخذهما المالك مجانا) مالک اول سرکه کبی و درری بی
 مجانا اخذ ایدوب* زیرا نده خاص ایچون انلرک هر برنده مال مقوم بوقدر دباغت اول معصوبک ماینی
 و تقومی اظهار ایچون اولدی پس ثونی غسل ایتک کبی اولدی (ولو ائلفهما ضامن) و اگر غاصب اول
 سرکه کبی و دباغت ایلدی کبی در بی اتلاف ایتسیدی ضامن اولور (ولو ائلفهما مقوم) و اگر غاصب اول
 خیری تقویم اولنور بر شیشه سرکه ایتسیدی مثلاً ملح ایله سرکه ایتسیدی (ملکه) غاصب اول سرکه کبی
 مالک اولور (و لاشی عملیه) و غاصب اوزره مالک ایچون بر شی لازم کلز* زیرا خیر مسلم حقنده مال مقوم
 اولدی و ملح مثلاً مقوم اولدی ایدمی جانب غاصب ترجیح اولنوب پس اول سرکه بغیر شی غاصبک اولور
 (و ودیغ به الجسد) و اگر غاصب جلد میته تقویم اولنور شیشه مثلاً مازو بلا موط و صوماق پیرخی
 ایله دباغت ایتسیدی دخی بونلرک امثالیه (اخذ المالك) مالک اول جلد مدبوغی اخذ ایدور (و رد ما زاد
 الدیغ) و دباغته زیاده اولانی غاصب در ایدوب* زیرا بویاغته در بی غاصبک مال مقومی متصل اولدی
 ثوبه بوله کبی ایدمی جانب غاصب ترجیح اولنور (ولو ائلفها لا یضمن) و اگر مال مقومه دباغت
 ایتد کندنصره غاصب اول در بی اتلاف ایتسیدی ضامن اولمز زیرا غاصب غیرک مالنی اتلاف ایلدی (ضمن
 بکسر معرف قیتمه) غاصب اذله هوای قبر سیدی* معرف کسر می ایله وعین مهمله نک سکونیه و زانک قحبله
 طنبوردن بر نوعدر که اهل بمن استعمال ایدرله مثلاً قیزی و دودبکی و دخی و طنبوری قبره غله قیتمه ضامن
 او اور (صاحب لغیر لهو) اول آت لهو ک غیر بی به صالح اولدیغی حالد ضامن او اور پس طنبورده محو
 و متفق به اولان خشبه ضامن او اور و باقبلنده دخی بونک مثلی متفق به اولان شیشه ضامن او اور (و بارافه
 سکر و منصف) و دخی مشدد اولان ماء رطبی و طیح ایله نصی کیدن ماء رطبی دو ککله ضامن او اور
 (قیتمه سال المثل) بویا کستنک قیتمری شیشه ضامن او اور پوخسه مثلرینه ضامن اولمز* زیرا مسلم انلرک عینلرین
 تمکدن منع اولمشدر و اگر تمک ایدر سه جائز اولدی و اگر بر نصرا نینک صلیبی اتلاف ایتسیدی صلیب
 اولدیغی حالد قیتمه ضامن او اور* زیرا نصرا نی حقنده مال مقومدر و اول نصرا نی اتک اوزرینه مقرردر پس
 اتک ایچون تعرض جائز اولمز (و یصح بیها) و بو ذکر اولنان اشیا نک بیعی صحیح او اور امام اعظم قنده
 و امامین اتلاف بدن ضامن او اور بعلری صحیح اولمز دبدیلر و بعض دیدیکه خلاف لهو ایچون ضرب اولنان
 دفعه طلبه در و امامان غزات ایچون ضرب اولنان و دو کونلرده ضربی مباح اولان دفع اتلافیه
 بلا خلاف ضامن او اور امامینک علی اولدر که تحقیقا بو ذکر اولنان اشیا بمعصیت ایچون اعداد اولندی
 پس خیر کبی تقومی باطل اولدی و امام اعظمک علی تحقیقا بو ذکر اولنان شیلر و جوه اتفاعدن حلال اولان
 شیشه صلاحیتلری اولدیغی ایچون اگر چه کیم حلال اولمیانه دخی صلاحیتلری و ارایسه ده (کلامه المغنیة
 و نحوها) بونلر جار به متعبد کبی و دخی اتک مثلی کبی اولدیلر طوقوشان قوج و اوچان کو کرجن و دو کوشن

خروس و خادم عبدکبی یوندره قیمت واجب او اور شود جهنمه که ذکر اولتان اموره صالح
 اولد قبری حالده و قنوی امامین قوی اوزره در بین الناس فسادک اکتی ایچون کافیده بویه ذکر اولندی
 (حل قید عبد الغیر اور براط دایته اوفخ اصطباها) برکسته غیرک عبدینک بو قاغوسنی جوزیه برسدی
 یاخود دابه سنک بولارینی جوزیه برسدی یاخود دابه سنک آخوری قاوسن آچو و برسدی (اوقض
 طازه فذهبت) یاخود قوشنک قسنی آچو و برسدی یس ذکر اولتان شایرک هر یری فرارا اینسدی
 و دابه ایله قسده امام محمد ایچون خلاف و ادر در (اوسجی الی سلعان من یؤذیه و لادفع بلارفع البه اومن
 یقتی و لایمتع بهیه) یاخود انی اذا ابدن کسسته سلطانته سع ایسدی و اول کسسته اذانی سلطانه
 رفعا بیکسز بن دفع اولسدی یاخود فسق ابدن کسسته سلطانته سع ایسدی و اول کسسته یونک اهی ایله
 ممنوع اولسدی (اوقال عند سلطان قد یفرم و قدلا) یاخود ساعی آز اولوب تغیرم ابدن و آز اولوب
 تغیرم ایچن سلطانک قسده دیسدی که (نه و حدمالا فرمه) تحقیقا فلان کسسته مال بوادی بس سلطان
 دخی اول فلانی تغیرم ایسدی (لایضن) بو ذکر اولتان شایرده قضین اولمز سب متقی اولدیغی ایچون
 و فاعل مختارک فعلی نخل ایسدی ایچون (و لو غرم قضا یضن) و اگر سلطان اول فلانه قطعاً تغیرم
 ایسدی ساعی ضامن اولور یعنی اگر اول سلطانک عادی التذغیرم ایچنک ایسد ساعی اتق قاضان اولور
 سب موجود اولدیغی ایچون (کذا) کذلک ساعی ضامن اولور (اوسعی یغیر حق عند محمد) اگر ساعی سلطانه
 بغیر حق سع ایدر امام محمد قسده سعایتدن زجراله * و امام محمد قولیه افنا او تور (امر عبد غیره بالاباق
 اوقال اقل نفسک فعل) برکسته غیرنک عبدیه فرار ایله دیوامر ایسدی یاخود کند و کند یکی قتل ایله
 دیسدی عبد دخی فرار ایسدی یاخود کند و قتل ایسدی (وجب عیه قسده) اول امر ابدن کسسته
 اوزره عبدک قیمتی واجب اولور (و لو قاله انک ما من مولک فانک لایضن) و اگر برکسته غیرک عبدیه
 مولا کلک مالی اتلاف ایله دیوامر ایسدی عبد دخی مولا سنک مالی اتلاف ایسدی اول امر ابدن ضامن
 اولمز * زیرا اول امر ابدن کسسته فرار ایله یاخود قتل ایله امر ایسدی غاصب اولدی * زیرا اول امر اول عبدی
 اول فعاده استعمال ایلدی امام و لاسنک مالی اتلافه امری ایله غاصب اولمز ایچن عبدک غاصبی او اور و عبد
 مغضوب ایسه قاتدر هلاک اولدی و تلف ایسه عبدک فعلی ایله اوادی عمادیه ده بویه ذکر اولندی (استعمال
 عبد الغیر لنفسه) برکسته غیرک عبدینی نفی ایچون استعمال ایسدی مثلا شجره چیق میوه سمن
 دیوشم بقله سن اکل ایچن دیچ کبی (وان لم یعلمه عبدا و قتل انی حاضر قسده) و اگر امر عبدک
 عبد اولدیغی بلسه یاخرد عبدین حرم دیمش اولسه اول عبد هلاک اوورسه آمر اول عبدک قسده ضامن اولور
 زیرا امر اول عبدی منفعتدن استعمال ایلدی (و لو غیره لا) و اگر امر اول عبدی غیر ایچون استعمال
 ایسدی ضامن اولمز مثلا عبده شوشجره چیق میوه دیوشم سنک ایچون دیسدی ضامن اولمز * زیرا امر
 غاصب اولدی عمادیه ده بویه ذکر اولندی

* کتاب الاکراه *

بو کتاب احکام اکراهک بیاندی در اکراه بینه کتاب غصبک بیاندی و حدمنا حبت ظاهر در (و هر) اگر اذاعت
 جهتندن فاعلی کریمه کوردی ای امر اوزره حلد و شرعا (حل القبر علی فعلی ما هم رضایه) غیره رفعل اوزره
 حلد که اول غیرک اول فعله رضایه مدوم قیلان شایر حلد عمل افر علی فعل قولی لفظه و سار حلد ارج ایله
 عمله مادمر بما بعد رضایه قولی قتله و اتلاف عضو و حبس و ضرر به عامدر (لاحتیتره) اول شی اول غیرک
 اختیارنی مدوم قیلان (لکنه) لیکن رضایه مدوم قیلان شی (قسده و ابدلا) اول اختیاری آز اولور افساد
 ایدر و از او افساد ایچن * حاصل کلام تحقه عدم رضا اگر اهک جمیع صور نلرده مع تبرر واصل اختیار اگر اهک
 جمیع صور نلرده ثابتدر لیکن بعض صور نلرده اگر اختیاری افساد ایدر بعضی سنده افساد ایچن ندر که
 بو ذکر اولتان جمیع کتب اصول و فروع مسطور اولاندر حقی صدر الشریعه تشیحده دیده که اگر ایله ماض
 ایدر نفی یاخود عضو فوت ایدر اولمله و بور رضایه مدوم ایدر ایچن در و اختیاری مقسدر یاخود ماض
 ایچن حبس ایدر یاخود بوقاغی اورر یاخود ضرب ایدر اولمله بویه رضایه مدومدر و اختیاری مقسدر کاتدر

پس وقایه ده (هو فعل بوقعه بغیره فقیرت به رضاه اوقسد اختیاره) دیدیکی قول صحیح اولمزبس وقایه تک
 بوقایه شیک قسمی شیء ایچون قسم قبلی وارد ترتیبم قسم الیه قسمک معناسنی پلن کسند اوزره خنی دکلدن
 وبعیدر که تحقیقا صدر الشر یعنی تحقیقه دیدیکی شد نصکره وقایه شرخنده دیدیکه بوند نصکره اگر اهابکی
 نودر * برسی رضانی فوت ابدیجی اولمقدرو بونهد دید بحسب وضربه اولمقدرو * وایکجیبسی اختیاری مفسد
 اولمقدرو بونهد بدقتل الیه یاخود قطع عضو الیه اولمقدربس فوت رضا اختیارک فسادنه اعددر بس جسمه یاخود
 ضربیده رض فوت او اورولکن اختیار صحیح باقیدروقتله رضایوقدرولکن قتل ایچون اختیار صحیح دکلدن
 بلکه اختیار فاسد در دیدی بوند نصکره دیدیکه بونک تحقیق وقایه تک دیدیکی شیک آخر شد وارنجده * شجر
 ثمره دن خبر ویرر (مع بقاهایته) مکرهک اهلیتک باقی اولمسبله یله واندن خطابک عدم سقویله
 یله * زیرا عکره یعنی کره اولسان کسند میلادر و اطلاقسه خطابی محققه قیلر * کورنیزیکه تحقیقا مکره
 فرض وخطر ورخصت بیننده متردد در و برکره آتم اولورو برکره اجزه واصل او اورو بودلیل خطاب وبقاء
 اهلیتدر (وشرطه اربعه امور) و بواکراهک شرطی درت اموردر * اولکیسی (قدرة الحامل) اگر اهی ایدن
 کسنتک قدرتیدر (علی ما هدیه سلطانا اوغیره) سلطانک یاخود سلطانک غیري خرسرک انکله خوبف
 ایلدیکی شیک تحقیقی اوزره قدرتیدر یاخود خرسرک مثلایک * بوتعمیم امامین قنده دروامام اعظم قنده
 کره محقق اولن الا سلطانندن اولور * ز باقدرت عسکر سز اولن عسکر ایسه سلطان ایچوندر فقها دیدیلر که
 بو اختلاف عصر و زماندر حجت و برهانک اختلافی دکلدن * زیرا امام اعظمک زماننده سلطان سز قوتدن
 انکله اگره محقق اولور شیء یوغیدی پس زماننده مشاهده ایلدیکی شیء اوزره شاء جواب ویردی
 و امامینک زمانلرنده فساد ظاهر اولوب و امر هر متعلق اولدی پس اگر اداکلیدن تحقیق اولدی قنوی انلرک
 قوللری اوزره اولدی خلاصه ده بویله ذکر اولدی * ودرت امرک ایکیجیبسی (وخوف الفاعل وقوعه)
 یعنی حامل انکله تهدید ایلدیکی شیک وقوعدن فاعلک خوفیدر فاعلک ظنی غالب اولمقله که تحقیقا حامل
 فعلدن و مباشرتدن فاعله مراد ایلدیکی شیء اوزره اگر اهله محمول اولسون ایچون اول تهدید ایلدیکی شیء ایشلر
 دیو فاعلک خوفیدر (و کونه متعنا ماکره علیه لحق ما) ودرت امرک * و ایکیجیبسی فاعلک اوزر شد اگره
 اولسان شیدن حقوقدن برحق ایچون تمتع اولسیدر یعنی نفسی حتی ایچونکه مالی بیع کبی و اتلافی کبی
 یاخود عیدینی اعتق کبی یاخود شخص آخرک حتی ایچون غیرک مالی اتلاف کبی یاخود حق شرع ایچونکه
 شرب خمر کبی وزنا و بونلرک امثالی کبی * ودرت امرک درنجیبسی (و کون لیکره به مناف نفس او عضو
 او موجب غریبه دم الرضاه) و مکره بهک نفس اتلاف ایلدیجی یاخود عضو اتلاف ایلدیجی یاخود رضایی
 معدوم قیلرغی موجب شیء حاصل ایلدیجی اولسیدر و بوشرط اگر اهک مر ایتک ادا سیدر حالو که غمی
 موجب اولان کره مر ایتک ادناسی اولدیجی کبی بحسب الاشخاص متفاوته در وعن قریب بیاتی کلور (وهو)
 یعنی اگره (اما علیی یتسد الاختیار) یا اختیار افساد ایدر مضطر قلیجیدر (اوپاتلاف نفس او عضو)
 اگر اگره اتلاف نفسله یاخود اتلاف عضو الیه اولورسه (واما غیر ملجی لا یتسد الاختیار) و یاخود اختیاری
 افساد ایجز مضطر قلیجی دکلدن (لو یحبس او قید مدیدین او ضرب شدید) اگر اگره حبس مدید و قید مدید الیه
 اولورسه یاخود ضرب شدید الیه اولورسه منسوطه ذکر اولدییکه اگره اولان حبسده حد اعدام بین انکله
 کلان شیدر و اگره اولان ضربه حد اندن الم شدید بولان شیدر و اگره حد بونک اوزر شد یا داده اولن
 و بوند ناقص اولر * زیرا مقادیر رأیه اولن لکن اول رأی حاکم رأی کوردیکی قدر اوزره درنجان حاکم رفع
 اولورسه (بخلاف حبس بوم اوقیده) برکون حبس برکوقید (اوضرب) یاخود شدید اولسان
 ضرب ذکر اولانان حبس مدید و قید مدید و ضرب شدیدک خلاقی اوزر در که ز یا برکون حبس
 و برکون قید و ضرب غیر شدید اگره اولر * ز برابو مثالی الیه عادتا عارفق اولن پس رضاییده معدوم قیلر
 (الالذی جاه) الامکره اگره اولان کسند منصب و عزت صاحبی اوله یعنی تحقیقا اگره برجل ایچون
 اوله که اول رجل جاه و عزت صاحبی اوله * زیرا انک ضرری غیري به اولان ضرب شدیدن اشد و پس
 بونکله رضا فوت اولور (فبا لاول) یعنی مضطر فلان اگر اهله (رخص اکل میته و دم ولحم خنزیر

و شرب خمر اکل میته و باکل دممه و باکل لحم خنزیره و شرب خمره رخصت و بریدی یعنی نجو بز اولندی زیرا
 بود که اوئان اشیا نیک حرام اولسی حاله اختیار الیه مقبیده درو حاله ضرورتده حلال اولان اصلی اوزره باقلردر
 حق سبحانه و تعالیک (الاماضی طریم الیه) قول شریفی ایچون * زیرا حق تبارک و تعالی حاله ضرورتی
 ادیننا بیوردی واستنا بعد الاستیثانه باقی الیه تکلمدر و اضطرار اکره علی * الیه حاصل او اور (و باصبر
 علی القتل ام) و قتل اوزره صبر ایلیک کناهدر بو صورتلرد (کافی المحمده) تنکیم آچینده نصیر کناهدر اولدی
 کبی * زیرا اکل و قتل کما به باح قتلندی ایسه اول کسینه امتناعله نفسنک هلاکی اوزره غیریه معاون
 اولدی (و تلفظ کذا الکفر و قلبه مطمن بالایمان) و دخی ذکر اولنان کبی کله کفرک تلفظنه قلبی ایاله
 مطمن اولدی حاله رخصت و بریدی عمر بن یاسرک حدیث ایچون کله کفرک تلفظنه اکر اهامینتی اولدی
 وقتد رسول علیه الصلوٰه و السلام کایدیکه یاسر کبی نه کفیلته بولدک یاسر دیکه ایمان الیه مضمن
 بولدم پس رسول علیه الصلوٰه و السلام بیوردی اکر سکا اراهی اعاده ایدر سه سنده اعاده الیه و انک حقیقه حق
 سبحانه و تعالیک (الامن اکر و قلبه مضمن بالایمان) قول شریفی نازل اولدی (و باصبر علیه اجر) و اکر
 بو صورتلرد قتل صبر ایسه اول کسینه مأجور او اور اکر صبر ایدوب حتی قتل اولنجمه کنری اظه بار ایترسه * زیرا
 حبیب رضی الله عنه قتل اوزره صبر ایددی حتی صلب اولنجقد و اکر رسول علیه الصلوٰه و السلام سیدالشهداء
 نسیمه بیوردی (و اتلاف مال مسلم) و دخی بر مسلیک مائی کرها اتلافه ذکر اولنان کبی رخصت و بریدی
 زیرا غیرک مائی اتلاف ضرورت ایچون مباح قتلندی تنکیم اچلقده اولدی کبی و تحقیق ثابت اولدی
 (ولکن ضمن الحامل) ولکن صاحب مال حامله تضمین ایتدر * زیرا قاعل حاملک ایتدر انک ایچون آت اولغه
 صالح اولان شبهه و اتلاف بوقیلدندر فاعلک اوزرینه انما ینکله پس فاعل دخی مسلی قتل ایدر
 (لا قتله) بو خصه مسلی قتلنه رخصت و بریدی بلکه قتل ایلیک اوزره صبر ایدر پس اکر صبر ایچوب مسلی
 قتل ایدر سه آم او اور * زیرا مسلیک قتلی روع ضرورت ایچون مباح قتلندی الامکر بیک الیه کله تحقیق حامل اکر
 مسلی قتل ایترسه فاعلی قتل ایدر (و ینقاد العمد الحامل فقط) و حاملک یعنی مکرهک عمار قتل ایتدر دیکه
 انجی حامل ایچون قود حکم او انور امام اعظم و امام محمد قتلده * زیرا فاعل یعنی مکره حامل ایچون
 آت او اور امام ابو یوسف حامل الیه فاعلن هر ری شبهه ایچون قصاص اولنم دیدی و امام زفر فاعل قصاص
 او انور * زیرا فاعل مباشر دیدی و امام شافعی ایکنسیده قصاص او انور فاعل مباشرله و حامل سبب
 اولمقاغله (ولا تزی الرجل) و اکره علی الیه یعنی مضطر الیه رجلاک زنا سنه رخصت و برل * زیرا قتل کیدر
 زیرا اولدننا حکما هالکدر می بیسی اولدی یعنی ایچون ایددی روع ضرورت ایچون مباح قتلنم قتل کبی
 (ولکن لا ینصدحسانا) ولکن استحصانا حد او برل یعنی چنانک اکره علی * الیه زنا سنه رخصت و بریدی
 ایسه مقتضی نیدس حد او اراق ایدی * زیرا آنک انشاری طواعیتک دلیلدر و لکن استحصانا حد او برل
 زیرا انشاد آت طوعی اوزره دلالت ایتر * زیرا انشار به ضابطه او و تنکیم او بو بان کسینه ده آنک انشاری
 کبی (و بانسانی لا) و اکره غیر علی الیه امور مذکوره ده رخصت و برل (لکنه) لکن اکرهک قسم
 نایسندن (استقض الحد فی زناها) هر آه زانیه نک زنا سنه حد اسقاط اولدی * زیرا اول زانیه
 اکر چه کیم مکرهه اولدی ایسه ده فلاقل شبهه دن خالیه دکدر خانیسه ده بویه ذکر اولدی (لا زناه)
 یعنی زانیهک زنا سنه حد اسقاط اولدی * زیرا رجلاک حقیقه اکره علی رخصت اولدی تنکیم هر آه نک
 اولدی کبی حتی غیر علی شبهه او اور حد رفع اولق ایچون (نصرفات المکره قولاً) یعنی تحقیق اصل اولان
 بودر که تحقیق مکره ایچون تصرفات قولیه برابردر کرک علی الیه مکره اولسون و کرک غیر علی الیه مکره
 اولسون (تعهد) بزم قتمرده تعهد او اور تنکیم فاسد اولان یملرده مباح اولدی کبی (و ما یحتمل الفسخ
 بفسخ) و فسخه محتمل اولان شیء فسخ او اور اکر مکره فسخ ایدر سه (و ما لا هلا) و فسخه محتمل اولمان شیء
 فسخ اولن (الاول) اولکی فسخه محتمل اولان تصرف (کیسه و شرابه و اجاره و صلحه و ابراهه مدیونه
 و کتبه و هبته) مکرهک بیعی و شرایی و اجاره سی و صلحی و مدیونی ابرایی یا خود مدیونک کفایتی ابرایی
 و هبته سی کبی پس تحقیق مکره بولنر دن برینک اوزرینه اکرهک ایدی و عنک ری الیه اکره او انسه فاعل

اگر اهک زوانند صکره مخیر قینور اگر دیرلرسه قبول ایدر و اگر دیرلرسه فتح ایدر * زیرا اگر اه مطلقاً رضایی
معدوم قیلر و رضایا بسه بو عقد کسحتک شرطیدر پس رضایک فوت اولسیله عقد فاسد اولور (واقاره
ودخی مکرهک اقراری کبی بس تحقیقا مکرهک اقراری بر خبدر که صدقه و کذب محتمل اولور انجی اول اقرار)
جانب صدقک ترجیح اولنسی ایچون حجت اولور حالو که اگر اه اقرار ایلدیکی شیده مکرهک کذب اوزره دلیلدر
شری نفسندن دفعه قصد ایلدیجی اولدیغی حالده (و یملکه مشتری ان قبض) اگر اهله میسه مشتری مالک
اولور اگر قبض ایتدی ایسه نکتیم ساریو ع فاسده اولدیغی کبی (فیصح اعتناقه) و مشتری قبض
ایلدیکی عبد میبعک اعتاق صحیح اولور مالک اولدیغی ایچون (وزنه قیمت) اول معتک قیمتی مشتری بدین
لازم طور * زیرا عقد فاسد ایله مالک اولدیغی شئی اتلاف ایلدی (فان قبض التمن و سلم المبع طوعاً) طوعاً
مذکورین ایچون قیددر یعنی پس اگر مکره اولان بابع ثمنی مشتری بدین طوعاً قبض و میبجی طوعاً تسلیم
ایتدی ایسه (نفذ) بیع نافذ اولور رضا بولندیغی ایچون (وان قبضه مکره هالا) و اگر بابع ثمنی مکره ها
قبض ایلسیدی رضا بولندیغی ایچون نافذ اولمز (ورده ان قبض) و بابع مکره قبض ایلدیکی ثمنی
رد ایدر اگر یاهک بدنده با ایسه فی (ولم یضمن ان هاک) و اگر اول ثمنی هلاک اولدیسه بابع ضامن اولمز * زیرا
ثمن مکرهک قنده امانت اولدی * زیرا بابع اول ثمنی مشتری نیک اذنیله اخذ ایلدی و قبض چان مالکک اذنیله
اولسیدی اول وقت ضامن واجب اولور که چان ثمنک ایچون قبض ایدر سه مکره ایسه انی ثمنک ایچون قبض
ایتمدی قبضی اوزره مکره اولدیغی ایچون ایتدی امانت اولدی کافیده بویله ذکر اولندی (تخلاف
مانذا کره علی انهبه بلا ذکر الدفع فوهب و دفع حبت بکون فاسدا) شول شئی بونک خلاقی اوزره در که
چان حامل فاعله هب اوزره دفع ذکر ایلمک سزین اگر اه ایتسیدی پس فاعله هبه ایدوب و دفع ایتسیدی
اول وقت هبه فاسد اولور یعنی بعد ان قبض هبه صحیحه کبی ملک ایجاب ایدر بزم اصلر اوزره بناء که تحقیقا هبه
اوزره اگر اه دفع اوزره اگر اه درو بیع اوزره اگر اه تسلیم اوزره اگر اه دکلدر (هلاک المبع فی ید مشتری غیر مکره
و بابع مکره ضمن قیمت له بابع) میبع مکره اولیان مشتری یدنده هلاک اولسه حالو که بابع مکره اولسیدی
مشتری میبعک قیمت ضامن اولور * زیرا مشتری نیک حکم فاسد ایله قبضی انک اوزرینه مضمون اولدی نکتیم
مشتری نیک اعتناقده مرور ایتدی (وله ان یضمن ایا شاء) و بابع ایچون حامل ایله مشتری بدین هر قغیسته
دیرلرسه اکا تضمین ایتدر ملک جائز در غاصب ایله غاصب کبی پس مکره غاصب کیدر و مشتری
غاصبک غاصبی کیدر (فان ضمن الحامل رجوع علی مشتری بهیمه) پس اگر بابع حامله تضمین ایتدر لرسه
حامل مشتری اوزره میبعک قیمتله رجوع ایدر * زیرا حامل ضمانی ادای ایتدی که با یهک مقامه قیددر * زیرا
مضمون سبب ضمانتک غصبر انک وقتدن ضامن ایچون ملک اولور (وان ضمن احد مشتری) و اگر بابع
ایکی مشتری نیک برینه تضمین ایتدر لرسه حالو که بدیل میبجی تداول ایتدی یعنی الدن اله کجیدی (نشد کل شراه
بعده) میبعک قیمت ضامن اولان مشتری نیک اولان هر شرانافذ اولور زیرا ضامن اولان مشتری
اداء ضمانتک میبعه مالک اولدی پس ظاهر اولدی که مشتری ضامن کند و ملکی بیع ایلدی اذن اول اولان
شرانافذ اولمز یعنی ذلک مشتری نیک شرانافذ اول اولان شرانافذ اولمز * زیرا مشتری نیک ملکک استنادی قبضی
وقتدر تداول شئی بونک خلاقی در که اگر مالک مکره اول شرانافذ بر عقد اجازت و یردی ایسه اول وقت کرک
اول اولسون و کرک صکره اولسون نافذ اولور * زیرا نافذ مانع اولان مالکک حقیدر بس جائز اولدیغی
حالده کایسی عود ایدر (وانسانی) تصرفات مکرهک قسم ثانیسی اولکه فسخته محتمل اولیا ایدر
(کنکاحه و طلاقه و اعتناقه) یعنی مکرهک نکاحی و طلاق و اعتناق کبی وسائر شیلر که عن قریب بیان
اولور بس تحقیقا بو عقد بزم مذمومده اگر اهله یله صحیح اولور هرل ایله یله صحیح اولدیغی قیاس اوزره
و شفاهی قنده صحیح اولمز (ورجوع بنصف المسمی) و فاعل حامل اوزره طلاقده مهر مسمانک نصفله
رجوع ایتدی (ان لم یطأ) اگر مکره هر ابدی وضی ایتدی ایسه حالو که عقدده مهر تسمیه اولندی
واکسر عقدده مهر تسمیه اولندی ایسه مته دن اوزرینه لازم اکلان شئیله رجوع ایدر * زیرا انک
اوزرینه اولان شئی فرقنک و قوعی ایله مر طرفندن ارتداد کبی و زوجنک اوغلنی تقبیل کبی بره مصبله واقع

اولمغه شرف سقوط اوزره اولدی وانک اوزر بنه اولان شیء طلاقه متا کد اولدی بس ایلدی اطلاق
 بووجهدن مال ایچون نفر بر اولدی بس مالک نفر یری حامله مضه ف اولدی و نفر بر ایلدی ایجاب کبدر بس
 انک ایچون متلف اولدی ایلدی انک اوزر بنه رجوع ایلدی * مدخول به اولان من آ * انک نکاحی بونک خلافی
 اوزره درکه زیا * مهر بومقامده دخول ایله متفر اولدی طلاقه اولدی (و بنیة العبد) و اعفاده
 فاعل حامل اوزره بیدک قیمتله رجوع ایلدی رافاعل اعفاده حامل ایچون آت اولمغه صالح اولدی اتلاف
 جهندن * بس اتلاف حامله مضای اولورسه فاعل ایچون حامله نفعین ایتدرک جائز اوور حامل کرک ز نکین
 اولسون کر که سه فقیر اولسون * ز رضمان اتلافک ضمایدر نتکیم مرور ایلدی و حامل عبد اوزره ضمایله
 رجوع ایلدی * ز یا حامل اتلافه * و اخذ اویشدر (و نذر) و دخی مکرهک ندری کبی * ز یا
 حامل چان نذر اوزره اگر اه ایلیدی صحیح اوور و لازم کاور * ز یا نذر سفحه محفل اولن بس اندا اگر اه
 عمل ایلن و نذر هر بنجد اولن کسندر دندر و ناذره لازم آنان شیتله حامل اوزره رجوع ایلدی * ز یا
 انکیچون دینده مطالبه بو قدر (و یمینه و ظهاره) و دخی مکرهک یمینی و ظهاری کبی صحیح اوور بونلرک
 ایکیسینده ده اگر اه عمل اولنن ایکیسینده سفحه احتمالی اولدی بی ایچون (و جمعه و ایلاؤه
 و یمینه فیه) و دخی مکرهک رجعتده و ایلاسته و ایلاسته فی کبی صحیح اوور بن کافئ ایلدی
 دیکله اگر اه عمل اولنن * ز یا ذکرا اولنان شیتلر وقتا که هر ایله یله صحیح اولدی ایسا اگر اه یله دخی
 صحیح اوورل (و اسلامه) و دخی مکرهک اسلامی کبی صحیح اوور و اسلامه دخی اگر اه عمل اولنن * ز یا
 چان حامل کافر اوزره اگر اه ایلیدی اول کافر مسلم اوور چان ایچی رک نکبری بولایدی قطعا اولکه
 اقرار باللسان و تصدیق باق ایلدور کن آخرده احتمال واردر اولکه تصدیقتر بس زاحتیاطا جانب
 و جودی ترجیح ایلدک (بلاقل لورج) اگر رجوع ایلدرسه بلاقل یعنی چان کافر اگر اه اسلامه
 کاسیدی اندنصره اسلامدن رجوع ایلیدی شهه نک نکینی ایچون قتل اولنن ایشده اسلامک عدی
 احتمالیچون بس انک کفری اصلی اوور ایلدی مرد اولن (و لاتعتبر دته) و دشته اعتبار اولنن * ز یا ذکرا
 اعفاده متعلق اوور کورنن یکه * تحقیقا برکسته کفره نیت ایلدی کافر اوور اگر چه کفر ایله تکلم
 ایتزسه ده و اگر اه اعتقادک تغیر اولمغه نیت دلالت ایلدیچدر (فلا تبین عرسه) اول اسلامدن رجوع
 ایلن کافرک زوجة سیده یا بنا مطاقه اولنن ردته حکم اولدی بی ایچون (صادره السلطان) سلطان
 برکسته دن اگر اه مال طاب ایلیدی (ولم یعین بیع ماله) و مالک یعنی دخی تعیین ایلیدی یعنی مالکی
 بیع ایلدی یعنی بکا اعطایله دیمیدی (فباعه صحیح) بس مکره مالتی بیع ایلیدی کندو یه نظر ایلد اگر اه
 بولمدی بی ایچون اول بیع صحیح اوور خلاصه ده بولمغه ذکرا اولندی (خوف الزوج بالضرب حتی و هبت
 مهر هالم بیع ان قدر الزوج علی الضرب) برکسته زوجة سنی ضرب یله نخو بیف ایلیدی حتی مهر بی
 هبت انک ایچون اول هبه صحیح اولنن اگر زوج ضرب اوزره قادر اوورسه اگر اه بولمغه بیچون والله اعلم بالصواب

* (کتاب الحجر) *

بوکاب حجرك احکامی بیساتده در (هو) حجرات جهندن مطلقا منع معاشنه در و شرعا (منع نفاذ
 ان تصرف الفولی) فولی اولن تصرفک نافذ اولس انک منیدر * مصنف حجرك ذکر بی قوله تخصیص ایلدی
 ز یا حجرا فاعل جوار حده تحقیق اولن و بونک سیری اولدر که تحقیقا تصرف قوانیک ثری خارجده بولنن بلکه
 بر امر در که شرع کا اعتبار ایلدی بیع کبی و دخی بیعک امثلی کبی بس چان خارجه بولنن سه اترك عدمی اعتبار
 اولمغه جائز اوور * جوار حدن صادر اولن تصرف فعلی ایچون خلاف واردر بس تحقیقا تصرف فعلی وقتا که
 موجود خارجی اولدی ایسه عدمتک اعتباری جائز اولدی قتل کبی و اتلاف مال کبی و الاشیایک خارجه
 نایله اولماسی بلکه امور اعتباری اولوب و اوهام صرفه اولسی لازم کاور (و سیده الصفر) و حجرك
 سببی صغیر اولندر یعنی بالغ اولمغه بس اگر تمیز ایلدی بیچ اولننسه اول صغیر عدم اعمال اوور و اگر تمیز ایلدی بیچ
 اوورسه فعلی ناقصدن بس ضرره محتمل درو چان ولی کا اذن و برسه جانب مصححتی ترجیح ایچون تصرف صحیح
 اوور (و ایچون) و بر سببی دخی چنوند اگر چنوند اتفاق مدوم اوورسه عدم العقل اوور تمیزه قادر

اولیان صبی کی واکر بعض اوقاتہ افاقتی بولنورسہ صبی عاقل کی تصرفاتندہ ناقص العقل او اور
 واما معنوه پس معنوهک تفسیرندہ فقہا اختلاف ابلدیار واندہ ذیلان قولک احسنی معنوه قلیل الفہم
 و مختلط الکلام و فاسد التذکرہ اولان کسندہ در دیدیلر ابو قدر و ار کہ اول معنوه بر کسندہ بی ضرب ایتم و کسندہ بہ
 شتم ایتم مجنونک ابتدایی کی (والرق) و حجرک برسیی دخی رقیق اولقدر * زیرا رقیق ایچون فی نفسہ
 اہلیت وار در لکن رقیق مولانک حقد رعایہ حجر او نور عبدینک منافعی عبد نفسی آخرہ ایچار ایلہ ابطال
 ایلمون ایچون و دخی عبدہ دین تعلق ایتمک کہ رقبہ سنہ دان مالک ایلمون ایچون لکن مولاسی قچان عبدک
 تصرفاتہ اذن و برسہ حقدک فوتہ رضی اولور (فلما یصح طلاق صبی و مجنون مغلوب) پس صبیبتک
 و مجنون مغلوبک طلاق صحیح اولدی اما مجنونک طلاقک صحیح اولدیغہ باعث عقلی اولدیغی ایچوندر
 و اما صبیبتک طلاقک صحیح اولدیغہ باعث پس عاقل اولیان صبی مجنون کییدر و عاقل اولان صبی طلاقہ
 اولان مصلحتہ شہوت اولدیغیچون واقف اولوزولی ایچون صبیبتک حدیثہ بہ بلوغی اعتبار ایلہ صبی ایلہ
 مر آسی بندندہ عدم توافق اوزرہ و قوف دخی بوقدر ابدی بواجلدن صبی و مجنوندن ہر برینک طلاق
 ولینک اجازتی اوزرہ متوقف اولوز دخی صبی و مجنوندن برینک مباشرتیلہ نافذ اولمز (ولم یصح اعتاقہما)
 و دخی صبی و مجنونک اعتاقہ بندہ صحیح اولان اعتاقہ نہ ضررک محضی ایچون (واقرارہما) و اقرار ایلدہ صحیح
 اولمز * زیرا قولک اعتباری شرعہ اولور اقرار ایسہ صدق و کذبہ محتمل اولور و شارع شہادتک بعضین
 قبول ایلر بعضین قبول ایتم ابدی صبیبتک و مجنون مغلوبک اقرار ینک ردی ممکن اولدی پس انانہ نظر ایلہ
 اقرار زری رد او نور (و صحح طلاق العبد) و عبد محجورک طلاق صحیح اولدی * زیرا عبد طلاقہ اہلدر
 و طلاقہ مصلحتک و جہنی بلور و اندہ مولانک مالکینی ابطالہ بوقدر و عبدک منافعی فوت ایتمکدہ بوقدر
 ابدی عبدک طلاق نافذ اولور (واقرارہ فی حق نفسہ) و دخی عبدک کند و حقدہ اقرار ایلدہ صحیح اولور
 اہلیتی قائم اولدیغیچون (لا فی مولاہ) مولاسی حقدہ اقراری صحیح اولوز مولی جانبہ رعایت جہتندن
 زیرا اقرارک نافذ اولسی عبدک رقبہ سنہ یا خود کسبہ دینک تعلقندن عاری اولان حالوکہ ایکسبہ
 مولانک مالی اتلافدر (فان اقر بمال اخرالی عتقہ) پس اگر عبد بر مالہ اقرار ایلدسہ اول مال عتقہ کین
 تاخیر او نور اہلیتک وجودی و مانعک زوالی ایچون و اول مال فی الحلال لازم کین مانعک قیاسی ایچون
 بوقچان مولانک غیر ایچون مالہ اقرار ایلدسہ و اما قچان عبد مالہ مولی ایچون اقرار ایسہ ابدی
 عتقہ نہ کسہ اول عبدہ برشی لازم کین تقریر اولان شیء ایچونکہ تحقیقا مولی عبدینک اوزر ینہ مال
 واجب قیاز (ولو بحد او قود یجزل) و اگر عبد حد ایلہ یا خود قصاص ایلہ اقرار ایلدسہ تجزیل او نور عبدک
 عتقہ تاخیر اولمز * زیرا عبد دم حقدہ اصل حرمت اوزرہ بہتد یعنی باقیدر و بواجلدن (ولم یصح اقرار
 المولی علیہ فہما) مولانک حد و قوددہ عبد اوزرہ اقراری صحیح اولدی (انذا عقد منہم من بعتلہ) یعنی
 قچان محجور لردن بر کسندہ کہ بیع ملکسی سائب اولدیغین و سراء ملکسی جالب اولدیغین تعقل ابایہ اول کسندہ عقد
 بیع ایسیدی * بوقرل مجنون مغلوب و تمیزی اولیان صبیدن احترازدر (خیر وایہ) اول کسندہ نک
 و ایسی محجورینور قدح ایلہ امضا بندندہ * و مصنف عقدہ نفعلہ ضرر بندندہ در اولان عقدی مراد ایلدی اتہاب
 بونک خلافی اوزرہ در یعنی بہ بی قول ایلک اول جہتہ کہ ولینک اذنیتم صحیح اولور و طلاق و عتاق دخی
 اتہابک خلافی اوزرہ در اول جہتہ کہ ولینک اذنی اولور سہدہ صحیح اولمز (وان اتلفوا شیءا فمیتوا) و اگر
 محجور ین برشی اتلاف ایلدیلر بر پردر کرک تعقل ایسولر کہ کسہ ایسولر ضامن اولورلر مرور ایلدنی شیء
 ایچونکہ تحقیق افعال چوار حصہ حجر اولمز * زیرا فضاک اعتباری قصد اوزرہ متوقف اولمز
 زیرا او یو بان کسندہ بر انساںک مالی اوزرہ بوزرل و بواول مالی اتلاف ایسیدی ضامن اولور اگر چہ قصدی بوق
 ایسہ دہ لکن اول عبد ادا اللہ مخاطب اولمز الا قدرت قتندہ مخاطب اولور و معسر کی کہ دینلہ مطالبہ اولمز
 لا قچان موسر اولدیغی وقتدہ مطالبہ او نور دخی او یو بان کسندہ کی کہ ادا ایلہ امر اولمز الا او باندقد نصکرہ
 امر اولوز (لا یحجر حر مکلف بسفہ) حر مکلف اولان کسندہ سفید او اغلہ تصرفاتندن حجر اولمز * سفیم لک
 بر ختندر کہ انسانی مقتضای شرعک یا خود مقتضای عقلک خلافی اوزرہ سوق ایلر پس موجب شرعک

یا خود موجب عقاب خلافتیه عمل او زره حمل ایدر عفتک قیامیه بده و تحقیق سفهک عرف فقهاه مالک
 بپذیرد و اسرا فتنه استعمالی غالب اولدی (وقتی و دین) و دخی حر مکلف فسقله و دینه تصرفات
 قوایدن حجرا اولنر امام اعظم فتنده و امامین و امام شافعی فتنده سفید او زره حجرا اولنور و چن مفلسک دایلمری
 حجرا اولمنسی طلب اینسدردی قاضی اتی حجرا ایدوب یعدن و اقراردن منع ایدر و امام بنه شفا فی فتنه
 فاسق او زره دخی حجرا اولنور زجزاله (بلهفت ماجن) بلکه مفتی ماجن حجرا اولنور مفتی ماجن شول
 کسینه در که ناسه حلیه تعلیم ایدر (و متطبب جاهل و مکار مفلس) و دخی طبیب جاهل و مفلس اولان مکاری
 حجرا اولنور مکاری مفلس شول کسینه در که دابه کراسن قول ایدر و کرابی اخذ ایدر و آوان سفر کلاه کده ناک
 دایمسی بوق بس مکاری اولان سفر یواد اشاریدن منقطع اولور بس بونلرک هر بر نیک بخرنده عامه ناک
 ضررینی دفع وارد و مفتی ماجن ناس او زره دینلرین افساد ایدر و طبیب جاهل ناسک بدینلرین افساد ایدر
 و مکاری مفلس ناسک ماللرین تلف ایدر بس اگر دایمسی یولده هلاک اواسده انکیچون غیریه دایه بوق
 و غیریه دایه اخیری شرعی اگاهکن اولمز و استیجاری دخی ممکن اولمز ایدمسی اموال نامی اتلافده
 مؤدی اولور یعنی المنع (عن التصرف حسا) حس چیتندن تصرفدن منع مناسسنه اولان حجرا ایله
 حجرا اولنور * صاحب بدایع بدایعه دیدیکه بونکله مراد حجراک حقیقی دکلسدر اولنک تصرفت
 نافذ اولمنسی منع ایدر معنای شریعدر * کورنلر مویکه تحقیق مفتی * ماجن اگر بعدا حجر فتوی و روبر
 و فتوا ده اصابت اینسدیدی جائز اولور و اگر قبل حجر فتوی و روبر خطا اینسدیدی جائز اولمز و کذلک طبیب
 جاهل بعدا حجر ادویه بیع اینسدیدی بیی نافذ اولور بس دلالت ایدیکه تحقیقا امام اعظم حجرا ایله حقیقت مراد
 ایلدی اثیق منع حسی مراد ایلدی یعنی ذکر اولنان اوچ کسینه که مفتی ماجن و طبیب جاهل و مکاری
 مفلسدر عمللرندن حسامع اولنور * زیرا عللرندن منع امر معروف ونهی عن المنکر باینلرندر (بلاغ غیر رشید)
 رشید اولان صبی بالغ اولسدی زم فتمزده رشید مالد اولان رشیددر پس صبی مانی مصلح اولدیعی حالده
 بالغ اولسدی انک او زره ینه حجرا اولمز کر کسه فاسق اولسون و شافعی فتنده دینه دخی حکم ذکر اولنان
 کیدر (لم یسلم الیه ماله) غیر رشید اولان صبی بالغ اولسدی مالی اسکا تسلیم اولمز (حتی بیاع نخسا
 وعشرین سنه) حتی بیکرمی بش باشنه بالغ اولنجه حضرت عمر رضی الله تعالی عنهدن روایت اولنان شی
 ایچونکده تحقیقا عمر رضی الله عنده رشیک لپی متهی اولور یعنی عقلی کلاه اربشر فغان بیکرمی بشه بالغ
 اولسدی دیدی (واوصح نصره قبله) اگر چه بیکرمی بشدن اول تصرف صحیح اولور سده یعنی
 اگر غیر رشید اولان صبی بالغ بیکرمی بشدن اول مالنده تصرف ایلسدی نافذ اولور (و بعده) یعنی سنی
 بیکرمی بشه بالغ اولدقدنصرکره (بسم ماله اید) مالی اسکا تسلیم اولنور (و اولارشد) اگر چه بیکرمی رشدی اولمز
 اینه ده و امامین تسلیم اولمز حتی رشیدی مشاهده اولنجه و اول مالده تصرفی جائز اولمز دیدیلر (بجس
 القاضی المدیون لبیع ماله دینه) قاضی مدیون حبس ایدر مدیون دینی ایچون مالی بیع انک ایچون حبس
 ایدر * زیرا قضاء دین مدیونک او زره واجبدر و مساطله ظلمدر پس حاکم انک ظلمی دفع ایچون و حتی مستحقته
 ایصال ایچون حبس ایدر (وقضی بلا امره) و قاضی مدیونک امر نسز قضا ایدر (دراهم دینه من دراهمه) دینک
 دراهم لرینی دراهم لرندن قضا ایدر * زیرا دانا ایچون دینی ایله اخذ انک جائزدر فغان حتی جنسنه ظفر بواسه
 مدیونک رضایی بوغیکن پس قاضی ایچون دانه معین اولنق جائزدر (و باع زنا نیره دراهم دینه و باعکس)
 و دراهم اولان دینی ایچون مدیونک دینار لرین قاضی بیع ایدر و دینار اولان دینی ایچون دراهم بیع ایدر و قبایس
 کلا الامرین جائز اولماق ایدی * زیرا دراهم و دنانیر مختلفدر و اسبحسانا جائز اولدی و اسبحسانک وجهی
 اولدر که تحقیقا دراهم و دنانیر جنس ثمنینده و مالینده مختلفدر حتی زکانه احدیما آخره ضم اولنور لر حقیقه
 و حکم صورتده مختلف اولدقلری حالده اما اول یعنی حقیقه مختلف اولمز و جواز ظاهر درو اما ثانی یعنی حکم
 مختلف اولمز و جواز اولماق مختلف اولدقلری ایچون ایکسسی بینه فضلاک ایله اولقانه جرابانی معدوم اولدیعی
 ایچوندر پس اتحاد نظر ایله قاضی ایچون ولایه تصرف نایندر و اختلاف نظر ایله دانندن ولایت اخیری سبب
 ایدر ایکی شهیه عمل جهندن (لا عرضوه عقاره) لکن قاضی مدیونک مناسعتی و عقاربینی دراهم اولان دینی

ایچون بیع ایتک جائز اولرز زیرا مقاصد متاع و عقارک صورتلر بیته و عیالر بیته متعلق اولور قاضی ایچون مدیونک دایئر بیته مدیونه ضرر لاحق اوله جق وجهه اوزره نظر ایتک یوندرو امانتقود پس نقد لرو سیله لدر * ز برانده مقصود مالیدر عین دکلسر اعمدی متاع و عقار نقدودن مفترق اولدیبلر (افلس و معه عرض شمره و قبض بالاذن) رکسته مفلس اولوب و یئنده اشتر ایلمدیکی متاع وار که بایهک اذیتله قبض ایلمدی (قبایمه اسوه لغرمه) پس اول متاعک بابعی مدیونک ساردا اینلری ایله بر ابردر و اگر مفلس متاعی دخی قبض ایلمدی ایسه بابعی ایچون اول متاعک ثمنی قبض ایلمیجه حبس ایتک جائزدر و کذلک اگر مشتری بابعی اذیتلر قبض ایلمدی ایسه بابعی اول متاعی زدا ایدر و بی ثمنی قبض ایلمیجه حبس ایلمدر (حجر قاضی و رفع الی آخر فاطمه جائز) قاضی رکسته بی تصرفاتدن حجر اینسیدی و اول محجور حائنی قاضی آخره رفع ایتد کده قاضی آخرانی اطلاق اینسیدی قاضی ثانی اطلاق جائز اولدی و اول محجورک قاضی ثانی اطلاق اولوب بعدی بعدن و شرادن کندو مانده ایشلدیکی شی جائز اولدی * ز بر قاضی اولک حجری مجتهد فیهدر پس قاضی آخرک امضا سته متوقف اولدی خایه ده یوله ذکر اولدی و الله تعالی اعلم بالصواب

(فصل) *

(بلوغ الصبی بالاحبال و الاحتمال و الانزال) صبیتهک بلوغی مرأبی کبه ایتککه و احتلام ایله و انزال ایله بلوغ (و الصبیه بالاحتمال و الحظ و الخبل) صبیه تک بلوغی احتلامه و حاضله و حامله و اقله یلنور اصل بودر که تحقیقا بلوغ حقیقه انزال ایله اولور و لکن ذکر اولنلاردن انزالک غیر اولنلار انزال ایله اولور پس هر بری بلوغ اوزره علامت قیلدی (والا) و اگر یونلردن بری یونلر سته (فتحی بتمه ثانی عشره سنه) یعنی بلوغه حکم اولنور حتی اول صبی ایچون اون سکرسته تمام اولنجدر (و لها سبع عشره سنه) و صبیه ایچون اون ییدی سنه تمام اولنجه امام اعظم قنده حق سبحانه و تعالیک (ولا تشر یوامال الیتیم الاباتی هی احسن حتی یبلغ اشدیه) قول شر بی ایچون و صبیتهک اشدی ابن عباس رضی الله عنهمک قولی اوزره و عتی دخی اکاتباع اولدی اون سکرسته درو بعضیلری یکر می ایکی سنه در دیدی و بعضی یکر می بش سنه در دیدی و دیکلر اقوالک اقلی اولدر پس احتیاط ایچون حکم انک اوزر بیته دائر اولوق واجب اولدی الیه تحقیقا جار به بلوغه ادرک جهتدن غلامدن اسر عددر پس نسادن رسنده تقص اولدی سنه تک منر اجهه موافق اولور فصول اریهه اوزره مشتمل اولدیغی ایچون (وقال فیها بایتم خمس عشره سنه) و امامین صبیه ده بلوغت حدی اون بش سنه در تمام ایله دیدیلر بوده امام اعظم دن روایتدر (و به یقنی) و فتوی یونکلدر در غالبه اولان عادت ایچون * زیرا علامتلا اکثر یا بومدنده ظاهر اولور پس فقها مدنی علامت ظاهر اولیان کسته حقه علامت قیلدیبلر (وادنی مدته له اثنتا عشره سنه) و صبی ایچون بلوغک مدت ادناسی اون ایکی سنه در (و لها تسع سنین) و صبیه ایچون مدت طفوز سنه در ز بر آزا اولور صبی و صبیه ایچون بوسلرده علامت بلوغ حاصل اولور (فان راهتا) پس اگر صبی و صبیه مر احق و مر اهاقه اولدر لدی یعنی صبی و صبیه بلوغه قریب اولسه لدی بوسلر بئشلمری ایله (واقربا بلوغ کانا کالبالغ حکما) و صبی و صبیه بلوغه اقرار ایلمه لدی ایکی سنه حکما باغ کی اولور * ز بر بلوغ وقتا که بوسنده حاصل اولدیسه کر کسه نادر اولسون پس صبی و صبیه دن بلوغ تکله معلوم اولان شیئن اولسیدی حیض کی صبی و صبیه تک بلوغه اقرار لری بالضروره قبول قیلور

(کتاب المأذون) *

بو کتاب مأذونک احکماهی بیساننده در (هو) اذناغت جهتدن اعلامدر و شرعاً حجری فک ایتکدر مطلقاً و بو اذن ایکی نوعدر (اذن العبدک الحیر) اولک یسی عبدک اذیندر و اول اذن حجری فک ایتکدر شرعاً عبد اوزره ثابت اولان رقی ایله (و اسقاط الحق) و حق مولانک اسقاطدر * زیرا انسانده اصل اولان تصرفاته مالک اولقدر پس زقک متاعنه حق مولانک تعاقبی اول متاعک مالکیتنه تصرف ایچون مانع اولدی پس چقن مولى حقنی اسقاط ایلمدی ممنوع عود ایلمدر (فینصرف) یعنی عبدک اذنی فک حجر و اسقاط حق اولسیدی پس عبد تصرف ایلمدر (نفسه یا هلیته) اهلیتی حسببیله نفسی ایچون تصرف ایلمدر (فلا یرجع بالعهده علی مولا) پس عهدده ایله مولا سی اوزره رجوع ایلمه مر * ز بر عبد

چنان رشتی اشترا ایسیدی مولادن ثمن طلب ایتر* ز برانسی ایچون اشترا ایلدی حالبوکو وکیل موکلدن
 اشترا ایلدیکی شینک ثمنی طلب ایدر (ولایتوقت) واذن موقت اولمز یعنی قچان برکسننه عبده نه برکون
 و یا برآی اذن و رسیدی اول عبدالماذون او اور اوزر بنده سحر اولنجیدد کین* مز را اسقاطات توفیق اولمز
 (ولا بخصص) و برنوعه تخصیص دخی اولمز* ز رامولی عبده نه برنوعه اذن و رسیدی جمیع انواعه
 اذن عام اولور کذلک یو باجی اولدیغک حالده او تور دبسیدی بس یو کلام اول عدله لاد اولان شینک شراسیله
 عبده اذندرو کذلک بگا هر آیده شومقمداری ادا ایله دینلسیدی اذندر اما برهمن شینک شراسی ایچون اذن
 و رسیدی ذکر اولنانلرک خلا فیدر که ز بر او سئخندامد ز اذن دکلدگر (و بنبت دلالة اذار آری المولی بیع
 عبده ملک الاجنبی) واذن دلالت یوندن ثابت اولور قچان مولی عبدینی اجنبیک ملکینی بیع ایدر کن
 کورسیدی یو قچان عبدینی مولا سنک ملکینی بیع ایدر کن کوره کدن احترازدر* ز رامولی قچان عبدینی
 مالک عینلرندن برملکی بیع ایدر کن کوردکنه سکوت ایسیدی اذن اولمز خانیده یو یله ذکر اولندی
 (و یستری ما ز ادوسکت) وهر ادا ایلدیکی شیئی اشترا ایدر کن کورسیدی و مولی سکوت ایسیدی عبد ایچون
 تجارته اذن اولور ضرری دفع ایچون حالبوکه عبد ایچون اوشینک بیعنده یا خود شراسنده اذن اولمز
 استرو شنیه دو یله ذکر اولندی* پس قچان عبد محجور مولا سنک محضرنده مولا سنک غیرتک ملکینی بیع
 ایسیدی ماذون اولدی دیتلان صورتده عبد محجور ماذون اولمزدن اول ماذون اولقی لازم کاور حالبوکه
 یومعنا ظاهر الزوم و البطلاندر ایمدی سن تأمل ایله ز بر بود ققدر (و صر یخافو اذن مطلقا) و ذکر
 اولنان کبی اذن صریحا ثابت اولور اگر عبده مطلقا اذن و پر سه مثلا مولا سلی عبده سکا تجارت ایچون
 اذن و پردم دیگله (صح کل تجاره مننه) اول عبده کلی تجارت صحیح اولور* ز بر تجارت اسم عام مدرنواعه
 متناول اولور (فیبیع و یستری یو لو بن فاحش) پس اول عبد بیع ایدر و اشترا ایدر کر کسه غبن فاحشه
 اولسون* امامین غبن فاحشه صحیح اولمز دیدیلر و غبن بسیر ایله اتفاقا جائز اولدی غبن بسیردن احتراز معتذر
 اولدیغی ایچون* امامینک طنی اولدر که تحقیقا عبده غبن فاحشه بیع تبرع منزله سنده در حنی ثلثدن معتبر
 اولور پس غبن فاحشه اذن متناول اولمز و امام اعظمک طنی تحقیقا غبن ایله بیع تجارتدر و عبده نفسک اهلینه
 متصرفدر ایمدی حر کبی او اوروصی ماذون دخی بو خلاف اوزر در (و یوکل بهما) و عبد ماذون بیع
 و شر ایله آخری وکیل ایدر* ز بر آزا لور بنفسه افراده قادر اوله من (و یرهن و یرهن و یقبل الارض)
 و راهن او اوروصی تمین اولور وارضی قبالة اخذ ایدر یعنی استقلال ایله اخذ ایدر استیجار ایله و مساقاته اخذ ایدر
 (و یاخذها من ارعة و یستری بزرا برعه و یستاجر) و دخی ارضی من ارعة اخذ ایدر وزرعی ایچون تخم
 اشترا ایلدوز استیجار ایدر شهری یا خود سنوی اجبر اولدیغی حالده (و یو جز نفسه و بضارب) و کندوبی ایجار
 و مالی مضار به دفع ایدر و اخذ ایدر (و یشارك عتانا) و شر کة عتانه مشارک او اور* ز بر شرکة عتانا تجارت
 ضمنتند (و یقر یمن) و دینله اقرار ایدر* ز بر اقرار تجارت توابعتند ز بر اعبد ماذون اقرار
 صحیح اولییدی بر احدانکله معامله ایده من دی (انبر زوج و ولد و والد) زوج غیری ایچون و ولد و والدی
 ایچون* ز بر یونلر ایچون اقراری امام اعظم قتنده باطلدر (و بغصب و ودیعة) و دخی ذکر اولنان کبی
 عبده ماذون غصبه و امانتله اقرار ایدر* ز بر اغصب و امانتله اقرار دخی تجارت توابعتندر اماناتی یعنی امانتک
 تجارت توابعتدن اولسی ظاهر در و امانتک یعنی غصبک تجارت توابعتدن اولسی ضمان غصب ضمان معاوضه
 اولدیغی ایچوندر* ز بر اعبده غصبه ضمانتله مالک اولور (و یهدی طعاما ایبرا) معنای اذنی تحقیق ایچون
 مقدار بسیر طعام اهدا ایدر (و یضیف من یضمه) و عبده ماذون کندوبی اطعام ایده ضیافت ایدر* ز بر
 اطعام تجارتک ضرور تندر ندر قلوب اهل حرفتی جلب ایتم ایچون (و یو بحضمن اللین بهیب) و عبد ماذون
 تجارتک حط ایتمکری کبی عیبه نمندن حط ایدر* ز بر احوط تجارتک صحت تندر و آزا و اور حط عبد ایچون معیبه
 ابتداء قبول ایتمکدن انظر اولور بلا عیب حط یونک خلا فیدر که ز بر اعبد ایله حط تبرع محضدر (و باذن
 لعیبه) و دخی عبد ماذون عبده اذن و پر یونی ز بلغی ذکر ایلدی (ولا یترج الا باذن المولی) و عبد
 ماذون تزوج ایده من الامه و لاسنک اذینله زوج ایدر* ز بر تجارته اذن تزوج ایچون اذن دکلدگر (ولا یسری

وان اذن له) ودخی عبد اذن جاره آب جاع ایدہ من اگر مولاسی عبد ایچون تسری یہ اذن و بردی ایدہ نہ
 تحفة الفقہ اداہ و تلو مجده اہلیت اوزرہ عوارض بیاندہ دخی بویله ذکر اولندی (ولایزوج رفیقہ ولا بکاتبہ)
 ودخی عبد ما ذون رقبتی نیز بیچ ایدہ من و مکاتب ایدہ من (ولایہنق) و رفیقی اعتاق دخی ایدہ من * زیرا
 تزویج کتاتب تجارتدن دکلدہم و اعتاق ایدہ کتاتبک فوقندہ درانی دخی ایدہ من (مطلقاً) یعنی کر کہ مال
 اوزرہ اولسون کر کہہ اولسون (ولایقرض) و قرض دخی و برہ من * زیرا قرض ابتداء تبرع
 (ولایہب) و عبدہ اذن ہبہ دہ ایدہ من * زیرا ہبہ تبرع محضدر (مطلقاً) یعنی کر کہ عوضلہ ہبہ اولسون
 کر کہہ عوضلہ اولسون (ولایبرأ) ودخی عبد ما ذون ابرا ایدہ من * زیرا اراء ہبہ کیدر (ولایکفل)
 ودخی عبد ما ذون کفیل اولہ من ضرر محض اولدیغی ایچون (مطلقاً) کر کہ کفیل بالنفس اولسون کر کہہ
 کفیل بالمال اولسون (دین و جب بجانرہ) دین مبتدادر خبری اشغیدہ کلجک بتعلق رقبۃ در عبدک
 دینی کہ عبدک تجارتیلہ حاصل اولہ (او باہونی معناہا) یا خود تجارتک معنا سندہ اولان شیشلہ حاصل اولہ بیع
 و شرا و اجارہ و استیجار و غرم و ودیعه و غرم غصب و انکار ایلدیگی امانتک غرمی و مشر بہ لک و صندن بعد
 الاستحقاق واجب اولان عقر کی (بتعلق رقبۃ) ذکر اولان اشادن حاصل اولان دین عبد ما ذونک
 رقبہ سندہ متعلق اولور * زیرا بر دیندر کہ وجوبی مولی حقندہ ظاہر اولدی پس عبدک رقبہ سندہ متعلق اولندی
 دین استہلاک کی و مہر و نفقۃ زوجہ کی (بیاع فیہ ان حاضر مولاہ) عبد اول دیندہ بیع اولور
 اگر مولاسی حاضر ایدہ ہدایہ دیدیدیکہ عبدہ ما ذون غرما ایچون بیع اولور اما کرمولی فدا ایلہ یعنی دینی
 قضا ایلہ و ہدایہ شارحری دیدیکہ ہدایہ نک بوقولی یسک جائز اولسی ایچق مولانک حاضر اولدیغی وقتدہ
 جائز اولدیغندہ اشارتدر * زیرا فدانک اختیاری غائبدن متصور دکلدہم زیرا عبدک رقبہ سندہ خصم
 مولاسیدر پس بیع جائز اولز الا انک حضورندہ یا خود تا بیک حضورندہ جائز اولور کسب کی بیع بونک خلافی
 اوزرہ در * زیرا کسب کی بیع مولانک حضور نہ محتج اولز زیرا اندہ خصم عبددر (و بقسم ثلثہ
 بالخصص) و عبدک ثلثی غرما بپندہ حاصل ایلہ تقسیم اولور (و بکسبہ مطلقاً و بما تہب وان لم یحضر)
 اودین عبدک مطلقاً کسبہ متعلق اولور یعنی اول کسب کر لک دیندن اول اولسون کر لک دیندہ نصرہ اولسون
 و قبول ایلدیگی ہبہ بہ متعلق اولور اگر چہ مولاسی حاضر اولز سندہ بوان لم یحضر قولی کسب ایچون و اتہاب
 ایچون قیددر و دینک کسبہ متعلق ایلہ رقبہ متعلق بپندہ منافات بوقدر ایکسندہ سندہ متعلق اولور و لکن
 استیفاء ایلہ کسبدن بدأ اولور حق غرماک فور تلسی ممکن اولدیغی ایچون مولانک مقصودنک حاصل
 اولسیلہ بلہ پس اگر کسی بولمز سندہ رقبہ دن استیفاء اولور کافیدہ بویله ذکر اولندی (لا بما اخذ منہ مولاہ
 قبل الدین) دیندن اول ما ذونک مولانک اخذ ایلدیگی شہدہ دین تعلق ایچون مولی ایچون خلوصک شرطی
 بولدیغی ایچون (و یطلب باقیہ بعد عقبہ) و اگر دین باقی قالور سندہ باقی قیلان دینلہ عقبتد نصرہ مطالبہ
 اولور دین ذمہ منقر اولدیغی ایچون و رقبہ نک وفا بتدیگی ایچون و تا بیار دخی بیع اولمز * زیرا بوقدیر چہ
 مشعری شرا سندن امتناع بدر پس بالکلیہ بیک امتناعنہ مؤدی اووب پس غرما متضرر اولور (ولولاہ
 اخذ غلہ مثلہ بوجود سندہ و ما زاد لہ ما) و عبدہ ما ذونک مولاسی ایچون دینک وجودی ایلہ اجرت مثلنی اخذ
 وارد روز یادسی ذایلتی ایچوندر * یعنی اگر مولی عبددن یلدہ ہر ایدہ اون اچہ اخذ ایلدر اولسہ دینک لاحق
 اولسندن اول اولون اچہ بی دینک لحوقندہ نصرہ دخی اخذ ایلک وارد استخسانا و قیاس اخذ ایلہ ماسی ایدی
 زرا دین مولانک حتی اوزرہ کسبہ مقدمدر و استخسانک و جمعی اولدر کہ تحفہ بقا اندہ غرما بیع و اورد * زیرا
 انلرک حتی عبدک مکاتبہ متعلق اولور و مکاتب حاصل اولز لا تجارتدہ اذنک باقی اولسیلہ اولور و اگر مولی
 اخذ غلہ نن منع اولسہ عبد اوزرہ نہ حج ایدر پس باب اکتساب منسد اولور و اگر مولی اجرة مثلنن زیادہ
 اخذ ایلدر سندہ اجرة مثلنن زیادہ سی غرما اوزرہ در اولور انلرک حقلرک تنقیمی ایچون حالو کہ اندہ نصرہ رت
 یوق (و بیستحجر حجیرہ) و عبدہ ما ذون مولانک حجری ایلہ تصرفدن متحجر اولور مولانک بن سنی قصر فدن
 حجیر ایتدم دینکلہ یا خود حجیرک خبر بینی عبدہ باصصال ایتکلہ (ان علم اکثرہل سوقہ) اگر سوقنک اکثر
 اہلی بیاور سندہ حتی اگر عبد اوزرہ سوقندہ حجیر ایلسہ و اول سوقندہ ایچق را بکی رجل بوانسہ عبد متحجر اولمز * زیرا

حجره معتبر اولان حجره مشهور اولوب وشایع اولسیدر پس حجره شهرتی کل اس قتمه ظهور مقامه قائم
 اولور بو اولان شایع اولدیغی وقتده در و اما همچنان اذنی کمنده بلسه الاعبد یلسیدی اندنصکره مولانک
 اوزرینه بلسله حجره ایتسیدی مخبر اولور ضرر منشی اولدیغی ایچون (و مخبر بیاغه) و ذکر اولان کی
 عبد فرار ایتمکله مخبر اولور * زیرا مولی طاعتدن خارج اولان عبدک تصرفه عادتا راضی اولمز پس اول
 عبدک اوزرینه حجر دلات چمتندن اولدی (و موت و ولاء) و دخی عبد مأذون مولا سنک موتیه ده
مخبر اولور (و جنونه مضبنا) و دخی مولا سنک جنون مطبق ایله بخون اولسیده مخبر اولور (و حقوقه
 بدار الحرب مرتدا) و دخی مولا سنک مرتدا ولدیفی حالده دارحر بد داخل اولسیده عبد مخبر اولور عبد کرک
 یلسون و کرک یلسون * زیرا اذن عبد ایچون امر لازم دکلدر و تصرفا ئدن امر لازم اولمان شیکت دوامی
 ایچون حکم ابتدا واردر کانه اشداء هر ساعتده انک ایچون اذن و پرر فسختک و حجره هر ساعتده ممکن
 اولدیغی ایچون پس اول عبدک مأذون اولدیغی وجه اوزه ترکی اذنی انشاء کبیدر * ائدی اول ساعتده
 اذنه اهلیتک قیامی شرط قیلندی نیکم ابتداده شرط قیاندیغی کبی حالبو که اول قیام اهلیت موت و جنون ایله
 زائل اولدی و دخی دارحر به لاحق اولسیده زائل اولدی * زیرا دارحر به حقوق حکما موتدر حتی مدبری
 وام اولدی معنی اولور و مالی ورته سی یئنده تقسیم وانور نس اهلیتک باطل اولسی یئنده عبد مخبر
 اولور (و اسیلاها) و دخی جار به مأذونه ولد کتوره سله حجره وانور * زیرا ولد کتومث اول جار به بی
 ولد کتورد کدنصکره محصنه قیام یعنی آزاد لو قیامیدی ولدک تورمک عادتا حجره دلات ایلمیجی اولدی
 (لایانده بر) یعنی قیام تجارتله مأذونه اولان جار به قیمتسن زیاده دین حاصل ایتمه کده مولا سی اتی مدبره
 ایتسیدی اول جار به علی حالها تجارتله مأذونه در حجره دلات اولدیغی ایچون * زیرا مدبره تک محصنه اولسیده
 عادت اولدی (وضن بهما) و مولی استیلا و تدبیر ایله (قیمته لغرمه) جار به تک داتلری ایچون جار به تک
 قیمتضمان اولور اول داتلرک حقاری تعاقب ایلمیجی محلی اتلاف ایلمیجی ایچون زیرا استیلا و تدبیر ایله اول
 جار به تک بیعی منع اولور حا که انلرک حقاری بیع ایله قضا اولور (اقر المأذون بعد حجره امامه امانه
 او غضب او بدین علیه) عبد مأذون حجره ندره اقرار ایتسیده که تحقیقا انک بدنده اولان شی اما شیدا خود
 غضبدر یا خود اوزرنده دینه در (صحیح) انک اقراری صحیح وادی و بدنده اولان شیکدن اول دین قضا وانور
 و امامین انک اقراری صحیح اولز دبدیلر * زیرا انک اقرار بی صحیح قیلان اگر اذن اولور سه اذن حجره زائل
 اولدی و اگر بدایسه حجره بدی دخی ابطال ایتدی * زیرا مخبر کرک بدی مدبره دکلدر و امام اعظمک علی تحقیق
 انک اقراری صحیح قیلان بددیو اجلدن قبل انجر مولا سنک بدندن اخذ ایلمیجی شیکده اقراری صحیح اولور ایتدی
 بد حقیقه یا قید درودیک حجره ایله حکما باطل اولسینگ شرطی اکتسابدن بدنده اولان شیکک حاجتدن فاعدر
 و عبدک اقراری بدک تحقیقک دلیلدر (احاط دینه بماله و رقبته لم یلک مولا امامه علم یعنی عبد کسه
 احاط مولا) عبد مأذونک دینی عبدک مالی و رقبته سنی احاطه ایتسیدی مولا سی اول عبدک بسنجه اولان
 شیکه مالک اوله من یعنی کسندن بدنده اولان شیکه مالک اوله من و عبد مأذونک کسندن اولان عبدی مأذونک
 مولا سنک اعتنا ایله معنی اولمز و اما مین بدنده اولان شیکه مولی مالک اولور و عبدی دخی مولا سنک اعتنا
 معنی اولور و عبدک قیمتی مولی اوزره لازم کلور دبدیلر عبد مأذونک کسندسبب ملکک و جودی ایچون و اول
 سببکه عبدک رقبه سنک مالک اولسیدر بو اولجندن مولی عبدک اعتنا مالک اولور و تجارت ایچون مأذونه اولان
 جار به تک و طه مالک اولور بو کمال ملکده دابدلدر دبدیلر و امام اعظمک علی تحقیق مولا سنک مالکی ثابت اولمز
 الا عبددن خلافة ثابت اولور عبد حاجتدن فراتی قتمده و دینی احاطه ایسن مال ایتسه عبدک حاجتله
 مشغولدر پس عبد مولا قیامده خلیفه ایدمه من و معنی و عتقک عدمی ملکک ثبوتک و عدمک فرعیدر
 (و عتق ان لم یحص) و عبدک مالی دینی و رقبته سنی احاطه ایتسیده بلا خلاف معنی اولور اما امامین قتمده معنی
 اولسی طاهر در و امام اعظم قتمده معنی اولسی * زیرا دین قایل مانع اولمز بس اگر مانع قیامده کسیده
 باب انتفاع هتند اولسیده پس اذندن مقصود مختل اولور (و بیع من مولا بمثل ایمنه) فلم یعنی قوی اوزره
 صطفدر و عبد مأذون متاعنی سیدنه قیمتک مثلی ایله مبیع ایدر * زیرا مولا سی عبدک کسندن ایچنی کسدر

چنان عبد اوزره دین او اورسه و مولا سته نقصانله بیع ایده من* زیرا عبد مولی حقنده مه مدرو لاسی اولدیغی
 ایچون (مولا به) و عبدك مولا سی قیمتك مثلئ ایله عبددن بیع ایدر (و بالاقسل) و قیمتك مثلندن
 اقل ایله ده بیع ایدر* زیرا مولا سی عبدك کسیندن اجنیدر قیچان عبدك اوزرنده دین او اورسه تنکیم مرور
 ایدنی و انده نهمت بو قدر (وله حبسه بالئن) و مولی ایچون میبعی حاس ایتك واردر عبددن نئك
 استیفا سی مقابله سنده* زیرا بیع ملک یدی ازاله ایتر مادامکه نئ بده متصل اولد فچه علی ماکان علیه ملک
 بد مولی ایچون باقی قالدو حتی نئ استیفا ایدنجیه و بواجدن مولی سائر شرماند عبداه خص اولدی (ولوباع
 بالا کتر حظ الزائد و فسخ العقد) و اگر مولی عبده قیمت مثلندن اکثر ایله بیع ایتسیدی زیاده حظ اولوب عقد
 فسخ اولور یعنی عبدك مولا سی محاباتك ازاله سیله یا خود صدقی فسخله امر او انور* زیرا زیاده غیر مانك حتی
 تعلق ایدنی (و یبطل الوصل البیع قبل قبضه) و اگر مولی نئ قبضدن اول میبعی عبده تسلیم ایدر سه
 نئ باطل اولور پس عبد بر شئله مطالبه اولنور* زیرا مولی وقتناکه میبعی تسلیم ایتسیدی حبسه حتی ساقط
 اولور و مولا سی ایچون عبده اوزره دین واجب اولز پس عبد مجانا چیقار (صح اعتنا فقه مدیونا) مولانك
 عبد ما ذوننی اعتناق ایتسی صحیح اولدی (ضمن الأقل من دینه و قیتمه) و عبدك دینندن اقله و قیتمندن اقله
 ضامن اولور قیچان دین عبدك قیتمندن اقل اولور سه دین ضامن اولور زیرا دینلر ایچون حتی بو قدر ادا بینه
 واردروا کر عکس او اورسه یعنی دینی قیتمندن زیاده او اورسه مولی عبدك قیتمنه ضامن اولور* زیرا انلرک حتی
 عبدك رقبه سته تعلق ایدنی حالوکه مولی عبدك رقبه سین عبده اعتنا فله انلاف ایدنی (وذا فضل دینه
 و ما ذون دینك قیتمندن فضلنه ضامن اولور* زیرا دین عبدك ذمتنده در مولا به لازم کلان نغمان چهتندن
 انلاف ایلدیکی مقدار یله در پس دینك باقیسی عبد اوزره باقی قالدی کماکان) بیع عبد محیط دینه بر قبته و غیره
 مشتری اجازت فریم بیعه) دینی رقبه سنی محیط اولان عبد ما ذوننی مولا سی بیع ایتسیدی و مشتری اول عبده
 قبض ایتد کد نصره غائب قیلسیدی غیریم بخیر اولور اگر دیلر سه بیعه اجازت و برر (وله نتمه) و نئك اخذی
 غیریم ایچوندر* زیرا حق غیریمکدر و اجازت لاحقه اذن سابق کیدر (او ضمن مشتری اوالباع قیمت) یا خود
 غیریم عبدك قیمتی مشتری به یا خود پایله تضمین ایتدرر* زیرا غیریمک حتی عبده تعلق ایدنی حتی غیریم ایچون
 عبده بیع ایلك واردرا لاملو عبدك دینی قضا ایدرو بابع بیع و تسلیم ایله متفقد رو مشتری قبض ایله و تعیب ایله
 متفقد ایدنی غیریم تضمینده تغییر اولندی (فان ضمن مشتری رجوع بالئن علی البایع) پس اگر غیریم مشتری به
 تضمین ایتدرر سه مشتری مثله بابع اوزره رجوع ایدر* زیرا مشتری دینك اخذی هیتك اخذی کیدر (وان
 ضمن البایع سلم البیع للمشتري وتم البیع) و اگر غیریم پایله تضمین ایتدرر سه بیع مشتری به تسلیم اولور
 و پایله مشتری بیتمده جاری اولان بیعه تمام او اور مانعک زوالی ایچون (ثم ان رد علی مولا به بیع رجوع
 علی الغريم بقیمته و عاد حقه فی العبد) بو ندر نصره اگر عبد مولا سی اوزره عیله رد اولنور سه مولا سی غیریم
 اوزره عبدك قیمتی ایله رجوع ایدر و غیریمک حتی عبده عود ایدر ضمانت سببی که بیع و تسلیم ایدنی هر ققع
 اولدیغی ایچون پس مولی غاصب کی اولدی که قیچان غاصب بیع و تسلیم ایتسیدی قیمتله ضامن اولوب اند نصره
 اوزر یته معصوب عیله رد او انسه غاصب ایچون مالک اوزره رد و قیمتی استرداد ایتدردیکی کبی کذلک ذکر
 اولنان مسئله دخی بو نك کیدر کافیده بوله ذکر اولندی (و ایها اختار تضمینیه برأ الآخر) و غیریم
 هر ققیمتک تضمینی اختیار ایدر سه آخر یری اولور حتی آخر اوزره رجوع ایده من کر که اختیاری ایلدیکنك
 قتمده قیمت هالاک اولسون* زیرا ایکی شئك بینه بخیر اولان کسنه قیچان ایکسندن برن اختیار ایتسیدی
 انده حتی مقیم اولور و اول کسنه ایچون آخری اختیار ایتك بو قدر (ولو ظهر بعد التضمین) و اگر
 ایکسندن برنك تضمین اختیار ایتد کد نصره نئنی اولان عبد ظاهرا و ایتسیدی (لا سیبله علیه) غیریم
 ایچون اول عبد اوزره سبیل بو قدر (ان قضی له بینه اونکول) اگر غیریم ایچون دین بینه ایله یا خود نکول ایله
 قیمتله قضا اولندی ایسه* زیرا غیر مانك حتی قضا ایله قیمتله محول اولدی (و ابو بقول الحکم مع بینه) و اگر
 غیریم ایچون دین یعنی ایله خصمک قولیه قیمتله قضا اولنسیدی (و قد ادعی الغريم اکثر منه) حالوکه غیر قیتمندن
 اکثر ادا ایدنی پس اول غیریم بخیردر اگر دیلر سه (رضی بالقیمه اوردها و اخذ العبد) قیمتله رضی اولور یا خود

قیمتی رد ایدر وعدا اخذ اولوب پس انکیچون بیع او اتور * زیرا کاغذی اوزره حنک تدمی اصل اولدی
 نهاید بو بله ذکر اولدی (وان باسه معلما دینه دلاغریم رد یهدها اربف بدینه منه) واکرمولی عبد اذونک
 دینی مشتری به اعلام ایدبچی اولدیغی حالده بیع اینسیدی پس غریم ایچون عبدک یعنی رد واردرا کر عبدک
 ثمنی دینه وفا ایتمسه * زیرا جن عبدک ثمنی دینه وفا ایلمسه غریم ایچون بیعی نقض اینک واردرنه کیفیله
 اولورسه اولسون یعنی کرکغبن یله بیع اولسون کرکسه اولسون (وان وثقی) واکر عبدک ثمنی دینه وفا ایلمسه
 (ولاحظه فی البیع) وبعده محابانه اولورسه (لا یعنی غریم ایچون بیعی رد اینک یوقدر * زیرا غریمک حتی
 اکاواصل اولدی مانع زائل اولغله بیعی نافذ اوور (ولایحظه غریم مشتری انکر دینه ان غایب باعه) و عبدک
 دینی انکار ایدر مشتری به غریم محابانه ایله من یعنی اکر مولی عبد مدیون بیعی ایوب مشتری اول عبدی قبض
 اینسیدی اندر صکره باع غایب اولدوقده مشتری عبدک فرما سیچون خصم اولن قیام مشتری عبدک دینی
 انکار اینسیدی * زیرا دعوی عقدک فسخنی متضمندر فسخ عقد ایسه باعه و مشتری ایله قائمدر پس فسخ عقد
 غایب اوزره قضا اولور و حاضر ایسه اندن خصم دکادر (شتری عبد باع ساکنان اذنه و حجره فیه و اذور)
 بر عبد برشی * اشترایوب و اذندن و حجرندن ساکت اولدیغی حالده بیع دخی اینسیدی اول عبد مأذوندر یعنی
 تحقیقا بر عبد فچار شهره کلوب برشی * اشترایوب و بیع اینسیدی اذندن و حجرندن ساکت اولدیغی حالده
 حالبوکه اول عبد مأذون اولسیدی پس یوسمئله ایکی وجه اوزره در * وجه اول اولدر که اکر اول عبد
 مولانک اذن و یردیکن ناسه اخبار ایدر سه پس اول عبد استخوانا تصدیق اولور کرک اول عبد عدل اولسون
 کرکسه اولسون قیاس ایسه تصدیق اولما قدر * زیرا انک اخباری محمد اندن دعوا در و تصدیق اولور
 الاحبت یله تصدیق اولور رسول علیه الصلاة والسلام (الینت علی المدعی) قول شر بی ایچون و انحصارک
 وجهی اولدر که تحقیقا ناس انکله تعامل ایدرل و اجماع مسلمین بر حجتدر که انکله اثر صحابی شخص اولوب
 و قیاس و نظر ترک اولور * و ایکنجی وجه اولدر که تحقیقا ال عبد بیع و شر ایدر و بر شنبه خبر و یرمز یونده
 دخی قیاس ذکر اوانان کبی اذن ثابت و لاحق ایدی * زیرا سکوت تحت مدرو استخوانده ثابت اولور زیرا ظاهر
 بودر که تحقیقا اول عبد مأذوندر زیرا امور مسلمین صلاح اوزره مجبور ایدر مکن اولر شنبه * و جواز ثابت
 اولر الا اذله او اور ایدی صلاح اوزره حمل واجب اولدی و ظاهر ایله عمل معامه لاندنه اصلدر قاسدن ضرری
 دفع ایچون (ولایساع لدینه الا اذا فرمولا باذنه) و عبد دینی ایچون بیع اولور الا ایچان مولاسی اذله
 اقرار ایدر سه بیع اولور * زیرا تجارتله انن مأذونک رفیه سنک دینه بیعنه رضادر (اوثبته الغریم)
 باخود غریمک ذنی ایله بیع او اتور یعنی اکر مولی بو عبد اذندن مجبور در ایدر سه قول مولانکر اصل
 ایله تمسکی ایچون پس اوس عبدیمه انن الا ایچان غریم مولانک اذنی اثبات ایدر سه یوقدر چه بیع اولور
 و اذنک ایکنجی نوعی (واذن الصبی و المعتوه) قولیدر یعنی صبی و معتوه ک اذندر * عتقه عقده اختلال
 معنایسه در شول جهته که کلامی مختلط قبلر پس کلامی کاهی عقلا کلامه بکرر و کاهی مجازین کلامه
 بکرر و عتقه حکمی عقل ایله یله صبیانک حکمیدر و اذن صبی و معتوه (فک الحجر و ایتیات
 الولاية لهما) ایکنجیون حجری فک ایدوب و ایتیات ولایت ایکنکر (و تصرفه ان نفع کالاسلام
 و الا تهام صمدینه) وصبی الله معتوه ک تصرفلری اکر نافع او اور سه اسلام کبی و به قبول اینک کبی بلاذن
 صحیح ایدر (ان ضرر ک اطلاق و التوافق) و اکر یونلرک تصرفلری مضر او اهر سه طلاله عتاق کبی صحیح اولور
 (وان اذانه) اکر چه طلاله یا خود عتاقله مأذونلر ایسه ده (وما غر ضرر ک ابع و اشراه) و کاهی نافع
 اولوب کاهی مضر اولان شنبه بیع و شر کبی (صحیه) ذله صحیح اولور * زیرا عقل اولان صبی عاقل و مجرب
 اولدیغی حیثندن باغه مشابه اولور و اوزر یته خطاب توجه ایدر بی حیثندن عقل سز طفه مشابه اولور
 و عقلمنده قصور اولوب و اوزر یته غیرک ولایتی اولدیغی حیثندن نافع محضده باغه الحاق اولدی و ضرر محضده
 طنله الحاق اولدی نافع محض ایله ضرر محض بیتمه دار اولاندنه اذنک عدمی قنده طفله الحاق اولدی
 و اذنک وجودی قنده جهته نفعک ضرر اوزره حجاتی ایچون اذن دلالتله باغه الحاق اولدی و لکن قبل اذن
 و اینک اجازته موقوف اولدیغی حالده منعقد اولور * زیرا جوه تجارتله مهتدی اولدیغی ایچون ائده منفعت

وارد حتی اگر اول صبی بالغ اولسه و اجازت و رسد بزم فتره نافذ اولور امام زفر ایچون خلاف وارد * زیرا
 اول عقد و اینک اجازتیه متوقف اولدی حالو که تحقیق صبی بنفسه بی اولدی (و شرط صحیحان یعقلا
 البیع سالبه للملک و شراؤه جالبه) اذک صحیح ایچون صبی ابله منتهوئک بیعتک ملک ایچون بایعین سالب
 اولد نفر. و شرابک مشتری ه ملک ایچون جاب اولد فن تعقل ایللمی شرط قیلندی (اولی الاب ثم وصیه
 ثم الج - ثم وصیه ثم الفرضی او وصیه) صبیئک و ایسی بابا داندنصرکری بابا تک و صبییدر اندنصرکری بابا تک
 باباسی اولان دده دریا خود اناک و صبییدر اندنصرکری قاضیدر یا خود قاضیک و صبییدر * انا بی دکلار ناخود
 اناک و صبیسی ولی دکلار بو رو کا کتاب ذکا حده باب ولیده اشارت سبقت ایدی (و اوقاف الا تسال بما عهدها
 من الکسب و الارث) و اگر صبی یا خود عتو میله لایحه کسیدن وارث اولان عیثله برانسان ایچون اقرار
 اینسه لیدی یعنی اگر صبی معتود تحقیقا بالارندن وارث اولد قلمی شیئ بو فلانکدر بو اقرار اینسه لیدی
 (صحیح) ظاهر روایتده صحیح اولدی و امام اعظمین روایت اولدی که تحقیق سبب اقرار وارث اولد قلمی
 شیئده صحیح دکلر * زیرا انلردن هر بیئت اقرار ایند صحیح تجار ائده اول شنه حاجت ایچون کسبده در
 و موروثده ایسه حاجت یوقدر و ظاهر روایتک وجهی اولد که و اینک منضم اول میسینه اول صبی باقیه
 الحاقی قیلند و ادب مالک هر ری اناک ملکدر پس ایکیستنده میله اقراری صحیح اولور

(کتاب الوکایة)

بو کتاب احکام و کانت بیاندده در کتاب اذنه کتاب کانت ما بینده وجه مناسبت اولد که تحقیقا کانت
 و ازندن هر ری غیرک تصرفه رضاعه ناسنده در (وهی) کانت لغت یونندن حفظ و اسماء الله تعالیده
 اسم وکیل دخی بو معناه در بو اجدن سنی مالده وکیل ایتمه دین کسبده بزرگه ایچو حفظه مالک اولور
 و بعض ترکیب و کانت تفویض و اعتماد معناسی اوزره دلالت ایدر دیدی و توکل دخی بو معنایه در علی الله
 توکلنا دنور یعنی زامور عزى الله تعالی به تفویض و تسلیم ایلدیکر بو بوله اولدیغی اجدن (لتوکیل)
 توکیل لغت جهنتدن امری غیر تفویضدرو شرعا (تفویض التصرف ای غیره) کندى امر رنده تصرفی
 غیره تفویضدرو مقامنه غیره اقامتیدر (وارسا الله تیغ الام الی غیره) در رسالت کلامی غیره تیغ
 ایتمکدر اول غیر ایچون تصرفه دخلتسز (و شرط جواز کون الموکل اهل تصرف) و توکیلک
 جائز اولسنتک شرطی موکل اهل تصرف اولسیدر * مصنف لفظ تصرفی الفلام ایله ذکر ایلدی که باعث
 تصرف مذکورى مراد ایلدیکی فهم اولمور ایچون * زیرا اول تصرفک اراده سی باطله در مسلتک کافری بیع
 خیر ایچون توکیلک باطل اولسنی مستلزم اولدیغی ایچون (و الوکیل بعهقه) و وکیلک بیع سالب
 اولوب شرا جالب اولدیغی تعقل ایدر اولسی و غیرینسیر و فاحشی بیلسی شرط قیلندی (و بقصده)
 و دخی وکیلک اول تصرفه قصد ایدر اولسی شرط قیلندی حتی اگر وکیل هر ایلدیجی اولدیغی حالده تصرف
 ایلسد آمر دن واقع اولد * پس مصنف کون الموکل اهل تصرف اوزره (فصح توکیل المسلم کافر بیع الحمر)
 قولیده نفر بیع ایلدی یعنی مسلتک کافری بیع خیر ایچون توکیلی صحیح اولدی * مصنف و الوکیل بعهقه و بقصده
 قولی اوزره (و الحار البایع و المأذون) قولیده نفر بیع ایلدی یعنی حر بالغ مؤذن کرک عبدالسون و کرک صبی
 اولسون ذکر اولنان کبی توکیلی صحیح اولدی (مثلها ما) ایچی کندو مثلارینی وکیل ایتمک صحیح اولور مثلها مدرت
 صورته متناول اولور (و صیبا بعهقه و عبد محجورین) و دخی حر باعت و عبده اذک تعقل ایدر صبی و عبده
 محجور اولد قلمی حالده توکیلمی صحیح اولدی شرط مذکور ذکر اولنانلرک کلبسته بولندیغی ایچون
 و مصنف بو مقامده حقوق عقده و کلام بندر اجم اولور دیدی * زیرا بوندنصرکری اگر محجور دکلار ایسه دیدی
 (و انوکیل بکل ما یعقده بنفسه نفسه) توکیل المسلم اوزره عطفدر توکیل انسانک بنفسه نفسی ایچون عقد
 ایلدیکی شئتک کایسی ایله صحیح اولور * زیرا انسان آزاد اولور بنفسه مباشرتدن عاجز اولور پس آخری توکیل
 محتاج اولور ایدی حاجت دفع ایچون جوازندن لابددر * لنفسه قولی وکیل قیلندیغی شئده آخری وکیل
 ایتمک جائز اولمیان توکیلدن احترازدر * زیرا وکیل غیردن تصرف استفاده ایدر حالو که وکیل امر اولندیغی
 شئله مقبدر حتی اگر آخری توکیل موکل تصریح ایدر سه جائز اولور (و بالخصوصه فی کل حق) بکل

اوزره عطش و دمی هر حقه خصوصه نو کل صحیح اور * ز پرا احد و جو و خصومه مهتدی دکار
 پس غیري خصوصه ایچون تو کله عساج اور تکیم مرور ابتدای (ولم لزمه) (رضاء حصه)
 و خصوصه تو کله خصه رضاسز لازم کل * مصنفک ولم یجز دیمد بکنه باعث ز پرا چو از انصافیدر
 و خلاف از مده در متأخره فتی ایچون احتیاط ابلدیله که تعقیفاً قاضی و کلاک بائنده خصه من تعقی
 یلسیدی اند خصه نمکین ایلزو و کبلی موکلس قبول ایدروا کر موکلس صاحبی ایچون تو کله اضرار قصد
 ایلدیکن یلور سه ایدن تو کبلی قبول ایتر الا صاحبک رضاسله قبول ایدر یوقول شمس الائمه الصرخه
 احتیاط ایدر کافیه بوله ذکرا و ایدی (الاول کل مر یض او مساه) لامر یض اولان یا خود مسافر اولان
 موکل ایچون خصه رضاسز تو کله لازم اولور یعنی اوج کولک دخی ز نامه ساقوده غائب اولان موکل
 ایچون (اومر یللسفر) یا خود سفر مر ادا ایدن موکل ایچون لازم اولور قاضی موکلس حانه واسه تدا
 و مهامتد نظر ایتمکله ز برامسافر اولان کسندک هبنتی خنی اولمز و قاضی بن سفر مر ادا ایدر بن دید بکنی
 قبول ایتر (اورمخیره) یا خود عاتی روزانه مجلس حا که حضوره جاری ایلمان مخیره عورت ایچون
 تو کله لازم اولور (وصحیفه و احایه انه اذی و موجود) و دخی ذکرا اولان کبلی تو کله کلی حقی
 ایقاسی و اسقفاسی ایچون صحیح اولور الاحد و حصه صحه صحیح اولمز * ز پرا احد و قوده تو کله جائز ایتر
 (بغیبه موکلس) محسدن موکلس غیبتده جائز اولمز * ز پرا احد و قوده حقه عاقله او او بس غیرک مقصد
 قائم اولانله اسقیق اولانده نوع شبه اولدیقی ایچون (قال ابن ابی قلیب کل شی کاک و ابلاقی الحفظه)
 موکل و کله سن نم ه شیده و کلبس دلسیدی اول کسندک ایچنی حفظده و کبلی اولور (ووزار جائز امره
 کان و کلباسی جمیع انصرفات حتی اطلاق و اعان) و اگر هر شیده و کلبس دید کانه امری جائز
 اولان لفظی ز یزاده ایلدی جمیع انصرفاتده حتی طلاق و عتاقده یله و کبل اولور * فتوای صفا ده دیدیکه
 و اگر امری جائز اولان لفظی ز یزاده یاسه اول کسندک حفظده و بیع و شراده و دینلر بن و حقوق قضاء و عهد
 و صدقه ده و بونلرک غیریده و کبلدر * ز پرا موکل کا انصرافی عموم اوزر تقو یض ایلمی تکیم موکل شیدس
 نه ایشرسک اول جائزدر یسیدی انواع تصرفاتک چیه یسند مالک و لدی قبی اولدی حتی و کبل کدی غیبه
 انفاق ایلمه اول دخی جائزدر * ز رانک ایلمه بکنه اجازت و پردی و بو و کبلیک یسنددر بونلرک دیدیکه
 و بونلر انقضایدر که حقه عاقله و کبل موکلس مر آسنی تطبیق ایلمه جائز اولور و کبلی انقضایدر حتی اطلاق
 متین او بجه (حقوق عهده) مبتدادر خبری اشاعده کلیمت تعاقبده در (بعضه اولو کبل لی عهده) و کبلیک
 نفسنه اضافت ایلدی حقه عقد (بیع و اطافه و صلح عن اقرار) بیع و اطافه و اقراردر صلح کبی بونلر عقد
 ایچون مثالدر * ز پرا یسه و کبل اولان بن بوشی سکا بیع ایسدم دیر بن بوشی سکا لان قیلدن بیع ایسدم دیر
 و کذلک شرایه و کبل اولان بن بوشی سندن اشتراکده م دیرو فیل ایچور دیر (تعاقبده) ذکرا اولان حقوق
 و کله متعلق اولور (ارام بکن محجور) اگر اول کبل محجوردر کل ایسه * محجوردر کل ایسه قوی صیسن و عهده
 محجوردرن احترازدر پس یه ایکنسک تو کبلی جائزدر لکن عهده یکن حقوقی موکلسر جوع ایدر * و مصنف
 حقوق عهده (کذلیم المبع) قولیه تمیل بلدی صیبت نسلی کبی اگر بیعه و کبل ایسه (عقده)
 و دخی مبعک قضی کبی اگر شرایه و کبل ایسه (ودض منه) و مبعک منکث قضی کبی (والمصنعه
 مشریه) و اشتراک ایلدیکی شیدک ثمنی ایله مطالبه اولنم کبی بیع حقه شرایه و کبل اولان فیل برشی اشترا
 ایلدی بیع مبعک ثمنی ایله اکامطایه ایدر (والر جوع به عند الاستهقاق) و دخی بیع ایلدیکی شیدک
 استحقاقی فتند با خود اشتراک ایلدیکی شیده مستحق چیه قده ثمنله بیع اوزر در جوع کبی (والمصنعه فی شفه
 مایع) و بیع اولان دارک شفه سنده مخصه ایتمک کبی یعنی خصوصه ایدوب و خصوصه اولنقی کبی
 (وفی العیب فیردله یسه) و مشرتانک عینده یاده رد ایتمک کبی اگر بیع و کبلیک بدنده ایسه (و بد نسلی)
 الی الموکلس رده باذنه) و مبعی موکلس نسایدر نصره موکلس ذنبله رد ایدر (والمشتری منع المثنی من موکلس
 بیعه) و مشتری ایچون ثمنی منعی ایتمک واردر بایمک موکلندن * بیع تحقیق ایدر رجل برشی بیع ایتمک ایچون
 رد حلی و کبل ایلدی پس و کبل دخی اول شینی بیع ایدر کده و کبلیک موکلی مبعک ثمنی مشتریدرن طلب

ایندی او مشـتری ایچون نمی مولکن منع نمک واردر * زیرا موکل عقدن وعهدک حقوقندن
 اجبیدر تکیم زانی بیان ایلدک (وان دفع الیه صح) واکر مشتری نمی وکلده دفع ایدرسه صحیح او اور
 (ولایطالبه یا نه ناجا) یعنی وکیل ثانیاً مشتری به مطالبه ایدرسه * زیرا مقبوض مولک حقیدر پس
 اول مقبوضی ائمن آریوب بنه ردا نمکسه فاند بوقدر ومشتر بنکذ تی ری او اورنمن مستحقنه واصل اولدیغی
 ایچون (واملاک ثبت للموکل ابتداء لکن خلافة عن الوکیل) و ملک ابتداء موکل ایچون ثابت اولور لکن
 وکیلدن خلافة ثابت او اور * بوسؤال مقدره جوایدر تکیم نهاییه ذکر اولندی واول سسؤال مقدر
 دینلکدر که قحان ملک موکل ایچون ثابت اولسیدی لایق اولان حقوق مولکه راجع اولمقدر * زیرا حقوق
 ملک تابعدر پس اول سسؤال مقدردن بونکله جواب ویر بلور وصاحب نهاییه دیدیکه نعم ملک ابتداء موکل
 ایچون ثابت او اور لکن وکیلدن خلافة ثابت او اور واصل کلام تحقیقا وکیل مولک خلیفدر تصرفک
 استفاده سنده وموکل وکیلدن خلفدر ملک حقنده عبد کی که قحین هبه قول ایدسه ملک ابتداء مولی ایچون
 ثابت او اور (وقیل للوکیل لکن لا یقرر) و بعض ملک وکیل ایچون ثابت اولور لکن مقدر اولز بلکه بلا مهله
 مولکه انتقال ایدریدی (وعلی القوانین لایعتق قریب شره) و ایکی قول اوزره وکیل قریبی اشترا ایدسه
 معنی اولز یعنی عبد مشترا وکیلک ذورحم مجرمی او اورسه وکیل اوزر معنی اولز او را موکلک ذورحم مجرمی
 او اورسه موکل اوزره معنی او اور (ولو کان عرسه لا یفسد النکاح) واکر وکیلک اشترا ایلدیگی کندی
 زوجه سی او اورسه نکاح فاسد اولز اما اول یعنی وکیل اوزره معنی اولماسی ظاهر در که زیرا مشتری مالک
 اولدی ومانای یعنی نکاحک فاسد اولماسی * زیرا عتیق وفساد نکاح ملک تقریرین اقتضایدرل زیاده
 وغیریدن کراولدیغی اوزره پس تقریر ملک بولندی ایدسه ایکی سیده حاصل اولدی و بونانینک اوزرینه اعتراض
 اولندی بوقول رسول علیه الصلا والصلامک (من ملک ذارحم مجرم منه عتیق علیه) قول شریفک اطلاقه
 مخالف اولدیغی ایچون * و بوعراضه جواب ویرلدیکه تحقیقا مطلق کامله منصرفدر اولکه ملک مقدردر و مجرم
 غافل دکرا نیچو اکثرن ایکی سیده قول اول اوزره تقریر ایلدیله * زیرا قول اول اکثرن قنده اصحدر
 (وحقوق عقده یضف الی الموکل) وحقوق عقده وکیل اول حقوق مولکه اضافت ایدر (کنکاح وخلق
 و صلح عن انکار) ودم عمد وعتق علی مال وکتابه و هبه و تصدق و اعارة و ایداع و رهن و افراز) بو ذکر اولنان
 اشار کی (تعلق بالموکل) مولکه متعلق اولور و بونک سری اولدر که تحقیقا بوسورتدر حکم سبیدن
 فصل قبول ایتر * زیرا بوسورتدر اسقاط قبیلندندر وکیل ایدسه حکمدن اجبیدر امدی عقده مولکه
 اضاف اولمقدن لایددر حکم سبیه مقارن اولسون ایچون * اما نکاح بضعه اصل اولان حرمت اولدیغی
 ایچوندر پس نکاح حرمت ایچون اسقاط اولدی وساقط متلاشی او اور یعنی مضحمل او اور پس علی سبیل
 الاصله شخصدن سبب صدوری وشخصک غیر ایچون حکمک وقوعی متصور اولز پس وکیل
 حکمک سبیه مقترن اولسی ایچون ایلچی قبیلدی حتی اکر وکیل نکاحی نفسنه اضافت ایدسیدی نکاح
 انکیچون واقع اولور بیع بونک خلاقی اوزرددر پس تحقیقا بیع حکمی سبیدن فصل قبول ایدر تکیم خیار
 شرطه یعده اولدیغی کی شخصدن سبب صدوری اصالة باثرا اولدی وشخصک غیر ایچون حکمک
 وقوعی خلافت او اور * و اما خلق نکاح ایچون اسقاط اولمغه مولکه متعلق اولور و نکاح مرأدر و نکاحه
 مرأدره وکیل یا زوجدن و بازوجه دندر و ایکی تقدیر اوزره وکیل محضاً مال ایچیدر امدی مولکه اضافندن
 لایددر * و اما عن انکار صلحک مولکه متعلق اولسی پس بودخی ذکر اولنان کی اسقاط محضدر پس
 معاوضه رائحه سی بوقدر بلکه مدعی علیه حقتده فدای میبندر امدی مولکه اضافندن لایددر * و کذلک
 عمدا دمدن صلح دخی بویله در * زیرا دم عمددن صلح اسقاط محضدر وکیل اجنبی ایچیدر پس مولکه
 اضافندن لایددر * و کذلک صورمد کوره نیک باقیلرنده دخی حال بویله در بو ذکر اولنان قول قومک بومقام
 ذکر ایدر بکنک شخصیدر بوقویله صدر الشریعه نیک و اما صلح ائمه عن اقرار یا خود عن انکار اولمغه اضافندن
 فرق بوقدر * زیرا قحان زیبدر اوزره رادعا ایدسه پس عمر و بوزدر همه مصالحه اولمق ایچون برکشدنی
 وکیل ایدسیدی پس زیبدر عمر و اوزره دارک دعوا سندن بوزدر همه مصالحه ایدم در و وکیل دخی بوصلحی

قبول ایدر صلح عام اوور کر کن عن اقرار اوسون و کر کن عن انکار ز اوسون ایدر قدر فرق وارد ره عن اقرار
 اولور سه بیج کی ایاور * پس بوتقد برجه حقوق بعد اود بیج کی * و کله راجع اولور بد صلحت تسلیمی * کله
 اوزره راجع اولور و قچال صلح عن انکار اوور سه پس یو صلح مدعی علیه حقد فدا بیندر پس و کله محض
 ایچیدر حقوق و کله راجع اولور بد بیجی مضحمل اوور * و یوک پانی اودر کز بر اصدر اشر بعد ا صلح نای
 اوور کر کن عن اقرار اوسون و کر کن عن انکار اوسون قولیه صلحت تمامی صمد رفا قراره و کله اضافت اعتبار
 و صوره انکاره و کله اضافت اعتبار سز مر ادایتدی ایدر بزا کانسلم اجز * ز بر ا یو صلحت تمامی محض
 نزاعک عیندر و اگر صلحت تمامی ذکر اولانن اضافت اعتبار ایه مر ادایتدی ایدر کلام قومک صحته اعتراف
 اوور پس فرق انکار و وجهی اولور قول قومک قولیه بر اوور * و مصنف ذکر اولانن صورتدره و کله
 محض ایچیی اولسی اوزره (فلا بطاب و کله بالهر) قولیه نفر یع ایددی بیس مر اطر فندن زوجک و کله
 مهر ایه مطالبه اولوز (و و کله با سیمها و بدل الخلع) و مر اتمک و کله دخی موکلی اولان مر اتمک تسلیمی ایه
 مطالبه اولوز و بدل خلعتک تسلیمی ایه دخی و کله مطالبه اولوز مر و ر ایدن شی ایچونکه ذکر اولانن صورتدره
 و کله محض ایچیدر (التوکیل بالاستقراض باطل) قرض الموق ایچون بر کسندی و کله ایل ایلک باطدر
 حتی یونکله موکل ایچون ملک ثابت اولوز ز راغیرک ملکنده تصرفی نفو بیض جائز اولوز * و یوقول شرایه
 توکیل ایه مناقضدر ز بر امیبع قبضیه امر در حالبو که مبیع ملک غیر در بدناور سه * بو کاجواب بر باور که
 ضررک ملکنده تصرف جائز اولماسدی عوض سز اولدیغی وقتدره در شرایه توکیلده ایدر عوض وارد ایددی
 استقراضه و کله شرایه و کلدن مفترق اولدی (لا لاساله) رسالت ایچون توکیل باطل دکدر اند
 تصرف نفو بیضی متفق اولدیغی ایچون * ز رارسول محض ایچیدر و تحقیق مر و ر ایدن بکه تحقیق افاضله
 توکیل صحیدر * ز بر ا ملکنده تصرف نفو یضدر

باب الوکالة نایع والشراء

بو باب بیعه و شرایه و کانتک بیاندر (انعمت) کروکالت عام اولور سه شرطک جزاسی اشاعیده کلجک
 صحت قولیدر * هدایه ده دیدیکه بر کسند بر کسندی شرایه و کله ایتسیدی جنستی وصفتی تسبیعدن
 لا بددر یا خود جنستی و نمشک بلغتی تسبیعدن لا بددر موکل بهک فعلی معلوم اولوب و کله امتشک حصول
 اولسی ایچون الامکر موکل و کله و کاله عامه ایه و کله اباب معقول کوردیک شئی اشرا ایه ده * ز بر
 موکل امری و کله رأینه نفو بیض ایددی و هر قننی شئی اشرا ایدر سه و کله امره امثال ایش اولور
 (اعلم ما وکل بشرایه) یا خود شراسته و کله اولدیغی شئی معلوم اوله یعنی و کله ایه موکل بیشدن معلوم
 اوله که و کله امره امثاله قادردر (او جهل جهاله بسیره) یا خود جهاله بسیره ایه مجهوله اوله جهاله
 بسیره نوعک جهالتیدر (صحت) و کالت صحیح اولور (وان بین التمن) اگر چه کیم تمن بیان اولوز
 ایدر ز را و کله امثاله قادر اولور (وان جهل) ان شرطیهدر (جهاله فاحشه) و اگر و کله
 اولدیغی شئی جهاله فاحشه ایه مجهول اولور سه جهاله فاحشه جنسک جهالتیدر (لا وکالت صحیح اولوز
 (وان بین التمن) اگر چه کیم تمن بیان اولندی ایدر سه * ز را و کله امثاله قادر اولوز (وان جهل)
 ان شرطیهدر (جهاله متوسطه) و اگر و کله اولدیغی شئی جهاله متوسطه ایه مجهول اولور سه جهاله
 متوسطه نوعله جنسک مایندر (فال بین النوع) پس اگر نوع مبین اولور سه (او تمن عین نوعا) یا خود
 تمن مبین اولور سه نوع مبین اولور (صحت) و کالت صحیح اولور * ز را و کله بوتقد برجه امثاله قادر اولور
 جهالت بسیره اولدیغی ایچون (والافلا) و اگر نوع یا خود تمن مبین اولور سه و کالت صحیح اولوز * ز را
 بو مقامده و کله ذکر اولانن کی امثاله قادر اولور سه جهالت فاحشه اولدیغی ایچون (المول) یعنی
 جهاله بسیره ایه مجهوله اولان (کالفرس و البقل و الحماز و الثوب الهروی و المروی) آت و قاطر و حمار
 و ثوب هروی و ثوب مروی کیدر (الثانی) یعنی جهاله فاحشه ایه مجهوله اولان (کالذوب و الدابنه و الزفقی)
 ثوب و دابه و آزاد سز قول کی (والثالث) یعنی جهاله متوسطه ایه مجهوله اولان (کالذوب و الدابنه

والدار) عبد کبی و چار به کبی و دار کبیدر (فاذا وکل بشر آفرس و غنوق) پس چنان موکل فرس و فرس
مثلیک شراسمی ایچون وکیل اینسیدی (صح) توکیل صحیح اولور (وان لم یکن الثمن) اگر چه کیم من
بیان اولغندی ایسه ده* ز فرافرس و آنک امثالی قسم اولدنددر (وان وکل بشر اعبد و نحوه صحیح ان بین النوع)
واگر موکل عبدک و عبد مثالیک شراسمی ایچون وکیل اینسیدی اگر نوعی بیان ایتدی ایسه مثلاً عبد ترکی
کبی توکیل صحیح اولور (او من بین نوعا) یا خود اگر کمنی بیان ایتدی ایسه انواع عبد دن نوع معین اولور
و جهالت نوعه ملحق قبلور و اگر نوع و نمندن برشی بیان اولغندی ایسه توکیل صحیح اولور و جهالت جنسه
الحاق اولور* ز بر اجهالت جنس امتالی منع ایدر (واذا وکل بشر آثوب و نحو لا) و اگر تو بک و ثوب
مثلیک شراسمه وکیل اینسیدی توکیل صحیح اولور (وان ینده) اگر چه کمنی بیان ایتدی ایسه ده* ز بر
مجرد نمک بیانی جهالتی رفع ایمن (ان وکیل بشر اطعام یقع علی البرود فقیه) طعام شراسمه توکیل اینسیدی
بنهادی و بغدادی اونی اوزره واقع اولور یعنی بر رجل بر آخر کسینه به پراز اقبیه و یروب بنم ایچون طعام
اشترایله دایسیدی بغدادی و بغدادی اونی اشترایدر و قیاس بودر که حقیقته اعتبار ایله هر طعام اشترای نمک
ایدی تکیم اکل اوزره عینده هر طعام اوزره اولدینی کبی* ز بر اطعام مطعم اولان شتک اسیدور و استخسانک
وجهی اولور که حقیقاً طعام چقان بیع و شرایه مقارن اولسیدی عرفانم ذکر ایله دیگر منی اوزره حل اولور
و کله ایسه عرفی بو قدر ایددی وضع اوزره باقی قالدی (وقبل یقع علی البر فی دراهم کثیره و الخبر فی فلیله
و الدقیقی فی متوسطه) بعض دیدیکه اگر موکل اقبیه بی چوق و یردی ایستوکیل بغدادی اوزره واقع اولور
و اگر از یردی ایسه اتمک اوزره واقع اولور و اگر چوق ایله از ماینده و یردی ایسه اون اوزره واقع اولور نمک
من یننده تناسبه رعایت (یعنی مخذولایقه یقع علی الخبر مطلقاً) و ولایه اخذ ایدن موکله دراهم کرک
چوق اولسون و کرک آزاوسون حال دلالت ایتدیکی ایچون اتمک اوزره واقع اولور (وکل بشر آه هذا العبد
بدین له علی الوکیل صحیح) بر کسینه وکیل ایسه چکی رجل اوژنده کندسی به اولان دینله شوعبندی شرایله
دیو وکیل اینسیدی صحیح اولدی یعنی چقان بر رجلیک بر کسینه اوزره بیک اقبیه سی اولوب پس بر رجل اول کسینه به
امر ایلوب شول عبدی بکاسنده اولان اقبیه ایله اشترایدیو یردیوکیل اینسیدی وکیل دخی اول عبدی
اشترایسیدی اول توکیل صحیح اولدی و عبد موکله لازم کاور حتی عبد فوت اولسیدی موکل اوزره فوت
اولور (وان اطاق) و اگر موکل توکیلی اطلاق اینسیدی یعنی بیک اقبیه به عبد غیره معین اشترایدیو یرک
ایچون بر کسینه بی وکیل اینسیدی (فاشتری عبدی)) پس وکیل بر عبد اشترایسیدی (کال موکیل)
اول عبد وکیل اولور (الان بقضه الموکل) الامگر اول عبدی موکل قبض ایله حتی موکل قبض
ایتمدن اول عبد فوت اولسیدی وکیل اوزره فوت اولور و اگر موکل قبض ایتمد کند صکره فوت اولسه موکل
اوزره فوت اولور* امامین ایبی و جهسه دخی موکل اوزره فوت اولور چنان وکیل قبض اینسیدی دیدیلر
وامامینک حللی اولدر که تحقیقا دراهم و دنانیر مقاضا نمده معین اولور کرک دین اولسون و کرک معین اولسون
حتی اگر ایکسی بر دینله بر عین بیع ایسدر اندن صکره بر برلین دین اولدیغن تصدیق ایسدر عقدا باطل
اولور* پس دینده اطلاق و تقید بر اربا ووب توکیل صحیح اولور و عبد موکله لازم اولور* و امام اعظمک حللی
اولدر که تحقیقا دراهم و کالاته متعین اولور حتی اگر و کالی دراهم دین عینله قید ایسه یا خود دراهم دین
دینله قید ایسه اندن صکره معین استهلاک اولسه یا خود دینی رب دینک استغایله مدیوندن ساقط اولسه
و کالت باطل اولور* پس چقان دراهم معین اولسه بو توکیل دین اوژنده اولان کسینه نمک غیر دین تملیک دین
اولور غیره قبض توکیل سز یا خود بر شتک دفعیله امر اولور که موکل اولن شبه مالک اولان لاقبضیه مالک
اولور اولنگه دیندر و بویا کسینه جائز دگدر و چقان توکیل صحیح اولمجه شراوکیل اوژنده نافذ اولور وکیل
مالندن هلاک اولور الامگر که موکل وکیلدن قبض ایش اوله بو تقدیرجه تعاضی ایله بیع اولور پس موکل
مالندن هلاک اولور (وکل عبد بشر انفسه من مولا له) بر کسینه بر عبدی اول عبدک نفسی مولا ستمدن
موکل ایچون شرایه وکیل اینسیدی (فان قال له یعنی نفسی لفلان فباع صحیح) پس اول عبد مولا ستمدن
نفسی بکافلان ایچون بیع ایله دید که مولا سی دخی بیع اینسیدی بو عقد صحیح اولور پس عبد موکل اولور

زيرا عبد نفسی ایچون و و کائنه غیر ایچون اشترا ایلمکه صالح اولور اول عبد مایندن اجنی اولدیغی
 ایچون * زیرا مالیتی و اولانستکدر بیع عبد اوزره وارد اولور شول حیثیتدیکه نحق قیامده مولانک مایلدیر لیکن
 مالیتی عبدکد یکندهدر * بس فغان بیجی آمریاضناقت ایستیدی قولی امثال ایچون صحیح اولوب عقد آمر
 ایچون واقع اولور (وان لیرقل امالان) و اگر عبد فلان ایچون دیسیدی بکده سیمی بنم نضم ایچون بیع ایله
 دیسیدی یا خود بنم نفسی بیع ایله دیسیدی بنم ایچون یا خود فلان ایچون دیسیدی (عققی) اول عبد
 مولی اوزره معتق اولور * اما قول اولک صحیح اولسی بیس ویرایشی ایچوندر که زیرا عبد نفسی شرعا
 ایچون صالح اولور و اما قول نایزین علقی بیس مطلق ایکی وجهه محتمل اولدیغی ایچوندر بیس احتمال ایله امثال
 واقع اولمز بیس تصرف نفسی ایچون واقع اولور (والتین علی الله بعهده) و بمن ایکی وجهه عبد اولور در
 آمر اوزره دکلدرا اما شرعا عبد ایچون اولدیغی وقتده بمن عبد اوزره اولدی ظهر در و اما شرعا آمر ایچون واقع
 اولدقده بمن شه عبد اوزره اولسی مباشر عبد اولوب حقوق اکار جوع ایتمدی ایچوندر * بیس اگر سوال
 اولنورسه که عبد بیع عقامده ایچوندر و تحقیق می ویرایشی که نحققا عبد بیع ایچوندر علیه اولسه حقوق
 اکار جوع ایتمز چو ایتمه بزرگه بیع عقامده مولانک اذننه معتق اولدیغی حالده مباشرت ایلمدی عقیله
 حیر زائل اولدی (وکل عبد من یشتی نفسه من مولا له بالف دفع) و عبد برکسندی نفسی مولانستدن
 عبد ایچون اول کسسه بیع ایلمدی بیک افچه ایله اشترا و کیل ایستیدی * یعنی بر عبد بر وجهه بیک افچه و برب
 بی مولا مدن بی بیک افچه ایله بنم ایچون نفسی اشترا ایلمدی و کیل ایستیدی (فان قال له)
 بیس اگر اول کیل عبدک و اولانسته (اشتریته لنفسه) بن عبدی نفسی ایچون اشترا ایلمدم دیدی ایسه
 (بیععه عققی علیه) بیس عبدک و اولسی دخی عبدی اول و کیله بیع ایستیدی اول بیک افچه اوزره معتق
 اولور * زیرا عبدک نفسی عبد بیع اعتاقد و عبدک نفسی مال ایله شرعی استحقاق بدل ایله قبولدر و کیل
 عبددن ایلمدی بیس گاه عبد نفسی کندی اشترا ایتمش اولدی بیس حق و مولا ایچون لازم اولور (وانما یصل
 انفسه کان لو کله) و اگر عبدک و کیل عبدی نفسیون اشترا ایتمد دیدی ایسه عبد و کیلک اولور * بر الفظ
 معاوضه ایچون عقیتدر و انکله عمل دخی نمکدر قیام متین اولنورسه بیس اکار جابت اولنور عبدک نفسی شرعی
 بونک خلافی اوزره در محازک انده استی اولدیغی ایچون (و علیه منه و الاغفال سولی) عبد و کیلک اولنجه منی دخی
 و کیل اوزره در و عبدک و کیله و یردی بیک افچه مولای اولک اولور * زیرا عبدک کسبدر (قال شریعت عبد
 الا امر فسات) عبدک شرعاً مأمور اولان کسسه آمر ایچون بر عبد اشترا ایتمد دیسیدی بیس عبد فوت
 اولسیدی (وقال بل شریعت لک) و آمر دخی بلکه سن عبدی نفسک ایچون اشترا ایتمک دیسیدی
 فان کان معینا) بیس اگر معین ایسه (فلو حیا) و اگر عبد بیع ایسه (فانقول للمأمور مطلقاً) بیس قول
 مأمور کدر بر اورد کرک من سفوق اولسون کرسه اولسون (ولو میتا فان کان التین منقوداً عکذا) و اگر عبد
 میت ایسه اگر من منقود ایسه قول مأمور کدر (والا) و اگر من منقود دکل ایسه (فلا امر) قول آمر کدر
 (وان کان غیره) و اگر عبد معین اولنورسه (فکذا ان کان منقوداً) بیس قول مأمور کدر اگر من منقود ایسه بر اورد
 کرک عبد بیع اولسون و کرک عبد میت اولسون (والا) و اگر من منقود دکل ایسه (فلا امر) قول آمر کدر کرک عبد
 بیع اولسون و کرک عبد میت اولسون * کافیده دیکه بی دکر اولان مستثله سکر وجهه اوزره در * بر او کیل یا بیعه
 وجهه اوزره در یا من منقود اولمدر یا خود منقود اولما مقدر و بویکی و بیجک هر بری ایکی وجهه اوزره در یا و کیل
 شرعا ایله اخباری وقتده عبد بیع المقدر یا خود میت اولمدر * بیس اگر و کیل بیعه بر عبدک شرعی ایچون
 مأمور اولنورسه بیس شرادن خبر و یردی و کله وقتده عبد بیع ایسه قول بالاجماع مأمور ایچوندر کرک منقود
 اولسون کرک عبد غیر منقود اولسون ز بر او کیل استثنافه مالک اولدیغی امر دن خبر و یردی و شرعی غیر
 نحقه بیع و بیعده شاهان دن مستثنی اولور ایمدی تصدیق اولنور و اگر و کیل شرادن خبر و یردی و کله وقتده عبد میت
 ایسه بر شرعاً بنم قتمده هلاک اولدی دیدی ایسه اگر من غیر منقود ایسه بیس قول آمر ایچوندر ز بر او کیل
 استثنافه مالک اولدیغی شیدن خبر و یردی و انک غرضی بمندر جوع ایلمکدر حاله که آمر منکر در و اگر من

منقود اوور سه پس قول بمبيله ما مورايچوندر ز رامن ما مورك بدينه اما تدر حالبو كه عهده امانتدن خروج
ادعا ايدر شول وجهه نكه انكلك امر اولندي پس قول ما مورايچوندر و اكر بعد بغير عينه اولور سه پس اكر اول
عبد سخي ايسه ما مور بن عبدی سنك ايچون اشتر ايلدم ديوب و آمر بوق بلكه اول عبد سنك عبد كدر ديدى
ايسه پس اكر منقود ايسه قول ما مورايچوندر * زيرا استنافنه مالك اولديغى شيدن خبر و بردى و اكر من
غير منقود ايسه قول امام اعظم قنده امر ايچوندر و امامين قنده قول ما مورايچوندر و اكر بغير عينه اولان
عبد ميت ايسه پس اكر منقود دكل ايسه قول امر ايچوندر * زيرا وكيل استنافنه مالك اولديغى شيدن
خبر و بردى و غرضي مثله رجوع در حالبو كه آمر منكر دروا كرمنقود ايسه قول ما مورايچوندر * زيرا ما مور
اميندر عهده امانتدن خروج ادعا ايدر پس قول ما مورايچون اولور * هدايه ده ديكه بر كسته بر جله بيك
اچيه بر عبدك شمراسيله امر ايسيدى پس ما مور بن عبدی اشتر ايتدم و بنم قنده فوت اولدى ديسيدى و آمر
دخني سن آنى نفسك ايچون اشتر ايتلك ديسيدى قول امر لك قبل ايدر پس اكر آمر بيك الحفيق ما مور ده دفع ايلدى
ايسه قول ما مورك قوا ايدر * زيرا وجد اولده استنافنه مالك اولديغى شيدن خبر و بردى اولكه مثله آمر اوزره
رجوع در امر ايسه منكر در و قول منكر كدر و وجهه نائيه ما مور اميندر عهده امانتدن خروج ادعا ايدر
پس انك قولى قبول قبلور * و صدر الشر بهه ديديكه ايكي تعليك هر برى ايكي صورته شاملدر بونكلكه فرق
تمام اولور * بن ديره كه امر صدر الشر بهه لك ديديكى كى دكلدر * زيرا تعليل ثاني صورته اولده جارى اولور * زيرا
ما مور اميندر عهده امانتدن خروج ادعا ايدر دمك جائز اولور * زيرا ما مور فحان مثنى قابض اولور سه امين
اولور حالبو كه غرض تحقيقا ما مور مثنى قبض ايتدى (له الرجوع بائن على امره) و شرابه و كيل اولان كسته
ايچون آمرى اوزره رجوع وارد در فحان امر اولديغى شئي فعله كوتوردى ايسه (بفعله بائنه اولان) برادر
مثنى بابعنه تسليم ايتسون كر كسه ايتسون (وله حس المبيع منه) و دخني ذكر اولنان كى ميبجى آمر ندن
حس ايلك واردر (قبض منه و نلم دفعه الى الباع) ميهك مثنى قبض ايچون اكر چه كيم مثنى بايه دفع
ايلدى ايسه ده و كيل ايله موكل بيشده مبادله حكميه لك انعقاد ندن اصول فقهيه ده تفر بر اولنان شئي
ايچون و بواجلدن فحان و كيل ايله موكل مننده اختلاف ايلسدل تحليف انور و موكل و كيل اوزره ميبجى
عيله رد ايدر (فان هلك في يده قبل الحس فلي لا امر) پس اكر مبيع قبل الحس و كيلك بدينه هلاك اولور سه
آمر اوزره هلاك اولور يعنى آمر لك مائندن هلاك اولور (ولم يسطر الخن) و مثنى ساقط اولور * زيرا و كيلك
يدى و موكلك يدى كيدر پس فحان و كيل ميبجى حس ايلسه موكل و كيلك بدينه قابض اولور و و كيل ايچون
ميبجى حس ايتك وارد در حقي مثنى استيفا اينجه ذكر اولنان علت ايچون (وبعد فله وسقط) و ميبجى
حبس دفعه كره ما مور اوزره هلاك اولور و منده ساقط اولور * زيرا و كيل موكلدن باع كيدر پس و كيلك
حبسى استيفاي مخر ايچوندر پس ميهك هلاك ايله مثنى ساقط اولور تكريم بعده اولديغى كى (وايس لوكيل
بشرا ائني بعينه شراؤه لفسده) و بعينه بر شينك شمراسى ايچون و كيل اولان كسته اول شئي كندى نفسايچون
شرا ايتك حاز دكلدر * زيرا بوشرا آمرى تقريره مؤدى اولور اول وجهه كه آمر انك اوزر شه اعتم دايلدى
(الاذا شرا بغير جنس ماسمي) الامكر فحان اول شئي تقسيمه اولنان شينك جنسك غيرى ايله شرا ايله
(و بغير التقود) يا خود تقودك غيرى ايله شرا ايله (اوشرى غير باهره بغيرته) يا خود اول شئي و كيلك آمرى
ايله و كيلك غيبته و كيلك غيرى شرا ايله بو تقديره مشترا و كيل اول ايچون اولور * زيرا و كيل موكلك
امر بته مخالفت ايتدى * پس انك اوزر شه ناخذنا اولور (فان حضر) پس اكر و كيل حاضر اولور سه (فلا امره)
مشترا موكل اول ايچون اولور و كيلك را فى حاصل اولوب و مخالفت ايله مديغى ايچون (وفى غير عين) و غير
معينه يعنى فحان غير عين بر شينك شمراسى ايچون و كيل ايتسيدى (هوله) و كيلك شرا ايلديكى و كيل
ايچوندر (الاذا اطلق و نوال امره) الامكر و كيل موكلك ملكى اولديغى تقيد سز مطلق بيك اچيه ايله
اشتر ايله لـ كـ نـ شـ رـ اـ مـ وـ كـ لـ ايچون نيت ايله پس اول مشترا موكل ايچون اولور (واضاف العقد
الى ماله) يا خود عقدى آمر ينك مائه اضافت ايله مثلا شومال ايله اشتر ايتدم و بومال موكل كدر دميكه
اكر چه كيم مثنى انن نفد ايلدى ايسه ده و اكر عقدى كندى مائه اضافت ايدر سه مشترا نفسايچون اولور

شرعا انكيجون حلال اولان شي* اوز زو حالته حلا عا دافه لده حلا* ز بر اعقدى مال غيره اضافت اليه نفسيه
 شرعا شرعا وماده مستكر در معنى برا من ايشدر (صحح بعقد الصرف والاسلام) تو كويل عقد صرفه
 واسلامه صحح اولدى اسلام عبارتى قدما ك كتاب لرنده عقد الصرف والسلفر صاحب هدايه وصاحب كافي
 وسائر متأخرين مراد اسلام در ديديلر يعنى عقد سلم اليه شي شرعا ايتكدور (لبقول السلم) يعنى سلم قبولى
 اليه تو كويل صحح اولدى* ز راقبول سلم اليه تو كويل عقد سلم اليه قرقو و بالتش اولچك بغدادك ببعنك تو كيلدر
 بوايه جاز اولز* ز راسلم قبولى اليه و كويل ذمته كى طماهى بيع ايدر نم غبرى ايجون اولقى اوزره بونك
 شرعه نظدى بوقدر (الغبة لمفارقة الوكيل فبهما) صرف اليه سلمه اعتبار و كليك مفارقتى ايجوندر
 (لا الامر) امر ك مفارقتى ايجون دكلدر يعنى قيمان و كويل صاحبى عقد صرف و سلمه قبل القبض مفارقتى
 اولسدى قبل القبض افتراق بولمغله عقدك ايكسبيده باطل اولور و موكل مفارقتى ايجون اعتبار بوقدر
 ز براموكل اعاقد كلدور و معتبرا اولان عاقدك قبضه را و لكه و كيلدر* پس و كليك قبضى صحح اولور اگر چه كيم
 حقوق عقدا كامتعلق اولدى ايسه ده صبي كى و عبد محجور عليه كى رسول بونك خلافتى اوزر در* ز بر
 رسالت عقده در قبضه دكلدر (قال يعنى هذا زيد فباعه فانكر المشتري) بر كسنه بر بايه شوشى* بكازيد
 ايجون بيع اليه ديكده* پس بايع دخى اول شئى اول كسنه به بيع ايتسدى پس مشتري ز بد ايجون
 بيع اليه قوليله اقرار نده صكره ز بد ايجون امر بنى انكار ايتسدى (فان كذبه زيد) پس اگر ز بد مشتري بنى
 انكار نده تكذيب ادب و بن كا اشترا ايدو بر ديوا امر ايدم درسه (اخذ) ز بد اول مبيعى اخذ ايدر* ز بر
 مشتريك ز بد ايجون بايع اليه قولى لندن و كانه اقرار در* پس قيمان امر بنى بعد الاقرار انكار ايتسدى
 مناقض اولور و مناقضك قولى ايجون قول اولز پس مبيع موكل ايجون اولور (وان صدق لا) و اگر ز بد
 مشتري بنى انكار نده تصديق ايدر سه مبيعى زيد اخذ ايلز* ز بر مشتريك اقرارى زيدك رديله مر ند اولور
 (البرضا) الا زيدك رضايه اخذ ايدر* ز بر زيد و قنا كه اولى بر كره انكار ايتدى ايسه مقرر ك اقرارى
 باطل اولوب شرعا مشتري ايجون لازم اولدى و قيمان مشتري مبيعى زيده تسلیم ايدوب و ز بد دخى اخذ ايلسه
 تعاطى اليه بيع اولور (امر بشرائه من لحم درهم فشرى منون به مما يباع منه به لزم الامر من نصفه) بر كسنه
 بر رجه لحمك بر بطمان درهمه شرعا اليه امر ايلدى* پس اول رجل بر مطمانى ر درهمه بيع اولان دن بر درهم
 اليه ايكى بطمان لحم اشترا ايتسدى امر ايجون بر بطمان لحم ر درهمك نصفه لازم كلور ز بر امر و بطمانك
 شرعا ايله امر ايلدى و ز باده نك شرعا ايله امر ايتدى پس موكل اوزره بر بطمانك شرعا نفاذ اولور ز باده و كيا
 اوزره در (و بشرائه عدين معينين بلا ذكر ثمن فشرى احدهما) و بر كسنه بر رجه نم ذكر ايتكسرن بن ايكى
 معين عبدك شرعا ايله امر ايتسدى پس اول رجل ايكى عبدك بر بسنى اشترا ايتسدى (او امر بشرائه حيا ياف
 و قيمتهما سواء فشرى احدهما بنصفه او اقل وقع عنه) با خود ايكى عبد معين يك درهمه و قيمتلى بر ابر اولقى
 اوزره شرعا ايله امر ايلد كده اول رجل ايكى عبدك بر بى يك درهمك نصفه با خود نصفه دن اقل اليه اشترا
 ايتسدى ايكى صورتده بيله اول عبدك امر دن واقع اولور اما صورت اولاد امر دن واقع اولغ باعث امر يك
 درهمى عبدك ايكسنه مقابل قيلدى و ايكسنه قيمتلى بر ر قيلدى پس دلالة يك درهمى ايكسنى پنده
 تقسيم ايلدى* پس كاهه بر بريك شرعا بنى بشيوز درهمه امر ايلدى شرعا امر كى امر بنه موافقه* پس
 اولدى و بشيوز دن اقل اليه شرعا بنى خيره مخالفته تمام اولدى (و بالاكثر عن المشتري) و بشيوز دن اكثر اليه
 شرعا بنى شره مخالفت ايتكده مشتري دن واقع اولدى (الا اذا شرى الباقى بالباقي قبل المصومة) الا كبر
 خصوصتدن اول مأمور قيمان باقى فلاننى يك درهم دن باقى فلان اليه اشترا ايتسدى بوقدر بر سه عبدك
 ايكسده امر دن واقع اولور* ز بر اشري اول باقيدر حاو كه امر ك يك درهمه تصریح ايلدى ايكى غرضى
 حاصل اولدى اول غرضكه ايكى عبدك يك درهمه حصول ايدى و انقسام ايسه اولدى الادلالت جهته
 ثابت اولدى حاو كه تصریح دلالتك فوقنده در (قال الوكيل شرينها يالف وقال الامر بنصفه) و كويل
 مشتري بيك درهمه اشترا ايلدم ديسدى و امر نصفه اشترا يتدك ديسدى (فان كان الفند صديق للمأمور
 ان ساواه) پس اگر امر اول بيك درهمى مأموره اعطا ايتدى ايسه مأمور تصديق اولور اگر مشتريك

فقیحیك درهمه مساوی اولورسه یعنی چنان برجل برکسته بی يك درهمه بر عبدك سراسی ایچون وکیل اینسیدی پس وکیل عبدی يك درهمه اشترایتم دید کده آمر سن بو عبدی بشیوز درهمه اشترایتم دید کده اینسیدی پس اگر آمر وکیله يك درهمی اعطایتم دی ایسه حالبو که يك عبدك قیمتته برابر اولاسیدى قول ما مور ایچوندر* ز را وکیل اول شرايه امیندرو عهده اما نندن خروج ادعا بدرو آمر انک اوزرینه بشیوز درهم ادعا بدرو حالبو که ما مور منکر در (والا فلا امر) واکر عبدك فقیحیك درهمه مساوی اولورسه بلکه بشیوز درهمه مساوی اولورسه آمر تصدیق اولتور بلا این* ز را آمر اکا عبدك سراسی بيك درهمه امر ایندی ما مور ایسه غین فاحش ایله اشترایتم دید کده پس عبدو کیلدن واقع اولور پس وکیل بشیوز ضامن اولور (وان لم یالفه و مساوی نصفه) واکر آمر بيك درهمی وکیله اعطایتم دی ایسه و مشترانک فقیحی بيك درهمك نصفه یعنی بشیوزه برابر اولاسیدى (صدق) آمر بلا این تصدیق اولتور (وان ساواه تخالف) اگر مشترانک فقیحی بيك درهمه برابر اولورسه آمر ایله ما مور بر بر یته یمن و بر بر* ز را بو مقامده موکل ایله وکیل بایعه مشری کیدر حالبو که اختلاف نموده واقع اولدی امدی بمثلشک واجب اولدی و عقد فسخ اولوب مشترا وکیلله لازم کلدی (کدامین لم یسم له ثمناً فشرایه و اختلافاً فی ثمنه) کذلک بر معین ششکه ایچون ثمن قسمه اولتور* پس اول شری وکیل اشترایتم دید کده نموده موکل ایله وکیل اختلاف ایلسدری مسئله اولی کیدر* یعنی چنان برجل برکسته به شو عبدی بنم ایچون اشترایتم دید کده ثمنی تسیمه اینسیدی اول کسته اول عبدی اشترایتم دید کده آمر سن بو عبدی بشیوز ایچیه اشترایتم دید کده یمن و ما مور بيك ایچیه اشترایتم دید کده پسیدی و عبدك با یعی ما موری تصدیق اینسیدی بر بر یته یمن و بر بر* ز را ایکسیده مقدار نموده اختلاف ایلدیلر حالبو که ایکسینکده بنه سی بوق پس قاقبت بمثلشک واجب اولدی* تکیم مسئله اولاده اولدیغی کبی (اوکیل اذخالف امر الامر کان خلافا لی خیر فی الجنس بان وکله بیع عبده بالف درهم فباعه بالف ومانه ینفذ) چنان وکیل آمر ک امرینه مخالفت اینسیدی اگر مخالفتی جنسه خیره خلاف اولورسه مثلاً آمر عبدی بيك درهمه بیعه وکیل ایتم کده بيك یوز درهمه بیع ایتمکله بو بیع نافذ اولور (و بمائه دینار لا) واکر بيك درهمه بیعه وکیل ایتم کده یوز دیناره بیع اینسیدی انک اوزرینه نافذ اولور وان کار خیرا) اگر چه خیر اولورسه ده خلاصده بوبله ذکر اولتدی

*(فصل) *

(الوکیل بالبیع و الشراء لا یعقد مع من ترد شهادته له) بیع وشرایه وکیل اولان کسته انک ایچون شهادتی رد اولان کسته ایله بیله بیع وشرانک عقدی جائز اولور وکیلک باباسی ودهه سی کبی و فرعی کبی یعنی ولدی وولد ولدی کبی و زوج و زوجة کبی و سبک عبدینه و مکانینه عقدی کبی وشریکی کبی مشترک اولدقلری شئیده پس وکیل بونلر ایله بیع وشرایتم دید کده* ز را تهمتارک موزملری وکالتلردن مستندارو وکیلک ذکر اولان کسته ایله بیع وشرامی موضع تهمتارک حقیقه شهادتلی قبول اولتدیغی دلیلی ایله و بو عقدک جائز اولماسی چنان موکل وکیل ایچون اطلاق ایندیغی وقتده درو اما چنان موکل نوکیلی اطلاق ایلسه دبلدی که بیع ایله دیکله بو تقدیرجه قیمة مثلی ایله ذکر اولان کسته لره بیعی جائز اولور بونی زبلی ذکر ایلدی و نه سایه ده ذکر اولندیکه تحقیق سایعه وکیل اولان کسته چنان ذکر اولان کسته لره قیمتدن اکثر ایله بیع اینسیدی بلا خلاف جائز اولور واکر غین فاحش ایله قیمتدن اقله بیع اینسیدی بالاجماع جائز اولور واکر غین بسیر ایله بیع اینسیدی امام اعظم قنده جائز اولور و اما مین قنده جائز اولور واکر قیمتک مثلی بیع ایلسیدی امام اعظم من ایکی روایت وارد (و صحیح بیع الوکیل بمقابل او اکثر العرض و النسیئة) و وکیلک اقل من ایله و یا خود اکثر ایله و منساعله و وره سی ایله بیع صحیح اولدی* ز را بیعه توکیل مطلقدر پس وکیل تهمت موضعک غیره اطلاق اوزره جاری اولور (واخذ رهنا و کفیل بائن فلا یضن ان ضاع فی یده او توی ما علی الکفیل) و دخی ذکر اولان کبی وکیلک رهن اخذ ایلمی و نمثله کفیل اخذ ایلمی صحیح اولدی پس رهن وکیلک بدینه ضایع اولورسه یا خود کفیل اوزره ثمن هلاک اولورسه ضامن اولور* ز را جواز شرعی ضمانی منافددر (و بقید شراؤه بمثل التیمة و غین بسرو هو ما یقوم به المقوم) و دخی

و کيلک شمراسی مثلنک قيمتيله و عین بسیرایله مقید اولور و عین بسیراهل خبره دن مقومک تقویم ایلدیکی شیدر
 حتی و کيلک عین فاحش ايله شمراسی بالاجاع جائز اولمز * نهایدده دیدیکه بو تعدید اول بلده ده و کيلک اشترای
 ایلدیکی شی * ایچون قیمت معلومه اولمان شیده در عبدکی و دو اب کی و یونلرک مثلی کی فاما اول بلده ده
 قیمتی معلوم اولان شی * اولور سه اتمک کی و سلم کی و یونلرک غیر یسی کی بس و کيلک شمرایله ز یاده سی موکل
 اوزره نافذ اولمز اگر چه کیم ز یاده شی * قلیل اولور سه ده بر منرک کی مثلی کی (و کله بیع عبد فباع
 نصفه صح) بر رجل بر کسه بی عبدک بیعنه و کيل ایتسیدی و کيل عبدک نصفی بیع ایتسیدی اول بیع
 صحیح اولدی * زرا لفظ قید اجتماعدن عطلقدر (و فی اشراء یتوقف علی شراء الباقی) و عبدک شمراسی
 ایچون و کيل اولان کسینه عبدک نصفی اشترای ایتدکده بیعک صحتی عبدک نصف باقیسنک شمراسی اوزره
 متوقف اولور بس اگر و کيل موکل ايله عبدک سیدینک خصوصتارندن اول نصف باقیسن دخی اشترای ایدر سه
 عبد موکله لازم کاور و الا و کله لازم کاور * زرایعک شمراسی آزاد اولور بعض اوزره وسیله واقع اولوب بس
 امر اوزره نافذ اولور (اذارد مبیع معیب علی و کله بیعنه اونکوله) قچمان مبیع معیوب موکاک و کيلی
 اوزره بیعنه یا خود و کيلک عیندن نکولله رد اولتسیدی (او اقراره فیما لا یحدث) یا خود حادث اولمان
 عیبده و کيلک اقراری ایلهر د اولتسیدی (رده علی الامر) و کيل اول مبیعی امر اوزره رد ایدر
 (و فیما یحدث لا) و حادث اولان عیبده و کيلک اقرار ايله امر اوزره رد ایدر بلکه و کيل اوزره باقی قالور
 یعنی تحقیق بارشیک بیعی ايله و کيل اولان کسینه قچمان اول شی بیع ایتسیدی بس اول شی عیبله و کيل اوزره
 رد اولتسیدی اگر اول عیب مثلی حادث اولمان عیب ایسه مشالی زائد برقی کی * زرایعک برقی بو مقداری
 مدتده حادث اولمز و کيل اول معیوبی امر اوزره رد ایدر بر ایدر و کيل اوزره ردی کرکله بیعنه ايله اولسون
 و کرکسه و کيلک عیندن نکولله اولسون یا خود مثلی حادث اولمانده اقرار ايله اولسون (الاصل فی الواکاله
 ان خصوص) و کاتنده اصل اولان خصوصدر به اچلدن اگر موکل سنی مالده و کيل قیلدم دیسیدی انجفی
 موکاک مالی حفظده و کيل اولور (و فی المضار بة العموم) و مضار به ده اصل اولان عمومدر بو اچلدن اگر موکل
 سنی مضارب قیلدم دیسیدی اول کسینه جمیع انواعده مضارب اولور (فان باع نساء) بس اگر و کيل و بر سید بیع
 ایتسیدی (فقال امره امر تک بقدره قال طلقت صدق الامر) و آمر و کله بن سکا نقدا ايله امر ایتدم دیسیدی
 و کيل سن اطلاق ایتدک دیسیدی امر تصدیق اولنور و کاتنده اصل تقيید اولدیغنه بانه (و فی المضار بة)
 یعنی قچمان مضارب و بر سیه بیع ایتسیدی و مال صاحبی بن سکا نقدا ايله امر ایتدم دیسیدی و مضارب اطلاق
 ایتدک دیسیدی (صدق المضارب) مضارب تصدیق اولنور مضار به ده اصل اطلاق اولدیغنی اوزره بانه و یونک
 تحقیق کتاب مضار به نک آخرنده عن قریب ذکر اولنور (لا یصرف احد الوکایین وحده) ایکی و کيلک بری
 بالکرک تصدیق ایتک جائز اولمز * زرایعک بری بالکرک تصدیق اولدی بالکرک بری نک رأیه رضای اولدی اگر چه
 بدل مقدر اولنوش ایسه ده * زرایعک تقدیری ز یاده نقصانده و باعله مشتری نک اختیارنده و یونلرک منلایده
 رأیک استعمالی منع ایتمز بو بر تصرفدر که اول تصرفده ایکی و کل اجتماعدن مانع اولایه و انده رأیه محتاج
 اولنه و ایکیسنک ته کیلی لفظ واحد ايله اولیه * مصنف اولی (لانی خصوصه) قولله ذکر ایلدی ایکی و کيلک
 بری بالکرک تصرف ایتک جائز اولمز الا خصوصتده ایکیسنک اجتماعی مجلس قضاده عیب
 دعوا بیه و نزاعه مضفی اولور * مصنف ثانی (وورد و دیمة و قضاء دین و طلاق و عتیق ایهومضا) قولله
 ذکر ایلدی یعنی ایکی و کيلک بری تصرف ایتک جائز اولمز الا دیعتک ردتده و دینک قضاسنده و عوضلری
 اولمان طلاقده و عتاقده بالکرک تصرف ایدر رأیه محتاج اولمز * زرایعک بری ردتده بر شیده رأیه محتاج اولمز بلکه
 اول بر تعبیر محضدر واحد ايله ایکینک عبارتق بر ایدر اما چن موکل ایکیسنه اگر دیلر سکر ایکیکر تطلیق ایتدک
 دیدی ایسه یا خود مر آنک امری ایکیکرک لایرک زده در دیدی ایسه بالکرک بری نک تصرفی جائز اولمز * زرایع
 بو تو کيل ایکیسنک مراد ایتسند تقویضدر بس مجلس اوزره اقتضار اولنور یا خود طلاق و عتیق عوضله اوله
 زرایع عوضله اولان رأیه محتاج اولور * مصنف او چنخی بی (و لم یکن تو کله محاسبه کلام واحد) قولله
 ذکر ایلدی یعنی حالو که موکاک ایکی و کله تو کیلی کلام واحد ايله اولیه بلکه تعاقب اوزره اوله بو تقدیرجه

ایکسندن بر نیک تصرفه مقرر داولمی جائز اولور * زیرا موکل علی الانفراد بر نیک رأیته تو کیلی وقتند راضی اولدی پس بورضا تغییر اولمز اما چنان موکل ایکسنی کلام واحد ایله تو کیلی اینسیدی ذکر اولنانک خلاقی اوزره در که * زیرا ایکسندن بری تصرفه مقرر اولمز اگر چه ایم ایکسینک بری حر و بالغ حافل و آخر عبد یا خود صبی محجور علیه اولور سده * زیرا موکل تو کیلی وقتند ایکسینک رأیته راضی اولدی اول رضا تغییر اولمز پس ایکسندن بری صاحبک حضرتند تصرف اینسیدی اگر صاحبی اجارت و پر سره اول تصرف جائز اولور اگر اجازت و پر سره جائز اولمز * و اگر بری غائب اولوب اجازت و پر سره جائز اولمز بونی زبلی ذکر ایلدی (الوکیل بقضاء الدین لایحیر علیه) قضاء دینه وکیل اولان قضا اوزرینه جبر اولمز * زیرا قضاء دینه وکیل بر شینه ضامن اولمز بلکه امر اوزره تبرع ایتمک و عدد در کفیل بونک خلا فیدر * زیرا کفیل ضامن اولور (لا بوکل الوکیل الا باذن آمره) وکیل آخری وکیل ایلز الامر نیک اذنبه وکیل ایذر (او با عمل باریک و نحو) یا خود موکلک رأیله عمل ایله دیمسه یا خود بونک مثللی ایله مثلاً دیلدی کیکی ایشله دیمسه آخری وکیل ایذر (فان وکل به) پس اگر آمرک اذنبه آخری وکیل اینسیدی (کان وکیل الامر) اول وکیل ثانی آمرک و کیلی اولور (لاینه من بعد من موکله او موته) اول وکیل موکلک عزلیله یا خود موته منعر اولمز (و یسر لان موت الاول) و ایکسیده موکل اولک موته منعر اولور و بونک تحقیقی عن قرب ادب قاضیه کلور ان شاه الله تعالی (وکل بلاذنه) وکیل آمر نیک اذنبسز آخری وکیل اینسیدی (فقه مدعنه) پس اول وکیل ثانی موکل ناینک قنده عقد اینسیدی (او بقیته) یا خود موکل ناینک غیبتنده عقد اینسیدی (واجاز) و موکل ثانی به خبر بالغ اولدقده عقد ینه اجازت و پر سریدی (او کان الموکل الاول قدر الثمن صحیح) یا خود موکل اول ثمنی تقدیر ایش او اینسیدی اول عقد صحیح اولور اما ایکی اولکی صورتک عانی اولدر که * زیرا مقصود اولدیکه رأیته حضور بدر ایکی صورتده حاصل اولدی و اما او صحیح صورتک عانی پس اندر رأیه احتیاج ظاهر تقدیر ثمن ایچون ایلی حایبو که تقدیر ثمن حاصل اولدی * اما موکل چنان ایکی وکیل تو کیلی اینسیدی و ثمنی دخی تقدیر اینسیدی ذکر اولنانک خلاقی اوزره در * زیرا موکل وقتاکه ایکی وکیل تقدیر مثله بیله تفویض اینسیدی ظاهر اولدیکه تحقیق مموکلک فرضی زیاده ده و مشتری نیک اختیارنده ایکسینک رأیته اجتماع برتکیم هر ورانندی (قال فوضت الیک امر امراتی صارو کیلا بالطلاق و یقید بالجناس) موکل وکیله ساکمره آهک امر فی تفویض ایتمد دیمسیدی طلاقه وکیل اولور و مجلسه مقید اولور * پس اگر اول وکیل اول مجلسه طلاق ایدر سره (صحیح صحیح اولور و اگر اول مجلسه طلاق ایتمسه صحیح اولمز (بخلاف قوله وکلک) موکلک سنی امر آهک امر نده وکیل ایتمد دیمسیدی ذکر اولنانک خلاقی اوزره در شول حیثه دنکه مجلس ایله مقید اولمز * پس اگر مجلسد نص کرده طلاق ایدر سره طلاق صحیح اولور (من لایلی غیره لم یجز) تصرفه فی حقه برکنه که غیره ولی اولیه نیک غیره حقه تصرفه جائز اولدی * زیرا تصرف صحیحی و لایته اوزره منبیه در پس ولایت اولینجه تصرفه جائز اولمز (فاذا باع عبدا و مکانب او ذمی مال صغیره الحر المسلم او شری به لم یجز) پس چنان بر عبد یا خود بر مکانب یا خود بر ذمی حر مسلم اولان صغیر نیک مالی بیع ایوب یا خود انلردن بری اول مال ایله شرا اینسیدی جائز اولدی انلرک اول حر مسلم صغیر اوزره ولایتلری اولدی بیچون (کذا تزویج صغیره كذلك) کذلک انلردن بری حره مسلمه اولان صغیره سنک تزویج منسه ولایتی اولدی بیچون کذلک جائز اولمز

(باب الوکالة بالخصومة والقض)

بو باب خصوصته و قبضه و کانتک بیاننده در * معلوم اولسونکه تحقیقا خصوصته وکیل اولان کسینه آهک ثلاثه قنده قبضه وکیلدر امام زفر ایچون خلاف واردر کاتبه که تحقیقا قبض خصوصتک غیر بدر و آزا اولور وکیل خصوصته قبضسز راضی اولور و انلرک عانی یعنی آهک ثلاثه نیک عانی اولدر که تحقیقا خصوصته وکیل اولان کسینه بر شینه مالک اولسا اتمامنده مالک اولور و خصوصتک ایسه تمامی و اتتهاسی قبضه در و قه ساد بیدر که ایوم فتوی فساد زمان ایچون امام زفرک قولیه در * و بو جلدن (الوکیل بها و بالقاضی

لاعتاك ارض بن درمكه خصوصته وكيل وقاضيه غه يعني ديني مطالبه به وكيل خصمه مالك اولم
 (د به غني) وقتوي بونكله و بر بلور و كبله ده خبات ظهوري همچون واز او و وكيل خصمه مالک اوزره امين
 او اور مال اوزره امين اولم و كذلك تقاضى به وكيل قبضه ده مالك ولو روايت اصل اوزره * زیرا تقاضى
 لغت جهتدن معناده اقتضت حتى ديلور يعني بن حقهي قبض ايتدم ديمكدر * زیرا قبض قضى به
 مطاوعدر يعني لازمدر پس خصوصته وكيل اولان كسته قبضه دعوى و متازعه به مالك و اور حتى ثابت و آنچه
 اكن انكچون حتى قبض ايلك بوقدر و كبلاره خباتك ظهور همچون واز او اور خصوصت اوزره امين اولان
 قبض اوزره امين اولم خصوصاً همچان مقبوض مال او اور سه و تقاضى به وكيل دخی خصوصته وكيل كيدر
 يعني همچان حق ثابت اولوب خصم دخی منكر اولوب لكن خصم اداهه بمامل اولديسه پس صاحب حقت
 تقاضى ايله آخرى وكيل ايدرته قضى ايله مر ادعاهه طلبدر * پس تقاضى به وكيل اصل روايت اوزره
 قبضه مالك او اور لكن عرف بونك خلافى اوزره در عرف وضع اوزره حاكمدر رفاهدر وقتوي بحسب العرف
 تقاضى به وكيل اولان قبضه مالك اولمق اوزره در (و قبض الدين بملكها) و ديني قبضه وكيل اولان
 خصوصته مالك او اور امام اعظم قنده حتى مدعى عليه بيته اقامت ابدوب خصوصته وكيل اولان كسى
 تحقيقه اين ديني ائدن استيفاء ابدى يا خود ابراء ذمت ابدى ديوايات اينسیدی بيندسى قبول قبلنور
 (و بالعين لا) و عيني قبضه وكيل خصوصته مالك اولمق (فاو برهن ذو ليد على الوكيل بقبض عبسد
 ان الموكل باعه و فف الامر حتى يحضر الغائب) پس اگر ذواليد عبديك قبضه وكيل اوزره اثبات ايشه كه
 تحقيقه موكل بوعبدى بيع ايلدى ديسه حتى غائب حاضر اولجده امر توقيف اولنور * بونك صورتى او ادر كه
 بر رجل بر كسته بن عبديك قبضه وكيل اينسیدی و امر غائب اولسیدی پس ذواليد تحقيقاً بوعبدى
 قبضه وكيل اين كسندن اشترأ ايتديكته بيته اقامت اينسیدی ذواليدك اثبات شمراده بيته سى قبول
 قبلنور و دفع خصوصت همچون قبول قبلنور امدى حتى موكل حاضر اولجده توقيف اولنور و بيته اعاده
 اولنور (كدا التلاق و العتق) كذلك تلاق و عنافده ذكر اوانان كيدر يعني چنان مرأه تلاق اوزره
 بيته اقامت ايسه و بعد يا خود جار به عتاق اوزره انلك رملكدن برمكانه نظار يته و كلك اوزر يسه بيته
 اقامت اينسدر لى بويته اثبات عتق و تلاق اوزره قبول قبلنور و و كلك فصر يدى همچون قبول قبلنور
 حتى موكل غائب حاضر اولجده (او وكيل بها اذا ابى لا يجبر عليها) خصوصته وكيل اولان كسته خصوصتدن
 امتناع اينسیدی خصمه همچون كاجبره لئز * زیرا خصوصته وكيل رشيه ضامن اولم بلك تبرع ايلك
 و صد ايلدى (بخلاف الكفيل) كليل بونك خلافى اوزره در كه كلى خصوصت اوزره جبر او نورشول
 جهته كه تحقيقاً كفل ضامن اولجيدر تنكيم مر ورايتدى (ذا و كل بخصوصاته و اخذ حقوقه من ائس على
 ان لا يكون و كبله فيما يدعى على الموكل جاز فلوا ثبت امان ثم اراد الخصم الدفع لا يسمع على الموكل) غان
 بر كسته بر رجلى خصوصته لى همچون و ناسدن حقار ينى اخذمه وكيل ابدوب موكل اوزره حتى ادعا ايدر سه
 اكاو وكيل اولمق اوزره جار اولدى پس چنار بيو وكيل خصم اوزره مال اثبات ايتد كد نصكره اول خصم دفع
 مراد اينسیدی و كبل اوزره استماع اولمز صغراد و بله ذكر اوندى (صح اقرار الوكيل بالخصومة) خصوصته
 و كبل اولان كسته نك اقرارى صحیح اولدى يعني همچان خصوصته وكيل اولان كسته نك و كالتى اات و ايسیدی
 و موكل اوزره قبضه يا خود ابرا ايله يا خود بونلك مثلى ايله اقرار اينسیدی برابر در كرك و كلك موكل مدعى
 اولسون حقی استيفاء ايتديكته وكيل اقرار اينسیدی كرسد و كلك موكل مدعى عليه اولسون حقت
 اوزر يسه ثابت او اديغن و كبل اقرار اينسیدی (عند اقاضى دون غيره) اگر اول و كلك
 اقرارى قاضى حضورنده ايسه صحیح اولور غيرك حضورنده صحیح اولم يعني و كلك اقرارى قاضيك غه نك
 حضورنده اولوب ايجي شاهدر اول و كلك اقرار يسه قاضى حضورنده شهادت ايسه لردى صحیح اولم
 (وان اعزل به) اگر چه كيم خصمى دفع همچون اقرار ايله و كبل نفسى عزل ايشه ده حتى مال اول و كبله
 دفع اولمز و اگر و كبل بواقرارند نصكره و كالتى ادعا بسوب و بيته اقامت اينسیدی استماع اولمز * زیرا و كبل
 زعم ايشه كه تحقيقاً موكل دعوا ايسه مطاوعر (كذا اذا استثنى آله و رفر عنده) يعني چنان موكل

و بلك استند و حقه افرازینی استنا ایسیدی ۱۵۰ لایسنی فرار کجاژ و لمجنی و کیل ایتمم دیمکله و کین
 قاضی حضورند. افرازیتسه استنا صحیح اولدیغی ایچور. و کیلک افزاری صحیح اولر لکن و کاندن چیزار
 و خصوصتی دخی استماع اولمز (لا توکیل کفیل بمال بقضه) ماله کفیل اولان کسنتی اول کفیل
 اولدیغی مالی قبضه و کیل ایتم صحیح اولمز* زیرا کیل غیر ایچون عمل ایدن کسنته در واکر بوو کاتی صحیح اولسه
 ذمتی اراده نفسیچون عامل اولور پس رکن یعنی غیر ایچون عمل منعده اولور (بخلاف الرسول و وکیل
 الامام بیع الغنم و الوکیل بالنزویج) رسول و دخی بیع غنم ایچون امامک و کیلی و تزویجه و کیل بونک
 خلا فیدر منته و مهر ایله ضمانتلی صحیح اولدیغی حیثینه و کالتلی صحیح اولور* زیرا بونلر کهر بری ایلیچیدر
 و معبردر بونی زولعی ذکر ایلمدی (الوکیل بقبض الدین اذا کفل صحیح و بطل الواکله) دنک قبضته و کیل
 اولان کسنته مدیونه کفیل و اوسیدی صحیح اولور و وکالت باطل اولور* زیرا کفالت و کاندن اقودر کفالت
 لازم اولدیغی ایچون و کالتی ناسختیه اولغه صالح اولور عکسی بونک خلاقی اوزره در (و بالبع ادا صی باش
 للایبع عن المشتري لم یجز) و بیعه و کیل اولان کسنته بیع ایچون مشترکین منته ضامن اولسه جاژ اولدی
 زیرا نفسی ایچون عامل اولور تنکیم مر و رایتدی (ولوادی بحکم الضمان رجوع) و اگر کفیل حکم ضمانله
 ادا ایسیدی موکل اوزره رجوع ایدر به لانی ایچون (و بدونه لا) و حکم ضمانتزا ادا ایسیدی رجوع
 ایده من تبرع اولدیغیچون (مصدق التوکیل بقبض لو غریما امر بدفع دینه الی الوکیل) قبضته تو کیلی
 مصدق اولان کسنته اگر مدیون اولسیدی دینی و کیله دفعه امر اولور* یعنی چنان ر کسنته غائب اولان
 فلانک دینی قبضه و کیل اولدیغی ادا ایتمکده مدیون اتی تصدیق ایسیدی دینی اول و کیله دفعه امر
 اولور* زیرا مدیونک افزاری نفسی اوزره اقرار در زیرا انک دفع ایلمدی حکمت خالصیدر زیرا دیون
 امثالیه قضا اولور حتی اول مدیون دینی دایته ایفا ایتمدیکن ادا ایسیدی تصدیق اولمز* زیرا انک
 اقرار ایله و کیله دفع لازم کادی و ایفا مجرد انک دعوا سیله ثابت اولدی (فان حضر الغائب) پس اگر
 غائب حاضر اولوب و کالتی تصدیق ایدرسه امر تمام اولور (وان کذب الغائب دفع ایله ثانیاً) و اگر غائب
 تی تکذیب ایدرسه مدیون غایبه ثانی دینی دفع ایدر* زیرا انک و کالتی انکار ایله استیقامت اولدی و قول
 یعنی ایله انک قولیدر پس ادا فاسد اولور کافیه دیدیکه قضی قبض طالب اولمز دین مدیونک ذمتده کالان
 باقی قالور (و رجوع به علی الوکیل ان بقی فی یدیه) مدیون و کیل اوزره و بریدیکی دینه رجوع ایدر اگر یکنده
 باقی ایسه* زیرا بونک دفعتمین غرضی ذمتک دینمن رانیدر برائت ایسه حاصل اولدی پس مدیون ایچون
 و کیلک قضی نقض ایتمت وارد (وان ضاع لا) و اگر مقبوض و کیلک یندن ضایع اولدی ایسه مدیون
 و کیل اوزره رجوع ایده من* زیرا مدیون و کیلی تصدیق ایله قبضه منحن اولدیغی اعتراف ایسیدی قبضه منحن
 اولان کسنته اوزره رجوع اولمز حالوکه مدیون بو اخذده مظلومدر مظلوم ایسه آخره ظلم ایده من (الاذا ضمته
 عندالدع) الامر که مدیون ادا اولان دینی و کیله دفع محتمله مدعی و کالت اوزره ضمان شرط ایله دفع
 ایتمش اوله (اولم بصدقه) یا خود مدیون توکیل دعوا سنی تصدیق ایلمه (ودفع علی رجاء الاجازة) و کیله دینی
 غایبک اجازتک رجاسی اوزره یعنی اجازتی طلب اوزره دفع ایسیدی* پس فحان و کیلک اجازت طایف غایبک
 و کالتی انکاری ایله منقطع اولسیدی و کیل اول و کالت مدعیسی اوزره رجوع ایدر (او مکذیباله) یا خود
 مدیون اول و کالت ایدن کسنتی دعوا سنده تکذیب ایلمیجی اولدیغی حالده دفع ایسیدی اوزره شتر رجوع ایدر
 (واوودعا) و اگر اول مصدق و کالت مدیون اولوب بلکه مودع اولور سه (لئومر بالمدفع) و دیعی دفع ایله دیو
 امر اولمز* زیرا مودعک تصدیق مان غیر ایله اقرار در دین بونک خلاقی اوزره در ز برادین مثلی ایله قضا اولور
 تنکیم مر و رایتدی (کذالو ادعی الثراء و صدقه) و کذلتک اگر مصدق و کالت و دیعتک اشتراسی ادا ایلوب
 مودع اتی تصدیق ایسیدی بو ایله در یعنی تحقیقاً مصدق و کالت اگر دویعه بی صاحبندن اشتراسی ادا ایلوب
 مودع تصدیق ایسیدی و دیعتک دفعی ایله امر اولمز* زیرا انک غیر اوزره افزاری مقبول دکدر (وامر به
 لوقال ترتها المودع میراثالی و صدقه) و دیعتک دفعه ایله امر اولور اگر مدعی و دیعتک صاحبی و دیعتنی
 نمر ایچون میراث نک ایلمدی دیوب و مودع دخی اتی تصدیق ایسیدی* زیرا صاحب دیعتک موته ملکی

زائل اولدی ومدعی و مدعی علیه اول مالک مال و ارث اولدغه انفق اولدیلا بده ادا دفع (وکیل) بد
صیغه مجهولدر (بقبض مال مدعی الفی قبض دایمه دفع ایله) یعنی بررجل قبض مال ایچون وکیل
قبلسیدی ومدیون داندک قبضی ادعا بلسیدی مدیون اول وکیلده دینی دفع ایدر یعنی اول مدیون اوزره
وکیلده دفعه بپراونور * زیرا انک وکالی م یونک رب مال اخذ ایلدی دیسه یله ثابت اولدی شول حیثیتدندک
وکالی انکار ایتمدی و ایضا ادعا ایتمدی و دعوا سنک ضمه دینله و وکالیته اقرار ایلدی ایتمدی لیکن قرار ثابت
اولدیه سنک اقرار ی زعمده وکالت ثابت اولور بس مجرد دعوا سببه ایجابات اولدی ایتمدی اول وکیلده دفعه
امر اولنور (واستخلف دایمه علی عدم قبضه) ومدیون دایمه مالی قبض بیلدیکته تمیز و برر (لا اوکیل
علی عدم علمه قبض الوکیل) بوخسه وکیلده مویک قبضی بیلدیکته تمیز و برر * زیرا تمیزه نیابت جاری
اولز (وکیلده عیب) برکشمه بررجلی میده عیبی سببه رده وکیل ایتمدی (قادی البایع رضاه
المشتری) و بایع مشتری اول عیبله رضاسنی ادعا ایتمسیدی (لم رده علیه) وکیل مبیعی بایع اوزره درایدن
(حتی بخلف مشتری) حتی بایع مشتری یه تمیز و برر مدیکه * مسله دین بونک خلاقی اوزره در که زرا
بو مقامده وکیل قبض ایلمی شوبی استر ادا یله ندرک مکندر چنان تمیز نیکول وقتنده خطا ظاهر
اولسیدی و بو عیبده مکن اولز * زرا فضیله قضایه ظاهر او باطنا امام اعظم فتنده نافذد پس قضا صحیح اولور
اندنصرکه مشتری استخلاف اولمز * زرا استخلاف فایده ایتمز زرافسخ ایله قضا جائز اولز حاله که مسله
دینده قضا بو قدر بلکه تسلیم ایله امر در پس قیام انده خطا ظاهر اولسه اندن آروب مدیونده دفعی ممکن اولور
قضای نقض ایتمکسز بن (دفع رجل الی آخر عشره یتفق الی الله فانفق علیهم عشره اخی فی هوی ایها)
برکشمه اهلی اوزره اتفاق ایتم ایچون بر رجله اون ایچمه و بر دکه اول رجل اول کسشمه اهلی اوزره
اون ایچمه دخی زیاده اتفاق ایتمسیدی اول زیاده اون ایچمه دخی استکسانا اول کسشمه اهلی اوزره اتفاق
اولتمش اولور قیاس تبرع اولق ایتمدی * زیرا امرینه تخلف ایتمدی بس اولکی اون ایچمه موکل اوزره در
اولنور واستخسانک وجهی اولدر که تحقیقا اتفاقله وکیل اولان کسشمه شرایله وکیلدر * زیرا اتفاق
شراسز اولز ایتمدی نوکیل شرایله تمکیل اولور و شرایله وکیل اولان کسشمه مانندن عقده مالک اولوب
اندنصرکه امر اوزره رجوع ایدر الوکالیه مجرد اولاندخل تحت الحکم) وکالت مجرد حکم تحتیه داخل اولز
صغر در ذکر اولندیکه قبض دینه وکیل چنان خصمی احضار ایتمسیدی بس خصم نوکیلی اقرار دینی انکار
ایتمسیدی وکالت ثابت اولز حتی وکیل دین اوزره بیند اقامت ایلم مراه ایتمسیدی یعنی قبول اولنور چنان
ادعا ایتمسیدیکه تحقیقا اول مدعی بی انکیچون کوفنده اولان کلی حقی طلبه و قبضه و نده خصوصته
وکیل ایتمدی دیوو وکالت اوزر یتدینه کتور سیدی حاله که موکل غایب اولسیدی وکیل موکل ایچون موکل
جانبی حقد در بر احد حاضر ایلمش اولسیدی بس تحقیقا قاضی انک شاهد لر بی استماع ایتمر مادامک
وکالتن انکار ایدر بر احد حاضر اولدجه یا خودک وکیل اولدیغن اقرار ایلمدیکه بو تقدیرجه استماع اولور
و کالت مقرر اولور بوندنصرکه برمدیون احضار ایتمدی انک اوزر یتدیه موکل ایچون دعوی ایدرسه یتدیه
اعاده سنه احتیاج اولز و اگر بعینه برانسنک طرفده اولان کل حقیق طلبنه وکیل اولدیغن ادعا ایدرسه پس
بعینه اول کسشمه حضور ی شرط قیلندی و اول مبین اولان کسشمه محضرنده وکالتن ایجابات
ایدرسه اندنصرکه خصم آخر ایچون کلوب انک اوزر یتدیه حتی دعوی ایتمدی برگرده دخی وکالت اوزر
یتدیه اقامت ایدر

﴿ باب عزل الوکیل ﴾

بو باب وکیل عزلی یتدیه در (نعزل بمن الوکیل) وکیل موکل عزل ایتمسینه من عزل اوور * زیرا وکالت
انک حقیقدر بس موکل ایچون اول حتی ابطال ایتم واردر (و بمن نفسه) ودخی وکیل کندن نفسی عزل
ایتمکده من عزل اوور بن نفسی عزل ایتمدیم بملکده (بشرط علم الآخر فیهم) ایچی صورتده آخرک عملک
شرطله * یعنی چنان موکل وکیل عزل ایتمه وکیلک عزلی بیلسی وکیل کندن عزل ایتمه موکل
بیلسی شرط قیلندی حتی چنان عزلک خبری وکیلده باغ اولسه وکیل وکالتی اوزره در و عزلی

بلنجبه د کین تصرف جائزدر (باحیار عدل) ردنک خبار یله عزلی بلنجبه (واشین و اوغیر عدلین) باخود
ایکی کسینک اجبار یله بلنجبه کرکه اول ایکی کسینه عدل اولسونلر * معلوم اوله که تحقیقا وکالت
خبر و احدا یله ثابت اولور اول و احد کرک حر اولسون و کرک عدل اولسون و کرک فاسق
اولسون و کرک ورجل اولسون و کرک مرأه اولسون و کرک صبی اولسون و کرک بائغ اولسون و کذلک
عزلیده بویه در امامین قنده و امام اعظم قنده عزلی ثابت اولمز الاعداد یله باخود عدالتله ثابت اولور
(و بنعل موت الموکل) ودخی وکیل موکلک موتیله منعزل اولور قدور ینک عبارتی بویه و واقع اولدی
و کافینک و وقایه نک عبارتی ایکیسندن برینک موتیله منعزل اولور واقع اولدی وقتا که بومقامده وکیلک
موتی ذکر نده فائده اولدیغی ایچون بی انی ترک ایتدم (و بجنون احدهما مطبقا) ودخی موکل ایله وکیلک
ایکیسندن برینک جنونی ظهور ایتکله وکیل منعزل اولور و جنون دخی جنون مطبق اولدیغی حالده منعزل
اولور * زیرا جنونک قلیلی انما حکمنده در و جنون مطبق ابی یوسف قنده بر آیدر و امام محمد قنده کامل
برسنه در وقون صحیح بودر (والحکم بلحرفه مرتدا) ودخی موکل ایله وکیلک ایکیسندن برینک مرتد
اولدیغی حالده دار حربه لاحق اولدیغنه حکم ایله منعزل اولور * زیرا ایکیسندن برینک دار حربه مرتدا
لحوقی ثابت اولمز الاحاکمک حکمیله ثابت اولور و قحان حاکم لحوفته حکم اینسیدی بالاجماع وکالت باطل
اولور و اما حاکمک حکمندن اول وکالت امام اعظم قنده موقوفه در بود کرا و ثل اشیا یله وکیلک عزله باعث
اولدر که زیر اوکالت بر عقد غیر لازمدر پس بقای ایچون حکم ابتدا وارددر پس هر ساعتده امرک قیامی
ایچون ابتداده شرط قیلان شی شرط قیلندی (وذا اذالم يتعلق به حق الغیر) یعنی صور مذکوره ده
وکیلک لغزالی توکیل حق غیره متعلق اولدیغی و قنده در و اما قحان توکیل حق غیره متعلق اولسه بوتقدیرجه
منعزل اولمز مثلا قحان وکالت بیع رهنده شرط قیلنسه تکیم مر ورا یتدی باخود مرأه سنک امرنی مرأه سنک
بدنده قلوب اندنصرکه زوج بجنون اولوق کی (و بتصرفه بنفسه) ودخی وکیل موکلک بنفسه تصرفی ایله
منعزل اولور (بحیث یجز الوکیل عن الامتثال به) شول جهتله که وکیل موکلک امر نه امتثالن عاجز
اولدقده موکل اول امره بنفسه تصرف ایتسیله وکیل منعزل اولور تکیم قحان عبدینی اعتناق ایچون باخود
کتابته کسک ایچون باخود بر مرأه تزویجی ایچون باخود برشی شراسی ایچون باخود طلاق و باخود خلع
ایچون باخود عبدینی بیع ایچون وکیل اینسیدی پس موکل کندیوسی عبدینی اعتناق اینسیدی باخود مکاتب
اینسیدی باخود تزویج اینسیدی باخود برشی شرا اینسیدی باخود لانا باخود واحده تطلیق اینسیدی
و عدته کسیدی باخود مخالفه اینسیدی باخود کندیوسی اینسیدی پس اگر موکل بود کرا و ثل اشیا بدن برینی
ایشلسیدی وکیل اول فعلدن عاجز ارادوب بالضروره وکالت باطل اولور حتی تحقیقا موکل قحان مرأه بی
واحده تطلیق اینسیدی و عدته قائمه اولسیدی وکالت باقیه اولور توکیل اولدیغی ششک تفذی ممکن اولدیغی
ایچون و اگر موکل بنفسه مرأه بی زوج ایدوب اندنصرکه یا نا تطلیق اینسیدی وکیل اول مرأه بی موکله
تزویج ایتک جائز اولمز حاجتی زائل اولدیغی ایچون اما اگر اول مرأه بی اول وکیل موکله تزویج ایدوب موکل اتی
یا نا تطلیق اینسیدی وکیل اتی موکله تزویج ایتک جائز اولور * زیرا حاجت باقیه در (و یعد الو کالفة اذا عاد
ایله قدیم ملکه) و وکالت عود ایدر قحان بیع ملک قدیمه عود اینسیدی * یعنی برکسته بر جلی عبدینی بیعه
وکیل ایله کد نصرکه عبدی کندیوسی اینسیدی اندنصرکه عبدعیله بقضاء موکل اورزه رد اولسیدی
اول وکیل اولان رجل اول عبدی بیع ایتک جائز اولور تکرار توکیله حاجت اولمز و کذلک یکی رجلدن هر بری
بر جلی عبدک بیی ایچون وکیل اینسیدی پس ایکی موکلک بریسی عبدی بیع ایدوب اورزه عبدعیله
رد اولسیدی ایکی موکلدن هر بری ایچون ثانی بیع ایتک جائز اولور صغریه بویه ذکر اولندی (او بی
اژه) باخود ملکک اثری باقی قاسیدی تکیم قحان مرأه بی واحده تطلیق ایدوب و مرأه عدته ایکن
وکیلک تصرفی متعذر کادر طلاق باقیسی واقع قیاتی ایچون (و بافتراق الشری یکین وارلم یعلم الشریک)
و ایکی شریک افتراقی ایله وکیل منعزل اولور اگر چه شریک افتراقی بیاز ایسه ده بویوسینه ایکی امره بمحمل اولور
ری اولدر که افتراقی ایکی مالک هلاک اولسه اولور باخود برینک مالی شردن اول هلاک اولسه اولور پس

شرکت بو نکله باطل اولور و وکالت دخی شرکت کنتک باطل اولسی ضمنه باطل اولور کرک شری بکر هلاک اولدیغین
 یلسونلر کر کسه بلسونلر * ز بر اوعزل حکمیدر قچان وکالت عقد شرک شلندن، و نکله مصرح اولدی ایسه
 وامر لک ایکیجیسی تحقیقا ایکی شری بک بری یاخود ایکیسیده ماله نصر فی اولان کتبی وکیل ایتمه لردی
 جائز اولدی پس اگر ایکی شری بک مفترق اولسه لردی بو وکیل اول ایکیسندن موکل اولیان حقه دده معزل
 اولور قچان تو کیله اذنه تصریح ایتمه لردی و بزوبایکی وجهی انکیچون ذکر ایلدک که * ز بر افتراق ظاهری
 اوزره باقی فالسیدی فقهانک اگر شری بک معلومی اولزه سه قولاری صحیح اولردی * ز بر ایکیسندن برینک فسوخ
 شرکنله نفردی صحیح اولوز اوبله شرکتک صحتک علمتسز و کالتی مستلزمدر (و بجز موکلده او مکاتب و حجره
 او ماذونا) و دخی وکیل موکلنک عجزی ابله معزل اولور اگر موکل مکاتب اولور سه و دخی حجره ابله معزل اولور
 اگر عید ماذون اولور سه مر ور ابدن علت ایچونکه تحقیقا وکالتک بقایسی ابتداء سله معتبردر غیر لازم اولدیغی
 ایچون بس حاله بقاده امر لک قیامی ابتداء اولدیغی کبی شرط قیلندی و بجز تحقیقا باطل اولجده وکالت دخی
 باطل اولور وکیل کرک بلسون و کرک بلسون * ز بر بطلان حکمیدر تکبیر مر ور ابدی (اذا وکل) یعنی
 تحقیقا مکاتبک عجزی ابله وکیلک اذن لاندن و عید ماذونک حجره ابله وکیلک اذن لاندن ذکر اولان شی (فی العقود
 و الخصومات لافضاء الدین و اقتضاه) وکیل مکاتبک و عید ماذون مجبورک و کلبی اولقله موکلک عجزی ابله
 قچان اول وکیل عقده لده و افضله * دین ایچون یاخود دینک اقتضاسیچون خصوصت لده او اوز سه دره * ز بر اعد
 مباشرت ایلدیگی شیئی یعنی دینی ایغابله مطابق اولور و دخی عید ایچون قضایسی واجب اولان شیک استیغسی
 ایچون مطابق اولور * ز بر ایشیک واجب اولسی عیدک عقده ابله اولدی پس قچان حتی باقی قاسه وکالت اوزره
 تو کیله باقی قاور تکبیر ابتداء توکیل ایلدیگی کبی عیدک افضله لده نصره * بعد الحجز انک مباشرتله باقی قاور
 (لا یعزل بعزل المولی وکیل عید ماذون) عید ماذونک وکیل عیدک مولا سنک عزابله معزل اولز * ز بر
 مولانک عیدک وکیلینی عزلی حجره صاصر و نجارنه اذن ایتمه اولز الا اذن عام اولور ایلدی مولانک عزلی عزل
 باطل اولدی کورنلزمیکه تحقیقا مولی تو کیلندن نهینه مالک اولز اذک بقایسه ابله بوئی زلیعی ذکر ایلدی
 (قال وکالتک بکذا علی انی متی عزلتک فانت وکیل) برکسنه بر جله بن سنی شوشینه وکیل ایدم نه وقت سنی
 عزل ایدر رسم سن ینه و کلسن دیسیدی پس اول موکل قچان وکیل عزلی ایلسه معزل اولز بلکه اول موکل
 ایچون کاکان وکیل اولور و جوکالته وکالته دور به تسمیه اولور و اگر موکل بو وکیل وکالتدن عزل مراد
 ایتمدی شول جهته وکالتدن اخراج ایلده (بقول فی عزله عزالتک ثم عزالتک) اول وکیلک عزلنده موکل بن سنی
 عزل ایلدم اذن نصره ینه عز ایلدم * ز بر اول وکیل قچان موکل بن سنی عزل ایتدم دیدکده ظاهرا لفظه نظر
 ایلده موزول اولور و شرطک وجودی ابله منصوب اولور اول جهته که نه وقت عزل ایدر رسم سن ینه و کلسن
 دیسیده و قچان بوند نصره بن سنی عزل ایتدم دیدکده بولفظله وکالته نایبه دن دخی معزل اولور * ز بر امتی
 کله سی اوقاتک عمومی افاده ایدر بوخسه افعالک عمومی افاده اغز اولک عزلدر (واو قال کما عزلتک
 فانت وکیل) و اگر موکل هر بار بن سنی عزل ایدر رسم سن ینه و کلسن دیسیدی اول وکیل معزول اولز
 بلکه هر بار عزل ایتدیجه وکیل اولور * ز بر کالتظلی افعالک عمومی افاده ایدر و اگر موکل بوئی عزل
 مر ادا لدرسه (بقول رجعت عن الوکالة المعاملة و عزلتک عن المعجزة) بو وکیلک عزلنده وکالته معلقه دن
 رجوع ایتدم وکلان حاصل اولان وکالته بجز موزول بن سنی عزل ایتدم در بوقتدر بجه معزل اولور پس قچان
 موکل وکالته معلقه دن رجوع ایتسیدی اول وکالت ایچون نصره دیدیگی وکالتدن اثر باقی قاز

﴿ کتاب الکفالة ﴾

بو کتاب کفالتک احکامی بیاننده در (هر) کفالت لغت جهتن مطفاضم معناستدر و شرعا (ضم ذمه
 الی ذمه فی مطابته النفس او الممل و التاسیم) نضک یاخود مالک یاخود تسلیک مطالبه سنده ذمتی ذمه
 ضم ایتک معناستدر * هدایه و کافیده و غیره کفالت ذمتی ذمه مطالبه ضم ایتکدر دیدیلر و بعضیلر
 دینده ذمتی ذمه ضم ایتکدر دیدیلر اولکی قول صحیح * بن درمکه قول نایبه اصلاصحت بو قدر قولک اصح
 اولسندن قطع نظر اذن کفاله بالفسک خروبی ایچون مع هذا انک کفالتی امر یفد نصره کفاله بالنفس و کفاله

بالمه تقسیم ایدیلر و بوند نصیره انلرک کفالتی ایکی قسمه تفسیرلی کفالتک ایکی قسمه انحصارنی اشه ایدر
 مع هذا انرا اناء مسائلده قسم ثالثک یعنی کفالتک بتسليم المالك وجودينه دلالت ایدر شئی ذکر ایدیلر تنکیم
 عن قریب بانی کاور * بواجلد بن تعریف صحیح اختیار ایدلمکه صرحا جمیع اقسامه منا اولدر (ورکنها
 الايجاب) و کفالتک رکنی ایجابدر یعنی کفالتک ایجابدر بن فلان کسینه به فلان ایچون شو وجه اوزره
 کفیل اولدم دیمکه ایجابدر (والقبول) و دخی کفالتک رکنی قبولدر یعنی طالب کفالتک قبول ایتمیدر
 و طالب کفیله مکفوله دینور (و شرطها کون المکفول به) و مطلقا کفالتک شرطی مکفوله به یعنی کفالت
 اولتان شئی نفس اولسون یا خود مال اولسون (مقدور التسليم من الکفیل) کفیلدن تسلیمی مقدر اولقدر
 حتی حدود و قصاص ایله کفالت صحیح اولر مقدور التسليم اولدی یعنی ایچون و عن قریب بانی کاور (وفی الدین
 کونه صحیح) و دینده کفالتک شرطی دینک صحیح اولسیدر حتی بدل کاتله کفالت جائز اولر تنکیم عن قریب
 بانی کاور (و حکمها لزوم المطالبة علی الکفیل) و کفالتک حکمی کفیل اوزره مطالبه نك لازم کلسیدر
 اصل اوزره لازم کلان شئی نفس اولسون یا خود مال اولسون انک مطالبه سی کفیل اوزره لازم کلکدر
 (واهنها اهل التبرع) و کفالتنه اهل اولان کسینه حر مکلف اولغله اهل تبرع اولقدر پس عبد و صبیدن
 و مجنوندن صحیح اولر لکن عبد کفیل بالمال اولسه بعد العتق مطالبه اولنور خلاصه ده بویه ذکر اولندی
 (فالدعی مکفوله) مدعی مکفول لهدر * زیر کفالتک فائده سی اکار اجماع اولور (والمدعی علیه مکفول
 عنه) و مدعی علیه مکفول عنهدر و بوکا اصل دخی دینور (والنفس اول مال مکفوله به) و کفالتک بالفسده
 نفس و کفالتک بالمالده مال مکفول بهدر پس مکفول عنه و مکفول به کفالتک بالفسده بدر (ومن لزم علیه
 المطالبة کفیل) و مطالبه انک اوزر بنه لازم کلان کسینه کفیلدر * بومقامده درت شئی معلوم اولدی دان که
 مدعیر کاه مکفوله دینور و مدیونکه مدعی علیهدر کاه مکفول عنه دینور و مدیونک دیننه یا خود نفسنه
 ضامن اولان کسینه به کفیل دینور و نفسه یا خود ماله مکفول به دینور (فالکفالت اما بالنفس وان تعددتا)
 پس کفالتک یا بالنفسدر اگر چه کفالتک بالنفس متعدد اولور سده و نفس دخی کفالتک بالنفس کبی متعدد اولور سه
 اولکسی اتدن کفیل اخذ ایتمکدر و ایکنجیسی نفوس مکفول بهها متعدد اولقدر پس بواجزدر دیون کثیره
 ایله جائز اولدیگی کبی (او بالمال و ما يتعلق به) یا خود کفالتک بالمالدر و کفالتک بالماله متعلق اولان شئیدر
 اولکه تسلیمدر (اما الاولی) اما کفالتک بالنفس (فصح بکفالت بنفسه) نفسه کفیل اولدم دیمکه
 صحیح اولور (او بما یعبر به عنها) یا خود نفسدن انکله تعبیر اولتان کلام ایله صحیح اولور باش کبی
 و یوز کبی و جسد کبی و بدن کبی بن یونک باشنه یا خود یوز شه و یا یوننه و یا جسدینه و یا بدننه کفیل اولدم دیمکه
 صحیح اولور (و بجز مشایخ) و دخی مدیونک برجه شانه کفیل اولدم دیمکه کفالت صحیح اولور مثلاً نصفنه
 یا خود نلته یا خود ربعنه کفیل اولدم دیمکه صحیح اولور (و بضمنه) و دخی بن کا ضامن اولدم دیمکه
 و بعلی (و بنم اوزر بیه اولسون دیمکه صحیح اولور * زرا علی لفظی الزام ایچوندر معناسی بن یونک تسلیمی التزم
 ایدیمچین دیمکدر (ولی) یانک تشدید ایله بودخی علی معنانه در (وانابه زعم) و بن بوکا زعمین دیمکه
 دخی کفالت صحیح اولور * زرا زعامت کفالتدر (او قبیل) یا خود بن یون قبیلن دیمکه صحیح اولور * زرا قبیل
 زعم معنانهدر (لانا ضامن لمرفته) بن بوکا معرفتی ایچون ضامن دیمکه کفالت صحیح اولور * زرا
 کفالتی ایجاب بدن تسلیمی التزمدر بوايه معرفته ضامن اولدی تسلیمه اولدی (واختلف فی انضمام
 لعریفه اوعلی تعریفه) یونک تعریفی ایچون ضامن یا خود یونک تعریفی بنم اوزر بیه اولسون دیمکه
 اختلاف اولندی خلاصه ده بویه ذکر اولندی (وان عین وقت التسليم احضره فیه اذا طلب) و اگر کفیل
 وقت تسلیمی تعیین ایدمی ایهه فیمان طلب اولنسه اول وقتده مدیونی احضار ایدر التزام ایلی یکی شئنه رعایه
 (کذا اذا اطلق) كذلك ذکر اولتان کبی کفیل مدیونی احضار ایدر بخان کفالتی اطلاق ایلمه مثلاً بن یونک
 نفسنه کفیل بخان طلب ایدرسک سکا تسلیم ایدرم دیمکه و اگر طلب ایدرسک دیمکه و یونک مثلاً اطلاق
 ایدر سه (و اعم) یا خود اطلاق ایتیمیم ایدر سه مثلاً نه زمان طلب ایدرسک یا خود هر فیمان
 طلب ایدرسک تسلیم ایدرم دیمکه پس دان هر نه زمان طلب ایدر سه کفیل مکفول بهی احضار

ایدر (وان لم یحضر حبسه الحاکم) واکر کفیل مکفول بھی احضار ایترسه حاکم کفیلی حبس ایدر
 اوزرنه لازم کلان حتی ایفادن امتناع ایندی ایچون لیکن اول امر ده دعوت اولند قده حبس ایچون
 جائز که نه ایچون دعوت اولند یعنی تیار (وان غاب) واکر مکفول عنه یعنی مدیون غائب اولوب
 (وعلم مکانه) وکفیل مدیونک مکان یلورسه (امهله) حاکم کفیله مهلت وربر (مدت ذهابه وایابه)
 کفیل کیدوب کلجک زمان مقداری مهل وربر (فان مضت ولم یحضر حبسه) اکر قاضینک تعیین ایلدی
 مهل کچوب کفیل مدیونی احضار ایترسه قاضی کفیلی - بس ایدر (وان لم یعلم مکانه) واکر کفیل غائب
 مدیونک مکان بیترسه (لم یطالب به) کفیل مکفول به ایله مطالبه اولمز * زیرا کفیل عاجزدر حالو که
 طالب یعنی مکفوله انک مکان بتلدیکنند تصدیق ایله بس کفیل مدیون کی اورورخان انک اعصاری ثابت
 اولسه واکر کفیل ایله دان اختلافی ایسدردی کفیل بن مدیونک مکاننی بیلم دیوب وطلب یاور سن
 دیسیدی نظر اولور اکر مدیونک بر معروف چیقه حق ری اولوب هر وقت تجارت ایچون بر موضع معلومه
 چیقرسه قول طالبک قولیسدر وکفیل اول موضعه گتمیله امر اولور * زیرا ظاهر حال طلب ایچون
 شهادت ایدر والا قول کفیلک قولیدر * زیرا کفیل اصله نیاشمشدر اولکه جهلدر وعضا البدنک لزومی
 منکردر (وان شرط تسلیمه فی مجلس القاضی سلمه فیه ولم یحضر فی غیره و به یفتی) واکر کفیل مکفول هک تسلیمی
 مجلس قاضیده شرط قلدی ایسه قاضی مجاستنده تسلیم ایدر وغیرید تسلیمی جائز اولمز و زم زمانزده فتوی
 یونکله وریلور اقامه حقه ناسک نکاسلی ایچون یونی زبلی وغیری ذکر ایلدی (کفل بانفس الی شهر
 یطالب بها بعد) یعنی برکنه اکر فلانک نغسنه سنکچون برآه کفیل اولدم دیسیدی بس اول کفیل
 اول آید تسلیم نغسه مطالبه اولمز و برآی کچد کدنصرکه تسلیم ایله مطالبه اولور شمس الاثمه الخلواتی
 دیدیکه بو عوامک ظن ایلدی شینک خلافی اوزره دلالت ایدر * زیرا عوام درلر که چنان بر رجل کلام
 فارسیه ایله آخر ایچون * من فلان زان بر فتم ترا نایک سال * یعنی فلان کسه فی سنک ایچون رسته به دکن
 قبول ایلدم دیسیدی اول کسه اجل کچمردن اول سنه ده نغسک تسلیمه مطالبه اولور و اجل کچد که ذکره
 نغسک تسلیمی ایله مطالبه اولمز شمس الاثمه دیدیکه حالو که امر انلرک ظن ایلد کبری کی دکدر بائکه
 جواب ذکر اولانک عکسی اوزره در ابو قدر فرق وار که عوام کفانده * هر گاه که بنخواهی بشو سپارمش *
 یعنی هر نه وقتکه طلب ایدر سنک سکانی تسلیم ایدرم کلامنی زاده ایدرلر بو تقدیر چه سنده و سنه دنصرکه
 مطالبه اولور خلاصده بویله ذکر اولندی و ذکر اولسان کی کتاب خلاصده دیدیکه و مطالبه نک
 سقوطنده حیله اولدر که کفیل کفاننده زاده ایتمکدر که بن فلانک نغسنه فلان وقتدن فلان زمانه دکن
 کفیلین اندنصرکه بنم اوزریمده سنک ایچون کفالت بو قدر و بن برین دیوبو کلامی زاده ایدر بس فچان کفیل
 بو کلامی دیسیدی فی الحال و اجل کچد کدنصرکه مطالبه اولمز (بری ال کفیل بویه) کفیل بانفس فوت
 اولسبیله کفالتدن بری اولور و نغسک کفالتدن بری اولور و نغسک کفالتدن بری اولور و نغسک کفالتدن بری اولور
 طالب ایچون بر شینه کفیل اولدیله انلرا بحق کفیل ایچون اولان شیره خلیفه اوورلر کفیلک و زرنه لازم
 کلانده خلیفه اولمز و کفیلک که سبب اعتبار به کفالت باقی فالز نغسک مالدن استیناسی منع اولدیغی ایچون
 کفالت بلال بونک خلافیدر (بویونها) و دخی کفیل بانفس اولان کسه کفیل بانفسک بویله بری اولدیغی
 کی نفس مضافه بونک بویله دخی کفالتدن بری اولور و نغسک کفالتدن بری اولور و نغسک کفالتدن بری اولور
 اکر چه مکفول بها اولان نفس کفیلک عبدی اولور سنه ده و بویله دیکه باعث عبد مال اولوب فچان انک تسلیمی
 متعذر اولدو قیتمی لازم کلک توهمنی دفع ایچوندر * بس تحقیق باوجوده اوزره اولق فچان عبد اوزره مال
 مطالب اولوب و بر رجل عبدک نغسنه کفیل اوزره در و اما فچان مطالب عبدک رقبه می اولور سه عن قریب
 یائی کلور که تحقیق اول عبد فچان فوت اولوب خصم دعوائنی اثبات ایسیدی کفیل عبدک قیتمه ضامن
 اولور (لا بوث الطاب) طابسک بویله کفیل کفالتدن بری اوله من یلکه طالبک وارثی باخود
 وصیس کفیلی مطالبه ایدر (و بتسلم ال کفیل او مأموره المطلوب) و دخی کفیلک باخود کفیلک امر
 ایلدی کسه کرک و کبل اوسون و کرک رسول اوسون مطلوبی تسلی ایله کفالتدن بری اولور (اول تسلیم

ذلك نفسه الى الطالب (ياخود اول مدبون نفسى طالبه تسليم اتمكله) حيث يمكن تخصاصه
 مكن اولان مكاتبه تسليم ايدرسه ذكر اولان كچي كڤيل كفالتندن برى اولور * يعنى چان كڤيل اولديغى
 كسنى طالبه تخصاصه مكن اولان موضعه تسليم ايدسدى كفالتندن برى اولور اكر چه كچي چان سكا تسليم
 ايدرسم بن كفالتندن برى اولورم ديمدى ايسده حتى اكر بر بر يده ياخود بر سواده يعنى قبه زده تسليم
 ايدسدى ياخود طالبك غيرى حبس ايتديكى زندانده تسليم ايدسدى كفالتندن برى اولور (فانلا سلتنه اليك
 عن طرف الكڤيل) كڤيلك تسليمه امر ايلديكى كسنى مطلوبى بن سكا كڤيل طرفندن تسليم ايلدم ديجى
 اولديغى حالده (اوسلت نفسى عنه) ياخود مطلوب كندوبى تسليم صورته بن نفسى سكا كڤيلدن تسليم
 ايلدم ديجى اولديغى حالده * قاضى چان ديديكه نفسنه كڤيل اولان كسنى چان نفسى مكقول اهد تسليم ايدوب
 وين نفسى سكا كڤيلدن تسليم ايلدم ديسدى كڤيل برى اولور و اكر كڤيلدن تسليم ايلدم ديسدى كڤيل
 كفالتندن برى اولور و كذلك كڤيل بر رجله نفس مكقول بهى طالبه تسليم اتمك همچون امر ايدسدى اكر امور
 طالبه مطلوبك نفسى سكا كڤيلدن تسليم ايلدم ديسدى كڤيل برى اولور (وى تسليم الاجتنى شرط معه
 قول الطالب) و مطلوبى اجتنيك تسليمده و كڤيلدن تسليم ايلدم ديسيله بيله طالبك قبول شرط قيلدى
 قاضى چان ديديكه اكر بر رجل اجتنى امور دكل ايكن مكقول بهى طالبه تسليم ايدوب بن بوى سكا كڤيلدن
 تسليم ايلدم ديدكده اكر طالب قبول ايدرسه كڤيل برى اولور و اكر طالب سكوت ايدرسه و قبول ايتدم
 ديمرسه كڤيل برى اولور (كڤيل تقسغه على انه ان لم يسله غدا فهو ضامن لما عليه ولم يسله غدا صحت الكفالتنان)
 بر كسنى بر رجلك نفسنه كڤيل اولوب انك اوزرينه كه اكر يارنجى كون بونفسى سكا تسليم ايترسم انك اوزرينه
 اولان ديه ضامن او اورم ديد كد نصركه يارنجى كون اول كڤيل اولديغى نفسى تسليم ايترسه كفالتك ايكسيده
 صحح او اور يعنى هم كڤيل بانفس وهم كڤيل بالمال اولور * يعنى بر رجلك غيرى اوزره يوزدر همى اولوب بر آخر
 كسنى انك نفسنه وجه مذكور اوزره كڤيل اولسدى كفالتك ايكسيده صحح او اور و اكر ايتسى كون
 مكقول بهه نفسى تسليم ايدمه سه يوزدر همك اداسى انك اوزرينه لازم كاور * زرا اول كسنى كفالتى عدم
 موافقه ماله تعلق ايلدى بو تعلق ايسه انده ناسك تعاملى اولقله صححدر اكر چه قياس تعلقك صحح او امامسى
 ايدى و تعامل ايله قياس ببعده رك اولندى تكريم بايع برابر اشد ريك اوزره نعل اشترأ اتمك كچي مع هذا باب
 بيع باب كفالتندن اضيقدر * پس با ببعده قياس ترك و انش حاله كه باب كفالت تبرعاندن اولقله بانك
 اوسع اولديغى همچون قياسك تركى بونده اولى اولدى و همچنان كڤيل تسليم ايله ايقا ايترسه حتى مال لازم كنجبه
 كفالت با نفسندن برى اولور * زرا ايكي كفالت مايشنده منافات بو قدر (فان مات المطلوب ضمن الكڤيل للمال)
 پس اكر مطلوب قبل مضى الفوت اولورسه كفالت حكميله كڤيل ماله ضامن اولور (اوال كڤيل فوارته)
 ياخود كڤيل فوت اولورسه وارثى ضامن اولور (او الطالب فكذا) ياخود طالب فوت اولورسه وارثى
 طالب ايدر (ادعى على رجل مائة دينار لم يبينها) بر كسنى بر رجل اوزره يوزدينار ادعا ايدوب و اول
 دينار يكيدر و اسكيدر و اشرفيه ميدر و افرنجيه ميدر دعوى صحح اولوق همچون بيان ايلدى (فكڤل
 بنفسه آخر) پس رجلك نفسنه بر آخر كسنى كڤيل اولدى (على انه ان لم يوف غدا فعليه المال صححا) انك
 اوزرينه كه اكر يارنجى كون ايقا ايترسه اولريك دينار اول كڤيل اوزره لازم كله كفالتك ايكسيده صحح
 اولديلر امام اعظم ايله ابو يوسف قنده * و امام محمد ديديكه كفالتك ايكسيده صحح اولدى * زرا بلا بيان
 دعوى صحح اولدى پس نفسك احضارى واجب اولدى بونكله كفالت صحح اولديغى همچون پس كفالت بالمال
 دى صحح اولدى ايكسنىك اوزرينه مبنى اولديغى همچون و امام اعظم ايله ابو يوسف على تحقيقا مال معرفا ذكر
 اولندى پس اول تعريف مذبونك اوزرينه اولان ماله منصرف اولور * پس دعوى بيان اعتبارى اوزره صحح
 اولور پس همچنان بيان اولسه اصل دعوايه ملحق قينور پس كفالت اوليك صححى ظاهر اولدقده كفالت نائنده
 انك اوزرينه مرتب اولور (والقول له في البيان) وقول يسانده كڤيل همچوندر همچنان بيانك وجودنده و عدمنده
 اختلاف ايسه زرا كڤيل صحت ادعا ايدر (لاجبر على اعطاء كڤيل في حدود و قود) حد و قاصده كڤيل
 اعطاسى اوزره جبر بو قدر مطلقا امام اعظم قنده و امام بن قنده حد قذفه اعطاء كڤيل اوزره جبر اولور

زیرا حد فلفه و حق عبودیت و قودود و بی اعطاء کفیل اوزر در چهار اوتور * زیرا قصاص حق عبودیت خالص
 و حق تعالی ایچون خلاصه اولان حدود بونک خلاقی اوزر در مثالی حد شرب کبی * زیرا انده کفالت
 بر وجهه صحیح اولمز و امام عظیم خلق اولدر که تحفه مالک مینامی دره اوزر در یعنی سقوط اوزر در پس
 انده کفیل و یرم و کفیل آتی واجب اولمز سار حقوق حق للهک خلاقی اوزر در که زیرا حق تعالی شهادت
 مندی اولمز پس انلر ایچون کفیل و یرم و کفیل آتی لا بد اوور (ولو اعطی جائز) و اگر اوزر زنده و در نفس
 اولان کسند بلا جبر کفیل اعطاء ایدر سه جائز اولور حدک و چیک تربی انک اوزر زنده ممکن اولغه اولر که
 نفسله مقابله در (ولا حبس فیهما) و قودود و حبس جائز اولمز (حتی بشهد مستوان بعدل)
 حتی یکی حالی مستور کسند با خود قاضیک معاومی بعدل شهادت ایدنجه (لان الحبس هاتمه) زیرا
 حبس بومقامه نهجت ایچوندر (وهی ثبت بادی شطری الشهادة) حاجو که شهادت ایکی شطرینت
 بری الیه شایب اولدی اولر که با عدددر با خود عدالتدر اموالده حبس بونک خلاقی اوزر در * زیرا اموالده
 حبس عقوبت غایتدر پس ثابت اولمز چنانلا کاله ایله اولور (واما ثانیة) و اما کفالت مال (ع) صحیح
 و او جهل المکفوله اذ صرح دینا) پس کفالت مال صحیح اولور اگر چه کیم مکفوله بیایمن سه قبان دین
 دین صحیح او اوسه * دین صحیح بر دیندر که سقوط اولمز الا الله با خود اربا له ساقط اولور بونک کتب
 استرا در و عن قریب بیانی کاور (بکملت عند بالف و بالک عنیه و بعدر کتب هذا لیس) بن کایک اشرف ایله
 کفیل اولدم و دخی اوزر زنده اولان مالکه کفیل اولدم و دخی بوی بعده الا لاحق قید بیعت شیده کفیل اولدم
 دیمکله صحیح اولور و بوی کاضین درک تمسید اولور اولر که ضمن نسخه قدر یعنی مشتری ضامن اولور چنان
 میعه مسحق ظاهر اوسه (و بما یبیت فلانا) و دخی فلا کسندیه بیع ایلدی یک شیده کفیل اولدم دیمکله
 کفالت صحیح اولور یعنی شول شیده کس انی فلانه بیع ایلدی بنک یعنی ایچون ضامن اولورم دیمکله کفالت
 صحیح اولور اما فلا کسنددن اشترا ایلدی یک مبیع ایچون ضامن اولورم دیمکله صحیح اولور * زیرا میعه
 کفالت جائز اولمز تنکیم عن قریب بیانی کلور و تحقیق تمامی کتاب رهنده هر وراثت ایدی (واما ذالک
 لانه) یا خود انک اوزر زنده سنک ایچون واجب اولان شیده کفیل اولورم دیمکله صحیح اولور و بو ذکر اولور
 سورتدره لفظما شرطیدر معناسی اگر فلانه بیع ایدر سنک دیمکدر پس تعلیق معناسی اولور (او بافت
 بشرط) و اذ صرح دینا اوزر عطفدر با خود کفالت بشرطه تعلیق اولور یعنی شرط صریحند تعلیق
 اولور و الا مثله سابقه شرط معناسی اولدر (ملائم) یعنی کمالته مناسب شرطه تعاریق اولور و حجت واجب
 اولر ایچون شرط اولمغله (بحوان استحق المبیع) مثالی اگر میعه مستحق نظر اولور اوزر سه دیمک کی یا خود
 استیفاء ممکن ایچون شرط اولمغله (اون قسم زید و هو المکفوله عنه) مثالی اگر زید کلور سه دیمک کی
 زید که مکینول عنهدر یا خود استیفاءک متعذر اولسی ایچون شرط اولمغله (اون غایب عن المصر) مثالی اگر
 زید مکفوله عنه مصر دن غایب اولور سه دیمک کی پس بونلرک هر بری کفالت مناسبدر امثله مذکور هندن
 مفهومه اولان شرط کبی پس تحقیقا اول شرط مالک واجب اولسی ایچون سبیلدر پس ذمته ذمته
 مناسب اولور (لا یحیو) یعنی کفالت صحیح اولمز اگر مناسب اولیان شرطه تعلیق اولور سه (ان هبت
 الریح و جاء لطر) مثالی اگر ریح ایدر سه یا خود یغیر یا غرسه دیمک کی هدایه ده دیمکله بحر در شرطه
 تعلیق صحیح اولور اگر ریح ایدر سه دیمک کی یا خود اگر بیعور یا غرسه دیمک کی ابو قدر فرقی وار که کفالت
 صحیح او اب و حال مال واجب اولور * زیرا کفالت و فنا که شرطه تعلیق صحیح اولدی ایدر سه شرط فاسده ایله
 باطل اولمز عنق و طلاق شرط فاسده ایله باطل اولدی کی * ر صاحب کافی دخی صاحب هدایه به تابع
 اولدی و زیای دیمکله سه هودر * زیرا انده حکم تحقیقا تعلیق صحیح اولمز و مال لازم تکلیف * زیرا شرط
 مناسب دکلدر تنکیم دخول داره تعلیق ایتش کی و مناسب اولمز اولدر بونک امثلی کی اولدی بونی قاضینخان
 و انک غیری ذکر ایلدی بن درم که زید بیک سهودر قولی خط ایدر ز را عاده ده و استرو شیده ده ذکر اولان
 تحقیقا کفالت شرط فاسده ایله باطل اولیان شیدندر پس ظ هر اولان بودر که تحقیقا انده ایکی روایت اولدر
 صدر الشهد انی بر مشته نقلی ایله ناید ایدر اول مشته تحقیقا عبد مازون چنان دینه لاحق اولسیدی
 و صاحب مان عبیدی مواسی اعتناق ایدر دو خوف ایدسیدی پس درجل صاحب مانه اگر بوعبیدی

ولایستی سخی بدرسه سنک دینکه بی ضامن اولورم دیسیدی کفالت صحیح اولور * بوند نصره صدر الشهدید
 درکه بومسته معارف اولمان شرطله کفالتک تعلیقی جائز اولمی اوزره دلیلدر (ولایجهاله المکفول
 منه ونه) ودخی کفالت مکفول عنہک جهالتی ایله و مقول لیهک جهالتله صحیح اولر * اولنکی یعنی مکفول
 عنہک جهالتله صحیح اولمدرغه مثال (نحو ما ذابک علی اناس واحد منهم معنی) یعنی سنت ناس اوزره
 متفررو واجب اولان حقه یا خود ناسدن بری اوزرند اولان حقت بنم اوزریمه اولسون دیمکدر * برابکنجی یعنی
 مکفول لیهک جهالتله مثال (نحو ما ذابک لانس واحد منهم علیک معنی) یعنی ناسک سنت اوزر کده اولان
 حتی یا خود ناسدن سنک اوزر کده اولان حتی بنم اوزریمه اولسون دیمک کبی بو کفالت صحیح اولر عندهده
 بو یله ذکر اولندی (ولای نفس حد و قصاص) ودخی نفس حده و نفس قصاصه کفالت اولر مروری بدن
 سات میونکه تخفیفه کفالتک شرطی مکفول لیهک کفالتن مقدور التسلیم اولمدر بو وحد و قصاص ایسه
 مقدور التسلیم دکلدر و مصنفک بنفس حد و قصاص دیمسنه باعث اوزریمه حد یا خود قصاص لازم کلان
 کسنهک نفسنه کفالتن احتیازدر * زیرا الکنف سنه کفالت جائز اولور تکبیم مروری بندی (و بحمل دایه
 معینة مستأجرة) ودخی بوک ایچون استیجار اولنیش بر دایه معینه نک بو کنه کفالت صحیح اولر (و خدمه
 عبد معین مستأجر لها) ودخی خدمت ایچون استیجار اولنیش بر عبد معینک خدمته کفالت صحیح اولر
 تسلیدن سحر ایچون * زیرا معینا جر دایه اوزره اولان حلی کفیل اوزره مستحق قیلدی حالبو که اگر کفیل
 کند و قنده اولان دایه بی اعطایایسه اجرتیه مستحق اولر * زیرا کفیل مقفود علیک غیری بی کتوردی
 کورمن دینکه تخفیفه موجدی غیری دایه اوزره بو کانه سیدی اجره مستحق اولر بس کفیل یا ضریوره عاجز
 اولدی و کذلک خدمت ایچور اولان عبد دخی ذکر اولنان کبیدر امدایه معینه اولسه ذکر اولنانک خلافی
 اوزره در یعنی نده کفالت صحیح اولور * زیرا موجد اوزره واجب اولان مطلقا بو کانه کدر و کفیل دخی
 کند و دایه سی اوزره بو کانه کدر قادر اولور (ولایان لکن للوکل ورب المال) ودخی موکل ایچون ورب مال
 ایچون نمنه کفالت صحیح اولر یعنی چنان بر رجل بر رجل امر یله بر ثوب بیع یا سیدی اندنصره باع شتریدن
 آمر ایچون نمنه ضامن اولسیدی یا خود مضارب مال مضارب یعنی بیع ایدوب صکره رب مال ایچون نمنه ضامن
 اولسیدی صحیح اولر * زیرا حق قبض و کیل ایچوندر و مضارب ایچوندر بو اجلدن موکلک مو یله باطل اولر
 حتی اگر موکل فوت اولسه و کیل ایچون نمنی قبض ایتمک وارد و کذلک اگر موکل حال حیانتده و کبلی قبض
 نمندن نهی اولسیدی نهیید عمل اولر بس اگر ضمان صحیح اولسیدی کند و نفسنه ضامن اولش اولور بو ایسه
 جائز اولر (وللشریک اذ بیع عبد صفة) ودخی شریک ایچون کفالت صحیح اولر چنان عبد صفة واحد ایله
 بیع اولسیدی یعنی ایکی شریک بر عبدی بر جمله صفة واحد ایله بیع ایلسه لردی و ایکی سندن بری صاحبک
 نمندن حصه سنه ضامن اولسیدی ضمان باطل اولور * زیرا صفة چنان متحد اولسه بس نمن انلر ایچون
 یکنلرند مشترک اولور بس اگر ایکی سندن بری صاحبک نمندن حصه سنه ضامن اولسه نفسی ایچون ضامن اولور
 بو ایسه باطلد و اگر خاصه صاحبک نصیبده صحیح اولسه قبل انقبض دینک قسمته مؤدی اولور او د باطلدر
 * زیرا قسمت ایکی سندن هر برینک حقلری علی حده بر حبرنده مفروض اولق اقتضایدر بو ایسه دینده منصور اولر
 و اگر ایکی شریک عبدی ایکی صفة ده بیع ایلسه لردی ایکی سندن هر بریسی حصه سخی علی حده بر عدا یله بیع
 ایلمک ایله بس ایکی سندن بری صاحبک نمندن حصه سنه ضامن اولسه صحیح اولور * زیرا چنان صفة هر بری
 ایچون عندی واجب اولان شدره متعدد اولسه خاصه انک ایچون اولور (ولایا بعهده) ودخی کفالت
 عهده ایله صحیح اولر * زیرا عهده اسم مشترک در صک قدیم اوزره واقع اولور و عهده اوزره و حقوق عهده اوزره
 و درک اوزره و حیار شرط اوزره واقع اولور بس قبل البیان و نکل عمل متعذرا اولور بو اجلدن ضمان باطل اولور
 (ولایا خلاص) و امام اعظم قنده خلاص لفظ یله ده کفالت صحیح اولر * زیرا بونک معناسی امام اعظم
 قنده معنی مستعذرن تمایض ایدوب و مشتری به تسلیم ایتمکدر بو ایسه کفیل ایچون مقدور دکلدر و امامین
 قنده خلاص لفظ یله کفالت صحیح اولور * زیرا انلرک قنده معناسی اگر استعناقی و رودی عینی ایله تسلیدن عاجز
 اولورسه ضمان نمندر بی درک کبی اولور (و یبدل الکتابه) و کفالت بدل کتایله ده صحیح اولر * زیرا

بدن کاتب عجز بیه معرض زواله در پس دین صحیح اولز (ولاعن میت مفلس) ودخی میت مفلس
 کفالت صحیح اولز یعنی چنان اوزرنده دین اولان گشته فوت اولوب برشی ترک ایلمسه بر رجل انک داینلری
 ایچور اول میتدن کفیل اولسیدی امام اعظم قنده صحیح اولز * زیرا اصیبتک ذمندن ساقط اولان دینه
 کفیل اولدی زردین ذمتک اشتغالندن عبارتدر بر دینه که انک اداسی واجبردر لکن دین ماله الحاقی اولور
 بعض احکام حقهده زکات کبی * زردین مآلده ادایه اولور حاکم که مدیون بنفسه اداکن عاجز اولدی
 وکفلی خلیفه اولدی پس استیفالک عاقبتی فوت اولدی ایمدی دین بالضروره ساقط اولدی (ولابلا قبول
 صاب فی المحاسن) ودخی عقد کفالت مجلسنده طابک کفالتی قبول ایلمسه ده صحیح اولز (الان بکفیل
 وث المرض عند غيبة الغرام) الا برسته ده صحیح اولور اول مائه بر مرضیض وارثی غراما سنت
 غیبتده اوزرنده اولان دینه کفیل اولغنه صحیح اولور مرضیض وارثی برینه باخود ورثه سندن بعضنه بنم
 اوزرنده اولان دینه دالیم ایچون بدن تکفیل ابدک دیوب الوردخی غرامتک غیبتده اول دینه ضامن اولغنی
 قبول ایلمه لر بو عقد جائزدر استحسانا اگر چه کیم فیلس جائز اولماق ایسهده زیرا طالب غایبدر ضمان
 تمام اولز الا طلبک قبول ایلمه تمام اولور * استحسانک وجهی اولدر که تحقیق بومسئله مدیوندر ورثه می ایچون
 دینی قضا ایلمکده وصیتدر بواجلندن صحیح اولور اگر چه کیم مرضیض وغرامسی دینی تسمیه ایتمدیر ایسهده
 زردینک جهاتی وصیتک صحیحی منع ایلمه مزبواجلندر فقها صحیح اولز الا چنان مال ترک ایلمه ده صحیح اولور
 دیلمدر (وصحت عند ابی یوسف) وکفالت طالبک قبولاسنر ابو یوسف قنده صحیح اولور مطلقا بره ایسهده
 وروایت خراده چنان طالبه خیر بنشوب اجازت وررسه صحیح اولور (وبه یفتی) وقوی وونکده بواجرام
 الکبیرک لخصنده وفتاوی برزیده بویه ذکر اولندی (واجهرها انه قال بطریق الاخبار) وفتها جماع
 ایتمدیر که تحقیقا کفیل چنان بطریق الاخبار دیسیدی بن فلانک فلان اوزره اولان ماله کفیلین دیمکله (جائز)
 جائز اولدی خلاصهده بویه ذکر اولندی (ولابالامانات) ودخی کفالت امانت براهله ده صحیح اولور وبعده کبی
 واستیجار اولنان واستعاره اولنان ومال مضاربه ومال شرکت کبی (ولابالمبیع والمروهون) ودخی قبل
 القبض مبیعک مالینته وبعده القبض مروهون اولان شیهه کفالت صحیح اولز * زیرا صحت کفالت شرطندر
 مقبول به اصیل اوزره مضمون اولمق شول حیثینه که کفالتندن چیغه قی ممکن اولز الاما کفول بهی اصیبتک دفع
 ایتمه بیاخود بدانی دفع ایتمه له چیقار معنای ضم تحقیق واسون ایچون * پس دفع کفیل اوزره واجب اولور
 اما تراسیه مضمونه دکادر و قبل القبض مبیع دخی بنفسه ایلمکده مثله مضمون دکادر تکیم مر وراشدی وکنذک
 مروهون دخی بنفسه مضمون دکادر بلکه چنان مروهون هلاک اولسد دینی ساقط ایدر پس بوضور تدره کفیل
 اوزره ضمان ایجاب ایلمز اصیل اوزره وجوبی اولدیغنی ایچون (ویجوز بنسلیهما) وکفالت امانتک
 ومبیعک مروهونک تسلیمی ایله جائز اولور پس اگر امانات قائده ایسه تسلیمی واجب اولور واکره هلاک وادی
 یسه کفیل اوزره برشی لازم کلز کفیل بانفس کبی (وقبل ان وجب علی الاصل جازته) وبهض دیدیکه
 اگر امانتک تسلیمی اصل اوزره واجب اولور سه عاریت کبی واجاره کبی اماناتک تسلیمی ایله کفالت جائز اولور
 (والا) یعنی اگر اصل اوزره تسلیمی واجب اولدی ایسه وبعده کبی (فلا) تسلیمی ایله کفالتی جائز اولز
 (وینسحب ما بین) ودخی کفالت ثمنه صحیح اولور * زیرا من دین صحیحدر مشتری اوزره مضموندر (والمغضوب
 والمغض علی سوم الشراء) ودخی کفالت مغضوبه وسوم شراء اوزره مقبوضه صحیح اولور (والمبیع
 غاسدا) ودخی بیع فاسده له مبیعه کفالت صحیح اولور * زیرا بونتر مضمونه در حقی چنان انک قنده هلاک اولسه
 اوزرنده ضمان لازم کلور ایمدی کفیل اوزره ایجابی ممکن اولور (وبالخراج) ودخی کفالت خراجله صحیح
 اولور * زیرا من جهة العباد دین مطالبدر پس سار دینون کبی اولدی اموال ظاهره وباطنه ده اولان زکات
 ذکر اولنانک خلاقی اوزره در * زیرا انترده واجب اولان فملدر اولانکه عبادتدر ومال انک مجلددر بواجلندن
 موندن نسرکه تر که سندن اخذ اولغنی الاوصیتی بیه اخذ اولور (والنواب) ودخی کفالت نواب ایله صحیح
 اولور بعض دیدیکه نواب بحق اولان شیهه در حارسک یعنی دکا نلری کچه ایله حفظ ایدن باسبانک اجر کبی
 ومشرک اولان نهرک تطهیری واصلاحک اجر تی وعسکرک تجهر تی ووازمی ایچون اولان ما موظف کبی

و مسلمین اسپر بک فدایی اولان مال کبی و ایض دیندیکه نوئب بحق اولمان شیشدر زم زمانزه اولون
 جباریلر کبی که ظلم لر بقه حق اخذ ایدر لر پس اگر اولر مر ادا اولنور سه انکله کفالت اتفاقا جائز اولدی * زیرا
 واجددر مضموندر و اگر ثانی مر ادا اولنور سه انده مشایخک اختلافی وارددر (والقسمه) و دخی قسمته ده
 کفالت صحیح اولور قسمته نو ایدر الا بقدر فرق وار که قسمت راتب اولان شیشدر یعنی رکتمش اولان مالدر
 و نواب بوبله دکادر و امام انی حاجت قتنده وظیفه قبلر قچان بیت المالدده برشی اولنر سه و بعض دیندیکه قسمت
 ایکی شریک بری کند و بوبله صاحبی بیئنده قسمتندر منع ایلسیدر پس بر شخص اکاضامن اواسه قسمته انک
 مقامند قائم اولنر ایچون جائز اولور * زیرا قسمت واجددر (والدرک) و دخی در که کفالت صحیح اولور
 تکبیر مر و ایتدی (والشجیه) و دخی باش باریفنک ارشنه کفالت صحیح اولور و شجیه جراح حدر و بوب کفالت
 بن بوجرا حتک موجبله کفیل اولدم دینکله در و موجبی ارشدر (وقطع الاطراف) و دخی رکسنه نک
 اطرافنک قطعی ایچون دینته کفالت صحیح اولور (اذا لم یکن موجب القصاص) قچان اول قطع اولر اطرافنک
 موجبی قصاص اولوب بلکه دبت اولور سه * زیرا بوقدر جرح واجب اولنر مال واجب الادادر (قال دفعه
 الیک و افضیه لایکون کفالة) رکسنه برجله دیون ایچون بن سکا دفع ایدرم دیسیدی یا خود بن قضا
 ایدرم دیسیدی کفالت اولنر (الا لان یدکر ما بلعل علی الاتزام و علی) الامر که اول کسنه مدیونک دینی
 التزامه دلالت ایدرشی ذکر ایلمدی ایسه یا خود التزامی تعاقب ایدرسه کفالت اولور * خلاصه ده
 و فتاوی نسفیه ذکر اولنر دیکه اگر صاحب دین ایچون رکسنه سنک فلان اوزرنده اولان دینکی بن سکا دفع
 ایدرم یا خود بن قضا ایدرم دیسیدی کفالت اولنر مادامکه التزام اوزره دلالت ایدر برشی تکلم ایتمدیکه مثلا
 بن کفیل اولم یا خود بن ضامن اولورم یا خود بنم اوزریمه اوسون یا خود دین بنم اوسون دینک کبی اما اگر
 اول کسنه تعلق یونسدن دیسیدی کفالت اولور مثالی اگر فلان ادا ایتمزه بن ادا ایدرم دیسیدی
 کفالت صحیح اولور (للطالب مطالبه الاصل مع الکفیل) طالب دین ایچون اصل اولان مدیون نمن
 کفیل ابله یله مطالبه ایتک جائز اولور * زیرا کفالتک مفهومی اولکه مطالبه ده ذمتی ذمتهم ضم ایتکدر ذمت
 اولانک قیامتی اقتضا ایدرم مطالبه دن رایتی اقتضا ایتمز (الا اذا شرط البراءة) الامر که براءت شرط قیامته
 (فتكون حواله) بوقدر برجه کفالت معنایه اعتباریله حواله اولور (کیان الحواله بشرط عدم البراءة
 کفالة) تکبیر محیلک عدم رایتی شرطیله حواله کفالت اولدینی کبی (وله مطالبه احدهما) و ذکر اولنان کبی
 طالب ایچون اصل ابله کفیلک ایکیسندن بر بنسه مطالبه جائز اولور (و او بعد مطالبه الآخر) کر کسه
 آخرک مطالبه سند نصکره اوسون * زیرا کفالتک مقتضای ضم ایتکدر تملیک دکادر مالک بونک خلافی
 اوزره در قچان ایکی غاصبک برین اختیار ایسیدی شول جهتدن که قچان قاضی قضا ایسیدی اندن تملیکله
 متضمن اولور و ناپدن تملیک ممکن اولنر (کفل بملک علیه) یعنی رکسنه بن فلان اوزرنده اولان شیکه
 کفیل اولدم دیسیدی (فان رهن علی الفلزیه) پس اگر طالب بیک آقچه اوزره اثبات ایدرسه اول بیک
 آقچه کفیله لازم کلاور * زیرا شاهد ابله ثابت اولان عیانا ثابت اولمش کیدر (والاصدق الکفیل فیه یقر به
 مع عینه) و کر طالب اثبات ایده مر سه کفیلک اقرار ایلمدیکی مقدارده معنی ابله تصدیق اولنور * زیرا کفیل
 زیادنی منکر در (الا اصل فی الزائد علیه) یوخسه کفیل حقتده اصلک اقرار ایلمدیکی زیاده ابله اصل
 تصدیق اولنر یعنی قچان اصلک کفیلک اقرار ایلمدیکی مقدار اوزره زیاده ابله معترف اولسه کفیل اوزره اصل
 تصدیق اولنر * زیرا اقرار علی التقریر و اصل ایچون کفیل اوزره ولایتیه یوقدر بلکه کند و حقتده اقراری
 تصدیق اولنور (کفل بامر) یعنی مکفول عندهک امری ابله و امر نسز کفالت جائز اولور رسول علیه
 الصلاوة والسلام (الزعیم غارم) یعنی کفیل غارمدر قول شریفنک اطلاق ایچون پس قچان مکفول عندهک
 امری ابله کفیل اولسیدی و دینی ادا ایسیدی (رجع علیه بما دای اذا ادی ما ضمنه) کفیل قچان ضامن
 اولدینی شیئی ادا ایسیدی ادا ایلمدیکی مقدار ابله مکفول عنه اوزره رجوع ایدرم * زیرا کفیل مدیونک امریله
 دینی قضا ایلمدی پس مدیون اوزره رجوع ایدرم قچان کفیل ضامن اولدینک خلافی ادا ایسیدی ضامن
 اولدینی شیکله رجوع ایدر ادا ایلمدیکی ابله رجوع یتمز حتی اگر کفیل جسدده کفیل اولسیدی و زیوف

ادا ایستیدی و مکفول عنه اوزره در ایمی اولان کسسه زبونی تجوز ایستیدی کفیل جبرایله رجوع ایدر
 و اگر زبونه کفیل اولسیدی و جبرایله ادا ایستیدی زبونه رجوع ایدر * زیرا کفیل رجوعی کفالت
 حکمیه در پس تحت کفالتند داخل اولان شئله رجوع ایدر ادا ایستیده مأمور اولان کسسه بونک خلافی
 اوزره در پس مأمور ادا ایستیدی شئله رجوع ایدر * زیرا مأمور اوزره بر شیء واجب اولان که حتی ادا ایله مالک
 اوله بلکه مأمور مقرض اولدی پس ادا ایستیدی شئله رجوع ایدر (و بلاطابیه قبل الاداء) و کفیل
 مکفول عنه بالمالندن مکفول لیه ادا دن اول مطالبه ایدم * زیرا کفیل مکفول عنه کسسه ذمته اولان
 شیء مالک اولان و ادا دن صکره مالک اولور ایدمی رجوع ایدر (و بدونه لم رجوع) و کفیل مکفول عنه
 امر نسز ادا ایستیدی ادا ایستیدی شئله رجوع ایدم * زیرا ایدم مبرعدر (دان اجاز بعد العلم) اگر چه کیم
 مکفول عنه بیلد کسسه اجازت و پردی ایستده * زیرا هر کفالت ردی و جبر ایدمی حالد منعتد
 اولور و ایدم وجهیه منقلب اولن: عنایه ده بویه ذکر اولندی (قال ضمن الفان فلان علی قضی فادی لم رجوع
 علیه) بر کسسه بر جله فلان ایچون بنم اوزرمده بیک فقهیه ضامن اول دیستیدی اول دخی ضامن اولوب
 ادا ایستیدی امر اوزره رجوع ایدم (الا اذا قال عنی) لامکر که آمر بندن ضامن اول دیدی ایسه
 رجوع ایدر تکیم کفالت بالفسده هرور ایدمی (فان اوزم) پس اگر طاب کفیل طاب مال ایچون
 ملازمت ایدر سه (لازم) کفیل دخی مکفول عنه ملازمت ایدر (وان حبس حبس هو) و اگر کفیل
 حبس اولور سه کفیلده مکفول عنه حبس ایدر * زیرا کفیل ایچون بر شیء لاحق اولن الا مکفول عنه ک
 جهتدن اولور پس مکفول عنه دخی انک کبی مجازات اولنور (ابرا الطالب الاصل ان قبل برأعسا)
 طالب اصیلی ابر ایدم کده اصیل ابرایی قبول ایستیدی اصل و کفیل ایکیسیده معا بری اولور (واخره
 عنه) یا خود طالب طلبی اصلدن تاخیر ایستیدی (تاخر عنهما) اصل و کفیل ایکیسندن تاخیر
 ایتمش اولور * زیرا اصیل اصلدر و کفیل اصله تا بعدر (بلا عکس فیهما) ابر ایدم و تاخیرده بلا عکس اصلک
 فرصتیه بی لازم کلدیکی ایچون (ولو ابر الکفیل) و اصلک طالب بالکن کفیلی ابر ایدمی (برأون
 لم یقبل) کفیل بری اولور اگر چه کیم ابرایی قبول ایتمدی ایسه ده * زیرا کفیل اوزرنده دین بوقه که حتی قبوله
 محتاج اوله بلکه انک اوزرنه مطالبه و اربادی اول مطالبه ده ابرایله ساقط اولدی (ولو وهب الدین له)
 و اگر طالب دینی کفیله هبه ایستیدی اگر کفیل غنی ایسه (او تصدق علیه) یا خود کفیله تصدق ایلسه
 اگر کفیل فقیر ایسه (بشرط القبول) قبول ایلمی شرط قبلنور تکیم هبه نیک و صدقه نیک حکمی قبولدر
 و دینی اوزرنده دین اولیان کسسه هبه ایتمک صحیح اولور قیجان مدیون اوزرنه مساط ایدر سه حالو که کفیل
 فی الجملة دین اوزره مسلطدر کافیده بویه ذکر اولندی (و بعد له الرجوع علی الاصل) و هبه بی یا خود صدقه بی
 قبولند صکره کفیل ایچون اصل اوزره رجوع ایتمک جائز اولور تا نارخانه ده بویه ذکر اولندی (صالح احدهما
 الطالب عن الف علی خصمانه برأ) طالب اصیل ایله کفیلدن ایکیسندن بری ایله بیک در هیمی بشوزدر هیم
 صلح اولسیدی ایکیسیده بری اولور * زیرا صالح صلحی بیک در هیم دینه مضاف قیلدی حالو که اول بیک
 در هیم اصل اوزره در پس طالب بشوزدر هیم ابر ایدمی و اصلک برائی کفیلک دخی برائتی ایجاب ایدر
 (وان اداها رجوع علی الاصل بها) و اگر کفیل بشوزدر هیمی ادا ایتمش اولسیدی اول ادا ایستیدی بشوز
 ایله اصل اوزره رجوع ایدر (ان کفیل با مره) اگر اصلک امری ایله کفیل اولد ایسه * زیرا کفیل ادا ایله
 اصلک ذمته اولانه مالک اولوب رجوعی واجب اولدی (ولو علی جنس آخر رجوع بالالف) و اگر طاب
 جنس آخر اوزره صلح اولدی ایسه کفیل بیک در هیمه اصل اوزره رجوع ایدر * زیرا جنس آخر اوزره صلح
 مبادله در پس کفیل اصلک ذمته اولان بیکه مالک اولور پس بیکه کلی ایله اصل اوزره رجوع ایدر
 (صالح عن موجب الکفاله لم یبرأ الاصل) طالب کفیل ایله موجب کفالتده صلح اولسیدی اصل بری اولد م
 * زیرا کفالتک موجبی مطالبه در و کفیلک اندن ابراسی اصلک ابراسی ایجاب نمل (قال الطالب لا یقبل
 برأ الی من المال رجوع علی الاصل) طالب کفیل ایچون سن بکا اولان مالندن بر بنن دیستیدی کفیل
 اصل اوزره رجوع ایدر * زیرا برائت کفیلدن مالی قبضله اقراردر پس اگر کفالت اصلک امره اولدی

ایسه کفیل اصل او زره رجوع ایدر (وی آرت لا) و طالب بن سکا ابراه ایتدم قولند رجوع ایدم
 * زیرا بوقول ابرادر یوحسه کفیلند فضلہ طالبدن اقرار دکلمر (واختلف فی برأت) و برأت قولنده
 اختلاف اولندی یعنی فیچان طاب کفیلہ سن ابرا ایتدک دبسیدی و بکارا ابرایتدک دبسیدی بوامام محمد قنده
 ابرادر او بوسف قنده فضلہ اقراردر بواختلاف کلمسی طالب غائب اولدیغی وقتده در (وان کان حاضرا
 یرجع الیه فی البیان) و اگر طالب حاضر ایسه کفیل اصلیه بیانده رجوع ایدر اجمال اندن صادر اولدیغی
 ایچون (لا یصح تعاقب الہراء منہ بالشرط) کفالتدن برائی شرطه تعلیق ایلمک صحیح اولمز مثالی فیچان
 یارنکی کون کلورسه سن کفالتدن برسن دیمک کبی * زیرا ابرادہ تملیک معناسی وارد دیشدن ابراکبی ہو جواب
 دیمک کفیل او زره ثبوتہ ذهاب اولان کسنتہ نیک قولی او زره ظاهر در و اما بالکرم مطالبہ نیک ثبوتہ ذهاب
 اولان کسنتہ نیک قولی او زره * زیرا برآتده تملیک مطالبہ اول اولغله اول مطالبہ دین کبیر * زیرا مطالبہ
 دینہ وسیلہ در و تملیک ایسه شرطه تعلیق قبول ایتمز و بعض دیدیکہ کفالتدن برائی شرطه تعلیق صحیح اولور
 زیرا اندہ کفیل او زره ثابت اولان مطالبہ در دین دکلمر قول صحیحده پس برأت طلاق و عتق کبی استعناط
 محض اولدی * و بعض دیدیکہ شرطه تعلیق فیچان اندہ اصلا طالب ایچون منفعت اولمیان شروطن اولورسه
 مثلا فیچان یارنکی کون کلورسه دیمک کبی جائز اولمز و فیچن شرطه تعلیق ملائم و متعارف اولوب و اندہ طالب
 ایچون نفع او اورسه جائز اولور تنکیم فیچان مال و نفسہ کفیل اولدقده جائز اولدیغی کبی و اگر یارنکی کون سکا
 بونکله وفا ایدرسم یعنی تسلیم ایدرسم بن مالندن بریئن دبسیدی و طالب دخی قبول اینسیدی پس کفیل
 یارنکی کون وفا یعنی تسلیم اینسیدی اول کفیل مالندن بری اولور عتابده بو بلجہ ذکر اولندی (مات الکفیل
 قبل الاجل حل علیہ فان ادى وارثہ لم یرجع قبل حلولہ) کفیل وقتک حلولندن اول فوت اولسیدی دین
 کفیل او زره حال مطالبہ اولنور و کفیل وارثی مطالبہ اولدقده اگر کفیل وارثی دینی ادا ایدرسه اجل
 حلواندن اول اصل مدیون او زره رجوع ایدم * زیرا کفیل دینی و جلا الترام ایتدی پس اگر ورثہ کفیل
 همچن ایله رجوع ایدسیدی حالوکه اول محجل مالیتده مؤجلدن اکثر اولسیدی یا اولور (فان مات
 المطلوب) پس اگر ورثہ اجل حلواندن اول مطلوب فوت اولسیدی (حل علیہ الاجل فقط) اجل
 بالکرم مطالبہ او زره حال اولور (وان مات) و اگر کفیل مکفول عنہ یعنی مدیون ایکسیده فوت اولورسه
 (فالمطالب یأخذہ من ای الترمکین شاه) طالب دینی هر قنیشک ترکسندن دیرسه اخذ ایدر * زیرا طالبک
 مالی اصل و کفیلدن هر بریک او زره ثبوتہ ثابتدر حال حیاتده اولدقلمری کبی (لا یسترد اصل مادی الی
 کفیلہ) اصل کفیلده ادا ایلدیگی شیئی طالبده ادا ایتلمک ایچون استرداد ایدم (وان لم یعطه طلبہ) اگر چه کیم
 کفیل طلبہ اعطالتمدی اینسده * زیرا کفیلہ حق تعلیق ایلدی دینی قضا ایلمسی احتمالی او زره ایتدی
 استرداد جائز اولمز بواختلافه باقی قائلن زکانه بحجہ ایدوب ساعیہ دفع ایدن کسنتہ کبی (فان ربح الخ کفیل
 طلبہ) پس اگر کفیل مدیوندن قبض ایلدیگی شیئی طلبہ اعطا یتمزدن اول استرجاح ایلمسه کفیل ایچون
 طیب اولور * زیرا کفیل اول مالہ قبضله مالک اولدی پس ربح انک مالک نیک بدلی اولور (و ندب رده علی
 قاضیہ فیما بین) و کفیل اول ریحی قضا ایددیجی او زره اولکله اصلدر دایلمسی مندوب اولدی تعیین ایله
 تعیین اولان شیئہ بغدادی و شعر کبی و بومندوب اصل دینی قضا ایتدیگی وقتده در بوقول امام اعظم کدر
 ودخی امام اعظم دن روایت اولندی که کفیل اول ریحی تصدق ایدر و اما بین دید بلر کیم کفیل ایچون طیب
 اولور و بودخی امام اعظم دن روایتدر (امر کفیلہ بیع لعینة ففعل فالیع لاکفیل و الیغ علیہ) برکسنتہ
 کفیلده و رسیه قاش آبوب صانق ایله امر اینسیدی پس کفیل دخی امرک امر ایلدیگی کبی عمل اینسیدی
 پس مبیع کفیل ایچون اولور و بایع ایچون حاصل اولان ربح کفیل او زره در امر او زره اولمز * بونک
 بیانی اولدر که تحقیقا اصلیکه مدیوندر کفیلده بیع عنده ایله امر اینسیدی و بیع عنده ایله امرک معناسی
 اصل کفیلہ وار ناسدن قاش نوعندن اشترا ایله اندنصرکه بیع ایله بائیمک سندن ایتدیگی ربح وستک
 ایتدیگک زبان بنم او زره ایه اولسون دیوب کفیل دخی تاجرہ کلوب اندن متاع غلب ایلدکده زیاده ربادن
 خوندن مثلا یعنی اون ایچو ایدر برتونی و رسیه اون بش ایچو ایدر بردکد پس کفیل اولونی سوغند

اون ایچدی بیع ایسیدی پس اول اون آچه کفیل ایچون حاصل اولور وایع ایچون اجل تمامنده اون
بش آچه کفیل اوزره واجب اولور یاخود کفیل تاجردن اون بش آچه قرض اولور اندنصرکه تاجراون
آچه او برتونی اون بش آچه به بیع ایچون و قرض وردیکی اون بش آچه بی شوک نمئی اولوق اوزره یاخود ایدر
پس کفیل اوزرنده قرضندن اون بش آچه باقی قالور پس قیچان کفیل بو منوال اوزره عی ایسیدی کفیل
اوزره نافذا اولور و شول رشکه تاجراتی ریج ایندی کفیله لازم کلسور آسره رشئی لازم کلز * زیرا آسره
یا کفیل ایسیدی زبانه ضامندر تنکیم بعض بویله بیدی بنم اوزرعه اولسون دیدیکی قولته نظر ایله پس انک
علی قولی ووجوب ایچوندر ایسیدی جا زاولمز * تنکیم قیچان برکنده سو قسه بریایه ایسیدی بیک زبانه اوزرعه
اولسون دیمک کبیدر یاخود امرک کفیله امری شرا ایله تو کبیلدر تنکیم بعض بویله بیدی کفیل ایله
امرده نظر ایله ذکر اولان کی بودخی جا زاولمز توک توغنگ و شنگ جهالتی ایچون بویله و نفعه بیع عینه
تسمیه اولتور انده سافندن واقع اولدیغی ایچون باعد عینه دینلور یعنی وره سیه بیع ایسیدی معنایه بونی زبلی
ذکر ایسیدی (کفیل بمذابله اوقضی له علیه اون نازلله) برکنده بر جسد اوزر زنه بر رجل ایچون
واجب اولان شیئه یاخود اوزر زنه قضا اولان شیئه یاخود اکلازم کلان شیئه کفیل اولسیدی (فغاب
الاصیل فبرهن المدعی علی الکفیل) پس اصیل غائب اولوب مدعی کفیل اوزر زنه اثبات ایسیدی بیکه
(ارله علی الاصل کتارد) تحقیق اول واجب اولان شیئ مدعی ایچون اصیل اوزره شوم مقداردر دسه لردی
اول مدعینک کفیل اوزره برهاتی رد اولتور حتی غائب اصیل حاضر اولجه و اصیل اوزره قضا اولتور * زیرا
کفیل اوزره مالک واجب اولسک شرطی اصیل اوزره مالک قضا در اصیل غائب اولمه قضا ایسیدی اولدی
(برهن ارله علی زید الغائب کذا و هذا فبینه قضی علی الاصل) برکنده بر جسد اوزره اثبات ایسیدی که اول
کسندک زید غائب اوزره شوقدر حتی واردر بر جسد انک کفیلدر دسه اول مقدار کفیل اوزره قضا اولتور
زیرا اصل اولان شیئ بو مقامده مطلق مالدر پس اون مالک اثباتی ممکن اولور تقدم ایدن مسئله بونک خلافی
اوزهدر * زیرا اول مسئله مطلق دکدر مان اصیل اوزره مقتضایه اولمه مقیددر (اولوزاد بامر قضی
صلیها) و اگر شهود امر ایله کفیل اولدی قولی زبانه ایسیدی اصیل ایله کفیل اوزره قضا اولتور * زیرا اصیلک
امر ایله کفالت ابتداء تبرعدراته معا وضددر و امریک غیر ایله اولان کفالت ابتداء و انتاهه تبرعدر
پس ایکی سندن بویله قضا آخر ایله قضا اولمز پس قیچان امر ایله کفالت قضا اولسده اصیلک امری ثابت اولور
بو مال ایله اقراری منضم اولور پس مقتضایه اولور و امرک غیر ایله اولان کفالت اصیل چابنده مس
ایمز * زیرا کفالتک صحتی کفیلک زعمده دینک قیامتده یعنی وجوب طیانور ایسیدی ووجوب دین کفیلدن اصلیه
تعدی ایمز و امر ایله کفالتده کفیل ادا ایله بیکه شبلله امر اوزره رجوع ایدر (کفالته یا امرک تسلیم لم یبع)
یعنی در که کفالت معنایه برکنده مشتری به سن بوشی اشترایله اگر بو کلمه صحیح چیقارسه بن ضامن
دیدیدی بیع ایچون تسلیمدر و انکچون بیعه حق اولماق ایله انندن اقراردر حتی بو کفالتدصرکه میهک
ملکیتی دعواسی جا زاولمز (کتیب شهاده فی صک انتبیه باع ملک) شهادتی برصکده کتیب اولان
کسته کی که اور صکده فلان کسند ملکیتی بیع ایسیدی دیوشهادتی کتب اولان (اوباع عالما ذابان) یاخود
بیع بات نافذ شرعی ایله بیع ایسیدی دیوشهادتی صکده کتب اولان کی که بودخی ذکر اولان کبیلدر که
کفالت بیع ایچون تسلیمدر و انکچون بیعه حق اولدیغنه اقراردر بعده بیع ایچون ملکیت دعواسی
جا زاولمز (لایس شهاده فی صک بیع مطلق) بو صخه برصکده شهادتی بیع مطلق ایله کتب اولمه یعنی ملکیت
قیدندن و بیعی بیع نافذیات اولوق قیدندن مطلق ایله کتب اولورسه (فانه لایکون تسلیم) پس بووجه
اوزره شهادتک صکده کنسی تسلیم اولمز بلکه بعده ملکیت دعواسی استماع اولتور * زیرا اولونه باع ایچون
ملک ایله اقرار اوزره دلالت ایسیدی بو قدر * زیرا بیع آزاد اولور مالک غیرین صدور ایدر و جا اولور که کتب
شهادت ماوقعی حفظ ایچنده اولور تقدم ایدن مسئله بونک خلافی اوزره در که * زیرا ذکر اولان شبلله مقیددر
(کتیب شهاده علی اقرار ماقرین) ایکی عاقدک اقرارله اوزره شهادتک کنسی کی پس بو کتب دخی ذکر
اولان کی تسلیم اولمز * زیرا بو کلمه تعلق ایتر ایچون و بعد اخبار اولور کفیل طایفه بن دین حقت ایچون

برآید کهین ضامن اولدم دیوب وطالب حالاضامن اولدی دبسیدی پس قول ضامن ایچور او اوروا کرکسته تحقیقا فلان کسته برشی بیع یلیدی دیو اخبار ایسه اول کسته ایچون اول اخبار ایله یکی شینی دعوی ایتک جائز اولور (قال ضمنتک الی شهره قال الطالب حال فالقول للضامن) یعنی چنان کفیل طالب ایچون فلانده اولان یک آنچه که برآید دکن سکا ضامن اولورم شمعی طب ایتمه دبسیدی وطالب حاله کفیل اولدک دبسیدی قول یمینله کفیلکدر (وعکس فیک علی مائة الی شهره اذا قال الاخر حاله) بو ذکر اولسان مسته ده عکس اولندی یعنی سنک ایچون بنم اوزر بده برآید دکن بوز آنچه واردردیو اقرار ایسدی و آخر سنک دینک حالدر دبسیدی قول مقرله کدر و فرقی بودر که تحقیقا کفیل دینله اقرار ایلدی * زیرا قول صحیده انک اوزرنده دین بوقدر تکیم مر امرار ورا بتدی بلکه کفیل برآید نصره مجرد مطالبه اینه اقرار ایندی وطالب کفیل اوزره مطالبه بی فی الحال ادعایدر و کفیل انکار ایدر ایندی قول یمینله منکر کدر و مقر دینله اقرار ایدر اند نصره نفسیچون حق ادعا ایدر اولکه مطالبه نیک برآید دکن تأخیردر پس بینه سز قول قبول اولمز (لایؤخذ ضامن الدرک اذا استحق المبیع قبل القضاء علی البائع بالتمن) در که ضامن اولان کسته فحان میسه مستحق ظاهر اولدقه بایع اوزره نمثله فضا دن اول اخذ اولمز * زیرا بیع مجرد استحقاقه بوز لمز مادامکه بایع اوزره نمثله قضا و لندقیه پس نمی اصل اوزره رد واجب اولمز پس کفیل اوزره دخی واجب اولمز (قال لآخر اسلک هذا طریق فانه آمن) رکسته بر آخر کسته ایچون سن بو طریق کت بز تحقیق بو طریق امیندر دبسیدی (فسلاک واخذوا مالهم یضمن) پس اول آخر کسته اول طریق کتسیدی و خر سزل مالی اخذ ایتمه ردی اول طریق کت امتدر دین کسته انک مالنه ضامن اولمز (ولوقال ان کان مخوفا واخذ وامانک فانما ضامن ضمن) و اگر اول کسته اول رجله اگر بو طریق مخوف ایسه و سنک مالک اخذ اولور سه بن ضامن اولورم دبسیدی و باقی مسئله حالی اوزره در اول کسته اول ماله ضامن او اور و بونده اصل بو اولدی که تحقیقا مغرور غار اوزره رجوع ایده من الاقبحان غرور معروضه ضمننده حاصل اولور سه رجوع ایدر یا خود غار مغرور ایچون صفة سلامته نصاب ضامن اولور حتی اگر ذکر منجی بغدادی صاحب بنه بغدادی سینه قوی دیوب پس بغدادی صاحبی بغدادی سینه قودقه پس سبتک داو کندن انده اولان بغدادی صوبه کتسیدی حالیو که ذکر منجی بغدادی دلکدن صوبه کتدیکن بلسیدی ضامن اولور * زیرا ذکر منجی عقد ضمننده غار اولدی مسئله اولی بونک خلافی اوزره در که زیرا حکم عقدا یله اول مکانده سلامت ضامن اوله من و بو مقامده عقد سلامت اقتضایدر مهاده بوبله ذکر اولدی

فصل

(لهما من علی آخر فکفل احدهما لصاحبه بنصیه لم یجن) ایکی کسته ایچون بر آخر اوزرنده دیناری اولوب ایکسندن بری صاحبک نصیینه کفیل اولسیدی جائز اولمز یعنی فحان ایکی شریک بری دیندن صاحبک نصیینه کفیل اولسیدی جائز اولدی * زیرا عقدا کر صاحبک نصیینه منصرف اولسیدی نصیب قبل القبض دینک قسمتی اولور بوا یسه باطلدر و اگر شایعه منصرف اولور سه نفسیچون نفسندن ضامن اولور پس اگر حکم ضمانه قضا اولنسه احد شریکین ایچون عقد فاسد ایله ادا ایتمدیکی ایچون استرداد لازم کلور تکیم مر ورا بتدی و اگر متبرعا ایدر سه جائز اولور * زیرا تبرع تمام اولر الا قبضه تمام اولور بو بونکله دین عین اولور و علی وجه التبرع ادا و تسلیمی ایله دینی عین فیلسی ایله شریکک نصیینه تمیز ایدر جامع الکبیر شریحی و جبر نه بوبله ذکر اولندی (وعلیهما دین لآخر) و ایکی کسته اوزرنده آخر ایچون دین اولسیدی ایس بر عیدی مشترک یک آنچه به اشتراکله (و کفل کل عن الاخر جاز) و ایکسندن هر بری اخر ایچون امر یله کفیل اولسیدی جائز اولدی مانع اولدی بی ایچون (ولم يرجع علی شریکه الا جمادی زائدا علی النصف) و شریکی اوزره رجوع ایده من الانصفتدن زیاده ادا ایلدیکی شیشه رجوع ایدر * زیرا ایکی شریک هر بری نصفنده اصل و نصف اخرده کفیلدر پس برنک ادا ایلدیکی اوزرنده اصالة اولان شیشه منصرف اولور زیرا اوزرنده اصالة اولان شیء بینی ایله کفالة اولان شیء بیننده معارضه بوقدر * زیرا اولکی دیندر و مطالبه دروئانی بالکره مطالبه در و اما زیاده اوزرنده کفالت اولان شیشه منصرف اولور و دخی انکیچونکه اگر ایکسندن بری

نصفی صاحبندن واقع اوسیدی صاحبی الکاوز بنه مؤدابی ندر فقهله رجوع ایتمه ندر کاور * زیرا
مؤدی انک نایدیدر و ثابت اداسی کندونک اداسی کیدر پس بو تقدیر چه دوره مؤدی اوور (کفلا بیتی)
عن رجل بالعتاق و کفل کل بعن الآخر یامر) ایکی کسته رشئ ایچون بررجه تعاقب ایله کفیل اوسا لردی
و بو ایکی کفیلک هر بری اولشی ایچون آخر صاحبنا امری ایله کفیل اوسا لردی یعنی چنان برکسته ندر
بررجه اوزرنده مثلاً یک آنچه دینی اووب پس اول مدیون اولار رچلدن ایکی کسته علی الاقراد یک کفیل
جعیتمه کفیل اوسا لردی بو ندر صکره و بویکی کفیلک هر بری صاحبنه کفالت ایله لازم کلان شته کفیل
اوسا لردی * زیرا کفیل ایله کفالت جائزدر (خادوی رجوع نصفه علی شریکده) ایکیستدن بری اول بیک
اقچه بی ادا ایله کده نصفه شریکی اوزره رجوع ایدر اندن صکره و بویکیسی اصل مدیون اوزره رجوع ایدر
(او بالکل علی الاصلین) یا خود بیکی هر فغیبی ادا ایتدی ایسه کل ایله اصل اوزره رجوع ایدر * زیرا بو ندرک
اوزرنده اولان شیء بلا رجوع بر ایدر * زیرا دینک کلبسیده کفالتدر پس ادا اولان شیء بیلرند شایع
اولور پس نصفه شریکی اوزره رجوع ایدر پس دوره مؤدی اولمز و بو چنان ایکیستدن هر بری صاحبندن
جعیتمه کفیل اولدیغی وقتده در (واما اذا کفل کل من ممالک نصف ثم کفل کل عن صاحبه وهی کفایلهما
فی الصحیح) اما چنان ایکیستدن بری نصفه کفیل اوسه بو ندر صکره ایکیستدن هر بری صاحبنه کفیل اوسه
پس بو مسئله دخی مسئله اولی کیدر قول صحیحده حتی ایکیستدن بری ادا ایلدیکی شته شریکی اوزره
رجوع ایده من مادامکه نصف اوزره زیاده اولدجه (کذا لو کفلا بالجمع معانم کفل کل عن صاحبه)
کذلک ایکیسی معاصیله جمیع دینله کفیل اووب اندن صکره هر بری صاحبنه کفیل اوسیدی ایکیستدن
بری ادا ایلدیکی شیء ایله رجوع ایده من مادامکه نصفدن زیاده ایتمدیکه * زیرا دین انلک اوزرله ایکی نصف
اولدی پس اصلدن جمیع دینله کفیل اولمز (او کفل کل به متعاقبا ثم کل عن صاحبه بالنصف) یا خود
ایکیستدن بری متعاقبا دینک جعیتمه کفیل اوسه اندن صکره بررله شته نصفه کفیل اوسا لردی ذکر اولنان
علت ایچون ایکیستدن بری ادا ایلدیکی شیء ایله رجوع ایده من مادامکه نصفدن زیاده ایتمدیکه (وان برأ
الطالب احدهما اخذ الآخر بکله) و اگر طالب ایکی کفیلک بریشک ذهنتی ابرا ایلیدی دینک کلبسینی
کفیل آخردن اخذ ایدر * زیرا کفیلک اراسی اصلک برائت ایجاب ایلز پس مالک کلبسی اصل اوزره
باقی قلوب و آخر اندن دینک کلبسی ایله کفیلدر پس طالب آنی اخذ ایدر (افتقری الماوضن) شریکده ماضیه ایله
شریک اولان ایکی شریک شریکندن مفرق اوسا لردی (اخذ الغیریم ایا شاء بكل الدین) دان
هر قنیهستدن دیلرسه دینک کلبسینی اخذ ایدر * زیرا هر بری آخره کفیلدر نیکیم عن قریب کلب شریکده بیان
اولور (ولا يرجع حتی یؤدی اکثر من النصف) و دین ادا ایدن کفیل آخر اوزره نصفدن زیاده ادا ایتمدیکه
رجوع ایده من نیکیم ایکی رچلک کفالتده ذکر اولدیغی کبی (کتاب عبده بعقد) برکسته ایکی عبدتی
رعقد ایله مکاتب فیلسیدی مثلاً ایکی کبری بیک اقچه به برسته به دکن مکاتب ایلدم دیوب انلر دخی قبول
ایسه لردی (و کفل کل عن صاحبه جاز) و اول ایکی مکاتب هر بری صاحبنه کفیل اوسیدی استحصانا جاز و لو
وقیاس جائز اولماق ایدی * زیرا انده مکاتب کفالتی و بدل کفالتی و بویایکی کفالتک هر بری علی انفراد
باطلدر و عند الاجتماع باطل اولسی اولی باطر بقدر پس اول ایکیستک کفالتی متعاقب اولدیغی کبی اولدی
پس بود باطلدر بواجلن مصنف بعقدیدی * واستحصانک وجهی اولدر که تحقیقا انسانک نصر فک لکجه
بقدر امکان واجبدر و بو مقدمه مالک کلنی هر بریشک اوزر بنه فیناخله ممکن اولدی مولی حقیقه و عبده نفسی
حقیقه و آخرک عتی ادا سنه معلق اولدی * زیرا مولانک بن ایکی کبری بیک اقچه به مکاتب قیلدم دینک
معنایی اگر بیک اقچه بی ادا ایدر سکر پس تحقیق ایکی کزده حرلر سزیدر پس ایکیستدن هر بریشک اگر سن
بیک اقچه بی ادا ایدر سکر حر سن دیدی پس ایکیستدن هر بریشک عتی بیک اقچه ندر ادا سنه معلق اولدی
پس نصفی ادا ایله عتی حاصل اولمز * زیرا شرط مشروطه جمله مقابل اولور اجزایله مقابل اولمز پس مولی
ایکیستک هر بریدن مالک جعیتمه اصله مطالبه ایدر کفالته مطالبه ایتمز پس هر فغیبی کلی ادا ایدرسه
معتق اولور و آخری کتابا معتق اولور نیکیم مکاتب و ایدنه اولدیغی کبی (فلا ایدی احد هما رجوع

بصفت پس ایستادن بری کلی ادا اید که نصفه آخراوزه رجوع ایدر ایگسی بر اولد قلمی ایچون
 واکر کل ایله رجوع بدرسه یا خود هیچ رجوع اتمسه بر ابرک متقی اولور (وان اعتق احد هما قبل) واکر مولی
 ایگسیده برشی ادا ایتمدن اول برینی اعتناق ایستیدی (جاز) جاز اولدی ملکته مصادفه ایددیکی ایچون
 و معتق نصفدن بری اولور * زیرا معتق ماله راضی اولدی الاعتقه وسیله اولوق ایچون راضی اولمش ایدی
 حالبو که وسیله ده باقی قالدی پس نصف ساقط اولدی و نصف آخراوزه باقی قالدی * زیرا مال حقیقته
 ایگسینک رقبه سنه مقابلدر حتی ایگسینک اوزر بنه منقسم و موزع اولسون ایچون وکل مال هر برینک
 اوزر بنه منقسم قیلنق ضمانتی تصحیح ایچوندر امدی ضروری اولدی موضعنک غیری به تعدی ایلمز و چنان
 اعتناق ایستیدی ائدن استغنا ایدوب و ضرورت دخی متقی اولدی امدی ایگسینک رقبه سنه مقابل اولدیغی
 حالده اعتبار اولندی پس بواجلندن تصبف اولور و چنان مولی ایگسندن برینی اعتناق ایستیدی (اخذ
 ایشاه بحصه من لم یعق) اعتناق اولیان مکاتب حصه سنی هر قعیستندن دیلرسه اخذ ایدر امام معتق
 اخذی کفالتی حسبیه در و امام معتق اولیانک اخذ اولمشی اصله در بوگا اعتراض اولندیکه معتق کفالتله
 اخذی بدل کفالتله کفالتی تصحیح ایچون اولوق باطادر جواب و ردیکه ایگسندن هر بری یک اقیقه نیک
 چعیسیله مطالبدر و باقیکه آخردر مطالب اولانک بعضی اولور پس اول صفت اوزره باقی قالور * زیرا بقا
 ثبوت وصفی اوزره در (فان اخذ المعتقد رجوع علی صاحبه) پس اگر مولی معتق اخذ اید که معتق مکاتب
 آخراوزه ادا ایددیکی شیله رجوع ایدر * زیرا امری ایله انکچون ادا ایلدی (وان اخذ الاخری) واکر مولی
 معتق اولیاتی اخذ ایدر سه آخر اوزره رجوع ایدر من * زیرا کندو نفسیچون ادا ایلدی (مال لایجب
 علی عبد حتی یعق) مال میت ادر و خبری حالدر * برمال که عبده معتق اولجیه که کن اوزر بنه واجب اولیه
 و بو بردیندر که مولی حقیقه ظاهر اولمز تکیم عبده اقرار ایله لازم کله یا خود فرض آلمش اوله یا خود بشبهه
 وطنی ایله لازم کله یا خود مانتی استهلاکله لازم کله پس بونلر یعنی اموال مذکور مولی حقیقه ظاهر اولمز بلکه
 عبده بونلر ایله عقند نصرکه مؤاخذه اولور (حال علی من کفل به مطلقه) اول عبده کفالت مطلقه ایله کفیل
 اولان کسینه اورر بنه حالد یعنی اول عبداوزره لازم کلان مالی حلول و تأجیل قیدندن مطلقه کفالت ایله
 کفیل اولان کسینه دن حاللا لازم کاور * زیرا اول مال سبیک وجودی ایچون و ذمتی قبول ایددیکی ایچون
 عبداوزره حالد لکن اول مال مطالبه اولمز اعصار بنک ظاهر اولمشی ایچون * زیرا انک بدینه اولان مالک
 کایسی مولانک ملکدر و بودنک تعلقه دخی راضی اولدی کفیل ایسه معسر دکدر * شول شی بونک
 خلافتنه در که چنان اول عبده دین مؤجله کفیل اولسیدی اولوقت کفیلدن حاللا لازم کل * زیرا کفیل مطالبه بی
 دین مؤجل ایله التزام ایددی (وان ادی رجوع علیه بعد عتقه) واکر کفیل اول عبده دین ادا ایستیدی
 ادا ایلدیکی شیله عقند نصرکه عبداوزره رجوع ایدر (لو کفل بامر) اگر عبده امر ایله کفیل اولدی
 ایسه * زیرا کفیل ادا ایله دینه مالک اولدی و طالبک مسمانه قائم اولدی حریندن اول مطالبه ایدر من
 (ادعی علی عبد مالا و کفل بنفسه رجل مات العبد بری الکفیل) برکسته بر عبداوزر بنه مال ادا اید که
 بر رجل اول عبده نفسنه کفیل اولسیدی پس اول عبده فوت اولدقه اول کفیل کفالتدن بری اولور کفیلک
 موتیه اصلت برائتی ایچون تکیم چنان نفسنه کفیل اولان کسینه حر اولسیدی (مات عبد مکفول برقبته
 فبرهن انه مدعیه ضمن الکفیل فیمته) رقبه سنه کفیل اولان بر عبده فوت اولدقه پس اول عبده تحقیق مدعی
 ایچوندر دیواثبات اولسیدی کفیل اول عبده قیمته ضامن اولور * یعنی برکسته بر رجل اوزره بر عبده رقبه سنی
 ادا ایلد که بر آخر کسینه اول عبده رقبه سنه کفیل اولسیدی پس اول عبده قبل الاثبات فوت اولسیدی
 پس اول مدعی عبد کندو ملکی اولدیفته بیته اقامت ایستیدی کفیل اول عبده قیمته ضامن اولور * زیرا
 عبده مولی اوزره ردی لازم اولور قیمتی عبده رینه خلیفه اولوق وجهی اوزره حالبو که کفیل اولردی
 التزام ایلدی و عبده موتنه نصرکه قیمتی اصل اوزره باقی قالور کذلک کفیل اوزره دخی باقی قالور (کفل
 عبد عن مولا بامر فعتق فاداه او عکس) بر عبده مولا سنه مولا سنک امر ایله کفیل اولسیدی پس مولا سنی
 اول عبده اعتناق ایستیدی و عبده اول دینی ادا ایستیدی یا خود مولا عبده کفیل اولوب عقند نصرکه اول

دینی مولی ادا ایستیدی (لم یرجع واحد منهما علی الآخر) ایگبسندن بری آخر اوزره رجوع ایده من
 صورة اولینک معناسی عبدالوزره دین اولما مقدر * زیرا مولانک تکفیل ایله امری صحیح اولور چنان عبدک
 اوزرنده دین مستغرق اولرسه واکر اوزرنده دین وارایسه تکفیلی صحیح اولور غرمانک حقیق ابطالی متضین
 اولدیغی بچون امام اولانک عبده کفالتی مطلقاً صحیح اولور و بونلرک ایگبسنکده رجوع علی جایز اولما مقک
 سببی اولدر که زیرا کفالت رجوعی ایجاب ایتمز واقع اولدی * زیرا ایگبسندن بری آخر اوزره دین جهندن
 مستحق اولور پس اعتقاد نصکره موجبی منقلب اولور تنکیم چنان برجل برجله امر نسز کفیل اولوب
 پس کفیل اولدیغی رجهله خبر وارد قدده انک کفالتنه اجازت ورسه پس بو کفالتک موجبی رجوع بچون
 منقلب اولور تنکیم هر وراستدی کذلک ذکر اولنان مسئله دخی انک کبیر بوند نصکره مولانک عبده
 کفالتک فائده سی عبدک سائر اموالندن ایضاً ایله مطالبه سنک واجب اولمیدر و عکسک فائده سی عبدک
 رقبه سنه دینک تعلقدرد

﴿ کتاب الحوالة ﴾

بو کتاب حواله انک احکامی بیانشده در (هی) حواله لغت جهندن احاله معناسنه اسمدر واحاله مطلقاً مقدر
 وشرعاً (نقل الدین من ذمته الی ذمته) دینی رذمتدن ذمت آخره نقل ایتمکدر یعنی حواله ایدن کسندنک
 ذمتنی حواله اولنان کسندنک ذمته نقلدر بو حواله دینه تخصیص اولغنه باعث زیر حواله نقل شرعیدر
 ودین دخی وصف شرعیدر کثاری مطالبه ده ظاهر اولور پس نقل شرعی وصف شرعیده مؤثر اولوق جایز
 اولدی تنکیم بیع شرعی وصف شرعی اولان ملک نقلدند مؤثر اولوق جایز اولدیغی کبی و بیع اولان عینک
 نقلیده اکا تابع اولور (المدیون بحیل والدائن بحسب محسب له ومحسب له) مدیون بحیلدر یعنی
 حواله ایدیجیدر دوائن محتالدر ومحسب له در ومحسب له در یعنی بودرت الفاظ دوائن اوزره اطلاق اولنور
 اصطلاحده (ومن قبلها محتال علیه ومحسب علیه) وحواله بی قبول ایدن کسندنک محتال علیه ومحسب علیه
 یعنی ذکر اولنان کبی بویکی لفظ دخی اطلاق اولنور (والمال محسب له) ومال محسب یهدر (وشرط رضاه
 الكل) وحواله انک صحیح ایچون کات رضاسی شرط قیلندی اما اولک رضاسی یعنی محسب رضاسی مروت
 صاحببری از اولور که دیندن اوزرنده اولان شیئی غیر یلرینک تحملندن اعراض ایدر ایمدی محسبک رضاسندن
 لایددر و اما نائینک که محتالدر یعنی داینک رضاسی پس حواله ده حقیق ذمه اخرا به انتقالی وارد و ذم
 ناس ایسه متفاوت در ایمدی داینک رضاسندن لایددر و اما نائینک یعنی محسب علیه رضاسی زیر
 حواله دینی الزام واردر التزام سز ایسه لزوم اولور (بلاخلاف) بلاخلاف کات رضاسی شرط قیلندی
 (الاقی الاول) الا محسبک یعنی مدیونک رضاسنده اختلاف اولندی شول جهندنکه زیادنده حواله محسبک
 رضاسنسر صحیح اولور * زیرا محسب علیه دینک التزامی کندی نفسی حقیقده تصر فدر حالبو که بحیل کندی
 متضرر اولور بلکه محسب علیه التزامنده محسبک نفعی واردر * زیرا محسب علیه رجوع ایده من چچان حواله
 محسبک امری بله اولدی ایسه دینی (وشرط حضور الثانی) ومحسب لهک یعنی داینک حاضر اولسی شرط قیلندی
 یعنی حواله محسب لهک قیبتنده صحیح اولور (الان یقبل فضولی له) الامکر بفضولی کسندنک انکچون
 قبول ایله یعنی غائب ایچون قبول ایله خایه ده بوبله ذکر اولندی (لا حضور الباقین) باقی فلان
 ایکی کسندنک حضور یعنی بحیل ایله محسب علیهک حضور شرط قیلندی * اما اولک حضورینک شرط
 قیلمسنه باعث اولکه بحیلدر پس برجل دانسه سنک فلان اوزرنده اولان یک در همگی بم اوزر یسه
 حواله ایله دیمکهک پس دوائن دخی رضاسی اوسیددی تحقیقاً حواله صحیح اولور حتی اولر جل ایچون رجوع ایتم
 جائز اولور * و اما نائینک حضورینک شرط قیلمد یغنه باعث اولکه محسب علیه بر پس دوائن برجل غائب
 اوزره حواله اولنقدده اند نصکره اول غائب یلوب قبول ایتمکله حواله صحیح اولور خایه ده بوبله ذکر اولندی
 (واذا تمت) ایمدی چچان حواله تمام اولسیدی (بری المحیل) مدیون دیندن بری اولور محسب له ومحسب
 علیهک قبولی ایله * زیرا حواله انک معناسی نقلدر تنکیم هر وراستدی ونقل اصلبک ذمتک فراغنی افضا ایدر
 زیرا شیء واحدک ایکی محسبه بقاسی بر زمانه محالدر (ولا یرجع علیه المحتال بالاتبوی) ومحسب بحیل

اوزره رجوع ابدہ من الانوابہ یعنی ہلاکہ رجوع ابدہ * زیرا حوالہ دینک حقیقہ سلامتہ مقبکہ در * زیرا مقصود اولان حقیر پس سلامتک عدی قتنہ رجوع ابدہ * و مصنف ثوابی یعنی ہلاک دینی (بموت المحتال علیہ مقلسا اولفہ منکر احوالہ ولایئہ علیہا) محتال علیہک مقلس اولدیغی حالہ موتہ محتال مخیل اوزره رجوع ابدہ من یاخود محتال حوالہ بی منکر اولدیغی حالہ اوزرینہ بنہ اولوب بین ابلدکدہ رجوع ابدہ * زیرا حقنہ وصولدن عجز ہر رندن متحقق اولور ابدی مخیل اوزره رجوع ابدہ اولکہ حقیقہ نوادر یعنی ہلاکدر بوابکی مہتابہ وثالثہ توی حاصل اولور وثالثدن مراد محتال علیہک حال حیانتہ قاضینک افلاستہ حکم ابدوب اندن حقیقہ حاصل اولسی متمتع اولقدہ ابدی مخیل اوزره رجوع لازم کلوب صورتین اولبتدہ لازم کلدیکی کبی بو اختلاف امامین قتنہ افلاس قاضینک حکمہ متحقق اولقدہ دروامام اعظم قتنہ دکلدہ * زیرا مال نمادر و بر بحدہ و محتال اولور کہ مقلسک افلاستہ قاضینک حکمند نصکرہ اللہ تعالیٰ حضرتقی ارزاق و اموال و برہ بس توی متحقق اولز (نصح بالدرہام المدوعہ) امانت قونلان درہام ابلہ حوالہ صحیح اولور یعنی بخان بر رجل برکستہ بیک آقچہ امانت قویوب و بوامانت قودبغی بیک درہمہ امانت قودبغی کستہ اوزرہ آخری حوالہ ایتسیدی اول حوالہ صحیح اولور * زیرا مودع تسلیم اوزرہ قادر در پس جوازہ اولی اولور (وبالدرہام المصوبہ) ودخی ذکر اولنان کبی درہام مقصوبہ ابلہ حوالہ صحیح اولور یعنی شول درہامکہ اول درہامی حوالہ اولنان کستہ محمیدن غضب ایتس ایدی (وبالبدن) ودخی محتال علیہک محملہ اولان دینبہ حوالہ صحیح اولور (وتبطل بہلاک الاولی) وحوالہ اولینک ہلاکیلہ یعنی ودبعتک ہلاکیلہ باطل اولور کذالت اول ودبعتہ مقید اولدیغی ایچون * زیرا مودع ادائی الترام ایتسیدی الاول ودبعتدن الترام ایدی (واستحقاقہا) ودخی ودبعتہ مستحق ظهور ایتسکہ حوالہ باطل اولور * زیرا استحقاقی ودبعتک ہلاکی کبدر (و ببرا مودع) و مودع ودبعتدن بری اولوب ودین مخیل اوزرہ عود ایدر (وباستحقاقی الثانیہ) ودخی حوالہ ثانیہ نک استحقاقی سبیلہ باطل اولور یعنی درہام مقصوبہ بہ مستحق ظہور ایلہ حوالہ باطل اولور حوالہ نک خلفی معدوم اولدیغی ایچون (و ببرا انقاص) وغاصب بری اولور ودین مخیل اوزرہ عود ایدر (لابہلاکہا) یعنی درہام مقصوبہ نک ہلاکیلہ حوالہ باطل اولز (اذاکان فیہ وفاء) فچان مقصوبہ نک ہلاکندہ وفا اولورسہ یعنی حوالہ ماباق مالیلہ وفا ایدرشی * اولورسہ وضمان مقصوبہ مقامتہ قائم اولور (وفیہا) و بو تعداد اولنان صورتلرہ (لابطال المحتال علیہ) مخیل محتال علیہ اوزرہ عینلہ یاخود دینلہ مطالبہ ابدہ من اولہ عینلہ دینک حوالہ بو ایکسبلہ تقید اولندی محتال لہک حتی بوابیکستہ متعلق اولدیغی ایچون (ولا یقدر المحتال علیمان بدفعہالی المحتال) و محتال علیہ حوالہ بی محملہ دفع ایتسکہ قادر اولز یعنی مخیل محتال علیہک مطالبہ ستمہ مالک اولدیغی کبی محتال علیہ دخی انجیلن محملہ دفع ایتسکہ مالک اولز حتی اگر دفع ابلسہ محتال لہ ایچون ضامن اولور * زیرا محتال علیہ محتال لہک حتی تعلق ابدن شیبی استہلاک ایتسیدی (مع ان المحتال اسوہ لغرماء المحتال بعد موتہ) بونک برلہ کہ محتال علیہ محملک موتند نصکرہ غرماسیلہ برابر در یعنی تحقیقا بواموالہ فچان محتالک حتی تعلق ابلسہ لایق اولان محملک فوتند نصکرہ غرماسیلہ محتالک برابر اولما مقدر تکمیر ہندہ اولدیغی کبی مع هذا راہن غرمایلہ برابر در * زیرا شول سیکہ مخیل ایچون محتال علیہک یدندہ دروشول دینکہ مخیل ایچون محتال علیہک اوزرندہ در عقد حوالہ ابلہ محال ایچون مملوک اولندی بدامملوک اولدیغی ظاہر در ورقبہ دخی مملوک اولندی زیرا حوالہ تملیک ایچون وضع اولندی بلکہ نقل ایچون وضع اولندی پس غرماتک مایئندہ اولور و اما مرہمن بدواجسامرہونہ مالک اولدی پس مرہمن ایچون مرہونہ نوع اختصاص ثابت اولور بشرطاکہ مرہونک غیر بی ایچون ثابت اولز ابدی مرہونک غیر بیچون مرہونہ ہندہ مشارکت جائز اولز (بخلاف المطلقہ) حوالہ مطلقہ بونک خلاقی اوزرہ در * معلوم اولہ کہ تحقیقا حوالہ یا مطلقہ در یا مقبکہ در احوالہ مطلقہ مخیل مال حوالہ بی برارسال ابلہ ارسال ابلکدر کہ اول حوالہ مخیل ایچون محتال علیہ اوزرہ بردینہ و محتال علیہک یدندہ برعینہ مقبکہ اولیہ یاخود طالب بر رجل اوزرہ حوالہ ابدہ کہ اول رجلاک مخیل ایچون اوزرندہ دین اولیہ و یدندہ مخیل ایچون برعین اولیہ و اما حوالہ مقبکہ مخیل ایچون محتال علیہک قتنہ ودبعتدن یاخود غضبدن مال

اوله یا خود اوزرنده دین اوله پس محیل دینه که یک اشد بیه طالبی سنت وز بکه حواله ایلدم و بیه یک خد که طالب ایچون بنم اوزریمده در بنم ایچون سنک اوزر کده اولان مالس ادا تیک اوزره و مختل علیه دخی قول ایله * و فاکه منصف حواله مقیده تک حکمی بیان ایلدی بده حواله مطاقت تک حکمی بیان مراد ایلدی بکده که تحقیقا حکم مظنه حکم مقیده بخلاف اواغه مراد ایلدی شوال حیثینه که حواله مقیده در مختل مختار علیه عینله و یا خود دینه مطالعه بدر و مختل علیه محله دفع بیکه قار اولور * زیرا مختل علیه مقیده یا خود اوزرنده محاکم حتی ایچور تعاقب و قدر بلکه انک حتی مختل علیه مقیده در وقتنده و مستدر وارد (لا بطل یاخذ ما دند او علیه) مختل علیه مقیده عیندن مقصوب کبی و و بعد کبی اولان شی یا خود دین اوزرنده اولان مالی اخذ اینه حواله باطل اولمز راردر حواله کک مطلقه اولسون و کر که مقیده اوسول اما اول یعنی عیندن مختل علیه مقیده اولان شی یا خود اوزرنده اولان مالی اخذ بیه باطل اولمعد باعث اولدر که مختل علیه مقیده یا خود اوزرنده اولان شیث خصوصاتی ایله حقیقته لانی اطرافنی منافی اولدیغی ایچوندر محیل مختله بن سنت اوزر بکه بنم ایچون اولان دینی مختل علیه ایچون حواله بنم دبوب خزان احاله ایلدی شی مثالی طلب اولان بیدی محکام قول قول اولمز و اما نانی محیل ایچون مختل ایلدن حتی اخذ اولدیغی ایچوندر پس اگر مختل علیه حواله بی دفع ایسیدی پس مختل حتی تعنی بیدی شی دفع ایتمش اولور ایسیدی مختل علیه ضامن اولور (لا قبل قول المختل احدی بدین لی عذبت للمعتس علیه اذا طلب مثل ما حال) محیل مختله بن سنت اوزر بکده بنم ایچون اولان دینی مختل علیه ایچون حواله ایتمد دبوب خزان احاله ایلدی شی مثالی طلب اولان بیدی محکام قول قول اولمز یعنی راجل بر جلی آخر اوزره بیک قچه ایله حواله ایسیدی پس مختل علیه اون بیت قچه بی مختله دفع ایسیدی اندنصر که دفع ایند کسته پت قچه بی محیلدن طلب ایتمد کده بنم حواله ایسیدی بیک قچه سنت کادینت اولان بیک قچه در ایسیدی و مختل ول دینی انکار ایسیدی قول مختل علیه کدر محکام قول اولمز و مختل علیه حواله ایله اقراری مختل علیه بدین محیل اوزره دنله اقرار اولمز و دخی مختل علیه حواله بی قول مختل انک اوزرنده دینی اولمز * زیرا حواله صحیح اولور اگر چه کیم مختل علیه اوزره محیل ایچور دین اولمز سده (ولا قول المختل للمعتل اذا طلبه احدنی بدین علیه) بنم خزان محیل مختله فلانند قبض ایلدی بیک شیث * کاور * زیرا بنانی سکا بنم ایچون قبض ایله دیو حواله ایتمدم سن بنم اول شیث قبضنده و کیم اولدر ایسیدی پس مختل دخی بنم ایچون سنک اوزر کده بکا دینت وار ایلدی بکا انک ایچون حواله ایلدی ایسیدی قول محیل کدر * زیرا مختل محیل اوزره دین اعطایدر و محیل انکار بدر پس قول منکر ایچوندر و محیلدن حواله ایله اقرار و حواله اوزره افاضی مختل محیل اوزره دینی اولمز اندر اقرار اولمز * زیرا لفظ حواله ذکر و کازنده استهان اولور و تجبر مختل اذا ادی المختل ولم یقل) مختل قبول اوزره جبر اولور خزان محیل دینی ادا ایتمد کده پس مختل قبول ایسیدی مطالعه مجبه تواله بی هلاکله عودات تک احتیالی ایچون (احصایه علی رجل علی ان یطید من من در) محیل غریبی راجل اوزره حواله ایسیدی مختل علیه داری نمندن اعطا ایتمکله پس مختل دخی قبول ایسیدی (صحیح) حواله صحیح اولور * زیرا محیل ایفاسی اوزره قادر اولدیغی شنبله حواله ایلدی * زیرا مختل علیه دارک بیغنه قادر اولور (ولا تجبر علی البیع) مختل علیه داری بیع اوزره جبر اولمز قبل البیع ادا تک وجود بی معدوم اولدیغی ایچون (ولو باع جبر علی الاداء) و اگر مختل علیه داری بیع ایسیدی ادا اوزره جبر اولور وجود تک محقق اولدیغی ایچون (ولو احوال علی ان یطعی من ثمن دار المختل لا) و اگر مختل داری تک نمندن اعطا ایتمک اوزره حواله ایسیدی حواله صحیح اولمز * زیرا مختل دارک بیغنه قادر اولمز (الا اذا امره بالبیع) الا کدر محیل داری تک بیعی ایله امر ایدر سه و تقدیر چه حواله صحیح اولور بیع اوزره و ادا اوزره قدر تک وجود ایچون (باع بشرط ان یحیل علی المشتري بالثمن غیر مالیه بطل) باع میسک ثمنی مشتری اوزره غیر بیع ایچون حواله ایتمک شرطه بیع ایسیدی بیع باطل اولور * زیرا بر شرطدر که عذر افاضل نیز و انده باع ایچون نفع واردر (ولو باع بشرط ان یحیل بالثمن صحیح) و اگر باع مشتری به ثمنی آخر در حواله

بلك شرطيد بيع ايتسیدی بيع صحیح اولور * زیرا بوشرط عفتك موجبی تا کیدایدر * زیرا حواله اعدانا غنی او ز ریشه ودخی قضا ایتسی احسن اولان کسنسه اوزره اولور پس بوجود نك شرطی کبی اولدی (کر السفتجه) سفتجه سبتك ضعی و ناك فقهله سفتجك واحده سیدر * سفته نك معر پیدر وسفته شی محکمدر فرضه بونکله نسیمه اولدی فرضك امری محکم اولدیغی ایچون بونك صورتی اولدر که برکسنه برناجره قرض و برر که بلد آخرده اولان صدیقته دفع ایتك ایچون حتی طر بقده اولان خطرک مستوفی مستفید اوله

کتاب المضاربة

بو کتاب مضاربته نك احکامی یاننده دو کتاب حواله ايله کتاب مضاربته ییتنده وجه مناسب حواله ده و مضاربته ده فی الجمله نقل مال معناسی بولنمیسیدر (هی) مضاربته لغت جهتندن ارضده مضاربته مفاعله درو مضارب ارضده سیدر بوعقدده مضاربته ايله نسیمه یه باعث ز بر مضاربته اکثرا بریح طایبی ایچون ارضده سیرایدر و شرعا (عقد شرکة فی الریح بمال من رجل وعمل من آخر) برجلدن مال ايله و برجل آخردن عمل ايله بر بحدده عقد شرکتندر (ورکنها الايجاب) و مضاربته نك رکنی ایجابدر مال صاحبك بومانی سکا مضاربته دفع ایلام دیکنکه یاخود معامله یاخود شومالی اخذایله و بونکله عمل ايله الله تعالی نك احسانی اولان شی ایکی بکیندن ایدی نصف اولسون یاخود الفظدن بونك امثالیله ایجابدر مضاربته بونلایله ثابت اولور (واقبول) و مضاربته دخی قبول ایتدم دیکنکه و قبول معناسنده اولان الفاظله ثابت اولور (وحکمهها اواع) و مضاربته نك حکمی انواع اوزره در (ایداع اول) اولکسی تحقیقا مضاربته باو لایداعدر * ز بر مضاربته مالی مالکنک اذنیله قبض ایتدی مبادله و وثیقه یعنی استحکام و جهی اوزره قبض ایتدی * سوم شرعا اوزره مقبوض بونك خلافی اوزردر * ز بر مضاربته انی بدل قبض ایتدی و رهن دخی بونك خلافی اوزره در ز بر مرتهن وثیقه قبض ایتدی (و تویل عند عمله) و مضاربته عملی فتنده توکیلدر * ز بر مضاربته انده رب مال ایچون امریله تصرف ایدر حتی عهده دن مضاربته لاحق اولان شیله رب مال اوزره رجوع ایدر (و شرکة اریح) و دخی شرکة تدر اگر ریح حاصل اولدیه * ز بر ریح مال ايله و عمل ايله حاصل اولور پس رب مال ايله مضاربته بحدده شریک اولور (و غصب ان خالف) و اگر مضاربته شرکته شخافت ایدر سه غصبر شریک مالی اوزره تعدی ایتدی ایچون پس ضامن اولور (واواجاز بعده) اگر چه مضاربته مخافتند نصکره رب مال اجازت و یرسه ده فحان اشتراستندن نهی اولانان شی مضاربته اشتراک ایدر اندنصرکه بیع ایتسیدی اندنصرکه رب مال اجازت و یرسیدی جائز اولمز و مستبضه مذکر اولان کبیدر یعنی ریحك کلیسی رب مال ایچون شرط قیاسه مضاربته مستبضع اولور * ز بر اقدم مضاربته بر بحدده شرکة اوزره میندیر پس اگر ریح کلیسی مضاربته ایچون اولسه مال مضاربته بکیننده قرض اولور و اگر ریح کلیسی رب مال ایچون اولسه مال مضاربته بکیننده بضاعه اولور و اگر مضاربته فاسد اولسه مضاربته اجیردر * ز بر مضاربته صاحب مال ایچون مالنده حاملدر و بر بحدده شریکدر و بر بحدن انک ایچون شرط اولانان شی عمل اوزره اجرت کبیدر پس مادامکه مضاربته صحیحله اوله بو حکم جائز اولور لکن علی سبیل الشکر که شول حیثیله که اگر ریح حاصل اولور سه مضاربته اندن حصه سن اخذایدر و ریح حاصل اولور سه اخذایدر و چنان مضاربته فاسد اولسیدی معنای شرکة مضمعل اولور و اجاره معناسی ظاهر اولور پس مضاربته ایچون مالک اوزره عملك اجر مثلی لازم کاور (واجاره فاسده ان فسدت) و مضاربته اجاره فاسده اولور اگر مضاربته فاسد اولور سه * ز بر مضاربته فاسده ده مضاربته ایچون واجب اولان اجر مثلدن اجاره فاسده کبی اولکله انک عملك بدایدر * ز بر مضاربته مضاربته نك عدم صحتی ایچون مسمایه مستحق اولمز و عملته بخانا رضیده اولن ایتدی مضاربته اجر مثل واجب اولور (ولایح حیثه) بو تقدیر جدر بحدده اولمز * ز بر ریح مضاربته صحیحله ده اوور وقتا که مضاربته فاسد اوله مضاربته اجاره اولور (بل اجر عمله) بلکه مضاربته عملك اجری اولور تکبیم اجاره فاسده نك حکمیده بو یله اولدیغی کبی (مطلقا) یعنی بر ایدر کر ریح حاصل اولسون کر سه اولسون (بلاز یاده علی المشروط) اجر قدر مشروط اوزره نه یاده سز لازم اولور تکبیم اجاره فاسده نك حکمیده و یله در و تحقیق مر و رایتدی

(و ضمان فيها) و مضاربه فاسده ضمان اولمز (كالتحصیة) مضاربه صحیحه كبی * زیرا مضارب امیدر
 پس ضمن اولمز (وا دفع المال الى آخر و شرط الرجع للملا: فیضاة و شرطه للعامل ففرض) و اما مالی
 آخره دفع ای دیوب رحمی مالکد شرط ایلك بضاعتد و عامل ایچون شرط ایلك ففرضد و مصنفك اصواب
 وقایه بی تغییر ایتمنه باعثانده بضاعه و فرضی ابداع سلكنده و غیر ید عدا بتدی صدر الشرع بعدك
 نولندن وقایه اوزره وارد اولان شی ایچونكه تحقیقا مضاربه چن مضاربه ربخده عقد شرکت اولسیدی
 نه کیفیتله بضاعه اولور باخود فرض اولوریدی (و شرطهاسته) و صحه مضاربه تك شرطی التدر
 اولکسی (كون رأس المال من الامتن) یعنی مضاربه تك بشرطی رأس مالك ایمان اولسیدر
 (علا تصح لبعال تصح به الشركة) پس مضاربه صحیح و لزا ابرمال ایله اولور که انکله شرکت صحیح اوله * زیرا
 مضاربه ربخك حصاویله شرکت اولور ایدمی برمالدن لابدر که اول مالد شرکت صحیح اوله اولکدر اهرم
 ودانیر و غیره مضروب اولان تبر و فلوس نافقه در یعنی راجعه در تنکیم عن قریب بیانی کلور (و اولدفع عرض و امر
 بدعه و عمل مضاربه فی ثمنه فقبل صح) و اگر برکسته آخره راز مناع و رپوب و اول مناعک بیعی ایله امر ایوب
 و مثله مضاربه عمل ایله دیسیدی پس اول آخردخی قول ایسیدی صحیح اولدی * زیرا بر مناع مضاربه بی
 مناعه مضاف ایدمی بلکه ثمنه مضاف قبلدی من ایسه انکله مضاربه صحیح اولان شیندندر و مضاربه بی
 مستفله اضافت جائز اولور * زیرا مضاربه و کالتدر باخود و بدعندر با خود اجاره در پس انلردن برشی
 مستفله اضافتی منع ایلمز * واتی شرطك ایچو بیسی (کونه عینا لادینا) یعنی مضاربه تك بشرطی رأس
 مالک عین اولسیدر دین اولمز دکادر * زیرا مضارب ابتداء امیدر و بدیند اولور زنده اولان شینده امین
 اولمی تصور اولمز (فاو قال عمل بالدين الذي في ذمتك مضاربه بانصف لم یجز) پس برکسته دیوبنه
 ذمتکه اولان دیتله مضاربه نصفه عمل ایله دیسیدی جائز اولدی (بخلاف ما لو كان له دين على ثالث فقل
 اقبض مالي على فلان و عمل به مضاربه) اما کر دین انکچون ثالث اوزره اولسیدی پس دیسیدی که نم فلان
 اوزرند اولان مالی قبض ایله و اول ماله مضاربه عمل ایله دیسیدی ذکر اولانک خلاقی اوزره در که اول وقت
 جائز اولور * زیرا بر مال مضاربه بی زمان قبضه مضاف قبلدی و اول زمانده دین عین اولور و عین أس مال
 اولمه صالح اولور * واتی شرطك اوچنجیسی (تسليمه الى المضارب) و بشرطی دخی رأس مالی مضاربه
 تسلیم ایتمکدر حتی رب مال ایچون اندید باقی قالیه * زیرا مال مضاربک قنده امانت اولور پس تمام اولمز
 الانسایم ایله اولور و بدعه کبی * شرکت بونک خلاقی اوزره در که ز بر مال مضاربه دایمی جائیک بر ندرند و عمل
 جانب آخر ندر پس عامل ایچون مالی خلاص ایتمکدن لابدر انده تصرف حاصل اولغیچون و اما شرکتده
 عمل ایکی جائیدندر پس اگر ایکیسندن بری ایچون خلوص بشرط قانسه شرکت منعقد اولمز شرکتك
 شرطی متقی اولدیغیچون اول شرطکه ایکیسنتک علیدر (و شرط العمل على رب المال بقصدها) پس عملی
 رب مال اوزره شرط بونک مضاربه بی افساد ایدر یعنی اگر مضارب رب مال ایله بیله عمل ایلکه شرط ایسه لیدی
 اول شرط مضاربه بی افساد ایدر * زیرا بو بر شرطدر که مالی مضاربه تسلیمدن منع ایدر حالبو که مال ایله
 مضاربک مابینتی تخایه ایسه عقدك صحتك شرطیدر پس مالی مضاربه تسلیمدن ایبالضروره مفسد اولور
 (و كون رأس المال معلوما) و در دنجی شرطی رأس مال معلوم اولمقدر مضارب ایله رب مال مناعده
 واقع اولسونلر ایچون (تسیمی) تسیمه جهتندن معلوم اولمقدر انکله شرکت صحیح اولور مالدن قدر معین
 اوزره عقد ایتمیری ایله (اواشارة) یا خود اشارة جهتندن معلوم اولمقدر تنکیم چن برکسته برجه
 مضاربه قدری نام معلوم در اهرم و رسیدی پس بو عقد جائز اولور و قدر نده و وصف نده قول یعنی ایله مضاربکدر
 و بدنه مالکک اولور * و شیخی شرطی (كون نصيب المضارب من الرجح معاوماعنده) و عند العقد تحدین
 مضاربک نصیب معلوم اولمقدر ز بر رجح معقود علیه در انک جهاتی عقدك فساد بی ایجاب ایدر * و التیمی
 شرطی (شروع الرجح بینهما) یعنی مضارب ایله رب مال بیننده رجحك شو عبدر شول حبشینه که
 ایکیسندن بری تسیمه اولمش در اهرم مستحق اولیه ربخده شرکتی قضا ایدمی ایچون رجح اول شرط اولاندن
 زیاد حاصل اولیوب انحق شرط اولان قدر حاصل اولتی احتمالی ایچون و چان ربخده شرکت متقی اولسه

مضاربه محقق و ملز * زیرا مضاربه خلاف قیاس ابله و بحمد شرکت طریق له فصله تجویز اولندی پس
 مورد نص اوزره اقتضار اولندی (فتمسده بشرط زبانه در معین لاحد سما) پس مضاربه ایکسندن
 بری ایچون قدر معینت زیاده شرطیه فاسدا اور بس مضارب ایچون اجر مثل لازم کلور * زیرا مضارب
 بحال عمله راضی اولندی و فساد مشروط اولان مسعابه سبل بوقدر ابدی بالمضاربه احر مثله صرف اوتور
 و ریج رب مالک اولور * زیرا مح التمام مالیدر (کذا کل شرط بوجوب جهالة الریح) کذاک مضاربه بی
 افساد ایدر هر شرطکه ریجک جهالتی ایجاب ایدر مثالی اگر مال مضاربه ریجک نصف یا خود دانی یا خود
 ربعی سنک اولسون دیمک کبی مرور ایدن علت ایچونکه تخفیف قاریج معهود علیهدر ریجک جهالتی عقدی
 افساد ایدر (وغیره لا) و مشروط فاسد تک غیر بی مضاربه بی افساد ایتمز (بل بیطل الشرط) بلکه شرطی
 باطل ایدر مضارب اوزره خسرا تک یعنی زبناک شرطی باطل اولدیغی کبی * زیرا خسرا مالسن جزه مالکدر
 پس رب مالدن غریبه لازم کلک جائز اولن لکن شرط زائددر ریجده شرکتی قطع ایتمز و انده جهالت
 مضاربه بی افساد ایتمز * زیرا مضاربه مشروط فاسد ابله فاسدا اولور و کالت کبی و دخی مضاربه تک صحتی قض
 اوزره متوقف اولدیغی ایچون باطل اولر همه کبی (واذ صحت لله فی مسعاهما) و چنان مضاربه صحیح
 اولسیدی مضارب ایچون مضاربه تک مطلقنده و مضاربه تک مطلق مکانه یا خود زمانه یا خود تجارتدن
 ربوعله مفید اولیاندن مثلاً رب مال سکا شومالی مضاربه دفع ایلدم دیوب بوقول اوزره زیاده ایتمکدر
 (البیع مطلقاً) پس مضاربه تک مطلقنده مضارب ایچون مطلقاً بیع وارد یعنی نقدا له و ویره سبه بیع
 وارد (الایجاب لایعهد) الایجابک قنده معهود اولیان اجل ابله دکل مثلاً بکرمی سنه و ویره سبه بیع
 جائز اولن (وله اشرا و التوکیل بهما) و دخی مضارب ایچون بیع جائز اولدیغی کبی شرادخی جائز اولور و بیع
 و شرا به توکیل دخی وارد (و التفرع و الابضاع) و مضارب ایچون سفردخی وارد و مالی بضاعة دفع
 ایک وارد (ولورب المال) کرکه ابضاع رب مال ایچون اولسون و عن قریب بیان اولنور که تحقیقا
 رب مال ابضاع مضاربه بی باطل ایتمز (و الایداع و الرهن و الارتهان و الاستیجار و الاحتمال بالثمن مطلقاً)
 و دخی مضارب ایچون امانت قومی و رهن قومی و رهن الموق و استیجار ایتمک و مثله مطلقاً یعنی ایسر اوزره
 و اعسر اوزره حوله قبول ایتمک جائزدر * زیرا بونلرک کلیسی تجار صنعتلر ننددر (لا المضاربة) فله
 فی مطلقها البیع قوی اوزره عطفدر یعنی مضارب ایچون اجنبی ابله بیله مضاربه ایتمک جائز کدر بواجبی
 قوی کلجک مسعاه به اشتراکندر که تحقیقا مضارب مال ابله بیله مضاربه ایتمک جائز اولور (الا باذنه) الامکر
 رب مالک اذن اوله (او عمل برأیک) یا خود رب مال رأیکله عمل ابله دیمش اوله اول وقت جائز اولور * زیرا
 شیء مثله مستیع اولن فوتده برابر اولدقاری ایچون و کیسل کبی که توکیل مالک اولن مستعبر و مکاتب
 بونک خلاقی اوزره در که زیر مستعبر ابله مکاتب اعاره به و کاتبه مالک اولور * زیرا کلام نیایه تصرّفده در
 و بومستعبر ابله مکاتب ایسه مالکیت حکمیله متصرفلر در نیایله متصرف دکلر در * زیرا مستعبر منفعت
 مالک اولور و مکاتب بدخر اولور و مضارب نیابت طریق ابله عمل ایدر ابدی اجنبی ابله مضاربه بیتمکی تصریحندن
 لابد در یا خود تصرف بیض عام ابله مضاربه تفویضندن لابد در و ایداع و ابضاع مضاربه نث دویدر ابدی مضاربه
 ایکسینیده متضمن اولور (ولا یفیدان فی الاقراض و الاستدانة) رب مالک اذنبه و رأیک ابله عمل ابله
 دعی ابله قرض و پرده و دینه کیر مکده فائده ایتمز مثلاً مال مضاربه دن اکثر ابله اشتراک ایتمک کبی (بل یجب
 التصریح بهما) بلکه اقراض و استدانة ابله تصریح واجب اولور * زیرا بواجبیسی تجار صنعتلر ننددر دکلر
 و بواجبیکسینه غرضکه ریجدر حاصل اولن اما مالی مضاربه دفع تجارتک صنعتلر ننددر و کذاک شرکت
 و کندی مالی خلط تجار صنعتلر ننددر پس بوقولک نختنده داخل اولور * و مستف استدانة اوزره
 (فلوشری بالمأثوثا و قصر بالماء) قولیه تفریح ایلدی پس مضارب مضاربه مالیه بر ثوب اشتراک ادوب
 و مائله آخر تسیدی (او حمل بماله بعد ذلك القول کل متطوعاً) یا خود مضارب مضاربه متاعی بر موضعدن
 آخره مالیه بوقولند نکره بوقولند اول مضارب متطوع اولور * زیرا مالک اذنبه ننددر
 حقه استدانة ابدی و مالیه آخر تسیدی دیمکه باعث زرا نشایله آخر تسیدی انک حکمی یوبه حکمیدر

(وان صبغه اجر بيشتر که بمسازد و دخل في عمل رأيت) و اگر مضارب اشترایلد یکی متاعی فرمزی به بویار سه
 مالک ثوبه زباده اولان شیشه شمرک و اووروب مالک رأيت بلیه عمل ابله دیدیکی قولنده داخل اولور و فرمزی به
 بویار سه دیکه باعث اولدر که ز برامیاهد بویار سه رأيت بلیه عمل ابله قولنده داخل اولور نام اعظم فتنده
 می ورایدن شی ایچونکه تحقیق اواد امام اعظم فتنده عبیدر سائر اولان سیاهه مخافدر اندر داخل اولور
 (کالحاظ مال مضاربه بی کندی مالند خطا ایلدی کبی (فلا یضمن بهما) یعنی چنان رأيت ابله عمل ابله دیدیکی
 قولنده داخل اولسیدی مضارب فرمزی به بویار سه و خطا بلیه ضمان اولور * زیرا رب مالک اذنیله اولان
 ایسی ایشلیدی (وله حصه صبغه ان یربع و حصه الثوب فیما لها) و اگر اول بویان ثوبی مضارب بیع ایشلیدی
 نمشدن مضارب ایچون حصه واردر و مال مضارب به دن ثوبک حصه سی واردر * یعنی مضارب بویه دن مالی
 مقدار بلیه شربک اولور * پس چنان ثوب بیع اولسه ثوبه اولان بویه ک قیمتک حصه سی و مال مضارب دن
 ثوب ایضک حصه سی مضارب ایچون لازم کلور (ولا تجاوز) مضارب تجاوز اید من لال مضارب بقولی
 اوزره عطفدر یعنی مضارب ایچون مضارب به نک مطلقنده تجاوز اید من (بلدا و ساعه او وقت او شخص عینه
 المسالک) رب مالک تعیین ایلدی بکی بادی و متاعی و وقتی و شخصی تجاوز اید من * زیرا مضارب تصرف مالک
 اوله مرالاب مالک تفویضی ابله مالک اولور پس رب مالک تفویض ایلدی شیشه مقید اولور و بوتفید مقیددر
 زیرا تجارت تلمکانلرک و متاعلرک و وقتلرک و شخصلرک اختلافله مختلف اولور و کذلک مضارب ایچون اول
 بلده ده چیقان کسبه به بضاعة دفع ایتمک دخی جائز اولور * زیرا مضارب بویار سه بیع تصرف ایتمک
 بویار سه نک غیره ممکن اولور * پس غیردن استعانت ایتمک دخی انجلمن ممکن اولور (فان تجاوز) پس چنان
 مضارب رب مالک تعیین ایلدی بکی اول بلندن غیره بلده چیقوب اشترایتمکله باخو در رب مالک تعیین ایلدی بکی
 متاعک غیره متاع اشترایتمکله یا خود تعیین ایلدی بکی وقتک غیره و فتنده اشترایتمکله باخو در تعیین ایلدی بکی
 شخصت غیره ابله مایه ایتمکله تجاوز اید بیدی (ضمن) مضارب مال ضمان اولور و اشترایتمکله بکی شی
 مضاربک اولور (وله ربحه و علیه خسارته) و ربح مضارب ایچون و خسارنده مضارب اوزره اولور * زیرا
 مضارب شربک مالنده غیرک امر نسز تصرف ایلدی و اگر مضارب مال مضارب بی رب مالک تعیین ایلدی بکی
 بلده ریدانجه تصرف ایلسه ضماندن بری اولور * زیرا مضارب امیندر رب مالک شرطنه تخفافت ایلدی
 اندنصرکه و فاقه عود ایلدی و مال مضارب به حالی اوزره رجوع ایدر زراعده سابق اوزره مضاربک بدنده
 باقیدر (ولا تزویج فن من مالها) و مضارب ایچون ذکر اولان کبی مضارب مالندن قنک تزویجی جائز کلددر
 و امام ابیوسفدن نقل اولدیکه تحقیقه مضارب جاری بی تزویج ایدر * زیرا تزویج اکتسابدندر زیرا انکله
 مهر و مال مضارب به دن سقوط نفقه استفقاده اولور و امام اعظم ابیه امام محمدک علی تحقیقه تزویج
 تجارتدن دکادرو عقده مضارب به ایسه اولر الاتجارته توکیلی متضمن اولور ایلدی مضارب تزویج به مالک اولور
 اگر چه کیم اکتسابا اولور سه قیمتک ضعیفی اوزره کتابت و اعتناق کبی جائز اولور (ولا شرا من یعتق
 علی رب المال) و مضارب ایچون رب مال اوزره معتق اوله حق کسبه بی اشترایتمک جائز اولور ایدر ذکر ک اول
 اعتناق رب مال قرابت سببیه اولسون و کرک تعیین ابله اولسون یعنی اگر بن سکمالک اولور سم سن حرسن دیکله
 زیرا مضارب به تصرفه رانددر که ربح انکله حاصل اولور بویار سه بی ممکن اولان شیشک شراسبیه اولور رب مال
 اوزره معتق اولان قول ایسه بیع اولور (ولان یعتق علیه) و مضارب اوزره معتق اولانک شراسی دخی
 جائز اولور (ان کان ربح) اگر ماد ربح و ارایسه * زیرا مضاربک نصیبی مضارب اوزره معتق اولور
 و رب مالک نصیبی فاسد اولور امام اعظم فتنده و امامین فتنده معتق اولور پس مقصود که استراحت ایچون بیع
 اولتیق ایدی حاصل اولور (فان فعل) پس اگر مضارب رب مال ابله مضارب بدن رب مالک اوزره معتق اولان
 عیدی اشترایتمکله بی (صار لنفسه) مضاربک شراسی نفسیچون اولور مضارب ایچون اولور * زیرا شرا
 هر وقتک مشتری اوزره نافذ بولنه مضارب اوزره نافذ اولور شرا و کبل کبی چنان مخافت ایلدی
 (وان لم یکن ربح صح) و اگر مضارب به در ربح و غیره مضارب اوزره معتق اولان عبدک شراسی صحیح اولور
 مقدک متنی اولدی بی ایچون (فان ظهر بربا فیه عتق حظه) پس اگر شرا د نصرکه عبدک فیمندن

زیاده ربح ظهرا و اوسه مضاربك بعدد نصیبی معتق اولور* زیرا مضارب قریبینه مالک اولدی (ولم یضمن) و مالک ایچون رشید ضامن اولمز* زیرا عبء معتق اولدی لاه مضارب دن صنف من مالک قنده معتق اولدی بلکه بلا اختیار قیمتك زیاده سی سببیله بس غیر ایله بیله اكاوارث اولقی کی اولدی که برمه آه زوجك ارغلی اشترا ادوب بعده مر آه فوت اولدقده زوجنی و قرنداشی ترك ایتسیدی بوتقدیرجه زوجك نصیبی معتق اولور و مر آه ك قرنداشی ایچون رشید ضامن اولرز زوجك صنعی اولدیغی ایچون (وسعی فی قیة نصیب المالک) عبد قیمتده مالکك نصیبی ایچون سعایت ایدر عبدك مالک البقی عبدك قنده محبتس اولدیغی ایچون (معالف بالنصف فاشتری به امد قیمتها نصف) مضارب ایله بیله نصفله مضاربه ایچون يك اچقه اولور بس ا مضارب اول يك اچقه ایله قیمتي يك اچقه انی بر جاره اشترا ایتسیدی (فولدت مساوا لفا اذاعا موسر و بفر قیمت افسا و خصمانه سعی للمالك بانف و ربه) بس مضارب اول جاریه بی وطی ایلد که جاریه قیمتي يك اچقه انی رولد حاصل ایتد که مضارب موسر اولدیغی حالده اول اولدی بندندرد اذاعا ایتسیدی بس اول اولدك قیمتي يك بشیوز اچقه ید باغ اولسیدی اول اولد مالک ایچون يك اچقه و يك اچقه نك ربعی ایله سعایت ایدر (واعتقه) یا خود مالک دیرلرسه اول اولدی اعتاقی ایدر یعنی اگر مالک دیرلرسه اول غلامی يك بکوز ایللی اچقه به سعایت ایتدیرر و اگر دیرلرسه اعتاقی ایدر (فان قبض الالف ضمن نصف قیمتها) بس اگر مالک غلام دن يك اچقه بی قبض ایتدی بیه مدعی به جاریه نك نصف قیمتي تضمین ایتدیرر و بوتك بیانی اولدر که زیرا مضاربك اولدی بندندرد و ظاهرا ادعای صحیح راقع اولدی* زیرا بوسورت تابع اول جاریه بی مضاربه تزویج ایدوب نكا حدن اولدی اولقی اوزره جل اولور و راند نصکره اول جاریه بی تابع مضاربه بیع ایلدی حالبو که جارا به مضارب دن یو کلی ایدی مضاربك امر بی صلاح اوزره جلا بیع ایلدی لیکن مضاربك دعوتی مالک معدوم اولدیغی ایچون قائده ایتدی حالبو که دعوتده مالک شرطدر* زیرا جاریه و ولدن هر بری رأس مان ایله مشغولدر بس انده ربح ظاهر اولمز اصول فقهمده بیانشان شی ایچونکه تحقیقاً مال مضاربه فیچان اجناس مختلفه اولسیدیکه اول اجناس دن هر بری رأس مال اوزره زیاده اولمز بزم فقهمده ربح ظاهر اولمز* زیرا به نصیبی به ضیستدن اولد کلدور بوتقدیرجه مضارب ایچون جاریه ده و دادده نصیب اولدی و مضارب ایچون ثابت اولان ایچق حق تصرفدر بس دعوتی نافذ اولمز بس فیچان اولدك قیمتي زیاده اولور يك بشیوز اولسیدی بزم فقهمه ربح حاصل اودی بس مضارب اول زیاده در نصفه مالک اولدی بس دعوت سابقه نك شرطی اولان مالک اولدیغی ایچون مضاربك دعوتی نافذ اولدی اما فیچان اولد اعتاقی اولوب ربح ایتد نصکره ظاهر اولسیدی اعتاقی سابقی نافذ اولمز* زیرا انشادر بس فیچان ملکک عدمی ایچور باطل اولسیدی بعده نافذ اولمز حالت اولدیغی ایچون و اما دعوت اخباردر بس فیچان غیره حقیقه رد اولسه بس اول اخبار نفسی حقیقه باقیدر بس فیچان بوند نصکره مالک اولسه مضاربك دعوتی نافذ اولور تکمیل فیچان مضارب غیرك عبدك حر بقیله اخبار ایتسیدی اخباری رد اولور بس بوند نصکره مالک اولسه اول وار حر اولور

* (ب مضارب بلاذن) *

بواب مضاربه دن بر باقدر یعنی مضارب مالی رب مالک اذتسز غیره مضاربه دفع ایتسیدی (لم یضمن مان بعمل الثانی) اما دامکه مضارب ثانی عمل ایتد کچه دفع دفعله ضامن اولرز و فیچان ثانی عمل ایتسیدی دفع ضامن اولور ثانی کر لرب حاصل ایتون کر که بتمون و بوقول اما مینك قوایدر و امام اعظم دن ظاهر روایتدر (و فی روایة ما لم یربح) و امام اعظم دن برروایتده دخی اولدکه اندن حسنك روایتدر اما دامکه ثانی ربح حاصل ایتد کچه دفع ضامن اولمز زیرا مضارب بضاعه مالک اولور بس عمل ایله ضامن اولمز اما دامکه ربح حاصل ایتد کچه بس فیچان حاصل اولسه نك ایچون مالده شرکت ثابت اولور بس مضاربه مالی غیره ایله خلطی کی اولور ایتدی ضمان واجب اولور و ظهرا و ایتك وجهی اولدر که تحقیقاً ربح اولر الاعل ایله حاصل اولور بس ربح حصولك سببی حصولك حقیقی مقابله قائم اولور مالک ضامن ایلد سند و بومضاربه ثانیه صحیح اولدیغی وقتده در بس فیچان مضاربه ثانیه قائده اولد مضارب اول ضامن اولمز اگر چه کیم مضارب ثانی عمل ایدر سدده* زیرا مضارب ثانی عملده اجیردر و اجیر بحدن بر شتمه مستحق اولمز بس انکچون شرکت

ثابت اولن بلکه انکیچون مضارب اول اوزره اجر مثل لازم کاور مضارب اول ایچون برنجدر شرط اولان شی وارددر (وان اذن فدمع ثالث و نصرف الثانی و ربح و قبل له مارزق الله تعالی هینا تصومان) و اگر مالک مضاربه مانی آخره مضاربه دفع ایچون اذن و بر سیدی و مضارب دخی آخره ثالث به دفع ایتمه سیدی و ثانی اول مالی تصرف ایدوب ربح حاصل اول سیدی یعنی رب مال مال مضارب سیدی نصفه مضارب دفع ایتمه که نصرکه غیره دفع ایتمه ایچون اذن و ربح و مضارب دخی مثله دفع ایدوب مضارب بی ثانی تصرف ایدوب ربح حاصل اول سیدی پس اگر رب مال مضارب اوله الله تعالی ثانی اعطا اول سیدی شی ایکی کینه بیتمه ایکی نصف اولسون دیدی ایسه (فلامالك نصف والاول السدس والثانی الثلث) رب مال ایچون نصف وارددر و مضارب اول ایچون سدس وارددر و مضارب ثانی ایچون ثلث وارددر زیرا مضارب اولک ثانی به مضارب به دفعی صحیح اولدی شول حیثیه که رب مالک اذنبه اولدی ابوقدر فرقی وار که تحقیق رب مال الله تعالی احسان ایلدی کینک جمع ایسه نیک نصفی نفسی ایچون شرط ایلدی والله تعالی جمع ربحی اعطا ایلدی که جمع ربحک تصرف رب مال ایچون اولور پس مضارب اول ایچون اول نصفه غیره برشی ایجاب ایلک اولور بلکه مضارب ثانی ایچون ایجاب ایلدی اولکه ربحک ثانی به خاصه مضارب اولک نصیبه منصرف اولور پس مضارب اول ایچون سدس باقی قالور ثانی ایله ثالث ایچون اول مثله سدس طبیب اولور زیرا ثانی نیک علی اول ایچون واقع اولدی انک کی که برکنه برترزی بی ثوب دیکم ایچون بر اقیه به استیجار ایدوب ترزی دخی برکنه بی یارم اقیه به استیجار ایل سیدی فضله اولان یارم اقیه ترزی ایچو طبیب اولدی ذکر اولان مثله دخی بونک کیدر (واوقبل مارزقك الله تعالی فاعلک ثلث) و اگر رب مال الله تعالی نیک سکاو بر دیک رزق بیتمه ایکی نصف اولسون دیدی پس هر بی ایچون ثلث وارددر یعنی مضارب ثانی ایچون ثلث وارددر و ثلثان مضارب اول ایله رب مالک بیتمه ایکی نصف اولور* زیرا رب مال جمع ربحک نصفی کدی به شرط بقدی بلکه مضارب اول ایچون ربحدن حاصل اولان شلث نصفی شرط ایلدی پس مضارب ثانی انکیچون شرط اولان شلث جمع بیتمه مستحق اولدی اولکه ثلثدر و ثلث ما راسی مضارب اول ایچون حاصل اولان شلث جمع بیتمه بدر و رب مال ایسه انک نصفی نفسی ایچون شرط ایلدی بواجلدن باقی اولکه ثلثان در رب مال ایله مضارب اولک بیتمه ایکی نصف اولدی (واوقبل ماربحت) و کرب مال مضارب اوله ربحدن نه شی حاصل ایدرسک بتمه سنک بیکه ایکی نصف اولسون دیدی و مضارب غیره فضله مضارب دفع ایتمه سیدی (فلامالك نصف واهما نصف) پس ربحک نصفی مضارب ثانی ایچون اولور و نصفی رب مالله مضارب اول ایچون اولور زیرا مضارب اول ثانی ایچون ربحک نصفی شرط ایلدی و مضارب اول اندر مالدن اذنون سیدی پس ثانی اول نصفه مستحق اولدی و رب مال مضارب اول ایچون مامل اولان ربحک نصفی شرط ایلدی و مضارب اول ایسه ایتمی الار بک نصفی حاصل ایتمی ایدوب نصف رب مال ایله مضارب اولک بیتمه ایکی نصف اولور (واوقبل مارزق الله تعالی فلی نصف او قال ما فضل لینی وینک نصفان) و اگر رب مال الله تعالی نیک و بر دیک رزق نصفی بتم ایچون اولسون دیدی یا خود رأس مالدن فضله اولان شی بتم ایله سنک بیکه ایکی نصف اولسون دیدی و مضارب دخی مالی آخره فضله مضارب دفع ایتمه سیدی (فانصف لک و نصف لانی و لاشی الاول) پس نصف رب مال ایچون در و نصف مضارب ثانی ایچون در و مضارب اول ایچون برشی به قدر* زیرا مالک ربحک نصفی نفسی ایچون شرط ایلدی پس اولک مضارب ثانی به نصفی شرط ایلدی کند و نصیبه منصرف اولور پس نصف شرطه مضارب ثانی ایچون اولور و مضارب اول ایچون برشی بوقدر* زیرا مضارب اول کدی ایچون اولان شلث ثانی ایچون قیلدی انک کبی که برکنه ثوب دیکم بر مک ایچون بر اقیه به راجب استیجار ایدوب و اچیر دخی اول ثوب دیکم بر مک ایچون بر اقیه به برکنه بی استیجار ایدوب س صاحب ثوب اچیر اول ایچون برشی تسلیم ایلر شولجه تندنکه حقیق جمع بیتمی اوزره عقد ایلدی (وانو شرط للثنانی ثلثیه) و اگر صاحب مال ربحک ثلثانی مضارب ثانی ایچون شرط ایلدی (فلامالك والثانی النصفان) پس صاحب مال ایله مضارب ثانی ایچون ایکی نصف وارددر (ویضن الاول للثنانی السدس) و مضارب اول ثانی ایچون سدس ربحه ضامن اولور* زیرا مضارب اول ثانی ایچون شرط

ایند یکی شی مالک ایچون مستحقدر اولکه سردر مالک حقند نافذ اولدی و تسمیه ایله مضارب اول اوزرینه ضمان لازم کادی * زیرا مضارب اول سلامتی التزام ایلدی پس قیجان سلامت اولسیدی مضارب اول اوزرینه رجوع اولور انک کبی که بر کسنه ثوب دیکدر مک ایچون بر جلی بر اقبچه به استیجار ایدوب و اجیردخی بر رجل آخری اول قبی دیکدر مک ایچون بر یحقی اقبچه به استیجار ایتد کده پس مستأجر ثانی اجرک زاده سنه ضامن اولور (صح شرط له مالک ناشا و ابده ناشا ليعمل معه و لنفسه ثلثا) مضارب مک مالک ایچون بر یحک ثلثی و ثلثی دخی مالکک عبدی ایچون مضارب به بیله عمل ایتمک ایچون و ثلثی دخی کدی نفسیچون شرط ایتمی صحیح اولدی * زیرا عبد اولوزه عملک شرط قیلتمی تخلیه و تسلیمی منع ایلمز * زیرا عبد ایچون بده معتبره وارد رخصه و صیقل عمل ایچون مأذون اولسیدی عملک شرط قیلتمی عبد ایچون اذندر بواجلدن عبدک امانت قود بیغی شیت اخذی ایچون و لاسی والی اوله من اگر چه کیم اول عبد مجبور علیه اولور سده وده و قیجان تخلیه بی منع ایلمد به صحیح دخی منع ایلمز * و عملک رب مال اوزره شرط قیلتمی بونک کبی دکدر زیر اصحاب مالک مضارب ایله بیله عملی تخلیه بی منع ایلمز پس قیجان شرط مذکور صحیح اولدی ایسه بر یحک ثلثی مضارب ایچون اولدی * زیرا مضارب ایچون شرط اولسان بوقدر در ثلثانی رب مال ایچون اولور اگر عبدی اوزره دین بوغیسه * زیرا عبد ایچون شرط قیلتمی ایچون دروا کر عبدک اوزرنده دین وار ایسه عبدک داینلری ایچوندر (بتطل موت احدهما) و مضاربه رب مال ایله مضارب بدن بر یتمک بوتله باطل اولور * زیرا عقده مضاربه تو کیدر و رو کیکل یا خود موکلک موقی ایسه و کالتی ابطال ایلمز (و لوقی المالك من تدای) و دخی صاحب مالک الهیاب الله تعالی مرتداد احر به داخل اولوب قاضی لخرفته حکم ایتمسبله مضارب به باطل اولور زیرا احر به مرتد لخرقی موقی کیدر (لا المضارب بهما) مضاربک دار حر به لخرقی ایله مضارب به باطل اولور * زیرا مضارب مرتدک تصرفاتی اولور لایمک کسه نظر ایله متوقف اولور حالبو که انک ایچون مال مضارب بده ملک یوق و مضارب ایچون عباره صحیح و واردر که مالکک ملکنده متوقف بوقدر ایلمدی مضارب به علی حاله باقی قانور (ولا یبطل بالذم الی المالك بضاعة او مضاربة) و مضارب به مالکک بضاعة یا خود مضاربة دفع ایله باطل اولور * پس اگر سؤال اولور سه که لایق اولان مالکک بضاعة دفع عقدی مقصد اولقدر زیرا ریخ بوقدر چه مالک ایچون اولور حالبو که عقد مضارب به نک مفهومنده بر یحده شرکت اعتبار اولندی و یتهماده مشاع اولسی شرط قیلندی دینلور سه * جوابنده دینلور که عقد قیجان یتهماده بر یحک شیوع اعتبار ایله ابتداء صحیح اولسه ایسه کسندن بر یخی بر یحله تخصیص ایتمکله باطل اولور و امام زفر قنده باطل اولور (و یتعزل بعزله) و مضارب رب مالک اتی عزل ایتمسبله منعزل اولور (ان علم عزله) اگر مضارب عزانی یلور سه * زیرا مضارب رب مال طرفندن و کیدر پس عزانه علی شرط قیلندی تکیم کتاب و کالده مرتد اولدی (واذا علم والمال عروض بیدهها) و قیجان مضارب عزانی بیاسیدی و مال دخی متاع اولسیدی اول متاعی بیع ایلمز عزلی متاع بیعی ایله شرط قیلندی و مضارب اندن عزل اولور * زیرا بر یحده مضاربک حق و واردر و اول حق ایسه ظاهر اولور الا تقدایله اولور ایلمدی مضارب ایچون حق بیع ثابت اولور اول حق ظاهر اولسون ایچون (ولا یتصرف فی ثمنها) و مضارب متاعک ممننده تصرف ایلمه من * زیرا عزلندنکره بیع ضرورت ایچون اولدی ریخ حاصل اولق ایچون و تقدا اولقدر نص کره بیعه حاجت بوقدر (ولا فی تقدمن جنس رأس المال) و مضارب رأس مال جنسندن تقدده دخی تصرف ایلمه من * زیرا انک حقنده معز و ادر (و یدبل به خلافه) یعنی قیجان رب مال مضارب اتی عزل ایتد کده مال تقود اولوب لیکن رأس مالک خلاف جنسندن اولسیدی پس مضارب ایچون اتی رأس مال جنسبیله قیاسبیله ایتمک بوقدر * زیرا ایکی تقدیمت جهتمدن جنس واحدرو استمساده مضارب ایچون اتی خلافته تبدیل ایتمک واردر * زیرا مضارب اوزره واجب اولان رأس مالک ثلثی ردایتمکدر بویسه متحقق اولور الا جنسین ردایله اولور ایلمدی مضارب ایچون بالضروره بیعی جائز اولور (افتراق فی المال دین و ریخ زمه طلبه) صاحب مال ایله مضارب معترق اولسه لردی و مالده ناس اوزره دین ور یحده اولسیدی مضارب اوزره اول دینک طلبی لازم کاور زیرا مضارب اجیر کیدر و ریخ مضاربک اجر تی کیدر حالبو که اول اجرت کا تا تسلیم اولندی و لندی عملک اتلمی

اوزره جبراً و ثوراً اجاره محضه ده اولدبغی کی (کاندلال) دلال کی تحقیقاً دلال اجرت ایله عمل ایدر
 (والسهمار) ودخی سهماری کی و سهمار شول کسنددر که مضاربه متاع و حیوانات جلب ایدوب المری اچر ایله
 بیع ایچون اتی استیجارا تنگسزین پس بودخی دلال کی اجرتله عمل ایدر و اجرت اجاره صحیحده منزله سنده
 قیلنور عادت حکمه ایله امدی دلال و سهمارن طلبی اوزره جبراً و ثور (وبلا ریخ لا) یعنی اگر مال مضاربه ده
 ریخ بوغیسه مضاربه دینی طلب لازم کله زرا وکیل محضدر و متبرعدر و متبرع اوزره ایسه جبراً و ثور
 (ویو کل المالک به) و مضارب مالکی طلبه وکیل ایدر زرا عقدک حقوقی عاقده متعلق اولور مالک ایسه
 طاقده کلدرا ندن طلب یمن اولر الا مضاربک اتی وکیل ایسه اولور حتی ضایع اولسون ایچون (کذا سائر
 الوکلاء) سائر وکیللرده بونک کبیدر یعنی هر یسه وکیل اولان کسند قیچان قضا ایتمکدن امتناع ایسه
 اوزره ینه جبراً و ثور بلکه صاحب ماله حواله ایتمک اوزره جبراً و ثور حتی ضایع اولسون ایچون (الهیالک من
 الریح) هالک ریجنددر یعنی تحقیقاً مضاربه مانندن هلاک اولان شیء بعدن هلاک اولور رأس مالندن اولر
 و هلاک تبهه صرف اولور اصله صرف اولور نتمسکیم مال زکانه هلاک اولان عفو و صرف اولوب نصایه
 صرف اولدبغی کی (فان زاد لم یضمن) پس اگر هلاک اولان زخمندن زیاده اولور سه مضارب اول اصلدن هلاک
 اولانه ضامن اولور زرا مضارب امیندر ضمن دکلددر (قسم الریح والعقد باقی وهک المال او بیضه تراذ الریح
 لیاخذ رأس ماله) یعنی رب مال ایله مضارب بیننده ریخ تقسیم اولوب عقد مضاربه علی حالها باقی قالدقده و مال
 مضاربه ننگ جله سی یا خود بعضیسی هلاک اولسیدی مضارب ایله رب مال ریخی رد ایدر رب صاحب مال رأس
 مالی اخذ ایتمک ایچون زرا اصل بودر که تحقیقاً ننگ قسمتی صحیح اولور حتی صاحب مال رأس مالی استیفا
 ایتمکجه زرا ریخ اصل اوزره زیاده در بو ایسه اولر الا اصلک سلامتند نصکر اولور پس قیچان مضاربک بندده
 امانت اولان مال هلاک اولسیدی ظاهر اولدیکه تحقیقاً ننگ اخذ ایلمک لاری رأس مانندن در مضارب اخذ
 ایلمدیکی شنبه ضامن اولور زرا مضارب اتی نفسیچون اخذ ایلمدی و صاحب مالک اخذ ایلمدیکی شیء مالندن
 محسوب اولور و قیچان رأس ماله مستوفی اولور سه (فما افضل بقسم) پس رأس مالندن فضله قالور سه ایکیسی
 بیننده تقسیم اولور زرا اول فضله ریجدر (وما نقص لم یضمن) و اگر رأس مالندن ناقص اور سه مضارب اول
 نقصانه ضامن اولور زرا مضارب امیندر (وان اضمنا و فسخنا هم عقدا فیهلک المال لم یتراد) و اگر رب مال
 ایله مضارب ریخی تقسیم ایدوب مضارب بهی فسخ ایسه لاری اند نصکره عقد آخر ایله عقد مضارب ایسه لاری
 پس مال مضارب به هلاک اولسیدی ریخ اولی رد ایتمک زرا مضارب اولی تحقیقاً منتهی اولدی و ایکیسی
 عقد عقد جدیددر پس عقد شنبه مالک هلاکی عقد اولک منتقض اولسن ایجاب ایتمک نتمک رب مال
 مضارب به مال آخرد فعایش کبیدر (نقعه مضارب فی الحضر من ماله) مضارب بک نقعه سی او تور اقده
 کندو مالندندر (کدواته) مضارب بک دواسی کندی مانندن اولدبغی کی زرا مضارب قیچان
 هر یض اولسه دواسی مانندندر برابردر کرک حضرده هر یض اولسون کرک سه سفرده هر یض اولسون
 زرا مضارب مال مضارب به ایله حبس اولور پس مضارب ایچون حضرده نقعه واجب اولر بلکه مضارب
 سکنای اصلی ایله ساکندر و غیر اوزره نقعه ننگ واجب اولسی اکا حبس اولور قی سبیلدر هر حبس ایسه بولمادی
 پس نقعه مانندن لازم کالور (وقی السفر طعامه و شرابه و کسوته و اجرة خادمه و غسل ثیابه و الدهن اذا احتیج
 الیه و رکوبه کراهه و شراؤه و علفه من مالها) و سفرده مضارب بک طعامی و شرابی و کسوته سی و خادمک اجرتی
 و ثور بلر ننگ غسلی و باغی اگر اکا احتیاج و آرایسه و کرایه خود شراجهتندن به چکی دایه سی و ننگ علی مال
 مضارب به ندندر بر اقیچان مضارب سفر ایسه مضارب به ننگ علی ایله محبوس اولور امدی نقعه مال مضارب به دن
 واجب اولور عمل ایله حبس اولدبغی ایچون (بالعروف) قدر معروفه واجب اولور یعنی حاجه
 اصلیه سی اوزره زیاده سز و اندن نقصان سز واجب اولور (ضمن الزاند) و مضارب قدر معروفندن
 زیاده یه ضامن اولور (ورد الباقی بعد الاقامة الی مالها) و طعامندن و غیریدن سفری تمام ایدوب
 اقامتند نصکره باقی فلان شنبه مال مضارب به یدر ایدر حاجت تمام اولدبغی ایچون (و ما دون سفر
 بعد و الی دولا بیت باهه کالسفر) و سفرک مادونی مکانلر که مضارب اتده تجارت ایدر و انده ارتبه قانوب

اهلیله بیثوتت ایدنه من سفر کبیدر یعنی نفقه واجب اولور (والاقل لا) یومیه دن اقلده واجب اولور یعنی مضارب کلوب اهلی ایله مالکجه بیتمنده بیتمنده بولورسه نفقه ککندو مالاندنر (ان ربح اخذ المالک قدر الملتقى من رأس المال) اگر مضارب رأس مالدن انفاقدنصره ربح تحصیل ایدرسه مضاربک رأس مالدن اتفاق ایتدیکی مقداری صاحب مال ربحدن اخذ ایدر حتی صاحب مال رأس مالی تمام اولمجه اخذ ایدر پس اگر ربحدن برشی فضلّه قاورسه بیئرلنده تقسیم اولور (وان ربح) یعنی اگر مضارب متاع مضارب بهی من ربحه بیع ایدرسه (حسب نفقته) مضاربک نفقه سنه حساب اولور یعنی مضاربک متاع اوزره یولجاچر تندن وقصاراچر تندن و جمال و مسار اچر تندن انفاق ایلدیکی نفقه له حساب اولور* زیرا اوشابا قیتمنده زیاده اولور و تجارک تعسارقی بیع ربحه ده اولور زیاده بی رأس ماله الحاق ایدر (لانفقته نفسه) سفرنده کتدو نفقه سی و مالدّه قتلباتی حساب اولور* زیرا تجار بولوری متعارف ایتدیلر و متاع قیتمنده دخی زیاده اولور (معه الف بالصففا شترى به زرافیعه بالفین واشترى بهما عبد افضا اعنده غرم خمسائة و المالك الباقى) مضاربک بیسبجه نصفله مضارب بئیک افچه او اوب پس مضارب اول بیک افچه ایله کآن زی اشترا ایدوب ایکی بیک افچه به بیع ایدوب اول ایکی بیک افچه ایله بر عبد اشترا ایدوب ایکی بیک نقد ایتدین ایکی بیک مضاربک قنده ضایع اولسیدی مضارب بشیوز افچه سنی اودر و باقی بی صاحب مال اودر اولکه بیک بشیوز افچه در (وربع العبد للمضارب و باقیه لها) و عبدک یعنی مضاربک اولور و عبدک باقیسی که اوج ربعیدر مضاربه ایچون اولور (ورأس المال الفان و خمسائة) ورأس مال ایکی بیک بشیوز اولور* زیرا مال وقتا که ایکی بیک افچه اولدی ایسه مالدّه بیک افچه ربح ظاهر اولدی پس رب مال ایله مضارب بیتمده ایکی نصف اولدی پس بوندن مضاربک نصیبی بشیوزدر پس قچان ایکی بیک افچه به عبدی اشترا ایتدکه عبد ایکیسی بیتمده مشترک اولدی پس ربعی مضاربک اولور اولکه بشیوزدر و اوج ربعی مالکک او اور اولکه بیک بشیوزدر بوندنصره قچان ایکی بیک افچه نقددن اول ضایع اولدقده ایگسک اوزرینه عبدک ثمنک ضحانی عبده اولان مالکری قدر نیجه لازم کلدی پس ربعی مضارب اوزره در اولکه بشیوزدر و اوج ربعی صاحب مال اوزره در اولکه بیک بشیوزدر پس مضاربک نصیبی مضارب به دن چقیسیدی* زیرا انک نصیبی اوزرینه مضمون اولدی و مال مضاربه ایسه ماتندر و ایکیسی بیتمده منافات واردر و اما مالکک نصیبی مضاربه اوزره باقیسدر مضاربه دهانی متافی اولور شی* اولدی یعنیون (و راجع علی الفین فقط) عبد انجق ایکی بیک افچه به بیع اولور یعنی عبدی ربحه بیع اولور ایکی بیک اوزر بیع اولور* زیرا مضارب اتی ایکی بیک ایله اشترا ایتدی (و اوبع بضعهما) و اگر عبد ایکی بیکک ضعیفه بیع اولسیدی اولکه ذرت بیکدر (فحصها) مضارب به نك حصه سی (ثلاثة آلاف) اوج بیکدر پس اندن ایکی بیسک بشیوزی رأس مالدر (و اربح منها خمسائة بیتمها) و اوج بیکدن ربح بشیوزدر ایکیسی بیتمده ایکی نصفدر ایکیسدر یوز اللشرا افچه اولور (شری من المالك عبدان فشره بنصفه) مضارب مالکدن بر عبدی بیک افچه به اشترا ایتدی او یله عبدک مالک اتی بشیوز افچه به اشترا ایتدی بمضارب به بیکه بیع ایلدی (و اربح بنصفه) مضارب اول عبدی من ربحه بشیوزه بیع ایدر و بم اوزریمه بشیوزه دردی بیکه دردیغ* زیرا عبدک مضاربدن بیعی مالکک نفسندن بیعی کیدر زیرا مضارب نك و کیدر اگر چه کیم مضاربک حتی تعلق ایتدکه بیک جوازینه حکم اولور سه ده پس نك اوزرینه من ربحه بناسی جائز اولور* زیرا مضارب به امانت اوزره و خیانت شبهه سندن احقر اوزره بنا اولمشدر امدی مالکک اشترا ایلدی مقدار اوزره معنی اولور پس مضارب نك بهنده و کل کبی اولور و اگر عکسه اولسه یعنی مالک عبدی بیکه آوب مضارب به بشیوزه بیع ایسه مضارب اتی من ربحه بشیوزه بیع ایدر زیرا ایکیسی بیتمده جاری اولان بیع معدوم کیدر ذکر اولتان علت ایچونکه من ربحه مضاربک اشترا ایلدی شی* اوزره بنا اولور کانه مضارب مالک ایچون اشترا ایتدی و اکا عبدی بلا بیع اعطایدر (شری بالفها عبدا بعدل الفین فقتل رجا خطأ) مضارب مال مضارب به نك بیک افچه سیله بر عبد اشترا ایتدیکه اول عبد ایکی بیکه معادل اولور پس اول عبد رچلی خطأ ایلدی پس مضارب و مالک عبدی دفع ایله امر اولندی یا خودد بقی فدایله امر اولندی پس اگر مضارب و مالک عبدی دفع ایدر ایسه مضارب به نهایت بولور* زیرا عبد دفعله

ایکینسکه ملکندن بلابدل زائل اولدی واکر ایکسیدی فدا ایدر سه عبد مضار بددن خارج اولدی اما مضاربک حصده سی عبدده لکی فدا ایله مقرر اولمغه پس قسمت کی اولدیغی ایچوندر واما مالکک حصده سی عبد جنابت سببیه ایکینسکه ملکندن زائل کی اولدی * ز برامو جب اصلی اولان دفع ایتمکدر وفدا ایله کاند ایکسیدی عبد اشترایدوب بعده وزر زینه ارباعله فدا اولدی (قر بع الفداء علیه و یا فیه علی المائک) پس فدا نکر بی مضارب اوزره و اوچ ربع یا قبسی مالک اوزره اولور * ز بر اقباده ملکک مؤتیدر پس مالکک قدر نیجه تقدیر اولور و ملک ایسه ایکسیدی بیننده ارباع اولدی * ز بر امال شان عین واحد اولدی ایسه ربع ظاهر اولدی اولکد ایکسیدی بیننده یکدر و بیک ایسه مالک ایچون رأس مالدر (و اذ افدنا) و قحان ایکسیدی فدا ایلدیلر ایسه عبد ایکسینک اولدی (و خرج منها) و مضارب به دن خارج اولدیسه (فیختم المضارب یوما و المائک ثلاثیام) پس عبد بر کون مضاربده و اوچ کون رب ماله خدمت ایدر حق لری نیک مقدار نیجه (شری عبدانها و هلاک الالف قبل تقده دفع المائک ثمنه) مضارب مضارب به نیک ایکه سیله بر عبد اشترایتدی و اول بیک اقبه نقدندن اول هلاک اولدی مالک ثمنی دفع ایدر (ثمنوم) یعنی هر یار کد بیک هلاک اوله مالک بیک دخی دفع ایدر تا کیم متاهی اولنجه (و جیسع مادفع رأس ماله) و دفع ایسه بدی مالک جیه سیسی مالکک رأس مالدیر * بو عبارت مضارب بینیه دهمنه بیک اقبه به بر عبدی شمرانسه و کلاک بینتی فر قدر کبر کتسه بر و کله بیک اقبه دفع ایله کده پس و کبل بر عبد اشترایدوب بانه بیکی صایمزدن اول اول بیک اقبه هلاک اولسه پس و کبل موکل اوزره ایچون رکدر جوع ایدر مال مضاربک بدنده اول بیک اقبه امانت اولمغه فرق اولندی هر و رایدن علت ایچون و استیفا ایسه قبض مصمو نه اولور پس اگر مضاربک قبضی استیفا اوزره حل اولسنه ضامن اولور حالبو که ضامن ایسه امانتی منافیدر پس نایا مضاربک قبضی جهه امانت اوزره حل اولور استیفا اوزره حل اولنم پس قحان بیک هلاک اولسه مالک اوزره هلاک اولور و کبل بونک خلاق اوزره ذرو کبل مستوفی قیلنسی ممکن اولدیغیچون * ز بر ارضان و کاتی منفی دکدر پس تحقیقا غاصب قحان مصصو بک بیبی ایله و کبل اولسیدی جائز اولدی حتی قحان غصب و کبل اولد قد نصره بدنده هلاک اولسیدی ضامن اولور پس قحان و کبل بیک اقبه بد عبدی اشترایدوب ایسیدی بابع ایچون و کبل اوزره ثمن واجب اولور و و کبل ایچون دخی موکل اوزره انک منلی واجب اولور پس قحان و کبل موکلدن حتی استیفا ایسه و کلاک قبضی استیفا جهتی اوزره حل اولور امانت جهتی اوزره حل اولور پس قحان و کبل بر کره استیفا ایسه اصلاح حق باقی قالمز پس قحان مقبوض هلاک اولسه هلاک لایحاله و کبل اولور (معه الفان قتل دفع الفاور بحت الفان و قال المائک دفع الفین او ادعی المضارب العموم او قال معاشرتی تجار و المائک ادعی الخصوص) مضاربک بیلدینجه ایکی بیک اقبه او اوب مالکدن سن بکایک اقبه و بردن بیک اقبه هر ایجه حاصل ایندم دیسیدی و مالک مضارب بد سن سکا بیکی بیک اقبه دفع ایلمدم دیسیدی یاخون مضارب عموم ادعا اینسیدی یاخود سن بنم ایچون تجارت تعین اینمک دیسیدی و مالک ایکی صورته اخیرده خصوص ادعا اینسیدی (قال قول للمضارب) قول مضارب بکدر اما صورته اولی یعنی ایکسینک اختلافی مقبوضک مقدارنده حاصل اولسی پس ایکسینک اختلافک حاصلی مقبوضک مقدارنده او اوب و قابض مالک ادعیه ایچون مقدار نیک هر قنده احق اولدیغیچوندر و بونک ایله قول قابضکدر کرک ضمین اولسون و کرک امین اولسون و هر قنغسی فضلدن ادعا ایلدیکی شی اوزره یتنه اقامت ایدر سه قبول اولور * ز بر ارب مال رأس مالد فضل ادعا ایدر و مضارب بر حده فضل ادعا ایلدیر و یتنه اثبات ایچوندر و اما ایکی صورته اخیرده ایکی صورته دخی اصل اولان عموم اولدیغیچوندر و قول اصله تمسک ایدر نکدر (و او ادعی کل بوعا لکم) و اگر مالک ایله مضارب بدن هر بری نوع ادعا ایلدیر سه قول مالککدر خصوصه اتفاق لری اولدیغیچون یعنی مضارب سن ثمنه مضارب به بی طعانه تجارت اوزره عقدا بیلدک دیسیدی و رب مال بلکه بن سنی کتان بزنده تجارت اوزره عقدا بیلدک دیسیدی قول مالککدر * ز بر تعیین مالکک جهندن استفاده اولور پس اذن انک جهندن استفاده اولان کمنسه نیک قولنک اعتباری اولی بالضرر قدر و یتنه مضارب ایچوندر * ز بر مضارب ضمانی نفسندن نفی ایدر ضمانک نفینه محتاج اولدیغیچون (کا او قال من معه الف هو مضارب یزد و قدر یزد و یزد بضاعة) تنکیم بیلدینجه بیک

افچه اولان كسنه بويك افچه زيك مضاره سيدر و رنجي حاصل اولدي ديسدي و زيبضاعه درد ديسدي
اولوقت زيبضاعه تصديق اولتور * زرايد دعواي رنجي انكار ايدر يا خود عمل مضار يك نقد منك دعوا سني
انكار ايدر (او قال هوقرض وقال زيبضاعه او و ديعه) يا خود انك كيدر كه بلسنجيك اقسا اولان
كسنه بويك افچه قرض درد روز زيبضاعه در يا خود و بدقدر ديرا اولوقت زيبضاعه تصديق اولتور * زرايد
دعواي نملي انكار ايدر (او و وقتا) و اكر ايكسیده برو وقتي تعيين اينسه ل مئلاب مال بن بومالي
سكار مضارده دفع ايتدم بكمه و مضارب شوالده دفع ايندك ديسدي (فصاحب الاخبار اولي) پس وقت
اخبرك صاحبي اولدر * زرا آخر اول فسخ ايدر

كتاب الشركة

بو كتاب شركت احكامي بياننده * كتاب مضاره بيله كتاب شركت وجه مناسبتي ختي دكلدر (هي) شركت
بر شيك بر شيشه اختلاط ايدر و شركت بحر بكمه بوندند رصايدك حباله سيدر يعني صايدك طوز اغيدر * زرا اول
طوز افده ايک بعضيني بعضينه اختلاطي وارد بوندنصره شركت بحجاز عقد اوزره اطلاق اولدي عقد
اختلاطه سبب اولد بيجيون ائندنصره حقيقه صر فيه اولدي و شركت (اما شر كده لک وهی ان علكا عينا بارت
اوشراه وانهاب واستيلاء) يا شر كده ملكدر * و شر كده ملك بر عينه ايكي كسنه نك ارنه يا خود شر ايله يا خود
هيده و لغتسه يا خود مال حربي اوزره استيلا ايله مالك اولم ايدر (او اختلاط مالهما بلاصنع) يا خود ايكي
كسنه نك ماللري ايكسندن بر نك صنعتسز مختلط اولمسه در (او اختلاطها حتى اهدر التميز) يا خود
ايكي كسنه ماللري نك مختلط اولمسه در كه حتى ايرق ممكن اولمه مثالي بقداي ايله بقداي شعير ايله شعيرك
ويونلرك امثالك اختلاطي كبي (اونصره) يا خود آيرلستده عسرت اولد بقداي شعير كبي و دختي بونك
امثالي كبي (وكل اجنبي في الصاحبه) و شر يك هر ري شر يك آخرك نصيبنده اجنبيدر حتى اول ماله
صاحبك اذ نصرتي آخر ايجون جاز اولم الا اذ نيله اولور تكريم اجنبيدره اولدي كبي (فصحه بيع حظه)
پس ايكسندن بر نك مال دن نصيبني بيع اعمي صحيح اولور (ولو من غير شر بكمه من غير اذنه) كر كسه شر يكك
غير بكمه به شر يكك اذ نصرتي بيع المسون صحيح اولور يعني ايكي شر يكك ري مال دن نصيبني شر يكك
و شر يكك قعري به شر يكك اذ نصرتي جاز اولور (التي صورة الملط والاختلاط) الاخلط و اختلاط
صورته شر يكك اذ نصرتي بيع جاز اولور * زرا بوضورنده بيع جاز اولم الا شر يكك اذ نيله جاز اولور
ويله ماده فرق اولدر كه نك عا جمني جنسه تعدى صفتيه خلط اتمك مخلوط دن خا طه ملكك زوالي ايجون
ميدرد و فحان خلط بلا تعدى حاصل اولور سه من وجه سبب زوال حاصل اولور من وجه اولم پس شر يكك
غير بدن بيع حقتده هر بر نك نصيبني شر يكك دن زائل اولديني حالده اعتبار اولدي امدني بيع جاز اولم
الاشر يكك رضاييله جاز اولور شهيه بيله يعني شبه زوال و شهيه قيام ايله عمل بوندن شر يكك بيع حقتده زائل
اولديني حالده در و بوا اعتبار كسنده اولدر * زرا شر بكمه بيله تصرف نفاذ جهندن اجنبي ايله بيله تصرف دن
اسر عدد شر يك ايجون معتقك بعضني تمليك جاز اولوب اجنبي ايجون جاز اولديني دليلي ايله و كذلك مشاهك
شر بكمه اجاره سيده بونك كبي جائزدر (واما شر كده عقد) اما شر كده ملك اوزره صفتدر شر كت يا شر كده عدد
(ور كنهها الا يحباب والقبول) و شر كده عقدكز كني ايجاب و قبولدر ايكسندن برى آخره سني مشارك
قبلمد شويشده يا خود عامه تجارتمه بكمه و آخر دختي قبول ايتدم بكمه * زرا شر كده عقد شر عيه دن
بر عدددر پس انكچون سائر عقود كبي ركندن لا بددر (و شرطها كون المقود عليه قابلا لكافة) و شر كتهك
شرطي معوقه عليك يعني شول تصرفكه عقد شر كتهك اوزره نهدر و كالت ايجون قابل اولمقدر هر بر نك
حاصل ايلديكي شي ايكسي بيشنده مشترك واقع اوليق ايجون حتى نفسچون اصله و شر بكي ايجون وكاله
تحصيل ايله و بوحاصل توكل قبول ايلين شيته ممكن اولم احتطاب كبي و مبا حات دن احتشاش و اصطبياد
مثالي كبي * زرا توكل ائنده صحيح اولم بلكه اكساب ايلديكي شي خاصه انكچون اولور (و عدم ما يقضها)
و دختي شر كتهك شرطي شر كتي قطع ايدن شريكه معدوم اولم ايدر (كشرط درهم مسما من الزبح لاحدها)
شر كتي قطع ايدن شي ايكسندن برى ايجون بختن درهم مسما شرط اوليق كبي پس بوشرط بختده شر كتي

قطع ایدر یو تسیمه اوان در اهد نصیر انده مشترک اوله جق ریح باقی فالماق احتمال ایچمن (وهی ثلاثه
 الاول شرکنا بالاموال وراشی شرکنا بالاعمال) وپوشر کده عقد اوچدر او ایکیس اموال الیه شرک کندر ایچنسی
 اعمال الیه شرک کندر وپوشر کده اصطلاحا (ونعمی شرکنا الصنائع) شرکنا صنایع تسیمه اوانور (وشرکنا تقبل
 وشرکنا الابدان) وشرکنا تقبل وشرکنا ابدان دخی تسیمه اوانور ووجه تسیمه نظاهر در (واشات شرکنا الوجوه)
 اوچنسی شرکنا وجوهدر * هدایده دیدیکه بوند نصیره شرکنا عقد درت وجه اوزره درری
 شرکنا مفوضه دروری شرکنا عناندر وپوشر کده صنایع دروری شرکنا وجوهدر و صاحب کافی دخی
 صاحب هدایه به تابع اولدی وغایه ایانده بونقسیمه نظر واردر * زرا بونقسیمه تحقیقا شرکنا صنایع وشرکنا
 وجوه ایکیسیده شرکنا مفوضه یه مقار اولد قلم بنی ابهام ایدر و تسیمه اولی اولان ایکی شیخک یعنی ابو جعفر
 طعاری و ابو الحسن کرخینک مختصر لنده شرکنا اوچ وجه اوزره در اموال الیه شرکنا و عمل الیه شرکنا
 ووجوه شرکنا در وهرری ایکی وجه اوزره در شرکنا مفوضه در وشرکنا عناندر قوللری الیه ذکر ابلد کار ایدر
 دیدی * وهدایده بونفصله اشارت واردر آنکچون شرکنا وجوهک بیانده تحقیقا شرکنا وجوه صحیح اولر
 الاشرکنا مفوضه صحیح اوور * زرا کفالتک وکانتک تحقیق ابدانده ممکن اوور قچان لفظ مفوضه اطلاق
 اوانسیدی شرکنا عنان اوور دیدی پس وقتا کهن بوکام مطلع اولدم ایسندن ای اختیار ایدم وغایه البیابک
 طبق اوزره بیان ایدوب بن (وکل منها ما مفوضه) دیدم یعنی بونلردن هرری یا مفوضه در مفوضه مساوات
 معنایند در بوعقد مفوضه تسیمه سته باعث جمیع وجوهندن انده مساوات شرط اولدیغی ایچوندر و عن قریب
 بیانی کاور (او عنان) یاخود بونلردن هرری یاشرکنا عناندر * عنان عربک عن قولنده اخذ و انما شرکنا عرض
 معنایند بوعقد شرکنا عنان تسیمه باعث ایدر کدان السکیتک (کانه عن اهماثی فاشرکنا فی) دیدی
 ایچوندر کانه ایکیسیده بشری عارض اولدی پس انده مشترک اولدی ایدر ایچوندر یاخود عنان وشرکنا
 تکیم کسان و اصعبی بوکاد اهاب ایدر * زرا ایکیسندن هرری عنان تصرف مالک بعضنده صاحب ایچون
 قلمی (اما المفروضه فی الشرکنا بالاموال فان تضمنت کفالت) اما اموال الیه شرکنا مفوضه پس وراشی
 متضمن اولقله در * یعنی ایکیسندن هرری آخر ایچون وکیل اولور مقصود متحقق اولوق ایچون و مقصود
 اشتراکه شرکنا * زرا ایکیسندن هرری صاحبک ملکته داخل اولقله قادر اولر الا صاحبندن وکانه قادر
 اوور صاحبک اوزر بشفه و لایق اولدیغی ایچون * دینار که تحقیق مر ورا تیدیکه مجهول الیه وکالت جائز اولر پس
 بوشرکنا صحیح اولماق واجب اولدی بوشرکنا جنسک مجهول الیه وکالتی متضمن اولدیغی ایچون تکیم قچان
 ذوبک و ثوب ذلیلتک شراسی الیه وکالت صحیح اولدیغی کبی * زرا بزدر که مجهول الیه وکالت قصدا جائز
 اولر و متخارجا اولر تکیم مضار بده مر ورا تیدی (وکفالة) و دخی مفوضه کفالتی متضمن اولقله در
 ایکیسندن هرری آخر ایچون کفیل اولقله ایکیسیده بئنده مساوات متحقق اولسون ایچون و ایکیسندن
 برینک مباشرت ایددی شیده آخر کطلبی متحقق اولسون ایچون * دینار که تحقیق مر ورا تیدیکه تحقیقا
 کفالت صحیح اولر الا کفیل اهلک بملسده قبول الیه صحیح اوور بومقامه کفالت جهالتی الیه کفیلته
 صحیح اوور * زرا بزدر که ذکر اولشان کبی تحقیق مر ورا تیدیکه تحقیقا فتوی کفالتک صحیح
 اوزره در واکر تسلیم ایلسک اولعدم صحت کفیل قصد ایدر و بومقامه ایسه ضمیدر وکالت کبی (ونساویا
 مالا) وایکی شرکنا مالا مساوی اولر یعنی شرکنا مفوضه مال جهندن ایکی شرکنا مساوی اولر الیه
 صحیح اوور تکیم عن قریب بیان اوور * مناع و عفار بونک خلاقی اوزره در آنکچون متعده و عقارده مغاضل
 شرکنا ضرر و برهن (و انصرفا) و تصرف جهندن دخی مساوی اولر الیه صحیح اوور یعنی شرکنا
 مفوضه دنا ایکی شرکنا هرری آخر کفالت اولدیغی تصرفاتک جمعیس اوزره قادر اولقله صحیح اوور
 واکر قادر اولر سه معنای مساوات فوت اوور (ولا نصح) پس امدی شرکنا مفوضه صحیح اولر بولا نصح
 قولی و کفالة قولی اوزره تفریده در (بین صبدین و صبیبن و مکاتبین) یعنی شرکنا مفوضه ایکی عبدک و ایکی
 صبدک و ایکی مکاتبک بئلرند صحیح اولر * زرا انراهل کفالتندن دکالدر (ولایین حر و مملوک و صبی و باغ
 و مسلم و ذمی) و دخی شرکنا مفوضه حر الیه مملوک بئنده و صبی الیه باس و مملوک بئنده صحیح اولر

و بدو عبارت تصرف قوی اوزه غیره در هر جز را حراجه اولان گشته تصرف و کفالت مستعمل او اور و بعد
 ابد بویکسندن بر شیده مالک اولان لامل اولان سنک ذنبه او و روصی کفالت مالک اولان کر چه کم و بسی صبی
 همچون اذن پر و ب و لسنک ذنبه تصرف مالک اولان رسد دو کافر فحش خرو خیز را اشتراک بده مسلم نزلک
 یعنی قادر اولور و شرکت مفاوضه نیش شرطند در کاشربکنک اشتراک ابد بویک شیبی بیه قادر اولان بعهده
 و شراده شربکنک و کبلی اولدیغی بجز و کذلک مسلم خرو خیز نزلک شرمانه قادر اولور تکیم کافر کخرو خیز نزلک
 شرمانی اوزه قادر اولدیغی کبی و صنف و دینا دیندی تکیم صارتک بلرده و دینا فظنی قید ایدت کلاری کبی
 و دینا فظنی افاده ابد بویک **منا** و تصرف قول تحتله مندرج اولدیغی چون تکیم زانی ذکر ایلدک پس بزم
 تصرف قول انسن مفیدر (ولابد من ذکر لفظ مفاوضه اویان معناه) و شرکت بقا و ضد نیک انعقادده لفظ
 مفاوضه نیک ذکرندن لابددر یا خود مفاوضه نیک معناسنی بیاندن لابددر * زیرا ناسک کسبئی شرکت
 مفاوضه نیک جمع شرط لرینی بتیاز لفظ مفاوضه بیه تصریح کل شرط لرینی بیان معنیده قائم قبلندی
 و اگر ایکی شربک مفاوضه نیک افضا ابدن شیبئی بیان ایلدک دی شرکت مفاوضه صحیح او اور * زیرا اشتراک
 معنایه در لفظه دکلد (شمشیری کلی اجماع) و هر برینک اشتراک ابد بویک شی آخر شربک همچون او اور یعنی فحش
 لفظ مفاوضه نیک ذکر ایلدک یا خود مفاوضه نیک معناسنی بیان ایلدک هر برینک اشتراک ابد بویک شی ایکی بسی
 بیننده مشترک او اور * زیرا مفاوضه نیک مفوضه می مساواتدر (الاطعام اهله و کسوتهم) الا هر برینک
 اهلیتک طعمی و قانی و کسولری یعنی اهلیتک کسولری و کندونک کسولسی بیلرند * مشترک اولور * زیرا
 طعام و قانق و کسولر استحقاق اهر برینک اهلی همچون خاصه او اور قیاس شرکت اوزه اولوق ابدی * زیرا نزل
 بجات عقول اندند پس عقد شربکنک من اولدیغی شی جنسندن ولدی و استحقاق وجهی اولدک کذیر
 نزل مفوضه نیک استثناء اولور * زیرا حین شربکنده هر بری صاحبک مده مفاوضه ده اهل شربک
 طعام و ادام و کسولر منته عالم اولدلو و معلومدر که تحقیق هر بری مفاوضه ده کند و نفقه سنی و عیالتک نفقه سنی
 شربکی اوزه اولدیغی قصه ایلر و دخی تحقیق هر بری حاجتک تخصیصه قادر اولور من الا شربک اولور امدی
 هر برینک مفاوضه نیک مقتضای اولان شیده تصرفندن اول مقدار مستدر حالک دلالتیه معلوم اولان
 استثناء شرط اولان استثناء کبدر و باع همچون طعام و کسولر نئی هر قفسی بندن دبلرسه طلب ایلک وارد
 شربندن اصالت جهندن و شربکندن کفالت جهتندن و کفیل مشتری از رجوع ایدر اگر مال شربکندن
 حصده سی مقداری الهه ابدی ایسه * زیرا طعام و کسولر مشتری خاصه مشتری اوزه در حاله که مال شربکندن
 قضا ایلدی (وکل دین بزم احدهم بد تصحیفه اشربک) و هر دیکه انده شرکت صحیح اولان شیبندن
 ایکیسندن بر بیه لازم کله * بولک بیانی عن قریب کاوراند شرکت صحیح اولان شیبندن دیکه باعث اند شرکت
 صحیح اولان شیبندن احتراز در جنایت و عماره من صلح و خلع و نفقه کبی (کاشربک و بیع و الاستیجار
 و کفالت باسره) اند شرکت صحیح اولان شی شربکی و بیع و استیجار کبی یا خود مکفول عنه کت امر بیه ماله
 کفالت کبی (عمده الاخر) اولدک ایدنه شربک آخرضامن اولور یعنی ذکر اولان اشیا من بری شربک
 بر بیه لازم کله شربک آخراکضامن اولور و شربک آخرک بواشیالده ضامن اولوسی مساواتی تحقیق همچوندر
 (وبلا امر لا) و اگر کفالت بلا امر اولور رسد شربکی ضامن اولور * زیرا کفالت بائنه کبی تبرع بمضدر و فحش
 کفالت امر بیه اولسیدی مفاوضه در تکیم عن قریب بیانی کلور (واما الامان فی لشرکت بالاموال)
 اما الفارضة قولنه عطفدر و اما اموال ابله شرکت عنان (فهر شربکنفی کل تجاره او نوع منها) پس شرکت
 عنان هر تجارتمه یا خود تجارندن بر نوعه شرکت در بغدادی کبی و طعام کبی و بولرک مثلی کبی (و ترضین
 الوکالة) و شربکنده متصدک محقق اولسی همچون اولک غیرک مانده تصرفدر کانتی متضمن او اور (فقط)
 انجق یعنی کفالتی متضمن اولور * زیرا کفالت لفظ کفالت ابد بویک مساوات ضرورتی همچون مفاوضه ثابت
 اولور و لفظ عنان ایسه مساواتن منی اولور تکیم مرور ابدی (و تصحیح بعض المال) و شرکت عنان مالک
 بعضیه صحیح او اور * زیرا کاحاجت مس ایدر شرکت عنانده مساوات شرط دکلد امدی بعض ماله
 شرکت عنانک محتمه قول واجب اولدی (ومع فضل مال احدهم) و شرکت عنان ایکیسندن برینک

مالك فضلې الله دخی صحیح اولدی شمر کدغنه اندمه مساوات شرط اولدی بغی ایچون (و مساوی مال هه لای ایش) و شمر کدغنه ان ایکی سنک ماللرینک مساوی اولور بر بحالی مساوی اولسا بینه ده صحیح اولدی (بر یا مکس) و حکم یله ده صحیح اولدی یعنی ایکی سنک بر بحالی مساوی او اوب ماللرینک مساوی اولسا بینه ده صحیح اولدی رسول علیه الصلا و السلامک (اربع علی و شرط او الوضیفة علی فیدر لملین بلا فضل) قول شریفی ایچون معنای شریفی ربع ایکی شمر کدغنه شرطی اوزره در و وضیفة یعنی زبان اولان بلا فضل ماللرینک قدری اوزره در دیکدور و کل ربعی ایکی سنک بندن برینه شرط یونک خلاقی اوزره در عقده شرطه شمر کدغنه خارج اولدی بغی ایچون (و بضح بکون احدمه دراهم والاخر دانسیر) و دخی ذکر اولان کبی شمر کدغنه عنان مالک ایکی سنک بری دراهم و آخر دنان بر اولغله ده صحیح او اور یاخود برینک دراهمی یاض و برینک قره اولغله ده صحیح او اور (و بلا خلط) و دخی شمر کدغنه عنان ایکی سنک ماللری بره خلط او قسزین صحیح او اور امام زفر و امام شافعی خلط سز شمر کدغنه عنان صحیح اولان دینلر * زرارح مالک فرعیدر عرف و قوی شمر کدغنه اوزره تصور او اتر الاصلده شمر کدغنه کتک بونیه تصور او اور بلا خلط ایسه اشتراک اولمز دینلر و بریم ایچون ملت اولدور کدغنه شمر کدغنه ایکی طرفدن نو کدغنه عقیدیدر که هر ی ماللری ایله اشتراک و بوشتر دینلرند مشترک اولق اوزر * بوا یسه خلطه محتاج اولان و ربع عقده مستحق او اور مال ایله مستحق اولدی بغی کبی بوا بجدن عقده شمر کدغنه شمر کدغنه اولدی و او شمر کدغنه عقده مستعد در حتی شمر کدغنه وجوه و قبل جا ز اولدی بس قیجان عقده مستعد اولدی ایسه اندمه مساوات شرط قیلندی و احد و خلط دخی شرط قیلندی (و کل مطالب یعنی مشرک لا الاخر) و ایکی شمر یکدن هر بری اشتراک ایلیدی کی شیک ثمنیه مطالبه او اور آخر شمر یکدن شتر ایددی کی ایله مطالبه او اور هر و راید شتی ایچون که شمر کدغنه عنان و کالینی متضد کفای متضد دکلدر و وکیل حقوقه و اصلدر * ثم رجوع علی شریکه بخصه بند) اندنصر که اول مطالبه او اتر شریک اول شیده اولان حصه سیله شریکی اوزره رجوع ایدر (ان داده من ماله) اگر اول شتی ماندن ایدوب مال شمر کدغنه ارا ایددی ایسه * زیرا شریکی طرفدن حصه سنده و کیلدیرس اگر کدغنه ماندن ارا ایددی ایسه شریکی اوزره رجوع ایدر (و لا یصحان) شمر کدغنه مفروضه و شمر کدغنه عنان شمر کدغنه باله و الله صحیح اولمز (الایات قدین) الا دراهم و دنانیر ایله صحیح او اور (و العلو س الا فقه) و دخی فلوس رایجه ایله صحیح او اور و انا و اناقرن) و دخی مصروب اولیان آتون و کومش ایله صحیح او اور (ان تعامل الناس بهما) اگر ناسر بوا بیکسینه تع مل ایدر لسه نول صحیح بودر که تحقیق عقده شمر کدغنه فلوس رایجه اوزره اتمه قاصح او اور اصطلاح ناسده عن اولدی بغی ایچون و اما بریس تحقیقا اصالت یعنی بسو طک مسائل شمر کدغنه و جامع اصغر دره بر متاع غزله سنده قیلندی بس تبر ایله نقره رأس مال شمر کدغنه ایچون و مال مضاربه ایچون صالح و لمر حالبو که صاحب اصل تبری مسائل صرفده ثمان کبی قیلندی و قول اول ظاهر مذهدر فقه ایدر لمر که تبرده متبر اولان عرف اولدیر بس مر باده که باده ایله تعامل تبر ایله اوله بس اول تبر قود کبیدر و عقود ایله متعین اولمز و انکله شمر کدغنه صحیح او اور و ناسک انی عن استعماله تعاملی ضرب محض ص غزله سنه تغزیل اولندی و هر بلده که انکله تعامل جاری اولدیر متاع کبیدر عقود ایله متعین او اور و انکله شمر کدغنه صحیح اولمز دینلر کافیه بوله ذکر اولندی و شمر کدغنه مفروضه و شمر کدغنه عنان صحیح اولمز لای ایزد کر ایلید کمر شیده او اور (و بالعرض بهد بیع کل اصف عرضه اصف عرض الاخر) و شمر کدغنه عنان عرضه یعنی متاعله صحیح او اور لکن ایکی شمر کدغنه هر ی متاعک نصفنی آخرک متاعک نصفه بیع ایدد کدغنه انصر که او او یعنی اگر ایکی شمر یکدن هر بری متاعدن نصف مالی آخرک مالکدن نصفه بیع ایدر سه ثمنده شمر کدغنه ملا که ایکی شمر یکد او اور حتی ایکی سنک بری ایچون آخرک زیننده تصصرف اتمک جا ز اولمز * بوندنصر که عقده ایله شمر کدغنه عقده ایله شمر کدغنه عقده او اور حتی ایکی سنک هر بری ایچون صاحبک نصیبند تصصرف جا ز او اور و بر متاعده شمر کدغنه ادا ایدر کدغنه ایچون حبه شمر کدغنه در (وان ملک احد لمفاوضین ماصحیفه الشریکه) و شمر کدغنه مفروضه ایله شمر کدغنه اولانک بری ارثه و یا هبه ایله اندمه شمر کدغنه اولان شیده که انقبایان او انش ایدی کامالک او اسه (وقض) و دخی مفروضه کبری قبض ایسه

(صارت عنانا) اول شمرکه مفاوضه شمرکه عنان اولور مفاوضده معتبر اولان مساوات زائل اولدییی
ایچون (هلاک مالیهما اومال احمدهما قبل الشراء بیطلها) ایکی شمریکده مالری باخود برنگ مالی قبل
الشراء هلاک اولسیدی شمرکتی باطل قیلر* زرا شمرکت عقود جائز دند ز پس ابتدا سند شمرط قیلان شی
دوای ایچون دخی شمرط قیلندی و بوابطل ایکی مالک هلاکنده ظاهر در و کذلک ایکیسندن برینگ مانک
هلاکنده دخی ظاهر در* زرا مالی هلاک اولیان شمرک مانده صاحبک شمرکتیه راضی اولدی الا انک
مانده شمرک اولقی ایچون راضی اولدی پس فحمان انک مالی فوت اولسیدی انک شمرکتیه راضی اولز پس
عقد باطل اولور فائده اولدییی ایچون (وهو علی صاحبه قبل الخلط هلاک فی بده اوفی بد الا حر) و قبل الخلط
هلاک اولان مال مانکی اوزره هلاک اولور برادر کرک کند و بندنه هلاک اولسون و کرک شمرکی بندنه هلاک
اوسون* بومال فحمان کند و بندنه هلاک اوسه پس بو ظاهر در اما آخرک بندنه هلاک اولسک عاتی انک قتنده
امانت اولغه در (و بده علیهما) و بعد الخلط هلاک اولسیدی ایکیسک اوزرنه هلاک اولور* زرا هلاک
ولان مال تمیز اولمز پس ایکی مالی بدن هلاک اولور (وان هلاک مال احمدهما بعد شمر آلاخر عماله فشریه لهما)
واکرایکی شمریک بری آخرک مالیه شمرکتد کند نصرکه آخرک مالی هلاک اولسیدی آخرک شمرکت ایلدییکی
ایکیسی ایچون در ایکیسی شمرط ایلدکلی اوزره* زرا هلاک واقع اولدییی حینده وقت شمراده شمرکت
قائم اولدییی ایچون بینه ماده مشترک واقع اولدی امدی آخرک مانک هلاکله حکم تغییر اولمز و شمرکت شمرکه
عقد در حقیقه قاهره قنسی اشترا ایلدییکی شی بیع ایلسی جائز اولدی* زرا شمرکت تحقیقا مشتراده تمام
اولدی و شمرکتک تمامند نصرکه مالک هلاک اولسیده شمرکت منقض اولز (و رجوع علی الاخر بحصته من ثمنه)
واخرا اوزره ثمنن حصه سیله رجوع ایدر* زرا نصفی و کاتبه سیله اشترا ایندی و غنی کند و مالندن نقد
ایندی امدی رجوعی صحیح اولور تکبیم هر و رایتدی (وان هلاک بمله) واکر آخرک شمراسندن اول هلاک
اولسیدی (غان و کله حیث لشمرکه صبر بحافشمریه لهما) پس اگر حین شمرکتده صبر بحاشرا بهانی توکیل
بندی ایسه انک شمرکت ایلدییکی شی ایکیسی ایچون اولور رأس مالده شمرط ایلدکلی اوزره در بحده دکل* مثلا اگر
رأس مال بیلنرنده ائلا تا اولسیدی پس مشترا بیلنرنده ائلا تا اولور و اگر رأس مال انصافا اولسیدی کذلک
انصافا اولور* زرا شمرکت اگر باطل اولورسه شمرکتله تصریح اولنان و کالت قائمدر پس حکم و کالتله
بیلنرنده مشترک اولور (ویکون شمرکه هلاک) و شمرکت شمرکه مانک اولور حتی ایکیسندن بری آخرک نصیبته
تصرف ایدر من (والافلا) واکر صرف بجاوکیل ایلدی ایسه مشترا ایکیسی بندنه مشترک اولز بملکه خاصه
مشتری ایچون اولور* زرا شمرکت اوزره وقوع کپ و کالتدر شمرکت ضمننده ثابت اولدی و ایکیسندن برینگ
مانک هلاکله شمرکت باطل اولدی و ضمننده اولان و کالت دخی باطل اولدی (ولکل من هذین الشمرکتین)
یعنی شمرکه مفاوضه و شمرکه عنانک شمرکتدن هر بری ایچون (ان بیضع) بضاعه و برک وارد ربعی مال
شمرکتدن بررجه اعطاید و برحک کلسی ایچون فتلق وارد هر زراعده شمرکتده معتاددر (و یودع)
ودخی مال شمرکتدن امانت و برک وارد* زرا عاده تجار دندر (و بضارب) ودخی احد شمرکتین مالی مضاربه
و برک وارد* زرا بونلر شمرکتک دوتیدر پس شمرکت بونلری متضمن المتی جائز اولور شمرکت بونک خلاقی
اوزره در که بونلر یعنی بضاعه و امانت و مضاربه شمرکتی متضمن اولز* زرا شی متضمن اولز (و یوکل)
و ایکی شمرکتدن هر بری بیع و شمراده تصرف ایلدییکی شمدن شمرکتده اجنبی بی وکیل ایتمک وارددر* زرا عاده
تجار دندر (و المال فی بده امانت) و ایکی شمرکت هر برینگ بندنه مال امانتدر حتی مال شمرکت
بلا تعدی بندنه هلاک اوسه ضامن اولز (واما لمفاوضه فی شمرکه الصنائع فبان یشتک صانعان مساویان
فیما تجب فیهم المساواة فی المفاوضه المذکوره) و اما شمرکه صنایده مفاوضه ایکی صاحب صنعتک مفاوضه
مذکوره ده مساوات انده واجب اولان شمدن مساوی اووب شمرکت مالبرله اولور و مفاوضه مذکوره اهل
کفالتدن اولملری ایله اموال ابله شمرکتده مفاوضه در والله تعالی احسان ایلدییکی شی بیلنرنده ایکی نصف اولغه
شمرط ایتملی ایله و اناض مفاوضه ایله تلفضایتملریله در و تحقیقا بیانی هر و رایتدی (سوی المسال) مالندن
ضری* مالده مساوات مفاوضه سابقه به محض و اولد بیچون (کصباعین او خباط و صباغ) ایکی بواجی

کمی یا خود بر تزییله بواجی کی بونده اشارت وارد در که صنعت و مکانک اتحادی شرکته بنده شرط دکادر
(وقبل العمل لاجر ینهما) و اجر ایکسی ینده اولی ایچون ایکسی علی قبول ایتمکله او اور یعنی
ایکسندن هر بر نیک اجر دن حاصل ایلدی کی شی ینلرند، مشترک اولغله تنکیم، مفروضه نیک حکمی بودر
(و تضمنت وكالة) بوشرکته صنایع و کالتی متضمن اولور انواع شرکته کیم بیسنده اعتبار ایچون و کالتی متضمن
اولور (و کفالة) و شرکته صنایع کفالتی دخی متضمن اولور معنای مفروضه متحقق اولسون ایچون
(و صحت وان شرط العمل نصفین و المال ثلثا) اگر چه کیم ایکسی علی ایکی نصف ایدور یعنی ایکسی
یننده اولان ربھی ایکی نصف ایدور و مالی اثلثا شرط ایدور سهده شرکته صحیح اولور استخسانا و قیاسده
صحیح اولور، ز رضایان عمل مقدار یله در پس نیک او ز ریند زیاده مامه مکده ضامن اولد قچه بر یحد در پس عقد جائز
اولور عقدی صنایع افضای ایچون پس عقد شرکته وجوه کیم اولور و استخسانا و وجهی اولدر که نجه قاشول
شیکه اتی شرکته اخذ ایدر اتی ریح خذ ایلر، ز رار یخ جنک اتحادی قتنده متحقق اولور حالو که جنس
مختلف اولدی، ز رار اس مال ایلدر و یخ مالدر پس اخذ اولنان شی، عملک بدلی اولدی و عمل تقویم ایله
مقوم اولور عمل ایله تقویم اولنان شینت قدر یله تقویم اولور امدی اخذ اولنان شی، حرام اولن شرکته وجوه
بونک خلاقی اوزره دروغن قریب بیانی کلور (وزن کلا عمل قبله ایدر و یطلب الاجر) و ایکسندن
هر بر نیک قبول ایلدی کی عمل ایکسندن ده لازم کلور و هر بری صاحبک ائنگ اجر نی طلب ایدر (و بیر اولدافع
بالدفع الی ایدر) و اجری دفع ایلر کیمه ایکسندن رینه دفعه بری اولور (والکسب ینهما نصفین) و کسب
اولنان مال ینلرند، ایکی نصف اولور (وان عمل ایدر) اگر چه کیم یالکز بر بی عمل ایدر ایسه ده
قیاسا و استخسانا دفع اجر دن بری اولور، ز رار بونکالتی متضمن اولان مفروضه نیک متقاضی ایدر (واما العنان
فی شرکته اصناع فبان مشترک صنایع بلان او ینده فیمان کر و تضمنت وكالة فقط و ثبت به الاحکام المدکوره
استخسانا) و اما شرکته صنایعده شرکته عنان ایکی اهل صنعت ذکر اولنان شیده ینلرند، تساو بسز مشترک
اولدر یدور بوشرکته ایچوق و کالتی متضمن اولور و احکام مذکور، بونکله استخسانا ثابت اولور و قیاسده ثابت
اولور، اما سیدر، ز رار شرکته کفالت قیدنن مطاقه واقع اولدی احکام مذکور ایسه کفالتک موجب ایدندر
و استخسانا و وجهی اولدر که نجه قاشول بوشرکته ایکسندن هر بر نیک ذمتده عملک واجب اولسی ایچون
مقتضیه در بواجدن اجره مستحق اولور، ایکی شرکته بری آخر، ز نه ناسدن اجری قبولتک نفاذی سببه یله پس
عملک صحتده و بدک اقتضاسنده، و وضع بحر اسنه جاری اولور حتی فقها دیدلر که قیاس ایدر ایدر نندن بری
هلاک اولور، صابون یا خود ایشان شندن دین اقرار ایدر، شرکته اوزره قصد بقی اولنر، و خاصه نجه، لازمه کلور
ز رار، مفروضه اوزره تصبص بولغدی و اقرار کنا فذنا اولسی، مفروضه ایله تصریحی ایجاب ایدر (واما المفروضه
فی شرکته الوجوه) و اما شرکته وجوهده مفروضه * شرکته وجوهده، سببه سببه باعث ز رار و سببه کیمه
اشتراک ایتنر، الا عند الناس حاجت صاحبی اولان کیمه ایدر بعضیلر شرکته وجوهده ابتدا لوجوه واردر
ز رار بوشرکته مفلسلر شرکتیدر بدی (وبار بوشرکته تساو یال فیمان کر بلامان اشتراک بوجوهده و سببه)
پس بلامال تساو اولد قلمری حالده ذکر اولنار شیده مشترک اولملری بوزر یله اشتراک ایدور بیع ایلر یله اولور
(و تضمنت وكالة) بوشرکته وجوه و کالتی متضمن اولور هر ور ایدن علت ایچونکه نجه قاشولر اوزره جائز اولن
الدر کاله یا خود ولایه جائز اولور امدی اولی اولدی یعنی و کالت متضمن اولدی (و کفالة) و شرکته وجوه
کفالتی دخی متضمن اولور معنای مفروضه متحقق ایچون (واما العنان فیها) و اما شرکته وجوهده
شرکته عنان (فبان لا یعتبر تساو فیها) مفروضهده ذکر اولنان امورهده تساو معنی اولماقده اولور
(و تضمنت وكالة فقط) و شرکته عنان ایچوق و کالتی متضمن اولور تنکیم هر ور ایدر (وان شرط طاعت صفة
المشتری او ثلثه) اگر چه کیم شرکته وجوهده ایکی شرکته اشتراک ایلدی شیده منافعه یا خود مشته
شرط ایلدی لر سهده (فالریح کذلک) و ربھی دخی کذلک منافعه و یا ثلثه شرط ایلدی لر ایسه ده تساو
اعتبار اولنر (و شرط افضل باطل) و شرکته وجوهده، بحک فضائی مالک قوری اوزره شرط ایلن باطلدر
ز رار یخ مستحق اولنر الا عمل ایله اولور مضارب کی یا خود مال ایله اولور رب مال کی یا خود ضاعله اولور شول

استاد کبی که آمدن علی قبول ایدوب پس اول عملی شاکر دیده اخذ باید یکی شیشون اقل ایله اقل ایدر پس اول فضل استاد ایچون ضمه نه طیب او اور و غیره به بعضی معانی ثلاثه تک قبری به مستحق اولر که رنار سیکه تحقیقا برکت نه غیره به مالکده تصرف ایله ربحت بعضی بنم ایچو اولق اوزره دیسیدی پر شیشه مستحق اولر بو معنار بولند ایچون

فصل

بوفصل شرکه فاسده نک احکامی بیانده رد (لا شرکه فی الاحتطاب والا حتشاش والاصطیباد وسائر المباحات) اودونچولنده اوانعجیلقده و آوجیلقد و سائر مباح اولان شیلرده کرج کبی وطوز کبی ومعدن جوهری کبی وط غلرکده و هوسی وارضک طاشی و زرابی کبی شیلرده شرکت اولمز * زرا شرکت و کبلی متضددر و توکیل ایسه موکل ایچون ثابت اولان ولایه نصرفی ایاتدر و بو معنایه به بمقامده تصور اولمز * زرا موکل ذکر اولنار اشیایه مالک اولمز امدی غیره مقامه اقامت یتمکده دخی مالک اولمز (وما حصل احدهما فله) و رشول شیلکه ایکسینک ری حاصل ایله اول شی * انک ایچوندر (وما حصله معافله مانصفین) و ایکسی معا حاصل ایلد کاری شی * ایکسی ایچون نصف او اور * زرا اول شی انترک عملی نک اثر بدر مساواتی تحقیق ایچون ایکسی بیئده ایکی نصف او اور (وما حصل احدهما باعانة الاخره) و ایکسیندن ری آخک مع اولیله تحصیل ایلدیکی شی حاصل ابدن ایچوندر * زرا اول عله اصندر (والا حرج ش باغا ماباغ عند محمد) و آخر ایچون امام محمد فتنه باغا ماباغ اجر مثل لازم کاور (ولایزاد علی نصف ثمه عند ابی یوسف) و امام بو یوسف فتنه اجر مثلی حاصل ایلد کاری شیلن ثمتک نصفی اوزره زیاده اولر تنک امر اجاره فاسده نک حکمی دخی بیئرلنده بو اختلاف اوزره در (ولاقی لاسه تاء بان کار لاحدهم بغر و لا حرج روایه واستفی احدهما والکب للعامل) واستفاده دخی شرکت اولمز ایکی شربکک برینک قاری اولوب * آخک بیورک قر به سی اولسه بریسی صواره فله عمل ایسیدی کسب عامل ایچوندر (وعليه اج المثل الاخر)

و آخر اجر مثلی عامل اوزره در * زرا آخر اجاره فاسده ایله اجر بدر (الربح فی الشرکه انه سهه علی قدر المال وان شرط الفصل) شرکه فاسده در هر حال قدری اوزره در اگر چه کیم فضلی شرط اییدی ایسه در * زرا اصل بودر که تحفه بقارح ماله تا بعدر نما کبی تکبیم من ارعه در بذر ایچون زباده ک نسید ایله مستحق اولر یعنی کبی و اصلدن عدول او انحراف لاسه نک صحتی فتنه او انور طالبو که نسیمه صحیح اولدی امدی شرط نفاضل یا طبل اولدی * زرا انک استحقاقی عقد ایله در پس شرط تفاضله فسادک تقرری وارد فساد ایسه واجب الدفندر (و یبطل موت احدهم او حکما) و مطلق شرکت احد شر بکینک برینک و یله باطل او اور کر که حکما موتله اولسون مرتدا و اولوب دار حربه لاحق اولوب وقاضی لمقرنه حکم ایکن ایله زرا و کالت شرکت ایچون لازمه در و موت و کالتی ابطال ایدر و لازمی ابطال ایدن ملزومیده ابطال ایدر (لا یری احدهم مال الا حریلا ذمه) یعنی یکی شربکک بری آخرک مالک زکاتی ادایتمت ذنسر جائز اولمز * زرا زکات تجارت چندن در کلدنر (فار اذ کل لصاحبه فادبا و لاه) پس اگر هر بری شربکنه اذن و رسیدی ایکسینده نه قبله زکاتی ادا ایسدر دی (ضمن الثانی وان جهل باده الاول) ثانی ضامن او اورا اگر چه کیم اولک ادا سته جاهل اولور سده زرا ما اور بهک غیره ایله عمل ایسیدی * زرا ادادن مراد فرضک استقاط بدر صاحبو که فرض ساقط اولدی امدی مختلف اولدی پس ضامن او اور کرک بیلسون کر که بیلسون * زرا موکل ادا ایله حکما کاشندن معذول اولدی محل فوت اولدی ایچون و بواجلدن علم و جهل ایله مختلف اولمز عبدک بینه وکیل اولار کینه کبی که چیان موکل عبدی اعتناق ایسیدی اول وکیل معزل اولور کرک وکیل بیلسون و کر که بیلسون (در ادا بیه) حتی ایکی شربکک هر بری صاحبک مالک زکاتی غیبتده ادا ایسه زدی و ایکسینک دخی اداسی زمان واحدده اولسیدی و تقدم و تأخر بیلنمیدی (ضمن کل فسط الاخر) هر بری آخرک فسطنه ضامن او اور و بریرله نه قص بدر پس ایکسیندن برینک مال زیاده او اور سه زیاده ایله رجوع ایدر (شری مفاوض امة باذن شربکک لیسوی ههلی له بجانا) شرکه مقارضه ایله شربکک اولار کینه شربکک اذنیله وطه ایتمت ایچون برجار به اشترا ایسیدی اول جار به بیج نامشتری ایچون او اور یعنی چیان بکی مفاوضک بری صاحبنه

وطه ایست بچون برجار به اشترانسه اذرو رسب ری بس مام را اولر صاحبی دخی رجار به اشتر ایوب مننی
 مال شر کنند ادا اینه بدی اول جار به بغیر شی مشتریک اولو بهی شر بکه رشیشه مد یون اولر امام اعظم
 قتند و امامین قند اذن و ین مشری اوزره جار به ک نصف شی ایلر جوع ایدر هر بر اشترانسه مامور
 ایچون واقع اولدی بس انک اوزریندن واجب اولدی حالو کد شی مال شر کند ادا ایلدی امدی آمر مامور
 اوزره نصف منله رجوع ایدر تنکیم طعام و کسوتنک منته نصفله رجوع ایدیکلی کبی و امام اعظمک دالی
 اولدر که تحقیقا جار به ایکبنت بلکه داخل اوسدی مقتضی شرکت اوزر جاری اولفته اند نصره اذن
 نصیبی هدی منضم اولدی * زیرا وطه حلال اولر الا ملکه اولر تنکیم قچان ایکسی اول جار به بی اشتر
 ایدوب اند نصره ایکبنتدن ری آخره من بوجاری بی کندک ایچون قض ایله دید کده هه اولدی بی کبی اولدی
 حالو که تقسیم اولنمان شیده مشاعت هدی جائزه در اهاتک طعامی و کسوتی بونک خلاقی اوزره در * زیرا
 انلر ضرورت ایچون شرکتدن مستثنا در تنکیم بیقی مرور ایددی و یم سه من ده ایسه ضرورت یوقدر
 (واحد ابایع بنتها ایاشا) و جار به نک باعی جار به نک مننی یکی شر بک هر فغیبندن دیرسه اخذ ایدر
 مشریدن اصالت و صاحبندن کماله اخذ ایدر تنکیم طعام و کسوتده مرور ایددی

کتاب المزارعة

بو کتاب مزارعه نک احکامی بانند در (هی) مزارعه لغت جهنندن مقاتله بیاندن زرع دندر و شرعا
 (عقد علی الزرع بیعص الحارج) مزارعه زرع اوزره خارج به ضله بر عقد در (ولا تصح عندی حیفة)
 امام اعظم رحمة الله علیه قتند صحیح اولر * رافعن خدیجیت روایت ایلدی بکی حدیث شریف ایچونکه
 تحقیقا رسول علیه الصلاة والسلام بخاریدن نهی ایلدی اولر که ارضک اوت اوزره باخود ربع اوزره
 مزارعه سیدر بخار خیر دندر اولر که خبارک معالجه سچون کلدر یعنی اکچیدر و خبار ارض ملا بدر
 ودخی مزارعه مالک عدلندن خارج اولان شیک به ضله ارضک استیجار ایدر که معنای اجاره ده اولدی بچون
 پس ذکر نجیک اولر کبی معنایه اولدی تنکیم اجاره ده مرور ایددی (و تصح عندهما) و مزارعه
 امامین قتند صحیح اولور * زیرا رسول علیه الصلاة والسلام خبارک نجیبانی یعنی خرما انجاشی اهلته معامله
 وارضتی مزارعه دفع ایلدی مژدن وزرعندن خارج اولانک نصتی اوزره و صحابه و تابعون و صلحون یم
 بو کومره کلجه بونک عمل ایلدی برونک مثالی ایله یعنی اجاره خبر واحد و قیاس ترک و اتور بواجلندن فقهها
 (و به یقینی) ایدیلر (ورکنها الا یجاب و القبول) مزارعه نک رکنی ایچوب و قبولدر سار عقدر کبی (و شرطها)
 و مزارعه نک شرطی سکر امر در * او کبسی (اهلیة العاقین) یکی عقدا بچینت اهل اولر بدر یعنی حر و مکلف
 اولر بدر * زیرا اهلیت سر عقد ایچون صحت اولر * و امر ثانی (صلاحیة الارض لزارعة) ارضک زراعت ایچون
 صالح اولس بدر حتی معقود حاصل اوله * و او چخی امر (ویا مودة معارفه) متعارف اولان مدتی بیان ایتمکدر
 مثلا رسنه دکن و با یکی سندیه دکن دیکله * زیرا مقدارشک منفعتی اوزره وارد اولور اگر تخم عامل طرفندن
 اولورسه یا خود عاملک منفعتی اوزره وارد اولور اگر تخم صاحب ارض طرفندن اولورسه و منفعت مقداری
 ایسه بیلر الا مدتک بیانی ایله بیلر و امدی مده منفعت ایچون معیار اولدی بس مدت اند مزارعه بیه قادر
 اولنه حتی قدر ممکن اولتی واجب اولور حتی قچان بر مدت بیان ایسه که نده مزارعه حاصل اولدی اولر مزارعه
 فاسد اولور مقصودک حصول معلوم اولدی بچون و کذلک بر مدت بیان ایسه که نده ایکبنتندن بری منته
 عاده امیش ایلم مزارعه فاسد اولور ذخیره ده بوله ذکر اولدی * و در نجی امر (و بیان رب البذر) یعنی
 تخم قنغی طرفندن اولدیقن بیاندر * زیرا معقود علیه تخمک اختلافیه مختلفا اولور * زیرا عامل طرفندن
 اولورسه معقود علیه ارضک منفعت ایدر و اگر تخم صاحب ارض طرفندن اولورسه معقود علیه مالک منفعت ایدر
 امدی معقود علیه بیاندن لابددر * زیرا انک جهالتی زراعه مقتضی اولور * و اشخی امر (و بیان جنسه)
 تخمک جنسی بیاندر * زیرا اجر نک جنسی بیاندن لابددر اول ایسه معلوم اولر الا جنس بذری بیان ایله
 معلوم اولور * و اشخی امر (و بیان حظ الاخر) آخرک نصیبی بیاندر یعنی تخم نک طرفندن اولر که مننی
 بیاندر * زیرا اولر که نه شرطه عوض بوندن نصیبیه مستحق اولور امدی نصیبی بیاندر کدن لابددر * زیرا

بیلان عقد الیه نصیبه متحق اولر و بدنجی امر (والتخلية بين صاحب الارض والاعمال) صاحب ارض
 الیه عالمک بینی تخیه ایتمکدر حتی عقده تخیه انکله زائل اولان شیبی شرط بندی اولمکه صاحب ارض
 عامل الیه یله عمل ایتمکدر اول عقد فاسد اولور و سکرنجی امر (والشركة في الخارج) خارجک حصولی
 قنده خارجده شرکتی یاندر زراعتده اجاره یونندن منعقد اولور و انتهاء شرکت یونندن تمام اولور
 و هر شرطکه خارجده قطع شرکتی مؤدی اولور اول شرط عقدی فاسد بدمجیدر (والتامصیح اذا كان الارض
 والبذر الواحد والبقر والعمل من الاخر) و اما بین قنده مزراعده صحیح اولدی ایفان ارض الیه تخم زدن
 و بقرا الیه عمل آخردن اولورسه صحیح اولدی * زرا صاحب ارض عالمی عمل ایچون استیجارا ایلدی و بقرا عمل
 ایچون آلتدر امدی عامل اوزره بقرا شرطی جائز اولدی تکیم زری استیجار اولدوقده کند و ایکنه سهله
 دیکمسی شرط اولدوبغی کبی (والارض لواحد والباقي للاخر) یا خود ارض برینک اولوب باقی آخرک
 اولغله مزراعده صحیح اولور * زرا تخم صاحبی ارضی ارضک خارجندن برجزه معلومه استیجارا ایلدی و اگر
 صاحب تخم ارضی دراهم و نانبر الیه استیجارا ایتسیدی صحیح اولدی پس کدک ارضک خارجندن برجزه معلومه
 استیجارا ایلدی صحیح اولور (ار العمل لواحد والباقي للاخر) یا خود عمل برینک اولوب باقیسی آخرک اولورسه صحیح
 اولور * زرا صاحب ارض عالمی مسأله آخرک آتی الیه عمل ایتمک ایچون استیجارا ایلدی امدی صحیح اولدی تکیم
 زری فی صاحب ثوبک ایکنه سهله دیکمک ایچون استیجارا ایتدیکر وقت صحیح اولدوبغی کبی (والتامصیح
 اذا كان نفقة الزرع عليه بما يفرحهما كما جرح الحصاد والرافع والندوس و لتدريه) و دخی ذکر اولنان کبی
 مزراعده صحیح اولدی ایفان زرعک نفقه سی ایکنسک حقلری مقدار برجه ایکنسک اوزرینه او ایتسیدی
 صحیح اولور مثلاً ایتمک اجری و نقل محصولک و خرمن دوکت و خرمنی صادر و محصولی صاپدن آرانک
 اجرنلری کبی * زرا غرم غمکه اولور حتی اول شیشیرا ایکنسندن بری ایچون شرط او انسه عقد مزراعده فاسد
 اولور * زرا بوش شرط بشرطدر که عقدا اقتضا ایتمز و انده ایکنی عاقدک برینه فائده وارددر (فتفسدان كانت الارض
 والبقر الواحد والبيدرو العمل للاخر) پس مزراعده فاسد اولور اگر ارض و بقرا برینک و بذر و عمل آخرک
 اولورسه * زرا صاحب تخم ارضی و بقرا استیجارا ایلدی و ارضک خارجندن برجزه معلومه بقرا استیجارا
 مقصود اولوق صحیح اولور * زرا قرق منفعتی ارضک منفعتی چسندن دکلدن * زرا ارضک منفعتی ارضک
 طبعنده برمدنر که خارج انکله حاصل اولور و بقرا منفعتی برصلا حیثیدر که عمل اول صلاحیتله تمام اولور
 پس بقرا الیه ارض بیتده بجانست معدوم اولغله بقرا ارضک منفعتنه تابع قیلن ممکن اولور و منفعت ارضک
 استحقاقی مزراعده الیه مقصود اولوق حائز اولور تکیم بقرا لکنز ایکنسندن برینک اوزرینه مشروط اولسی
 جائز اولدوبغی کبی * عمل جانبی بونک خلاف اوزره در که زرا بقرا عملک آلتیدر پس عالمک منفعتنه تابع قیلندی
 (او کان البذر لاحدهما والباقي للاخر) یا خود تخم ایکنسندن برینک اولوب باقیسی آخرک اولورسه مزراعده
 فاسد اولور * زرا بونوعله شرع وارد اولدی (او کان البذر والبقر الواحد والباقي للاخر) یا خود تخمه بقرا
 برینک اولوب باقی یعنی عمل ارض آخرک اولورسه مزراعده فاسد اولور * زرا تخمه بقرا هر بری وقتکه
 بالکنز اولدوقده صحیح اولدی لیرسه اجتماعلر نده دخی صحیح اولدی (او شرط لاحدهما ففنا مسماة) یا خود
 ایکنسندن بری ایچون نسبه اولمش اولچکلر مشروط ایلسه لری پس تحقیق بونوعی ذکر اولنان کبی مقسدر
 ارضدر خارج و لیب الا اول نسبه اولنان اولچکلر مقداری خارج اولسه پس بوش شرط شرکتی قاطع اولور
 (او شرط ما يخرج من موضع معين) یا خود ایکنسندن بری ایچون بر موضع معیندن خارج اولان
 محصولی شرط ایلسه لری (او ما على الماذا نيات) یا خود سابقه لک اوسعی اولان سابقه الیه یعنی نهر اعظم
 الیه اسقا اولنان موضعدن خارج اولانی (او السواقي) یا خود سابقه لرا الیه سقی اولنان موضعدن خارج
 اولانی شرط ایلسه لری مزراعده فاسد اولور * سواقی سابقه لک جمیدر و سابقه جدولدن اکبر و نهر دن اصغر
 اولاندر پس بوش شرط دخی ذکر اولنان کبی مقسدر محصول ایچوق اول موضعدن خارج اولوق احتمالی ایچون
 پس بوش شرط شرکتی قاطع اولور (او اون غمته علی العمل) یا ایکنسی زرعک نفقه سی عامل اوزره اولغی
 شرط ایلسه لری بوش شرط دخی مقسدر یعنی مزراعده فاسد اولور هر وراندن شی ایچونکه تحقیق بوش شرط

عقد افتضالین بر شرط پدر و پو شرطه ایکی عاقدک بر بنده نفع وارد ر (اور قع رب البذر بنده اور قع الخراج
الموظف و تصدیف الیق) یا خود صاحب تخم نخعی رفع ایدوب یا خود خراج موظفی رفع ایدوب باقی
تصدیف ایلك شرط یا بسد زدی اول وقت ایکی صورتده عقد مز ارعه فاسد او اور حاصل اولوب الاول
مقداری حاصل اولوق احتمالی ایچون و اما قچان خراج خراج مقاسم او اوسیدی نك و ربع کبی بس عقد مذکور
جا ز او اور تکیم قچان عشری رفع ایدوب باقی سنی قسمت ایتمک شرط ایدوب و ارض دخی عشر به اوله عقد
مز ارعه جا ز اولدیغی کبی * یا خود صاحب تخم خارچک عشرینی نفسیچون یا خود آخر ایچون و باقی سنی بیلرند
تقسیم شرط ایدوب ایسه جا ز اولور * ز را خراج مشاعدر قطع شرکنه مؤدی اولور (او کون تبین لاحدهما
والحب الاخر) یا خود مز ارعه ده صمان بر نیک و دانه بر نیک اولغه شرط ایسه ایدوب اولوق مز ارعه فاسد
اولور * ز را بوش شرط دانه ده شرکتی قطع ایدر مقصود ایسه دانه در (او تصدیف الحب و تبین غیر رب البذر)
یا خود دانه بی تصدیف ایدوب صمانی تخم صاحبک غیر بی بشرط ایسه اولوق مز ارعه فاسد اولور * ز را
و شرط مقضای عقده مخلاف شرط ذروبو قطع شرکنه مؤدی اولور * ز را ز اولور آفت اصابت ایدر دانه حاصل
اولور بس چقمق انالنجق صمان چبقار (و لو شرط الحب نصه من ولم تضره لابن) و اگر دانه بی ایکی نصف شرط
ایدوب صمان ایچون تعرض ایسه ایدوب (او شرط و اجمل لرب البذر صحت) یا خود دانه بی ایکی نصف شرط
ایدوب صمانی صاحب تخم ایچون شرط ایسه ایدوب عقد مز ارعه صحیح او اور اما صورت اولی به سبب بس
ایکسیده مقصد اولان شرکتی شرط ایله کلری ایچون در و تابع اولان شیدن سکوت اصلده عقرب فساد بی
ایجاب ایاز و اما صورت ثانیه ده سبب حکم عقده موافق شرط اولدیغیچون در * ز را صمان صاحب تخمک
ملکنک غاسیدر (و اذا فسدت) و قچان عقد مز ارعه فاسد او اوسیدی (فالخارج رب البذر) خارج تخم
صاحبک اولور * ز را ملکک غاسیدر و فرغ اصلک ملککی ایله مالک اولور و آخر اولور لایسید ایله مستحق اولور
بس قچان عقد فاسد او اوسیدی نمالک کلیمی تخم صاحبک او اور (و الاخر اجر عمله و اجر مثل ارضه) و آخر
ایچون عملک اجر می لازم کلور یا خود ارضنک اجر مثل لازم کلور یعنی مز ارعه فاسد ده قچان تخم صاحب
ارضنک او اور سه عامل ایچون اجر مثل لازم کلور و اگر تخم مالک ایسه صاحب ارض ایچون ارضنک اجر مثل
لازم کلور (فلور رب البذر صاحب الارض فیه مل اجر مثله لایز علی شیمی) بس اگر صاحب تخم صاحب
ارض او اور سه عامل ایچون اجر مثل لازم کلور سه او زره زیاده اولور * ز را عامل زیاده نك ساقط اولسنه راضی
اولدی (و لو اعامل فلصاحب الارض اجر مثل ارضه) و اگر صاحب تخم عامل او اور سه بس صاحب ارض
ایچون ارضنک اجر مثل لازم کلور عامل منافع ارضی عقد فاسد ایله استیفا ایدوبکی ایچون * امدی عامل او زره
منافع قیتی واجب اولور * ز را انک ایچون یعنی منافع قیت ایچون اجر مثل بوقدر (فاذا صحت فاسد شرط)
بس قچان مز ارعه صحیح او اوسیدی واجب اولان مشروط اولاندر الزامک صحتی ایچون (و لاشی باعمل
ان لم تخرج) و عامل ایچون برشی بوقدر اگر ارضنک برشی چقمق سه * ز را عامل شیده شرکت بونیدن
مستحق او اور خارچک غیر بده ایسه شرکت بوقدر (و یجبر العاملان ابی لارب البذر) و عامل ابالیدر سه جبر
اولور صاحب تخم جبر اولور یعنی قچان مز ارعه عقد اولندده تخم صاحبی عدلن امتناع ایدر سه امتناع نك
ایچون در * ز را صاحب تخم عقد ایله و فایه متوصل اولور الاتلاف نضله او اور و الاتلاف نضله کا ضرر وارد
امدی انک او زره جبر اولور زار بنی هلم ایچون اجبر استیجار ایدن کیدر و کفایه ده دبدبکه بو (قبل القیسه)
تخصی القان اول امتناع ایدر سه جبر اولور و بده جبر اولور و اگر عامل امتناع ایدر سه حاکم عمل او زره
اکا جبر ایدر * ز را کا ضرر لاحق اولمسر بن و فایه کیدر امدی عقد لازم کلور سائر اجبارانده اولدیغی کبی
الامر که عامل ایچون ننگله اجبار فسخ او اور عذری اوله مرض کبی که مرض ایله مز ارعه فسخ او اور
(و ابی رب البذر و لارض له و قد کرب العامل فلالشی له قضاء) و اگر تخم صاحبی ابالیدر سه و ارضه تخم
صاحبک اولسه * حالبو که عامل ارضی سور مش اولدی بس انک ارضی سور می ایچون قضاء برشی بوقدر زرا
انک عملی عقدا ایله متقوم او اور عقدا ایسه عملی خارچدن چره ایله تقویم ایدر بوندن صکره خارج ایسه بوق
(و لیسررضی دیانه) و دیانت جهنندن صاحب ارض عاملی ایدر یعنی نغذایا ذکر او انان شی قضاء

جوابد و اما انك بينيه ر بيسی بيننده ديانة صاحب بذره عاملك عنلك اجر مثالی اعطاك انلك لازم كلور * زیرا
 عامل بر اعماله قائم اولفته مشغول اولدی خارجدن نصیبی اكا حاصل اولوق ایچون س * فچان صاحب ارض
 عاملدن ارضی اخذایتسیدی انی معروریتش اولور تفر بر ایدسه مدفوعدره ولایق اولان عاملك رضاسین طلب
 ایتکدر (وتطل موت احدهما) و عزارعه ایکسندن برینک موثله باطل اولور اجاره ده اولان ایکی
 عاقد کبی (فلودقه هات ثلاث سنین فلما نبت فی الاولی ومات صاحب الارض قبل ادرا که) پس صاحب ارض
 ارضنی اوج سنه بده د کین عامله دفع بئسیدی وقتنا که سنه اولیده زرع اولان شی بئسیدی و ادرا کندن اول
 صاحب ارض فوت اولسیدی (ترك فی البدایع الی ادرا که وقسم علی الشرط) ارض مز ارعک یکنده
 محصول ادرا کنه د کین ترك اولور و شرط اوزره تقسیم اولور (و بطلت فی الاخرین) و ایکی سنه اخیره رده
 مز ارعه باطل اولور * زیرا سنه اولیده عقدک ایفا سننده مز ارعک و ورثه نک حقتن مر اعث واردر و قطعنده
 بیی قلغنده اصلا عاملك حتی ایچون ابطال وارد ریس بقا ابطالدن اولی اولدی و اما ایکی سنه اخیره رده
 ابقایه حاجت یوقدر * زیرا مز ارع ایچون هنوز بر شیده حق ثابت اولدی پس بر قیاسه عمل ایدلک (مضت
 المدة قبل ادرا که فعلی المزراع اجر مثل نصیبه من الارض حتی بذرک) محصولک ادرا کندن اول مدة مز ارعه
 کچسیدی زرعک ادرا کندد کین مز ارع اوزره ارضدن نصیبنک اجر مثالی لازم کلور * زیرا مز ارع ارضک
 بعض منفعتنی استیفا یلیدی وقت ادرا که د کین انده حصه سنه تربیق ایچون (ونفقته) و زرعک نفقه سی
 صور مق اجری کبی و محافظه و بچمهک و محصولی فالدر مق و خر منی دوک و صاور مق و کورمک اجر تلی کبی
 (علیهما) ایکسنگ اوزر بنه لازم کلور حتی ادراک اولنجیه د کین * حقلرنک مقدارنجه کسیدن عاجز اولان
 عبد مشترک نفقه سی کبی (وفی موت احدهما قبله ترك فی مکانه) و زرعک ادرا کندن اول ایکسندن برینک
 موئنده زرع مکاننده ترك اولور (الی ادرا که ولاشی علی المزراع) ادرا کنه د کین مز ارع اوزره بر شی لازم
 کلر * زیرا بر بومقاده عقد اجاره بی مدة اجارنک بقای ایچون استیجسانا بقایلسک عاملك اخود وارثک
 عملدن اولدیغی وجه اوزره استمراری مکن اولور اما اولکیده مدت منقضیه اولدیغی ایچون بقاء مکن اولر (انفق
 احدهما بلا امر صاحبه) ایکسندن بری صاحبک امر نسز زرع اوزره انفاق ایتسیدی (وامر قاض
 فیه و متطوع) یا خود قاضنک امر بله انفاق ایتسیدی اول انفاق ایدن کسند انفاقده متطوع اولور * زیرا
 ایکسندن هر بری انفاقده مجبور دکلدر مثالی ایکی کشینک بیننده مشترک داره فچان مرمت لازم کلد کده
 ایکسندن برینک دارکمر متنده بلا امر انفاق ایتسیدی متطوع اولدیغی کبی (وتفسخ بدین مجوح الی
 بیها) و مز ارعه فسخ اولور بر ارض اوزره ارضک بیعنه جبر و محتاج اولور دینی اولسیدی اجاره ده
 اولدیغی کبی و عامل ایچون ارضک سورسی ایچون و نهر لر بن قازوق ایچون و چوقورل بن طولدر و ب
 یوکسکلر بن ایتدیروب دوزمک ایچون بر شی * مطالبه ایتک جائز اولر * زیرا انک مسابنی که خار جدره مطالبه ایتک
 جائز اولر زیرا خار ج معدومدر و دخی اجر مثل ابله مطالبه جائز اولر زیرا اجر مثل عقدک فسادی قئنده
 واجب اولور طالبو که عقد فساد اولدی (ولو نبت لم یبع قبل استحصاده) و اگر زرع بئسیدی زرع حصادندن
 اول ارض بیع اولور * زیرا ارضی بیعده مز ارعک حقی ابطال واردر و تا خبر ابطالن اولدرا کردان صاحب
 ارضی حبس ایدر سد قاضی انی اخراج ایدر * زیرا حبس ظلمک جز اسیدر بوا یسه ظلم ایتدی * زیرا مز ارع ارضک
 بیعندن منع اولمشدر امدی ظالم اولدی

* (کتاب المساقاة) *

بو کتاب سقی اولتان شبلرک احکامی بایئنده در (هی) مساقات لغت جهتمدن مفاعله بئیدن سقیدندر و شرعا
 (دفع اشجر الی مصلحه بجز من ثمره وهی کالمزارعة) شجر ی ثمرندن بجز ثمره بله مصلحنده دفع ایتکدر و بو مساقات
 امام ابو حنیفه قئنده باطه اولغنده مز ارعه کیدر امام بن ایچون خلاف واردر و فتوی امام بن قولله صحیحی
 اوزره در و شروطها اکثر و شرطها ممکنه ههنا) و مساقات شرو طی مز ارعه نک بومقاده مکن اولان شرطری
 کیدر (کاهلیه العاقدین و بیان نصیب العامل و الخلیفه بین الاشجار و العامل و الشرکة فی الخارج) ایکی عاقدک
 حر اولوب و مکلف اولسی کبی و عاملك نصیبنی بیان کبی و اشجار بله عاملك بیئنی تخلیه کبی و خار جدره شرکت

کبی و شروط مذکورہ دن بونلک ما عدا سنی بمقامہ جاری اولم (فصیح بلاذ کر آمدن) پس مسافات مدت
 ذکر ایلمکسزین صحیح اولور و قیاس مسافات صحیح اولم قدره ز برابو معالجاره درمن ارعدہ کبی و مسافات
 مدت ذکر نسراستحسان صحیح اولور (وتقع علی اول نمر بیخرج) و مسافات اول سنه خارج اولان نمر اوزره
 وانع اولور * ز برانمرک ادرای ایچون وقت معین وارد راز اولور وقت متفاوت اولور (وتفسدان لم یخرج)
 اگر نمر اول سنه خارج اولور سه عقدہ مسافات فاسد اولور یعنی عقدک سنه اولیدن غیر یہ متناول اولدی بی
 ایچون پس کانه ایکسیده سنه اول اوزره تصویص ایلدیلر بونی تاج الشریعہ ذکر ایلدی (الان اذافع غراسا
 فی ارض لم یتلغ امر علی ان یصلحها) عقدہ مسافات مدت ذکر ایتمکسزین صحیح اولور الامکر که چنان عاقبتک
 بری برار شده غرس اولمش اشجارک بوداغنی دفع ایده که اول اشجارک بوده سی اول سند اصلاح اوغق اوزره
 ابریشوب بالغ اولیده (فما خرج کان ینتھ ما نصفین حیث یفسد) پس خارج اولان میوه ینتھ ماده ایکی
 نصف اولور اول وقت عقدہ مسافات فاسد اولور (ان لم یذکر سنین معامله) اگر پراج سنه معلومه ذکر
 اولم دیسه بونی قاضیخان ذکر ایلدی (اودفع اصول رطبه من ارض مسافات ولم یسم الوقت فانھ یفسد)
 یا خود برجل سقی اولور برار شده اولان باش محصولک کوکلر بینی دفع ایله وحالو که وقته سیمه ایله
 پس بومسافات دخی فاسد اولور * ز بر اخرمانک کوکی دخی غراس کیدر (بخلاف رطبه نباتها بما یاب)
 باش بونجه محصول ذکر اولان اصول رطبه نک خلاقی اوزره در نبات اولسنه غایت اولدی بی ایچون بلا آتی
 آی کبی (حیث یجوز) او وقت عقدہ مسافات جائز اولور نبات اولسنه غایت اولدی بی ایچون (وبقع علی اول جزه
 یکون) وجوز اول رطبه نک بی بونجه حاصل اولان قطع اولور واقع اولور قطع اولک ما بعدند واقع
 اولم (دفع رطبه انتھی جزاها علی ان یقوم علیها حتی یخرج بذرها) برجل قطعی بنشیش بر باش محصول
 یعنی باش بونجه بی نخعی خارج اولنجه اوزر ینتھ قائم اولوق اوزره بر کسندیه دفع ایتمیدی (و یکون ینتھما
 نصفین) ونختم ایکیسی ینتھه ایکی نصف اولوق اوزره دفع ایتمیدی (جاز بلا ذکر الوقت) بوعقدہ مسافات
 وقت ذکر ایتمکسزین استحسانا جائز اولدی * ز براننمک ادرای ایچون من ار عارقتند وقت معلوم وارد
 نخم ایسه اولان الاعمالک علی ایله حاصل اولور پس انده مناصفه نک شرط قبلنمی صحیح اولور (والرطبه
 لصاحبها) اول تاز بونجه محصول صاحبی ایچوندر * ز بر اعمالک علی ایچون انده اثر بوقدر (ولو شرط
 تنصیفها فسدت) و اگر عاقبتن باش محصولک تنصیفنی شرط ایله دردی مسافات فاسد اولور مسافاتن
 اول حاصل اولان شینده شرکنک شرط ینتھ بی ایچون (ذکر مدته لایخرج الترقیها) بر مدت ذکر ایله که
 اول مدته میوه چتر مثل ارضی باغ غرس ایتمک ایچون بر سنه به یا خود ایکی سنه به د کین خارجک بعضیله
 دفع ایتمکله پس واقعه بیلور که تحقیقا باغ اولم ادرای مدته میوه و رحن (بفسدها) اول مدت ذکر ای اول
 مسافاتی افساد ایدر * ز بر مسافاتن مقصود اولان خارج اولان شینده شرکتدر * حاجبو که بوش شرط مقصودی
 منع ایدر مدی عقدی مقصد اولور (ومده قد یخرج فیها و قد لا) و بر مدت ذکر ایله که از اولور اول مدته
 میوه خارج اولور و از اولور خارج اولم (لا مسافاتی افساد ایلمر مقصودک فوت اولمی معلوم اولدی بی
 ایچون بلکه فوت مقصود هر من ارعدو مسافاتن زرع ونره آفته سما بود ینتھک ایله توهم اولور (فلو خرج فی وقت
 سعی فعلی الشرط) پس اگر میوه سیمه اولان وقتند خارج اولور سه شرط اولان وجه اوزره اولور (والا)
 و اگر سیمه اولان وقتند شرخارج اولوب بلکه اول وقتن کبرو قالور سه عقد فاسد اولور * ز بر امتین
 اولدی که تحقیقا ایکی عاقبتند میوه خارج اولم مدت سیمه ایلدیلر و اگر ابتداء میوه نک خارج اولدی بی معلوم
 اولیدی عقد فاسد اولور دی کذلک چنان مشین اولسه انتھاده فاسد اولور و چنان عقد فاسد اولدیسه
 (فلا مال اجر المثل) پس عامل ایچون اجر مثل لازم کلور تیکم من ارعدو هر ور ایتمدی (نصح فی الذکر
 والشجر والقول واصول البانچان والخبز والوفیه عمران لم یدرک) و مسافات باغده وشجره وسب و اولده
 بانچانک کو کسند و خرمانه صحیح اولور اگر چه کم خرمانه ینتھک میوه و ارا بسده حتی اگر میوه ینتھش
 اولور سه عقد صحیح اولم * ز بر ابوقدر برجه عالک علی ایچون از بو قدر (کلازارعدو) من ارعدو صحیح
 اولدی بی کبی و امام شافعی قتند مسافات صحیح اولم الا خرمانه یا باغده اولور (دفع ارضانین معلومه علی ان

یغرها اشجارا و تګون هی و الارض بینهما نصفین فسدت) بر رجل بر جله سین ماموه ایله ارضنه اشجار
غرس ایتمک ایچون و غرس اولئان اشجار و ارض ایکیسی بینهده ایکی نصف اولوق اوزره دفع ایتمسیدی
بومسافات فاسد اولور عملسز قبل الشکرکه حاصل شدیکه ارض درانده شرکنک شرط قبلندینی ایچون
(فان غرسها غراسمان عنده) پس اگر عامل کشد و قننده اولان بر ارضه اشجار غرس ایلوب (فاخرجت
ثمرا) پس عامل علی ایله میوه فی اخراج ایلمسیدی (کان اسکل لصاحب الارض) میوه نیک کلیسی صاحب
ارضک اولور (ولله غرس علیه قیمة غراسه و اجره مثل عمله) و صاحب ارض اوزره غراس ایچون غرس ایتمدی
اشجارک قیتمی و عینک اجره مثلی لازم کاور* ز بر صاحب ارض عاملی کند و آلیله ارضی بستان ایتمک ایچون
استیجار ایلمدی عاملک علیه ظاهر اولان بستانک نصفی عاملک اجری اواق اوزره* حالبوکه آت عامل ایچوندر
پس منتهی عنه اولان طحانک قفترنی معناسنده اولدی امدی بوجهندن مسافات فاسد اولدی بوندنصکره
غرس اولئان اشجار غراس ایچون ملک اولدی حالبوکه صاحب ارض اوزره اشجارک ردی متعذر اولدی اول
غراس ارضه متصل اولدینی ایچون امدی قیتمی واجب اولور و عملک اجره مثلی دخی واجب اولدی* زیرا اجر
غرس اولئان اشجارک قیتمده عملا داخل اولمز اول غراس یعنی اشجار کند و نفسنده متقوم اولدینی ایچون
(تطلب موت احدهما و مضی مدتھا و الترنی) مسافات ایکیسندن برینک موتیه باطل اولور و دخی
مسافاتک مدتی کچوب حالبوکه میوه جبک خام اولسیدی مسافات باطل اولور بومیوه نیک خام اولسی ایکیسنک
بری فوت اولسنده و مدتک کچمسنه ایکی صورته ده قیددر بومیوه مسافات اولسنه باعث* ز بر صاحب ارض
عاملی خارجک بعضیله استیجار ایلمدی و اگر صاحب ارض عاملی دراهم ایله استیجار ایلمسیدی اجاره ایکیسندن
برینک موتیه باطل اولور دمی پس كذلك خارجک بعضیله استیجار ایتمسیدی باطل اولور (فلومات صاحب
الارض فله العمل الفیام علیه) پس اگر صاحب ارض فوت اولور سه عامل ایچون میوه بشتیجه عقد اوزره
قائم اولسی لازم کاور (وان کرهه ورثه صاحب الارض) اگر چه کیم صاحب ارضک وارثی عاملی کرهه
کورور سه ده* ز بر صاحب ارضک موتیه عقدک و نسنده عامل ایچون اضراردر و انکچون عقد ایله مستحق
اولان شئی ابطال وارد اولمده میوه فی اشجارده ادراکنده کین ترک ایتمکدر و قچن عقد بوزسه قبل الادراک
میوه نیک قطعی تکلیف اولنور و انده عامل اوزرته ضرر وارد و قچان اجاره نیک دخی بوزلسی ضرری دفع
ایچون جائز اولسه ضرری دفع ایچون اقباسی جائز اولسی اولی اولور (وان مات العامل فلورثته الفیام
علیه) و اگر عامل فوت اولسه عاملک ورثه سی ایچون عقد اوزره قیام لازم کاور (وان کرهه صاحب
الارض) اگر چه کیم صاحب ارض ورثه فی کرهه کورور سه ده* ز بر ورثه عاملک مقانته قائمدر و بوقیامده
ایکی جائد دفع وارد (وان ماتنا فلخیر الی ورثتنا العامل) و اگر ایکیسیده فوت اولور و سه عامل وارث ایچون
خیر وارد یعنی عقد اوزره قائم اولمده ترک ایتمکده مخیردر ورثه عاملک مقانته قائم اولدقبری ایچون و
بوخیار عاملک حیانتده صاحب ارضک موتندنصکره عامل ایچون اولوق جائز اولدی كذلك موتندنصکره
وارثی ایچون دخی مخیر اولوق جائز اولور (وان لم یتمت احدهما بل انتقضی مدتھا فایخیر للعامل) و اگر
ایکیسندن بری فوت اولوب بلکه مده مسافات منقضیه اولسیدی عامل ایچون مخیرک وارد کر دبلر سه
اولدینی وجهه اوزره عقد اوزره میوه بشتیجه عمل ایدر و میوه ایکیسی بینهده علی السویه اوور* ز بر قبل
الادراک میوه فی دوشمرک ایله امر ده ایکیسنده ده ضرر وارد حالبوکه ضرر دفع اولندی تکیم مرور ایتمدی
(ولا ینسخ الا بعدد) و عقد مسافات فسخ اولز الاعذر ایله فسخ اولور اجارنده اولدینی کچی (ومنه کون
العامل عاجزا عن العمل) و عامل عملدن عاجز اولسی دخی عنذر دندر* زیرا مسافات فسخ اولسنه عامله
اجر ایتمی خدمتکار فی استیجار لازم کاور پس بوزوم ایله عامله ضرر لاحق اولور که عقد مسافات اول ضرر ایله
التزام لئمز و تحقیق هر ورا تدمیکه ضرر مدفوعدر (اوسارقا) یا خود عاملک سارق اولسیده عنذر دندر
(بخافی علی عمره اوسعفه) صاحب ارض شجرک میوه سی اوزره یا خود بودا قبری اوزره قبل الادراک و غرر
دیوخوف ایلوب مسافات فسخ اولور سه فسخ بیک ایله سهقه نیک جرمیدر و سهقه خرمانک بوداشی بیر ابقدر
صحاحده یوله ذکر اولندی

بو کتاب دعوی بیائند در مصنف بو کتابی معاملات عقبنده ابراد ایلدی ز بر ادعوی وجودده معاملات
اوزره ترتب ایدر (هی) لغت جهنتدن دعوی بر قولدر که انسان انکله غیر بی اوزره حقت واجب
اولسن قصد ایدر و دعوانک الی ثابث ایچوندر پس منون اولن وجهی دعای کاور و اولک قحله فتوی
و فتوی کبی و شرعا (مطابقت حق) حقوق عباد دن بر حقت مطالبه سیدر (عند من له الخلاص)
بر کسنتک فتنده که اول کسنته قاضیدر که انکیچون مدعی علیه دن حق تخلص وارددر (اذا ثبت حقان
حق ثابت اولسه (والمدعی من اذائه ترک) و مدعی شول کسنتدر که قچان دعوی ترک ایلسه ترک اولتور
یعنی خصومت اوزره جبر اولتور قچان دعوی ترک ایلسیدی و قنسا که بو تعریف ده لایکی متنازعه بطریق
الاغلب متناول اولدی ایسه مصنف اندن احتراز ایدوب (من المتنازعهین قولاً) قولیه ذکر ایلدی لفظ
من بیایددر یعنی اول مدعی قولایکی متنازعه بر بیدر فعله لکل دیکدر و وفا که بو کلام مباحشدن
ایکی متنازعه متناول اولدی ایسه مصنف اندن (فی الحق) قولیه احتراز ایلدی یعنی حق عبده قولایکی
متنازعه بریدر (والمدعی علیه متخلفه) و مدعی علیه مدعیک خلاقی اوزره در یعنی خصومت اوزره جبر
اولتور قچان دعوی ترک ایلسیدی * امدی حدیحد و د اوزره منطبق اولدی و تحقیق مدعی ایله مدعی علیهک
تعریفنده مشایخ اختلاف ایلدیرو قول صحیح بریم بومقامده ذکر ایلدی که در بعض دبدیکه مدعی علیه منکر
اولاندرو آخر مدعی اولاندرفقه سادیدیلر که بو تعریف حد صحیحدر و لکن شان حدک معرفتنده در * زیرا
اعتبار معانی یه در صورتلره و معانی به یعنی الفاظه دکلدر * زیرا کلام آزا اولور شخصدن دعوی
صورتنده بولتور حالو که معنائیکار در مودع کبی قچان و دبعتک ردینی ادعا ایلسیدی یا خود هلاکنی ادعا
ایلسیدی پس اول مودع صورت ایدر و معنای ضمان واجب اولدیغیچون منکر در بواجلدن
قچان و دبعتک ردینی یا خود هلاکنی ادعا ایلسیدی تحقیقا مودع اوزره رد و ضمان لازم کلمه دیکنه قاضی
تحلیف ایدر یوخسه رد ایتدیکنه تحلیف ایتمز * زیرا عین ابدانی اوزره اولور (ورکنها اضافه الحق
الی نفسه) و دعوانک کنی مدعی حق نفسه اضافه ایتمکدر (ان کان اصیلاً) اگر مدعی کندو
اصیل ایسه یعنی حق کندبنتک ایسه (والی من تابعه منابه) یا خود مقامه نائب اولان کسبه به اضافه
ایتمکدر تنکیم و کلامه و صغیرک بابا بنده و وصی بنده اولدیغی کبی (عند التراجع) حتی تراجع فتنده اضافه
ایله (واهلها) و دعوانک اهلی (البذل) عقل اولاندک بونکله منون خارج اولدی (المحرم)
و غیر ایدیحی اولاندک بونکله صی خارج اولدی * استروثنی احکام صغیرک جامعده دیدیکه محجور علیه
اولان صیدن دعوی صحیحهدر اما انک ایچون اذن اولان صی پس انک دعواسی صحیحهدر اگر مدعی ایسه
و اگر مدعی علیه ایسه صی اذنک دعواسی صحیحه اولدیغی کبی جوانی دخی صحیحدر (و شرط جوازها
مجلس القاضی) و دعوانک جائز اولسنک شرطی قاضینک مجلس ایدر * زیرا قاضینک غیرینک مجلسنده
دعوی صحیحهدر حتی مدعی علیه اوزره جوانی واجب اولور (و حکمها واجب الجواب علی الخصم)
و دعوانک حکمی خصم اوزره اولر که مدعی علیه در جوابک واجب اولر سیدر حتی مدعی علیه جواندن
اعتناع ایلسه قاضی انک اوزرینده جبر ایدر (و اما تصح اذا زمت شیاً علی الخصم بعد ثبوتها) و دعوی
صحیح اولر الا ایچون بعد اثبوت خصم اوزره برشی لازم کاورسه صحیحهدر اولور اگر برشی لازم نکرسه دعوی
عبث اولور انک اوزرینده بر عاقل اقدام ایتمز (و علم المدعی) و دخی اولنان شیء معلوم اولورسه الزمت
قول اوزره عطفند * یعنی خصم اوزره ادعا ایلدیغی معلوم اولورسه دعوی صحیح اولور و مصنف یونی
(فلو نقولانی بد الخصم) قولیه بیان ایلدی یعنی اگر خصم اوزره ادعا ایلدیغی شیء خصمک بدنده مقول
اولورسه (ذکر انه فی بدیهه حق) اول مقولک مدعیسی ذکر ایسه که تحقیقا اول مقول خصمک بدنده
بفرحق ضبط اولتور * زیرا آزا اولورشی مانکک غیرینک بدنده بحق بولتور همزه بدنده رهن کبی
و باع بدنده قبض نمنا ایچون مبیع کبی * صدرا شریعه دیدیکه بوعت منقوله شامل اولدیغی کبی عقاره دخی
شامل اولور بن بیلکه بو حکمده منقوله تخصیصک وجهی ندر * بن دیرمهک و جهنک بیلمسی ایکی مقدمه

مسئله میموقوف در **برسی اولدر** که تحقیقا عیانک دعواسی صحیحه اولر الاذی البدوزره صحیحه اولور تکیم هدایه ده خصم نصب اولنر الا اگر مدعا یعنی دعوی اولنان منی بدنده ایسه اولور دیدی **و ایکنی** مقدمه اولدر که تحقیقا شبهه معتبره در شبهه نك دفعی واجد در شبهه شبهه سنك دفعی واجب دکلدر تکیم فقها تحقیقار با شبهه سی حقیقه محتمه در شبهه شبهه سی دکلدر دیدیلر امدی سن بو ایکی مقدمه منی یلدک ایسه معلوم اولسونکه تحقیقا عقار اوزره بلك بیوتنده شبهه وارد اول بیوت بدمشاهد اولمد یعنی ایچون **مقول بونک خلانی** اوزره در کپس تحقیقا بیوت بدمنقولده مشاهده در پس عقار دعواسنده عقاری بینه ایله اثبات ایتمکله شبهه نك دفعی واجب اولدی دعوی صحیح اولسون ایچون وثیوتند نکره بدمالکک غیری ایچون اولسی احتمالی شبهه شبهه سی اولور پس اعتبار اولنر و اما منقولده اولان بدمشاهد اولدیغی ایچون اثباته حاجت اولر لکن منقولده بدمالکک غیر نك اولقی شبهه سی وارد در پس دعوی صحیح اولقی ایچون اول شبهه بی دفع واجب اولدی الحمد لله الهادی الی سواء السبیل و حسب الله ونعم الوکیل (و طلب احضار) و دعوی ایلدیگی شیکت احضارینی طلب ایله که (ان امکن لیشار الیه فی الدعوی والشهادة) اگر اول شیکت احضاری ممکن ایسه دعوی وشهادتده اکا اشارت اولنقی ایچون **زیرا** ممکن اولان شیکت اقصایله اعلام شرطدر بوا یسه منقولده اشارت ایله اولور **زیرا** اشارت اسباب تعریفک ابلغیدر حتی فقها نقلی معتذر اولان منقولده مثلا ذکر من کی حکام نك قنده حاضر اولسون دیدیلر یا خود امین ارسال اولسون دیدیلر (و ذکر قیمت ان تمذر) و دخی احضاری معتذر اولور سه مدعا معلوم اولقی ایچون قیمتنی ذکر ایله **زیرا** اعیان متفاوت اولور شرط ایسه دعوا معلومه اولمقددر حالبو که مشاهده سی معتذر اولدی پس قیمتک ذکر ی واجب اولدی **زیرا** قیمت اول شیکت خلفیدر قیمت ابوالایث قیمتک ذکر ایله بیله ارکککک و بدشیک ذکر ی شرط قیلندی دیدی و قاضیان و صاحب ذخیره اگر عین غائب اولور سه مدعا مدعی علیه تک بدنه اولدیغی ادعا بدرسه و مدعی علیه انکار ایندکده اگر مدعی اول عینک قیمتنی و وصفنی بیان بدرسه انک دعواسی استماع اولنر و بینده سی قبول اولور دیدیلر (ولو قال غصبت منی عین کذا ولا ادری قیمتة قالوا نعم) و اگر مدعی بندن شوبله بر عین غصب ایلدک و قیمتنی بیلیم دیسیدی فقها **یود** دعوی استماع اولنور دیدیلر کافیده دیدیکه و اگر مدعی قیمتنی بیان ایلوب و دیسه که بندن شوبله بر عین غصب ایلدی و بیلیم که تحقیقا اول عین هالکبدر بوخسه قاضیبدر و بیلیمکه قیمتنی هم مقدار اولور عامه کتبد، ذکر اولندیکه تحقیقا مدعی غصبک دعواسی استماع اولنور زیرا انسان آزا اولور مالک قیمتنی بیلر پس اگ قیمتنی بیان تکلیف اولنسه اکاضر اولور **زیرا** دیرمه بوجه ایله فاحشه ایله بوله بوعوانک محنتک فاند، سی خصم اوزره قیمتک وجهیدر فچان انکار بدرسه و دخی بیان اوزره جبردر فچان اقرار ایدر سه یا خود بیدندن نکرل بدرسه سن تأمل ایله **زیرا** کفایتک کلامی کافی اولر ابوت تحقیق ایله تمام اولور **الحمد لله علی التوفیق** (ولو عقار اذ کر حدوده الاربعه) و اگر مدعیک ادعا ایلدیغی عقار ایسه حدود اربعه سن ذکر ایله اشارت ایله تعریف معتذر اولدیغی ایچون **زیرا** نقل اولنمیان شیده تحدیده احتیاج اولور زیرا عقار تحدید ایله معلوم اولور (و کنی الثلاثة) و حدود ثلاثه نك ذکر ی کفایت ایدر امام زفر کفایت ایتمز زیرا تعریف تمام اولر دیدی زیرا ایچون علت اکثر ایچون حکم کل وارد (الان بغلط فی الراجح) الامکر که حد اربعه غلط اوله **زیرا** مدعا غلط ایله مختلف اولور ترکی ایله مختلف اولر (کذا الشهادة) یعنی تحدید دعوا ده شرط اولدیغی **کپی** شهادتده دخی شرط قیلندی و اگر شاهد شهادتده حدوددن اوچنی ذکر ایله ردی بزم عند بزمده قبول قیلور امام زفر ایچون خلاف وارد در و اگر مدعی صلاحله مشهور برجل ایسه انک شهرتنی ذکر کفایت ایدر و دارده تحدیددن لابندر اگر چه کیم اول دار مشهوره ایسه ده امام اعظم قنده و امامین قنده مشهوره ایسه تحدید بشرط قیلندی **زیرا** شهرت اندن منفیه در و امام اعظمک عاتی تحقیقا اولدر مالک مقداری معلوم اولر الا تحدید ایله اولور (و انه بطالبه) و دخی مدعی مطالبه منی ذکر ایله **زیرا** مطالبه مدعیک حقیدر پس طلبندن لابندر (و انه فی بد مدعی علیه) و دخی مدعی مطالبه ذکر ایلدیگی کپی مدعی علیه بدنده اولدیغی ذکر ایلدی **زیرا** مدعا یعنی عقار مدعی علیه بدنده اولغله خصم اولور (وهو) و مدعا نك مدعی علیه بدنده اولسی (لا یثبت بتصا دقهما) مدعا

بدنده اولی اوزره بر برلین تصدیق البلیری ایله ثابت اولمز (بل ثبت بالینه او علم الفاضلی) بلکه بدینه ایله
 ثابت اولور یا خود قاضینک علی ایله ثابت اولور عقار ایکنسنت غیری بدنده اولوق احتمالی ایچون و تعقیق
 عقار مدعی علیه بدنده اولوق اوزره مواضنه ایله منقول بونک خلاقی اوزره در زیر امتوالده بدمشاهددر
 تنکیم موریانندی عادیله ده ذکر اولدیکه بر کسنه بر جملک بدنده بر عینی ادعا ایدوب و مجلس حکمه
 احضارینی مراد ایسدی و مدعی علیه اول عین بدنده اولدیغن انکار ایسدی بس مدعی ایکی شهادت ایله
 کلوب اول عین و تاریخدن بر سنه مقدم مدعی علیه ک بدنده اولدیغه شهادت ایسه لدی بودعوی استماع
 اولور موی بو بدنده ایله مدعی علیه اول عینک احضاری اوزره جبر اولور موی بوخسه اولور موی (کانت واقعه
 الغنوی) یعنی ایدن استغنا واقع اولدی دیکدروبو کلام فقه سانه اصطلاحدر و صاحب عماده لایق اولان
 قبول اولمقدرد زیر مدعی علیه ک بدی زمان ماضیده ثابت اولدی و بدندن خروجنه التفات اولورموز تحقیق
 اولدیک زوالنده شک واقع اولدی امدی بد ثابت اولدی مادامکه مزبل بولمقد قبه دیدی * شمس الائمة
 الحوائق دیدیکه منقولاتدن شی وارددر که قاضینک فائده احضاری ممکن دکلدرد طعامدن بقدا ییحوی و غنندن
 قطع کی یعنی قیون سوریسی کی امدی قاضی انده بخیردر دبلرسه اول موضعه احضار ایدر اگر احضاری
 آسان اولورسه و اگر حضور آسان اولورسه و حالبو که قاضی استخلافه ما ذون اولوسیدی خلیفه سنی اول
 موضعه بعث ایدر و بونک نظیری اولدر که قیجان قاضی بردارده او توروب و دعوی دخی برده اوله که دوه
 قاضینک دارینک قیوسنه صغمر بس قاضی دارینک قیوسنه چغشار یا خود نایب امر ایدر حتی اول نایب
 قیویه چغشار که شاهد نایب حضور نده اول دوه به اشارت ایدر * و قدور بدنه ذکر اولدیکه قیجان مدعا نقلی
 منقدر بر شی اولوسیدی مثلاً کرم کی حکم انده خیار اوزره در اگر دبلرسه حاضر اولور و اگر دبلرسه امین
 ارسال ایدر ذخیره ده بویه ذکر اولدی * و قاضی امام ظاهر الدین ذکر ایددیکه تحقیق قیویه بونک ذکر ایددیکه
 مسئله مستقیم اولر الا قیجان مدعا مصرده اولورسه در * و اما قیجان مدعا خارج مصرده اولورسه قاضی انکله
 نه که قیفته قضا ایدر حالبو که مصر ظاهر و ایدر قضا انک جوازی ایچون شرطدر و طریقی اولدر که قاضی
 اعوانندن بر کسنه بی بیعت ایدر حتی دعوائی وینه بی استماع ایدوب قضا ایدر اندنصره قاضی احوالک
 قضاسنی امضا ایدر یعنی تقید ایدر (و اودینا فی الذمه ذکر جنسه) و اگر مدعیك دعوی ایددیکه شی
 ذمته دین ایسه جنسی ذکر ایلدیه دراهم و دنانیر کی و بقدا ای واربه کی و بونک امشالی کبی (وقدره)
 و دخی مقدارینی ذکر ایلدیه امشالی بوز کی و بیک کی و بر اولجک و ابکی اولجک کی و دخی بونک امشالی کی
 زیر ایلدیز الاجنس و قدر بله بیلنور (و مطالبته به) و دخی ذکر اولسان اول دینی مدعی مطالبه ایلدیه
 مرور ایدن علت ایچون که تحقیقا مطالبه انک حقیدر (و اذا صحت سوال الفاضلی عنها) بس قیجان دعوی
 صحیح اولدی ایسه قاضی اول دعوان سوال ایدر وجه حکم واضح اولسون ایچون * زیر ایلدیه اولان حکم
 اقرار ایله اولان حکمه مخالف اولور و قاضینک سوالنک معامی قاضی ده که تحقیق قاضینک خصم سنک اوزر دیکه
 شویله ادعا ایدر بس سن نه دیر سنک (فان اقرار الم عوجه) بس قیجان مدعی علیه اقرار ایدرسه قاضی اقرارک
 موجبله الزام ایدر قضا ایدم یا خود حکم ایدم دیر کافیده دینلان شی ایچونکه تحقیق قاضینک اطلاق
 توسعه در یعنی الزامدن مجازدره زیر اقرار بنفسه حجتدر و قضا اوزره متوقف اولمز بس قاضینک حکم اقرار
 ایلدیکه شینک موجبندن خروج ایچون الزام اولور مدعیك دعوائی اوزره بدنه بونک خلاقی اوزر دره زیر
 فصل خصوصته اصل اولان بدنه در (وان انکر) و اگر خصم انکار ایدرسه (سأل المدعی بدینه) قاضی
 مدعی به بدنه دن سوال ایدر * زیر انبی علیه الصلاة والسلام مدعی ایچون (لک بدینه) بیوردی یعنی سنک ایچون
 بدنه واریدر بس مدعی (لا) دیر رسول علیه الصلاة والسلام (لک بدینه) بیوری یعنی سنک ایچون انک
 یعنی وارد دینی علیه السلام سوال ایددی و عدم بدنه اوزره عین ترتیب ایلدی بس بدنه دن سوالنک ایدر
 استخلافه قادر اولتی ایچون (فان اقام قضی علیه) بس اگر مدعی بدنه قامت ایدرسه مدعی علیه اوزره قضا ایدر
 زیرا مدعی دعوائی بس بدنه ایله تنویر ایلدی بس بدنه فیهلله ورتسدنه باندندر بس تحقیقا بدنه دالغه
 واضحدر حتی باطلدن بدنه ایله ظاهر اولور (ولا) یعنی اگر مدعی بدنه قامت ایدر بیوب بلکه قامتدن

عاجز او اوردسه (حلفه بطله) قاضی خصمه مدعینک طلبه عین و بر رز بر این مدعینک حقیدر بواجدن
 حدیث شریفه حرف لام ایله مدعی به اضافت ایلوبلک عینه بیوردی و عین مدعینک حتی اولمفک وجهی
 اولدر که تحقیقا منکر انکار ایله کندی زعی اوزره مدعینک حتی انواء یعنی اهلاک قصد ایلمدی پس شارع
 مدعی علیه نفسی عین کاذبه ایله اولکه غوسدرا کر کاذب ایسه زعم ایلمدی کی اهلاکدن مدعی بی عین
 ایلمدی و نفسک اهلاکی ایسه مالک اهلاکندن انظمدر و حالف ایچون الله تعالی نیک امم شریفی ذکر ایله
 ثواب حاصل اولور و حالف تعظیم وجهی اوزره عینشده صادقدر * و عیندن نکول مجلس قضاده اولمقدن لایددر
 ز برامه تراولان خصوصتی قاطع اولان عیندر قاضینک غیر نیک فتنده اولان عینه ایسه اعتبار یوقدرو قضا
 نکولک فوری اوزره شرط قلمدیمی دیلورسه انده اختلاف واردر بوند نصکره فحان مدعی علیه عین ایسه پس
 مدعی دعواسی اوزره در مدعی علیه عینی ایله مدعینک حتی باطل اولم * لکن مدعی ایچون مادامه که دعوی
 ایلمدی کی شی * اوزره بینه اقامت ایتد کچه مخصوصه ایتمک یوقددر پس اگر مدعی بینه بی بولوب اقامت ایدرسه انک
 ایچون بینه ایله قضا اولور و قضا سلفدن بعضی عیند نصکره بینه بی استماع ایلمدیلر و عینی ایله جانب صدق
 ترجیح اولور مدعینک بینه سی قبول اولم * دیرلر بوقول بر شی * دکلدن * ز بر احضرت عمر رضی الله عنه
 عیند نصکره مدعینک به سن قبول ایلمدی و شریح رحه الله علیه عین فاجر نکردی بینه عادل نکردن
 احقدر دیدی و بینه اقامتیه منکر کذب ظاهر اولرمی دیلورسه صواب اولان تحقیق کذب ظاهر
 اولماقدر حتی شاهدنورک عقو بینه معاقب اولسون ایچون بونی زبانی ذکر ایلمدی (فان نکول) پس اگر
 مدعی علیه بر کره نکول ایسه یعنی عین اتمه دیرسه (اوسکت بلا اتمه) یا خود صاغر لادن و داسر * لکن
 افسر سکوت ایدرسه ز بر احوکمان نکولدر (وقضی صح) و قاضی قضا ایدرسه قضاسی صحیح اولدی ز بر این
 مدعی علیه اوزره واجبد رسول علیه الصلاة والسلام (الیمین علی من انکر) قول شریفی ایچون بواجبک
 نکول ایله تری مدعی علیه کاذب اولمسه * یعنی مالی عین ایچون فدا سنه یا خود اختلاف قو این اوزره مقر
 اولمسه دلیلدر * ز بر اسکوت امام اعظم قنده بذلدر و اما عین قنده اقرار در و اگر نکولی باذل و یا مقر اولمسه
 دلیل اولمیدی عهده سنه واجب اولان کو چلکدن خلاص اولوب و بذل مدعا ایله یا خود اقرار ایله نفسندن
 ضرری دفع ایچون عین اوزره اقدام ایدردی و شرع منکره عین کاذبه دن تورع یعنی صافتی الرام ایلمدی
 بوخسه عین صادقه دن ترفع یعنی تکبر الرام ایلمدی امدی بوجانب یعنی جانب بذل و اقرار مدعی علیه کاذب
 جانب تورع اوزره ترجیح اولندی (وهو بعد عرض الیمین) یعنی قضا مدعی علیه عینک عرضد نصکره در
 یعنی قاضینک خصم اوزره یعنی اگر عین اتمه * سک سنک اوزر یک حکم ایدرم دینکله عرضی (ثلاثا احوط
 اوج کره اولوق احوط اولدی بر کره یا خود ایکی کره عرضد نصکره عین ایتمک ایچون (اولاعبره بعد القضاء
 لقوله اختلف) و قاضینک قضا سند نصکره منکر کذب عین ایدرم دیمسنه اعتبار اولم * ز بر انکر نکول ایله
 حقنی ابطال ایلمدی پس منکر کذب عین ایدرم قولیه قضا منقض اولم (و يعتبر قبل الحكم ولو بعد العرض ثلاثا)
 و منکر کذب قبل الحكم اگر چه اوج دفعه عین عرض اولند قد نصکره او اوسه ده عین ایدرم دیمسنه اعتبار
 اولور * ز بر انده قبل الحكم قضایک بوزلمسی و برفساد آخ لازم کلم (اولا بر الیمین علی المدعی وان نکول
 خصمه) و عین مدعی اوزره داو لمر * اگر چه خصمی نکول ایدرسه ده و شافعی قنده فحان مدعی ایچون
 اصلایته اولمسه و قاضی مدعی علیه عین عرض ایتد کده نکول ایسه عین مدعی اوزره رد اولور پس اگر
 مدعی عین ایدرسه انکله قضا ایدر و اگر مدعی عیندن نکول ایدرسه ایکیسی بینه اولان نزاع قطع اولور
 ز بر اظواهر اولان مدعی ایچون نکولیه شاهددر پس مدعینک عینشده مدعی علیه کی اعتبار اولور و کذاک چان
 مدعی بر شاهد اقامت ایسه و شاهد آخر اقامتدن عاجز اولسه تحقیقا مدعی اوزره عین رد اولور پس اگر
 مدعی عین ایدرسه قضا اولور و اگر نکون ایدرسه آنکچون بر شی * قضا اولم * ز بر رسول علیه الصلاة والسلام
 بر شاهد و عینله قضا ایلمدی و بزم عند عمر * یعنی بزم مذموم * ده ایچو مدعی علیه عین و بر بلور و نکول ایله
 اوزر سنه قضا اولور رسول علیه الصلاوة والسلام (الیمنه لمدعی والیمین علی من انکر) قول شریفی ایچون
 یعنی بینه مدعی ایچون در و عین انکار ایدن کسنده ایچون در دیو بوردی ایچون و تقسیمک مطابق مدعی و مدعی

علیه بن هر بری صاحبك قسمنده مشاركتك منقې اولسنى اقتضا ايدر پس عيترك جنسى مدعى عليه
 جانیبنده اولق اوزره دلالت ايدر یوخسه جانب مدعیده اولق اوزره دلالت ایتیرن پر اینه اولان لام
 استغراق ایچوندر پس شول کسنده که عیترلی مدعى ایچون حجت قیلدی نصه مخالفت ایتدی
 و برشاهد ایله عین حدیثی غریب سدر بزم روايت ایلده کمز حدیث ایسه مشهور دراماتی قبول ایله تاق ایتدیز
 حتی حیرتوارده اولدی حدیث شاهد و عینا کاه معارض اولن نك اوزرینه که تحقیقا ییچین عین اتی رد
 ایلدی کافیده بویه ذکر اولندی و حدیث غریب اولدر که اسنادی رسول اکرم علیه الصلاه والسلامه منصل
 اوله و لیکن تابعیندن یا خود تبع تابعینک تبعیندن برکسنده اتی رد ایش اوله اکا حدیث
 غریب دیرلر (واو قال لا فرولا انکر حبسه حتی یقراو بنکر) و اگر مدعى علیه نه اقرار ایلد رین ونه انکار
 ایلد رین دسیدی قاضی اتی اقرار ایلدیجه یا خود انکار ایلدیجه حبس ایلد رین یا ظالدر ظالمک جزامی حیدر
 (ادعی مالا فانکر) برجل برجل آخر اوزرینه مال ادعا ایلد کده مدعى علیه انکار ایتسیدی (فاصلطحا
 علی ان یخلف المدعى علیه و یرأ من المال) پس اول ایکی صلیحه قول ایلد کده مدعى علیه عین ایتدکده
 مالدن بری اولق اوزره (مخلف فالصلح باطل) پس مدعى علیه عین ایتسیدی اول صلح باطل اوور (وهو
 علی دعوا ان اقام بینه نسیم) و مدعى دعواسی اوزره دراکر بینه اقامت ایلد رسه استماع اولنور (وان لم یقها
 واستخلفه یخلفه القاضی) و اگر مدعى بینه اقامت ایلد رسه مدعی و عین و یرمک مراد ایسه قاضی اول مدعى
 علیه عین و یرز (اولا اول عنده) اگر حین صلحه عین اول قاضی قسمنده اولدی ایسه * زیرا قاضینک
 غیری قسمنده اولان عینه اعتبارا و لغز تکیم قاضینک غیری قسمنده اولان نکول حتی موجب اولدیغی کبی * زیرا
 معتر اولان خصوصتی قاطع اولان عیندر و قاضینک غیری قسمنده اولان عین خصوصتی قطع ایلر (واو عنده)
 و اگر مدعى علیه حین صلحه ایتدیگی عین اول قاضی قسمنده ایسه (کنی) عین اول کفایت ایلد مدعى علیه
 تابعین و یرلز (کذا الواسطحا علی ان المدعى او حلف فالحصم ضامن و حلف لم یضمن) کذلک اگر مدعى
 و مدعى علیه صلحه قول ایلد کده که مدعى عین ایلد رسه خصم ضامن اوور و مدعى علیه عین ایتسیدی
 خصم ضامن اولر عادیده بویه ذکر اولندی (لا تخلف فی نکاح) نکاح دعواسنده منکره عین اولان مثلا
 برجل برمره اوزره یا خود مره اوزره نکاح دعوی ایتسیدی آخر انکار ایتدکده منکره عین و یرلز
 (ورجمه) و دخی رجعتده منکره عین و یرلز برمره اوزره یا خود زوج مره اوزره بعد العده رجعت
 عدت ایچنده اولدیغی ادعا ایتکلده و آخر انکار ایتدکده منکره عین و یرلز (وقی فی ابلاء) و دخی فی ابلاء
 عین اولن مثلا بعد المدة ابلاء ادعا ایلدن زوج مره اوزره یا خود مره اوزره ابلاء ایسه که مدت ایچنده
 و قاضی و آخر انکار ایسه منکره عین و یرلز (واستیلاد) و دخی استیلاد دعواسنده عین و یرلز مثلا
 بر جاریه سیدی اوزره بولدی سیدمدن کتوردم دیوادعا ایتسیدی یا خود سیدمدن برولد کتوردم
 فوت اولدی دیوادعا ایتسیدی یا خود ایدن خلقی متبین برولد دوشردم دیوادعا ایتسیدی و مولاسی دخی
 انکار ایتسیدی عین و یرلز بولنده جانب آخر حاصل اولر * زیرا مولی ولد ادعا ایتسیدی استیلاد مولانک
 اقرار ایلد ثابت اولور و انکاری معتبر اولر (ورقی) و دخی رقی دعواسنده عین اولر برکسنده مجهول النسب
 کسنده اوزره بونم عبد مدرد دیود دعوی ایتکلده و آخر انکار ایتسیدی عین و یرلز (ونسب) و نسب
 دعواسنده دخی عین اولر مثلا برکسنده مجهول النسب کسنده اوزره ادعا ایسه که نخه قایو بوم اوغلدر و یا خود
 اوغلان بونم بابا ایلد دیوادعا ایتسیدی و آخر انکار ایتدکده منکره عین و یرلز (وولاء) و دخی ولاء
 دعواسنده عین اولر مثلا برکسنده رقی معروف برکسنده بونم معتقد مدرد دیوادعا ایتسیدی یا خود بونم ایلد
 بونک ایتدده مولای عتاقه وارد دیود دعوی ایتسیدی یا خود اولر رقی معروف اولان کسنده اعتاقی و مولای
 عتاقه بی اول کسنده دن ادعا ایتسیدی یا خود دعوا مولای مولانده اولسیدی و آخر انکار ایتدکده عین
 و یرلز (وحد) و دخی حد دعواسنده عین اولر برادر کرکسه اول حد خالص حق الله اولسون حد زنا
 و حد شرب کبی یا خود حد سرفه کبی و یا ایکی حقلک ایتدده ارحد اولسون حد قذف کبی حتی تحقیقا برکسنده
 آخر اوزره حد قذف ادعا ایتسیدی و قاضی انکار ایتسیدی عین و یرلز * زیرا انده غالب اولان بزم فترده

حق الله تعالی بدین پس خالصه لله تعالی اولان حدوده ملحق قیلندی و اما سر قده پس تحقیقا سارقه عین
ویر بلور مال اچلیکون قچان صاحب مال اخذ مال مر ادا بدوب قطع بدر مر ادا اینلر ایه پس اول مدعی به
دینلور که سر قده ذکر بنی ترک ایله ملکیکه متاول اولانی دعوی ایله که سنک ایچون ننگ اوزر بنه عین واردر
دینلور * نه ایه ده بدید که بالا جماع حدودده عین و پرلز الا قچان حق عدی متضمن اوله عبدینک عتقی زنا به
تعلیق ایسیدی و عبدنه خطاب ایدوب اگر بن زنا ایدر سم سن حرسن دیسیدی پس عبدسیدیک زنا ایلدیکن
ادعا بدوب وینه دن عاجز اولسیدی سینه عین و پرلزور حتی قچان نکول اینسیدی عتق ثابت اولور زنا ثابت
اولر (ولعان) ودخی لعان دعوا سنده عین و پرلز بر مر آه زوجندن زنا ایله کذف و لعانک واجب اولمن
ادعا ایسیدی حالو که زوجی زنا به کذفی انکار ایسیدی عین و پرلز بو ذکر اولنان شینک جبعیمی امام اعظم
قولی اوزره در و اما عین بونلرک کلیسندده عین و پرلزور الاحد ایله لعانده عین و پرلز * ز پرلز بو ذکر اولنان حقلدر که
شبهاتله ثابت اولور پس شبهاتله ثابت اولانده اموال کچی عین و پرلز جاری اولور حدود ایله لعان بونلرک
خلافی اوزره در * زیرا عینک فائده سی نکول سبیله حقتک ظاهر اولسیدر و نکول ایه اقراردر * زیرا عین
وقتا که واجب اولدی ایه انک ترکی دلایلدر که تحقیقا نکول ایدن کسته باذلدر یا خود مقررر پس باذل
قیاتی ممکن اولر * زیرا نکول مأذون و مکاتب من معتبر در یو اکیسی ایه بنده مالک اولر زامدی بالضروره مقرر
قیلنور و اقرار ایه ذکر اولنان ایشاده جاری اولور لکن بونکول بر اقراردر که کاندده شبهه واردر * زیرا نفسنده
سکوتدر سکوت ایه محتملدر نکول شبهاتله ساقط اولان شینده حجت اولر و لعان ازواجک حدیدر پس حد
قنده مشابه اولدی دینلور و امام اعظمک علیی اولدر که تحقیقا نکول بذلدر و ایا حندر * زیرا اگر اقرار
اوزره حمل اولنسه بزنا کلی انکارده تکذیب ایتمش اولورز و اکر نکول بذل قیلنورسه بلا تکذیب
خصوصت قطع اولور پس بوسله صیانت ایچون کذب ظن ایلکدن اولیدر و بو ذکر اولنان شینلر حقلدر که
انلرده بذل جاری اولر پس انلرده نکول ایله قضا اولنر نفسنده قصاص کچی * امر ایل بونک خلافی اوزره در و بونک
بیاتی اولدر که ز بر امر آه * ایلار زوجنه سنک ایله بنم بتمده نکاح یوقور لکن بن نفسمی سکا بذل ایندم دیسیدی
اول مر آه نک کلامی صحیح اولر و کذلک سائر مثالدرده بونک کیدر * پس حاصل کلام تحقیقا هر محل که ابتداء
اذله اباحت قبول ایله انک اوزر بنه نکول ایله قضا اولور اکر اباحت قبول ایچر سه قضا اولنر * قاضیخان قوی
اماهین قولی اوزره در دبدی و بعضی دیدیکه قاضی به لابق اولان بودر که مدعی علیهک حالنه نظر ایله پس
قاضی اتی معتت کورسه اگایین و پرلز اما عینک قولنی اخذ ایدر و اگر مدعی علیه مظلوم ایسه عین
و پر میوب امام اعظم قولنی اخذ ایدر کافیده بویله ذکر اولندی (وحائف السارق وان نکل ضمن ولم یقطع)
و سارق عین ویر بلور اکر نکول ایدر سه مدعا به ضامن اولور و بدی قطع اولنر * زیرا مدعی سر قده مال وحد
ادعا ایدر وحدک واجب اولمی شبهه بی جامع اولر مالک واجب اولمی حدک خلافی اوزره در که امدی نکول
ایله مال ثابت اولور تکیم بر رجل ایله ایچی مر آه نک شهادتیه مال ثابت اولدیغی کچی اولوقت قطع ثابت
اولوب و ماله ضامن ارلور (کذا الزوج اذا ادعت طلاقا قبل الدخول) کذلک زوج دخی ذکر اولنان
کیدر که قچان زوج قبل الدخول طلاق ادعا ایتد کده زوج استخلاف اولسیدی (فان نکل ضمن نصف
مهرها) پس اگر زوج نکول ایدر سه زوجدنک نصف مهر بنه ضامن اولور ائمه ثلاثه قنده * زیرا استخلاف
طلاقه اتفاقا جاری اولور خصوص قچان مقصود مال اولسه زیرا مقصود حقیقه مال دعوا سیدر زوجک
نکول لیه مال ثابت اولور نکاح ثابت اولر (وکذا النسب اذا ادعی حقا) و کذلک دعوی نسیبه دخی ذکر
اولنان کچی قچان مدعی حقوقدن برحق ادعا ایسیدی تحلیف اولنور (کارث و نفقة) ارث و نفقه کچی
بر رجل بر رجل اوزره دعوی ایتسه که تحقیقا اول رجل انک قرداشیدر یا بالری فوت اولوب مدعی علیه یدنده
مال ترک ایتد کده یا خود قاضیدن مدعی علیه اوزره قرداشاق سبیلله نفقه تقدیر اولنق طلب ایسیدی پس
اول رجل نسب اوزره استخلاف اولنور بالا جماع پس اگر عین ایدر سه بری اولور و اگر نکول ایدر سه مال
و نفقه ایله قضا اولنور نسیبه قضا اولنر (و حیر فی اللقبط) ودخی لفظده حیر دعوا سی کچی * بر صبی بر چلک
یدنده لفظه اولوب حاجبو که اول صبی کند و نفقه سنندن تعبیر قادر اولسه پس بر حیره الاصل مر آه اول صبی اول

مر آنک قرداشی اولدیغن ادعا ابدوبحق حضانه انکچون اولغله ملنقطک قصریدینی مراد ایلسیدی
 ودخی اول ملنقطک استخلافی مراد ایلسیدی پس اول ملنقطک نکول ابتدکده نکول اول مر آه انچون
 حق ثابت اولوب صبی اول مر آنک حجر نه نقل اولنور ونسب ثابت اولمز (وعتیق بالملک) ودخی ملنقطک عتیق
 دعواسی کی برعسبد مولاسی اوزره مولام قرداشمدر اول وجهله معتم ذیو ادعا ابتکده ومولاسی
 استخلاف مراد ایلسیدی پس اگر مولی عین ایدرسه ری او اوروا کر نکول ایدرسه عتقله قضا اولنور نسیله
 قضا اولمز (وامتناع الرجوع فی الهبة) ودخی هبه دن رجوع ایدن کسسه استخلاف اولن دینی کی
 پرواهب هبه دن رجوع مراد ابتکده پس موهوب له بن سنک قرداشکن دیرسیدی نسیدن دعوی ایلدیکی
 اوزره مدعی علیه بالاجماع استخلاف اولنور (فان نکل) پس ذکر اولسان صور تیره نکول ایدرسه
 (ثبت الحق) یعنی ارنده ونفقده و حجرده و عتقده و امتناع رجوعده حق ثابت اولور (لالتاب) نسب
 ثابت اولمز (ان کان لا یصح الاقرار به) اگر نسب اقرار ایله ثابت اولسان نسب ایسه (والا) یعنی
 اگر نسب اقرار ایله ثابت اولان نسب ایسه (فعلی الخلاق) مسئله ائدنگ خلتانی اوزره در یعنی مدعی علیه
 مجرد نسیبده امامین قنده استخلاف اولنور قچان نسب مدعی علیه اقرار ایله ثابت اولان نسب ایسه * یونک
 بیانی اولدر که تحقیقار چلاک بابا ایله و اوغل ایله و زوجده ایله و مولی ایله اقرار صیح او اور و مر آنک بابا ایله
 و زوجله و مولی ایله اقرار صیح او اور ایله صحیح اولمز * زیرا یونده یعنی مر آنک ابن ایله اقرار نده نسی غیر
 اوزره تحمیل وارد پس اقرار علی الغیر او اور امدی صحیح اولمز پس برجل ادعا ایسه که مدعی علیه بابا بیدر
 یا خود او غلبدر مال دعوی ایسه امامین قنده استخلاف اولنور * ز بر مدعی علیه اگر مدعا ایله اقرار
 ایسه ثابت او اور پس مدعی علیه استخلاف اولنور اقرار عدوانان نکول رجاسی انچون * و اگر بر کسسه
 ادعا ایدرسه که مدعی علیه قرداشیدر یا عیسی یا خود یونلر مئاید مدعی علیه استخلاف اولمز * ز بر
 مدعی علیه یونلر ایله اقرار ایسه نسب ثابت اولمز * ز بر یونده نسی غیر اوزره تحمیل وارد (بمخلف منکر
 القود) قود که مری تخلیف اولنور یعنی بر کسسه غیر اوزره نسیده قصاص یا خود نفسک مادوننده قصاص
 ادعا ایلسیدی ومدعی علیه انکار ایسدی اجماع استخلاف اولنور (فان نکل فی النفس لم یقض) پس اگر نسیده
 نکول ایدرسه قتل ایله و بابت ایله قضا اولمز (بل حبس حق یقرا و بمخلف) بلکه اول نکول ایدن کسسه اقرار
 ایدنجیه یا خود عین ایدنجیه حبس اولنور (و فیما دونها) و نفسک مادوننده (یقض) امام اعظم قنده
 قصاص اولنور و امامین قنده نسیده و نفسک مادوننده دیت لازم کلور و قصاص ایله قضا اولمز * ز بر
 قصاص مادون نسیده عقو بیدر شبهاته دفع او اور و نسیده اولان قصاص کی نکول ایله ثابت اولمز * ز بر
 نکول اگر چه کیم امامین قنده اقرار ایسه انده عدم شبهه سی وارد * ز بر اشره عدم عین صا دقدن تعرز
 قصیده عین امتناع ایدرسه یو اقرار اولمز بلکه بذل اولور * و قچان قود متنع اولسه دیت واجب او اور و امام
 اعظمک عتی تحقیقا طرف محل بذلدر پس نکول ایله مال کی مستوفی اولمز * ز بر اطراف نکول ایله
 احوال مسلکته سالک اولنور * زیرا اطراف نفسی حفظ انچون خلق اولندی مال کی * امدی اطرافه بذل
 جاری اولدی نفس یونک خلتانی اوزره در (و بمخلف فی التعزیر) ومدعی علیه تعزیرده تخلیف اولنور یعنی
 قچان بر کسسه آخر اوزره تعزیر یا عیاب ایدرشی * دعوی ایدوب آخر انکار ایدکده مدعی تخلیف مراد
 ایلسیدی قاضی اکامین و بر * ز بر تعزیر محض حق عبدر یعنی صرف و خاص حق عبدر بو اجدان عبد
 مدعی عفو ایله تعزیرک اسقاطه مالک او اور و صغیر اولق تعزیرک واجب اولسانی منع ایتر * او وزر بده تعزیر
 لازم کلان کسسه دن صاحب حق تعزیری قیامه قادر ایسه قاضی تعزیری قامت ایدر و اگر تعزیر حق عبدر
 اولوب حق الله او اور سه بو ذکر اولنان احکام یونک حکمی اوزره در و استخلاف حقوق عبادده جاری او اور
 حق کرک عقوبت اولسون و کر که مال اولسون (فان نکل) پس اگر مدعی علیه عیندن نکول ایدرسه
 (عرز) تعزیر اولنور * زیرا تعزیر شبهاته ثابت اولور پس انده نکول ایله قضا جاز اولدی (قالی بنه
 حاضره فی المصر و استخلف) مدعی بم انچون شهر ایچنده حاضر اولمش یندم وارد دیوب و خصمه عین و بر مک
 مراد ایلسیدی (لا یخلف) تخلیف اولمز * مصنف مصر ایله قدا بته که باعث ز را یند مجلس حاکمه حاضر

اولسیدی انصافا مدعی علیه عین و بر لز نه سایه ده بویه ذکر اولندی (و بکفل نفسه ثلاثة ایام)
 ومدعی علیه کتفنه سونج کونه دکن کفیل طلب اولنوز غائب اولوب مدعی ک حتی ابطال اولسون ایچون
 و کفیل معروف الدار اولوق یعنی کفیلک داری معلوم اولوق واجب اولور کفیلک فائده سی حاصل اولوق ایچون
 و کفیل طلب اولوق ایچون بتم شهر ایچنده حاضر شاهدم وارد دیمستدن لابدر حتی مدعی بتم ایچون
 یئند یوقدر دایسه یاخود شاهد لرم غائبه دزدایسه کفیل طلب اولنوز * زیرا انده فائده یوقدر (فان ای لازمه)
 پس اگر مدعی علیه کفیل ویرمکنن ابا ایدر سه مدعی انکله یله هر زویه کیدر سه یله دور ایدر حتی غائب
 اولسون ایچون (لا الغریب) ودخی مدعی غریب به ملازمت ایدر اگر خصم غریب ایسه یعنی بیانیجی
 ایسه (ولا یکفل) وغریبیدن کفیل طلب اولنوز (الاالی آخر المجلس) الاجلاسک آخرینه وارنجیه طلب
 اولنوز * زیرا اخذ تقبلده مجلسک قدری اوزره ملازمت زیاده لکلیله یله غریبی سفردن منع ایله اضرار وارد
 و آخر مجلسه وارنجیه طلبده ظاهرا ضرر یوقدر (والحلف بالله تعالی) و عین الله تعالی ک اسم شر فیله
 و بر بلور غیری ایله عین و بر لز یعنی منکره عین و یرمک لازم کلد کده نکولی ایله قضا اولنوجی عین الله عظیم
 الشانک اسم شر فیله و بر بلور رسول علیه الصلاه والسلامک (لا تخلفوا بائکم ولا بالظواغیت فمن کان منکم
 حالفا فیلخلف بالله اولذر) قول شریفی ایچون معناسی سز بازاریکر ایله عین و یرمک ودخی کفار اصنامه عین
 و یرمک پس سز لردن برکسته به عین لازم کسه الله تعالی ک اسم شر فیله عین و یرمک یاخود ترک ایلاک دیمکر
 (لا الطلاق والعناق) طلاقه و عناقله عین و یرمک بزم روایت ایلدی کهن حدیث شریف ایچون (الا اذا الخ
 الخصم) الامکر خصم ابرام ایله یعنی قاضی ایچون طلاق و عناقله عین و یرمک جائز اولدی الله تعالی ک اسم
 شریفنه فی زمانتا مالات یعنی قایر مقل قاتی ایچون (لکن اذا نکل لا یقضی و اذا قضی لم یفقد) لکن مدعی
 علیه نکول ایسه قضا اولنوز و قضا اولنوز نافذ اولنوز بوی زلیعی و هدایه شارح لری ذکر ایلدی (و بغلط بصفااته
 تعالی) و عین الله تعالی ک صفاتیه غلیظ اولنوز و ملا قاضی مدعی علیه دیر که (والله الذی لاله الا هو عالم الغیب
 والشهادة الرحمن الرحیم الذی یعلم من السر ما یعلم من العلانیة) دیرسک اوزر کده و قبل کده یوقلا نک ادعا
 یلدیکی مالک شویله و شویله شیدر یوهیدر و اندن برشی یوقبدر دیمکله عین و بر لز عین و برن کسه ایچون تغلیظه
 بوندن زیاده و نقصان اینک جائزدر لکن احتیاط ایدوب لفظ و اوقسم ایله ذکر ایله حالف اوزره منکر
 اولسون ایچون * زیرا انک اوزرینه لازم اولان عین واحده در وانکچون عینی غلیظ و بر میوب بالله یاخود
 والله دبه زرا اندن مقصود اولان نکولدر و ناسک احوالی عینده اختلاف اوزره در پس ناسدن بعضی انک
 اوزرینه غلیظ اولسه امتناع ایدر و غلیظ اولسه عین اینکجه جسارت ایدر پس انده رأی قاضینکدر و بعضی
 صلاحه معروف کسته به عین مغالظه اولوب غیری به مغالظه اوله دیدی و بعضی مالدن قیقول اولاده عین
 غلیظ و مالدن حقیر اولانده غلیظ اولیده دیدی (لا بالزمان والمکان) و عین زمان و مکانله مغالظ اولنوز
 و شافعی قنده ایکی سیله ده مغالظه اولور اما زمان ایله اولسی یوم جمعه ده صلاة عصر دصر که اولوق و اما مکانله
 اولسی جمعه قیلان مسجدک منبری قنده اولوق (وحلف اليهودی بالله الذی انزل التوراة علی موسی)
 و یهودی به شول الله حقیچونکه تورات شریفی حضرت موسی علیه السلامه انزال ایلدی دیو عین
 و بر بلور (والنصرانی بالله الذی انزل الانجیل علی عیسی) و نصرانی به شول الله حقیچونکه انجیل
 شریفی حضرت عیسی علیه السلامه انزال ایلدی دیو عین و بر بلور (والمجوسی بالله الذی خلق النار)
 و مجوسی به شول الله حقیچونکه ناری خلق ایلدی دیو عین و بر بلور * پس هر بر نک اوزرینه عین اینکله
 مغالظه اولور اعتقاد ایلدیکی شبله عین تغلیظ اولنوز انکچون عین کا ذبه به اقدامدن مانع وز اجرا اولسون ایچون
 و امام اعظمه در روایت اولندی که تحقیقا یورد دیکه بر احد تخلیف اولنوز الا خلاصه الله تعالی ک اسم شر فیله
 تخلیف اولنوز نطقه نه الله تعالی ایله یله غیری شر بک اینکدن عاری و نغز اولسون ایچون و خصاف ذکر
 ایلدیکه تحقیق کلام بودر که یهودی و نصرانینک غیری سی تخلیف اولنوز الا اسم الله تعالی ایله تخلیف اولنوز
 و یوزم مشایخه تک بعضینک اختیار ایلدی ک بذر عینده نارد کده ناره تعظیم اولدی یعنی ایچون * زیرا عین تعظیمی
 مشعردن و ناره تعظیم اولوق لایق دکلدر تورات و انجیل انک خلافتدر که * زیرا کتاب الله تعالی واجب

التعظیم (والاثنی الا بالله) ودخی بنه طہان کافر دخی تحلیف وانما الاسم الله تعالی ایلہ تحلیف اولئور
 زیرا کفره نکلینی مثلثینک افتراقی ایلہ یلہ الله تعالی نکل وحدايته اقرار ایدر لحق تبارک وتعالیک
 (ولئن سألتهم من خلق السموات والارض ليقولن الله) قول شریفی ایچون کافیده بولہ ذکرا اولدی (ولا یحلفون
 فی معابدهم) وکفار معبدلی اوزره تحلیف اولنمز * زیرا ائمه معبدلینه تعظیم واردر (و یحلف علی
 الحاصل فی سبب یرتفع) ومدعی علیه وقوعه نصدکره مرتفع اولور سبب دعوا سنده حاصل اوزره تحلیف
 اولئور (کالیع والنکاح والطلاق والغصب والتعزیر) حاصل ملاحیح ونکاح وطلاق وغصب وتعزیر
 کی سببلردر وصف کفیه تحلیفی (بالله ما یلکما یبع قائم اونکاح قائم الان او ما هی بان منک الان
 او ما یجب علیک رده الان او ما یجب علیک حق التعزیر الان) قولله بیان ایلدی یعنی الله حقیقون سزک
 ما ینکرده الان یبع قائم دکلیدر یا خود الان ینکرده نکاح قائم دکلیدر یا خود الان بومر اوسندن بان دکلیدر
 یا خود الان سنک اوزر کدردی واجب شی بوقیدر یا خود الان سنک اوزر بکه حق تعزیر واجب دکلیدر
 دیو عین و یر بلور (لا علی السبب) یوخسه سبب اوزره عین و یرلز و مصنف سبب اوزره عین (ما یستسه
 ونحوه) قولله بونک مثالی ایلہ بیان ایلدی یعنی سن بو کاشی بیع ایتمدی کی یا خود سن بومر اهی نکاح ایتمدی کی
 یا خود سن بومر اهی تطلیق ایتمدی کی یا خود سن اول شی غصب ایتمدی کی یا خود سن بو کاشی ایتمدی کی دیو عین
 و یرلز * اصل بود که تحقیق دعوی چنان وقوعه نصدکره مرتفع اولور سببه واقع اولور سه بیع کی و نظری کی
 پس اول وقت عین حاصل اوزره و یر بلور سبب اوزره و یرلز امام اعظمه امام محمد درجهما لله فتنده * حتی چنان
 برکنسه شور جلدنیک افجه به بر عید صتون آدم دیو ادعا اید که رجل انکار ایلدی سزک ینکرده بیع
 قائم دکلیدر دیو عین و یر بلور یوخسه سن و کا عید بیع ایلدی کی دیو عین و یرلز چار که بیع ایلدوب اندنصر کره قاله
 اثبت اوله کذلک نکاح وغیر بلر دخی عین ووجه اوزره و یر بلور بوندنصر کره عین حاصل اوزره او اوب سبب
 اوزره اولماق اولکه امام اعظمه امام محمد فتنده اصلدر چنان سبب برافع ایلہ مرتفع اولدی یعنی فتنده در
 (الاذان کفیه ترک النظر علی المدعی) الا چنان حاصل اوزره عینمدی مدعی اوزره نظر اولور سه (یحلف علی
 السبب اجماعا) اجماعا عین سبب اوزره و یر بلور (کدعوی الشفعة بالحوار ونفقة مبنوتة) حوار ایلہ شفعه
 دعواسی کی و بانه مطلقه اولان مر ائک نفقه دعواسی کی * زیرا چنان مدعی حوار ایلہ شفعه ادعا ایلدی
 ومشری شافعی اولغله شفعه بی جائز کورمین کسئمه اولسیدی پس او کسئمه سبب اوزره تحلیف اولئور * زیرا
 اول کسئمه حاصل اوزره مدعی شفعه به مستحق دکلیدر دیواسم الله ایلہ عین و یرلز اعتقاد نیجه عینده تصدیق
 اولئور پس مدعی حقتده نظرفوت اولور و کذلک چنان بانه مطلقه اولان مر ائک نفقه ادعا ایلد که زوی
 شافعی المذهب اولغله نفقه بی جائز کورمین کسئمه اولسیدی پس اول کسئمه سبب اوزره تحلیف اولئور * زیرا
 حاصل اوزره سنک ارز کده بومر اهی ایچون نفقه بوقیدر دیواسم الله ایلہ عین و یرلز اعتقاد نیجه عینده
 تصدیق اولئوب مدعی حقتده نظرفوت اولور (و یحلف علی سبب لایرتفع) وثابت اولدقدنصر کره رافعله
 مرتفع اولر دعوا ده سبب اوزره تحلیف اولئور (که بعد مسلم مدعی عتقه) مثالی بر عید مسلم کی که عتقی
 ادعا ایلده * زیرا چنان عبد مسلم مولاسی اوزره عتقی ادعا ایلدی ومولاسی عتقی انکار ایلد که
 سبب اوزره اعتناق ایلدی بکنه اسم الله ایلہ عین و یر بلور حاصل اوزره عینبه ضرورت اولدی یعنی ایچون * زیرا
 عبد مسلم اولدی حاله بعد العتق رقه عودا ایتک چار اولز (بخلاف الامه والهد الکافر) چار به و عبد
 کافر عبد مسلمک خلا فی اوزره درانکچون ایلکسئمه ده حاصل اوزره عین و یر بلور یعنی بو حاله بوجار به حره
 دکلیدر یا خود بو حاله و بعد حر دکلیدر دیو عین و یر بلور چار به اوزره مرتده اولغله و دار حر به لاحق اولسبله
 واسبر اولسبله عتق تکرری ممکن اولدی یعنی ایچون و عبد کافر اوزره نقض عهد ایلہ و دار حر به لمافله عتق
 تکرری ممکن اولد یعنی ایچون حاصل اوزره عین و یر بلور عبد مسلم اوزره عتق تکرری ایسه ممکن اولر
 (استخلف خصمه فقال حلفتی مره فاقام البینه تقبل) مدعی خصمه عین تکلیف ایلد که خصم سن مکا
 بر کره عین و یر دلک دیو بیته اقامت ایسه بیته سی قبول اولئور یعنی چنان برکنسه آخر اوزره مال دعوی
 ایلسیدی و آخر انکار ایلد که مدعی اکابین و یرمک مر ایلد که مدعی علیه سن بکا بود دعوی اوزره بر کره

فلان شهرک قاضی فتنه عین و بردک دید که مدعی اول بمی انکار اینسیدی مدعی علیه انک اوزر بنه بیته
 اقامت اینسیدی مدعی علیه ک بیته سی قبول اولور (و لولاها واستخلفه جاز) واکر مدعی علیه ک
 بیته سی اولور مدعی به عین و ورمک مراد اینسیدی مدعی به عین و ورمک جاز اولدی (قال لا ینبغی لی ثم رهن
 اولاشها ذلی ثم شهد) مدعی بنم ایچون بیته یوقدر دیوب بعد بیته اقامت اینسیدی یا خود شاهد بنم ایچون
 شهادت یوقدر دیوب بعد شهادت اینسیدی * اولیکنک معناسی بنم ایچون و دعوی حقک اوزر بنه بیته بنم
 یوقدر دیوبکه اندنصرکه مدعی بیته ایله کلسیدی و ثابتنک معناسی شاهد فلان کسته ایچون بنم فتنه بعینه
 بر حقه شهادت یوقدر دیوبکه اندنصرکه اول حقه شهادت اینسیدی (فیه روایتان) بونده ایکی روایت
 واردر پروایتده تناقض ظاهر ایچون قبول اولمز و پروایتده قبول اولور (والاصح القول) اصح قول
 قبول اولمز سیدر انک ایچون بیته اولوب یا خود شاهد ایچون شهادت اولوب اونو دیوب صکره خاطر بنه بکک
 جوازی ایچون یا خود اولابلیوب صکره بیلک جوازی ایچون (قبیل تقبل ان وفق وفاقا) بعضر دیدیکه
 اگر کلا اینک بیته توفیق ایدر سه اتفاقا قبول قیلنور بونی ملقط ذکر ایلدی (کذا اذا قال لا دفع لی ثم
 اتی بدفع) کذلک فچان بر کسته بنم ایچون دفع یوقدر دیوب اندنصرکه دفع کتور سیدی یعنی دفع کتور مک
 مراد اینسیدی بونده دخی ایکی روایت واردر بعضر دیدیکه انک دفعی اتفاقا صحیح اولمز * برانک معناسی
 بنم ایچون دفع دعواسی یوقدر دیوبکدر و بر کسته بنم ایچون فلان قبلنده دعوی یوقدر دید کدنصرکه اول فلان
 اوزر بنه ادعا اینسیدی استماع اولمز کذلک بو مقامده دخی استماع اولمز و بعضی دفعی صحیح اولور و اصح قول
 یوقدر دید بلرز ایدر دفع دفعک اوزر بنه بیته ایله حاصل اولور یوخسه دفعی دعوی ایتیکله اولمز پس انک بنم دفعم
 یوقدر قولی بنم بیته م یوقدر دیکم منزله سنده در عایدده بویله ذکر اولندی (التیابة تجری فی الاستخلاف)
 عین و ورمکه نیابت جاری اولور یعنی بر کسته نک غیر اوزره حتی اولوب اقامت بیته دن عاجز اولغله
 مدعی علیه دن عین طلبی ایچون اول کسته نک طرفندن بر شخص نایب اولوق جاز اولور (الخالف) عین
 ایتیکه نیابت جاز اولمز یعنی بر شخص اوزر بنه عین توجه ایدن بر شخصک طرفندن عین ایدر ورمک ایچون
 نایب اولوق جاز اولمز * و مصنف اول اوزره (فالوکیل والوصی والمنزل و اب الصغیر استخلف) قولله تقریر
 ایلدی * یعنی پس امدی وکیل ووصی و منولی و صغیرک باباسی خصمدن عین طلب ایدر (و لایخلف) یعنی
 وکیلدن و غیر ایدن بر احد تخلیف اولمز (الا اذا صح اقراره علی الاصل) الا فچان بونلردن بر نیک اقراری
 اصل اوزره صحیح اولور سه تخلیف اولور (کالوکیل بالبیع او الخصومة فی الرد بالغیب) مالک طرفندن
 بیعه وکیل اولان کسته کبی یا خود عیبله رده خصومه وکیل اولان کسته کبی * ز بر اوصی فچان صغیر
 ایچون بیع ایلدی بر عینک عینده مخصوصه اولانسه اول وصی به عین و برلز و بیعه وکیل اولان کسته یا خود
 مالک طرفندن عیبله رده ایتیکه خصومه وکیل اولان کسته استخلاف اولور * ز بر عین نکول رجاسی
 ایچوندر و اکر وصی صر یا حقا ارباسه صحیح اولمز و اچلدن وصی استخلاف اولمز فاما وکیلک موکل اوزره
 اقراری صحیحدر پس کذلک نکولیده صحیحدر (التخلیف علی فعل نفسه علی البتات) کندو نفسنک
 فعلی اوزره تخلیف بتات اوزره اولور یعنی تحقیق امدامد عینک ملکی دکلدن و بتات قطعدر (و علی فعل
 غیره علی اسم) و غیرک فعلی اوزره تخلیف علم اوزره اولور * یعنی تحقیق امدعی علیه بجز که اول مدعا مدعینک
 ملکیدر * اولک وجهی یعنی کندو نفسنک فعلی اوزره عین بتات اوزره اولمی ظاهر در و اما ثابتنک وجهی
 ز بر امدعی علیه غیر نیک فعلنی ظاهر ایتلر پس اگر بتات اوزره تخلیف اولنسه عیندن امتناع ایتش اولوردی
 مع هذاندن صادق اولسه بیله پس بوسیله متضرر او امدی تخلیف علمه طلب اولور پس فچان صدقنک
 امکانی ایله بیله یعنی قبول ایتر سه باذل اولور یا خود مقر اولور بو برنم اتمه من فتنه اصل مقرر در و امام فخر
 الاسلام بونک اوزر بنه بر حرف زاده ایدر اولدی اولیکه غیرک فعلی اوزره تخلیف علم اوزره او اوردید بکدر
 (الاذا کان الغیر شیاً یصل به) الا فچان اول غیرک فعلی حالقه متصل اولور رشئ اولور سه تخلیف بتات اوزره
 اولور * و مصنف بونک اوزر بنه (فاذا ادعی سرقه العبد او ایاقه یخلف علی البتات) قولله تقریر ایلدی پس اگر
 مشتری عبدک سرقه سنی یا خود باقی ادعا اینسیدی باع بتات اوزره یعنی قطع اوزره تخلیف اولور مع هذا

فعل غیر در یعنی تحقیقا عبدك مشتری سی قچان عبدك سارق اولدیغن باخود آبق اولدیغن ادعا ایتسیدی
 و مشتری عبدك ابا قنی یاخود سرقه سنی کتدو بدنده اولدیغن اثبات ابدوب و مشتری تحفه عبدك ابا قنی
 و باسرقه سی ایلك بدنده دخی ابدوکن ادعا ابدوب و پایه تحلیف من ادعا ایتسیدی بابع تحلیف اولنور که الله
 حقیقون سنك بد کده ابا قنی بتدی و یاخود سرقه ایتدی دیو عین و بر یلور و بو عین غیرك فعلی اوزره عیندر
 و بو عینك صحیح اولسنه باعث (لان تسلمه سلما واجب علیہ) زیرا بابعک معینی تسلیمی عیو بدن سالم
 اولدیغنی حالده بابع اوزره واجبدر پس تحلیف بابعک بنفصد ضامن اولدیغنی شبهه راجع اولور پس تحلیف
 بتات اوزره اولور (واذا ادعی سبق الشراء) و فعل غیره علی العلم قولی اوزره نفر بعد یعنی قچان ز بد
 عمرودن رشتی اشترای ایتسیدی اندنصرکه بکر اول شئی ز بددن اول اشترای ایتدیکنی ادعا ایتسیدی و بنه دن
 عاجز اولسیدی (تحلیف خصمه علی العلم) زیدك خصمیکه بکر در علی اوزره ز بد عین و بر یعنی تحقیقا
 بکر کتدیندن مقدم اول شئی اشترای ایتدیکنی بتلدیکنه ز بد عین و بر مرمر و رابدن علت ایچون (کذا لو ادعی
 دینا و عینا علی وارث) کذلک بر کتته متوفانك وارثی اوزره دین یاخود عین ادعا ایتسیدی (تحلیف علی
 العلم لا البتات) اول وارث علم اوزره تحلیف اولنور بتات اوزره تحلیف اولنور اما اول یعنی دین ادعاسی
 بر رجل آخره حقیقاتم ایچون سنك مورثك اوزره يك اقیجم واردر فوت اولوب دین اوزرنده در ده کله
 ادعادر و اما عین ادعاسی تحفه قبا بعد که فلان دن سکا میراث قالدی بنم ملک مدرو بغیر حق سنك بد کده در
 دیعکه ادعادر و ایکنسك دخی بنه سی اولسیدی وارث ذکر اولدیغنی اوزره بتلدیکنه تحلیف اولنور بتات
 اوزره تحلیف اولنور ذکر اولنان علت ایچون (اذا علم القاضی کونه مبیراثا) قچان قاضی اول عینك
 میراث اولدیغن یلور سه (واقف به المدعی) یاخود میراث اولدیغن مدعی اقرار ایدرسه (او برهن الخضم
 علیه) یاخود خصم میراث اولدیغن اثبات ایدرسه عمادیه ده بویه ذکر اولندی (ولو ادعاهما الوارث تحلیف علی
 البتات لا العلم) و اگر دینی یاخود عینی وارث غیری اوزره ادعا ایدرسه مدعی علیه بتات اوزره تحلیف اولنور علم
 اوزره تحلیف اولنور ذکر اولنان علت ایچون (کالو هو ب و مشتری) هبه اولنان شئی و اشترای اولنان شئی کچی
 یعنی بر رجل بر رجله بر عبد هبه ابدوب اول دخی قبض ایتسیدی یاخود بر رجل بر رجلدن بر عبد اشترای ایتسیدی
 پس بر رجل دخی کلوب اول عبدی کتدی عبدی اولدیغنی زعم ابدوب ادعا ایتسیدی و اول رجل ایچون یتنه
 دخی اولسیدی پس مدعی علیه عین و بر مک مر ادایلسیدی بتات اوزره عین و بر یلور (ادعی رجل منکوحه
 الغیر انهما منکوحه) بر کتته غیرك منکوحه سنی کتدیکنه منکوحه سی اواق اوزره ادعا ایتسیدی (ولا یتنه له)
 و اول مدعینک یتنه سی دخی اولسیدی (تحلیف الزوج علی العلم) اول مر ایتنک زوجی مدعینک زوجه سی
 اولدیغن بتلدیکنه عین و بر یلور (فان حلف انقطع النزاع) پس اگر مر ایتنک زوجی عین ایدرسه نزاع قطع اولور
 (وان نسکل حلفت علی البتات) و اگر زوج نکول ایدرسه اول مر ایه بتات اوزره مدعینک زوجه سی
 اولدیغنه عین و بر یلور (فان نکلت فنی نکاح لمدعی) پس مر ایه نکول ایدرسه مدعینک نکاحی اوزره
 قضا اولنور عمادیه ده بویه ذکر اولندی * معلوم اولسونکه هر موضعه که انده عین بتات اوزره واجب اولور مدعی
 علیه علم اوزره عین و بر ایدرسه معتبر اولمز حتی اوزره بنه نکول ایه قضا اولنور قچه و اندن عین ساقط اولمز
 و هر موضعه که عین انده علم اوزره واجب اولور بتات اوزره عین و بر ایدرسه عین معتبر اولمز عین ایدن ساقط اولور
 و قچان نکول ایتسیدی اوزره بنه قضا اولنور * زیرا بتات اوزره عین آکدر پس معتبر اولور عکسی بونک خلافی
 اوزره در زبانی بویه ذکر ایلدی (ادعی اشباه مختلفه تحلیف علی الدکل مره) مدعی اشباه مختلفه ادعا ایدرسه
 کاینک اوزره بنه بر کزه عین و بر یلور عمادیه ده ذکر اولدیکنه بر کتته جنسی و نوعی و صفتی مختلفه عینلر ادعا
 ایتسیدی و کلمسك قیمتی جمله ذکر ایلسیدی و هر بر یک قیمتی علی حده ذکر ایتسیدی انده مشایخ اختلاف
 ایدیلر بعضیسی تفصیلی شرط ایلدی و بعضیسی اجال ابله اکتفا ایتدی قول صحیحده اجماع لدر زبانی مدعی
 اگر بو اعیانک فصبنی ادعا ایتسیدی دعوانک صحیتی ایچون قیمت بانی شرط قیمتندی اگر اعیان بدنده قائمه
 اولدیغنی ادعا ایدرسه پس انارک احضاری امر اولنور انارک حاضر اولسه یتنه قبول قیلنور و اگر اول اعیان
 بدنده هلاک اولدی دبر سه یاخود مدعی علیه استهلاک ایتدی دبر سه و کلمسك قیمتی جمله بیان ایدرسه

دعوا سی استماع او انور و ینده سی قبول قبل نور و اگر مدعی علیه ایچون ینده بو عسده کلیسی اوزره بر کره بئین و بر بلور * زیر تحلیف واجب اولسی دعوانک صحتی اوزره منبدر حالبو که تحقیق دعوی صحیح اولدی پس امدی کلیسی اوزره بئین بر کره واجب اولدی (افر بدین او غیره تم قال کت کاذا فی اقراری حلف المقره انه لم یکن کاذبا فیه واست بمطل فی دعواک علیه) بر کسینه بر دینله یا خود دینک غیری ایله اقرار ایدوب اندنصکره اول اقرار ایدن کسینه بن اقرار مده کاذب ایدم دیسیدی دن اقرار اولنن کسینه مقر اقرار مده کاذب اولدیفته و سنک انک اوزرینه اولان دعوا کده مبطل اولدیفته دیوب بئین و بر بلور امام ابو یوسف فتنده اولکه استخساندر و امام اعظم ایله امام محمد فتنده مقر مقر له اول دینی تسلیم ایله امر اولنور اولکه قیاسدر زیر اقرار شرعاً حجة ملزمه درینده کی بلکه ینده دن اولیدر * زیرا اول اقرار مده کذب احتمالی ایددر واستخسانک وجهی اولدر که تحقیق بئین الناس عادت جار یدر که تحقیق ناس فحان استدانه مراد ایلسه لردی قبل الاخذصک کتابت ایدوب مال صکره اخذ ایدر پس اقرار بو حوالنک اعتباری اوزره دلیل اولر پس تحلیف اولنور و فتوی دخی بونک اوزر ینده در ناسنک احوالنک تغیری ایچون و خداع و حمله و خیانتانک کثری ایچون حالبو که مقر اول بئین ایله متضرر اولور و مدعی به بئین ضرر ایتمز اگر صادق ایسه پس کاحکل اولنور بونی زبلی ذکر ایلدی (صح فذاه الیمین و الصلح منه) فدا بئین و اندن صلح صحیح اولدی یعنی فحان بر رجل بر آخر کسینه دن مال ادعا ایتد کده پس اول کسینه انکار ایتسیدی اول رجل ینده دن عاجز اولقله اول کسینه به بئین تکلیف ایتد کده اول کسینه یعنی مال ایله فدا ایتسیدی یا خود عینندن مال ایله صلح اولسیدی صحیح اولدی حضرت عثمان رضی الله عنهدن روایت اولدیغی ایچونکه انک اوزر ینده فرق درهم ادعا اولندی پس بر مقدار شی اعطا ایدوب عینده فدا ایتدی و بئین ایتدی و دخی حد بیه رضی الله عنهدن روایت اولدی که تحقیقاً حد بیه یعنی مال ایله فدا ایتدی و دخی انکچونکه اگر بئین ایتسه قیل و قالده واقع اولور پس ناسک بعضی تصدیق ایدر و بعضی تکذیب ایدر پس فحان ینده فدا ایتسه عرضنی حفظ ایدر مصون اولور بوا یسه بئین ایتمکدن کوزلدر رسول علیه الصلوات و السلام (ذبوا عن اعراضکم بما ووالکم) پیور مشدر یعنی سز عر ضلر بر کدن عیبی ماللر یکر ایله منع و دفع ایدر دیوبوردی (ولا یخلف بعهده) یعنی فدا بئین نصکره مدعی ایچون خصمه بئین و یرمک جائز اولر * زیرا مدعی اندن بدل اخذی ایله خصوصتی اسقاط ایلدی شول شی بونک خلا فیدر که فحان مدعی علیه یعنی مثلاً اون فچه به اشتراینسه اول وقت جائز اولر و مدعی ایچون بئین و یرمک جائز اولور زیرا شرعاً مال مالله تملیکک عقد بیدر و بئین ایسه مال دلکدر عنا بده بوبله ذکر اولندی

* (باب الخائف) *

بو باب تخلفک بیانده در (اخلاقاً فی قدر الثمن) یا بـهـله مشتری ثمنک مقدارنده اختلاف ایتسدری مشتری بر مقدار ثمن ادعا ایدوب و بایع اندن زیاده ادعا ایتمکله (او وصفه) یا خود ثمنک و صفنده اختلاف ایتسه لردی بایع اراج اولان ایتسه ایله ادعا ایدوب مشتری کا سد اولان ایتسه ایله ادعا ایتمکله (او جنسه) یا خود ثمنک جنسنده اختلاف ایتسه لردی بایع دانایله ادعا ایدوب مشتری دراهم ایله ادعا ایتمکله (اونی قدر المبیع) یا خود یا بدهله مشتری میعک مقدارنده اختلاف ایتسه لردی بایع میعده بر مقدار ایله اعتراف ایدوب مشتری اندن زیاده ادعا ایتمکله (حکم لمن برهن) هر قنغی ینده اقامت ایدر سه انکچون حکم اولنور * زیرا دعواسنی حجت ایله تور و بیان ایلدی پس جانب آخر مجرد دعوا ایله باقی قالدی ینده ایسه اقوادر * زیرا ینده قاضی اوزره حکم الزام ایدر و مجرد دعوی حکم الزام ایتمز (وان برهنا حکم لمثبت الزیاده) و اگر اکیسیده ینده اقامت ایدر لسه زیاده اثبات ایدن ایچون حکم اولنور * زیرا ینده ل اثبات ایچوندر و اقلی اثبات ایدن اکثری ابدنه معارض اولر (وان اختلفا فیهما) و اگر متبايعان ثمنک و مبیعک اکیسندکه چیما مقدارنده اختلاف ایدر لسه بایع بن بر عدی ایکی بیک فچه به بیع ایتدم دیوب و مشتری یوق بلکه ایکی عدی بیک فچه به بیع ایلدک دیمکله (فحجة البائع فی الثمن و المشتري فی المبیع اولی) پس بابعک حجتی ثمنده و مشترینک حجتی میعده اولدر * زیرا بابعک حجتی ثمنده اثبات یوتندن اکثردر و مشترینک حجتی میعده اکثردر اثبات جهشدن (وان یجزا) و اگر اکیسیده ینده دن عاجز اولور لسه یعنی اگر بایع ایله مشتری بدن

هر بری ایچون بنده اولرسه مشتری ایچون دینلور که یامده سینک ادعا یلدی بکی منته راضی اول و الا بیچی فسح
ایده رزو باع ایچون دینلور که مشتری نیک ادعا یلدی بکی اوزره میببی تسلیم ایله یا خود بیچی فسح یا دیده رز* زیرا
غرض قطع خصوصت و قطع خصوصت ایکیسندن بری آخرک ادعا یلدی بکننده رضاسیله حاصل اولور پس
قاضی به فسحله تعجیل ایلک واجب اولور حتی هر بری اختیار ایلدی بکی شبله سؤال اولنه (وازلم رضیا
یدعوی اهدهما مخالفا) و اگر ایکیسندن هر بری آخرک ادعا سنده راضی اولرسه قاضی هر برینسه آخرک
دعواسی اوزره بینه بر ربونک اصلی اولدر که تحقیقا میببی قبضدن اول متاعک قیامی حائنه مخالف علی وفق
القیاسدر* زیرا باع مشتری اوزره نمنک زیاده لکنی ادعا یلدی و مشتری زیاده بی انکار ایدر و مشتری باع اوزره
نمن جهتندن ادعا یلدی بکی اقل نمله میبک تسلیتک وجوبی ادعا یلدی و باع وجوبی انکار ایدر* پس
ایکیسندن هر بری منکر اولدی و منکرک تحلیفی ایسه قیاسه موافقدن و اما قبضد نصکره تحلیف خلاف
قیاس اوزره درامام اعظم و ابو یوسف قننده* زیرا میبغ مشتری به تسلیم اولندی پس بو تقدیرجه مشتری
باع اوزره بر شتک مدعیسی اوله من پس باعک مشتری اوزره نمنک زیاده لکنی دعواسی باقی قالدی و مشتری
انکار ایدر امدی مشتری نیک تحلیفی ایله اکتفا اولنور و مخالفک بعد القبض ثابت اولسی رسول علیه الصلاة
و السلامک (اذا اختلفا البایعان و الساعه قائمه تخالفا و ترادا) قول شریفی ایلدر یعنی قیام باع ایله مشتری
اختلاف ایلدیلر و سلمه دخی قائمه اولسه هر بریچون آخره عین و بری اولور و اولور دیکدر (و بدی* عین
المشتری) و قاضی مشتری نیک عینی ایله بدأ ایدر* زیرا مشتری انکار جهتندن ایکیسنگ اقواسیدر* زیرا
مشتری اولان نمله مطالبدر پس مشتری انکار ایله استخلافه بایددر امدی مشتری نیک عینی ایله بدأ اولنور
(لوسلعه بنین) یعنی بو حکم عین دینله بیع اولندی بیی و قنده در (والا) یعنی اگر بوبله اولیوب بلکه عین
عینله بیع اولندی ایسه حتی مقایضه اولسون ایچون یا خود نمن نمله بیع اولندی ایسه حتی صرف اولسون
ایچون (فبایهما شاء) بو تقدیرجه قاضی هر فقیهسنگ عینله بدأ ایتک دیلرسه انکه بدأ ایدر نکولک
فایده سنده بر اولد قلمری ایچون و مخالفک صفتی اولدر که مشتری به الله حقیقون ایکی بک افسجه به اشترا
ایلدی کی دیوبمین و بر اولور و یا به الله حقیقون بک افسجه به بیع ایلدی کی دیوبمین و بر اولور (و فسح القاضی ینهما
بطلب احدهما) و قاضی ایکیسندن بری نیک طلب ایله یا خود ایکیسنگ طلب ایله یا بیلرند اولان بیچی فسح ایدر
(ولا ینفسخ) و قاضی فسح ایکیسندن نفس تخالف ایله بیع منفسخ اولر بعض نفس تخالفه بیع منفسخ اولور
دیدمی و صحیح اولان قول اولدر* زیرا مدعی و مدعی علیه وقتا که عین ایلدیلرسه ایکیسندن ادعا ایلدی کلری
شی* ثابت اولدی پس بیع نمن مجھول ایله باقی قالدی و قاضی اول بیچی بیلرند اولان نمن ازعه قطع اولسون
ایچون فسح ایلد* و مصنف بونک اوزرینسه بسو طرده ذکر اولانان شنبی (فاو وطه مشتری
الجاریه المبیعه بعد الخالف و قبل الفسخ یحل) قول ایله تفریع ایلدی پس اگر قبل الفسخ ایکیسند
یمین ابتدا کلرند نصکره مشتری جاریه میبسه بی وطه ایستیدمی اول جاریه نیک وطنی* حلال اولور
زیرا اول جاریه مشتری نیک ملکندن خارج اولدی مادامکه قاضی بیچی فسح ایتمدیگه (ومن نکل)
و اگر یاده مشتری نمن بری عیندن نکول ایستیدمی (ازمه دعوی الاخر بالقضه) اول نکول ایدنه
آخرک دعواسی قاضینک قضا سیله لازم کلور* زیرا ناکل آخرک ادعا ایلدی بکی شبله مقر اولدی یا خود
یاذل اولدی (لا تخالف فی اصل البیع و الاجل و بشرط الحیار و قبض بعض التمن و مکان دفع المسلم فیه) اصل
بیعه و نمنک مدت سنده و بشرط خیارده و نمنک بعضیسنی قبضده و مسلم فیهک دفع نمنک مکان سنده اختلاف
ایسه لردی ایکیسند مشتری تحلیف اولنور (و حلف المنکر) انجق اول ایکیسندن منکر اولان تحلیف اولنور
یعنی بیچی واجلی و بونلرک غیر بیسی انکار ایدنه عین و بر اولور* زیرا بو اختلاف میبک و نمنک غیریده اختلافدر
پس اختلاف مذکور حط و اراده اولان اختلافه مشابه اولدی نمنک و صفده یا خود جنس سنده اولان اختلاف
بونک خلاقی اوزره درانکچونکه قدرده اختلاف مترله سنده اولور (ولا بهد هلاک المبیع او خروجه عن ملکه
او فتره بالغیب) و دخی میبک هلاکند نصکره یا خود مشتری نیک ملکندن چقید قد نصکره یا خود میبغ
عیله متغیر اولدقد نصکره تحلیف اولنور یعنی قیام میبغ هلاک اولسه یا خود میبغ مشتری نیک ملکندن

چیسه یا خود مبیع مشرتک عندتده حادث عیله متغیر اوسه اول تغیر برحاله اوله که عیله ردی اوزره
 قادر اولیه اندنصکره بایله مشتری منده اختلاف ایسه اول امام اعظم و ابی یوسف تحلیف اولمز بلکه قول
 مشتری ایچوندر و امام محمد و شافعی فتده مخالف اولنورل پس بیع هلاک قیتی اوزره فسخ اولنور * زیرا
 ایکیسندن هر ری حق ادعا ایدر و آخر حتی انکار ایدر پس امدی ایکیسیده مخالف اولنورل امام
 اعظم یله ابی یوسف علی تحقیق قامیهک قبضند نصکره مخالف قیاسه مخالفدر پس مخالف مناعک هلاکی حالته
 متعدی اولمز (کذا بعضه) یعنی کذلک میبک بعضی هلاک اوسه یا خود مشرتک ملکندن چیسه
 اندنصکره منده اختلاف ایسه اول ایکیسیده تحلیف اولمز (الان رضی البایع بترک حصه الهالک) الامر که
 بابع مبیع هالکن حصه سنی ترک ایتمکراضی اولغله تحلیف اولنورل یعنی مبیع هالکک تمکندن برشی * اخذ
 ایلیوب وعقد اولنماش کبی کان لم یکن قیله وکانه عقد انجی قائم اوزره اولوب تمک کلبسی قائمک مقابله سنده
 اولور * امدی بو قدرجه تحلیف اولنورل و پو امام اعظم فتده در امامین فتده ماسبق وفقی اوزره تحلیف
 اولنورل و مبیع باقیسی بایهرد اولنور (ولا فی بدل الكتابة) ودخی بدل کاتبه تحلیف اولنورل یعنی
 ذکر اولنان کبی موی ایله مکاتب بیئنده مخالف اولمز فچان بدل کتابتک قدرنده اختلاف ایسه اول تحلیف
 اولمز * زیرا مخالف حقوق لازمک انکاری فتده معاوضاتده اولور و بدل کاتب ایسه عجزک چواری
 ایچون غیر لازمدر و فچان مخالف منعدم اوسه ده و ایله انکارک اعتباری واجب اولور پس قول یعنی ایله
 عبدک اولور عبدک زاده بی انکارک ایدر بی ایچون و اگر ایکیسیده بیئه اقامت ایدر سه بیس مولانک بیئه سنی
 اولیدر * زیرا اول بیئه زیاده بی اثبات ایدر (ولا فی رأس المال بعد اقالته) ودخی مسلمی اقاله دنصکره
 رأس ماله اختلاف ایسه ردی مخالف اولمز یعنی فچان بایله مشتری عقد سلمی اقاله ایسه اولر و رأس ماله
 اختلاف ایسه ردی ایکیسیده مخالف اولمز * زیرا تحلیف اولنورل اقاله فسخ اولوب سلم عود ایدر بوایسه
 جائز اولمز * زیرا سلمک اقاله سی دینک اسقاط ایدر ساقط ایسه عود ایتمز (بل صدق المسلم الیه لو حلف) بلکه
 مسلم الیه تصدیق اولنور اگر عین ایدر سه * زیرا بر سلم مسلم الیه اوزر شه زیاده ادعا ایدر سابقه اول منکر در
 (ولا یعود السلم) و سلم عود ایلمز ذکر اولنان علت ایچونکه زیرا ساقط عود ایلمز (بمخلاف البیع) بیئه
 اقاله بونک خلافی اوزره در * یعنی فچان بایله مشتری بیعی بعد الاقاله و اقاله حکمیله مبیعی قبضدن اول تمک
 مقدارنده اختلاف ایسه ردی ایکیسیده تحلیف اولنورل و بیع عود ایدر و فرق بودر که یعنی سلمک اقاله سیله
 بیعک اقاله سی بیئنده فرق بودر که تحقیقاً مخالفدن غرض عقدی فسخ ایتمکدر حتی ایکیسندن هر بری اصل
 ماله عود ایلر و رسول علیه الصلاه و السلامک (مخالفاً و ترادا) قول شریفی ایله اکا اشارت واردور و سلمک اقاله سنده
 مخالف بو غرضی اقاله ایتمز * زیرا سلمده اقاله اقاله نیک نغاذند نصکره سائر اسباب فسخ ایلر فسخنی محتمل اولمز
 حتی ایکیسیده بزاقاله بی بودق دیسه اولر اقاله بوزلمز پس فسخیده محتمل اولمز ذکر اولنان علت ایچونکه تحقیقاً
 ساقط عود ایلمز و اما بیئه اقاله فسخک سائر سبیلری ایلر فسخنی محتمل اولور حتی اگر بزاقاله بی نقض ایتمک
 دیسه ردی اقاله منتقض اولور و ذکر اولنان کبی مخالفه فسخنی محتمل اولور بو مقامده مانع منتفی
 اولد یعنی ایچون * زیرا عینک ملکی عود محتمل اولور (اختلافی قدر المهر قضی لمن رهن) زوجله زوجله
 مهرک مقدارنده اختلاف ایسه اولر بیئه اقامت ایمن ایچون قضا اولنور * زیرا بیئه اقامت ایمن دعواسنی
 روشن ایلدی حالو که بیئه اسمی کبی بیان ایدر بیجدر (وان رهنها فلها) و اگر زوجله زوجله ایکیسیده بیئه
 اقامت ایدر سه هر آه ایچون قضا اولنور (ان شهد مهر المثل له) اگر مهر مثل زوج ایچون شهادت ایدر سه
 زوجک ادعا بلدیکنک مثلی اولغله یا خود اندن اقل اولغله * زیرا ظاهر حال زوج ایچون شهادت ایدر
 و هر آه بیئه سنی خلاف ظاهری اثبات ایدر (وقضی لمان شهدها) و زوج ایچون قضا اولنور اگر ظاهر
 حال هر آه نک ادعا بلدیکنک مثله یا خود اکثره شهادت ایدر سه * زیرا بیئه حطی اثبات ایدر حالو که خلاف
 ظاهر در (وان لم یشهدها) و اگر مهر مثل زوج و زوجده دن بریمی ایچون شهادت ایتمزه زوجله نک
 ادعا بلدیکندن اقله و زوجک ادعا بلدیکندن زیاده به شهادت ایتمکله (تهاترا) بر برل بی اسقاط ایدرلر
 اثباتده برابر اولد قلمری ایچون * زیرا هر آه بیئه سنی زیاده بی اثبات ایدر زوجک بیئه سنی حطی اثبات ایدر

پس ایکیسندن ری آخردن اولی اولمز (وان عجزنا) واکر ایکیسیده بیته اقامتدن عاجز اولورسه (تحالفنا
 وایهمانکل زمه دعوی الاخر) ایکیسی بر بر بندین و بررز وهر قغیسی نکول ایدرسه آخرک دعوانسی
 اکالازم کاور* زیرا ناکل خصمک ادعا ایلدیکی شید مفر اولدی یاخود باذل اولور (ولا یفسخ التکاح)
 و تحالف نکاحی فسخ ایتر* زیرا هر بر بنک یعنی تمییدن صاحبک ادعا ایلدیکی شینی ابطال ایدر پس عقد
 بلا تمیید باقی فالور بویسه نکاحی افساد ایلز* زیرا مهر نکاحده تابعدر بیع بونک خلاقی اوزره درکه ز را
 نمک تمییدی اولماقی سی افساد ایدر تکیم کتاب پیوعددهر ورا تیدی وقاضی نکاحی فسخ ایدر یئلرنده
 اولان نزاع قطع اولسون ایچون (بل یحکم مهر المثل) بلکه مهر مثل تحکیم اولور یعنی ایکی خصم بیئنده حکم
 قیلر (فیقضی بقوله لو کافال اواقل منه) و زوجک قولیه قضا اولور اگر مهر مثل زوجک دیدیکی کبی یاخود
 اندن اقل اولورسه (و بقولها لو کافال اواقل منه) و مرأته قولیه قضا اولور اگر مهر مثل مرأته
 دیدیکی کبی یاخود اندن اکر اولورسه (و به) و مهر مثل ایه قضا اولور (لو بینهما) اگر مهر مثل زوجک
 دیدیکندن اکثر و مرأته دیدیکندن اقل اولورسه * زیرا مهر مثل اوزره ز یاد نابت اولدی و اندن ناقصده
 ثابت اولدی تحالف ایچون (اختلاف فی بدل الاجارة) بدل اجاره ده موجد ایه مستأجر اختلاف
 ایتسه لردی موجد بر آید اون آقچه به اجار ادعا ایلدوب و مستأجر بش آقچه ادعا ایتکله اختلاف ایتسه لردی
 (اوالمنفعة) یاخود منفعتده اختلاف ایتسه لردی موجد بر آیه اجار ادعا ایلدوب و مستأجر ایکی آیه استیجار
 ادعا ایتکله (قبل قبضها) منفعتی قبضدن اول (اوفیهما) یاخود بدل اجاره ده و منفعتده معا اختلاف
 ایتسه لردی (تحالف و تراد) ایکیسیده تحلیف اولورور ورد ایدر * مصنف مدتی ذکر ایلدیکنه باعث
 مدته تحالف جاری اولدینی ایچوندر بلکه قول ز یاد بی انکار ایدن ایچوندر بیون ز اهدی ذکر ایلدی
 و تحالفک وجهی اولدر که تحفه بقایه منفعتی قبضدن اول اجاره مبعبی قبضدن اول بیع کیدر ایکی عاقدک بری
 آخراوزره ادعا ایلدوب و آخر انکار ایتکده و عقد یندن هر بری معاوضه اولوب انده فسخ جاری اولدیه پس
 امدی اجاره بیعه ملحق قیلندی و بو کاعترض اولدیکه معقود علیه تک قیامی که منفعتدر تحالفک صحنی ایچون
 شرطدر حالو که منفعت معدومه دز و جواب اولدیکه مثلا دار منفعتک اوزر بیته عقدک ابرادی حقتده
 دار منفعت قیامنه اقامت اولندی پس کانه تقدیرا قائمه در (و حلف المستأجر اولو لوفی الاجرة) و ابتداء
 مستأجره بین و بریلور اگر اجرتده اختلاف اولدیسسه (و المأجر لوفی المنفعة) و ابتداء موجد بین
 و بریلور اگر منفعتده اختلاف اولورسه (و ای نکل ثبت قول الاخر) وهر قغیسی نکول ایدرسه آخرک
 قوی ثابت اولور (وای برهن قبل) وهر قغیسی بیته اقامت ایدرسه قبول اولور (وان رهننا) واکر
 ایکیسیده بیته اقامت ایدرسه (و حجج المأجر اولو لوفی المنفعة) و مؤجرک بیته سی اولدر (لوفی الاجرة) اگر اختلاف اجرتده
 اولورسه (و حجج المستأجر اولو لوفی المنفعة) و مستأجرک بیته سی اولدر اگر اختلاف منفعتده اولورسه اثباتک
 زیاده سه نظر ایه (و حجة کل فی زائد بیده اولو لاختلاف فیهما) واکر اختلاف اجرتده و منفعتده اولورسه زیاد
 ادعا ایلدیک بیته سی اولدر موجد راید اون آقچه احداث ادعا ایلدوب و مستأجر ایکی اید بش آقچه ایه ادعا ایتکله
 پس ایکی اید اون آقچه ایه قضا اولور (و لا تحالف او بهد قبض المنفعة و القول للمستأجر) و منفعتی قبضد نصکره
 تحالف اولور و قول مستأجر کدر بمیزله ایه * زیرا حقاقتک جریانی فسخ اچلیجوندور و استیفا اولان منافعه فسخ
 عقد مکن اولمز (و بهد قبض بعضها تحالف) و منفعتک بعضنی قبض ایتد که تحلیف اولورور (و سکت فیما بین
 و القول للمستأجر فیما مضی) و باقی فلانده اجاره فسخ اولور و ما نشاءه قول مستأجر ایچوندر * زیرا اجاره ساعة
 فساعة متعقد اولور و منفعتک حارث اولسی حسب حجه پس منفعتدن هر جزه ابتداء معقود عایه کبی اولور پس
 مدتدن باقی فلان عقد ایه منفرد کیدر امدی انده تحلیف اولورور مبیع بعضی هلاک اولسه بونک خلاقی
 اوزر * زیرا مبیعدن هر جزه ابتداء عقد اولغله معقود عایه دکلد بلکه بالجه عقدو احد ایه معقوده در
 پس قیام بیئنده هلاک ایه فسخ متذرا و اسه بالضرورة کاندہ دخی متذرا اولور (اختلاف الزوجا فی متاع
 البیت قائم التکاح بینهما اولو) زوج و زوجه متاع بیئنده اختلاف ایلدور برابر در کرک ما بینترنده نکاح
 قائم اولسون کر کسه قائم اولسون وهر بری متاعک کلبسی بنمرد دیو ادعا به وب حالبو که ایکیسکنده بیته سی

اولسه (فانقول لكل منهما فيما يصلح له) پس زوج ايله زوجه دن هر برچون قول انچون صالح اولان شينده در* يعنى تخه يقا قول رجاله صالح اولان شينده صارق كبي وقامه كبي وتاج و طيلسان كبي وسلاح كبي وقوشاق وكتابلر كبي وزرخ كبي وباي كبي واوقلر كبي و بونلرك امثالي شيلرده قول عينيه زوجه كدر ظاهر حال زوج ايچون شاهدا وبلغه و نسايه صالح اولان شينده اوزتو كبي و چارشب كبي و نسا تو بلر كبي و حليلر ي و بونلرك امثالي شيلرده قول عينيه مر آه نكدر* زيرا ظاهر حال انلرا ايچون شاهدر (الاذا كان كل منهما فيل او يدغ ما يصلح الاخر) الامركه ايكسندن هر برى آخره صالح اولان شيشي كندو ايشلر اوله باخود بيع ايدر اوله يعنى مكر زوج قيوچي اولوب انك ايچون بلانك اوله و نسا خا تملر ي و حليلر ي و خلتالار و بونلرك امثالي شيلر اوله بوقدر بجه انلر مر آه ايچون اولمز و كذلك مر آه دلايه اولوب زجال تو بلر بن صاتون المش اوله ياخود تاجر ه اولوب رجال و نسا تو بلر ي ياخود بالكر زجال تو بلر بن تجارت سبيله المش اوله هدايه شرخنده بو يلجه ذكرا اولندي (وله فيما يصلح لهما) و قول رجله كدر رجال و نسايه صالح اولان شينده فراش كبي و متاعلر كبي و اواني كبي و ورقق و عفار و زمزل كبي و مواشى و عقود كبي* زيرا مر آه و مر آه نك ينده اولان زوجك ينده دزو و چقان ايكسي رشينده نزاع ايلسه دل حالو كه اول شي* ايكسندن بر نك ينده اولسه قول صاحبك اولور كذلك بو مقامه دسخ اوله در* مر آه يه مختص اولان شي* بونك خلافى اوزره در زير مر آه ايچون رظاهر آخروار كه يدن اظهار درا ولسكه يداسته الما در بس قول مر آه نك قولى قيلندي مثالي ابكي رجلر تو بده اختلاف ايلديلر كه بر يسي اول تو بي كيش و بر ي بكنه يا ششم بس اول توي كين اوليدر و بو اختلاف چقان ايكسي سده سي اولدقلى وقتده در (فان مات احدهما فالمشكل للحي مع عينه) بس اكر ايكسندن برى فوت اولمش ايله مشكل اولان يعنى رجال و نسايه صالح اولان شي* يعنى ايله سي اولان ايچوندر بر ادرارلر سي كر كجر اوسون و كر كرقيق اوسون* زير ايت ايچون يد يو قدر بس يدى بلامعارض باقى قالور* هدايه ده و صدر الشهدك جامع الصغيرنده و صدر الاسلام و شمس الائمة الخوانى و فاضل خاندنه بويله ذكر اولندي و شمس الائمة المرخسى جامع الصغيرنده ديديكه بعض مسئله ذه للحي منهما واقع اولدى و بوسه و در ديدى و محمدك و زعفرانك روایتده للجر منهما واقع اولدى رآله (و لو احدهما مملوكا فالمتاع للحر في الحياة) و اكر ايكسندن برى مملوك اولورسه متاعك كايسى حياتده حرايچوندر* زيرا حرك يدى اقوادر (و للحي في موت) و موند سي ايچوندر* زيرا ميت ايچون يد يو قدر بس حيك يدى معا رضدن خالى اولدى و بو امام اعظم قنده در و امامين ديديلر كه عبد ما ذون و مكاتب جر كيدر* زيرا انلرا ايچون خصوصت لرده مدعيتيره وارد رحتي اكر حر مكاتبه بر شينده خصوصت ايلسه ل اول شي* انلرك ايكسنگ ينده اولسه ايكسي يئنده قضا و انور يده برار اولدقلى ايچون اما اكر عبد سحجور اوسيدى بونك خلافى اوزره در اول وقت حرايچون اول شينله قضا و انور* زيرا سحجور ايچون يد بوقدر

(فصل) *

بو فصل خصم اولان و اوليان كسندلر ياننده در (قال المدعى عليه هذا الشئ) اودصيه او اجر تيه اور هنيه او اعارتيه او قصبتيه و برهن عليه) مدعى عليه و شيشي بكار يدامانت قودى ديسيدى ياخود ايجار ايلدى ياخود رهن و بردى ياخود عارت و بردى ياخود بندن غضب ايلدى ديوب و اوزر ينه ينه اقامت ايتسيدى (دفت خصوصه المدعى) ذى البدن مدعينك خصوصتى دفع اولور يعنى بر رجل بر جلك ينده اولان عبدى بئدر ديودا ايتدكده پس ذى البد اول عبد فلان كسندلر نكدر بكامانت قودى ديسيدى ذكر او انلرك آخريته وار نيجه پس مدعى عليه اول متوال اوزره ينه اقامت ايلسه ياخود مدعينك بو عبد فلانكدر ديوا قرار ايلدي بكنه ينه اقامت ايتسيدى مدعينك خصوصتى اندن متدفع اولور* زيرا ذى البد بر ينه ايله ايتان ايلديكه تخه يقا اول عبد فلان جهتدن واصل اولدى و تحقيق انك ايلدى بو خصوصت دكلدر و اين شبره ديديكه مدعى عليه ينه اقامت ايتكده خصوصتدن چيقم* زير امدعى عليه بداعتبار يله خصمدر بس نفسدن خصوصتى دفعده مناقض اولدى* و اين ابى ليلي ديديكه ذى اليد خصوصتدن ينه ستر ستر دقويله خارج اولور* زير انفسى اوزره انكده اقرار ايلديكي شينده تهمت بوقدر* و امام ابو يوسف ديديكه اكر ذى اليد

رجل صالح ايسه بينه اقامتيله ائمن خصومت مندفع اولور و اگر ذی البدخل ايله معروف ايسه مندفع اولور او بوسغی بوقوله قضایه مبتلا اولوب و احوال نامی بیلدیکی وقتده رجوع ایلدی و دیدیکه ناسدن حبله کار اولان کسسه تحقیق انساگ مالنی غضبا اخذ ایلوب و ائندکسره سر اسغفر حران ائمن کسسه شاه مدرک شهادتیه امانت قور که حتی قیمان مالک صاحبی کلوب و ملکی اثبات ایلد که ذی البدینه اقامت ایلدوب فلان کسسه بو کامات قودی دیو شهادت ایلد کارنه حتی باطل اولور و امام محمد دیدیکه قیمان ذی البدک شاه دلری بر اول امانت قبول کسسه بی بی بیله یاور اولور اسیله نسبتله بیلز دسلر خصومت مندفع اولور (ان قال الشهود نرفه باسمه و نسبته او بوجهه) و امام اعظم رحمه الله دیدیکه اگر شهود یز اول غائبی اسمیله و نسبیه یلور زید سله ردی یا خود یوز یله یلور زید سله ردی خصومت مندفع اولور ه ز را ذی البد نفسدن خصومتی دفعه محتاج اولور و خصومت مندفع اولور الا ذی البدک ردی بد ملک و بد خصومت دکلدر دیو اثبات ایلدیکی وقتده اولور اواسه حاصل اولدی ز را ذی البدینه سبله اثبات ایلدیکه تحقیقا مدعی علیه بو مدعیک خصمی دکلدر ز را یز یلور ز که بک مودعی بو مدعی دکلدر بو اثبات ایلدی ه ز را شاه دل مودعی وجهیه یلور ز (وان قالوا اودعه من لا تعرفه لا) و اگر شاه دل بزم بیلر یکم ز رستند امانت قودی دیر سله دفع اولور مودع بوزاع ائمن کسسه اوق اخذ ایچون (یا لوقال شریسته من الغائب) تنکیم ذوالبدن بوشینی غائب پر کسندن اشترای ایلدم دیدنکی وقتده مدعیک خصومتی مندفع اولور ایغی کبی ز را ذی البدک بدی بد ملک دکر زهم ائسمیله مدعیک خصم اولسنی معترف اولدی (اوقال المدعی غضبته او سرقته او سرق منی) یا خود مدعی من بوشینی ندن غضب ایلدک یا خود ندن سرقه ایلدک یا خود ندن سرقه اولندی دیسیدی اول وقت خصومت مندفع اولور (ان برهن ذوالبد علی ابداع ز بد) اگر چه کیم ذی البد ز بدک بو کامات قود بئن اثبات ایلدر سده اما یکی اولر کسسه یعنی غضبته او سرقته قولر یسه خصومت مندفع اولد بغه باعث ز را مدعی مدعی علیه اوزره ائمنی فعل دعوا سبله خصم اولد ایغی ایچوندر یوخسه مجرد بدی اعتبار یله دکلدر بس مدعیک دعواسی طبعی غیر امله ایلد مندفع اولور ه ز را مدعی مدعی علیه اوزره ملک ادعا ایلدی بلکه مدعی علیه اوزره فعل ادعا ایلدی اول فعلکه غضبدر یا خود سرقه در و اما او حتی مسئله ده یعنی سرق منی قولیه بس امام محمد ک خلایق واردر انکی چونکه امام محمد بوز کله خصومت مندفع اولور ه ز برامدعی مدعی علیه اوزره فعل ادعا ایلدی بلکه فعلی بجه هول اوزره ادعا ایلدی حالو که بجه هول اوزره فعل دعوا ایغی یاغله در امدی بوجده ملحق قیلدی بس دعوی ملک باقی قیلدی دیدی و امام اعظم ایلد بوسغک علی تحقیقا بوسرق منی قولی ذی البدک سرقه ایچون تعینی کیدر و اگر ذی البد سرقه منی تعین ايسه مدعیک خصومتی مندفع اولور کتک ایلد بوندی حکم او یله در ه ز را اول فعل سرقه بر فاعله محتاج اولور و ظاهر در که اوقاعل یئنده اولاندر و مدعیک اول فاعلی مهم ذکر ایلسی حد سرقه دن قور تارق ایچوندر امدی مدعیک ایغی تعینی متراسنه تنزیل اولندی (بخلافی غضب منی) مدعیک ندن غضب اولندی دیمسی ذکر اولنارک خلایق اوزره در شول حیثیتکه که بونکله خصومت مندفع اولور ه ز بر اغصبه حد بوقدر بس کسندن احتراز اولور بس ذی البد اوزره قضا و ائسه ائندکسره غائب حاضر اولوب ملک اوزره بیند اقامت ايسه قبول اولور ه ز بر اغائب متضبا علیه اولدی ایغی ذی البد اوزره قضا اولندی (و اوقال اشتریه من زید و قال ذوالبد هو او دعوی) و اگر مدعی بوشینی زید دن اشترای ایلدم ایدی دیدکله ذی البد بوشینی بگا زید امانت قودی دیسیدی (دفعه بت بلا حقه) بینه سز خصومت مندفع اولور مدعی و ذی البد بیسیده بر بر بی اول شئنده اصل ملک ز بدک اولد ایغی تصدیق ایلد کاری ایچون بس ظاهر اولان بودر که تحقیقا اول شئک بدنی ایلد و صولی ز بدک جه شئندن بس ذی البدک بدی بد خصومت اولدی بلکه کید اثبات اولدی و دعوی ایستد ایغی ائنگ بدی بد ملک اولان کسسه اوزره صحیح اولور (انما اذ برهن المدعی ان زید او کله بقضه) اما اگر قیمان مدعی ز بدک اول شئک بقضه و کبلی او بغه زانه اقامت ایلدر سده بوقدر رجوع دعواسی صحیح اولور ه ز را حجت یله ثابت اولور که تحقیقا کبلی اول شئک اما کله احددر بس اگر مدعی قول کبلی ائمن ادعا ایلدیکی شی اوزره ذی البدک یعنی طلب ایلدر سده اثبات اوزره یعنی

قطع اوزره عین ویریلور * بن درمکه کافیده عبارت بو یله واقع ولدی و ظاهر اولان بودر که توکیل ابداع موفقته واقع اولمقدرو معنایا کر مدعی ابداع مدعی توکیل بیمنی طلب ایدرسه ایداعدن ادعا ایلدییکی شی اوزره بیده اقامتدن عاجز اولدیفته بناهبات اوزره عین ویریلور دیمک اولور یعنی اکادم توکیلی اوزره عین ویریلور بوخسه توکیلی عدم علمی اوزره عین ویریلور من تدبرایله (اولوقال اودعنی وکیللم بصدق الایبینه) واکردی ایلدیکاز بدلتوکیلی امانت قوددی دسیدی تصدیق اولمز الایبته ایله اولور * بر اوکالت انک قولبله ثابت اولر

* (باب دعوی الزحلین) *

بواب ایکی رجلک دعواسی بیاننده در (حجة الخارج فی الملک المطلق اولی من حجة ذی الید) ملک مطلقده خارجک یئنه سی ذی الیدک یئنه سندن اولیدر * ز یرا خارج مدعی اولاندرو یئنه حدیث شریفله مدعیئک یئنه سیدر تکیم حر وراثندی و بونده شافعیئک خلاقی وارد برس فحجان مدعی علیه بیکول ایتسیدی مدعی ایچون مال انک اوزرینه قضا اولتور شافعی ایچون خلاف وارد * مصنفک ملک مطلق ایله قیدینه باعث دعواسی نناچله ملک مقیددن احترازدر و ایکی کسئنه بر کسئنه دن ملک تلقیسی ادعا ایدوب وایکسئندن بری قایض اولمغه مقیددن ودخی ایکی کسئنه ایکی کسئنه دن شر ادعا ایدوب وایکسئندن برنک تاریخی اسبق اولمغه مقیددن احترازدر * ز یرا بوضوورتلر ذی الیدک یئنه سی بالاجماع قبول قیلنور تکیم عن قریب بیانی کلور (الاذن را خود الیداسبق) الامکر که فحجان ایتسیده تاریخی ان ایدر و ذوالیدک تاریخی اسبق اوله اول وقت ذی الیدک یئنه سی اولی اولور * ز یرا تاریخ ایچون امام اعظم قتئده اعتبار واردر ملک مطلق دعوا سئنده فحجان ایکی طرفدن اولدییی قتئده بو قول آخر ابو یوسفک قولیدر و اول امام محمدک قولیدر ابو یوسفک اول قولی اوزره اولکه امام محمدک آخر قولیدر انکیچون اعتبار ابو قدر بلکه خارج ایچون قضا اولتور (ادعی ان هذا العبدی غائب عنی منذ شهر و قال ذوالیدلی منذ سنة قضی للمدعی) بر کسئنه ادعا ایتدیکه تحقیقا بو عد بنم ملکدر بندن بر ایدر غیبت ایلدی دسیدی و ذی الید برسته در بن بو کمالک اوله دی دسیدی مدعی ایچون قضا اولتور و مدعی علیه ک یئنه سه التفات اولمز * ز یرا مدعیئک ذکر ایلدییکی بندن عدلک غیبتک تاریخی مدعیئک تاریخی دکلدر برس مدعیئک دعواسی تاریخی دن خالی اولدییی حالده ملک مطلقده اولدی و ذوالید تاریخی ذکر ایلدی لکن تاریخی حاله انفرادده امام اعظم قتئده معتبر اولمز برس ذی الیدک دعواسی خارجک دعواسی کبی ملک مطلق دعواسی اولدی امدی خارجک یئنه سیله قضا اولتور (برهنا علی مانی بدأ آخر) ایکی خارج آخرک بدنده اولان برشی اوزره بلاتاریخی یئنه اقامت ایتسد لردی یعنی ایکی کسئنه آخرک بدنده اولان برشیه هر بری زعم ایتدی بار که اول عین انک ایچون ندر وایکسیده یئنه اقامت ایتسدردی (قضی به لهما) اول عین ایتسیدی ایچون یئنه لرنده اشترک طریق اوزره قضا اولتور و ایت اولنان حدیث شریف ایچونکه تحقیقا ایکی رجل برده ده حضور رسول الله صلی الله علیه وسلمده مخصوصه ایلدیله و هر بری یئنه اقامت ایلدیله برس رسول علیه الصلاة والسلام اول دوه ایله ایتسیدی یئنده ایکی نصف قضا پور نیلر (وعلی الشراعتنه فلیکل نصفه بیدله و ترک) واکر ایکی خارج کسئنه آخر دن شر اوزره یئنه اقامت ایتسدردی برس هر بریچون اول مشترکک نصفی بدلیله قضا اولتور و اول مشترک ایلد * یعنی فحجان بر رجلک بدنده اولان عبد ایکی کسئنه ک هر بری ادعا ایتدیله که تحقیقا اول عبدی رجلدن اشترک ایلدی و هر بری تو قیبتسز یئنه اقامت ایتدیله برس ایکی مدعیئک هر بری ایچون محملک واردر اگر دیلر سه عدلک نصفی یئنه سیله شهادت اولنان شمنک نصفله اخذ ایدر و نصف ثمنی ایله باقیم اوزره رجوع ایدر اگر عبدی دفع ایلدی ایسه دعوا ده و حجتده برابر اولد قلمی ایچون تکیم دعوازی ملک مطلقده اولوب وایکسیده یئنه اقامت ایتسدردی بو یله اولدییی کبی واکر دیلر سه دعوا بی ترک ایلد * ز یرا دعوی ایلدییکی عقدک شرطیکه صفه نك اتحاد ایدر تحقیق انک اوزرینه معتبر اولدی و رجاء اولور که مدعیئک رغتی عبدک کلنک تکم کند اوله برس کلک تملکی ایسه حاصل اولدی امدی عبدی رایدوب نك کلنی اخذ ایدر (و بترک احد هما بعد القضا یا لم یأخذ الاخر کله) و قاضینک قضا سئند نسرک دایکی مدعیئک برنک عبدی ترک ایتسیده آخر عبدک کلنی اخذ ایدر یعنی فحجان قضی عبدی

ایکسی بنده ابکی فصله قضا الیستی پس ایکسندن بری بن اختیار ایلم دیبیدی آخر ایچون عبدک
 چیه بسنی اخذ ایات اولدی * زیرا آخرک اوزر بنده فصله قضا اولندی امدی انده عقد شرعاً مشخ اولدی عقد
 ایسه هر قیجان قاضینک قضا سابه منصفه او ایسیدی عود ایاز الا عقدک تجدیدی ایله عود ایدر حاله که عقد
 جدیده بولندی و مشارحلر دن بعض شیخ لاسلام خواهر زاده نک مبسوطندن نقل ایلمی ایلدی یعنی حاله ذکر
 ایلدی که تحقیقاً شیخ الاسلام مخبرک بقدر و مقام اولانده بودریدی عزیزه بولدی ذکر اولندی (وهو) یعنی
 ایکی شخصک ادعا ایلدیکی شی (السابق ان رضا) اگر تاریخ ذکر ایلدیله ایسه سابق ایچوندر یعنی اگر ایکسندن
 هر بری تاریخ ذکر ایلدیله اول شی * ایکسندن بریک اولی ایچوندر * زیرا تاریخ اولی ذکر ایلدن شرعی انده
 بر احد نزاع الیلمدیکی زمانده اثبات ایلدی پس انکله عجز منصف اولدی (ولدی بدان لم بورخا) و اگر
 ایکسید یعنی خارج الیه ذی الید تاریخ ذکر ایلدیله اول ادعا اولنان شی * ذی الید ایچوندر یعنی ایکسید
 تاریخ ذکر ایلدیلمکن اول ادعا اولنان شی * ایکسندن بریک یکنده ایسه اول ذی الید اولیدر * زیرا
 ذی الیدک فیضندن قدرتی شرعاً سابق اوزر دلالت ایلدی بونک تحقیق ایکی مقدمه بونف اولور ایکی
 مقدمه نک اولکسی اولدر که تحقیقاً حادث اولان و قبله اقر بنه مضاف اولور و ایچکی مقدمه تحقیقاً بعد الیه
 اولان شی * ایله بعدیه زمانه در اولکه بعددر * قیجان اول ایکی مقدمه تقریر اولدیسه پس قاضینک قضی
 وغیر نک شرعی ایکسید حادثدر پس اقرب اوقانه مضاف اولور بولدیجه فی الحال ایکسید
 شیونته حکم اولور و قاضینک قضی تاریخ اقدم اولانک شرعی اوزره عیندر و ظاهراً اندن متأخر در پس
 قیضا قاضینک شرعاً مستند صکره اولدی و بولدی اولان لازم کالور که غیر قاضینک شرعی قاضینک شرعاً مستند صکره اولدر
 پس قاضینک شرعی تاریخ بوندن اقدم اولدی و تحقیق ذکر ای مقدمه ایندی که تاریخ مقدم اولیدر (اورخ
 احدهما) یا خود بالکنز ایکسندن بری تاریخ بیان ایدرسه تحقیقاً مدعا ذی الید ایچوندر * زیرا حالت
 انفراد تاریخ معتبر دکلدر تنکیم هر و ایلمی امدی سبق شرعاً اوزره دلالت ایلدن بد باقی قائلور تنکیم
 بملش ایلدی (ولدی وقت ان وقت احدهما فقط) و ادعا اولنان شی * وقت بیان ایلدن ایچوندر اگر بالکنز ایکسندن
 بری وقت بیان ایدرسه اول شی * اول وقت اول یا خود صکره آخرک اولوق احتمالیه بیله ذلک الوقتده ملکک
 تروی ایچون پس شک الیه آخر ایچون قضا اولمز (بلادهاهما) ایکسی ایچون بد اولما مقلله مبع بد نائده
 اولغله یعنی قیجان خارجک بیته سی وقت ذکر ایدرسه پس ذی الید اولیدر * زیرا وقت ذکر ای ذی الیدک صقی
 احتمالی زائل اولور * زیرا انک قبضه قدرتی شرعاً سابقه دلالت ایلر اما مکر خارجک شاهد لری تحقیقاً
 خارجک شرعی ذی الیدک شرعاً اول اولدیفته شهادت ایلدی * زیرا بونکله بد متقض اولور * زیرا
 صریح دلالت فوقده در (وعلی نکاح) علی مافی بد آخر قولی اوزره عطفدر یعنی ایکی خارجک هر بری
 شوهر امانک زوج سی اولوق اوزره بیان ایلمدری (سقطاً) برهانک ایکسید ساقط اولور (ان لم بورخا
 او استوی تاریخهما) اگر ایکسید تاریخ ذکر ایتمزل ایسه یا خود ایکسید تاریخ لری برابر اولورسه
 ایکسید ده قضا معذر اولدی بیچون برها نلری ساقط اولور * زیرا نکاح اشترک قبول ایتمز (فهی
 لمن صدقته) پس اول هر ایه ایکسندن قضیستی تصدیق ایدرسه انک ایچون اولور * زیرا نکاح زوجینک
 بر لری تصدیق ایلملری ایله حکم اولنان شایند لری پس نکاح زوجله زوجله نک تصدیق لری راجع اولور امدی
 هر انک قیوانه اعتبار واجب اولور که تحقیقاً اولر چک لری انک زوجیدر (الا ان نکون فی بدت الاخر
 او دخل بها) الا مکر که هر ایه آخرک بیتمده اوله یا خود آخرک مدخول به سی اوله پس اول آخر زوجینه اولی
 اولور و هر ایه نک قول اعتبار اولمز * زیرا زوجک هر ایه بیتمه غله قدرتی یا خود زوجک هر ایه مدخول
 زوجک عقد نک سابق اوزره ایلدی (الا ان بیرهن الاخره تزوجها قبله) الا مکر که اول آخر هر ایه اندن اول
 زوج ایسید که بیتمه اقامت ایله پس اول آخر زوجینه اولی اولور * زیرا صریح دلالت فوق ایدر پس حاصل
 کلام بودر که تحقیقاً ایکی کسهر بر اده نزاع ایلمدر و بیتمه اقامت ایلمدر پس ایکسید تاریخ بیان ایدوب
 و ایکسندن بریک تاریخ اقدم اولسه اول تاریخ اقدم اولان اولیدر و اگر تاریخ بیان ایتمزل ایسه یا خود
 ایکسید تاریخ لری برابر اولورسه پس ایکسندن بریه بیله قبض اولورسه مدخول به سی اولوق کی یا خود

مر آبی منزلت نقل کی اول اولی اولور و اگر بولردن ری بولنرسه مر آه نک تصدیقند راجع اولور (وان صدق
غیر ذی برهان) و اگر مر آه برهان صاحبک غیر بی تصدیق ایدرسه یعنی تحقیق ذکر اولان مسئله قیام
مر آه ایکی رجل بینه اقامت ایدوب انارک بر بی تصدیق ایلدیکی صورتده در * و اگر مر آه برهان صاحبک
غیر بی تصدیق ایدرسه (فهریه) پس مر آه الم ایچون اولور ایلدیکن علت ایچونکه تحقیقا نکاح
زوجهیک تصادق ایله ثابت اولور (فان برهن الاخر فیله) پس اگر آخرینده اقامت ایدرسه مر آه الم
ایچون قضا اولور * زیرا برهان تصادق ایدر (ثم لایقزی لغره) بوند نصکره مر آه غیر ایچون
قضا اولور * زیرا برهان اقوی بر شیء بر قدر (الاذا اثبت سابقه) الامکر آخر دن مقدم زوج سی اولدیغی
اثبات ایلده * زیرا تاریخ بیله برهان تاریخ بر هاندن اقوادر (کلا یقزی بحجة الخارج علی ذی بد
ظاهر النکاح الایاتیله) نکیم نکاحی ظاهر اولان ذی البد اوزره خارجک بینه سله قضا اولوب
الایاتیله قضا اولدیغی کی یعنی خارجک نکاحی ذی البد نکاح حندن سابق اولدیغی اثباتله قضا اولدیغی
کی (الشراء والمهر اولی من هبة و صدقة مع قبض) شراء و مهر هبدن و قبضه بیله صدقه دن اولدر
یعنی قیام ایکی کسندن بری بر شینک بر شخصدن شرا سی اده ایلدیوب آخر اول شخصدن قبضه بیله اده ادا
ایتسیدی و ایکسیده اول شخصدن قبض ایلدکلر بینه اقامت ایدوب حابوکه ایکسیده بیله تاریخده
اولسه مدعی شراء هبدن اولی اولدی * زیرا شرا اقوادر ایکی جانبدن معاوضه اولوب و غنسه ملک ایچون
مثبت اولدیغی ایچون * شول شیء بونک خلاقی اوزره در که قیام ملک ایکسی ایچون تملیک اولنش شینده مختلف
اولسیدی یا خود ایکسیده بیله تاریخ و ایتسیدی اول وقت ائده شرا اولی اولور * زیرا ملک اولان شینک اختلافی
قتده هر ی تملکندن اثبات ملکه حاجتی ایچون خصم اولور و اول ایکی مدعی اول اثبات ملکه برابر
و دخی قیام ملک فحده اولدیغی شیده ملک اولان شینک اثباته محتاج اولور ایکسینک اتفاقاری ایله ثابت اولدیغی
ایچون اثبت ایکسینک نفسلری ایچون سبب ملکی یعنی شرا و هبه بی اثباته محتاج اولور و ائده اقولانک
تقدیمی وارد و دخی قیام ایکسیده بیله تاریخ اولوب و ملک ایکسی ایچون بر اولدیغی شینده تاریخ جهتندن
ایکسینک اقدیمی اولی اولدی بر ائده نزاع ایلدیکی وقتده ملک شوق ایچون * شول شیء بونک خلاقی
اوزره در که قیام ملک مختلف اولسیدی اول وقت ائده سبق تاریخه اعتبار اولور نکیم عن قرب بیانی کلور
ان شاء الله تعالی و کذلک قبضه بیله شرا و صدقه ده اختلاف بویه در احکامدن ذکر اولونان شینک جبهه سنده
واما مهرک هبدن و صدقه دن قبضه بیله اولی اولسی پس بونک معامی اولدر که تحقیقا بر کشته مثلاً بر جلاک
یئنده سی عبده اول رجل عبدی بکاهه ایلدی یا خود صدقه ایلدی و قبض ایلدم دیو ادا ایتسیدی و مر آه
دخی تحقیقا ذی البد اول مر آه اول عبدا اوزره تاریخ ایلدی و اول عبدی قبض ایلدی دیو ادا ایتد کده مهر
اولی اولدی * زیرا مهر شرا کیدر ز بر شرا و مهر دن هر بر ایچون نفسه ملک ثابت اولور و عبده معاوضه وارد
(ورهن معه اولی من هبة معه) بر قبضه بیله برهن قبضه بیله هبدن اولدر انحصار اوقیاس هبدنک اولی
اولسی ایدی * زیرا هبه ملکی اثبات ایدر ورهن ملکی اثبات ایترو استحصانک وجهی اولدر که تحقیقا حکم
رهنله قبض اولان شیء مضبوط و هبدنک حکمیه قبض اولان مضمون دکدر عقد ضمان ایسه انوار ز بر
یئده سی اثبات جهتندن اکثر در بشرط العوض هبدن ذکر اولانک خلاقی اوزره در * زیرا عوض ایله هبه ائده
بجدر و بیع کر کسه بر وجه ایله اولسون رهنن اقوادر (برهن خارجان علی ملک مطلق مؤرخ اوشره مؤرخ
من واحد غیر ذی بد) یکی خارج کسینه بر ملک مطلق مؤرخ اوزره یا خود ذی البدک غیر رکسینه دن شراء مؤرخ
اوزره بینه اقامت ایتسیدی * ذی البدک غیر بدن دیکله ایکی خارج آخر کیدنده اولان شیء اوزره بینه اقامت
ایلمندن احتراز ایتدی نکیم مر و رایتدی (و خارج علی ملک مطلق مؤرخ خود بد علی ملک اقدم فالسابق اولی)
یا خود بر خارج ملک مطلق مؤرخ اوزره و شرا ایلد تاریخ جهتندن اقدم ملک اوزره بینه اقامت ایتسیدی سابق
اولدر * زیرا سابق اثبات ایلدی که تحقیقا اول سابق ایکی مالکک اولدر پس ملک متاق اولان لایانک جهتندن
اولور (ولو علی شراء متفق تاریخهما من آخر اوقات حدهما فقط قضی ایما نصفین) و اگر ایکی کسینه تاریخلری
متفق آخر دن بر شرا اوزره بینه اقامت ایتسیدی یا خود ایکسیندن بری مالکزن وقت بیان ایتسیدی ایکسی

ایچون ابسکی نصف قضا و انور ایکی صورتده بیه اما صورته اولیده ایکیسندن هر بری مالکی بابی
 ایچون ثابت ایلد کرب ایچون و اباعنک مالکی . طاقدر و انده تاریخده یوقدر امدی انک کی اولدی بکه قچان ایکی
 بابیح حاضر اولوب مالکی بلا تاریخ ادعا یئسه لردی ملک ایکیسی . یئشده ایکی نصف اولوردی بودخی انک کی
 اولدی و اما صورته نایه ده ایکیسندن بر بک وقت یسان ایلمدی ملک تقدیمی اوزره دلات ایلر آخر بوند
 مقدم اولقی چوازی ایچون اما قچان بابیح بر اواسه ذکر اولنک خلاقی اوزره دره ز بر ایکی مدعی ملک منافی اولز
 الیابیح جهتدن تاقی اولنقی اوزره انفاق ایلد بلر پس قچان ایکیسندن بری تاریخ ثابت ایلده اول اثباته انکچور
 حکم اولنور حتی غیر بک تقدیمی متین اولنجه حالبو که متین اولمدی (برهن خارج علی الملک و ذو بید علی
 الشراء منه) بر خارج ملک اوزره یئنه اقامت ایتد کده ذوالید اول خارجدن اشترایلد یکن ادعا ایلمدی
 مثلا ز بیلد یئنده اولان ربعده بکر مالکی اولقی اوزره یئنه اقامت ایتد کده ز بعد مدعی بکر دن اشترایلد یکن یئنه
 اقامت ایلمدی (فذوالید اولی) پس ذوالید ایدر وزیر خارج اکر ملک اولیئنی اثبات ایدر اولدی
 ایسد پس ذوالید ملک ایندن تاقی ایتدی پس انده تاقی یوقدر امدی انک کی اولدی بکه مدعی علیه ملک مدعی
 اولدیغنی اقرار ایتد کدنصکره مدعی دن اشترایلد یکن ادعا ایلمدی منافی اولدیغنی کی اولدی (کندان
 برهن کل من الخارج و ذی الید علی التناج و محو) کذلک ذوالید ایدر اکر خارج ابله ذوالیددن هر بری
 تناسج اوزره و تناسج مثالی اوزره یئنه اقامت ایلمدی و بونساج ثبلی اولان شی هر سیدر که ملک بچور
 متکرر اولز پس اول سبب تناسج منساستده دره مثالی نوبلده طوقوق کی انک مثلی طوقوق الا بر که طوقوق
 بئده نوبلر بک طوقوق کی و پنه نک اکر مسی ایلک اواسی کی و مودک صاغلمسی و بیضاغذا اولنسی کی
 و کچه کی و تفنک کچیسینک فیلی کی و قیونک بوی کی و بونلک امشلی کی و اکر متکرر اولان سبب اولورسه تناسج
 معناستده اولز پس انکاه خارج ایچون قضا اولنور ملک مطابق کی و بونمتکرر اولان سبب قرقم کی و بنا کی
 و فرس کی و یغدا ی و سایر حو بیات زرع ایتک کی پس اکر قچان سبب متکرر و غیر متکرر اولوب اشکال اولسه
 اهل خبره یه مراجعت اولنور زیرا اهل خبره انکله اعرفدر و اکر اهل خبره اوزره ده اشکال اولورسه انکله
 خارج ایچون قضا اولنور زیرا اصل اولان یئنه ابله قضا در و اصادن عدول حدیث تناسج در پس اکر سبب
 متکرر و غیر متکرر معلوم اولدی ایسه اصله رجوع اولنور (و او عندنا بعه) و اکر تناسج منافی اولان شی بایعنک
 قنده اولسیدی زیرا ایکی خارجدن هر بری قچان مالکی بر جلدن تلق ایتسه لردی و ول رجحان قنده
 متکرر اولز سبب اوزره یئنه اقامت ایلمدی پس اول فعل اقامت کندو نفسی قنده اول سبب اوزره
 اقامتی منزله مننده در (فذوالید اولی) امدی ذی الید خارجدن اولدیر زیرا خارجک یئنه سی ملکدنک اولقی
 اوزره قائم اولدی پس خارج ایچون ثابت اولن الا ذوالیددن تاقی ابله ثابت اولور (الا اذا ادعی الخراج علیه
 فعلا) لامکر که خارج ذی الید اوزره بر فعل ادعا ایدر سه ذوالید اولی اولز : ذخیره ده دیدیکه حاصل تکلام
 بودر که تحقیقا ذی الیدک تناسج اوزره یئنه سی خارجک تناسج اوزره یا خود ملک مطابق اوزره یئنه سی اوزره
 ترجیح اولنسی ذوالیدک تناسج ادعا ایتسه بیه و خارجک تناسج ادعا ایدر ب یا خود ملک مطابق ادعا ایتسه بیه اولور
 قچان خارج ذوالید اوزره غصب کی یا خود دیده کی یا خود اجاره یا خود اعاره یا خود بونلک امشلی بر فعل
 ادعا ایتسه فاما قچان خارج بر فعل ادعا ایدر سه تناسج ادعا ایتسه بیه پس بوضورتله خارجک یئنه سی اولدیر
 و مصنفک (فی روایة) قولنه باعث عمادیه ده ذخیره نک کلامنی نقلد نصکره دیلان شی ایچونکه فقیه
 ابواللیث بسوطنن تناسج دعواسی یا نه ذخیره ذکر اولان شمه محشاف اولانی ذکر ایلدی پس دیدیکه
 بر دابه بر جحک بئنده اولوب آخر یئنه اقامت ایتسه که اول دابه اخر کردی ائنه ایچار ایلدی یا خود ذی الید
 اعاره ایلدی یا خود ذی الید برهن قودی دیسه لردی و ذی الید یئنه اقامت ایتسه که تحقیقا اول دابه
 ذی الید کدر انک قنده طوغندی دیسه لردی پس تحقیقا قاضی اول دابه ذی الید ایچون قضا ایدر زیرا
 ذی الید ملک تناسج ادعا ایدر و آخر اجاره یا خود اعاره ادعا ایدر و تناسج ایکیسندن ایدر امدی ذی الید
 ایچون قضا اولنور و بودر اکر اولان ذخیره دن نقل اولانک خلا فیدر (و او اوحدهما علی الملک المطاق والاخر
 علی التناج فذوالید اولی) و اکر خارجله ذوالیددن بری ملک مطابق اوزره و آخری تناسج اوزره یئنه اقامت

اینسه لدی پس تساج صاحبی اولیدر * زیر انک برهانی ملکک اولیتی اوزره قائم اولدی آخر ایچون ثابت اولمز
الاندن تالی یله (برهن ککل علی الشراء من الاخر بلا وقت) خارجه ذوالیددن هر بری آخردن یعنی
صاحبندن بلا وقت شر اوزره یننه اقامت اینسه لدی (سقطا ترکلی یده) ابکی برهانلر یده ساقط اولورلر
وذی البدک یننده ترک اولورلر امام اعظمه ابو یوسف فتنده و امام محمد فتنده ابکی یننه ابله قضا اولور
و مدعی به خارج ایچور اولور ابکی یننه ابله عمل ممکن اولدیغی ایچون کانه ذی البد آخردن اشتراوقض
ایدوب بعده بیع ایتمش قبائمه * زیر اقبض شمرانک دایلدیر تنکیم مر وراثتی و عکبیله عمل ممکن اولمز زیرا
قبضدن اول بیع امام محمد فتنده جائز اولز اگر چه کیم عقارده اولور سه ده و امام اعظمه ابو یوسف علی تحقیقا
شر اوزره قسام باهمن ملک ایچون اقراردن سی انث کبی اولدیگه قحان اوبکیده ابکی اقرار اوزره
یننه اقامت اینسه لدی حایبو که ابدی بالاجاع باطل اولتی وار و بریس یومقامه دخی انک کبیدر و اگر ابکی یننه
عقارده وقت بیان اینسه لدی و قضی ایات اینسه لدی و خارجک وقتی اسبق اولسیدی ذی البد ایچون قضا
اولور امام اعظمه امام ابو یوسف فتنده پس که خارج اولاشتر ایدوب اندک کبر ذی البدن قبض ایچون
اول بیع ایلمد قیلنه فله پس قبل القبض بیع امام اعظمه ابو یوسف فتنده عقارده جائزدر و امام محمد فتنده خارچ
ایچون قضا اولور * زیرا امام محمد فتنده قبل القبض بیع جائز کلدیر پس خارجک ماکی اوزره باقی قاور
و اگر ابکی یننده قبض ایات ایدر سه بالا جماع ذی البد ایچون قضا اولور ابکی قول اوزره ابکی یننه جائز
اولدیقلری ایچون و اگر ذی البدک وقتی اسبق اولور سه خارچ ایچون قضا اولور پس که ذی البدانی اشتراوقض
ایدوب اندک کبر بیع ایتمش و سلم ایتمش اخو تسلیم ایلمش اندک صوره اکاسبب آخره و اصل اولمش
قیلنور (اولمز جمع ایتمش و الا سابقه شاهدک کتبیبه و عادل اولمیری یله احمده آخراوزره ترجیح
اولمز یعنی قحان ابکی یننه عینک ی مثلاً ابکی شاه فاقات بدوب سی آخرت شه اقامت یننه باخود
بری ابکی عادل شاهد فاقات بدوب آخری نلرین دخی زانده عادل شه اقامت ایتمکله ترجیح اولمز پس
ابکی سیده برادر اما و بکی یننه سبب ترجیح عانت کتبیله واقع المرحتی فاس فاس آخره ترجیح اولمز
کذلک حدیثه یو یله در و امام ابکی یننه سبب زور شاهنده معتبر اولان عادلدر و عادلان ایچون رحیم و فرامدی
اعدلیته ترجیح واقع اولمز (ادعی حد الحارجین نصف دار و لآخر کله) ابکی خارجک بری ترک نصفنی
و آخر کلنی ادعا اینسه لدی یعنی قحان برادر بر چاک یننده او او ابکی کانه ک بری اولر لک کلنی
و آخر نصفنی ادعا اینسه لدی (و برهنسا) و ابکی سیده یننه اقامت اینسه لدی (خارج الاول و المانی لکینی)
پس اول دارک بکی اول ایچون یعنی نصف ادعا ایدر و باقیسی یعنی اوج ربعی خارجه نانی ایچون یعنی مدعی
کل ایچون قضا اولور امام اعظم فتنده زیر تحفه بقاصا حب نصف آخره نصفه نزاع بقاصا تسلیم ایدر
و ابکی سبب مزاعه سی نصف آخره اولدی اول نصف ابکی سی یننده نصف اولور و امامین فتنده اول دار
ابکی سی یننده ثلاثه قضا اولور جمع یعنی اما بسن بکی سهم اخذ ایدر و نصف ادعا بسن رسم اخذ ایدر پس
یننه هاده اوج سهم اوزره تقسیم اولور (وان کانت معهما فهی للثانی) و اگر اول دار ابکی سبب یننده ایسه
پس اول دار ثانی ایچوندر اولر دار کلنی ادعا ایندر * زیرا کتبه عیسی یننه اقامت یننه کده دارک نصفنی
علی وجهه القضا انک ایچون اولدی اولر که صاحبک یننده اولان نصفدر قحان انده خارجک یننه سیله
ذی البدک یننه سی مجتمع اولسیدی خارجک یننه سی اولی اولوب انکچون اولی اولغسه قضا اولور و دارک نصف
آخری اولر که مدعی کلک یننده اولان نصفدر علی وجهه القضا کد و سونک اولدی * زیرا صاحبی آئی ادعا یندی
و دعواسر قضا جائز اولور امدی انک یننده ترک اولدی (برهناعلی تساج دابه) ابکی کسینه بر دابه نکل مطلقا
تساجی اوزره ادعا ایدوب و ابکی سببندن هر بری اول دابه کد و فتنده باخود یا بیی فتنده طوغدیغه یننه اقامت
ایلدلر (مطلقا) یعنی برادر اول دابه کرک ابکی سبب یننده اولسون و کرک ابکی سببندن برینک یننده اولسون
و کرک ثالث یننده اولسون * زیرا معنای بی حکم مختلف اولمز یعنی زبانی ذکر ایلدی (وارخا قضی لمن واقع
بسنها وقتنه بشهادة الظاهر) و ابکی سی دخی تاریخ بیان اینسه لدی دابه نکل سنی تاریخه موافق اولان ایچون
قضا اولور و ظاهر شهادتیه (وان اشکل) یعنی اگر دابه نکل سنی ابکی تاریخه موافق اولغله اشکل

اولتورسه (فلهما) اول دابه ايكيسى ايجون قضا اولتور * زيرا ايكسنگ برى آخردن اول اولون
 (انام يكن في بدا حدهما فقط) اگر دابه الكزايكسندن برينك يئنده اولرسه ايكيسى خارج اواب دابه يد
 نالده اولمه يا خود ايكسنگ معابدته اولرسه (والا) و اگر ايكسندن برينك يئنده اولرسه (فله) اول دابه
 ذى الديد ايجون قضا اولتور * زيرا امر وقتا كه مشكل اولدى ايسه تاريخه فقط اولدير بس كانه تاريخ
 بيان اولماس كى اولدى بو زىلهي ذكر اولدى (وان خالف الوتيرين بطالت البتائين) و اگر دابه نك سنى وقت
 ايكسنگه ده مخالف اولرسه ايكى طرفك يئذلى باطل اولور ايكى طرفك كذبلى ظاهر اولديغى ايجون بس
 يئنده اولانك يئنده ترك اولتورده ايسه و كاسيد بويله ذكر اولدى * نىلهي ديديكه اصح اولان ايكسنگه
 يئذلى باطل اولر بله ايكيسى يئنده دابه ايله قضا اولتور اكر ايكسنگه دخل اولرسه يا خود دابه ايكسنگ
 يئنده ايسه و اگر ايكسندن برينك يئنده ايسه دابه ايله ذى الديد ايجون قضا اولور * زيرا وقت ذكر نك
 اعتبارى ايكسنگ حقي ايجوندر و بو مقامه انلك حقي اعتبار نك فقط اولمستنده * زيرا وقت ذكر نك
 اعتبارنده ايكسنگ حقه سنى استط وارد ردى اعتبار اولور بس كانه ايكسنگه بفرتا تاريخ نتاج ذكر اولمش
 اولدى و انده صاحب الديد اكر دابه ايكسندن برينك يئنده ايسه و اگر ايكسندن برينك يئنده نكل ايسه
 دابه ايكيسى يئنده قضا اولتور نك چقان دابه نك سنى ايكى تاريخك يئنده موقتده مشكل اولمستنده ايكيسى
 يئنده قضا اولديغى كى و امام يئنده بويله ذكر اولدى و ايكسنى حاكم ذكر اولدى اولكه مشخون بوضك
 قولدير و بو برى شكلكدر و بو حاشين (كانت همه) نيله يئنده مشتزنا اولر (بعضى بها) دابه
 ايله قضا اولور (لو خارج) اكر مدع برضاح اولرسه (و ذى يئنده) يا خود ايكسنگه ذواليد اولرسه
 (واو في بدا حدهما) و اگر ايكسندن برينك يئنده ايسه دابه اول ذى الديد ايجون او اور ذكر اولسان
 علت ايجون (برهن احدهما على غضب سنى و لاجر على ايد نصف ايكى مدعيت برى رشيت اندن
 غضبى اوزره يئنه اقامت ائيدى امدى آخر اول شى امانت اولمى اوزره يئنه اقامت ائيدى اول شى
 تصيف اولتور يعنى چقان برعين ايكى جلك يئنده اواب اول ايكى جلك برى غضب اوزره و آخر و يئنه اوزره
 يئنه اقامت يئنه لردى اول شى ايكيسى يئنده ايكى نصف وزر قضا اولور * زيرا و يئنه مودعت نكلى
 ايله غضب اولور حتى مودعت اوزره نك همان لازم كلور و عاقره رجوعه له فقط اولر اما فچان اكاره مزغل
 ايله مخالفت ايدوب بعده وفاده عود ائيدى ذكر اوانانك خلافي اوزره نك يئنه مودعت نك برى اولدى
 (ادعى المالك في الحبل و شهد الشاه و ان هذا كالم ملكه قبل) ركعتي في الحبل ماشا بس و ب شاعدر دى
 تخفيه قابوعين بونك ملكيدر و بوشهادت ائيدى لردى قبول قيلدر * زيرا انلك شهادت ملكي حال ماضيده
 اثبات ايدر و شول شيكه بر زمانده ثابت اوله نك قسه له حكم اولور مادامكه زائل ايديجى بولمستنده قچه عماد يئنه
 محيطان نقل ايله بويله ذكر اولدى (انرا كبر الالبس اولى من احدث الحيم والكم) ايه اوزره بئن كسنگه
 چقانى طوتاندن و ثوبى كين كسنگه نوبلك يئنه باشاندن اولدير * يئنه چقان ايكى كسنگه بردابده نزاع
 ايدوب بر بسى اوزرنده بئمش و رى ديز كين طومش يا خود ايكى كسنگه برلويده نزاع ايدوب برى اول نوبى
 كيمش و برى بكنه يا بشمش اولسبدى دابه يئنه ركب اولان چقانى طوتاندن و ثوبى كين يئنه باشاندن اولدير
 زيرا انلك تصرفلى اظهر در تصرف ملكه اختصاصى ايجون بس ايكسنگه صاحب ايدوب لردى مودعت يعنى
 چقانه و يئنه باشن خارجدر و ذواليد اولدير و اما فچان ايكسنگه يئنه اقامت ائيدى له خارجك يئنه سنى اولدير
 مر امر و ايدن علت ايجون (ومن في السرح اولى من ريدقه) اكر اوزر يئنه ركب اكر كازدنه نكندن
 اولدير * زيرا اكر موضه نك قادر ائيدى نك يئنه مقدمه داليدر * اما مشرل شى بونك خلافي اوزره دركه
 چقان ايكسنگه اكر اوزر يئنه بزمه اول وقت دابه ايكسنى يئنده قضا اولتور تصرفه بر اولدير ايجون
 و اگر ايكسندن برى دابه نك قوز و غنه يا شوب و آخر چقانه يا شسدى اول دابه چقانه يا باشان ايجون
 قضا اولور * زيرا چقانه يا شمر الا كتر يمالك يا بشر قوز و غنه يا باشان بونك خلافيدر (و ذوحلهما اولى من
 معلق كوزه) و دابه نك بونك صاحبي اولان دابه يئنه برداغنى تعلق ائيدن اولدير * يئنه بردابه اوزرنده ايكى
 نك چلدن برينك بوبى اولوب و برينك معلق برداغى اواب اول دابه يئنه نزاع ائيدى لردى اوزرنده بوبى اولان

اولدیر * زیرا نك تصرفی اول دایه ده اکثر در (و ی نصف البساط بین چالسده و المتعلق به) و بساط او زنده
 او توران ایله اکامه اتق اولانك یبندنه تصیف اولتور ایکیسی یبندنه برارلك حکمه بله بوخسه بطریق القضاء
 دکل * زیرا بساط او زره او توره ق بدکلدر بلکه بد کند و یبندنه او اخله باخود موضع ندن نقلی ایله او اور * کوپ
 و ایس یعنی یتک و یکمک او تور مغک خلاقی او زره در که اول وقت رکوب و ایسله خاصص او اور اول شتک او زرنه
 انك بدی ثابت اولدنی ایچون و بساط او زره او تور مغله خاصص اولن (کن هه نوب و طرفه مع الاخر) مثال
 بر کمنه نك یبندنه بر نوب او اوب و اوچی بر آخر کمنه نك یبندنه اولن کی که اول وقت ایکیسی یبندنه تصیف
 اولتور * زیرا هر بر نك بدی اول نوبه ثابتدر و اگر ایکیسندن بر نك بدی اول نوبک اکثرند او ایس بدی
 اکثر ایله ترجیح اولنمز می ورا بدن علت ایچونکه تحقیقتر جمع اکثرت ایله اولن (لاهد بنده) یعنی آخر ایله بیله اول
 نوبک صحیحی اولیه حتی اگر آخر ایله بیله صحیحی اولور سه تصیف ایجاب اولن * زیرا صحیحی نوب دکلدر زیرا
 طوق قمش دکلدر پس انك یبندنه اول نوب بر نوبش اولدی پس آخره من احم اولن (بخلاف جالیسی دار تنازا
 فیها) بر دار ایچنده او توران ایکی کمنه اول دایه نزع ایسه لردی ذکر او اتسانك خلاقی او زره در شول
 جهته نکه اول دایه ایکیسی یبندنه قضا اولنمز نه ترك ایتمک بقی ایله و نه غیر بر طرفه * زیرا او توره ق
 ملک او زره دلالت ایتمک الحسائط من جذوعه علیه او متصل به اتصال ترجیح دیوار او زنده اغاچلری اولان
 کمنه ایچون یاخود دیواره اتصال ترجیح ایله متصل اولان ایچوندر اتصال ایسکی نوعدر بریمی اتصال
 ملاصقه دیوایکی طرفه نك بری آخر ایله ملاصق اولقدرو بریمی دخی اتصال تر بیعیدرو بونزاع اولان دیوارك
 کر یچلری نزع اولغیان دیوارك کر یچلرنك نصف لرنده متداخله اولقدرو اگر دیوار اغاچدن اولور سه پس ترجیح
 ایکی دیوارك بر نك اغاچلری دیوار آخرك اغاچلری ایله ترکیب اولقدرو و بمقامه هر اد اولان بود * زیرا
 اتصال صاحبی ایچون شاهد ظاهر در * زیرا ظاهر اولان بود که تحقیقا اول کمنه اول دیواری دیواری ایله
 بیله بنا اولدی * زیرا کر یچلرنك نصف لری و اغاچلرنك اوچلرنك بر برلر نه تداخلی متصور اولان ایکی دیوارك
 بنا اولنمی قنده تصور اولتور امدی اولی اولدی و كذلك قچان ایکی منازعک بری ایچون دیوارك او زنده
 اغاچلری اولسیدی دیوار انك ایچون قضا او تور * زیرا اغاچلرنك صاحبی دیوار استمه ل ایس یچیدر دیوار
 او زرنه انکچون وضع اولنن شی سببیه اولکه دیوار او زرنه اغاچلری وضع ایتمکدر (لان علیه هر امدی)
 بوخسه دیوار او زنده هر تکلری اولان کمنه ایچون قضا اولنمز و هر امدن هر امدون اغاچلردر که
 جذوع او زره وضع ایس دیوب او زره نه بطریق انفا اولتور اول هر امدی معتبر دکلدر (و کذا البواری) كذلك
 دیوار او زرنه وضع اولنن قاض و حصه اعتبار اولنمز * زیرا انك وضعه دیوار ایستعمال اولن * زیرا
 دیوار انلری ایچون بنا اولنمز بلکه سقف ایچون یعنی اوی اورنك ایچون بسا اولتور بوا یسه هر امدی و بواری ایله
 ممکن اولن (بل بین البارین و تنازا) بلکه اول دیوار کر نزع اولتور سه ایکی حارک یبندنه مشترک اولور یعنی
 قچان ایکی جار بر دیوار ده نزع ایسه ل که ایکیسندن بر نك اول دیوار او زنده هر امدی او اوب آخر ایچون
 دیوار او زرنه بر نوبش اولسه اول دیوار ایکیسی یبندنه او اور و صاحب هر امدی انکله اول دیوار بخش اولن
 (و نوبیت من دار کدی بیوت منها فی حق ساختها) بر داردن بر بیت صاحبی اولان اول داردن بر فراج بیت
 صاحبی اولان کبدر اول دارك ساحه سی بوش بری و حویسی حفنه * یعنی قچان بیوت کبهره سی اولان
 بر داردن زیدک یبندنه بریت او اوب باقیسی بکک یبندنه اولسیدی (فهی بیهمان تصیق) پس اول دارك حویسی
 ایکی نصف اولدنی حاله زرد ایله بکک یبندنه مشترک اولور اول حویلنك استعمالنده برابر اولدقلری ایچون
 و اول استعمال ایله هر امدی وردرو آیدست المی و او دون بارمق و عارلر وضع ایتمک و بونلرنك امثالدر امدی
 بوسا حه دارك طرفتک نظیری اوددی (بخلاف الشرب) شرب ساحه نك خلاقی او زره در قچان شربده
 نزع ایسه لردی (فانه بقدر الارض) زیرا شرب ایکیسی یبندنه ارضلرنك مقداری ایله تقسیم اولتور
 زیرا شرب کا محتاج اولور ارضک سبقی اجلیچون پس ارضینک چوقانی قنده شربه حاجت دخی چوق
 اولور (رهنما علی بدنی ارض قضی بدهما) ایکی خارج بر ارضده هر بر نك اول ارضده بدی اولن او زره
 یبندنه اقامت ایسه لردی ایکیسینک بدبله قضا اولتور * زیرا اول ارضک احضاری متعذر اولغله اول

ارضه بید مشاهده رکاز و ینتہ سلم فاضلین غائب اولان شہی اثبات ایدر (و اور برهن علیہا احدہما واکان
 نصرف فیہا) و اگر ایکسندن ری آخر اوزرہ بیدہ اقامت ایتدہ یا خود اول ارضہ کربج کہمککد یا خود
 بنا تکلمه و یا خود قیوقازمقله تصرفی اوسیدی (قضی بیدہ) انک دیلہ قضا اولور اما اول یعنی بیدہ
 اقامتیلہ قضانک سببی حجتک قائم اوسیدیدر * زیرا بدحق مقصود در و اما ثانی یعنی تصرفلہ قضایہ سبب ایدہ
 تصرفک واستعمالک بولمسی ایچوندر (صبی بعبقران انا حرفالقولہ) برصبیکہ تکلم ایدوب و بدیکینی بیلہ
 اول صبی بن حرین دیبیدی قول انک ایچوندر * زیرا اول صبی قچمان کنسی نغندن تعبیر قادر اول سیدی
 اول صبی کنسی نفسی بیدندہ در * پس رکستہ انک اوزرہ بنم قولمرد بود دعواسی قبول قیلنر اول صبیکن
 انکاری قتدہ الابالغ کبی ینتہ الیہ قبول قیلنور (فان قال انا عبد فلان وهو غیر ذی الید قضی لمن معہ)
 پس اگر صبی بن فلان کستہ نک عبد بین دیبیدی حالو کہ اول فلان ذی الیدک غیر اوسیدی اول صبی
 ذی الید اولان کستہ ایچون قضا اولور * زیرا اول صبی اقرار ایتدہ بیکہ انک ایچون ذی اولیہ نفسی اوزرہ رقلہ
 اقرار الیدیکی حیثیتلہ پس بیدندہ اولان کستہ نک ملکی اولدی اول کستہ ننتدندہ اولان قیماش کبی * پس اگر
 دینار سہ کہ رقلہ اقرار ضرر اید بچیدر پس واجب اولان صبی حقدنہ اقرار معتبر اولمقدر * جواندہ
 ز دبرز کرق اول صبیکن قوللہ ثابت اولدی بلکہ حریت دعواسیچون معارض بولمسا مقله ذی الیدک
 دعواسیلہ ثابت اولدی * زیرا اول صبی وقتا کہ مدعی بیدندہ اولد بیدہ فمماش کبی نک بیدندہ باقی قائدی پس
 صبی اوزرہ ذی الیدک اقراری قبول قیلندی (ولو کبر و ادعی لخریہ بسمع) پس اول صبی
 بیویوب مائل باغ اولدقندہ حریت دعواسی بیدرسہ دعواسی استماع اولور (بایدندہ) یعنی ادعاسی بیدہ ایلہ
 استماع اولور * زیرا حریت دعواسی بیدہ تناقض دعوانک صحیحنی منع ایلنرتکم قریبنا حقیقی بیار اولور
 ان شاء الله تعالی

کتاب دعوی النسیب

بویاب نسیب دعواسنک بیا نندہ در * معلوم اولہ کہ تحقیق دعوت ایچی نوعدر اولکسی استیلا دعوتیدر واستیلا
 علوق مدعیکن ملکندہ اولمقدر و ایچکجیسی دعوت تخریردر و بود دعوت علوق مدعیکن ملکندہ اولیمان
 دعوتدر اولیکی اولیدر * زیرا اسبقه در وقت علوقه مستند اولد بیچون ودعوت تخریر بحال اوزرہ افتضاری
 ایچون * و بونک توضیحی عن قریب کاروان شاه الله تعالی (باع امدقوادت لاهل من سبتہ شهر مذمت باعدا
 نیت بسبہ وامینتہ) رکستہ بر جاریہ بیع ایلدی پس اول جاریہ بیع اولدیغی کوندن اتی آبدن اولدہ مشتری
 بیدندہ بروادک تور سیدی پس بیع اول اولدی بیدندہ بدو ادعا ایتدی اول اولدک نسیب و جاریہ نک نام ولد
 اولسی ثابت اولور و امام زفر و امام شافعی رحیمہما الله نسیب ثابت اولر * زیرا بابت اول جاریہ بیع ایتسی
 اندن اقراردر کہ تحقیقا اول جاریہ درام اولد دکار دی کدر * پس دعوتلہ مناقض اولور دیدیلور زم ایچون علت
 اولدر کہ تحقیقا نسیب میناسی خفا اوزرہ در نسیبہ تناقض عفو اولور نکیم عن قریب ذکر اولور پس بایک
 دعوتی قبول قیلنور قچمان بایک اتی آبدن اولدہ ولادتلہ ملکندہ علوقیلہ دعوتی میقن اوسیدی * زیرا
 وجه مذکور اوزرہ یقین اثبات نسیبہ بایمدن بیدہ عادلہ کیدر * زیرا ظاہر اولان اول جاریہ دن نسیب
 ندندیدر و امر نسیب ایتدہ خفا اوزرہ بیدر پس آزا اولور برکشی ابتداء تحقیقا علوق بایمدن دکدر ظن ایدر
 اندنصکرہ ظاہر اولور کہ اندندرامدی تناقض اعتبار نسیب اسقاط بیدہ بیع ایچون عذر اولور و بیع دعوت
 صحیح اولدی وقت علوقه مستند اولور * پس ظاہر اولور کہ تحقیقا بیع ام ولدینی بیع ایلدی (فیصح بیع
 و ردائش) پس ام ولدک بیعی جائز اولدیغی ایچون بیع فسخ اولوب ثمن مشتری بیدر اولور * زیرا ثمنک
 سلامتی مینک سلامتی اوزرہ میندہ در اما بابت نسیب دعواسی بونک خلاقی اوزرہ در باینت مدعی اوزرہ
 علوقک انقضادی معلوم اولدی ایچون قچمان حق تملک ایلان وادی اوزرہ اوسیدی حالو کہ حق تملک بیدہ
 زائل اولدی (وان ادعاه مشتری قبلہ ثبت منہ) و اگر مشتری بایمدن اول وادی ادعا بیدرسہ اولک نسیب
 مشتری دن ثابت اولدی وانک اوزرہ بنم جن اولور کہ بیع اول جاریہ بیع مشتری بمتکاح بیوب و مشتری دن اول
 حاصل اولوب اندندہ کمرہ جاریہ فی اشرا الثمن اولہ (ولو معہ) و اگر مشتری وادی بایلہ بیلہ ادعا بیدرسہ

(اوبه، لا) یا خود یا بعد نص کره ادعا بدرسه و اندک نسی مشتری ثابت اولمز* زیرا بابه ک دعوی امتیاد
 دعوی تدراصل علق منکنده اولدیفی ایچون و مشتریک دعوی نحر رد دعوی تدیر* زیرا اصل علق
 مشتریک ملکنده اولدی و اول اقوادر مرورایدن علت ایچون (کدا ذامات الام) کذلک نسب ایعدن
 ثابت اولور قچسان اولدنا ناسی فوت واسیدی و بایع اول وادی ادعا ایسیدی حابو که چار به وادی اتی آیدن
 اقلده اتور سیدی بایع اول وادی اخذایدونک کایسی مشتری به رداید* زیرا اولد نسی بده اصلدر ناسی اول
 ولدن حریت استفاده اییدی ایچون کورنلزمیکه تحقیقارسول علیه الصلاة والسلام (اعتقها و اندها)
 پیوردی معنی ام وادی وادی اعتناق ایسیدی دیمکدر* پس اول چاره ایچون ثابت اولان حریت حقیدر و اول
 ایچون ثابت اولان حریتک حقیقتیدر و حقیقت ایسه حقندن اقوادر امدی ادنی مستیع او اور تیهک فوت
 اولسی اکاضرر و برمز (بخلاف الولد) ولد فوتی امک فوتنک خلافی اوزره در* زیرا قچسان
 ولد فوت او اوب ام فوت اولسد و بایع ادعا ایسیدی حابو که ولد اتی آیدن اقلده طوغسیدی اول و ولدک نسی
 باعدن ثابت اولمز اول و ولدک موثیله نسیدن ثبوتی مستغنی اولدیفی ایچون و چاره به دخی بابه ک ام وادی اولمز* زیرا
 استیلا نسبک فرعیدر* پس اگر استیلا ثابت اولسه اصل اولق لازم کوراون ایسه باطلدر (بخلاف یعه)
 ولدک یعی فوتک خلافی اوزره در پس تحقیق بایع قچسان کنیدی قنده طوغان ربعدی بیع ایسیدی اند نص کره
 مشتریله آخره بیع ایسیدی اند نص کره بایع اول ادعا ایسه که اول ولد او غمدر* پس اول ولدانک و غلوا اوب
 و ایکی بیع باطل اولور زیرا بابه ک ملکنده علق اتصالی بیته عاده کبیدر و بیع تقضه محتمل اولور و حق
 دعوتدن بایع ایچون اولان شیء تقضی محتمل اولمز* پس بیع حق ایچون متقض اولور (واعده قهنا) یعنی
 مشتریک وادی و باسنی اعتناق اتیمی (کونهما) ایکنسکنده فوتی کبیدر حتی اگر مشتری امی اعتناق
 ایدوب وادی اعتناق ایکنس* پس بایع وادی او غلامدر بود ادعا ایسه بابه ک دعوی صحیح او و ولدک نسی اندن
 ثابت اولور و اگر مشتری وادی اعتناق ایدوب امی اعتناق ایسه بابه ک دعوی صحیح اولمز نه ولد حفته و نه امی
 حفته اما اول یعنی ولد حفته دعوی صحیح اولدیفی اگر بابه ک دعوی صحیح او و ایسیدی مشتریک وادی
 اعتناق باطل اولور دیعتق ایسه واقع اولدقد نص کره بطلانه محتمل اولمز و اما ثانی یعنی ام حفته دعوی صحیح
 اولدیفی* زیرا امک و ولد حریتده تابع اولدیفی ایچوندر پس قچسان دعوت اصل حفته صحیح اولنجه بالضروره
 تبع حفته دخی صحیح اولمز (والتدبیر کلاعتاق) و مشتریک تدبیری اعتناق کبیدر* زیرا براند اعتناق کی تقضی
 محتمل اولمز آثار حریتک بعضی ثبوت اولدیفی ایچون غیری ایچون تملیکی بمنع اولسی کی و دخی شول صورتده که
 قچسان مشتری امی اعتناق ایسه یا خود مدبر ایسیدی بایع ثبندن حصه سی مشتری اوزره ردایدر اما همین قنده
 و امام اعظم قنده منک کلنی ردایدر قول صحیحده تکلیم موده اولدیفی کی هایدده دخی بویه ذکر اولندی
 و هیسوطه ذکر اولندی که ثبندن ولدک حصه سی ردایدر چاره به نک حصه سی ردایتز بالا تعاق و بونک اوزرینه
 موله عتق بیثی تقریق ایسیدی قاضی باعی زعم ایلمیکی شیده تکذیب ایتمکه شول جهتمنکه امی مشتریدن
 معتقه قیلدی پس بابه ک زعمی باطل اولدی و فصل موده تکذیب بولندی* پس بایع زعمیله مؤاخذ اولور
 پس چاره به نک حصه سی واد کی استرداد اولور کافیده بویه ذکر اولندی (ولو ولدت لائرمین سنتین) و اگر
 چار یه وقت یعدن ایکی سنه دن اکثرده رید طوغر سه بابه ک دعوی صحیح اولمز* زیرا اتصال علق یقینا
 ملکنده بولندی اولکه شاهد و حجتدر (وصدقه مشتری) و مشتری باعی تصدیق ایدرسه (بیت النسب)
 وادک نسی باعدن ثبوت اولور* زیرا نسبک ثابت اولماسی مشتریک حفته رعایت ایچوندر و قچسان
 مشتری باعی تصدیق ایسیدی اول مانع زائل اولدی (و ایبطل یعه) و بابه ک یعی باطل اولدی یعنی
 امری صلاحه حل ایچون باع حکم نکاحه ولد کتور سه حمل اولور علق بابه ک ملکنده اولدیفیله جزم
 ایچور پس نه اولدده حقیقت عتق و نه اناسنده حتی ثابت اولمز* زیرا دعوی نحر رددر و مانکک غیری ایسه انک
 اهلندن دکلددر (و کانت ام و ولد نکاحا) و چاره به بابه ک نکاحام وادی اولدی یعنی رجاری به در که زوجندن
 ولد کتوردی مشتری اکامالک اولوب و ولد دخی معتق اولدی بلکه مشتریک عبیدی او ادیفی حاده مانق قالدی
 یا خود رجاری به در که زوجی کامالک او اوب پس واد کتورد که زوجی اول وادی ادعا ایسیدی (ولو یع بین الاول

والاكثر وصدق كان الحكم كالأول) واكر جبار به اقل بله اكثر بيننده وادك نور مدعني سنيندن افلده
والتي آيدن اكثره چار يوداد كتور سیدی و مشتری بايعی تصديق ابدرسه حکم يده وکي کبی اولور یعنی وندک
نسبی و جبار به نك اميتی ثابت اولوب و بيع فسخ اولور یعنی مشتری به رد اولور * بوندن صکر وقت له صنف
جاریه نك يميند صکر طوغا اولدی ايم دعا اندک حکم جان ايتدیسه بايعك قنده طوغار وندک حکم
(باع اولود عنده فاصحا بعد بيع مشتری به بیست سبه و ربيع) و اوليه بيان ايلک مراد ايلدی یعنی بايعك قنده
طوغار اولودی بايع اولوب بعده اول مو اولدک مشتری بیستی دخی اولدی مع ايتدیسه بعد بيع اول مو اولدی
او غلدر دیوادعا ایتسیدی اول مو اولدک نسبی بايع اولدن ثابت اولوب و بیستی رد اولور * ز پرا بايعك مالکنده
علاوق اتصالی يينه کبدر تکمیل مرور ایتدی و بيع ايسد نقضه محتملدر و شول معناه کبايع بیجون حق دوستر
ثابت اولان شیء نقضه محتمل اولمز اول اولدن بيع منتقض اولور (کذا او کاتب اولداور عنده او اجره او کاتب
الام اور عنده او اجرها نم زوجها نم ادعا جبت ثبت السب و برده عنده المنتصرات) کذاک مشتری اولدی
مکاتب ايسه ياخود ره قوسه ياخود ايجار ايسه ياخود اولدک اناسنی مکاتبه ايسه ياخود ره قوسه
ياخود ايجار ايسه اندن صکره جاریه بیستی تزویج ايسه اندن صکره ايع اول ولدا غلدر دیوادعا ايسه اول وقت
نسب ثابت اولوب و بونصر فلر رد اولور (تحلیف الاعناق علی مامر) اما اعتناق ذکر اولسان نصرتت
خلایفدر مرور ایلدی یکی اوزره (باع احد لتوأمین) بکسته ابیکر طوغان اولدک بیستی بايع ایتسیدی و بونکر
ایکی اولددر که ایتسینک اولدقی مابیتی التي آیدن اولددر پس و ایتسینی ماء واحد دن اولور ز بر صکره طوغار
وندک علاوقی حادث اولوق تصور اولور * ز را التي آیدن اول مدت بیجون حل بوقدر علاوقی اوزره علاوق معتذر در
ز رفیجان مرأه حال ايسه رجک اغری مسند اولور و فچان ايه بوبله واد بيه پس فچان مدعی ایتسیندن بر يينه
نسبی ادعا ایتسیدی ایتسینکه نسبی اندن ثابت اولور * ز را لتربست جهتدر منفصل اولور امدی بر يينه
نسبک ثابت اولدی آخرک نسبک بیوتنی مستلزمدر (علاوقه و اولدتها عنده) اوبله ابیکر ز که ایتسینکه
علاوقی و اولدتری بايعك قنده اولدنی حالده (واعنده مشتری) و بيع ایلدی یکی وندک مشتری بیستی اتی اعتناق
ایتسیدی (ثم ادعی البایع الاخر ثبت سبهامنه و بطر عتق مشتری) اندن صکره بايع ولد آخری او غلدر دیوادعا
ایتسیدی ایتسینکه نسبی بايعدن ثابت اولوب و مشتری عتق باطل اولور ز بر اشول ولد که انک قنده ظاهر
اندیکه تحفة اول ولد حرا لاصدر پس آخرک دخی حرا اولسنی قضا ایتدی ایتسیندن بری حرا اولوب آخری
رفیق اولوق محال اولدنی بیجون حالبو که ایتسینی ماء واحد دن خلق اولندی * پس بودکر اولوق رشیه عناق
فوقنده بر مر ايله که حرا به الاصلدر نقض اعتناقه دلیل اولدی (فالاصبی هذا اولدنی ثم قال ایس منی
ثم قال هو منی) بک نه رصبی بیجون اوصی یئندردیدی اندن صکره بندر کلدر دبدی اندن صکره اوصی
یئندردیدی (بصح) فوی صحیح اولور * ز بر انهم او غلدر دیوادعا فراری ايله مقرر که مقرر لهک حتی اعتناق ایتدی
اما مقرر لهک حقت تعاقی تحقیقا اول صیبتک نسبی رجل معیندن ثابت اولدی حتی ماء زان دن خلق اولسنی
مذنی اولدی * پس فچار بوا بدندن دکلدر ديسیدی اول وندک حقی ابط له مالک بله مز پس فچار تصدیقه
عود ایتسیدی فلی صحیح اولور و اگر شو اولدندن دبد کندن صکره بندن دکلدر ديسیدی فلی صحیح اولور * ز پرا
نسب ثابت اولدی و نسب ثابت اولسه فی ايله مذنی اولور بوقچان این اتی تصدیق ایدر سه ثابت اولور اما ان
تصدیق ایتسیندن نسب ثابت اولور * ز بر اقرار علی اغلدر ولد بائک جزئی اولغه لکن اتی این تصدیق
ايتسیدی اندن صکره تصدیقه عود ایتسیدی نسب ثابت اولور * ز پرا اقرار انک تصدیق اولغا فیه باطل
اولور نسب ثابت اولور و اگر بابا فراری انکا ایتسیدی و این يينه اقامت ایتسیدیکه تحقیقا بائکا و غلوه مدر دیو
اقرار ایلدی ديسیدی بیستی قول اولور و بائک محتقبا بونهم او غلوه مدر دیو اقراری مقلد اولور * ز بر انسی
اوزره اقرار در که اون واد انک جزئی اولغه و اما فدی شی اولغه قرار قبول اولور * ز بر اقرار علی اغلدر
عماد یهده بوبله ذکر اولندی (قاله عا و این ربه ثم قال هو ابی لم یکن اینه وار خمد ز بر يينه بر رجل رصبی
بیجون اوصی ز بندک غلدر دبد کندن صکره بونهم او غلوه مدر ديسیدی اول رجک او غلی اولور که کسه ز بد او غلو
اولد یعنی انکار ایتسون و بوا امام اعظم قنده و امامین دبدیلر که فچان ز بد او غلو اولد یعنی انکار ایتسیدی اول

مول ایچرا ایدر و فحش از بد قری تصدیق ایتسیدی باخوزرک تصدیق و تکدی بی ادر اولتسیدی
مقرک عوق صحیح ولز ائمه ثلاثه قند اما مین ایچون علت اولدر که تحقیقا اقرار بک ردی ابله را اولمش
اولور پس فرار اولمش کبی اولدی و نسله اقرار دایله مرند اولور اگر چه کیم نقضه بمحمل اولز سده
واما اعصمت سنی تعفیما سب نقضه بمحمل اولز ثابت اولد قند نکره و نقضه بمحمل اولیان شی شاهی ایله
قرار دایله هر تداولز چنان مقره لک حتی اتملی ایتسیدی حتی تکذیب انصره تصدیق ایتسیدی ائمن
نسب ثابت اولور و بخنسن کاحق ولد منق اولور امدی مقره لک ردی ایله مرند اولوز (قائله مسلم
هو عبیدی و کافر هو بی کان ابن و حران ادعیاهما) بر مسلم ایله بر کافرک بدند ولان بر صبی ایچون مسلم
و صبی بنم عبد مدر دینیدی و کافر بویم و غلوم مدر دینیدی اول صبی این حر اولور اگر مسلم که کافر ما دنا
ایدر سده هزار اول صبی حال حر اولور و ما اسلام او و هر عرق ایچور تو جدید نیازی ظاهر اولد بغی ایچون
و عسکت ند نعلامه ثابت اولور و صبی ایچون حریت حاصل اولز حریتک تحصیلدر عجزی ایله ایله
(اول سبق دعوی مسلم کعبه) و اگر مسلمت دعوائی مقدم اولور سه صبی ائک عبیدی اولور نهاده
بو یکه ذکر اولندی و اگر مسلم ایله کافر ایتسیده او غلوم دیو دعوی ایدر له سه صبی مسلمت او غلوم اولور او غلوم
دعوا سنده برابر اولد قبری ایچون و مسلمی ترجیح اسلام له در مسلم صبی ایچور اولدر انکچو رحا لاله
حاصل اولد بغی ایچون باباسته تبه سا دکل (قاری حرمه) نصی موما هو ابنی من حسمه عاوقات ابنی
من غیر فهو تنهما او غیر معبر) بر مرأ نک زوجی ایتسیده ایله ولان بر صبی ایچون او صبی بنم غیر
وجه من او غلوم مدر دینیدی بر مرأ او صبی بنم غیر زوج من او غلوم مدر دینیدی اول صبی ایتسیده او غلوم
اولور اگر اول صبی نفسندن نهمه قادر دکل ایله (اول) بغی اگر صبی نفسندن نهمه قادر ایله (فقولن
صدقه) پس اول صبی هر قنسنی تصدیق ایدر سه ائک او غلوم اولور و ز را ایتسینده هر بزی ولد ایچون
نسله اقرار ایتدی و صاحبک حقی ابطال ایلد اما ایتدی امدی ایتسینده ولد ایچون اقرار صیح
اولدی و مجرد قولیه صاحبک حقی ابطال ایلد من و ایتسیندن بری آخر اوزره ترجیحده اولمز ایتسینده
یلدی صبیده برابر اولد بغی ایچون و دخی بدلر ینک صبی اوزره قیمی و ایتسینی بینه فراتک قیمی اول صبی
ائتردن اولد بغیه دلیل ظاهر اولد بغی ایچون (دعت ذات زوج نوه صبی ایچور حتی تشهد امره علی الولاده)
زوجی اولان بر مرأ بر صبی ایلدی ارضی اولد بغی ادا ایتسیدی جائز اولد حتی بر مرأ اولاد اوزره شهادت
ایتسکجه و ز اول مرأ مدعیه نسبی غیر اوزره محمل ادا ایدر پس اول مرأ تصدیق اولدر لاجت ایله تصدیق
اولتور و رجلاک ادعای بونک خلاف اوزره در که ز بر رجلاک ادعایه نسبی صکتد و نقتله تحمیل وارد
ائتسکره قائله نک شهادتی ولادته حجتد بر احاجت اولد تعین اولتسیده در ز بر نسب فراش قائم ایله
ثابت اولور (اول) کات مدعایه حججه تامه) و اگر مرأ مدعیه عدت ایچنده ایله حججه تامه لازمه کور امام
اعظم قندده و حججه تامه ایکی رجسدر باخود بر رجل الله ایکی مرأ در الامکر که حین ادعایه جل ظاهر اولد
وز بی طرفدن اعتراف اوله و امام مین جویسینده و مرأ واحد نک شهادتی کفایت ایدر بد بدار و تحقیق طلاقده
مرور ایتدی (و اول الشکاح العده کان انسا) و اکثر نکاح و عدت اولسه اول صبی اول مرأ نک
او غلوم اولور یعنی چن مرأ نک زوجی اولسه و عدتده نخ اولسه نسب ائندن ثبت اولور ائک قولده زرا ائمه
نفسی اوزره زام وارد در جلده اولد بغی کبی (اولدت ائمه تزوجها علی حره او اشرا عه او تمسکها و استخفت)
بر رجلاک حره اولدی اوزره تزوج بلا بی جاریه باخود شتر ایتدی یا خود کندی به عه اولنن جار به ولد
کتور سیدی و اول جار به به بر مستحق ظهور ایتسیدی یعنی بر رجل بر مرأ فی ملک عین اولغه باخود ملک
نکاح اولغه عثمان ایتدی ایلدی اولد بغی حالد تزوج و طه ایدر پس اول مرأ بر ولد طو ضر سیدی اند نصکر
جار به به مستحق طه وراثتدی (غم الام فینه تولد) یا اولد فینه غرم ولور صحابه رضوان الله علیهم
اچمه نک اجماعله (ولان لظمن اهلین واجب) و ایکی جانین نظر یعنی مرحت و جب اولد بغی ایچون
پس ولد حر اولصل فاینور بابانی حقتده و رفیق فاینور مدعیس حقتده ایتسینه نظر ایله بوند نصکر ولد نک
یالنده تعدیبه حاصل اولدی پس بابانی ضامن اولد لاله نه ضامن اولور تکبیم مقصوبه ولد ندده اولد بغی کبی

بواجلدن ولدك فيتمن مخصوصه اولتان كوئدن اعتبار اولتور. زير اوم مخصوصه يوم متعذر (وهو حر) واول ولد حر در
 مرور ايدن شي* ايچونكه تحفه مساوول صبي ماء حر دن خلق اولندي ووالد در قبيله راض اولندي نيكيم چار بد
 منكو حده راض اولديغي كچي (وان مات فلاشي على ابيه) واكر اول ولد فوت اولسيدي باباسي اوزره
 برشي لازم كز منع متعذر اولديغي ايچون (ورثه) يعني بابانك ايچون وارث اولور. زير باباسي حفته حر
 الاصلدر پس ترك ايلديكي شي باباسيچون ميراث اولور (وان قتله ابوه وغيره واخذ ديه غرم فيتمه) واكر اول
 ولدي باباسي قتل ايتسيدي يا خود برغبري كمنسه قتل ايدوب باباسي ديني اخذ ايتسيدي باباسي ولدك فيتمه
 غريم اولور ايكي صورتده* ماصوره اوليده بابانك قتل ايله منعي تحفه ق اولديغي ايچوندر واما صورته ناپيده
 ولدك سلامتي ايچوندر* زير اديت شرعا محلك بدليدر پس ولدك سلامتيله باباسيچون سالم اولدي امدى
 مستحق ايچون فيتمه غريم اولدي نيكيم حى اولسيدي دى بوبله ايدى (ورجوع بها كنهها على بايعه) وضامن
 اولديغي فيتمه بايع اوزره رجوع ايدر چاره نك شي بيله رجوع ايلديكي كچي يعني ولدي اناسيله بيع ايدن بايع
 اوزره رجوع ايدر* زير بابانك ايچون سلامت ضامن اولدي* زير اولد ميهك جز بيدر و بايع مشتري
 ايچون ضامن اولور ميهك جمع اجر اسيله سلامت ايچون* زير اغروراك شامل اولور (لا بالعقر) يعني
 بايعاقر ايله بايع اوزره رجوع ايدمن* زير اقر چارزه نك منافعه استيفسا ايله اكلازم كلور منافع ايسه
 ميهك اجر استندن دكلدر پس بايع انك سلامتي ايچون ضامن اولر.

فصل

(الاستشراء والاستيهاب والاستيداع والاستيجار يمنع دعوى المالك) يعني برشيك شراستى طب ايتك يا خود
 هبسه سته طالب اولوق يا خود امانت نه طالب اولوق يا خود ايجار نه طالب اولوق طالب ايچون ملك دعواستى
 منع ايدر (والاستنكاح في الامه تمنعها) ورجاربه ايچون نكاح طلب ايتك اول چاربه ده ملك دعواستى
 منع ايدر (وفي الحره دعوى النكاح) ومراه حره ده نكاحه طالب اولوق نكاح دعواستى منع ايدر جمع
 الفتاوا ده بوبله ذكر اولندي (ادعى الما لاقفال الحصم) بر كمنسه بر آخر رجولن مال ادعا ايتكده
 مدعى عليه اولان خصم دفع وجهي اوزره (ايراني عن دعواه) مدعى بني دعواستدن ابرا ايتدى دبسيدي
 (ورهن) ومدعى عليه مدعاستى اوزره بيته اقامت ايتسيدي (فادعى ثانيا انه اقر بعد الازراء) پس مدعى
 ثانيا تحفه بايو مدعى عليه ابراد نصكره اقرار ايتدى دبو دعوى ايتسيدي (فلو كان قال ابراني قبضته)
 پس اكر خصم بني ابرا ايتدى بندي قبول ايدم يا خود بن اتي ابراد تصديق ايدم دبرا ولدي ايسه (لم يصح
 دفع الدفع) دفعك دفعي صحح اولر يعني دعواي اقرار صحح اولر و اكر بن ابراني قبول ايتدم دبر اولدي ايسه
 دفع صحح اولور* زير امدعى عليه اكر قبول ايتدم ديمش اولسه مال اوزرنده اولوق جائز اولدي انك ابراني رد
 ايتديكي ايچون* زير ابراد ايله هر تد اولور اما قيمان ابراني قبول ايتدم ديسه عدم قبولك خلافي اوزره در كه
 زيرا بعد التبول رد ايله هر تد اولر فتاوي ظهيره ده بوبله ذكر اولندي (ادعى على آخره مالا افعال ما كان لك
 على شي قط) بر كمنسه اخر اوزره مال ادعا ايتكده آخر سنك ايچون بنم اوزر بده اصلا بر شي* وسبب
 اولدي دبسيدي بونك معناسي على سبيل الاستنفراق ماضيه اوزرته وجوبك نفيدر (فبرهن على
 الف) پس مدعى يك اچمه اوزرته بيته اقامت ايتدى (والمنكر على القضاء والابرا قبل هذا) ومنكر
 دى قضا اوزره يا خود ابرا اوزره بيته اقامت ايتدى بويته قبول ايتدى* يعني منكر برهاني مقبول
 اولدي وامام زفر مقبول اولر زيرا قضا وجوبه نايدر يعني ديني ادادر حالو كه وجوبى انكار ايتدى
 پس منكر دعواستنه مناقض اولور دى وزم ايچون علت اولدر كه تحفه قانوفيق مكندر* زير احقك فبري
 آزر كه قضا اولور وغير ايدن خصوصتي دفع ايچون ابراد اولور (الا ان يزيد ولا عرفت) الامكره
 مدعى عليه بن سنى بيلم قواني زياده ايله يا خود بوكام مشابه قول زياده ايله مثلا بن سنى كوردم ديمك كچي
 وسنكده بنم بيشده مخالطه جارى اولدي ديمك كچي بونقدر برجه بيته قضا اوزره قبول قانز و ابرا اوزره قبول
 قانز توفيق متعذر اولديغي ايچون* زيرا ايكي كشي بيشده اخذ وعطاره سامله قضا و قضا بلا معرفه
 وبلا اختلاط اولر (وقيل يقبله ايضا) و بعض بن سنى بيلم قواني بونك مطلق قولى زياده ايتكده دى

ذکر اولسان کی بیٹہ سی قول قبل نوریدی * قدوری بزم اصحاب زدن نقل ابتدیکہ تحقیق کلام بود کہ ذکر اولسان کی بیٹہ قبول قبل نور * زیرا محجب یا خود مخدزه آرا لوز شغب ابله یعنی بابی اوزره اولان غوغا ابله ماڈی او اور پس و کمال نیک بعضی سستہ مدعی بی ارضائیتکد امر ایدر ومدعی بی بیگز اندنصر کہ پلور آمدی توفیق ممکن اولدی * فقہادیدر لکه کو بونک اوزرنه فچان مدعی علیه اعمالی بنفسه تولى یعنی مباشرت ایدن کسسه ابله بیٹہ سی قبول اولنز و بعض بوفصله ابرا اوزره بیٹہ قبول قبل نور روايتلرک اتفاق ابله * زبر ادعوی بلاعرفه تحقیق او اور دیدی عنایه ده بوله ذکر اولندی وقتیه ده دیدیکه مدعی علیه مدعی ایچون سن بنیتم دیبیدی وقتا که حق بیٹہ ابله ثابت اولدقده مدعی علیه ایصال دین ادعا ایبیدی استماع اولنز و اگر مدعی علیه مدعی اوزره وصول ابله یا خود ایصال ابله اقرار بی ادعا ایبیدی استماع اولنور (قال احد الورثة لادعوی لی فی التركة لا تطل دعواه) ورنه نیک بری ترکه ده بنم ایچون دعوا بوقدر دیبیدی نیک دعواسی باطل اولنز * زیرا حق لازمدر شرع ثابت اولان شی * اسقاطه ساقط اولنز نیکم اگر بن بابامک او غودکام دیبیدی ساقط اولدی یعنی کی (قال است انا وارث فلان ثم ادعی اربہ و بین الجہتہ صحیح) بن فلاک وارثی دکلن دیبیدی اندنصر که اول فلانک ارثی ادعا ایدوب وجه متن بیان ایبیدی دعواسی صحیح اولدی عن فریب کلچک علت ایچونکه تحقیقاقتن موضع خفاده دعوانک صحیحی منع ایلز (قال ذوالیدایس هنالی ونحوه) ذوالیدبوشی * بنم دکلدر دیبیدی یعنی بنم ملکم دکلدر بوشی * بنم ایچون حق بوقدر دیبیدی و دخی بونک مثالی علاقهم بوقدر دیبیدی (ولامنازع تمه) و اول حینده غیر بی نزاع ایدر اولسیدی (ثم ادعا، فقال ذوالید هولى) اندنصر که ذوالید اول شی * بنمدر دیوادعا ایبیدی (صحیح) ادعای صحیح اولور و قول نیک قولیدر * زبر ایو کلام بر احد ایچون حق ایستات ایبیدی زبر اجمهول ایچون اقرار باطلدر و تساقض حتی ابطال ایتر الا ایچسان بر کسسه اوزره حقیق ابطالی متضمن او اور سه ابطال ایبز (ولو تمه منازع کان اقرارانی روايت) و اگر ذوالید بوشی * بنم دکلدر دیدیکی وقتیه بر منازع او اور سه بروایت نیک ایچون اقرار اولور اولکه جامع الصغیرک روايتدر (وفی آخری لا) و روايت آخراده اقرار اولور و روايت دعوا ی اصل روايتدر لکن فقہادیدر لکه قاضی ذوالیده سوال ایلیه که بوشی * مدعی ملکیمدر پس اگر نیکله اقرار ایبز سه ذوالیده مدعی به تسلیم ابله دیواض ایلیه و اگر انکار ایدر سه مدعی به بیٹہ اقامت ابله دیواض ایلیه (ولو قاله الخارج لادعی بعده) و اگر بوشی * بنم دکلدر دین ذوالید اولدوب خارجدن بر کسسه دیر سه بعده ادعا ایدر من تساقض ایچون و ذی الیدک تساقضی منه سینی هر و ز ایدن شی * اوزره بدینک قبایم ایچوندر عسادیه ده بوله ذکر اولندی (ادعی زید مال اولم یثبت فداعاه علی آخر لم یسمع) زید بر کسسه دن مال ادعا ایدر و ایستات ابله پس اول مالی آخر اوزره ادعا ایبیدی استماع اولنز وقتیه ده بوله ذکر اولندی (اقرار مال غیره کا بمنع دعواه لنفسه بمعها غیره بواکله او وصایه) بر کسسه غیر ایچون مال اقرار ابله کندی نفسی ایچون بمنع ایلبدی کی و کالتله یا خود وصایه غیرک دعواسی دخی منع ایدر * یعنی فچان بر رجل بر مال ابله اقرار ابله تحقیقا بومال فلانکدر دیبیدی بوندنصر که اول مالی نفسیچون ادعا ایبیدی دعواسی صحیح اولنز و کذلک اول مالی و کالتله موکلکدر دیو یا خود وصایته موصیبتک وارثلر ایچوندر دیو دعواسی صحیح اولنز * زیرا نده تساقض وارد زبر مال واحد صال و واحده ده ایکی شخصک اولنز (تخلایا بر اتمه عن جمیع الدعاوی ثم الدعوی بهما) جمیع دعوا زدن ابرا ایتمدم دید کدنصر که و کالتله یا خود وصایته دعواسی ذکر اولسانک خلا فی اوزره در ک اول وقتیه کالت و وصایت دعواسی صحیح او اور تساقض اولدی یعنی ایچون * زبر ارچلک جمیع مانه متعلقه اولان دعوا زدن ابراسی مال غیرک دعوا نیک صحیح اولسانسی اول رجل ایچون اقتضا ایتر (ادعی دار لنفسه ثم ادعی انها وقف علیه سمع کدعوا هاله) بر کسسه برداری کندی نفسیچون ادعا ایدوب اندنصر که بنم اوزر یمه و ققدر دیوادعا ایبیدی استماع اولنور اول داری نفسیچون دعوی ایبیدی (ثم لغيره) اندنصر که غیر ایچون دعوی ایبیدی کی (ولو عکس) یعنی اول کسسه برداری تحقیقا بوداز و ققدر یا خود فلا نکلدر دیو ادعا اید کدنصر که نفسیچون دعوی ابله (لم یجز فی روايت) بروایتده جائز اولور اولکه فی ضیق نیک روايتدر

(وجاز فی آخری) وروایه اخراجه جائز اودمی (ان وفق) اگر توفیقہ قادر اور ورسہ اولیکہ ذخیرہ نک
روایت در انکچون ذخیرہ دیکہ و برکنہ بالو کله یا خود باوصایہ غیری ایچون برشی ادعا ایسه
اندنصرکہ نفسیون ادعا ایسه دعوی قبول قیلن الا توفیقہ قادر اوابوب بس برشی فلانک ابدی
اندنصرکہ بن اول فلانن اشترایلدیم دبسدی وانک اوزر بندیدہ اقامت ایسدی و بتقدیر جہ قبول قیلنور
دبسی (ادعی العصبونہ) برکنہ عصبون ادعا ایس و بسبی بیان ایسدی (و برهن الخصم ان النسب
بتفلاہ) و خصم بینہ اقامت ایسه کہ تخفہ غانسیب انک خلافدر (ان قضی بالاول لمینص بہ) اگر
اولی دعوا ایله قضا اولندی ایسه بونکله قضا اولنر (والانسافط) و اگر اولی ایله قضا اولندی ایسه
تعارض ایچون و اولویک عدمی ایچون ساقط اولور یعنی او یوشرر (برهن انبان ع لایہ و اءه) برکنہ
بینہ اقامت ایسدیکہ تحقیقا اول کسنه میتک یا اوانا برعینک اوغلیدر (و برهن الدافع انبان ع لایہ
فقتن) و دافع دخی بینہ اقامت ایسدیکہ تحقیقا عدمی میتک لکرام عیسی اوغلودر (او علی اقرار المیت بد)
یا خود میتک لکرام عیسی اوغلو اولدیغن اقرار بنه بینہ اقامت ایسدی (کان دفعه قبل الفضا بالاول)
اول ایله قاضیک قضا سندن اول دفع او اور قضا دنصرکہ دفع اولر قضا ایله منأ کدا اولدیغی ایچون اول بونک
خلافی اوزر در (ادعی) برانالہ عصبونہ فدشمان بدی حصمہ قبل الحکم اقراره بانه عن ذوی الارحام)
برکنه عصبونہ میراث ادعا ایسدی پس خصمی اول مدعی بی حکمدن اول ذوی الارحامدن
اولدیغی اقراری ادعا ایس بله ذم ایس * زیرا بو تقدیر جہ ایکی کلائیک بینده تناسف وارد
(قال هذا الولد مني ثم قال هذا الولد ليس مني ثم قال هو مني) برکنه بو ولد بندن در ایسدی اندنصرکہ بو ولد
شدن دکلدرد ایسدی اندنصرکہ بو ولد بندن در ایسدی (صح) اول کسنه نیک اقراری صحیح اولدی * زیرا
ولداندن اولدیغی اقرار ایله مقرر لهک حق تعلق ایسدی * زیرا اولد ک نسبی برجل معیندن ثابت اولدی حتی
ماہ زندان مخلوق اولسی متنی اولدی بس فیچان بو ولد بندن دکلدرد ایسه اولد ک حتی ایله مالک اوله من بس
فیچان تصدیق دعوت ایسدی اقراری صحیح اولور * بن دیر مکة تحقیقا استرو شنبه و عبادہ دعوی عبارت بو ایله
واقع اولدیکہ برکنه شو ولد بندن دکلدرد ایسدی اندنصرکہ بو بندن در ایسدی اقراری صحیح اولور * زیرا
اول ولداندن اولدیغی اقراری ایله مقرر ایچون حق تعلق ایس برکنه قوی آخرینہ وار نجه ظاهر اولان
بودر کہ بو عبارت الله اعلم نام بخ اولدن سهوا ایله سهوا اولسنه ایکی نیک ذکر ایلدیکی تعلیل دلالت ایس زیرا
تعلیل بو نامده اوج عبارت اولدی انتضا ایس عبارت اول اثبات ثبوت افاده ایس و عبارت ثابده بنونک نفی
افاده ایس و او جنمی عبارت اثباته دعوی افاده ایس و استرو شنبه و عبادہ دعوی ذکر اولان جنمی ایکی عبارت
(و او عکس لا) یعنی مدعی بو ولد بندن در ایسدی کدنصرکہ بندن دکندر ایسدی صحیح اولر یعنی نفی
صحیح اولر * زیرا نسب ثابت اولدی و چنان نسب ثابت اولسدی نفیله متنی اولر (برهن علی قول
المدعی انما بطل فی الدعوی او شهودی کذبه او ایس فی علیته شی صحیح الدفع) مدعی علیه مدعیک بن دعوا
مطلبن دیدیکتی یا خود بنم شاهد لم کذب ایسدی یا خود بنم انک اوزر نده برشتم بو قدر قوی اوزرہ بینہ اقامت
ایسدی دفع صحیح اولور (و او برهن علی قوله بدروغ کواهان آمدن لا) مدعی علیه مدعیک بن شاهد
زور ایله کلام قوی اوزرہ بینہ اقامت ایسدی دفع اولر یعنی دفعی صحیح اولر * زیرا بو قولدن خصم ایله
کلان شاهد لک کذب لازم کلر (المدعی علیه جاء بخط البراه) مدعی علیه برأت خطیه یعنی حجتیه
کلیسدی یعنی فیچان برجل بر آخر کسنه اوزرہ مالدن بر مقدار ادعا ایسدی بس مدعی علیه اتی اقرار
ایسدی اندنصرکہ مدعی علیه سن بنم ذم متنی اول مالدن ابر ایس کذب و ابراحتی اظهار ایسدی (فقال
المدعی نعم لکن كنت صبيبا وقت الابعاد فانقول له) بس مدعی نعم بن سنک ذم متنی ابر ایس لکن بن وقت ابراه
صبی ایس مدعی ایچون در و بینہ خصمی اوزرہ لازم کاوز * زیرا خصم ابرانی ضمانتی منافی
حالتہ اسناد ایلدی بس خصم فیچان وقت ابراه مدعیک اوغنی اثبات ایس مدعیک کلامی مند ذم
اولور (ادعی قیمة جاریه مستهلکة و برهن الخصم انها حیرت ابراهانی بلد کذا لا یقبل الا ان یجعی بها حیرت)
برکنه هلاک اولان رجاره نیک قیلن ادعا ایسدی بس خصم جاریه نیک صحند اولدیغی بینہ اقامت ایس و

بزاول جاربه بی فلان شهر ده دری کوردک دیسه زدی یوشه سادت قبول اولنر الامکراول جاربه دری گاه اول وقت قبول اولنور ذخیره ده بویه له ذکر اولندی (ادعی الاخوة ولم یذکر اسم الحدیث) برکسته برجل ایچون قردن املانی ادعا ایذوب جدیدنک اسمنی ذکر ایسیدی ادعای صحیح اولور (بخلاف دعوی کونه ابن عمه) اما عیسی اوغلو بن دیود دعوی اینه کده جدیدنک اسمنی ذکر ایلمسه صحیح اولر ازاول وقت جدیدنک اسمنی ذکر شرط قیلندی عماده ده بویه له ذکر اولندی (التناقص فی موضع الخفاء لا ینتفع صحة الدعوی) موضع خفاده تناقص دعوانک صحتنی منع ابتز (وقیل ینتفع) وبعض منع ابدر دیدیلر و بواصل ایچون فروغ کثیره واردر بعضی سابقا ذکر اولندی و بعضی دخی قریب اذکر اولنور و مصنف بومقامده انردن برین ذکر ایذوب (فان ادعی الوصیه وانکرها الوارث فاقام ینتفع فادعی الوارث الرجوع یقبل) دیدی بس اکر مدعی وصیت ادعا ایسیدی و وارث وصیتی انکار ایذوب و مووی له ینتفع اقامت ایسیدی بس وارث موصیتنک زجوعنی ادعا ایسیدی مقبول قیلنور و قول صحیحده بودر * ز را بوناقتضد ک طر یقده خفا واردر ز بر ایشاید که تحقیقا مووی وصیت ایذوب وارث اتی بیاحیه و مووی زجوع ایذوب وارث اتی بطلیه بن وارث اکابناه انکار ایذوب اوله (و قبل لا) و بعض دیدی وارث ادعای قبول اولنر تناقض ظاهر اولدیغی ایچون و ذکر اولنسان مسئله کبی چنان برکسته بر جلدن بردار استیجاریتد کد نصرکه آخراوزره ادعا ایسه که تحقیقا بوقدار بنم ملکه مدر * ز بر اینم بایام بنم صغیر لقم حالنده بنم ایچون اشترا ایندی بودار بنم ملکه مدر دیوب ینتفع اقامت ایسیدی استماع اولنور و بوناقتض دعوانک صحتنه مانع اولر اینه خفا اولدیغی ایچون * ز پرا بیا صغیری ایچون و صغیردن نفسی ایچون شرایه مستقدر و این ایچون اول شینده علم اولر و بوانک کبدر که مرأه طلاق ثلثه اوزره ینتفع اقامت ایسیدی نفسی بمخالعه اینه کد نصرکه اول مرأه ایچون بدل خلعی رد اینه بدرمک جائر اولور اکر چه کیم تناقض ایسه ده زوجنک انک اوزرینه طلاق واقع اولسنده مرأه بئله کسرین مستقل اولدیغی ایچون و بومسئله ایچون عماده ده و غیر بینه نظیر جوقدر

تذنیب

تذنیب بریشی قوربق قیلغه ذیرل (الکفیل ینتصب خصمان الاصلیل بلا عکس) کفیل اصیلدن خصم نصب اولنور اما اصلیل کفیلدن خصم نصب اولنر * ز بر اکیل اوزره قضا اصلیل اوزره قضا درواصل اوزره قضا کفیل اوزره قضا کلدنر * بونک صورتی اولدر که بر جک آخراوزرنده بیک ایچمه سی اولوب و اول آخرا ایچون مطاوبک امری ایله بر کفیل اولسیدی بس طالب کفیله ملاقی اولدین اصلیه ملاقی اولوب تحقیقا بنم سنک اوزر کده بیک ایچمه واردور فلان سنک امر کله کفیلدر بو ینتفع اقامت ایسیدی اول بیک ایچمه اصلیل اوزره قضا اولنور و بو کفیل اوزره قضا ایلمزحتی اکر کفیله ملاقی اولدقده طالب ایچون ندن برشی * اخذ ایتمک بو قدرنک اوزر یته ینتفعی اعاده ایتمکجه و اکر طالب اولا کفیله ملاقی اولوب بنم فلان اوزرنده بیک ایچمه واردور بونک امریله کفیلدر دیود دعوی و اوزر یته ینتفع اقامت ایسه مال کفیل اوزر یته ثابت اولور و غائب اوزر یته ده ثابت اولور امدی کفیل اصلیل اوزره خصم نصب اولنور (اذا اشتزک الدین بین شر بکین لا یجبهه الارث) قچان ایکی شر بیک ینتفعه برین مشترک اولسه لکن ارث جهته دکل (فاحدهم الا ینتصب خصمان الاخر) اول ایکی شر بیک ری آخرا ایچون خصم نصب اولنر امام اعظم قننه (بخلاف ما اذا اشتزک بهما) ینلرنده بجهه الارث مشترک اولان دین ذکر اولسانک خلاقی اوزره در که ایکی نرن ری آخرا ایچون خصم نصب اولنور و این یوسف قننه علی کل حال خصم نصب اولنور امام محمد امام اعظم ک قول قیاسدر و ابو یوسف ک قولی استحسناندر دیدی و امام محمد استحسنان ایله عمل اخذ ایندی ابی یوسف کبی متقیده بویه له ذکر اولندی بوند نصرکه امامینک قول اوزره قچان غائب حاضر اولسه و حاضر ای ادعا ایلدیکی شینده تصدیق ایسه اول غائب مخیردر ا کردیلر سه مدعینک قبض ایلدیکی شینه مشارک اولور اوند نصرکه مطلوبه تابع اولور و اکر دیلر سه مطلوبه تابع اولوب نصیبی اخذ ایلر عماده ده بویه له ذکر اولندی

کتاب الاقرار

بوبکب اقرار بیانده در مصنف بوبکبی دعوای نص کره ابراد ایلمدی ز یاد دعوی اقرار ابله منقطع اولور
 اقرار نص کرشی آخره محتاج اولمز حتی چنان اقرار بولنرسه شاهدی محتاج اولور بواجلمدن کتاب دعوی
 کتاب اقرار ابله عقلمدی (هو) اقرار قرار دن مشغدر و اقرار لغت جهتندن مقرر اولمز شبنی ابله
 و شمره (اخبار بحق لآخر عاید) آخر ایچون اوزرنده اولان حقه اخبار بوخسه اوزرنده اولمز آخر ایچون
 اثبات دکلمدر عن قریب کلچک علت ایچون و اقرارک شرطی من قریب اثباتی کلامه ذکر اولور اولان شاهانه
 تعالی (وحکمده ظهور المقر به بلا نص صدیق) و اقرارک حکمی مقر لهک قصد بقلمز و قبول سز اقرار
 اولان شبنک ظهور یدر ز برامقر اهدن تصدیق و قبول مقرک اقرار ابله یکی شبنی مقر او زده لمزدر اقرار
 خبرور بلان شی اوزره دلالت ابدیحی واقع اولمغنی ایچون * زیرا اقرارک صدق و کذب مدلولی احتمال
 عقلمدر نیکم موضعنده تقریر اولندی (الذی نسب الولاد) یعنی چن بر رجل مجبور الیب بر غلامک
 ارضوالغنی اقرار ایلمدی اقراری صحیح اولور و کذلک چنان بر جزی یا خود بر مر آنا نایله یا سنی و لدنی
 اقرار ایلمدی صحیح اولور (و نصیه) و دخی و لاندنسبک اقراری مثلامده صحیح اولور اولکر بر رجل یا خود
 بر مر آه زوجه یا خود مدولی ابله اقرار ایتمکدر اول وقت اقرار صحیح اولور و ذکر اولان ترک تصدیق شرط قیامدی
 و تحقیقتک تمامی من قریب ذکر اولور (و لکن بر برده) و لکن اول اقرار اولان سه اهلک رد بده
 رد اولور (لا بعد) مقر لهک تصدیقند نص کره رد اولمز * زیرا بوقصد بر چه رد اولمز (لا بینه ابتداء)
 ظهور المقر به اوزره عطفدر یعنی اقرارک حکمی مقر بهک مقر له ایچون ابتداء ثابت اولمی دکلمر * زیرا
 اقرار مقرک مانکی مقر له ناقلمر دکلمر * بن بره که بونک مسری اولدر که تحقیقا اقرار بر اخباردر که صدق و کذب
 محتمل اولور پس اقرارک مدلول و ضمیمتک اندن تخلفی چنان اولور انشا بونک خلافی اوزره در مناسلی بیع و هبه
 و بونک اثباتی کبی * زیرا انشاء منسنا و جوده اکا مقارن اولور بر لفظله ایچادر پس ابتداء تخلف
 مستحق اولور و تحقیق مصنف اقرارک حکمی مقر بهک ظهوری اولوب ابتداء ثبوتی اولماسی اوزره اول (فصح
 الاقرار بالعلم المسلم) قولیه تفریع ایلمدی مسلم ایچون خرابله اقراری صحیح اولدی حتی مقر له تسلیم ابله
 امر اولور و اگر مبتدأ نیک اولیدی اقرار نیکه صحیح اولوردی و ثابیا (لابصلاح و عنق و مرهبا) قولیه
 تفریع ایلمدی یعنی مکره! طلاق و عتاقله اقرار صحیح اولدی کذبک دلیل اولان اگر قائم اولدی ایچون
 و اگر اقرارک حکمی اقرار اولان شبنک ثبوتی انشاء اولمغه اولیدی صحیح اولوردی * زیرا طلاق و عتاق
 اگر اهل یه انشایی بزم تقریده صحیح اولور و ثابیا (و لوداعه ابتداء) قولیه تفریع ایلمدی و اگر مدعی اقراری
 ابتداء ادعا ایلمدی من بنم ایچون شوبله اقرار ابله اول شبنک کاد فاعله دیگلا (اوجهه سببا) یا خود
 اقراری سبب قیلمدی تحقیقا بنم ایچون سنک اوزر یکده شوبله حتم اولدر * زیرا سن بنم ایچون سنکه
 اقرار ابلهک دیگلا (المیسم) عامه مشابه فتده استماع اولمز * زیرا انفس اقرار ملک ایچون ناقلمر دکلمر
 بیلدیگک شی ایچون (بخلاف دعوای الذم) دفعده اقرار دعواسی ذکر اولانک خلافی اوزره در * زیرا
 ققم اطرف دفعده اقرار صحیح اولور می دیواختلاف ابلدیله حتی اگر مدعی علیه بیته اقامت ایدوب مدعی اقرار
 ابله یکده مدعی علیه اوزره حقم بوقدر یا خود بیته اقامت ایتسه که تحقیقا مدعی اقرار ابله یکده شوعین مدعی
 علیهک ملک بدر دیو بیته قبول اولور می اختلاف ابلدیله بعض قبول اولمز بیدی عامه ققمه قبول اولندی
 اوزره در و ملک اوزر بیته اجماع ایتدیله که اگر مدعی شوعین بنم ملکدر دیکده ذوالبدانکه اقرار
 ایتدی یا خود بنم سنک اوزر کده شومقداری حقم وارد دید کده کذلک مدعی علیه انکه اقرار ایتدی
 دعوی صحیح اولور و مدعی علیهک اقراری اوزر بیته استماع اولور ز بر امدعی علیه اقراری و جوب ایچون سبب
 قلمدی و بو ذکر اولان صورته مدعی علیه انکار ایلمدی عدم اقرار اوزره بین و بر بلور می ابدانی یوسفله
 امام محمد بیته خلاف وارددر و بعض بین و بر بلور * زیرا نیکول ابله رسد اقرار ثابت اولور و فتوی اقرار
 اوزره بین و بر ملک اوزر در انجق مال اوزره بین و بر بلور عامده دیوبله ذکر اولندی و رابعه (ولو کذب
 المقر لم یحل اخذ المال الا بطیب نفسه) قولیه تفریع ایلمدی یعنی اگر مقر مال ابله اقرار نده کاذب ایتسه مقر له
 ایچون مالی اخذ انک حلال اولمز الا مکره مقرک طیب نفسه له اخذ ابله و اگر اقرارک حکمی ثبوت اولیدی

اول مالک اخذی خلال اولوردی (وهو حجة قاصرة) و اقرار حجة قاصره در اما حجت اولسی * ز برانی علیة الصلاة والسلام معنی نفسی اوزره زنا بیه اقرار بیه رجیم ایلدی و غامدی بی دخی اقرار بیه رجیم ایلدی پس وقتا که اقرار شبهه الله ادرا اولتان حدودده حجت اولدینه غیر یدیه حجت اولقی بطریق اولی اولدی و بونک اوزرینه اجاع امت معتقد اولدی و اما اقرارک قاصر اولسی مقرک غیر بدین ولایتک قصوری اولدیغیچون پس مقر اوزره اقتصار ایدر (بخلاف البینه) بینه اقرارک خلایق اوزره در * ز برایتیه قضایه حجت اولوز و قاضی ایچون ولایت عامه واردر پس کلی به تعدیه ایدر اما اقرار قضایه محتاج اولوز و مقرک نفسی اوزره ولایتی واردر غیریه یوقدر امدی اقرار مقرک نفسی اوزره اقتصار ایدر حتی اگر بیجهول النسب برجل ایچون رقله اقرار ایسیدی اول اقرار مقرک نفسی اوزره مالی اوزره جائز اولور و اولادی اوزره و اول اولادک اناری اوزره تصدیق اولمز و دخی اول مقرک مدبری و مکانی اوزره تصدیق اولمز * ز برانلر ایچون حتی حر بت ثابت اولدی یا خود اول اولاد و اما هسات و مدبره ایچون حر بته استحقاق ثابت اولور امدی انلر اوزره تصدیق اولمز (اقر مکلف حر او عبداً ذون له معلوم صح) بر حر مکلف یعنی عاقل و بالغ اولان کسینه یا خود حر مکلفک عبد مأذون ذاتا ووصفا بر حق معلوم ایله طائفا اقرار ایسیدی اول اقرار صحیح اولور یعنی حر ایله عبداً مؤذن هر برنک اقرارلی صحیح اولور اما حرک اقرار بنک صحیح اولسی ظاهرده و اما عبداً ذونک اقرار بنک صحیح اولسی * ز بر عبد مأذون اقرار حقنده حرله لمقدر ز بر مولی چنان اول عبده اذن و رسیدی پس رقبه سنه دین تعلقتن راضی اولدی امدی و لایمی طرفندن اقراره مسلط اولدی (مطلقاً) یعنی بر ایدر کرکسه اول اقرار تصرف صحیح و تحقیق ایچون مصادف اولدیغی تصرف اعلامی شرط قیلنمیان تصرف اولسون کرکسه اولسون تنکیم عن قریب یائی کاور و مقرک مکلف اولسی شرط قیلنغه سبب * ز بر صبی و مجنونک اقراراری ایله حکم تعلق ایتمز (ولو بمجهول صح) و اگر حر مکلف برجل مجهول ایله اقرار ایدر سه ذکر اولتان کی صحیح اولور * ز بر حق آزاد اولور مقره مجهول لازم کاور بر مالی اتلاف لدوب قیمتی بیلمکله یا خود ارشنی بتدیگی بر جراحت جرح ایلمکله (او تصرف لایشرط صحیح) و محققه اعلام مصادقه ذلک کالغصب و اودیعه) اگر اول تصرف صحیح و تحقیق ایچون اول تصرف مصادف اولدیغی شیک اعلامی شرط قیلنمیان تصرف اولور سه غصب و ودیعه کبی * ز بر جهات غصبک تحقیقی منع ایلمز * ز بر ابر کسینه بر جلدن کسینه یا خود صندوقده مال مجهول غصب ایسیدی یا خود کسینه ایله مال امانت قوسیدی غصب و ودیعه صحیح اولوب و حکماری ثابت اولور (بخلاف ما شرط له ذلک) اول تصرف صحیح و تحقیق ایچون مصادف اولدیغی شیک شرط قیلنمیان تصرف ذکر اولتانک خلایق اوزره در * ز بر اهر تصرفه انک صحیح و تحقیق ایچون اول تصرف مصادف اولدیغی شیک اعلامی شرط قیلنور سه جهالتله بیه انک اقرار صحیح اولوز (کالیع و الاجاره) بیع و اجاره کبی پس تحقیقا بر کسینه فلان کسینه بر شیء بیع ایلدیکی یا خود فلاندن شو بیه بر شیء ایجار ایلدیکی یا خود فلاندن شو بیه بر شیء اشترا ایلدیکن اقرار ایسیدی انک اقراری صحیح اولوز و مقر اوزره اول اقرار ایلدیگی شیک تسلیمی ایله جبر اولمز (ولزمه بیان ما جهل بماله قیمه) و غصب و ودیعه نیک مثالی ایله اقرار ایدنه مجهول اولان شیء قیمتی اولان شیءله بیان ایتمک لازم کاور یعنی چنان مقر بتم اوزر یمده فلان ایچون شیء واردز یا خود فلانک حتی وارددر ایسیدی مقره اول شیءک قیمتی بیان ایلمک لازم کاور * ز بر اقر ذمتنده واجب اولان شیءدن خبر و یردی و قیمتی اولمیان شیء ایسه ذمتنده واجب اولوز و چنان مقر اول شیء قیمتی غیر ایله بیان ایلسه رجوع اولدی امدی اقرار صحیح اولوز (و صدق المقر بینه ان ادعی خصمه اکثر منه ولم یبرهن) و مقر اقرار ایلدیگی شیکه یعنی ایله تصدیق اولور اگر خصم اقرار ندن انک اقرار ایدوب بینه اقامت ایدر مز سه * یعنی تحقیقا مقر چنان مجهول قیمتی اولان مقدار ایله بیان ایتمسه و مقره ائدن انک اقرار ایدر سه مقر بینه تصدیق اولنور پس اگر مقره اکثری اثبات ایدر سه انکله حکم اولنور و اگر اکثری اثبات ایدر سه مقر بینه تصدیق اولنور و مقره اقرار ندن زیاده اولدیغنه عین و یر بلور (ولایصح للمجهول اذا حثت جهالته) و چنان مجهولک جهالتی فاحش اولسیدی مجهول ایچون مقرک اقراری صحیح اولدی مثلا شو عبداً ندن بر کسینه نکر دیلمک * ز بر مجهول مستحق اولوز و اگر مجهولک جهالتی فاحش اولنر سه مثلا

مقر شو عبدي شو كسته دن يا خود شو كسته دن غصب ايندم ديمكله پس اقرار شمس الائمة السرخسي قنده
صحیح اولر * زیرا مجهول ایچون اقرار در اول اقرار قائده انمز و بعض صحیح اولور دیدی واضح قول بودر * زیرا
حق مستحقته وصول افتاد ایدر * زیرا اول ایکی مقرله شیخ اول عبدك اخذی اوزره اتفاق اینسه اول
ایکسی ایچون حق اخذ وارد و اول مقر ایچون مجهول بیسان ایله دینلور * زیرا اجمال مقرله طرفنددر
و جملاک بیان اوزره درو بوابکی عبدك برینی اعتناق ابدن کسته کی اولدی و اگر مقر مجهول بیان انمزسه
قاضی مقری بیان اوزره جبر ایدر حق مستحقته ایصال ایچون کافیده بوبله ذکر اولندی (کذا) كذلك
عبد ما ذون کبیر * بو کذا لفظی اقره مکلف حر او عبد ما ذون له قولنده اولان عبد ما ذون له قولنده اشارتدر
(مخجور اقره بالانهم فيه کسره فود) یعنی كذلك حر مکلف اولان کسته ک عبد مخجور ای ائده نهمت اولیان
شی ایله اقرار ایسیدی حد و قصاص کی یعنی تحقیقاً عبد مخجورک نهمت اولیان شیشه اقراری صحیح اولور * زیرا
انک اقراری دیتک قبه سنه نعلقنی موجب اولدیغی حالده معهود اولدی و رقبه سی ایسدم مولک مالیدر امدی
اول مال مولی اوزره تصدیق اولمز نهمت ایچون وقصور حجت ایچون * ما ذون له بونک خلافی اوزره در که زیرا
عبد ما ذون مولی طرفندن اقرار اوزره مسلطدر * زیرا تجارتله اذن تجارتله لازم کلان شیشه اذندر
اولکه دی تجارتدر * حد و قصاص بونک خلافی اوزره در که زیرا عبد حد و قصاصده اصل حریت اوزره مقیدر
زیرا حد و قصاص خواص آدمیتندرو بواجلدن مولانک حد و قصاص ایله عبد اوزره اقراری صحیح اولمز
(فیو اخذ به الا ن) پس عبد مخجور اول اقرار ایله یعنی ائده نهمت اولیان اقرار ایله اول آن مؤاخذه و انبوب
وعقته تأخیر اولمز (و بما فيه نهمت کالمال) و كذلك عبد مخجور ائده نهمت اولان شیشه اقرار ایسیدی
مال کی اصل آدمیته نظرایله (بوخرالی عتقه) اول آن مؤاخذه و انبوب عقته تأخیر اولنور مولانک
حقتنه رعایه (وزنم فی علی مال درهم) و مقر بنم اوزر یمده مال وارد دیمکه و درهم لازم کلور یعنی
پردر همدن اقلده تصدیق اولمز * زیرا عاداتا پردر همدن اقل مال عبد اولمز (و فی مال عظیم نصاب فی مال
الزکاة) و مقر بنم اوزر یمده مال عظیم وارد دیمکه مال زکاتده اولان نصاب لازم کلور (وقدر النصاب
قیمتی غیره) و نصاب قدری قیمت یونندن لازم کلور مال زکاتک غیره یعنی مقر فضه ده ایکوز در همدن
اقلده تصدیق اولمز و ده بیکرمی مثقالدن اقلده تصدیق اولمز و ائده یعنی دوه ده بیکرمی بشدن اقلده تصدیق
اولمز و دخی مال زکاتک غیره قیمت یونندن قدر نصابدن اقلده ده تصدیق اولمز * زیرا نصاب مال عظیمدر
حتی مال عظیم صاحبی انکله غنی اولور (و فی اموال عظام ثلاث نصاب) و مقرک بنم اوزر یمده اموال عظام
وارد دیمکه اوج نصاب زکات لازم کلور نصاب نسیمه اولان شی چنسنندن جمع ادانسانه اعتبار ایله * زیرا
جمع ادناسی اوج عدد در حتی اگر مقر در همدن دسیسیدی التي یوزر درهم اولدی (و فی دراهم ثلاث) و دخی
مقرک بنم اوزر یمده دراهم وارد دیمکه اوج درهم لازم کلور جمع ادانسانه اعتبار ایله (و دراهم کثیره
عشرة) و دخی مقر بنم اوزر یمده دراهم کثیره وارد دیمسنده اون درهم لازم کلور یعنی مقر اون در همدن
اقلده تصدیق اولمز امام اعظم قنده ز بر اعشره اسم جمع اکانهايت بولان عددک افضاصیدر (و کذا درهما
درهم) و بنم اوزر یمده شوبله درهم وارد دیمسه پردرهم واحد لازم کلور * زیرا لفظ کذا ایسهی تفسیردر
هدایهده بوبله ذکر اولندی و قاضیخان دیدیکه اگر مقر کذا دینارا دسیسیدی یعنی بنم اوزر یمده شوبله
دینار وارد دیمکه اوزر یمده ایکی دینار لازم کلور * زیرا لفظ کذا عدد مجبولدن کابندر و عددک اقلی ایکیدر
(و کذا کذا درهما احد عشر درهما) و بنم اوزر یمده شوبله درهم وارد دیمکه اون پردرهم لازم
کلور یعنی اون پردن اقلده مقر تصدیق اولمز * زیرا لفظ کذا عدد مجبولدن کابندر پس تحقیق مقر ایکی مجهول
عدد ایله اقرار ایسیدی ایکسی بیئده حرف عطف ستر و مفسردن بومثالی ایکی عددک اقلی اون پردر (و کذا و کذا
احد و عشره) و مقر بنم اوزر یمده شوبله و شوبله درهم وارد دیمکه بیکرمی پردرهم لازم کلور یعنی
بیکرمی پردر همدن اقلده تصدیق اولمز * زیرا ایکی عدد مهم ذکر ایلدی ایکسی بیئده حرف عطفله و مفسردن
انک اقلی بیکرمی پردر و ایکی فصلده اقلک و جوبی انکله یقین حاصل اولدیغی ایچوندر و اصل اولان دینارده
براشندر (اولث بلا و او) و اگر مقر لفظ کذایی او ستر اوج کره تکرار ایدوب بنم اوزر یمده شوبله شوبله

شویه در هم وارد دینیدی (فاحد عشر) اون بر در هم لازم کاور اول اوج کذا دن بری ایچون تکرار اوزره
 حل یونندن * زیرا بلا عطف اوج عدك یعنی جمع اولتزامدی واحدی تکرار اوزره حل ایتمکن لایدر
 اندنصرکه ایکسی اذن تعبیر معناه اولور عدك اقلی اوزره حل اولور ایکی عددی بلا عطف ذکر یله اولرکه
 اون در (رمعه) یعنی واکر مقراوج کره کذا لفظی و او عطفه یله ذکر ایندیدی (فانذوا احد وعشرون) بوز
 یکر می بر در هم لازم کاور * زیرا بو کلام اذن و اوله تعبیر اولن اوج عدك اقلدر (ولو) بومع ثلث او او
 یعنی واکر مقراوج اولی اوج و اوله درت کره ذکر ایندیدی مثلاً بنم اوزر عمده شویه وشو یله رشویه وشویه در هم
 وارد در نکله. (زید الف) اول ذکر اولن اوج اوزره بیک در هم زیاده اولنور بس بیک بوز یکر می بر در هم
 لازم کاور * زیرا بو عدد اولنک نظیر بدر (حلی قبلی اقرار بالذن) یعنی چنان برکسته فلان ایچون بنم
 اوزر عمده مالند شویه شی وارد یا خود فلان ایچون مالند بنم قبله شویه وارد دینیدی دین الیه اقراردر
 زیراعنی انقضی ایجاب ایچوندر و لازم ایچوندر وقبلی لفظی ضمندان بنمدر * قبل ملان عن فلان دینور یعنی
 ضمان اولسی معنایه و کفایه قبل تسمیه اولنور * زیرا مال ایچون ضمانتد (وان وصل به و دینه) یعنی
 اگر مقر بنم اوزر عمده یا خود بنم قبله مالند شویه وارد در قرانه اکتامین اول شی اما تندر قولی وصل ایندیدی
 (صدق) تصدیق اولنور زیرا مضمون مقراوزره حفظدر و مال حفظک محلیدر بس محلی ذکر ایده و حال
 مزاید و افظه جزا اکتامین اولور امدی موصولا مقرك قولی صحیح اولور و مفصلاً صحیح اولر (عددی معنی بی
 فی صدوقی فی کسی اقرار بالامان) فلان ایچون بنم قند و بنم الیه یا خود بنم بتمه و بنم صدوقه و بنم کبسه
 شویه شی وارد در عدسی اما تله اقراردر * زیرا بو عبارت تکرار کبسی بندنه شی اولغه اقراردر و اشوبشی امانت
 اولور * زیرا اول شی از اولور مضمون اولور و از اولور امانت اولور و بوامت اولسی ایکسک اقلیدر (جمع مالی
 او ما ملکه له عمه) بنم جمع مال یا خود جمع مالک اولدیغیم شی * تکچیز ندر عدک هبه در اقراردر کادر و زرا مالک مالی
 یا خود مالک اولدیغی اول حاله آخرک اولوق بتمتدر بس اقرار صحیح اولور و افظه ایده انشایه بتمتدر بس انشایه
 حل اولنور و هبه اولور (تفضی التسلیم) هبه تسلیمی افتضا بیدر بس اگر تسلیم بولنور هبه صحیح اولور
 و اگر تسلیم بولنور هبه صحیح اولور (قولله مدی الالف) قوله مبتدادر خبری آشایه کلجک اقرار لفظیدر
 یعنی مدعی مدعی علیه ایچون سنک اوزر یکده بنم بیک اقدم وارد دینیدی پس مدعی علیه
 اکا دینیدر که اترنه او ائقده و اچلی به اوقضیتکه او بر آتی منه او تصدقت به علی او و عتبی او اخلتک به
 علی زید اقرار و بلا ضمیر لا) سن اول بیک در همی وزن الیه یعنی میرانه وضع الیه تمجیدر ناقصیدر ظاهر اولسون
 دینیدی یا خود نظر الیه بکیمدر اسکیمدر دینیدی یا خود بکاک در هم وقت نه بین الیه دینیدی یا خود بن
 آتی سکافضایتم دینیدی یا خود سن اذن بنم ذممی ابرایتک یا خود سن انکله بکا تصدیق ایتک یا خود سن
 آتی بکاهه ایتک دینیدی یا خود بن اتی سکلزید اوزره جواله ایلدم دینیدی بوجه سی اقراردر و بلا ضمیر
 جواب و رسیدی اقرار اولور * اما اولینی درت کلامک اقرار اولسته باعث ضمیر اول بیک در هم در ارجع
 اولدیغی ایچوندر اول بیک در هم و جوبله موصوفدر بس کانه سن وزن الیه یا خود تقد الیه یا خود وعده
 وری یا خود سنک ایچون بنم اوزر عمده واجب اولان بیک در همی سن سکافضایتمدیمش اولدی حتی اگر ضمیری
 ذکر ایتمیدی مثلاً اترن او ائقده و اچل دیگله اقرار اولور * زیرا اقراری کلام مذکورده صرف اولسی اوزره
 دلیل یوقدر * و اما شنبی کلامک اقرار اولسی ابرادعواسی قضا کی اولدیغی ایچون اقراردر زرا ابراسقاطدر
 اسقاط ایده اوزر بند واجب اولان مالد اولور * و اما تئجی و بدئجی کلامک اقرار اولسی اذن دعوی مله
 اولدیغی ایچوندر و دعوی ملک ایده اولور اذمتنده مان واجب اولدر فصرکه اولور * و اما سکر تئجی کلامک
 اقرار اولسی دینک بر ذمتدن ذمه آخره تحویلی واجب سز اولدیغی ایچوندر (وقوله نمر اقرار) مدعی علیه
 نعم دینسی اقراردر یعنی چنان مدعی علیه بنم ایچون سنک اوزر یکده شومان وار میدر دینکده نعم دینیدی
 اقرار اولور * زیرا لفظ نعم جواب ایچون موضوعدر و رابطه به احتیاج اولور (لا الایمه بر آسید بنم فی جواب
 هل لی علیک کذا) سنک اوزر که بنم ایچون شویه وار میدر دید که نعم برینه باشه ایما ایندیدی اقرار
 اولور * زیرا اشارت دلسزدن کلام معانته قائم اولور دلسرک تغییر بدن اولور (اخر بدین مؤجل وقال المنفره

حال صدق بچینه) برکنه دین مؤجل ایله اقرار ایتد کده مقرله خالد راجل بو قدر دیسیدی مقر یعنی ایله تصدیق
اولور یعنی قچان برکنه دین مؤجل ایله اقرار ایسیدی مقرله انی دینده تصدیق ایدوب اجلمه تکذیب
ایسیدی دین مقره حال لازم کلور * ز بر مقر نفسی اوزره حقله اقرار ایتدی و نفسی چون اینه حق دعوی ایتدی
پس اقراده بلا حجت تصدیق اولور دعواده تصدیق اولمز تکیم بنده اولان عبدی بو عبد فلان کسر ادن
استیجار ایلمم دیو اقرار ایسیدی مقرله انی ملکه تصدیق ایدر اجاره ده تصدیق ایتمز (وزم قله علی
ماندو - درهم دراهم) یعنی قچان برکنه فلان ایچون بنم اوزر عده یوز واردر و درهم واردر دیسیدی انک
اوزر بنه یوز درهم و درهم لازم کلور (وقی ماندو ثوب ثوب و نفسر المانده) و برکنه فلان ایچون بنم اوزر عده
یوز واردر و ثوب واردر دیسیدی انک اوزر بنه ثوب لازم کلور و بوز بوزک تفسیری لازم کلور * یعنی مقره بوزک
تفسیرنده هر اجعت اولور و قیاس یوز واردر و درهم واردر دیکده دخی بوبله اولوق ایدی اولکه قول شاهه بصر
ز بر اش فعی ایکی فصاده یله مفسر اولدی یعنی حالده مهم اوزره عطف ایتدی و عطف ایسه بیان ایچون وضع
اولمیدی پس ایکی فصلده دخی یوز مهم باقی قالدی و زم ایچون غلت اولدر که تحقه قدرهم قولی عادتا یوز ایچون
یتندر * زیرا ناس دراهم تکرارینی استعمال ایدوب درهم تکرار کردی ایله اکتفا ایدر و بواسطه
استعمالی کثیر اولان شینده در اول استعمال سبب کثرتیه و جوبک کثرتی قتنده در و بوب کثرت استعمال
مقدرانده در مکيلات و موزونات کبی * زیرا مکيلات و موزونات سلم اولغله و قرض اولغله و ثمن اولغله ذمتده
دیشا ثابت اولور ثواب و مکيلات و موزونات اولیان ذکر اولانک خلاقی اوزره در که پس تحقه بونلرک
ذمتده وجوبی کثیر اولمز * زیرا ثواب ذمتده ثابت اولمز الاستلحه و نکاحده ثابت اولور و بواجدن کثیر اولمز پس
حقیقت اوزره باقی قالدی (کذا و ثوبان) یعنی قچان مقر مقرله ایچون بنم از عده یوز واردر و ایکی ثوب واردر
دیسیدی ایکی ثوب و بوزی تفسیر لازم کلور (وقی الجمع) و جمعه یعنی قچان مقر مقرله ایچون یوز واردر و ثوب واردر
دیسیدی (کاه ثایب) جمعه کلسی ثابدر یعنی یوز واردر و ثوب لازم کلور * زیرا مقر ایکی عدد مهم نکر ایدری
یعنی ماندو و ثلاثه ذکر ایلدی اول ایکی مبهعی تفسیر بوئندن عقب ایلدی پس ثابده منصرف اولدی * زیرا عددن
مبهسین بیکسیده تفسیره حاجتده برابر اولر * دینلر که اثواب ماه ایچون مبین اولغه صالح اولر * امانه
وقتا که ثلاثه به متر اولدی ایسه بیکسیده بر عدد کبی اولدی (وقی علی نصف درهم و دینار و ثوب و نصف هذا
العبد و هذه الجارية نصف کل منها) و دخی برکنه فلان ایچون بنم اوزر عده نصف درهم و دینار و ثوب
و شوعبدک نصفی و شوچار به واردر دیسیدی کلسنک نصفی لازم کلور * زیرا کلامک کلسی سینک غیر شی *
اوزره یا خود عینی اوزر و واقع اولدی امدی نصف کلسنه صرف اولور کانه بنم اوزر عده شونت نصفی
و شونک نصفی واردر دیش اولدی آخر کلامه و ارنجده (اقر به شتره درهم و دانق او قیراط کار من الفضة)
مقر او درهمه و بردانق یا خود بر قیراط ایله اقرار ایسیدی انک اقراری فضه دن اولور زیرا نفسیر اولیله اکتفا
ناسک یتنده شایعدر تکیم حق سبحانه و تعالی (وایشوا فی کله فهم ثلاثه سنین و ازدادوا تسعا) یعنی
سیندن طف و زایله تفسیر اولندی (و بتر فی قوصره زما) و مقر بر قوصره در خرما ایله اقرار ایسیدی
ایکسیده لازم کلور یعنی خرما و قوصره لازم کلور * بسوسطه بوعبارتی غصبت عمرانی قوصره قرایله تفسیر
ایلدی و قرایله قوصره انک لازم کلسنک وجهی اولدر که تحقه قوصره خرما ایچون وعاد و وظر فدروشی *
مظروف ایکن غصبت اولنمی ظر فسر محقق اولمز امدی ایکسیده لازم کلور و کذلک سفینه ایچنده طعالمه
و چواللر ایچنده بقدا ایله اقرار ایسیدی ایکسیده لازم کلور اما قچان قوصره دن غصبت ایلمم دیو اقرار
ایسیدی قوصره لازم کلر ذکر اولنسانک خلاقی اوزره در * ز بر بالظ من اتراع ایچوندر یعنی آبروق
معناشده در پس آبریان شینک غصبله اقرار ایتش اولور (و دایق فی اصطلح لزمته فقط) یعنی مقر آخورد
بر دایله انک غصبله اقرار ایسیدی ایچق آخور سردا به لازم کلور * زیرا منقول اولیان شی * غصبله تضمین اولنمز
امامین قتنده و امام محمد ایچون خلاف واردر (کذا الطعام فی البیت) کذلک یتده طعام دایله آخور
کیدر یعنی یا کز طعام لازم کلور بیت لازم کلور * و جنس مسانده اصل اولان بودر که تحقه قیاطرف اگر حقیقه
ظرفی اولوق ممکن اولور پس اگر ظرفک نقلی ممکن ایسه ظرفده و مظروفده ایکسیده لازم کلور

واکر طرفت نقلی ممکن دکل ایسه ایچنی مظروف لازم کاور امام اعظم ایله ایوبوسف قنده * ز براضمانی موجب
 اولان عصب منقولک غیر بدیه متحقق اولمز واکر طرف نقل اولمز دیو ادعا ایدر سه تصدیق اولمز زیر غصب
 تاله اقرار ایندی زیر اقرار مطلقدر کاله صرف اولنور و امام محمد قنده غیر منقول اولور سه دهه ایکسیده
 جیمه لازم کلور ز بر غیر منقولک عصبی متصودر اکر حقیقه ظرف فیانسی ممکن دکل ایسه لازم کلز اولاول
 یعنی مظروف لازم کاور درهیم فی درهم قوی کبی وثائی لازم کلمز ز ادرهم درهیمه حقیقه ظرف اولغه صالح
 اولز آمدی اولکی درهم لازم کاور ثانی لازم کلمز (واقرب بخاتم حلقه و فوصه) ومقر اکر خاتم ایله مقرله ایچون
 اقرار ایندی خاتم حلقه سی وطاشی لازم کاور * زیر ابراسمدر که حلقه سنه و فوصه شامل اولور
 (و بسیف له نصله و جفته و حائله) واکر مقر سبغه اقرار ایندی یعنی مقر مقرله ایچون رفیع اقرار ایندی
 انک تیموری و قنی و فایشی الجمله لازم کاور * زیر اسم سبف کلیسی اوزره اطلاق اولنور نصل فلینک تیمور بدر
 و جفن قنیدر و حائل حانک کسر بله حاله انک جمیدر فلینک قننت قابشدر (و بحجمله له عیدانها و کسوتها)
 واکر مقر مقرله ایچون بر کردک اوی اقرار ایندی اول بیئت اغاچلری و کسوه سی بیله لازم کاور * بحجمله کردک
 اوزره درلر و عیدان اغاچلر بدر * زیر اکر دکل ای عرفا ایله و سر بر و سورا ایله مزین بریندر اسم حمله عرفا کلیسی
 اوزره اطلاق ایچون کلیسی لازم کاور (و بثوب فی ثوب او متدیل لرامه) واکر مقر ثوبی ثوبه یاخود
 ثوبی مندیله اقرار ایندی ایکسیده لازم کاور * زیر ثانی اول ایچون حقیقه ظرفدر و نقلی دخی ممکندر
 تکیم سرور ایندی (و بثوب فی عشره ثوب له ثوب) و مقر مقرله ایچون اول ثوبه بر ثوب اقرار ایندی
 بر ثوب لازم کاور ایوبوسف قنده و امام محمد مقر اوزره اون بر ثوب لازم کاور دیدی * زیر ثانی بدن نفیس اولان
 ثوب اون ثوب ایچنده دوریلور و بر ثوب اون ثوبه ظرف قبلت مسیده ممکندر مثلاچالورده بغدادی اقراری کبی
 اولور و ایوبوسف ک قوی اولکنه اول امام اعظمک فوایدر تحقیقا عشره واحد ایچون عادناظر ف اولوزر عادنا متع
 اولان حقیقه دخی ممنوع اولور (و بخمسه فی خمسة بیضا ضرب) و مقر مقرله ایچون بشی بشده ضرب
 و حساب نبی ایله اقرار ایندی (له خمسة) بش لازم کاور * زیر ضربک اثری اجرائی تکثیر دره مان تکثیرده
 دکلر (و بنیة مع عشره) واکر مقر خمسة ایله خمسة بیئنده مع ذکر ایندی اون لازم کاور * زیر لفظ
 اکا محتمل اولور حق تبارک و تعالی (فادخلنی فی عبادی) قول شریفند مع عبادی بدیندی پس قچار لفظ
 محتمل اولسیدی کر کسه مجازا اولسون و اکانت ایندی صحیح اولور علی الخصوص قچار آمده نفسی اوزره
 تشدید اولسیدی تکیم موضعهده معلوم اولور (وقی من درهم الی عشره او مابین درهم الی عشره تسعة)
 واکر مقر بنه ازیمده بر دره مدن اون درهیمه وارنجیه واردر یاخود در درهمله اون درهیمک بیئنده دیو اقرار
 ایندی طوقر لازم کاور امام اعظم قنده و امامین اون لازم کاور دیدیلر امام زفر سکر لازم کاور دیدی اولکنه
 قیاسدر * زیر اقر درهیم اولی و آخری اولکنه عاشر در حد قبلدی حدایسه محدودده داخل اولمز و امامیک علی
 تحقیقا غایت موجود اولق واجب اولدی * زیر امدوم موجود ایچون حد اولق جا ز اولمز و حدک وجودی
 حدک وجودیله دن پس ایکی غایت داخل اولور و امام اعظمک علی تحقیقا غایت مفیاده داخل اولمز * زیر
 حد محدودده مغایر اولور لکن یومقاده اولک داخلدن لابدر * زیر دره ثانی وثالث بدون الاول متحقق
 اولز آمدی غایت اولی بالضرر و داخل اولور و لکن نایند ضرورت یوقدر (وقی من داری مابین هذا الحائط
 الی هذا الحائطه مابینهما) و مقر دارمدن شود یوارک بینی ایله شود یواره و اونجه مقرله ایچون اقرار ایندی
 ایکی دیه انک مابینی لازم کلور ذکر اولنان علت ایچونکه تحقیقا غایت مفیاده داخل اولمز (اقر بالحل صح)
 مقر رجاریه نکل جملنی یاخود قبونک جملنی بر رجل ایچون اقرار ایندی اقراری صحیح اولور و اولر جمله لازم
 کاور * زیر اهل ایله اقرار ایچون وجه صحیح واردز و وجه اولدر که تحقیقا بر رجل بر رجل ایچون اولر اهل ایله
 وصیت ایلدی و موصی فوت اولدی پس موصی له ایچون وارثی اقرار ایدر (مطلقا) یعنی بر ادر کرک
 بر سبب صالح بیان اینسون کر کسه اینسون (وله) یعنی ذکر اولنان اقرار اهل کبی اهل ایچون مقرک مال
 اقراری صحیح اولور لکن مطلقا دکل بلکه (ان بین سیدنا صالحا کارث و وصیة) اکر مقر بر سبب صالح بیان
 ایدر سدرث کبی و وصیت کبی مثلا جملک باباسی فوت اولوب کارث اولدی دیملک یاخود فلان کسنه مالیه

حمل ایچون وصیت ایلمدی دیمکله پس بونکله اقرار صحیح و تور * زیرا مقر ایچون سبب صالح یا ابتدی
 اگر برانی معاينه کور سیدک ز انکله حکم ایده رز کذلک قیجان مقرک اقرار یله حل ثابت اولسه اندن صکره قیجان
 سبب صالح بوانسه انکله حکم ایده رزس اقرار اولنل حاکم عند الاقرار وجود ندن لابددر یاخود وجودی
 یقیناً محتمل اولقدن لابددر و یوا احتمال مورثک یاخود موصیتک فونی کوندن الی ابدن افله جاریه وضع
 حل ایتمه در پنجان حامل زوج صاحب سی اولورسه یاخود وقت فراقدن ایکی سنه دن اقلده وضع حل
 ایتمسی ابله در قیجان حامل معنده او اولورسه (فان وادت حیال اقل من سنه اشهر) پس اگر صوره اولیده جاریه
 الی آیدن اقلده ولد سی کتورسه (اوستین) یاخود صورته ثابته ده ایکی سنه دن اقلده وادسی کتور رسد
 (وسله ما اقر) قرار اولشان شی * مقره کدر مورث یاخود موصی فوت اولد یقی سینده ولد بصدقه موجود
 اولد یقی ایچون (اومیتا) یعنی یاخود جاریه اگر میت ولد و غور رسه (فللحوصی و المورث) یعنی اول مال
 موصیتک یاخود مورثک وارثلر شدر اولتور * زیرا بواقرار حیه قنده مورثله موصیتک وارثلری ایچون و مال
 مقر به جنبته انتقال ایلانلا اجنیتک ولادتند صکره انتقال ایدر حالبو که مقر به انتقال ایلمدی مان مورثک
 و موصیتک وارثلر نیک اولور (اولدت حیثین فلها) یاخود حامل اگر ایکی دری ولد و غور رسه اقرار
 اولسان شی * ایکی ولدک اولور نصی بر نیک و نصی آخرک اولور اگر ایکی سیده ارثک اولورسه یاخود ایکی سیده
 دیشی اولورسه و اگر بری ارثک بری دیشی اولورسه پس وصیتده ذکر اولنان کبی ایکی نصف اولور و میرانده
 اوچ دستک ایکی سنی ارثک و برینی دیشی آلور (وان بین لایمیر صالح کعب و اقراض و هبه) و اگر مقر سبب صالح یان
 ایتمیوب سبب صالحک غیر سبب بیان ایدر سه بیع کبی و اقراض و هبه کبی مثلاً حلی بیع ایتمدی یاخود بیقراض
 و بردی یاخود بیکا هبه ایلمدی دیمکله (اوا بیهم الاقرار) یاخود مقر اقراری مبهم ایدوب نیم اوزر بمده فلانک
 حلی ایچون شویله شی * وارد دیمکله سبب بیان ایلمسه (لنا) مقرک اقراری افور اولور اما ایکی اولک افور اولسنه
 باعث ز برامقر بحال اولمقلغه بیان ابتدی جنبندن بیع و اقراضک تصوری حقیقه معدوم اولد یقی ایچون اولکه
 ظاهر در حکم دخی تصوری معدوم اولد یقی ایچونکه زیرا مقر حل اوزره ولی اوله من و اما ثانیتمک یعنی مبهم
 اقرارک افور اولسنه باعث زیر مطلق اقرار تجارت سبب یله بر اقراره منصرف اولور و بواجبند صدماً ذونک اقراری
 شرکته فافوضه ده ایکی متفاوضدن بر نیک اقراری تجارت سبب یله اقرار اوزره حل اولتور پس اقرار یله نصریح
 ایش کبی اولور (اشهد اعلی الفی فی مجلس و آخران فی آخر لیم الفان) مقر بر مجلسده ایکی رجلی بیک افجه اقرار
 اوزره شاهسد قیلدی و مجلس آخرده ایکی رجلی آخری بیک افجه اوزره شاهد قیلسدی ایکی بیک افجه لازم
 کاور * یعنی اگر مقر له شهود اوزره صدک مراد ایدوب پس مقر اول شاهدک قنده ایکی که یاخود قراج کره اول
 صدکه بیک افجه اوزره اقرار ایتمسیدی مقره واجب اولان بالکن بیک افجه در بالاتفاق * زیرا اقرار ثانی اقرار
 اولدر صدکه ثابت اولان مال ایچون معرف اولد یقی ایچون * و اگر صدکه قید اولمندی ایسه بلکه ایکی شهردک
 حضورنده بیک افجه ابله اقرار ایتمسیدی اندن صکره مجلس آخرده ایکی شاهدک حضورنده سبی بیان
 ایتمسین بیک افجه ابله اقرار ایتمسیدی پس امام اعظم قنده ایکی بیک افجه لازم کاور ایکی شاهد آخرک ایکی
 اولکی شاهدله معا بر اوللری شرط یله و معا بر اولملری شرط یله روایت اخرا ده * و بوا یکی بیکک
 لزومی تحقیقاتی اولک غیر اولق اوزره بناء در نیکم قیجان هر بیک ایچون بر صدک کتاب اولوب و هر صدکه ایکی
 شاهد شهادت ایلد کبری کبی و اما مین قنده کالانم کلر ایچون بیک افجه لازم کاور شهودک زاده لکی ابله حکم
 ناکیدی ایچون اقرارک تکراری اوزره عرف ناسک دلالتی ایچون و اگر مجلس متحد اولورسه لازم کلن بالاتفاق
 بیک افجه در کر خینک تخریحی اوزره * زیرا مجلس ایچون کلمات متفرقاتک جوده نامی و اول کلمات
 متفرقاتک کلام واحد حکمده قیلمده دخی مجلسک نامیری وارد (الامر بکتابه الاقرار اقرار) اقراری کتابت
 ابله امر اقراردر یعنی اگر مقر صدکا که فلان ایچون نیم اوزر بیه بیک افجه اقرار بی یازدی و امر ایتمسیدی و امر
 اقرار اولور صدکا ایچون امرک اوزر بیه مال ابله شهادت ایتمک حلال اولور و کذلک شهودارک یعنی یازدی سیدی
 بوا دخی دارک بی ابله اقرار اولور صدکا کرک یازسون و کر که یازسون و اگر صدکا که نیم مرأه کطلاقنی
 کتب ابله دی و امر ایتمسیدی مرأه مطلقه اولور کاتب کرک یازسون کر که یازسون عمادیده بویه ذکر اولدی

(حکما) حکما اقرار اولور و مصنفک حکما دے سته باعث * زیرا امر انشاد و اقرار ایسه اخبار در و انشایله اقرار حقیقه متحد اولمز بلکه هر ادتحقیقا اقرارک کتابتله امر بچان حاصل اولسیدی اقرارده حاصل اولور (احداورثه اقرار بالذین قبل یلزمه کله وقیل حصته) ورنه دین بری دینله اقرار ایسیدی بعض دیندیکه دینک کلیسی اکالزم کلور و بعض دیندیکه انک اول دیندن حصه سی لازم کلور * یعنی فچان برجل میت اوزره دین ادعا ایسیدی وورنه انک بعضی اول دینی اقرار ایسیدی برزم اسحما بر قولنده دینک جیبسی مفرک حصه سندن اخذ اولنور فقیه ابو الیث قیاسده بودردیدی لکن برزم فخرده اخبار اولسان اول مقر دیندن حصه سی مقداری اخذ اولنور و بوشه بیک و بصر بیک و ابن ابی لیلانک و سفیان ثورینک و یونلرک غیر بیک نلره تابع اولانلرک قوللر بیدرو بوقول ضرردن بعد در و شمس الأئمه الخ لوانی دخی فقیه ابو الیثک دیندیکه کبی ذکر ایلدی و دیندیکه برزم مشایخ برزم بوقیاسده برشی زیاده استدی لرا اول زیاده کتبه شرط قیاسدی اولکه قاضینک انک اوزرینه اقراری ایله قضا ایلسیدر * زیرا مجرد اقراری ایله انک نصیبنده دین حلال اولمز بلکه قاضینک قضا ایله حلال اولور و بوشه زیادته صاحب کتابک ذکر ایلدیکه مسئله ایله ظاهر اولور * مسئله اولدرکه تحقیق فچان ورنه دین بری دینله اقرار ایسیدی اندنصرکه اول دین اقرار ایدن وارث ایله برجل تحقیق ایست اوزره دین واردرد بوشهادت ایسه اول شهادت قبول اولنور و بوقیاسده شهادتی استماع اولنور پس اگر ورنه دین برینک مجرد اقراری ایله کل دین انک نصیبندن حلال اولدیسه انک شهادتی قبول اولنور * حق لازم کلوردی اول اقرارده غرامت یعنی اودک اولدیغی ایچون و شیخ مذکور یعنی صاحب زیادات رحه الله علیه دیندیکه ولایق اولان بوزیاده بی حفظ ایسکدر * زیرا اول زیاده ده فائده عظیله وارد فرناوای عمادیه ده بوبله ذکر اولندی

﴿ باب الاستثناء وما عناه ﴾

بو باب اقرارده استثنانک و استثناء معناسنده اولان لفظک بیاننده در لفظک مغیر اولسنده شرط کبی و شرط مثالی کبی (استثنی بعض ما قر به متصلانمه یاقیه) مقرر اقرار ایلدیکه شیک بعضینه متصل اولدیغی حالده استثناء ایسیدی قیاسی اکالزم کلور یعنی بچان مقره مقررله ایچون بنم اوزر یمده اون درهم وارددر الا بر اچیه دکل دیسیدی اکلظوز اچیه لازم کلور * اصولده مقرر اولان شی ایچونکه تحقیق مقرر بعد الاستثناء باقی ایله تکلم ایسیدی پس گانه ایسده مقررله ایچون بنم اوزر یمده طقوز درهم واردردیمش اولور و عامه علمانک قننده انصالح شرطی مغیر اولقده دروان عباس رضی الله عنهما دن تأخیرک جائز اولسی نقل اولدی (اولوکل فکله) و اگر اقرار ایلدیکه شیک کلیسی استثناء ایسیدی کلیسی لازم کلور (اوبدین لفظه نحو غلانی کذا الاعلانی) اگر استثناء لفظک عینی ایله اوورسه مثالی بنم غلانیلم شوبله در الا بنم غلانیلم شوبله در دینک کبی * زیرا انک ایچون کلیسی لازم کلورکه تحقیق یلمش ابدک که تحقیق مقرر بعد الاستثناء باقی ایله تکلم ایدر حالبو که کلدنصرکه باقی ایله تکلم حاصل اولمز پس اقرار دن رجوع اولور و رجوع ایسه بعد الاقرار باطلدر کرکه وصول اولسون و کرکه مفصول اولسون پس اگر کانی استثناء برسه کلیسی لازم کلوب استثناء باطل اولور (بخلاف ما) شولشی بونک خلافی اوزره در که فچان استثناء بر لفظک غیر اولسیدی مثالی (غلانی کذا الا فلانا و فلانا و فلانا و لا غلام له غیرهم) بنم غلانیلم شوبله در الا فلانو فلان و فلان شوبله در دیوب حا بو که انلردن غیر نیک غلامی اولسیدی پس فچان لفظ اولک غیر ایله او ایسیدی بعد الاستثناء باقی ایله تکلم قیاتی ممکن اولوردی * زیرا استثناء مفرک انلردن غیر مالکی اولدیغی ضرورتی ایچون کلا استثناء اولدی بوخسه لفظه راجع اولان امر ایچون اولدی پس لفظک ذاته نظر ایله مستثنای صدر کلامک متناول اولدیغی شیک بعضی قیاتی ممکن اولور ممکن اولماق خارجدن در اما لفظ اولک عینی ایله تکلم ذکر اولانسانک خلافی اوزره در که اول وقت بعد الاستثناء باقی ایله تکلم قبلتی ممکن اولمز (کذا الا هو لاه) یعنی فچان مقرر بنم غلاملم شوبله در الا نلر دکل دیسیدی پس ذکر اولسان کبی اقرار صحیح اولور تغایر لفظی بولدیغی ایچون (استثنی و زینا و کیلیمان دراهم صح فحمة) مقرر و قیاتی یا خود کبلی بنی دراهم دن استثناء ایسیدی قیمت جهندن صحیح اولدی یعنی اگر مقررله ایچون بنم اوزر یمده بوزدرهم وارددر الا برالتون دکل یا خود بنم اوزر یمده انک ایچون بوزدرهم وارددر الا برالتون دکل دیسیدی امام اعظم

وای یوسف فتنه صحیح اوور و یوزدر هم لازم کلور ابر لتونک قین لازم کلز باخودر امانت بغداد کیمینی
لازم کلز و قیاس یواسننا صحیح اولمقی ایدی اولمکه امام محمد کلز و امام زفر کلز قوللر بدر * زیرا سنند صدر کلامک
متناول اولدیغی شیکت بعضنک اخراجیدر شول معنایه که اگر استنا اولمسه اول متنا صدر کلامک تحتیده
داخل اولور و باخراج ایسه خلاف جنسده متصور اولز اسکن امام اعظم ایله ایوسف سنه سنانوئی صحیح
قیلدر بلر مقدرات یعنی مالیات معنا جنس واحد اولغله اگر چه کیم مقدرات صورنا جنس مختلفه اولور سنده
زیر اجناس ذمته من اولمقلغله ثابت اولور اما لتون ظاهردر و کذاک لتونک غیر بد ظاهر در * زیرا کبلی
ووزنی اعیانلری ایله میبدر و اوصافلری ایله تمیز حقی اگر کبلی ووزنی تعین اولسدلر عقد او کینک بیلر بنده
تعاقی ایدر و اگر کبلی ووزنی وصف اولوب تعین اولمسلر انلرک حکمی انلرک حکمی کبی اولور و بواجدن
ایکینسده اسکیلک و یکیلک بر ایدر و معنا ایکینسده جنس واحد کبی ذمته ثبوت حکمنده اولور پس
استنساباق ایله معناتکلمه در یو خسه صورت دکلسر (اولوغر هم منها لا) واکمق در اهدن ووزنی و کبلیک
غیرینی استنابایدی صحیح اولز * زم فتنه * شافعی ایچون خلاف واردر شافعیک علی اولدر که تحقیقا
کبلی ووزنیک غیری مالیات حیثیتدن جنسایمده اولدیلدیر ووزنم علمتر اولدر که تحقیق مالیت حیثیتدن
محمد اولمقی اتحاد جنسی بی افاده ایتمز بلکه مثبت وصفندن لایبدر کر کسه معنایسون تنکیم بطش ایدک
(اذ وصل باقران شاه الله تعالی ابطله) فچان مفر اقرار بنده انشاء الله قه لی وصل بیدیدی اول اقراری
ابطال ایدر * زیرا حقی تبارک و تعالیک مشیتنه تعلیق امام محمد فتنده ابطالدر پس اقرار حکمک تعقدندن
اول باطل اولدی و ای یوسف فتنده بر شرطه تملیکدر که انک اوزر بنده و عرف اولر امدی کلامک حکمی ایچون
اصلندن اعدام اولدی (اقر بشرط الخیار هم المال) مقرب بشرط اختیار اقراری بیدیدی اقرار ایددیکی مال
لازم کلورم شلا فلان کسنه ایچون بنم اوزر بیده بیک درهم وارد اوج کونه دین شیم تخیر اولم اوزره بیکله اقرار
صحیح اولدیغی ایچون مان لازم کلور صیغه ملزمه نیک و جودی ایچون اولمکه یو مقدمه کلمه علی در (و بطل شرطه)
و مفرک خیار شرطی باطل اولور * زیرا اقرار اخبار در و خیارک اخبارده مدخلی یوقدر * زیرا اول اقرار اگر صدق
اولدی ایسه پس اول اقرار صدق سببیه واجب العمل اولور کر کسه تخیر اولسون و اگر اول اقرار کذب اولدی
ایسه پس اول مال واجب اولور پس انک اختیاریه و عدم اختیاریه اول اقرار متغیر اولور و خیارک عقدر ده
شرط قیلسنک تأثری تخیر اولان کسنه نیک عقدی فسخیله امضاسی یئند تخیر اولمی ایچوندر (اوردار
واستثنی بئاهه) کر کسنه بر دار اقرار ایدوب بناسنی استنابایدی مثلاً شودار فلان کسنه نکدر انبئاسنی
دکل دیکله (کاناللمقره) اول دارک رضی و بناسنی مقره اهل اولور و انک استنابایدی صحیح اولر * زیرا اسم
داره مقصود اولدیغی حالده بنسایه متناول اولز * زیرا دار بقعه دن اوزر بنده یواردر ایدن شیکت اسمیدر
و بناسکات بجا داخل اولور افظا داخل اولر و بواجدن مشتری قبضدن اول بنایه مستحق ظاهر اولسه بنا
مقابله سنده نئندن برشی ساقط اولز بلکه مشتری تخیر فینور واستنابیلر الانصا کلامک متناول
اولدیغی شیدن اولور زیرا استنابا تصرف لفظیدر * بن دیر مک بونک ظاهری اوزره سوال وارد اولور که تحقیقا
بنادردن جز اولمق بر احد ایچون خفی اولان شیدن دکلسر و بواجدن تلافیه ضامن اولور پس یواسننا
عشره دن واحد کبی اولور پس بنسناک استناسک صحیح اولمسنک وجهی ندر دین نورسه وجهک معرفتک
تحقیق مقدمه اوزره موقوفدر اوله مقدمه که علم کلام و علم اصولده تقریر اولندی اول مقدمه بودر که تحقیقا
رکن یعنی جزء ماهیه انشی ایکی قسمدر ریسی اصلیدر و قسم اصلی شول شیدر که اسمک مد اولده داخل اولادیر
اولمکه انساندر شول حیثیله که فچان قسم اصلی منق اولسه باقی اوزره اسمک اطلاق صحیح اولر عشره دن
واحد کبی و جوباندن رأس کبی و ایکبجی قسمی زانددرو بودر کین زانده اسمک مد اولده داخل اولوب انک فچان
اول زانده منق اولسه باقی اوزره اسمک اطلاق منق اولز زانده کبلی ورجلی کبی حتی فچان بر کسه برعد
ایچون یو بعد زاندر الالی و یاغی دکل دیکیدی استنابا جاز اولر و یو تحقیقه اهل کلامک اقرار ایمانده
رکن زاندر قولر بیک ظاهری اوزره وارد اولان سو لک دفعی ظاهر اولور که تحقیق اکتب دختری
اقتضایدر و زیاده خروجی اقتضایدر پس دخول و خروج نه کیفیته مجتمعه اولور و دفعک وجهی اولدر که

تحت بقا دخول ايمانك فظاهرا متاول اولسه نظر المهر و خروج حقه تهنه غزاله درامدی
منفات بوقدر (وعص الختم و نخل البستان و طوق الجارية كباها) و خاك فصی و بستانك خرما شجاری
و جاریه نك بوغزندگی بوغوغی دارك بناسی كیدر * مثلا ركمنه برخاتم قرار ایدوب فصنی استنا ایسیدی
و دختری بستان قرار ایدوب خرما سنی استنا ایسیدی و دخی رجار به قرار ایدوب و غازنده کی طریقی استنا
ایسیدی دارك بناسی كیدر ته لفظك متناول اولدیغی شیدن اولمترنده لفظا دكل حتی انك استنا سی ذکر
اولن دار کی صحیح اولم اما شول شی بونك خلاق او زره در که قیجان مقراری اقرار ایلوسول لاشی دكل اخود
داردن بیت دكل دیسیدی استنا صحیح اولور * زیر انك اخود بیت لفظ داده داخلدر امدی استنا صحیح
اولور (گذاذ فان بنا و هالی وارضه فلان) یعنی قیجان مقر دارك بناسی بنمرواراضی فلانكدر دیسیدی
كذلك اقرار صحیح اولوب ارض بنا فلان ایچون اولور * زیر ارضله اقرار تعابنا ایله اقرار در بنای دار ابله اقرار
كیدر (اولوقل و عرضنها لمان) یعنی مقر دارك بناسی بنمرو دینه كدفصكره عرصه سی فلانكدر دیسیدی
(كافا قال) مقر ك دیدیگی کی اولور * زیر اعر صه بنادن و شجر دن خالبا اولان بقعد دن عبارتدر پس كانه
شوارضت بیاضی بناسمز فلانكدر میس اولدی (وصح باف من ثمن قن عینه وانكر قبضه) یعنی قیجان
مقر فلاك بنم او زره مده اندن اشترایلدیكم فك نمندن یك درهم وارد و بن اول قنی قبض ایلدم دیسیدی
پس اگر بعینه قن ذکر ایلدی ایسه مقرله ایچون دینلور كذا كر دیلرك قنی تسلیم ایله و بلك درهمی مقر دن اخذ
ایله و كرقنی تسلیم ایتمسك سنك ایچون برشی بوقدر (فلوسلدر زم الاف والافلا) پس مقرله قنی تسلیم
ایدرسه مقره بلك درهمی ورمك لازم كلور والا كر تسلیم ایتمسه لازم كلن بوسمه برقاچ وجهه او زره در * وایکی
وجهی اودر اول وجه مذکور مقرله مقری تصدیق ایدوب وقتی تسلیم ایلسیدر و جوانی زم ذکر
ایلدیكدر در كیک درهمك واجب اولسیدر * زیرا ایكسنك بر لرینی تصدیق ایلری اله ثابت اولان عیانا
ثابت اولان كیدر * وایكجی وجه مقرله قن سنك فنكدر انی بن سكا بیع ایلدم بنم سكا بیع ایلدم بكم بونك غیر
برقدر دینكله و بوجوه ثانیه مال مقر او زره لازم كلور * زیر مقر او زره بنه مالك وجو بیله اقرار ایلدی انكچون
فنت سلامتی عنده * وایلو كه ذوالیدك اقرای وقتده قن مقر ك ملیدر دیو تسلیم اولدی امدی مقره
مال لازم كلور و بیك سیلری سبك احكام ایچون مطلوبه در بوخسه سبك اعیانی ایچون دكل پس اصل مالك
و جوانی او زره بابع ایله مشتریک تفقارند نكصره سبب ملكه تكاذب اعتبار اولمز * و وچجی وجه اودر كه
مقرله وقت بنمدر بن سكا بونی بیع ایتمدم دیو و بونك حكمی مقر برشی لازم كلكمدر * زیرا مقر مقرله ایچون مال
ایله اقرار ایتمدی الا قیجان مقرله كافی تسلیم ایدرسه اقرار ایلدی حابو كه تسلیم ایتمدی * ودر دجی وجه
اودر كه مقرله بوقن بنم قنمدر بن سكا بونی بیع ایتمدم بونك غیر قن بیع ایلدم دیو و بونك حكمی ایكسیده
بر بر بنه عین و برم كدر * زیرا ایكسندن هر بری هم مدعی وهم منكر در * زیرا مقر تعیین ایلدیگی قنی ادعا ایدر
و مقرله انكار ایدر و مقرله مقر او زره فنت غیر بنی بیع ایله بلك درهمی ادعا ایدر حابو كه مقر انكار ایدر و قیجان
ایكسیده عین بنه لردی هر برینك دعواسی صاحبندن متنی اولور و مقر او زره بنه برشی ایله قضا اولمز
و عبیدنده اولان كسند ایچون سالم و اهر بووجه قیجان قن معین اولور سه در (واللم بعینه رمه و لفا نكاره)
و اگر قن معین اولمسه مقره بلك درهم لازم كلور وقتی قبض ایتمدم دیدیكنده تصدیق اولمز امام
اعظم وقتده (وصل او فصل) كرك استثنایی وصل ایسوزن و كرك فصل ایسوزن زیرا اقرار
ایلدیگی شیدن رجوعدر و اقرار دنفكره رجوع ایسه باطلدر (كقوله من ثمن خیر او خنزیر) خیرك
یا خود خنزیرك نمندن قوی كبی یعنی اگر مقر فلان ایچون بنم او زره مده بلك درهم وارد خیر نمندن
یا خود خنزیر نمندن دیسیدی اكابیت درهم لازم كلر کیگی كبی كرك وصل ایسوزن و كرك فصل ایسوزن اقرار
دنفكره رجوع اولدیغی ایچون و اما عین اگر مقر استثنایی وصل ایدرسه تصدیق اولور و اگر فصل ایدرسه
تصدیق اولمز * زیرا استنا تقری باند پس موسولا صحیح اولور مقصود صحیح اولمز شرط ایله استنا کیگی دیلدر
(وقی ثمن و قرض وهی زبوف اربنهر جفة و سبعة و رصص لرمه الجید) و مقر بنم او زره مده متاع
نمندن یا خود قرضدن فلان ایچون بلك درهم وارد اول بلك درهم زبوفدر یا خود نهر جدر یعنی باقر قبه در

یا خود قاپامه در با خود فلا بد رسیدی چید لازم کلور یعنی اگر مقر بنم اوزر عمده متاع نشد فلان همچون
یک درهم وارد یا خود بکلیک درهم قرض بری دید که نصیره اول یک درهم زبوه در یا خود نپهر چه در
یا خود قاپامه در یا خود فلا بد رسیدی یا خود الا اول یک درهم زبوه در رسیدی یا خود فلا همچون بنم
اوزر عمده اولان یک درهم زبوه متاع نشد ندر رسیدی و مقر له جیاد در رسیدی امام انظم فتنه جید
لازم کلور کرک مفروصل ایسون و کر فصل ایسون مرور این علت ایچون و امامین اگر مفروصل ایندی
ایسه تصدیق او اور و اگر فصل ایندی ایسه تصدیق او نیز دید بلر مرور این علت ایچون (وقی من غصب
او و دیمه) (وقی من ثمن متاع اوزر عطفه) (ان ادعی) (وقی من غصب او و دیمه) قوله متعلقه در (احده
الذکورات الاربع) یعنی قیمان مقر فلان ایچون بنم اوزر عمده غصبین یا خود اما شدن یک درهم و زرد
الا اول یک درهم زبوه در یا خود نپهر جمعا خود قاپامه یا خود فلا بد رسیدی شود که او این درت شیک بر له دعا
ایندی (صدق) مقر تصدیق او نیز کرک وصل ایسون و کر فصل ایسون مقر را غصب ایچون و دیمه
ایچون زبوه فک غیر جیاد ایله اختصاص بو قدر مقر را غصب جیاد ایله و ادینی شبنی غصب ایچون و مودع حفظی
محتاج اولار شبنی امانت قور پس مقر زبوه در قوی کلامت اولانی تغییر نلر بلکه نه عنی بیاد راندی اقرار
موصولاً و مفصولاً صحیح ایاور (الانصافی ادریر) الا ایکی اخیر اولان دره فصل اولی که مقر فلا
ایچون بنم اوزر عمده غصبین یا خود و دیمه در یک درهم وارد الا اول یک درهم قاپامه یا خود در صاصدر
دید که اگر وصل ایچون اوزر و اگر فصل ایچون تصدیق او نیز مقر را قاپامه درام چن شدن در کلور
یا جلدن انکله صرفه و سلمه ایچون یعنی مساعده ایدوب المتی جاز اولدی لکن اسم متوقف بحجاز ادرامه
متنازل او اور پس ایسه تغییر بیان او اور امدی موصولاً صحیح او اور مفصولاً صحیح او نیز (قال غصبت فی
وجاه غصب صدق بیتمه) قیمان مقر بن ثوب غصب ایچون و عینی کلدی رسیدی یعنی ایله تصدیق او نیز
اگر خصم ثوبک سلامتی اثبات ایدم زسه مقر را غصب سلامت افضا نیز (کافی علی القدر هم الا
شخص که متصل) تکم مقر بنم اوزر عمده یک درهم ادر الا شوم مقداری نقصان در رسیدی متصلاً و ادرامه
علت ایچون که تحقفا استنما متصلاً صحیح او اور منفصلاً صحیح او نیز (قادر رجل لا یراخذت منک الفادیمه
فهل لک فقال لا یراخذت منک غصب ایچون) (رجل بر آخر که نه به بن شدن امانت یک ایچون اخذ ایچون پس اول
یک ایچون امانت هلاک او امدی دید که اول آخر با که غصب اخذ شد که رسیدی مقر اول یک دره هلاک
او اور مقر را غصب ایچون ایله اقرار ایندی اول که مال غیر ایچون در اند نصیره آخر دن رایت ایچون ادرامه
ادعا ایچون اول که اخذ ایدم و آخر ایسه انی انکار ایچون امدی قول یعنی ایله آخر کدر لامکر که بیندن
نکون ایله بو مقر چه مال لازم کلور (تخلف غصب بیتمه) (دقوله اعطت بیتمه) مقر با امانت اعطفا
ایچون یک درهم هلاک او امدی قولنده مال کل بوق بلکه اول یک دره هم بدین غصب ایچون بودی
ذکر اولسانک خلاقی اوزر در مقر ضمه اولان است ضمه اقرار ایچون و مقر له سبب ضمه ان ادعا ایچون
پس قول یعنی ایله مقر کدر (قال کل هدر و دیمه) عندک فادیمه فعل هو ایچون (که گستره آخر دن برشی
اخذ ایدوب بوشی عندک فادیمه) ایچون امانت ایچون اخذ ایدم دید که پس آخر اول شی مقر رسیدی
بمدر در اخذ ایدم یعنی قیمان (رجل بر جاس برشی اخذ ایدوب اخذ ایدم زبوه بوشی) سئله که گستره امانت
ایچون اخذ ایدم دید که اندن اخذ ایدوب یکی رجل دخی بوشی بمدر رسیدی اول شی بمدر دن اخذ ایدم
زیرا اخذ ایدم رجل بمدر دن رجل ایچون بیایله اقرار ایچون اند نصیره اندن اخذ ایدوب اقرار ایچون اول که سبب
ضمه ایدم تکم بیسان اولدی و مقر له اوزر نه استحقاق ایدم پس قولی قبول او نیز (که علی قائم
ایچون ایچون او اور و لکن ایسه فقی و اوجب او اور) (صدق من قال جرت فرسی او نیز هر که او ایله
ورده ای) (که گستره بن آئی یا خود ثوبی فلا نه ایچون ایدم ایچون ایچون و ثوبی کیدی و بکار ایچون
رسیدی اول فلان دخی سن کذب ایچون لکه فرس یا خود ثوب بمدر بندن انلری طمنا اخذ ایدوب رسیدی
قول مقر در آخر ایچون بیتمه لازمدر (او خطا ثوبی هلاک ایدم ضمه) یعنی حلال و گستره بنم ثوبی
فلان گستره یارم ایچون دید که بوبردی اند نصیره بن فرض ایدم دید که اول فلان ثوب بمدر رسیدی قول

مفرك قولدر ذكر اوانسان كسي (قال هذا لانف ودبعة لزيد لابل لبه ولا ف زيد وعلى المقر
 مثله لبر) بركسته شو بيك افچه زيدا بچون امانتدري ق بلکه بگر اچون امانتدري بسیدی اول بيك افچه
 زيد كدر ومقر اوزره بيك افچه دخي بگرايچون لازم كاؤر * زير اول كسسته وقتاكه زيد اچون اقرار
 ايندبسه اقراری زيد اچون صحیح اولدی ويك افچه زيدك ملکی اولدی اندنصکره بوق بلکه بگر كدر
 قولى اقراردن رجوع اولدی بس زيد حقسته قولى قبول اولتن واول كسسته اوزره بيك افچه نك مثانی بگر
 اچون ضمان واجب اولور (افردين لانسان نم قال كنت كاذب افبه) بر رجل بر انسان اچون دين اقرار
 ايند كدنصكره بن اقرار مده كاذب بسیدی (حلف المقر له على عدم كذبه) اول مقر له مفرك عدم كذبى
 اوزره تخليف اولور يعنى مقر له سنك اچون مفرك اقرار ايلدي بي شيدنه كاذب اولد بغمه وسن انك اوزر بنه
 ادعا ايلدي بگ شيدنه مطبل اولد بغمه ديوعين وپريلور اني بوسف قننده وامام اعظم ايله امام محمد قننده مقر اقرار
 ايلدي بيك ديني مقر له تسليم ايله امر اولور وفتوى انك اوزر بنه در كه مقر له تخليف اولور بين الناس عادت
 جاری اولديغى اچونكه ناس اقرار كصكى ككتب ايدر لاندنصكره مالی اخذ ايدر ل كافيه بوبله
 ذكر اولدی

♦ باب اقرار المريض ♦

بواب مرض موندن اقرار ك بسانده در (دين صحته مطلقا) مرضك صحته اقرار ايلدي بيك ديني مطلقا يعنى
 بر ابردر كر ك اول دينك سببي معلوم اولسون وكر ك صحته اقرار ايله معلوم اولسون (ودين مرض مونه بسبب فيه
 معروف) ودخى مرضك مرض مونتك دينيكه اول مر صده سبب معروفه اوله مالك اولديغى شئتك بدل كى
 ياخود اهلاك ايلدي بيك شئتك ديني ياخود زوجة سنك مهر مثلى كى حالو كه معايشه معلوم اوله (بقدمان على
 ما اقربه فيه) يعنى صحته اولان ديني ومرض موندنه سبب معروفه اولان ديني مرض موندنه اقرار
 ايلدي بيك دين اوزره تقديم اولور و عندنا سماعي مرض موندنه اولان اقرار ايبى اولكى دينلر ايله مساو ايدر سيده
 بر ابر اولد قلمرى اچون اول سيكه اقرار در و بزم اچون علت اولدر كه تحق قمار بض دينله اقرار دن مجبور در
 مادامكه دين صحته فارغ اولد بغمه امدى مجبورك اقرار ايله ثابت اولان دين بلا حصر ثابت اولان دينه مزاحم
 اوله مر عبدما ذون كيكه حصر دنصكره دين اقرار ايله بس دين ثانی اوله مر احم اولمز (والكل ايعنى دين
 صحت ومرض موندنه سبب معروفه اولان دين ودين مرضك مرضه مجرد اقرار ايله معلوم اوله (بعدم على الارث)
 ارث اوزره تقديم اولور * زير قضاءه دين حوايج اصليه ندر و وارثك حتى تركه بشمرط الفراغ متعلق اولور
 بواجلدن تكفيله حاجتى تقديم اولور (ولم يجر تخصيص غريم بقضاء دينه ولا اقراره) وقضاء ديني
 بردانه تخصيص ايلك ودخى وارثي اچون اقرار ايلك جائز اولدى بر ابردر كر ك دينله اقرار ايلسون وكر ك
 عينه اقرار ايلسون رسول عليه الصلوة والسلام (ان الله تعالى اعطى كل ذى حق حقه الا الوصية اوارث)
 حديث شريفى اچون يعنى تحق قها حق بك و تعالى هر حق صاحبك حقتى اعطا ايلدى الا وارث اچون
 وصيت جائز قنلدى (الابتدق البقية) الا مكر كه غرمانك و وارثك باقلمرى تصديق ايللمرى ايله جائز اولدى
 زير اختصاص مانع اولان انلك حقلمرى نك تركه به تعلقبدر بس قچان انلر مرضى تصديق ايلسه زدى مانع
 زائل اولوب تخصيص دخي جائز اولدى (وجاز لغريمه) ومرضك اقرارى وارثك غيرى اچون جائز اولدى
 مقتضى موجود اولوب مانع متنى اولديغى اچون * ما مقتضيك وجودى مرضى مالك خالصنده تصرفى
 اولديغى اچون و بوجوازي اقتضاليدر و اما مانعك انتفاسى جواز اقرار دن مانع اولان ارث متنى اولديغى
 اچون (ولو كان بكل ماله) كر كده مرضك اقرارى مالكك بسى ايله اوسون بن عمر رضى الله عنهدن روايت
 اولنن شى اچونكه تحق قهار رسول عليه السلام بيورديكه قچان بر رجل مرضنده وارثك غيرى بر رجل اچون
 دينله اقرار ايلسيدي تحق ق بواقرار جائز در كر ك اول اقرار مانى اطاطه ايلسون * وقياس انك اقرارى صحیح
 اولوب الا شنده صحیح اولقى ايدى * زير شرع انك تصرفى نك اوزره قصر ايلدى و شاستنه حق ورثه تعاق
 ايندى بواجلدن جميع ماله تبرع ايلسه ناهذا اولمز الا شنده نافذ اولور * بس اقرار دخي ناهذا اولوب نكده
 اولقى واجب اولدى ولكن ابن عمر رضى الله عنهدن روايت اولنان حديث اچون قياس ترك اواندى (اقر له

بمان ثم بدو تهیت نسبت و بطل اقراره) بر رجل بر اجنبی ایچون مال ابله اقرار ایدوب بعده او غلامدر دیق اقرار
 ایسیدی نسبی ثابت اولور و مقرب اقراری باطل اولور (واقرا لاجنبیه ثم نکحها صحیح) و بر اجنبیه ایچون مال
 ابله اقرار ایدوب بعده اول اجنبیه بی نکاح ایسیدی انکیچون اقرار صحیح اولدی و امام زفر قنده بو اقرار اولکی
 مسئله کی باطل اولور تهمت ایچون * و بز ایچون علت اولدر که تحقیقا اول بر اقراردر که بینهم ماده تهمت بو قدر
 پس یسیده حادث اولان سببه باطل اولور * مسئله اولی بونک خلاقی اوزره در که زرا نسب دعواسی زمان علوقه
 مستند اولور پس ظاهر اولور که تحقیقا او غولاق زمان اقرارده ثابت در امدی اقرار صحیح اولر اما زوجیت
 پس زمان زوجیت اوزره قصر اولور پس ظاهر اولور که تحقیقا انک اقراری زوجیه سببون اولدی (تحذیر لانی
 الهیة والوصیة) هبه ابله وصیت بونک خلاقی اوزره در یعنی شول شی * بونک خلاقیدر که قحان بر کسه نه
 بر مر آه اجنبیه یه بر شی هبه ابلیوب یا خود انک ایچون بر شیله وصیت ایدوب بعده اول مر آه بی ترویج ابسه
 بو ایکسیده باطل اولور انصافا * زرا وصیت بعد الموت تملیکدر حالبو که بو قدر چه اول مر آه ایسه انک
 وارثیدر امدی وصیت صحیح اولدی و مر ضده هبه دخی وصیتدر حتی نافذ اولر الا نشدن نافذ اولور نیکیم کتاب
 وصیتدر عن قریب بیانی کلور امدی هبه وصیت کی اولدی (و اوقا بریدن بن طلقه هبه فله مال اقل من
 الارث والدين) و اگر بر رجل تطبیق ایلیدیکی مر آه ایچون مرض موته بدبله اقرار ایسیدی اول مر آه
 ایچون اول رجلدن میراندن و دینندن اقل وارد عدتک بقا سله تمسک قائم اولدی بی ایچون و باب اقرار
 زوجیتک بقا ایچون منسد اولدی پس آزا اولور که طلاق اوزره اقدام ایدر که مر آه انک ارش اوزره زیاده ابله
 اقراری صحیح اولسون ایچون امدی ارثک و دینک اقلنده ابسه تهمت بو قدر امدی اقل ثابت اولور (اقرینوه
 غلام جهل نسبتی موله) بر رجل مولدنده نسبی مجهول بر غلامک او غولغنه اقرار ایسیدی شول
 حیثیتله که شو غلام نیم او غلامدر دیدی و تحقیق بو فیکد فایده سنک بیانی مروا یتدی (بولد مسئله مسئله)
 ابوله غلامکه اول بلده اول غلامک مثلی مقر مثلابدن حاصل اولش اوله (و صدقه) و اول غلام دخی مقری
 تصدیق ایسیدی (وهو من اهله) حالبو که اول غلام تصدیق اهلندن اولسیدی (ثبت نسبه منه)
 اول غلامک نسبی اول مقر دن ثابت اولور (و شارک الورثة) و اول غلام مقرک و ارث لینه میرا شده شرک اولور
 جهالة نسب شرط قیلدیکیه زرا مقر لهک نسبی بیانسیدی غیر بدن نسب ثابت اولرندی و اول بلده
 مقر مثلابدن اول مثلی غلام حاصل اولق شرط قیلدی مقر ظاهرا کاذب اولق لازم کلسون ایچون و اول
 غلام مقری تصدیق ایتک دخی شرط قیلدی که زرا غلامده مسئله نفسندن تعبر ایدن غلامده در پس
 تصدیقندن لابدر * زرا غلام کند و نفسی یسیده در حتی اگر غلام صغیر اولوب نفسندن تعبر قادر اولسه
 تصدیقنه اعتبار اولور بواجندن مصنف و هو من اهله و شارک الورثة دیدی * زرا وقت کمال غلامک نسبی
 مقر دن ثابت اولدیسه وارث معروف کی اولدی (صح اقراره بالولد والوالدين) زبلاک و لدیله و اناسی
 و باب ابله اقراری صحیح اولدی * زرا بو اقرار نفسی اوزره اقرار در و بو اقرارده نسبی غیر اوزره حل بو قدر
 (و از زوجة و مولی) و دخی رجلاک زوجة ابله و مولی ابله اقرارده صحیح اولدی * زرا رجلاک اقرار نیک موجبی
 ایکسنک تصادقنر بله بر کسینه ضرر سز ایکسنک یسینده ثابت اولور امدی اقرار نافذ اولور (و اقرارها
 بالوالدين و الزوج و المولی) و دخی مر آه انک اناسی و باباسی و مولا سیه اقراری صحیح اولدی * زرا اصل اولان
 بودر که تحقیقا انسانک اقراری نفسی اوزره حجتدر غیر اوزره دکلدردن کراواتان کسنه لایله اقرار اقرار
 اولر اما نسبی اوزره اقرار اولور امدی قبول قیلور (و شرط تصدیقهم) و انلر مقری تصدیقنر شرط
 قیلدی * زرا انلر غیر نیک اقراری نلری الزام ایلم * زرا انلر هریری کند و نفسی یسینده در الامکر که مقر له
 مقرک یسینده صغیر اوله و مقر له نفسندن تعبر قادر اولیه یا خود مقرک عبیدی اوله مجر دمقرک اقراری ابله اول
 غلامک نسبی ثابت اولور و اگر اول غلام غیرک عبیدی اولور سه اول غلامک مولا سنک تصدیق شرط قیلدی
 (کای بشرط تصدیق الزوج) تکمیل مر آه ولدی ده واسنده زوجک تصدیق شرط قیلدی بی کی (او شهاده
 امر آه) یا خود بر مر آه انک شهادتی شرط قیلدی بی کی که کسه اول مر آه ابله او سون یا خود قابله نیک شمیری
 اولسون (بی اقرارات زوج بالولد) زوج صحابه سی اولان مر آه نیک ولدی اقرارنده (وعدم العدة

فی غیرها) و زوج صاحبی اولیا من اذک و لدی عدت اولیام فی شرط قبلت یعنی کبی یعنی فحان مرأه نک
 زوجی اولیوب و معتده اولسه و لدیه اقراری صحیح و اور* زیرا انه بنفسی اوزره از نام وارد در غیرى اوزره بوقدر
 امدی مرأه اوزره اقرارى نافذ و اور (وصح التصدیق بعد موت المقر) و مقرک متد نصکره تصدیق صحیح
 اولدی (الامن الزوج بعد موتها مقره) الامرأه نک مقره اولدیغی حالده و متد نصکره زوجک تصدیق صحیح
 اولز* یعنی مقرک و متد نصکره نسبه تصدیق صحیح اولدی بعد الموت نسبه بقا سیچون و اگر تزوج مرأه نک
 نکاحیه اقرار ایدوب فوت اولد قده مرأه انی تصدیق ایسدی صحیح اولدی حتی انک ایچون مهر و ارثه لازم
 کلور حکم نکاح بقی اولدیغی ایچون اولکه عدتدروا کر مرأه بر جلاک نکاحیه اقرار ایدوب فوت اولسدی
 پس زوج انی تصدیق ایسدی انک تصدیق صحیح اولدی امام اعظم فتنه* زیرا اول مرأه وقتا که فوت
 اولدی ایسه علائق بله نکاح زائل اولدی حتی اول زوج ایچون اول مرأه نک و فرزندانی تزوج جائز اولور
 و اول مرأه نک و فرزندانی اولز سدانک ماسوا سی دوردی تزوج ایتمک جائز اولدی و اول زوج ایچون مرأه نک
 مینی غسل حلال اولر امدی مرأه نک اقرارى باطل اولور پس اقرارک بطلاند نصکره تصدیقه صحیح اولز
 (اقر نسبه من غیر و لاد کاخ و عم لم یثبت) برجل ولدک و بابا و انانک غیرى ایچون فرنداش و عم کبی نسبه
 اقرار ایسدی نسبه ثابت اولدی وانک حقه اقرارى قبول اولمز* زیرا اول اقرارده نسبه غیر اوزره
 نخبه ل وارد پس اگر مقر نفقه یا خود حضانة ادعا ایسه نفقه یا خود حضانة ادعا می معتبر اولز (ویرث
 الاعم وارث وان بعد) یعنی اگر مقر وارث معروف اولسه اول وارث قریب اولسون یا خود بهید اولسون
 مقر لهدن ارثه اقد حق اگر مقر بر کسنه ایچون بنم فرنداشدر دیو اقرار ایسدی و مقرک عنده سی یا خود
 خالته سی اولسدی پس ارث عنده ایچوندر یا خود خالته ایچوندر* زیرا مقر لهک نسبه ثابت اولدی امدی
 وارث معروف من احم اوله من (مات بوه فاباخ شارکه فی الارث بلانسب) بر کسنه نک ایبایی فوت
 اولد قده بر کسنه ایچون فرنداشدر دیو اقرار ایسدی مقر له انکله ارثه بلانسب مشارک اولور* زیرا مقرک
 اقرار نک مقتضای ایبی شیدر بری نسبه غیر اوزره جلددر حالبو که مقر ایچون مقر له اوزره ولایت بوقدر و بری
 دخی ارثه شریک اولمقد رانده ولایت وارد پس ثانی به اعتبار اولور اوله اولز (اقرار حدیثی مبتله علی
 آخردین بقبض ایده نصفه) بر میتک ایکی اوغلیک بری اول میتک بر آخر کسنه اوزرنده اولان دینک نصفه
 بیاسنک قبض اولدیکنی اقرار ایسدی (لاشی له و نصفه الآخر) مقر اولان اوغلو ایچون برشی بوقدر
 و دینک نصفی آخر ایچوندر* یعنی فرنداشیچون اولور یعنی بر کسنه فوت اولوب ایکی اوغلو قاسیدی و میتک
 برجل اوزره بیک افچه حتی اولسدی اول ایکی اوغلوک بری بیام بور جلدن بویک افچه نک نصفه قبض ایسدی
 دیو اقرار ایسدی و فرنداشی انی تکذیب ایسدی مقر ایچون برشی بوقدر و نصفی انی تکذیب ابدن فرنداشی
 ایچوندر* زیرا دینک استیفاسی ابله اقرار میت اوزره دینله اقراردر زیر قبض دین غیر مضمون قبضه
 اولور که حتی دین اوله امدی تقاص اولور پس فحان آخر فرنداشی انی تکذیب ایسدی انک نصیبی
 دین مستغری اولور پس مادامکه دینک چه بیسی قبض اولمدر فچه انک ایچون میراندن شی بوقدر (ولایرجع المقر
 علی اخیه نصف ما قبض) و مقر فرنداشی اوزره قبض اولسانک نصفه رجوع ایدمه من (وان تصادقا علی
 اشتراک کینهما) و اگر اول نصف مقبوض اشتراکی اوزره بر برین تصدیق ایدر لسه ایکیسی پیشده تقسیم
 اولور زیرا اگر مقر فرنداشی اوزره رجوع ایلسه فرنداشیده غرم اوزره رجوع ایدر پس غرم دخی اول
 مقدار مقبوضه مقر اوزره رجوع ایدر اول مقدارده مقاصه بوزلد یعنی ایچون میت اوزره دینک بقاسی ایچون
 حالبو که دین ارث اوزره مقدمدر امدی دوره بؤدی اولور

فصل

(حرز ایت بدین و کدیها زوجیه صحیح فی حقه) بر حره مرأه ردینله اقرار ایتد کده زوجی آتی تکذیب ایسدی
 اول مرأه نک اقرارى زوجیه حقه صحیح اولور امام اعظم فتنه (حتی نجس و تلامز) حتی مرأه نجس
 اولور و دین لازم کلور بالمانیه ثابت اولان دین کبی استهلاکده یا خودد شرأه بله یا خوددینه ابله (و عندهما لا)
 و امامین فتنه مرأه نک اقرارى زوجیه حقه تصدیق اولمز و مرأه نجس اولمز و دین لازم کلر* زیرا ابو جسدده

زوجی جماعت منع وارد در اول مر آنک اقراری حق زوجت بطلاندر اجماع اولان شنبه صحیح اولر (جهولہ
 النسب اقرت بازق لاسان) نسبی مجهول اولان بر مر آہ بر انسان ایچون رقلہ اقراری بنسبیدی ومقرله دخی
 اتی تصدیق بنسبیدی (واہازوج اولادمنہ) واول مر آنک زوجی اولوب واول زوجندن اولادی دخی
 اولسبیدی (وکذبہاصح فی حقہا) وزوجی اول مر آہی تکذب بنسبیدی اول مر آنک اقراری کندو
 حقتہ صحیح اولدی حتی اول مر آنک اقرارند نصبرکہ حامل اولوب ولد کنور سبیدی اول ولد رقیق اولور
 (لائی حقہ وحق الاولاد) زوجی حقتہ وموجود اولان اولادی حقتہ اقراری صحیح اولر پس مصنف لائی حقہ
 قولی اوزرہ تفریع ابندوب (حتی لا یبطل النکاح) دیدی حتی اول مر آنک اقراری ایله نکاح باطل اولمز وحق
 الاولاد قولی اوزرہ تفریع ابندوب (اولاد قبل الاقرار ومانی بطنہا وفتہ احرار) دیدی یعنی مر آنک اقرارندن
 اول حاصل اولان اولادی وقراری وقتہ بطشندہ اولان ولدی حر لر در دیدی المرقرتہ اقرارندن اول حاصل
 اولد قلمری ایچون فاما اقرارند نصبرکہ حاصل اولان ولد رقیق اولور ابو بوسف حقتہ زبیر اول مر آنک رقیق
 اولسنہ حکم اولندی امدی رقیقک وولد دخی رقیق درہ امام محمد حقتہ اقرارند نصبرکہ حاصل اولان واد حر در
 زبیرا زوجی اول مر آہی اندن حاصل اولان اولادک حر اولمری شرطیله تزوج ایتدی پس مر آہ بو حقتک ابطالی
 اوزرہ تصدیق اولمز (مجهول النسب حرر عبده) نسبی مجهول اولان بر کسنہ عبدینی تحریر بنسبیدی
 (ثم اقر بازق لاسان وصدفہ صحیح فی حقہ) اند نصبرکہ بر انسان ایچون رقلہ اقراری بنسبیدی واول انسان دخی
 اتی تصدیق بنسبیدی مجهول النسب اقراری کندی حقتہ صحیح اولدی (حتی صار رقیقہ) حتی اول مقر
 مقرله اولان انسان ایچون رقیق اولور (ون ابطال العتق) بمجهول النسبک تحریر ایلدیکی عبدک عتقی
 ابطال الیقین کن بن حتی انک معتقی حر اولر یعنی حالہ باقی فالور (فان مات العتیق) پس اگر بمجهول النسبک
 اعتاق ایلدیکی عبد فوت اولسبیدی (رثہ وارثہ ان کان) اگر بمجهول النسبک وارثی وارثہ عنیتہ وارث
 اولور (والا فللمقرله) وارثی بو عصبہ مقرله اکاوارث اولور* زبیرا وارث مقر ایچون اولدی حالبوکہ
 مقر مقرله ایچون اقراری ایلدی (فان مات المقر ثم العتیق فارثہ لعصبۃ المقر) پس مقر فوت اولوب اند نصبرکہ
 عتیق فوت اولسبیدی مقر عصبہ سی اکاوارث اولور* زبیرا وقتک مقر فوت اولدی حق ولاعصبہ سنہ
 انتقال ایتدی اما قرچی ایکن عبد فوت اولسبیدی عصبہ سنہ برشی ابو قدر (قال علیک انک افضل الحق
 اوالصدق اوالبین اونکر اوکر) بر کسنہ بررجه بتم ایچون سنک اوزرہ بکده یک الحق وارد در دیکه
 اولر جل الحق دیسبیدی یاخود اصدق یاخود البین دیسبیدی یاخود منکر احق یاخود صدق یاخود بقینا
 دیسبیدی یاخود تکرار ایدوب الحق الحق دیسبیدی یاخود اصدق اصدق دیسبیدی یاخود البین البین
 دیسبیدی یاخود نکرہ صورتی اوزرہ تکرار ایدوب حقد حقد دیسبیدی یاخود کر چکدر کر چکدر
 دیسبیدی یاخود یقیندر یقیندر دیسبیدی (او قرن بهما النبر) یاخود اولر جل الفضل مذکورہ یہ
 برافطنی مقارن الیقینک بر حقد دیسبیدی یاخود حق بر دیسبیدی الی آخر الکلام (کال اقرارا) جله سی
 اقرار اولور* زبیرا ذکر اولان کلام دعوی انکله وصف اولان شنبند بر جواب ایچون صالح
 اولدی و عرفا تصدیقہ استعمال اولور پس کلام سنک دعا ایلدیک حقد در اکی آخر الکلام (واوقال
 الحق حق اوالصدق صدق اوالبین یقین لا) واکر بر کسنہ بررجه بتم ایچون سنک اوزرہ بکده حقم وارد
 دیدکده اولر جل حق حقد یاخود صدق صدق یاخود یقین یقیندر دیسبیدی اقرار اولور* زبیرا ابو کلام تامل
 تقدم ایدن کلام بو نک خلافی اوزرہ در زبیر اولر تقدم ایدن کلام ابتدا ایچون صالح اولمز (قال لامته
 یاسارقہ بازایه یاخونہ یا بقتہ) بر کسنہ جاریه سنہ باخر سن بازایه یاخونہ باقا جن دیسبیدی (او قال
 هذه السارقۃ فقلت کذا وایعها فوجدتها واحدا منها) یاخود بوسارقہ شوله بر ایشلدی دیسبیدی
 ووند نصبرکہ اول کسنہ جاریه بیع بنسبیدی* پس مشتری ذکر اولان شنبند برین اول جاریه ده بوسبیدی
 یعنی بو عیب لردن برین جاریه ده بوسبیدی (لا رد به دا بیع به) اول جاریه بعد البیع اول عیب له رد اولمز یعنی
 اول عیب لردن بری ایلده رد اولمز* زبیرا عبارت اخیردن ما عدا سی ندادروم نادیک قصدی مناد ایه اعلامدر
 وانک احضر بریدر بو خسه ندا ایلدیکی و صفتک تحقیق دکادر بواحدن بر کسنہ مر آہ سنہ کاقره دیسبیدی

بنداری تفریق اولمز و عباره اخیره ایسه شتم اتمکبر (بخلاف هذ سارق و هذ هذ آفر هذ زانیه او مجنون)
 بوجاره سارقه در بوجاره آبقه در بوجاره زانیه در یا خود بوجاره مجنونه در دبیدی اول وقت در اولمز
 بو عباره تدرن بری ايله * زیرا اخبار در و اخبار ایسه تحقیق و صفا ایچوندر (بخلاف باطل او هذه مطلقه
 فعلت کذا) امام آه سته ندا ایوب باطالق دبیدی یا خود بو مرآه مطلقه در شوبله برایش ایشلدی
 دبیدی اول کسسه نك مرآه سی مطلقه او اور زرا طالق شرعا و افضک ایشندن حاصلدر * پس اول مرآه سته
 باطالق دیوندا ایند کسسه نك کلایم انکله تکلم ایلدیکی شئد صادق اولسون ایچون ایجاب قیلنور
 و آبقه ذکر اولسان مکانه و صافک ایشندن چاره ده عیوب حاصل اولمز و نده اولور و شتم اولور بو خسه تحقیق
 و صف اولمز کافیه بوبله ذکر اولدی

کتاب الشهادة

بو کتاب شهادتک احکامی بیاننده در مصنف بو کتابی کتاب اقرارک عقبنده ذکر ایتکه وجه مناسبت مر و ایدن
 شی ایچونکه تحقیقا شهادت حاجت اقرارک عدمند نصکره در امدی شهادت اعتبارده اقراردن متأخر اولدی
 (هی اخبار بحق الغیر علی آخر) شهادت غیر ایچون بر حقه آخر اوزره اخبار در بر ابردر کرک حق الله اولسون
 و کرک حق اللهک غیری اولسون (عن یقین) یعنی یقیندن ناشی اولان اخبار در (لا عن حساب و تخمین)
 بو خسه ظن و یکان و تخمین ایله اخبار شهادت دکلدن و بو کاشارت رسول علیه الصلاة و السلام (اذا رأیت مثل
 الشمس فاشهد و الا فذع) قول شریفله در معنای شریفی قچان سن شمس کبی کوردک ایسه شهادت ایله و الا ترک
 ایله دیکدر بواجلدن فقها شهادت معانیه معناسنه اولان مشاهده دن مشتق در دبیلر (و شرطها العقل
 الکامل) و شهادتک شرطی عقل کاملدر یعنی شاهد اولان کسسه عاقل و بالغ اولمقدر مجنونک و صبیکنک
 شهادتی قبول اولمز (والضبط) و دخی شهادتک شرطی ضبط اتمکدر و ضبط حسن سمعدر و الکفدر
 و وقت ادایه دکن حفظ اتمکدر (و الولاية) و دخی شهادتک شرطی ولی اولمقدر حر اولمقلغه بس قنک
 شهادتی قبول اولمز (ورکنه اللفظ اشهد) و دخی شهادتک حقیقته داخل اولان کنی لفظ اشهد در یعنی
 بن شهادت بیدرن دیکدر خبر معناسنه قسم معناسنه دکل بونی زبلی ذکر ایلدی حتی قچان شاهد اشهد لفظنی
 ترک ایسدی شهادتی قبول اولمز (و حکمها و جوب الحکم علی القاضی بموجبها بعد التزکیه) و شهادتک
 حکمی اول شهادتک موجب ایله بعد التزکیه قاضی اوزره حکمک وجوبیدر و قیاس شهادتک حجة ملزمه
 اولسندن ایدر * زیرا خبر در صدق و کذب محتملدر و لکن نصوصله و اجاعله قیاس ترک اولندی (و یجب
 بالطلب حق العبد) و شهادت حق عبده مدعینک طلبیله واجب اولور و مدعینک طلبی انکیچون اعتبار
 اولندی که زیر شهادت انک حقیدر امدی طلبی شرط قیلندی تکیم ستر حقیقده طلب شرط قیلندی کبی
 (وان لم یوجد بیده) را کر مدعی بولمز نه بدلی طلب ایلک واجب اولدی و شهادتک تم اوتمسی جائز اولمز
 حق سبحانه و تعالینک (ولایاتی الشهداء اذا مدعو) قول شریفی ایچون الله تعالی اعلم معنای شریفی
 شاهدک اداه شهادتدن ایلمسی مقبول اولمز قچان دعوت اولمز لدی دیکدر بوندن نصکره شاهدک
 یلورسه که قاضی انک شهادتی قبول ایدر و انک اوزر نه اداه شهادتی تعیین ایدر تم ادرسه آتم اولور
 و اگر شاهد یلورسه که قاضی انک شهادتی قبول اتمز یا خود شهادلر چوق اولوب بونک غیر یلر اداه
 شهادت ایتدکلرنده قبول اولدی ایسه اتم ایدر و اگر شاهدک غیر اداه شهادت ایدوب
 و شهادتی قبول اولندی ایسه اداه شهادت یلرسه اتم اولور و اگر شاهدک غیر اداه شهادت ایدوب
 امتناعی حقت ضایع اولسندن مؤدی اولور (دون حق الله تعالی) حق الله شهادتده طلبه حاجت بوقدر
 ز برحق اللهده شهادت بلا طلب واجب اولور (کعتق الامة و طلاق المرآه) چاره به نك عتی و مرآه نك
 طلاق کبی که بونلرده فرجک حرام اولسی و ادر بوایکه یسندنه شهادتی ترک اتمکده فسقه رضا
 و ادر و فسقه رضادخی فسقدر (و سترها فی الحدود افضل) و شهادتی حدود ده ستر اتمک افضلدر
 رسول علیه الصلاة و السلام قننده شهادت ایدن کسسه به (لو سترته شو بک لکان خیر الیک) قول شریفی
 ایچون * معنای شریفی یعنی اگر اول عیبی نو بکله ستر ایتسدیک سنک ایچون خیر اولوردی دیکدر

ودخی زنا خصوصتده رسول علیه الصلاوة والسلامک درآ ایچون یعنی منع و دفع ایچون تلقین بیوردقلری
 حدیث شریفکه (املاک استهاوقبلتها) در معنای شریفی اوله که سن اکامس ایتمش اولیدک باخود او بمش
 اولیدک دیوتلقین یعنی او کرمک سترک و بجائی اوزره آیت ظاهره در (وبقول فی المشرق فاخذ لاسمق) و شاهد
 سرقرده اخذ ایتدی در یوخسه سرقرده ایتدی دیمز حق مسروق سارقدن احیایک ایچون ودخی جانب ستره
 رعایت ایچون (ونصابها لزانار بمقرجال) و شاهدک زنده نصابی درت رجلدر حق سبحانه و تعالیکنک
 (واللایق یأتین الفاحشة من نسائکم فاستشهدوا علیهن اربعة نیکم) قول شریفی ایچون معنای
 شریفی الله تعالی اهل مسرک نسال یکزدن شونلر که فاحشه ابله کاورلر سزانلرک اوزر بند سزدن درت رجل شاهد
 طلب ایدک ودخی حق تبارک و تعالیکنک (ثم یأتو ابار بعد شهادت) قول شریفی ایچون (ولبقية الحدود و الاقود
 رجلان) و حدودک باقی فلاننده و قصاصده شاهدک نصابی ایکی رجلدر حق سبحانه و تعالیکنک (فاستشهدوا
 شهیدین من رجالکم) قول شریفی ایچون و یونلرده نسانک شهادتی قبول اولمز نلرده بدلیت شهیدسی اولدیغی
 ایچون (وللوالدة واستهلال الصبی للصلاة علیہ و البکارة و عیوب النساء) و ولادت ایچون و صبیکنک طوغدیغی
 وقتده اغملسی ایچون فوت اولدقده اوزر بند صلاوة ایچون و قرلزک بکارتی ایچون و نسانک رجال مطلع اولدیجی
 موضعنده اولان عیوب ایچون شاهدک نصابی (امرأة واحدة) مرأة واحده در رسول علیه الصلاوة
 والسلامک (شهادة النساء جارة فیما لا یستطیع الرجال النظر الیه) قول شریفی ایچون یعنی رجالک کوی
 یتدیگی شینده ودخی رجالک نظرایکنک ممکن اولیان شینده نسانک شهادتی جائزدر دیکدر و لامله
 محلی اولان جمع صیغه سبله جنس مراد اولنور بجان اول مکانده معهود اولسه * زیرا قطعاً کلی
 مراد دکلدن امدی انکله اقل مراد اولنور یقین حاصل اولتی ایچون (و غیرها مالا و غیره کنکاح و طلاق
 و وکالة و وصیة و استهلال الصبی الارث رجلان اورجل و امرأتان) و حقوقدن ذکر اولنلرک غیری ایچون
 برابردر اول حقوق کرک مال اوسون کرک مالک غیری اوسون نکاح کبی و طلاق و وصیت کبی و صبیکنک
 ارث ایچون استهلالی کبی یونلر ایچون شاهدک نصابی ایکی رجلدر باخود بزجل ابله ایکی مرأة در روایت
 اولتان شی ایچونکة تحقیقا عمر و علی رضی الله تعالی عنهما ایکسیدن نکاحده و فرقتده رجال ابله نسانک
 شهادتی جائز کوردیلر نیکیم اموالده و اموالک توابعنده جائز کوردلری کبی (ولزم فی الكل) و ذکر اولتان
 درت صورتده لازم اولدی (لفظ الشهادة قبول) بن شهادت ایدرین لفظی قبول ایچون لازم اولدی حتی
 شاهد اکر بن ایدرین دیسیدی باخود بن متیقن اولدم دیسیدی شهادتی قبول اولمز * زیرا نصوص بولفضله
 وارد اولدی و شهادتله حکمک جائز اولسی خلاف قیاس اوزر در بس مورد نص اوزره اقتصار اولندی
 (والمعذلة) ودخی ذکر اولتان کبی عدالنده لازم اولدی و عدالت رجالک حسنتی سببانه غالب اولمقدر
 و بوقر یف کاردن اجتنابه متناول اولور ودخی صغائر اوزره اصراری تر کده متناول اولور * زیرا صغیره
 اصرار ابله کبره اولور بنی علیه الصلاوة والسلامدن روایت اولندیغی اوزره که تحقیقا رسول علیه الصلاوة والسلام
 (لا صغیر مع الاصرار ولا کبیرة مع الاستغفار) بیوردی یعنی مصر اولغله صغیره اولمز و استغفار ایتکله کبره
 اولمز دیکدر (اوجوبه) شهادتک قبولی واجب اولتی ایچون عدالت لازم اولور حق تبارک و تعالیکنک
 (واشهدوا ذی عد منکم) قول شریفی ایچون ودخی خبرک صدق و کذبه بمختل اولدیغیچون و حجت خبر صدقدر
 و عدله جهة صدق ترجیح اولنور * زیرا محظور ایدن کذبک غیر بنی ارتکاب ایدن کسته انک کبی کذب دخی
 اختیار ایدره بونده اشراوت اورد که تحفه بما عدالت شهادتله عملک واجب اولستده شرط شهادتک اصلیتنه
 شرط دکلدن * ز رافاقی ولایت ایچون و قضا ایچون و سلطنت ایچون و امامت ایچون اهل درو بزم قترده
 شهادته دخی اهلدر و امام ابو یوسف قترده تحقیقا فاسق نامده و حجه اولسیدی و مروت صاحبی اولسیدی
 شهادتی قبول اولنور و اصح قول بودر که تحقیقا فاسقک شهادتی قبول اولمز الا بوقدر فرق وار که قاضی فاسقک
 شهادتی قبول ایتسیدی بزم قترده صحیح اولور کافیده بویله ذکر اولندی (وهی اوعلی حاضر تجب الاشارة)
 و شهادت اکر حاضر اوزره اولورسه (الی ثلاثة الخصین و المشهود به عینا) اوج موضعه اشراوت واجب
 اولر یعنی ایکی خصمه و شهادت اولنک شینده یعنی مدعی به و مدعی علیه و شهادت اولتان شینده اول شی عین

اولدیجی خالد عیالده طه نیندن احترازیندی (واو علی عائب او میت فسه و ونسبه اولی ایه فقط لا تقبل
 حتی بدمبر، الی جمله) و شهادت اگر غائب اوزره یا خود میت اوزره و او ارسه اول غائبه یا خود اول میت
 نسبه ایدوب و بالک باسسته نسبت ایسه لردی شهادت لری قبول اولمز یعنی غائب اسمنی ذکر ایدوب فلان
 ابن فلان اوزره دیسه شهادت لری قبول اولمز حتی جدیدک اسمنی ذکر ایتمدیکجه (ولایوبه صناعته) و غائب
 صحتی جدیدک منابته نائب اولمز یعنی غائب اسمنی و با یاسی اسمنی و صناعتی ذکر ایسه ل کفایت ایمز
 (الا اذا کان معروفا بها) الامکر که اول غائب یا خود اول میت صناعته معروف اوله اول بلده اول
 صناعته انک شریکی اولما غله قبول قیلنور و اگر غائب اسمنی و با سناک اسمنی و قبیله سنی و حرفتی ذکر ایدوب
 و محله سنده و حرفته انک اسمیه مسمی رجل آخر یوغیسه کفایت ایدر و اگر انک اسمیه مسمی آخر کسنه
 و ارایسه کفایت ایمز حتی تمیز افاده ایدر برشی آخر ذکر ایتمدیکجه و اگر غائب اسمنی و با سناک اسمنی و قبیله سنی
 یا خود صناعتی ذکر ایدوب جدیدی ذکر ایسه لردی قبول قیلنور بس تعریفک شرطی اویج شیک ذکر ایدر
 بوجه اوزره اگر لقبی و اسمنی و با یاسی اسمنی ذکر ایسه ل بعض کفایت ایدر دبدیلر و قول صحیح بودر که کفایت
 ایتمز وجدک ذکر نیک شرط فیلمسنده اختلاف وارددر (واو قضی بلا ذکر ایتمدیکجه) و اگر قاضی جدیدک ذکر نسز
 قضا ایسیدی نافذ اولور عمادیه ده بوله ذکر اولندی (ولایسأل عن شاهد بلا طعن الخصم) و قاضی
 شاهد دن سؤال ایتمز خصمک طعنی اولمقسزین و اگر خصم طعن ایدر سه سر اولعائیه قاضی اذن سؤال ایدر
 (الافی حدود وود) الاحدود و قصاصده سر سؤال ایدر و علانیه تزکیه ایدر ایکه سنده ده بالاجماع خصم
 اولور کرک طعن ایسون کر که ایسون * زیرا خصم حدود و قصاصده شهادتک اسقا طعیون حیلله ایدر پس
 انده تفحص و تعقد شرط قیلندی (و عندهما یسأل فی النکل سر اولعائیه) و امامین قنده قاضی کلیمسنده
 سر اولعائیه سؤال ایدر کر که خصم طعن ایسون * زیرا قضا نیک بناسی حجت اوزره در وجه ایسه شهادت
 عدلدر پس شاهدک عدالتنده سؤال ایلله متعرف اولور (و به یقنی) و فتوی دخی بونیکه در بوندنکره
 سر از کیه ده قاضی بر قطعه کاغده شاهدک اسملرینی و حلیله یی بازوب کوندرومن کیدن انلرک حاللر نیک
 تعریفنی التماس ایدر و علانیه تزکیه قاضی مزکی ایلله شاهدک بینتی مجلس قضاده جمع ایدوب مزکی
 شاهد ندن شاهدک حضورنده بونلر مقبول الشهاده عادلر مینر دیو سؤال ایدر انلری تزکیه ایتمک ایچون
 یا خود جرح ایتمک ایچون و زم قنده سر تزکیه ایلله اکتفا واقع اولدی * زیرا علانیه تزکیه بلا در و فتنه در
 ز برامدی و شاهد لری جارحه اذی و اضرار ایلله مقابل اولور (و کنی لفر کیه ان قول المزکی هو عدل)
 و تزکیه ایچون قاضینک مزکی به کوندردیکی کاغده شاهدک اسمنک تحتیه بو عدلدر دیو کتب ایلدیجی کفایت
 ایدر و شول شاهد که مزکی انک فسقنی بوله برشی کتبت ایسون هتک عرضدن احترازا یا خود الله تعالی اعلم کتبت
 ایسون (وان لم یقل جائز الشهاده) اگر چه مزکی بو شاهد جائز الشهاده در مدعی ایسه ده بو عدلدر دبدیلی
 کفایت ایدر کافیه دبدیکه بوندنکره دخیل دیکه معدل بو عدلدر جائز الشهاده در دیکدن لایددر * زیرا عبد
 یا خود حد قذفه محدود اولان کسنه چان نائب اواسه آز اولور عدل اولور واضح اولان قول بودر که بو عدلدر
 قولله اکتفا ایتمکدر دار ایلله حریت ثابت اولدی یعنی ایچون * بن دیرمه بونده اشکال واردر زیرا قذفه
 محدود اولان نائب آز اولور معدل اولور نیکم مصنفاتی ذکر ایلدی امدی جائز الشهاده در قولندن لایددر
 محدود خارج اولسون ایچون و یوسؤال هدایه نیک عبارتی اوزره وارد اولمز * زیرا هدایه ده قذفه محدود ذکر
 اولندی لکن ذکر اولانن کبی انده دخی بوقیدک اعتبار ندن لایددر انی اخراج ایسون ایچون پس بوقدرجه
 مز کینک بو عدلدر قولله اکتفا اصح اولمز (ولایصح تعدیل الخصم) و خصم تعدیل صحیح اولمز امام اعظم
 بوله دبدیلی یعنی تحقیقا مدعی علیه ک شهادت لری تعدیل ایلمسی صحیح اولمز * زیرا مدعی نیک و شاهد ل نیک
 زعمنددر که تحقیقا مدعی علیه انکارده ظالم کاذبدر و فاسق کاذبک تزکیه سی صحیح اولمز و امامین قنده
 صحیح اولور اگر عدل اولمقلله اهاندن ایسه لکن امام محمد قنده مدعی علیه بر آخر کسنه ضم ایتمکدن لایددر
 واحدک تعدیل جائز اولدی یعنی ایچون و امام ابو یوسف تجویز ایلدی نیکم عن قریب یسائی کاور و مدعی
 علیه ک تعدیلله مز اذ تزکیه ایسه لدر (بقوله هم عدول لکنهم اخطاوا و افسوا و اوهم عدول) مدعی علیه ک

بونلر عدلدر لکن بونلر خطا ایلدیر یا خود اوتوندیردیمسیله یا خود بونلر عدلدر دیمسیله و بولام اوزره یعنی
 بونلر عدلدر کلامی اوزره خطا و نسیان زیاد اتمکله تعدلی صحیح اولمز (واما اوقال صدقو" عدول صدق
 واما اگر خصم بونلر صدق ایتدیردیمسیله یا خود بونلر صادق عدلدر دیمسیدی (فقدان الحکم) بس
 تحقیقا حکم لازم کلدی * زیرا بونلر عدیل حکمک ثبوتیه خصم دن اقرار در اما اگر خصم بونلر عدلدر دیمسیدی
 زیاد ایلسد بونلر خلافی اوزره در اول وقت انک اوزر بته حکم لازم کل * زیرا شاه عدل اولمیری ایلدیر انلردن
 نسیان و خطا جائز اولور بس عدل اولمیردن کلامی صواب اولنی لازم کل (کنی واحدا لکن کید و لئرجه الشاهد
 و الارسالة الی الزکی) تزکیت ایچون و شاهدک کلامی لسان آخر دن رجه ایچون و من کی به کوندرمک ایچون
 رجل واحد کفایت ایدر * زیرا تزکیه امور دیندنر بس انده شرط قلمدی اعدالت شرط قلمدی حتی عبدک
 و حره آنک و اعانتک و قذفه محدود اولان تا بک تزکیه سی جائز اولور * زیرا انلرک خبر لری امور دینده
 مقبولدر (والاحوط اثبات) و اولی اولان ابی کسنه اولمیدر * زیرا ابیکده طمانینت زیاد در بودر
 اولانلرک کلبسی سرا تزکیه در و اما علانیه تزکیه بس انده شرط قلمدی شهادت شرط قلمدن شکرک
 جیمسیکه حریتدن و بصردن و بوابیکدنک غیر بدن و لفظ شهادتدن ماعدادی بالا جع شرط قلمدی
 زیرا معنای شهادت انده اظهار در بواجدن علانیه تزکیه مجلس قضایه مختص اولور (لسامع ما یتعلق
 بالا قوال) یعنی سامع ایچون اقبواله متعلق اولان شی * جائز اولور بیع کبی که بیع ایتدم و مشتریک
 اشترای ایتدم دیدیکی و شی اقرار کبی که مفترک فلانک اوزر مدع شومعداری حتی واردر دیدیکنی ایشتمکله
 (اورای ما یتعلق بالا فعال) یا خود افعاله متعلق اولان شئی کورن کسنه ایچون جائز اولور قاضینک حکمی
 کبی و غضب کبی و قتل کبی (ان یشهد) شهادت ایتک جائز اولور * ان یشهد جمله سی اسامع قوی ایچون مقدر
 اولان ایچونلرک فاعلیدر (وانلم یشهد علیه) اگر چه کیم ایشیدوب کور دیک شی * اوزره اشهاد اولمیدی
 ایشه شهادت ایدرین تحقیقا فلان بیع ایلدی یا خود اقرار ایلدی در * زیرا شاهد سبی معاینه ایلدی بس
 اوزر بته انکله شهادت واجب اولدی معاینه ایلدی کبی * بوله اولوق بیع عدلیله ظاهر اولور سه
 انده در و اگر تعاطی ایله اولور سه دخی بوله در * زیرا بیع حقیقی مانی مال ایله مبادلدر حال و کبولندی
 و بعض دیدیکه تعاطی ایله اولانده بیع اوزره شهادت ایلر بلکه اخذ و اعط اوزره شهادت ایدر * زیرا بیع
 حکمیدر حقیقی دکلدر (و یقول اشهد لاشهدتی) و بن شهادت ایدرین دیر بی اشهاد ایلدی دیم کاذب
 اولمق ایچون (ولانسه الشهاده بسامعه من وراء الحجاب) و شاهد و راه چیدن ایشتمسبله شهادت
 وسعت اولمز یعنی شاهد اوزر بند شهادت ایدر چکی کسنه نک صوتی و رای حجابدن ایشتمسیدی شهادت
 ایلدی جائز اولر غیر بی کسنه اولوق احتمالی ایچون * زیرا نعمه نغمه می مشابه اولور (الاذان تعین انقائیل)
 الامکر سوا بیلن کسنه معین اوله ایت ایچنده بالکرا اولوب و شاهد بیتد انن غیر اولدی بکن یلسیدی اندنصرکه
 شاهد بیتک مسلکی اوزره اوتوروب و اندن غیر مسلکی اولوب داخل اولان کسنه نک اقرار بن ایشیدوب
 وانی کور مسیدی بوتقدیر چه بونکله علم حاصل اولور لکن قاضی ایچون لایق اولان چنان انک ایچون
 شاهدتفسیر ایلده اتی قبول ایلکدر * زیرا تفسیر قنده قبول شهادتک جواز ضرورتدن دکلدر زیرا
 تسامعه شهادت بعض حوادتده قبول اولور لکن چنان تسامعه تصریح ایلده قبول اولمز شکرک من قریب
 بیانی کلور (اورای شخص القائله ایشهد عنده اثبات انهم افلانه ثبت فلان بن فلان) یا خود شاهد اقرار
 ایدن مر آنک شخصی کوروب و انک قنده ابی کسنه بوهره آ فلان اوغلو فلانک قری فلانده در دو شهادت
 ایدر سه شهادت وسعت اولور اقرار صحیح اولور * فقه ابوالایث رحمت الله علیه دیدیکه چنان بر مره اولور چنان
 اقرار ایشیدی و انک قنده ابی کسنه تحقیقا بوهره آ فلان اوغلی فلانک قری فلانده در دو شهادت ایلدر
 مره آنک اقرار بی سمع ایدن کسنه ایچون انک اقراری اوزر بته شهادتی جائز اولر الامکر که مقرره نک شخصی
 اقراری حالده کورمش اوله بوتقدیر چه انک اقراری اوزره شهادتی جائز اولدی مقرره نک شخصی کورمک
 شرطله بوخسه بوزنی کورمک شرطله دکل و ابو بکر الاسکافی دیدیکه مره آنچنان بوزنی کشف ایدوب
 بن فلان اوغلو فلانک قری فلانده بی زوج ایچون مهری هبه ایلدم دیمسیدی تحقیقا انک اقرار بته شاهد

اولسہ دی اول شاہدل بومر آہ فلان اوغلو فلان قری فلانہ در دیو ابکی عدل کسہ نک شہادتہ محتاج اولز
 مادامکہ اول مقہرہ حیائندہ اولدقہ * ز را شاہد ایچون اول مر آہ اشارت ایلک ممکن اولور پس اگر اول مر آہ
 فوت اولدی ایسہ بو تقدیرجہ شاہدل ابکی عدلک بومر آہ فلان اوغلو فلان قری فلانہ در دیو شہادت ایلک
 محتاج او اولر عمادبہ دہ بیلہ ذکر اولندی (ولایشہد علی الشہادۃ مالم بشہد علیہا) و شہادت اوزرہ
 شہادت اولمز مادامکہ اول شہادت اوزرہ شاہداد اولدقہ * ز را شہات اصیلک شہادت اولنسان شی
 اوزرہ قولک نافذ اولسنده ولایتک ازالہ سبلہ اصل اوزرہ تصرف ایلکدور وغیر ایچون ثابت اولان ولایتک
 ازالہ سی غیرک اوزرہ شہ ضرر در آمدی اول غیردن انابت و تحمیلدن لابدر (ولامن رأی خطہ ولم یند کرہا)
 ودخی ذکر اولنسان کبی شول کسہ کہ شہادتنی کتب ایلدی بکی خطنی کورد کدہ اول شہادت خاطر ینہ
 کتور مدیکہ شہادتنی جائز اولمز (کذا القاضی) کذلک قاضیہ بویلدہ یعنی چنان قاضی بر رجل بر رجل
 ایچون بر حلقہ اقرار ایلدی بکن یا خود شاہدلک بر رجل ایچون بر رجل اوزرہ بر حلقہ شہادت برین دیواندہ یعنی
 جریدہ سندنہ کورد کدہ اول قاضی اول اقراری یا خود شاہدلک شہادت برین نذر ایلکسہ انککہ حکم ایچون حکم
 ایلکسہ نافذ اولمز حتی نذر ایلدی کیکہ (وکذا الراوی) و کذلک راوی دخی بویلدہ یعنی راوی دخی روایت
 ایلدی بکی شہدی نذر ایلدی کیکہ انک ایچون روایت حلال اولمز * ز را بونلرک ہری حلال اولمز الاعن علم اولور
 بوندہ ایسہ علم یوق ز را خط خطہ مشابہ اولور (ولایاتسامع الا فی النسب والموت والکحاح والدخول
 وولاية القاضی واصل الوقف) ودخی تسامعہ شہادت جائز اولمز الانسبہ وموتہ ونکاحہ ودخولہ
 وقاضینک ولایتندہ واصل وقفہ جائز اولور پس تحقیقا بونلرہ تسامعہ شہادت جائزدر (اذا خبر بها
 رجلان او رجل وامرأتان عدولا) چنان ایکی رجل یا خود بر رجل ایلہ ایکی مر آہ عدول اولدقاری حالہ
 امورستہ ایلہ اخبار ایلسدل دی جائز اولدی و قیاس جائز اولماقی ایدی ز را شہادت جائز اولمز الاعلم ایلہ او اور
 تکیم مر وایتدی و علم حاصل اولمز الامشاهدہ ایلہ وعیانلہ او اور یا خود خبر متواتر ایلہ او اور حالو کہ مشاہدہ
 وتواتر بولندی امدی بو امورستہ نک کلیسی بیع واجارہ کبی اوادی بلکہ انلردن اولی اولدی * ز را مر ایلدی
 نکاحک * کسندن اسہلدور استخسانک وجهی اولدر کہ تحقیقا ذکر اولن ان امورک سبیلر نک معاینہ سی
 ناسک خواصنہ مختص اولور ودخی اول امورہ احکام متعلق اولور کہ اول احکام نیچہ قرانمقضیہ اولسی
 اوزرہ ونیچہ عصرک انقراضی اوزرہ باقی قالور پس اگر اول امورہ تسامعہ شہادت قبول اولسہ حرجہ
 مؤدی اولور و اول احکامک تعطیلنہ مؤدی اولور اما بیع و ہبہ واجارہ و بونلرہ ملی اولان بونک خلافی
 اوزرہ در کہ ز را بونلرک ہری کلادرنانی ہر کس ایشیدور تسامعہ شہادت شول وجہلہ جائز اولور کہ
 چنان شاہد ایچون تواتر ایلہ یا خود مشہور اولمغلہ یا خود اعتماد ایلدی بکی ثقتہ نک اخبار بیلہ علم حاصل اولور سہ
 جائز اولور ودخی اتی ایکی عدل رجل یا خود عدولدن بر رجل ایلہ ایکی مر آہ اخبار ایلبری شرط قبلدی * ز را
 ایکی رجل بو شرط نصابک اقلیدر کہ معاملاندہ اوزرہ ینہ حکم بنا اولن ان علمی افادہ ایدرو بعض دیدیکہ موندہ
 واحدک یا خود واحدہ نک اخباری کفایت ایدر * ز را ناس اول حالتک مشاہدہ سن کر یہ کوروب اکثر یا
 حاضر اولمز الا ابراحد یا خود ہر مر آہ حاضر اولور نسب و نکاح موتک خلافی اوزرہ در ولایق اولان اداء شہادتنی
 اطلاق ایتکدر بن شہادت ایدر بن کہ تحقیقا فلان بن فلان فوت اولدی دیککہ و تفسیر ایلک ایلہ حتی اگر شاہد
 قاضی ایچون تفسیر ایدوب تسامعہ شہادت ایدر بن دیسیدی انک شہادتنی قبول اولمز قول صحیح بودر
 و مصنفک اصل وقف دیسنباعث ز را اصل وقف قرنلرک انقراضی اوزرہ باقی اولور و فقک شرطلری باقی اولمز
 ز را اصل وقف مشہور اولور فاما اوقفک شرط ایلدی بکی شرطلرہ مشہور اولر شیخ امام ظہیر الدین المرغینانی
 دیدیکہ و فقک جہتی بیاندن لابدر شاہدلک تحقیقا بوشی مسجد اوزرہ یا خود مقبرہ اوزرہ بونلرک امثالی
 اوزرہ و فقدر دیو شہادت ایلبر بیلہ حتی شہادت لرنند بونی ذکر ایلسدل دی شہادت لری قبول اولمز و فقہانک شرائط
 وقف اوزرہ شاہدلک شہادت لری قبول اولمز قوللرک تا ویلی بودر کہ تحقیقا بوشی مشونک اوزرہ ینہ و فقدر
 دیوزر کہ ایلدکلر ندنصرکہ شاہدل ایچون تحقیقا بو وقف غلہ سندن بد اولنوب شوکا صرف اولنوردبو
 شہادت ایلک لایق اولمز و اگر شہادت لرنندہ بویلدہ دیرلسہ شہادت لری قبول اولمز کافیدہ بویلدہ ذکر اولندی

(و بشهد رانی جالس مجلس القضاء بقره دایله الخصوم انه قاض) و مجلس قضاده او توروب اوزر بنده خصوم داخل اولد قلمی کسینه بی کورن کسه: ننگ تحقیقاو قاضیدر دیو شهادتی جائزا و اورا اگر چه کیم اول قاضی به امامک تقلیدی یعنی سپارش ایلمسی مشاهده اولندی ایسه ده. (ورانی رجل وامراه عازر بنده ساکن او اوبو بیلنرند اندساط الازواج انها عرسه) و دخی ذکر اولنان کبی بر رجل ابله بر مرآه عازر بنده ساکن او اوبو بیلنرند اکل و شر پده و نومده اندساط ازواج یعنی معاشرت اولان کسندی کورن کسه ایچون تحقیقا بومر آ بو رجک زوجه سیدر دیو شهادت ایلمسی جائزا و اورا اگر چه کیم بیلنرند اولان عقد نکاحه شاهد کل ایسه ده و بر کسندی دخی اکا بونلر زوجاندر دیو خبر و برمدی ایسه ده تکیم بر کسندی بر عینی صاحبک قیرنک بدنده کوروب ظاهر حاله عمل جهنتدن شهادت ایسه جائز اولدیغی کبی (ورانی شیء سوی لرفیق المعبر فی بد متصرف کلامک انه) و دخی ذکر اولنان کبی کندی نفسندن تعبیره قادر رفیقک ماسواسی ملک صاحببری کبی متصرف کسندی ننگ بدنده اولان شیء کورن کسندی تحقیقا بوشی متصرف قدر دیو شهادت ایسه جائزا و اور بونک صورتی اولدر که بر رجل بر انسانک بدنده بر شیء کور سیدی بوند نص کره اول شیء بر آخر کسندی ننگ بدنده کور سیدی و اول کور دینی کسندی بوشی بنم ملکدر دیو ادعا ابتدیدی اول کورن کسندی ایچون اول شیء مدعی کدر دیو شهادته وسعت واردر شهادت ایسه جائزا و اور * زیرا اشیا ده ملک بقینا بیلنر بلکه ظاهر ایلنور بس بلا نمازعه اولان بد ظاهر املکه دایلد (اذا شهده قبه) بخان اول شیء کورن کسندی ننگ قلمی اول شیء انک ملکی اولدیغنه شهادت ایدرسه بس اگر اول شیء کورن کسندی ننگ قبه بد تحقیقا اول شیء غیرک ملکدر دیو شهادت ایدرسه انچون ملک ابله شهادت ایتمک حلال اول * زیرا شهادتک جوازنده اصل بقینک اعتبار بدر کرسول علیه الصلاه والسلام (اذا علمت مثل النمس فاشهدوا لافدع) قول شریفنده مرور ایلدیکی ایچون بس بخان شمس کبی بیلک معسر اولسیدی قبلک شهادته عمل اولنور (غان فمسر للقاضي شهادته بالتسامع او بحکم الید بطلت) بس اگر شاهد قاضی به صورت اولیده تسامع ابله باخو د صورتی ناینده بد حکمیه شهادت ایلدیکن تفسیر ایدرسه شهادتی باطل اولور * زیرا بخان شاهد مطلق ذکر ایسه قاضیک قلمیه شهدک صدق واقع اولور بس اندن شهادت عن علم اولور و تفسیر ایدرسه عن علم اولور و دیسه که شو ابله ایشتمد بواجل دن اخبار دن اولان مر اسبله ساندن اقوی اولدی کافیه بویه ذکر اولندی (الاقی الوقف) الاوقفده تفسیر ایدرسه شهادت باطل اولور * زیرا بخان ایکی شاهد شهادت لری وقفده تسامع ابله تفسیر ایسه لری قبول اولنور عمادیه ده بویه ذکر اولندی (شهدانه شهد دفن زید اوصلی علیه فهو معاینه) بر کسندی زیدک دفننده یاخو بد نمازسی اوزره نمازنده حاضر اولدیغنه شهادت ایسه بس انک حضوری معاینه در شهادتی قبول اولنور حتی قاضی به تفسیر دخی ایسه لرقاضی انی قبول ایدر * زیرا دفن اولنور الامیت دفن اولنور و اوزر بنده نماز قیلنر الامیت اوزره قیلنور (الشهادة بالایجاب شهادته باقبول فی العوضات) معاوضاتده ایجاب شهادت قبوله دخی شهادتدر بیع کبی واجاره و نکاح کبی و بونلرک امثالی کبی (حتی اوشهدوا علی تزویج لاب فقط قبل) حتی اگر شاهد لر بلا ذکر قبول ایچن بابانک تزویجنه شهادت ایدر لسه ده شهادت قبول اولنور (بخلاف الهبة) اما بیه بونک خلاقی اوزره در کز بر اقبول ذکر نرسز هبده شهادت ایسه لدر اول شهادت قبول اولنور عمادیه ده بویه ذکر ایلدی

* (باب القبول وعدمه) *

بو باب شهادتک قبولک وعدم قبولک بیاننده در (تقبل من اهل الاهواء) شهادت اهل اهوان یعنی شهوات نفسیه به میلی اولان کسندی دن قبول اولنور * معلوم اولسونکه تحقیقا اهل اهواء کتب کلامیه ده ذکر اولندیغی اوزر رسول اهل قبله در که انلرک اعتقاد لری اهل سنتک اعتقاد لری اوزره اولنر انلر که جبریه و تدبیه و روانض و خوارج و مطله و مشبهه در و بونلرک هر وی اون ایکنشرفه در پس جمله سی بخش ایکی فرقه اولور و یز قلمده بونلرک شهادت لری قبول اولنور شافعی ایچون خلاف وارد (الانحطایة) الاقوم خطایه ننگ شهادت لری قبول اولنور و انلر و انفضک غایلریدر یعنی بر امره حدی تجاوز ایلنر در که انلرک قنده هر عین ایدن کسندی محقر انک شهادتی جائزا و اور اعتقاد ایلدر و مسلم ایچن اولان کسندی کاتبین ایلنر در

دیدیکه انلر کند و جماعتلرندن اولانلر ایچون شهادتی واجب کوررلر بس انلرک شهادتده شبهه حاصل اولور (ومن الذی علی مثله وان اختلافه) و ذین کندی مثلی ذمی اوزره شهید و اولور اکر چه کیم ملت جهتده مختلف اولورلر سده یهود ایله نصاری کبی (ومن الذی علی لمستأمن بلاعکس) ودخی ذمیدن مستأمن اوزره شهادت قبول اولنور * زیرا ذمی حال جهندن مستأمندن اعلادر * زیرا بزیم دار بزیم اهلندندر بوا لمدن مسلم ذمی ایله قتل اولنور و مستأمن ایله قتل اولنور و مستأمنک شهادتی ذمی اوزره قبول اولنور مستأمنک ذمی اوزره ولایتک قصوری ایچون مستأمنک حالی ذمیدن ادنی اولدیغی ایچو (ومن علی مثله ان اتحد دارهما) و مستأمندن مستأمن اوزره شهادت قبول اولنور اکر ایستک اراری محمد اولورسه و اکر دارلری متحد اولوب عری بشفقه داردن اولورسه رومله ترک کبی بر برلری اوزره شهادتلی قبول اولنور * زیرا اینلر ننده اولان ولایت ایکی عسکرک اختلافیه منقطه قدر بواجلندن بینلرنده وارث اولوق جاری اولنور (ومن عدوه بسبب الدین) و دین سیبله عدونک شهادتی قبول اولنور * زیرا عداوة سببه دینک قوتنه و عدالتده دلالت ایدر * عداوة دنیویه بونک خلافاً اوزره در زیر حرامدر بس بر کسند عداوة دنیویه بی ارتکاب ایسه نک قولندن امین اولنور (ومن لم یسبره) و معصیه صغیره ارتکاب ایدن مسلتک دخی شهادتی قبول اولنور اول معصیه صغیره اوزره مصر اولوب (ان اجتب الکبائر) اکر نگاه کاردن اجتناب ایدر سه اولکه معنای عدالتدر (بإتلاف) ودخی سنتمز اولار کسند نک شهادتی قبول اولور خاتنه تقید سیز نصوصک اطلاق ایچون ودخی سنتمزک عدالتد محل اولدیغی ایچون و اقلنک شهادتک قبول اولنورسی غیر اول اقلن سننی بویکلکی عذر ایله یا خود هلاکدر خوفله ترک ابلدیکی صورتده در و اما کربنی تخفف ایچون ترک ابدتی ایسه شهادتی قبول اولنور * زیرا عدل اولور و امام اعظم ختار ایچون وقت تقدیر ایلدی زیرا بونکله کتاب وسنت و اجماع و ازدا اولدی و مقادیر ایسه رأی ایله بیلنور و متأخرون وقت تقدیر ایلدی بر بعضی رسد یا خنده یا خود اوان یا خنده دبد بلو بعضی طوغدینی کونک بدیحی کونی یا خود بدی کوندن صکره اولدک خاتنه نحملی اولوب و ختنه هلاک اولیغی وقتدر دیدیلر (ومن اخصی وولد الزنا والخبثی) ودخی خادمندن وولد زانندن و خندان شهادت قبول اولنور بجان انلر عدلر ایسه * زیرا عضوک قطع اولنورسی وولد زنا ایچون ابو بونک جنایتی عدالتده قدح یعنی طمس ایجاب ایلور و حضرت عری رضی الله عنه علمقه خادم ایکی شهادتی قبول ایلدی و ختشی بارجلدر یا خود مر آهدر ایکی جنسکده شهادتی مقبولدر بوندن صکره اکر شاهد ختشی مشکل اولورسه انده اشکال بوقدر و اکر ختشی مشکل اولورسه شهادت حقتده مر آهدر عدا اولنور احتیاطاً (والعتیق للعتیق و بالاعکس) و معتقک مولاسی اوزره و مولاسنک معتقی اوزره شهادتلی قبول اولنور تهمت اولدیغی ایچون و تحقیقاً ثابت اولدیکه تحقیقاً قنبر حضرت علی کرم الله وجهه ایچون قاضی شریح قنترده شهادت ایلدی شریح حضرتلری قنبرک شهادتی قبول ایلدی حالبوککه قنبر حضرت علی رضی الله عنهک عتیقی ایدی (والاعمال) و عمالک یعنی سلطان عامللر نیک شهادتی دخی عامه مشایخ قنترده قبول اولنور * زیرا نفس عمل فسق دکلددر الامرک که بجان انلر ظلم اوزره اولورلر سه قبول اولنورلر فقهادیدیلرکه بوانلرک زمانلرنده ایدی زیرا انلر اوزره صلاح غالب ایدی فاما شول عامللر که بزیم زمانلرنده در انلرک شهادتلی قبول اولنور ظلملی غالب اولدیغی ایچون کافیده بویله ذکر اولندی (ولا خیه و عه و من حرم رضاعاً و مصاهرة) و قنداشک قنداشی ایچون و عیسی ایچون و رضاع یا خود مصاهرت جهنیه حرام اولان ایچون شهادت قبول اولنور * مصاهرة حرام اولان زوجه سنک اناسی کبی و مر آسنک زوجه آخردن قری کبی و قزینک زوجهی کبی و یا اسنک زوجهسی کبی و اوغولنک زوجهسی کبی * زیرا بونلرک بینلرنده املاک متمیزدر یعنی آریدر و بدلر تمیزدر یعنی اولشمعدنر و بعضینک ماننده بعضیسی ایچون بسوط یعنی تصرف بوقدر امدی تهمت محقق اولور * اما اولادجهتدن قربابت بونک خلاقی اوزره در یا خود احد زوجهینک آخر ایچون شهادتی ذکر اولنورک خلاقی اوزره در یعنی شهادتلی مقبوله دکلددر (ومن کافر علی عبد کافر) ودخی کافر دن بر عبد کافر اوزرینه شهادت قبول اولنور (مولاه مسلم اوعلی حر کافر مولاه مسلم) اولیه عبد کافر که انک مولاسی مسلمدر یا خود بر حر کافر اوزرینه شهادت قبول اولنور اولیه حر کافر که

موکلی مسلم اوله یعنی رکافزک مولاسی مسلم اولان برعید کافر اوزر بنده شهادتی و دخی رکافزک موکلی مسلم
 اولان برحر وکیل کافر اوزره شهادتی جائز اولور (بلا عیس) یعنی ماکی کافر اولان عبد مسلم اوزر بنده
 کافرک شهادتی و موکلی کافر اولان وکیل مسلم اوزره کافرک شهادتی قبول اولمز بس تحقیقا مولای مسلم
 بن اول مسلک عبدی کافر اولسیدی و اول مسلم عبد کافر ایچون بیع و شرایه اذن و برسدی پس ایکی کافر
 شاهد اول عبد کافر ما ذونک اوزر بنده شرا ایله باخود بعله شهادت ایلسدردی اول ایکی کافرک شهادت لری
 اول عبد کافر اوزره جائز اولدی ز بر اوشهادت رکافزک شهادتیدر که قصد کافر اوزره بر امرک اثبات او رفقام
 اولدی و اول اثباتدن مولاسی اولان مسلم اوزره ضنا حکم لازم کلدی * و اگر مالک یعنی مولی کافر اولوب
 عبد ما ذون مسلم اولسیدی انک اوزر بنده کافرک شهادتی قبول اولمز * ز بر اوشهادت رکافزک شهادتیدر که
 قصد اسلام اوزره بر امرک اثباتی اوزر فقام اولدی و اگر بر مسلم بیع و شرا ایچون رکافزی وکیل ایلسیدی بس
 وکیل اولان کافر اوزره ایکی کافر بیع و شرا ایله شهادت ایلسدردی اول کافرک شهادت لری اول وکیل اوزره
 جائز اولور * ز بر اوشهادت کافر اوزره بر امرک اثباتی ایچون فقام اولدی و اگر موکل کافر اولوب بر مسلمی بیع
 و شرا ایچون وکیل ایلسیدی اول وکیل اولان مسلم اوزره اول ایکی کافرک شهادت لری قبول اولمز * ز بر
 بر کافرک شهادتیدر که مسلم اوزره قصد بر امرک اثباتی ایچون فقام اولدی تلخیص جامع الکبیرک شرحی
 مسعودیه بویه له ذکر اولندی (لامر کاف علی مسلم) کافر دن مسلم اوزره شهادت قبول اولمز * تقی من اهل
 الالهواء اوزره عطفدر (الاقا و وصایه و نسب اذا ادعی حقه من قبل الميت علی خصم حاضر) انام سائده
 و نسبه قبول اولور و حق اوصی میت طرفندن خصم حاضر اوزره حق ادعا ایلسیدی یعنی مدعی کافر
 بر نصرانیتک و صیبی اولدیغی ادعا ایلدوب و مدعی میت اثبات ایچون خصم مسلم اوزره ایکی نصرانی شاهد
 اقامت ایلسیدی باخود فلان اوغلی فلان نصرانی فوت اولوب تن انک و اریبم دوا دعا ایلدوب اوزر بنده میت
 دینی اولان بر مسلمی احضار و نسبی اثبات ایچون ایکی نصرانی شاهد اقامت ایلسیدی اول شاهد ز قبول
 اولور و بوشهادتک قول استخساندر قیاس قبول اولدو قدر و استحسانک وجهی اولدر که تحقیقا مسلمین
 نصرانیتک موته حاضر اولمز و وصایت ایسه اکثر یا موت محذره اولور و موت نسبک سببی نکاح در
 و مسلمین ایسه کافرک نکاح لرنده حاضر اولمز پس اگر بنامی موت اوزره اولان وصایت اثباتده مسلم اوزره
 و کلدک بنامی نکاح اوزره اولان نسب اثباتده نصرانیتک مسلم اوزره شهادتی قبول اولمسه ایصیه معلقه
 اولان حقوقک ضایع اولمسه مؤدی اولور امدی بالضروره استحسانا قبول قیلنور تکیم قابله نک ضرورت
 ایچون شهادتی قبول قیلندیغی کبی (و لایحی) و دخی شهادت اعمان قبول اولمز * ز بر اداه شهادت ایکی
 خصمک یعنی تمییزه محتاج اولور و شهادت اولان اگر مقول ایسه اعمی اتی تمییز ایله من الا نغمه ایله تمییز ایدر
 و بوقیمیده ایسه شبهه واردر که جنس شهودده اندن نحرز ممکن اولور (و مرید) و شهادت مریدن دخی
 قبول اولمز * ز بر شهادت یاب و لایتدن مرید ایچون ایسه بر احد اوزره ولایت یوقدر امدی کر که کافر
 اوزره اولسون مریدک شهادتی قبول اولمز (و مملوک و صبی) و مملوک و صیبیک دخی شهادت لری قبول اولمز
 ز بر یونلرک ایکنسنگده نفس لری اوزره ولایت لری یوقدر (الان یحمله فی الرق و الصغر و اذ اباه مدخر یقه
 و البلوغ) الامر که مملوک حالت رقتده و صبی حالت صغر نده شهادتی تحمل ایلبوب مملوک بحریدن و صبی
 بلوغدنصرکه ادا ایدر لسه بوقدر رجه قبول قیلنور * ز بر تحمل شهادت بالاعسانه باخود مساعله در
 و یو ایکیسی انلری شهادتدن نی ایلرلر و عند الاداء مملوکله صبی اهل شهادتدن لدر (و محدود فی القذف
 وان تاب) و دخی حد قذفله محدود اولان کسندنک دخی شهادتی قبول اولمز حق سبحانه و تعالی نیک
 (ولاتقبلوا لهم شهادتا) قول شریقی ایچون (الان یحد کافر ایسلم) الامر که کافر ایکن حد قذفله محدود
 اولوب بعده اسلامه کش اولوب بوقدر رجه قبول اولور * ز بر کافر بنان حد قذفله محدود اولمسه انک اهل ذمت
 اوزره شهادتی قبول اولمز * ز بر کافر ایچون جنسی اوزره شهادت واردر بس حدی ایچون نهمت جهندن
 شهادتی رد اولور پس اول کافر کفری حالنده حد قذفله محدود اولوب اسلامه کاورسه انک شهادتی کفار
 اوزره و مسلمین اوزره قبول اولور * ز بر اوشهادت بر شهادتدر که اتی اسلامه استفاده ایلدی حالبو که اهل اسلام

اوزره شهادتک ردینه ملحق اولمز * زیرا بوشهادت زمان رد و حدره اینه اولمدی وقتا ک انک شهادتی اهل
 اسلام اوزره جائز اولدی ایسه بالضروره کافراوزره شهادتی دخی جائز اولدی (مخلاف العباد اذ احد) عبد
 کافر بونک خلاقی اوزره درخپان حد قذفله محدود اولور سه اعتقاد نصره ک شهادت ایلدیکی وقتده شهادتی رد
 اولنور * زیرا عبد ایچون اصلارق حانده شهادت یوقدر پس رد شهادتک حدوثی اوزره متوقف اولور پس
 خپان رد حادث اولسه انک شهادتک ردی بعد العتق حدینک تمامندن اولور (و مسجون فی حادثه السجن)
 وزندانده حادثه اولان شیئه مسجونک شهادتی دخی قبول اولنمز یعنی خپان زندانده اهل زندان بپننده برشی
 حادث اولدوقده اهل زندانک بعضیسی اول حادثه به شهادت مراد ایسه لردی قبول اولنمز جمعیسی
 متهم اولدوقلری ایچون جامع الکی برده بو بلجسه ذکر اولندی (واصله وفرغه وزوج وعرس
 وسیداعبد و مکاتبه) وفرعک اصلنه واصلک فرعنه وزوجک زوجه سنه وزوجه نک زوجه وسیدک
 عبدیننه و مکاتبه و عبدک و مکاتبک سیدینه شهادتی دخی قبول اولنمز بونده اصل رسول علیه الصلاة
 والسلامک (لا تقبل شهادة الولد لوالده ولا المرأه لزوجها ولا الزوج لامرأته ولا العبد لسيده
 ولا المولى لسيده ولا الاجير لمن استأجر) قول شر یقیدر وقول مشایخ اوزره اجیر ایله مراد شول شاکر دخا صدر که
 استادینک ضررین کند و نفسنک ضرری و نفعی کنندی نفسنک نفعی عدایله بو رسول علیه الصلاة
 والسلامک (لا شهادة للقانع باهل البيت) قونک معناسیدر و بعض اجیر ایله مراد سنوی و یا خود
 شهری طوتیلان اجیر دیردی * زیرا اجیر انک منافعی ایله اجری واجب قیلر پس خپان مدت اجیرده انک
 ایچون شهادت ایلسیدی کانه مستأجر اول شهادت اوزره مستأجر انجاش اولور (و شر یکه فیمایشتران فیه)
 ودخی شر بکک شریک اولدیغی شایده شهادتی قبول اولنمز * زیرا من وجه کند و نفسیچون شهادتدر
 و اگر شترک اولدیغی شایده شهادت ایلسیدی تهمت مدموم اولدیغی ایچون بوشهادت قبول قیلنور (و مخت
 یقول لردی) ودخی فعل ردی ایشلین کسنه نک یعنی ما بونک شهادتی دخی قبول اولنمز فسق اوزره مصر
 اولدیغی ایچون و اما کلامده ملاعت اولوب و اعضا سنده تکسر اولسیدی و افعالر ده دن رشئه مشهور
 اولسیدی انک شهادتی رد اولنمز (واثمة و مغنیه) ودخی میت او کجده اغلیجی عورتک و مغنیدنک شهادتی
 قبول اولنمز ماله طمعه حرام ارتکاب ایتدیکی ایچون نایمده مراد غیرک صیئنه اغلو و پروب و اندن کعب
 ایدنر و لهو ایچون نفی جمیع ادیانده حرامدر خصوص بو فعل مراد صدن صادر اوله * زیرا مراد صدن نفس رفع
 صوت حرامدر یا خصوص اول صوته نفی ضم اوله و بو اجلدن مصنف لئناس قولیه قید ایلدی و لئناس قولیه
 کلبه کده قید ایلدی (و مدمن الشرب) ودخی حرام اولان شرابله مبتلا اولانک شهادتی قبول اولنمز * زیرا
 حرام اولان شرابله غیر بنک شربنه مبتلا اولتی شهادتی اسقاط ایلمز مادامکه مسکر اولدقچه (علی اللهو)
 شر به مبتلا اولنده لهو اوزره مبتلا اولتی شرطدر * زیرا رکسنه سراسر بخریدوب اظهار ایلمسه عدل
 اولمقدن خارج اولمز اگر چه کیم شرب خجری کثیر ایسه ده و انک عدالتی ساقط اولمز الاظهار ایدر سه اوور یا خود
 سکر اناچه قوب صبیانه او بوب او یئار سه عدلدن خارج اولور * زیرا بونک مثلیده مروت اولمز و عادتا کبدین
 احتراز ایلمز کافیده بویه ذکر اولندی (و عدو بسبب الدنيا) ودخی دیاسیبله عدوات ایدن کسنه نک شهادتی
 قبول اولنمز * محیطده ذکر اولدیگه بر جلاک بر رجل اوزره ایکیسی بپننده مور دنیان برشیند عدواتی
 اولسیدی اولر جلاک شهادتی جائز اولور و زاهدی دیدیکه محیطده ذکر اولان شیئ منأخرین اختصار ایلدک یدر
 امارایت مخصوصه بونک خلاقی اوزردر * زیرا اول کسنه اگر عدل اولور سه انک شهادتی قبول اولنور
 و صحیح اولان بودر و اعتماد بونک اوزرینه دردی (و من یلب بالظهور) ودخی کوکر جن قوشله او بنان
 کسنه نک شهادتی قبول اولنمز عقلمک شدتی ایچون ونوع لهو اوزره مصر اولدیغی ایچون ودخی اکثریاطام
 اوزرلندن و غیر بدن عورتله نظر ایلدیکی ایچون بوا یسه فسقه در و اما خپان رکسنه کوکر جنی انسیت ایچون
 بسایوب اوچوروب او یاخر سه انک عدالتی زائل اولمز * زیرا کوکر جنک اولده امسای مباحدر
 (او الظهور ایغنی لئناس) ودخی رکسنه ظنور ایله او یئار سه شهادتی قبول اولنمز * زیرا ظنور لهو دندر
 یا خود ناس ایچون مغنیک ایدر سه انک دخی شهادتی قبول اولنمز * زیرا فسق نوعنددر و ناسی کبیره ارتکابی

ایچون جمع ایرو عاده مجاز فو کذب یعنی بلا وزن و لا فکر سو باند امتناع اتیز و قیمن اشعه منه اسماع
 ایچوب بلکه وحشتنی ازله ایچون ککند و نفسنه اسماع ایدرسه شهادته قدح یعنی طعن
 اولنز (اور تکب مایحده) یاخود انکله حد لازم کلجین شی ارتکاب ایدن کسنتک دخی شهادتی
 قبول اولنز یعنی حدی ووجه اولان کباردن قبی نوعی اولور سد اولسون بیهیحق قتل وزاوسره کی
 تعاطیسی یعنی مباشرت بولندی ایچون اعتقادنک خلافی اوزره بومباشرت ایدس دباننک فلتنه دلیلدر
 پس شاید زور شهادت ایتک اوزره جسارت ایدر کافیده بویله ذکر اولندی هین درمکه بونک ظاهری
 سمر اشرب خورده کافیدن نقل ایلدی بکمر شیده مخافدر لکن یزده حاده توفیق اولدر که انکله حد اولان شی
 ارتکابه هر ادا انکله حد یعنی انک شانندن اولان شی ارتکاب دکلدر بلکه انکله حد اولان شی بافعل
 ارتکابدر بویسه اوان الاظهار ایلله و شاهد لک انک اوزرینه مطلع اولسبیه اولور (او بدخل الحتم بلا زار)
 یاخود جمعا از اسر یعنی بیسته اسر جمعه کیرن کسنتک شهادتی قبول اولنز هیز بر اکتف عورت
 حر امدرو مع هذا اکتف عورت عدم مبالاة دلالت ایدر (او باکل الزبا) یاخود بر یاخوار اولان کسنتک
 شهادتی قبول اولنز هیز بر یاخوار فاسق قدره مرسومه اکل ربایله مشهور اولنی شرط اولندی هیز بر اهل
 تجارت عقدا ایچون اسباب مفسدهدن قلیلا مختلفس اولور و بونرک کلسی ریادرمادی اشهاردن لابعد
 (او یلب بزد او یسارم بشریح او بترک به الصلاة) یاخود طوله بدیکری آتیه او بنارسه یاخود در وجهی
 اوزره شرط نیله او بنارسه یاخود شرط نیجه شغل ایله صلاحی ترک ایلدرسه شهادتی قبول اولنز هیز بر بونرک عربی
 دنانه دلالت ایدر کنه کبیره در فاما قریب و صلاحی ترک ایلد کسرتن مجر در شرط نیجه او نامق شهادتی مانع فسخ
 دکلدر اگر چه کبیریم فخر نه مکر و بولسده هیز بر اهام شغنی فتنه شرط نیجه مباح امله ایدر اجتهاد ایچون
 مسامح وارد و ما طوله او بنان کسنته مطلقا دودا شهادته در (او بیول او باکل فی طریق) یاخود بولدی
 قبول ایدن یاخود بولدی طعام اکل ایدن کسنتک شهادتی قبول اولنز طریق ایکب بنیدر (او بظهور سب
 السلف) یاخود شول کسنته کسنتک معنی اظهار ایلله سلفه کجابه کزین و علمای مجتهد بشر رضوان الله
 تعالی علیه اجمعی انک دخی شهادتی قبول اولنز هیز بر او فمال انک عطفک و هر و نیک قصور بوند دلالت ایدر
 و بکسنته که اندن امتناع ایلدی ککذب دخی امتناع ایلر ذکر اولان شهادتی ارتکاب ایلین بونرک
 خلافی اوزره در یعنی هر دودا شهادته دکلدر (شهادت ارا باعنا و صی اید) میتک ایکی او شهادتی شهادت
 ایلدی بلکه تحقیقا بازاری شو شخص صی قیلدی (وهو بدعبه صحت) و اول شخص دخی وصی
 اولسنی ادعا نیسندی اول ایکی قرداشک شهادت نری استعسان صحیح اولور و اگر وصی انکار ایدرسه انترک
 شهادتی قبول اولنز و قیاس وصی ادعا ایلدی سهده قبول اولماقی ایدی (کسنته دانی المیت) میتک ایکی
 دانلر نیک شهادت نری قبول اولندی کی (ومدیونید) و دخی میتک اوزر اوندی اولان ایکی صد بونک
 شهادت نری کی (والموصی ایها) و دخی میت انرا ایچون وصیت ایلدی ایکی کسنته نیک شهادت نری کی
 (ووصیتد علی الابناء) و دخی میت ایکی وصیتک نصب وصی اوزره شهادتی کی علی الابناء قولی
 کسنته قوائنه متعلقدر و قیاس ذکر اولان نرک شهادت نری قبول اولماقی ایدی هیز بر اول ایکی شاهددر
 شهادت نری نفس لرینه معنی منفعت بر ایدر و امدی بورد اولنور هیز بر ایکی وارث انرا ایچون مال میتده
 تصرف ایلین و حقوق قرینک احیاسه قائم اولان کسنته نیک نصبه قصد ایدر و ایکی شریع حقلرینی استیفا ایدن
 یاخود انره حقلرینی دفعه ابر ایلین کسنتک نصبنی قصد ایدر و ایکی وصی مال میتده تصرف اوزره انره
 هیز بر اولان کسنتک نصبنی قصد ایدر و ایکی وصی له حقلرینی کندر و له دفع ایدن کسنتک نصبنی هر ادا ایدر
 و الله تعسانک وجهی اولدر که تحقیقا بوشهادت حقیقه شهادت دکلدر هیز بر حقیقه شهادت قاضی اوزره
 برشی ایجاب ایدر که قاضی اول شهادت نرانی اجرا به قادر اوله من و بوشهادت ایدسه اوله دکلدر که قیمن وصی
 راضی اولسه و موصیتک موق دخی معروف اولسه قاضی ناسک ماللرینی ضایع اولندن حفظ ایچون
 نصب وصی به قادر اولدی ایچون لکن قاضی نصب ایلدی کی کسنتک صلاحیتنی و اهلیتنی تأمل ایتک
 قاضیتک اوزرینه لازمدر و ذکر اولان شاهددر شهادت نری ایلله تعین و نیت ایچون قاضی به کفایت ایلدی

واول شهادت اليه برشيده ثابت اولدى امدى اول شهادتك حجت اولماستنده قرعه كبي اولدى بلكه قاضينك
 تعيين مؤنني دافعه اولدى صاحب هدايه ديدبكه * زيرا قرعه حجت دكلدر مع هذا قرعه نك استعمال
 نصيبلك تعيينده قاضيدن تهمتلري دفع ايچون جا راولور بس قرعه دافعه اولغنه صالح اولدى كذلك ذكر
 اولنان شاهدلك شهادتى قاضيدن اوزرنده تهمت اولغني دفع ايدر (ولو شهدان باهما العتاب وكله قبض
 دينه ردت) واکر ايكي قزنداش شهادت ايلسه كه تحقيقا بونلك غائبه اولان بابارى حاضرده اولان
 برکسته يى ذينى قبض ايچون وکیل ايلدى ديواول شهادت زد اولنور برادر (ادعى الوكالة والا) کر كسه
 اول وکیل وکالتى ادعا نسون کر كسه ايسون انلك شهادت نلرنده شهيد حاصل اولدغني ايچون * زير اول ايكي
 قزنداش بابارى ايچون شهادت ايدر لو بوشهادتك بطلانى ايسه هر ورايدى (كالتشهادة على جرح مجرد)
 جرح مجرد اوزره شهادتك رد اولدغني كبي و جرح مجرد شول فسقه در كه شهادتك نك تفسيق اولنور حاليو كه اول
 تفسيق اولنان شاهد اوزره حق شرع يا خود حق عبد ايچاب ايلز بس بوشهادت قبول اولنر (كفاسق او آكل الربا
 او انه استاجرهم) مثالى فاسق كبي يا خود آكل الربا يا خود مدعى انلري استيجار ايلدى ديوشهادت كبي ودخى
 بونلك امثالى كبي نكليم عن قريب ذكرى كلور * زير اشهادت حكم تحتنده داخل اولان شيدده قبول قبلور
 واول شينك از اى قاضينك وسعتده در فسق ايسه بويله دكلدر * زير اشاهد فسق توبه ايله دفع ايدر واستيجار
 اكر چه جرح اوزره رامى زاندا ايسه ذلكن اثباتنده خصم بوقدر * زير انك چون اجرتله تعلق بوقدر حتى قچان
 مدعى عليه يينه اقامت ايسه كه تحقيقا مدعى شاهدلري شومقدارى شيدده استيجار ايلوب واجرتى بنم انك
 عندنده اولان مالدين اعطاء ايلدى و بواكاسه يينه اقامت ايتسيدى قبول اولنور عن قريب بيانى كلور زيرا
 بوموردده مدعى عليه خصمدر * صدر الشريفة ديدبكه قچان مدعى عدالت اوزره يينه اقامت ايتسيدى بس
 خصم دخى جرح اوزره يينه اقامت ايتسيدى اكر چه جرح مجرد ايسه جرحك يينه سى قبول اولنر * ونم صورة
 مسئله يى بويله ذكر ايلدى كيه باعث * زير امدى اكر عدالت اوزره يينه اقامت ايلسه بس برحمة تحقيقا شاهدل
 فاسق لدر يا خود آكل الربا در ديوخو برسيدى بس تحقيقا عدالتك ثبوتندن اول حكم جائز اولنر يا خصوص
 قچان ايكي مخبر تحقيقا شاهدل فاسق لدر ديوخو برسيدى * بن درمكه بونك تحقيقى تحقيقا شاهدك تعديلدن
 اول جرحى شهادتك ثبوتندن اول شاهدك دفيدر و باب دياناتد ندر و باجلدن جرحده خبر واحد قبول اولدى
 نكليم كتاب كراهت واستمسانده هر ورايدى و تعديلد نصكره جرح شهادتك ثبوتند نصكره شاهدك ز فعيدر
 حتى اكر جرح مجرد بولنر سه بعدا تعديل اول شهادتله قاضى اوزره عمل واجب اولور * و قواعده مقرر دندر كه
 تحقيقا دفع رعدن اسهلدر و قبل التعديل جرح مجرد مقبول اولوب و بعدا تعديل کر كسه خبر واحد اولسون
 مقبول اولماستنده هر بودر بلكه بعدا تعديل جرحده نصاب شهادته و حق شرع يا خود حق عبد ايبانه محتاج
 اولنور بس بونتحقيقه صدر الشريفة اوزر يينه بعض متصلفينك مر ادا قائله بلا شعور اعتراضى مضععل اولدى
 ومع هذا قواعددن ذاهل وغافل اولدغني حالده اول مكانده ديدبكه * بن درمكه بوننده نظر واردر زير تحقيقا
 بونك مثلى شهادت كرك قبل التعديل و كرك بعدا تعديل اولسون اعتبار اولنر بس قيد اولنان صورتلك
 ذكر يينه حاجت بوقدر * بواجلندن بن (بعدا تعديل و قبله قبلت) ديدم يعنى جرح مجرد اوزره شهادتك بعد
 التعديل قبول اولنر يغني غائبه اولان باباستك قبض ذينه و كالته شهادت ايكي اوغلتك شهادتلري رد اولنور
 و قبل التعديل قبول اولنور ديدم (مثل ان شهيدوا على ان شهود المدعى فسقة او زناه او اكلة الربا او شربة الخمر
 او على اقرارهم انهم شهدوا بالزور او على انهم اجراء في هذه الشهادة او ان المدعى مبطل في هذه الدعوى او انه
 لاشهادتهم على المدعى عليه في هذه الحادثة) مثالى شهادت ايلدر كه تحقيقا مدعى شاهدلري فاسق لدر
 يا خود زانيلدر يا خود آكل الربا زدر يا خود شارب الخمر لدر يا خود اول شاهدلك بوشهادته شهود زور
 اولد قلم يى يا خود اجرتله شاهد اولد قلم يى اقرار ايلدكلرينه شهادت ايلدر يا خود مدعى مبطل
 اولد يفته شهادت ايلدر يا خود بوحادثه دمدعى عليه اوزره انلري ايچون شهادت بوقدر ديوشهادت ايلدر
 بوشهادت بعدا تعديل قبول اولنر بوشهادتك تعديلد نصكره عدم قبوله سبب اولدر كه زيرا عدالت مدعا
 ثابت اولد قلم نصكره رفع اولنر الا حق شرعك يا خود حق عبدك اثباتد نصكره رفع اولور نكليم بيش ايدك حاليو كه

ذکر اوتان شہدوں بر شہدہ حق شرع و حق عہد دین بر سنک اپنی بوقدر شول شی اونک خلاقی اوزرہ در کہ
 قچان شہادت قبل التمدیل بوانسیدی بوشہادت دفعہ کافیدر تکبیم مرور ابتدی (وقت علی اقرار
 المدعی غسہ مے اوقرارہ بشہادت ہم زوراوانہم استاجر ہم علی ہذا الشہادۃ) ومدعی علیہک شاہد سنک
 شہادت لری قبول اولتور مدعی شاہد سنک فاسق اولدقلر بینی اقراری اوزرہ یا خود شاہد زور اولدقلر بینی
 اقراری یا خود بوشہادت اوزرہ استیجار ایلدیکن اقراری اوزرہ شہادت ایدر لرسد * ز را مدعیلن بواقرار
 مدعیٹک دعواستندہ حق اولدیغنی اقرار در (اوعلی انہم عید او محمد و دون قسفا وانہم زنوا اووصفا
 یلزناہ اوسرفوا منی کذا اوشربوا الخمر ولم یقادم العہد) و ذکر اوتان کبی اول شاہد لک عید اوللری
 اوزرہ شہادت لری یا خود بونلرنا ابلدی بلری یا خود زنا بلہ وصف اولنڈ بلری یا خود بندن شولیسر قدا بلدی بلری یا خود شرب
 خمر یا بلدی بلری بوشہادت لری قبول اولتور حالو کہ شرب خمر درہم زائل اولدیق قدر و یا قیلرندہ بر آئی مقداری
 زمان تقادم ایلدی * ز را اگر زمان تقادم ایش ايسہ قبول اولنڈ سنکک حق اپنی معدوم اولدیغنی ایچون
 ز را حق تقادم ایلدی شہادت مر دودہ در (اوشرکاء المدعی والمدعی بے مال) یا خود اول شاہد مدعیٹک
 شریکلر یز ومدعا مالدر انلر اول مالده شریکلر در دیو (اوقذفۃ والمقذوف بدعیہ) یا خود شاہد لک قاذقلر در
 ومقذوف انی ادعا ایدر دیو (اوانہ استاجر ہم یکنڈا واعطاهم ایاہ ماکانل عتدہ) یا خود مدعی اول
 شاہد لری استیجار ایدوب ہم انک قتندہ اولان شہمدن اجری اعطا بلدی دیو (اوانی صالحتہم علی کذا ودفعتہ
 الیہم علی ان لا یشهدوا علی زورا اوشهدوا زورا فانا نطلب ما اعطیتہم) یا خود بن اول شاہد لری شومقداری
 شیتہ ہم اوزرہ زورا شہادت ایتیمک اوزرہ مصالحہ ایلندم و اول بدل صلحی انلرہ دفع ایلندم وانلر زورا شہادت
 ایلدی لر بن انلرہ اعطا ایلدی یکم شہی طلب ایدرم دیو ادعا سنہ یتدا قامت ایلدی شہادت قبول اولتور بویو صورتلرہ
 شہادتک قبولتہ سبب * ز را ذکر اوتان شہد لک بعضینی حق اللہ تعالی ذرا و بعضینی حق سہیلدر
 وبوحقوق احیاسنہ حاجت ماسدر (من رده قاض فی حادثہ) شول شاہد کہ بر حادثہ قاضی انی رد
 ایش اولدیغنی قاضی انک شہادت تی قبول ایتدی (لیس الاخر قبولہ فیہا) اول حادثہ قاضی آخر ایچون
 انک قبولی جائز دکلدہ ز را ظاهر بود کہ قاضی اولک اول شاہد لری رد ایلدی وجہ شرعی اوزرہ در پس قاضی
 نایک کا اختلاف تی جائز اولر (لہ شہادۃ قاصرہ یتہا غیر ہم تقبل فی مثل ان یشهد بالادار بلا ذکر انہا فی بدالخصم
 فشدہ بے آخر ان ایلدی) بر شہادتک قاصرہ اولہ اول شاہد لک شہادت تی انلرک غیر ی تمام ایلدی قبول قیلنور
 شو و ملاحظہ کہ اگر ایکی شاہد بر دار ایچون خصمک یندنہ اولدیغنی ذکر نسز شہادت ایلسلر و خصمک یندنہ
 اولدیغنی ایکی شاہد آخر شہادت ایلسلر اول ایکی شاہد لک قبول قیلنور * ز را شہادت حاجت مدعی علیہک
 بدینی ایجاب ایچوندر حتی مدعی بے اثبات ملکہ خصم اولہ بونڈہ ایکی حکم فریق و احدک شہادت بلہ ثابت
 اولسیلہ فریقنک شہادت بلہ ثابت اولسندہ فرق بوقدر اندنصکرہ ایکی شاہد شہادت ایلسلر کہ تحقیق اقدار
 مدعی علیہک یندنہ در قاضی انلرہ سرداری مدعی علیہک یندنہ اولدیغنی سماہلہ می شہادت ایدر سکر بوخصہ
 بالمعاینہ می شہادت ایدر سکر دیوسوال ایلدی * ز را انلر آزا اور مدعی علیہک یندنہ اولدیغنی اقرار بینی سمع
 ایدرلر ومدعی علیہک اقرار بینی سمع ایلرنتہ شہادت اطلاق اوتورلن ایدرلر عادیہ بویلہ ذکر اواندی
 (فان شهدا بالمالک فی الحدود و آخران بالحدود) ودخی ایکی کسنہ مالک محدودہ شہادت ایللرہ و ایکی آخر
 کسنہ دخی اول ملکہ حدود ایلدی شہادت ایلسلر دی ذکر اوتان علت ایچون قبول اولتور (وان شهدوا
 علی الاسم والنسب ولم یعرفوا الرجل بعینہ فشهد آخران انہ السمی) ودخی ایکی شاہد لک بر چلک اسم
 ونسبتہ شہادت ایدوب اول شاہد لک بر چلی بعینہ تہر یفا ایلسلر دی پس ایکی شاہد آخر اول اسملہ نسبتہ اوتان
 بورجلدر دیوشہادت ایللرلہ شہادت لری قبول اولتور وعن فریبونک نظری کلور (شہد عدل فقال
 اوہمت بعض شہادت لم یضرها) بر عدل کسنہ شہادت ایدوب پس دیشہ کہ بن شہادتک بعضنی ایہام ایتدم
 دیسیدی شہادتہ ضرر و برمن * یعنی شاہد شہادت ایتد کدنصکرہ شہادتہ ترک ایلدی برافظی تذکر ایدوب
 اول لفظنی ذکر ایلدی انک شہادت تی قبول اوتور اگر اول لفظہ مناقضہ بوغسہ وجامع الصغیرہ و محیطہ
 اطلاق اوزرہ ذکر ایلدی اول رجل قچان کانتدن دیرنمن اول لفظنی ذکر ایتدی ايسہ شہادت تی جائز اولدی

فچنان اول شاهد عدل ایسه و عدم مناقضه فی شرط فیه ای حاویه که اول شرط شرط حسندراتی زاهدی ذکر
ایلدی (بنده موت من الجرح اولی من بیة الموت بعد البر) جرحدن موتک بنده سی جرحک برندنصکره
موتک بنده سندن اولیدر یعنی جرح اولی جرح ایدوب و اول جرح روح فوت اولدوقده متوفانک وایلیری
اول جرح سببیه فوت اولدی دیوبینه اقامت ایلسدر وضارب نم جرحدن صحت بولوب اون گوندنصکره
فوت اولدی دیوبینه اقامت ایسه مقبولک وایلیر بنک بنده سی اولیدر (و بنده الغبن اولی من بنده کور العقیبة
مثل الثمن) و غنک بنده سی قیمتک عن منلی اولدیفته بنده دن اولیدر یعنی تحقیقا بروعی صبیحک باغنی بیع
ایدوب و صبی بالغ ولدوقده غبن ادعا ایدوب غبنه بنده اقامت ایلسیدی و مشتری دخی اول وقتده ثمن مثله
اشترا اولدیکنه بنده اقامت ایلسیدی غنک بنده سی اولیدر * زیرا بنده غبن بر اصر زائد اثبات ایدر و دخی
فساد بنده سی صحت بنده سندن ارجح اولدیغنی ایچون غبن بنده سی اولیدر (و بنده کور المتصرف عاقل اولی
من بنده کورنه مخلوط العقل او مجنون) و متصرفک عاقل اولمنسک بنده سی مخلوط العقل یا خود مجنون
اولمنسک بنده سندن اولیدر یعنی تحقیقا بر جاریه مولاسی عاقل اولدیغنی حالده آتی عرض موتده مدبر
ایلدیکنه بنده اقامت ایلسیدی و هولانک وارثاری عقلی مخلوط ایدی دیوبینه اقامت ایلسدر جاریه نلک بنده سی
اولیدر * و كذلك فچنان بر آسنه زوج سنی بمخالفا بند کدنصکره اول کسنه وقت خلعه مجنون اولدوقده بنده
اقامت ایلسیدی و مرأه دخی وقت خلعه زوجنک عاقل اولدیفته بنده اقامت ایسه یا خود زوج وقت
خصوصتده مجنون اووب اول مجنون و نلی و لیبی اول زوجنک مجنون اولدیفته بنده اقامت ایلسدر و مرأه دخی
زوجنک عاقل اولدیفته بنده اقامت ایسه ایکی فصلده دخی مرأه نلک بنده سی اولیدر (و بنده الاکراه
اولی من بنده الطوع) و اگر اهک بنده سی طوعک بنده سندن اولیدر یعنی بر انسانک طایبسا اقراری اثبات
اوانسد مدعی علیه بن اول اقرارده کره اولدم دیوبینه اقامت ایلسدر اگر اهک بنده سی اولیدر * زیرا بنده
اکراه خلاف ظاهری اثبات ایدر

(باب الاختلاف فی الشهادة)

بویاب شهادتد: اختلافک بیانددر * معلوم اوله که تحقیقا بویابنک بمنامی اصول مقررده اوزر در اول
اصول دندر که تحقیقا حقوق عباد اوزر شهادت مدعی دعوی ایتمکسزین قبول اولن * زیرا عبادک حقنر نلک
ثابت اولمنی انلک خطا بدیل بنده متوفدر کر کسه و کبل ایله اولسون * حقوق الله تعالی بونلک خلافتی اوزر در
اول اجلدنکه انده دعوی شرعا دکلدن * زیرا الله تعالی نلک حقوقی اقامت هر کسنه نلک اوزر بنده واجبدر
امدی هر احد اول حقوقک اثباتده خهمدر بس کانه دعوی موجوده اولدی و اصول مذکور دندر که
تحقیقا شاهد اول فچنان مدعیان اکثر شهادت ایلسدر مدعی اول شاهدک که کندی اولور بس انلک شهادت تلمی باطل
اولور و اگر شاهد اول مدعیان اقله شهادت ایلسدر لاندیه بالاتفاق قبول قیلنور و اصول مقرر دن بری دخی اولور که
تحقیقا ملک مطلق ملک مقید دن از بددر اصادن ثابت اولدیغنی ایچون و سببیه اولان ملک وقت سبب اوزره
اقتصار اولمشدر و دخی اصول مقررده دندر که تحقیقا ایکی شاهد بنده اولان اختلاف دعوا ایله شهادت بنده
اولان اختلاف کی دکلدن * زیرا ایکی شاهدک شهادتی لایق اولان انلر دن هر بری معناده و معنادنک
اختلافی ایجاب ایلمر لفظده اخرایه مطابق اولمدر اما دعوا ایله شهادت بنده اولان مطابق لایق اولان
بالکرم معناده اولمدر و لفظه اعتبار بونور قدر فصولد بویابله ذکر اولندی و عن قریب بونلک ایچون زیاده توضیح
اولور بویونکله یلنور که تحقیقا و قایه نلک عبارتی لایق اولان کی دکلدن شول جهندنکه شهادتک دعوا به
مواظفتنک شرطی ایکی شاهدک نلفظا و معنا اتفاق کیدر * بواجلدن بن (نحی مطابقت الشهادة لدعوی
معنی) دیدر یعنی دعوی ایچون شهادتک مطابقی واجب اولور لفظا و معنا معادل بلکه انجی معنا واجب
اولور دیدم (فلو ادعی ملکا مطلقا شهید ایاک بسبب) بس اگر مدعی ملک مطلق دعوی ایلد که شاهد
سببیه اولان ملک شهادت ایلسدر دی مثلا رت ایله دار دعواسی کی (قبالت) اول شاهد ل قبول اولور * زیرا
اول شاهد عدل ادعا اولنان شیک اقلی ایله شهادت ایلد بر بونلک بیانی اولدر که معنا مطابقتله شهادتک قبولی منع
اولنر نلکیم مر و زایدی (و عکسه لا) یعنی اگر مدعی سببیه ملک ادعا ایلد که شاهد عدل مطلقه شهادت

ایسه قبول اولمز. زیرا اول شاهد ادعا اولتان شیدن زیاده الیه شهادت ایلد بلر امدی اول شهادت باطل اولور نتکیم مر ورائندی (و تطابق الشهادتین فی المعنی و افضلا بوجوب اختلافه) و دخی ایکی شهادتک معاده و معنائک اختلافی ایجاب ایلر لفظده مطابق اولسی واجب اولور ایکنه. نک افضلرتک بظریق الوضوح معنائک افاده سی اوزره مطابق اولغه بظریق التضییح دکل ۵ و اما مین قنده معاده انفاق کذابت ایدر حتی قیجان برجل یوز درهم ادعا ایسه سی رشاهد بر درهم الیه شهادت ایسه و بری دخی ایکی درهم الیه شهادت ایسه و بر آخری دخی اوج درهمه و بر آخری دخی درت درهمه و بر آخری دخی بیش درهمه شهادت ایسه قبول اولمز امام اعظم قنده لفظا مطابق بولند یعنی ایچون و اما مین قنده اربعه ایچون قضا اولور شاهدین اخیرتک اول شهادتده معنائقا قلمری ایچون (فلو شهد احدهما بالنکاح والاخر بالتزوج فبیت) بس اگر شاهدک بری نکاحه شهادت ایدوب شاهد آخری زوجه شهادت ایتسیدی بوشهادت قبول اولور ایکنه. سنک معناری محمد اولدینی ایچون (کذا الهبة والعطية وشوهما) كذلك شاهدک بری عیدیه شهادت و آخری عطیه الیه شهادت ایسه بوشهادت دخی قبول اولور و دخی بولرتک مثالی اولان شهادت قبول اولور (واو احدهما بالف و الاخر بالفین او مائة و مائتین او طلاقه و طلاقین او نكاح و نكاحین) و اگر شاهدک بری یک الیه شهادت ایدوب و شاهد آخری ایکی یک الیه شهادت ایتسیدی یا خود بری یوز الیه و آخری ایکی یوز الیه شهادت ایتسیدی یا خود بری رطلاقه و آخری ایکی طلاقه و یا اوج طلاقه شهادت ایتسیدی بوشهادت رد اولور ایکی معنائک اختلافی ایچون (کما اذا ادعی غصباً او قتلاً فشهد احدهما به والاخر بالاقرار به) ایکی شاهدک بری قتل الیه یا خود غصب الیه شهادت ایدوب و آخری قتل یا خود غصبی اقرار الیه شهادت ایتسیدی اول وقت قبول اولدینی کبی اما قیجان ایکی شاهد قتل یا خود غصبی اقرار الیه شهادت ایتسیدی بولتک خلاقی اوزره در اول وقت شهادت قلمری قبول اولور (وقبلت علی الف و بالف و مائة) و شاهدک یک اوزرینه شهادتیک و یوزده قبول اولور یعنی ایکی شاهدک بری یک الیه و آخری یک و یوز الیه شهادت ایلر نده شهادتیک الیه قبول اولور (ان ادعی الاكثر) اگر مدعی یک و یوز الیه ادعا ایدر سه ایکی شاهدک یکده انفاق قلمری اولوب و ایکنه سندن برتک یوزده نفر دی اولدینی ایچون ۵ اما قیجان مدعی بالکریک ادعا ایدر سه اول وقت شهادت قبول اولمز زیرا مدعی زیاده الیه شهادت ایدر شاهدی تکذب ایلدی بو ذکر اولتان شی اولمز ایدر نده او نور (وفي العین تقبل علی الواحد کله شهید واحد ان هذین الیه و الاخر ان هذالیه قبلت علی الواحد بالاجماع) و عینده شهادت واحد اوزره قبول اولور نتکیم قیجان شاهدک بری شو ایکی عبدالمدعی کنه. دیوشهادت ایدوب و شاهد آخر عبدالمدعی شو عیدمدعی کنه دیوشهادت ایتد کده بالاجماع اول عبدالواحد اوزره قبول اولدینی کبی اوله عبدالواحد که شاهد ایدر انفاق ایتدیلر محیطدن شمر بده شهادت بایند بولمده ذکر اولندی (وفي العقد لا مطلقاً) و عقده مطلقاً قبول اولمز یعنی بر ایدر کرک اقل اوزره اولسون و کرک اکثر اوزره اولسون یا خود مدعی کرک باع اولسون و کرک مشتری اولسون (فلو شهد بشراء عبد او كاتبه بالف والاخر بالف وخمساً فدرت) بس اگر شاهدک بری عبدالمدعی الیه یا خود بیک آنچه الیه کتابتی الیه شهادت ایدوب و شاهد آخریک بشیوز الیه شهادت ایدر سه بوشهادت رد اولور ۵ زیرا مقصود سبک ایتدیلر اولکه عقد در بس بیک آنچه الیه بیع بیک بشیوز الیه بیع غیر بدر بس مشهودیه نک اختلاف الیه مختلف اولدی امدی عقیدتک ایکنه سندن برتک اوزرینه نصاب شهادت تمام اولدی و دخی مدعی ایکی شاهدتک بری مکتب اولدینی ایچون بوشهادت رد اولور (کذا العقیق بحال والصلح عن قود والهن و الخلع ان ادعی العبد و الله تل والارهن والارأه) كذلك مالله عقده و قوددن صلحه و رهنده و خلعده شهادت رد اولور اگر صورته ناولی عبدالمدعی ثابته قائل و صورته ثابته رهن و صورته زیاده مدعی اولدعا ایدر سه ۵ زیرا بولر مالک ایتدینی قصد ایتدیلر بلکه عقده کتابتی قصد ایدر حاله که عقده بیلدک شی ایچون مختلفدر (وان ادعی الاخر) و اگر آخر ادعا ایدر سه عبدالمدعی موالسی سن بیع بشیوز آنچه اوزرینه ایتد ایلدم دیوب و عبدیک الیه ایتد ایلدک دیو ادعا ایتدکله یا خود بی قصاص قاتله بن سنکله بیک بشیوز صلح اولدم دیوب قاتل بیک ادعا ایتدکله و كذلك ایکی باقیلر دخی بومنز اولور در (فهو تدعوی الدین فی وجودها) بس اول حقوق واجب اولسنده وجهلرده دعوی

دین کبیر معنای وجود بود که چنان یکی شاهد کبری بیک اوزره و آخری یکی بیک اوزره شهادت ابلسیدی
 امام اعظم فتند قبول اولمز و امامین فتند قبول اولمز * اما قچان یکی شاهد کبری بیک اوزره و آخری بیک
 و یوز اوزره شهادت ابلسیدی بالاتفاق قبول اولمز و اگر مدعی اکثر طلب ابلسیدی بومعنای وجود هر ذری
 عقد و طلاق و عنق حق صاحبک عترت ابله ثابت اولدی پس دعوی دیند باقی قالدی هدایه ده بوله ذکر اولدی
 و رهنده مدعی قچان هر تهن اولسیدی انک دعواسی بلاخدا بنده در * زیرا هن اولمز ادا دینک تقدم مندرک
 اولور پس دینک ثبوتی حقتند بینه قبول قبلتور سار د نکرده اولدی بی کبی ورهن بیک ابله ضمانت اولور و دینه
 تیمانات اولور کفایه ده بوله ذکر اولدی * صدر الشریعه ده دیکه بودعی دین دعواسی کبی دکدر * زیرا
 دین مدیونک اقراری ابله ثابت اولور پس یکی شاهد کبری بیک فتند بیک ابله اقرار ایدوب و آخرنک فتند
 بیکدن اکثر ابله اقرار ایلک ممکن اولور و ذکر اولتان کبی اصلده حق اکثر اولتی ممکن اولور اکن مدیون بیک اوزره
 زانندی قضایش باخود اول زانندن یکی شاهد کبری بیک فتند بری اولوب آخرک فتند بری اولدی پس بینه ماده
 توفیق مکندر اما بومقامده مان عقده تبعیثه ثابت اولور و بیک ابله عقده بیکدن اکثر ابله عقده غیر بیدرس
 هر بریک اوزره بر شهادت باقی قالدی امدی رد اولتوب و قبول اولمز طرف آخرده اولدی بی کبی * بن برمه
 صدر الشریعه نیک جوابی تحقیقا مشبه جمیع وجوهله مشبه بهک حکمنده اولتی واجب اولمز بینه دعوی
 دین کبی اولغله مراد تحقیقا یکی شاهد قچان اعظما مختلف اولسه ردی امام اعظم فتند شهادت تری قبول اولمز
 اگر چه متفق اولور سه ده * پس اگر مدعی اقل ادعا ایدر سه اکثر ابله شهادت ایدن شاهد کبری امدی قبول اولمز
 و اگر مدعی اکثر ادعا ایدر سه اقل اوزره قبول اولتور بوله اولغله باعث اولدر که ذریا بوضو ابره ده مال
 اگر چه حین عقدده عقده ابله ثابت و مال اول عقده تابع اولدی اسه ده اکن حین دعوا ده امر بر عکس اولدی
 بیلد بیک شی ایچونکه تحقیقا صاحب حق قچان قود ابله و عتله و طلاقه اعتراف ابلسیدی ورهنده مدعی قچان
 هر تهنی اولسیدی دعوی دینده اولور و عقده معتبر اولمز و اگر عقدا اعتبار اولسه دینه تبعیثه اعتبار اولتور
 رهنده اولدی بی کبی * امدی صدر الشریعه نیک مال عقده تبعیثه ثابت اولور دیندی عقد کثوتیسه زوانک
 بذنی عدم تعرفدن نشئت ایدر امدی سن تد ابله (والاجارة کایعق و المدة) اجاره مدتک اولنده بیع
 کبیدر اثبات عقده محتاج اولدی بی ایچون (و کال دین بعده) و بعد المده دین کبیدر (والمدعی هو الموزجر)
 حالبو که مدعی ایجار ایدن کسه اوله * زیرا بومقامده عقدک اثباته حاجت بوقدر (والنکاح یصح بالاق
 مطلقا) و نکاح مطلقا اقل ابله صحیح اولور یعنی را برد دعوی کرک توجدن اولسون و کرک مره دن اولسون
 و کرکه مدعی اقل ادعا ایدسون و کرک اکثر ادعا ایدسون و امامین فتند شهادت باطل اولوب بر شیتله قضا
 اولمز بیده اولدی بی کبی * زیرا مقصود ایکی جائیدن اثبات سبب درو بیک ابله اولان نکاح بیک بشیوز ابله اولان
 نکاح غیر بیدر و امام اعظم فتند تحقیقا مال نکاح ده تابعدر بواجیدن نکاح مهر نسیمه سز صحیح اولور
 و اصل تغییر و لتمامق تابعک حکمندن در کورنلزمیکه تحقیقا اصل یعنی نکاح تابعک یعنی مهر کنفی اولمسیله
 باطل اولمز و مهرک فاسد اولسه نکاح فاسد اولمز پس کذلک تابعک یعنی مهرک اختلافه اصل یعنی
 نکاح مختلف اولمز قچان زوجین اصل اولان شی اوزره متفق اولسه ردی اولنکه ملکدر و حلال اولمز امدی
 نکاح ابله قضا واجب اولدی و قچان قضا واجب اولدیسه مهر مال منفرد اولدی بی خالده باقی قالدور پس یکی
 مقدارک اقل اولانی ابله قضا اولتور نیکیم مال منفردده اولدی بی کبی (شهادت بالف و قال احدهما قضی
 حسمه قلت بالف) ایکی کسه بیک درهمه شهادت ایدوب بر بی بشیوز بی قضا ایددی دلسیدی
 شهادت بیک ابله قبول اولتور بیک درهم اوزره انفاقلری ایچون (کا شهادت بالف و قال احدهما
 قضا) نیکیم ایکی کسه قرض ابله بیک درهمه شهادت ایدوب و شاهد کبری اولی بیک مدیون قضا ایددی
 دلسیدی شهادتک قرض اوزره قبول اولدی بی کبی قرض اولان بیک درهم اوزره انفاقلری اولدی بی ایچون
 (ورد قوله قضی کذا) یعنی اولدی بشیوزی و نایده قرضی قضا ایددی دیوقولی رد اولتور زیرا شهادت فرددر (الا
 اذا شهد معه آخر) الا قچان انکله ببله بر شاهد آخر دخی شهادت ایدر سه * زیرا بوقدر برجه نصاب شهادت
 بولور (ولا بشهر من علمه) یعنی ایکی صورتده مدیونک قضا ایددی بی بیان کسه شهادت ایلک مندو بیدر

(حتی بقرا مدعی بماقص) یعنی مدعی بعض المذبحکی شبئی اقرار ابدی بظلم اوزره عانت لارم کلسون ایچون
 (شهادت بغل زید بوم کذابکة وشهد آخران غله فید بکوفه ردا) ایلی کسند زیدک فلان کون مکده فتنه
 شهادت ایلسدردی ایلی شاهد آخردخی اول کور زیدک کوفه ده فتنه شهادت ایلسدردی شهادتک ایکیسده
 رد اولنور یعنی درت کسند قاضی فتنه مجتمع اولوب نلدر ایکیسی اهلاذ کرونال شینه وایکی آخری ثابیا
 ذکر اولنان شینه شهادت ایلسدردی ایلی فرقه نکند شهادت لری رد اولنور * زیرا ایلی طسائنه تک بری بقینا
 کاذبر (فان قضی با حده ماردت الاخری) پس اگر اول درت شاهدک ایکیسی شهادت ایلد کده انلرک
 شهادتیه قاضی قضاییدی ایسه اخرانک شهادت لری رد اولنور اولانک سابق ابه رجحانی ایچون (شهادت بسرقه
 بقره و اختلاف فی انهما) ایکی کسند بصرفه سرقه سیله شهادت ایلدوب اول صفرک اولنده اختلاف
 ایلسدردی ایلی شاهد لری بیاض ایدی دیوب و آخر سیاه ایدی دیسیدی یا خود بری صاری ایدی دیوب
 وری قرمز ایدی دیسیدی (قطع) اول سارقکیدی قطع اولنور و اما بین قطع اولنور زیرا شهادت
 اولنان شینه اختلاف ایلدبر و انکله قبول ممتنع دیردی لرتکم قیاس ایلی شاهد ار ککلیکده و دبشلیکده
 اختلاف ایلسدردی یا خود غصب اولنده اختلاف ایلسدردی شهادت لری قبول اولنور ب عدم قبول اول
 اولدیغی کی * زیرا غصبه ثابت اولان ضامدر شهبانله سابق اولنور بوقمه ثابث اولان حد در شهبانله
 ساقط اولور * امام اعظمک علی اولدر که تحقیق اول شاهد صلب شهادت اولمان شینه اختلاف ایلدبر
 بواجلندن اگر لون ذکرندن سکوت ایلسدردی شهادت لری قبول اولنور و توفیق ممکندر که زیرا ایلی اون
 بر شینه مجتمع اولور بر شقی سیاه و شقی آخری بیاض اولغله و ایکی شاهدک بری بر طرفی کوروب و بریسی طرف
 آخرین کوروش اوله (بخلاف الذکوره و الاثوثة) ار ککلاک و دبشلیک بونک خلا فیدر که زیرا ار ککلاک
 و دبشلیک بیلنر الا ناکا قرب اولغله بیلنور و قرب اولغله اشباه واقع اولن امدی توفیقله اشتغال اولنر
 (والغصب) و غصب دخی بو خلاف اوزره در که زیرا غصب اکثر با نهار ده واقع اولور شاهدک خاصیه قرب
 اولسی ممکندر پس مقصوبک جیع الوان تامل ایدر امدی توفیقله اشتغال اولنر * (ملک المورث لا یضی
 لو ارثه بالاجر الشهدین) مورثک ملکی وارث ایچون ایلی شاهد بر سر قضای اولنر * و مصنف جرحک عنانی
 بقوله سمات و ترک میراثه اودا ملکه اوفیده) قوایله بیان ایلدی اول ایکی شاهدک مورث فوت اولدی
 و وارث ایچون میراث ترک ایلدی یا خود بوشی * ملکیدر یا خود یدنده در دلمر بله * معلوم اولسونکه فقها
 اختلاف ایلدبر که تحقیق امیرانه شهادت جروغله محتاج اولور می اولکده متده مصنفک و ترک میراث قوایله
 ذکر ایلدی بکنی دلمر بر یوخسه محتاج اولور می امام اعظم و امام محمد جردن لایدرد بر اوبوسف ایچون
 خلاف واردد که ابو یوسف دیر که تحقیقا مورثک ملکی وارثک ملکیدر وارث خلافت اولدیغی ایچون
 بواجلندن عیبه مبع رد اولنور و وارثک اوزرینه تعیبه رد اولنور امدی مورث ایچون ملکک شهادت
 وارث ایچون ملکک شهادتدر و امام اعظم ایله امام محمد برلر که زیرا وارثک ملکی صین حقیقه مجدد اولور
 بواجلندن موروثه اولان جار یه تک وارث اوزره استبراسی واجب اولور و مورث فقیر اوزره صدقه اولان شی *
 وارث غنی اوزره حلال اولور و مجدد نقله محتاج اولور استصحاب حال مثبت اولسون ایچون لکن وقت مؤننه
 مورثک ملکک قیامی اوزره شهادتله اکتفا اولور بوقدیر چه ضروره انتقامک شوق ایچون و کذلک مورثک
 یدیک قیامنه شهادت دخی بویله در * زوق مؤننه بدل ضمان و اضطره سیله بد ملکک منقلب اولور زیرا
 اول وقت مسلک حالندن ظاهر اولان بودر که سیلورین بر ایلدیوب مقصوب و وایدن بندده اولان شبئی بیان
 ایلکدروا کریبان ایتمدی ایسه پس ظاهر اولان بودر که تحقیقا انک یدنده اولان شی * انک ملکیدر امدی بدموت
 وقتنده دایل هلاک قیلندی (کذا) یعنی کذلک جرحک فائده سنی افاده ده جرحیدر (قولهما کان لایبه اماره
 و ادعیه او آجره ایلد) و وارثک ادعا ایلدی بکنی شینه شاهدینک دار وارثک با باسنتک اولوب طارت یا خود لغات
 بر مشدی یا خود ذی الینه ایچار اتمش ایدی دلمر بله * یعنی قیچن بر رجل فوت اولدقه وارث بردار اوزره
 اول دار باسنتک اولوب اماره ایلدی بکنه یا خود امانت وضع ایلدی بکنه بیته اقامت ایسیدی پس اول وارث اول
 داری اخذایدر و باباسی فوت اولوب اول داری انک ایچون میراث ترک ایلدی بکنه بالاتفاق بیته تکلیف اولنر

اما ابو یوسف فتنده وارثه شهادتده جراحیجاب ایلدی کی ایچون یینه تکلیف اولمز و اما امام اعظم ایله امام محمد
 فتنده عنده موت المورث بیلک قائم اولسی جردن معنی اولدیغی ایچون یینه تکلیف اولمز حالبو که بیلک قیامی
 بولندی * زیرا استه میرک و هودعک مدی معیرک و هودعک بدیدر (شهادتده سی مذکذا ردت) ایکی کسینه
 بزدری کسینه نیک یئنده کی ملکه شو مقفاری زمان یئنده اولدیغنه شهادت ایلسه اول شهادت رد اولتور
 یعنی فحان بردار بر جلاک یئنده اوسده و آخر اول داری بمغز دیو ادا نسیدی و اول آخر بر آیی و یاخود برسته
 یئنده اولدیغنه یینه اقامت ایلسه اول شهادت قبول اولمز و ابو یوسف دن روایت اولتدی که اول شهادت قبول
 اولتور * زیرا یینه ایله ثابت اولان خصمک اقراری ایله ثابت اولان کیدر و اگر مدعی علیه انکله اقرار
 ایتسیدی اول دارمدعی به اتفاق اذاع اولتور و امام اعظم ایله امام محمدک علی اولدر که تحقیقا بوشهادت مجھول
 اوزره قائم اولدی اولکه بدیر * زیرا اول بدالاتن منقطعہ ذر و محتمل اولور که تحقیقا یئیدملکر یاخود یئ
 و دیعتدر یاخود بداجاره در یاخود بدغصہ بدریس اول دارک شک ایله اعانه سنه حکم اولمز (الا ان بقولا)
 الامکر که شاهدز دیهل که (انه احدت الیدیہ فی قضی له باید) تحقیقا مدعی علیه اول ملکه بداحداث
 ایلدی دیهل بو تقدیرجه مدعا بیله قضا اولتوب (و یؤمر بالتسليم الیه) و مدعی به تسلیم ایله مدعی علیه
 امر اولتور (لکن لا یسیر به مقضیا علیه) لکن مدعی علیه اول ملکن بیلک زائل اولس یله اوزر یینه قضا
 اولنسی اولمز (حتی لو برهن بعهده علی انه ملکه تقبل) حتی مدعی علیه بعهده ملکی اولدیغنی اثبات ایلسه
 یئنه سی قبول اولتور عمدا بعهده بویله ذکر اولندی (وان اقر المدعی علیه) و اگر مدعی علیه مدعیکن یئنده
 اولدیغنی اقرار ایتسیدی (اوشهادت اقر بید المدعی) یاخود ایکی کسینه مدعی علیه بعهده مدعی بقی اقرار
 ایلدی دیوشهادت ایلسه (اوبلکه) یاخود مدعیکن ملکیدر دیو اقرار یئنه شهادت ایلسه (اوانه
 اخذہ من یدہ) یاخود مدعی علیه مدعیکن بدندن اخذ ایلدیکنه شهادت ایلسه (دفع الی المدعی) اول
 ملک مدعی به دفع اولتور کافیه بویله ذکر اولندی

﴿ باب الشهادة علی الشهادة ﴾

بو باب شهادت اوزره شهادتک بیاتنده در معلوم اوسونکه تحقیقا بوشهادتک جوازی استخساندر و قیاس انی
 اقتضا ایلر * زیرا بوشهادتک اداسی شهادت اصله لازم کیش عبادت بدنیه در یوخسه مشهوده ایچون حق بو قدر
 اجبار اولدیغیچون و اثبات عبادت بدنیه ده جاری اولمز لکن فقها بوشهادتک جوازی انکاشده احتیاج ایچون
 شهبه ایله ساقط اولیان هر حقدہ مستحسن کوردیلر بر اشهاد اصل شهادتک اداسندن آزا اولور عاجز اولور موتی
 ایچون یاخود سفری ایچون و بونک کی علت ایچون بس اگر بوشهادت جائز کوراسه حقوقدن چوق شیک
 ضایع اولسته مؤدی اولور بواجلن تجور اولندی اگر چه کیم کثیر اولور سه ده یعنی فروغک شهادتی اوزره
 شهادت اولور سده نم نم لکن انده بدلیت شهبه سی وارد * زیرا بیل شول شیکدر که کار جوع ایله عمل اولمز لا
 اصلدن معجزک فتنده اولتور بو دخی انک کیدر بواجلن شهبه انله ساقط اولان شیده قبول اولمز نسانک رجال ایله
 بیل شهادتی کی (و تقبل فیما لا تسقط بشبهة بشرط تعذر حضور الاصل) و بوشهادت شهبه ایله ساقط اولیان
 شیده شهادت اصلک حاضر اولستک متعذر اولسی شرطیله قبول اولتور یعنی شاهد اصلک قضیه اوزره
 حضورنیک متعذر اولسیله (موت امر مرض) شاهد اصلک متوله یاخود مرض سببیه حضوری متعذر اولسیله
 یعنی شاهد اصل مرض ایض اولوب اول مرض سببیه مجلس قاضی به حاضر اولغنه قدرتی اولماغله (اوسفر) یاخود
 شاهد اصل اوج کونک از ناده سفرده اولغنه بس شهادتک جائز اولسی حاجت ایچون درو بو حاجت مس ایترالا
 اصلک معجزی فتنده مس ایدر و بوشهادت ایله معجز بلا شهبه محقق اولور و امام ابو یوسف دن نقل اولتدی که شاهد اصل
 شول مکانده اولسه که اکر اول شهادتک اداسیچون طکله کتسیدی و کلوب اهل ایله یئنده یا تمغه قادر اولسیدی
 اشهاد صحیح اولور ناسک حقلرینی احیایانک ایچون فقها قول اول احسندر و قول ثانی ارفقدر دیدیلر و فقه
 ابو اللیت ابو یوسف قولنی اخذ ایلدی (بوشهاده عدد عن کل اصل) و دخی هر اصل شاهد دن شهادتک
 عددی شرطیله قبول اولتور حضرت علی کرم الله وجهه نیک بر جلاک شهادتی اوزره شهادت جائز اولر الا ایکی
 رجلاک شهادتی ایله جائز اولور قول ایچون (وان لم یغافر فرعاها) اگر چه کیم ایکی شاهد اصلک ایکی فرعلری

مغایر اولر سده یعنی ابکی شاهد اصلک هر بری ایچون ابکی شاهد مغایر اولق واجب اولز بانکه ابکی شاهد فرع
شاهد اصلک ابکی سنده شهادت تری کفایت ایدر بوند نصکره مصنف شهادت اوزره شهادتک کتبش
(بان بقول الاصل شاهد علی شهادتی اتی شاهد بکنذا) قولیه بیان ایلدی یعنی شاهد اصل فرع خطا
ایدوب بنم شهادت اوزره شهادت ابله که تحقیق ابله شوه وجه اوزره شهادت ایدر بن دیمکله یعنی تحقیق افلان بن فلان
الفلانی بنم فتمده شوه یله اقرار ایلدی دبو مثلا و افرع اشهاد فلانا اشهدنی علی شهادت بکنذا و قال اشهد
علی شهادتی بذلک و فرع دخی بن شهادت ایدر ینکه تحقیق افلان کمنه بنی شهادتی اوزره شوه و جدا اوزره
اشهاد ایلدی و بنم بوجه اوزره شهادت ابله ددی دبه هر بر افرعک شهادت بن و اصلک شهادتک
ذکر نندن و تحصیل شهادتک ذکر نندن لا بددر و متنده ذکر اولنان عبارت شهادتک کابنه کفایت ایدر بوجه ابله
مذکورده عبارتک و وسطا سیدرو بفرعک شهادتی ایچون ادا و فتمده بوندن اطول لفظ وارددر که عندا قاضی
فرع بن شهادت ایدر ینکه تحقیق افلان کمنه بنم فتمده شهادت ایلدی بکه تحقیق افلان کمنه نک فلان کمنه
اوزرنده مال دن شو مقدار شیئ وارددر و بو شهادتی اوزره بنی اشهاد ایلدی و بکشهادتی اوزره شهادت ایتک
اخر ایلدی و بن شهادتی اوزره اول منوال اوزره الا شهادت ایدر بن دیمکله هر بس بوشهادت ایدر سکر شین
واردرو اولاد ذکر اولانده بش شین واردرو بش شینله اولان شهادت بن اقصمری وارددر عندا قاضی فرع بن فلان
کمنه نک شوه وجه اوزره شهادت ایدر بن دیمکله و بوند ابکی شین وارددر و برشی شیخ زباده ایتک
حاجت اولز و بوقیه ابواللیک اخنبار ایدر و استدی ابو جعفر ک اختیاری ایدر عنایه بوله ذکر اولدی
(صح تعدیل الفرع الاصل) اصل ایچون فرعک تعدیلی صحیح اولدی هر بر افرع اگر عدل اولور سه ترکیده
صالح اولور و اگر عدل اولر سه شهادت صالح اولز دیتلز که فرع متهمدر زیرا کمنه و نفسک شهادتی صحیح
اولز الاصلک تعدیلی ابله صحیح اولور هر بر بزر بزر که عدل بلی ابله شهادت ایدر متهم اولز تکبیم کندوشهادت ایدر
متهم اولدیغی کبی مقبول القول اولق ایچون شهادت ایتمی احتمال ابله یله (کا حد الشاهد بن الاخر) تکبیم
ابکی شاهدک بزر بنک آخر ایچون تعدیلی صحیح اولدیغی کبی بزم ذکر ایلدی بکن علت ایچونکدا اگر عدل اولور سه
ترکیده صالح اولور و اگر عدل اولر سه شهادت صالح اولز (وان سکت) یعنی تعدیل اصل دن فرع سکوت
ایدر سه (صح آنها) اصلک شهادتی اقل ایلمی صحیح اولور اگر چه کیم مستور ایدر سه محیطه بوله ذکر اولدی
(وعد لوا من هو اهل) یعنی فروعک شهادت لری بنی استماع ایدن قاضی ترکیده اهل اولان کمنه دن
اصولک عدالتی تعرف ایدر تکبیم اول اصول حاضر اولوب شهادت ایتش اولسه تعدیل اولدیقاری
کبی بس اگر انزلک عدالتی ثابت اولور سه حکم ایدر و اگر عدالتی ثابت اولر سه حکم ایتز (انکر الاصل
شهادت بطل شهادت الفرع) اگر شاهد اصل شهادتی انکار ایدر سه فرعک شهادتی اطل اولور سه بینه نک
معنا سنده کافیه ددی بکه تحقیق اصل اولان شاهد لری بزم ایچون بوحادثه اوزره شهادت بوقدر دیوب فوت
اولسه لری یا خود غائب اولسه لری اندنصکره فروع کلوب بوحادثه انزلک شهادت لری اوزره شهادت
ایله لری اما اصولک حاضر اولسه بوله بس فروعک شهادت لری نه انقائ اولمز اگر چه کیم اصول فروعک
شهادت لری انکار ایتز ایسه ده بنه انقائ اولمز زیرا تحصیل شهادت ایتدک دیمرز بر تحصیل شرطدر
حالبو که ابکی خبرک بینه یعنی خبر اصل ابله خبر فرعک بینه تعارض ایچون تحصیل فوت اولدی و زبلیغی
دیدک بولک معناسی فچان اصل اولان شاهد لری بوشهادت اوزره اناری اشهاد ایتدک دیوب فوت اولسه لری
یا خود غائب اولسه لری اندنصکره فروع کلوب حکم فتمده شهادت ایتسه لری انزلک شهادتی قبول اولمز
زیرا تحصیل شهادت شرطدر حالبو که خبر اصل ابله خبر فرعک بینه تعارض اولدیغی ایچون تحصیل ثابت
اولدی زیرا اصول تحصیل نفیده صادقلر اولماری تحصیل اولور پس اختمال ابله ببله تحصیل ثابت اولمز
دیر مکده تحقیق هدایه و شرح لری و سائر متبرانه عبارت اگر شهود اصل شهادتی انکار ایدر سه واقعه
اولدی کافیه اولان شیئ موافق اولدیغی حانده و بر احدک اوزرنه شهادت ایچون اشهادک مغایرتی خنی
دکدر پس زیاعینک شهادتی بونکه تفسیری نه کفایتله صحیح اولور و وطن اولور که زبلیغک متشاغلطی
هدایه نک و شرح لری بنک تحصیل تعارض ایچون ثابت اولز قولدر ایدر هر بر انکه اصلک معناسی اشهاددر

وزیله نیک ارزینه خنی اولدی بکه تحفه بقا تحمل ذکر اولسان کبی قیجان اصل شهادتیده لیکار ایسه ده تحمل
 ثابت اولر بلدی که اصل شهادتی انکار شهادی انکاردن ابعدر* بر اصل شهادتی انکار کنبه در حسابو که
 کتایه تصریحدن ابعدر (شهادتی) نین علی فلائیت فلائیت و قالا اخیر انامع رفها و جاعا المدعی بامر آه
 لم یعرفا نهامی قبل هات شاهین نهامی) ایکی فرع شاهد ایکی اصل کسینه دن فلائیه اوزره فلائیه به
 منسوب اولان فلائیک فریدر یوشهادت ایدوب و اول ایکی فرع شاهد اول ایکی اصل کسینه اول فلائیه بی
 بظنر بله بره خبره بر دیل دیسه زدی ومدعی بر مره ایله کلوب فرع شاهد اول فلائیه بوحاطره مره آه اولدیغنی
 نیتله اول مدعی به اول فلائیه بومر آه حاضره اولدیغنه ایکی شاهد کتور دینلور هزر انسته تعریف انکرک
 شهادت نری ایله متحقق اولدی ومدعی تحفه قاول نیت بومر آه حاضره اوزره دردیو ادعا ایدوب و تحفل اولور که اول
 نیت حاضره مکغیری ایچون اوله امدی اول حاضره اولان مره آه ایچون اثباتدن لابددر پس یوشهادت
 مرور ایدر شهادت قاصره نک غیر بلری ایله تمام اولان شهادت قیلندندر (کد الکتاب الحکمی) کذلک کتاب
 حکمیدن ذکر اولان کبدر یعنی تحفه قاضی قاضی آخره مکتوب بازوب تحفه قافلان وفلان بنیم قده فلائیه
 منسوب اولان فلائیک قری فلائیه اوزرنده مادن شومقدار شی اولدیغنه شهادت ایلدکر بن اعلام ایتسیدی
 ومدعی یارب اول قاضی آخرک حضور بنه اول مره آه بی احضار ایلد کده مره آه اول نیتله مسوبه اولدیغ
 انکار ایتسیدی پس ایکی شاهد آخردن لابددر که اول مره آه حاضره اونسبه مذکور ایله منسوبه اولدیغنه
 شهادت ایدر (و اوقلا فیهما) و اگر اول ایکی شاهد ذکر اولان ایکی مسئله ده نسبتی بیان ایچون (التیمیه)
 لم یچن حتی بنسبها الی فخذها) اول مره آه تتمه در دیسه لرجار اولان حتی اول مره آه بی قیله مخصوصه سنه
 نسبت ایلد کچه (اوجدها) یا خود ذکر اولان ایکی مسئله ده مره آه نک جدیدنه نسبت ایتد کچه* زیرا
 تعریفدن لابددر تعریف یسه نسبه عامه ایله حاصل اولر بنی قیله نسبت ایسه عامه در* زیرا عدد ذری صابان
 اما قیله به نسبت یونک خلا فیدر* زیرا نسبه خاصه در حتی شاهد نسبه خاصه بی ذکر ایله جدیدک ذکر
 قائمه قائم اولور* زیرا جرد اعلا سنک اسمیدر پس جداد نک مقامه قائم اولور (شاهد علی شهادته ثم نهاه عنها
 لم یصح) شاهد اصل شهادتی اوزره بر کسینه بی اشهاد ایتد کده اول فرعی شهادتدن نهی ایتسیدی اول شاهد
 سناک نهی صحیح اولر (کافران شهید علی شهادت مسالمین لکافر علی کافر لم تقبل) ایکی کافر بی مسالم کافر
 ایچون بر کافر اوزره شهادتی اوزره شهادت ایسه لردی قبول اولنر (کذا شهادت مع علی القضاة لکافر
 بلی کافر) کذلک ایکی کافر بر کافر ایچون بر کافر اوزره قضاسی اوزره شهادت ایسه لردی قبول اولنر
 (ز تقبل شهادته رجل علی شهادته ایبه و علی قضاة ایبه فی الصحیح) و بزجک بیاسنک شهادتی اوزره شهادتی
 بیاسنک قضاسی اوزره شهادتی قول صحیحده قبول اولور یوزد کر اولان درت مسئله کتاب خانیسه دندر
 (من ظهر انه شهم ذورا) بر کسینه نک شهادتی ظاهر اولسه که تحفه قاول کسینه زور اشهادت ایلدی نفسی اوزره
 اقرار ایتد کله که تحفه قاول کسینه زور اشهادت ایلدی* یعنی بر کسینه نک زور اشهادت ایلدی بی کتد و اقرار ایله
 ظاهر اولسیدی یا خود بر کسینه بزجک قتل اولندیغنه یا خود مونه شهادت ایتد کد نصرکه اولر رجل حیا
 کلسیدی یا خود بر کسینه رؤیت هلاله شهادت ایدوب اوتوز کون کچد کده سماده صلت بوغین هلال
 کور لیسیدی و دخی یونک امثالنده کذبی ظاهر اولسیدی (عز ربنا شهم) اول کسینه تشهیر ایله تعزیر اولور
 کافیده دیکه معلوم اولسونک تحفه قاشاهد زور اجماعا تعزیر اولور انک شهادته قضا متصل اولسون یا خود
 اولسون* زیرا اول کسینه مسلمینه ضرری متصل اولور کبدر ارتکاب ایلدی وانک تعزیر نده برحد مقرر
 یوقدر پس زجر الله و تکلیلا یعنی رسوای ایتد ایله تعزیر اولور لافقه تعزیرک کیتند اختلاف ایلدی بلر امام
 ابوحنبله رحمه الله علیه دیکه انک تعزیری ایچوق تشهیر پدر و اما مین بیوردیلر که ضرب اولور و حبس اولور
 و یوقول شافعی رحمه الله علیه کوا بدیر* زیرا حضرت عمر رضی الله عنهدن روایت اولدی بکه تحفه قاضی حضرت
 عمر شاهد زوره قرق قاضی اوردی و یوزینه چوملک قره سی سوردی و امام اعظمک علی اولدر که تحفه قاضی
 شریح شاهد زوری تشهیر ایلدی و ضرب ایلدی و آتی اگر اهل سوفندن ایسه سوفته کوندردی و اهل سوفندن
 دکل ایسه بقدا العصر قومنک جمع اولدیغنی محله کوندردی و بن بر شاهد زور بولدم سزاندن حذر ایلد

در ابدی و ناسی تحذیر ابدی و شریح صحابه زمانند قاضی ابدی و بونک کی شهید صحابه اوزره
خنی دکلدور و صحابه دن راجد بونک اوزره انکار ایلدی امدی اجماع مغزله مستغنیل اولندی

(باب الرجوع عنها)

بویاب شهادتدن رجوع احکامی بیاننده در (هوان بقول کت م بطلاقیها) شهادتدن رجوع ن اول ابد بکم
شهادتند م بطل ایدم دیکدر (و نحو) و دخی ذکر اولسان مثالی بن شهادت ابد بکم شستن رجوع ایلدم
دیکدر یا خود شهادت ابد بکم شتند زور شهادت ابد بکم کبی (دلایلیکون انکارها رجوعا) پس انک
اول شهادتی انکاری رجوع اولر* زیرا شهادتدن رجوع جودینک سببی اقتضا ایدر (لا یصح الاعتد
القاضی) شهادتدن رجوع صحیح اولر لاقاضینک قنده صحیح اولور بر اورد کر کن شهادتند م بطل ایدم
دیگله اوسون و کرک شهادتدن رجوع ایندم دیگله با خود زور شهادت ایدم دیگله اوسون* زیرا اول
شهادتدن رجوع توبه در توبه یسه جناب حبسی اوزره در* پس سر سر ایدر و اعلان اعلان ایدر و شهادت
زور مجلس قاضیده خیانتد رس اندر توبه دخی بنده قاضینک مجلسنه تقید اولور امدی بونقد بر جده شهادتدن
رجوع قاضینک مجلسندن غیر بنده صحیح اولدی پس فچان اوزر بنده شهادت اونان کسند ایکی شاهدک
رجوع لر ن ادعا یوب اولر رجوع اوزره بنده اقامت ایتسیدی یا خود بنده اقامتدن عاجز اولوب شاهده بین
و بر مک می ایتسیدی قاضی انک بنده سنی قبول ایلز و شاهدره بین دخی تکلیف ایلز* زیرا بنده بین دعوی
صحیح اوزره مغرب اولور دعوی رجوع ایدم مجلس قاضینک غیر بد باطله در حتی اگر بنده اقامت ایلد که
تحقیقا شاهد فلان قاضینک مجلسنده رجوع ایلدی و قاضی انی ماله ضامن قبلی دیو بنده سی قول اولور
سبک صحیح ایچون (و حکمه بعد القضاء و قبض لیل التعزیر و التضمین) و قاضینک قضایندن و مدعی
مالی قبضند نصرکه رجوع حکمی تعزیر و تضمیندر* اما تعزیر بر و ایدن علت ایچوندر و اما تضمین یعنی
اول ایکی شاهدک شهادتلی ایلد اتلاف ایلد کلمی شبنی تضمین سبب صله نه نفسلی اوزره اقرار ایلد کلمی
ایچوندر اولکه شهادت باطله در و توفیق نفسی اوزره اقرار ینک حکمی منع ایلز و مصنفک و قبض لیل قوایه
باعث زرافاضی قضا ایدوب مدعی ادعا ایلدی یکی مالی قبض ایتش اولسه اتلاف معدوم اولدی یعنی ایچون ضمان
واجب اولر (و لم ینتقض) و قاضینک قضای بوزل* زیرا قضا کلام متناقض ایلد متحقق اولدی یعنی کبی
کلام متناقض ایلد متناقض اولر (و قبله التعزیر فقط) و قاضینک قضایندن اول رجوع شهادتک حکمی
انجق تعزیردر (و قد مر العبرة للباقی لا الراجع) و ضمان حقیقه اعتبار شهود دن باقی ایچون اولوب
راجع ایچون اولدی یعنی مرور ایتدی اولجاندن مصنف بونک اوزر بنده (فان رجع احدهما ضمن النصف)
قولله تفریع ایلدی یعنی ایکی شاهدک بری رجوع ایدر سه نصفه ضامن اولور* زیرا ایکی شاهدک
هر برینک شهادتله نصف حجت قائم اولور پس شاهدک ایکیسندن برینک شهادتی اوزره باقی اولدیله
حجت نصفه باقی قالدی پس راجع اوزره انده حجت باقی قالمان شینک ضمانتی واجب اولدی اوننه نصفدر
و دخی ابتداء بعض عات ایلد حکم ثابت اولماق جائز اولور اندن نصرکه بعض عاتک بقاسیله باقی اولور ابتداء
حول کبی که بعض اصاب اوزره متعقد اولماز و بعض نصابک بقاسیله سببیه منعقد باقی اولور (و ان رجع
احدهما لاثم یضمن) و اگر اوج شاهدک بری رجوع ایتسیدی راجع ضامن اولماز* زیرا حقیق کله شهادتله
باقی فلان کسنه باقی قالدی (و ان رجع آخر ضمنا النصف) و اگر اوج شاهدک بری رجوع ایتد نصرکه
بر آخری رجوع ایدر سه ایکی راجع لر نصفه ضامن اولور* زیرا نصف مال انک سببیه باقی فلان کسند
شهادتی اوزر باقی قالدی (و ان رجعت امره من رجل و امره من رجل و امره من رجل و امره من رجل ایکی
مره آنک شهادتند مره آنک بری رجوع ایتسیدی اول رجوع ایدن مره آنک به ضامن اولور* زیرا اوج رجوع
شهادت ایدن شهادتلی باقی قالدی (و ان رجعتا ضمنا النصف) و اگر مره آنک ایکیسیده رجوع ایدر سه
اول ایکی مره آنک نصفه ضامن اولور نصفه شهادت منک شهادتی اوزره باقی اولدی یعنی ایچون (و ان رجعتا
من رجل و عشر نسوة فلا ضمان) و اگر برجل ایلد او ن مره آنک شهادتند مره آنک سکر می شهادتند
رجوع ایتسه لر دی انلرک اوزر بنده ضمان واجب اولماز کل ماله شهادت ایدن منک بقاسی ایچون وانکه
برجل ایلد ایکی مره آنک دز (و ان رجعتا آخری ضمنا التسع اربع) و اگر طوفوزنجی مره آنک رجوع ایتسیدی

طوقم زمره ربع ماله ضامن اولور لر حقتك اوج ربعي انك شهادتيله باقى فلان منك شهادتى اوزره باقى اولديغى
 ايچون * زير انصف رجلك شهادتيله باقى قاورور ربع باقى اولان من اهنك شهادتيله باقى قاورور (وان رجح السكلى)
 واكر بر رجل ايله اوز مره اجهله سيده رجوع ايتسه لردى (فعليله السدس عنده والنصف عندهما و باقى عليهم
 على القولين) پس بوتقد رجه درجل اوزره امام اعظم قنده سدس و امامين قنده نصف لازم كاور و باقى سى
 اواكده او ايده بش سدس و ثابته نصف دراون مره اوزرله يته لازم كاور * امامينك عاتى اولدر كه تحقيفا
 عورتلر شهادته هر نه قدر زياده واسه لرقائم اولرل الارجل واحده مقامه قائمه اولورلر بواجدن انلرك
 شهادتلى قبول اولمز لابلر جلك منضم اولسيه قبول اولنور و ثابت اولان مالك نصفي رجلك شهادتيله و نصفي
 مره اهل ك شهادتلى ايله اولور * و امام اعظمك عاتى اولدر كه تحقيفا هر ايكي مره اهر رجل مقامه قائمه اولورلر
 پس اون مره اهر جالدين بش كبي اولدى امدى التى رجل شهادت ايتش كبي اولدى جهله سى رجوع ايتش كبي
 اولدى بوتقد سدرجه ضمان انراه زره اسداسنا اولور (وان رجح) واكر اون مره اهر رجوع ايدوب رجل
 شهادتيله باقى قالسيدي (فان النصف وفاقا) اتفاق اوزره نصفك ضمانتى مره اهل ايچون اولور و امامين قنده
 نصف لازم كلسى ظاهر در كه زير مره اهل ك شهادتلى ايله ثابت اولان نصف مالدر كذلك امام اعظم قنده
 دخي نصف مالدر * زير انصف مال انك شهادتيله ثابت اولان كسنه باقى قالدى پس التى رجل شهادت ايدوب
 اندنصكره بشى رجوع ايتش كبي اولدى (وضن رجلان شهدا مع امره افرجهو) و دخي ايكي رجل ايله
 بر مره اهر شهادت ايدوب كلسى رجوع ايتسه لردى ايكي رجل ماله ضامن اولورلر * زير امره اهر واحده شاهده
 نكلدر زير ايكي مره اهر شاهده واحد كيدر و مره اهر واحده شاهدهك بعضى اولدى و قضاخى مره اهر سزايكي رجلك
 شهادتته مستند اولدى (ولا يضمن الزاجع في النكاح مهر مسمى مطلقا) و نكاحده مهر مسمى اوزره
 شهادت ايدن ايكي شاهدهك رجوع ايتسيدي مطلقا ضامن اولر لرك زوجه اوزره شهادت ايلسونلر و كرك
 زوج اوزره شهادت ايتسونلر * اصل بودر كه تحقيفا شهادت اولنسان شى اكر مال اوليوب قصاص و نكاح
 و بايونلر كمالى اولورسه بر مذهبهم شاهده ضمان لازم كلر شافعى ايچون خلاف وارد روا كر شهادت اولنان
 شى مال اولورسه پس اكر اتلاف اول اتلافه معادل عوض ايله اولورسه شاهده اوزره ضمان لازم كلر * زير
 عوضله اولان اتلاف اتلاف اولماسش كيدر و اكر اتلاف عوضه معادل اولرسه عوض مقدارته ضمان
 لازم كلنر بلكه عوضدن زياده سته لازم كاوروا اكر اتلاف اصلا بعوض اولورسه كلك ضمانتى واجب اولور
 قچيان بومقرر اولديسه * بزديرز كه قچيان بر رجل بر مره اهر اوزره نكاح ادعا ايدوب و مره اهر منكره اولسيدي و رجل
 مره اهر اوزره بينه اقامت ايتسيدي پس نكاحله قضا اولنور اندنصكره اول شاهدهلر شهادتلى رجوع
 ايتسه لردى اول مره اهر ايچون بر شته ضامن اولرلر بر بر در كرك اول مره اهر نك مهر مسماسى مهر مثلى اولسون
 كر كسه مهر مثلندن اكر يا خود اقل اولسون * زير اول ايكي شاهده اول مره اهر اوزره بضعى بضعه معادل
 دكل عوضله اتلاف ايلديلر ايسده و اكن بضع متلف اوزره متقوم اولر و ايچون شملك اوزره متقوم اولور شملك
 ضرورتيله * زير اتلافك ضمانتى مثلى ايله تهدير اولنور حالبو كه بضعه مال بيننده مائله بو قدر و اما بضع زوجك
 ملكنده دخولى قنده تحقيفا متقوم اولدى خطرلى اظهار ايچون (الاما زاد على مهر مثلها) الامر اهنك
 مهر مسماسى مهر مثلى اوزره زياده اولور سد ضامن اولرلر * يعنى اكر مره اهر مهر مثلى مستاك مثلى اولوب يا خود
 اكر اولورسه شاهدهلر بر شته ضامن اولرلر * زير اول ايكي شاهده اول مره اهر اوزره مهره معادل يا خود مهر دن
 زياده عوض ايله مهر ايجاسنه باعث اولديلر اولكده بضعدر * زير ابيض ملك زوجده دخولى قنده متقومدر
 و تحقيفا بر بيسان ايلد ككه اتلافه معادل عوض ايله اتلاف ضمان ايجاب ايلر * و اكر مره اهر مهر مثلى
 مسمان اقل اولورسه شاهدهلر زوج ايچون زياده ضامن اولورلر * زير اول ايكي شاهدهلر زوج اوزره مهر مثلدن
 زياده اولانى بلاعوض اتلاف ايلديلر رجوع ايدن شاهد ضامن اولر (و لاقى البيع الامانقص من قيمة المبيع
 ان ادعى المشتري) و ذكر اولنسان كبي بيده رجوع ايدن شاهد ضامن اولر الا بيعك قيمتندن ناقص اولان
 شينه ضامن اولورا كره شترى بن شو عبدي شورجلدن بيك درهمه آلدم دو دوا عاليدر سه حالبو كه عبدك شتى
 ايكي بيكه مسامى اولسه و مدعى عليه انكار ايلسيدي پس ايكي شاهد شهادت ايلسد لردى اندنصكره رجوع

اینست دردی با بعم ایچون ضامن اولور * زیرا اول ایکی شاهد با بعم اوزره بیکی اتلاف ایلدیلر (ولا فی البیع
المازاد علی الفیقه من الثمن ان ادعی البایع) و بعده رجوع ابدن شاهد ذکر او انسان کبی ضامن
اولر اولاندن قیمت اوزره زیاده اولان شید ضامن اولور اگر با بعم تحقیقا مشتری بدن شو عبدی شو و غیره
اشترا ایلدی و بمن اوزره دردی نکند ادعا بدرسد و مشتری نکار ایلد که ایکی شاهد تحقیقا مشتری عبدی
ایکی بیک در همه اشترا ایلدی دیوشم ادت ایلد دردی * حالبو که عبدک یعنی بیکه مساوی اولدی ایلد نصکر
شاهد رجوع ایلد دردی مشتری ایچون زیاده اولان بیکه ضامن اولور * زیرا بیکی مشتری اوزره اتلاف
ایلدیلر (ولا فی اطلاق قبل الدخول الا نصف مهره) و شاهد قبل اندخول طلاقه شهادت ایلد رجوع
ایتدی ضامن اولر الامهرک نصفه ضامن اولور * یعنی قچان ایکی کسند قید الوافی طلاقه شهادت ایلد
بعده رجوع ایلد دردی نصف مهره ضامن اولور لیلد اندخول طلاقه شهادت ایلد رجوع بونک خلافت
زیر اندخول ایلد مئا کد اولدی بس اتلاف و قدر (و فی العقیقه) و عند شهادت ایلد رجوع ایلد عبدک
قیمت ضامن اولور * یعنی قچان ایکی کسند عبدک عند شهادت ایلد ببعده رجوع ایلد دردی عبدک
قیمت ضامن اولور (و فی القصاص ابدیه) و قصاصه شهادت ایلد رجوع ایلد شاهد ایلد ضامن اولور
یعنی قچان ایکی کسند تخمینا زبرد بگری قتل ایلدی دیوشه شهادت ایلد ببعده قصص اولد قد نصکره اول
شاهد ایلد شهادت ایلد نردن رجوع ایلد دردی برمه مذهبزد اندرک اوزره ببعده دیت واجب اولور قصاص واجب اولر
زیرا قصاص قتل مباشرتک جرم ایلد حالبو که انکرده ببعده اشره قتل بولمدی و شفعی قتلده اول رجوع ایلد
شاهد قصاص اولور (و افرع رجوعه) و فرع اولان شاهد شهادت ایلد رجوع علیه ضامن اولور * زیرا
قاضینک حکمی اول فرع ادعیه شهادت ایلد مضاف اولدی بس تلفدخی اول ادایه مضاف اولدی امدی اول
فرع تلف ضامن اولور (لا بقوله بعد الحکم کذب شهود الاصل) بوحسد حکمده نصکره فرعک اصل اولان
شاهدله کذب ایلدی دبعسبه (او غلطواتی شهادت ایلد) یا خود فرعک شهود اصل شهادت ایلد غلط ایلد
دبعسبه ضامن اولور * زیرا فرع اولان شهادت ایلد نردن رجوع ایلد ببلکه غیر ببلکه رجوعند شهادت
ایلد ببلکه امدی انکرک بوقوللر ببعده انتفات اولور * زیرا امضا اولان قضا انکرک قوللر ایلد منتقض اولور
کند اولر رجوع علیه ایلد منتقض اولدی بیکی کافیه بولله ذکر اولندی (ولا اصل بقوله ما شهده) و اصل
اولر شاهدک دخی بی فرعی شهادت ایلد ببعده ضامن اولور * یعنی تحقیقا اصل اولان شاهد قچان ببعده
الحکم رجوع ایلد بفرع اولان شاهد لری شهادت ایلد اوزره شهادت ایلد ببلکه ایلدی اولر شهودا صلده ضامن
اولر قچان انکرک چهنن ضمانی ایچت ایلد سبب بولمده سبب اتلافی نکار ایلد کلی ایچون اولرکه
شهادت ایلدی اوزره شهادت درودخی ایکی خبرک ایلد ببعده امراض ایچون قضا باطل اولر بس شاهدک رجوعی کبی
اولدی ببل افضال اولر امراض بونک خلاقی اوزره در * زیرا تخمینا انکار ایلد ببلکه ایلد ایلد
(او ایشده و غاضت) یا خود صلاک ن فرعی شهادت ایلد حالبو که غلط ایلد ببعده ضامن اولور * یعنی قچان
اصل اولان شاهد بفرعی شهادت ایلد اولرک مرغط ایلد ببلکه دایم اعظم بولمده ببعده ضامن
اولر * زیرا افضال انکرک شهادت لری ایلد واقع اولدی بلکه در عک شهادت لری ایلد واقع اولدی و اما ببعده
اصول ضامن اولور * زیرا فرع اصولک شهادت لری نقل ایلدیلر کانه انر حاضر اولوب شهادت ایلد ببلکه
اندرک ببعده حاضر اولوب رجوع ایلدیلر (و اورجوع النکر) و اگر اصول و فرعه کلبسی رجوع
ایلد دردی (ضمن الفرع فقط) امام اعظم ایلد ابو یوسف قتلده ایچ فرع ضامن اولور * زیرا اولرک سبب
محاسن قضا د قاض اولر شهادت ایلد در اولر فرعه عن بولدی و اما ببعده اوزره ببعده شهادت اولان کسند
فرعک تخمینا ایلد اصولک تخمینا ایلد ببعده فرعه و دیلر ببعده اصوله تخمینا ایلد ببعده * زیرا افضال
فرعک شهادت ایلد واقع اولدی قاضی انکرک شهادت لری معا ایلدی بی حقیقندن و قضا اصول شهادت لری واقع
اولدی فرع انکرک ایلدی اولر انکرک ایلد ببعده شهادت لری نقل ایلد ببلکه (و ضمن المرئی بالرجوع)
رجوع علیه من ک دخی ضامن اولور یعنی تحقیقا منی اگر ذکر کند در رجوع ایلدی امام اعظم قتلده ضامن

اولور * زرا حکم اولر الاشهادتہ مضاف اولور و شہادت ایسہ عدالتہ حجت اور و عدالت ایسہ اولر لاتر کیہ
ایہ ثابت اولور بس تزکیہ معنادہ علت علی اولدی رمی کی * زرا رمی اوفک ہو ایہ کتہ سیدر او وقت
ہو بہ کتہ اوفی او مانان کتہ بہ وصولہ سیدر و وصول ایسہ جر حہ سیدر و جرح ایسہ الکت ترا دفعہ
سیدر الکت ترا دفعی سیدر الکت سیدر اندنصر کہ موت علت اولی اولان رمیہ مضاف اولدی حتی احکام قتل
فصاحدن و بدین و کفار تمس رمی اوزرہ واجب اولور و امامین فتند مزکی ضامن اولر * زرا انلر شہود
وزرہ خیر ایہ ثابا بلدیہر تکیم اوزرہ شہادت اونان کتہ تک محصن اولدیغہ شہادت ایلری ایہ خیر ایہ
ثابا ایلد کلر نہ ضامن اولدی قاری کی (لا شہاد الا حصن) شہاد احصان ذکر اولنان کی دکلدر یعنی
اگر شہادرا احصان ایہ شہادت ایدوب اندنصر کہ شہادت لرندن رجوع ایتدی ضامن اولر * زرا احصان
شرط محضدر (کافضین بہ شہاد الین لا الشرط) تکیم شہاد عین رجوعہ ضامن اولدی کی شہاد شرط
ضمن اولر * یعنی اگر ایکی شہاد عینہ شہادت ایدوب دیسہ لریکہ کتہ فابور جل عبدینہ اگر سن دارہ داخل
اولور سگ سن حرسین دینی باخود مرہ آستہ اگر سن دارہ داخل اولور سگ سن طالقسن دینی حالیو کہ
اول مرہ آستہ دخول بہاد کلدر دیسہ لری و ایکی آخر کتہ لشرط وجودیہ یعنی دخول دارہ شہادت
ایتدی لری و ایکی فریق دخی شہادت لرندن بعد الحکم رجوع ایتدی لری بس ضامن خاصہ شہود عین اوزرہ در
بو خسہ شرط وجودیتہ شہادت ایدن اوزرہ دکلدر و اول ضامن عبد کتہ عینی و مہر کتہ نصفیدر * زرا شہود عین
علتک شہاد لری اولر کہ انت حر قولیدر * زرا تلف اعتاقہ و نطقہ حاصل اولدی و انلر شول کتہ در کہ
ذکر اولان کلہ بی اولر کہ انت حر اوانت طالق قولیدر اثبات ایلدی لری و شرطہ تعلیق مانع اولدی بس
شرطک وجودی قتندہ تلف علتہ مضافی قیلندی مانعک زوالہ مضافی قیلندی

کتاب الصلح

بو کتاب صلحک احکامی بیانندہ در * مصنف صلحی بو مقامہ اراد ایلدی زرا صلحہ اعتدرا اولر لاقیان
مدعی علیہدن اقرار اولوب و مدعی ایچون دخی بیٹہ اولر سہ اولور آمدی مناسب اولان اقرار دن
و شہادت ندنصر کہ اراد ایلدکر (هو) صلح غت جہتندن مصالحہ معانستہ اسمدر و مصالحہ محصنک
خلافیدر و صلحک اصلی صلاحدندر استقامت حال معانستہ و شرعا (عقد رفع التزام) بر عقدر کہ تراعی
رفع ایلدر (ورکنہ الايجاب والقبول) و صلحک کنی ایجاب و قبولدر مدعی علیہک مدعی بہ سئلہ شومقدار
شئلہ مصالحہ ایتدم باخود دعوا کدن شومقداری شی اوزرہ مصالحہ ایتدم دیکمکدا و آخر دخی قبول ایتدم
و باخود راضی اولدم دیکلہ باخود آخرک رضامنہ و قبولنہ دلالت ایلدر کلام تکلم ایتک (و شرطہ العقر)
و صلحک شرطی عقدر و عقل جمیع تصرفات شرعیہ دہ شرطدر بس مجنونک و عاقل اولیان صیتک صلحی
صحیح اولر (البلوغ) بو خسہ صیتک بلوغی شرط کلدر (فصح من الصبی المأذون ان نفع او عری عن ضررین)
صبی مأذونن صلح صحیح اولور اگر صلح نافع اولور سہ یا خود ضرر ظہر دن عاری اولور سہ یعنی فحمان تجارتہ
مأذون اولان صبی بر انسان اوزرہ ادا عایدوب حقک بعضی اوزرہ اول انسانلہ مصالحہ ایتسیدی اگر اول
صبی مأذونک بیٹہ سی یوغسہ صلح جائز اولدی * زرا بیٹہ سی اولدیغی وقتہ اول صبی ایچون حق بو قدر
الاخصومتلہ مدعی علیہک یعنی وارنر مال ایسہ انک ایچون خصوصتہ بیٹندن انقدر اگر چه کیم مصالحہ جائز
اولدی ایسہ دہ * زرا دینی اشافی و ارفق تبرعدر صبی ایسہ تبرعہ مالک اولر و اگر دینی ناخیر ایلدر سہ جائز اولور
کر کسہ اول صیتک بیٹہ سی اولسون کر کسہ اولسون * زرا ناخیر ایلر تجارتندن صبی مأذون ایسہ
تجارتلرہ بالغ کیدر (والاخریة) صلحہ بلوغ شرط اولدیغی کی حر اولقدہ شرط کلدر یعنی تحقیقا
مصلحہ ایدن کتہ تک حر اولسی شرط دکلدر (فصح من العبد المأذون) بس عبد مأذونن صلح صحیح
اولدی اگر او عبد ایچون صلحہ منفعت اولور سہ لکن اول عبد ثمنک بعضی اشافی و ارفق اوزرہ صلحہ مالک
اولر قیان انک اول حق اوزرہ بیٹہ سی اولور سہ و مطلق اول عبد ناچلہ و عیب ایچون ثمنک بعضی اشاغہ
وارمغہ مالک اولر زکر اولان علت ایچون و اگر بایم ثمنک بعضی حطا اوزرہ مصالحہ ایتسیدی جائز اولدی
صبی مأذونندہ کر اولان علت ایچون (والکاتب) ودخی عبد مکابدن دخی صلح صحیح اولور * زرا

مکاتبه بعد از آنکه نظیر بدر ذکر اولان شش بزرگ چینی هستند بر امکاتب بر عبددر که او زنده بود در هر باقی
دکلمه ایس اگر مکاتب عاجز اوانسد بر رجل ان اوز بنه دین ادا باشد که اکیسی دین به بعضی اخیذ ایدوب
و بعضی تاخیر ایت الله قول ابله دردی بس اگر مدعیانک ایت وزرینه بندیدی بوشه صلح جائز اومدی
ز بر امکاتب فنا که عاجز اوا بدیده محجو اولور انک صلحی صحیح و نیز (و کون المصلح عنده حقه المصلح) تا
فی المحل لاحقا لله تعالی (و ذکر اولان کبی صلحت شرطی صلح و نمان شی مصلحت بملحه ثابت حق
اولقدر بوخسه الله تعالی ایچون حق اولامه قدر بس مصنف صلح و نمان شی صلح اولانک حق اولقدر
قولانک اوزرینه (دلو دعوت طایفه علی روجه ان مسیاقی به بهانه و حجه - فصاحت من الذنب علی شی
بطل) قولانکه تفریع ایلدی بس اگر مطرف قدر ا زوجی اوزره تحقیقا زوجتک بندده اولان من ایچون
اول زوجدن من ایتک اوغلا و اوبه یقن ادا بندیدی و زوج دخی انکار ایتیدی بس اول من ایتدی بر شی
اوزره مصلحه ایتیدی اول مصلحه باطل او اور * بر ایت صبیحت حقیدر زوجتک حق دکلمه امدی
غیر نیک حقیدر اعتیاضه مالک اولور دخی ثابت فی المحل قولی اوزره (و لو صلح انک قبل بانفس علی مال علی ان
بیتد من الذم انک بطل) قولانکه تفریع ایلدی و اگر کقبل بانفس که ایتدن بری اولقی اوزر مال اوزرینه مصلحه
ایتیدی بو صلح باطل اولور * زیرا کین بانفس قبلدن طاب ایچون ثابت اولان حق مطالبه در نفس
مکفولی بنفسه تسلیم ایله بو ایسه ولایقه مطالبه دن عبارتدر و ولایت و ایتک صفتیدر امدی ایتدن صلح
جائز اولور * قصاصدن صلح بونک خلاقی اوزره در زویر او مقامه محل استیفا حقه مملوک او اور امدی حق بملحه
ثابت اولور امدی قصاصدن صلح ایله اعتیاضه مالک اولور (کذا الصلح من الشفعة) شفعه دن صلح دخی ذکر
اولنسان کسیدر * یعنی فچان شعبه ایچون واجب اولان شفعه د بر شی اوزره داری مشغری به
تسلیم ایتک اوزره مصلحه ایتیدی صلح اطلس * زرا شفعه ایچون بملحه حق مملکدن غسیری حق یوقدر
بو ایسه بملحه ثابت بر امر دکلمه بلکه حق مملک ولایتدن عبارتدر نتکیم هر در ایتدی و مصنف لاحقا لله تعالی
قولی اوزره (و لو صلح عن حد بطل) قولانکه تفریع ایلدی و اگر حددن صلح اولسیدی باطل اولور یعنی صلح
ایتک ایچون اولان شی حق لله تعالی اولقی جائز اولور کرک اول حق الله عینا مال اولسون و کرک دینا مال
اولسون و کرک مال اولمیان حق اولسون * حق بر کسند زانی بی یاخود غیر بدن حارقی یاخود دشوار بخیری اخیذ
ایدوب ولی امره رفیع ایتک ایچون حد زندان و حد سرفندن و حد شرب خردن مال اوزره انکله صلح اولسیدی
صلح صحیح اولور * زیرا حد حق الله ایدر و حق سبحانه و تعالی انک حقه فندن صلح جائز اولور من بر صلح اولان
کسبه صلحه کند و نفسی حقه یا حقه کلبسی استیفا ایله یاخود بعضی استیفا ایدوب بانفسی اسقاط ایتکله
یاخود ماضیه ایله متصرف اولور بونک کلبسی غمیری حقه جائز اولور و اکتک فچان حد قدر صلح اولسه
بر وجهه حد فی ایدوب حدی عقوباتک ایچون انکله مال اوزره صلح اولسیدی صحیح اولور اگر چه کیم حد دفعده
عبد ایچون حق وار ایسه ده غالب اولان حق الله تعالی ایدر و عقاب شرعا معدومک ملحقیدر (بخلاف
التعزیر) تعزیر حق اللهک خلاقی اوزره در ایتدن صلح صحیح اولدی یعنی جهندن * زیرا تعزیر حق عبددر
و القصاص) و قصاص دخی حق اللهک خلاقی اوزره در و قصاصدن نفسده و نفسک مادونده صلح صحیح اولور
زیرا قصاص دخی تعزیر کبی حق عبددر (و کون البذل مالا) و دخی صلحتک شرطی ذکر اولن کبی بدل
صلحتک مال اولسیدر بو فصلده اصل اولور که تحقیقه صلح ایتک حلی معهود ایتک فرنی و طاب جهندن شهبی
اوزه واجب اولور بقدر الامکان عاقلک تصرفی صحیح اولسون ایچون بس فچان صلح مالدن مال ایله او اوره
ده اولور امدی خردن و میتدن و دمندن و صید با حرامدن و صید حرامدن و بونلر نمایدن صلح صحیح
اولور زرا صلحه معاوضه معناسی وارددر بس بیعده عوضه صالح اولمیان شی صلح ایچون عوض و اعهده
صالح اولور (معلومان احتیج لی قبضه) ایلله مالک معلوم اوله اگر قبضه احتیاج و اوابسه و اگر قبضه
احتیاج بو غیبه اول بدل صلح اولان مالک معلوم اولسی شرط قبضدی بس تحقیقه بر کسبه بر داده حق ادا
ایتیدی و مدعی علیه دخی کند و طرفندن مدعیانک دکاتنده حق ادا ایتد که هر بری دعوالر بی آخرک
طرفندن ترک ایتک اوزره صلح اولسه لردی اول صلح صحیح اولدی اگر چه کیم هر بری حقه بری بیان ایتد بلور

ایسده * ز براسقاط اولان شیئک جهالتی منازعه به مفضی اولان کافیده بو بله ذکر اولندی (او منفعة)
 یا خود صلحک بر شرطی بدل صلح منفعت اولقدر بعینه بر عبدک برسد خدعتی اوزره یا خود بعینها بر دایه تک
 بنسی اوزره یا خود بر ارضک زراعتی اوزره یا خود رد دارک بر وقت معلومده سک بنسی اوزره صلح جائز اولدی
 بو صلح اجاره مناسده اولور * زراعتی صلحک منفعه در حاله و کوه عوض بو لندی (و حکمه و وقوع البراءة
 عن الدعوی) و بو صلحک حکمی دعوا دن بری اولمک و قوعیدر (وهو اما باقرار او سکوت منه) و بو صلح
 یا مدعی علیه دن اقرار ایله یا خود اذن سکوتله اولور یعنی اقرار ایتوب و انکارده اتمه کله (ارا انکار)
 یا خود مدعی علیه دن انکار ایله در بولور کله بنسی جائز اولدی حق سبحانه و تعالی تک (و صلح خیر) قول شرعی
ایچون الصلح المنفک من ف باللام اولسندن ظاهر اولان عمومدر (اولول) یعنی اقرار ایله صلح (کبیع او عن
 مال بعل) احکامه بیع کیدر اگر صلح مال ایله مال دن اولور سه * ز بر ایهک حقیقی مالی مال ایله مبادله در
 تکیم مر و ایتدی (فیحری فیها احکامه) پس بو صلحه احکام بیع جاری اولور اول احکامه که شفعه در
 و عیله در در و خیار رویتدر و خیار شرطدر و بدایک جهالتیله فساددر * ز جهالت منازعه به مفضی در اذن
 مصالحه اولان شیئک جهالتی دکل * ز بر اول مصالحه عنه ساقط اولور و ساقط منازعه به مفضی اولز
 (وان استحق المدعی او بعضه) و اگر مدعی یا خود مدعیانک بعضه برکنه مستحق چقار سه (رجوع المدعی
 علیه بالبدل) مدعی علیه مدعی اوزره صورته و لیده بدل ایله (او بعضه) و صورت ثابتده بدایک بعضی ایله
 رجوع ایدر * یعنی قچان زید بکر اوزره رد ایا خود اول دارن بعضی انا ایتسیدی و بکر دارک کندوده بیک
 درهم اوزره صلح و ایتسیدی و دارک بعضه بشیوز درهمه صلح اولسیدی پس دارک کلمه برکنه مستحق
 چقیسیدی یا خود بعضه مستحق چقیسیدی بکر زید اوزره اولکیده بیک درهم ایله و ثابیده بشیوز درهم ایله
 رجوع ایدر (وان استحق البدل او بعضه رجوع المدعی) و اگر بدایک کلمه برکنه مستحق چقیسیدی یا خود
 بعضه مستحق چقیسیدی زید بکر اوزره (بالمدعی) مدعی ایله رجوع ایدر اولکیده در ادر یا خود دارک
 بعضیه رجوع ایدر * ز بر ایتسندن هر بری آخردن عوضدر پس هر قفسی اذن استحقاقه اخذ
 اولور سه دفع اولان شیئله رجوع ایدر اگر کلا اخذ اولور سه کل ایله و اگر بعضا اخذ اولور سه بعضه
 رجوع ایدر تکیم معاوضه تک حکمیه بویه در (و کاجاره) و صلح اجاره کب سیدر کبیع اوزره معطوقدر
 (لو منفعة) اگر صلح منفعت ایله واقع اولور سه * ز بر اعتبار معانی به در و اجاره منفعتی عوضله تملیکدر
 و بو صلحه انک کسیدر (فشرط التوفیت فیہ و بطن عوت احد هما فی المدة) و صلحه توفیت شرط قیلندی
 و ایتسندن بر تک مدت ایچنده مو تیله صلح اطل اولور تکیم اجاره تک حکمیه بو بله در بونک بیاتی مرور
 ایتدی (و الاخیر) یعنی سکوتله صلح خود انکار ایله صلح (معاوضه فی حق المدعی) مدعی حقیقه
 معاوضدر * ز بر مدعی بدل زعمدر حقتن عوض اخذ یلدی (و فداء همین قطع نزاع فی حق الآخر)
 و فداء یمندر و قطع زاعدر مدعی حقیقه سکوت اقراره و انکاره مخیر اولور پس بدایک مدعی علیه حقیقه عوض
 اولسی شک ایله ثابت اولز مع هذا انکار اوزره حلی اولیدر * ز بر انکارده ذمک فراغی دعواسی وارد
 اولکیده اصلدر (فلا شفعتی فی صلح من دار مع احد هما) سکوتله انکاردن بر بله دارن صلحه شفعه اولز
 یعنی قچان رجل در رجل آخر ک درین ادعا ایلد کده آخر سکوت ایتسیدی یا خود انکار ایتسیدی پس مدعی
 علیه بر شی دفع انکار اول دارن صلح اولسیدی شفعه واجب اولز * ز بر مدعی علیه زعم ایدر ک انکار کله کله
 اولان دار نفسی اوزره بو صلح ایله استبقا اولور و مدعی تک خصوصیتی نفسندن دفع ایدر بو خصه تحقیقا مدعی
 علیه اول داری اشتراک زعم ایلر مدعی تک اسکالازم کلز (و تجب لوعلیها باخذ هما) و شفعه
 واجب اولور اگر صلح انکار و سکوت ایتسندن بر بله بدل اولدی ایله دار اوزره او اورد * ز بر مدعی زعمنده اول
 داری حقتن عوض اخذ ایدر پس زعمیه معامله ایدر و بو مقدمه اقرار سکوتله انکار مثالیدر
 (وان استحق المدعی او بعضه) و اگر سکوتله یا خود انکار ایله صلح صورتسیدر یا خود مدعیانک بعضه
 مستحق چقار سه (بر المدعی البدل) مدعی بدل مدعی یا خود بعضی رد ایدر (و یخصم مع المستحق)

و مستحقه بيله مخصوصه ايدر * زيرامدعى عليه عرضى دفع ابدى الامدعى نكاح خصوصى نكاح منى نكاح دفع ايتك
 ايجون دفع ايدوب مدعا بدنه را حدك خصوصى منسز باقى قالى ايجون دفع ابدى بس فچان مستحق ظاهر اولدى
 ايسه مدعى عليه مك مقصودى حاصل اولده * ذكر اولسان كى ظهر اولور كه تحقه بقا مدعى ايجون خصوصت
 اولدى امدى مدعى اوزره رجوع ايدر (وان استحقq البدل اوبعضه رجوع الى الدعوى فى كراهه) واكر بدللك
 كانه باخود بعضه مستحق ظهر ايتسدى اكر عوضك كله مستحق اولور سد دعوا لك كنده رجوع ايدر
 (اوبعضه) اكر بعضه مستحق اولور سد دعوا لك بعضه رجوع ايدر * زيرامدعى دعوا بى ترك ايلدى الا
 بدل اكاناسم ايجون ترك ايلدى بس فچان بدل اكاناسم اوتسجده بدل ايله رجوع ايدر (وهلاك البدل قبل
 التسليم كاستحاضه فى الفصلين) بدللك نكاح من اول هلاك اولسى ايكى فصلده بدللك حكمده استحقاقى كيبدر
 ايكى فصلده يعنى اقرار دن صلح فصلنده وسكوت وانكار دن صلح فصلنده زير اصلح عن اقرار اولدى ايسه
 هلاك نكاح مدعى رجوع ايدر واكر عن نكاح اولديسه دعوا ايله رجوع ايدر (اصلح عن بعض ما بعد
 لم يصلح) مدعى ادعا ايلدى شىك بعضه صلح اولسدى صحیح اولمز يعنى چان بر رجل رجل آخر اوزره بر دار
 دعوى ايدوب اول دار دن بر قطعه اوزره صلح اولسدى اول صلح صحیح اولمز اول مدعى باقیده دعوى اوزره در
 زير اصلح فچان مدعا لك بعضى اوزره اولسدى حقك بعضى استغابو بعضى اسقاط اولور اسقاط ايسه عين
 اوزره وارد اولمز بلكه دينه مخصوصه در حقى فچان بر كسته فوت اولوب ميراث ترك ايتسدى وارثلك بعضى
 نصيبندن ارا ايتسدى جائز اولدى اول برائت اعيان دن برائت اولديغى ايجون (الابزاده شى فى البدل
 او الاراءه دعوى الباقي) لاصك رد دعوى ايلدى شىك بعضه صلح اولدقده بدله باخود ابراهه بر شى *
 زياده سبيله باقىك دعوا سندن صلح صحیح اولور * وقول مدعا لك بعضى اوزره صلحك جائز اولسانك حيله سنده
 فقها لك فولر ايدر اول حيله مثلا بدل صلح اوزره بر درهم زياده ايتكدر حقك بعضى استيفاي ايدوب باقى فلان
 بعضدن عوض اخذا تسمى ايجون باخود باقىك دعوا سندن برائت ذكرى صلحه لاحق اولسون ايجون * زيرا
 عين دعوا سندا ابراجاز در (صحیح عن دعوى المال) صلح مال دعوا سندن صحیح اولدى * زير اربعه معنا سنده در
 بس بى جائز اولانك صلحه جائز اولدى (ودعوى المنفعة) ومنفعت دعوا سندن دخى صلح صحیح اولدى
 نكاح مدعى رد ادره دارك صا حبندن وصيت اولمله برسنه سكنى دعوى ايدوب بس وارث دخى انكار باخود
 اقرار ايدوب مال اوزره باخود منفعت اوزره صلح اولسدى جائز اولدى * زير اربعه معن سندن اجاره ايله عوض اخذ
 ايتك جائز اولدى كذلك صلحه جائز اولدى لكى منفعتن منفعت اوزره صلحك جائز اولسى فچان ايكى
 منفعتك جنسلى مختلف اولور سه در ملاسكندان خدمه عبد اوزره صلح اوتاق كى اير فچان ايكى منفعتك
 جنسلى متحد اولسه نكاح سندان سندان اوزره صلح اولسدى مثلا بوقدر جدر جائز اولمز تحققتى كتب اجاره ده
 مر وراثتى (ودعوى ارق) و صلح ارق دعوا سندن صحیح اولور يعنى فچان مدعى مجهول الحال اوزره بنم
 عبد مدر دبو دعوى ايدوب بس مدعى عليه مال اوزره صلح اولسدى جائز اولدى (وكان عتقا بمال مطلقا) و بو صلح
 مال عتق اولور يعنى بو صلح مدعى و مدعى عليه حقه مطلقا بمال عتق اولور اول وقت حق ولاده ثابت اولور
 (اوبافزار) اكر صلح مدعى عليه دن اقرار ايله واقع اولور سه (والا) واكر اقرار ايله واقع اولور سه (قطع
 نزاع فى زعم المدعى عليه) بس مدعى عليهك زعمنده قطع زعمدر و مدعىك زعمنده مال عتق در حقى ولا ثابت
 اولور اما كرمدهنى يده اقامه ايدر سه يته سى قبول اولوب ولا دخى ثابت اولور (ودعوى الزوج انكاح
 وكان خلعاً) و دخى زوجك انكاح دعوا سندن صلح صحیح اولور اول صلح خلع اولور * يعنى فچان رجل مدعى
 اولوب مر او انكار ايسه بود دعوا ده صحته اعتبار ممكن اولديغى ايجون صلح صحیح اولور مدعى حقه صلحى
 خلع معنا سنده قباله * زير ابضى ترك مقابله سنده مال خلعدر وصلح خلعه اقرب اولان عقوديتك
 اوزر يته حل اولتقى واجب اولور نكاح مر وراثتى و زوجتلك حقتد صلح فدائى عين ايجون قطع خصوصت
 ايجوندر (لا عن دعواها انكاح) زوجتلك انكاح دعوا سندن صلحى جائز اولز يعنى فچان مدعى مر اء
 بر رجل اوزره نكاح دعوى ايدوب مر اء ايله بر شى اوزره صلح اولسه جائز اولمز و جائز اولد بقره باعث * زير زوج
 مالى ترك دعوى ايجون بذل ايلدى بس اكر مر اء دن دعوا لك تركى فرقت قيلسه فرقتد زوج اوزره عوض

بو قدر تکبیر فچان مر آه زونجک او غله تمکین ابلسه عوض اولدینی کبی واکر ترک دعوی فرقت قبلتسه پس
 مال دعوان اول اولدینی حال اوزره در* زراوقنا که فرقت و لغدی ایسه مر آه نك دعواسی حالی اوزره او اور
 مر آه نك زعمده نکاحک باقی اولدینی ایچون پس بوتقدیرجه انده عوضک مقابلی اولور برشی اولور امدی
 عوض رشوت اولورو بعض دیدیکه صلح جائز اولور* زرا اندن ترک دعوی فرقت قبلتور کانه زوج مر آه نك
 مهرنده زیاده ایدوب اندنصره اصل مهری اوزره مر آه بی خلع ایلدی زیاده ایلله خلع ایتمدی پس اصل
 مهر ساقط اولوز باده ساقط اولوز (ولاعن دعوی حد) و صلح حد دعواسندن دخی جائز اولور سنک
 بیلدی بک عت ایچونکه تحه بقاصح حق الهمده جاری اولوز (ودعوی النسب) ونسب دعواسنده دخی صلح
 جائز اولوز* زرا صلح یا امة طاهر یا امة عوضه درنسب ایسه بوا یکسته ده محتمل اولوز (ولاداً اقل ما ذون رجلا
 عمدا و صلح عن نفسه) ودخی عبداً ذونک بررجلی عمدا قتل ایدوب و اول عبده نفسندن صلح اولسه جائز اولوز
 زرا اول عبداً ذونک نفسی کسبندن دکلدرامدی اول عبداً ذون ایچون نفسنده تصرف جائز اولوز
 و ندنصره اگر اول عبداً ذونک بررجلی عمدا قتل ایدن عبديک نفسندن صلح اولسیدی اگر چه کیم عبداً
 ما ذون کند و نفسنده تصرفی صحیح دکل ایسه ده لکن بعد الصلح ولی قتل ایچون اول عبداً ذونک عبدينی
 قتل ایتدیرمک جائز اولوز* زرا فچان ولی قتل انکه مصالحه ایسیدی پس ایدن بدل ایلله قتل عفو ایلدی پس
 ولی قتلک عفو صحیح اولدی* طالبو که عبديک موالسی حفته بدل واجب اولدی بلکه ولی قتل اول عبديک
 عفته تا خیر ایدر* زرا عبداً ذونک نفسندن صلحی مکلف اولدینی ایچون صحیحدر موالسی حفته صحیح
 دکلدر کابه اول عبداً ذونک موعّل ایلله صلح اولمش او اور اول عبداً ذونک بدل ایلله مؤاخذه او انوراکر ولی قتل
 بویه عمل ایدر سه صلح جائز او اور ولی قتل ایچون اول قاتلی قتل ایتدیرمک جائز اولوز کذلک عبداً ذونک
 عبديک صلحنده دخی حکم بویه در عتایه ده بویه ذکر اولدی (فصح عن نفس عبده فعل ذنک) ودخی
 عمدا بررجلی قتل ایدن عبديک موالسی عبديک نفسی ایچون ولی قتل ایلله صلح اولسید صلحی صحیح اولدی
 ز رانک عبدي کسبندن در پس انده تصرفی و خلاص ایتمی صحیح او اور (و صلح لکتاب عن نفسه)
 و مکاتب دخی نفسندن صلحی صحیح اولدی* زرا مکاتب موالسنک بیدنن خارج اولدی ایچون حر کبدر
 و بویر کسبه اول مکاتب رقیبتی ادعا ایلدی بویر و قدسدر* زرا مکاتب نده خصم او اور و فچان اول مکاتب
 اوزره جنایت اولسه ارشی مکاتب او اور ودخی اول مکاتب قتل او انسه قیمتی موالسنک اولوز بلکه مکاتبک
 ورشه سی ایچون اولور حتی کتابتی اول قیمتدن ادا او انور و حیانتک آخر نده حر بنده حکم او انور و کتبتندن
 فضله فلان وارثلر نیک او اور امدی حر کبی اولدی پس نفسندن صلحی جائز او اور و عبداً ذون بونک کبی دکلدر
 اوی ز بلعی ذکر ایلدی (و الصلح عن مقصوب تلف یا کثر من قیمته او عرض) و تلف اولتان مال مقصوب ک
 صلحی قیمتدن اکثر ایلله صحیح اولدی یعنی تحه بقا بر کسند قیمتی بیک درهم ایدن رثوی یا خود بر عبدي غصب
 ایدوب استهلاک ایتد کدنصره ایکی بیک درهمه صلح اولسیدی یا خود بر متاعله صلح اولسیدی صلح جائز
 اولدی و اما همین فتنده جائز اولوز فچان غبن فاحش ایلله او اور سه* زرا مقصوب صاحبنک حتی قیمتده در
 قیمت اوزره زیاده سی ریادر* امام اعظمک علی او لدر که تحه بقا مقصوب صاحبنک حتی هلاک مقصوبده باقیدر
 مادامکه قاضی ضمانه حکم ایتمیجه حتی فچان تضمینی ترک ایلسیدی عبده هلاک اولدینی حالده یدنده ملکی اوزره
 باقی قالور حتی کفی انک اوزر بنه لازم او اور پس قیمتدن اکثر ایلله اعتیاضی ر یا اولوز* زرا مالیت اوزره زائد
 حکم صورتیه باقیه مقابله سنده او اور قیمت مقابله سنده اولوز حتی قاضی قیمتیه قضا ایسه انده نصره اول قیمتی اکثر
 اوزره صلح اولسه جائز اولوز* زرا حق قاضینک قضا ایله قیمتیه انتقال ایلدی و کذلک متاعله صلحنده
 جائز او اور اگر قیمتیه تلف اولان مقصوبک قیمتندن اکثر او اور سه در یا معدوم اولدینی ایچون (وفی العمد
 یا کثر من البدیه و الارش و فی الخطأ) ودخی صلح عمدا قتلده دیتدن وارشدن اکثر ایلله صحیح اولدی خطاً قتلده
 صحیح اولدی* زرا دیت خطا ده مقدره در وانک اوزر بنه زیاده ر یا او اور پس فضله سی باطل او اور و عمدا
 قتلده واجب اولان قصاصدر حالو که قصاص مال دکلدر اندهر با محقق اولوز پس فضل باطل اولوز و بویر خطا ده
 صلح صحیح اولمامسی فچان دیت مقدارلر نیک بری اوزره صلح او اور سه در پس اگر دیت مقدارلر نیک غیر

اوزره صلح اولورسه صحیح اوور* زرا نکهه مبادلده درکن مجلس صلحه قض شرط بقیدی دینا بدین
 اولمقدن خارج اولسون ایچون کافیده بوله ذکرا وندی (کافی و سمراتق بصفه و مصالح عن یاقبه یا کتر
 من نصف قیمت) تکیم ردولتی کسینه نصفی کندی نکل اولان رعبدی اعتاق ایدوب واتی فلان نصفدن نصف
 قیمتدن اکثر ایله صلح اولیدی صحیح اولدیغی کبی * یعنی ایکی رجل بشده رعبدا ووب اربکسندن ربیکه
 دولتی اولانیدر اول عبدی اعتاق ایدوب و یاقبه ندر نصف قیمتدن اکثر ایله صلح اولیدی فضله سی اتقا فا
 باطل اولدی * زرا عقده قیمت مخصوص عایه در تکیم باشده مورایتدی و شرعک تقدیری فاضلنک تقدیردن
 ادنی دکلدر بس قیمت اوزره زیاده سی جا زرا اولمز (واو بعض صح مطلقا) و اگر اول نصف یاقبدن برتباعله
 صلح اولیدی مطلقا صحیح اولدی یعنی کرکسه اول متاعک قیمت نصف عاید قیمتدن اکثر اولون
 صلح صحیح اولور * زرا فضل جنسک اختلافی قنده ظاهر اولمز (وکل بصلح عن دم عمرا و علی بعض
 دین بدعیزم بمله اولکل) برکسینه برکسینه بی دم عددن یا خوده کیلات و موزو اتدن ادعا اولسان دنگ
 بعضی اوزره وکیل ایتمیدی اول صلحت بدلی وکیل ایدن کسینه لازم کلور و کبله لازم کلمز
 زرا صلح اسقاط محضدر بس وکیل سفیر محض اوور بو تقدیرجه انک اوزرینه ضمان بو قدر نکاحد وکیل
 اولان کسینه کبی (الان یعنیته) الامر که وکیل بمله ضامن اولورسه لازم کلور * زرا وکیل بو تقدیرجه
 ضمانته مؤاخذه و اناور صلحه مؤاخذه اولمز (و فیما هو کبیلم و کبله) و بیع کبی اولان شیده اولنکه مال ایله
 مالدر صلحدرو وکیل ایله لازم کلور زرا بو تقدیرجه حقیق و کبله رجوع ایدر و بو قچان صلح عن اقرار
 اولورسه در و اما قچان صلح عن انکار اولورسه بدلی وکیل اوزره واجب اولمز کتایه ده بوله ذکر اولندی
 (صالح فضولی و ضمن البدل او اسفاف الی ماله) برکسینه فضولی صلح اولوب بمله دخی ضامن اولایدی
 یا خود بدلی ماله مضاف فیلسیدی بویک قچه نیم اوزر مده در دیکله (او اشارتی نقد ایدرض بلانسیبه
 علی نفسه) یا خود برنقده یا خود بر متاعه نفسی اوزره نسبتن اشارت ایتمیدی (او ظنوی) یا خود نیم
 اوزر مده بیک ار در دیکله اطلاق ایتمیدی (ونقد) و سخی بدلی تسام ایتمیدی (صحیح) بو صورته دره
 صلح صحیح اوور (و صارت بترها) و صورته رابعه ده صلح اولان کسینه تبرع بتمش اولور * زرا انک علی
 مدعی عا لهک اثبته دکلدر (وان لم نقدوقف) و اگر اول فضولی صلح اولار کسینه بدلی تسلیم ایتمدی ایسه
 صلح مدعی علیهک اجازته موقوف اوور (فال اجازته المدعی علیه صحیح زرا به البدل والار) بس اگر
 مدعی علیه اول صلحه اجازت و بررسه صلح صحیح اوور و اگر اجازت و بررسه اول صلح رد اولور بونلر بس
 صورته در * زرا فضولی ماله ضامن اولق و ار اولساق وار اگر ضمن اولمزسه بانقده باحو متاعه اشارت
 اثبات و اشارت اتمک وار و اگر اشارت ایتمده ایسه عوضی تسلیم اتمک و ارا اتمک وار بس صلح بو وجهلرک
 کابنده حائزدر الاوجه اخیرده جا زرا اولمز وجه اخیر که بمله ضامن اولوب و ماله مضاف قتلوب و ماله
 اشارت اتموب و مدعی به بدلی تسام ایتمیدی وجهدر بو صورته صلح جوازته حکم اولمز بلکه اجازته
 موقوف اوور قچان مدعی ایچون عوض تسلیم اولدیغی وقنده بس حتی بحد ناساقط اولمز اول صلحه
 رضامی اولدیغی ایچون بس اکر مدعی علیه صلحه اجازت و بررسه صلح جا زرا اوور و مشروط لازم اوور
 اختیار یله التزامی ایچون و اگر داید رسه صلح باطل اولور اما سائر وجهلر و نکل خلافی اوزره در که انک صلی
 جا زرا اما وجه اولک جا زرا اولسی مدعی علیه ایچون حال اولان برات ایچوندر و برات حقیقه ایسه اجنبی
 و مدعی علیه بر ادر و فضولی قچان بمله ضامن اولسه اصل اولق جا زرا اولدیغی ایچوندر بدلی خلمه ضامن
 اولان کسینه نکل فضولی خلعی جا زرا اولدیغی کبیدر * و اما وجه ثانیه صلح جاز اولسی بس اول فضولی
 صلح اولان کسینه قچان بدلی نفسنه مضاف قیاسیدی بس تحقیق اول بدلیک تسلیمی التزام ایلمدی امدی صلح
 صحیح اولدی * و اما اونجیمی وجهک جا زرا اولسی بس اول فضولی بدلی تسلیم ایچون تعیین ایلمیدی انده
 عوضک سلامتی شرط بقیدی امدی انک قبولیله عقد تمام اولدی و اگر شو عبده مستحق ظاهر اولسه یا خود
 انده رعب و واتسه اول عبدی رداید زرا خود اول عبدی خبر اولسه یا خود مدبر یا خود مکاتب اولسه بس انک
 ایچون مصالح اوزره سبیل بو قدر واککن دن واسنده رجوع ایدر * زرا مصالح ضامن اولمز و اما وجه

رایه ک جائز اولسی مدینک رضامنه تسلیم دلانت ایلمسی تسلیمک ضمانه دلانتندن عالی اولدیغی ایچوندر
وانک نفسنه اضفدی مدینک رضاسی اوزره در* و بشنجی وقتا که بقی وجهلر کی اولدی ایسه سلمک صحیحی
افاده ایتمدی

باب الصلح فی الدین

بو باب دینده صلحک بیاننده در (اصلح علی جنس ماله علیه) یعنی قیچان بدل صلح مدینک مدعی علیه اوزرنده
بیتلنده جاری اولان عقد مدینه ایلله مستحق اولدیغی شیک جنسی اوزره اولسیدی بس اول صلح (اخذ
لبعض حقه و حط اباقیه) حقیقک بعضی ایچون اخذدر و باقی قلاتن حط ایتمکدر * زیرا اافل و بالهک
نصرفی ممکن اولان شیکله صحیح اولور و معاوضه اولمقله صحیح ممکن اولن اندر بال اولدیغی ایچون (فصح
عن الف علی خسه مائه) پس یک درهمدن بشوزدر هم اوزره صلح صحیح اولدی (والف جیاد علی خسه مائه
زیوف) و خالص یک درهمدن بشوز زیوفی اوزره صلح صحیح اولدی مسئله اولیده بعض ایچون حط قیذدی
و مسئله نایبه ده بعض وصف ایچون حط قیذدی * زیرا بو بیک عینی دین انکله اولان عقد ایله مستحقه اولدی
(والف حال علی مؤجل) و حالا اولان یک درهمدن مؤجل اولان یک درهم اوزره صلح صحیح اولدی * زیرا
معاوضه قیلمسی ممکن اولر * زیرا دراهمی ایله و ره سیه بیع ایتمک جائز اولن امدی اند، معنای اسقاط
اولان تأخیر اوزره حل ایتمکدن لایدر (وعشره دراهم و عشره دنانیر علی خسه دراهم) و اون درهم ایله
اون دنانیردن بس درهم اوزره صلح صحیح اولدی حاله یا خود مؤجله * زیرا دنانیرک کلی و دراهمک بعضی
ایچون حط اعتبار اولور و بعضی ایچون تأجیل اعتبار اولور معارضه اعتبار اولور * زیرا صلحه
معنای اسقاط لازمدر پس قیچان حط و اسقاط قیچان ممکن اولسه معاوضه اعتبار اولن (لا عن دراهم
علی دنانیر مؤجله) دراهمدن مؤجله دنانیر اوزره صلح جائز اولر * زیرا دنانیر عقد مدینه ایله مستحقه دکلدر
بس حقیقک تأخیری اوزره حل ممکن اولن معاوضه اوزره حل اولور و دراهمی دنانیر ایله و ره سیه بیع جائز
اولر (والف مؤجل علی نصفه حالا) و یک درهم مؤجلدن حالا نصف اوزره صلح دخی صحیح اولدی * زیرا
معیل عقد مدینه ایله مستحق دکلدر * زیرا عقد مدینه ایله مستحق مؤجلدر و معیل انک غیر بدر بس صلح عقد
مدینه ایله مستحق اولسان اوزره واقع اولدی بس بصورتده معاوضه اولدی و اجل مدیونک حتی اولدی
حالبه که مدیون اول حتی دینک دیندن حط ایلمدی بیک بشوزک ازاسنده ترک ایلمدی بس بوترک اجلدن
اعتیاض اولدی بواسه حرامدر * ک ورتنر مبلکه تحفه قاوره سینک ربای مالی اجل ایله مسادله به شهبی
ایچون حرام اولدی حقیقه اجل ایله مسادله نك حرام اولسی اولی بالطریقدر (ولا عن الف سود علی نصفه
یضا) و دخی بیک قوره نقره دن نصف مقداری بیاض دراهم اوزره صلح جائز اولدی * زیرا بیاض عقد
مدینه ایله مستحقه دکلدر * زیرا شول کسینه نك که دراهمی نقره سود اوله بیاضه مستحق اولر امدی تحفه
عقد مدینه ایله مستحق اولمسان شی اوزره صلح اولدی بس یک درهمک بشوز ایله و خالصق وصفی
زیاده سیله معاوضه سی اولدی امدی بونقدر چه ربا اولدی (ولادین علیه علی جنس غیره بغیر عینه) و دخی
مدیونک اوزرنده اولان دیندن عینک غیر ایله جنس حقیقک غیر اوزره صلح جائز اولدی * زیرا جنس حقیقک
غیری اوزره صلح اولر الامعاوضه اولور و بدلاک مجهول اولسی اتی ابطسال ایدر (صالح عن کر حنطه علی
عشره دراهم فان قبض جاز) برکنه آتش اولک بغدادین اون درهم اوزره صلح اولسیدی بس اکر
مجلس صلحه اون دراهمی قبض ایتمدی ایسه صلح جائز اولدی بیلدی بک علت ایچونکه تحفه قاجنسک اختلافی
صورتده صلح بیع معنانه نددر بس مجلسه ایکی عوضک برینی قبض واجب اولور (والافلا) و اکر مجلس
صلحه اون دراهمی قبض المدی ایسه صلح صحیح اولدی * زیرا بونقدر چه دینی دنله بیع اولور بواسه باطلدر
(وان قبض خسه توبی خسه ذقنرقاصح فی النصف فقط) و اکر صلح اولان کسینه اون درهمک بشن قبض
ایدوب بشی باقی قالدی ایسه صلح ایچق بشده صحیح اولور صحیح اولمقدارده بواند بقی ایچون (وکذا العکس)
بو مسئله نك کسی دخی متوال مجر اوزره در یعنی اکر اون درهمدن الشمس اولک بقدا اوزره صلح
اولسیدی اکر مجلس صلحه بقدا بی قبض ایتمدی ایسه صلح جائز اولو (والافلا) و اکر مجلس صلحه بقدا بی

قبض ایتدی ایسه صلح جائز اولور سنک بیلد. کک علت ایچون (قال ادفع الی خمسائه خدا علی انک بر بی من
الباقی فان دفع غدا بری والا فلا) داین مدبونه یارنکی کون بکابشوز در هم دفع ایله انک اوزرینه که
تحقیقاسن باقیدن بر یسن دیسیدی پس اگر یارنکی کون بشوزی تسلیم ایدر سه باقیدن بر بدر و اگر تسلیم
ایتزسه بری اولز امام اعظم و محمد قنده و ابو یوسف قنده بری اولور * زیرا مطلقا بر احوال اولدی پس
برائت دخی مطلقا ثابت اولور سنکیم ابرایله بدایسیدی بری اولدینی کبی تکیم عن قریب یانی کاور
وامام اعظم ایله امام محمد کعلاتی تحقیقاً صوزت شرطه مقید ابرادر و شرطه مقید اولان شرطک فوت اولدی
قنده فوت اولور بو واقعدر که زراد این یارنکی کونده بشوزک ادا سیله بدایلدی بو ادا این افلاسنی ستر
ایلمک غرضنه برائت ایچون صالح اولور یا خود ده از نده زنجلی نجسارته وسیله اولغند صالح اولور امدی بو ادا
بحسب المعنی شرط اولغند صالح اولور و علی کله سی اگر چه معاوضه ایچون اولور سده لکن کله علی آزا اولور
شرط معنا سنده اولور تکیم حق سبحانه و تعالی ک (بیایه تک علی ان لا یشترکین بالله شتاً) قول
شریفنده علی شرط معنا سته اولدینی کبی و آزا اولور عمل معاوضه تکمیل تقدیر اولور پس تصرفی
تصحیح ایچون شرط اوزره حل اولتور و بومسئله بر قاج وجه اوزره در * وجه اول ذکر اولتور و وجود نانی
مصنفک (و اقول صالح تک علی خمسائه تدفعه الی غدا اوانت بر بی من الفضل علی انک ان لم تدفعها
غدا فالکل حلیک کان الامر کافال) قولیه ذکر ایلدیکی شیدر معناسی و اگر داین مدبونه بن سکلیک
در هم دن بشوز در همی یارنکی کون دفع ایلمک اوزره و سن فضل دن بر یسن انک اوزرینه که اگر
یارنکی کون بشوزی دفع ایتزسک کلبسی اوزر کده در دیسیدی امر انک دیسیدی کبی اور * یعنی اگر مدبون
بوصلمی قبول ایدوب و ادا ایتدی ایسه باقیدن بری اولدی و اگر ادا ایتدی ایسده تک کلبسی اوزرینه در
وجه اولده اولدینی کبی * بومسئله اجماع اوزره در * زراد این قیدیک صریحی ایله تکلم ایتدی بش قچان
شرط بولمیدی ایسه صلح باطل اولدی و او جنجی وجه مصنفک (وان قال ابرائک عن خمسائه من الائف
علی ان تعطینی خمسائه غدا بری وان لم تعطها) قولیه ذکر ایلدیکی مسئله در * یعنی اگر داین مدبونه بن
بیک در همک بشوزندن ابرایتمم اگر بشوز بئی یارنکی کون بکاعطا ایدر سک دیسیدی بشوزندن بری
اولور اگر چه کیم اعطا ایتزسه * ز ر داین ابرایی مطلق ذکر ایتدی و بشوزک یارنکی کون ادا می
عوضه صالح اولور و شرطه تقید نده شک ایله بیله شرط اولغند صالح اولور امدی شک ایله تقید اولور اما بشوزک
ادا سیله ابرایسه بونک خلاقی اوزر در زراد ابرایشوززه مقرون اولدینی حالد حاصل اولدی * پس عوضه
صالح اولدینی حیثیت دن مطلق واقع اولور و شرطه صالح اولدینی حیثیت دن مضائق واقع اولور * پس شک
ایله اطلاق ثابت اولور امدی مقترق اولدیلر و در دنجی وجهی مصنف (وانالم بوقت بری) قولیه ذکر
ایلدی و قچان توفیق ذکر ایتدی بری اولدی یعنی یارنکی کون دیعب بلکه بکابشوزی دفع ایله باقیدن
بری اولور اوزره دیسیدی بری اولور * زراد این وقت کادا ایچون وقت ذکر ایتدی ایسه ادا فرض صحیح اولور
زیرا مدبونک اوزرینه ادر زمانده واجبدر * پس تقید اولمیدی بلکه معاوضه اوزره حل اولدی امدی غرضه
صالح اولور مرور ایدن بونک خلاقی اوزر در که زرا یارنکی کونده ادا ده غرض صحیح وارد بر تکیم
مرور ایتدی و بشجی وجهی مصنف (وان علق صریحا لم یصح) قولیه ذکر ایلدی یعنی قچان داین
اگر بکادا ایدر سک دیسیدی باخونده وقت ادا ایدر سک یا خود قچان ادا ایدر سک سن بر یسن دیسیدی
ابرا صحیح اولدی * زرا ابرایی صریحا شرطه تعلیق ایلدی بویسه باطل در شرط ایله باطل اولوب باطل اولیان
شیک بیاننده مرور ایدن شی ایچون (قال سر اللدان لا فرقک عمالک حتی تؤخر عنی او تحط ففعل صح علیه)
مدبون داینه سر اسنک مالک ایله اقرار ایلم حتی بندن دینی تا خیر ایلمد کچه باخود حط ایتدکجه دید کده داین
دخی دید بیکله عمل ایتسیدی داینک تا خیری باخود حطی داین اوزه صحیح اولدی زراد این کره اولنش دکادر
حتی داین پوقته تا خیره رضایرد کد نصر که فی الحال دینک مطالبه سنه قادر اولور حط دیندن حط
ایلدیکی شئی ابدامطالبه یا قادر اولور (و او اعلن اخذ الان) و اگر سر ایدر بیک کلامی آشکاره سو بلسیدی
داین مقر دن فی الحال مالی بلا تا خیر و لا حط اخذ ایدر (الدین المشرک اذا قبض احدیها شیأ منه شارک

الاخریه) مشترک اولان دیندن ایکی شریک بری اول دیندن برشی قبض ایتسیدی شریک آخر اول
 مقبوضه اگامشونک اولور* بور ص کلیدر بونک اوزرینه فرعلو تفرع اولور* یعنی قیچان ایکی رجلک رجل
 آخر اوزره حقیری اووب پس ایکسندن بری اول دیندن رفقدارشی قبض ایتسیدی قبض ایدن کسسه اول
 شته اصلی کبی مشاعمالک اووب پس شریکی ایچون مقبوضه مشارک اولوق واردر واکر اول مقبوض
 قبضله زیاده اولورسه قبضت عاقبتی اعتبارله دینک مالیتیده زیاده اولور لکن بوزیاده اصل حقه راجعه در
 پس اول زیاده میوه اولدیزانه سی کی اولور* پس شریک آخر ایچوب حق مشارکت واردر و لکن اول حق
 مشارکتدن اول قابضت ملکی اوزره باقی در ذرا عین حقیقه دینت غیر بدر وقایض اتی حقتندن بدل قبض
 ایلدی پس اگامالک اولور حقیقته انده تصرف فی نفاذ اولور و شریک بکن حصه سنه ضامن اولور و دین مشترک
 واجب اولسی صفتیه متحد اولدیغی وقتده مبیعک ثمنی کبی و مان مشترک ثمنی کبی و بونلرک اشلی کبی سبب
 متحد ابله در (و رجوعا علی الغریم باقیاتی) و اول ایکی شریک غریک اوزرینه باقی ابله رجوع ایدر* زیرا
 مقبوض بخانه بدیده ماده مشترک املسه باقی دخی مشترک اولوقدن لایدد و مصنف اصل مذکور اوزره
 (فاولصالح حدهما عن نصیبه علی ثوب احد الاخر نصفه من غریبه) قویله تفریع ایلدی پس ایکی شریک
 بری نصیبندن بر ثوب اوزره غریم ابله مصالحه ایتسیدی شریک آخر دینک نصفی غیر نمندن اخذ ایدر* زیرا
 نصف غریک اوزرنده ایلدی و اتی استیفا ایلدی امدی دینده باقی قالدی (او نصف ان ثوب من شریکه)
 باخود شریک آخر ثوبک نصفی شریکندن اخذ ایدر* زیرا صلح نصف دیندن واقع اولدی دین ابله مشاعدر
 زیرا دینک قسمتی ذمتده اولدیغی حالده صحیح اولوز و شریک حق دینک هر جرئته متعلقدر* امدی شریک
 اجازتی اوزره متوقف اولو و انک نصفی اخذ ایلسی عقد صلحت اجازتی اوزره دلالت ایدر* امدی صلح
 صحیح اولور (الان یضمن له ربع الدین) الامر که شریکی ایچون دینک ربعه ضامن اوله اول وقت
 شریک آخر غیر نمندن حقیقی اخذ ایدر من* زیرا انک حق نصف ثوبی اخذ نصکره ربع دیندر (ولو اشتری
 بنصفه شیأ ضمه الاخر اربع) واکر ایکی شریک بری صلح اولوب بلکه غیر نمندن نصف دینله برشی اشترا
 ایتسیدی شریک آخر اکر ربع دینی تضمین ایتدیر* زیرا اول مشتری اولان شریک بلا حط تقاص ایتک ابله
 حقیقی قابض اولدی زیرا ایتک مناسی ماکسه اوزره در یعنی مبیعی تقصان من ابله طلب ایتکدر
 امدی نصف دینی قبض ایتش کبی اولدی* پس شریکی ایچون انک اوزرینه ربع دینله رجوع ایتک جائز اولور
 صلح بونک خلافی اوزره در که زیرا صلحت مناسی حط و انماض اوزره در بواجلندن هر اجمعه بیعه مالک اولوز
 پس مصالح عنه صلحه نصیبک بعضینی ابرا و بعضینی قبض ایتش اولور* پس اکر ربع دینک دفعنی الزام
 ایلک مصالح انگاه متضرر اولور* زیرا نصف دینک تمامی استیفا ایلدی بواجلندن تقابضی بخیر ابلدک
 (و فی الایراء عن حصته) یعنی ایکی شریک بری مدیونک ذمتده حصه سندن ارا ایتسیدی (و فی المقاصه
 بدین سبق) و دین سابق ابله مقاصه اولانده* یعنی قیچان ایکی طالبک بری اوزره مطلوب ایچون دین واجب
 اولوزدن اول بر سبله دین سابق اولسیدی پس اول دین تقاص اولوب (لم يرجع الشریک) شریک آخر
 حصه سی ابله مدیون اوزره ایکی صورتده رجوع ایدر من* اما صورت اولیده عدم رجوع عنه باعث اولدر که ابرا
 اتلاف اولوب قبض اولدیغی ایچوندر* پس مشترک نصیبی برائتله زیاده اولوز* امدی مدیون اوزره رجوع
 ایدر من* اما صورت ثانیده عدم رجوعه باعث اولدر که شریک اوزرنده اولوب قبض اولنمان دینی قضا
 ایتدیکی ایچوندر* زیرا ایکی دینده اصل اولان بودر که قیچان ایکیسی قضایه ملاقی اولسه در دین اول دین
 ثانی ابله قضا اولور و مشارکت اولز الا اقتضاده ثابت اولور (و فی بعضها قسم الباقی علی سهامه)
 و حصه سنک بعضنده ابرا ابلد بکنده باقی سهامی اوزره تقسیم اولور* یعنی اکر شریک بری حصه سنک
 بضندن ارا ایتسیدی باقیک قسمتی سهامدن باقی قلان اوزره اولور* زیرا حق بوقدمداره عود ایلدی حتی
 اکر ایکی شریک مدیون اوزرنده بگری ایتدیرلی اولسیدی پس ایکی شریک بری نصیبک نصقتندن ابرا
 ایتسیدی انک ایچون مطالبه بش ایتدیر ابله اولور و ساکت اولان شریک ایچون مطالبه اون ایتدیر ابله اولور
 (صالح عن عب فظهر عدمه اوزال بطل الصلح) بکنسه عیدندن صلح اولسیدی پس اول عیبک عدمی ظاهر

اولسیدی یا خود اول عیب زائل اولسیدی اول صلح باطل اولور * نمازیده بدبیکه برکنه اشقا اندیکه
 بر جا ریده عیب ادعا ایوب و بابع انکار ایسیدی پس بابع و مشتری اول عیدن مشتری باعی ارا اتمک
 اوزره بر مقدار مال اوزرینه صلح اولسولدی اندنصرکه ظاهر اولدیکه اول جاز ریده اول عیب بولمیشی
 یا خود جاز ریده اول عیب و اربدی زائل اولدی * پس ابع ایچون بدل صلحی مشتری بدن رد ایدریمک وارد
 (صلح احد بری سلم عن نصیبه علی مایع فان اجازه الاخره غنیهما وارده رد ایکی رب ستمک بری
 دفع ایلدیکه مال اوزره نصیبندن صلح اولسیدی * پس اگر رب سلم آخر صلحه اجازت و برسدی اول صلح
 ایکنستمک اوزرینه نافذ اولور و اگر آخر صلحی رد ایدرسه رد اولور * یعنی فیمان ایکی رجل بر رجل آخره
 بر طعماده سلم ویرسه ردی اندنصرکه ایکی رب ستمک بری مسلم ایله الله رأس مالدن نصیبن اخذ
 ایوب نصیبنده عقربلی فسخ ایتمک اوزره صلح اولسیدی امام اعظم و امام محمد فتیه بو صلح جاز اولدی
 الا اگر رب سلم آخر اجازت و برسه صلح جاز اولور و رأس مالدن قبض اولانن ایکیکیشینده
 مشترک اولور و سلمدن باقی فلان دخی مقبوض کی بینهماده مشترک اولور و اگر اجازت و برمرسه صلح
 باطل اولور * و ابو یوسف صلح حاز اولور سائر دیون اعتباری ایله بیدی * زیرا ایکی داینت بری فیمان
 مدیونله نصیبندن بر بدل اوزره صلح اولسیدی جاز اولدی پس آخر مقبوضده مشترک اولق بینی ایله نصیبی ایله
 مدیون اوزره رجوع ایتمک بینه مخیر اولدی کذلک بو مسئله دخی اتمک کبیر * و امام اعظم ایله امام
 محمدک علنی تحقیقه ابو صلح جاز اولسه یا خاصه نصیبده جاز اولور یا خود ایکی نصیبک نصفنده جاز اولور وجه
 اول اوزره قبل الفرض دینی قسمت لازم کلور * زیرا اتمک نصیبک مخصوص اولسی ظهرا اولز الا تمیز ایله اولور
 و تمیز دخی اولز الا قسمته اولور حاجبو که قسمتمک باطل اولدیغی تقدم ایددی و اگر جاز اولان صلح نانی اولسه
 یعنی صلح ایکی نصیبک نصفنده جاز اولسه پس آخرک اجازتندن لابددر * زیرا صلحک عقودی شریکی اوزره
 فسخ اتمک رضاسنه محتاج اولور (اخرج احد الورثة عن عرض او عمار مال) ورثه نیک بری متاعدن
 یا خود عقار دن مال ایله اخراج اولسیدی (و عن ذهب بفضله و بالعس) یا خود التیوندن کومش ایله یا خود
 کومش دن آتونه اخراج اولسیدی (و التیون بهما) یا خود ایکی نقد دن ایکی نقد ایله اخراج اولسیدی
 تر که دراهم و دنانیر اولوب بدل صلح دخی کذلک دراهم و دنانیر اولمقلغه (صحیح) بو صلح صحیح اولدی جنسی
 خلاف جنسنه صرف اولدیغی ایچون تکیم بعهده صحیح اولدیغی کی (قل بدله اول) کر که اول صلحک بدل
 قابل اولسون و کر که اولسون یعنی ایکی نقدده بر اتمک اعتبار اولز بدیکه مجلسده قبض اولمقلغه اعتبار اولور
 زیرا جنسی جنس آخره صرفدر کر قبض بولورسه صحیح اوور و اگر قبض بولمورسه صحیح اولز (و فی التقدیر
 و غیرهما باحد التقدیر لا) و ایکی نقدده و ایکی نقدک برسدی ایله نقدک برسدی ایله نقدک برسدی صحیح اولز * یعنی فیمان
 تر که ده ذهب و فضه و بونلک غیر بری یعنی عرض و عقار و تارله اولسه پس ورثه اول احد ورثه ایله ذهب اوزره
 یا خود فضه اوزره صلح اولسه ردی جاز اولدی با احتمال کیون (الا اذا کال المعطى اکثر من حصته
 من ذلك الجنس) الا مکر که اعطا اولان ذهب و فضه اول جنسندن اولدیغی حالده حصه سندن اکثر
 اولورسه جاز اولدی حصه سی مثلی ایله او اوبوز یاده سی تر که ده باقی فلان حتی مقابله سنده اولمقلغه ربانن
 مصون اولسون ایچون پس زهدن و فضه دن حصه ستمه مقابل اولان شینه تقابضندن لاددرزرا صلح قبض
 اولانن بو مقدارده صرفدر (و بطل ان شرط لهم الدين من الشركة) و صلح اگر سائر ورثه ایچون تر که دن
 دین شرط قبلسیدی باطل اولدی * یعنی فیمان تر که ده ناس اوزره دین اولسه پس ورثه اول دینی صلحه ادخال
 ایدوب صلح اولان وارثی اول دیندن اخراج ایدوب دین سائر ورثه نیک اولق اوزره اولسیدی بو صلح باطل اولدی
 زیرا اول صلح اولان وارث دیندن حصه سنی سائر ورثه ایچون عیدن اخذ ایلدیکه شینه تمیک ایش اولدی
 حاجبو که دینی اوزرنده دین اولبان کسه اوزرینه تمیک اطلار اکر چه کیم عوض ایله ده اولورسه و فیمان دین
 حصه ده باطل اولسه کایسنده دخی باطل اولور (الا اذا شرطوا راءه افرء منه) الا مکر که ورثه دیندن
 غیر تمیک بر اتمی شرط قبلسه و صلح اولان وارث غیر تمیک اوزرینه نصیبی ایله رجوع ایلمک اوزره صلح اولورسه
 بو تقدیرجه اول صلح صحیح اولور * زیرا بو صورتده دینی اوزرنده دین اولان کسه اوزرینه تمیک ایش اولور

اولور * زرا حکم اولر الاشهادیه مضاف اولور و شهادت ایسه عدالتیه حجت اولور و عدالت ایسه اولر لاتر کیه
ایه نایات اولور بس تزکیه معناده علتی اولدی رمی کی * زرا رمی اوقک هویه کهنتمه سیدر اوقک
هویه کهنتمی اوقی اولنان کهنتمه و صوله سیدر و وصول ایسه جرحه سیدر و جرح ایسه ملک ترا دفعه
سیدر ملک ترا دفعی ایسه موتک سیدر اندنصکره موت علیه اولی اولر انرمیه مضاف اولدی حتی احکام قتل
فصاعدن و دیدن و کفار تمدن رمی اوزره واجب اولور و امامین فتنه مزی ضامن اولر * زرا انلر شهود
وزره خبر ایله ثنایلد بلر تنکیم اوزرینه شهادت اولنان کهنتمک محصن اولدیغند شهادت ایلمری ایله خبر ایله
ثنایلد کلر نده ضامن اولدی قلمری کبی (لا شهاد الا حصن) شاهد احصان ذکر اولنان کبی دکلدن یعنی
اگر شاهد احصان ایله شهادت ایوب اندنصکره شهادت لر ندن رجوع ایلمدی ضامن اولر * زرا احصان
شرط محصنر (محصن به شاهد العین لا الشرط) تنکیم شاهد بئین رجوع ایسه ضامن اولدیغی کبی شاهد شرط
ضمن اولر * یعنی اگر ایکی شاهد عینه شهادت ایوب دیسه لر دیکه تحقیق باور چل عبده ایسه اگر سن داره داخل
اولور سک سن حرسین دیدی یا خود می آهسته اگر سن داره داخل اولور سک سن طاقسن دیدی حالبوکه
اول می آهه مدخول بهاد کلدن دیسه لر دی و ایکی آخر کهنتملر شرطک وجود ایله یعنی دخول داره شهادت
ایسه لر دی و ایکی فریق دخی شهادت لر ندن بعد الحکم رجوع ایسه لر دی بس ضامن خاصه شهود بئین اوزره در
بوخسه شرط وجودینه شهادت ایسن اوزره دکلدن اول ضامن عبده ک قیمتی ومهرک نصفیدر * زرا شهود بئین
علتک شاهد لر دی اولکه انت حرفیدر * زرا تلف اعثاقله و تطبیق له حاصل اولدی و انلر شول کهنتمه در که
ذکر اولن کلینی اولکه انت حرا و انت طابق قولیدر اثبات ایلدی و شرطه تعلیق مانع اولدی بس
شرطک وجودی فتنه تلف علتیه مضاف قیلتدی مانعک زوائه مضاف قیلمدی

کتاب الصلح

بو کتاب صلحک احکامی بیان شده در * مصنف صلحی بو مقامده اراد ایلدی زرا صلحه اعتبار اولر لاقچان
مدعی علیه دن اقرار اولوب ومدعی ایچون دخی بیته اولر سه اولر امدی مناسب اولن اقرار دن
و شهادت ندر صکره اراد ایلمکدر (هو) صلح غت جهتندن مصالحه معناسنده اسمدر ومصالحه مختصه نک
خلافیدر و صلحک اصلی صلاح حدندر استقامت حال معناسنه و شرطاً (عقد رفع النزاع) بر عقددر که تراعی
رفع ایدر (ورکنه الايجاب والقبول) و صلحک کنی ایجاب و قبولدر مدعی علیه کمدی به سنگله شومقدار
شئله مصالحه ایتمه یا خود دعوا کدن شومقداری شی اوزره مصالحه ایتمه دیکمکلو آخر دخی قبول ایتمه
یا خود رضای اولدم دیکمکله یا خود آخرک رضاسنه و قبوله دلالت ایدر کلام تکلم ایتمکله (و شرطه اقرار)
و صلحک شرطی عقلدور عقل جمیع تصرفات شرعیه ده شرطدر بس مجنونک و عاقل اولیان صبیک صلحی
صحیح اولر (لا بلوغ) یوخسه صبیک بلوغی شرط کلدن (فصح من الصبی المأذون ان نفع او عری عن ضرر بئین)
صبی مأذون صلح صحیح او اورا اگر صلح نافع اولور سه یا خود ضرر نهدن طاری اولور سه یعنی فحان تجارتیه
مأذون اولن صبی بر انسان اوزرینه ادعا ایوب حقتک بعضی اوزره اول انسانله مصالحه ایتمیدی اگر اول
صبی مأذونک بیتمه سی یوغسه صلح جائز اولدی * زرا بیتمه سی اولدیغی وقتده اول صبی ایچون حق بو قدر
الاخصومته مدعی علیه کیمینی واردر مال ایسه انک ایچون خصوصته یمنندن انفعده اگر چه کیم مصالحه جائز
اولدی ایسه ده * زرا دینی اشاغی وارقی تبرعه صبی ایسه تبرعه مالک اولر و اگر دینی ناخیر ایدر سه جائز اولور
اگر سه اول صبیک بیتمه سی اولسون کر سه اولسون * زرا ناخیر اعمال تجارتدر صبی مأذون ایسه
تجارتلرده بالغ کبیدر (والاخریه) صلحه بلوغ شرط اولدیغی کبی حرا اولقده شرط کلدن یعنی تحقیقا
مصالحه ایسن کهنتمک حرا اولمی شرط دکلدن (فصح من العبد المأذون) بس عبده مأذوندن صلح صحیح
اولدی اگر او عبدا ایچون صلحه منفعت اولور سه لکن اول عبده ثمنک بعضی اشاغی وارقی اوزره صلحه مالک
اولر فحان انک اول حق اوزره بیتمه سی اولور سه و مطلق اول عبده تأجله و عیب ایچون ثمنک بعضی اشاغه
وارمه مالک اولر ذکر اولنان علت ایچون و اگر بام ثمنک بعضی حط اوزره مصالحه ایتمیدی جائز اولدی
صبی مأذونده ذکر اولنان علت ایچون (والکاتب) ودخی عبده مکاتبین دخی صلح صحیح اولور * زرا

مکاتبه عبد اذونک نظیر بدر ذکر اولان شیارک چه عیستند ز برامکاتب برعبددر که اوزرنده بر درهم باقی
دکلمه پس اگر مکاتبه جاز اولسد بر رجل ان اوزر بنه دن ادا باند کده الکیسی دینت بهضایی اخذ ایوب
و بهضایی آخر ایت الله قول اولسد دی پس اگر مدعیانک اوزرنده بنده سی یوشده صلح جاز اولدی
ز برامکاتب قنا که جاز اولدیسه صحیح اولور انک صلح صحیح و لزم (و کون المصالحه مع حقه المصالحه ثابتا
فی محل لاحقا لله تعالی) و ذکر اولان کبی صلحت شرطی صلح اولان شیء مصالحت محله ثابت حتی
اولقدر یوحسد الله تعالی ایچون حتی اولمقدر پس مصنف صلح اولن شیء صلح اولانک حتی اولمقدر
قولانک اوزرنده (بلو دعوت طلقه علی وجه ان صبیاتی به بهانه و حجه - فصالحت من النیب علی شیء
بطل) قولله تفریع اولدی پس اگر بر مطلقه مرد زوجه ای اوزره تحقیرا زوجتک بدنه اولان صبی ایچون
اول زوجدن مرد اولک اغوا اولدیغی ادا بنسیدی و زوج دخی انکار بنسیدی پس اول مرد اولسد بر شیء
اوزره مصالحه بنسیدی اول مصالحه باطل اولور * ز برانصب صبیئک حقیقیدر زوجتک حتی دکلمه امدی
غیر بنک حقدن اعتیاضه مالک اولور و دخی ثابتا فی المحل قولی اوزره (و اولصالح الکفیل بانفس علی مال علی ان
بیرنه من الایفاله بطل) قولله تفریع اولدی و اگر کفیل بانفس کفالتن بری اولق اوزره مال اوزرنده مصالحه
بنسیدی بو صلح باطل اولور * ز بر اکتین بانفس قبلدن طاب ایچون ثابت اولان حتی مطالبه در نفس
مکفولی بنفسه تسلیم الله و ایسه ولایه مطالبه دن عبارتدر ولایت و الیک صفتیدر امدی اذن صلح
جاز اولور * قضا صندن صلح بونک خلاقی اوزره در ز بر ابو مقامه محل استیفه حقدن مالک اولور امدی حتی محله
ثابت اولور امدی قضا صندن صلح الله اعتیاضه مالک اولور (کذا الصلح من الشفعة) شفعه دن صلح حتی ذکر
اولان کسیدر * یعنی فچان شعیب ایچون واجب اولان شفعه دیر بر شیء اوزره داری مشتری به
تسلیم ایتک اوزره مصالحه بنسیدی صلح اطلس * ز بر اشفیع ایچون محله حتی ملکدن غیری حتی یوقدر
یو ایسه محله ثابت بر امر دکلمه بلکه حتی ملک ولایتدن عبارتدر تکیم مرد و راستدی و مصنف لاحقه لله تعالی
قولی اوزره (و اولصالح عن حبطل) قولله تفریع اولدی و اگر حددن صلح اولسیدی باطل اولور یعنی صلح
انک ایچون اولان شیء حتی الله تعالی اولق جائز اولور کرک اول حتی الله عینا مال اولسون و کرک دینا مال
اولسون و کرک مال اولیان حتی اولسون * حتی رکسته زاتی بی یا خود غیر بدن ساری یا خود دشارب خمر اخذ
ایدوب ولی امره رفیع ایتک ایچون حد زنان و حد سر قندن و حد شرب خمر دن مال اوزره انکله صلح اولسیدی
صلح صحیح و لزم * ز بر حد حتی لله تعالی ایدوب و حد سینه و تعالی انک حقدن صلح جاز اولور * ز بر صلح اولان
کسته صلحه کند و نفسی حقدن یا حقتک کلبسی استیفه الله یا خود بهضایی استیفه ایوب باقیستی استقطا ایتکله
یا خود معاوضه الله متصرف اولور بونک کلبسی غیری حقدن جاز اولور و کذلک فچان حد قذندر صلح اولسه
بر جمله قذق ایوب حدی عقوباتک ایچون انکله مال اوزره صلح اولسیدی صحیح اولور اگر چه کیم حقه زنده
عبد ایچون حتی وار ایسه ده غالب اولان حتی الله تعالی ایدوب و عقوب شرعا مدهودک ملحقیدر (بخلاف
التعزیر) تعزیر حتی حق الالهک خلاقی اوزره در اذن صلح صحیح اولدیغی جهندن * ز بر اذن بر حتی عبددر
و القصاص) و قصاص دخی حتی الالهک خلاقی اوزره در و قصاص دن نفقه و نفسک مادوندنه صلح صحیح اولور
ز بر اقصاص دخی تعزیر کبی حتی عبددر (و کون البذل مالا) و دخی صلحتک شرطی ذکر اولان کبی بدل
صلحتک مال اولسیدر بو فصلده اصل اولدر که تحقیق صلح انک حلی معنود الیهک فرقی و طلب جهندن تنهیی
ایزه واجب اولور بقدر الامکان عاقلک نصر فی صحیح و اولسون ایچون پس فچان صلح مادن مال الله اولور سه
نده اولور امدی خردن و میتدن و مدمن و صید امرادن و صید حردن و بونلر مهابدن صلح صحیح
اولور ز بر اصلحه معاوضه معامی وارددر پس بیسده معاوضه صالح اولیان شیء صلح ایچون عوض و ایسده
صالح اولور (معلومان احتیج لی قبضه) و بیه مالک معلوم اوله اگر قبضه احتیاج وار ایسه و اگر قبضه
احتیاج بوغیسه اول بدل صلح اولان مالک معلوم اولسی شرط قبضه ای * پس تحقیق بر کسته برداره حتی ادا
ایسیدی و مدعی علیه دخی کند و شرطندن مدعیئک دکاننده حتی ادا ایتد کده هر بری دعوالرینی آخرک
طرفندن ترک ایتک اوزره صلح اولور دی اول صلح صحیح اولدی اگر چه کیم هر بری حقلرینی بیان ایتد بلر

مع هنر از ما تنگ اظلمی ایکن (ومن اهل البغی) و اهل بغییدن دخی قضضا اخذ اولنقی جنزرا و اور عماد به ده
 در بد که اهل بغیدن قضضا اخذ اولنقی صحیح اولور و یغینک مجرد استیلاسی یعنی غلبه اسکجه علیه عدل اولان
 قضضات عدل اولنقر * حابو که اناری باغینک عدل صحیح اولور حتی اگر بغی منهنزم اولسه اول قضضات
 اهر نامد نصکره قضضاری ناند اولر مادامکه سلطان عادلن تقویض اولنقدغه (فن تقاضا طلب دیوان قاض
 قبه) پس رقاضی به قضضات تقویض اولنسدی کندردن اول اولان قاضینک دیوانی طلب ایلیه اول دیوار
 شول خربطه در که انردن سبجات و سکوک و بونلرک مشالی مستعمل وارد * زرقاضی ایکی نسخه کتبات
 ایدر بری خصصک بدنده و اور و اخراسی قاضینک دیوانده او اور زرا آن اولور قاضی ایکیسده معساییدن
 بر معنی ایچون محتاج اولور و شول نسخه که خصصک بدنده در زیاد و تقصساندن انک او زرا بنده اعتماد اولنقر
 انانصدگر شول ورق بیاض که معزول اولان قاضی اول ورق او زرا یونسغی لری کتب ایلسدر اکر اول ورق
 بن المالدان ایسه قاضی معر و له انک دفعی ایله جبر اولنقر * زرا اول ورق انک بدنده عمل ایچوندر حابو که
 تحقیق اول عمل غیر ایچون اولدی و کذلک اکر اول ورق قاضی معر و لک کند و مانسدن یا خود مال خصصدن
 اولدی ایسه ده قول صحیحده دفعی ایله جبر اولنقر زرقاضی اول ورق معقول ایچون انخذا ایلدی بلکه متدین
 ایچون انخذا ایلدی و کذلک خصصه اول ورق قاضینک عملنده بدنده ترک ایلدیلر * حابو که تحقیق عمل غیر یه
 انتقال ایلدی (والرم محبوبس اقر بحق او اقام علیه بنده) و دخی قاضی حقه له اقرار ایدن یا خود او زرا بنده
 بنده اقامت او انان محبوبسی الرام ایلیه یعنی محبوبس لک حالته نظر ایلیه * زرا قاضی مسلمین ایچون ناظر نصب
 الندی پس شول محبوبس که بر حقه اقر ایش ایله یا خود انکار ایدوب او زرا بنده بنده اقامت او انش اولدی
 الرام ایلیه و قاضی معر و لک اول محبوبس او زرا قول قبول اولنقر الا بنده ایله قبول او زرا * زرا قاضی معر و ل
 رعایدن رکسته کنی اولدی واحدک شهادتی ایسه حجت دکلدرد علی الخصر ص اول حجتی کند و فعلی ایله اوله
 (والا) و اکر اول محبوبس حقه له اقر ایش اولسد او زرا بنده دخی اقامت او انش اولسه (نادی علیه)
 او زرا بنده ایلیه یعنی خلاصنده نعل ایلیه حتی ندا ایلد کجه یعنی منادی به امر ایدوب هر کون قضضابه
 جلوس ایتمدیکی وقت شول کسده که فلان ابن فلان محبوبس فلانی بی حقه له طلب ایدر سه حاضر اولوب حقن
 طلب ایلسون دیوندا ایلیه که حتی خصصه له محبوبسک یعنی مجتمع اوله پس اگر خصصم ظاهر اولدی ایسه اول
 محبوبس دن نفسسته بر کفیل اخذ ایلیه (و خلاء) یعنی محبوبسی اطساق ایلیه (و نظرقی الودائع و غلات
 الوقوف التي وضعها المعزول فی ایدی الامناه) و دخی قاضی معر و لک ایتمله بدنده وضع ایدر یکی امانتده و وقف
 غنول بنده نظر ایلیه (و عمل یا بنده او اقر ازی اید) و بنده ایله یا خود اقراری ایله عمل ایلیه * زرا بونلرک کلیسی
 حیندر (یا بقول المعزول الان یفر ذوالید بالاسلم منه) معر و ل قول ایله دکل الامر که ذوالید معر و ل قاضیدن
 اکتاسلمی ایله اقراری ایله معر و ل قاضینک قول ایله عمل اولنقر می و رایدن علت ایچون زرا بونقدر جده
 ذوالیدک اقراری به تحقیق اید قاضینک اولدی پس قاضینک اقراری صحیح او اور کانه اول حتی حال بدنده در زرا
 بدنده مال اولان بر انسان ایچون اول مال ایله اقرار بقبیدی انک اقراری قبول قیلنور (و مجلس الیکم
 فی المسجد و الجامع اولی) و دخی قاضی حکیم ایچون مسجده او توره و جماعده او توره مسجده دن اولیدر
 زرا جماع بدنده نیک موضع لرنک شهر ایدر (او مجلس فی داره و اذن للناس بال دخول فیها) یا خود قاضی دارنده
 او توره و ناس ایچون دارنده دخوله اذن و پرز (و مجلس معه من کل بیس قبله) و اول قاضی انرا ایله یله
 مقدم او توره ان کسسته لر ایله او توره لر زرادارنده او توره مق تهست اراث ایدر (و رده دبه) و قاضی هدیه
 قبول ایلیه زرا هدیه نیک قبولی اهدا ایدن کسده نیک هر اعانه مؤدی اولور (الایمن ذی رحم محرم)
 الا مکره ذی رحم محرم دن قبول ایلیه (او بمن اعتماد مه ادا ده قدر اعانه) یا خود قبل التضاهد به پوره نیک
 عادی اولوب عادی جاری اولدی یعنی مقداری هدیه بی قبول ایلیه یعنی بود کرا اولان ایکی هدیه بی رد ایلیه زرا
 اولکی صلته رخصتد و ایکنجی قضضا ایچون دکلدرد لک عادی جاری اولدی یعنی او زرا در (ان لم یکن لها خصومه)
 اکر بوابکیسی ایچون خصومت و غیبه زرا اکر بونلرک بیکسیچون خصومت اولور سه قاضی قضضا ایله کل
 یعنی انخدا اولور (و شهدا الجنازة) و دخی قاضی جنازه ایچون حاضر اوله زرا جنازه به حاضر اولنقی مسلمینک

سزاورد، حقش در (لا اذعونه) خاصه افاض خاصه دعوت حاضر و بده و دعوت تمامه شود دعوتی که
 مضبوط اولان گشته فاضل اول دعوت حاضر اوله، جنس پله اول دعوتی اخص بر هر دعوت خاصه
 قضایا است یعنی دعوت عامه و ثانی سلال اوله در (و بعد از مریضا) و قاضی مریضی عامه بر هر
 عبادت که حق مصلحت مساوی باشد در (وسوی بین خصمین جلد و اوقاف) و در حق قاضی یعنی خصم
 بسته حضور و او توریق جهت من و قومه جهت من و ارباب و کسور رسول علیه الصلاوات والسلام (تا استی
 حد حکم بالقضاء و یستوی منتهی فی المجلس و الاشارة و النظر) قول شرعی است باین معنی شریعی چنان سزاورد که
 قضا علیه مبتلا اولد بیکر پس خصم و مستحقین بحکم و اشارت و نظر در بار عفو و توبه بکسر (و اولد
 اندکها و الاشارة و الاذنه) و در حق قاضی یکی خصم است در هر نیکه ایله و یکسند در اشارت
 ایله و حجت تعیین ایله نیست باین (و لا یصح فی وجهه) و در حق یکسند در بار توبه کوبله (و ادیح
 صفت) یعنی ایست ده و یکسند در بار یکسند شریعی به مزاج ایله ظاهر امراض مباحه قضایا
 بدو و قبول و قیامه و لا یرحم مع ذلک قولن احسن کافیه و لا یرحم مع و لا مع غیره و لا یقتله حیثا
 لم یقتله و لا یبکی باین معنی ایست در باره و الاذنه شریعی ایله به مزاج ایله و نه منحت باین معنی تعیین ایست
 در حق باین (و لا یطلق شاهد شهادت) و در حق شاهد من شویله شویله شهادتی ایدرس در نیکه تعیین
 ایله هر بران تعیین یکی خصم است در باره ایدرس مدعی شاهد تعیین مکرر اولدی خصم تعیین مکرر اولدی یکی
 (و استصحبه ابو یوسف فی الامتداد) پس امام ابو یوسف شاهد تعیین ایله نه منحت اولدین شیده
 مستحسن کوبدی هر بار شاهد اولور مباحس باین معنی حضور اولور پس بوقدر وجه فاضل شاهد
 تعیین حق ایجابتک باین معنی حضرت حضرتی و تکلیفی متوجه شده اولدی (و انما استحق علی الخصم
 بالقرار او بیضا امر بدفعه) مدعی فحش حق خصم اولور، اقراریه با خودیته ایله ثابت اولدی قاضی
 حقا حقتک دفعی ایله امر ایله (قال ای حقه) پس اگر مفرق دفعه امتحان ایدرسه آلی حسس ایله
 مصنف ایلی قاضیتک امر ندانصر، شرط ایلی و بیته ایله با خود اقرار ایله ثابت اولان حقتک یعنی تفریق
 ایلی و ایکیسی یعنی معنی شهادت با خود اقرار ایله ثابت اولان حقتک یعنی هدایه، تفریق ایلی پس بعد بیکه
 قیام حق بین ایله ثابت اولده قاضی ای حسس ایدرسکه با خود اقراریه شهودی باین معنی ایله حق ثابت
 اولده، حسس اولدی یکی کی و اگر حق قرار ایله ثابت اولورسه اثبات حسیله بجه او مدعی فحش خصم و علیه
 اولور، محامل و ادبیتی معلوم اولدی پس ایکنان بود که خصم ایله حال طمع ایندی پس مال معالی اولور
 قاضی اولدی پس قضا خصم و دفعه دفعه امتحان ایدرسه قاضی ای حسس ایدر مدعی یعنی اولور حسس
 ظاهر اولدی یعنی باین معنی بولنشکی مصدر الشهودن حکایه اولدی و شمس الاثمن حکایه اولان بولک
 حکایه در بار اقرار حق بین ایله ثابت اولده اعتبار ایلی و بالمدکه تخلف بازم اولورید، اثبات باین معنی
 اولدین لایب ساخته، بیدرس پس فی حدیث بن یاسم قضا ایدرم دیو و یو اعتبار اقرار ایدرسه حاصل اولور و احسن اولان
 بود مدعی ذکر ایشاد شکر تکبیر زهی دیدیکی کی (قد ما بری) قاضی خصمی دایم یکی مقداری
 حسس ایدر حسیه مدت تفریق، اختلاف اولدی قول صحیح بود که حسس مقداری قاضیتک در آیت مفوضه
 زیر حسس ایذا باین معنی و اذنه، احوال ناس متناویر (بیتلذی حق) حسیه قولده متعده و و کذلک
 (فیما لیه) قولده حسیه قولده متعده یعنی قاضی حسس لازم کلان شیده، ذی الحقتک علیه حسس ایدر
 (بدل عن مال حاصله کف من صبح او قرض او الزمه بعد کله المجل و بدل الخلد و بن الکفاله) مدبور
 باین معنی حاصل اولان مالین بدل اولدی حاله، مثالی معنی فی کی با خود فرض کی با خود عقد ایله التزام
 ایلی یکی مهر میثل کی و بدل خلع کی و بن کفالت کی مدبوره لازم کلان شیده، ذی الحقتک علیه قاضی ای
 حسس ایدر هر بار مال فحش نیک بدنه، حاصل اولدی اثباتک فحش مال ایله ثابت اولور و الاذنه شریعی مدعی
 الزمی اولور، اقدای بدینه بدلید (وقی شریعاً لایان ادعی العقر) اگر تقربین دیوار ایدرسه دیوشن
 ذکر اولدینک شریعه، مدبور حسس اولور زیر بار اولور، دلیل بوقدر (الان ثبت غیره غصبه) (عقد
 ایله که شرعی اثبات ایله پس بوقدر وجه حسس ایشاد حاکم لایق کوردیکی مقداری نیکم

مرور ابتدی * زیرا دلیل بسار قحمان بولمسه قول دین اوزرنده اولان کسسه نکدر و غناسی اثبات مدعی
 وزره در (فحیسه) پس قاضی اتی حبس ایدر (تم بسال عته) قاضی - بسد نصره اول محبوبین
 سوال ایدر (فان لم یظهر له ما اطلقه) پس اگر انک همچون ما ظاهر و لم یسدی فی قاضی حبس اطلاق
 ایدر * زیرا اول محبوبک مدعی حبسی کچمد کند نصره سبیلی تخلیه اولور مهلت ویرلمکه مستحق اولور پس
 بوند نصره اتی حبس ایتک ظلم اولور (ولم یمنع غرامه عته) و اول محبوبک دایمیری ائدن منع اولمز * زیرا
 ذی الحقک انک اوزرینه حقیقک ثابت اولسی غریم آخر ائدن حقیقی طلب ایتکی منع ایلز (ولاتقبل بینه علی
 افلاسه قبل حبسه) و اول مدیونک حبسندن اول افلاسی اوزره بینه سی قبول اولمز * زیرا بوی بینه نی اوزره
 بینه در مادامکه برهید ابله ناید اولمذ قچه اولکه حبسدر و حبسند نصره علی سبیل الاحتیاط قبول اولور
 (وبینه الیسار اولی) حاله بوکه بسار بینه سی اولیدر یعنی قحمان مدعی مدیونک دولتی اولدیغنه بینه اقامت
 ایلسه و مدعی علیه فقیر اولد یغمه بینه اقامت ایلسه بسار بینه سی اولیدر * زیرا فقر عارضدر و بینه اثبات
 ایچوندر (و ابد حبس الموسر) و دولتی اولان مدیونک حبسی ناید اولور * زیرا حبس ظلمک جزا سیدر
 پس قحمان مدیون موسر اده حقدن ادا اوزره قدر تله یله امتناع ایتسیدی انک ظلمی ظاهر اولوب پس انک
 حبسک نایدی ابله مجازات اولور (لا یحبس لفقعة ماضیه زوجه و ولده) رجل زوجه سنک و ولدینک
 کچمش نفقه سیچول حبس اولمز * زیرا نفقه زمان کچمکه ساقط اولور اگر چه حکم حکم ایتکله باخود
 زوجه زوجه نفقه اوزره قولشمکه ذکر اولسان کی بینه حبس اولمز * زیرا نفقه بر مالدن بدل دکدر بزم ذکر
 ایلدی که مرشی * اوزره بر عقد ابله اوزرینه لازم کلس دکدر (بل فی الانساق علیهما اذا بی) بلکه
 زوجه سنک و ولدینک اوزرینه انفاقدن ابا ایدر سه حبس اولور * زیرا نفقه وقت حاجت ایچون وزوجه
 و ولدینک هلاکی ایچون قصدا نفقه نک ترکنده حبس اولور انلکه هلا کنی دفع ایچون (نقضی المرأة
 فی غیر حدوقود) و حدوقصاصک غیریده مره انک قضاسی جائز اولور و مریدن علت ایچونکه تحقیقا
 قضا شهادتدن تأثیر اخذ ایدر یعنی شهادتدن حاصل اولور و مره انک شهادتی ایلسه حدوقودک غیریده جائز
 اولور کذلک مره انک قضاسیده حدوقودک غیریده جائزدر (ولا یجوز فیهما) و حدوقودده قضاسی جائز
 اولر ائده شهادتدن شبهه بدلیه اولدیغی ایچون (ولا یستخلف قاض) و قاضی نائب نصب ایدر * زیرا
 اکا تفویض اولسان قضا در تقلید دکدر یعنی تفویض دکدر کندویه تفویض اولمیان شونده تصرف
 ایدر من وکیل کیکه موکل اذن سنز وکیل نصب ایتسی جائز اولور (الا اذا فوض الیه) الا مکرکه اکا
 استخلاف تفویض اولمش ایلسه جائز اولور سلطان طرفندن اکا دیلدیگک کی ولی اولدیغیکله (بخلاف
 المأمور باقامة الجمعیة) اقامه جمعیه مأمور اولان قاضینک خلاقی اوزردر اولکه خطیبدر (فانه یستخلف فی
 الصلاة للضرورة) پس تحقیقا خطیب ضرورت ایچون صلاتده نائب نصب ایتک جائز اولور صلاة جمعه شرف
 فوات اوزره الدیغی ایچون پس اگر خطیب ایچون استخلاف جائز اولسه صلاة جمعه فوت اولوق لازم کلور
 (من سماع الخطبة) خطبه بی سماع ایدن کسسته بی استخلاف ایتک جائز اولور من سماع قوی یستخلف قولک
 مفولیدر و بونک یساقی صلاة جمعه باینده مره وراثتی * و مصنف الا اذا فوض الیه قوی اوزره (فتائب
 المفوض الیه نائب عن الاصل) قولیه تقریر ایلدی پس استخلافه تفویض اولسان قاضینک نائبی اصلدن
 یعنی سلطانندن نائبدر (فلا یعرفه القاضی) اتی قاضی عزل ایدر یعنی قحمان اصلدن نائب اولسیدی اتی قاضی
 عزل ایدر من (الا اذا فوض الیه) الا مکرکه عزل اکا تفویض اولمش اول طرف سلطاندن اول قاضی ایچون
 دیلدی که کی تبدیل ابله دیکله بو قدرجه اول قاضی ایچون عزل جائز اولور (ولاینعزل بمخروجه عن القضاء)
 بو قول دخی ذکر اولسان کی ماقبل اوزره فرعدر یعنی قاضینک نائبی قاضینک قضا دن خروجله منعزل اولر
 (ونائب غیره) و نائب نصی مفوض الیه اولمیان قاضینک نائبی (ان قضی عنده اواجزه) اگر قاضینک
 قنده قضا ایتسیدی باخود قضایه اجازت ویرسیدی یعنی اگر اول نائب قاضینک قنده قضا ایچون لکن
 قاضینک غیرتده اول نائب قضا ایتدیکنی قاضی استماع ایدوب اجازت ویرسیدی (صح قضاءه) اول
 نائبک قضاسی صحیح اولدی * زیرا مقصود اولک رأینک حضوردر حاله بوکه اولک رأی بولندی (و یضی حکم

قاضی آخر قاضی آخر حکمہ امضا ایدر یعنی فچان بر قاضی به قاضی آخر حکمی عرض اولسد
قاضی اول حکمہ امضا ایدر فچان اول حکم مجتہد فید ایسد (الامخالف الکتاب والسنة المشهورة
اولاجماع) الامکر که اول حکم کتابہ یا خود سنہ مشهورہ بہ یا خود اجماعہ مخلاف اولور سد اول وقت امضا
جانز اولر * ز را یکی اجتهاد دن بر سنک آخر اوزر مہ بنی یوقدر حالو کہ اجتهاد اول قضایک اکا۔ نصل اولسد بہ
ترجیح اولندی پس اول حکم انک دونی اولان حکمہ منتقص اولر پس اگر بر قاضی بر شہادہ ایلہ مدعینک
یعنی ایلہ قضا ایتسدی یا خود اوج طلاقہ مطلقہ دہ مجرد زوج ثانی بہ نکاحہ و طک حلتک ثبوتہ یا خود
قصدا ایتسدی ترک اولنان مذکورک ینک جواز ایلہ یا خود رد رجمک ایکی درہم ایلہ ینک جواز ایلہ قضا
ایتسدی انک حکمی نافذ اولر * اما اول کیدہ نافذ اولدیغنه باعث کتابہ مخالفنی ایچوند ز را حق سبحانہ
و تعالی (واستہدوا شہیدین من رجالکم فان لم یکنوا رجلین فرجل وامرأتان) یوردی اللہ تعالی اعلم معنای
شریفی سز رجال کزدن ایکی شہاد استہدای ایدلک پس ایکی رجل بولنور دہ بر رجل و ایکی مرأدا ایلہ استہدای
ایدک دیکد ربوقول الحق اوزر یند حکمک قصری ایچون ذکر اولنور و اما ایکیجیدہ نافذ اولدیغنه سبب مشہور
اولان عسیلہ حدیث شریفہ مخالف اولدیغنی ایچوند ر و اما ایکیجیدہ صدرا اولدہ اوزر یند اتفاق اولنان شیدہ
مخالف اولدیغنی ایچوند ر پس اول قاضینک قضای ایچانک خلافہ اولدی و اما در تجیدہ نافذ اولدیغنه
باعث اندہ اولان خلاف ابن عباس رضی اللہ عنہما دن مقول اولدیغنی ایچوند ر پس انک اوزر یند صحابہ انکار
ایلدی امدی خلافی معتبر اولر کافیدہ دخی بویلہ ذکر اولندی * و تحقیق مصنف یعنی حکم قاضی آخر قولی
اوزرہ (فان امضی) قولیلہ تفریع ایلدی بوشرطک جراسی کلجواک نافذ اولدی ر پس اگر قاضی امضا ایتسدی
(قضاء من حدی فی ذنہ فتاب) قذغہ محمد و اولوب نائب اولر کسنہ نک قضاسنہ (اولاعمی) یا خود
اعمانک قضاسنہ (وامر آہ حد و او قد) یا خود مر آہ نک حد ایلہ یا خود اولدہ قضاسنہ (واقاض لامر آہ)
یا خود مر آہ سی ایچون قضا ایدن قاضینک قضاسنہ (وبشہاد الحد و نائب الاعمی) و محدود نائبک واعمانک
شہادتہ قضای ایدن قاضینک قضاسنہ (ولامر آہ بشہادہ زوجہا) و بر مر آہ ایچون زوجتک شہادتہ
قضا ایدن قاضینک قضاسنہ (و محدود و خود بشہادتہا) و مر آہ نک شہادتہ حد و خود ایلہ قضا ایدن قاضینک
قضاسنہ امضا ایتسدی (نفذ) اول قضا نافذ اولور * ز را بو ذکر اولنانک کلبسی مجتہد فیدر و ذکر اولنان
شی مخالف اولدی (حتی اباطلہ نان نفذہ ثالث) حتی انک قضاسنی قاضی ثانی ابطال ایتسدی قاضی
ثالث اتی تغیر ایدر * ز را اجتهاد اول اجتهاد ثانی کیدر و اجتهاد اول قضایک اکا تصالی ایلہ ترجیح
اولنور پس تأیید اولنیل اجتهاد ایلہ منتقص اولر * ز را انک دونی در وقت قضایسد حق شرعدر انک صیانتی
واجب اولور و حق شرعک صیانتد ندر کہ الام ایدوب وانک اوزرہ اعتراض ایلکم (واما قضیہ عبد وصبی
مطلقا و کافر علی مسلم فلا نفذ ادا) و اما عبدک و صبیکن قضاسی مطلقا سابعی کرک مسلم اوزرہ اولسون و کرک
کافر اوزرہ اولسون ابد عبدک و صبیکن قضاسی اقد اولنور کا کرک مسلم اوزرہ قضاسی ابدانا نافذ اولر انلرہ
مسلم اوزرہ شہادتہ اہلیت متقی اولدیغنی ایچون (یوم الموت لا یدخل تحت القضاء بخلاف یوم القتل) یوم
موت قضایمتحدہ داخل اولر اما یوم قتل اونک خلافی اوزرہ در * یعنی فچان بر رجل ادعا ایتسہ کہ تحقیقا انک
باباسی شویلہ بر کوندہ فوت اولوب و فوتیلہ قضا اولنسدی پس بر مر آہ دخی تحقیقا اول میت اول
مر آہی اول کوند فوتیلہ قضا اولنار کوند نکرہ تزوج ایلدیکنی ادعا ایتسدی دعواسی استماع اولوب
ونکاحلہ قضا اولنور و اگر رجل بابانک اول کوندہ قتلی ادعا ایتسدی اول کوندہ قتلی ایلہ قضا اولنسدی
مر آہ نک یوم قتل نکرہ تزوج اعاسی استماع اولنور و نکاح ایلہ قضا اولنور کذلک فچان بر رجل تحقیقا فلان
کستہ فوت اولدی و بوشیثی ہم والدہم ایچون میراث ترک ایتدی و والدہم دخی فوت اولوب ہم ایچون میراث ترک
ایتدی دیو ادعا ایدر سن شول فلان کسنہ دن او فوت اولدی کسن اکا والدہمدن اول فوت اولدی دیو ادعا
ایدر سن یعنی سنک والدہک میراثی والدہمہ انتقال ایلدی دیدیک فلان کسنہ دن مقدم فوت اولدی دیوب
دیو وجہ اوزرہ یندہ قامت ایتسدی دفعی صحیح اولر * و عدم صحبتک سری اولدر کہ تحقیقا یندہ ایلہ قضایسد

نزا عدن عبار تدرو موت ایسه موت اولدیغی حیثیتدن نزاع ایچون محل دکادر حتی اثباته مر تفع اوله قتل
 بونک خلائی وزره در که زرا قتل اولدیغی حیثیتله نزاع ایچون محلدن تکبیم خفی دکادر (القضاء
 محل واحرمه بشهادت زور بفقظاها و باطننا اذا دعاء بسبب معین) شهادت زور ابله حل ابله یا خود حرمت ابله
 قضا ظاهرا و باطنا نافذ اولور قحمن مدعی بسبب معین ابله ادعا ایسیدی * یعنی سبب معین عقوددر که بیع و شرا
 و اجاره کی و نکاح کی و نسب کی و دخی فسخر در که فاقه کی و طلاقه فرقت کی و عیبه رد کی بس تحقیقا
 بوندره قضا امام اعظم قنده نافذ در ظاهر و باطننا یعنی شرعاً و عند الله تعالی و اعمه باقیلر قنده اندره قضا
 ظاهرا نافذ اولور باطننا اولی (بمخلاف الاملاک المرسله) املاک مرسله بونک خلائی ارزور در * مرسله شول
 ملکدر که انده سبب معین ذکر اولمیه بس فقها اجماع ایستیلر که تحقیقا ند قضا ظاهرا نافذ اولور باطننا نافذ
 اولور زیر املاک ایچون بر سبیدن لا بددر و اسبابک بعضی بعضدن اولی دکادر انده سبیلرک ترا حنی ایچون بس
 قضا اولور سابق اولمش سببک بطریق الاقضا اثباتی ممکن اولور و نکاحده و شراده نکاح تقدیم اولور
 قضای صحیح ایچون وهه ابله صدقه ده امام اعظم دن یکی روایت وارددر و ظاهر انفاذ ابله مر افاضی مر امانک
 نفسی رجه تسلیم ابله کدر و قاضی مر ابله سن نفسکی رجه تسلیم ابله دیر بس تحقیق بور جل سنک زوج کدر دیر
 و باطننا نافذ ابله مر ادر جل ایچون مر امانک و طی حلال اولوق و اول مر امانک ایچون ینده و بین الله تعالی زوجنی
 تمکین ایتمسی حلال اولوقر امام اعظم دن باقیلرک علی تحقیقا شهادت زور ظاهر ایچون در باطننا کدر قضا دخی
 كذلك انک کی نافذ اولور زرا قضا سبب مقدار نیجه نافذ اولور و امام اعظمک علی تحقیقا رر جل مر امانک
 حضرت علی کرم الله وجهه حضور در نکاح دعوی ایدوب و ایکی شاهد اقامت ایتدی و حضرت علی کرم الله
 وجهه ایکیسین یننده نکاحه قضا ایتدی پس اول مر امانک دیدیکه با امیر المؤمنین اگر چاره بولمسه بنی بورجله
 تزویج ابله دیدی حضرت علی کرم الله وجهه یورد که (شاهد الزوجان) یعنی سنک ایکی شاهد سنک سنی تزویج
 ایتدی دیدی و اگر انک قضا سبیله انلرک ایکیسین یننده عقد منتهقد اولیددی مر امانک طلبی و زوجک مر امانک
 رغبتی قنده تجدید نکاح دن امتناع ایدرمی ایدوی و تحقیق بونده مر امانک زانن تحصنی حاصل اولدی
 و شاهد رقصه دللی ابله زور اولدی (القضاء فی مجتهدیه بخلاف رایه) بخلاف قولنده اولان باقضا به
 متعلقدر خلائی رایله قضا دن مر اداصل مذهبک خلائی اوزره رأیدر حنفی المذهب قاضی کی قحان
 مذهب شفعی اوزره و اخود شافعی مثالی مذهب اوزره حکم ایتسیدی یا خود عسکله حکم ایتسیدی اصل
 مذهبک خلائیله رأی اولور و اما قحان قاضی حنفی ابو یوسفک و امام محمدک و اصحاب امام اعظم دن بولور
 کی نیک ذهاب اولدیغی شیله حکم ایسه اصل مذهبک خلائی اوزره رأی ابله حکم دکادر (لونا سیام مذهب)
 اگر اول قاضینک قضای مذهبنی اونو تدبیری حالده اولدی ایسه (نفذ عندنا بی حنیفه رجه لله) امام اعظم
 قنده نافذ اولور (واو عمد افقیه روایتان) و اگر اول قاضینک قضای عمدا ایسه انده ایکی روایت وارد
 نفاذ ینک وجهی اولدر که تحقیقا اول قضایقین خطادر یعنی بیلر لکنه خطادر (و عندهما لا ینفذ
 فی الوجیهین) و اما معین قنده ایکی وجهه یعنی عمده و نساینده نافذ اولور * زرا کندی قنده اولان شیله
 قضا در (قبل علیه القوی) فتوی بونک اوزر بنه در دیندی * عمدا یه ده دیدیکه (وقیل علی انفاذ فیهما)
 وبعض دیدیکه فتوی ایکیسینده یعنی عمده و خطاده نفاذ اوزره در فتاوی صغرا ده قحان قاضی محل
 اجتهاده قضا ایتسیدی حالو که اول اجتهادی اصل مذهب اوزره رأی ایغز بلکه انک خلائی رأی ایدر
 امام اعظم قنده نافذ اولور و فتوی بونک اوزر بنه در دیندی و کافیده دخی بوبله ذکر اولندی (لابقضى علی
 غائب و لایه) قاضی غائبک اوزر بنه دخی غائب ایچون قضا ایلر رسول علیه الصلاة والسلام حضرت علی
 کرم الله وجهه ایچون (لا تقضى لاحد الخصمین حتی نسمع الاخر) قول شریفی ایچون منای شریف ایکی
 خصمک بری ایچون قضا ایتمه حتی خصم آخری ایشتمد کچه دیکدر * زرا قضا منازعه بی قطع ایچوندر
 حالو که مقامه منه زعه یوق نکار اولور ایچون امدی قضا صحیح اولور (لا یحضور نائبه حقیقه کو کبله
 و وصیه او شرعا کوص القاضی و حکمان بکون ما یروی علی الغائب سبیله ایتدی علی الحاضر) الا اول
 غائب سبیله قضا صحیح اولور (و کما ان بکون ما یروی علی الغائب سبیله ایتدی علی الحاضر) الا اول

اول نور قاضی نصب ایلدی کی وصی کبی با خود حکما ثابت حضور به قضا و ثور غائب اوزره ادعا اولن شی
حاضر اوزره ادعا ایتمک سبب اولمغله پس حاضر غایب دن خصم نصب اولور و اول حاضر اوزره قضا غائب
اوزره قضا کبی اولور (کا ذابهن علی ذی بداهه اشتری المدی من فلان الغائب حکم علی الحاضر کان حکما
علی الغائب) تنکیم قیچان مدعی ذی اید اوزره ادعا ایلدی کبی عینی غایب اولان فلان کسندن اشترا
ایلدی کسینه یا قامت ایتد کده قاضی حاضر اولان ذی البد اوزره حکم ایلد غائب اوزره حکم اولور یعنی قیچان
مدعی غیر ی بنده اولان رعینی فلان غایب دن اشترا ایلدی کن ادعا و ذی البد اوزره یته قامت ایلد و قاضی
دخی انکله قضا ایلد بده غائب حاضر اولوب اول عینک مدعی به یعنی انکار ایلد انکار یته انصاف
اولور و یسندن اعانه منه احتیاج اولور فلان غایب اوزره قضا اولمش اولدی زرامدی حکمک حاضر اوزره
ایشانته مباشرت ایتمز الاغائب اوزره اشترایی ایچون ایدر (ولو شرط لا اذا کان فیه ابطال حتی الغائب)
واگر غائب اوزره ادعا اولنان شی حاضر اوزره ادعا ایلدی کی شی ایچون شرط اولور سه حاضر اوزره اولان حکم
غائب اوزره حکم اولور قیچان اول کسده غایب حکمی ابطال و اراید شی لی رکسنته مرأه سنه اگر فلان
کسده مرأه سنی تطبیق ایدر سه سن طالق سن دسبیدی پس بو حالک زوجده شی تحقیقا اول فلان کسده
مرأه سنی تطبیق ایددی و حالف اوزره طلاق واقع اولدی دیو یته قامت ایلدی اول مرأه کسینه یعنی اصح
قولده قبول اولور فلان مرأه غائب اوزره ضرر واردر اول غایب کسکا حتی ابطال ایلدی کبی ایچون اما غائب
اوزره ضرری متضمن اولمیدی ذکر اولنانک خلاقی اوزره در تنکیم رجل مرأه سنک طلاق فلانک داره
دخوله تعلق ایلدی یعنی اگر فلان کسده داره داخل اولور سه سن طالق سن دهمس اولسه مرأه کسینه
بندده شی قبول اولور غایب حکمی ابطالی متضمن اولدی ایچون دیو یته قامده زیاده تفصیل واردر و بنده
ذکر اولدی مرأه ایدن کا نظر ایلسون (واما اذا قضی علیه) و اما قیچان قاضی غائب اوزره قضا ایلدی
علی الغائب لایقضی علی غائب فوائده متعاقدر (فقیل ینفذ و فیل لا) بعض نافذ اولور بعض نافذ اولر دیدی
عامده ده بدیکه غائب اوزره حکم شافعی قنده نافذ اولور و زم قمر ده ایکی روایت بر نه نافذ اولور (لترک
اذا متفرقت بالدين فولا یباع المضاوی لا الورثة) قیچان که دیتله مستغرق اولدی و لایق بیع قاضی
ایچون ورثه ایچون دکلامر زرامده وارث ایچون ملک بو قدر امدی انرا ایچون و لایق بیع اولور (بقرض
مال الوقف والغائب والیتیم و یکتب) قاضی مال و قفی و مان غایبی و مال یعنی قرض و یرد و حتی ذکر
ایچون صک تحریر ایدر (لا الالب والوصی) یعنی نیک باباسی اوغلتک مالنی افراش ایلر و وصی دخی مال
یعنی اقراض ایدر و فرقی اولدر که تحقیقا افراضده ایلر که حصه لتری اموالک محفوظه و مقفونه اولدی بی مالده
بقاسی ایچوندر و قاضی تخصیصه قادر اولور و بابا به وصی قادر اولور (قضی بالجور متعدد و اقر به قالفرم علیه
فی ماله ولو خطأ فعلى المقضى له) قاضی جور ایلد یکس حالده قضا ایلدی و جور ایلد قضا ایلدی کن
اقرار ایلدی اولدک مالندن قاضی اوزره در و اگر جور ایلد قضایی خطا ایلدی ایچون قضا ایلدی کسینه
اوزره در تانار خانیه ده و اوقات صدر الشهدیه بو یله ذکر اولدی (حکما من صلح قضای) ایکی خصم
قاضی اولمغله صلح رکسنته بی یلنر نه حکم قیاسه لردی یعنی قضایی منافی اولان شکیله منصف دکل
رکسنته بی حکم قیاسه لردی (فحکم بیته اقرار) پس اول حکم دخی ایکیسی بینه بینه ایلد یا خود
اقرار ایلد حکم ایتیدی بینه ایلد حکمک معناسی ایکیسی بینه رفع زاعدر و اقرار ایلد حکمک معناسی
اقرارک موجبی ایلد مقرر اوزره الزامدر بونی هر ایلد ده ذکر ایلدی (اونکرولی غیر حد و قود و بدعی اعانه)
یا خود حد و قودک و عاقله اوزره دینک غیر بده عیندن نکول ایلد حکم ایتیدی (ورضیا بحکم صحیح) اول
ایکی خصم اول حکمه راضی اولسه لردی اول حکم صحیح اولدی اصل بودر که تحقیقا حکم قبول رکسنته
حکمی صلح منزه سنده در پس شول شیکه انک صلح استحقاقی جائز اولور انده حکم دخی ما را اولور و صلح
استحقاقی جائز اولمیان شبنده حکمک دخی جائز اولور و حد و قود دینک استیضایی صلح ایلد جائز اولور امدی
انلر ده حکمده جائز اولور (ولایق به) و بونکله افند اولور یعنی ذکر اولن شیک غیر بده حکمک
صحی ایلد افند اولور عوام انده جسارت ایتمسون ایچون (کذا الخیاره باقرار احد الخصمین و بعد الفاشاهد)

كذلك حكم قيلتان كسندك ابني خصمن برينك اقرار به وشاهدك عدالتی ابله اخباری صحیح اولدی
(حال ولایت) ولایتی حائنه صحیح اولدی یعنی اول ابني خصمك آنی حكم قیلدقلری حاله (لاخباره
بحكمه) یوخسه كندی حكمنی اخباری صحیح اولمق قاضی معزول كین ولایتك منقضیه اولدیغنی ایچون
قیچان بن سنك اوزریكه شوبله قضا ایلدم دیسیدی (واكل منهما ازجوع قبل حكمه) واول خصمك
هر بریچون انك حكمندن اول رجوع وارد * زرا انلك طرفندن حكم قیلندی پس حكمك حكمنی انلك
رض زینه متوقف اولور * اگر سوال اولورسه كه حكم قیلتی اول ابني خصمك انفاقلری ایلد ثابت اولدی پس
لایق اولان اخراج دخی صحیح اولوب اول ایكسنگ انفاقلری ابله اولمق ایدی * جوانده بزدر كه شیتك
وجودیك شرطی اول شیتك بناسیچون جمیع اجزاسیله شرط اولمق واجب اولمق نساكیم نساك اولدیغنی كبی
(لا بعده) یعنی اول حكمك حكمندن نكیره ایكسندن برينك رجوعی صحیح اولمق * زرا اول حكم ایكی
خصمك اوزر بنده ولایتدن صادر اولدی قاضی كبی كه قیچان قضا ایلدوب بعده معزول اولسه انك قضاسی
باطل اولمق (ولا یصح حكمه لایوبه وولده وزوجته) وقاضنك اناسی و بایعی ایچون وولدی
ایچون وزوجده سیچون حكمی صحیح اولمق * قاضی مویلك حكمی صحیح اولدیغنی كبی * زرا قاضینك
انرا ایچون شهادتی تهمت ایچون قبول اولمق انرا ایچون قضاسی صحیح اولماسق اولی بالطر بقدر (تخلاق
حكمه هاعلهم) اما مویلك و حكم قیلتان كسندك ابونی وولدی وزوجده سی اوزره حكمی ذكر اولمق
خلافی اوزره در شول چهنه نكسندك تهمت یوقدر (وان حكمان جلین فلا بد من اجتماعهما) یعنی ایكی خصم
ایكی رجلی حكم ایسه لر دی حتی اول ابني حكمك بری آخرك غایبده حكم ایسیدی جائز اولدی * زرا
یور امر در كنده رأیه ورضایه اول ایكی حكمك رأیه محتساح اولتور واند رأیه محتساح اولان شیتده ایكی
كشینك رأی ابله رضایه احدك رأی ابله رضادكدر تكیم یعده وخلعه و بونلك مثالیله اولدیغنی كبی
(رفع حكمه الی المولی ان وافق مذهب امضاه) خصمینك حكم قیلدیغنی حكمی سلطان طرفندن نصب
اولان مولی به یعنی قضا مویلكیدن بر قاضی به رفع اولمق ایكی اكر اول حكم مویلك مذهبده موافق اولورسه
اكامضایدر * زرا اول حكمك بوزبولوب بعده احكامنده فائده یوقدر (والا) و اكر اول حكم مویلك
مذهبده موافق اولورسه (ابطاله) مولی اول حكمی ابطال ایلدور و خصمینك حكم قیلدقلری كسندك
حكمی مولی به رفعله قاضی آخرك قضیه سن قاضی به رفعله مابینی تقریق اولندی پس قاضی آخرك قضیه سن
قاضی به رفع ایسیدی رد اولمق اكر چه قاضینك رأیه مخالف ایسه ده اكر اول حكم فصل مجتهد فیهده اولورسه
* ورفلك وجهی اولدر كه تحقیقاً خصمینك حكم قیلدقلری كسندك ایچون اول ابني خصم اوزره ولایت وارد
انلك غیر اوزره یوقدر و شول قاضیكه حكمك حكمنی اكار رفع اولندی اول قاضی اول ابني خصمك غیر بدر
حكمك حكمی انك اوزر بنده حجت اولمق و اول حكمك حكمی صلح كبی اولدی پس اول حكم قاضینك مذهبده
مخالف اولورسه اول حكمی انك ایچون رد ایلك وارد و اما قاضی ایچون ناسك كایسی اوزره ولایت وارد
پس انك قضاسی كل ناس حقنده حجت اولور پس مرفوع الیه اولان قاضی ایچون رد ایلك یوقدر اكر قضا
مجتهد فیه بر فصل اولدی ایسه (فائده) قیچان قاضی مدعی طلبه اوزر بنده فی استماع ایته كدنصكره غائب
اولسیدی یا خود خصومه و كسیل اولان كسندك بیته سی قبول اولمق قدنصكره تعدیل اولمق غائب
اولسیدی یا خود وکیل قوت اولوب بیته سی اكنصكره تعدیل اولمق قدنصكره فقهانن بعض قضا اولمق دیدی
و بعض قضا اولتور دیدی و شمس الأئمة قضا اولمق ناسدار ققدر دیدی و اكر مدعی علیه اقرار ایلدوب بعده غائب
اولسه اقرار ابله انك اوزر بنده قضا اولمق قفهانك قوللنده و اكر وکیل اوزر بنده بیته قامت اولمق قدنصكره
غائب اولسه یا خود قوت اولمق اكنصكره موكل حاضر اولمق بیته ابله موكل اوزره قضا اولمق و كذلك
مدعی علیه انك اوزر بنده بیته قامت اولمق قدنصكره قوت اولسه اول بیته ابله وارث اوزره قضا اولمق و كذلك
اكر وارثك بری اوزر بنده بیته قامت اولمق قدنصكره اول وارث غائب اولسه وارث آخر اوزره اول بیته ابله
قضا اولمق و كذلك صغیرك نانی اوزره بیته قامت اولمق اكنصكره اول صبی صغیر بالغ اولسه اول بیته ابله
انك اوزر بنده قضا اولمق بیته انك ادا ده سیله تكلیف اولمق خائنده دخی بو یله ذكر اولدی

* (باب کتاب القاضي) *

بویاب کتاب قاضینک یا ننده در * هدایه ده باب کتاب القاضي الی القاضي دیدی اندن صکره دیدیکه پس اگر شاهد
 خصم اوزره شهادت اینسه لدی حجت بولندیغی ایچون قاضی شهادتله حکم ایدر و حکم به کتب ایدر اولیکه
 سبجل مدعو اولاندرونه ایه ده دیدیکه خصمه مرادغائیدن و کبدر یاخودشول مسخردر که غائبانی شرت
 حق ایچون وکیل قیلدی و اگر خصم ابله مراد مدعی علیه اولسدی قاضی آخرک کاتبه احتیاجی اولوردی
 زیر قاضینک حکمی اول اوزره تمام اولدی * بن دیر مکده نهاییک قولنده تکلفن شی * او ابغی خفی دکادر
 واحسن اولان تحقیقا فان شهد واعلی خصم قولی بو بایده مقصود بالذات دکادر بلکه وان شهدوا بغير خصم
 لم یحکم قولنده توطئه درو بونک نظر برلی چوقدر و بو مقامده الی القاضي قولی تک اولدی * زیر ابواب کاغذ
 دکادر بلکه انده سبجل و محض و صک و وثیقه میندر (شهادت علی خصم حاضر حکم بها و کتب به
 وهو السبجل) ایکی کسسه خصم حاضر اوزره شهادت ایلسه لر دی قاضی انزلک شهادت لری ابله حکم ایدر
 و حکم به کتب ایدر اولیکه سبجل * مغرب القعدده سبجل حکمک کتابی معناینده درو تحقیق قاضی اول کتب
 اوزره حکم به سبجل ایتدی دیور * بس سبجل قاضینک کاتبدر که انده حکمی ذکر ایلدی بر ایدر کر که اول
 قاضیدن قاضی آخره اولسون کر که اولسون ثانی ظاهر در و اولیکه صورته استخفا فاده او اور * زیر امدعی
 علیه فیجان محکوم علیه اولسدی و بایغی اوزره رجوع مراد ایلسدی جانو که باجم بلد * اخر اده اولسدی
 وقاضیدین اول بلده قاضیسی حکمی کتب ایدر بونک قاضی * بلده کتبی ابله حفتک حاصل اولمین طلب
 ایتسدی ذکر اولان کبی حکمی متضمن اولدیغی ایچون بودخی سبجل اولور (او علی غایب لم یحکم)
 یاخود ایکی شاهد غائب اولان خصم اوزره شهادت اینسه لر دی اول شاهد لری ابله حکم اولور مر و ایدر عنایت
 ایچونکه تحقیقا قضا غائب اوزره صحیح اولز (و کتب بها) یعنی اول شهادتله خصم انک ولایتده اولان
 قاضی به کتب ایتسدی (لحکم المکتوب ایلده وهو الکتاب الحکمی) مکتوب ایلده حکم ایلک ایچون کتب
 ایتسدی امدی اول کتاب کتاب حکمیدر * کتاب حکمی تسعیه سنه باعث انکله مقصود اولان مکتوب ایلده
 حکمیدر (و کتاب القاضي الی القاضي نقل الشهم اده حقیقه) وقاضینک قاضی به کتبی حقیقه نقل شهادتدر
 زیرا کتابک مضمونی نقل شهادتدر (و نقل فی الایسقط بشهه) وشبهه ایلده ماقط اولیا ر شبهه اول شهادت
 قبول اولور بوقول حدوقوددن احترازدر عن قریب کلحک شی ایچون (کالدین) دین کبی که زیر ابدین
 قدر ایلده وصفله یلنور و انده اشاره احتیاج اولمز (واعمار) ودخی عقار کبی که زیر امدع ابله یلنور
 و انده اشاره احتیاج اولمز (والسکاح) ودخی نکاح کبی که بر رجل بر مرأه اوزره نکاح ادعا ایتکله یاخود
 بر مرأه بر رجل اوزره نکاح ادعا ایتکله بو ادعا ایلده قاضینک قاضی آخره کتبی مراد تکله (و اطلاق)
 ودخی طلاق کبی که بر مرأه زوجی اوزره طلاق ادعا ایتکله (وامتنق و الوصیه و النسب) ودخی عنای کبی
 و وصیت کبی و نسب کبی که خنی و میندن نسب ادعا ایتکله (و المغصوب و الامانته و المضاربه
 المحبوسین و الشفعه و الوکاله و الوفاة و القتل اذا کان موجب مال) بوجله ده نقل شهادت قبول اولور
 ودخی قنده فیجان موجبی مال اولور سه قبول اولور تکیم عن قریب ذکر او انور که تحقیقا قودده نقل
 شهادت قبول اولمز (و الوراثه) و ورانده دخی نقل شهادت قبول قیلنور زیرا وراثت دین منزله سنه در
 (و کاله نقل فی المختار) ودخی قول مختارده مقول کبدر * مصنفک فی المختار قولنده باعث دیلان شی ایچونکه
 تحقیقا عیان مقولده نقل شهادت قبول قیلنور ثاب کبی و عبید و جاریدر و بونلرک امالی کبی دعوی و شهادت
 قنده نقل اولان شیده اشاره حاجت اولدیغی ایچون و محطده دیدیکه قول اولدن ابو بوسف رجوع ایلدی
 و دیدیکه عبده نقل شهادت قبول قیلنور اده قبول قیلنور * ز بر اباقی عبده غایب او اور اده زده غایب
 اولوز ابو بوسف دن نقل اولندیکه تحقیقا نقل ایلک سنده ببله شرائطی ایله قبول قیلنور و امام محمد دن نقل اولندیکه
 تحقیقا نقل شهادت نقل اولان شیارک جیه سنده قبول قیلنور دیدی و منأخرون بونک اوزره بنه ذاهب اولدی
 وقاضی اسبجانی و علیه الفتوی دیدی کافیده بویه ذکر اولندی (لانی حدوقود) یعنی نقل شهادت حد
 قودده قبول اولمز * زیر انده شهادتدن بدلیت شهه سی واردردخی بو ابیکسنک مناسی اسقاط اوزره در

ونقل قبوله اذ تلذذ سعي واردر (وذكر اسمه) وكتب به فوائد عطفه ودخى قاضي اسمعي كتابته ذكر
 ابيه (ونسبه واسم الكتيب اليد ونسبه وسماء اليهود وانسابهم وان كل واحد منهم شهيد عن الدعوى
 الصادرة من فلان بن فلان) ودخى قاضي نسبي وكتب اليه كاسمي ونسبي وشاهدك اسمعيني ونسبي
 وتحققا انك هر بنك فلان بن فلان صادر اولان دعوا نصكره شهادت ايندك بن ذكر ابيه
 وده واد نصكره بنى غب الدعوى قولى اوزره اقتصار صحيح اولوز دعوى فلان بن فلان ايچون ديو كتابت اينك
 كفت ابتر (والاستشهاد) وشاهدك استشهاد نذ نصكره ديو كفت ابيه حتى فحان بر شاهد قبل الاستشهاد
 شهادت ابيه قبول اولوز (شهادة صحبه متفقة اللفظ والمعنى) غظى ومعناسى متفقه شهادته صحبه ايله
 استشهاد اولوز قد نصكره كتب ايله كتب شهادته تحميقا بيانى سر و ايديكه اتفاقه مراد لفظا ومعنا اتفاقه
 (وقرأ على من اشهدهم) ودخى قاضي اشهاد ايلديكي كتمله اول كتابى قرأت ايله اول كتابه اولان شئى
 يلسونلر ايچون (ادبهم) باخودا كرفت ايلز سه كآيه اولان شئى شهادتى قعلام ايله * زير اعلام
 شهادت اولوز (وكتب اسمهم وانسابهم فيه) واول طريق شاهدك اسمعيرين ونسب ليرين اول كتاب
 حكمه كتب ايله زيرا اول كتاب حكمه كتب قاضي اولسى مجرد انك شهادتلى ايله كتابت شهادت
 اولوز خلاصه به يله ذكر اولدى (وتاريخ الكتاب) ودخى قاضي اول كتب ايلديكى كتاب حكمه كتب
 تاريخى كتب ايله واكر ائمه تاريخ كتب ايلسد قاضي آخرانى قبول ايلز واكر تاريخى كتب ايلرسد نظر
 اولوز كد اول كتابى كتب ايلدن قاضي اول وقتده قاضى ايدى بوخسه كل ايدى وچان تاريخى كتابت اولونسه
 شهادت ايله اكنف اولوز (وخته عندهم وسلم اليهم) واول كتابى قاضي شاهدك قنده مهر لوب انزه
 نسيم ايله تغيير توهم اولسون ايچون و بو امام اعظم و امام محمد قنده در * زير ابونك قنده كتابه اولان
 شئى شاهدك على اول كتابه قضائك جواز نذ شرطدر (وابو يوسف بشرط ذكر اسم المکتوب اليه ونسبه)
 و امام ابو يوسف مکتوب اليه اسمك ونسبك ذكر بى شرط ايلدى بلكه ابتداء بنم كتاب قضاء مسالمن
 هر قضاى قاضي مراد اولوز سه كتب ايلديكي تجور ايلدى (ولا لقراءه عليهم و تختم) ودخى قاضي شاهدك
 اوزره قرأتى و ختمى ابو يوسف شرط ايلدى اس ابو يوسف قضايه سنلا اولدى وقتده مساله ايلدى حالى كه
 خبره ايند كى دكادر (وعليه المتأخرون) و قضايتك متأخر اولوزى ناس اوزره وسعت اولقى ايچون
 ابو يوسف قوا ذهاب اولديز * حاصل كلام بودر كه تحميقا قاضيتك قاضي آخره سيجلى اولوز ايلسد الحكم
 اولوز و قضيتك قاضي آخره شول كنى كد اول كتاب نقل شهادت اولوز اقبل الحكم اولوز و بشرط ان يكون
 الكتاب من معلوم الى معلوم فى معلوم لمعلوم على معلوم) ودخى كتاب قاضي معلومه بر معلوم
 بر معلوم اوزره معلوم ايچون اولقى شرط ايلدى بنى مدعاه مدعى ايچون مدعى عليه اوزره اولقى شرط
 قباندى وقباس قاضيتك كتابه علاك جواز اولسدن ابا لدره زير قاضيتك كتابى خطا بن اقوى المزواكر
 اول قاضي مکتوب ايله اولان قاضيتك حاضرا اولوسان ايله كتابه اولان شئى تغيير ايله قاضي
 ول تغيير ايله عمل اولوز * زير اول قاضي بعد الرزل رعايدن برى اولدى بس كذلك اول قاضي به كتابت دخى
 انك كيدرا كى ابو يوسف ناسك كاحتيه بنى اولقه شهادته ثابت اولان شئى تجور ايلدى * زير آزا اولوز
 مرثك حتى ايچون شهادى بر بلده ده خصمى بلده اخرا ده اولوز بس ايكنسك بينى جمع معتذر اولوز و اول
 مرثك ايكي شاهد بنك شهادتى اوزره ركسه شهادت اينكه قادر اوله مر * زير ناسدن چوق كسه وجه شرعى
 اوزره ادا شهادتد حاجر او اولدى كتابه مکتوب ايله اولان قاضيتك مجامعته نقل شهادته محتاج اولوز
 (لا تقبل الا من مولى ملك الجماعة) نقل شهادت قبول اولوز الاسلطان طرف نذن مولى اولان قاضيدن قبول
 قبول او قول خصميك حكم قبلد بى كسندن اجتراد راوله موايكه جمعه به مالك اوله بى قائم جمعه به
 قادر اولان قاضيدن قبول قبول قبول قبايلر (ولا يجوز كون شهود الطريقى قفا راولو
 المدعى عليه كافر) وطر بى شاهدك بنك كافر اولسى جاز اولز اكر چه كيم مدعى عليه كافر او اولرسده
 زير اطر بى شاهدك بنك شهادتلى قاضي اوزره حكم ايچون ملر قنده در قاضي اوزره حجت اولوز و خصمه اعتبار
 بو قدر (اسمى الى نائب مال او ارا دى و كى استخافه القاضى) ركسه كتاب اوزره مل ادعا ايدوب اول

غائبان مالک تحصیل می چون و کمال کتور مکرم ادب است بهی قاضی اول به هی بزمین و بر که (ما قبضه کلا
 اوبعضا وما ابرأت ذننه و ماتعمان رسول او اولیالک قبض منه) تحقیق اس اول مالی کلا با بعضا قبض
 ایلدکی و ذمتی برا ایلدکی و نیزه بزمین که تحقیق بار رسول یا خود بر و کبل سنگ بچون اذن قبض ایلدین
 دیویدین و بر * زیرا اول غائب احتمال وار که کتاب مکتوب ایلد اولان قاضی بدو و اند نصکره اول مالک
 اد سنی ادعا یدوب و بندسی اوبله بونقدر چه مدعی اوزره بزمین توجه ایدر بس شدم بین ایدنیک اول احتمال
 منافع او اور و مسافه قصصرا و نوزر (فان القناع الشهود) پس اگر طریق شاهدی منقطع او اوب مکتوب
 البیه و اصل اولسدز (او وصلوا الی المکتوب ایلد و وجد الخصم فی ولا یبقاض آخر) یا خود طریق شاهدی
 و اصل او اوب و خصم قاضی * آخر کلا ولان بنده بونسه (شهاد علی شهادتین) یا فی الشهادتین علی
 (الشهادتین) اول اوبی طریق شاهدی ابر و رجل آخری شهادتلی اوزره شهادت ایدر لیکیم شهادت اوزره
 شهادتده اولدینگی کبی (و کتبهما علی طریقها بدلها) و مکتوب ایلد شهادت اوزره شهادت طریق
 اوزره اولر لیک شهادتین ایلد یکی شاهد اصلک بدلریند کتب ایدر (فانها الی من انهی لیه الاصل) پس اول اوبی
 طریق شاهد لیک بدلرین کتب ایلد یکی اصل مکتوب ایلدینگی قاضی به خصم بلده سنده اولغه
 انسا ایلد (اولی آخر ان لم یکن) یا خود قاضی * آخره انهما ایلد اگر خصم ایدر اوزره (ثم الی آخر
 ثم یوم ل ان یصل الی من یکور الخصم تحت ولا یند) اند نصکره قاضی * آخره اولد نصکره قاضی * آخره ناکیم
 خصم تحت ولا یند اولان قاضی * و اصل اولغه انهما ایلد * و نسا که مصنف کتاب اولان قاضی جایزه
 متعلقه اولان احکامک بیانندن فارغ اولدینده مکتوب ایلد اولان قاضی به متعلقه احکامک بیاننده شروع
 ایدوب (ثم انه لا یقبله الا بحضور الخصم) دبدی یعنی بوند نصکره خصم ولا یند اولان قاضی
 بر ایدر کرک ابتداء اواسون و کرک انتم اواسون نقل شهادتی قبول ایلر الا خصم حضور نده قبول ایدر
 ز بر اخصم حضور نده قبول شهادت اوزره شهادتک اداسی منزله سنده در هر ا کتاب شاهد ک الافسلفنی
 کنای ایلد مکتوب ایلد نقل ایدر تکیم تحقیقا شاهد فرج اصل شاهد کلا بجز ایلد نقل ایلد یکی کبی و دخی تکیم
 شهادت اوزره شهادت استماع و اویوب الا خصم حضور نده استماع اولدینگی کبی پس اذک کتاب قاضی
 قبح او انرا الا خصم حضور نده قبح اولور قاضی کتابک شهادتی مساوی مکتوب ایلدک مع ذلک خلافی
 اوزره در * ز قاضی * کتابک معنی نقل ایلد بوندر حکم بیور دکلمو اوب مکتوب ایلدک معنی حکم ایلد
 (قول ولم یشرطه ايضا ابویوسف) دبدی ایدر که ابویوسف فرج الله مکتوب ایلد کلا و قرأت و حدیث ذکر
 شرط قیامدینگی کبی مکتوب ایلد بچون خصمک حضور بینی شرط قیامدینگی * شرح اقطعه دبدی که ابویوسف
 نقل شهادتی خصمک حضور نسیمز قول ایدر دبدی * ز را کتاب مکتوب ایلد شخص اولور پس انک بیور
 قبول ایلک جا ز اولور و اند نصکره حکم کتابدن بلد یکی شمله واقع او اوب پس ابویوسف خصمک حضور
 حکم قنده اعتبار ایلدی غایبه لبانده دخی بوبله ذکر اولدی (ولا یقبله الا بشهادت رجلین او رجل واحد) پس
 و دخی مکتوب ایلد اولان قاضی نقل شهادتی ذکر اولان کبی قبول ایلر الا اوبی رجلک شهادتیه باشد
 بر رجل ایلد اوبی معر * نذک شهادتیه قول ایدر ز بر آزاد اولور کتب من و را اولور * ز بر تحقیقا خط خطه مشاه
 اولور و خاتم خانه مشابه او اور پس امدی نقل شهادت ثاب و از الاحقه قناه ایلد اثبات او او و ذکر اولان کبی
 کتاب قاضی ملزمدر * ز بر مکتوب ایلد اوزره انده نظر ایدوب و انکله عمل ایلک واجب اولور الرتم ایسه اولر
 الا یند ایلد او اور (فاذا شهدا عنده) پس طریق شاهدی قاضی مکتوب ایلد قنده شهادت ایلد زبده که
 (انه کتاب القاضی فلان بن فلان و ادوا خصم) تحقیقا بونک فلان بن فلان قاضی کردوبه زدی و تدبیل
 اولسدردی مکتوب ایلد اول کابی قبح ایدر * کافیده دبدی که قول صحیح بود که تحقیقا مکتوب ایلد کنای
 عد انک بوند نصکره قبح ایدر پس از او و شهود کلا زبانده کنه محتاج اولور و اد شهادت اولر الا خصمک
 قیامد نصکره او اور (و فرأه علی الخصم و الزمه ما فید ان یقی کاتبه قاضیا) و مکتوب ایلد اول کتابی خصم
 اوزره قرأت ایدوب و اول کتب اولان شئی خصم الرتم ایدر اگر اول کتابی ایدر قاضی قاضی اولدینگی
 حاد باقی ایسه (فیصل از زال من القضاء قبل وصوله لید) پس اگر مکتوب ایلد بهه کتاب قاضی و اصل اولر من

اول قاضی بک موثله با خود عزلی ابله با خود قاضی بن قضا به اهلیتی زائل اولسیده کتاب قاضی باطل اولور * زوا
 اصل بودر که تحقیقا خبر واحد قبول اولمز انجق ولایت شرعه اعتبار بله قبول قیلانور پس قیچان ولایت
 باقی قالیجه امر اصله عودایدنر و بواجندن ابکی قاضی ابکیسندن بر بنگ علنده با خود ابکیسنگ علندن
 اولیان بر مصرده بر رز بله ملاقی اولوب ابکیسندن ری آخره تحقیق بنم قنده شویله ثابت اولدی انکله
 عمل ابله دیسیدی ولایت انتفاسی ایچون قبول اولمز (کذا زوال المکتوب البهغه) کذلک مکتوب
 الیهک دخی ذکر اولنان سیدلردن برسبله قضادن زائل اولسیدی پس تحقیق انک قضادن زوالی قاضی * کاتبک
 کاتبک بطلاته سیدر (الاذا کتب بهداسمه والی کل من وصل الیه من قضاة المسلمین) الامم کر که قاضی *
 کاتب مکتوب الیهک اسمنی کتبد نصکره وقضاة مسلمیندن هر کیمه واصل اولور سه دیو کتب ایلبله پس تحقیقا
 قاضی * کاتب وقتا که مکتوب الیه اولی بلدی ایسه قاضی بک کا کاتبی صحیح اولدی پس بوتقدیر حه انک غیر بیسی
 اکاتب قیلندی و ایجه شی واردر که تبعاً ثابت اولور وقصد ثابت اولمز (وان کتبه ابتداء) و اگر ابتداء
 قضاة مسلمیندن هر کیمه واصل اولور سه دیو کتب ایلدی ایسه قاضی * مکتوب الیهک اسمنی کتب ابکیسنگ
 (جزوه ابو یوسف) انی ابو یوسف تجویز ایلدی پس تحقیقا ابو یوسف قضا به مبتلا اولدقد نصکره توسیع
 ایدی (فان قال الخصم لست الذی کتب فیه فعلی المدعی ثباته) پس اگر وصول کتابدن نصکره خصم کتابده
 اولان کسسته بن دکان دیسیدی خصم اول کسسته اولدیغین مدعی اوزره اقامت یئنه ابله اثبات لازم کلور یا خود
 خصم مکتوب الیه اولان قاضی قنده شول کتبی کتب ایلدن قاضیده یا خود کتبی کتب ایلدن قاضی قنده
 خصم اوزره حقه شهادت ایلدن شاهدرده طعن ایدوب مکتوب الیه اولان قاضی به دبه که تحقیقا
 بن سکا شول شبنی کثورد مکده اول شی * سنک عند کده آشکاره اوله یا خود خصم قاضی به دبه که قاضی کاتبدن
 و شاهدردن سؤال ابله تحقیق اسن انی بنم دیدیکم شی * اوزره بولورسن و دخی خصم شهود حقنده انک
 عدالتین اسقاط ایدر شی سو بلبله دیگله که تحقیق شول شاهدر که قاضی * کاتبک قنده انک اوزرینه حقه
 شهادت ایلانلر عبیدر ایدی یا خود حد قذفله محدودل ایدی یا خود ذمیلر ایدی دیو طعن ایلبله قاضی *
 مکتوب الیه بو طعنی استماع ایدر پس بو طعن اوزره خصم ابکی شهادت ایدر سه قاضی * مکتوب الیه اول
 کتبی قبول اولمز * زرا بو ذکر اولنان اشیا جرح مجرد کلدر پس اول اشیا اوزره شهادت قبولندن امتناع اولمز
 و بونکله جامع الصغیر شرحنده کتاب قضاة شارح ذکر ایلدی شی * متین اولد که تحقیقا خصم جرح مجرد
 اوزره شهادت مقبولدر دیو ذکر ایلدی دنیلان قول صحیحک غیر بدر * زرا بواشیا جرح مجرد کلدر بونک
 جرح مجرد اولماسی خصم ابکی شهادت ایلدی و قنده دروا کر خصم شاهد واحد اقامت ایدر سه کتابده
 ذکر ایلدی که تحقیقا بو شاهد واحد ک شهادتی شهوددر یعنی واحد ک شهادت بله تهمت حاصل اولور پس قضاة
 شبهه واقع اولور و شبهه ابله قضا ابله جائز اولر امدی لتخص اولور پس اگر امر اول واحد ک دیدیکی اوزره
 بولور سه اول کتابله عمل وقضا اولمز خصم ادب قاضی شرحنده بوبله ذکر اولدی (وان مات نفذه علی
 وارثه او وصیه) و اگر خصم فوت اولسیدی قاضی * مکتوب الیه اول کتبی خصم وارثی یا خود وصیسی
 اوزره تنفیذ ایدر انلر خصم مقامه قائم اولدقلری ایچون (جائز نقل شهادة واحد) شاهد واحد ک شهادتک
 نقلی جائز اولدی یعنی قیچان بر جلاک آخر اوزره بلده اخراده دعواسی اولسیدی وانک کتبدو بلده سنده
 بر شهدی اولسیدی و شاهد آخری مدعی علیهک بلده سنده اولسیدی و بلده سنده اولان شاهدک شهادتی
 نقل مر ادیتسیدی و بوجر بلونک ادعا ایدوب کتاب شهادتله و انده اولان شاهد ابله متمسک اولسیدی جائز
 اولدی (و کتب توکیل غائب) وغائبی وکیل ایتمک ایچون کتب جائز اولدی یعنی قیچان بر جلاک بلده
 اخراده آخر کسسته اوزره دعواسی اولوب اول بلده در جلی وکیل ایتمک مراد ایلسه پس بونک جانندن اول
 بلده اخراده اولان رجل ابله مختصمه ایتمک ایچون جائز اولدی (واختلف فی حکمه بعلمه) قاضی بک علی ابله
 حکمته اختلا اولدی ائمه دیدیلر که تحقیقا امام محمد علم قاضی به اعتبار ابتدای حتی دیدیکه قیچان قاضی
 یلسه که تحقیق اوزر مدعی بنی * منصب ایلدی اول قاضی اول شبنی زیددن اخذ ایدوب مدعی به دفع ایدر
 و بو قول روایت اصولک جواز بدر وان سماعه امام محمددن روایت ایلدی که تحقیقا قاضی علیه فضا ایلان

اگر علی قضای حائمه استفاده ابتدای ابد حق آنکه بیه بر شاهد دخی شهادت استخمس و ان سماعه
 دید که جائز که قاضی دید یکی ششده غلط ادبیبی اول پس قاضینک علمی ابله به شاهد آخر شرط بدی حتی
 قاضینک علمی شاهد آخر شهادت بیه ابکی شاهد مناسه اوله عماد بده بوله ذکر اولدی * بوند نصکر و وقتا که
 مصنف ذکر سجیدن و نقل شهادت بیانندن فارغ اولد بیده محضریک ندو و نده اعتبار اولان شایده و سجده
 تبیینک تمامه و صلح و حجت و وثیقه نث بیانده شروع ایلیوب (و محضرم ما کتب فیه حضور المتخصصین عند
 القاضی و ما جرى بهما من الاقرار والتمکار والحکم بالینهما والکول علی وجه رفع الاشکال و کذا السجل)
 دیدی و محضرم شول شیدر که انده قاضی قنده ابکی محضرم حضور نیک کتبی وارد و مدعی علیه
 اقرار نندن یا خود انکار نندن و انکار ندم نصکر بده ابله یا خود مدعی علیه کتبی شتابی رفع ایسر وجه اوزره
 ببندن بکون ابله حکم بدن ابکی بیده جاری اولان شیک کتبی وارد و کذلک سجده دخی ذکر اولان کیدر *
 و محیط بر هانیده دید که تحقیق عاده و محضرم و افاض شهادت اشارت محتاج اید اولان شیک زیاد مهم
 اولان ندر و زیاد مهم اولان باعث احتمالی قطع ایچوندر * زیرا مدعی دعوا سبله مدعی علیه اوزره دعوی
 ابلدی شینه مستحق اولور و شاهد شهادت نلری ابله مدعی استحقاقی اثبات ایدر و استحقاق احتمال
 ابله بیه ثابت اولور و کذلک سجلا نه اشارت ندر لا بدر حتی قضا ایدر بیلر که قیچان قاضی محضرم دعوا بد مجلس حکم
 فلان ابن فلان حاضر اولدی و غسی ابله بیه فلان حاضر ابدی انک اوزر بده حاضر اولان بوشی ادعا بیدی
 دیو کتب ایلسیدی محضرم سجلی اوزره افتا اولمز ولایتی اولان حاضر اولان شومدی حاضر ابلدی
 شومدی علیه اوزره ادعا ابلدی دیو کتب اولمندر * زیرا بوله کتب و التجده تحقیق مدعی شونی حاضر ابدی
 و غیر اوزره ادعا بیدی ایهام ایدر و کذلک مدعی و مدعی علیه کتبی ذکر قنده شینه محضرم هندا کون لا بدر
 پس مدعی شود و مدعی علیه شود دیو کتب اولور * زیرا بعضی مشایخ اشارت سن سجلیه افتا ابلد بیلر
 و کذلک سجلا نده دیدر بیلر که قیچان قاضی بن شوخ ایچون شواحد اوزره قضا ایدر دیو کتب ابدی مدعی
 اولان شوخ ایچون مدعی علیه اولان شواحد اوزره قضا ایدر دیو کتب ایدر کن لا بدر و کذلک دیدر بیلر که
 قیچان قاضی محضرم شاهد لک شهادت نلر نیک ذکر قنده کتب ایدر مدعی نه اشارت ابله زدی اول
 محضرم سجلیه افتا اولمز * زیرا اشاره معتبر متداعینه حاجت قنده موضوعه ندر اولان اشارت روکاهی
 قضا مدعی به اشاره حاجت قنده مدعی علیه اشارت ایدر و مدعی علیه اشاره حاجت قنده مدعی به
 اشارت ایدر و بواشارت متداعینه اشارت اولور حاکم که به اشارت معتبر ایدر مدعی و همک قسطی ایچون
 اشارت و جوهک ابغی ابله بیانندن لا بدر (والصک ما کتب فیه البیع والرعز والاقرار و نحوها) و صلح شول
 شیدر که انده بیع و رهمن و اقرار و بولرک شلی اوله * مغرب الالفه و صلح مالک قرار کتبی ایدر و مغرب غیر بده
 مغربدر (والحججه والوثیقه بینا اولان الثلاثه) و حجت و وثیقه سجده محضرم و صلح که متا اولدر * زیرا هر بده
 حجت و وثاقت معناسی وارد

مسائل شتی

شتی شتیک چه یدر متفرق معناسنه (لا یتد و سفل فیه) یتد اصلنده بوئدر * سفر صاحبی سفله چوی قفمز
 (ولا یتب کوه بلارضی ذی العاوی) و دخی صاحب علوک رضاسی بوغیکن ربیجره آچد من یعنی قیچان بر بلیت
 علوی بر رجلاک و سفلی رجل آخرک اولسه صاحب سفلی ایچون اول سفله بر چوی قافن بو قدر و دخی
 صاحب علوک رضاسی او انجه ربیجره آچفه قادر اوله من امام اعظم قنده برابر در صاحب علوه کرک
 مضر اولسون کرکه اولسون و امامین صاحب علوه ضرری اولبجه ربیجره آچار دیدر و بوشلف
 اوزره در که قیچان صاحب علوه علوه بر بیت نیا نیک من ادا لسا بیا ناجلر قومی یا خود کتبی احدث انک
 من ادا بیدیدی امام اعظم قنده صاحب سفله ضرر اولسون اولسون رضاسن من قادر اولز و امامین قنده
 ضرری اولز سه قادر اولور (ذاتمه مستطیله تنسب عنده غیر نافذ لا یفصح اهل التولی بانی الشایع) بر اوزون
 صوفا فکه اذن اوله سی جیمت بر صوفاقی دخی منسب اولسه اول اوزون صوفا فک اهل دارل نیک
 دیوارندن جیمت صوفا فقه بواچه منل * زیرا انک فحی هر و ایچوندر و اول اوزون صوفا فقه قیسی

او انترك چيمز صوقافده حق مرورلى يوقدر بلكه اول چيمز صوقافغ اهلتك حق مرورلى واردر
 زرا اول چيمز صوقاق جمع اجزاسيله اربابيك ملكك بدر حق اول چيمز صوقافدن بردار بيع اولنسه
 اول ايچون حق شفعه يوقدر بس قچان اولدين ركسنه قيو آچق مر ادا بلسد پس اول كسنه غيرك ملكنده
 طريق الخذائلك مر ادا بدير ونفسچون حق شفعه احداث ايدريس اول كسنه منع اولنور اولنسه چي قچان
 صوقاق بونك خلافي اوزره در زرا عاده ايچون انده حق مرور واردر (بخلاف ذنقه مستديره زلفي طرفاها)
 دائره اولن صوقاق ذكر اولناتك خلافي اوزره در ايكي طرفلرى متصل اولديغي ايچون اول وقت اول دائره ده
 دارى اولان كسنه ايچون ديوار انده قنغى جانبته اولور سد قيو اچق جا زرا اولور * زرا بوضوقاق بصوقا قدر كه
 بواجلدن اندر بردار بيع اولنسه شفعه على السويه كليسي ايچون اولور پس قنغى بابله نفسچون حق احداث
 ايلرامدى منع اولغز (دعى هبة في وقت فستل بينة فبرهن على الشراء بعد وقت الهبة قبل وقبله لا)
 بر كسنه بوقت معلومه هبه ادعا بلجوب پس بيته طلب اولور پس هبته ك وقتد نصكره شرا اوزره اثبات
 اينتسبى اول بيلد قيو قبول قيلنور وقت هبته اول شرا اثبات اينتسبى قبول اولور * يعنى بر كسنه بر چلك
 ينده اولان بردارى تحقيقا بورجل دارى اكافلان وقتده هبه ايدوب تسليم ايلديكن ادعا اينتسبى پس
 قاضى بيته طلب ايندى مدعى ديديكه تحقه قيو بورجل هبه في انكار ايدوب پس بن اول دارى انده اشترا ايلدم
 وهبته ك وقتد نصكره وقت ادعا اينتسبى پس اول ادعا اوزره اثبات اينتسبى قبول اولنور و اگر وقت
 هبته اول وقت ادعا اينتسبى بيته سى قبول اولغز و فرقى اولدر كه تحقيقا وجه اولده توفيق ممكندر تناقض
 متحقق اولور بر آى مقدارى هبه ايدوب بعد هبته في انكار ايدوب انده دارى اشترا ايلدى بر هبته اولور ديمك
 جا زرا اولديغي ايچون (قال رجل لا آخر اشترت هبة هذه الجارية فانكر للقاتل وطوها) بر رجل آخره
 شو جاريه بي بدن اشترا ايلدك ديدكده رجل آخر شرابي انكار اينتسبى بدن جار به دي اشترا
 ايلدك دين رجل ايچون جاريه نك وطئى جا زرا اولدى و ظاهر اولان غيرك ملكي اليه اقرارى ايچون جا زرا اولما قدر
 (ان ترك الحصة) اگر بايع خصوصتى ترك ايدرسه * زرا مشترى وقتنا كه شرابي انكار ايندى ايسه فسوخ
 انك طرفدن اولور * زرا تسوخ انكار ايله ثابت اولور پس قچان بايع خصوصتى ترك اينتسبى عملاك انكه اقترانى
 ايله فسوخ تمام اولور و عملاك اقترانى جاريه نك امساكى و تقليددر (اقر قبض عشرة دراهم ثم ادعى انها زوف
 او نهر جت تصدق مع بيته) ركسنه اون درهمك قبضى اقرار ايند ك نصكره ادعا ايسه كه تحقيقا اول اون
 درهم زوف ايدى يا خود نهر جده ايدى يعنى سكه سى محو اولمش باطل ايدى ديسيدى يعنى ايله تصديق اولنور
 (وفي السوقة لا) وايچى نحاس فضه ايله قابله ايدى ديسيدى تصديق اولور * زرا اسم درهم جيدوز زوف
 ونهر جده اولانه شامل اولور سوقه يه شامل اولور و بواجلدن صرف و سلمه زوف و نهر جده ايله تجوز جا زرا اولور
 سئوفده اولور قبض جده مختص اولور زوف و نهر جده نك دعوا سى بيته قبض دراهمك اقرارى بيته
 تناقض اولور پس قبول قيلنور (كن اقر قبض الجياد او حقه او الثمن او بالاستيفاء) نكتم چي ايلدك يا خود
 حقه ك يا خود نك قبضه اقرار ايدن يا خود احق ايله اقرار ايدن كسنه كى * اما او چ اوليكير ايله اقرار ظاهر در
 و اما استيفاء ايله اقرار و صف تمام ايله قبضدن عبارت اولديغي ايچون در پس حقى قبضدن عبارت اولدى
 زوف بيت المالك رد ايلدكيدر ونهر جده نك رد ايلدكيدر و سئوفه غشى غالب اولاندر (قال لآخر
 لك على الف درهم) بر رجل آخره سنك ايچون نهم اوزر يمده يك درهم واردر ديدك اول رجل بر جلى رجل آخر در
 اينتسبى يعنى نهم ايچون سنك اوزر كده شى يوقدر ديسيدى (ثم صدقة) اندي نصكره دونوب تصديق
 اينتسبى يعنى اول مجامده بلكه سنك اوزر يكه نهم ايچون بيك واردر ديسيدى (لغا تصديقه بلا حجة)
 بلا حجة انك تصديق لغو اولور يعنى مقر اوزره رشى اولور * زرا مقر له قچان نهم ايچون سنك اوزر كده شى
 يوقدر ديسيدى مقر له اقرارى نك تحقيقا دايلدى و مقر اقرارى ردى ايله منفرد اولور پس بنفسه ابط انده مالك
 اولدى پس قچان ردى ايله ابطال اينتسبى عدمه ملحق اولور پس بوند نصكره ادعا اينتسبى حجتن لاي در در
 يا خود خصمك تصديقندن لاي در در (اندى خصمة دنا ترفقال المدعى عليه او قتيكها) مدعى بر جلدن بش
 انون ادعا اينتسبى و مدعى عليه بن سكا ايضا ايلدم ديسيدى فجاه بشهود يشهدون انه دفع اليه خصمة

دنایم) پس مدعی علیه شاهد را کنو ب مدعی به بش دانایم دفع ابندی دیوشهادت اینسردی
 لکناندردی انها من هذ الدین او شتر جازت شهادت هم وری لمدی علیه) و اول شاهد را لکن و تبارز که اول بش
 انون بویند تمیدر بووخه غیر بسند تمیدر دسه لردی انلرک شهادت لری جا ز او اور و مدعی علیه بری اولور یعنی
 خلاص اولور عماده ده بوله ذکر اولدی (قام البینه علی الشرا و اراد الی با عیبت یتشابه علی براته
 من کل عیب بعد انکار بیعت) برکسته شرا اوزر بیعت اقامت ایوب و عیبه رد مراد ابندی مشتری انک
 یا عنک کل عیب من بری اولوسی اوزر بیعت سی مشتری انک یعنی انکار ندنصر کرد اولور * یعنی قچان برکسته
 بر رجل اوزر ده ادعا اینسه که تحقیقا اول کسینه شو جار یعنی اندن اشترایندی و مدعی علیه یعنی انکار
 اینسیدی پس مشتری باع اوزر د اثبات ایتد کد نصر که اول جار به ده عیب قدیم بولوب جار به نک ردینی مراد
 اینسیدی پس باع دخی جار به نک کل عیب من بری اولدیفته بینه اقامت اینسیدی اول بینه قبول اولوز ایچی
 کلامک بینه ده تناقض اولدیغی ایچون * ز بر عیب من بری اولغک شرطی صفت سلامتک غیری به اقتضا اندن
 عقدک تغییر الیه عقدده نصر فدور و عقدک تغییر ایسه بر و صفتین بر و صفته عقد سز سز اندر و قچان توفیق
 باطل اولسیدی تناقض ظاهر اولور و ابو یوسف دن روایت اولندیکه تحقیقا باعک برهانی قول اولور دنک
 فضله اعتبار جهت من و امام اعظم الیه امام محمد علی او ادیر که تحقیقا بن آزا اولور قضا اولور اگر چه کیم
 باطل اولور سد تکیم مر و رایتدی بو مقامه انک کب دکلسر (باطل صحت کتب ان شاه الله تعالی فی اخره) آخر دن
 انشاء الله تعالی کتب اولانان صحت باطل اولدی * یعنی قچان بر رجل دینی الیه اقرار بینی رصیکه کتب ایوبه
 اندنصر که اول صحتک آخر ند انشاء الله تعالی کتب اینسیدی و برکسته بو حقت ذکر الیه قائم اولسه اول
 کسینه انه اولان شیتک و بسیدر یعنی بوسکی برکسته اخراج ایوب و حقدن انه اولان شیتی طلب اینسیدی
 پس اول کسینه نک انده ولایتی و اردر انشاء الله تعالی دسیدی ذکرک یعنی صحتک کابسی امام اعظم فتده
 باطل اولور و امامین فتده استنباط یعنی انشاء الله تعالی لفظی الی آخره عن قام قولنه منصرف اولور و امامینک
 قولی استخساندر * زیرا اصل استثنائی ولی این شیته صرف اولقدر * زیرا ذکر یعنی صحت استثنائی
 ایچوندر یعنی تا کیدر ایچوندر و اگر صحتک صحتک صحتک صحتک صحتک صحتک صحتک صحتک صحتک صحتک صحتک
 کل شی * واحد کیدر عطفک حکم الیه پس استثناء کله منصرف اولور تکیم کلمات معطوفده کله منصرف
 اولدیغی کبی مثل فلانک عبیدی حردور و زوجده سی طاققدر و انک اوزر بینه بیت الله کتمک واردر انشاء الله
 تعالی قولی کبی و اگر اول کسند من قام بینه ماقبلنده اولان ثم کتب بینه فرجه یعنی آرائی ترک اینسیدی
 فقها اول استثناء کله ملحق اولمز و فاصل سکوت کبی اولور د بدلر * زیرا صکر که فرجه نطقه سکوت
 کیدر (مات ذمی ففالت عرسه اسلمت بعد موته قال ورثته بل قلبه صدقوا) رذی فوت اولوب زوجده سی
 بن زوجک فوتند نصر که اسلامه کادم دسیدی و ذمیتک وارث لری بلکه فوتندن اول اسلامه کلامک
 دسه لردی اول وارث تصدیق اولور * زیرا اسلام فی الحال ناشدر و حال موت ماقبلی اوزر اولدیفته
 دلالت ایدر تکیم ذکر من مسئله سنده اولدیغی کبی قچان ذکر من صاحب بله ذکر منجی صوبک افسنده و کسینه
 اختلاف اینسردی اول وقت حال حکم اولور و اول حال الیه ماضی اوزر استدلال اولور و بو ظاهر در
 مر آنک میراندن دفعیچون اعتبار اولور اگر چه کیم استحقاق ایچون اعتبار اولوز ایسه ده (کافی مسلم مان
 ففالت عرسه اسلمت قبل موته و قالوا بده) تکیم فوت اولان مسلمه اولدیغی کبی که زوجده سی بن زوجک
 فوتندن اول اسلامه کادم دیوب و وارث لری فوتند نصر که اسلامه کلامک دسه لردی پس قول وارث ایچوندر ذکر
 اولانان کبی * زیرا امر حادث ادعا ایدر و حادثه اصل حادث حدوثی اقرب اوقانه مضاف قبلدر
 (قال هذ ابن مودی لیت لا وارث له غیر دفعها الیه) برکسته بر رجل آخر ایچون شو رجل بینه امانتی
 اولان سینک او غایدر اول میتک بو دن غیری وارثی بو قدر دسیدی اول امانتی کادم ایدر یعنی برکسته فوت
 اولدیقه بر چناک بینه بو زدر هم امانتی او او ب اول رجل بر رجل آخر ایچون بو رجل فوت اولان کسینه نک
 او غایدر بو دن غیری وارثی بو قدر دسیدی قاضی اول امانتی کادمه قضا ایدر * زیرا اول رجل بینه اولان
 امانتی بطریق اختلاف ورثه نک حق اولدیغی اقرار ابدی تکیم موت حق بکن بطریق التصله حقی اقرار

ایندی کی اولدی (فان قربان آخرله) پس اگر اول امانت اولان کسسته بیت ایچون رآخر اوغل دخی اقرار
 اینسدی (لم یفدا کذب الاول) فائده ایلمز قچان اولکی ابن اتی تکذیب ایدر سه یعنی مودع مال
 ودیعه بی اکاعظم ایلمز * بلکه اول امانت اولان مالک کلبسی اول اقرار ایلدیکی ابلک اولور * زیرا
 بوشهادت مالدن یدنک انقطاعند نصکره ابن اول اوزره شهادتدر امدی قبول اولمز تکبیم اولکی
 ابن معروف اولسدی قبول اولنمدیغی کبی (ترک فسمت بین الورثة او الغرماء بشهود لم یقولوا لا نعلمه وارثا
 او غیره) آخر ایلمز (بکفاوا) ترکه ورثه بیئندیبا خوددا نلر بیئنده شاهد ایله تقسیم اولند قدوله اول ورثه یا خود
 دایلمز وارث آخر یا خود دایلمز آخر بیلنزدیسه دی انلردن کفیل بالنفس اخذوا لئلا یغرم امام اعظم قنده و امامین
 اخذ اولنور دبدیلز * زیرا قاضی غایب ایلمز ایچون ناظر نصب ایتدی حالو که آزا اولور موت بغتة واقع اولور پس
 وارثلرک یا خود دایلمز مالک کلبسی بیان ممکن اولمز و جائز اولور که غایبده وارث و یا غیریم اوله امدی قاضی اوزره
 احیاده مسالغه ایچون وهلا کدن صافتمق ایچون کفیل اخذ ایتمکله احتیاط واجب اولور و امام اعظمک علی
 تحقیقا کفیل ابلک ایچون اخذ اولان کسسته نک بیئندیکی کفالی باطل ایدر تکبیم کتاب کفائده مرور ایتدی
 ادعی دارانی بدرجل لنفسه ولاخیه الغائب و برهن علیه اخذ نصف المدعی و ترک باقیه مع ذی الید بلانقبه
 بخددعوا اوله) برکنه بررچلک بدنده اولان داری نفسیچون وغایبده اولان قرنده شیچون ادعا ایدوب
 و ذوالید اوزره اثبات اینسدی مدعی اول دارک نصفن اخذ ایدوب باقیسنی ذی الید ابله بیله ترک ایدر
 ذی الیددن کفیل اخذ ایتمکسزین کرک ذی الید مدعینک دعواسنی ایتسون و کرکسه ایتسون و امامین
 دیدیلر که قچان ذی الید انکار اینسدی قاضی باقی بی اخذ ایدوب غایب قدوم ایدنجیبه دکن برامین یدینه
 وضع ایدر و انکار ایتمسه نصف اخیری ذی الیدک بدنده آخر کلنجیبه دکن ترک ایدر * زیرا منکر خائندر قاضی
 اذن اخذ ایدر و مقرامیندر انک بدنده ترک ایدر و امام اعظمک علی تحقیقا ثابت اولان ید بلا ضروره نزاع اولمز
 حالو که ضرورت یوق * زیرا قضایمیت ایچون کل ابله واقع اولدی زیرا وارث بومعرا ائدر دیدی و وارث دکلدر
 الامور ایچون ملکک شیویه وارث ائدر و وارث میتک مختاری اولوق احتمالی ثابتدر امدی انک یدی نقض اولمز
 تکبیم اگر مقر او بوانکاری قاضینک قضا سببه باطل اولسه یدی نقض اولدیغی کبی و ظهر اولان بودر که
 تحقیقادی الید مسبق اولان شیئده انکار ایلمز * زیرا حادثه قاضی ایچون و ذی الید ایچون معلوم اولدی
 و ذی الیدک انکاری امر الک اوزرینه اشتباهی اعتبار ابله در حالو که اول اشتباه زائل اولدی (کذا المنقول
 فی الاصح) کذلک اصح قولده منقول دخی ذکر اولنان کیدر یعنی قچان دعوی منقولده اولسه پس
 دینلده ذی الیددن اول منقول اخذ اولور اتفاقا منقولک حفظه محتاج اولدیغی ایچون و ذی الیدک بدنده
 آیرمق حفظه بلقدر تلف ایتسون ایچون و اما عقاربتهسه محفوظه درو بعض دیدیکه منقول عقار کبی خلاف
 اوزره در نصف ذی الیدک بدنده ترک اولنور و بوقول اصحدر * زیرا حفظه محتاجدر و ذی الیدک بدنده ترک ایتک
 حفظه ابلقدر * زیرا مال ضمیم بدنده حفظ یوتدن اشددر حالو که انکاری ابله ضامن اولدی و اگر بعدلک
 یدینه وضع اولنسه اول انده امین اولور پس اگر تلف اولسه ضامن اولمز و کفیل اخذ اولنما مع باعث اولدر که
 زیرا اخذ خصوصت اراث ایدر و قاضی خصوصتک قطعی ایچون وضع اولندی خصوصت حاصل اولوق ایچون
 وضع اولندی (وصیته بیث مال علی کل شیء) ثلث مال ابله وصیت بدن کسسته نک وصیتی کل شیء اوزره واقع اولور
 (واذا قال مالی او ما ملکک صدقة علی مال الزکاة) و قچان موصی نیم مال یا خود مالک اولدیغیم شیء صدقه در
 دیسدی مال زکات اوزره واقع اولور و قیاس ایکسینده واحد در اولکه قول زفر در * زیرا اسم مال عموم
 اوزره در مالک کلبسی ابله تصدق لازم کلور تکبیم وصیته اولدیغی کبی و بزم ایچون علت اولدر که تحقیقا عبدک
 ایجابی الله سبحانه و تعالیکن ایجابی ابله معتبر در بود نصکره مال مطلقه مضایف اولان صدقه دن حق تبارک
 و تعالیکن واجب قیلدیغی شیء حق سبحانه و تعالیکن (خندن او الهام صدقه) قول شریفی ایچون فضله ره
 منصرف اولدی مالک کلبسته منصرف اولدی کذلک عبدک نفسی اوزره واجب قیلدیغی دخی انک کیدر
 وصیت بونک خلافدر که زیرا وصیت مراثق فرزند اشددر وصیت وراثت کبی خلاف اولدیغی ایچون وارث
 جمع اشیاده جاری اولور کذلک وصیت دخی جمع اشیاده جاری اولور (فان لم یجد غیره) پس اگر مال زکاتک غیره

مالی بولنمسه (امسك منه قوته) اول مال ز كاندن آرزغين امسك ايدر (فاذا ملك تصدق بقدره) كرماله مانك
 او اورسه مال ائو ايديني مقدرای الله تصدق ايدر * زيرا كند و حاجتي مقدمه در بوند نصركره اكر اول كسبت
 حرفت صاحبی ايسد بر كوك قوتنی امسك ايدروا كردار لود كانلر صاحبی ايسد بر آلك قوتنی امسك ايدروا ك
 صاحب ضيعه ايسد بر سلك قوتنی امسك ايدروا كرتاجر ايسد مانك واصل اولد يني نبي مقدرای امسك ايدر
 (صح الايضا: بلا علم الوصي لا توكيل بلا علم الوكيل) وصيت وصيتك على اولئس من صحیح او اورو كيل انك
 و كيك على اولئجه صحیح اولر * يعني چقان بر جل آخری وصيتی قباوب حالو كه وصی اتی بنسبدي حتى اول
 وصی تر كدن بر شئی بيع ايسيدى اول كسبت. وصيدرو انك بيعی جا ز درو و انك بيعی صحیح اولر حتى وكالتی
 بتد كچه و بئنه ماد فرق اولدر كه تصدق و وصيت و وصيتك و لايتك انقطاعند نصركره استخلاف بر بئنی وصيتی
 برته خليفه قباوقدر يس وصيتك بلسنه متوقف اولز وارثك تصرفی كبی و وكيل قباوق مانده تصرفك
 ولايتنی ايتادرو خسه كند و نصركره برته خليفه قباوق دكلدر اتی نائب ايدنك و لايتك باقی اولد يني همچون
 امدی ولايت انك همچون ثابت اولان كسند عانسز صحیح اولز (فلو علم الوكيل و او من فاسق صحیح تصرفه)
 و اكر وكيل وكالتی ايسيدى كرسه فاسقندن انك تصرفی صحیح اولدی * زيرا وكايله اعلام وكيل همچون حتى
 ايتادرا كرديلرسه استيفانسون همچون و اثبات حقه لازم بو قدر حتى شر اطفال نام شرط قبيله (وي بشرط
 اعزل خبر عدل او مستورين) و كيك عزلی همچون بر عادل كسبتك خبری يا خود ايكي مستور الحال كسبتك
 خبری شرط قبيلدی (كلم السيد بجنابته عبده) عبدنيك جنابته سيدك عدلك يا خود ايكي مستورك
 خبری ايله علمي كبی يعني چقان و ولايه عبدنيك جنابتنی بر فاسق خبر و رد كده ولی اول عبدی بيع ايسد
 يا خود اعتناق ايسد اول مولی امام اعظم قنده فدا همچون مختار اولمز و امامين قنده مختار اولور (و اشفع
 بالبيع) و دخی شفيعك بيعه علمي كبی كه فاسق اخبار ايتد كند نصركره سكوت ايسيدى شفيع همچون تارك اولز
 امامين قنده تارك اولور (و البكر بالنكاح) و دخی بكرك نكاحه علمي كبی يعني چقان بر فاسق نكاح ايله بكره
 اخبار ايسيدى اول بكر سكوت ايتكلكه امام اعظم قنده راضيه اولز و امامين قنده راضيه اولور (وسلم
 لم يهاجر بالشرايع) و دخی دار حر بده مسلم اولان كسبتك شر ايله علمي كبی يعني بكر كسبتك دار حر بده مسلم
 اواسه بر فاسق اكاصلاتدن و زكات و حج و صوم دن شر ايله اخبار ايتد كده بونلر كبريتی ترك ايتكلكه امام اعظم
 قنده قضا لازم كلر و امامين قنده قضا لازم كلر * زيرا بوجه ده خبر نو كيله مشابه او اور اولر چمتد كنه تحقیقا
 متصرف ملك كسبتك تصرف ايدرو و از اناه مشابه او اورانده آخره لازم كلر و ضرر اولد يني همچون اول خبيد كنه
 اتی تصرفدن منع ايدر امدی شهادتك ايكي شرطر كه عدد يا خود عدد اندر شرط قباوقی واجب اولدی شپهين
 اوزره ايكسبتك حقرن توفروا همچون (باع القاضی او امينه عبد الغرماء و اخذ المال فضعه او استحق العبد
 من يد المشرى ام يضمن) بر قاضی يا خود امينی غرما همچون مينك عبد يني بيع ايسيدى و مالی دخی اخذ
 ايسيدى يس اول مال ضايع اولوب يا خود مشتری بدنده اول عبده مستحق ظهور ايسيدى قاضی يا خود
 امينی ضامن اولر * زيرا قاضی يا خود امينی خليفه مغزله سنده در زيرا قاضيار بونك امينه كيترا محتاج
 اولور يس اكر حقوق قاضيله راجع اواسه حقوق امانندن متقاعد اولور يس مصالح ناس مختل اولور
 (ورجع المشتري على الغرماء) و مشتری غرما اوزره رجوع ايدر * زيرا بو بر عتددر كه عهدی جاقد اوزره
 رجوع ايتد امدی عقد انك همچون اولان كسبتك اوزره واقع اولور حالو كه بيع غرما همچون واقع * زيرا
 حقوق مولك رجوع ايدر (وان باع الوصي له امر القاضی) و اكر عبدی غرما همچون قاضيك امريله
 وصی بيع ايسيدى (وقبض ثمنه وضاع من بده او استحق العبد اومات قبل قبضه رجوع المشتري على الوصي)
 و وصی عبدك ثمنی قبض ايدوب اول ثمن وصيتك بدندن ضايع ايسيدى يا خود عبده مستحق ظهور ايسيدى
 يا خود عبدك ثمنی قبضدن اول فوت اوسيدى مشتری وصی اوزره رجوع ايدر * زيرا ثمنه رجوع عقد
 حقراندر و عقدك حقوقی عاقد رجوع ايدرو لكه وصيدر ميتدن نيابت چمتدن * زيرا وصی اكر چه
 قائمی نصب ايدى ايسد ميتك مقامه قائم اوسون همچون نصب ايدى بو خسه قاضيك مقامه قائم
 اولور همچون نصب ايدى و عقدك حقوقی ميته رجوع ايدرا كرميت جابنده عقده باشرت ايسد فذلك

میت مقامه قائم اولان کسنه اوزره رجوع ایدر اولکه وصیر (وهو علیهم) وصی دخی غرما اوزره
 رجوع ایدر * زیرا وصی عیدی غرما ایچون بیع ابتدی بس غرما ایچون عامل اولدی وشول کسنه که غیری
 ایچون عمل ایدوب واول عدله اگاسخان لاحق اولسیدی عمل انک ایچون واقع اولان کسنه اوزره رجوع ایدر
 واکر بعده میت ایچون مال ظهور ایدر سه اول ماله غریم دینی ابله رجوع ایدر * زیرا غریمه واصل اولدی
 وبعض دیدیکه ذکر اولنان کبی غمندن وصی ایچون غرم اولان شیشه غریم رجوع ایلر * زیرا ضمان غریمک
 اوزرینه غریمک فعلی ابله واجب اولدی * زیرا وصیتک قبضی غریمک قبضی کیدر واصل قول بودر که تحقیقا
 غریم رجوع ایدر * زیرا غریمانی قضای ابتدی حالوکه غریم نده مضطر در کافیده بویه ذکر اولندی
 (القاضی اخرج الثلث للفقراء ولم یعطهم ایه حتی هلاک کان من مالهم) قاضی فقرا ایچون اولان ثلث مالی
 تر که دن اخراج ایدوب اول مالی فقرا به اعطا ایلدین ثلث مال هلاک اولسیدی فقرا نکه مالندن هلاک
 اولور (والثلثان للورثة) و تر که نکه ثلثی وارثلر ایچون در واقعاتنه بویه ذکر اولندی وطلتی مرور ایدن
 علتدر (امر للقاضی عالم عدل رجیم او قطع او ضرب قضی به علی شخص وسمک فعله) بر قاضی عالم عادل
 اوزرینه ز ثلث اولان بر شخص محضتک رجیمی ابله یا خود مکان محرز دن نصابه بالفلسه سر قدا بدین شخصک قطع
 یذبله یا خود اوزرینه حد ضرب و یا حد قذف ثابت اولان شخصک ضربی ابله قضا ایدوب ساکما ایلسیدی
 اول رجیم و یا قطع بدو یا ضربک فعلی ساکواسع اولور یعنی قاضیتک قولی اوزره نصابه ساکما ایلدی بکی فعلی ایشتمک
 ساکما جز اولور و امام محمد آخرا دیدیکه قاضیتک امری قبول اولمز حتی بخت معاينه و اولمز که ز بر قاضیتک قولی
 غلطه محتمل اولور و تدارک ممکن اولور بزیم مشایخمزدن چوق کسنه ز بونی اخذ ایلدیلر بزیم زمانه زده بونه
 کوزلدر دیدیلر * زیرا قضاة تحقیقی فاسد اولدیلر بس ناسک نفسلری و دملری و مالاری اوزره امیتک ایتیزلر
 الا قاضیتک قاضی به کسانده امیتک ایدر لر بس قضاة انده ضرورت ایچون ظاهر روایت ابله اخذ ایلدیلر اولدیه
 ظاهر روایتک وجهی اولدر که تحقیقا قاضی اکانفو بعض اولنان شیشه امیتدر و بز اولی الامرک اطاعتنه
 ما مورز اولی الامرک طاعتی اولی الامرک تصدیقنده و قولی قبولده دروشیخ ابو منصور دیدیکه اگر قاضی
 عادل و عالم ایسه انک قولی قبول امرک ظاهری ایچون ز خطا و خیانت تهمت ایلدی ایچون واجب اولور
 دیدی (و صدق عدل جاهل سئل ف احسن تفسیره) و عال اولوب عالم اولیان جاهل قاضی سؤال اولور بس
 اگر تفسیری احسن اولور سه تصدیق اولور ز ناده دیمکاه که بن ز ناله عقره انده معروف اولان کاه هو حقه
 استفسار ایتدم وانک اوزرینه رجیم ابله حکم ایتدم دیمکاه و حد سر قده تحقیقا حد سر قده بنم قنده بخت ابله
 ثابت اولدیکه تحقیقا بوسارق مکان محرز دن نصاب اخذ ایلدی انده شیه دیو قدر دیمکاه و قضا صده تحقیقا قاضی
 بلا شبهه قصد اقل ابتدی دیمکاه تفسیری احسن ایدر سه بو تقدیر زجه اول قاضی تصدیق اولور و قولی قبول
 اولور (ولم یقل قول غیرهما) و بویا یکسنگ غیرینک یعنی عالم عادل و جاهل عادلک غیرینک قولی قبول
 اولمز و اول غیر عامل فاسق و عالم فاسق اولاندر جهل ابله خطا تهمت ایچون و فسقله خیانت تهمت ایچون قبول
 اولمز (الا ان یراعین سبب الحکم) الامر که حکمک سبب شرعیسی معاینه اولنه بو تقدیر زجه قولی قبول
 اولور تهمت عشقی اولدی ایچون (صدق معروف قال ان یرید اخذت منک الفاقضیت به لیکر و دفعت ایه او قال
 قضیت بقطع بدلتی حق و ادعی زید اخذ و قعطه ظلم او افریکو فهمانی قضایه) قاضی معزول زید ایچون
 سندن یک درهم اخذ ایتدم بویک درهمه بکر ایچون قضا ایدوب و بکر دفع ایلدم دیسیدی یا خود برحقده
 سنک قطع بدلتی ابله قضای ایتدم دیسیدی وزید ظلما اخذ ایلدک و ظلما قطع ایلدک دیوادا ایلسیدی وزید
 بویا کیسیدر قضا سنده اولدیغنی اقرار ایلدی قاضی تصدیق اولور یعنی قیچان قاضی معزول برجل ایچون
 سندن یک درهم اخذ ایلدم و زید دفع ایلدم وانکله زید ایچون سنک اوزریکه قضا ایلدم دیسیدی و زید
 ظلما اخذ ایلدک دیسیدی قول بلا عین قاضینکدرو کذلک اگر سنک قطع بدلتی ابله حقی قضا ایلدم دیسیدی و زید
 ظلما قطع ایلدک دیسیدی قاضی هر حال ابله تصدیق اولور قیچان اول مالی اخذ اولنان برجل یا خود بدی قطع
 اولنان برجل قاضیتک قضای حانده اولدیغنی مقر اولور سه * زیرا اول برجل وقتا که قاضیتک قضای حانده
 اولدیغنی اقرار ایلدی ایسه قاضی ایچون شهادت ظاهر ابله مقر اولدی * زیرا قاضیتک فعلی علی سبیل القضا در

اول فضاك اوزرینه ضمان ايجاب ابلر بس قول بلايين فاضنك قول قبلندی * زیرا اگر بمن لازم كلسه قاضی خصم اولور و خصمك قضای ايسه نافذ ابلر و اگر مدعی اول كونده یعنی يوم قطع باخود يوم اخذده قاضی اولدیغین انكار ایدوب و ایکی رجل قاضی به قبل تقاید القضاء و باخود عرلدن كره ایندك دایسه رادی بس قول ذكر اولنان کبی بند قاضیه كدر قول صحیحده * زیرا قاضنك تحقیقا قاضی اولدیغی بیلنیدی قاضنك اخذنك حالته قضایه اضافتی صحیح اولور * زیرا حالته قضایه عمومده در اول ايسه ضمان ایچون منافید در آمدی قاضی اول حالته اضافتی ايله ضامنك اولدی امدی قول قاضنك قول اولدی نكیم پر كسنا کر ن زوجمدی تطلیق ایتدم باخود عبدیمی اعتاق ایتدم حالبو کون بخون دیسیدی و چون معهود اولسیدی قول انث قولی اولدیغی کبی

کتاب القسمة

بو کتاب قسمة نك بیانده در کتاب قاضی ايله کتاب قسمة نك نامسنتك و جمعی حقن دكلدر (هی اقسام الاقسام) لغت بوندن قسمة اقسامك اسیدر اقتدا ایچون قدوة اسم اولدیغی کبی و شرعا (تیمیر بین الحقوق الشاهقة) و شرعا مقاسمین بنشده شاید اولان حقلرک بیننی تمیز ایتکدر (ور کما فعل یحصل به التیمیر بین الانصبا) و قسمة نك رکنی رفعلدر که نصیبرک بنشده تمیز ایتکده حاصل اولور ابله ملك و وزن ایتک و صابن و اندازه ملك کبی کبلی و وزنی و هدی و ذراحی اولانده (وسبها طلب الشركاء و اواحدهم الانتفاع یحصونه) و قسمة نك سببی شرکیرک یاخود انلرک یرنك حصده سی ايله انتفاع طلب ایتسیدر حتی قیجان انلردن طلب اولسه قسمة صحیح اولن (و شرطها عدم فوت المقتول) و قسمة نك شرطی قسمة اولنان شرک متعنی فوت اولسا اسیدر * زیرا قسمة ملکدن و متعنتدن قبل القسمة هر یرنك مالنی افزا در بو و متحقق اولن الا قیچن فرازا اولنان شی قبل افزاز اصلی ايله و منافی ايله باقی قالور سه اولور (و حکمهها تعیین نصیب کل علی حدة) و قسمة نك حکمی کلبنك نصیبی علی حدة معین اولسیدر * زیرا معین اولن قسمة اوزره ترتب ایدن آردر (ولا تعری مطلقا عن معنی افزاز هو اخذ عن حقه) و برابر در کرک مثلیانده اولسون و کرک قیایده اولسون معنای افزاز دن عاری اولر ا و ايله معنای افزاز که حقلنک عینی اخذدر (و مبادله هی اخذ عوض عنه) و حقدن عوضی اخذ اولان معنای مبادله دن عاری اولر * زیرا بر جز معین بو قدر الاول جرء ایکی نصیب اوزره مشتقدر بس ایکیسندن هر یرنك اخذ ایلدیکی شینك نصبی ملکیدر حالبو که شرکیرکندن استفاده ایتدی بس افزاز اولدی و نصف آخر شرکیکی ایچون اولدی بس شرکیرک بنده اولان شیندن عوض اولدی بس مبادله اولدی (وان غلب الاولی المثلین) اگر چه کیم معنای افزاز و تمیز مثلیانده غاب ایتسده و مثلیات مکملات و موزونات و عدديات متفاوتدر * زیرا انك اخذ ایلدی بکی شی صورده معنی حقلنک مثلیدر حقلنک عینی قیایتی ممکن اولور (و اثباتی) یعنی اگر چه معنای مبادله (فی غیرها) مثلیانك غیر یته غاب ایتسده یعنی حیوانانده و متاعده انلرک بعضیلری بنشده تفاوت بولندیغی ایچون کاه حقیق اخذ ایلدی قیایتی ممکن اولر و معنی ذکرا اولنان شی اوزره (فياخذ شرکة حصته بغیر نصاحب فی الاول) قول ايله تعری ایلدی بس شرکیرک شرکیرک غیبینده حصه سنی مثلیانده اخذ ایدر عین حق اولدیغی ایچون (لا الثانی) مثلیانك غیر بنده دکل یعنی حیوانات و متاعده اخذ ایلده من عین حقلنک غیری اولدیغی ایچون (ولمعنی الافراز تمیز علیها فی متحد الجنس فقط عند طلب اواحدهم) و معنای افزاز ایچون مثلیانك غیر بنده ایچنی جنسی متحد اولان شینده ورته دن یرنك طلبی ايله قسمة اوزره جبر اولور یعنی تحقیقا قیایته حیوانات و متاع کبی مبادله غالب اولدی ايسه انده لایق اولان قسمة اوزره جبر اولور لکن متحد الجنسده معنای افزاز اولدیغی ایچون قسمة اوزره جبر اولور * زیرا انلردن بری قسمة نك طلب ایدر اول طلبه نصیبیدن انتفاعله مخصوص اولانی قاضی سؤال ایدر و آخری اول طلبك ملک ايله انتفاعدن منع ایدر بس قاضی اوزره نك اجابتی واجب اولور و اگر ترکه اجناس مختلفه اولور سه قاضی ترکه نك قسمة نك اوزره جبر ایلز مقاصدده تفاوتك قاضی اولسی اعتبار ايله مبادله متعذر اولدیغی ایچون و اگر ورته موافقت ایدر سه قسمة جبر اولدی * زیرا حق اولر ایچوندر (و یستحب انصب قاسم رزق من بیت المال) و قسمة نك ایچون نصب اولنان قاسمك رزق بیت المالدن اوابق

مستحب اولور * زیرا اصح قول بودر که تحقیقا قسمت عمل قضا جنسند ندر نماز عهذک قطعی انکه تمام اولوق
ایچون امدی قاضینک رفته مشابه اولدی (وصح نصبه باجر علی عدد اروس) ودخی متقاسمیک عدد
رومدری اوزره اجرله قاسمک نصبی صحیح اولدی امام اعظم فتنه * زیرا انرا ایچون نفع خصوص اوزره در
واما مین فتنه قاسمک اجرتی متقاسمیک نصیبدری مقداری اوزره در * زیرا ملک مؤنن در پس ملک قدری
ایله تقدیر اوتور و امام اعظمک علی تحقیقا اجر تمیزه مقابلدر حالو که تمیز متفاوت اولمز و آزا اولور حساب قبله
نظر ایله صعب اولور و آزا اولور کثیر نظر ایله صعب اولور پس انک اعتباری متعذر اولور امدی حکم اصل تمیزه
معلق اولور بوند نصیره تحقیقا قاسمک اجری اجر مثلدرو اجر مثل ایچون قدره مین بودر پس اگر قاضی قسمته
بنفسه مباشرت ایتسیدی قسمتک عمل قضادن اولدیغی روایت اوزره قاضی ایچون اجر اخذ ایلمک جائز اولمز
و عمل قضادن اولدیغی روایت اوزره اجرک اخذی جائز اولدی (ویجب کونه عدلا عالیهما) وقاسمک عادل
و قسمته عالم اولسی واجب اولور * زیرا قاسمک نصب ایلمک اگر عمل قضا جنسندن اولور سه پس قدرتن لایبدر
قدرت ایسه علم ایله اولور و قاسمک قوی اوزره اعتماددن لایبدر اعتماد ایسه عدالت ایله اولور (ولایهین
واحدلهما) و متقاسمیدن بری انرا ایچون قاسم تعیین اولمز * زیرا اگر مین اولسه اجر مثلی اوزره زیاده حکم
ایدر (ولایشترک القسام) فانک ضعی وسینک تشدید ایله قاسمک جمعیدر یعنی ر قسمت ایچون بر قاج
قاسم اشتراک ایتمک جائز اولمز اجرک مغالاتی اوزره یعنی خدندن تجاوز ایتملی اوزره متفق اولسونلر ایچون
واناسک اضرار بنه و دی اولسون ایچون (وصحت رضی الشکر کا) و قسمت شریکک رضای ایله صحیح
اولدی کندو نفسلری و ماللری اوزره ولایتلری اولدیغی ایچون (الاعدد صغرا احدهم) الامرک شرکان
برینک صغیر لکی فتنه اوور سه بودر چه قسمت صحیح اولمز بلکه امر قاضی به محتاج اولور اول صغیردن
شرکانک ولایتلرینک قصوری ایچون (قسم تقایب ادعوا الریه و عقار ادعوا شراهم اولمکه مطلقا اولور اینه
عن زید لاحق بیهرنوا علی موته و عدد رسته) شرکانک ارثنی ادعا یلدگری نقلی بی و شرساننی باخود مطلقا
ملکی ادعا یلدگری عقاری قاضی قسمت ایدرو اگر شرکانک عقارک زیددن ارثنی ادعا ایسه دردی قسمت اولمز
حتی زیدک وتنی و وارثلرک عددین شرکانک اثبات ایلمک کفر نجها یکی اولمکیده خلاف یوقدر بونده امامین ایچون
خلاف وارد امامینک علی اولدر که تحقیقا عقار ایکسینک دنده درو بودیل ملکدر و اقرار اماره صد قدر و انلرک
ایچون نزاع ایدیمی دخی یوقدر امدی یینلریده تقسیم اولنور تکیم موروث اولان منقولده و مشترک اولان
عقارده اولدیغی کبی وینته فائده ایتمز * زیرا یینه منکر اوزره اقامت اولنور لیکن قاسم قسمتک صکنده تحقیقا
شرکانک اقرارلری ایله تقسیم ایدیلر بودر کز ایدر حکم قسمت انرا اوزره قصر اولسون ایچون و قسمت انلرک
شریک آخرلری اوزره قضا اولمز و امام اعظمک علی اولدر که تحقیقا میت قاضینک قسمتی ایله مقضیا علیه اولور
یعنی قاضینک قضاسی میتک اوزر سه اولمش اوور و شرکانک قوی میت اوزره حجت اولمز امدی انرا ایچون یینه
اقامتدن لایبدر که حتی قاضینک قضاسی میت اوزره ثابت اوله * زیرا قسمتن اول ترک میتک ملک ای اوزره
باقی قیلنمدر حقت زوانده ثابت اولسی دلیلی ایله ملکینک اولادی کبی و ارباسی کبی حتی انلردن میتک
دینلری قضا اولنور و وصیتلری تنفیذ اولنور و قسمته میتک حتی ترکدن منقطع اولور امدی ییندن لایبدر
حتی قسمتد نصیره زواندن حادث اولان شینده میتک حتی ثابت اولمز پس بومیتک حقیقی قطعله میت اوزره
قضادر امدی یینه دن لایبدر و یوقدر چه ورته نیک بعضی مدعی و بعضی خصم اولور اگر چه کیم مقر
اولور سه ده (ولان برهنا انه معهما حتی برهنا انه لهما) و ایکی شریک اثبات ایلسلر که تحقیقا عقار بونلرک
ایکسیده یله در قسمت اولمز حتی بونلر کدر دیو اثبات اولمقد فیه یعنی اگر عقارده ملک ادما ادب و انلره
نه کینیلله انتقال ایتدیکن ذکر ایلسلردی اول عقار تقسیم اولمز حتی بونلر کدر دیو یینه اقامت ایلمنجه
بویا یکسینک غیری ایچون اولق احتمالی ایچون بوند نصیره دینلرک بوقول خاصه امام اعظمک قولیدر
و بعض دیدیکه بولک قولیدرو اصح قولده بودر * زیرا قسمت ایکی نوقدر بری ملک حتی ایچوندر منفعتی تکمیل
ایچون بری حقیق ایچوندر حفظی تقیم ایچون بومقامده ملک اولمقد ایچون اول منفع اولدی و کذلک ثانی
دخی منفع اولدی حفظدن استغنا ایچون * زیرا ثانی بنفسه محفوظدر کافیده بوله ذکر اولندی (رهنا علی الموت

و عدد اورثه و هو مهم و فیهم صغیر او غائب قسم و نصب قابض لها (ایکی کسند موت اوزره و عدد ورثه اوزره بیند اقامت ایسه لو عقار انزل کله یله اولسه و ورثه ده بر صغیر یا خود بر غائب اولسه اول عقاری قاضی قسمت ایدر و اول صغیر و غائب ایچون بر قابض نصب ایدر و اول قابض طفلک و صیسی و غائبک و کلیدر * زیرا بو نصبده غائب ایچون و صغیر ایچون نظر وارد در بو صورتده اصل میراث اوزره ذکر اولان کنی امام اعظم قنده اقامت بیند دن لا بد در بلکه اولیدر * زیرا بو قسمده غائب و صغیر اوزره قضا وارد در انزل قولی ایله و امامین قنده اقرارلی ایله انزل یئلرنده تقسیم اوتور و غائبک و صغیرک حتی عزل اوتور و تحقیقا قاضی ورثه نک کبارلر نیک حاضر اولر نیک یئلرنده قسمت ایلدی و تحقیق غائب یا خود صغیر قاضینک حتی اوزره در دیو اشهاد اوتور (وان برهن واحد اوتور و اغاب احد هم اوکان مع الوارث الصغیر و الغائب او بعد شی مندا لا) و اگر ورثه دن بری بیند اقامت ایلسد یا خود شر بکل شر اوزره بیند اقامت ایدوب و انزل دن بری غائب اولسه یا خود عقار وارث صغیر ایله یله اولسه یا خود غائب ایله یله اولسه یا خود اول ورثه دن بری یله یا خود شر کادن بری یله یله عقار دن برشی اولسه قسمت جائز اولر * اما اول اوله که ورثه دن بری نیک اثباتنده قسمتک جائز اولماسی آنکله یله خصم اولدیغی ایچون ددر و اول واحد اکر کند و نفسدن خصم اولسه پس میدن و غائبدن بر احد خصم دکلدر و اگر اول واحد میدن و قابضدن خصم اولسه نفسدن اکثرا صمه ایدر بر احد بو قدر که انک اوزر یته بیند اقامت اولنه شول شی بونک خلافی اوزره در که اکر ورثه دن حاضر ایکی اولسیدی اول وقت مخصوصتیک حضور ونده قسمت قضا اوتور * و اما ثانی اوله که چن شر کالک بری غائب اولدقد شر بکل شر اوزره اثباتنده قسمتک جائز اولماسی ارثه شرانک بیندده فرق اولدیغی ایچون در پس تحقیقا وارثک ملکی خلافت ملکدر حتی ملک عیله مورثک اشترای ایلدیکی بابی اوزره در اوتور و دخی ملک وارث اوزره عیله رد اوتور و وارث مورثک شر سراسی ایله مغرور اولور حتی اکر وارث مورثک اشترای ایلدیکی جاریه بی و طی ایلدوب جاریه بر اولد کتوسیدی پس جاریه به مستحقه اولسیدی وارث مورثک بابی اوزره جاریه نک نمی ایله رجوع ایدر و مورثی طرفدن مغرور اولغله اولدق قیبله رجوع ایدر پس ورثه دن بری میدن خصم نصب اوتور بوندده اولان شیدده و آخر نفسدن خصم نصب اوتور پس قسمت منته سمینک حضور ونده قضا اوتور و اما انزل دن هر بری ایچون شر ایله ثابت اولان ملک نصیبنده یا شرک ایلدیکی سببه ملک جدید در بر و اجلدن بابی اوزره عیله رد اولمز پس حاضر غایبدن خصم نصب اولمز بو تقدیر جه غائب حقیقه بیند بلا خصم قائمه اولور امدی قول اولمز و اما ثالث اوله که قیجان عقار وارث صغیر ایله یا خود غایب یله اولدقد یا خود وارثه یله عقار دن برشی اولدقدده قسمتک جائز اولماسی بو قسمتک غائب اوزره یا خود صغیر حاضر اوزره ایکسندنده خصم حاضر دکل ایکن غایبک بندد اولان شیددن و حاضر صغیرک بندد اولان شیددن شی آخر ایچ ایله قضا اولدیغی ایچون در (و قسم بطلب احد هم ان انتفع کل حصته و بطلب ذی الکبیره قطان لم ینتفع الا خرافه حصته) و شر کادن بر نیک طلبی ایله قسمت اولور اکر شر کالک کلبسی منتفع اولور سه و یا نیکر حصه سی کثیر اولانک طلبی ایله ده قسمت اولور اکر حصه سی قلیل اولان شر بک آخر منتفع اولر سه یعنی قیجان شر کالک بری منتفع اولور سه اناردن بر نیک طلبیله قسمت اوتور * زیرا قسمته تکمیل منفعت وارد و قسمت منفعت محتمل اولان شیدده چنان انزل دن بری قسمت طلب ایدر سه واجب اولمش حق قضا اولور و اگر انزل دن بری نصیبی ایله قسمت اولدیغی وقتده منتفع اولوب و آخر تک نصیبی قلیل اولغله ضرر ایدر سه پس اکر صاحب کثیر طلب ایدر سه تقسیم اولور و اکر صاحب قلیل طلب ایدر سه قسمت اولمز خصاف دخی بو یله ذکر ایلدی و خصاف بونک عکسندده ذکر ایلدی و صاحب مختصر ند ذکر ایلدیکه هر قسمتی قسمت طلب ایدر سه قاضی قسمت ایدر و خانیده دیدر که بو قول خواهر زاده بکله معروف اولان شیخ الامامک اختیار ایدر و قوی دخی بونک اوزر یته در و کافیه خصافک ذکر ایلدیکی قول احمد ربدی و ذخرده و علیه القوی دبدی (لان تضمر کل لانه الا بطاهم) یعنی اکر کلبسی قلمت ایچون مضمر اولور سه تقسیم اولمز الا انزلک طلب لری ایله تقسیم اولور * زیرا قسمت اوزره خبر تکمیل منفعت ایچون در یونده ایسه منفعت فوت اولسی واردر پس فضله موضعی اوزره عود ایدر و قسمت ترازی ایله تجویز اولور * زیرا حق انزل کردر (ولا یجسین بالذخا) و دخی ایکی جنس بر برینه داخل

اولد تقسیم او غیر یعنی یکی جنس بعضی بعضی سنده ادخال ابله تقسیم اولمز متفاسمین برینه بر دوه و آخره
ایکی قیون و بر مکده مثلاً عاجلا بونک بعضی اونک بعضی مقابله سنده تقسیم اولمز * زیرا یکی جنسک
بیننده اخلاط بوقدر پس قسمت تمیز واقع اولمز بلکه معاوضه بوندن واقع اولمز پس قسمت تراضی اوزره
طمان در جبهه طمان * را قاضینک جبرائیکه ولایتی تمیز معنانه ثابت اولدی معاوضه معنانه ثابت
اولدی (ولایه قی) و فوق دخی قسمت اولمز یعنی چنان رفیقکه عبدالدر در جبار بهادر یکی کشتی بیننده
اواسیدی پس ایکسند بری قسمت طلب ینسدی پس خالی دکلدن کما رفیق ابله بیله برشی آخر اوله آنده جبر
قسمت صحیح او اور قیونله اولمه اولدیغی کبی یا خود رفیقله شی آخر اولما مندر پس اگر شی آخر اولور سه
فقها نیک قوللرند قسمت صحیح او اور اظهار اوزره و امامین قنده نظ هر دو امام اعظم فتنه رفیقله بیله اولان
شی جبر قسمتند اصغر قیلور و رفیق قسمتند اول شیشه تابع قیلور حالوکه تحقیق شی ایچون بها حکم ثابت
اولدی اگر چه کیم قصد ثابت اولدی ایسه ده تکیم یه سه شرب کبی ووقفده متفولات کبی و اگر رفیقله بیله
برشی اولمز سدا اگر شرب کاذور و انان اولور سه قسمت اولمز را رضاری ابله او اور و اگر باله زک کور یا خود باله کز
انان او اور سه امام اعظم قنده قاضی یندرنده تقسیم ایلور و قسمت اوزره زک کور او سونلر کرک انان او سونلر
جبر ایلور و امامین زک کور او سونلر کرک انان او سونلر جنسک اتحادی ایچون قسمت اوزره جبر اولنورلر دیدیلر
تکیم دوه دوه و قبونه اولدیغی کبی و امام اعظمک علی اولدر که تحقیقا آدیده تفاوت فاحشدر معانی
باطنه نیک تفاوتی ایچون ذهن کبی و کیاست و بونلرک امثالی کبی امدی بو قسمت و افزا اولمز سائر حیوانات بونک
خلافی اوزره در * زیرا انده تفاوت جنسک اتحادی قنده قابل او اور کور نلزمیکه تحقیقا بنی آدمین ذکر
وانشی ایکی جنسدر و سائر حیواناتند جنس واحددر (ولایه جواهر) و دخی جواهر تقسیم اولمز دیند بلکه چنان
جنس مختلف او اور سه لا آلی ابله یا بونلرک کبی قسمت اولمز * زیرا جنس و فناک مختلف اولدی ایسه معنای
قسمت تحقیقی اولمز اولکه تکمیل منفعتدر و بعضی دیدیکه انلرک کبیر لری تقسیم اولمز تفاوت فاحش اولدیغی
ایچون وصف بیری تقسیم اولنور تفاوت قابل او اریغی ایچون بعضی دیدیکه جواب اطلاق اوزره جاری او اور
زیرا جواهر ده جهات رفیقده اولان جهاتند انفشدر و واجلدن رکشته انجو اوزرینه یا خود یا قوت
اوزرینه تزوج ایتمسه یا خود بو ایکسی اوزرینه مخالفه ایلمسه تسمیه صحیح اولمز و اگر رعبد اوزرینه تزوج
یا خود مخالفه ایلمسه تسمیه صحیح او اور قسمت اوزره جبر اولمز (و الحما و البتر و سالی الارضاهم)
و دخی شرب کایتمسه اولان حمام و قیود کر من تقسیم اولمز الا انلرک رضاری ابله تقسیم اولنور و كذلك ایکی دارک
یتمسه اولان دیوار دخی قسمت اولمز الارض ابله او اور * زیرا قسمت تکمیل منفعت ایچوندر پس چنان بر نصب
انتفاع مقصود ابله متغایه اولمسه معنای قسمت تحقیقی اولمز و قاضی دخی قسمت ایلور تراضی بونک خلافی
اوزره در انلر ضرری التام ایلد کاری ایچون (دور مشترک و ادار و ضعیفه او ادار و حیوانت قسم کل و حده ههنا)
مشترک اولان دارل یا خود دار ابله ضعیفه یا خود دار ابله دکان هر بری علی حده تقسیم اولنور * بو مقامده امور
ثلاثه وارددر اولر و بیلر و منازل پس دارل کرک بر برلینه اولشمش اولسون کرک منفرق اولسون امام اعظم
قنده قسمت واحده ابله قسمت اولمز الارض ابله قسمت اولنور و بیوت مطلقا تقسیم اولنور معنای سکننده
بر برلینه قریب اولد قیلر ایچون و منازل اگر دار واحده هه مجتمعه اولور لسه بعضی بعضی اولاشق اولدیغی حالده
قسمت واحده ابله قسمت اولنور و اگر دار واحده هه مجتمعه اولور لسه قسمت اولمز * زیرا منزل بینک فوقنده
و دارک اتمده در پس منازل بیوته الحاق اولندی چنان بر برلینه اولشمش اولور سه و دارزه الحاق اولندی چنان
اول منازل تباینی یعنی آری او اور لسه و امامین دیدیلر که فصلرک کایتمسه قاضی و جوهک اعدله نظر ایدوب
انک اوزرینه امضا ایدر و امامدار ابله ضعیفه و دار ابله دکان هر بری جنسک اختلافی ایچون تقسیم اولنور
بوندن صکره و فناک مصنف قسمتک یاتمدن و قسمت اولتان شیک و قسمت اولتیمان شیک یاتمدن فارغ
اولدی ایسه کیفیت قسمتک یاتمه شروع ایدوب (و بصور القاسم مایقسم) دیدی و قاسم تقسیم اولتان شیی
تصویر ایدر یعنی قائمه لایق اولان تقسیم ایلدی شیی حفظی ممکن اولتی ایچون بر کاغذ اوزره تصویر ایلدکدر
(و به سله) و دخی تاسم انی سهام قسمت اوزره تسویه یعنی برابر ایلدکدر (و یذرعه) و مقداری معلوم اولتی

ایچون ذرا عمل کدر (بقوه شاه) ویناسنی تقویم ایلیکدر * زیرا از اولور تقویم آخر الامر محتاج اولور
 (ویفر زکل قسم) و مدخی قاسم هر رقسمنی با بدین تمیز ایلیکدر (بطریق و شریه) طریقه و بشر فی الیه
 بعضیبارک نصیبته آخرک انصابی و التمام ایچون بس معنی تمیز و افزا زکال اوزره معنی اولور (فان
 کان بین جده هم سدس و ثلث و نصف ثلاث) بس فین قسم اولان شی رجب عتک اولده که ایلیک ایچون
 سدس و ثلث و نصف اولده (بعده عتقه سهم) یعنی تقسیم اولنک شئی الی سهم قبلر (و یلقب
 الاول بالسهم الاول و یابیدمانی و اثبات الی العاصم) اولکی قسمی سهم اول الیه ملقب اولور و ایلی قسمی
 ولی ایله سهم ثانی الیه و ایچین قسم سهم ثالث الیه و در دخیجی قسم سهم رابع الیه و ششمی قسم سهم خامس الیه
 و النجی قسم سهم سدس الیه و لقب اولور (و یکتب باسمهم و یجعله فرقة) و ایچین بس اوزوب و اولر ایلی
 قرعه قبلر (من خرج سهم اولده سهم لایل) بس اولاسمی خارج اولان ایچون سهم اولور (فان کان
 صاحب السدس اخذ حقه) بس اگر صاحب سدس ایسه حقی اخذایدر (وان کان صاحب ثلث اخذ
 و یابیده وان کان صاحب النصف اخذ و اللذین یلیانه) و اگر صاحب ثلث ایسه اسمی چیقان سهمی
 وائی ولی بدن سهمی اخذایدر و اگر صاحب نصف ایسه اسمی چیقان سهمی وئی ولی بدن ایچو سهمی دخی
 اخذایدر (ولا تدخل دراهم ایست من اترکه فی العسمة الا برضاهم) و ترکدن اولیان در هر هر قسمته داخل
 اولر الا شریکانت رضایله داخل اولور و بونق سورتی اولر که ایچو دار بر جاسمک یکنده او اوب و انک سهمنی
 مر ادا یسدردی و ایچو جا بک برده ثلث زیاده سی و ایسیدی بس شریکانت بری بنانک هوننی دراهم اولق مر ادا
 ایسیدی و آخر بنانک عوضی ارضدن اولق مر ادا یسیدی بس قاضی بنانک عوضین ارضدن قبلر و نصیبته
 بس واقع اولانه نانا زاننده دراهم ردا و اننی تکلیف اولنر الا مکر که معذر اوله بوتقدیرجه قاضی ایچون
 تکلیف ایلیک جا زدر * زیرا قسمت ملک مشترک حقوقند دره نلرک یکنده اولان شرکت دارد در دراهمه
 دکدر بس مشترک اولیان شیکت قسمتی جا ز اولر (فان وقع مسیل قسم) بس اگر مسیل واقع اولور سه
 تقسیم اولور بوقول و بفر زکل قسم بطریقه و شریه قوائه مر تبصدر و ایکیسی یکنده اولان شی اولک
 متحملنددر (اوطریقه فی قسم لا حر بلا شرط فیها صرف الی التمام لاول ان امکن) یا خود قسمته شرط
 اولقسرن آخرک قسمته طریق واقع اولیدی مسیل یا خود طریق قسم آخرن قسم اوله صرف اولور اگر
 ممکن اولور سه معنای قسمت حاصل اولسون ایچون اولر که بلا ضرورت قطع شرکت و تکمیل منفعدنر
 (و الا یسخت) و اگر قسم آخرن صرف ممکن اولوب معنای قسمت حاصل اولر سه قسمت فسخ اولور
 زیرا مقصود اولر که زم ذکر ایلیکدر در حاصل اولدی امدی قسمت فسخ اولور و ایکیسندن هر بری ایچون
 مسیل یا خود طریق قیاتی ممکن اولور و اوزره کیدن قسمته بدأ اولور (چار شهادة المتفاسمین عند اختلاف
 المتفاسمین) قسمته متفاسمینک اختلافی قنده ایچو قاسمک شهادتی جا ز اولدی امام اعظم و ابو یوسف
 قنده و امام محمد ایله شافعی قنده جا ز اولر * زیرا بوشهادت انلرک کندن و نفسلر نیک فعلاری اوزره شهادتدر
 و امام اعظم له ابو یوسف علملری تحقیق بوشهادت ایکیسندنک غیرنک فعلی اوزره شهادتدر حقنرک استفساسی
 ایله (سفل ذوعلو و سفل و علو و مجردان) رختانی که فوقانیسی اوله و سفل و علو دن مجرد ایلیکرتختانی ایله باکر
 فوقانی ایچو کندن یکنده مشترک ایکیسی یا خود ایکیسندن بری تقسیم طلب ایسدردی (قوم کل وحده
 و قسم بها) هر بری تقویم اولوب قیمت ایله تقسیم اولور * زیرا سفل کا علو دیک صالح اولیان شیکت صالح
 اولور قیو کی و سرداب کی و آخور کی و مدخی و نلرک غیر کی بس ایچو جنس کی اولدی امدی تعدیل ممکن
 اولر الا قیمتله ممکن اولور (اقر احد المتفاسمین بالاسیفاء ثم ادعی القنط) بعد الصقة متفاسمین
 بری نصیبتی استیقاله اقرار ایدوب ایدنصرکه قسمته غلط ادعا ایسدردی و کندن و به اصابت ایدن شیکت
 بعضیسی شریک یکنک بدنده زعم ایسیدی حالبو که نفسی اوزره استفساسی اشهاد ایسیدی (لا یصدق
 الا بحدی) تصدیق اولنر الا بحله تصدیق اولور * زیرا قسمت تمامندنصرکه عقد لازمدر بس مدعی غلط
 ایله نفسی ایچون ظهور بدن عقدک سببک لازمندنصرکه حق فسخ ادعا ایدر بس او ادعا قبول اولنر الا بحت ایله
 قبول اولور بس اگر حجتی اولنر سه شریک یکن تکلیف اولور * زیرا اگر شریک قرار ایدر لسه انتره لازم

کار و اگر انکار ایدر سه انکار اوزره نکول رجاسی ایچون و بر یلور انلردن شول کسنه که عین ایدر اول
خلاص اولور و شول کسنه که عیندن نکول ایدر انک نصیبی ایله مدعینک نصیبی جمع اراتور و ایکیسی یئنده
نصیبلری مقداری اوزره تقسیم اولتور* زیرا نکول ایدن کسنه مقر کیدر و اقراری اوزره بنه بختدر غیری
ایچون دکلددر فقها دبلر که لایق اولان اول مدعینک دعواسی متنافض ایچون اصلاستماع اولنا مقدر جواب
ور ایدر که حقیقا ستمک امین اولمیله قاسمک قولنده اعتماد ایلدی پس اقرار ایتدی اندنصرکه وقتا که حق
نامل ایله نامل ایلد کده قولنده غلط ظاهر اولدی پس حقیق ظهوری قنده اول اقرار ایله موخذ اولمز
(وان قال قبضه فاخذ شر بکی بعضه وانکر) و اگر ایکی شریک بری بن نصیبی قبض ایتدم دیسیدی پس
شریکم بعضی اخذ ایتدی دید کده شریک انکار ایتسیدی (حلف) عین و بر یلور* ز بر مدعی غصب ادعا
ایدور و شریکی منکر در قول یعنی ایله منکر کدر (وان قال قبل اقراره اصابتی من کذا الی کذا اولم یسله الی) و اگر
مقام عیندن بری استیفا ایله اقرار ایتزدن اول بکاشو کسنه دن شو و مقداری اصابت ایلدی طالبه بکا تسلیم
ایلدی دیسیدی و آخرانی نصیبینک مقدارنده تکذیب ایتسیدی (تحلفا و سفخت) متقاسمین تحلیف
اولور و وقت فسخ اولور* زیرا اقرار اولنان نصیبک مقدارنده اختلاف شریک ایچون قسمت ایله حاصل
اولدی پس بواختلاف مبعک مقدارنده اختلاف نظری اولدی تنکیم دعواده تحالفک احکامنده ذکر اولدی
و اگر متقاسمین تقویمه اختلاف ایتسدر دی اول اختلافه التقات اولمز* ز بر تقویمه اختلاف دعوی
عیندور و بعد غبنه اعتبار اولمز پس کذلک راضی بولندیغی ایچون قسمته دخی غبنه اعتبار اولز الا قیسان
قسمت قاضینک قضا ایتسیدی اول وقت غبنه اعتبار اولور و حالو که غبن فاحش اوله* ز بر قاضینک
تصرفی عدل ایله مقیددر (و اوقا قسمه ادا و اصاب کلا طائفة فادعی احدهما یتاتی بد الاخرانه من نصیبه وانکر
الاخر فعليه البیئة) و اگر ایکی شریک برداری تقسیم ایلوب و ایکی طائفة نکر هر بر بنه نصیبلری اصابت
ایلد کده ایتسندن بری آخر کیتدنده اولان بریتی ادعا ایدوب و آخر انکار ایتسیدی مدعی اوزره بنه لازم
کلور* ز بر مدعی حق ادعا ایدر آخر ایتسه منکر در (وان اقامها فالعبرة لبیئة المدعی) و اگر ایکیسیده بنه
بنه اقامت ایدر سه پس اعتبار مدعینک بینه سته در* ز بر خارجدر (ان استحق بعض معین من نصیبه
لا یتسخن السهمه انفسا) و اگر نصیبندن بعض معینه مستحق چیقسه قسمت فسخ اولز اتساقا
(وفی استحقاق بعض شائع فی کلک تنسخ) و بعضی شایع کایسیده استحقاقند قسمت اتساقا فسخ اولور
(وفی بعض شائع من نصیبه لا یتسخن عندانی حنیفة) و نصیبندن بعض شایع استحقاقنده امام اعظم قنده
قسمت فسخ اولمز یعنی قسمت منسخ اولر لکن انک ایچون ولایت فسخ وارددر (بل رجع فی نصیب شریکه)
بلکه شریکنک نصیبته رجوع ایدر ایلور و سفا ایچون خلاف وارددر* ز ابو یوسف دیر که قسمت منقص اولور
و ایتسندک اللرنده باقی قلان بیلرند ایکی نصف اولور و امام محمد کقولی مضطر بدر و اصح قول بودر که تحقیقا
امام محمد ابو حنیفه ایله بیلد در کافیده بولده ذکر اولندی (ظهر دین فی التركة تنسخ الا اذا قضوه) قسمت اولنان
تر کده دین ظهور ایتسیدی قسمت فسخ اولور الامکر ور نه دینی قضا ایدر (او ابرأ الغرماء) یا خود دایر
ور نه نک ذم تلری ارا ایدر (اوبقی منه ما بقی به) یا خود تر کدن دینه وفا ایدر بر شی قاسیدی یعنی قیجان
تر کور نه بینه قسمت اولدقد نصکره دین محیط ظاهر اولسه یعنی تر که فی احاطه ایدر دین ظهور ایلسه ور نه
بود دینی قضا ایدر دینیلور پس اگر دینی قضا ایدر سه قسمت صحیح اولور و اگر قضا ایتزد سه قسمت فسخ اولور
زیر ایدن ارث اوزره مقدمه پس انرا ایچون تر کده ملکک و قوعی منع اولور الامکر که دینی قضا ایدر یا خود
دایرند تلری ارا ایدر بوقدر رجح قسمت صحیح اولور مانع زائل اولدیغی ایچون پس کذلک قیجان دین محیط
اولزه ذکر اولنان کیدر دایر لکن حق تر که به تعلق ایتدی ایچون الامکر که تر کدنک کایسی تقسیم اولنوب
بلکه تر کدن بلا قسمت دین مقداری باقی قاله بوقدر رجح قسمت فسخ اولمز فسخته حاجت اولدیغی ایچون
(ظهر غبن فاحش فی القسمه بالقضاء) قضا ایله اولان قسمته دین فاحش ظاهر اولسیدی (بتطل) کلی
قنده قسمت باطل اولور ز بر قاضینک تصرفی عدله مقیددر حالو که عدل بولندی و اگر قسمت راضی ایله اولدی
ایتسه قاضی ایچون بالکر قسمتی ابطال ایتک وارددر بیلد بکه قاضی ایچون عین دعوی ایدن کسنه نک قولده

التفات ایتمک جائز اولمز* زیرا دعوی دعوی عبندر یهده اگا اعتبار یوقدر کندک قسمته دخی اعتبارا و ز
 تراضی بولندیغی ایچون وبعض قسمت فصیح اولوردیدی وقول صحیحده بودر کافیده بوبله ذکر اولندی (ادعی
 احد المتقاسمین دینانی التركة) منقاسمیند بری ترکه ده دین ادعا بنسیدی (صحیح) دعوی صحیح اولدی حتی
 قچمان ینته اقامت یالسه انک ایچون قسمتی بوزمق وارد رحالو که انک قسمتی دیندن ارا اولدی* ز بر قسمت
 صورتیه مصادفه ایدر و دینک حتی معنایه متعلق اولور (واوعینالا) واکر منقاسمیند بری ترکه ده برعینی
 ادعا ایدر سه دعواسی صحیح اولر متناقض بولندیغی ایچون* زیرا انک قسمت اوزره اقدامی مقسومک مشترک
 اولدیفته اندن اقراردر (وصحت المهابنة) مهابنه اغت بونندن هیته دن مفاعله در وهیته شی ایچون مهیته
 اولان کسینه ایچون حاله ظاهره درونهایو هیته دن تفاعله در و اول نهاییو بر امر اوزره متواضع اولر ایدر بس
 انکله متراضی اوله لروتهابنک حقیقی اولدر که انردن هر بری هیته واحده یله رضای اوله واتنی اختیار یابله
 وشرعا مناسفک قسمتیدر و قیاس جائز اولماقی ایدی* زیرا مفعلی جنسله مبادله درلکن بومبادله بالاجماع
 جائز اولدی (فی سکون هذابعضامن دارو ذلک بهضا و هذاعلوها و ذلک سفنها و احدی ممد عبده هذایوما و ذلک یوما
 کسکنی بیت صغیر) بر داردن بهضا شونک و بهضا شونک آخرک ساکن اولمنده یاخود دارک فوقنده شونک
 و تخنده شونک آخرک ساکن اولمنده مهابنه صحیح اولدی و بر عبدک خدمتده یعنی عبدشوشریکه بر کون
 و شونک آخره بر کون خدمت ایتمکله مهابنه صحیح اولدی بیت صغیرک سکناسی کیکه شوشریک بر کون
 و شونک آخر بر کون ساکن اولماغه (وعیدین زید هذالعبد و بکر الاخر) وایکی عبدک بری شوزیده و عبد آخر
 بکره خدمت ایتمکله دخی مهابنه صحیح اولدی قچمان مهابنه مکنده اولسیدی هر وجهله افزا اولور بواجلدن
 انده توقیت شرط قیلندی و شونکادن هر بریته مهابنه اصابت ایدن شی استغلال ایتمک جائز اولدی کرک
 اول استغلال عقده شرط قیلنسون کرک شرط قیلنسون عقده ملکی اوزره منافعه حدوقی ایچون و عاریتده
 و اجاره ده ذکر اولان کچی اولدی و زمانده مهابنه من وجهه افزا در و شریکینک نصیبی مستقرض کچی
 قیلور پس مبادله من وجهه مبادله اولدی بوبله دید کمره باعث ز بر معنای افزا مکنده اولان مهابنده
 محقق اولور زمانده اولمز و کذلک اگر عبد واحدده زمانده مهابنه ایستلردی معنای افزا زمانده محقق اولور
 مکنده اولمز* زیرا مهابنه زمانده معینه در مکنده نهاییو معذر اولدیغی ایچون و بیت صغیر عبد کیدر
 (لانی غلظه عبدا و عبدين او غلظه بغل او بغلین اور کوب بغل او بغلین او غلظه عبدا و عبدا و احدی غلظه سنده
 یاخود ایکی عبدک غلظه سنده یاخود بر بغل یاخود ایکی بغلک غلظه سنده یاخود بر بغلک رکوبنده یاخود ایکی بغلک
 رکوبنده یاخود بر ائحاجک یمیشنده یاخود بر قیونک سوندنده مهابنه صحیح اولمز* یعنی بو ذکر اولان شیلرده
 مهابنه جائز اولمز* ما عبدا و احدک یاخود بر قاطرک غلظه سنده مهابنه تک جائز اولدیغنه باعث ایکی نصیبک
 استیفا ده متعاقبا اولدیغی ایچوندر پس ظاهر اولان بودر که تغیر جووانده در بس معادله فوت اولور و دار
 و احدک استغلالده مهابنه ذکر اولانک خلاقی اوزره در ظاهر روایتده جائز اولدیغی حیثیته* ز بر ظاهر
 اولان عقارده عدم تغیر در امدی منترق اولدیله و اما ایکی عبده یاخود ایکی قاطرده مهابنه تک عدم تجویزیه
 علت اولدر که پس خدمتده نهاییو ضرورت ایچون تجویز اولندی خدمتک قسمتی تمتع اولدیغی ایچون غلظه ده ایسه
 ضرورت یوقدر ز بر اغله تقسیم اولتور* و اما بر قاطرک یاخود ایکی قاطرک کوبنده مهابنه تک جائز اولدیغنک
 عانی ایکی را کبک متفاوت اولسبله رکوبک متفاوت اولدیغی ایچوندر پس نسوبه محقق اولور پس قاضی
 انک اوزرته جبرایده من و اما بر شجره تک میوه سنده یاخود بر قیونک سوندنده و بونلرک کیدنه مهابنه تک عدم
 چوازه باعث تمهاییو متافه منحص اولدیغی ایچوندر پس اعیانده تمهاییو بونمز ضرورت منافعه محقق اولور
 و نهاییک وجودند نصکره مناسی سریع اولماغه قسمتی تمتع اولدیغی ایچون اصبان ایسه بونک خلاقی اوزره در

کتاب الوصایا

بو کتاب وصونلرک احکامی بیاننده در* و کانی آخر کتابده ایرادک وجهی ظاهر در زیرا احوال آدمینک
 آخری دینانده و تدرو وصیت وقت موده اولان معامله در و کتاب وصیتک کتاب قسمته زاده اختصاصی وارد
 زیرا قسمت ورته بیننده ووند نصکره اولور و وصیت امددر مصدر معناسنه ائد نصکره انکله وصیت اولانسان

شبه نعيم اولدى و ايصا نعت بوندين رشيتك غير بدن طلبيدر كه وصى موصيك غنبنده حال حياتته
و وفاتند نصركه اول شى ايشليه و شرعا كاهى لام ايله استعمال اولنور وصى فلان فلان بكذا دنور يعنى فلان
كسنه فلان ايچون شووجه اوزره وصيت ايدى ديمكدر وصى موصيك موتند نصركه اول شبنه مالك اولدى
معناسنه و كاهى الى ايله استعمال اولنور وصى فلان الى فلان دنور فلان كسنه فلان كسنبه وصيت ايدى
دنور فلان فلان كندى ايچون وصى قبلدى معناسنه حتى موتند نصركه مالده و اطفا نده متصرف اوله
وقوم ينهنهاده فرن ايچون واستقلال ايله هر برين بيان ايچون تعرض ايند يلر بلكه مسائلك تفريرى اراغنده
ايكسنبه ذكر ايلر و تحقيق بو مقامده ايكسنبدن هر برى مفردا بيان اولدى و قسنا كه ابكى معنا يرنده
مشتركا اولان لفظك مفهوم واحد ايله تعريفى متمتع اولدى ايسه * مصنف هر برنى ايكيسى يئنى تقسيم
ايديجى حرف و اذخالى ايله تعريف ايدوب (الايصاء جهل الغير ما اكالماله بعد موته او تقو بص التصرف
في ماله و مصالح اطفاله الى غيره بعد موته) ديدى يعنى ايصاء موصيك موتند نصركه غيرى مالى ايچون مالك
قيمه در يا خود موتند نصركه ماننده و اطفا نك مصالحده غيره تصرفى تقو بص ايتكدر (فههنا بيان)
پس بو مقامده ابكى معنائى بيان ايچون ابكى باب واردر (الاول في بيان الوصية بالمال ونحوه) باب اول
مال ايله و مال مثلى ايله و صيتك بياننده در مال مثلى اولان منفعتدر * زيرا وصيت آرزكده منفعت ايله
اولور نتكيم عن قريب باقى كلور (وركنهما اوصيت بكذا لفلان ونحوه) مال ايله و صيتك ركنى بن شوبله
وصيت ايندم فلان ايچون ديمكدر و دخى وصيته مستعمل اولان الفاظدن بونك مثلى لفظذر
(وشرطها كون الموصى اهلا للتمليك) ووصيتك شرطى و صيتى ايند كسنه تملكه اهل اولقدربس كندى
مملوك اولان كسنبدن وصيت جائز اولر كه مكاتب اولسون و سفيردن و مجنوندن دخى وصيت جائز اولر
(و عدم استغراقه بالدين) و دخى وصيت ايند كسنه دينله مستغرق اولسا مسيدر * زيرا دين وصيتدن
مقدمدر نتكيم عن قريب بيانى كلور (و الموصى له حيا وقتها) ووصيتك وقتنده وصيت انك ايچون
اولان كسنبه حى اولقدربس * زيراموصى له اول وقتنده ميت اولسه و صيت باطل او اور (و غير وارث ولا قاتل)
و دخى موصى له وارثك غيرى اولقدربس و دخى قاتلك غيرى اولقدربس و قاتل ايچون و قاتل ايچون جائز اولسا قى
اوزره كلجك علت ايچون (و الموصى به قابلا للتمليك بعد موت الموصى) ووصيت انكله اولان شى مال
اوساون كر كسبه منفعت اوساون موصيك موتند نصركه تملك ايچون قابل اولقدربس (و حاكمها كون
الموصى به ملكا جديدا للموصى له) ووصيتك حكيمى وصيت انكله اولان شى وصيت اكا اولان كسنبه ايچون
ملك جديدا اولقدربس موصى له موصى نفسى مقامنه اقامت ايتديكى ايچون حتى وصيت اولنان جار به ايچون
موصى لهه استبر او اجب اولدى (جازت بالثلث للملاچينى وان لم يجز الوارث) ثلث ايله وصيت اجنبى ايچون
جائز اولدى اگر چه كيم وارث جائز كور مر سه در رسول عليه الصلاة والسلامك (ان الله تعالى تصدق عليكم
بثلث اموالكم في آخر اعصاركم كما يادنه لكم في اعمالكم فضعوها حيث شئتم) قول شريفى ايچون معنائى شريفى
تحقيقا لله تعالى سترك اوزر بركه ماللر بركه ثلثى ايله عمر ل بركه آخرنده تصدق ايندى سترك ايچون
عمللر بركه زمانه لك ايچون پس سزا اول ثلثى ديلد بركه كز كنى وضع ايند ديمكدر و اجماع بونك اوزر ينه در
وموصى لهك وارث اولسى و وارثك غيرى اولسى وقت مؤنده اعتبار اولنور وقت مؤمته اعتبار اولر * زيرا
وصيت تملككدر موك ما بعد ينه مضافدر پس وقت تملك اعتبار اولنور حتى فچان موصى قرتداشى ايچون
وصيت اينسه اند نصركه موصيتك براوغلو طوغسه قرتداشى ايچون وصيت صحیح اولور و اگر قرتداشى ايچون
وصيت ايتد كده موصيتك براوغلو موجود اولسه اند نصركه موصيتك موشدن اول اوغلو فوت اولسه
قرتداشى ايچون وصيت باطل اولور بزم ذكر ايتديكم علت ايچون (لالاز يادنه عليه) ثلث اوزره ز يادنده
وصيت جائز اولر زيرا وارثك حتى انك ماننه تعالى ايندى مالك سبب زوال انلره معقد اولد ينى ايچون اول
سبب زوال موصيتك ماندن مستغنى اولسا سبب لکن شرع اجانب حقتده ثلث مقدار بله تجوز ايندى تقصير بى
تدارك ايسون ايچون نتكيم هر وار ايتدى و ورثه حقتده تجوز ايندى ورثه نك بعضيسنك ايشارى ايله
بعضيلرى متأدى اوسون ايچون (الا ان تجوز ورثته بعده) الا مكره موصيتك موتند نصركه وارث ايچون

وصیق سارزی تجویز ایدل (وهم کبار) حالو که تجویز ایدل که بیل ایامل * زیرا امتناع التک حق
 ایچوندر حالو که الترحی اقطاع ایلد بار ووصیتک سال حیاتنه التک اجازتاری معتبر اولم * زیرا التک
 اجازتاری حق ثابت اولم زین اولدر * زیرا حقک ثبوتی موت قنده در پس التک ایچون وصیتک وفاتند نصکره
 ردایک وارد و بعد الموت اجازتاری ذکر اولتک خلاقی اوزرددر * زیرا حقک ثبوتند نصکره در پس التک
 ایچون اول اجازتند رجوع و قدر * زیرا اقطاع عود ایلر (وندت باقل منه) و مؤمن اقل ایله وصیت مندوب
 اولدی (عندغنی ورثه واستغنا ویم حصنهم) وارثتک غناسی قنده یاخود حصه ل ایله استغنا لاری قنده
 زیرا موصی اجنبی اوزره صدقه یعنی ایله قریب ایچون هبه بیتند ترد ایلدی اولدی اولدر رسول علیه الصلاة
 والسلامک (اذینتی بهارضا لله تعالی) قول شر بنی ایچون * زیرا اول ایله الله تعالیکی رضای ایضا
 یعنی طلب اولور دیمکدر (اولاهما) یعنی اگر ورثه تک غناری بوغیسه و حصه ل ایله استغنا لاری بوغیسه
 (فالترک اولی) پس بوقدر چه وصیت ترک اولدر * زیرا وصیتک قدر ایله قریب اوزره وصیت ترک ایتمک
 اولدر و وصیت اجنبی اوزره تصدق در پس قریب اوزره ترک اولدر رسول علیه الصلاة والسلامک (افضل
 الصدقة علی ذی الرحم الکأثم) قول شر بنی ایچون صدقه تک افضلی کبر لوصداوت ایدن ذی رحم اوزره *
 اولاندر دیمکدر (کترکهما احدهما) ایکنسندن بری ایله بیسه ترکی کبی یعنی اگر ورثه اغنیا
 اولمسه یاخود ترکدن اولان حصه ل ایله استغنا لاری بوغیسه وصیتک ترکی اولدر (ووجبت اذا کان علیه
 حق الله تعالی کالزکاة و الحج) و وصیت واجب اولدی اگر اوزرنده زکات و حج کبی حق الله تعالی و ارا بسد
 زیرا اول کسسه وقتاکه حیانتده حق اللهده تقصیر ایلدی ایسه ذممنی تخلیه ایچون مما تذا نصکره
 اوزر بته تدارک واجب اولدی (و نؤخر عن الدین) و وصیت دیندن تاخیر اولور * زیرا دین ایکی
 حاجتک اهمیدر زیرا دین فرضدر و وصیت تبرعدر * الامر که دایله ذممنی ابرا ایدل بوقدر چه مانع
 زائل اولدیغی ایچون وصیت صحیح اولور (وصحت بالکل عند عدم وارثه) و وارثک عدمی قنده مانک
 کلی ایله وصیت صحیح اولدی * زیرا وصیتک صحندن مانع حق وارثک تعلیقدر پس مانع منقن اولجه
 وصیت دخی صحیح اولدی (ولما وکده بثلث ماله) و ملووی ایچون ثلث ایله وصیت صحیح اولدی
 خلاصه ده ذکر اولدی که بعد ایچون مانک اعیانندن بر عینله وصیت صحیح اولم و اما اگر مطلقا عبد ایچون
 مانک ثانی ایله وصیت ایلیدی صحیح اولور بو وصیت حقی ایچون وصیت اولور پس اگر عبدک قیمتی نئشدن
 چقارسه عبدک کلی اعناق اولمش اولور یعنی سعادت ایتمک سزین پس اگر نئشدن عبدک قیمتک بعضیسی
 چیقوب بعضی باق فالورسه قیمتک بقیه سنده سعادت ایدر و اگر عبد ایچون دراهم ایله یاخود دنانیر سه دن
 برشی ایله وصیت ایدر سه امام نسق دبدیکه اصح قول بودر که غیر ایله ایله اولان وصیت کبی بوده صحیح
 اولور و نینده دیدیکه اگر قن اولان عبدی ایچون یاخود قنده اولان جاریه سی ایچون وصیت ایلیدی جایز
 اولدی بو خلاصه ده اولان قوله مخالفدر پس بو بعینک ما سوا سله مقید بقیلور یاخود مطلق ذکر اولور
 اصحک غیری اوزره حل اولور و دخی خانیده ذکر اولدی که اگر مکاتب ایچون یاخود ام ولدک ایچون
 یاخود مدبرک نفسیچون وصیت ایلیدی استحسنانا کبسی جایز اولدی و اگر قن اولان عبدی ایچون
 یاخود قنده اولان جاریه سیچون وصیت ایلیدی اندر کره موصی وفات ایلیدی ککلیسندده
 وصیت جایز اولدی الامام اعظم قنده قن ایچون وصیتند ثانی مجنا معنی اولور و قیمتک ثانی قنک
 اوزرنده اولور اول عبد ایچون هیت سارتر که سندن ثلث مالی وارددر پس ایکیسی تقاض ایلد بشرل و فضلی
 رد ایلد بشرل و امام اعظمک صاحبینی قنده عدم معنی اولور و وصیت اولانده صرف اولور و اگر نئشدن
 فضله شی فالورسه فضله عبدک اولور (و لاجعل) و دخی وصیت حمل ایچون صحیح اولدی فلامنک حلی
 ایچون شوم قدری در هم وصیت ایدم دیکله (و به) و دخی حملی آخر ایچون وصیت دخی صحیح اولدی
 اشبو جاریه تک حملی فلان ایچون وصیت ایدم دیکله پس تحقیقا بو ایکی وصیت صحیح اولور هرز بر و وصیت
 میراثک اخیدر وارث بو ایکی صورتده جاری اولور پس ایچولین وصیت دخی صحیح اولور ایکن نایه یعنی حملی آخر
 ایچون وصیت (ان و اولاد لاقلم) سینه اشهر من وقتها) اول وقت صحیح اولور که اگر حامل وقت وصیتند ثانی

آیدن اقلده ولد کنور سیدی بس تحقیقا حاکم و صیتک صحتی حاکم وجودی او زره موقوفه در وحاکم
 وجودی ایله یقین حاصل ایلر الا قچان حامل ذکر اولئان مدتده ولد کنور رسه اولور (و بالا مفا الاجها)
 و جار به بی وصیت ابدوب الاجانی انتمکله دخی وصیت صحیح اولور * زیر اصل بودر که تحقیقا عقد ایله افرادی
 صحیح اولان شبنک استنناسیده صحیح اولور و عقدا ایله افرادی صحیح اولمان شبنک استنناسیده صحیح اولور * تکبیم
 بیوعده می وراثتی و حاکم و وصیت ایله افرادی صحیح اولور بس استنناسیده صحیح اولور (ومن المسلم للذمی
 و باله کس) و دخی وصیت مسلمان ذمی ایچون صحیح اولور و ذمیدن مسلم ایچونده صحیح اولور بس اوله کس
 حق سبحانه و تعالینک (لا ینهاکم الله عن الذین لیقاتلوکم فی الدین) قول شریفی ایچون و اینکی به علت ذری
 ذمی عهده ذمته معاملانده مسئله مساوی اولور حتی حیاته ایکی جایدن تبرع جائز اولدی پس کتلاک ممانده
 دخی جائز اولدی (لا حرج فی داره) دارنده حربی ایچون وصیت جائز اولدی * جامع الصغیر ده ذکر اولدی بکه
 حربی به دارنده وصیت باطله در زیرا اول وصیت بدر و صله در حالبو که تحقیق بزم ایله مقاتله ایدنه بردن
 نهی اولدی حق تبارک و تعالینک (انما ینهاکم الله عن الذین یقاتلوکم فی الدین) قول شریفی ایچون
 و سیر کبیره جواز او زره دلالت ایدر قول وارد و وجه توفیق اولدر که تحقیقا مسلم در حربه اولان حربی به
 وصیت ایتک لایق دکلدربس اگر ایتدی ایسه جائز اولور کافیده بویله ذکر اولندی * بن دیرمه که بعدی خنی
 دکلدربلکه وجه توفیق اولدر که جامع الصغیر کقولی انک او زره بته دلالت ایتر اولکه فی داهم قولیدر * زیرا
 بوقول دارنده اولمان حربیدن احتراز در اولکه مستأمندر * زیرا حربی مادامکه دار حر بدر بزم ایله مقاتله
 ایدندر مستأمن بونک خلافتدر که بود کراولان کبی دکلدربسیر کبیره ده ذکر اولان قوله امر ابدوبدر (ولاوارثه)
 و دخی وارثی ایچون وصیت جائز اولور رسول علیه الصلاة والسلام (لا وصیة لوارث) قول شریفی ایچون
 (وقالنه مباشرة) و مباشرت جهته ایله قاتلی ایچون دخی وصیت جائز اولور کر کسه اول قاتل قصد ایدمیچو اولسون
 و کر که خطا ایدمیچو اولسون رسول علیه الصلاة والسلام (لا وصیة للقاتل) قول شریفی ایچون زیر اول قاتل
 فعل محظور ایله استیصال قصد ایلدی بس مقصودندن حرمانه معاقب اولدی اول مقصود ایدر در و مباشرت
 قول سیدن احتراز در غیر بنک ملکنه حجر وضع ایتک کبی (الا باجازه ورثته وهم کسبار) الامر که کسبار اولان
 ورثه سنک اجازتی ایله اولور رسه جائز اولور استنناسیکی مسئله به متعلقدر (و یکون القاتل صبیبا) حالبو که قاتل
 صبی اوله بونی امر ایده ذکر ایلدی (ولا من صبی مبر) و دخی وصیت صبی مبر دن جائز اولور * زیرا وصیت تبرعدر
 حالبو که صبی مبر تبرع اهل دکلدرب (الانی بجهیره و امر دفنه) الا صبی مبر کتجهیره ننده و امر دفننده جائز اولور
 بس تحقیقا صبی مبر کتجهیره ننده و دفننده ایدمکی و صیتی بزم قهرده استخسانا جائز اولور حتی چنان مبر اولور رسه
 اصلاحا جائز اولور (وان مات بعد الادراک) کر کسه اول صبی مبر وصیتی ابدوب بعد الادراک وفات ایتدی
 ایسه ده اول وصیت جائز اولور * وان مات بعد الادراک قولی و لا من صبی مبر قولنه متعلقدر یعنی چنان صبی مبر
 وصیت ابدوب ایدنصر که مدبر کت اولسه و بعد الادراک فوت اولسیدی وقت مباشرتده وصیته اهلیتی اولدیغی
 ایچون جائز اولدی (واضا فها الیه) یاخود وصیتی ادرا که اضافت ابدوب چنان بن بالغ اولدیغم و قدده
 بزم نائم فلان ایچون وصیتدر ذمکه جائز اولور و لایتنده قصوری اولدیغی ایچون بس اول صبی مبر بونندن
 تبرعه یاخود تعلیق بونندن تبرعه مالک اوله من تکبیم طلاقده و عناقده اولدیغی کبی (ولا من عبد) و دخی
 وصیت عبددن صحیح اولور * زیرا عبد اهل تبرعندن دکلدرب (ومکاتب) و وصیت مکاتبدن دخی جائز اولور
 زیرا مکاتب عبد کبی اهل تبرعندن دکلدرب (ان ترک وفاه) اگر چه کیم مکاتب وفات ایلدی ایسه ده
 و بعض امامین فتنده ترک و فاصورتده مکاتب وصیتی صحیح اولور دیندی (الا اذا اضافها الی العقی)
 الامر که عبد یاخود مکاتب وصیتی عتقه اضافت ایدر رسه بوقدر بجهه وصیت صحیح اولور * زیرا عبد و مکاتب
 عتقه اضافت ایله اهلیت لری تامه در حالبو که مانع اولان حق مولادر بس مانع اسقاطی حالنه عبد و مکاتب
 اضافت لری صحیح اولور (ولا من معتقل اللسان بالاشارة) و لسانی آغز لسان کشته نک دخی اشارتله وصیتی
 صحیح اولور * معلوم اولسونکه تحقیقا دلسمزک ایماسی و کتایبی بیان کسیدر معتقل اللسان وصیتده و نکاح
 و طلاق و بیع و شراره و قصاصده اخرسک خلاقی او زره در و فرقی اولدر که تحقیقا اشارت عبارت مقامه قائم اولور

الاقبحان اول اشارت معهوده اواسد قائم او اور بوواخر سد مذر بوخسد معتقل الالسانده كدر حتى اكر لسا لك
 اغر لغى عمد او اور سه وانك ايچون اشاره معهوده اولسه اخرس منزله سنده اولور و امتدادك مقدرى
 اوزره اشهاد جائز اولور * ز بر معتقل الالسان نطقدن عاجز در زوال رجاء اولمز يعني اولمز پس همان اخرس
 كبي اولدى فقها فتوى بونك اوزر ينفه در ديد بل بونى زبلى ذكر ايلدى (قبولها بعد موته) وصيتك قبولى
 مو صيتك وفاتند نصكره در بيفنى وصيتك قبولى اعتبار اولمز الامو صيتك موته نصكره اعتبار اولمز ز بر
 وصيتك حكمتك ثابت اولسناك واتى موته نصكره در (في طل قبولها اوردها قبله) پس وصيتك قبولى و ردى
 مو صيتك موته ندين اول باطل اولور تنكيم قبحان بر كسنه هر آه سنده سن يار نيكي كون بر درهم اوزره طالق سن
 ديسيدى پس تحقيقا يار نيكي كوندن اول اول طلاق ردى و قبولى باطلدر تنكيم مرور ايتدى (و به يلكه)
 و قبول ايله وصيت اولنان شيشه موسى امار نيكي كونده مالك او اور و بار نيكي كوندن اول مالك اولمز * ز بر اوصيت
 ملك جديدك اثباتدر بواجلدن موسى له عيله ردايده مر و بر احد ضمرى ايچون اثبات ملكه مالك اولمز الا
 اختاريله او اور مبراث بونك خلافي اوزره در كه ز مبراث وصيتك خلافي در حتى مبراثه ذكر اولنان احكام بلا
 قبول شارعن جبر اثبات او اور شارحك اول احكام اوزره ولايتى اولديغى ايچون (الا ذمات مو صيه ثم هو بلا
 قبول) الاقبحان انك مو صيسى وفات ايدوب اند نصكره بلا قبول موسى له وفات ايله (فهو لور شيه) بو صورته
 وصيت اولنان شى ورنه نك اولور يعني موسى لهك وارثلى ايچون او اور استحسانا و قياس وصيت باطل اولمز
 ايدى ذكر اولنان علت ايچونكه تحقيقا ملك قبول اوزره موقوفدر پس مشترى كبي اولدى پس موسى له
 يايك ايچا بند نصكره و قبولندن اول مشترى كبي اولدى و وجه استحسان اولدر كه تحقيقا وصيت موسى
 جابندن مو صيتك و تيله تمام اولدى بر تمام ايله كه موسى جهتمندن اكا فسخ لاحق اولمز ايچون موسى لهك حتى
 ايچون توقف اولندى پس قبحان موسى فوت اولسندى موسى لهك ملكته داخل اولدى تنكيم انده مشترى
 ايچون خيار شرط اولنان بيع كبي قبحان مشترى اجازتندن اول فوت اولسندى (وله الرجوع عنها) و موسى له
 ايچون وصيتدن رجوع جائز اولور (بقول صريح) قول صريح ايله مثال بن وصيت ايلديكم ششيدن
 رجوع ايتدم ديمك كبي * ز بر تمام اولمق تبرعدر پس هبه كبي اولدى (و فعل بقطع حق المسالك
 عن المغصوب) و دخی مغصوبدن مالك حتى قطع ايدر فعل ايله رجوع جائز او اور مشالى ثوبى قطع ايتك
 و دكدر ملك كبي (او بر يندى موسى له ما منع تسليمه بدونه كالبناء) ياخود وصيت ايلديكى ششيد موسى لهه
 اول ششيز تسليمى منع ايدر بر شى زياده ايتكلكه دخی رجوع جائز او اور مشالى شاكى (او بر يزل ملكه
 كالبيع) ياخود وصيت اولنان شى مو صيتك ملكتندن زائل اولمقله رجوع جائز او اور مشالى بيع كبي و هبه كبي
 پس تحقيقا هر تصرفكه مو صيتك ملكت زوان ايحساب ايله اول رجوع او اور تنكيم قبحان موسى وصيت
 ايلديكى شى بيع ايتسيدى اند نصكره اول شى اشتر ايتسيدى ياخود بيع ايتوب بلكه هبه ايتسيدى اند نصكره
 اول هبه دن رجوع ايتسيدى بو فعل ايله مو صيتك وصيتدن رجوعى جائز او اور * ز بر وصيت نافذ اولمز
 الامو صيتك ملكتنده نافذ او اور پس قبحان ملك زائل اولسندى رجوع او اور وصيت ايلديكى قونى ذبح ايتك
 رجوعدر * ز بر اذات حاجته صرف ايچون ذبح ايتكدر پس بومعا اصل اولدى ذكر اولنان كبي
 (بخلاف غسل ثوب اوصى به) وصيت اولنان ثوبك غلى ذكر اولنانك خلافي اوزره در * ز بر غسل ثوب
 رجوع اولمز * ز بر اركسنه ثوبى آخره اعطاه ادا ايلسه عادت اول ثوبى غسل ايدر بيمه اعطاه ايدر پس نفر بر
 اولور دى وصيت ايچون نفر او اور وصيت ايلديكى شى موسى لهه انظف حال اوزره واصل او اوسون ايچون
 كفايت بوندن (المجود ايس رجوع) انكار رجوع دكدر * ز بر رجوع ماضيه اثبات و حاله نفيدر
 و نحو ماضيه و حاله نفيدر و رجوع ايله بخود پيشه منافات واردر بواجلدن نكاحك انكارى فرقت اولز
 (كذا كل وصية اوصيت بها احرام اورنى) كذلك موسى هر وصيتك بن انكله وصيت ايلدم حرامدر ياخود
 ربا در ديسيدى ذكر اولنان كبي رجوع دكدر * ز بر احرمت و ربا و صنى اصلك بقاسنى اقتضا ايدر پس رجوع
 محقق اولز (وقوله آخرتها) و موسى هر وصيتك وصيت ايتدم بن اتى تاخير ايتدم ديسيدى (بخلاف

ترکها) یعنی هر وصیتکه بنانی را یکدم قولی بنانی تأخیر ایدم قورک خلاقی اوزره در یعنی اول رجوع
 رک-ر و نانی رجوع در زیرا شئت ری اسقاط در و آخری اسقاط کدر پس تحفه قاداتی مدونی ایچون
 دینی سنک ایچون ترک ایلدم دیسیدی بو ترک مدیون ایچون ارا اولور و اگر دائن مایونه سندن دینکی تأخیر
 ایدم دیسیدی ایرا رلز محبطده بو یله ذکر اولندی (فهی باطله) دهر وصیتکه بنانی وصیت ایدم باطله در
 دیسیدی خلاقی اوزره در پس تحفه قاداتی کوی اولنا کبی بو دخی جوه عدد * زیرا باطلک اصلی بو قدر و ذهاب
 و تلاشیر (اولندی اوصیت یلز بد ههوا و اعلان یاری) با خود موصی شول شینکد انکله زید ایچون
 وصیت ایلدم اول شی عمر و ایچوندر یا خود وارثم فلان ایچوندر دیسیدی ایکسندن هر بری رجوع او اور
 ز و القظ قطع شرکت اوزره دلالت ایدر و اثبات تخصیص موصی ایچوندر پس اولدن رجوع اقتضا ایدر
 ندانکر مورثه مخیردر کردیلرس جائز کورور و دیلرسه رد ایدر شول وصیت بو ننگ خلاقی اوزره در که قچان موصی
 ذکر اولنان کبی شول شینکد بنانکله زید ایچون وصیت ایلدم انکله آخر فلان ایچون وصیت ایلدم دیسیدی
 پس تحفه یقار جوع اول * ز ر لفظ شرکت ایچون صلح او اور و محرم اول وصیتی قبول ایدر پس عبدایکی بنشده
 مشترک او اور (او اول اعلان میت و وقتها فایلاوی بحانها) و اگر وقت وصیتده اول فلان آخر میت اولسه ایکی
 وصیتک اولسی جای اوزره قالور * زیرا اولک باطل اولسی نانی ایچون اثباتک ضرر وراثتندر پس قچان نانی
 ایچون اثبات اولنجده موصی به اول ایچوندر (ولو حبه قهات قبل لموصی قهواور ثمة لموصی) و اگر وقت وصیتده
 اول فلان آخری او اب موصیدن مقدم فوت اولسدی اول وصیت اولنان شی موصیتک وارثلری ایچوندر
 وصیتک ایکسندک بطلاق ایچون * زیرا موصی به وقت که نانی ایچون اولدی ایسه اولدن رجوع اولدی پس
 وصیت اولک حقه باطل و نایتک حقه صحیح اولدی اندنصکره نانی موصیدن اول فوت اولدقده نانی حقه
 دخی باطل اولدی (بطل هبه المریض و وصیته لمن نکحها بعد ههوا) امر بضعک هبه سی و وصیتی باطل او اور اول
 هبه و وصیتد نصکره نکاح بالبدنی هر آ ایچون * و فصلده صل اولان موصی له وارث اولددر یا خود وارثک
 غیر اولقدر وصیتک جواری و نسادی ایچون یوم اقراره اعتبار او انور پس قچان هر بیض بر هر آ ایچون
 بر شمله وصیت ایسیدی یا خود اول هر آ ایچون بر شی هبه ایسیدی اندنصکره اول هر آینی زوج ایسیدی
 اندنصکره موصی فوت اولسدی اول وصیت و عبد باطل او اور اما وصیتک باطل اولسی وصیت موتک مایه دهنه
 مضاف اولان ایجاب اولدیغی ایچوندر حالبو که هر آ موصیتک و تندنصکره وارثلر ورثه ایچون وصیت
 ایسه باطله در اما هبه ننگ باطل اولسی اگر چه کیم صورت ایچوندر پس اول هبه حکما موتک مایه دهنه مضاف
 کیدر * زیرا اول هبه و موصی مایه دهنه واقع اولدی زیرا اول هبه تبرع در انک حکمی موت قنده متقری
 او اور (بخلاف اقرار) هر بضع اقراری ذکر اولنان شینک خلاقی اوزره در * زیرا تحفه قاداتی ایض قچان
 بر هر آ ایچون اقراردن ایدوب بعد الاقرار زوج ایسیدی اندنصکره فوت اولسدی اقراری جائز او اور
 هر وارثدعات ایچونکه تحفه قاداتی اقرارده معتبر اولان مقر لهک یوم اقرارده وارث اولسی یا خود وارثک غیر
 اولسدی در حالبو که هر آ یوم اقرارده اجنبیه ایدی (و وصیتنه و هبه و اقراره لایسه کافرا او عداله او مکاتبه
 ان اسم اواعتق بعد ذلك) و موصیتک کفر اولان یا خود آخرک عبدی یا خود مکاتبی اولان او غلو ایچون وصیتی
 و هبه سی و اقراری باطل او اورا کر اول کافرا و غلان وصیت و هبه سی یا اقرار دنصکره اسلام قبول ایدر سه یا خود
 عبد اولدیغی یا خود مکاتب اولدیغی صورتده موصی اعتناق ایدر سه * اما وصیت ایله هبه ننگ باطل اولدی
 هر وارثدن علت ایچوندر که ایکسندده معتبر اولان حال موتدر و اما اقرار تحفه قاداتی اقراره کیم بقشه ملزم
 ایسه ده لکن ارثه سبب اولان او غولق وقت اقرارده قائمدر پس تهمت اراث ایدر پس تهمت اعتبار ایله و صاییه
 ملحق اولدی (المعد) موقوفه یا اقلرنده دردی اولغله بورومکدن عاجز اولان کسنددر (والمقوج) و فلجیه
 بر هر ضرر که بدنگ نصفه عارض او اب حسدن و حر که از اده بدن شخصی منع ایدر (والاشل) و اشل بدند
 دتره مسی و حرکتی اولان کسنددر (والمسلول) و مسلول شول کسنددر که انده سل مرضی اوله اولکده او یکسند
 یعنی جکرده بپاره در (ان طالع مدته سنه کالصحیح و الافکار ایض) اگر ذکر اولنان دردت مر صدن هر بریتک
 مدتی رسنه اوزار سه انک حالی صحیح کیدر یعنی وصیت کل مالنددر و اگر بر سه اوزار سه هر بیض کیدر

یعنی تحقیقاً بود که او انان مرضی از مرض مزمنه در سینه اش بر او برکنه به عارض اولسه و اول کسند
تبعاً در بر شنبه تصرف بدوب فصول اربعه اوزره مستند اولان عدوت تمامین اول فوت اولسه اول
مرضی مرضی موت اولور بس نصر فاق شند معتبر اولور و اگر سینه نک تمامند نصد موت اولور سینه
مرضی مرضی موت اولور * زیرا اول مرضی شول فصد کدر ری مغظه هلاکند آمده سلام اولسه مرضی
طبی یعدب رطیبت منزله سنده اولور و این صحیحی احکام مرضی در خارج اولوب حین تمامی اینه مشغول اولور
(اجتمع اوصیایه) و مستند بر جمع اولسدی حاجو که بعضی مرضی و بعضی ناله اولسدی (و حقیقاً اثبات
فقی المرضی و التعلل قدم المرضی) حاجو کشت و غنا ایتوب ضیق اولسدی بس فرضیه ناله اجتماعه
فرضی تقدیم اولور بر رد در کسده موصی فرضی تقدیم یکنون کر کسده تأخیر ایتوب حین و نکات و کفایات
کبھی زیرا اصل زیاده هم اولانی تقدیم ایتکدر (وان تساوت فی القوة عدم ما قسم) و اگر فوتیه و سبت
بر اولور سینه و سبت کندی ذکر کرده تقدیم ایتدی که تقدیم اولور * زیرا انسانیت مانس ظاهر اولان ناله کشته
زیاده هم اولانی تقدیم ایتکدر وظاهر اینه ثابت اولور نصیه ثابت اولور کیدروا که موصی احکام ایتدی کبھی
شیک تقدیمی اوزره نص اولسه انک تقدیمی بر اولور بر موصی لازم اولور کندی بمقتضای دخی حکم اولور
(اوصی صحیح سنده را کبایم داده ان فی نصه) موصی صحیح اینه وصیت ایتدی که انک ط فندن بر جل
موصینک بلندن را کب اولدی بی حاله صحیح ایتدی بر اگر موصی به اولور کتک تقدیم ایتدی ایتدی بلندن صحیح
ایدور * زیرا واجب اولان موصینک بلندن اولان صحیح بر اولور بلندن مانس ایتدی معتبر اولان موصینک بلندن
کفایت ایتدی شیدور و انک اوزره ایتدی واجب اولان شی ایچون وصیت بر موصینک اوزره ایتدی
واجب اولان شی ایچون دورا کب صحیح ایچون در موصی اوزره ماشیه ایچون ایتدی شی ایچون لازم کب بس وصیت
ایتدی موصینک اوزره اینه واجب اولان وجه اوزره ایتدی موصی ایتدی (والا) و اگر مال موصینک
بلندن صحیح کفایت ایتدی (فمن جث بکفی) کفایت ایتدی مکانن صحیح ایتدی و قیاس ایتدی صحیح و ایتدی
زیر موصی صحیح بر صفت اینه وصیت ایتدی حالو که اول صفت معلوم ایتدی و استفسان صحیح ایتدی که تحقیقاً
بزیلور کتک تحقیقاً موصینک مرضی وصینک تقدیم بر سینه اولور شنبه تقدیم اولور (مات حاج
فی طریق و اوصی بد صحیح کتک) صحیح جندن بر حاجی طریق صحیح فوت اولوب ایتدی صحیح وصیت ایتدی کتک
موصی ایتدی بلندن صحیح ایتدی اگر تقدیمی کفایت ایتدی بر سینه و اگر کفایت ایتدی کفایت ایتدی مکانن صحیح ایتدی
و اما بین دیدر بلر که اینه قول ز فردر حاجک بالغ اولدی مکانن صحیح ایتدی و خلاف اوزره در شیخان غیرین حاج
اولان کسند طریق تقدیم فوت اولسدی و اما انک طری اولان کسند فوت اولدی مکانن صحیح ایتدی بالاجماع
یونی ز بلدی ذکر ایتدی (اوصی بان صحیح سنده انک سینه کتک نهم در هم صحیح سنده این من حیث ایتدی)
برکنه شو یوز در جمله ایتدی صحیح ایتدی وصیت ایتدی بس اول یوز در جمله در هم هلاک اولسدی
ایتدی باقی فلان شیبه بالغ اولدی بی مکانن صحیح اولور استفسان (و ایتدی شیخ ایچون) و اگر اول یوز
در هم دین بر شی هلاک اولور سینه اول یوز اینه ایچون صحیح اولور (فمن یقی منتهی رد علی الوارث) و اگر حاج
عن الغیر بعد تمام الحیل اول یوز در هم دین بر شی ایتدی باقی اولور سینه موصینک و بر شی اوزره رد اولور * زیرا
تر که وره ناله حقیر الا که کبھی وصیت اینه مشغول اولور سینه اولور (بمخلاف اوصی ایتدی عدوت) اما
موصی اولور یوز در جمله بر عدوت موصینک اعتناق اولفته وصیت ایتدی و ایتدی بر در هم هلاک اولسدی
ذکر اولانک خلاف ایتدی (حیث لا یعتق بالباقی) اول وقت باقی اینه عبد اعتناق اولور * زیرا وصت چنان
مسیحی ایچون ایجاب قیاسی غیر ایچون تقدیمی صحیح اولور و بوجه اینه ایتدی شنبه اشترا
اولان عدوت عقیده وصیت اولدی بس ایتدی اولان شیدور اقل اینه اشترا اولان عدوت موصینک تقدیمی
صحیح اولور * زیرا بر عدوت اول غیر بر بس وصینک ایتدی موصی ایتدی غیر ایچون اولور بواجدان
جانز اولور (اوصی بان بشری بکل ماله عبد فیه حق سنده ولم یجز اولور به بطلت) موصی مانس کابسی اینه بر عد
اشترا اولور و بانک ایچون اعتناق اولفته وصیت ایتدی و وارث بر موصی جانز کور سله ردی اول وصیت
باطل اولور و بر ایتدی علت ایچون کتک تحقیقاً مالک کابله اشترا اولان عدوت شنبه اشترا اولان عدوت موصی ایتدی

(كذا اذا اوصى بان يشتري له عبد بالف درهم وزاد الف على الثلث لم يجز) كذلك موسى قحان انك ايجون يك درهمه برعبد اشترا ولفى ايله وصيت ايتسیدی واول يك درهم نلندن زياده اواسیدی جائز اولدی ذکر اولنان کبی ينهما حاده تغاير اولديغی ايجون

• (باب الوصية بالثلث) •

بواب ثلث ايله وصيتک بياننده در (اوصی له بثلثه و لاخر بثلثه) موسى ثلث مالنی بر رجل ايجون وثث مالی ايله بر رجل آخر ايجون وصيت ايتسیدی بس اکر وارث لری مجیز او اور رسه مالنک ثلثانی اول ابکی رجل ايجون وثثی وارث لک او اور (وان لم يجز و افالثلث ينهما) واکر ورثه بی مجور ايتجزا بسه موصيتک ثلث مالی اول ابکی رجل ينشده نصفین او اور * زیرا اول ابکی رجل سبب استحقاقده برابر در بس استحقاقده دخی برابر او اورل وثث حقرانندن ضدق اولور بس ثلث ابکیسی ينشده برابر تقسیم اولنور (واو اوصی له بثلثه و لاخر بیکله ولم يجزوا و هكذا عندنا بن حنیفة) واکر ثلثی بر رجل ايجون و رجل آخره کلی ايله وصيت ايتسیدی كذلك ثلث ابکیسی ينشده برابر تقسیم اولنور امام اعظم قنده (وعندهما ربع) و امامین قنده ربع اولنور یعنی ثلث درت سهم قیلنور اوج ربعی کلی وصيت ایلدیکی موصی له ايجون و برز بی ثلثی وصيت ایلدیکی موصی له ايجون اولور * زیرا ثلث اوزره زائد بر معنا ايجون باطل اولور که تحقیقا موصی لهی وارث اوزره برحق مستحق قیلنر لیکن موصی له نلندن اول ثلث اوزره زياده نك حصه سله اخذ ایدر * زیرا بو معنای ابطال ايجون موجب بودر پس ثلث تجزی اوچدر ثلث واحد درو کلی اوچدر درت اولور بس بوسهم اوزره تقسیم اولنور (واوله بثلثه و لاخر بنصفه) ولم يجز و افالثلث ينهما نصفان عنده) واکر موصی لهک بری ايجون ثلثه و آخر ايجون نصفی ايله وصيت ايتسیدی و وارث لری مجیز اولمسدر دی بس ثلث امام اعظم قنده ابکیسی ينشده برابر تقسیم اولنور (وعندهما علی خمسة سهم سهمان لصاحب الثلث و ثلاثة اسهم لصاحب النصف) و امامین قنده ثلث بس سهم اوزره تقسیم اولنور ابکی سهمی ثلث صاحبنه * زیرا هر سدس بوسهم قیلنور و اوج سهمی صاحب نصفه و بر یلور * زیرا ضرب له حاصل اولندر (واوله بالثلث و لاخر بالسدس فالثلث ينهما اثلاثا عندهم) واکر موصی لهک بری ايجون ثلثه و آخر ايجون سدسه وصيت ايتسیدی بس ثلث ابکیسی ينشده اثلاثا تقسیم اولنور بلا خلاف ائمه ثلاثه عند نده بونند نصکره بو خلاف بیگلرنده مقرر اولان خلاف اوزره مبنیدر مصنفانی (ولا يضرب ابو حنیفة رحمه الله له و صلی له بما زاد علی الثلث) قولیه ذکر ایلدی و امام اعظم ثلث اوزره زياده ايله موصی له ايجون ضرب ایلدی عتایه ده دیدیکه یعنی موصيتک ائندن سهم قیلان برشی * ضرب ایلز یعنی بوسهم قیلنر و لا يضرب بونلک مقعولی محذوفدر یعنی لا يضرب شیبأ تقدیرنده در * و صدر الشریعه دیدیکه ضرب له مراد حساب ينشده مصطلح اولان ضرب بدر بس قحان موصی له و کل ايله وصيت ايتسیدی بس امام اعظم قنده سهم وصيت ابکیدر هر بری ايجون نصف واردر نصفی ثلث ماله ضرب له بس نصفی ثلثه ضربیده ثلث نصفی اولور اولکه سدسدر بس هر بری ايجون سدس مال حاصل اولور و امامین قنده وصيتک سهم لری دورن در و واحد دورن ربعدر بس ربع ثلث ماله ضرب اولنور بس ربعی ثلثه ضربیده ربع ثلث حاصل اولور اند نصکره صاحب کل ايجون دورن اوج واردر اولکه ثلث اوج برهیدر بس ثلاثه ارباع ثلثه ضرب اولنور یعنی ثلث اوج ربعی ثلثه ضرب اولنور و صاحب ثلث ايجون دورن واحد واردر بس واحد ثلثه ضرب اولنور اوبله واحد کدر بعدر یعنی ربع ثلثدر (الافی الحماية) الاحباب یعنی معاطتده ضرب اولنور * بونلک صورتی اولدر که بر جلاش ابکی صدی اولوب بر نلک قیمتی بوز افجه و آخر نلک قیمتی آلتوز افجه اولسیدی اولر رجل بر بن فلاں کمنه یعنی زید ايجون بوز افجه به و آخرین عمره بوز افجه به بیع اولغله وصيت ايتسیدی بس تحقیقا محابات ابکیسندن بری ايجون يك ايله و آخر ايجون بشو ز ايله محابات حاصل اولدی یعنی وصيت جهته له اعطال او اور و حالو که کلیسی حال مر ضده اولدیغی ايجون و صیدر بس اولر رجل ايجون اول ابکی عیددن غیری مال اولسیدی و ورثه دخی بووصیتی جائز کور مسدلر محابات ثلث مقدار یله جائز او اور بس ابکی موصی لهک ينشده ثلث اثلاثا او اور يك ايله موصی له وصیتی حسب له ضرب اولنور یعنی وصیتی حسب له قیلنور اولکه بیکدر موصی له آخر دخی وصیتی حسب له

ضرب اولنور اولکه بشیوزدر پس اگر بوسائر وصیتلرکی اولیدی امام اعظم قوی اوزده بیک ایله اولان
موصی له بشیوزدن اکثر ایله ضرب اولتامق واجب اولوردی * محبات مفاعله در کسر الله حبادندر عطا
معاستده بو مقامده محبات قیمتدن اکثر ایله برشی اشتراکت باخود مالک اولدیغی اشیادن برشی قیمتدن اقل ایله
بیع ایلمکدر پس زائد ناقص محبات اولور تکیم بر چنک ایکی عبدی اولوب برینت قیمتی اوتوز دینار و آخرک
قیمتی التمش دینار اولسیدی پس اول رجل قیمتی اوتوز اولان عبدی اون دیناره زیده و قیمتی التمش اولانی فرق
دیناره عمروه یعله وصیت اینسیدی اولو رچنک بو ایکی عبددن غیر مالی دخی اولسیدی پس زید حقه
وصیت یکریمی دینار و عمروه حقه اولان وصیت فرق دینار اولور ثلث بیلرند تقسیم اولور پس اولی عبد زیده
یکری دیناره بیع اولوب اون دینار انکیون وصیت اولور و انکیجی عبد عمروه فرق دیناره بیع اولوب بکر میسی
انک ایچون وصیت اولور پس عمروه ثلث وصیتی مقداری ایله اخذ ایندی اگر چه کم ثلث اوزره زیاده ایسده
(والسعاید) و دخی سعایتده ضرب ایدر صورتی اولدر که موصی ایکی عبدک عتی ایله وصیت اینسیدی که برینک
قیمتی بیک اظه و آخرک قیمتی ایکی بیک اخذ اولوب بو ایکی عبددن شبری مالی دخی اولسیدی اگر وره چار کوردر
ایسده ایکی سیده جیما معنی اولور و اگر وره چار کور منر سدن ثلثدن معنی اولور و موصینک ثلث مالی بیک اظه
اولسیدی پس بیک اخذ اول ایکی عبدک بیلنده وصیتلری مقداری اوزره در بیک اظه ک نشانی قیمتی ایکی بیک
اولان عبد ایچون اولور و باقیسیده سعایت ایدر و ثانی قیمتی بیک اظه اولان عبد ایچون اولور و باقیسیده
سعایت ایدر (والدراهم المرسله) و دخی دراهم هر سه ده ضرب ایدر دراهم هر سه دن مراد ثلث باخود
نصف باخود بونلرک امثالین مطلقه یعنی بونلرکله مقید اولیان دراهمدر * بونک صورتی اولدر که موصی
بر رجل ایچون ایکی بیک اظه ایله و آخر ایچون بیک اظه ایله وصیت اینسیدی و ثلث مالی دخی بیک اظه اولسیدی
ورنه دخی چار کور مسلدی اول بیک اظه بیلرند امثالاً اولور ایکی سندن هرری وصیتک جیما سیده
ضرب اولنور * زیرا وصیت مخرجده صحیحه درانک ایچون بو مقداری چبقار مال آخر اولقی چوزی ایچون
بو اوج صورتک بینی ایله بونلرک غیر بیک بیلنده امامک فرق ایتمسک وجهی اولدر که تحقیقه وصیت چنان ثلث
اوزره زیاده ایله صریحاً مقدره اولسیدی نصف کی و نشان کی و بونلرکله کی حالو که شرح زانده وصیتی
ابطال ایتمس ایکن انک ذکر ایقوا اولور پس ضرب حقهده معتبر اولر چنان ثلث اوزره زیاده مقدره اولسه اول
وقته عبارتده وصیت ایچون ابطال ایلمی شی اولر تکیم چقان موصی اللی درهم ایله وصیت ایسه
و موصینک مالی اتفاق یوزدر هم اولسه پس وصیت بالکلیه باطله دکلدی بوزدر همک فوقنده انک ایچون مال
ظاهر اولقی امکانی ایچون پس چقان وصیت بالکلیه باطله اولسه ضرب حقهده معتبره اولور (ولو اوصی
بنصب ایتد بطل) و اگر موصی اوغلاک نصیبی ایله غیر ایچون وصیت ایسه باطل اولور * زیرا اوغلاک
حق اولان شیشه وصیت غیر ایچون صالح اولر (ولو بمثله لا) و اگر اوغلاک نصیبک مثلی ایله وصیت ایسه
باطل اولر * زیرا اندن مانع بودقر (ولو بهم اوجزه) و اگر سهم ایله باخود جزء ایله وصیت ایسه یعنی
مالندن بر سهله باخود مالندن بر جزء ایله دیو وصیت اینسیدی (له بین وارثه) یعنی وارث ایچون سن دبله بیک
اعطا ایله دینور * زیرا سهم و یا جزء بجه اولدر وجهالت وصینک صحیحی منع بقر پس یل وارثه در یوم مشایخ
اختیار ایلدکاری شیدر عرف اوزره نهه که تحقیقه سهم جزء کیدر و اما صل روایت بونک خلاقی ایله درار که
وقایده مذکوردر (ولو بسدس ماله ثم یبینه و اچیره نهه) و اگر موصی مانک سدس ایله وصیت اینسیدی
اندنصکره ثانی ایله وصیت اینسیدی و چوزور بسیدی انک ایچون ثلث لازم کاور یعنی سدس نهه داخل
اولور * صدر الشریعه بدد بیکه اگر سن دیرسک که موصینک بنم مالک ثانی انک ایچوندر دیکر اگر اخبار ایسه
پس کاذبدر و اگر انشایسه وره نلک اجازتی قشده انک ایچون نصف واجب اولور و اگر سدس اخبار نهه
انشا ایسه پس بو معتدر ذکر اولنان کی دیو بوسوالی اراد ایلدی و جواب برمدی * بن درمه و بلله
التوفیق زاختر ایدرر که تحقیقه انک قوی انشادرو عند اجازة الورثه نصفک واجب اولسی نصف
لفظک مدلولی اولور سددر حالو که او یله دکلد * زیرا ثلث سدس موصینک کلانده شایعه دروشایی
شایعه ضم انک مقدارده زیاده کی افاد ایتمز بلکه اکثری ایله افاده ایدر کرک مقدم اولسون و کرک مؤخر

اولسون وواچلدن جههور انك تعليلنده زيرا نك سدسي مضمئندر ديرل زيرا نضمن تصور اولمز الا شابعده اولور وسدس شابعي نك شابعده ضم ايتك عددك زياده لكينه فائده ايتز پس نئيدن اكثره متاول اولمز واجازتلك فائده سي ظاهر اولمز الامتاو اللفظ اولان شئنده ظاهر اولور والا بر مستأنف او اووز اجازت اولمز واهل معقولك كلي اكر كلي يه ضم اولنسه جزئيتي افاده ايتز قولري بو كافر بيدر (وفي سدس مالي مكررا له سدس) واكر بنم مالك سدسي فلان ايجون ديسيدي مكررا يعني چقان موسى بنم مالك سدسي فلان ايجوندر ديسيدي اندينصره اول مجلسده يا خود مجلس آخرده بنم مالك سدسي فلان ايجوندر ديسيدي انك ايجون انجق سدس لازم كلور * زيرا معرفه معرفه اعاده اولندي پس تحقيقاتاني اولك عيني اولور (و نك دراهمه او غنمه و هلاك نئداده ماني) و دخی موسى ده دراهمك يا خود قيونك نئي ايله وصيت ايدوب مالك ايبكي نئي هلاك اولسيدي باقي فلان موسى له ايجوندر يعني چقان موسى ذراهمك نئي ايله يا خود قيونك نئي ايله وصيت ايدسيدي و دراهمك كلينك يا خود قيونك كلينك نئانئي ايله هلاك اولوب نئي باقي فاسيدي حالبو كه اول نك موصيتك باقي فلان مانندن چيقار پس هلاك دن باقي فلانك جيعيسي موسى له ايجوندر و امام زفر هلاك دن باقي فلانك نئي موسى له ايجوندر ديسيدي * زير دراهم و قيوندن هر ربي ورثه ايله موسى له مايننده مشرت كدر و مال مشرت كدن هلاك اولان شي مشرت كوزره هلاك اولور و ان دن باقي فلان شي چله شركا او زره باقي قالور تكيم چقان تركه اجناس مختلفه اولديغي كبي اولور و بنم ايجون عات اولدر كه تحقيا جنس واحده اندر دن برينك حقي واحده جمع ايتك ممكن اولور و اچلدن قسمت او زره جبرائده چاري اولور و چقان جمع ممكن اولسيدي وصيتي ارث او زره تقديم ايتك جهنندن باقي فلان شئنده موسى لهك حقي جمع اولور زير موسى حاجتي بو معينه حقي ورثه او زره موسى لهك قدري ايله مقدمه قيلدي پس حقي ورثه تبع كبي اولدي و حقي موسى له اصل كبي اولدي واصل و تبع او زره مشتل اولان ماله اصل چقان ان دن برشي هلاك اولسه هلاك اولاني بعدن قيلمدر تكيم مال زكانه اولديغي كبي اول حبيئد نكه هالك اولاعقده صرف اولور اندينصره اتقولي ايدن نصابه صرف اولور ثم و تم (واو نك رقبه او يابه مختلفه او دوره له نك ماني) واكر موسى رقبك يا خود مختلفه نو بلر نك يا خود دارل نك نئي ايله وصيت ايدسيدي باقي فلانك نئي موسى له ايجوندر * زيرا ان دن ظاهر اولان افرادی بيننده تفاوتلر پس اجناس مختلفه اولور پس انلر دن برينك حقي واحده جمع ايتك ممكن اولمز (ولو بائف وله نقد و دين هونقدان خرج من نك) واكر موسى بيك اچيله وصيت ايدسيدي و اول موصيتك نقدی و غير او زره اول بيك جنسندن ديني اولسيدي اكر موسى به اولان بيك نقدك نئيدن چيقار سه نقددر هر حق صاحبك حقي بلا بخش ايفا ممكن اولديغي ايجون پس اكاو ندي (والادوات التقديت الماخوذ من الدين) واكر موجود اولان نقدك نئيدن موسى له اولان بيك چيقار سه نقد موجودك نئي و ديندن اخذ اولانك نئي موسى له دفع اولور يعني ديندن هر نه خارج اولور سه نئي اخذ اولور حتى بيكي استيفا اينجه * زيرا موسى له وارثك شر بيكدر و موسى لهك عين ايله تخصيصنده ورثه حقه بخس واردر * زيرا عين ديندن اوليدر (ولو نك زير بدوبكر الميت كان زير مطلقا) واكر موسى نئي ايله زير ايجون و بصر ميت ايجون وصيت ايدسيدي موسى به مطلقا زير ايجون اولور يعني برابر درك موتني بلسون ورك بلسون * زيرا ميت وصيت اهلندن دكلدر وصيت اهلندن اولان حيه من احم اوله من تكيم چقان زير ايجون و ديوار ايجون وصيت ايدسيدي موسى بهك كليني زير ايجون اولديغي كبي و امام ابو يوسف دن روايت اولندي كه تحقيا موسى له چقان بكرك موتني بلسيدي زير ايجون نك نك نصفي واردر * زيرا وصيت موسى لهك قنده بكر ايجون حبيجه ذر پس حقي ايجون راضي اولمز الا نصف نك له اولور اما چقان بصر موتني بلسيدي ذكرا اولانك خلاف او زره ذر زيرا بكر ايجون اولان وصيت نوردور بو تقدريجه نك كلني زير ايجون راضي اولور (كذا او اوصي له لمن كان في هذا البيت ولا احد فيه) كذلك اكر زير ايجون وشو ييك ايجنده اولان كسنه ايجون وصيت ايدسيدي حالبو كه بينده بر احد اولسيدي نك زير ايجون اولور * زيرا معلوم ماله مستحق اولمز (اوله و عقبه) يا خود زير ايجون و زيردي عقبين كسنه ايجون وصيت ايدسيدي نك بنه زير ايجون اولور

زیرا زید که عقیقه زید که مؤتلفه نص کره عقبتاندر پس حالاً عدوم او اور (اوله و اولد بکر) یا خود زید ایچون
و بکر که وادی ایچون وصیت اینسیدی (غات ولده قبل موت الموصی له) پس موصی لهک فوتندن اول
بکر که وادی فوت اوسیدی (اوله و لفقراه ولده و اولن افتقر من ولده و مات شرطه عند موت الموصی) یا خود
زید ایچون و بکر که ولدینک فقرا سی ایچون یا خود ولدندن افتقر ایند کسند ایچون وصیت اینسیدی
و وصیتک شرطی موصینک موتی قنده فوت اوسیدی پس بوضوور نکرده نلک کلبسی زید ایچوندر * زید
عدوم یا خود مات بر شیده مستحق اولمز پس زید ایچون من احد ثابت اولمز پس تکمیل چنان موصی زید
ایچون و دیوار ایچون وصیت ایتمش **کسی اولدی** (وان بینهما) و اگر موصی بمن ثلث مالم زید و بکر که
ایکسی بینه در دینسیدی (و بکر میت فاضله زید) حالیه که بکر میت اوسیدی پس ثلث نصی زید
ایچوندر * زیرا بواظفک مقتضای هر بری ایچون نصف ثلث اولمقدر (اوصی له بد شیده و هو فقهرا ثلث ماله عند
موت) مثلا موصی زید ایچون ثلثی ایله وصیت اینسیدی حالیه که موصی فقرا اوسیدی انک ثلث مالی موتی
قنده زید ایچوندر * زیرا وصیت استخلافک عقدیدر که موتک ما بعد منه مضافدر پس اول عقدک حکمی
بعد الموت ثابت او اور پس عند الموت ملک موجود اوسدی شرط قیامندی موتندن اول شرط قیامندی و کذلک
چنان موصی ایچون مال اوسه پس اول مال هلاک او اوب اند نص کره انکساب مال ایله حکم ذکر اولنان
کیدر (و اوبنک غنمه و لا غنمه له و اولاک قبل موته بطل) و اگر موصی قیونک ثلثی ایله وصیت اینسیدی حالیه که
موصینک قیونی اوسه یا خود قیونی اولوب موتندن اول هلاک اولسد انک وصیتی باطل او اور ذکر اولنان
عات ایچون که تحقیقا انک وصیت ایلمی بعد الموت ایجابدر پس بوقدر بجه قیامی اعتبار اولتور پس تحقیقا
بوصیت عیند تعلق ایندی پس عند الموت عینک فوت اولمسیله وصیت باطل او اور و اگر موصینک قیونی
او اوب بعد الوصیه قیونی استفاده ایدوب اند نص کره فوت اوسه قول صحیح بودر که تحقیقا وصیت صحیح
او اور (کذباً من غنمی و لا غنمه له) کذلک موصی غنمدن بر قیون ایله وصیت اوسون دینسیدی حالیه که
موصینک غنمی اوسیدی پس تحقیق بوصیت باطله در * زیرا موصی وقتا که وصیت غنمه اضاقت ایندی ایسه
بیلندیکه تحقیقا انی هر ادی قیونک عیندر شول جهتند که اول عینی قیونک سوز یسندن جزء قیامدی
(و بشاء من مال له قیونها من مال) و اگر موصی مالندن بر قیون وصیت اوسون دینسیدی موصی له ایچون اول
قیونک قیونی لازم کلور * زیرا موصی وقتا که مالندن دیدی ایسه دلالت ایدر که تحقیقا موصینک غرضی قیونک
مالیتی ایله وصیت ایتمک اوزره در * زیرا مالیت مال مطلقه بولتور (و اوبنک مال له امهات اولاده و هن ثلاث
وللفقراه و المساکین لهن ثلاثه اجناس و لهما الباقیان) و اگر موصی مالک ثلثی اولاد لیک اناری ایچون
وصیت اینسیدی حالیه که انرا اوج فقرا اوسه زیدی و دخی فقرا ایچون و مساکین ایچون وصیت اینسیدی ثلث
مالک اوج خسی اول اوج امهات اولاده و بواج خسدن باقی ایکی خسی مناصفه ایله فقرا اوسا کینه و بر باور
بوقسیم امام اعظم ایله امام ابو یوسف قنده در و امام محمد قنده ثلث مال بدی سهم اوزره تقسیم اولتور اول
دیدن اوج سهمی امهات اولاده و بر باور * زیرا فقرا اوسا کینه ذکر اولنان لفظ جمع افضلدر و معراده
اقل جمع ایکیدر و وصیت مبرک اختیاردر و امام اعظم ایله امام ابو یوسف دلایلی تحقیقا لام ایله بحلی اولان
جهله جنس هر اد اولتور و جهت باطل او اور مثلی حق سبحانه و تعالی ک (لا تحل لک النساء) قول شریفی کبی
پس بوجهله واحد هر اد اولتور پس ثلث مال بش قسمه تقسیم اولتور بش قسمندن اوجی امهات اولاد ایچون
او اور (و اوبنک زید و لفقراه نصف بینهما عندهما) و اگر موصی ثلث مائی زید ایچون و فقرا ایچون
وصیت اینسیدی ثلث مال زید ایله فقرا اینده تصبیف اولتور امام اعظم ایله ابو یوسف قنده و امام محمد قنده
ثلث مال اثلاثا تقسیم اولتور (و اوبنک زید و مائنه بکر او بهان زید و خسین بکر ان اشترک اخر موهبه)
و اگر موصی بوز اچقه ایله زید ایچون بوز اچقه ایله بکر ایچون وصیت اینسیدی یا خود زید ایچون بوز اچقه ایله
و بکر ایچون الی اچقه ایله وصیت اینسیدی و آخر ایچون انلک ایکسبله بیله سنی مشترک ایندم دینسیدی (ذله)
اول ذکر اولنان آخر ایچون (ثلث کل مائنه فی الاول) هر بوز اچقه نلک ثانی و بر باور او ایکی صورت * زیرا
زید و بکر نصیبی بوز در بر اردر و موصی تحقیق اول آخری زید و بکر ایله بیله مشترک قیامدی پس آخر ایکی کسند

هر بری ایله شریک اولور ایمدی اول آخر ایچون زیدو بگردن هر بری ایچون حاصل اولان شی * وارد اولر اولکه
 یوزلک نیشدر (ونصف مالک منه هانی اثانی) وزیدو بگردن هر بری ایچون حاصل اولان
 شیک نصفی وارد در صورت ثابده * زیرا انلرک بنده برارلرک تحقیق ممکن دکلدرا یکی مالک تفاوتی اولدیغی
 ایچون حالو که لفظ اشراکات مفهومیله عملدن لابدر پس بر اول مفهومک مساواتنی زیدو بگردن هر بری
 ایچون مساواتی اوزره حمل ایدرز تکیم ممکن اولدیغی قدر لفظله عمل یوندن وجه قیاسده بودر (وقی له
 علی دین فصدقه صدق الی انلث) موصی فلان ایچون نیم اوزر بده دین وارد دوب و وارثلرینه اتی تصدیق
 ایدک دیوامر ایستیدی وارثلر اوزرینه نیشه تصدیق ایلک واجب اولور یعنی چغان مر یض وارثلرینه خطاب
 ایدوب فلان ایچون نیم اوزر بده دین وارد پس وارثلریدیگی شیده تصدیق ایستردی اول فلان نیشه
 تصدیق اولور و قیاس تصدیق اولنماق ایدی ز براموصی وارثلرینه حکم شرعک خلاقیله امر ایدی اولکه
 مدعی بی بلاحت تصدیقدر ودخی مر یضک نیم اوزر بده فلان ایچون دین وارد قوی مجھول ایله اقراردر
 و بواقرار اگر چه کیم صحیح ایسه ده بونکله حکم اولنر ایله اولور حالو که بیان فوت اولدی واستحسانک
 وجهی اولدر که تحقیق قمار یض وصیت ایلدیگی شیکله مالی اوزره اول فلانی تسلط ایلدی و مر یض بوسلطة
 ثلث مقداری ایله مالک اولور اول اول فلان ایچون وصیت ایتمکله پس وصیت کبی انک ایچون اقرار ایله
 تسلطی صحیح اولور پس وصیت کبی اول فلان ایچون دین مجھول اقراری ایله تسلطیطیده صحیح اولور پس
 انسان آزاد اولور بو کماحتاج اولور حقا اصلی یلوب مقدارین بیلمکله بو طریقه رقبه سنک فکندده سعی ایدر پس
 تنفیذ حقتده وصیت قینور اگر چه کیم مستحق حقتده دین ایسده و موصی انده موصی اهددینی تقدیر
 قیلدی ایسده پس بو اجدن موصی له نلده تصدیق اولنور زیدده تصدیق اولنر (غان اوصی بالثلث معه)
 پس اگر موصی اولادین اقرار ایلدیگی کسسه ایله ایله اول اقراردر رجوع ایتمکسه سن ز ثلث ایله وصیت
 ایستیدی (عزل لهما و الباقی للورثة) ثلث مال مقررله ایچون و موصی له ایچون عزل اولانوب و باقی فلان
 نثان ورثه ایچون اولور * زیرا انلرک مبرائری معلومدر و کذلک وصیت دخی معلومدر و اقرار ایلدیگی دین
 مجھولدر معلومه من احم اولر ایمدی معلومک آیرلسی تقدیم اولنور (فیقال لکل صدقه فی شئ من و ما بقی من
 الثلث فلا صحاب الوصایا) یعنی ثلثی آیردند نص کسره اصحاب و صاحبان و ورثدن هر بری ایچون مراد
 ایلدیگیکیز شیده موصی بی تصدیق ایدک دینور و نلدن باقی فلان شی * اصحاب و صایا ایچوندر اول باقیده
 صاحب دین انلر مشارک اولدیغی حالده و ثلثی آیرمقد برقاندہ اخری دخی واردر که تحقیقا یکی فریق بری
 بو حقا مقدار بینی بنامش اولور وانی کورمش اولور فریق آخر الدواج اولور یعنی حرارتلی دشمن و معاند اولور
 و آزا اولور فضلده انلر اختلاف ایدر چغان خصم ادعا ایستیدی پس چغان عزل ایلدیگدیز که ز بیلدککه
 تحقیقاتر کک کابینده دین شایع واردر پس اصحاب و صایا ورثه نیک بیانی ایله امر اولنور (واذینوا شیئا
 و يؤخذ اصحاب الثلث بثلث ما اقر و الباقی لهم) و چغان برشی بیان ایستردی اصحاب ثلث اقرار اولان
 شیک شئی اخذ ایدرو باقی انلر ایچون اولور (و يؤخذ الورثة بشئی ما اقر و ایه) و ورثه اقرار اولان شیک اریگی
 ثلثی اخذ ایدر هر فریق حقی مقدارنده اقراری نافذ اولسون ایچون (و یخلف کل منهم علی العلم فی دعوی
 الزیاده) و انلردن هر فریق زیدده دعوا شده عملبری اوزره تخلیف اولنور اگر مقررله ثلث اوزره زیدده دعوی
 ایدرسه * زیرا مقرر کندی بیانی ایله غیر بیسده جاری اولان شی * اوزره عین و بریلور (وقی بالف اوارث
 واجنبی له نصفه و خاب الوارث) و موصی وارث ایچون بیک اقیقه ایله واجنبی ایچون بیک نصفی ایله وصیتده
 یعنی چغان مرصی وارثی ایچون واجنبی ایچون بیک ایله وصیت ایستیدی پس اجنبی ایچون وصیتک نصفی
 لازم کلوب وارثه وصیت باطل اولور و وارث خائب اولور یعنی محروم اولور * زراموصی ایصانه مالک
 اولدیغی شیکله و مالک اولدیغی شیکله وصیت ایلدی پس اولده صحیح اولور یعنی ایصانه مالک اولدیغی شیکله
 اجنبی ایچون وصیتدر ناینده صحیح اولور یعنی ایصانه مالک اولدیغی شیکله وارث ایچون وصیتدر ناینده صحیح
 اولدی (وقی الحی و المیت السک للعی) ودخی موصیتک حی ایله میت ایچون وصیتنده وصیتک کلبسی حی
 ایچون اولور ز بر ایت وصیت اهنندن دکلدر پس من احم اولمغه صالح اولور پس وصیتک کلبسی حی ایچون

او اور وارث و سببک اهلندند و چنانچه وارث اعانتی له صحیح او اولی کنی عاوض ایچون حرام اولدی
 او بیله اولوب متغایه تکمل رجل ان ضاع ثوب لم یدرای هو اولورنده قبول اکل تو بهفت اوقات) و موسی
 تفاوت اوچ ثوبله هر برین بر رجل ایچون وصیت ایسیدی اگر ثوبک بری ضایع اولدقد اوچ رطلک
 قضیبسنگ حتی ضایع اولدنی بیغمه و وارث هر بر بنده سنگ حقه هلاک اولدی و بسیدی وصیت باطل اولور
 یعنی موسیبک اعلی و ادنا و اوسط اوچ موسی اولوب هر برینی بر رجل ایچون وصیت ایسیدی و ثوبک بری ضایع
 اولوب فتخی رطلک حتی ضایع اولدنی معلوم اولسد ورنه اوچ رطلک هر بر بنده قبول ثوبک سنگ حقه
 صحیح حتی ضایع اولدی دیسه ردی بس مستحق چهول اولور و مستحق چه الی ایگه قضایک صحیحی و خصوصاً ک
 تخصصانی مع ایدر ایدی وصیت باطل اولور تکمیل چان موسی و ایکی رطلک بی ایچون وصیت ایسیدی
 الهمک ورته باقی فلان ایکی ثوبی تسلیم ایدر (وان ملوا الباقین زال المانع) و اگر ورته باقی فلان ایکی ثوب
 تسلیم ایدر سه مانع زائل اولور او ایگه تکامل بیدر و وصیت صحیح اولور (اغذ ذوال الجذبت الجید و
 الردی ثنی الردی و ذوال وسطا کل) ثوب جیدک صاحبی جیدک ثلثانی اخذ ایدر و ثوب دهره صاحبی جیدک
 ثلثانی اخذ ایدر و ثوب وسط صاحبی جیدله ردینک کلثانی اخذ ایدر * زیرا ایکی ثوب اوچ موسی ایگ
 یاشده بووجه او زره قسمت اولورل و اول تقسیم انلر که هر بری ثوبک ثلثانی اخذ ایلدر و صاحب جیدک
 حتی جیدده متعین اولدی * زیرا انک ایچون ردیده بلاشیده حتی یوقدر و بمحمل اولور که حیر اصلی اولمقغه
 جیدده حتی حتی اوله و بمحمل اولور که ضایعه در حتی اوله زیاده جید اولمقغه بس وصیتک تغذی حتی اولور
 بر محله بمحمل اولوق اولی اولدی صاحب ردینک حتی تعین اولمقغه باث اولدر که زیرا صاحب ردی ایچون
 بلاشیده جیدده حتی یوقدر و بمحمل اولور کردی اصلی اولمقغه ردیده حتی حتی اوله و بمحمل اولور که ضایعه
 حتی حتی اوله زیاده ردی اولمقغه بس وصیتک تغذی بر محله اوله که حتی حتی اولی اولمقغه بمحمل اوله و آخرک حتی ایکی
 ثوبک هر برینک ثلثانی تعیین اولمقغه باث اولدر که زیرا صاحب جید و قنکه جیدک ثلثانی اخذ ایدر و
 و صاحب ردی ردینک ثلثانی اخذ ایدی ایسه باقی اولدی الا ایکی ثوبک هر برین ثلثانی قالدی بس
 تحقیق آخرک حتی بالضروره اول ثلثه متعین اولدی کاشیده بو یله ذکر اولندی (و بیت معین من
 دارم شکره تقسیم فان اصاب الموصی فهو للموصی له و الا لله قدره) و موسی مشترک اولدنی بر داردن
 بیت معین بر کسکه ایچون وصیت ایسیدی اول دار تقسیم اولور بس اگر اول موصی باولان بیت معین
 موصی به اصاب ایدر سه اول بیت موصی له ایچون اولور و اگر اسابت ایترسه موصی له ایچون اول بیتک
 مقداری لازم کلور * یعنی چان بردار ایکی رجل یاشده مشترک اولوب ایکی رجل ایچون اول
 داردن معین بریتی وصیت ایسیدی بس اول دار تقسیم اولور بس اگر اول بیت موصیک نصیبده واقع
 اولور سه اول بیت امام اعظم ایله امام ابو یوسف قنده موصی له ایچون اولور و امام محمد قنده امام بیک نصی
 اوصی ایگ او اور و اگر اول بیت موصیک شریک نصیبده واقع اولور سه موصی له ایچون قاج ذراع ایسه
 موصی به اصاب ایدن شیشه اول بیت ذراعی مقداری اولور امام اعظم ایله امام ابو یوسف قنده و امام محمد
 قنده بیتک نصیبتک ذراعی مقداری اولور (کافی الاقرار) تکمیل اقرار اولدنی کن یعنی چان وصیتک مکانه
 اقرار اولسیدی بس حکم یقه بو یله در بعضی الاجماع یسیر و بعضی ائمه امام محمد خلافتی وارد در بدیل
 (و بالف معین من مال زیاده الاجازة بعدموت الموصی و المانع بعد ما) موصی زردک مالندن بر آخر کسکه ایچون
 بیته بیک ایگه ایله وصیت ایسیدی صاحب مال ایچون موصیبتک موندنص صکره اجازتایک وارد
 و اجازتد نصکره منعه وارد یعنی چان موسی بر رطلک مالندن بیته بیک ایگه ایله آخر ایچون وصیت
 ایسیدی و صاحب مال دخی و صیتک موندنص صکره اجازت ورسیدی بس اگر اول مال موسی ایگه
 دفع ایسیدی ایسه جایز اولدی و صاحب مال ایچون اجازتد نصکره منع ایگه وارد * زیرا مال غیر ایله
 تبرع غیرک اجازتد متوقف اولور بس چان صاحب مال اجازت ویرسه موصی کنی لندن حتی تبرع اولور
 بس انک ایچون موصی اهلد تسلیم استماع بیک وارد زیرا اجازتد نصکره تمام اولدی بس قبل تسلیم
 هبه کنی اولدی اما چان موصی ثلث او زره باث ایله وصیت ایگه ورنه ک اجازت و رسم ذکر اولان

و صبت اولی اوزردر * زیرا وصیت ثلث هر چند صحیح بود روایت کند ملکند مصادفندی اولدی بی
 ایچون واجازت من مشاع ورثه ک * فی بیوعدر پس قچار ورثه اول و عیند اجازت و پردیله ائزلک سئری
 سااقل اولدی ایصدی وصیت موسی طرفندس تغذی و ابو (فرامد لایین بعد القصة بوصیفه ایدد دفع موت
 نصیبه) بکی ائک بری قسمند نصکر دیبا سئک ثلثه وصیتی یله اقرار اینسدی ائک نصیبک ثلثی موسی ایه
 دفع اولور * زیرا تر کده اولان ثلث شایعه موسی اهدا اقرار اولدی وتر کد ایسه ایکسئک بدنده در پس اول
 اربنده اولان شیک ثلثی ایه مقر اولدی اما یکی بشن بری قچان غیر ایچون دینله اقرار اینسدی ذکر
 اولان خلایق اوزردر * زیرا دین میراث اوزردر عتد لدر پس دینک تقدیمی یله مقر اولدی ایمدی میراث اوزره
 تقویم شور ائک ائک ایه موسی له وارثک شر بکدر پس ائک ایچون رشی تسلیم اولمز الاور شه به ایکی مثلی
 تسلیم اولان شی * تسلیم اولور (ان ولدت الوصی بهالذی بد بعد موت الوصی وقبل القسمة وقبول الوصی له
 فهو له ان خرجا من الثلث والاخذ الثالث منها ثم منه) زید ایچون وصیت اولانن جاریه موسی ک
 موتند نصکره وقسمندن اول وموصی اهلک اول جاریه بی قبولندن اول جاریه برولد کتور سیدی پس وصیت
 اولانن جاریه وولادی زید موسی له ایچون در اکر ایکسیده ثلثدن چبقارسه واکر ثلثدن چبقمرسد اولان
 جاریه دن ثلثی اخذ ایدر اند نصکره واددن اخذ ایدر * یعنی قچان موسی بر جاریه سنی بر جل ایچون وصیت
 اینسدی پس اول جاریه موسی ک موتند نصکره قسمندن اول برولد کتور سیدی و جاریه ایه اولدک ایکسیده
 ثلث مالینر چقسیدر دی ایکسیده موسی له ایچو اولور * زیرا ام وصیتند اصله داخل اولدی وولادی ایه
 اتصالی ایچون تمام داخل اولدی پس قچان جاریه قسمندن اول ولدلدی ایسه حالبو کد تر که میتک وصیتلری
 زکندن تنفیذ اولندیغی و دینلری قضا اولندیغی دلیل ایه ملک میتک حکمی اوزره باقیه اولدی ایسه ول ولد
 وصیتند داخل اولدی کانه ایکسیده ده وصیت ایجاب اولوب جاریه وولادی موسی له ایچون اولدی ایلر واکر
 ایکسیده ثلثدن چبقمرسه لردی وصیت اول اولدک اناسندن اند نصکره برولدندن تنفیذ اولور بوقول جاریه
 قسمندن اول وموصی اهلک قبولندن اول ولدلر سه در (ولو بعدهما) واکر جاریه قسمندن وموصی اهلک
 قبولندن نصکره ولدلر سه (فهو للموصی له) ولد موسی له ایچون اولور * زیرا تر کد قسمت ایه میتک ملکی
 حکمندن خارج اولدی پس موسی اهلک ملک خالصی اوزره زیاده حانت اولدی (ولو بعد القبول وقبلها)
 واکر جاریه بی موسی له قسمندن اول قبول ایند نصکره ولد کتور سیدی قدوری ذکر ایلدکة تحقیق اولد
 موسی به اولور بولندن خروچوند اعتبار اولمز وجمع مالدن موسی له ایچون اولور تکیم جاریه قسمند نصکره
 ولد کتور کده اولدیغی کبی ویزم مشایخمن دبدیلر که ولد موسی به اولور حتی ثلثدن خروچوند اعتبار اولور
 تکیم جاریه قبولندن اول ولد کتور کده اولدیغی کبی (واو قبل موت الوصی) واکر جاریه موسی ک موتندن
 اول ولد کتور سیدی ولد وصیت نحتمه داخل اولمز (بل یبقی علی حکم ملک) بیکه میتک ملکک حکمی
 اوزره باقی قالور * زیرا قصدا لامر ایه وصیت نحتمه داخل اولدی وموصی بهک کسیده ذکر ایلدکین
 شملرک چقسند ولد کیدر کافیده بو یله ذکر اولدی

* (باب العتق فی المرض) *

بو باب مرض حائنه اولان عتقک احکامی بیانده در مرضه اعناق وصیت انو اعند ندر لکن وقتا که مرضه
 عتق ایچون احکام مخصوصه اولدی ایسه مصنف اتی علی حده براب ایه افراد باذکر ایلوب اتی صریح
 اولان وصیتند ناخبر اولدی * زیرا صریح اصلدر (المعتبر حال العتق فی تصرف انشائی فیه معنی التبرع)
 اعتبار حال عقدده در اول عقدده تبرع معنسی اولان تصرف انشائی بر قید تصرف اخباریدن احترازدر
 زیرا امری بض قچان دینله مرضه اقرار اینسدی مالک کاندن تغذی اولور وکذلک مرضه مهر
 مثلیله اولان نکاح کل مالندن تنفیذ اولور (علو فی العتق) پس اگر ذکر اولانن تصرف انشائی صحنده اولور سه
 (شکل مالیه) صحیحک مالک کاندن اعتبار اولور (ولافن ثلثه) واکر صحنده اولمز مه رضک مالک
 نشندن اعتبار اولور تصرف اخباری بونک خلایق اوزره در و اما تبرع ایه اولمان شی * بو یله دکدر (و حال
 الموت فی الاضافة ایه) وموته اضافنده اولان تصرف انشائیده معتبر اولان حال موتدر (فی کون من

ثالثه مطلقا) پس اول تصرف انشائی مطلقا مانک ثلثین اولور یعنی برادر کرک صحنه اواسون و کرک
 مر ضده اوسون موده مضاف اولدق نصکره (ذامات) بقا اول نصرفی قوت اولدیغی مضاف
 لیه بولدیغی ایچون اولکه موتدر (ومرض مع منه B صحه) و مر بیض اولدب مر ضده همت بولان صحیح
 صحه بیدر * ز پرا دار تک و دایک حتی مرض موتد و وصیتک مانک متعلق اولد و مر ضده خلاص ایلد
 اول مرض مرض موت اولدیغی ظاهر اولور (و استاقه و محابله و هبته و حده من اثبات) مر ضده
 استاقی و قیمتدن نقصان منی اشتراک اولدب یادرس عدا ایلدی و حتی همت من بیضان اولدی ثلثه مر ضده
 اولد قلمری ایچون بولور وصیت صحه منده (شان حاجی فاضل قهی احتی) پس اگر موصی محابله ایسه
 اند نصکره اعتاقی و ایکسندن ثلث ضعیف اولد محابله اعتقدن اقدردر (و همت) یعنی محابله و اعتاقی (ق) صحه
 (سواء) یعنی چنان اعتاقی ایسه ده محابله ایسه ایکسی برادر محابله ایلوب صحه اعتاقی ایتمک
 صورتی شول شیندر که چنان فقهی ایگوز ایدن عبدی بوز بیع ایلوب صحه فقیق بوز اولان عبدی اعتاق
 ایسه اول ایکی * بددن غیر مالی دخ اولسه ثلث محابله صحه اولور و بد فقیق کلند موی ایدر
 و عکسینک صورتی اولدر که فقیق بوز اولان عبدینی اعتاق ایسه اند نصکره فقیق ایگوز اولان عبدین
 بوز بیع ایسه پس قاضی ثلث اولکه بوزدر ایکیسی یکنده ایکی نصف تقدیم ایدر پس بدعتک نصفی محابله
 متقی اولور و قیمتک نصفند سماعت ایدر و صاحب محابله عبد آخری بوز نالی ایله ایدر (و بدعتک اعتاقه
 اولی صحه) و امامین قنده عبدک حتی ایکی صورتده اولد ز پرا کافیح لاحق اولور و امام اعظمک حتی اولدر که
 تحقیقا محابله اقوادر * ز پرا محابله عقده عاوضه ختمند در لکن اگر اعتاق اولو او تور در دو اولو بوشان اعتاق
 محابله من احم اولور و فقه محمل اولر (فقی عتقه بین المصنابین نصف الاولی و نصف الاخرین) پس ایکی محابله
 مانک یکنده عتقد ایکی محابله اولو ایسیچون ثلثین نصف واردر و عتقله محابله ثانیه ایچون ثلثین نصف آخری
 واردر * ز پرا اعتاق محابله ثانیه اوزره تقدیم اولور پس ایکسی برادر اولور (و فقی عتقه) یعنی چنان
 مر بیض اولو اعتاقی ایسه اند نصکره محابله ایسه اند نصکره اعتاقی ایسه (له نصف و ایله نصف) محابله
 ایچون ثلثک نصفی واردر و ایکی عتق ایچون ثلثک نصف آخری واردر یعنی عتق اول ایله محابله یکنده ثلث تقسیم
 اولور و عتق اوله اصابت ایدن نصف عتق ثانی ایله یکنلرند تقسیم اولور بودرت عتقه در * مسئله اول اولو
 محابله ایلوب بعده اعتاق ایتمکدر امام اعظم قنده ثلث اولو ایله محابله صحه اولور اگر ثلثین فضله قالور سه
 عتقه صحه اولور و امامین قنده ثلث اولو اعتقد صحه اولور و اصرر ثلثین رشنی قالور سه پس بد
 عتقد صحه اولور * و مسئله ثانیه اولو اعتاقی ایلوب بعده محابله ایتمکدر امام اعظم قنده عبد ایله صاحب
 محابله شترک اولور پس ثلثک نصفی اولو اعتقد صحه اولور و نصفی محابله صحه اولور و امامین قنده ثلث
 اولو اعتقد صحه اولور و فضله قالور سه محابله صحه اولور * و مسئله ثانیه اولو محابله ایلوب بعده اعتاق ایدر
 بعده محابله ایتمکدر امام اعظم قنده ثلثک نصفی محابله اولی به صحه اولور و نصفی محابله ثانیه ایله عتق
 یکنده برار تقسیم اولور عتق محابله ثانیه اوزره تقدیم اولدیغی ایچون * و مسئله رابعه اولو اعتاقی ایلوب
 بعده محابله ایلوب بعده اعتاق ایتمکدر امام اعظم قنده ثلث اولو ایکی عتقه محابله صحه اولور هر بری
 ایچون ثلثک نصفی واردر عتقک مقدم اولسه ایله تساوی ایچون (تیطل یعنی عتقه ان جنی بعد موده قدفع)
 موی بیض عبدینک عتقه ایله وصیت ایسه باطل اولور اگر عبد موصیتک موتد نصکره حیثیات ایدر سه پس
 عبد ولی جنایت دفع اولور * یعنی چنان موصی مر بیض عبدینک عتق ایله وصیت ایسیدی موصیتک
 موتد نصکره اول عبد جنایت ایدر که عبد جنایت ایچون دفع اولدی اول وصیت باطل اولور * ز پرا
 عبدی جنایت ایچون دفع تحقیق صحیح اولدی * ز پرا اول جنایتک حتی موصی ایله موصیتک حقاری اوزره
 مقدمدر * ز پرا ولی جنایت موصی طرفدن ملکته تالی باقبول ایدر ایلیقدر فرق واردر که موصیتک اول
 عبدی ملککی باقیدر اول ملک زائل اولر ایچون دفع ایله زائل اولور پس چنان عبد موصیتک
 ملکندن خارج اولسیدی وصیت باطل اولور تنبیکم چنان موصی عبدی بیع ایسیدی یا خود موصیتک دینی
 ظهور ایتمکله موصیتک موتد نصکره وارثلری بیع ایسیدی حالو که تحقیق موصی عبدک عتقه وصیت

بنامه ای عبدالموصینک دینی ایچون بی اولدینی کبی (وان قدی لا) و از وارث عبدی فدا ایسه مردی
 بیج اولغوز فداوا نکرک مالگر نندن اولور * ز بر اولور شرول وارث لرد که انرقدا بی التزام ایدوب وصیته اجازت
 دیرن کسبلر * ز را عبد فدا ایله جانیندن طاهر اولدی گانه اول عبد جنیت ایتماش کبی اولور ایعدی
 وصیت تنفیذا و انور و محلی باقی اولدینی ایچون (اوصی زید بیث مال و ترک عبد قادی زید عتقه فی صحته و الوارث
 فی مرضه) موصی ثمالی ایله زید ایچون وصیت ایدوب و بر عبد ترک ایسیدی پس موصی له اولان زید
 موصینک صحته عبدک عتقی ادعا ایسیدی و وارث عبدک عتقی موصینک مرصنه ادعا ایسیدی * یعنی
 قحان وارث اولان بر رجل ثمالی ایله زید ایچون وصیت ایدوب و بر عبد ترک ایسیدی پس وارث ایله زید بدن
 شری اول عبدی موصینک اعتاق ایله ایسیدی اقرار ایسیدی لکن زید عبدک اعتاقنی موصینک صحته ادعا
 ایدر ثلثن نافذ اولور وصیت اولسون ایچون و وارث عبدک اعتاقنی موصینک مرض موندو ادعا ایدر ثلثن
 نافذ اولور وصیت اولسون ایچون (صدق الوارث و حریم زید) وارث تصدیق اولوب زید بحر و اولور * ز بر
 موصی له عبدک عتقه نصر کرتر که دن باقی قحان شیک شیک استحقاقنی ادعا ایدر * ز بر صحته اعتاق وصیت
 دکلدیر بواجلدن ججع مالدن تنفیذا و انور و وارث اتی انصکار ایدر * ز بر وارثک مدعیاسی مرصنه عتقدیر
 و مرصنه عتقی صحته اولان کبی و صیدیر لکن مرصنه وصیت ثمال مال ایله اولان وصیت اوزره مقدمدر ایعدی
 وارث منکر اولدی و قول ایسه یعنی ایله منکرک قول ایدر (الان بفضل من ثلثه شیء علی فیه العبد) الامر که
 موصینک ثلث مالندن برشی عبدک عتقی اوزره فضل هاله اولوقت موصی له بحر و اولور * ز بر امر احیر بودیر
 (او بیهرن علی دعوا) یا خود موصی له اولان زید دعواسی اوزر بیته اقامت ایله یعنی اعتاق صحته اولدین
 اثبات ایتمک ایچون بیته اقامتده خصمدر (ادعی زید دینا علی میت و ادعی عبده اعتاقنی صحته و صدقهما
 وارثه یسعی العبد فی قیمته و تدفع الی الغرم) زید میت اوزره دین ادعا ایسیدی و اول میت عبدی میت
 صحته اعتاقنی ادعا ایسیدی و وارث ایکیسیده تصدیق ایسیدی عبد قیتنه سعایت ایدوب اول قیتی
 دایند دفع ایدر (وقال یعتق ولا یسعی) و امامین عبد عتقی اولور و بر شینده سعایت ایتمدیلر * ز رعیت
 و دین وارثک کلام واحدده تصدیق ایله ایکیسی معا ظاهر اولدی پس گانه ایکیسیده بیته اثبات اولمش کبی
 اولدی و بر کسینه صحته بر عبد عتقی ایدوب فوت اولسیدی و اول کسینک اوزرنده دین اولسیدی عبد دین
 ایچون بر شینده سبی ایلمز پس بوده انک کبیدر امام اعظمک عتقی اولور که تحقیقا دینله اقرار اولور و بواجلدن
 ججع احوالده مالک کاندن اعتبار اولور حالبو که مرصندن وصیتده دکلدیر و مرصنه عتقله اقرار وصیت
 منزله سنددر حتی ثلثن اعتبار اولور و اقوی ادنابی دفع ایدر پس انک مقتضاسی اصلا عتقه باطل اولمقدیر
 لکن اول عتقی وقوعند نصر کره منتهض اولغوز محتمل اولمز پس معناه مقتضاسی سببک ایچا ایدر (مات و ترک ایله
 و الف درهم فضل رجل لی علیه الف درهم) و قال آخر الالف المتروک و بعد من صدقهما قبل الودیعه عنده اقوی
 بر کسینه فوت اولوب بر اولغونی و یک درهم ترک ایسیدی پس بر رجل دیدیکه متوفانک بیچون اوزرنده یک
 درهم واردر دیسیدی و بر رجل آخر دخی متوفانک ترک ایسیدی یک درهم بنم ایچون امانتدر دیسیدی و اول
 اولغوز دینی و ودیعه فی تصدیق ایسیدی بعض دیدیکه امانت امام اعظم قنده اقراردر (و عندهما سواه) و امامین
 قنده بر اردر بو قول صاحب هدایه انک مختار ایدر (وقیل الالف بیتهما نصفان عنده و عندهما الودیعه اولی)
 و بعض اولیک درهم ایکیسی بیته ایکی نصف اولور امام اعظم قنده و امامین قنده امانت اولیدر دیدی
 بو قول صاحب کافینک اختیار ایلدیکبیر

* (باب الوصیة الاقارب وغیرهم) *

بو باب اقارب ایچون و اقاربک غیری ایچون اولان وصیتک یاتنده در (اقارب) بولغوز اقرار به و یونک اوزرنده
 عطف اولان میتدر خبری کلجک محرماه فصاعدا قول ایدر یعنی موصینک فریبی اولانلر (واقرباؤه و ذوقرباؤه
 و ذوانسبیه محرماه) فصاعدا من ذوی رحمہ الاقرب فالاقرب) و موصینک اقرباسی اولانلر و قرا بی صاحبی
 اولانلر و نسبلر انک صاحبی اولانلر موصینک اقرب رحم صاحب لردن الاقرب فالاقرب ایکی محر میدر دخی

زیادہ در یعنی ذکر اولئان الفاظ معنادہ متعارف بہ نظر در پس چنان موصی ہونہا چون پرشی ایلہ وصیتہ
 اطلاق یاسدہ انرا بلہ مراد موصیتک ذی رحم بحر مشک کل بستند لاقرب فالاقرب یا خود ذی رحم بحر مد
 مضاف اولانک کل بستند لاقرب فالاقرب یا خود موصی نزدیک قاری ایچون وصیت ایتسیدی یا خود
 ارحامی صاحب بری ایچون وصیت ایتسیدی پس اول وصیت اقرب استک اقربین ایکسی ایچوندر نہ قدر زیادہ
 اولور سد یعنی قچان موصی ذکر اولئاندر ندر بری ایچون وصیت ایتسیدی پس اول وصیت امام اعظم فتنہ
 موصیتک ذی رحم بحر می اولانلر نیک کل بستند اقرب ایچوندر لاقرب فالاقرب (سوی الوالدین) انابلہ
 یابانن غبریبسی (والرلد) ودخی ولدن غبریبسی * زیرا والدین اوزرہ اسم قریبلہ اطلاق اولنر و رکشد
 والدینہ قریب نسیمہ ایلسہ عاصی اولور * زیرا عرف عربہ قریب شول کہندہ در کہ الگ غبری اکا غبرک
 واسطہ سہیلہ تقرب ایلہ والد و ولد کتقم بلری ایکستکہ بنفسہ در غبری ایلہ دکلدادر فریبہ جد و جد و ولدک
 ولدی داخل اولور ظاهر و یتدہ بڑد کر ایتد بکمر علت ایچون و اقربیت اعتبارتہ باعث اولدر کڈر اوصیت
 اخت میرا در حالہ کہ وصیت میرا شدہ اعتبار اولنور پس کڈنک اقربیتدہ دہ اعتبارتہ اولنور و میرا شدہ مذکور
 اولان جمع ایکدر کڈنک وصیتدہ دخی ایکدر و محرمیت اعتبارتہ باعث اولدر کڈر اوصیتن مقصود
 قریبک صلہ سیدر پس موصیتک وصیتق قریباردن صلہ یہ مستحق اولانہ مختص فیلندی واندہ صغیرو کبیر و حر
 و عبد و ذکر واتق و مسلم و کافر بر ا اور و اما مین فتنہ موصی ہا یاسی و انامی طرفندن اسلامدہ اقصای اہ
 وارنجہ کامنسوب اولان وصیتدہ داخل اوور واندہ اقرب و ابعد و واحد و جمع و کافر و مسلم مستوی اوور
 و اسلامک اقصای اہ و ارنجہ شرط فیلستندہ اختلاف اولندی * و مصف تحقیق لاقرب فالاقرب قولی اوزرہ
 (فلولہ عمان و خالان فہو لعیمہ) قولہ لغریع ایلدی یعنی قچان موصی قاری ایچون وصیت ایتسیدی و اول
 موصیتک ایکی عمسی و ایکی خالی اولسیدی وصیت ایلدی کی شی ایکی عمسی ایچون اولور * زیرا لاقرب
 فالاقرب اعتبار اولنور ارنڈہ اولدی کی و اما مین فتنہ دردی یتدہ ارباعا تقسیم اولور * زیرا اسم
 قریب انلرہ متناول اولور ایکی عمرا قریب ایلہ اعتبار اولنر (و فی عم و خالین نصف یتدہ و یتدہما) و اگر
 رعمی ایلہ ایکی خالٹہ وصیت ایتسیدی عمی یتدہ ایکی خالی یتدہ موصی بہ تنصیف اولنور یعنی وصیت
 اولان شیکک نصف عم ایچون و نصفی ایکی خالی ایچون اولور * زیرا لفظ خالین جمع در پس جمعیت معناسندہ
 اعتباردن لایدر اول معنای جمعیت وصیتدہ ایکدر نٹہ کم بنٹش ایدی پس عم ایکی خال ضم اولنور جمع
 اولسون ایچون پس عم نصفی اخذایدر * زیرا عم اقربدر و ایکی خال نصفی اخذایدر نصفی اخذہ ایکست
 و زرتہ تقدم ایلدر کہندہ بولند یعنی ایچون * شول شی بولک خلاقی اوزرہ در کہ قچان موصی قاری صاحبی اولانہ
 وصیت ایتسیدی اول وقت وصیتک جمع ہسی عم ایچون اولور * زیرا لفظ لفظ مقرر در وصیتک جمع ہسی احراز
 ایلدر * زیرا عم اقربدر (و فی عم لہ نصف) و ایکنز رعیمہ وصیت عم ایچون نصف واردر ذکر اولئان علت
 ایچونکہ معنای جمعیتہ اعتباردن لایدر و عم نصفی اخذایدر (و عم و عمد استویا) و عم ایلہ عمدتہ مساوی
 اولدی لیر * زیرا ایکستک قرائتلی ار در و معنای جمعیتدہ ایکسبلہ متحقق اولدی ایدی وصیت اولئان شیکک
 مستحق اولدی لیر (و جبرائہ ملاحظہ) و موصیتک قوم شہلری موصی بہ ملاحظہ اولانلر ایدر امام اعظم و امام زفر
 فتنہ قیاسدہ و در * زیرا جار مطلق ذکر اولندی یعنی وقتدہ ایچن جار ملاحظہ متناول اولور جا بولک نہی علیہ الصلاة
 و السلام (الجار حق بقیہ) بیور مشدر بقیہ معناسندہ و مراد ملاحظہ اولان جار در و استخصانہ اولکہ
 اما مینک قولایدر جار موصیتک محلہ سندہ ساکن اولان کہندہ و انلر موصیتک محلہ سی مسجدتہ جمع اوور
 زیرا عرفا کلیسی جبران نسیمہ اولنور (واصهارہ کل ذی رحم بحر من امرآئہ) و موصیتک اصھاری
 مرآئہ سندن ذی رحم بحر اولانلرک کل بستدر * زیرا رسول علیہ الصلاة والسلام وقتنا کہ صفیہ تزویج
 ایلد کہہ صفیہ نیک مالک اولدی یعنی ذی رحم بحر مینک کلستنی انلرہ اگر اما خراج ایلدی و انرا سہارہ بنی علیہ الصلاة
 و السلام ایلہ نسیمہ و ولد بلر (واختانہ زوج کل ذات رحم بحر مینہ) و موصیتک اختانی ذی رحم بحر می اولان
 خاتونلرک زوجلر بدر مالی قرینک زوجلری و قریند اشتریک و عمدلر نیک و خالٹہ لہ بنت زوجلر ایلدر و کڈنک
 انلرک ذی رحم بحر می اولانلر موصیتک اختایدر و انلرک عرفندہ در دتادی و اما زمر عرفندہ اختان

محرملک زوجلرینه متاول اولمز واختانده حرایله عبدالواقر به ابعدر ابر اولورلر * ز بر لفظ کایسه مشتمل
اولور (و اعله امر آه) و موصلینک اهلی مر آه سیدر * ز بر مر آه لعة و عرفا اهل ابله مر اده در حق تبارک
و تعالی (انقال لاهله) بیوردی لامر آه معنایه تاهل دینور تزوج معنایه و امامین فتنده اهل ابله مر اده
عیانده و غنقه سنده اولان کینه در عرفه اعتبار حق سبحانه و تعالی (فقیهنا و اهل الامر آه) بیوردی مر اده
عبانده اولان کینه در (و اهل اهل بیته) و موصلینک آلی اهل بیتدر * ز بر آل شول قبیله در که کامندوب
اوله وانده بیا بقرندن اسلامده اقصای ایه و ارنجه اگامسوب اولاندر اخل اولور اقر به ابعده و ذکر ابله
انثی و مسلم ابله کافر و صغیر ابله کبیر بر ادر (و ابوه و جده منهم) و دخی موصلینک بیابسی و دده سی موصلینک
اهل بیتدر * ز بر ابا اهل بیتدر و كذلك دده اهل بیتدر (و جنسه اهل بیت ایه دون اده) موصلینک
جنسی بیابسنک اهل بیتدر انامی اهل بیت دکلمر * ز بر انسان بیابسیله جنسنور قرابتی جنسک خلا فیدر
اول حیثه تنکه قرابت بیاب و ناجا بنین اولور (و هـ بیتنا و جنسنا) مر آنک اهل بیته و جنسی یعنی بن
بر مر آه اهل بیته ایچون با خود جنسی ایچون وصیت اینسیدی (لایتناول ولدها) مر آنک و ایدینه
متناول اولز (الا اذا کان من قوم ابیها) الامکر که مر آنک بیابسنک قومندن اوله کافیده بوله ذکر اولندی
(و ولد زید تناول الذکر و الانثی) و زیدک و ایدی ذکر و انشابه متناول اولور اشتقاقک مبدئی ایدیکسنده ده
موجود اولدیغی ایچون (و بی و شـ الذکر کالانثین) و زیدک وارثلرینه ذکر ایکی انثی کبیر یعنی فحیان
موصی فلانک وارثلر ایچون وصیت اینسیدی پس وصیت اولنان شیء ینلرنده (لاندکر مثل حظ الانثین) تقسیم
اولنور * ز بر موصی وقتنا که لفظ ورثه اوزره تنصبص ایدی ایسه ینلور که تحقیقا موصلینک قصدی
تفضلدر تکیم میرنده اولدیغی کبی (و ایتم بنی فلان و عیالهم و زمتهم و ارا مالهم بتناول فقرهم و غنیهم
و ذکورهم و انانهم ان احصرا) و دخی موصی بنی فلانک یتیملری و یتیملری و کورملری و طول عورتلری
ایچون وصیت اینسیدی فقیرلرینه و غنبلرینه وارثینه و عورتلرینه متناول اولور اگر موصی جمله سنی
احصا ایدرسد یعنی تعداد ایدرسه یعنی فحیان انلرک حقیقه تملیکک تحقیقی ممکن اولورسه یعنی جمله سینه
کوی یتیمه (و الا لفقیرتهم) و اگر چه سنی احصا ایترسه پس اول وصیت اول بنی فلانک فقرا سیچون
اولور * ز بر اوصیت من مقصود قریندر و قرابت ایسه فقیری سدایتکده و آچلغی ردایتکده دره بو ذکر اولنان
اسمه لرحاجتک تحقیقی اشعار ایدر ایدی فقرا و زره جملی جائز اولدی * شول شیء و نك خلاقی اوزره در که فحیان
موصی بنی فلانک شایلی یعنی کیتیملری ایچون وصیت اینسیدی حالو که انلر احصا اولنمز یا خود بنی فلانک
اماری یعنی جاریلری ایچون وصیت اینسیدی حالو که انلر تعداد اولنمز اولوقت وصیت باطل اولور * ز بر
لفظده حاجتدن منی اولور شیء یوقدر و انلره صرفدن مانع اولیجی جهالقه حاشه ایچون کایسنک حقیقه
تملیک یونندن شخصی ممکن اولدی و فقرا ایچون و مساکین ایچون وصیتده انلردن ایکده صرفه احب
ارلور منای جمعه اعتبار یونندن و جمع اقلی و صیتلرده ایکدر تکیم مر و ایشدی (و بنو فلان یخص
بذکورهم) و بنو فلانده وصیتده انلرک ارلرینه یخص اولور هدایه ده دیدیکه و اگر موصی بنی فلان ایچون
وصیت اینسیدی نده انلر داخل اولور امام اعظمک قول اولنده اولیکه امامینک قولیدر * ز بر ذکورک جمعی
اناه متناول اولور انلدر که امام اعظم و قولدن رجوع ایدوب خاصه ذکورده متناول اولور دسی * ز بر اسمک
ذکور ایچون حقیقی و انان ایچون انتظمی تجوز درو کلام اسمک حقیقی ایچوندر و کافیده و اگر موصی بنی
فلان ایچون وصیت اینسیدی امام ابی یوسف فتنده اول کلام وصیت ذکور اوزره در غیر ذکور ایددی
و یوقول حقیقه اعتبار یونندن امام اعظمک قول آخر بدر و امام محمد سنده انان داخل اولور دیدی و یوقول
امام اعظمک قول اولیدر و وقایه ده بنی فلانده انان انلردن دیدی * بن در مکده صاحب وقایه نك امام اعظمک
رجوع ایددی قولنی اختیار ایدوب بر روایده ابو یوسفک قوله موافقتک سری بنم ایچون ظاهر اولدی
(الا اذا کان اسم قبیله او فخذ) الامکر که بنو فلان بر قبیله نك اسمی یا خود بر فخذک اسمی اوله فخذ عشره نلرده
بطندن اقلدر فخذ آتی قبیله نك آخر بدر اول عشره نلرک اول شهیدر انلدر که قبیله در انلدر که فسیله
انلدر که عماره انلدر که بطن انلدر که فخذدر صحاحده بوله ذکر اولندی (فیتناول الانان) بس

بنو فلان اسم قبيله يا خود اسم فخذ او امر سه انا ه متناول او اور (ومولى العاتقة والوالدة وخلفائهم)
 ودخى وولای عتاقه ویه وولای موالاته وانرك خلق بیدلر بنه متناول او اور بن برافخذا به و بنو فلان ايله مراد
 انرك عینلری دکدر بلکه مجرد انداید. مثالی بنی آدم کی بواجلدن انده مولای عتاقه و مولای موالات
 و خلقداری داخل او اور (وموصی من له معتقون ومعتقون بطلت) موصی معتقاری و معتقاری اولان
 کسندنک موالایسی ایچون وصیت یئتمدی اول وصیت باطل او اور بن برافخذا به و بنو فلان ايله مراد
 مشتکر دیر یسی مولای نعمت معناینددر و آخری زرنده انعام اولاندیر بس نطق واحداثیات موصفنده
 ایکی معنایه منظم اولن * زرا ایکیسندن برینک او زرنده دلات ایدر قرینه یه قدر اما چنان فلانک موالایسه
 تکلم ایلمن دیو عین ایسه اول وقت اعلی واسفنه متناول او اور بن برافخذا به و بنو فلان ايله مراد
 (الان یبینه فی حینة) الامر که موصی حیینه ییلر ایله اولوق باطل اولن * کابیده یس وقف واجب
 او اور حتی بیان قیام ایدنجه حالو که بیان اولغدی ایلمدی بانفسره باطل او اور دیدی (ویدخل فیدمن
 اعتقنی صحته ومرضه) وموالیده موصینک صحته ومرضه اعتقنی ایلمدی کسندده داخل او اور نطق
 انلره متناول اولسی ایچون (لامدبره وامهات اولاد) نطق موالیده موصینک مدبرزی وام اولداری داخل
 اولن * زرا انرك عتی بعدالموت حاصل او اور وصیت ایسه حاتمته مضاف او اور یس قبل الموت اسمک
 تحقیقندن لیدر دیو ابو یوسفدن روایت اولدی که تحقیقا انلر یعنی مدبرلر وام اولن داخل او اورلر * زرا انرك
 حاتمته سبب استحقاقی لازمدر یس اسم مولی انرك او زرنده اطلاق اولنور

* (باب الوصية بالحرة والعتق واثره) *

بو باب خدمت یله وسکننا یله وموه یله وصینک بیاننددر (صحیح وصیت بخدیته عبده وسکنی داره مدنه
 معینه اولدا) عبدینک خدمتی ايله و دارینک سکننامی ايله مدنه معینه و ایدا وصیت صحیح اولدی * زرا
 منافعت حال حیاتیته تملیکی بدل ايله و بدلسن صحیح او اور کذاک و فائده نکره دخی صحیح اولو تبکیم اعباده
 اولدیندی کی و موصی به متوفانک ملکی او زرنه منفعت حاتمته محبوس او اور حتی اول موصی بهی موصی له
 موصینک ملکی او زرنه تک ایلره تنکیم ووقوف علیه و وقتک منافعی ملک واقفک حکمن او زرنه سابقا ایلمدی
 کی و وصیت یو بدایه و قیام او زرنه عاریته اولدیندی کی زرا وصیت بزم اصلر او زرنه تک ایلمدی مبراث بونک
 خلاق او زرنه در * زرا مبراث مورثک ایلدی شیره خلافتدر اولدی که باقی قاور عینددر و منفعت
 عرضدر باقی قالمز حتی خدمتله موصی له اکر فوت اولسه انمن اول خدمت مبراث اولن (واملهتسه) یعنی
 عرضدر اولدی که غله سیله وصیت صحیح اولدی * زرا غله منفعت لیدر یس منفعت حکمنی ایدر (ان
 خرجت رفیقهما) یس عبدک و دارک رقبدری نئشن چیقسیدی (سئل الیه اها) موصی لهه وصیت
 ایچون تسلیم او انور * زرا موصی لهک حتی نئشه در ورثه من اجم او انور (والا) و اکر نئشن عبد و دارک
 رقبدری چیمن سه (بها یا العبد) ورثه یله موصی لهدن هر بری عبدی مهیا یله ایدر لری یعنی ایکی کون
 وارثله خدمت ایدر و برکون موصی لهه خدمت ایدر * زرا موصی لهک حتی نئشه در ورثه نئش حتی نئشه در
 ناکیم عینله وصیتده اولدیندی کی و عبدک اجزا یونند قسیمی مکر او انور * زرا نئشیری قبول ایتمدی ایکی
 حکم ایقاسی ایچون مهیا یله سه صرف اولنور لر (و یقسم انار انلا) و دارک نئش ورثه من اجم او انور یعنی
 نئش موصی دارک سکننامی ايله وصیت ایلمدی حالو که دار نئشن چیقسیدی دارک یعنی انتفاع ایچون
 اثلا تقسیم او انور اجزا ايله قسیمی مکر او انور ایچون و یو تقسیم یینه ماده تسو یه ایچون ذاتا زمانا ایدلدر
 و مهیا یله ایکیسندن بزنی زمانا تقسیم واردر (و مهیا یله) یا خودار مهیا یله یونندن تقسیم او انور زمان
 جهته یله * زرا حق انلر ایچوندر الا ایکی تقسیم اولدر (دایس لور نئش بیع مانی ایدیم من نئشها) و ورثه
 ایچون دارک لئشندن بدل نده اولان حصه بی بیع جائز دکدر و ابو یوسفدن روایت اولدی که تحقیقا ورثه ایچون
 بیع واردر * زرا انرك بدل نده اولان شیء مالک بنک غاصبدر وجه ظاهر بودر که تحقیقا موصی لهک حتی
 دارک بیع یسنگ سکننامنده ثابتدر میت ایچون مال آخر ظهر اوله و وکذاک موصی له ایچون
 ورثه نئش بدل نده اولان شئیه حتی من اجمه واردر یا خود موصی لهک بدنده اولان خراب اوله و بیع ولو وصینک

ابطالی متضمن اولور ایلمدی ورته یعدن منع اولورلر (ویتطل بموته فی حیاة موصیه) ووصیت موصینک حیانتده موصی لهک موثیله باطل اولور تفریر اولتان شیء ایچونکه تحقیقا وصیتک ایچانی موصینک فوتند نصرکه در پس چار موصی له فوت اولسدی ایجاب صحیح اولمز تکیم باعل ایچانی مشرتینک فوتند نصرکه صحیح اولدینی کی او بعد موته یعود لی الورثة) و موصی لهک فوتند نصرکه موصی به ورته به عوداید * زراموصی حتی موصی له ایچون ایجاب اولدی ملکینک حکمی اوزره منافعی استیفا یاسون ایچون پس اگر موصی به موصی لهک وارثه انتقال ایتمسیدی موصینک رضای بوغسکن ابتداء موصینک ملکند مستحق اولمز لازم کلور حالبو که بوجاز دکدر (ریس موصی له بالخدمه والسکنی ان بوجرا العبد اولدار) و خدمت ایله موصی له ایچون وسکنا ایله موصی له ایچون عبدی یا خود داری ایجار ایلک بوقدر زرامنفعت بزم اصلب اوزره مار دکدر و منفعتک مال ایله تملکینده صفة مالیک منفعنده احدائی وارد عقد معاوضه ده مساوانی تحقیق یوندن * پس بوذکر اولتان ولایت یعنی عبدی و یاداری ایجار ملک رقبه به نیما مالک اولان کسسه ایچون یا خود عقد معاوضه ایله مالک اولان کسسه ایچون ثابت اولور حتی اول کسسه ولایت ملک رقبه به مالک اولدینی صفت ایله مالک اوله اما قیچان ملک رقبه بی عوض منقصود اولدینی حالده تملک ایتمسه اندنصکه عوض ایله تملک ایتمسه معنا تملک ایلدیکی شیندن اسک تملک ایش اولور بوا یسه جائز اولمز (ولای موصی له بالعهلة استخدام او سکنا فی لاصح) و دخی موصی له ایچون غله ایله وصیت اولتان عبدک استخدامی و یادارک سکنا سی اصح قولده جائز دکدر زراموصی موصی له ایچون غله ایله وصیت اولدی و غله ایسه در اهدر یا خود دنا تبردرو بوا استخدام یا خود سکنا ایسه نفس منفعتک استیفا یسدر و شک بوقدر که استخدام و سکنا ورته حقنده متغایر و متفاوتدر انکچون متغایر در که اگر موصینک دینی ظهر اولسه ورته اول دینک اداسنه قادر اولور استقلالد نصرکه موصی له یهدن استرداد ایله اما قیچان موصی له نفس منافعی استیفا ایسه ورته اول منافع معصه یهدن استرداد قادر اوله من (ولان یخرج لبعده من البلد) لاری بکون هو و اعله فی غیرها فخرج بالخدمه من الخراج من الثلث) و دخی موصی له استخدامی وصیت اولتان عبدی بلده سندن اخراج ایله من الامکر که موصی له و اهلی غیری بلده اوله اول تقدیرجه اگر عبد نشدن چه رسه عبدی خدمت ایچون اخراج ایلدر * زراموصیت موصینک مقصوددن بنان شیء اوزره تنفیذ اولتور پس قیچان موصی له و اهلی موصینک مصرئده و اسه زدی پس موصینک مقصودی موصی لهه مشقة سفر لازم کلکسزین عبدک خدمتدن قدرت و بر مکدر بو تقدیرجه موصی له ایچون عبدی بلدندن اخراج جائز اولور (لا و اگر عبد ایلدن چتمر سیه فلا) موصی لهه خدمت ایچون عبدی اخراج جائز اولمز (الا باذ) الورثة) ایلرک عدده حقیرنک تقاسیمون ورته نک اذبله اخراج جائز اولور (و صی لرجل لخدمه عبده سنه و لا حرمه سنه سنین ولم یخرجو خدمهم سنه ایام و الموصی لهما سنه ایام یوما لصاحب السنه و یومین لصاحب السنین حتی تمضی نسع سنین) موصی عبدینی ررجل ایچون برسنه و ررجل آخر ایچون ایکی سنه خدمت ایلرک وصیت ایتمسیدی و ورته تجویز ایلمه زدی عبد ورته به الی کون خدمت ایلدر و ارج کون ایکی موصی له ایچون خدمت ایلدر برکون برسنه صاحبه و ایکی کون ایکی سنه صاحبه خدمت ایلدر حتی طقوز سنه کسجه * زراعده عینی تقسیم اولمز ایلمدی زمان و نندن مهبله تقسیم اولتور انترک حقیرینی تمام ایلک ایچون (اوصی یهدا العبد لفلان و یخذ منه لا آخر و هو یخرج من الثلث صح) موصی شو عبدی فلان ایچون و خدمتی فلان آخر ایچون وصیت ایتمسیدی و عبدک فلان چیتسیدی ایضا صحیح اولدی * زرام موصی موصی لهک هر بری ایچون شیء معلوم ایجاب قیلدی و موصی لهک هر بری ایچون شیء معلوم واجب قیلدی موصینک یا فراده اولسنه بمحتمل اولور پس ایکیسندن هر بری ایچون واجب اولان شینده ایکیسی یشنده مشارکت محقق اولمز بوند نصرکه قیچان صاحب خدمت ایچون وصیت صحیح اولدی ایسه پس اگر موصی رقبه ده برشله وصیت ایتمسدر قید ورته ایچون میراث اولور خدمت موصی له ایچون اولمغله یله و کذلک انصار آخر ایچون رقبه ایله وصیت ذکر اولتان کدر * زراموصیت میراث کیدر ملکدر بعد الموت ثابت اولسنده (و بتدریستانه مات و فیه ثمره یکون له عند صیط) و موصی بستانک میوه سیله وصیت ابدوب موصی فوت اولسدی و اول بستانده میوه دخی اولسدی بالک اول میوه موصی لهک اولور اول میوه د نصرکه

حادث اولان موصی اهلک اولن (وان ضم ابدا) واکرموصی کلاما ابدا لفظنی ضم ابتدی ایسه بنم استانتک
میوهسی ابدا موصی له ایچوندر دیمکله (فله معها) پس ثمره اولی الیه بیله (ما یحدث بعدها) ثمره
اولید نصکره حادث اولان ثمره ابدا موصی له ایچون اولور مطلقا (کافی غلّه بستانه) تکیم موصی بستانک
غلّه سنی وصیتده جائز اولدیغی کبی * یعنی قچان موصی بستانک غلّه سنی وصیت ابتدی حالاقا موصی اولان
غلّه سی و زمان مستقبلده حاصل اوله جق غلّه سی موصی له ایچوندر اگر چه کیم ابدا لفظنی دیمدی ایسه ده
و فو ق اولدر که تحقیقا موه عرفا موجودک اسمیدر معدومه متناول اولر الادلاله زائده بله متناول اولور
مثالی ابدا اوزره تنصیص کبی ز براموصی تأدید ایلمز الامعدومه متناول اولمغه اولور و معدوم ذکر اولان
شیدن اولور اگر چه کیم رشئی بوغیسه ده و اما غلّه موجود شامل اولور و عرفا موصی بستانک و وجوده
عارضتله اولان شیده شامل اولور فلان بستانک غلّه سندن وارضنتک و داربنتک غلّه سندن اکل ایدر دنور
پس قچان غلّه اطلاق اولنسه دلالت اخیری اورره توقف ایتمکمز بن معدومه موجوده متناول اولور
امانه بونک خلاقی اوزره در که قچان ثمره اطلاق اولنسه اول وقت ثمره بله مراد اولنمز الاموجود مر اداه اور
پس بواجلدن ثمره دن صرفه دلیل زائده محتاج اولور واکه ابدا لفظیدر (و بصرف عینه و واده و بینه له
مافی وقت موه ضم ابدا اول) و دخی موصی قیونک یوکی الیه و قیونک قوزوسیله و سودی الیه وصیت
ابتدی موصی له ایچون موصینک موتی وقتنده موجود اولاشی واردر کر که موصی ابدا لفظنی ضم
ایتسو کر که ایتمون * یعنی قچان موصی غنمت صرفی الیه یا خود قوزوسیله یا خود سودیله وصیت ابتدی
لدن نصکره وفات ابتدی موصی له ایچون قوزو دن موصینک موتی کوننده قیونلرینک قانلرله اولان
و سوددن قیونلرینک ضرر عنده اولان و بویکدن قیونلرینک ظهیرلرین اولار واردر بر ایدر موصی کک
ابدا دیسون و کر که دیسون * زیرا بونلر عنده الموت ایچایدر پس ذکر اولنسان اشینک یوم مونه قیامتده
اعتبار اولنور و سندن اول اولانه اعتبار اولنور و فرقی اولدر که تحقیقا قیس معدومک تکلیفکندر ابا بدر
الاحقیقا ثمره ده و غلّه معدومه ده شرع انک اوزرینه عقدک و رودی الیه کلدی معامله و اجاره کبی پس وصیتده
جوازی بالمعریق الاولی اولقی اقتضا ابتدی * زیرا باب وصیت اوسعدر امام معدوم قوزو و بونک و سود بونلرک
اوزرینه عقدا ارادی اصلا جائز اولور و عقود دن عرفه بله مستحق اولنمز پس کذلک وصیت تحت مدحی داخل
اولر اما انلردن موجود اولان معدومک خلاقی اوزره در که زاتیه اعتد بیله و عقد خالعه مقصوده سندن
استحقاق قبری جائز اولور کذلک وصیتله دخی جائز اولور (اوصی بجهل داره مسجدالم یخرج من ائمت و اجازوا
بجعل مسجد) موصی دارینی مسجد قتلله وصیت ابتدی و دارلشدن حقیقه سیدی و ورثه اکا جائز
و برسه لردی اول دار مسجد قبلنور * زیرا جواز بن مانع اولان ورثه ک حقلرینک تمنای ابدی پس قچان اجازت
و برسه لردی مانع زائل اولور (وان لم یخیر و ایجعل لهما مسجد) اگر ورثه اجازت و رمز رسه اول دارک نشی
مسجد قینور جانب وارثه و جانب وصیته رعایت (و بطهر مر کب فی سبیل الله تعالی بضات) و دخی موصی
مر کینک ظهیری الیه فی سبیل الله تعالی وصیت ابتدی بو وصیت باطل اولور امام اعظم قند * زیرا انک
وقتی جائز دکلدر پس کذلک وصیتده جائز اولنر و امامین قندده جائز اولور (ان صی بیئ للمسجد لم یجز)
موصی مسجدده رشئی الیه وصیت ابتدی جائز اولدی (الان بقول بنی عبیه) الامکر که مسجد اوزره
انف ق اولنه دیه * زیرا مسجد ملک ایچون اهن دکلدر وصیت ایسه تکلیفکنور و نفعه ذکر می مسجدک مصالحی اوزره
و فقمنزله سندن در امام محمد قندده جائز اولور * زیرا بواضا مسجدک مصالحه صرفه امر ایانک اوزره حل
اولنور کلامی تکلیف ایچون (قال اوصیت بیئ فلان او فلان بضات عنابی حنیفه) موصی بن ثلث مال الیه
فلان ایچون یا خود فلان ایچون وصیت ایلمد سیدی وصیت باطل اولور امام اعظم قندده موصی له
جهالتی ایچون (و عنابی یوسف له ما ار یصطلح علی هذا ثلث) و ابی یوسف قندده اول ابی فلان ثلث
اخذنده اصطلاح حلقه و ادر تکیم قچان موصی فلان یا خود فلان ایچون بنم اوزریمده بیک در هم واردر
دیسیدی اصطلاح شد قبری کبی (و عند محمد یخیر الورثه) و امام محمد قندده ورثه یخیر قینور هر قغیینه
دبلر رسه اکا عطا ایدرلر ورثه نک مورث مقامته قتم اولد قبری ایچون

* (فصل فی وصیای لدی) *

بوفصل ذبیح وصبتلری بیاننده در (وهی علی اربعة اوجه) ذبیح وصبتلری درت وجه اوزره در (لانها
 اما عصبیه عندنا و عندهم) زیراوصیای ذمی باعصبتدر بز قفزنده انلرك فتلرنده (كالمغنیات والذخائر)
 تكیم مغنیلر ایچون ونوحه ایدیجیلر ایچون وصبت کبی (صحیح اولوقوم معینین تمایکا من الثالث) پس
 اگر معینلر رقوم ایچون اولور سدنن تمایک یوتندن صحیح اولور * زیرا اول قوم وقتا که معین اولدر انلره تمایک
 جائز اولور (ولاهلا) واکر اول قوم معینلر اولمزسه صلاحیح اولمز اما تمایک صحیح اولمدیفته باعث
 بجهول ایچون تمایک صحیح اولمدیغی ایچوندر و اما قریه صحیح اولمدیغی کلی قفزنده عصبیت اولدیغی ایچون قریب
 نه کیفیتله صحیح اولور (واما عصبیه عندهم و قریبه عندنا) ویاخود ذبیح وصبتی انلرك قفزنده معصبت و بز
 قفزنه قریب الله در (یکمل داره مسجدنا والاسراج فی المساجد فلا یصح) مثلی ذمی دارینی مسجد قتیلق
 کبی و مسابین مسجدلرنده قریب باقی کبی پس اتفاقا صحیح اولمز انلرك اعتقاد بینه اعتبار یوتند * زیرا انلرك
 دیانتلری ایله انلرایله بیه عمل ایدرز (الا ان یكون لقم باعیانهم) الامکر وصیت انلرك اعیانلرندن رقوم
 ایچون اوله بوتقد رجه صحیح اولور انلردن تمایک یوتندن وجهت ذکرری مشهوره در (واما قریبه عندنا
 عندهم کچس کسه لفقراه اوعتی الرقبه اولاسراج فی بیت المقدس) ویاخود بز قفزنه و انلرك قفزنه
 قریبدره مثلی ثلثی فقرا ایچون یاخود قریه آزاد ایتمک ایچون یاخود بیت مقدسه قفندیل باقی ایچون پس
 بوه صیت اتفاقا صحیح اولور * زیرا دیانت کاسن متفقه در (واما قریبه عندهم و عصبیه عندنا کچل داره عصبیه
 او کنبسه اولدیغی نارفصحه صدهما) ویاخود وصیت انلرك قفزنه قریب و بز قفزنه معصبتدر مثالی ذمی دارینی
 بهود ایچون بیه قلی کبی یاخود نصاری ایچون کنبسه قلی کبی یاخود مجوسی ایچون بیتنا قلی کبی پس
 بوه وصیت مطلقا صحیح اولور یعنی برادر کرک برقومه تعیین یسوز کر کسه تعیین ایتسون (وعندهم صلا)
 و اما بین قفزنه صحیح اولمز (لان بوسی لم یتمین) الامکر که معینلر ایچون وصیت ایلدی * اما بین علی اولدر که
 تحقیقا بومعصبتله وصیتدر و تفیذنده معصبتی مقرر قتیلق واردر و معصبتی طریق معصبتک رد بدر یوخسه
 معصبتک تفیذی کلدور و امام اعظمک علی تحفه قیامه اعتبار اولان انلرك حقنده دیانتلردر * زیرا انلری دیانتلری
 الهلرك ایلمک اله امر اولندق اول وصیت ایسه انلرك قفزنه قریبدر ایدمی صحیح اولور (وتورث یعنی بیه
 و کنبسه و بیت نار میراث اولور (ان صنعت فی الصحه) اگر فاعلی صحته یادی ایسه یعنی قیجان بر بهودی
 بریه پیدا ایسه یاخود بر نصرتی بر کنبسه پیدا ایسه یاخود بر مجوسی بریت نار پیدا ایسه اندنصر کره مرد
 اولسد اول پیدا اولنان بیه و یا کنبسه و یا بیت نار میراثدر * زیرا بوا امام اعظم قفزنه وقف مژله سنه در ووقف
 امام اعظم قفزنه مورثدر و لازمالمز مادامکه سجیل اولمدیجه کذلک بدیغی انک کیدر و اما بین قفزنه وقف
 مورث اولمز * زیرا اول بیه و کنبسه و بیت نار معصبتدر وصیتی صحیح اولمز (ذوهووی) یعنی دعتلره میل
 ایله هووی یقسنه تابع اولان کسه (ان اکفر) اگر کسه بینه حکم اولتورسه مثالی انلردن بر طائفه کبی که
 حضرت علی کرم الله وجهه ایچون لاله لاکبرد لر (دکانرند) مرئد کیدر پس امام اعظم ایله صاحبینی
 یئلرنده مرئدک تصرفانده معروف اولان خلاف اوزره اولور و مرئده اولان مرأده اصح قول وصبتلری
 صحیح اولمقدر * زیرا درت اوزره باقی قالور اما مرئد انک خلاقی اوزدر زیرا باقتل اولتور و یاخود اسلامه
 کلدور (والا) و اگر صاحب هووی تکفیر اولمزسه (فکالمسلم فی وصیایه) و صبتلرنده مسلم کیدر * زیرا
 بز طاهر اوزره امرک انسانی اله امر اولندق

* (نوده) *

وقتا که بومقامده صتامسبدن فهم اولتور رجاج مسمه مسئله اولدیسه و انلرك حقطنی و کثرتو قوی ایچون
 اصالة انلره اهتمام واجب اولدیسه حاجوکه ناسدن چوق کسه انلردن غافل اولدی ایسه مصنف بومقامده
 انلری ایراد ایدوب و لغت تنبیه ایله تصدیق ایدوب ذکر اولکنلره اشارت ایچون (الوصیه المطلقه) وصیت مطلقه
 مثلا مووی مالمدن شو مقدار یاخود ثلث مالمدن شو مقدار یاخود ثلث مالی
 وصیت ایدم : عکاه (لا حول للغنی) بوهوصیه مطلقه غنی ایچون حلال اولور * زیرا صدقه در صدقه غنی اوزره

حرامدر (وان ۴) اگر چه کیم موصی فقرو غنی بودند اکل بندون دیمکله عام قبلدی ایسه ده ز راشتیک
 وصیندن اکل صحیح اولر الابطریق التلیک او اورونمیک صحیح اولر الامین اولانلر ایچون اولور و غنی ایسه
 تعین واحصا اولنر (واذا خصت یعنی) و اگر وصیت بر غنی به تخصیص اولور سه یعنی موصی مثلا ماندن
 شو مقدر ای زید ایچون وصیت ایلدم دیمکله حالو که اول زید غنی اولسیدی (بوقوم اغنیاء صح و بن حلت لهم)
 یا خود اغنیای محصور بر قوم و وصیت اینسیدی غنیلر ایچون وصیت حلال اولور انلرک معین اولد قری ایچون
 انلر تملیک صحیح اولمعه وصیت حلال اولور (کذا الحلال فی الوقف) کذلک وقفه دخی حال بو وجه اولور در
 یعنی تحقیقا وقف مطلق فقرا یخص اولور غنی ایچون حلال اولر اگر چه کیم عموم اه زره وصیت ابتدی
 ایسه ده و چغان غنی معینه یا خود اغنی اولان بر قوم محصوره تخصیص اینسیدی انلر ایچون وقف حلال
 اولور و وقفک منافعه مالک اولور ل غنیه مالک اولر حتی چن انلر فوت اولس ل و وقفک منافعک عینی ملک
 واقفیه قرار ایدر یا خود واقفک ورثه مندره قرار ایدر و چغان ورثه دخی فوت اولس لردی منافع فقرا ایچون اولور

(الباب الثاني فی الایصاء) *

باب ثانی ایصانک بیاننده در (یعنی جعل القبر وصیا اوصی الی زید و قبل عنده فان رد عنده رد) ایصا غیر
 وصی قاضی معاشنه در موصی زیده وصیت بلدی یعنی زیدی وصی قبلدی و زید دخی موصیک قنده وصایت
 قبول ایلدی بس اگر موصیت قنده رد اینسیدی رد ایدر * ز بر ایزد اندنه متبرعدر بس اگر دبلر سد قبول اولور
 دائم اولور و اگر دبلر سر جوع ایدر * ز بر اوصی ایچور تصرفی غیر اولور و لایزالام بو قدر دخی رجوعده
 نغز برده بو قدر * ز بر اوصی غیرینی وصیت ایتمک قادر اولور (ولا) و اگر وصی موصیک قنده رد ایترسه
 برابردر کرک موصیک غیرینی قنده رد اینسون کرکسه موصیک فوتند نصکره رد اینسون (فلا) رد اولر
 ز بر اوصی وقتا که موصیک یوزنده قبول ایدی ایسه و موصی انک قبوله اعتماد ابتدی ایسه انک غیرینی به
 وصیت ایندی بس اگر بر انک ردینی موصیک حیاتنده یا خود فوتند نصکره تیجوز ایسک میت مغرور اولور
 بویسه باطلدر (وان سکت) و اگر وصی سکوت ایدی ایسه یعنی قبول ایسه ورد دخی ایسه (فیات
 الموصی فله رده و قبوله) بس موصی وفات اینسیدی وصی ایچون ردی و قبولی جائزدر * ز بر اوصی غیر
 ایچون تصرفده متبرعدر انک قولسنر وصایت لازم کلر و کات هی و بو مقامه نغز برده بو قدر * ز بر اوصی
 شول کسنددر که سکوت ایله مغرور اولسه شول حاکم نکه تحقیقا وص و صایتی قبول ایدی بوخسه
 ایندی حاکم موصی تعرف ایندی (وان رشم بل صح لادافز رده) و اگر وصی وصایتی رد ایدوب
 اندنصرکه قبول اینسری وصایت صحیح اولدی الا مکر که اول وصیتک ردینی قاضی تفریق ایلدی اولوقت
 وصیتک قبولی صحیح اولر اگر وصی وصایتی قبول ایدوب حتی موصی فوت اولسه اندنصرکه قبول اینسیدی
 اندنصرکه بن قبول ایتمد بیدری اندنصرکه قبول اینسیدی اگر بن قبول ایلم دیدیکی وقتد قاضی وصی بی
 وصایتدن اخراج بلدی ایسه وصایت صحیح اولدی * ز بر ایصا مجرد وصیتک بن قبول ایلم بدسه بطل اولر
 ز بر وصایتی ابطالنده میت ضرر واردر و ضررک ایسه دفعی واجبدر بس اگر وصی بن قبول ایلم دیدیکی وقتده
 قاضی اتی وصایتدن اخراج ایدی ایسه بس اندنصرکه قبول ایدی ایسه قبولی صحیح اولر * ز بر افاضیک اتی
 وصایتدن اخراجی صحیح اولدی * ز بر اوضاع اجتهاددر زیر ادا مام زفر قنده صحیحدر (ولزم بیع من
 التکرکه) و وصی میتک ز کسندن برشی بیع ایتمکله ایصا لازم کاور (وان جهل به) اگر چه کیم موصی وصی
 اولدیفنه جاهل اولور سه ده قولک دلیلی بوانه یعنی ایچون * ز بر اقصود تصرفدر تصرف ایسه بعد الموت
 متبردر ز بر اولر لکنک اوانی بعد الموتد و بیع نافذ اولور و صدقن صادر اولدینی ایچون اگر چه کیم وصی اولدیفنی
 بلدی ایسه ده اما اگر رکسند بر رجلی بیعه وکیل ایدوب اولر اول کسندک متاعندن بر شینی بیع
 اینسیدی حالو که اولر اولر وکیل اولدیفنی بیله سیدی اولوقت بیع نافذ اولر * ز بر ایصا وصیتک ولایتک
 منقطع اولمسی اواننده ثابت اولدینی ایچون اثبات خلافتدرا ایدی چغان ایصا استخلاف اولدی ایسه وصیتک
 علمی اولقسزین صحیح اولدی وراثت کبی و امانو کیل اثبات ولایتدرو استخلاف دکلدر موکلت قیمی حاکمه
 ثابت اولدینی ایچون ایدی اه زرنه و کالت ثابت اولدیفنی بلن کسندک و کالتی صحیح اولر بطریق الس

والهبة ملكك ابياتي كبي (والى عبداو كافر و فاسق بدله القاضى بغيره) و اگر موسى غيرك عبد بنى با خود كافر
 با خود فاسق وصى قلسيدى قاضى آنى غيرت بدلى ايدر بولفظ ذكر اولتان كسته زه وصيتك صحتنى اشارت ايدر
 زير ايتبدلين اخراج اولتان مشهورم ابصانك نبوتند نصركه اولور و امام محمد اصلده ذكر ايتديكه تحقيقات وصيت
 باطله در بعض ديديكه بوضو ترك جعيه سنده بولفظك معناسى عن قرب باطل اولور ديكدر و بعض عبده انك
 معناسى و لايى اولديغى همچون باطله در عبدك غير بسنده معناسى عن قرب باطل اولور ديدى و بعض كافرده
 ذكر اولتان كبي باطله در زير كافر ك مسم اولوزره و لايى بوقدر ديدى و صحتك وجهى اند نصركه اخراجك وجهى
 تحقيقات غبرى وصى قلى موصيتك كند و نفسى همچون اولادى همچون نظرى تمام اولوق همچون شرعا ايضا
 جائز اولور و ذكر اولتان عبداو كافر و فاسق وصى قلغه نظر معناسى تمام اولوزرا كچه كيم عبده نصرفه اهل اولقله
 اهل نظر بولنسه ده عبدك اوزر يته متصرف اولان كسته طرفندن نصرفه مولى دكلدر و فاسق ارث و تصرف
 بونندن و لايته و خلافت اهلدر حتى تصرف ايتسه تصرفى نائذ اولور و دخى كافر ك فى الجملة و لايى ثابت اولديغى
 همچون حتى كافر ك عبد مسلمى شرعاى نافذ اولدى و معناسى نظر تمام اولوزر ديمكه باعث عبدك و لايى سيديك
 اجازتى اوزره و اجازتند نصركه جعرايكه قدرقى اوزره متوقف اولوب و مولا سنك خدمتى اليه شغالى همچون
 حقوق ميئك استيفاسنده تقصير توهم اولنور و كافر دن معادات دينه همچون خيانت توهم اولنور و فاسق دن
 فسقى همچون بس قاضى اتنى و صايتدن اخراج بدوب نظرى تمام ايت همچون انك مكاتنه وصى آخر نصب ايدر
 (واوصى الى عبده صح اورثه صهارا) و موسى صهاردن اولان وارث يته كند و عبد ينى وصى قلى صح
 اولدى حتى اگر وارث ندره كبر اولور سه عبدك و صايتى صح اولوزر و امامين فتنه مطلقا صح اولوزر انده
 مملوك همچون مالك اوزره اثبات ولايت واردر بوايسه مشر و عك قلييدر يعنى خلافت ايرامام اعظمك علمى
 اولدر كه تحقيقات موسى ابصانى اهلنه وصيت ايتدى امدى صح اولور تكيم اگر كند مكاتنه با خود غيرك
 مكاتنه وصيت اينسيدى صح اولديغى كبي بودخى صح اولدى زير امك قدر كند و كندوده تصرفه لاي قدر
 اوزر يته ركسته نك و لايى بوقدر زير صغيرا كچه كيم اول عبده مال كدر در اما وقتا ك اول صغيرك با بازى
 اول عبدى كند و مقامه قائم قلى يسه اول عبده صغيرك با بازى كى تصرفه لايى اولدى انلر همچون عبد
 اوزره ولايت سز اما غيرك عبدى بونك خلافى اوزره در زير غيرانك اوزر يته مولييدر و اول صغيرك ارالنده
 كبر اولدنده عبدك و صايتى صح اولديغنه باعث زير كبر نصيبى بيع ايدر با خود عبدى و صايتدن منع
 ايدر بس وصى حقى ادادن عاجز اولور ايدى جواز تمتع اولدى (واوصى الى عاجز عن القيام به المبر به بل
 ضم اليه غير) و اگر موسى و صايتك قيامسه عاجز اولان ركسته بى وصى قلسيدى قاضى اتنى عزل ايلز
 بلكه اگر غبرى كسته بى ضم ايدر زير غبرى ضم ايتكده ايكي حقه رعابت واردر موصيتك حفته و وارثك
 حفته رعابت واردر زير اكتمل نظر بونگاه حاصل اولور زير نظر اول ضم اولتان كسته نك عانتى ايله تمام
 اولور و اگر وصى قاضى به اول ضم اولتان غير دن تشبى ايدر سه اكا جابت ايله حتى اول شكايتى حقيقه
 بلد كچه زير اشه بى آزا اولور نفسى تحقيقى همچون كاذب اولور و اگر قاضى به وصيتك غبرى اصلاظ هر اولور سه
 آنى غيرت بدليل ايله ايكي جانبه رعابة (ويبقى امين بقدر) و امين او اوب و صايتبه قادر اولان وصى ابقا
 اولنور يعنى قاضى همچون انك اخراجى جائز اولوزر زير قاضى امينك غبرى اختيار ايتسه انك دونى اولور زير
 وصى ميئك مختار ايدر كور نلر كى كوصى مختار ميئك با امى اوزره تقديم اولنور مع هذا ميئك با اميتك كمال
 شفقى ايله بيله غير اوزره تقديمه احق ايسكن (واوصى الى اثنين) و موسى و صايتى ايكي كسته به وصيت
 ايتسيدى (لا يفراد احدهما) ايسكندن برى آخر سز نصرفه مفرد اولوزر (اولوى كل منهما بالانفراد)
 اگر كچه كيم موسى هر يته انفراد ايله وصيت ايتدى ايسه ده امام اعظم و امام محمد قائنده الار قاج شينلرده
 يكسندن هر ي مفردا نصرف ايدر عن قرب بى ان اولور و امام ابو يوسف كايستى جيع اشيا ده نصرف
 ايدر ديدى زير ايصا باب ولايتند در و قحان ولايت يكيسى همچون شرعا ثابت و امدى ايسه انفراد اوزره كامل
 اولديلر ولايه انك حده ايكي قرينداش كبي بس كذلك قحان شمرط ثابت اولسيدى هر برى همچون ولايت ثابت
 اولور زير ولايت قدرة شرعبه دن اولقله تجزى به محتمل اولوزر و قدرت ايسه تجزى قبول ايتر و امام اعظمه

امام محمد عاتی اولدر که تحقیقا موسی انجن ابیکتک رأ برینه راضی اولدی بوخسد ایکیسی بیتمه فرق
 ظاهر ایچون ابیکسندن برنک رأ برینه راضی اولدی * انکا حده ایکی قرداش بونک خلایق اوزره در زرا اول
 مکانه سبب قرداشلقدر قرداشلق ایسه هر رند کانا اوزره قائمدر و بموقامده سبب وصی قلمده نوباسه
 ابیکسند در ابیکسندن هر برینه دکادر بوندنصکره مصنف لایقرد اجدهما قولندن (الاشراء لغند
 وتجهیزه) قولله استثنا ایلدی الاموصینک کفینک شر اسند و نتیجه برنده ابیکسندن بری منفرد اولور زرا
 شراء کفن وتجهیزه ولایت اوزره مبتنی دکادر و از اولور ابیکسندن بری غائب اولور پس انلک اجتماعی
 شرط قلمقده میتک فسادی وارد و اگر ضرورت قلمده ائی قومشیرلی ایشلسیدی جا ز اولور (والخصومه
 فی حقوقه) ودخی موصینک حقلمیتک خصوصتمده ابیکسندن بری منفردا خصوصت ایدر زرا عادتا
 ابیکسی دصوای حقوقده مجتمع اولمز و اگر مجتمع اولسدر اکثر یا تکلم ایکن ایا ابیکسندن بری تکلم ایدر
 (وشراء حاجه الطفل) ودخی موصینک طفلمتک حاجتمده ابیکسندن بری منفردا عمل ایدر زرا اول حاجتک
 شراسنی ناخبرده طفله ضرر لاحق اولقی خوف ایدر (والانها بله) ودخی اول طفل ایچون هبتک قبولنده
 ابیکسندن بری منفرد اولور * زرا قبول هبتک بولایتدن دکادر بولایتدن قبول هبتک طفلمتک ائی دخی مالکده
 اولور وانک عیالنده اولانده مالک اولور (واعتراف عبد معین وردودیمه وتقید وصیله معینین) ودخی
 موصینک عبد معینی اعتناقده وامانتی رده و معین اولان وصیتی تمغیده ابیکسندن بری منفرد اولور رأ به
 احتیاج اولدیغی ایچون (ویبع ما بخاف نفه و جم اموال ضاعه) ودخی تلفندن خوف اولتن شئی بیعه
 وضایع اولان اموالی جمع آنکده ابیکسندن بری منفرد اولور * زرا انده ضرورت وارد (وان مات اجدهما
 فان اوصی الی الھی اولی آخر) و اگر ایکی وصینک بری فوت اولسیدی اگر اول وصی دیری قیلان وصی به
 وصیت ایدر سه یا خود بر آخره وصیت ایدر سه (فله التصرف وحده) فوت اولان وصینک وصیت ایلدی
 کسنه کرلدر بری قیلان اولسون و کرلک آخر اولسون ز که در تصرف بالکن انک ایچون در وقاضینک وصی نصبنه
 حاجت بوقدر (والا) یعنی وصی وصیت ایلدی ایدر (ضم الیه غیره) قاضی دیری قیلان وصی به رغبری
 کسنه ضم ایدر * زرا موصی اگر وصی خلیفه ایلدی * زرا موصی حقوقده متصرف اولدی وصی خلیفه
 ایلمک قصد ایلدی پس وصی آخر نصیبله اول قصدک تحقیقی ممکن اولدی (نصب القاضی وصیا امینا کافیا
 لم یعزل بعزله) قاضی بر امین و وصایت کافی بر کسنه بی وصی نصب ایلدی اول وصی قاضینک عزل ایله
 معزل اولمز زرا انک عزل قائم سز شئیله اشتغالدر (الا ان لا یكون عدلا فیرلله و یصیب عدلا)
 الامکر که قاضینک نصب ایلدی وصی عدل اولیه بوقدر چه عزل ایدر و عدلی وصی نصب ایدر (واو عدلا
 غیر کاف) و اگر عدل اولوب وصایت کفایت ایتسه (ضم الیه کافیا) اگر کافی ضم ایدر (و یعزل بعزله)
 و اول ضم اولان کسنه قاضینک عزل ایله معزل اولور (وقیل یعزل به ایضا العدل الکافی) بوقیلک قائل
 سمر قند بر مجروحانده اول ضم اولان کس فی عدل کافی اولور سه قاضینک عزل ایله معزل اولور دیری
 (واستبعد) و بوقول استبعاد اولدی یعنی ظهیر الدین مرغینانی بوقولی استبعاد ایلدی اول جهتله که تحقیقا
 عدل کافی قاضینک نصب ایلدی وصی اوزره تقدیم اولور زرا میتک مختار ایدر و صینک عدل کافی اولسیدر
 پس چنان میتک وصیبی عدل کافیه اولور سه عزل اولتجه قاضینک نصب ایلدی کی نه کیفیتله عزل اولمز
 (وصی الوصی وصی لهما) و صینک وصیبی ابیکسی ایچونده وصی اولور یعنی چنان وصی فوت اولور اولدقده
 آخره وصیت ایتسیدی اول آخر وصی متوفاک تر کسند و میت اولک تر کسند و صیدر زرا وصی کندوبه
 میت اولدن انتقال ایدن ولایتله تصرف ایدر پس غیری به وصیت ایتکه مالک اولور جدکی (وقسمته
 عن ورثه غیر مع الموصی له یصح) و وصینک غایبه اولان وارثلری طرفندن نائب اولمقده موصی له ایله ترکیبی
 تقسیم ایلدی صحیح اولدی * یعنی چنان بر رجل اولوب انک قتمده وارثلری اولسیدی و اول رجل زبیدی وصی
 قیلوب و بکر ایچون بر مبلغ ایله وصیت ایتسیدی اول وصی ایلدی بکی زبید ایچون غایبه اولان وارثلری بی ایله بکر
 موصی اهلک بیتنده اولر چلاک تر کسندن وارثلرک حقی اخیلایوب باقیسن موصی له تسلیم ایتکله تقسیم
 جا ز اولدی * زرا وارث میتک خلیفه سیدر حتی عیله رد ایدر و کندوبه عیله رد اولور و مورثک شرعیه

مغرو را و اور حتی ولد حرا و لور و وصی دخی وارث کبی میتک خلیفه سیدر پس وارث ایچون خصم اولور بخان
 وارث غائب اولسیدی ایدمی غائب اوزره و صینک قسمتی صحیح اولدی (فلایر جمعون علیه ان ضاع قسطهم
 معه) پس اول غایبه اولان وارثنرک وصی ایله یله اولان حصه لری ضایع اواسه وصی اوزره رجوع ایدمهزل
 زیراً قسمتک اتمامند نصرکه هلاک اولسه قسمته هلاک واقع اولان کسینه اوزره واقع اولور (و قسمته عن
 الموصی له الغائب معهم لا) ووصینک غایبه اولان موصی لهک طرفندن ورثه ایله یله قسمتی صحیح اولمز زیرا
 موصی له میتدن هروجهله خایفه دکلدر زیرا موصی له وصیت اولان شئیته سبب جدید ایله مالک اولور
 حتی عیبه رد ایدمهز و عیبه اوزرینه رد اولمز و وصینک شراسی ایله مغرو اولمز * ایدمی وصی موصی لهک
 قسمته موصی له بدن خلیفه اولمهز (فیر جمع بثلک مابقی) پس موصی لهک وصی ایله یله اولان قسطی اگر
 ضایع اولور سه باقی فلان شئیک ثلثی ایله رجوع ایدر زیرا موصی له وارثک شریک ایدر مال مشرت کدن هلاک
 اولان شئی اشترک اوزره هلاک اولور و باقی فلان شئی شرکا اوزره باقی قاور (وللقاضی قسمتهواخذ قسطه)
 و قاضی ایچون ترکیبی قسمت ایدوب و موصی له غائبک قسطی اخذ ایتک واردر یعنی قاضی موصی له غائب
 طرفندن ورثه ایله یله ترکیبی قسمت ایدوب و موصی لهک قسطی اخذ ایتک جائز اولور زیرا قاضی ناظر نصب
 اولندی علی الخصوص بینه و غایبه بطریق الاولی و دخی غائبک قسطی یعنی نصیبی افراز نصیبی قبض
 نظر دندر ایدمی قاضینک افراز و اخذی نافذ اولدی و صحیح اولدی * حتی اصکر غائب حاضر اولسه حالبوکه
 قاضی بدنه مقبوض ضایع اولسه غائب ایچون ورثه اوزره سبیل بوقدر (قاسمهم فی الوصیه بحج فهاک
 المال فی بدنه او بدنه من حج بثلک مابقی) یعنی وصی ورثه ایله یله حج ایله وصیته قسمت ایلدردی و وصی
 مال حجی اخذ ایلدیدی و اول مال حج و صینک ایدنده یاخود موصیدن حج ایدن کسینه ایدنده هلاک اولسیدی
 تر کدن باقی فلانک ثلثیه حج اولمز و زرا قسمته لذاتهما را اولندی بلکه قسمته من مقصود اولان شئی ایچون
 مراد اولندی اولکه حجی ادا ایتدیر مکرر پس غیر یسینه اعتبار اولندی * ایدمی قبل القسمه هلاک اولاش
 کبی اولدی (صح بیعه عبدا من الترتک بغیبه الغرماء) و صینک تر کدن بر عبدی دایترک غیبتده یعی
 صحیح اولدی زیرا وصی موصینک مقامته قائمدر و اصکر موصی حی اولدیغی حالده دایترینک غیبتده
 اول عبدی بنفسه بیعه وصی بی مولی قیاسیدی جائز اولوردی و اگر عرض موتمنده اولور سه ده مقامته قائم
 اولانک بیعی جائز اولور و سری اولدر کنه تحقیقا دایترک حتی مالیه تعلق ایدر صورته تعاقب اثر حالبوکه
 مالیت شئیک قیاسیله باقیددر (باع ما وصی بیعه و تصدق منه فاستحق بعد هلاک ثمنه معه ضمن) بیع
 اولوب و ثمنی مسا کینه تصدق ایله وصیت اولان عبدی وصی بیع ایدوب ثمنی قبض ایتدکن نصرکه ثمن
 ایدنده ضایع اولوب و بیعه مستحق چقبسیدی وصی اول ثمنه مشرتی ایچون ضامن اولور زیرا وصی بیع
 قاقیددر * پس عهده و صینک اوزرنده اولور بو ثمن عهده ددر زیرا وصیدن اشترا ایدن مشرتی ثمنک بدانه
 راضی اولدی الا کا عبدی تسلیم ایتک ایچون راضی اولدی حالبوکه تسلیم ایلمی * پس وصی بایع غیرک
 مالی رضای بوغبنک اخذ ایش اولدی ایدمی اول مالی رد ایتک اوزرنده واجب اولور (ورجع فی الترتک)
 و وصی تر که بر رجوع ایدر * زیرا وصی موصی ایچون حاملدر پس موصی اوزره وکیل کبی رجوع ایدر
 (کوصی باع حصه لصغیر و هلاک ثمنه معه) مثالی بروصی صغیرک حصه سنی بیع ایدوب ثمنی وصی ایله یله
 یسنی ایدنده هلاک اولدی (فاستحق فانه يرجع فی ماله) پس عبده مستحق چیققدده و صینک مال صغیره
 رجوع ایلدیدی کبی * زیرا وصی صغیر ایچون حاملدر (وهو يرجع علی الورثه بحصته) و صغیر دخی حصه سیله
 ورثه اوزره رجوع ایدر صغیره اصابت ایدن شئیته مستحق چیقغهله قسمت بوزلدیغی ایچون (وله ان بسافر
 بمال الصغیر و بدفع مضاربه و بضاعة) و وصی ایچون مال صغیر ایله مسافر اولوق و مال صغیری مضاربه
 بیعه و شرابه و استیجاره آخری وکیل ایدر (و بودع ماله و یکتاب رقبته و تزوج امته) و صغیرک مالی امانت
 قورور رقبته سنی و کتاب ایدر جواریه سنی تزویج ایدر (لا قننه) قننی تزویج ایدمهز (و برهن ماله بدینه و بدین
 نفسه) و دخی وصی صغیرک مالی صغیرک دینی ایچون رهن ایدر و کند و دینی ایچون رهن ایدر (فوا هلاک

ضمن قدر المؤدی من دینه) پس ارمال صغیر هلاک اواسیدی وصی دینندن ادا ایلدی بکی مقدار ضامن اولور
 (وله ان یعمل به مضارباً) ودخی وصی ایچون مال صغیر ایه مضارباً بذهل ایتمک جائز اولور (و یبقی ان یشهد
 علیه ابتداء) ووصی به لایق اولان اول مال صغیر اوزره ابتداء اشهاد ایلکدر (والاصدق دینان) و اگر
 اشهاد ایلدی ایسه وصی دینان یونندن تصدیق اولور (و بکون المشتی کله تصبی قضاء) ووصیتک اشترای
 ایلدی بکی شیک کلبسی قضاء صبی ایچون اولور (و عاتقه الاب فی ذلک کله) و ذکر اولدن شتیرک کلبسند صغیرک
 بیاسی وصی به مائلدر (ولیس الاب تحریر رقبته ولو بمال) ولکن بابا ایچون صغیرک رقبه سنی تحریر جائز
 دکلددر کسه مال ایه اولسون (ولان یهب مالہ ولو بعرض) ودخی باصغیرک مالنی آخر هبه ایتمک جائز اولور
 کر کسه عوض ایه اولسون عبادیه ده بویه ذکر اولندی (وله التجاره بمال الیتیم للیتیم لانتفسه به) ودخی
 وصی ایچون مال یتیم ایه یتیم ایچون تجارت ایتمک جائز اولور بو خسه مال یتیم ایه نفسی ایچون تجارت جائز اولور
 بر بر در کرک اول مال یتیم یتیمک بیاستندن میراث اولسون کر کسه وجه آخر ایه مالک اولسون (ولابن المیت
 فان فعل ورج ضمن رأس المال و تصدق بالرجح) ودخی وصی مال میت ایه تجارت ایتمک جائز اولور پس اگر
 تجارت ایدوب ورج حاصل اولور سدر رأس مالہ ضامن اولوب ورجیحی تصدق ایدر امام اعظم ایه امام محمد فتند
 و امام ابو یوسف فتند ریح وصی به تسلیم اولوب بر شی تصدق اولمز خایه دبو بله ذکر اولندی (و یحتال
 علی الاملاً الا لاصبر) ووصی غنی اوزره حواله قبول ایدر فقیر اوزره جائز اولور انده ضرردن شی اولدیغی
 ایچون (ولا یقرض) ودخی وصی مال یتیمی قرض و بر مک جائز اولور* ز بر قرض تبرعدر حالیکه مالک
 خلاصندن عاجزدر* قاضی بونک خلاقی اوزره در کز بر القاضی اول قرضک خلاص ایتمک قادر دیور اولدن
 قاضی ایچون مال یتیمی و مال وفقی و مال غائبی قرض و بر (ولایع و لا یشتی الا بما یغنی عن الناس) ودخی
 وصی مال یتیمی بیع و شرا ایتمک اناسک تغاین ایلد کلری شیکله ایدر* ز بر اوصیتک تصر فی نظر ایدر و غین
 فاحشده ایسه نظر بو قدر اما غین بسیر فاحشک خلاقی اوزره در* ز بر ائندن تحرز ممکن اولور غین بسیرک
 اعتبارنده باب بیعی سدر ایدر (و بیع علی الکبیر الغائب الاعقار) ودخی وصی غایبه اولان وارث کبیرک
 تر کدن متاعنی بیع ایدر الاعقار بنی بیع ایدر من* ز بر ایتمک بیاسی کبیرک ماسوا سته ولی اولور کبیر اوله من
 پس کذلک وصیبی دخی بیا کیدر و قیاس کبیره وصی ولی اولمه مقدر* ز بر ایلیا کبیر اوزره مالک اوله من لیکن
 فقها استخسان ایتدیلر* ز بر امانع فسادی سرعت اوزره اولان شیکنددر ایدمی حفظه محتاج اولور و وثقت
 حفظی آساندر حالیکه وصی حفظه مالک اولور عقار متاعک خلاص ایدر کز بر اعقار بنفسه محصندر (اذا
 لم یکن دین) بون میتک دینی بوغیسه فناوی طهیر به ده وصی ایچون عقارک بیعتک جائز اولدیغی
 میت اوزره دین اولدیغی و قنده در و اما بجان میت اوزره دین اولور سه دین مقداری عقارک بیعتک وصی مالک
 اولور (و بیعه بضعه قیمه) ووصی عقاری بیع ایدر کز چه کیم میتک دینی بوغیسه ده عقارک قیمتک
 ضعفله بیع ایدر (اولدین) یا خود دین ایچون بیع ایدر تکیم طهیر به دن نقل ایلدی بکرم کبی (اولانقغه)
 یا خود صغیرک نفقه سی ایچون بیع ایدر هر ایه ده باب نفقتهک اولانقغه دیدبکه بیا قیجان صغیر اوزره عقار
 و متولی بیع ایتسیدی جائز اولدی کمال و لایق اولدیغی ایچون انده صکره بیا ایچون صغیرک نفقه سنی ائدن
 اخذ ایتمک وارد* ز بر اصغیرک حتی جنسیدر (اووصیه امر سله) یا خود ووصیتک وصیتی امر سله اولور سه
 یعنی مطلقه اولور سه مثلا وصی مالکک شئی یا خودر بیعی و صنددر ده کله بونقدر چه عقارک بیعی جائز اولور
 قیجان ایصاله اولور سه (اوز یاده حرجه علی غلته او اشراقه الی الخراب) یا خود عقارک خرجی غله سندن
 زبانه اولور سه یا خود عقار خرابه مشرف یعنی قریب اولور سه حتی بیع اولور سه خراب اولور اول وقت عقار
 بیع اولور پس بو ذکر اولان شتیرالتی عذر لردر (لا یجوز افراره بدن علی المیت ولا شی من ترکته)
 ووصیتک میت اوزره دین اقراری جائز اولور ودخی میتک تر کسندن رشیکه نحقاً بوشی* فلانکسر دیو
 اقراری جائز اولور ووصیتک بواقراری غیر اوزره اولدیغی ایچون (الان بیکور و زواراً فصیح من حصنه)
 الامکر که دینی اقرار ایدن کسند و ارث اولور سه اول ارث مفرک حصه سندن اول دین صحیح اولور* ز بر ابو فرار
 نفسی اوزره اقراردر (اقر بعین لا حرم اذعی انه صغیر لا یسمع) وصی تر کدن رعین ایه آخر ایچون اقرار

ایستبدی اندنصرکه تحقیقا اول عین صغیر کدر دیو اقرار ایستبدی استماع اولنر عمادیه ده بویه ذکر اولندی
 (شهد و صیان المیت اوصی الی زید و عهه او ایان ان اباهما اوصی الی زید بطلت) ایکی و صیبر شهادت
 ایستبد که تحقیقا میت کند ولی ایله بیه زید و وصیت ایلمدی دیو یا خود میتک ایکی اوغلو شهادت ایستبد که
 تحقیقا بازاری زید و وصیت ایلمدی دیو انلرک شهادت تری باطل اولدی زیرا انلر متهم لردر اما وصیرک متهم اولمی
 کند و نفسلری ایچون معین ایلتاری ایچوندر الاشهادتی انک ایچون ایستد کلری زید ادعا ایدر سه اسخسانا
 قبول اولنور * زیرا فاضلک ابتداء وصی نصب ایتمکه ولایتی وارد و اول وصی به آخری ضم ایتمک ایچون
 ولایتی وارد پس اول ایکی و صیبر قاضیدن تعیین قوتنی اسقاط ایلد بلر و اما ایکی انک شهادتک بطلت انک علت
 کند و نفسلر نه ترکه ایچون حافظ نصیب ایله کند و نفسلر نه جر نفع ایستد کلری ایچوندر (کذا شهادت نه حاله صغیر
 بمال) کذلک صغیر ایچون مال ایله شهادت تری دخی باطله در بر ایدر کرک اول مال میتدن انتقال ایدن مالدن
 اولسون و کرک غیر بدن اولسون (او کبیر بمال المیت) یا خود وارث کبیر ایچون میتک مالیه شهادت تری دخی باطله
 اولدی اما صغیر ایچون اولان شهادتک باطل اولسنه علت مال صغیره تصرف وصی ایچون اولغله در کرسه
 اول مال ترکدن اولسون کرسه اولسون و اما کبیر ایچون اولان شهادتک باطل اولسنه باعث مال کبیر
 اگر ترکدن اولور سه و صیبرک شهادتی امام اعظم فتنه جائز اولمدیغی ایچوندر زیرا اگر کبیر غائب اواسه وصی
 ایچون ولایت حفظ و ولایه بیع وارد (و صحیح فی مال غیره) و اول ایکی و صیبرک وارث کبیر ایچون مال غیره
 شهادت تری صحیح اولدی زیرا مال کبیر ترکدن اولمدی و انده وصی ایچون تعریف یوقدر امدی و صیبرک شهادتی
 جائز اولور (و شهادت قرچلین لآخرین ببلغ دین علی المیت) و ایکی رجلاک میت اوزره ایکی آخر کسینه ایچون
 مبالغ دینه شهادت تری صحیح اولدی (والاخرین للاولین مثله) و اول ایکی آخر کسینه نک دخی اول ایکی
 رجل اول ایچون مبلغ مثلی ایله شهادت تری صحیح اولدی (بخلاف الشهاده بوصیه الف) یک ایله
 وصیتنه شهادت تری ذکر اولن انک خلاقی اوزره در یعنی باطله در و بو امام اعظم ایله امام محمد کولر ایدر
 و ابو یوسف وصیتنه قبول اولمدیغی کبی اول ایکی رجلاک شهادت تری دینده دخی قبول اولنر زیرا دین موت
 سببیه ترکه متعلق اولور زیرا ذمت موثله خراب اولدی و بو اجلدن اگر اول ایکی رجلاک بریسی ترکدن حقی
 استیفاء ایلمسه آخر اکاننده مشارک اولور پس شهادت حقی شرکنی مثبت اولدی امدی تهمت محقق اولدی
 و امام اعظم ایله امام محمد علی تحقیق ایدن ذمتده واجب اولور حالبو که ذمت نیجه متفرق حقلره قابله در پس
 شرکت یوقدر و بو اجلدن اگر بر اجنبی ایکی کسندن برینک دینک قضایله تبرخ ایستبدی آخر ایچون
 حق شرکت یوقدر وصیت بونک خلا فیدر که زرا انده حقی ذمتده ثابت اولنر بلکه عینده ثابت اولور * امدی
 مال ینلرنده مشترک اولور * پس شبهه ایرات ایدر (او شهادت اولوین بعد و الاخرین ثلث مال) یا خود ایکی
 اولیکی رجل بر عید ایله شهادت ایدوب و ایکی رجل آخر میتک ثلث مالیه شهادت ایلمسه ذکر اولن انک کبی
 بو شهادت دخی صحیح اولدی زیرا شهادت اولن ان شینده شرکت ایجاب ایدر (اضعف الوصیین)
 اقضا اضعف میدادر خبری کلجک کاقوی الوصیین قولیدر و صیبرک اضعی (وهو وصی الام و الاخ و النعم فی اقوی
 الخالین و هو حال صغیر الورثه) اولکه ورثه نک ایکی حالنک اقواسی اولان حال صغیر نده انانک وارثنداشک
 و عک و صیبرک (کاقوی الوصیین) و صیبرک اقواسی کبیر (وهو وصی الاب و الجد و القاضی فی اضعف
 الخالین و هو حال کبر الورثه) اولکه ورثه نک ایکی حالنک اضعی اولان کبیر لکی حالنده یانک و دده نک
 و قاضینک و صیبرک زرا اوصی تصرفی موصدن استفاده ایدر پس و صیبرک تصرفی انک و صیبرک تصرفی
 مقداری اولور پس ورثه نک صغیر کلری حالنده انانک و صیسی ورثه نک کبیر کلری حالنده یانک و صیسی
 کبیر (للاضعف) اضعف اولان وصی ایچون مثالی وصی ام کبی (بیع المنقول و غیره لقضاء الدین عند
 فقدا اقوی) وصی اقوانک فقدی قشده قضاء بن ایچون منقولک و غیر نک بیعی جائز اولور ضرورت ایچون
 (ولایستری) و وصی اضعف اشترای بن (الامالا بدل الصغیر من نفقه او کسوه) الا صغیر ایچون نفقه دن
 و کسوه دن لازم اولانی اشترای ایدر (ولا تصرف مطلقا فیما استفاد الصغیر من غیر بایه) و وصی صغیرک
 با یانک غیر بدن استفاده ایلمدی شینده تصرف ایلمر و ایدن علت ایچون نکه تحقیقا و صیبرک تصرفی موصدنک

تصرفی مقدار پدر (وصی الاب اولی من الجده) بابانک وصیبی دده نك وصی شدن اولدر زیر ابانک وصیبی بابانک مقامه قائمدر بابانسه دده نك اولدر کذلک بابانک مختاری اولان دده نك مختاری اولانن اولدر ودخی بابانک اولوصی بی اختاری دده نك وجود بله بله اول اختار ابلدیکی وصینک تصرفی بابانک اولخی همچون دده نك تصرفندن انفع اولقی اوزره دلالت ایدر (وان لم یوص فاجده مله) واکر باباوصی نصب ایتدی بسجد بابا کیدر و تصرفانده بابانک مقامه قائمدر حتی انکاحه مالک اولوروصی مالک اولمز

(وهنما سائل مهمه)

و یومقاده بیجه مهمه مسئله لر وارد برانلری خایه دن نقل ایدنک (منها) اول مسائل جمله سندنکه برجل فوت اولوب و وارثلر ترک ایلسه وانلره بالغ اولدیکه تحقیقا بونلرک بابازی نیجه وصیتلر ایله وصیت ایلدی حالو که وصیت نه شی ایدوی معلوملری اولدی اولورنه دبدیلر که بابانک وصیت ایلدیکی شیهه بیاجازت ویردک متفاده ذکر اولدیکه اول ایصا جائز اولمز لامکر که وصیت اولنان شی ورنه نك معلوملری اولدقدنصرکه اجازت ویرلر سه جائز اولور ودخی متفاده دیدیکه چنان وصی یتیمک ماننی بلوغندنصرکه دفع ایتسیدی بس یتیم والدینک تر که سنک جمعیبسی قبض ایدوب وانک ایچون وصینک قنده قلیل و کثیردن راندینک تر که سی باقی قالیوب استیفا ایلدیکن اشهاد ایتدک نصرکه وصینک یتیمه رشئ ادعا ایتسیدی و بو شی بنم بابانک تر که سندندر دیوب یتیمه قامت ایتسیدی انک یتیمه سی قبول اولنور و کذلک کر وارث والدینک ناس اوزره ترک ایلدیکی جمع دینی استیفا ایلدیکی اقرار ایتدک نصرکه برجل اوزره دین ادعا ایتسیدی انک دعواسی استماع اولنور (ومنها) ودخی مسائل مهمه دندر که بروصی وصیتی کند و مالندن انفاذ ایتسیدی فقها دبار که اگر بروصی یتیمک وارثی ایسه یتیمک تر که سنه رجوع ایدر واکر وارث دکل ایسه رجوع ایدمز * بعضی بیدیکه اگر وصیت عباد ایچون ایسه رجوع ایدر * زیرا اولوصی ایچون عباد جهتندن مطالبه وارد پس قضاء دین کبی اولدی واکر وصیت لله تعالی اولور سه رجوع ایدمز * بعضی دیدیکه علی کل حال رجوع ایدر و فتوی انک اوزر یتیمه در و بروصی شریابه وکیل کیدر قیجان یتیمی اول وکیل کند و مالندن ادا ایتسیدی انک ایچون رجوع وارد و کذلک قیجان وصی صغیر ایچون کسوه اشتر ایتسیدی یا خود کند و مالندن صغیر اوزره انفاق اولور شی اشتر ایتسیدی پس اولوصی متطوع اولمز واکر یتیمک دینی وارثک امر نسز وصی کند و مالندن قضا ایتسیدی وانک اوزر یتیمه اشهاد ایتسیدی متطوع اولمز کذلک ورنه نك بعضیسی یتیمک دینی قضا ایتسیدی یا خود کند و مالندن مین تکفین ایتسیدی یا خود وارث کبیر کند و مالندن صغیر ایچون طعام و کسوه اشتر ایتسیدی متطوع اولمز وانک ایچون مال یتیمه رجوع ایتدک وارد و کذلک وصی یتیمک خراجی و عشرینی کند و مالندن ادا ایتسیدی متطوع اولمز واکر وصی کند و مالندن مین تکفین ایتسیدی انده وصینک قول قبول اولنور (ومنها) و مسائل مهمه جمله سندندر وصی مال یتیمدن رشئ بیع ایدوب اندنصرکه مشرتدن یتیم بیع ایلدیکی مقدار دن زیاده طاب ایتسیدی قاضی اهل بصیرته مراجعت ایدر اگر اهل بصیرتدن و اهل امانتدن ابیکه کسده تحقیقا وصی بو شی قیتمه بیع ایلدی و تحقیق بونک قیتمی یومقارددر دیو خبر ویرسدردی تحقیقا انک زیاده سنه انفات بلر واکر اول شی هر ایله ده اکثرا بله و سوقفه اقل ایله اشتر اولنور سه اول زیاده ایچون وصیت بیعی منتقض اولمز بلکه اهل بصیرته و اهل امانته مراجعت اولنور بس اگر انلردن ابیکه رجل اجتماع ایدر سه انلرک قوللر بله اول شی خذ اولنور و ابو امام محمدک قولیدر و اما امام اعظم ایله ابو یوسفک قوللری اوزره ابیکه زجلدن برینت قول کاغذر یتیمک تر که ده اولدیغی کبی و بونک اوزر یتیمه در که قیجان و قننک قیمی مستعل و قننک ایچار ایلسه اندنصرکه قیم آخر کلسیدی اچر ده زیاده ایدر * و مسائل مهمه دندر چنان وصی انفاذ وصیت ایچون یتیمک تر که سنی بیع ایتدک سه مشتری انکار ایتسیدی پس وصی اول مشتری به مین ویردکده مین ایتسیدی و وصی بیلور که تحبیه مشتری بیمنده کاغذر پس قاضی وصی به اگر سن صادق ایسک بن سزک یتیمکده بیعی فسخ ایتدمز پس وصی اول فضیخی نیچو زایدر اگر چه کیم خطر ایله تعلق ایسه ده و حاکم فضیخه منجناح اولغه باعث مز بر اوصی اگر ترک خصوصت اوزره عزم ایتسیدی انک فضیخی اقاله منزله سنده اولور پس وصی به لازم کاور یتیمک تحقیق مقله

این سه لردی بس چچان قاضی فسخ این سیدی اقاله اولمز ووصی به لازم کلمه وبالله التوفیق
 ایدمی بومستهلر غرر الحکامک درر احکامک تسمیه اولنان شرحنده الله تعالیٰ لطفیله بنم اوزریمه
 منت ایلدیبکی شبتک آخر بدرشول حیثیتد نکه جمع ونحریرینی بصورتلرک تصویریک احسنی اوزره
 بنی موفق قیلدی کتب مشهوره اندن خالی اولان مههماتی حاوی اولدیغی طالعده اگرچه کیم
 معتبراتک بعضنده مسطوره ایسه ده وتحقیق بن تفتیش وتفهیمده وتهذیب وتوضیحده وأعمه کرامک
 اقوالنی تدعده وفضلاء ائمّه عظامک مقصودلرینه مطلع اولمقده مجهودیمی بذل ایتمه حتی مقضای
 بشریت اوزره عتراندن بعض افاضلدن صادر اولان شیء اوزره مطلع اولدم ودرخی نفس انسانک
 اندن حاری اولدیغی زلاتدن بعض اماثلدن واقع اولان شیء اوزره واقف اولدم ایسه ده انله عتاب
 یوقدر زراسر علوم بوعله نسبتله قطرهنک بحر متلاطم الامواجه نسبتی کبدر اوله بحر که ضعفادن
 فضله هرغواص قوی انک فرایدینه غوص ایده من بواجلدن علماء متأخر بنی کورر سنکه فتون
 آیه ده یعنی آلت کما بلرنده کمالری ابله بیله واول فتنه معتبر کما بلر تصنیف ابلری ابله بیله بوعلک
 اطرافته دولانه مدیبلر وائده برساله کرکسه مختصره اولسون تصنیف ایده مدیبلر * و بوعد فتنه
 الی الله الفنی انلرایله بله منتسب اوندقلری عمده تصنیفلرنده مباحثه سی واوزرینه اعتماد ایلدکلری
 مؤلفسانلرنده انله معارضه سی ابله بیله علماء عصر وفضلاء دهر اول مباحثه بی قبول ایلدکلری حیثیتدن
 فوائد ابله مشحون بومتن تطبیق وشرح شریفک کتبی ابله انلردن ممتاز اولدی * الحمد لله الذی
 هدانا لهذا وما کنا لنهتدی لولان هدانا الله واما ننا علیه وما کنا نقدر علیه لولا
 ان اعاننا الله * بوکلاتدن غرض اصلی تمدح دکلددر بلکه حق سبحانه
 و تعالیٰ ک واما بتمه ربک فخذت قول شریفدن فهم اولنان شیئه امتیالذر

قال المصنف قد وقع الفراغ من تأليفه يوم السبت الثاني
 من جمادى الاولى سنة ثلاث وثمانين ومائتا وقد كانت
 البداية في يوم السبت الثاني عشر من ذي القعدة سنة
 سبع وسبعين ومائتا على يد اضعف عباد الله تعالى
 واحوجهم الى رحمة مؤلف الكتاب محمد بن فرامرزين
 على عاملهم الله تعالى بلفظه الخفي والجلي

۸۸۲
 ۸۷۷
 ۰۰۸

وكان تمام طبعه بالمطبعة العامرة في العشر الاول من رمضان المبارك
 من سنة ثنتين وتسعين ومائتين والف
 من الهجرة النبوية * على صاحبها
 افضل الصلاة والتحية

فهرست الجزء الثاني من شرح الدرر والغرر

صفحة	موضوع	صفحة	
١٤٨	فصل بلوغ الصبي بالأجال والاختلام	٠٠٢	كتاب البيوع
	والانزال والصبية الخ	٠١٠	فصل لا يدخل العلو بشراء يمت بكل
١٤٨	كتاب المأذون		حق له ونحوه
١٥٤	كتاب الوكالة	٠١٣	باب خيار الشرط والتعيين
١٥٧	باب الوكالة بالبيع والشراء	٠١٩	باب خيار الرؤية
١٦٢	فصل الوكيل بالبيع والشراء لا يعقد مع	٠٢٢	باب خيار العيب
	من تردشها دونه	٠٢٩	باب البيع الفاسد
١٦٤	باب الوكالة بالخصومة والتبض	٠٤١	باب الاقالة
١٦٧	باب عزل الوكيل	٠٤٣	باب المراجعة والتولية والوضعية
١٦٩	كتاب الكفالة	٠٤٦	فصل صح بيع العقار قبل قبضه لا المنقول
١٨٠	فصل لهما دين على آخر فكل اجدهما	٠٤٨	باب الربو
٢٠٠	لصاحبه بخصية لم يميز	٠٥٢	باب الاستحقاق
١٨٣	كتاب الحوالة	٠٥٨	باب السلم
١٨٦	كتاب المضاربة	٠٦٢	مسائل شتى صح بيع ذى ناب او مخلب
١٩٠	باب ضارب بلاذن	٠٦٦	باب الصرف
١٩٦	كتاب الشركة	٠٧٠	تذيب لكتاب البيع
٢٠٢	فصل لاشركة في الاحتطاب الخ	٠٧١	كتاب الشفعة
٢٠٣	كتاب الزراعة	٠٧٧	باب ما يكون هي فيه اولا
٢٠٦	كتاب المسافة	٠٨٢	كتاب الهبة
٢٠٩	كتاب الدعوى	٠٨٧	باب الرجوع عنها
٢٢٠	باب التحالف	٠٩١	فصل وهب امة الاجلها الخ
٢٢٤	فصل قال المدعى عليه هذا الشيء	٠٩٢	كتاب الاجارة
٢٢٤	او دعيت به الخ	٠٩٧	باب الاجارة الفاسدة
٢٢٦	باب دعوى الرجلين	١٠٢	باب من الاجارة الاجير المشترك
٢٣٣	باب دعوى التسب	١٠٦	باب فسخ الاجارة
٢٣٧	فصل الاستشراء والاستيهاب الخ	١٠٨	مسائل شتى احرق حصيد ارض الخ
٢٤٠	تذيب الكفيل ينصب خصما الخ	١١٠	كتاب العارية
٢٤٠	كتاب الاقرار	١١٤	كتاب الوديعة
٢٤٨	باب الاشتناء وما بمعناه	١١٨	كتاب الرهن
٢٥٢	باب اقرار المريض	١٢١	باب ما يصح رهنه والرهن به اولا
٢٥٤	فصل حرة اقرت بدين الخ	١٢٥	باب الرهن بوضع عند عدل
٢٥٦	كتاب الشهادة	١٢٧	باب التصرف والجنابة في الرهن
٢٦٠	باب القبول وعدمه	١٣٢	فصل رهن عصب راقمته عشرة بها
٢٦٨	باب الاخلاق في الشهادة	١٣٤	كتاب الغصب
٢٧٢	باب الشهادة على الشهادة	١٣٨	فصل غيب ما غضب وضمن قيمته ملكه مستندا
٢٧٥	باب الرجوع عنها	١٤١	كتاب الاكراه
		١٤٦	كتاب الحجر

صفحة		صفحة
٢٢٦	باب العتق في المرض	٢٧٨ كتاب الصلح
٢٢٨	باب الوصية للاقارب وغيرهم	٢٨٤ باب الصلح في الدين
٢٣١	باب الوصية بالخدمة والسكنى والثرية	٢٨٨ كتاب القضاء
٢٣٤	فصل في وصايا الذي	٢٩٧ باب كتاب القاضى
٢٣٤	تبييه الوصية المطلقة الخ	٣٠١ مسائل شتى ولا يتد ذوسفل فيه الخ
٢٣٥	الباب الثاني في الايصاء	٣٠٧ كتاب القيمة
٢٤١	وههنا مسائل مهمه	٣١٣ كتاب الوصايا
	م	٣٥٠ باب الوصية بالثلث

3 1761 06767003 4